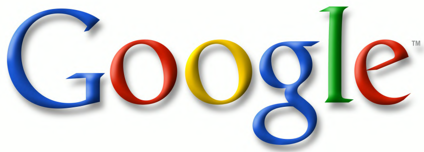

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

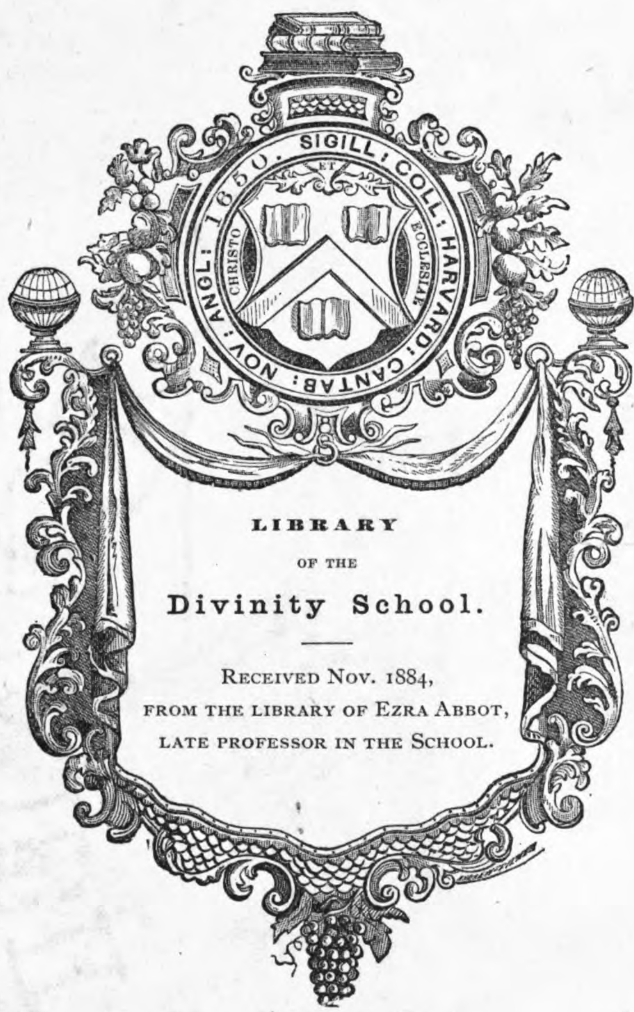
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Digitized by Google

Lit., Gk
Y42 H8

LIBRARY
OF THE
Divinity School.

Received Nov. 1884,
from the library of Ezra Abbot,
late professor in the School.

Digitized by Google

Digitized by Google

$ 3.00
1.25 binding
4.25

Ezra Abbot Jr.

Aug. 11, 1843.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΟΜΗΡΟΥ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ.

HOMERI

CARMINA.

Digitized by Google

EXCUDEBANT FIRMIN DIDOT FRATRES, VIA JACOB, 56.

Digitized by Google

ΟΜΗΡΟΥ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΚΑΙ ΤΑ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΛΕΙΨΑΝΑ.

HOMERI CARMINA

ET CYCLI EPICI RELIQUIÆ.

GRÆCE ET LATINE

CUM INDICE

NOMINUM ET RERUM.

PARISIIS,

EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT,

INSTITUTI REGII FRANCIÆ TYPOGRAPHO.

VENIT APUD FIRMIN DIDOT FRATRES.

M DCCC LX.

Digitized by Google

Digitized by Google

PRÆFATIO.

INCEPTUM nostrum, quo primi in Gallia Græcos scriptores in unius corporis æquabilitatem redigere aggressi sumus, commendatione et notis præfationum artibus egere non videtur; sed paucis dicendum est, unde ea quam elegimus edendi ratio pendeat. Dudum ægre tuleramus quod tot scriptorum editiones veteribus inquinatæ vitiis vulgo circumferrentur atque adeo sæpius repeterentur, dum exstarent eorumdem scriptorum emendatæ et a summis criticis antiquo nitori restitutæ: annon oportuit illorum ingeniorum, quæ optimi quique nostratium laudibus et imitatione celebrarunt, opera popularibus nostris exhiberi pura, emendata, quantum fieri potest libera a depravatione barbariæ quam transierant? Hoc igitur primum et præcipue curamus, ut non solum ex optimis quæ exstant editionibus scriptorum quisque exprimatur, sed harum etiam multas criticis celeberrimis tradidimus denuo examinandas et emendandas; præterea, ubicumque res videtur postulare, Regiæ Bibliothecæ manuscriptos imus consultum. Altera cura est, ut ad intelligentiam quoque scriptorum in Collectione nostra præstemus quod prosit unicuique : quum enim adnotatio vel præstantissima ex arbitrio denique pendeat commentatoris, cui plana nonnunquam videbuntur quæ aliis obscura, *interpretationes latinas* e regione græcorum ponere decrevimus, utpote quæ prorsus omnia reddant, non locos selectos illustrent. Has vero, antequam tradantur typothetis, doctissimi viri severo examini subjectas accurate corrigunt; nonnullorum scriptorum plane novæ parantur. Denique multum augeri putavimus editionum nostrarum utilitatem, si boni *rerum nominumque indices* adderentur; nam vel ii qui scriptorem aliquem sæpe legerunt, nonnunquam haud satis meminere quo in libro ejus quove versu vel capite narretur res qua opus habent. Ceterum de cura unicuique scriptori impensa referetur in præfationibus.

HOMERI, ut nunc res sunt, *Wolfiana* dari debebat recensio, quam ex Gulielmi Dindorfii editione accurate expressimus. Interpretationes latinæ, bono ut nobis videtur consilio, in hoc antiquissimo poeta verbum verbo reddunt, nisi quod sæpe comtas posteriorum more periodos ingerunt, oppositionibus distinentes, causalibus particulis vincientes, quæ apud illum ingenue et libere procedunt. Præterea ipsis inhærent

Digitized by Google

veteris textus græci vitia, et alia quædam ex vertentium incuria nata, plurima denique in iis vocabulis commissa, quæ recentiorum demum criticorum et interpretum sollertia explicuit. In postremis ita versati sumus, ut, quæ dubitatione carere et firmis niti testimoniis viderentur, ea haud cunctanter repræsentaremus; at ubi dubitationis aliquid superesset, sequeremur potius antiquorum interpretationem eam quæ sententiæ aptissima esset. Hoc autem præsertim enisi sumus ut quam proxime posset latina lingua Græcorum vestigia legeremus, quo patris poetarum membra et motus omnes, quantum per latinam vestem licebat, conspiciendi præberentur; sed in tali incepto non potuit impediri, quin nonnulla quæ rarissime sibi indulserunt Latini, hæc translatio offerat frequentissime; nonnulla etiam quæ argenteam ætatem egrediuntur, recipi necesse erat : a barbaris tamen verbis et locutionibus sedulo cavimus. Ita, veteribus licet superstructa, hæc interpretatio pro nova esse possit.

Hymnis et Epigrammatibus Homeri nomine inscriptis subjecimus *Cycli epici fragmenta :* in quibus varie erratum erat, antequam F. G. Welckeri doctrina et poetarum veterum mythicæque historiæ cognitio eximia Cyclum quoque ab omni parte illustraret, in libro germanice scripto, *Cyclus epicus sive Homerici poetæ,* Bonnæ 1835. Ibi videas exposita argumenta nostri carminum et fragmentorum ordinis, qui longe differt a priore Collectione *C. G. Mülleri* (Lips. 1829); præterea plus viginti fragmenta apud nos invenias, quæ in illa desiderantur. Thebaidem ex *E. L. Leutschii,* Cypria carmina ex *R. J. F. Henrichsenii* Collectionibus (Gottingæ 1830, et Havniæ 1828) recognitis expressimus.

Denique indices Homericos quum circumspiceremus, nullum potuimus invenire qui nostris usibus responderet; solus Dammius in « parte reali » idem fere nobis consilium secutus erat : at quam incondita hæc farrago! quam longis et insulsis disputationibus in immensum aucta! nihilominus, quod in tanta mole vix credas, desunt nonnumquam ea ipsa quæ in indice Homerico quæras; præterea res in Hymnis et Epigrammatibus memoratas consulto omiserat. Quæ quum ita essent, prorsus novum indicem non sine magno labore condidimus ipsi, cui ea quoque inserta leges quæ ex Cyclo nobis servata sunt.

Reliquum est, ut Tu, benevole Lector, operam huic volumini impensam æquo animo boni consulas. Vale nobisque fave.

Parisiis, idibus Octobribus MDCCCXXXVII.

Digitized by Google

ΟΜΗΡΟΥ

ΙΛΙΑΣ.

HOMERI

ILIAS.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΙΛΙΑΔΟΣ Α.

Λοιμός. Μῆνις.

Μῆνιν ἄειδε, θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκεν,
πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν
οἰωνοῖσί τε πᾶσι (Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή),
ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Ἀτρεΐδης τε, ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός. Ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακὴν, ὀλέκοντο δὲ λαοὶ,
οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα
Ἀτρεΐδης. Ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοὺς,
Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν·
Ἀτρεΐδαί τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἴκαδ' ἱκέσθαι·
παῖδα δ' ἐμοὶ λῦσαί τε φίλην, τά τ' ἄποινα δέχεσθαι,
ἁζόμενοι Διὸς υἱὸν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ,
αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·
Μή σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω
ἢ νῦν δηθύνοντ' ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα,
μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο.
Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν
ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἄργεϊ, τηλόθι πάτρης,
ἱστὸν ἐποιχομένην καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν·
ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἠρᾶθ' ὁ γεραιὸς
Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠΰκομος τέκε Λητώ·
Κλῦθί μευ, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις,
Σμινθεῦ, εἴποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
ἢ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα
ταύρων ἠδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων, χωόμενος κῆρ,
τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην·
ἔκλαγξαν δ' ἄρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο,
αὐτοῦ κινηθέντος· ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἕηκεν·
δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.

ILIADIS I.

Pestis. Ira.

Iram cane, dea (*Musa*), Pelidæ Achillis,
perniciosam, quæ plurimos Achivis dolores fecit,
multasque fortes animas Orco demisit
heroum, ipsos autem prædam-diripiendam fecit canibus
alitibusque omnibus (Jovis perficiebatur consilium),
ex quo primum dissederunt litigantes
Atridesque, rex virorum, et divinus Achilles.
Quisnam eos deorum contentione commisit ut-pugnarent?
Latonæ et Jovis filius. Hic enim regi iratus
morbum per exercitum excitavit noxium, peribant autem populi,]
quoniam Chrysen contumelia-affecerat sacerdotem
Atrides. Hic enim venerat celeres ad naves Achivorum,
redemturusque filiam, et ferens infinitum pretium-liberationis,
infulas habens in manibus longe-jaculantis Apollinis,
aureo de sceptro *suspensas;* et supplex oravit omnes Achivos,]
Atridas vero imprimis duos, duces populorum:
Atridæque et ceteri bene-ocreati Achivi,
vobis quidem dii dent cælestes domos habentes
exscindere Priami urbem, feliciterque domum reverti:
filiam autem mihi liberate dilectam, et hoc pretium accipite,
reveriti Jovis filium longe-jaculantem Apollinem.
Tunc ceteri quidem omnes comprobarunt Achivi,
ut-et-revereatur sacerdotem et splendidum accipiat pretium;
at non Atridæ Agamemnoni *hoc* placuit animo,
sed contumeliose dimisit, minacemque sermonem injunxit:
Ne te, senex, cavas ego apud naves offendam
vel nunc commorantem vel posthac *eo* reversum;
ne forte tibi *tum* non prosit sceptrum et infula dei.
Hanc autem ego non liberabo, antequam ipsam et senectus invadat]
nostra in domo, in Argis, procul a-patria,
telam percurrentem et meum lectum accedentem:
verum abi, ne me irrites, salvus ut recedas.
Sic dixit; timuit autem senex, et paruit mandato.
Ibat vero tacitus juxta litus multum-strepentis maris;
et multa deinde seorsum iens precabatur senex
Apollinem regem, quem pulchricoma peperit Latona:
Audi me, splendidum-arcum-gerens, qui Chrysen tueris,
Cillamque sanctam, Tenedoque fortiter imperas,
Smintheu! si-quando tibi venustum templum exædificavi,
vel si quando tibi pingues coxas concremavi
taurorum et caprarum, hoc mihi perfice votum;
expient Danai meas lacrimas tuis sagittis!
Sic dixit orans; eum autem audivit Phœbus Apollo.
Descendit vero ex Olympi verticibus, iratus animo,
arcum humeris gestans et undique-tectam pharetram;
clangoremque-dederunt sagittæ in humeris irati,
ipso se-movente; hic autem ibat nocti similis.
Sedebat deinde seorsum a-navibus, et sagittam immisit:
terribilis autem clangor factus-est splendidi arcus.

Digitized by Google

Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο καὶ κύνας ἀργούς·
αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς
βάλλ'· αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.
Ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο·
τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς.
Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας ὀΐω
ἂψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν,
εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν, ἢ ἱερῆα,
ἢ καὶ ὀνειροπόλον (καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν),
ὅς κ' εἴποι ὅ τι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
εἴτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται εἴθ' ἑκατόμβης·
αἴ κέν πως ἀρνῶν κνίσης αἰγῶν τε τελείων
βούλεται ἀντιάσας ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.
Ἤτοι ὅγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. Τοῖσι δ' ἀνέστη
Κάλχας Θεστορίδης, οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος·
ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα,
καὶ νήεσσ' ἡγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω,
ἣν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με, Διὶ φίλε, μυθήσασθαι
μῆνιν Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος.
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο καί μοι ὄμοσσον
ἦ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν.
Ἦ γὰρ ὀΐομαι ἄνδρα χολωσέμεν ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων κρατέει, καί οἱ πείθονται Ἀχαιοί.
Κρείσσων γὰρ βασιλεύς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ·
εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
ἀλλά τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ,
ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι. Σὺ δὲ φράσαι, εἴ με σαώσεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
θαρσήσας μάλα εἰπὲ θεοπρόπιον ὅ τι οἶσθα. [λεύς·
Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διὶ φίλον, ᾧτε σύ, Κάλχαν,
εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
οὔτις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο
σοὶ κοίλης παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει
συμπάντων Δαναῶν· οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς,
ὃς νῦν πολλὸν ἄριστος Ἀχαιῶν εὔχεται εἶναι.
Καὶ τότε δὴ θάρσησε καὶ ηὔδα μάντις ἀμύμων·
οὔτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται οὔθ' ἑκατόμβης,
ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος, ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν Ἑκηβόλος ἠδ' ἔτι δώσει·
οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας Κῆρας ἀφέξει,
πρίν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην
ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
ἐς Χρύσην· τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπίθοιμεν.
Ἤτοι ὅγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. Τοῖσι δ' ἀνέστη
ἥρως Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι

Mulos quidem primum invasit et canes veloces:
sed postea ipsis (*hominibus*) sagittam mortiferam immittens,
feriebat: perpetuo autem rogi cadaverum ardebant frequentes.
Novem-dies quidem per exercitum ibant sagittæ dei:
decimo autem ad-concionem vocavit populum Achilles.
Huic enim *id* inanimo posuit dea candidis-ulnis Juno;
curam-gerebat enim Danaorum, quia morientes videbat.
Illi vero postquam convocati in-unumque-congregati erant,
inter-eos surgens locutus-est pedibus velox Achilles:
Atride, nunc nos iterum-erroribus-*in-mari*-actos puto
retro cessuros, si modo mortem effugerimus,
siquidem simul bellumque domat et pestis Achivos.
Verum age jam aliquem vatem consulamus, vel sacerdotem,
vel et conjectorem (etenim somnium quoque ex Jove est),
qui dicat ob-quid tantopere iratus-sit Phœbus Apollo;
sive is *nos* ob-vota *non reddita* incusat, sive ob-hecatomben;
si forte agnorum nidorem caprarumque lectarum
velit assecutus a-nobis pestem depellere.
Is igitur sic locutus resedit. His autem surrexit
Calchas Thestorides, augurum longe optimus,
qui noverat et præsentia et futura et præterita,
et navibus dux-fuerat Achivorum Ilium usque,
suam ob vaticinandi-artem, quam ei dederat Phœbus Apollo;
qui ipsis bene-cupiens concionatus-est et dixit:
O Achille, jubes me, Jovi care, eloqui
iram Apollinis longe-jaculantis regis.
Igitur ego dicam: tu autem paciscere et mihi jura
vere *te* mihi propensum verbis et manibus opem-laturum.
Profecto enim suspicor virum iratum-fore qui late omnium
Argivorum imperium-habet, et ei obediunt Achivi.
Potentior enim rex *est*, quando irascitur viro inferiori;
quamvis enim iram quidem vel eodem-die decoxerit,
tamen et postea retinet simultatem, donec perfecerit,
in pectoribus suis. Tu vero dic, an me sis-servaturus.
Hunc autem respondens allocutus-est pedibus velox Achil-
les:] confidens valde dic vaticinium quodcunque scis.
Non enim, per Apollinem Jovi carum, cui tu, Calcha,
vota-faciens Danais vaticinia aperis,
non-ullus me vivo et in terra vidente
tibi cavas ad naves violentas manus inferet
cunctorum Danaorum: ne-*tum*-quidem si Agamemnonem
dixeris,] qui nunc longe potentissimum Achivorum se-profi-
tetur esse.] Et tunc jam cepit-animum, et dixit vates eximius:
neque hic (*Apollo*) ob-vota incusat, neque ob-hecatomben:
sed causa sacerdotis, quem contumelia-affecit Agamemno,
neque liberavit filiam, et non accepit pretium liberationis.
Idcirco dolores dedit longe-jaculans *Apollo*, et adhuc dabit:
neque hic prius a-peste *inferenda* graves Parcas abstinebit,
quam *ille* patri caro reddat mobilibus-oculis-præditam puel-
lam] inemtam, sine-pretio, ducaturque sacra hecatomba
in Chrysam: tunc ipsum *ita* si-placarimus, confidere-pos-
simus.] Is igitur sic locutus consedit. His autem surrexit
heros Atrides late-dominans Agamemno,
dolore-affectus: ira autem valde præcordia undique-nigra

Digitized by Google

πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.
Κάλχαντα πρώτιστα κάκ' ὀσσόμενος προσέειπεν·
Μάντι κακῶν, οὐ πώποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπες.
Αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·
ἐσθλὸν δ' οὔτε τί πω εἶπες ἔπος οὔτ' ἐτέλεσσας·
καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,
ὡς δὴ τοῦδ' ἕνεκά σφιν Ἑκηβόλος ἄλγεα τεύχει,
οὕνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλά' ἄποινα
οὐκ ἔθελον δέξασθαι· ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
οἴκοι ἔχειν. Καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα,
κουριδίης ἀλόχου· ἐπεὶ οὔ ἑθέν ἐστι χερείων,
οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτε τι ἔργα.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόγ' ἄμεινον·
βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι.
Αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἑτοιμάσατ', ὄφρα μὴ οἶος
Ἀργείων ἀγέραστος ἔω· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικεν.
Λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες, ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλη.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων,
πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
οὐδ' ἔτι που ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά·
ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξ ἐπράθομεν, τὰ δέδασται,
λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῷ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσομεν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δῷσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι. [νων·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμ-
μὴ δ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐών, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,
κλέπτε νόῳ· ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι οὐδέ με πείσεις.
Ἦ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὔτως
ἧσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;
ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί,
ἄρσαντες κατὰ θυμόν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται·
εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
ἢ τεὸν ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
ἄξω ἑλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὅν κεν ἵκωμαι.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις.
Νῦν δ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐς δ' ἐρέτας ἐπίτηδες ἀγείρομεν, ἐς δ' ἑκατόμβην
θείομεν, ἂν δ' αὐτὴν Χρυσηΐδα καλλιπάρηον
βήσομεν· εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
ἢ Αἴας, ἢ Ἰδομενεύς, ἢ δῖος Ὀδυσσεύς,
ἠὲ σύ, Πηλείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
ὄφρ' ἡμῖν Ἑκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
ὤμοι, ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον, [λεύς·
πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθηται Ἀχαιῶν,
ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἶφι μάχεσθαι;
οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἤλυθον αἰχμητάων
δεῦρο μαχησόμενος· ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοί εἰσιν.
Οὐ γάρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους,
οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι, βωτιανείρῃ,
καρπὸν ἐδηλήσαντ'· ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ
οὔρεά τε σκιόεντα θάλασσά τε ἠχήεσσα·

plena-erant, oculique ipsi igni lucenti similes-erant.
Calchantem primum mala meditans allocutus-est :
Vates malorum, non unquam mihi gratum dixisti.
Semper tibi mala sunt jucunda animo ad-vaticinandum :
bonum autem non ullum dixisti verbum neque perfecisti :
et nunc inter Danaos vaticinans concionaris,
quasi vero hujus *rei* causa ipsis longe-jaculans *Apollo* dolores struat,] quoniam ego puellæ Chryseidis splendidum pretium] non volui accipere; quandoquidem longe malo illam domi habere. Etenim Clytæmnestræ prætuli,
ingenuæ (*legitimæ*) uxori; quoniam non ipsâ est inferior,
nec corpore, nec statura, nec mente, neque operibus.
Verum etiam sic volo reddere, si hoc *est* melius :
malo ego populum salvum esse quam perire.
Sed mihi præmium statim præparate, ut ne solus
Argivorum sine-præmio sim : quippe *id* minime decet.
Videtis enim hoc omnes, quod mihi præmium abit alio.
Huic autem respondit deinde pedibus-celer divinus Achilles:
Atride gloriosissime, avarissime omnium,
quonam-modo tibi dabunt præmium magnanimi Achivi?
nondum etiam ullibi scimus communia *bona* reposita multa :
sed quæ quidem ex urbibus deprædati sumus, ea divisa-sunt;
viros autem non decet iterum-collecta hæc congregare.
Sed tu quidem nunc hanc deo permitte : atque *nos* Achivi
tripliciter quadrupliciterque reddemus, si quando Jupiter
dederit *nobis* urbem Trojam bene-mœnitam destruere.
Hunc autem respondens allocutus-est rex Agamemno :
ne sic, fortis licet sis, deo-similis Achille,
falle mente : quoniam non antevertes *me* neque mihi persuadebis.] An vis, ut ipse habeas præmium, verum me sic
sedere indigentem, jubesque me hancce reddere?
atqui si dabunt præmium magnanimi Achivi,
satisfacientes animo *meo*, ut æquale-pretio sit, *bene est;*
sin autem non dederint, ego tamen ipse auferam
vel tuum vel Ajacis, veniens, præmium, vel Ulyssis
ducam ablatum; is autem indignabitur, ad-quem venero.
Verum enim-vero hæc deliberabimus etiam post.
Nunc vero age navem nigram deducamus in mare divinum,
intusque remiges pro-re congregemus, et hecatomben
imponamus, ipsamque Chryseidem pulcris-genis
conscendere-faciamus : unus autem aliquis dux vir consiliator esto,] vel Ajax, vel Idomeneus, vel divinus Ulysses,
vel tu, Pelide, omnium stupendissime virorum,
ut nobis sagittantem *Apollinem* places sacris factis.
Hunc autem torve intuitus allocutus-est pedibus-velox Achilles :] heu! impudentia indute, lucri-studiose,
quomodo aliquis tibi promtus dictis obsequatur Achivorum,
vel *hanc* viam ut-ineat, vel cum-viris fortiter pugnet?
non enim ego Trojanorum gratia veni hastatorum
huc pugnaturus, quum nullius in-me noxii sint.
Non enim unquam meas boves abegerunt, neque equos,
neque unquam in Phthia glebosa, virorum-alumna,
segetem populati-sunt : quoniam valde multi inter*jacent*
montesque umbrosi, mareque resonans :

Digitized by Google

ἀλλὰ σοὶ, ὦ μέγ' ἀναιδὲς, ἅμ' ἑσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρῃς,
τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ σοί τε, κυνῶπα,
πρὸς Τρώων· τῶν οὔτι μετατρέπῃ οὐδ' ἀλεγίζεις·
καὶ δή μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
ᾧ ἔπι πόλλ' ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν.
Οὐ μὲν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας, ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Τρώων ἐκπέρσωσ' εὐναιόμενον πτολίεθρον·
ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυάϊκος πολέμοιο
χεῖρες ἐμαὶ διέπουσ'· ἀτὰρ ἤν ποτε δασμὸς ἵκηται,
σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπὴν κεκάμω πολεμίζων.
Νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ', ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν· οὐδέ σ' ὀΐω
ἐνθάδ', ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται· οὐδέ σ' ἔγωγε
λίσσομαι εἵνεκ' ἐμεῖο μένειν· πάρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι,
οἵ κέ με τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μητίετα Ζεύς.
Ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι Διοτρεφέων βασιλήων·
αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε.
Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τόγ' ἔδωκεν.
Οἴκαδ' ἰὼν σὺν νηυσί τε σῇς καὶ σοῖς ἑτάροισιν,
Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε, σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω,
οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος· ἀπειλήσω δέ τοι ὧδε·
ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται Χρυσηΐδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
πέμψω, ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάρηον,
αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας· ὄφρ' εὖ εἰδῇς
ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγέῃ δὲ καὶ ἄλλος
ἶσον ἐμοὶ φάσθαι καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην.
Ὣς φάτο· Πηλείωνι δ' ἄχος γένετ', ἐν δέ οἱ ἦτορ
στήθεσσιν λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν,
ἢ ὅγε φάσγανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρείδην ἐναρίζοι,
ἠὲ χόλον παύσειεν ἐρητύσειέ τε θυμόν.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, ἦλθε δ' Ἀθήνη
οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε.
Στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλείωνα,
οἴῳ φαινομένη· τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὁρᾶτο. [ἔγνω
Θάμβησεν δ' Ἀχιλεὺς, μετὰ δ' ἐτράπετ'· αὐτίκα δ'
Παλλάδ' Ἀθηναίην· δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τίπτ' αὖτ', αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, εἰλήλουθας;
ἦ ἵνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο;
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι ὀΐω·
ᾗς ὑπεροπλίῃσι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσσῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τὸ σὸν μένος, αἴ κε πίθηαι,
οὐρανόθεν· πρὸ δέ μ' ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε.
Ἀλλ' ἄγε, λῆγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἕλκεο χειρί·
ἀλλ' ἤτοι ἔπεσιν μὲν ὀνείδισον, ὡς ἔσεταί περ.

sed te, o valde impudens, una secuti-sumus, ut tu gauderes,
ultionem expetentes Menelao tibique, o-canina-fronte,
a Trojanis; quæ *beneficia* neque moraris neque curas:
quin etiam mihi præmium ipse te-ablaturum minaris,
super quo multum laboravi, dederuntq. mihi filii Achivorum.
Non equidem tibi unquam æquale habeo præmium, quando
Achivi] Trojanorum exciderint bene-habitatam urbem:
verum majorem quidem *partem* impetuosi belli
manus meæ persequuntur; at si quando divisio venerit,
tibi præmium multo majus, ego vero modicumque gratumque
abibo habens ad naves, postquam defessus-ero pugnando.
Nunc autem redibo in-Phthiam, quoniam multo melius est
domum ire cum navibus recurvis; neque te puto
hic, inhonoratus quum-sim, opes et divitias collecturum.
Huic autem respondit inde rex virorum Agamemno:
fuge sane, si tibi animus incitatur; neque te equidem
rogo causa mea manere: apud me *sunt* et alii,
qui me honorabunt, præcipue vero providus Jupiter.
Invisissimus vero mihi es Jovis-alumnorum regum:
semper enim tibi contentioque grata bellaque pugnæque.
Si valde fortis es, deus (opinor) tibi hoc dedit.
Domum reversus cum navibusque tuis et tuis sociis,
Myrmidonibus impera, te vero ego non moror,
neque curo succensentem: minabor autem tibi sic:
quoniam a-me aufert Chryseidem Phœbus Apollo,
hanc quidem ego cum navique mea et meis sociis
mittam, ego autem abducam Briseidem pulcris-genis,
ipse profectus ad-tentorium, tuum præmium: ut bene intelli-
gas] quanto potentior sim te, timeat vero et alius
æqualem *se* mihi dicere et comparari coram.
Sic dixit: Pelidæ autem dolor ortus-est, et ipsi cor in
pectoribus masculis bifariam deliberavit,
utrum ipsemet, ense acuto stricto a femore,
hos quidem dimoveret, at Atriden interficeret:
an iram sedaret cohiberetque furorem.
Dum ille hæc agitabat in mente et in animo,
trahebatque e vagina magnum ensem, venit Pallas
cœlitus: demiserat enim dea candidis-ulnis Juno,
ambos simul *ex*-animo amansque curansque.
Stetit autem a-tergo, flavaque coma prehendit Peliden,
soli apparens; aliorum vero nemo videbat.
Expavit autem Achilles et retro conversus-est; statim agnovit
Palladem Minervam; terribiles autem ei oculi (*deæ*) visi-sunt.
Et ipsam compellans verba alata locutus-est:
Cur autem, ægidem-tenentis Jovis filia, *huc* venisti?
an ut injuriam videas Agamemnonis Atridæ?
sed tibi edico, quod et perfectum-iri puto:
sua superbia brevi tandem animum perdet.
Hunc autem rursus allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
veni ego sedatura tuam iram, si forte parueris,
cœlitus; demisit autem me dea candidis-ulnis Juno,
ambos simul *ex*-animo amansque curansque.
Sed age, cessa a-contentione, neque ensem educ manu:
verum verbis quidem conviciator, utcumque fuerit.

Digitized by Google

Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
καί ποτέ τοι τρὶς τόσσα παρέσσεται ἀγλαὰ δῶρα
ὕβριος εἵνεκα τῆσδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν. [λεύς·
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
χρὴ μὲν σφωΐτερόν γε, θεά, ἔπος εἰρύσσασθαι,
καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὣς γὰρ ἄμεινον.
Ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.
Ἦ, καὶ ἐπ' ἀργυρέῃ κώπῃ σχέθε χεῖρα βαρεῖαν·
ἂψ δ' ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησεν
μύθῳ Ἀθηναίης· ἡ δ' Οὔλυμπόνδε βεβήκει
δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.
Πηλείδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
Ἀτρείδην προσέειπε, καὶ οὔπω λῆγε χόλοιο·
Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο,
οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῷ θωρηχθῆναι,
οὔτε λόχονδ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
τέτληκας θυμῷ· τὸ δέ τοι κὴρ εἴδεται εἶναι.
Ἦ πολὺ λώϊόν ἐστι κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι, ὅστις σέθεν ἀντίον εἴπῃ.
Δημοβόρος βασιλεύς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις·
ἦ γὰρ ἄν, Ἀτρείδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους
φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψεν
φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὖτέ μιν υἷες Ἀχαιῶν
ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας
πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὅρκος·
ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν
σύμπαντας· τοῖς δ' οὔτι δυνήσεαι ἀχνύμενός περ
χραισμεῖν, εὖτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις,
χωόμενος, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.
Ὣς φάτο Πηλείδης· ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, ἕζετο δ' αὐτός·
Ἀτρείδης δ' ἑτέρωθεν ἐμήνιε. Τοῖσι δὲ Νέστωρ
ἡδυεπὴς ἀνόρουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητής,
τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή
(τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
ἐφθίαθ', οἵ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν)·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει.
Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες,
ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροίατο θυμῷ,
εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένοιϊν,
οἳ περὶ μὲν βουλὴν Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι.
Ἀλλὰ πίθεσθ'· ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο.
Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν ἠέπερ ἡμῖν
ἀνδράσιν ὡμίλησα, καὶ οὔποτέ μ' οἵγ' ἀθέριζον.
Οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι,
οἷον Πειρίθοόν τε, Δρύαντά τε, ποιμένα λαῶν,
Καινέα τ', Ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον.
[Θησέα τ' Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν.]

Sic enim edico, quod et perfectum erit:
aliquando tibi ter totidem aderunt splendida dona
injuriæ causa hujus: tu autem cohibe-te, obtemperaque nobis.
Hanc autem respondens allocutus-est pedibus velox Achil-
les:] oportet quidem vestrum, dea, verbum observare,
quantumvis *sim* animo iratus: sic enim melius.
Quisquis diis obtemperaverit, valde exaudiunt et ipsum.
Dixit, et argenteo manubrio admovit manum gravem,
retroque in vaginam condidit magnum ensem, nec fuit-inobe-
diens] sermoni Minervæ; hæc autem ad-Olympum abiit,
in domos ægidem-tenentis Jovis ad deos alios.
Pelides autem iterum asperis verbis
Atriden allocutus-est, et nondum cessabat ab-ira:
Vinolente, canis oculos habens, cor vero cervi;
neque unquam in bellum una-cum populo armari,
neque ad-insidias ire cum primoribus Achivorum
ausus-es animo: hoc vero tibi mors videtur esse.
Certe multo melius est per exercitum latum Achivorum
dona auferre *ejus*, quicunque tibi contradixerit.
Populi-vorator rex, quoniam hominibus-nihili imperas:
aliter enim, Atrida, nunc postremo contumeliam-fecisses.
Verum tibi edico et super *hoc* magnum juramentum jurabo:
næ per hoc sceptrum, quod quidem nunquam folia et ramos
producet, postquam semel truncum in montibus reliquit,
neque repullulabit: circum enim ei ferrum delibravit
foliaque et corticem; nunc autem ipsum filii Achivorum
in manibus portant judices, qui leges
per Jovem tuentur; hoc autem tibi magnum erit juramentum:
certe aliquando Achillis desiderium incedet filios Achivorum
universos: his autem non poteris, dolens licet,
prodesse, quando multi ab Hectore viros-cædente
morientes cadent: tu autem intus animum lacerabis,
iratus, quod fortissimum Achivorum non honoraris.
Sic dixit Pelides; sceptrumque projecit in-terram,
aureis clavis transfixum, consedit autem ipse;
Atrides vero ex-altera-parte irascebatur. His autem Nestor
suaviloquus surrexit, argutus Pyliorum orator,
cujus quidem a lingua melle dulcior fluebat sermo
(cui jam duæ ætates articulate-loquentium hominum
abierant, qui cum-ipso antea simul nutriti-sunt et nati
in Pylo divina, inter tertios autem *tum* regnabat);
hic illis bene-cupiens concionatus-est et dixit:
O dii, profecto magnus luctus Achivam terram invadit!
Profecto lætabitur Priamus, Priamique filii,
ceterique Trojani valde gaudebunt animo,
si de-vobis hæc omnia audiverint decertantibus,
qui quidem consilio Danais antecellitis, et pugnando.
Sed persuadeamini: ambo vero juniores estis me.
Jam enim aliquando ego et cum-fortioribus, quam vobis,
viris versatus-sum, et nunquam me hice parvi-penderunt.
Non enim unquam tales vidi viros, neque videbo,
qualem Pirithoumque, Dryantemque, pastorem hominum,
Cæneumque, Exadiumque et similem-deo Polyphemum.
[Theseumque Ægiden, similem immortalibus.]

Digitized by Google

Κάρτιστοι δὴ κεῖνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν·
κάρτιστοι μὲν ἔσαν, καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο,
Φηρσὶν ὀρεσκῴοισι, καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσσαν.
Καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλεον, ἐκ Πύλου ἐλθών,
τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· καλέσαντο γὰρ αὐτοί·
καὶ μαχόμην κατ' ἔμ' αὐτὸν ἐγώ· κείνοισι δ' ἂν οὔτις
τῶν, οἳ νῦν βροτοί εἰσιν ἐπιχθόνιοι, μαχέοιτο.
Καὶ μέν μευ βουλέων ξύνιον πείθοντό τε μύθῳ.
Ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες· ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον.
Μήτε σὺ τόνδ', ἀγαθός περ ἐών, ἀποαίρεο κούρην,
ἀλλ' ἔα, ὥς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας υἷες Ἀχαιῶν·
μήτε σὺ, Πηλείδη, ἔθελ' ἐριζέμεναι βασιλῆϊ
ἀντιβίην· ἐπεὶ οὔποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
σκηπτοῦχος βασιλεύς, ᾧτε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
Εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ,
ἀλλ' ὅγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
Ἀτρείδη, σὺ δὲ παῦε τεὸν μένος· αὐτὰρ ἔγωγε
λίσσομ' Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
ἕρκος Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο κακοῖο. [νων·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμ-
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων,
πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν,
πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἅ τιν' οὐ πείσεσθαι ὀΐω.
Εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι;
Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήδην ἠμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς·
ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,
εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι, ὅττι κεν εἴπῃς·
ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἔμοιγε
σήμαιν'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοι πείσεσθαι ὀΐω.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
χερσὶ μὲν οὔτοι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης
οὔτε σοὶ οὔτε τῳ ἄλλῳ, ἐπεί μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες·
τῶν δ' ἄλλων ἅ μοί ἐστι θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἀνελὼν ἀέκοντος ἐμεῖο.
Εἰ δ', ἄγε μὴν, πείρησαι, ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε·
αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί.
Ὣς τώγ' ἀντιβίοισι μαχησαμένω ἐπέεσσιν
ἀνστήτην· λῦσαν δ' ἀγορὴν παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Πηλείδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας ἐΐσας
ἤϊε σύν τε Μενοιτιάδῃ καὶ οἷς ἑτάροισιν·
Ἀτρείδης δ' ἄρα νῆα θοὴν ἅλαδε προέρυσσεν,
ἐς δ' ἐρέτας ἔκρινεν ἐείκοσιν, ἐς δ' ἑκατόμβην
βῆσε θεῷ· ἀνὰ δὲ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον
εἷσεν ἄγων· ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα·
λαοὺς δ' Ἀτρείδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν.
Οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο καὶ εἰς ἅλα λύματ' ἔβαλλον·
ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι τεληέσσας ἑκατόμβας
ταύρων ἠδ' αἰγῶν παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
κνίση δ' οὐρανὸν ἷκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ. [νων
Ὣς οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν· οὐδ' Ἀγαμέμ-
λῆγ' ἔριδος, τὴν πρῶτον ἐπηπείλησ' Ἀχιλῆϊ.

Fortissimi certe illi terrestrium nutriti-sunt virorum:
fortissimi quidem erant, et cum-fortissimis pugnabant,
Centauris monticolis, et terribiliter *eos* interfecerunt.
Et quidem cum-illis ego versabar, e Pylo profectus,
procul e longinqua terra: evocarant enim *me* ipsi;
et pugnabam pro me ipso (*meis viribus*) ego; cum-illis autem
nemo] eorum, qui nunc homines sunt terrestres, pugnaret.
Et mea quidem consilia auscultabant obtemperabantque di-
cto.] Verum obedite et vos, quandoquidem obedire melius.
Neque tu ab-isto, præstans licet sis, auferas puellam,
verum sine, ut ei primum dederunt præmium filii Achivorum:
neque tu, Pelide, velis contendere regi
contra: quia neutiquam æqualem *tecum* sortitus-est honorem
sceptriger rex, cui Jupiter gloriam dedit.
Si autem tu fortis es, deaque te generavit mater,
at hic potentior est, quia pluribus imperat.
Atride, tu autem depone tuam iram: verum ego
precor, in-Achillem remittas iram, qui magnum omnibus
propugnaculum Achivis est belli mali.
Hunc autem respondens allocutus-est rex Agamemno:
sane hæc omnia, senex, convenienter dixisti.
Verum hic vir vult supra omnes esse alios;
in-omnes dominari vult, omnibusque imperare,
et omnibus præcipere, quæ alicui (*mihi*) non persuasurum
eum puto.] Si autem ipsum bellatorem fecerunt dii semper
existentes,] *num* propterea ipsi permittunt contumelias loqui?
Huic autem interpellando respondit divinus Achilles:
profecto enim timidusque et nullius-pretii vocarer,
si tibi in-omni re cessero, quamcunque dixeris:
aliis sane hæc impera, *ne* enim mihi
præcipias: non enim ego amplius *me* tibi obtemperaturum pu-
to.] Aliud autem tibi dicam, tu vero in præcordiis conde tuis:
manibus quidem neutiquam ego pugnabo puellæ causa,
neque tecum neque cum-quovis alio, quum a-me aufertis quod-
dedistis:] aliarum autem rerum quæ mihi sunt velocem apud
navem nigram,] harum non ullam auferes abripiens, invito me.
Sin autem, age vero, fac-periculum, ut cognoscant et isti:
statim tibi (*tuus*) sanguis niger fluet circa lanceam.
Sic hi contrariis quum-contendissent verbis
surrexerunt, solveruntque concionem apud naves Achivorum.
Pelides quidem ad tentoria et naves æquales
abiit cumque Menœtiade (Patroclo) et suis sociis:
Atrides autem navem velocem in-mare deduxit,
in-eamque remiges elegit viginti, et hecatomben im-
posuit deo; in *ea* vero Chryseidem pulcras-genas-habentem
collocavit ducens; dux autem inscendit ingeniosus Ulysses.
Hi quidem deinde, cum-conscendissent, innavigabant humi-
dis viis:] populos autem Atrides lustrari jussit.
Hi vero se-lustrabant et in mare sordes projiciebant;
sacrificabantque Apollini perfectas hecatombas
taurorum et caprarum juxta litus maris infructuosi:
nidor autem ad-cœlum ibat circumfusus fumo.
Sic hi quidem hæc operabantur per exercitum: nec Agame-
mno] cessabat ab-ira, quam primum minatus-fuerat Achilli.

Digitized by Google

Ἀλλ' ὅγε Ταλθύβιόν τε καὶ Εὐρυβάτην προςέειπεν,
τώ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρηρὼ θεράποντε·
Ἔρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος·
χειρὸς ἑλόντ' ἀγέμεν Βρισηΐδα καλλιπάρηον·
εἰ δέ κε μὴ δώῃσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι,
ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται.
Ὣς εἰπὼν προΐει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν.
Τὼ δ' ἀέκοντε βάτην παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην.
Τὸν δ' εὗρον παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
ἥμενον· οὐδ' ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς.
Τὼ μὲν ταρβήσαντε καὶ αἰδομένω βασιλῆα
στήτην, οὐδέ τί μιν προςεφώνεον οὐδ' ἐρέοντο.
Αὐτὰρ ὁ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ φώνησέν τε·
Χαίρετε, κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
ἆσσον ἴτ'· οὔτι μοι ὔμμες ἐπαίτιοι, ἀλλ' Ἀγαμέμνων,
ὁ σφῶϊ προΐει Βρισηΐδος εἵνεκα κούρης.
Ἀλλ' ἄγε, Διογενὲς Πατρόκλεις, ἔξαγε κούρην,
καί σφωϊν δὸς ἄγειν· τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων
πρός τε θεῶν μακάρων πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων,
καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἴποτε δ' αὖτε
χρειὼ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι
τοῖς ἄλλοις· ἦ γὰρ ὅγ' ὀλοῇσι φρεσὶ θύει·
οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ.
Ἐκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρηον,
δῶκε δ' ἄγειν· τὼ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν·
ἡ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
δακρύσας ἑτάρων ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθείς,
θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο χεῖρας ὀρεγνύς·
Μῆτερ, ἐπεί μ' ἔτεκές γε μινυνθάδιόν περ ἐόντα,
τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι,
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν·
ἦ γάρ μ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ὣς φάτο δακρυχέων· τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ,
ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι.
Καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἁλός, ἠΰτ' ὀμίχλη·
καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο δακρυχέοντος,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω. [λεύς·
Τὴν δὲ βαρυστενάχων προςέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
οἶσθα· τίη τοι ταῦτ' εἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω;
ᾠχόμεθ' ἐς Θήβην ἱερήν, πόλιν Ἠετίωνος,
τὴν δὲ διεπράθομέν τε καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα·
καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἷες Ἀχαιῶν,
ἐκ δ' ἕλον Ἀτρείδῃ Χρυσηΐδα καλλιπάρηον.
Χρύσης δ' αὖτ', ἱερεὺς ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος,
ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος

Sed is Talthybiumque et Eurybaten affatus-est,
qui ipsi erant præcones et seduli ministri:
Abite ad-tentorium Pelidæ Achillis;
manu prehensam adducite Briseidem pulcris-genis:
sin autem non dederit, ego tamen ipse auferam,
veniens cum pluribus: quod illi et acerbius erit.
Sic locutus *eos* misit, asperumque sermonem injunxit.
Hi autem inviti iverunt juxta litus maris infructuosi,
Myrmidonum vero ad tentoriaque et naves pervenerunt.
Illum autem invenerunt apudque tentorium et navem nigram
sedentem: neque hosce intuitus lætatus-est Achilles.
Hi quidem perterriti et reverentes regem
stabant, neque ipsum alloquebantur neque interrogabant.
Sed is cognovit suo in animo, dixitque:
Salvete, præcones, Jovis nuntii atque etiam hominum!
propius accedite: nihil mihi vos culpandi, sed Agamemno,
qui vos misit Briseidis causa puellæ.
Verum age, generose Patrocle, educ puellam,
et ipsis trade abducendam: ipsi autem testes sunto
coram diis beatis coramque mortalibus hominibus,
et coram hoc rege immiti, si-unquam posthac
opus me fuerit ad-indignam pestem arcendam
a-ceteris: certe enim ille perniciosis animis furit,
neque ullo-modo scit cogitare et ante et retro (*futura et præ-
terita*),] ut ipsi apud naves salvi pugnent Achivi.
Sic dixit: Patroclus autem caro paruit sodali.
Eduxitque tentorio Briseidem pulcris-genis,
et tradidit abducendam; illi autem redibant ad naves Achivo-
rum;] atque invita una cum- is mulier ibat. Sed Achilles
lacrimans a-sociis exinde sedit seorsum secedens,
litus ad maris cani, spectans in nigrum pontum;
multa autem matri dilectæ supplicavit manus porrigens:
Mater, quandoquidem me peperisti brevis-ævi futurum,
honorem saltem mihi debebat Olympius tribuere,
Jupiter altitonans; nunc autem me ne tantillum-quidem hono-
ravit:] certe enim me Atrides late-dominans Agamemno
contumelia-affecit: ablatum enim habet præmium, ipse aufe-
rens.] Sic dixit lacrimas-fundens: hunc autem audivit vene-
randa mater,] sedens in fundo maris apud patrem senem.
Cito autem emersit e-cano mari, velut nebula;
et ante ipsum consedit lacrimas-fundentem,
manuque ipsum demulsit et verbum dixit et elocuta est:
Fili, quid fles? quis vero tibi mentem invasit mœror?
eloquere, ne celes animo, ut sciamus ambo.
Hanc autem graviter-suspirans allocutus-est pedibus velox
Achilles:] nosti: cur tibi hæc scienti omnia dicam?
ivimus in Theben sacram, urbem Eetionis,
hancque diripuimus et adduximus huc omnia:
et hæc quidem bene diviserunt inter se filii Achivorum,
elegerunt autem Atridæ Chryseidem pulcris-genis.
Chryses vero postea, sacerdos longe-jaculantis Apollinis,
venit veloces ad naves Achivorum ære-loricatorum,
redemturusque filiam, ferensque infinitum pretium-liberatio-
nis,] infulas habens in manibus longe-jaculantis Apollinis

Digitized by Google

χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιούς,
Ἀτρείδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ,
αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν.
Χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο· τοῖο δ' Ἀπόλλων
εὐξαμένου ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν.
Ἧκε δ' ἐπ' Ἀργεοίσι κακὸν βέλος· οἱ δέ νυ λαοὶ
θνῆσκον ἐπασσύτεροι· τὰ δ' ἐπῴχετο κῆλα θεοῖο
πάντῃ ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν. Ἄμμι δὲ μάντις
εὖ εἰδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας Ἑκάτοιο·
αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἱλάσκεσθαι·
Ἀτρείωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν· αἶψα δ' ἀναστὰς,
ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν.
Τὴν μὲν γὰρ σὺν νηῒ θοῇ ἑλίκωπες Ἀχαιοὶ
ἐς Χρύσην πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι·
τὴν δὲ νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
κούρην Βρισῆος, τήν μοι δόσαν υἷες Ἀχαιῶν.
Ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος·
ἐλθοῦσ' Οὔλυμπόνδε, Δία λίσαι, εἴποτε δή τι
ἢ ἔπει ὤνησας κραδίην Διὸς ἠὲ καὶ ἔργῳ.
Πολλάκι γάρ σεο πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα κελαινεφέϊ Κρονίωνι
οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,
ὁππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,
Ἥρη τ' ἠδὲ Ποσειδάων καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
Ἀλλὰ σὺ τόνγ' ἐλθοῦσα, θεὰ, ὑπελύσαο δεσμῶν,
ὦχ' ἑκατόγχειρον καλέσασ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον,
ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δέ τε πάντες
Αἰγαίων' (ὁ γὰρ αὖτε βίῃ οὗ πατρὸς ἀμείνων);
ὅς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο, κύδεϊ γαίων·
τὸν καὶ ὑπέδδεισαν μάκαρες θεοὶ οὐδέ τ' ἔδησαν.
Τῶν νῦν μιν μνήσασα παρέζεο καὶ λαβὲ γούνων,
αἴ κέν πως ἐθέλῃσιν ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι,
τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἅλα ἔλσαι Ἀχαιοὺς,
κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος,
γνῷ δὲ καὶ Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
ἣν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·
ὤμοι, τέκνον ἐμὸν, τί νύ σ' ἔτρεφον, αἰνὰ τεκοῦσα.
Αἴθ' ὄφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων
ἧσθαι· ἐπεί νύ τοι αἶσα μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν·
νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ ὀϊζυρὸς περὶ πάντων
ἔπλεο· τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισιν.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέουσα ἔπος Διῒ τερπικεραύνῳ
εἶμ' αὐτὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀγάννιφον, αἴ κε πίθηται.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισιν,
μήνι' Ἀχαιοῖσιν, πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.
Ζεὺς γὰρ ἐς Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
χθιζὸς ἔβη κατὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο·
δωδεκάτῃ δέ τοι αὖτις ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε.
Καὶ τότ' ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
καί μιν γουνάσομαι, καί μιν πείσεσθαι ὀΐω.

aureo de sceptro *suspensas*, et supplex oravit omnes Achivos,] Atridas vero imprimis duos, duces populorum.
Tunc ceteri quidem omnes comprobarunt Achivi,
reverendumque-esse sacerdotem et splendidum accipiendum
pretium :] at non Atridæ Agamemnoni placuit animo;
sed contumeliose *eum* dimisit, minacemque sermonem injunxit.] Iratus vero senex retro abiit; hunc autem Apollo
precantem exaudivit, quoniam valde illi carus erat.
Misit in Argivos malam sagittam; populi autem
moriebantur alii-super-alios; ibantque spicula dei
quoquoversus per exercitum latum Achivorum. Nobis autem
vates] bene sciens in-concione-narrabat vaticinia Apollinis.
Statim ego primus hortabar deum placare;
Atriden vero deinde ira cepit: subitoque exsurgens
minax-dixit verbum, quod utique effectum est.
Illam enim cum navi veloci mobilibus-oculis Achivi
ad Chrysen deducunt, feruntque donaria deo;
hanc vero nuper a-tentorio iverunt præcones abducentes,
puellam Brisei, quam mihi dederant filii Achivorum.
Sed tu, si quidem potes, auxiliare filio optimo :
profecta in-Olympum, Jovem precare, si unquam aliquid
vel verbo juvisti cor Jovis, vel etiam facto.
Sæpe enim te patris in ædibus audivi
prædicantem, quum aiebas ab-atras-nubes-cogente Saturnio
solam *te* inter immortales indignam perniciem avertisse,
quando ipsum colligare Olympii volebant alii,
Junoque, et Neptunus, et Pallas Minerva.
Sed tu eum, quum-venisses, dea, liberasti a-vinculis,
statim Centimanum vocans in vastum Olympum,
quem Briareum vocant dii, homines autem omnes
Ægæonem (is enim viribus suo patre præstantior):
qui apud Saturnium consedit, gloria superbiens :
hunc igitur exhorruerunt beati dii, neque *Jovem* ligaverunt.
Horum nunc illi memoriam-revocans asside et prende genua,
si quo-modo velit Trojanis auxiliari,
hos autem ad puppesque et circa mare conglobare, Achivos,
dum-cædantur, ut omnes fruantur rege *suo*,
sentiatque etiam Atrides late-dominans Agamemno
suam culpam, quod fortissimum Achivorum nihil honorarit.
Huic autem respondit deinde Thetis lacrimas defundens :
heu! fili mi, cur igitur te enutrivi, malo-fato partum!
O utinam apud naves sine-lacrimis et illæsus
sederes; quoniam tibi fatum *impendet* brevi, nec perlonge abest:] nunc autem simul et cito-moriturus et ærumnosus supra
omnes] factus-es : quoniam te malo fato peperi in ædibus.
Hoc tamen dictura verbum Jovi gaudenti-fulmine
ibo ipsa in Olympum valde-nivosum, si forte obtemperet.
Sed tu quidem nunc, navibus assidens velocibus,
succense Achivis, bello autem abstine omnino.
Jupiter enim ad Oceanum ad probos Æthiopes
hesternus abiit ad convivium; diique simul omnes secuti-sunt:
duodecima autem *die* rursus veniet in-Olympum.
Et tum deinde vadam Jovis ad ære-fundatam domum,
et ipsius genibus-advolvar, et eum permotum-iri puto.

Digitized by Google

Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
χωόμενον κατὰ θυμὸν ἐϋζώνοιο γυναικὸς,
τήν ῥα βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρων. — Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἐς Χρύσην ἵκανεν, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
ἱστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηῒ μελαίνῃ·
ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες,
καρπαλίμως· τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς.
Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι·
ἐκ δὲ Χρυσηῒς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.
Τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν· [νων,
Ὦ Χρύση, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμ-
παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν, Φοίβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλασόμεσθα ἄνακτα,
ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφῆκεν.
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει, ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων
παῖδα φίλην· τοὶ δ' ὦκα θεῷ κλειτὴν ἑκατόμβην
ἑξείης ἔστησαν ἐΰδμητον περὶ βωμόν·
χερνίψαντο δ' ἔπειτα καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
Τοῖσιν δὲ Χρύσης μεγάλ' εὔχετο χεῖρας ἀνασχών·
Κλῦθί μευ, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις·
ἤδη μέν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ·
ἤδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὐέρυσαν μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
Καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο,
καλὸν ἀείδοντες παιήονα, κοῦροι Ἀχαιῶν,
μέλποντες Ἑκάεργον· ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν·
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Οἱ δ' ἱστὸν στήσαντ', ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα

Sic igitur locuta abiit; illum autem reliquit ibi
iratum in animo, de-bene-cincta muliere,
quam vi ab-invito abstulerant. — Sed Ulysses
in Chrysen pervenit, ducens sacram hecatomben.
Hi autem quando portum valde-profundum intraverant,
vela quidem legerunt, posueruntque in navi nigra;
malum autem receptaculo-suo admorunt, rudentibus demis-
sum,] alacriter; ipsamque (*navem*) in stationem protraxerunt
remis.] Saxa (*pro ancoris*) inde ejecerunt, ac retinacula alli-
garunt,] et ipsi quoque exierunt in litus maris:
atque hecatomben exposuerunt longe-jaculanti Apollini;
Chryseis autem navi exivit pontum-transeunte.
Hanc quidem postea ad aram ducens ingeniosus Ulysses,
patri caro in manibus posuit, et ipsum allocutus-est:
O Chryse, misit me rex virorum Agamemno,
filiamque tibi ut-ducerem, Phœboque sacram hecatomben
sacrificarem pro Danais, ut placemus deum,
qui modo Argivis deplorabiles ærumnas immisit.
Sic locutus, in manibus posuit, ille autem accepit gaudens
filiam caram: hi vero confestim deo splendidam hecatomben
ordine statuerunt rite-ædificatum circa altare;
manusque-lavarunt deinde, et molas sustulerunt.
His autem Chryses alta-voce precabatur, manibus sublatis:
Audi me, argenteum-arcum-habens, qui Chrysen tueris,
Cillamque divinam, Tenedoque potenter imperas!
Jam aliquando me antea exaudisti precantem;
honorasti quidem me, valde vero afflixisti populum Achivo-
rum:] atque etiam nunc mihi hoc perfice votum:
jam nunc a-Danais iniquam pestem amove.
Sic dixit orans; hunc vero exaudivit Phœbus Apollo.
Ac postquam precati-sunt et molas projecerunt, *hostiarum*
cervices retro-egerunt primum, et jugularunt et excoriarunt,
femoraque exsecuerunt, adipeque cooperuerunt,
eam duplicantes, super ipsis autem frusta-cruda-posuerunt.
Adolebatque super lignis-fissis senex, insuper nigrum vinum
libabat: juvenes vero prope illum tenebant verua-quinque-
cuspidum manibus.] Tum ubi femora exusta-erant, et viscera
gustarant,] minutatim-secuerunt cetera et verubus transfixe-
runt,] assaruntque scite, extraxeruntque *igni* omnia.
Atque ubi cessarant ab-opere, appararantque convivium,
convivati-sunt; neque quicquam animus indiguit cibo æquo.
Porro ubi potus et cibi desiderium exuerant,
pueri quidem crateras coronabant vino,
distribueruntque omnibus, auspicati poculis.
Illi vero per-totum-diem cantu deum placabant,
pulcrum canentes pæana, juvenes Achivorum,
celebrantes sagittantem *Apollinem*: ille autem animo dele-
ctabatur audiens.] Quando vero sol occidit et tenebræ super-
venere,] tunc dormiverunt juxta retinacula navis.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
tunc deinde revehebantur ad exercitum latum Achivorum;
hisque secundum ventum misit sagittans Apollo.
Illi vero malum erexerunt, velaque alba panderunt:
ventus autem flatu-implevit medium velum, fluctusque

Digitized by Google

στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,
νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν
ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, ὑπὸ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν·
αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε. —
Αὐτὰρ ὁ μήνιε, νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισιν,
Διογενὴς Πηλέος υἱός, πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
οὔτε ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν,
οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον· ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' ἀϋτήν τε πτόλεμόν τε.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,
καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες
πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε. Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων
παιδὸς ἑοῦ, ἀλλ' ἥγ' ἀνεδύσατο κῦμα θαλάσσης,
ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν Οὔλυμπόν τε·
εὗρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων
ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο καὶ λάβε γούνων
σκαιῇ, δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθερεῶνος ἑλοῦσα
λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἄνακτα·
Ζεῦ πάτερ, εἴποτε δή σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα
ἢ ἔπει ἢ ἔργῳ, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμορώτατος ἄλλων
ἔπλετ'· ἀτάρ μιν νῦν γε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ἀλλὰ σύ πέρ μιν τῖσον, Ὀλύμπιε μητίετα Ζεῦ·
τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ.
Ὣς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
ἀλλ' ἀκέων δὴν ἧστο· Θέτις δ', ὡς ἥψατο γούνων,
ὣς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα, καὶ εἴρετο δεύτερον αὖτις·
Νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον,
ἢ ἀπόειπ'· ἐπεὶ οὔ τοι ἔπι δέος· ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἦ δὴ λοίγια ἔργ', ὅτε μ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις
Ἥρῃ, ὅτ' ἄν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Ἡ δὲ καὶ αὔτως μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν
νεικεῖ, καί τέ μέ φησι μάχῃ Τρώεσσιν ἀρήγειν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖτις ἀπόστιχε, μή σε νοήσῃ
Ἥρη· ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται, ὄφρα τελέσσω.
Εἰ δ', ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὄφρα πεποίθῃς·
τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον
τέκμωρ· οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλόν,
οὐδ' ἀτελεύτητον, ὅ τι κεν κεφαλῇ κατανεύσω.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος
κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.
Τώγ' ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
εἰς ἅλα ἆλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
Ζεὺς δὲ ἑὸν πρὸς δῶμα. Θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσταν
ἐξ ἑδέων, σφοῦ πατρὸς ἐναντίον· οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες.

carinam purpureus valde circumsonabat, navi eunte:
hæc vero currebat per fluctum conficiens iter.
Ac postquam venerant ad exercitum latum Achivorum,
navem quidem hi nigram in continentem subduxerunt
alte super arenas, phalangasque longas subtenderunt:
ipsi autem sparsi-sunt per tentoriaque navesque.
Verum iram fovit, navibus adsidens velocibus,
generosus Pelei filius, pedibus velox Achilles;
neque unquam in concionem prodiit clarantem-viros,
neque unquam in bellum: sed macerabat carum (*suum*) cor,
illic manens, desiderabat autem clamoremque pugnamque.
At quando jam ex illo duodecima erat aurora,
tunc vero ad Olympum ibant dii semper existentes
omnes simul, Jupiterque præibat. Thetis autem non est-oblita
mandatorum] filii sui, sed hæc emersit ex-unda maris,
matutinaque conscendit magnum cœlum Olympumque;
invenit autem late-sonantem Saturnium seorsum sedentem
ab-aliis] in-summo vertice multa-cacumina-habentis Olympi.
Atque ante ipsum consedit et prehendit genua
sinistrâ; dextrâ autem inferius mentum attingens
supplicans allocuta-est Jovem Saturnium regem:
Jupiter pater, si-unquam revera te inter immortales juvi
vel dicto vel re, hoc mihi perfice votum:
honora mihi filium, qui brevissimæ-vitæ præ-ceteris
extitit; sed ipsum nunc rex virorum Agamemno
contumelia-affecit: ablatum enim habet præmium, ipse abri-
piens.] At tu ipsum ulciscere, Olympie sapientissime Jupiter;
tamdiu autem in Trojanis pone victoriam, donec Achivi
filium meum honorarint, auxerintque eum honore.
Sic dixit; hanc autem nihil allocutus-est nubes-cogens Ju-
piter,] sed tacitus diu sedit; Thetis vero, ita-ut prenderat ge-
nua,] sic tenebat inhærens, et rogabat secundo iterum:
Vere jam mihi promitte et annue,
vel abnue; quoniam non tibi inest timor: ut bene sciam,
quantum ego inter omnes inhonoratissima dea sim.
Hanc autem graviter suspirans allocutus-est nubes-cogens
Jupiter:] sane perniciosum facinus, quum me increpare im-
pellis] Junonem, quando me irritaverit contumeliosis verbis.
Illa autem et sic mecum semper inter immortales deos
rixatur, atque me dicit in-pugna Trojanis auxiliari.
Sed tu quidem nunc retro abscede, ne te videat
Juno: mihi autem hæc erunt-curæ, ut perficiam.
Verum age *jam* tibi capite annuam, ut fidem-habeas:
hoc enim ex me inter immortales maximum
signum; non enim meum *est* revocabile, neque fallax,
neque infectum, quodcunque capite annuero.
Dixit, et nigris superciliis annuit Saturnius:
ambrosiæ autem comæ concussæ-sunt regis
capite ab immortali; magnumque tremefecit Olympum.
Illi sic deliberata-re discesserunt: hæc quidem deinde
in mare desiliit profundum de splendido Olympo,
Jupiter autem *rediit* suam in domum. Dii vero simul omnes
assurrexerunt] ex sedibus, sui patris in-occursum; nec ullus
sustinuit] expectare venientem, sed obvii steterunt omnes.

Digitized by Google

Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου· οὐδέ μιν Ἥρη
ἠγνοίησεν ἰδοῦσ', ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλὰς
ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσηύδα·
Τίς δ' αὖ τοι, δολομῆτα, θεῶν συμφράσσατο βουλάς;
αἰεί σοι φίλον ἐστὶν, ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντα,
κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδέ τί πώ μοι
πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος ὅττι νοήσῃς.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους
εἰδήσειν· χαλεποί τοι ἔσοντ' ἀλόχῳ περ ἐούσῃ.
Ἀλλ' ὃν μέν κ' ἐπιεικὲς ἀκουέμεν, οὔτις ἔπειτα
οὔτε θεῶν πρότερος τόνγ' εἴσεται οὔτ' ἀνθρώπων·
ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλωμι νοῆσαι,
μήτι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο μηδὲ μετάλλα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
Καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἴρομαι οὔτε μεταλλῶ·
ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τὰ φράζεαι, ἅσσ' ἐθέλησθα·
νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μή σε παρείπῃ
ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Ἠερίη γὰρ σοίγε παρέζετο καὶ λάβε γούνων·
τῇ σ' ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα
τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
δαιμονίη, αἰεὶ μὲν ὀΐεαι, οὐδέ σε λήθω·
πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεαι, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
μᾶλλον ἐμοὶ ἔσεαι· τὸ δέ τοι καὶ ῥίγιον ἔσται.
Εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστὶν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.
Ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ·
μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν' Ὀλύμπῳ,
ἆσσον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη·
καί ῥ' ἀκέουσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ·
ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ Οὐρανίωνες.
Τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων, λευκωλένῳ Ἥρῃ·
Ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσεται οὐδ' ἔτ' ἀνεκτὰ,
εἰ δὴ σφὼ ἕνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ὧδε,
ἐν δὲ θεοῖσι κολῳὸν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς
ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
Μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι, καὶ αὐτῇ περ νοεούσῃ,
πατρὶ φίλῳ ἐπίηρα φέρειν Διὶ, ὄφρα μὴ αὖτε
νεικείῃσι πατὴρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
ἐξ ἑδέων στυφελίξαι· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν.
Ἀλλὰ σὺ τόνγ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν·
αὐτίκ' ἔπειθ' ἵλαος Ὀλύμπιος ἔσσεται ἡμῖν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ ἀναΐξας δέπας ἀμφικύπελλον
μητρὶ φίλῃ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν·
Τέτλαθι, μῆτερ ἐμὴ, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ,
μή σε, φίλην περ ἐοῦσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
θεινομένην· τότε δ' οὔτι δυνήσομαι, ἀχνύμενός περ,
χραισμεῖν· ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.

Sic hic quidem illic resedit in solio; neque eum Juno
ignoravit, conspicata, quod cum-ipso contulerat consilia
argenteos-pedes-habens Thetis, filia marini senis.
Statim conviciis Jovem Saturnium allocuta-est.
Quis vero tecum, dolose, deorum contulit consilia?
semper tibi gratum est, a-me seorsum agentem,
clandestina meditantem statuere: neque aliquod unquam mihi] lubens ausus-es dicere verbum quod cogitaveris.
Huic autem respondit deinde pater hominumque deorumque:] Juno, ne vero omnia mea spera consilia
te scituram : difficilia tibi erunt, uxor quamvis *mea* sis.
Sed quod quidem par *fuerit te* audire, nullus inde
neque deorum prior hoc sciet, neque hominum :
quod autem ego seorsum a-diis voluero animo-concipere,
ne tu hæc singula interroga neu perscrutare.
Huic autem respondit deinde magnos-oculos-habens veneranda Juno :] severissime Saturnie, quale hoc verbum dixisti!
Et valde te pridem neque interrogo nec perscrutor;
sed perquietus ea consultas, quæcunque vis :
nunc autem vehementer timeo in animo, ne te seduxerit
argenteos-pedes-habens Thetis, filia marini senis.
Matutina enim tibi assedit et prehendit genua;
cui te suspicor annuisse certum, ut Achillem
honores, perdas autem multos ad naves Achivorum.
Hanc autem respondens allocutus-est nubes-cogens Jupiter :] improba, semper quidem suspicaris, nec te lateo :
agere tamen nihil poteris, sed ab animo *aliena*
magis mihi eris : hoc autem tibi et acerbius erit.
Si vero ita hoc est *ut suspicor,* mihi erit gratum.
Verum tacita sede, meoque obedi verbo;
ne tibi non prosint, quotquot dii sunt in Olympo,
propius accedentes, quando tibi invictas manus injecero.
Sic dixit : timuit autem magnis-oculis veneranda Juno;
et tacita sedit, inflectens sum cor;
ingemuerunt autem per domum Jovis dii cœlestes.
His vero Vulcanus inclytus-artifex incepit concionari,
matri dilectæ gratificans, candidas-ulnas-habenti Junoni :
Profecto pestifera facta hæc erunt, nec amplius tolerabilia,
si jam vos mortalium gratia contenditis hoc-modo,
interque deos tumultum agitatis; neque ulla convivii
boni erit voluptas, quoniam pejora vincunt.
Matrem autem ego admoneo, et ipsam licet intelligentem,
patri caro obsequium præstare Jovi, ut ne iterum
jurget pater, et nobis convivium conturbet.
Si enim velit Olympius fulminator
ex sedibus deturbare.... ille enim longe potentissimus est.
At tu hunc verbis demulceto mollibus;
statim deinde placidus Olympius erit nobis.
Sic igitur dixit; et surgens poculum duplex
matri dilectæ in manibus posuit, et ipsam allocutus-est :
Tolera, mater mea, et sustine, dolens licet,
ne te, cara quanquam *mihi* es, *his* in oculis videam
verberatam : tunc vero non potero, dolens quantumvis,
juvare : difficilis enim Olympius ad-resistendum.

Digitized by Google

Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα
ῥῖψε, ποδὸς τεταγὼν, ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο.
Πᾶν δ' ἦμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
κάππεσον ἐν Λήμνῳ· ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν·
ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
μειδήσασα δὲ παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
Αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
ᾠνοχόει, γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων.
Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
ὡς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,
Μουσάων θ', αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος,
ἧχι ἑκάστῳ δῶμα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Ἥφαιστος, ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἤϊ' Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς,
ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι·
ἔνθα καθεῦδ' ἀναβάς· παρὰ δὲ χρυσόθρονος Ἥρη.

Jam enim me et alias auxiliari aggressum
dejecit, pede prehensum, de limine divino.
Totum vero diem ferebar, unaque-cum sole occidente
decidi in Lemno: parum autem amplius animæ inerat:
ibi me Sinties viri statim exceperunt cadentem.
Sic dixit; risit autem dea candidas-ulnas-habens Juno:
ridensque a-filio accepit manu poculum.
Atque ille ceteris diis a-dextra-exorsus omnibus
infundebat, dulce nectar a cratere hauriens.
Immensus autem excitatus-est risus beatis diis,
ut viderunt Vulcanum per ædes properantem.
Sic tunc totum diem usque-ad solem occidentem
convivabantur, nec quicquam animus indigebat dapibus æquis,] non cithara perpulcra, quam tenebat Apollo,
Musisque, quæ canebant alternantes voce pulcra.
Sed postquam occidit splendida lux solis,
hi quidem decubituri abierunt domum unusquisque,
ubi cuique domum perinclytus utroque-pede-infirmus,
Vulcanus, fecerat sollertibus præcordiis.
Jupiter autem ad suum lectum abiit Olympius fulgurator,
ubi pridem dormiebat, quando ipsum dulcis somnus invaderet:] illic dormivit, quum-ascendisset; juxtaque aureum-solium-habens Juno.

ΙΛΙΑΔΟΣ Β.

Ὄνειρος. Βοιωτία.

Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
εὗδον παννύχιοι, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος·
ἀλλ' ὅγε μερμήριζε κατὰ φρένα, ὡς Ἀχιλῆα
τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλὴ,
πέμψαι ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι οὖλον Ὄνειρον·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Βάσκ' ἴθι, οὖλε Ὄνειρε, θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο,
πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν, ὡς ἐπιτέλλω.
Θωρῆξαί ἑ κέλευε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοι πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο· βῆ δ' ἄρ' Ὄνειρος, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα· τὸν δ' ἐκίχανεν
εὕδοντ' ἐν κλισίῃ, περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυθ' ὕπνος·
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, Νηληΐῳ υἷι ἐοικὼς,
Νέστορι, τόν ῥα μάλιστα γερόντων τῖ' Ἀγαμέμνων·
τῷ μιν ἐεισάμενος προσεφώνεε θεῖος Ὄνειρος·
Εὕδεις, Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος, ἱπποδάμοιο;
οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,

ILIADIS II.

Somnium. Bœotia.

Ceteri quidem diique et viri bellatores-equestres,
dormiebant totam-noctem; Jovem autem non tenebat dulcis somnus,] verum is meditabatur in animo, quomodo Achillem
honoraret, perderetque multos ad naves Achivorum.
Hoc autem ei in animo optimum visum-est consilium,
mittere ad Atriden Agamemnonem perniciosum Somnium;
et id compellans verbis alatis allocutus-est:
Vade age, perniciosum Somnium, celeres ad naves Achivorum;] ingressum in tentorium Agamemnonis Atridæ,
omnia valde accurate nuntia, sicut mando.
Armare ipsum jube comantes Achivos
cum-omnibus-copiis; nunc enim ceperit urbem latis-viis
Trojanorum: non enim amplius diverse cœlestes domos habentes] immortales sentiunt; inflexit enim omnes
Juno supplicans; Trojanis autem mala impendent.
Sic dixit; ivit autem Somnium, postquam hunc sermonem audivit.] Protinus pervenit celeres ad naves Achivorum;
ivitque ad Atriden Agamemnonem; hunc vero deprehendit
dormientem in tentorio, circumque almus fusus-erat somnus.
Stetit autem supra caput, Neleïo filio similis,
Nestori, quem maxime senum honorabat Agamemno.
Huic se quum-assimilasset, eum *ita* alloquebatur divinum
Somnium:] Dormis, Atrei fili bellicosi, equûm-domitoris?
non oportet per-totam-noctem dormire consiliatorem virum,

Digitized by Google

ᾧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται καὶ τόσσα μέμηλεν.
Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
ὅς σευ, ἄνευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται ἠδ' ἐλεαίρει.
Θωρῆξαί σε κέλευσε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
ἐκ Διός. Ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσὶ, μηδέ σε λήθη
αἱρείτω, εὖτ' ἄν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ,
τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἅ ῥ' οὐ τελέεσθαι ἔμελλον.
Φῆ γὰρ ὅγ' αἱρήσειν Πριάμου πόλιν ἤματι κείνῳ,
νήπιος· οὐδὲ τὰ ᾔδη, ἅ ῥα Ζεὺς μήδετο ἔργα.
Θήσειν γὰρ ἔτ' ἔμελλεν ἐπ' ἄλγεά τε στοναχάς τε
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου· θείη δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή.
Ἕζετο δ' ὀρθωθείς· μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα,
καλὸν, νηγάτεον· περὶ δὲ μέγα βάλλετο φᾶρος·
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον.
Εἵλετο δὲ σκῆπτρον πατρώϊον, ἄφθιτον αἰεί·
σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ἠὼς μέν ῥα θεὰ προςεβήσατο μακρὸν Ὄλυμπον,
Ζηνὶ φόως ἐρέουσα καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
αὐτὰρ ὁ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσεν
κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς·
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Βουλὴ δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων,
Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυλοιγενέος βασιλῆος·
τοὺς ὅγε συγκαλέσας πυκινὴν ἠρτύνετο βουλήν·
Κλῦτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν Ὄνειρος
ἀμβροσίην διὰ νύκτα· μάλιστα δὲ Νέστορι δίῳ
εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ' ἄγχιστα ἐῴκει.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί με πρὸς μῦθον ἔειπεν·
εὕδεις, Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος, ἱπποδάμοιο;
οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
ᾧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται καὶ τόσσα μέμηλεν.
Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
ὅς σευ, ἄνευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται ἠδ' ἐλεαίρει.
Θωρῆξαί σε κέλευσε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
ἐκ Διός· ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσίν. Ὣς ὁ μὲν εἰπὼν
ᾤχετ' ἀποπτάμενος, ἐμὲ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀλλ' ἄγετ', αἴ κέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν.
Πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι, ἣ θέμις ἐστὶν,
καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι κελεύσω·
ὑμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσιν.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. Τοῖσι δ' ἀνέστη
Νέστωρ, ὅς ῥα Πύλοιο ἄναξ ἦν ἠμαθόεντος·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

cui populique sunt-commissi et tanta curæ-sunt.
Nunc vero mihi mentem-adhibe ocyus; Jovis enim tibi nuntius sum,] qui tui, longe quanquam-est, valde curam-agit et miseretur.] Armare te jussit comantes Achivos
cum-omnibus-copiis; nunc enim ceperis urbem latis-viis
Trojanorum; non enim amplius diverse cœlestes domos habentes] immortales sentiunt; inflexit enim omnes
Juno supplicans; Trojanis autem mala impendent
ab Jove. Sed tu tuo tene animo, neque te oblivio
capiat, quando te dulcis somnus dimiserit.
Sic quum-dixisset, abiit; illum autem reliquit ibi
ea cogitantem in animo, quæ non perfecta erant-futura.
Putavit enim capturum *se* Priami urbem die illo,
stultus; neque ea sciebat, quæ Jupiter moliebatur opera.
Impositurus enim adhuc erat doloresque suspiriaque
Trojanisque et Danais per acres pugnas.
Experrectus-est ex somno, divinaque ei *adhuc* circumfusa-erat vox.]Sedebat autem arrectus,mollemque induit tunicam,
pulcram, novam, circaque magnum sibi-injecit pallium;
pedibus autem sub nitidis ligavit pulcra calceamenta;
circumque humeros jecit ensem argenteis-clavis.
Prehendit inde sceptrum paternum, incorruptum semper,
cum quo ivit ad naves Achivorum ære-loricatorum.
Aurora quidem dea ascendit magnum Olympum,
Jovi lumen nuntiatura et ceteris immortalibus:
at ille præcones argutis-vocibus-insignes jussit
convocare ad-concionem comantes Achivos.
Hi quidem convocarunt, illi autem colligebantur valde celeriter.] Consilium autem primum magnanimorum sedit senum,
Nestoream apud navem Pylo-nati regis,
quos ille quum-coegisset, prudentem struebat consultationem:
Audite, amici: divinum mihi in-somnis venit Somnium
almam per noctem; maxime vero Nestori divino
formaque staturaque habituque proxime simile-erat.
Stetit autem supra caput et ad me sermonem dixit:
dormis, Atrei fili bellicosi, equûm-domitoris?
non oportet totam-noctem dormire consiliatorem virum;
cui populique sunt-commissi et tanta curæ-sunt.
Nunc vero mihi mentem-adhibe ocyus; Jovis enim tibi nuntius sum,] qui tui, longe quanquam-est, valde curam-agit et miseretur.] Armare te jussit comantes Achivos
cum-omnibus-copiis; nunc enim ceperis urbem latis-viis
Trojanorum; non enim amplius diverse cœlestes domos habentes] immortales sentiunt; inflexit enim omnes
Juno supplicans: Trojanis vero mala impendent
ab Jove: sed tu tuo tene animo. Sic illud locutum
abiit avolans, meque jucundus somnus reliquit.
Verum agite, si quo-modo armemus filios Achivorum.
Primum autem ego verbis tentabo, quatenus fas est,
et fugere cum navibus multorum-transtrorum jubebo:
vos autem aliunde alius cohibete verbis.
Ille quidem sic locutus, consedit. His autem surrexit
Nestor, qui Pyli rex erat arenosæ.
Qui ipsis bene-cupiens concionatus-est et dixit:

Digitized by Google

Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπεν,
ψεῦδός κεν φαῖμεν καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
νῦν δ' ἴδεν ὃς μέγ' ἄριστος Ἀχαιῶν εὔχεται εἶναι.
Ἀλλ' ἄγετ', αἴ κέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας βουλῆς ἐξ ἦρχε νέεσθαι.
Οἱ δ' ἐπανέστησαν, πείθοντό τε ποιμένι λαῶν,
σκηπτοῦχοι βασιλῆες· ἐπεσσεύοντο δὲ λαοί.
Ἠΰτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἁδινάων,
πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων·
βοτρυδὸν δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν·
αἱ μέν τ' ἔνθα ἅλις πεποτήαται, αἱ δέ τε ἔνθα·
ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
ἠϊόνος προπάροιθε βαθείης ἐστιχόωντο
ἰλαδὸν εἰς ἀγορήν· μετὰ δὲ σφίσιν Ὄσσα δεδήει,
ὀτρύνουσ' ἰέναι, Διὸς ἄγγελος· οἱ δ' ἀγέροντο.
Τετρήχει δ' ἀγορή, ὑπὸ δὲ στεναχίζετο γαῖα,
λαῶν ἱζόντων, ὅμαδος δ' ἦν· ἐννέα δέ σφεας
κήρυκες βοόωντες ἐρήτυον, εἴποτ' ἀϋτῆς
σχοίατ', ἀκούσειαν δὲ διοτρεφέων βασιλήων.
Σπουδῇ δ' ἕζετο λαός, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἕδρας,
παυσάμενοι κλαγγῆς· ἀνὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
ἔστη, σκῆπτρον ἔχων, τὸ μὲν Ἥφαιστος κάμε τεύχων,
Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι·
αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ·
Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκεν Πέλοπι πληξίππῳ·
αὐτὰρ ὁ αὖτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρέϊ, ποιμένι λαῶν·
Ἀτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπεν πολύαρνι Θυέστῃ·
αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι,
πολλῇσιν νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν.
Τῷ ὅγ' ἐρεισάμενος ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα·
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄρηος,
Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ·
σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·
νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
δυσκλέα Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Αἰσχρὸν γὰρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν
ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι
ἀνδράσι παυροτέροισι, τέλος δ' οὔπω τι πέφανται.
Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε,
ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ἀριθμηθήμεναι ἄμφω,
Τρῶας μὲν λέξασθαι, ἐφέστιοι ὅσσοι ἔασιν,
ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοί,
Τρώων δ' ἄνδρα ἕκαστον ἑλοίμεθα οἰνοχοεύειν·
πολλαί κεν δεκάδες δευοίατο οἰνοχόοιο.
Τόσσον ἐγώ φημι πλέας ἔμμεναι υἷας Ἀχαιῶν
Τρώων, οἳ ναίουσι κατὰ πτόλιν· ἀλλ' ἐπίκουροι
πολλέων ἐκ πολίων ἐγχέσπαλοι ἄνδρες ἔασιν,
οἵ με μέγα πλάζουσι καὶ οὐκ εἰῶσ' ἐθέλοντα

O amici, Argivorum ductores et principes,
si quis hoc somnium Achivorum alius dixisset,
mendacium *esse* diceremus et aversaremur potius:
nunc autem vidit *is* qui *se* longe præstantissimum Achivorum
profitetur esse.] Verum agite, si quo-modo armemus filios A-
chivorum.] Sic locutus, consilio cœpit excedere.
Hi autem surrexerunt, parueruntque pastori virorum,
sceptrigeri reges; accurrebant vero populi.
Sicut gentes eunt apum confertarum,
petra ex cava semper recens venientium;
in-modum-racemi autem volant super floribus vernis,
et aliæ hac confertim feruntur, aliæ vero illac:
sic horum gentes multæ a navibus et tentoriis
litoris in-anteriora depressi procedebant-ordine
turmatim ad concionem; interque ipsos Fama exarsit,
incitans *eos* ire, Jovis nuntia; hi vero congregabantur.
Tumultuabatur autem concio, subtusque gemebat terra,
populis considentibus, clamorque-inconditus erat; novem ve-
ro ipsos] præcones vociferantes cohibebant, si-quando a-cla-
more] desisterent, audirentque Jovis-alumnos reges.
Ægre vero sedit populus, cohibebanturque in sedibus,
cessantes a-clamore: verum rex Agamemno
surrexit, sceptrum tenens, quod Vulcanus laboraverat fabri-
cans;] Vulcanus quidem dedit Jovi Saturnio regi;
atque Jupiter dedit internuntio Argicidæ;
Mercurius autem rex dedit Pelopi agitatori-equorum;
ac rursus Pelops dedit Atreo, pastori virorum;
Atreusque moriens reliquit diviti-pecorum Thyestæ;
ac rursus Thyestes Agamemnoni reliquit gestandum,
ut-multis insulis et Argo omni imperaret.
Hoc ille nixus, *hæc* verba Argivis dixit:
O amici, heroes Danai, ministri Martis,
Jupiter me valde Saturnius malo irretivit gravi,
durus, qui antea quidem mihi promisit et annuit,
Ilio exciso bene-mœnito, *me* rediturum;
nunc vero malam fraudem struxit, et me jubet
inglorium Argos redire, postquam multum perdidi populum.
Ita scilicet Jovi erit præpotenti placitum,
qui jam multarum urbium demolitus-est vertices,
et adhuc etiam demolietur: ejus enim potentia est maxima.
Turpe enim hoc est etiam posteris auditu,
incassum sic talem tantumque populum Achivorum
irritum bellum bellare, et pugnare
cum-viris paucioribus, exitus autem nondum ullus apparuit.
Si enim velimus Achivique Trojanique,
fœderibus fidelibus percussis, numerari utrique,
Trojanos quidem se-colligere, ad focos quotquot sunt;
nos autem in decurias disponamur Achivi,
Trojanorumque viros singulos capiamus, qui-vinum-fundant:
multæ decuriæ indigerent pocillatore.
Tanto ego ajo plures esse filios Achivorum
Trojanis, qui habitant in urbe: sed auxiliares
multis ex civitatibus hastas-vibrantes viri sunt,
qui me valde depellunt et non sinunt volentem

Digitized by Google

Ἰλίου ἐκπέρσαι εὐναιόμενον πτολίεθρον.
Ἐννέα δὴ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί,
καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν καὶ σπάρτα λέλυνται·
αἱ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα
εἵατ' ἐνὶ μεγάροις ποτιδέγμεναι· ἄμμι δὲ ἔργον
αὔτως ἀκράαντον, οὗ εἵνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν,
πᾶσι μετὰ πληθὺν, ὅσοι οὐ βουλῆς ἐπάκουσαν.
Κινήθη δ' ἀγορὴ ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
πόντου Ἰκαρίοιο, τὰ μέν τ' Εὖρός τε Νότος τε
ὤρορ', ἐπαΐξας πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελάων.
Ὡς δ' ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐλθὼν,
λάβρος ἐπαιγίζων, ἐπί τ' ἠμύει ἀσταχύεσσιν·
ὣς τῶν πᾶσ' ἀγορὴ κινήθη. Τοὶ δ' ἀλαλητῷ
νῆας ἐπ' ἐσσεύοντο, ποδῶν δ' ὑπένερθε κονίη
ἵστατ' ἀειρομένη· τοὶ δ' ἀλλήλοισι κέλευον
ἅπτεσθαι νηῶν ἠδ' ἑλκέμεν εἰς ἅλα δῖαν,
οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον· ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἷκεν
οἴκαδε ἱεμένων· ὑπὸ δ' ᾕρεον ἕρματα νηῶν.
Ἔνθα κεν Ἀργείοισιν ὑπέρμορα νόστος ἐτύχθη,
εἰ μὴ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη,
οὕτω δὴ οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἀργεῖοι φεύξονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιεν
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο, φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
ἀλλ' ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα·
[καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·]
εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον,
ἑσταότ'· οὐδ' ὅγε νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης;
ἅπτετ', ἐπεί μιν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἵκανεν·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
οὕτω δὴ οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
φεύξεσθ', ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι πεσόντες;
κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιτε
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο, φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
ἀλλ' ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν μηδέ τ' ἐρώει·
σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης,
βῆ δὲ θέειν, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε· τὴν δ' ἐκόμισσεν
κῆρυξ Εὐρυβάτης Ἰθακήσιος, ὅς οἱ ὀπήδει.
Αὐτὸς δ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἐλθὼν,
δέξατό οἱ σκῆπτρον πατρώϊον, ἄφθιτον αἰεί·
σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.

Trojæ expugnare bene-habitatum oppidum.
Novem jam abierunt Jovis magni anni,
et jam ligna computruerunt navium, et funes soluti-sunt;
et certe nostræque uxores et infantes liberi
sedent in ædibus exspectantes : nobis autem opus
sic infectum *est*, cujus gratia huc venimus.
Sed agite, ut ego dixero, pareamus omnes :
fugiamus cum navibus dilectam in patriam terram;
non enim amplius Trojam capiemus latas-vias-habentem.
Sic dixit; his autem animum in pectoribus commovit,
omnibus inter multitudinem, quicunque non consilium audiverant.] Mota-est vero concio, ut fluctus ingentes maris
pelagi Icarii, quos quidem Eurusque Notusque
commovit, quum-irruit patris Jovis ex nubibus.
Sicut quum moverit Zephyrus profundum arvum veniens,
rapidus superne ingruens, et incumbit spicis :
sic horum tota concio mota-est. Hi autem fremitu
ad naves ruebant, a-pedibus vero subter pulvis
stabat excitatus; alii autem alios adhortabantur,
ut-prehenderent naves et traherent in mare divinum,
alveosque expurgabant : clamor autem in-cœlum ivit
domum properantium; subtrahebantque phalangas navibus.
Tunc Argivis præter-fatum reditus contigisset,
nisi Minervam Juno sermone affata-fuisset :
Dii-boni, ægidem-tenentis Jovis filia, indomita,
siccine vero domum, dilectam in patriam terram,
Argivi fugient super lata dorsa maris?
verum gloriationem Priamo et Trojanis reliquerint
Argivam Helenam, cujus gratia multi Achivorum
ad Trojam perierunt, dilecta procul-a patria terra?
verum abi nunc ad populum Achivorum ære-loricatorum,
tuis lenibus verbis cohibe virum quemque,
nec sinas naves in-mare trahere utrinque-recurvas.
Sic dixit : nec non-paruit dea cæsiis-oculis Minerva.
Descendit autem ab Olympi verticibus concitata,
[raptimque venit veloces ad naves Achivorum;]
invenit deinde Ulyssem, Jovi consilio parem,
stantem; neque hic navem bonis-transtris-instructam, nigram
tangebat, quia ipsum dolor corde et animo invaserat.
prope autem stans allocuta-est *eum* cæsiis-oculis Minerva :
Generose Laertiade, sollertissime Ulysse,
siccine vero domum, dilectam in patriam terram,
fugietis, in naves multis-transtris irruentes?
verum gloriationem Priamo et Trojanis reliqueritis
Argivam Helenam, cujus gratia multi Achivorum
ad Trojam perierunt, dilecta procul-a patria terra?
verum abi nunc ad populum Achivorum, neque cessa :
tuis blandis verbis cohibe virum quemque,
nec sinas naves in-mare trahere utrinque-recurvas.
Sic dixit : hic autem intellexit deæ vocem locutæ,
instituitque currere, et lænam abjecit : illam vero sustulit
præco Eurybates Ithacensis, qui eum sequebatur.
Ipse autem Atridæ Agamemnoni obvius veniens,
sumsit ei (*ejus*) sceptrum paternum, incorruptum semper :
cum quo ivit per naves Achivorum ære-loricatorum.

Digitized by Google

Ὅντινα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα κιχείη,
τὸν δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς·
Δαιμόνι', οὔ σε ἔοικε κακὸν ὣς δειδίσσεσθαι·
ἀλλ' αὐτός τε κάθησο καὶ ἄλλους ἵδρυε λαούς.
Οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ', οἷος νόος Ἀτρείδαο·
νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἴψεται υἷας Ἀχαιῶν.
Ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν οἷον ἔειπεν.
Μήτι χολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν υἷας Ἀχαιῶν.
Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ Διοτρεφέος βασιλῆος·
τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι, φιλεῖ δέ ἑ μητίετα Ζεύς.
Ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι βοόωντά τ' ἐφεύροι,
τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ·
Δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,
οἳ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἄναλκις,
οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.
Οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί·
οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
εἷς βασιλεὺς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
[σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βασιλεύῃ.]
Ὣς ὅγε κοιρανέων δίεπε στρατόν· οἱ δ' ἀγορήνδε
αὖτις ἐπεσσεύοντο νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
ἠχῇ, ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος.
Ἄλλοι μέν ῥ' ἕζοντο, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἕδρας.
Θερσίτης δ' ἔτι μοῦνος ἀμετροεπὴς ἐκολῴα,
ὅς ῥ' ἔπεα φρεσὶν ᾗσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ᾔδη,
μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν,
ἀλλ' ὅ τι οἱ εἴσαιτο γελοίϊον Ἀργείοισιν
ἔμμεναι. Αἴσχιστος δὲ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν·
φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα· τὼ δέ οἱ ὤμω
κυρτὼ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὕπερθεν
φοξὸς ἔην κεφαλὴν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν ἠδ' Ὀδυσῆϊ·
τὼ γὰρ νεικείεσκε· τότ' αὖτ' Ἀγαμέμνονι δίῳ
ὀξέα κεκληγὼς λέγ' ὀνείδεα· τῷ δ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
ἐκπάγλως κοτέοντο νεμέσσηθέν τ' ἐνὶ θυμῷ;
αὐτὰρ ὁ μακρὰ βοῶν Ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ·
Ἀτρείδη, τέο δ' αὖτ' ἐπιμέμφεαι ἠδὲ χατίζεις;
πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοὶ
πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν πτολίεθρον ἕλωμεν.
Ἦ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει
Τρώων ἱπποδάμων ἐξ Ἰλίου, υἷος ἄποινα,
ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν;
ἠὲ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότητι,
ἥντ' αὐτὸς ἀπονόσφι κατίσχεαι; οὐ μὲν ἔοικεν
ἀρχὸν ἐόντα κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
Ὦ πέπονες, κάκ' ἐλέγχε', Ἀχαιΐδες, οὐκέτ' Ἀχαιοὶ,
οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα· τόνδε δ' ἐῶμεν
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρα πεσσέμεν, ὄφρα ἴδηται,
ἤ ῥά τί οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν, ἠὲ καὶ οὐκί·
ὃς καὶ νῦν Ἀχιλῆα, ἕο μέγ' ἀμείνονα φῶτα,
ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ἀλλὰ μάλ' οὐκ Ἀχιλῆϊ χόλος φρεσὶν, ἀλλὰ μεθήμων·
ἦ γὰρ ἂν, Ἀτρείδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.

Quemcunque regem, et primarium virum inveniret,
hunc vero blandis verbis detinebat astans:
Mirifice, non te decuit timidi instar trepidare;
quin et ipse sede, et alios sedere fac viros.
Nondum enim fere certo scis, quis animus Atridæ:
nunc quidem tentat, mox autem pœna-afficiet filios Achivorum.] In consilio non omnes audivimus quid dixerit.
Cavendum igitur ne-forte iratus afficiat malo filios Achivorum.] Ira vero magna est Jovis-alumni regis:
honor autem ab Jove est, diligitque ipsum providus Jupiter.
Quemcunque vero e-plebe virum videret vociferantemque
offenderet,] hunc sceptro percutiebat increpitabatque verbo:
Improbe, quiete sede, et aliorum sermonem audi,
qui te præstantiores sunt; tu autem imbellis et invalidus,
neque unquam in bello æstimatus, neque in consilio.
Non quidem ullo-pacto omnes regnabimus hic Achivi:
non bonum multorum-principatus: unus princeps esto,
unus rex, cui dedit Saturni filius versuti.
[sceptrumque et jura, ut ipsis dominetur.]
Sic ille imperatorem-agens regebat exercitum: hi autem
ad-concionem] rursus ruebant a navibus et tentoriis,
cum tumultu: sicut quum fluctus multum-strepentis maris
in-litore magno fremit, resonatque pontus.
Ceteri quidem sedebant, tenebantque-se in *suis* sedibus.
Thersites autem adhuc solus blaterans tumultuabatur,
qui verba animo suo indecoraque multaque tenebat,
ut-temere, ac non prout decebat, contenderet regibus,
sed *eo* quodcunque ei videretur ridiculum Argivis
esse. Turpissimus autem vir sub Ilium venerat;
valgus erat, claudusque altero pede; et ejus humeri
gibbi, in pectus contracti; ac superne
acutus erat capite, rarumque supra-insedebat capillamentum.
Inimicissimus autem Achilli potissimum erat et Ulyssi;
his enim conviciari-solebat; tum vero Agamemnoni divino
stridule clamans dicebat probra; ei autem Achivi
vehementer irascebantur indignabanturque in animo;
at hic alte vociferans, Agamemnonem increpabat sermone:
Atride, de-quo autem quereris et *quo* indiges?
plena tibi ære tentoria, multæque mulieres
sunt in tentoriis selectæ, quas tibi Achivi
omnium-primo damus, quandocunque oppidum cepimus.
An adhuc et auro indiges, quod quis afferet
Trojanorum equûm-domitorum ex Ilio, pro-filio redemtionis-pretium,] quem ego vinctum duxero vel alius Achivorum?
aut mulierem juvenem, ut *cum ea* miscearis in amore,
quamque ipse seorsum detineas? Minime vero decet
principem existentem in-mala inducere filios Achivorum.
O imbelles, ignava probra, Achæides, non-amplius Achivi,
domum cum navibus redeamus: hunc vero sinamus
hic ad Trojam præmia concoquere, ut sciat,
utrum quid ei nos adjumento-simus, an non;
qui etiam nunc Achillem, se multo fortiorem virum,
contumelia-affecit; ablatum enim habet præmium, ipse abripiens.] Enimvero non Achilli bilis *est* in præcordiis, sed socors
est;] alioqui enim, Atrida, nunc postremum læsisses.

Digitized by Google

Ὣς φάτο νεικείων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
Θερσίτης· τῷ δ' ὦκα παρίστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ·
Θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής,
ἴσχεο, μηδ' ἔθελ' οἶος ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν.
Οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημὶ χερειότερον βροτὸν ἄλλον
ἔμμεναι, ὅσσοι ἅμ' Ἀτρείδῃς ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον.
Τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις,
καί σφιν ὀνείδεά τε προφέροις, νόστον τε φυλάσσοις.
Οὐδέ τί πω σάφα ἴδμεν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
ἢ εὖ ἦε κακῶς νοστήσομεν υἷες Ἀχαιῶν.
[Τῷ νῦν Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
ἧσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν
ἥρωες Δαναοί· σὺ δὲ κερτομέων ἀγορεύεις.]
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἴ κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι, ὥς νύ περ ὧδε,
μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη,
μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἴην,
εἰ μὴ ἐγώ σε λαβὼν ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω,
χλαῖνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω
πεπληγὼς ἀγορῆθεν ἀεικέσσι πληγῇσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· σκήπτρῳ δὲ μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμω
πλῆξεν· ὁ δ' ἰδνώθη, θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Σμῶδιξ δ' αἱματόεσσα μεταφρένου ἐξυπανέστη
σκήπτρου ὕπο χρυσέου· ὁ δ' ἄρ' ἕζετο τάρβησέν τε·
ἀλγήσας δ', ἀχρεῖον ἰδών, ἀπομόρξατο δάκρυ.
Οἱ δὲ, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν,
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ὢ πόποι, ἦ δὴ μυρί' Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργεν,
βουλάς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς πόλεμόν τε κορύσσων·
νῦν δὲ τόδε μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων.
Οὔ θήν μιν πάλιν αὖτις ἀνήσει θυμὸς ἀγήνωρ
νεικείειν βασιλῆας ὀνειδείοις ἐπέεσσιν. [σεὺς
Ὣς φάσαν ἡ πληθύς· ἀνὰ δὲ πτολίπορθος Ὀδυσ-
ἔστη, σκῆπτρον ἔχων (παρὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
εἰδομένη κήρυκι, σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει,
ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι υἷες Ἀχαιῶν
μῦθον ἀκούσειαν καὶ ἐπιφρασσαίατο βουλήν —
ὅ σφιν ἐΰφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρείδη, νῦν δή σε, ἄναξ, ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν·
οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέσταν,
ἐνθάδ' ἔτι στείχοντες ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι.
Ὥστε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ χῆραί τε γυναῖκες
ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἶκόνδε νέεσθαι.
Ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι.
Καὶ γάρ τίς θ' ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο
ἀσχαλάᾳ σὺν νηῒ πολυζύγῳ, ὅνπερ ἄελλαι
χειμέριαι εἰλέωσιν ὀρινομένη τε θάλασσα·
ἡμῖν δ' εἴνατός ἐστι περιτροπέων ἐνιαυτὸς
ἐνθάδε μιμνόντεσσι. Τῷ οὐ νεμεσίζομ' Ἀχαιοὺς

Sic dixit convicians Agamemnoni, pastori populorum,
Thersites; huic autem cito astitit divinus Ulysses,
et ipsum torve intuitus gravi increpavit sermone:
Thersite blatero, clara-voce quanquam sis concionator,
desine, neu velis solus contendere cum-regibus.
Non enim ego te censeo pejorem mortalem alium
esse, quotquot cum Atridis sub Ilium venerunt.
Quare non reges in ore habens concioneris,
et (*neu*) ipsis probra objicias, reditumque observes.
Necdum plane scimus, quomodo futuræ-sint hæ res,
utrum bene, an male redituri-simus filii Achivorum.
[Propterea nunc Atridæ Agamemnoni, pastori populorum,
sedes jaciens-convicia, quia ei valde multa dant
heroes Danai; tu vero maledictis-*eum*-irritans concionaris.]
Sed tibi edico, quod et perfectum erit:
sicubi iterum te delirantem deprehendero, sicut jam hic,
ne-amplius deinceps Ulyssi caput super humeros sit,
neque posthac Telemachi parens appellatus sim,
si non ego te comprehensum tuis quidem vestibus exuero,
lænaque et tunica, quæque pudenda contegunt,
ipsum autem flentem veloces ad naves dimisero,
cæsum, e-concione, ignominiosis verberibus.
Sic igitur dixit, sceptroque tergum atque etiam humeros
percussit; ille vero curvabat-se, plenaque ipsi excidit lacrima.
Vibex autem cruenta dorso emersit
sceptro sub aureo; ipse autem sedit timuitque,
dolensque, stupide spectans, abstersit lacrimam.
Illi vero, quamvis mœsti, super ipso suaviter riserunt,
sicque aliquis (*fere quisque*) dicebat, intuens propinquum
alium:] Dii boni, profecto plurima Ulysses bona fecit,
consiliaque inchoans bona bellumque instruens:
nunc vero hoc longe optimum inter Argivos fecit,
qui hunc conviciatorem contumeliosum coercuit a-loquendo.
Non certe ipsum iterum stimulabit animus audax
objurgare reges contumeliosis verbis.
Sic dixerunt multitudo: sed urbium-vastator Ulysses
surrexit, sceptrum tenens (juxtaque cæsiis-oculis Minerva,
assimulata præconi, silere populum jussit,
ut simul primique et postremi filii Achivorum
sermonem audirent et expenderent consilium):
is ipsis bene-cupiens concionatus-est et dixit:
Atrida, nunc vero te, rex, volunt Achivi
omnibus probrosissimum facere articulate-loquentibus mortalibus,] nec tibi perficiunt promissionem, quam susceperunt,
huc etiam venientes ex Argo equos-pascente,
Ilio exciso bene-mœnito *te* rediturum.
Tanquam enim vel pueri tenelli viduæve mulieres,
inter-se complorantes-desiderant domum redire.
Sane vero etiam labor est afflictum redire.
Etenim quispiam *vel* unum mensem manens *procul* a sua
uxore] ægre-fert cum nave multa-transtra-habente, quem procellæ] hibernæ detinent, commotumque mare:
nobis vero nonus est, qui-circumvolvitur, annus
hic manentibus. Quare non succenseo, Achivos

Digitized by Google

ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν κενεόν τε νέεσθαι.
Τλῆτε, φίλοι, καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν,
ἢ ἐτεὸν Κάλχας μαντεύεται ἠὲ καὶ οὐκί.
Εὖ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν· ἐστὲ δὲ πάντες
μάρτυροι, οὓς μὴ Κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι,
χθιζά τε καὶ πρώϊζ', ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν
ἠγερέθοντο, κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι·
ἡμεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην ἱεροὺς κατὰ βωμοὺς
ἔρδομεν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας,
καλῇ ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ·
ἔνθ' ἐφάνη μέγα σῆμα· δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινός,
σμερδαλέος, τόν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἧκε φόωσδε,
βωμοῦ ὑπαΐξας πρός ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν.
Ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα,
ὄζῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ, πετάλοις ὑποπεπτηῶτες,
ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα.
Ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας·
μήτηρ δ' ἀμφεποτᾶτο ὀδυρομένη φίλα τέκνα·
τὴν δ' ἐλελιξάμενος πτέρυγος λάβεν ἀμφιαχυῖαν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν,
τὸν μὲν ἀρίζηλον θῆκεν θεός, ὅσπερ ἔφηνεν·
λᾶαν γάρ μιν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·
ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν, οἷον ἐτύχθη.
Ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα θεῶν εἰσῆλθ' ἑκατόμβας,
Κάλχας δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοπροπέων ἀγόρευεν·
τίπτ' ἄνεῳ ἐγένεσθε, καρηκομόωντες Ἀχαιοί;
ἡμῖν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα Ζεύς,
ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.
Ὡς οὗτος κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν,
ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
ὣς ἡμεῖς τοσσαῦτ' ἔτεα πτολεμίζομεν αὖθι,
τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Κεῖνος τὼς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Ἀλλ' ἄγε, μίμνετε πάντες, ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
αὐτοῦ, εἰσόκεν ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἕλωμεν.
Ὡς ἔφατ'. Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον (ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν),
μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ὢ πόποι, ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε
νηπιάχοις, οἷς οὔτι μέλει πολεμήϊα ἔργα.
Πῆ δὴ συνθεσίαι τε καὶ ὅρκια βήσεται ἡμῖν;
ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τε γενοίατο μήδεά τ' ἀνδρῶν,
σπονδαί τ' ἄκρητοι καὶ δεξιαί, ᾗς ἐπέπιθμεν·
αὔτως γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες.
Ἀτρείδη, σὺ δ' ἔθ' ὡς πρὶν ἔχων ἀστεμφέα βουλὴν
ἄρχευ Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
τούσδε δ' ἔα φθινύθειν, ἕνα καὶ δύο, τοί κεν Ἀχαιῶν
νόσφιν βουλεύωσ' (ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτῶν),
πρὶν Ἄργοσδ' ἰέναι, πρὶν καὶ Διὸς αἰγιόχοιο
γνώμεναι εἴτε ψεῦδος ὑπόσχεσις ἠὲ καὶ οὐκί.
Φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα

ægre-ferre apud naves recurvas; verum nihilominus
turpe *est* diuque manere, inanemque redire.
Tolerate, amici, et manete in tempus, ut sciamus,
utrum verum Calchas vaticinetur, an et non.
Probe enim hoc scimus in animo, estisque omnes
testes, quos non Parcæ incesserunt mortis auferentes,
herique et nudius-tertius, quando in Aulidem naves Achivorum] congregabantur, mala Priamo et Trojanis ferentes;
nos autem circum, circa fontem, sacris in altaribus
faciebamus immortalibus perfectas hecatombas,
pulcra sub platano, unde fluebat limpida aqua:
illic apparuit magnum signum: draco in dorso ruber,
horribilis, quem ipse Olympius misit in-lucem,
ex-altari imo-prolapsus, ad platanum ruit.
Ibi erant passeris pulli, pusilli nati,
ramum super summum, sub-foliis se-condentes,
octo, verum mater nona erat, quæ pepererat natos.
Ibi ille hos miserabiliter voravit stridentes;
mater vero circumvolabat lugens caros natos:
hanc autem implicans ala prehendit circum-clamitantem.
Verum postquam natos devoraverat passeris et ipsam,
hunc quidem insignem fecit deus, qui ostenderat;
lapidem enim ipsum fecit Saturni filius versuti;
nos autem stantes admirabamur, quale factum-esset.
Sic igitur mirabilia prodigia deorum subiere hecatombas;
Calchas vero statim deinde vaticinans concionabatur:
cur muti facti-estis, capite-comantes Achivi?
nobis quidem hoc ostendit signum magnum providus Jupiter,
serum, seri-exitus, cujus gloria nunquam peribit.
Ut hic natos devoravit passeris et ipsam,
octo, verum mater nona erat, quæ pepererat natos:
sic nos totidem annos bellabimus ibi,
decimo autem urbem capiemus latas-vias-habentem.
Ille sic concionatus-est: quæ utique nunc omnia complentur.
Verum age, manete omnes, bene-ocreati Achivi,
hic, donec urbem magnam Priami ceperimus.
Sic dixit. Argivi vero altum clamabant (circum autem naves
terribiliter sonitum-reddebant, clamantibus ab Achivis),
sermonem collaudantes Ulyssis divini.
Inter-hos autem dein dixit Gerenius eques Nestor:
Dii boni, revera pueris similes loquimini
parvis, quibus non sunt-curæ bellica opera.
Quo vero pactaque et jurajuranda ibunt nobis?
in ignem nempe consiliaque abierint curæque virorum,
fœderaque meri-libatione-sancita et dextræ, quibus confisi-sumus!] frustra enim verbis contendimus, neque ullam rationem
invenire possumus, multum tempus hic licet-moremur.
Atrida, tu vero adhuc, sicut prius, habens firmum consilium,
impera Argivis in duris præliis;
hos autem sine tabescere, unum et alterum, qui ab-Achivis
seorsum consultant (perfectio autem non erit ipsis),
ut-prius Argos redeant, quam et Jovis ægidem-tenentis
cognoscamus utrum falsa *sit* promissio, an et non.
Dico enim jam annuisse præpotentem Saturnium

Digitized by Google

ἤματι τῷ, ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον
Ἀργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ Κῆρα φέροντες,
ἀστράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων.
Τῷ μήτις πρὶν ἐπειγέσθω οἶκόνδε νέεσθαι,
πρίν τινα πὰρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι,
τίσασθαι δ' Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.
Εἰ δέ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἶκόνδε νέεσθαι,
ἁπτέσθω ἧς νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης,
ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
Ἀλλὰ, ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο πείθεό τ' ἄλλῳ·
οὔτοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται, ὅττι κεν εἴπω·
κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον,
ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις.
Εἰ δέ κεν ὣς ἔρξῃς, καί τοι πείθωνται Ἀχαιοὶ,
γνώσῃ ἔπειθ' ὅς θ' ἡγεμόνων κακὸς ὅς τέ νυ λαῶν,
ἠδ' ὅς κ' ἐσθλὸς ἔῃσι· κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται·
γνώσεαι δ', εἰ καὶ θεσπεσίῃ πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις,
ἢ ἀνδρῶν κακότητι καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμ- [νων·
ἦ μὰν αὖτ' ἀγορῇ νικᾷς, γέρον, υἷας Ἀχαιῶν.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν·
τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.
Ἀλλά μοι αἰγίοχος Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν,
ὅς με μετ' ἀπρήκτους ἔριδας καὶ νείκεα βάλλει.
Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλεύς τε μαχησάμεθ' εἵνεκα κούρης
ἀντιβίοις ἐπέεσσιν, ἐγὼ δ' ἦρχον χαλεπαίνων·
εἰ δέ ποτ' ἔς γε μίαν βουλεύσομεν, οὐκέτ' ἔπειτα
Τρωσὶν ἀνάβλησις κακοῦ ἔσσεται οὐδ' ἠβαιόν.
Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα·
εὖ μέν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω,
εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,
εὖ δέ τις ἅρματος ἀμφὶς ἰδὼν πολέμοιο μεδέσθω,
ὥς κε πανημέριοι στυγερῷ κρινώμεθ' Ἄρηϊ.
Οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται οὐδ' ἠβαιὸν,
εἰ μὴ νὺξ ἐλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.
Ἱδρώσει μέν τευ τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσσιν
ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμεῖται·
ἱδρώσει δέ τευ ἵππος, ἐΰξοον ἅρμα τιταίνων.
Ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω
μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὔ οἱ ἔπειτα
ἄρκιον ἐσσεῖται φυγέειν κύνας ἠδ' οἰωνούς.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα
ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσῃ Νότος ἐλθὼν,
προβλῆτι σκοπέλῳ· τὸν δ' οὔποτε κύματα λείπει,
παντοίων ἀνέμων, ὅτ' ἂν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.
Ἀνστάντες δ' ὀρέοντο, κεδασθέντες κατὰ νῆας,
κάπνισσάν τε κατὰ κλισίας καὶ δεῖπνον ἕλοντο.
Ἄλλος δ' ἄλλῳ ἔρεζε θεῶν αἰειγενετάων,
εὐχόμενος θάνατόν τε φυγεῖν καὶ μῶλον Ἄρηος.
Αὐτὰρ ὁ βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
πίονα, πενταέτηρον, ὑπερμενέϊ Κρονίωνι·
κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας Παναχαιῶν,

die illo, quando naves in cito-euntes inscenderunt
Argivi, Trojanis cædem ac fatum ferentes,
quum-fulguraretur ad-dextram, fausta signa ostendens.
Quare nemo prius festinet domum redire,
quam quisque apud Trojanorum uxorem *aliquam* dormive-
rit,] ultusque-fuerit Helenæ ausa gemitusque.
Sin autem quis vehementer vult domum redire,
arripiat suam navem bonis-transtris, nigram,
ut ante alios mortem et fatum assequatur.
Sed, rex, tuque ipse bene consulito, auscultaque alteri;
non rejectaneum verbum erit, quod dixero:
secerne viros per stirpes, per gentes, Agamemno,
ut gens genti opem-ferat, et stirps stirpi.
Si autem sic feceris, et tibi paruerint Achivi,
cognosces dehinc, quique ducum ignavus, quique populorum,
et quis fortis sit: per se-ipsos enim pugnabunt;
cognosces etiam, utrum divinitus urbem non sis-expugnatu-
rus,] an virorum ignavia et imperitia belli.
Hunc autem respondens allocutus-est rex Agamemno:
revera iterum concione vincis, senex, filios Achivorum.
Utinam enim, Jupiterque pater, et Minerva, et Apollo,
tales decem mihi consultores essent Achivorum!
sic cito caderet urbs Priami regis,
manibus sub nostris captaque excisaque.
Sed mihi ægidem-tenens Saturnius Jupiter dolores dedit,
qui me in vanas lites et contentiones conjicit.
Etenim ego Achillesque certavimus puellæ gratia,
inter-se-adversantibus verbis; ego autem primus-cœpi irasci:
sin autem unquam in unum consultabimus, non-amplius po-
stea] Trojanis dilatio mali erit, ne tantillum quidem.
Nunc autem ite pransum, ut committamus pugnam:
bene quidem quisque hastam acuat, bene et scutum paret,
bene vero quisque equis prandium det veloces-pedes-habenti-
bus,] bene quisque currum undique explorans, bellum medi-
tetur,] ut per-totum-diem horrendo cernamus Marte.
Nulla enim cessatio posthac-erit, ne tantillum quidem,
nisi nox veniens diremerit ardorem virorum.
Sudabit quidem cujusque lorum circum pectora
scuti circum-tegentis-hominem, circum autem lanceam *quis-
que* manu fatigabitur:]sudabit et cujusque equus, politum cur-
rum trahens.] Quem vero ego seorsum a-pugna volentem vide-
ro] manere apud naves recurvas, non ei postea
certum erit fugere canes atque alites.
Sic dixit; Argivi verò altum clamabant, sicut quando fluctus
litus ad altum, quum *eum* moverit Notus ingruens,
ad procurrentem scopulum; hunc autem nunquam fluctus lin-
quunt,] variis ventis *flantibus,* quando hinc vel illinc oriun-
tur.]Surgentes vero ruebant, sparsi per naves,
fumumque-excitarunt per tentoria, et prandium sumserunt.
Alius autem alii sacrificabat deorum semper-existentium,
orans ut-mortem effugeret et discrimen Martis.
Atque *ipse* bovem sacrificavit rex virorum Agamemno
pinguem, quinquennem, præpotenti Saturnio;
vocavitque senes principes omnium-Achivorum,

Digitized by Google

Νέστορα μὲν πρώτιστα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα,
αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντε δύω καὶ Τυδέος υἱόν,
ἕκτον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον.
Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
ᾔδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο.
Βοῦν δὲ περιστήσαντο καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο·
τοῖσιν δ' εὐχόμενος μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων,
μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,
πρίν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον
αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηΐοιο θύρετρα,
Ἑκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι
χαλκῷ ῥωγαλέον· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πώ οἱ ἐπεκραίαινε Κρονίων·
ἀλλ' ὅγε δέκτο μὲν ἱρά, πόνον δ' ἀμέγαρτον ὄφελλεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὐέρυσαν μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
Καὶ τὰ μὲν ἂρ σχίζῃσιν ἀφύλλοισιν κατέκαιον·
σπλάγχνα δ' ἄρ' ἀμπείραντες ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
μηκέτι νῦν δήθ' αὖθι λεγώμεθα, μηδ' ἔτι δηρὸν
ἀμβαλλώμεθα ἔργον, ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.
Ἀλλ' ἄγε, κήρυκες μὲν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κατὰ νῆας·
ἡμεῖς δ' ἀθρόοι ὧδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσεν
κηρύσσειν πόλεμόνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρείωνα διοτρεφέες βασιλῆες
θῦνον κρίνοντες· μετὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἀγήραον ἀθανάτην τε·
τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσεοι ἠερέθονται,
πάντες ἐϋπλεκέες, ἑκατόμβοιος δὲ ἕκαστος.
Σὺν τῇ παιφάσσουσα διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν,
ὀτρύνουσ' ἰέναι· ἐν δὲ σθένος ὦρσεν ἑκάστῳ
καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ' ἠὲ νέεσθαι
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἠΰτε πῦρ ἀΐδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην
οὔρεος ἐν κορυφῇς, ἕκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγή·
ὣς τῶν ἐρχομένων ἀπὸ χαλκοῦ θεσπεσίοιο
αἴγλη παμφανόωσα δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἷκεν.

Nestorem quidem primum, et Idomeneum regem,
ac deinde Ajaces duos, et Tydei filium;
sextum autem Ulyssem, Jovi consilio æqualem.
Spontaneus vero ei venit bello strenuus Menelaus:
norat enim in animo fratrem ut-agitaret (*agitantem*).
Bovem autem circumsteterunt, et molas sustulerunt;
inter-hos vero orans dixit rex Agamemno:
Jupiter illustrissime, maxime, atras-nubes-cogens, in-æthere habitans,] ne prius sol occidat et tenebræ superveniant,
quam ego pronam dejecero Priami domum
ardentem, exusseroque igni infesto portas,
Hectoream vero loricam circa pectora discidero,
ferro ruptam: multique circa ipsum socii
proni in pulveribus mordicus prehendant terram.
Sic dixit: nec tamen ei annuebat Saturnius;
verum hic accepit quidem sacrificia, laborem vero non-invidendum dedit.] Ac postquam precati-sunt, et molas projecerunt,
cervicem retro egere *victimarum* primum, et jugularunt, et excoriarunt,] femoraque exsecuerunt adipeque cooperuerunt,
eam duplicantes; super ipsis autem frusta-cruda-posuere.
Et hæc quidem lignis-fissis sine-foliis adurebant;
viscera autem *verubus* transfixa tenebant-super ignem.
Ac postquam femora exusta-erant, et viscera gustarant,
in-frusta-parva-conciderunt cetera et verubus transfixerunt,
assaveruntque scite, extraxeruntque *igni* omnia.
Atque ubi cessarant ab-opere, apparaverantque convivium,
epulati-sunt, nec quicquam animus indiguit epuli æqui.
Porro postquam potus et cibi appetitum exemerant,
his loqui incipiebat Gerenius eques Nestor:
Atrida illustrissime, rex virorum Agamemno,
ne nunc diutius hic colloquamur, neu amplius diu
differamus opus, quod jam deus in-manus-dat.
Sed age, præcones quidem Achivorum ære-loricatorum
populum præconio congregent ad naves:
nos autem conferti ita per exercitum latum Achivorum
eamus, ut ocyus cieamus acrem Martem.
Sic dixit: neque inobsequens-erat rex virorum Agamemno;
statim præconibus argutis imperavit
ut-convocarent ad-pugnam capite-comantes Achivos.
Hi quidem convocarunt, illi autem congregati-sunt valde cito.
Qui autem circum Atriden *erant* Jovis-alumni reges,
ruebant *ordines*-distinguentes: inter *eos* vero cæsiis-oculis Minerva,] ægidem habens valde-pretiosam, senii-expertem immortalemque,] ex qua centum fimbriæ totæ-aureæ suspensæ-erant,] omnes bene-plexæ, centum-boum *pretio* unaquæque.
Cum hac irruens percurrebat populum Achivorum,
concitans ad-eundum; robur autem excitavit unicuique
in-corde, ut-indesinenter bellarent et pugnarent.
His autem statim bellum dulcius factum-est, quam redire
in navibus cavis dilectam in patriam terram.
Velut ignis edax comburit immensam silvam
montis in verticibus, proculque apparet splendor:
sic, his gradientibus, ab ære admirando
fulgor undique-collucens per aerem in-cœlum ascendit.

Digitized by Google

Τῶν δ', ὥςτ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλά,
χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,
Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα,
ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσιν,
κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δέ τε λειμών·
ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον· αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν
σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων.
Ἔσταν δ' ἐν λειμῶνι Σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι
μυρίοι, ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ.
Ἠΰτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλά,
αἵτε κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκουσιν,
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·
τόσσοι ἐπὶ Τρώεσσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
ἐν πεδίῳ ἵσταντο, διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες.
Τοὺς δ', ὥςτ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες
ῥεῖα διακρίνωσιν, ἐπεί κε νομῷ μιγέωσιν·
ὣς τοὺς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα,
ὑσμίνηνδ' ἰέναι· μετὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων,
ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διὶ τερπικεραύνῳ,
Ἄρεϊ δὲ ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι.
Ἠΰτε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων
ταῦρος· ὁ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένῃσιν·
τοῖον ἄρ' Ἀτρείδην θῆκε Ζεὺς ἤματι κείνῳ,
ἐκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἔξοχον ἡρώεσσιν.
Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι·
ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστε τε πάντα,
ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν οὐδέ τι ἴδμεν·
οἵτινες ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν.
Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω·
οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,
φωνὴ δ' ἄῤῥηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη·
εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες Μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο
θυγατέρες, μνησαίαθ' ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον.
Ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω νῆάς τε προπάσας.
Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον,
Ἀρκεσίλαός τε Προθοήνωρ τε Κλονίος τε·
οἵ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν,
Σχοῖνόν τε Σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' Ἐτεωνὸν,
Θέσπιαν, Γραῖάν τε καὶ εὐρύχορον Μυκαλησὸν,
οἵ τ' ἀμφ' Ἅρμ' ἐνέμοντο καὶ Εἰλέσιον καὶ Ἐρύθρας,
οἵ τ' Ἐλεῶν' εἶχον ἠδ' Ὕλην καὶ Πετεῶνα,
Ὠκαλέην, Μεδεῶνά τ', ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Κώπας, Εὔτρησίν τε, πολυτρήρωνά τε Θίσβην,
οἵ τε Κορώνειαν καὶ ποιήενθ' Ἁλίαρτον,
οἵ τε Πλάταιαν ἔχον, ἠδ' οἳ Γλίσαντ' ἐνέμοντο,
οἵ θ' Ὑποθήβας εἶχον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ὀγχηστόν θ' ἱερὸν, Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος,
οἵ τε πολυστάφυλον Ἄρνην ἔχον, οἵ τε Μίδειαν,
Νισάν τε ζαθέην, Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν·
τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον· ἐν δὲ ἑκάστῃ
κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον.
Οἳ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον ἰδ' Ὀρχομενὸν Μινύειον,
τῶν ἦρχ' Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος, υἷες Ἄρηος,

Horum autem sicut avium volatilium gentes multæ,
anserum, vel gruum, vel cygnorum longa-colla-habentium,
Asio in prato, Caystri circa fluenta,
huc et illuc volitant exsultantes alis,
cum-clangore pro-*fluvio*-considentium, resonat autem pratum :] sic horum gentes multæ a navibus et tentoriis
in planitiem profundebantur Scamandriam; ac terra
terribiliter resonabat sub pedibus ipsorumque et equorum.
Steterunt autem in prato Scamandrio florido
infiniti, quot folia et flores nascuntur tempore-verno.
Veluti muscarum frequentium gentes multæ,
quæ per caulam pastoralem errant,
tempore in verno, quando lac vasa rigat:
tot contra Trojanos capite-comantes Achivi
in campo stabant, perdere *eos* cupientes.
Hos autem, ut greges latos caprarum caprarii viri
facile distinguunt, postquam in-pascuis commixti-sunt:
sic hos ductores *sui* in-ordines-redigebant huc et illuc,
ad-pugnam ituros : inter *eos* autem rex Agamemno,
oculis et capite similis Jovi gaudenti-fulmine,
Marti autem balteo, pectore autem Neptuno.
Velut bos in-armento longe eximius existit inter-omnes
taurus; hic enim boves inter-excellit congregatas :
talem Atriden fecit Jupiter die illo,
insignem in multis et eximium heroibus.
Dicite nunc mihi, Musæ cœlestes domos tenentes
(vos enim deæ estis, adestisque, scitisque omnia :
nos vero famam solam audimus, nec quicquam scimus) :
qui duces Danaorum et principes fuerint.
Multitudinem autem *militum* non ego dixero, nec nominaro,
ne si quidem mihi decem linguæ, decemque ora essent,
vox autem frangi-nescia, æreumque mihi cor inesset,
nisi cœlestes Musæ, Jovis ægidem-tenentis
filiæ, commemorarent, quot sub Ilium venerint.
Principes utique navium dicam, navesque universas.
Bœotis quidem Peneleus et Leïtus imperabant,
Arcesilausque, Prothoenorque, Cloniusque;
quique Hyrien colebant, et Aulidem petrosam,
Schœnumque, Scolumque, jugosamque Eteonum,
Thespiam, Græamque, et spatiosam Mycalesum;
quique circum Harma habitabant, et Ilesium, et Erythras,
quique Eleona tenebant, et Hylen, et Peteona,
Ocaleam, Medeonaque, bene-ædificatam urbem,
Copas, Eutresinque, columbisque-abundantem Thisben;
quique Coroneam, et herbosam Haliartum,
quique Platæam tenebant, et qui Glisanta incolebant,
quique Hypothebas habitabant, bene-ædificatam urbem,
Onchestumque sacram, Neptunium pulcrum lucum;
quique uvis-abundantem Arnen habitabant, quique Mideam,
Nisamque divinam, Anthedonaque ultimam :
horum quidem quinquaginta naves ibant, in unamquamque autem] juvenes Bœotorum centum et viginti conscenderant.
Qui vero Aspledona habitabant, et Orchomenum Minyeum,
his imperabat Ascalaphus, et Ialmenus, filii Martis,

Digitized by Google

οὓς τέκεν Ἀστυόχη, δόμῳ Ἄκτορος Ἀζείδαο,
παρθένος αἰδοίη, ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα,
Ἄρηϊ κρατερῷ· ὁ δέ οἱ παρελέξατο λάθρη·
τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Αὐτὰρ Φωκήων Σχεδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
υἱέες Ἰφίτου μεγαθύμου Ναυβολίδαο·
οἳ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τε πετρήεσσαν,
Κρῖσάν τε ζαθέην καὶ Δαυλίδα καὶ Πανοπῆα,
οἵ τ' Ἀνεμώρειαν καὶ Ὑάμπολιν ἀμφενέμοντο,
οἵ τ' ἄρα πὰρ ποταμὸν Κηφισὸν δῖον ἔναιον,
οἵ τε Λίλαιαν ἔχον, πηγῇς ἔπι Κηφισοῖο·
τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἱ μὲν Φωκήων στίχας ἵστασαν ἀμφιέποντες·
Βοιωτῶν δ' ἔμπλην ἐπ' ἀριστερὰ θωρήσσοντο.
Λοκρῶν δ' ἡγεμόνευεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
μείων, οὔτι τόσος γε ὅσος Τελαμώνιος Αἴας,
ἀλλὰ πολὺ μείων· ὀλίγος μὲν ἔην, λινοθώρηξ,
ἐγχείῃ δ' ἐκέκαστο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιούς·
οἳ Κῦνόν τ' ἐνέμοντ' Ὀπόεντά τε Καλλίαρόν τε,
Βῆσάν τε Σκάρφην τε καὶ Αὐγειὰς ἐρατεινάς,
Τάρφην τε Θρόνιόν τε, Βοαγρίου ἀμφὶ ῥέεθρα·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο
Λοκρῶν, οἳ ναίουσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίης.
Οἳ δ' Εὔβοιαν ἔχον μένεα πνείοντες Ἄβαντες,
Χαλκίδα τ' Εἰρέτριάν τε, πολυστάφυλόν θ' Ἱστίαιαν,
Κήρινθόν τ' ἔφαλον, Δίου τ' αἰπὺ πτολίεθρον,
οἵ τε Κάρυστον ἔχον, ἠδ' οἳ Στύρα ναιετάασκον·
τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' Ἐλεφήνωρ, ὄζος Ἄρηος,
Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων.
Τῷ δ' ἅμ' Ἄβαντες ἕποντο θοοί, ὄπιθεν κομόωντες,
αἰχμηταί, μεμαῶτες ὀρεκτῇσιν μελίῃσιν
θώρηκας ῥήξειν δηΐων ἀμφὶ στήθεσσιν·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὅν ποτ' Ἀθήνη
θρέψε, Διὸς θυγάτηρ (τέκε δὲ ζείδωρος Ἄρουρα),
κὰδ δ' ἐν Ἀθήνῃς εἷσεν, ἑῷ ἐνὶ πίονι νηῷ·
ἔνθαδε μιν ταύροισι καὶ ἀρνειοῖς ἱλάονται
κοῦροι Ἀθηναίων, περιτελλομένων ἐνιαυτῶν.
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς.
Τῷ δ' οὔπω τις ὁμοῖος ἐπιχθόνιος γένετ' ἀνήρ,
κοσμῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας
(Νέστωρ οἶος ἔριζεν· ὁ γὰρ προγενέστερος ἦεν)·
τῷ δ' ἅμα πεντήκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας.
[Στῆσε δ' ἄγων, ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.]
Οἳ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
Ἑρμιόνην, Ἀσίνην τε, βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσας,
Τροιζῆν', Ἠϊόνας τε καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον,
οἵ τ' ἔχον Αἴγιναν, Μάσητά τε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
καὶ Σθένελος, Καπανῆος ἀγακλειτοῦ φίλος υἱός·
τοῖσι δ' ἅμ' Εὐρύαλος τρίτατος κίεν, ἰσόθεος φώς,
Μηκιστέος υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος.

quos peperit Astyoche, *in* domo Actoris Azidæ,
virgo verecunda, superiorem-domum quum-ascendisset,
Marti forti: hic autem ipsi accubuerat furtim.
His autem triginta cavæ naves ibant-ordine.
Porro Phocensibus Schedius et Epistrophus imperabant,
filii Iphiti magnanimi Naubolidæ;
qui Cyparissum tenebant, Pythonaque petrosam,
Crisamque divinam, et Daulida, et Panopeum,
quique Anemoriam, et Hyampolin circumhabitabant,
quique apud fluvium Cephissum divinum habitabant,
quique Lilæam tenebant, fontes ad Cephissi;
hos autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Hi quidem Phocensium ordines constituebant obeuntes;
Bœotos autem prope, ad lævam armabantur.
Locrensibus autem erat-dux Oilei *filius*, velox Ajax,
minor, nequaquam tantus quantus Telamonius Ajax,
sed multo minor; (parvus quidem erat, lineum-thoracem-gestans,] hastæ autem peritia-superabat omnes-Græcos et Achivos;)]qui Cynumque colebant, Opoentaque, Calliarumque,
Besamque, Scarpheque, et Augias amœnas,
Tarphenque, Throniumque, Boagrii circa fluenta:
hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur
Locrensium, qui habitant ultra sacram Eubœam.
Qui autem Eubœam tenebant, robur spirantes Abantes,
Chalcidaque, Eretriamque, abundantemque-uvis Histiæam,
Cerinthumque maritimam, Diique altam urbem,
quique Carystum tenebant, et qui Styra habitabant:
horum utique dux-erat Elephenor, soboles Martis,
Chalcodontiades, magnanimorum princeps Abantum.
Hunc autem simul Abantes sequebantur veloces, occipite comantes,] bellatores, promti porrectis hastis-fraxineis
loricas disrumpere hostium circa pectora;
eumque simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Qui vero Athenas tenebant, bene-ædificatam urbem,
civitatem Erechthei magnanimi, quem olim Minerva
nutrivit, Jovis filia (peperit vero alma Tellus),
et (in) Athenis collocavit, suo in pingui templo:
illic ipsam tauris et agnis placant
juvenes Atheniensium, circumvolventibus annis.
His utique præerat filius Petei, Menestheus.
Huic haud quisquam similis in-terra fuit vir
regendis-in-acie equisque et viris scutatis
(Nestor solus *cum eo* contendebat: hic enim ætate-grandior erat):] hunc autem simul quinquaginta nigræ naves sequebantur.] Ajax autem ex Salamine ducebat duodecim naves.
[Constituitque ducens, ubi Atheniensium stabant phalanges.]
Qui autem Argosque tenebant, Tirynthaque bene-mœnitam,
Hermionen, Asinenque, profundum sinum tenentes,
Trœzena, Eionasque, et vitibus-consitam Epidaurum,
quique tenebant Æginam, Masetaque, juvenes Achivorum:
his utique præerat bello strenuus Diomedes,
et Sthenelus, Capanei inclyti dilectus filius;
cum-his vero simul Euryalus tertius ibat, similis-deo vir,
Mecistei filius Talaïonidæ regis.

Digitized by Google

Συμπάντων δ' ἡγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δὲ Μυκήνας εἶχον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἀφνειόν τε Κόρινθον, ἐϋκτιμένας τε Κλεωνὰς,
Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινὴν,
καὶ Σικυῶν', ὅθ' ἄρ' Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν,
οἵ θ' Ὑπερησίην τε καὶ αἰπεινὴν Γονόεσσαν,
Πελλήνην τ' εἶχον, ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο,
Αἰγιαλόν τ' ἀνὰ πάντα, καὶ ἀμφ' Ἑλίκην εὐρεῖαν·
τῶν ἑκατὸν νηῶν ἦρχε κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρείδης· ἅμα τῷγε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
λαοὶ ἕποντ'· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκὸν,
κυδιόων, ὅτι πᾶσι μετέπρεπεν ἡρώεσσιν,
οὕνεκ' ἄριστος ἔην, πολὺ δὲ πλείστους ἄγε λαούς.
Οἳ δ' εἶχον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
Φᾶρίν τε Σπάρτην τε, πολυτρήρωνά τε Μέσσην,
Βρυσειάς τ' ἐνέμοντο καὶ Αὐγειὰς ἐρατεινὰς,
οἵ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἕλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον,
οἵ τε Λάαν εἶχον, ἠδ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο·
τῶν οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε, βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
ἑξήκοντα νεῶν· ἀπάτερθε δὲ θωρήσσοντο.
Ἐν δ' αὐτὸς κίεν ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθὼς,
ὀτρύνων πόλεμόνδε· μάλιστα δὲ ἵετο θυμῷ
τίσασθαι Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.
Οἳ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινὴν,
καὶ Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ ἐΰκτιτον Αἶπυ,
καὶ Κυπαρισσήεντα καὶ Ἀμφιγένειαν ἔναιον,
καὶ Πτελεὸν καὶ Ἕλος καὶ Δώριον (ἔνθα τε Μοῦσαι
ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,
Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος·
στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἴπερ ἂν αὐταὶ
Μοῦσαι ἀείδοιεν, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν, αὐτὰρ ἀοιδὴν
θεσπεσίην ἀφέλοντο, καὶ ἐκλέλαθον κιθαριστύν).
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
τῷ δ' ἐνενήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Οἳ δ' ἔχον Ἀρκαδίην, ὑπὸ Κυλλήνης ὄρος αἰπὺ,
Αἰπύτιον παρὰ τύμβον, ἵν' ἀνέρες ἀγχιμαχηταὶ,
οἳ Φένεόν τ' ἐνέμοντο καὶ Ὀρχομενὸν πολύμηλον,
Ῥίπην τε Στρατίην τε καὶ ἠνεμόεσσαν Ἐνίσπην,
καὶ Τεγέην εἶχον καὶ Μαντινέην ἐρατεινὴν,
Στύμφηλόν τ' εἶχον, καὶ Παῤῥασίην ἐνέμοντο·
τῶν ἦρχ' Ἀγκαίοιο πάϊς, κρείων Ἀγαπήνωρ,
ἑξήκοντα νεῶν· πολέες δ' ἐν νηῒ ἑκάστῃ
Ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον, ἐπιστάμενοι πολεμίζειν.
Αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
νῆας ἐϋσσέλμους, περάαν ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Ἀτρείδης· ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.
Οἳ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἤλιδα δῖαν ἔναιον,
ὅσσον ἐφ' Ὑρμίνη καὶ Μύρσινος ἐσχατόωσα,
πέτρη τ' Ὠλενίη καὶ Ἀλείσιον ἐντὸς ἐέργει·
τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν· δέκα δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ
νῆες ἕποντο θοαὶ, πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος ἡγησάσθην,

Universis autem præerat bello strenuus Diomedes:
hosque simul octoginta nigræ naves sequebantur.
Qui autem Mycenas tenebant, bene-ædificatam urbem,
opulentamque Corinthum, beneque-structas Cleonas,
Orniasque colebant, Aræthyreamque amœnam,
et Sicyona, ubi Adrastus primum regnavit;
quique Hyperesiamque et excelsam Gonoessam,
Pellenenque tenebant, et Ægium circumhabitabant,
Ægialumque per omnem et circa Helicen spatiosam:
horum centum navibus imperabat rex Agamemno,
Atrides: simul hunc longe plurimi et præstantissimi
viri sequebantur: ipse autem induebat splendidum æs,
gloria-exsultans, quod omnes inter-elucebat heroas,
quoniam maximus erat, longeque plurimos ducebat viros.
Qui autem tenebant montibus-clausam Lacedæmona cavernosam,] Pharinque, Spartamque, abundantemque-columbis Messam,] Brysiasque habitabant, et Augias amœnas,
quique Amyclas tenebant, Helosque, maritimam urbem,
quique Laan tenebant, et Œtylum circumhabitabant:
his ejus frater præerat, bello strenuus Menelaus,
sexaginta navibus; seorsum vero armabantur.
Inter eos ipse ibat sua animosa-virtute fretus,
adhortans ad-bellum; maxime vero cupiebat animo
ulcisci Helenæ ausaque gemitusque.
Qui autem Pylumque colebant, et Arenen amœnam,
et Thryum, Alphei vadum, et bene-ædificatum Æpy,
et Cyparisseenta, et Amphigeniam habitabant,
et Pteleum, et Helos, et Dorion (ubi quidem Musæ
occurrentes Thamyrim illum Thracium privarunt cantu,
ex-Œchalia venientem ab Euryto Œchaliensi:
asserebat enim gloriabundus se-victurum, si vel ipsæ
Musæ canerent, filiæ Jovis ægidem-tenentis:
illæ vero iratæ cæcum fecerunt, atque cantum
divinum ademerunt, et oblivisci-fecerunt artem pulsandi-citharam).] His autem præerat Gerenius eques Nestor,
cum-eoque nonaginta cavæ naves ordine-ibant.
Qui autem tenebant Arcadiam, sub Cyllenes monte alto,
Æpytium prope monumentum, ubi viri cominus-pugnantes,
qui Pheneumque incolebant, et Orchomenum pecorosum,
Ripenque, Stratienque, et ventosam Enispen,
et Tegeam tenebant, et Mantineam amœnam,
Stymphalumque tenebant, et Parrhasien colebant:
his imperabat Ancæi filius, rex Agapenor,
sexaginta navibus: multi autem in navem unamquamque
Arcades viri conscenderant, periti pugnandi.
Ipse enim eis dederat rex virorum Agamemno
naves bonis-transtris, ut-transfretarent super nigrum pontum,] Atrides: quoniam non ipsis maritima opera erant-curæ.
Qui autem Buprasiumque et Elida divinam habitabant,
quantum agri Hyrmine et Myrsinus extrema,
petraque Olenia, et Alisium intus continet:
horum utique quatuor duces erant, decem vero virum unumquemque] naves sequebantur veloces, multique inscenderant Epei.] His quidem Amphimachus et Thalpius præerant,

Digitized by Google

υἷες μὲν Κτεάτου, ὁ δ' ἄρ' Εὐρύτου Ἀκτορίωνος·
τῶν δ' Ἀμαρυγκείδης ἦρχε κρατερὸς Διώρης·
τῶν δὲ τετάρτων ἦρχε Πολύξεινος θεοειδής,
υἱὸς Ἀγασθένεος Αὐγηϊάδαο ἄνακτος.
Οἳ δ' ἐκ Δουλιχίοιο, Ἐχινάων θ' ἱεράων
νήσων, αἳ ναίουσι πέρην ἁλός, Ἤλιδος ἄντα·
τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε Μέγης, ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
Φυλεΐδης, ὃν τίκτε Διῒ φίλος ἱππότα Φυλεύς,
ὅς ποτε Δουλίχιόνδ' ἀπενάσσατο, πατρὶ χολωθείς·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους,
οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον,
καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν,
οἵ τε Ζάκυνθον ἔχον, ἠδ' οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο,
οἵ τ' ἤπειρον ἔχον, ἠδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο·
τῶν μὲν Ὀδυσσεὺς ἦρχε, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντος·
τῷ δ' ἅμα νῆες ἕποντο δυώδεκα μιλτοπάρῃοι.
Αἰτωλῶν δ' ἡγεῖτο Θόας, Ἀνδραίμονος υἱός,
οἳ Πλευρῶν' ἐνέμοντο καὶ Ὤλενον ἠδὲ Πυλήνην,
Χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, Καλυδῶνά τε πετρήεσσαν
(οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν,
οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην, θάνε δὲ ξανθὸς Μελέαγρος)·
τῷ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο ἀνασσέμεν Αἰτωλοῖσιν·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Κρητῶν δ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
οἳ Κνωσόν τ' εἶχον, Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν,
Λύκτον, Μίλητόν τε καὶ ἀργινόεντα Λύκαστον,
Φαιστόν τε Ῥύτιόν τε, πόλεις εὐναιεταώσας,
ἄλλοι θ', οἳ Κρήτην ἑκατόμπολιν ἀμφενέμοντο.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
Μηριόνης τ', ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Τληπόλεμος δ' Ἡρακλείδης, ἠΰς τε μέγας τε,
ἐκ Ῥόδου ἐννέα νῆας ἄγεν Ῥοδίων ἀγερώχων·
οἳ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διὰ τρίχα κοσμηθέντες,
Λίνδον, Ἰηλυσόν τε καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον.
Τῶν μὲν Τληπόλεμος δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
ὃν τέκεν Ἀστυόχεια βίῃ Ἡρακληείῃ·
τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος,
πέρσας ἄστεα πολλὰ Διοτρεφέων αἰζηῶν.
Τληπόλεμος δ' ἐπεὶ οὖν τράφη ἐν μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
αὐτίκα πατρὸς ἑοῖο φίλον μήτρωα κατέκτα,
ἤδη γηράσκοντα Λικύμνιον, ὄζον Ἄρηος.
Αἶψα δὲ νῆας ἔπηξε, πολὺν δ' ὅγε λαὸν ἀγείρας,
βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον· ἀπείλησαν γάρ οἱ ἄλλοι
υἱέες υἱωνοί τε βίης Ἡρακληείης.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐς Ῥόδον ἷξεν ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων·
τριχθὰ δὲ ᾤκηθεν καταφυλαδόν, ἠδ' ἐφίληθεν
ἐκ Διός, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει.
[Καί σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων.]
Νιρεὺς αὖ Σύμηθεν ἄγε τρεῖς νῆας ἐΐσας,
Νιρεύς, Ἀγλαΐης υἱὸς Χαρόποιό τ' ἄνακτος,
Νιρεύς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα·

filii, *alter* quidem Cteati, alter autem Euryti Actoridæ:
istis vero Amaryncides imperabat fortis Diores;
quartisque præerat Polyxenus deo-similis,
filius Agasthenis Augeïdæ regis.
Qui autem *venerunt* ex Dulichio, Echinadibusque sacris
insulis, quæ sitæ-sunt trans mare, Elidis e-regione;
his utique præerat Meges, æqualis Marti,
Phylides, quem genuit Jovi dilectus eques Phyleus,
qui olim in-Dulichium migraverat, patri iratus:
hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Porro Ulysses ducebat Cephallenses magnanimos,
qui Ithacam tenebant, et Neritum frondosum,
et Crocylea colebant, et Ægilipa asperam,
quique Zacynthum tenebant, et qui Samum incolebant,
quique continentem tenebant, et objacentia incolebant:
his quidem Ulysses imperabat, Jovi consilio par;
hunc autem simul naves sequebantur duodecim proras-rubras-habentes.] Ætolis autem imperabat Thoas, Andræmonis filius,] qui Pleurona colebant, et Olenum, et Pylenen,
Chalcidaque maritimam, Calydonaque petrosam
(non enim amplius Œnei magnanimi filii supererant,
neque item amplius ipse supererat, mortuus-erat autem flavus Meleager):] huic vero omnia erant-commissa, ut-imperaret Ætolis:] hunc simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Cretensibus autem Idomeneus hasta-clarus præerat,
qui Cnossumque tenebant, Gortynaque bene-mœnitam,
Lyctum, Miletumque, et albicantem Lycastum,
Phæstumque, Rhytiumque, urbes bene-habitatas,
ceterique, qui Cretam centum-urbium incolebant.
His utique Idomeneus hasta-clarus præerat,
Merionesque, par Marti homicidæ:
hos autem simul octoginta nigræ naves sequebantur.
Tlepolemus autem Heraclides, fortisque magnusque,
ex Rhodo novem naves ducebat Rhodiorum magnanimorum:
qui Rhodum incolebant trifariam instructi,
Lindum, Ialysumque, et albicantem Camirum.
Horum quidem Tlepolemus hasta-clarus dux-erat,
quem peperit Astyochea fortitudini Herculeæ (*Herculi*):
quam duxerat (*Hercules*) ex Ephyra, fluvio á Selleente,
depopulatus urbes multas Jovis-alumnorum juvenum.
Tlepolemus autem, postquam nutritus-fuerat in domo bene-constructa,] illico patris sui dilectum avunculum interfecit,
jam senescentem Licymnium, sobolem Martis.
Statim naves compegit, multasque copias quum-coegisset,
abiit fugiens per mare: minati enim ei fuerant ceteri
filii nepotesque fortitudinis Herculeæ.
Atque hic in Rhodum venit errans, ærumnas perferens:
trifariam autem *distincti* habitabant tributim, et amabantur
a Jove, qui diis et hominibus imperat.
[Et ipsis ingentes divitias impluerat Saturnius.]
Nireus porro ex-Syma ducebat tres naves æquales,
Nireus, Aglaiæ filius Charopique regis;
Nireus, qui formosissimus vir sub Ilium venit
ceterorum Danaorum, post laudatissimum Peliden:

Digitized by Google

ἀλλ' ἀλαπαδνὸς ἔην, παῦρος δέ οἱ εἵπετο λαός.
Οἳ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον, Κράπαθόν τε Κάσον τε,
καὶ Κῶν, Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας·
τῶν αὖ Φείδιππός τε καὶ Ἄντιφος ἡγησάσθην,
Θεσσαλοῦ υἷε δύω Ἡρακλείδαο ἄνακτος·
τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Νῦν αὖ τοὺς, ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον,
οἵ τ' Ἄλον, οἵ τ' Ἀλόπην, οἵ τε Τρηχῖν' ἐνέμοντο,
οἵ τ' εἶχον Φθίην ἠδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα·
Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί·
τῶν αὖ πεντήκοντα νεῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς.
Ἀλλ' οἵγ' οὐ πολέμοιο δυσηχέος ἐμνώοντο·
οὐ γὰρ ἔην, ὅστις σφιν ἐπὶ στίχας ἡγήσαιτο.
Κεῖτο γὰρ ἐν νήεσσι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
κούρης χωόμενος Βρισηΐδος ἠϋκόμοιο,
τὴν ἐκ Λυρνησοῦ ἐξείλετο, πολλὰ μογήσας,
Λυρνησὸν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης·
κὰδ δὲ Μύνητ' ἔβαλεν καὶ Ἐπίστροφον ἐγχεσιμώ-
υἱέας Εὐηνοῖο Σεληπιάδαο ἄνακτος· [ρους,
τῆς ὅγε κεῖτ' ἀχέων, τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλεν.
Οἳ δ' εἶχον Φυλάκην καὶ Πύρασον ἀνθεμόεντα,
Δήμητρος τέμενος, Ἴτωνά τε, μητέρα μήλων,
ἀγχίαλόν τ' Ἀντρῶν' ἠδὲ Πτελεὸν λεχεποίην·
τῶν αὖ Πρωτεσίλαος Ἀρήϊος ἡγεμόνευεν,
ζωὸς ἐών· τότε δ' ἤδη ἔχεν κάτα γαῖα μέλαινα.
Τοῦ δὲ καὶ ἀμφιδρυφὴς ἄλοχος Φυλάκῃ ἐλέλειπτο,
καὶ δόμος ἡμιτελής· τὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνὴρ,
νηὸς ἀποθρώσκοντα πολὺ πρώτιστον Ἀχαιῶν.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἱ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν;
ἀλλά σφεας κόσμησε Ποδάρκης, ὄζος Ἄρηος,
Ἰφίκλου υἱὸς πολυμήλου Φυλακίδαο,
αὐτοκασίγνητος μεγαθύμου Πρωτεσιλάου,
ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων,
ἥρως Πρωτεσίλαος Ἀρήϊος· οὐδέ τε λαοὶ
δεύονθ' ἡγεμόνος, πόθεον δέ μιν ἐσθλὸν ἐόντα·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δὲ Φερὰς ἐνέμοντο παραὶ Βοιβηΐδα λίμνην,
Βοίβην καὶ Γλαφύρας καὶ ἐϋκτιμένην Ἰαωλκόν·
τῶν ἦρχ' Ἀδμήτοιο φίλος παῖς ἕνδεκα νηῶν,
Εὔμηλος, τὸν ὑπ' Ἀδμήτῳ τέκε δῖα γυναικῶν,
Ἄλκηστις, Πελίαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη.
Οἳ δ' ἄρα Μηθώνην καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο,
καὶ Μελίβοιαν ἔχον καὶ Ὀλιζῶνα τρηχεῖαν·
τῶν δὲ Φιλοκτήτης ἦρχεν, τόξων εὖ εἰδὼς,
ἑπτὰ νεῶν· ἐρέται δ' ἐν ἑκάστῃ πεντήκοντα
ἐμβέβασαν, τόξων εὖ εἰδότες ἶφι μάχεσθαι.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἷες Ἀχαιῶν,
ἕλκεϊ μοχθίζοντα κακῷ ὀλοόφρονος ὕδρου·
ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων· τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον
Ἀργεῖοι παρὰ νηυσὶ Φιλοκτήταο ἄνακτος.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἱ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν·
ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν, Ὀϊλῆος νόθος υἱὸς,
τόν ῥ' ἔτεκεν Ῥήνη ὑπ' Ὀϊλῆϊ πτολιπόρθῳ.

sed imbellis erat, parvusque eum sequebatur populus.
Qui vero Nisyrumque tenebant, Crapathumque, Casumque,] et Coon, Eurypyli urbem, insulasque Calydnas:
his Phidippusque et Antiphus præerant,
Thessali filii duo, Heraclidæ regis;
horum autem triginta cavæ naves ordine-ibant.
Nunc vero istos, quotquot Pelasgicum Argos habitabant,
quique Alon, quique Alopen, quique Trachina colebant,
quique tenebant Phthiam et Hellada pulcras-mulieres-habentem;] Myrmidones autem vocabantur et Hellenes et Achæi:
horum utique quinquaginta navibus erat dux Achilles.
Verum hi non belli horrisoni recordabantur:
non enim erat, qui ipsos per ordines duceret.
Jacebat enim ad naves pedibus-velox divinus Achilles,
ob-puellam iratus Briseida pulcris-comis,
quam ex Lyrnesso ceperat, multum laborans,
Lyrnessum depopulatus et muros Thebes:
verum et Myneta dejecit et Epistrophum bellicosos,
filios Eveni, Selepiadæ regis:
ob-istam is jacebat mœrens, cito autem se-erecturus erat.
Quique tenebant Phylacen, et Pyrasum floridam,
Cereris sacrum-locum, Itonaque, matrem ovium,
maritimamque Antrona, et Pteleum herbosam:
horum utique Protesilaus bellicosus dux-erat,
vivus dum-erat: tunc vero jam tenebat *eum* terra nigra.
Ejus autem ambas-lacerata-genas uxor Phylacæ relicta-erat,
et domus semiperfecta: eum autem interfecerat Dardanus vir,
de-nave desilientem longe primum Achivorum.
Et tamen ne isti quidem sine-duce erant, desiderabant tamen ducem *suum*:] sed ipsos ordinabat Podarces, soboles Martis,
Iphicli filius divitis-pecore Phylacidæ,
frater-germanus magnanimi Protesilai,
junior natu: ille vero *erat* major-natu et præstantior,
heros Protesilaus bellicosus: nec vero populi *ejus*
indigebant duce, desiderabant tamen ipsum strenuum:
hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Qui vero Pheras colebant apud Bœbeïda lacum,
Bœben et Glaphyras, et bene-ædificatam Iaolcum:
horum imperabat Admeti dilectus filius undecim navibus,
Eumelus, quem ex Admeto peperit nobilissima feminarum,
Alcestis, Peliæ filiarum forma præstantissima.
Qui autem Methonen et Thaumaciam colebant,
et Melibœam tenebant, et Olizona asperam,
his Philoctetes præerat, arcus bene sciens,
septem navibus; remigesque in unamquamque quinquaginta
inscenderant, arcus bene-scientes ad-fortiter pugnandum.
Sed ille quidem in insula jacebat ingentes dolores perferens,
Lemno in divina, ubi ipsum reliquerant filii Achivorum,
ulcere laborantem tetro perniciosi colubri:
ibi ille jacebat dolens: cito autem recordaturi erant
Argivi apud naves Philoctetæ regis.
Et tamen ne isti quidem sine-duce erant, desiderabant tamen ducem *suum*:] sed Medon eos ordinabat, Oïlei spurius filius,
quem peperit Rhena ex Oïleo urbium-eversore.

Digitized by Google

Οἳ δ' εἶχον Τρίκκην καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν,
οἵ τ' ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος·
τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε,
ἰητῆρ' ἀγαθώ, Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων·
τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Οἳ δ' ἔχον Ὀρμένιον, οἵ τε κρήνην Ὑπέρειαν,
οἵ τ' ἔχον Ἀστέριον, Τιτάνοιό τε λευκὰ κάρηνα·
τῶν ἦρχ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δ' Ἄργισσαν ἔχον, καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο,
Ὄρθην, Ἠλώνην τε, πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λευκήν·
τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
υἱὸς Πειριθόοιο, τὸν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς
(τόν ῥ' ὑπὸ Πειριθόῳ τέκετο κλυτὸς Ἱπποδάμεια
ἤματι τῷ, ὅτε Φῆρας ἐτίσατο λαχνήεντας,
τοὺς δ' ἐκ Πηλίου ὦσε, καὶ Αἰθίκεσσι πέλασσεν),
οὐκ οἶος, ἅμα τῷγε Λεοντεὺς, ὄζος Ἄρηος,
υἱὸς ὑπερθύμοιο Κορώνου Καινείδαο·
τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγε δύω καὶ εἴκοσι νῆας·
τῷ δ' Ἐνιῆνες ἕποντο, μενεπτόλεμοί τε Περαιβοὶ,
οἳ περὶ Δωδώνην δυσχείμερον οἰκί' ἔθεντο,
οἵ τ' ἀμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον ἔργ' ἐνέμοντο,
ὅς ῥ' ἐς Πηνειὸν προΐει καλλίρροον ὕδωρ·
οὐδ' ὅγε Πηνειῷ συμμίσγεται ἀργυροδίνῃ,
ἀλλά τέ μιν καθύπερθεν ἐπιρρέει, ἠΰτ' ἔλαιον·
ὅρκου γὰρ δεινοῦ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀποῤῥώξ.
Μαγνήτων δ' ἦρχε Πρόθοος, Τενθρηδόνος υἱὸς,
οἳ περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον
ναίεσκον· τῶν μὲν Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευεν·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν.
Τίς τ' ἂρ τῶν ὄχ' ἄριστος ἔην, σύ μοι ἔννεπε, Μοῦσα,
αὐτῶν ἠδ' ἵππων, οἳ ἅμ' Ἀτρείδῃσιν ἕποντο.
Ἵπποι μὲν μέγ' ἄρισται ἔσαν Φηρητιάδαο,
τὰς Εὔμηλος ἔλαυνε, ποδώκεας, ὄρνιθας ὣς,
ὄτριχας, οἰέτεας, σταφύλῃ ἐπὶ νῶτον ἐΐσας·
τὰς ἐν Πηρείῃ θρέψ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
ἄμφω θηλείας, φόβον Ἄρηος φορεούσας.
Ἀνδρῶν αὖ μέγ' ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας,
ὄφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν,
ἵπποι θ', οἳ φορέεσκον ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισιν
κεῖτ' ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
Ἀτρείδῃ· λαοὶ δὲ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης
δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
τόξοισίν θ'· ἵπποι δὲ παρ' ἅρμασιν οἷσιν ἕκαστος,
λωτὸν ἐρεπτόμενοι ἐλεόθρεπτόν τε σέλινον,
ἕστασαν· ἅρματα δ' εὖ πεπυκασμένα κεῖτο ἀνάκτων
ἐν κλισίῃς· οἱ δ' ἀρχὸν Ἀρηΐφιλον ποθέοντες
φοίτων ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ στρατὸν, οὐδ' ἐμάχοντο.
Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν, ὡσεί τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο·
γαῖα δ' ὑπεστενάχιζε, Διὶ ὣς τερπικεραύνῳ
χωομένῳ, ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφωεῖ γαῖαν ἱμάσσῃ

Qui autem tenebant Triccam, et Ithomen montosam,
quique tenebant Œchaliam, urbem Euryti Œchaliensis:
horum duces-erant Æsculapii duo filii,
medici boni, Podalirius et Machaon :
cum-his autem triginta cavæ naves ordine-ibant.
Qui vero tenebant Ormenium, quique fontem Hyperеam,
et qui tenebant Asterium, Titanique albos vertices :
horum dux-erat Eurypylus, Euæmenis præclarus filius;
hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Qui vero Argissam tenebant et Gyrtonen colebant,
Orthen, Eleonenque, urbemque Oloossona albam :
his utique præerat sustinens-bellum Polypœtes,
filius Pirithoi, quem immortalis genuit Jupiter
(hunc ex Pirithoo peperit inclyta Hippodamia
die eo, quo Centauros ultus-est hispidos,
eosque ex Pelio pepulit, et ad-Æthices *usque* abegil),
non solus; una cum-eo Leonteus, soboles Martis,
filius magnanimi Coroni Cænidæ :
hos autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Guneus vero ex Cypho ducebat duas et viginti naves :
hunc autem Enienes sequebantur, bellumque-sustinentes Peræbi,] qui circa Dodonam valde-frigidam domicilia posuerant,
quique circa amœnum Titaresium arva colebant,
qui in Peneum immittit pulcre-fluentem aquam :
nec ille Peneo commiscetur argenteos-vortices-agenti,
sed ipsum in-summo supernatat, veluti oleum :
juramenti enim gravis, Stygis aquæ est rivus.
Magnetibus vero præerat Prothous, Tenthredonis filius,
qui circa Peneum et Pelion frondosum
habitabant; his quidem Prothous velox dux-erat :
hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Hi utique duces Danaorum et principes erant.
Quis jam horum præstantissimus fuerit, tu mihi dic, Musa,
ipsorum et equorum, qui simul Atridas sequebantur.
Equæ quidem multo præstantissimæ erant Pheretiadæ,
quas Eumelus agitabat, pedibus-veloces, avium instar,
ejusdem-pili, ejusdem-ætatis, ad-perpendiculum dorso pares :
quas in Perea aluit argenteum-arcum-gestans Apollo,
ambas feminas, terrorem belli ferentes.
Virorum autem longe præstantissimus erat Telamonius Ajax,
quamdiu Achilles irascebatur: is enim multo fortissimus erat,
equique, qui ferebant laudatissimum Peliden.
Sed hic quidem in navibus recurvis pontum-transeuntibus
jacebat, iram fovens Agamemnoni, pastori populorum,
Atridæ : viri vero *ejus* ad litus maris
discis delectabantur et hastilibus jaculantes,
arcubusque : equi vero apud currus suos singuli
lotum depascentes, palustreque apium,
stabant : currus autem bene tecti jacebant dominorum
in tentoriis; illi vero ducem Marti-carum desiderantes
vagabantur huc et illuc per exercitum, nec pugnabant.
Hi vero ibant, veluti-si igni terra tota depasceretur :
terra autem subtus-gemiscebat, Jove veluti fulminibus-gaudente] irato, quando circa Typhoeum terram verberavit

Digitized by Google

εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς·
ὣς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ μέγα στεναχίζετο γαῖα
ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο.
Τρωσὶν δ' ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
πὰρ Διὸς αἰγιόχοιο σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῇ.
Οἱ δ' ἀγορὰς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο θύρῃσιν,
πάντες ὁμηγερέες, ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
εἴσατο δὲ φθογγὴν υἷϊ Πριάμοιο Πολίτῃ,
ὃς Τρώων σκοπὸς ἷζε, ποδωκείῃσι πεποιθὼς,
τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήταο γέροντος,
δέγμενος ὁππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν Ἀχαιοί·
τῷ μιν ἐεισαμένη μετέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Ὦ γέρον, αἰεί τοι μῦθοι φίλοι ἄκριτοί εἰσιν,
ὥς ποτ' ἐπ' εἰρήνης· πόλεμος δ' ἀλίαστος ὄρωρεν.
Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν,
ἀλλ' οὔπω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν ὄπωπα·
λίην γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες ἢ ψαμάθοισιν
ἔρχονται πεδίοιο, μαχησόμενοι περὶ ἄστυ.
Ἕκτορ, σοὶ δὲ μάλιστ' ἐπιτέλλομαι ὧδέ γε ῥέξαι·
πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμου ἐπίκουροι,
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων·
τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαινέτω, οἷσί περ ἄρχει,
τῶν δ' ἐξηγείσθω, κοσμησάμενος πολιήτας.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' οὔτι θεᾶς ἔπος ἠγνοίησεν,
αἶψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν· ἐπὶ τεύχεα δ' ἐσσεύοντο.
Πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαὸς,
πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔστι δέ τις προπάροιθε πόλιος αἰπεῖα κολώνη,
ἐν πεδίῳ ἀπάνευθε, περίδρομος ἔνθα καὶ ἔνθα·
τὴν ἤτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης·
ἔνθα τότε Τρῶές τε διέκριθεν ἠδ' ἐπίκουροι.
Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ
Πριαμίδης· ἅμα τῷγε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
λαοὶ θωρήσσοντο, μεμαότες ἐγχείῃσιν.
Δαρδανίων αὖτ' ἦρχεν ἐῢς πάϊς Ἀγχίσαο,
Αἰνείας, τὸν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε δῖ' Ἀφροδίτη,
Ἴδης ἐν κνημοῖσι θεὰ βροτῷ εὐνηθεῖσα·
οὐκ οἶος, ἅμα τῷγε δύω Ἀντήνορος υἷε,
Ἀρχέλοχός τ' Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Οἳ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης,
ἀφνειοὶ, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο,
Τρῶες· τῶν αὖτ' ἦρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν.
Οἳ δ' Ἀδρήστειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ,
καὶ Πιτύειαν ἔχον καὶ Τηρείης ὄρος αἰπύ·
τῶν ἦρχ' Ἄδρηστός τε καὶ Ἄμφιος λινοθώρηξ,
υἷε δύω Μέροπος Περκωσίου, ὃς περὶ πάντων
ᾔδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκεν
στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δέ οἱ οὔτι
πειθέσθην· Κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
Οἳ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο,
καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον ἔχον καὶ δῖαν Ἀρίσβην·

in Arimis, ubi dicunt Typhoei esse cubilia:
sic utique horum sub pedibus multum gemiscebat terra
gradientium; valde vero velociter pertransibant campum.
Trojanis autem nuntia venit pedibus-ventos-æquans velox
Iris] a Jove ægidem-tenente cum nuntio tristi.
Illi vero conçiones habebant in Priami vestibulis,
omnes simul-congregati, tam juvenes, quam senes.
Prope autem stans allocuta-est pedibus velox Iris:
assimulaverat autem-se voce filio Priami Politæ,
qui Trojanorum speculator sedebat, pedum-velocitate fretus,
tumulo in summo Æsyetæ senis,
observans, quando a-navibus impetum-facerent Achivi;
huic se quum-assimulasset, dixit pedibus velox Iris:
O senex, semper tibi sermones jucundi sunt multi,
sicut olim in pace: bellum autem *nunc* inevitabile ortum-est.
Profecto jam persæpe ad-pugnas veni virorum,
sed nunquam talem tantumque populum vidi:
prorsus enim foliis similes, vel arenis,
gradiuntur per-campum, præliaturi circa urbem.
Hector, tibi vero potissimum mando, ita ut-facias:
multi enim per urbem magnam Priami auxiliares *sunt*,
aliaque aliorum lingua late-dispersorum hominum *est*:
iis unusquisque vir imperato, quibus princeps-est,
eorumque dux-esto, ordinans *suos* cives.
Sic dixit: Hector autem minime deæ orationem ignoravit,
statimque dimisit concionem; ad arma vero ruebant.
Totæ autem aperiebantur portæ, forasque ruit populus,
peditesque equitesque; multus autem tumultus coortus-est.
Est vero quidam ante urbem editus collis;
in planitie seorsum, quem-circumeas hinc et illinc;
quem quidem homines Batieam vocant,
immortales autem sepulcrum agilis Myrines:
ibi tunc Trojanique in-ordines-distincti-sunt, et auxiliares.
Trojanis quidem dux-erat magnus galeam-motans Hector
Priamides: cum hoc quam plurimæ et fortissimæ
copiæ armabantur, promtæ hastis.
Dardaniis porro imperabat strenuus filius Anchisæ,
Æneas, quem ex Anchisa peperit diva Venus,
Idæ in jugis dea *cum* mortali cubans:
non solus; cum eo duo Antenoris filii,
Archelochusque, Acamasque, pugnæ bene scientes omnis.
Qui vero Zeleam habitabant sub pedem imum Idæ,
divites, bibentes aquam nigram (*profundi*) Æsepi,
Trojani; his porro præerat Lycaonis clarus filius,
Pandarus, cui etiam arcum Apollo ipse dederat.
Qui autem Adrasteamque tenebant et civitatem Apæsi,
et Pityeam tenebant et Tereæ montem altum:
his imperabat Adrastusque et Amphius lineo-thorace,
filii duo Meropis Percosii, qui supra omnes
noverat vaticinia, neque suos filios sinebat
proficisci in bellum perdens-viros: hi vero ei non
paruerunt: Fata enim *eos* agebant atræ mortis.
Qui vero Percoten et Practium circumhabitabant,
et Sestum et Abydum tenebant et divinam Arisben,

Digitized by Google

τῶν αὖθ' Ὑρτακίδης ἦρχ' Ἄσιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσϐηθεν φέρον ἵπποι
αἴθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.
Ἱππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν ἐγχεσιμώρων,
τῶν οἳ Λάρισσαν ἐριϐώλακα ναιετάασκον·
τῶν ἦρχ' Ἱππόθοός τε Πύλαιός τ', ὄζος Ἄρηος,
υἷε δύω Λήθοιο Πελασγοῦ Τευταμίδαο.
Αὐτὰρ Θρήϊκας ἦγ' Ἀκάμας καὶ Πείροος ἥρως,
ὅσσους Ἑλλήσποντος ἀγάῤῥοος ἐντὸς ἐέργει.
Εὔφημος δ' ἀρχὸς Κικόνων ἦν αἰχμητάων,
υἱὸς Τροιζήνοιο Διοτρεφέος Κεάδαο.
Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους,
τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρυρέοντος,
Ἀξιοῦ, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἶαν.
Παφλαγόνων δ' ἡγεῖτο Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ,
ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων·
οἵ ῥα Κύτωρον ἔχον καὶ Σήσαμον ἀμφενέμοντο,
ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον,
Κρῶμνάν τ' Αἰγιαλόν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.
Αὐτὰρ Ἁλιζώνων Ὀδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
τηλόθεν ἐξ Ἀλύϐης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.
Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε καὶ Ἔννομος οἰωνιστής·
ἀλλ' οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσσατο Κῆρα μέλαιναν,
ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
ἐν ποταμῷ, ὅθι περ Τρῶας κεράϊζε καὶ ἄλλους.
Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκάνιος θεοειδής,
τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης· μέμασαν δ' ὑσμῖνι μάχεσθαι.
Μῄοσιν αὖ Μέσθλης τε καὶ Ἄντιφος ἡγησάσθην,
υἷε Ταλαιμένεος, τὼ Γυγαίη τέκε λίμνη,
οἳ καὶ Μῄονας ἦγον ὑπὸ Τμώλῳ γεγαῶτας.
Νάστης αὖ Καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων,
οἳ Μίλητον ἔχον, Φθειρῶν τ' ὄρος ἀκριτόφυλλον,
Μαιάνδρου τε ῥοὰς, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα·
τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Νάστης ἡγησάσθην,
Νάστης Ἀμφίμαχός τε Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα,
ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδ' ἴεν, ἠΰτε κούρη·
νήπιος, οὐδέ τί οἱ τόγ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον·
ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
ἐν ποταμῷ, χρυσὸν δ' Ἀχιλεὺς ἐκόμισσε δαΐφρων.
Σαρπηδὼν δ' ἦρχεν Λυκίων καὶ Γλαῦκος ἀμύμων
τηλόθεν ἐκ Λυκίης, Ξάνθου ἄπο δινήεντος.

his Hyrtacides præerat Asius, princeps virorum,
Asius Hyrtacides, quem ex-Arisba ferebant equi
rutili, magni, fluvio a Selleente.
Hippothous vero ducebat gentes Pelasgorum hastis-promtorum,] eorum, qui Larissam glebosam habitabant:
his præerat Hippothousque, Pylæusque, soboles Martis,
filii duo Lethi Pelasgi Teutamidæ.
Ceterum Thraces ducebat Acamas, et Pirous heros,
quotquot Hellespontus æstuosus intus continet.
Euphemus vero dux Ciconum erat bellicosorum,
filius Trœzeni Jovis-alumni Ceadæ.
Porro Pyræchmes ducebat Pæonas curvis-arcubus-utentes,
procul ex Amydone, ab Axio late-fluente,
Axio, cujus limpidissima aqua diffunditur per-terram.
Paphlagonibus vero præerat Pylæmenis masculum cor,
ex Enetis, unde mularum genus agrestium;
qui quidem Cytorum tenebant, et Sesamum incolebant,
circaque Parthenium fluvium inclytas domus habitabant,
Cromnamque, Ægialumque et excelsos Erythinos.
Porro Halizonibus Odius et Epistrophus imperabant,
procul ex Alybe, unde argenti est origo.
Mysis vero Chromis præerat et Ennomus augur;
sed non auguriis effugit Parcam nigram,
verum stratus-est sub manibus velocis Æacidæ
in fluvio, ubi quidem Trojanos contrucidabat et alios.
Phorcys porro Phryges ducebat et Ascanius deo-similis,
procul ex Ascania: ardebant vero prælio pugnare.
Mæonibus porro Mesthlesque et Antiphus duces-erant,
filii Talæmenis, quos Gygæa peperit palus;
qui etiam Mæones ducebant sub Tmolo ortos.
Nastes porro Caribus præerat barbare-loquentibus,
qui Miletum tenebant Phthirumque montem frondosum,
Mæandrique fluenta, Mycalesque alta cacumina:
his utique Amphimachus et Nastes præerant;
Nastes Amphimachusque *erant* Nomionis clari filii:
qui et aurum gestans ad-bellum ibat, velut puella:
stultus: nec quicquam ipsi hoc depulit acerbum interitum;
sed stratus-est sub manibus velocis Æacidæ
in fluvio, aurum vero Achilles abstulit bellicosus.
Sarpedon autem præerat Lyciis, et Glaucus laudatissimus,
procul ex Lycia, Xantho a vorticoso.

ΙΛΙΑΔΟΣ Γ.

Ὅρκοι. Τειχοσκοπία. Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου μονομαχία.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕκαστοι,
Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν, ὄρνιθες ὥς·
ἠΰτε περ κλαγγὴ γεράνων πέλει οὐρανόθι πρὸ,
αἵτ' ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον καὶ ἀθέσφατον ὄμβρον,

ILIADIS III.

Jurajuranda. Spectatio de muro. Alexandri et Menelai pugna singularis.

At postquam instructi-fuerunt una-cum ducibus quique,
Trojani quidem *cum* clangoreque clamoreque incedebant,
avium instar:] sicut clangor gruum est cœlum versus;
quæ postquam hiemem effugerunt et immensum imbrem,

Digitized by Google

κλαγγῇ ταίγε πέτονται ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων,
ἀνδράσι Πυγμαίοισι φόνον καὶ Κῆρα φέρουσαι·
ἠέριαι δ' ἄρα ταίγε κακὴν ἔριδα προφέρονται·
οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοὶ,
ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.
Εὖτ' ὄρεος κορυφῇσι Νότος κατέχευεν ὀμίχλην,
ποιμέσιν οὔτι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω,
τόσσον τίς τ' ἐπιλεύσσει, ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἵησιν·
ὣς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ κονίσαλος ὤρνυτ' ἀελλὴς
ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τρωσὶν μὲν προμάχιζεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς,
παρδαλέην ὤμοισιν ἔχων καὶ καμπύλα τόξα
καὶ ξίφος· αὐτὰρ ὁ δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ
πάλλων, Ἀργείων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους,
ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀρηΐφιλος Μενέλαος
ἐρχόμενον προπάροιθεν ὁμίλου, μακρὰ βιβῶντα,
ὥστε λέων ἐχάρη, μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας,
εὑρὼν ἢ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἄγριον αἶγα,
πεινάων· μάλα γάρ τε κατεσθίει, εἴπερ ἂν αὐτὸν
σεύωνται ταχέες τε κύνες θαλεροί τ' αἰζηοί·
ὣς ἐχάρη Μενέλαος Ἀλέξανδρον θεοειδέα
ὀφθαλμοῖσιν ἰδών· φάτο γὰρ τίσεσθαι ἀλείτην·
αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
ἐν προμάχοισι φανέντα, κατεπλήγη φίλον ἦτορ·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο Κῆρ' ἀλεείνων.
Ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη
οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα,
ἄψ τ' ἀνεχώρησεν, ὦχρός τέ μιν εἷλε παρειάς·
ὣς αὖτις καθ' ὅμιλον ἔδυ Τρώων ἀγερώχων,
δείσας Ἀτρέος υἱὸν, Ἀλέξανδρος θεοειδής.
Τὸν δ' Ἕκτωρ νείκεσσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσιν·
Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτὰ,
αἴθ' ὄφελες ἄγονός τ' ἔμεναι ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι.
Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον ἦεν
ἢ οὕτω λώβην τ' ἔμεναι καὶ ὑπόψιον ἄλλων.
Ἦ που καγχαλόωσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
φάντες ἀριστῆα πρόμον ἔμμεναι, οὕνεκα καλὸν
εἶδος ἔπ'· ἀλλ' οὐκ ἔστι βίη φρεσὶν οὐδέ τις ἀλκή.
Ἦ τοιόσδε ἐὼν, ἐν ποντοπόροισι νέεσσιν
πόντον ἐπιπλώσας, ἑτάρους ἐρίηρας ἀγείρας,
μιχθεὶς ἀλλοδαποῖσι, γυναῖκ' εὐειδέ' ἀνῆγες
ἐξ ἀπίης γαίης, νυὸν ἀνδρῶν αἰχμητάων,
πατρί τε σῷ μέγα πῆμα πόληΐ τε παντί τε δήμῳ,
δυσμενέσιν μὲν χάρμα, κατηφείην δὲ σοὶ αὐτῷ;
οὐκ ἂν δὴ μείνειας Ἀρηΐφιλον Μενέλαον;
γνοίης χ' οἵου φωτὸς ἔχεις θαλερὴν παράκοιτιν.
Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης,
ἥ τε κόμη τό τε εἶδος, ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης.
Ἀλλὰ μάλα Τρῶες δειδήμονες· ἦ τέ κεν ἤδη
λάϊνον ἕσσο χιτῶνα, κακῶν ἕνεχ', ὅσσα ἔοργας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·

cum clangore hæce volant supra Oceani fluenta,
viris Pygmæis cædem et fatum ferentes:
aeriæ autem hæce noxium conflictum afferunt:
illi vero ibant *cum* silentio, robur spirantes Achivi,
in animo gestientes opem-ferre sibi-invicem.
Quemadmodum montis verticibus Notus infudit caliginem,
pastoribus nequaquam gratam, furi autem nocte commodiorem,] et tantum quis *tum* prospicit, quantum lapidem jacit:
sic igitur horum sub pedibus pulvis excitabatur turbidus
euntium; valde autem celeriter pertransibant campum.
Hi vero quum jam prope essent se-invicem aggressuri,
Trojanis in-prima-acie-erat Alexander divina-forma-præditus,
pardi-pellem humeris gestans et incurvos arcus
et ensem: atque is hastilia duo præfixa ære
vibrans, Argivorum provocabat quosque fortissimos,
ut-contra *se* dimicarent in sæva pugna.
Hunc autem postquam animadvertit Marti-carus Menelaus
procedentem ante agmen, passibus-magnis gradientem,
sicut leo gavisus-est, magnum in corpus incidens,
nactus aut cervum cornutum, aut agrestem capram,
esuriens; valde etenim devorat, etiamsi ipsum
insequantur velocesque canes, florentesque juvenes:
sic gavisus-est Menelaus Alexandrum divina-forma-præditum
oculis conspicatus: cogitabat enim ulturum *se* virum sceleratum;] statimque de curru cum armis desiliit humi.
Hunc autem postquam animadvertit Alexander divinæ formæ] inter primos-pugnatores apparentem, perculsus-est suo corde;] retroque sociorum in agmen recessit mortem evitans.] Ut vero quum quis draconem conspicatus resiliens fugit] montis in saltibus, subtusque tremor occupavit artus,
retroque recessit, pallorque eum cepit genis:
sic retro in agmen se-condidit Trojanorum superborum,
metuens Atrei filium, Alexander divina-forma-præditus.
Hunc autem Hector objurgavit conspicatus probrosis verbis:] infelix-Pari, forma præstantissime, mulierose, deceptor,
utinam non-natusque fuisses, cœlebsque periisses!
Atque hoc vellem, et fere multo utilius erat,
quam sic dedecusque esse et suspectum aliis.
Certe cachinnantur capite-comantes Achivi,
opinati egregium *te* propugnatorem esse, quoniam venusta
species *tibi* inest: sed non est vis animo, neque ullum robur.
Num talis quum-sis, in pontum-transeuntibus navibus
mare emensus, sociis caris congregatis,
permixtus alienigenis, mulierem formosam abduxisti
e longinqua terra, sponsam virorum bellicosorum,
patrique tuo magnum detrimentum, civitatique, omnique populo,] inimicis quidem gaudium, dedecus autem tibi ipsi?
nonne vero sustinueris Marti-carum Menelaum?
nosses utique, qualis viri teneas florentem uxorem.
Non tibi profuerit cithara, et dona Veneris,
et illa coma et species, quando pulveri immixtus-fueris.
Sed valde Trojani timidi *sunt: alias* certe jam
lapideam indutus-esses tunicam (*sepultus esses*), malorum gratia quanta patrasti.] Hunc autem vicissim allocutus-est

Digitized by Google

Ἕκτορ· ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν·
αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής,
ὅςτ' εἶσιν διὰ δουρὸς ὑπ' ἀνέρος, ὅς ῥά τε τέχνῃ
νήϊον ἐκτάμνῃσιν, ὀφέλλει δ' ἀνδρὸς ἐρωήν·
ὥς τοι ἐνὶ στήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἐστίν.
Μή μοι δῶρ' ἐρατὰ πρόφερε χρυσέης Ἀφροδίτης·
οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,
ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.
Νῦν αὖτ' εἴ μ' ἐθέλεις πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιούς,
αὐτὰρ ἔμ' ἐν μέσσῳ καὶ Ἀρηΐφιλον Μενέλαον
συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα γυναῖκά τε οἴκαδ' ἀγέσθω·
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες
ναίοιτε Τροίην ἐριβώλακα· τοὶ δὲ νεέσθων
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα.
Ὣς ἔφαθ'. Ἕκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα μῦθον ἀκού-
καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας, [σας,
μέσσου δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἱδρύνθησαν ἅπαντες.
Τῷ δ' ἐπετοξάζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
ἰοῖσίν τε τιτυσκόμενοι λάεσσί τ' ἔβαλλον.
Αὐτὰρ ὁ μακρὸν ἄϋσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
στεῦται γάρ τι ἔπος ἐρέειν κορυθαιόλος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔσχοντο μάχης ἄνεῴ τ' ἐγένοντο
ἐσσυμένως. Ἕκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπεν·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν.
Ἄλλους μὲν κέλεται Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς
τεύχεα κάλ' ἀποθέσθαι ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
αὐτὸν δ' ἐν μέσσῳ καὶ Ἀρηΐφιλον Μενέλαον
οἴους ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα γυναῖκά τε οἴκαδ' ἀγέσθω·
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ τάμωμεν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Κέκλυτε νῦν καὶ ἐμεῖο· μάλιστα γὰρ ἄλγος ἱκάνει
θυμὸν ἐμόν· φρονέω δὲ διακρινθήμεναι ἤδη
Ἀργείους καὶ Τρῶας, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε
εἵνεκ' ἐμῆς ἔριδος καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἀρχῆς.
Ἡμέων δ' ὁπποτέρῳ θάνατος καὶ μοῖρα τέτυκται,
τεθναίη· ἄλλοι δὲ διακρινθεῖτε τάχιστα.
Οἴσετε δ' ἄρν', ἕτερον λευκὸν, ἑτέρην δὲ μέλαιναν,
Γῇ τε καὶ Ἠελίῳ· Διὶ δ' ἡμεῖς οἴσομεν ἄλλον.
Ἄξετε δὲ Πριάμοιο βίην, ὄφρ' ὅρκια τάμνῃ
αὐτὸς, ἐπεί οἱ παῖδες ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι·
μήτις ὑπερβασίῃ Διὸς ὅρκια δηλήσηται.
Αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται·
οἷς δ' ὁ γέρων μετέῃσιν, ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
λεύσσει, ὅπως ὄχ' ἄριστα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐχάρησαν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε,
ἐλπόμενοι παύσεσθαι ὀϊζυροῦ πολέμοιο.

Alexander divinæ-formæ:] Hector: quoniam me jure increpasti nec ultra fas:] semper tibi cor, securis instar, est indomitum,] quæ penetrat lignum a viro *acta*, qui quidem arte *lignum* navale exscindit, augetque *illa* viri impetum:
sic tibi in præcordiis intrepidus animus est.
Ne mihi dona amabilia exprobra aureæ Veneris:
neutiquam rejicienda sunt deorum præclara dona,
quæcunque ipsi dederint, sponte autem non quivis ceperit.
Nunc rursum si me vis bellare et pugnare,
ceteros quidem sedere-jubeas Trojanos et omnes Achivos,
sed me in medio et Marti-carum Menelaum
committite de Helena et opibus omnibus pugnaturos:
uter autem vicerit superiorque fuerit,
opes accipiens penitus omnes mulieremque domum abducat:
vos autem ceteri, amicitiam et fœdera firma quum-iceritis,
habitetis Trojam glebosam: illi vero redeant
Argos ad equos-pascens, et Achaiam pulcras-mulieres-habentem.] Sic dixit. Hector vero gavisus-est multum, sermone audito,] et in medium progressus, Trojanorum cohibuit phalanges,] media hasta prehensa: illi autem resederunt omnes.
In-hunc autem sagittas-dirigebant capite-comantes Achivi,
missibilibusque collineantes lapidibusque petebant.
Sed alte clamavit rex virorum Agamemno:
Continete-vos, Argivi, ne jaculemini, juvenes Achivorum:
pollicetur enim *se* aliquid dicturum galeam-motans Hector.
Sic dixit: illi autem abstinuere a-pugna, tacitique facti-sunt
confestim. Hector vero inter utrosque locutus-est:
Audite ex-me, Trojani et bene-ocreati Achivi,
sermonem Alexandri, cujus causa contentio orta-est.
Ceteros quidem jubet Trojanos et omnes Achivos
arma pulcra deponere in terra alma,
ipsum vero in medio et Marti-carum Menelaum
solos de Helena et opibus omnibus pugnare:
uter autem vicerit superiorque fuerit,
opes accipiens penitus omnes mulieremque domum abducat;
ceteri autem amicitiam et fœdera firma feriamus.
Sic dixit: illi autem omnes taciti facti-sunt silentio.
His vero et locutus-est bellico-clamore strenuus Menelaus:
Audite nunc et me; maxime enim *hæc* molestia incessit
animum meum; censeo autem diremtum-iri jam
Argivos et Trojanos, quoniam mala multa passi-estis
propter meam contentionem, et Alexandri propter inceptum.
Nostrûm vero utri mors et fatum paratum-est,
hic moriatur; ceteri autem dirimamini citissime.
Afferetis vero duos-agnos, alterum album, alteram vero nigram,] Terræque et Soli: Jovi autem nos offeremus alium.
Adducetisque Priami vim (*Priamum*), ut fœdus feriat
ipse, quoniam ejus filii superbi *sunt* et infidi:
ne-quis transgressione Jovis fœdera violet.
Semper autem juniorum virorum animi instabiles-sunt;
quibus vero senex interfuerit, simul porro et retro (*futura et præterita*)] spectat, ut quam optime inter utrosque eveniat
Sic dixit; at gavisi-sunt Achivique Trojanique,
sperantes *se* finem-facturos ærumnosi belli.

Καί ῥ' ἵππους μὲν ἔρυξαν ἐπὶ στίχας, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί,
τεύχεά τ' ἐξεδύοντο, τὰ μὲν κατέθεντ' ἐπὶ γαίῃ
πλησίον ἀλλήλων, ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρουρα.
Ἕκτωρ δὲ προτὶ ἄστυ δύω κήρυκας ἔπεμπεν,
καρπαλίμως ἄρνας τε φέρειν Πρίαμόν τε καλέσσαι.
Αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων,
νῆας ἔπι γλαφυρὰς ἰέναι, ἠδ' ἄρν' ἐκέλευεν
οἰσέμεναι· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησ' Ἀγαμέμνονι δίῳ. —
Ἶρις δ' αὖθ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ ἄγγελος ἦλθεν,
εἰδομένη γαλόῳ, Ἀντηνορίδαο δάμαρτι,
τὴν Ἀντηνορίδης εἶχε κρείων Ἑλικάων,
Λαοδίκην, Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην.
Τὴν δ' εὗρ' ἐν μεγάρῳ· ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινεν,
δίπλακα πορφυρέην· πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
οὓς ἕθεν εἵνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμάων.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Δεῦρ' ἴθι, νύμφα φίλη, ἵνα θέσκελα ἔργα ἴδηαι
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
οἳ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρον πολύδακρυν Ἄρηα
ἐν πεδίῳ, ὀλοοῖο λιλαιόμενοι πολέμοιο,
οἳ δὴ νῦν ἕαται σιγῇ (πόλεμος δὲ πέπαυται),
ἀσπίσι κεκλιμένοι, παρὰ δ' ἔγχεα μακρὰ πέπηγεν.
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ Ἀρηΐφιλος Μενέλαος
μακρῇς ἔγχείῃσι μαχήσονται περὶ σεῖο·
τῷ δέ κε νικήσαντι φίλη κεκλήσῃ ἄκοιτις.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ
ἀνδρός τε προτέροιο καὶ ἄστεος ἠδὲ τοκήων.
Αὐτίκα δ' ἀργεννῇσι καλυψαμένη ὀθόνῃσιν
ὡρμᾶτ' ἐκ θαλάμοιο, τέρεν κατὰ δάκρυ χέουσα·
οὐκ οἴη, ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο,
Αἴθρη, Πιτθῆος θυγάτηρ, Κλυμένη τε βοῶπις.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανον, ὅθι Σκαιαὶ πύλαι ἦσαν.
Οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον ἠδὲ Θυμοίτην,
Λάμπον τε Κλυτίον θ' Ἱκετάονά τ', ὄζον Ἄρηος,
Οὐκαλέγων τε καὶ Ἀντήνωρ, πεπνυμένω ἄμφω,
εἵατο δημογέροντες ἐπὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν·
γήραϊ δὴ πολέμοιο πεπαυμένοι· ἀλλ' ἀγορηταὶ
ἐσθλοί, τεττίγεσσιν ἐοικότες, οἵτε καθ' ὕλην
δενδρέῳ ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσιν·
τοῖοι ἄρα Τρώων ἡγήτορες ἧντ' ἐπὶ πύργῳ.
Οἱ δ' ὡς οὖν εἴδονθ' Ἑλένην ἐπὶ πύργον ἰοῦσαν,
ἦκα πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·
αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.
Ἀλλὰ καὶ ὧς, τοίη περ ἐοῦσ', ἐν νηυσὶ νεέσθω,
μηδ' ἡμῖν τεκέεσσί τ' ὀπίσσω πῆμα λίποιτο.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· Πρίαμος δ' Ἑλένην ἐκαλέσσατο φωνῆ·
Δεῦρο πάροιθ' ἐλθοῦσα, φίλον τέκος, ἵζευ ἐμεῖο,
ὄφρα ἴδῃ πρότερόν τε πόσιν πηούς τε φίλους τε
(οὔτι μοι αἰτίη ἐσσί, θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν,
οἵ μοι ἐφώρμησαν πόλεμον πολύδακρυν Ἀχαιῶν·
ὥς μοι καὶ τόνδ' ἄνδρα πελώριον ἐξονομήνῃς,

Et equos quidem continuere per in ordines, descenderunt autem ipsi,] armaque exuerunt, quæ quidem deposuerunt in terra
prope se-invicem; exiguus autem erat hinc-inde campus.
Hector vero ad urbem duos præcones misit,
qui festinanter agnosque afferrent, Priamumque vocarent.
At Talthybium misit rex Agamemno,
naves ad cavas ut-iret, et agnos-duos jussit
afferre; ille vero haud immorigerus-fuit Agamemnoni divino.
Iris autem Helenæ candidas-ulnas-habenti nuntia venit,
assimilata glori, Antenoridæ uxori,
quam Antenorides habebat rex Helicaon,
Laodicen, Priami filiarum forma præstantissimam.
Eamque invenit in domo: ea vero magnam telam texebat,
duplicem-vestem purpuream: multosque intexebat labores
Trojanorumque equûm-domitorum, et Achivorum ære-loricatorum,] quos sua causa sustinebant a Martis manibus.
Prope autem stans allocuta-est pedibus velox Iris:
Huc veni, nympha cara, ut admiranda facta spectes
Trojanorumque equûm-domitorum et Achivorum ære-loricatorum:] qui prius sibi-invicem inferebant lacrimosum bellum
in campo, perniciosæ cupientes pugnæ,
hi jam nunc sedent taciti (bellum autem cessavit),
scutis innixi, juxtaque hastæ longæ *in terra* fixæ-sunt.
At Alexander et Marti-carus Menelaus
longis hastis pugnabunt de te:
ei vero qui-vicerit, cara vocaberis uxor.
Sic locuta dea, dulce desiderium injecit animo
virique prioris, et urbis atque parentum.
Protinus autem *Helena* candidis velata linteis
properavit e cubiculo, teneram lacrimam defundens:
non sola, simul eam et famulæ duæ sequebantur,
Æthra, Pitthei filia, Clymeneque magnis-oculis.
Confestim deinde pervenerunt, ubi Scææ portæ erant.
At Priamus et Panthous et Thymœtes,
Lampusque Clytiusque, Hicetaonque, soboles Martis,
Ucalegonque et Antenor, prudentes ambo,
sedebant populi-seniores in Scæis portis,
præ senectute a-bello cessantes; sed *erant* concionatores
boni, cicadis similes, quæ in silva
arbori insidentes vocem suavem emittunt:
tales utique Trojanorum proceres sedebant in turri.
Hi autem ubi viderunt Helenam ad turrim venientem,
submisse inter se verba alata dixerunt:
Non *est* indigne-ferendum, Trojanos et bene-ocreatos Achivos] tali de muliere longum tempus dolores pati:
valde immortalibus deabus ad vultum similis-est.
Sed etiam sic, talis quamvis sit, in navibus redeat,
neque nobis liberisque in-posterum detrimentum relinquatur.
Sic igitur dixerunt: Priamus autem Helenam vocavit voce:
huc coram veniens, cara filia, asside mihi,
ut videas prioremque maritum, affinesque, amicosque
(non mihi *tu* in-causa es; dii quidem mihi in-causa sunt,
qui mihi immiserunt bellum lacrimosum Achivorum):
ut mihi et istum virum ingentem nomines,

Digitized by Google

ὅςτις ὅδ' ἐστὶν Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε.
Ἤτοι μὲν κεφαλῇ καὶ μείζονες ἄλλοι ἔασιν·
καλὸν δ' οὕτω ἐγὼν οὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
οὐδ' οὕτω γεραρόν· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικεν.
Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισιν ἀμείβετο, δῖα γυναικῶν·
αἰδοῖός τέ μοί ἐσσι, φίλε ἑκυρὲ, δεινός τε·
ὡς ὄφελεν θάνατός μοι ἁδεῖν κακὸς, ὁππότε δεῦρο
υἱέϊ σῷ ἑπόμην, θάλαμον γνωτούς τε λιποῦσα,
παῖδά τε τηλυγέτην καὶ ὁμηλικίην ἐρατεινήν.
Ἀλλὰ τάγ' οὐκ ἐγένοντο· τὸ καὶ κλαίουσα τέτηκα.—
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς·
οὗτός γ' Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής·
δαὴρ αὖτ' ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος, εἴποτ' ἔην γε.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ὁ γέρων ἠγάσσατο φώνησέν τε·
ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενὲς, ὀλβιόδαιμον,
ἦ ῥά νύ τοι πολλοὶ δεδμήατο κοῦροι Ἀχαιῶν.
Ἤδη καὶ Φρυγίην εἰςήλυθον ἀμπελόεσσαν,
ἔνθα ἴδον πλείστους Φρύγας, ἀνέρας αἰολοπώλους,
λαοὺς Ὀτρῆος καὶ Μύγδονος ἀντιθέοιο,
οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωντο παρ' ὄχθας Σαγγαρίοιο·
καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν μετὰ τοῖσιν ἐλέχθην
ἤματι τῷ, ὅτε τ' ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι·
ἀλλ' οὐδ' οἱ τόσοι ἦσαν, ὅσοι ἑλίκωπες Ἀχαιοί.
Δεύτερον αὖτ' Ὀδυσῆα ἰδὼν ἐρέειν' ὁ γεραιός·
εἴπ' ἄγε μοι καὶ τόνδε, φίλον τέκος, ὅςτις ὅδ' ἐστίν·
μείων μὲν κεφαλῇ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο,
εὐρύτερος δ' ὤμοισιν ἰδὲ στέρνοισιν ἰδέσθαι.
Τεύχεα μέν οἱ κεῖται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
αὐτὸς δὲ κτίλος ὣς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν·
ἀρνειῷ μιν ἔγωγε ἐΐσκω πηγεσιμάλλῳ,
ὅςτ' οἰῶν μέγα πῶϋ διέρχεται ἀργεννάων.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειθ' Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα·
οὗτος δ' αὖ Λαερτιάδης, πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
ὃς τράφη ἐν δήμῳ Ἰθάκης κραναῆς περ ἐούσης,
εἰδὼς παντοίους τε δόλους καὶ μήδεα πυκνά.
Τὴν δ' αὖτ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος νημερτὲς ἔειπες.
Ἤδη γὰρ καὶ δεῦρό ποτ' ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεὺς,
σεῦ ἕνεκ' ἀγγελίης, σὺν Ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·
τοὺς δ' ἐγὼ ἐξείνισσα καὶ ἐν μεγάροισι φίλησα,
ἀμφοτέρων δὲ φυὴν ἐδάην καὶ μήδεα πυκνά.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Τρώεσσιν ἐν ἀγρομένοισιν ἔμιχθεν,
στάντων μὲν Μενέλαος ὑπείρεχεν εὐρέας ὤμους,
ἄμφω δ' ἑζομένω, γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μύθους καὶ μήδεα πᾶσιν ὕφαινον,
ἤτοι μὲν Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευεν,
παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως· ἐπεὶ οὐ πολύμυθος
οὐδ' ἀφαμαρτοεπὴς, ἢ καὶ γένει ὕστερος ἦεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πολύμητις ἀναΐξειεν Ὀδυσσεὺς,
στάσκεν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας,
σκῆπτρον δ' οὔτ' ὀπίσω οὔτε προπρηνὲς ἐνώμα,
ἀλλ' ἀστεμφὲς ἔχεσκεν ἀΐδρεϊ φωτὶ ἐοικώς·
φαίης κε ζάκοτόν τέ τιν' ἔμμεναι ἄφρονά τ' αὔτως·

quisnam iste sit Achivus vir præstansque magnusque.
Certe quidem capite etiam altiores alii sunt:
pulcrum autem adeo ego nondum vidi oculis,
neque sic venerabilem: regi enim viro similis est.
Huic autem Helena verbis respondit, nobilissima mulierum:
reverendusque mihi es, dilecte socer, timendusque;
utinam mors mihi placuisset mala, quando huc
filium tuum secuta-sum, thalamumque fratresque relinquens,
filiamque carissimam, et cœtum-æqualium amabilem.
Sed hæc non facta-sunt: quamobrem et lacrimans contabui.
Illud autem tibi dicam, quod *ex* me quæris ac percontaris:
hic quidem Atrides *est*, late-imperans Agamemno,
utrumque, rexque bonus, fortisque bellator:
levir item meus erat inverecundæ, si-unquam erat.
Sic dixit: hunc vero senex admiratus-est, dixitque:
o beate Atrida, læto-fato-nate, felici-genio!
certe tibi multi sub-imperio-sunt juvenes Achivorum.
Olim etiam Phrygiam ingressus-sum vitiferam,
ubi vidi plurimos Phrygas, viros agilibus-equis,
populos Otrei et Mygdonis deo-similis,
qui quidem tunc castra-habebant ad ripas Sangarii:
etenim ego auxiliaris quum-essem, cum illis numerabar
die illo, quando venerunt Amazones viragines:
sed ne isti quidem tot erant, quot *sunt* agilibus-oculis Achivi.
Secundo rursum Ulyssem conspicatus, interrogavit senex:
dic age mihi et istum, dilecta filia, quisnam is sit:
minor quidem capite Agamemnone Atrida,
latior vero humeris et pectoribus visu.
Arma quidem ei jacent in terra alma,
ipse vero, aries veluti, obit ordines virorum:
arieti ipsum ego assimilo densi-velleris,
qui ovium magnum gregem lustrat candidarum.
Huic autem respondit deinde Helena, Jove nata:
hic porro *est* Laertiades, ingeniosus Ulysses,
qui nutritus-est in populo Ithacæ, asperæ quidem,
sciens omnimodosque dolos et consilia prudentia.
Hanc autem Antenor prudens contra locutus-est:
o mulier, profecto valde hoc verbum verum dixisti.
Jam enim et huc olim venit divinus Ulysses,
in legationem de-te, cum Marti-caro Menelao:
hos autem ego hospitio-excepi, et in ædibus amice-tractavi.
amborum vero indolem perspexi et consilia prudentia.
At quum jam Trojanis cum congregatis mixti-essent,
stantibus quidem, Menelaus eminebat latis humeris;
ambobus autem sedentibus, augustior erat Ulysses.
Sed quum jam verba et consilia omnibus texebant,
certe quidem Menelaus cursim concionabatur,
pauca quidem, sed valde argute; quoniam non multiloquus,
nec verbis-aberrans, vel etiam ætate posterior erat.
Sed quum jam ingeniosus surrexisset Ulysses,
stabat, deorsumque spectabat, in terram oculis defixis,
sceptrum vero nec retrorsum neque in-anteriorem-partem
movebat,] sed immotum tenebat, imperito viro similis:
dixisses fere iracundumque aliquem esse, stultumque itidem.

Digitized by Google

Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ὄπα τε μεγάλην ἐκ στήθεος ἵει
καὶ ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσιν,
οὐκ ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆΐ γ' ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος·
οὐ τότε γ' ὧδ' Ὀδυσῆος ἀγασσάμεθ' εἶδος ἰδόντες.
Τὸ τρίτον αὖτ' Αἴαντα ἰδὼν ἐρέειν' ὁ γεραιός·
τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἄλλος Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
ἔξοχος Ἀργείων κεφαλὴν ἠδ' εὐρέας ὤμους; [χῶν·
Τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἀμείβετο, δῖα γυναι-
οὗτος δ' Αἴας ἐστὶ πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν·
Ἰδομενεὺς δ' ἑτέρωθεν ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὣς
ἕστηκ'· ἀμφὶ δέ μιν Κρητῶν ἀγοὶ ἠγερέθονται.
Πολλάκι μιν ξείνισσεν Ἀρηΐφιλος Μενέλαος
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ, ὁπότε Κρήτηθεν ἵκοιτο.
Νῦν δ' ἄλλους μὲν πάντας ὁρῶ ἑλίκωπας Ἀχαιούς,
οὕς κεν ἐῢ γνοίην καὶ τοὔνομα μυθησαίμην·
δοιὼ δ' οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα,
αὐτοκασιγνήτω, τώ μοι μία γείνατο μήτηρ.
Ἦ οὐχ ἑσπέσθην Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς;
ἦ δεύρω μὲν ἕποντο νέεσσ' ἔνι ποντοπόροισιν,
νῦν αὖτ' οὐκ ἐθέλουσι μάχην καταδύμεναι ἀνδρῶν,
αἴσχεα δειδιότες καὶ ὀνείδεα πόλλ', ἅ μοί ἐστιν;
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἤδη κατέχεν φυσίζοος αἶα
ἐν Λακεδαίμονι αὖθι, φίλῃ ἐν πατρίδι γαίῃ. —
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν φέρον ὅρκια πιστά,
ἄρνε δύω καὶ οἶνον ἐΰφρονα, καρπὸν ἀρούρης,
ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν
κῆρυξ Ἰδαῖος ἠδὲ χρύσεια κύπελλα·
ὤτρυνεν δὲ γέροντα παριστάμενος ἐπέεσσιν·
Ὄρσεο, Λαομεδοντιάδη, καλέουσιν ἄριστοι
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
ἐς πεδίον καταβῆναι, ἵν' ὅρκια πιστὰ τάμητε·
αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ Ἀρηΐφιλος Μενέλαος
μακρῇς ἐγχείῃσι μαχήσοντ' ἀμφὶ γυναικί·
τῷ δέ κε νικήσαντι γυνὴ καὶ κτήμαθ' ἕποιτο·
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες
ναίοιμεν Τροίην ἐριβώλακα· τοὶ δὲ νέονται
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δ' ὁ γέρων, ἐκέλευσε δ' ἑταίροις
ἵππους ζευγνύμεναι· τοὶ δ' ὀτραλέως ἐπίθοντο.
Ἂν δ' ἄρ' ἔβη Πρίαμος, κατὰ δ' ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω·
πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον.
Τὼ δὲ διὰ Σκαιῶν πεδίονδ' ἔχον ὠκέας ἵππους.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς,
ἐξ ἵππων ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν
ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο.
Ὤρνυτο δ' αὐτίκ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις· ἀτὰρ κήρυκες ἀγαυοὶ
ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον
μίσγον, ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν.
Ἀτρείδης δὲ ἐρυσσάμενος χείρεσσι μάχαιραν,
ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,
ἀρνῶν ἐκ κεφαλέων τάμνε τρίχας· αὐτὰρ ἔπειτα
κήρυκες Τρώων καὶ Ἀχαιῶν νεῖμαν ἀρίστοις.

At quum jam vocemque magnam e pectore mitteret
et verba imbribus-nivalibus similia hibernis,
non deinde cum-Ulysse contendisset mortalis alius :
non tum sic Ulyssis mirabamur speciem intuentes.
Tertio rursus Ajacem conspicatus, interrogabat senex :
quisnam item iste alius Achivus vir, præstansque magnusque,
procerissimus Argivorum capite et latis humeris?
Huic autem Helena peplum-trahens respondit, nobilissima
feminarum :] hic vero Ajax est ingens, propugnaculum Achi-
vorum :] Idomeneus autem illinc inter Cretenses, deus veluti,
stat; circum vero ipsum Cretensium duces congregati-sunt.
Sæpe eum hospitio-excepit Marti-carus Menelaus
domo in nostra, quando ex-Creta venit.
Nunc vero alios quidem omnes video agilibus-oculis Achivos,
quos facile cognoverim, nomenque protulerim :
duos vero non possum conspicere principes populorum,
Castoremque equûm-domitorem, et pugillatu strenuum Pollu-
cem,] germanos-fratres, quos mihi una peperit mater.
An non secuti-sunt Lacedæmone ex amœna?
an huc quidem secuti-sunt navibus in mare-transeuntibus
nunc autem nolunt pugnam inire virorum,
dedecora veriti et probra multa, quæ mihi sunt?
Sic dixit : hos autem jam continebat alma tellus
in Lacedæmone istic, dilecta in patria terra.
Præcones autem per urbem deorum ferebant (*victimas ad*)
fœdera firma,] agnos duos et vinum lætum, fructum telluris,
utre in caprino; ferebat etiam cratera splendidum
præco Idæus, atque aurea pocula;
excitabatque senem astans *his* verbis :
Surge, Laomedontiade! vocant optimates
Trojanorumque equûm-domitorum et Achivorum ære-lorica-
torum,] in campum descendas, ut fœdera firma feriatis :
atque Alexander et Marti-carus Menelaus
longis hastis dimicabunt de muliere;
eum autem qui-vicerit mulier et opes sequentur :
ceteri vero, amicitia et fœderibus fidis percussis,
incolemus Trojam glebosam; illi autem revertentur
Argos in equos-pascens et Achaiam pulcras-mulieres-haben-
tem.] Sic dixit; cohorruit autem senex, jussitque socios
equos jungere : illi vero impigre paruerunt.
Ascendit itaque Priamus, ac lora traxit retrorsum :
juxtaque eum Antenor perpulcrum inscendit currum.
Illi autem per Scæas *portas* in-campum dirigebant veloces
equos.] At ubi jam venerunt ad Trojanos et Achivos,
ex equis descendentes in terram almam,
in medium Trojanorum et Achivorum processerunt.
Surrexitque statim deinde rex virorum Agamemno,
surrexit etiam Ulysses ingeniosus : at præcones conspicui
(*victimas ad*) fœdera fida deûm cogebant, cratere autem vi-
num] miscebant; ac regibus aquam super manus fuderunt.
Atrides vero, stricto manibus cultro,
qui ei ad ensis magnam vaginam semper pendebat,
agnorum ex capitibus abscidit pilos : atque *eos* inde [bus.
præcones Trojanorum et Achivorum distribuerunt principi-

Τοῖσιν δ' Ἀτρείδης μεγάλ' εὔχετο, χεῖρας ἀνασχών·
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Ἠέλιός θ', ὃς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις,
καὶ Ποταμοὶ καὶ Γαῖα, καὶ οἳ ὑπένερθε καμόντας
ἀνθρώπους τίνυσθον, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ,
ὑμεῖς μάρτυροι ἔστε, φυλάσσετε δ' ὅρκια πιστά·
εἰ μέν κεν Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνῃ,
αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἐχέτω καὶ κτήματα πάντα,
ἡμεῖς δ' ἐν νήεσσι νεώμεθα ποντοπόροισιν·
εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κτείνῃ ξανθὸς Μενέλαος,
Τρῶας ἔπειθ' Ἑλένην καὶ κτήματα πάντ' ἀποδοῦναι,
τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτινέμεν, ἥντιν' ἔοικεν,
ἥτε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.
Εἰ δ' ἂν ἐμοὶ τιμὴν Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες
τίνειν οὐκ ἐθέλωσιν, Ἀλεξάνδροιο πεσόντος,
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα μαχήσομαι εἵνεκα ποινῆς,
αὖθι μένων, εἵως κε τέλος πολέμοιο κιχείω.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλέϊ χαλκῷ·
καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας,
θυμοῦ δευομένους· ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο χαλκός.
Οἶνον δ' ἐκ κρητῆρος ἀφυσσάμενοι δεπάεσσιν
ἔκχεον, ἠδ' εὔχοντο θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὁππότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια πημήνειαν,
ὧδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι, ὡς ὅδε οἶνος,
αὐτῶν καὶ τεκέων, ἄλοχοι δ' ἄλλοισι δαμεῖεν.
Ὣς ἔφαν· οὐδ' ἄρα πώ σφιν ἐπεκραίαινε Κρονίων.
Τοῖσι δὲ Δαρδανίδης Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπεν.
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί·
ἤτοι ἐγὼν εἶμι προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
ἂψ, ἐπεὶ οὔπω τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι
μαρνάμενον φίλον υἱὸν Ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·
Ζεὺς μέν που τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὁπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐς δίφρον ἄρνας θέτο ἰσόθεος φώς·
ἂν δ' ἄρ' ἔβαιν' αὐτὸς, κατὰ δ' ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω·
πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον·
τὼ μὲν ἄρ' ἄψορροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο.
Ἕκτωρ δὲ Πριάμοιο πάϊς καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
χῶρον μὲν πρῶτον διεμέτρεον, αὐτὰρ ἔπειτα
κλήρους ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ βάλλον ἑλόντες,
ὁππότερος δὴ πρόσθεν ἀφείη χάλκεον ἔγχος.
Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
ὁππότερος τάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν,
τὸν δὸς ἀποφθίμενον δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
ἡμῖν δ' αὖ φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ γενέσθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· πάλλεν δὲ μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
ἂψ ὁρόων· Πάριος δὲ θοῶς ἐκ κλῆρος ὄρουσεν.
Οἱ μὲν ἔπειθ' ἵζοντο κατὰ στίχας, ἧχι ἑκάστῳ
ἵπποι ἀερσίποδες καὶ ποικίλα τεύχε' ἔκειτο.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλὰ

Inter-eos vero Atrides alta-voce precabatur, manibus sublatis:
Jupiter pater, ab-Ida imperans, augustissime, maxime,
Solque, qui omnia aspicis et omnia audis,
et Flumina et Tellus, et qui subter *terram* mortuos
homines punitis, quicunque perjurium juraverit,
vos testes estote, et conservate fœdera fida!
si quidem Menelaum Alexander interfecerit,
ipse deinceps Helenam retineto et opes omnes,
nos vero in navibus redeamus pontum-transeuntibus;
sin autem Alexandrum interfecerit flavus Menelaus,
Trojani exinde Helenam et opes omnes reddunto,
mulctam vero Argivis pendunto, quam *pendi* convenit,
quæque etiam posteros inter homines *famâ* feratur.
Sin autem mihi mulctam Priamus Priamique filii
pendere noluerint, Alexandro prostrato,
tum ego etiam deinde pugnabo, mulctæ gratia,
hic manens, usque-dum finem belli invenero.
Dixit, et fauces agnorum abscidit sævo ferro,
et hos quidem deposuit in terra palpitantes,
anima carentes: nam vires ademerat ferrum.
Vinum vero ex cratere haustum poculis
effundebant, et vota-faciebant diis immortalibus:
sic autem aliquis (*fere quisque*) dicebat Achivorumque Trojanorumque:] Jupiter augustissime, maxime, et immortales dii ceteri!] utri priores præter fœdera offenderint,
sic ipsis cerebrum humi fluat, sicut hoc vinum,
ipsorum et liberorum; uxores vero aliis subjiciantur.
Sic dicebant: nequaquam autem ipsis *votum* ratum-faciebat Saturnius.] His vero Dardanides Priamus verba fecit:
Audite me, Trojani et bene-ocreati Achivi:
namque ego vadam ad Ilium ventosum
retro, quia nullo-modo sustinebo in oculis videre
pugnantem dilectum filium cum Marti-caro Menelao.
Jupiter nimirum hoc scit et immortales dii reliqui,
utri mortis finis fato-destinatus sit.
Dixit, et in currum agnos posuit par-diis vir,
atque ascendit ipse, ac lora traxit retrorsum;
juxtaque eum Antenor perpulcrum inscendit currum:
hi quidem itaque reversi ad Ilium abibant.
Hector vero Priami filius et divinus Ulysses
locum quidem primum dimensi-sunt, ac deinde
sortes in galea ærea quatiebant prehensas,
uter prior emitteret æream hastam.
Populi autem supplicabant, diisque manus elevabant;
et sic aliquis dicebat Achivorumque Trojanorumque:
Jupiter pater, ab-Ida imperans, augustissime, maxime!
uter horum facinorum inter utrosque auctor-fuerit,
hunc da interemtum subire domum Orci intro,
nobis vero rursus amicitiam et fœdera fida fieri.
Sic quidem dixerunt; concutiebat vero magnus galeam-motans Hector,] retro spectans; Paridis autem ilico sors exsiliit.
Illi deinde consederunt secundum ordines, ubi unicuique
equi veloces et varia arma jacebant.
At hic circa humeros induit arma pulcra,

Digitized by Google

δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκεν
καλάς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν
οἷο κασιγνήτοιο Λυκάονος· ἥρμοσε δ' αὐτῷ.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.
Ὣς δ' αὔτως Μενέλαος Ἀρήϊος ἔντε' ἔδυνεν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν,
ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο,
δεινὸν δερκόμενοι· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας
Τρῶάς θ' ἱπποδάμους καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Καί ῥ' ἐγγὺς στήτην διαμετρητῷ ἐνὶ χώρῳ,
σείοντ' ἐγχείας, ἀλλήλοισιν κοτέοντε.
Πρόσθε δ' Ἀλέξανδρος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Ἀτρείδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν· ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ
ἀσπίδ' ἐνὶ κρατερῇ. Ὁ δὲ δεύτερος ὤρνυτο χαλκῷ
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἐπευξάμενος Διὶ πατρί·
Ζεῦ ἄνα, δὸς τίσασθαι, ὅ με πρότερος κάκ' ἔοργεν,
δῖον Ἀλέξανδρον, καὶ ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δάμασσον·
ὄφρα τις ἐρρίγῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων,
ξεινοδόκον κακὰ ῥέξαι, ὅ κεν φιλότητα παράσχῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην.
Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
ἀντικρὺ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα
ἔγχος· ὁ δ' ἐκλίνθη καὶ ἀλεύατο Κῆρα μέλαιναν.
Ἀτρείδης δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον
πλῆξεν ἀνασχόμενος κόρυθος φάλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ
τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός.
Ἀτρείδης δ' ᾤμωξεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ, οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
ἦ τ' ἐφάμην τίσεσθαι Ἀλέξανδρον κακότητος·
νῦν δέ μοι ἐν χείρεσσ' ἐάγη ξίφος· ἐκ δέ μοι ἔγχος
ἠΐχθη παλάμηφιν ἐτώσιον, οὐδ' ἔβαλόν μιν.
Ἦ, καὶ ἐπαΐξας κόρυθος λάβεν ἱπποδασείης,
ἕλκε δ' ἐπιστρέψας μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
ἄγχε δέ μιν πολύκεστος ἱμὰς ἁπαλὴν ὑπὸ δειρὴν,
ὅς οἱ ὑπ' ἀνθερεῶνος ὀχεὺς τέτατο τρυφαλείης.
Καί νύ κεν εἴρυσσέν τε καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
ἥ οἱ ῥῆξεν ἱμάντα βοὸς ἶφι κταμένοιο·
κεινὴ δὲ τρυφάλεια ἅμ' ἕσπετο χειρὶ παχείῃ.
Τὴν μὲν ἔπειθ' ἥρως μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ῥῖψ' ἐπιδινήσας, κόμισαν δ' ἐρίηρες ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ὁ ἂψ ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων
ἔγχεϊ χαλκείῳ· τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη
ῥεῖα μάλ', ὥστε θεός· ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ,
κὰδ δ' εἷσ' ἐν θαλάμῳ εὐώδεϊ, κηώεντι.

divinus Alexander, Helenæ maritus pulcras-comas-habentis.
Ocreas quidem primum circa tibias posuit
pulcras, argenteis fibulis apte-junctas;
tum autem loricam circa pectora induebat
sui fratris Lycaonis; *quæ* habilis-erat ipsi.
Circa autem humeros suspendit ensem argenteis-clavis-distinctum,] æreum; ac postea scutum magnumque solidumque:
capiti vero forti galeam affabre-factam imposuit,
setis-equinis-comantem; terribiliterque crista desuper nutabat.] Sumsit robustam hastam, quæ ipsius manibus apta-erat.
Eodem ipso-modo et Menelaus Mavortius arma induebat.
Hi postquam igitur ex-utraque acie armati-erant,
in medium Trojanorum et Achivorum processerunt,
torvum intuentes: stupor autem occupabat aspicientes
Trojanosque equûm-domitores et bene-ocreatos Achivos.
Atque *hi* prope steterunt dimenso in loco,
quassantes hastas, sibi-invicem irati.
Prior autem Alexander emisit longam hastam,
et feriit Atridæ scutum undique æquale,
nec perrupit æs: inflexa-est autem ei cuspis
scuto in valido. At alter impetum-fecit ferro
Atrides Menelaus, precatus Jovem patrem:
Jupiter rex, da ulcisci, qui me prior injuria affecit,
divinum Alexandrum, et meis sub manibus doma;
ut quisque horrescat etiam posterorum hominum,
hospiti male facere, qui benignitatem exhibuerit.
Dixit, et vibratam emisit longa-umbra hastam,
et feriit Priamidæ scutum undique æquale.
Per scutum penetravit fulgidum fortis hasta,
et per loricam affabre-factam infixa-est;
ex-adverso autem juxta ile discidit tunicam
hasta: ille vero inclinatus-est et evitavit mortem atram.
Atrides autem educto ense argenteis-clavis-distincto
percussit attollens galeæ conum; super eo vero
in-triaque et quatuor-frusta disruptus excidit manu.
Atrides autem questus-est, suspiciens in cœlum latum:
Jupiter pater, nullus te deorum perniciosior alius!
certe speraveram *me* ulturum Alexandrum de-injuria:
nunc autem mihi in manibus fractus-est ensis; mihique hasta
emissa-est manibus irrita, neque ferii ipsum.
Dixit, et irruens galea *eum* prehendit setis-equinis-densa,
trahebatque conversus ad bene-ocreatos Achivos:
præfocabat autem eum acu-pictum ligamen tenero sub jugulo,
quod ipsi sub mento retinaculum adstrictum-erat galeæ.
Et jam pertraxisset *eum*, et immensam tulisset gloriam,
nisi cito animadvertisset Jovis filia Venus,
quæ ipsi rupit lorum bovis vi occisi:
inanis autem galea simul sequebatur manum robustam.
Eam quidem tum heros ad bene-ocreatos Achivos
projecit contorquens, sustuleruntque dilecti socii.
Atque ille iterum irruit, interficere *istum* cupiens
hasta ærea: eum autem eripuit Venus
facile valde, utpote dea: cooperuitque caligine multa,
collocavitque in thalamo suaveolenti, fragrante-suffimentis.

Digitized by Google

Αὐτὴ δ' αὖθ' Ἑλένην καλέουσ' ἴε· τὴν δ' ἐκίχανεν
πύργῳ ἐφ' ὑψηλῷ· περὶ δὲ Τρωαὶ ἅλις ἦσαν.
Χειρὶ δὲ νεκταρέου ἑανοῦ ἐτίναξε λαβοῦσα·
γρηῒ δέ μιν εἰκυῖα παλαιγενέϊ προσέειπεν,
εἰροκόμῳ, ἥ οἱ Λακεδαίμονι ναιεταώσῃ
ἤσκειν εἴρια καλά, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκεν·
τῇ μιν ἐεισαμένη προσεφώνεε δῖ' Ἀφροδίτη·
Δεῦρ' ἴθ'· Ἀλέξανδρός σε καλεῖ οἶκόνδε νέεσθαι·
κεῖνος ὅγ' ἐν θαλάμῳ καὶ δινωτοῖσι λέχεσσιν,
κάλλεΐ τε στίλβων καὶ εἵμασιν· οὐδέ κε φαίης
ἀνδρὶ μαχησάμενον τόνγ' ἐλθεῖν, ἀλλὰ χορόνδε
ἔρχεσθ', ἠὲ χοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν.
Ὣς φάτο· τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν·
καί ῥ' ὡς οὖν ἐνόησε θεᾶς περικαλλέα δειρὴν,
στήθεά θ' ἱμερόεντα καὶ ὄμματα μαρμαίροντα,
θάμβησέν τ' ἄρ' ἔπειτα ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Δαιμονίη, τί με ταῦτα λιλαίεαι ἠπεροπεύειν;
ἦ πή με προτέρω πολίων εὖ ναιομενάων
ἄξεις ἢ Φρυγίης, ἢ Μῃονίης ἐρατεινῆς,
εἴ τίς τοι καὶ κεῖθι φίλος μερόπων ἀνθρώπων;
οὕνεκα δὴ νῦν δῖον Ἀλέξανδρον Μενέλαος
νικήσας ἐθέλει στυγερὴν ἐμὲ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
τοὔνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέουσα παρέστης;
ἧσο παρ' αὐτὸν ἰοῦσα, θεῶν δ' ἀπόεικε κελεύθου·
μηδ' ἔτι σοῖσι πόδεσσιν ὑποστρέψειας Ὄλυμπον,
ἀλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὀΐζυε, καί ἑ φύλασσε,
εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται, ἢ ὅγε δούλην.
Κεῖσε δ' ἐγὼν οὐκ εἶμι (νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη),
κείνου πορσυνέουσα λέχος· Τρωαὶ δέ μ' ὀπίσσω
πᾶσαι μωμήσονται· ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
Τὴν δὲ χολωσαμένη προσεφώνεε δῖ' Ἀφροδίτη·
μή μ' ἔρεθε, σχετλίη· μὴ χωσαμένη σε μεθείω,
τὼς δέ σ' ἀπεχθήρω, ὡς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησα,
μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων μητίσομαι ἔχθεα λυγρὰ,
Τρώων καὶ Δαναῶν, σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα·
βῆ δὲ κατασχομένη ἑανῷ ἀργῆτι φαεινῷ,
σιγῇ· πάσας δὲ Τρωὰς λάθεν· ἦρχε δὲ δαίμων.
Αἱ δ' ὅτ' Ἀλεξάνδροιο δόμον περικαλλέ' ἵκοντο,
ἀμφίπολοι μὲν ἔπειτα θοῶς ἐπὶ ἔργα τράποντο,
ἡ δ' εἰς ὑψόροφον θάλαμον κίε δῖα γυναικῶν.
Τῇ δ' ἄρα δίφρον ἑλοῦσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
ἀντί' Ἀλεξάνδροιο θεὰ κατέθηκε φέρουσα·
ἔνθα κάθιζ' Ἑλένη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
ὄσσε πάλιν κλίνασα, πόσιν δ' ἠνίπαπε μύθῳ·
Ἤλυθες ἐκ πολέμου — ὡς ὤφελες αὐτόθ' ὀλέσθαι,
ἀνδρὶ δαμεὶς κρατερῷ, ὃς ἐμὸς πρότερος πόσις ἦεν.
Ἦ μὲν δὴ πρίν γ' εὔχε' Ἀρηϊφίλου Μενελάου
σῇ τε βίῃ καὶ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ φέρτερος εἶναι·
ἀλλ' ἴθι νῦν προκάλεσσαι Ἀρηΐφιλον Μενέλαον,
ἐξαῦτις μαχέσασθαι ἐναντίον. Ἀλλά σ' ἔγωγε
παύσασθαι κέλομαι, μηδὲ ξανθῷ Μενελάῳ
ἀντίβιον πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι
ἀφραδέως, μήπως τάχ' ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμείης.

Ipsa autem Helenam vocatura abiit : hanc autem invenit
turri in alta; circumque Troades abunde erant.
Manu vero odora veste concussit *Helenam* prehendens ;
anui autem eam similis-facta grandævæ allocuta-est,
lanificæ, quæ ipsi Lacedæmone habitanti
carpebat lanas pulcras, maximeque ipsam diligebat.
Huic se quum-assimilasset, allocuta-est *eam* diva Venus :
Huc veni : Alexander te vocat domum ut-redeas :
ille ipse *est* in thalamo et tornatis lectis,
pulcritudineque splendens et vestibus : neque dixeris
cum-viro congressum-armis eum rediisse, sed ad choream
ire, vel a-chorea modo cessantem considere.
Sic dixit : huic autem animum in pectoribus commovit :
atque ut animaduertit deæ perpulcrum collum,
pectoraque amabilia et oculos splendentes,
expavit inde, verbumque dixit, et elocuta-est :
Improba, quid me his cupis decipere?
an aliquo me ulterius urbium bene-habitatarum
abduces, vel Phrygiæ, vel Mæoniæ amœnæ,
si quis tibi et illic amicus articulate-loquentium hominum?
quandoquidem nunc divino Alexandro Menelaus
victo vult odiosam me domum abducere,
an ideo jam nunc huc dolos-struens advenisti?
sede apud ipsum, profecta, a-deorum vero decede via;
neque unquam tuis pedibus revertaris in-Olympum,
sed semper juxta illum ærumnas-perfer, et ipsum serva,
donec te vel uxorem fecerit, vel ille ancillam.
Illuc autem ego non ibo (reprehensu dignum utique esset),
illius ornatura lectum; Troades vero me postea
omnes vituperabunt; sustineo autem dolores plurimos animo.
Hanc autem irata allocuta-est diva Venus :
ne me irrites, misera : ne irata te deseram,
tantumque te odio-habeam, quantum jam mirifice amavi,
in-medio autem utrorumque moliar odia perniciosa,
Trojanorum et Danaorum; tu vero malo fato pereas.
Sic dixit : timuit vero Helena, Jove prognata;
ivitque cooperta veste candida, splendenti,
tacite; omnesque Troadas latuit : præibat autem dea.
Hæ vero ubi *in* Alexandri domum perpulcram venerunt,
ancillæ quidem deinde velociter ad munera *sua* convertebantur,] ipsa autem in altum thalamum ibat nobilissima feminarum.] Ei vero sellam prehensam amans-risum Venus
ex-adverso Alexandri dea deposuit ferens :
ibi consedit Helena, filia Jovis ægidem-tenentis,
oculis retro versis; virumque objurgavit *hac* oratione :
Venisti ex bello — utinam illic periisses,
a-viro interfectus forti, qui meus prior maritus erat.
Certe quidem antea gloriabaris, Marti-caro Menelao
tuaque vi et manibus et hasta *te* præstantiorem esse :
sed vade, nunc provoca Marti-carum Menelaum
rursus pugnare contra. At te equidem
cessare moneo, neu cum-flavo Menelao
contrà bellum bellare, et pugnare
temere, ne-forte cito ab ipso hasta domeris.

Digitized by Google

Τὴν δὲ Πάρις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
μή με, γύναι, χαλεποῖσιν ὀνείδεσι θυμὸν ἔνιπτε.
Νῦν μὲν γὰρ Μενέλαος ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ·
κεῖνον δ' αὖτις ἐγώ· παρὰ γὰρ θεοί εἰσι καὶ ἡμῖν.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φιλότητι τραπείομεν εὐνηθέντε.
Οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδε ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψεν·
οὐδ' ὅτε σε πρῶτον Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς
ἔπλεον ἁρπάξας ἐν ποντοπόροισι νέεσσιν,
νήσῳ δ' ἐν Κρανάῃ ἐμίγην φιλότητι καὶ εὐνῇ·
ὥς σεο νῦν ἔραμαι καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
Ἦ ῥα, καὶ ἄρχε λέχοσδε κιών· ἅμα δ' εἵπετ' ἄκοι-
τὼ μὲν ἄρ' ἐν τρητοῖσι κατεύνασθεν λεχέεσσιν. [τις·
Ἀτρείδης δ' ἀν' ὅμιλον ἐφοίτα, θηρὶ ἐοικώς,
εἴ που ἐςαθρήσειεν Ἀλέξανδρον θεοειδέα·
ἀλλ' οὔτις δύνατο Τρώων κλειτῶν τ' ἐπικούρων
δεῖξαι Ἀλέξανδρον τότ' Ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.
Οὐ μὲν γὰρ φιλότητί γ' ἐκεύθανον, εἴ τις ἴδοιτο·
ἶσον γάρ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο Κηρὶ μελαίνῃ.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι·
νίκη μὲν δὴ φαίνετ' Ἀρηϊφίλου Μενελάου·
ὑμεῖς δ' Ἀργείην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
ἔκδοτε, καὶ τιμὴν ἀποτινέμεν, ἥντιν' ἔοικεν,
ἥτε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.
Ὣς ἔφατ' Ἀτρείδης· ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι Ἀχαιοί.

Hanc autem Paris verbis respondens est-allocutus :
ne mihi, mulier, acerbis opprobriis animum incesse!
Nunc quidem enim Menelaus vicit cum Minerva;
illum vicissim ego *vincam;* nam dii adsunt et nobis.
Sed age in-gratiam redeamus concumbentes.
Non enim unquam mihi sic amor mentem circumfudit,
ne-*tunc*-quidem, quando te primum Lacedæmone ex amœna
navigabam rapta in pontum-transeuntibus navibus,
insulaque in Cranae junctus-sum amore et concubitu :
sicut te nunc amo, et me dulce desiderium capit.
Dixit, et præibat ad-lectum vadens, simulque sequebatur
uxor :] hi quidem igitur in tornatis cubuerunt lectis.
Atrides vero (*Menelaus*) per turbam ruebat, feræ similis,
sicubi conspicaretur Alexandrum divina-forma-præditum :
verum nullus poterat Trojanorum inclytorumque auxiliatorum] ostendere Alexandrum tunc Marti-caro Menelao.
Nec enim propter-amicitiam abscondissent, si quis vidisset :
æque enim ipsis omnibus odio-erat, atque-Mors atra.
Inter-hos autem locutus-est rex virorum Agamemno :
Audite me, Trojani et Dardani et auxiliatores :
victoria quidem jam manifesta-est Marti-cari Menelai :
vos autem Argivam Helenam et opes cum ipsa
reddite, et mulctam persolvite, quam oportet,
quæque et posteros inter homines *fama* feratur.
Sic dixit Atrides : comprobabant autem ceteri Achivi.

ΙΛΙΑΔΟΣ Δ.

Ὁρκίων σύγχυσις. Ἀγαμέμνονος ἐπιπώλησις.

Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο
χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη
νέκταρ ἐῳνοχόει· τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσιν
δειδέχατ' ἀλλήλους, Τρώων πόλιν εἰςορόωντες.
Αὐτίκ' ἐπειρᾶτο Κρονίδης ἐρεθιζέμεν Ἥρην
κερτομίοις ἐπέεσσι, παραϐλήδην ἀγορεύων·
Δοιαὶ μὲν Μενελάῳ ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων,
Ἥρη τ' Ἀργείη καὶ Ἀλαλκομενηΐς Ἀθήνη.
Ἀλλ' ἤτοι καὶ νόσφι καθήμεναι, εἰςορόωσαι
τέρπεσθον· τῷ δ' αὖτε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
αἰεὶ παρμέμϐλωκε, καὶ αὐτοῦ Κῆρας ἀμύνει·
καὶ νῦν ἐξεσάωσεν οἰόμενον θανέεσθαι.
Ἀλλ' ἤτοι νίκη μὲν Ἀρηϊφίλου Μενελάου·
ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
ἤ ῥ' αὖτις πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
ὄρσομεν, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν.
Εἰ δ' αὖ πως τόδε πᾶσι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,
ἤτοι μὲν οἰκέοιτο πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
αὖτις δ' Ἀργείην Ἑλένην Μενέλαος ἄγοιτο.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη·

ILIADIS IV.

Fœderum perturbatio. Agamemnonis lustratio.

Dii autem apud Jovem sedentes consultabant
aureo in pavimento; interque hos veneranda Hebe
nectar ministrabat; illi autem aureis poculis
excipiebant alter-alterum, Trojanorum urbem aspicientes.
Tum continuo conabatur Saturnius irritare Junonem
mordacibus verbis, oblique dicens :
Duæ quidem Menelao adjutrices sunt dearum,
Junoque Argiva, et Alalcomeneis Minerva.
Verum etiam seorsum sedentes, aspicientes *modo*
oblectantur; huic vero (*Paridi*) risum-amans Venus
semper adest, et ab-ipso Parcas repellit;
atque nunc conservavit putantem *se* moriturum.
Sed victoria quidem Marti-cari Menelai *est* :
nos vero consultemus, quomodo futuræ-sint hæ res :
utrum rursus bellumque perniciosum et certamen grave
excitemus, an amicitiam inter utrosque conciliemus.
Quod si hoc omnibus gratum et jucundum fuerit,
utique habitetur urbs Priami regis,
retro autem Argivam Helenam Menelaus abducat. [et Juno;
Sic dixit; illæ vero compressis-labris-gemebant, Minervaque

Digitized by Google

πλησίαι αἵγ' ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπεν,
σκυζομένη Διὶ πατρὶ, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει·
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
Πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον ἠδ' ἀτέλεστον,
ἱδρῶ θ', ὃν ἵδρωσα μόγῳ; καμέτην δέ μοι ἵπποι
λαὸν ἀγειρούσῃ, Πριάμῳ κακὰ τοῖό τε παισίν.
Ἔρδ'· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
δαιμονίη, τί νύ σε Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες
τόσσα κακὰ ῥέζουσιν, ὅτ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις
Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον;
εἰ δὲ σύγ' εἰςελθοῦσα πύλας καὶ τείχεα μακρὰ,
ὠμὸν βεβρώθοις Πρίαμον Πριάμοιό τε παῖδας,
ἄλλους τε Τρῶας, τότε κεν χόλον ἐξακέσαιο.
Ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις· μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω
σοὶ καὶ ἐμοὶ μέγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ὁππότε κεν καὶ ἐγὼ μεμαὼς πόλιν ἐξαλαπάξαι
τὴν ἐθέλω, ὅθι τοι φίλοι ἀνέρες ἐγγεγάασιν,
μήτι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλά μ' ἐᾶσαι.
Καὶ γὰρ ἐγώ σοι δῶκα ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ.
Αἳ γὰρ ὑπ' ἠελίῳ τε καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι
ναιετάουσι πόληες ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
τάων μοι πέρι κῆρι τιέσκετο Ἴλιος ἱρὴ,
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Οὐ γάρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
λοιβῆς τε κνίσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
ἤτοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόληες,
Ἄργος τε Σπάρτη τε καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη·
τὰς διαπέρσαι, ὅτ' ἄν τοι ἀπέχθωνται πέρι κῆρι·
τάων οὔτοι ἐγὼ πρόσθ' ἵσταμαι οὐδὲ μεγαίρω.
Εἴπερ γὰρ φθονέω τε καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι,
οὐκ ἀνύω φθονέουσ'· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐσσι.
Ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμεναι πόνον οὐκ ἀτέλεστον.
Καὶ γὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, γένος δ' ἐμοὶ ἔνθεν ὅθεν σοί·
καί με πρεσβυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
ἀμφότερον, γενεῇ τε καὶ οὕνεκα σὴ παράκοιτις
κέκλημαι· σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦθ' ὑποείξομεν ἀλλήλοισιν,
σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοί· ἐπὶ δ' ἕψονται θεοὶ ἄλλοι
ἀθάνατοι. Σὺ δὲ θᾶσσον Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι,
ἐλθεῖν ἐς Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνὴν,
πειρᾶν δ', ὥς κε Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· [χαιοὺς,
Αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθὲ μετὰ Τρῶας καὶ Ἀ-
πειρᾶν δ', ὥς κε Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.

propinquæ hæ sedebant, malaque Trojanis meditabantur.
Ac Minerva quidem tacita erat, nec quicquam dixit,
irata Jovi patri, ira autem ipsam sæva tenebat:
Junoni vero non continuit pectus iram, sed locuta-est:
Durissime Saturnie, quale hoc verbum dixisti!
Quomodo vis vanum reddere laborem et sine-fructu,
sudoremque, quem sudavi *præ* labore? defatigati autem sunt
mihi equi] copias cogenti, Priamo mala ejusque filiis.
Fac: at nequaquam omnes comprobamus dii ceteri.
Hanc autem valde indignatus allocutus-est nubes-cogens
Jupiter :] improba, qui tibi Priamus Priamique filii
tanta mala faciunt, quod indesinenter cupis
Ilii evertere bene-ædificatam urbem?
quod si tu, ingressa portas et muros altos,
crudum voraveris Priamum Priamique filios,
ceterosque Trojanos, tunc fortasse iram saturaveris.
Fac quomodo vis; *sed cave* ne hæc contentio posthac
tibi et mihi magna concertatio inter utrosque sit.
Aliud autem tibi dicam, tu vero in præcordiis repone tuis:
si-quando et ego ardens urbem exscindere
talem voluero, ubi tibi dilecti homines insunt,
ne-quid remoreris meam iram, sed me *facere* permittas.
Etenim ego tibi *urbem hanc* dedi volens invito animo.
Quæ enim sub soleque et cœlo stellifero
habitantur urbes terrestrium hominum,
harum a-me maxime ex-animo honorabatur Ilium sacrum,
et Priamus et populus hastæ-fraxineæ-periti Priami.
Non enim mihi unquam ara carebat epulis æquis,
libationeque nidoreque: hunc enim sortiti-sumus honorem nos.
Huic autem respondit inde magnis-oculis veneranda Juno:
certe mihi tres quidem multo dilectissimæ sunt urbes,
Argosque, Spartaque, et latas-vias-habens Mycene:
has exscinde, quando tibi invisæ-fuerint vehementer animo;
his nequaquam ego propugno, nec invideo *tibi*.
Quamvis enim inviderem que et non sinerem exscindere,
nihil profecerim invidendo, quoniam multo potentior es.
Sed oportet et meum reddere laborem non irritum.
Nam et ego dea sum, genus autem mihi inde *est* unde tibi,
et me maxime-venerandam genuit Saturnus versutus,
utrumque, et per-genus, et quod tua conjux
vocata-sum: tu autem omnes inter immortales regnas.
At certe quidem in-his concedemus nobis-invicem,
tibi quidem ego, tu autem mihi; et sequentur dii ceteri
immortales. Tu vero ocyus Minervæ manda,
ire in Trojanorum et Achivorum pugnam gravem,
conarique, ut Trojani gloria-elatos Achivos
incipiant priores præter fœdera lædere.
Sic dixit; nec non-paruit pater hominumque deorumque:
protinus Minervam verbis alatis allocutus-est:
Cito admodum ad exercitum vade, ad Trojanos et Achivos,
et conare, ut Trojani gloria-elatos Achivos
incipiant priores præter fœdera lædere.
Sic fatus, instigavit antea id-studentem Minervam:
descendit vero ab Olympi verticibus festinans.

Digitized by Google

Οἷον δ' ἀστέρα ἧκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω,
ἢ ναύτῃσι τέρας, ἠὲ στρατῷ εὐρέϊ λαῶν,
λαμπρόν· τοῦ δέ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθῆρες ἵενται·
τῷ εἰκυῖ' ἤϊξεν ἐπὶ χθόνα Παλλὰς Ἀθήνη,
κὰδ δ' ἔθορ' ἐς μέσσον· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας
Τρῶάς θ' ἱπποδάμους καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ἦ ῥ' αὖτις πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
ἔσσεται, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησιν
Ζεύς, ὅςτ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε.
Ἡ δ' ἀνδρὶ ἰκέλη Τρώων κατεδύσαθ' ὅμιλον,
Λαοδόκῳ Ἀντηνορίδῃ, κρατερῷ αἰχμητῇ,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζημένη, εἴ που ἐφεύροι.
Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε
ἑσταότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων
λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο ἀπ' Αἰσήποιο ῥοάων.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον;
τλαίης κεν Μενελάῳ ἐπιπροέμεν ταχὺν ἰόν·
πᾶσι δέ κε Τρώεσσι χάριν καὶ κῦδος ἄροιο,
ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ.
Τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα παρ' ἀγλαὰ δῶρα φέροιο,
αἴ κεν ἴδῃ Μενέλαον Ἀρήϊον Ἀτρέος υἱὸν
σῷ βέλεϊ δμηθέντα, πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς.
Ἀλλ' ἄγ' ὀΐστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο·
εὔχεο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ κλυτοτόξῳ
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην,
οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν.
Αὐτίκ' ἐσύλα τόξον ἐΰξοον, ἰξάλου αἰγὸς
ἀγρίου, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς ὑπὸ στέρνοιο τυχήσας,
πέτρης ἐκβαίνοντα δεδεγμένος ἐν προδοκῇσιν,
βεβλήκει πρὸς στῆθος· ὁ δ' ὕπτιος ἔμπεσε πέτρῃ·
τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἑκκαιδεκάδωρα πεφύκει·
καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρε τέκτων,
πᾶν δ' εὖ λειήνας, χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην.
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος, ποτὶ γαίῃ
ἀγκλίνας· πρόσθεν δὲ σάκεα σχέθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
μὴ πρὶν ἀναΐξειαν Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν,
πρὶν βλῆσθαι Μενέλαον Ἀρήϊον Ἀτρέος υἱόν.
Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης, ἐκ δ' ἕλετ' ἰὸν
ἀβλῆτα, πτερόεντα, μελαινέων ἕρμ' ὀδυνάων·
αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμει πικρὸν ὀϊστόν,
εὔχετο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ κλυτοτόξῳ
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην,
οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης.
Ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια·
νευρὴν μὲν μαζῷ πέλασεν, τόξῳ δὲ σίδηρον.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινεν,
λίγξε βιός, νευρὴ δὲ μέγ' ἴαχεν, ἆλτο δ' ὀϊστὸς
ὀξυβελής, καθ' ὅμιλον ἐπιπτέσθαι μενεαίνων.
Οὐδὲ σέθεν, Μενέλαε, θεοὶ μάκαρες λελάθοντο
ἀθάνατοι, πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη,

Qualem autem stellam mittit Saturni filius versuti,
aut nautis portentum, aut exercitui lato populorum,
splendidam; ex-ea autem multæ scintillæ emittuntur:
huic similis impetu-ferebatur in terram Pallas Minerva,
desiliitque in medium; stupor autem tenebat aspicientes,
Trojanosque equûum-domitores et bene-ocreatos Achivos.
Sic vero aliquis loquebatur intuitus in propinquum alium:
Sane rursus bellumque perniciosum et pugna gravis
erit, aut amicitiam inter utrosque statuit
Jupiter, qui inter-homines arbiter belli est.
Sic igitur aliquis dicebat Achivorumque Trojanorumque.
Illa vero viro similis Trojanorum subiit multitudinem,
Laodoco Antenoridæ, forti bellatori,
Pandarum deo-similem quærens, sicubi inveniret.
Invenit Lycaonis filium laudatumque fortemque,
stantem; circaque ipsum fortes ordines clypeatorum
virorum, qui ipsum secuti-fuerant ab Æsepi fluentis.
Prope autem stans, verbis alatis *eum* allocuta-est:
Numquid jam mihi parueris, Lycaonis fili bellicose?
ausisne Menelao immittere velocem sagittam?
ab-omnibus utique Trojanis gratiam et gloriam reportaveris,
ex omnibus vero maxime ab-Alexandro rege.
Ab hoc profecto inprimis luculenta dona tuleris,
si viderit Menelaum Mavortium, Atrei filium,
tuo telo domitum, rogum conscendentem tristem.
Sed age, sagitta-pete Menelaum gloriosum:
vove autem Apollini in-Lycia-genito, arcu-inclyto,
agnorum primogenitorum *te* sacrificaturum inclytam hecatomben,] domum reversum sacræ in urbem Zeleæ.
Sic dixit Minerva; huic autem animum dementi flectebat.
Statim eduxit arcum bene-politum, *factum ex cornu* salacis capri] agrestis, quem quondam ipse sub pectore assecutus,
e-rupe exeuntem excipiens in insidiis,
percusserat in pectus; hic autem supinus incidit petræ:
hujus cornua ex capite sexdecim-palmorum nata-erant;
atque hæc quidem elaborans cornuum-politor aptaverat faber,
totumque bene quum-lævigasset, aureum imposuit apicem.
Et hunc quidem *arcum* scite deposuit tendens, ad terram
inclinando: ante *eum* autem scuta tenebant strenui socii,
ne prius consurgerent *in eum* Mavortii filii Achivorum
quam percussus-esset Menelaus Mavortius, Atrei filius.
Atque ille detraxit operculum pharetræ, exemitque sagittam
novam, pennatam, atrorum causam dolorum;
statimque ad nervum aptavit acerbam sagittam,
vovitque Apollini in-Lycia-genito, arcu-inclyto,
agnorum primogenitorum *se* sacrificaturum inclytam hecatomben,] domum reversum sacræ in urbem Zeleæ.
Traxit autem simul crenasque *sagittæ* prehensas, et nervos bubulos:] nervum quidem mammæ admovit, arcui autem ferrum.] Ac postquam rotundum magnum arcum tetenderat,
stridit funis, nervusque valde sonuit, saliitque sagitta
acuta-cuspide, in turbam advolare cupiens.
Neque tui, Menelae, dii beati obliti-sunt
immortales, prima autem Jovis filia prædatrix,

Digitized by Google

ἥ τοι πρόσθε στᾶσα βέλος ἐχεπευκὲς ἄμυνεν.
Ἡ δὲ τόσον μὲν ἔεργεν ἀπὸ χροὸς, ὡς ὅτε μήτηρ
παιδὸς ἐέργει μυῖαν, ὅθ' ἡδέϊ λέξεται ὕπνῳ.
Αὐτὴ δ' αὖτ' ἴθυνεν, ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες
χρύσειοι σύνεχον καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ.
Ἐν δ' ἔπεσε ζωστῆρι ἀρηρότι πικρὸς ὀϊστός·
διὰ μὲν ἂρ ζωστῆρος ἐλήλατο δαιδαλέοιο,
καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο,
μίτρης θ', ἣν ἐφόρει ἔρυμα χροὸς, ἕρκος ἀκόντων,
ἥ οἱ πλεῖστον ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς.
Ἀκρότατον δ' ἄρ' ὀϊστὸς ἐπέγραψε χρόα φωτός·
αὐτίκα δ' ἔῤῥεεν αἷμα κελαινεφὲς ἐξ ὠτειλῆς.
Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ
Μῃονὶς ἠὲ Κάειρα, παρήϊον ἔμμεναι ἵππων·
κεῖται δ' ἐν θαλάμῳ, πολέες τέ μιν ἠρήσαντο
ἱππῆες φορέειν· βασιλῆϊ δὲ κεῖται ἄγαλμα,
ἀμφότερον, κόσμος θ' ἵππῳ ἐλατῆρί τε κῦδος·
τοῖοί τοι, Μενέλαε, μιάνθην αἵματι μηροὶ
εὐφυέες, κνῆμαί τ' ἠδὲ σφυρὰ κάλ' ὑπένερθεν.
Ῥίγησεν δ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδῶν Ἀγαμέμνων,
ὡς εἶδεν μέλαν αἷμα καταῤῥέον ἐξ ὠτειλῆς·
ῥίγησεν δὲ καὶ αὐτὸς Ἀρηΐφιλος Μενέλαος.
Ὡς δὲ ἴδεν νεῦρόν τε καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἐόντας,
ἄψοῤῥόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀγέρθη.
Τοῖς δὲ βαρυστενάχων μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
χειρὸς ἔχων Μενέλαον· ἐπεστενάχοντο δ' ἑταῖροι·
Φίλε κασίγνητε, θάνατόν νύ τοι ὅρκι' ἔταμνον,
οἶον προστήσας πρὸ Ἀχαιῶν Τρωσὶ μάχεσθαι.
Ὥς σ' ἔβαλον Τρῶες, κατὰ δ' ὅρκια πιστὰ πάτησαν.
Οὐ μέν πως ἅλιον πέλει ὅρκιον, αἷμά τε ἀρνῶν,
σπονδαί τ' ἄκρητοι καὶ δεξιαὶ, ᾗς ἐπέπιθμεν.
Εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν,
ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ· σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν,
σὺν σφῇσιν κεφαλῇσι, γυναιξί τε καὶ τεκέεσσιν.
Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο,
Ζεὺς δέ σφι Κρονίδης ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
αὐτὸς ἐπισσείῃσιν ἐρεμνὴν αἰγίδα πᾶσιν,
τῆσδ' ἀπάτης κοτέων· τὰ μὲν ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα.
Ἀλλά μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσεται, ὦ Μενέλαε,
αἴ κε θάνῃς καὶ μοῖραν ἀναπλήσῃς βιότοιο·
καί κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἱκοίμην.
Αὐτίκα γὰρ μνήσονται Ἀχαιοὶ πατρίδος αἴης·
κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιμεν
Ἀργείην Ἑλένην· σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα,
κειμένου ἐν Τροίῃ, ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ.
Καί κέ τις ὧδ' ἐρέει Τρώων ὑπερηνορεόντων,
τύμβῳ ἐπιθρώσκων Μενελάου κυδαλίμοιο·
αἴθ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσει' Ἀγαμέμνων,
ὡς καὶ νῦν ἅλιον στρατὸν ἤγαγεν ἐνθάδ' Ἀχαιῶν.
Καὶ δὴ ἔβη οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
σὺν κεινῇσιν νηυσὶ, λιπὼν ἀγαθὸν Μενέλαον.
Ὥς ποτέ τις ἐρέει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.

quæ ante te stans, sagittam amaram depulit.
Hæc vero *eam* tantum inhibuit a corpore, ut quum mater
ab-infante arcet muscam, quando dulci decubuit somno.
Ipsa vero *eam* direxit *eo*, ubi baltei annuli
aurei constringebant et duplex obtendebatur lorica.
Incidit autem in-balteum bene-aptatum acerba sagitta,
et per balteum quidem adacta-est affabre-factum,
et per loricam artificiose-factam infixa-est,
laminamque, quam portabat tutamen corporis, munimentum
adversus-tela,] quæ ipsum plurimum juvit, perforavit tamen
et hanc.] Summam vero sagitta perstrinxit cutem viri,
statimque fluxit sanguis ater e vulnere.
Ac veluti quando aliqua ebur mulier purpura tinxerit
Mæonia, vel Caria, maxillare ut-sit equorum :
jacet autem *ebur* in thalamo, multique ipsum optarunt
equites gestare; regi vero est-repositum ornamento,
utrumque, ornatusque equo, agitatorique decus :
talia tibi, Menelae, fœdata-sunt cruore femora
formosa, suræque et malleoli pulcri inferius.
Cohorruit autem deinde rex virorum Agamemno,
ut vidit atrum sanguinem defluentem e vulnere;
cohorruit autem et ipse Marti-carus Menelaus.
Quum vero vidit nervumque et *sagittæ* hamos exstantes,
iterum ei animus in pectoribus collectus-est.
Inter-hos autem graviter-suspirans locutus-est rex Agamemno,
manu tenens Menelaum; adgemebantque socii :
Care frater, *in* mortem ergo tibi fœdera percussi,
solum quum-objeci pro Achivis cum-Trojanis pugnaturum.
Sic te vulnerarunt Trojani, et fœdera fida conculcarunt!
Non *tamen* ullo-modo irritum est fœdus sanguisque agnorum,
libaminaque mero-facta, et dextræ, quibus fisi-sumus.
Etsi enim protinus Olympius non perfecerit,
tamen etiam sero perficiet : et (cum) magno luerint,
(cum) propriis capitibus, uxoribusque et liberis.
Bene enim ego hoc scio in mente et in animo :
erit dies, quando olim pereat Ilium sacrum,
et Priamus, et populus hastæ-fraxineæ-periti Priami,
Jupiter vero ipsis Saturnius, in-excelso-sedens, in-æthere habitans,] ipse incutiet terrificam ægidem omnibus,
ob-hanc fraudem iratus : hæc quidem erunt non irrita.
Sed mihi gravis dolor tui *causa* erit, o Menelae,
si moriaris et fatum adimpleveris vitæ :
ac *tum* summa-ignominia-notatus siticulosum Argos repetiverim.] Statim enim recordabuntur Achivi patriæ terræ,
verum gloriationem Priamo et Trojanis reliquerimus
Argivam Helenam : tua autem ossa putrefaciet terra
jacentis in Troja, non-finito super opere.
Et aliquis sic dixerit Trojanorum ferocientium,
sepulcro insultans Menelai gloriosi :
utinam sic in omnibus iram expleverit Agamemno,
sicut et nunc incassum exercitum duxit huc Achivorum.
Et sane rediit domum, dilectam in patriam terram,
cum vacuis navibus, relicto strenuo Menelao.
Sic aliquando aliquis dicet; tunc mihi dehiscat lata terra!

Digitized by Google

Τὸν δ' ἐπιθαρσύνων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
θάρσει, μηδέ τί πω δειδίσσεο λαὸν Ἀχαιῶν.
Οὐκ ἐν καιρίῳ ὀξὺ πάγη βέλος, ἀλλὰ πάροιθεν
εἰρύσατο ζωστήρ τε παναίολος ἠδ' ὑπένερθεν
ζῶμά τε καὶ μίτρη, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμ-[νων·
αἲ γὰρ δὴ οὕτως εἴη, φίλος ὦ Μενέλαε·
ἕλκος δ' ἰητὴρ ἐπιμάσσεται ἠδ' ἐπιθήσει
φάρμαχ', ἅ κεν παύσῃσι μελαινάων ὀδυνάων.
Ἦ, καὶ Ταλθύβιον, θεῖον κήρυκα, προσηύδα·
Ταλθύβι', ὅττι τάχιστα Μαχάονα δεῦρο κάλεσσον,
φῶτ' Ἀσκληπιοῦ υἱὸν, ἀμύμονος ἰητῆρος,
ὄφρα ἴδῃ Μενέλαον Ἀρήϊον ἀρχὸν Ἀχαιῶν,
ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλεν, τόξων εὖ εἰδὼς,
Τρώων ἢ Λυκίων· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα οἱ κῆρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας·
βῆ δ' ἰέναι κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
παπταίνων ἥρωα Μαχάονα· τὸν δ' ἐνόησεν
ἑσταότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων
λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο Τρίκης ἐξ ἱπποβότοιο.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὄρσ', Ἀσκληπιάδη, καλέει κρείων Ἀγαμέμνων,
ὄφρα ἴδῃ Μενέλαον Ἀρήϊον ἀρχὸν Ἀχαιῶν,
ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλεν, τόξων εὖ εἰδὼς,
Τρώων ἢ Λυκίων· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν·
βὰν δ' ἰέναι καθ' ὅμιλον ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος
βλήμενος ἦν (περὶ δ' αὐτὸν ἀγηγέραθ' ὅσσοι ἄριστοι,
κυκλόσ', ὁ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φώς),
αὐτίκα δ' ἐκ ζωστῆρος ἀρηρότος ἕλκεν ὀϊστόν·
τοῦ δ' ἐξελκομένοιο, πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγκοι.
Λῦσε δέ οἱ ζωστῆρα παναίολον ἠδ' ὑπένερθεν
ζῶμά τε καὶ μίτρην, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδεν ἕλκος, ὅθ' ἔμπεσε πικρὸς ὀϊστὸς,
αἷμ' ἐκμυζήσας, ἐπ' ἄρ' ἤπια φάρμακα εἰδὼς
πάσσε, τά οἵ ποτε πατρὶ φίλα φρονέων πόρε Χείρων.
Ὄφρα τοὶ ἀμφεπένοντο βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων·
οἱ δ' αὖτις κατὰ τεύχε' ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον,
οὐδὲ καταπτώσσοντ', οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι,
ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα μάχην ἐς κυδιάνειραν.
Ἵππους μὲν γὰρ ἔασε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ·
καὶ τοὺς μὲν θεράπων ἀπάνευθ' ἔχε φυσιόωντας
Εὐρυμέδων, υἱὸς Πτολεμαίου Πειραΐδαο·
τῷ μάλα πόλλ' ἐπέτελλε παρισχέμεν, ὁππότε κέν μιν
γυῖα λάβῃ κάματος, πολέας διὰ κοιρανέοντα·
αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν·
καί ῥ' οὓς μὲν σπεύδοντας ἴδοι Δαναῶν ταχυπώλων,
τοὺς μάλα θαρσύνεσκε παριστάμενος ἐπέεσσιν·
Ἀργεῖοι, μήπω τι μεθίετε θούριδος ἀλκῆς·
οὐ γὰρ ἐπὶ ψευδέσσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσετ' ἀρωγός·
ἀλλ' οἵπερ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο,

Hunc autem confirmans allocutus-est flavus Menelaus :
bono-sis-animo, nec quicquam terrefacias populum Achivo-
rum.] Non in letali *loco* acuta fixa-est sagitta, sed ante
tutatus-est balteusque pervarius, et subtus
cinctusque, et lamina, quam ærarii cuderant viri (*fabri*).
Hunc autem respondens allocutus-est rex Agamemno :
utinam sane ita sit, dilecte o Menelae!
vulnus autem medicus tractabit, et imponet
medicamina, quæ sedent atros dolores.
Dixit, et Talthybium, divinum præconem, allocutus-est :
Talthybi, quam citissime Machaonem huc accerse,
virum Æsculapii filium, laudatissimi medici,
ut videat Menelaum Mavortium, ducem Achivorum,
quem aliquis missa-sagitta vulneravit, arcuum bene sciens,
e-Trojanis, vel Lyciis; illi quidem gloria, nobis vero luctus.
Sic dixit; neque ei præco inobsequens fuit, quum-audisset;
profectus-est autem ire per copias Achivorum ære-loricato-
rum,] circumspiciens heroem Machaonem; illum vero vidit
stantem, circumque ipsum fortes ordines clypeatorum
virorum, qui ipsum secuti-erant Tricca ex equorum-altrice.
Prope autem stans, verbis alatis *eum* allocutus-est :
Vade, Asclepiade; vocat *te* rex Agamemno,
ut videas Menelaum Mavortium, ducem Achivorum,
quem aliquis sagitta-missa vulneravit, arcuum bene sciens,
e-Trojanis, vel Lyciis: illi quidem gloria, nobis autem luctus.
Sic dixit; huic vero animum in pectoribus commovit.
Profecti-sunt autem ire per turbam in exercitu lato Achivorum.
Ac quum jam pervenissent, ubi flavus Menelaus
vulneratus fuerat (circumque ipsum congregati-erant quique
præstantissimi,] corona-facta, ille vero in mediis stabat similis-
deo vir),] protinus e balteo bene-aptato extraxit sagittam;
ea vero dum-extraheretur, retro fracti-sunt acuti hami.
Solvit autem ipsi balteum variegatum, et subtus
cinctumque, et laminam, quam ærarii cuderant viri (*fabri*).
Atque ubi inspexerat vulnus, quo inciderat acerba sagitta,
sanguine exsucto, lenia medicamenta peritus
inspersit, quæ ejus quondam patri bene cupiens præbuit Chi-
ron.] Dum hi occupati-erant circa bellico-clamore strenuum
Menelaum,] interim Trojanorum ordines admovebantur cly-
peatorum :] illi autem rursus arma induerunt, memineruntque
pugnæ.] Tunc non dormitantem vidisses Agamemnona di-
vinum,] neque timidum, neque detrectantem pugnare,
sed valde properantem pugnam in viros-nobilitantem.
Equos enim dimisit et currus varios ære;
et hos quidem minister seorsum tenebat anhelantes
Eurymedon, filius Ptolemæi Piraidæ;
huic plurimum mandavit prope-se-tenere *currus*, si quando
ipsi] membra occuparet defatigatio, per multos imperitanti :
at ipse pedes obibat *lustrans* ordines virorum;
et quos quidem properantes videret Danaorum velocibus-
equis,] his magnopere animum-addebat astans verbis :
Argivi, ne-quid remittatis de-acri fortitudine :
non enim in perfidis pater Jupiter erit auxiliator :
sed qui priores præter fœdera injuriam-intulerunt,

Digitized by Google

τῶν ἤτοι αὐτῶν τέρενα χρόα γῦπες ἔδονται·
ἡμεῖς αὖτ' ἀλόχους τε φίλας καὶ νήπια τέκνα
ἄξομεν ἐν νήεσσιν, ἐπὴν πτολίεθρον ἕλωμεν.
Οὕστινας αὖ μεθιέντας ἴδοι στυγεροῦ πολέμοιο,
τοὺς μάλα νεικείεσκε χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἐλεγχέες, οὔ νυ σέβεσθε;
τίφθ' οὕτως ἕστητε τεθηπότες ἠΰτε νεβροί;
αἵτ' ἐπεὶ οὖν ἔκαμον πολέος πεδίοιο θέουσαι,
ἑστᾶσ', οὐδ' ἄρα τίς σφι μετὰ φρεσὶ γίγνεται ἀλκή·
ὣς ὑμεῖς ἕστητε τεθηπότες οὐδὲ μάχεσθε.
Ἦ μένετε Τρῶας σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔνθα τε νῆες
εἰρύατ' εὔπρυμνοι, πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
ὄφρα ἴδητ', αἴ κ' ὔμμιν ὑπέρσχῃ χεῖρα Κρονίων;
Ὣς ὅγε κοιρανέων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν·
ἦλθε δ' ἐπὶ Κρήτεσσι, κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσοντο·
Ἰδομενεὺς μὲν ἐνὶ προμάχοις, συῒ εἴκελος ἀλκήν,
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ πυμάτας ὤτρυνε φάλαγγας.
Τοὺς δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα προσηύδα μειλιχίοισιν·
Ἰδομενεῦ, πέρι μέν σε τίω Δαναῶν ταχυπώλων,
ἠμὲν ἐνὶ πτολέμῳ ἠδ' ἀλλοίῳ ἐπὶ ἔργῳ,
ἠδ' ἐν δαίθ', ὅτε πέρ τε γερούσιον αἴθοπα οἶνον
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται.
Εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
δαιτρὸν πίνωσιν, σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ
ἕστηχ', ὥςπερ ἐμοὶ, πιέειν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
Ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδ', οἷος πάρος εὔχεαι εἶναι.
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
Ἀτρείδη, μάλα μέν τοι ἐγὼν ἐρίηρος ἑταῖρος
ἔσσομαι, ὡς τὸ πρῶτον ὑπέστην καὶ κατένευσα·
ἀλλ' ἄλλους ὄτρυνε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
ὄφρα τάχιστα μαχώμεθ'· ἐπεὶ σύν γ' ὅρκι' ἔχευαν
Τρῶες· τοῖσιν δ' αὖ θάνατος καὶ κήδε' ὀπίσσω
ἔσσετ', ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο.
Ὣς ἔφατ'· Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ.
Ἦλθε δ' ἐπ' Αἰάντεσσι, κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
τὼ δὲ κορυσσέσθην, ἅμα δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέφος αἰπόλος ἀνὴρ,
ἐρχόμενον κατὰ πόντον ὑπὸ Ζεφύροιο ἰωῆς·
τῷ δέ τ' ἄνευθεν ἐόντι μελάντερον ἠΰτε πίσσα
φαίνετ' ἰὸν κατὰ πόντον, ἄγει δέ τε λαίλαπα πολλήν,
ῥίγησέν τε ἰδὼν ὑπό τε σπέος ἤλασε μῆλα·
τοῖαι ἅμ' Αἰάντεσσι Διοτρεφέων αἰζηῶν
δήϊον ἐς πόλεμον πυκιναὶ κίνυντο φάλαγγες
κυάνεαι, σάκεσίν τε καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
Καὶ τοὺς μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων,
σφῶϊ μὲν (οὐ γὰρ ἔοικ' ὀτρυνέμεν) οὔτι κελεύω·
αὐτὼ γὰρ μάλα λαὸν ἀνώγετον ἶφι μάχεσθαι.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος πᾶσιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο·
τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,

horum certe ipsorum tenera corpora vultures vorabunt;
nos autem uxoresque dilectas et infantes liberos *eorum*
abducemus in navibus, postquam urbem ceperimus.
Quos contra detrectantes videret invisum bellum,
eos valde objurgabat iracundis verbis :
Argivi sagittis-addicti, probro-digni, nonne vos-pudet?
cur-nam sic statis stupidi, sicut hinnuli?
qui postquam fessi-sunt per-magnum campum currentes,
stant, nec ullum ipsis in præcordiis oritur robur :
sic vos statis stupidi, neque pugnatis.
Anne exspectatis Trojanos propius venire, ubi naves
subductæ-sunt pulcris-puppibus, cani in litore maris,
ut cognoscatis, an vos protegat manu Saturnius?
Sic is imperitans obibat ordines virorum;
venitque ad Cretenses, vadens per cohortem virorum.
Hi autem circum Idomeneum bellicosum armabantur :
Idomeneus quidem inter primos-pugnatores apro similis robore;] Meriones autem ei extremas incitabat phalanges.
Hos vero conspicatus, lætatus-est rex virorum Agamemno,
protinusque Idomeneum allocutus-est blandis *verbis* :
Idomeneu, te honoro præ Danais velocibus-aurigis,
tum in bello, tum alio *quolibet* in opere,
tum-etiam in convivio, quando quidem honorarium nigrum vinum] Argivorum proceres in crateribus miscent.
Etsi enim ceteri capite-comantes Achivi
portionibus-certis bibunt, tuum tamen plenum poculum semper] stat, sicut mihi *meum*, ut-bibas, quando animus jusserit.
Sed propera in-bellum, qualem antea *te* profitebaris esse.
Hunc autem Idomeneus, Cretensium dux, contra *sic* est-allocutus :] Atrida, valde quidem tibi ego concors socius
ero, sicut primum promisi et annui :
verum alios hortare capite-comantes Achivos,
ut quamprimum pugnemus; quoniam fœdera confuderunt
Trojani : his autem mors et mala postmodum
erunt, quoniam priores contra fœdera injuriam-intulere.
Sic dixit; Atrides vero præteribat, lætus corde.
Venitque ad Ajaces, vadens per cohortem virorum :
hi vero armabantur, simulque nimbus sequebatur peditum.
Sicut autem quando a specula vidit nubem pastor vir,
venientem per mare a Zephyri flatu :
eique procul stanti nigra, ceu pix,
apparet veniens per mare, ducitque turbinem multum,
cohorruitque videns, subque speluncam coegit pecudes :
tales simul cum-Ajacibus Jovis-alumnorum juvenum
infestum in prœlium densæ movebantur phalanges
fuscæ, scutisque et hastis horrentes.
Et hos quidem lætatus-est conspicatus rex Agamemno,
et ipsos compellans verbis alatis est-allocutus :
Ajaces, Argivorum duces ære-loricatorum,
vobis quidem (nec enim convenit *vos* incitare) neutiquam præcipio:] ipsi enim valde populum instigatis ut-fortiter pugnet.
Utinam enim, Jupiterque pater, et Minerva, et Apollo,
talis omnibus animus in pectoribus esset :
sic cito ceciderit urbs Priami regis,

Digitized by Google

χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.
Ὣς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους·
ἔνθ' ὅγε Νέστορ' ἔτετμε, λιγὺν Πυλίων ἀγορητὴν,
οὓς ἑτάρους στέλλοντα καὶ ὀτρύνοντα μάχεσθαι,
ἀμφὶ μέγαν Πελάγοντά, Ἀλάστορά τε Χρομίον τε,
Αἵμονά τε κρείοντα, Βίαντά τε, ποιμένα λαῶν.
Ἱππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν,
πεζοὺς δ' ἐξόπιθε στῆσεν πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς,
ἕρκος ἔμεν πολέμοιο· κακοὺς δ' ἐς μέσσον ἔλασσεν,
ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζοι.
Ἱππεῦσιν μὲν πρῶτ' ἐπετέλλετο· τοὺς γὰρ ἀνώγει
σφοὺς ἵππους ἐχέμεν μηδὲ κλονέεσθαι ὁμίλῳ·
Μηδέ τις, ἱπποσύνῃ τε καὶ ἠνορέηφι πεποιθὼς,
οἶος πρόσθ' ἄλλων μεμάτω Τρώεσσι μάχεσθαι,
μηδ' ἀναχωρείτω· ἀλαπαδνότεροι γὰρ ἔσεσθε.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ ἀπὸ ὧν ὀχέων ἕτερ' ἅρμαθ' ἵκηται,
ἔγχει ὀρεξάσθω· ἐπειὴ πολὺ φέρτερον οὕτως.
Ὧδε καὶ οἱ πρότεροι πόλιας καὶ τείχε' ἐπόρθουν,
τόνδε νόον καὶ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες.
Ὣς ὁ γέρων ὤτρυνε, πάλαι πολέμων εὖ εἰδώς.
Καὶ τὸν μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ γέρον, εἴθ', ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
ὥς τοι γούναθ' ἕποιτο, βίη δέ τοι ἔμπεδος εἴη·
ἀλλά σε γῆρας τείρει ὁμοίϊον· ὡς ὄφελέν τις
ἀνδρῶν ἄλλος ἔχειν, σὺ δὲ κουροτέροισι μετεῖναι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρείδη, μάλα μέν κεν ἐγὼν ἐθέλοιμι καὶ αὐτὸς
ὣς ἔμεν, ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν.
Ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν·
εἰ τότε κοῦρος ἔα, νῦν αὖτέ με γῆρας ἱκάνει.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέσσομαι, ἠδὲ κελεύσω
βουλῇ καὶ μύθοισι· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων.
Αἰχμὰς δ' αἰχμάσσουσι νεώτεροι, οἵπερ ἐμεῖο
ὁπλότεροι γεγάασι, πεποίθασίν τε βίηφιν.
Ὣς ἔφατ'· Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ·
εὗρ' υἱὸν Πετεῶο, Μενεσθῆα πλήξιππον,
ἑσταότ'· ἀμφὶ δ' Ἀθηναῖοι, μήστωρες ἀϋτῆς·
αὐτὰρ ὁ πλησίον ἑστήκει πολύμητις Ὀδυσσεύς·
πὰρ δὲ Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχες οὐκ ἀλαπαδναὶ
ἕστασαν· οὐ γάρ πώ σφιν ἀκούετο λαὸς ἀϋτῆς,
ἀλλὰ νέον συνορινόμεναι κίνυντο φάλαγγες
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ μένοντες
ἕστασαν, ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν
Τρώων ὁρμήσειε καὶ ἄρξειαν πολέμοιο.
Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ υἱὲ Πετεῶο, διοτρεφέος βασιλῆος,
καὶ σὺ, κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε, κερδαλεόφρον,
τίπτε καταπτώσσοντες ἀφέστατε, μίμνετε δ' ἄλλους;
σφῶϊν μέν τ' ἐπέοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντας
ἑστάμεν ἠδὲ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι.
Πρώτω γὰρ καὶ δαιτὸς ἀκουάζεσθον ἐμεῖο,
ὁππότε δαῖτα γέρουσιν ἐφοπλίζοιμεν Ἀχαιοί.

manibus sub nostris captaque excisaque.
Sic fatus, hos quidem reliquit illic, ivit autem ad alios.
Inde is Nestorem invenit, argutum Pyliorum oratorem,
suos socios ordinantem, et hortantem ad-pugnandum,
magnum Pelagontem, Alastoremque, Chromiumque,
Hæmonemque principem, Biantemque pastorem virorum.
Equites quidem primum cum equis et curribus,
pedites autem a-tergo constituit multosque et strenuos,
vallum ut-essent belli; imbelles vero in medium coegit,
ut etiam non volens quis necessitate pugnaret.
Equitibus quidem primum mandata-dabat: hos enim jussit
suos equos continere, nec turbatis-ordinibus-versari in-turba:
Neve quis equitandi-peritiaque et robore fretus,
solus ante alios ruat-cupidus cum-Trojanis pugnandi,
neu retrocedat: imbecilliores enim *sic* eritis.
Quicunque autem vir a suo curru ad-alium currum venerit,
hasta porrecta-expetat *hostem*: quoniam multo melius ita.
Sic et illi veteres urbes et muros evertebant,
hanc mentem et *hunc* animum in pectoribus habentes.
Ita senex adhortabatur, dudum bellorum bene sciens.
Et eum quidem lætatus-est quum videret rex Agamemno,
et ipsum compellans verbis alatis est-allocutus:
O senex, utinam, sicut animus *est* in pectoribus tuis,
sic te genua sequerentur, roburque tibi firmum esset:
verum te senectus atterit omnibus-æqua (*æque molesta*):
utinam quis] virorum alius *eam* haberet, tu autem in-juvenum
numero-esses!] Huic respondit deinde Gerenius eques Ne-
stor:] Atrida, valde quidem ego vellem et ipse
sic esse, ut quando divinum Ereuthalionem interfeci:
verum nunquam simul omnia dii dederunt hominibus:
si tunc juvenis eram, nunc autem me senectus invadit.
Verumtamen et sic equitibus interero, et adhortabor
consilio et verbis: hoc enim munus est senum.
Hastas autem vibrabunt juniores, qui me
alacriores sunt, confiduntque *suo* robore.
Sic dixit: Atrides vero præteribat, lætus corde.
Invenit filium Petei, Menestheum equos-agitandi-peritum,
stantem: circumque *erant* Athenienses, periti pugnæ:
atque prope stabat ingeniosus Ulysses,
juxtaque Cephallenum circùm ordines non imbecilli
stabant; nondum enim horum audierant copiæ clamorem *bel-*
li,] sed recens concitatæ movebantur phalanges
Trojanorumque equûm-domitorum et Achivorum: hi vero ex-
spectantes] stabant, quando acies Achivorum alia invadens
in-Trojanos impetum-faceret, et inciperent prælium.
Hos autem conspicatus objurgavit rex virorum Agamemno,
et ipsos compellans verbis alatis est-allocutus:
O fili Petei, Jovis-alumni regis,
et tu, malis dolis instructe, astute (*Ulysse*),
cur trepidantes absistitis, exspectatisque alios?
vos quidem conveniebat inter primos
consistere, et pugnæ ardenti occurrere.
Primi enim et ad-convivium vocamini a-me,
quando convivium proceribus instruimus Achivi.

Digitized by Google

Ἔνθα φίλ' ὀπταλέα κρέα ἔδμεναι ἠδὲ κύπελλα
οἴνου πινέμεναι μελιηδέος, ὄφρ' ἐθέλητον·
νῦν δὲ φίλως χ' ὁρόῳτε καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν
ὑμείων προπάροιθε μαχοίατο νηλέϊ χαλκῷ. [σεύς·
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ἀτρείδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων·
πῶς δὴ φῄς πολέμοιο μεθιέμεν; — ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα,
ὄψεαι, ἢν ἐθέλῃσθα, καὶ αἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ,
Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα προμάχοισι μιγέντα
Τρώων ἱπποδάμων· σὺ δὲ ταῦτ' ἀνεμώλια βάζεις.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
ὡς γνῶ χωομένοιο· πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
οὔτε σε νεικείω περιώσιον οὔτε κελεύω.
Οἶδα γὰρ ὥς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
ἤπια δήνεα οἶδε· τὰ γὰρ φρονέεις ἅ τ' ἐγώ περ.
Ἀλλ' ἴθι, ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', εἴ τι κακὸν νῦν
εἴρηται· τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμώνια θεῖεν.
Ὣς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους.
Εὗρε δὲ Τυδέος υἱὸν, ὑπέρθυμον Διομήδεα,
ἑσταότ' ἔν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν·
πὰρ δέ οἱ ἑστήκει Σθένελος, Καπανήϊος υἱός.
Καὶ τὸν μὲν νείκεσσεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὤμοι, Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος, ἱπποδάμοιο,
τί πτώσσεις, τί δ' ὀπιπτεύεις πολέμοιο γεφύρας;
οὐ μὲν Τυδέϊ γ' ὧδε φίλον πτωσκαζέμεν ἦεν,
ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἑτάρων δηΐοισι μάχεσθαι·
ὡς φάσαν οἵ μιν ἴδοντο πονεύμενον· οὐ γὰρ ἔγωγε
ἤντησ' οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι.
Ἤτοι μὲν γὰρ ἄτερ πολέμου εἰσῆλθε Μυκήνας
ξεῖνος ἅμ' ἀντιθέῳ Πολυνείκεϊ, λαὸν ἀγείρων,
οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωνθ' ἱερὰ πρὸς τείχεα Θήβης·
καί ῥα μάλα λίσσοντο δόμεν κλειτοὺς ἐπικούρους.
Οἱ δ' ἔθελον δόμεναι καὶ ἐπῄνεον ὡς ἐκέλευον·
ἀλλὰ Ζεὺς ἔτρεψε, παραίσια σήματα φαίνων.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ᾤχοντ' ἠδὲ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο,
Ἀσωπὸν δ' ἵκοντο βαθύσχοινον, λεχεποίην·
ἔνθ' αὖτ' ἀγγελίην ἔπι Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί.
Αὐτὰρ ὁ βῆ, πολέας τε κιχήσατο Καδμείωνας
δαινυμένους κατὰ δῶμα βίης Ἐτεοκληείης.
Ἔνθ' οὐδὲ, ξεῖνός περ ἐὼν, ἱππηλάτα Τυδεὺς
τάρβει, μοῦνος ἐὼν πολέσιν μετὰ Καδμείοισιν·
ἀλλ' ὅγ' ἀεθλεύειν προκαλίζετο, πάντα δ' ἐνίκα
ῥηϊδίως· τοίη οἱ ἐπίῤῥοθος ἦεν Ἀθήνη.
Οἱ δὲ χολωσάμενοι Καδμεῖοι, κέντορες ἵππων,
ἂψ ἀνερχομένῳ πυκινὸν λόχον εἷσαν ἄγοντες,
κούρους πεντήκοντα· δύω δ' ἡγήτορες ἦσαν,
Μαίων Αἱμονίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν,
υἱός τ' Αὐτοφόνοιο, μενεπτόλεμος Πολυφόντης.
Τυδεὺς μὲν καὶ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
πάντας ἔπεφν', ἕνα δ' οἶον ἵει οἶκόνδε νέεσθαι·
Μαίον' ἄρα προέηκε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.

Ibi juvabat assatas carnes edere, et pocula
vini bibere suavis, quoad volebatis:
nunc vero libenter videretis, et si decem acies Achivorum
vobis propugnarent sævo ferro.
Hunc autem torve intuitus allocutus-est ingeniosus Ulysses:] Atrida, quale tibi verbum fugit ex-septo dentium!
quomodo vero dicis in-bello *nos* remissos-esse? Quando Achivi
Trojanos in equorum-domitores ciemus acre prœlium,
videbis, si volueris, sique tibi hæc curæ-fuerint,
Telemachi carum patrem primis-pugnatoribus immixtum
Trojanorum equûm-domitorum: tu autem hæc vana dicis.
Hunc vero subridens allocutus-est rex Agamemno,
ut sensit iratum; retroque sumsit (*retractavit*) sermonem:
Generose Laertiade, sollertissime Ulysse,
neque te objurgo nimium, neque impero.
Scio enim ut tibi animus in pectoribus caris (*tuis*)
benevola consilia noverit: eadem enim sentis, quæ et ego.
Quin age: hæc autem in-posterum componemus, si quid mali
nunc] dictum-est; ea vero omnia dii irrita faciant.
Sic locutus, hos quidem reliquit illic, ivitque ad alios.
Invenit vero Tydei filium, magnanimum Diomedem,
stantem interque equos et currus coagmentatos:
juxtaque ipsum stabat Sthenelus, Capanei filius.
Atque hunc objurgavit conspicatus rex Agamemno,
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
Væ mihi, Tydei fili bellicosi, equorum-domitoris,
cur trepidas? cur circumspicis belli semitas?
non utique Tydeo ita solitum trepidare erat,
sed longe ante dilectos socios cum-hostibus dimicare,
sicut dixere, qui eum viderunt laborantem; non enim equidem
interfui, neque vidi: verum aliis *eum* dicunt præstitisse.
Certe enim sine bello (*sine copiis*) intravit Mycenas
hospes, cum deo-pari Polynice, copias colligens,
qui tunc bellum-admovebant sacra ad mœnia Thebes;
et valde supplicabant, ut-darent inclytos auxiliatores.
Atque isti *quidem* volebant dare, et annuebant, sicut hortabantur *illi*;] sed Jupiter *rem* evertit, sinistra prodigia ostendens.
Hi autem postquam abierant, et in-via progressi-fuerant,
ad-Asopumque venerant juncosum, herbosum:
inde porro in legationem (*Thebas*) Tydeum miserunt Achivi.
Atque ille abiit, multosque invenit Cadmeos
convivantes in domo fortitudinis Eteocleeæ (*Eteoclis*).
Tunc non, hospes licet esset, agitator-equorum Tydeus
pavebat, solus stans multos inter Cadmeos:
quin ad-certandum *eos* provocabat; in-omnibus autem vincebat] facile: talis ei auxiliatrix erat Minerva.
Verum irati Cadmei, stimulatores equorum,
ei revertenti densas insidias locaverunt ducentes,
juvenes quinquaginta; duo autem ductores erant,
Mæo Hæmonides, similis immortalibus *diis*,
filiusque Autophoni, in-pugna-stans Polyphontes.
Tydeus tamen et his indecoram mortem intulit:
omnes interfecit, unumque solum dimisit domum ut-rediret;
Mæonem utique dimisit, deorum signis obsequens.

Digitized by Google

Τοῖος ἔην Τυδεὺς Αἰτώλιος· ἀλλὰ τὸν υἱὸν
γείνατο εἷο χέρηα μάχῃ, ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνω.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
αἰδεσθεὶς βασιλῆος ἐνιπὴν αἰδοίοιο.
Τὸν δ' υἱὸς Καπανῆος ἀμείψατο κυδαλίμοιο·
Ἀτρείδη, μὴ ψεύδε', ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν.
Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι·
ἡμεῖς καὶ Θήβης ἕδος εἵλομεν ἑπταπύλοιο,
παυρότερον λαὸν ἀγαγόνθ' ὑπὸ τεῖχος Ἄρειον,
πειθόμενοι τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἀρωγῇ·
κεῖνοι δὲ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.
Τῷ μή μοι πατέρας ποθ' ὁμοίῃ ἔνθεο τιμῇ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
τέττα, σιωπῇ ἧσο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ.
Οὐ γὰρ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
ὀτρύνοντι μάχεσθαι ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἅμ' ἕψεται, εἴ κεν Ἀχαιοὶ
Τρῶας δῃώσωσιν ἕλωσί τε Ἴλιον ἱρήν·
τούτῳ δ' αὖ μέγα πένθος Ἀχαιῶν δῃωθέντων.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσιν ἄνακτος
ὀρνυμένου· ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἷλεν.
Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχέϊ κῦμα θαλάσσης
ὄρνυτ' ἐπασσύτερον, Ζεφύρου ὑποκινήσαντος·
πόντῳ μὲν τὰ πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δέ τ' ἄκρας
κυρτὸν ἐὸν κορυφοῦται, ἀποπτύει δ' ἁλὸς ἄχνην·
ὣς τότ' ἐπασσύτεραι Δαναῶν κίνυντο φάλαγγες
νωλεμέως πόλεμόνδε. Κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος
ἡγεμόνων· οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν (οὐδέ κε φαίης
τόσσον λαὸν ἕπεσθαι ἔχοντ' ἐν στήθεσιν αὐδήν),
σιγῇ δειδιότες σημάντορας· ἀμφὶ δὲ πᾶσιν
τεύχεα ποικίλ' ἔλαμπε, τὰ εἱμένοι ἐστιχόωντο.
Τρῶες δ', ὥστ' ὄϊες πολυπάμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ
μυρίαι ἑστήκασιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκόν,
ἀζηχὲς μεμακυῖαι, ἀκούουσαι ὄπα ἀρνῶν·
ὣς Τρώων ἀλαλητὸς ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν ὀρώρει.
Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος οὐδ' ἴα γῆρυς,
ἀλλὰ γλῶσσ' ἐμέμικτο· πολύκλητοι δ' ἔσαν ἄνδρες.
Ὦρσε δὲ τοὺς μὲν Ἄρης, τοὺς δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Δεῖμός τ' ἠδὲ Φόβος καὶ Ἔρις, ἄμοτον μεμαυῖα,
Ἄρεος ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη ἑτάρη τε·
ἥτ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.
Ἥ σφιν καὶ τότε νεῖκος ὁμοίϊον ἔμβαλε μέσσῳ,
ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,
σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα καὶ μένε' ἀνδρῶν
χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
ἔπληντ' ἀλλήλῃσι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν,
ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.
Ὡς δ' ὅτε χείμαρροι ποταμοί, κατ' ὄρεσφι ῥέοντες,

Talis erat Tydeus Ætolus; sed filium
genuit se-ipso inferiorem pugna, in-concione autem præstantiorem.] Sic dixit; huic vero nihil respondit fortis Diomedes,
reveritus regis increpationem venerandi.
Huic autem filius Capanei respondit gloriosi :
Atrida, ne mentiaris, sciens vere loqui.
Nos sane patribus longe fortiores gloriamur esse;
nos etiam Thebes sedem cepimus septem-portas-habentis,
pauciores copias ducentes sub murum Marti-sacrum,
freti signis deorum et Jovis auxilio :
illi autem sua vecordia perierunt.
Quare ne mihi patres unquam in simili ponas honore.
Hunc autem torve intuitus allocutus-est fortis Diomedes :
o-mi *Sthenele*, tacitus sede, meoque pare sermoni.
Non enim ego succenseo Agamemnoni, pastori populorum,
cohortanti ad-pugnandum bene-ocreatos Achivos.
Hunc enim gloria simul sequetur, si quidem Achivi
Trojanos debellarint, ceperintque Ilium sacrum;
huic vero contra ingens luctus, Achivis cæsis.
Verum age jam et nos cogitemus de-impetuosa fortitudine.
Dixit, et de curru cum armis desiliit in-terram;
terribiliter autem sonuit æs in pectoribus principis
conciti : vel firmum-animum-habentem metus subiisset.
Ut vero quando in litore sonoro fluctus maris
concitatur confertim, Zephyro submovente :
in-alto-mari quidem primum attollitur, sed postea
terræ allisus vehementer fremit, et circa promontoria
tumidus fastigiatur, exspuitque maris spumam :
sic tunc confertæ Danaorum movebantur phalanges
continuo ad pugnam. Imperabat autem suis unusquisque
ducum; ceteri vero taciti ibant (neque dixisses
tantas copias sequi habentes in pectoribus vocem),
silentio reveriti ductores : circum autem omnes
arma varia splendebant, quibus induti procedebant-ordine.
Trojani autem, perinde-atque oves locupletis viri in caula
innumeræ stant, dum-mulgentur lac album,
assidue balantes, audientes vocem agnorum :
sic Trojanorum fremitus per exercitum latum est-exortus.
Non enim omnium erat una vociferatio, neque una vox,
sed lingua mixta-erat; nam e-multis-locis-convocati fuerant
viri.] Instigabat vero hos quidem Mars, illos autem cæsiis-oculis Minerva,] Terrorque et Fuga, et Discordia insatiabiliter furens,] Martis homicidæ soror sociaque:
quæ parva quidem primum attollitur, sed postea
cœlo condit caput, et in terra ingreditur.
Quæ ipsis et tunc litem utrinque-æquam injecit in-medium,
gradiens per turbam, augens gemitum virorum.
Hi vero quando jam in locum unum coeuntes venerant,
committebant scuta, unaque hastas et robora virorum
æreis-loricis-indutorum; atque clypei umbones-habentes
appropinquabant invicem, multusque tumultus coortus-est.
Tum autem simul ejulatusque et gloriatio erat virorum
perdentiumque et pereuntium, fluebatque sanguine terra.
Ut vero quando torrentes fluvii, de montibus fluentes,

Digitized by Google

ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ,
κρουνῶν ἐκ μεγάλων, κοίλης ἔντοσθε χαράδρης·
τῶν δέ τε τηλόσε δοῦπον ἐν οὔρεσιν ἔκλυε ποιμήν·
ὣς τῶν μισγομένων γένετο ἰαχή τε φόβος τε.
Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν,
ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι, Θαλυσιάδην Ἐχέπωλον·
τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης,
ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν·
ἤριπε δ', ὡς ὅτε πύργος, ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
Τὸν δὲ πεσόντα ποδῶν ἔλαβε κρείων Ἐλεφήνωρ
Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·
ἕλκε δ' ὑπ' ἐκ βελέων, λελιημένος, ὄφρα τάχιστα
τεύχεα συλήσειε· μίνυνθα δέ οἱ γένεθ' ὁρμή.
Νεκρὸν γάρ ῥ' ἐρύοντα ἰδὼν μεγάθυμος Ἀγήνωρ,
πλευρὰ, τά οἱ κύψαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφαάνθη,
οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα.
Ὣς τὸν μὲν λίπε θυμός· ἐπ' αὐτῷ δ' ἔργον ἐτύχθη
ἀργαλέον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ, λύκοι ὥς,
ἀλλήλοις ἐπόρουσαν, ἀνὴρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν.
Ἔνθ' ἔβαλ' Ἀνθεμίωνος υἱὸν Τελαμώνιος Αἴας,
ἠΐθεον θαλερὸν, Σιμοείσιον· ὅν ποτε μήτηρ,
Ἴδηθεν κατιοῦσα, παρ' ὄχθῃσιν Σιμόεντος
γείνατ', ἐπεί ῥα τοκεῦσιν ἅμ' ἕσπετο μῆλα ἰδέσθαι·
τοὔνεκά μιν κάλεον Σιμοείσιον· οὐδὲ τοκεῦσιν
θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
ἔπλεθ', ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Πρῶτον γάρ μιν ἰόντα βάλε στῆθος, παρὰ μαζὸν
δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου χάλκεον ἔγχος
ἦλθεν. Ὁ δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν, αἴγειρος ὥς,
ἥ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο πεφύκει,
λείη, ἀτάρ τέ οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασιν·
τὴν μέν θ' ἁρματοπηγὸς ἀνὴρ αἴθωνι σιδήρῳ
ἐξέταμ', ὄφρα ἴτυν κάμψῃ περικαλλέϊ δίφρῳ·
ἡ μέν τ' ἀζομένη κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας·
τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδην Σιμοείσιον ἐξενάριξεν
Αἴας Διογενής. Τοῦ δ' Ἄντιφος αἰολοθώρηξ,
Πριαμίδης, καθ' ὅμιλον ἀκόντισεν ὀξέϊ δουρί.
Τοῦ μὲν ἅμαρθ'· ὁ δὲ Λεῦκον, Ὀδυσσέος ἐσθλὸν ἑταῖρον,
βεβλήκει βουβῶνα, νέκυν ἑτέρωσ' ἐρύοντα·
ἤριπε δ' ἀμφ' αὐτῷ, νεκρὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τοῦ δ' Ὀδυσεὺς μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη·
βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
ἀμφὶ ἓ παπτήνας. Ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο,
ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος· ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν,
ἀλλ' υἱὸν Πριάμοιο νόθον βάλε, Δημοκόωντα,
ὅς οἱ Ἀβυδόθεν ἦλθε, παρ' ἵππων ὠκειάων.
Τόν ῥ' Ὀδυσεὺς, ἑτάροιο χολωσάμενος, βάλε δουρὶ
κόρσην· ἡ δ' ἑτέροιο διὰ κροτάφοιο πέρησεν
αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς·

in convallem conferunt rapidas aquas,
scatebris ex magnis, concavum intra alveum-voraginis;
horumque procul fragorem in montibus audit pastor:
sic hisce commixtis oriebatur clamorque timorque.
Primus autem Antilochus Trojanorum occidit virum bellatorem,] strenuum inter primos-pugnatores, Thalysiaden Echepolum,] quem percussit primus galeæ in-conum setis-equinis-densæ,] inque fronte fixit; penetravit autem intra os
cuspis ærea: ei vero tenebræ oculos operuerunt;
ceciditque, sicut quando turris *cadit*, in forti pugna.
Hunc autem prostratum pedibus prehendit rex Elephenor
Chalcodontiades, magnanimorum princeps Abantum,
subtrahebatque extra tela, cupidus, ut quamprimum
arma spoliaret: brevis vero ei fuit *iste* conatus.
Cadaver enim trahentem conspicatus magnanimus Agenor,
latera, quæ ei inclinato a clypeo denudata-erant,
vulneravit hastili ærato, solvitque ei membra.
Ita hunc quidem reliquit animus; super eum vero pugna coorta-est] ardua Trojanorum et Achivorum: hi autem, luporum instar,] sibi-invicem irruebant, virque virum manu-occidebat.] Tunc percussit Anthemionis filium Telamonius Ajax,
juvenem florentem, Simoisium; quem olim mater,
ab-Ida descendens, ad ripas Simoentis
peperit, quum parentes simul sequeretur, pecora ut-videret:
propterea ipsum vocabant Simoisium: neque parentibus
nutritia caris reddidit, brevis autem ei ætas
fuit, ab Ajace magnanimo lancea interfecto.
Primum enim ipsi venienti percussit pectus, ad mammam
dexteram; ex-adverso autem per humerum ærea hasta
ivit. Hic autem in pulvere humi decidit, populi instar,
quæ in irriguo-loco paludis magnæ nata-est,
lævis; atque ei rami in summo *vertice* creverunt;
quam quidem curruum-fabricator vir micanti ferro
excidit, ut curvaturam-rotæ flectat ad perpulcrum currum;
et illa quidem arescens jacet fluvii ad ripas:
talem sane Anthemiden Simoisium interfectum-spoliavit
Ajax deo-ortus. *In* hunc autem Antiphus indutus-varium-thoracem,] Priamides, per turbam jaculatus-est acuta hasta.
Ab-eo quidem aberravit; at Leucum, Ulyssis strenuum socium,] percussit in-inguine, cadaver aliorsum trahentem:
cecidit autem juxta ipsum, cadaverque ei excidit manu.
Ob-hunc vero interfectum Ulysses valde animo iratus-est:
prodiit autem per primos-pugnatores, armatus corusco ære,
stetitque valde prope accedens, et jaculatus-est hasta splendenti,] circa se oculos-convertens. At Trojani retrocesserunt,
viro jaculante: ille vero non irritum telum misit,
sed filium Priami nothum percussit, Democoontem,
qui ei ex-Abydo venerat, ab equabus velocibus.
Hunc utique Ulysses, ob-socium iratus, percussit hasta
in-tempore, atque alterum per tempus penetravit
cuspis ærea: illi autem tenebræ oculos cooperuerunt.
Fragorem vero edidit cadens, sonueruntque arma super ipso.
Recesserunt autem primi-pugnatores, et splendidus Hector:
Argivi autem altum clamabant, trahebantque cadavera;

Digitized by Google

ἴθυσαν δὲ πολὺ προτέρω. — Νεμέσησε δ' Ἀπόλλων,
Περγάμου ἐκ κατιδών, Τρώεσσι δὲ κέκλετ' ἀΰσας·
Ὄρνυσθ', ἱππόδαμοι Τρῶες, μηδ' εἴκετε χάρμης
Ἀργείοις· ἐπεὶ οὔ σφι λίθος χρὼς οὐδὲ σίδηρος,
χαλκὸν ἀνασχέσθαι ταμεσίχροα βαλλομένοισιν.
Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεύς, Θέτιδος παῖς ἠϋκόμοιο,
μάρναται, ἀλλ' ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα πέσσει.
Ὣς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
ὦρσε Διὸς θυγάτηρ κυδίστη Τριτογένεια,
ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὅθι μεθιέντας ἴδοιτο.
Ἔνθ' Ἀμαρυγκείδην Διώρεα Μοῖρ' ἐπέδησεν.
Χερμαδίῳ γὰρ βλῆτο παρὰ σφυρὸν ὀκριόεντι,
κνήμην δεξιτερήν· βάλε δὲ Θρῃκῶν ἀγὸς ἀνδρῶν,
Πείροος Ἰμβρασίδης, ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰληλούθει.
Ἀμφοτέρω δὲ τένοντε καὶ ὀστέα λᾶας ἀναιδὴς
ἄχρις ἀπηλοίησεν· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσιν
κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσσας,
θυμὸν ἀποπνείων. Ὁ δ' ἐπέδραμεν, ὅς ῥ' ἔβαλέν περ,
Πείροος· οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Τὸν δὲ Θόας Αἰτωλὸς ἐπεσσύμενον βάλε δουρὶ
στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο, πάγη δ' ἐν πνεύμονι χαλκός.
Ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Θόας, ἐκ δ' ὄβριμον ἔγχος
ἐσπάσατο στέρνοιο· ἐρύσσατο δὲ ξίφος ὀξύ,
τῷ ὅγε γαστέρα τύψε μέσην, ἐκ δ' αἴνυτο θυμόν.
Τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδυσε· περίστησαν γὰρ ἑταῖροι,
Θρήϊκες ἀκρόκομοι, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες,
οἵ ἑ, μέγαν περ ἐόντα καὶ ἴφθιμον καὶ ἀγαυόν,
ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.
Ὣς τώγ' ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην,
ἤτοι ὁ μὲν Θρῃκῶν, ὁ δ' Ἐπειῶν χαλκοχιτώνων,
ἡγεμόνες· πολλοὶ δὲ περὶ κτείνοντο καὶ ἄλλοι.
Ἔνθα κεν οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθών,
ὅστις ἔτ' ἄβλητος καὶ ἀνούτατος ὀξέϊ χαλκῷ
δινεύοι κατὰ μέσσον, ἄγοι δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη,
χειρὸς ἑλοῦσ', αὐτὰρ βελέων ἀπερύκοι ἐρωήν.
Πολλοὶ γὰρ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἤματι κείνῳ
πρηνέες ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τέταντο.

rectaque-proruperunt multo longius. Indignatus-est autem Apollo,] e Pergamo despiciens, Trojanosque adhortatus-est clamans:] Irruite, equûm-domitores Trojani, neu cedite pugna
Argivis, quoniam non illis lapis *est* cutis, nec ferrum,
ut-æs sustineat secans-cutem percussis.
Sed neque Achilles, Thetidis filius pulcras-comas-habentis,
pugnat, verum ad naves iram cruciantem coquit.
Sic dixit ab arce terribilis deus: at Achivos
excitavit Jovis filia, laudatissima Tritonia,
gradiens per turbam, ubi remittentes *a pugna* videret.
Tunc Amaryncidem Diorem fatum implicavit.
Saxo enim percussus-est ad malleolum aspero,
in tibia dextra; percussit autem Thracum dux virorum,
Pirous Imbrasides, qui ex-Æno venerat.
Ambos autem nervos et ossa lapis improbus
prorsus confregit; ille vero supinus in pulverem
decidit, ambas manus caros ad-socios pandens,
animam exspirans. Ille autem accurrit, qui quidem percusserat,] Pirous, vulneravitque hasta ad umbilicum; atque omnia
effusa-sunt humi intestina: illique tenebræ oculos cooperuere.
Istum vero Thoas Ætolus irruentem percussit hasta
in-pectore super mammam, fixum-est autem in pulmone æs.
Prope vero ad-illum accessit Thoas, et validam hastam
extraxit pectore: strinxit autem ensem acutum,
eoque is ventrem percussit medium, abstulitque animam.
Arma vero *ei* non exuit: circumstabant enim socii,
Thraces *vertice*-summo-comantes, longas hastas manibus tenentes,] qui ipsum, magnum licet, et fortem, et præclarum,
propulsarunt a se: is vero recedens, vi-repulsus est.
Sic hi duo in pulvere juxta alterum-alter extensi-sunt,
hic quidem Thracum, ille vero Epeorumære-loricatorum,
duces; multi autem circùm interfecti-sunt et alii.
Tunc neutiquam opus (*pugnam*) aliquis reprehendisset interveniens,] qui adhuc illæsus et invulneratus acuto ære
versaretur in medio, duceretque ipsum Pallas Minerva,
manu prehendens, atque telorum averteret impetum.
Multi enim Trojanorum et Achivorum die illo
proni in pulvere juxta alium-alius prostrati-sunt.

ΙΛΙΑΔΟΣ Ε.

Διομήδους ἀριστεία.

Ἔνθ' αὖ Τυδείδῃ Διομήδεϊ Παλλὰς Ἀθήνη
δῶκε μένος καὶ θάρσος, ἵν' ἔκδηλος μετὰ πᾶσιν
Ἀργείοισι γένοιτο, ἰδὲ κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο.
Δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ,
ἀστέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον, ὅςτε μάλιστα
λαμπρὸν παμφαίνῃσι, λελουμένος Ὠκεανοῖο·
τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων·
ὦρσε δέ μιν κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο.

ILIADIS V.

Diomedis principatus.

Tum vero Tydidæ Diomedi Pallas Minerva
dedit robur et audaciam, ut conspicuus inter omnes
Argivos fieret, et famam insignem auferret.
Accendebat ei ex galeaque et clypeo indefessum ignem,
stellæ autumnali similem, quæ maxime
splendide collucet, lota in-Oceano:
talem ei ignem accendebat a capiteque et humeris;
impulitque eum in medium, ubi plurimi tumultuabantur.

Digitized by Google

Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης, ἀφνειὸς, ἀμύμων,
ἱρεὺς Ἡφαίστοιο· δύω δέ οἱ υἱέες ἤστην,
Φηγεὺς Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Τώ οἱ, ἀποκρινθέντε, ἐναντίω ὁρμηθήτην·
τὼ μὲν ἀφ' ἵπποιϊν, ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὤρνυτο πεζός.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Φηγεύς ῥα πρότερος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος·
Τυδείδεω δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριστερὸν ἤλυθ' ἀκωκὴ
ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· ὁ δ' ὕστερος ὤρνυτο χαλκῷ
Τυδείδης· τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς,
ἀλλ' ἔβαλε στῆθος μεταμάζιον, ὦσε δ' ἀφ' ἵππων.
Ἰδαῖος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν περικαλλέα δίφρον,
οὐδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ κταμένοιο·
οὐδὲ γὰρ οὐδέ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε Κῆρα μέλαιναν,
ἀλλ' Ἥφαιστος ἔρυτο, σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας,
ὡς δή οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἴη.
Ἵππους δ' ἐξελάσας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς,
δῶκεν ἑταίροισιν κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ἐπεὶ ἴδον υἷε Δάρητος,
τὸν μὲν ἀλευάμενον, τὸν δὲ κτάμενον παρ' ὄχεσφιν,
πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
χειρὸς ἑλοῦσ', ἐπέεσσι προσηύδα θοῦρον Ἄρηα·
Ἆρες Ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
οὐκ ἂν δὴ Τρῶας μὲν ἐάσαιμεν καὶ Ἀχαιοὺς
μάρνασθ', ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ,
νῶϊ δὲ χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν;
Ὣς εἰποῦσα μάχης ἐξήγαγε θοῦρον Ἄρηα·
τὸν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπ' ἠϊόεντι Σκαμάνδρῳ.
Τρῶας δ' ἔκλιναν Δαναοί· ἕλε δ' ἄνδρα ἕκαστος
ἡγεμόνων. Πρῶτος δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
ἀρχὸν Ἁλιζώνων, Ὀδίον μέγαν, ἔκβαλε δίφρου.
Πρώτῳ γὰρ στρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν,
ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Φαῖστον ἐνήρατο, Μῄονος υἱὸν,
Βώρου, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβώλακος εἰληλούθει.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἔγχεϊ μακρῷ
νύξ', ἵππων ἐπιβησόμενον, κατὰ δεξιὸν ὦμον·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενῆος ἐσύλευον θεράποντες.
Υἱὸν δὲ Στροφίοιο Σκαμάνδριον, αἵμονα θήρης,
Ἀτρείδης Μενέλαος ἕλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
ἐσθλὸν θηρητῆρα· δίδαξε γὰρ Ἄρτεμις αὐτὴ
βάλλειν ἄγρια πάντα, τάτε τρέφει οὔρεσιν ὕλη.
Ἀλλ' οὔ οἱ τότε γε χραῖσμ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
οὐδὲ ἑκηβολίαι, ᾗσιν τὸ πρίν γ' ἐκέκαστο·
ἀλλά μιν Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος,
πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὔτασε δουρὶ
ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν.
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Μηριόνης δὲ Φέρεκλον ἐνήρατο, τέκτονος υἱὸν,
Ἁρμονίδεω, ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα
τεύχειν· ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη.
Ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας ἐΐσας

Erat autem quidam inter Trojanos Dares, locuples, sine-
reprehensione,] sacerdos Vulcani; duoque ei filii erant,
Phegeus, Idæusque, pugnæ bene scientes omnis.
Hi ei (*Diomedi*), semoti *a suis*, obvii proruerunt;
hi quidem ab equis, ille vero a terra irruebat pedester.
Hi quum jam prope essent in se-invicem vadentes,
Phegeus prior emisit longæ-umbræ hastam:
Tydidæ vero super humerum sinistrum venit cuspis
hastæ, nec percussit ipsum : sed posterior irruit ære
Tydides : hujus autem non irritum telum fugit-e manu;
sed feriit pectus inter-mammas, detrusitque *illum* de equis.
Idæus autem desiliit, relinquens perpulcrum currum,
neque ausus-est consistere-super (*protegere*) fratrem inter
fectum :] neque enim vel ipse effugisset mortem nigram:
verum Vulcanus *illum* eripuit, servavitque caligine tectum,
quo scilicet ei ne prorsus senex contristatus esset.
Equos autem abductos magnanimi Tydei filius
dedit sociis deducendos cavas ad naves.
Trojani vero magnanimi ut viderunt filios Daretis,
alterum quidem fugientem, alterum vero interfectum ad cur-
rus,] omnibus concitatus-est animus : sed cæsiis-oculis Miner-
va] manu prehensum verbis allocuta-est impetuosum Mar-
tem :] Mars, Mars, hominum-perditor, inquinate-cæde, muro-
rum-eversor,] an non jam Trojanos quidem siverimus et Achi-
vos] pugnare, utris pater Jupiter gloriam præbeat;
nos autem cedamus, Jovisque evitemus iram?
Sic fata prælio eduxit impetuosum Martem;
hunc postea sedere-fecit ad herbosum Scamandrum.
Trojanos autem inclinarunt Danai, interfecitque virum unus-
quisque] ductorum. Primus vero rex virorum Agamemno
ducem Halizonum, Odium magnum, dejecit-e curru.
Primo enim *ei* verso-in-fugam, tergo hastam infixit
humeros inter, perque pectora trajecit :
fragorem vero edidit cadens, sonueruntque arma super ipso.
Idomeneus autem Phæstum interfecit, Mæonis filium,
Bori, qui ex Tarne glebosa venerat.
Hunc utique Idomeneus hasta-inclytus lancea longa
percussit, equos (*currum*) conscendentem, ad dextrum hu-
merum :] decidit autem de curru, horrendaque jam eum caligo
invasit.] Hunc quidem inde Idomenei spoliarunt famuli.
Filium autem Strophii Scamandrium, peritum venationis,
Atrides Menelaus interfecit hasta acuta,
bonum venatorem; docuit enim *eum* Diana ipsa
jaculari feras quasque, quas nutrit in montibus silva.
Verum non ei tunc auxiliabatur Diana sagittis-gaudens,
nec peritia-jaculandi-eminus, qua antea quidem instructus-
erat :] sed ipsum Atrides hasta-inclytus Menelaus,
ante se fugientem, in-dorso vulneravit hasta,
humeros inter, perque pectora *eam* trajecit.
Cecidit autem pronus, sonueruntque arma super ipso.
Meriones vero Phereclum interfecit, fabri filium,
Harmonidæ, qui manibus sciebat artificiosa omnia
fabricare : egregie enim ipsum diligebat Pallas Minerva.
Qui etiam Alexandro fabricaverat naves æquales,

Digitized by Google

ἀρχεκάκους, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο,
οἷ τ' αὐτῷ, ἐπεὶ οὔτι θεῶν ἐκ θέσφατα ᾔδη.
Τὸν μὲν Μηριόνης ὅτε δὴ κατέμαρπτε διώκων,
βεβλήκει γλουτὸν κάτα δεξιόν· ἡ δὲ διαπρὸ
ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκή.
Γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας, θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψεν.
Πήδαιον δ' ἄρ' ἔπεφνε Μέγης, Ἀντήνορος υἱόν,
ὅς ῥα νόθος μὲν ἔην, πύκα δ' ἔτρεφε δῖα Θεανὼ,
ἶσα φίλοισι τέκεσσι, χαριζομένη πόσεϊ ᾧ.
Τὸν μὲν Φυλεΐδης δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἐλθὼν,
βεβλήκει κεφαλῆς κατὰ ἰνίον ὀξέϊ δουρί·
ἀντικρὺ δ' ἀν' ὀδόντας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός.
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃ, ψυχρὸν δ' ἕλε χαλκὸν ὀδοῦσιν.
Εὐρύπυλος δ' Εὐαιμονίδης Ὑψήνορα δῖον,
υἱὸν ὑπερθύμου Δολοπίονος, ὅς ῥα Σκαμάνδρου
ἀρητὴρ ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ·
τὸν μὲν ἄρ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς,
πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μεταδρομάδην ἔλασ' ὦμον,
φασγάνῳ ἀΐξας, ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν.
Αἱματόεσσα δὲ χεὶρ πεδίῳ πέσε· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή.
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Τυδεΐδην δ' οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη,
ἠὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλέοι ἦ μετ' Ἀχαιοῖς.
Θῦνε γὰρ ἂμ πεδίον, ποταμῷ πλήθοντι ἐοικὼς
χειμάῤῥῳ, ὅστ' ὦκα ῥέων ἐκέδασσε γεφύρας·
τὸν δ' οὔτ' ἄρ τε γέφυραι ἐεργμέναι ἰσχανόωσιν,
οὔτ' ἄρα ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθηλέων,
ἐλθόντ' ἐξαπίνης, ὅτ' ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος·
πολλὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἔργα κατήριπε κάλ' αἰζηῶν·
ὣς ὑπὸ Τυδεΐδῃ πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες
Τρώων, οὐδ' ἄρα μιν μίμνον, πολέες περ ἐόντες.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
θύνοντ' ἂμ πεδίον, πρὸ ἕθεν κλονέοντα φάλαγγας,
αἶψ' ἐπὶ Τυδεΐδῃ ἐτιταίνετο καμπύλα τόξα,
καὶ βάλ' ἐπαΐσσοντα, τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
θώρηκος γύαλον· διὰ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστὸς,
ἀντικρὺ δὲ διέσχε, παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ.
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Ὄρνυσθε, Τρῶες μεγάθυμοι, κέντορες ἵππων·
βέβληται γὰρ ἄριστος Ἀχαιῶν· οὐδέ ἕ φημι
δήθ' ἀνσχήσεσθαι κρατερὸν βέλος, εἰ ἐτεόν με
ὦρσεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, ἀπορνύμενον Λυκίηθεν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τὸν δ' οὐ βέλος ὠκὺ δάμασσεν,
ἀλλ' ἀναχωρήσας, πρόσθ' ἵπποιϊν καὶ ὄχεσφιν
ἔστη, καὶ Σθένελον προσέφη, Καπανήϊον υἱόν·
Ὄρσο, πέπον Καπανηϊάδη, καταβήσεο δίφρου,
ὄφρα μοι ἐξ ὤμοιο ἐρύσσῃς πικρὸν ὀϊστόν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Σθένελος δὲ καθ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
πὰρ δὲ στὰς βέλος ὠκὺ διαμπερὲς ἐξέρυσ' ὤμου·
αἷμα δ' ἀνηκόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος.
Δὴ τότ' ἔπειτ' ἠρᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Κλῦθί μοι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη,
εἴποτέ μοι καὶ πατρὶ φίλα φρονέουσα παρέστης

exordia-malorum, quæ omnibus exitium Trojanis fuerunt,
eique ipsi, quoniam non deorum oracula intellexerat.
Hunc Meriones, quum jam assecutus-esset insequens,
feriit clunem ad dextrum : ac penitus
e-regione juxta vesicam sub osse exiit cuspis.
In-genua autem cecidit ejulans, morsque ipsum circumtexit.
Pedæum vero interfecit Meges, Antenoris filium,
qui nothus quidem erat, studiose autem *eum* educarat divina Theano,] pariter dilectis liberis, gratificans marito suo.
Hunc Phylides hasta-inclytus, prope quum-venisset,
feriit capitis ad occipitium acuta hasta;
e-regione vero per dentes linguam subsecuit æs.
Cecidit *ille* in pulvere, frigidumque prehendit æs dentibus.
Eurypylus vero Evæmonides Hypsenorem divinum,
filium magnanimi Dolopionis, qui Scamandri
sacerdos fuerat, deique instar honorabatur populo :
huic autem Eurypylus, Evæmonis præclarus filius,
ante se fugienti, in-cursu percussit humerum,
ense irruens, absciditque manum *armis* gravem.
Sanguinolenta vero manus in campo cecidit: hunc (*huic*) autem oculos] occupavit purpurea mors et fatum violentum.
Sic hi quidem laborabant per acre prœlium.
Tydiden autem non dignosses, utris interesset,
utrum cum Trojanis versaretur, an cum Achivis;
furebat enim per campum, fluvio abundanti similis,
torrenti, qui velociter fluens dissipavit pontes :
quem neque jam pontes muniti coercent,
neque jam septa retinent agrorum perquam-virentium,
venientem derepente, quando ingruerit Jovis imber;
multæ autem ab ipso segetes dejectæ-sunt lætæ juvenum :
ita sub Tydide densæ turbabantur phalanges
Trojanorum; nec ipsum sustinebant, multi licet essent.
Hunc autem postquam vidit Lycaonis præclarus filius
furentem per campum, ante se turbantem phalanges,
ilico contra Tydiden intendebat incurvos arcus,
et feriit irruentem, assecutus ad dextrum humerum,
in loricæ cavitatem : pervolavit autem acerba sagitta,
et in-oppositam-partem perrupit, fœdabaturque sanguine lorica.] Super hoc autem altum clamavit Lycaonis clarus filius:
Ingruite, Trojani magnanimi, stimulatores equorum!
vulneratus-est enim fortissimus Achivorum : nec ipsum puto
diu toleraturum acrem sagittam, si vere me
movit deus, Jovis filius (*Apollo*), proficiscentem e-Lycia.
Sic dixit jactabundus; hunc vero non sagitta velox interfecit;] sed quum-retrocessisset, ante equos et currus
stetit, et Sthenelum allocutus-est, Capaneium filium :
Propera, o-bone Capaneïade, descende de-curru,
ut mihi ex humero trahas acerbam sagittam.
Sic dixit; Sthenelus autem de curru desiliit in-terram :
et astans, sagittam velocem penitus extraxit humero :
sanguis autem ejaculabatur *se* per consertam-annulis loricam.
Tum vero inde vota-concepit bello strenuus Diomedes:
Audi me, ægidem-ferentis Jovis filia, indomita :
si-unquam mihi et patri bene cupiens astitisti

δηΐῳ ἐν πολέμῳ, νῦν αὖτ' ἐμὲ φῖλαι, Ἀθήνη·
δὸς δέ τέ μ' ἄνδρα ἑλεῖν καὶ ἐς ὁρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν,
ὅς μ' ἔβαλε φθάμενος καὶ ἐπεύχεται, οὐδέ μέ φησιν
δηρὸν ἔτ' ὄψεσθαι λαμπρὸν φάος ἠελίοιο.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη,
γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι·
ἐν γάρ τοι στήθεσσι μένος πατρώϊον ἧκα
ἄτρομον, οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἱππότα Τυδεύς·
ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἀπ' ὀφθαλμῶν ἕλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν,
ὄφρ' εὖ γιγνώσκῃς ἠμὲν θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρα.
Τῷ νῦν, αἴ κε θεὸς πειρώμενος ἐνθάδ' ἵκηται,
μήτι σύγ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
ἔλθησ' ἐς πόλεμον, τήνγ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τυδείδης δ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη·
καὶ, πρίν περ θυμῷ μεμαὼς Τρώεσσι μάχεσθαι,
δὴ τότε μιν τρὶς τόσσον ἕλεν μένος, ὥστε λέοντα,
ὅν ῥά τε ποιμὴν ἀγρῷ ἐπ' εἰροπόκοις ὀΐεσσιν
χραύσῃ μέν τ' αὐλῆς ὑπεράλμενον οὐδὲ δαμάσσῃ·
τοῦ μέν τε σθένος ὦρσεν, ἔπειτα δέ τ' οὐ προσαμύνει,
ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς δύεται, τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται·
αἱ μέν τ' ἀγχιστῖναι ἐπ' ἀλλήλῃσι κέχυνται,
αὐτὰρ ὁ ἐμμεμαὼς βαθέης ἐξ ἅλλεται αὐλῆς·
ὣς μεμαὼς Τρώεσσι μίγη κρατερὸς Διομήδης.
Ἔνθ' ἕλεν Ἀστύνοον καὶ Ὑπείρονα, ποιμένα λαῶν·
τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ,
τὸν δ' ἕτερον ξίφεϊ μεγάλῳ κληῗδα παρ' ὦμον
πλῆξ'· ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν ἠδ' ἀπὸ νώτου.
Τοὺς μὲν ἔασ', ὁ δ' Ἄβαντα μετῴχετο καὶ Πολύειδον,
υἱέας Εὐρυδάμαντος, ὀνειροπόλοιο γέροντος·
τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρους,
ἀλλά σφεας κρατερὸς Διομήδης ἐξενάριξεν.
Βῆ δὲ μετὰ Ξάνθον τε Θόωνά τε, Φαίνοπος υἷε,
ἄμφω τηλυγέτω· ὁ δὲ τείρετο γήραϊ λυγρῷ,
υἱὸν δ' οὐ τέκετ' ἄλλον ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι.
Ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐνάριζε, φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμὸν
ἀμφοτέρω, πατέρι δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ
λεῖπ', ἐπεὶ οὐ ζώοντε μάχης ἐκ νοστήσαντε
δέξατο· χηρωσταὶ δὲ διὰ κτῆσιν δατέοντο.
Ἔνθ' υἷας Πριάμοιο δύω λάβε Δαρδανίδαο,
εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, Ἐχέμμονά τε Χρομίον τε.
Ὡς δὲ λέων ἐν βουσὶ θορὼν ἐξ αὐχένα ἄξῃ
πόρτιος ἠὲ βοὸς, ξύλοχον κάτα βοσκομενάων·
ὣς τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέος υἱὸς
βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα δὲ τεύχε' ἐσύλα·
ἵππους δ' οἷς ἑτάροισι δίδου μετὰ νῆας ἐλαύνειν.
Τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν·
βῆ δ' ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενος, εἴ που ἐφεύροι.
Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε·
στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῖο, ἔπος τέ μιν ἀντίον ηὔδα·

hostili in pugna, nunc rursus mihi fave, Minerva:
da vero me virum interficere, et *eum* intra impetum hastæ
venire,] qui me percussit præveniens, et gloriatur, neque me
dicit] diu amplius visurum splendidum lumen solis.
Sic dixit precans; eum autem exaudivit Pallas Minerva,
membraque fecit levia, pedes et manus desuper:
et prope stans verba alata ad-*eum*-locuta-est:
Confidens jam, Diomedes, contra Trojanos pugna;
nam tibi in pectoribus robur paternum immisi
intrepidum, quale habuit vibrator-scuti eques Tydeus:
caliginem autem tibi ab oculis abstuli, quæ prius inerat,
ut bene dignoscas tum deum, tum etiam hominem.
Itaque nunc, si quis deus tentans *te* huc venerit,
nequaquam tu cum-immortalibus diis contra pugna
aliis: verum si forte Jovis filia Venus
venerit in pugnam, hanc vulnera acuto ære.
Hæc quidem sic locuta discessit, cæsiis-oculis Minerva:
Tydides vero reversus primis-pugnatoribus se-miscuit:
et, antea licet animo promtus *esset* cum-Trojanis pugnare,
at tunc illum ter tantum incessit robur, tanquam leonem,
quem jam pastor in-agro apud lanigeras oves
perstrinxerit quidem caulam transilientem, nec-tamen interfecerit;] hujus quidem vim incitavit, postea vero non *amplius* repellit;] sed *ille* stabula subit, hæ autem (*oves*) desertæ
fugantur;] ac confertæ super alias-aliæ funduntur,
at ille alacer profundo (*circumsepto*) exsilit ovili:
sic alacer Trojanis mixtus-est fortis Diomedes.
Tunc interfecit Astynoum, et Hypironem, pastorem hominum;] hunc quidem super mammam feriens ærata hasta:
alterum vero ense magno in-jugulo ad humerum
percussit: a cervice autem humerum abscidit et a dorso.
Hos quidem reliquit: sed Abantem petebat et Polyïdum,
filios Eurydamantis, somniorum-interpretis senis:
quibus non, proficiscentibus, senex interpretatus-erat somnia,] verum ipsos fortis Diomedes interfectos-spoliavit.
Ivit autem in Xanthumque Thoonemque, Phænopis filios,
ambos provecta-ætate-genitos: hic vero (*pater*) conficiebatur
senecta tristi:] filium non genuerat alium, opibus *heredem* relinquendum.] Tum ille hos interfecit caramque eripuit animam] ambobus, patri autem luctum et curas tristes
reliquit, quoniam non vivos e pugna reversos
excepit; agnati vero hereditatem partiti-sunt.
Tum filios Priami duos corripuit Dardanidæ,
in uno curru stantes, Echemonemque Chromiumque.
Ut vero leo inter boves, irruens, cervicem fregit
juvencæ vel bovis, per fruticetum pascentium:
sic hos ambos de curru Tydei filius
dejecit violenter invitos, posteaque armis spoliavit;
equos vero suis sociis dedit ad naves agendos.
Hunc autem vidit Æneas dissipantem ordines virorum,
et profectus-est ire perque pugnam et per strepitum hastarum,
Pandarum similem-deo quærens, sicubi inveniret.
Invenit Lycaonis filium laudatumque fortemque:
statitque ante ipsum, verbumque *ad* eum coram locutus-est:

Digitized by Google

Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον ἰδὲ πτερόεντες ὀϊστοὶ,
καὶ κλέος; ᾧ οὔτις τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνὴρ,
οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σέος' εὔχεται εἶναι ἀμείνων.
Ἀλλ' ἄγε τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ βέλος, Διὶ χεῖρας ἀνασχὼν,
ὅστις ὅδε κρατέει, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργεν
Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν·
εἰ μή τις θεός ἐστι, κοτεσσάμενος Τρώεσσιν,
ἱρῶν μηνίσας· χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἔπι μῆνις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
Τυδεΐδῃ μιν ἔγωγε δαΐφρονι πάντα ἐΐσκω,
ἀσπίδι γιγνώσκων αὐλώπιδί τε τρυφαλείῃ,
ἵππους τ' εἰςορόων· σάφα δ' οὐκ οἶδ' εἰ θεός ἐστιν.
Εἰ δ' ὅγ' ἀνὴρ, ὅν φημι, δαΐφρων Τυδέος υἱὸς,
οὐχ ὅγ' ἄνευθε θεοῦ τάδε μαίνεται, ἀλλά τις ἄγχι
ἕστηκ' ἀθανάτων, νεφέλῃ εἰλυμένος ὤμους,
ὃς τούτου βέλος ὠκὺ κιχήμενον ἔτραπεν ἄλλῃ.
Ἤδη γάρ οἱ ἐφῆκα βέλος, καί μιν βάλον ὦμον
δεξιὸν, ἀντικρὺ διὰ θώρηκος γυάλοιο·
καί μιν ἔγωγ' ἐφάμην Ἀϊδωνῆϊ προϊάψειν,
ἔμπης δ' οὐκ ἐδάμασσα· θεός νύ τίς ἐστι κοτήεις.
Ἵπποι δ' οὐ παρέασι καὶ ἅρματα, τῶν κ' ἐπιβαίην·
ἀλλά που ἐν μεγάροισι Λυκάονος ἕνδεκα δίφροι
καλοὶ, πρωτοπαγεῖς, νεοτευχέες· ἀμφὶ δὲ πέπλοι
πέπτανται· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι
ἑστᾶσι, κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας.
Ἦ μέν μοι μάλα πολλὰ γέρων αἰχμητὰ Λυκάων
ἐρχομένῳ ἐπέτελλε δόμοις ἔνι ποιητοῖσιν·
ἵπποισίν μ' ἐκέλευε καὶ ἅρμασιν ἐμβεβαῶτα
ἀρχεύειν Τρώεσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην (ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
ἵππων φειδόμενος, μή μοι δευοίατο φορβῆς,
ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι ἄδδην.
Ὣς λίπον, αὐτὰρ πεζὸς ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
τόξοισιν πίσυνος· τὰ δέ μ' οὐκ ἄρ' ἔμελλον ὀνήσειν.
Ἤδη γὰρ δοιοῖσιν ἀριστήεσσιν ἐφῆκα,
Τυδεΐδῃ τε καὶ Ἀτρεΐδῃ· ἐκ δ' ἀμφοτέροιϊν
ἀτρεκὲς αἷμ' ἔσσευα βαλών· ἤγειρα δὲ μᾶλλον.
Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ ἀπὸ πασσάλου ἀγκύλα τόξα
ἤματι τῷ ἑλόμην, ὅτε Ἴλιον εἰς ἐρατεινὴν
ἡγεόμην Τρώεσσι, φέρων χάριν Ἕκτορι δίῳ.
Εἰ δέ κε νοστήσω, καὶ ἐςόψομαι ὀφθαλμοῖσιν
πατρίδ' ἐμὴν ἄλοχόν τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φὼς,
εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην,
χερσὶ διακλάσσας· ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ.
Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας, Τρώων ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
μὴ δ' οὕτως ἀγόρευε· πάρος δ' οὐκ ἔσσεται ἄλλως,
πρίν γ' ἐπὶ νὼ τῷδ' ἀνδρὶ σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
ἀντιβίην ἐλθόντε, σὺν ἔντεσι πειρηθῆναι.
Ἀλλ' ἄγ' ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι,
οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι, πεδίοιο
κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι·
τὼ καὶ νῶϊ πόλινδε σαώσετον, εἴπερ ἂν αὖτε

Pandare, ubi tibi arcus et volucres sagittæ,
et gloria? qua nullus tecum contendit hic quidem vir,
neque quisquam in Lycia te gloriatur esse præstantior.
Sed age huic immitte viro sagittam, Jovi manibus sublatis,
quisquis hic *est qui* vincit, et sane mala multa fecit
Trojanis; quoniam multorumque et fortium genua solvit:
nisi quis deus est, iratus Trojanis,
sacrificiorum-causa succensens: gravis autem dei incumbit
ira.] Huic autem respondit Lycaonis clarus filius:
Ænea, Trojanorum consiliator ære-loricatorum.
Tydidæ eum equidem bellicoso in-omnibus assimilo,
clypeo agnoscens, et alte-cristata galea,
equosque inspiciens: plane vero haud scio, an deus sit.
Quod-si hic vir, quem dico, bellicosus *est* Tydei filius,
non hic sine deo ista furens-facit, sed aliquis prope
constitit immortalium, nebula involutus humeros,
qui ab-isto sagittam velociter involantem avertit alio.
Jam enim ei immisi telum, et ipsum percussi in-humero
dextro, penitus per loricæ cavitatem,
et *me* ipsum ego putavi Plutoni demissurum,
attamen non occidi: deus certe aliquis est succensens.
Equi autem non adsunt et currus, quos conscendam:
sed alicubi in ædibus Lycaonis undecim *sunt* currus
pulcri, modo-compacti, recens-fabricati; circumque vela
expansa-sunt; apudque eorum unumquemque bijuges equi
astant, hordeum album comedentes et arincam.
Atqui mihi valde multa senex bellator Lycaon
proficiscenti mandata-dabat ædibus in *affabre*-factis:
equis me jubebat et curribus vectum
præesse Trojanis in acribus pugnis:
sed ego non parui (profecto *parere* multo satius fuisset),
equis parcens, ne mihi indigerent pabulo,
viris *in urbe* constipatis, soliti pasci largiter.
Sic *eos* reliqui, ac pedes ad Ilium veni,
arcubus fretus: hi tamen mihi non erant profuturi.
Jam enim duobus principibus *sagittam* immisi,
Tydidæque et Atridæ, atque ex ambobus
verum sanguinem elicui *eos* feriens: excitavi autem magis.
Quippe malo fato de paxillo curvos arcus
die illo detraxi, quum Ilium ad amœnum
dux-fui Trojanis, gratificans Hectori divino.
Quod si rediero, et aspexero oculis
patriam meam, uxoremque, et altam magnam domum,
ilico post a me caput abscindat hostis vir,
si non ego hos arcus lucido in igne posuero,
manibus confractos: inutiles enim mihi sunt-comites.
Hunc autem vicissim Æneas, Trojanorum dux, contra allocutus-est:] ne vero sic loquere: prius tamen non erit aliter,
quam nos-ambo in-hunc virum cum equis et curribus
obviam invecti, (cum) armis experti-fuerimus.
Verum age, meos currus conscende, ut videas,
quales *sint* Trojani equi, periti, campi (*per campum*)
rapide valde huc et illuc insequi ac fugere:
qui et nos-duos ad-urbem salvos-perducent, si denuo

Digitized by Google

Ζεὺς ἐπὶ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κῦδος ὀρέξῃ.
Ἀλλ' ἄγε νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα
δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἐπιβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι·
ἠὲ σὺ τόνδε δέδεξο, μελήσουσιν δ' ἐμοὶ ἵπποι.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Αἰνεία, σὺ μὲν αὐτὸς ἔχ' ἡνία καὶ τεὼ ἵππω·
μᾶλλον ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἅρμα
οἴσετον, εἴπερ ἂν αὖτε φεβώμεθα Τυδέος υἱόν.
Μὴ τὼ μὲν δείσαντε ματήσετον, οὐδ' ἐθέλητον
ἐκφερέμεν πολέμοιο, τεὸν φθόγγον ποθέοντε,
νῶϊ δ' ἐπαΐξας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
αὐτώ τε κτείνῃ καὶ ἐλάσσῃ μώνυχας ἵππους.
Ἀλλὰ σύγ' αὐτὸς ἔλαυνε τέ' ἅρματα καὶ τεὼ ἵππω,
τόνδε δ' ἐγὼν ἐπιόντα δεδέξομαι ὀξέϊ δουρί.
Ὣς ἄρα φωνήσαντες, ἐς ἅρματα ποικίλα βάντες,
ἐμμεμαῶτ' ἐπὶ Τυδείδῃ ἔχον ὠκέας ἵππους.
Τοὺς δὲ ἴδε Σθένελος, Καπανήϊος ἀγλαὸς υἱός,
αἶψα δὲ Τυδείδην ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
ἄνδρ' ὁρόω κρατερὼ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι,
ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μέν, τόξων εὖ εἰδὼς,
Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὖτε Λυκάονος εὔχεται εἶναι·
Αἰνείας δ' υἱὸς μὲν ἀμύμονος Ἀγχίσαο
εὔχεται ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ οἵ ἐστ' Ἀφροδίτη.
Ἀλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθ' ἐφ' ἵππων, μηδέ μοι οὕτω
θῦνε διὰ προμάχων, μήπως φίλον ἦτορ ὀλέσσῃς. [δης·
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προςέφη κρατερὸς Διομή-
μήτι φόβονδ' ἀγόρευ', ἐπεὶ οὐδέ σε πεισέμεν οἴω·
οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι
οὐδὲ καταπτώσσειν· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν·
ὀκνείω δ' ἵππων ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ καὶ αὕτως
ἀντίον εἶμ' αὐτῶν· τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη.
Τούτω δ' οὐ πάλιν αὖτις ἀποίσετον ὠκέες ἵπποι
ἄμφω ἀφ' ἡμείων, εἰ γοῦν ἕτερός γε φύγῃσιν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
αἴ κέν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος ὀρέξῃ,
ἀμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ τούςδε μὲν ὠκέας ἵππους
αὐτοῦ ἐρυκακέειν, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας·
Αἰνείαο δ' ἐπαΐξαι μεμνημένος ἵππων,
ἐκ δ' ἐλάσαι Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Τῆς γάρ τοι γενεῆς, ἧς Τρωΐ περ εὐρύοπα Ζεὺς
δῶχ', υἷος ποινὴν Γανυμήδεος· οὕνεκ' ἄριστοι
ἵππων, ὅσσοι ἔασιν ὑπ' ἠῶ τ' ἠέλιόν τε.
Τῆς γενεῆς ἔκλεψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγχίσης,
λάθρῃ Λαομέδοντος ὑποσχὼν θήλεας ἵππους·
τῶν οἱ ἓξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι γενέθλη·
τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτνῃ,
τὼ δὲ δύ' Αἰνείᾳ δῶκεν, μήστωρε φόβοιο·
εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθά κε κλέος ἐσθλόν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
τὼ δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἦλθον, ἐλαύνοντ' ὠκέας ἵππους.
Τὸν πρότερος προςέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Καρτερόθυμε, δαΐφρον, ἀγαυοῦ Τυδέος υἱὲ,
ἦ μάλα σ' οὐ βέλος ὠκὺ δαμάσσατο, πικρὸς ὀϊστός·

Jupiter Tydidæ Diomedi gloriam præbuerit.
Verum age nunc scuticam et habenas splendidas
accipe, ego vero equos (*currum*) conscendam, ut pugnem:
vel tu hunc (*Diomedem*) excipe, curæ-erunt autem mihi equi.
Hunc autem vicissim allocutus-est Lycaonis clarus filius:
Ænea, tu quidem ipse tene habenas et tuos equos;
melius sub auriga consueto curvum currum
ferent, si forte retro fugerimus Tydei filium.
Ne hi, si-expaverint, temere-vagentur, neque velint
efferre prœlio, tuam vocem desiderantes;
in-nos autem irruens magnanimi Tydei filius,
ipsosque interficiat, et abigat solidis-ungulis equos.
Sed tu ipse age tuos currus et tuos equos;
hunc autem ego irruentem excipiam acuta hasta.
Sic igitur locuti, in currus variegatos inscendentes,
impetu-concitati contra Tydiden dirigebant veloces equos.
Hos autem vidit Sthenelus, Capaneius præclarus filius,
confestimque Tydiden verbis alatis allocutus-est:
Tydide Diomedes, meo carissime animo,
duos-viros video fortes contra te paratos pugnare,
vim immensam habentes: alter quidem, arcuum bene sciens,
est Pandarus, filium autem Lycaonis *se* gloriatur esse;
Æneas autem, filium *se* magnanimi Anchisæ
gloriatur natum-esse, materque ipsi est Venus.
Verum age jam recedamus super currus, neu mihi sic
rue per primos-pugnatores, ne-forte dulcem animam perdas.
Hunc autem torve intuens allocutus-est fortis Diomedes:
nequaquam ad-fugam hortare, quoniam non te persuasurum
mihi puto;] non enim mihi (*meo*) in-genere *est* fugitantem pu-
gnare,] neque pavitare: adhuc mihi robur firmum est;
dedignor autem equos (*currum*) conscendere; quin et sic
obviam ibo ipsis: trepidare me non sinit Pallas Minerva.
Hos autem non iterum retro auferent veloces equi
ambos a nobis, si vel alter *forte* effugerit.
Aliud vero tibi dicam, tu autem in animo reconde tuo:
si mihi consultissima Minerva gloriam præbuerit,
ut-ambos interficiam, tu tamen hosce quidem veloces equos
hic detine, ex lorica-currus habenas suspendens;
in-Æneæ vero irrue memor equos,
abigeque a-Trojanis ad bene-ocreatos Achivos.
Ejus etenim stirpis *sunt*, e-qua Troi late-sonans Jupiter
dedit, pro-filio pretium Ganymede, quoniam optimi *sunt*
equorum, quicunque sunt sub auroraque-soleque.
Ex-hac stirpe *eos* furatus-est rex virorum Anchises,
clam Laomedonte, submittens feminas equas;
horum ei sex nati-sunt in ædibus, *illorum* stirps;
quatuor quidem ipse retinens saginavit ad præsepe,
sed duos Æneæ dedit, paratores fugæ:
si hos ceperimus, retulerimus gloriam magnam.
Sic hi quidem talia inter se dicebant:
illi vero cito prope venerunt, incitantes veloces equos.
Hunc prior allocutus-est Lycaonis præclarus filius:
Fortis-animo, bellicose, illustris Tydei fili,
profecto te non telum velox domuit, acerba sagitta;

Digitized by Google

νῦν αὖτ' ἐγχείῃ πειρήσομαι, αἴ κε τύχωμι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλε Τυδείδαο κατ' ἀσπίδα· τῆς δὲ διαπρὸ
αἰχμὴ χαλκείη πταμένη θώρηκι πελάσθη.
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Βέβληαι κενεῶνα διαμπερὲς, οὐδέ σ' ὀΐω
δηρὸν ἔτ' ἀνσχήσεσθαι· ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκας.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Ἤμβροτες οὐδ' ἔτυχες· ἀτὰρ οὐ μὲν σφῶΐ γ' οἴω
πρίν γ' ἀποπαύσεσθαι, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.
Ὣς φάμενος προέηκε· βέλος δ' ἴθυνεν Ἀθήνη
ῥῖνα παρ' ὀφθαλμὸν, λευκοὺς δ' ἐπέρησεν ὀδόντας.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρής,
αἰχμὴ δ' ἐξεσύθη παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα.
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ,
αἰόλα, παμφανόωντα· παρέτρεσσαν δέ οἱ ἵπποι
ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε.
Αἰνείας δ' ἀπόρουσε σὺν ἀσπίδι δουρί τε μακρῷ,
δείσας μήπως οἱ ἐρυσαίατο νεκρὸν Ἀχαιοί.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε, λέων ὡς ἀλκὶ πεποιθώς·
πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
τὸν κτάμεναι μεμαὼς, ὅστις τοῦγ' ἀντίος ἔλθοι,
σμερδαλέα ἰάχων. Ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Τυδείδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
Τῷ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἰσχίον, ἔνθα τε μηρὸς
ἰσχίῳ ἐνστρέφεται· κοτύλην δέ τέ μιν καλέουσιν·
θλάσσε δέ οἱ κοτύλην, πρὸς δ' ἄμφω ῥῆξε τένοντε·
ὦσε δ' ἀπὸ ῥινὸν τρηχὺς λίθος. Αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
ἔστη γνὺξ ἐριπὼν καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ
γαίης· ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψεν.
Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
μήτηρ, ἥ μιν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε βουκολέοντι·
ἀμφὶ δὲ ὃν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχεε λευκώ·
πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμ' ἐκάλυψεν,
ἕρκος ἔμεν βελέων, μήτις Δαναῶν ταχυπώλων
χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἡ μὲν ἑὸν φίλον υἱὸν ὑπεξέφερεν πολέμοιο·
οὐδ' υἱὸς Καπανῆος ἐλήθετο συνθεσιάων
τάων ἃς ἐπέτελλε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Ἀλλ' ὅγε τοὺς μὲν ἑοὺς ἠρύκακε μώνυχας ἵππους
νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας·
Αἰνείαο δ' ἐπαΐξας καλλίτριχας ἵππους
ἐξέλασε Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
δῶκε δὲ Δηϊπύλῳ, ἑτάρῳ φίλῳ, ὃν περὶ πάσης
τῖεν ὁμηλικίης, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν. Αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
ὧν ἵππων ἐπιβὰς ἔλαβ' ἡνία σιγαλόεντα,
αἶψα δὲ Τυδείδην μέθεπε κρατερώνυχας ἵππους
ἐμμεμαώς· ὁ δὲ Κύπριν ἐπῴχετο νηλέϊ χαλκῷ,
γιγνώσκων ὅτ' ἄναλκις ἔην θεὸς, οὐδὲ θεάων
τάων αἵτ' ἀνδρῶν πόλεμον κάτα κοιρανέουσιν,

nunc rursus hasta experiar, si *te* assequi-possim.
Dixit, et vibratam emisit longæ-umbræ hastam,
et feriit Tydiden ad clypeum : per-eum autem penitus
cuspis ærea volans loricæ admota-est.
Super quo altum clamavit Lycaonis præclarus filius :
Vulneratus-es ad-ile penitus, neque te puto
diu amplius toleraturum : mihi autem magnam gloriam dedisti.] Hunc autem non perterritus allocutus-est fortis Diomedes :] aberrasti, nec es-assequutus : at non vos puto
ante cessaturos, quam certe alter *vestrûm* stratus
sanguine satiarit Martem scutum-usque-sustinentem bellatorem.] Sic fatus jaculatus-est, telumque direxit Minerva
in-nasum prope oculum; albos autem trajecit dentes.
Ejusque linguam ultimam abscidit æs rigidum,
cuspis vero exiit ad extremum mentum.
Cecidit autem de curru, sonueruntque arma super ipso,
varia, collucentia; tremefacti vero sunt ei equi
pedibus-celeres; ejusque ibi soluta-est animaque roburque.
Æneas vero *tum* irruit cum clypeo hastaque longa,
veritus ne-qua sibi traherent cadaver Achivi.
Super ipso igitur *propugnans* stetit, ut leo robori confisus :
prætenditque ipsi hastamque et clypeum undique æqualem,
illum interficere paratus, quicunque huic obvius veniret;
Horribiliter vociferans. At saxum prehendit manu
Tydides, magnam (*magni ponderis*) rem, quam non duo viri ferrent,] quales nunc mortales sunt : hic vero facile vibrabat etiam solus.] Eo feriit Æneam ad coxendicem, ubi femur] in-coxa vertitur; acetabulum autem ipsum vocant :
contuditque ipsi acetabulum, et insuper ambos disrupit nervos :] detraxitque cutem asper lapis. Atque ille heros
constitit in-genua lapsus, et sustentabat-se-nixus manu robusta] in-terra; sed oculos nigra nox cooperuit.
Atque jam ibi periisset rex virorum Æneas,
si non cito animadvertisset Jovis filia Venus,
mater, quæ eum sub Anchise perperit boves-pascente;
circum autem suum dilectuum filium fudit lacertos candidos :
anteque ipsum pepli nitidi plicaturam obtendit,
septum ut-esset telorum, ne-quis Danaorum celeribus-equis,
æs in pectora conjiciens, *ei* animam eriperet.
Illa quidem suum dilectum filium subducebat e-prælio :
nec filius Capanei oblitus-est mandatorum
eorum, quæ dederat bellico-clamore strenuus Diomedes :
sed hic suos quidem inhibuit solidis-ungulis equos
seorsum a strepitu, ex lorica-currus habenas suspendens;
Æneæ vero irruens jubis-pulcris-comantes equos
abegit a-Trojanis ad bene-ocreatos Achivos;
deditque Deipylo, socio dilecto, quem supra omnem
honorabat æqualium-cœtum, quod sibi mente congruentia
cogitabat,] naves ad cavas agendos. At ipse heros,
suum currum conscendens sumsit habenas splendidas
statimque post-Tydiden egit validis-ungulis equos,
alacer : is vero Cypriam persequebatur crudeli ære,
gnarus quod imbellis esset dea, neque dearum
earum, quæ in virorum bello imperitant,

Digitized by Google

οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίη οὔτε πτολίπορθος Ἐνυώ.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκίχανε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων,
ἔνθ' ἐπορεξάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς,
ἄκρην οὔτασε χεῖρα μετάλμενος ὀξέϊ δουρὶ
ἀβληχρήν· εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν,
ἀμβροσίου διὰ πέπλου, ὅν οἱ Χάριτες κάμον αὐταὶ,
πρυμνὸν ὕπερ θέναρος. Ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο,
ἰχὼρ, οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν·
οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον.
[Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι καὶ ἀθάνατοι καλέονται.]
Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ἀπὸ ἕο κάββαλεν υἱόν·
καὶ τὸν μὲν μετὰ χερσὶν ἐρύσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
κυανέῃ νεφέλῃ, μήτις Δαναῶν ταχυπώλων
χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕλοιτο.
Τῇ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Εἶκε, Διὸς θύγατερ, πολέμου καὶ δηϊοτῆτος·
ἦ οὐχ ἅλις ὅττι γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις;
εἰ δὲ σύγ' ἐς πόλεμον πωλήσεαι, ἦ τέ σ' ὀΐω
ῥιγήσειν πόλεμόν γε, καὶ εἴ χ' ἑτέρωθι πύθηαι. [νῶς·
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσατο, τείρετο δ' αἰ-
τὴν μὲν ἄρ' Ἶρις ἑλοῦσα ποδήνεμος ἔξαγ' ὁμίλου,
ἀχθομένην ὀδύνῃσι· μελαίνετο δὲ χρόα καλόν.
Εὗρεν ἔπειτα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ θοῦρον Ἄρηα
ἥμενον· ἠέρι δ' ἔγχος ἐκέκλιτο καὶ ταχέ' ἵππω·
ἡ δὲ γνὺξ ἐριποῦσα κασιγνήτοιο φίλοιο
πολλὰ λισσομένη χρυσάμπυκας ᾔτεεν ἵππους·
Φίλε κασίγνητε, κόμισαί τέ με δός τέ μοι ἵππους,
ὄφρ' ἐς Ὄλυμπον ἵκωμαι, ἵν' ἀθανάτων ἕδος ἐστίν.
Λίην ἄχθομαι ἕλκος, ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνὴρ,
Τυδείδης, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο. [πους·
Ὣς φάτο· τῇ δ' ἄρ' Ἄρης δῶκε χρυσάμπυκας ἵπ-
ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινεν, ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ.
Πὰρ δέ οἱ Ἶρις ἔβαινε καὶ ἡνία λάζετο χερσίν·
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον·
ἔνθ' ἵππους ἔστησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
λύσασ' ἐξ ὀχέων· παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ.
Ἡ δ' ἐν γούνασι πῖπτε Διώνης δῖ' Ἀφροδίτη,
μητρὸς ἑῆς· ἡ δ' ἀγκὰς ἐλάζετο θυγατέρα ἥν,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε, φίλον τέκος, Οὐρανιώνων
μαψιδίως, ὡςεί τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη·
οὖτά με Τυδέος υἱὸς, ὑπέρθυμος Διομήδης,
οὕνεκ' ἐγὼ φίλον υἱὸν ὑπεξέφερον πολέμοιο,
Αἰνείαν, ὃς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν.
Οὐ γὰρ ἔτι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνὴ,
ἀλλ' ἤδη Δαναοί γε καὶ ἀθανάτοισι μάχονται.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διώνη, δῖα θεάων·
τέτλαθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ.
Πολλοὶ γὰρ δὴ τλῆμεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἐξ ἀνδρῶν, χαλέπ' ἄλγε' ἐπ' ἀλλήλοισι τιθέντες.
Τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν Ὦτος κρατερός τ' Ἐφιάλ-
παῖδες Ἀλωῆος, δῆσαν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ· [της,

nec Minerva, neque urbium-vastatrix Bellona.
At quum jam assecutus-esset, frequentem per turbam persequens,] tum protensa *hasta* magnanimi Tydei filius
summam vulneravit manum insiliens acuta hasta
imbecillam; statim vero hasta cutem perfodit,
divinum per peplum, quem ei Gratiæ elaborarant ipsæ,
extremam supra volam. Fluebat autem immortalis sanguis deæ,] ichor (*serum*), qualis nempe fluit beatis diis:
non enim panem edunt, neque bibunt nigrum vinum.
[Ideo sine-sanguine sunt, et immortales appellantur.]
Illa vero valde clamans, abs se dejecit filium:
et hunc quidem in manibus eripuit Phœbus Apollo
obscura nebula, ne-quis Danaorum celeribus-equis,
æs in pectora conjiciens, animam *ei* eriperet.
Illam vero altum inclamavit pugna strenuus Diomedes:
Cede, Jovis filia, e-bello et pugna!
an non satis *est*, quod mulieres imbelles decipis?
si vero tu in bello versabere, profecto te puto
reformidaturam *posthac* bellum, etiam si alibi *de eo* audieris
Sic dixit: illa vero mente-turbata abiit, affligebaturque graviter.] Eam inde Iris prehensam pernix eduxit turba,
oppressam doloribus: livebat vero cute pulcra.
Invenit deinde pugnæ ad sinistram impetuosum Martem
sedentem; in-aere autem hasta erat-posita, et veloces equi:
illa vero ad-genua prolapsa fratris cari,
multum supplicans, aureis-phaleris-insignes petebat equos:
Dilecte frater, curamque gere mei, daque mihi equos,
ut ad Olympum perveniam, ubi immortalium sedes est.
Valde doleo vulnere, quo me mortalis vulneravit vir,
Tydides, qui jam et adversus-Jovem patrem pugnaverit.
Sic dixit: ei autem Mars dedit aureis-phaleris equos;
ipsaque in currum conscendit, mœrens suo corde;
juxtaque ipsam Iris ascendit et habenas cepit manibus;
flagellavitque, ut-irent; illi vero non-inviti volabant.
Statim autem deinde pervenerunt ad-deorum sedem, altum Olympum:] ibi equos sistebat pedibus-ventosa velox Iris,
solutos e curru; atque immortale apposuit pabulum.
Illa vero ad genua cecidit Diones, diva Venus,
matris suæ; hæc autem ulnis complectebatur filiam suam,
manuque ipsam demulcebat, verbumque dixit et elocuta-est:
Quisnam tibi talia fecit, dilecta filia, cœlicolarum
temere, ac-si quid flagitii patrasses palam?
Huic autem respondit deinde risum-amans Venus:
vulneravit me Tydei filius, superbus Diomedes,
eo-quod ego dilectum filium subducebam e-prælio,
Æneam, qui mihi omnium longe dilectissimus est.
Non enim amplius Trojanorum et Achivorum pugna gravis est,] sed nunc Danai etiam cum-immortalibus pugnant.
Huic respondit deinde Dione, eximia inter-deas:
perfer, filia mea, et sustine, mœsta licet:
multi enim jam *indigna* pertulimus Olympias domos habentes] ab hominibus, graves dolores nobis-invicem inferentes.
Pertulit quidem Mars, quando ipsum Otus fortisque Ephialtes,] filii Aloei, ligaverunt duris in vinculis:

Digitized by Google

χαλκέῳ δ' ἐν κεράμῳ δέδετο τριςκαίδεκα μῆνας.
Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο Ἄρης ἆτος πολέμοιο,
εἰ μὴ μητρυιὴ, περικαλλὴς Ἠερίβοια,
Ἑρμέᾳ ἐξήγγειλεν· ὁ δ' ἐξέκλεψεν Ἄρηα,
ἤδη τειρόμενον· χαλεπὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα.
Τλῆ δ' Ἥρη, ὅτε μιν κρατερὸς παῖς Ἀμφιτρύωνος
δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν ὀϊστῷ τριγλώχινι
βεβλήκει· τότε καί μιν ἀνήκεστον λάβεν ἄλγος.
Τλῆ δ' Ἀΐδης ἐν τοῖσι πελώριος ὠκὺν ὀϊστὸν,
εὖτέ μιν ωὑτὸς ἀνὴρ, υἱὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
ἐν πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν, ὀδύνῃσιν ἔδωκεν.
Αὐτὰρ ὁ βῆ πρὸς δῶμα Διὸς καὶ μακρὸν Ὄλυμπον,
κῆρ ἀχέων, ὀδύνῃσι πεπαρμένος· αὐτὰρ ὀϊστὸς
ὤμῳ ἔνι στιβαρῷ ἠλήλατο, κῆδε δὲ θυμόν·
τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων,
ἠκέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο.
Σχέτλιος, ὀβριμοεργὸς, ὃς οὐχ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων,
ὃς τόξοισιν ἔκηδε θεοὺς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Σοὶ δ' ἐπὶ τοῦτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα Τυδέος υἱὸς,
ὅττι μάλ' οὐ δηναιὸς, ὃς ἀθανάτοισι μάχηται,
οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν,
ἐλθόντ' ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Τῷ νῦν Τυδείδης, εἰ καὶ μάλα καρτερός ἐστιν,
φραζέσθω, μήτις οἱ ἀμείνων σεῖο μάχηται·
μὴ δὴν Αἰγιάλεια, περίφρων Ἀδρηστίνη,
ἐξ ὕπνου γοόωσα φίλους οἰκῆας ἐγείρῃ,
κουρίδιον ποθέουσα πόσιν, τὸν ἄριστον Ἀχαιῶν,
ἰφθίμη ἄλοχος Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἀπ' ἰχῶ χειρὸς ὀμόργνυ·
ἄλθετο χεὶρ, ὀδύναι δὲ κατηπιόωντο βαρεῖαι.
Αἱ δ' αὖτ' εἰσορόωσαι Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
κερτομίοις ἐπέεσσι Δία Κρονίδην ἐρέθιζον.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, ὅττι κεν εἴπω;
ἦ μάλα δή τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνιεῖσα
Τρωσὶν ἅμ' ἑσπέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησεν,
τῶν τινὰ καῤῥέζουσα Ἀχαιϊάδων εὐπέπλων,
πρὸς χρυσέῃ περόνῃ καταμύξατο χεῖρα ἀραιήν.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
καί ῥα καλεσσάμενος προσέφη χρυσέην Ἀφροδίτην·
Οὔ τοι, τέκνον ἐμὸν, δέδοται πολεμήϊα ἔργα·
ἀλλὰ σύγ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,
ταῦτα δ' Ἄρηϊ θοῷ καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἰνείᾳ δ' ἐπόρουσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
γιγνώσκων ὅ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων·
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' οὐδὲ θεὸν μέγαν ἅζετο, ἵετο δ' αἰεὶ
Αἰνείαν κτεῖναι καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων·
τρὶς δέ οἱ ἐστυφέλιξε φαεινὴν ἀσπίδ' Ἀπόλλων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Φράζεο, Τυδείδη, καὶ χάζεο, μηδὲ θεοῖσιν

æreo autem in carcere vinctus-erat tredecim menses.
Et fortassis ibi periisset Mars insatiabilis belli,
nisi noverca, præpulcra Eribœa,
Mercurio indicasset; hic vero furtim-subduxit Martem,
jam confectum : dura enim ipsum vincula afflixerant.
Pertulit Juno, quando illam fortis filius Amphitryonis
dextram ad mammam sagitta tricuspide
percussit; tunc et ipsam gravissimus invasit dolor.
Pertulit Pluto inter hos ingens velocem sagittam,
quando ipsum idem vir, filius Jovis ægidem-tenentis,
in porta apud inferos vulnerans, doloribus affecit.
Atque is ivit ad domum Jovis et latum Olympum,
corde dolens, doloribus confixus; ac sagitta
humerum in robustum adacta-erat, cruciabatque animum;
hunc autem Pæon, dolores-pellentia remedia inspergens,
sanavit : non enim omnino mortalis natus-erat.
Audax, immania-agens, qui pro-nihilo-duxit nefaria patrare,
qui arcu violabat deos, qui Olympum habitant.
In te autem hunc concitavit dea cæsiis-oculis Minerva :
demens, neque hoc scit in animo Tydei filius,
quod plane non longævus *sit* qui cum-immortalibus pugnarit,
neque omnino ipsum filii ad genua pappa-vocant,
venientem e bello et gravi pugna.
Itaque nunc Tydides, etiamsi valde fortis est,
cogitet, ne-quis cum-ipso fortior te pugnet :
ne diu Ægialea, prudens Adrasti-filia,
ex somno plorans suos domesticos excitet,
matrimonio-junctum desiderans maritum, fortissimum Achivorum,] generosa uxor Diomedis equûm-domitoris.
Dixit, et ambabus ichorem a manu abstergebat :
sanata-est manus, doloresque mitigati-sunt graves.
Tum autem intuentes Minervaque et Juno,
mordacibus verbis Jovem Saturnium lacessebant.
In-his autem sermonem orsa-est dea cæsis-oculis Minerva :
Jupiter pater, num quid mihi succensebis *ob* id quod dixero?] certe vero jam aliquam Venus Achivarum excitans
Trojanos ut-simul sequeretur, quos nunc vehementer diligit,
illarum aliquam demulcens Achivarum pulcris-peplis-indutarum,] ad auream fibulam perstrinxit manum teneram.
Sic dixit : subrisit vero pater hominumque deorumque,
et advocatam allocutus-est auream Venerem :
Non tibi, filia mea, commissa-sunt bellica opera :
sed tu quidem desiderabilia obi munera nuptiarum;
hæc vero (*bellica*) Marti veloci et Minervæ omnia curæ-erunt.] Sic isti quidem talia inter se colloquebantur.
In-Æneam autem irruit pugna strenuus Diomedes,
sciens quod super-eum ipse teneret manus Apollo :
sed hic ne deum quidem magnum reverebatur; cupiebat vero semper] Æneam interficere, et inclytis armis exuere.
Ter quidem dehinc irruit, interficere *eum* cupiens :
ter autem illi percussit (*retudit*) fulgentem clypeum Apollo.
Sed quum jam quartum impetum-faceret, dæmoni par,
minaciter increpitans allocutus-est sagittans Apollo :
Perpende, Tydide, et recede, neque diis

Digitized by Google

ἶσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ οὔποτε φῦλον ὁμοῖον
ἀθανάτων τε θεῶν χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων.
Ὣς φάτο· Τυδεΐδης δ' ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω,
μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Αἰνείαν δ' ἀπάτερθεν ὁμίλου θῆκεν Ἀπόλλων
Περγάμῳ εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηός γ' ἐτέτυκτο·
ἤτοι τὸν Λητώ τε καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
ἐν μεγάλῳ ἀδύτῳ ἀκέοντό τε κύδαινόν τε.
Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τεῦξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
αὐτῷ τ' Αἰνείᾳ ἴκελον καὶ τεύχεσι τοῖον·
ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδώλῳ Τρῶες καὶ δῖοι Ἀχαιοὶ
δῄουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
ἀσπίδας εὐκύκλους λαισήϊά τε πτερόεντα.
Δὴ τότε θοῦρον Ἄρηα προςηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἄρες Ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθὼν,
Τυδεΐδην, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο;
Κύπριδα μὲν πρῶτα σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ·
αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος.
Ὣς εἰπὼν, αὐτὸς μὲν ἐφέζετο Περγάμῳ ἄκρῃ.
Τρῳὰς δὲ στίχας οὖλος Ἄρης ὤτρυνε μετελθὼν,
εἰδόμενος Ἀκάμαντι θοῷ, ἡγήτορι Θρῃκῶν·
υἱάσι δὲ Πριάμοιο Διοτρεφέεσσι κέλευεν·
Ὦ υἱεῖς Πριάμοιο, Διοτρεφέος βασιλῆος,
ἐς τί ἔτι κτείνεσθαι ἐάσετε λαὸν Ἀχαιοῖς;
ἢ εἰςόκεν ἀμφὶ πύλῃσ' εὐποιητῇσι μάχωνται;
κεῖται ἀνὴρ, ὅντ' ἶσον ἐτίομεν Ἕκτορι δίῳ,
Αἰνείας, υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο.
Ἀλλ' ἄγετ' ἐκ φλοίσβοιο σαώσομεν ἐσθλὸν ἑταῖρον.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἔνθ' αὖ Σαρπηδὼν μάλα νείκεσεν Ἕκτορα δῖον·
Ἕκτορ, πῇ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες;
φῆς που ἄτερ λαῶν πόλιν ἑξέμεν ἠδ' ἐπικούρων
οἶος, σὺν γαμβροῖσι κασιγνήτοισί τε σοῖσιν.
Τῶν νῦν οὔτιν' ἐγὼ ἰδέειν δύναμ' οὐδὲ νοῆσαι,
ἀλλὰ καταπτώσσουσι, κύνες ὣς ἀμφὶ λέοντα·
ἡμεῖς δ' αὖ μαχόμεσθ', οἵπερ τ' ἐπίκουροι ἔνειμεν.
Καὶ γὰρ ἐγὼν, ἐπίκουρος ἐὼν, μάλα τηλόθεν ἥκω·
τηλοῦ γὰρ Λυκίη, Ξάνθῳ ἔπι δινήεντι·
ἔνθ' ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπον καὶ νήπιον υἱὸν,
κὰδ δὲ κτήματα πολλὰ, τάτ' ἔλδεται ὅς κ' ἐπιδευής.
Ἀλλὰ καὶ ὣς Λυκίους ὀτρύνω καὶ μέμον' αὐτὸς
ἀνδρὶ μαχήσασθαι· ἀτὰρ οὔτι μοι ἐνθάδε τοῖον,
οἷόν κ' ἠὲ φέροιεν Ἀχαιοὶ ἤ κεν ἄγοιεν·
τύνη δ' ἕστηκας, ἀτὰρ οὐδ' ἄλλοισι κελεύεις
λαοῖσιν μενέμεν καὶ ἀμυνέμεναι ὤρεσσιν.
Μήπως, ὡς ἀψῖσι λίνου ἁλόντε πανάγρου,
ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένησθε·
οἱ δὲ τάχ' ἐκπέρσουσ' εὐναιομένην πόλιν ὑμήν.
Σοὶ δὲ χρὴ τάδε πάντα μέλειν νύκτας τε καὶ ἦμαρ,
ἀρχοὺς λισσομένῳ τηλεκλητῶν ἐπικούρων,
νωλεμέως ἐχέμεν, κρατερὴν δ' ἀποθέσθαι ἐνιπήν.
Ὣς φάτο Σαρπηδών· δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦ-
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε· [θος.

paria velis meditari : quoniam nequaquam genus simile
immortaliumque deorum, humi incedentiumque hominum.
Sic dixit; Tydides autem recessit paullulum retro,
iram evitans e-longinquo-ferientis Apollinis.
Æneam vero seorsum a-turba posuit Apollo,
Pergamo in sacra, ubi ipsi templum exstructum-erat :
atque illum Latonaque et Diana sagittis-gaudens
in magno adyto curabantque honoreque-afficiebant.
At imaginem fabricavit argenteum-arcum-gerens Apollo,
ipsique (*corpori*) Æneæ similem, et armis talem;
circumque imaginem Trojani et divini Achivi
cædebant invicem circa pectora bubulos
clypeos pulcre-orbiculatos, peltasque leves.
Tum vero impetuosum Martem allocutus-est Phœbus Apollo:
Mars, Mars, hominum-pernicies, inquinate-cæde, murorum-eversor,] nonne jam istum virum prælio eduxeris persecutus,] Tydiden, qui jamjam vel cum-Jove patre pugnarit?
Venerem quidem primum cominus vulneravit manu ad carpum :] atque inde in-ipsum me irruit, dæmoni par.
Sic locutus, ipse quidem resedit in-Pergamo summa;
Trojanorum vero ordines perniciosus Mars concitavit obeundo,] assimilatus Acamanti veloci, ductori Thracum :
filios autem Priami Jovis-alumnos hortabatur :
O filii Priami, Jovis-alumni regis,
quousque tandem interfici sinetis populum ab-Achivis?
an donec circa portas bene-structas pugnent?
jacet vir, quem æqualiter honorabamus Hectori divino,
Æneas, filius magnanimi Anchisæ.
Verum agite, ex tumultu eripiamus strenuum socium.
Sic locutus excitavit robur et animum uniuscujusque.
Tum autem Sarpedon valde objurgavit Hectorem divinum :
Hector, quo jam tibi robur abiit, quod prius habebas?
dixisti quondam sine copiis *te* urbem obtenturum et auxiliis,
solum, cum affinibus fratribusque tuis.
Horum nunc nullum ego videre possum, neque animadvertere;] sed trepidant, canes tanquam circa leonem :
nos autem pugnamus, qui quidem socii adsumus.
Etenim ego, auxiliator qui-sum, admodum e-longinquo venio :
procul enim *est* Lycia, Xanthum ad vorticosum;
ubi uxoremque dilectam reliqui et infantem filium,
et possessiones multas, quas cupit quicunque indigens *est*.
Attamen etiam sic Lycios adhortor, et promtus-sum ipse
cum-viro *isto* pugnare : tametsi nihil mihi hic tale,
quale vel auferant Achivi, vel abducant :
tu vero stas, ac ne ceteras quidem hortaris
copias sustinere *hostem*, et opem-ferre uxoribus.
Cave ne-forte tanquam laqueis lini capti omnia-trahentis
viris infestis captura et præda fiatis;
illi vero cito exscindent bene-habitatam urbem vestram.
Te vero oportet hæc omnia curare noctesque et dies,
ducibus supplicantem e-longinquo-vocatorum sociorum,
ut-perseveranter sustineant, asperamque evitent increpationem.] Sic dixit Sarpedon; momordit autem præcordia Hectori sermo.] Statim vero de curru cum armis desiliit humum,

Digitized by Google

πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντη,
ὀτρύνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες οὐδ' ἐφόβηθεν.
Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωὰς,
ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ
κρίνῃ, ἐπειγομένων ἀνέμων, καρπόν τε καὶ ἄχνας·
αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμιαί· ὡς τότ' Ἀχαιοὶ
λευκοὶ ὕπερθε γένοντο κονισάλῳ, ὅν ῥα δι' αὐτῶν
οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον ἐπέπληγον πόδες ἵππων,
ἂψ ἐπιμισγομένων· ὑπὸ δ' ἔστρεφον ἡνιοχῆες·
οἱ δὲ μένος χειρῶν ἰθὺς φέρον. Ἀμφὶ δὲ νύκτα
θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ, Τρώεσσιν ἀρήγων,
πάντοσ' ἐποιχόμενος· τοῦ δ' ἐκραίαινεν ἐφετμὰς
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅς μιν ἀνώγει
Τρωσὶν θυμὸν ἐγεῖραι, ἐπεὶ ἴδε Παλλάδ' Ἀθήνην
οἰχομένην· ἡ γάρ ῥα πέλεν Δαναοῖσιν ἀρηγών.
Αὐτὸς δ' Αἰνείαν μάλα πίονος ἐξ ἀδύτοιο
ἧκε, καὶ ἐν στήθεσσι μένος βάλε ποιμένι λαῶν.
Αἰνείας δ' ἑτάροισι μεθίστατο· τοὶ δ' ἐχάρησαν,
ὡς εἶδον ζωόν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
καὶ μένος ἐσθλὸν ἔχοντα· μετάλλησάν γε μὲν οὔτι.
Οὐ γὰρ ἔα πόνος ἄλλος, ὃν Ἀργυρότοξος ἔγειρεν
Ἄρης τε βροτολοιγὸς Ἔρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα.
Τοὺς δ' Αἴαντε δύω καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Διομήδης
ὤτρυνον Δαναοὺς πολεμιζέμεν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
οὔτε βίας Τρώων ὑπεδείδισαν οὔτε ἰωκάς·
ἀλλ' ἔμενον, νεφέλῃσιν ἐοικότες, ἅςτε Κρονίων
νηνεμίης ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν
ἀτρέμας, ὄφρ' εὕδῃσι μένος Βορέαο καὶ ἄλλων
ζαχρηῶν ἀνέμων, οἵτε νέφεα σκιόεντα
πνοιῇσιν λιγυρῇσι διασκιδνᾶσιν ἀέντες·
ὡς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον οὐδ' ἐφέβοντο.
Ἀτρείδης δ' ἀν' ὅμιλον ἐφοίτα πολλὰ κελεύων·
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἔστε καὶ ἄλκιμον ἦτορ ἕλεσθε,
ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι ἠὲ πέφανται·
φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται οὔτε τις ἀλκή.
Ἦ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ θοῶς· βάλε δὲ πρόμον ἄνδρα,
Αἰνείω ἕταρον μεγαθύμου, Δηϊκόωντα
Περγασίδην, ὃν Τρῶες ὁμῶς Πριάμοιο τέκεσσιν
τῖον, ἐπεὶ θοὸς ἔσκε μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι.
Τόν ῥα κατ' ἀσπίδα δουρὶ βάλε κρείων Ἀγαμέμνων·
ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἴσατο χαλκός·
νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσεν·
δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Δαναῶν ἕλεν ἄνδρας ἀρίστους,
υἷε Διοκλῆος, Κρήθωνά τε Ὀρσίλοχόν τε·
τῶν ῥα πατὴρ μὲν ἔναιεν ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Φηρῇ,
ἀφνειὸς βιότοιο· γένος δ' ἦν ἐκ ποταμοῖο
Ἀλφειοῦ, ὅστ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης.
Ὃς τέκετ' Ὀρσίλοχον, πολέεσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα·
Ὀρσίλοχος δ' ἄρ' ἔτικτε Διοκλῆα μεγάθυμον·
ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην,

vibransque acutas hastas, per exercitum ibat undique,
adhortans ad-pugnandum, excitavitque pugnam gravem.
Illi vero conversi-sunt *a fuga,* et adversi steterunt Achivis;
Argivi autem sustinebant conferti, nec repulsi-sunt.
Sicut vero ventus paleas fert sacras per areas,
viris ventilantibus, quando flava Ceres
secernit, urgentibus ventis, fructumque et paleas:
et subalbicant palearum-receptacula: sic tunc Achivi
albi superne facti-sunt pulvere, quem inter ipsos
cœlum ad æreum excutiebant pedes equorum,
conversa-acie confligentium: flexerant autem *equos* aurigæ:
ipsi vero robur manuum recta tulerunt. Circùm autem caliginem] impetuosus Mars offudit pugnæ, Trojanis opem-ferens,
undique *aciem* obiens: et effecta dabat mandata
Phœbi Apollinis aureum-ensem-gestantis, qui ipsum jusserat
Trojanis animum excitare, postquam vidit Palladem Minervam] abeuntem; hæc enim erat Danais auxiliatrix.

Ipse autem Æneam valde pingui ex adyto
dimisit, et in pectora robur injecit pastori virorum.
Æneas inde inter-socios constitit: hi vero gavisi-sunt,
ut viderunt vivumque et incolumem advenientem,
et robur integrum habentem; percontati tamen sunt nihil:
non enim sinebat labor alius, quem argenteum-arcum-gerens
excitabat,] Marsque hominum-pernicies, Discordiaque insatiabiliter furens.] Verum Ajaces duo et Ulysses et Diomedes
concitabant Danaos ad-pugnandum: ii vero etiam ipsi (*per se*)
nec vires Trojanorum timebant nec clamores;
sed exspectabant *eorum impetum,* nubibus similes, quas Saturnius] tranquillitatis-tempore sistit in summis montibus,
quiete, quando dormit vis Boreæ et aliorum
vehementer-ingruentium ventorum, qui nubes opacas
flatibus stridulis dissipant flantes:
sic Danai Trojanos exspectabant firmiter, nec fugiebant.
Atrides autem per turbam vadebat, multa mandans:

O amici, viri estote, et fortem animum sumite,
aliusque-alium verecundamini per acres pugnas:
verecundantium autem virorum plures *sunt* salvi, quam occidunt;] fugientium vero nec gloria oritur, nec ullum præsidium.

Dixit, et jaculatus-est hasta alacriter: percussitque principem virum,] Æneæ socium magnanimi, Deicoontem
Pergasiden, quem Trojani æqualiter Priami filiis
honorabant, quoniam alacer erat inter primos pugnare.
Hunc igitur in scutum hasta percussit rex Agamemnō;
illud vero non hastam inhibuit, penitus autem transiit ferrum,
imumque in ventrem per balteum trajecit:
fragoremque edidit cadens, sonueruntque arma super ipso.

Inde autem Aeneas Danaorum interfecit viros fortissimos,
filios Dioclis, Crethonemque Orsilochumque:
horum pater quidem habitabat bene-ædificata in Phera,
dives victus (*opum*); genus autem ipsi erat a fluvio
Alpheo, qui late fluit Pyliorum per terram.
Qui genuit Orsilochum, multis viris regem:
Orsilochus autem genuit Dioclem magnanimum:
ex Diocle vero gemini filii nati-sunt,

Digitized by Google

Κρήθων Ὀρσίλοχός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Τὼ μὲν ἄρ' ἡβήσαντε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἅμ' Ἀργείοισιν ἑπέσθην,
τιμὴν Ἀτρείδῃς, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
ἀρνυμένω· τὼ δ' αὖθι τέλος θανάτοιο κάλυψεν.
Οἵω τώγε λέοντε δύω ὄρεος κορυφῇσιν
ἐτραφέτην ὑπὸ μητρὶ βαθείης τάρφεσιν ὕλης·
τὼ μὲν ἄρ' ἁρπάζοντε βόας καὶ ἴφια μῆλα,
σταθμοὺς ἀνθρώπων κεραΐζετον, ὄφρα καὶ αὐτὼ
ἀνδρῶν ἐν παλάμῃσι κατέκταθεν ὀξέϊ χαλκῷ·
τοίω τὼ χείρεσσιν ὑπ' Αἰνείαο δαμέντε
καππεσέτην, ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψηλῇσιν.
Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησεν Ἀρηΐφιλος Μενέλαος·
βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
σείων ἐγχείην· τοῦ δ' ὤτρυνεν μένος Ἄρης,
τὰ φρονέων, ἵνα χερσὶν ὑπ' Αἰνείαο δαμείη.
Τὸν δ' ἴδεν Ἀντίλοχος, μεγαθύμου Νέστορος υἱός·
βῆ δὲ διὰ προμάχων· περὶ γὰρ δίε ποιμένι λαῶν,
μήτι πάθῃ, μέγα δέ σφας ἀποσφήλειε πόνοιο.
Τὼ μὲν δὴ χεῖράς τε καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα
ἀντίον ἀλλήλων ἐχέτην, μεμαῶτε μάχεσθαι·
Ἀντίλοχος δὲ μάλ' ἄγχι παρίστατο ποιμένι λαῶν.
Αἰνείας δ' οὐ μεῖνε, θοός περ ἐὼν πολεμιστής,
ὡς εἶδεν δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν νεκροὺς ἔρυσαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν,
τὼ μὲν ἄρα δειλὼ βαλέτην ἐν χερσὶν ἑταίρων·
αὐτὼ δὲ στρεφθέντε μετὰ πρώτοισι μαχέσθην.
Ἔνθα Πυλαιμένεα ἑλέτην ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
ἀρχὸν Παφλαγόνων μεγαθύμων, ἀσπιστάων.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος
ἑσταότ' ἔγχεϊ νύξε, κατὰ κληΐδα τυχήσας.
Ἀντίλοχος δὲ Μύδωνα βάλ', ἡνίοχον θεράποντα,
ἐσθλὸν Ἀτυμνιάδην (ὁ δ' ὑπέστρεφε μώνυχας ἵππους),
χερμαδίῳ ἀγκῶνα τυχὼν μέσον· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
ἡνία λεύκ' ἐλέφαντι χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν.
Ἀντίλοχος δ' ἄρ' ἐπαΐξας ξίφει ἤλασε κόρσην·
αὐτὰρ ὅγ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου
κύμβαχος ἐν κονίῃσιν, ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὤμους·
δηθὰ μάλ' ἑστήκει (τύχε γάρ ῥ' ἀμάθοιο βαθείης),
ὄφρ' ἵππω πλήξαντε χαμαὶ βάλον ἐν κονίῃσιν. [χαιῶν.
Τοὺς δ' ἵμασ' Ἀντίλοχος, μετὰ δὲ στρατὸν ἤλασ' Ἀ-
Τοὺς δ' Ἕκτωρ ἐνόησε κατὰ στίχας, ὦρτο δ' ἐπ'
κεκληγώς· ἅμα δὲ Τρώων εἵποντο φάλαγγες [αὐτοὺς
καρτεραί· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ πότνι' Ἐνυώ·
ἡ μὲν ἔχουσα Κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτος,
Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα·
φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν πρόσθ' Ἕκτορος, ἄλλοτ' ὄπισθεν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀπάλαμνος, ἰὼν πολέος πεδίοιο,
στήῃ ἐπ' ὠκυρόῳ ποταμῷ ἅλαδε προρέοντι,
ἀφρῷ μορμύροντα ἰδών, ἀνά τ' ἔδραμ' ὀπίσσω·
ὣς τότε Τυδείδης ἀνεχάζετο, εἶπέ τε λαῷ·
Ὦ φίλοι, οἷον δὴ θαυμάζομεν Ἕκτορα δῖον
αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.

Crethon Orsilochusque, pugnæ bene scientes omnis.
Atque hi puberes-facti nigris in navibus
Ilium ad bonis-equis-fœcundum una Argivos secuti-sunt,
honorem Atridis, Agamemnoni et Menelao,
expetentes : eos vero ibi terminus mortis obtexit.
Hi, quales leones duo montis in-verticibus
nutriti-sunt sub matre, profundæ *in* densis-recessibus silvæ :
qui quidem rapientes boves et pingues oves
stabula hominum vastant, donec et ipsi
virorum (in) manibus interfecti-sunt acuto ære :
tales hi manibus sub Æneæ domiti
deciderunt, abietibus similes proceris.
Horum vero prostratorum misertus-est Marti-carus Menelaus :] ivitque per primos-pugnatores, armatus corusco ære,
quassans hastam : ejus autem excitabat robur Mars,
hæc cogitans, ut manibus sub Æneæ domaretur.
Hunc vero vidit Antilochus, magnanimi Nestoris filius;
ivitque per primos-pugnatores : valde enim timebat pastori virorum,] ne-quid pateretur, multumque ipsos frustaretur laboris.] Illi quidem jam manusque et hastas acutas
contra se-invicem tenebant, parati pugnare :
Antilochus autem valde prope astitit pastori virorum.
Æneas vero non sustinuit, acer licet esset bellator,
ut vidit duos viros alterum-juxta alterum stantes.
Illique postquam mortuos traxerant ad populum Achivorum,
eos quidem miseros posuerunt in manibus sociorum,
ipsi vero conversi, inter primos pugnabant.
Tunc Pylæmenem interfecerunt æqualem Marti,
ducem Paphlagonum magnanimorum, clypeatorum.
Hunc quidem Atrides hasta-inclytus Menelaus,
stantem hasta percussit, ad jugulum assecutus.
Antilochus vero Mydonem feriit, aurigantem famulum,
fortem Atymniaden (ille autem avertebat solidis-ungulis equos)], saxo cubitum assecutus medium : atque e manibus
fræna candida ebore humi ceciderunt in pulvere.
Antilochus autem irruens ense percussit tempus;
atque is anhelans affabre-facto excidit curru
præceps in pulverem, in sinciputque et humeros.
Diu admodum *fixus* stetit (inciderat enim arenæ profundæ),
donec equi percussum humi dejecerunt in pulverem :
illos vero loris-agitabat Antilochus, et ad exercitum egit Achivorum.] Hos autem Hector vidit inter ordines, irruitque in ipsos] vociferans : unaque Trojanorum sequebantur phalanges] fortes; dux-erat autem ipsis Mars, et veneranda Bellona :
hæc quidem, ferens tumultum immanem pugnæ :
Mars vero in manibus ingentem hastam quassabat :
itabatque modo quidem ante Hectorem, modo pone.
Hunc autem conspicatus cohorruit pugna strenuus Diomedes.] Ut vero quum vir rerum-imperitus, emensus multum campi,] constiterit ad rapidum fluvium in-mare profluentem,
spuma frementem conspicatus, recurrit retrorsum :
sic tunc Tydides recessit, dixitque populo :
O amici, quam *nos* scilicet admiramur Hectorem divinum
hastaque fortem esse et audacem bellatorem!

Digitized by Google

Τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἷς γε θεῶν, ὃς λοιγὸν ἀμύνει·
καὶ νῦν οἱ πάρα κεῖνος Ἄρης, βροτῷ ἀνδρὶ ἐοικώς.
Ἀλλὰ πρὸς Τρῶας τετραμμένοι αἰὲν ὀπίσσω
εἴκετε, μηδὲ θεοῖς μενεαινέμεν ἶφι μάχεσθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Τρῶες δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθον αὐτῶν.
Ἔνθ' Ἕκτωρ δύο φῶτε κατέκτανεν, εἰδότε χάρμης,
εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντε, Μενέσθην Ἀγχίαλόν τε.
Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰών, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν Ἄμφιον, Σελάγου υἱόν, ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῷ
ναῖε πολυκτήμων, πολυλήϊος· ἀλλά ἑ Μοῖρα
ἦγ' ἐπικουρήσοντα μετὰ Πρίαμόν τε καὶ υἷας.
Τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλεν Τελαμώνιος Αἴας,
νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ πάγη δολιχόσκιον ἔγχος·
δούπησεν δὲ πεσών. Ὁ δ' ἐπέδραμε φαίδιμος Αἴας,
τεύχεα συλήσων· Τρῶες δ' ἐπὶ δούρατ' ἔχευαν
ὀξέα, παμφανόωντα· σάκος δ' ἀνεδέξατο πολλά.
Αὐτὰρ ὁ λὰξ προςβὰς ἐκ νεκροῦ χάλκεον ἔγχος
ἐσπάσατ'· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
ὤμοιϊν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσιν.
Δεῖσε δ' ὅγ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων,
οἳ πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ ἐφέστασαν ἔγχε' ἔχοντες,
οἵ ἑ, μέγαν περ ἐόντα καὶ ἴφθιμον καὶ ἀγαυόν,
ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Τληπόλεμον δ' Ἡρακλείδην, ἠΰν τε μέγαν τε,
ὦρσεν ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι Μοῖρα κραταιή.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
υἱός θ' υἱωνός τε Διὸς νεφεληγερέταο,
τὸν καὶ Τληπόλεμος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Σαρπῆδον, Λυκίων βουληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη
πτώσσειν ἐνθάδ' ἐόντι μάχης ἀδαήμονι φωτί;
ψευδόμενοι δέ σέ φασι Διὸς γόνον αἰγιόχοιο
εἶναι· ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδεύεαι ἀνδρῶν,
οἳ Διὸς ἐξεγένοντο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων.
Ἀλλ' οἷόν τινά φασι βίην Ἡρακληείην
εἶναι, ἐμὸν πατέρα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα·
ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν ἕνεχ' ἵππων Λαομέδοντος,
ἓξ οἴῃς σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν,
Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυιάς.
Σοὶ δὲ κακὸς μὲν θυμός, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
οὐδέ τί σε Τρώεσσιν ὀΐομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι,
ἐλθόντ' ἐκ Λυκίης, οὐδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι,
ἀλλ' ὑπ' ἐμοὶ δμηθέντα πύλας Ἀΐδαο περήσειν.
Τὸν δ' αὖ Σαρπηδὼν, Λυκίων ἀγός, ἀντίον ηὔδα·
Τληπόλεμ', ἤτοι κεῖνος ἀπώλεσεν Ἴλιον ἱρήν,
ἀνέρος ἀφραδίῃσιν ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,
ὅς ῥά μιν εὖ ἔρξαντα κακῷ ἠνίπαπε μύθῳ,
οὐδ' ἀπέδωχ' ἵππους, ὧν εἵνεκα τηλόθεν ἦλθεν.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ Κῆρα μέλαιναν
ἐξ ἐμέθεν τεύξεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα
εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ὣς φάτο Σαρπηδών· ὁ δ' ἀνέσχετο μείλινον ἔγχος
Τληπόλεμος, καὶ τῶν μὲν ἁμαρτῇ δούρατα μακρὰ

Huic vero semper astat unus deorum, qui mortem arceat:
et nunc ei astat ille Mars, mortali viro similis.
Sed, ad Trojanos conversi semper, retro
cedite, neu cum diis nituntor fortiter pugnare.
Sic dixit: Trojani vero admodum prope venerunt ipsos.
Tunc Hector duos viros interfecit, scientes pugnæ,
in uno curru stantes, Menesthen Anchialumque.
Horum vero prostratorum misertus-est magnus Telamonius Ajax:] stetitque, admodum prope accedens, et jaculatus-est hasta fulgenti,] ac percussit Amphium, Selagi filium, qui in Pæso] habitabat prædives, locuples: sed eum fatum
duxit auxiliaturum ad Priamumque et filios.
Hunc in balteum percussit Telamonius Ajax,
imoque in ventre defixa-est longæ-umbræ hasta;
fragorem autem edidit cadens. Sed accurrit splendidus Ajax,
arma spoliaturus; Trojani vero in *eum* hastas conjecere
acutas, splendentes; scutumque *ejus* excepit multas.
At ille pedis-planta insistens e cadavere æream hastam
evulsit: non tamen etiam alia potuit arma pulcra
ab-humeris auferre; premebatur enim telis.
Timuit autem hic circuitionem potentem Trojanorum fortium,
qui multique et strenui instabant hastas tenentes,
qui ipsum, magnus licet esset, et fortis et præclarus,
propulsarunt a se: ille vero recedens vi-repulsus-est.
Sic hi quidem laborabant per fortem pugnam.
Tlepolemum vero Heracliden, fortemque magnumque,
incitavit in parem-deo Sarpedonem fatum violentum.
Hi autem quum jam prope essent in se-invicem vadentes,
filiusque neposque Jovis nubes-cogentis,
hunc Tlepolemus prior verbis allocutus-est:
' Sarpedon, Lyciorum princeps, quæ tibi necessitas *est*
trepidare hic versanti pugnæ imperito viro?
mentientes vero te dicunt Jovis sobolem ægidem-tenentis
esse; quum longe illis inferior-sis viris,
qui Jove prognati-sunt temporibus priscorum hominum.
At qualem virum ajunt vim Herculeam (*Herculem*)
fuisse, meum patrem audentissimum, spiritu-leonis!
qui quondam huc profectus equorum causa Laomedontis,
sex solis cum navibus et viris paucioribus,
Ilii devastavit urbem, desolavitque vias.
Tibi vero ignavus animus, intereuntque copiæ;
nec quicquam te Trojanis credo auxilium fore,
profectum ex Lycia, ne si quidem perquam fortis sis,
sed sub me interfectum ad-portas Orci descensurum.
Hunc autem Sarpedon, Lyciorum dux, contra allocutus est:
Tlepoleme, sane ille evertit Ilium sacrum,
viri per-vecordiam nobilis Laomedontis,
qui ipsum, bene quum-egisset, malo increpuit sermone,
nec dedit equos, quorum gratia e-longinquo venerat.
Tibi autem ego hic edico cædem et mortem atram
a me futuram, meaque *te* sub hasta domitum
gloriam mihi daturum, animam vero Plutoni insignibus-equis.
Sic dixit Sarpedon; at sustulit fraxineam hastam
Tlepolemus: et horum quidem eodem-tempore hastæ longæ

Digitized by Google

ἐκ χειρῶν ἤϊξαν· ὁ μὲν βάλεν αὐχένα μέσσον
Σαρπηδὼν, αἰχμὴ δὲ διαμπερὲς ἦλθ' ἀλεγεινή·
τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν.
Τληπόλεμος δ' ἄρα μηρὸν ἀριστερὸν ἔγχεϊ μακρῷ
βεβλήκειν· αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώωσα,
ὀστέῳ ἐγχριμφθεῖσα, πατὴρ δ' ἔτι λοιγὸν ἄμυνεν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
ἐξέφερον πολέμοιο· βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρὸν
ἑλκόμενον· τὸ μὲν οὔτις ἐπεφράσατ' οὐδ' ἐνόησεν,
μηροῦ ἐξερύσαι δόρυ μείλινον, ὄφρ' ἐπιβαίη,
σπευδόντων· τοῖον γὰρ ἔχον πόνον ἀμφιέποντες.
Τληπόλεμον δ' ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἐξέφερον πολέμοιο· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς,
τλήμονα θυμὸν ἔχων· μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ·
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ἢ προτέρω Διὸς υἱὸν ἐριγδούποιο διώκοι,
ἢ ὅγε τῶν πλεόνων Λυκίων ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μόρσιμον ἦεν,
ἴφθιμον Διὸς υἱὸν ἀποκτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ·
τῷ ῥα κατὰ πληθὺν Λυκίων τράπε θυμὸν Ἀθήνη.
Ἔνθ' ὅγε Κοίρανον εἷλεν, Ἀλάστορά τε Χρομίον τε,
Ἄλκανδρόν θ' Ἅλιόν τε, Νοήμονά τε Πρύτανίν τε·
καί νύ κ' ἔτι πλέονας Λυκίων κτάνε δῖος Ὀδυσσεὺς,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
δεῖμα φέρων Δαναοῖσι· χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι
Σαρπηδὼν, Διὸς υἱὸς, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
Πριαμίδη, μὴ δή με ἕλωρ Δαναοῖσιν ἐάσῃς
κεῖσθαι, ἀλλ' ἐπάμυνον· ἔπειτά με καὶ λίποι αἰὼν
ἐν πόλει ὑμετέρῃ· ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε
νοστήσας οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
ἀλλὰ παρήϊξεν, λελιημένος, ὄφρα τάχιστα
ὤσαιτ' Ἀργείους, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
εἷσαν ὑπ' αἰγιόχοιο Διὸς περικαλλέϊ φηγῷ·
ἐκ δ' ἄρα οἱ μηροῦ δόρυ μείλινον ὦσε θύραζε
ἴφθιμος Πελάγων, ὅς οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος.
Τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς·
αὖτις δ' ἀμπνύνθη, περὶ δὲ πνοιὴ Βορέαο
ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπ' Ἄρηϊ καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
οὔτε ποτὲ προτρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν
οὔτε ποτ' ἀντεφέροντο μάχῃ, ἀλλ' αἰὲν ὀπίσσω
χάζονθ', ὡς ἐπύθοντο μετὰ Τρώεσσιν Ἄρηα.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν
Ἕκτωρ τε, Πριάμοιο πάϊς, καὶ χάλκεος Ἄρης;
Ἀντίθεον Τεύθραντ', ἐπὶ δὲ πλήξιππον Ὀρέστην,
Τρῆχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτώλιον, Οἰνόμαόν τε,
Οἰνοπίδην θ' Ἕλενον, καὶ Ὀρέσβιον αἰολομίτρην,
ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, μέγα πλούτοιο μεμηλὼς,
λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισίδι· πὰρ δέ οἱ ἄλλοι
ναῖον Βοιωτοὶ, μάλα πίονα δῆμον ἔχοντες.

αἰών

e manibus evolarunt; atque *huic* percussit cervicem mediam
Sarpedon, cuspisque penitus transiit acerba;
ipsique oculos caliginosa nox operuit.
Tlepolemus autem femur sinistrum *Sarpedonis* hasta longa
percusserat; cuspisque pertransiit rapido-impetu,
ossi inflicta; pater vero (*Jupiter*) adhuc mortem avertit.
Tum quidem parem-deo Sarpedonem divini socii
efferebant prælio; gravabat autem eum hasta longa
quæ-trahebatur *una*; quam quidem nemo adverterat nec
cogitarat] femore extrahere, hastam fraxineam, ut *currum*
inscenderet,] festinantium; tantum enim habebant laborem
circa-*eum*-occupati.] Tlepolemum autem ex-altera-parte
bene-ocreati Achivi] efferebant prælio; vidit vero divinus
Ulysses,] fortem animum habens; fervebatque ei carum cor:
cogitabat autem deinde in mente et in animo,
utrum ulterius Jovis filium late-sonantis insequeretur,
an ipse plurium Lyciorum animam eriperet.
Non utique Ulyssi magnanimo in-fatis erat,
generosum Jovis filium interficere acuto ære:
quare ad multitudinem Lyciorum vertit *ejus* animum Minerva.
Tunc ille Cœranum interfecit, Alastoremque, Chromiumque,
Alcandrumque, Haliumque, Noemonemque, Prytaninque:
et quidem adhuc plures Lyciorum interfecisset divinus Ulysses,] nisi subito vidisset magnus galeam-motans Hector.
Ivit autem per primos-pugnatores, armatus corusco ære,
terrorem inferens Danais; gavisus-est autem eo accedente
Sarpedon, Jovis filius, sermonemque miserabilem dixit:
Priamide, ne vero me prædam Danais sinas
jacere, sed auxiliare; deinde me etiam deserat vita
in urbe vestra; quandoquidem non jam eram ego,
reversus domum, dilectam in patriam terram,
oblectaturus uxoremque dilectam et infantem filium.
Sic dixit; huic autem nil respondit galeam-motans Hector,
sed prætervolavit, ardens-cupidine, ut citissime
repelleret Argivos, multorumque vitam eriperet.
Igitur similem-deo Sarpedonem divini socii
collocarunt sub ægidem-tenentis Jovis præpulcra fago:
ex ejus autem femore hastam fraxineam extraxit foras
strenuus Pelagon, qui ei dilectus erat socius.
Hunc autem deseruit anima, inque oculos effusa-est caligo:
rursus tamen spiritum-recepit, circùmque flatus Boreæ
refocillat, aspirans, ægre spirantem animam.
Argivi vero sub Marte et Hectore ære-armato
nec unquam profugiebant nigras ad naves,
nec unquam contra-ferebantur in-pugnam; sed semper retro
cedebant, postquam audierant cum Trojanis Martem *esse*.
Tum quem primum, quemque ultimum interfecit
Hectorque, Priami filius, et æreus Mars?
Similem-deo Teuthrantem, insuperque equûm-agitatorem
Oresten,] Trechumque hastatum, Ætolum, Œnomaumque,
Œnopidenque Helenum, et Oresbium varia-mitra,
qui in Hyla habitabat, valde divitiis intentus,
lacui confinis Cephissidi; juxtaque ipsum alii
habitabant Bœoti, valde opulentum populum habentes.

Digitized by Google

Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη,
ἦ ῥ' ἅλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάῳ,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,
εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο·
Ἥβη δ' ἀμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα,
χάλκεα, ὀκτάκνημα, σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς.
Τῶν ἤτοι χρυσέη ἴτυς ἄφθιτος, αὐτὰρ ὕπερθεν
χάλκε' ἐπίσσωτρα, προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι·
πλῆμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ περίδρομοι ἀμφοτέρωθεν·
δίφρος δὲ χρυσέοισι καὶ ἀργυρέοισιν ἱμᾶσιν
ἐντέταται· δοιαὶ δὲ περίδρομοι ἄντυγές εἰσιν.
Τοῦ δ' ἐξ ἀργύρεος ῥυμὸς πέλεν· αὐτὰρ ἐπ' ἄκρῳ
δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγὸν, ἐν δὲ λέπαδνα
κάλ' ἔβαλε, χρύσει'· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν Ἥρη
ἵππους ὠκύποδας, μεμαυῖ' ἔριδος καὶ ἀϋτῆς.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει,
ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν·
ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
δεινὴν, ἣν πέρι μὲν πάντη φόβος ἐστεφάνωται·
ἐν δ' Ἔρις, ἐν δ' Ἀλκὴ, ἐν δὲ κρυόεσσα Ἰωκή·
ἐν δέ τε Γοργείη κεφαλὴ, δεινοῖο πελώρου,
δεινή τε σμερδνή τε, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον,
χρυσείην, ἑκατὸν πολίων πρυλέεσσ' ἀραρυῖαν.
Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσετο· λάζετο δ' ἔγχος
βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσίντε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους·
αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ὧραι,
τῇς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς Οὔλυμπός τε,
ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος ἠδ' ἐπιθεῖναι.
Τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους·
εὗρον δὲ Κρονίωνα θεῶν ἄτερ ἥμενον ἄλλων,
ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
Ἔνθ' ἵππους στήσασα θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ζῆν' ὕπατον Κρονίδην ἐξείρετο καὶ προσέειπεν·
Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ Ἄρει τάδε καρτερὰ ἔργα,
ὁσσάτιόν τε καὶ οἷον ἀπώλεσε λαὸν Ἀχαιῶν
μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον; ἐμοὶ δ' ἄχος· οἱ δὲ ἕκηλοι
τέρπονται Κύπρις τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
ἄφρονα τοῦτον ἀνέντες, ὃς οὔτινα οἶδε θέμιστα.
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, αἴ κεν Ἄρηα
λυγρῶς πεπληγυῖα μάχης ἐξ ἀποδίωμαι; [Ζεύς·
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα

Hos autem ut animadvertit dea candidis-ulnis Juno
Argivos interimentes in acri pugna,
ilico Minervam verbis alatis allocuta-est:
Dii-boni, ægidem-tenentis Jovis filia, indomita,
profecto vanum hoc verbum promisimus Menelao,
Ilio exciso bene-munito *eum* rediturum,
si sic furere sinemus perniciosum Martem.
Sed age jam et nos cogitemus de-strenuo præsidio.
Sic dixit; nec non-obsecuta-est dea cæsiis-oculis Minerva.
Illa accedens aureis-phaleris-ornatos instruebat equos,
Juno, veneranda dea, filia magni Saturni;
Hebe autem utrinque curribus cito apposuitc urvos orbes *rotarum*,] æreos, octo-radiis, ferreo axi circum*ponens*.
Quorum utique aurea curvatura incorrupta, ac desuper
ærei canthi, bene-juncti, mirabile visu:
modioli autem ex-argento erant rotundi utrinque:
sella vero aureis et argenteis funibus
intenta-erat: duæ autem circumiebant loricæ-currus.
Ex hac porro argenteus temo eminebat, *cujus* ad extremum
ligavit aureum pulcrum jugum, et lora-jugalia
pulcra immisit, aurea: sub jugum vero duxit Juno
equos celeres-pedibus, cupida contentionis et prælii.
Ceterum Minerva, filia Jovis ægidem-tenentis,
peplum quidem *laxatum* defluere-sivit pulcrum, patris super pavimento,] varium, quem ipsa fecerat et elaboraverat manibus;] ipsa autem, loricam induta Jovis nubes-cogentis,
armis ad bellum armabatur lacrimosum.
Circum autem humeros posuit ægidem fimbriatam,
horribilem, cui quidem undique timor circumdatus-erat:
in *ea erat* Contentio, et Fortitudo, et horrenda Insectatio:
in *ea* et gorgonium caput, diri monstri,
dirumque terribileque, Jovis portentum ægidem-tenentis.
Capiti vero cono-circumdatam galeam imposuit quatuor-conos-habentem,] auream, centum urbium peditibus aptam.
Inque currum fulgidum pedibus conscendit, sumsitque hastam] gravem, magnam, validam, qua domat ordines virorum
heroum, quibuscunque irascitur præpotenti-patre-nata.
Juno autem scutica velociter urgebat inde equos,
sponte autem portæ crepuerunt cœli, quas tenebant Horæ,
quibus commissum-est magnum cœlum Olympusque,
ut-et removeant densam nubem et obdant.
Hac igitur per illas stimulo-parentes dirigebant equos:
invenerunt autem Saturnium, a-diis seorsum sedentem aliis,
summo in-vertice multa-cacumina-habentis Olympi.
Ibi equos sistens dea candidis-ulnis Juno
Jovem supremum Saturnium interrogavit et allocuta-est:
Jupiter pater, annon succenses Marti *ob* hæc atrocia facta
quantasque et quales perdiderit copias Achivorum
temere, verum non secundum fas? mihi vero dolor; at quieti
delectantur Venusque et argenteo-arcu Apollo,
dementem hunc quum-excitarint, qui nulla novit jura.
Jupiter pater, numquid mihi irasceris, si Martem
graviter percussum pugna exegerim?
Hanc autem respondens allocutus-est nubes-cogens Jupiter;

Digitized by Google

ἄγρει μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην,
ἥ ἑ μάλιστ' εἴωθε κακῇς ὀδύνῃσι πελάζειν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
μάστιξεν δ' ἵππους· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην
μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Ὅσσον δ' ἠεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν,
ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
τόσσον ἐπιθρώσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Τροίην ἷξον, ποταμώ τε ῥέοντε,
ἧχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ Σκάμανδρος,
ἔνθ' ἵππους ἔστησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
λύσασ' ἐξ ὀχέων· περὶ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευεν·
τοῖσιν δ' ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθαι.
Αἱ δὲ βάτην, τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι,
ἀνδράσιν Ἀργείοισιν ἀλεξέμεναι μεμαυῖαι.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
ἕστασαν, ἀμφὶ βίην Διομήδεος ἱπποδάμοιο
εἰλόμενοι, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
ἢ συσὶ κάπροισιν, τῶντε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
ἔνθα στᾶσ' ἤϋσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Στέντορι εἰσαμένη μεγαλήτορι, χαλκεοφώνῳ,
ὃς τόσον αὐδήσασχ' ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα·
Αἰδώς, Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί,
ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον πωλέσκετο δῖος Ἀχιλλεύς,
οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων
οἴχνεσκον· κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος·
νῦν δὲ ἑκὰς πόλιος κοίλης ἐπὶ νηυσὶ μάχονται.
Ὣς εἰποῦσ' ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Τυδείδῃ δ' ἐπόρουσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
εὗρε δὲ τόνγε ἄνακτα παρ' ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
ἕλκος ἀναψύχοντα, τό μιν βάλε Πάνδαρος
Ἱδρὼς γάρ μιν ἔτειρεν ὑπὸ πλατέος τελαμῶνος
ἀσπίδος εὐκύκλου· τῷ τείρετο, κάμνε δὲ χεῖρα·
ἂν δ' ἴσχων τελαμῶνα κελαινεφὲς αἷμ' ἀπομόργνυ.
Ἱππείου δὲ θεὰ ζυγοῦ ἥψατο φώνησέν τε·
Ἦ ὀλίγον οἷ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς.
Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής.
Καί ῥ' ὅτε πέρ μιν ἐγὼ πολεμίζειν οὐκ εἴασκον,
οὐδ' ἐκπαιφάσσειν, ὅτε τ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν
ἄγγελος ἐς Θήβας, πολέας μετὰ Καδμείωνας·
δαίνυσθαί μιν ἄνωγον ἐνὶ μεγάροισιν ἕκηλον·
αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἔχων ὃν καρτερὸν, ὡς τοπάρος περ,
κούρους Καδμείων προκαλίζετο, πάντα δ' ἐνίκα.
[ῥηϊδίως· τοίη οἱ ἐγὼν ἐπιτάῤῥοθος ἦα.]
Σοὶ δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἵσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
καί σε προφρονέως κέλομαι Τρώεσσι μάχεσθαι.
Ἀλλά σευ ἢ κάματος πολυάϊξ γυῖα δέδυκεν,
ἤ νύ σέ που δέος ἴσχει ἀκήριον· οὐ σύγ' ἔπειτα
Τυδέος ἔκγονός ἐσσι δαΐφρονος Οἰνείδαο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομή-[δης·
γιγνώσκω σε, θεὰ, θύγατερ Διὸς αἰγιόχοιο·
τῷ τοι προφρονέως ἐρέω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
Οὔτε τί με δέος ἴσχει ἀκήριον οὔτε τις ὄκνος·
ἀλλ' ἔτι σῶν μέμνημαι ἐφετμέων, ἃς ἐπέτειλας.

agedum, adversus-ipsum incita Minervam prædatricem,
quæ ipsum maxime solita-est gravibus doloribus injicere.
Sic dixit; nec non-obsecuta-est dea candidis-ulnis Juno:
sed scutica-verberavit equos: hi autem non inviti volabant
per-medium terræque et cœli stellati.
Quantum vero aeris-pellucidi-spatium vir videt oculis,
sedens in specula, prospectans in purpureum pontum:
tantum saltu-conficiunt deorum altisoni equi.
At quando jam Trojam pervenerunt, ad-fluviosque labentes,
qua fluenta Simois commiscent et Scamander:
ibi equos stitit dea candidis-ulnis Juno,
solutos a-curru; circumque caliginem multam fudit:
illis vero ambrosiam Simois summisit depascendam.
Hæ autem iverunt, pavidis columbis incessu similes,
viris Argivis auxiliari properantes.
Sed quando jam venerant, ubi plurimi et fortissimi
stabant, circum vim Diomedis equûm-domitoris
conferti, leonibus similes cruda-vorantibus,
vel suibus apris, quorum robur non imbecille;
ibi stans clamavit dea candidis-ulnis Juno,
Stentori assimilata magnanimo, æream-vocem-habenti,
qui tantum vociferabatur, quantum alii quinquaginta:
Proh pudor, Argivi, turpia probra, forma *tantum* admi-
rabiles:] quamdiu quidem in prælium itabat divinus Achilles,
numquam Trojani ante portas Dardanias
progrediebantur; illius enim timebant validam hastam:
nunc vero procul ab-urbe cavas apud naves pugnant.
Sic fata, excitavit robur et animum uniuscujusque.
Tydidæ autem supervenit dea cæsiis-oculis Minerva;
reperitque hunc regem apud equos et currus
vulnus refrigerantem, quod ei inflixerat Pandarus sagitta:
sudor enim ipsum affligebat sub lato loro
clypei pulcre-orbiculati; quo affligebatur, laborabatque ma-
nu:] et elevans lorum, nigrum sanguinem abstergebat.
Equinum autem dea jugum attigit, dixitque:
Profecto parum sibi filium similem genuit Tydeus!
Tydeus utique parvus quidem erat corpore, sed pugnator.
Ac quando ipsum ego pugnare non sinebam,
nec furenter-irruere, quando quidem venit seorsum ab-Achi-
vis] legatus ad Thebas, plures inter Cadmeos,
convivari ipsum jussi in ædibus quietum:
sed is animum retinens suum fortem, sicuti prius,
juvenes Cadmeorum provocabat, in-omnibus autem vincebat.
[facile: talis illi ego adjutrix eram.]
Tibi vero quidem ego assistoque, et *te* tueor,
et te promto-animo jubeo cum-Trojanis pugnare:
sed tibi vel defatigatio ex-multo-labore membra subiit,
vel te certe aliquo-modo timor tenet exanimis. Non sane tu
posthac] Tydei soboles es (*reputaberis*), bellicosi Œnidæ.
Hanc autem respondens allocutus-est fortis Diomedes:
agnosco te, dea, filia Jovis ægidem-tenentis:
ideo tibi lubenter dicam verbum, nec celabo.
Nec aliquis me timor tenet exanimis, nec ulla ignavia;
sed adhuc tuorum recordor jussorum, quæ injunxisti.

Digitized by Google

Οὔ μ' εἴας μακάρεσσι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
ἔλθησ' ἐς πόλεμον, τήνγ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Τοὔνεκα νῦν αὐτός τ' ἀναχάζομαι ἠδὲ καὶ ἄλλους
Ἀργείους ἐκέλευσα ἀλήμεναι ἐνθάδε πάντας·
γιγνώσκω γὰρ Ἄρηα μάχην ἀνὰ κοιρανέοντα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
μήτε σύγ' Ἄρηα τόγε δείδιθι μήτε τιν' ἄλλον
ἀθανάτων· τοίη τοι ἐγὼν ἐπιτάῤῥοθός εἰμι.
Ἀλλ' ἄγ' ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους·
τύψον δὲ σχεδίην μηδ' ἅζεο θοῦρον Ἄρηα
τοῦτον μαινόμενον, τυκτὸν κακὸν, ἀλλοπρόσαλλον·
ὃς πρώην μὲν ἐμοί τε καὶ Ἥρῃ στεῦτ' ἀγορεύων
Τρωσὶ μαχήσεσθαι, ἀτὰρ Ἀργείοισιν ἀρήξειν·
νῦν δὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλεῖ, τῶν δὲ λέλασται.
Ὣς φαμένη Σθένελον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
χειρὶ πάλιν ἐρύσασ'· ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ἀπόρουσεν.
Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε παραὶ Διομήδεα δῖον
ἐμμεμαυῖα θεά· μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων
βριθοσύνῃ· δεινὴν γὰρ ἄγεν θεὸν ἄνδρα τ' ἄριστον.
Λάζετο δὲ μάστιγα καὶ ἡνία Παλλὰς Ἀθήνη·
αὐτίκ' ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους.
Ἤτοι ὁ μὲν Περίφαντα πελώριον ἐξενάριζεν,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστον, Ὀχησίου ἀγλαὸν υἱόν·
τὸν μὲν Ἄρης ἐνάριζε μιαιφόνος· αὐτὰρ Ἀθήνη
δῦν' Ἄϊδος κυνέην, μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἄρης.
Ὡς δὲ ἴδε βροτολοιγὸς Ἄρης Διομήδεα δῖον,
ἤτοι ὁ μὲν Περίφαντα πελώριον αὐτόθ' ἔασεν
κεῖσθαι, ὅθι πρῶτον κτείνων ἐξαίνυτο θυμόν·
αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰθὺς Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
πρόσθεν Ἄρης ὠρέξαθ' ὑπὲρ ζυγὸν ἡνία θ' ἵππων,
ἔγχεϊ χαλκείῳ, μεμαὼς ἀπὸ θυμὸν ἑλέσθαι·
καὶ τόγε χειρὶ λαβοῦσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὦσεν ὑπ' ἐκ δίφροιο ἐτώσιον ἀϊχθῆναι.
Δεύτερος αὖθ' ὡρμᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
ἔγχεϊ χαλκείῳ· ἐπέρεισε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
νείατον ἐς κενεῶνα, ὅθι ζωννύσκετο μίτρην·
τῇ ῥά μιν οὖτα τυχὼν, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψεν·
ἐκ δὲ δόρυ σπάσεν αὖτις. Ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης,
ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι
ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος.
Τοὺς δ' ἄρ' ὑπὸ τρόμος εἷλεν Ἀχαιούς τε Τρῶάς τε,
δείσαντας· τόσον ἔβραχ' Ἄρης ἆτος πολέμοιο.
Οἵη δ' ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀὴρ,
καύματος ἐξ ἀνέμοιο δυσαέος ὀρνυμένοιο·
τοῖος Τυδείδῃ Διομήδεϊ χάλκεος Ἄρης
φαίνεθ', ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον·
πὰρ δὲ Διὶ Κρονίωνι καθέζετο, θυμὸν ἀχεύων,
δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἷμα, καταῤῥέον ἐξ ὠτειλῆς,
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ ὁρῶν τάδε καρτερὰ ἔργα;

Non me sinebas cum-beatis diis ex-adverso pugnare
ceteris : sed si Jovis filia Venus
veniret in prælium, hancce-vulnerare acuto ære.
Quare nunc et ipse recedo, atque etiam ceteros
Argivos jussi congregari hic omnes :
agnosco enim Martem prœlium imperatorie-obeuntem.
Huic autem respondit deinde dea cæsiis-oculis Minerva :
Tydide Diomedes, meo carissime animo,
neu tu Martem propter-hoc time, neu quenquam alium
immortalium : talis tibi ego adjutrix sum.
Verum age, in Martem primum dirige solidis-ungulis equos,
ferique *eum* cominus, neu reverere impetuosum Martem
hunc insanientem, *præter naturam* adscitum malum, inconstantem;] qui nuper mihique et Junoni affirmavit dicens,
in-Trojanos *se* pugnaturum, atque Argivis auxiliaturum;
nunc vero cum Trojanis versatur, horumque est-oblitus.
Sic locuta, Sthenelum quidem de curru pepulit humi,
manu retrorsum trahens; ille autem alacriter desiluit.
Ipsa vero in currum ascendit juxta Diomedem divinum
valde-ruens dea : vehementer autem gemuit faginus axis
sub-pondere; gravem enim vehebat deam, virumque fortissimum.]Corripuit autem scuticam et habenas Pallas Minerva :
statim in Martem primum dirigebat solidis-ungulis equos.
Ille quidem Periphantem ingentem occidebat,
Ætolorum longe fortissimum, Ochesii præclarum filium.
Hunc Mars occidebat cæde-inquinatus; sed Minerva
induit Orci galeam, ne ipsam videret validus Mars.
Postquam vero vidit hominum-pernicies Mars Diomedem
divinum], is quidem Periphantem ingentem illic sivit
jacere, ubi primum interficiens abstulerat animam;
atque ivit recta-in Diomedem equûm-domitorem.
Hi vero quum jam prope essent, alter-in alterum vadentes,
prius Mars protendit super jugum habenasque equorum
hasta ærea, cupiens *illi* animam eripere :
atque hanc manu prehensam dea cæsiis-oculis Minerva
depulit a curru, ut-incassum præterfugeret.
Secundus tum impetum-fecit pugna strenuus Diomedes
hasta ærea : infixit autem connixa Pallas Minerva
imum in ile, ubi cingebatur cinctu :
ibi ipsum vulneravit assecutus cutemque pulcram dirupit,
et hastam extraxit rursus. Tum vero vociferatus-est æreus
Mars,] quantum novies-mille clamarent vel decies-mille
viri in bello, certamen committentes Martis.
Inde tremor subiens-occupavit Achivosque Trojanosque
territos : adeo vociferatus-est Mars insatiabilis belli.
Qualis autem ex nubibus nigra apparet caligo,
ab æstu venti graviter-spirantis qui-excitatur :
talis Tydidæ Diomedi æreus Mars
apparebat, una-cum nubibus iens in cœlum latum.
Statim vero venit deorum in-sedem, excelsum Olympum :
juxtaque Jovem Saturnium consedit, animo mœrens,
ostenditque immortalem sanguinem defluentem ex vulnere,
et lamentans verba alata ad-*eum*-locutus-est :
Jupiter pater, non indignaris videns hæc violenta facinora?

Digitized by Google

αἰεί τοι ῥίγιστα θεοὶ τετληότες εἰμὲν
ἀλλήλων ἰότητι, χάριν ἄνδρεσσι φέροντες·
σοὶ πάντες μαχόμεσθα· σὺ γὰρ τέκες ἄφρονα κούρην,
οὐλομένην, ᾗτ' αἰὲν ἀήσυλα ἔργα μέμηλεν·
ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
σοί τ' ἐπιπείθονται καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος·
ταύτην δ' οὔτ' ἔπεϊ προτιβάλλεαι οὔτε τι ἔργῳ,
ἀλλ' ἀνιεῖς, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναο παῖδ' ἀΐδηλον·
ἣ νῦν Τυδέος υἱὸν, ὑπέρθυμον Διομήδεα,
μαργαίνειν ἀνέηκεν ἐπ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ·
αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος·
ἀλλά μ' ὑπήνεικαν ταχέες πόδες· ἦ τέ κε δηρὸν
αὐτοῦ πήματ' ἔπασχον ἐν αἰνῇσιν νεκάδεσσιν,
ἤ κε ζὼς ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῇσιν. [Ζεύς·
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη νεφεληγερέτα
μήτι μοι, ἀλλοπρόσαλλε, παρεζόμενος μινύριζε·
ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε·
μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀάσχετον, οὐκ ἐπιεικτὸν,
Ἥρης· τὴν μὲν ἐγὼ σπουδῇ δάμνημ' ἐπέεσσιν.
Τῷ σ' οἴω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίῃσιν.
Ἀλλ' οὐ μάν σ' ἔτι δηρὸν ἀνέξομαι ἄλγε' ἔχοντα·
ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἐσσὶ, ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ.
Εἰ δέ τευ ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένευ ὧδ' ἀΐδηλος,
καί κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος Οὐρανιώνων.
Ὣς φάτο, καὶ Παιήον' ἀνώγει ἰήσασθαι.
Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων
ἠκέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο.
Ὡς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν,
ὑγρὸν ἐόν· μάλα δ' ὦκα περιστρέφεται κυκόωντι·
ὣς ἄρα καρπαλίμως ἰήσατο θοῦρον Ἄρηα.
Τὸν δ' Ἥβη λοῦσεν, χαρίεντα δὲ εἵματα ἕσσεν·
πὰρ δὲ Διὶ Κρονίωνι καθέζετο, κύδεϊ γαίων.
Αἱ δ' αὖτις πρὸς δῶμα Διὸς μεγάλοιο νέοντο,
Ἥρη τ' Ἀργείη καὶ Ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη,
παύσασαι βροτολοιγὸν Ἄρη' ἀνδροκτασιάων.

semper sane acerbissima dii passi sumus
mutuo alius-in-alium consilio, gratiam hominibus deferentes:
tibi omnes irati-sumus : tu enim genuisti dementem filiam
perniciosam, cui semper iniqua facta curæ-sunt :
alii etenim omnes, quotquot dii sunt in Olympo,
tibique obediunt, et subjecti-sumus unusquisque :
hanc vero nec verbo incessis, nec quoquam facto,
sed incitas *etiam*, quum ipse genueris filiam pestiferam :
quæ nunc Tydei filium, insolentem Diomedem,
ut-fureret exstimulavit in immortales deos.
Venerem quidem primum cominus vulneravit manu ad carpum,] ac postea in-me ipsum irruit, dæmoni par;
at me subduxerunt veloces pedes; profecto *alioqui* diu
ibi dolores passus-essem inter horrendas cadaverum-strages,
aut, vivus, viribus-fractus essem æris ictibus.
Eum autem torve intuitus allocutus-est nubes-cogens Jupiter :] nequid mihi, omnium-partium-vir, assidens quiritaris:
invisissimus vero mihi es deorum, qui Olympum tenent.
Semper enim tibi contentioque grata, bellaque, pugnæque;
matris tibi ingenium est intolerandum, nescium cedere,
Junonis : quam quidem ego ægre reprimo verbis.
Idcirco te puto illius hæc pati consiliis.
Attamen non te amplius diu patiar dolores sustinere :
ex me enim genere (*genitus*) es, mihique te peperit mater.
Si vero aliquo ex alio deorum natus-esses ita improbus,
sane jam pridem fuisses inferior Urani-filiis (*Titanibus*).
Sic dixit, et Pæonem *ei* jussit mederi.
Huic autem Pæon dolorem-pellentia medicamina inspergens,
sanavit; nequaquam enim mortalis ortus-erat.
Sicut autem quando fici-succus lac album agitatus in-coagulum-cogit,] liquidum quod-erat; valdeque velociter circumagitur a-miscente :] sic *ille* celeriter sanavit impetuosum Martem.] Hunc autem Hebe lavit, elegantesque vestes induit :
juxtaque Jovem Saturnium consedit, gloria exsultans.
Hæ vero rursus ad domum Jovis magni redierunt,
Junoque Argiva, et Alalcomeneis Minerva,
quum-repressissent hominum-perniciem Martem a-virorum-cædibus.

ΙΛΙΑΔΟΣ Ζ.

Ἕκτορος καὶ Ἀνδρομάχης ὁμιλία.

Τρώων δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή·
πολλὰ δ' ἄρ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἴθυσε μάχη πεδίοιο,
ἀλλήλων ἰθυνομένων χαλκήρεα δοῦρα,
μεσσηγὺς Σιμόεντος ἰδὲ Ξάνθοιο ῥοάων.
Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος, ἕρκος Ἀχαιῶν,
Τρώων ῥῆξε φάλαγγα, φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκεν,
ἄνδρα βαλὼν, ὃς ἄριστος ἐνὶ Θρῄκεσσι τέτυκτο,
υἱὸν Ἐϋσσώρου, Ἀκάμαντ' ἠΰν τε μέγαν τε·
τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης,
ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω

ILIADIS VI.

Hectoris et Andromachæ colloquium.

Trojanorum inde destituta-est et Achivorum acies gravis :
sæpe autem huc et illuc ruerat pugna per-campum,
viris in-se-invicem dirigentibus æratas hastas,
inter Simœntis et Xanthi fluenta.
Ajax autem primus Telamonius, murus Achivorum,
Trojanorum rupit phalangem, lucemque sociis attulit,
virum percutiens, qui fortissimus inter Thraces erat,
filium Eüssori, Acamantem strenuumque magnumque.
Hunc percussit primus in-galeæ cono setis-equinis-densæ,
inque fronte fixit *hastam;* penetravitque intra os

Digitized by Google

αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Ἄξυλον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
Τευθρανίδην, ὃς ἔναιεν ἐϋκτιμένῃ ἐν Ἀρίσβῃ,
ἀφνειὸς βιότοιο, φίλος δ' ἦν ἀνθρώποισιν·
πάντας γὰρ φιλέεσκεν, ὁδῷ ἔπι οἰκία ναίων.
Ἀλλά οἱ οὔτις τῶνγε τότ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
πρόσθεν ὑπαντιάσας· ἀλλ' ἄμφω θυμὸν ἀπηύρα,
αὐτὸν καὶ θεράποντα Καλήσιον, ὅς ῥα τόθ' ἵππων
ἔσκεν ὑφηνίοχος· τὼ δ' ἄμφω γαῖαν ἐδύτην.
Δρῆσον δ' Εὐρύαλος καὶ Ὀφέλτιον ἐξενάριξεν·
βῆ δὲ μετ' Αἴσηπον καὶ Πήδασον, οὕς ποτε Νύμφη
νηῒς Ἀβαρβαρέη τέκ' ἀμύμονι Βουκολίωνι.
Βουκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,
πρεσβύτατος γενεῇ, σκότιον δέ ἑ γείνατο μήτηρ·
ποιμαίνων δ' ἐπ' ὄεσσι μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
ἡ δ' ὑποκυσαμένη διδυμάονε γείνατο παῖδε·
καὶ μὲν τῶν ὑπέλυσε μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
Μηκιστηϊάδης καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
Ἀστύαλον δ' ἄρ' ἔπεφνε μενεπτόλεμος Πολυποίτης·
Πιδύτην δ' Ὀδυσεὺς Περκώσιον ἐξενάριξεν
ἔγχεϊ χαλκείῳ· Τεῦκρος δ' Ἀρετάονα δῖον.
Ἀντίλοχος δ' Ἄβληρον ἐνήρατο δουρὶ φαεινῷ
Νεστορίδης· Ἔλατον δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ναῖε δὲ, Σατνιόεντος ἐϋῤῥείταο παρ' ὄχθας,
Πήδασον αἰπεινήν. Φύλακον δ' ἕλε Λήϊτος ἥρως
φεύγοντ'· Εὐρύπυλος δὲ Μελάνθιον ἐξενάριξεν.
Ἄδρηστον δ' ἄρ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
ζωὸν ἕλ'· ἵππω γάρ οἱ ἀτυζομένω πεδίοιο,
ὄζῳ ἔνι βλαφθέντε μυρικίνῳ, ἀγκύλον ἅρμα
ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ, αὐτὼ μὲν ἐβήτην
πρὸς πόλιν, ᾗπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο·
αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη
πρηνὴς ἐν κονίῃσιν ἐπὶ στόμα· πὰρ δέ οἱ ἔστη
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος.
Ἄδρηστος δ' ἄρ' ἔπειτα λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων·
Ζώγρει, Ἀτρέος υἱὲ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα.
Πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται,
χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος·
τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
εἴ κεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν.
Καὶ δή μιν τάχ' ἔμελλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
δώσειν ᾧ θεράποντι καταξέμεν· ἀλλ' Ἀγαμέμνων
ἀντίος ἦλθε θέων, καὶ ὁμοκλήσας ἔπος ηὔδα·
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε, τίη δὲ σὺ κήδεαι αὔτως
ἀνδρῶν; ἦ τοι ἄριστα πεποίηται κατὰ οἶκον
πρὸς Τρώων· τῶν μήτις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
χεῖράς θ' ἡμετέρας· μηδ' ὅντινα γαστέρι μήτηρ
κοῦρον ἐόντα φέροι, μηδ' ὃς φύγοι· ἀλλ' ἅμα πάντες
Ἰλίου ἐξαπολοίατ' ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι.
Ὣς εἰπὼν ἔτρεψεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως,
αἴσιμα παρειπών. Ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν ὤσατο χειρὶ
ἥρω' Ἄδρηστον· τὸν δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
οὖτα κατὰ λαπάρην· ὁ δ' ἀνετράπετ'· Ἀτρείδης δὲ

cuspis ærea : ei vero tenebræ oculos cooperuerunt.
Axylum porro interfecit pugna strenuus Diomedes,
Teuthraniden, qui habitabat bene-structa in Arisba,
dives victus (*opum*), dilectusque erat hominibus :
omnes enim excipiebat-benigne, ad viam *sitas* ædes habitans.
Sed ab-eo nullus horum tun rcuit tristem interitum,
ante subveniens : sed ambos anima privavit *Diomedes*,
ipsum et famulum Calesium, qui tunc equorum
erat auriga : hique ambo terram subierunt.
Dresum autem Euryalus et Opheltium interfecit;
ivitque in Æsepum et Pedasum, quos quondam nympha
Naias Abarbarea peperit eximio Bucolioni;
Bucolion autem erat filius nobilis Laomedontis,
maximus natu, clandestinum vero ipsum peperit mater :
pastor autem, ad oves *cum ea* coiit amore et cubili :
hæc vero gravida-facta gemellos peperit filios :
et horum quidem solvit robur et splendida membra
Mecistiades *Euryalus*, et ab humeris arma detraxit.
Astyalum inde occidit bellicosus Polypœtes;
Pydilen vero Ulysses Percosium interfecit
hasta ærea; Teucerque Aretaonem divinum.
Antilochus autem Ablerum interemit hasta splendenti
Nestorides; Elatum vero rex virorum Agamemno :
incolebat autem, Satnioentis pulcre-fluentis ad ripas,
Pedasum altam. Phylacum autem occidit Leitus heros
fugientem; Eurypylus vero Melanthium interfecit.
Adrastum vero deinde pugna strenuus Menelaus
vivum cepit : equi enim ei pavore-attoniti *fugientes* per-campum,] ramo impediti myricino, curvo curru
fracto ad primum temonem (*ubi e curru exit*), ipsi quidem
iverunt] ad urbem, quo ceteri pavore-attoniti fugiebant;
ipse autem *Adrastus* de curru juxta rotam devolutus-est
pronus in pulvere in os : prope autem ipsum stetit
Atrides Menelaus, tenens longæ-umbræ hastam.
Adrastus vero deinde complexus, supplex-orabat, genua :
Vivum-cape, Atrei fili, tuque dignum accipe liberationis-pretium.] Multæ autem in divitis patris *domo* res-pretiosæ
repositæ-sunt,] æsque, aurumque, elaboratumque ferrum :
e-quibus tibi largietur pater infinitum redemtionis-pretium
si me vivum *esse* audiverit ad naves Achivorum.
Sic dixit : huic autem animum in pectoribus concitabat.
Ac sane ipsum statim erat veloces ad naves Achivorum
daturus suo famulo deducendum : verum Agamemno
obvius venit currens, et minaciter-clamans verba dixit :
O mollis, o Menelae, cur-nam vero tu curam-agis ita
hominum *servandorum*? profecto tibi præclare res-gesta-est
domi] per Trojanos : quorum nemo effugiat grave exitium,
manusque nostras : ne-*is*-quidem quem in-sinu mater
infantem gestet, ne hic-quidem effugiat : sed simul omnes
ex-Ilio funditus-pereant, inhumati et prorsus-sine-vestigio.
Sic locutus mutavit fratris mentem heros,
decentia admonens. Ille vero a se depulit manu
heroem Adrastum; eumque rex Agamemno
vulneravit ad ile : hic autem resupinatus-est. Atridesque

λὰξ ἐν στήθεσι βὰς ἐξέσπασε μείλινον ἔγχος.
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄρηος,
μήτις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος μετόπισθεν
μιμνέτω, ὥς κεν πλεῖστα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκηται·
ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν· ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἕκηλοι
νεκροὺς ἂμ πεδίον συλήσετε τεθνηῶτας.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες Ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰςανέβησαν, ἀναλκείῃσι δαμέντες,
εἰ μὴ ἄρ' Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι εἶπε παραστὰς
Πριαμίδης Ἕλενος, οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος·
Αἰνεία τε καὶ Ἕκτορ· ἐπεὶ πόνος ὔμμι μάλιστα
Τρώων καὶ Λυκίων ἐγκέκλιται, οὕνεκ' ἄριστοι
πᾶσαν ἐπ' ἰθύν ἐστε μάχεσθαί τε φρονέειν τε·
στῆτ' αὐτοῦ, καὶ λαὸν ἐρυκάκετε πρὸ πυλάων,
πάντῃ ἐποιχόμενοι, πρὶν αὖτ' ἐν χερσὶ γυναικῶν
φεύγοντας πεσέειν, δηΐοισι δὲ χάρμα γενέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί κε φάλαγγας ἐποτρύνητον ἁπάσας,
ἡμεῖς μὲν Δαναοῖσι μαχησόμεθ', αὖθι μένοντες,
καὶ μάλα τειρόμενοί περ· ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει·
Ἕκτορ, ἀτὰρ σὺ πόλινδε μετέρχεο, εἰπὲ δ' ἔπειτα
μητέρι σῇ καὶ ἐμῇ· ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιὰς
νηὸν Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἐν πόλει ἄκρῃ,
οἴξασα κληῗδι θύρας ἱεροῖο δόμοιο,
πέπλον, ὅς οἱ δοκέει χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
εἶναι ἐνὶ μεγάρῳ, καί οἱ πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο·
καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ,
ἤνις, ἠκέστας, ἱερευσέμεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ
ἄστυ τε καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα,
αἴ κεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο·
ὃν δὴ ἐγὼ κάρτιστον Ἀχαιῶν φημὶ γενέσθαι.
Οὐδ' Ἀχιλῆά ποθ' ὧδέ γ' ἐδείδιμεν, ὄρχαμον ἀνδρῶν,
ὅνπερ φασὶ θεᾶς ἐξ ἔμμεναι· ἀλλ' ὅδε λίην
μαίνεται, οὐδέ τίς οἱ δύναται μένος ἰσοφαρίζειν.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' οὔτι κασιγνήτῳ ἀπίθησεν.
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα, κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντῃ,
ὀτρύνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·
Ἀργεῖοι δ' ὑπεχώρησαν, λῆξαν δὲ φόνοιο·
φὰν δέ τιν' ἀθανάτων ἐξ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Τρωσὶν ἀλεξήσοντα κατελθέμεν· ὡς ἐλέλιχθεν.
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλέκλητοί τ' ἐπίκουροι,
ἀνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ βείω προτὶ Ἴλιον ἠδὲ γέρουσιν
εἴπω βουλευτῇσι καὶ ἡμετέρῃς ἀλόχοισιν
δαίμοσιν ἀρήσασθαι, ὑποσχέσθαι δ' ἑκατόμβας.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
ἀμφὶ δέ μιν σφυρὰ τύπτε καὶ αὐχένα δέρμα κελαινὸν,
ἄντυξ, ἣ πυμάτη θέεν ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης. —

pede pectoribus imposito extraxit fraxineam hastam.
Nestor autem Argivos hortabatur, altum clamans;
O amici, heroes Danai, famuli Martis,
ne-quis nunc exuviis instans a-tergo
maneat, ut plurima ferens ad naves redeat;
sed viros interficiamus; postea vero et has otiosi
a-corporibus per campum auferetis mortuis.
Sic fatus, concitavit ardorem et animum cujusque.
Tunc autem Trojani Marti-caris ab Achivis *acti*
Ilium se-recepissent, ignavia *sua* domiti,
nisi inde Æneæque et Hectori dixisset astans
Priamides Helenus, augurum longe præstantissimus:
Æneaque et Hector; quoniam labor vobis maxime
Trojanorum et Lyciorum incumbit, quia præstantissimi
omnem ad impetum estis pugnandique consulendique,
state hic, et populum continete ante portas,
quoquo-versum discurrentes, priusquam rursus in manus uxo-
rum] fugientes incidant, hostibusque gaudium fiant.
Ac postquam phalanges cohortati-fueritis omnes,
nos quidem cum-Danais pugnabimus, hic manentes,
etsi valde afflicti; necessitas enim urget:
Hector, at tu in-urbem proficiscere, dicitoque deinde
matri tuæ et meæ: hæc vero congregans honoratas-matronas
in-templum Minervæ cæsiis-oculis, in arce summa,
aperiens clave valvas sacræ ædis,
peplum, qui sibi videatur pulcerrimus et maximus
esse in ædibus, et ei longe carissimus ipsi,
ponat Minervæ ad genua pulcras-comas-habentis:
et ei voveat *se* duodecim boves in templo
anniculas, jugum-non-passas, sacrificaturam, si miserata-
fuerit] urbemque et Trojanorum uxores et infantes liberos:
si Tydei filium averterit ab-Ilio sacra,
ferocem bellatorem, violentum auctorem fugæ *hostium;*
quem sane ego fortissimum Achivorum dico esse:
nec Achillem unquam sic timuimus, ducem virorum,
quem ajunt e dea *natum* esse; sed hic (*Diomedes*) nimis
furit, nec quisquam ei potest viribus par-esse.
Sic dixit: Hector vero nequaquam fratri inobsequens-erat.
Statim de curru cum armis desiliit in-terram;
vibransque acutas hastas, per exercitum ibat quoquoversum,
concitans ad-pugnandum, suscitavitque pugnam gravem.
Illi autem conversi-sunt *a fuga*, et adversi stetere Achivis:
Argivi vero recesserunt, desieruntque a-cæde:
existimabantque, aliquem immortalium de cœlo stellato
Trojanis auxiliaturum descendisse: ita conversi-sunt.
Hector autem Trojanos exhortabatur, altum inclamans:
Trojani animosi, et e-longinquo-vocati socii,
viri estote, amici, revocate autem strenuam fortitudinem,
tantisper dum ego ivero ad Ilium, et senibus
dixero consiliariis et nostris uxoribus,
deos ut-precentur, voveantque hecatombas.
Sic igitur locutus, abiit galeam-motans Hector:
et ei malleolos *pedum* circumpulsabat et cervicem corium a-
trum,] ora, quæ extrema ambiebat scutum umbonem-habens.

Digitized by Google

Γλαῦκος δ', Ἱππολόχοιο πάϊς, καὶ Τυδέος υἱὸς
ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προςέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε, καταθνητῶν ἀνθρώπων;
οὐ μὲν γάρ ποτ' ὄπωπα μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
τὸ πρίν· ἀτὰρ μὲν νῦν γε πολὺ προβέβηκας ἁπάντων
σῷ θάρσει, ὅτ' ἐμὸν δολιχόσκιον ἔγχος ἔμεινας.
Δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσιν.
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθας,
οὐκ ἂν ἔγωγε θεοῖσιν ἐπουρανίοισι μαχοίμην.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς, κρατερὸς Λυκόοργος,
δὴν ἦν, ὅς ῥα θεοῖσιν ἐπουρανίοισιν ἔριζεν·
ὅς ποτε μαινομένοιο Διωνύσοιο τιθήνας
σεῦε κατ' ἠγάθεον Νυσήϊον· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
θύσθλα χαμαὶ κατέχευαν, ὑπ' ἀνδροφόνοιο Λυκούργου
θεινόμεναι βουπλῆγι· Διώνυσος δὲ φοβηθεὶς
δύσεθ' ἁλὸς κατὰ κῦμα· Θέτις δ' ὑπεδέξατο κόλπῳ
δειδιότα· κρατερὸς γὰρ ἔχε τρόμος ἀνδρὸς ὁμοκλῇ.
Τῷ μὲν ἔπειτ' ὀδύσαντο θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
καί μιν τυφλὸν ἔθηκε Κρόνου παῖς· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἦν, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν.
Οὐδ' ἂν ἐγὼ μακάρεσσι θεοῖς ἐθέλοιμι μάχεσθαι.
Εἰ δέ τίς ἐσσι βροτῶν, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν,
ἆσσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.
Τὸν δ' αὖθ' Ἱππολόχοιο προςηύδα φαίδιμος υἱός·
Τυδείδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεείνεις;
οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.
Φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη
τηλεθόωσα φύει· ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη·
ὣς ἀνδρῶν γενεὴ ἡ μὲν φύει ἡδ' ἀπολήγει.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι· ὄφρ' εὖ εἰδῇς
ἡμετέρην γενεὴν, πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασιν·
ἔστι πόλις Ἐφύρη, μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο,
ἔνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν,
Σίσυφος Αἰολίδης· ὁ δ' ἄρα Γλαῦκον τέκεθ' υἱόν·
αὐτὰρ Γλαῦκος ἔτικτεν ἀμύμονα Βελλεροφόντην·
τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε καὶ ἠνορέην ἐρατεινὴν
ὤπασαν. Αὐτάρ οἱ Προῖτος κάκ' ἐμήσατο θυμῷ·
ὅς ῥ' ἐκ δήμου ἔλασσεν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν
Ἀργείων· Ζεὺς γάρ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ ἐδάμασσεν.
Τῷ δὲ γυνὴ Προίτου ἐπεμήνατο, δῖ' Ἄντεια,
κρυπταδίῃ φιλότητι μιγήμεναι· ἀλλὰ τὸν οὔτι
πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέοντα, δαΐφρονα Βελλεροφόντην.
Ἡ δὲ ψευσαμένη Προῖτον βασιλῆα προςηύδα·
Τεθναίης, ὦ Προῖτ', ἢ κάκτανε Βελλεροφόντην,
ὅς μ' ἔθελεν φιλότητι μιγήμεναι, οὐκ ἐθελούσῃ.
Ὣς φάτο· τὸν δὲ ἄνακτα χόλος λάβεν, οἷον ἄκουσεν·
κτεῖναι μέν ῥ' ἀλέεινε, σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ,
πέμπε δέ μιν Λυκίηνδε, πόρεν δ' ὅγε σήματα λυγρὰ,
γράψας ἐν πίνακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά·
δεῖξαι δ' ἠνώγειν ᾧ πενθερῷ, ὄφρ' ἀπόλοιτο.
Αὐτὰρ ὁ βῆ Λυκίηνδε θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ·
ἀλλ' ὅτε δὴ Λυκίην ἷξε Ξάνθον τε ῥέοντα,

Glaucus autem, Hippolochi gnatus, et Tydei filius
in medium ambarum-partium congrediebantur promti pugnare.] Ac quum jam prope essent, se-invicem invadentes,
illum prior allocutus-est pugna strenuus Diomedes:
Quis vero tu es, præstantissime, mortalium hominum?
non enim unquam vidi *te* pugna in viros-clarante
antehac: atqui nunc longe antecessisti omnes
tua confidentia, quandoquidem meam longam hastam mansisti:] infelicium vero filii meo robori occurrunt.
Sin autem aliquis immortalium de cœlo venisti,
non equidem cum-diis cœlestibus pugnavero.
Non enim ne Dryantis-quidem filius, fortis Lycurgus,
diu vixit, qui quidem cum-diis cœlestibus contendebat:
qui olim furentis Bacchi nutrices
persequebatur per sacrum Nyseium; illæ vero simul omnes
thyrsos humi projecerunt, ab homicida Lycurgo
percussæ stimulo-boario; Bacchus autem fugatus
subiit maris undam, Thetisque excepit sinu
perterritum: vehemens enim *eum* tenebat tremor viri comminatione.] Huic quidem postea irati-sunt dii facile viventes,
et ipsum cæcum reddidit Saturni filius; neque amplius diu
vixit, quoniam immortalibus exosus-erat omnibus diis.
Neque ego cum-beatis diis velim pugnare.
Si vero quis es mortalium, qui telluris fructu vescuntur,
propius accede, ut ocyus mortis ad-metas pervenias.
Hunc vicissim Hippolochi allocutus-est splendidus filius
Tydide magnanime, cur genus *meum* percontaris?
qualis foliorum generatio, talis *est* et hominum.
Folia alia quidem ventus humi fundit, alia vero silva
germinans producit, veris autem *tum (i. e. quando)* succedit
tempus:] sic hominum generatio et nascitur, et desinit.
Si vero vis et hæc scire; ut bene cognoscas
nostram stirpem, multi autem ipsam homines norunt:
est urbs Ephyra, in-recessu Argi equos-pascentis,
ibi autem Sisyphus erat, qui maxime-astutus erat hominum,
Sisyphus Æolides: is autem Glaucum genuit filium;
ac Glaucus genuit eximium Bellerophontem;
huic autem dii pulcritudinemque et virtutem amabilem
præbuerunt. Sed ei Prœtus mala molitus-est animo,
qui e civitate *eum* expulit, quoniam supremus erat
Argivorum: Jupiter enim ei *illos* sub sceptro subdiderat.
In-hoc autem uxor Prœti insanierat, divina Antea,
ut-clandestino amore misceretur: sed huic neutiquam
persuasit bona mente-prædito, prudenti Bellerophonti.
Illa vero mentita, Prœtum regem sic allocuta-est:
Morere, o Prœte, vel interfice Bellerophontem,
qui mecum voluit amore misceri, nolente.
Sic dixit: at regem ira cepit, quod-talia audierat:
interficere quidem devitavit, religioni enim duxit hoc animo;
misit autem ipsum in-Lyciam, deditque *ei* notas perniciosas,
scribens in tabella complicata exitialia multa;
ostendereque *hæc eum* jussit suo socero, quo periret.
Atque ille abiit in-Lyciam deorum sub fausto ductu:
sed ubi jam in-Lyciam pervenerat Xanthumque fluentem,

Digitized by Google

προφρονέως μιν τῖεν ἄναξ Λυκίης εὐρείης.
Ἐννῆμαρ ξείνισσε καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσεν·
ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότε μιν ἐρέεινε, καὶ ᾔτεε σῆμα ἰδέσθαι,
ὅττι ῥά οἱ γαμβροῖο πάρα Προίτοιο φέροιτο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σῆμα κακὸν παρεδέξατο γαμβροῦ,
πρῶτον μέν ῥα Χίμαιραν ἀμαιμακέτην ἐκέλευσεν
πεφνέμεν· ἡ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος οὐδ' ἀνθρώπων·
πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα·
δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο·
καὶ τὴν μὲν κατέπεφνε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
Δεύτερον αὖ Σολύμοισι μαχήσατο κυδαλίμοισιν·
καρτίστην δὴ τήνγε μάχην φάτο δύμεναι ἀνδρῶν·
τὸ τρίτον αὖ κατέπεφνεν Ἀμαζόνας ἀντιανείρας.
Τῷ δ' ἄρ' ἀνερχομένῳ πυκινὸν δόλον ἄλλον ὕφαινεν·
κρίνας ἐκ Λυκίης εὐρείης φῶτας ἀρίστους
εἷσε λόχον· τοὶ δ' οὔτι πάλιν οἰκόνδε νέοντο·
πάντας γὰρ κατέπεφνεν ἀμύμων Βελλεροφόντης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ γίγνωσκε θεοῦ γόνον ἠὺν ἐόντα,
αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὅγε θυγατέρα ἥν·
δῶκε δέ οἱ τιμῆς βασιληΐδος ἥμισυ πάσης·
καὶ μέν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον, ἔξοχον ἄλλων,
καλὸν φυταλιῆς, καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμοιτο.
Ἡ δ' ἔτεκε τρία τέκνα δαΐφρονι Βελλεροφόντῃ,
Ἴσανδρόν τε καὶ Ἱππόλοχον καὶ Λαοδάμειαν.
Λαοδαμείῃ μὲν παρελέξατο μητίετα Ζεύς·
ἡ δ' ἔτεκ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα χαλκοκορυστήν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν,
ἤτοι ὁ κὰπ πεδίον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλᾶτο,
ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων·
Ἴσανδρον δέ οἱ υἱὸν Ἄρης ἆτος πολέμοιο
μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισιν·
τὴν δὲ χολωσαμένη χρυσήνιος Ἄρτεμις ἔκτα.
Ἱππόλοχος δέ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημὶ γενέσθαι·
πέμπε δέ μ' ἐς Τροίην, καί μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν,
αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων,
μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
ἔν τ' Ἐφύρῃ ἐγένοντο καὶ ἐν Λυκίῃ εὐρείῃ.
Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
ἔγχος μὲν κατέπηξεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
αὐτὰρ ὁ μειλιχίοισι προσηύδα ποιμένα λαῶν·
Ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώϊός ἐσσι παλαιός·
Οἰνεὺς γάρ ποτε δῖος ἀμύμονα Βελλεροφόντην
ξείνισ' ἐνὶ μεγάροισιν, ἐείκοσιν ἤματ' ἐρύξας·
οἱ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήϊα καλά.
Οἰνεὺς μὲν ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν,
Βελλεροφόντης δὲ χρύσεον δέπας ἀμφικύπελλον·
καί μιν ἐγὼ κατέλειπον ἰὼν ἐν δώμασ' ἐμοῖσιν.
Τυδέα δ' οὐ μέμνημαι· ἐπεί μ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα
κάλλιφ', ὅτ' ἐν Θήβῃσιν ἀπώλετο λαὸς Ἀχαιῶν.
Τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖνος φίλος Ἄργεϊ μέσσῳ
εἰμί, σὺ δ' ἐν Λυκίῃ, ὅτε κεν τῶν δῆμον ἵκωμαι.
Ἔγχεα δ' ἀλλήλων ἀλεώμεθα καὶ δι' ὁμίλου.

benevole ipsum honoravit rex Lyciæ latæ.
Per-novem-dies *eum* hospitaliter-excepit, et novem boves
mactavit:] sed ut jam decima apparuit roseis-digitis Aurora,
tunc ipsum interrogavit, et petiit notam videre,
qualem sibi genero a Prœto ferret.
Ac postquam notam exitialem acceperat generi,
primum quidem *eum* Chimæram insuperabilem jussit
interficere; hæc autem erat divinum genus, non hominum;
ante leo, pone autem draco, media vero capra;
terribilem exhalans ignis vim ardentis:
et hanc quidem interfecit, deorum signis fretus.
Secundo autem cum-Solymis pugnavit inclytis:
acerrimam vero hanc pugnam dicebat *se* iniisse virorum.
Tertio autem interfecit Amazones viragines.
Huic vero redeunti callidam fraudem aliam struxit *rex:*
quum-delegisset e Lycia lata viros fortissimos,
collocavit insidias: ii vero nequaquam rursus domum redierunt;] omnes enim interfecit eximius Bellerophontes.
Sed ut jam cognovit *rex, hunc* dei sobolem præclaram esse,
illic ipsum detinebat, dabatque *ei* filiam suam;
dedit etiam ei honoris regii dimidium totius:
atque ei Lycii portionem-agri demensi-sunt, præstantem
ceteris,] pulcram hortensi-cultura et arvis, ut coleret.
Illa vero peperit tres liberos bellicoso Bellerophonti,
Isandrumque et Hippolochum et Laodamiam.
Cum-Laodamia quidem concubuit providus Jupiter,
hæcque peperit similem-deo Sarpedonem ære-galeatum.
Sed quando etiam ille (*Bellerophontes*) exosus-erat omnibus diis,] jam is per campum Aleium solus errabat,
suum animum exedens, vestigia hominum vitans:
Isandrum vero ejus filium Mars insatiabilis bello
pugnantem cum-Solymis interfecit inclytis;
hanc autem irata aureas-habenas-tractans Diana occidit,
Hippolochus vero me genuit et ex hoc dico *me* natum-esse;
misit autem me ad Trojam, et mihi valde multum injunxit,
ut-semper fortissime-rem-gererem, et superior essem aliis,
nec genus patrum dedecorarem, qui multo fortissimi
inque Ephyra exstiterunt et in Lycia lata.
Hoc tibi ex-genereque et sanguine *me* profiteor esse.
Sic dixit; lætatus-est autem pugna strenuus Diomedes;
hastam quidem defixit in terra alma,
atque ipse blandis *verbis* allocutus-est pastorem virorum:
Profecto mihi hospes paternus es vetus:
Œneus enim olim divinus eximium Bellerophontem
hospitio excepit in ædibus, viginti dies retinens;
hi autem et sibi-mutuo dedere munera-hospitalia pulcra:
Œneus quidem balteum dedit puniceo-colore fulgentem,
Bellerophontes autem aureum poculum duplex:
et id ego reliqui, *huc* proficiscens, in ædibus meis.
Tydeum vero non memini, quoniam me adhuc parvulum
reliquit, quando ad Thebas perierunt copiæ Achivorum.
Quare nunc tibi quidem ego hospes carus Argo in-medio
sum, tu autem in Lycia, si-quando horum ad-gentem venero.
Hastas vero alter-alterius vitemus etiam in turba.

Digitized by Google

Πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρῶες κλειτοί τ' ἐπίκουροι,
κτείνειν, ὅν κε θεός γε πόρῃ καὶ ποσσὶ κιχείω·
πολλοὶ δ' αὖ σοὶ Ἀχαιοὶ, ἐναιρέμεν, ὅν κε δύνηαι·
τεύχεα δ' ἀλλήλοις ἐπαμείψομεν· ὄφρα καὶ οἵδε
γνῶσιν, ὅτι ξεῖνοι πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, καθ' ἵππων ἀΐξαντε,
χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην καὶ πιστώσαντο.
Ἔνθ' αὖτε Γλαύκῳ Κρονίδης φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,
ὃς πρὸς Τυδείδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβεν,
χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων. —
Ἕκτωρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν,
ἀμφ' ἄρα μιν Τρώων ἄλοχοι θέον ἠδὲ θύγατρες,
εἰρόμεναι παῖδάς τε κασιγνήτους τε ἔτας τε
καὶ πόσιας· ὁ δ' ἔπειτα θεοῖς εὔχεσθαι ἀνώγει
πάσας ἑξείης· πολλῇσι δὲ κήδε' ἐφῆπτο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο δόμον περικαλλέ' ἵκανεν,
ξεστῇς αἰθούσῃσι τετυγμένον· (αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἔνθα δὲ παῖδες
κοιμῶντο Πριάμοιο παρὰ μνηστῇς ἀλόχοισιν.
Κουράων δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἔνδοθεν αὐλῆς
δώδεκ' ἔσαν τέγεοι θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἔνθα δὲ γαμβροὶ
κοιμῶντο Πριάμοιο παρ' αἰδοίῃς ἀλόχοισιν·)
ἔνθα οἱ ἠπιόδωρος ἐναντίη ἤλυθε μήτηρ,
Λαοδίκην ἐσάγουσα, θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην·
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τέκνον, τίπτε λιπὼν πόλεμον θρασὺν εἰλήλουθας;
ἦ μάλα δὴ τείρουσι δυσώνυμοι υἷες Ἀχαιῶν,
μαρνάμενοι περὶ ἄστυ· σὲ δ' ἐνθάδε θυμὸς ἀνῆκεν
ἐλθόντ', ἐξ ἄκρης πόλιος Διὶ χεῖρας ἀνασχεῖν.
Ἀλλὰ μέν', ὄφρα κέ τοι μελιηδέα οἶνον ἐνείκω,
ὡς σπείσῃς Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν
πρῶτον· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸς ὀνήσεαι, αἴ κε πίησθα·
ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει,
ὡς τύνη κέκμηκας, ἀμύνων σοῖσιν ἔτῃσιν.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
μή μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα, πότνια μῆτερ,
μή μ' ἀπογυιώσῃς, μένεος δ' ἀλκῆς τε λάθωμαι·
χερσὶ δ' ἀνίπτοισιν Διὶ λείβειν αἴθοπα οἶνον
ἅζομαι· οὐδέ πῃ ἔστι κελαινεφέϊ Κρονίωνι
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον εὐχετάασθαι.
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
ἔρχεο σὺν θυέεσσιν, ἀολλίσσασα γεραιάς·
πέπλον δ', ὅστις τοι χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
ἔστιν ἐνὶ μεγάρῳ, καί τοι πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
τὸν θὲς Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο,
καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ,
ἤνις, ἠκέστας, ἱερευσέμεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ
ἄστυ τε καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα,
αἴ κεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο.
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
ἔρχευ· ἐγὼ δὲ Πάριν μετελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω,

Multi quidem enim mihi sunt Trojani inclytique socii,
***quorum* occidam quemcunque deus obtulerit et pedibus assecutus-fuero;] multique vicissim tibi Achivi, *quorum* interficias quemcunque possis;] arma vero inter-nos permutemus,**
ut et hi] norint, quod hospites paternos profitemur *nos* esse.
Sic igitur locuti, de curribus desilientes,
manusque mutuo prehenderunt et fidem-dederunt.
Tum vero Glauco Saturnius mentem ademit Jupiter,
qui cum Tydide Diomede arma permutavit,
aurea æneis, centum-boves-valentia novem-boves-valentibus.
Hector autem ut ad-Scæasque portas et fagum pervenit,
circa ipsum Trojanorum uxores currebant et filiæ,
percontantes de-filiisque fratribusque amicisque
et maritis; ille vero deinceps diis supplicare jussit
omnes ordine: multis autem mala immissa-erant.
Sed quando jam ad-Priami domum præpulcram pervenerat,
fabrefactis porticibus instructam: (atque in ea
quinquaginta inerant thalami e-polito lapide,
prope se-invicem ædificati: ibi vero filii
cubabant Priami propter legitimas uxores;
filiarum autem e-regione oppositi intra atrium
duodecim erant sub-eodem-tecto thalami e-polito lapide,
prope se-invicem ædificati: ibi vero generi
cubabant Priami propter pudicas uxores;)
ibi ei alma obvia venit mater,
ad-Laodicen vadens, filiarum forma præstantissimam;
inque ejus hæsit manu, verbumque dixit et locuta-est:
Fili, cur relinquens bellum asperum venisti?
certe valde jam premunt abominandi filii Achivorum,
pugnantes circa urbem; te autem huc animus impulit
profectum, ex summa arce Jovi ut-manus attolleres.
Sed mane, donec tibi mellea-dulcitate vinum attulero,
ut libes Jovi patri et ceteris immortalibus
primum; deinde et ipse reficiaris, si biberis;
viro autem defatigato robur valde vinum auget,
sicut tu defatigatus-es, pugnans-pro tuis civibus.
Huic autem respondit deinde magnus galeam-motans Hector:] ne mihi vinum tolle dulce-animo, veneranda mater,
ne me enerves, roboris autem viriumque obliviscar:
manibus vero illotis Jovi libare nigrum vinum
vereor: nec ullo-modo licet atras-nubes-cogenti Saturnio
sanguine et tabo inquinatum vota-facere.
Sed tu quidem ad templum Minervæ prædatricis
vade cum suffimentis, congregans honoratas-matronas;
peplum autem, qui tibi pulcerrimus et maximus
est in domo, et tibi longe carissimus ipsi,
hunc pone Minervæ in genibus pulcras-comas-habentis,
et ei vove *te* duodecim boves in templo,
anniculas, jugum-non-passas, sacrificaturam, si miserata-fuerit] urbemque et Trojanorum uxores et infantes liberos;
si Tydei filium averterit ab-Ilio sacra,
ferocem bellatorem, fortem auctorem fugæ *hostium*.
Sed tu quidem ad templum Minervæ prædatricis
vade; ego vero Paridem adibo, ut *eum* vocem,

Digitized by Google

αἴ κ' ἐθέλῃσ' εἰπόντος ἀκουέμεν· ὥς κέ οἱ αὖθι
γαῖα χάνοι· μέγα γάρ μιν Ὀλύμπιος ἔτρεφε πῆμα
Τρωσί τε καὶ Πριάμῳ μεγαλήτορι τοῖό τε παισίν.
Εἰ κεῖνόν γε ἴδοιμι κατελθόντ' Ἄϊδος εἴσω·
φαίην κε φρέν' ἀτέρπου ὀϊζύος ἐκλελαθέσθαι.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δὲ μολοῦσα ποτὶ μέγαρ', ἀμφιπόλοισιν
κέκλετο· ταὶ δ' ἄρ ἀόλλισσαν κατὰ ἄστυ γεραιάς.
Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον κατεβήσατο κηώεντα,
ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ἔργα γυναικῶν
Σιδονίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
ἤγαγε Σιδονίηθεν, ἐπιπλὼς εὐρέα πόντον,
τὴν ὁδὸν, ἣν Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν.
Τῶν ἕν' ἀειραμένη Ἑκάβη φέρε δῶρον Ἀθήνῃ,
ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν ἠδὲ μέγιστος,
ἀστὴρ δ' ὡς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
Βῆ δ' ἰέναι, πολλαὶ δὲ μετεσσεύοντο γεραιαί.
Αἱ δ' ὅτε νηὸν ἵκανον Ἀθήνης ἐν πόλει ἄκρῃ,
τῇσι θύρας ὤϊξε Θεανὼ καλλιπάρῃος,
Κισσηῒς, ἄλοχος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο·
τὴν γὰρ Τρῶες ἔθηκαν Ἀθηναίης ἱέρειαν.
Αἱ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον.
Ἡ δ' ἄρα πέπλον ἑλοῦσα Θεανὼ καλλιπάρῃος,
θῆκεν Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο·
εὐχομένη δ' ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο·
Πότνι' Ἀθηναίη, ἐρυσίπτολι, δῖα θεάων,
ἆξον δὴ ἔγχος Διομήδεος, ἠδὲ καὶ αὐτὸν
πρηνέα δὸς πεσέειν Σκαιῶν προπάροιθε πυλάων·
ὄφρα τοι αὐτίκα νῦν δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ,
ἤνις, ἠκέστας, ἱερεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃς
ἄστυ τε καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα.
Ὣς ἔφατ' εὐχομένη· ἀνένευε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη.
Ὣς αἱ μέν ῥ' εὔχοντο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο·
Ἕκτωρ δὲ πρὸς δώματ' Ἀλεξάνδροιο βεβήκει
καλὰ, τά ῥ' αὐτὸς ἔτευξε σὺν ἀνδράσιν, οἳ τότ' ἄριστοι
ἦσαν ἐνὶ Τροίῃ ἐριβώλακι τέκτονες ἄνδρες·
οἵ οἱ ἐποίησαν θάλαμον καὶ δῶμα καὶ αὐλὴν,
ἐγγύθι τε Πριάμοιο καὶ Ἕκτορος, ἐν πόλει ἄκρῃ.
Ἔνθ' Ἕκτωρ εἰσῆλθε Διῒ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης.
Τὸν δ' εὗρ' ἐν θαλάμῳ περικαλλέα τεύχε' ἕποντα,
ἀσπίδα καὶ θώρηκα καὶ ἀγκύλα τόξ' ἁφόωντα·
Ἀργείη δ' Ἑλένη μετ' ἄρα δμῳῇσι γυναιξὶν
ἧστο, καὶ ἀμφιπόλοισι περικλυτὰ ἔργα κέλευεν.
Τὸν δ' Ἕκτωρ νείκεσσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσιν·
Δαιμόνι', οὐ μὲν καλὰ χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ.
Λαοὶ μὲν φθινύθουσι, περὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος
μαρνάμενοι· σέο δ' εἵνεκ' ἀϋτή τε πτόλεμός τε
ἄστυ τόδ' ἀμφιδέδηε· σὺ δ' ἂν μαχέσαιο καὶ ἄλλῳ,
εἴ τινά που μεθιέντα ἴδοις στυγεροῦ πολέμοιο.
Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστυ πυρὸς δηΐοιο θέρηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἕκτορ· ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν,
τοὔνεκά τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·

si velit dicentem audire : utinam ei ilico
terra dehiscat! magnum enim ipsum Olympius nutrivit detrimentum] Trojanisque et Priamo magnanimo ejusque filiis.
Si illum viderem descendentem in Orcum,
existimarem animum *meum* ingratæ ærumnæ esse-oblitum.
Sic dixit; hæc autem profecta ad ædes, ancillas
vocavit : illæque congregarunt per urbem matronas-honoratas.] Ipsa vero in conclave descendit odoribus-fragrans,
ubi erant ei pepla varia, opera mulierum
Sidoniarum, quas ipse Alexander divina-forma-præditus
abduxerat a-Sidone, navigando-permensus latum pontum,
ea via, qua Helenam abduxerat nobili-patre-ortam.
Horum unum promens Hecuba, tulit donum Minervæ,
qui pulcerrimus erat ornatu-vario, et maximus,
stellæque instar resplendebat; jacebat autem ultimus omnium.] Profecta-est autem ire, multæque propere-sequebantur matronæ.] Illæ vero ut ad-templum venerunt Minervæ,
in arce summa,] eis fores aperuit Theano pulcris-genis,
Cisseis, uxor Antenoris equûm-domitoris;
eam enim Trojani fecerant Minervæ sacerdotem.
Illæ autem cum-ululatu omnes Minervæ manus sustulere;
hæc vero peplum prehendens, Theano pulcris-genis,
posuit Minervæ in genibus pulcras-comas-habentis;
vovensque imploravit Jovis filiam magni :
Veneranda Minerva, custos-urbis, excellentissima dearum,
frange jam hastam Diomedis, atque etiam ipsum
pronum da cadere Scæas ante portas,
ut tibi statim nunc duodecim boves in templo,
anniculas, jugum-nondum-passas, sacrificemus, si miserata-fueris] urbemque et Trojanorum uxores et infantes liberos.
Sic dixit vovens; abnuit autem Pallas Minerva.
Ita illæ quidem vota-faciebant Jovis filiæ magni :
Hector vero ad ædes Alexandri ivit
pulcras, quas ipse ædificarat cum viris, qui tunc optimi
erant in Troja glebosa architecti viri,
qui ei fecerunt thalamum et tectum et atrium,
prope *ædes* Priamique et Hectoris, in arce summa.
Illuc Hector intravit Jovi carus; inque manu
hastam tenebat undecim-cubitorum; præmicabat vero hastæ
cuspis ærea, circumque aureus ambibat annulus.
Illum autem invenit in thalamo perpulcra arma parantem,
clypeum et loricam et curvos arcus tractantem;
Argiva autem Helena inter famulas mulieres
sedebat, et ancillis insignia opera imperabat.
Eum vero Hector objurgavit conspicatus probrosis verbis :
Mirifice, non *sane* decenter iram hanc concepisti animo.
Viri quidem pereunt, circa urbem altumque murum
pugnantes, tui autem gratia pugnaque bellumque
urbem hanc circum-arsit : tu vero objurgares etiam alium,
si quem usquam detrectantem videres horrendam pugnam.
Verum surge, ne brevi urbs igne hostili deflagret.
Hunc autem vicissim allocutus-est Alexander divinæ-formæ:
Hector, quoniam me secundum quod-fas-est increpasti, nec ultra fas,] propterea tibi dicam; tu vero attende, et me audi:

Digitized by Google

οὔτοι ἐγὼ Τρώων τόσσον χόλῳ οὐδὲ νεμέσσει
ἥμην ἐν θαλάμῳ, ἔθελον δ' ἄχεϊ προτραπέσθαι.
Νῦν δέ με παρειποῦσ' ἄλοχος μαλακοῖς ἐπέεσσιν
ὥρμησ' ἐς πόλεμον· δοκέει δέ μοι ὧδε καὶ αὐτῷ
λώϊον ἔσσεσθαι· νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, Ἀρήϊα τεύχεα δύω·
ἢ ἴθ', ἐγὼ δὲ μέτειμι· κιχήσεσθαι δέ σ' ὀΐω.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισι προσηύδα μειλιχίοισιν·
Δᾶερ ἐμεῖο, κυνὸς κακομηχάνου, ὀκρυοέσσης,
ὥς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ, ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ,
οἴχεσθαι προφέρουσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα
εἰς ὄρος ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
ἔνθα με κῦμ' ἀπόερσε, πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάδε γ' ὧδε θεοὶ κακὰ τεκμήραντο,
ἀνδρὸς ἔπειτ' ὤφελλον ἀμείνονος εἶναι ἄκοιτις,
ὃς ᾔδη νέμεσίν τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀνθρώπων.
Τούτῳ δ' οὔτ' ἂρ νῦν φρένες ἔμπεδοι οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω
ἔσσονται· τῷ καί μιν ἐπαυρήσεσθαι ὀΐω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε καὶ ἕζεο τῷδ' ἐπὶ δίφρῳ,
δᾶερ, ἐπεί σε μάλιστα πόνος φρένας ἀμφιβέβηκεν
εἵνεκ' ἐμεῖο κυνὸς καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης·
οἷσιν ἐπὶ Ζεὺς θῆκε κακὸν μόρον, ὡς καὶ ὀπίσσω
ἀνθρώποισι πελώμεθ' ἀοίδιμοι ἐσσομένοισιν.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
μή με κάθιζ', Ἑλένη, φιλέουσά περ· οὐδέ με πείσεις·
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐπέσσυται, ὄφρ' ἐπαμύνω
Τρώεσσ', οἳ μέγ' ἐμεῖο ποθὴν ἀπεόντος ἔχουσιν.
Ἀλλὰ σύγ' ὄρνυθι τοῦτον, ἐπειγέσθω δὲ καὶ αὐτὸς,
ὥς κεν ἔμ' ἔντοσθεν πόλιος καταμάρψῃ ἐόντα.
Καὶ γὰρ ἐγὼν οἶκόνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα ἴδωμαι
οἰκῆας ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν.
Οὐ γάρ τ' οἶδ', εἰ ἔτι σφιν ὑπότροπος ἵξομαι αὖτις,
ἦ ἤδη μ' ὑπὸ χερσὶ θεοὶ δαμόωσιν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανε δόμους εὐναιετάοντας,
οὐδ' εὗρ' Ἀνδρομάχην λευκώλενον ἐν μεγάροισιν·
ἀλλ' ἥγε ξὺν παιδὶ καὶ ἀμφιπόλῳ εὐπέπλῳ
πύργῳ ἐφεστήκει γοόωσά τε μυρομένη τε.
Ἕκτωρ δ' ὡς οὐκ ἔνδον ἀμύμονα τέτμεν ἄκοιτιν,
ἔστη ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, μετὰ δὲ δμωῇσιν ἔειπεν·
Εἰ δ', ἄγε μοι, δμωαὶ, νημερτέα μυθήσασθε·
πῇ ἔβη Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἐκ μεγάροιο;
ἠέ πη ἐς γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
ἢ ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
Τρωαὶ ἐϋπλόκαμον δεινὴν θεὸν ἱλάσκονται;
Τὸν δ' αὖτ' ὀτρηρὴ ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ, ἐπεὶ μάλ' ἄνωγας ἀληθέα μυθήσασθαι·
οὔτε πη ἐς γαλόων, οὔτ' εἰνατέρων εὐπέπλων,
οὔτ' ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
Τρωαὶ ἐϋπλόκαμον δεινὴν θεὸν ἱλάσκονται·
ἀλλ' ἐπὶ πύργον ἔβη μέγαν Ἰλίου, οὕνεκ' ἄκουσεν
τείρεσθαι Τρῶας, μέγα δὲ κράτος εἶναι Ἀχαιῶν.
Ἡ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος ἐπειγομένη ἀφικάνει,

non ego tam præ-ira in-Trojanos, nec præ-indignatione,
sedebam in thalamo; sed volebam dolori indulgere.
Nunc vero me uxor suadens mollibus verbis
impulit ad bellum; videturque mihi sic et ipsi
melius fore: victoria mutat (*alternis-vicibus sequitur*) viros.
Verum age, nunc exspecta, Martia arma *jam* induero:
vel præi, ego autem sequar; assecuturumque *me* te puto.
Sic dixit; ei autem non respondit galeam-motans Hector.
Hunc vero Helena verbis allocuta-est blandis:
Levir mei, canis (*impudentissimæ*) malorum-auctoris, horrendæ;] utinam me die illo, quo me primum peperit mater,
abiisset auferens mala venti procella
in montem, vel in undam multo-strepitu-resonantis maris:
ubi me fluctus obrutam-perdidisset, antequam hæc facinora
fierent.] Sed quoniam hæc ita dii mala statuerunt,
viri inde debebam fortioris esse uxor,
qui sentiret indignationemque et probra multa hominum.
Huic autem nec nunc mens *est* constans, neque in-futurum
erit: idcirco ipsum *sua stultitia* fruiturum credo.
Verum age nunc intra, et sede hac in sella,
levir, quoniam tibi maxime labor mentem invasit,
mei causa impudentissimæ et Alexandri causa noxæ:
quibus Jupiter imposuit malam sortem, ut etiam in-posterum
hominibus simus cantu-celebrati futuris.
Huic autem respondit deinde magnus galeam-motans Hector:] ne me sedere-facias, Helena, benigna licet; nec mihi persuadebis:] jam enim mihi animus incitatus-est, ut succurram
Trojanis, qui valde mei desiderium absentis habent.
Verum tu concita hunc, festinatoque et ipse,
ut me intra urbem assequatur *adhuc* versantem.
Etenim ego domum ibo, ut videam
domesticos uxoremque dilectam et infantem filium.
Neque enim scio, si amplius ipsis redux veniam rursus,
an *si* jam me sub manibus dii domituri-sint Achivorum.
Sic igitur fatus abiit galeam-motans Hector:
statimque postea pervenit ad-ædes *suas* bene-habitatas,
nec invenit Andromachen candidis-ulnis in ædibus;
sed illa cum filio et ancilla pulcro-peplo-induta
in-turri stabat flensque ejulansque.
Hector vero, ut non intus eximiam invenit uxorem,
stetit ad limen procedens, et inter ancillas dixit:
Eia, agite mihi, ancillæ, vera dicite:
quo ivit Andromache candidis-ulnis ex ædibus?
an aliquo ad glorum, an *ad* fratriarum pulcris-peplis-indutarum *ædes*,] an ad Minervæ *templum* exiit, ubi quidem aliæ
Trojanæ pulcricomam tremendam deam placant?
Hunc autem vicissim sedula œconoma verbis allocuta-est:
Hector, quandoquidem valde *me* jubes vera loqui:
nec aliquo ad glorum, nec *ad* fratriarum pulcris-peplis-indutarum *ædes*,] nec ad Minervæ *templum* exiit, ubi quidem aliæ
Trojanæ pulcricomam tremendam deam placant;
sed ad turrim ivit magnam Ilii, quoniam audivit
premi Trojanos, potentemque impetum esse Achivorum.
Ipsa jam ad murum festinans pervenit,

Digitized by Google

μαινομένῃ εἰκυῖα· φέρει δ' ἅμα παῖδα τιθήνη.
Ἦ ῥα γυνὴ ταμίη· ὁ δ' ἀπέσσυτο δώματος Ἕκτωρ,
τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὖτις, ἐϋκτιμένας κατ' ἀγυιάς.
Εὖτε πύλας ἵκανε, διερχόμενος μέγα ἄστυ,
Σκαιάς (τῇ γὰρ ἔμελλε διεξίμεναι πεδίονδε)·
ἔνθ' ἄλοχος πολύδωρος ἐναντίη ἦλθε θέουσα,
Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος·
Ἠετίων, ὃς ἔναιεν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,
Θήβῃ Ὑποπλακίῃ, Κιλίκεσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·
τοῦπερ δὴ θυγάτηρ ἔχεθ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ.
Ἥ οἱ ἔπειτ' ἤντησ', ἅμα δ' ἀμφίπολος κίεν αὐτῇ,
παῖδ' ἐπὶ κόλπῳ ἔχουσ' ἀταλάφρονα, νήπιον αὔτως,
Ἑκτορίδην ἀγαπητὸν, ἀλίγκιον ἀστέρι καλῷ·
τόν ῥ' Ἕκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Ἀστυάνακτ'· οἶος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἕκτωρ.
Ἤτοι ὁ μὲν μείδησεν ἰδὼν ἐς παῖδα σιωπῇ·
Ἀνδρομάχη δέ οἱ ἄγχι παρίστατο δακρυχέουσα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος· οὐδ' ἐλεαίρεις
παῖδά τε νηπίαχον καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἣ τάχα χήρη
σεῦ ἔσομαι· τάχα γάρ σε κατακτανέουσιν Ἀχαιοὶ,
πάντες ἐφορμηθέντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
σεῦ ἀφαμαρτούσῃ χθόνα δύμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλη
ἔσται θαλπωρὴ, ἐπεὶ ἂν σύγε πότμον ἐπίσπῃς,
ἀλλ' ἄχε'· οὐδέ μοί ἐστι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
Ἤτοι γὰρ πατέρ' ἁμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεὺς,
ἐκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλίκων εὐναιετάωσαν,
Θήβην ὑψίπυλον· κατὰ δ' ἔκτανεν Ἠετίωνα,
οὐδέ μιν ἐξενάριξε· σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ·
ἀλλ' ἄρα μιν κατέκηε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισιν,
ἠδ' ἐπὶ σῆμ' ἔχεεν· περὶ δὲ πτελέας ἐφύτευσαν
Νύμφαι ὀρεστιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.
Οἳ δέ μοι ἑπτὰ κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,
οἱ μὲν πάντες ἰῷ κίον ἤματι Ἄϊδος εἴσω·
πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
βουσὶν ἐπ' εἰλιπόδεσσι καὶ ἀργεννῇς ὀΐεσσιν.
Μητέρα δ', ἣ βασίλευεν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,
τὴν ἐπεὶ ἂρ δεῦρ' ἤγαγ' ἅμ' ἄλλοισι κτεάτεσσιν,
ἂψ ὅγε τὴν ἀπέλυσε λαβὼν ἀπερείσι' ἄποινα·
πατρὸς δ' ἐν μεγάροισι βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.
Ἕκτορ, ἀτὰρ σύ μοί ἐσσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐλέαιρε καὶ αὐτοῦ μίμν' ἐπὶ πύργῳ,
μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θήῃς χήρην τε γυναῖκα·
λαὸν δὲ στῆσον παρ' ἐρινεὸν, ἔνθα μάλιστα
ἀμβατός ἐστι πόλις, καὶ ἐπίδρομον ἔπλετο τεῖχος.
Τρὶς γὰρ τῇγ' ἐλθόντες ἐπειρήσανθ' οἱ ἄριστοι,
ἀμφ' Αἴαντε δύω καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα,
ἠδ' ἀμφ' Ἀτρείδας καὶ Τυδέος ἄλκιμον υἱόν·
ἤ πού τίς σφιν ἔνισπε θεοπροπίων εὖ εἰδὼς,
ἤ νυ καὶ αὐτῶν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
ἦ καὶ ἐμοὶ τάδε πάντα μέλει, γύναι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρωάδας ἑλκεσιπέπλους,

furenti similis : fert autem unà puerum nutrix.
Dixit mulier œconoma ; concitusque-exiit domo Hector
eadem via retro bene-structos per vicos.
Quum ad-portas venisset, pertransiens magnam urbem,
Scæas (hac enim erat-ei egrediendum in-campum),
tunc uxor quæ-magnam-attulerat-dotem, obvia venit currens,
Andromache, filia magnanimi Eetionis :
Eetion, qui habitabat sub Placo silvosa,
Thebe *in* Hypoplacia, Cilicibus viris imperans ;
hujus vero filia nupserat Hectori ære-armato.
Quæ ipsi jam occurrit, unàque famula ibat cum-ipsa,
filium in sinu gestans tenellum, sic infantem,
Hectoriden amatum, similem stellæ pulcræ ;
quem quidem Hector vocabat Scamandrium, at ceteri
Astyanactem : solus enim tutabatur Ilium Hector.
Et ille quidem subrisit, intuens filium tacite ;
Andromache vero ipsi prope astabat lacrimas-fundens,
inque ejus hæsit manu, verbaque fecit et elocuta-est :
Mirifice, perdet te tua virtus ; nec misereris
filiique infantis, et mei calamitosæ, quæ mox vidua
tui ero : mox enim te interficient Achivi,
omnes *simul* irruentes : mihi autem satius esset,
a-te destitutæ, terram subire : non enim amplius aliud
erit solatium, postquam tu mortem obieris,
sed mœrores. Nec mihi est pater et veneranda mater.
Etenim patrem meum interfecit divinus Achilles,
et urbem devastavit Cilicum bene-habitatam,
Theben portis-altis ; interemitque Eetionem ;
nec eum spoliavit ; religioni enim duxit hoc animo :
sed eum combussit cum armis affabre-factis,
et tumulum super-*eum*-aggessit ; circùm autem ulmos planta-
runt] nymphæ Oreades, filiæ Jovis ægidem-tenentis.
Qui porro mihi septem fratres erant in ædibus,
hi quidem omnes uno migrarunt die in Orcum :
omnes enim interfecit pedibus-celer divinus Achilles,
boves inter pedes-trahentes et candidas oves.
Matrem autem, quæ regnabat sub Placo silvosa,
hanc postquam huc duxerat una cum ceteris opibus,
retro ille eam dimisit-liberatam, accepto infinito pretio :
patris autem in ædibus *eam* percussit Diana sagittis-gaudens.
Hector, at tu mihi es pater et veneranda mater,
et frater, tu vero mihi florens *juventa* maritus.
Sed age nunc miserere, et hic mane in turri,
ne puerum pupillum facias, viduamque uxorem :
exercitum autem siste apud caprificum, ubi potissimum
ascensu-facilis est urbs, et impeti-potest murus.
Ter enim hac venientes periculum-fecerunt fortissimi,
cum-copiis Ajaces duo, et percelebris Idomeneus,
et Atridæ, et Tydei fortis filius ;
sive quis ipsis dixit vaticiniorum bene sciens,
sive etiam ipsorum animus *eos* impulit et jussit. (Hector :
Hanc autem vicissim allocutus-est magnus galeam-motans
certe et mihi hæc omnia curæ-sunt, uxor : sed perquam gravi-
ter] verecundor Trojanos et Trojanas longa-pepla-trahentes,

Digitized by Google

αἴ κε κακὸς ὣς νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο·
οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλὸς
αἰεὶ καὶ πρώτοισι μετὰ Τρώεσσι μάχεσθαι,
ἀρνύμενος πατρός τε μέγα κλέος ἠδ' ἐμὸν αὐτοῦ.
Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ,
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Ἀλλ' οὔ μοι Τρώων τόσσον μέλει ἄλγος ὀπίσσω,
οὔτ' αὐτῆς Ἑκάβης, οὔτε Πριάμοιο ἄνακτος,
οὔτε κασιγνήτων, οἵ κεν πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
ἐν κονίῃσι πέσοιεν ὑπ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
ὅσσον σεῖ', ὅτε κέν τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
δακρυόεσσαν ἄγηται, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας·
καί κεν ἐν Ἄργει ἐοῦσα, πρὸς ἄλλης ἱστὸν ὑφαίνοις,
καί κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηΐδος ἢ Ὑπερείης,
πόλλ' ἀεκαζομένη, κρατερὴ δ' ἐπικείσετ' ἀνάγκη·
καί ποτέ τις εἴπῃσιν, ἰδὼν κατὰ δάκρυ χέουσαν·
Ἕκτορος ἥδε γυνὴ, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι
Τρώων ἱπποδάμων, ὅτε Ἴλιον ἀμφεμάχοντο.
Ὥς ποτέ τις ἐρέει· σοὶ δ' αὖ νέον ἔσσεται ἄλγος
χήτεϊ τοιοῦδ' ἀνδρὸς, ἀμύνειν δούλιον ἦμαρ.
Ἀλλά με τεθνηῶτα χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτοι,
πρίν γ' ἔτι σῆς τε βοῆς σοῦ θ' ἑλκηθμοῖο πυθέσθαι.
Ὣς εἰπὼν οὗ παιδὸς ὀρέξατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
ἂψ δ' ὁ πάϊς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης
ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθεὶς,
ταρβήσας χαλκόν τ' ἠδὲ λόφον ἱππιοχαίτην,
δεινὸν ἀπ' ἀκροτάτης κόρυθος νεύοντα νοήσας·
ἐκ δ' ἐγέλασσε πατήρ τε φίλος καὶ πότνια μήτηρ.
Αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κόρυθ' εἵλετο φαίδιμος Ἕκτωρ,
καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐνὶ χθονὶ παμφανόωσαν·
αὐτὰρ ὅγ' ὃν φίλον υἱὸν ἐπεὶ κύσε πῆλέ τε χερσὶν,
εἶπεν ἐπευξάμενος Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν·
Ζεῦ, ἄλλοι τε θεοὶ, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
παῖδ' ἐμὸν, ὡς καὶ ἐγώ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσιν,
ὧδε βίην τ' ἀγαθὸν καὶ Ἰλίου ἶφι ἀνάσσειν·
καί ποτέ τις εἴπῃσι, Πατρὸς δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων,
ἐκ πολέμου ἀνιόντα· φέροι δ' ἔναρα βροτόεντα,
κτείνας δήϊον ἄνδρα, χαρείη δὲ φρένα μήτηρ.
Ὣς εἰπὼν ἀλόχοιο φίλης ἐν χερσὶν ἔθηκεν
παῖδ' ἑόν· ἡ δ' ἄρα μιν κηώδεϊ δέξατο κόλπῳ,
δακρυόεν γελάσασα· πόσις δ' ἐλέησε νοήσας,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Δαιμονίη, μή μοί τι λίην ἀκαχίζεο θυμῷ·
οὐ γάρ τίς μ' ὑπὲρ αἶσαν ἀνὴρ Ἄϊδι προϊάψει·
μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει,
πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κόρυθ' εἵλετο φαίδιμος Ἕκτωρ
ἵππουριν· ἄλοχος δὲ φίλη οἶκόνδε βεβήκει
ἐντροπαλιζομένη, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσα.

si, ignavi instar, eminus *stans* devitem prælium:
nec me animus *ita* jubet, quoniam didici esse fortis
semper, et primos inter Trojanos pugnare,
tuens patrisque magnam gloriam, et meam ipsius.
Bene enim ego hoc scio in mente et in animo:
erit dies, quando olim peribit Ilium sacrum
et Priamus, et populus hastæ-fraxineæ-periti Priami.
Sed non mihi Trojanorum tantum curæ-est dolor in-posterum,
neque ipsius Hecubæ, nec Priami regis,
nec fratrum, qui multique et fortes
in pulvere ceciderint sub viris infestis,
quantum tui, quando aliquis Achivorumære-loricatorum
lacrimabundam abduxerit, liberam diem eripiens,
atque in Argo vivens ab aliena *imperatam* telam texas,
atque aquam feras *ex fonte* Messeide, aut Hyperea,
valde invita: dura autem incumbet necessitas;
et aliquando quis dixerit, conspicatus lacrimas fundentem:
Hectoris hæc *est* uxor, qui præstantissimus-erat pugnando
Trojanorum equûm-domitorum, quando circa-Ilium pugnabant.] Sic aliquando quis dicet; tibi autem novus erit dolor
ex-desiderio talis mariti ad-depellendam servilem diem.
Sed me mortuum aggesta terra obtegat,
antequam tuumque clamorem tuamque abreptionem audierim!] Sic fatus, suum filium porrectis-manibus-petiit clarus
Hector;] retro autem puer ad sinum bene-cinctæ nutricis
inclinatus-est clamans, patris cari aspectum exhorrescens,
timens æsque et cristam setis-equinis-horridam,
terribiliter a summa galea nutantem intuitus:
risit vero paterque carus, et veneranda mater.
Statim a capite galeam abstulit splendidus Hector,
et hanc quidem deposuit in terra collucentem:
atque ipse suum carum filium ut osculatus-fuerat, agitaratque manibus,] dixit precans Jovemque ceterosque deos:
Jupiter, ceterique dii, date et hunc fieri
filium meum, ut et ego *sum*, illustrem inter-Trojanos,
ita viribusque fortem, et Ilio potenter imperantem:
et olim quis *de eo* dicat: « Patre vero hic multo *est* fortior! »
ex pugna redeunte; referat autem spolia cruenta,
interfecto hoste viro, gaudeatque animo mater.
Sic fatus, uxoris dilectæ in manibus posuit
puerum suum; hæc vero ipsum fragranti excepit sinu,
lacrimabundum ridens: vir autem misertus-est intuitus,
manuque ipsam demulsit, verbaque dixit et elocuta-est:
Mira, ne mihi præter-modum tristeris animo!
non enim quis me præter fatum vir Orco demittet:
fatum vero, neminem arbitror, qui-effugerit, esse hominum,
neque ignavum, nec-vero fortem, quum primum natus-fuerit.
Sed in domum vadens tua ipsius opera cura,
telamque, columque; et ancillas jube
munus obire: bellum autem viris curæ-erit,
omnibus, mihi vero præcipue, qui in-Ilio nati-sunt.
Sic igitur fatus, galeam sumsit splendidus Hector,
setis-equinis-comantem; uxor autem cara domum abiit
sæpe-respectans, uberem lacrimam defundens.

Digitized by Google

Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανε δόμους εὐναιετάοντας
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο· κιχήσατο δ' ἔνδοθι πολλὰς
ἀμφιπόλους, τῇσιν δὲ γόον πάσῃσιν ἐνῶρσεν.
Αἱ μὲν ἔτι ζωὸν γόον Ἕκτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
οὐ γάρ μιν ἔτ' ἔφαντο ὑπότροπον ἐκ πολέμοιο
ἵξεσθαι, προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν.
Οὐδὲ Πάρις δήθυνεν ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν·
ἀλλ' ὅγ', ἐπεὶ κατέδυ κλυτὰ τεύχεα, ποικίλα χαλκῷ,
σεύατ' ἔπειτ' ἀνὰ ἄστυ, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς.
Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος, ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
δεσμὸν ἀποῤῥήξας θείῃ πεδίοιο κροαίνων,
εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο,
κυδιόων· ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
ὤμοις ἀΐσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθώς,
ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων·
ὣς υἱὸς Πριάμοιο Πάρις κατὰ Περγάμου ἄκρης
τεύχεσι παμφαίνων, ὥςτ' ἠλέκτωρ, ἐβεβήκει
καγχαλόων, ταχέες δὲ πόδες φέρον· αἶψα δ' ἔπειτα
Ἕκτορα δῖον ἔτετμεν ἀδελφεόν, εὖτ' ἄρ' ἔμελλεν
στρέψεσθ' ἐκ χώρης, ὅθι ᾗ ὀάριζε γυναικί.
Τὸν πρότερος προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε καὶ ἐσσύμενον κατερύκω,
δηθύνων, οὐδ' ἦλθον ἐναίσιμον, ὡς ἐκέλευες. [τωρ·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κορυθαίολος Ἕκ-
δαιμόνι', οὐκ ἄν τίς τοι ἀνήρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
ἔργον ἀτιμήσειε μάχης, ἐπεὶ ἄλκιμός ἐσσι·
ἀλλὰ ἑκὼν μεθιεῖς τε καὶ οὐκ ἐθέλεις· τὸ δ' ἐμὸν κῆρ
ἄχνυται ἐν θυμῷ, ὅθ' ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκούω
πρὸς Τρώων, οἳ ἔχουσι πολὺν πόνον εἵνεκα σεῖο.
Ἀλλ' ἴομεν· τὰ δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', αἴ κε ποθὶ Ζεὺς
δώῃ, ἐπουρανίοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν
κρητῆρα στήσασθαι ἐλεύθερον ἐν μεγάροισιν,
ἐκ Τροίης ἐλάσαντας ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.

Statim autem deinde venit ad-ædes bene-habitatas
Hectoris virorum-occisoris, invenitque intus multas
ancillas; his vero fletum omnibus injecit.
Hæ quidem adhuc vivum flebant Hectorem sua in domo:
non enim eum amplius putabant reducem ex pugna
venturum, elapsum robur ac manus Achivorum.
Neque Paris moram-faciebat in altis ædibus:
sed is, postquam induit inclyta arma, varia ære,
properabat inde per urbem, pedibus velocibus fretus.
Ut vero quum aliquis stabulans equus, hordeo-pastus ad præ-
sepe,] vinculo rupto currit per-campum *terram* pulsans,
consuetus lavari *de* pulcre-fluenti fluvio,
superbiens: alte vero caput fert, et jubæ circum
humeros motantur; ipse autem pulcritudine fretus, *quum
sit,*] facile ipsum genua ferunt ad loca-consueta et pascua
equorum:] sic filius Priami Paris a Pergami arce,
armis collucens, tanquam sol, incedebat
exsultans, veloces autem *eum* pedes ferebant; statimque post
Hectorem divinum invenit fratrem, quando jam erat
digressurus e loco, ubi cum-sua colloquebatur uxore.
Hunc prior allocutus-est Alexander divinæ-formæ:
Bone-frater, profecto valde jam te etiam properantem de-
tineo,] remorans, nec veni tempore, ut jussisti.
Hunc autem respondens allocutus-est galeam-motans He-
ctor:] mirifice, non ullus tibi vir qui æquus-justusque sit,
opus vituperarit bellicum, quandoquidem fortis es:
sed sponte remittisque *animum* et non vis *pugnare*: at
meum cor] tristatur in animo, quando super te probra audio
a Trojanis, qui habent multum laborem tui gratia.
Sed eamus: hæc autem postea componemus, si quando Ju-
piter] dederit, cœlestibus diis sempiternis
craterem statuere liberum (*liberationis*) in ædibus,
Troja quando-expulerimus bene-ocreatos Achivos.

ΙΛΙΑΔΟΣ Η.

Ἕκτορος καὶ Αἴαντος μονομαχία. Νεκρῶν ἀναίρεσις.

Ὣς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἕκτωρ·
τῷ δ' ἅμ' Ἀλέξανδρος κί' ἀδελφεός· ἐν δ' ἄρα θυμῷ
ἀμφότεροι μέμασαν πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ὡς δὲ θεὸς ναύτῃσιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
οὖρον, ἐπὴν κεκάμωσιν ἐϋξέστῃς ἐλάτῃσιν
πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται·
ὣς ἄρα τὼ Τρώεσσιν ἐελδομένοισι φανήτην.
Ἔνθ' ἑλέτην, ὁ μὲν υἱὸν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος,
Ἄρνῃ ναιετάοντα Μενέσθιον, ὃν κορυνήτης
γείνατ' Ἀρηΐθοος καὶ Φιλομέδουσα βοῶπις·
Ἕκτωρ δ' Ἠϊονῆα βάλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι
αὐχέν' ὑπὸ στεφάνης εὐχάλκου, λῦσε δὲ γυῖα.
Γλαῦκος δ', Ἱππολόχοιο πάϊς, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν,

ILIADIS VII.

Hectoris et Ajacis pugna singularis. Cæsorum sepultura.

Hæc fatus, portis properans-excessit splendidus Hector;
cumque-eo simul Alexander ivit frater: in animo vero
ambo ardebant bellare et pugnare.
Sicut autem deus nautis desiderantibus dat
ventum-secundum, quando defatigati-fuerint bene-politis abi-
etibus] pontum agitantes, laboreque membra soluta-sunt:
sic utique hi Trojanis desiderantibus apparuerunt.
Tunc interfecerunt, hic quidem (*Paris*) filium Areithoi re-
gis,] Arnæ habitantem Menesthium, quem claviger
genuit Areithous et Philomedusa magnis-oculis;
Hector autem Eioneum feriit hasta acuta
ad cervicem sub ora-galeæ ære-solida, solvitque membra.
Glaucus vero, Hippolochi filius, Lyciorum dux virorum,

Digitized by Google

Ἰφίνοον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην,
Δεξιάδην, ἵππων ἐπιάλμενον ὠκειάων,
ὦμον· ὁ δ' ἐξ ἵππων χαμάδις πέσε, λύντο δὲ γυῖα.
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
βῆ ῥα κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα
Ἴλιον εἰς ἱερήν. Τῇ δ' ἀντίος ὤρνυτ' Ἀπόλλων,
Περγάμου ἐκ κατιδὼν, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην·
ἀλλήλοισι δὲ τώγε συναντέσθην παρὰ φηγῷ.
Τὴν πρότερος προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
Τίπτε σὺ δ' αὖ μεμαυῖα, Διὸς θύγατερ μεγάλοιο,
ἦλθες ἀπ' Οὐλύμποιο, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν;
ἦ ἵνα δὴ Δαναοῖσι μάχης ἑτεραλκέα νίκην
δῷς; ἐπεὶ οὔτι Τρῶας ἀπολλυμένους ἐλεαίρεις.
Ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα
σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχήσοντ', εἰσόκε τέκμωρ
Ἰλίου εὕρωσιν· ἐπεὶ ὡς φίλον ἔπλετο θυμῷ
ὑμῖν ἀθανάτῃσι, διαπραθέειν τόδε ἄστυ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὧδ' ἔστω, Ἑκάεργε· τὰ γὰρ φρονέουσα καὶ αὐτὴ
ἦλθον ἀπ' Οὐλύμποιο μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἄγε, πῶς μέμονας πόλεμον καταπαυσέμεν ἀνδρῶν;
Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
Ἕκτορος ὄρσωμεν κρατερὸν μένος ἱπποδάμοιο,
ἤν τινά που Δαναῶν προκαλέσσεται, οἰόθεν οἶος
ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
οἱ δέ κ' ἀγασσάμενοι χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοὶ
οἶον ἐπόρσειαν πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τῶν δ' Ἕλενος, Πριάμοιο φίλος παῖς, σύνθετο θυμῷ
βουλὴν, ἥ ῥα θεοῖσιν ἐφήνδανε μητιόωσιν·
στῆ δὲ παρ' Ἕκτορ' ἰὼν καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε,
ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο; κασίγνητος δέ τοί εἰμι·
ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς,
αὐτὸς δὲ προκάλεσσαι Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος,
ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
οὐ γάρ πώ τοι μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Ὣς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων.
Ὣς ἔφαθ'. Ἕκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα, μῦθον ἀκούσας,
καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας,
μέσσου δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἱδρύνθησαν ἅπαντες.
Κὰδ δ' Ἀγαμέμνων εἷσεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
κὰδ δ' ἄρ' Ἀθηναίη τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
ἑζέσθην, ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσιν,
φηγῷ ἐφ' ὑψηλῇ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
ἀνδράσι τερπόμενοι· τῶν δὲ στίχες εἵατο πυκναὶ,
ἀσπίσι καὶ κορύθεσσι καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
Οἵη δὲ Ζεφύροιο ἐχεύατο πόντον ἔπι φρὶξ,
ὀρνυμένοιο νέον, μελάνει δέ τε πόντος ὑπ' αὐτῆς·
τοῖαι ἄρα στίχες εἵατ' Ἀχαιῶν τε Τρώων τε
ἐν πεδίῳ· Ἕκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπεν·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,

Iphinoum feriit hasta in aspera pugna,
Dexiaden, equos insilientem veloces (*currum*),
in-humero : hic autem e curru humi cecidit, solutaque-sunt
membra.] Hos vero ut vidit dea cæsiis-oculis Minerva
Argivos perimentes in aspera pugna,
descendit de Olympi verticibus concitata
Ilium ad sacram. Huic autem obvius properabat Apollo,
e Pergamo *eam* conspicatus, Trojanis vero cupiebat victoriam;] sibi-invicem autem hi occurrerunt apud fagum.
Hanc prior allocutus-est rex, Jovis filius, Apollo :
Cur tu vero rursus concitata, Jovis filia magni,
venisti ab Olympo, magnus autem te affectus impulit?
an ut jam Danais pugnæ ancipitem victoriam
des? quando quidem minime Trojanorum pereuntium misereris.] Sed si mihi quid obtemperaveris, quod certe multo satius esset,] nunc quidem finiamus bellum et pugnam
hodie; posthac rursus pugnabunt, donec finem
Ilii invenerint : quandoquidem sic gratum erat animo
vobis deabus, evertere hanc urbem.
Hunc autem vicissim allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva :] ita esto, Sagittans : eadem enim sentiens et ipsa
veni ab Olympo ad Trojanos et Achivos.
Verum age, quomodo cupisti prælium sedare virorum?
Hanc autem rursus allocutus-est rex, Jovis filius, Apollo :
Hectoris excitemus fortem animum equûm-domitoris,
si quem forte Danaorum provocabit, *quocum* solo solus
ex-adverso dimicet in gravi pugna :
hi autem si-probaverint, ære-ocreati Achivi,
solum *aliquem* incitent pugnare cum-Hectore divino.
Sic dixit; nec non-obsecuta-est dea cæsiis-oculis Minerva.
Horum autem Helenus, Priami carus filius, sensit animo
consilium, quod diis placuit consultantibus :
stetit vero juxta Hectorem procedens et ad eum verba dixit :
Hector, fili Priami, Jovi consilio par,
an mihi quid obsequeris? frater vero tibi sum :
ceteros quidem sedere-fac Trojanos et omnes Achivos,
ipse autem provoca Achivorum quicunque fortissimus,
ut-contra *te* dimicet in gravi pugna :
nondum enim tibi fatum mori et interitum attingere :
sic enim ego vocem audivi deorum immortalium.
Sic dixit; Hector vero gavisus-est valde, sermonem audiens:
et in medium procedens Trojanorum coercuit phalanges,
media hasta prehensa; illi autem resederunt omnes.
Sed Agamemno sedere-fecit bene-ocreatos Achivos :
atque Minerva etiam et argenteum-arcum-gerens Apollo
desederunt, avibus similes vulturibus,
fago super alta patris Jovis, ægidem-tenentis,
viris delectati. Horum vero ordines sedebant densi,
scutis et galeis et hastis horrentes.
Qualis autem Zephyri funditur super pontum horror
orientis primum, nigrescitque pontus sub illo;
tales quidem ordines sedebant Achivorumque Trojanorumque] in campo; Hector autem inter utrosque locutus-est :
Audite me, Trojani et bene-ocreati Achivi,

Digitized by Google

ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ὅρκια μὲν Κρονίδης ὑψίζυγος οὐκ ἐτέλεσσεν,
ἀλλὰ κακὰ φρονέων τεκμαίρεται ἀμφοτέροισιν,
εἰσόκεν ἢ ὑμεῖς Τροίην εὔπυργον ἕλητε,
ἢ αὐτοὶ παρὰ νηυσὶ δαμείετε ποντοπόροισιν.
Ὑμῖν μὲν γὰρ ἔασιν ἀριστῆες Παναχαιῶν·
τῶν νῦν ὄντινα θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει,
δεῦρ' ἴτω ἐκ πάντων, πρόμος ἔμμεναι Ἕκτορι δίῳ.
Ὧδε δὲ μυθέομαι, Ζεὺς δ' ἄμμ' ἐπιμάρτυρος ἔστω·
εἰ μέν κεν ἐμὲ κεῖνος ἕλῃ ταναήκεϊ χαλκῷ,
τεύχεα συλήσας, φερέτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
Εἰ δέ κ' ἐγὼ τὸν ἕλω, δώῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων,
τεύχεα συλήσας, οἴσω προτὶ Ἴλιον ἱρὴν,
καὶ κρεμόω προτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο·
τὸν δὲ νέκυν ἐπὶ νῆας ἐϋσσέλμους ἀποδώσω,
ὄφρα ἑ ταρχύσωσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
σῆμά τέ οἱ χεύωσιν ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ·
καί ποτέ τις εἴπῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων,
νηῒ πολυκλήϊδι πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνηῶτος,
ὅν ποτ' ἀριστεύοντα κατέκτανε φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ὥς ποτέ τις ἐρέει· τὸ δ' ἐμὸν κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
αἴδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι.
Ὀψὲ δὲ δὴ Μενέλαος ἀνίστατο καὶ μετέειπεν,
νείκει ὀνειδίζων, μέγα δὲ στεναχίζετο θυμῷ·
Ὤ μοι, ἀπειλητῆρες, Ἀχαιΐδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί·
ἦ μὲν δὴ λώβη τάδε γ' ἔσσεται αἰνόθεν αἰνῶς,
εἰ μή τις Δαναῶν νῦν Ἕκτορος ἀντίος εἶσιν.
Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε,
ἥμενοι αὖθι ἕκαστοι ἀκήριοι, ἀκλεὲς αὔτως·
τῷδε δ' ἐγὼν αὐτὸς θωρήξομαι· αὐτὰρ ὕπερθεν
νίκης πείρατ' ἔχονται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κατεδύσατο τεύχεα καλά.
Ἔνθα κέ τοι, Μενέλαε, φάνη βιότοιο τελευτὴ
Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν· ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν·
εἰ μὴ ἀναΐξαντες ἕλον βασιλῆες Ἀχαιῶν·
αὐτός τ' Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
δεξιτερῆς ἕλε χειρὸς ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἀφραίνεις, Μενέλαε Διοτρεφές· οὐδέ τί σε χρὴ
ταύτης ἀφροσύνης· ἀνὰ δ' ἴσχεο, κηδόμενός περ·
μηδ' ἔθελ' ἐξ ἔριδος σεῦ ἀμείνονι φωτὶ μάχεσθαι,
Ἕκτορι Πριαμίδῃ, τόντε στυγέουσι καὶ ἄλλοι·
καὶ δ' Ἀχιλεὺς τούτῳ γε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
ἔρριγ' ἀντιβολῆσαι, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἵζευ, ἰὼν μετὰ ἔθνος ἑταίρων·
τούτῳ δὲ πρόμον ἄλλον ἀναστήσουσιν Ἀχαιοί.
Εἴπερ ἀδειής γ' ἐστὶ, καὶ εἰ μόθου ἔστ' ἀκόρητος,
φημί μιν ἀσπασίως γόνυ κάμψειν, αἴ κε φύγῃσιν
δηΐου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος
Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως,
αἴσιμα παρειπών· ὁ δ' ἐπείθετο· τοῦ μὲν ἔπειτα

ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet.
Fœdera quidem Saturnius in-excelso-sedens non rata-fecit,
sed mala cogitans molitur utrisque;
donec vel vos Trojam bene-turritam ceperitis,
vel ipsi ad naves domiti-fueritis pontum-transeuntes.
Vobis quidem enim sunt viri-principes omnium-Achivorum;
quorum nunc, quemcunque animus mecum pugnare jubet,
huc prodeat ex omnibus, duellator ut-sit cum-Hectore divino.
Sic vero loquor, Jupiterque nobis testis adesto:
si forte me ille occiderit protensam-cuspidem-habente hasta,
arma *mihi* detracta ferat cavas ad naves,
corpus vero domum meam reddat, ut ignis me
Trojani et Trojanorum uxores participem-faciant mortuum.
Si autem ego illum interfecero, dederitque mihi gloriam Apol-
lo,] arma *ei* detracta feram ad Ilium sacram,
et suspendam ad templum Apollinis longe-jaculantis:
at cadaver ad naves bonis-transtris-instructas reddam,
ut ei exsequias-faciant capite-comantes Achivi,
tumulumque ei aggerant ad latum Hellespontum;
et aliquando aliquis dicat etiam posterorum hominum,
in-navi multis-transtris-instructa navigans super nigrum pon-
tum:] Viri quidem hic tumulus pridem defuncti,
quem olim fortissime-dimicantem occidit splendidus Hector.
Sic olim aliquis dicet: sed mea gloria nunquam peribit.
Sic dixit; illi autem omnes obmutuerunt silentio:
verecundabantur quidem renuere, timebant autem suscipere.
Tandem vero Menealus surrexit, et dixit,
jurgio probra-objectans, graviter autem ingemiscebat animo:
Væ mihi, jactatores, Achivæ, non-amplius Achivi!
certe jam opprobrium hæcce erunt gravissime,
si nullus Danaorum nunc Hectori obvius iverit.
Atqui vos quidem omnes aqua et terra fiatis,
sedentes hic singuli excordes, inglorii sic:
huic vero ego ipse armabor; verum superne
victoriæ termini positi-sunt in immortalibus diis.
Sic igitur fatus induebat arma pulcra.
Tunc tibi, Menelae, adfuisset vitæ finis
Hectoris in manibus, quoniam multo fortior erat:
nisi propere-exsurgentes *te* recepissent reges Achivorum;
ipseque Atrides, late-dominans Agamemno,
dextram prehendit manum, verbaque fecit et elocutus-est:
Insanis, Menelae Jovis-alumne: neo quicquam tibi opus-est
hac dementia; sed contine *te*, dolens licet;
neu velis præ contentione te fortiori cum-viro pugnare,
Hectore Priamide, quem extimescunt et alii:
et vero Achilles huic pugna in viros-clarante
horret occurrere, qui te multo *est* fortior.
Verum tu quidem nunc sede, te-conferens ad agmen socio-
rum;] huic autem duellatorem alium excitabunt Achivi.
Etiamsi intrepidusque est, etsi pugnæ est insatiabilis,
existimo eum libenter genu flexurum (*requieturum*), si ef-
fugerit] infesto e bello et gravi pugna.
Sic fatus flexit fratris præcordia heros,
decentia monens; ille autem paruit. Illius quidem postea

Digitized by Google

γηθόσυνοι θεράποντες ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἀνίστατο καὶ μετέειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει·
ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων, ἱππηλάτα Πηλεὺς,
ἐσθλὸς Μυρμιδόνων βουληφόρος ἠδ' ἀγορητὴς,
ὅς ποτέ μ' εἰρόμενος μέγ' ἐγήθεεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,
πάντων Ἀργείων ἐρέων γενεήν τε τόκον τε.
Τοὺς νῦν εἰ πτώσσοντας ὑφ' Ἕκτορι πάντας ἀκούσαι,
πολλά κεν ἀθανάτοισι φίλας ἀνὰ χεῖρας ἀείραι,
θυμὸν ἀπὸ μελέων δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
ἡβῷμ', ὡς ὅτ' ἐπ' ὠκυρόῳ Κελάδοντι μάχοντο
ἀγρόμενοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐγχεσίμωροι,
Φειᾶς πὰρ τείχεσσιν, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
Τοῖσι δ' Ἐρευθαλίων πρόμος ἵστατο, ἰσόθεος φὼς,
τεύχε' ἔχων ὤμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος,
δίου Ἀρηϊθόου, τὸν ἐπίκλησιν κορυνήτην
ἄνδρες κίκλησκον καλλίζωνοί τε γυναῖκες,
οὕνεκ' ἄρ' οὐ τόξοισι μαχέσκετο δουρί τε μακρῷ,
ἀλλὰ σιδηρείῃ κορύνῃ ῥήγνυσκε φάλαγγας.
Τὸν Λυκόοργος ἔπεφνε δόλῳ, οὔτι κράτεΐ γε,
στεινωπῷ ἐν ὁδῷ, ὅθ' ἄρ' οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον
χραῖσμε σιδηρείη· πρὶν γὰρ Λυκόοργος ὑποφθὰς
δουρὶ μέσον περόνησεν· ὁ δ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη·
τεύχεά τ' ἐξενάριξε, τά οἱ πόρε χάλκεος Ἄρης·
καὶ τὰ μὲν αὐτὸς ἔπειτα φόρει μετὰ μῶλον Ἄρηος.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Λυκόοργος ἐνὶ μεγάροισιν ἐγήρα,
δῶκε δ' Ἐρευθαλίωνι, φίλῳ θεράποντι φορῆναι·
τοῦ ὅγε τεύχε' ἔχων, προκαλίζετο πάντας ἀρίστους.
Οἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη·
ἀλλ' ἐμὲ θυμὸς ἀνῆκε πολυτλήμων πολεμίζειν
θάρσεϊ ᾧ· γενεῇ δὲ νεώτατος ἔσκον ἁπάντων·
καὶ μαχόμην οἱ ἐγὼ, δῶκεν δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
Τὸν δὴ μήκιστον καὶ κάρτιστον κτάνον ἄνδρα·
πολλὸς γάρ τις ἔκειτο παρήορος ἔνθα καὶ ἔνθα.
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη·
τῷ κε τάχ' ἀντήσειε μάχης κορυθαιόλος Ἕκτωρ.
Ὑμέων δ' οἵπερ ἔασιν ἀριστῆες Παναχαιῶν,
οὐδ' οἱ προφρονέως μέμαθ' Ἕκτορος ἀντίον ἐλθεῖν·
Ὣς νείκεσσ' ὁ γέρων· οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνέσταν.
Ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
τῷ δ' ἐπὶ Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης·
τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν.
Τοῖσι δ' ἐπ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος,
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·
ἂν δὲ Θόας Ἀνδραιμονίδης καὶ δῖος Ὀδυσσεύς·
πάντες ἄρ' οἵγ' ἔθελον πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ.
Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Κλήρῳ νῦν πεπάλαχθε διαμπερὲς, ὅς κε λάχησιν·
οὗτος γὰρ δὴ ὀνήσει ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
καὶ δ' αὐτὸς ὃν θυμὸν ὀνήσεται, αἴ κε φύγῃσιν
δηΐου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο ἕκαστος,

læti famuli ab humeris arma detraxerunt;
Nestor autem inter-Argivos surrexit et dixit:
Dii-boni! profecto ingens luctus Achivam terram invadit:
certe valde ploraverit senex equûm-agitator Peleus,
præstans Myrmidonum consiliator et concionator,
qui olim me interrogans valde lætabatur sua in domo,
omnium Argivorum inquirens genusque sobolemque.
Quos nunc si metu-trepidantes sub Hectore omnes audierit,
sæpe sane immortalibus caras (*suas*) manus attollet,
anima e membris ut-descendat domum Plutonis intro.
Utinam enim, Jupiterque pater et Minerva et Apollo,
essem-juvenis, sicut quando ad rapidum Celadontem pugnabant] congregati Pyliique et Arcades hastis-pugnantes,
Pheæ ad muros, Iardani circa fluenta.
Inter-illos autem Ereuthalion in-acie-primus stabat, par-deo vir,] arma gerens humeris Areïthoi regis:
divini Areïthoi, quem cognomento clavigerum
viri appellabant pulcreque-cinctæ mulieres,
quoniam non arcu pugnabat hastaque longa,
sed ferrea clava rumpebat phalanges.
Hunc Lycurgus interfecit dolo, neutiquam vi,
angusta in via, ubi quidem non clava ei exitium
arcebat ferrea; ante enim Lycurgus occupans
hasta medium transfodit; isque supinus solo allisus-est:
armaque interfectum-spoliavit, quæ ei dederat æreus Mars:
et ea quidem ipse postea gestabat in pugna Martis.
At postquam Lycurgus in ædibus senuerat,
dedit Ereuthalioni, dilecto famulo, gestanda:
illius hic arma ferens provocabat omnes fortissimos.
Hi autem valde tremebant et timebant, nec quisquam sustinebat:] verum me animus impulit audax, ut-pugnarem,
confidentia sua: natu autem minimus eram omnium;
et pugnabam cum-eo ego, deditque mihi gloriam Minerva.
Hunc vero procerissimum et fortissimun interfeci virum:
multus enim jacebat extensus hinc atque illinc.
Utinam sic *nunc* pubescerem, visque mihi integra esset:
ita cito haberet pugnam (*adversarium*) galeam-motans Hector.] Vestrum autem quisunt fortissimi omnium-Achivorum,
ne hi (*vos*) quidem alacriter parati-estis Hectori obviam ire.
Sic increpavit senex; ac statim novem omnes surrexerunt.
Surrexit multo primus quidem rex virorum Agamemno;
post hunc autem Tydides surrexit fortis Diomedes;
post hos autem Ajaces strenuam induti fortitudinem:
post hos vero Idomeneus, et armiger Idomenei
Meriones, par Marti homicidæ;
post hos autem Eurypylus, Evæmonis præclarus filius:
surrexit porro Thoas Andræmonides, et divinus Ulysses.
Omnes utique hi volebant pugnare cum-Hectore divino.
Inter-hos autem rursus dixit Gerenius eques Nestor:
Sortibus nunc sortimini prorsus, cuicunque sors obtigerit:
hic enim sane juvabit bene-ocreatos Achivos:
quin etiam ipse suum animum juvabit, si effugerit
infesto e bello et gravi pugna.
Sic dixit: illi autem sortem signaverunt *suam* quisque,

Digitized by Google

ἐν δ' ἔβαλον κυνέῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο.
Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
  Ζεῦ πάτερ, ἢ Αἴαντα λαχεῖν, ἢ Τυδέος υἱόν,
ἢ αὐτὸν βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης.
  Ὣς ἄρ' ἔφαν· πάλλεν δὲ Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος κυνέης, ὃν ἄρ' ἤθελον αὐτοί,
Αἴαντος· κῆρυξ δὲ φέρων ἀν' ὅμιλον ἁπάντῃ,
δεῖξ' ἐνδέξια πᾶσιν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
Οἱ δ' οὐ γιγνώσκοντες ἀπηνήναντο ἕκαστος.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν ἵκανε, φέρων ἀν' ὅμιλον ἁπάντῃ,
ὅς μιν ἐπιγράψας κυνέῃ βάλε, φαίδιμος Αἴας,
ἤτοι ὑπέσχεθε χεῖρ'· ὁ δ' ἄρ' ἔμβαλεν, ἄγχι παραστάς·
γνῶ δὲ κλήρου σῆμα ἰδών, γήθησε δὲ θυμῷ.
Τὸν μὲν πὰρ πόδ' ἑὸν χαμάδις βάλε φώνησέν τε·
  Ὦ φίλοι, ἤτοι κλῆρος ἐμός· χαίρω δὲ καὶ αὐτὸς
θυμῷ, ἐπεὶ δοκέω νικησέμεν Ἕκτορα δῖον.
Ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἂν ἐγὼ πολεμήϊα τεύχεα δύω,
τόφρ' ὑμεῖς εὔχεσθε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι,
σιγῇ ἐφ' ὑμείων, ἵνα μὴ Τρῶές γε πύθωνται·
ἠὲ καὶ ἀμφαδίην, ἐπεὶ οὔτινα δείδιμεν ἔμπης.
Οὐ γάρ τίς με βίῃ γε ἑκὼν ἀέκοντα δίηται,
οὐδὲ μὲν ἰδρείῃ· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νήϊδά γ' οὕτως
ἔλπομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.
  Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' εὔχοντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.
  Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
δὸς νίκην Αἴαντι καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι·
εἰ δὲ καὶ Ἕκτορά περ φιλέεις καὶ κήδεαι αὐτοῦ,
ἴσην ἀμφοτέροισι βίην καὶ κῦδος ὄπασσον.
  Ὣς ἄρ' ἔφαν· Αἴας δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ ἕσσατο τεύχη,
σεύατ' ἔπειθ', οἷός τε πελώριος ἔρχεται Ἄρης,
ὅστ' εἶσιν πόλεμόνδε μετ' ἀνέρας, οὕστε Κρονίων
θυμοβόρου ἔριδος μένεϊ ξυνέηκε μάχεσθαι.
Τοῖος ἄρ' Αἴας ὦρτο πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν,
μειδιόων βλοσυροῖσι προσώπασι· νέρθε δὲ ποσσὶν
ἤϊε μακρὰ βιβάς, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
Τὸν δὲ καὶ Ἀργεῖοι μέγ' ἐγήθεον εἰσορόωντες·
Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,
Ἕκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασσεν·
ἀλλ' οὔπως ἔτι εἶχεν ὑποτρέσαι οὐδ' ἀναδῦναι
ἂψ λαῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ προκαλέσσατο χάρμῃ.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἠΰτε πύργον,
χάλκεον, ἑπταβόειον, ὅ οἱ Τυχίος κάμε τεύχων,
σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων·
ὅς οἱ ἐποίησεν σάκος αἰόλον, ἑπταβόειον,
ταύρων ζατρεφέων, ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκόν.
Τὸ πρόσθε στέρνοιο φέρων Τελαμώνιος Αἴας,
στῆ ῥα μάλ' Ἕκτορος ἐγγύς, ἀπειλήσας δὲ προσηύδα·
  Ἕκτορ, νῦν μὲν δὴ σάφα εἴσεαι οἰόθεν οἶος,
οἷοι καὶ Δαναοῖσιν ἀριστῆες μετέασιν,
καὶ μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα, θυμολέοντα.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισιν

et injecerunt galeæ Agamemnonis Atridæ.
Populi vero supplicabant, diisque manus attollebant:
sic autem aliquis dicebat, intuens in cœlum latum:
  Jupiter pater, *da* aut Ajacem sortiri, aut Tydei filium,
aut ipsum regem divitis-auro Mycenes.
  Ita dicebant: concutiebatque *sortes* Gerenius eques Nestor;
exsiliit autem sors e-galea, quam volebant ipsi,
Ajacis; præco autem ferens per cœtum usquequaque,
ostendit, orsus-a-dextra, omnibus principibus Achivorum.
Hi autem non agnoscentes, renuerunt quisque.
Sed quum ad-illum pervenit, ferens per cœtum usquequaque,
qui ipsam inscriptam galeæ injecerat, splendidus Ajax,
hic porrexit manum; ille autem imposuit prope astans:
agnovit autem *Ajax* sortis signum conspicatus, gavisusque-est
animo.] Hanc quidem ad pedem suum humi jecit, dixitque:
  O amici, sane sors *est* mea; gaudeoque et ipse
ex-animo, quoniam puto *me* superaturum Hectorem divinum.
Verum agite, dum ego bellica arma induo,
interim vos supplicate Jovi Saturnio regi,
tacite vobiscum, ut ne Trojani audiant:
vel etiam palam, quandoquidem neminem timemus prorsus.
Non enim quisquam me vi volens nolentem summovebit,
nec-vero per-imperitiam *meam;* quippe nec me rudem adeo
spero in Salamine natum-esse educatumque.
  Sic dixit; illi autem supplicabant Jovi Saturnio regi;
sic autem aliquis dixit, intuens in cœlum latum:
  Jupiter pater, ab-Ida imperans, augustissime, maxime,
da victoriam Ajaci et præclaram gloriam ut-referat:
si vero et Hectorem diligis, et curam-geris ejus,
æqualem ambobus vim et gloriam præbe.
  Sic dixerunt: Ajax autem armabatur splendido ære.
Sed postquam omnia circa corpus induerat arma,
concitus-ferebatur deinde, qualis ingens incedit Mars,
qui it in-bellum ad viros, quos Saturnius
animum-exedentis contentionis vi commisit pugnaturos:
talis utique Ajax progressus-est ingens, murus Achivorum,
subridens terribili vultu; infra autem pedibus
incedebat, late gradiens, quassans longæ-umbræ hastam.
Hunc autem et Argivi valde lætabantur aspicientes:
Trojanis autem tremor gravis subiit membra singulis,
Hectorique ipsi animus in præcordiis palpitabat:
sed nequaquam amplius poterat metu-refugere, nec regredi
retro virorum in turbam, quoniam provocarat ad-certamen.
Ajax autem prope accessit, ferens scutum instar turris,
æreum, septem-boum-pellibus-opertum, quod ei Tychius
laborarat fabricans,] coriariorum longe optimus, in Hyla ædes
habitans,] qui ei fecerat scutum varium, septem boum-pellibus-opertum,] taurorum præpinguium, sed octavum superduxerat æs.] Hoc ante pectus ferens Telamonius Ajax
stetit valde Hectorem prope, minitansque allocutus-est:
  Hector, nunc sane manifesto scies cum-solo solus,
quales etiam Danais principes intersint,
etiam præter Achillem viros-perrumpentem, animo-leonis.
Sed ille quidem in navibus recurvis pontum-transeuntibus

Digitized by Google

χεῖτ' ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν·
ἡμεῖς δ' εἰμὲν τοῖοι, οἳ ἂν σέθεν ἀντιάσαιμεν,
καὶ πολέες· ἀλλ' ἄρχε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Αἶαν Διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
μήτι μευ, ἠΰτε παιδὸς ἀφαυροῦ, πειρήτιζε,
ἠὲ γυναικὸς, ἣ οὐκ οἶδεν πολεμήϊα ἔργα.
Αὐτὰρ ἐγὼν εὖ οἶδα μάχας τ' ἀνδροκτασίας τε·
οἶδ' ἐπὶ δεξιὰ, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν
ἀζαλέην, τό μοί ἐστι ταλαύρινον πολεμίζειν·
οἶδα δ' ἐπαΐξαι μόθον ἵππων ὠκειάων·
οἶδα δ' ἐνὶ σταδίῃ δηΐῳ μέλπεσθαι Ἄρηϊ.
Ἀλλ' οὐ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν, τοιοῦτον ἐόντα,
λάθρῃ ὀπιπτεύσας, ἀλλ' ἀμφαδὸν, αἴ κε τύχωμι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον,
ἀκρότατον κατὰ χαλκὸν, ὃς ὄγδοος ἦεν ἐπ' αὐτῷ.
Ἓξ δὲ διὰ πτύχας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς ἀτειρής·
ἐν τῇ δ' ἑβδομάτῃ ῥινῷ σχέτο. Δεύτερος αὖτε
Αἴας Διογενὴς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην.
Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
ἀντικρὺ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα
ἔγχος· ὁ δ' ἐκλίνθη, καὶ ἀλεύατο Κῆρα μέλαιναν.
Τὼ δ' ἐκσπασσαμένω δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἅμ' ἄμφω,
σύν ῥ' ἔπεσον, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
ἢ συσὶ κάπροισιν, τῶντε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν.
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ,
οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν· ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμή.
Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμενος· ἡ δὲ διαπρὸ
ἤλυθεν ἐγχείη, στυφέλιξε δέ μιν μεμαῶτα·
τμήδην δ' αὐχέν' ἐπῆλθε· μέλαν δ' ἀνεκήκιεν αἷμα.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μάχης κορυθαίολος Ἕκτωρ·
ἀλλ' ἀναχασσάμενος λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ,
κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε μέγαν τε·
τῷ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον,
μέσσον ἐπομφάλιον· περιήχησεν δ' ἄρα χαλκός.
Δεύτερος αὖτ' Αἴας πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
ἧκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον·
εἴσω δ' ἀσπίδ' ἔαξε, βαλὼν μυλοειδέϊ πέτρῳ·
βλάψε δέ οἱ φίλα γούναθ'· ὁ δ' ὕπτιος ἐξετανύσθη,
ἀσπίδ' ἐνιχριμφθείς· τὸν δ' αἶψ' ὤρθωσεν Ἀπόλλων.
Καί νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν οὐτάζοντο,
εἰ μὴ κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
ἦλθον, ὁ μὲν Τρώων, ὁ δ' Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ταλθύβιός τε καὶ Ἰδαῖος, πεπνυμένω ἄμφω·
μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων σκῆπτρα σχέθον· εἶπέ τε μῦθον
κῆρυξ Ἰδαῖος, πεπνυμένα μήδεα εἰδώς·
Μηκέτι, παῖδε φίλω, πολεμίζετε, μηδὲ μάχεσθον·
ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεύς·
ἄμφω δ' αἰχμητά· τόγε δὴ καὶ ἴδμεν ἅπαντες.
Νὺξ δ' ἤδη τελέθει· ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας·

jacet iram-fovens in-Agamemnonem, pastorem virorum:
nos autem sumus tales, qui tibi obviam-ire-possimus,
etiam multi: sed ordire pugnam et certamen.
Hunc autem vicissim allocutus-est magnus galeam-motans
Hector:] Ajax nobilissime, Telamonie, princeps virorum,
ne me, tanquam puerum imbecillem, tenta,
vel mulierem, quæ nescit bellica opera.
Atqui ego bene scio pugnasque cædesque-virorum;
scio ad dextram, scio ad sinistram motare scutum
aridum, quæ mihi est strenua-virtus bellandi:
scio etiam irruere in pugnam equorum velocium,
scio in stataria *pugna* sævo delectari Marte.
Sed enim non te volo ferire, talis quum-sis,
clanculum observans, sed aperte, si assequi-potuero.
Dixit, et vibrans emisit longuæ-umbræ hastam,
et percussit Ajacis ingens scutum, septem-boum-pellibus-munitum,] summam ad æs, quod octavum erat in illo:
sex autem per plicaturas penetravit dissecans cuspis indomita;] in septima vero pelle hæsit. Secundus vicissim
Ajax nobilissimus emisit longam hastam,
et feriit Priamiden in clypeum undique æqualem.
Per clypeum quidem penetravit splendidum ingens hasta,
et per loricam affabre-factam infixa-est:
e-regione autem juxta ile discidit tunicam
hasta; ille vero inclinatus-est et evitavit fatum nigrum.
Hique educentes longas hastas cominus simul ambo
in-se-inciderunt, leonibus similes cruda-vorantibus,
vel suibus apris, quorum robur non imbecille.
Priamides quidem postea medium scutum feriit hasta;
neque rupit æs; reflexa-est autem ei cuspis.
Ajax vero clypeum pupugit insiliens; ac penitus
transivit hasta, percussitque illum irruentem,
cæsimque cervicem pervasit; ater autem subsiliit sanguis.
Verum ne sic quidem cessavit a-pugna galeam-motans Hector.
sed retrocedens lapidem prehendit manu robusta,
jacentem in campo, nigrum, asperumque magnumque;
eo percussit Ajacis ingens scutum septem-boum-pellibus munitum,] medium ad-umbonem, circumsonuitque æs.
Secundus autem Ajax, multo majorem lapidem tollens,
misit contortum, connisusque-est vi immensa;
et intus clypeum perfregit, percussum molari-veluti saxo,
læsitque ei cara genua; is autem supinus extensus-est,
scuto illisus; eum vero statim erexit Apollo.
Et jam ensibus cominus vulnerassent-se *invicem*,
nisi præcones, Jovis nuntii atque etiam hominum,
advenissent, alter Trojanorum, alter Achivorum ære-loricatorum,] Talthybiusque et Idæus, prudentes ambo.
Medii autem inter-utrosque sceptra tenuerunt, dixitque sermonem] præco Idæus, prudentium consiliorum sciens:
Ne-amplius, filii dilecti, bellate, neu pugnate;
ambos enim vos diligit nubes-cogens Jupiter;
ambo autem *estis* bellatores: quod quidem et scimus omnes.
Nox vero jam adest: bonum etiam nocti parere.
Hunc autem respondens allocutus-est Telamonius Ajax:

Digitized by Google

Ἰδαῖ', Ἕκτορι ταῦτα κελεύετε μυθήσασθαι·
αὐτὸς γὰρ χάρμῃ προκαλέσσατο πάντας ἀρίστους.
Ἀρχέτω· αὐτὰρ ἐγὼ μάλα πείσομαι, ἧπερ ἂν οὗτος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Αἶαν· ἐπεί τοι δῶκε θεὸς μέγεθός τε βίην τε,
καὶ πινυτὴν, περὶ δ' ἔγχει Ἀχαιῶν φέρτατός ἐσσι·
νῦν μὲν παυσώμεσθα μάχης καὶ δηϊοτῆτος
σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην·
νὺξ δ' ἤδη τελέθει· ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι·
ὡς σύ τ' εὐφρήνῃς πάντας παρὰ νηυσὶν Ἀχαιοὺς,
σούς τε μάλιστα ἔτας καὶ ἑταίρους, οἵ τοι ἔασιν·
αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Τρῶας ἐϋφρανέω καὶ Τρωάδας ἑλκεσιπέπλους,
αἵτε μοι εὐχόμεναι θεῖον δύσονται ἀγῶνα.
Δῶρα δ', ἄγ', ἀλλήλοισι περικλυτὰ δώομεν ἄμφω,
ὄφρα τις ὧδ' εἴπῃσιν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
ἠ μὲν ἐμαρνάσθην ἔριδος πέρι θυμοβόροιο,
ἠδ' αὖτ' ἐν φιλότητι διέτμαγεν ἀρθμήσαντε.
Ὣς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος ἀργυρόηλον,
σὺν κολεῷ τε φέρων καὶ ἐϋτμήτῳ τελαμῶνι·
Αἴας δὲ ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν.
Τὼ δὲ διακρινθέντε, ὁ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν
ἤϊ', ὁ δ' ἐς Τρώων ὅμαδον κίε. Τοὶ δ' ἐχάρησαν,
ὡς εἶδον ζωόν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
Αἴαντος προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους·
καί ῥ' ἦγον προτὶ ἄστυ, ἀελπτέοντες σόον εἶναι.
Αἴαντ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον, κεχαρηότα νίκῃ.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρείδαο γένοντο,
τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
ἄρσενα, πενταέτηρον, ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
Τὸν δέρον, ἀμφί θ' ἕπον, καί μιν διέχευαν ἅπαντα,
μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
ὤπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης·
νώτοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρεν
ἥρως Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρείδη τε καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν,
πολλοὶ γὰρ τεθνᾶσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
τῶν νῦν αἷμα κελαινὸν ἐΰῤῥοον ἀμφὶ Σκάμανδρον
ἐσκέδασ' ὀξὺς Ἄρης, ψυχαὶ δ' Ἀϊδόσδε κατῆλθον.
Τῷ σε χρὴ πόλεμον μὲν ἅμ' ἠοῖ παῦσαι Ἀχαιῶν,
αὐτοὶ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσομεν ἐνθάδε νεκροὺς
βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν· ἀτὰρ κατακήομεν αὐτοὺς
τυτθὸν ἀποπρὸ νεῶν, ὥς κ' ὀστέα παισὶν ἕκαστος
οἴκαδ' ἄγῃ, ὅτ' ἂν αὖτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν·
τύμβον δ' ἀμφὶ πυρὴν ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες,
ἄκριτον ἐκ πεδίου· ποτὶ δ' αὐτὸν δείμομεν ὦκα

Idæe, Hectorem hæc jubete loqui:
ipse enim ad-pugnam provocavit quosque fortissimos:
incipiat; atque ego valde parebo, ut quidem ipse *paruerit*.
Hunc autem vicissim allocutus-est magnus galeam-motans
Hector:] Ajax, quandoquidem tibi dedit deus magnitudinemque vimque] et prudentiam, valde autem hasta Achivorum
præstantissimus es:] nunc quidem cessemus a-pugna et certamine] hodie; posthac rursum pugnabimus, donec deus
nos dirimat, detque alterutri victoriam.
Nox vero jam est: bonum etiam nocti parere:
ut tuque lætos-facias omnes ad naves Achivos,
tuosque maxime amicos et socios, qui tibi sunt:
atque ego per urbem magnam Priami regis
Trojanos lætos-faciam et Trojanas longa-pepla-trahentes,
quæ pro-me supplicantes divinam intrabunt concionem.
Dona autem, age, mutuo inclyta demus ambo,
ut aliquis sic dicat Achivorumque Trojanorumque:
Et pugnarunt de contentione animos-exedenti.
et iterum in amicitia discessere conciliati.
Sic igitur locutus dedit ensem argenteis-clavis-distinctum,
cum vaginaque, *ei* ferens, et scite-facto balteo;
Ajax vero cingulum dedit puniceo-colore splendidum.
Hi autem digressi, alter quidem ad populum Achivorum
ibat, alter vero ad Trojanorum turbam vadebat. Hi autem gavisi-sunt,] ut viderunt vivumque et incolumem advenientem,
Ajacis quum-effugisset fortitudinem et manus invictas,
et duxerunt ad urbem, desperantes salvum esse.
Ajacem vero ex-altera-parte bene-ocreati Achivi
ad Agamemnonem divinum duxerunt, lætum victoria.
Hi autem quum jam in tentoriis Atridæ essent,
horum-causa bovem sacrificavit rex virorum Agamemno,
marem, quinquennem, præpotenti Saturnio.
Hunc excoriarunt et præpararunt, et eum dissecuerunt totum,
et in-frusta-parva-conciderunt scite, transfixeruntque verubus,
et assarunt prudenter, extraxeruntque *igni* omnia.
Atque ubi cessarant ab-opere, appararantque convivium,
epulati-sunt, nec quicquam animus indiguit epuli æqui:
tergo autem Ajacem perpetuo honoravit
heros Atrides, late-dominans Agamemno.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
his senex omnium-primus texere cœpit consilium,
Nestor, cujus et antea optimum apparuerat consilium;
qui ipsis bene-cupiens concionatus-est et dixit:
Atridaque et ceteri principes omnium-Achivorum,
multi quidem mortui-sunt capite-comantes Achivi,
quorum nunc sanguinem atrum pulcre-fluentem circa Scamandrum] diffudit acer Mars, animæque ad-Orcum descenderunt.
Itaque te oportet pugnam quidem cum-aurora intermittere Achivorum,] nos vero congregati in-curribus-advehemus huc
cadavera] bobus et mulis, ac comburemus ea
paullum a navibus, ut ossa filiis quisque
domum ferat, quando revertamur in-patriam terram;
tumulum autem circa pyram unum struamus, educta *terra*,
communem, e campo; juxtaque te ipsum ædificemus statim

Digitized by Google

πύργους ὑψηλούς, εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν·
ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ποιήσομεν εὖ ἀραρυίας,
ὄφρα δι' αὐτάων ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη·
ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ὀρύξομεν ἐγγύθι τάφρον,
ἥ χ' ἵππους καὶ λαὸν ἐρυκάκοι ἀμφὶς ἐοῦσα,
μήποτ' ἐπιβρίσῃ πόλεμος Τρώων ἀγερώχων.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνησαν βασιλῆες.
Τρώων αὖτ' ἀγορὴ γένετ' Ἰλίου ἐν πόλει ἄκρῃ,
δεινή, τετρηχυῖα, παρὰ Πριάμοιο θύρῃσιν.
Τοῖσιν δ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Δεῦτ' ἄγετ', Ἀργείην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
δώομεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν· νῦν δ' ὅρκια πιστὰ
ψευσάμενοι μαχόμεσθα· τῷ οὔ νύ τι κέρδιον ἧμιν.
[ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι, ἵνα μὴ ῥέξομεν ὧδε.]
Ἤτοι ὅγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. Τοῖσι δ' ἀνέστη
δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο·
ὅς μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντῆνορ, σὺ μὲν οὐκέτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί.
Αὐτὰρ ἐγὼ Τρώεσσι μεθ' ἱπποδάμοις ἀγορεύσω·
ἀντικρὺ δ' ἀπόφημι, γυναῖκα μὲν οὐκ ἀποδώσω·
κτήματα δ' ὅσσ' ἀγόμην ἐξ Ἄργεος ἡμέτερον δῶ,
πάντ' ἐθέλω δόμεναι καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι.
Ἤτοι ὅγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. Τοῖσι δ' ἀνέστη
Δαρδανίδης Πρίαμος, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Νῦν μὲν δόρπον ἕλεσθε κατὰ πτόλιν, ὡς τὸ πάρος περ,
καὶ φυλακῆς μνήσασθε καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
ἠῶθεν δ' Ἰδαῖος ἴτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
εἰπέμεν Ἀτρείδῃς, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν·
καὶ δὲ τόδ' εἰπέμεναι πυκινὸν ἔπος, αἴ κ' ἐθέλωσιν
παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς
κήομεν· ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην. [θοντο·
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπί-
[δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν·]
ἠῶθεν δ' Ἰδαῖος ἔβη κοίλας ἐπὶ νῆας.
Τοὺς δ' εὗρ' εἰν ἀγορῇ Δαναούς, θεράποντας Ἄρηος,
νηῒ πάρα πρύμνῃ Ἀγαμέμνονος· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν
στὰς ἐν μέσσοισιν μετεφώνεεν ἠπύτα κῆρυξ·
Ἀτρείδη τε καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν,
ἠνώγει Πρίαμός τε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί,
εἰπεῖν, αἴ κέ περ ὔμμι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,
μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν·
κτήματα μὲν ὅσ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν
ἠγάγετο Τροίηνδ' — ὡς πρὶν ὤφελλ' ἀπολέσθαι —
πάντ' ἐθέλει δόμεναι καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι·

turres altas, propugnaculum naviumque et *nostrum* ipsorum;
in ipsis autem portas faciamus bene coagmentatas,
ut per ipsas equestris via sit:
exterius vero profundam fodiamus prope fossam,
quæ equos et populum prohibeat circumducta,
ne-quando ingravescat bellum Trojanorum superborum.
Ita dixit; illi autem omnes approbarunt, reges.
Trojanorum item concio facta est Ilii in arce summa,
trepida, turbulenta, ad Priami fores.
His autem Antenor prudens incepit concionari:
Audite me, Trojani et Dardani, et socii,
ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Eia agite, Argivam Helenam et opes cum ipsa
reddamus Atridis abducendas: nunc autem fœdera fida
violantes pugnamus, quare nihil utile nobis.
[autumo effectum-iri, ubi non fecerimus ita.]
Ille quidem sic locutus consedit. Iis autem surrexit
divinus Alexander, Helenæ maritus pulcræ comis;
qui ad-ipsum, respondens, verba alata locutus-est:
Antenor, tu quidem non-jam mihi grata hæc dicis;
nosti et aliam sententiam meliorem hac excogitare:
sin autem revera hanc serio dicis,
utique jam tibi inde dii mentem ademerunt ipsi.
Atque ego Trojanos inter equûm-domitores dicam sententiam;
aperte autem profiteor, conjugem quidem non reddam;
opes vero quascunque abduxi ex Argo nostram domum,
omnes volo dare, atque etiam de-meo alias adjungere.
Ille quidem sic locutus consedit. Inter-eos autem surrexit
Dardanides Priamus, diis consiliarius par;
qui ipsis bene-cupiens concionatus-est et dixit:
Audite me, Trojani et Dardani, et socii,
ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Nunc quidem cœnam sumite per urbem, sicut antea,
et excubiarum mementote, et vigilate quisque:
mane autem Idæus eat cavas ad naves,
nuntiatum Atridis, Agamemnoni et Menelao,
sententiam Alexandri, cujus causa contentio exorta-est:
et vero hunc dicat prudentem sermonem, si forte velint
cessare a-bello horrisono, donec cadavera
combusserimus; postea iterum pugnabimus, donec deus
nos dirimat, detque alterutris victoriam.
Sic dixit: illi autem ei maxime auscultarunt, et paruerunt:
[cœnam inde sumserunt per exercitum in ordinibus;]
mane autem Idæus ivit cavas ad naves.
Illos vero invenit in concione, Danaos, ministros Martis,
navis ad puppim Agamemnonis; atque hic inter-eos,
stans in mediis, locutus-est, vocalis præco:
Atridaque et ceteri principes omnium-Achivorum,
jussit Priamusque et ceteri Trojani illustres,
dicere, si quidem vobis gratum et jucundum erit,
sententiam Alexandri, cujus causa contentio exorta-est;
opes quidem quascunque Alexander cavis in navibus
adduxit Trojam (utinam ante periisset!),
omnes vult dare, et etiam de-suo alias adjungere:

Digitized by Google

κουριδίην δ' ἄλοχον Μενελάου κυδαλίμοιο
οὔ φησιν δώσειν· ἦ μὴν Τρῶές γε κέλονται
καὶ δὲ τόδ' ἠνώγεον εἰπεῖν ἔπος, αἴ κ' ἐθέλητε
παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰςόκε νεκροὺς
κήομεν· ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰςόκε δαίμων
ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Μήτ' ἄρ τις νῦν κτήματ' Ἀλεξάνδροιο δεχέσθω,
μήθ' Ἑλένην· γνωτὸν δὲ, καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστιν,
ὡς ἤδη Τρώεσσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν,
μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Καὶ τότ' ἄρ' Ἰδαῖον προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ἰδαῖ', ἤτοι μῦθον Ἀχαιῶν αὐτὸς ἀκούεις,
ὥς τοι ὑποκρίνονται· ἐμοὶ δ' ἐπιανδάνει οὕτως·
ἀμφὶ δὲ νεκροῖσιν, κατακηέμεν οὔτι μεγαίρω·
οὐ γάρ τις φειδὼ νεκύων κατατεθνηώτων
γίγνετ', ἐπεί κε θάνωσι, πυρὸς μειλισσέμεν ὦκα·
ὅρκια δὲ Ζεὺς ἴστω ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Ὣς εἰπὼν τὸ σκῆπτρον ἀνέσχεθε πᾶσι θεοῖσιν·
ἄψορρον δ' Ἰδαῖος ἔβη προτὶ Ἴλιον ἱρήν.
Οἱ δ' ἕατ' εἰν ἀγορῇ Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες,
πάντες ὁμηγερέες, ποτιδέγμενοι ὁππότ' ἂν ἔλθοι
Ἰδαῖος· ὁ δ' ἄρ' ἦλθε καὶ ἀγγελίην ἀπέειπεν
στὰς ἐν μέσσοισιν. Τοὶ δ' ὡπλίζοντο μάλ' ὦκα,
ἀμφότερον, νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην·
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐϋσσέλμων ἀπὸ νηῶν
ὤτρυνον, νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην.
Ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,
ἐξ ἀκαλαῤῥείταο βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο
οὐρανὸν εἰςανιών· οἱ δ' ἤντεον ἀλλήλοισιν.
Ἔνθα διαγνῶναι χαλεπῶς ἦν ἄνδρα ἕκαστον·
ἀλλ' ὕδατι νίζοντες ἄπο βρότον αἱματόεντα,
δάκρυα θερμὰ χέοντες, ἁμαξάων ἐπάειραν.
Οὐδ' εἴα κλαίειν Πρίαμος μέγας· οἱ δὲ σιωπῇ
νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον, ἀχνύμενοι κῆρ·
ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες, ἔβαν προτὶ Ἴλιον ἱρήν.
Ὣς δ' αὔτως ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον, ἀχνύμενοι κῆρ·
ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Ἦμος δ' οὔτ' ἄρ πω ἠὼς, ἔτι δ' ἀμφιλύκη νὺξ,
τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κριτὸς ἔγρετο λαὸς Ἀχαιῶν·
τύμβον δ' ἀμφ' αὐτὴν ἕνα ποίεον ἐξαγαγόντες,
ἄκριτον, ἐκ πεδίου· ποτὶ δ' αὐτὸν τεῖχος ἔδειμαν,
πύργους θ' ὑψηλοὺς, εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.
Ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ἐνεποίεον εὖ ἀραρυίας,
ὄφρα δι' αὐτάων ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη·
ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ἐπ' αὐτῷ τάφρον ὄρυξαν,
εὐρεῖαν, μεγάλην· ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξαν.
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί. —
Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἀστεροπητῇ
θηεῦντο μέγα ἔργον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·

ingenuam autem uxorem Menelai gloriosi
negat *se* redditurum : profecto tamen Trojani hortantur :
et vero hunc jusserunt dicere sermonem, si forte velitis
cessare a-bello horrisono, donec mortuos
cremaverimus; postea iterum pugnabimus, donec deus
nos dirimat, detque alterutris victoriam.
Sic dixit : illi autem omnes obmutuerunt silentio.
Tandem vero inter-*eos*-locutus-est pugna strenuus Diomedes:
Ne quis nunc opes Alexandri accipiat,
neque Helenam : manifestum autem etiam *ei*, qui plane infans
est,] quod jam Trojanis interitus termini imminent.
Sic dixit; illi autem omnes acclamabant, filii Achivorum,
sermonem admirati Diomedis equûm-domitoris.
Atque tum porro Idæum allocutus-est rex Agamemno :
Idæe, utique sententiam Achivorum ipse audis,
quemadmodum tibi respondeant : mihi autem itidem-placet
sic;] sed de mortuis concremandis neutiquam recuso :
non enim ulla restrictio de-cadaveribus mortuis
fit, postquam occubuerint, *quin* igni *dato* placentur ocyus:
de-fœderibus vero Jupiter sciat, altitonans maritus Junonis.
Sic locutus, sceptrum sustulit omnibus diis;
retro vero Idæus ivit ad Ilium sacrum.
Sedebant autem in concione Trojani et Dardani,
omnes congregati, exspectantes, quando rediret
Idæus. Ille autem venit et nuntium exposuit,
stans in mediis. Hi vero accingebantur perquam celeriter,
ad-utrumque, et ad-cadavera advehenda, alii vero ad ligna.
Argivi autem ex-altera-parte bonis-transtris-instructis a navi-
bus] properabant, et ad-cadavera advehenda, alii vero ad li-
gna.] Sol quidem dein recens percutiebat *radiis* arva,
ex tranquille-fluente profundo Oceano
cœlum ascendens; illi vero occurrebant sibi-invicem.
Tunc dignoscere difficile erat virum quemque *in mortuis*:
sed aqua abluentes tabum sanguinolentum,
lacrimas calidas fundentes, curribus imposuerunt.
Non-tamen sinebat flere Priamus magnus; illi autem silentio
cadavera rogo cumulatim-imponebant, mœrentes corde :
in igne vero quum-cremassent, redierunt ad Ilium sacrum.
Hoc eodem-modo ex-altera-parte bene-ocreati Achivi
cadavera rogo cumulatim-imponebant, mœrentes corde;
in igne vero quum-cremassent, redierunt cavas ad naves.
Quum nondum *esset* aurora, sed adhuc sublustris nox,
tum circa pyram lecta surrexit manus Achivorum,
tumulumque circa eam unum fecerunt, egesta *terra*,
omnibus-communem, e campo, juxtaque ipsum murum ex-
struxerunt,] turresque altas, propugnaculum naviumque et
ipsorum :] in iis autem portas fecerunt bene coagmentatas,
ut per illas equestris via esset;
exterius autem profundam prope illum fossam foderunt,
latam, magnam; inque *ea* vallos defixerunt.
Sic quidem laborabant capite-comantes Achivi.
Ceterum dii, apud Jovem sedentes fulguratorem,
admirabundi-spectabant magnum opus Achivorum ære-lorica-
torum :] iis vero loqui orsus-est Neptunus, concussor-terræ :

Digitized by Google

Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τίς ἐστι βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα
ὅστις ἔτ' ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει; [γαῖαν,
οὐχ ὁράᾳς, ὅτι δ' αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
τεῖχος ἐτειχίσσαντο νεῶν ὕπερ, ἀμφὶ δὲ τάφρον
ἤλασαν, οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας;
τοῦ δ' ἤτοι κλέος ἔσται ὅσον τ' ἐπικίδναται ἠώς·
τοῦ δ' ἐπιλήσονται, ὅτ' ἐγὼ καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
ἥρῳ Λαομέδοντι πολίσσαμεν ἀθλήσαντε.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενὲς, οἷον ἔειπες.
Ἄλλος κέν τις τοῦτο θεῶν δείσειε νόημα,
ὃς σέο πολλὸν ἀφαυρότερος χεῖράς τε μένος τε·
σὸν δ' ἤτοι κλέος ἔσται ὅσον τ' ἐπικίδναται ἠώς.
Ἄγρει μὰν, ὅτ' ἂν αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
τεῖχος ἀναρρήξας, τὸ μὲν εἰς ἅλα πᾶν καταχεῦαι,
αὖτις δ' ἠϊόνα μεγάλην ψαμάθοισι καλύψαι,
ὥς κέν τοι μέγα τεῖχος ἀμαλδύνηται Ἀχαιῶν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον. —
Δύσετο δ' ἠέλιος, τετέλεστο δὲ ἔργον Ἀχαιῶν·
βουφόνεον δὲ κατὰ κλισίας καὶ δόρπον ἕλοντο.
Νῆες δ' ἐκ Λήμνοιο παρέστασαν, οἶνον ἄγουσαι,
πολλαὶ, τὰς προέηκεν Ἰησονίδης Εὔνηος,
τόν ῥ' ἔτεχ' Ὑψιπύλη ὑπ' Ἰήσονι, ποιμένι λαῶν.
Χωρὶς δ' Ἀτρείδῃς, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
δῶκεν Ἰησονίδης ἀγέμεν μέθυ, χίλια μέτρα.
Ἔνθεν ἄρ' οἰνίζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἴθωνι σιδήρῳ,
ἄλλοι δὲ ῥινοῖς, ἄλλοι δ' αὐτῇσι βόεσσιν,
ἄλλοι δ' ἀνδραπόδεσσι· τίθεντο δὲ δαῖτα θάλειαν.
Παννύχιοι μὲν ἔπειτα καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
δαίνυντο, Τρῶες δὲ κατὰ πτόλιν ἠδ' ἐπίκουροι.
Παννύχιος δέ σφιν κακὰ μήδετο μητίετα Ζεὺς,
σμερδαλέα κτυπέων· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει·
οἶνον δ' ἐκ δεπάων χαμάδις χέον, οὐδέ τις ἔτλη
πρὶν πιέειν, πρὶν λεῖψαι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
Κοιμήσαντ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

Jupiter pater, num quis est mortalium in immensa terra,
qui adhuc immortalium mentem et consilium celebrabit?
non vides quod rursum capite-comantes Achivi
murum struxerint pro navibus, circùmque fossam
duxerint, nec diis dederint inclytas hecatombas?
hujus certe gloria erit, in-quantum *terræ* diffunditur dies;
illius vero obliviscentur, *exstructi* quando ego et Phœbus
Apollo] heroi Laomedonti ædificavimus-urbem laborantes.
Hunc autem graviter indignatus allocutus-est nubes-cogens
Jupiter:] dii-boni, terræ-concussor late-potens, quale *hoc* dixisti?] alius aliquis deorum hanc reformidasset cogitationem,
qui te multo imbecillior *esset* manibusque animoque;
tua autem certe gloria *tibi* erit, in-quantum diffunditur dies.
Age vero, quum retro capite-comantes Achivi
abierint cum navibus dilectam in patriam terram,
murum deturbatum hunc quidem in mare totum demergito;
postea autem litus magnum arenis obtegito,
ut adeo ingens murus evanescat Achivorum.
Sic illi quidem talia inter se colloquebantur.
Occidit vero sol, absolutumque-erat opus Achivorum:
bovesque-mactabant per tentoria, et cœnam sumebant.
Naves autem e Lemno appulerant, vinum vehentes,
multæ, quas miserat Iasonides Eunëus,
quem peperit Hypsipyle sub Jasone, pastore virorum.
Seorsum autem Atridis, Agamemnoni et Menelao,
dederat Iasonides ferendum vinum, mille mensuras.
Inde igitur vinum-emebant capite-comantes Achivi,
alii quidem ære, alii autem splendido ferro,
alii autem pellibus, alii vero ipsis bobus,
alii denique mancipiis: apponebant autem convivium lætum.
Per-totam-noctem deinde capite-comantes Achivi
epulabantur, Troes vero *et ipsi* per urbem, et socii.
Pernox vero ipsis mala meditabatur providus Jupiter,
terribiliter tonans: illosque pallidus timor cepit:
vinum autem ex poculis in-terram fundebant, nec quisquam
ausus-est] ante bibere, quam libasset præpotenti Saturnio.
Decubuerunt deinde, et somni donum ceperunt.

ΙΛΙΑΔΟΣ Θ.

Κόλος μάχη.

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν·
Ζεὺς δὲ θεῶν ἀγορὴν ποιήσατο τερπικέραυνος
ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
Αὐτὸς δέ σφ' ἀγόρευε, θεοὶ δ' ὑπὸ πάντες ἄκουον·
Κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς στήθεσσι κελεύει.
Μήτε τις οὖν θήλεια θεὸς τόγε, μήτε τις ἄρσην
πειράτω διακέρσαι ἐμὸν ἔπος· ἀλλ' ἅμα πάντες
αἰνεῖτ', ὄφρα τάχιστα τελευτήσω τάδε ἔργα.
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοντα νοήσω

ILIADIS VIII.

Truncata pugna.

Aurora croceo-peplo-induta spargebatur totam per terram;
Jupiter autem deorum concionem habuit gaudens-fulmine,
summo *in* vertice multa-cacumina-habentis Olympi.
Ipse vero illis concionabatur, diique omnes subauscultabant:
Audite me, omnesque dii, omnesque deæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Ne qua igitur femina dea hoc, neu quis mas
tentet rescindere meum verbum: sed simul omnes
assentimini, ut celerrime perficiam hæc opera.
Quemcunque vero ego seorsum deorum volentem intellexero

6.

Digitized by Google

ἐλθόντ' ἢ Τρώεσσιν ἀρηγέμεν ἢ Δαναοῖσιν,
πληγεὶς οὐ κατὰ κόσμον, ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε·
ἤ μιν ἑλὼν ῥίψω ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
τῆλε μάλ', ἧχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον·
ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδὸς
τόσσον ἔνερθ' Ἀΐδεω, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης·
γνώσετ' ἔπειθ' ὅσον εἰμὶ θεῶν κάρτιστος ἁπάντων.
Εἰ δ', ἄγε, πειρήσασθε, θεοί, ἵνα εἴδετε πάντες·
σειρὴν χρυσείην ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες,
πάντες δ' ἐξάπτεσθε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι·
ἀλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ οὐρανόθεν πεδίονδε
Ζῆν' ὕπατον μήστωρ', οὐδ' εἰ μάλα πολλὰ κάμοιτε.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι,
αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσσῃ·
σειρὴν μέν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον Οὐλύμποιο
δησαίμην· τὰ δέ κ' αὖτε μετήορα πάντα γένοιτο.
Τόσσον ἐγὼ περί τ' εἰμὶ θεῶν περί τ' εἴμ' ἀνθρώπων.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσεν.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν·
ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητάων,
οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται.
Ἀλλ' ἤτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις·
βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἥτις ὀνήσει,
ὡς μὴ πάντες ὄλωνται ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.
Τὴν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι.
Ὣς εἰπὼν ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω,
ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσιν κομόωντε·
χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροΐ· γέντο δ' ἱμάσθλην
χρυσείην, εὔτυκτον, ἑοῦ δ' ἐπεβήσετο δίφρου.
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην
μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Ἴδην δ' ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Γάργαρον, ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
ἔνθ' ἵππους ἔστησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
λύσας ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευεν.
Αὐτὸς δ' ἐν κορυφῇσι καθέζετο, κύδεϊ γαίων,
εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἕλοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
ῥίμφα κατὰ κλισίας, ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀνὰ πτόλιν ὡπλίζοντο,
παυρότεροι· μέμασαν δὲ καὶ ὣς ὑσμῖνι μάχεσθαι,
χρειοῖ ἀναγκαίῃ, πρό τε παίδων καὶ πρὸ γυναικῶν.
Πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαός,
πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,
σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα καὶ μένε' ἀνδρῶν
χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
ἔπληντ' ἀλλήλῃσι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν,

profectum, ut-vel Trojanis auxilium-ferat, vel Danais,
sauciatus indecore redibit in-Olympum:
aut ipsum correptum projiciam in Tartarum tenebrosum,
procul valde, ubi profundissimum sub terra est barathrum,
ubi ferreæque portæ et æreum limen,
tantum infra Orcum, quantum cœlum est a terra:
cognoscet deinde, quanto sim deorum potentissimus omnium.] Verum age, periculum-facite, dii, ut sciatis omnes:
catenam auream de cœlo suspendite-et
omnes prehendentes-ex-ea-pendete dii, omnesque deæ:
at non traxeritis de cœlo in-terram
Jovem, summum ducem, ne si quidem valde multum laboraveritis.] Verum quando jam et ego lubens voluero trahere,
cum-ipsa terra *vos* traxerim, ipsoque mari;
catenam quidem dein circa cacumen Olympi
alligarim: illa autem sublimia omnia fuerint (*pependerint*).
Tantum ego superque sum deos, superque sum homines.
Sic dixit: hi autem omnes obmutuerunt silentio,
orationem admirati; valde enim minaciter concionatus-erat.
Tandem vero locuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
O pater noster, Saturnie, summe regnantum,
bene et nos scimus, quod tibi potentia nescia cedere:
attamen Danaos lugemus bellicosos,
qui jam malo fato expleto perierint.
Verum enim-vero bello quidem abstinebimus, si tu jubes:
consilium vero Argivis suggeremus, quod proderit:
ut ne omnes pereant, irato te.
Hanc autem subridens allocutus-est nubes-cogens Jupiter:
bono-es-animo, Tritonia, dilecta filia: neutiquam ira
benevolæ *tibi* loquor; volo autem tibi mitis esse.
Sic fatus, sub curru alligavit æripedes equos,
celeriter-volantes, aureis jubis comantes:
aurum autem ipse induit circa corpus: prehenditque scuticam
auream, scite-factam, suumque conscendit currum.
Et scutica-*eos*-percussit, ut-currerent: illi vero non inviti volabant] in-medio inter-terramque et cœlum stellatum.
Ad-Idam autem venit multis-fontibus-irriguam, matrem ferarum,] ad-Gargarum, ubi ei *sunt* ager-sacer altareque odoratum:] ibi equos stitit pater hominumque deorumque,
solutos de curru, caliginemque multam superfudit.
Ipse autem in verticibus sedit, gloria exsultans,
inspiciens Troumque urbem et naves Achivorum.
Illi vero cibum sumserunt, capite-comantes Achivi,
raptim per tentoria, ex eoque armabantur.
Trojani autem ex-altera-parte per urbem armabantur,
pauciores; promti-erant tamen etiam sic pugna contendere,
opera necessaria, proque liberis et pro uxoribus.
Omnes vero aperiebantur portæ, forasque ruebant copiæ,
peditesque equitesque: ingensque tumultus coortus-est.
Hi autem quum jam in locum unum congredientes venissent,] commiserunt scuta, commiserunt hastas et robur virorum] æreis-loricis-indutorum: ac clypei umbonibus-muniti
appropinquabant invicem, ingensque tumultus est-ortus.
Tum vero simul ejulatusque et jactantia erat virorum,

Digitized by Google

ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός.
Ἦμος δ' Ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·
ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
ἕλκε δὲ μέσσα λαβών, ῥέπε δ' αἴσιμον ἦμαρ Ἀχαιῶν.
[Αἱ μὲν Ἀχαιῶν κῆρες ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
ἑζέσθην, Τρώων δὲ πρὸς οὐρανὸν εὐρὺν ἄερθεν.]
Αὐτὸς δ' ἐξ Ἴδης μεγάλ' ἔκτυπε, δαιόμενον δὲ
ἧκε σέλας μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν· οἱ δὲ ἰδόντες
θάμβησαν, καὶ πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν.
Ἔνθ' οὔτ' Ἰδομενεὺς τλῆ μίμνειν οὔτ' Ἀγαμέμνων,
οὔτε δύ' Αἴαντες μενέτην, θεράποντες Ἄρηος·
Νέστωρ δ' οἶος ἔμιμνε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
οὔτι ἑκών, ἀλλ' ἵππος ἐτείρετο· τὸν βάλεν ἰῷ
δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
ἄκρην κὰκ κορυφήν, ὅθι τε πρῶται τρίχες ἵππων
κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν.
Ἀλγήσας δ' ἀνέπαλτο, βέλος δ' εἰς ἐγκέφαλον δῦ·
σὺν δ' ἵππους ἐτάραξε, κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ.
Ὄφρ' ὁ γέρων ἵπποιο παρηορίας ἀπέταμνεν
φασγάνῳ ἀΐσσων, τόφρ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
ἦλθον ἀν' ἰωχμόν, θρασὺν ἡνίοχον φορέοντες,
Ἕκτορα. Καί νύ κεν ἔνθ' ὁ γέρων ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
σμερδαλέον δ' ἐβόησεν ἐποτρύνων Ὀδυσῆα·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
πῇ φεύγεις, μετὰ νῶτα βαλών, κακὸς ὣς ἐν ὁμίλῳ;
μήτις τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ·
ἀλλὰ μέν', ὄφρα γέροντος ἀπώσομεν ἄγριον ἄνδρα.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἐσάκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ παρήϊξεν κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Τυδείδης δ', αὐτός περ ἐών, προμάχοισιν ἐμίχθη·
στῆ δὲ πρόσθ' ἵππων Νηληϊάδαο γέροντος,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι μαχηταί·
σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει·
ἠπεδανὸς δέ νύ τοι θεράπων, βραδέες δέ τοι ἵπποι.
Ἀλλ' ἄγ' ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι,
οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο
κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι,
οὕς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἑλόμην, μήστωρε φόβοιο.
Τούτω μὲν θεράποντε κομείτων· τώδε δὲ νῶϊ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοις ἰθύνομεν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ
εἴσεται, εἰ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃσιν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
Νεστορέας μὲν ἔπειθ' ἵππους θεράποντε κομείτην
ἴφθιμοι, Σθένελός τε καὶ Εὐρυμέδων ἀγαπήνωρ.
Τὼ δ' εἰς ἀμφοτέρω Διομήδεος ἅρματα βήτην·
Νέστωρ δ' ἐν χείρεσσι λάβ' ἡνία σιγαλόεντα,
μάστιξεν δ' ἵππους· τάχα δ' Ἕκτορος ἄγχι γένοντο.
Τοῦ δ' ἰθὺς μεμαῶτος ἀκόντισε Τυδέος υἱός·

perdentiumque et pereuntium; fluebatque sanguine terra.
Quamdiu quidem mane erat, et crescebat sacer dies,
tamdiu valde utrosque tela attingebant, cadebatque populus:
quum vero sol medium cœlum ascendisset,
tunc jam aureas pater tollebat lances;
imposuitque duo fata longe-sternentis mortis,
Troumque equûm-domitorum et Achivorum ære-loricatorum:
sustinuitque medias prehensas: inclinata-est autem fatalis
dies Achivorum.] — [Achivorum quidem fata in terra alma
desidebant; Troum vero, ad cœlum latum sublata-sunt.]
Ipse autem ex Ida magnum tonabat, ardensque
misit fulgur in exercitum Achivorum: illi autem conspicati
obstupuerunt, et omnes pallidus timor cepit.
Tum nec Idomeneus ausus-est manere, nec Agamemno,
nec duo Ajaces manserunt, ministri Martis:
Nestor autem solus mansit Gerenius, custos Achivorum,
minime volens, sed equus debilitatus-erat; quem percusserat
sagitta] divinus Alexander, Helenæ vir pulcræ-comis,
summo in vertice, ubi quidem primi crines equorum
cranio innati-sunt: maxime vero letalis locus est.
Dolore-correptus autem se-erexit, sagitta vero in cerebrum
penetrarat:] conturbabatque equos, volutans-se circa ferrum.
Dum senex equi funalis-lora abscindebat
gladio insurgens, interim Hectoris veloces equi
venerunt per turbam, audacem aurigam ferentes,
Hectorem: atque tunc ibi senex animam perdidisset,
Nisi ilico animadvertisset pugna strenuus Diomedes:
horrendum autem clamavit, adhortans Ulyssem:
Nobilissime Laertiade, sollertissime Ulysse,
quo fugis, tergo obverso, ignavi instar in turba?
cave ne-quis tibi fugienti tergo hastam infigat:
verum mane, ut a-sene propellamus ferocem virum.
Sic dixit: non tamen auscultavit multum-sustinens divinus
Ulysses,] sed raptim-præteriit cavas ad naves Achivorum.
Tydides autem, solus licet esset, primis-pugnatoribus mix-
tus-est:] stetitque ante equos Nelidæ senis,
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
O senex, profecto valde jam te juvenes premunt bellatores;
tua autem vis soluta-est, gravisque te senecta persequitur:
debilisque tibi *est* famulus, segnesque tibi equi.
Verum age, meos currus conscende, ut videas,
quales Trojani equi, periti per-campum
rapide valde huc et illuc insequi et fugere,
quos nuper ab Ænea cepi, artifices fugandi *hostes*.
Istos quidem *tuos* famuli curent: hos vero nos
Trojanos in equûm-domitores dirigamus, ut et Hector
sciat, an et mea hasta insaniat in manibus.
Sic dixit: nec non-obsecutus-est Gerenius eques Nestor.
Nestoreas quidem inde equas famuli curabant
fortes, Sthenelusque et Eurymedon fortitudinis-amans.
Hi autem ambo Diomedis currum conscenderunt:
Nestor vero in manus sumsit habenas splendidas,
percussitque-scutica equos; celeriterque Hectorem prope fue-
runt.] Hunc autem recta irruentem telo-petiit Tydei filius:

Digitized by Google

καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρτεν· ὁ δ' ἡνίοχον θεράποντα,
υἱὸν ὑπερθύμου Θηβαίου, Ἠνιοπῆα,
ἵππων ἡνί' ἔχοντα, βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε.
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἡνιόχοιο·
τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε, καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου,
κεῖσθαι· ὁ δ' ἡνίοχον μέθεπε θρασύν. Οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἵππω δευέσθην σημάντορος· αἶψα γὰρ εὗρεν
Ἰφιτίδην Ἀρχεπτόλεμον θρασὺν, ὅν ῥα τόθ' ἵππων
ὠκυπόδων ἐπέβησε, δίδου δέ οἱ ἡνία χερσίν.
Ἔνθα κε λοιγὸς ἔην καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο·
καί νύ κε σήκασθεν κατὰ Ἴλιον ἠΰτε ἄρνες,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Βροντήσας δ' ἄρα δεινὸν ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνὸν,
κὰδ δὲ πρόσθ' ἵππων Διομήδεος ἧκε χαμᾶζε·
δεινὴ δὲ φλὸξ ὦρτο θεείου καιομένοιο·
τὼ δ' ἵππω δείσαντε καταπτήτην ὑπ' ὄχεσφιν.
Νέστορα δ' ἐκ χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλόεντα·
δεῖσε δ' ὅγ' ἐν θυμῷ, Διομήδεα δὲ προσέειπεν·
Τυδείδη, ἄγε δ' αὖτε, φόβονδ' ἔχε μώνυχας ἵππους.
Ἦ οὐ γιγνώσκεις, ὅ τοι ἐκ Διὸς οὐχ ἕπετ' ἀλκή;
νῦν μὲν γὰρ τούτῳ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει,
σήμερον· ὕστερον αὖτε καὶ ἡμῖν, αἴ κ' ἐθέλῃσιν,
δώσει· ἀνὴρ δέ κεν οὔτι Διὸς νόον εἰρύσσαιτο,
οὐδὲ μάλ' ἴφθιμος· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει·
Ἕκτωρ γάρ ποτε φήσει, ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων·
Τυδείδης ὑπ' ἐμεῖο φοβεύμενος ἵκετο νῆας.
Ὣς ποτ' ἀπειλήσει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
ὤμοι, Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος, οἷον ἔειπες·
εἴπερ γάρ σ' Ἕκτωρ γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φήσει,
ἀλλ' οὐ πείσονται Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες,
καὶ Τρώων ἄλοχοι μεγαθύμων, ἀσπιστάων,
τάων ἐν κονίῃσι βάλες θαλεροὺς παρακοίτας.
Ὣς ἄρα φωνήσας φύγαδ' ἔτραπε μώνυχας ἵππους
αὖτις ἀν' ἰωχμόν· ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ
ἠχῇ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο.
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Τυδείδη, πέρι μέν σε τίον Δαναοὶ ταχύπωλοι
ἕδρῃ τε κρέασίν τ' ἠδὲ πλείοις δεπάεσσιν·
νῦν δέ σ' ἀτιμήσουσι· γυναικὸς ἄρ' ἀντὶ τέτυξο.
Ἔρρε, κακὴ γλήνη· ἐπεὶ οὐκ, εἴξαντος ἐμεῖο,
πύργων ἡμετέρων ἐπιβήσεαι, οὐδὲ γυναῖκας
ἄξεις ἐν νήεσσι· πάρος τοι δαίμονα δώσω.
Ὣς φάτο· Τυδείδης δὲ διάνδιχα μερμήριξεν,
ἵππους τε στρέψαι καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
Τρὶς μὲν μερμήριξε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
τρὶς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων κτύπε μητίετα Ζεὺς,
σῆμα τιθεὶς Τρώεσσι, μάχης ἑτεραλκέα νίκην.
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·

et ab-eo quidem aberravit; sed aurigam famulum,
filium magnanimi Thebæi, Eniopeum,
equorum habenas tenentem, percussit in-pectus juxta mammam:] decidit autem e curru, retrocesseruntque ejus equi
veloces: ipsius autem ibi soluta-est animaque roburque.
Hectori vero gravis dolor operuit animum propter-aurigam:
hunc quidem dein sivit, dolens licet de-sodale,
jacere: ipse autem aurigam quærebat audacem; nec amplius
diu] equi indigebant rectore: statim enim invenit
Iphitiden Archeptolemum audacem, quem tunc equos
veloces conscendere-jussit, deditque ei habenas in manus.
Tunc interitus accidisset, et exitialia facinora edita-essent:
et jam inclusi-fuissent *Trojani* in Ilio, velut agni,
nisi cito animadvertisset pater hominumque deorumque.
Tonans autem graviter, emisit candens fulmen,
et ante equos Diomedis dejecit in-terram:
terribilisque flamma exorta-est sulphuris ardentis;
atque equi territi consternabantur sub curru;
Nestori autem e manibus fugerunt habenae splendidæ;
timuitque ille in animo, Diomedemque allocutus-est:
Tydide, age vero rursus, in-fugam dirige solidis-ungulis
equos.] An non sentis, quod te a Jove non sequitur victoria?
nunc quidem enim huic Saturnius Jupiter gloriam præbet,
hodie; postea rursus etiam nobis, si voluerit,
dabit: homo autem nequaquam Jovis mentem impedierit,
ne valde quidem fortis; quoniam *ille* longe potentior est.
Huic autem respondit deinde pugna strenuus Diomedes:
profecto hæc omnia, senex, e re dixisti;
sed hic gravis dolor *mihi* cor et animum incessit:
Hector enim aliquando dicet, inter Trojanos concionans,
Tydides a me fugatus venit ad-naves.
Sic aliquando gloriabitur; tunc mihi dehiscat lata terra!
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:
hei mihi, Tydei fili bellicosi, quale *hoc* dixisti!
Etsi enim te Hector ignavum et imbellem dixerit,
attamen non credent Trojani et Dardanidæ,
et Trojanorum uxores magnanimorum, clypeatorum,
quarum in pulvere dejecisti florentes-juventa maritos.
Sic igitur locutus in-fugam vertit solidis-ungulis equos,
retro per turbam; in *eos* autem Trojanique et Hector
cum clamore ingenti tela tristia fundebant.
Tum vero altum inclamavit magnus galeam-motans Hector
Tydide, valde quidem te honorabant Danai celeribus-equis
sedeque, carnibusque, et plenis poculis:
nunc vero te ignominia-afficient; mulieris utique similis es.
Abi-in-malam-rem, timida pupa; quia non, cedente me,
turres nostras conscendes, nec mulieres
abduces in navibus: prius tibi dæmonem *(fatum)* dabo.
Sic dixit; Tydides autem in-utramque-partem cogitavit,
equosque convertere et contra pugnare, *an non.*
Ter quidem cogitavit in mente et in animo:
ter vero ab Idæis montibus intonuit providus Jupiter,
signum dans Trojanis, pugnæ alternantem victoriam *indicans.*] Hector autem Trojanos hortabatur, alte vociferans:

Digitized by Google

Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
ἀνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
γιγνώσκω δ' ὅτι μοι πρόφρων κατένευσε Κρονίων
νίκην καὶ μέγα κῦδος, ἀτὰρ Δαναοῖσί γε πῆμα·
νήπιοι οἳ ἄρα δὴ τάδε τείχεα μηχανόωντο,
ἀβλήχρ', οὐδενόσωρα· τὰ δ' οὐ μένος ἁμὸν ἐρύξει·
ἵπποι δὲ ῥέα τάφρον ὑπερθορέονται ὀρυκτήν.
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι γένωμαι,
μνημοσύνη τις ἔπειτα πυρὸς δηΐοιο γενέσθω,
ὡς πυρὶ νῆας ἐνιπρήσω, κτείνω δὲ καὶ αὐτούς.
[Ἀργείους παρὰ νηυσὶν, ἀτυζομένους ὑπὸ καπνοῦ.]
Ὣς εἰπὼν ἵπποισιν ἐκέκλετο φώνησέν τε·
Ξάνθε τε καὶ σὺ, Πόδαργε, καὶ Αἴθων Λάμπε τε δῖε,
νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον, ἣν μάλα πολλὴν
Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος,
ὑμῖν πὰρ προτέροισι μελίφρονα πυρὸν ἔθηκεν,
[οἶνόν τ' ἐγκεράσασα πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι,]
ἢ ἐμοὶ, ὅσπερ οἱ θαλερὸς πόσις εὔχομαι εἶναι.
Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον καὶ σπεύδετον, αἴ κε λάβωμεν
ἀσπίδα Νεστορέην, τῆς νῦν κλέος οὐρανὸν ἵκει,
πᾶσαν χρυσείην ἔμεναι, κανόνας τε καὶ αὐτήν·
αὐτὰρ ἀπ' ὤμοιϊν Διομήδεος ἱπποδάμοιο,
δαιδάλεον θώρηκα, τὸν Ἥφαιστος κάμε τεύχων.
Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἐελποίμην κεν Ἀχαιοὺς
αὐτονυχὶ νηῶν ἐπιβησέμεν ὠκειάων.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. — Νεμέσησε δὲ πότνια Ἥρη,
σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὄλυμπον·
καί ῥα Ποσειδάωνα, μέγαν θεὸν, ἀντίον ηὔδα·
Ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενὲς, οὐδέ νυ σοί περ
ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός;
οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσιν
πολλά τε καὶ χαρίεντα· σὺ δέ σφισι βούλεο νίκην.
Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν, ὅσοι Δαναοῖσιν ἀρωγοί,
Τρῶας ἀπώσασθαι καὶ ἐρυκέμεν εὐρύοπα Ζῆν',
αὐτοῦ κ' ἔνθ' ἀκάχοιτο καθήμενος οἶος ἐν Ἴδῃ.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων·
Ἥρη ἀπτοεπὲς, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
Οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι Διὶ Κρονίωνι μάχεσθαι
ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Τῶν δ', ὅσον ἐκ νηῶν ἀπὸ πύργου τάφρος ἔεργεν,
πλῆθεν ὁμῶς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν ἀσπιστάων
εἰλομένων· εἴλει δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
Καί νύ κ' ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέῳ νῆας ἐΐσας,
εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκ' Ἀγαμέμνονι πότνια Ἥρη,
αὐτῷ ποιπνύσαντι θοῶς ὀτρῦναι Ἀχαιούς.
Βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ·
στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ,
ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε, γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε·
[ἠμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίης Τελαμωνιάδαο
ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος· τοί ῥ' ἔσχατα νῆας ἐΐσας
εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν·]

Trojani et Lycii et Dardani cominus-pugnantes,
viri estote, amici, mementote autem strenuæ fortitudinis.
Sentio vero, quod mihi lubens annuit Saturnius
victoriam et magnam gloriam, at Danais exitium:
stulti, qui quidem hos muros (*valli*) struxerunt,
infirmos, contemnendos, qui non robur meum arcebunt;
equi vero facile fossam transilient, quam-*illi*-foderunt.
Verum quando jam naves ad cavas pervenero,
memoria aliqua tum ignis ardentis esto,
ut igne naves incendero, interfecero autem et ipsos.
[Argivos apud naves, attonitos a fumo.]
Sic fatus, equos adhortatus est, dixitque:
Xantheque et tu, Podarge, et Æthon, Lampeque divine,
nunc mihi alimentorum-præmia rependite, quæ permulta
Andromache, filia magnanimi Eetionis,
vobis prioribus, suave triticum, apposuit,
[vinumque immiscens bibendum, quando animus jubebat,]
quam mihi, qui ei florentem *me* maritum profiteor esse.
Verum insequimini et festinate, si forte capiamus
clypeum Nestoreum, cujus nunc fama ad-cœlum pervenit,
totum aureum esse, ansasque et ipsum:
atque ab humeris Diomedis equûm-domitoris,
affabre-factum thoracem, quem Vulcanus laboravit fabricans.] Si hæc-duo ceperimus, speraverim Achivos
hac-ipsa-nocte naves conscensuros veloces.
Sic dixit glorians. Indignata-est autem veneranda Juno,
commovitque-se in solio, tremefecitque latum Olympum:
et jam Neptunum, magnum deum, coram allocuta-est:
Dii boni, Terræ-quassator late-potens, nonne tibi quidem
pereuntium Danaorum miserescit in præcordiis animus?
qui tamen tibi ad Helicenque et Ægas dona ferunt
multaque et elegantia: tu vero ipsis cupias victoriam.
Siquidem enim velimus, quotquot Danais fautores *sumus*,
Trojanos repellere, et coercere late-sonantem Jovem,
illic sane tunc tristaretur sedens solus in Ida.
Hanc autem valde dolens allocutus-est rex Quassator-terræ:
Juno intrepida-dictis, qualem hunc sermonem dixisti!
Non equidem velim cum Jove Saturnio pugnare
nos alios, quoniam longe potentior est.
Sic hi quidem talia ad se-invicem loquebantur.
His autem (*Græcis*), quantum *spatii* inde-a navibus muri fossa seclusit,] repletum-est pariter equisque et viris scutatis,
coactis-in-angustum; cogebat vero eos veloci par Marti
Hector Priamides, quando ei Jupiter gloriam dedit.
Et jam concremasset igne ardenti naves æquales,
nisi in mente posuisset Agamemnoni veneranda Juno
ipsi studiose-properanti ocyus incitare Achivos.
Profectus-est autem ire ad tentoriaque et naves Achivorum,
purpureum magnum pallium tenens in manu robusta:
stetit vero in Ulyssis ingenti nave nigra,
quae in medio erat, ut-exaudiretur-clamans in-utramque-partem,] [et ad Ajacis tentorium Telamonidæ,
et ad Achillis, qui quidem ad-extrema naves æquales
subduxerant, virtute freti et robore manuum;]

ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Αἰδώς, Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί·
πῆ ἔβαν εὐχωλαί, ὅτε δὴ φάμεν εἶναι ἄριστοι,
ἃς, ὁπότ' ἐν Λήμνῳ, κενεαυχέες ἠγοράασθε,
ἔσθοντες κρέα πολλὰ βοῶν ὀρθοκραιράων,
πίνοντες κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο,
Τρώων ἀνθ' ἑκατόν τε διηκοσίων τε ἕκαστος
στήσεσθ' ἐν πολέμῳ; νῦν δ' οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν,
[Ἕκτορος, ὃς τάχα νῆας ἐνιπρήσει πυρὶ κηλέῳ.]
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τιν' ἤδη ὑπερμενέων βασιλήων
τῇδ' ἄτῃ ἄασας, καί μιν μέγα κῦδος ἀπηύρας;
οὐ μὲν δή ποτέ φημι τεὸν περικαλλέα βωμὸν
νηῒ πολυκλήϊδι παρελθέμεν, ἐνθάδε ἔῤῥων·
ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι βοῶν δημὸν καὶ μηρί' ἔκηα,
ἱέμενος Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Ἀλλά, Ζεῦ, τόδε πέρ μοι ἐπικρήηνον ἐέλδωρ·
αὐτοὺς δή περ ἔασον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι,
μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς φάτο· τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δακρυχέοντα·
νεῦσε δέ οἱ λαὸν σόον ἔμμεναι οὐδ' ἀπολέσθαι.
Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε, τελειότατον πετεηνῶν,
νεβρὸν ἔχοντ' ὀνύχεσσι, τέκος ἐλάφοιο ταχείης·
πὰρ δὲ Διὸς βωμῷ περικαλλέϊ κάββαλε νεβρόν,
ἔνθα πανομφαίῳ Ζηνὶ ῥέζεσκον Ἀχαιοί.
Οἱ δ' ὡς οὖν εἶδονθ', ὅτ' ἄρ' ἐκ Διὸς ἤλυθεν ὄρνις,
μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθ' οὔτις πρότερος Δαναῶν, πολλῶν περ ἐόντων,
εὔξατο Τυδείδαο πάρος σχέμεν ὠκέας ἵππους,
τάφρου τ' ἐξελάσαι καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι·
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστήν,
Φραδμονίδην Ἀγέλαον. Ὁ μὲν φύγα δ' ἔτραπεν ἵππους·
τῷ δὲ μεταστρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν
ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Τὸν δὲ μετ' Ἀτρεΐδαι, Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος·
τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν·
τοῖσι δ' ἐπ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος,
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·
Τεῦκρος δ' εἴνατος ἦλθε, παλίντονα τόξα τιταίνων·
στῆ δ' ἄρ' ὑπ' Αἴαντος σάκεϊ Τελαμωνιάδαο.
Ἔνθ' Αἴας μὲν ὑπεξέφερεν σάκος· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
παπτήνας, ἐπεὶ ἄρ τιν' ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
βεβλήκειν, ὁ μὲν αὖθι πεσὼν ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν,
αὐτὰρ ὁ αὖτις ἰών, παῖς ὣς ὑπὸ μητέρα, δύσκεν
εἰς Αἴανθ'· ὁ δέ μιν σάκεϊ κρύπτασκε φαεινῷ.
Ἔνθα τίνα πρῶτον Τρώων ἕλε Τεῦκρος ἀμύμων;
Ὀρσίλοχον μὲν πρῶτα, καὶ Ὅρμενον ἠδ' Ὀφελέστην,
Δαίτορά τε Χρομίον τε καὶ ἀντίθεον Λυκοφόντην,
καὶ Πολυαιμονίδην Ἀμοπάονα καὶ Μελάνιππον.
[Πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.]
Τὸν δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
τόξου ἄπο κρατεροῦ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας·
στῆ δὲ παρ' αὐτὸν ἰὼν καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

clamavit autem penetrabili-voce, Danaos vociferans:
Proh pudor, Argivi, turpia probra, facie *tantum* admirabiles:] quo abierunt gloriationes, quum profitebamur-nos esse fortissimos,] quas, quando in Lemno *eratis*, vana-jactantes proferebatis,] comedentes carnes multas boum prorsum-cornutorum,] bibentesque crateres coronatos vino,
Trojanorum pro centenisque ducenisque quemque
staturum in pugna? nunc autem ne uni-quidem pares sumus.
[Hectori, qui mox naves incendet igne ardenti.]
Jupiter pater, an ullum jam præpotentium regum
tali clade afflixisti, et eum magna gloria privasti?
non vero *me* unquam dico tuum perpulcrum altare
nave multis-transtris-instructa præteriisse, huc malo-fato-veniens;] sed in omnibus boum adipem et femora combussi,
cupiens Trojam bene-mœnitam exscindere.
At, Jupiter, hoc saltem mihi perfice votum;
nos ipsos saltem permitte effugere et evadere,
neu sic a-Trojanis sine interimi Achivos.
Sic dixit: hujus autem *deorum* pater misertus-est lacrimantis:] annuitque ei exercitum salvum fore, nec periturum.
Statim vero aquilam misit, certissimi-augurii inter volucres,
hinnulum tenentem unguibus, sobolem cervæ velocis;
juxta autem Jovis altare perpulcrum dejecit hinnulum,
ubi Panomphæo (*omnis ominis auctori*) Jovi sacrificabant
Achivi.] Hi autem ut viderunt, quod a Jove venisset avis,
vehementius in Trojanos irruebant, recordabanturque pugnæ.
Tum nemo prior e-Danais, multi licet essent,
gloriatus-est, Tydiden ante, *se* agitasse veloces equos,
extraque fossam egisse, et contra pugnasse:
sed longe primus *ille* Trojanorum interemit virum armatum,
Phradmoniden Agelaum: hic quidem in-fugam verterat equos;
ei autem converso, dorso hastam infixit,
humeros inter, perque pectora transegit:
decidit autem de curru, sonitumque-dedere arma super ipso.
Post hunc autem Atridæ, Agamemno et Menelaus;
postque hos, Ajaces, strenuam induti fortitudinem;
postque hos Idomeneus, et armiger Idomenei,
Meriones, par Marti homicidæ;
postque hos Eurypylus, Evæmonis præclarus filius;
Teucer autem nonus venit, resilientes arcus tendens:
stetitque sub Ajacis scuto Telamonidæ.
Tum Ajax quidem submovebat scutum; atque ille heros
circumspiciens, posteaquam aliquem jaculatus in turba
vulneraverat, is quidem ibi cadens animam amittebat,
sed hic (*Teucer*) retro cedens, puer tanquam sub matrem,
condebat-se] ad Ajacem: is vero eum scuto tegebat splendido.
Tum quem primum Trojanorum interfecit Teucer eximius?
Orsilochum quidem primum, et Ormenum et Ophelesten,
Dætoremque, Chromiumque, et parem-deo Lycophontem,
et Polyæmoniden Hamopaonem, et Melanippum,
[Omnes alium-super-alium dejecit-in terram almam.]
Eum autem conspicatus lætatus-est rex virorum Agamemno,
arcu a forti Trojanorum perdentem phalanges:
stetit autem prope eum vadens, et ipsum allocutus-est:

Digitized by Google

Τεῦκρε, φίλη κεφαλὴ, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
βάλλ' οὕτως, αἴ κέν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι,
πατρί τε σῷ Τελαμῶνι, ὅ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
καί σε νόθον περ ἐόντα κομίσσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
τὸν καὶ τηλόθ' ἐόντα ἐϋκλείης ἐπίβησον.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐξερέω, ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κέν μοι δώῃ Ζεύς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀθήνη
Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
πρώτῳ τοι μετ' ἐμὲ πρεσβήϊον ἐν χερὶ θήσω,
ἢ τρίποδ', ἠὲ δύω ἵππους αὐτοῖσιν ὄχεσφιν,
ἠὲ γυναῖχ', ἥ κέν τοι ὁμὸν λέχος εἰσαναβαίνοι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε Τεῦκρος ἀμύμων·
Ἀτρείδη κύδιστε, τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν
ὀτρύνεις; οὐ μέν τοι, ὅση δύναμίς γε πάρεστιν,
παύομαι· ἀλλ' ἐξ οὗ προτὶ Ἴλιον ὠσάμεθ' αὐτοὺς,
ἐκ τοῦ δὴ τόξοισι δεδεγμένος ἄνδρας ἐναίρω.
Ὀκτὼ δὴ προέηκα τανυγλώχινας ὀϊστοὺς,
πάντες δ' ἐν χροῒ πῆχθεν Ἀρηϊθόων αἰζηῶν·
τοῦτον δ' οὐ δύναμαι βαλέειν κύνα λυσσητῆρα.
Ἦ ῥα, καὶ ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν
Ἕκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἑ ἵετο θυμός.
Καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρθ'· ὁ δ' ἀμύμονα Γοργυθίωνα,
υἱὸν ἐῢν Πριάμοιο, κατὰ στῆθος βάλεν ἰῷ·
τόν ῥ' ἐξ Αἰσύμηθεν ὀπυιομένη τέκε μήτηρ,
καλὴ Καστιάνειρα, δέμας εἰκυῖα θεῇσιν.
Μήκων δ' ὡς ἑτέρωσε κάρη βάλεν, ἥτ' ἐνὶ κήπῳ,
καρπῷ βριθομένη νοτίῃσί τε εἰαρινῇσιν·
ὣς ἑτέρωσ' ἤμυσε κάρη πήληκι βαρυνθέν.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν
Ἕκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἑ ἵετο θυμός.
Ἀλλ' ὅγε καὶ τόθ' ἅμαρτε· παρέσφηλεν γὰρ Ἀπόλλων·
ἀλλ' Ἀρχεπτόλεμον, θρασὺν Ἕκτορος ἡνιοχῆα,
ἱέμενον πόλεμόνδε, βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε.
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἡνιόχοιο·
τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου·
Κεβριόνην δ' ἐκέλευσεν ἀδελφεὸν ἐγγὺς ἐόντα
ἵππων ἡνί' ἑλεῖν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανόωντος,
σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρί·
βῆ δ' ἰθὺς Τεύκρου, βαλέειν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει.
Ἤτοι ὁ μὲν φαρέτρης ἐξείλετο πικρὸν ὀϊστὸν,
θῆκε δ' ἐπὶ νευρῇ· τὸν δ' αὖ κορυθαίολος Ἕκτωρ
αὐερύοντα, παρ' ὦμον, ὅθι κληῒς ἀποέργει
αὐχένα τε στῆθός τε, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν,
τῇ ῥ' ἐπὶ οἷ μεμαῶτα βάλεν λίθῳ ὀκριόεντι·
ῥῆξε δέ οἱ νευρήν· νάρκησε δὲ χεὶρ ἐπὶ καρπῷ·
στῆ δὲ γνὺξ ἐριπὼν, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Αἴας δ' οὐκ ἀμέλησε κασιγνήτοιο πεσόντος,
ἀλλὰ θέων περίβη, καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψεν.
Τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μηκιστεὺς, Ἐχίοιο πάϊς, καὶ δῖος Ἀλάστωρ,
νῆας ἔπι γλαφυρὰς φερέτην βαρέα στενάχοντα.

Teucer, carum caput, Telamonie, princeps virorum,
jaculare sic, si qua forte lux (*salus*) Danais fias,
patrique tuo Telamoni, qui te educavit, parvulus quum-esses,
et te, spurius licet sis, fovit sua in domo :
hunc, etiamsi procul absit, in-gloriam evehe.
Tibi autem ego edico, sicut et perfectum erit :
si mihi dederit Jupiterque ægidem-tenens, et Minerva,
Ilii evertere bene-ædificatam urbem,
primo tibi post me præmium-honorarium in manu ponam,
vel tripodem, vel duos equos cum-ipsis curribus,
vel mulierem, quæ tecum eumdem lectum conscendat.
Hunc autem respondens allocutus-est Teucer eximius :
Atrida illustrissime, cur me properantem et ipsum
incitas? neque enim certe, quanta potestas in-*me*-est,
cesso; sed ex quo Ilium versus repulimus ipsos,
ex eo jam sagittis exceptos viros interficio.
Octo jam emisi longis-hamis-instructas sagittas,
omnes autem in corpore fixæ-sunt Marte-concitatorum juvenum :
hunc vero nequeo percutere canem rabidum.
Dixit, et aliam sagittam a nervo misit
Hectorem contra, percutere autem ipsum cupiebat animus.
Et ab-eo quidem aberravit; sed eximium Gorgythionem,
filium fortem Priami, ad pectus percussit sagitta :
quem quidem ex-Æsyma ducta peperit mater,
pulcra Castianira, corpore similis deabus.
Papaver autem sicuti in-alteram-partem caput inflexit, in horto,
fructu gravatum humoribusque vernis:
sic *ille* in-alteram-partem inclinavit caput casside gravatum.
Teucer vero aliam sagittam a nervo misit
Hectorem contra, percutere autem ipsum cupiebat animus.
At ista etiam tunc aberravit : avertit enim *eam* Apollo;
sed Archeptolemum, audacem Hectoris aurigam,
ruentem ad-pugnam, percussit in-pectore juxta mammam :
decidit autem de curru, retrocesseruntque ejus equi
veloces : ipsius vero ibi soluta-est animaque roburque.
Hectori autem gravis dolor contexit mentem ob-aurigam :
hunc tamen inde reliquit, dolens licet de-sodali :
Cebrionen vero jussit fratrem, prope stantem,
equorum habenas capere : hic autem non inobsequens-fuit audito.
Ipse vero de curru humi desiliit splendente,
horribiliter vociferans; et saxum prehendit manu :
ivitque recta in-Teucrum, ferireque ipsum animus jubebat.
Hic quidem pharetra exemerat amaram sagittam,
posueratque in nervo : eum vero galeam-motans Hector
retro-ducentem *nervum*, ad humerum, ubi jugulum dirimit
cervicemque pectusque, maxime autem letalis-locus est,
ea-parte contra se nitentem percussit lapide aspero :
rupit autem ei nervum, obtorpuitque manus ad carpum :
constititque in-genua lapsus, arcus vero ei excidit manu.
Ajax autem non neglexit fratrem collapsum,
sed accurrens protexit, et ei scutum prætendit.
Hunc quidem postea subeuntes duo cari socii,
Mecisteus, Echii filius, et divinus Alastor,
naves ad cavas portarunt graviter gementem.

Digitized by Google

Ἂψ δ' αὖτις Τρώεσσιν Ὀλύμπιος ἐν μένος ὦρσε·
οἱ δ' ἰθὺς τάφροιο βαθείης ὦσαν Ἀχαιούς·
Ἕκτωρ δ' ἐν πρώτοισι κίε, σθένεϊ βλεμεαίνων.
Ὡς δ' ὅτε τίς τε κύων συὸς ἀγρίου ἠὲ λέοντος
ἅπτηται κατόπισθε, ποσὶν ταχέεσσι διώκων,
ἰσχία τε γλουτούς τε, ἑλισσόμενόν τε δοκεύει·
ὣς Ἕκτωρ ὤπαζε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δ' ἐφέβοντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Τρώων ὑπὸ χερσίν·
οἱ μὲν δὴ παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι καὶ πᾶσι θεοῖσιν
χεῖρας ἀνίσχοντες μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.
Ἕκτωρ δ' ἀμφιπεριστρώφα καλλίτριχας ἵππους,
Γοργοῦς ὄμματ' ἔχων ἠδὲ βροτολοιγοῦ Ἄρηος.
Τοὺς δὲ ἰδοῦσ' ἐλέησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτι νῶϊ
ὀλλυμένων Δαναῶν κεκαδησόμεθ' ὑστάτιόν περ;
οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται
ἀνδρὸς ἑνὸς ῥιπῇ, ὁ δὲ μαίνεται οὐκέτ' ἀνεκτῶς
Ἕκτωρ Πριαμίδης, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργεν.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
καὶ λίην οὗτός γε μένος θυμόν τ' ὀλέσειεν,
χερσὶν ὑπ' Ἀργείων φθίμενος ἐν πατρίδι γαίῃ·
ἀλλὰ πατὴρ οὑμὸς φρεσὶ μαίνεται οὐκ ἀγαθῇσιν,
σχέτλιος, αἰὲν ἀλιτρὸς, ἐμῶν μενέων ἀπερωεύς·
οὐδέ τι τῶν μέμνηται, ὅ οἱ μάλα πολλάκις υἱὸν
τειρόμενον σώεσκον ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.
Ἤτοι ὁ μὲν κλαίεσκε πρὸς οὐρανόν· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
τῷ ἐπαλεξήσουσαν ἀπ' οὐρανόθεν προΐαλλεν.
Εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ᾔδε' ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσιν,
εὖτέ μιν εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο προὔπεμψεν,
ἐξ Ἐρέβευς ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Ἀΐδαο·
οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ῥέεθρα.
Νῦν δ' ἐμὲ μὲν στυγέει, Θέτιδος δ' ἐξήνυσε βουλὰς,
ἥ οἱ γούνατ' ἔκυσσε καὶ ἔλλαβε χειρὶ γενείου,
λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
Ἔσται μὰν, ὅτ' ἂν αὖτε φίλην Γλαυκώπιδα εἴπῃ.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νῶϊν ἐπέντυε μώνυχας ἵππους,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ καταδῦσα Διὸς δόμον αἰγιόχοιο,
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι, ὄφρα ἴδωμαι,
εἰ νῶϊ Πριάμοιο πάϊς, κορυθαιόλος Ἕκτωρ,
γηθήσει προφανείσα ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.
Ἦ τις καὶ Τρώων κορέει κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει,
ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν·
ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.

Rursus autem Trojanis Olympius robur excitavit;
illique recta ad-fossam profundam repulerunt Achivos.
Hector autem inter primos ibat, ferocia turgens.
Ut vero quum aliquis canis aprum silvestrem, vel leonem,
prehendat a-tergo, pedibus velocibus persequens,
ad-coxasque clunesque, convertentemque se-observat:
sic Hector insequebatur capite-comantes Achivos,
semper occidens eum-qui postremus *erat:* hi vero fugiebant.
At postquam perque vallos et fossam transierant
fugientes, multique domiti-erant Trojanorum sub manibus,
hi quidem jam apud naves continebantur manentes,
invicemque hortantes, et omnibus diis
manus attollentes, alta-voce precabantur unusquisque.
Hector vero undique-circumagebat pulcris-jubis equos,
Gorgonis oculos habens et hominum-perniciei Martis.
Hos autem conspicata, miserta-est dea candidis-ulnis Juno,
statimque Minervam verbis alatis allocuta-est:.
Dii boni, ægidem-tenentis Jovis filia, nondum nos
pereuntes Danaos curabimus, in-extremo saltem?
qui jam malum fatum explentes perierint
viri unius impetu: is vero furit non-amplius tolerabiliter,
Hector Priamides, et sane mala multa fecit.
Hanc autem vicissim allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
utique hic quidem ferociam animamque perdidisset,
manibus sub Argivorum confectus in patria terra;
sed pater meus animis furit non probis,
durus, semper iniquus, mearum virium impeditor:
nec quicquam horum recordatur, quod ei valde sæpe filium
Herculem] fatigatum servavi ab Eurysthei laboribus.
Certe is quidem flebat ad cœlum: sed me Jupiter
ei auxiliaturam de cœlo demisit.
Si enim ego hæc scivissem in mente prudenti;
quum eum ad Orcum validas-portas-habentem demisit,
ex Erebo ducturum canem horrendi Plutonis:
non *ille* effugisset Stygis aquæ ardua fluenta.
Nunc autem me quidem odit, Thetidis vero perfecit consilia,
quæ ei genua osculata-est, et prehendit manu mentum,
supplicans ut-honoraret Achillem urbium-eversorem.
Erit tamen, quando iterum dilectam *filiam*-cæsiis-oculis di-
cat.] Sed tu quidem nunc nobis juga solidis-ungulis equos,
dum ego, ingressa Jovis domum ægidem-tenentis,
armis ad bellum instruar, ut videam,
an de-nobis Priami filius, galeam-motans Hector,
gavisurus-sit, quando-apparebimus per belli semitas.
Certe aliquis et Trojanorum saturabit canes et alites
pinguedine et carnibus, stratus ad naves Achivorum.
Sic dixit: nec non-obsecuta-est dea candidis-ulnis Juno.
Hæc quidem accedens auro-phaleratos instruebat equos,
Juno, veneranda dea, filia magni Saturni.
Sed Minerva, filia Jovis ægidem-tenentis,
peplum laxatum-defluere-sivit pulcrum patris super pavimen-
to,] varium, quem ipsa fecerat et elaborarat manibus;
atque loricam induta Jovis nubes-cogentis,
armis ad bellum armabatur lacrimosum.

Digitized by Google

Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσετο· λάζετο δ' ἔγχος
βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους·
αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ὧραι,
τῇς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς Οὔλυμπός τε,
ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος ἠδ' ἐπιθεῖναι.
Τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους.
Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν ἐπεὶ ἴδε, χώσατ' ἄρ' αἰνῶς·
Ἶριν δ' ὤτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, πάλιν τρέπε μηδ' ἔα ἄντην
ἔρχεσθ'· οὐ γὰρ καλὰ συνοισόμεθα πτόλεμόνδε.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
γυιώσω μέν σφωϊν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους·
αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέω κατά θ' ἅρματα ἄξω·
οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον, ἅ κεν μάρπτησι κεραυνός·
ὄφρ' εἰδῇ Γλαυκῶπις, ὅτ' ἂν ᾧ πατρὶ μάχηται.
Ἥρῃ δ' οὔτι τόσον νεμεσίζομαι οὐδὲ χολοῦμαι·
αἰεὶ γάρ μοι ἔωθεν ἐνικλᾶν ὅττι νοήσω.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
Πρώτῃσιν δὲ πύλῃσι πολυπτύχου Οὐλύμποιο
ἀντομένη κατέρυκε· Διὸς δέ σφ' ἔννεπε μῦθον·
Πῇ μέματον; τί σφῶϊν ἐνὶ φρεσὶ μαίνεται ἦτορ;
οὐκ ἐάᾳ Κρονίδης ἐπαμυνέμεν Ἀργείοισιν.
Ὧδε γὰρ ἠπείλησε Κρόνου παῖς, εἰ τελέει περ·
γυιώσειν μὲν σφῶϊν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέειν κατά θ' ἅρματα ἄξειν·
οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον, ἅ κεν μάρπτησι κεραυνός·
ὄφρ' εἰδῇς, Γλαυκῶπις, ὅτ' ἂν σῷ πατρὶ μάχηαι.
Ἥρῃ δ' οὔτι τόσον νεμεσίζεται οὐδὲ χολοῦται·
αἰεὶ γάρ οἱ ἔωθεν ἐνικλᾶν ὅττι νοήσῃ.
Ἀλλὰ σύγ', αἰνοτάτη, κύον ἀδδεές, εἰ ἐτεόν γε
τολμήσεις Διὸς ἄντα πελώριον ἔγχος ἀεῖραι.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις·
αὐτὰρ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν.
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτ' ἔγωγε
νῶϊ ἐῶ Διὸς ἄντα βροτῶν ἕνεκα πτολεμίζειν.
Τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθίσθω, ἄλλος δὲ βιώτω,
ὅς κε τύχῃ· κεῖνος δὲ, τὰ ἃ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι δικαζέτω, ὡς ἐπιεικές.
Ὣς ἄρα φωνήσασα πάλιν τρέπε μώνυχας ἵππους.
Τῇσιν δ' Ὧραι μὲν λῦσαν καλλίτριχας ἵππους·
καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐπ' ἀμβροσίῃσι κάπῃσιν·
ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα.
Αὐταὶ δὲ χρυσέοισιν ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον
μίγδ' ἄλλοισι θεοῖσι, φίλον τετιημέναι ἦτορ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν ἐΰτροχον ἅρμα καὶ ἵππους
Οὔλυμπόνδε δίωκε, θεῶν δ' ἐξίκετο θώκους.
Τῷ δὲ καὶ ἵππους μὲν λῦσε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
ἅρματα δ' ἂμ βωμοῖσι τίθει, κατὰ λῖτα πετάσσας.
Αὐτὸς δὲ χρύσειον ἐπὶ θρόνον εὐρύοπα Ζεὺς

Inque currus fulgidos pedibus conscendit, sumsitque hastam
gravem, magnam, validam, qua domat ordines virorum
heroum, quibuscunque irascitur præpotenti-patre-nata.
Juno autem scutica velociter urgebat inde equos:
sponte-sua vero portæ crepuerunt cœli, quas tenebant Horæ,
quibus commissum-est magnum cœlum Olympusque,
et ut-aperiant densam nubem, et ut-obdant.
Hac igitur *via* per eas stimulo-parentes dirigebant equos.
Jupiter autem pater ab-Ida ut vidit, iratus-est graviter:
Irimque excitavit, aureas-alas-habentem, nuntiaturam:
Vade, i, Iri velox, retro verte *eas*, neu sine adversus *me*
venire: non enim pulcre conferemur in-prælium.
Sic enim edico, quod et perfectum erit:
claudos-reddam iis sub curribus veloces equos;
ipsas vero de curru dejiciam, et currus confringam:
neque in decem vertentes annos
vulnera persanabunt, quæ corripiendo-inflixerit *iis* fulmen:
ut sciat Minerva, quando cum-suo patre pugnaverit.
Junoni autem non tantopere succenseo, neque irascor;
semper enim mihi solita-est infringere quicquid cogitarim.
Sic dixit: festinavit autem Iris cursu-procellas-æquans, nuntiatura;] ivitque ex Idæis montibus ad magnum Olympum.
Primis autem in-portis multas-convalles-habentis Olympi
occurrens detinuit *eas*, Jovisque ipsis dixit sermonem:
Quo tenditis? cur vobis in præcordiis furit animus?
non sinit Saturnius auxilium-ferre Argivis.
Sic enim minatus-est Saturni filius, si quidem perficiet:
claudos-redditurum se vobis sub curribus veloces equos,
vos ipsas vero de curru dejecturum, et currus confracturum:
neque in decem vertentes annos
vulnera persanabitis, quæ corripiendo-inflixerit *vobis* fulmen:
ut scias, Minerva, quando cum-tuo patre pugnaveris.
Junoni autem non tantopere succenset, neque irascitur:
semper enim ei solita-est infringere quicquid cogitarit.
Sed tu teterrima, canis inverecunda, si revera
audebis, Jovem contra ingentem hastam attollere.
Hæc quidem sic locuta abiit, pedibus velox Iris;
ac Minervam Juno *his* verbis allocuta-est:
Dii boni, ægidem-tenentis Jovis filia, non-amplius ego
nobis permitto, Jovem contra, mortalium causa pugnare:
quorum alius quidem intereat, alius autem vivat,
cuicunque contigerit: ille vero quæ sua-sunt cogitans in animo,] Trojanisque et Danais adjudicet, ut æquum *est*.
Sic igitur fata retro vertit solidis-ungulis equos.
His vero Horæ solverunt pulcris-jubis equos:
et eos quidem alligarunt ad divina præsepia:
currus autem inclinarunt ad parietes splendidos.
Ipsæ autem (*Juno et Minerva*) aureis in sellis-recubitoriis consederunt,] mixtim cum-aliis diis, suo mœstæ corde.
Jupiter autem pater ab-Ida pulcris-rotis currum et equos
ad-Olympum egit, deorumque pervenit ad-sedes.
Huic autem et equos solvit inclytus quassator-terræ (*Neptunus*);] currus vero in suggestibus posuit, linteum super-*eos* pandens.] Ipse autem aureum in thronum late-sonans Jupiter

Digitized by Google

ἕζετο· τῷ δ' ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ' Ὄλυμπος.
Αἱ δ' οἶαι Διὸς ἀμφὶς Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
ἥσθην, οὐδέ τί μιν προσεφώνεον οὐδ' ἐρέοντο·
αὐτὰρ ὁ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ φώνησέν τε·
Τίφθ' οὕτω τετίησθον, Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη;
οὐ μέν θην κάμετόν γε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
ὀλλῦσαι Τρῶας, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἔθεσθε.
Πάντως, οἷον ἐμόν γε μένος καὶ χεῖρες ἄαπτοι,
οὐκ ἄν με τρέψειαν ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ.
Σφῶϊν δὲ πρίν περ τρόμος ἔλλαβε φαίδιμα γυῖα,
πρὶν πόλεμόν τ' ἰδέειν πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δέ κεν τετελεσμένον ἦεν·
οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων, πληγέντε κεραυνῷ,
ἂψ ἐς Ὄλυμπον ἵκεσθον, ἵν' ἀθανάτων ἕδος ἐστίν.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη·
πλησίαι αἵγ' ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπεν,
σκυζομένη Διὶ πατρί, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει·
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες·
εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητάων,
οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται.
[Ἀλλ' ἤτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις·
βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἥτις ὀνήσει,
ὡς μὴ πάντες ὄλωνται, ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.]
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα [Ζεύς·
ἠοῦς δὴ καὶ μᾶλλον ὑπερμενέα Κρονίωνα
ὄψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
ὀλλύντ' Ἀργείων πουλὺν στρατὸν αἰχμητάων.
Οὐ γὰρ πρὶν πολέμου ἀποπαύσεται ὄβριμος Ἕκτωρ,
πρὶν ὄρθαι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλείωνα.
[ἤματι τῷ, ὅτ' ἂν οἱ μὲν ἐπὶ πρύμνῃσι μάχωνται,
στείνει ἐν αἰνοτάτῳ, περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.]
Ὣς γὰρ θέσφατόν ἐστι· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω
χωομένης, οὐδ' εἴ κε τὰ νείατα πείραθ' ἵκηαι
γαίης καὶ πόντοιο, ἵν' Ἰαπετός τε Κρόνος τε
ἥμενοι, οὔτ' αὐγῇς Ὑπερίονος Ἠελίοιο
τέρποντ' οὔτ' ἀνέμοισι, βαθὺς δέ τε Τάρταρος ἀμφίς·
οὐδ' ἢν ἔνθ' ἀφίκηαι ἀλωμένη, οὔ σευ ἔγωγε
σκυζομένης ἀλέγω, ἐπεὶ οὐ σέο κύντερον ἄλλο.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη λευκώλενος Ἥρη.
Ἐν δ' ἔπεσ' Ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Τρωσὶν μέν ῥ' ἀέκουσιν ἔδυ φάος· αὐτὰρ Ἀχαιοῖς
ἀσπασίη, τρίλλιστος, ἐπήλυθε νὺξ ἐρεβεννή.
Τρώων αὖτ' ἀγορὴν ποιήσατο φαίδιμος Ἕκτωρ,
νόσφι νεῶν ἀγαγὼν ποταμῷ ἔπι δινήεντι,
ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος.
Ἐξ ἵππων δ' ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα μῦθον ἄκουον,
τόν ῥ' Ἕκτωρ ἀγόρευε Διὶ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης·
τῷ ὅγ' ἐρεισάμενος ἔπεα Τρώεσσι μετηύδα·

consedit: eique sub pedibus magnus concutiebatur Olympus.
At solæ a Jove seorsum Minervaque et Juno
sedebant, nec quicquam ipsum alloquebantur, nec interrogabant:] sed ille cognovit sua in mente, dixitque:
Cur ita mœstæ-estis, Minervaque et Juno?
non diu quidem laborastis pugna in gloriosa
ut-perderetis Trojanos, in-quos odium vehemens cepistis.
Omnino, quæ *sunt* meæ vires et manus invictæ,
non me verterint quotquot dii sunt in Olympo.
Vobis autem prius tremor cepit splendidos artus,
quam pugnamque videretis, pugnæque gravia facinora.
Sic enim edico, quod et perfectum fuisset;
non in vestris curribus, percussæ fulmine,
retro in Olympum venissetis, ubi immortalium sedes est.
Sic dixit: illæ vero compressis-labris-gemebant, Minervaque et Juno:] propinquæ quidem *sibi* sedebant, malaque Trojanis meditabantur.] Ac Minerva tacita erat, nec quicquam dixit,
irata Jovi patri, ira autem ipsam atrox tenebat:
Junoni vero non continuit pectus iram, sed *eum* allocuta-est:
Terribilis Saturnie, quale hoc verbum dixisti!
Bene et nos scimus, quod tibi potentia *est* non imbecilla:
attamen Danaos lugemus bellicosos,
qui jam malum fatum explentes perierint.
[At certe bello quidem abstinebimus, si tu jubes:
consilium vero Argivis suggeremus, quod proderit,
ut ne omnes pereant, irato te.]
Hanc autem respondens allocutus-est nubes-cogens Jupiter:
crastino mane etiam magis præpotentem Saturnium
videbis, si volueris, magnis-oculis veneranda Juno,
perdentem Argivorum multum exercitum bellicosorum.
Non enim prius a-bello cessabit fortis Hector,
quam excitatus-fuerit ad naves velox-pedibus Pelides.
[die illo, quando hi quidem ad puppes pugnaturi-sunt
angustia in gravissima, de Patroclo occiso.]
Sic enim fatale est: tui vero ego non habeo-rationem
iratæ, nec si ultimos fines adieris
terræ et maris, ubi Iapetusque Saturnusque
sedentes, nec radiis supra-gradientis Solis
gaudent, nec ventis: profundus autem Tartarus circum *eos*:
ne-*tunc*-quidem, si illuc perveneris errabunda, (non) tui ego
iratæ rationem-habeo; quoniam non te impudentius aliud.
Sic dixit: ei autem nihil respondit candidis-ulnis Juno.
Occidit vero in Oceanum splendidum lumen solis,
trahens noctem nigram super almam terram.
Trojanis quidem invitis occidit lux: sed Achivis
grata, exoptatissima, supervenit nox tenebrosa.
Trojanorum autem concionem habuit splendidus Hector,
seorsum a-navibus *eos* ducens fluvium ad vorticosum,
in puro, ubi a-cadaveribus *vacuus* perlucebat locus.
Ex equis vero quum-descendissent in terram, sermonem audiebant,] quem Hector dicebat Jovi carus: in manu autem
hastam tenebat undecim-cubitorum; prænitebat vero hastæ
cuspis ærea, *eam*que aureus ambibat annulus:
hac ille nixus verba ad-Trojanos fecit:

Digitized by Google

Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι·
νῦν ἐφάμην, νῆάς τ' ὀλέσας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς,
ἂψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν·
ἀλλὰ πρὶν κνέφας ἦλθε, τὸ νῦν ἐσάωσε μάλιστα
Ἀργείους καὶ νῆας ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθα· ἀτὰρ καλλίτριχας ἵππους
λύσαθ' ὑπὲξ ὀχέων, παρὰ δέ σφισι βάλλετ' ἐδωδήν·
ἐκ πόλιος δ' ἄξασθε βόας καὶ ἴφια μῆλα
καρπαλίμως, οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζεσθε,
σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγεσθε,
ὥς κεν παννύχιοι μέσφ' ἠοῦς ἠριγενείης
καίωμεν πυρὰ πολλὰ, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἵκῃ·
μήπως καὶ διὰ νύκτα καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
φεύγειν ὁρμήσωνται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Μὴ μὰν ἀσπουδί γε νεῶν ἐπιβαῖεν ἕκηλοι·
ἀλλ' ὥς τις τούτων γε βέλος καὶ οἴκοθι πέσσῃ,
βλήμενος ἢ ἰῷ, ἢ ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
νηὸς ἐπιθρώσκων· ἵνα τις στυγέῃσι καὶ ἄλλος,
Τρῶσιν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν Ἄρηα.
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ Διὶ φίλοι ἀγγελλόντων,
παῖδας πρωθήβας, πολιοκροτάφους τε γέροντας
λέξασθαι περὶ ἄστυ θεοδμήτων ἐπὶ πύργων·
θηλύτεραι δὲ γυναῖκες ἐνὶ μεγάροισιν ἑκάστη
πῦρ μέγα καιόντων· φυλακὴ δέ τις ἔμπεδος ἔστω,
μὴ λόχος εἰςέλθῃσι πόλιν, λαῶν ἀπεόντων.
Ὧδ' ἔστω, Τρῶες μεγαλήτορες, ὡς ἀγορεύω·
μῦθος δ', ὃς μὲν νῦν ὑγιὴς, εἰρημένος ἔστω·
τὸν δ' ἠοῦς Τρώεσσι μεθ' ἱπποδάμοις ἀγορεύσω.
Εὔχομαι ἐλπόμενος Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
ἐξελάαν ἐνθένδε κύνας Κηρεσσιφορήτους.
[οὓς Κῆρες φορέουσι μελαινάων ἐπὶ νηῶν.]
Ἀλλ' ἤτοι ἐπὶ νυκτὶ φυλάξομεν ἡμέας αὐτοὺς,
πρωῒ δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.
Εἴσομαι, εἴ κέ μ' ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης
πὰρ νηῶν πρὸς τεῖχος ἀπώσεται, ἤ κεν ἐγὼ τὸν
χαλκῷ δηώσας, ἔναρα βροτόεντα φέρωμαι.
Αὔριον ἣν ἀρετὴν διαείσεται, εἴ κ' ἐμὸν ἔγχος
μείνῃ ἐπερχόμενον· ἀλλ' ἐν πρώτοισιν, ὀΐω,
κείσεται οὐτηθεὶς, πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,
ἠελίου ἀνιόντος ἐς αὔριον. Εἰ γὰρ ἐγὼν ὣς
εἴην ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα,
τιοίμην δ', ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν.
Ὣς Ἕκτωρ ἀγόρευ'· ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν.
Οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας,
δῆσαν δ' ἱμάντεσσι παρ' ἅρμασιν οἷσιν ἕκαστος·
ἐκ πόλιος δ' ἄξαντο βόας καὶ ἴφια μῆλα
καρπαλίμως· οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζοντο,
σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγοντο.
[Ἔρδον δ' ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας.
Κνίσην δ' ἐκ πεδίου ἄνεμοι φέρον οὐρανὸν εἴσω
ἡδεῖαν· τῆς δ' οὔτι θεοὶ μάκαρες δατέοντο,

Audite me, Trojani et Dardani et socii :
modo credidi, navibusque perditis et omnibus Achivis,
retro *me* rediturum ad Ilium ventosam :
sed prius caligo supervenit, quæ nunc servavit maxime
Argivos et naves in litore maris.
Verum nunc quidem obsequamur nocti nigræ,
cœnasque instruamus : atque pulcris-jubis equos
solvite de curribus, ipsisque apponite pabulum :
ex urbe autem ducite boves et pingues oves
propere, vinumque suave advehite,
panemque e domibus; insuperque ligna multa colligite,
ut per-totam-noctem usque-ad auroram mane-genitam
accendamus ignes multos, splendorque ad cœlum perveniat:
ne-forte etiam per noctem capite-comantes Achivi
fugere aggrediantur super lata dorsa maris.
Ne saltem sine-labore naves ascendant quieti :
sed ut aliquis (*quisque*) eorum telum (*vulnus*) etiam domi
curet,] percussus vel sagitta, vel hasta acuta,
navem propere-inscendens; ut quis horreat etiam alius
Trojanis equûm-domitoribus inferre lamentabile bellum.
Præcones autem per urbem Jovi cari jubento,
pueros pubescentes, canosque-temporibus senes
congregari circa urbem a-diis-ædificatis in turribus;
teneræ autem feminæ in *suis* ædibus quæque
ignem magnum accendant; custodiaque aliqua firma sit,
ne insidiæ ingrediantur urbem, copiis absentibus.
Sic esto, Trojani magnanimi, ut dico :
sermoque, qui quidem nunc utilissimus, dictus esto;
alium mane Trojanos inter equûm-domitores dicam.
Vota-facio sperans Jovique ceterisque diis,
expulsurum *me* hinc canes funestis-fatis-adductos.
[quos Fata adduxerunt nigris in navibus.]
Verum enim-vero per noctem custodiamus nos ipsos :
mane autem sub-auroram cum armis, armati,
naves ad cavas excitemus acrem martem.
Videbo, si me Tydides fortis Diomedes
a navibus ad murum repellat, an ego illum
ære quum-occidero, spolia cruenta auferam.
Cras suam virtutem perspectam-dabit, si meam hastam
sustinuerit irruentem : sed in primis, puto,
jacebit vulneratus, multique circa ipsum socii,
sole orto in crastinum. Utinam enim ego ita
sim immortalis et expers-senectutis *per* dies omnes,
honorerque, sicut honoratur Minerva et Apollo,
ut jam dies hæc malum feret Argivis.
Sic Hector concionatus-est : Trojani autem acclamarunt.
Hique equos quidem solvebant sub jugo sudantes,
ligabantque loris apud currus suos unusquisque;
ex urbe autem adducebant boves et pingues oves
propere : vinumque suave advehebant,
panemque ex domibus, et insuper ligna multa colligebant.
Fecerunt autem immortalibus perfectas hecatombas.
Nidorem vero e campo venti ferebant ad-cœlum usque
dulcem : sed eum neutiquam dii beati acceperunt,

Digitized by Google

οὐδ' ἔθελον· μάλα γάρ σφιν ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρή,
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.]
Οἱ δὲ, μέγα φρονέοντες, ἐπὶ πτολέμοιο γεφύρῃ
εἴατο παννύχιοι· πυρὰ δέ σφισι καίετο πολλά.
Ὡς δ' ὅτ' ἐν οὐρανῷ ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην
φαίνετ' ἀριπρεπέα, ὅτε τ' ἔπλετο νήνεμος αἰθήρ·
[ἔκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρώονες ἄκροι
καὶ νάπαι· οὐρανόθεν ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ·]
πάντα δέ τ' εἴδεται ἄστρα· γέγηθε δέ τε φρένα ποιμήν·
τόσσα μεσηγὺ νεῶν ἠδὲ Ξάνθοιο ῥοάων,
Τρώων καιόντων, πυρὰ φαίνετο Ἰλιόθι πρό.
Χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο· πὰρ δὲ ἑκάστῳ
εἴατο πεντήκοντα, σέλᾳ πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἵπποι δὲ κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας,
ἑσταότες παρ' ὄχεσφιν, ἐΰθρονον Ἠῶ μίμνον.

nec voluerunt: valde enim ipsis odio-fuit Ilium sacrum,
et Priamus et populus hastæ-fraxineæ-periti Priami.
Ipsi vero, altum cogitantes, in belli semita
sedebant per-totam-noctem; ignesque eis ardebant multi.
Sicut autem quando in cœlo stellæ lucidam circa lunam
apparent perdecoræ, quando utique est sine-vento æther,
[elucentque omnes speculæ, et cacumina summa,
et saltus; cœlitus autem aperitur immensus æther;]
Omniaque conspiciuntur astra; gaudet autem animo pastor:
tot in-medio navium et Xanthi fluentorum,
Trojanis accendentibus, ignes apparebant Ilium ante.
Mille in campo ignes ardebant: ad singulos autem
sedebant quinquaginta *viri*, ad-splendorem ignis ardentis.
Equi vero hordeum album comedentes et arincam,
stantes apud currus, pulcro-sedentem-in-solio Auroram exspectabant.]

ΙΛΙΑΔΟΣ Ι.

Πρεσβεία πρὸς Ἀχιλλέα. Λιταί.

Ὣς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
θεσπεσίη ἔχε φύζα, φόβου κρυόεντος ἑταίρη·
πένθεϊ δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες ἄριστοι.
Ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον ἰχθυόεντα,
Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώτε Θρῄκηθεν ἄητον,
ἐλθόντ' ἐξαπίνης· ἄμυδις δέ τε κῦμα κελαινὸν
κορθύεται· πολλὸν δὲ παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευαν·
ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἀτρείδης δ', ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ,
φοίτα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κελεύων
κλήδην εἰς ἀγορὴν κικλήσκειν ἄνδρα ἕκαστον,
μηδὲ βοᾶν· αὐτὸς δὲ μετὰ πρώτοισι πονεῖτο.
Ἷζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιηότες· ἂν δ' Ἀγαμέμνων
ἵστατο δακρυχέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
ἥτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ·
ὣς ὁ βαρυστενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ·
σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·
νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
δυσκλέα Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
ὃ δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν·
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·

ILIADIS IX.

Legatio ad Achillem. Preces.

Ita quidem Trojani custodias agebant; sed Achivos
divinitus-immissa tenebat Fuga, Metus frigidi socia:
luctu vero intolerabili sauciati-erant omnes fortissimi.
Sicut autem venti duo pontum commovent piscosum,
Boreas et Zephyrus, qui e-Thracia spirant,
advenientes repentino: simulque et unda nigra
in-acervum-attollitur; multamque extra mare algam fundunt:
sic scindebatur animus in pectoribus Achivorum.
Atrides autem, dolore magno sauciatus cor,
Obibat, præcones acri-voce jubens
nominatim ad concionem vocare virum unumquemque,
neque clamare; ipse autem inter primos laborabat.
Sedebant inde in concione afflicti; atque Agamemno
surrexit lacrimas-fundens, ceu fons nigra-aqua (*profundus*),
qui ab excelsissima petra nigram fundit aquam;
sic ille graviter suspirans verba Argivis fecit:
O amici, Argivorum ductores et principes,
Jupiter me valde Saturnius malo irretivit gravi;
infestus, qui antea quidem mihi promisit et annuit,
Ilio exciso bene munito *me* rediturum;
nunc vero malam fraudem struxit, et me jubet
inglorium Argos redire, postquam multum perdidi populum.
Ita fere Jovi erit præpotenti placitum,
qui jam multarum urbium demolitus-est vertices,
atque adhuc demolietur: hujus enim potentia est maxima.
Verum agite, ut ego dixero, obsequamur omnes;
fugiamus cum navibus dilectam in patriam terram:
non enim jam Trojam capiemus latas-vias-habentem.
Sic dixit; illi vero omnes taciti facti-sunt silentio.
Diu autem muti erant afflicti filii Achivorum:
tandem vero inter-*eos*-locutus-est pugna strenuus Diomedes:

Digitized by Google

Ἀτρείδη, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφραδέοντι,
ἣ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἀγορῇ· σὺ δὲ μήτι χολωθῇς.
Ἀλκὴν μέν μοι πρῶτον ὀνείδισας ἐν Δαναοῖσιν,
φὰς ἔμεν ἀπτόλεμον καὶ ἀνάλκιδα· ταῦτα δὲ πάντα
ἴσασ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
Σοὶ δὲ διάνδιχα δῶκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·
σκήπτρῳ μέν τοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων·
ἀλκὴν δ' οὔτοι δῶκεν, ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Δαιμόνι', οὕτω που μάλα ἔλπεαι υἷας Ἀχαιῶν
ἀπτολέμους τ' ἔμεναι καὶ ἀνάλκιδας, ὡς ἀγορεύεις;
εἰ δὲ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐπέσσυται, ὥστε νέεσθαι,
ἔρχεο· πάρ τοι ὁδὸς, νῆες δέ τοι ἄγχι θαλάσσης
ἑστᾶσ', αἵ τοι ἕποντο Μυκήνηθεν μάλα πολλαί.
Ἀλλ' ἄλλοι μενέουσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
εἰςόκε περ Τροίην διαπέρσομεν. Εἰ δὲ καὶ αὐτοὶ,
φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
νῶϊ δ', ἐγὼ Σθένελός τε, μαχησόμεθ', εἰςόκε τέκμωρ
Ἰλίου εὕρωμεν· σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλουθμεν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν,
μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετεφώνεεν ἱππότα Νέστωρ·
Τυδείδη, πέρι μὲν πολέμῳ ἔνι καρτερός ἐσσι,
καὶ βουλῇ μετὰ πάντας ὁμήλικας ἔπλευ ἄριστος·
οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιοὶ,
οὐδὲ πάλιν ἐρέει· ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων.
Ἦ μὴν καὶ νέος ἐσσὶ, ἐμὸς δέ κε καὶ πάϊς εἴης
ὁπλότατος γενεῆφιν· ἀτὰρ πεπνυμένα βάζεις
Ἀργείων βασιλῆας, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγ', ἐγὼν, ὃς σεῖο γεραίτερος εὔχομαι εἶναι,
ἐξείπω καὶ πάντα διΐξομαι· οὐδέ κέ τίς μοι
μῦθον ἀτιμήσει', οὐδὲ κρείων Ἀγαμέμνων.
Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος
ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθα· φυλακτῆρες δὲ ἕκαστοι
λεξάσθων παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτός.
Κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ ἔπειτα,
Ἀτρείδη, σὺ μὲν ἄρχε· σὺ γὰρ βασιλεύτατός ἐσσι.
Δαίνυ δαῖτα γέρουσιν· ἔοικέ τοι, οὔτοι ἀεικές.
Πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι, τὸν νῆες Ἀχαιῶν
ἠμάτιαι Θρήκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγουσιν·
πᾶσά τοί ἐσθ' ὑποδεξίη· πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
Πολλῶν δ' ἀγρομένων, τῷ πείσεαι ὅς κεν ἀρίστην
βουλὴν βουλεύσῃ· μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιοὺς
ἐσθλῆς καὶ πυκινῆς, ὅτι δήϊοι ἐγγύθι νηῶν
καίουσιν πυρὰ πολλά· τίς ἂν τάδε γηθήσειεν;
νὺξ δ' ἥδ' ἠὲ διαρραίσει στρατὸν ἠὲ σαώσει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Ἐκ δὲ φυλακτῆρες σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο,
ἀμφί τε Νεστορίδην Θρασυμήδεα, ποιμένα λαῶν,
ἠδ' ἀμφ' Ἀσκάλαφον καὶ Ἰάλμενον, υἷας Ἄρηος,
ἀμφί τε Μηριόνην, Ἀφαρῆά τε Δηΐπυρόν τε,
ἠδ' ἀμφὶ Κρείοντος υἱὸν, Λυκομήδεα δῖον.
Ἑπτ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἑκάστῳ

Atrida, tibi primum adversabor inconsulte-loquenti,
qua fas est, rex, in-concione: tu vero ne-quid irascaris.
Fortitudinem quidem mihi primum convellisti inter Danaos,
dicens *me* esse imbellem et sine-fortitudine: hæc autem omnia
sciunt Argivorum et juvenes et senes.
Tibi vero ex-duobus-alterum dedit Saturni filius versuti:
sceptro quidem tibi dedit honorari supra omnes;
fortitudinem autem non dedit, quæ potestas est maxima.
Mirifice, itane plane credis filios Achivorum
imbellesque esse et sine-fortitudine, ut dicis?
Si tamen tibi ipsi animus properat ad redeundum,
abi: patet tibi via, navesque tibi prope mare
stant, quæ te secutæ-sunt a-Mycenis valde multæ.
At alii manebunt capite-comantes Achivi,
donec Trojam everterimus. Sin vero et ipsi *volunt*,
fugiant cum navibus dilectam in patriam terram:
nos vero, ego Sthenelusque, pugnabimus, donec finem
Ilii invenerimus: cum (*favente*) deo enim venimus.
Sic dixit: illi vero omnes acclamarunt, filii Achivorum;
orationem admirati Diomedis equûm-domitoris.
Inter-eos autem surgens locutus-est eques Nestor:
Tydide, eximie quidem in pugna fortis es,
et consilio inter omnes æquales es optimus:
nemo tibi hanc sententiam vituperarit, quotquot *sunt* Achivi,
nec contra dixerit: sed non ad-finem pervenisti orationis.
Profecto etiam juvenis es, meusque vel filius esse-possis
minimus natu; tamen prudentia loqueris
Argivorum regibus, quoniam quod-decet dixisti.
Verum age, ego, qui te seniorem me-prædico esse,
eloquar et omnia persequar; neque aliquis mihi
sermonem improbaverit, ne rex quidem Agamemno.
Sine-gente, sine-lege, sine-lare est ille,
qui bellum amat intestinum, horrendum.
Verum enim-vero nunc quidem pareamus nocti nigræ,
cœnasque instruamus: custodes autem quique
excubanto ad fossam, quam-fodimus murum extra.
Juvenibus quidem hæc mando; ac deinde,
Atrida, tu quidem præcipe: tu enim supremus es.
Præbe convivium senibus: decet te, non *est* iniquum.
Plena *sunt* tibi vino tentoria, quod naves Achivorum
quotidianæ ex-Thracia per latum pontum advehunt:
omnis tibi est ad-excipiendum-apparatus; multisque imperas
Multis autem congregatis, illi obsequaris, qui optimum
consilium suaserit: valde enim opus *est* omnibus Achivis
consilio bono et prudenti, quoniam hostes prope naves
accendunt ignes multos: quisnam his lætetur?
nox autem hæc vel disperdet exercitum, vel servabit.
Sic dixit: illi vero ei valde auscultarunt ac paruerunt.
Et custodes cum armis propere-exierunt,
cum-copiis Nestoridesque Thrasymedes, pastor virorum,
et Ascalaphus et Ialmenus, filii Martis,
et Meriones, Aphareusque, Deipyrusque,
atque Creontis filius, Lycomedes divinus.
Septem erant duces custodum; centeni vero cum-singulis

Digitized by Google

κοῦροι ἅμα στεῖχον, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες·
κὰδ δὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἷζον ἰόντες·
ἔνθα δὲ πῦρ κήαντο, τίθεντο δὲ δόρπον ἕκαστος.
Ἀτρείδης δὲ γέροντας ἀολλέας ἦγεν Ἀχαιῶν
ἐς κλισίην, παρὰ δέ σφι τίθει μενοεικέα δαῖτα.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι· οὕνεκα πολλῶν
λαῶν ἐσσὶ ἄναξ, καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξεν
σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύησθα.
Τῷ σε χρὴ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι,
κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅτ' ἄν τινα θυμὸς ἀνώγῃ
εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ' ἕξεται ὅττι κεν ἄρχῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τοῦδε νοήσει,
οἷον ἐγὼ νοέω, ἠμὲν πάλαι ἠδ' ἔτι καὶ νῦν,
ἐξέτι τοῦ ὅτε, Διογενὲς, Βρισηΐδα κούρην
χωομένου Ἀχιλῆος ἔβης κλισίηθεν ἀπούρας·
οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον. Μάλα γάρ τοι ἔγωγε
πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ
εἴξας, ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν,
ἠτίμησας· ἑλὼν γὰρ ἔχεις γέρας. Ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
φραζώμεσθ', ὥς κέν μιν ἀρεσσάμενοι πεπίθωμεν
δώροισίν τ' ἀγανοῖσιν ἔπεσσί τε μειλιχίοισιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ὦ γέρον, οὔτι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας.
Ἀασάμην, οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι· ἀντί νυ πολλῶν
λαῶν ἐστὶν ἀνὴρ, ὅντε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ·
ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε, δάμασσε δὲ λαὸν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,
ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.
Ὑμῖν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω·
ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο,
οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
ὅσσα μοι ἠνείκαντο ἀέθλια μώνυχες ἵπποι.
Δώσω δ' ἑπτὰ γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλεν αὐτὸς,
ἐξελόμην, αἳ κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
Τὰς μέν οἱ δώσω, μετὰ δ' ἔσσεται, ἣν τότ' ἀπηύρων
κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι,
ἣ θέμις ἀνθρώπων πέλει, ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε
ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηησάσθω,
εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληΐδ' Ἀχαιοί.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθω,

juvenes simul ordine-ibant, longas hastas manibus tenentes:
atque in-medio fossæ et muri sedebant profecti:
ibi ignem accenderunt, apposueruntque cœnam unusquisque.
Atrides autem proceres frequentes duxit Achivorum
in tentorium; ipsisque apposuit gratum-animo convivium.
Hi autem ad cibos paratos appositos manus extendebant.
Ac quum potus et cibi desiderium exemissent,
illis senex omnium-primus texere cœpit consilium,
Nestor, cujus et antea optimum videbatur consilium:
qui ipsis bene-cupiens concionatus-est et dixit:
Atrida augustissime, rex virorum Agamemno,
in te quidem finiam, a-te autem incipiam, quoniam multorum
populorum es rex, et tibi Jupiter in-manus-dedit
sceptrumque et jura, ut ipsis consulas.
Ideo te oportet supra *omnes* dicere sententiam, atque audire,
perficere etiam alius *consilium,* quando aliquem animus jusserit] dicere in bonum: te autem penes-erit, quicquid præferatur.] Atque ego dicam, ut mihi videtur esse optimum.
Non enim aliquis sententiam alius meliorem hac excogitarit,
qualem ego sentio, et olim et etiam nunc,
inde-ex eo, quando, Jovis-alumne, Briseidem puellam
irati Achillis abiisti a-tentorio auferens:
nequaquam secundum nostram quidem sententiam. Valde
enim tibi ego] multis dissuadebam: tu vero tuo magno animo
(*iræ*)] cedens, virum fortissimum, quem vel immortales honorarunt,] contumelia-affecisti; ereptum enim habes præmium.
Sed etiam nunc] deliberemus, quomodo ipsum placantes flectamus] donisque placidis, verbisque blandis.
Hunc autem rursum allocutus-est rex virorum Agamemno:
o senex, neutiquam in-falsum mea errata enumerasti.
Peccavi, neque ipse nego: pro multis autem
copiis est vir, quem Jupiter ex-animo dilexerit:
sicut nunc hunc honoravit, domuitque populum Achivorum.
Verum quoniam peccavi, animo pernicioso obsecutus,
rursum volo *eum* placare, dareque ingentia dona.
Vos autem inter omnes inclyta dona nominabo:
septem igni-non-admotos tripodes, decemque auri talenta,
splendidosque lebetes viginti, duodecimque equos
validos, in-cursu-victores, qui præmia pedibus (*cursu*) reportarunt.] Non sane pauper esset vir, cui tot contigerint,
neque inops valde-pretiosi auri, *possidens*
quot mihi tulerunt præmia *hi* solidis-ungulis equi.
Dabo et septem mulieres, præstantium operum scientes,
Lesbias: quas, quando Lesbum bene-habitatam cepit ipse,
delegi, quæ pulcritudine vincebant genus mulierum.
Has quidem ei dabo; interque *eas* erit, quam tunc abstuli
filiam Brisei, et magnum jusjurandum adjurabo,
nunquam ejus cubile *me* ascendisse, nec *ei* coiisse,
qua mos hominum est virorum et mulierum.
Hæc quidem statim omnia aderunt; si vero porro
urbem magnam Priami dii dederint *nobis* evertere,
navem abunde auro et ære congesto-impleat,
ingressus, quando dividemus prædam Achivi.
Trojanas autem mulieres viginti ipse deligat,

Digitized by Google

αἵ κε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
γαμβρός κέν μοι ἔοι· τίσω δέ μιν ἶσον Ὀρέστῃ,
ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ.
Τρεῖς δέ μοί εἰσι θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα·
τάων ἥν κ' ἐθέλῃσι φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω
πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ' ἐπὶ μείλια δώσω
πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί.
Ἑπτὰ δέ οἱ δώσω εὐναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
καλήν τ' Αἴπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς, νέαται Πύλου ἠμαθόεντος·
ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύῤῥηνες, πολυβοῦται,
οἵ κέ ἑ δωτίνῃσι θεὸν ὣς τιμήσουσιν,
καί οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
Ταῦτά κέ οἱ τελέσαιμι μεταλλήξαντι χόλοιο.
Δμηθήτω· Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος ἠδ' ἀδάμαστος·
τοὔνεκα καί τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἁπάντων·
καί μοι ὑποστήτω, ὅσσον βασιλεύτερός εἰμι
ἠδ' ὅσσον γενεῇ προγενέστερος εὔχομαι εἶναι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
δῶρα μὲν οὐκέτ' ὀνοστὰ διδοῖς Ἀχιλῆϊ ἄνακτι·
ἀλλ' ἄγετε, κλητοὺς ὀτρύνομεν, οἵ κε τάχιστα
ἔλθωσ' ἐς κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.
Εἰ δ', ἄγε, τοὺς ἂν ἐγὼν ἐπιόψομαι· οἱ δὲ πιθέσθων.
Φοῖνιξ μὲν πρώτιστα, Διῒ φίλος, ἡγησάσθω·
αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας καὶ δῖος Ὀδυσσεύς·
κηρύκων δ' Ὀδίος τε καὶ Εὐρυβάτης ἅμ' ἑπέσθων.
Φέρτε δὲ χερσὶν ὕδωρ, εὐφημῆσαί τε κέλεσθε,
ὄφρα Διὶ Κρονίδῃ ἀρησόμεθ', αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ἑαδότα μῦθον ἔειπεν.
Αὐτίκα κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
ὡρμῶντ' ἐκ κλισίης Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο.
Τοῖσι δὲ πόλλ' ἐπέτελλε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
δενδίλλων ἐς ἕκαστον, Ὀδυσσῆϊ δὲ μάλιστα,
πειρᾶν, ὡς πεπίθοιεν ἀμύμονα Πηλείωνα.
Τὼ δὲ βάτην παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πολλὰ μάλ' εὐχομένω γαιηόχῳ Ἐννοσιγαίῳ,
ῥηϊδίως πεπιθεῖν μεγάλας φρένας Αἰακίδαο.
Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην·
τὸν δ' εὗρον φρένα τερπόμενον φόρμιγγι λιγείῃ,
καλῇ, δαιδαλέῃ, ἐπὶ δ' ἀργύρεον ζυγὸν ἦεν·
τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, πόλιν Ἠετίωνος ὀλέσσας·
τῇ ὅγε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.
Πάτροκλος δέ οἱ οἶος ἐναντίος ἧστο σιωπῇ,
δέγμενος Αἰακίδην, ὁπότε λήξειεν ἀείδων.
Τὼ δὲ βάτην προτέρω, ἡγεῖτο δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
στὰν δὲ πρόσθ' αὐτοῖο· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς,

quæ post Argivam Helenam pulcerrimæ sint.
Quodsi vero Argos pervenerimus Achaicum, uber agri;
tum gener mihi sit; honoraboque ipsum pariter Oresti,
qui mihi carissimus nutritur rerum-copia in magna.
Tres autem mihi sunt filiæ in domo bene-constructa,
Chrysothemis, et Laodice, et Iphianassa:
harum quam velit, dilectam sine-sponsalibus ducat
in domum Pelei: ego vero dotalia-dona addam
multa valde, quot adhuc nemo suæ addidit filiæ.
Septem porro ei dabo bene-habitatas urbes,
Cardamylen, Enopenque, et Iren herbosam,
Pherasque divinas, et Antheam profundis-pratis,
pulcramque Æpeam, et Pedasum vitiferam.
Omnes autem prope mare *sunt,* ultimæ ad-Pylum arenosam:
et viri inhabitant pecudibus-, bobus-abundantes,
qui ipsum donis, dei instar, honorabunt,
et ejus sub sceptro pinguia solvent jura (*tributa*).
Hæc ei præstiterim, si-cessarit ab ira.
Exorari-se-sinat! Pluto est implacabilis et inexorabilis,
quare etiam hominibus *est* deorum odiosissimus omnium:
atque mihi cedat, quatenus major-imperio sum,
et quatenus natu majorem me-prædico esse.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:
Atrida augustissime, rex virorum Agamemno,
dona quidem neutiquam spernenda das Achilli regi:
sed agite, delectos excitemus, qui celerrime
eant ad tentorium Pelidæ Achillis.
Quin age, hos ego spectabo, ipsi autem pareant.
Phœnix quidem primum, Jovi dilectus, sit-dux:
ac deinceps *eat* Ajaxque magnus, et divinus Ulysses:
præconum autem Odiusque et Eurybates simul sequantur.
Ferte vero manibus aquam, linguisque-favere jubete,
ut Jovi Saturnio supplicemus, si forte misereatur.
Sic dixit: his autem omnibus gratam sententiam dixit.
Ilico præcones quidem aquam in manus fuderunt,
juvenes autem crateras coronaverunt vino:
distribueruntque inde omnibus, auspicati poculis.
Ac postquam libarant, biberantque, quantum voluit animus
properabant e tentorio Agamemnonis Atridæ.
Illis autem multa mandavit Gerenius eques Nestor,
oculos-vertens in unumquemque, Ulyssem autem maxime,
obsecrans eniti, ut flecterent eximium Peliden.
Hi autem iverunt juxta litus multum-strepentis maris,
permulta vota-facientes terram-cingenti Neptuno,
facile ut-flecterent magnos animos Æacidæ.
Myrmidonum vero ad tentoriaque et naves pervenerunt:
illumque invenerunt animum oblectantem cithara arguta,
pulcra, affabre-facta, superne autem argenteum jugum erat:
quam ceperat e spoliis, urbe Eetionis eversa:
hac is animam oblectabat, canebatque clara-gesta virorum.
Patroclus autem ei solus e-regione sedebat silentio,
exspectans Æaciden, quando desineret canere.
Hi vero progressi-sunt ulterius: præibat autem divinus Ulysses:
steteruntque ante ipsum; attonitus autem exsiliit Achilles,

Digitized by Google

αὐτῇ σὺν φόρμιγγι, λιπὼν ἕδος, ἔνθα θάασσεν·
ὣς δ' αὔτως Πάτροκλος, ἐπεὶ ἴδε φῶτας, ἀνέστη.
Τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Χαίρετον· ἦ φίλοι ἄνδρες ἱκάνετον· ἦ τι μάλα χρεώ·
οἵ μοι σκυζομένῳ περ Ἀχαιῶν φίλτατοί ἐστον.
Ὣς ἄρα φωνήσας προτέρω ἄγε δῖος Ἀχιλλεύς.
Εἷσεν δ' ἐν κλισμοῖσι τάπησί τε πορφυρέοισιν·
αἶψα δὲ Πάτροκλον προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
Μείζονα δὴ κρητῆρα, Μενοιτίου υἱὲ, καθίστα·
ζωρότερον δὲ κέραιε, δέπας δ' ἔντυνον ἑκάστῳ.
Οἱ γὰρ φίλτατοι ἄνδρες ἐμῷ ὑπέασι μελάθρῳ.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ.
Αὐτὰρ ὅγε κρεῖον μέγα κάββαλεν ἐν πυρὸς αὐγῇ,
ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' ὄϊος καὶ πίονος αἰγὸς,
ἐν δὲ συὸς σιάλοιο ῥάχιν τεθαλυῖαν ἀλοιφῇ.
Τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνεν δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς·
καὶ τὰ μὲν εὖ μίστυλλε καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν·
πῦρ δὲ Μενοιτιάδης δαῖεν μέγα, ἰσόθεος φώς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη καὶ φλὸξ ἐμαράνθη,
ἀνθρακιὴν στορέσας ὀβελοὺς ἐφύπερθε τάνυσσεν·
πάσσε δ' ἁλὸς θείοιο, κρατευτάων ἐπαείρας.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὤπτησε καὶ εἰν ἐλεοῖσιν ἔχευεν,
Πάτροκλος μὲν σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ,
καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο,
τοίχου τοῦ ἑτέροιο· θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει
Πάτροκλον, ὃν ἑταῖρον· ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
νεῦσ' Αἴας Φοίνικι. Νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας, δείδεκτ' Ἀχιλῆα·
Χαῖρ', Ἀχιλεῦ· δαιτὸς μὲν ἐΐσης οὐκ ἐπιδευεῖς,
ἠμὲν ἐνὶ κλισίῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
ἠδὲ καὶ ἐνθάδε νῦν· πάρα γὰρ μενοεικέα πολλὰ
δαίνυσθ'· ἀλλ' οὐ δαιτὸς ἐπηράτου ἔργα μέμηλεν·
ἀλλὰ λίην μέγα πῆμα, Διοτρεφὲς, εἰσορόωντες
δείδιμεν· ἐν δοιῇ δὲ σαωσέμεν ἢ ἀπολέσθαι
νῆας ἐϋσσέλμους, εἰ μὴ σύγε δύσεαι ἀλκήν.
Ἐγγὺς γὰρ νηῶν καὶ τείχεος αὖλιν ἔθεντο
Τρῶες ὑπέρθυμοι τηλέκλητοί τ' ἐπίκουροι,
κηάμενοι πυρὰ πολλὰ κατὰ στρατὸν, οὐδ' ἔτι φασὶν
σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
Ζεὺς δέ σφι Κρονίδης ἐνδέξια σήματα φαίνων
ἀστράπτει· Ἕκτωρ δὲ μέγα σθένεϊ βλεμεαίνων
μαίνεται ἐκπάγλως, πίσυνος Διὶ, οὐδέ τι τίει
ἀνέρας οὐδὲ θεούς· κρατερὴ δέ ἑ λύσσα δέδυκεν.
Ἀρᾶται δὲ τάχιστα φανήμεναι Ἠῶ δῖαν·
στεῦται γὰρ νηῶν ἀποκόψειν ἄκρα κόρυμβα,
αὐτάς τ' ἐμπρήσειν μαλεροῦ πυρός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
δῃώσειν παρὰ τῇσιν, ὀρινομένους ὑπὸ καπνοῦ.
Ταῦτ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή οἱ ἀπειλὰς
ἐκτελέσωσι θεοί· ἡμῖν δὲ δὴ αἴσιμον εἴη
φθίσθαι ἐπὶ Τροίῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
Ἀλλ' ἄνα, εἰ μέμονάς γε, καὶ ὀψέ περ, υἷας Ἀχαιῶν

ipsa cum cithara, relicta sede, in-qua sedera
modoque eodem Patroclus, postquam vidit viros, surrexit.
Eos et dextra-prehendens compellavit pedibus velox Achilles:] Salvete: sane amici viri venistis (certe aliqua magna necessitas *adest*),] qui mihi, irato licet, Achivorum gratissimi estis.] Sic fatus, ulterius duxit *eos* divinus Achilles;
sedereque-fecit in sellis-recubitoriis, stragulisque purpureis;
statim autem Patroclum allocutus-est, qui-prope erat.

Majorem jam craterem, Menœtii fili, appone,
meraciusque misce, poculum autem para unicuique:
hi enim carissimi viri meo sunt-sub tecto.

Sic dixit: Patroclus autem dilecto obsecutus-est socio.
Atque ipse vas-carnarium magnum imposuit in ignis splendore,] inque *illo* tergum posuit ovis et pinguis capræ,
in*jecit*que porci saginati tergum, florens pinguedine.
Ipsi autem tenebat *carnes* Automedon, secabatque divinus Achilles:] et eas quidem scite dividebat, et verubus transfigebat:] ignem autem Menœtiades accendebat magnum, similis deo vir.] Ac postquam ignis deflagrarat et flamma elanguerat,
prunas stravit-et verua desuper extendit:
inspersitque *carnes* sale sacro, fulcris elevans.
Ac postquam assarat et in mensas-coquinarias fuderat,
Patroclus quidem panem acceptum distribuit in-mensa,
pulcris in canistris: sed carnes distribuit Achilles.
Ipse autem e-regione sedebat Ulyssis divini,
ad-parietem alterum: diis autem sacrificare jussit
Patroclum, suum socium: is vero in ignem jecit primitias.
Hi autem in cibos paratos appositos manus extendebant.
Ac quum potus et cibi desiderium exemissent,
innuit Ajax Phœnici: animadvertit autem divinus Ulysses,
impletoque vino poculo, propinavit Achilli:

Salve, Achille! epularum quidem æquarum non indigentes *sumus*,] tum in tentorio Agamemnonis Atridæ,
tum etiam hic nunc: adsunt enim animo-grata multa
ad-epulandum: at non *jam* convivii amabilis opera sunt-curæ:
sed valde magnam cladem, Jovis-alumne, inspicientes
timemus; in dubio autem *est* servandæne, an perituræ-sint
naves bonis-transtris, nisi tu indueris fortitudinem.
Prope enim naves et murum castra posuerunt
Trojani superbi et e-longinquo-vocati socii,
accendentes ignes multos per exercitum: nec amplius aiunt
se prohibitum-iri, sed in naves nigras incasuros.
Jupiter autem ipsis Saturnius dextera signa ostendens
fulgurat: Hector vero valde fortitudine turgens,
furit terribiliter, fretus Jove, nec quicquam veretur
homines, nec deos: ingens enim ipsum rabies subiit.
Precatur autem, citissime ut-appareat Aurora divina:
affirmat enim navium *se* abscissurum summa rostra,
ipsasque incensurum pernicioso igni; atque Achivos
interfecturum ad ipsas, agitatos a fumo.
Hæc graviter timeo in mente, ne ei minas
exsequantur dii; nobisque jam fatale sit
perire in Troja, longe ab-Argo equos-pascente.
Verum surge, si cogitas, quamvis sero, filios Achivorum

Digitized by Google

τειρομένους ἐρύεσθαι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται· οὐδέ τι μῆχος
ῥεχθέντος κακοῦ ἔστ' ἄκος εὑρεῖν· ἀλλὰ πολὺ πρὶν
φράζευ, ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ.
Ὦ πέπον, ἦ μὲν σοίγε πατὴρ ἐπετέλλετο Πηλεὺς
ἤματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπεν·
τέκνον ἐμὸν, κάρτος μὲν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
δώσουσ', αἴ κ' ἐθέλωσι· σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν
ἴσχειν ἐν στήθεσσι· φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων·
ληγέμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου, ὄφρα σε μᾶλλον
τίωσ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
Ὣς ἐπέτελλ' ὁ γέρων· σὺ δὲ λήθεαι. Ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
παύε', ἔα δὲ χόλον θυμαλγέα· σοὶ δ' Ἀγαμέμνων
ἄξια δῶρα δίδωσι μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δὲ, σὺ μέν μευ ἄκουσον, ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω
ὅσσα τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων·
ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο,
οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
ὅσσ' Ἀγαμέμνονος ἵπποι ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Δώσει δ' ἑπτὰ γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλες αὐτὸς,
ἐξέλεθ', αἳ τότε κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
Τὰς μέν τοι δώσει, μετὰ δ' ἔσσεται, ἣν τότ' ἀπηύρα
κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμεῖται,
μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι,
ἣ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἤτ' ἀνδρῶν ἤτε γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε
ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηήσασθαι,
εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληΐδ' Ἀχαιοί.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθαι,
αἵ κε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
γαμβρός κέν οἱ ἔοις· τίσει δέ σε ἶσον Ὀρέστῃ,
ὅς οἱ τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ.
Τρεῖς δέ οἵ εἰσι θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα·
τάων ἥν κ' ἐθέλῃσθα φίλην ἀνάεδνον ἄγεσθαι
πρὸς οἶκον Πηλῆος· ὁ δ' αὖτ' ἐπὶ μείλια δώσει
πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί.
Ἑπτὰ δέ τοι δώσει εὐναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
καλήν τ' Αἴπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς, νέαται Πύλου ἠμαθόεντος·
ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες, πολυβοῦται,
οἵ κέ σε δωτίνῃσι θεὸν ὣς τιμήσουσιν,
καί τοι ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
Ταῦτά κε τοι τελέσειε μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δέ τοι Ἀτρείδης μὲν ἀπήχθετο κηρόθι μᾶλλον,
αὐτὸς καὶ τοῦ δῶρα· σὺ δ' ἄλλους περ Παναχαιοὺς

attritos defendere a Trojanorum impetu.
Ipsi tibi postea dolor erit, neque ullus modus
acceptæ *jam* cladis est medelam inveniendi : sed longe ante
considera, quomodo Danais arceas funestam diem.
O bone, profecto tibi pater præcipiebat Peleus
die illo, quum te e Phthia Agamemnoni misit :
Fili mi, fortitudinem quidem Minervaque et Juno
dabunt, si voluerint; tu vero ingentes animos
contine in pectoribus; humanitas enim melior :
desine autem a-contentione mala-operante, ut te magis
honorent Argivorum et juvenes et senes.
Sic præcipiebat senex; tu vero oblivisceris. At etiam nunc
cessa, mitteque iram tristem : tibi vero Agamemno
digna dona dat, si-desieris ab-ira.
Age vero, tu quidem me audi, egoque tibi recensebo,
quot tibi in tentoriis promiserit dona Agamemno :
septem igni-non-admotos tripodes, decemque auri talenta,
splendidosque lebetes viginti, duodecimque equos
validos, in-cursu-victores, qui præmia pedibus reportarunt.
Non sane pauper esset vir, cui tot contigerint,
neque inops valde-pretiosi auri, *possidens*
quot Agamemnonis equi præmia pedibus reportarunt.
Dabit et septem mulieres, præstantium operum scientes,
Lesbias; quas, quando Lesbum bene-habitatam cepisti ipse,
delegit, quæ tum pulcritudine vincebant genus mulierum.
Has quidem tibi dabit, interque *eas* erit, quam tunc abstulit
filiam Brisei : et magnum jusjurandum adjurabit,
nunquam ejus cubile *se* ascendisse, nec *ei* coiisse,
qua mos est, rex, et virorum et mulierum.
Hæc quidem statim omnia aderunt; si vero porro
urbem magnam Priami dii dederint *nobis* evertere,
navem abunde auro et ære congesto-impleas,
ingressus, quando dividemus prædam Achivi.
Trojanas autem mulieres viginti ipse deligas,
quæ post Argivam Helenam pulcerrimæ fuerint.
Quodsi vero Argos pervenerimus Achaicum, uber agri,
tum gener ei sis : honorabitque te pariter Oresti,
qui ei carissimus nutritur rerum-copia in magna.
Tres autem ei sunt filiæ in domo bene-constructa,
Chrysothemis, et Laodice, et Iphianassa :
harum quam velis, dilectam sine-sponsalibus ducas
in domum Pelei : ille autem dotalia-dona addet
multa valde, quot adhuc nemo suæ addidit filiæ.
Septem vero tibi dabit bene-habitatas urbes,
Cardamylen, Enopenque, et Iram herbosam,
Pherasque divinas et Antheam profundis-pratis
pulcramque Æpeam, et Pedasum vitiferam.
Omnes autem prope mare *sunt*, ultimæ ad-Pylum arenosam:
in *iis* autem viri habitant pecudibus-, bovibus-abundantes,
qui te donis, dei instar, honorabunt,
et tibi sub sceptro pinguia solvent jura (*tributa*).
Hæc tibi præstabit, si-desieris ab-ira.
Si vero tibi Atrides quidem invisus-est ex-animo magis,
ipse et ejus dona : at tu ceteros tamen universos-Achivos

Digitized by Google

τειρομένους ἐλέαιρε κατὰ στρατὸν, οἵ σε θεὸν ὣς
τίσουσ'· ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἄροιο. [θοι,
Νῦν γάρ χ' Ἕκτορ' ἕλοις, ἐπεὶ ἂν μάλα τοι σχεδὸν ἔλ-
λύσσαν ἔχων ὀλοήν· ἐπεὶ οὔτινά φησιν ὁμοῖον
οἷ ἔμεναι Δαναῶν, οὓς ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, [λεύς·
χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν,
ἧπερ δὴ φρονέω τε καὶ ὡς τετελεσμένον ἔσται·
ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος.
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν
ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·
οὔτ' ἔμεγ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα πεισέμεν οἴω
οὔτ' ἄλλους Δαναούς· ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
μάρνασθαι δηΐοισιν ἐπ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
Ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίζοι·
ἐν δὲ ἰῇ τιμῇ ἠμὲν κακὸς ἠδὲ καὶ ἐσθλός·
κάτθαν' ὁμῶς ὅ τ' ἀεργὸς ἀνὴρ ὅ τε πολλὰ ἐοργώς.
Οὐδέ τί μοι περίκειται, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν παραϐαλλόμενος πολεμίζειν.
Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσιν
μάστακ', ἐπεί κε λάϐῃσι, κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ·
ὣς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν ἀΰπνους νύκτας ἴαυον,
ἤματα δ' αἱματόεντα διέπρησσον πολεμίζων,
ἀνδράσι μαρνάμενος ὀάρων ἕνεκα σφετεράων.
Δώδεκα δὴ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων,
πεζὸς δ' ἕνδεκά φημι κατὰ Τροίην ἐρίϐωλον·
τάων ἐκ πασέων κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
ἐξελόμην, καὶ πάντα φέρων Ἀγαμέμνονι δόσκον
Ἀτρείδῃ· ὁ δ' ὄπισθε μένων παρὰ νηυσὶ θοῇσιν,
δεξάμενος, διὰ παῦρα δασάσκετο, πολλὰ δ' ἔχεσκεν.
Ἄλλα δ' ἀριστήεσσι δίδου γέρα καὶ βασιλεῦσιν·
τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμεῦ δ' ἀπὸ μούνου Ἀχαιῶν
εἵλετ', ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα· τῇ παριαύων
τερπέσθω. Τί δὲ δεῖ πολεμιζέμεναι Τρώεσσιν
Ἀργείους; τί δὲ λαὸν ἀνήγαγεν ἐνθάδ' ἀγείρας
Ἀτρείδης; ἦ οὐχ Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο;
ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων
Ἀτρεΐδαι; ἐπεὶ, ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων,
τὴν αὐτοῦ φιλέει καὶ κήδεται· ὡς καὶ ἐγὼ τὴν
ἐκ θυμοῦ φίλεον, δουρικτητήν περ ἐοῦσαν.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἐκ χειρῶν γέρας εἵλετο καί μ' ἀπάτησεν,
μή μευ πειράτω εὖ εἰδότος· οὐδέ με πείσει.
Ἀλλ' Ὀδυσεῦ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσιν
φραζέσθω, νήεσσιν ἀλεξέμεναι δήϊον πῦρ.
Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο,
καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ
εὐρεῖαν, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν·
ἀλλ' οὐδ' ὧς δύναται σθένος Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
ἴσχειν. Ὄφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖσιν πολέμιζον,
οὐκ ἐθέλεσκε μάχην ἀπὸ τείχεος ὀρνύμεν Ἕκτωρ,
ἀλλ' ὅσον ἐς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν·
ἔνθα ποτ' οἶον ἔμιμνε, μόγις δέ μευ ἔκφυγεν ὁρμήν.

attritos miserere in exercitu, qui te, dei instar,
honorabunt: certe enim apud-ipsos valde magnam gloriam tu-
leris.] Nunc enim Hectorem interfeceris, quia valde tibi prope
venerit,] rabiem habens perniciosam: quippe neminem putat
parem] sibi esse Danaorum, quos huc naves vexerunt.
Hunc autem respondens allocutus-est pedibus velox Achil-
les:] Nobilissime Laertiade, sollertia-pollens Ulysses,
oportet sane hanc sententiam aperte eloqui,
quemadmodum vere sentioque, et ut perfectum erit,
ut ne mihi obstrepatis assidentes aliunde alius.
Inimicus enim mihi ille æque-atque Inferni portæ,
qui aliud quidem occultat in animo, aliud vero dicit.
Sed ego dicam, ut mihi videtur esse optimum:
nec mihi Atriden Agamemnonem persuasurum puto,
neque alios Danaos; quippe haud ulla gratia fuit
pugnandi hostibus cum viris assidue semper.
Æqua pars *datur* cessanti, ac si acriter aliquis pugnet:
inque eodem honore *est* tum ignavus, tum etiam fortis:
occumbit æque et iners vir, et qui multum laboravit.
Nec quidquam mihi præ-*aliis*-fuit, quando pertuleram mala
animo,] semper meam animam objectans pugnæ.
Sicut autem avis implumibus pullis affert
escam, quando ceperit; male autem ei est ipsi:
sic et ego multas quidem insomnes noctes duxi,
dies autem cruentos exegi pugnans,
cum-viris prælians, uxorum gratia vestrarum.
Duodecim vero cum navibus urbes vastavi hominum,
pedester vero undecim aio *me vastasse* per Troicum-agrum
glebosum:] his ex omnibus opes multas et pretiosas
abstuli, et omnia ferens Agamemnoni dabam
Atridæ; is vero remanens apud naves veloces,
accipiens, pauca dividebat, pleraque autem tenebat *ipse*.
Alia vero optimatibus dabat munera, et regibus:
istis quidem *ea* firma manent; a-me vero solo Achivorum
abstulit, habetque uxorem *meam* animo-gratam; cui concum-
bens] oblectetur. Cur autem oportet bellare cum-Trojanis
Argivos? cur vero exercitum adduxit huc congregatum
Atrides? an non Helenæ causa pulcræ-comis?
an soli diligunt uxores *suas* articulate-loquentium hominum
Atridæ? quum, quisquis vir bonus et prudens,
suam ipsius amet et curet: ut et ego hanc
ex animo amabam, captiva quamvis esset.
Nunc autem, postquam e manibus præmium eripuit et me
fraudavit,] ne me tentet, probe gnarum; nec mihi persuadebit.
Verum, Ulysse, tecum et aliis cum-regibus
cogitet a-navibus ut-propellat hostilem ignem.
Sane quidem jam permulta fecit sine me,
ac jam murum ædificavit, et duxit fossam prope ipsum
latam, magnam, inque *ea* vallos defixit;
sed ne sic quidem potest vim Hectoris homicidæ
sustinere. Dum vero ego inter Achivos pugnabam,
non voluit pugnam procul-a mœnibus ciere Hector,
sed quantum ad Scæasque portas et fagum, progrediebatur:
ibi olim *me* solum mansit, vix autem meum effugit impetum

Digitized by Google

Νῦν δ' ἐπεὶ οὐκ ἐθέλω πολεμιζέμεν Ἕκτορι δίῳ,
αὔριον ἱρὰ Διὶ ῥέξας καὶ πᾶσι θεοῖσιν,
νηήσας εὖ νῆας, ἐπὴν ἅλαδε προερύσσω,
ὄψεαι, ἢν ἐθέλῃσθα, καὶ αἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ,
ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας
νῆας ἐμάς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας·
εἰ δέ κεν εὐπλοίην δώῃ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
ἤματί κε τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἱκοίμην.
Ἔστι δέ μοι μάλα πολλά, τὰ κάλλιπον ἐνθάδε ἔῤῥων·
ἄλλον δ' ἐνθένδε χρυσὸν καὶ χαλκὸν ἐρυθρὸν,
ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους πολιόν τε σίδηρον
ἄξομαι, ἅσσ' ἔλαχόν γε· γέρας δέ μοι ὅσπερ ἔδωκεν,
αὖτις ἐφυβρίζων ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρείδης· (τῷ πάντ' ἀγορευέμεν, ὡς ἐπιτέλλω,
ἀμφαδόν· ὄφρα καὶ ἄλλοι ἐπισκύζωνται Ἀχαιοὶ
εἴ τινά που Δαναῶν ἔτι ἔλπεται ἐξαπατήσειν,
αἰὲν ἀναιδείην ἐπιειμένος·) οὐδ' ἂν ἔμοιγε
τετλαίη, κύνεός περ ἐὼν, εἰς ὦπα ἰδέσθαι·
οὐδέ τί οἱ βουλὰς συμφράσσομαι, οὐδὲ μὲν ἔργον·
ἐκ γὰρ δή μ' ἀπάτησε καὶ ἤλιτεν· οὐδ' ἂν ἔτ' αὖτις
ἐξαπάφοιτ' ἐπέεσσιν· ἅλις δέ οἱ, ἀλλὰ ἕκηλος
ἐῤῥέτω· ἐκ γάρ εὖ φρένας εἵλετο μητίετα Ζεύς.
Ἐχθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα, τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.
Οὐδ' εἴ μοι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη,
ὅσσα τέ οἱ νῦν ἐστὶ καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο·
οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσσεται οὐδ' ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται·
αἵθ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην
ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν·
οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε,
οὐδέ κεν ὧς ἔτι θυμὸν ἐμὸν πείσει' Ἀγαμέμνων,
πρίν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἐμοὶ δόμεναι θυμαλγέα λώβην.
Κούρην δ' οὐ γαμέω Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο·
οὐδ' εἰ χρυσείῃ Ἀφροδίτῃ κάλλος ἐρίζοι,
ἔργα δ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ἰσοφαρίζοι,
οὐδέ μιν ὧς γαμέω· ὁ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἑλέσθω,
ὅστις οἷ τ' ἐπέοικε καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐστιν.
Ἢν γὰρ δή με σόωσι θεοὶ καὶ οἴκαδ' ἵκωμαι,
Πηλεύς θήν μοι ἔπειτα γυναῖκα γαμέσσεται αὐτός.
Πολλαὶ Ἀχαιΐδες εἰσὶν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
κοῦραι ἀριστήων, οἵτε πτολίεθρα ῥύονται·
τάων ἥν κ' ἐθέλωμι φίλην ποιήσομ' ἄκοιτιν.
Ἔνθα δέ μοι μάλα πολλὸν ἐπέσσυτο θυμὸς ἀγήνωρ,
γήμαντι μνηστὴν ἄλοχον, εἰκυῖαν ἄκοιτιν,
κτήμασι τέρπεσθαι, τὰ γέρων ἐκτήσατο Πηλεύς·
οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον, οὐδ' ὅσα φασὶν
Ἴλιον ἐκτῆσθαι, εὐναιόμενον πτολίεθρον,
τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν·
οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει
Φοίβου Ἀπόλλωνος, Πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ.
Ληϊστοὶ μὲν γάρ τε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
κτητοὶ δὲ τρίποδές τε καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα·
ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λεϊστὴ
οὔθ' ἑλετὴ, ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.

Nunc vero, quoniam nolo pugnare cum-Hectore divino,
cras, sacris Jovi factis et omnibus diis,
oneratas bene naves postquam in mare deduxero,
videbis, si volueris, et si tibi hæc curæ-fuerint,
bene mane Hellespontum super piscosum vehentes
naves meas, inque *ipsis* viros remigandi cupidos :
ac si prosperam-navigationem dederit inclytus Terræ-concussor,] die fere tertio in-Phthiam glebosam pervenero.
Sunt autem mihi permulta, quæ reliqui, huc malo-fato-veniens :] aliud vero hinc aurum et æs rubrum,
et feminas pulcre-cinctas, canumque ferrum
abducam, quæ sortitus-sum : præmium autem mihi qui dedit,
ipse *mihi* insultans abstulit rex Agamemno
Atrides : (ei omnia referto, ut mando,
palam : ut et alii indignentur Achivi,
si quem forte Danaorum adhuc sperat *se* fraudaturum,
semper impudentia indutus ;) nec mihi-quidem
ausit, proterve-audax licet sit, faciem intueri;
nec omnino cum-eo consilia communicabo, nec factum *ullum:*
nam jam me decepit et offendit, nec adhuc rursus
fallet verbis : satis autem ei *sit :* verum quietus
pereat : nam ei mentem exemit providus Jupiter.
Invisa autem mihi ejus dona, æstimoque eum nihili.
Nec si mihi deciesque et vicies tanta daret,
quanta ei nunc sunt, et si alicunde alia accederent :
nec quanta Orchomenum adveniunt, nec quanta Thebas
Ægyptias, ubi plurimæ in domibus opes jacent;
quæ centum portas habent, duceni autem per unamquamque
viri egrediuntur cum equis et curribus :
nec si mihi tanta daret, quanta *sunt* arenaque pulvisque,
ne sic quidem jam animum meum flexerit Agamemno,
antequam totam mihi luerit acerbam contumeliam.
Filiam autem non ducam Agamemnonis Atridæ :
ne si quidem aurea cum-Venere pulcritudine certaret,
operibusque Minervæ cæsiæ-oculis par-esset,
ne sic quidem eam ducam; ipse vero Achivorum alium eligat,
qui ei conveniat, et qui major-imperio sit.
Si enim jam me servarint dii, et domum venero,
Peleus mihi deinceps uxorem desponsabit ipse.
Multæ Achivæ sunt per Hellademque Phthiamque,
filiæ principum, qui urbes tuentur :
harum quam voluero, dilectam faciam uxorem.
Illic autem mihi plurimum appetit animus virilis,
ducta legitima uxore, apta conjuge,
possessionibus frui, quas senex conquisivit Peleus :
non enim mihi vitæ æquiparandum, ne quantas quidem opes
aiunt] Ilium possedisse, bene-habitatam urbem,
antehac in pace, priusquam advenissent filii Achivorum :
nec quantas lapideum limen jaculatoris intus continet
Phœbi Apollinis, Pytho in saxosa.
Prædando-parabiles enim *sunt* bovesque et pingues oves,
parabiles etiam tripodesque et equorum flava capita :
hominis vero anima ut-redeat, nec retrahi-potest,
neque prendi, postquam *semel* transierit septum dentium.

Digitized by Google

Μήτηρ γάρ τέ μέ φησι θεὰ, Θέτις ἀργυρόπεζα,
διχθαδίας Κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλοσδε.
Εἰ μέν κ' αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
ὤλετο μέν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται·
εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκωμι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ὤλετό μοι κλέος ἐσθλὸν, ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν
ἔσσεται, οὐδέ κέ μ' ὦκα τέλος θανάτοιο κιχείη.
Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἐγὼ παραμυθησαίμην
οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δήετε τέκμωρ
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γάρ ἕθεν εὐρύοπα Ζεὺς
χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί.
Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἰόντες, ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
ἀγγελίην ἀπόφασθε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων·
ὄφρ' ἄλλην φράζωνται ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ἀμείνω,
ἥ κέ σφιν νῆάς τε σόῃ καὶ λαὸν Ἀχαιῶν
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇς· ἐπεὶ οὔ σφισιν ἥδε γ' ἑτοίμη,
ἣν νῦν ἐφράσσαντο, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ' ἄμμι μένων κατακοιμηθήτω,
ὄφρα μοι ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
αὔριον, ἢν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκῃ δ' οὔτι μιν ἄξω.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
δάκρυ' ἀναπρήσας· περὶ γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Εἰ μὲν δὴ νόστον γε μετὰ φρεσὶ, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
βάλλεαι, οὐδέ τι πάμπαν ἀμύνειν νηυσὶ θοῇσιν
πῦρ ἐθέλεις ἀΐδηλον, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ·
πῶς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, αὖθι λιποίμην
οἶος; Σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς
ἤματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπεν
νήπιον, οὔπω εἰδόθ' ὁμοιΐου πολέμοιο,
οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσιν.
Τοὔνεκά με προέηκε, διδασκέμεναι τάδε πάντα,
μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.
Ὡς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, οὐκ ἐθέλοιμι
λείπεσθ', οὐδ' εἴ κέν μοι ὑποσταίη θεὸς αὐτὸς,
γῆρας ἀποξύσας, θήσειν νέον ἡβώοντα,
οἷον ὅτε πρῶτον λίπον Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
φεύγων νείκεα πατρὸς Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο·
ὅς μοι παλλακίδος περιχώσατο καλλικόμοιο·
τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν,
μητέρ' ἐμήν· ἡ δ' αἰὲν ἐμὲ λισσέσκετο γούνων,
παλλακίδι προμιγῆναι, ἵν' ἐχθήρειε γέροντα.
Τῇ πιθόμην καὶ ἔρεξα· πατὴρ δ' ἐμὸς αὐτίκ' ὀϊσθεὶς,
πολλὰ κατηρᾶτο, στυγερὰς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐρινῦς,
μήποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱὸν,
ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα· θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαρὰς,
Ζεύς τε καταχθόνιος καὶ ἐπαινὴ Περσεφόνεια.
Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ·
ἀλλά τις ἀθανάτων παῦσεν χόλον, ὅς ῥ' ἐνὶ θυμῷ
δήμου θῆκε φάτιν καὶ ὀνείδεα πόλλ' ἀνθρώπων·
ὡς μὴ πατροφόνος μετ' Ἀχαιοῖσιν καλεοίμην.
Ἔνθ' ἐμοὶ οὐκέτι πάμπαν ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς,
πατρὸς χωομένοιο, κατὰ μέγαρα στρωφᾶσθαι.

Mater enim me dicit dea, Thetis argenteis-pedibus,
duplicia fata ferre mortis ad-finem.
Si hic manens Trojanorum urbem circà-pugnavero,
periit quidem mihi reditus, sed gloria immortalis erit:
sin autem domum reversus-fuero, dilectam in patriam terram,
periit mihi gloria bona, diuturnum vero mihi ævum
erit, nec me cito finis mortis deprehenderit.
Quin etiam ceteris ego suaserim
domum navigare: quia jam-non invenietis finem
Ilii excelsæ: valde enim ipsam late-sonans Jupiter
manu sua protegit, confiduntque viri.
Sed vos quidem profecti principibus Achivorum
nuntium renuntiate: hoc enim munus est senum (*consiliatorum*):] ut aliud excogitent in mentibus consilium melius,
quod ipsis navesque servet et populum Achivorum
navibus in cavis: quoniam non ipsis hoc expeditum *est*,
quod nunc excogitarunt, me iram-fovente.
Phœnix autem hic apud nos manens cubet:
ut me in navibus dilectam in patriam sequatur
cras, si voluerit; vi autem neutiquam eum abducam.
Sic dixit: illi autem omnes obmutuerunt silentio,
sermonem admirati: admodum enim vehementer recusarat.
Tandem vero locutus-est senex equûm-agitator Phœnix,
lacrimas effundens; valde enim timebat navibus Achivorum:
Si quidem jam reditum in animo, illustris Achille,
versaris, neque omnino defendere a-navibus velocibus
ignem vis edacem, quoniam ira incidit *tuo* animo:
quomodo tandem a te, care fili, hic relinquar
solus? Tecum autem me misit senex equûm-agitator Peleus
die illo, quando te e Phthia Agamemnoni misit
puerum, nondum peritum æqui (*omnibus æque gravis*) belli,
nec concionum, ubi etiam viri præclari fiunt.
Propterea me misit, ut-docerem *te* ista omnia,
verborumque orator ut-esses, actorque operum.
Quare deinceps a te, dilecte fili, nolim
relinqui, ne si quidem mihi promitteret deus ipse,
senectute abrasa, facturum *me* juvenem pubescentem:
qualis *eram* quum primum reliqui Hellada pulcras-mulieres-habentem,] fugiens jurgia patris Amyntoris Ormenidæ,
qui mihi de pellice irascebatur pulcra-comis,
quam ipse diligebat, sed ignominia-afficiebat uxorem,
matrem meam: hæc autem semper me supplex-orabat *prehensis* genibus,] pellici prius-miscerer, ut odio-haberet senem.] Huic parui, et feci: pater autem meus statim sentiens,
multa imprecatus-est, horrendasque invocabat Furias,
ne-unquam genibus suis imponeretur dilectus filius,
ex me genitus; dii autem ratas-fecerunt imprecationes,
Jupiterque infernus, et veneranda Proserpina.
Hunc ego moliebar occidere acuto ferro,
sed aliquis immortalium fregit iram, qui in animo
populi *mihi* posuit famam et convicia multa hominum,
ut ne patris-occisor inter Achivos appellarer.
Tunc mihi non-amplius omnino sustinuit in præcordiis animus,] patre irato, in ædibus versari.

Ἦ μὲν πολλὰ ἔται καὶ ἀνεψιοὶ ἀμφὶς ἐόντες
αὐτοῦ λισσόμενοι κατερήτυον ἐν μεγάροισιν·
πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς
ἔσφαζον, πολλοὶ δὲ σύες θαλέθοντες ἀλοιφῇ
εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο·
πολλὸν δ' ἐκ κεράμων μέθυ πίνετο τοῖο γέροντος.
Εἰνάνυχες δέ μοι ἀμφ' αὐτῷ παρὰ νύκτας ἴαυον·
οἱ μὲν ἀμειβόμενοι φυλακὰς ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσϐη
πῦρ, ἕτερον μὲν ὑπ' αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς,
ἄλλο δ' ἐνὶ προδόμῳ, πρόσθεν θαλάμοιο θυράων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη μοι ἐπήλυθε νὺξ ἐρεϐεννή,
καὶ τότ' ἐγὼ θαλάμοιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας
ῥήξας ἐξῆλθον, καὶ ὑπέρθορον ἑρκίον αὐλῆς
ῥεῖα, λαθὼν φύλακάς τ' ἄνδρας δμωάς τε γυναῖκας.
Φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,
Φθίην δ' ἐξικόμην ἐριϐώλακα, μητέρα μήλων,
ἐς Πηλῆα ἄναχθ'· ὁ δέ με πρόφρων ὑπέδεκτο,
καί με φίλησ', ὡςεί τε πατὴρ ὃν παῖδα φιλήσῃ
μοῦνον, τηλύγετον, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσιν·
καί μ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ μοι ὤπασε λαόν·
ναῖον δ' ἐσχατιὴν Φθίης, Δολόπεσσιν ἀνάσσων.
Καί σε τοσοῦτον ἔθηκα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ἐκ θυμοῦ φιλέων· ἐπεὶ οὐκ ἐθέλεσκες ἅμ' ἄλλῳ
οὔτ' ἐς δαῖτ' ἰέναι οὔτ' ἐν μεγάροισι πάσασθαι,
πρίν γ' ὅτε δή σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γούνασσι καθίσσας,
ὄψου τ' ἄσαιμι προταμὼν καὶ οἶνον ἐπισχών·
πολλάκι μοι κατέδευσας ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνα
οἴνου, ἀποϐλύζων ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ.
Ὣς ἐπὶ σοὶ μάλα πόλλ' ἔπαθον καὶ πόλλ' ἐμόγησα,
τὰ φρονέων, ὅ μοι οὔτι θεοὶ γόνον ἐξετέλειον
ἐξ ἐμεῦ· ἀλλὰ σὲ παῖδα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ποιεύμην, ἵνα μοί ποτ' ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς.
Ἀλλ', Ἀχιλεῦ, δάμασον θυμὸν μέγαν· οὐδέ τί σε χρὴ
νηλεὲς ἦτορ ἔχειν· στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί,
τῶνπερ καὶ μείζων ἀρετὴ τιμή τε βίη τε.
Καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι καὶ εὐχωλῇς ἀγανῇσιν
λοιϐῇ τε κνίσῃ τε παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι
λισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερϐήῃ καὶ ἁμάρτῃ.
Καὶ γάρ τε Λιταί εἰσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
χωλαί τε ῥυσαί τε παραϐλῶπές τ' ὀφθαλμώ·
αἵ ῥά τε καὶ μετόπισθ' Ἄτης ἀλέγουσι κιοῦσαι.
Ἡ δ' Ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπος· οὕνεκα πάσας
πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
βλάπτουσ' ἀνθρώπους· αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.
Ὃς μέν τ' αἰδέσεται κούρας Διὸς ἆσσον ἰούσας,
τὸν δὲ μέγ' ὤνησαν καί τ' ἔκλυον εὐξαμένοιο·
ὃς δέ κ' ἀνήνηται καί τε στερεῶς ἀποείπῃ,
λίσσονται δ' ἄρα ταίγε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι,
τῷ Ἄτην ἅμ' ἕπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.
Ἀλλ', Ἀχιλεῦ, πόρε καὶ σὺ Διὸς κούρῃσιν ἕπεσθαι
τιμήν, ἥτ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτει νόον ἐσθλῶν.
Εἰ μὲν γὰρ μὴ δῶρα φέροι, τὰ δ' ὄπισθ' ὀνομάζοι
Ἀτρείδης, ἀλλ' αἰὲν ἐπιζαφελῶς χαλεπαίνοι,
οὐκ ἂν ἔγωγέ σε μῆνιν ἀποῤῥίψαντα κελοίμην

Certe quidem multum amici et cognati, circum *me* qui erant,
ibi orantes retinebant *me* in ædibus :
multasque pingues oves et pedes-trahentes *cornibus*-camuris
boves] jugulabant; multi autem sues florentes pinguedine
assandi extendebantur per flammam Vulcani :
multumque ex doliis vinum bibebatur senis.
Per-novem autem me circa ipsum noctes dormiebant :
hi quidem per-vices custodias habebant; nec unquam exstin-
guebatur] ignis, alter quidem in porticu bene-munitæ aulæ,
alter autem in vestibulo, ante thalami fores.
Sed quando tandem decima mihi advenit nox tenebrosa,
tunc ego thalami fores sollerter junctas
frangens exivi, et transilii septum aulæ
facile, latens custodesque viros, famulasque mulieres.
Fugiebam deinde procul, per Hellada spatiosam :
in-Phthiamque perveni glebosam, matrem ovium,
ad Peleum regem : is autem me lubens suscepit,
et me dilexit, ut pater suum filium dilexerit
unicum, in-senecta-natum, amplis in possessionibus;
et me divitem fecit, multumque mihi dedit populum :
incolebam autem extremam-oram Phthiæ, Dolopibus impe-
rans.] Et te tantum feci (*usque huc educavi*), diis par Achille,
ex animo diligens : quia non volebas cum alio
nec ad convivium ire, nec in ædibus *tuis* cibum-sumere;
ante quam te meis ego genibus impositum
obsonioque satiassem ante-secato, et vino *tibi* admoto :
sæpe mihi rigasti ad pectora vestem
vino, ex-ore-ejectans in infantia molesta.
Sic in te permulta passus-sum, et multa laboravi,
hæc cogitans, quod mihi nequaquam dii prolem (*votum prolis*)
perficiebant] ex me *ipso* : sed te filium, diis par Achille,
adoptabam, ut a-me aliquando indignam perniciem propul-
sares.] Verum, Achille, doma animum magnum: nec te oportet
immisericors pectus habere : flecti-vero-solent et dii ipsi,
quorum-tamen et major virtus *est* honorque potentiaque.
Atque hos quidem sacrificiis, et votis placidis,
libamineque, nidoreque, flectunt homines
supplicantes, quando quis transgressus-fuerit et peccarit.
Etenim Preces sunt Jovis filiæ magni,
claudæque, rugosæque, strabæque oculis :
quæ etiam a-tergo Noxam curant sequi.
Noxa vero robustaque est, et pedibus-integris; ideo omnes
longe præcurrit, antevertitque omnem per terram,
lædens homines : hæ vero medentur postmodo.
Qui quidem reverebitur filias Jovis propius accedentes,
hunc valde juvant, et exaudiunt precantem :
qui vero renuerit, et obstinate recusaverit,
precantur tum quidem hæ Jovem Saturnium adeuntes,
eum ut-Noxa simul sequatur, quo læsus pœnas-luat.
Sed, Achille, da et tu Jovis filias sequi
honorem, qui aliorum utique flectit mentes fortium.
Si enim non dona ferret, aliaque in-futurum *non* nominaret
Atrides, sed semper pertinaciter iratus-esset,
non equidem te ira abjecta hortarer

Digitized by Google

Ἀργείοισιν ἀμυνέμεναι, χατέουσί περ ἔμπης·
νῦν δ' ἅμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοῖ, τὰ δ' ὄπισθεν ὑπέστη,
ἄνδρας δὲ λίσσεσθαι ἐπιπροέηκεν ἀρίστους,
κρινάμενος κατὰ λαὸν Ἀχαιϊκὸν, οἵτε σοὶ αὐτῷ
φίλτατοι Ἀργείων· τῶν μὴ σύγε μῦθον ἐλέγξῃς,
μηδὲ πόδας· πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
Οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν
ἡρώων, ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἵκοι·
δωρητοί τε πέλοντο παράῤῥητοί τ' ἐπέεσσιν.
Μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔτι νέον γε,
ὡς ἦν· ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισιν.
Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι
ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον·
Αἰτωλοὶ μὲν ἀμυνόμενοι Καλυδῶνος ἐραννῆς,
Κουρῆτες δὲ διαπραθέειν μεμαῶτες Ἄρηϊ.
Καὶ γὰρ τοῖσι κακὸν χρυσόθρονος Ἄρτεμις ὦρσεν
χωσαμένη, ὅ οἱ οὔτι θαλύσια γουνῷ ἀλωῆς
Οἰνεὺς ῥέξ'· ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ' ἑκατόμβας·
οἴῃ δ' οὐκ ἔῤῥεξε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
ἢ λάθετ', ἢ οὐκ ἐνόησεν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ.
Ἡ δὲ χολωσαμένη, δῖον γένος, Ἰοχέαιρα,
ὦρσεν ἔπι χλούνην σῦν ἄγριον, ἀργιόδοντα,
ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν·
πολλὰ δ' ὅγε προθέλυμνα χαμαὶ βάλε δένδρεα μακρὰ,
αὐτῇσιν ῥίζῃσι καὶ αὐτοῖς ἄνθεσι μήλων.
Τὸν δ' υἱὸς Οἰνῆος ἀπέκτεινεν Μελέαγρος,
πολλέων ἐκ πολίων θηρήτορας ἄνδρας ἀγείρας
καὶ κύνας· οὐ μὲν γάρ κ' ἐδάμη παύροισι βροτοῖσιν·
τόσσος ἔην, πολλοὺς δὲ πυρῆς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς.
Ἡ δ' ἀμφ' αὐτῷ θῆκε πολὺν κέλαδον καὶ ἀϋτὴν,
ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι λαχνήεντι,
Κουρήτων τε μεσηγὺ καὶ Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
Ὄφρα μὲν οὖν Μελέαγρος Ἀρηΐφιλος πολέμιζεν,
τόφρα δὲ Κουρήτεσσι κακῶς ἦν· οὐδ' ἐδύναντο
τείχεος ἔκτοσθεν μίμνειν, πολέες περ ἐόντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδυ χόλος, ὅστε καὶ ἄλλων
οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον πύκα περ φρονεόντων·
ἤτοι ὁ μητρὶ φίλῃ Ἀλθαίῃ χωόμενος κῆρ,
κεῖτο παρὰ μνηστῇ ἀλόχῳ, καλῇ Κλεοπάτρῃ,
κούρῃ Μαρπήσσης καλλισφύρου Εὐηνίνης,
Ἴδεω θ', ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν
τῶν τότε (καί ῥα ἄνακτος ἐναντίον εἵλετο τόξον
Φοίβου Ἀπόλλωνος, καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης·
τὴν δὲ τότ' ἐν μεγάροισι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ἀλκυόνην καλέεσκον ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτῆς
μήτηρ, Ἀλκυόνος πολυπενθέος οἶτον ἔχουσα,
κλαῖ', ὅτε μιν ἑκάεργος ἀνήρπασε Φοῖβος Ἀπόλλων)·
τῇ ὅγε παρκατέλεκτο, χόλον θυμαλγέα πέσσων,
ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος, ἥ ῥα θεοῖσιν
πόλλ' ἀχέουσ' ἠρᾶτο κασιγνήτοιο φόνοιο·
πολλὰ δὲ καὶ γαῖαν πολυφόρβην χερσὶν ἀλοία,
κικλήσκουσ' Ἀΐδην καὶ ἐπαινὴν Περσεφόνειαν,
πρόχνυ καθεζομένη, δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι,
παιδὶ δόμεν θάνατον· τῆς δ' ἠεροφοῖτις Ἐρινὺς

Argivis auxiliari, indigentibus quantumvis:
nunc vero simul et in-præsenti multa dat, aliaque in-posterum
pollicetur,] virosque supplicatum *ad te* misit præstantissimos,] electos per populum Achaicum, quique tibi ipsi
amicissimi Argivorum: horum ne tu orationem asperneris,
neu pedes (*iter frustres*): prius vero haud reprehendendum,
te ira-exarsisse.] Sic et priscorum audivimus laudes virorum
heroum, quando aliquem vehemens ira occupasset:
donisque-placabiles erant, exorabilesque verbis.
Memini hoc factum ego vetus, neutiquam recens,
quale fuerit; inter vos autem narrabo omnes amicos.
Curetesque pugnabant et Ætoli fortiter-prœlium-sustinentes
circa urbem Calydona, et se-mutuo interficiebant:
Ætoli quidem defendentes Calydona amœnam;
Curetes autem, *hanc* vastare ardentes bello.
Etenim his malum aureo-solio-sedens Diana excitavit,
irata, quod sibi non sacra-post-fruges-collectas in-fœcundo agro
Œneus fecisset: ceteri vero dii epulati-erant hecatombas;
soli tamen non fecerat Jovis filiæ magni,
sive oblitus-erat, sive non advertit: errabat autem multum
animo.] Illa vero irata, Jovis genus, Sagittis-gaudens,
immisit silvestrem aprum, candidis-dentibus,
qui damna multa patravit frequentans Œnei agrum:
multas vero ille alias-super-alias humi prostravit arbores altas
cum-ipsis radicibus, et ipsis floribus pomorum.
Hunc autem filius Œnei occidit Meleager,
multis ex urbibus venatoribus viris congregatis,
et canibus; non enim domitus-fuisset paucis hominibus;
tantus erat, multosque *adeo* rogum ascendere-fecit tristem.
Illa vero ipsi (*Diana Meleagro*) excitavit magnum tumultum
et bellum,] pro suis capite et pelle hirsuta,
Curetesque inter et Ætolos magnanimos.]
Quamdiu igitur Meleager Marti-carus pugnabat,
tamdiu Curetibus male erat: nec poterant
extra murum manere, multi quamvis essent.
At quando jam Meleagrum subiit ira, quæ et aliorum
turgidam-reddit in pectoribus mentem, firmiter licet sapientium:] nempe ille, matri suæ Althææ iratus corde,
jacebat apud legitimam uxorem, pulcram Cleopatram,
filiam Marpessæ pulcris-talis, Evenines,
Idæque, qui fortissimus terrestrium fuit virorum,
eorum-qui tunc-erant; (utique contra deum sumserat arcum
Phœbum Apollinem, pulcris-talis-præditæ gratia nymphæ:
hanc autem tunc in ædibus pater et veneranda mater
Alcyonen vocabant cognomine, quoniam ipsius
mater, Alcyonis luctuosæ fatum habens,
flebat, quando ipsam sagittans rapuit Phœbus Apollo.)
huic is (*Meleager*) accubabat, iram cruciantem coquens,
propter diras matris iratus, quæ quidem diis
multum dolens supplicabat, fraternæ cædis *causa*:
multum autem et terram almam manibus verberabat,
invocans Plutonem et venerabilem Proserpinam,
in-genua considens, rigabantur autem lacrimis sinus,
filio ut-darent mortem; hanc vero in-tenebris-vagans Furia

Digitized by Google

ἔκλυεν ἐξ Ἐρέβευσφιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσα·
τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας ὅμαδος καὶ δοῦπος ὀρώρει,
πύργων βαλλομένων· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες
Αἰτωλῶν, πέμπον δὲ θεῶν ἱερῆας ἀρίστους,
ἐξελθεῖν καὶ ἀμῦναι, ὑποσχόμενοι μέγα δῶρον·
ὁππόθι πιότατον πεδίον Καλυδῶνος ἐραννῆς,
ἔνθα μιν ἤνωγον τέμενος περικαλλὲς ἑλέσθαι,
πεντηκοντόγυον· τὸ μὲν ἥμισυ οἰνοπέδοιο,
ἥμισυ δὲ ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι.
Πολλὰ δέ μιν λιτάνευε γέρων ἱππηλάτα Οἰνεὺς,
οὐδοῦ ἐπεμβεβαὼς ὑψηρεφέος θαλάμοιο,
σείων κολλητὰς σανίδας, γουνούμενος υἱόν·
πολλὰ δὲ τόνγε κασίγνηται καὶ πότνια μήτηρ
ἐλλίσσονθ'· ὁ δὲ μᾶλλον ἀναίνετο· πολλὰ δ' ἑταῖροι,
οἵ οἱ κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἦσαν ἁπάντων·
ἀλλ' οὐδ' ὧς τοῦ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον,
πρίν γ' ὅτε δὴ θάλαμος πύκα βάλλετο· τοὶ δ' ἐπὶ πύργων
βαῖνον Κουρῆτες καὶ ἐνέπρηθον μέγα ἄστυ.
Καὶ τότε δὴ Μελέαγρον ἐΰζωνος παράκοιτις
λίσσετ' ὀδυρομένη, καί οἱ κατέλεξεν ἅπαντα
κήδε', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει, τῶν ἄστυ ἁλώῃ·
ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι βαθυζώνους τε γυναῖκας.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἀκούοντος κακὰ ἔργα·
βῆ δ' ἰέναι, χροῒ δ' ἔντε' ἐδύσατο παμφανόωντα.
Ὣς ὁ μὲν Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυνεν κακὸν ἦμαρ,
εἴξας ᾧ θυμῷ· τῷ δ' οὐκέτι δῶρ' ἐτέλεσσαν
πολλά τε καὶ χαρίεντα, κακὸν δ' ἤμυνε καὶ οὕτως.
Ἀλλὰ σὺ μή τοι ταῦτα νόει φρεσὶ, μηδέ σε δαίμων
ἐνταῦθα τρέψειε, φίλος· κάκιον δέ κεν εἴη,
νηυσὶν καιομένῃσιν ἀμυνέμεν· ἀλλ' ἐπὶ δώροις
ἔρχεο· ἶσον γάρ σε θεῷ τίσουσιν Ἀχαιοί.
Εἰ δέ κ' ἄτερ δώρων πόλεμον φθισήνορα δύῃς,
οὐκέθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσεαι, πόλεμόν περ ἀλαλκών.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Φοῖνιξ, ἄττα γεραιὲ, Διοτρεφὲς, οὔτι με ταύτης
χρεὼ τιμῆς· φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ,
ἥ μ' ἕξει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, εἰσόκ' ἀϋτμὴ
ἐν στήθεσσι μένῃ καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
μή μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
Ἀτρεΐδῃ ἥρωϊ φέρων χάριν· οὐδέ τί σε χρὴ
τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοι ἀπέχθηαι φιλέοντι·
καλόν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν ὅς κ' ἐμὲ κήδῃ.
Ἶσον ἐμοὶ βασίλευε καὶ ἥμισυ μείρεο τιμῆς.
Οὗτοι δ' ἀγγελέουσι, σὺ δ' αὐτόθι λέξεο μίμνων
εὐνῇ ἔνι μαλακῇ· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν
φρασσόμεθ', ἤ κε νεώμεθ' ἐφ' ἡμέτερ', ἤ κε μένωμεν.
Ἦ, καὶ Πατρόκλῳ ὅγ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε σιωπῇ,
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος, ὄφρα τάχιστα
ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο. Τοῖσι δ' ἄρ' Αἴας
ἀντίθεος Τελαμωνιάδης μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἴομεν· οὐ γάρ μοι δοκέει μύθοιο τελευτὴ

exaudivit ex-Erebo, implacabile cor habens :
horum vero confestim circa portas tumultus et strepitus ortus-est,] turribus ictis; illum autem supplices-orabant senes
Ætolorum, mittebantque deorum sacerdotes lectissimos,
ut-exiret et propulsaret *hostes*, polliciti magnum donum :
ubi pinguissimus *erat* ager Calydonis amœnæ,
ibi eum jusserunt locum perpulcrum eligere,
quinquaginta-jugerum : dimidium quidem, vitiferi-soli;
dimidium autem, non-consiti arabilis agri, sibi-separare.
Multum autem eum implorabat senex equûm-agitator Œneus,] limine conscenso altum-tectum-habentis thalami,
quatiens conglutinatos asseres, suppliciter-orans filium :
multumque eum sorores et veneranda mater
orabant; ille vero magis recusabat : multum etiam socii,
qui ei optimi et amicissimi erant omnium :
sed ne sic quidem ejus animum in pectoribus flectebant,
antequam *ipse* thalamus frequenter percuteretur; illi autem turres] conscendebant, Curetes, et incendebant magnam urbem.] Ac tum demum Meleagrum pulcre-cincta uxor
orabat lugens, et ei recensuit omnia
mala, quæcunque hominibus fiunt, quorum urbs capta sit :
viros quidem occidunt, urbem autem ignis destruit,
liberosque alii abducunt, et profunde-succinctas mulieres
Hujus autem *tum* motus-est animus audientis sæva facta :
profectusque-est ire, corporeque arma induit splendentia.
Sic ille quidem ab-Ætolis propulsavit malam diem,
cedens suo animo : ei autem non-deinceps dona persolverunt
multaque et pulcra : malum tamen depulit etiam sic.
Atqui tu ne mihi ista cogites in-animo, neu te dæmon
istuc vertat, amice : pejus autem esset,
navibus incensis *demum te* ferre-auxilium : sed *nunc* pro
donis] veni : æque enim te ac-deum honorabunt Achivi.
Si vero sine donis pugnam viros-perdentem inieris,
non-tum æque honoratus eris, bellum quamvis propulsaveris.

Hunc autem respondens allocutus-est pedibus velox Achilles :] Phœnix, pater senex, Jovis-alumne, minime mihi hoc
opus honore; puto enim *me* honoratum-fore Jovis voluntate,
qui *honor* me habebit apud naves recurvas, dum spiritus
in pectoribus maneat et mihi mea genua moveantur.
Aliud autem tibi dicam, tu vero in animo reconde tuo;
ne mihi turba animum, flens et mœrens,
Atridæ heroi gratificans : neutiquam te oportet
istum amare, ut ne mihi odio-fias *te* amanti;
decet te mecum eum angere, qui me angat :
æqualiter mecum regna, et dimidium sortire honoris.
Isti autem renuntiabunt : tu vero hic cubato remanens
lecto in molli : simul autem cum-aurora illucescente
consultabimus, an redeamus ad nostra, an maneamus.

Dixit, et Patroclo (hic) superciliis annuit tacite,
Phœnici ut-sterneret densum lectum, ut citissime
e tentorio de-reditu cogitarent. Inter hos autem Ajax
par-deo Telamonius verba fecit :
Nobilissime Laertiade, sollertia-pollens Ulysses,
abeamus : non enim mihi videtur sermonis *nostri* exitus

Digitized by Google

τῇδέ γ' ὁδῷ κρανέεσθαι· ἀπαγγεῖλαι δὲ τάχιστα
χρὴ μῦθον Δαναοῖσι, καὶ οὐκ ἀγαθόν περ ἐόντα,
οἵ που νῦν ἕαται ποτιδέγμενοι. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμόν·
σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλότητος ἑταίρων,
τῆς, ᾗ μιν παρὰ νηυσὶν ἐτίομεν ἔξοχον ἄλλων·
νηλής· καὶ μέν τίς τε κασιγνήτοιο φονῆος
ποινὴν ἢ οὗ παιδὸς ἐδέξατο τεθνηῶτος·
καί ῥ' ὁ μὲν ἐν δήμῳ μένει αὐτοῦ, πόλλ' ἀποτίσας·
τοῦ δέ τ' ἐρητύεται κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
ποινὴν δεξαμένου. Σοὶ δ' ἄλληκτόν τε κακόν τε
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θεοὶ θέσαν εἵνεκα κούρης
οἴης. Νῦν δέ τοι ἑπτὰ παρίσχομεν ἔξοχ' ἀρίστας,
ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τῇσι· σὺ δ' ἵλαον ἔνθεο θυμὸν,
αἴδεσσαι δὲ μέλαθρον· ὑπωρόφιοι δέ τοί εἰμεν
πληθύος ἐκ Δαναῶν, μέμαμεν δέ τοι ἔξοχον ἄλλων
κήδιστοί τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι, ὅσσοι Ἀχαιοί. [λεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
Αἶαν Διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
πάντα τί μοι κατὰ θυμὸν ἐείσω μυθήσασθαι·
ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνων
μνήσομαι, ὥς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν
Ἀτρείδης, ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
Ἀλλ' ὑμεῖς ἔρχεσθε καὶ ἀγγελίην ἀπόφασθε·
οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἱματόεντος,
πρίν γ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἕκτορα δῖον,
Μυρμιδόνων ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθαι,
κτείνοντ' Ἀργείους, κατά τε σμύξαι πυρὶ νῆας.
Ἀμφὶ δέ τοι τῇ ἐμῇ κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἕκτορα, καὶ μεμαῶτα, μάχης σχήσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ ἕκαστος ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
σπείσαντες, παρὰ νῆας ἴσαν πάλιν· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν ἰδὲ δμωῇσι κέλευσεν
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος ὅττι τάχιστα.
Αἱ δ' ἐπιπειθόμεναι στόρεσαν λέχος, ὡς ἐκέλευσεν,
κώεά τε ῥῆγός τε λίνοιό τε λεπτὸν ἄωτον.
Ἔνθ' ὁ γέρων κατέλεκτο καὶ Ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὗδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτου·
τῷ δ' ἄρα παρκατέλεκτο γυνὴ, τὴν Λεσβόθεν ἦγεν,
Φόρβαντος θυγάτηρ, Διομήδη καλλιπάρῃος.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἐλέξατο· πὰρ δ' ἄρα καὶ τῷ
Ἶφις ἐΰζωνος, τήν οἱ πόρε δῖος Ἀχιλλεὺς,
Σκῦρον ἑλὼν αἰπεῖαν, Ἐνυῆος πτολίεθρον.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρεΐδαο γένοντο,
τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες Ἀχαιῶν
δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδὸν, ἔκ τ' ἐρέοντο·
πρῶτος δ' ἐξερέεινεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Εἴπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀ-
ἤ ῥ' ἐθέλει νήεσσιν ἀλεξέμεναι δήϊον πῦρ, [χαιῶν·
ἢ ἀπέειπε, χόλος δ' ἔτ' ἔχει μεγαλήτορα θυμόν;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
κεῖνός γ' οὐκ ἐθέλει σβέσσαι χόλον, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
πιμπλάνεται μένεος· σὲ δ' ἀναίνεται ἠδὲ σὰ δῶρα.

hac quidem via perfectum-iri; renuntiare autem citissime
oportet responsum Danais, etiamsi non lætum sit,
qui fere nunc sedent exspectantes. Sed Achilles
trucem in pectoribus reposuit superbum animum:
durus *est*, nec rationem-habet amicitiæ sodalium,
illius, qua eum apud naves honorabamus supra ceteros:
immisericors! Atque aliquis (*multi*) etiam pro-fratre occiso-
ris] pretium, vel pro-suo filio accepit occiso;
et is quidem (*occisor*) in civitate manet ibi, multis persolu-
tis;] alterius autem sedatur cor et animus elatus,
pretio accepto: tibi vero implacabilemque durumque
animum in pectoribus dii posuerunt, gratia puellæ
unius. Nunc tamen tibi septem præbemus eximie præstan-
tissimas,] aliaque multa præter has: tu vero propitium indue
animum,] reverere ac *tuam* domum: sub-eodem-tecto tecum
sumus] e cœtu Danaorum, studemusque tibi supra alios
carissimique esse et amicissimi *omnium*, quotquot *sunt*
Achivi.] Hunc autem respondens allocutus-est pedibus ve-
lox Achilles:] Ajax nobilissime, Telamonie, princeps virorum,
omnia fere mihi ex animo visus-es dixisse;
sed mihi tumet cor ira, quoties illorum
recordor, ut me inhonorum inter Argivos fecit
Atrides, tanquam aliquem contemtibilem inquilinum.
Sed vos abite, et nuntium renuntiate:
non enim ante de-pugna cogitabo sanguinolenta,
quam filius Priami bellicosi, Hector divinus,
Myrmidonum ad tentoriaque et naves venerit,
interficiens Argivos, incendatque igne naves.
Circa vero meum tentorium et navem nigram
Hectorem, quantumvis ardentem, a-pugna destiturum puto.
Sic dixit: illi vero unusquisque, accepto poculo duplici,
libatione-facta, ad naves redierunt: præibat autem Ulysses.
Patroclus vero sociis et ancillis imperavit,
Phœnici sternere densum lectum quam celerrime.
Hæ autem obedientes straverunt lectum, ut imperavit,
pellesque-ovillas, stragulamque, linique subtilem florem.
Ibi senex cubuit, et auroram divinam exspectabat.
Atque Achilles dormiit in-recessu tentorii bene-compacti:
huic autem accubuit mulier, quam e-Lesbo duxerat,
Phorbantis filia, Diomede pulcris-genis.
Patroclus autem ex-altera-parte cubuit: juxtaque ipsum
Iphis pulcre-cincta, quam ei dederat divinus Achilles,
Scyron quum-cepisset altam, Enyei urbem.
Illi vero postquam in tentoria Atridæ venerant,
eos quidem aureis poculis filii Achivorum
excipiebant aliunde alius assurgentes, interrogabantque;
primus autem interrogavit rex virorum Agamemno:
Dic age mihi, o laudatissime Ulysses, ingens gloria Achi-
vorum:] utrumne vult a-navibus propulsare hostilem ignem,
an recusavit, iraque adhuc tenet superbum animum?
Hunc autem allocutus-est multa-sustinens divinus Ulysses:
Atrida augustissime, rex virorum Agamemno,
ille quidem non vult restinguere iram, sed adhuc magis
impletur animo: te autem aspernatur et tua dona.

Digitized by Google

Αὐτόν σε φράζεσθαι ἐν Ἀργείοισιν ἄνωγεν,
ὅππως κεν νῆάς τε σόῃς καὶ λαὸν Ἀχαιῶν·
αὐτὸς δ' ἠπείλησεν ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας·
καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἔφη παραμυθήσασθαι
οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δήετε τέκμωρ
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γάρ ἑθεν εὐρύοπα Ζεὺς
χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί.
Ὣς ἔφατ'· εἰσὶ καὶ οἵδε τάδ' εἰπέμεν, οἵ μοι ἕποντο,
Αἴας καὶ κήρυκε δύω, πεπνυμένω ἄμφω.
Φοῖνιξ δ' αὖθ' ὁ γέρων κατελέξατο· ὣς γὰρ ἀνώγει,
ὄφρα οἱ ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
αὔριον, ἢν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκῃ δ' οὔτι μιν ἄξει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
[μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσεν.]
Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν·
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
μὴ ὄφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα,
μυρία δῶρα διδούς· ὁ δ' ἀγήνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως·
νῦν αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας.
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἴῃσιν,
ἤ κε μένῃ· τότε δ' αὖτε μαχήσεται, ὁππότε κέν μιν
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγῃ καὶ θεὸς ὄρσῃ.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
νῦν μὲν κοιμήσασθε, τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ
σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.
Αὐτὰρ ἐπεί κε φανῇ καλὴ ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καρπαλίμως πρὸ νεῶν ἐχέμεν λαόν τε καὶ ἵππους,
ὀτρύνων· καὶ δ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μάχεσθαι.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνησαν βασιλῆες,
μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Καὶ τότε δὴ σπείσαντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος·
ἔνθα δὲ κοιμήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

Ipsum te consultare inter Argivos jubet,
quomodo navesque serves et exercitum Achivorum :
ipse vero minatus-est, cum aurora illucescente
naves bonis-transtris in-mare *se* deducturum utrinque-recurvas ;] atque etiam ceteris dixit *se* suadere,
domum ut-navigent : quia jam-non, *inquit*, invenietis finem
Ilii excelsæ : valde enim ipsam late-sonans Jupiter
manu sua protegit, confiduntque viri.
Sic dixit ; adsunt etiam hi, eadem dicturi, qui me secuti-sunt,
Ajax et præcones duo, prudentes ambo.
Phœnix vero illic senex cubavit : sic enim *ille* jussit,
ut se in navibus dilectam in patriam sequatur
cras, si voluerit : vi autem neutiquam eum abducet.
Sic dixit : illi autem omnes obmutuerunt silentio.
[sermonem admirati : admodum enim graviter dixerat.]
Diu autem muti erant afflicti filii Achivorum :
tandem vero locutus-est pugna strenuus Diomedes :
Atrida augustissime, rex virorum Agamemno,
utinam non orasses eximium Peliden,
infinita dona dans (*promittens*) : is vero insolens est etiam alias ;] nunc autem eum multo magis in-insolentiam conjecisti.] Verum illum quidem missum-faciamus, sive abeat,
sive maneat : tunc vero rursum pugnabit, quando ipsum
animus in pectoribus jusserit, et deus *eum* incitaverit.
Sed agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes :
nunc quidem cubitum-ite, refecti vestro corde
cibo et vino : hoc enim robur est et vis.
At postquam illuxerit pulcra roseis-digitis Aurora,
ocyus ante naves siste copiasque-pedestres et equos,
adhortans ; et vero ipse inter primos pugna.
Sic dixit : illi autem omnes assensi-sunt reges,
orationem admirati Diomedis equûm-domitoris.
Et tunc libatione-facta iverunt ad *suum* tentorium unusquisque :] ibi autem cubuerunt, et somni donum ceperunt.

ΙΛΙΑΔΟΣ Κ.

Δολώνεια.

Ἄλλοι μὲν παρὰ νηυσὶν ἀριστῆες Παναχαιῶν
εὗδον παννύχιοι, μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·
ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
ὕπνος ἔχε γλυκερὸς, πολλὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντα.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ πόσις Ἥρης ἠϋκόμοιο,
τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον, ἠὲ χάλαζαν,
ἢ νιφετόν, ὅτε πέρ τε χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας,
ἠέ ποθι πτολέμοιο μέγα στόμα πευκεδανοῖο·
ὣς πυκίν' ἐν στήθεσσιν ἀνεστενάχιζ' Ἀγαμέμνων
νειόθεν ἐκ κραδίης· τρομέοντο δέ οἱ φρένες ἐντός.
Ἤτοι ὅτ' ἐς πεδίον τὸ Τρωϊκὸν ἀθρήσειεν
θαύμαζεν πυρὰ πολλὰ, τὰ καίετο Ἰλιόθι πρὸ,
αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπήν, ὅμαδόν τ' ἀνθρώπων·

ILIADIS X.

Dolonia.

Ceteri quidem ad naves principes omnium-Achivorum
dormiebant per-totam-noctem, molli domiti somno :
at non Atriden Agamemnonem, pastorem populorum,
somnus tenebat dulcis, multa animo volventem.
Ut vero quum fulgurat maritus Junonis pulcræ-comis,
parans vel multum imbrem immensum, vel grandinem,
vel nives, quando nix velut-polline-conspergit arva,
vel alicubi belli magnum os amari :
sic crebro in pectoribus suspirabat Agamemno,
imo ex corde : tremebant autem ei præcordia intus.
Nempe quoties in campum Trojanum prospiceret,
mirabatur ignes multos, qui ardebant pro Ilio,
tibiarum fistularumque sonum tumultumque hominum :

Digitized by Google

αὐτὰρ ὅτ' ἐς νῆάς τε ἴδοι καὶ λαὸν Ἀχαιῶν,
πολλὰς ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους ἕλκετο χαίτας
ὑψόθ' ἐόντι Διΐ· μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ.
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Νέστορ' ἔπι πρῶτον Νηλήϊον ἐλθέμεν ἀνδρῶν,
εἴ τινά οἱ σὺν μῆτιν ἀμύμονα τεκτήναιτο,
ἥτις ἀλεξίκακος πᾶσιν Δαναοῖσι γένοιτο.
Ὀρθωθεὶς δ' ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
ἀμφὶ δ' ἔπειτα δαφοινὸν ἑέσσατο δέρμα λέοντος,
αἴθωνος, μεγάλοιο, ποδηνεκές· εἵλετο δ' ἔγχος.
Ὣς δ' αὔτως Μενέλαον ἔχε τρόμος· οὐδὲ γὰρ αὐτῷ
ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐφίζανε, μήτι πάθοιεν
Ἀργεῖοι, τοὶ δὴ ἕθεν εἵνεκα πουλὺν ἐφ' ὑγρὴν
ἤλυθον ἐς Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες.
Παρδαλέῃ μὲν πρῶτα μετάφρενον εὐρὺ κάλυψεν
ποικίλῃ, αὐτὰρ ἐπὶ στεφάνην κεφαλῆφιν ἀείρας
θήκατο χαλκείην· δόρυ δ' εἵλετο χειρὶ παχείῃ.
Βῆ δ' ἴμεν ἀνστήσων ὃν ἀδελφεὸν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων ἤνασσε, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ.
Τὸν δ' εὗρ' ἀμφ' ὤμοισι τιθήμενον ἔντεα καλὰ,
νηῒ πάρα πρύμνῃ· τῷ δ' ἀσπάσιος γένετ' ἐλθών.
Τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Τίφθ' οὕτως, ἠθεῖε, κορύσσεαι; ἦ τιν' ἑταίρων
ὀτρύνεις Τρώεσσιν ἐπίσκοπον; ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
δείδω μὴ οὔτις τοι ὑπόσχηται τόδε ἔργον,
ἄνδρας δυσμενέας σκοπιαζέμεν οἶος ἐπελθὼν
νύκτα δι' ἀμβροσίην· μάλα τις θρασυκάρδιος ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Χρειὼ βουλῆς ἐμὲ καὶ σὲ, Διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
κερδαλέης, ἥτις κεν ἐρύσσεται ἠδὲ σαώσῃ
Ἀργείους καὶ νῆας· ἐπεὶ Διὸς ἐτράπετο φρήν.
Ἑκτορέοις ἄρα μᾶλλον ἐπὶ φρένα θῆχ' ἱεροῖσιν.
Οὐ γάρ πω ἰδόμην, οὐδ' ἔκλυον αὐδήσαντος,
ἄνδρ' ἕνα τοσσάδε μέρμερ' ἐπ' ἤματι μητίσασθαι,
ὅσσ' Ἕκτωρ ἔρρεξε, Διῒ φίλος, υἷας Ἀχαιῶν,
αὔτως, οὔτε θεᾶς υἱὸς φίλος οὔτε θεοῖο.
Ἔργα δ' ἔρεξ', ὅσα φημὶ μελησέμεν Ἀργείοισιν
δηθά τε καὶ δολιχόν· τόσα γὰρ κακὰ μήσατ' Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἴθι νῦν, Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα κάλεσσον,
ῥίμφα θέων ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐπὶ Νέστορα δῖον
εἶμι, καὶ ὀτρυνέω ἀνστήμεναι· αἴ κ' ἐθέλῃσιν
ἐλθεῖν ἐς φυλάκων ἱερὸν τέλος ἠδ' ἐπιτεῖλαι.
Κείνῳ γάρ κε μάλιστα πιθοίατο· τοῖο γὰρ υἱὸς
σημαίνει φυλάκεσσι, καὶ Ἰδομενῆος ὀπάων,
Μηριόνης· τοῖσιν γὰρ ἐπετράπομέν γε μάλιστα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
πῶς γάρ μοι μύθῳ ἐπιτέλλεαι ἠδὲ κελεύεις;
αὖθι μένω μετὰ τοῖσι, δεδεγμένος εἰσόκεν ἔλθῃς,
ἦε θέω μετά σ' αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
αὖθι μένειν, μήπως ἀβροτάξομεν ἀλλήλοιϊν
ἐρχομένω· πολλαὶ γὰρ ἀνὰ στρατόν εἰσι κέλευθοι.
Φθέγγεο δ', ᾗ κεν ἴῃσθα, καὶ ἐγρήγορθαι ἄνωχθι,

verum quoties in navesque videret et exercitum Achivorum,
multos ex capite radicitus vellebat capillos
supremo Jovi (*mala sua exprobrans*); valde autem gemebat
generosum cor.] Hæc vero ei in animo optima visa-est sententia,] Nestorem primum Neleium adire virorum,
si quod cum eo consilium probum struere-posset,
quod mala-depulsurum ab-omnibus Danais esset.
Erectus autem induit circa pectora tunicam,
pedibusque sub nitidis ligavit pulcros calceos,
et deinde autem fuscam circumdedit-sibi pellem leonis,
fulvi, magni, talarem : sumsitque hastam.
Eodem ipso-modo Menelaum tenebat tremor; nec enim illi
somnus in palpebris insidebat, *metuenti* ne-quid paterentur
Argivi, qui quidem sua gratia latum per mare
venerant ad Trojam, bellum audax molientes.
Pelle-pardi quidem primum tergum latum texit
varia, tum galeam capiti sublatam
imposuit æream, hastamque cepit manu robusta.
Profectus-est autem ire excitatum suum fratrem, qui summum
cunctos] in-Argivos imperium-habebat, deique instar honorabatur a-populo.] Hunc autem invenit circum humeros ponentem arma pulcra,] navis ad puppim : ei autem gratus fuit
veniens.] Hunc prior allocutus-est pugna strenuus Menelaus
Quid ita, care-frater, arma-induis? an aliquem sociorum
hortari-vis, Trojanos exploraturum? at pervehementer
timeo, ne nullus tibi promittat hoc opus,
viros infestos ut-speculetur solus accedens
noctem per almam : aliquis admodum audax-animo fuerit.
Hunc autem respondens allocutus-est rex Agamemno :
opus *est* consilio mihi et tibi, Jovis-alumne o Menelae,
prudenti, quod eximat-periculo et servet
Argivos et naves, quandoquidem Jovis mutatus-est animus.
Hectoreis quidem magis animum adjecit sacris :
nondum enim vidi, nec audivi qui-diceret,
virum unum tanta ardua in *uno* die molitum-esse,
quanta Hector fecit, Jovi carus, in-filios Achivorum,
sic (*sine divino auxilio*), nec deæ filius dilectus, nec dei.
Opera vero fecit, quæ puto curæ-fore Argivis
diu et in-longum *tempus :* tanta enim mala struxit Achivis.
Sed i nunc, Ajacem et Idomeneum voca,
cito currens ad naves : ego vero ad Nestorem divinum
vadam, et hortabor ut-surgat : si velit
ire ad custodum sacram cohortem, et consilium-dare.
Illi enim potissimum obsequentur : ejus enim filius
præest custodibus, et Idomenei armiger,
Meriones : his enim *hoc* commisimus maxime.
Huic autem respondit deinde pugna strenuus Menelaus :
quomodo igitur mihi verbis mandas et jubes?
ibine maneam cum illis, præstolans donec veneris;
an curram ad te iterum, quando probe illis mandavero?
Hunc autem rursus allocutus-est rex virorum Agamemno :
ibi mane, ne-forte aberremus alter-ab-altero,
euntes : multæ enim per exercitum sunt viæ.
Clama autem, quaqua iveris, et vigilare jube,

Digitized by Google

πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον,
πάντας κυδαίνων· μηδὲ μεγαλίζεο θυμῷ.
Ἀλλὰ καὶ αὐτοί περ πονεώμεθα· ὧδέ που ἄμμιν
Ζεὺς ἐπὶ γεινομένοισιν ἵει κακότητα βαρεῖαν.
Ὣς εἰπὼν ἀπέπεμπεν ἀδελφεὸν, εὖ ἐπιτείλας.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Νέστορα, ποιμένα λαῶν·
τὸν δ' εὗρεν παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ,
εὐνῇ ἔνι μαλακῇ· παρὰ δ' ἔντεα ποικίλ' ἔκειτο,
ἀσπὶς καὶ δύο δοῦρε φαεινή τε τρυφάλεια.
Πὰρ δὲ ζωστὴρ κεῖτο παναίολος, ᾧ ῥ' ὁ γεραιὸς
ζώννυθ', ὅτ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσοιτο,
λαὸν ἄγων· ἐπεὶ οὐ μὲν ἐπέτρεπε γήραϊ λυγρῷ.
Ὀρθωθεὶς δ' ἄρ' ἐπ' ἀγκῶνος, κεφαλὴν ἐπαείρας,
Ἀτρείδην προςέειπε καὶ ἐξερεείνετο μύθῳ·
Τίς δ' οὗτος κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν ἔρχεαι οἶος
νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
[ἠέ τιν' οὐρήων διζήμενος, ἤ τιν' ἑταίρων;]
φθέγγεο, μηδ' ἀκέων ἐπ' ἔμ' ἔρχεο· τίπτε δέ σε χρεώ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
γνώσεαι Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, τὸν περὶ πάντων
Ζεὺς ἐνέηκε πόνοισι διαμπερὲς, εἰςόκ' ἀϋτμὴ
ἐν στήθεσσι μένῃ, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.
Πλάζομαι ὧδ', ἐπεὶ οὔ μοι ἐπ' ὄμμασι νήδυμος ὕπνος
ἱζάνει, ἀλλὰ μέλει πόλεμος καὶ κήδε' Ἀχαιῶν.
Αἰνῶς γὰρ Δαναῶν περιδείδια, οὐδέ μοι ἦτορ
ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι· κραδίη δέ μοι ἔξω
στηθέων ἐκθρώσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα.
Ἀλλ' εἴ τι δραίνεις, ἐπεὶ οὐδὲ σέγ' ὕπνος ἱκάνει·
δεῦρ' ἐς τοὺς φύλακας καταβείομεν, ὄφρα ἴδωμεν,
μὴ τοὶ μὲν καμάτῳ ἀδδηκότες ἠδὲ καὶ ὕπνῳ
κοιμήσωνται, ἀτὰρ φυλακῆς ἐπὶ πάγχυ λάθωνται.
Δυςμενέες δ' ἄνδρες σχεδὸν εἵαται· οὐδέ τι ἴδμεν,
μήπως καὶ διὰ νύκτα μενοινήσωσι μάχεσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
οὔ θην Ἕκτορι πάντα νοήματα μητίετα Ζεὺς
ἐκτελέει, ὅσα πού νυν ἐέλπεται· ἀλλά μιν οἴω
κήδεσι μοχθήσειν καὶ πλείοσιν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
ἐκ χόλου ἀργαλέοιο μεταστρέψῃ φίλον ἦτορ.
Σοὶ δὲ μάλ' ἕψομ' ἐγώ· ποτὶ δ' αὖ καὶ ἐγείρομεν ἄλλους,
ἠμὲν Τυδείδην δουρικλυτὸν ἠδ' Ὀδυσῆα,
ἠδ' Αἴαντα ταχὺν καὶ Φυλέος ἄλκιμον υἱόν.
Ἀλλ' εἴ τις καὶ τούςδε μετοιχόμενος καλέσειεν,
ἀντίθεόν τ' Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
τῶν γὰρ νῆες ἔασιν ἑκαστάτω, οὐδὲ μάλ' ἐγγύς.
Ἀλλὰ φίλον περ ἐόντα καὶ αἰδοῖον Μενέλαον
νεικέσω — εἴπερ μοι νεμεσήσεαι — οὐδ' ἐπικεύσω,
ὡς εὕδει, σοὶ δ' οἴῳ ἐπέτρεψεν πονέεσθαι.
Νῦν ὄφελεν κατὰ πάντας ἀριστῆας πονέεσθαι
λισσόμενος· χρειὼ γὰρ ἱκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ὦ γέρον, ἄλλοτε μέν σε καὶ αἰτιάασθαι ἄνωγα·
πολλάκι γὰρ μεθιεῖ τε καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι,

a-patre ex stirpe *sua* compellans virum quemque,
omnes honorifice-nominans; neu superbias animo;
sed *nos* etiam ipsi laboremus : sic fere nobis
Jupiter nascentibus immisit ærumnam gravem.
Sic fatus, dimisit fratrem, quum-diligenter mandasset.
Atque ipse profectus-est ire ad Nestorem, pastorem virorum:
hunc autem invenit ad tentorium et navem nigram,
lecto in molli : juxtaque *eum* arma varia jacebant,
scutum, et duæ hastæ, splendidaque galea :
prope autem balteus jacebat totus-variegatus, quo senex
cingebatur, quando ad pugnam viros-perdentem armaretur,
populum ducens : quoniam nondum cedebat senectuti tristi.
Erectus autem in cubitum, capiteque levato,
Atriden allocutus-est, et interrogabat *hoc* sermone :
Quisnam *es qui* ita inter naves per exercitum vadis solus,
noctem per tenebrosam, quando dormiunt mortales ceteri?
[an aliquem custodum quærens, an aliquem sodalium?]
Loquere, neu tacitus ad me accede : quid vero tibi opus?
Huic autem respondit deinde rex virorum Agamemno :
o Nestor Nelide, ingens gloria Achivorum,
agnosces Atriden Agamemnonem, quem supra omnes
Jupiter conjecit in-labores perpetuo, quoad spiritus
in pectoribus maneat, et mihi cara genua moveantur.
Erro ita, quoniam non mihi in oculis dulcis somnus
insidet, sed curæ-est bellum et calamitates Achivorum.
Vehementer enim de-Danais timeo, nec mihi cor
firmum, sed mente-sum-attonita : cor autem mihi extra
pectora exsilit, tremuntque subtus splendida membra.
Sed si quid agere-cogitas, quandoquidem nec te somnus capit,
age ad custodes descendamus, ut videamus,
ne illi, labore defessi, atque etiam somno *domiti*,
obdormiant, at excubiarum prorsus obliti-sint.
Infesti autem viri prope sedent, nec scimus
an-forte etiam per noctem in-animo-habeant pugnare.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor :
Atrida augustissime, rex virorum Agamemno,
non certe Hectori omnia cogitata providus Jupiter
perficiet, quanta fere sperat : sed ipsum credo
curis laboraturum etiam pluribus, si forte Achilles
ab ira gravi converterit suum cor.
Te vero maxime sequar ego : insuper etiam excitemus alios,
et Tydiden hasta-inclytum, et Ulyssem,
et Ajacem *Oilei* velocem, et Phylei fortem filium.
Quin si quis et hosce adiens vocaret,
paremque-deo Ajacem *Telamonium* et Idomeneum regem!
horum enim naves absunt longissime, nec valde prope.
At carus quamvis sit et venerandus, Menelaum
objurgabo (etiamsi mihi succenseas), nec celabo;
quoniam-ita dormit, tibique soli permisit laborare.
Nunc debebat apud omnes principes laborare,
suppliciter-orans : necessitas enim urget non-jam tolerabilis.
Hunc autem rursus allocutus-est rex virorum Agamemno:
o senex, alias quidem te *eum* etiam accusare hortabar :
sæpe enim remittitque et non vult laborare,

Digitized by Google

οὔτ' ὄκνῳ εἴκων οὔτ' ἀφραδίῃσι νόοιο,
ἀλλ' ἐμέ τ' εἰςορόων καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος ὁρμήν.
Νῦν δ' ἐμέο πρότερος μάλ' ἐπέγρετο καί μοι ἐπέστη·
τὸν μὲν ἐγὼ προέηκα καλήμεναι, οὓς σὺ μεταλλᾷς.
Ἀλλ' ἴομεν· κείνους δὲ κιχησόμεθα πρὸ πυλάων
ἐν φυλάκεσσ'· ἵνα γάρ σφιν ἐπέφραδον ἠγερέεσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
οὕτως οὔτις οἱ νεμεσήσεται οὐδ' ἀπιθήσει
Ἀργείων, ὅτε κέν τιν' ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
Ὣς εἰπὼν ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα·
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν περονήσατο φοινικόεσσαν,
διπλῆν, ἐκταδίην, οὔλη δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
βῆ δ' ἰέναι κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Πρῶτον ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον,
ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
φθεγξάμενος· τὸν δ' αἶψα περὶ φρένας ἤλυθ' ἰωή,
ἐκ δ' ἦλθε κλισίης καί σφεας πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Τίφθ' οὕτω κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν οἶοι ἀλᾶσθε
νύκτα δι' ἀμβροσίην; ὅ τι δὴ χρειὼ τόσον ἵκει;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα καὶ ἄλλον ἐγείρομεν, ὅντ' ἐπέοικεν
βουλὰς βουλεύειν, ἢ φευγέμεν, ἠὲ μάχεσθαι.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ κλισίηνδε κιὼν πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ποικίλον ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο, βῆ δὲ μετ' αὐτούς.
Βὰν δ' ἐπὶ Τυδείδην Διομήδεα· τὸν δ' ἐκίχανον
ἐκτὸς ἀπὸ κλισίης σὺν τεύχεσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εὗδον· ὑπὸ κρασὶν δ' ἔχον ἀσπίδας· ἔγχεα δέ σφιν
ὄρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος ἐλήλατο· τῆλε δὲ χαλκὸς
λάμφ', ὥςτε στεροπὴ πατρὸς Διός. Αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
εὗδ', ὑπὸ δ' ἔστρωτο ῥινὸν βοὸς ἀγραύλοιο·
αὐτὰρ ὑπὸ κράτεσφι τάπης τετάνυστο φαεινός.
Τὸν παρστὰς ἀνέγειρε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
λὰξ ποδὶ κινήσας, ὄτρυνέ τε νείκεσέ τ' ἄντην·
Ἔγρεο, Τυδέος υἱέ· τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς;
οὐκ ἀΐεις, ὡς Τρῶες ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο
εἵαται ἄγχι νεῶν, ὀλίγος δ' ἔτι χῶρος ἐρύκει;
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλα κραιπνῶς ἀνόρουσεν,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Σχέτλιός ἐσσι, γεραιέ· σὺ μὲν πόνου οὔποτε λήγεις.
Οὔ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι νεώτεροι υἷες Ἀχαιῶν,
οἵ κεν ἔπειτα ἕκαστον ἐγείρειαν βασιλήων,
πάντῃ ἐποιχόμενοι; σὺ δ' ἀμήχανός ἐσσι, γεραιέ.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, φίλος, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Εἰσὶν μέν μοι παῖδες ἀμύμονες, εἰσὶ δὲ λαοὶ
καὶ πολέες, τῶν κέν τις ἐποιχόμενος καλέσειεν·
ἀλλὰ μάλα μεγάλη χρειὼ βεβίηκεν Ἀχαιούς.
Νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς,
ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἠὲ βιῶναι.
Ἀλλ' ἴθι νῦν, Αἴαντα ταχὺν καὶ Φυλέος υἱὸν

nec pigritiæ cedens, neque insipientiæ mentis,
sed meque respiciens, et meum exspectans impulsum.
Nunc vero me prior multo surrexit, et mihi astitit:
atque eum quidem ego præmisi, vocatum quos tu quæris.
Verum eamus: illos vero inveniemus ante portas
inter custodes: ibi enim eos monui ut-congregarentur.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:
ita nemo ei succensebit, neque non-obsequetur
Argivorum, quando aliquem impulerit et hortatus-fuerit.
Sic locutus, induit circa pectora tunicam,
pedibusque sub nitidis ligavit pulcros calceos;
circumque *se* lænam fibula connexuit puniceam,
duplicem, amplam; crispa autem super-*eam*-florebat lanugo.
Sumsit inde validam hastam, præfixam acuto ære;
profectusque-est ire ad naves Achivorum ære-loricatorum.
Primum deinde Ulyssem, Jovi consilio parem,
e somno excitavit Gerenius eques Nestor,
vociferans: illi autem continuo ad animum accessit vox;
exivitque tentorio, et ad ipsos verba dixit:
Cur sic ad naves per exercitum soli erratis
noctem per almam? qualis jam necessitas adeo urget?
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:
nobilissime Laertiade, sollertia-pollens Ulysse,
ne indigneris: tantus enim dolor oppressit Achivos.
Sed sequere, ut et alium excitemus, quemcunque convenit
consilia agitare, vel fugiendi, vel pugnandi.
Sic dixit: ille vero in-tentorium reversus, ingeniosus Ulysses,] varium circa humeros scutum posuit, ibatque post eos.
Iverunt autem ad Tydiden Diomedem: eumque invenerunt
extra tentorium cum armis; circumque socii
dormiebant, sub capitibusque habebant clypeos: hastæ vero
ipsis] erectæ in hastili-extremo fixæ-erant; longeque æs
splendebat, velut fulgur patris Jovis. Atque ipse heros
dormiebat, substrataque erat *ei* pellis bovis agrestis;
sed sub capite tapes extensus-erat splendidus.
Hunc juxta-stans excitavit Gerenius eques Nestor,
calcando pede movens, ursitque, objurgavitque aperte:
Surge, Tydei fili: quid per-totam-noctem somnum ducis?
non audis, ut Trojani in tumulo campi
sedent prope naves, exiguumque adhuc spatium *eos a nobis*
distinet?] Sic dixit: ille vero e somno valde celeriter exsiluit,
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
Durissimus es, senex; tu quidem a-labore nunquam cessas.
An-non et alii sunt juniores filii Achivorum,
qui deinde unumquemque excitent regum,
quaquaversum obeuntes? tu vero intractabilis es, senex.
Hunc autem rursus allocutus-est Gerenius eques Nestor:
profecto hæc omnia, amice, recte dixisti.
Sunt quidem mihi filii eximii, sunt etiam viri,
ac multi, quorum aliquis obiens *alios* vocare-posset:
verum valde magna necessitas oppressit Achivos.
Nunc enim sane *res* omnibus in novaculæ sita-est acie,
utrum valde triste exitium *fiat* Achivis, an vita.
Verum i nunc, Ajacem *Oilei* velocem, et Phylei filium

Digitized by Google

ἄνστησον — σὺ γάρ ἐσσι νεώτερος — εἴ μ' ἐλεαίρεις.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἑέσσατο δέρμα λέοντος,
αἴθωνος, μεγάλοιο, ποδηνεκές· εἵλετο δ' ἔγχος.
Βῆ δ' ἰέναι, τοὺς δ' ἔνθεν ἀναστήσας ἄγεν ἥρως.
Οἱ δ' ὅτε δὴ φυλάκεσσιν ἐν ἀγρομένοισιν ἔμιχθεν,
οὐδὲ μὲν εὕδοντας φυλάκων ἡγήτορας εὗρον·
ἀλλ' ἐγρηγορτὶ σὺν τεύχεσιν εἵατο πάντες.
Ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυςωρήσονται ἐν αὐλῇ,
θηρὸς ἀκούσαντες κρατερόφρονος, ὅςτε καθ' ὕλην
ἔρχηται δι' ὄρεσφι· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ
ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν· ἀπό τέ σφισιν ὕπνος ὄλωλεν·
ὣς τῶν νήδυμος ὕπνος ἀπὸ βλεφάροιϊν ὀλώλει,
νύκτα φυλασσομένοισι κακήν· πεδίονδε γὰρ αἰεὶ
τετράφαθ', ὁππότ' ἐπὶ Τρώων ἀΐοιεν ἰόντων.
Τοὺς δ' ὁ γέρων γήθησεν ἰδὼν θάρσυνέ τε μύθῳ·
[καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·]
Οὕτω νῦν, φίλα τέκνα, φυλάσσετε· μηδέ τιν' ὕπνος
αἱρείτω, μὴ χάρμα γενώμεθα δυςμενέεσσιν.
Ὣς εἰπὼν τάφροιο διέσσυτο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Ἀργείων βασιλῆες, ὅσοι κεκλήατο βουλήν.
Τοῖς δ' ἅμα Μηριόνης καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἤϊσαν· αὐτοὶ γὰρ κάλεον συμμητιάασθαι.
Τάφρον δ' ἐκδιαβάντες ὀρυκτὴν ἑδριόωντο
ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος
πιπτόντων· ὅθεν αὖτις ἀπετράπετ' ὄβριμος Ἕκτωρ,
ὀλλὺς Ἀργείους, ὅτε δὴ περὶ νὺξ ἐκάλυψεν.
Ἔνθα καθεζόμενοι ἔπε' ἀλλήλοισι πίφαυσκον.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀνὴρ πεπίθοιθ' ἑῷ αὐτοῦ
θυμῷ τολμήεντι, μετὰ Τρῶας μεγαθύμους
ἐλθεῖν; εἴ τινά που δηΐων ἕλοι ἐσχατόωντα,
ἤ τινά που καὶ φῆμιν ἐνὶ Τρώεσσι πύθοιτο,
ἅσσα τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν· ἢ μεμάασιν
αὖθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἦε πόλινδε
ἂψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιούς.
Ταῦτά κε πάντα πύθοιτο, καὶ ἂψ εἰς ἡμέας ἔλθοι
ἀσκηθής· μέγα κέν οἱ ὑπουράνιον κλέος εἴη
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, καί οἱ δόσις ἔσσεται ἐσθλή.
Ὅσσοι γὰρ νήεσσιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
τῶν πάντων οἱ ἕκαστος ὄϊν δώσουσι μέλαιναν,
θῆλυν, ὑπόρρηνον· τῇ μὲν κτέρας οὐδὲν ὁμοῖον·
αἰεὶ δ' ἐν δαίτῃσι καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Νέστορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
ἀνδρῶν δυςμενέων δῦναι στρατὸν, ἐγγὺς ἐόντων,
Τρώων· ἀλλ' εἴ τίς μοι ἀνὴρ ἅμ' ἕποιτο καὶ ἄλλος,
μᾶλλον θαλπωρὴ καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται.
Ξύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὁ τοῦ ἐνόησεν,
ὅππως κέρδος ἔῃ· μοῦνος δ' εἴπερ τε νοήσῃ,
ἀλλά τέ οἱ βράσσων τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔθελον Διομήδεϊ πολλοὶ ἕπεσθαι·
ἠθελέτην Αἴαντε δύω, θεράποντες Ἄρηος,
ἤθελε Μηριόνης, μάλα δ' ἤθελε Νέστορος υἱός·

excita (tu enim es junior), si mei misereris.
Sic dixit : is vero circa humeros induit-sibi pellem leonis fulvi, magni, talarem; cepitque hastam;
profectusque-est ire; eosque illinc excitatos duxit heros.
Quum vero jam ad custodes congregatos pervenissent,
neutiquam dormientes custodum duces invenerunt;
sed vigilanter cum armis sedebant omnes.
Sicut autem canes circum oves difficulter-custodiunt in caula,
feram audientes ferocem, quæ per silvam
veniat de montibus, multusque strepitus super ea
virorum *est* et canum : atque ipsis somnus periit :
sic horum suavis somnus a palpebris perierat,
per-noctem excubias-agentibus tristem : ad-campum enim semper] conversi-erant, si-quando Trojanos audirent invadentes.]Hos autem senex gavisus-est conspicatus, confirmavitque oratione :] [et ipsos compellans verbis alatis allocutus-est :]
Ita nunc, cari filii, excubias agite : ne quem somnus capiat, ne gaudium fiamus hostibus.
Sic locutus, fossam transiit : illi vero simul sequebantur,
Argivorum reges, quotquot vocati-erant ad-consilium.
Cum his autem Meriones et Nestoris clarus filius
iverunt : ipsi enim *eos* vocarant, ut-secum-consultarent.
Fossam autem transgressi depressam, consederunt
in puro *loco*, ubi per-corpora apparebat spatium *vacuum*,
quæ-ceciderant : unde retro conversus-fuerat ingens Hector,
perditis Argivis, quum tandem nox *omnes* circumtegeret.
Ibi considentes, sermonem invicem dicebant.
His autem sermones incepit Gerenius eques Nestor :
O amici, an-non jam aliquis vir confidat suo ipsius
animo audaci, ad Trojanos magnanimos
ut-eat? si quem forte hostium capiat in-extremo-*exercitu*-versantem,]vel aliquam forte etiam famam inter Trojanos percipiat] *de iis* quæ *illi* consultent inter se : utrum cogitent
istic manere apud naves procul, an ad-urbem
retro reversuri-sint, quandoquidem domuerint Achivos.
Hæc fortasse omnia audierit, et rursum ad nos redeat
incolumis; magna certe ei sub-cœlo gloria esset
universos apud homines; et ei præmium erit egregium.
Quotquot enim ad-naves imperant principes,
horum omnium ei singuli ovem dabunt nigram,
feminam, agnum-ubere-alentem; cui quidem possessio nulla similis;] semper autem in conviviis et epulis aderit.
Sic dixit : illi vero omnes obmutuerunt silentio.
Inter-hos autem jam locutus-est pugna strenuus Diomedes :
Nestor, me impellit cor et animus fortis
virorum infestorum ingredi exercitum prope quum-sint,
Trojanorum; sed si quis me vir simul sequatur et alius,
magis (*major*) fiducia et plus-audaciæ erit.
Duobus simul euntibus, etiam alter ante alterum animadvertit,] quomodo commodum sit *factu* : solus vero *unus*, etiamsi animadverterit,]tamen ei tardiorque animus, debiliusque consilium.] Sic dixit : illi (*illorum*) vero volebant Diomedem multi sequi :] volebant Ajaces duo, ministri Martis;
volebat Meriones; valde autem volebat Nestoris filius :

Digitized by Google

ἤθελε δ' Ἀτρείδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος·
ἤθελε δ' ὁ τλήμων Ὀδυσεὺς καταδῦναι ὅμιλον
Τρώων· αἰεὶ γάρ οἱ ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἐτόλμα.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
τὸν μὲν δὴ ἕταρόν γ' αἱρήσεαι, ὅν κ' ἐθέλησθα,
φαινομένων τὸν ἄριστον· ἐπεὶ μεμάασί γε πολλοί.
Μηδὲ σύγ', αἰδόμενος σῇσι φρεσὶ, τὸν μὲν ἀρείω
καλλείπειν, σὺ δὲ χείρον' ὀπάσσεαι, αἰδοῖ εἴκων,
ἐς γενεὴν ὁρόων, μηδ' εἰ βασιλεύτερός ἐστιν.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δὲ περὶ ξανθῷ Μενελάῳ.
Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Εἰ μὲν δὴ ἕταρόν γε κελεύετέ μ' αὐτὸν ἑλέσθαι,
πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
οὗ πέρι μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
ἐν πάντεσσι πόνοισι, φιλεῖ δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη;
τούτου γ' ἑσπομένοιο, καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο
ἄμφω νοστήσαιμεν, ἐπεὶ περίοιδε νοῆσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς;
Τυδείδη, μήτ' ἄρ με μάλ' αἴνεε μήτε τι νείκει·
εἰδόσι γάρ τοι ταῦτα μετ' Ἀργείοις ἀγορεύεις.
Ἀλλ' ἴομεν· μάλα γὰρ νὺξ ἄνεται, ἐγγύθι δ' ἠώς·
ἄστρα δὲ δὴ προβέβηκε, παρῴχηκεν δὲ πλέων νὺξ
τῶν δύο μοιράων, τριτάτη δ' ἔτι μοῖρα λέλειπται.
Ὣς εἰπόνθ' ὅπλοισιν ἔνι δεινοῖσιν ἐδύτην.
Τυδείδῃ μὲν δῶκε μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
φάσγανον ἄμφηκες — τὸ δ' ἑὸν παρὰ νηΐ λέλειπτο —
καὶ σάκος· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκεν
ταυρείην, ἄφαλόν τε καὶ ἄλλοφον, ἥτε καταῖτυξ
κέκληται, ῥύεται δὲ κάρη θαλερῶν αἰζηῶν.
Μηριόνης δ' Ὀδυσῆϊ δίδου βιὸν ἠδὲ φαρέτρην,
καὶ ξίφος· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκεν,
ῥινοῦ ποιητήν· πολέσιν δ' ἔντοσθεν ἱμᾶσιν
ἐντέτατο στερεῶς· ἔκτοσθε δὲ λευκοὶ ὀδόντες
ἀργιόδοντος ὑὸς θαμέες ἔχον ἔνθα καὶ ἔνθα,
εὖ καὶ ἐπισταμένως· μέσσῃ δ' ἐνὶ πῖλος ἀρήρει.
Τήν ῥά ποτ' ἐξ Ἐλεῶνος Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο
ἐξέλετ' Αὐτόλυκος, πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας·
Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμαντι·
Ἀμφιδάμας δὲ Μόλῳ δῶκε ξεινήϊον εἶναι·
αὐτὰρ ὁ Μηριόνῃ δῶκεν ᾧ παιδὶ φορῆναι·
δὴ τότ' Ὀδυσσῆος πύκασεν κάρη ἀμφιτεθεῖσα.
Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν ὅπλοισιν ἔνι δεινοῖσιν ἐδύτην,
βάν ῥ' ἰέναι, λιπέτην δὲ κατ' αὐτόθι πάντας ἀρίστους.
Τοῖσι δὲ δεξιὸν ἧκεν ἐρωδιὸν ἐγγὺς ὁδοῖο
Παλλὰς Ἀθηναίη· τοὶ δ' οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
νύκτα δι' ὀρφναίην, ἀλλὰ κλάγξαντος ἄκουσαν.
Χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσεὺς, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ·
Κλῦθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἥτε μοὶ αἰεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι, οὐδέ σε λήθω
κινύμενος· νῦν αὖτε μάλιστά με φίλαι, Ἀθήνη·
δὸς δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας ἐϋκλείας ἀφικέσθαι,
ῥέξαντας μέγα ἔργον, ὅ κε Τρώεσσι μελήσει.
Δεύτερος αὖτ' ἠρᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·

volebat autem Atrides, hasta-inclytus Menelaus;
volebat audax Ulysses penetrare in-turbam
Trojanorum; semper enim ei in præcordiis animus audebat.
Inter-hos autem jam locutus-est rex virorum Agamemno:
Tydide Diomedes, meo carissime animo,
eum quidem sane socium eliges, quem volueris,
eorum-qui-adsunt fortissimum; quandoquidem promti-sunt
multi.] Neque tu, verecundatus tuo animo, fortiorem quidem
relinquas, sed ignaviorem comitem eligas, pudori cedens,
ad genus respiciens, ne si quidem imperio-major sit.
Sic dixit: timuit autem de flavo Menelao.
Inter-eos autem rursus locutus-est pugna strenuus Diomedes:
Si quidem revera socium jubetis me ipsum eligere,
quomodo tunc Ulyssis ego divini obliviscar?
cujus eximie quidem prudens cor, et animus fortis
in omnibus laboribus; amatque ipsum Pallas Minerva.
Eo certe comitante, etiam ex igne ardenti
ambo redierimus, quoniam egregie-scit animadvertere.
Hunc autem vicissim allocutus-est audax divinus Ulysses:
Tydide, neu me admodum lauda, neu quicquam vitupera;
scientes enim hæc inter Argivos loqueris.
Sed eamus; valde enim nox præcipitat, propeque *est* aurora;
stellæ autem jam processerunt, præteriitque plus noctis
duabus partibus, tertia autem adhuc pars reliqua-est.
Sic locuti, armis horrendis se-induerunt.
Tydidæ quidem dedit bellum-sustinens Thrasymedes
ensem ancipitem (suus autem apud naves relictus-erat)
et scutum; et ei galeam capiti circumposuit
taurinam, et cono-carentem et -crista, quæ καταῖτυξ (*humilis
fabricâ*)] vocatur, tueturque caput florentium juvenum.
Meriones autem Ulyssi dedit arcum atque pharetram,
et ensem; et ei galeam capiti circumposuit,
ex-pelle factam; multis autem intus loris
illigata-erat firmiter; extrinsecus vero candidi dentes
albos-dentes-habentis apri frequentes tenebant hinc et illinc,
bene et scite: in-media autem condensata-lana aptata-erat.
Hanc *galeam* quondam ex Eleone Amyntori Ormenidæ
ademerat Autolycus, solidam domum quum-perfregisset:
Scandiam autem dederat Cytherio Amphidamanti;
Amphidamas vero Molo dedit, hospitale-munus ut-esset;
hic autem Merioni dedit suo filio gestandam:
ac tunc demum Ulyssis texit caput circumposita.
Hi vero, postquam armis horrendis se-induerant,
profecti-sunt ire, reliquerunt autem illic omnes principes.
His vero dextram misit ardeam prope viam
Pallas Minerva; ii tamen *eam* non viderunt oculis,
noctem per tenebrosam, sed clangentem audierunt.
Gavisus-est autem de-ave Ulysses, precatusque-est Minervam:] Audi me, ægidem-tenentis Jovis filia, quæ mihi semper
in omnibus laboribus astas, nec te lateo
vadens: nunc rursus maxime me dilige, Minerva:
da autem rursus ad naves *nos* gloriam-adeptos reverti,
patrato magno facinore, quod quidem Trojanis curam-injiciat.
Secundus deinde precatus-est pugna strenuus Diomedes:

Digitized by Google

κέκλυθι νῦν καὶ ἐμεῖο, Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη·
σπεῖό μοι, ὡς ὅτε πατρὶ ἅμ' ἕσπεο Τυδέϊ δίῳ
ἐς Θήβας, ὅτε τε πρὸ Ἀχαιῶν ἄγγελος ᾔει.
Τοὺς δ' ἄρ' ἐπ' Ἀσωπῷ λίπε χαλκοχίτωνας Ἀχαιούς·
αὐτὰρ ὁ μειλίχιον μῦθον φέρε Καδμείοισιν
κεῖσ'· ἀτὰρ ἂψ ἀπιὼν μάλα μέρμερα μήσατο ἔργα,
σὺν σοί, δῖα θεά, ὅτε οἱ πρόφρασσα παρέστης.
Ὣς νῦν μοι ἐθέλουσα παρίστασο, καί με φύλασσε.
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ·
τήν τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν κέρασιν περιχεύας.
Ὣς ἔφαν εὐχόμενοι· τῶν δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἠρήσαντο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
βάν ῥ' ἴμεν, ὥστε λέοντε δύω, διὰ νύκτα μέλαιναν,
ἂμ φόνον, ἂν νέκυας, διά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα.
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρῶας ἀγήνορας εἴασ' Ἕκτωρ
εὕδειν, ἀλλ' ἅμυδις κικλήσκετο πάντας ἀρίστους,
ὅσσοι ἔσαν Τρώων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
τοὺς ὅγε συγκαλέσας, πυκινὴν ἠρτύνετο βουλήν·
Τίς κέν μοι τόδε ἔργον ὑποσχόμενος τελέσειεν
δώρῳ ἔπι μεγάλῳ; μισθὸς δέ οἱ ἄρκιος ἔσται.
Δώσω γὰρ δίφρον τε δύω τ' ἐριαύχενας ἵππους,
οἵ κεν ἄριστοι ἔωσι θοῇς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν,
ὅστις κε τλαίη, οἷ τ' αὐτῷ κῦδος ἄροιτο,
νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι
ἠὲ φυλάσσονται νῆες θοαί, ὡς τὸ πάρος περ,
ἦ ἤδη χείρεσσιν ὑφ' ἡμετέρῃσι δαμέντες
φύξιν βουλεύουσι μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλουσιν
νύκτα φυλασσέμεναι, καμάτῳ ἀδδηκότες αἰνῷ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δόλων, Εὐμήδεος υἱός,
κήρυκος θείοιο, πολύχρυσος, πολύχαλκος·
ὃς δή τοι εἶδος μὲν ἔην κακός, ἀλλὰ ποδώκης·
αὐτὰρ ὁ μοῦνος ἔην μετὰ πέντε κασιγνήτῃσιν.
Ὅς ῥα τότε Τρωσίν τε καὶ Ἕκτορι μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ, ἐμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι.
Ἀλλ' ἄγε μοι τὸ σκῆπτρον ἀνάσχεο, καί μοι ὄμοσσον
ἦ μὲν τοὺς ἵππους τε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ
δωσέμεν, οἳ φορέουσιν ἀμύμονα Πηλείωνα.
Σοὶ δ' ἐγὼ οὐχ ἅλιος σκοπὸς ἔσσομαι οὐδ' ἀπὸ δόξης.
Τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι διαμπερές, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
νῆ' Ἀγαμεμνονέην, ὅθι που μέλλουσιν ἄριστοι
βουλὰς βουλεύειν, ἢ φευγέμεν, ἠὲ μάχεσθαι.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐν χερσὶ σκῆπτρον λάβε καί οἱ ὄμοσ-[σεν·
Ἴστω νῦν Ζεὺς αὐτός, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
μὴ μὲν τοῖς ἵπποισιν ἀνὴρ ἐποχήσεται ἄλλος
Τρώων· ἀλλά σέ φημι διαμπερὲς ἀγλαϊεῖσθαι.
Ὣς φάτο, καί ῥ' ἐπίορκον ἐπώμοσε· τὸν δ' ὀρόθυνεν.
Αὐτίκα δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐβάλλετο καμπύλα τόξα·
ἕσσατο δ' ἔκτοσθεν ῥινὸν πολιοῖο λύκοιο,
κρατὶ δ' ἐπὶ κτιδέην κυνέην· ἕλε δ' ὀξὺν ἄκοντα·
βῆ δ' ἰέναι προτὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ. Οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
ἐλθὼν ἐκ νηῶν ἂψ Ἕκτορι μῦθον ἀποίσειν.

audi nunc et me, Jovis filia, indomita:
comitare me, sicut quum patrem comitabaris Tydeum divinum
ad Thebas, quando pro Achivis legatus ivit;
hos autem ad Asopum reliquerat, ære-loricatos Achivos;
at ipse placidam orationem ferebat Cadmeis
illuc: sed retro abiens valde ardua edidit facinora,
tecum (*te favente*), diva dea, quando ei benevola astabas.
Sic nunc mihi lubens asta, et me serva.
Tibi autem ego sacrificabo juvencam anniculam, lata-fronte,
indomitam, quam nondum sub jugum duxit vir:
hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso.
Sic dixerunt precantes: eosque audivit Pallas Minerva.
Hi autem postquam precati-sunt Jovis filiam magni,
profecti-sunt ire, veluti leones duo, per noctem nigram,
per stragem, per cadavera, perque arma et atrum cruorem.
Verum nec Trojanos fortes sivit Hector
dormire, sed simul convocavit omnes principes,
quotquot erant Trojanorum ductores atque moderatores:
his ille convocatis prudens struebat consilium:
Quis mihi hoc opus pollicitus perfecerit,
præmio super magno? merces vero ei sufficiens erit;
dabo enim currumque duosque arduis-cervicibus equos,
qui præstantissimi fuerint veloces apud naves Achivorum,
ei quicunque ausus-fuerit (sibique *et* ipsi gloriam reportarit)
ad-naves veloces prope accedere, et explorare
utrum custodiantur naves veloces, sicut antea:
an jam, *Achivi*, manibus sub nostris domiti,
de-fuga consilium-agitent inter se, nec velint
noctu excubias-agere, labore fatigati gravi.
Sic dixit: illi vero omnes obmutuerunt silentio.
Erat autem quidam inter Trojanos Dolon, Eumedis filius;
præconis divini, dives-auri, dives-æris;
qui specie quidem erat turpis, at pedibus-velox;
atque is solus *filius* erat inter quinque sorores.
Qui quidem tunc Trojanisque et Hectori sermonem dixit:
Hector, me impellit cor et animus fortis
ad-naves veloces prope accedere, et explorare.
Verum age, mihi sceptrum attolle, et mihi jura,
vere *te mihi* illosque equos et currus varios ære
daturum, qui ferunt eximium Peliden.
Tibi vero ego non vanus speculator ero, nec infra exspectati-
onem.] Eousque enim in exercitum *hostium* penetrabo, donec
venero] ad-navem Agamemnoniam, ubi forte erunt princi-
pes] consilia agitantes, vel fugiendi, vel pugnandi.
Sic dixit: ille vero in manibus sceptrum sumsit, et ei jura-
vit:] sciat nunc Jupiter ipse, altitonans maritus Junonis,
non sane istis equis vir vehetur alius
Trojanorum: sed te dico perpetuo *iis* gavisurum.
Sic dixit, atque perjurium juravit: illum tamen incitavit.
Protinus vero *Dolon* circa humeros posuit curvos arcus;
induitque exterius pellem cani lupi,
capitique im*posuit* de-mustelæ-pelle galeam; cepitque acu-
tum jaculum,] profectusque-est ire ad naves ab exercitu: nec
erat] venturus a navibus retro, Hectori nuntium ut-referat.

Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν κάλλιφ' ὅμιλον,
βῆ ῥ' ἀν' ὁδὸν μεμαώς· τὸν δὲ φράσατο προσιόντα
Διογενὴς Ὀδυσεύς, Διομήδεα δὲ προσέειπεν·
Οὗτός τοι, Διόμηδες, ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεται ἀνήρ,
οὐκ οἶδ' ἢ νήεσσιν ἐπίσκοπος ἡμετέρῃσιν,
ἦ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνηώτων.
Ἀλλ' ἐῶμέν μιν πρῶτα παρεξελθεῖν πεδίοιο
τυτθόν· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸν ἐπαΐξαντες ἕλοιμεν
καρπαλίμως· εἰ δ' ἄμμε παραφθαίησι πόδεσσιν,
αἰεί μιν ποτὶ νῆας ἀπὸ στρατόφι προτιειλεῖν,
ἔγχει ἐπαΐσσων, μήπως προτὶ ἄστυ ἀλύξῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, παρὲξ ὁδοῦ ἐν νεκύεσσιν
κλινθήτην· ὁ δ' ἄρ' ὦκα παρέδραμεν ἀφραδίῃσιν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀπέην ὅσσον τ' ἐπίουρα πέλονται
ἡμιόνων — αἱ γάρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσιν
ἑλκέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον —
τὼ μὲν ἐπεδραμέτην· ὁ δ' ἄρ' ἔστη δοῦπον ἀκούσας.
Ἔλπετο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀποστρέψοντας ἑταίρους
ἐκ Τρώων ἰέναι, πάλιν Ἕκτορος ὀτρύναντος.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἄπεσαν δουρηνεκὲς ἢ καὶ ἔλασσον,
γνῶ ῥ' ἄνδρας δηΐους, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα
φευγέμεναι· τοὶ δ' αἶψα διώκειν ὡρμήθησαν.
Ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δύω κύνε, εἰδότε θήρης,
ἢ κεμάδ' ἠὲ λαγωὸν ἐπείγετον ἐμμενὲς αἰεὶ
χῶρον ἀν' ὑλήενθ', ὁ δέ τε προθέῃσι μεμηκώς·
ὣς τὸν Τυδείδης ἠδὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
λαοῦ ἀποτμήξαντε διώκετον ἐμμενὲς αἰεί.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μιγήσεσθαι φυλάκεσσιν
φεύγων ἐς νῆας, τότε δὴ μένος ἔμβαλ' Ἀθήνη
Τυδείδῃ, ἵνα μήτις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
φθαίη ἐπευξάμενος βαλέειν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
Δουρὶ δ' ἐπαΐσσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Ἠὲ μέν', ἠέ σε δουρὶ κιχήσομαι· οὐδέ σέ φημι
δηρὸν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἀλύξειν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἦ ῥα, καὶ ἔγχος ἀφῆκεν, ἑκὼν δ' ἡμάρτανε φωτός·
δεξιτερὸν δ' ὑπὲρ ὦμον ἐΰξου δουρὸς ἀκωκὴ
ἐν γαίῃ ἐπάγη· ὁ δ' ἄρ' ἔστη τάρβησέν τε
βαμβαίνων—ἄραβος δὲ διὰ στόμα γίγνετ' ὀδόντων—
χλωρὸς ὑπαὶ δείους. Τὼ δ' ἀσθμαίνοντε κιχήτην,
χειρῶν δ' ἁψάσθην· ὁ δὲ δακρύσας ἔπος ηὔδα·
Ζωγρεῖτ', αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι. Ἔστι γὰρ ἔνδον
χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος·
τῶν κ' ὔμμιν χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
εἴ κεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
θάρσει, μηδέ τί τοι θάνατος καταθύμιος ἔστω· [σεύς·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
πῇ δ' οὕτως ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεαι οἶος
νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
ἦ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνηώτων;
ἦ σ' Ἕκτωρ προέηκε διασκοπιᾶσθαι ἕκαστα
νῆας ἔπι γλαφυράς; ἦ σ' αὐτὸν θυμὸς ἀνῆκεν;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων· ὑπὸ δ' ἔτρεμε γυῖα·
πολλῇσίν μ' ἄτῃσι παρὲκ νόον ἤγαγεν Ἕκτωρ,

Sed quum jam equorumque et virorum reliquisset cœtum,
ibat per viam acer. Hunc autem animadvertit accedentem
nobilis Ulysses, Diomedemque allocutus-est :
Iste certe, Diomedes, ab exercitu *Trojano* venit vir,
haud scio, an navibus explorator nostris,
an aliquod spoliaturus corporum mortuorum.
Verum sinamus ipsum primum præterire *nos* per-campum
paululum : deinde vero ipsum aggredientes capiamus
celeriter : sin nos præverterit pedibus,
semper ipsum ad naves ab exercitu compelle
hasta impetens, ne-forte ad urbem effugiat.
Sic igitur locuti, extra viam inter cadavera
reclinati-sunt : ille vero celeriter prætercurrit imprudentia.
Sed quum jam abesset *tantum*, quantum sulci sunt
mularum : (hæ enim bobus præstantiores sunt
ad-trahendum in-novali profundo compactile aratrum;)
illi quidem incurrebant : hic vero constitit strepitu audito:
sperabat enim in animo, *se* revocaturos socios
e Trojanis venire, rursus Hectore jubente.
Sed quando jam aberant hastæ-jactum, vel etiam minus,
sensit viros hostiles, velociaque genua movit,
ut-fugeret : illi autem confestim *eum* persequi festinarunt.
Sicut vero quum acutis-dentibus duo canes, periti venationis,
aut hinnulum, aut leporem urgent constanter usque
locum per silvosum; ille autem præcurrit clamans :
sic hunc Tydides atque urbium-vastator Ulysses
a-populo *suo* interclusum persequebantur constanter usque.
Sed quando jam mox esset mixturus-se custodibus,
fugiens ad naves, tum vero robur injecit Minerva
Tydidæ, ut ne-quis Achivorum ære-loricatorum
priorem-se gloriaretur *eum* vulnerasse, ipse vero secundus ve-
niret.] Hasta autem impetens allocutus-est *eum* fortis Diome-
des :] Vel mane, vel te hasta assequar; nec te puto
diu mea a manu *inferendam* evitaturum certam mortem.
Dixit, et hastam emisit, volens autem aberravit ab-homine:
dexterumque supra humerum bene-politæ hastæ cuspis
in terra fixa-est : ille vero constitit, trepidavitque
crepitans-dentibus (stridor autem per os fiebat dentium),
pallidus præ timore. Hi vero anhelantes *eum* assequuti-sunt,
manibusque prenderunt : ille autem lacrimans verbum dixit:
Vivum-me-capite, atque ego me redimam : est enim domi
mihi æsque, aurumque, et ægre-laboratum ferrum :
ex-his vobis donabit pater infinitum pretium-liberationis,
si me vivum audierit *esse* apud naves Achivorum.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
confide, nec quicquam tibi mors obversetur-animo :
sed age, mihi hoc dic, et vere narra;
quonam sic ad naves ab exercitu vadis solus,
noctem per tenebrosam, quando dormiunt mortales ceteri?
an aliquod spoliaturus corporum mortuorum?
an te Hector misit perspeculatum singula
naves ad cavas? an te ipsum animus impulit?
Huic autem respondit dein Dolon, subtusque *ei* tremebant
genua :] Multo mihi cum-damno animum seduxit Hector,

Digitized by Google

ὅς μοι Πηλεΐωνος ἀγαυοῦ μώνυχας ἵππους
δωσέμεναι κατένευσε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ·
ἠνώγει δέ μ' ἰόντα θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν
ἀνδρῶν δυσμενέων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι
ἠὲ φυλάσσονται νῆες θοαί, ὡς τὸ πάρος περ,
ἢ ἤδη χείρεσσιν ὑφ' ἡμετέρῃσι δαμέντες
φύξιν βουλεύοιτε μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλοιτε
νύκτα φυλασσέμεναι καμάτῳ ἀδδηκότες αἰνῷ.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἦ ῥά νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμός,
ἵππων Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι ἠδ' ὀχέεσθαι,
ἄλλῳ γ' ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
ποῦ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες Ἕκτορα, ποιμένα λαῶν;
ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται Ἀρήϊα, ποῦ δέ οἱ ἵπποι;
πῶς δ' αἱ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαί τε καὶ εὐναί;
[ἅσσα τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν· ἢ μεμάασιν
αὖθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἦε πόλινδε
ἂψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιούς;]
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Δόλων, Εὐμήδεος υἱός·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Ἕκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν, ὅσοι βουληφόροι εἰσίν,
βουλὰς βουλεύει θείου παρὰ σήματι Ἴλου,
νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου· φυλακὰς δ' ἃς εἴρεαι, ἥρως,
οὔτις κεκριμένη ῥύεται στρατὸν, οὐδὲ φυλάσσει.
Ὅσσαι μὲν Τρώων πυρὸς ἐσχάραι, οἷσιν ἀνάγκη,
οἱ δ' ἐγρηγόρθασι φυλασσέμεναί τε κέλονται
ἀλλήλοις. Ἀτὰρ αὖτε πολύκλητοι ἐπίκουροι
εὕδουσι· Τρωσὶν γὰρ ἐπιτραπέουσι φυλάσσειν·
οὐ γάρ σφιν παῖδες σχεδὸν εἴαται οὐδὲ γυναῖκες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
πῶς γὰρ νῦν, Τρώεσσι μεμιγμένοι ἱπποδάμοισιν
εὕδουσ', ἢ ἀπάνευθε; δίειπέ μοι, ὄφρα δαείω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων, Εὐμήδεος υἱός·
τοιγὰρ ἐγὼ καὶ ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Πρὸς μὲν ἁλὸς Κᾶρες καὶ Παίονες ἀγκυλότοξοι,
καὶ Λέλεγες καὶ Καύκωνες δῖοί τε Πελασγοί.
Πρὸς Θύμβρης δ' ἔλαχον Λύκιοι Μυσοί τ' ἀγέρωχοι,
καὶ Φρύγες ἱππόδαμοι καὶ Μῄονες ἱπποκορυσταί.
Ἀλλὰ τίη ἐμὲ ταῦτα διεξερέεσθε ἕκαστα;
εἰ γὰρ δὴ μέματον Τρώων καταδῦναι ὅμιλον,
Θρήϊκες οἷδ' ἀπάνευθε νεήλυδες, ἔσχατοι ἄλλων·
ἐν δέ σφιν Ῥῆσος βασιλεύς, παῖς Ἠϊονῆος.
Τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον ἠδὲ μεγίστους·
λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι,
ἅρμα δέ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ εὖ ἤσκηται·
τεύχεα δὲ χρύσεια, πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
ἤλυθ' ἔχων· τὰ μὲν οὔτι καταθνητοῖσιν ἔοικεν
ἄνδρεσσιν φορέειν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν νῦν νηυσὶ πελάσσετον ὠκυπόροισιν,
ἤ ἐμὲ δήσαντες λίπετ' αὐτόθι νηλέϊ δεσμῷ,
ὄφρα κεν ἔλθητον καὶ πειρηθῆτον ἐμεῖο
ἤ ῥα κατ' αἶσαν ἔειπον ἐν ὑμῖν, ἦε καὶ οὐχί.

qui mihi Pelidæ eximii solidis-ungulis equos
se daturum annuit, et currus varios ære.
Jussit autem me euntem, celerem per noctem nigram,
ad-viros infestos prope accedere, et explorare,
utrumne custodiantur naves veloces, sicuti antea;
an jam, manibus sub nostris domiti,
de-fuga consilium-agitetis inter vos, nec velitis
noctu excubias-agere, labore fatigati gravi.
Hunc autem subridens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
profecto tibi magna dona appetebat animus,
equos Æacidæ bellicosi: hi vero difficiles *sunt*
viris certe mortalibus domitu, et equitatu,
alii quidem atque Achilli, quem immortalis peperit mater.
Verum age mihi hoc dic, et vere narra:
ubi nunc huc profectus liquisti Hectorem, pastorem virorum?
ubi vero ei arma jacent Martia? ubi ejus *sunt* equi?
quomodo ceterorum Trojanorum excubiæque et contubernia?
[quæque consultent inter se, *narra;* utrumne cogitent
illic manere prope naves procul, an ad-urbem
rursus rediturі-sint, quandoquidem domuerunt Achivos?]
Hunc autem rursus allocutus-est Dolon, Eumedis filius:
atqui ego tibi hæc valde vere narrabo:
Hector quidem inter eos, qui consiliarii sunt,
consilia agitat, divini ad sepulcrum Ili,
seorsum a strepitu: excubias vero quas quæris, heros,
nullæ certæ tuentur exercitum, neque custodiunt.
Quotquot enim Trojanorum ignis foci *sunt, ad hos ii* quibus
necessitas *est,*] hi vigilant, excubiasque-agere hortantur
inter-se: at contra e-multis-locis-convocati socii
dormiunt; Trojanis enim permittunt custodiam;
non enim ipsis liberi prope sedent, neque uxores.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
quonam-modo nunc, Trojanis permixti equûm-domitoribus
dormiunt, an seorsum? expone mihi *hoc,* ut sciam.
Huic autem respondit deinde Dolon, Eumedis filius:
atqui ego etiam hæc valde vere narrabo.
Ad mare quidem Cares et Pæones curvis-arcubus-armati,
et Leleges, et Caucones, divinique Pelasgi.
Ad Thymbram vero *locum* sortiti-sunt Lycii, Mysique super-
bi,] et Phryges equûm-domitores, et Mæones bellatores-eque-
stres.] Sed cur me hæc percontamini singula?
si enim jam cupitis Trojanorum penetrare in-turbam
Thraces hi seorsum *sunt* novi-advenæ, extremi ceterorum;
inter ipsos autem Rhesus rex, filius Eionei.
Cujus quidem pulcerrimos equos vidi atque maximos:
candidiores *sunt* nive, cursu autem ventis pares;
currus vero ei auroque et argento scite elaboratus-est:
arma autem aurea, ingentia, mirabile visu,
venit habens: quae quidem neutiquam mortalibus convenit
viris ferre, sed immortalibus diis.
At me nunc quidem navibus admovete velocibus,
aut me ligatum, relinquite hic, rigido vinculo,
donec redieritis, et experti-fueritis de-me,
utrum ad veritatem dixerim apud vos, an etiam secus.

Digitized by Google

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
μὴ δή μοι φύξιν γε, Δόλων, ἐμβάλλεο θυμῷ,
ἐσθλά περ ἀγγείλας, ἐπεὶ ἵκεο χεῖρας ἐς ἁμάς.
Εἰ μὲν γάρ κέ σε νῦν ἀπολύσομεν ἠὲ μεθῶμεν,
ἦ τε καὶ ὕστερον εἶσθα θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
ἠὲ διοπτεύσων, ἢ ἐναντίβιον πολεμίξων·
εἰ δέ κ' ἐμῇς ὑπὸ χερσὶ δαμεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς,
οὐκέτ' ἔπειτα σὺ πῆμά ποτ' ἔσσεαι Ἀργείοισιν.
Ἦ, καὶ ὁ μέν μιν ἔμελλε γενείου χειρὶ παχείῃ
ἁψάμενος λίσσεσθαι· ὁ δ' αὐχένα μέσσον ἔλασσεν,
φασγάνῳ ἀΐξας, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε·
φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦγε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κτιδέην κυνέην κεφαλῆφιν ἕλοντο
καὶ λυκέην καὶ τόξα παλίντονα καὶ δόρυ μακρόν·
καὶ τάγ' Ἀθηναίῃ ληΐτιδι δῖος Ὀδυσσεὺς
ὑψόσ' ἀνέσχεθε χειρὶ καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Χαῖρε, θεά, τοῖσδεσσι· σὲ γὰρ πρώτην ἐν Ὀλύμπῳ
πάντων ἀθανάτων ἐπιδωσόμεθ'· ἀλλὰ καὶ αὖτις
πέμψον ἐπὶ Θρῃκῶν ἀνδρῶν ἵππους τε καὶ εὐνάς.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἕθεν ὑψόσ' ἀείρας
θῆκεν ἀνὰ μυρίκην· δέελον δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔθηκεν,
συμμάρψας δόνακας μυρίκης τ' ἐριθηλέας ὄζους·
μὴ λάθοι αὖτις ἰόντε θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν.
Τὼ δὲ βάτην προτέρω διά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα·
αἶψα δ' ἐπὶ Θρῃκῶν ἀνδρῶν τέλος ἷξον ἰόντες.
Οἱ δ' εὗδον καμάτῳ ἀδδηκότες, ἔντεα δέ σφιν
καλὰ παρ' αὐτοῖσι χθονὶ κέκλιτο, εὖ κατὰ κόσμον,
τριστοιχί· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι.
Ῥῆσος δ' ἐν μέσῳ εὗδε, παρ' αὐτῷ δ' ὠκέες ἵπποι
ἐξ ἐπιδιφριάδος πυμάτης ἱμᾶσι δέδεντο.
Τὸν δ' Ὀδυσεὺς προπάροιθεν ἰδὼν Διομήδεϊ δεῖξεν·
Οὗτός τοι, Διόμηδες, ἀνήρ, οὗτοι δέ τοι ἵπποι,
οὓς νῶϊν πίφαυσκε Δόλων, ὃν ἐπέφνομεν ἡμεῖς.
Ἀλλ' ἄγε δὴ πρόφερε κρατερὸν μένος· οὐδέ τί σε χρὴ
ἑστάμεναι μέλεον σὺν τεύχεσιν· ἀλλὰ λύ' ἵππους·
ἠὲ σύγ' ἄνδρας ἔναιρε, μελήσουσιν δ' ἐμοὶ ἵπποι.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἔμπνευσε μένος γλαυκῶπις Ἀθήνη.
κτεῖνε δ' ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς
ἄορι θεινομένων· ἐρυθαίνετο δ' αἵματι γαῖα.
Ὡς δὲ λέων μήλοισιν ἀσημάντοισιν ἐπελθὼν,
αἴγεσιν ἢ ὀΐεσσι, κακὰ φρονέων ἐνορούσῃ·
ὣς μὲν Θρήϊκας ἄνδρας ἐπῴχετο Τυδέος υἱὸς,
ὄφρα δυώδεκ' ἔπεφνεν· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
ὅντινα Τυδείδης ἄορι πλήξειε παραστὰς,
τὸν δ' Ὀδυσεὺς μετόπισθε λαβὼν ποδὸς ἐξερύσασκεν,
τὰ φρονέων κατὰ θυμὸν, ὅπως καλλίτριχες ἵπποι
ῥεῖα διέλθοιεν μηδὲ τρομεοίατο θυμῷ
νεκροῖς ἀμβαίνοντες· ἀήθεσσον γὰρ ἔτ' αὐτῶν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆα κιχήσατο Τυδέος υἱὸς,
τὸν τρισκαιδέκατον μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα,
ἀσθμαίνοντα· κακὸν γὰρ ὄναρ κεφαλῆφιν ἐπέστη.
[τὴν νύκτ', Οἰνείδαο πάϊς, διὰ μῆτιν Ἀθήνης.]
Τόφρα δ' ἄρ' ὁ τλήμων Ὀδυσεὺς λύε μώνυχας ἵππους,
σὺν δ' ἤειρεν ἱμᾶσι καὶ ἐξήλαυνεν ὁμίλου,

Illum autem torve intuens allocutus-est fortis Diomedes:
ne vero mihi effugium, Dolon, meditare animo,
bona quamquam nuntiasti, quum veneris manus in nostras.
Si enim te nunc pretio-liberarimus, aut dimiserimus,
certe et posthac venies celeres ad naves Achivorum,
aut speculaturus, aut aperte pugnaturus:
sin autem meis sub manibus domitus vitam amiseris,
non-amplius posthac tu nocumentum unquam eris Argivis.
Dixit, et ille quidem eum erat, mentum manu crassa
prehendens, supplex-oraturus: is autem cervicem mediam
percussit,] ense insurgens; et ambos incidit nervos,
loquentisque adeo illius caput pulveri mistum-est.
Ejus autem de-mustelæ-pelle galeam a-capite detraxerunt,
et pellem-lupi, et arcus resilientes, et hastam longam:
et hæc-quidem Minervæ prædatrici divinus Ulysses
in-altum sustulit manu, et precans verbum dixit:
Gaude, dea, hisce; te enim primam in Olympo
omnium immortalium invocabimus: sed et insuper
deduc *nos* ad Thracum virorum equosque et contubernia.
Sic igitur dixit, et *ista* a-se in-altum sublata
posuit super myricam; conspicuumque signum apposuit,
convellens arundines, myricæque late-frondentes ramos;
ne laterent *eos* redeuntes celerem per noctem nigram.
Ipsi autem ibant ulterius, perque arma et atrum cruorem;
statimque ad Thracum virorum cohortem pervenerunt euntes.] Illi autem dormiebant labore fatigati, armaque illis
pulcra juxta ipsos humi deposita-erant, scite, ut-decebat,
triplici-ordine: et juxta eos singulorum bijuges (*bini*) equi.
Rhesus autem in medio dormiebat; juxtaque ipsum veloces
equi] ex orbe-currus extremo loris ligati-erant.
Hunc autem Ulysses prior conspicatus Diomedi ostendit:
Is tibi, Diomedes, vir *est*, ii vero tibi equi,
quos nobis significavit Dolon, quem occidimus nos.
Verum age jam, exsere validum robur: neque te oportet
stare inanem cum armis; sed solve equos:
aut tu viros occide, eruntque-curæ mihi equi.
Sic dixit: illi autem inspiravit robur cæsiis-oculis Minerva:
interficiebatque circumquaque, horumque gemitus ortus-est
fœdus,] ense percussorum: rubescebatque sanguine terra.
Sicut autem leo pecudibus incustoditis superveniens,
capris, vel ovibus, mala machinans irruit:
sic quidem Thracas viros invadebat Tydei filius,
donec duodecim interfecisset: at ingeniosus Ulysses,
quemcunque Tydides ense percussisset astans,
hunc Ulysses pone prehensum pede extrahebat,
hæc cogitans in animo, ut pulcris-jubis equi
facile transirent, neu tremiscerent animo
super-cadavera gradientes; insueti-erant enim adhuc eorum.
Sed quum jam regem assequutus-esset Tydei filius,
hunc decimum-tertium dulci anima privavit,
suspirantem: malum enim somnium capiti institit.
[illa nocte, Œnidae filius, per consilium Minervæ.]
Interea vero audax Ulysses solvebat solidis-ungulis equos
colligavitque loris, et eduxit e-turba,

Digitized by Google

τόξῳ ἐπιπλήσσων, ἐπεὶ οὐ μάστιγα φαεινὴν
ποικίλου ἐκ δίφροιο νοήσατο χερσὶν ἑλέσθαι·
ῥοίζησεν δ' ἄρα πιφαύσκων Διομήδεϊ δίῳ.
Αὐτὰρ ὁ μερμήριζε μένων ὅ τι κύντατον ἔρδοι·
ἢ ὅγε δίφρον ἑλών, ὅθι ποικίλα τεύχε' ἔκειτο,
ῥυμοῦ ἐξερύοι, ἢ ἐκφέροι ὑψόσ' ἀείρας·
ἢ ἔτι τῶν πλεόνων Θρῃκῶν ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Εἷος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα, τόφρα δ' Ἀθήνη
ἐγγύθεν ἱσταμένη προσέφη Διομήδεα δῖον·
Νόστου δὴ μνῆσαι, μεγαθύμου Τυδέος υἱέ,
νῆας ἔπι γλαφυράς· μὴ καὶ πεφοβημένος ἔλθῃς·
μή πού τις καὶ Τρῶας ἐγείρῃσιν θεὸς ἄλλος.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
καρπαλίμως δ' ἵππων ἐπεβήσετο· κόπτε δ' Ὀδυσσεὺς
τόξῳ· τοὶ δ' ἐπέτοντο θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οὐδ' ἀλαοσκοπίην εἶχ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
ὡς ἴδ' Ἀθηναίην μετὰ Τυδέος υἱὸν ἕπουσαν·
τῇ κοτέων, Τρώων κατεδύσατο πουλὺν ὅμιλον,
ὦρσεν δὲ Θρῃκῶν βουληφόρον Ἱπποκόωντα,
Ῥήσου ἀνεψιὸν ἐσθλόν. Ὁ δ' ἐξ ὕπνου ἀνορούσας,
ὡς ἴδε χῶρον ἐρῆμον, ὅθ' ἔστασαν ὠκέες ἵπποι,
ἄνδρας τ' ἀσπαίροντας ἐν ἀργαλέῃσι φονῇσιν,
ᾤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα φίλον τ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον.
Τρώων δὲ κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ὦρτο κυδοιμὸς
θυνόντων ἄμυδις· θηεῦντο δὲ μέρμερα ἔργα,
ὅσσ' ἄνδρες ῥέξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι σκοπὸν Ἕκτορος ἔκταν,
ἔνθ' Ὀδυσεὺς μὲν ἔρυξε, Διὶ φίλος, ὠκέας ἵππους·
Τυδεΐδης δὲ χαμᾶζε θορὼν ἔναρα βροτόεντα
ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ τίθει· ἐπεβήσατο δ' ἵππων.
Μάστιξεν δ' ἵππους, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
[νῆας ἔπι γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.]
Νέστωρ δὲ πρῶτος κτύπον ἄϊε φώνησέν τε·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός.
Ἵππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει.
Αἲ γὰρ δὴ Ὀδυσεύς τε καὶ ὁ κρατερὸς Διομήδης
ὧδ' ἄφαρ ἐκ Τρώων ἐλασαίατο μώνυχας ἵππους·
ἀλλ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μήτι πάθωσιν
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτ' ἄρ' ἤλυθον αὐτοί.
Καί ῥ' οἱ μὲν κατέβησαν ἐπὶ χθόνα· τοὶ δὲ χαρέντες
δεξιῇ ἠσπάζοντο ἔπεσσί τε μειλιχίοισιν.
Πρῶτος δ' ἐξερέεινε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·[χαιῶν,
Εἴπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀ-
ὅππως τούσδ' ἵππους λάβετον· καταδύντες ὅμιλον
Τρώων; ἤ τίς σφωε πόρεν θεὸς ἀντιβολήσας;
αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ἐοικότες ἠελίοιο.
Αἰεὶ μὲν Τρώεσσ' ἐπιμίσγομαι, οὐδέ τί φημι
μιμνάζειν παρὰ νηυσί, γέρων περ ἐὼν πολεμιστής·
ἀλλ' οὔπω τοίους ἵππους ἴδον οὐδ' ἐνόησα.
Ἀλλά τιν' ὔμμ' ὀΐω δόμεναι θεὸν ἀντιάσαντα·
ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεύς,
κούρη τ' αἰγιόχοιο Διός, γλαυκῶπις Ἀθήνη.

arcu percutiens, quia non scuticam splendidam
varia ex sella *currus* cogitarat manibus sumere:
sibilavit autem deinde, significans Diomedi divino.
At is meditabatur manens, quid audacius patraret;
an ipse currum prehensum, ubi varia arma jacebant,
temone extraheret, exportaretve in-altum sublatum;
an-potius adhuc pluribus Thracibus animam eriperet.
Dum ille hæc volvebat in mente, interim Minerva
prope astans allocutus-est Diomedem divinum:
Reditus jam memento, magnanimi Tydei fili,
naves ad cavas: ne et fugatus *eo* venias;
ne forte quis etiam Trojanos excitet deus alius.
Sic dixit: ille vero sensit deæ vocem locutæ;
confestimque equos conscendit: verberabat autem Ulysses
arcu; hique volabant celeres ad naves Achivorum.
Nec-vero irritam-speculationem egerat argenteo-arcu Apol-
lo,] ut vidit Minervam Tydei filium comitantem:
ei irascens, Trojanorum ingressus-est magnum exercitum;
excitavitque Thracum consiliarium Hippocoontem,
Rhesi consobrinum fortem. Hic vero e somno exsiliens,
ut vidit locum vacuum, ubi steterant veloces equi,
virosque palpitantes inter fœdas strages,
ejulavitque ilico, carumque voce-ciebat sodalem.
Troum autem clangorque et immensus ortus-est tumultus
irruentium simul; spectabantque-admirabundi ardua facino-
ra,] quæ viri quum-patrassent, abierant cavas ad-naves.
Illi vero quum jam *eo* pervenissent, ubi speculatorem He-
ctoris occiderant,] ibi Ulysses quidem cohibuit, Jovi carus,
veloces equos;] Tydides vero in-terram desiliens, spolia cruen-
ta] in manibus Ulyssi posuit: conscenditque equos.
Percussit autem equos, ii vero non inviti volabant.
[naves ad cavas: illuc enim *ire* gratum erat animo.]
Nestor autem primus sonitum audivit, dixitque:
O amici, Argivorum ductores et principes,
mentiar, an verum dicam? jubet autem me *dicere* animus.
Equorum mihi pedibus-velocium sonitus aures circumferit.
Utinam vero Ulyssesque et fortis Diomedes
huc protinus e Trojanis agant solidis-ungulis equos:
sed graviter timeo in mente, ne-quid passi-sint
Argivorum illi fortissimi a Trojanorum turba.
Nondum totus dictus-erat sermo, quum advenerunt ipsi.
Et illi quidem descenderunt in terram: hi vero gavisi
dextris salutabant, verbisque blandis.
Primus autem interrogabat Gerenius eques Nestor:
Dic age mihi, o laudatissime Ulysse, ingens gloria Achivo-
rum,] quomodo hosce equos ceperitis: penetrantes in-turbam
Trojanorum? an aliquis illos præbuit deus obviam-veniens?
profecto vehementer radiis similes solis!
Semper quidem Trojanis immisceor, neque certe aio
manere-me apud naves, senex licet sim bellator:
attamen nondum tales equos vidi, neque animadverti.
Sed aliquem vobis puto dedisse deum obvium-factum:
ambos enim vos diligit nubes-cogens Jupiter,
filiaque ægidem-tenentis Jovis, cæsiis-oculis Minerva.

Digitized by Google

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ ἀμείνονας ἠέπερ οἵδε
ἵππους δωρήσαιτ', ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Ἵπποι δ' οἵδε, γεραιὲ, νεήλυδες, οὓς ἐρεείνεις,
Θρηΐκιοι· τὸν δέ σφιν ἄνακτ' ἀγαθὸς Διομήδης
ἔκτανε, πὰρ δ' ἑτάρους δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους.
Τὸν τρισκαιδέκατον σκοπὸν εἵλομεν ἐγγύθι νηῶν·
τόν ῥα διοπτῆρα στρατοῦ ἔμμεναι ἡμετέροιο
Ἕκτωρ τε προέηκε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί.
Ὣς εἰπὼν, τάφροιο διήλασε μώνυχας ἵππους
καγχαλόων· ἅμα δ' ἄλλοι ἴσαν χαίροντες Ἀχαιοί.
Οἱ δ' ὅτε Τυδείδεω κλισίην εὔτυκτον ἵκοντο,
ἵππους μὲν κατέδησαν ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσιν
φάτνῃ ἐφ' ἱππείῃ, ὅθι περ Διομήδεος ἵπποι
ἕστασαν ὠκύποδες, μελιηδέα πυρὸν ἔδοντες.
Νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἔναρα βροτόεντα Δόλωνος
θῆκ' Ὀδυσεὺς, ὄφρ' ἱρὸν ἑτοιμασσαίατ' Ἀθήνῃ.
Αὐτοὶ δ' ἱδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσσῃ,
ἐσβάντες, κνήμας τε ἰδὲ λόφον ἀμφί τε μηρούς.
Αὐτὰρ ἐπεί σφιν κῦμα θαλάσσης ἱδρῶ πολλὸν
νίψεν ἀπὸ χρωτὸς, καὶ ἀνέψυχθεν φίλον ἦτορ,
ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τὼ δὲ λοεσσαμένω καὶ ἀλειψαμένω λίπ' ἐλαίῳ
δείπνῳ ἐφιζανέτην· ἀπὸ δὲ κρητῆρος Ἀθήνῃ
πλείου ἀφυσσάμενοι λεῖβον μελιηδέα οἶνον.

Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
o Nestor Neleide, ingens gloria Achivorum;
facile deus quidem volens etiam meliores, quam hi *sunt*,
equos donaverit, quoniam multo potentiores sunt *dii*.
Equi autem hi, senex, novi-advenæ, de-quibus quæris,
Thracii *sunt :* qui autem ipsos regebat *eum* strenuus Diomedes occidit, juxtaque socios duodecim omnes principes.
Decimum-tertium autem speculatorem interfecimus prope naves, quem quidem, explorator exercitus ut-esset nostri,
Hectorque miserat et alii Trojani illustres.
Sic fatus, fossam transcendere-fecit solidis-ungulis equos,
gaudio-exsultans; unaque ceteri ibant gaudentes Achivi.
Hi autem quum ad Tydidæ tentorium bene-structum pervenissent, equos quidem alligarunt scite-sectis loris
præsepe ad equinum, ubi quidem Diomedis equi
stabant veloces-pedibus, dulce triticum edentes.
Navis autem in puppi spolia cruenta Dolonis
posuit Ulysses, donec sacrum pararent Minervæ.
Ipsi vero sudorem multum abluebant mari,
ingressi, cruraque, et cervicem, circa et femora.
Ac postquam ipsis unda maris sudorem multum
abluerat a corpore, et recreati-erant suo corde,
in solia-balneatoria ingressi bene-polita, lavabant.
Inde lauti et uncti pingui oleo,
epulis assidebant; e cratere autem Minervæ
pleno haustum libabant dulce vinum.

ΙΛΙΑΔΟΣ Λ.

Ἀγαμέμνονος ἀριστεία.

Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
Ζεὺς δ' Ἔριδα προΐαλλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
ἀργαλέην, πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν ἔχουσαν.
Στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ,
ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε, γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε,
ἠμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδαο,
ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος· τοί ῥ' ἔσχατα νῆας ἐΐσας
εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν.
Ἔνθα στᾶσ' ἤϋσε θεὰ μέγα τε δεινόν τε
ὄρθι', Ἀχαιοῖσιν δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ
καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
[Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ' ἠὲ νέεσθαι
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.]
Ἀτρείδης δ' ἐβόησεν ἰδὲ ζώννυσθαι ἄνωγεν
Ἀργείους· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκόν.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκεν
καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν,
τόν ποτέ οἱ Κινύρης δῶκε ξεινήϊον εἶναι.
Πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, οὕνεκ' Ἀχαιοὶ

ILIADIS XI.

Agamemnonis principatus.

Aurora autem e lectis a pulcro Tithono
surgebat, ut immortalibus lucem ferret ac mortalibus :
Jupiter vero Discordiam misit celeres ad naves Achivorum
luctuosam, belli signum in manibus habentem.
Stetit autem *ea* in Ulyssis ingenti navi nigra,
quæ in medio erat, ut exaudiatur-clamans in-utramque-partem, et ad Ajacis tentoria Telamonii,
et ad Achillis : qui ad-extrema-latera naves æquales
subduxerant, virtute freti et robore manuum.
Illic stans clamavit dea altumque horrendumque,
intentissima-voce, Achivisque magnum robur injecit cuique
in-cor, indesinenter ut-bellarent et pugnarent.
[His autem statim bellum dulcius factum est, quam redire
in navibus cavis dilectam in patriam terram.]
Atrides vero clamavit et accingi jussit
Argivos; atque ipse induit splendidum æs.
Ocreas quidem primum circa tibias posuit
pulcras, argenteis fibulis apte-junctas :
deinde autem loricam circa pectora induebat,
quem olim ei Cinyras dedit, hospitale-munus ut-esset,
Audiebatur enim ad Cyprum *usque* magna fama, quod Achivi

Digitized by Google

ἐς Τροίην νήεσσιν ἀναπλεύσεσθαι ἔμελλον·
τοὔνεκά οἱ τὸν δῶκε, χαριζόμενος βασιλῆϊ.
Τοῦ δ' ἤτοι δέκα οἶμοι ἔσαν μέλανος κυάνοιο,
δώδεκα δὲ χρυσοῖο καὶ εἴκοσι κασσιτέροιο·
κυάνεοι δὲ δράκοντες ὀρωρέχατο προτὶ δειρὴν
τρεῖς ἑκάτερθ', ἴρισσιν ἐοικότες, ἅςτε Κρονίων,
ἐν νέφεϊ στήριξε, τέρας μερόπων ἀνθρώπων.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος· ἐν δέ οἱ ἧλοι
χρύσειοι πάμφαινον· ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν
ἀργύρεον, χρυσέοισιν ἀορτήρεσσιν ἀρηρός.
Ἂν δ' ἕλετ' ἀμφιβρότην, πολυδαίδαλον ἀσπίδα θοῦριν,
καλὴν, ἣν πέρι μὲν κύκλοι δέκα χάλκεοι ἦσαν·
ἐν δέ οἱ ὀμφαλοὶ ἦσαν ἐείκοσι κασσιτέροιο
λευκοὶ, ἐν δὲ μέσοισιν ἔην μέλανος κυάνοιο.
Τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐστεφάνωτο,
δεινὸν δερκομένη· περὶ δὲ Δεῖμός τε Φόβος τε.
Τῆς δ' ἐξ ἀργύρεος τελαμὼν ἦν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
κυάνεος ἐλέλικτο δράκων, κεφαλαὶ δέ οἱ ἦσαν
τρεῖς ἀμφιστρεφέες, ἑνὸς αὐχένος ἐκπεφυυῖαι.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο, τετραφάληρον,
ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω, κεκορυθμένα χαλκῷ,
ὀξέα· τῆλε δὲ χαλκὸς ἀπ' αὐτόφιν οὐρανὸν εἴσω
λάμπ'· ἐπὶ δ' ἐγδούπησαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
τιμῶσαι βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης.
Ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῷ ἐπέτελλεν ἕκαστος
ἵππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ' ἐπὶ τάφρῳ·
αὐτοὶ δὲ πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
ῥώοντ'· ἄσβεστος δὲ βοὴ γένετ' ἠῶθι πρό.
Φθὰν δὲ μέγ' ἱππήων ἐπὶ τάφρῳ κοσμηθέντες·
ἱππῆες δ' ὀλίγον μετεκίαθον· ἐν δὲ κυδοιμὸν
ὦρσε κακὸν Κρονίδης, κατὰ δ' ὑψόθεν ἧκεν ἐέρσας
αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος, οὕνεκ' ἔμελλεν
πολλὰς ἰφθίμους κεφαλὰς Ἄϊδι προϊάψειν.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο,
Ἕκτορά τ' ἀμφὶ μέγαν καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα,
Αἰνείαν θ', ὃς Τρωσὶ θεὸς ὣς τίετο δήμῳ,
τρεῖς τ' Ἀντηνορίδας, Πόλυβον καὶ Ἀγήνορα δῖον,
ἠΐθεόν τ' Ἀκάμαντ', ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν.
Ἕκτωρ δ' ἐν πρώτοισι φέρ' ἀσπίδα πάντος' ἐΐσην.
Οἷος δ' ἐκ νεφέων ἀναφαίνεται οὔλιος ἀστὴρ
παμφαίνων, τότε δ' αὖτις ἔδυ νέφεα σκιόεντα·
ὣς Ἕκτωρ ὁτὲ μέν τε μετὰ πρώτοισι φάνεσκεν,
ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοισι, κελεύων· πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ
λάμφ' ὥςτε στεροπὴ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
Οἱ δ', ὥςτ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
ὄγμον ἐλαύνωσιν, ἀνδρὸς μάκαρος κατ' ἄρουραν,
πυρῶν ἢ κριθῶν· τὰ δὲ δράγματα ταρφέα πίπτει·
ὣς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες
δῄουν, οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὀλοοῖο φόβοιο·
ἴσας δ' ὑσμίνη κεφαλὰς ἔχον· οἱ δὲ λύκοι ὣς
θῦνον. Ἔρις δ' ἄρ' ἔχαιρε πολύστονος εἰςορόωσα·
οἴη γάρ ῥα θεῶν παρετύγχανε μαρναμένοισιν·
οἱ δ' ἄλλοι οὔ σφιν πάρεσαν θεοὶ, ἀλλὰ ἕκηλοι

ad Trojam navibus navigaturi essent:
quamobrem ei hunc dedit, gratificans regi.
Atque hujus decem quidem virgæ erant nigri cyani,
duodecim autem auri, et viginti stanni:
cærulei vero dracones erecti-erant ad collum,
tres ab-utraque-parte, arcubus similes, quos Saturnius
in nube fixit, ostentum articulate-loquentibus hominibus.
Circa humeros autem sibi-jecit ensem: in eo vero clavi
aurei collucebant; at circùm vagina erat
argentea, aureis loris apta.
Sustulit autem totum-hominem-operiens, pervarium scutum
validum,] pulcrum, circum quod orbes decem ærei erant:
inque eo umbones erant viginti, ex-stanno
candidi, et in mediis erat *unus* ex-nigro cyano.
Super eo autem Gorgo trux-oculis in-margine-facta-erat,
horrendum spectans; et circum, Terrorque et Fuga.
Ex eo argento-inductum lorum erat (*exibat*); ac supra istud
cæruleus sinuabatur draco, capitaque ei erant
tria *collis* in-orbem-curvatis, una cervice enata.
Capiti vero conis-circumdatam galeam imposuit, quatuor-co-
nis-,] setis-equinis-instructam: horrendum autem crista de-
super nutabat.]Sumsit inde validas hastas duas, munitas ære,
acutas: longe autem æs ab ipsis ad-cœlum usque
splendebat; insuperque sonitum-edidere(*tonarunt*) Minerva-
que et Juno,] honorantes regem divitis-auro Mycenes.
Aurigæ deinde suo præcipiebat unusquisque,
equos bene ex ordine ut-teneret illic ad fossam:
ipsi vero pedibus, cum armis, loricati
alacres-ruebant: immensus vero clamor ortus-est ante auro-
ram.]Et anteverterunt multum equites(*currus*), ad fossam in-
structi;] equites vero paullo post-sequebantur; in *iis* autem tu-
multum]concitavit malum Saturnius,ex-altoque demisit rores
sanguine madidos ex æthere, quod esset
multa fortia capita Orco demissurus.
Troes vero rursus ex-altera-parte *erupere* super tumulo
campi,]Hectoremque circa magnum, et eximium Polydaman-
tem,] Æneamque, qui in-Trojanis ut deus honorabatur a po-
pulo,] tresque Antenoridas, Polybum et Agenorem divinum,
juvenemque Acamantem, similem immortalibus.
Hector vero inter primos ferebat clypeum undique æqualem.
Qualis autem e nubibus apparet exitialis stella,
aliquando collucens, interdum vero rursus subit nubes opa-
cas:] sic Hector modo quidem inter primos apparebat,
modo autem inter extremos, imperans; totus vero ære
splendebat, veluti fulgur patris Jovis ægidem-tenentis.
Illi autem, velut messores oppositi invicem
sulcum *metendo* ducunt, viri locupletis per agrum,
tritici, vel hordei; ac manipuli crebri cadunt;
sic Trojani et Achivi in se-invicem insilientes
cædebant; neutrique recordabantur perniciosæ fugæ:
paria autem in-pugna capita ferebant: ipsi vero, luporum in-
star,] ruebant. Discordia utique gaudebat luctuosa aspiciens;
sola enim deorum aderat pugnantibus:
at ceteri non illis aderant dii, sed quieti

σφοῖσιν ἐνὶ μεγάροισι καθείατο, ἧχι ἑκάστῳ
δώματα καλὰ τέτυκτο κατὰ πτύχας Οὐλύμποιο.
Πάντες δ' ᾐτιόωντο κελαινεφέα Κρονίωνα,
οὕνεκ' ἄρα Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.
Τῶν μὲν ἄρ' οὐκ ἀλέγιζε πατήρ· ὁ δὲ νόσφι λιασθεὶς
τῶν ἄλλων ἀπάνευθε καθέζετο, κύδεϊ γαίων,
εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
χαλκοῦ τε στεροπὴν, ὀλλύντας τ' ὀλλυμένους τε.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός·
ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὡπλίσσατο δεῖπνον
οὔρεος ἐν βήσσῃσιν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο χεῖρας
τάμνων δένδρεα μακρὰ, ἅδος τέ μιν ἵκετο θυμὸν,
σίτου τε γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἱρεῖ·
τῆμος σφῇ ἀρετῇ Δαναοὶ ῥήξαντο φάλαγγας,
κεκλόμενοι ἑτάροισι κατὰ στίχας. Ἐν δ' Ἀγαμέμνων
πρῶτος ὄρουσ'· ἕλε δ' ἄνδρα Βιήνορα, ποιμένα λαῶν,
αὐτὸν, ἔπειτα δ' ἑταῖρον, Ὀϊλῆα πλήξιππον.
Ἤτοι ὅγ' ἐξ ἵππων κατεπάλμενος ἀντίος ἔστη·
τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα μετώπιον ὀξέϊ δουρὶ
νύξ', οὐδὲ στεφάνη δόρυ οἱ σχέθε χαλκοβάρεια,
ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἦλθε καὶ ὀστέου, ἐγκέφαλος δὲ
ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
Καὶ τοὺς μὲν λίπεν αὖθι ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
στήθεσι παμφαίνοντας, ἐπεὶ περίδυσε χιτῶνας·
αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' Ἶσόν τε καὶ Ἄντιφον ἐξεναρίξων,
υἷε δύω Πριάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον, ἄμφω
εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας· ὁ μὲν νόθος ἡνιόχευεν,
Ἄντιφος αὖ παρέβασκε περικλυτός· ὥ ποτ' Ἀχιλλεὺς
Ἴδης ἐν κνημοῖσι δίδη μόσχοισι λύγοισιν,
ποιμαίνοντ' ἐπ' ὄεσσι λαβὼν, καὶ ἔλυσεν ἀποίνων.
Δὴ τότε γ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο κατὰ στῆθος βάλε δουρί·
Ἄντιφον αὖ παρὰ οὖς ἔλασε ξίφει, ἐκ δ' ἔβαλ' ἵππων.
Σπερχόμενος δ' ἀπὸ τοῖϊν ἐσύλα τεύχεα καλὰ,
γιγνώσκων· καὶ γάρ σφε πάρος παρὰ νηυσὶ θοῇσιν
εἶδεν, ὅτ' ἐξ Ἴδης ἄγαγεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ὡς δὲ λέων ἐλάφοιο ταχείης νήπια τέκνα
ῥηϊδίως συνέαξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσιν,
ἐλθὼν εἰς εὐνὴν, ἁπαλόν τέ σφ' ἦτορ ἀπηύρα·
ἡ δ' εἴπερ τε τύχῃσι μάλα σχεδὸν, οὐ δύναταί σφιν
χραισμεῖν· αὐτὴν γάρ μιν ὑπὸ τρόμος αἰνὸς ἱκάνει·
καρπαλίμως δ' ἤϊξε διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην,
σπεύδουσ', ἱδρώουσα, κραταιοῦ θηρὸς ὑφ' ὁρμῆς·
ὣς ἄρα τοῖς οὔτις δύνατο χραισμῆσαι ὄλεθρον
Τρώων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπ' Ἀργείοισι φέβοντο.
Αὐτὰρ ὁ Πείσανδρόν τε καὶ Ἱππόλοχον μενεχάρμην,
υἱέας Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος, ὅς ῥα μάλιστα,
χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος, ἀγλαὰ δῶρα,
οὐκ εἴασχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάῳ·
τοῦπερ δὴ δύο παῖδε λάβε κρείων Ἀγαμέμνων,
εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, ὁμοῦ δ' ἔχον ὠκέας ἵππους·
ἐκ γάρ σφεας χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλόεντα,
τὼ δὲ κυκηθήτην· ὁ δ' ἐναντίον ὦρτο λέων ὣς

suis in ædibus sedebant, ubi singulis
domus pulcræ ædificatæ-erant per valles Olympi.
Omnes autem accusabant atras-nubes-cogentem Saturnium,
eo-quod Trojanis volebat gloriam præbere.
Horum quidem nullam rationem-habebat pater: sed seorsum
abscedens] a-ceteris procul sedebat, gloria exsultans,
inspiciens Trojanorumque urbem et naves Achivorum,
ærisque fulgorem, interimentesque, intereuntesque.
Quamdiu quidem mane erat et crescebat sacer dies,
tamdiu valde utrosque tela attingebant, cadebatque populus:
quo-tempore vero lignator vir apparavit prandium
montis in saltibus, postquam satiaverat manus
cædendo arbores altas, satietasque eum cepit animo,
cibique dulcis circum præcordia desiderium occupat:
tunc sua virtute Danai perfregerunt phalanges,
adhortantes socios per ordines. In *iis* autem Agamemno
primus insiliit; interfecitque virum Bianorem, pastorem hominum,] ipsum, dein vero socium, Oileum agitatorem-equorum.
Nempe hic ab equis desiliens, *ipsi* adversus stetit;
hunc autem recta irruentem in-fronte acuta hasta
percussit, nec galea hastam ei cohibuit ære-gravis,
sed per ipsam penetravit et os, cerebrumque
intus totum concussum-est: domuit vero ipsum irruentem.
Et hos quidem reliquit illic rex virorum Agamemno,
pectoribus totis-apparentes, quum exuerit *ipsis* tunicas:
atque ipse ivit Isumque et Antiphum interfecturus,
filios duos Priami, nothum et legitimum, ambos
in uno curru stantes: nothus quidem aurigabatur,
Antiphus autem pugnabat inclytus: quos olim Achilles
Idæ in jugis ligaverat frondibus-teneris, viminibus,
pascentes apud oves nactus; et liberavit pretio.
Jam vero Atrides late-imperans Agamemno
horum alterum supra mammam ad pectus feriit hasta:
Antiphum autem ad aurem percussit ense, dejecitque curru.
Festinans vero ab iis detrahebat arma pulcra,
eos agnoscens: etenim ipsos antea apud naves celeres
viderat, quando *eos* ex Ida duxerat pedibus velox Achilles.
Sicut autem leo cervæ velocis parvulos hinnulos
facile confringit, correptos validis dentibus,
veniens ad lustrum, teneramque ipsis animam aufert;
illa vero, quamvis sit valde prope, non potest ipsis
opitulari; ipsam enim eam tremor vehemens subit;
confestimque fugit per querceta densa et silvam,
festinans, sudans, violentæ feræ ab impetu:
sic igitur illis nemo potuit arcere perniciem
Trojanorum, sed et ipsi sub Argivis percellebantur.
Porro ille Pisandrumque et Hippolochum fortem,
filios Antimachi bellicosi, qui potissimum,
auro ab-Alexandro accepto, splendidis donis,
non sinebat *Trojanos* Helenam reddere flavo Menelao:
hujus jam duos filios cepit rex Agamemno,
in uno curru stantes, simulque agebant veloces equos:
nam iis e manibus fugerant habenæ splendidæ,
ipsique turbati sunt: ille vero contra ruit, ceu leo,

Digitized by Google

Ἀτρείδης· τὼ δ' αὖτ' ἐκ δίφρου γουναζέσθην·
Ζώγρει, Ἀτρέος υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις κειμήλια κεῖται,
χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος·
τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
εἰ νῶϊ ζωοὺς πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς τώγε κλαίοντε προςαυδήτην βασιλῆα
μειλιχίοις ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσαν·
Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος υἱέες ἐστὸν,
ὅς ποτ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ Μενέλαον ἄνωγεν,
ἀγγελίην ἐλθόντα σὺν ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ,
αὖθι κατακτεῖναι, μηδ' ἐξέμεν ἂψ ἐς Ἀχαιούς·
νῦν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην.
Ἦ, καὶ Πείσανδρον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
δουρὶ βαλὼν πρὸς στῆθος· ὁ δ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη.
Ἱππόλοχος δ' ἀπόρουσε, τὸν αὖ χαμαὶ ἐξενάριξεν,
χεῖρας ἀπὸ ξίφεϊ τμήξας ἀπό τ' αὐχένα κόψας·
ὅλμον δ' ὣς ἔσσευε κυλίνδεσθαι δι' ὁμίλου.
Τοὺς μὲν ἔασ'· ὁ δ' ὅθι πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,
τῇ ῥ' ἐνόρουσ', ἅμα δ' ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.
Πεζοὶ μὲν πεζοὺς ὄλεκον φεύγοντας ἀνάγκῃ,
ἱππεῖς δ' ἱππῆας — ὑπὸ δέ σφισιν ὦρτο κονίη
ἐκ πεδίου, τὴν ὦρσαν ἐρίγδουποι πόδες ἵππων —
χαλκῷ δηϊόωντες. Ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
αἰὲν ἀποκτείνων ἕπετ', Ἀργείοισι κελεύων.
Ὡς δ' ὅτε πῦρ ἀΐδηλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ·
πάντῃ τ' εἰλυφόων ἄνεμος φέρει, οἱ δέ τε θάμνοι
πρόῤῥιζοι πίπτουσιν, ἐπειγόμενοι πυρὸς ὁρμῇ·
ὣς ἄρ' ὑπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι πῖπτε κάρηνα
Τρώων φευγόντων, πολλοὶ δ' ἐριαύχενες ἵπποι
κείν' ὄχεα κροτάλιζον ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας,
ἡνιόχους ποθέοντες ἀμύμονας· οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ
κείατο, γύπεσσιν πολὺ φίλτεροι ἢ ἀλόχοισιν.
Ἕκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς, ἔκ τε κονίης,
ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ θ' αἵματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ·
Ἀτρείδης δ' ἕπετο, σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων.
Οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδαο,
μέσσον κὰπ πεδίον, παρ' ἐρινεὸν ἐσσεύοντο,
ἱέμενοι πόλιος· ὁ δὲ κεκληγὼς ἕπετ' αἰεὶ
Ἀτρείδης, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκοντο,
ἔνθ' ἄρα δὴ ἵσταντο, καὶ ἀλλήλους ἀνέμιμνον.
Οἱ δ' ἔτι κὰμ μέσσον πεδίον φοβέοντο βόες ὣς,
ἅςτε λέων ἐφόβησε μολὼν ἐν νυκτὸς ἀμολγῷ,
πάσας· τῇ δέ τ' ἰῇ ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος·
τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσιν,
πρῶτον, ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει·
ὣς τοὺς Ἀτρείδης ἔφεπε κρείων Ἀγαμέμνων,
αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δ' ἐφέβοντο,
πολλοὶ δὲ πρηνεῖς τε καὶ ὕπτιοι ἔκπεσον ἵππων
Ἀτρείδεω ὑπὸ χερσί· περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλεν ὑπὸ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος
ἵξεσθαι, τότε δή ῥα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἴδης ἐν κορυφῇσι καθέζετο πιδηέσσης,

Atrides : hi autem de curru supplices-orabant :
Vivos-cape, Atrei fili, tu vero digna accipe pretia-liberationis :] multæ autem in Antimachi ædibus opes jacent,
æsque, aurumque, varieque-elaboratum ferrum :
ex-his tibi donaverit pater infinitum liberationis-pretium,
si nos vivos audierit *esse* apud naves Achivorum.
Sic hi flentes allocuti-sunt regem
blandis verbis : non-blandam vero vocem audiverunt :
Si igitur Antimachi bellicosi filii estis,
qui quondam in Trojanorum concione Menelaum jubebat,
legatum profectum cum pari-deo Ulysse,
illic interfici, nec dimitti rursum ad Achivos :
nunc profecto *vestri* patris indignam luetis injuriam.
Dixit, et Pisandrum quidem ab equis dejecit humi,
hasta percussum ad pectus; ille autem supinus solo allisus-est.] Hippolochus vero desiliit, quem porro humi interfecit,
manibus gladio abscissis, et cervice amputata :
mortariique instar proturbavit volvendum per turbam.
Hos quidem reliquit: ipse vero, ubi plurimæ turbabantur phalanges,] illuc irruebat, simulque alii bene-ocreati Achivi.
Pedites quidem pedites interficiebant, fugientes necessitate,
equites vero equites (sub ipsis autem excitatus-est pulvis
e campo, quem excitabant grave-strepentes pedes equorum),
ære invadentes. At rex Agamemno
semper cædens insequebatur, Argivos adhortans.
Ut vero quum ignis edax in incæduam inciderit silvam,
et quoquoversus contorquens ventus *eum* differt, ac rami
cum stirpibus cadunt, impulsi ignis impetu :
sic sub Atrida Agamemnone cadebant capita
Trojanorum fugientium, multique arduis-cervicibus equi
vacuos currus cum-strepitu-rapiebant per pugnæ semitas,
aurigas desiderantes eximios : illi vero in terra
jacebant, vulturibus longe gratiores, quam uxoribus.
Hectorem vero extra tela subduxit Jupiter extraque pulverem,] extraque virûm cædem, extraque sanguinem, extraque tumultum;] Atrides autem insequebatur, vehementer Danaos adhortans.] Isti autem ad Ili sepulcrum veteris Dardanidæ,
medium per campum, juxta caprificum ruebant,
cupidi urbis; hic vero clamans sequebatur usque,
Atrides, cruoreque-pulveri-mixto fœdabatur manibus invictis.
Sed quum jam ad-Scæasque portas et fagum venissent,
ibi tandem constiterunt et alii-alios exspectabant.
Alii vero adhuc per medium campum fugabantur, boum instar
quas leo territas-fugavit, invadens nocte intempesta,
omnes; sed uni apparet certum exitium :
hujus cervicem fregit, correptæ validis dentibus,
primum; deinde etiam et sanguinem et viscera omnia haurit;
sic hos Atrides insequebatur rex Agamemno,
semper occidens postremum : illi autem fugiebant,
multique et (*vel*) proni et (*vel*) supini excidebant curribus,
Atridæ sub manibus; supra-modum enim proruebat hasta.
At quum jam forte esset ad urbem altumque murum
perventurus, tum vero pater hominumque deorumque
Idæ in cacuminibus resedit scaturientis,

Digitized by Google

οὐρανόθεν καταβάς· ἔχε δὲ στεροπὴν μετὰ χερσίν.
Ἶριν δ' ὤτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, τὸν Ἕκτορι μῦθον ἔνισπε.
Ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷ Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
θύνοντ' ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
τόφρ' ἀναχωρείτω, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἀνώχθω
μάρνασθαι δηΐοισι κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἢ δουρὶ τυπεὶς ἢ βλήμενος ἰῷ,
εἰς ἵππους ἅλεται, τότε οἱ κράτος ἐγγυαλίξω,
κτείνειν εἰςόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκηται,
δύῃ τ' ἠέλιος καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν·
εὗρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἕκτορα δῖον,
ἑσταότ' ἔν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προςέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Ἕκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε,
Ζεύς με πατὴρ προέηκε, τεῒν τάδε μυθήσασθαι.
Ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷς Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
θύνοντ' ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
τόφρ' ὑπόεικε μάχης, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἄνωχθι
μάρνασθαι δηΐοισι κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἢ δουρὶ τυπεὶς ἢ βλήμενος ἰῷ
εἰς ἵππους ἅλεται, τότε τοι κράτος ἐγγυαλίξει,
κτείνειν, εἰςόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκηαι,
δύῃ τ' ἠέλιος καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις.
Ἕκτωρ δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε,
πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντη,
ὀτρύνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας·
ἀρτύνθη δὲ μάχη, στὰν δ' ἀντίοι· ἐν δ' Ἀγαμέμνων
πρῶτος ὄρουσ'· ἔθελεν δὲ πολὺ προμάχεσθαι ἁπάντων.
Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ὅςτις δὴ πρῶτος Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἦλθεν,
ἢ αὐτῶν Τρώων, ἠὲ κλειτῶν ἐπικούρων.
Ἰφιδάμας Ἀντηνορίδης, ἠΰς τε μέγας τε,
ὃς τράφη ἐν Θρῄκῃ ἐριβώλακι, μητέρι μήλων·
Κισσῆς τόνγ' ἔθρεψε δόμοις ἔνι τυτθὸν ἐόντα,
μητροπάτωρ, ὃς τίκτε Θεανὼ καλλιπάρῃον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἥβης ἐρικυδέος ἵκετο μέτρον,
αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὅγε θυγατέρα ἥν·
γήμας δ', ἐκ θαλάμοιο μετὰ κλέος ἵκετ' Ἀχαιῶν,
σὺν δυοκαίδεκα νηυσὶ κορωνίσιν, αἵ οἱ ἕποντο·
τὰς μὲν ἔπειτ' ἐν Περκώτῃ λίπε νῆας ἐΐσας,
αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν εἰς Ἴλιον εἰληλούθει·
ὅς ῥα τότ' Ἀτρεΐδεω Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἦλθεν.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Ἀτρεΐδης μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος.
Ἰφιδάμας δὲ κατὰ ζώνην, θώρηκος ἔνερθεν,
νύξ'· ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε, βαρείῃ χειρὶ πιθήσας·
οὐδ' ἔτορε ζωστῆρα παναίολον, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
ἀργύρῳ ἀντομένη, μόλιβος ὥς, ἐτράπετ' αἰχμή.

de-cœlo descendens : tenebat autem fulgur in manibus;
Irin vero excitavit aureas-alas-habentem, nuntiaturam:
Vade age, Iri velox, hoc Hectori verbum dic.
Quamdiu quidem videat Agamemnonem, pastorem virorum,
irruentem inter primos-pugnatores, perdentem ordines virorum,] tamdiu *ipse quidcm* recedat, ceterum autem populum
hortetur] pugnare cum-hostibus per asperum prælium.
Sed postquam *iste* vel hasta percussus, vel ictus sagitta,
in currum saliet: tunc ei robur immittam,
ut-cædat, donec ad-naves bonis-transtris-instructas pervenerit,] occideritque sol, et tenebræ sacræ supervenerint.
Sic dixit: nec non-obsecuta-est pedibus-ut-ventus velox Iris
descendit autem de Idæis montibus Ilium versus sacram;
invenitque filium Priami bellicosi, Hectorem divinum,
stantem inque equis et curribus coagmentatis;
prope vero astans allocuta-est pedibus velox Iris:
Hector, fili Priami, Jovi consilio par,
Jupiter me pater demisit, tibi hæc ut-loquerer.
Quamdiu quidem videas Agamemnonem, pastorem virorum,
irruentem inter primos-pugnatores, perdentem ordines virorum,] tamdiu cede pugna, ceterum autem populum hortare
pugnare cum-hostibus per asperum prælium.
Sed postquam *iste* vel hasta percussus, vel ictus sagitta,
in currum saliet, tunc tibi robur immittet,
ut-cædas, donec ad-naves bonis-transtris-instructas perveneris,] occideritque sol, et tenebræ sacræ supervenerint.
Hæc quidem sic locuta abiit, pedibus velox Iris.
Hector autem de curribus cum armis desiluit humum,
vibransque acutas hastas, per exercitum ibat quoquoversum,
concitans ad-pugnandum : suscitavitque prælium grave.
Illi vero conversi-sunt *a fuga*, et adversi steterunt Achivis;
Argivi autem ex-altera-parte corroborarunt phalanges:
restitutaque-est pugna; et stetere adversi: in *iis* vero Agamemno] primus irruit; cupiit autem longe pugnare-ante omnes.
Dicite nunc mihi, Musæ, cœlestes domos tenentes,
quisnam tum primus Agamemnoni obvius venerit,
seu ipsorum Trojanorum, seu inclytorum sociorum.
Iphidamas Antenorides, fortisque magnusque,
qui fuit-educatus in Thracia glebosa, matre ovium:
Cisseus hunc educavit in ædibus *suis* parvulum,
avus-maternus, qui genuit Theano pulcris-genis.
Ac postquam pubertatis gloriosæ pervenit ad-mensuram,
illic eum detinuit; deditque ei (is) filiam suam;
ductâ autem, e thalamo famam secutus-est Achivorum,
cum duodecim navibus recurvis, quæ eum sequebantur:
has quidem deinde in Percote reliquit, naves æquales:
atque ipse pedes (*pedestri itinere*) ad Ilium venerat;
qui nunc Atridæ Agamemnoni obvius venit.
Illi autem ut jam prope erant alterum-alter invadentes,
Atrides quidem aberravit, et ei aversa-est hasta.
Iphidamas vero ad zonam, loricam subter, *illum*
percussit; et ipse cum-nisu-impressit *hastam*, robusta manu
fretus:] nec perforavit balteum pervarium, sed longe ante
argento occurrens, plumbi instar, retusa-est hastæ-cuspis.

Digitized by Google

Καὶ τόγε χειρὶ λαβὼν εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
ἕλκ' ἐπὶ οἷ μεμαὼς, ὥστε λῖς· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
σπάσσατο· τὸν δ' ἄορι πλῆξ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα.
Ὣς ὁ μὲν αὖθι πεσὼν κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον,
οἰκτρὸς, ἀπὸ μνηστῆς ἀλόχου, ἀστοῖσιν ἀρήγων,
κουριδίης, ἧς οὔτι χάριν ἴδε, πολλὰ δ' ἔδωκεν·
πρῶθ' ἑκατὸν βοῦς δῶκεν, ἔπειτα δὲ χίλι' ὑπέστη
αἶγας ὁμοῦ καὶ ὄϊς, τά οἱ ἄσπετα ποιμαίνοντο.
Δὴ τότε γ' Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων ἐξενάριξεν,
βῆ δὲ φέρων ἀν' ὅμιλον Ἀχαιῶν τεύχεα καλά.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Κόων, ἀριδείκετος ἀνδρῶν,
πρεσβυγενὴς Ἀντηνορίδης, κρατερόν ῥά ἑ πένθος
ὀφθαλμοὺς ἐκάλυψε, κασιγνήτοιο πεσόντος.
Στῆ δ' εὐρὰξ σὺν δουρὶ, λαθὼν Ἀγαμέμνονα δῖον·
νύξε δέ μιν κατὰ χεῖρα μέσην, ἀγκῶνος ἔνερθεν,
ἀντικρὺ δὲ διέσχε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή.
Ῥίγησέν τ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
ἀλλ' ἐπόρουσε Κόωνι, ἔχων ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος.
Ἤτοι ὁ Ἰφιδάμαντα κασίγνητον καὶ ὄπατρον
ἕλκε ποδὸς μεμαὼς, καὶ ἀΰτει πάντας ἀρίστους·
τὸν δ' ἕλκοντ' ἀν' ὅμιλον ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα·
τοῖο δ' ἐπ' Ἰφιδάμαντι κάρη ἀπέκοψε παραστάς.
Ἔνθ' Ἀντήνορος υἷες, ὑπ' Ἀτρείδῃ βασιλῆϊ
πότμον ἀναπλήσαντες, ἔδυν δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν,
ἔγχεΐ τ' ἄορί τε μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν,
ὄφρα οἱ αἷμ' ἔτι θερμὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς·
αὐτὰρ ἐπεὶ τὸ μὲν ἕλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἷμα,
ὀξεῖαι δ' ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρείδαο.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ γυναῖκα,
δριμὺ, τό τε προϊεῖσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι,
Ἥρης θυγατέρες, πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι·
ὣς ὀξεῖ' ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρείδαο.
Ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἡνιόχῳ ἐπέτελλεν
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· ἤχθετο γὰρ κῆρ.
Ἤυσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὑμεῖς μὲν νῦν νηυσὶν ἀμύνετε ποντοπόροισιν
φύλοπιν ἀργαλέην, ἐπεὶ οὐκ ἐμὲ μητίετα Ζεὺς
εἴασε Τρώεσσι πανημέριον πολεμίζειν.
Ὣς ἔφαθ'· ἡνίοχος δ' ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους
νῆας ἔπι γλαφυράς· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην·
ἄφρεον δὲ στήθεα, ῥαίνοντο δὲ νέρθε κονίῃ,
τειρόμενον βασιλῆα μάχης ἀπάνευθε φέροντες.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησ' Ἀγαμέμνονα νόσφι κιόντα,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
ἀνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Οἴχετ' ἀνὴρ ὥριστος, ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκεν
Ζεὺς Κρονίδης· ἀλλ' ἰθὺς ἐλαύνετε μώνυχας ἵππους
ἰφθίμων Δαναῶν, ἵν' ὑπέρτερον εὖχος ἄρησθε.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.

Et hanc quidem manu prehensam late-dominans Agamemno
trahebat ad se promtus, veluti leo: eque manu ejus
evulsit: ipsi autem ense feriit cervicem, solvitque membra.
Sic is quidem illic lapsus dormivit æreum somnum,
miserandus, procul-a ducta uxore, civibus auxilians,
ingenua, cujus nondum gratiam perceperat, multa vero dede-
rat:] primum centum boves dederat, dein autem mille promi-
serat] capras simul et oves, quæ ei innumeræ pascebantur.
Tum vero Atrides Agamemno *eum* interfectum-spoliavit;
abiitque ferens per turbam Achivorum arma pulcra.
Hunc autem ut vidit Coon, præclarus inter-viros,
major-natu Antenorides, vehemens ei dolor
oculos cooperuit, ob-fratrem prostratum.
Stetit vero oblique cum hasta, latens Agamemnonem divi-
num,] percussitque eum in brachio medio, cubitum infra;
in-contrariamque-partem perrupit splendidæ hastæ cuspis.
Cohorruit autem inde rex virorum Agamemno;
at ne sic quidem cessavit a-pugna atque prælio:
sed irruit in-Coonem, tenens ventis-altam (*velocem*) hastam.
Nempe ille Iphidamanta fratrem et ejusdem-patris
trahebat pede festinans, et inclamabat quosque fortissimos:
illum autem trahentem per turbam sub clypeo umbone-muni-
to] vulneravit *Agamemno* hastili ærato, solvitque *ei* membra;
ejusque super Iphidamante caput abscidit astans.
Illic Antenoris filii, sub Atrida rege
fatum explentes, descenderunt in domum Orci.
Sed hic alterorum obibat ordines virorum,
pugnans hastaque, enseque, magnisque saxis,
quamdiu ei sanguis adhuc calidus exsiliebat e vulnere:
at postquam vulnus siccatum-est, cessavitque sanguis,
acuti dolores subierunt robur Atridæ. [lierem,
Ut vero quum parturientem tenet *doloris* telum acutum mu-
acerbum, quod quidem immittunt partuum-præsides Ilithyæ,
Junonis filiæ, amaros dolos habentes (*regentes*):
sic acuti dolores subierunt robur Atridæ.
In currum autem insiliit, et aurigæ præcepit
naves ad cavas currum-agere; cruciabatur enim corde.
Clamavit autem intentissima-voce Danais vociferans:
O amici, Argivorum ductores atque principes,
vos quidem nunc a-navibus arcete pontum-transeuntibus
prælium grave; quoniam non me providus Jupiter
sivit cum-Trojanis per-totum-diem pugnare.
Sic dixit: auriga autem flagellabat pulcris-jubis equos
naves versus cavas: hi autem non inviti volabant;
spumabantque pectoribus, aspergebanturque subtus pulvere,
laborantem regem a-prælio seorsum ferentes.
Hector vero, ut vidit Agamemnonem abeuntem,
Trojanosque et Lycios hortabatur, alte vociferans:
Trojani, et Lycii, et Dardani cominus-pugnantes,
viri estote, amici, et mementote impetuosæ fortitudinis.
Abiit vir ille-fortissimus, mihique magnam gloriam dedit
Jupiter Saturnius: sed recta impellite solidis-ungulis equos
in-fortes Danaos, ut ampliorem gloriam referatis.
Sic locutus, concitavit robur et animum unius-cujusque.

Digitized by Google

Ὡς δ' ὅτε πού τις θηρητὴρ κύνας ἀργιόδοντας
σεύῃ ἐπ' ἀγροτέρῳ συῒ καπρίῳ ἠὲ λέοντι·
ὣς ἐπ' Ἀχαιοῖσιν σεῦε Τρῶας μεγαθύμους
Ἕκτωρ Πριαμίδης, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ.
Αὐτὸς δ' ἐν πρώτοισι μέγα φρονέων ἐβεβήκει·
ἐν δ' ἔπεσ' ὑσμίνῃ, ὑπεραέϊ ἶσος ἀέλλῃ,
ἥτε καθαλλομένη ἰοειδέα πόντον ὀρίνει.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν;
Ἀσαῖον μὲν πρῶτα καὶ Αὐτόνοον καὶ Ὀπίτην,
καὶ Δόλοπα Κλυτίδην καὶ Ὀφέλτιον ἠδ' Ἀγέλαον,
Αἴσυμνόν τ' Ὦρόν τε καὶ Ἱππόνοον μενεχάρμην.
Τοὺς ἄρ' ὅγ' ἡγεμόνας Δαναῶν ἕλεν, αὐτὰρ ἔπειτα
πληθύν· ὡς ὁπότε νέφεα Ζέφυρος στυφελίξῃ
ἀργέσταο Νότοιο, βαθείῃ λαίλαπι τύπτων·
πολλὸν δὲ τρόφι κῦμα κυλίνδεται, ὑψόσε δ' ἄχνη
σκίδναται ἐξ ἀνέμοιο πολυπλάγκτοιο ἰωῆς·
ὣς ἄρα πυκνὰ καρήαθ' ὑφ' Ἕκτορι δάμνατο λαῶν.
Ἔνθα κε λοιγὸς ἔην καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο,
καί νύ κεν ἐν νήεσσι πέσον φεύγοντες Ἀχαιοί,
εἰ μὴ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κέκλετ' Ὀδυσσεύς·
Τυδείδη, τί παθόντε λελάσμεθα θούριδος ἀλκῆς;
ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο· δὴ γὰρ ἔλεγχος
ἔσσεται, εἴ κεν νῆας ἕλῃ κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομή-
ἤτοι ἐγὼ μενέω καὶ τλήσομαι· ἀλλὰ μίνυνθα [δης·
ἡμέων ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ νεφεληγερέτα Ζεὺς
Τρωσὶν δὴ βόλεται δοῦναι κράτος ἠέπερ ἡμῖν.
Ἦ, καὶ Θυμβραῖον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
δουρὶ βαλὼν κατὰ μαζὸν ἀριστερόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἀντίθεον θεράποντα, Μολίονα, τοῖο ἄνακτος.
Τοὺς μὲν ἔπειτ' εἴασαν, ἐπεὶ πολέμου ἀπέπαυσαν·
τὼ δ' ἀν' ὅμιλον ἰόντε κυδοίμεον, ὡς ὅτε κάπρω
ἐν κυσὶ θηρευτῇσι μέγα φρονέοντε πέσητον·
ὣς ὄλεκον Τρῶας παλινορμένω· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἀσπασίως φεύγοντες ἀνέπνεον Ἕκτορα δῖον.
Ἔνθ' ἑλέτην δίφρον τε καὶ ἀνέρε, δήμου ἀρίστω,
υἷε δύω Μέροπος Περκωσίου, ὃς περὶ πάντων
ᾔδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκεν
στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δέ οἱ οὔτι
πειθέσθην· Κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
Τοὺς μὲν Τυδείδης δουρικλειτὸς Διομήδης,
θυμοῦ καὶ ψυχῆς κεκαδὼν, κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα.
Ἱππόδαμον δ' Ὀδυσεὺς καὶ Ὑπείροχον ἐξενάριξεν.
Ἔνθα σφιν κατὰ ἶσα μάχην ἐτάνυσσε Κρονίων,
ἐξ Ἴδης καθορῶν· τοὶ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον.
Ἤτοι Τυδέος υἱὸς Ἀγάστροφον οὔτασε δουρὶ
Παιονίδην ἥρωα κατ' ἰσχίον· οὐ γάρ οἱ ἵπποι
ἐγγὺς ἔσαν προφυγεῖν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ.
Τοὺς μὲν γὰρ θεράπων ἀπάνευθ' ἔχεν· αὐτὰρ ὁ πεζὸς
θῦνε διὰ προμάχων, εἵως φίλον ὤλεσε θυμόν.
Ἕκτωρ δ' ὀξὺ νόησε κατὰ στίχας, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτοὺς
κεκληγώς· ἅμα δὲ Τρώων εἵποντο φάλαγγες.
Τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,

Ut vero quando aliquis venator canes candidis-dentibus
instigat in silvestrem suem aprum, vel leonem:
sic in Achivos instigabat Trojanos magnanimos
Hector Priamides, hominum-perniciei par Marti.
Ipse autem inter primos magnis animis gradiebatur:
irruebatque in-prælium, desuper-flanti similis procellæ,
quæ desiliens violaceum pontum concitat.
Tunc quem primum, quem vero ultimum interfecit
Hector Priamides, quando ei Jupiter gloriam dedit?
Asæum quidem primum, et Autonoum, et Opiten,
et Dolopem Clytiden, et Opheltium, et Agelaum,
Æsymnumque, Orumque, et Hipponoum bellicosum.
Hos quidem ille principes Danaorum interfecit; ac deinde
plebem: veluti quum nubes Zephyrus agitet
velocis Noti, ingenti vortice-imbrifero verberans:
creber autem tumidus fluctus volvitur, in-altumque spuma
spargitur a venti multivago flatu:
sic igitur crebra capita sub Hectore domabantur virorum.
Tum vero exitium fuisset, et ineluctabiles res perpetratæ
essent,] et sane in naves incidissent fugientes Achivi,
nisi Tydiden Diomedem hortatus-fuisset Ulysses:
Tydide, quid passi obliti-sumus impetuosæ fortitudinis?
verum age, huc *adsis*, amice; prope me sta: certe enim pro-
brum] erit, si naves ceperit galeam-motans Hector.
Eum autem respondens allocutus-est fortis Diomedes:
certe ego manebo et sustinebo: sed parum
nostri erit usus; quoniam nubes-cogens Jupiter
Trojanis jam mavult dare victoriam, quam nobis.
Dixit, et Thymbræum quidem ab equis dejecit humum,
hasta percussum ad mammam sinistram: atque Ulysses
deo-parem famulum, Molionem, illius regis.
Hos quidem dein liquerunt, quando *eos* a-pugna cessare fece-
rant,] ipsi autem per turbam euntes turbabant, sicut quando
apri-duo] in canes venaticos magnis nimis irruunt:
sic *hi* perdebant Trojanos conversi-*a-fuga*-ruentes: atque
Achivi] læte respirabant, qui-fugerant Hectorem divinum.
Tunc *iidem* cepere currumque et viros-duos, populi fortis-
simos,] filios duos Meropis Percosii, qui supra omnes
norat vaticinandi-artes, nec suos filios sinebat
proficisci ad bellum viros-perdens: illi vero ei neutiquam
paruerunt; Fata enim *eos* ducebant nigræ mortis.
Hos quidem Tydides, hasta-inclytus Diomedes,
animo et vita privatos, inclytis armis spoliavit:
Hippodamum vero Ulysses et Hyperochum interfecit.
Tunc illis ex æquali pugnam tendit Saturnius,
ex Ida despiciens: hi vero sese-invicem occidebant.
Ac-quidem Tydei filius Agastrophum vulneravit hasta
Pæoniden heroem, ad coxam: non enim ei equi
prope erant ad-profugiendum: erraverat autem valde animo.
Hos enim famulus seorsum tenebat; sed ipse, pedes
ruebat per primos-pugnatores, donec caram perdidit animam.
Hector vero statim *hos* vidit per ordines, ruebatque in ipsos
cum-clangore: simulque Trojanorum sequebantur phalanges.
Illum autem conspicatus cohorruit pugna strenuus Diomedes,

Digitized by Google

αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἐόντα·
Νῶϊν δὴ τόδε πῆμα κυλίνδεται, ὄβριμος Ἕκτωρ·
ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Ἦ ῥα καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε, τιτυσκόμενος κεφαλῆφιν,
ἄκρην κὰκ κόρυθα· πλάγχθη δ' ἀπὸ χαλκόφι χαλκὸς,
οὐδ' ἵκετο χρόα καλόν· ἐρύκακε γὰρ τρυφάλεια,
τρίπτυχος, αὐλῶπις, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἕκτωρ δ' ὦκ' ἀπέλεθρον ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὁμίλῳ·
στῆ δὲ γνὺξ ἐριπὼν καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ
γαίης· ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψεν.
Ὄφρα δὲ Τυδείδης μετὰ δούρατος ᾤχετ' ἐρωὴν,
τῆλε διὰ προμάχων, ὅθι οἱ καταείσατο γαίης,
τόφρ' Ἕκτωρ ἄμπνυτο, καὶ ἂψ ἐς δίφρον ὀρούσας
ἐξέλασ' ἐς πληθὺν, καὶ ἀλεύατο Κῆρα μέλαιναν.
Δουρὶ δ' ἐπαΐσσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον, κύον· ἦ τέ τοι ἄγχι
ἦλθε κακόν· νῦν αὖτέ σ' ἐρύσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ᾧ μέλλεις εὔχεσθαι, ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων.
Ἦ θήν σ' ἐξανύω γε, καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
εἴ πού τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάῤῥοθός ἐστιν.
Νῦν αὖ τοὺς ἄλλους ἐπιείσομαι, ὅν κε κιχείω.
Ἦ, καὶ Παιονίδην δουρικλυτὸν ἐξενάριζεν.
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
Τυδείδῃ ἔπι τόξα τιταίνετο, ποιμένι λαῶν,
στήλῃ κεκλιμένος, ἀνδροκμήτῳ ἐπὶ τύμβῳ
Ἴλου Δαρδανίδαο, παλαιοῦ δημογέροντος.
Ἤτοι ὁ μὲν θώρηκα Ἀγαστρόφου ἰφθίμοιο
αἴνυτ' ἀπὸ στήθεσφι παναίολον, ἀσπίδα τ' ὤμων,
καὶ κόρυθα βριαρήν· ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἀνέλκεν,
καὶ βάλεν, οὐδ' ἄρα μιν ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρός,
ταρσὸν δεξιτεροῖο ποδός· διὰ δ' ἀμπερὲς ἰὸς
ἐν γαίῃ κατέπηκτο· ὁ δὲ μάλα ἡδὺ γελάσσας
ἐκ λόχου ἀμπήδησε καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Βέβληαι, οὐδ' ἅλιον βέλος ἔκφυγεν· ὡς ὄφελόν τοι
νείατον ἐς κενεῶνα βαλὼν ἐκ θυμὸν ἑλέσθαι.
Οὕτω κεν καὶ Τρῶες ἀνέπνευσαν κακότητος,
οἵτε σε πεφρίκασι, λέονθ' ὡς μηκάδες αἶγες.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
τοξότα, λωβητὴρ, κέρᾳ ἀγλαὲ, παρθενοπῖπα,
εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον σὺν τεύχεσι πειρηθείης,
οὐκ ἄν τοι χραίσμῃσι βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί·
νῦν δέ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδὸς εὔχεαι αὔτως.
Οὐκ ἀλέγω, ὡςεὶ με γυνὴ βάλοι ἢ πάϊς ἄφρων·
κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάλκιδος οὐτιδανοῖο.
Ἦ τ' ἄλλως ὑπ' ἐμεῖο, καὶ εἴ κ' ὀλίγον περ ἐπαύρῃ,
ὀξὺ βέλος πέλεται, καὶ ἀκήριον αἶψα τίθησιν·
τοῦ δὲ γυναικὸς μέν τ' ἀμφίδρυφοί εἰσι παρειαὶ,
παῖδες δ' ὀρφανικοί· ὁ δέ θ' αἵματι γαῖαν ἐρεύθων
πύθεται· οἰωνοὶ δὲ περὶ πλέες ἠὲ γυναῖκες. [θὼν
Ὣς φάτο· τοῦ δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἐλ-
ἔστη πρόσθ'· ὁ δ' ὄπισθε καθεζόμενος βέλος ὠκὺ
ἐκ ποδὸς ἕλκ'· ὀδύνη δὲ διὰ χροὸς ἦλθ' ἀλεγεινή.
Ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἡνιόχῳ ἐπέτελλεν,

statimque Ulyssem allocutus-est prope stantem:
In-nos jam hæc pernicies volvitur, ingens Hector:
verum age jam stemus et arceamus sustinentes.
Dixit, et vibratam emisit longa-umbra hastam,
et percussit, neque aberravit, collimans in-caput,
summam juxta galeam : excussum vero-est ab ære æs,
nec pervenit ad-cutem pulcram : prohibuit enim galea,
triplex, alta-crista, quam ei dederat Phœbus Apollo.
Hector vero velociter procul recurrit, immistusque-est turbæ;
constititque in-genua lapsus, et sustentabat-se manu robusta
in-terra : atque oculos nigra nox circumobruit.
Dum vero Tydides ad hastæ currebat jactum (*locum jactus, repetitum eam*),] longe per primos-pugnatores, ubi ei defixa-fuerat in-terram,] interea Hector respiravit, et rursus in currum insiliens,] egit in turbam, et evitavit mortem nigram.
Hasta autem irruens allocutus-est *eum* fortis Diomedes :
Rursum nunc effugisti mortem, canis : certe tibi prope
venerat malum; jam autem denuo te eripuit Phœbus Apollo,
cui certe vota-facis, proficiscens in stridorem jaculorum.
Verum tandem te conficiam, etiam posterius occurrens,
si forte aliquis et mihi deorum adjutor est :
nunc autem alios persequar, quemcunque deprehenderim.
Dixit, et Pæoniden hasta-inclytum interfectum-spoliabat
At Alexander, Helenæ maritus comas-pulcras-habentis,
in-Tydiden arcum tendebat, pastorem virorum,
columnam *sibi* prætentam-habens, a-viris-exstructum ad sepulcrum,] Ili Dardanidæ, prisci senis-honorati.
Atque hic loricam Agastrophi fortis
detrahebat a pectore penitus-variegatam, clypeumque ab-humeris,] et cassidem gravem : hic vero arcus cornu retraxit,
et percussit (nec ei irritum telum effugit manu)
plantam dextri pedis : eamque transadigens sagitta
in terram defixa-est : hic autem valde suaviter ridens,
ex insidiis exsiliit, et glorians verbum dixit :
Vulneratus-es, nec irritum telum effugit : utinam tibi,
imum in ile jaculatus, vitam eripuissem :
sic et Trojani respirassent a-calamitate,
qui te horrent, leonem velut balantes capræ.
Hunc autem non territus allocutus-est fortis Diomedes :
sagittarie, conviciator, cornu (*arcu*) clare, puellarum-spectator,] si quidem jam adversus cum armis periculum-faceres,
non tibi profuturus-esset arcus et crebræ sagittæ :
nunc vero perstricta *mihi* planta pedis, gloriaris inaniter.
Non curo, *perinde* ac-si me mulier percussisset, aut puer insipiens :] leve enim *est* telum viri imbellis, nullius-pretii.
Certe aliter a me, etiam si vel paululum attigerit,
acutum telum exit, et exanimem statim reddit :
illiusque, uxoris quidem ambæ-laceratæ sunt genæ,
liberique orbi; ipse autem sanguine terram rubefaciens
putrescit : alites vero circa *eum* plures *sunt*, quam mulieres.
Sic dixit : hunc autem Ulysses hasta-inclytus prope veniens
protexit; is vero a-tergo desidens, telum velox
ex pede traxit : dolor autem per corpus ivit gravis.
In currum inde ascendit, et aurigæ præcepit

Digitized by Google

νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· ἤχθετο γὰρ κῆρ.
Οἰώθη δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, οὐδέ τις αὐτῷ
Ἀργείων παρέμεινεν, ἐπεὶ φόβος ἔλλαβε πάντας·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤμοι ἐγὼ, τί πάθω; μέγα μὲν κακὸν, αἴκε φέβωμαι
πληθὺν ταρβήσας· τὸ δὲ ῥίγιον, αἴ κεν ἁλώω
μοῦνος· τοὺς δ' ἄλλους Δαναοὺς ἐφόβησε Κρονίων.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
οἶδα γὰρ ὅττι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο·
ὃς δέ κ' ἀριστεύησι μάχῃ ἔνι, τὸν δὲ μάλα χρεὼ
ἑστάμεναι κρατερῶς, ἤτ' ἔβλητ' ἤτ' ἔβαλ' ἄλλον.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων·
ἔλσαν δ' ἐν μέσσοισι, μετὰ σφίσι πῆμα τιθέντες.
Ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφὶ κύνες θαλεροί τ' αἰζηοὶ
σεύωνται, ὁ δέ τ' εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο,
θήγων λευκὸν ὀδόντα μετὰ γναμπτῇσι γένυσσιν·
ἀμφὶ δέ τ' ἀΐσσονται· ὑπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόντων
γίγνεται· οἱ δὲ μένουσιν ἄφαρ, δεινόν περ ἐόντα·
ὥς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα, Διὶ φίλον, ἐσσεύοντο
Τρῶες. Ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀμύμονα Δηϊοπίτην
οὔτασεν ὦμον ὕπερθεν ἐπάλμενος ὀξέϊ δουρί·
αὐτὰρ ἔπειτα Θόωνα καὶ Ἔννομον ἐξενάριξεν·
Χερσιδάμαντα δ' ἔπειτα, καθ' ἵππων ἀΐξαντα,
δουρὶ κατὰ πρότμησιν ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
νύξεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Τοὺς μὲν ἔασ', ὁ δ' ἄρ' Ἱππασίδην Χάροπ' οὔτασε [δουρὶ,
αὐτοκασίγνητον εὐηγενέος Σώκοιο.
Τῷ δ' ἐπαλεξήσων Σῶκος κίεν, ἰσόθεος φώς·
στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ὦ Ὀδυσεῦ πολύαινε, δόλων ἆτ' ἠδὲ πόνοιο,
σήμερον ἢ δοιοῖσιν ἐπεύξεαι Ἱππασίδῃσιν,
τοιώδ' ἄνδρε κατακτείνας καὶ τεύχε' ἀπούρας·
ἤ κεν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς.
Ὡς εἰπὼν οὔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην·
διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
πάντα δ' ἀπὸ πλευρῶν χρόα ἔργαθεν, οὐδέ τ' ἔασεν
Παλλὰς Ἀθηναίη μιχθήμεναι ἔγκασι φωτός.
Γνῶ δ' Ὀδυσεὺς ὅ οἱ οὔτι βέλος κατὰ καίριον ἦλθεν·
ἂψ δ' ἀναχωρήσας Σῶκον πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἆ δείλ', ἦ μάλα δή σε κιχάνεται αἰπὺς ὄλεθρος.
Ἤτοι μέν ῥ' ἔμ' ἔπαυσας ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι·
σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ Κῆρα μέλαιναν
ἤματι τῷδ' ἔσσεσθαι· ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα,
εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ἦ, καὶ ὁ μὲν φύγαδ' αὖτις ὑποστρέψας ἐβεβήκει·
τῷ δὲ μεταστρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν
ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν.
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ὀδυσσεύς·
Ὦ Σῶχ', Ἱππάσου υἱὲ δαΐφρονος, ἱπποδάμοιο,
φθῆ σε τέλος θανάτοιο κιχήμενον, οὐδ' ὑπάλυξας.
Ἆ δείλ', οὐ μὲν σοίγε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
ὄσσε καθαιρήσουσι θανόντι περ, ἀλλ' οἰωνοὶ

naves versus cavas ut ageret: dolebat enim corde.
Solusque-restitit Ulysses hasta-inclytus, nec quisquam apud ipsum] Argivorum manebat, quoniam timor ceperat omnes:] ingemiscensque dixit ad suum magnum animum;
Hei mihi! quid mihi accidet? ingens quidem malum, si fugero,] multitudinem metuens: illud autem pejus, si interceptus-fuero] solus: ceteros autem Danaos in-fugam-vertit Saturnius.] Sed cur mihi hæc meus disserit animus?
novi enim, quod ignavi quidem recedunt a-pugna:
qui vero strenuus-est in prælio, hunc omnino oportet
stare constanter, sive feriatur, sive feriat alium.
Dum is hæc versabat in mente et in animo,
interim Trojanorum ordines supervenere clypeatorum;
concluseruntque in medio, intra se pestem *suam* (*Ulyssem*) collocantes.] Ut vero quando in-caprum undique canes florentesque juvenes] incitate-feruntur, ille vero prodit alto ex fruticeto,] acuens album dentem in incurvis malis;
undique autem *in eum* impetum-faciunt; ac stridor dentium suboritur: illi vero sustinent protinus, horrendus licet sit:
sic tunc undique in Ulyssem, Jovi carum, incitate-ferebantur Trojani. Ille vero primum quidem egregium Deiopiten
vulneravit super humerum, insiliens acuta hasta:
ac deinde Theonem, et Ennomum interfecit:
Chersidamantem autem deinceps, ab equis desilientem,
hasta ad umbilicum, sub clypeo umbone-munito,
vulneravit: is vero in pulverem delapsus, prehendit terram palma.] Hos quidem reliquit: sed Hippasiden Charopem vulneravit hasta,] germanum-fratrem generosi Soci.
Huic autem auxiliaturus Socus venit, par-deo vir:
stetitque valde prope accedens, et eum sermone allocutus-est:] O Ulysse laudatissime, dolorum insatiabilis atque laboris,] hodie vel duobus gloriabere-super Hippasidis,
tales viros si-interfeceris, et arma spoliaris;
vel *tu* mea sub hasta ictus animam perdes.
Sic locutus, percussit *eum* ad clypeum undique æqualem
per clypeum quidem penetravit splendidum fortis hasta,
et per loricam affabre-factam infixa-est:
omnemque a costis cutem abstulit; nec tamen sivit
Pallas Minerva *eam* misceri visceribus viri.
Sensit autem Ulysses, quod sibi nequaquam telum in letalem *locum* venisset:] retroque cedens Socum sermone allocutus est:] Vah! miser, profecto jam te assequitur grave exitium.
Nempe me cessare-fecisti cum Trojanis pugnam;
tibi vero ego hic aio cædem et mortem nigram
die hoc futuram-esse: meaque sub hasta domitum,
gloriam mihi daturum, animam vero Plutoni equis-insignibus.] Dixit, et ille quidem in-fugam retro conversus abibat;
ei autem converso, tergo hastam infixit
humerorum in-medio, perque pectora trajecit:
fragoremque-edidit cadens: et insultavit *illi* divinus Ulysses:] O Soce, Hippasi fili bellicosi, equûm-domitoris,
occupavit te finis mortis deprehendens, nec effugisti.
Vah! miser, non quidem tibi pater et veneranda mater
oculos deducent mortuo videlicet, sed alites

ὠμησταὶ ἐρύουσι, περὶ πτερὰ πυκνὰ βαλόντες.
Αὐτὰρ ἐπεί κε θάνω, κτεριοῦσί με δῖοι Ἀχαιοί.

Ὣς εἰπὼν Σώκοιο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
ἔξω τε χροὸς ἕλκε καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης·
αἷμα δέ οἱ σπασθέντος ἀνέσσυτο, κῆδε δὲ θυμόν.
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ὅπως ἴδον αἷμ' Ὀδυσῆος,
κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον, ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, αὖε δ' ἑταίρους·
τρὶς μὲν ἔπειτ' ἤϋσεν, ὅσον κεφαλὴ χάδε φωτὸς,
τρὶς δ' ἄϊεν ἰάχοντος Ἀρηΐφιλος Μενέλαος·
αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·

Αἶαν Διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
ἀμφί μ' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵκετο φωνὴ,
τῷ ἰκέλη, ὡςεί ἑ βιῴατο μοῦνον ἐόντα
Τρῶες, ἀποτμήξαντες ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
Ἀλλ' ἴομεν καθ' ὅμιλον· ἀλεξέμεναι γὰρ ἄμεινον.
Δείδω, μήτι πάθῃσιν ἐνὶ Τρώεσσι μονωθεὶς,
ἐσθλὸς ἐὼν, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι γένηται.

Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς·
εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διῒ φίλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτὸν
Τρῶες ἕπονθ', ὡςεί τε δαφοινοὶ θῶες ὄρεσφιν
ἀμφ' ἔλαφον κεραὸν βεβλημένον, ὅντ' ἔβαλ' ἀνὴρ
ἰῷ ἀπὸ νευρῆς· τὸν μέν τ' ἤλυξε πόδεσσιν
φεύγων, ὄφρ' αἷμα λιαρὸν καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·
αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνγε δαμάσσεται ὠκὺς ὀϊστὸς,
ὠμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσιν
ἐν νέμεϊ σκιερῷ· ἐπί τε λῖν ἤγαγε δαίμων
σίντην· θῶες μέν τε διέτρεσαν, αὐτὰρ ὁ δάπτει·
ὥς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην,
Τρῶες ἕπον πολλοί τε καὶ ἄλκιμοι· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
ἀΐσσων ᾧ ἔγχει ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἠΰτε πύργον,
στῆ δὲ παρέξ· Τρῶες δὲ διέτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος.
Ἤτοι τὸν Μενέλαος Ἀρήϊος ἔξαγ' ὁμίλου,
χειρὸς ἔχων, εἵως θεράπων σχεδὸν ἤλασεν ἵππους.

Αἴας δὲ Τρώεσσιν ἐπάλμενος εἷλε Δόρυκλον
Πριαμίδην, νόθον υἱόν· ἔπειτα δὲ Πάνδοκον οὗτα·
οὗτα δὲ Λύσανδρον καὶ Πύρασον ἠδὲ Πυλάρτην.
Ὡς δ' ὁπότε πλήθων ποταμὸς πεδίονδε κάτεισιν
χειμάῤῥους κατ' ὄρεσφιν, ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρῳ,
πολλὰς δὲ δρῦς ἀζαλέας, πολλὰς δέ τε πεύκας
ἐςφέρεται, πολλὸν δέ τ' ἀφυσγετὸν εἰς ἅλα βάλλει·
ὣς ἔφεπε κλονέων πεδίον τότε φαίδιμος Αἴας,
δαΐζων ἵππους τε καὶ ἀνέρας. Οὐδέ πω Ἕκτωρ
πεύθετ', ἐπεί ῥα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ μάρνατο πάσης,
ὄχθας πὰρ ποταμοῖο Σκαμάνδρου· τῇ ῥα μάλιστα
ἀνδρῶν πῖπτε κάρηνα, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει,
Νέστορά τ' ἀμφὶ μέγαν καὶ Ἀρήϊον Ἰδομενῆα.
Ἕκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν ὁμίλει, μέρμερα ῥέζων
ἔγχεΐ θ' ἱπποσύνῃ τε· νέων δ' ἀλάπαζε φάλαγγας.
Οὐδ' ἄν πω χάζοντο κελεύθου δῖοι Ἀχαιοὶ,
εἰ μὴ Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
παῦσεν ἀριστεύοντα Μαχάονα, ποιμένα λαῶν,
ἰῷ τριγλώχινι βαλὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον.

cruda-vorantes *te* diripient alis crebris circum verberantes :
sed ubi *ego* mortuus-fuero, justa-facient mihi divini Achivi.

Sic fatus, Soci bellicosi validam hastam
eque cute *sua* traxit, et clypeo umbone-munito :
sanguis autem ei extracta *hasta* erumpebat, angebatque animam.] Trojani vero magnanimi ut viderunt sanguinem Ulyssis,] cohortantes *se* per turbam, in ipsum omnes iverunt.
Verum is retrocedebat, inclamabatque socios :
ter quidem tum clamavit, quantum caput capiebat viri;
ter autem audivit clamantem Marti-carus Menelaus :
confestimque Ajacem allocutus-est prope stantem :

Ajax nobilissime, Telamonie, princeps virorum,
circa me Ulyssis audentis-animo venit clamor,
ei similis, ac-si eum violenter-urgerent solum
Trojani, interclusum in acri pugna.
Verum eamus in turbam; opitulari enim *est* melius.
Timeo, ne-quid patiatur inter Trojanos solus-relictus,
strenuus quum-sit; magnumque desiderium Danaos subeat.

Sic fatus, ipse quidem præibat, ille vero una sequebatur
par-deo vir.] Invenerunt inde Ulyssem Jovi carum; circaque ipsum] Trojani simul-ibant, sicut fulvi thoes in-montibus
circa cervum cornutum vulneratum, quem vulneravit vir
sagitta a nervo *missa :* huic quidem evaserat pedibus
fugiens, quamdiu sanguis tepidus et genua movebantur :
sed postquam eum domuerit velox sagitta,
cruda-vorantes eum thoes in montibus dilaniant,
in nemore umbroso : atque leonem adducit fortuna
exitialem : thoes quidem diffugiunt, atque hic *eo* vescitur :
sic tunc circa Ulyssem bellicosum, versutum,
Trojani simul-ibant multique et validi : sed ille heros
ruens sua hasta propulsabat crudelem diem.
Ajax vero prope accessit, ferens scutum, velut turrim;
stetitque juxta : Trojani autem territi-diffugerunt alio alius.
Atque hunc Menelaus Mavortius eduxit e-turba
manu tenens, donec famulus prope egisset equos.

Ajax autem Trojanis insiliens interfecit Doryclum
Priamiden, nothum filium; deinde Pandocum vulneravit;
vulneravit et Lysandrum, et Pyrasum, et Pylarten.
Ut vero quum inundans flumen in-campum decurrit
torrens de montibus, depressus ab-Jovis imbre,
multasque quercus aridas, multasque larices
secum-rapit, multumque limum in mare projicit :
sic obibat turbans campum tunc splendidus Ajax,
concidens equosque et viros. Necdum Hector
audierat, quum pugnæ in sinistra-parte præliaretur totius,
ripas juxta fluvii Scamandri; ubi maxime
virorum cadebant capita, clamorque immensus exortus-erat,
Nestoremque circa magnum, et Mavortium Idomeneum.
Hector inter hos versabatur, ardua patrans
hastaque equestrique-virtute; juvenumque vastabat phalanges.] Necdum *tamen* cessissent de-via divini Achivi,
nisi Alexander, Helenæ maritus comas-pulcras-habentis,
cessare-fecisset a-strenue-pugnando Machaona, pastorem virorum,] sagitta tribus-hamis percussum ad dextrum humerum.

Digitized by Google

Τῷ ῥα περίδδεισαν μένεα πνείοντες Ἀχαιοί,
μήπως μιν, πολέμοιο μεταχλινθέντος, ἕλοιεν.
Αὐτίκα δ' Ἰδομενεὺς προσεφώνεε Νέστορα δῖον·
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
ἄγρει, σῶν ὀχέων ἐπιβήσεο· πὰρ δὲ Μαχάων
βαινέτω· ἐς νῆας δὲ τάχιστ' ἔχε μώνυχας ἵππους.
Ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων.
[ἰούς τ' ἐκτάμνειν ἐπί τ' ἤπια φάρμακα πάσσειν.]
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
Αὐτίκα δ' ὧν ὀχέων ἐπεβήσετο· πὰρ δὲ Μαχάων
βαῖν', Ἀσκληπιοῦ υἱὸς ἀμύμονος ἰητῆρος·
μάστιξεν δ' ἵππους, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
νῆας ἔπι γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Κεβριόνης δὲ Τρῶας ὀρινομένους ἐνόησεν,
Ἕκτορι παρβεβαώς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ, νῶϊ μὲν ἐνθάδ' ὁμιλέομεν Δαναοῖσιν,
ἐσχατιῇ πολέμοιο δυσηχέος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Τρῶες ὀρίνονται ἐπιμὶξ, ἵπποι τε καὶ αὐτοί.
Αἴας δὲ κλονέει Τελαμώνιος· εὖ δέ μιν ἔγνων·
εὐρὺ γὰρ ἀμφ' ὤμοισιν ἔχει σάκος· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς
κεῖσ' ἵππους τε καὶ ἅρμ' ἰθύνομεν, ἔνθα μάλιστα
ἱππῆες πεζοί τε, κακὴν ἔριδα προβαλόντες,
ἀλλήλους ὀλέκουσι, βοὴ δ' ἄσβεστος ὄρωρεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους
μάστιγι λιγυρῇ· τοὶ δὲ πληγῆς ἀΐοντες
ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς,
στείβοντες νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας· αἵματι δ' ἄξων
νέρθεν ἅπας πεπάλακτο, καὶ ἄντυγες αἱ περὶ δίφρον,
ἃς ἄρ' ἀφ' ἱππείων ὁπλέων ῥαθάμιγγες ἔβαλλον,
αἵ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων. Ὁ δὲ ἵετο δῦναι ὅμιλον
ἀνδρόμεον, ῥῆξαί τε, μεταλμενος· ἐν δὲ κυδοιμὸν
ἧκε κακὸν Δαναοῖσι, μίνυνθα δὲ χάζετο δουρός.
Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν
ἔγχεΐ τ' ἄορί τε μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν·
Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην Τελαμωνιάδαο.
[Ζεὺς γάρ οἱ νεμεσᾶθ', ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο.]
Ζεὺς δὲ πατὴρ Αἴανθ' ὑψίζυγος ἐν φόβον ὦρσεν·
στῆ δὲ ταφών, ὄπιθεν δὲ σάκος βάλεν ἑπταβόειον·
τρέσσε δὲ παπτήνας ἐφ' ὁμίλου, θηρὶ ἐοικώς,
ἐντροπαλιζόμενος, ὀλίγον γόνυ γουνὸς ἀμείβων.
Ὡς δ' αἴθωνα λέοντα βοῶν ἀπὸ μεσσαύλοιο
ἐσσεύοντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιῶται,
οἵτε μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
πάννυχοι ἐγρήσσοντες· ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων
ἰθύει, ἀλλ' οὔτι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες
ἀντίοι ἀΐσσουσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
καιόμεναί τε δεταί, τάςτε τρεῖ, ἐσσύμενός περ·
ἠῶθεν δ' ἀπονόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
ὣς Αἴας τότ' ἀπὸ Τρώων τετιημένος ἦτορ
ἤϊε, πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβιήσατο παῖδας
νωθής, ᾧ δὴ πολλὰ περὶ ῥόπαλ' ἀμφὶς ἐάγῃ,
κείρει τ' εἰςελθὼν βαθὺ λήϊον· οἱ δέ τε παῖδες
τύπτουσιν ῥοπάλοισι· βίη δέ τε νηπίη αὐτῶν·

De-hoc nempe pertimuerunt robur spirantes Achivi,
ne-forte eum, pugna inclinata, interficerent.
Statim autem Idomeneus allocutus-est Nestorem divinum:
O Nestor Nelide, magna gloria Achivorum,
age, tuos currus conscende, juxtaque Machaon
ascendat: ad navesque celerrime dirige solidis-ungulis equos.
Medicus enim vir multis æquiparandus *est* aliis.
[sagittisque excidendis, et mitibus pharmacis inspergendis.]
Sic dixit: nec non-obsecutus-est Gerenius eques Nestor.
Statim autem suos currus conscendit; juxtaque Machaon
ascendit, Æsculapii filius eximii medici:
scuticaque verberabat equos; hi vero non inviti volabant
naves versus cavas: eo enim *ire* gratum *iis* erat animo.
Cebriones vero Trojanos turbatos animadvertit,
Hectorem juxta-*in-curru*-stans, et ad hunc *ea* verba dixit:
Hector, nos quidem hic versamur-inter Danaos,
in-extremitate pugnæ horrisonæ: verum ceteri
Trojani turbantur promiscue, equique et ipsi.
Ajax autem turbat *eos* Telamonius; bene vero ipsum novi:
latum enim circa humeros gerit scutum: sed et nos
illuc equosque et currum dirigamus, ubi maxime
equites peditesque, perniciosum certamen exhibentes,
mutuo-se occidunt; clamor autem immensus exortus-est.
Sic igitur fatus, verberavit pulcris-jubis equos
scutica arguta: illi autem verbera sentientes,
velociter agebant celerem currum inter Trojanos et Achivos,
calcantes cadaveraque et scuta: sanguine autem axis
subtus totus fœdabatur et ambitus qui *erant* circa sellam-currus,] quos ab equinis ungulis guttæ aspergebant,
aliæque a canthis. Ille autem cupiebat ingredi turbam
virorum, perrumpereque, insiliens; tumultumque
immisit malum Danais, parumque cessabat ab-hasta *vibranda*]. Atque hic alterorum obibat ordines virorum
pugnans hastaque, enseque, magnisque saxis:
Ajacis autem vitabat pugnam Telamonii.
[Jupiter enim ei irascebatur, si cum-fortiori viro pugnaret.]
Jupiter vero pater Ajaci in-alto-sedens metum incussit:
stetit vero *hic* attonitus, in-tergumque scutum rejecit septem
bubulis-pellibus-munitum:] territus autem recessit, circumspectans in turba, feræ similis,] subinde-se-convertens, lente
genua alternans.] Ut vero fulvum leonem boum a stabulo
rapide-abigebant canesque et viri rustici,
qui ipsum non sinunt boum pinguedinem eripere,
per-totam-noctem vigilantes: ille autem carnium cupidus,
recta-irruit: sed nihil proficit: frequentia enim jacula
adversa volant audacibus a manibus,
incensæque faces, quas horrens-recedit, incitatus licet:
mane autem seorsum abiit afflicto animo:
sic Ajax tunc a Trojanis afflictus corde
abiit, admodum invitus; valde enim timebat navibus Achivorum.]Ut vero quum asinus agrum præteriens prævaluit pueris
tardus, in-quem jam permulti baculi circum fracti-sunt,
tondetque ingressus altam segetem: illi autem pueri
verberant baculis; vis vero infirma *est* ipsorum;

Digitized by Google

σπουδῇ δ' ἐξήλασσαν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο φορβῆς·
ὣς τότ' ἔπειτ' Αἴαντα μέγαν, Τελαμώνιον υἱὸν,
Τρῶες ὑπέρθυμοι τηλέκλητοί τ' ἐπίκουροι,
νύσσοντες ξυστοῖσι μέσον σάκος, αἰὲν ἕποντο.
Αἴας δ' ἄλλοτε μὲν μνησάσκετο θούριδος ἀλκῆς,
αὖτις ὑποστρεφθεὶς, καὶ ἐρητύσασκε φάλαγγας
Τρώων ἱπποδάμων· ὁτὲ δὲ τρωπάσκετο φεύγειν.
Πάντας δὲ προέεργε θοὰς ἐπὶ νῆας ὁδεύειν·
αὐτὸς δὲ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν θῦνε μεσηγὺ
ἱστάμενος· τὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ἄλλα μὲν ἐν σάκεϊ μεγάλῳ πάγεν, ὅρμενα πρόσσω·
πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ, πάρος χρόα λευκὸν ἐπαυρεῖν,
ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησ' Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Εὐρύπυλος, πυκινοῖσι βιαζόμενον βελέεσσιν·
στῆ ῥα παρ' αὐτὸν ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλε Φαυσιάδην Ἀπισάονα, ποιμένα λαῶν,
ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Εὐρύπυλος δ' ἐπόρουσε καὶ αἴνυτο τεύχε' ἀπ' ὤμων.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
τεύχε' ἀπαινύμενον Ἀπισάονος, αὐτίκα τόξον
ἕλκετ' ἐπ' Εὐρυπύλῳ, καί μιν βάλε μηρὸν ὀϊστῷ
δεξιόν· ἐκλάσθη δὲ δόναξ, ἐβάρυνε δὲ μηρόν.
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων·
ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
στῆτ' ἐλελιχθέντες καὶ ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ
Αἴανθ', ὃς βελέεσσι βιάζεται· οὐδέ ἕ φημι
φεύξεσθ' ἐκ πολέμοιο δυσηχέος· ἀλλὰ μάλ' ἄντην
ἵστασθ' ἀμφ' Αἴαντα μέγαν, Τελαμώνιον υἱόν.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύπυλος βεβλημένος· οἱ δὲ παρ' αὐτὸν
πλησίοι ἔστησαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες,
δούρατ' ἀνασχόμενοι· τῶν δ' ἀντίος ἤλυθεν Αἴας,
στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο.
Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο φέρον Νηλήϊαι ἵπποι
ἱδρῶσαι· ἦγον δὲ Μαχάονα, ποιμένα λαῶν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
ἑστήκει γὰρ ἐπὶ πρύμνῃ μεγακήτεϊ νηΐ,
εἰσορόων πόνον αἰπὺν ἰωχά τε δακρυόεσσαν.
Αἶψα δ' ἑταῖρον ἑὸν Πατροκλῆα προσέειπεν,
φθεγξάμενος παρὰ νηός· ὁ δὲ κλισίηθεν ἀκούσας
ἔκμολεν ἶσος Ἄρηϊ· κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.
Τὸν πρότερος προσέειπε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·
Τίπτε με κικλήσκεις, Ἀχιλεῦ; τί δέ σε χρεὼ ἐμεῖο;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Δῖε Μενοιτιάδη, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
νῦν ὀΐω περὶ γούνατ' ἐμὰ στήσεσθαι Ἀχαιοὺς
λισσομένους· χρειὼ γὰρ ἱκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
Ἀλλ' ἴθι νῦν, Πάτροκλε Διῒ φίλε, Νέστορ' ἔρειο,
ὅντινα τοῦτον ἄγει βεβλημένον ἐκ πολέμοιο.
Ἤτοι μὲν τάγ' ὄπισθε Μαχάονι πάντα ἔοικεν,
τῷ Ἀσκληπιάδῃ, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὄμματα φωτός·
ἵπποι γάρ με παρήϊξαν πρόσσω μεμαυῖαι.

vixque expulerunt, quando quidem se-saturarit pabulo :
sic tum inde Ajacem magnum, Telamonium filium
Trojani magnanimi et e-longinquo-vocati socii,
percutientes hastilibus medium scutum, usque sequebantur.
Ajax vero, nunc quidem meminerat impetuosæ fortitudinis,
retro conversus, et cohibebat phalanges
Trojanorum equûm-domitorum: nunc vero vertebat-se ad-fugam;] omnes autem prohibuit *quominus* celeres ad naves irent;] ipse vero Trojanorum et Achivorum furebat in-medio
stans; at jacula audacibus a manibus,
alia quidem in scuto magno figebantur, impetu-acta adversa;
multa vero et in-medio-spatio, antequam corpus candidum attingerent,] in terra stabant, cupientia corpore se-saturare.
Hunc autem ut vidit Evæmonis præclarus filius,
Eurypylus, crebris oppressum jaculis;
stetit juxta eum accedens, et jaculatus-est hasta splendida,
et percussit Phausiaden Apisaonem, pastorem virorum,
in-jecur subter præcordia, continuoque genua *ei* solvit :
Eurypylus autem insiliit, et auferebat arma ab humeris.
Hunc autem ut animadvertit Alexander divinæ-formæ
arma auferentem Apisaonis, statim arcum
adduxit in Eurypylum, et ei percussit femur sagitta
dextrum : fracta-est autem arundo, et gravavit femur.
Retro autem sociorum ad agmen recedebat, mortem evitans,
vociferatusque-est alta-voce, Danaos inclamans :
O amici, Argivorum ductores atque principes,
consistite conversi, et arcete sævum diem
ab-Ajace, qui telis obruitur : nec ipsum opinor
evasurum ex pugna horrisona; sed omnino contra
consistite, circum Ajacem magnum, Telamonium filium.
Sic dixit Eurypylus vulneratus : illi autem juxta ipsum
propinqui constiterunt, scuta humeris inclinantes,
hastas elevantes. His autem obvius ivit Ajax :
stetitque conversus, quando venerat ad-agmen sociorum.
Sic hi quidem pugnabant instar ignis ardentis.
Nestorem vero e prælio ferebant Neleiæ equæ
sudantes; ducebantque Machaonem, pastorem virorum.
Hunc autem prospiciens agnovit pedibus-celer divinus Achilles :] stabat enim in extrema ingenti navi,
intuens laborem gravem, fugamque lacrimosam.
Statim vero socium suum Patroclum allocutus-est,
clamans e navi : ille autem ex-tentorio ut-audivit,
prodiit par Marti : mali autem *hoc* ei fuit principium.
Hunc prior allocutus-est Menœtii validus filius :
Cur me vocas, Achille? quid autem tibi opus *est* me?
Hunc vero respondens allocutus-est pedibus velox Achilles :
Nobilis Menœtiade, meo carissime animo,
nunc puto ad genua mea constituros Achivos
supplicantes : necessitas enim venit non-amplius tolerabilis.
Sed i nunc, Patrocle Jovi care, Nestorem interroga,
quemnam hunc ducat vulneratum e prælio :
certe quidem a-tergo Machaoni omnino similis-videtur
Asclepiadæ, sed non vidi vultum hominis :
equi enim me præterierunt ulterius properantes.

Digitized by Google

Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ·
βῆ δὲ θέειν παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίην Νηληϊάδεω ἀφίκοντο,
αὐτοὶ μέν ῥ' ἀπέβησαν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν·
ἵππους δ' Εὐρυμέδων θεράπων λύε τοῖο γέροντος
ἐξ ὀχέων· τοὶ δ' ἱδρῶ ἀπεψύχοντο χιτώνων,
στάντε ποτὶ πνοιὴν παρὰ θῖν' ἁλός· αὐτὰρ ἔπειτα
ἐς κλισίην ἐλθόντες ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
Τοῖσι δὲ τεῦχε κυκειῶ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη,
τὴν ἄρετ' ἐκ Τενέδοιο γέρων, ὅτε πέρσεν Ἀχιλλεύς,
θυγατέρ' Ἀρσινόου μεγαλήτορος, ἥν οἱ Ἀχαιοὶ
ἔξελον, οὕνεκα βουλῇ ἀριστεύεσκεν ἁπάντων·
ἥ σφωϊν πρῶτον μὲν ἐπιπροΐηλε τράπεζαν
καλήν, κυανόπεζαν, ἐΰξοον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῆς
χάλκειον κάνεον· ἐπὶ δὲ κρόμυον, ποτῷ ὄψον,
ἠδὲ μέλι χλωρόν, παρὰ δ' ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτήν·
πὰρ δὲ δέπας περικαλλές, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιός,
χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον· οὔατα δ' αὐτοῦ
τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
χρύσειαι νεμέθοντο· δύω δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν.
Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης,
πλεῖον ἐόν· Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.
Ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε γυνή, εἰκυῖα θεῇσιν,
οἴνῳ Πραμνείῳ, ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν
κνήστι χαλκείῃ, ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνεν·
πινέμεναι δ' ἐκέλευσεν, ἐπεί ῥ' ὥπλισσε κυκειῶ.
Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν πίνοντ' ἀφέτην πολυκαγκέα δίψαν,
μύθοισιν τέρποντο πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες·
Πάτροκλος δὲ θύρῃσιν ἐφίστατο, ἰσόθεος φώς.
Τὸν δὲ ἰδὼν ὁ γεραιὸς ἀπὸ θρόνου ὦρτο φαεινοῦ,
ἐς δ' ἄγε χειρὸς ἑλών, κατὰ δ' ἑδριάασθαι ἄνωγεν.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἀναίνετο εἶπέ τε μῦθον·
Οὐχ ἕδος ἐστί, γεραιὲ Διοτρεφές, οὐδέ με πείσεις.
Αἰδοῖος, νεμεσητός, ὅ με προέηκε πυθέσθαι,
ὅντινα τοῦτον ἄγεις βεβλημένον· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
γιγνώσκω· ὁρόω δὲ Μαχάονα, ποιμένα λαῶν.
Νῦν δὲ ἔπος ἐρέων πάλιν ἄγγελος εἶμ' Ἀχιλῆϊ·
εὖ δὲ σὺ οἶσθα, γεραιὲ Διοτρεφές, οἷος ἐκεῖνος
δεινὸς ἀνήρ· τάχα κεν καὶ ἀναίτιον αἰτιόῳτο.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
τίπτε τ' ἄρ' ὧδ' Ἀχιλεὺς ὀλοφύρεται υἷας Ἀχαιῶν,
ὅσσοι δὴ βέλεσιν βεβλήαται; οὐδέ τι οἶδεν
πένθεος ὅσσον ὄρωρε κατὰ στρατόν. Οἱ γὰρ ἄριστοι
ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε.
Βέβληται μὲν ὁ Τυδείδης, κρατερὸς Διομήδης·
οὔτασται δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς ἠδ' Ἀγαμέμνων·
[βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ·]
τοῦτον δ' ἄλλον ἐγὼ νέον ἤγαγον ἐκ πολέμοιο,
ἰῷ ἀπὸ νευρῆς βεβλημένον. Αὐτὰρ Ἀχιλλεύς,
ἐσθλὸς ἐών, Δαναῶν οὐ κήδεται οὐδ' ἐλεαίρει.
Ἦ μένει, εἰσόκε δὴ νῆες θοαὶ ἄγχι θαλάσσης,
Ἀργείων ἀέκητι, πυρὸς δηΐοιο θέρωνται,
αὐτοί τε κτεινώμεθ' ἐπισχερώ; — οὐ γὰρ ἐμὴ ἴς
ἔσθ' οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.

Sic dixit: Patroclus autem dilecto obsecutus-est socio,
profectusque-est currens præterque tentoria et naves Achivorum.]
Illi vero quum jam ad-tentorium Nelidæ pervenissent,
ipsi quidem descenderunt in terram almam:
equas autem Eurymedon famulus solvit senis
e curru: ipsi vero sudorem exsiccabant a-tunicis,
stantes ad ventum in litore maris; ac deinde
in-tentorium profecti, in sellis-recubitoriis consederunt.
Iis autem parabat potionem-mixtam comis-pulcris Hecamede,
quam abduxerat e Tenedo senex, quum *eam* diripuit Achilles,
filiam Arsinoi magnanimi, quam ei Achivi
electam-dederunt, quoniam consilio præstabat omnibus:
hæc eis primum quidem apposuit mensam
pulcram, pedibus-cyaneis, bene-politam: ac super *ea posuit*
æream lancem; et in *ea* cepam, potioni *aptum* obsonium,
ac mel recens, juxtaque farinæ sacræ fructum:
juxta etiam poculum perpulcrum, quod domo attulerat senex,
aureis clavis transfixum; ansæ autem ejus
quatuor erant, binæque columbæ circum singulas
aureæ pascebantur; duoque infra fundi erant.
Alius quidem *senex* laborans (*ægre*) submovisset a-mensa,
plenum quando-erat: Nestor vero senex sine-labore tollebat.
In hoc ipsis miscuit mulier, similis deabus,
vino Pramnio, insuper autem caprinum rasit caseum
radula ærea, superque farinas albas inspersit;
et bibere jussit, postquam appararat potionem-mixtam.
Illi autem postquam bibentes exemerant peraridam sitim,
sermonibus delectabantur inter se colloquentes:
Patroclus vero foribus astitit, par-deo vir.
Hunc autem conspicatus senex a sede surrexit splendida,
introque duxit manu prehensum, et considere jussit:
Patroclus autem contra renuebat, dixitque verba:
Non sedendi-tempus est, senex Jovis-alumne, nec mihi persuadebis.]
Venerandus, reverendus *est*, qui me misit sciscitatum,]
quemnam hunc ducas vulneratum: quin et ipse
agnosco; videoque Machaonem, pastorem virorum.
Nunc vero rem dicturus, nuntius redibo Achilli;
bene autem tu nosti, senex Jovis-alumne, qualis ille
difficilis vir; cito vel insontem culpaverit.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:
quid tandem sic Achilles miseratur filios Achivorum,
qui jam telis vulnerati-sunt? neque novit
luctus quantum excitatum-sit per exercitum: nam fortissimi
in navibus jacent, eminus- cominusque-vulnerati.
Percussus-est quidem Tydides, fortis Diomedes;
vulneratus-est Ulysses hasta-inclytus, et Agamemno:
[percussusque et Eurypylus ad femur sagitta:]
hunc autem alterum ego modo abduxi e bello,
sagitta a nervo percussum. At Achilles,
strenuus quum-sit, Danaorum non curam-agit nec miseretur.
An exspectat, donec jam naves veloces prope mare,
Argivis invitis (*frustra resistentibus*), igne hostili comburantur,]
ipsique interficiamur alii-super-alios? non enim mea
vis] est, qualis antea erat in agilibus membris.

Digitized by Google

Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὡς ὁπότ' Ἠλείοισι καὶ ἡμῖν νεῖκος ἐτύχθη
ἀμφὶ βοηλασίῃ, ὅτ' ἐγὼ κτάνον Ἰτυμονῆα,
ἐσθλὸν Ὑπειροχίδην, ὃς ἐν Ἤλιδι ναιετάασκεν,
ῥύσι' ἐλαυνόμενος. Ὁ δ' ἀμύνων ᾗσι βόεσσιν,
ἔβλητ' ἐν πρώτοισιν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι,
κὰδ δ' ἔπεσεν, λαοὶ δὲ περίτρεσαν ἀγροιῶται.
Ληΐδα δ' ἐκ πεδίου συνελάσσαμεν ἤλιθα πολλὴν,
πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πώεα οἰῶν,
τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν,
ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα,
πάσας θηλείας, πολλῇσι δὲ πῶλοι ὑπῆσαν.
Καὶ τὰ μὲν ἠλασάμεσθα Πύλον Νηλήϊον εἴσω
ἐννύχιοι προτὶ ἄστυ· γεγήθει δὲ φρένα Νηλεὺς,
οὕνεκά μοι τύχε πολλὰ νέῳ πολεμόνδε κιόντι.
Κήρυκες δ' ἐλίγαινον ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν,
τοὺς ἴμεν, οἷσι χρεῖος ὀφείλετ' ἐν Ἤλιδι δίῃ·
οἱ δὲ συναγρόμενοι Πυλίων ἡγήτορες ἄνδρες
δαίτρευον· πολέσιν γὰρ Ἐπειοὶ χρεῖος ὄφειλον,
ὡς ἡμεῖς παῦροι, κεκακωμένοι, ἐν Πύλῳ ἦμεν. —
Ἐλθὼν γάρ ῥ' ἐκάκωσε βίη Ἡρακληείη
τῶν προτέρων ἐτέων, κατὰ δ' ἔκταθεν ὅσσοι ἄριστοι.
Δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονος υἱέες ἦμεν·
τῶν οἶος λιπόμην, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὄλοντο. —
Ταῦθ' ὑπερηφανέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες,
ἡμέας ὑβρίζοντες, ἀτάσθαλα μηχανόωντο. —
Ἐκ δ' ὁ γέρων ἀγέλην τε βοῶν καὶ πῶϋ μέγ' οἰῶν
εἵλετο, κρινάμενος τριηκόσι' ἠδὲ νομῆας.
Καὶ γὰρ τῷ χρεῖος μέγ' ὀφείλετ' ἐν Ἤλιδι δίῃ,
τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν,
ἐλθόντες μετ' ἄεθλα. Περὶ τρίποδος γὰρ ἔμελλον
θεύσεσθαι· τοὺς δ' αὖθι ἄναξ ἀνδρῶν Αὐγείας
κάσχεθε· τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει, ἀκαχήμενον ἵππων.
Τῶν ὁ γέρων ἐπέων κεχολωμένος ἠδὲ καὶ ἔργων,
ἐξέλετ' ἄσπετα πολλά· τὰ δ' ἄλλ' ἐς δῆμον ἔδωκεν.
[δαιτρεύειν, μήτις οἱ ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.]
Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν, ἀμφί τε ἄστυ
ἔρδομεν ἱρὰ θεοῖς· οἱ δὲ τρίτῳ ἤματι πάντες
ἦλθον ὁμῶς αὐτοί τε πολεῖς καὶ μώνυχες ἵπποι,
πανσυδίῃ· μετὰ δέ σφι Μολίονε θωρήσσοντο,
παῖδ' ἔτ' ἐόντ', οὔπω μάλα εἰδότε θούριδος ἀλκῆς.
Ἔστι δέ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ, νεάτη Πύλου ἠμαθόεντος·
τὴν ἀμφεστρατόωντο, διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες.
Ἀλλ' ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον, ἄμμι δ' Ἀθήνη
ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου, θωρήσσεσθαι,
ἔννυχος, οὐδ' ἀέκοντα Πύλον κάτα λαὸν ἄγειρεν,
ἀλλὰ μάλ' ἐσσυμένους πολεμίζειν. Οὐδέ με Νηλεὺς
εἴα θωρήσσεσθαι, ἀπέκρυψεν δέ μοι ἵππους·
οὐ γάρ πώ τί μ' ἔφη ἴδμεν πολεμήϊα ἔργα.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέπρεπον ἡμετέροισιν,
καὶ πεζός περ ἐών· ἐπεὶ ὣς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη.
Ἔστι δέ τις ποταμὸς Μινυήϊος εἰς ἅλα βάλλων,
ἐγγύθεν Ἀρήνης, ὅθι μείναμεν Ἠῶ δῖαν

Utinam sic pubescerem, roburque mihi firmum esset,
sicut quando inter-Eleos et nos certamen ortum-est
de boum-abactione, quando ego interfeci Itymoneum,
fortem Hyperochiden, qui in Elide habitabat,
pignora auferens. Ille vero vim-propulsans a-suis bobus,
percussus-est inter primos mea a manu, jaculo;
et concidit, virique trepidi-diffugerunt agrestes.
Prædam autem ex campo coegimus valde multam,
quinquaginta boum armenta, totidem greges ovium,
tot suum greges, tot greges latos caprarum :
equasque flavas centum et quinquaginta,
omnes feminas; multis etiam pulli suberant.
Et hæc quidem abegimus Pylum Neleïum intro,
nocturni, in urbem : lætatus-est autem animo Neleus,
quoniam mihi contigere multa, juveni ad-bellum profecto.
Præcones autem argute-edixerunt, cum aurora illucescente,
illi ut-advenirent, quibus debitum deberetur in Elide divina :
ac congregati Pyliorum principes viri
dividebant : multis enim Epei debitum debebant, *potentiores*,
quia nos, pauci, *ab iis* male-habiti in Pylo eramus.
Veniens enim *nos* afflixerat vis Herculea (*Hercules*),
superioribus annis : interfectique-fuerant quotquot optimi.
Duodecim enim Nelei eximii filii eramus,
quorum solus relictus-sum; ceteri autem omnes perierunt.
His animo-elati Epei ære-loricati,
nos insultantes, iniqua moliti-erant.
Sed senex armentumque boum et gregem magnum ovium
sibi-exemit, electis trecentis, atque pastoribus.
Etenim ipsi debitum magnum debebatur in Elide divina,
quatuor in-cursu-victores equi cum-ipsis curribus,
qui-ierant ad præmia *reportanda;* de tripode enim erant
cursu-certaturi; eos autem illic rex virorum Augeas
detinuerat; atque aurigam dimiserat, tristem ob-equos.
Ob-hæc senex dicta iratus atque facta,
exemit-sibi admodum multa, sed reliqua in populum dedit.
[dividenda, ne-quis ab-eo fraudatus abiret æqua *portione*.]
Nos quidem hæc singula administrabamus, perque urbem
faciebamus sacra diis : illi vero tertio die omnes
venerunt simul ipsique multi et solidis-ungulis equi,
cum-universis-copiis : cumque ipsis Moliones-duo arma-induerant,] pueri adhuc, nondum perquam scientes impetuosæ
fortitudinis.] Est autem quædam Thryoessa urbs, ardua altitudo,] procul ad Alpheum, extrema Pyli arenosi :
hanc obsidebant, evertendæ cupidi.
Sed quum totum campum transissent, nobis Minerva
nuntia venit currens ab Olympo, ut-armaremur,
nocturna, nec invitum per Pylum populum congregavit,
sed valde incitatos-cupiditate pugnandi. Sed-non me Neleus
sinebat armari, abscondit autem mihi equos :
nondum enim omnino me existimabat scire bellica opera.
Verum etiam sic inter-equites insignis-eram nostros,
pedes licet essem, quoniam sic *me* duxit ad-pugnam Minerva.
Est autem quidam fluvius Minyeius, in mare *se* projiciens,
prope Arenen, ubi exspectavimus Auroram divinam

Digitized by Google

ἱππῆες Πυλίων, τὰ δ' ἐπέῤῥεον ἔθνεα πεζῶν.
Ἔνθεν πανσυδίῃ σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
ἔνδιοι ἱκόμεσθ' ἱερὸν ῥόον Ἀλφειοῖο.
Ἔνθα Διῒ ῥέξαντες ὑπερμενεῖ ἱερὰ καλὰ,
ταῦρον δ' Ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι,
αὐτὰρ Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι βοῦν ἀγελαίην,
δόρπον ἔπειθ' ἑλόμεσθα κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν·
καὶ κατεκοιμήθημεν ἐν ἔντεσιν οἷσιν ἕκαστος
ἀμφὶ ῥοὰς ποταμοῖο. Ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ
ἀμφίσταντο δὴ ἄστυ διαπραθέειν μεμαῶτες·
ἀλλά σφι προπάροιθε φάνη μέγα ἔργον Ἄρηος.
Εὖτε γὰρ ἠέλιος φαέθων ὑπερέσχεθε γαίης,
συμφερόμεσθα μάχῃ, Διΐ τ' εὐχόμενοι καὶ Ἀθήνῃ·
ἀλλ' ὅτε δὴ Πυλίων καὶ Ἐπειῶν ἔπλετο νεῖκος,
πρῶτος ἐγὼν ἕλον ἄνδρα, κόμισσα δὲ μώνυχας ἵππους,
Μούλιον αἰχμητήν· γαμβρὸς δ' ἦν Αὐγείαο,
πρεσβυτάτην δὲ θύγατρ' εἶχε ξανθὴν Ἀγαμήδην,
ἣ τόσα φάρμακα ᾔδη, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών.
Τὸν μὲν ἐγὼ προσιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρί·
ἤριπε δ' ἐν κονίῃσιν· ἐγὼ δ' ἐς δίφρον ὀρούσας
στῆν ῥα μετὰ προμάχοισιν. Ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ
ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος, ἐπεὶ ἴδον ἄνδρα πεσόντα,
ἡγεμόν' ἱππήων, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόρουσα κελαινῇ λαίλαπι ἶσος·
πεντήκοντα δ' ἕλον δίφρους, δύο δ' ἀμφὶς ἕκαστον
φῶτες ὀδὰξ ἕλον οὖδας, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες·
καί νύ κεν Ἀκτορίωνε Μολίονε παῖδ' ἀλάπαξα,
εἰ μή σφωε πατὴρ εὐρυκρείων Ἐνοσίχθων
ἐκ πολέμου ἐσάωσε, καλύψας ἠέρι πολλῇ.
Ἔνθα Ζεὺς Πυλίοισι μέγα κράτος ἐγγυάλιξεν·
τόφρα γὰρ οὖν ἑπόμεσθα διὰ σπιδέος πεδίοιο,
κτείνοντές τ' αὐτοὺς ἀνά τ' ἔντεα καλὰ λέγοντες,
ὄφρ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυπύρου βήσαμεν ἵππους,
πέτρης τ' Ὠλενίης, καὶ Ἀλεισίου ἔνθα κολώνη
κέκληται· ὅθεν αὖτις ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη.
Ἔνθ' ἄνδρα κτείνας πύματον λίπον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἂψ ἀπὸ Βουπρασίοιο Πύλονδ' ἔχον ὠκέας ἵππους,
πάντες δ' εὐχετόωντο θεῶν Διῒ, Νέστορί τ' ἀνδρῶν.
Ὣς ἔον, εἴποτ' ἔην γε μετ' ἀνδράσιν. — Αὐτὰρ Ἀχιλ-
οἶος τῆς ἀρετῆς ἀπονήσεται· ἦ τέ μιν οἴω [λεὺς
πολλὰ μετακλαύσεσθαι, ἐπεί κ' ἀπὸ λαὸς ὄληται.
Ὦ πέπον, ἦ μὲν σοίγε Μενοίτιος ὧδ' ἐπέτελλεν
ἤματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπεν·
νῶϊ δέ τ' ἔνδον ἐόντες, ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
πάντα μάλ' ἐν μεγάροις ἠκούομεν ὡς ἐπέτελλεν.
Πηλῆος δ' ἱκόμεσθα δόμους εὐναιετάοντας,
λαὸν ἀγείροντες κατ' Ἀχαιΐδα πουλυβότειραν.
Ἔνθα δ' ἔπειθ' ἥρωα Μενοίτιον εὕρομεν ἔνδον,
ἠδὲ σὲ, πὰρ δ' Ἀχιλῆα. Γέρων δ' ἱππηλάτα Πηλεὺς
πίονα μηρί' ἔκαιε βοὸς Διῒ τερπικεραύνῳ
αὐλῆς ἐν χόρτῳ· ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον,
σπένδων αἴθοπα οἶνον ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν.
Σφῶϊ μὲν ἀμφὶ βοὸς ἕπετον κρέα, νῶϊ δ' ἔπειτα
στῆμεν ἐνὶ προθύροισι· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς,

equites Pyliorum; sed affluebant *interea* agmina peditum.
Inde cum-universis-copiis, (cum) armis armati,
meridiani pervenimus ad-sacrum fluentum Alphei.
Ibi Jovi quum-fecissemus præpotenti sacra pulcra,
taurumque Alpheo, taurum autem Neptuno *sacrificassemus*,
ac Minervæ oculis-cæsiis bovem gregalem,
cœnam deinde sumsimus per exercitum in turmis :
et dormivimus in armis suis quisque
circum fluenta fluvii. Sed magnanimi Epei
circumstabant jam urbem, vastare *eam* cupientes :
sed ipsis ante apparuit magnum opus Martis.
Quum enim sol lucidus eminuit-supra terram,
congressi-sumus pugna, Jovique supplicantes et Minervæ :
at quando jam Pyliorum et Epeorum exstitit certamen,
primus ego occidi virum, abstulique solidis-ungulis equos,
Mulium bellatorem : gener vero erat Augeæ,
maximamque-natu filiam habebat flavam Agameden,
quæ tot pharmaca norat, quot alit lata terra.
Hunc quidem ego accedentem percussi ærata hasta :
prolapsusque-est in pulvere; ego vero in currum insiliens,
steti inter primos-pugnatores. Sed magnanimi Epei
territi-fugerunt alio alius, ut viderunt virum cadentem,
ductorem equitum, qui fortissimus-erat pugnando.
At ego irrui, atræ procellæ par :
quinquaginta autem cepi currus, duoque circa unumquemque
viri mordicus prehenderunt solum, mea sub hasta domiti.
Et jam Actoriones Moliones juvenes interfecissem,
nisi ipsos pater, late-dominans Terræ-concussor, *Neptunus*,
ex pugna *ereptos* servasset, tectos caligine multa.
Tum Jupiter Pyliis magnam victoriam dedit;
tantisper enim *eos* insequebamur per latum campum,
interficientesque ipsos, et arma pulcra colligentes;
donec ad Buprasium tritici-ferax egimus equos,
petramque Oleniam, et *eo*, Alisii *herois* ubi tumulus
vocatur *locus* : unde rursum avertit populum Minerva.
Ibi virum interficiens extremum, *eum* reliqui; atque Achivi
retro a Buprasio Pylum-versus agebant veloces equos :
omnes autem gratias-agebant, ex-diis Jovi, Nestorique ex-hominibus.] Talis eram, si-quando eram inter viros. Sed Achilles
solus illa virtute *sua* fruetur : certe ipsum credo
multum postea-doliturum, ubi exercitus perierit.
O amice, sane quidem tibi Menœtius sic præcepit
die illo, quo te ex Phthia ad-Agamemnonem misit :
nos autem intus *apud vos* quum-essemus, ego et divinus Ulysses,] omnia plane in ædibus audiebamus, sicut præcipiebat;
ad-Pelei autem veneramus domos habitantibus-commodas,
populum cogentes per Achaiam feracem.
Ibi tum heroem Menœtium invenimus intus :
atque te, juxta autem Achillem; senex vero, equûm-agitator
Peleus,] pinguia femora adolebat bovis Jovi gaudenti-fulmine,
aulæ in septo : tenebatque aureum poculum,
libans nigrum vinum super ardentia sacra.
Vos quidem bovis apparabatis carnes, nos vero tum
stabamus in vestibulo; attonitus autem surrexit Achilles,

Digitized by Google

ἐς δ' ἄγε χειρὸς ἑλὼν, κατὰ δ' ἑδριάασθαι ἄνωγεν,
ξείνιά τ' εὖ παρέθηκεν, ἅ τε ξείνοις θέμις ἐστίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπημεν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
ἦρχον ἐγὼ μύθοιο, κελεύων ὔμμ' ἅμ' ἕπεσθαι·
σφὼ δὲ μάλ' ἠθέλετον, τὼ δ' ἄμφω πόλλ' ἐπέτελλον.
Πηλεὺς μὲν ᾧ παιδὶ γέρων ἐπέτελλ' Ἀχιλῆϊ
αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων·
σοὶ δ' αὖθ' ὧδ' ἐπέτελλε Μενοίτιος, Ἄκτορος υἱός·
τέκνον ἐμὸν, γενεῇ μὲν ὑπέρτερός ἐστιν Ἀχιλλεὺς,
πρεσβύτερος δὲ σύ ἐσσι· βίῃ δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων·
ἀλλ' εὖ οἱ φάσθαι πυκινὸν ἔπος ἠδ' ὑποθέσθαι,
καί οἱ σημαίνειν· ὁ δὲ πείσεται εἰς ἀγαθόν περ.
Ὣς ἐπέτελλ' ὁ γέρων, σὺ δὲ λήθεαι. Ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
ταῦτ' εἴποις Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι, αἴ κε πίθηται.
Τίς δ' οἶδ' εἴ κέν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίναις
παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
Εἰ δέ τινα φρεσὶν ᾗσι θεοπροπίην ἀλεείνει,
καί τινά οἱ πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
ἀλλὰ σέ περ προέτω, ἅμα δ' ἄλλος λαὸς ἑπέσθω
Μυρμιδόνων, αἴ κέν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι·
καί τοι τεύχεα καλὰ δότω πόλεμόνδε φέρεσθαι,
αἴ κέ σε τῷ ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
Ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
ὤσαισθε προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν·
βῆ δὲ θέειν παρὰ νῆας ἐπ' Αἰακίδην Ἀχιλῆα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κατὰ νῆας Ὀδυσσῆος θείοιο
ἷξε θέων Πάτροκλος, ἵνα σφ' ἀγορή τε θέμις τε
ἤην, τῇ δὴ καί σφι θεῶν ἐτετεύχατο βωμοί·
ἔνθα οἱ Εὐρύπυλος βεβλημένος ἀντεβόλησεν,
Διογενὴς Εὐαιμονίδης, κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ,
σκάζων ἐκ πολέμου· κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρὼς
ὤμων καὶ κεφαλῆς· ἀπὸ δ' ἕλκεος ἀργαλέοιο
αἷμα μέλαν κελάρυζε· νόος γε μὲν ἔμπεδος ἦεν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς,
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἆ δειλοὶ, Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὣς ἄρ' ἐμέλλετε, τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης,
ἄσειν ἐν Τροίῃ ταχέας κύνας ἀργέτι δημῷ;
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, Διοτρεφὲς Εὐρύπυλ' ἥρως·
ἤ ῥ' ἔτι που σχήσουσι πελώριον Ἕκτορ' Ἀχαιοὶ,
ἦ ἤδη φθίσονται ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμέντες;
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύπυλος βεβλημένος ἀντίον ηὔδα·
οὐκέτι, Διογενὲς Πατρόκλεις, ἄλκαρ Ἀχαιῶν
ἔσσεται, ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέονται.
Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε,
χερσὶν ὕπο Τρώων· τῶν δὲ σθένος ὄρνυται αἰέν.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν σὺ σάωσον, ἄγων ἐπὶ νῆα μέλαιναν·
μηροῦ δ' ἔκταμ' ὀϊστὸν, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
νίζ' ὕδατι λιαρῷ· ἐπὶ δ' ἤπια φάρμακα πάσσε,
ἐσθλὰ, τά σε προτί φασιν Ἀχιλλῆος δεδιδάχθαι,

introque duxit manu prehensos, atque considere jussit,
dapesque-hospitales abunde apposuit, quas *apponi* hospitibus fas est.] Ac postquam saturati-eramus cibo et potu,
ordiebar ego sermonem, hortans vos simul ut-sequamini :
vos autem vehementer volebatis, hi vero ambo multa præceperunt :] Peleus quidem suo filio senex præcepit Achilli,
semper fortissime-se-gerere et superiorem esse aliis :
tibi vero rursus sic præcepit Menœtius, Actoris filius :
Fili mi, genere quidem superior est Achilles,
major-natu vero tu es : viribus autem ille multo præstantior :
sed probe ei da prudens consilium, et admone,
et ei præcipe ; ille autem obsequetur in bonum quidem.
Sic præcepit senex, tu vero obliviseeris. Sed etiam nunc
hæc dicas Achilli bellicoso, si forte obsequatur :
quis vero scit, an ei, cum *(favente)* deo, animum commoveas
admonens? bona autem admonitio est amici.
Si vero aliquod mentibus suis vaticinium evitat,
et aliquod ei a Jove dixit veneranda mater, *quominus ipse eat* :] saltem te mittat ; simul autem ceteræ copiæ sequantur
Myrmidonum, si forte aliquod lumen (*salus*) Danais fias :
et tibi arma pulcra det ad-prælium gerenda ;
si forte te illi assimilantes (*illum esse ob similitudinem credentes*) abstineant pugna] Trojani, respirentque Mavortii filii
Achivorum] qui-affliguntur: parva autem *est* respiratio a-bello.
Facile vero integri defessos viros in-pugna
repellatis ad urbem a navibus et tentoriis.
Sic dixit : eique animum in pectoribus commovit :
profectus-est autem currens præter naves ad Æaciden Achillem.] Sed quum jam prope naves Ulyssis divini
venisset currens Patroclus, ubi eis forumque et jus
erat, qua eis etiam deorum constituta-erant altaria :
illic ei Eurypylus percussus occurrit,
generosus Evæmonides, in femore sagitta,
claudicans e pugna ; atque humidus defluebat sudor
de-humeris et capite : eque vulnere gravi
sanguis niger scaturiebat : mens tamen firma erat.
Hunc autem intuitus, miseratus-est Menœtii fortis filius,
et dolens, verbis alatis *eum* allocutus-est :
Ah miseri, Danaorum ductores et principes :
siccine eratis procul ab-amicis et patria terra
satiaturi in Troja veloces canes alba pinguedine?
sed age mihi hoc dic, Jovis-alumne Eurypyle heros :
adhucne fere sustinebunt immanem Hectorem Achivi,
an jam conficientur, ab ipso hasta domiti?
Huic autem Eurypylus vulneratus respondit :
nullum-amplius, nobilissime Patrocle, præsidium Achivis
erit ; sed in navibus nigris cadent.
Illi enim jam omnes, quotquot ante erant fortissimi,
in navibus jacent eminus- comminusque-vulnerati
manibus sub Trojanorum : horum vero robur augescit usque.
Sed me quidem tu serva, ducens ad navem nigram ;
femoreque exscinde sagittam, ab eoque sanguinem nigrum
ablue aqua tepida ; et lenia medicamenta insperge,
salubria, quæ te ajunt ab Achille doctum-esse,

Digitized by Google

ὃν Χείρων ἐδίδαξε, δικαιότατος Κενταύρων·
ἰητροὶ μὲν γάρ, Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων,
τὸν μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ὀΐομαι ἕλκος ἔχοντα,
χρηΐζοντα καὶ αὐτὸν ἀμύμονος ἰητῆρος,
κεῖσθαι· ὁ δ' ἐν πεδίῳ Τρώων μένει ὀξὺν Ἄρηα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·
πῶς τ' ἄρ' ἔοι τάδε ἔργα; τί ῥέζομεν, Εὐρύπυλ' ἥρως;
ἔρχομαι, ὄφρ' Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι μῦθον ἐνίσπω,
ὃν Νέστωρ ἐπέτελλε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν·
ἀλλ' οὐδ' ὧς περ σεῖο μεθήσω τειρομένοιο.
Ἦ, καὶ ὑπὸ στέρνοιο λαβὼν ἄγε ποιμένα λαῶν
ἐς κλισίην· θεράπων δὲ ἰδὼν ὑπέχευε βοείας.
Ἔνθα μιν ἐκτανύσας, ἐκ μηροῦ τάμνε μαχαίρῃ
ὀξὺ βέλος περιπευκές, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
νίζ' ὕδατι λιαρῷ· ἐπὶ δὲ ῥίζαν βάλε πικρήν,
χερσὶ διατρίψας, ὀδυνήφατον, ἥ οἱ ἁπάσας
ἔσχ' ὀδύνας· τὸ μὲν ἕλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἷμα.

quem Chiron docuit, justissimus Centaurorum:
medici enim, Podalirius atque Machaon,
hunc quidem in tentoriis puto vulnus habentem,
indigentem et ipsum eximii medici,
jacere: alter autem in campo Troum sustinet acrem Martem.
Hunc autem vicissim allocutus-est Menœtii fortis filius:
Quomodo fiant (*quo evadent*) hæc opera? quid agemus, Eurypyle heros?] vado, ut Achilli bellicoso sermonem referam,
quem Nestor mandavit Gerenius, custos Achivorum:
attamen ne sic quidem te dimittam afflictum.
Dixit, et in sinu susceptum ferebat pastorem virorum
in tentorium: famulus autem ut-vidit, substravit pelles-bubulas.] Ibi illi porrecto, e femore excidit cultro
acutum telum peramarum: ab ipso autem sanguinem atrum
abluit aqua tepida; et radicem immisit amaram,
manibus contritam, dolores-adimentem, quæ ei cunctos
inhibuit dolores: ac vulnus quidem siccatum est, cessavitque sanguis.]

ΙΛΙΑΔΟΣ Μ.

Τειχομαχία.

Ὣς ὁ μὲν ἐν κλισίῃσι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς
ἰᾶτ' Εὐρύπυλον βεβλημένον· οἱ δ' ἐμάχοντο
Ἀργεῖοι καὶ Τρῶες ὁμιλαδόν. Οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
τάφρος ἔτι σχήσειν Δαναῶν καὶ τεῖχος ὕπερθεν
εὐρύ, τὸ ποιήσαντο νεῶν ὕπερ, ἀμφὶ δὲ τάφρον
ἤλασαν· οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας,
ὄφρα σφιν νῆάς τε θοὰς καὶ ληΐδα πολλὴν
ἐντὸς ἔχον ῥύοιτο· θεῶν δ' ἀέκητι τέτυκτο
ἀθανάτων· τὸ καὶ οὔτι πολὺν χρόνον ἔμπεδον ἦεν.
Ὄφρα μὲν Ἕκτωρ ζωὸς ἔην, καὶ μήνι' Ἀχιλλεύς,
καὶ Πριάμοιο ἄνακτος ἀπόρθητος πόλις ἔπλεν,
τόφρα δὲ καὶ μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν ἔμπεδον ἦεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μὲν Τρώων θάνον ὅσσοι ἄριστοι,
πολλοὶ δ' Ἀργείων, οἱ μὲν δάμεν, οἱ δ' ἐλίποντο,
πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
Ἀργεῖοι δ' ἐν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἔβησαν·
δὴ τότε μητιόωντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
τεῖχος ἀμαλδῦναι, ποταμῶν μένος εἰςαγαγόντες,
ὅσσοι ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων ἅλαδε προρέουσιν,
Ῥῆσός θ' Ἑπτάπορός τε, Κάρησός τε Ῥοδίος τε,
Γρήνικός τε καὶ Αἴσηπος, δῖός τε Σκάμανδρος,
καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ βοάγρια καὶ τρυφάλειαι
κάππεσον ἐν κονίῃσι, καὶ ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν·
τῶν πάντων ὁμόσε στόματ' ἔτραπε Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἐννῆμαρ δ' ἐς τεῖχος ἵει ῥόον· ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
συνεχές, ὄφρα κε θᾶσσον ἁλίπλοα τείχεα θείη.
Αὐτὸς δ' Ἐννοσίγαιος, ἔχων χείλεσσι τρίαιναν,
ἡγεῖτ'· ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμείλια κύμασι πέμπεν
φιτρῶν καὶ λάων, τὰ θέσαν μογέοντες Ἀχαιοί·
λεῖα δ' ἐποίησεν παρ' ἀγάῤῥοον Ἑλλήςποντον,

ILIADIS XII.

Pugna ad murum.

Sic quidem in tentoriis Menœtii fortis filius,
curabat Eurypylum vulneratum; verum pugnabant
Argivi et Trojani catervatim. Neque jam erat *hos*
fossa amplius prohibitura Danaorum, et murus supra
latus, quem fecerant pro navibus: circùm autem fossam
duxerant; nec diis dederant inclytas hecatombas;
ut *ille* ipsis navesque veloces et prædam multam
intus continens tueretur: diis autem invitis structus-erat
immortalibus; quocirca etiam nequaquam longum tempus integer erat.] Quamdiu quidem Hector vivus erat, et irascebatur
Achilles,] et Priami regis non-eversa urbs erat,
tamdiu etiam magnus murus Achivorum integer erat.
At postquam Troum quidem mortui-erant quotquot fortissimi,] multi autem Argivorum, alii domiti-, alii superstites-erant,] eversaque-est Priami urbs decimo anno,
Argivique in navibus dilectam in patriam redierunt:
tum demum inierunt-consilium Neptunus et Apollo,
murum ut-abolerent fluviorum vi immissa,
quotquot ab Idæis montibus in-mare profluunt,
Rhesusque, Heptaporusque, Caresusque, Rhodiusque,
Granicusque, et Æsepus, divinusque Scamander,
et Simois, ubi multi clypei-e-bovino-corio et galeæ
deciderant in pulvere, et semideorum genus virorum:
horum omnium eodem ostia convertit Phœbus Apollo,
perque-novem-dies in murum immisit *eorum* cursum: pluebat autem Jupiter]continuo, ut citius mari-submersum murum
redderet.] Ipse autem Terræ-concussor, tenens manibus tridentem,] præibat; et omnia fundamenta undis emovit
truncorum et lapidum, quæ jecerant laborantes Achivi;
planaque fecit *loca* juxta rapidum Hellespontum,

Digitized by Google

αὖτις δ' ἠϊόνα μεγάλην ψαμάθοισι κάλυψεν,
τεῖχος ἀμαλδύνας· ποταμοὺς δ' ἔτρεψε νέεσθαι
κὰρ ῥόον, ᾗπερ πρόσθεν ἵεν καλλίῤῥοον ὕδωρ.
Ὣς ἄρ' ἔμελλον ὄπισθε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
θησέμεναι· τότε δ' ἀμφὶ μάχη ἐνοπή τε δεδήει
τεῖχος ἐΰδμητον, κανάχιζε δὲ δούρατα πύργων
βαλλόμεν', Ἀργεῖοι δὲ, Διὸς μάστιγι δαμέντες,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐελμένοι ἰσχανόωντο,
Ἕκτορα δειδιότες, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο·
αὐτὰρ ὅγ', ὡς τὸ πρόσθεν, ἐμάρνατο ἶσος ἀέλλῃ.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἔν τε κύνεσσι καὶ ἀνδράσι θηρευτῇσιν
κάπριος ἠὲ λέων στρέφεται, σθένεϊ βλεμεαίνων·
οἱ δέ τε πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες
ἀντίοι ἵστανται καὶ ἀκοντίζουσι θαμειὰς
αἰχμὰς ἐκ χειρῶν· τοῦ δ' οὔποτε κυδάλιμον κῆρ
ταρβεῖ οὐδὲ φοβεῖται· ἀγηνορίη δέ μιν ἔκτα·
ταρφέα τε στρέφεται στίχας ἀνδρῶν πειρητίζων·
ὅππῃ τ' ἰθύσῃ, τῇ τ' εἴκουσι στίχες ἀνδρῶν·
ὣς Ἕκτωρ ἀν' ὅμιλον ἰὼν εἱλίσσεθ', ἑταίρους
τάφρον ἐποτρύνων διαβαινέμεν. Οὐδέ οἱ ἵπποι
τόλμων ὠκύποδες· μάλα δὲ χρεμέτιζον, ἐπ' ἄκρῳ
χείλει ἐφεσταότες· ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος
εὐρεῖ', οὔτ' ἄρ' ὑπερθορέειν σχεδὸν οὔτε περῆσαι
ῥηϊδίη· κρημνοὶ γὰρ ἐπηρεφέες περὶ πᾶσαν
ἕστασαν ἀμφοτέρωθεν· ὕπερθεν δὲ σκολόπεσσιν
ὀξέσιν ἠρήρει, τοὺς ἕστασαν υἷες Ἀχαιῶν,
πυκνοὺς καὶ μεγάλους, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν.
Ἔνθ' οὔ κεν ῥέα ἵππος ἐΰτροχον ἅρμα τιταίνων
ἐσβαίη, πεζοὶ δὲ μενοίνεον, εἰ τελέουσιν.
Δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς·
Ἕκτορ τ' ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ ἠδ' ἐπικούρων,
ἀφραδέως διὰ τάφρον ἐλαύνομεν ὠκέας ἵππους·
ἡ δὲ μάλ' ἀργαλέη περάαν· σκόλοπες γὰρ ἐν αὐτῇ
ὀξέες ἑστᾶσιν, ποτὶ δ' αὐτοὺς τεῖχος Ἀχαιῶν·
ἔνθ' οὔπως ἔστιν καταβήμεναι οὐδὲ μάχεσθαι
ἱππεῦσι· στεῖνος γὰρ, ὅθι τρώσεσθαι ὀΐω.
Εἰ μὲν γὰρ δὴ πάγχυ κακὰ φρονέων ἀλαπάζει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετ' ἀρήγειν,
ἦ τ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι καὶ αὐτίκα τοῦτο γενέσθαι,
νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς·
εἰ δέ χ' ὑποστρέψωσι, παλίωξις δὲ γένηται
ἐκ νηῶν, καὶ τάφρῳ ἐνιπλήξωμεν ὀρυκτῇ·
οὐκέτ' ἔπειτ' ὀΐω οὐδ' ἄγγελον ἀπονέεσθαι
ἄψοῤῥον προτὶ ἄστυ, ἑλιχθέντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Ἵππους μὲν θεράποντες ἐρυκόντων ἐπὶ τάφρῳ,
αὐτοὶ δὲ πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Ἕκτορι πάντες ἑπώμεθ' ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
οὐ μενέουσ', εἰ δή σφιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο Πουλυδάμας· ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπή-
αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε. [μων·
Οὐδὲ μὲν ἄλλοι Τρῶες ἐφ' ἵππων ἠγερέθοντο·
ἀλλ' ἀπὸ πάντες ὄρουσαν, ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορα δῖον.
Ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῷ ἐπέτελλεν ἕκαστος,

rursusque litus magnum arenis cooperuit,
muro abolito: fluvios autem vertit, ut-redirent
in alveum *suum quisque*, qua ante demittebant pulcre-fluentem aquam.] Ita erant in-posterum Neptunus et Apollo
facturi: tum vero pugna clamorque exarsit circa
murum bene-structum; sonitumque-reddebant stipites turrium] percussæ: Argivi vero, Jovis flagello domiti,
naves ad cavas conclusi tenebantur,
Hectorem timentes, violentum auctorem fugæ *hostium:*
atque is, sicut antea, pugnabat par turbini.
Ut vero quando interque canes et viros venatores
aper sive leo versatur, *præ* robore truces-oculos-volvens;
illi vero turmatim se ipsos instruentes,
adversi stant, et jaculantur crebra
spicula de manibus: ejus autem generosum cor nunquam
pavet, nec fugam-capessit: fortitudo vero ipsum occidit:
crebroque se-convertit, ordines virorum tentans;
quaque fecerit-impetum, ibi cedunt ordines virorum:
sic Hector turbam obiens se-motabat, socios
fossam adhortans ut-transcenderent: nec-tamen ei equi
audebant veloces-pedibus: valde vero hinniebant, in summo
labro stantes: absterrebat enim fossa *eos*
lata, nec transilire in-promptu *erat*, nec transitu
erat facilis: præcipitia enim prominentia circa omnem
stabant utrinque: desuper autem vallis
acutis munita-erat, quos defixerant filii Achivorum,
densos et magnos, ab-infestis viris munimentum.
Illuc non facile equus bonis-rotis-instructum currum trahens
intrasset; pedites vero cogitabant, si perficere-possent.
Tum vero Polydamas audaci Hectori dixit astans:
Hectorque et alii Trojanorum duces ac sociorum;
temere per fossam impellimus veloces equos:
hæc autem admodum difficilis *est* transitu: valli enim in illa
acuti stant, et ad ipsos murus Achivorum:
illuc nullo-modo licet descendere, nec pugnare
equitibus: angustiæ enim *sunt*, ubi *eos* sauciatum-iri puto.
Quod si jam omnino *Achivos* mala *ipsis* meditans perdit
Jupiter altitonans, Trojanis autem vult auxiliari,
sane equidem vellem vel statim hoc effectum,
inglorios perire *procul* ab Argis hic Achivos:
sin vero conversi-fuerint, repressioque *nostrorum* fiat
a navibus, et fossæ impegerimus profundæ,
non deinceps puto ne nuntium quidem reversurum
retro ad urbem, iterum-conversis *ad pugnam* ab Achivis.
Verum agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes:
equos quidem famuli contineant prope fossam,
ipsi vero, pedibus, (cum) armis instructi,
Hectorem omnes sequamur conferti: at Achivi
non sustinebunt, siquidem ipsis exitii fines impendent.
Sic dixit Polydamas: placebatque Hectori sermo tutus:
statim autem de curribus cum armis desiliit in-terram.
Nec ceteri Trojani in equis convenerunt;
sed omnes desilierunt, ut viderunt Hectorem divinum.
Aurigæ quidem deinde suo præcepit quisque,

Digitized by Google

ἵππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ' ἐπὶ τάφρῳ·
οἱ δὲ διαστάντες, σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες,
πένταχα κοσμηθέντες, ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕποντο. [τι,
Οἱ μὲν ἅμ' Ἕκτορ' ἴσαν καὶ ἀμύμονι Πουλυδάμαν-
οἱ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
τεῖχος ῥηξάμενοι κοίλης ἐπὶ νηυσὶ μάχεσθαι·
καί σφιν Κεβριόνης τρίτος εἵπετο· πὰρ δ' ἄρ' ὄχεσφιν
ἄλλον, Κεβριόναο χερείονα, κάλλιπεν Ἕκτωρ.
Τῶν δ' ἑτέρων Πάρις ἦρχε καὶ Ἀλκάθοος καὶ Ἀγήνωρ·
τῶν δὲ τρίτων Ἕλενος καὶ Δηΐφοβος θεοειδής,
υἷε δύω Πριάμοιο· τρίτος δ' ἦν Ἄσιος ἥρως,
Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι
αἴθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.
Τῶν δὲ τετάρτων ἦρχεν ἐῢς παῖς Ἀγχίσαο,
Αἰνείας· ἅμα τῷγε δύω Ἀντήνορος υἷε,
Ἀρχέλοχός τ' Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Σαρπηδὼν δ' ἡγήσατ' ἀγακλειτῶν ἐπικούρων,
πρὸς δ' ἕλετο Γλαῦκον καὶ Ἀρήϊον Ἀστεροπαῖον·
οἱ γάρ οἱ εἴσαντο διακριδὸν εἶναι ἄριστοι
τῶν ἄλλων μετά γ' αὐτόν· ὁ δ' ἔπρεπε καὶ διὰ πάντων.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους ἄραρον τυκτῇσι βόεσσιν,
βάν ῥ' ἰθὺς Δαναῶν λελιημένοι, οὐδέ τ' ἔφαντο
σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
Ἔνθ' ἄλλοι Τρῶες τηλέκλητοί τ' ἐπίκουροι
βουλῇ Πουλυδάμαντος ἀμωμήτοιο πίθοντο·
ἀλλ' οὐχ Ὑρτακίδης ἔθελ' Ἄσιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
αὖθι λιπεῖν ἵππους τε καὶ ἡνίοχον θεράποντα·
ἀλλὰ σὺν αὐτοῖσιν πέλασεν νήεσσι θοῇσιν,
νήπιος· οὐδ' ἄρ' ἔμελλε, κακὰς ὑπὸ Κῆρας ἀλύξας,
ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν ἀγαλλόμενος, παρὰ νηῶν
ἂψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν·
πρόσθεν γάρ μιν Μοῖρα δυσώνυμος ἀμφεκάλυψεν
ἔγχεϊ Ἰδομενῆος ἀγαυοῦ Δευκαλίδαο.
Εἴσατο γὰρ νηῶν ἐπ' ἀριστερὰ, τῇπερ Ἀχαιοὶ
ἐκ πεδίου νίσσοντο σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν·
τῇ ῥ' ἵππους τε καὶ ἅρμα διήλασεν, οὐδὲ πύλῃσιν
εὗρ' ἐπικεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὀχῆα·
ἀλλ' ἀναπεπταμένας ἔχον ἀνέρες, εἴ τιν' ἑταίρων
ἐκ πολέμου φεύγοντα σαώσειαν μετὰ νῆας.
Τῇ ῥ' ἰθὺς φρονέων ἵππους ἔχε· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο,
ὀξέα κεκλήγοντες· ἔφαντο γὰρ οὐκέτ' Ἀχαιοὺς
σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι,
νήπιοι· ἐν δὲ πύλῃσι δύ' ἀνέρας εὗρον ἀρίστους,
υἷας ὑπερθύμους Λαπιθάων αἰχμητάων·
τὸν μὲν Πειριθόου υἷα, κρατερὸν Πολυποίτην,
τὸν δὲ Λεοντῆα, βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ·
τὼ μὲν ἄρα προπάροιθε πυλάων ὑψηλάων
ἕστασαν, ὡς ὅτε τε δρύες οὔρεσιν ὑψικάρηνοι,
αἵτ' ἄνεμον μίμνουσι καὶ ὑετὸν ἤματα πάντα,
ῥίζῃσιν μεγάλῃσι διηνεκέεσσ' ἀραρυῖαι·
ὣς ἄρα τὼ χείρεσσι πεποιθότες ἠδὲ βίηφιν
μίμνον ἐπερχόμενον μέγαν Ἄσιον οὐδ' ἐφέβοντο.
Οἱ δ' ἰθὺς πρὸς τεῖχος ἐΰδμητον, βόας αὔας
ὑψόσ' ἀνασχόμενοι, ἔκιον μεγάλῳ ἀλαλητῷ,

equos bene ex ordine ut-coercerent illic ad fossam:
ipsi vero in-ordines-digesti, se ipsos instruentes,
in-quinque-agmina dispositi, simul duces sequebantur.
Alii quidem cum Hectore iverunt et eximio Polydamante,
qui plurimi et fortissimi erant, cupiebantque maxime
muro rupto cavas ad naves pugnare:
et ipsos Cebriones tertius sequebatur; apud currus autem
alium, Cebrione deteriorem, reliquit Hector.
Alteris vero Paris præerat, et Alcathous, et Agenor:
tertiis autem Helenus et Deiphobus divinus,
filii duo Priami; tertiusque erat Asius heros,
Asius Hyrtacides, quem ab-Arisba vexerant equi
rutili, magni, fluvio a Selleente.
At quartorum ductor-erat strenuus filius Anchisæ,
Æneas: cumque eo duo Antenoris filii,
Archelochusque Acamasque, pugnæ bene scientes omnis.
Sarpedon vero dux-erat inclytorum sociorum;
assumsitque Glaucum et Mavortium Asteropæum;
hi enim ei visi-sunt eximie esse fortissimi
ceterorum, post se quidem ipsum: ipse vero emicuit etiam præ
omnibus.]Hi autem ut se-inter-se-junxerant *bene*-factis boum-
tergoribus,] ivere recta in-Danaos animosi, nec amplius pu-
tabant] *eos* sustenturos, sed in navibus nigris casuros.
Hinc ceteri Trojani, longeque-vocati socii,
consilio Polydamantis laudatissimi paruerunt;
at non Hyrtacides voluit Asius, princeps virorum,
illic relinquere equosque et aurigam famulum:
sed una-cum ipsis accedebat navibus velocibus,
demens: neque enim erat, malum fatum postquam-evitasset,
equis et curribus exsultans, a navibus
retro reversurus ad Ilium ventosum:
prius enim eum Fatum infaustum obvolvit
per-hastam Idomenei præclari Deucalionidæ.
Irruit enim navium ad sinistram-partem, qua Achivi
ex campo redibant cum equis et curribus:
hac equosque et currum egit, neque portis
invenit acclinatas valvas et longum vectem *immissum*:
sed apertas tenebant viri, si quem sociorum,
e bello fugientem, salvum-reciperent ad naves.
Hac recta animosus equos regebat; hi vero (*sui*) simul seque-
bantur,] acutum clamantes: putabant enim non-amplius Achi-
vos] sustenturos-esse, sed in navibus nigris casuros;
dementes: in portis vero duos viros invenerunt fortissimos,
filios animosos Lapitharum bellicosorum;
alterum quidem, Pirithoi filium, strenuum Polypœten;
alterum vero, Leonteum, hominum-perniciei parem Marti:
hi igitur ante portas altas
stabant, ut quando *stant* quercus in-montibus altæ,
quæ-quidem ventum sustinent et pluviam per-dies omnes,
radicibus magnis late-porrectis hærentes:
sic igitur hi manibus freti ac viribus,
manebant advenientem magnum Asium, nec fugiebant.
Illi vero recta ad murum bene-structum, tergora-boum arida
ni-altum elevantes, ibant magno *cum* fremitu,

Digitized by Google

Ἄσιον ἀμφὶ ἄνακτα καὶ Ἰαμενὸν καὶ Ὀρέστην
Ἀσιάδην τ' Ἀδάμαντα, Θόωνά τε Οἰνόμαόν τε.
Οἳ δ' ἤτοι εἵως μὲν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ὤρνυον, ἔνδον ἐόντες, ἀμύνεσθαι περὶ νηῶν·
αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησαν
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
ἐκ δὲ τὼ ἀΐξαντε, πυλάων πρόσθε μαχέσθην,
ἀγροτέροισι σύεσσιν ἐοικότε, τώτ' ἐν ὄρεσσιν
ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν δέχαται κολοσυρτὸν ἰόντα,
δοχμώ τ' ἀΐσσοντε περὶ σφίσιν ἄγνυτον ὕλην,
πρυμνὴν ἐκτάμνοντες, ὕπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόντων
γίγνεται, εἰςόκε τίς τε βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕληται·
ὣς τῶν κόμπει χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσι φαεινὸς,
ἄντην βαλλομένων· μάλα γὰρ κρατερῶς ἐμάχοντο,
λαοῖσιν καθύπερθε πεποιθότες ἠδὲ βίηφιν.
Οἳ δ' ἄρα χερμαδίοισιν ἐϋδμήτων ἀπὸ πύργων
βάλλον, ἀμυνόμενοι σφῶν τ' αὐτῶν καὶ κλισιάων,
νηῶν τ' ὠκυπόρων. Νιφάδες δ' ὡς πῖπτον ἔραζε,
ἅςτ' ἄνεμος ζαὴς, νέφεα σκιόεντα δονήσας,
ταρφειὰς κατέχευεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
ὣς τῶν ἐκ χειρῶν βέλεα ῥέον, ἠμὲν Ἀχαιῶν
ἠδὲ καὶ ἐκ Τρώων· κόρυθες δ' ἀμφ' αὖον ἀΰτευν,
βαλλόμεναι μυλάκεσσι, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.
Δή ῥα τότ' ᾤμωξέν τε καὶ ὢ πεπλήγετο μηρὼ
Ἄσιος Ὑρτακίδης, καὶ ἀλαστήσας ἔπος ηὔδα·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά νυ καὶ σὺ φιλοψευδὴς ἐτέτυξο
πάγχυ μάλ'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωας Ἀχαιοὺς
σχήσειν ἡμέτερόν γε μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους.
Οἳ δ', ὥςτε σφῆκες μέσον αἰόλοι ἠὲ μέλισσαι
οἰκία ποιήσωνται ὁδῷ ἔπι παιπαλοέσσῃ,
οὐδ' ἀπολείπουσιν κοῖλον δόμον, ἀλλὰ μένοντες
ἄνδρας θηρητῆρας, ἀμύνονται περὶ τέκνων·
ὣς οἵγ' οὐκ ἐθέλουσι πυλάων, καὶ δύ' ἐόντε,
χάσσασθαι, πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν ἠὲ ἁλῶναι.
Ὣς ἔφατ', οὐδὲ Διὸς πεῖθε φρένα ταῦτ' ἀγορεύων·
Ἕκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.
[Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο πύλῃσιν.
ἀργαλέον δέ με ταῦτα θεὸν ὣς πάντ' ἀγορεῦσαι.
Πάντῃ γὰρ περὶ τεῖχος ὀρώρει θεσπιδαὲς πῦρ
λάϊνον· Ἀργεῖοι δὲ, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἀνάγκῃ
νηῶν ἠμύνοντο· θεοὶ δ' ἀκαχείατο θυμὸν
πάντες, ὅσοι Δαναοῖσι μάχης ἐπιτάῤῥοθοι ἦσαν.
Σὺν δ' ἔβαλον Λαπίθαι πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα.]
Ἔνθ' αὖ Πειριθόου υἱὸς, κρατερὸς Πολυποίτης,
δουρὶ βάλεν Δάμασον, κυνέης διὰ χαλκοπαρήου·
οὐδ' ἄρα χαλκείη κόρυς ἔσχεθεν· ἀλλὰ διαπρὸ
αἰχμὴ χαλκείη ῥῆξ' ὀστέον· ἐγκέφαλος δὲ
ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα·
αὐτὰρ ἔπειτα Πύλωνα καὶ Ὅρμενον ἐξενάριξεν.
Υἱὸν δ' Ἀντιμάχοιο Λεοντεὺς, ὄζος Ἄρηος,
Ἱππόμαχον βάλε δουρὶ, κατὰ ζωστῆρα τυχήσας.
Αὖτις δ' ἐκ κολεοῖο ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
Ἀντιφάτην μὲν πρῶτον, ἐπαΐξας δι' ὁμίλου,
πλῆξ' αὐτοσχεδίην· ὁ δ' ἄρ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη·

qui erant Asium circa regem, et Iamenum, et Orestem,
Asiadenque Adamantem, Thoonemque, Œnomaumque.
Atque hi, *Polypœtes et Leonteus,* adhuc quidem bene-ocreatos Achivos] hortabantur, intus dum-erant, pugnare pro navibus:] sed postquam in-murum ruentes animadverterunt
Trojanos, at Danaorum ortus-est clamorque fugaque,
tum hi-duo erumpentes, ante portas pugnabant,
agrestibus apris similes, qui in montibus
virorum ac canum excipiunt tumultum advenientem,
obliqueque irruentes, circa se frangunt sylvam,
radicitus exscindentes, subtusque stridor dentium
oritur, donec aliquis jaculatus vitam *eis* eripuerit:
sic horum resonabat æs in pectoribus lucidum,
adversis *ictibus* percussorum: valde enim fortiter pugnabant,
viris qui superne *erant* freti, ac *propriis* viribus.
Illi vero saxis-missilibus, bene-ædificatis a turribus,
jaculabantur, propugnantes sibique ipsis et tentoriis,
navibusque velocibus. Nives autem ut cadunt in-terram,
quas ventus vehementer-flans, nubes opacas agitans,
crebras defundebat in terram almam:
sic horum e manibus tela fluebant, tam Achivorum,
quam etiam e Trojanorum *manibus;* galeæ autem circùm raucum sonabant,] percussæ ingentibus-saxis, et clypei umbonibus-muniti.] Tunc vero ingemuitque et sua percussit femora
Asius Hyrtacides, et indignatus verbum dixit:
Jupiter pater, ergo jam et tu mendax factus-es
omnino multum: non enim equidem putabam heroas Achivos
sustenturos nostrum robur et manus invictas:
illi vero, ut vespæ in-medio *corpore* variæ, aut apes
nidos sibi-faciunt viam ad lapillosam,
nec relinquunt cavam domum; sed manentes
viros venatores, pugnant pro natis:
sic illi non volunt a-portis, etiam *si* duo *tantum* sint,
recedere, antequam vel interficiantur, vel capiantur.
Sic dixit, nec Jovis flexit mentem hæc dicens:
Hectori enim ejus animus volebat gloriam præbere.
[Alii autem circa alias pugnam pugnabant portas:
difficile vero me hæc, dei instar, omnia proloqui.
Undique enim circa murum excitatus-est immane-ardens ignis
lapideum: Argivi autem, etiamsi mœsti, necessitate *tamen*
navibus propugnabant: dii vero tristes-erant animo
omnes, quotquot Danais in-prælio fautores erant.
Commiserunt autem Lapithæ bellum et pugnam.]
Tum autem Pirithoi filius, fortis Polypœtes,
hasta percussit Damasum, per-galeam æreis-munitam-malis;
neque ærea galea *illam* prohibuit; sed penitus
cuspis ærea perrupit os; cerebrum autem
intus totum concussum-est; domuitque ipsum ardentem:
ac deinde Pylonem et Ormenum interfecit.
Filium autem Antimachi Leonteus, soboles Martis,
Hippomachum percussit hasta, ad balteum assecutus.
autem e vagina extrahens ensem acutum,
Antiphaten quidem primum, impetu-facto per turbam,
percussit cominus; is vero supinus solo allisus-est:

Digitized by Google

αὐτὰρ ἔπειτα Μένωνα καὶ Ἰαμενὸν καὶ Ὀρέστην,
πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα μαρμαίροντα,
τόφρ' οἱ Πουλυδάμαντι καὶ Ἕκτορι κοῦροι ἕποντο,
οἳ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
τεῖχός τε ῥήξειν καὶ ἐνιπρήσειν πυρὶ νῆας.
Οἵ ῥ' ἔτι μερμήριζον, ἐφεσταότες παρὰ τάφρῳ.
Ὄρνις γάρ σφιν ἐπῆλθε, περησέμεναι μεμαῶσιν,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ζωόν, ἔτ' ἀσπαίροντα· καὶ οὔπω λήθετο χάρμης.
Κόψε γὰρ αὐτὸν ἔχοντα κατὰ στῆθος παρὰ δειρήν,
ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν ἧκε χαμᾶζε,
ἀλγήσας ὀδύνῃσι, μέσῳ δ' ἐνὶ κάββαλ' ὁμίλῳ·
αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῇς ἀνέμοιο.
Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν,
κείμενον ἐν μέσσοισι, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς·
Ἕκτορ· αἰεὶ μέν πώς μοι ἐπιπλήσσεις ἀγορῇσιν,
ἐσθλὰ φραζομένῳ· ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν
δῆμον ἐόντα παρὲξ ἀγορευέμεν, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ
οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ, σὸν δὲ κράτος αἰὲν ἀέξειν·
νῦν δ' αὖτ' ἐξερέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Μὴ ἴομεν Δαναοῖσι μαχησόμενοι περὶ νηῶν.
Ὧδε γὰρ ἐκτελέεσθαι ὀΐομαι, εἰ ἐτεόν γε
Τρωσὶν ὅδ' ὄρνις ἐπῆλθε, περησέμεναι μεμαῶσιν,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ζωόν· ἄφαρ δ' ἀφέηκε, πάρος φίλα οἰκί' ἱκέσθαι,
οὐδ' ἐτέλεσσε φέρων δόμεναι τεκέεσσιν ἑοῖσιν.
Ὣς ἡμεῖς, εἴπερ τε πύλας καὶ τεῖχος Ἀχαιῶν
ῥηξόμεθα σθένεϊ μεγάλῳ, εἴξωσι δ' Ἀχαιοί,
οὐ κόσμῳ παρὰ ναῦφιν ἐλευσόμεθ' αὐτὰ κέλευθα·
πολλοὺς γὰρ Τρώων καταλείψομεν, οὕς κεν Ἀχαιοὶ
χαλκῷ δῃώσουσιν, ἀμυνόμενοι περὶ νηῶν.
Ὧδέ χ' ὑποκρίναιτο θεοπρόπος, ὃς σάφα θυμῷ
εἰδείη τεράων καί οἱ πειθοίατο λαοί. [τωρ·
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκ-
Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκέτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί,
ὃς κέλεαι Ζηνὸς μὲν ἐριγδούποιο λαθέσθαι
βουλέων, ἅς τέ μοι αὐτὸς ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν·
τύνη δ' οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι κελεύεις
πείθεσθαι· τῶν οὔτι μετατρέπομ' οὐδ' ἀλεγίζω,
εἴτ' ἐπὶ δεξί' ἴωσι πρὸς Ἠῶ τ' Ἠέλιόν τε,
εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
Ἡμεῖς δὲ μεγάλοιο Διὸς πειθώμεθα βουλῇ,
ὃς πᾶσι θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.
Τίπτε σὺ δείδοικας πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα;
εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε περὶ κτεινώμεθα πάντες
νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων, σοὶ δ' οὐ δέος ἔστ' ἀπολέσθαι·

ac dein Menonem, et Iamenum et Orestem,
omnes alios-super-alios admovit terræ almæ.
Quamdiu illi hos interfectos-spoliabant armis coruscis,
interea Polydamantem et Hectorem juvenes sequebantur,
qui plurimi et fortissimi erant, ardebantque maxime
murumque perrumpere, et incendere igne naves.
Hi tamen adhuc deliberabant, stantes ad fossam:
augurium enim ipsis supervenerat, transire cupientibus,
aquila altivolans, ad sinistram copias arcens,
cruentatum serpentem gestans unguibus, immanem,
vivum, adhuc palpitantem; necdum *is* oblitus-erat pugnæ:
percussit enim ipsam tenentem ad pectus, prope collum,
contortus retro; illa autem *eum* a se demisit in-terram,
dolens angoribus, medioque dejecit in agmine;
ipsaque clangens avolavit *cum* flatibus venti.
Trojani vero cohorruerunt, ut viderunt varium serpentem,
jacentem in mediis, Jovis portentum ægidem-tenentis.
Tunc Polydamas audacem Hectorem allocutus-est astans:
Hector, semper quidem fere me increpas in-concionibus,
recta *licet* monentem; quippe nequaquam par-est,
civis qui-sit, temere dicere, neque in consilio,
neque unquam in bello, tuam verò potentiam semper augere:
nunc autem rursus proloquar, ut mihi videatur esse optimum.
Ne eamus cum-Danais pugnaturi de navibus.
Sic enim eventurum-esse puto, si vere quidem
Trojanis hoc augurium-advenit, transire cupientibus,
aquila altivolans, ad sinistram copias arcens,
cruentatum serpentem portans unguibus, immanem,
vivum: cito autem dimisit, antequam ad-caros nidos pervenis-
set,] neque effecit portans, ut-daret pullis suis.
Sic nos, etiamsi portas et murum Achivorum
perruperimus robore magno, cesserint autem Achivi,
non ordine a navibus revertemur per-easdem vias:
multos enim Trojanorum relinquemus, quos Achivi
ære interfecerint, pugnantes pro navibus.
Hac certe interpretatione-responderit augur, qui vere animo
peritus-sit prodigiorum, et ei paruerint populi.
Hunc autem torve intuitus allocutus-est galeam-motans
Hector:] Polydama, tu quidem non-jam mihi grata hæc dicis:
nosti et aliam sententiam meliorem hac excogitare.
Sin vero revera hanc ex animo dicis,
jam tibi inde dii mentem ademerunt ipsi:
qui jubes Jovis quidem altitonantis oblivisci
consiliorum, quæ mihi ipse præstitit et annuit:
tu vero *me* alitibus alas-expandentibus jubes
parere: quos minime moror, neque curo,
sive ad dextram vadant, ad auroramque solemque,
sive ad sinistram isti, ad occasum obscurum.
Nos vero magni Jovis pareamus consilio,
qui omnibus mortalibus et immortalibus imperat.
Unum augurium *est* præstantissimum, pugnare pro patria.
Quid-tandem tu times bellum et pugnam?
etsi enim ceteri *nos* circum occidamur omnes,
naves ad Argivorum, tibi tamen non timor est pereundi;

Digitized by Google

οὐ γάρ τοι κραδίη μενεδήϊος οὐδὲ μαχήμων.
Εἰ δὲ σὺ δηϊοτῆτος ἀφέξεαι, ἠέ τιν' ἄλλον
παρφάμενος ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις πολέμοιο,
αὐτίκ' ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
ὦρσεν ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων ἀνέμοιο θύελλαν,
ἥ ῥ' ἰθὺς νηῶν κονίην φέρεν· αὐτὰρ Ἀχαιῶν
θέλγε νόον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Τοῦπερ δὴ τεράεσσι πεποιθότες ἠδὲ βίηφιν,
ῥήγνυσθαι μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν πειρήτιζον.
Κρόσσας μὲν πύργων ἔρυον, καὶ ἔρειπον ἐπάλξεις,
στήλας τε προβλῆτας ἐμόχλεον, ἃς ἄρ' Ἀχαιοὶ
πρώτας ἐν γαίῃ θέσαν ἔμμεναι ἔχματα πύργων.
Τὰς οἵγ' αὐέρυον, ἔλποντο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
ῥήξειν. Οὐδέ νύ πω Δαναοὶ χάζοντο κελεύθου·
ἀλλ' οἵγε ῥινοῖσι βοῶν φράξαντες ἐπάλξεις
βάλλον ἀπ' αὐτάων δηΐους ὑπὸ τεῖχος ἰόντας.
Ἀμφοτέρω δ' Αἴαντε κελευτιόωντ' ἐπὶ πύργων
πάντοσε φοιτήτην, μένος ὀτρύνοντες Ἀχαιῶν·
ἄλλον μειλιχίοις, ἄλλον στερεοῖς ἐπέεσσιν
νείκεον, ὅντινα πάγχυ μάχης μεθιέντα ἴδοιεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ὅς τ' ἔξοχος, ὅς τε μεσήεις,
ὅς τε χερειότερος· ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι
ἀνέρες ἐν πολέμῳ· νῦν ἔπλετο ἔργον ἅπασιν·
καὶ δ' αὐτοὶ τόδε που γιγνώσκετε· μήτις ὀπίσσω
τετράφθω προτὶ νῆας, ὁμοκλητῆρος ἀκούσας·
ἀλλὰ πρόσσω ἵεσθε, καὶ ἀλλήλοισι κέλεσθε,
αἴ κε Ζεὺς δώῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
νεῖκος ἀπωσαμένους δηΐους προτὶ ἄστυ δίεσθαι.
Ὣς τώγε προβοῶντε μάχην ὤτρυνον Ἀχαιῶν.
Τῶν δ', ὥςτε νιφάδες χιόνος πίπτουσι θαμειαὶ
ἤματι χειμερίῳ, ὅτε τ' ὤρετο μητίετα Ζεὺς
νιφέμεν, ἀνθρώποισι πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα·
κοιμήσας δ' ἀνέμους χέει ἔμπεδον, ὄφρα καλύψῃ
ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς καὶ πρώονας ἄκρους,
καὶ πεδία λωτεῦντα καὶ ἀνδρῶν πίονα ἔργα,
καί τ' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς κέχυται λιμέσιν τε καὶ ἀκταῖς,
κῦμα δέ μιν προσπλάζον ἐρύκεται· ἄλλα τε πάντα
εἰλύαται καθύπερθ', ὅτ' ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος·
ὣς τῶν ἀμφοτέρωσε λίθοι πωτῶντο θαμειαὶ,
αἱ μὲν ἄρ' ἐς Τρῶας, αἱ δ' ἐκ Τρώων ἐς Ἀχαιούς,
βαλλομένων· τὸ δὲ τεῖχος ὕπερ πᾶν δοῦπος ὀρώρει.
Οὐδ' ἄν πω τότε γε Τρῶες καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ
τείχεος ἐῤῥήξαντο πύλας καὶ μακρὸν ὀχῆα,
εἰ μὴ ἄρ' υἱὸν ἑὸν Σαρπηδόνα μητίετα Ζεὺς
ὦρσεν ἐπ' Ἀργείοισι, λέονθ' ὣς βουσὶν ἕλιξιν.
Αὐτίκα δ' ἀσπίδα μὲν πρόσθ' ἔσχετο πάντοσ' ἐΐσην,
καλὴν, χαλκείην, ἐξήλατον· ἣν ἄρα χαλκεὺς
ἤλασεν, ἔντοσθεν δὲ βοείας ῥάψε θαμειὰς,
χρυσείῃς ῥάβδοισι διηνεκέσιν περὶ κύκλον·
τὴν ἄρ' ὅγε πρόσθε σχόμενος, δύο δοῦρε τινάσσων,
βῆ ῥ' ἴμεν, ὥςτε λέων ὀρεσίτροφος, ὅςτ' ἐπιδευὴς
δηρὸν ἔῃ κρειῶν, κέλεται δέ ἑ θυμὸς ἀγήνωρ,

non enim tibi *est* cor hostes sustinens nec pugnax.
Si vero tu a-pugna te-abstinebis, vel aliquem alium,
dehortatione-deceptum, verbis avertes a-bellando,
statim mea sub hasta percussus animam amittes.
Sic igitur fatus præivit; hi autem una sequebantur
clamore immenso; insuperque Jupiter gaudens-fulmine
excitavit ab Idæis montibus venti procellam,
quæ recta naves-versus pulverem ferebat; atque Achivorum
molliebat animum, Trojanis vero et Hectori gloriam præstabat.] Hujus jam prodigiis confisi ac robore *suo*,
perfringere magnum murum Achivorum tentabant.
Pinnas quidem turrium convellebant, et demoliebantur propugnacula,] crepidinesque prominentes vectibus-labefactabant,
quas Achivi] primas in terra posuerant, ut-essent stabilimina
turrium.] Has illi retrahebant, sperabantque murum Achivorum] *se* perrupturos. Nondum tamen Danai cedebant de-via;
sed illi scutis bubulis præmunientes propugnacula,
percutiebant ex ipsis hostes murum subeuntes.
Ambo autem Ajaces hortantes in turribus
quaquaversum itabant, robur excitantes Achivorum:
alium blandis, alium duris verbis
increpabant, quemcunque omnino pugnam remittentem vidissent:] O amici, Argivorum quique eximius, quique mediocris,
quique deterior; quandoquidem non omnes similes
viri in bello; nunc exstitit opus omnibus:
et vero ipsi hoc fere cognoscitis; ne-quis retro
vertatur ad naves, minitanti *Trojano* auscultans:
sed ulterius procedite, et invicem hortamini,
si forte Jupiter det Olympius fulgurator,
pugnam quum-repulerimus, hostes ad urbem persequi.
Sic illi ante-*alios*-clamantes, pugnam excitabant Achivorum.] Horum vero, sicut flocculi nivis cadunt crebri
die hiberno, quando orsus-est providus Jupiter
ningere, hominibus ostentans illa sua tela;
sopitis vero ventis fundit constanter, donec operuerit
celsorum montium vertices et cacumina summa,
et campos florentes, et hominum pinguia culta;
et super maris cani funduntur portubusque et litoribus,
fluctus autem eos adventans prohibet, aliaque omnia
operiuntur desuper, quando ingruit Jovis imber:
sic horum utrinque lapides volitabant crebri,
hi quidem in Trojanos, illi autem a Trojanis in Achivos,
dum-utrique-feriuntur: sed murum supra totum strepitus ortus-est.] Haudquaquam *tamen* tunc quidem Trojani et splendidus Hector] muri perrupissent portas et longum vectem,
nisi filium suum Sarpedonem providus Jupiter
excitasset in Argivos, leonem veluti in-boves cornibus-camuros.] Statim vero clypeum quidem ante *se* tenebat undique
æqualem,] pulcrum, æneum, lamina-ductili-tectum: quem
quidem faber] duxerat, intus vero pelles-bubulas consuerat
spissas,] aureis virgis perpetuis circa orbem:
hoc igitur ille ante *se* objecto, duas hastas vibrans
profectus-est ire, sicut leo in-montibus-nutritus, qui indigus
diu fuerit carnium, jubet autem ipsum animus magnus,

Digitized by Google

μήλων πειρήσοντα, καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
εἴπερ γάρ χ' εὕρησι παρ' αὐτόφι βώτορας ἄνδρας
σὺν κυσὶ καὶ δούρεσσι φυλάσσοντας περὶ μῆλα,
οὔ ῥά τ' ἀπείρητος μέμονε σταθμοῖο δίεσθαι,
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἢ ἥρπαξε μετάλμενος, ἠὲ καὶ αὐτὸς
ἔβλητ' ἐν πρώτοισι θοῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι·
ὥς ῥα τότ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα θυμὸς ἀνῆκεν
τεῖχος ἐπαΐξαι διά τε ῥήξασθαι ἐπάλξεις.
Αὐτίκα δὲ Γλαῦκον προσέφη, παῖδ' Ἱππολόχοιο·
Γλαῦκε, τίη δὴ νῶϊ τετιμήμεσθα μάλιστα
ἕδρῃ τε κρέασίν τ' ἠδὲ πλείοις δεπάεσσιν,
ἐν Λυκίῃ, πάντες δὲ θεοὺς ὣς εἰσορόωσιν;
καὶ τέμενος νεμόμεσθα μέγα, Ξάνθοιο παρ' ὄχθας,
καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης πυροφόροιο;
τῷ νῦν χρὴ Λυκίοισι μέτα πρώτοισιν ἐόντας
ἑστάμεν, ἠδὲ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι·
ὄφρα τις ὧδ' εἴπῃ Λυκίων πύκα θωρηκτάων·
οὐ μὰν ἀκληεῖς Λυκίην κάτα κοιρανέουσιν
ἡμέτεροι βασιλῆες, ἔδουσί τε πίονα μῆλα,
οἶνόν τ' ἔξαιτον, μελιηδέα· ἀλλ' ἄρα καὶ ἲς
ἐσθλὴ, ἐπεὶ Λυκίοισι μέτα πρώτοισι μάχονται.
Ὦ πέπον, εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντε
αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε
ἔσσεσθ', οὔτε κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην
οὔτε κε σὲ στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν·
νῦν δ' — ἔμπης γὰρ Κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο
μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν οὐδ' ὑπαλύξαι —
ἴομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν. [σεν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδὲ Γλαῦκος ἀπετράπετ' οὐδ' ἀπίθη-
Τὼ δ' ἰθὺς βήτην Λυκίων μέγα ἔθνος ἄγοντε.
Τοὺς δὲ ἰδὼν ῥίγησ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς·
τοῦ γὰρ δὴ πρὸς πύργον ἴσαν, κακότητα φέροντες.
Πάπτηνεν δ' ἀνὰ πύργον Ἀχαιῶν, εἴ τιν' ἴδοιτο
ἡγεμόνων, ὅστις οἱ ἀρὴν ἑτάροισιν ἀμύναι·
ἐς δ' ἐνόησ' Αἴαντε δύω, πολέμου ἀκορήτω,
ἑσταότας, Τεῦκρόν τε, νέον κλισίηθεν ἰόντα,
ἐγγύθεν· ἀλλ' οὔπως οἱ ἔην βώσαντι γεγωνεῖν·
τόσσος γὰρ κτύπος ἦεν, ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἷκεν,
βαλλομένων σακέων τε καὶ ἱπποκόμων τρυφαλειῶν,
καὶ πυλέων· πᾶσαι γὰρ ἐπώχατο· τοὶ δὲ κατ' αὐτὰς
ἱστάμενοι πειρῶντο βίῃ ῥήξαντες ἐσελθεῖν.
Αἶψα δ' ἐπ' Αἴαντα προΐει κήρυκα Θοώτην·
Ἔρχεο, δῖε Θοῶτα, θέων Αἴαντα κάλεσσον·
ἀμφοτέρω μὲν μᾶλλον· ὃ γάρ κ' ὄχ' ἄριστον ἁπάντων
εἴη, ἐπεὶ τάχα τῇδε τετεύξεται αἰπὺς ὄλεθρος.
Ὧδε γὰρ ἔβρισαν Λυκίων ἀγοὶ, οἳ τὸ πάρος περ
ζαχρηεῖς τελέθουσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Εἴ δέ σφιν καὶ κεῖθι πόνος καὶ νεῖκος ὄρωρεν,
ἀλλά περ οἶος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
καί οἱ Τεῦκρος ἅμ' ἑσπέσθω, τόξων εὖ εἰδώς.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα οἱ κῆρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας·
βῆ δὲ θέειν παρὰ τεῖχος Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσσι κιὼν, εἶθαρ δὲ προσηύδα·
Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων,

oves tentaturum, vel ad bene-munitam caulam ire :
etsi enim invenerit apud ipsam pastores viros
cum canibus et hastis custodiam-agentes circa oves,
haud tamen re-non-tentata sustinet a-stabulo pelli :
sed is inde aut rapuit insiliens, aut etiam ipse
vulneratus-est inter primos veloci ex manu jaculo :
sic tunc parem-deo Sarpedonem animus impulit
murum ut-invaderet perrumperetque propugnacula.
Statim autem Glaucum allocutus-est, filium Hippolochi :
Glauce, cur jam nos honoribus-affecti-sumus maxime,
sedeque carnibusque ac plenis poculis,
in Lycia, omnes autem, deos tanquam, *nos* aspiciunt?
et agri-portionem possidemus magnam, Xanthi ad ripas,
amœnam vitifero-solo et arvo frugifero?
quare nunc oportet, Lycios inter primos quum-simus,
stare, ac pugnæ ardenti occurrere :
ut aliquis sic dicat Lyciorum bene armatorum :
Nequaquam inglorii per Lyciam imperant
nostri reges, eduntque pingues oves,
vinumque *bibunt* eximium, dulce; verum enim et robur *iis*
est præstans, quandoquidem Lycios inter primos pugnant.
O amice, si enim, bellum hoc postquam-effugerimus,
perpetuo jam essemus expertesque-senii immortalesque
futuri, nec ipse inter primos pugnarem,
nec te mitterem pugnam in clarantem-viros :
nunc vero (nihilominus enim fata instant mortis
plurima, quæ non licet effugere homini, neque evitare,)
eamus; vel alicui gloriam dabimus, vel aliquis nobis.
Sic dixit : nec Glaucus aversus-est, nec non-obsecutus.
Hi autem recta ibant, Lyciorum magnam gentem ducentes.
Hos vero conspicatus cohorruit filius Petei Menestheus :
hujus enim jam ad turrim ibant, malum ferentes.
Circumspexit autem per cohortem Achivorum, si quem vi-
deret] ductorum, qui sibi malum a-sociis arceret :
animadvertit autem Ajaces duos, belli insatiabiles,
stantes, Teucrumque, modo e-tentorio profectum,
prope : sed nullo-modo ei licebat, si-clamaret, exaudiri :
tantus enim strepitus erat : sonitusque ad-[illegible]lum perveniebat
percussorum scutorumque et setis-equinis-comantium galea-
rum] et portarum : omnes enim occlusæ-erant : isti vero ad
ipsas] stantes nitebantur vi perruptas ingredi.
Statim autem ad Ajacem misit præconem Thooten :
I, nobilis Thoota, currens Ajacem voca :
ambos quidem potius : hoc enim longe optimum omnium
esset, quoniam mox hic fiet grave exitium.
Huc enim magna-mole-feruntur Lyciorum duces, qui pridem
valde-vehementes sunt in acribus pugnis.
Si vero ipsis etiam illic labor et certamen ortum-est,
at saltem solus veniat Telamonius fortis Ajax,
et eum Teucer simul sequatur, arcuum bene sciens.
Sic dixit : neque ei præco non-obsecutus-est, ut-audivit;
profectus-est autem currens præter murum Achivorum ære-
loricatorum,] stetitque juxta Ajaces profectus, statimque eos
allocutus-est :] Ajaces, Argivorum duces ære-loricatorum,

Digitized by Google

ἠνώγει Πετεῶο Διοτρεφέος φίλος υἱὸς
κεῖσ' ἴμεν, ὄφρα πόνοιο μίνυνθά περ ἀντιάσητον·
ἀμφοτέρω μὲν μᾶλλον· ὃ γάρ κ' ὄχ' ἄριστον ἁπάντων
εἴη, ἐπεὶ τάχα κεῖθι τετεύξεται αἰπὺς ὄλεθρος.
Ὧδε γὰρ ἔβρισαν Λυκίων ἀγοὶ, οἳ τὸ πάρος περ
ζαχρηεῖς τελέθουσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Εἰ δὲ καὶ ἐνθάδε περ πόλεμος καὶ νεῖκος ὄρωρεν,
ἀλλά περ οἶος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
καί οἱ Τεῦκρος ἅμ' ἑσπέσθω, τόξων εὖ εἰδώς.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας.
Αὐτίκ' Ὀϊλιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἶαν, σφῶϊ μὲν αὖθι, σὺ καὶ κρατερὸς Λυκομήδης,
ἑσταότες Δαναοὺς ὀτρύνετον ἶφι μάχεσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ κεῖσ' εἶμι, καὶ ἀντιόω πολέμοιο·
αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπαμύνω.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη Τελαμώνιος Αἴας,
καί οἱ Τεῦκρος ἅμ' ᾖε κασίγνητος καὶ ὄπατρος·
τοῖς δ' ἅμα Πανδίων Τεύκρου φέρε καμπύλα τόξα.
Εὖτε Μενεσθῆος μεγαθύμου πύργον ἵκοντο,
τείχεος ἐντὸς ἰόντες, ἐπειγομένοισι δ' ἵκοντο.
Οἱ δ' ἐπ' ἐπάλξεις βαῖνον, ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσοι,
ἴφθιμοι Λυκίων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
σὺν δ' ἐβάλοντο μάχεσθαι ἐναντίον, ὦρτο δ' ἀϋτή.
Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα,
Σαρπήδοντος ἑταῖρον, Ἐπικλῆα μεγάθυμον,
μαρμάρῳ ὀκριόεντι βαλὼν, ὅ ῥα τείχεος ἐντὸς
κεῖτο μέγας παρ' ἔπαλξιν ὑπέρτατος· οὐδέ κέ μιν ῥέα
χείρεσσ' ἀμφοτέρῃς ἔχοι ἀνὴρ οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δ' ἄρ' ὑψόθεν ἔμβαλ' ἀείρας·
θλάσσε δὲ τετράφαλον κυνέην, σὺν δ' ὀστέ' ἄραξεν
πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς
κάππεσ' ἀφ' ὑψηλοῦ πύργου, λίπε δ' ὀστέα θυμός.
Τεῦκρος δὲ Γλαῦκον, κρατερὸν παῖδ' Ἱππολόχοιο,
ἰῷ ἐπεσσύμενον βάλε τείχεος ὑψηλοῖο,
ᾗ ῥ' ἴδε γυμνωθέντα βραχίονα· παῦσε δὲ χάρμης.
Ἂψ δ' ἀπὸ τείχεος ἆλτο λαθὼν, ἵνα μήτις Ἀχαιῶν
βλήμενον ἀθρήσειε, καὶ εὐχετοῷτ' ἐπέεσσιν.
Σαρπήδοντι δ' ἄχος γένετο, Γλαύκου ἀπιόντος,
αὐτίκ' ἐπεί τ' ἐνόησεν· ὅμως δ' οὐ λήθετο χάρμης·
ἀλλ' ὅγε Θεστορίδην Ἀλκμάονα δουρὶ τυχήσας
νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὁ δ' ἑσπόμενος πέσε δουρὶ
πρηνὴς, ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Σαρπηδὼν δ' ἄρ' ἔπαλξιν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν
ἕλκ', ἡ δ' ἕσπετο πᾶσα διαμπερές· αὐτὰρ ὕπερθεν
τεῖχος ἐγυμνώθη, πολέεσσι δὲ θῆκε κέλευθον.
Τὸν δ' Αἴας καὶ Τεῦκρος ὁμαρτήσανθ'· ὁ μὲν ἰῷ
βεβλήκει τελαμῶνα περὶ στήθεσσι φαεινὸν
ἀσπίδος ἀμφιβρότης· ἀλλὰ Ζεὺς Κῆρας ἄμυνεν
παιδὸς ἑοῦ, μὴ νηυσὶν ἔπι πρύμνῃσι δαμείη·
Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμενος· ἡ δὲ διαπρὸ
ἤλυθεν ἐγχείη, στυφέλιξε δέ μιν μεμαῶτα.
Χώρησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἐπάλξιος· οὐδ' ὅγε πάμπαν
χάζετ', ἐπεί οἱ θυμὸς ἐέλπετο κῦδος ἀρέσθαι.
κέκλετο δ' ἀντιθέοισιν ἑλιξάμενος Λυκίοισιν·

jubet *vos* Petei Jovis-alumni carus filius
illuc ire, ut laboris vel paululum participes-sitis :
ambo quidem potius : hoc enim longe optimum omnium
esset, quoniam mox ibi fiet grave exitium.
Illuc enim magna-mole-feruntur Lyciorum duces, qui pridem
valde-vehementes sunt in acribus pugnis.
Si vero et hic etiam bellum et certamen ortum-est,
at saltem veniat Telamonius fortis Ajax,
et eum Teucer simul sequatur, arcuum bene sciens.
Sic dixit: nec non-obsecutus-est magnus Telamonius Ajax.
Statim Oiliden verbis alatis allocutus-est :
Ajax, vos quidem hic, tu et fortis Lycomedes,
stantes, Danaos excitate ad-fortiter pugnandum :
sed ego illuc ibo, et interero pugnæ;
protinus autem revertar, quum bene ipsis auxiliatus-fuero.
Sic igitur fatus abiit Telamonius Ajax,
et cum-eo Teucer simul ibat frater et ejusdem-patris;
cum-istis vero una Pandion Teucri ferebat curvos arcus.
Quando Menesthei magnanimi ad-turrim venerunt,
murum intrantes, laborantibus supervenerunt.
Quippe in pinnas ascendebant, obscuro turbini similes,
fortes Lyciorum ductores atque principes :
congressi-sunt autem ad-pugnandum contra, ortusque-est
clamor.] Ajax vero primus Telamonius virum interfecit,
Sarpedonis socium, Epiclem magnanimum,
saxo aspero percussum, quod murum intra
jacebat magnum ad pinnam summum : neque id facile
manibus ambabus tenuisset vir, ne maxime quidem juvenis,
quales nunc homines sunt : ille vero ex-alto immisit sublatum;] perrupitque quatuor-conos-habentem galeam, ossaque
confregit] omnia simul capitis : is autem urinatori similis,
decidit ab excelsa turri, liquitque ossa animus.
Teucer vero Glaucum, fortem filium Hippolochi,
sagitta irruentem percussit ex-muro alto,
qua vidit nudatum brachium; cessareque-fecit a-pugna.
Retro autem a muro desiliit latens, ut ne-quis Achivorum
vulneratum videret, et insultaret verbis.
Sarpedoni autem dolor fuit, Glauco abeunte,
protinus ut animadvertit; attamen non oblitus-est pugnæ :
sed is Thestoriden Alcmaonem hasta assecutus
vulneravit, extraxitque hastam; ille vero cecidit secutus hastam,] pronus, circaque ipsum sonitum-dedere arma varia ære.
Sarpedon vero pinnam, prehensam manibus robustis,
trahebat; illa autem secuta est tota prorsus; ac desuper
murus nudatus-est, multisque fecit viam.
Illum vero Ajax et Teucer simul assecuti, hic quidem sagitta
percussit lorum circa pectora splendidum
clypei ingentis; sed Jupiter fata arcuit
a-filio suo, ne navium ad puppes interficeretur :
Ajax autem clypeum *ejus* percussit insiliens, ac penitus
transiit hasta, aspereque-repulit ipsum ardentem.
Cessit vero paullulum a-propugnaculo, nec *tamen* ille plane
recessit, quoniam ei animus sperabat gloriam reportare.
Adhortatus-est autem divinos, conversus, Lycios :

Digitized by Google

Ὦ Λύκιοι, τί τ' ἄρ' ὧδε μεθίετε θούριδος ἀλκῆς;
ἀργαλέον δέ μοί ἐστι, καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι,
μούνῳ ῥηξαμένῳ θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
ἀλλ' ἐφομαρτεῖτε· πλεόνων δέ τοι ἔργον ἄμεινον.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν
μᾶλλον ἐπέβρισαν βουληφόρον ἀμφὶ ἄνακτα.
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
τείχεος ἔντοσθεν, μέγα δέ σφισι φαίνετο ἔργον.
Οὔτε γὰρ ἴφθιμοι Λύκιοι Δαναῶν ἐδύναντο
τεῖχος ῥηξάμενοι θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
οὔτε ποτ' αἰχμηταὶ Δαναοὶ Λυκίους ἐδύναντο
τείχεος ἂψ ὤσασθαι, ἐπεὶ τὰ πρῶτα πέλασθεν.
Ἀλλ' ὥστ' ἀμφ' οὔροισι δύ' ἀνέρε δηριάασθον,
μέτρ' ἐν χερσὶν ἔχοντες, ἐπιξύνῳ ἐν ἀρούρῃ,
ὥτ' ὀλίγῳ ἐνὶ χώρῳ ἐρίζητον περὶ ἴσης·
ὣς ἄρα τοὺς διέεργον ἐπάλξιες· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
δῄουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
ἀσπίδας εὐκύκλους λαισήϊά τε πτερόεντα.
Πολλοὶ δ' οὐτάζοντο κατὰ χρόα νηλέϊ χαλκῷ,
ἠμὲν ὅτέῳ στρεφθέντι μετάφρενα γυμνωθείη
μαρναμένων, πολλοὶ δὲ διαμπερὲς ἀσπίδος αὐτῆς.
Πάντη δὴ πύργοι καὶ ἐπάλξιες αἵματι φωτῶν
ἐρράδατ' ἀμφοτέρωθεν ἀπὸ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἐδύναντο φόβον ποιῆσαι Ἀχαιῶν,
ἀλλ' ἔχον, ὥστε τάλαντα γυνὴ χερνῆτις ἀληθὴς,
ἥτε σταθμὸν ἔχουσα καὶ εἴριον ἀμφὶς ἀνέλκει
ἰσάζουσ', ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄρηται·
ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε,
πρίν γ' ὅτε δὴ Ζεὺς κῦδος ὑπέρτερον Ἕκτορι δῶκεν
Πριαμίδῃ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν.
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνώς·
Ὄρνυσθ', ἱππόδαμοι Τρῶες· ῥήγνυσθε δὲ τεῖχος
Ἀργείων καὶ νηυσὶν ἐνίετε θεσπιδαὲς πῦρ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· οἱ δ' οὔασι πάντες ἄκουον,
ἴθυσαν δ' ἐπὶ τεῖχος ἀολλέες· οἱ μὲν ἔπειτα
κροσσάων ἐπέβαινον, ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες.
Ἕκτωρ δ' ἁρπάξας λᾶαν φέρεν, ὅς ῥα πυλάων
ἑστήκει πρόσθε, πρυμνὸς παχὺς, αὐτὰρ ὕπερθεν
ὀξὺς ἔην· τὸν δ' οὔ κε δύ' ἀνέρε δήμου ἀρίστω
ῥηϊδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν,
οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
[Τόν οἱ ἐλαφρὸν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.]
Ὡς δ' ὅτε ποιμὴν ῥεῖα φέρει πόκον ἄρσενος οἰὸς,
χειρὶ λαβὼν ἑτέρῃ, ὀλίγον δέ μιν ἄχθος ἐπείγει·
ὣς Ἕκτωρ ἰθὺς σανίδων φέρε λᾶαν ἀείρας,
αἵ ῥα πύλας εἴρυντο πύκα στιβαρῶς ἀραρυίας,
δικλίδας, ὑψηλάς· δοιοὶ δ' ἔντοσθεν ὀχῆες
εἶχον ἐπημοιβοὶ, μία δὲ κληῒς ἐπαρήρει.
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἐρεισάμενος βάλε μέσσας,
εὖ διαβὰς, ἵνα μή οἱ ἀφαυρότερον βέλος εἴη.
Ῥῆξε δ' ἀπ' ἀμφοτέρους θαιρούς· πέσε δὲ λίθος εἴσω
βριθοσύνῃ, μέγα δ' ἀμφὶ πύλαι μύκον· οὐδ' ἄρ' ὀχῆες
ἐσχεθέτην, σανίδες δὲ διέτμαγεν ἄλλυδις ἄλλη
λᾶος ὑπὸ ῥιπῆς. Ὁ δ' ἄρ' ἔσθορε φαίδιμος Ἕκτωρ,

O Lycii, quid ita remittitis impetuosam fortitudinem?
difficile autem mihi est, etsi fortissimus sim
soli, quum-*murum*-perruperim, facere ad naves aditum,
sed una-sequimini : multorum vero opus *est* melius.
Sic dixit : illi autem regis reveriti adhortationem,
validius incubuerunt consiliarium circa regem.
Argivi autem ex-altera-parte corroborabant phalangas,
intra murum, magnum vero ipsis se-obtulit opus.
Neque enim fortissimi Lycii Danaorum poterant
muro rupto facere ad naves viam :
neque unquam bellatores Danai Lycios poterant
a-muro retro repellere, postquam primum accesserant.
Sed sicut de finibus duo viri contendunt,
mensuras in manibus tenentes, communi in arvo,
qui-quidem exiguo in loco litigant de æquo :
sic igitur hos distinebant pinnæ : illi autem super ipsis
cædebant alii-aliorum circa pectora bubula-pelle-factos
clypeos rotundos, parmasque leves.
Multi autem vulnerabantur in corpore sævo ære,
sive cui converso terga nudarentur
pugnantium, multi vero penitus per clypeum ipsum.
Ubique jam turres et pinnæ sanguine virorum
perfusæ-erant utrinque a Trojanis et Achivis.
At ne sic quidem poterant fugam efficere Achivorum :
sed ita-se-habebant, ut lances mulier opifica justa,
quæ stateram tenens et lanam, utrinque appendit
exæquans, ut liberis iniquam mercedem ferat :
sic quidem horum æqualiter pugna intendebatur bellumque,
ante quam Jupiter gloriam superiorem Hectori daret
Priamidæ, qui primus irrupit in-murum Achivorum :
clamavit autem intentissima-voce, Trojanis vociferans :
Ingruite, equum-domitores Trojani; perrumpite vero murum] Argivorum, et navibus immittite immane-ardentem ignem.] Sic dixit incitans : illi autem auribus omnes audierunt,] rectaque-irruebant in murum frequentes : iique deinde
pinnas ascendebant, acutas hastas tenentes.
Hector vero arreptum lapidem ferebat, qui ante portas
stabat; in-extremo crassus, ac desuper
acutus erat, quem ne duo quidem viri ex-populo fortissimi
facile in plaustrum a solo movissent,
quales nunc homines sunt : ille vero eum facile vibrabat etiam
solus.] [Hunc ei levem reddiderat Saturni filius versuti.]
Sicut autem, quando opilio facile portat vellus arietis,
manu prehensum altera, exiguumque ipsum pondus premit :
sic Hector recta in-tabulata ferebat lapidem sublatum,
quæ portas muniebant valde spisse coagmentatas,
bifores, altas : duo autem intus vectes *eas*
continebant invicem-transversi, una vero clavis inhærebat.
Stetitque valde prope profectus, et adnixus percussit medias,
firmiter divaricatis-pedibus-stans, ut ne ei minus-grave telum esset.] Abrupit autem ambos cardines : ceciditque lapis
intro] magno-pondere, immane vero circum portæ crepuere :
nec vectes] sustinuere, tabulæque disruptæ-sunt alio alia,
lapidis ab impetu. Insiliit autem splendidus Hector,

Digitized by Google

νυκτὶ θοῇ ἀτάλαντος ὑπώπια· λάμπε δὲ χαλκῷ
σμερδαλέῳ, τὸν ἕεστο περὶ χροΐ· δοιὰ δὲ χερσὶν
δοῦρ' ἔχεν. Οὐκ ἄν τίς μιν ἐρυκάκοι ἀντιβολήσας,
νόσφι θεῶν, ὅτ' ἐσᾶλτο πύλας· πυρὶ δ' ὄσσε δεδήει.
Κέκλετο δὲ Τρώεσσιν ἑλιξάμενος καθ' ὅμιλον,
τεῖχος ὑπερβαίνειν· τοὶ δ' ὀτρύνοντι πίθοντο·
αὐτίκα δ' οἱ μὲν τεῖχος ὑπέρβασαν, οἱ δὲ κατ' αὐτὰς
ποιητὰς ἐσέχυντο πύλας. Δαναοὶ δ' ἐφόβηθεν
νῆας ἀνὰ γλαφυράς· ὅμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.

nocti veloci similis aspectu : fulgebatque ære
terribili, quo indutus-erat circa corpus : duas autem manibus
hastas tenebat. Haud quis illum inhibuisset occurrens,
præter deos, quando insiliit in-portas; igne vero oculi ardebant.
Hortabatur autem Trojanos, conversus ad turbam,
murum ut-transcenderent : illi vero hortanti paruerunt :
protinusque alii quidem murum transcenderunt, alii vero per
ipsas] *affabre* factas infundebantur portas : Danai autem diffugerunt] naves ad cavas : tumultusque ingens factus-est.

ΙΛΙΑΔΟΣ Ν.

Μάχη ἐπὶ ταῖς ναυσίν.

Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασσεν,
τοὺς μὲν ἔα παρὰ τῇσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζὺν
νωλεμέως· αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ,
νόσφιν ἐφ' ἱπποπόλων Θρηκῶν καθορώμενος αἶαν,
Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων καὶ ἀγαυῶν Ἱππημολγῶν,
γλακτοφάγων Ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων.
Ἐς Τροίην δ' οὐ πάμπαν ἔτι τρέπεν ὄσσε φαεινώ·
οὐ γὰρ ὅγ' ἀθανάτων τιν' ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
ἐλθόντ' ἢ Τρώεσσιν ἀρηξέμεν ἢ Δαναοῖσιν.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κρείων Ἐνοσίχθων·
καὶ γὰρ ὁ θαυμάζων ἧστο πτόλεμόν τε μάχην τε
ὑψοῦ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑληέσσης
Θρηϊκίης· ἔνθεν γὰρ ἐφαίνετο πᾶσα μὲν Ἴδη,
φαίνετο δὲ Πριάμοιο πόλις καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
Ἔνθ' ἄρ' ὅγ' ἐξ ἁλὸς ἕζετ' ἰών, ἐλέαιρε δ' Ἀχαιοὺς
Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
Αὐτίκα δ' ἐξ ὄρεος κατεβήσετο παιπαλόεντος
κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς· τρέμε δ' οὔρεα μακρὰ καὶ ὕλη
ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος.
Τρὶς μὲν ὀρέξατ' ἰών, τὸ δὲ τέτρατον ἵκετο τέκμωρ,
Αἰγάς· ἔνθα δέ οἱ κλυτὰ δώματα βένθεσι λίμνης,
χρύσεα, μαρμαίροντα τετεύχαται, ἄφθιτα αἰεί.
Ἔνθ' ἐλθὼν ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω,
ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσιν κομόωντε.
Χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροΐ· γέντο δ' ἱμάσθλην
χρυσείην, εὔτυκτον, ἑοῦ δ' ἐπεβήσετο δίφρου·
βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ'· ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτοῦ
πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, οὐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα·
γηθοσύνῃ δὲ θάλασσα διίστατο· τοὶ δ' ἐπέτοντο
ῥίμφα μάλ', οὐδ' ὑπένερθε διαίνετο χάλκεος ἄξων·
τὸν δ' ἐς Ἀχαιῶν νῆας ἐΰσκαρθμοι φέρον ἵπποι.
Ἔστι δέ τι σπέος εὐρὺ βαθείης βένθεσι λίμνης,
μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης·
ἔνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
λύσας ἐξ ὀχέων, παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ
ἔδμεναι· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδας ἔβαλε χρυσείας,
ἀῤῥήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν
νοστήσαντα ἄνακτα· ὁ δ' ἐς στρατὸν ᾤχετ' Ἀχαιῶν.

ILIADIS XIII.

Pugna ad naves.

Jupiter vero quum Trojanosque et Hectorem navibus admovisset,] hos quidem reliquit ad illas, laboremque ut-haberent et ærumnas] indesinenter; ipse autem retro vertit oculos fulgentes] seorsum in equestrium Thracum intuens terram,
Mysorumque cominus-pugnantium, et illustrium Hippomolgorum,] lacte-victitantium Abiorumque, justissimorum hominum;] ad Trojam vero nequaquam amplius vertebat oculos fulgentes :] non enim ille immortalium quemquam putabat suo in animo,] profectum, vel Trojanis auxiliaturum, vel Danais.] Nec vero cæcam-speculationem agebat rex Neptunus :
etenim hic spectans sedebat bellumque pugnamque
alte super summum verticem Sami silvosæ
Threiciæ : inde enim conspiciebatur tota quidem Ida,
conspiciebatur autem *et* Priami urbs, et naves Achivorum.
Illic igitur is e mari sedebat egressus, miserabaturque Achivos] a-Trojanis domitos, Jovi autem graviter succensebat.
Protinus vero de monte descendit aspero,
rapide pedibus progressus; tremebant autem montes alti et silva] pedibus sub immortalibus Neptuni incedentis.
Ter quidem protendit gressum, quarto autem *passu* pervenit ad-finem *viæ*,] Ægas : illic vero ei inclytæ ædes in-gurgitibus maris,] aureæ, coruscantes, ædificatæ-erant, incorruptibiles semper.] Illuc quum-venisset, sub curru junxit æripedes equos,] celeriter-volantes, aureis jubis comantes.
Aurum autem ipse induit circa corpus: prehenditque scuticam aurean, affabre-factam, suumque conscendit currum;
ivitque ut-inveheretur super undas : exsultabant autem cete sub ipso] undique e latebris, nec non-agnoverunt regem :
cum-lætitia vero mare utrinque-discedebat : hi autem volabant] celeriter admodum, nec subtus madescebat æreus axis :
ipsumque ad Achivorum naves agiles ferebant equi.
Est autem quidam specus latus profundi in-gurgitibus maris,] media-inter Tenedum et Imbrum asperam :
illic equos stabulare-fecit Neptunus terræ concussor,
solutos de curribus, juxtaque divinum posuit pabulum
ut-ederent : circaque pedes pedicas jecit aureas,
infractas, insolubiles, ut firmiter illic manerent
rediturum regem : is autem ad exercitum abiit Achivorum.

Digitized by Google

Τρῶες δὲ, φλογὶ ἶσοι, ἀολλέες, ἠὲ θυέλλῃ,
Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτες ἕποντο,
ἄβρομοι, αὐίαχοι· ἔλποντο δὲ νῆας Ἀχαιῶν
αἱρήσειν, κτενέειν δὲ παρ' αὐτόφι πάντας Ἀχαιούς.
Ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος, ἐννοσίγαιος,
Ἀργείους ὤτρυνε, βαθείης ἐξ ἁλὸς ἐλθὼν,
εἰσάμενος Κάλχαντι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
Αἴαντε πρώτω προσέφη, μεμαῶτε καὶ αὐτώ·
Αἴαντε, σφὼ μέν τε σαώσετε λαὸν Ἀχαιῶν,
ἀλκῆς μνησαμένω, μηδὲ κρυεροῖο φόβοιο.
Ἄλλῃ μὲν γὰρ ἔγωγ' οὐ δείδια χεῖρας ἀάπτους
Τρώων, οἳ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ·
ἕξουσιν γὰρ ἅπαντας ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί·
τῇ δὲ δὴ αἰνότατον περιδείδια, μήτι πάθωμεν,
ᾗ ῥ' ὅγ' ὁ λυσσώδης φλογὶ εἴκελος ἡγεμονεύει,
Ἕκτωρ' ὃς Διὸς εὔχετ' ἐρισθενέος παῖς εἶναι.
Σφῶϊν δ' ὧδε θεῶν τις ἐνὶ φρεσὶ ποιήσειεν,
αὐτώ θ' ἑστάμεναι κρατερῶς, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους·
τῷ κε καὶ ἐσσύμενόν περ ἐρωήσαιτ' ἀπὸ νηῶν
ὠκυπόρων, εἰ καί μιν Ὀλύμπιος αὐτὸς ἐγείρει.
Ἦ, καὶ σκηπανίῳ γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
ἀμφοτέρω κεκοπὼς πλῆσεν μένεος κρατεροῖο·
γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας, καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Αὐτὸς δ', ὥστ' ἴρηξ ὠκύπτερος ὦρτο πέτεσθαι,
ὅς ῥά τ' ἀπ' αἰγίλιπος πέτρης περιμήκεος ἀρθεὶς,
ὁρμήσῃ πεδίοιο διώκειν ὄρνεον ἄλλο·
ὡς ἀπὸ τῶν ἤϊξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Τοῖϊν δ' ἔγνω πρόσθεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσέφη Τελαμώνιον υἱόν·
Αἶαν· ἐπεί τις νῶϊ θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
μάντεϊ εἰδόμενος κέλεται παρὰ νηυσὶ μάχεσθαι —
οὐδ' ὅγε Κάλχας ἐστὶ, θεοπρόπος οἰωνιστής·
ἴχνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἠδὲ κνημάων
ῥεῖ' ἔγνων ἀπιόντος· ἀρίγνωτοι δὲ θεοί περ —
καὶ δ' ἐμοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
μᾶλλον ἐφορμᾶται πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
μαιμώωσι δ' ἔνερθε πόδες καὶ χεῖλες ὕπερθεν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας·
οὕτω νῦν καὶ ἐμοὶ περὶ δούρατι χεῖρες ἄαπτοι
μαιμῶσιν, καί μοι μένος ὤρορε· νέρθε δὲ ποσσὶν
ἔσσυμαι ἀμφοτέροισι· μενοινώω δὲ καὶ οἶος
Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτι μάχεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
χάρμῃ γηθόσυνοι, τήν σφιν θεὸς ἔμβαλε θυμῷ.
Τόφρα δὲ τοὺς ὄπιθεν Γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιοὺς,
οἳ παρὰ νησὶ θοῇσιν ἀνέψυχον φίλον ἦτορ·
τῶν ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέῳ καμάτῳ φίλα γυῖα λέλυντο,
καί σφιν ἄχος κατὰ θυμὸν ἐγίγνετο δερκομένοισιν
Τρῶας, τοὶ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ.
Τοὺς οἵγ' εἰσορόωντες ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λεῖβον·
οὐ γὰρ ἔφαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ. Ἀλλ' Ἐνοσίχθων
ῥεῖα μετεισάμενος κρατερὰς ὤτρυνε φάλαγγας.
Τεῦκρον ἔπι πρῶτον καὶ Λήϊτον ἦλθε κελεύων,
Πηνέλεών θ' ἥρωα Θόαντά τε Δηΐπυρόν τε.

Trojani vero, flammæ pares, conferti, sive procellæ,
Hectorem Priamiden insatiabiliter ardentes sequebantur,
frementes, clamantesque; sperabant autem naves Achivorum
se capturos, occisurosque ad ipsas omnes Achivos.
Sed Neptunus terram-cingens, terræ-concussor,
Argivos excitabat, profundo e mari egressus,
assimilatus Calchanti corpore et indefessa voce:
Ajaces-duos primos allocutus-est, promtos etiam per-se:
Ajaces, vos quidem servabitis populum Achivorum,
fortitudinis memores, nec trepidæ fugæ.
Alibi enim equidem non timeo manus audaces
Trojanorum, qui magnum murum transcenderunt turbâ;
sustinebunt enim omnes bene-ocreati Achivi:
hac vero *parte* sane gravissime timeo, nequid patiamur,
qua hic rabiosus, flammæ par imperat,
Hector, qui Jovis jactat præpotentis filium *se* esse.
Vobis tamen sic deorum aliquis in mentibus ponat,
et ipsi ut-stetis fortiter, et ut-hortemini alios:
ita enim etiam ardentem repuleritis a navibus
velocibus, etiam si eum Olympius ipse excitat.
Dixit, et sceptro terram-cingens Neptunus,
ambos feriens, implevit robore forti;
membraque fecit levia, pedes et manus superne.
Ipse autem, ut accipiter alis-pernix occœperit volare,
qui quidem a prærupta petra altissima levatus
properarit per-planitiem insequi avem aliam:
sic ab his cum-impetu-abiit Neptunus terræ-concussor.
Ex-illis-duobus autem sensit prius Oilei *filius* velox Ajax,
statimque Ajacem allocutus-est Telamonium filium:
Ajax: quoniam aliquis nobis deorum, qui Olympum tenent,
vati se-assimilans jubet ad naves pugnare:
(neque hic Calchas est, vates augur;
vestigia enim retro pedum et tibiarum
facile cognovi abeuntis: facile autem dignoscuntur dii:)
continuo vero mihi ipsi animus in pectoribus meis
magis excitatus-est ad-pugnandum ac præliandum;
gestiuntque-alacriter subtus pedes, et manus superne.
Hunc autem respondens allocutus-est Telamonius Ajax:
sic nunc etiam mihi circa hastam manus audaces
gestiunt, et mihi robur erectum-est; subtusque pedibus
impellor ambobus; cupio vero vel solus
cum-Hectore Priamida perpetuo ardenti pugnare.
Sic hi quidem talia ad alterum-alter dicebant,
pugnæ-cupidine læti, quam ipsis deus immiserat animo.
Interim autem postremos terram-cingens *Neptunus* excitavit Achivos,] qui ad naves veloces reficiebant suum animum:
quorum simul et gravi labore cara membra soluta-erant,
et ipsis dolor in animo oriebatur, aspicientibus
Trojanos, qui magnum murum transcenderant turbâ.
Hos illi inspicientes, sub superciliis lacrimas fundebant;
non enim putabant *se* declinaturos perniciem. Sed Neptunus
facile, interveniens, fortes concitavit phalangas.
Ad Teucrum primum et Leitum venit hortans,
Peneleumque heroem, Thoantemque, Deipyrumque,

Digitized by Google

Μηριόνην τε καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἰδὼς, Ἀργεῖοι, κοῦροι νέοι· ὔμμιν ἔγωγε
μαρναμένοισι πέποιθα σαωσέμεναι νέας ἁμάς·
εἰ δ' ὑμεῖς πολέμοιο μεθήσετε λευγαλέοιο,
νῦν δὴ εἴδεται ἦμαρ ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι,
δεινὸν, ὃ οὔποτ' ἔγωγε τελευτήσεσθαι ἔφασκον,
Τρῶας ἐφ' ἡμετέρας ἰέναι νέας· οἳ τὸ πάρος περ
φυζακινῇς ἐλάφοισιν ἐοίκεσαν, αἵτε καθ' ὕλην
θώων πορδαλίων τε λύκων τ' ἤϊα πέλονται,
αὔτως ἠλάσκουσαι, ἀνάλκιδες, οὐδ' ἐπὶ χάρμη·
ὣς Τρῶες τὸ πρίν γε μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν
μίμνειν οὐκ ἐθέλεσκον ἐναντίον, οὐδ' ἠβαιόν.
Νῦν δ' ἕκαθεν πόλιος κοίλης ἐπὶ νηυσὶ μάχονται,
ἡγεμόνος κακότητι μεθημοσύνῃσί τε λαῶν,
οἳ κείνῳ ἐρίσαντες ἀμυνέμεν οὐκ ἐθέλουσιν
νηῶν ὠκυπόρων, ἀλλὰ κτείνονται ἀν' αὐτάς.
Ἀλλ' εἰ δὴ καὶ πάμπαν ἐτήτυμον αἴτιός ἐστιν
ἥρως Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
οὕνεκ' ἀπητίμησε ποδώκεα Πηλείωνα·
ἡμέας γ' οὔπως ἔστι μεθιέμεναι πολέμοιο.
Ἀλλ' ἀκεώμεθα θᾶσσον· ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν.
Ὑμεῖς δ' οὐκέτι καλὰ μεθίετε θούριδος ἀλκῆς,
πάντες ἄριστοι ἐόντες ἀνὰ στρατόν. Οὐδ' ἂν ἔγωγε
ἀνδρὶ μαχησαίμην, ὅστις πολέμοιο μεθείη,
λυγρὸς ἐών· ὕμιν δὲ νεμεσσῶμαι πέρι κῆρι.
Ὦ πέπονες, τάχα δή τι κακὸν ποιήσετε μεῖζον
τῇδε μεθημοσύνῃ· ἀλλ' ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος
αἰδῶ καὶ νέμεσιν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν.
Ἕκτωρ δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴν ἀγαθὸς πολεμίζει
καρτερὸς, ἔῤῥηξεν δὲ πύλας καὶ μακρὸν ὀχῆα.
Ὥς ῥα κελευτιόων Γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιούς.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντος δοιοὺς ἵσταντο φάλαγγες
καρτεραὶ, ἃς οὔτ' ἄν κεν Ἄρης ὀνόσαιτο μετελθὼν
οὔτε κ' Ἀθηναίη λαοσσόος. Οἱ γὰρ ἄριστοι
κρινθέντες Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἔμιμνον,
φράξαντες δόρυ δουρὶ, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ·
ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισιν
νευόντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·
ἔγχεα δ' ἐπτύσσοντο θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
σειόμεν'· οἱ δ' ἰθὺς φρόνεον, μέμασαν δὲ μάχεσθαι.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες, ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ,
ἀντικρὺ μεμαὼς, ὀλοοίτροχος ὣς ἀπὸ πέτρης,
ὅντε κατὰ στεφάνης ποταμὸς χειμάῤῥοος ὤσῃ,
ῥήξας ἀσπέτῳ ὄμβρῳ ἀναιδέος ἔχματα πέτρης·
ὕψι δ' ἀναθρώσκων πέτεται, κτυπέει δέ θ' ὑπ' αὐτοῦ
ὕλη· ὁ δ' ἀσφαλέως θέει ἔμπεδον, ἕως ἵκηται
ἰσόπεδον, τότε δ' οὔτι κυλίνδεται, ἐσσύμενός περ·
ὣς Ἕκτωρ εἷως μὲν ἀπείλει, μέχρι θαλάσσης
ῥέα διελεύσεσθαι κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
κτείνων· ἀλλ' ὅτε δὴ πυκινῇς ἐνέκυρσε φαλαγξὶν,
στῆ ῥα μάλ' ἐγχριμφθείς. Οἱ δ' ἀντίοι υἷες Ἀχαιῶν,

Merionenque, et Antilochum, peritos pugnæ;
hos ille incitans, verbis alatis allocutus-est:
Proh pudor, Argivi, juvenes adolescentes: vobis ego
pugnantibus confido me-salvaturum naves nostras;
si vero vos pugnam detractabitis gravem,
nunc jam illuxit dies, *quo* sub Trojanis domabimur.
O dii, profecto ingens miraculum hoc oculis video,
indignum, quod nunquam ego eventurum putabam,
Trojanos ad nostras accedere naves; qui prius-quidem
fugacibus cervis similes-erant, quæ per silvam
thoum, pardaliumque, luporumque escæ sunt,
sic errantes, imbelles, nec *natæ* ad pugnam:
sic Trojani antehac robur et manus Achivorum
manere nolebant ex-adverso, ne paullulum quidem.
Nunc vero procul ab-urbe cavas ad naves pugnant,
imperatoris pravitate, ignaviaque militum,
qui cum-illo contendentes, propugnare nolunt
navibus velocibus, sed interficiuntur ad ipsas.
Verum etsi omnino revera in-culpa est
heros Atrides, late-dominans Agamemno,
quandoquidem contumelia-affecit pedibus-celerem Peliden:
nobis certe nullo-modo licet intermittere pugnam.
Sed medeamur ocyus *huic malo;* faciles utique sanatu mentes
bonorum.] Vos autem nequaquam honeste remittitis a-strenua fortitudine,] omnes fortissimi quum-sitis in exercitu: nec
vero ego] virum objurgaverim, qui pugnam detrectet,
imbellis si-sit: vobis vero succenseo vehementer ex-animo.
O molles, mox sane aliquod malum admittetis gravius
hac ignavia: sed in mentibus reponite singuli
pudorem et *hominum* reprehensionem: certe enim ingens certamen ortum-est.] Hector jam ad naves bello strenuus pugnat,
fortis; perfregitque portas et longum vectem.
Sic igitur adhortans Neptunus concitavit Achivos.
Circum autem Ajaces duos stabant phalanges
firmæ, quas ne Mars quidem vituperasset, si-intervenisset,
nec Minerva populorum-concitatrix; nam præstantissimi
delecti Trojanosque et Hectorem divinum manebant,
constipantes hastam hastæ, scutum scuto, densissimis-ordinibus:] clypeus nempe clypeum fulciebat, galea galeam, virum
vero vir:] seque-invicem-attingebant setis-equinis galeæ splendentibus conis] nutantium: adeo densi stabant inter-se,
hastæ autem crispabantur audacibus a manibus
concussæ: ipsi vero *in hostes* recta tendebant, ardebantque
pugnare.] Trojani autem prius-impetum-fecere conferti; præibatque Hector] contra ingruens; lapidis-perniciose-ruentis
instar a petra,] quem de vertice fluvius torrens impulerit,
abruptis immenso imbre violentæ retinaculis petræ;
alteque subsiliens volat, resonatque sub ipso
silva; hic autem tutus currit continuo, donec pervenerit
in-planitiem; tum vero nequaquam volvitur, incitatus licet:
sic Hector, hactenus quidem minabatur, usque-ad mare
facile *se* perventurum ad-tentoria et naves Achivorum,
cædentem: verum quando jam in-densas incidit phalangas,
stetit admodum prope-obnitens. Sed adversi filii Achivorum

Digitized by Google

νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν,
ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.
Ἤυσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνώς·
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
παρμένετ'· οὔτοι δηρὸν ἐμὲ σχήσουσιν Ἀχαιοὶ
καὶ μάλα πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες·
ἀλλ', ὀΐω, χάσσονται ὑπ' ἔγχεος, εἰ ἐτεόν με
ὦρσε θεῶν ὤριστος, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Δηΐφοβος δ' ἐν τοῖσι μέγα φρονέων ἐβεβήκει,
Πριαμίδης, πρόσθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
κοῦφα ποσὶ προβιβὰς καὶ ὑπασπίδια προποδίζων.
Μηριόνης δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε, κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
ταυρείην· τῆς δ' οὔτι διήλασεν, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
ἐν καυλῷ ἐάγη δολιχὸν δόρυ· Δηΐφοβος δὲ
ἀσπίδα ταυρείην σχέθ' ἀπὸ ἕο, δεῖσε δὲ θυμῷ
ἔγχος Μηριόναο δαΐφρονος· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
ἂψ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, χώσατο δ' αἰνῶς
ἀμφότερον, νίκης τε καὶ ἔγχεος, ὃ ξυνέαξεν.
Βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
οἰσόμενος δόρυ μακρὸν, ὅ οἱ κλισίηφι λέλειπτο.
Οἱ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Τεῦκρος δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα,
Ἴμβριον αἰχμητὴν, πολυΐππου Μέντορος υἱόν.
Ναῖε δὲ Πήδαιον, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν,
κούρην δὲ Πριάμοιο νόθην ἔχε, Μηδεσικάστην·
αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι,
ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσιν·
ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ· ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσιν.
Τόν ῥ' υἱὸς Τελαμῶνος ὑπ' οὔατος ἔγχεϊ μακρῷ
νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὁ δ' αὖτ' ἔπεσεν μελίη ὥς,
ἥτ' ὄρεος κορυφῇ ἕκαθεν περιφαινομένοιο
χαλκῷ ταμνομένη τέρενα χθονὶ φύλλα πελάσσῃ·
ὣς πέσεν· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Τεῦκρος δ' ὡρμήθη, μεμαὼς ἀπὸ τεύχεα δῦσαι·
Ἕκτωρ δ' ὁρμηθέντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
τυτθόν· ὁ δ' Ἀμφίμαχον, Κτεάτου υἷ' Ἀκτορίωνος,
νισσόμενον πόλεμόνδε, κατὰ στῆθος βάλε δουρί.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἕκτωρ δ' ὡρμήθη κόρυθα κροτάφοις ἀραρυῖαν
κρατὸς ἀφαρπάξαι μεγαλήτορος Ἀμφιμάχοιο·
Αἴας δ' ὁρμηθέντος ὀρέξατο δουρὶ φαεινῷ
Ἕκτορος· ἀλλ' οὔπῃ χροὸς εἴσατο, πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ
σμερδαλέῳ κεκάλυφθ'· ὁ δ' ἄρ' ἀσπίδος ὀμφαλὸν οὖτα,
ὦσε δέ μιν σθένεϊ μεγάλῳ· ὁ δὲ χάσσατ' ὀπίσσω
νεκρῶν ἀμφοτέρων· τοὺς δ' ἐξείρυσσαν Ἀχαιοί.
Ἀμφίμαχον μὲν ἄρα Στιχίος δῖός τε Μενεσθεὺς,
ἀρχοὶ Ἀθηναίων, κόμισαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἴμβριον αὖτ' Αἴαντε, μεμαότε θούριδος ἀλκῆς.
Ὥστε δύ' αἶγα λέοντε κυνῶν ὕπο καρχαροδόντων
ἁρπάξαντε φέρητον ἀνὰ ῥωπήϊα πυκνὰ,
ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης μετὰ γαμφηλῇσιν ἔχοντε·

percutientes ensibusque et hastis utrinque-acutis,
repulerunt *eum* a se; ille vero cedens, aspere-concussus-est.
Vociferatus-est autem alta-voce Trojanos inclamans:
Trojani, et Lycii, et Dardani cominus-pugnantes,
perstate: haudquaquam diu me sustinebunt Achivi,
licet valde turmatim seipsos instruxerint:
sed, puto, cedent ab hasta *mea fugati*, si revera me
incitavit deorum potentissimus, altitonans maritus Junonis.
Sic fatus, excitavit robur et animum uniuscujusque.
Deiphobus vero inter hos elato animo incedebat
Priamides, præque *se* tenebat clypeum undique æqualem,
leviter pedibus progrediens, et clypeo-tectus procedens.
Meriones autem in-eum direxit hastam fulgentem,
et percussit, neque aberravit, scutum undique æquale
taurinum; id vero haudquaquam trajecit, sed multo prius
in extremo fracta-est longa hasta: Deiphobus vero
scutum taurinum tenuit *procul* a se: timuit autem animo
hastam Merionæ bellicosi; at hic heros
retro sociorum in agmen recessit; iratus-est autem graviter,
utrumque, ob-victoriamque *amissam*, et hastam quam fregerat.] Profectus-est autem ire præterque tentoria et naves Achivorum,] allaturus hastam longam, quæ ipsi in-tentoriis relicta erat.] Sed ceteri pugnabant, clamorque immensus ortus-est
Teucer autem primus Telamonius virum interfecit,
Imbrium bellatorem, divitis-equorum Mentoris filium;
habitabat autem *is* Pedæum, antequam venissent filii Achivorum,] filiamque Priami notham *uxorem* habebat, Medesicasten:] at postquam Danaorum naves venerant recurvæ,
rursus ad Ilium venit, excellebatque inter-Trojanos:
habitabat autem apud Priamum: isque eum honorabat æque ac-filios.] Hunc igitur filius Telamonis sub aurem hasta longa
vulneravit, evulsitque hastam: is autem cecidit, ut fraxinus,
quæ montis in-vertice procul conspicui,
ære recisa, tenera terræ folia admovit:
sic cecidit; circumque ipsum sonitum-dedere arma varia ære
Teucer autem accurrit, cupiens *ei* arma exuere:
Hector vero in-accurrentem jaculatus-est hasta fulgenti.
Sed ille ex-adverso conspicatus evitavit æream hastam
paullulum; hic autem Amphimachum, Creati filium Actorionis,] venientem in-pugnam, ad pectus percussit hasta:
isque fragorem-edidit cadens, et sonuerunt arma super ipso.
Hector vero accurrit, ut-galeam temporibus aptam
a-capite deriperet magnanimi Amphimachi:
Ajax autem in-accurrentem tendit hasta splendenti
Hectorem; sed nusquam ad-corpus pervenit, totus autem ære
horrendo tectus-erat: ille tamen scuti umbonem percussit,
repulitque eum vi magna: is autem cedebat retro
a-cadaveribus ambobus; istaque *ad se* extraxerunt Achivi.
Amphimachum quidem Stichius, divinusque Menestheus,
principes Atheniensium, portavere ad exercitum Achivorum;
Imbrium autem Ajaces, studiosi impetuosæ pugnæ.
Ut duo capram leones, a-canibus asperos-dentes-habentibus
ereptam, ferunt per virgulta densa,
alte supra terram in malis tenentes:

Digitized by Google

ὥς ῥα τὸν ὑψοῦ ἔχοντε δύω Αἴαντε κορυστὰ
τεύχεα συλήτην· κεφαλὴν δ' ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς
κόψεν Ὀϊλιάδης, κεχολωμένος Ἀμφιμάχοιο·
ἧκε δέ μιν σφαιρηδὸν ἑλιξάμενος δι' ὁμίλου,
Ἕκτορι δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν ἐν κονίῃσιν.
Καὶ τότε δὴ πέρι κῆρι Ποσειδάων ἐχολώθη,
υἱωνοῖο πεσόντος ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
ὀτρυνέων Δαναούς, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἔτευχεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα οἱ δουρικλυτὸς ἀντεβόλησεν,
ἐρχόμενος παρ' ἑταίρου, ὅ οἱ νέον ἐκ πολέμοιο
ἦλθε, κατ' ἰγνύην βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ.
Τὸν μὲν ἑταῖροι ἔνεικαν, ὁ δ' ἰητροῖς ἐπιτείλας
ἤϊεν ἐς κλισίην· ἔτι γὰρ πολέμοιο μενοίνα
ἀντιάαν. Τὸν δὲ προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων,
εἰσάμενος φθογγὴν Ἀνδραίμονος υἷϊ Θόαντι,
ὃς πάσῃ Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι
Αἰτωλοῖσιν ἄνασσε, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ·
Ἰδομενεῦ, Κρητῶν βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαὶ
οἴχονται, τὰς Τρωσὶν ἀπείλεον υἷες Ἀχαιῶν;
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεύς, Κρητῶν ἀγός, ἀντίον ηὔδα·
ὦ Θόαν, οὔτις ἀνὴρ νῦν αἴτιος, ὅσσον ἔγωγε
γιγνώσκω· πάντες γὰρ ἐπιστάμεθα πτολεμίζειν·
οὔτε τινὰ δέος ἴσχει ἀκήριον οὔτε τις ὄκνῳ
εἴκων, ἀνδύεται πόλεμον κακόν· ἀλλά που οὕτω
μέλλει δὴ φίλον εἶναι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι,
νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
Ἀλλά, Θόαν· καὶ γὰρ τὸ πάρος μενεδήϊος ἦσθα,
ὀτρύνεις δὲ καὶ ἄλλον, ὅθι μεθιέντα ἴδηαι·
τῷ νῦν μήτ' ἀπόληγε, κέλευέ τε φωτὶ ἑκάστῳ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἰδομενεῦ, μὴ κεῖνος ἀνὴρ ἔτι νοστήσειεν
ἐκ Τροίης, ἀλλ' αὖθι κυνῶν μέλπηθρα γένοιτο,
ὅς τις ἐπ' ἤματι τῷδε ἑκὼν μεθίῃσι μάχεσθαι.
Ἀλλ' ἄγε, τεύχεα δεῦρο λαβὼν ἴθι· ταῦτα δ' ἅμα χρὴ
σπεύδειν, αἴ κ' ὄφελός τι γενώμεθα καὶ δύ' ἐόντε.
Συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν καὶ μάλα λυγρῶν·
νῶϊ δὲ καί κ' ἀγαθοῖσιν ἐπισταίμεσθα μάχεσθαι.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἂμ πόνον ἀνδρῶν·
Ἰδομενεὺς δ' ὅτε δὴ κλισίην εὔτυκτον ἵκανεν,
δύσετο τεύχεα καλὰ περὶ χροΐ, γέντο δὲ δοῦρε·
βῆ δ' ἴμεν ἀστεροπῇ ἐναλίγκιος, ἥντε Κρονίων
χειρὶ λαβὼν ἐτίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
δεικνὺς σῆμα βροτοῖσιν· ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαί·
ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος·
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ, θεράπων ἐΰς, ἀντεβόλησεν,
ἐγγὺς ἔτι κλισίης· μετὰ γὰρ δόρυ χάλκεον ᾔει
οἰσόμενος· τὸν δὲ προσέφη σθένος Ἰδομενῆος·
Μηριόνη, Μόλου υἱέ, πόδας ταχύ, φίλταθ' ἑταίρων,
τίπτ' ἦλθες πόλεμόν τε λιπὼν καὶ δηϊοτῆτα;
ἠέ τι βέβληαι, βέλεος δέ σε τείρει ἀκωκή;
ἠέ τευ ἀγγελίης μετ' ἔμ' ἤλυθες; οὐδέ τοι αὐτὸς
ἧσθαι ἐνὶ κλισίῃσι λιλαίομαι, ἀλλὰ μάχεσθαι.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·

sic igitur hunc alte tenentes duo Ajaces bellatores,
arma *ei* detraxerunt; caput autem molli a cervice
amputavit Oilides, iratus ob-Amphimachum:
misitque illud instar-globi rotatum per turbam;
Hectori vero ante pedes cecidit in pulveribus.
Ac tunc quidem valde ex-animo Neptunus iratus-erat,
ob-nepotem cæsum in gravi pugna:
profectusque-est ire præterque tentoria et naves Achivorum,
incitaturus Danaos; Trojanisque calamitatem moliebatur.
Idomeneus autem illi hasta-inclytus occurrit,
rediens a socio, qui ei nuper e prælio
venerat, in-poplite vulneratus acuto ære.
Hunc quidem socii asportarant, ille autem, medicis quum-mandasset,] redibat in tentorium: adhuc enim pugnæ cupiebat
occurrere. Ipsum autem allocutus-est rex Neptunus,
assimilans-se voce Andræmonis filio Thoanti,
qui in-tota Pleurone et excelsa Calydone
Ætolis imperabat, deique instar honorabatur a-populo:
Idomeneu, Cretensium princeps, quo tandem minæ
abierunt, quas Trojanis minabantur filii Achivorum?
Huic autem vicissim Idomeneus, Cretensium dux contra
locutus-est:] o Thoa, nullus vir nunc in-culpa, quantum ego
intelligo: omnes enim scimus præliari:
nec quenquam timor detinet exanimis, nec quisquam inertiæ
cedens subterfugit pugnam perniciosam: sed ita fere
videtur nimirum gratum esse præpotenti Saturnio,
inglorios perire *procul* ab Argo hic Achivos.
Verum, Thoa: etenim ante bellicosus fuisti,
hortarique-soles et alium, ubi remittentem videris:
ideo nunc neu cessa *ipse*, hortareque virum quemque.
Huic autem respondit deinde Neptunus concussor-terræ:
Idomeneu, ne ille vir amplius revertatur
a Troja, sed hic canum ludibrium fiat,
quicunque in die hoc volens remiserit pugnam.
Sed age, armis huc sumtis veni: hæc autem simul oportet
nos maturare, si cui usui fiamus, etiam duo quum-simus:
in-unum-si-confertur, virtus est viris etiam valde imbellibus;
nos autem et cum-fortibus novimus pugnare.
Sic fatus, ille quidem rursus abiit deus in pugnam virorum:
Idomeneus autem, quando jam ad-tentorium bene-structum
venit] induit arma pulcra circa corpus, sumsitque duo-hastilia;] profectusque-est ire fulguri similis, quod Saturnius
manu acceptum miserit-vibratum a corusco Olympo,
ostendens signum hominibus; præclari vero *sunt* ejus radii:
sic hujus æs splendebat circa pectora currentis;
Meriones autem ei, famulus bonus, occurrit,
prope adhuc a-tentorio: nam hastam æream ibat
sumturus. Hunc vero allocutus-est vis Idomenei:
Merione, Moli fili, pedibus celer, carissime sodalium,
quid-tandem venisti, prælioque relicto et pugna?
numquid vulneratus-es, telique te affligit cuspis?
an alicujus rei nuntius ad me venisti? nec certe per-me
desidere in tentoriis cupio, sed pugnare.
Huic autem Meriones prudens contra locutus-est:

10.

Digitized by Google

['Ἰδομενεῦ, Κρητῶν βουληφόρε χαλκοχιτώνων,]
ἔρχομαι, εἴ τί τοι ἔγχος ἐνὶ κλισίῃσι λέλειπται,
οἰσόμενος· τό νυ γὰρ κατεάξαμεν, ὃ πρὶν ἔχεσκον,
ἀσπίδα Δηϊφόβοιο βαλὼν ὑπερηνορέοντος.
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
δούρατα δ', αἴ κ' ἐθέλησθα, καὶ ἓν, καὶ εἴκοσι δήεις,
ἑσταότ' ἐν κλισίῃ πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
Τρώϊα, τὰ κταμένων ἀποαίνυμαι. Οὐ γὰρ ὀΐω
ἀνδρῶν δυσμενέων ἑκὰς ἱστάμενος πολεμίζειν.
Τῷ μοι δούρατά τ' ἔστι καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,
καὶ κόρυθες καὶ θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
καί τοι ἐμοὶ παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
πόλλ' ἔναρα Τρώων· ἀλλ' οὐ σχεδόν ἐστιν ἑλέσθαι.
Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐμέ φημι λελασμένον ἔμμεναι ἀλκῆς,
ἀλλὰ μετὰ πρώτοισι μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν
ἵσταμαι, ὁππότε νεῖκος ὀρώρηται πολέμοιο.
Ἄλλον πού τινα μᾶλλον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
λήθω μαρνάμενος, σὲ δὲ ἴδμεναι αὐτὸν ὀΐω.
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
οἶδ' ἀρετὴν οἷός ἐσσι· τί σε χρὴ ταῦτα λέγεσθαι;
εἰ γὰρ νῦν παρὰ νηυσὶ λεγοίμεθα πάντες ἄριστοι
ἐς λόχον, ἔνθα μάλιστ' ἀρετὴ διαείδεται ἀνδρῶν,
ἔνθ' ὅ τε δειλὸς ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος, ἐξεφαάνθη —
τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ·
οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς,
ἀλλὰ μετοκλάζει, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας ἵζει·
ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει,
Κῆρας ὀϊομένῳ, πάταγος δέ τε γίγνετ' ὀδόντων·
τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἂρ τρέπεται χρὼς οὔτε τι λίην
ταρβεῖ, ἐπειδὰν πρῶτον ἐσίζηται λόχον ἀνδρῶν,
ἀρᾶται δὲ τάχιστα μιγήμεναι ἐν δαῒ λυγρῇ —
οὐδέ κεν ἔνθα τεόν γε μένος καὶ χεῖρας ὄνοιτο.
Εἴπερ γάρ κε βλεῖο πονεύμενος ἠὲ τυπείης,
οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος οὐδ' ἐνὶ νώτῳ,
ἀλλά κεν ἢ στέρνων ἢ νηδύος ἀντιάσειεν,
πρόσσω ἱεμένοιο, μετὰ προμάχων ὀαριστύν.
Ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, νηπύτιοι ὣς,
ἑσταότες, μή πού τις ὑπερφιάλως νεμεσήσῃ·
ἀλλὰ σύγε κλισίηνδε κιὼν ἕλευ ὄβριμον ἔγχος.
Ὣς φάτο· Μηριόνης δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
καρπαλίμως κλισίηθεν ἀνείλετο χάλκεον ἔγχος,
βῆ δὲ μετ' Ἰδομενῆα, μέγα πτολέμοιο μεμηλώς.
Οἷος δὲ βροτολοιγὸς Ἄρης πόλεμόνδε μέτεισιν,
τῷ δὲ Φόβος, φίλος υἱὸς, ἅμα κρατερὸς καὶ ἀταρβὴς,
ἕσπετο, ὅστ' ἐφόβησε ταλάφρονά περ πολεμιστήν·
τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης Ἐφύρους μέτα θωρήσσεσθον,
ἠὲ μετὰ Φλεγύας μεγαλήτορας· οὐδ' ἄρα τώγε
ἔκλυον ἀμφοτέρων, ἑτέροισι δὲ κῦδος ἔδωκαν·
τοῖοι Μηριόνης τε καὶ Ἰδομενεὺς, ἀγοὶ ἀνδρῶν,
ἤϊσαν ἐς πόλεμον, κεκορυθμένοι αἴθοπι χαλκῷ.
Τὸν καὶ Μηριόνης πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Δευκαλίδη, πῇ τ' ἂρ μέμονας καταδῦναι ὅμιλον,
ἢ ἐπὶ δεξιόφιν παντὸς στρατοῦ, ἢ ἀνὰ μέσσους,

[Idomeneu, Cretensium princeps ære-loricatorum,]
venio, si qua tibi hasta in tentoriis relicta-est,
eam sumturus; hanc enim confregimus, quam prius habebam,
clypeo Deiphobi percusso ferocientis.
Huic autem Idomeneus, Cretensium dux, contra locutus-est:
hastas quidem, si volueris, et unam et viginti invenies,
stantes in tentorio ad parietes collucentes,
Trojanas, quas a-cæsis abstuli. Non enim puto
me a-viris infestis longe stantem pugnare:
ideo mihi hastæ sunt, et scuta umbonibus-munita,
et galeæ, et loricæ lucidum renidentes.
Huic autem Meriones prudens contra locutus-est:
etiam mihi apud tentoriumque et navem nigram
multa *sunt* spolia Trojanorum: sed non prope-sunt ad-sumendum.] Neque enim et me puto oblitum esse fortitudinis,
sed inter primos in pugna clarante-viros
sto, quando certamen exortum-fuerit belli.
Alium forte aliquem magis Achivorum ære-loricatorum
lateo pugnans, te vero vidisse ipsum puto.
Huic autem Idomeneus, Cretensium dux, contra locutus-est
novi virtute qualis sis: quid te oportet hæc sermocinari?
si enim nunc ad naves seligamur omnes fortissimi
ad insidias, ubi maxime virtus dispicitur virorum:
ubi quique timidus vir, quique fortis, plane-apparet:
(ejus etenim qui-ignavus-est, mutatur color alius ex-alio;
nec ei, immotus ut-sedeat, continetur in præcordiis animus,
sed flexis-genibus-considit, et super ambos pedes sedet;
intusque ei cor valde in-pectoribus palpitat,
mortem exspectanti: stridor autem oritur dentium:
ejus vero qui-fortis-est, nec subinde mutatur color, nec valde
tremit, postquam primum se-collocarit in-insidiis virorum;
optat autem quam-citissime misceri in pugna gravi:)
ne ibi quidem tuos animos et manus *aliquis* vituperarit.
Si quando enim eminus-vulneratus-fueris pugnans, seu cominus,] non in cervicem *tibi* a-tergo inciderit telum, nec in dorsum;] sed vel pectoribus vel ventri occurrerit,
ulterius-recta ruentis, inter primorum-pugnatorum turbam.
Sed age, ne-amplius hæc colloquamur, fatui tanquam,
stantes, ne forte quis supra-modum *nos* reprehenderit:
verum tute ad-tentorium profectus sume validam hastam.
Sic dixit: Meriones autem, veloci par Marti,
raptim e-tentorio sustulit æream hastam,
secutusque-est Idomeneum, valde pugnæ cupidus.
Qualis autem hominum-pernicies Mars ad-pugnam accedit,
ipsumque Terror, carus filius, simul validus et impavidus,
comitatur, qui terret constantis licet animi bellatorem;
hi quidem e Thracia in Ephyros armabantur,
vel in Phlegyas magnanimos; neque hi
exaudierunt utrosque, alterutris vero gloriam dederunt:
tales Merionesque, et Idomeneus, ductores virorum,
ibant ad pugnam, armati corusco ære.
Hunc et Meriones prior sermone allocutus-est:
Deucalionide, qua-parte fert-animus ingredi turbam?
an ad dextram totius exercitus, an per medios,

Digitized by Google

ἠ ἐπ' ἀριστερόφιν; ἐπεὶ οὔ ποθι ἔλπομαι οὕτω
δεύεσθαι πολέμοιο καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
νηυσὶ μὲν ἐν μέσσῃσιν ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἄλλοι,
Αἴαντές τε δύω, Τεῦκρός θ', ὃς ἄριστος Ἀχαιῶν
τοξοσύνῃ, ἀγαθὸς δὲ καὶ ἐν σταδίῃ ὑσμίνῃ·
οἵ μιν ἄδην ἐλόωσι, καὶ ἐσσύμενον πολέμοιο,
Ἕκτορα Πριαμίδην, καὶ εἰ μάλα καρτερός ἐστιν.
Αἰπύ οἱ ἐσσεῖται, μάλα περ μεμαῶτι μάχεσθαι,
κείνων νικήσαντι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
νῆας ἐνιπρῆσαι, ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων
ἐμβάλοι αἰθόμενον δαλὸν νήεσσι θοῇσιν.
Ἀνδρὶ δέ κ' οὐκ εἴξειε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ὃς θνητός τ' εἴη καὶ ἔδοι Δημήτερος ἀκτὴν,
χαλκῷ τε ῥηκτὸς μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν·
οὐδ' ἂν Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι χωρήσειεν,
ἔν γ' αὐτοσταδίῃ· ποσὶ δ' οὔπως ἔστιν ἐρίζειν.
Νῶϊν δ' ὧδ' ἐπ' ἀριστέρ' ἔχε στρατοῦ, ὄφρα τάχιστα
εἴδομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἦέ τις ἡμῖν.
Ὣς φάτο· Μηριόνης δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
ἦρχ' ἴμεν, ὄφρ' ἀφίκοντο κατὰ στρατὸν, ᾗ μιν ἀνώγει.
Οἱ δ' ὡς Ἰδομενῆα ἴδον, φλογὶ εἴκελον ἀλκὴν,
αὐτὸν καὶ θεράποντα, σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισιν,
κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν.
Τῶν δ' ὁμὸν ἵστατο νεῖκος ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ λιγέων ἀνέμων σπέρχωσιν ἄελλαι
ἤματι τῷ, ὅτε τε πλείστη κόνις ἀμφὶ κελεύθους,
οἵτ' ἄμυδις κονίης μεγάλην ἱστᾶσιν ὀμίχλην·
ὣς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη, μέμασαν δ' ἐνὶ θυμῷ
ἀλλήλους καθ' ὅμιλον ἐναιρέμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Ἔφριξεν δὲ μάχη φθισίμβροτος ἐγχείῃσιν
μακρῇς, ἃς εἶχον ταμεσίχροας· ὄσσε δ' ἄμερδεν
αὐγὴ χαλκείη κορύθων ἄπο λαμπομενάων,
θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν,
ἐρχομένων ἄμυδις· μάλα κεν θρασυκάρδιος εἴη,
ὃς τότε γηθήσειεν ἰδὼν πόνον οὐδ' ἀκάχοιτο.
Τὼ δ' ἀμφὶς φρονέοντε δύω Κρόνου υἷε κραταιὼ
ἀνδράσιν ἡρώεσσι τετεύχετον ἄλγεα λυγρά.
Ζεὺς μὲν ἄρα Τρώεσσι καὶ Ἕκτορι βούλετο νίκην,
κυδαίνων Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· οὐδέ τι πάμπαν
ἤθελε λαὸν ὀλέσθαι Ἀχαιϊκὸν Ἰλιόθι πρὸ,
ἀλλὰ Θέτιν κύδαινε καὶ υἱέα καρτερόθυμον.
Ἀργείους δὲ Ποσειδάων ὀρόθυνε μετελθὼν,
λάθρῃ ὑπεξαναδὺς πολιῆς ἁλός· ἤχθετο γάρ ῥα
Τρωσὶν δαμναμένους, Διῒ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
Ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος ἠδ' ἴα πάτρη,
ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει καὶ πλείονα ᾔδη·
τῷ ῥα καὶ ἀμφαδίην μὲν ἀλεξέμεναι ἀλέεινεν,
λάθρῃ δ' αἰὲν ἔγειρε κατὰ στρατὸν, ἀνδρὶ ἐοικώς.
Τοὶ δ' ἔριδος κρατερῆς καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο
πεῖραρ ἐπαλλάξαντες, ἐπ' ἀμφοτέροισι τάνυσσαν,
ἄῤῥηκτόν τ' ἄλυτόν τε, τὸ πολλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Ἔνθα, μεσαιπόλιός περ ἐὼν, Δαναοῖσι κελεύσας
Ἰδομενεὺς, Τρώεσσι μετάλμενος ἐν φόβον ὦρσεν.

an ad sinistram? quoniam nusquam puto adeo
indigere certamine capite-comantes Achivos.
Huic autem Idomeneus, Cretensium dux, contra locutus-est :] naves quidem ad medias qui-auxilientur sunt et alii,
Ajacesque duo, Teucerque, qui præstantissimus Achivorum
arte-sagittandi, strenuus vero etiam in stataria pugna;
qui illum satis exercebunt, adeo incitatum ad-pugnam,
Hectorem Priamiden, etiamsi admodum fortis est.
Arduum ei erit, valde licet ardenti pugnare,
illorum superato robore et manibus invictis,
naves incendere; quando non ipse Saturnius
injecerit ardentem torrem navibus velocibus.
Homini vero non cesserit magnus Telamonius Ajax,
qui mortalisque sit et edat Cereris fruges,
æreque violabilis *sit*, magnisque saxis :
ne Achilli quidem virorum-agmina-perrumpenti cesserit,
in stataria-quidem-pugna; pedibus vero nequaquam licet contendere.] Nobis autem huc ad-sinistram tene exercitus, ut
citissime] videamus, an cui gloriam præbituri-simus, an quis
nobis.] Sic dixit : Meriones autem, veloci par Marti,
cœpit ire, donec pervenissent in exercitu, quo eum *ille* jusserat.] Hi autem quum Idomeneum viderent, flammæ similem
fortitudine,] ipsum et famulum, cum armis artificiose-factis,
cohortantes per turbam, in ipsum omnes irruebant.
Hisque cominus exstitit certamen ad puppes navium.
Ut vero quum a stridulis ventis *actæ* ingruunt procellæ,
die eo, quum plurimus pulvis *est* per vias;
qui (*venti*) simul pulveris magnam erigunt nebulam :
sic igitur horum concurrit pugna, ardebantque in animo
invicem-se per turbam interficere acuto ære.
Horruit autem pugna mortalibus-exitiosa hastis
longis, quas tenebant cutem-incidentes; oculosque perstringebat] splendor æreus, galeis a lucentibus *emicans*,
loricisque recens-tersis, scutisque fulgentibus,
congredientium in-unum : valde audax-animo esset,
qui tunc gavisus-esset videns laborem, nec animo-esset-turbatus.] Sed dissentientes duo Saturni filii potentes
viris heroibus struebant dolores graves.
Jupiter quidem Trojanis et Hectori volebat victoriam,
illustrans Achillem pedibus velocem; nec omnino *tamen*
volebat populum perdere Achaicum, ad Ilium;
sed Thetin honorabat, et filium *ejus* forti-animo.
Argivos vero Neptunus excitabat interveniens,
clam emersus e-cano mari : dolebat enim
a-Trojanis *illos* domari, Jovique vehementer iratus-erat.
Sane quidem ambobus unum *erat* genus, atque unus ortus;
sed Jupiter prior natus-fuerat, et plura noverat :
quocirca etiam *Neptunus* palam quidem auxiliari cavebat,
clam vero semper concitabat *eos* per exercitum, viro assimilatus.] Hi autem certaminis vehementis et omnibus-æqui belli
terminum alternantes, in utrosque direxerunt,
infractumque insolubilemque, qui multorum genua solvit.
Tum, semicanus licet esset, Danaos cohortans
Idomeneus, Trojanis insiliens fugam incussit.

Digitized by Google

Πέφνε γὰρ Ὀθρυονῆα, Καβησόθεν ἔνδον ἐόντα,
ὅς ῥα νέον πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει·
ᾔτεε δὲ Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Κασσάνδρην, ἀνάεδνον· ὑπέσχετο δὲ μέγα ἔργον,
ἐκ Τροίης ἀέκοντας ἀπωσέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
Τῷ δ' ὁ γέρων Πρίαμος ὑπό τ' ἔσχετο καὶ κατένευσεν
δωσέμεναι· ὁ δὲ μάρναθ', ὑποσχεσίῃσι πιθήσας.
Ἰδομενεὺς δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν ὕψι βιβάντα τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
χάλκεος ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξεν.
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο φώνησέν τε·
Ὀθρυονεῦ, περὶ δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων,
εἰ ἐτεὸν δὴ πάντα τελευτήσεις ὅσ' ὑπέστης
Δαρδανίδῃ Πριάμῳ· ὁ δ' ὑπέσχετο θυγατέρα ἥν.
Καί κέ τοι ἡμεῖς ταῦτά γ' ὑποσχόμενοι τελέσαιμεν·
δοῖμεν δ' Ἀτρείδαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Ἄργεος ἐξαγαγόντες, ὀπυιέμεν· εἴ κε σὺν ἄμμιν
Ἰλίου ἐκπέρσῃς εὐναιόμενον πτολίεθρον.
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρ' ἐπὶ νηυσὶ συνώμεθα ποντοπόροισιν
ἀμφὶ γάμῳ· ἐπεὶ οὔτοι ἐεδνωταὶ κακοί εἰμεν.
Ὣς εἰπὼν ποδὸς ἕλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην
ἥρως Ἰδομενεύς. Τῷ δ' Ἄσιος ἦλθεν ἀμύντωρ,
πεζὸς πρόσθ' ἵππων· τὼ δὲ πνείοντε κατ' ὤμων
αἰὲν ἔχ' ἡνίοχος θεράπων· ὁ δὲ ἵετο θυμῷ
Ἰδομενῆα βαλεῖν· ὁ δέ μιν φθάμενος βάλε δουρὶ
λαιμὸν ὑπ' ἀνθερεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
Ἤριπε δ', ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ἀχερωΐς,
ἠὲ πίτυς βλωθρή, τήντ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες
ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
ὣς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κεῖτο τανυσθείς,
βεβρυχώς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
Ἐκ δέ οἱ ἡνίοχος πλήγη φρένας, ἃς πάρος εἶχεν·
οὐδ' ὅγ' ἐτόλμησεν, δηΐων ὑπὸ χεῖρας ἀλύξας,
ἂψ ἵππους στρέψαι. Τὸν δ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης
δουρὶ μέσον περόνησε τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
χάλκεος, ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξεν.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου·
ἵππους δ' Ἀντίλοχος, μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς,
ἐξέλασε Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Δηΐφοβος δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθεν Ἰδομενῆος,
Ἀσίου ἀχνύμενος, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος,
Ἰδομενεύς· κρύφθη γὰρ ὑπ' ἀσπίδι πάντοσ' ἐΐσῃ,
τὴν ἄρ' ὅγε ῥινοῖσι βοῶν καὶ νώροπι χαλκῷ
δινωτὴν φορέεσκε, δύω κανόνεσσ' ἀραρυῖαν·
τῇ ὕπο πᾶς ἐάλη, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος·
καρφαλέον δέ οἱ ἀσπὶς ἐπιθρέξαντος ἄϋσεν
ἔγχεος· οὐδ' ἅλιόν ῥα βαρείης χειρὸς ἀφῆκεν,
ἀλλ' ἔβαλ' Ἱππασίδην Ὑψήνορα, ποιμένα λαῶν,
ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν.
Δηΐφοβος δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·
Οὐ μὰν αὖτ' ἄτιτος κεῖτ' Ἄσιος· ἀλλά ἕ φημι
εἰς Ἄϊδός περ ἰόντα πυλάρταο κρατεροῖο
γηθήσειν κατὰ θυμόν· ἐπεί ῥά οἱ ὤπασα πομπόν.

Interfecit enim Othryoneum, e-Cabeso ingressum:
qui quidem nuper belli ad famam venerat:
petebat autem Priami filiarum forma præstantissimam,
Cassandram, indotatam: pollicitusque-fuerat magnum opus,
a Troja *quantumvis* invitos depulsurum *se* filios Achivorum.
Illi vero senex Priamus *eam* promiserat, et adnuerat *se*
daturum-esse: ille autem pugnabat, promissis fretus.
Idomeneus vero in-illum collimabat hasta fulgenti,
et percussit sublimi gradu-incedentem assequutus; nec arcuit
lorica] ærea, quam gestabat, medio vero in ventre *illam* fixit.
Fragorem-edidit cadens: ille autem super-*eo*-gloriatus-est, dixitque:] Othryoneu, sane te supra mortales laudo omnes,
si utique vere omnia perficies, quæ pollicitus-es
Dardanidæ Priamo; is autem promisit filiam suam.
Et tibi nos hæcce polliciti præstiterimus:
dederimus Atridæ filiarum forma præstantissimam,
ex-Argis arcessitam, quam-ducas: siquidem nobiscum
Ilii expugnaveris bene-habitatam urbem.
Sed sequere, ut apud naves colloquamur pontum-transeuntes
de nuptiis: quippe nequaquam soceri illiberales sumus.
Sic fatus, pede *eum* traxit per acre prælium
heros Idomeneus. Huic autem Asius venit vindex,
pedes, ante equos; hos autem anhelantes in humeros *ejus*
assidue tenebat auriga famulus: ille vero cupiebat animo
Idomeneum percutere; is autem illum prior percussit hasta
ad jugulum sub mento, penitusque hastam adegit.
Cecidit ille, sicut quando ali quaquercus cecidit, vel populus-alba,] vel pinus alta, quam quidem in-montibus fabri viri
exciderunt securibus recens-exacutis, navale-lignum ut-sit:
sic ille ante equos et currum jacebat porrectus,
dentibus-frendens, pulverem manibus-prehendens sanguinolentum.] Sed ejus auriga excussus-est mente, quam ante habebat;] neque is ausus-est, hostium effugiens,
retro equos vertere: eum autem Antilochus bellicosus
hasta medium transfodit assecutus: neque arcuit lorica
ærea, quam gerebat; medio autem in ventre *illam* fixit.
Atque hic quidem anhelans affabre-facta excidit sella:
equos autem Antilochus, magnanimi Nestoris filius,
abegit a-Trojanis ad bene-ocreatos Achivos.
Deiphobus vero admodum prope venit Idomeneum,
de-Asio dolens, et jaculatus-est hasta fulgenti:
at ille quidem ex-adverso conspicatus evitavit æream hastam,
Idomeneus; occultatus-est enim sub clypeo undique æquali,
quem (hic) coriis boum et corusco ære
tornatum gerebat, duobus manubriis aptatum:
sub hoc totum se-collegit, supervolavitque ærea hasta:
aridum vero ei clypeus incursante resonuit
hasta: neque irritam robusta manu emiserat *Deiphobus*,
sed percussit Hippasiden Hypsenorem, pastorem virorum,
ad jecur sub præcordiis, confestimque *ei* genua solvit.
Deiphobus vero valde super-*eo*-gloriatus-est, alte clamans:
Non utique inultus jacet Asius: sed ipsum puto,
ad Orcum licet euntem validas-portas-habentem, durum,
gavisurum-esse in animo; quoniam ei dedi comitem.

Digitized by Google

Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο,
Ἀντιλόχῳ δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
ἀλλ' οὐδ', ἀχνύμενός περ, ἑοῦ ἀμέλησεν ἑταίρου,
ἀλλὰ θέων περίβη, καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψεν.
Τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μηκιστεύς, Ἐχίοιο πάϊς, καὶ δῖος Ἀλάστωρ,
νῆας ἔπι γλαφυρὰς φερέτην βαρέα στενάχοντα.
Ἰδομενεὺς δ' οὐ λῆγε μένος μέγα· ἵετο δ' αἰεὶ
ἠέ τινα Τρώων ἐρεβεννῇ νυκτὶ καλύψαι,
ἢ αὐτὸς δουπῆσαι, ἀμύνων λοιγὸν Ἀχαιοῖς.
Ἔνθ' Αἰσυήταο Διοτρεφέος φίλον υἱὸν,
ἥρω' Ἀλκάθοον — γαμβρὸς δ' ἦν Ἀγχίσαο·
πρεσβυτάτην δ' ὤπυιε θυγατρῶν, Ἱπποδάμειαν,
τὴν πέρι κῆρι φίλησε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
ἐν μεγάρῳ· πᾶσαν γὰρ ὁμηλικίην ἐκέκαστο
κάλλεϊ καὶ ἔργοισιν ἰδὲ φρεσί· τοὔνεκα καί μιν
γῆμεν ἀνὴρ ὤριστος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ —
τὸν τόθ' ὑπ' Ἰδομενῆϊ Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
θέλξας ὄσσε φαεινὰ, πέδησε δὲ φαίδιμα γυῖα.
Οὔτε γὰρ ἐξοπίσω φυγέειν δύνατ' οὔτ' ἀλέασθαι·
ἀλλ' ὥστε στήλην ἢ δένδρεον ὑψιπέτηλον
ἀτρέμας ἑσταότα στῆθος μέσον οὔτασε δουρὶ
ἥρως Ἰδομενεύς, ῥῆξεν δέ οἱ ἀμφὶ χιτῶνα
χάλκεον, ὅς οἱ πρόσθεν ἀπὸ χροὸς ἤρκει ὄλεθρον·
δὴ τότε γ' αὖον ἄϋσεν, ἐρεικόμενος περὶ δουρί.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, δόρυ δ' ἐν κραδίῃ ἐπεπήγει,
ἥ ῥα οἱ ἀσπαίρουσα καὶ οὐρίαχον πελέμιζεν
ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης·
Ἰδομενεὺς δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·
Δηΐφοβ', ἦ ἄρα δή τι ἐΐσκομεν ἄξιον εἶναι
τρεῖς ἑνὸς ἀντὶ πεφάσθαι; ἐπεὶ σύ περ εὔχεαι αὕτως·
δαιμόνι', ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐναντίον ἵστασ' ἐμεῖο,
ὄφρα ἴδῃ οἷος Ζηνὸς γόνος ἐνθάδ' ἱκάνω·
ὃς πρῶτον Μίνωα τέκε, Κρήτῃ ἐπίουρον·
Μίνως δ' αὖ τέκετ' υἱὸν ἀμύμονα Δευκαλίωνα·
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε, πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα
Κρήτῃ ἐν εὐρείῃ· νῦν δ' ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν,
σοί τε κακὸν καὶ πατρὶ καὶ ἄλλοισι Τρώεσσιν.
Ὣς φάτο· Δηΐφοβος δὲ διάνδιχα μερμήριξεν,
ἤ τινά που Τρώων ἑταρίσσαιτο μεγαθύμων,
ἂψ ἀναχωρήσας, ἢ πειρήσαιτο καὶ οἶος.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
βῆναι ἐπ' Αἰνείαν· τὸν δ' ὕστατον εὗρεν ὁμίλου
ἑσταότ'· αἰεὶ γὰρ Πριάμῳ ἐπεμήνιε δίῳ,
οὕνεκ' ἄρ' ἐσθλὸν ἐόντα μετ' ἀνδράσιν οὔτι τίεσκεν.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε, νῦν σε μάλα χρὴ
γαμβρῷ ἀμυνέμεναι, εἴπερ τί σε κῆδος ἱκάνει.
Ἀλλ' ἕπευ, Ἀλκαθόῳ ἐπαμύνομεν, ὅς σε πάρος περ
γαμβρὸς ἐὼν ἔθρεψε δόμοις ἔνι, τυτθὸν ἐόντα·
τὸν δέ τοι Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἐξενάριξεν.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν·
βῆ δὲ μετ' Ἰδομενῆα, μέγα πτολέμοιο μεμηλώς.
Ἀλλ' οὐκ Ἰδομενῆα φόβος λάβε τηλύγετον ὥς,

Sic dixit: Argivis autem dolor ortus-est *eo* gloriante;
Antilocho autem maxime bellicoso animum commovit;
non tamen, dolens licet, suum neglexit socium,
sed accurrens protexit, et ei scutum prætendit.
Hunc quidem deinde subeuntes duo cari socii,
Mecisteus, Echii filius, et divinus Alastor,
naves ad cavas portabant, graviter gementem.
Idomeneus autem non remittebat robur magnum; sed cupiebat assidue] vel aliquem Troum tenebrosa nocte tegere,
vel ipse fragorem-edere *cadentem,* dum-depelleret exitium
Achivis.] Tunc Æsyetæ Jovis-alumni carum filium
heroem Alcathoum (gener autem erat Anchisæ;
maximamque-natu duxerat filiarum, Hippodamiam,
quam valde ex-animo dilexit pater et veneranda mater
in domo; supra-totum enim æqualium-cœtum eminebat
pulcritudine, et operibus, ac prudentia; quare et ipsam
duxerat vir nobilissimus in Troja lata):
hunc tum sub Idomeneo Neptunus domuit,
vertigine-injecta oculis lucidis, præpedivitque pulcra membra.
Neque enim retro fugere poterat, nec declinare:
sed tanquam columnam, vel arborem alto-vertice-comantem,
sine-motu stantem, in-pectus medium vulneravit hasta
heros Idomeneus, disciditque ei circùm loricam
æream, quæ ei antea a corpore arcebat perniciem:
tunc vero aridum resonuit, concisa circa hastam.
Fragoremque-edidit *ille* cadens, hasta vero in corde fixa-erat,
quod quidem ipsi palpitans, etiam extremum-ferrum quassabat] hastæ: ibi vero deinde remisit impetum validus Mars;
Idomeneus autem valde super-*eo*-gloriatus-est, alte clamans:
Deiphobe, numquid jam recte-judicamus, operæ esse,
tres pro uno occidi? quando tu gloriaris sic:
o bone, quin et ipse adversus stato mihi,
ut videas, qualis Jovis soboles huc venerim;
qui primus Minoem genuit, Cretæ custodem:
Minos vero genuit filium eximium Deucalionem:
Deucalion autem me genuit, multis viris regem
Creta in lata: nunc vero huc *me* naves advexerunt,
tibique perniciem, et patri, et ceteris Trojanis.
Sic dixit: Deiphobus autem bifariam deliberavit,
utrumne aliquem alicubi Trojanorum sibi-adjutorem-assumeret magnanimorum,] regressus; an experiretur etiam solus.
Sic autem ei cogitanti visum-est utilius esse,
ire ad Æneam: eum vero postremum invenit agminis
stantem: jugiter enim *is* Priamo succensebat divino,
quod *ipsum,* strenuus qui-esset inter viros, nequaquam honorabat.] Prope autem stans *Deiphobus,* verbis alatis *eum* allocutus-est:] Ænea, Troum princeps, nunc te omnino oportet
sororis-marito auxiliari, si quid te affinis-cura tangit.
Verum sequere, Alcathoo auxilium-feramus, qui te olim,
sororis-maritus, nutrivit in ædibus parvulum:
hunc vero Idomeneus hasta-inclytus interfecit.
Sic dixit: illi vero animum in pectoribus commovit:
ivitque *Æneas* adversus Idomeneum, valde pugnæ studiosus.
At non Idomeneum fuga cepit, puerulum veluti,

Digitized by Google

ἀλλ' ἔμεν', ὡς ὅτε τις σῦς οὔρεσιν ἀλκὶ πεποιθὼς,
ὅστε μένει κολοσυρτὸν ἐπερχόμενον πολὺν ἀνδρῶν
χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, φρίσσει δέ τε νῶτον ὕπερθεν·
ὀφθαλμὼ δ' ἄρα οἱ πυρὶ λάμπετον· αὐτὰρ ὀδόντας
θήγει, ἀλέξασθαι μεμαὼς κύνας ἠδὲ καὶ ἄνδρας·
ὡς μένεν Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς οὐδ' ὑπεχώρει,
Αἰνείαν ἐπιόντα βοηθόον· αὖε δ' ἑταίρους,
Ἀσκάλαφόν τ' ἐσορῶν, Ἀφαρῆά τε Δηΐπυρόν τε,
Μηριόνην τε καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Δεῦτε, φίλοι, καί μ' οἴῳ ἀμύνετε· δείδια δ' αἰνῶς
Αἰνείαν ἐπιόντα πόδας ταχὺν, ὅς μοι ἔπεισιν·
ὃς μάλα καρτερός ἐστι μάχῃ ἔνι φῶτας ἐναίρειν·
καὶ δ' ἔχει ἥβης ἄνθος, ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Εἰ γὰρ ὁμηλικίῃ γε γενοίμεθα τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
αἶψά κεν ἠὲ φέροιτο μέγα κράτος, ἠὲ φεροίμην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἕνα φρεσὶ θυμὸν ἔχοντες
πλησίοι ἔστησαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Αἰνείας δ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑτάροισιν,
Δηΐφοβόν τε Πάριν τ' ἐσορῶν καὶ Ἀγήνορα δῖον
οἵ οἱ ἅμ' ἡγεμόνες Τρώων ἔσαν· αὐτὰρ ἔπειτα
λαοὶ ἕπονθ', ὡσεί τε μετὰ κτίλον ἕσπετο μῆλα
πιόμεν' ἐκ βοτάνης· γάνυται δ' ἄρα τε φρένα ποιμήν·
ὣς Αἰνείᾳ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γεγήθει,
ὡς ἴδε λαῶν ἔθνος ἐπισπόμενον ἑοῖ αὐτῷ.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀλκαθόῳ αὐτοσχεδὸν ὡρμήθησαν
μακροῖσι ξυστοῖσι· περὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς
σμερδαλέον κονάβιζε, τιτυσκομένων καθ' ὅμιλον
ἀλλήλων· δύο δ' ἄνδρες Ἀρήϊοι ἔξοχοι ἄλλων,
Αἰνείας τε καὶ Ἰδομενεὺς, ἀτάλαντοι Ἄρηϊ,
ἵεντ' ἀλλήλων ταμέειν χρόα νηλέϊ χαλκῷ.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀκόντισεν Ἰδομενῆος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κραδαινομένη κατὰ γαίης
ᾤχετ', ἐπεί ῥ' ἅλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Οἰνόμαον βάλε γαστέρα μέσσην·
ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Ἰδομενεὺς δ' ἐκ μὲν νέκυος δολιχόσκιον ἔγχος
ἐσπάσατ', οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
ὤμοιϊν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσιν.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα ποδῶν ἦν ὁρμηθέντι,
οὔτ' ἄρ' ἐπαΐξαι μεθ' ἑὸν βέλος οὔτ' ἀλέασθαι.
Τῷ ῥα καὶ ἐν σταδίῃ μὲν ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ,
τρέσσαι δ' οὐκέτι ῥίμφα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο.
Τοῦ δὲ βάδην ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Δηΐφοβος· δὴ γάρ οἱ ἔχεν κότον ἐμμενὲς αἰεί·
ἀλλ' ὅγε καὶ τόθ' ἅμαρτεν, ὁ δ' Ἀσκάλαφον βάλε δουρὶ,
υἱὸν Ἐνυαλίοιο· δι' ὤμου δ' ὄβριμον ἔγχος
ἔσχεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Οὐδ' ἄρα πώ τι πέπυστο βριήπυος ὄβριμος Ἄρης
υἷος ἑοῖο πεσόντος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν
ἧστο, Διὸς βουλῇσιν ἐελμένος, ἔνθα περ ἄλλοι

sed mansit, ut quum quis aper in-montibus robore fretus,
qui manet tumultum advenientem magnum virorum
loco in deserto, horretque dorso superne :
oculi vero ei igne lucent : ac dentes
acuit, repellere cupiens canes, atque etiam viros :
sic manebat Idomeneus hasta-inclytus, nec retrocessit,
Æneam invadentem pugna-celerem : inclamabatque socios,
Ascalaphumque aspiciens, Aphareumque, Deipyrumque,
Merionenque, et Antilochum, peritos pugnæ :
hos hic adhortans verbis alatis allocutus-est :
Adeste, amici, et mihi *jam* soli succurrite; timeo vero valde
Æneam incurrentem pedibus velocem, qui me aggreditur;
qui perquam validus est in pugna-ad-viros interficiendos :
et vero habet juventæ florem, quod robur est maximum.
Si enim eadem-ætate essemus, hoc cum animo :
statim vel *is* referret magnam gloriam, vel *ipse* referrem.
Sic dixit : hi autem omnes, unum mentibus animum habentes,] propinqui constiterunt, scuta humeris acclinantes.
Æneas autem ex-altera-parte hortabatur suos socios,
Deiphobumque, Parinque aspiciens, et Agenorem divinum,
qui secum duces Trojanorum erant : ac deinde
copiæ sequebantur, ut-si post arietem sequuntur pecudes
potum-ductæ a pastu; lætatur autem mente pastor :
sic Æneæ animus in pectoribus lætatus-est,
ut vidit copiarum agmen sequens se ipsum.
Hi vero de Alcathoo cominus-in-pugnam ruerunt
longis hastilibus : circa pectora vero æs
horrendum resonabat, hastis-petentium per turbam
se-invicem : duo autem viri bellicosi, egregii-præ ceteris,
Æneasque, et Idomeneus, pares Marti,
cupiebant alter-alterius vulnerare corpus sævo ære.
Æneas autem primus jaculatus-est in-Idomeneum :
at is quidem ex-adverso conspicatus, evitavit æream hastam:
cuspisque Æneæ vibrans in terram
abiit; quippe incassum robusta e manu exsilierat.
Idomeneus autem Œnomaum percussit, ventrem *in* medium;
rupitque loricæ cavitatem, intestina autem æs
penetrans-hausit: ille vero in pulvere lapsus, prehendit terram palma.] Idomeneus autem ex mortuo quidem longæ-umbræ hastam] evulsit; at-non etiam alia potuit arma pulcra
humeris detrahere; urgebatur enim telis.
Non enim amplius firmi artus pedum erant cupienti,
nec ad insiliendum, repetitum suam hastam, nec ad-evitandum.] Ideoque in stataria *pugna* quidem arcebat sævum diem,] ad-fugiendum vero non amplius facile *eum* pedes ferebant e pugna.] In-hunc autem gradu abeuntem jaculatus-est hasta fulgenti] Deiphobus; quippe in-eum fovebat iram perpetuo semper :] sed ille et tunc aberravit; Ascalaphumque percussit hasta,] filium Martis; per humerumque rapida hasta penetravit : hic vero in pulverem lapsus, prehendit terram palma.] Necdum adhuc quidquam resciverat clamosus impetuosus Mars,] filium suum cecidisse in acri pugna :
sed ille quidem summo in-Olympo sub aureis nubibus
sedebat, Jovis consiliis conclusus, ubi ceteri

Digitized by Google

ἀθάνατοι θεοὶ ἦσαν, ἐεργόμενοι πολέμοιο.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀσκαλάφῳ αὐτοσχεδὸν ὡρμήθησαν·
Δηΐφοβος μὲν ἀπ' Ἀσκαλάφου πήληκα φαεινὴν
ἥρπασε· Μηριόνης δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
δουρὶ βραχίονα τύψεν ἐπάλμενος, ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
αὐλῶπις τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα.
Μηριόνης δ' ἐξαῦτις ἐπάλμενος, αἰγυπιὸς ὥς,
ἐξέρυσε πρυμνοῖο βραχίονος ὄβριμον ἔγχος·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο. Τὸν δὲ Πολίτης,
αὐτοκασίγνητος, περὶ μέσσῳ χεῖρε τιτήνας,
ἐξῆγεν πολέμοιο δυσηχέος, ὄφρ' ἵκεθ' ἵππους
ὠκέας, οἵ οἱ ὄπισθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
ἕστασαν, ἡνίοχόν τε καὶ ἅρματα ποικίλ' ἔχοντες·
οἳ τόνγε προτὶ ἄστυ φέρον βαρέα στενάχοντα,
τειρόμενον· κατὰ δ' αἷμα νεουτάτου ἔῤῥεε χειρός.
Οἱ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Ἔνθ' Αἰνέας Ἀφαρῆα Καλητορίδην ἐπορούσας
λαιμὸν τύψ', ἐπὶ οἷ τετραμμένον, ὀξέϊ δουρί·
ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε κάρη, ἐπὶ δ' ἀσπὶς ἑάφθη,
καὶ κόρυς· ἀμφὶ δέ οἱ θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
Ἀντίλοχος δὲ Θόωνα μεταστρεφθέντα δοκεύσας
οὖτασ' ἐπαΐξας· ἀπὸ δὲ φλέβα πᾶσαν ἔκερσεν,
ἥτ' ἀνὰ νῶτα θέουσα διαμπερὲς αὐχέν' ἱκάνει·
τὴν ἀπὸ πᾶσαν ἔκερσεν· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσιν
κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσσας.
Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, καὶ αἴνυτο τεύχε' ἀπ' ὤμων,
παπταίνων· Τρῶες δὲ περισταδὸν ἄλλοθεν ἄλλος
οὔταζον σάκος εὐρὺ παναίολον· οὐδ' ἐδύναντο
εἴσω ἐπιγράψαι τέρενα χρόα νηλέϊ χαλκῷ
Ἀντιλόχου· πέρι γάρ ῥα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Νέστορος υἱὸν ἔρυτο, καὶ ἐν πολλοῖσι βέλεσσιν.
Οὐ μὲν γάρ ποτ' ἄνευ δηΐων ἦν, ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς
στρωφᾶτ'· οὐδέ οἱ ἔγχος ἔχ' ἀτρέμας, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
σειόμενον ἐλέλικτο· τιτύσκετο δὲ φρεσὶν ᾗσιν,
ἤ τευ ἀκοντίσσαι, ἠὲ σχεδὸν ὁρμηθῆναι.
Ἀλλ' οὐ λῆθ' Ἀδάμαντα τιτυσκόμενος καθ' ὅμιλον,
Ἀσιάδην, ὅς οἱ οὖτα μέσον σάκος ὀξέϊ χαλκῷ,
ἐγγύθεν ὁρμηθείς· ἀμενήνωσεν δέ οἱ αἰχμὴν
κυανοχαῖτα Ποσειδάων, βιότοιο μεγήρας.
Καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ μεῖν', ὥςτε σκῶλος πυρίκαυστος,
ἐν σάκει Ἀντιλόχοιο, τὸ δ' ἥμισυ κεῖτ' ἐπὶ γαίης·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων·
Μηριόνης δ' ἀπιόντα μετασπόμενος βάλε δουρὶ
αἰδοίων τε μεσηγὺ καὶ ὀμφαλοῦ, ἔνθα μάλιστα
γίγνετ' Ἄρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν·
ἔνθα οἱ ἔγχος ἔπηξεν· ὁ δ' ἑσπόμενος, περὶ δουρὶ
ἤσπαιρ', ὡς ὅτε βοῦς, τόντ' οὔρεσι βουκόλοι ἄνδρες
ἰλλάσιν οὐκ ἐθέλοντα βίῃ δήσαντες ἄγουσιν·
ὣς ὁ τυπεὶς ἤσπαιρε μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν,
ὄφρα οἱ ἐκ χροὸς ἔγχος ἀνεσπάσατ' ἐγγύθεν ἐλθὼν
ἥρως Μηριόνης· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Δηΐπυρον δ' Ἕλενος ξίφεϊ σχεδὸν ἤλασε κόρσην
Θρηϊκίῳ, μεγάλῳ, ἀπὸ δὲ τρυφάλειαν ἄραξεν·
ἡ μὲν ἀποπλαγχθεῖσα χαμαὶ πέσε· καί τις Ἀχαιῶν

immortales dii erant, prohibiti a-pugna.
Hi autem de Ascalapho cominus-in-pugnam ruebant:
Deiphobus quidem ab Ascalapho cassidem lucidam
rapuit; Meriones vero, veloci par Marti,
hasta *ei* brachium feriit insiliens, e manuque
oblonga galea humi resonuit lapsa.
Meriones autem denuo insiliens, vulturis instar,
extraxit ex-imo brachio validam hastam;
retroque sociorum ad agmen cessit. Hunc autem (*Deiphobum*)
Polites,] germanus-frater, medium manibus circumplexus,
eduxit e prælio horrisono, donec perveniret ad-equos
veloces, qui ei post pugnam et prælium
stabant, aurigamque et currum ornatu-varium habentes:
qui illum ad urbem portabant graviter gementem,
laborantem; ac sanguis ex recens-vulnerata defluebat manu.
At ceteri pugnabant, clamorque immensus exortus-est.
Tum Æneas in Aphareum Caletoriden irruens,
ad jugulum feriit, contra se versum, acuta hasta:
inclinatum-est autem in-alteram-partem caput, et clypeus alligatus-sequebatur,] et galea; circaque eum mors fusa-est animum-perdens.] Antilochus autem Theonem terga-vertentem-observans,] vulneravit insiliens; et venam totam abscidit,
quæ per dorsum currens penitus ad-cervicem pervenit;
hanc totam abscidit: ille autem supinus in pulvere
decidit, ambas manus dilectis sociis extendens.
Antilochus autem insiliit, et detrahebat arma ab humeris,
circumspectans: Trojani vero circumsistentes aliunde alius
telis-feriebant scutum latum, variegatum, nec poterant
intro perstringere tenerum corpus sævo ære
Antilochi: undique enim Neptunus concussor-terræ,
Nestoris filium tuebatur, etiam inter multa tela.
Non enim unquam seorsum ab-hostibus erat, sed inter ipsos
versabatur: nec ei hasta cessavit, sed admodum assidue
quassata vertebatur; parabatque mente sua,
aut in-aliquem eminus-jaculari, aut cominus irruere.
Sed non latuit Adamantem *hæc* animo-parans in turba,
Asiaden, qui ei percussit scutum medium acuto ære,
cominus invadens: inefficacem-reddidit autem ei cuspidem
cæruleis-crinibus Neptunus, vitam *Antilochi ei* invidens.
Et alterum quidem illic mansit, ut sudes igne-præusta,
in scuto Antilochi; alterum autem dimidium jacebat in terra:
retro autem sociorum ad agmen cessit mortem evitans:
Meriones vero abeuntem in-secutus feriit hasta
pudendaque inter et umbilicum, ubi maxime
est Mars (*vulnus belli*) gravis miseris mortalibus:
illic ei hastam infixit: is autem *eam* secutus circa hastile
palpitabat; ut quum bos, quem in-montibus bubulci viri
vinculis-contortis invitum vi ligatum ducunt:
sic iste vulneratus palpitabat paullisper quidem, haud admodum diu:] donec ei e corpore hastam evulsit prope accedens
heros Meriones; ei vero tenebræ oculos texerunt.
Deipyrum autem Helenus gladio cominus percussit tempus
Thracio, magno, et galeam perruptam-abscidit:
hæc quidem excussa, humi decidit; et quidam Achivorum

Digitized by Google

μαρναμένων μετὰ ποσσὶ κυλινδομένην ἐκόμισσεν·
τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν.
Ἀτρείδην δ' ἄχος εἷλε, βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
βῆ δ' ἐπαπειλήσας Ἑλένῳ ἥρωϊ ἄνακτι,
ὀξὺ δόρυ κραδάων· ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἄνελκεν.
Τὼ δ' ἄρ' ὁμαρτήτην, ὁ μὲν ἔγχεϊ ὀξυόεντι
ἵετ' ἀκοντίσσαι, ὁ δ' ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ·
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα κατὰ στῆθος βάλεν ἰῷ
θώρηκος γύαλον, ἀπὸ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πλατέος πτυόφιν μεγάλην κατ' ἀλωὴν
θρώσκωσιν κύαμοι μελανόχροες, ἢ ἐρέβινθοι,
πνοιῇ ὕπο λιγυρῇ καὶ λικμητῆρος ἐρωῇ·
ὣς ἀπὸ θώρηκος Μενελάου κυδαλίμοιο
πολλὸν ἀποπλαγχθεὶς, ἑκὰς ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
Ἀτρείδης δ' ἄρα χεῖρα, βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
τὴν βάλεν, ᾗ ῥ' ἔχε τόξον ἐΰξοον· ἐν δ' ἄρα τόξῳ
ἀντικρὺ διὰ χειρὸς ἐλήλατο χάλκεον ἔγχος.
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων,
χεῖρα παρακρεμάσας· τὸ δ' ἐφέλκετο μείλινον ἔγχος.
Καὶ τὸ μὲν ἐκ χειρὸς ἔρυσεν μεγάθυμος Ἀγήνωρ,
αὐτὴν δὲ ξυνέδησεν ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ,
σφενδόνῃ, ἣν ἄρα οἱ θεράπων ἔχε ποιμένι λαῶν.
Πείσανδρος δ' ἰθὺς Μενελάου κυδαλίμοιο
ἤϊε· τὸν δ' ἄγε Μοῖρα κακὴ θανάτοιο τέλοσδε,
σοὶ, Μενέλαε, δαμῆναι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Ἀτρείδης μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος·
Πείσανδρος δὲ σάκος Μενελάου κυδαλίμοιο
οὔτασεν, οὐδὲ διαπρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι·
ἔσχεθε γὰρ σάκος εὐρὺ, κατεκλάσθη δ' ἐνὶ καυλῷ
ἔγχος· ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσι χάρη καὶ ἔελπετο νίκην.
Ἀτρείδης δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον
ἆλτ' ἐπὶ Πεισάνδρῳ· ὁ δ' ὑπ' ἀσπίδος εἵλετο καλὴν
ἀξίνην εὔχαλκον, ἐλαΐνῳ ἀμφὶ πελέκκῳ,
μακρῷ, ἐϋξέστῳ· ἅμα δ' ἀλλήλων ἐφίκοντο.
Ἤτοι ὁ μὲν κόρυθος φάλον ἤλασεν ἱπποδασείης
ἄκρον ὑπὸ λόφον αὐτόν· ὁ δὲ προσιόντα, μέτωπον,
ῥινὸς ὕπερ πυμάτης· λάκε δ' ὀστέα, τὼ δέ οἱ ὄσσε
πὰρ ποσὶν αἱματόεντα χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν·
ἰδνώθη δὲ πεσών. Ὁ δὲ λὰξ ἐν στήθεσι βαίνων
τεύχεά τ' ἐξενάριξε καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Λείψετέ θην οὕτω γε νέας Δαναῶν ταχυπώλων,
Τρῶες ὑπερφίαλοι, δεινῆς ἀκόρητοι ἀϋτῆς.
Ἄλλης μὲν λώβης τε καὶ αἴσχεος οὐκ ἐπιδευεῖς,
ἣν ἐμὲ λωβήσασθε, κακαὶ κύνες· οὐδέ τι θυμῷ
Ζηνὸς ἐριβρεμέτεω χαλεπὴν ἐδδείσατε μῆνιν
ξεινίου· ὅςτε ποτ' ὔμμι διαφθέρσει πόλιν αἰπήν.
Οἵ μευ κουριδίην ἄλοχον καὶ κτήματα πολλὰ
μὰψ οἴχεσθ' ἀνάγοντες, ἐπεὶ φιλέεσθε παρ' αὐτῇ·
νῦν αὖτ' ἐν νηυσὶν μενεαίνετε ποντοπόροισιν
πῦρ ὀλοὸν βαλέειν, κτεῖναι δ' ἥρωας Ἀχαιούς·
ἀλλά ποθι σχήσεσθε, καὶ ἐσσύμενοί περ, Ἄρηος.
Ζεῦ πάτερ, ἦ τέ σέ φασι περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων,
ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν· σέο δ' ἐκ τάδε πάντα πέλονται.

pugnantium inter pedes devolutam sustulit;
ei vero oculos tenebrosa nox cooperuit.
Atriden autem dolor cepit, pugna strenuum Menelaum:
prodiitque minitans Heleno heroi regi,
acutam hastam vibrans: hic vero arcus cornu adduxit.
Ambo autem simul-concurrebant; alter quidem hasta acuta
cupiebat jaculari; alter vero, a nervo, sagitta:
Priamides quidem deinde ad pectus percussit sagitta
loricæ cavitatem, resiliit autem acerba sagitta.
Ut vero quum a lato ventilabro magnam per aream
saliunt fabæ nigræ, vel cicera,
flatu sub stridulo et ventilatoris impetu:
sic a lorica Menelai gloria-sublimis
multum rejecta, longe volavit acerba sagitta.
Atrides autem manum, prælio strenuus Menelaus,
eam percussit, quæ tenebat arcum bene-politum; inque arcu
ex-adverso per manum infixa-est ærea hasta.
Retro autem sociorum in agmen cessit *ille*, mortem evitans,
manu suspensa; et una-trahebatur fraxinea hasta.
Et hanc quidem e manu traxit magnanimus Agenor,
ipsamque *manum* colligavit scite-torta ovis lana,
funda, quam ipsius famulus tenebat pastori virorum.
Pisander vero recta in-Menelaum gloria-sublimem
ibat: eum autem ducebat fatum funestum mortis ad-finem,
a-te, Menelae, ut-sterneretur in gravi pugna.
Hi quando jam prope erant, inter se concurrentes,
Atrides quidem aberravit, atque ipsi aversa-est hasta:
Pisander vero scutum Menelai gloria-sublimis
percussit, nec penitus potuit æs adigere:
prohibuit enim scutum latum, fractaque-est in extrema-parte
hasta: hic tamen mente sua gavisus-est, et sperabat victoriam.
Atrides autem extracto ense argenteis-clavis-distincto,
insiliit in Pisandrum; ille autem sub scuto desumsit pulcram
securim ex-ære-scite-factam oleaginum circa manubrium,
longum, bene-politum; simulque alter-alterum assecutus-est.
Nempe hic (*Pisander*) galeæ conum feriit equinis-setis-densæ
summam sub cristam ipsam: ille vero accedentem, in-fronte,
naso super extremo; crepueruntque ossa, sed oculi ejus
ad pedes sanguinolenti humi deciderunt in pulvere:
incurvatusque-est concidens; ille autem pedem in pectoribus
ponens] armaque occiso-exuit, et glorians verbum dixit:
Relinquetis ita demum naves Danaorum citis-equis,
Troes superbi, gravis insatiabiles pugnæ:
alio quidem flagitioque et probro non carentes,
quo me violastis, improbi canes: nec quidquam animo
Jovis altitonantis gravem veriti-estis iram,
hospitalis; qui aliquando vobis evertet urbem altam.
Qui meam ingenuam uxorem et opes multas
illacessiti abduxistis, quum hospitio-accepti-essetis ab ipsa:
nunc vero in naves cupitis pontum-transeuntes
ignem perniciosum jacere, occidereque heroas Achivos:
sed aliquando coercebimini, impetuosi licet, a-pugna.
Jupiter pater, sane te aiunt sapientia superare ceteros,
homines ac deos; abs te tamen hæc omnia sunt.

Digitized by Google

Οἷον δὴ ἄνδρεσσι χαρίζεαι ὑβριστῇσιν,
Τρωσίν, τῶν μένος αἰὲν ἀτάσθαλον, οὐδὲ δύνανται
φυλόπιδος κορέσασθαι ὁμοιΐου πολέμοιο.
Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος,
μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο,
τῶν πέρ τις καὶ μᾶλλον ἐέλδεται ἐξ ἔρον εἷναι
ἢ πολέμου· Τρῶες δὲ μάχης ἀκόρητοι ἔασιν.
Ὣς εἰπὼν, τὰ μὲν ἔντε' ἀπὸ χροὸς αἱματόεντα
συλήσας, ἑτάροισι δίδου Μενέλαος ἀμύμων,
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
Ἔνθα οἱ υἱὸς ἐπᾶλτο Πυλαιμένεος βασιλῆος,
Ἁρπαλίων, ὅ ῥα πατρὶ φίλῳ ἕπετο πτολεμίξων
ἐς Τροίην· οὐδ' αὖτις ἀφίκετο πατρίδα γαῖαν·
ὅς ῥα τότ' Ἀτρείδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ
ἐγγύθεν, οὐδὲ διαπρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων,
πάντοσε παπταίνων, μή τις χρόα χαλκῷ ἐπαύρῃ.
Μηριόνης δ' ἀπιόντος ἵει χαλκήρε' ὀϊστόν·
καί ῥ' ἔβαλε γλουτὸν κάτα δεξιόν· αὐτὰρ ὀϊστὸς
ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἐξεπέρησεν.
Ἑζόμενος δὲ κατ' αὖθι, φίλων ἐν χερσὶν ἑταίρων,
θυμὸν ἀποπνείων, ὥςτε σκώληξ, ἐπὶ γαίῃ
κεῖτο ταθείς· ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
Τὸν μὲν Παφλαγόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο·
ἐς δίφρον δ' ἀνέσαντες ἄγον προτὶ Ἴλιον ἱρὴν,
ἀχνύμενοι· μετὰ δέ σφι πατὴρ κίε, δάκρυα λείβων·
ποινὴ δ' οὔτις παιδὸς ἐγίγνετο τεθνηῶτος.
Τοῦ δὲ Πάρις μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη·
ξεῖνος γάρ οἱ ἔην πολέσιν μετὰ Παφλαγόνεσσιν·
τοῦ ὅγε χωόμενος προΐει χαλκήρε' ὀϊστόν.
Ἦν δέ τις Εὐχήνωρ, Πολυΐδου μάντιος υἱὸς,
ἀφνειός τ' ἀγαθός τε, Κορινθόθι οἰκία ναίων,
ὅς ῥ' εὖ εἰδὼς Κῆρ' ὀλοὴν ἐπὶ νηὸς ἔβαινεν.
Πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολύϊδος,
νούσῳ ὑπ' ἀργαλέῃ φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν,
ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι·
τῷ ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέην θωὴν ἀλέεινεν Ἀχαιῶν,
νοῦσόν τε στυγερὴν, ἵνα μὴ πάθοι ἄλγεα θυμῷ.
Τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
ᾤχετ' ἀπὸ μελέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο·
Ἕκτωρ δ' οὐκ ἐπέπυστο Διὶ φίλος, οὐδέ τι ᾔδη,
ὅττι ῥά οἱ νηῶν ἐπ' ἀριστερὰ δηϊόωντο
λαοὶ ὑπ' Ἀργείων· τάχα δ' ἂν καὶ κῦδος Ἀχαιῶν
ἔπλετο· τοῖος γὰρ γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
ὄτρυν' Ἀργείους, πρὸς δὲ σθένει αὐτὸς ἄμυνεν·
ἀλλ' ἔχεν, ᾗ τὰ πρῶτα πύλας καὶ τεῖχος ἐσᾶλτο,
ῥηξάμενος Δαναῶν πυκινὰς στίχας ἀσπιστάων·
ἔνθ' ἔσαν Αἴαντός τε νέες καὶ Πρωτεσιλάου,
θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς εἰρυμέναι· αὐτὰρ ὕπερθεν
τεῖχος ἐδέδμητο χθαμαλώτατον, ἔνθα μάλιστα
ζαχρηεῖς γίγνοντο μάχῃ αὐτοί τε καὶ ἵπποι.
Ἔνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες ἑλκεχίτωνες,
Λοκροὶ καὶ Φθῖοι καὶ φαιδιμόεντες Ἐπειοὶ,

Ut nunc viris gratificaris injuriosis
Trojanis, quorum animus semper vi-injusta-gaudens *est*, nec
possunt] pugna satiari omnibus-æque-gravis belli.
Omnium quidem satietas est, et somni, et amoris,
cantusque dulcis, et laudatæ saltationis,
quorum quidem aliquis etiam magis appetit desiderium exple-re,] quam belli : Trojani vero pugnæ insatiabiles sunt.
Sic locutus, arma quidem a corpore sanguinolenta
detrahens, sociis dedit Menelaus insignis :
ipse vero iterum reversus primis-pugnatoribus immistus-est.
Tunc ei filius insiliit Pylæmenis regis
Harpalion, qui quidem patrem dilectum secutus-erat, pugnatu-rus,] ad Trojam; sed non rediit in patriam terram :
qui tunc quidem Atridæ medium scutum feriit hasta
cominus, nec penitus potuit æs adigere :
retro autem sociorum in agmen cessit, mortem evitans,
quoquoversus circumspectans, ne-quis *sibi* corpus ære attin-geret.] Meriones autem in-abeuntem misit æratam sagittam;
et percussit clunem ad dextrum : ac sagitta
e-regione per vesicam sub osse penetravit.
Subsidens autem ibidem, carorum inter manus sociorum,
animam efflans, tanquam lumbricus, in terra
jacebat extensus;et sanguis niger effluebat,rigabatque terram.
Circa hunc Paphlagones magnanimi occupabantur;
in currumque levatum ducebant ad Ilium sacram,
dolentes; interque ipsos pater ibat, lacrimas fundens :
ultio autem nulla filii contigit mortui.
Ob-hunc vero Paris interfectum valde animo iratus-est;
hospes enim ei erat multos inter Paphlagonas :
propter-hunc *igitur* is iratus emisit æratam sagittam.
Erat autem quidam Euchenor, Polyïdi vatis filius,
divesque, fortisque, Corinthi domos habitans,
qui bene sciens fatum *suum* exitiale, in navi *tamen* profectus-est :] sæpe enim ei dixerat senex bonus Polyïdus,
eum aut morbo sub gravi interiturum suis in ædibus,
aut inter Achivorum naves a Trojanis domitum-iri :
ideo simul gravemque animadversionem evitabat Achivorum,
morbumque tetrum, ut ne pateretur dolores animo.
Hunc percussit *Paris* sub maxilla et aure:protinusque animus
abiit a membris, horrendaque ipsum caligo occupavit.
Sic hi quidem pugnabant, instar ignis ardentis :
Hector autem non audierat Jovi dilectus, nec quicquam norat,
quod sibi navium ad sinistram cædebantur
copiæ ab Argivis; facile autem etiam victoria Achivorum
fuisset; taliter enim terram-cingens Neptunus
impellebat Argivos, insuperque robore ipse auxiliabatur;
sed perstabat *Hector,* ubi primum portas et murum insilierat,
perruptis Danaorum densis ordinibus scutatorum;
ubi erant Ajacisque naves et Protesilai,
litus ad maris cani subductæ; ac suprà
murus ædificatus-erat humillimus, ubi maxime
acerrimi erant in-pugna ipsique *viri* et equi.
Illic autem Bœoti, et Iaones-*talares*-vestes trahentes,
Locri, et Phthii, et illustres Epei,

Digitized by Google

σπουδῇ ἐπαΐσσοντα νεῶν ἔχον· οὐδ' ἐδύναντο
ὦσαι ἀπὸ σφείων φλογὶ εἴκελον Ἕκτορα δῖον·
οἱ μὲν Ἀθηναίων προλελεγμένοι· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
ἦρχ' υἱὸς Πετεῶο, Μενεσθεύς· οἱ δ' ἅμ' ἕποντο
Φείδας τε Στιχίος τε Βίας τ' ἐΰς· αὐτὰρ Ἐπειῶν
Φυλείδης τε Μέγης, Ἀμφίων τε Δρακίος τε.
Πρὸ Φθίων δὲ, Μέδων τε μενεπτόλεμός τε Ποδάρκης·
ἤτοι ὁ μὲν νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
ἔσκε, Μέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
ἐν Φυλάκῃ, γαίης ἄπο πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς,
γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς·
αὐτὰρ ὁ, Ἰφίκλοιο πάϊς τοῦ Φυλακίδαο·
οἱ μὲν πρὸ Φθίων μεγαθύμων θωρηχθέντες,
ναῦφιν ἀμυνόμενοι, μετὰ Βοιωτῶν ἐμάχοντο.
Αἴας δ' οὐκέτι πάμπαν, Ὀϊλῆος ταχὺς υἱὸς,
ἵστατ' ἀπ' Αἴαντος Τελαμωνίου οὐδ' ἠβαιόν·
ἀλλ' ὥστ' ἐν νειῷ βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον,
ἶσον θυμὸν ἔχοντε, τιταίνετον· ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν
πρυμνοῖσιν κεράεσσι πολὺς ἀνακηκίει ἱδρώς·
τὼ μέν τε ζυγὸν οἶον ἐΰξοον ἀμφὶς ἐέργει,
ἱεμένω κατὰ ὦλκα· τεμεῖ δέ τε τέλσον ἀρούρης·
ὣς τὼ παρβεβαῶτε μάλ' ἕστασαν ἀλλήλοιϊν.
Ἀλλ' ἤτοι Τελαμωνιάδῃ πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ
λαοὶ ἕπονθ' ἕταροι, οἵ οἱ σάκος ἐξεδέχοντο,
ὁππότε μιν κάματός τε καὶ ἱδρὼς γούναθ' ἵκοιτο.
Οὐδ' ἄρ' Ὀϊλιάδῃ μεγαλήτορι Λοκροὶ ἕποντο·
οὐ γάρ σφι σταδίῃ ὑσμίνῃ μίμνε φίλον κῆρ·
οὐ γὰρ ἔχον κόρυθας χαλκήρεας ἱπποδασείας,
οὐδ' ἔχον ἀσπίδας εὐκύκλους καὶ μείλινα δοῦρα·
ἀλλ' ἄρα τόξοισιν καὶ ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο πεποιθότες· οἷσιν ἔπειτα
ταρφέα βάλλοντες, Τρώων ῥήγνυντο φάλαγγας.
Δή ῥα τόθ'· οἱ μὲν πρόσθε, σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισιν,
μάρναντο Τρωσίν τε καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ·
οἱ δ' ὄπιθεν βάλλοντες ἐλάνθανον· οὐδέ τι χάρμης
Τρῶες μιμνήσκοντο· συνεκλόνεον γὰρ ὀϊστοί.
Ἔνθα κε λευγαλέως νηῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Τρῶες ἐχώρησαν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
εἰ μὴ Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς·
Ἕκτορ, ἀμήχανός ἐσσι παραῤῥητοῖσι πιθέσθαι.
Οὕνεκά τοι πέρι δῶκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
τοὔνεκα καὶ βουλῇ ἐθέλεις περιίδμεναι ἄλλων·
ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι.
Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα·
[ἄλλῳ δ' ὀρχηστὺν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν·]
ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τιθεῖ νόον εὐρύοπα Ζεὺς
ἐσθλὸν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι·
καί τε πολέας ἐσάωσε, μάλιστα δέ κ' αὐτὸς ἀνέγνω.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Πάντῃ γάρ σε περὶ στέφανος πολέμοιο δέδηεν·
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ κατὰ τεῖχος ἔβησαν,
οἱ μὲν ἀφεστᾶσιν σὺν τεύχεσιν, οἱ δὲ μάχονται
παυρότεροι πλεόνεσσι, κεδασθέντες κατὰ νῆας.
Ἀλλ' ἀναχασσάμενος κάλει ἐνθάδε πάντας ἀρίστους·

acriter irruentem a-navibus arcebant; nec *tamen* poterant
repellere a se, flammæ similem, Hectorem divinum:
bellatores quidem Atheniensium in-primum-locum-electi, in
iis autem] imperabat filius Petei, Menestheus: eumque una se-
quebantur] Phidasque Stichiusque Biasque fortis: atque ex-
Epeis] Phylidesque Meges, Amphionque Draciusque.
Ante Phthios autem, Medonque bellicosusque Podarces;
atque hic quidem nothus filius Oilei divini
erat, Medon, Ajacis frater; et habitabat
in Phylace, terra procul-a patria, viro interfecto,
fratre novercæ Eriopidis, quam habebat Oileus:
at ille, *Podarces,* Iphicli filius Phylacidæ *erat:*
hi quidem ante Phthios magnanimos armati,
naves defendentes, una-cum Bœotis pugnabant.
Ajax vero nondum omnino, Oilei velox filius,
absistebat ab Ajace Telamonio, ne paullulum quidem:
sed sicut in novali duo-boves nigri compactile aratrum,
parem animum habentes, trahunt; circaque ipsorum
ima cornua multus erumpit sudor;
atque hos quidem jugum solum bene-politum distinet,
vadentes per sulcum; proscinditque aratrum fundum arvi
sic isti conjuncti-prope admodum stabant inter-se.
Verum enim Telamonium multique et strenui
viri sequebantur socii, qui ei scutum *vicibus* excipiebant,
quando ipsi defatigatioque et sudor genua occupasset.
Non-vero Oiliaden magnanimum Locri sequebantur;
non enim ipsis in-stataria pugna constabat suus animus;
non enim habebant galeas æreas equinis-setis-densas,
neque habebant clypeos bene-orbiculatos et fraxineas hastas;
sed arcubus et scite-torta ovis lana (*funda*),
ad Ilium simul secuti-sunt, freti; quibus deinceps
crebro jacientes, Trojanorum rumpebant phalangas.
Tunc vero illi (*Ajaces*) quidem ante, cum armis -artificiose-
factis,] pugnabant cum-Trojanisque et Hectore ære-armato:
hi autem (*Locri*) a-tergo jacientes, latebant: nec quicquam
pugnæ]Trojani *amplius* memores-erant; conturbabant enim
eos sagittæ.] Tunc exitiose a-navibus et tentoriis
Trojani recessissent ad Ilium ventosum:
nisi Polydamas audacem Hectorem allocutus-esset astans:
Hector, intractabilis es ad-obsequendum monitis.
Quoniam tibi eximie dedit deus bellica opera *scire,*
ideo et consilio vis peritus-esse-supra ceteros:
at nequaquam simul omnia poteris ipse *solus* consequi.
Alii enim tribuit deus bellica opera;
[alii autem artem-saltandi, alii citharam et cantum;]
alii vero in pectoribus posuit mentem late-sonans Jupiter
prudentem; cujus quidem multi fructum-percipiunt homines:
atque *talis* et urbes servavit; præcipue autem *hoc* ipse agno-
vit.] Sed ego dicam, ut mihi videatur esse optimum.
Undique enim te circum corona belli flagrat:
Trojani autem magnanimi, postquam trans murum iverunt,
alii quidem subducunt-se cum armis, alii vero præliantur
pauciores cum-pluribus, dissipati circa naves.
Quin *tu* retrocedens voca huc omnes proceres:

Digitized by Google

ἔνθεν δ' ἂν μάλα πᾶσαν ἐπιφρασσαίμεθα βουλήν,
ἤ κεν ἐνὶ νήεσσι πολυκλήϊσι πέσωμεν,
αἴ κ' ἐθέλῃσι θεὸς δόμεναι κράτος, ἦ κεν ἔπειτα
πὰρ νηῶν ἔλθωμεν ἀπήμονες. Ἦ γὰρ ἔγωγε
δείδω, μὴ τὸ χθιζὸν ἀποστήσωνται Ἀχαιοὶ
χρεῖος, ἐπεὶ παρὰ νηυσὶν ἀνὴρ ἆτος πολέμοιο
μίμνει, ὃν οὐκέτι πάγχυ μάχης σχήσεσθαι ὀΐω. [μων,
Ὣς φάτο Πουλυδάμας· ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπή-
[αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε,]
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· [τους·
Πουλυδάμα, σὺ μὲν αὐτοῦ ἐρύκακε πάντας ἀρίσ-
αὐτὰρ ἐγὼ κεῖσ' εἶμι καὶ ἀντιόω πολέμοιο·
αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω.
Ἦ ῥα, καὶ ὡρμήθη, ὄρεϊ νιφόεντι ἐοικώς,
κεκληγώς, διὰ δὲ Τρώων πέτετ' ἠδ' ἐπικούρων.
Οἱ δ' ἐς Πανθοΐδην ἀγαπήνορα Πουλυδάμαντα
πάντες ἐπεσσεύοντ', ἐπεὶ Ἕκτορος ἔκλυον αὐδήν.
Αὐτὰρ ὁ Δηΐφοβόν τε, βίην θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
Ἀσιάδην τ' Ἀδάμαντα καὶ Ἄσιον, Ὑρτάκου υἱὸν,
φοίτα ἀνὰ προμάχους, διζήμενος, εἴ που ἐφεύροι.
Τοὺς δ' εὗρ' οὐκέτι πάμπαν ἀπήμονας οὐδ' ἀνολέ-
ἀλλ' οἱ μὲν δὴ νηυσὶν ἔπι πρύμνῃσιν Ἀχαιῶν [θρους·
χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες·
οἱ δ' ἐν τείχει ἔσαν βεβλημένοι οὐτάμενοί τε.
Τὸν δὲ τάχ' εὗρε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ δακρυοέσσης,
δῖον Ἀλέξανδρον, Ἑλένης πόσιν ἠϋκόμοιο,
θαρσύνονθ' ἑτάρους καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη αἰσχροῖς ἐπέεσσιν·
Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανές, ἠπεροπευτά,
ποῦ τοι Δηΐφοβός τε, βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
Ἀσιάδης τ' Ἀδάμας ἠδ' Ἄσιος, Ὑρτάκου υἱός;
ποῦ δέ τοι Ὀθρυονεύς; νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης
Ἴλιος αἰπεινή· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἕκτορ· ἐπεί τοι θυμὸς ἀναίτιον αἰτιάασθαι·
ἄλλοτε δή ποτε μᾶλλον ἐρωῆσαι πολέμοιο [τηρ.
μέλλω, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ πάμπαν ἀνάλκιδα γείνατο μή-
Ἐξ οὗ γὰρ παρὰ νηυσὶ μάχην ἤγειρας ἑταίρων,
ἐκ τοῦδ' ἐνθάδ' ἐόντες ὁμιλέομεν Δαναοῖσιν
νωλεμέως· ἕταροι δὲ κατέκταθεν, οὓς σὺ μεταλλᾷς.
Οἴω Δηΐφοβός τε βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος
οἰχέσθον, μακρῇσι τετυμμένω ἐγχείῃσιν
ἀμφοτέρω, κατὰ χεῖρα· φόνον δ' ἤμυνε Κρονίων.
Νῦν δ' ἄρχ', ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει·
ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τί φημι
ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστιν.
Πὰρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι, καὶ ἐσσύμενον, πολεμίζειν.
Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως.
Βὰν δ' ἴμεν, ἔνθα μάλιστα μάχη καὶ φύλοπις ἦεν,
ἀμφί τε Κεβριόνην καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα,
Φάλκην Ὀρθαῖόν τε καὶ ἀντίθεον Πολυφήτην,
Πάλμυν τ' Ἀσκάνιόν τε, Μόρυν θ', υἷ' Ἱπποτίωνος·
οἳ ῥ' ἐξ Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοὶ
ἠοῖ τῇ προτέρῃ· τότε δὲ Ζεὺς ὦρσε μάχεσθαι.

deinde vero recte totum inire-poterimus consilium;
utrumne in naves multa-transtra-habentes irruamus,
si quidem velit deus dare robur; an jam-deinceps
a navibus abeamus illæsi: certe enim equidem
timeo, ne hesternum rependant Achivi
debitum; quoniam apud naves vir insatiabilis belli
manet, quem nondum omnino a-pugna cessaturum puto.
Sic dixit Polydamas: placuit autem Hectori sermo tutus;
[continuo vero e curribus cum armis desiliit in-terram,]
et eum appellans verbis alatis allocutus-est:
Polydama, tu quidem hic retine omnes fortissimos;
at ego illuc ibo, et occurram prælio:
protinus autem revertar, postquam bene illis mandavero.
Dixit: et cum-impetu-abiit, monti nivoso similis,
inclamans, perque Trojanos volabat, et *per* socios.
Hi autem ad Panthoiden fortitudinis-amantem Polydamanta
omnes ocyus-accurrebant, postquam Hectoris audierant vo-
cem.] Atque hic Deiphobumque, vimque Heleni regis,
Asiadenque Adamantem, et Asium, Hyrtaci filium,
itabat per primos-pugnatores, quærens, sicubi inveniret.
Hos autem invenit non-jam prorsus illæsos, nec inexstinctos:
sed hi quidem jam navium ad puppes Achivorum,
sub manibus Argivorum jacebant animabus deperditis;
alii autem in muro erant eminus- cominusque-vulnerati.
Verum statim invenit pugnæ ad sinistram lacrimosæ
divinum Alexandrum, Helenæ maritum pulcras-comas-haben-
tis,] animos-addentem sociis, et incitantem ad-pugnam:
prope autem stans, *eum* allocutus-est probrosis verbis:
Infauste-Pari, forma præstantissime, mulierose, deceptor,
ubi tibi Deiphobusque, visque Heleni regis,
Asiadesque Adamas, atque Asius, Hyrtaci filius?
ubi vero et Othryoneus? nunc periit tota a culmine
Ilios alta? nunc tibi coorta-est gravis pernicies.
Hunc autem vicissim allocutus-est Alexander divinæ-for-
mæ:] Hector: quoniam tibi animus *est* insontem culpare;
alias quidem forte magis cessans a-prælio
fuerim, *non nunc*, quoniam neque me prorsus imbellem ge-
nuerit mater:] ex quo enim apud naves pugnam suscitasti so-
ciorum,] ex eo hic manentes congredimur cum-Danais
indesinenter: socii autem cæsi-sunt *ii*, quos tu quæris.
Duo-soli, Deiphobusque visque Heleni regis,
abierunt, longis sauciati hastis,
ambo, in manu; cædem autem arcebat Saturnius.
Nunc vero duc, quo te cor animusque jubet:
nos enim promtissimi una sequemur, neque omnino puto
virtute carituros, quantum quidem *in nobis* virium est:
ultra vires autem non licet, quantumvis cupido, pugnare.
Sic fatus, flexit fratris animum heros.
Profecti-sunt autem ire, ubi maxime pugna et prælium erat;
ubi cum-copiis Cebrionesque et eximius Polydamas,
Phalces, Orthæusque et divinus Polyphetes,
Palmysque, Ascaniusque, Morysque, filius Hippotionis;
qui ex Ascania glebosa venerant suis-vicibus
die præcedenti; tunc vero Jupiter *eos* impulit-ad pugnandum.

Digitized by Google

Οἱ δ' ἴσαν, ἀργαλέων ἀνέμων ἀτάλαντοι ἀέλλῃ,
ἥ ῥά θ' ὑπὸ βροντῆς πατρὸς Διὸς εἶσι πέδονδε,
θεσπεσίῳ δ' ὁμάδῳ ἁλὶ μίσγεται, ἐν δέ τε πολλὰ
κύματα παφλάζοντα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
κυρτὰ φαληριόωντα, πρὸ μέν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα·
ὣς Τρῶες πρὸ μὲν ἄλλοι ἀρηρότες, αὐτὰρ ἐπ' ἄλλοι,
χαλκῷ μαρμαίροντες ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕποντο.
Ἕκτωρ δ' ἡγεῖτο, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ,
Πριαμίδης· πρὸ ἕθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσ' ἐίσην,
ῥινοῖσιν πυκινήν· πολλὸς δ' ἐπελήλατο χαλκός·
ἀμφὶ δέ οἱ κροτάφοισι φαεινὴ σείετο πήληξ.
Πάντη δ' ἀμφὶ φάλαγγας ἐπειρᾶτο προποδίζων,
εἴ πώς οἱ εἴξειαν ὑπασπίδια προβιβῶντι·
ἀλλ' οὐ σύγχει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αἴας δὲ πρῶτος προκαλέσσατο, μακρὰ βιβάσθων·
Δαιμόνιε, σχεδὸν ἐλθέ· τίη δειδίσσεαι αὔτως
Ἀργείους; οὔτοι τι μάχης ἀδαήμονές εἰμεν,
ἀλλὰ Διὸς μάστιγι κακῇ ἐδάμημεν Ἀχαιοί.
Ἦ θήν πού τοι θυμὸς ἐέλπεται ἐξαλαπάξειν
νῆας· ἄφαρ δέ τε χεῖρες ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἡμῖν.
Ἦ κε πολὺ φθαίη εὐναιομένη πόλις ὑμὴ
χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.
Σοὶ δ' αὐτῷ φημὶ σχεδὸν ἔμμεναι, ὁππότε φεύγων
ἀρήσῃ Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν,
θάσσονας ἰρήκων ἔμεναι καλλίτριχας ἵππους,
οἵ σε πόλινδ' οἴσουσι, κονίοντες πεδίοιο.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς Ἀχαιῶν,
θάρσυνος οἰωνῷ· ὁ δ' ἀμείβετο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Αἶαν ἁμαρτοεπὲς, βουγάϊε, ποῖον ἔειπες·
εἰ γὰρ ἐγὼν οὕτω γε Διὸς παῖς αἰγιόχοιο
εἴην ἤματα πάντα, τέκοι δέ με πότνια Ἥρη,
τιοίμην δ', ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν
πᾶσι μάλ'· ἐν δὲ σὺ τοῖσι πεφήσεαι, αἴ κε ταλάσσῃς
μεῖναι ἐμὸν δόρυ μακρὸν, ὅ τοι χρόα λειριόεντα
δάψει· ἀτὰρ Τρώων κορέεις κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
ἠχῇ θεσπεσίῃ, ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὄπισθεν.
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐπίαχον, οὐδ' ἐλάθοντο
ἀλκῆς, ἀλλ' ἔμενον Τρώων ἐπιόντας ἀρίστους.
Ἠχὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' αἰθέρα καὶ Διὸς αὐγάς.

Hi autem ibant, vehementium ventorum similes turbini,
qui ex tonitru patris Jovis ingruit in-campum,
immanique cum-tumultu mari miscetur, in*surgunt*que multi
fluctus æstuantes multo-strepitu-resonantis maris,
tumidi, spuma-albescentes, ante quidem alii, ac deinceps alii:
sic Trojani, ante quidem alii stipati, ac deinceps alii,
ære coruscantes cum ducibus sequebantur.
Hector vero præibat, hominum-perniciei par Marti,
Priamides; ante se autem tenebat scutum undique æquale,
pellibus densum, *cui* multum superinductum-erat æs:
circumque ejus tempora fulgens quassabatur cassis.
Quoquoversum vero circa phalangas tentabat, pedem-inferens,] si quo-modo sibi cederent sub-clypeo progredienti:
sed non conturbabat animum in pectoribus Achivorum.
Ajax autem primus provocavit, magnis-passibus gradiens:
Mirifice, propius accede: cur territas-sic *temere*
Argivos? nequaquam pugnæ imperiti sumus,
sed Jovis flagello pernicioso domiti-sumus Achivi.
Sane quidem tibi animus sperat direpturum-*te*-esse
naves; in-promtu vero manus ad-repellendum sunt et nobis.
Sane longe ante-erit bene-habitata urbs vestra
manibus sub nostris captaque excisaque, *quam naves diripias.*] Tibi vero ipsi aio *tempus* prope esse, quando fugiens
supplicabis Jovi patri et aliis immortalibus,
velociores accipitribus ut-sint *tui* jubis-pulcris equi,
qui te ad-urbem ferant, pulverem-excitantes per-campum.
Sic ei locuto supervolavit dextra avis,
aquila altivolans; acclamavit autem populus Achivorum,
confirmatus augurio: ille vero respondit, splendidus Hector:
Ajax blatero, ingens-jactator, quid dixisti?
utinam enim ego ita Jovis filius ægidem-tenentis
essem per-dies omnes, peperissetque me veneranda Juno,
honorarer autem sicut honoratur Minerva et Apollo:
ut jam dies hæc malum fert Argivis
omnibus prorsus; ac tu inter-illos occideris, si ausus-fueris
manere meam hastam longam, quæ tibi corpus floridum
lacerabit: ac Trojanorum saturabis canes atque alites
pinguedine et carnibus, prostratus ad naves Achivorum.
Sic igitur locutus, præibat *suis*: hi vero una sequebantur
clamore immenso, acclamabat autem populus a-tergo.
Argivi vero ex-altera-parte acclamabant, nec obliti-sunt
fortitudinis, sed manebant Troum invadentes fortissimos.[na.
Clamor autem utrorumque pervenit ad-æthera et Jovis lumi-

ΙΛΙΑΔΟΣ Ξ.

Διὸς ἀπάτη.

Νέστορα δ' οὐχ ἔλαθεν ἰαχὴ, πίνοντά περ ἔμπης,
ἀλλ' Ἀσκληπιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Φράζεο, δῖε Μαχᾶον, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
μείζων δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴ θαλερῶν αἰζηῶν.

ILIADIS XIV.

Jovis fraus.

Nestorem autem non latuit clamor, bibentem licet,
sed Asclepiaden verbis alatis allocutus-est:
Adverte, divine Machaon, quomodo futura-sint hæc opera:
solito major sane ad naves clamor florentium-ætate juvenum.

Digitized by Google

Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πῖνε καθήμενος αἴθοπα οἶνον,
εἰσόκε θερμὰ λοετρὰ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη
θερμήνῃ, καὶ λούσῃ ἄπο βρότον αἱματόεντα·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐλθὼν τάχα εἴσομαι ἐς περιωπήν.
Ὣς εἰπὼν σάκος εἷλε τετυγμένον υἷος ἑοῖο,
κείμενον ἐν κλισίῃ, Θρασυμήδεος ἱπποδάμοιο,
χαλκῷ παμφαῖνον· ὁ δ' ἔχ' ἀσπίδα πατρὸς ἑοῖο.
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
στῆ δ' ἐκτὸς κλισίης, τάχα δ' εἴσιδεν ἔργον ἀεικὲς,
τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθεν,
Τρῶας ὑπερθύμους· ἐρέριπτο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν.
Ὡς δ' ὅτε πορφύρῃ πέλαγος μέγα κύματι κωφῷ,
ὀσσόμενον λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα
αὔτως, οὐδ' ἄρα τε προκυλίνδεται οὐδετέρωσε,
πρίν τινα κεκριμένον καταβήμεναι ἐκ Διὸς οὖρον·
ὣς ὁ γέρων ὥρμαινε, δαϊζόμενος κατὰ θυμὸν
διχθάδι', ἢ μεθ' ὅμιλον ἴοι Δαναῶν ταχυπώλων,
ἦε μετ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
βῆναι ἐπ' Ἀτρεΐδην. Οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον,
μαρνάμενοι· λάκε δέ σφι περὶ χροῒ χαλκὸς ἀτειρὴς,
νυσσομένων ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
Νέστορι δὲ ξύμβληντο Διοτρεφέες βασιλῆες,
πὰρ νηῶν ἀνιόντες, ὅσοι βεβλήατο χαλκῷ,
Τυδεΐδης Ὀδυσεύς τε καὶ Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνων.
Πολλὸν γάρ ῥ' ἀπάνευθε μάχης εἰρύατο νῆες
θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς· τὰς γὰρ πρώτας πεδίονδε
εἴρυσαν, αὐτὰρ τεῖχος ἐπὶ πρύμνῃσιν ἔδειμαν.
Οὐδὲ γὰρ οὐδ', εὐρύς περ ἐὼν, ἐδυνήσατο πάσας
αἰγιαλὸς νῆας χαδέειν· στείνοντο δὲ λαοί·
τῷ ῥα προκρόσσας ἔρυσαν, καὶ πλῆσαν ἁπάσης
ἠϊόνος στόμα μακρὸν, ὅσον συνεέργαθον ἄκραι.
Τῷ ῥ' οἵγ' ὀψείοντες ἀϋτῆς καὶ πολέμοιο,
ἔγχει ἐρειδόμενοι, κίον ἀθρόοι· ἄχνυτο δέ σφιν
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν. Ὁ δὲ ξύμβλητο γεραιὸς,
Νέστωρ, πτῆξε δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Τὸν καὶ φωνήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
τίπτε λιπὼν πόλεμον φθισήνορα δεῦρ' ἀφικάνεις;
δείδω, μὴ δή μοι τελέσῃ ἔπος ὄβριμος Ἕκτωρ,
ὥς ποτ' ἐπηπείλησεν ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων,
μὴ πρὶν πὰρ νηῶν προτὶ Ἴλιον ἀπονέεσθαι,
πρὶν πυρὶ νῆας ἐνιπρῆσαι, κτεῖναι δὲ καὶ αὐτούς.
Κεῖνος τὼς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Ὢ πόποι, ἦ ῥα καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἐν θυμῷ βάλλονται ἐμοὶ χόλον, ὥσπερ Ἀχιλλεὺς,
οὐδ' ἐθέλουσι μάχεσθαι ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
ἦ δὴ ταῦτά γ' ἑτοῖμα τετεύχαται, οὐδέ κεν ἄλλως
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης αὐτὸς παρατεκτήναιτο.
Τεῖχος μὲν γὰρ δὴ κατερήριπεν, ᾧ ἐπέπιθμεν
ἄῤῥηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι·
οἱ δ' ἐπὶ νηυσὶ θοῇσι μάχην ἀλίαστον ἔχουσιν
νωλεμές· οὐδ' ἂν ἔτι γνοίης, μάλα περ σκοπιάζων,

Verum tu quidem nunc bibe sedens nigrum vinum,
donec calida lavacra pulcris-comis Hecamede
calefecerit et abluerit tabum sanguinolentum:
at ego profectus, cito cognoscam, ad speculam.

Sic fatus, scutum sumsit affabre-factum filii sui, jacens in tentorio, Thrasymedis equûm-domitoris, ære collucens; ille autem habebat clypeum patris sui. Sumsit et validam hastam, præfixam, acuto ære: stetitque extra tentorium; protinus autem inspexit rem indignam,] hos quidem turbatos, illos turbantes a-tergo, Trojanos ferocientes: dirutus vero erat murus Achivorum. Ut quum nigrescit pelagus magnum unda tacita, præsagiens stridulorum ventorum celeres motus sic *immotum*, nec provolvitur in-hanc-vel-illam partem, antequam aliquis certus descenderit a Jove ventus: sic senex *secum* agitabat, distractus in animo bifariam; utrum turbam iniret Danaorum citis-equis-utentium,] an ad Atriden Agamemnonem, pastorem virorum. Sic autem ei cogitanti visum-est utilius esse, proficisci ad Atriden. Illi vero, alii-alios interficiebant, pugnantes: resonabat autem circa corpus æs solidum, dum-ferirentur ensibusque et hastis utrinque-acutis.

Nestori autem obviam-facti-sunt Jovis-alumni reges, a navibus ascendentes, quotquot vulnerati-fuerant ære, Tydides Ulyssesque et Atrides Agamemno. Longe enim seorsum a-pugna subductæ-erant naves *ipsorum*, litore in maris cani: nam primas usque-in-planitiem traxerant, ac murum ad puppes ædificarant. Neutiquam enim, latum quamvis esset, potuit omnes litus naves capere: arctabantur autem copiæ: ideo pinnarum-modo (*alias ante alias*) eas subduxerant et implerant totius] litoris os magnum, quantum complectebantur promontoria.] Itaque hi videre-cupientes tumultum et pugnam,] hasta nixi, ibant frequentes: tristabatur autem ipsis animus in pectoribus. *Iis* vero obviam-factus-est senex Nestor, perterrefecitque animum in pectoribus Achivorum. Quem et compellans allocutus-est rex Agamemno:

O Nestor Neleide, magna gloria Achivorum, cur relicto bello viros-perdente huc venis? metuo ne jam mihi perficiat verbum impetuosus Hector, ut quondam minatus-est inter Trojanos concionans, non prius *se* a navibus ad Ilium rediturum-esse, quam igne naves incendisset, interfecissetque etiam *nos* ipsos. Is sic concionabatur: hæc sane nunc omnia perficiuntur. Dii-boni! certe etiam alii bene-ocreati Achivi in animo ponunt adversus-me iram, sicut Achilles; nec volunt pugnare ad puppes navium.

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor: certe jam hæc adsunt-ita facta, nec alio-modo Jupiter altitonans ipse *ea* reficere-potuerit. Murus enim jam corruit, cui confidebamus, inviolabile naviumque et *nostrûm* ipsorum munimen *eum* fore:] hi vero ad naves veloces pugnam obstinatam sustinent indesinenter: nec amplius noveris, diligenter licet speculans,

Digitized by Google

ὁπποτέρωθεν Ἀχαιοὶ ὀρινόμενοι κλονέονται·
ὡς ἐπιμὶξ κτείνονται, ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἵκει.
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
εἴ τι νόος ῥέξει· πόλεμον δ' οὐκ ἄμμε κελεύω
δύμεναι· οὐ γάρ πως βεβλημένον ἔστι μάχεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Νέστορ, ἐπειδὴ νηυσὶν ἔπι πρύμνῃσι μάχονται,
τεῖχος δ' οὐκ ἔχραισμε τετυγμένον, οὐδέ τι τάφρος,
ᾗ ἔπι πόλλ' ἔπαθον Δαναοί, ἔλποντο δὲ θυμῷ
ἄῤῥηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι·
οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
Ἤδεα μὲν γὰρ ὅτε πρόφρων Δαναοῖσιν ἄμυνεν·
οἶδα δὲ νῦν, ὅτι τοὺς μὲν ὁμῶς μακάρεσσι θεοῖσιν
κυδάνει, ἡμέτερον δὲ μένος καὶ χεῖρας ἔδησεν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Νῆες ὅσαι πρῶται εἰρύαται ἄγχι θαλάσσης,
ἕλκωμεν, πάσας δὲ ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν·
ὕψι δ' ἐπ' εὐνάων ὁρμίσσομεν, εἰςόκεν ἔλθῃ
νὺξ ἀβρότη, ἢν καὶ τῇ ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες· ἔπειτα δέ κεν ἐρυσαίμεθα νῆας ἁπάσας.
Οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακὸν, οὐδ' ἀνὰ νύκτα.
Βέλτερον ὃς φεύγων προφύγῃ κακὸν ἠὲ ἁλώῃ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προςέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀτρείδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
Οὐλόμεν', αἴθ' ὤφελλες ἀεικελίου στρατοῦ ἄλλου
σημαίνειν, μηδ' ἄμμιν ἀνασσέμεν· οἷσιν ἄρα Ζεὺς
ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ ἐς γῆρας τολυπεύειν
ἀργαλέους πολέμους, ὄφρα φθιόμεσθα ἕκαστος.
Οὕτω δὴ μέμονας Τρώων πόλιν εὐρυάγυιαν
καλλείψειν, ἧς εἵνεκ' ὀϊζύομεν κακὰ πολλά;
Σίγα, μήτις τ' ἄλλος Ἀχαιῶν τοῦτον ἀκούσῃ
μῦθον, ὃν οὔ κεν ἀνήρ γε διὰ στόμα πάμπαν ἄγοιτο,
ὅστις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν,
σκηπτοῦχός τ' εἴη, καί οἱ πειθοίατο λαοὶ
τοσσοίδ' ὅσσοισιν σὺ μετ' Ἀργείοισιν ἀνάσσεις·
[νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες·]
ὃς κέλεαι, πολέμοιο συνεσταότος καὶ ἀϋτῆς,
νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Τρωσὶ μὲν εὐκτὰ γένηται, ἐπικρατέουσί περ ἔμπης,
ἡμῖν δ' αἰπὺς ὄλεθρος ἐπιῤῥέπῃ. Οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ
σχήσουσιν πόλεμον, νηῶν ἅλαδ' ἑλκομενάων,
ἀλλ' ἀποπαπτανέουσιν, ἐρωήσουσι δὲ χάρμης.
Ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται, ὄρχαμε λαῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ὦ Ὀδυσεῦ, μάλα πώς με καθίκεο θυμὸν ἐνιπῇ
ἀργαλέῃ· ἀτὰρ οὐ μὲν ἐγὼν ἀέκοντας ἄνωγα
νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
Νῦν δ' εἴη, ὃς τῆςδέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι,
ἢ νέος, ἠὲ παλαιός· ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
ἐγγὺς ἀνήρ — οὐ δηθὰ ματεύσομεν — αἴ κ' ἐθέλητε
πείθεσθαι· καὶ μήτι κότῳ ἀγάσησθε ἕκαστος,
οὕνεκα δὴ γενεῆφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῖν·

utra-ex-parte Achivi agitati turbentur:
adeo promiscue cæduntur, clamorque ad-cœlum pervenit.
Nos vero deliberemus, quomodo futura-sint hæc opera,
siquid consilium proficiet: pugnam vero non nos suadeo
ingredi: nullo enim modo vulneratum licet pugnare.
Hunc autem rursus allocutus-est rex virorum Agamemno:
Nestor, quoniam navium ad puppes pugnant,
murus vero non profuit structus, nec quicquam fossa,
in qua *facienda* multa passi-sunt Danai, sperabantque animo
inviolabile naviumque et ipsorum munimentum fore:
ita fere Jovi videtur præpotenti gratum fore,
inglorios perire longe-ab Argis hic Achivos.
Noram enim quando lubens Danais auxiliabatur;
scio autem nunc, quod illos (*Trojanos*) quidem æque beatis diis illustrat, nostrum vero robur et manus *nostras* ligavit.
Verum agite, quemadmodum ego dixero, obsequamur omnes.
Naves, quæcunque primæ subductæ-sunt prope mare,
trahamus, omnesque deducamus in mare divinum;
in-alto vero ancoris stabiliamus, donec venerit
nox divina, si vel in-ea abstineant a-pugna
Trojani; deinde vero deducere-poterimus naves omnes.
Non enim reprehendendum, fugere malum, ne per noctem quidem;
melius *fecerit* qui fugiens effugerit malum quam *qui* captus-fuerit.
Illum autem torve intuens allocutus-est in-geniosus Ulysses:
Atrida, quale tibi verbum fugit e-septo dentium?
Perdite, utinam ignavo exercitui alii
præesses, non-autem nobis imperares; quibus Jupiter
a-juventute dedit etiam usque-ad senium conficere
ardua bella, donec perierimus singuli.
Siccine vero tibi-fert-animus Trojanorum urbem vicis-latis
derelinquere, cujus gratia perpetimur-ærumnosi mala multa?
Tace, nequis alius Achivorum hunc audiat
sermonem, quem non vir quidem in ore omnino tulerit,
quicunque norit suo animo sana loqui,
sceptriferque fuerit, et ei paruerint copiæ
tantæ, quantis tu inter Argivos imperas:
[nunc autem tuam improbo omnino mentem, quam aperuisti:]
qui jubes, prælio jam conserto et pugna,
naves bonis-transtris in-mare deducere, ut adhuc magis
Trojanis quidem optata contingant, jam superantibus licet,
in-nos autem gravis pernicies ingruat. Non enim Achivi
sustinebunt bellum, dum-naves in-mare deducuntur;
sed respicient, cedentque e-pugna.
Tunc tuum consilium nocebit, princeps virorum.
Huic autem respondit deinde rex virorum Agamemno:
o Ulysse, valde quidem meum attigisti animum increpatione
gravi; sed neutiquam ego invitos jubebam
naves bonis-transtris in-mare deducere filios Achivorum.
Nunc vero *utinam* sit qui isto quidem melius consilium dicat,
vel juvenis, vel senex: mihi autem lubenti exstiterit.
Inter-hos vero et locutus-est pugna strenuus Diomedes:
prope *est* vir (non diu inquiremus), siquidem velitis
obsequi; et nequid succensentes *me* vituperetis singuli;
quoniam natu-minimus sum inter vos;

Digitized by Google

πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι.
[Τυδέος, ὃν Θήβῃσι χυτὴ κατὰ γαῖα κάλυψεν.]
Πορθεῖ γὰρ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
ᾤκεον δ' ἐν Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι,
Ἄγριος ἠδὲ Μέλας, τρίτατος δ' ἦν ἱππότα Οἰνεύς,
πατρὸς ἐμοῖο πατήρ· ἀρετῇ δ' ἦν ἔξοχος αὐτῶν.
Ἀλλ' ὁ μὲν αὐτόθι μεῖνε· πατὴρ δ' ἐμὸς Ἄργεϊ νάσθη,
πλαγχθείς· ὣς γάρ που Ζεὺς ἤθελε καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν, ναῖε δὲ δῶμα
ἀφνειὸν βιότοιο, ἅλις δέ οἱ ἦσαν ἄρουραι
πυροφόροι, πολλοὶ δὲ φυτῶν ἔσαν ὄρχατοι ἀμφίς,
πολλὰ δέ οἱ πρόβατ' ἔσκε· κέκαστο δὲ πάντας Ἀχαιοὺς
ἐγχείῃ· τὰ δὲ μέλλετ' ἀκουέμεν, ὡς ἐτεόν περ.
Τῷ οὐκ ἄν με γένος γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φάντες,
μῦθον ἀτιμήσαιτε πεφασμένον, ὅν κ' εὖ εἴπω.
Δεῦτ' ἴομεν πόλεμόνδε, καὶ οὐτάμενοί περ, ἀνάγκῃ·
ἔνθα δ' ἔπειτ' αὐτοὶ μὲν ἐχώμεθα δηϊοτῆτος,
ἐκ βελέων, μή πού τις ἐφ' ἕλκεϊ ἕλκος ἄρηται·
ἄλλους δ' ὀτρύνοντες ἐνήσομεν, οἳ τὸ πάρος περ
θυμῷ ἦρα φέροντες ἀφεστᾶσ' οὐδὲ μάχονται. [θοντο·
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπί-
βὰν δ' ἴμεν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμ-
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος· [νων.
ἀλλὰ μετ' αὐτοὺς ἦλθε παλαιῷ φωτὶ ἐοικώς·
δεξιτερὴν δ' ἕλε χεῖρ' Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀτρεΐδη, νῦν δή που Ἀχιλλῆος ὀλοὸν κῆρ
γηθεῖ ἐνὶ στήθεσσι, φόνον καὶ φύζαν Ἀχαιῶν
δερκομένῳ· ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι φρένες οὐδ' ἠβαιαί.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλοιτο, θεὸς δέ ἑ σιφλώσειεν.
Σοὶ δ' οὔπω μάλα πάγχυ θεοὶ μάκαρες κοτέουσιν·
ἀλλ' ἔτι που Τρώων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
εὐρὺ κονίσουσιν πεδίον· σὺ δ' ἐπόψεαι αὐτὸς
φεύγοντας προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς εἰπὼν μέγ' ἄϋσεν, ἐπεσσύμενος πεδίοιο.
Ὅσσον δ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι
ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος,
τόσσην ἐκ στήθεσφιν ὄπα κρείων Ἐνοσίχθων
ἧκεν· Ἀχαιοῖσιν δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ
καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἥρη δ' εἰςεῖδε χρυσόθρονος ὀφθαλμοῖσιν
στᾶσ' ἐξ Οὐλύμποιο ἀπὸ ῥίου· αὐτίκα δ' ἔγνω
τὸν μὲν ποιπνύοντα μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν,
αὐτοκασίγνητον καὶ δαέρα, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Ζῆνα δ' ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς πολυπίδακος Ἴδης
ἥμενον εἰςεῖδε· στυγερὸς δέ οἱ ἔπλετο θυμῷ.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
ὅππως ἐξαπάφοιτο Διὸς νόον αἰγιόχοιο.
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
ἐλθεῖν εἰς Ἴδην, εὖ ἐντύνασαν ἓ αὐτήν,
εἴ πως ἱμείραιτο παραδραθέειν φιλότητι
ᾗ χροιῇ, τῷ δ' ὕπνον ἀπήμονά τε λιαρόν τε
χεύῃ ἐπὶ βλεφάροισιν ἰδὲ φρεσὶ πευκαλίμῃσιν.
Βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, τόν οἱ φίλος υἱὸς ἔτευξεν,

patre tamen e forti et ego genere *me* glorior esse.
[Tydeo, quem Thebis ingesta terra cooperuit.]
Portheo enim tres filii egregii procreati-sunt,
habitabant autem in Pleurone et excelsa Calydone,
Agrius ac Melas, tertius vero erat eques Œneus,
patris mei pater; virtute autem præstabat inter-illos.
At hic quidem ibi mansit; pater vero meus Argis habitavit,
exulans : ita enim Jupiter voluit, et dii ceteri.
Adrasti autem duxit *unam* filiarum, habitabatque domum
divitem opum, abundeque ei erant arva
tritici-feracia, multique plantarum erant horti utrinque;
multa etiam ei pecora erant; superabat autem omnes Achivos
hastæ-peritia : hæc vero erant audienda vobis, ut verum est.
Ideo non me genere quidem ignobilem et imbellem putantes,
sententiam spreveritis libere-prolatam, quam recte dixero.
Agite, eamus ad-pugnam, etsi vulnerati, *præ* necessitate :
ibi vero deinde ipsi quidem propinqui-stemus prælio,
extra tela, ne forte quis super, vulnere vulnus accipiat :
ceteros autem adhortantes immittemus : qui jam pridem,
animo gratificantes, seorsum-stant, nec pugnant.
Sic dixit: illi vero ei plane auscultabant, et obsecuti-sunt:
profectique-sunt ire, præibatque ipsis rex virorum Agamem-
no.] Nec vero cæcam-speculationem habuit inclytus Terræ-
concussor;] sed ad ipsos accessit, seni viro similis :
dexteram autem prehendit manum Agamemnonis Atridæ,
et eum compellans verbis alatis allocutus-est :
Atride, nunc vero certe Achillis pestiferum cor
lætatur in pectoribus, cædem et fugam Achivorum
aspicienti : quoniam non ei inest mens, ne exigua quidem.
Verum ille quidem sic pereat, deusque illum exstinxerit.
Tibi vero nondum prorsus omnino dii beati irati-sunt :
sed adhuc, credo, Trojanorum duces ac principes
latum pulvere-implebunt campum; tuque spectabis ipse
fugientes ad urbem, a navibus et tentoriis.
Sic locutus, altum exclamavit, cursu-concitus per-cam-
pum.] Quantum novies-mille clamant, vel decies-mille
viri in pugnâ, certamen committentes Martis :
tantam ex pectoribus vocem rex Concussor-terræ
emisit : Achivis vero ingens robur injecit unicuique
in-cor, indesinenter ut-pugnarent ac præliarentur.
Juno autem inspexit, aureum-solium-habens, oculis,
stans, ex Olympo, a vertice; statimque agnovit
hunc quidem satagentem per pugnam clarantem-viros,
fratrem-germanum et levirum, gaudebatque animo.
Jovem vero in summo cacumine fontibus-irriguæ Idæ
sedentem vidit; odiosus autem ei erat animo.
Cogitavit deinde magnis-oculis veneranda Juno,
quomodo deciperet Jovis animum ægidem-tenentis.
Hoc autem ei in animo optimum visum-est consilium,
ire ad Idam, postquam-scite ornasset se ipsam,
si forte cuperet *ille* juxta-dormire per-amorem
ipsius corpori, ei autem somnum innocuumque dulcemque
ipsa funderet in palpebras ac præcordia prudentia. [rat,
Profectaque-est ire in thalamum, quem ei carus filius struxe-

Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσεν
κληῗδι κρυπτῇ, τὴν δ' οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῷγεν.
Ἔνθ' ἥγ' εἰςελθοῦσα, θύρας ἐπέθηκε φαεινάς.
Ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτον ἀπὸ χροὸς ἱμερόεντος
λύματα πάντα κάθηρεν, ἀλείψατο δὲ λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμβροσίῳ, ἑδανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν·
τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς κατὰ χαλκοβατὲς δῶ,
ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή.
Τῷ ῥ' ἥγε χρόα καλὸν ἀλειψαμένη, ἰδὲ χαίτας
πεξαμένη, χερσὶ πλοκάμους ἔπλεξε φαεινούς,
καλούς, ἀμβροσίους, ἐκ κράατος ἀθανάτοιο.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιον ἑανὸν ἕσαθ', ὅν οἱ Ἀθήνη
ἔξυσ' ἀσκήσασα, τίθει δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλά·
χρυσείῃς δ' ἐνετῇσι κατὰ στῆθος περονᾶτο.
Ζώσατο δὲ ζώνην, ἑκατὸν θυσάνοις ἀραρυῖαν·
ἐν δ' ἄρα ἕρματα ἧκεν ἐϋτρήτοισι λοβοῖσιν,
τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
Κρηδέμνῳ δ' ἐφύπερθε καλύψατο δῖα θεάων,
καλῷ, νηγατέῳ· λευκὸν δ' ἦν ἠέλιος ὥς·
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ θήκατο κόσμον,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, καλεσσαμένη δ' Ἀφροδίτην,
τῶν ἄλλων ἀπάνευθε θεῶν, πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, φίλον τέκος, ὅττι κεν εἴπω;
ἦέ κεν ἀρνήσαιο, κοτεσσαμένη τόγε θυμῷ,
οὕνεκ' ἐγὼ Δαναοῖσι, σὺ δὲ Τρώεσσιν ἀρήγεις;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἥρη, πρέσβα θεά, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
αὔδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δύναμαι τελέσαι γε καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.
Τὴν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη.
δὸς νῦν μοι φιλότητα καὶ ἵμερον, ᾧτε σὺ πάντας
δαμνᾷ ἀθανάτους ἠδὲ θνητοὺς ἀνθρώπους.
Εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
Ὠκεανόν τε, θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν,
οἵ μ' ἐν σφοῖσι δόμοισιν ἐῢ τρέφον ἠδ' ἀτίταλλον,
δεξάμενοι Ῥείης, ὅτε τε Κρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
γαίης νέρθε καθεῖσε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης·
τοὺς εἶμ' ὀψομένη καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.
Ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
εὐνῆς καὶ φιλότητος, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Εἰ κείνω γ' ἐπέεσσι παραιπεπιθοῦσα φίλον κῆρ,
εἰς εὐνὴν ἀνέσαιμι ὁμωθῆναι φιλότητι,
αἰεί κέ σφι φίλη τε καὶ αἰδοίη καλεοίμην.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη·
οὐκ ἔστ', οὐδὲ ἔοικε, τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι·
Ζηνὸς γὰρ τοῦ ἀρίστου ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαύεις.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἱμάντα,
ποικίλον· ἔνθα δέ οἱ θελκτήρια πάντα τέτυκτο·
ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστὺς
πάρφασις, ἥτ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων.
Τόν ῥά οἱ ἔμβαλε χερσὶν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τῆ νῦν, τοῦτον ἱμάντα τεῷ ἐγκάτθεο κόλπῳ,
ποικίλον, ᾧ ἔνι πάντα τετεύχαται· οὐδέ σέ φημι

Vulcanus, solidasque fores postibus aptaverat
claustro occulto, quod haud deus alius aperiret.
Illuc hæc ingressa, fores clausit fulgentes.
Ambrosia quidem primum a corpore amabili
sordes omnes purgavit, unxitque-se pingui oleo,
divino, suavi, quod ipsi odoriferum erat;
cujus, et si-*modo*-agitaretur in Jovis solida-ære domo,
penitus ad terramque et cælum pervenit halitus :
eo illa corpus pulcrum quum-unxisset, ac capillos
pexuisset, manibus cincinnos composuit nitentes,
pulcros, divinos, de capite *fluentes* immortali.
Circùm porro divinum peplum induit, quem ei Minerva
expoliverat elaboratum, intexueratque artificii-plena multa :
aureisque *eum* fibulis ad pectus nectebat.
Cinxit autem se zona, centum fimbriis concinnata;
et inaures immisit scite-perforatis auriculis,
tribus-gemmarum-oculis-insignes, elaboratas : gratiaque effulgebat multa.] Calyptra autem desuper velavit-se augustissima dearum,] pulcra, recens-facta : *quæ* candida erat ut sol;
pedibus vero sub nitidis ligavit pulcros calceos.
Tum postquam omnem circum corpus posuerat ornatum,
profecta-est ire ex thalamo; advocatamque Venerem,
ab aliis seorsum diis, *his* verbis allocuta-est :
Nunquid mihi obsequi-voles, dilecta filia, *in eo* quod dixero?] an recusaveris, irata ob-id animo,
quod ego Danais, tu vero Troibus auxiliaris?
Huic autem respondit deinde Jovis filia Venus :
Juno, veneranda dea, filia magni Saturni,
eloquere, quidquid cogitas : perficere autem me animus jubet,] si possum quidem perficere, et si effectu est.
Hanc autem dolos-struens allocuta-est veneranda Juno :
da nunc mihi amabilitatem et desiderium, quo tu omnes
domas immortales atque mortales homines :
vado enim visura almæ fines terræ,
Oceanumque, deorum parentem, et matrem Tethym,
qui me in suis ædibus benigne nutrierunt et educarunt,
acceptam a-Rhea, quando Saturnum late-sonans Jupiter
terram subter dejecit et infructuosum mare :
hos vado visura, et ipsis innumeras lites dirimam.
Jam enim diuturno tempore inter-se abstinent
cubili et amore, quoniam ira *eorum* incidit animo.
Si illos quidem verbis *meis* pellectos suo animo
in lectum reduxero, ut-jungantur amore :
semper ipsis dilectaque et reverenda vocabor.
Hanc autem rursus allocuta-est amans-risum Venus :
non licet, nec decet, tuum verbum recusare;
Jovis enim potentissimi in ulnis dormis.
Dixit, et a pectoribus solvit acu-pictum cingulum,
varium : in-eo autem ipsi delinimenta omnia inclusa-erant :
ibi inest quidem amor, inest desiderium, inest amantium colloquium] pelliciens, quod furtim-surripuit mentem etiam prudentium.] Hoc igitur ei imposuit manibus, verbumque dixit et elocuta-est :] Cape jam, hoc cingulum tuo reconde sinu,] varium, in quo omnia inclusa-sunt; nec te puto

Digitized by Google

ἄπρηκτόν γε νέεσθαι, ὅ τι φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
μειδήσασα δ' ἔπειτα ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ.
Ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἥρη δ' ἀΐξασα λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο,
Πιερίην δ' ἐπιβᾶσα καὶ Ἠμαθίην ἐρατεινήν,
σεύατ' ἐφ' ἱπποπόλων Θρῃκῶν ὄρεα νιφόεντα,
ἀκροτάτας κορυφάς· οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖϊν·
ἐξ Ἀθόω δ' ἐπὶ πόντον ἐβήσατο κυμαίνοντα,
Λῆμνον δ' εἰςαφίκανε, πόλιν θείοιο Θόαντος.
Ἔνθ' Ὕπνῳ ξύμβλητο, κασιγνήτῳ Θανάτοιο,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὕπνε, ἄναξ πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων·
ἦ μὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν
πείθευ· ἐγὼ δέ κέ τοι ἰδέω χάριν ἤματα πάντα.
Κοίμησόν μοι Ζηνὸς ὑπ' ὀφρύσιν ὄσσε φαεινώ,
αὐτίκ' ἐπεί κεν ἐγὼ παραλέξομαι ἐν φιλότητι.
Δῶρα δέ τοι δώσω καλὸν θρόνον, ἄφθιτον αἰεὶ,
χρύσεον· Ἥφαιστος δέ κ' ἐμὸς παῖς ἀμφιγυήεις
τεύξει ἀσκήσας, ὑπὸ δὲ θρῆνυν ποσὶν ἥσει,
τῷ κεν ἐπισχοίης λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προςεφώνεε νήδυμος Ὕπνος.
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
ἄλλον μέν κεν ἔγωγε θεῶν αἰειγενετάων
ῥεῖα κατευνήσαιμι, καὶ ἂν ποταμοῖο ῥέεθρα
Ὠκεανοῦ, ὅςπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται·
Ζηνὸς δ' οὐκ ἂν ἔγωγε Κρονίονος ἆσσον ἱκοίμην,
οὐδὲ κατευνήσαιμ', ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύοι.
Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλο τεὴ ἐπίνυσσεν ἐφετμὴ,
ἤματι τῷ, ὅτε κεῖνος ὑπέρθυμος Διὸς υἱὸς
ἔπλεεν Ἰλιόθεν, Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξας.
Ἤτοι ἐγὼ μὲν ἔλεξα Διὸς νόον αἰγιόχοιο,
νήδυμος ἀμφιχυθείς· σὺ δέ οἱ κακὰ μήσαο θυμῷ,
ὄρσασ' ἀργαλέων ἀνέμων ἐπὶ πόντον ἀήτας·
καί μιν ἔπειτα Κόωνδ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας,
νόσφι φίλων πάντων· ὁ δ' ἐπεγρόμενος χαλέπαινεν,
ῥιπτάζων κατὰ δῶμα θεούς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
ζήτει· καί κέ μ' ἄϊστον ἀπ' αἰθέρος ἔμβαλε πόντῳ,
εἰ μὴ Νὺξ δμήτειρα θεῶν ἐσάωσε καὶ ἀνδρῶν·
τὴν ἱκόμην φεύγων· ὁ δ' ἐπαύσατο, χωόμενός περ.
Ἅζετο γὰρ, μὴ Νυκτὶ θοῇ ἀποθύμια ἔρδοι.
Νῦν αὖ τοῦτό μ' ἄνωγας ἀμήχανον ἄλλο τελέσσαι.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε βοῶπις πότνια Ἥρη·
Ὕπνε, τίη δὲ σὺ ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς;
ἦ φῂς, ὡς Τρώεσσιν ἀρηξέμεν εὐρύοπα Ζῆν',
ὡς Ἡρακλῆος περιχώσατο, παιδὸς ἑοῖο;
Ἀλλ' ἴθ', ἐγὼ δέ κέ τοι Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων
δώσω ὀπυιέμεναι, καὶ σὴν κεκλῆσθαι ἄκοιτιν.
[Πασιθέην, ἧς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα.] [ηὔδα·
Ὣς φάτο· χήρατο δ' Ὕπνος, ἀμειβόμενος δὲ προς-
Ἄγρει νῦν μοι ὄμοσσον ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ·
χειρὶ δὲ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἕλε χθόνα πουλυβότειραν,
τῇ δ' ἑτέρῃ ἅλα μαρμαρέην· ἵνα νῶϊν ἅπαντες
μάρτυροι ὦσ' οἱ ἔνερθε θεοὶ, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες·

re-infecta redituram, quicquid mentibus tuis concupieris.
Sic dixit: subrisit autem magnis-oculis veneranda Juno;
subridensque deinde in suo recondidit sinu.
Hæc quidem ivit in thalamum, Jovis filia, Venus:
Juno autem festinans reliquit verticem Olympi,
Pieriamque supergressa, et Emathiam amœnam,
ferebatur super equestrium Thracum montes nivosos,
summa cacumina; nec terram carpebat pedibus;
ex Atho autem ad pontum descendit fluctuantem,
Lemnumque pervenit, urbem divini Thoantis.
Ibi Somnum convenit, fratrem Mortis,
inque ejus hæsit manu verbumque dixit et elocuta-est:
Somne, rex omniumque deorum omniumque hominum;
certe quidem jam aliquando meo verbo auscultasti; atque
etiam nunc] obsequere; ego autem tibi habebo gratias dies
omnes.] Sopito mihi Jovis sub palpebris oculos fulgentes,
statim postquam ego *ei* acubuero in amore.
Dona autem tibi dabo, pulcrum solium, incorruptum usque,
aureum; Vulcanus vero meus filius utroque-pede-infirmus
fabricabit elaborans; sub pedibusque scabellum ponet,
cui imponas nitidos pedes, dum-convivaris.
Hanc autem respondens allocutus-est suavis Somnus:
Juno, veneranda dea, filia magni Saturni,
alium quidem ego deorum sempiternorum
facile sopiverim; etiam fluminis fluenta
Oceani, qui quidem parens omnibus est:
Jovem vero non ego Saturnium prope adiero,
nec sopivero, quando non ipse quidem jusserit.
Jam enim me et aliud tuum sapere-fecit mandatum,
die isto, quando ille magnanimus Jovis filius (*Hercules*)
navigabat ex-Ilio, Trojanorum urbe direpta.
Nempe ego demulsi Jovis mentem ægidem-tenentis,
suavis circumfusus: tu autem ei mala struebas animo,
excitatis sævorum ventorum super pontum flatibus;
et eum deinde ad-Con bene-habitatam detulisti,
seorsum ab-amicis omnibus: ille vero (*Jupiter*) experrectus
indignabatur] proturbans per domum deos; me autem maxi-
me omnium] quærebat; ac me perditum ab æthere injecisset
ponto,] nisi *me* Nox servasset domitrix deorum et hominum,
quam adivi fugiens: ille autem cohibuit-se, iratus licet;
verebatur enim, ne Nocti celeri ingrata-animo faceret.
Nunc iterum hoc me jubes periculosissimum aliud perficere.
Hunc autem rursus allocuta-est magnis-oculis veneranda
Juno:] Somne, quid vero tu hæc in mentibus tuis cogitas?
putasne ita Trojanis favere late-sonantem Jovem,
sicut propter-Herculem iratus-erat, filium suum?
Verum age: ego autem tibi Gratiarum unam juniorum
dabo ducendam, et tuam vocandam conjugem.
[Pasitheam, quam semper cupis dies omnes.]
Sic dixit: gavisus-est autem Somnus, respondensque allo-
cutus-est:] Age, nunc mihi jura inviolabilem Stygis aquam,
manuque altera quidem tange terram almam,
altera vero mare marmoreum; ut nobis omnes,
testes sint illi inferi dii, Saturnum circa qui-sunt:

Digitized by Google

ἦ μὲν ἐμοὶ δώσειν Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων,
Πασιθέην, ἧς αὐτὸς ἐέλδομαι ἤματα πάντα.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
ὤμνυε δ', ὡς ἐκέλευε, θεοὺς δ' ὀνόμηνεν ἅπαντας
τοὺς Ὑποταρταρίους, οἳ Τιτῆνες καλέονται.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
τὼ βήτην, Λήμνου τε καὶ Ἴμβρου ἄστυ λιπόντε,
ἠέρα ἑσσαμένω, ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον.
Ἴδην δ' ἱκέσθην πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Λεκτὸν, ὅθι πρῶτον λιπέτην ἅλα· τὼ δ' ἐπὶ χέρσου
βήτην· ἀκροτάτη δὲ ποδῶν ὕπο σείετο ὕλη.
Ἔνθ' Ὕπνος μὲν ἔμεινε, πάρος Διὸς ὄσσε ἰδέσθαι,
εἰς ἐλάτην ἀναβὰς περιμήκετον, ἣ τότ' ἐν Ἴδῃ
μακροτάτη πεφυυῖα δι' ἠέρος αἰθέρ' ἵκανεν·
ἔνθ' ἧστ' ὄζοισιν πεπυκασμένος εἰλατίνοισιν,
ὄρνιθι λιγυρῇ ἐναλίγκιος, ἥντ' ἐν ὄρεσσιν
χαλκίδα κικλήσκουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ κύμινδιν.
Ἥρη δὲ κραιπνῶς προσεβήσετο Γάργαρον ἄκρον
Ἴδης ὑψηλῆς· ἴδε δὲ νεφεληγερέτα Ζεύς.
Ὡς δ' ἴδεν, ὥς μιν ἔρως πυκινὰς φρένας ἀμφεκάλυψεν,
οἷον ὅτε πρῶτόν περ ἐμισγέσθην φιλότητι,
εἰς εὐνὴν φοιτῶντε, φίλους λήθοντε τοκῆας.
Στῆ δ' αὐτῆς προπάροιθεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἥρη, πῆ μεμαυῖα κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνεις;
ἵπποι δ' οὐ παρέασι καὶ ἅρματα, τῶν κ' ἐπιβαίης.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
ἔρχομαι ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
Ὠκεανόν τε, θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθὺν,
οἵ μ' ἐν σφοῖσιν δόμοισιν ἐῢ τρέφον ἠδ' ἀτίταλλον·
τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.
Ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
εὐνῆς καὶ φιλότητος, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Ἵπποι δ' ἐν πρυμνωρείῃ πολυπίδακος Ἴδης
ἑστᾶσ', οἵ μ' οἴσουσιν ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρήν.
Νῦν δὲ σεῦ εἵνεκα δεῦρο κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνω,
μήπως μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἴ κε σιωπῇ
οἴχωμαι πρὸς δῶμα βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἥρη, κεῖσε μὲν ἔστι καὶ ὕστερον ὁρμηθῆναι·
νῶϊ δ', ἄγ', ἐν φιλότητι τραπείομεν εὐνηθέντε.
Οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδε θεᾶς ἔρος οὐδὲ γυναικὸς
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσεν·
οὐδ' ὁπότ' ἠρασάμην Ἰξιονίης ἀλόχοιο,
ἣ τέκε Πειρίθοον, θεόφιν μήστωρ' ἀτάλαντον·
οὐδ' ὅτε περ Δανάης καλλισφύρου Ἀκρισιώνης,
ἣ τέκε Περσῆα, πάντων ἀριδείκετον ἀνδρῶν·
οὐδ' ὅτε Φοίνικος κούρης τηλεκλειτοῖο,
ἣ τέκε μοι Μίνω τε καὶ ἀντίθεον Ῥαδάμανθυν·
οὐδ' ὅτε περ Σεμέλης, οὐδ' Ἀλκμήνης ἐνὶ Θήβῃ,
ἥ ῥ' Ἡρακλῆα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·
ἡ δὲ Διώνυσον Σεμέλη τέκε, χάρμα βροτοῖσιν·
οὐδ' ὅτε Δήμητρος καλλιπλοκάμοιο ἀνάσσης·
οὐδ' ὁπότε Λητοῦς ἐρικυδέος, οὐδὲ σεῦ αὐτῆς·
ὥς σέο νῦν ἔραμαι, καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.

omnino *te* mihi daturam-esse Gratiarum unam juniorum,
Pasitheam, quam ipse cupio dies omnes.
Sic dixit: neque non-obsecuta-est dea ulnis-candidis Juno;
jurabat autem, ut *is* jubebat, deosque nominabat omnes
subtartareos, qui Titanes appellantur.
Tum postquam juraveratque, absolveratque jusjurandum,
ipsi *simul* ibant, Lemnique et Imbri urbe relicta,
caligine induti, celeriter conficientes iter. [rum,
Ad-Idam autem pervenere fontibus-irriguam, matrem fera-
ad-Lecton; ubi primum liquerunt mare: hique super terra
ibant]: summa autem sub pedibus quassabatur silva.
Illic Somnus quidem mansit, antequam Jovis oculi viderent
eum,] in abietem inscendens altissimam, quæ tunc in Ida
procerissima nata per aerem ad-æthera ibat:
illic *is* sedit ramis dense-opertus abiegnis,
avi argutæ similis, quam in montibus
Chalcidem nominant dii, homines autem Cymindin.
Juno autem celeriter conscendebat *in*-Gargarum summum
Idæ excelsæ: vidit autem *eam* nubes-cogens Jupiter.
Ut vero vidit, continuo illum amor prudentia præcordia coo-
peruit,] perinde-ac quando primum congressi-sunt amore,
in cubile euntes, suis clam parentibus.
Stetit autem ante ipsam, verbumque dixit et elocutus-est:
Juno, quo festinans ab Olympo huc venis?
equi autem non adsunt et currus, quos conscendas.
Hunc autem dolos-struens allocuta-est veneranda Juno:
Eo visura almæ fines terræ,
Oceanumque, deorum parentem, et matrem Tethyn,
qui me in suis ædibus benigne nutrierunt et educarunt:
hos vado visura, et ipsis innumeras lites dirimam.
Jam enim diuturno tempore inter-se abstinent
cubili et amore: quoniam ira *eorum* incidit animo.
Equi autem in radicibus irriguæ-fontibus Idæ
stant, qui me ferent super aridumque et humidum.
Nunc vero tua gratia huc ab Olympo ob-hoc venio,
ne forte mihi posthac irascaris, si silentio
abeam ad domum profunde-fluentis Oceani.
Hanc autem respondens allocutus-est nubes-cogens Jupiter:
Juno, illuc quidem licet et posthac proficisci;
nos autem, age, (in) amore congrediamur concumbentes.
Non enim unquam mihi sic deæ amor, nec mulieris,
animum in pectoribus circumfusus vicit;
neque quando captus-eram-amore Ixioniæ uxoris,
quæ peperit Pirithoum, diis consiliarium parem:
neque quando Danæs pulcris-talis, Acrisi-filiæ,
quæ peperit Perseum, omnium illustrissimum virorum:
neque quando Phœnicis filiæ late-celebratæ,
quæ peperit mihi Minoemque et diis-parem Rhadamanthyn:
neque quando Semelæ, neque Alcmenæ in Thebis;
quarum hæc quidem Herculem fortissimum-animo peperit
filium;] illa vero, Semele, Bacchum peperit, gaudium mor-
talibus;] nec quando Cereris comas-pulcras-habentis reginæ;
nec quando Latonæ gloriosæ, nec *quando* tui ipsius:
ut tui nunc amore-teneor, et me dulce desiderium capit.

Digitized by Google

Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
Εἰ νῦν ἐν φιλότητι λιλαίεαι εὐνηθῆναι
Ἴδης ἐν κορυφῇσι, τὰ δὲ προπέφανται ἅπαντα·
πῶς κ' ἔοι, εἴ τις νῶϊ θεῶν αἰειγενετάων
εὕδοντ' ἀθρήσειε, θεοῖσι δὲ πᾶσι μετελθὼν
πεφράδοι; — οὐκ ἂν ἔγωγε τεὸν πρὸς δῶμα νεοίμην,
ἐξ εὐνῆς ἀνστᾶσα· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη. —
Ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
ἔστιν τοι θάλαμος, τόν τοι φίλος υἱὸς ἔτευξεν,
Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσεν·
ἔνθ' ἴομεν κείοντες, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν εὐνή. [Ζεύς·
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
Ἥρη, μήτε θεῶν τόγε δείδιθι μήτε τιν' ἀνδρῶν
ὄψεσθαι· τοῖόν τοι ἐγὼ νέφος ἀμφικαλύψω,
χρύσεον· οὐδ' ἂν νῶϊ διαδράκοι Ἠέλιός περ,
οὗτε καὶ ὀξύτατον πέλεται φάος εἰσοράασθαι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀγκὰς ἔμαρπτε Κρόνου παῖς ἣν παράκοι-
τοῖσι δ' ὑπὸ χθὼν δῖα φύεν νεοθηλέα ποίην, [τιν·
λωτόν θ' ἑρσήεντα ἰδὲ κρόκον ἠδ' ὑάκινθον,
πυκνὸν καὶ μαλακόν, ὃς ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἔεργεν.
Τῷ ἔνι λεξάσθην, ἐπὶ δὲ νεφέλην ἕσσαντο
καλὴν, χρυσείην· στιλπναὶ δ' ἀπέπιπτον ἔερσαι.
Ὡς ὁ μὲν ἀτρέμας εὗδε πατὴρ ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ,
ὕπνῳ καὶ φιλότητι δαμείς, ἔχε δ' ἀγκὰς ἄκοιτιν.
Βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν νήδυμος Ὕπνος,
ἀγγελίην ἐρέων γαιηόχῳ Ἐννοσιγαίῳ.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Πρόφρων νῦν Δαναοῖσι, Ποσείδαον, ἐπάμυνε,
καί σφιν κῦδος ὄπαζε μίνυνθά περ, ὄφρ' ἔτι εὕδει
Ζεύς· ἐπεὶ αὐτῷ ἐγὼ μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυψα·
Ἥρη δ' ἐν φιλότητι παρήπαφεν εὐνηθῆναι.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν ᾤχετ' ἐπὶ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων·
τὸν δ' ἔτι μᾶλλον ἀνῆκεν ἀμυνέμεναι Δαναοῖσιν.
Αὐτίκα δ' ἐν πρώτοισι μέγα προθορὼν ἐκέλευσεν·
Ἀργεῖοι, καὶ δ' αὖτε μεθίεμεν Ἕκτορι νίκην,
Πριαμίδῃ, ἵνα νῆας ἕλῃ καὶ κῦδος ἄρηται;
ἀλλ' ὁ μὲν οὕτω φησὶ καὶ εὔχεται, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι μένει κεχολωμένος ἦτορ.
Κείνου δ' οὔτι λίην ποθὴ ἔσσεται, εἴ κεν οἱ ἄλλοι
ἡμεῖς ὀτρυνώμεθ' ἀμυνέμεν ἀλλήλοισιν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Ἀσπίδες ὅσσαι ἄρισται ἐνὶ στρατῷ ἠδὲ μέγισται,
ἑσσάμενοι, κεφαλὰς δὲ παναίθησιν κορύθεσσιν
κρύψαντες, χερσίν τε τὰ μακρότατ' ἔγχε' ἑλόντες,
ἴομεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἡγήσομαι, οὐδ' ἔτι φημὶ
Ἕκτορα Πριαμίδην μενέειν, μάλα περ μεμαῶτα.
[Ὃς δέ κ' ἀνὴρ μενέχαρμος, ἔχει δ' ὀλίγον σάκος ὤμῳ,
χείρονι φωτὶ δότω, ὁ δ' ἐν ἀσπίδι μείζονι δύτω.]
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Τοὺς δ' αὐτοὶ βασιλῆες ἐκόσμεον, οὐτάμενοί περ,
Τυδείδης Ὀδυσεύς τε καὶ Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων·
οἰχόμενοι δ' ἐπὶ πάντας Ἀρήϊα τεύχε' ἄμειβον.
Ἐσθλὰ μὲν ἐσθλὸς ἔδυνε, χέρηα δὲ χείρονι δόσκεν.

**Hunc autem dolos-struens allocuta-est veneranda Juno :
importunissime Saturnie, quale hoc verbum dixisti!
Si nunc in amore cupis concumbere
Idæ in verticibus, hæc autem *loca* propatula-sunt omnia :
quomodo esset, si quis nos deorum sempiternorum
dormientes videret, diisque omnibus, profectus,
indicaret? non equidem tuam ad domum redirem,
e cubili quum-surrexero : vituperabile vero esset.
Sed si revera vis, et tibi *hoc* gratum est animo,
est tibi thalamus, quem tibi dilectus filius fabricavit,
Vulcanus, solidasque fores postibus aptavit :
illuc eamus dormituri, quandoquidem tibi placet concubitus.
Hanc autem respondens allocutus-est nubes-cogens Jupiter:
Juno, nec tu deorum hoc metue, nec quenquam hominum
visurum-esse : talem tibi ego nubem circumfundam,
auream : neque nos perviderit ne Sol quidem,
cujus vel acutissimum est lumen ad-inspiciendum.
Dixit, et ulnis complexus-est Saturni filius suam uxorem :
his autem subter Tellus divina summisit recentem herbam,
lotumque roscidum, et crocum, et hyacinthum
densum et mollem, qui a terra *eos* alte levabat.
Hoc in *toro* cubarunt, insuperque nubem sibi-induerunt
pulcram, auream; lucidique decidebant rores.
Sic quidem quiete dormiebat pater in Gargaro summo,
somno et amore domitus, tenebatque in-ulnis uxorem.
Profectus vero est currens ad naves Achivorum dulcis Somnus,] nuntium dicturus terram-cingenti Neptuno.
Prope autem stans verbis alatis *eum* allocutus-est :
Promtus nunc Danais, Neptune, auxiliare,
et ipsis gloriam præbe, parumper saltem, dum adhuc dormit
Jupiter : quoniam ipsi ego mollem soporem circumfudi :
Juno autem in amore *eum* decepit ut-dormiret.
Sic fatus, hic quidem abiit ad inclytas nationes hominum :
illum vero adhuc magis impulit ad-auxiliandum Danais.
Statim autem *is* inter primos longe prosiliens hortabatur :
Argivi, etiamne rursus concedimus Hectori victoriam
Priamidæ, ut naves capiat, et gloriam referat?
at is quidem sic existimat, et gloriatur, quia Achilles
navibus in cavis manet iratus corde.
Illius tamen non magnum desiderium erit, si quidem ceteri
nos excitemur ad-defendendum nos-invicem.
Sed agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes.
Clypeis, quotquot optimi *sunt* in exercitu atque maximi,
induti, capitaque fulgentibus galeis
tecti, manibusque longissimas hastas tenentes,
eamus : atque ego præibo; neque omnino opinor,
Hectorem Priamiden mansurum, admodum licet promtum.
[Quicunque autem vir pugna strenuus *est*, gestatque parvum scutum humero,] imbelliori viro det, ipse vero scutum majus subeat.]] Sic dixit : hi autem ei maxime auscultarunt atque obsecuti-sunt.] Hos ipsi reges instruebant, vulnerati licet,
Tydides, Ulyssesque, et Atrides Agamemno :
obeuntes autem *copias* omnes, Martia arma commutabant.
Fortia fortis induebat, deteriora autem imbelliori dabat.**

Digitized by Google

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροΐ νώροπα χαλκὸν,
βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφι Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινὸν ἄορ τανύηκες ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ,
εἴκελον ἀστεροπῇ· τῷ δ' οὐ θέμις ἐστὶ μιγῆναι
ἐν δαῒ λευγαλέῃ, ἀλλὰ δέος ἰσχάνει ἄνδρας.
Τρῶας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκόσμει φαίδιμος Ἕκτωρ.
Δή ῥα τότ' αἰνοτάτην ἔριδα πτολέμοιο τάνυσσαν
κυανοχαῖτα Ποσειδάων καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ,
ἤτοι ὁ μὲν Τρώεσσιν, ὁ δ' Ἀργείοισιν ἀρήγων.
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα ποτὶ κλισίας τε νέας τε
Ἀργείων· οἱ δὲ ξύνισαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
Οὔτε θαλάσσης κῦμα τόσον βοάᾳ ποτὶ χέρσον,
ποντόθεν ὀρνύμενον πνοιῇ Βορέω ἀλεγεινῇ·
οὔτε πυρὸς τόσσος γε πέλει βρόμος αἰθομένοιο,
οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὅτε τ' ὤρετο καιέμεν ὕλην·
οὔτ' ἄνεμος τόσσον γε ποτὶ δρυσὶν ὑψικόμοισιν
ἠπύει, ὅςτε μάλιστα μέγα βρέμεται χαλεπαίνων·
ὅσση ἄρα Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἔπλετο φωνὴ,
δεινὸν ἀϋσάντων, ὅτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
Αἴαντος δὲ πρῶτος ἀκόντισε φαίδιμος Ἕκτωρ
ἔγχει, ἐπεὶ τέτραπτο πρὸς ἰθύ οἱ, οὐδ' ἀφάμαρτεν,
τῇ ῥα δύω τελαμῶνε περὶ στήθεσσι τετάσθην,
ἤτοι ὁ μὲν σάκεος, ὁ δὲ φασγάνου ἀργυροήλου·
τώ οἱ ῥυσάσθην τέρενα χρόα. Χώσατο δ' Ἕκτωρ,
ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός.
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων.
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἀπιόντα μέγας Τελαμώνιος Αἴας
χερμαδίῳ, τά ῥα πολλὰ, θοάων ἔχματα νηῶν,
πὰρ ποσὶ μαρναμένων ἐκυλίνδετο· τῶν ἓν ἀείρας
στῆθος βεβλήκειν ὑπὲρ ἄντυγος, ἀγχόθι δειρῆς·
στρόμβον δ' ὣς ἔσσευε βαλὼν, περὶ δ' ἔδραμε πάντῃ.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ πληγῆς πατρὸς Διὸς ἐξερίπῃ δρῦς
πρόῤῥιζος, δεινὴ δὲ θεείου γίγνεται ὀδμὴ
ἐξ αὐτῆς· τὸν δ' οὔπερ ἔχει θράσος, ὅς κεν ἴδηται,
ἐγγὺς ἐών· χαλεπὸς δὲ Διὸς μεγάλοιο κεραυνός·
ὣς ἔπεσ' Ἕκτορος ὦκα χαμαὶ μένος ἐν κονίῃσιν.
Χειρὸς δ' ἔκβαλεν ἔγχος, ἐπ' αὐτῷ δ' ἀσπὶς ἑάφθη,
καὶ κόρυς· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ·
οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες ἐπέδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
ἐλπόμενοι ἐρύεσθαι, ἀκόντιζον δὲ θαμειὰς
αἰχμάς· ἀλλ' οὔτις ἐδυνήσατο ποιμένα λαῶν
οὐτάσαι οὐδὲ βαλεῖν· πρὶν γὰρ περίβησαν ἄριστοι,
Πουλυδάμας τε καὶ Αἰνείας καὶ δῖος Ἀγήνωρ,
Σαρπηδών τ', ἀρχὸς Λυκίων, καὶ Γλαῦκος ἀμύμων·
τῶν δ' ἄλλων οὔτις εὖ ἀκήδεσεν, ἀλλὰ πάροιθεν
ἀσπίδας εὐκύκλους σχέθον αὐτοῦ· τὸν δ' ἄρ' ἑταῖροι
χερσὶν ἀείραντες φέρον ἐκ πόνου, ὄφρ' ἵκεθ' ἵππους
ὠκέας, οἵ οἱ ὄπισθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
ἕστασαν, ἡνίοχόν τε καὶ ἅρματα ποικίλ' ἔχοντες·
οἳ τόνγε προτὶ ἄστυ φέρον βαρέα στενάχοντα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο,
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς,
ἔνθα μιν ἐξ ἵππων πέλασαν χθονὶ, κὰδ δέ οἱ ὕδωρ
χεῦαν· ὁ δ' ἀμπνύνθη καὶ ἀνέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·

Ac postquam induerant sibi circa corpus coruscum æs,
profecti-sunt ire: præibatque eis Neptunus concussor-terræ,
horrendum ensem longum habens in manu robusta,
similem fulguri: quali non fas est congredi
in pugna perniciosa, sed metus *ejus* reprimit viros.
Trojanos vero ex-altera-parte instruebat splendidus Hector.
Tum vero gravissimum certamen pugnæ intenderunt
cæruleus-crinibus Neptunus, et splendidus Hector;
nempe hic quidem Trojanis, ille vero Achivis auxilians.
Exundavit autem mare ad tentoriaque navesque
Argivorum: ipsi autem congrediebantur ingenti clamore.
Nec maris unda tantum boat ad terram,
ex ponto impulsa flatu Boreæ gravi;
neque ignis tantus est crepitus ardentis,
montis in saltibus, quando exoritur crematurus silvam;
nec ventus tantum in quercubus alte-comantibus
insonat, qui maxime vehementer fremit sæviens:
quantus inde Trojanorum et Achivorum erat clamor,
horrende vociferantium, quando in se-invicem ruerent.
In-Ajacem vero primus jaculatus-est splendidus Hector
hasta, quippe conversus-erat recta in ipsum; neque aberravit;
sed eum percussit qua duo baltei circa pectora extensi-erant,
alter quidem scuti, alter vero ensis argenteis-clavis-ornati:
hi ei tutati-sunt tenerum corpus. Iratus-est autem Hector,
quod sibi telum velox irritum evolarat e-manu;
retroque sociorum in agmen cessit, mortem evitans.
Hunc quidem deinde abeuntem magnus Telamonius Ajax
saxo, quæ sane multa, velocium retinacula navium,
ad pedes pugnantium *passim* volvebantur; horum uno sublato,] in-pectus percussit super scuti-orbem, prope collum:
turbinis autem instar *id* concitavit immittens, rotatumque-est
circumcirca.] Ut vero quum a plaga patris Jovis procidit quercus] radicitus, teter autem sulfuris gignitur odor
ex ea: eumque non-amplius sustinet animus, qui viderit
prope stans; durum vero *est* Jovis magni fulmen:
sic cecidit Hectoris celeriter humi robur in pulveribus.
Manu autem amisit hastam, et super eo scutum secutum-est,
et galea; circaque ipsum sonitum-dedere arma varia ære.
Illi vero magnum clamantes accurrebant, filii Achivorum,
sperantes *se eum* tracturos *ad se;* jaculabanturque crebra
spicula; at nemo potuit pastorem virorum
nec cominus- nec eminus-ferire; prius enim circumstetere
eum fortissimi,] Polydamasque, et Æneas, et divinus Agenor,
Sarpedonque, princeps Lyciorum, et Glaucus eximius:
ceterorumque nullus ipsum neglexit, sed ante
ipsum clypeos orbiculatos tenebant; eumque socii
manibus sublatum portabant ex pugna, donec pervenit ad-equos] veloces, qui ei post pugnam et prælium
stabant, aurigamque et currum varium habentes:
qui eum urbem versus portabant graviter gementem.
Sed quando jam ad-vadum pervenere pulcre-fluentis fluvii,
Xanthi vorticosi, quem immortalis genuit Jupiter:
ibi illum e curru admoverunt terræ, eique aquam
adfuderunt; ille autem spiritum-recepit, et suspexit oculis;

Digitized by Google

ἑζόμενος ἐπὶ γοῦνα, κελαινεφὲς αἷμ' ἀπέμεσσεν·
αὖτις δ' ἐξοπίσω πλῆτο χθονί, τὼ δέ οἱ ὄσσε
νὺξ ἐκάλυψε μέλαινα· βέλος δ' ἔτι θυμὸν ἐδάμνα.
Ἀργεῖοι δ' ὡς οὖν ἴδον Ἕκτορα νόσφι κιόντα,
μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθα πολὺ πρώτιστος Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας
Σάτνιον οὔτασε δουρὶ μεταλμενος ὀξυόεντι,
Ἠνοπίδην, ὃν ἄρα νύμφη τέκε Νηῒς ἀμύμων
Ἤνοπι βουκολέοντι παρ' ὄχθας Σατνιόεντος·
τὸν μὲν Ὀϊλιάδης δουρικλυτὸς, ἐγγύθεν ἐλθὼν,
οὖτα κατὰ λαπάρην· ὁ δ' ἀνετράπετ', ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ
Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην.
Τῷ δ' ἐπὶ Πουλυδάμας ἐγχέσπαλος ἦλθεν ἀμύντωρ
Πανθοΐδης· βάλε δὲ Προθοήνορα δεξιὸν ὦμον,
υἱὸν Ἀρηϊλύκοιο, δι' ὤμου δ' ὄβριμον ἔγχος
ἔσχεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Πουλυδάμας δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο μακρὸν ἀΰσας·
Οὐ μὰν αὖτ' ὀΐω μεγαθύμου Πανθοΐδαο
χειρὸς ἄπο στιβαρῆς ἅλιον πηδῆσαι ἄκοντα,
ἀλλά τις Ἀργείων κόμισε χροΐ· καί μιν ὀΐω
αὐτῷ σκηπτόμενον κατίμεν δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν,
τῷ Τελαμωνιάδῃ· τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα.
Καρπαλίμως δ' ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Πουλυδάμας δ' αὐτὸς μὲν ἀλεύατο Κῆρα μέλαιναν,
λικριφὶς ἀΐξας· κόμισεν δ' Ἀντήνορος υἱὸς,
Ἀρχέλοχος· τῷ γάρ ῥα θεοὶ βούλευσαν ὄλεθρον.
Τόν ῥ' ἔβαλεν, κεφαλῆς τε καὶ αὐχένος ἐν συνεοχμῷ,
νείατον ἀστράγαλον· ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε·
τοῦ δὲ πολὺ πρότερον κεφαλὴ στόμα τε ῥῖνές τε
οὔδεϊ πλῆντ' ἤπερ κνῆμαι καὶ γοῦνα πεσόντος.
Αἴας δ' αὖτ' ἐγέγωνεν ἀμύμονι Πουλυδάμαντι·
Φράζεο, Πουλυδάμα, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπε·
ἦ ῥ' οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προθοήνορος ἀντὶ πεφάσθαι
ἄξιος; οὐ μέν μοι κακὸς εἴδεται οὐδὲ κακῶν ἒξ,
ἀλλὰ κασίγνητος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο,
ἢ παῖς· αὐτῷ γὰρ γενεὴν ἄγχιστα ἐῴκει.
Ἦ ῥ', εὖ γιγνώσκων· Τρῶας δ' ἄχος ἔλλαβε θυμόν.
Ἔνθ' Ἀκάμας Πρόμαχον Βοιώτιον οὔτασε δουρὶ,
ἀμφὶ κασιγνήτῳ βεβαώς· ὁ δ' ὕφελκε ποδοῖϊν.
Τῷ δ' Ἀκάμας ἔκπαγλον ἐπεύξατο μακρὸν ἀΰσας·
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἀπειλάων ἀκόρηται,
οὔ θην οἴοισίν γε πόνος τ' ἔσεται καὶ ὀϊζὺς
ἡμῖν, ἀλλά ποθ' ὧδε κατακτανέεσθε καὶ ὔμμες.
Φράζεσθ', ὡς ὑμῖν Πρόμαχος δεδμημένος εὕδει
ἔγχει ἐμῷ· ἵνα μήτι κασιγνήτοιό γε ποινὴ
δηρὸν ἄτιτος ἔῃ. Τῷ καί κέ τις εὔχεται ἀνὴρ
γνωτὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα λιπέσθαι.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο.
Πηνέλεῳ δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
ὡρμήθη δ' Ἀκάμαντος· ὁ δ' οὐχ ὑπέμεινεν ἐρωὴν
Πηνελέοιο ἄνακτος· ὁ δ' οὔτασεν Ἰλιονῆα,
υἱὸν Φόρβαντος πολυμήλου, τόν ῥα μάλιστα

sedensque in genua, nigrum sanguinem evomuit:
iterum vero retro lapsus-est in-terram, eique oculos
nox obtexit nigra; telum vero adhuc animum domabat.
Argivi autem, ut jam viderunt Hectorem seorsum euntem,
vehementius in Trojanos irruerunt, memineruntque pugnæ.
Tunc longe primus Oilei *filius* velox Ajax
Satnium vulneravit hasta insiliens acuta,
Enopiden, quem quidem nympha peperit Nais eximia
Enopi armenta-pascenti ad ripas Satnioentis:
hunc quidem Oiliades hasta-inclytus, prope accedens,
vulneravit ad ile: is vero cecidit-resupinus, superque eo
Trojani et Danai commiserunt acrem pugnam.
Super eo autem Polydamas hastam-vibrans accessit ultor
Panthoides; percussitque Prothoenorem dextrum in-humerum,] filium Areilyci; per humerum autem valida hasta
penetravit: hic vero in pulvere lapsus prehendit terram palma
Polydamasque vehementer super-*eo*-gloriatus-est, altum clamans:] Neutiquam puto magnanimi Panthoidæ
manu e robusta vanum exsiliisse telum,
sed *id* aliquis Argivorum recepit corpore: et ipsum puto
ei *ut baculo* innitentem, descensurum in domum Plutonis.
Sic dixit: Argivis autem dolor ortus-est, *eo* gloriante,
Ajaci vero maxime bellicoso animum commovit,
Telamoniadæ: hunc enim *Prothoenor* cecidit proxime.
Statim autem in abeuntem jaculatus-est hasta fulgenti:
Polydamas vero ipse quidem evitavit mortem nigram,
in-obliquum absiliens: excepit autem *ictum* Antenoris filius
Archelochus: huic enim dii destinarant interitum.
Hunc percussit, capitisque et cervicis in commissura,
extremam *ad*-vertebram; atque ambos discidit nervos:
hujus vero multo prius caput, osque, naresque
solo allapsa-sunt, quam tibiæ et genua cadentis.
Ajax autem vicissim inclamavit eximio Polydamanti:
Perpende, Polydama, et mihi verum dic:
an non hic vir pro Prothoenore *vicissim* occidi
dignus? non quidem mihi ignavus videtur neque ex ignavis;
sed frater Antenoris equûm-domitoris,
vel filius: ipsi enim genere proxime similis-videbatur *mihi*.
Sic dixit, bene *eum* cognoscens: Troas vero dolor cepit animo.] Tunc Acamas Promachum Bœotium vulneravit hasta,
fratrem circumeundo-protegens, *quem* is subtrahebat pedibus.] Super-hoc Acamas vehementer gloriabatur, altum clamans:] Argivi sagittarii, minarum-insatiabiles,
haud sane solis laborque erit et luctus
nobis, sed aliquando sic occidemini et vos.
Perpendite, ut vobis Promachus domitus dormiat
hasta mea, quo nequaquam fratris certe ultio
diu insoluta sit: quare et quivis optet vir
fratrem in ædibus piaculi vindicem sibi relinqui.
Sic dixit: Argivis autem dolor obortus-est, *eo* gloriante;
Peneleo vero maxime bellicoso animum commovit;
ruit autem in-Acamantem: ille tamen non sustinuit impetum
Penelei regis; is vero (*Peneleus*) vulneravit Ilioneum,
filium Phorbantis divitis-pecorum, quem maxime

Digitized by Google

Ἑρμείας Τρώων ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσεν·
τῷ δ' ἄρ' ὑπὸ μήτηρ μοῦνον τέκεν Ἰλιονῆα·
τὸν τόθ' ὑπ' ὀφρύος οὖτα κατ' ὀφθαλμοῖο θέμεθλα,
ἐκ δ' ὦσε γλήνην, δόρυ δ' ὀφθαλμοῖο διαπρὸ
καὶ διὰ ἰνίου ἦλθεν· ὁ δ' ἕζετο, χεῖρε πετάσσας
ἄμφω. Πηνέλεως δὲ, ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
αὐχένα μέσσον ἔλασσεν, ἀπήραξεν δὲ χαμᾶζε,
αὐτῇ σὺν πήληκι, κάρη· ἔτι δ' ὄβριμον ἔγχος
ἦεν ἐν ὀφθαλμῷ· ὁ δὲ φῆ, κώδειαν ἀνασχὼν,
πέφραδέ τε Τρώεσσι καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Εἰπέμεναί μοι, Τρῶες, ἀγαυοῦ Ἰλιονῆος
πατρὶ φίλῳ καὶ μητρὶ, γοήμεναι ἐν μεγάροισιν.
Οὐδὲ γὰρ ἡ Προμάχοιο δάμαρ Ἀλεγηνορίδαο
ἀνδρὶ φίλῳ ἐλθόντι γανύσσεται, ὁππότε κεν δὴ
ἐκ Τροίης σὺν νηυσὶ νεώμεθα κοῦροι Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα.
Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ὅςτις δὴ πρῶτος βροτόεντ' ἀνδράγρι' Ἀχαιῶν
ἤρατ', ἐπεί ῥ' ἔκλινε μάχην κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Αἴας ῥα πρῶτος Τελαμώνιος Ὕρτιον οὖτα,
Γυρτιάδην, Μυσῶν ἡγήτορα καρτεροθύμων·
Φάλκην δ' Ἀντίλοχος καὶ Μέρμερον ἐξενάριξεν·
Μηριόνης δὲ Μόρυν τε καὶ Ἱπποτίωνα κατέκτα·
Τεῦκρος δὲ Προθόωνά τ' ἐνήρατο καὶ Περιφήτην·
Ἀτρείδης δ' ἄρ' ἔπειθ' Ὑπερήνορα, ποιμένα λαῶν,
οὖτα κατὰ λαπάρην, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς ἄφυσσεν
δῃώσας· ψυχὴ δὲ κατ' οὐταμένην ὠτειλὴν
ἔσσυτ' ἐπειγομένη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Πλείστους δ' Αἴας εἷλεν, Ὀϊλῆος ταχὺς υἱός·
οὐ γάρ οἵ τις ὁμοῖος ἐπισπέσθαι ποσὶν ἦεν,
ἀνδρῶν τρεσσάντων, ὅτε τε Ζεὺς ἐν φόβον ὄρσῃ.

Mercurius Trojanorum diligebat, et possessiones ei dederat:
sub hoc autem mater unicum peperit Ilioneum:
quem tunc sub supercilio vulneravit *Peneleus* ad oculi radi-
ces,] excussitque pupillam; hasta vero *per* oculum penitus
et per occipitium transiit: hic autem desedit, manibus por-
rectis] ambabus. Peneleus vero stricto ense acuto,
cervicem mediam ferit, deturbavitque humi,
ipsa cum casside, caput: adhuc tamen valida hasta
erat in oculo: ille autem dixit, *tanquam* papaveris-capite sub-
lato,] denuntiavitque Trojanis, et glorians verba fecit:
Renunciate mihi, Trojani, illustris Ilionei
patri caro et matri, ut-lugeant in ædibus:
neque enim Promachi uxor Alegenoridæ,
viro caro, reverso, se-læto-vultu-offeret, quando demum
ex Troja cum navibus revertemur filii Achivorum.
Sic dixit: hosque omnes subtus tremor cepit in-genubus;
circumspectabatque unusquisque, qua effugiat gravem perni-
ciem.] Dicite nunc mihi, Musæ cœlestes domos tenentes,
quisnam primus cruentas exuvias Achivorum
sustulerit, postquam inclinavit pugnam inclytus Neptunus.
Ajax quidem primus Telamonius Hyrtium vulneravit,
Gyrtiaden, Mysorum ductorem magnanimorum:
Phalcen autem Antilochus, et Mermerum occisos spoliavit:
Meriones autem Morynque et Hippotionem interfecit:
Teucer vero Prothoonemque peremit, et Peripheten;
Atridesque deinde Hyperenorem, pastorem virorum,
vulneravit ad ile; intestina autem æs penitus hausit
dilacerans, animaque per inflictum vulnus
erupit propulsa; illi autem tenebræ oculos texerunt.
Plurimos vero Ajax interfecit, Oilei velox filius;
non enim ei quisquam par ad-insequendum pedibus erat,
viris fugientibus, quando Jupiter fugam immitteret.

ΙΛΙΑΔΟΣ Ο.

Παλίωξις παρὰ τῶν νεῶν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Δαναῶν ὑπὸ χερσὶν,
οἱ μὲν δὴ παρ' ὄχεσφιν ἐρητύοντο μένοντες,
χλωροὶ ὑπαὶ δείους, πεφοβημένοι· ἔγρετο δὲ Ζεὺς
Ἴδης ἐν κορυφῇσι παρὰ χρυσοθρόνου Ἥρης.
Στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, ἴδε δὲ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς,
τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθεν,
Ἀργείους· μετὰ δέ σφι Ποσειδάωνα ἄνακτα.
Ἕκτορα δ' ἐν πεδίῳ ἴδε κείμενον· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εἵαθ'· ὁ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι, κῆρ ἀπινύσσων,
αἷμ' ἐμέων· ἐπεὶ οὔ μιν ἀφαυρότατος βάλ' Ἀχαιῶν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ἐλέησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδὼν Ἥρην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦ μάλα δὴ κακότεχνος, ἀμήχανε, σὸς δόλος, Ἥρη,
Ἕκτορα δῖον ἔπαυσε μάχης, ἐφόβησε δὲ λαούς.

ILIADIS XV.

Repressio a navibus.

At postquam per vallosque et fossam transierant
fugientes, multique domiti-erant Danaorum sub manibus,
hi quidem (*Trojani*) jam ad currus se-cohibebant manentes,
pallidi præ metu, exterriti: experrectus vero est Jupiter
Idæ in verticibus, ex *amplexu* Junonis aureum-solium-haben-
tis.] Stetit autem raptim-exsurgens, viditque Trojanos et Achi-
vos,] illos quidem turbatos, hos vero turbantes a-tergo,
Argivos; interque eos Neptunum regem.
Hectorem vero in campo vidit jacentem; circumque socii
sedebant: is autem gravi tenebatur anhelitu, mente defectus,
sanguinem vomens; quippe eum non imbecillimus ferierat A-
chivorum.] Hunc intuitus, misertus-est pater hominumque
deûmque] terribiliterque torvum intuens Junonem verba al-
locutus-est:] Profecto vero mali-artifex, fraudulenta, tuus do-
lus, Juno,] Hectorem cessare-fecit a-pugna, fugavitque copias.

Digitized by Google

Οὐ μὰν οἶδ', εἰ αὖτε κακοῤῥαφίης ἀλεγεινῆς
πρώτη ἐπαύρηαι, καί σε πληγῇσιν ἱμάσσω.
Ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε τ' ἐκρέμω ὑψόθεν, ἐκ δὲ ποδοῖϊν
ἄκμονας ἧκα δύω, περὶ χερσὶ δὲ δεσμὸν ἴηλα
χρύσεον, ἄῤῥηκτον; σὺ δ' ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν
ἐκρέμω· ἠλάστεον δὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον,
λῦσαι δ' οὐκ ἐδύναντο παρασταδόν· ὃν δὲ λάβοιμι,
ῥίπτασκον τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ, ὄφρ' ἂν ἵκηται
γῆν ὀλιγηπελέων· ἐμὲ δ' οὐδ' ὣς θυμὸν ἀνίει
ἀζηχὴς ὀδύνη Ἡρακλῆος θείοιο,
τὸν σὺ ξὺν Βορέῃ ἀνέμῳ πεπιθοῦσα θυέλλας,
πέμψας ἐπ' ἀτρύγετον πόντον, κακὰ μητιόωσα,
καί μιν ἔπειτα Κόωνδ' εὐναιομένην ἀπένεικας·
τὸν μὲν ἐγὼν ἔνθεν ῥυσάμην, καὶ ἀνήγαγον αὖτις
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον, καὶ πολλά περ ἀθλήσαντα.
Τῶν σ' αὖτις μνήσω, ἵν' ἀπολλήξῃς ἀπατάων·
ὄφρα ἴδῃ, ἤν τοι χραίσμῃ φιλότης τε καὶ εὐνή,
ἣν ἐμίγης ἐλθοῦσα θεῶν ἄπο, καί μ' ἀπάτησας.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἴστω νῦν τόδε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅστε μέγιστος
ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσιν·
σή θ' ἱερὴ κεφαλὴ καὶ νωΐτερον λέχος αὐτῶν
κουρίδιον, τὸ μὲν οὐκ ἂν ἐγώ ποτε μὰψ ὀμόσαιμι·
μὴ δι' ἐμὴν ἰότητα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
πημαίνει Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα, τοῖσι δ' ἀρήγει·
ἀλλά που αὐτὸν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει,
τειρομένους δ' ἐπὶ νηυσὶν ἰδὼν ἐλέησεν Ἀχαιούς.
Αὐτάρ τοι καὶ κείνῳ ἐγὼ παραμυθησαίμην
τῇ ἴμεν, ᾗ κεν δὴ σύ, Κελαινεφές, ἡγεμονεύῃς.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Εἰ μὲν δὴ σύγ' ἔπειτα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
ἶσον ἐμοὶ φρονέουσα μετ' ἀθανάτοισι καθίζοις,
τῷ κε Ποσειδάων γε, καὶ εἰ μάλα βούλεται ἄλλῃ,
αἶψα μεταστρέψειε νόον, μετὰ σὸν καὶ ἐμὸν κῆρ.
Ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐτεόν γε καὶ ἀτρεκέως ἀγορεύεις,
ἔρχεο νῦν μετὰ φῦλα θεῶν, καὶ δεῦρο κάλεσσον
Ἶρίν τ' ἐλθέμεναι καὶ Ἀπόλλωνα κλυτότοξον·
ὄφρ' ἣ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἔλθῃ, καὶ εἴπησι Ποσειδάωνι ἄνακτι
παυσάμενον πολέμοιο τὰ ἃ πρὸς δώμαθ' ἱκέσθαι·
Ἕκτορα δ' ὀτρύνῃσι μάχην ἐς Φοῖβος Ἀπόλλων,
αὖτις δ' ἐμπνεύσῃσι μένος, λελάθῃ δ' ὀδυνάων,
αἳ νῦν μιν τείρουσι κατὰ φρένας, αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
αὖτις ἀποστρέψῃσιν, ἀνάλκιδα φύζαν ἐνόρσας·
φεύγοντες δ' ἐν νηυσὶ πολυκλήϊσι πέσωσιν
Πηλείδεω Ἀχιλῆος· ὁ δ' ἀνστήσει ὃν ἑταῖρον,
Πάτροκλον· τὸν δὲ κτενεῖ ἔγχεϊ φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἰλίου προπάροιθε, πολέας ὀλέσαντ' αἰζηοὺς
τοὺς ἄλλους, μετὰ δ' υἱὸν ἐμὸν Σαρπηδόνα δῖον.
Τοῦ δὲ χολωσάμενος κτενεῖ Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἐκ τοῦ δ' ἄν τοι ἔπειτα παλίωξιν παρὰ νηῶν

Non tamen scio, si rursus machinationum perniciosarum
prima fructum-sis-perceptura, et te verberibus cædam.
An non meministi, quando pependisti ab-alto, a pedibusque
incudes *suspensas* demisi duas, circum manus autem vincu-
lum misi] aureum, infragile? tu vero in æthere et nubibus
pependisti; indignabanturque dii per latum Olympum:
at solvere non poterant circumstantes: quemcunque vero
prenderem,] projiciebam correptum de limine *cœli*, donec
perveniret] in-terram vix-spirans: mihi vero ne sic quidem
iram remisit] vehemens dolor ob-Herculem divinum,
quem tu, cum Borea vento inducens procellas,
misisti per infructuosum pontum, mala machinans,
et eum deinde ad-Coon bene-habitatam cursu-detulisti:
eum quidem ego inde liberavi, et reduxi iterum
Argos in equos-pascens multis licet malis-exercitum.
Hæc tibi rursus in-memoriam-reducam, ut desistas a-fallaciis:
ut scias, an tibi profuerit congressusque et cubile,
quo mista-es, veniens seorsum a-diis, et me decepisti.
Sic dixit: cohorruit autem magnis-oculis veneranda Juno,
et eum compellans verbis alatis allocuta-est:
Sciat nunc hoc Terra et Cœlum latum superne,
et subterlabens Stygis aqua, quod maximum
jusjurandum gravissimumque est beatis diis;
tuumque sacrum caput et noster torus ipsorum
ingenuus, quem quidem non ego unquam temere jurarim:
non per meum consilium Neptunus terræ-concussor
vexat Trojanos et Hectorem, his autem (*Argivis*) auxiliatur:
sed certe ipsum *suus* animus incitat ac jubet
afflictos autem ad naves videns miseratus-est Achivos.
At quin et illi ego consuluerim,
eo ire, quo jam tu, *Jupiter* atras-nubes-cogens, imperaris.
Sic dixit: subrisit autem pater hominumque deûmque,
et eam respondens verbis alatis allocutus-est:
Si quidem tu jam deinceps, magnis-oculis veneranda Juno,
idem mecum sentiens inter immortales sederis:
ea-re sane Neptunus, etiam si maxime velit alio,
confestim *et suam* converterit mentem ad tuum et meum ani-
mum.] Verum si jam quidem ex-animo et vere loqueris,
vade nunc ad cœtus deorum, et huc vocatos-jube
Irimque accedere, et Apollinem inclytum-arcu;
ut illa quidem ad exercitum Achivorum ære-loricatorum
eat, et dicat Neptuno regi,
ut-cessans a-pugna suas ad ædes redeat:
Hectorem vero excitet ad pugnam Phœbus Apollo,
iterumque inspiret robur, obliviscique-faciat dolorum,
qui nunc eum premunt in præcordiis: atque Achivos
iterum avertat, imbelli fuga immissa.
fugientes autem, in naves multa-transtra-habentes incidant
Pelidæ Achillis: is vero excitabit suum socium
Patroclum; illum autem interficiet hasta splendidus Hector
Ilium ante, multos quando-peremerit *ille* juvenes
quum alios, tum autem filium meum Sarpedona divinum.
Ob-illum iratus interficiet Hectorem divinus Achilles.
Ex eo vero inde repressionem *Trojanorum* a navibus

Digitized by Google

αἰὲν ἐγὼ τεύχοιμι διαμπερές, εἰσόκ' Ἀχαιοὶ
Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλάς.
Τὸ πρὶν δ' οὔτ' ἄρ' ἐγὼ παύω χόλον οὔτε τιν' ἄλλον
ἀθανάτων Δαναοῖσιν ἀμυνέμεν ἐνθάδ' ἐάσω,
πρίν γε τὸ Πηλείδαο τελευτηθῆναι ἐέλδωρ·
ὥς οἱ ὑπέστην πρῶτον, ἐμῷ δ' ἐπένευσα κάρητι,
ἤματι τῷ, ὅτ' ἐμεῖο θεὰ Θέτις ἥψατο γούνων,
λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀΐξῃ νόος ἀνέρος, ὅςτ' ἐπὶ πολλὴν
γαῖαν ἐληλουθὼς φρεσὶ πευκαλίμῃσι νοήσῃ·
ἔνθ' εἴην, ἢ ἔνθα· μενοινήῃσί τε πολλά·
ὣς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο πότνια Ἥρη·
ἵκετο δ' αἰπὺν Ὄλυμπον. Ὁμηγερέεσσι δ' ἐπῆλθεν
ἀθανάτοισι θεοῖσι Διὸς δόμῳ· οἱ δὲ ἰδόντες
πάντες ἀνήϊξαν καὶ δεικανόωντο δέπασσιν.
Ἡ δ' ἄλλους μὲν ἔασε, Θέμιστι δὲ καλλιπαρήῳ
δέκτο δέπας· πρώτη γὰρ ἐναντίη ἦλθε θέουσα·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρη, τίπτε βέβηκας, ἀτυζομένῃ δὲ ἔοικας;
ἦ μάλα δή σ' ἐφόβησε Κρόνου παῖς, ὅς τοι ἀκοίτης.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
μή με, θεὰ Θέμι, ταῦτα διείρεο· οἶσθα καὶ αὐτή,
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής.
Ἀλλὰ σύγ' ἄρχε θεοῖσι δόμοις ἔνι δαιτὸς ἐΐσης·
ταῦτα δὲ καὶ μετὰ πᾶσιν ἀκούσεαι ἀθανάτοισιν,
οἷα Ζεὺς κακὰ ἔργα πιφαύσκεται· οὐδέ τί φημι
πᾶσιν ὁμῶς θυμὸν κεχαρησέμεν, οὔτε βροτοῖσιν
οὔτε θεοῖς, εἴπερ τις ἔτι νῦν δαίνυται εὔφρων.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσα καθέζετο πότνια Ἥρη·
ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοί· ἡ δ' ἐγέλασσεν
χείλεσιν, οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν
ἰάνθη· πᾶσιν δὲ νεμεσσηθεῖσα μετηύδα·
Νήπιοι, οἳ Ζηνὶ μενεαίνομεν ἀφρονέοντες.
Ἦ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν, ἆσσον ἰόντες,
ἢ ἔπει ἠὲ βίῃ· ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει,
οὐδ' ὄθεται· φησὶν γὰρ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν
κάρτεΐ τε σθένεΐ τε διακριδὸν εἶναι ἄριστος.
Τῷ ἔχεθ', ὅττι κεν ὔμμι κακὸν πέμπῃσιν ἑκάστῳ.
Ἤδη γὰρ νῦν ἔλπομ' Ἄρηΐ γε πῆμα τετύχθαι·
υἱὸς γάρ οἱ ὄλωλε μάχῃ ἔνι, φίλτατος ἀνδρῶν,
Ἀσκάλαφος, τόν φησιν ὃν ἔμμεναι ὄβριμος Ἄρης.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ Ἄρης θαλερὼ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα·
Μὴ νῦν μοι νεμεσήσετ', Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
τίσασθαι φόνον υἷος, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
εἴπερ μοι καὶ μοῖρα, Διὸς πληγέντι κεραυνῷ
κεῖσθαι ὁμοῦ νεκύεσσι μεθ' αἵματι καὶ κονίῃσιν.
Ὣς φάτο· καί ῥ' ἵππους κέλετο Δεῖμόν τε Φόβον τε
ζευγνύμεν· αὐτὸς δ' ἔντε' ἐδύσετο παμφανόωντα.
Ἔνθα κ' ἔτι μείζων τε καὶ ἀργαλεώτερος ἄλλος
πὰρ Διὸς ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῆνις ἐτύχθη,
εἰ μὴ Ἀθήνη, πᾶσι περιδδείσασα θεοῖσιν,

semper ego efficiam perpetuo, usque-dum Achivi
Ilium excelsum ceperint, Minervæ per consilia.
Prius autem neque ego cessabo ab-ira, nec quemquam aliorum
immortalium Danais auxiliari hic sinam,
quam hoc Pelidæ expletum-fuerit desiderium;
sicut ei promisi primum, meoque annui capite
die illo, quando mihi dea Thetis tetigit genua,
supplicans, ut-honorarem Achillem urbium-vastatorem.
Sic dixit; nec non-obsecuta-est dea ulnis-candidis Juno;
discessit autem ab Idæis montibus ad excelsum Olympum.
Sicut vero quum salit mens viri, qui per multas
terras profectus, præcordiis *in* prudentibus secum-cogitat:
Huc iverim, vel illuc; animoque-versat multa:
sic celeriter properans pervolavit veneranda Juno;
pervenitque in excelsum Olympum. Congregatis autem supervenit] immortalibus diis Jovis in-domo: illi vero conspicati,
omnes celeriter-assurrexerunt, et excipiebant *eam* poculis.
Hæc autem alios quidem omisit, a-Themide vero pulcris-genis
accepit poculum: prima enim *illa* obvia venit currens,
et eam compellans verbis alatis allocuta-est:
Juno, quid *huc* ascendisti? metu vero perculsæ similis-es?
profecto valde te territavit Saturni filius, qui tibi maritus.
Huic autem respondit deinde dea candidis-ulnis Juno:
ne me, dea Themi, hæc interroga: scis et ipsa,
qualis illius animus superbus et inclemens.
At tu quidem præsis inter-deos, in ædibus, convivio æquali.
hæc autem et inter omnes audies immortales,
qualia Jupiter mala opera aperiet; nec quicquam puto
omnibus una animum gavisurum, nec mortalibus,
nec diis; etiamsi quis adhuc nunc convivetur hilaris.
Hæc quidem sic locuta consedit, veneranda Juno:
moleste-ferebant autem per domum Jovis dii: illa vero risit
labiis *tenus*, nec frons super superciliis nigris
exhilarata-est; inter-omnes autem indignata locuta-est:
Dementes, qui Jovi irascimur insipientes!
Certe adhuc ipsum cupimus compescere, propius accedentes,
vel suasu, vel vi; is vero procul-sedens *nos* non curat,
neque moratur: ait enim inter immortales deos
viribusque potentiaque eximie *se* esse optimum.
Quare tolerate, quodcunque vobis malum immittat unicuique.
Jam enim nunc opinor Marti utique damnum illatum-esse:
filius enim ei interiit in pugna, carissimus hominum,
Ascalaphus, quem ait suum esse fortis Mars.
Sic dixit: Mars autem robusta feriebat-sibi femora
manibus pronis, lugens autem verbum dixit:
Ne nunc mihi succenseatis, cælestes domos habentes,
si-ulciscar cædem filii, profectus ad naves Achivorum,
etiam si mihi *sit* fatale, Jovis percussum fulmine
jacere una-cum mortuis, in sanguine et pulvere.
Sic dixit: et equos jussit Terroremque Metumque
jungere: ipse autem arma induebat collucentia.
Tum etiam majorque et gravior alia
a-Jove in-immortales ira et indignatio exorta-fuisset,
nisi Minerva, cunctis admodum-timens diis,

Digitized by Google

ὦρτο διὲκ προθύρου, λίπε δὲ θρόνον, ἔνθα θάασσεν.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κεφαλῆς κόρυθ' εἵλετο καὶ σάκος ὤμων,
ἔγχος δ' ἔστησε στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ἑλοῦσα
χάλκεον· ἡ δ' ἐπέεσσι καθάπτετο θοῦρον Ἄρηα·
Μαινόμενε, φρένας ἠλὲ, διέφθορας; ἦ νύ τοι αὔτως
οὔατ' ἀκουέμεν ἐστὶ, νόος δ' ἀπόλωλε καὶ αἰδώς.
Οὐκ ἀΐεις, ἅ τε φησὶ θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
ἣ δὴ νῦν πὰρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου εἰλήλουθεν;
ἦ ἐθέλεις αὐτὸς μὲν ἀναπλήσας κακὰ πολλὰ
ἂψ ἴμεν Οὔλυμπόνδε, καὶ ἀχνύμενός περ, ἀνάγκῃ,
αὐτὰρ τοῖς ἄλλοισι κακὸν μέγα πᾶσι φυτεῦσαι;
αὐτίκα γὰρ Τρῶας μὲν ὑπερθύμους καὶ Ἀχαιοὺς
λείψει, ὁ δ' ἡμέας εἶσι κυδοιμήσων ἐς Ὄλυμπον·
μάρψει δ' ἑξείης, ὅς τ' αἴτιος ὅς τε καὶ οὐκί.
Τῷ σ' αὖ νῦν κέλομαι μεθέμεν χόλον υἷος ἑῆος.
Ἤδη γάρ τις τοῦγε βίην καὶ χεῖρας ἀμείνων
ἢ πέφατ', ἢ καὶ ἔπειτα πεφήσεται· ἀργαλέον δὲ
πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενεήν τε τόκον τε.
Ὣς εἰποῦσ' ἵδρυσε θρόνῳ ἔνι θοῦρον Ἄρηα.
Ἥρη δ' Ἀπόλλωνα καλέσσατο δώματος ἐκτὸς,
Ἶρίν θ', ἥτε θεοῖσι μετ' ἄγγελος ἀθανάτοισιν·
καί σφεας φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ζεὺς σφὼ εἰς Ἴδην κέλετ' ἐλθέμεν ὅττι τάχιστα·
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθητε, Διός τ' εἰς ὦπα ἴδησθε,
ἕρδειν ὅττι κε κεῖνος ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσα πάλιν κίε πότνια Ἥρη·
ἕζετο δ' εἰνὶ θρόνῳ· τὼ δ' ἀΐξαντε πετέσθην,
Ἴδην δ' ἵκανον πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·
εὗρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ
ἥμενον· ἀμφὶ δέ μιν θυόεν νέφος ἐστεφάνωτο.
Τὼ δὲ πάροιθ' ἐλθόντε Διὸς νεφεληγερέταο
στήτην· οὐδέ σφωϊν ἰδὼν ἐχολώσατο θυμῷ,
ὅττι οἱ ὦκ' ἐπέεσσι φίλης ἀλόχοιο πιθέσθην.
Ἶριν δὲ προτέρην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, Ποσειδάωνι ἄνακτι
πάντα τάδ' ἀγγεῖλαι, μηδὲ ψευδάγγελος εἶναι·
παυσάμενόν μιν ἄνωχθι μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
ἔρχεσθαι μετὰ φῦλα θεῶν, ἢ εἰς ἅλα δῖαν.
Εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται, ἀλλ' ἀλογήσει,
φραζέσθω δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
μή μ' οὐδὲ, κρατερός περ ἐὼν, ἐπιόντα ταλάσσῃ
μεῖναι· ἐπεὶ εὖ φημι βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι
καὶ γενεῇ πρότερος· τοῦ δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ,
ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, τόντε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ νεφέων πτῆται νιφὰς ἠὲ χάλαζα
ψυχρὴ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο·
ὣς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο ὠκέα Ἶρις,
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη κλυτὸν Ἐννοσίγαιον·
Ἀγγελίην τινά τοι, Γαιήοχε κυανοχαῖτα,
ἦλθον δεῦρο φέρουσα παραὶ Διὸς αἰγιόχοιο.
Παυσάμενόν σ' ἐκέλευσε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
ἔρχεσθαι μετὰ φῦλα θεῶν, ἢ εἰς ἅλα δῖαν.

prosiluisset e vestibulo, liquissetque solium, ubi sedebat:
hujus vero a capite galeam demsit, et scutum ab humeris;
hastamque *ad parietem* erexit, robusta e manu raptam,
æream; ipsa vero verbis corripuit impetuosum Martem:
Furiose, vecors, periistine? certe tibi frustra
aures ad-audiendum sunt, mens autem periit et pudor.
Non audis, quæ dicit dea candidis-ulnis Juno,
quæ jam modo a Jove Olympio venit?
an vis ipse quidem, perpessus mala multa,
reverti in-Olympum, etiam dolens, necessitate,
ac ceteris malum magnum omnibus creare?
Continuo enim Trojanos quidem magnanimos et Achivos
linquet *Jupiter*, ad-nos autem veniet turbas-excitaturus in
Olympum:] corripietque alium-post-alium, qui in culpa *sit*,
et qui non.] Quare te nunc jubeo missam-facere iram de-filio
optimo.] Jam enim aliquis, eo vi et manibus fortior,
vel interfectus-est, vel etiam posthac interficietur: difficile vero,] omnium hominum servare progeniemque partumque.
Sic locuta, sedere-fecit in-solio impetuosum Martem.
Juno autem Apollinem vocavit e domo
Irimque, quæ diis internuntia *est* immortalibus;
et eos compellans, verbis alatis allocuta-est:
Jupiter vos in Idam jubet venire quam celerrime:
ac postquam veneritis, Jovisque vultum aspexeritis,
facite quicquid ille hortatus-fuerit et jusserit.
Hæc quidem sic locuta, retro cessit, veneranda Juno;
conseditque in solio: ii vero properantes volabant, *ad*
Idamque pervenerunt fontibus-irriguam, matrem ferarum;
invenere autem late-sonantem Saturnium in Gargaro summo
sedentem, circaque ipsum odorata nubes circumfusa-erat.
Hi autem venientes coram Jove nubes-cogente
steterunt; neque iis, conspicatus, iratus-est animo,
quoniam sibi celeriter verbis caræ uxoris paruerant.
Irim autem priorem verbis alatis allocutus-est:
Vade age, Iri velox, Neptuno regi
omnia hæc nuntia, neu falsa-nuntia sis:
relicta illum jube pugna atque prælio
ire *vel* ad cœtus deorum, vel in mare divinum.
Si vero mihi (*meis*) verbis non parebit, sed *ea* aspernabitur,
perpendat jam deinde in mente et in animo,
ne me, fortis licet sit, invadentem non valeat
sustinere; quoniam ipso profiteor viribus multo præstantiorem *me* esse,] et natu majorem: illius tamen non veretur carum cor] æqualem se-profiteri mihi, quem metuunt etiam alii.
Sic dixit: nec non-obsecuta-est pedibus-ventosa velox Iris;
descendit autem ab Idæis montibus Ilium versus sacrum.
Ut vero quum ex nubibus volat nix aut grando
gelida, *acta* ab impetu ex-æthere-nati Boreæ:
sic festinanter ruens pervolavit velox Iris,
prope autem stans allocuta-est inclytum Neptunum:
Nuntium quendam tibi, Neptune cæruleis-crinibus,
veni huc ferens a Jove ægidem-tenente.
Relicta te jubet pugna atque prælio
ire *vel* ad cœtus deorum, vel in mare divinum.

Digitized by Google

Εἰ δέ οἱ οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεαι, ἀλλ' ἀλογήσεις,
ἠπείλει καὶ κεῖνος ἐναντίβιον πολεμίζων
ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι· σὲ δ' ὑπεξαλέασθαι ἀνώγει
χεῖρας, ἐπεὶ σέο φησὶ βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι
καὶ γενεῇ πρότερος· σὸν δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ,
ἶσόν οἱ φάσθαι, τόντε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κλυτὸς Ἐννοσίγαιος·
ὢ πόποι· ἦ ῥ', ἀγαθός περ ἐών, ὑπέροπλον ἔειπεν,
εἴ μ' ὁμότιμον ἐόντα βίῃ ἀέκοντα καθέξει. [Ῥέα,
Τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοί, οὓς τέκετο
Ζεὺς καὶ ἐγώ, τρίτατος δ' Ἀΐδης, ἐνέροισιν ἀνάσσων.
Τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς·
ἤτοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἅλα ναιέμεν αἰεί,
παλλομένων, Ἀΐδης δ' ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα·
Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν·
γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων καὶ μακρὸς Ὄλυμπος.
Τῷ ῥα καὶ οὔτι Διὸς βέομαι φρεσίν· ἀλλὰ ἕκηλος,
καὶ κρατερός περ ἐών, μενέτω τριτάτῃ ἐνὶ μοίρῃ.
Χερσὶ δὲ μήτι με πάγχυ κακὸν ὣς δειδισσέσθω.
Θυγατέρεσσιν γάρ τε καὶ υἱάσι βέλτερον εἴη
ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν ἐνισσέμεν, οὓς τέκεν αὐτός·
οἵ ἕθεν ὀτρύνοντος ἀκούσονται καὶ ἀνάγκῃ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
οὕτω γὰρ δή τοι, Γαιήοχε κυανοχαῖτα,
τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε κρατερόν τε;
ἦ τι μεταστρέψεις; στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν.
Οἶσθ', ὡς πρεσβυτέροισιν Ἐρινύες αἰὲν ἕπονται.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἶρι θεά, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἰδῇ.
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
ὁππότ' ἂν ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ
νεικείειν ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μέν κε νεμεσσηθεὶς ὑποείξω.
[Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, καὶ ἀπειλήσω τόγε θυμῷ·
αἴ κεν ἄνευ ἐμέθεν καὶ Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥρης Ἑρμείω τε καὶ Ἡφαίστοιο ἄνακτος,
Ἰλίου αἰπεινῆς πεφιδήσεται, οὐδ' ἐθελήσει
ἐκπέρσαι, δοῦναι δὲ μέγα κράτος Ἀργείοισιν,
ἴστω τοῦθ', ὅτι νῶϊν ἀνήκεστος χόλος ἔσται.]
Ὣς εἰπὼν λίπε λαὸν Ἀχαιϊκὸν Ἐννοσίγαιος·
δῦνε δὲ πόντον ἰών, πόθεσαν δ' ἥρωες Ἀχαιοί.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἔρχεο νῦν, φίλε Φοῖβε, μεθ' Ἕκτορα χαλκοκορυσ-
ἤδη μὲν γάρ τοι γαιήοχος Ἐννοσίγαιος [τήν·
οἴχεται εἰς ἅλα δῖαν, ἀλευάμενος χόλον αἰπὺν
ἡμέτερον· μάλα γάρ κε μάχης ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι,
οἵπερ ἐνέρτεροί εἰσι θεοί, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες.
Ἀλλὰ τόδ' ἠμὲν ἐμοὶ πολὺ κέρδιον ἠδὲ οἷ αὐτῷ
ἔπλετο, ὅττι πάροιθε νεμεσσηθεὶς ὑπόειξεν
χεῖρας ἐμάς· ἐπεὶ οὔ κεν ἀνιδρωτί γ' ἐτελέσθη.
Ἀλλὰ σύγ' ἐν χείρεσσι λάβ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
τὴν μάλ' ἐπισσείων, φοβέειν ἥρωας Ἀχαιούς·
σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, Ἑκατηβόλε, φαίδιμος Ἕκτωρ·

Si vero ejus verbis non parebis, sed *ea* aspernaberis,
minatus-est et ipse, *se* ex-adverso pugnantem
huc venturum : te autem vitare jubet *suas*
manus : quia, quam-tu *sis*, ait viribus multo *se* præstantiorem
esse] et natu majorem : tuum autem non veretur carum cor
æqualem *te* profiteri ei, quem metuunt etiam alii.
Hanc autem valde indignatus allocutus-est inclytus Neptunus :] dii-boni, certe, potens licet sit, superbe locutus-est,
si me, pari-honore præditum, vi invitum coercebit.
Tres enim ex Saturno sumus fratres, quos peperit Rhea,
Jupiter, et ego, tertius autem Pluto, inferis imperans :
trifariamque omnia divisa-sunt, et quisque accepit honorem:
nempe ego sortitus-sum canum mare habitare perpetuo,
motis *sortibus :* Pluto sortitus-est tenebras caliginosas;
Jupiter vero sortitus-est cœlum latum, in æthere et nubibus:
terra autem communis *est* omnium, et latus Olympus.
Quare nequaquam Jovis vivam ex-mente sed quietus,
potens licet sit, maneat *sua* tertia in portione.
Manibus vero nequid me omnino, ignavum veluti, territet.
Filiasque enim et filios *suos* satius esset
terrificis verbis incessere, quos genuit ipse;
qui ei imperitanti auscultabunt, etiam necessitate.
Huic autem respondit deinde pedibus-ventosa velox Iris:
itane vero a-te, Neptune cæruleis-crinibus,
hunc feram Jovi sermonem durumque vehementemque?
anne quid mutabis? flexibiles quidem mentes prudentium.
Nosti, ut majoribus-natu Erinnyes semper asseclæ-sint.
Hanc autem vicissim allocutus-est Neptunus terræ-concussor :] Iri dea, valde hoc verbum recte dixisti :
bonum et illud est, quando nuntius decentia norit.
Sed hic gravis dolor cor et animum *meum* occupat,
quum parem-sorte et pari destinatum fato
objurgare vult iracundis verbis.
Verum enim nunc quidem, *eum* veritus, cedam.
[Aliud vero tibi dicam, et minabor illud animo :
siquidem sine (*invitis*) me et Minerva prædatrice,
Junone, Mercurioque et Vulcano rege,
Ilio excelso pepercerit, neque volet
evertere, dareque magnam victoriam Argivis :
sciat hoc, quod nobis insanabilis ira erit.]
Sic fatus, liquit exercitum Achaicum Neptunus :
subiitque pontum profectus; desiderabant vero *eum* heroes
Achivi.] Et tunc Apollinem allocutus-est nubes-cogens Jupiter:
Vade nunc, dilecte Phœbe, ad Hectorem ære-armatum :
jam etenim terram-cingens Neptunus
abiit in mare divinum, evitans iram gravem
nostram : perquam enim *alioqui* pugnam *nostram* audissent
et alii,] *etiam* qui inferi sunt dii, circa Saturnum qui-sunt.
Sed hoc et mihi multo satius, et illi ipsi
erat, quod ante veritus cessit
manus meas : quippe haud sine-sudore perfectum-fuisset.
Sed tu quidem in manibus accipe ægidem fimbriatam,
qua admodum incussa terreas heroas Achivos :
tibi vero ipsi curæ-sit, e-longinquo-feriens, splendidus Hector;

Digitized by Google

τόφρα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκωνται.
Κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε,
ὥς κε καὶ αὖτις Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πόνοιο.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλ- [λων.
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων, ἴρηκι ἐοικὼς
ὠκέϊ, φασσοφόνῳ, ὅστ' ὤκιστος πετεηνῶν·
εὗρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἕκτορα δῖον,
ἥμενον, οὐδ' ἔτι κεῖτο· νέον δ' ἐσαγείρετο θυμὸν,
ἀμφὶ ἓ γιγνώσκων ἑτάρους· ἀτὰρ ἆσθμα καὶ ἱδρὼς
παύετ', ἐπεί μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, τίη δὲ σὺ νόσφιν ἀπ' ἄλλων
ἧσ' ὀλιγηπελέων; ἦ πού τί σε κῆδος ἱκάνει;
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε θεῶν, ὅς μ' εἴρεαι ἄντην;
οὐκ ἀΐεις, ὅ με νηυσὶν ἔπι πρύμνῃσιν Ἀχαιῶν,
οὓς ἑτάρους ὀλέκοντα, βοὴν ἀγαθὸς βάλεν Αἴας
χερμαδίῳ πρὸς στῆθος, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς;
καὶ δὴ ἔγωγ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' Ἀΐδαο
ἤματι τῷδ' ὄψεσθαι, ἐπεὶ φίλον ἄϊον ἦτορ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
θάρσει νῦν· τοῖόν τοι ἀοσσητῆρα Κρονίων
ἐξ Ἴδης προέηκε παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν,
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον· ὅς σε πάρος περ
ῥύομ', ὁμῶς αὐτόν τε καὶ αἰπεινὸν πτολίεθρον.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἱππεῦσιν ἐπότρυνον πολέεσσιν,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν ὠκέας ἵππους·
αὐτὰρ ἐγὼ προπάροιθε κιὼν, ἵπποισι κέλευθον
πᾶσαν λειανέω, τρέψω δ' ἥρωας Ἀχαιούς.
Ὣς εἰπὼν ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.
Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος, ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
δεσμὸν ἀπορρήξας θείῃ πεδίοιο κροαίνων,
εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο,
κυδιόων· ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
ὤμοις ἀΐσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθὼς,
ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων·
ὣς Ἕκτωρ λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα,
ὀτρύνων ἱππῆας, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν.
Οἱ δ' ὥστ' ἢ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἄγριον αἶγα
ἐσσεύοντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιῶται·
τὸν μέν τ' ἠλίβατος πέτρη καὶ δάσκιος ὕλη
εἰρύσατ', οὐδ' ἄρα τέ σφι κιχήμεναι αἴσιμον ἦεν·
τῶν δέ θ' ὑπὸ ἰαχῆς ἐφάνη λῖς ἠϋγένειος
εἰς ὁδὸν, αἶψα δὲ πάντας ἀπέτραπε καὶ μεμαῶτας·
ὣς Δαναοὶ εἴως μὲν ὁμιλαδὸν αἰὲν ἕποντο,
νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορ' ἐποιχόμενον στίχας ἀνδρῶν,
τάρβησαν, πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός.
Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀγόρευε Θόας, Ἀνδραίμονος υἱὸς,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστος, ἐπιστάμενος μὲν ἄκοντι,
ἐσθλὸς δ' ἐν σταδίῃ· ἀγορῇ δέ ἑ παῦροι Ἀχαιῶν
νίκων, ὁππότε κοῦροι ἐρίσσειαν περὶ μύθων·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

tantisper enim ei excita robur magnum, dum Achivi
fugientes ad-navesque et Hellespontum pervenerint:
exinde vero ipse ego consultabo opereque verbisque,
ut et vicissim Achivi respirent a-labore.
Sic dixit: neque patri non-obsecutus-est Apollo.
Descendit vero ab Idæis montibus, accipitri similis
celeri, columbarum-occisori, qui celerrimus volucrum:
invenit filium Priami bellicosi, Hectorem divinum,
sedentem; neque amplius jacebat; modoque collegerat animum,] circa se agnoscens socios: atque anhelitus et sudor
cessarat, quando ipsum reficiebat Jovis voluntas ægidem-tenentis.] Prope autem stans *eum* allocutus-est sagittans
Apollo:] Hector, fili Priami, curnam tu seorsum ab aliis
sedes viribus-defectus? nunquid aliquis te dolor invasit?
Hunc autem languidus allocutus-est galeam-motans Hetor:
quisnam vero tu es, optime deorum, qui me interrogas coram?
non audisti, quod me navium ad puppes Achivorum,
suos socios perdentem, pugna strenuus percussit Ajax
saxo in pectus, cessareque-*me*-fecit ab-animosa fortitudine?
et sane ego putabam *me* mortuos et domum Plutonis
die hoc visurum, quippe caram efflabam animam.
Hunc autem vicissim allocutus-est rex sagittans Apollo:
confide nunc: talem tibi adjutorem Saturnius
ex Ida demisit, qui-astet *tibi* et auxilietur,
Phœbum Apollinem aureo-gladio-conspicuum; qui te etiam
antea] tueri-soleo, simul ipsumque et excelsam urbem.
Sed age, nunc equites exhortare numerosos,
naves ad cavas ut-agant veloces equos:
at ego ante vadens, equis viam
omnem complanabo, vertamque-in-fugam heroas Achivos.
Sic locutus, inspiravit robur magnum pastori virorum.
Ut vero quum aliquis stabulatus equus, hordeo-pastus ad præsepe,] vinculo rupto currit per-campum terram-pedibus-pulsans,] consuetus lavari pulcre-fluenti de-fluvio,
superbiens; alte vero caput fert, ac jubæ circum
humeros motantur; ipse autem pulcritudine fretus *quum sit*,
facile eum genua ferunt ad loca-consueta et pascua equarum:
sic Hector celeriter pedes et genua movebat,
concitans equites, postquam dei audivit vocem.
Ut vero quum vel in-cervum cornutum, vel silvestrem capram,] incitate-feruntur canesque et viri rustici;
hunc quidem præceps petra et dense-umbrosa silva
servavit; neque enim ipsis *eum* prehendere in-fatis erat;
horum autem a clamore *excitatus* apparet leo barbatus
ad viam, statimque omnes avertit, vel ardenter-persequentes:] sic Danai hactenus quidem catervatim perpetuo sequebantur,] ferientes ensibusque et hastis utrinque-acutis:
sed postquam viderunt Hectorem obeuntem ordines virorum,
metu-perculsi-sunt, omnibusque in-pedes decidit animus.
Iis autem dein concionatus-est Thoas, Andræmonis filius,
Ætolorum longe præstantissimus, peritus quidem jaculi,
strenuus etiam in stataria *pugna*; concione vero ipsum pauci
Achivorum] vincebant, quando juvenes contenderent de eloquentia:] qui ipsis bene-cupiens concionatus-est et dixit:

Digitized by Google

Ὦ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
οἷον δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἀνέστη, Κῆρας ἀλύξας,
Ἕκτωρ. Ἦ θήν μιν μάλα ἔλπετο θυμὸς ἑκάστου
χερσὶν ὑπ' Αἴαντος θανέειν Τελαμωνιάδαο.
Ἀλλά τις αὖτε θεῶν ἐῤῥύσατο καὶ ἐσάωσεν
Ἕκτορ'· ὃ δὴ πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
ὡς καὶ νῦν ἔσσεσθαι ὀίομαι· οὐ γὰρ ἄτερ γε
Ζηνὸς ἐριγδούπου πρόμος ἵσταται, ὧδε μενοινῶν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Πληθὺν μὲν ποτὶ νῆας ἀνώξομεν ἀπονέεσθαι·
αὐτοὶ δ', ὅσσοι ἄριστοι ἐνὶ στρατῷ εὐχόμεθ' εἶναι,
στείομεν, ὥς κε πρῶτον ἐρύξομεν ἀντιάσαντες,
δούρατ' ἀνασχόμενοι· τὸν δ' οἴω, καὶ μεμαῶτα,
θυμῷ δείσεσθαι Δαναῶν καταδῦναι ὅμιλον. [θοντο.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπί-
Οἱ μὲν ἄρ' ἀμφ' Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα,
Τεῦκρον Μηριόνην τε, Μέγην τ', ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
ὑσμίνην ἤρτυνον, ἀριστῆας καλέσαντες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσιν ἐναντίον· αὐτὰρ ὀπίσσω
ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ
μακρὰ βιβάς· πρόσθεν δὲ κί' αὐτοῦ Φοῖβος Ἀπόλλων,
εἱμένος ὤμοιϊν νεφέλην, ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν,
δεινὴν, ἀμφιδάσειαν, ἀριπρεπέ', ἣν ἄρα χαλκεὺς
Ἥφαιστος Διὶ δῶκε φορήμεναι ἐς φόβον ἀνδρῶν·
τὴν ἄρ' ὅγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων ἡγήσατο λαῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες· ὦρτο δ' ἀϋτὴ
ὀξεῖ' ἀμφοτέρωθεν· ἀπὸ νευρῆφι δ' ὀϊστοὶ
θρῶσκον· πολλὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
ἄλλα μὲν ἐν χροῒ πήγνυντ' Ἀρηϊθόων αἰζηῶν,
πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ, πάρος χρόα λευκὸν ἐπαυρεῖν,
ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι. [λων,
Ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ἀτρέμα Φοῖβος Ἀπόλ-
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατένωπα ἰδὼν Δαναῶν ταχυπώλων
σεῖσ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἄϋσε μάλα μέγα, τοῖσι δὲ θυμὸν
ἐν στήθεσσιν ἔθελξε, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Οἱ δ', ὥστ' ἠὲ βοῶν ἀγέλην ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
θῆρε δύω κλονέωσι, μελαίνης νυκτὸς ἀμολγῷ,
ἐλθόντ' ἐξαπίνης, σημάντορος οὐ παρεόντος·
ὣς ἐφόβηθεν Ἀχαιοὶ ἀνάλκιδες· ἐν γὰρ Ἀπόλλων
ἧκε φόβον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα, κεδασθείσης ὑσμίνης.
Ἕκτωρ μὲν Στιχίον τε καὶ Ἀρκεσίλαον ἔπεφνεν,
τὸν μὲν Βοιωτῶν ἡγήτορα χαλκοχιτώνων,
τὸν δὲ Μενεσθῆος μεγαθύμου πιστὸν ἑταῖρον.
Αἰνείας δὲ Μέδοντα καὶ Ἴασον ἐξενάριξεν·
ἤτοι ὁ μὲν νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
ἔσκε, Μέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
ἐν Φυλάκῃ, γαίης ἄπο πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς,
γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς·
Ἴασος αὖτ' ἀρχὸς μὲν Ἀθηναίων ἐτέτυκτο,
υἱὸς δὲ Σφήλοιο καλέσκετο Βουκολίδαο.
Μηκιστῆ δ' ἕλε Πουλυδάμας, Ἐχίον δὲ Πολίτης

Dii-boni, profecto ingens miraculum hoc oculis video :
quomodo jam de-integro exsurrexit, morte evitata,
Hector. Atqui ipsum omnino sperabat animus cujusque
manibus sub Ajacis mortuum-esse Telamonidæ.
Sed aliquis rursus deorum retraxit et servavit
Hectorem; qui profecto multorum Danaorum genua solvit :
quemadmodum et nunc fore puto : non enim sine
Jove altitonante primus-pugnator stat, adeo animo-incitatus.
Sed agite, sicut ego dixero, pareamus omnes :
multitudinem quidem ad naves jubeamus redire;
ipsi vero, quotquot fortissimos in exercitu profitemur-nos esse,
stemus, si-qua primum arcere-poterimus occurrentes,
hastas elevantes; hunc autem puto, etiam ardentem,
animo veriturum Danaorum ingredi multitudinem.
Sic dixit, illique ei maxime quidem auscultarunt et paruerunt.] Atque cum-sociis-suis Ajax et Idomeneus rex,
Teucer, Merionesque, Megesque, par Marti,
ad-pugnam *copias* instruebant, proceribus convocatis,
Hectorem et Trojanos contra : sed retro
multitudo *imbecillior* ad naves Achivorum abibant.
Trojani vero priores-impetum-fecere conferti; præibat autem Hector] passibus-magnis gradiens; anteibatque ipsum Phœbus Apollo,] indutus humeros nube, tenebatque ægidem impetuosam,] horrendam, utrinque-hirtam, insignem, quam faber] Vulcanus Jovi dederat gestandam in fugam virorum.
Hanc ille in manibus tenens, præibat copiis.
Argivi vero, *eos* sustinuerunt conferti; ortusque-est clamor
acutus utrinque : a nervis autem sagittæ
exsiliebant; multaque hastilia fortibus e manibus,
alia quidem in corpore figebantur bellicosorum juvenum;
multa vero et in-medio, antequam corpus album attingerent,
in terra stabant-fixa, cupientia corpore se-saturare.
Quamdiu ægidem manibus tenebat immotam Phœbus Apollo,
tamdiu valde utrosque tela feriebant, cadebatque populus :
sed postquam adversus intuens Danaos cum-citis-equis
eam concussit, insuperque ipse clamavit immaniter, *tum* vero illis animos] in pectoribus debilitavit, oblitique-sunt strenuæ fortitudinis.] Hi autem, ut vel boum armentum, vel gregem magnum ovium] feræ duæ turbant, nigra nocte intempesta] advenientes repente, custode non præsente :
sic fugati-sunt Achivi imbelles : iis enim Apollo
immisit terrorem, Trojanis autem et Hectori gloriam dedit.
Tum vero vir interfecit virum, dissipata acie.
Hector quidem Stichiumque et Arcesilaum occidit;
hunc quidem, Bœotorum ductorem ære-loricatorum,
illum vero, Menesthei magnanimi fidum socium.
Æneas autem Medontem et Iasum interfecit :
ac hic quidem nothus filius Oilei divini
erat, Medon, Ajacis frater; atque habitabat
in Phylace, terra procul-a patria, virum quum-occidisset,
fratrem novercæ Eriopidis, quam habebat Oileus :
Iasus vero dux quidem Atheniensium erat,
filius autem Spheli vocabatur Bucolidæ.
Mecisteum autem occidit Polydamas, Echiumque Polites

Digitized by Google

πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ, Κλονίον δ' ἕλε δῖος Ἀγήνωρ.
Δηΐοχον δὲ Πάρις βάλε νείατον ὦμον ὄπισθεν
φεύγοντ' ἐν προμάχοισι, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα, τόφρα δ' Ἀχαιοὶ
τάφρῳ καὶ σκολόπεσσιν ἐνιπλήξαντες ὀρυκτῇ
ἔνθα καὶ ἔνθα φέβοντο, δύοντο δὲ τεῖχος ἀνάγκῃ.
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἐᾶν δ' ἔναρα βροτόεντα·
ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἑτέρωθι νοήσω,
αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι, οὐδέ νυ τόνγε
γνωτοί τε γνωταί τε πυρὸς λελάχωσι θανόντα,
ἀλλὰ κύνες ἐρύουσι πρὸ ἄστεος ἡμετέροιο.
Ὣς εἰπὼν μάστιγι κατωμαδὸν ἤλασεν ἵππους,
κεκλόμενος Τρώεσσι κατὰ στίχας. Οἱ δὲ σὺν αὐτῷ
πάντες ὁμοκλήσαντες, ἔχον ἐρυσάρματας ἵππους,
ἠχῇ θεσπεσίῃ· προπάροιθε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
ῥεῖ' ὄχθας καπέτοιο βαθείης ποσσὶν ἐρείπων
ἐς μέσσον κατέβαλλε· γεφύρωσεν δὲ κέλευθον
μακρὴν ἠδ' εὐρεῖαν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ
γίγνεται, ὁππότ' ἀνὴρ σθένεος πειρώμενος ἧσιν.
Τῇ ῥ' οἵγε προχέοντο φαλαγγηδὸν, πρὸ δ' Ἀπόλλων,
αἰγίδ' ἔχων ἐρίτιμον· ἔρειπε δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις ψάμαθον παῖς ἄγχι θαλάσσης,
ὅς τ' ἐπεὶ οὖν ποιήσῃ ἀθύρματα νηπιέῃσιν,
ἂψ αὖτις συνέχευε ποσὶν καὶ χερσὶν ἀθύρων·
ὥς ῥα σὺ, ἤϊε Φοῖβε, πολὺν κάματον καὶ ὀϊζὺν
σύγχεας Ἀργείων, αὐτοῖσι δὲ φύζαν ἐνῶρσας.
Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι καὶ πᾶσι θεοῖσιν
χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος·
Νέστωρ αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
Ζεῦ πάτερ, εἴποτέ τίς τοι ἐν Ἄργεΐ περ πολυπύρῳ
ἢ βοὸς ἢ οἰὸς κατὰ πίονα μηρία καίων,
εὔχετο νοστῆσαι, σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
τῶν μνῆσαι, καὶ ἄμυνον, Ὀλύμπιε, νηλεὲς ἦμαρ·
μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεὺς,
ἀράων ἀΐων Νηληϊάδαο γέροντος.
Τρῶες δ' ὡς ἐπύθοντο Διὸς κτύπον αἰγιόχοιο,
μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Οἱ δ' ὥστε μέγα κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
νηὸς ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται, ὁππότ' ἐπείγῃ
ἲς ἀνέμου· ἡ γάρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλει·
ὣς Τρῶες μεγάλῃ ἰαχῇ κατὰ τεῖχος ἔβαινον,
ἵππους δ' εἰσελάσαντες, ἐπὶ πρύμνῃσι μάχοντο
ἔγχεσιν ἀμφιγύοις αὐτοσχεδόν· οἱ μὲν ἀφ' ἵππων,
οἱ δ' ἀπὸ νηῶν ὕψι μελαινάων ἐπιβάντες,
μακροῖσι ξυστοῖσι, τά ῥά σφ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο
ναύμαχα, κολλήεντα, κατὰ στόμα εἱμένα χαλκῷ.
Πάτροκλος δ', εἵως μὲν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
τείχεος ἀμφεμάχοντο θοάων ἔκτοθι νηῶν,
τόφρ' ὅγ' ἐνὶ κλισίῃ ἀγαπήνορος Εὐρυπύλοιο
ἧστό τε καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις, ἐπὶ δ' ἕλκεϊ λυγρῷ

prima in acie, Cloniumque interemit divinus Agenor:
Deiochum autem Paris feriit extremum in-humerum a tergo,
fugientem inter primos-pugnatores; penitus autem æs adegit.
Dum hi illos spoliabant armis, interim Achivi
in-fossam et palos irruentes, quam-foderant,
huc et illuc fugiebant; introibantque murum, necessitate.
Hector autem Trojanos hortabatur, altum clamans:
In-naves ut-irruerent, omitterentque spolia sanguinolenta:
quem autem ego seorsum a-navibus alibi animadvertero,
ibi ei mortem moliar, nec sane eum
fratresque sororesque rogi participem-facient mortuum,
sed canes *eum* distrahent ante urbem nostram.
Sic fatus, scutica super-humeros feriens-impulit equos,
adhortans Trojanos per ordines. Illi vero cum ipso
omnes minaciter-clamantes, rexere trahentes-currum equos,
clamore immenso: ante *eos* autem Phœbus Apollo
facile labra fossæ profundæ pedibus proruens
in medium dejecit; munivitque-tanquam-ponte viam
longam atque latam, quantum hastæ jactus
pertingit, quum vir roboris *sui* periculum-faciens jaculatur.
Hac *via* illi profundebantur turmatim, ante vero *ibat* Apollo,
ægidem tenens venerandam: diruebat autem murum Achivo-
rum] facile admodum, ut quum quis arenam puer prope mare;
qui postquam struxerit ludicra-puerilia animo-infantili,
deinceps iterum conturbat pedibus et manibus lusitans:
ita tu, sagittator Phœbe, multum laborem et ærumnam
confudisti Argivorum, ipsisque trepidam-fugam immisisti.
Sic illi quidem ad naves compellebantur *ibi* manentes,
invicemque adhortantes, et omnibus diis
manus attollentes, alta-voce vota-faciebant unusquisque;
Nestor autem maxime Gerenius, custos Achivorum,
precabatur, manus porrigens cœlum versus stellatum:
Jupiter pater, si unquam aliquis in Argo tritici-ferace,
vel bovis vel ovis pinguia femora comburens,
precatus-est ut-redeat, tu autem promisisti et annuisti;
horum memento, et arce, Olympie, sævum diem:
neu sic a-Trojanis sinas domari Achivos.
Sic dixit orans: valde autem intonuit providus Jupiter,
preces exaudiens Nelidæ senis.
Trojani vero, ut audiere Jovis fragorem ægidem-tenentis,
acrius in Argivos irruebant, meminerantque pugnæ.
Illi autem, tanquam magna unda maris vasti
navis supra latera *in eam* transcendit, quando urget
vis venti; hæc enim maxime undas auget:
sic Trojani magno clamore murum ingrediebantur,
equos autem ubi-immiserant, ad puppes pugnabant
hastis utrinque-acutis cominus: hi quidem ex equis,
illi vero é navibus ex-alto nigris, quas-conscenderant,
longis contis, qui ipsis in navibus jacebant
ad-navale-prælium-apti, compacti, in ore induti ære.
Patroclus autem, quamdiu quidem Achivique Trojanique
circa murum pugnabant, veloces extra naves,
tamdiu ipse in tentorio virtutem-amantis Eurypyli
seditque et hunc oblectabat sermonibus, inque vulnus grave

Digitized by Google

φάρμακ' ἀκήματ' ἔπασσε μελαινάων ὀδυνάων.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησεν
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
ᾤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα·
Εὐρύπυλ', οὐκέτι τοι δύναμαι, χατέοντί περ ἔμπης,
ἐνθάδε παρμενέμεν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν·
ἀλλὰ σὲ μὲν θεράπων ποτιτερπέτω· αὐτὰρ ἔγωγε
σπεύσομαι εἰς Ἀχιλῆα, ἵν' ὀτρύνω πολεμίζειν.
Τίς δ' οἶδ', εἴ κέν οἱ, σὺν δαίμονι, θυμὸν ὀρίνω
παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
Τὸν μὲν ἄρ', ὣς εἰπόντα, πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τρῶας ἐπερχομένους μένον ἔμπεδον, οὐδ' ἐδύναντο,
παυροτέρους περ ἐόντας, ἀπώσασθαι παρὰ νηῶν·
οὔτε ποτὲ Τρῶες Δαναῶν ἐδύναντο φάλαγγας
ῥηξάμενοι κλισίῃσι μιγήμεναι ἠδὲ νέεσσιν.
Ἀλλ' ὥστε στάθμη δόρυ νήϊον ἐξιθύνει
τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος, ὅς ῥά τε πάσης
εὖ εἰδῇ σοφίης, ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης·
ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε·
ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο νέεσσιν.
Ἕκτωρ δ' ἄντ' Αἴαντος ἐείσατο κυδαλίμοιο.
Τὼ δὲ μιῆς περὶ νηὸς ἔχον πόνον, οὐδ' ἐδύναντο
οὔθ' ὁ τὸν ἐξελάσαι καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆας,
οὔθ' ὁ τὸν ἂψ ὤσασθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
Ἔνθ' υἷα Κλυτίοιο Καλήτορα φαίδιμος Αἴας,
πῦρ ἐς νῆα φέροντα, κατὰ στῆθος βάλε δουρί.
Δούπησεν δὲ πεσών, δαλὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησεν ἀνεψιὸν ὀφθαλμοῖσιν
ἐν κονίῃσι πεσόντα νεὸς προπάροιθε μελαίνης,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
μὴ δή πω χάζεσθε μάχης ἐν στείνεϊ τῷδε·
ἀλλ' υἷα Κλυτίοιο σαώσατε, μή μιν Ἀχαιοὶ
τεύχεα συλήσωσι νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
Ὣς εἰπὼν Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ. [υἱόν,
Τοῦ μὲν ἅμαρθ'· ὁ δ' ἔπειτα Λυκόφρονα, Μάστορος
Αἴαντος θεράποντα, Κυθήριον, ὅς ῥα παρ' αὐτῷ
ναῖ', ἐπεὶ ἄνδρα κατέκτα Κυθήροισι ζαθέοισιν,
τόν ῥ' ἔβαλεν κεφαλὴν ὑπὲρ οὔατος ὀξέϊ χαλκῷ,
ἑσταότ' ἄγχ' Αἴαντος· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσιν
νηὸς ἄπο πρύμνης χαμάδις πέσε· λύντο δὲ γυῖα.
Αἴας δ' ἐῤῥίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα·
Τεῦκρε πέπον, δὴ νῶϊν ἀπέκτατο πιστὸς ἑταῖρος,
Μαστορίδης, ὃν νῶϊ, Κυθηρόθεν ἔνδον ἐόντα,
ἶσα φίλοισι τοκεῦσιν ἐτίομεν ἐν μεγάροισιν·
τὸν δ' Ἕκτωρ μεγάθυμος ἀπέκτανε. Ποῦ νύ τοι ἰοὶ
ὠκύμοροι καὶ τόξον, ὅ τοι πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων;
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε· θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη,
τόξον ἔχων ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην
ἰοδόκον· μάλα γ' ὦκα βέλεα Τρώεσσιν ἐφίει.
Καί ῥ' ἔβαλε Κλεῖτον, Πεισήνορος ἀγλαὸν υἱόν,
Πουλυδάμαντος ἑταῖρον, ἀγαυοῦ Πανθοΐδαο,
ἡνία χερσὶν ἔχοντα· ὁ μὲν πεπόνητο καθ' ἵππους·

pharmaca spargebat, medelas atrorum dolorum.
Sed postquam murum impetu-magno-ingressos advertit
Trojanos, ac Danaorum ortus-est clamorque fugaque,
ejulavit deinde, et sua percussit femora
manibus pronis, lugensque verbum dixit :
Eurypyle, non amplius tecum possum, indigente licet,
hic manere : sane enim magnum certamen ortum-est :
sed te quidem famulus oblectet; at ego
festinabo ad Achillem, ut impellam *eum* ad-pugnam.
Quis autem scit, si forte ei, cum (*favente*) deo, animum moveam] admonens? bona vero admonitio est amici.
Hunc quidem, sic locutum, pedes ferebant : at Achivi
Trojanos ingruentes sustinebant constanter, nec-tamen poterant,] pauciores licet essent, repellere a navibus,
neque Trojani Danaorum valebant phalangas
perrumpentes, tentoria ingredi et naves.
Sed sicuti amussis lignum navale dirigit
fabri in manibus periti, qui quidem totam
bene callet artem, de-præceptis Minervæ :
sic quidem horum ex æquo pugna porrecta-erat præliumque;
alii autem circa alias pugnam pugnabant naves.
Hector vero contra Ajacem incessit gloria-sublimem.
Hi autem unam circa navem habebant laborem, nec poterant
neque hic illum vi-abigere, et incendere igni naves,
neque ille hunc repellere, postquam *eum* prope-admorat deus.
Tunc filium Clytii Caletorem splendidus Ajax,
ignem in navem ferentem, ad pectus percussit hasta.
Fragorem vero edidit cadens, torrisque ei excidit manu.
Hector autem ut advertit oculis *suis* consobrinum
in pulverem procidisse, navem ante nigram :
Trojanosque et Lycios exhortatus-est, altum clamans :
Trojani et Lycii et Dardani cominus-pugnantes,
ne qua jam recedatis a-pugna in angustia hac :
sed filium Clytii servate, ne ei Achivi
arma detrahant in certamine ad-naves cadenti.
Sic fatus, in-Ajacem jaculatus-est hasta fulgenti.
Ab-eo quidem aberravit : ac deinde Lycophronem, Mastoris
filium,] Ajacis famulum, Cytherium, qui cum ipso
habitabat, quoniam virum interfecerat Cytheris inclytis :
hunc utique percussit in-caput super aurem acuta hasta,
stantem prope Ajacem : hic autem supinus in pulvere
navis a puppe humi decidit; solutaque-sunt *ei* membra.
Ajax autem exhorruit, fratremque allocutus-est :
Teucer dulcissime, sane nobis interfectus-est fidus socius,
Mastorides; quem nos, Cytheris ad-nos profectum,
æque-ac caros parentes honorabamus in ædibus;
hunc autem Hector magnanimus occidit. Ubinam jam tibi sagittæ] letiferæ, et arcus, quem tibi dedit Phœbus Apollo?
Sic dixit : hic autem intellexit : currensque ei prope astitit,
arcum tenens in manu resilientem, ac pharetram
sagittiferam : perquam autem cito sagittas Trojanis immittebat.] Et percussit Clitum, Pisenoris illustrem filium,
Polydamantis socium, præclari Panthoidæ,
frena manibus tenentem : hic quidem exercebatur circa equos :

Digitized by Google

τῇ γὰρ ἔχ', ᾗ ῥα πολὺ πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ
ἦλθε κακόν, τό οἱ οὔτις ἐρύκακεν ἱεμένων περ.
Αὐχένι γάρ οἱ ὄπισθε πολύστονος ἔμπεσεν ἰός·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι,
κείν' ὄχεα κροτέοντες. Ἄναξ δ' ἐνόησε τάχιστα,
Πουλυδάμας, καὶ πρῶτος ἐναντίος ἤλυθεν ἵππων.
Τοὺς μὲν ὅγ' Ἀστυνόῳ, Προτιάονος υἱέϊ, δῶκεν·
πολλὰ δ' ἐπώτρυνε σχεδὸν ἴσχειν εἰσορόωντα
ἵππους· αὐτὸς δ' αὖτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀϊστὸν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
αἴνυτο, καί κεν ἔπαυσε μάχην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν,
εἴ μιν ἀριστεύοντα βαλὼν ἐξείλετο θυμόν.
Ἀλλ' οὐ λῆθε Διὸς πυκινὸν νόον, ὅς ῥ' ἐφύλασσεν
Ἕκτορ', ἀτὰρ Τεῦκρον Τελαμώνιον εὖχος ἀπηύρα,
ὅς οἱ ἐϋστρεφέα νευρὴν ἐν ἀμύμονι τόξῳ
ῥῆξ' ἐπὶ τῷ ἐρύοντι· παρεπλάγχθη δέ οἱ ἄλλῃ
ἰὸς χαλκοβαρής, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τεῦκρος δ' ἐῤῥίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα·
Ὢ πόποι, ἦ δὴ πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρει
δαίμων ἡμετέρης, ὅ τε μοι βιὸν ἔκβαλε χειρὸς,
νευρὴν δ' ἐξέῤῥηξε νεόστροφον, ἣν ἐνέδησα
πρώϊον, ὄφρ' ἀνέχοιτο θαμὰ θρώσκοντας ὀϊστούς.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
ὦ πέπον, ἀλλὰ βιὸν μὲν ἔα καὶ ταρφέας ἰοὺς
κεῖσθαι, ἐπεὶ συνέχευε θεὸς, Δαναοῖσι μεγήρας·
αὐτὰρ χερσὶν ἑλὼν δολιχὸν δόρυ, καὶ σάκος ὤμῳ,
μάρναό τε Τρώεσσι, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς·
μὴ μὰν ἀσπουδί γε, δαμασσάμενοί περ, ἕλοιεν
νῆας ἐϋσσέλμους· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ τόξον μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ἔθηκεν·
αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν·
[ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·]
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
βῆ δ' ἰέναι, μάλα δ' ὦκα θέων Αἴαντι παρέστη.
Ἕκτωρ δ' ὡς εἶδεν Τεύκρου βλαφθέντα βέλεμνα,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
ἀνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς
νῆας ἀνὰ γλαφυράς· δὴ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος Διόθεν βλαφθέντα βέλεμνα.
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀνδράσι γίγνεται ἀλκὴ,
ἠμὲν ὁτέοισιν κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίξῃ,
ἠδ' ὅτινας μινύθῃ τε καὶ οὐκ ἐθέλῃσιν ἀμύνειν·
ὡς νῦν Ἀργείων μινύθει μένος, ἄμμι δ' ἀρήγει.
Ἀλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶν ἀολλέες· ὃς δέ κεν ὑμέων
βλήμενος, ἠὲ τυπεὶς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
τεθνάτω· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης
τεθνάμεν· ἀλλ' ἄλοχός τε σόη καὶ παῖδες ὀπίσσω,
καὶ οἶκος καὶ κλῆρος ἀκήρατος, εἴ κεν Ἀχαιοὶ
οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Αἴας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑτάροισιν·

eâ enim regebat, qua multo plurimæ turbabantur phalanges,
Hectori et Trojanis gratificans: statim vero ipsi
venit malum, quod ab-eo nemo arcuit cupientium licet.
Cervici enim ejus a-tergo luctuosa incidit sagitta:
decidit autem de curribus, retrocesseruntque ejus equi,
vacuos currus succutientes-cum-sonitu. Rex vero vidit statim,
Polydamas, et primus obviam venit equis.
Hos quidem ille Astynoo, Protiaonis filio, dedit:
multisque *eum* hortabatur prope *se* tenere in-conspectu
equos: ipse autem reversus primis-pugnatoribus mixtus-est.
Teucer autem aliam sagittam in Hectorem ære-armatum
depromsit, et abrupisset pugnam ad naves Achivorum,
si ei pugnanti-fortissime, *sagitta* injecta eripuisset animam.
Sed non latuit Jovis prudentem mentem, qui custodiebat
Hectorem, at Teucrum Telamonium gloria privavit;
qui ei scite-tortum nervum in eximio arcu
rupit in illum retrahenti, detorquebatur autem ei alio
sagitta ære-gravis, arcusque ei excidit manu.
Teucer vero cohorruit, fratremque allocutus-est:
Eheu, certe jam penitus pugnæ consilia præcidit
deus nostræ, qui mihi arcum excussit manu:
nervum autem disrupit recens-tortum, quem *ei* illigaveram
hodie-mane, ut sustineret crebro exsilientes sagittas.
Huic autem respondit deinde magnus Telamonius Ajax:
o amice, quin *tu* arcum quidem sine et crebras sagittas
jacere; quoniam *eum* confregit deus, Danais invidens;
sed manibus sumens longam hastam, et scutum humero,
pugnaque *ipse* cum Trojanis, et ceteras excita copias:
ne sine-labore saltem, victores licet, capiant
naves bonis-transtris-instructas; sed meminerimus pugnæ.
Sic dixit: ille vero arcum quidem in tentoriis reposuit:
ac circum humeros scutum sibi-cepit quatuor-laminarum,
capitique forti galeam scite-factam imposuit;
[equinis-setis, terribiliterque crista desuper nutabat;]
sumsit autem *et* validam hastam, præfixam acuto ære:
profectusque-est ire, et perceleriter currens Ajaci astitit.
Hector autem, ut vidit Teucri inutiles-factas sagittas;
Trojanosque et Lycios exhortatus-est, altum clamans:
Trojani et Lycii et Dardani cominus-pugnantes,
viri estote, amici, memineritisque strenuæ fortitudinis,
naves ad cavas: jam enim vidi oculis
viri primarii a-Jove inutiles-factas sagittas.
Admodum vero facilis-agnitu Jovis hominibus est potentia,
tum quibus gloriam superiorem dederit,
tum quos deprimatque et nolit defendere:
sicut nunc Argivorum minuit robur, nobisque auxiliatur.
Sed pugnate ad naves conferti! Qui autem vestrum
vulneratus-eminus vel -cominus mortem et fatum inierit,
moriatur: non ei indecorum *erit* pugnanti pro patria
mori; at uxorque salva *erit*, et filii in-posterum,
et domus, et patrimonium integrum; siquidem Achivi
abierint cum navibus dilectam in patriam terram.
Sic fatus, excitavit robur et animum uniuscujusque.
Ajax vero vicissim ex-altera-parte hortatus-est suos socios:

Digitized by Google

Αἰδὼς, Ἀργεῖοι· νῦν ἄρκιον, ἢ ἀπολέσθαι,
ἠὲ σαωθῆναι, καὶ ἀπώσασθαι κακὰ νηῶν.
Ἦ ἔλπεσθ', ἢν νῆας ἕλῃ κορυθαιόλος Ἕκτωρ,
ἐμβαδὸν ἵξεσθαι ἣν πατρίδα γαῖαν ἕκαστος;
ἦ οὐκ ὀτρύνοντος ἀκούετε λαὸν ἅπαντα
Ἕκτορος, ὃς δὴ νῆας ἐνιπρῆσαι μενεαίνει;
οὐ μὰν ἔς γε χορὸν κέλετ' ἐλθέμεν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
Ἡμῖν δ' οὔτις τοῦδε νόος καὶ μῆτις ἀμείνων,
ἢ αὐτοσχεδίῃ μῖξαι χεῖράς τε μένος τε.
Βέλτερον, ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον, ἠὲ βιῶναι,
ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
ὧδ' αὔτως παρὰ νηυσὶν, ὑπ' ἀνδράσι χειροτέροισιν.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἔνθ' Ἕκτωρ μὲν ἕλε Σχεδίον, Περιμήδεος υἱὸν,
ἀρχὸν Φωκήων· Αἴας δ' ἕλε Λαοδάμαντα,
ἡγεμόνα πρυλέων, Ἀντήνορος ἀγλαὸν υἱόν·
Πουλυδάμας δ' Ὦτον Κυλλήνιον ἐξενάριξεν,
Φυλείδεω ἕταρον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν.
Τῷ δὲ Μέγης ἐπόρουσεν ἰδών· ὁ δ' ὕπαιθα λιάσθη
Πουλυδάμας· καὶ τοῦ μὲν ἀπήμβροτεν· οὐ γὰρ Ἀπόλλων
εἴα Πάνθου υἱὸν ἐνὶ προμάχοισι δαμῆναι·
αὐτὰρ ὅγε Κροίσμου στῆθος μέσον οὔτασε δουρί·
δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
Τόφρα δὲ τῷ ἐπόρουσε Δόλοψ, αἰχμῆς εὖ εἰδὼς,
Λαμπετίδης (ὃν Λάμπος ἐγείνατο, φέρτατος ἀνδρῶν,
Λαομεδοντιάδης, εὖ εἰδότα θούριδος ἀλκῆς),
ὃς τότε Φυλείδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ,
ἐγγύθεν ὁρμηθείς· πυκινὸς δέ οἱ ἤρκεσε θώρηξ,
τόν ῥ' ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα· τόν ποτε Φυλεὺς
ἤγαγεν ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος·
ξεῖνος γάρ οἱ ἔδωκεν ἄναξ ἀνδρῶν Εὐφήτης,
ἐς πόλεμον φορέειν, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν·
ὅς οἱ καὶ τότε παιδὸς ἀπὸ χροὸς ἤρκεσ' ὄλεθρον.
Τοῦ δὲ Μέγης κόρυθος χαλκήρεος ἱπποδασείης
κύμβαχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
ῥῆξε δ' ἀφ' ἵππειον λόφον αὐτοῦ· πᾶς δὲ χαμᾶζε
κάππεσεν ἐν κονίῃσι, νέον φοίνικι φαεινός.
Ἕως ὁ τῷ πολέμιζε μένων, ἔτι δ' ἔλπετο νίκην,
τόφρα δέ οἱ Μενέλαος Ἀρήϊος ἦλθεν ἀμύντωρ·
στῆ δ' εὐρὰξ σὺν δουρὶ λαθὼν, βάλε δ' ὦμον ὄπισθεν·
αἰχμὴ δὲ στέρνοιο διέσσυτο μαιμώωσα,
πρόσσω ἱεμένη· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐλιάσθη.
Τὼ μὲν ἐεισάσθην χαλκήρεα τεύχε' ἀπ' ὤμων
συλήσειν· Ἕκτωρ δὲ κασιγνήτοισι κέλευσεν
πᾶσι μάλα, πρῶτον δ' Ἱκεταονίδην ἐνένιπτεν,
ἴφθιμον Μελάνιππον· ὁ δ' ὄφρα μὲν εἰλίποδας βοῦς
βόσκ' ἐν Περκώτῃ, δηΐων ἀπονόσφιν ἐόντων·
αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι,
ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσιν,
ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ, ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσιν·
τόν ῥ' Ἕκτωρ ἐνένιπτεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Οὕτω δὴ, Μελάνιππε, μεθήσομεν; οὐδέ νυ σοί περ
ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, ἀνεψιοῦ κταμένοιο;
οὐχ ὁράᾳς οἷον Δόλοπος περὶ τεύχε' ἔπουσιν;

Proh pudor, Argivi! nunc prope-est vel *penitus* perisse,
vel servatos-esse, et avertisse mala a-navibus.
An speratis, si naves ceperit galeam-motans Hector,
pedibus *vos* perventuros in-suam patriam terram singulos?]
An non incitantem auditis copias *suas* omnes
Hectorem, qui jam ad-naves incendendas incitate fertur?
non certe ad saltationem jubet ire, sed ad-pugnam.
Nobis vero nulla hac *est* mens et consilium melius,
quam-ut cominus misceamus manusque roburque.
Melius *est*, aut perisse uno tempore, aut vitam-servasse,
quam diu paulatim-consumi in gravi pugna,
ita fustra ad naves, sub viris deterioribus.
Sic fatus, incitavit robur et animum uniuscujusque.
Tunc Hector quidem interfecit Schedium, Perimedei filium,
ducem Phocensium: Ajax autem interfecit Laodamantem
ductorem peditum, Antenoris clarum filium;
Polydamas autem Otum Cyllenium interemit,
Phylidæ (*Megetis*) socium, magnanimorum ducem Epeorum.
Illi vero Meges irruit, *hoc* conspicatus; at oblique se-declinavit
Polydamas; et ab-eo quidem aberravit *Meges*: non enim Apollo] sivit Panthi filium inter primos-pugnatores domari:
sed ille Crœsmi pectus medium feriit hasta;
fragoremque-*is*-edidit cadens; ille vero *ei* ab humeris arma
detraxit.] Interea huic insiliit Dolops, hastæ bene sciens,
Lampetides (quem Lampus genuit, præstantissimus virorum,
Laomedontiades, bene scientem strenuæ pugnæ):
qui tunc Phylidæ medium scutum percussit hasta,
cominus irruens; densa autem eum tuebatur lorica,
quam ferebat cava firmiter-conjuncta-habentem: quam quondam Phyleus] attulit ex Ephyre, fluvio ab Selleente:
hospes enim ei dederat rex virorum Euphetes,
in pugnam ferendum, *adversus* infestos-viros munimen:
qui ei et tunc filii a corpore defendit perniciem.
Hujus autem Meges galeæ æreæ equinis-setis-densæ
coni-basin extremam percussit hasta acuta,
abrupitque equinum conum ejus: totus vero humi
decidit in pulvere, recens puniceo-colore fulgens.
Dum hic cum-illo pugnabat perstans, et adhuc sperabat victoriam,] interim ei (*Megeti*) Menelaus Mavortius venit adjutor;] stetitque obliquus cum hasta, latens, feriitque humerum a-tergo:] cuspis vero pectus transegit rapido-impetu-acta,
ulterius tendens: is autem pronus prolapsus-est.
Illi quidem irruerunt, ærea arma ab humeris
detracturi: Hector vero cognatos adhortabatur
omnes valde; primum autem Hicetaoniden increpabat,
fortem Melanippum: is tantisper pedes-trahentes boves
pascebat in Percota, hostibus procul absentibus;
sed postquam Danaorum naves venerant utrinque-recurvæ;
retro ad Ilium venit, excellebatque inter-Trojanos;
habitabatque juxta Priamum; isque eum honorabat æque-ac
filios;] hunc Hector increpabat, verbumque dixit et elocutus-est:] Itane vero, Melanippe, remisse-agemus? nec vel tibi
movetur-curâ carum cor, ob-consobrinum occisum?
Nonne vides, ut Dolopis circum arma *hi* occupantur?

Digitized by Google

ἀλλ' ἕπευ· οὐ γὰρ ἔτ' ἔστιν ἀποσταδὸν Ἀργείοισιν
μάρνασθαι, πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν, ἠὲ κατ' ἄκρης
Ἴλιον αἰπεινὴν ἑλέειν, κτάσθαι τε πολίτας.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
Ἀργείους δ' ὤτρυνε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἔστε, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ,
ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι ἠὲ πέφανται·
φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται οὔτε τις ἀλκή.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον,
ἐν θυμῷ δὲ βάλοντο ἔπος· φράξαντο δὲ νῆας
ἕρκεϊ χαλκείῳ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς Τρῶας ἔγειρεν.
Ἀντίλοχον δ' ὤτρυνε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ', οὔτις σεῖο νεώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν,
οὔτε ποσὶν θάσσων οὔτ' ἄλκιμος ὡς σὺ μάχεσθαι·
εἴ τινά που Τρώων ἐξάλμενος ἄνδρα βάλοισθα.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν αὖτις ἀπέσσυτο, τὸν δ' ὀρόθυνεν·
ἐκ δ' ἔθορε προμάχων, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
ἀμφὶ ἓ παπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο,
ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος· ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν·
ἀλλ' Ἱκετάονος υἱὸν ὑπέρθυμον Μελάνιππον,
νισσόμενον πόλεμόνδε, βάλε στῆθος παρὰ μαζόν.
Δούπησεν δὲ πεσών, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, κύων ὥς, ὅστ' ἐπὶ νεβρῷ
βλημένῳ ἀΐξῃ, τόντ' ἐξ εὐνῆφι θορόντα
θηρητὴρ ἐτύχησε βαλών, ὑπέλυσε δὲ γυῖα·
ὣς ἐπὶ σοί, Μελάνιππε, θόρ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης,
τεύχεα συλήσων. Ἀλλ' οὐ λάθεν Ἕκτορα δῖον,
ὅς ῥά οἱ ἀντίος ἦλθε θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα.
Ἀντίλοχος δ' οὐ μεῖνε θοός περ ἐὼν πολεμιστής,
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔτρεσε, θηρὶ κακὸν ῥέξαντι ἐοικώς,
ὅστε, κύνα κτείνας ἢ βουκόλον ἀμφὶ βόεσσιν,
φεύγει, πρίν περ ὅμιλον ἀολλισθήμεναι ἀνδρῶν·
ὣς τρέσε Νεστορίδης· ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ
ἠχῇ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο·
στῆ δὲ μεταστρεφθείς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων.
Τρῶες δέ, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
νηυσὶν ἐπεσσεύοντο, Διὸς δ' ἐτέλειον ἐφετμάς·
ὅ σφισιν αἰὲν ἔγειρε μένος μέγα, θέλγε δὲ θυμὸν
Ἀργείων, καὶ κῦδος ἀπαίνυτο, τοὺς δ' ὀρόθυνεν.
Ἕκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι,
Πριαμίδῃ, ἵνα νηυσὶ κορωνίσι θεσπιδαὲς πῦρ
ἐμβάλῃ ἀκάματον, Θέτιδος δ' ἐξαίσιον ἀρὴν
πᾶσαν ἐπικρήνειε· τὸ γὰρ μένε μητίετα Ζεύς,
νηὸς καιομένης σέλας ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.
Ἐκ γὰρ δὴ τοῦ ἔμελλε παλίωξιν παρὰ νηῶν
θησέμεναι Τρώων, Δαναοῖσι δὲ κῦδος ὀρέξαι.
Τὰ φρονέων, νήεσσιν ἔπι γλαφυρῇσιν ἔγειρεν
Ἕκτορα Πριαμίδην, μάλα περ μεμαῶτα καὶ αὐτόν.
Μαίνετο δ', ὡς ὅτ' Ἄρης ἐγχέσπαλος, ἢ ὀλοὸν πῦρ
οὔρεσι μαίνηται, βαθέης ἐν τάρφεσιν ὕλης·
ἀφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίγνετο, τὼ δέ οἱ ὄσσε
λαμπέσθην βλοσυρῇσιν ὑπ' ὀφρύσιν· ἀμφὶ δὲ πήληξ
σμερδαλέον κροτάφοισι τινάσσετο μαρναμένοιο.

sed sequere : non enim amplius licet eminus cum-Argivis
pugnare, priusquam vel occiderimus *eos*, vel *illi* a culmine
Ilium excelsam ceperint, interfecerintque cives.
Sic fatus, ipse quidem præibat; ille vero una sequebatur,
par-deo vir.] Argivos autem excitabat magnus Telamonius A-
jax :] O amici, viri estote, et pudorem habete in animo :
aliusque-alium verecundantes-observate per acres pugnas.
Verecundantium vero virorum plures salvi, quam occisi-sunt:
fugientium tamen nec gloria exsurgit, nec ullum auxilium.
Sic dixit : illi vero etiam per-se arcere *hostem* promti-erant,
in mente autem reponebant verbum; muniebantque naves
muro æneo : in *eos* vero Jupiter Trojanos excitabat.
Antilochum autem impellebat pugna strenuus Menelaus :
Antiloche, nemo te junior *est* alius Achivorum,
nec pedibus velocior, nec robustus sicut tu ad-pugnandum :
vide si quem forte Trojanorum prosiliens virum ferias.
Sic fatus, ipse quidem rursus abiit, hunc autem incitaverat.
Prosiliit *hic* e-primis-pugnatoribus, et jaculatus-est hasta ful-
genti,] circum se spectans; sed Trojani recessere,
viro jaculante : is vero non irritum telum emisit;
sed Hicetaonis filium animosum Melanippum,
euntem in-pugnam, percussit pectore ad papillam;
fragoremque-*is*-edidit cadens, eique caligo oculos operuit.
Antilochus autem irruit, canis instar, qui in hinnulum
vulneratum prorupit, quem e cubili exsilientem
venator assecutus-fuerit jaculando, solveritque membra :
sic in te, Melanippe, irruit Antilochus bellicosus,
arma detracturus. Sed non latuit Hectorem divinum,
qui ei obvius venit currens per prælium.
Antilochus autem non mansit, impiger licet esset bellator,
sed is fugit quidem, feræ quæ-malum patravit similis,
quæ, canem ubi-interfecerit, vel bubulcum circa boves,
fugit, antequam multitudo congregetur virorum :
sic fugit Nestorides; in *eum* vero Trojanique et Hector,
clamore ingenti, tela luctuosa fundebant :
stetit tamen conversus, postquam venit ad-agmen sociorum.
Trojani autem, leonibus similes cruda-vorantibus,
in-naves ruebant, Jovisque perficiebant mandata;
qui eis semper excitabat robur magnum, debilitabatque ani-
mos] Argivorum, et gloriam auferebat, illos vero excitabat.
Hectori enim ejus animus volebat gloriam præbere,
Priamidæ, ut navibus recurvis immane-ardentem ignem
injiceret indefessum, Thetidisque injustam supplicationem
totam perficeret : hoc enim exspectabat providus Jupiter,
navis ardentis splendorem oculis ut-videret.
Ex illo enim *tempore* erat repressionem a navibus
facturus Trojanorum, Danaisque gloriam præbiturus.
Hæc cogitans, naves in cavas suscitabat
Hectorem Priamiden, perquam ardentem etiam per-se.
Furebat autem *is*, ut quum Mars hastam-vibrans, vel pernicio-
sus ignis] in-montibus furit, profundæ in densis-recessibus
silvæ :] spumaque circum os oriebatur, eique oculi
fulgebant torvis sub superciliis; atque cassis circum
tempora horrendum quassabatur pugnantis.

Digitized by Google

[Ἕκτορος· αὐτὸς γάρ οἱ ἀπ' αἰθέρος ἦεν ἀμύντωρ
Ζεύς, ὅς μιν πλεόνεσσι μετ' ἀνδράσι μοῦνον ἐόντα
τίμα καὶ κύδαινε. Μινυνθάδιος γὰρ ἔμελλεν
ἔσσεσθ'· ἤδη γάρ οἱ ἐπώρνυε μόρσιμον ἦμαρ
Παλλὰς Ἀθηναίη ὑπὸ Πηλείδαο βίηφιν.]
Καί ῥ' ἔθελεν ῥῆξαι στίχας ἀνδρῶν, πειρητίζων,
ᾗ δὴ πλεῖστον ὅμιλον ὅρα καὶ τεύχε' ἄριστα·
ἀλλ' οὐδ' ὥς δύνατο ῥῆξαι, μάλα περ μενεαίνων.
Ἴσχον γὰρ πυργηδὸν ἀρηρότες, ἠΰτε πέτρη
ἠλίβατος, μεγάλη, πολιῆς ἁλὸς ἐγγὺς ἐοῦσα,
ἥτε μένει λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα
κύματά τε τροφόεντα, τάτε προσερεύγεται αὐτήν·
ὣς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον οὐδ' ἐφέβοντο.
Αὐτὰρ ὁ λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν ἔνθορ' ὁμίλῳ·
ἐν δ' ἔπεσ' ὡς ὅτε κῦμα θοῇ ἐν νηῒ πέσῃσιν
λάβρον ὑπὸ νεφέων ἀνεμοτρεφές, ἡ δέ τε πᾶσα
ἄχνῃ ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτης
ἱστίῳ ἐμβρέμεται· τρομέουσι δέ τε φρένα ναῦται
δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται·
ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ὅγ' ὥςτε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθών,
αἵ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο νέμονται
μυρίαι· ἐν δέ τε τῇσι νομεύς, οὔπω σάφα εἰδὼς
θηρὶ μαχήσασθαι ἕλικος βοὸς ἀμφὶ φονῇσιν·
ἤτοι ὁ μὲν πρώτῃσι καὶ ὑστατίῃσι βόεσσιν
αἰὲν ὁμοστιχάει, ὁ δέ τ' ἐν μέσσῃσιν ὀρούσας
βοῦν ἔδει, αἱ δέ τε πᾶσαι ὑπέτρεσαν· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
θεσπεσίως ἐφόβηθεν ὑφ' Ἕκτορι καὶ Διὶ πατρὶ
πάντες· ὁ δ' οἶον ἔπεφνε Μυκηναῖον Περιφήτην,
Κοπρῆος φίλον υἱόν, ὃς Εὐρυσθῆος ἄνακτος
ἀγγελίης οἴχνεσκε βίῃ Ἡρακληείῃ·
τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χείρονος υἱὸς ἀμείνων
παντοίας ἀρετάς, ἠμὲν πόδας ἠδὲ μάχεσθαι,
καὶ νόον ἐν πρώτοισι Μυκηναίων ἐτέτυκτο·
ὅς ῥα τόθ' Ἕκτορι κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυάλιξεν.
Στρεφθεὶς γὰρ μετόπισθεν, ἐν ἀσπίδος ἄντυγι πάλτο,
τὴν αὐτὸς φορέεσκε ποδηνεκέ', ἕρκος ἀκόντων·
τῇ ὅγ' ἐνὶ βλαφθεὶς πέσεν ὕπτιος· ἀμφὶ δὲ πήληξ
σμερδαλέον κονάβησε περὶ κροτάφοισι πεσόντος.
Ἕκτωρ δ' ὀξὺ νόησε, θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη,
στήθεϊ δ' ἐν δόρυ πῆξε, φίλων δέ μιν ἐγγὺς ἑταίρων
κτεῖν'· οἱ δ' οὐκ ἐδύναντο, καὶ ἀχνύμενοί περ ἑταίρου,
χραισμεῖν· αὐτοὶ γὰρ μάλα δείδισαν Ἕκτορα δῖον.
Εἰςωποὶ δ' ἐγένοντο νεῶν, περὶ δ' ἔσχεθον ἄκραι
νῆες, ὅσαι πρῶται εἰρύατο· τοὶ δ' ἐπέχυντο.
Ἀργεῖοι δὲ νεῶν μὲν ἐχώρησαν καὶ ἀνάγκῃ
τῶν πρωτέων, αὐτοῦ δὲ παρὰ κλισίῃσιν ἔμειναν
ἀθρόοι, οὐδ' ἐκέδασθεν ἀνὰ στρατόν· ἴσχε γὰρ αἰδὼς
καὶ δέος· ἀζηχὲς γὰρ ὁμόκλεον ἀλλήλοισιν·
Νέστωρ αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
λίσσεθ' ὑπὲρ τοκέων γουνούμενος ἄνδρα ἕκαστον·
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἔστε, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ
ἄλλων ἀνθρώπων· ἐπὶ δὲ μνήσασθε ἕκαστος
παίδων ἠδ' ἀλόχων καὶ κτήσιος ἠδὲ τοκήων,

[Hectoris : ipse enim ei ab æthere erat auxiliator
Jupiter, qui eum, plures inter viros solus quum-versaretur,
honorabat, gloriamque-extollebat : brevis-ævi enim erat
futurus : jam enim ei urgebat fatalem diem
Pallas Minerva sub Pelidæ viribus.]
Ac volebat *Hector* perrumpere ordines virorum, tentans,
quacunque plurimam turbam videret, et arma optima :
sed ne sic quidem poterat perrumpere, valde licet ardens.
Sustinebant enim turmatim conferti, veluti petra
præceps, magna, canum mare prope quæ-est,
quæ manet stridulorum ventorum vehementes incursiones,
undasque ingentes, quæ illiduntur in-ipsam :
sic Danai Trojanos manebant firmiter, nec fugiebant.
At *Hector* fulgens igne undique, insiliit turbæ :
irruit vero, veluti quum unda velocem in navem illisit
impetuosa e nubibus, ventis-aucta; hæc autem tota
spumâ cooperta-est, ventique vehemens flatus
in-velo fremit; trepidantque animo nautæ
timentes; nam parvulo-spatio a morte *distantes* subvehuntur :] sic scindebatur animus in pectoribus Achivorum.
At hic, tanquam leo infestus bobus superveniens,
quæ in irriguo-loco paludis magnæ pascuntur
innumeræ; interque eas *est* pastor, haud recte gnarus
cum-fera pugnare, camuris-cornibus bovis circa cædem :
atque hic quidem cum-primis et (*vel*) postremis bobus
usque simul-graditur, ille vero (*leo*) in medias irruens
bovem vorat, ceteræque omnes territæ-fugiunt : sic tunc Achivi] divinitus in-fugam-conjecti-sunt sub Hectore et Jove patre
omnes; hic autem solum occidit Mycenæum Periphetem,
Coprei dilectum filium; qui (*Copreus*) Eurysthei regis
nuntius ibat ad-vim Herculeam :
hoc genitus-erat e patre multo deteriore filius præstantior
omnigenis virtutibus, et pedibus (*cursu*), et pugnando;
et prudentia inter primos Mycenæorum fuit :
qui tunc Hectori gloriam superiorem præbuit.
Conversus enim retro, in scuti extrema-ora offendit,
quod ipse gestabat, talare, munimentum adversus-jacula :
eo hic impeditus, cecidit supinus; cassis autem
terribiliter circumsonuit circa tempora prolapsi.
Hector autem cito animadvertit, currensque ei prope astitit,
pectorique hastam infixit, carosque ipsum prope socios
interfecit : illi autem non poterant, tristes licet ob-socium,
opitulari : ipsi enim valde timebant Hectorem divinum.

Intra-conspectum autem venere navium, circumsepseruntque *eos* extremæ] naves, quæ primæ subductæ-erant; illi vero insequebantur.] Argivi autem a-navibus quidem recessere necessitate] prioribus, illic vero ad tentoria mansere conferti, nec dissipati-sunt per exercitum : retinebat enim pudor] et metus; perpetuo enim vociferantes-hortabantur invicem :] Nestor autem maxime, Gerenius, custos Achivorum, obtestabatur per parentes, supplicans viro cuique :

O amici, viri estote, et verecundiam ponite in animo
aliorum hominum; et recordamini unusquisque
filiorum et uxorum, et possessionis, et parentum,

Digitized by Google

ἠμὲν ὅτεῳ ζώουσι καὶ ᾧ κατατεθνήκασιν·
τῶν ὕπερ ἐνθάδ' ἐγὼ γουνάζομαι οὐ παρεόντων
ἑστάμεναι κρατερῶς· μηδὲ τρωπᾶσθε φόβονδε.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Τοῖσι δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν νέφος ἀχλύος ὦσεν Ἀθήνη
θεσπέσιον· μάλα δέ σφι φόως γένετ' ἀμφοτέρωθεν,
ἠμὲν πρὸς νηῶν καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο.
Ἕκτορα δὲ φράσσαντο βοὴν ἀγαθὸν καὶ ἑταίρους,
ἠμὲν ὅσοι μετόπισθεν ἀφέστασαν οὐδ' ἐμάχοντο,
ἠδ' ὅσσοι παρὰ νηυσὶ μάχην ἐμάχοντο θοῇσιν.
Οὐδ' ἄρ' ἔτ' Αἴαντι μεγαλήτορι ἥνδανε θυμῷ
ἑστάμεν, ἔνθα περ ἄλλοι ἀφέστασαν υἷες Ἀχαιῶν·
ἀλλ' ὅγε νηῶν ἴκρι' ἐπῴχετο μακρὰ βιβάσθων,
νώμα δὲ ξυστὸν μέγα ναύμαχον ἐν παλάμῃσιν,
κολλητὸν βλήτροισι, δυωκαιεικοσίπηχυ.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδὼς,
ὅστ' ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναγείρεται ἵππους,
σεύας ἐκ πεδίοιο μέγα προτὶ ἄστυ δίηται
λαοφόρον καθ' ὁδόν· πολέες τέ ἑ θηήσαντο
ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δ' ἔμπεδον ἀσφαλὲς αἰεὶ
θρώσκων ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἀμείβεται, οἱ δὲ πέτονται·
ὣς Αἴας ἐπὶ πολλὰ θοάων ἴκρια νηῶν
φοίτα μακρὰ βιβὰς, φωνὴ δέ οἱ αἰθέρ' ἵκανεν.
Αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων Δαναοῖσι κέλευεν
νηυσί τε καὶ κλισίῃσιν ἀμυνέμεν. Οὐδὲ μὲν Ἕκτωρ
μίμνεν ἐνὶ Τρώων ὁμάδῳ πύκα θωρηκτάων·
ἀλλ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν αἰετὸς αἴθων
ἔθνος ἐφορμᾶται ποταμὸν πάρα βοσκομενάων,
χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων δουλιχοδείρων·
ὣς Ἕκτωρ ἴθυσε νεὸς κυανοπρῴροιο,
ἀντίος ἀΐσσων· τὸν δὲ Ζεὺς ὦσεν ὄπισθεν
χειρὶ μάλα μεγάλῃ, ὤτρυνε δὲ λαὸν ἅμ' αὐτῷ.
Αὖτις δὲ δριμεῖα μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη·
φαίης κ' ἀκμῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ· ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο.
Τοῖσι δὲ μαρναμένοισιν ὅδ' ἦν νόος· ἤτοι Ἀχαιοὶ
οὐκ ἔφασαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ, ἀλλ' ὀλέεσθαι·
Τρωσὶν δ' ἔλπετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἑκάστου,
νῆας ἐνιπρήσειν, κτενέειν θ' ἥρωας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν τὰ φρονέοντες ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν.
Ἕκτωρ δὲ πρύμνης νεὸς ἥψατο ποντοπόροιο,
καλῆς, ὠκυάλου, ἣ Πρωτεσίλαον ἔνεικεν
ἐς Τροίην, οὐδ' αὖτις ἀπήγαγε πατρίδα γαῖαν.
Τοῦπερ δὴ περὶ νηὸς Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
δῄουν ἀλλήλους αὐτοσχεδόν· οὐδ' ἄρα τοίγε
τόξων ἀϊκὰς ἀμφὶς μένον, οὐδέ τ' ἀκόντων,
ἀλλ' οἵγ' ἐγγύθεν ἱστάμενοι, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
ὀξέσι δὴ πελέκεσσι καὶ ἀξίνῃσι μάχοντο,
καὶ ξίφεσιν μεγάλοισι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
Πολλὰ δὲ φάσγανα καλὰ, μελάνδετα, κωπήεντα,
ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶν χαμάδις πέσον, ἄλλα δ' ἀπ' ὤμων
ἀνδρῶν μαρναμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα.
Ἕκτωρ δὲ πρύμνηθεν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει,
ἄφλαστον μετὰ χερσὶν ἔχων, Τρωσὶν δὲ κέλευεν·

et si-cui vivunt, et cui mortui-sunt:
per hos hic ego supplico, non præsentes,
ut-stetis fortiter; neu vertamini in-fugam.
Sic fatus, accendit robur et animum cujusque.
Illis autem, ab oculis nubem caliginis submovit Minerva
divinitus-immissam: valde vero ipsis lux coorta-est utrinque,
et a navibus, et *ab* omnibus-æque-gravi prælio.
Hectorem autem conspexerunt pugna strenuum, et socios,
tum quotquot a-tergo abstiterant, nec pugnabant,
tum quotquot ad naves pugnam pugnabant veloces.
Neque vero amplius Ajaci magnanimo placuit mente
stare quo alii abstiterant filii Achivorum:
sed hic navium tabulata obibat, magnis-passibus gradiens,
versabatque contum magnum navalem in manibus,
compactum clavis-ferreis, duorum-et-viginti-cubitorum.
Ut vero quum vir equis desultoriis-uti bene sciens,
qui postquam ex multis quatuor selegit equos,
agitans *eos* ex campo magnam ad urbem incitat
publicam per viam; multique eum admirantes spectant
viri et mulieres; ipse autem firmiter sine-lapsu assidue
subsiliens, alias in alium alternat, illi vero volant:
sic Ajax multa velocium tabulata-in-puppibus navium
obibat, magnis-passibus gradiens; voxque ejus ad-ætherem
pervenit.] Semper enim terribiliter clamans Danaos hortabatur]
navesque et tentoria ut-defenderent. Ac-neque Hector
manebat in Trojanorum turba bene armatorum:
sed sicut avium volucrium aquila fulva
gentem invadit, fluvium juxta pascentium,
anserum, vel gruum, vel cygnorum longis-collis:
sic Hector ferebatur-recta in-navem prora-cæruleam,
adversus prorumpens; eumque Jupiter impulit a-tergo
manu valde magna, concitabatque populum una-cum ipso.
Iterum vero acris pugna ad naves commissa-est:
dixisses indefessos et infatigabiles inter-se
occurrere in prælio: tanto cum-impetu pugnabant.
Ac pugnantibus hic erat animus: nempe Achivi
non putabant se-evasuros e clade, sed perituros:
Trojanis autem credebat animus in pectoribus cujusque,
se naves incensuros-esse, occisurosque heroas Achivos.
Hi quidem his animis instabant sibi-invicem.
Hector autem puppim navis prehendit pontum-transeuntis,
pulcræ, velocis, quæ Protesilaum advexerat
ad Trojam, nec retro reduxit in-patriam terram.
Hujus jam pro nave Achivique Trojanique
occidebant alii-alios cominus; neque sane ii
sagittarum impetus eminus exspectabant, nec jaculorum;
sed hi cominus stantes, unum animum habentes,
acutis jam securibus et bipennibus pugnabant,
et ensibus magnis, et hastis utrinque-acutis.
Multi vero gladii pulcri, nigris-inditi-manubriis, capulis-magnis,]
alii e manibus humi cadebant, alii vero ab humeris
virorum pugnantium: fluebatque sanguine terra nigra.
Hector autem a-puppi *navem* ut prenderat, non dimisit,
summam-puppis manibus tenens; Trojanisque inclamabat:

Digitized by Google

Οἴσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρνυτ' ἀϋτήν·
νῦν ἡμῖν πάντων Ζεὺς ἄξιον ἦμαρ ἔδωκεν,
νῆας ἑλεῖν, αἳ δεῦρο θεῶν ἀέκητι μολοῦσαι,
ἡμῖν πήματα πολλὰ θέσαν, κακότητι γερόντων·
οἵ μ' ἐθέλοντα μάχεσθαι ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν
αὐτόν τ' ἰσχανάασκον ἐρητύοντό τε λαόν.
Ἀλλ' εἰ δή ῥα τότε βλάπτε φρένας εὐρύοπα Ζεὺς
ἡμετέρας, νῦν αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισιν ὄρουσαν.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσιν·
ἀλλ' ἀνεχάζετο τυτθὸν, ὀϊόμενος θανέεσθαι,
θρῆνυν ἐφ' ἑπταπόδην, λίπε δ' ἴκρια νηὸς ἐΐσης.
Ἔνθ' ἄρ' ὅγ' ἑστήκει δεδοκημένος, ἔγχεϊ δ' αἰεὶ
Τρῶας ἄμυνε νεῶν, ὅστις φέροι ἀκάματον πῦρ·
αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων Δαναοῖσι κέλευεν·
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
ἀνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
ἠέ τινάς φαμεν εἶναι ἀοσσητῆρας ὀπίσσω,
ἠέ τι τεῖχος ἄρειον, ὅ κ' ἀνδράσι λοιγὸν ἀμύναι;
οὐ μέν τι σχεδόν ἐστι πόλις πύργοις ἀραρυῖα,
ᾗ κ' ἀπαμυναίμεσθ', ἑτεραλκέα δῆμον ἔχοντες·
ἀλλ' ἐν γὰρ Τρώων πεδίῳ πύκα θωρηκτάων,
πόντῳ κεκλιμένοι, ἑκὰς ἥμεθα πατρίδος αἴης.
Τῷ ἐν χερσὶ φόως, οὐ μειλιχίῃ πολέμοιο.
Ἦ, καὶ μαιμώων ἔφεπ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι.
Ὅστις δὲ Τρώων κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ φέροιτο
σὺν πυρὶ κηλείῳ, χάριν Ἕκτορος ὀτρύναντος,
τὸν δ' Αἴας οὔτασκε, δεδεγμένος ἔγχεϊ μακρῷ·
δώδεκα δὲ προπάροιθε νεῶν αὐτοσχεδὸν οὖτα.

Ferte ignem, simulque et ipsi conferti excitate pugnam!
nunc nobis Jupiter omnibus dignum (*pretiosissimum*) diem
dedit,] quo-naves capiamus, quæ huc diis invitis profectæ,
nobis clades multas intulerunt, ignavia seniorum;
qui me, volentem pugnare ad puppes navium,
ipsumque detinebant, inhibebantque exercitum.
Verum si tum lædebat mentes late-sonans Jupiter
nostras, nunc ipse impellit et jubet.
Sic dixit: illi autem inde magis in Argivos irruebant.
Ajax autem non-amplius sustinebat; obruebatur enim telis;
sed recedebat paululum, putans *se* moriturum-esse,
transtrum in septem-pedale; liquit vero tabulata navis æqualis.] Ibi ille stabat observans; hastaque assidue
Trojanos arcebat a-navibus, quicunque ferret indefessum
ignem;] semperque horrendum clamans, Danaos hortabatur:
O amici, heroes Danai, famuli Martis,
viri estote, amici, recordaminique strenuæ fortitudinis.
An aliquos putamus esse adjutores a-tergo?
aut aliquem murum firmiorem, qui viris perniciem arceat?
Neutiquam prope est urbs turribus munita,
qua defendamur, suis-vicibus-succedentem exercitum habentes:] verum enim in Trojanorum campo bene armatorum,
ponto acclinati, longe sedemus a-patria terra.
Ideo in manibus salus, non *in* remissione pugnæ.
Dixit, et furens insectabatur hasta acuta,
Quicunque vero Trojanorum cavas ad naves ferretur
cum igne ardenti, in-gratiam Hectoris concitantis:
hunc Ajax vulnerabat, excipiens hasta longa;
duodecim autem ante naves cominus feriit.

ΙΛΙΑΔΟΣ Π.

Πατρόκλεια.

Ὣς οἱ μὲν περὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μάχοντο·
Πάτροκλος δ' Ἀχιλῆϊ παρίστατο, ποιμένι λαῶν,
δάκρυα θερμὰ χέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
ἥτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ.
Τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τίπτε δεδάκρυσαι, Πατρόκλεις, ἠΰτε κούρη
νηπίη, ἥθ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει,
εἱανοῦ ἁπτομένη, καί τ' ἐσσυμένην κατερύκει,
δακρυόεσσα δέ μιν ποτιδέρκεται, ὄφρ' ἀνέληται·
τῇ ἴκελος, Πάτροκλε, τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβεις.
Ἠέ τι Μυρμιδόνεσσι πιφαύσκεαι, ἢ ἐμοὶ αὐτῷ;
ἠέ τιν' ἀγγελίην Φθίης ἐξ ἔκλυες οἶος;
ζώειν μὰν ἔτι φασὶ Μενοίτιον, Ἄκτορος υἱόν,
ζώει δ' Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσιν·
τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνηώτων.
Ἠὲ σύγ' Ἀργείων ὀλοφύρεαι, ὡς ὀλέκονται
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ὑπερβασίης ἕνεκα σφῆς;

ILIADIS XVI.

Patroclea.

Sic hi quidem de navi bonis-transtris-instructa pugnabant:
Patroclus autem Achilli astabat, pastori virorum,
lacrimas calidas fundens, tanquam fons nigris-aquis,
qui ab excelsa petra obscuram fundit aquam.
Hunc autem intuitus miseratus-est pedibus-celer divinus
Achilles,] et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
Cur-nam lacrimaris, Patrocle, tanquam puella
parvula? quæ cum matre currens, *eam se* ulnis-suscipere flagitat,] vestem apprehendens, ac properantem detinet;
lacrimabunda autem ipsam suspicit, ut *se* attollat;
huic similis, Patrocle, teneram lacrimam destillas.
Anne aliquid Myrmidonibus nuntias, aut mihi ipsi?
an aliquem nuntium ex Phthia audivisti solus?
vivere sane adhuc ajunt Menœtium, Actoris filium;
vivit et Æacides Peleus inter Myrmidonas;
quorum valde alterutro tristaremur mortuo.
An *vero* tu Argivorum-gratia luges, quod-ita pereant
naves ad cavas, injustitiæ causa suæ?

Digitized by Google

ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ· ἵνα εἴδομεν ἄμφω. [πεῦ·
Τὸν δὲ βαρυστενάχων προσέφης, Πατρόκλεις ἱπ-
ὦ Ἀχιλεῦ Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε.
Βέβληται μὲν ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης·
οὔτασται δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, ἠδ' Ἀγαμέμνων·
βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ.
Τοὺς μέν τ' ἰητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπένονται,
ἕλκε' ἀκειόμενοι· σὺ δ' ἀμήχανος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ.
Μὴ ἐμέ γοῦν οὗτός γε λάβοι χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις·
αἰναρέτη, τί σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ,
αἴ κε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς;
νηλεὲς, οὐκ ἄρα σοίγε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεὺς,
οὐδὲ Θέτις μήτηρ· γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα,
πέτραι δ' ἠλίβατοι· ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
εἰ δέ τινα φρεσὶ σῇσι θεοπροπίην ἀλεείνεις,
καί τινά τοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ·
ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὦχ', ἅμα δ' ἄλλον λαὸν ὄπασσον
Μυρμιδόνων, ἤν πού τι φόως Δαναοῖσι γένωμαι.
Δὸς δέ μοι ὤμοιϊν τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι,
αἴ κ' ἐμὲ σοὶ ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
Ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
ὤσαιμεν προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς φάτο λισσόμενος, μέγα νήπιος· ἦ γὰρ ἔμελλεν
οἷ αὐτῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ Κῆρα λιτέσθαι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ὤ μοι, Διογενὲς Πατρόκλεις, οἷον ἔειπες·
οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥντινα οἶδα,
οὔτε τί μοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ·
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
ὁππότε δὴ τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλῃσιν ἀμέρσαι,
καὶ γέρας ἂψ ἀφελέσθαι, ὅ τε κράτεϊ προβεβήκῃ·
αἰνὸν ἄχος τό μοί ἐστιν, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ.
Κούρην ἣν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
δουρὶ δ' ἐμῷ κτεάτισσα, πόλιν εὐτείχεα πέρσας,
τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρείδης, ὡςεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν· οὐδ' ἄρα πως ἦν
ἀσπερχὲς κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσίν· ἤτοι ἔφην γε
οὐ πρὶν μηνιθμὸν καταπαυσέμεν, ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ
νῆας ἐμὰς ἀφίκηται ἀϋτή τε πτόλεμός τε.
Τύνη δ' ὤμοιϊν μὲν ἐμὰ κλυτὰ τεύχεα δῦθι,
ἄρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι μάχεσθαι·
εἰ δὴ κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκεν
νηυσὶν ἐπικρατέως· οἱ δὲ ῥηγμῖνι θαλάσσης
κεκλίαται, χώρης ὀλίγην ἔτι μοῖραν ἔχοντες,
Ἀργεῖοι· Τρώων δὲ πόλις ἐπὶ πᾶσα βέβηκεν
θάρσυνος. Οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον,
ἐγγύθι λαμπομένης· τάχα κεν φεύγοντες ἐναύλους
πλήσειαν νεκύων, εἴ μοι κρείων Ἀγαμέμνων

eloquere : ne cela mente; ut sciamus ambo.
Eum autem graviter-suspirans allocutus-es, Patrocle eques:
o Achille, Pelei fili, multo fortissime Achivorum,
ne indigneris : talis enim dolor oppressit Achivos.
Illi namque jam omnes, quotquot ante erant fortissimi,
in navibus jacent eminus- cominusque vulnerati.
Eminus quidem sauciatus-est Tydides fortis Diomedes;
cominus vero Ulysses hasta-inclytus, atque Agamemno;
vulneratusque-est et Eurypylus in femore sagitta.
Hos quidem medici multa-medicamenta-scientes curant,
vulnera sanantes : tu vero inexorabilis es, Achille.
Ne me tamen hæc quidem ceperit ira, quam tu servas!
in-malum-fortis! quis a-te alius juvabitur posterorum,
si non ab-Argivis *nunc* indignam perniciem propulsaris?
Immisericors! non utique tibi pater erat eques Peleus,
nec Thetis mater; cæruleum vero te peperit mare,
petræque præcipites : quoniam tibi mens est sæva.
Si vero quod mentibus tuis vaticinium vereris,
et aliquod tibi a Jove memoravit veneranda mater:
at me saltem mitte cito, simulque ceteras copias præbe
Myrmidonum, si forte quod lumen Danais fiam.
Da autem mihi, humeris tua arma ut-induam,
si forte me tibi assimilantes (*te esse credentes*) abstineant a
pugna] Trojani, respirentque Mavortii filii Achivorum
afflicti : exigua vero *hoc fuerit* respiratio a-bello;
facile autem integri defessos viros prælio
repulerimus ad urbem a navibus et tentoriis.
Sic dixit supplicans, valde demens : certe enim erat
sibi ipsi mortemque malam et fatum rogaturus.
Eumque graviter gemens allocutus-est pedibus velox Achilles:
Hei mihi, nobilissime Patrocle, quale *hoc* dixisti!
Nec vaticinium vereor ullum-quod audiverim,
nec quidquam mihi a Jove memoravit veneranda mater
sed hic gravis dolor cor et animum occupat,
quando suum æqualem vir voluerit privare *portione sua*,
et præmium rursus auferre *is*, qui potentia antecellat:
gravis dolor hic mihi est, quod *inde* passus-sum mœrores ani-
mo.] Puellam quam mihi præmium elegerant filii Achivorum
hastaque mea acquisieram, urbe bene-munita eversa,
hanc rursus e manibus eripuit rex Agamemno
Atrides, tanquam ab-aliquo inhonorato inquilino.
Sed hæc quidem ante-acta-esse sinamus : nec fere erat
ut-perpetuo iratus essem in animo : at statueram
non prius iram *me* cohibiturum, quam quum jam
ad-naves meas pervenisset clamorque pugnaque.
Tu tamen humeris quidem mea inclyta arma indue,
duxque-esto Myrmidonibus bellicosis ad-pugnam;
siquidem nigra Trojanorum nubes circumdedit
naves prævalide; illi vero litore maris
conclusi-sunt, loci parvam adhuc portionem habentes,
Argivi; Trojanorum autem civitas tota ingruit,
fiduciæ-plena. Non enim meæ galeæ vident frontem
prope splendentis : cito certe fugientes, fossas-campestres
implevissent cadaveribus, si in-me rex Agamemno

Digitized by Google

ἤπια εἰδείη· νῦν δὲ στρατὸν ἀμφιμάχονται.
Οὐ γὰρ Τυδείδεω Διομήδεος ἐν παλάμῃσιν
μαίνεται ἐγχείη, Δαναῶν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι·
οὐδέ πω Ἀτρείδεω ὀπὸς ἔκλυον αὐδήσαντος
ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς· ἀλλ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο,
Τρωσὶ κελεύοντος, περιάγνυται· οἱ δ' ἀλαλητῷ
πᾶν πεδίον κατέχουσι, μάχῃ νικῶντες Ἀχαιούς.
Ἀλλὰ καὶ ὥς, Πάτροκλε, νεῶν ἀπὸ λοιγὸν ἀμύνων
ἔμπεσ' ἐπικρατέως· μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο
νῆας ἐνιπρήσωσι, φίλον δ' ἀπὸ νόστον ἕλωνται.
Πείθεο δ', ὥς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θείω·
ὡς ἄν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄρηαι
πρὸς πάντων Δαναῶν, ἀτὰρ οἱ περικαλλέα κούρην
ἂψ ἀπονάσσωσιν, ποτὶ δ' ἀγλαὰ δῶρα πόρωσιν.
Ἐκ νηῶν ἐλάσας, ἰέναι πάλιν· εἰ δέ κεν αὖ τοι
δώῃ κῦδος ἀρέσθαι ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
μὴ σύγ' ἄνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμίζειν
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις.
Μηδ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηϊοτῆτι,
Τρῶας ἐναιρόμενος, προτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν·
μήτις ἀπ' Οὐλύμποιο θεῶν αἰειγενετάων
ἐμβήῃ· μάλα τούς γε φιλεῖ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
ἀλλὰ πάλιν τρωπᾶσθαι, ἐπὴν φάος ἐν νήεσσιν
θήῃς, τοὺς δέ τ' ἐᾶν πεδίον κάτα δηριάασθαι.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
μήτε τις οὖν Τρώων θάνατον φύγοι, ὅσσοι ἔασιν,
μήτε τις Ἀργείων, νῶϊν δ' ἐκδῦμεν ὄλεθρον·
ὄφρ' οἶοι Τροίης ἱερὰ κρήδεμνα λύωμεν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσιν·
δάμνα μιν Ζηνός τε νόος καὶ Τρῶες ἀγαυοὶ
βάλλοντες· δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαεινὴ
πήληξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε· βάλλετο δ' αἰεὶ
κὰπ φάλαρ' εὐποίηθ'· ὁ δ' ἀριστερὸν ὦμον ἔκαμνεν,
ἔμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος αἰόλον· οὐδ' ἐδύναντο
ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι, ἐρείδοντες βελέεσσιν.
Αἰεὶ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι· κὰδ δέ οἱ ἱδρὼς
πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔρρεεν, οὐδέ πη εἶχεν
ἀμπνεῦσαι· πάντῃ δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο.
Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἕκτωρ Αἴαντος δόρυ μείλινον, ἄγχι παραστὰς,
πλῆξ' ἄορι μεγάλῳ, αἰχμῆς παρὰ καυλὸν ὄπισθεν·
ἀντικρὺ δ' ἀπάραξε· τὸ μὲν Τελαμώνιος Αἴας
πῆλ' αὔτως ἐν χειρὶ κόλον δόρυ· τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
αἰχμὴ χαλκείη χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα.
Γνῶ δ' Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα, ῥίγησέν τε,
ἔργα θεῶν, ὅ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κεῖρεν
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην·
χάζετο δ' ἐκ βελέων. Τοὶ δ' ἔμβαλον ἀκάματον πῦρ
νηῒ θοῇ· τῆς δ' αἶψα κατ' ἀσβέστη κέχυτο φλόξ.
Ὣς τὴν μὲν πρύμνην πῦρ ἄμφεπεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
μηρὼ πληξάμενος, Πατροκλῆα προσέειπεν·
Ὄρσεο, Διογενὲς Πατρόκλεις, ἱπποκέλευθε·

leni animo-fuisset; nunc vero exercitum circum pugnant.
Non enim *amplius* Tydidæ Diomedis in manibus
furit hasta, a Danais mortem ut-arceat:
neque aliqua Atridæ vocem audivi clamantis,
inimico ex capite: sed Hectoris homicidæ *vox*,
Trojanos adhortantis, resonat: isti autem *cum* clamore
totum campum obtinent, prælio vincentes Achivos.
Sed etiam sic, Patrocle, a navibus pestem propulsans
irrue valide; ne jam igne ardenti
naves incendant, dulcemque reditum præcidant.
Pareto autem, sicut tibi ego sermonis summam in animo posuero;] quo mihi honorem magnum et gloriam referas
ab omnibus Danais; sed illi præpulcram puellam
abductam-restituant, insuperque splendida dona præbeant.
A navibus ubi-*hostem*-repuleris, revertere: si vero tibi inde
dederit gloriam consequi altitonans maritus Junonis,
ne tu sine me sis-cupidus pugnandi
cum-Trojanis bellicosis; inhonoratiorem autem me reddes.
Neve exsultans prælio et pugna,
Trojanos occidens, ad Ilium *usque* exercitum-ducas:
ne-quis ab Olympo deorum sempiternorum
ingruat: valde hos quidem (*Trojanos*) diligit sagittans Apollo:
sed retro vertaris, postquam salutem ad naves
constitueris, illosque sine per campum prælio-certare.
Utinam enim, Jupiterque pater, et Minerva, et Apollo,
neve quis Trojanorum mortem effugiat, quanti sunt,
neve quis Argivorum; nobis-duobus vero effugere perniciem
contingat;] ut soli Trojæ sacras pinnas destruamus.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Ajax vero non-amplius manebat; obruebatur enim telis:
domabat eum Jovisque consilium et Trojani strenui,
jaculantes: terribilem autem circa tempora fulgens
galea percussa sonitum edebat: percutiebatur *quippe* assidue
ad clavos-cassidis affabre-factos: ille vero sinistro humero lassabatur,] firmiter usque tenendo scutum versatile: nec-tamen
poterant] loco-movere, undique illum urgentes telis.
Jugiter autem gravi tenebatur anhelitu: et ei sudor
undique e membris multus defluebat, neque aliqua poterat
respirare; undique vero malo malum impactum-erat.

Dicite nunc mihi, Musæ, cælestes domos tenentes,
quomodo primus ignis inciderit navibus Achivorum.

Hector Ajacis hastam fraxineam, prope astans,
percussit ense magno, in hastile post cuspidem,
prorsusque defregit: hoc quidem Telamonius Ajax
vibrabat sic in manu, mutilum hastile; procul vero ab ipso
cuspis ærea humi resonuit cadens.
Cognovit autem Ajax in animo egregio, exhorruitque,
opera deorum; quod penitus belli consilia præcidit
Jupiter altitonans; Trojanisque volebat *esse* victoriam;
recessitque extra tela. Illi vero injecere indefessum ignem
navi veloci; cui statim inexstinguibilis infusa-est flamma.
Sic quidem puppim ignis circumdedit: atque Achilles
femora percutiens, Patroclum allocutus-est:
Propera, nobilissime Patrocle, equis-vecte!

Digitized by Google

λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δηΐοιο ἰωήν.
Μὴ δὴ νῆας ἕλωσι, καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλωνται.
Δύσεο τεύχεα θᾶσσον, ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκεν
καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν,
ποικίλον, ἀστερόεντα, ποδώκεος Αἰακίδαο.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε, τά οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.
Ἔγχος δ' οὐχ ἕλετ' οἶον ἀμύμονος Αἰακίδαο,
βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς·
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
Ἵππους δ' Αὐτομέδοντα θοῶς ζευγνῦμεν ἄνωγεν,
τὸν μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα τῖε μάλιστα·
πιστότατος δέ οἱ ἔσκε μάχῃ ἔνι μεῖναι ὁμοκλήν.
Τῷ δὲ καὶ Αὐτομέδων ὕπαγε ζυγὸν ὠκέας ἵππους,
Ξάνθον καὶ Βαλίον, τὼ ἅμα πνοιῇσι πετέσθην·
τοὺς ἔτεκε Ζεφύρῳ ἀνέμῳ Ἅρπυια Ποδάργη,
βοσκομένη λειμῶνι παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο.
Ἐν δὲ παρηορίῃσιν ἀμύμονα Πήδασον ἵει,
τόν ῥά ποτ' Ἠετίωνος ἑλὼν πόλιν ἤγαγ' Ἀχιλλεύς·
ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν, ἕπεθ' ἵπποις ἀθανάτοισιν.
Μυρμιδόνας δ' ἄρ' ἐποιχόμενος θώρηξεν Ἀχιλλεὺς
πάντας ἀνὰ κλισίας σὺν τεύχεσιν· οἱ δὲ, λύκοι ὣς
ὠμοφάγοι, τοῖσίν τε περὶ φρεσὶν ἄσπετος ἀλκὴ,
οἵτ' ἔλαφον κεραὸν μέγαν οὔρεσι δῃώσαντες
δάπτουσιν· πᾶσιν δὲ παρήϊον αἵματι φοινόν·
καί τ' ἀγεληδὸν ἴασιν, ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
λάψοντες γλώσσῃσιν ἀραιῇσιν μέλαν ὕδωρ
ἄκρον, ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος· ἐν δέ τε θυμὸς
στήθεσιν ἄτρομός ἐστι, περιστένεται δέ τε γαστήρ·
τοῖοι Μυρμιδόνων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο
ῥώοντ'· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν Ἀρήϊος ἵστατ' Ἀχιλλεὺς,
ὀτρύνων ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.
Πεντήκοντ' ἦσαν νῆες θοαὶ, ᾗσιν Ἀχιλλεὺς
ἐς Τροίην ἡγεῖτο Διὶ φίλος· ἐν δ' ἄρ' ἑκάστῃ
πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες ἐπὶ κληῗσιν ἑταῖροι·
πέντε δ' ἄρ' ἡγεμόνας ποιήσατο, τοῖς ἐπεποίθει,
σημαίνειν· αὐτὸς δὲ μέγα κρατέων ἤνασσεν.
Τῆς μὲν ἰῆς στιχὸς ἦρχε Μενέσθιος αἰολοθώρηξ,
υἱὸς Σπερχειοῖο, Διιπετέος ποταμοῖο·
ὃν τέκε Πηλῆος θυγάτηρ, καλὴ Πολυδώρη,
Σπερχειῷ ἀκάμαντι, γυνὴ θεῷ εὐνηθεῖσα,
αὐτὰρ ἐπίκλησιν Βώρῳ, Περιήρεος υἷϊ,
ὅς ῥ' ἀναφανδὸν ὄπυιε, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
Τῆς δ' ἑτέρης Εὔδωρος Ἀρήϊος ἡγεμόνευεν,
παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῷ καλὴ Πολυμήλη,

video jam apud naves ignis hostilis impetum. *Vereor,* ne jam naves capiant, ac non-posthac facultas-fugiendi sit. Induere arma ocyus, ego autem copias congregabo.

Sic dixit : Patroclus autem armabat-se corusco ære. Ocreas quidem primum circa tibias posuit, pulcras, argenteis fibulis-ad-talos apte-junctas; deinde autem loricam circa pectora induebat, variam, stellatam, pedibus-velocis Æacidæ : circaque humeros suspendit ensem argenteis-clavis-distinctum,] æreum; ac deinde scutum magnumque solidumque; capiti vero forti galeam affabre-factam imposuit, setis-equinis-comantem; horrendumque crista desuper nutabat.] Sumsit porro validas hastas, quæ ejus manibus aptaerant.] Hastam vero non sumsit unicam eximii Æacidæ, gravem, magnam, validam; quam quidem non poterat alius Achivorum] vibrare; sed eam solus sciebat vibrare Achilles : Peliacam fraxinum, quam patri ejus dederat Chiron Pelii e vertice *cæsam*, cædem futuram heroibus. Equos autem Automedontem confestim jungere jussit; quem, post Achillem agmina-perrumpentem, honorabat maxime :] fidelissimus autem ei erat in pugna, ad-sustinendum hostium-impetum.] Quare etiam Automedon duxit-sub jugum veloces equos,] Xanthum et Balium, qui cum ventis volabant : hos peperit Zephyro vento Harpyia Podarge, pascens in-prato juxta fluentum Oceani. Sed exterioribus-loris eximium Pedasum immisit, quem quondam Eetionis capta urbe abduxit Achilles; qui *equus* etiamsi mortalis erat, simul-ibat-cum equis immortalibus.] Myrmidones autem obiens armabat Achilles omnes per tentoria (cum) armis : illi vero, lupi tanquam cruda-vorantes, quibus quidem circa præcordia ingens robur; qui cervum cornutum magnum in-montibus interfectum dilaniant, omnibusque maxilla sanguine *fit* rubra; atque gregatim vadunt, e fonte nigris-aquis hausturi linguis tenuibus nigram aquam summam, eructantes cruorem e-cæde; et animus pectoribus intrepidus inest, angustaturque (*impletur*) venter :] tales Myrmidonum ductores atque principes, circa strenuum famulum pedibus-velocis Æacidæ magnis-ibant-animis : interque eos Mavortius stabat Achilles, incitans equosque et viros clypeatos.

Quinquaginta erant naves veloces, quibus Achilles ad Trojam copias-duxerat Jovi carus : inque singulis quinquaginta erant viri ad transtra socii : quinque autem duces fecerat, quibus confisus-est, qui-præessent; ipse vero summam tenens-potestatem imperabat.] Unius agminis dux-erat Menesthius varia-lorica, filius Sperchii, a-Jove-(*Pluvio*)-fluentis fluvii; quem peperit Pelei filia, pulcra Polydora, Sperchio indefesso, mulier deo concubitu-mixta; sed nomine (*fama*) Boro, Perieris filio, qui palam *eam* uxorem-duxerat, datis immensis sponsalibus. *Agminis* autem secundi Eudorus Mavortius dux-erat, ex-virgine(*spurius*), quem peperit in-chorea pulcra Polymela,

Digitized by Google

Φύλαντος θυγάτηρ· τῆς δὲ κρατὺς Ἀργειφόντης
ἠράσατ', ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν μετὰ μελπομένῃσιν
ἐν χορῷ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου, κελαδεινῆς.
Αὐτίκα δ' εἰς ὑπερῷ' ἀναβὰς, παρελέξατο λάθρῃ
Ἑρμείας ἀκάκητα· πόρεν δέ οἱ ἀγλαὸν υἱὸν
Εὔδωρον, πέρι μὲν θείειν ταχὺν ἠδὲ μαχητήν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνγε μογοστόκος Εἰλείθυια
ἐξάγαγε πρὸ φόωςδε, καὶ Ἠελίου ἴδεν αὐγὰς,
τὴν μὲν Ἐχεκλῆος κρατερὸν μένος Ἀκτορίδαο
ἠγάγετο πρὸς δώματ', ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα·
τὸν δ' ὁ γέρων Φύλας εὖ ἔτρεφεν, ἠδ' ἀτίταλλεν,
ἀμφαγαπαζόμενος, ὡςεί θ' ἑὸν υἱὸν ἐόντα.
Τῆς δὲ τρίτης Πείσανδρος Ἀρήϊος ἡγεμόνευεν,
Μαιμαλίδης, ὃς πᾶσι μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν,
ἔγχεϊ μάρνασθαι, μετὰ Πηλείωνος ἑταῖρον.
Τῆς δὲ τετάρτης ἦρχε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ·
πέμπτης δ' Ἀλκιμέδων, Λαέρκεος υἱὸς ἀμύμων.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντας ἅμ' ἡγεμόνεσσιν Ἀχιλλεὺς
στῆσεν εὖ κρίνας, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·
Μυρμιδόνες, μήτις μοι ἀπειλάων λελαθέσθω,
ἃς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἀπειλεῖτε Τρώεσσιν,
πάνθ' ὑπὸ μηνιθμὸν, καί μ' ᾐτιάασθε ἕκαστος·
σχέτλιε, Πηλέος υἱὲ, χόλῳ ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ·
νηλεὲς, ὃς παρὰ νηυσὶν ἔχεις ἀέκοντας ἑταίρους·
οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα ποντοπόροισιν
αὖτις· ἐπεί ῥά τοι ὧδε κακὸς χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θάμ' ἐβάζετε· νῦν δὲ πέφανται
φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἕης τὸ πρίν γ' ἐράασθε.
Ἔνθα τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων Τρώεσσι μαχέσθω.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
μᾶλλον δὲ στίχες ἄρθεν, ἐπεὶ βασιλῆος ἄκουσαν.
Ὡς δ' ὅτε τοῖχον ἀνὴρ ἀράρῃ πυκινοῖσι λίθοισιν
δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων·
ὣς ἄραρον κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι·
ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισιν
νευόντων· ὣς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν.
Πάντων δὲ προπάροιθε δύ' ἀνέρε θωρήσσοντο,
Πάτροκλός τε καὶ Αὐτομέδων, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
πρόσθεν Μυρμιδόνων πολεμιζέμεν. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς κλισίην· χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀνέῳγεν
καλῆς, δαιδαλέης, τήν οἱ Θέτις ἀργυρόπεζα
θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι, εὖ πλήσασα χιτώνων,
χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων, οὔλων τε ταπήτων.
Ἔνθα δέ οἱ δέπας ἔσκε τετυγμένον, οὐδέ τις ἄλλος
οὔτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ αἴθοπα οἶνον,
οὔτε τεῳ σπένδεσκε θεῶν, ὅτε μὴ Διὶ πατρί.
Τό ῥα τότ' ἐκ χηλοῖο λαβὼν ἐκάθηρε θεείῳ
πρῶτον, ἔπειτα δὲ νίψ' ὕδατος καλῇσι ῥοῇσιν·
νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας, ἀφύσσατο δ' αἴθοπα οἶνον·
εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ, λεῖβε δὲ οἶνον,
οὐρανὸν εἰςανιδών· Δία δ' οὐ λάθε τερπικέραυνον·
Ζεῦ ἄνα, Δωδωναῖε, Πελασγικὲ, τηλόθι ναίων,
Δωδώνης μεδέων δυςχειμέρου· ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ

Phylantis filia: hanc vero potens Argicida (*Mercurius*)
adamavit, oculis conspicatus inter tripudiantes-cum-cantu,
in choro Dianæ aureo-arcu-insignis, tumultuosæ (*in venatione*).] Statim vero in superiora-domus ascendens, concubuit
cum ea clam] Mercurius mitis; peperitque *hæc* ei illustrem
filium] Eudorum, præstantem et cursus celeritate, et pugna.
Ac postquam hunc partuum-præses Ilithyia
eduxerat in lucem, *is*que Solis vidit jubar;
illam quidem Echeclei fortis vis Actoridæ (*Echecles*)
duxit in ædes *suas*, quum dedisset innumera dona-sponsalia:
hunc vero senex Phylas diligenter nutrivit et educavit,
magno-amore-prosequens, tanquam suus *ipsius* filius esset.
Agminis autem tertii Pisander Mavortius dux-erat,
Mæmalides, qui inter-omnes excellebat Myrmidones
hasta pugnando, post Pelidæ socium.
Sed quarto præerat senex equûm-agitator Phœnix;
quinto vero Alcimedon, Laercei filius eximius.
Ac postquam omnes cum ducibus Achilles
collocasset bene ordinatos, acrem sermonem injunxit:
Myrmidones, ne-quis mihi minarum obliviscatur,
quas in navibus velocibus minabamini Trojanis,
totum sub tempus-iræ; et me accusabatis unusquisque:
Dure, Pelei fili, bili certe te nutrivit mater;
immitis! qui apud naves tenes invitos socios:
domum saltem cum navibus revertamur pontum-transeuntibus] retro; siquidem tibi adeo perniciosa ira incidit animo.
Hæc mihi congregati frequenter dicebàtis: nunc vero apparet
prælii magnum opus, cujus antea quidem cupidi eratis.
Jam aliquis (*quisque*) forte cor gerens cum-Trojanis pugnato.
Sic fatus, excitavit robur et animum uniuscujusque:
magis vero catervæ addensatæ-sunt, ut regem audierunt.
Ut vero quum parietem vir coagmentat apte-junctis lapidibus
domus altæ, impetus ventorum vitans:
sic arcte-junctæ-erant galeæque et clypei umbonibus-muniti:
clypeus nempe clypeum fulciebat, galea galeam, virum vir:
seque-invicem-contingebant setis-equinis-comantes galeæ
splendentibus conis nutantium: adeo densi stabant inter-se.
Verum ante omnes duo viri armabantur,
Patroclusque et Automedon, unum animum habentes,
in-prima-acie Myrmidonum pugnaturi. Sed Achilles
profectus-est ire in tentorium; arcæque operculum aperuit
pulcræ, affabre-factæ, quam ei Thetis argenteis-pedibus
imposuit navi vehendam, bene quum-implesset tunicis,
lænisque ventum-arcentibus, villosisque tapetibus.
Ibi autem ei poculum inerat factum, neque quis alius
nec virorum bibebat ex eo nigrum vinum,
neque ulli libabat deorum, nisi Jovi patri.
Hoc tunc ex arca sumtum purgavit sulphure
primum, postea autem lavit aquæ puris liquoribus:
lavitque-sibi ipse manus, hausitque nigrum vinum:
precabatur deinde stans medio in-septo, libavitque vinum,
cælum suspiciens; Jovemque non latuit fulmine-gaudentem:
Jupiter rex, Dodonæe, Pelasgice, procul habitans,
Dodonæ præsidens hiberno-frigore-infestæ; ac Selli

Digitized by Google

σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι.
Ἦ μὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ·
αὐτὸς μὲν γὰρ ἐγὼ μενέω νηῶν ἐν ἀγῶνι,
ἀλλ' ἕταρον πέμπω, πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
μάρνασθαι· τῷ κῦδος ἅμα πρόες, εὐρύοπα Ζεῦ.
Θάρσυνον δέ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ
εἴσεται, ἤ ῥα καὶ οἶος ἐπίστηται πολεμίζειν
ἡμέτερος θεράπων, ἦ οἱ τότε χεῖρες ἄαπτοι
μαίνονθ', ὁππότ' ἐγώ περ ἴω μετὰ μῶλον Ἄρηος.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἀπὸ ναῦφι μάχην ἐνοπήν τε δίηται,
ἀσκηθής μοι ἔπειτα θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκοιτο,
τεύχεσί τε ξὺν πᾶσι καὶ ἀγχεμάχοις ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσεν·
νηῶν μέν οἱ ἀπώσασθαι πόλεμόν τε μάχην τε
δῶκε, σόον δ' ἀνένευσε μάχης ἐξ ἀπονέεσθαι.
Ἤτοι ὁ μὲν σπείσας τε καὶ εὐξάμενος Διὶ πατρὶ,
ἂψ κλισίην εἰσῆλθε, δέπας δ' ἀπέθηκ' ἐνὶ χηλῷ·
στῆ δὲ πάροιθ' ἐλθὼν κλισίης, ἔτι δ' ἤθελε θυμῷ
εἰσιδέειν Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἅμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν.
Αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἐοικότες ἐξεχέοντο
εἰνοδίοις, οὓς παῖδες ἐριδμαίνωσιν ἔθοντες,
αἰεὶ κερτομέοντες, ὁδῷ ἔπι οἰκί' ἔχοντας,
νηπίαχοι· ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσιν·
τοὺς δ' εἴπερ παρά τίς τε κιὼν ἄνθρωπος ὁδίτης
κινήσῃ ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες
πρόσσω πᾶς πέτεται καὶ ἀμύνει οἷσι τέκεσσιν·
τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες
ἐκ νηῶν ἐχέοντο· βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Μυρμιδόνες, ἕταροι Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
ἀνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
ὡς ἂν Πηλείδην τιμήσομεν, ὃς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες·
γνῷ δὲ καὶ Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
ἣν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἐν δ' ἔπεσον Τρώεσσιν ἀολλέες· ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Τρῶες δ' ὡς εἴδοντο Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν,
αὐτὸν καὶ θεράποντα, σὺν ἔντεσι μαρμαίροντας,
πᾶσιν ὀρίνθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες,
ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλείωνα
μηνιθμὸν μὲν ἀποῤῥῖψαι, φιλότητα δ' ἑλέσθαι·
πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Πάτροκλος δὲ πρῶτος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
ἀντικρὺ κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο,
νηῒ πάρα πρύμνῃ μεγαθύμου Πρωτεσιλάου·
καὶ βάλε Πυραίχμην, ὃς Παίονας ἱπποκορυστὰς
ἤγαγεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρυρέοντος·

tui circumhabitant vates pedibus-illotis, humi-cubantes.
Certe quidem jam olim meum sermonem exaudisti precantis
honorasti me, valdeque læsisti populum Achivorum :
atque etiam nunc mihi hoc perfice votum :
ipse quidem enim ego manebo navium in cœtu;
sed socium mitto, multis cum Myrmidonibus,
ad-pugnandum : cum-hoc una victoriam præmitte, late-sonans
Jupiter!] confirma autem ei cor in præcordiis, ut et Hector
intelligat, num, etiam solus, sciat pugnare
noster famulus; an ei tunc *tantum* manus invictæ
insaniant, quando ego iero ad pugnam Martis.
Ac postquam a navibus prælium clamoremque repulerit,
incolumis mihi postea veloces ad naves redeat,
armisque cum omnibus, et cominus-pugnantibus sociis.
Sic dixit vota-faciens : hunc autem audivit providus Jupiter;] eique alterum quidem dedit pater, alterum vero abnuit :
a-navibus quidem ei repellere præliumque pugnamque
dedit, salvum vero *eum* abnuit e-pugna reverti.
Atque hic quidem, ubi-libaratque et supplicarat Jovi patri,
rursus tentorium ingressus-est, poculumque reposuit in arca;
stetit autem egressus pro tentorio : adhuc vero cupiebat animo
spectare Trojanorum et Achivorum pugnam gravem.
Illi autem cum Patroclo magnanimo armati
ordine-ibant, donec in Trojanos magnis cum-animis irruerent.
Protinus vero vespis similes effundebantur
in-via-habitantibus, quas pueri irritant de-more,
assidue vexantes, quæ in via domicilia habent :
insipientes; commune autem malum multis faciunt;
has vero si quis præteriens homo viator
moverit insciens, ipsæ continuo, animosum cor habentes,
ultro quæque provolat, et defendit suos fœtus :
harum tunc Myrmidones cor et animum habentes
navibus effundebantur : clamor autem immensus ortus-est.
Patroclus vero socios hortabatur, altum clamans :
Myrmidones, socii Pelidæ Achillis,
viri estote, amici, recordaminique strenuæ fortitudinis :
ut Peliden honoremus, qui longe fortissimus *est*
Argivorum apud naves, et cominus-pugnantes famuli :
cognoscat vero et Atrides late-dominans Agamemno
suam noxam, quod fortissimum Achivorum nihil honoravit.
Sic fatus, excitavit robur et animum uniuscujusque :
irrueruntque in-Trojanos conferti : circùm autem naves
terribiliter resonabant clamantibus ab Achivivis.
Trojani vero, ut viderunt Menœtii fortem filium,
ipsum, et famulum, cum armis coruscantes,
omnibus commotus-est animus, inclinatæque-sunt phalanges,
existimantes apud naves pedibus-velocem Peliden
iram abjecisse, in-gratiamque rediisse :
circumspectabat autem unusquisque, qua effugeret gravem perniciem.] Patroclus autem primus jaculatus-est hasta fulgenti,] ex-adverso in medium, ubi plurimi tumultuabantur,
navis ad puppim magnanimi Protesilai :
et percussit Pyræchmen, qui Pæonas equestres-bellatores
duxit ex Amydone, ab Axio late-fluente :

Digitized by Google

τὸν βάλε δεξιὸν ὦμον· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσιν
κάππεσεν οἰμώξας· ἕταροι δέ μιν ἀμφεφόβηθεν
Παίονες· ἐν γὰρ Πάτροκλος φόβον ἧκεν ἅπασιν,
ἡγεμόνα κτείνας, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Ἐκ νηῶν δ' ἔλασεν, κατὰ δ' ἔσβεσεν αἰθόμενον πῦρ.
Ἡμιδαὴς δ' ἄρα νηῦς λίπετ' αὐτόθι· τοὶ δ' ἐφόβηθεν
Τρῶες θεσπεσίῳ ὁμάδῳ· Δαναοὶ δ' ἐπέχυντο
νῆας ἀνὰ γλαφυράς· ὅμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.
Ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
κινήσῃ πυκινὴν νεφέλην στεροπηγερέτα Ζεύς,
ἔκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρώονες ἄκροι
καὶ νάπαι, οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπεῤῥάγη ἄσπετος αἰθήρ·
ὣς Δαναοὶ νηῶν μὲν ἀπωσάμενοι δήϊον πῦρ
τυτθὸν ἀνέπνευσαν· πολέμου δ' οὐ γίγνετ' ἐρωή.
Οὐ γάρ πώ τι Τρῶες Ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
προτροπάδην φοβέοντο μελαινάων ἀπὸ νηῶν,
ἀλλ' ἔτ' ἄρ' ἀνθίσταντο, νεῶν δ' ὑπόεικον ἀνάγκῃ.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα, κεδασθείσης ὑσμίνης,
ἡγεμόνων. Πρῶτος δὲ Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς
αὐτίκ' ἄρα στρεφθέντος Ἀρηϊλύκου βάλε μηρὸν
ἔγχεϊ ὀξυόεντι, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν·
ῥῆξεν δ' ὀστέον ἔγχος· ὁ δὲ πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
κάππεσ'. Ἀτὰρ Μενέλαος Ἀρήϊος οὖτα Θόαντα,
στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα.
Φυλεΐδης δ' Ἄμφικλον ἐφορμηθέντα δοκεύσας,
ἔφθη ὀρεξάμενος πρυμνὸν σκέλος, ἔνθα πάχιστος
μυὼν ἀνθρώπου πέλεται· περὶ δ' ἔγχεος αἰχμῇ
νεῦρα διεσχίσθη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Νεστορίδαι δ', ὁ μὲν οὔτασ' Ἀτύμνιον ὀξέϊ δουρὶ,
Ἀντίλοχος, λαπάρης δὲ διήλασε χάλκεον ἔγχος·
ἤριπε δὲ προπάροιθε· Μάρις δ' αὐτοσχεδὰ δουρὶ
Ἀντιλόχῳ ἐπόρουσε, κασιγνήτοιο χολωθεὶς,
στὰς πρόσθεν νέκυος· τοῦ δ' ἀντίθεος Θρασυμήδης
ἔφθη ὀρεξάμενος, πρὶν οὐτάσαι, οὐδ' ἀφάμαρτεν,
ὦμον ἄφαρ· πρυμνὸν δὲ βραχίονα δουρὸς ἀκωκὴ
δρύψ' ἀπὸ μυώνων, ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρις ἄραξεν.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, κατὰ δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Ὣς τὼ μὲν δοιοῖσι κασιγνήτοισι δαμέντε
βήτην εἰς Ἔρεβος, Σαρπηδόνος ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
υἷες ἀκοντισταὶ Ἀμισωδάρου· ὅς ῥα Χίμαιραν
θρέψεν ἀμαιμακέτην, πολέσιν κακὸν ἀνθρώποισιν.
Αἴας δὲ Κλεόβουλον Ὀϊλιάδης ἐπορούσας
ζωὸν ἕλε, βλαφθέντα κατὰ κλόνον· ἀλλά οἱ αὖθι
λῦσε μένος, πλήξας ξίφει αὐχένα κωπήεντι.
Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή.
Πηνέλεως δὲ Λύκων τε συνέδραμον· ἔγχεσι μὲν γὰρ
ἤμβροτον ἀλλήλων, μέλεον δ' ἠκόντισαν ἄμφω·
τὼ δ' αὖτις ξιφέεσσι συνέδραμον. Ἔνθα Λύκων μὲν
ἱπποκόμου κόρυθος φάλον ἤλασεν· ἀμφὶ δὲ καυλὸν
φάσγανον ἐῤῥαίσθη· ὁ δ' ὑπ' οὔατος αὐχένα θεῖνεν
Πηνέλεως, πᾶν δ' εἴσω ἔδυ ξίφος, ἔσχεθε δ' οἶον
δέρμα· παρηέρθη δὲ κάρη, ὑπέλυντο δὲ γυῖα.
Μηριόνης δ' Ἀκάμαντα κιχεὶς ποσὶ καρπαλίμοισιν,

hunc feriit ad-dextrum humerum : is autem supinus in pulvere
concidit edito-gemitu : socii vero circa-ipsum fugati-sunt,
Pæones : nam Patroclus terrorem immiserat omnibus,
ductore occiso, qui præstantissimus-erat pugnando.
A navibus vero *eos* repulit, exstinxitque ardentem ignem.
Semiusta autem navis relicta-est illic ; sed in-fugam-versi-sunt
Trojani immani *cum* tumultu ; Danai vero effundebantur
naves per cavas : tumultusque vehemens factus-est.
Ut vero quum a summo vertice montis magni
dimovit densam nubem fulgurator Jupiter,
apparentque omnes speculæ et cacumina prominentia,
et saltus ; cœlitus autem ruptus-est immensus æther :
sic Danai, a-navibus quidem depulso hostili igne,
paullulum respirarunt ; pugnæ tamen non erat cessatio :
nondum enim prorsus Trojani Marti-caris ab Achivis
effuse fugabantur nigris a navibus :
sed adhuc resistebant, e-navibus vero recedebant necessitate.] Tum vero vir interfecit virum, diffusa-late pugna,
ducum. Primus autem Menœtii fortis filius
statim aversi Areilyci percussit femur
hasta acuta, penitusque æs transegit :
fregit autem os hasta : is vero pronus in terram
decidit. Ac Menelaus Mavortius vulneravit Thoantem,
pectore nudatum juxta scutum ; solvitque membra.
Phylides autem Amphiclum irruentem observans,
prior ictum-intulit extremo cruri, ubi crassissima
sura hominis est ; circùmque hastæ cuspide
nervi discissi-sunt ; ipsi vero tenebræ oculos cooperuerunt.
Nestoridæ autem, alter quidem vulneravit Atymnium acuta
hasta,] Antilochus, perque-ile trajecit æream hastam :
cecidit vero *hic ei* ad-pedes : Maris autem cominus hasta
in-Antilochum irruebat, ob-fratrem iratus,
stans ante cadaver : eum vero par-deo Thrasymedes
prior assecutus *est*, antequam *is Antilochum* vulneraret, nec
aberravit,] ad-humerum protinus ; extremum autem brachium
hastæ cuspis] abripuit a musculis, et os penitus abscidit :
fragoremque-edidit cadens, et caligo *ei* oculos cooperuit.
Sic illi quidem duo duobus a-fratribus domiti
iverunt ad Erebum, Sarpedonis fortes socii,
filii jaculatores Amisodari ; qui Chimæram
nutrierat insuperabilem, multis perniciem hominibus.
Ajax vero Cleobulum Oïliades impetu-facto
vivum cepit, impeditum in turba ; sed ei ilico
solvit robur, percutiens ense cervicem capulum-magnum habente :] totus autem incaluit ensis sanguine ; eique oculos
occupavit purpurea mors, et fatum violentum.
Peneleus autem Lyconque concurrerunt ; hastis etenim
aberrarant a-se-invicem, incassumque jaculati-erant ambo :
hi rursus ensibus concurrerunt. Tunc Lycon quidem
setis-equinis-cristatæ galeæ conum feriit, juxtaque capulum
ensis fractus-est : sed *ei* sub aure cervicem percussit
Peneleus, totusque immersus-est ensis ; tenebat autem sola
cutis, pendebatque caput ; solutaque-sunt membra.
Meriones autem Acamantem secutus pedibus velocibus,

Digitized by Google

νύξ', ἵππων ἐπιϐησόμενον, κατὰ δεξιὸν ὦμον.
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς.
Ἰδομενεὺς δ' Ἐρύμαντα κατὰ στόμα νηλέϊ χαλκῷ
νύξε· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησεν
νέρθεν ὑπ' ἐγκεφάλοιο· κέασσε δ' ἄρ' ὀστέα λευκά·
ἐκ δ' ἐτίναχθεν ὀδόντες· ἐνέπλησθεν δέ οἱ ἄμφω
αἵματος ὀφθαλμοί· τὸ δ' ἀνὰ στόμα καὶ κατὰ ῥῖνας
πρῆσε χανών· θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
Οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν ἕλον ἄνδρα ἕκαστος.
Ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον ἢ ἐρίφοισιν
σίνται, ὑπ' ἐκ μήλων αἱρεύμενοι, αἵτ' ἐν ὄρεσσιν
ποιμένος ἀφραδίῃσι διέτμαγεν· οἱ δὲ ἰδόντες
αἶψα διαρπάζουσιν ἀνάλκιδα θυμὸν ἐχούσας·
ὣς Δαναοὶ Τρώεσσιν ἐπέχραον· οἱ δὲ φόϐοιο
δυσκελάδου μνήσαντο, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
ἵετ' ἀκοντίσσαι· ὁ δὲ ἰδρείῃ πολέμοιο,
ἀσπίδι ταυρείῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους,
σκέπτετ' ὀϊστῶν τε ῥοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων.
Ἦ μὲν δὴ γίγνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκην·
ἀλλὰ καὶ ὣς ἀνέμιμνε, σάω δ' ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν
αἰθέρος ἐκ δίης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τείνῃ· [εἴσω,
ὣς τῶν ἐκ νηῶν γένετο ἰαχή τε φόϐος τε·
οὐδὲ κατὰ μοῖραν πέραον πάλιν. Ἕκτορα δ' ἵπποι
ἔκφερον ὠκύποδες σὺν τεύχεσι· λεῖπε δὲ λαὸν
Τρωϊκὸν, οὓς ἀέκοντας ὀρυκτὴ τάφρος ἔρυκεν.
Πολλοὶ δ' ἐν τάφρῳ ἐρυσάρματες ὠκέες ἵπποι
ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ λίπον ἅρματ' ἀνάκτων·
Πάτροκλος δ' ἕπετο, σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων,
Τρωσὶ κακὰ φρονέων· οἱ δὲ ἰαχῇ τε φόϐῳ τε
πάσας πλῆσαν ὁδοὺς, ἐπεὶ ἂρ τμάγεν· ὕψι δ' ἄελλα
σκίδναθ' ὑπὸ νεφέων· τανύοντο δὲ μώνυχες ἵπποι
ἄψοῤῥον προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Πάτροκλος δ' ᾗ πλεῖστον ὀρινόμενον ἴδε λαὸν,
τῇ ῥ' ἔχ' ὁμοκλήσας· ὑπὸ δ' ἄξοσι φῶτες ἔπιπτον
πρηνέες ἐξ ὀχέων, δίφροι δ' ἀνεκυμϐαλίαζον.
Ἀντικρὺ δ' ἄρα τάφρον ὑπέρθορον ὠκέες ἵπποι,
[ἄμϐροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα,]
πρόσσω ἱέμενοι· ἐπὶ δ' Ἕκτορι κέκλετο θυμός·
ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι.
Ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινὴ βέϐριθε χθὼν
ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαϐρότατον χέει ὕδωρ
Ζεὺς, ὅτε δή ῥ' ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,
οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας,
ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες·
τῶν δέ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
πολλὰς δὲ κλιτῦς τότ' ἀποτμήγουσι χαράδραι,
ἐς δ' ἅλα πορφυρέην μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι
ἐξ ὀρέων ἐπὶ κάρ· μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
ὣς ἵπποι Τρωαὶ μεγάλα στενάχοντο θέουσαι.
Πάτροκλος δ' ἐπεὶ οὖν πρώτας ἐπέκερσε φάλαγγας,
ἂψ ἐπὶ νῆας ἔεργε παλιμπετὲς, οὐδὲ πόληος
εἴα ἱεμένους ἐπιϐαινέμεν, ἀλλὰ μεσηγὺ

percussit, currum conscensurum, ad dextrum humerum: ceciditque *is* e curru, et oculis obfusa-est caligo. Idomeneus autem Erymantem in os sævo ære percussit: atque in-adversum hasta ærea pertransiit subtus sub cerebro, diffiditque ossa alba: atque excussi sunt dentes: impletique-sunt ei ambo sanguine oculi: quem per os et per nares efflavit aperto-ore; mortis autem nigra nubes *eum* obtexit.

Hi igitur ductores Danaorum interfecere virum singuli. Ut vero lupi in-agnos impetu-irruunt, vel hædos, exitiabiles, e gregibus surripientes *eos* qui in montibus pastoris stultitia dispersi-sunt; hi vero conspicati, statim discerpunt imbellem animum habentes: sic Danai in-Trojanos impetu-irruebant: illi vero fugæ horrisonæ meminerunt, oblitique-sunt strenuæ fortitudinis.

Ajax autem ille magnus semper in Hectorem ære-armatum cupiebat jaculari; is vero scientia bellandi, clypeo taurino coopertus latos humeros, observabat sagittarumque stridorem et sonitum jaculorum. Certe quidem jam agnoscebat pugnæ alio-inclinatam victoriam: sed et sic manebat, servabatque caros sodales.

Ut vero quum ab Olympo *monte* nubes vadit ad-cœlum usque] æthere ex sereno, quando Jupiter procellam inducit: sic horum a navibus *fugientium* factus-est clamorque fugaque] nec ordine *fossam* transibant rursus. Hectorem equi efferebant veloces-pedibus cum armis: deseruit vero populum Troicum, quos invitos depressa fossa coercebat. Multi vero in fossa trahentes-currum veloces equi fractos ad summum temonem liquerunt currus regum: Patroclus autem insequebatur, vehementer Danaos adhortans, Trojanis mala meditans: hi autem clamoreque fugaque omnes implerunt vias, quum dissipati-essent: in-altumque procella *pulveris*] spargebatur sub nubes; cursu-tendebantque solidis-ungulis equi] retro ad urbem a navibus et tentoriis. Patroclus vero, qua plurimum excitatum vidit populum, ea regebat *equos*, inclamans: sub axibusque viri cadebant proni e curribus, currusque cum-fragore-evertebantur. E-regione autem fossam transiliere veloces equi, [immortales, quos Peleo dii dederant præclara dona,] prorsum pergere-cupientes; in Hectorem vero vocabat *eum* animus;] quem cupiebat percutere: eum vero extulere veloces equi.] Ut sub nimbo-procelloso tota nigra gravatur terra die autumnali, quum rapidissimum fundit imbrem Jupiter, quando hominibus iratus sævit, qui vi in foro perversa exercent judicia, et justitiam expellunt, deorum ultionem non curantes: horumque omnes quidem fluvii inundant labentes, multasque montium-devexitates tunc abscindunt torrentes, et in mare purpureum valde strepunt fluentes ex montibus in præceps: corrumpunturque opera hominum: sic equæ Trojanæ valde ingemiscebant currentes.

Patroclus autem, postquam primas interciderat phalanges, rursus ad naves coercuit retrorsum-agendo neque ad-urbem sinebat cupientes ascendere, sed inter

νηῶν καὶ ποταμοῦ καὶ τείχεος ὑψηλοῖο
κτεῖνε μεταΐσσων, πολέων δ' ἀπετίνυτο ποινήν.
Ἔνθ' ἤτοι Πρόνοον πρῶτον βάλε δουρὶ φαεινῷ,
στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα·
δούπησεν δὲ πεσών. Ὁ δὲ Θέστορα, Ἤνοπος υἱόν,
δεύτερον ὁρμηθείς — ὁ μὲν εὐξέστῳ ἐνὶ δίφρῳ
ἧστο ἀλείς· ἐκ γὰρ πλήγη φρένας, ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
ἡνία ἠΐχθησαν — ὁ δ' ἔγχεϊ νύξε παραστὰς
γναθμὸν δεξιτερὸν, διὰ δ' αὐτοῦ πεῖρεν ὀδόντων·
ἕλκε δὲ δουρὸς ἑλὼν ὑπὲρ ἄντυγος, ὡς ὅτε τις φὼς,
πέτρῃ ἔπι προβλῆτι καθήμενος, ἱερὸν ἰχθὺν
ἐκ πόντοιο θύραζε λίνῳ καὶ ἤνοπι χαλκῷ·
ὣς ἕλκ' ἐκ δίφροιο κεχηνότα δουρὶ φαεινῷ,
κὰδ δ' ἄρ' ἐπὶ στόμ' ἔωσε· πεσόντα δέ μιν λίπε θυμός.
Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύλαον ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ
μέσσην κὰκ κεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
κάππεσεν· ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύμαντα καὶ Ἀμφοτερὸν καὶ Ἐπάλτην,
Τληπόλεμόν τε Δαμαστορίδην, Ἐχίον τε Πύριν τε
Ἰφέα τ' Εὔιππόν τε καὶ Ἀργεάδην Πολύμηλον,
πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Σαρπηδὼν δ' ὡς οὖν ἴδ' ἀμιτροχίτωνας ἑταίρους
χέρσ' ὕπο Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμέντας,
κέκλετ' ἄρ' ἀντιθέοισι καθαπτόμενος Λυκίοισιν·
Αἰδώς, ὦ Λύκιοι, πόσε φεύγετε; νῦν θοοὶ ἔστε.
Ἀντήσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνέρος, ὄφρα δαείω,
ὅστις ὅδε κρατέει· καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργεν
Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν, ἐπεὶ ἴδεν, ἔκθορε δίφρου.
Οἱ δ', ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι,
πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχωνται,
ὣς οἱ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν. —
Τοὺς δὲ ἰδὼν ἐλέησε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω,
Ἥρην δὲ προσέειπε κασιγνήτην ἄλοχόν τε·
Ὤ μοι ἐγών, ὅτε μοι Σαρπηδόνα, φίλτατον ἀνδρῶν,
μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι.
Διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε, φρεσὶν ὁρμαίνοντι,
ἤ μιν ζωὸν ἐόντα μάχης ἄπο δακρυοέσσης
θείω ἀναρπάξας Λυκίης ἐν πίονι δήμῳ,
ἦ ἤδη ὑπὸ χερσὶ Μενοιτιάδαο δαμάσσω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
ἔρδ', ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
αἴ κε ζὼν πέμψῃς Σαρπηδόνα ὅνδε δόμονδε,
φράζεο, μήτις ἔπειτα θεῶν ἐθέλῃσι καὶ ἄλλος
πέμπειν ὃν φίλον υἱὸν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης.
Πολλοὶ γὰρ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο μάχονται
υἱέες ἀθανάτων, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἐνήσεις.
Ἀλλ' εἴ τοι φίλος ἐστὶ, τεὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ,

naves et fluvium et murum altum
occidebat rapide-insequens, multorumque exigebat ultionem.
Tunc quidem Pronoum primum percussit hasta fulgenti,
pectore nudatum juxta clypeum : solvitque *ei* membra :
fragoremque-*is*-edidit cadens. Atque Thestorem, Enopis filium,
iterum impetu-facto (qui quidem pulcre-polita in sella
sedebat contractus; nam perculsus-erat animo, e manibusque
habenæ defluxerant) : ille vero *eum* ense percussit cominus
ad malam dextram, perque ejus *eam* transegit dentes :
traxit autem *eum* hasta prehensum super loricam-currus, velu-
ti quum vir] scopulo in prominenti sedens, sacrum piscem
trahit e ponto foras lino et splendido ære :
sic *hunc* traxit e curru hiantem *Patroclus* hasta fulgenti,
et in os *demum* excussit : lapsumque ipsum liquit anima.
Ac deinde Erylaum irruentem percussit saxo,
medio in capite; illudque in-duas-partes totum diffissum-est
in casside valida : is vero pronus in terram
decidit : et ei mors circumfusa-est animam-disperdens.
Ac deinde Erymantem et Amphoterum et Epalten,
Tlepolemumque Damastoriden, Echiumque Pyrinque
Ipheumque Evippumque et Argeaden Polymelum,
omnes alium-super-alium dejecit in-terram almam.
Sarpedon autem, postquam vidit loricas-sine-cinctu-haben-
tes socios] manibus sub Patrocli Menœtiadæ domitos,
adhortatus-est eximios increpans Lycios :
Proh pudor, o Lycii, quo fugitis? nunc strenui estote :
occurram enim ego huic viro, ut intelligam,
quisnam hic sit-victor : ac jam malis multis affecit
Trojanos : quippe multorumque et fortium genua solvit.
Dixit, et de curru cum armis desiliit in-terram.
Patroclus vero altera-ex-parte, ut vidit, desiliit de-curru.
Hi autem, sicut vultures unguibus-aduncis, curvis-rostris,
petra super excelsa ingentem clangorem-edentes pugnant :
sic hi, clamantes, in alterum-alter irruebant.
Hos autem intuitus, misertus-est Saturni filius versuti,
Junonemque allocutus-est sororem uxoremque :
Hei mihi, quum mihi Sarpedonem, carissimum hominum,
in-fatis *sit* a Patroclo Menœtiade domari.
Bifariam autem mihi animus fertur, in-præcordiis versanti,
utrumne ipsum, vivus dum-sit, pugna e lacrimosa
ponam abreptum Lyciæ in opulento populo,
an jam sub manibus Menœtiadæ domem.
Huic autem respondit inde magnis-oculis veneranda Juno:
importunissime Saturnie, quale hoc verbum dixisti!
Virumne mortalem, jam-olim destinatum fato,
iterum vis a-morte tristi liberare?
Fac : at non tibi omnes assentiemur dii ceteri.
Aliud vero tibi dicam, tu vero in animo reconde tuo :
si vivum dimiseris Sarpedonem suam domum,
perpende, ne-quis posthac deorum velit et alius
abducendum-curare suum carum filium ex aspero prælio.
Multi enim circum urbem magnam Priami pugnant
filii immortalium, quibus iram gravem injicies.
Sed si *hic* tibi dilectus est, tuumque *eum* miseratur cor,

Digitized by Google

ἤτοι μέν μιν ἔασον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
χέρσ' ὕπο Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι·
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τόνγε λίπῃ ψυχή τε καὶ αἰών,
πέμπειν μιν Θάνατόν τε φέρειν καὶ νήδυμον Ὕπνον,
εἰςόκε δὴ Λυκίης εὐρείης δῆμον ἵκωνται·
ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔται τε
τύμβῳ τε στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε,
παῖδα φίλον τιμῶν, τόν οἱ Πάτροκλος ἔμελλεν
φθίσειν ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι, τηλόθι πάτρης. —
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
ἔνθ' ἤτοι Πάτροκλος ἀγακλειτὸν Θρασύμηλον,
ὅς ῥ' ἠῢς θεράπων Σαρπηδόνος ἦεν ἄνακτος,
τὸν βάλε νείαιραν κατὰ γαστέρα, λῦσε δὲ γυῖα.
Σαρπηδὼν δ' αὐτοῦ μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ,
δεύτερος ὁρμηθείς· ὁ δὲ Πήδασον οὔτασεν ἵππον
ἔγχεϊ δεξιὸν ὦμον· ὁ δ' ἔβραχε θυμὸν ἀΐσθων.
Κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
Τὼ δὲ διαστήτην· κρίκε δὲ ζυγόν, ἡνία δέ σφιν
σύγχυτ', ἐπειδὴ κεῖτο παρήορος ἐν κονίῃσιν.
Τοῖο μὲν Αὐτομέδων δουρικλυτὸς εὕρετο τέκμωρ·
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
ἀΐξας ἀπέκοψε παρήορον οὐδ' ἐμάτησεν·
τὼ δ' ἰθυνθήτην, ἐν δὲ ῥυτῆρσι τάνυσθεν.
Τὼ δ' αὖτις συνίτην ἔριδος πέρι θυμοβόροιο.
Ἔνθ' αὖ Σαρπηδὼν μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ·
Πατρόκλου δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριστερὸν ἤλυθ' ἀκωκὴ
ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· ὁ δ' ὕστερος ὤρνυτο χαλκῷ
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρός,
ἀλλ' ἔβαλ' ἔνθ' ἄρα τε φρένες ἔρχαται ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ.
Ἤριπε δ', ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ἀχερωΐς,
ἠὲ πίτυς βλωθρή, τήντ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες
ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
ὣς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κεῖτο τανυσθείς,
βεβρυχώς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
Ἠΰτε ταῦρον ἔπεφνε λέων, ἀγέληφι μετελθών,
αἴθωνα, μεγάθυμον, ἐν εἰλιπόδεσσι βόεσσιν,
ὤλετό τε στενάχων ὑπὸ γαμφηλῇσι λέοντος·
ὣς ὑπὸ Πατρόκλῳ Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων
κτεινόμενος μενέαινε, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
Γλαῦκε πέπον, πολεμιστὰ μετ' ἀνδράσι, νῦν σε μάλα χρὴ
αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν·
νῦν τοι ἐελδέσθω πόλεμος κακός, εἰ θοός ἐσσι.
Πρῶτα μὲν ὄτρυνον Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας,
πάντῃ ἐποιχόμενος, Σαρπηδόνος ἀμφιμάχεσθαι·
αὐτὰρ ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐμεῦ πέρι μάρναο χαλκῷ.
Σοὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα κατηφείη καὶ ὄνειδος
ἔσσομαι ἤματα πάντα διαμπερές, εἴ κέ μ' Ἀχαιοὶ
τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
Ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν,
ὀφθαλμοὺς ῥῖνάς θ'. Ὁ δὲ λὰξ ἐν στήθεσι βαίνων,
ἐκ χροὸς ἕλκε δόρυ· προτὶ δὲ φρένες αὐτῷ ἕποντο·

eum quidem sinito in aspera pugna
manibus sub Patrocli Menœtiadæ domari;
at postquam jam eum reliquerit animaque et vita,
mitte eum ut-Mors ferat, et suavis Somnus,
donec Lyciæ latæ ad-populum pervenerint;
ibi ei exsequias-facient fratresque amicique,
cum tumuloque cippoque : hic enim honor est mortuorum.
Sic dixit : nec non-obsecutus-est pater hominumque deûmque;] cruentas autem guttas demisit in-terram,
filium dilectum honorans, quem ei Patroclus erat
interemturus in Troja glebosa, procul a patria,
Hi autem quum jam prope essent in alterum-alter irruentes,
tum Patroclus quidem inclytum Thrasymelum,
qui strenuus famulus Sarpedonis erat regis,
hunc percussit imum ad ventrem, solvitque *ei* membra.
Sarpedon vero ab-ipso quidem aberravit hasta fulgenti,
secundus impetum-faciens; at Pedasum vulneravit equum
hasta dextrum in-humerum : isque gemuit animam exspirans;
et decidit in pulverem porrectus, avolavitque anima.
Duo autem *reliqui equi* dissultabant : crepuitque jugum, habenæque ipsis] confundebantur, quia jacebat funalis in pulvere.
Hujus quidem *rei* Automedon hasta-inclytus invenit finem:
educto longo ense robusto a femore,
insurgens abscidit funalem; nec segniter-agebat,
duo vero *reliqui* recte-stabant, inque loris-jugalibus directierant.] Hi autem (*viri*) rursus congressi-sunt pugna de exitiosa.
Tum Sarpedon quidem aberravit hasta fulgenti,
Patroclique supra humerum sinistrum abiit cuspis
hastæ, nec feriit ipsum : sed posterior irruit ære
Patroclus : hujus vero non irritum telum effugit manu,
sed feriit ubi præcordia complectuntur densum cor.
Cecidit autem, sicut quando aliqua quercus cadit, vel populus
vel pinus alta, quam in-montibus fabri viri
exciderunt securibus recens-exacutis, navale-lignum ut-esset :] sic ille ante equos et currum jacebat porrectus,
dentibus-frendens, pulvere manibus-prehenso sanguinolento.
Veluti taurum interficit leo, armento superveniens,
fulvum, magnanimum, inter pedes-trahentes boves,
perítque *is* gemens sub maxillis leonis :
sic a Patroclo Lyciorum ductor clypeatorum
cæsus annitebatur, carumque nomine-vocabat socium :
Glauce carissime, bellator inter viros, nunc te admodum oportet,] pugnacemque esse, et audacem bellatorem :
nunc tibi cordi-sit pugna gravis, si prælio-impiger es.
Primum quidem adhortare Lyciorum ductores viros,
quaquaversum obiens, Sarpedoni ut-propugnent :
ac deinde et ipse super me pugnes ære.
Tibi enim ego etiam posthac pudor et opprobrium
ero dies omnes perpetuo, si forte mihi Achivi
arma detraxerint, in *hoc* ad-naves certamine interfecto.
Verum sustineto strenue, adhortareque populum omnem.
Sic igitur ipsum locutum finis mortis texit, [insistens
oculos naresque (*ut nec videret nec respiraret*). Ille pectori
e corpore traxit hastam, et animus eam sequebatur,

Digitized by Google

τοῖο δ' ἅμα ψυχήν τε καὶ ἔγχεος ἐξέρυσ' αἰχμήν.
Μυρμιδόνες δ' αὐτοῦ σχέθον ἵππους φυσιόωντας,
ἱεμένους φοβέεσθαι, ἐπεὶ λίπεν ἅρματ' ἀνάκτων.
Γλαύκῳ δ' αἰνὸν ἄχος γένετο φθογγῆς ἀΐοντι·
ὠρίνθη δέ οἱ ἦτορ, ὅτ' οὐ δύνατο προσαμῦναι.
Χειρὶ δ' ἑλὼν ἐπίεζε βραχίονα· τεῖρε γὰρ αὐτὸν
ἕλκος, ὃ δή μιν Τεῦκρος ἐπεσσύμενον βάλεν ἰῷ
τείχεος ὑψηλοῖο, ἀρὴν ἑτάροισιν ἀμύνων.
Εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι·
Κλῦθι, ἄναξ, ὅς που Λυκίης ἐν πίονι δήμῳ
εἷς, ἢ ἐνὶ Τροίῃ· δύνασαι δὲ σὺ πάντοσ' ἀκούειν
ἀνέρι κηδομένῳ, ὡς νῦν ἐμὲ κῆδος ἱκάνει.
Ἕλκος μὲν γὰρ ἔχω τόδε καρτερόν· ἀμφὶ δέ μοι χεὶρ
ὀξείῃς ὀδύνῃσιν ἐλήλαται, οὐδέ μοι αἷμα
τερσῆναι δύναται· βαρύθει δέ μοι ὦμος ὑπ' αὐτοῦ·
ἔγχος δ' οὐ δύναμαι σχεῖν ἔμπεδον, οὐδὲ μάχεσθαι
ἐλθὼν δυσμενέεσσιν. Ἀνὴρ δ' ὤριστος ὄλωλεν,
Σαρπηδών, Διὸς υἱός· ὁ δ' οὐδ' ᾧ παιδὶ ἀμύνει.
Ἀλλὰ σύ πέρ μοι, ἄναξ, τόδε καρτερὸν ἕλκος ἄκεσσαι,
κοίμησον δ' ὀδύνας, δὸς δὲ κράτος, ὄφρ' ἑτάροισιν
κεκλόμενος Λυκίοισιν ἐποτρύνω πολεμίζειν,
αὐτός τ' ἀμφὶ νέκυι κατατεθνηῶτι μάχωμαι.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Αὐτίκα παῦσ' ὀδύνας, ἀπὸ δ' ἕλκεος ἀργαλέοιο
αἷμα μέλαν τέρσηνε, μένος δέ οἱ ἔμβαλε θυμῷ.
Γλαῦκος δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσί, γήθησέν τε,
ὅττι οἱ ὦκ' ἤκουσε μέγας θεὸς εὐξαμένοιο.
Πρῶτα μὲν ὤτρυνεν Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας,
πάντῃ ἐποιχόμενος, Σαρπηδόνος ἀμφιμάχεσθαι.
Αὐτὰρ ἔπειτα μετὰ Τρῶας κίε, μακρὰ βιβάσθων,
Πουλυδάμαντ' ἔπι Πανθοΐδην καὶ Ἀγήνορα δῖον·
βῆ δὲ μετ' Αἰνείαν τε καὶ Ἕκτορα χαλκοκορυστήν.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, νῦν δὴ πάγχυ λελασμένος εἰς ἐπικούρων,
οἳ σέθεν εἵνεκα τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
θυμὸν ἀποφθινύθουσι· σὺ δ' οὐκ ἐθέλεις ἐπαμύνειν.
Κεῖται Σαρπηδών, Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων,
ὃς Λυκίην εἴρυτο δίκῃσί τε καὶ σθένεϊ ᾧ·
τὸν δ' ὑπὸ Πατρόκλῳ δάμασ' ἔγχεϊ χάλκεος Ἄρης.
Ἀλλά, φίλοι, πάρστητε, νεμεσσήθητε δὲ θυμῷ,
μὴ ἀπὸ τεύχε' ἕλωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρὸν
Μυρμιδόνες, Δαναῶν κεχολωμένοι, ὅσσοι ὄλοντο,
τοὺς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνομεν ἐγχείῃσιν.
Ὣς ἔφατο· Τρῶας δὲ κατάκρηθεν λάβε πένθος
ἄσχετον, οὐκ ἐπιεικτόν· ἐπεί σφισιν ἕρμα πόληος
ἔσκε, καὶ ἀλλοδαπός περ ἐών· πολέες γὰρ ἅμ' αὐτῷ
λαοὶ ἕποντ', ἐν δ' αὐτὸς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Βὰν δ' ἰθὺς Δαναῶν λελιημένοι· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἕκτωρ, χωόμενος Σαρπηδόνος. Αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
ὦρσε Μενοιτιάδεω Πατροκλῆος λάσιον κῆρ·
Αἴαντε πρώτω προσέφη, μεμαῶτε καὶ αὐτώ·
Αἴαντε, νῦν σφῶϊν ἀμύνεσθαι φίλον ἔστω,
οἷοί περ πάρος ἦτε μετ' ἀνδράσιν, ἢ καὶ ἀρείους.
Κεῖται ἀνήρ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν,

ejusque simul animamque et hastæ evulsit cuspidem.
Myrmidones autem illic detinuerunt *ejus* equos anhelantes,
cupientes fugere, ut reliquerant currus dominorum.
Glauco vero gravis dolor ortus-est vocem *amici* audienti:
commotumque-est ei cor, quod non posset opem-ferre.
Manu autem prensum stringebat *sibi* brachium: affligebat enim eum] vulnus, quod ei Teucer irruenti inflixerat sagitta,
e-muro excelso, malum a-sociis propulsans.
Precans autem dixit longe-jaculanti Apollini:
Exaudi, rex, qui alicubi Lyciæ in opulento populo
es, vel in Troja (potes autem tu undecunque auscultare),
virum afflictum, sicut nunc me dolor invadit.
Vulnus enim habeo hoc grave; undique autem mihi manus
acutis doloribus transfixa-est, nec mihi sanguis
siccari potest; gravaturque mihi humerus per ipsum:
hastamque non possum sustinere firmiter, nec pugnare,
accedens, cum-hostibus. Vir autem fortissimus periit,
Sarpedon, Jovis filius: ille vero ne suo quidem filio opem-fert.
Sed tu saltem mihi, rex, huic gravi vulneri medere;
sopi autem dolores, præbeque vires; ut socios
adhortans Lycios excitem ad pugnandum;
ipseque de corpore mortuo pugnem.
Sic dixit precans: hunc autem exaudivit Phœbus Apollo.
Statim sedavit dolores, a vulnere autem gravi
sanguinem atrum siccavit, roburque ejus immisit animo.
Glaucus vero *hoc* agnovit sua in mente, lætatusque-est,
quod se cito exaudierat magnus deus precatum.
Primum quidem excitavit Lyciorum ductores viros,
quaquaversum obiens, super-Sarpedone ut præliarentur;
ac deinde arcessitum Trojanos ibat, magnis-passibus gradiens
Polydamantem ad Panthoiden et Agenorem divinum;
ivit etiam arcessitum Æneamque et Hectorem ære-armatum.
Prope autem stans hunc verbis alatis allocutus-est:
Hector, nunc jam omnino oblitus es sociorum,
qui te propter, procul ab-amicis et patria terra,
animam deperdunt: tu vero non vis opem-ferre.
Jacet Sarpedon, Lyciorum ductor clypeatorum,
qui Lyciam tuebatur jureque *dicendo* et virtute sua:
hunc vero sub Patroclo domuit hasta æreus Mars.
Sed, amici, adeste, indignaminique animo,
ne arma abstulerint, indignisque-modis-acceperint mortuum
Myrmidones, de-Danais irati, quotquot perierunt;
quos apud naves veloces interfecimus hastis.
Sic dixit: Trojanos vero prorsus occupavit dolor
intolerabilis, nescius cedere; quippe ipsis columen urbis
erat, etiamsi alienigena esset: multæ enim una illum
copiæ sequebantur, inter *quas* ipse fortissimus-erat pugnando.] Ibant autem recta in-Danaos ardentes: præibatque ipsis
Hector, iratus de-Sarpedone. At Achivos
concitabat *ad certamen* Menœtiadæ Patrocli animosum cor;
Ajaces primos allocutus-est, animis-incitatos etiam per-se;
Ajaces, jam vobis hostes-propulsare cordi esto,
quales quidem antea eratis inter viros, vel etiam fortiores.
Jacet vir, qui primus insiliit in-murum Achivorum,

Digitized by Google

Σαρπηδών. Ἀλλ' εἴ μιν ἀεικισσαίμεθ' ἑλόντες,
τεύχεά τ' ὤμοιϊν ἀφελοίμεθα, καί τιν' ἑταίρων
αὐτοῦ ἀμυνομένων δαμασαίμεθα νηλέϊ χαλκῷ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας,
Τρῶες καὶ Λύκιοι, καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοί,
σύμβαλον ἀμφὶ νέκυι κατατεθνηῶτι μάχεσθαι,
δεινὸν ἀΰσαντες· μέγα δ' ἔβραχε τεύχεα φωτῶν.
Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὀλοὴν τάνυσε κρατερῇ ὑσμίνῃ,
ὄφρα φίλῳ περὶ παιδὶ μάχης ὀλοὸς πόνος εἴη.
Ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς.
Βλῆτο γὰρ οὔτι κάκιστος ἀνὴρ μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
υἱὸς Ἀγακλῆος μεγαθύμου, δῖος Ἐπειγεύς,
ὅς ῥ' ἐν Βουδείῳ εὐναιομένῳ ἤνασσεν
τὸ πρίν· ἀτὰρ τότε γ' ἐσθλὸν ἀνεψιὸν ἐξεναρίξας,
ἐς Πηλῆ' ἱκέτευσε καὶ ἐς Θέτιν ἀργυρόπεζαν·
οἱ δ' ἅμ' Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι πέμπον ἕπεσθαι
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.
Τόν ῥα τόθ' ἁπτόμενον νέκυος βάλε φαίδιμος Ἕκτωρ
χερμαδίῳ κεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ
κάππεσεν, ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
Πατρόκλῳ δ' ἄρ' ἄχος γένετο, φθιμένου ἑτάροιο.
Ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, ἴρηκι ἐοικὼς
ὠκέϊ, ὅστ' ἐφόβησε κολοιούς τε ψῆράς τε·
ὣς ἰθὺς Λυκίων, Πατρόκλεις ἱπποκέλευθε,
ἔσσυο καὶ Τρώων· κεχόλωσο δὲ κῆρ ἑτάροιο.
Καί ῥ' ἔβαλε Σθενέλαον, Ἰθαιμένεος φίλον υἱόν,
αὐχένα χερμαδίῳ, ῥῆξεν δ' ἀπὸ τοῖο τένοντας.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ὅσση δ' αἰγανέης ῥιπὴ ταναοῖο τέτυκται,
ἥν ῥά τ' ἀνὴρ ἀφέῃ πειρώμενος, ἠὲ ἐν ἀέθλῳ,
ἠὲ καὶ ἐν πολέμῳ, δηΐων ὕπο θυμοραϊστέων·
τόσσον ἐχώρησαν Τρῶες, ὤσαντο δ' Ἀχαιοί.
Γλαῦκος δὲ πρῶτος, Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων,
ἐτράπετ', ἔκτεινεν δὲ Βαθυκλῆα μεγάθυμον,
Χάλκωνος φίλον υἱόν, ὃς Ἑλλάδι οἰκία ναίων,
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν·
τὸν μὲν ἄρα Γλαῦκος στῆθος μέσον οὔτασε δουρί,
στρεφθεὶς ἐξαπίνης, ὅτε μιν κατέμαρπτε διώκων.
Δούπησεν δὲ πεσών· πυκινὸν δ' ἄχος ἔλλαβ' Ἀχαιούς,
ὡς ἔπεσ' ἐσθλὸς ἀνήρ· μέγα δὲ Τρῶες κεχάροντο·
στὰν δ' ἀμφ' αὐτὸν ἰόντες ἀολλέες· οὐδ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
ἀλκῆς ἐξελάθοντο, μένος δ' ἰθὺς φέρον αὐτῶν.
Ἔνθ' αὖ Μηριόνης Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστήν,
Λαόγονον, θρασὺν υἱὸν Ὀνήτορος, ὃς Διὸς ἱρεὺς
Ἰδαίου ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ·
τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
ᾤχετ' ἀπὸ μελέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν.
Αἰνείας δ' ἐπὶ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον ἧκεν·
ἔλπετο γὰρ τεύξεσθαι ὑπασπίδια προβιβῶντος.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
πρόσσω γὰρ κατέκυψε, τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ μακρὸν
οὔδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη

Sarpedon; sed o-si ipsum contumelia-afficere-possimus ablatum,] armaque ab-humeris auferre, et aliquem sociorum ab-eo *nos* propulsantium domare sævo ære.

Sic dixit: hi vero etiam per-se *hostes* arcere promti-erant. Postquam autem utrinque firmarant phalangas, Trojani et Lycii, et Myrmidones et Achivi, concurrerunt super corpore mortuo pugnaturi, horrendum clamantes; vehementer autem sonuerunt arma virorum.] Jupiter vero noctem perniciosam extendit-super aspera pugna,] ut dilecto de filio pugnæ perniciosus labor esset.

Moverunt autem priores Trojani agilibus-oculis-præditos Achivos.] Percussus enim erat nequaquam ignavissimus vir inter Myrmidones,] filius Agaclei magnanimi, divinus Epigeus,] qui in Budio bene-habitato imperabat antea: sed tum, strenuum consobrinum quum-occidisset, ad Peleum venit-supplex, et ad Thetin argenteis-pedibus; hi autem cum Achille agmina perrumpente misere comitem Ilium ad bonis-equis-fœcundam, ut cum-Trojanis pugnaret. Hunc ibi manum-injicientem cadaveri feriit splendidus Hector saxo in-capite: quod in-duas-partes totum diffissum-est in casside valida: isque pronus super cadavere decidit, et ipsi mors circumfusa-est exitialis. Patroclo autem dolor ortus-est de-interfecto socio: rectaque-prorupit per primos-pugnatores, accipitri similis veloci, qui fugatos-persequitur graculosque sturnosque: sic recta in-Lycios, Patrocle equis-vecte, ruisti et in-Trojanos; iratus vero eras corde de-socio. Et percussit Sthenelaum, Ithæmonis dilectum filium, in-cervice saxo, abrupitque ejus tendines. Cessere autem retro primi-pugnatores et splendidus Hector Quantus autem jaculi jactus longi est, quod quidem vir emiserit connixus, vel in certamine-ludi, vel etiam in bello, hostes propter animam-perdentes: tantum recesserunt Trojani; locoque-moverunt *eos* Achivi. Glaucus autem primus, Lyciorum ductor clypeatorum, conversus-est, interfecitque Bathyclem magnanimum, Chalconis dilectum filium, qui in-Hellade domos habitans, opibusque divitiisque excellebat inter-Myrmidones: hunc quidem Glaucus in-pectore medio vulneravit hasta, conversus repente, quando ipsum jam-tangebat insequens. Fragoremque edidit cadens: magnus vero dolor cepit Achivos, ut ceciderat strenuus vir; valde autem Trojani gavisi-sunt: steteruntque circa ipsum progressi frequentes: nec-tamen Achivi] fortitudinis obliti-sunt, sed vires recta ferebant in-eos. Tum autem Meriones Trojanorum interfecit virum armatum, Laogonum, audacem filium Onetoris, qui Jovis sacerdos Idæi erat, deique instar honorabatur a-populo: hunc percussit sub mala et aure: confestim vero anima abiit e membris, horrendæque illum tenebræ occuparunt. Æneas autem in Merionen hastam æream misit; sperabat enim se assecuturum sub-clypei-tegmine progredientem.] Sed ille quidem ex-adverso conspicatus evitavit æream hastam;] in-anterius enim declinavit, sed a-tergo hasta longa solo infixa-est, supraque pars-posterior quassabatur

ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης.
[Αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κραδαινομένη κατὰ γαίης
ᾤχετ', ἐπεί ῥ' ἅλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν.]
Αἰνείας δ' ἄρα θυμὸν ἐχώσατο φώνησέν τε·
Μηριόνη, τάχα κέν σε, καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα,
ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερές, εἴ σ' ἔβαλόν περ.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα·
Αἰνεία, χαλεπόν σε, καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα,
πάντων ἀνθρώπων σβέσσαι μένος, ὅς κέ σευ ἄντα
ἔλθῃ ἀμυνόμενος· θνητὸς δέ νυ καὶ σὺ τέτυξαι.
Εἰ καὶ ἐγώ σε βάλοιμι τυχὼν μέσον ὀξέϊ χαλκῷ,
αἶψά κε, καὶ κρατερός περ ἐὼν καὶ χερσὶ πεποιθώς,
εὖχος ἐμοὶ δοίης, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἐνένιπτε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·
Μηριόνη, τί σὺ ταῦτα, καὶ ἐσθλὸς ἐών, ἀγορεύεις;
ὦ πέπον, οὔτι Τρῶες ὀνειδείοις ἐπέεσσιν
νεκροῦ χωρήσουσι, πάρος τινὰ γαῖα καθέξει·
ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ', ἐνὶ βουλῇ.
Τῷ οὔτι χρὴ μῦθον ὀφέλλειν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
Τῶν δ', ὥστε δρυτόμων ἀνδρῶν ὀρυμαγδὸς ὄρωρεν
οὔρεος ἐν βήσσῃς· ἕκαθεν δέ τε γίγνετ' ἀκουή·
ὣς τῶν ὤρνυτο δοῦπος ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
χαλκοῦ τε ῥινοῦ τε, βοῶν τε εὐποιητάων,
νυσσομένων ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
Οὐδ' ἂν ἔτι φράδμων περ ἀνὴρ Σαρπηδόνα δῖον
ἔγνω, ἐπεὶ βελέεσσι καὶ αἵματι καὶ κονίῃσιν
ἐκ κεφαλῆς εἴλυτο διαμπερὲς ἐς πόδας ἄκρους.
Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον, ὡς ὅτε μυῖαι
σταθμῷ ἔνι βρομέωσι περιγλαγέας κατὰ πέλλας,
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·
ὣς ἄρα τοὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον. Οὐδέ ποτε Ζεὺς
τρέψεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης ὄσσε φαεινώ,
ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὅρα, καὶ φράζετο θυμῷ
πολλὰ μάλ' ἀμφὶ φόνῳ Πατρόκλου, μερμηρίζων,
ἢ ἤδη καὶ κεῖνον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
αὐτοῦ ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι φαίδιμος Ἕκτωρ
χαλκῷ δῃώσῃ, ἀπό τ' ὤμων τεύχε' ἕληται,
ἦ ἔτι καὶ πλεόνεσσιν ὀφέλλειεν πόνον αἰπύν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
ὄφρ' ἠῢς θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
ἐξαῦτις Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα χαλκοκορυστὴν
ὤσαιτο προτὶ ἄστυ, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἕκτορι δὲ πρωτίστῳ ἀνάλκιδα θυμὸν ἐνῆκεν·
ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς φύγαδ' ἔτραπε, κέκλετο δ' ἄλλους
Τρῶας φευγέμεναι· γνῶ γὰρ Διὸς ἱρὰ τάλαντα.
Ἔνθ' οὐδ' ἴφθιμοι Λύκιοι μένον, ἀλλ' ἐφόβηθεν
πάντες, ἐπεὶ βασιλῆα ἴδον, βεβλαμμένον ἦτορ,
κείμενον ἐν νεκύων ἀγύρει· πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ
κάππεσον, εὖτ' ἔριδα κρατερὴν ἐτάνυσσε Κρονίων.
Οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμοιϊν Σαρπηδόνος ἔντε' ἕλοντο,
χάλκεα, μαρμαίροντα, τὰ μὲν κοίλας ἐπὶ νῆας
δῶκε φέρειν ἑτάροισι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·

hastæ : hinc deinde remisit impetum fortis Mars.
[Cuspis vero Æneæ vibrata in terram
abiit; quippe incassum robusta e manu exsilierat.]
Æneas autem animo iratus-est, dixitque :
Merione, cito certe te, etiamsi saltator (*agilis*) sis,
hasta mea compescuisset in-perpetuum, si te percussissem.
Illum autem Meriones hasta-inclytus vicissim affatus est :
Ænea, arduum *est* te, etiamsi fortis sis,
omnium hominum exstinguere robur, quicunque te contra
venerit propulsaturus; mortalis vero certe et tu es.
Si et ego te percussero assecutus medium acuto ære,
statim, licet strenuus sis et manibus fretus,
gloriam mihi dederis, animam autem Plutoni equis-insigni.
Sic dixit : hunc autem objurgavit Menœtii fortis filius :
Merione, cur tu hæc, etiamsi strenuus es, concionaris?
O amice, neutiquam Trojani contumeliosis verbis
a-cadavere cedent, antequam aliquem terra tenebit :
in manibus enim finis pugnæ, verborum autem, in concilio.
Quare non oportet verba multiplicare, sed pugnare.
Sic fatus, hic quidem præibat, ille vero una sequebatur par-deo vir.] Horum autem, ut ligna-cædentium virorum fragor
exoritur] montis in saltibus, longeque exauditur :
sic horum excitabatur strepitus a terra late-patente,
æreque, corioque, boumque-tergoribus scite-compactis,
percussorum ensibusque et hastis utrinque acutis.
Nec jam vel sollers vir Sarpedonem divinum
agnosset, quippe telis et sanguine, et pulveribus,
a vertice obvolutus-erat usque ad pedes imos.
Illi vero assidue circa mortuum versabantur, ut quum muscæ
in stabulo murmurant lacte-plenas ad mulctras,
tempore in verno, quando lac vasa rigat :
sic utique ii circa mortuum versabantur. Nec unquam Jupiter
vertebat ab aspera pugna oculos fulgentes,
sed in ipsos usque aspiciebat, et consultabat animo
multa admodum de cæde Patrocli, deliberans,
num jam et illum in aspera pugna
illic super parem-deo Sarpedonem splendidus Hector
ære cæderet, deque humeris arma auferret;
an adhuc etiam pluribus augeret laborem gravem.
Sic autem ei cogitanti visum-est satius esse,
ut strenuus famulus Pelidæ Achillis
retro Trojanosque et Hectorem ære armatum
repelleret ad urbem, multorumque animam eriperet.
Hectori autem primo imbellem animum immisit :
currumque *is* quum-conscendisset in-fugam vertit *equos*,
hortatusque-est ceteros] Trojanos fugere : agnovit enim Jovis
sacras lances.] Tunc ne fortes quidem Lycii mansere, sed fugati-sunt] omnes, ut regem viderunt vulneratum corde,
jacentem in cadaverum acervo : multi enim super ipsum
deciderant, quando certamen asperum intendebat Saturnius.
Illi vero ab humeris Sarpedonis arma abstulerunt,
ærea, coruscantia, quæ quidem cavas ad naves
dedit ferenda sociis Menœtii fortis filius.
Et tunc Apollinem allocutus-est nubes-cogens Jupiter :

Digitized by Google

Εἰ δ', ἄγε νῦν, φίλε Φοῖβε, κελαινεφὲς αἷμα κά-
θηρον
ἐλθὼν ἐκ βελέων Σαρπηδόνα, καί μιν ἔπειτα [
πολλὸν ἀποπρὸ φέρων, λοῦσον ποταμοῖο ῥοῇσιν,
χρῖσόν τ' ἀμβροσίῃ, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσον·
πέμπε δέ μιν πομποῖσι ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
Ὕπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν, οἵ ῥά μιν ὦκα
θήσουσ' ἐν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ.
Ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔται τε
τύμβῳ τε στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλ-
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς φύλοπιν αἰνήν· [λων.
αὐτίκα δ' ἐκ βελέων Σαρπηδόνα δῖον ἀείρας,
πολλὸν ἀποπρὸ φέρων, λοῦσεν ποταμοῖο ῥοῇσιν,
χρῖσέν τ' ἀμβροσίῃ, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν·
πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
Ὕπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν, οἵ ῥά μιν ὦκα
κάτθεσαν ἐν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ.
Πάτροκλος δ' ἵπποισι καὶ Αὐτομέδοντι κελεύσας,
Τρῶας καὶ Λυκίους μετεκίαθε, καὶ μέγ' ἀάσθη·
νήπιος· εἰ δὲ ἔπος Πηληϊάδαο φύλαξεν,
ἦ τ' ἂν ὑπέκφυγε Κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο.
Ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος ἠέπερ ἀνδρῶν·
[ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
ῥηϊδίως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνῃσι μάχεσθαι·]
ὅς οἱ καὶ τότε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀνῆκεν.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξας,
Πατρόκλεις, ὅτε δή σε θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν;
Ἄδρηστον μὲν πρῶτα καὶ Αὐτόνοον καὶ Ἔχεκλον,
καὶ Πέριμον Μεγάδην καὶ Ἐπίστορα καὶ Μελάνιπ-
αὐτὰρ ἔπειτ' Ἔλασον καὶ Μούλιον ἠδὲ Πυλάρτην· [πον,
τοὺς ἕλεν· οἱ δ' ἄλλοι φύγαδε μνώοντο ἕκαστος.
Ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν,
Πατρόκλου ὑπὸ χερσί· περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν·
εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐϋδμήτου ἐπὶ πύργου
ἔστη, τῷ ὀλοὰ φρονέων, Τρώεσσι δ' ἀρήγων.
Τρὶς μὲν ἐπ' ἀγκῶνος βῆ τείχεος ὑψηλοῖο
Πάτροκλος, τρὶς δ' αὐτὸν ἀπεστυφέλιξεν Ἀπόλλων,
χείρεσσ' ἀθανάτῃσι φαεινὴν ἀσπίδα νύσσων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
δεινὰ δ' ὁμοκλήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Χάζεο, Διογενὲς Πατρόκλεις· οὔ νύ τοι αἶσα,
σῷ ὑπὸ δουρὶ πόλιν πέρθαι Τρώων ἀγερώχων,
οὐδ' ὑπ' Ἀχιλλῆος, ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δ' ἀνεχάζετο πολλὸν ὀπίσσω,
μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Ἕκτωρ δ' ἐν Σκαιῇσι πύλῃς ἔχε μώνυχας ἵππους·
δίζε γάρ, ἠὲ μάχοιτο, κατὰ κλόνον αὖτις ἐλάσσας,
ἦ λαοὺς ἐς τεῖχος ὁμοκλήσειεν ἀλῆναι.
Ταῦτ' ἄρα οἱ φρονέοντι παρίστατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἀνέρι εἰσάμενος αἰζηῷ τε κρατερῷ τε,
Ἀσίῳ, ὃς μήτρως ἦν Ἕκτορος ἱπποδάμοιο,
αὐτοκασίγνητος Ἑκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος,
ὃς Φρυγίῃ ναίεσκε ῥοῇς ἔπι Σαγγαρίοιο·
τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·

Eia, age nunc, dilecte Phœbe, atro sanguine purga,
profectus, e telorum acervo *sublatum* Sarpedonem, et ipsum
deinde,] procul illinc auferens, lava fluminis fluentis,
ungeque ambrosia, et immortalibus vestibus induito;
deduc autem eum cum deductoribus velocibus qui-ferant,
Somno et Morti gemellis, qui quidem eum celeriter
ponent in Lyciæ latæ opulento populo.
Ibi ei exsequias-facient fratresque familiaresque,
tumuloque cippoque : hic enim honor est mortuorum.
Sic dixit; nec patri non-fuit-dicto-audiens Apollo.
Descendit autem ab Idæis montibus ad pugnam gravem :
statimque e telis *coacervatis* Sarpedonem divinum sublatum,
procul inde auferens, lavit fluminis fluentis,
unxitque ambrosia, et immortalibus vestibus induit;
deduxitque autem cum deductoribus velocibus qui-ferrent,
Somno et Morti gemellis; qui quidem eum celeriter
deposuerunt in Lyciæ latæ opulento populo.
Patroclus autem equos et Automedontem exhortatus,
Trojanos et Lycios insequebatur, et magnum accepit-malum:
demens : si tamen mandatum Pelidæ observasset,
certe effugisset fatum exitiale atræ mortis.
Sed semper Jovis validius consilium, quam hominum;
[qui et fortem virum in-fugam-vertit, et aufert victoriam
facile, quum vel ipse excitaverit ad pugnandum :]
qui ei et tunc animum in pectoribus exstimulavit.
Tum quem primum, quem vero postremum interfecisti,
Patrocle, quando jam te dii ad-mortem vocarunt?
Adrestum quidem primum, et Autonoum, et Echeclum,
et Perimum Megaden, et Epistorem, et Melanippum;
ac deinde Elasum, et Mulium, atque Pylarten :
hos interfecit : sed ceteri in-fugam *eundi* memores-fuere quis
que.] Tum altis-portis Trojam cepissent filii Achivorum,
Patrocli sub manibus, (præ *aliis* enim adversa hasta furebat).
nisi Apollo Phœbus bene-structa super turri
stetisset, illi exitialia cogitans, Trojanisque auxilians.
Ter quidem in cubitum scandebat muri excelsi
Patroclus, ter autem ipsum aspere-exceptum-deturbavit Apol
lo,] manibus immortalibus fulgentem clypeum feriens.
Sed, quando jam quarto irruebat, deo par,
minaciter increpitans verbis alatis eum allocutus-est :
Recede, nobilissime Patrocle! neque enim fatum
tua sub hasta urbem vastatum-iri Trojanorum magnanimo-
rum,] nec sub Achille, qui-tamen te multo fortior *est*.
Sic dixit : Patroclus autem recessit longe retro,
iram devitans longe-jaculantis Apollinis.
Hector vero in Scæis portis tenebat solidis-ungulis equos :
ambigebat enim, utrum pugnaret in turbam iterum agens,
an copiis ad murum clamore-imperaret congregari.
Hæc quidem ei cogitanti astitit Phœbus Apollo,
viro quum-se-assimulasset juvenique fortique,
Asio, qui avunculus erat Hectoris equûm-domitoris,
frater-germanus Hecubæ, filiusque Dymantis,
qui Phrygiam habitabat fluenta ad Sangarii :
huic se ut-assimularat, eum allocutus-est Jovis filius Apollo :

Digitized by Google

Ἕκτορ, τίπτε μάχης ἀποπαύει; οὐδέ τί σε χρή.
Αἴθ' ὅσον ἥσσων εἰμὶ, τόσον σέο φέρτερος εἴην·
τῷ κε τάχα στυγερῶς πολέμου ἀπερωήσειας.
Ἀλλ' ἄγε, Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους,
αἴ κέν πώς μιν ἕλῃς, δώῃ δέ τοι εὖχος Ἀπόλλων.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἂμ πόνον ἀνδρῶν.
Κεβριόνῃ δ' ἐκέλευσε δαΐφρονι φαίδιμος Ἕκτωρ,
ἵππους ἐς πόλεμον πεπληγέμεν. Αὐτὰρ Ἀπόλλων
δύσεθ' ὅμιλον ἰὼν, ἐν δὲ κλόνον Ἀργείοισιν
ἧκε κακόν· Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Ἕκτωρ δ' ἄλλους μὲν Δαναοὺς ἔα οὐδ' ἐνάριζεν·
αὐτὰρ ὁ Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
σκαιῇ ἔγχος ἔχων· ἑτέρηφι δὲ λάζετο πέτρον
μάρμαρον, ὀκριόεντα, τόν οἱ περὶ χεὶρ ἐκάλυψεν.
Ἧκε δ' ἐρεισάμενος· οὐδὲ δὴν χάζετο φωτὸς,
οὐδ' ἁλίωσε βέλος· βάλε δ' Ἕκτορος ἡνιοχῆα,
Κεβριόνην, νόθον υἱὸν ἀγακλῆος Πριάμοιο,
ἵππων ἡνί' ἔχοντα, μετώπιον ὀξέϊ λᾶϊ.
Ἀμφοτέρας δ' ὀφρῦς σύνελεν λίθος, οὐδέ οἱ ἔσχεν
ὀστέον· ὀφθαλμοὶ δὲ χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν,
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν· ὁ δ' ἄρ', ἀρνευτῆρι ἐοικὼς,
κάππεσ' ἀπ' εὐεργέος δίφρου· λίπε δ' ὀστέα θυμός.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης, Πατρόκλεις ἱππεῦ·
Ὢ πόποι, ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνήρ· ὡς ῥεῖα κυβιστᾷ.
Εἰ δή που καὶ πόντῳ ἐν ἰχθυόεντι γένοιτο,
πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε, τήθεα διφῶν,
νηὸς ἀποθρώσκων, εἰ καὶ δυσπέμφελος εἴη·
ὡς νῦν ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων ῥεῖα κυβιστᾷ.
Ἦ ῥα καὶ ἐν Τρώεσσι κυβιστητῆρες ἔασιν.
Ὣς εἰπὼν ἐπὶ Κεβριόνῃ ἥρωϊ βεβήκει,
οἶμα λέοντος ἔχων, ὅστε σταθμοὺς κεραΐζων
ἔβλητο πρὸς στῆθος, ἑή τέ μιν ὤλεσεν ἀλκή·
ὣς ἐπὶ Κεβριόνῃ, Πατρόκλεις, ἆλσο μεμαώς.
Ἕκτωρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε.
Τὼ περὶ Κεβριόναο, λέονθ' ὣς, δηρινθήτην,
ὥτ' ὄρεος κορυφῇσι περὶ κταμένης ἐλάφοιο,
ἄμφω πεινάοντε, μέγα φρονέοντε μάχεσθον·
ὣς περὶ Κεβριόναο δύω μήστωρες ἀϋτῆς,
Πάτροκλός τε Μενοιτιάδης καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ,
ἵεντ' ἀλλήλων ταμέειν χρόα νηλέϊ χαλκῷ.
Ἕκτωρ μὲν κεφαλῆφιν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει·
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἔχεν ποδός· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην.
Ὡς δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλοιϊν
οὔρεος ἐν βήσσῃς, βαθέην πελεμιζέμεν ὕλην,
φηγόν τε, μελίην τε, τανύφλοιόν τε κράνειαν,
αἵτε πρὸς ἀλλήλας ἔβαλον τανυήκεας ὄζους
ἠχῇ θεσπεσίῃ, πάταγος δέ τε ἀγνυμενάων·
ὣς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες
δῄουν, οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὀλοοῖο φόβοιο.
Πολλὰ δὲ Κεβριόνην ἀμφ' ὀξέα δοῦρ' ἐπεπήγει,
ἰοί τε πτερόεντες ἀπὸ νευρῆφι θορόντες·
πολλὰ δὲ χερμάδια μεγάλ' ἀσπίδας ἐστυφέλιξεν

Hector, cur a-pugna cessas? nec quicquam te *hoc* decet.
Utinam quanto deterior sum, tanto te fortior essem :
tum statim tuo-malo a-pugna recessisses.
Sed age, in-Patroclum impellito validis-ungulis equos,
si qua ipsum interficere possis, dederitque tibi gloriam Apollo.
Sic fatus, rursus quidem abiit deus per pugnam virorum.
Cebrionen vero jussit bellicosum splendidus Hector
equos ad prælium verberantem-agere : at Apollo
ingressus-est turbam profectus, et tumultum Argivis
immisit exitialem; Trojanisque et Hectori gloriam præbuit.
Hector autem ceteros quidem Danaos mittebat, nec occidebat:
sed ille in-Patroclum regebat validis ungulis equos.
Patroclus vero ex-altera-parte ab equis desiliit in-terram,
sinistra hastam tenens; alteraque arripuit saxum
candidum, asperum, quod ei manus complectebatur.
Misit vero connixus; nec longe aberat a-viro,
nec frustra-misit telum : percussit enim Hectoris aurigam
Cebrionen, nothum filium illustris Priami,
equorum habenas tenentem, in-frontem acuto lapide.
Ambo autem supercilia confregit lapis, neque ejus restitit
os : oculi autem humi ceciderunt in pulverem,
ipsius ante pedes : ille vero, urinatori similis,
decidit ab affabre-facta sella : liquitque ossa anima.
Illum autem aspere-deridens allocutus-es, Patrocle eques.
Dii boni, profecto perquam agilis vir! ut facile saltat.
Sicubi sane et ponto in piscoso esset,
multos satiare-posset vir hic, ostrea quærens,
nave desiliens, et si tempestuosus *pontus* esset :
adeo nunc in campo e curru facile saltat.
Profecto et inter Trojanos saltatores sunt.
Sic locutus, Cebrionen heroem *spoliaturus* invasit,
impetum leonis habens, qui stabula vastans,
vulneratus-est ad pectus, suaque ipsum perdidit virtus :
sic in Cebrionen, Patrocle, insiliisti ardens.
Hector vero ex-altera-parte ab equis desiliit in-terram.
Hi-duo de Cebrione, tanquam leones, pugnabant;
qui montis in-verticibus de interemta cerva,
ambo esurientes, magnis animis pugnant :
sic de Cebrione duo artifices pugnæ,
Patroclusque Menœtiades et splendidus Hector,
cupiebant alter-alterius incidere corpus sævo ære.
Hector quidem *illum* capite postquam prehendit, non dimittebat :] Patroclus autem ex-altera-parte *hunc* tenebat pede :
et jam ceteri] Trojani et Danai committebant acre prælium.
Ut vero Eurusque Notusque certant inter-se
montis in saltibus, profundam concussuri silvam,
fagumque, fraxinumque, corticosamque cornum,
quæ altera-alteri affligunt extensos-in-longum ramos
sono immenso, fragor autem *exoritur* fractarum *arborum* :
sic Trojani et Achivi in se-invicem insilientes
cædebant, sed neutri meminerant perniciosæ fugæ.
Multæ autem Cebrionen circa acutæ hastæ defixæ-sunt,
sagittæque alatæ a nervis salientes :
multa et saxa grandia clypeos contuderunt

Digitized by Google

μαρναμένων ἀμφ' αὐτόν· ὁ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
κεῖτο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυνάων.
Ὄφρα μὲν Ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός.
Ἦμος δ' Ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
καὶ τότε δή ῥ' ὑπὲρ αἶσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν.
Ἐκ μὲν Κεβριόνην βελέων ἥρωα ἔρυσσαν
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Πάτροκλος δὲ Τρωσὶ κακὰ φρονέων ἐνόρουσεν·
τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
σμερδαλέα ἰάχων· τρὶς δ' ἐννέα φῶτας ἔπεφνεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
ἔνθ' ἄρα τοι, Πάτροκλε, φάνη βιότοιο τελευτή.
Ἤντετο γάρ τοι Φοῖβος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
δεινός· ὁ μὲν τὸν ἰόντα κατὰ κλόνον οὐκ ἐνόησεν·
ἠέρι γὰρ πολλῇ κεκαλυμμένος ἀντεβόλησεν.
Στῆ δ' ὄπιθε, πλῆξεν δὲ μετάφρενον εὐρέε τ' ὤμω
χειρὶ καταπρηνεῖ· στρεφεδίνηθεν δέ οἱ ὄσσε.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κρατὸς κυνέην βάλε Φοῖβος Ἀπόλλων·
ἡ δὲ κυλινδομένη καναχὴν ἔχε ποσσὶν ὑφ' ἵππων
αὐλῶπις τρυφάλεια· μιάνθησαν δὲ ἔθειραι
αἵματι καὶ κονίῃσι. Πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν,
ἱππόκομον πήληκα μιαίνεσθαι κονίῃσιν·
ἀλλ' ἀνδρὸς θείοιο κάρη χαρίεν τε μέτωπον
ῥύετ', Ἀχιλλῆος· τότε δὲ Ζεὺς Ἕκτορι δῶκεν
ᾗ κεφαλῇ φορέειν· σχεδόθεν δέ οἱ ἦεν ὄλεθρος.
Πᾶν δέ οἱ ἐν χείρεσσιν ἄγη δολιχόσκιον ἔγχος,
βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, κεκορυθμένον· αὐτὰρ ἀπ' ὤμων
ἀσπὶς σὺν τελαμῶνι χαμαὶ πέσε τερμιόεσσα:
Λῦσε δέ οἱ θώρηκα ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων.
Τὸν δ' ἄτη φρένας εἷλε, λύθεν δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα,
στῆ δὲ ταφών· ὄπιθεν δὲ μετάφρενον ὀξέϊ δουρὶ
ὤμων μεσσηγὺς σχεδόθεν βάλε Δάρδανος ἀνὴρ,
Πανθοΐδης Εὔφορβος, ὃς ἡλικίην ἐκέκαστο
ἔγχεΐ θ' ἱπποσύνῃ τε, πόδεσσί τε καρπαλίμοισιν·
καὶ γὰρ δή ποτε φῶτας ἐείκοσι βῆσεν ἀφ' ἵππων,
πρῶτ' ἐλθὼν σὺν ὄχεσφι, διδασκόμενος πολέμοιο·
ὅς τοι πρῶτος ἐφῆκε βέλος, Πατρόκλεις ἱππεῦ,
οὐδὲ δάμασσ'· ὁ μὲν αὖτις ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὁμίλῳ,
ἐκ χροὸς ἁρπάξας δόρυ μείλινον· οὐδ' ὑπέμεινεν
Πάτροκλον, γυμνόν περ ἐόντ', ἐν δηϊοτῆτι.
Πάτροκλος δὲ θεοῦ πληγῇ καὶ δουρὶ δαμασθεὶς,
ἂψ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων.
Ἕκτωρ δ' ὡς εἶδεν Πατροκλῆα μεγάθυμον
ἂψ ἀναχαζόμενον, βεβλημένον ὀξέϊ χαλκῷ,
ἀγχίμολόν ῥά οἱ ἦλθε κατὰ στίχας, οὖτα δὲ δουρὶ
νείατον ἐς κενεῶνα· διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν.
Ὡς δ' ὅτε σῦν ἀκάμαντα λέων ἐβιήσατο χάρμῃ,
ὥτ' ὄρεος κορυφῇσι μέγα φρονέοντε μάχεσθον,
πίδακος ἀμφ' ὀλίγης· ἐθέλουσι δὲ πιέμεν ἄμφω·
πολλὰ δέ τ' ἀσθμαίνοντα λέων ἐδάμασσε βίηφιν·
ὣς πολέας πέφνοντα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
Ἕκτωρ Πριαμίδης σχεδὸν ἔγχεϊ θυμὸν ἀπηύρα·

pugnantium circa ipsum; is autem in vortice pulveris
jacebat magnus magno-spatio, oblitus aurigationis.
Quamdiu quidem Sol circa medium cœlum versabatu
tamdiu valde utrosque tela attingebant, cadebatque popul
Quum vero Sol transiret ad-occasum,
tum jam præter fatum Achivi superiores erant;
ac Cebrionen quidem e-telis *coacervatis* heroem extraxerunt,
Trojanorum e tumultu, et humeris arma deripuerunt.
Patroclus vero in-Trojanos infesto animo irruit:
ter quidem inde insiluit, veloci par Marti,
horrendum clamans: ter autem novenos viros interfecit.
Sed quum jam quartum impetum-faceret, deo par,
tum vero tibi, Patrocle, manifestus-imminebat vitæ fi
occurrebat enim tibi Phœbus in aspera pugna
terribilis. Hic quidem (*Patroclus*) illum euntem per turbam
non vidit:] caligine enim multa tectus obvius-veniebat.
Stetit autem pone, percussitque tergum latosque humeros
Patrocli manu prona; vertigineque-correpti-sunt ei oculi.
Hujus vero a capite galeam dejecit Phœbus Apollo:
hæc autem voluta tinnitum dabat pedibus sub equorum,
oblonga galea; fœdatæque-sunt jubæ
sanguine et pulvere. Antea quidem fas non erat,
setis-equinis-comantem cassidem fœdari pulvere:
sed viri divini caput formosamque frontem
tuebatur, Achillis: tum vero Jupiter Hectori dedit
suo capite ferendam: prope vero ei erat exitium.
Tota autem ei in manibus fracta-est longæ-umbræ hasta,
gravis, magna, valida, *ære* munita; et ab humeris
clypeus cum loro humi cecidit talaris.
Solvit autem ei loricam rex, Jovis filius, Apollo.
Illi vero stupor animum occupavit, solutaque-sunt subtus
splendida membra:] stetitque attonitus: pone autem tergum
acuta hasta] humeros inter e-propinquo percussit Dardanus
vir,] Panthoides Euphorbus, qui æqualium-cœtum superabat
hastæque aurigandique peritia, pedibusque velocibus:
etenim jam aliquando viros viginti deturbaverat de curribus,
quum-primum venit cum curru, discens præliari;
qui tibi primus immisit telum, Patrocle eques,
nec domuit *te*: is quidem retro recurrit; immixtusque-est turbæ,] e corpore abrepta hasta fraxinea; nec sustinuit
Patroclum, nudus licet *hic* esset, in pugna.
Patroclus autem dei plaga et hasta domitus,
retro sociorum in agmen recedebat, mortem evitans.
Hector vero, ut vidit Patroclum magnanimum
retro cedentem, vulneratum acuto ære,
prope eum venit per ordines, vulneravitque hasta
imum ad ile; penitus autem æs adegit.
Fragorem vero edidit cadens, magnoque affecit-dolore populum Achivorum.] Ut autem quum aprum indomitum leo urgebat pugna,] qui montis in-vertice magnis animis decertabant,
fonte de exiguo; volunt vero bibere ambo:
multum autem anhelantem *aprum* leo domuit vi:
sic multos occidenti Menœtii forti filio
Hector Priamides cominus hasta animum abstulit:

Digitized by Google

καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Πάτροκλ', ἦ που ἔφησθα πόλιν κεραϊζέμεν ἁμὴν,
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
ἄξειν ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
νήπιε· τάων δὲ πρόσθ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
ποσσὶν ὀρωρέχαται πολεμίζειν· ἔγχεϊ δ' αὐτὸς
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισι μεταπρέπω, ὅ σφιν ἀμύνω
ἦμαρ ἀναγκαῖον· σὲ δέ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.
Ἆ δείλ', οὐδέ τοι, ἐσθλὸς ἐὼν, χραίσμησεν Ἀχιλλεὺς,
ὅς πού τοι μάλα πολλὰ μένων ἐπετέλλετ' ἰόντι·
μή μοι πρὶν ἰέναι, Πατρόκλεις ἱπποκέλευθε,
νῆας ἔπι γλαφυρὰς, πρὶν Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
αἱματόεντα χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι·
ὥς πού σε προσέφη, σοὶ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν.
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφης, Πατρόκλεις ἱππεῦ·
ἤδη νῦν, Ἕκτορ, μεγάλ' εὔχεο· σοὶ γὰρ ἔδωκεν
νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων, οἵ μ' ἐδάμασσαν
ῥηϊδίως· αὐτοὶ γὰρ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Τοιοῦτοι δ' εἴπερ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν,
πάντες κ' αὐτόθ' ὄλοντο, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.
Ἀλλά με Μοῖρ' ὀλοὴ καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱὸς,
ἀνδρῶν δ' Εὔφορβος· σὺ δέ με τρίτος ἐξεναρίζεις.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
οὔ θην οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιὴ,
χερσὶ δαμέντ' Ἀχιλῆος ἀμύμονος Αἰακίδαο.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν·
ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄϊδόσδε βεβήκει,
ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀδροτῆτα καὶ ἥβην.
Τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηύδα φαίδιμος Ἕκτωρ·
Πατρόκλεις, τί νύ μοι μαντεύεαι αἰπὺν ὄλεθρον;
τίς δ' οἶδ', εἴ κ' Ἀχιλεὺς, Θέτιδος παῖς ἠϋκόμοιο,
φθήῃ ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι;
Ὣς ἄρα φωνήσας δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
εἴρυσε, λὰξ προσβάς· τὸν δ' ὕπτιον ὦσ' ἀπὸ δουρός.
Αὐτίκα δὲ ξὺν δουρὶ μετ' Αὐτομέδοντα βεβήκει,
ἀντίθεον θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο·
ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι
ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.

et super-eo glorians verba alata dixit:
Patrocle, certe credidisti urbem *te* vastaturum nostram,
Trojanasque mulieres, libero die erepto,
abducturum-esse in navibus dilectam in patriam terram:
demens! pro his enim Hectoris veloces equi
pedibus contendunt pugnatum: hasta vero ipse
inter-Trojanos bellicosos excello, qui ab-ipsis arceo
diem servitutis; te vero hic vultures comedent.
Ah infelix, nec tibi, fortis licet-sit, auxiliatus-est Achilles,
qui nimirum tibi admodum multis, remanens, mandavit proficiscenti:] Ne mihi ante revertere, Patrocle equis-vecte,
naves ad cavas, quam Hectoris homicidæ
sanguinolentam tunicam circa pectora discideris.
Sic fere te allocutus-est, tuoque animo vecordis persuasit.
Illum vero languens allocutus-es, Patrocle eques:
jam nunc, Hector, magnis-verbis gloriator: tibi enim dedit
victoriam Jupiter Saturnius, et Apollo, qui me domuerunt
facile: ipsi enim ab humeris arma detraxerunt.
Tales vero etiamsi mihi viginti occurrissent,
omnes hic periissent, mea sub hasta domiti.
At me fatum perniciosum et Latonæ interfecit filius,
eque-viris Euphorbus: tu vero me tertius interfectum-spolias.
Aliud autem tibi dicam, tu vero in animo reconde tuo:
haud sane ne-*tu*-quidem ipse diu vives, sed tibi jam
prope instat mors et fatum violentum,
manibus domando Achillis eximii Æacidæ.
Sic illum quidem locutum finis mortis obtexit;
anima autem e membris volans ad-Orcum descendit,
suam sortem lugens, relicta amplitudine et juventa.
Hunc et mortuum allocutus-est splendidus Hector:
Patrocle, quid mihi vaticinaris grave exitium?
quis vero scit, an Achilles, Thetidis filius comas-pulcras-habentis,] prior mea sub hasta percussus animam perdiderit?
Sic igitur locutus hastam æream e vulnere
traxit, pede insistens: illum vero supinum repulit ab hasta
Statim autem cum hasta in Automedontem ibat,
parem-deo famulum pedibus-velocis Æacidæ:
cupiebat enim *eum* ferire: hunc vero extulere veloces equi
immortales, quos Peleo dii dederant, splendida dona.

ΙΛΙΑΔΟΣ Ρ.

Μενελάου ἀριστεία.

Οὐδ' ἔλαθ' Ἀτρέος υἱὸν, Ἀρηΐφιλον Μενέλαον,
Πάτροκλος Τρώεσσι δαμεὶς ἐν δηϊοτῆτι.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ·
ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖν', ὥς τις περὶ πόρτακι μήτηρ,
πρωτοτόκος, κινυρὴ, οὐ πρὶν εἰδυῖα τόκοιο·
ὣς περὶ Πατρόκλῳ βαῖνε ξανθὸς Μενέλαος.
Πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
τὸν κτάμεναι μεμαὼς, ὅστις τοῦ γ' ἀντίος ἔλθοι.

ILIADIS XVII.

Menelai principatus.

Nec latuit Atrei filium, Marti-carum Menelaum,
Patroclus a-Trojanis domitus in prælio.
Processit autem per primos-pugnatores, armatus corusco ære;
circumiensque ipsum protegebat, ut fere circa vitulum mater,
tum-primum-enixa, querula, non ante experta partum:
ita circa Patroclum ibat flavus Menelaus.
Prætendit autem ei hastamque et clypeum undique æqualem,
illum interficere paratus, quicunque huic adversus veniret.

Οὐδ' ἄρα Πάνθου υἱὸς ἐϋμμελίης ἀμέλησεν
Πατρόκλοιο πεσόντος ἀμύμονος· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
ἔστη, καὶ προςέειπεν Ἀρηΐφιλον Μενέλαον·
Ἀτρείδη Μενέλαε, Διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
χάζεο, λεῖπε δὲ νεκρὸν, ἔα δ' ἔναρα βροτόεντα·
οὐ γάρ τις πρότερος Τρώων κλειτῶν τ' ἐπικούρων
Πάτροκλον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην·
τῷ με ἔα κλέος ἐσθλὸν ἐνὶ Τρώεσσιν ἀρέσθαι,
μή σε βάλω, ἀπὸ δὲ μελιηδέα θυμὸν ἕλωμαι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προςέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ζεῦ πάτερ, οὐ μὲν καλὸν, ὑπέρβιον εὐχετάασθαι.
Οὔτ' οὖν πορδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος,
οὔτε συὸς κάπρου ὀλοόφρονος, οὗτε μέγιστος
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πέρι σθένεϊ βλεμεαίνει,
ὅσσον Πάνθου υἷες ἐϋμμελίαι φρονέουσιν.
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ βίη Ὑπερήνορος ἱπποδάμοιο
ἧς ἥβης ἀπόνηθ', ὅτε μ' ὤνατο, καί μ' ὑπέμεινεν,
καί μ' ἔφατ' ἐν Δαναοῖσιν ἐλέγχιστον πολεμιστὴν
ἔμμεναι· οὐδέ ἕ φημι, πόδεσσί γε οἷσι κιόντα,
εὐφρῆναι ἄλοχόν τε φίλην, κεδνούς τε τοκῆας.
Ὣς θην καὶ σὸν ἐγὼ λύσω μένος, εἴ κέ μευ ἄντα
στήῃς· ἀλλά σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κελεύω
ἐς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
πρίν τι κακὸν παθέειν· ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Ὣς φάτο, τὸν δ' οὐ πεῖθεν· ἀμειβόμενος δὲ προςηύ-
νῦν μὲν δὴ, Μενέλαε Διοτρεφὲς, ἦ μάλα τίσεις [δα·
γνωτὸν ἐμὸν, τὸν ἔπεφνες, ἐπευχόμενος δ' ἀγορεύεις·
χήρωσας δὲ γυναῖκα μυχῷ θαλάμοιο νέοιο,
ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας.
Ἦ κέ σφιν δειλοῖσι γόου κατάπαυμα γενοίμην,
εἴ κεν ἐγὼ κεφαλήν τε τεὴν καὶ τεύχε' ἐνείκας,
Πάνθῳ ἐν χείρεσσι βάλω καὶ Φρόντιδι δίῃ.
Ἀλλ' οὐ μὰν ἔτι δηρὸν ἀπείρητος πόνος ἔσται,
οὐδέ τ' ἀδήριτος ἤτ' ἀλκῆς ἤτε φόβοιο.
Ὣς εἰπὼν οὔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην·
οὐδ' ἔῤῥηξεν χαλκόν· ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ
ἀσπίδ' ἐνὶ κρατερῇ. Ὁ δὲ δεύτερος ὤρνυτο χαλκῷ
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἐπευξάμενος Διὶ πατρί·
ἂψ δ' ἀναχαζομένοιο, κατὰ στομάχοιο θέμεθλα
νύξ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε, βαρείῃ χειρὶ πιθήσας·
ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι, Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι,
πλοχμοί θ', οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.
Οἷον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαίης
χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ,
καλὸν, τηλεθάον· τὸ δέ τε πνοιαὶ δονέουσιν
παντοίων ἀνέμων, καί τε βρύει ἄνθεϊ λευκῷ·
ἐλθὼν δ' ἐξαπίνης ἄνεμος σὺν λαίλαπι πολλῇ
βόθρου τ' ἐξέστρεψε καὶ ἐξετάνυσσ' ἐπὶ γαίῃ·
τοῖον Πάνθου υἱὸν ἐϋμμελίην Εὔφορβον
Ἀτρείδης Μενέλαος ἐπεὶ κτάνε, τεύχε' ἐσύλα.
Ὡς δ' ὅτε τίς τε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθὼς,
βοσκομένης ἀγέλης βοῦν ἁρπάσῃ, ἥτις ἀρίστη·

Nec Panthi filius præstans-hastæ-*usu* neglexit
Patroclum stratum eximium : prope autem ipsum
stetit, et allocutus-est Marti-carum Menelaum :
Atride Menelae, Jovis-alumne, dux virorum,
recede, et linque mortuum, sinitoque spolia cruenta :
non enim quisquam *me* prior Trojanorum inclytorumque
sociorum] Patroclum percussit hasta in aspera pugna :
quare me sine gloriam magnam inter Trojanos reportare,
ne te percutiam, atque dulcem animam eripiam.
Illum vero graviter indignans allocutus-est flavus Menelaus :] Jupiter pater, haud sane decorum, superbius gloriari.
Nec vero pantheræ tanti spiritus, nec leonis,
nec suis apri infesti, cujus quidem maximus
animus in pectoribus supra-modum robore se-effert :
quantum Panthi filii præstantes-hastæ-*usu* spirant.
Atqui nec vis Hyperenoris equûm-domitoris
suæ juventutis fructum-percepit, quando me probris-incessit,
et me exspectavit,] et me putavit inter Danaos ignavissimum
bellatorem] esse: nec eum puto pedibus quidem suis reversum,
oblectasse uxoremque caram, venerandosque parentes.
Sic certe et tuum ego solvam robur, si contra me
steteris : sed te equidem recedentem hortor
in turbam abire, neu adversus consistas mihi,
antequam quid mali passus-fueris: factum vero et stultus agnovit] Sic dixit; illi vero non persuasit; sed vicissim *is* affatus-est :] nunc ergo jam, Menelae Jovis-alumne, omnino ultionem-dabis] fratri meo, quem occidisti; et *de quo* jactans prædicas;
viduasti autem uxorem in recessu thalami recentis,
infandumque parentibus fletum et mœrorem effecisti.
Certe ipsis miseris fletus finis fierem,
si ego caputque tuum et arma reportans
Pantho in manus dedero et Phrontidi divinæ.
Sed non amplius diu intentatus labor erit,
nec certaminis-expers, vel de-virtute vel de-fuga.
Sic fatus, feriit *illum* in clypeum undique æqualem;
nec perrupit æs; recurvata-est autem ei cuspis
scuto in valido. Sed alter impetum-fecit ære
Atrides Menelaus, precatus Jovem patrem;
retro autem cedentis gulam imam
feriit, et ipse *hastam* nisu-impressit, robusta manu fretus :
e-regione autem mollem per cervicem abiit cuspis.
Fragoremque edidit cadens, sonueruntque arma super ipso.
Sanguine ei rigabantur comæ, Gratiis (*earum comis*) similes,
cincinnique, qui auroque et argento-constricti-erant.
Qualem vero nutrit plantam vir late-frondentem olivæ
loco in solitario, ubi abunde scaturit aqua,
pulcram, germinantem; hanc autem flatus motant
variorum ventorum, et *illa* pullulat flore albo :
ingruens vero repente ventus cum turbine multo,
fossaque *eam* evertit, et extendit super terram :
talem Panthi filium præstantem hastæ-peritia Euphorbum
Atrides Menelaus, postquam interfecerat, armis spoliabat.
Ut vero quando quis leo in montibus-nutritus, robore fretus,
pascentis armenti bovem rapuerit, quæ optima :

Digitized by Google

τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσιν,
πρῶτον, ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει,
δῃῶν· ἀμφὶ δὲ τόνγε κύνες ἄνδρες τε νομῆες
πολλὰ μάλ' ἰύζουσιν ἀπόπροθεν οὐδ' ἐθέλουσιν
ἀντίον ἐλθέμεναι· μάλα γὰρ χλωρὸν δέος αἱρεῖ·
ὣς τῶν οὔτινι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐτόλμα
ἀντίον ἐλθέμεναι Μενελάου κυδαλίμοιο.
Ἔνθα κε ῥεῖα φέροι κλυτὰ τεύχεα Πανθοΐδαο
Ἀτρεΐδης, εἰ μή οἱ ἀγάσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ὅς ῥά οἱ Ἕκτορ' ἐπῶρσε, θοῷ ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
ἀνέρι εἰσάμενος, Κικόνων ἡγήτορι Μέντῃ·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, νῦν σὺ μὲν ὧδε θέεις, ἀκίχητα διώκων,
ἵππους Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, ἠδ' ὀχέεσθαι,
ἄλλῳ γ' ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
Τόφρα δέ τοι Μενέλαος Ἀρήϊος, Ἀτρέος υἱὸς,
Πατρόκλῳ περιβὰς, Τρώων τὸν ἄριστον ἔπεφνεν,
Πανθοΐδην Εὔφορβον, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἂμ πόνον ἀνδρῶν·
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἀμφιμελαίνας.
Πάπτηνεν δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ στίχας· αὐτίκα δ' ἔγνω
τὸν μὲν ἀπαινύμενον κλυτὰ τεύχεα, τὸν δ' ἐπὶ γαίῃ
κείμενον· ἔῤῥει δ' αἷμα κατ' οὐταμένην ὠτειλήν.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
ὀξέα κεκληγὼς, φλογὶ εἴκελος Ἡφαίστοιο
ἀσβέστῳ· οὐδ' υἱὸν λάθεν Ἀτρέος ὀξὺ βοήσας·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κε λίπω κάτα τεύχεα καλὰ,
Πάτροκλόν θ', ὃς κεῖται ἐμῆς ἕνεκ' ἐνθάδε τιμῆς·
μήτις μοι Δαναῶν νεμεσήσεται, ὅς κεν ἴδηται.
Εἰ δέ κεν Ἕκτορι μοῦνος ἐὼν καὶ Τρωσὶ μάχωμαι
αἰδεσθεὶς, μήπως με περιστήωσ' ἕνα πολλοί·
Τρῶας δ' ἐνθάδε πάντας ἄγει κορυθαιόλος Ἕκτωρ.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλῃ πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι,
ὅν κε θεὸς τιμᾷ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίσθη.
Τῷ μ' οὔτις Δαναῶν νεμεσήσεται, ὅς κεν ἴδηται
Ἕκτορι χωρήσαντ', ἐπεὶ ἐκ θεόφιν πολεμίζει.
Εἰ δέ που Αἴαντός γε βοὴν ἀγαθοῖο πυθοίμην,
ἄμφω κ' αὖτις ἰόντες ἐπιμνησαίμεθα χάρμης,
καὶ πρὸς δαίμονά περ, εἴ πως ἐρυσαίμεθα νεκρὸν
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ· κακῶν δέ κε φέρτατον εἴη.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, λεῖπε δὲ νεκρὸν,
ἐντροπαλιζόμενος· ὥςτε λὶς ἠϋγένειος,
ὅν ῥα κύνες τε καὶ ἄνδρες ἀπὸ σταθμοῖο δίωνται
ἔγχεσι καὶ φωνῇ· τοῦ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ
παχνοῦται, ἀέκων δέ τ' ἔβη ἀπὸ μεσσαύλοιο·
ὣς ἀπὸ Πατρόκλοιο κίε ξανθὸς Μενέλαος.
Στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων,
παπταίνων Αἴαντα μέγαν, Τελαμώνιον υἱόν.
Τὸν δὲ μάλ' αἶψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης,

hujus autem cervicem diffregit, correptam validis dentibus,
primum, deinde vero sanguinemque et viscera omnia haurit
dilanians : circumque hunc canesque virique pastores
crebro admodum clamant e-longinquo, neque audent
contra ire; valde enim eos pallidus timor occupat:
sic horum nemini animus in pectoribus audebat
contra ire Menelao gloria-sublimi.
Tunc facile abstulisset inclyta arma Panthoidæ
Atrides, nisi ipsi invidisset Phœbus Apollo,
qui in-eum Hectorem incitavit, veloci parem Marti,
viro se-quum-assimulasset, Ciconum ductori Mentæ,
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est :
Hector, nunc tu quidem sic curris, quæ-non-assequeris persequens,] equos Æacidæ bellicosi : illi vero difficiles
viris quidem mortalibus domitu, et equitatu,
alii saltem atque Achilli, quem immortalis peperit mater.
Interim autem tibi Menelaus Mavortius, Atrei filius,
Patroclum protegens, Trajanorum fortissimum occidit,
Panthoiden Euphorbum, exemitque *ei* impetuosum robur.
Sic fatus, rursum abiit deus per pugnam virorum:
Hectori vero gravis dolor circumtexit præcordia circumfuso-nigra *sanguine*.] Dispexit autem inde per ordines; statimque
agnovit] hunc quidem auferentem inclyta arma, illum vero in
terra] jacentem: fluebatque sanguis per inflictum vulnus.
Ivit autem per primos-pugnatores, armatus corusco ære,
acutum clamans, flammæ similis Vulcani
inextinguibili : nec filium latuit Atrei acutum vociferans:
ingemiscens vero *is* dixit ad suum magnum animum :
Hei mihi : si quidem dereliquero arma pulcra,
Patroclumque, qui jacet hic meum propter honorem,
vereor, ne-quis mihi Danaorum succenseat, qui viderit.
Si autem cum-Hectore solus et Trojanis pugnem
verecundans, *metuo* ne-qua me circumveniant unum multi:
Trojanos vero huc omnes ducit galeam-motans Hector.
Sed cur mihi hæc meus secum-disserit animus?
Quandocunque homo velit contra deum (*dei nutum*) cum-viro pugnare,] quem deus honorat, statim in-eum magna clades devolvitur.] Ideo mihi nemo Danaorum succensebit, qui viderit
Hectori *me* cedentem, quoniam ex (*auctore*) deo pugnat.
Sicubi vero Ajacem bello strenuum audire-potuero,
ambo iterum invadentes reminisceremur pugnæ,
etiam adversus deum, si quo-modo eriperemus mortuum
in-gratiam Pelidæ Achillis : inter-mala sane melius esset.
Dum is hæc versabat in mente et in animo,
interea Trojanorum ordines advenere; præibat autem Hector.
Atque hic retro cessit, reliquitque mortuum
subinde-se-convertens; ut leo bene-barbatus,
quem canesque et viri a stabulo abigunt
contis et clamore : ejus autem in præcordiis forte cor
cohorrescit, invitusque abit a caula :
sic a Patroclo discessit flavus Menelaus.
Constitit vero conversus, ut venit ad-agmen sociorum,
circumspiciens Ajacem magnum, Telamonium filium.
Hunc autem valde celeriter advertit pugnæ ad lævam totius,

Digitized by Google

θαρσύνονθ' ἑτάρους καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
θεσπέσιον γάρ σφιν φόβον ἔμβαλε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Βῆ δὲ θέειν, εἶθαρ δὲ παριστάμενος ἔπος ηὔδα·
Αἶαν, δεῦρο, πέπον, περὶ Πατρόκλοιο θανόντος
σπεύσομεν, αἴ κε νέκυν περ Ἀχιλλῆϊ προφέρωμεν
γυμνόν· ἀτὰρ τάγε τεύχε' ἔχει κορυθαιόλος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφατ'· Αἴαντι δὲ δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων· ἅμα δὲ ξανθὸς Μενέλαος.
Ἕκτωρ μὲν Πάτροκλον, ἐπεὶ κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα,
ἕλχ', ἵν' ἀπ' ὤμοιϊν κεφαλὴν τάμοι ὀξέϊ χαλκῷ,
τὸν δὲ νέκυν Τρῳῇσιν ἐρυσσάμενος κυσὶ δοίη.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἠΰτε πύργον·
Ἕκτωρ δ' ἂψ ἐς ὅμιλον ἰὼν ἀνεχάζεθ' ἑταίρων.
Ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε· δίδου δ' ὅγε τεύχεα καλὰ
Τρωσὶ φέρειν προτὶ ἄστυ, μέγα κλέος ἔμμεναι αὐτῷ.
Αἴας δ' ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ σάκος εὐρὺ καλύψας,
ἑστήκει, ὥς τίς τε λέων περὶ οἷσι τέκεσσιν,
ᾧ ῥά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσωνται ἐν ὕλῃ
ἄνδρες ἐπακτῆρες· ὁ δέ τε σθένεϊ βλεμεαίνει·
πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται, ὄσσε καλύπτων·
ὣς Αἴας περὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει.
Ἀτρείδης δ' ἑτέρωθεν, Ἀρηΐφιλος Μενέλαος,
ἑστήκει, μέγα πένθος ἐνὶ στήθεσσιν ἀέξων.
Γλαῦκος δ' Ἱππολόχοιο πάϊς, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν,
Ἕκτορ' ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ·
Ἕκτορ, εἶδος ἄριστε, μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύεο.
Ἦ σ' αὔτως κλέος ἐσθλὸν ἔχει, φύξηλιν ἐόντα.
Φράζεο νῦν, ὅππως κε πόλιν καὶ ἄστυ σαώσεις
οἶος σὺν λαοῖσι, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν.
Οὐ γάρ τις Λυκίων γε μαχησόμενος Δαναοῖσιν
εἶσι περὶ πτόλιος· ἐπεὶ οὐχ ἄρα τις χάρις ἦεν,
μάρνασθαι δηΐοισιν ἐπ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
Πῶς κε σὺ χείρονα φῶτα σαώσειας μεθ' ὅμιλον,
σχέτλι', ἐπεὶ Σαρπηδόν', ἅμα ξεῖνον καὶ ἑταῖρον,
κάλλιπες Ἀργείοισιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι;
ὅς τοι πόλλ' ὄφελος γένετο, πτόλεΐ τε καὶ αὐτῷ,
ζωὸς ἐών· νῦν δ' οὔ οἱ ἀλαλκέμεναι κύνας ἔτλης.
Τῷ νῦν εἴ τις ἐμοὶ Λυκίων ἐπιπείσεται ἀνδρῶν,
οἴκαδ' ἴμεν, Τροίῃ δὲ πεφήσεται αἰπὺς ὄλεθρος.
Εἰ γὰρ νῦν Τρώεσσι μένος πολυθαρσὲς ἐνείη,
ἄτρομον, οἷόν τ' ἄνδρας ἐσέρχεται, οἳ περὶ πάτρης
ἀνδράσι δυσμενέεσσι πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο,
αἶψά κε Πάτροκλον ἐρυσαίμεθα Ἴλιον εἴσω.
Εἰ δ' οὗτος προτὶ ἄστυ μέγα Πριάμοι ἄνακτος
ἔλθοι τεθνηὼς, καί μιν ἐρυσαίμεθα χάρμης,
αἶψά κεν Ἀργεῖοι Σαρπηδόνος ἔντεα καλὰ
λύσειαν, καί κ' αὐτὸν ἀγοίμεθα Ἴλιον εἴσω.
Τοίου γὰρ θεράπων πέφατ' ἀνέρος, ὃς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες.
Ἀλλὰ σύγ' Αἴαντος μεγαλήτορος οὐχ ἐτάλασσας
στήμεναι ἄντα, κατ' ὄσσε ἰδὼν δηΐων ἐν ἀϋτῇ,
οὐδ' ἰθὺς μαχέσασθαι· ἐπεὶ σέο φέρτερός ἐστιν.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Γλαῦκε, τίη δὲ σὺ τοῖος ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπες.

confirmantem socios, et concitantem ad-pugnam;
divinitus enim iis terrorem immiserat Phœbus Apollo.
Profectusque-est currens, statimque astans verbum dixit:
Ajax, huc, amice, de-Patroclo mortuo *pugnaturi*
festinemus, si cadaver saltem Achilli referre-possimus
nudum: sed ejus arma habet galeam-motans Hector.
Sic dixit: Ajaci vero bellicoso animum commovit.
Ivit autem per primos-pugnatores, simulque flavus Menelaus.
Hector quidem Patroclum, quum inclytis armis exuisset,
trahebat, ut ab humeris caput abscinderet acuto ære,
et cadaver Trojanis raptatum canibus daret.
Ajax vero prope venit, gestans scutum, tanquam turrim;
Hector autem retro in turbam abiens recedebat sociorum;
in currumque insiliit; deditque ille arma pulcra Patrocli
Trojanis ferenda ad urbem, magna gloria ut-essent ipsi.
Ajax vero Menœtiadæ scutum latum obtendens
constitit, tanquam leo circumeundo *defensans* suos natos:
cui catulos ducenti occurrerint in silva
viri venatores; hic autem præ-robore truces-oculos-volvit,
totumque supercilium deorsum trahit, oculos tegens:
sic Ajax Patroclum heroem circumiens-protegebat.
Atrides autem ex-altera-parte, Marti-carus Menelaus,
stetit, magnum luctum in pectoribus augens.
Glaucus vero, Hippolochi filius, Lyciorum ductor virorum,
Hectorem torve intuitus gravi objurgavit sermone:
Hector, specie insignis, bellica-virtute jam multum eges:
certe te sic *sine causa* fama bona tenet, fugax quum-sis.
Considera nunc, quomodo civitatem et urbem servare possis
solus cum viris, qui in-Ilio nati-sunt:
non enim quisquam Lyciorum quidem pugnaturus cum-Danais] ibit pro urbe: quoniam nulla utique gratia fuit
pugnare hostibus cum viris indesinenter usque.
Quomodo tu deteriorem virum servaveris in turba,
improbe, quum Sarpedonem, simul hospitem et socium,
reliquisses Argivis capturam et prædam fieri?
qui quidem magno commodo fuit urbique et ipsi tibi,
vivus quum-esset: nunc vero non ab-eo arcere canes sustinuisti.] Itaque nunc si quis mihi Lyciorum obsequetur virorum,
domum iverint. Trojæ vero manifesta-aderit gravis pernicies;
Si enim nunc Trojanis vis animosa inesset,
intrepida, qualis viros subit, qui de patria
adversus-hostes viros laborem et certamen suscipiunt,
statim Patroclum traheremus in Ilium.
Si vero hic ad urbem magnam Priami regis
perferretur mortuus, et ipsum traxissemus e-pugna,
ilico certe Argivi Sarpedonis arma pulcra
hoc pretio-redderent, et ipsum duceremus in Ilium.
Talis enim famulus interfectus-est viri, qui longe fortissimus
Argivorum apud naves, et cominus-pugnantes famuli.
Sed tu contra Ajacem magnanimum non sustinuisti
stare, oculos intuitus hostium in pugna,
neque ex-adverso pugnare: quippe te fortior est.
Hunc autem torve intuitus allocutus-est galeam-motans Hector:] Glauce, quid vero tu, talis quum-sis superbe, locutus-es?

Digitized by Google

Ὢ πόποι, ἦ τ' ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων,
τῶν ὅσσοι Λυκίην ἐριβώλακα ναιετάουσιν·
νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες·
ὅστε με φῇς Αἴαντα πελώριον οὐχ ὑπομεῖναι.
Οὔτοι ἐγὼν ἔῤῥιγα μάχην οὐδὲ κτύπον ἵππων·
ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος αἰγιόχοιο,
ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
ῥηϊδίως, ὁτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο καὶ ἴδε ἔργον·
ἠὲ πανημέριος κακὸς ἔσσομαι, ὡς ἀγορεύεις,
ἤ τινα καὶ Δαναῶν, ἀλκῆς μάλα περ μεμαῶτα,
σχήσω ἀμυνέμεναι περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.
Ὣς εἰπὼν Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
ἀνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
ὄφρ' ἂν ἐγὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἔντεα δύω
καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξα κατακτάς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ
δηΐου ἐκ πολέμοιο· θέων δ' ἐκίχανεν ἑταίρους
ὦκα μάλ', οὔπω τῆλε, ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπὼν,
οἳ προτὶ ἄστυ φέρον κλυτὰ τεύχεα Πηλεΐδαο.
Στὰς δ' ἀπάνευθε μάχης πολυδακρύτου, ἔντε' ἄμειβεν·
ἤτοι ὁ μὲν τὰ ἃ δῶκε, φέρειν προτὶ Ἴλιον ἱρὴν,
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ὁ δ' ἄμβροτα τεύχεα δῦνεν
Πηλεΐδεω Ἀχιλῆος, ἅ οἱ θεοὶ Οὐρανίωνες
πατρὶ φίλῳ ἔπορον· ὁ δ' ἄρα ᾧ παιδὶ ὄπασσεν
γηράς· ἀλλ' οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι πατρὸς ἐγήρα.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἀπάνευθεν ἴδεν νεφεληγερέτα Ζεὺς,
τεύχεσι Πηλεΐδαο κορυσσόμενον θείοιο,
κινήσας ῥα κάρη, προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Ἆ δείλ', οὐδέ τί τοι θάνατος καταθύμιός ἐστιν,
ὃς δή τοι σχεδόν ἐστι· σὺ δ' ἄμβροτα τεύχεα δύνεις
ἀνδρὸς ἀριστῆος, τόντε τρομέουσι καὶ ἄλλοι.
Τοῦ δὴ ἑταῖρον ἔπεφνες ἐνηέα τε κρατερόν τε·
τεύχεα δ' οὐ κατὰ κόσμον ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων
εἵλευ· ἀτάρ τοι νῦν γε μέγα κράτος ἐγγυαλίξω,
τῶν ποινὴν, ὅ τοι οὔτι μάχης ἐκ νοστήσαντι
δέξεται Ἀνδρομάχη κλυτὰ τεύχεα Πηλείωνος.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.
Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχε' ἐπὶ χροΐ· δῦ δέ μιν Ἄρης
δεινὸς, ἐνυάλιος· πλῆσθεν δ' ἄρα οἱ μέλε' ἐντὸς
ἀλκῆς καὶ σθένεος, μετὰ δὲ κλειτοὺς ἐπικούρους
βῆ ῥα μέγα ἰάχων· ἰνδάλλετο δέ σφισι πᾶσιν,
τεύχεσι λαμπόμενος μεγαθύμου Πηλείωνος.
Ὤτρυνεν δὲ ἕκαστον ἐποιχόμενος ἐπέεσσιν,
Μέσθλην τε Γλαῦκόν τε, Μέδοντά τε Θερσίλοχόν τε,
Ἀστεροπαῖόν τε Δεισήνορά θ' Ἱππόθοόν τε,
Φόρκυν τε Χρομίον τε καὶ Ἔννομον οἰωνιστήν·
τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Κέκλυτε, μυρία φῦλα περικτιόνων ἐπικούρων·
οὐ γὰρ ἐγὼ πληθὺν διζήμενος οὐδὲ χατίζων
ἐνθάδ' ἀφ' ὑμετέρων πολίων ἤγειρα ἕκαστον·
ἀλλ' ἵνα μοι Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα
προφρονέως ῥύοισθε φιλοπτολέμων ὑπ' Ἀχαιῶν·

Dii-boni, certe putabam te mente superare ceteros,
eos, quotquot Lyciam glebosam habitant:
nunc vero tuam reprehendo plane mentem, quod-tale dixisti;
qui me ais Ajacem ingentem non sustinuisse.
Nequaquam ego horrui pugnam, nec strepitum equorum:
sed semper Jovis validius consilium *est* ægidem-tenentis,
qui et fortem virum in-fugam-vertit, et aufert victoriam
facile: alias autem ipse excitat ad-pugnam.
Sed age huc *adsis*, amice, prope me sta, et aspice opus:
utrum tota-die ignavus ero, ut dicis,
an aliquem etiam Danaorum, fortitudine licet promtissimum,
reprimam a-defensione Patrocli mortui.
Sic locutus, Trojanos hortabatur, altum clamans:
Trojani, et Lycii, et Dardani cominus-pugnantes,
viri estote, amici, memoresque impetuosæ fortitudinis:
dum ego Achillis eximii arma induam,
pulcra, quibus Patrocli vim spoliavi, *ipso* interfecto.
Sic igitur locutus abiit galeam-motans Hector
ardenti e prælio: currens autem assecutus-est socios
cito admodum, necdum longo-intervallo, pedibus velocibus
insecutus,] qui ad urbem portabant inclyta arma Pelidæ.
Stans vero seorsum a-prælio lacrimoso, arma mutabat:
nempe sua dedit, ferenda ad Ilium sacrum,
Trojanis bellicosis: ipse vero immortalia arma induebat
Pelidæ Achillis, quæ ei (*ejus*) dii cœlites
patri caro dederant: hic autem suo filio præbuit
jam-senex: sed non filius in armis patris consenescebat.
Illum vero ut seorsum vidit nubes-cogens Jupiter
armis Pelidæ se-armantem divini,
quassans caput, ad suum locutus-est animum:
Ah miser, haudquaquam tibi mors in-animo est,
quæ jam te prope est: tu vero immortalia arma induis
viri fortissimi, quem tremunt et alii.
Hujus jam socium interfecisti mitemque fortemque:
arma autem non secundum fas (*contumeliose*) a capiteque
et humeris] abstulisti; verumtamen tibi nunc saltem magnam
victoriam dabo,] ejus compensationem, quod a-te haudquaquam, e-pugna reverso,] excipiet Andromache inclyta arma
Pelidæ.] Dixit, et nigris superciliis annuit Saturnius:
Hectori autem apta-erant arma ad corpus; subiit vero eum
Mars] horrendus, bellicus: impletaque-sunt ei membra intus
vigore et robore: ad inclytos autem socios
ivit magno clamore: similisque *Achilli* videbatur eis omnibus,
armis resplendens magnanimi Pelidæ.
Hortabatur autem unumquemque obiens verbis,
Mesthlenque, Glaucumque, Medontemque Thersilochumque,
Asteropæumque, Disenoremque, Hippothoumque,
Phorcynque, Chromiumque et Ennomum augurem:
hos ille incitans, verbis alatis allocutus-est:
Audite, innumeræ copiæ circumhabitantium sociorum;
non enim ego multitudinem quærens, neque egens *ea*,
huc e vestris urbibus excivi quemque;
sed ut mihi Trojanorum uxores et infantes liberos
promtis-animis defenderetis bellicosis ab Achivis:

Digitized by Google

τὰ φρονέων, δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ
λαοὺς, ὑμέτερον δὲ ἑκάστου θυμὸν ἀέξω.
Τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος, ἢ ἀπολέσθω,
ἠὲ σαωθήτω· ἡ γὰρ πολέμου ὀαριστύς.
Ὃς δέ κε Πάτροκλον, καὶ τεθνηῶτά περ, ἔμπης
Τρῶας ἐς ἱπποδάμους ἐρύσῃ, εἴξῃ δέ οἱ Αἴας,
ἥμισυ τῷ ἐνάρων ἀποδάσσομαι, ἥμισυ δ' αὐτὸς
ἕξω ἐγώ· τὸ δέ οἱ κλέος ἔσσεται, ὅσσον ἐμοί περ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἰθὺς Δαναῶν βρίσαντες ἔβησαν,
δούρατ' ἀνασχόμενοι· μάλα δέ σφισιν ἔλπετο θυμὸς,
νεκρὸν ὑπ' Αἴαντος ἐρύειν Τελαμωνιάδαο·
νήπιοι, ἦ τε πολέσσιν ἐπ' αὐτῷ θυμὸν ἀπηύρα.
Καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε Διοτρεφὲς, οὐκέτι νῶϊ
ἔλπομαι αὐτώ περ νοστησέμεν ἐκ πολέμοιο.
Οὔτι τόσον νέκυος περιδείδια Πατρόκλοιο,
ὅς κε τάχα Τρώων κορέει κύνας ἠδ' οἰωνοὺς,
ὅσσον ἐμῇ κεφαλῇ περιδείδια, μήτι πάθῃσιν,
καὶ σῇ· ἐπεὶ πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει,
Ἕκτωρ, ἡμῖν δ' αὖτ' ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος.
Ἀλλ' ἄγ', ἀριστῆας Δαναῶν κάλει', ἤν τις ἀκούσῃ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
οἵτε παρ' Ἀτρείδῃς, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
δήμια πίνουσιν, καὶ σημαίνουσιν ἕκαστος
λαοῖς· ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
Ἀργαλέον δέ μοί ἐστι διασκοπιᾶσθαι ἕκαστον
ἡγεμόνων· τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηεν.
Ἀλλά τις αὐτὸς ἴτω, νεμεσιζέσθω δ' ἐνὶ θυμῷ,
Πάτροκλον Τρῳῇσι κυσὶν μέλπηθρα γενέσθαι.
Ὣς ἔφατ'· ὀξὺ δ' ἄκουσεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας.
Πρῶτος δ' ἀντίος ἦλθε θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα·
τὸν δὲ μετ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος,
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.
Τῶν δ' ἄλλων τίς κεν ᾗσι φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι,
ὅσσοι δὴ μετόπισθε μάχην ἤγειραν Ἀχαιῶν;
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι Διιπετέος ποταμοῖο
βέβρυχεν μέγα κῦμα ποτὶ ῥόον, ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι
ἠϊόνες βοόωσιν, ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω·
τόσσῃ ἄρα Τρῶες ἰαχῇ ἴσαν. Αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
φραχθέντες σάκεσιν χαλκήρεσιν. Ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν
λαμπρῇσιν κορύθεσσι Κρονίων ἠέρα πολλὴν
χεῦ'· ἐπεὶ οὐδὲ Μενοιτιάδην ἤχθαιρε πάρος γε,
ὄφρα, ζωὸς ἐὼν, θεράπων ἦν Αἰακίδαο·
μίσησεν δ' ἄρα μιν δηΐων κυσὶ κύρμα γενέσθαι
Τρῳῇσιν· τῷ καί οἱ ἀμυνέμεν ὦρσεν ἑταίρους.
Ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς·
νεκρὸν δὲ προλιπόντες ὑπέτρεσαν, οὐδέ τιν' αὐτῶν
Τρῶες ὑπέρθυμοι ἕλον ἔγχεσιν, ἱέμενοί περ·
ἀλλὰ νέκυν ἐρύοντο· μίνυνθα δὲ καὶ τοῦ Ἀχαιοὶ
μέλλον ἀπέσσεσθαι· μάλα γάρ σφεας ὦκ' ἐλέλιξεν

hæc in-animo-habens, donis *exigendis* exhaurio et commeatu] populos, vestrumque cujusque animum recreo.
Quare aliquis (*quisque*) nunc recta *in hostem* conversus,
aut pereat,] aut salvus-sit: hoc enim belli commercium.
Quicunque vero Patroclum, mortuum licet, tamen
Trojanos ad equûm-domitores pertraxerit, cesseritque ei
Ajax,] dimidium illi exuviarum tribuam, dimidium vero ipse
habebo ego; tantaque ipsi gloria erit, quanta vel mihi.
Sic dixit: illi vero recta in-Danaos magna-mole ferebantur,
hastis elevatis; admodum autem ipsis sperabat animus
mortuum ab Ajace abstrahere Telamonio:
stulti; certe multis super ipso animam abstulit.
Et tunc Ajax allocutus-est pugna strenuum Menelaum:
O amice, o Menelae Jovis-alumne, haud-jam nos
spero ipsos quidem redituros e bello.
Haudquaquam tantum de-cadavere timeo Patrocli,
qui mox Trojanorum saturabit canes atque alites,
quantum meo capiti metuo, ne-quid *gravius* patiatur,
et tuo: quippe prælii nubes omnia circumtegit,
Hector; nobis vero manifestus-apparet gravis interitus.
Sed age, fortissimos Danaorum voca, si quis audierit.
Sic dixit: nec non-obsecutus-est pugna strenuus Menelaus;
vociferatus-est autem alta-voce, Danais ut-exaudiretur:
O amici, Argivorum ductores ac principes,
qui juxta Atridas, Agamemnonem et Menelaum,
publice-præbita *vina* bibunt, et imperant singuli
copiis: a Jove autem honor et gloria sequitur.
Difficile vero mihi est dispicere unumquemque
ducum: tantum enim certamen pugnæ exarsit.
Sed aliquis (*quisque*) ipse prodeat, indigneturque in animo,
Patroclum Trojanis canibus ludibrium fieri.
Sic dixit: confestim autem exaudiit Oïlei *filius* velox Ajax;
primusque obvius prodiit, currens per prælium.
Post hunc vero Idomeneus et armiger Idomenei,
Meriones, par Marti homicidæ.
Ceterorum vero quisnam sua mente nomina diceret,
quotquot jam postea pugnam instaurarunt Achivorum?
Trojani vero priores-impetum-fecere conferti; præibat autem Hector.] Ut vero quum in ostiis a-Jove-fluentis fluvii
fremit ingens fluctus adversus *ejus* fluentum, circùmque extrema] litora clamant, eructato mari extra:
tanto utique Trojani clamore ibant. Sed Achivi
stabant circum Menœtiaden, unum animum habentes,
septi scutis æratis. Sed illorum
splendidis galeis Saturnius caliginem multam
circumfudit: quippe nec Menœtiaden oderat vel antea,
dum, vivus, famulus erat Æacidæ:
odit autem illum hostium canibus prædam fieri
Trojanis: ideo etiam eum ut-defenderent excitavit socios.
Moverunt autem loco priores Trojani agilibus-oculis Achivos:] mortuo vero derelicto, *hi* trepidi-fugerunt, neminem tamen eorum] Trojani magnanimi interfecere hastis, cupientes licèt;] sed corpus ad-se-trahebant: non-diu vero ab-illo Achivi
erant abfuturi: admodum enim illos celeriter convertit

Digitized by Google

Αἴας, ὃς πέρι μὲν εἶδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο
τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, συῒ εἴκελος ἀλκὴν
καπρίῳ, ὅςτ' ἐν ὄρεσσι κύνας θαλερούς τ' αἰζηοὺς,
ῥηϊδίως ἐκέδασσεν, ἑλιξάμενος διὰ βήσσας·
ὣς υἱὸς Τελαμῶνος ἀγαυοῦ, φαίδιμος Αἴας,
ῥεῖα μετεισάμενος Τρώων ἐκέδασσε φάλαγγας,
οἳ περὶ Πατρόκλῳ βέβασαν, φρόνεον δὲ μάλιστα
ἄστυ πότι σφέτερον ἐρύειν, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Ἤτοι τὸν Λήθοιο Πελασγοῦ φαίδιμος υἱὸς,
Ἱππόθοος, ποδὸς ἕλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην,
δησάμενος τελαμῶνι παρὰ σφυρὸν ἀμφὶ τένοντας,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ
ἦλθε κακὸν, τό οἱ οὔτις ἐρύκακεν ἱεμένων περ.
Τὸν δ' υἱὸς Τελαμῶνος, ἐπαΐξας δι' ὁμίλου,
πλῆξ' αὐτοσχεδίην κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου·
ἤρικε δ' ἱπποδάσεια κόρυς περὶ δουρὸς ἀκωκῇ,
πληγεῖσ' ἔγχεΐ τε μεγάλῳ καὶ χειρὶ παχείῃ·
ἐγκέφαλος δὲ παρ' αὐλὸν ἀνέδραμεν ἐξ ὠτειλῆς
αἱματόεις· τοῦ δ' αὖθι λύθη μένος· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Πατρόκλοιο πόδα μεγαλήτορος ἧκε χαμᾶζε
κεῖσθαι· ὁ δ' ἄγχ' αὐτοῖο πέσε πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ,
τῆλ' ἀπὸ Λαρίσσης ἐριβώλακος· οὐδὲ τοκεῦσιν
θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
ἔπλεθ', ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Ἕκτωρ δ' αὖτ' Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος,
τυτθόν· ὁ δὲ Σχεδίον, μεγαθύμου Ἰφίτου υἱὸν,
Φωκήων ὄχ' ἄριστον, ὃς ἐν κλειτῷ Πανοπῆϊ
οἰκία ναιετάασκε, πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·
τὸν βάλ' ὑπὸ κληῗδα μέσην· διὰ δ' ἀμπερὲς ἄκρη
αἰχμὴ χαλκείη παρὰ νείατον ὦμον ἀνέσχεν.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Αἴας δ' αὖ Φόρκυνα δαΐφρονα, Φαίνοπος υἱὸν,
Ἱπποθόῳ περιβάντα, μέσην κατὰ γαστέρα τύψεν·
ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκροὺς,
Φόρκυν θ' Ἱππόθοόν τε· λύοντο δὲ τεύχε' ἀπ' ὤμων.
Ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες Ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰςανέβησαν, ἀναλκείῃσι δαμέντες·
Ἀργεῖοι δέ κε κῦδος ἕλον, καὶ ὑπὲρ Διὸς αἶσαν,
κάρτεϊ καὶ σθένεϊ σφετέρῳ. Ἀλλ' αὐτὸς Ἀπόλλων
Αἰνείαν ὤτρυνε, δέμας Περίφαντι ἐοικὼς,
κήρυκι Ἠπυτίδῃ, ὅς οἱ παρὰ πατρὶ γέροντι
κηρύσσων γήρασκε, φίλα φρεσὶ μήδεα εἰδώς·
τῷ μιν ἐεισάμενος προςέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Αἰνεία, πῶς ἂν καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσσαισθε
Ἴλιον αἰπεινήν; ὡς δὴ ἴδον ἀνέρας ἄλλους
κάρτεΐ τε σθένεΐ τε πεποιθότας, ἠνορέῃ τε,
πλήθεΐ τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντας.
Ἡμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ βούλεται ἢ Δαναοῖσιν
νίκην· ἀλλ' αὐτοὶ τρεῖτ' ἄσπετον οὐδὲ μάχεσθε.

Ajax, qui superabat quidem forma, superabat et factis
ceteros Danaos, post eximium Peliden.
Recta autem perrupit primos-pugnatores, sui similis vi
apro, qui in montibus canes florentesque juvenes
facile dissipat, se-subito-impetu-convertens per fruticeta:
sic filius Telamonis præclari, splendidus Ajax,
facile aggressus Trojanorum dissipavit phalangas,
qui Patroclum circumdederant, sperabantque maxime
urbem ad suam trahere, et gloriam reportare.
Nempe illum (*Patroclum*) Lethi Pelasgi splendidus filius,
Hippothous, pede trahebat per acrem pugnam,
ligatum loro ad malleolum circa tendines,
Hectori et Trojanis gratificans: repente autem ipsi
venit malum, quod ab-eo nemo arcuit cupientium licet.
Illum filius Telamonis, impetu-facto per turbam,
percussit cominus, galeam per æneis-munitam-malis:
scissa-est autem equinis-setis-densa galea *circa* hastæ cuspidem,] percussa hastaque magna et manu robusta:
cerebrum vero propter conum prosiliebat e vulnere,
cruentum; ipsius autem ibidem solutum-est robur, e manibusque] Patrocli pedem magnanimi remisit in-terram,
ut-jaceret: prope autem ipsum cecidit cernuus super mortuum,] longe a Larissa glebosa; nec parentibus
nutritia caris reddidit, brevisque ei ætas
fuit, sub Ajacis magnanimi hasta domito.
Hector vero in-Ajacem jaculatus-est hasta fulgenti;
sed is quidem ex-adverso conspicatus evitavit æream hastam,
paullulum: ille autem Schedium, magnanimi Iphiti filium,
Phocensium longe fortissimum, qui in inclyto Panopeo
domos habitabat, multis viris imperans:
hunc percussit sub jugulum medium; penitus autem extrema
cuspis ærea prope summum humerum emersit.
Fragorem vero edidit cadens, sonueruntque arma super ipso.
Ajax autem Phorcyn bellicosum, Phænopis filium,
Hippothoum defendentem, medium ad ventrem percussit:
rupitque loricæ cavitatem, et intestina æs *penetrans*
hausit; ipse vero in pulverem lapsus, prehendit terram palma.
Cessere autem retro primique-pugnatores et splendidus Hector:] Argivi vero altum clamarunt, traxeruntque mortuos,
Phorcynque, Hippothoumque: solvebantque arma ab humeris.] Tunc rursus Trojani Marti-caris *acti* ab Achivis
in-Ilium ascendissent, præ-ignavia domiti;
Argivi autem gloriam retulissent, etiam præter Jovis fatum,
fortitudine et robore proprio: verum ipse Apollo
Æneam instigavit, corpore Periphanti similis,
præconi Epytidæ, qui ejus apud patrem senem
præconem-agens consenuerat, benevola mente consilia sciens:
huic se-quum assimulasset, ipsum allocutus-est Jovis filius Apollo:] Ænea, quo-pacto etiam invito deo servetis
Ilium excelsam? ut jam *fecisse* vidi viros alios
fortitudineque roboreque confisos, virtuteque,
copiisque suis, etiam perexiguum populum habentes.
Nobis vero Jupiter quidem potius cupit, quam Danais,
victoriam: sed ipsi fugitis territi admodum, nec pugnatis.

Digitized by Google

Ὣς ἔφατ'· Αἰνείας δ' ἑκατηβόλον Ἀπόλλωνα
ἔγνω, ἐςάντα ἰδών· μέγα δ' Ἕκτορα εἶπε βοήσας·
Ἕκτορ τ' ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ ἠδ' ἐπικούρων,
αἰδὼς μὲν νῦν ἥδε γ', Ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰςαναβῆναι, ἀναλκείῃσι δαμέντας.
Ἀλλ' ἔτι γάρ τίς φησι θεῶν, ἐμοὶ ἄγχι παραστὰς,
Ζῆν', ὕπατον μήστωρα, μάχης ἐπιτάῤῥοθον εἶναι.
Τῷ ῥ' ἰθὺς Δαναῶν ἴομεν, μηδ' οἵγε ἕκηλοι
Πάτροκλον νηυσὶν πελασαίατο τεθνηῶτα.
Ὣς φάτο· καί ῥα πολὺ προμάχων ἐξάλμενος ἔστη.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Λειώκριτον οὔτασε δουρὶ,
υἱὸν Ἀρίσβαντος, Λυκομήδεος ἐσθλὸν ἑταῖρον.
Τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν Ἀρηΐφιλος Λυκομήδης·
στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν Ἱππασίδην Ἀπισάονα, ποιμένα λαῶν,
ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
ὅς ῥ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλακος εἰληλούθει,
καὶ δὲ μετ' Ἀστεροπαῖον ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν Ἀρήϊος Ἀστεροπαῖος,
ἴθυσεν δὲ καὶ ὁ πρόφρων Δαναοῖσι μάχεσθαι·
ἀλλ' οὔπως ἔτι εἶχε· σάκεσσι γὰρ ἔρχατο πάντῃ
ἑσταότες περὶ Πατρόκλῳ, πρὸ δὲ δούρατ' ἔχοντο.
Αἴας γὰρ μάλα πάντας ἐπῴχετο, πολλὰ κελεύων·
οὔτε τιν' ἐξοπίσω νεκροῦ χάζεσθαι ἀνώγει,
οὔτε τινὰ προμάχεσθαι Ἀχαιῶν ἔξοχον ἄλλων,
ἀλλὰ μάλ' ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, σχεδόθεν δὲ μάχεσθαι.
Ὣς Αἴας ἐπέτελλε πελώριος· αἵματι δὲ χθὼν
δεύετο πορφυρέῳ· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον
νεκροὶ ὁμοῦ Τρώων καὶ ὑπερμενέων ἐπικούρων,
καὶ Δαναῶν· οὐδ' οἱ γὰρ ἀναιμωτί γ' ἐμάχοντο·
παυρότεροι δὲ πολὺ φθίνυθον· μέμνηντο γὰρ αἰεὶ
ἀλλήλοις καθ' ὅμιλον ἀλεξέμεναι φόνον αἰπύν.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρός· οὐδέ κε φαίης
οὔτε ποτ' ἠέλιον σόον ἔμμεναι οὔτε σελήνην.
Ἠέρι γὰρ κατέχοντο μάχης ἔπι ὅσσοι ἄριστοι
ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ κατατεθνηῶτι.
Οἱ δ' ἄλλοι Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
εὔκηλοι πολέμιζον ὑπ' αἰθέρι· πέπτατο δ' αὐγὴ
ἠελίου ὀξεῖα, νέφος δ' οὐ φαίνετο πάσης
γαίης οὐδ' ὀρέων· μεταπαυόμενοι δ' ἐμάχοντο,
ἀλλήλων ἀλεείνοντες βέλεα στονόεντα,
πολλὸν ἀφεσταότες. Τοὶ δ' ἐν μέσῳ ἄλγε' ἔπασχον
ἠέρι καὶ πολέμῳ· τείροντο δὲ νηλέϊ χαλκῷ
ὅσσοι ἄριστοι ἔσαν. Δύο δ' οὔπω φῶτε πεπύσθην,
ἀνέρε κυδαλίμω, Θρασυμήδης Ἀντίλοχός τε,
Πατρόκλοιο θανόντος ἀμύμονος, ἀλλ' ἔτ' ἔφαντο
ζωὸν ἐνὶ πρώτῳ ὁμάδῳ Τρώεσσι μάχεσθαι.
Τὼ δ' ἐπιοσσομένω θάνατον καὶ φύζαν ἑταίρων,
νόσφιν ἐμαρνάσθην, ἐπεὶ ὣς ἐπετέλλετο Νέστωρ,
ὀτρύνων πόλεμόνδε μελαινάων ἀπὸ νηῶν.
Τοῖς δὲ πανημερίοις ἔριδος μέγα νεῖκος ὀρώρει
ἀργαλέης· καμάτῳ δὲ καὶ ἱδρῷ νωλεμὲς αἰεὶ
γούνατά τε κνῆμαί τε, πόδες θ' ὑπένερθεν ἑκάστου,

Sic dixit: Æneas autem longe-jaculantem Apollinem
agnovit, coram intuitus: valdeque Hectorem allocutus est
clamans:] Hectorque et ceteri Troum ductores ac sociorum,
dedecus quidem nunc hoc *est, nos* bellicosis *actos* ab Achivis
in-Ilium ascendere, præ-ignavia domitos.
Verum enim adhuc aliquis ait deorum, mihi prope astans,
Jovem, summum consiliarium, in-pugna auxiliatorem esse.
Ideo recta in-Danaos eamus, neque illi certe quieti
Patroclum navibus admoverint mortuum.
Sic dixit: et multo primis-pugnatoribus præsiliens, stetit.
Illi vero conversi-sunt, et adversi steterunt Achivis.
Tum vero Æneas Leocritum vulneravit hasta,
filium Arisbantis, Lycomedis fortem socium.
Hunc autem lapsum miseratus-est Marti-carus Lycomedes;
stetitque admodum prope accedens, et jaculatus-est hasta fulgenti,] et percussit Hippasiden Apisaonem, pastorem virorum,
in-jecur subter præcordia; statimque *ei* genua solvit:
is quidem e Pæonia glebosa venerat,
et post Asteropæum fortissime-se-gerebat in-pugna.
Hunc autem lapsum miseratus-est Mavortius Asteropæus,
rectaque prorupit et hic, promtus cum-Danais pugnare:
sed nequaquam etiam poterat; scutis enim obsepti-erant undique] qui-stabant circa Patroclum, et hastas prætendebant.
Ajax enim valde omnes obibat, multis adhortans;
nec quemquam retro a-mortuo cedere sinebat,
nec quemquam procurrere-ad-pugnandum Achivos ante alios:
sed potius ipsum circumeuntes-defendere, cominusque pugnare *jussit*.] Sic Ajax præcipiebat ingens: sanguine autem terra
rigabatur purpureo; illi vero allii-super-alios cadebant
mortui, simul Trojanorum et animosorum sociorum,
et Danaorum: neque enim vel hi sine-sanguine pugnabant;
pauciores tamen multo peribant: meminerant enim usque
a-se-mutuo per turbam arcere cædem gravem.
Sic hi quidem pugnabant instar ignis; nec dixisses
nec solem salvum esse, neque lunam.
Caligine enim obtinebantur in prælio, quotquot fortissimi
stabant circa Menœtiaden mortuum.
At ceteri Trojanique et bene-ocreati Achivi,
liberi pugnabant sub ære-sereno: expansusque-erat splendor
solis acer, nubesque non exsurgebat a-toto
campo, nec a-montibus: interquiescentes autem pugnabant,
sua-invicem evitantes tela luctuosa,
longe distantes. Hi vero in medio *qui erant*, dolores patiebantur] caligine et pugna; affligebanturque sævo ære,
quotquot fortissimi erant. Duo vero nondum viri audierant,
viri gloriosi, Thrasymedes Antilochusque,
de-Patroclo mortuo eximio; sed adhuc putabant *eum*
vivum in primo tumultu cum-Trojanis pugnare.
Hi autem intuentes cædem et trepidam-fugam sociorum,
seorsum pugnabant, quoniam sic jusserat Nestor,
hortatibus-propellens ad-pugnam nigris a navibus.
His vero per-totum-diem contentionis magnum certamen
ortum-erat] gravis: defatigatione autem et sudore indesinenter usque] genuaque, tibiæque, pedesque subtus cujusque,

Digitized by Google

χεῖρές τ' ὀφθαλμοί τε παλάσσετο μαρναμένοιϊν,
ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ταύροιο βοὸς μεγάλοιο βοείην
λαοῖσιν δώῃ τανύειν, μεθύουσαν ἀλοιφῇ·
δεξάμενοι δ' ἄρα τοίγε διαστάντες τανύουσιν
κυκλόσ', ἄφαρ δέ τε ἰκμὰς ἔβη, δύνει δέ τ' ἀλοιφή,
πολλῶν ἑλκόντων· τάνυται δέ τε πᾶσα διαπρό·
ὣς οἵγ' ἔνθα καὶ ἔνθα νέκυν ὀλίγῃ ἐνὶ χώρῃ
ἕλκεον ἀμφότεροι· μάλα γάρ σφισιν ἔλπετο θυμὸς,
Τρωσὶν μὲν, ἐρύειν προτὶ Ἴλιον, αὐτὰρ Ἀχαιοῖς,
νῆας ἔπι γλαφυράς· περὶ δ' αὐτοῦ μῶλος ὀρώρει
ἄγριος· οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος, οὐδέ κ' Ἀθήνη
τόνγε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτ', οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκοι.
Τοῖον Ζεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων
ἤματι τῷ ἐτάνυσσε κακὸν πόνον. Οὐδ' ἄρα πώ τι
ᾔδεε Πάτροκλον τεθνηότα δῖος Ἀχιλλεύς.
Πολλὸν γὰρ ἀπάνευθε νεῶν μάρναντο θοάων,
τείχει ὕπο Τρώων· τό μιν οὔποτε ἔλπετο θυμῷ
τεθνάμεν, ἀλλὰ ζωὸν, ἐνιχριμφθέντα πύλῃσιν,
ἂψ ἀπονοστήσειν· ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἔλπετο πάμπαν,
ἐκπέρσειν πτολίεθρον ἄνευ ἕθεν, οὐδὲ σὺν αὐτῷ.
Πολλάκι γὰρ τόγε μητρὸς ἐπεύθετο, νόσφιν ἀκούων,
ἥ οἱ ἀπαγγέλλεσκε Διὸς μεγάλοιο νόημα·
δὴ τότε γ' οὔ οἱ ἔειπε κακὸν τόσον, ὅσσον ἐτύχθη,
μήτηρ, ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες,
νωλεμὲς ἐγχρίμπτοντο καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
Ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἐϋκλεὲς ἀπονέεσθαι
νῆας ἔπι γλαφυράς· ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα μέλαινα
πᾶσι χάνοι· τό κεν ἧμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη,
εἰ τοῦτον Τρώεσσι μεθήσομεν ἱπποδάμοισιν
ἄστυ πότι σφέτερον ἐρύσαι καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Ὣς δέ τις αὖ Τρώων μεγαθύμων αὐδήσασκεν·
ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι
πάντας ὁμῶς, μήπω τις ἐρωείτω πολέμοιο.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, μένος δ' ὄρσασκεν ἑταίρου.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο· σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς
χάλκεον οὐρανὸν ἷκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο.
Ἵπποι δ' Αἰακίδαο, μάχης ἀπάνευθεν ἐόντες,
κλαῖον, ἐπειδὴ πρῶτα πυθέσθην ἡνιόχοιο
ἐν κονίῃσι πεσόντος ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.
Ἦ μὰν Αὐτομέδων, Διώρεος ἄλκιμος υἱὸς,
πολλὰ μὲν ἂρ μάστιγι θοῇ ἐπεμαίετο θείνων,
πολλὰ δὲ μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἀρειῇ·
τὼ δ' οὔτ' ἂψ ἐπὶ νῆας ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον
ἠθελέτην ἰέναι οὔτ' ἐς πόλεμον μετ' Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὥστε στήλη μένει ἔμπεδον, ἥτ' ἐπὶ τύμβῳ
ἀνέρος ἑστήκει τεθνηότος ἠὲ γυναικός·
ὣς μένον ἀσφαλέως περικαλλέα δίφρον ἔχοντες,
οὔδει ἐνισκίμψαντε καρήατα· δάκρυα δέ σφιν
θερμὰ κατὰ βλεφάρων χαμάδις ῥέε μυρομένοισιν,
ἡνιόχοιο πόθῳ· θαλερὴ δὲ μιαίνετο χαίτη,
ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν ἀμφοτέρωθεν.

manusque, oculique, fœdabantur pugnantium,
circa strenuum famulum pedibus-velocis Æacidæ.
Ut vero quum vir tauri bovis magni pellem
famulis dederit distendendam, ebriam pinguedine;
acceptam autem hi seorsum-dispositi extendunt
in-orbem, statimque humor exiit, subitque adeps,
multis trahentibus; tenditur autem tota undique:
sic hi huc et illuc cadaver parvo in spatio
trahebant utrique: admodum enim ipsis sperabat animus,
Trojanis quidem, *se id* tracturos ad Ilium; at Achivis,
naves ad cavas: de ipso autem tumultus ortus-erat
atrox; nec Mars copiarum-concitator, nec Minerva
hunc conspicata vituperasset, ne si multum quidem ipsam
ira cepisset.] . Talem Jupiter super Patroclo virorumque et
equorum] die illo intendit exitialem laborem. Necdum aliquid
sciebat Patroclum mortuum *esse* divinus Achilles.
Longe enim seorsum a-navibus pugnabant velocibus,
muro sub Trojanorum: quare illum nunquam existimabat animo] mortuum-esse; sed vivum, ubi-accessisset ad-portas,
reversurum: nam neque hoc credebat omnino,
eversurum *eum* urbem sine se, sed neque secum.
Sæpe enim hoc ex-matre didicerat, seorsum audiens,
quæ ei referebat Jovis magni sententiam:
verum tunc non ei dixerat malum tantum, quantum acciderat,
mater, quod quidem ei multo carissimus periisset socius.
Illi vero assidue circa mortuum acutas hastas tenentes,
indesinenter concurrebant, et invicem-se interficiebant:
sic autem aliquis dicebat Achivorum ære-loricatorum:
O amici, non sane nobis honestum *est* redire
naves ad cavas; sed hic terra nigra
omnibus dehiscat: hoc nobis continuo multo satius esset,
quam si hunc Trojanis permittamus equûm-domitoribus
urbem ad suam *ut*-trahant, et gloriam referant.
Sic autem rursus aliquis Trojanorum magnanimorum dicebat:] o amici, etiam si fatale *sit* juxta virum hunc domari
omnes simul, nunquam aliquis recedat a-pugna.
Sic igitur aliquis dicebat, animosque excitabat socii.
Sic hi quidem pugnabant: ferreus autem strepidus
æreum ad-cœlum ibat per ætherem infructuosum.
Equi autem Æacidæ, a-pugna seorsum stantes,
flebant, ut-primum senserunt aurigam
in pulvere prostratum ab Hectoris homicida.
Certe vero Automedon, Dioris fortis filius,
sæpe et scutica celeri *eos* urgebat verberans,
sæpe et blandis *verbis* alloquebatur, sæpe et minis:
illi vero neque retro ad naves, latum versus Hellespontum,
volebant ire, neque in pugnam ad Achivos:
sed veluti cippus manet firmiter, qui super tumulo
viri stat mortui, vel mulieris:
sic manebant immote perpulcrum currum tenentes,
solo admotis capitibus: lacrimæ autem illis
calidæ de palpebris in-terram fluebant plorantibus,
aurigæ desiderio: floridaque fœdabatur juba,
orbe excidens juxta jugum utrimque.

Digitized by Google

Μυρομένω δ' ἄρα τώγε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων,
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Ἆ δειλώ, τί σφῶϊ δόμεν Πηλῆϊ ἄνακτι
θνητῷ; ὑμεῖς δ' ἐστὸν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε.
Ἦ ἵνα δυστήνοισι μετ' ἀνδράσιν ἄλγε' ἔχητον;
οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
Ἀλλ' οὐ μὰν ὑμῖν γε καὶ ἅρμασι δαιδαλέοισιν
Ἕκτωρ Πριαμίδης ἐποχήσεται· οὐ γὰρ ἐάσω.
Ἦ οὐχ ἅλις ὡς καὶ τεύχε' ἔχει καὶ ἐπεύχεται αὔτως;
σφῶϊν δ' ἐν γούνασσι βαλῶ μένος ἠδ' ἐνὶ θυμῷ,
ὄφρα καὶ Αὐτομέδοντα σαώσετον ἐκ πολέμοιο
νῆας ἔπι γλαφυράς· ἔτι γάρ σφισι κῦδος ὀρέξω,
κτείνειν, εἰςόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκωνται,
δύῃ τ' ἠέλιος καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
Ὣς εἰπὼν ἵπποισιν ἐνέπνευσεν μένος ἠΰ.
Τὼ δ', ἀπὸ χαιτάων κονίην οὖδάςδε βαλόντε,
ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς.
Τοῖσι δ' ἔπ' Αὐτομέδων μάχετ', ἀχνύμενός περ ἑταί-
ἵπποις ἀΐσσων, ὥστ' αἰγυπιὸς μετὰ χῆνας· [ρου,
ῥέα μὲν γὰρ φεύγεσκεν ὑπὲκ Τρώων ὀρυμαγδοῦ,
ῥεῖα δ' ἐπαΐξασκε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων.
Ἀλλ' οὐχ ᾕρει φῶτας, ὅτε σεύαιτο διώκειν·
οὐ γάρ πως ἦν, οἶον ἐόνθ' ἱερῷ ἐνὶ δίφρῳ
ἔγχει ἐφορμᾶσθαι, καὶ ἐπίσχειν ὠκέας ἵππους.
Ὀψὲ δὲ δή μιν ἑταῖρος ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν
Ἀλκιμέδων, υἱὸς Λαέρκεος Αἱμονίδαο·
στῆ δ' ὄπιθεν δίφροιο, καὶ Αὐτομέδοντα προςηύδα·
Αὐτόμεδον, τίς τοί νυ θεῶν νηκερδέα βουλὴν
ἐν στήθεσσιν ἔθηκε, καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς;
οἷον πρὸς Τρῶας μάχεαι πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ
μοῦνος· ἀτάρ τοι ἑταῖρος ἀπέκτατο· τεύχεα δ' Ἕκτωρ
αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται Αἰακίδαο.
Τὸν δ' αὖτ' Αὐτομέδων προςέφη, Διώρεος υἱός·
Ἀλκίμεδον, τίς γάρ τοι Ἀχαιῶν ἄλλος ὁμοῖος,
ἵππων ἀθανάτων ἐχέμεν δμῆσίν τε μένος τε,
εἰ μὴ Πάτροκλος, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
ζωὸς ἐών; νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει·
ἀλλὰ σὺ μὲν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα
δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι.
Ὣς ἔφατ'· Ἀλκιμέδων δὲ βοηθόον ἅρμ' ἐπορούσας,
καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν·
Αὐτομέδων δ' ἀπόρουσε. Νόησε δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ·
αὐτίκα δ' Αἰνείαν προςεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
ἵππω τώδ' ἐνόησα ποδώκεος Αἰακίδαο,
ἐς πόλεμον προφανέντε σὺν ἡνιόχοισι κακοῖσιν.
Τῷ κεν ἐελποίμην αἱρησέμεν, εἰ σύγε θυμῷ
σῷ ἐθέλεις· ἐπεὶ οὐκ ἂν, ἐφορμηθέντε γε νῶϊ,
τλαῖεν ἐναντίβιον στάντες μαχέσασθαι Ἄρηϊ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἐῢς παῖς Ἀγχίσαο.
Τὼ δ' ἰθὺς βήτην, βοέῃς εἰλυμένω ὤμους
αὔῃσι, στερεῇσι· πολὺς δ' ἐπελήλατο χαλκός.
Τοῖσι δ' ἅμα Χρομίος τε καὶ Ἄρητος θεοειδὴς

Plorantes autem illos conspicatus, miseratus-est Saturnius,
movensque caput, ad suum dixit animum :
Ah miseri, cur vos dedimus Peleo regi
mortali? vos vero estis senii-expertes, immortalesque.
An ut ærumnosos inter homines dolores haberetis?
non enim quicquam alicubi est calamitosius homine
omnium, quæcunque super terram spirantque et moventur.
At non sane vobis certe et curribus artificiose-factis
Hector Priamides vehetur : haud enim permittam.
Annon satis, quod et arma habet, et in-*iis*-gloriatur sic?
Vobis autem in genua mittam robur, et in animum,
ut et Automedontem salvum-evehatis e pugna
naves ad cavas : adhuc enim istis gloriam præbebo,
ut-cædant, usque-dum ad-naves bonis-transtris pervenerint,
occideritque sol, et tenebræ sacræ supervenerint.
Sic locutus, equis inspiravit robur validum.
Hi autem, a jubis pulvere in-solum excusso,
velociter ferebant citum currum inter Trojanos et Achivos;
iisque *vectus* Automedon pugnabat, dolens licet de-socio,
curru *in istos* ruens, tanquam vultur in anseres :
facile enim refugiebat e Trojanorum tumultu,
facile et irruebat confertam per turbam, persequens.
Sed non occidebat viros, quando impetum-sumebat perse-
quendi :] haudquaquam enim licuit, solum stantem sacra in
sella,] hasta impetum-facere, et inhibere veloces equos.
Tandem vero illum socius vir vidit oculis
Alcimedon, filius Laercei Æmonidæ :
stetit autem post currum, et Automedontem allocutus-est :
Automedon, quisnam tibi deorum inutile consilium
pectoribus indidit, et abstulit mentem sanam?
quod-ita in Trojanos pugnas prima in turba
solus; at tibi socius occisus-est; arma autem Hector
ipse gerens humeris exsultat Æacidæ.
Illum vero Automedon allocutus-est, Dioris filius :
Alcimedon, quisnam tibi Achivorum alius similis,
equorum immortalium cui-in-manu-sit castigatioque et impe-
tus,] nisi Patroclus, diis artifex par,
dum viveret? nunc autem mors *eum* et fatum assecutum-est;
verum tu scuticam et habenas splendidas
accipe, ego autem curru descendam, ut pugnem.
Sic dixit : Alcimedon autem celerem-prælio currum con-
scendens], raptim scuticam et habenas cepit manibus :
Automedon vero desiliit. Vidit autem splendidus Hector,
statimque Æneam allocutus-est, prope stantem :
Ænea, Trojanorum princeps ære-loricatorum,
equos hos animadverti pedibus-velocis Æacidæ
in pugnam progressos, cum aurigis imbellibus :
ideo speraverim *me* capturum, si modo-tu animo
tuo velis : quum non, irruentes in-nos,
substinuerint contra stantes pugnare Marte.
Sic dixit : nec non-obsecutus-est fortis filius Anchisæ.
Hi vero recta ibant, tergoribus-boum tecti humeros,
aridis, solidis : multiplex vero superinductum-erat æs.
Cum his autem Chromiusque et Aretus divinæ-formæ

Digitized by Google

ἤϊσαν ἀμφότεροι· μάλα δέ σφισιν ἔλπετο θυμὸς
αὐτώ τε κτενέειν ἐλάαν τ' ἐριαύχενας ἵππους·
νήπιοι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον ἀναιμωτί γε νέεσθαι
αὖτις ἀπ' Αὐτομέδοντος. Ὁ δ' εὐξάμενος Διὶ πατρὶ
ἀλκῆς καὶ σθένεος πλῆτο φρένας ἀμφιμελαίνας.
Αὐτίκα δ' Ἀλκιμέδοντα προσηύδα, πιστὸν ἑταῖρον·
Ἀλκίμεδον, μὴ δή μοι ἀπόπροθεν ἰσχέμεν ἵππους,
ἀλλὰ μάλ' ἐμπνείοντε μεταφρένῳ. Οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἕκτορα Πριαμίδην μένεος σχήσεσθαι ὀΐω,
πρίν γ' ἐπ' Ἀχιλλῆος καλλίτριχε βήμεναι ἵππω,
νῶϊ κατακτείναντα, φοβῆσαί τε στίχας ἀνδρῶν
Ἀργείων, ἤ κ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισιν ἁλοίη.
Ὣς εἰπὼν Αἴαντε καλέσσατο καὶ Μενέλαον·
Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε, καὶ Μενέλαε,
ἤτοι μὲν τὸν νεκρὸν ἐπιτράπεθ', οἵπερ ἄριστοι,
ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, καὶ ἀμύνεσθαι στίχας ἀνδρῶν·
νῶϊν δὲ ζωοῖσιν ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ.
Τῇδε γὰρ ἔβρισαν πόλεμον κάτα δακρυόεντα
Ἕκτωρ Αἰνείας θ', οἳ Τρώων εἰσὶν ἄριστοι.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
Ἥσω γὰρ καὶ ἐγώ· τὰ δέ κεν Διὶ πάντα μελήσει.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Ἀρήτοιο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην·
ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἴσατο χαλκός·
νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσεν.
Ὡς δ' ὅταν ὀξὺν ἔχων πέλεκυν αἰζήϊος ἀνὴρ,
κόψας ἐξόπιθεν κεράων βοὸς ἀγραύλοιο,
ἶνα τάμῃ διὰ πᾶσαν, ὁ δὲ προθορὼν ἐρίπῃσιν·
ὣς ἄρ' ὅγε προθορὼν πέσεν ὕπτιος· ἐν δέ οἱ ἔγχος
νηδυίοισι μάλ' ὀξὺ κραδαινόμενον λύε γυῖα.
Ἕκτωρ δ' Αὐτομέδοντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
πρόσσω γὰρ κατέκυψε· τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ μακρὸν
οὔδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη
ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης.
Καί νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν ὁρμηθήτην,
εἰ μή σφω' Αἴαντε διέκριναν μεμαῶτε,
οἵ ῥ' ἦλθον καθ' ὅμιλον, ἑταίρου κικλήσκοντος.
Τοὺς ὑποταρβήσαντες ἐχώρησαν πάλιν αὖτις
Ἕκτωρ Αἰνείας τ' ἠδὲ Χρομίος θεοειδής·
Ἄρητον δὲ κατ' αὖθι λίπον, δεδαϊγμένον ἦτορ,
κείμενον· Αὐτομέδων δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Ἦ δὴ μὰν ὀλίγον γε Μενοιτιάδαο θανόντος
κῆρ ἄχεος μεθέηκα, χερείονά περ καταπέφνων.
Ὣς εἰπὼν, ἐς δίφρον ἑλὼν ἔναρα βροτόεντα
θῆκ'· ἂν δ' αὐτὸς ἔβαινε, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
αἱματόεις, ὥς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς.
Ἂψ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ τέτατο κρατερὴ ὑσμίνη,
ἀργαλέη, πολύδακρυς· ἔγειρε δὲ νεῖκος Ἀθήνη,
οὐρανόθεν καταβᾶσα· προῆκε γὰρ εὐρύοπα Ζεὺς,
ὀρνύμεναι Δαναούς· δὴ γὰρ νόος ἐτράπετ' αὐτοῦ.
Ἠΰτε πορφυρέην ἶριν θνητοῖσι τανύσσῃ
Ζεὺς ἐξ οὐρανόθεν, τέρας ἔμμεναι ἢ πολέμοιο,

ibant ambo; admodum vero iis sperabat animus
ipsosque interficere, abigereque arduos-cervicibus equos:
stulti, nec jam erant sine-sanguine quidem reversuri
retro ab Automedonte. Hic autem, precatus Jovem patrem,
fortitudine et robore repletus-est præcordia circumfusa nigro-*sanguine*;] statimque Alcimedontem affatus-est, fidum socium:] Alcimedon, ne jam a-me longe tene equos,
sed proxime inspirantes tergo *meo*. Haud enim ego
Hectorem Priamiden a-robore temperaturum puto,
antequam Achillis pulcre-jubatos conscenderit equos,
nobis interfectis, fugaritque ordines virorum
Argivorum; vel ipse inter primos captus-fuerit.
Sic fatus, Ajaces-duos vocavit, et Menelaum:
Ajaces, Argivorum ductores, et Menelae,
jam mortui quidem curam-committite *iis*, qui fortissimi,
ut-eum circumeuntes-defendant, et propulsent ordines virorum:] a-nobis vero vivis propulsate crudelem diem:
hac enim ingruunt pugnam per lacrimosam
Hector, Æneasque, qui Trojanorum sunt fortissimi.
Sed hæc quidem deorum in genibus posita-sunt.
Jaculabor enim et ego: hæc vero Jovi omnia curæ-erunt.
Dixit, et vibratam emisit longæ-umbræ hastam,
et intorsit Areti in clypeum undique æqualem:
is vero non hastam inhibuit, penitus autem transiit æs,
imumque in ventrem per balteum trajecit.
Ut vero quum acutam tenens securim juvenis vir,
ictu-incusso pone cornua bovis agrestis,
nervum perscindit totum, hic autem saltu-dato cadit:
sic utique ille saltu-dato cecidit supinus: ei autem hasta
in-visceribus perquam acuta vibrando solvit membra.
Hector vero in-Automedontem jaculatus-est hasta fulgenti:
sed is quidem ex-adverso conspicatus evitavit æream hastam;
in-anteriorem enim partem declinavit: sed a-tergo hasta longa
solo infixa-est, supraque pars-posterior quassabatur
hastæ: tunc inde remisit impetum validus Mars (*hasta bellica*).] Et certe tunc ensibus cominus concurrissent,
si non ipsos Ajaces diremissent ardentes,
qui adveniebant per turbam, socio vocante.
Hos veriti cesserunt rursus retro
Hector, Æneasque, et Chromius divina-forma:
Aretum vero ibidem dereliquerunt, laceratum corde,
jacentem; Automedon autem, veloci par Marti,
armisque *eum* spoliavit, et glorians verbum dixit:
Profecto jam paullulum saltem de-Menœtiade mortuo
cor dolore levavi, deteriorem licet interfecerim.
Sic fatus, in curru sumtas exuvias cruentas
posuit; ipseque inscendebat, pedibus et manibus superne
sanguinolentus, tanquam quis leo taurum depastus.
Rursus autem super Patroclo intendebatur aspera pugna,
gravis, lacrimosa: excitabat vero certamen Minerva,
e-cœlo delapsa: miserat enim *eam* late-sonans Jupiter,
ut-concitaret Danaos: jam enim animus conversus-erat ejus.
Sicut purpuream irin mortalibus extendit
Jupiter cœlitus, signum ut-sit vel pugnæ,

Digitized by Google

ἠ καὶ χειμῶνος δυςθαλπέος, ὅς ῥά τε ἔργων
ἀνθρώπους ἀνέπαυσεν ἐπὶ χθονὶ, μῆλα δὲ κήδει·
ὣς ἡ πορφυρέῃ νεφέλῃ πυκάσασα ἓ αὐτὴν,
δύσετ' Ἀχαιῶν ἔθνος, ἔγειρε δὲ φῶτα ἕκαστον.
Πρῶτον δ' Ἀτρέος υἱὸν ἐποτρύνουσα προςηύδα,
ἴφθιμον Μενέλαον· ὁ γάρ ῥά οἱ ἐγγύθεν ἦεν·
εἰσαμένη Φοίνικι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
Σοὶ μὲν δὴ, Μενέλαε, κατηφείη καὶ ὄνειδος
ἔσσεται, εἴ κ' Ἀχιλῆος ἀγαυοῦ πιστὸν ἑταῖρον
τείχει ὕπο Τρώων ταχέες κύνες ἑλκήσουσιν.
Ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.
Τὴν δ' αὖτε προςέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Φοῖνιξ, ἄττα, γεραιὲ παλαιγενὲς, εἰ γὰρ Ἀθήνη
δοίη κάρτος ἐμοὶ, βελέων δ' ἀπερύκοι ἐρωήν·
τῷ κεν ἔγωγ' ἐθέλοιμι παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
Πατρόκλῳ· μάλα γάρ με θανὼν ἐςεμάσσατο θυμόν.
Ἀλλ' Ἕκτωρ πυρὸς αἰνὸν ἔχει μένος, οὐδ' ἀπολήγει
χαλκῷ δηϊόων· τῷ γὰρ Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὅττι ῥά οἱ πάμπρωτα θεῶν ἠρήσατο πάντων.
Ἐν δὲ βίην ὤμοισι καὶ ἐν γούνασσιν ἔθηκεν,
καὶ οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκεν,
ἥτε, καὶ ἐργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο,
ἰσχανάᾳ δακέειν, λαρόν τέ οἱ αἷμ' ἀνθρώπου·
τοίου μιν θάρσευς πλῆσε φρένας ἀμφιμελαίνας.
Βῆ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἔσκε δ' ἐνὶ Τρώεσσι Ποδῆς, υἱὸς Ἠετίωνος,
ἀφνειός τ' ἀγαθός τε· μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ
δήμου, ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής·
τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλε ξανθὸς Μενέλαος,
ἀΐξαντα φόβονδε· διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν·
δούπησεν δὲ πεσών. Ἀτὰρ Ἀτρεΐδης Μενέλαος
νεκρὸν ὑπὲκ Τρώων ἔρυσεν μετὰ ἔθνος ἑταίρων.
Ἕκτορα δ' ἐγγύθεν ἱστάμενος ὤτρυνεν Ἀπόλλων,
Φαίνοπι Ἀσιάδῃ ἐναλίγκιος, ὅς οἱ ἁπάντων
ξείνων φίλτατος ἔσκεν, Ἀβυδόθι οἰκία ναίων·
[τῷ μιν ἐεισάμενος προςέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·]
Ἕκτορ, τίς κέ σ' ἔτ' ἄλλος Ἀχαιῶν ταρβήσειεν;
οἷον δὴ Μενέλαον ὑπέτρεσας, ὃς τὸ πάρος περ
μαλθακὸς αἰχμητής· νῦν δ' οἴχεται οἶος ἀείρας
νεκρὸν ὑπὲκ Τρώων, σὸν δ' ἔκτανε πιστὸν ἑταῖρον,
ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι, Ποδῆν, υἱὸν Ἠετίωνος.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.
Καὶ τότ' ἄρα Κρονίδης ἕλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
μαρμαρέην· Ἴδην δὲ κατὰ νεφέεσσι κάλυψεν,
ἀστράψας δὲ μάλα μεγάλ' ἔκτυπε, τὴν δ' ἐτίναξεν·
νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ' Ἀχαιούς.
Πρῶτος Πηνέλεως Βοιώτιος ἦρχε φόβοιο.
Βλῆτο γὰρ ὦμον δουρὶ, πρόσω τετραμμένος αἰεὶ,
ἄκρον ἐπιλίγδην· γράψεν δέ οἱ ὀστέον ἄχρις
αἰχμὴ Πουλυδάμαντος· ὁ γάρ ῥ' ἔβαλε σχεδὸν ἐλθών.
Λήϊτον αὖθ' Ἕκτωρ σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
υἱὸν Ἀλεκτρυόνος μεγαθύμου, παῦσε δὲ χάρμης·

vel etiam tempestatis male-frigidæ : quæ ab operibus
homines cessare-facit super terram, pecudesque contristat :
sic hæc, purpurea-nube quum-contexisset se ipsam,
ingressa-est Achivorum gentem, excitabatque virum quemque.] Primum vero Atrei filium incitans allocuta-est,
fortem Menelaum; (hic enim eam prope erat),
quum-se-assimulasset Phœnici corpore et indefessa voce :
Tibi certe jam, Menelae, pudor et opprobrium
erit, si Achillis illustris fidum socium
muro sub Trojanorum veloces canes discerpserint.
Sed inhæreas strenue, adhortareque populum omnem.
Hanc autem vicissim affatus-est pugna strenuus Menelaus :
Phœnix, pater, senex olim-nate, utinam Minerva
daret robur mihi, telorumque averteret impetum :
ita equidem vellem adesse et auxilium-ferre
Patroclo : graviter enim mihi mortuus corripuit animum.
Sed Hector ignis horrendam habet vim, nec cessat
ære cædens : ei enim Júpiter gloriam præbet.
Sic dixit : gavisa-est autem dea oculis-cæsiis Minerva,
quod se prorsus-primam deorum implorarit omnium.
Ac vim humeris et genibus indidit,
et ei muscæ audaciam pectoribus immisit,
quæ, licet abacta maxime a-corpore humano,
instat mordere, dulcisque illi sanguis hominis *est :*
tali eum audacia replevit præcordia circùm-nigra.
Stetit autem super Patroclo, et jaculatus-est hasta fulgenti.
Erat autem in Trojanis Podes, filius Eetionis,
divesque, fortisque : maxime vero eum honorabat Hector
inter-populares, quia ipsi sodalis erat carus conviva :
hunc ad balteum percussit flavus Menelaus,
ruentem in-fugam : penitusque æs transegit :
fragorem vero *is* edidit cadens. At Atrides Menelaus
mortuum a Trojanis subtrahebat ad agmen sociorum.
Hectorem autem prope stans excitabat Apollo,
Phænopi Asiadæ similis, qui illi omnium
hospitum carissimus erat, in-Abydo ædes habitans :
[huic sese assimilans ipsum affatus-est sagittans Apollo :]
Hector, quisnam te amplius Achivorum formidarit?
ut jam Menelaum territus-fugis, qui tamen antehac *erat*
mollis bellator; nunc vero abit solus sublatum-auferens
mortuum e Trojanis : tuum autem interfecit fidum socium,
strenuum inter primos-pugnatores, Poden, filium Eetionis.
Sic dixit : illum vero doloris nubes obtexit nigra :
processit autem per primos-pugnatores, armatus corusco ære.
Ac tum Saturnius sumsit ægidem fimbriatam,
splendentem, Idamque nubibus cooperuit;
et quum-fulgurasset, pervalide tonuit; eamque concussit :
victoriam vero Trojanis dedit, inque-fugam-vertit Achivos.
Primus Peneleus Bœotius fuit-dux fugæ :
percussus-erat enim in-humerum hasta, facie *in hostem* conversus usque,] summum leviter : perstrinxerat eum ad-os usque] cuspis Polydamantis : is enim ferierat prope accedens.
Leitum dein Hector cominus percussit in-manum ad carpum,
filium Alectryonis magnanimi : cessareque fecit a-pugna;

Digitized by Google

τρέσσε δὲ παπτήνας, ἐπεὶ οὐκέτι ἔλπετο θυμῷ,
ἔγχος ἔχων ἐν χειρὶ μαχήσεσθαι Τρώεσσιν.
Ἕκτορα δ' Ἰδομενεὺς μετὰ Λήϊτον ὁρμηθέντα
βεβλήκει θώρηκα κατὰ στῆθος παρὰ μαζόν·
ἐν καυλῷ δ' ἐάγη δολιχὸν δόρυ· τοὶ δ' ἐβόησαν
Τρῶες. Ὁ δ' Ἰδομενῆος ἀκόντισε Δευκαλίδαο,
δίφρῳ ἐφεσταότος· τοῦ μέν ῥ' ἀπὸ τυτθὸν ἅμαρτεν·
αὐτὰρ ὁ Μηριόναο ὀπάονά θ' ἡνίοχόν τε,
Κοίρανον, ὅς ῥ' ἐκ Λύκτου ἐϋκτιμένης ἕπετ' αὐτῷ —
πεζὸς γὰρ τὰ πρῶτα λιπὼν νέας ἀμφιελίσσας
ἤλυθε, καί κε Τρωσὶ μέγα κράτος ἐγγυάλιξεν,
εἰ μὴ Κοίρανος ὦκα ποδώκεας ἤλασεν ἵππους·
καὶ τῷ μὲν φάος ἦλθεν, ἄμυνε δὲ νηλεὲς ἦμαρ·
αὐτὸς δ' ὤλεσε θυμὸν ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο —
τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος, ἐκ δ' ἄρ' ὀδόντας
ὦσε δόρυ πρυμνόν, διὰ δὲ γλῶσσαν τάμε μέσσην.
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἡνία χεῦεν ἔραζε.
Καὶ τάγε Μηριόνης ἔλαβεν χείρεσσι φίλῃσιν
κύψας ἐκ πεδίοιο, καὶ Ἰδομενῆα προσηύδα·
Μάστιε νῦν, εἵως κε θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκηαι·
γιγνώσκεις δὲ καὶ αὐτὸς, ὅτ' οὐκέτι χάρτος Ἀχαιῶν.
Ὣς ἔφατ'· Ἰδομενεὺς δ' ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους
νῆας ἔπι γλαφυράς· δὴ γὰρ δέος ἔμπεσε θυμῷ.
Οὐδ' ἔλαθ' Αἴαντα μεγαλήτορα καὶ Μενέλαον
Ζεὺς, ὅτε δὴ Τρώεσσι δίδου ἑτεραλκέα νίκην.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Ὢ πόποι, ἤδη μέν τε, καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστιν,
γνοίη ὅτι Τρώεσσι πατὴρ Ζεὺς αὐτὸς ἀρήγει.
Τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε' ἅπτεται, ὅστις ἀφείῃ,
ἢ κακὸς, ἢ ἀγαθός· Ζεὺς δ' ἔμπης πάντ' ἰθύνει·
ἡμῖν δ' αὔτως πᾶσιν ἐτώσια πίπτει ἔραζε.
Ἀλλ' ἄγετ' αὐτοί περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
χάρμα φίλοις ἑτάροισι γενώμεθα νοστήσαντες·
οἵ που δεῦρ' ὁρόωντες ἀκηχέδατ', οὐδ' ἔτι φασὶν
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους
σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
Εἴη δ', ὅστις ἑταῖρος ἀπαγγείλειε τάχιστα
Πηλείδῃ· ἐπεὶ οὔ μιν δίομαι οὐδὲ πεπύσθαι
λυγρῆς ἀγγελίης, ὅτι οἱ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Ἀλλ' οὔπη δύναμαι ἰδέειν τοιοῦτον Ἀχαιῶν·
ἠέρι γὰρ κατέχονται ὁμῶς αὐτοί τε καὶ ἵπποι.
Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν,
ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι·
ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν οὕτως.
Ὣς φάτο· τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δακρυχέοντα·
αὐτίκα δ' ἠέρα μὲν σκέδασεν καὶ ἀπῶσεν ὀμίχλην·
ἠέλιος δ' ἐπέλαμψε, μάχη δ' ἐπὶ πᾶσα φαάνθη·
καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Σκέπτεο νῦν, Μενέλαε Διοτρεφὲς, αἴ κεν ἴδηαι
ζωὸν ἔτ' Ἀντίλοχον, μεγαθύμου Νέστορος υἱόν·
ὄτρυνον δ' Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι θᾶσσον ἰόντα
εἰπεῖν ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·

trepidusque *is* fugit circumspectans; quippe non-amplius sperabat animo] hastam tenentem in manu *se* pugnaturum cum-Trojanis.] Hectori vero Idomeneus in Leitum irruenti
percussit loricam ad pectus juxta papillam:
sed in cuspidis junctura fracta-est longa hasta: et clamarunt
Trojani. Hic autem in-Idomeneum jaculatus-est Deucaliden,
in-curru stantem: ab-eo quidem paullulum aberravit:
sed hic Merionis armigerumque aurigamque,
Cœranum, qui e Lycto bene-habitata comitabatur eum
(pedes enim primo, relictis navibus utrinque-recurvis,
venerat, et Trojanis magnum victoriam præbuisset,
nisi Cœranus confestim celeres adduxisset equos:
et huic quidem salus venit, arcuitque sævum diem:
ipse autem perdidit animam vi Hectoris homicidæ)
hunc percussit sub malam et aurem, ac dentes
excussit hasta extrema, linguamque perscidit mediam:
cecidit autem e curribus, habenasque effudit in-terram.
Et hasce Meriones cepit manibus suis
inclinans-se a solo, et Idomeneum allocutus-est:
Urge nunc scutica *equos*, usque-dum veloces ad naves perveneris:] sentis autem et ipse, quod non-amplius victoria *est* Achivorum.] Sic dixit: Idomeneusque scutica-impulit pulcris-jubis equos] naves versus cavas: jam enim timor inciderat animo.] Nec latuit Ajacem magnanimum et Menelaum
Jupiter, quum jam Trojanis daret alternantem victoriam.
Hisce autem sermonem orsus-est magnus Telamonius Ajax:
Eheu, jam quidem etiam qui admodum stultus sit,
senserit, quod Trojanis pater Jupiter ipse opem-fert.
Illorum enim omnium tela assequuntur, quicunque emittat,
seu imbellis, seu strenuus: Jupiter vero omnino omnia dirigit:
nobis vero sic omnibus irrita cadunt in-terram.
Sed agite, per-nos tamen excogitemus consilium optimum,
et quomodo mortuum extrahamus, et *quomodo* etiam ipsi
gaudium dilectis sociis simus reversi:
qui fere huc respicientes tristantur, nec amplius putant
Hectoris homicidæ robur et manus invictas
nos sustenturos, sed in navibus nigris casuros-esse.
Utinam vero esset socius, qui-nuntiaret citissime
Pelidæ: non enim illum opinor ne audiisse quidem
tristem nuntium, quod sibi carus periit sodalis.
Atqui nondum possum conspicari talem inter-Achivos:
caligine enim teguntur simul ipsique et equi.
Jupiter pater, at tu libera a caligine filios Achivorum;
facque serenitatem, daque oculis videre:
in luce vero vel perde, quandoquidem tibi placuit ita.
Sic dixit: eum autem pater miseratus-est lacrimantem:
statimque caliginem quidem dissipavit, et amovit nebulam;
sol vero affulsit, aciesque tota illustrata-est:
et tunc Ajax allocutus-est pugna strenuum Menelaum:
Circumspice nunc, Menelae Jovis alumne, si videre-possis
vivum adhuc Antilochum, magnanimum Nestoris filium:
hortare vero, ut-Achilli bellicoso ocyus profectus
nuntiet, quod ei multo carissimus periit socius.
Sic dixit: nec non-obsecutus-est pugna strenuus Menelaus;

Digitized by Google

βῆ δ' ἰέναι, ὥς τίς τε λέων ἀπὸ μεσσαύλοιο,
ὅςτ' ἐπεὶ ἄρ κε κάμῃσι κύνας τ' ἄνδρας τ' ἐρεθίζων,
οἵτε μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
πάννυχοι ἐγρήσσοντες· ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων
ἰθύει, ἀλλ' οὔτι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες
ἀντίοι ἀΐσσουσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
καιόμεναί τε δεταὶ, τάςτε τρεῖ ἐσσύμενός περ·
ἠῶθεν δ' ἀπονόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
ὡς ἀπὸ Πατρόκλοιο βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
ἤϊε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ δίε μή μιν Ἀχαιοὶ
ἀργαλέου πρὸ φόβοιο ἕλωρ δηΐοισι λίποιεν.
Πολλὰ δὲ Μηριόνῃ τε καὶ Αἰάντεσσ' ἐπέτελλεν·
Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε, Μηριόνη τε,
νῦν τις ἐνηείης Πατροκλῆος δειλοῖο
μνησάσθω· πᾶσιν γὰρ ἐπίστατο μείλιχος εἶναι,
ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη ξανθὸς Μενέλαος,
πάντοσε παπταίνων, ὥςτ' αἰετὸς, ὅν ῥά τε φασιν
ὀξύτατον δέρκεσθαι ὑπουρανίων πετεηνῶν,
ὅντε, καὶ ὑψόθ' ἐόντα, πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πτὼξ,
θάμνῳ ὑπ' ἀμφικόμῳ κατακείμενος· ἀλλά τ' ἐπ' αὐτῷ
ἔσσυτο, καί τέ μιν ὦκα λαβὼν ἐξείλετο θυμόν·
ὣς τότε σοὶ, Μενέλαε Διοτρεφὲς, ὄσσε φαεινὼ
πάντοσε δινείσθην, πολέων κατὰ ἔθνος ἑταίρων,
εἴ που Νέστορος υἱὸν ἔτι ζώοντα ἴδοιο.
Τὸν δὲ μάλ' αἶψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης,
θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προςέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ', εἰ δ', ἄγε δεῦρο, Διοτρεφὲς, ὄφρα πύθηαι
λυγρῆς ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
Ἤδη μὲν σὲ καὶ αὐτὸν ὀΐομαι εἰςορόωντα
γιγνώσκειν, ὅτι πῆμα θεὸς Δαναοῖσι κυλίνδει,
νίκη δὲ Τρώων· πέφαται δ' ὤριστος Ἀχαιῶν,
Πάτροκλος, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι τέτυκται.
Ἀλλὰ σύγ' αἶψ' Ἀχιλῆϊ, θέων ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
εἰπεῖν, αἴ κε τάχιστα νέκυν ἐπὶ νῆα σαώσῃ
γυμνόν· ἀτὰρ τάγε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφατ'· Ἀντίλοχος δὲ κατέστυγε μῦθον ἀκούσας.
Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε· τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφι πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς Μενελάου ἐφημοσύνης ἀμέλησεν·
βῆ δὲ θέειν, τὰ δὲ τεύχε' ἀμύμονι δῶκεν ἑταίρῳ,
Λαοδόκῳ, ὅς οἱ σχεδὸν ἔστρεφε μώνυχας ἵππους.
Τὸν μὲν δακρυχέοντα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο,
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ κακὸν ἔπος ἀγγελέοντα.
Οὐδ' ἄρα σοὶ, Μενέλαε Διοτρεφὲς, ἤθελε θυμὸς
τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν, ἔνθεν ἀπῆλθεν
Ἀντίλοχος, μεγάλη δὲ ποθὴ Πυλίοισιν ἐτύχθη·
ἀλλ' ὅγε τοῖσιν μὲν Θρασυμήδεα δῖον ἀνῆκεν,
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐπὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει·
στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσσι θέων, εἶθαρ δὲ προςηύδα·
Κεῖνον μὲν δὴ νηυσὶν ἐπιπροέηκα θοῇσιν,
ἐλθεῖν εἰς Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· οὐδέ μιν οἴω
νῦν ἰέναι, μάλα περ κεχολωμένον Ἕκτορι δίῳ·

profectusque-est ire, tanquam aliquis leo a caula,
qui postquam fatigatus-fuerit canesque virosque lacessendo,
qui ipsum non sinunt boum pinguedinem diripere,
totam-noctem vigilantes : ille autem carnium cupidus,
recta-irruit, sed nihil proficit; crebra enim jacula
adversa volant audacibus a manibus,
incensæque faces, quas quidem horrens-recedit incitatus licet;
mane autem seorsum discedit mœsto animo :
sic a Patroclo pugna strenuus Menelaus
abibat perquam invitus : admodum enim timebat, ne eum
Achivi] gravi præ metu prædam hostibus relinquerent.
Multum autem Merionæque et Ajacibus mandabat :
Ajaces, Argivorum ductores, Merioneque,
nunc aliquis mansuetudinis Patrocli miseri
recordetur : omnibus enim norat mitis esse,
vivus dum-erat : nunc vero eum mors et fatum occupat.
Sic igitur fatus abiit flavus Menelaus,
quaquaversum circumspectans, veluti aquila, quam quidem
aiunt] acutissime cernere inter-aerias volucres,
quam, licet in-alto sit, pedibus velox non latet lepus,
arbusto sub late-comanti jacens; sed in ipsum *ea*
impetum-facit, et ei celeriter correpto eximit animam :
sic tunc sibi, Menelae Jovis-alumne, oculi lucidi
quaquaversum versabantur, multorum per agmen sociorum,
sicubi Nestoris filium adhuc viventem videres.
Illum vero citissime animadvertit, pugnæ ad sinistram universæ,] confirmantem socios, et concitantem ad-pugnandum :
prope vero stans *eum* allocutus-est flavus Menelaus :
Antiloche, eia, age huc *ades*, Jovis-alumne, ut audias
tristem nuntium, qui non debuit exstitisse.
Jam quidem te et ipsum opinor inspicientem
agnoscere, quod cladem deus Danais advolvit,
victoria autem *est* Trojanorum : occidit vero fortissimus Achivorum,] Patroclus, magnumque desiderium Danais incidit.
Sed tu cito Achilli, currens ad naves Achivorum,
nuntia, si celerrime cadaver ad navem ablatum-servare possit
nudum : sed arma habet galeam-motans Hector.
Sic dixit : Antilochus autem cohorruit, sermone audito.
Diu vero eum inopia vocis tenuit : atque ei oculi
lacrimis impleti-sunt, florensque ei hæsit vox.
Sed ne sic quidem Menelai mandatum neglexit :
profectusque-est currens, sed arma eximio dedit socio,
Laodoco, qui prope eum flectebat solidis-ungulis equos.
Hunc quidem, lacrimas-fundentem, pedes ferebant e prælio,
Pelidæ Achilli malam rem nuntiaturum.
Nec inde tibi, Menelae Jovis-alumne, voluit animus
laborantibus sociis auxiliari, unde discesserat
Antilochus, magnum vero desiderium Pyliis factum-erat :
sed ille his quidem Thrasymedem divinum excitavit,
ipse vero rursus ad Patroclum heroem profectus-est.
Constitit autem, ad Ajaces cursu-veniens, statimque *eos* allocutus-est :] Illum quidem jam ad-naves præmisi celeres,
ut-eat ad Achillem pedibus velocem : nec-tamen illum puto
nunc venturum, vehementer licet iratum Hectori divino :

Digitized by Google

οὐ γάρ πως ἂν γυμνὸς ἐὼν Τρώεσσι μάχοιτο.
Ἡμεῖς δ' αὐτοί περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς θάνατον καὶ Κῆρα φύγωμεν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
πάντα κατ' αἶσαν ἔειπες, ἀγακλεὲς ὦ Μενέλαε·
ἀλλὰ σὺ μὲν καὶ Μηριόνης ὑποδύντε μάλ' ὦκα,
νεκρὸν ἀείραντες φέρετ' ἐκ πόνου. Αὐτὰρ ὄπισθεν
νῶϊ μαχησόμεθα Τρωσίν τε καὶ Ἕκτορι δίῳ,
ἶσον θυμὸν ἔχοντες, ὁμώνυμοι, οἳ τὸ πάρος περ
μίμνομεν ὀξὺν Ἄρηα παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα νεκρὸν ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζοντο
ὕψι μάλα μεγάλως· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὄπισθεν
Τρωϊκὸς, ὡς εἴδοντο νέκυν αἴροντες Ἀχαιούς.
Ἴθυσαν δὲ κύνεσσιν ἐοικότες, οἵτ' ἐπὶ κάπρῳ
βλημένῳ ἀΐξωσι πρὸ κούρων θηρητήρων·
ἕως μὲν γάρ τε θέουσι, διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες,
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐν τοῖσιν ἑλίξεται, ἀλκὶ πεποιθὼς,
ἄψ τ' ἀνεχώρησαν, διά τ' ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος·
ὣς Τρῶες εἵως μὲν ὁμιλαδὸν αἰὲν ἕποντο,
νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' Αἴαντε μεταστρεφθέντε κατ' αὐτοὺς
σταίησαν, τῶν δὲ τράπετο χρὼς, οὐδέ τις ἔτλη
πρόσσω ἀΐξας, περὶ νεκροῦ δηριάασθαι.
Ὣς οἵγε μεμαῶτε νέκυν φέρον ἐκ πολέμοιο
νῆας ἔπι γλαφυράς· ἐπὶ δὲ πτόλεμος τέτατό σφιν
ἄγριος, ἠΰτε πῦρ, τό τ' ἐπεσσύμενον πόλιν ἀνδρῶν
ὄρμενον ἐξαίφνης φλεγέθει, μινύθουσι δὲ οἶκοι
ἐν σέλαϊ μεγάλῳ· τὸ δ' ἐπιβρέμει ἲς ἀνέμοιο·
ὣς μὲν τοῖς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν αἰχμητάων
ἀζηχὴς ὀρυμαγδὸς ἐπήϊεν ἐρχομένοισιν.
Οἱ δ', ὥσθ' ἡμίονοι, κρατερὸν μένος ἀμφιβαλόντες,
ἕλκωσ' ἐξ ὄρεος κατὰ παιπαλόεσσαν ἀταρπὸν
ἢ δοκὸν, ἠὲ δόρυ μέγα νήϊον· ἐν δέ τε θυμὸς
τείρεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἱδρῷ σπευδόντεσσιν·
ὣς οἵγε μεμαῶτε νέκυν φέρον. Αὐτὰρ ὄπισθεν
Αἴαντ' ἰσχανέτην, ὥστε πρὼν ἰσχάνει ὕδωρ
ὑλήεις, πεδίοιο διαπρύσιον τετυχηκώς·
ὅστε καὶ ἰφθίμων ποταμῶν ἀλεγεινὰ ῥέεθρα
ἴσχει, ἄφαρ δέ τε πᾶσι ῥόον πεδίονδε τίθησιν,
πλάζων· οὐδέ τί μιν σθένεϊ ῥηγνῦσι ῥέοντες·
ὣς αἰεὶ Αἴαντε μάχην ἀνέεργον ὀπίσσω
Τρώων· οἱ δ' ἅμ' ἕποντο, δύω δ' ἐν τοῖσι μάλιστα,
Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
Τῶν δ', ὥστε ψαρῶν νέφος ἔρχεται ἠὲ κολοιῶν,
οὖλον κεκλήγοντες, ὅτε προΐδωσιν ἰόντα
κίρκον, ὅ τε σμικρῇσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσιν·
ὣς ἄρ' ὑπ' Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι κοῦροι Ἀχαιῶν
οὖλον κεκλήγοντες ἴσαν, λήθοντο δὲ χάρμης.
Πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ πέσον περί τ' ἀμφί τε τάφρον
φευγόντων Δαναῶν· πολέμου δ' οὐ γίγνετ' ἐρωή.

nullo enim modo inermis cum-Trojanis pugnaverit.
Nos vero etiam per-nos excogitemus consilium optimum,
vel quomodo mortuum extrahamus, vel *quomodo* etiam ipsi
Trojanorum e pugna mortem et fatum effugiamus.
Huic autem respondit deinde magnus Telamonius Ajax:
omnia recte dixisti, admodum-inclyte o Menelae:
sed tu quidem, et Meriones, subeuntes valde cito,
mortuum sublatum ferte e prælio: verum a-tergo
nos pugnabimus cum-Trojanisque et Hectore divino,
parem animum habentes, cognomines, qui et antea
sustinuimus acrem Martem prope invicem manentes.
Sic dixit: illi vero mortuum a terra ulnis-sustulerunt
alte admodum: acclamavit autem populus retro
Trojanus, ut viderunt cadaver tollentes Achivos:
rectaque-irruerunt, canibus similes, qui in aprum
percussum impetum-faciunt ante juvenes venatores;
aliquantisper enim currunt, dilacerandi cupidi;
sed quum jam in illos convertitur aper, robore fretus,
retroque cedunt, diffugiuntque-trepidi alio alius:
sic Trojani, aliquantisper quidem catervatim assidue sequebantur,] ferientes ensibusque et hastis utrinque-acutis;
sed ubi jam Ajaces conversi contra ipsos
constitere, eorum mutabatur color, nec quisquam sustinebat,
in-adversum irruens, de mortuo pugnare.
Sic hi alacres cavader efferebant ex prælio
naves versus cavas: sed pugna intendebatur ipsis
atrox, velut ignis, qui invadens urbem hominum,
ingruens subito incendit, pereuntque ædes
in flamma magna: eamque fremebunda-agitat vis venti:
sic quidem hos equorumque et virorum bellatorum
horrisonus tumultus insequebatur abeuntes.
Illi vero, tanquam muli, valido robore eminentes,
trahunt ex monte per asperam viam
vel trabem, vel lignum ingens navale: intus vero animus
affligitur simul laboreque et sudore contendentibus:
sic illi alacres cadaver ferebant. At a-tergo
Ajaces-duo arcebant *Trojanos*, sicut agger arcet aquam
silvosus, campum-per totum porrectus;
qui vel rapidorum fluminum molesta fluenta
reprimit, continuoque omnibus fluctum in-campum dirigit
avertens: haudquaquam vero eum vi perrumpunt fluentes:
sic usque Ajaces aciem reprimebant retro
Trojanorum: illi tamen simul sequebantur, duoque in iis maxime,] Æneasque Anchisiades, et splendidus Hector.
Horum vero, sicut sturnorum nubes aufugit, vel graculorum,
horrende vociferantes, quum prævident ingruentem
circum (*vulturium*), qui parvis cædem infert avibus:
sic utique sub Æneaque et Hectore filii Achivorum
horrende vociferantes abibant, obliviscebanturque pugnæ.
Multa vero arma pulcra ceciderunt inque circumque fossam,
fugientium Danaorum: pugnæ tamen non fiebat cessatio.

Digitized by Google

ΙΛΙΑΔΟΣ Σ.

Ὁπλοποιία.

Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο·
Ἀντίλοχος δ' Ἀχιλῆϊ πόδας ταχὺς ἄγγελος ἦλθεν.
Τὸν δ' εὗρε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,
τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἃ δὴ τετελεσμένα ἦεν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼ, τί τ' ἄρ' αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
νηυσὶν ἔπι κλονέονται, ἀτυζόμενοι πεδίοιο;
μὴ δή μοι τελέσωσι θεοὶ κακὰ κήδεα θυμῷ,
ὥς ποτέ μοι μήτηρ διεπέφραδε, καί μοι ἔειπεν,
Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον, ἔτι ζώοντος ἐμεῖο,
χερσὶν ὕπο Τρώων λείψειν φάος ἠελίοιο.
Ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·
σχέτλιος, ἦ τ' ἐκέλευον, ἀπωσάμενον δήϊον πῦρ,
ἂψ ἐπὶ νῆας ἴμεν, μηδ' Ἕκτορι ἶφι μάχεσθαι.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθεν ἀγαυοῦ Νέστορος υἱὸς,
δάκρυα θερμὰ χέων, φάτο δ' ἀγγελίην ἀλεγεινήν·
Ὤ μοι, Πηλέος υἱὲ δαΐφρονος, ἦ μάλα λυγρῆς
πεύσεαι ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
Κεῖται Πάτροκλος· νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται
γυμνοῦ· ἀτὰρ τάγε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν,
χεύατο κὰκ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ᾔσχυνε πρόσωπον·
νεκταρέῳ δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη.
Αὐτὸς δ' ἐν κονίῃσι μέγας μεγαλωστὶ τανυσθεὶς
κεῖτο, φίλῃσι δὲ χερσὶ κόμην ᾔσχυνε δαΐζων.
Δμωαὶ δ', ἃς Ἀχιλεὺς ληΐσσατο Πάτροκλός τε,
θυμὸν ἀκηχέμεναι μεγάλ' ἴαχον· ἐκ δὲ θύραζε
ἔδραμον ἀμφ' Ἀχιλῆα δαΐφρονα, χερσὶ δὲ πᾶσαι
στήθεα πεπλήγοντο, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης.
Ἀντίλοχος δ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων,
χεῖρας ἔχων Ἀχιλῆος· ὁ δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
δείδιε γὰρ μὴ λαιμὸν ἀποτμήξειε σιδήρῳ·
σμερδαλέον δ' ᾤμωξεν. Ἄκουσε δὲ πότνια μήτηρ,
ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι·
κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα· θεαὶ δέ μιν ἀμφαγέροντο,
πᾶσαι ὅσαι κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν.
Ἔνθ' ἄρ' ἔην Γλαύκη τε, Θάλειά τε Κυμοδόκη τε,
Νησαίη Σπειώ τε, Θόη θ' Ἁλίη τε βοῶπις,
Κυμοθόη τε καὶ Ἀκταίη καὶ Λιμνώρεια,
καὶ Μελίτη καὶ Ἴαιρα, καὶ Ἀμφιθόη καὶ Ἀγαύη,
Δωτώ τε Πρωτώ τε, Φέρουσά τε Δυναμένη τε,
Δεξαμένη τε καὶ Ἀμφινόμη καὶ Καλλιάνειρα,
Δωρὶς καὶ Πανόπη καὶ ἀγακλειτὴ Γαλάτεια,
Νημερτής τε Ἀψευδής καὶ Καλλιάνασσα·
ἔνθα δ' ἔην Κλυμένη, Ἰάνειρά τε καὶ Ἰάνασσα,
Μαῖρα καὶ Ὠρείθυια, ἐϋπλόκαμός τ' Ἀμάθεια·
ἄλλαι θ', αἳ κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν.

ILIADIS XVIII.

Armorum fabricatio.

Sic illi quidem pugnabant instar ignis ardentis :
Antilochus vero Achilli pedibus celer nuntius venit.
Illum invenit ante naves erectis-cornibus (*proris et puppibus*),] ea cogitantem in animo, quæ jam perfecta erant :
ingemiscens autem dicebat ad suum magnum animum :
Hei mihi, quidnam rursus capite-comantes Achivi
ad naves fugati-aguntur, territi per-campum?
Metuo ne jam mihi perfecerint dii malas sollicitudines animo,
ut olim mihi mater narravit, ac mihi dixit,
Myrmidonum fortissimum, adhuc vivente me,
manibus sub Trojanorum relicturum-esse lucem solis.
Certe omnino jam mortuus-est Menœtii fortis filius,
miserandus : certe jusseram *eum*, repulso hostili igne,
retro ad naves ire, nec cum-Hectore fortiter pugnare.
Dum is hæc versabat in mente et in animo,
interea ad-eum prope accessit illustris Nestoris filius,
lacrimas calidas fundens, dixitque nuntium gravem :
Hei mihi, Pelei fili bellicosi, profecto perquam tristem
audies nuntium *rei*, quæ non debuit facta-esse.
Jacet Patroclus ; de-cadavere autem jam pugnant
nudo : sed ejus arma habet galeam-motans Hector.
Sic dixit : illum vero doloris nubes obtexit atra.
Ambabus manibus tollens pulverem flagratum (*cinerem*),
fudit super caput, pulcramque deturpabat faciem :
divinæque tunicæ niger undique-adhæsit cinis.
Ipse vero in pulveribus magnus magno-spatio porrectus
jacebat, suisque manibus comam deturpabat scindens.
Ancillæ autem, quas Achilles in-præda-ceperat, Patroclusque,
animo tristatæ altum ejulabant, et foras
procurrebant circa Achillem bellicosum : manibus vero omnes
pectora plangebant, resolvebanturque subtus genua cujusque.
Antilochus autem ex-altera-parte lugebat, lacrimas fundens,
manus tenens Achillis : is autem suspirabat generoso corde ;
timebat enim, ne jugulum *Patroclo Hector* abscinderet ferro :
horrendum vero ejulabat. Audivit autem veneranda mater,
sedens in fundo maris, apud patrem senem ;
ululavitque inde : deæ autem circa-ipsam congregabantur,
omnes quotquot in fundo maris Nereides erant.
Illic quidem erat Glauceque, Thaliaque, Cymodoceque,
Nesæa, Spioque, Thoaque, Haliaque magnis-oculis,
Cymothoeque, et Actæa, et Limnorea,
et Melita et Iæra, et Amphithoe, et Agave,
Dotoque, Protoque, Pherusaque, Dynameneque,
Dexameneque, et Amphinome, et Callianira,
Doris, et Panope, et inclyta Galatea,
Nemertesque, et Apseudes, et Callianassa :
illic erat et Clymene, Ianiraque, et Ianassa,
Mæra, et Orithyia, comisque-pulcris Amathia ;
aliæque, quæ in fundo maris Nereides erant.

Digitized by Google

Τῶν δὲ καὶ ἀργύφεον πλῆτο σπέος· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
στήθεα πεπλήγοντο· Θέτις δ' ἐξῆρχε γόοιο·
Κλῦτε, κασίγνηται Νηρηΐδες, ὄφρ' εὖ πᾶσαι
εἴδετ' ἀκούουσαι, ὅσ' ἐμῷ ἔνι κήδεα θυμῷ.
Ὤ μοι ἐγὼ δειλή, ὤ μοι δυςαριστοτόκεια·
ἥτ' ἐπεὶ ἂρ τέκον υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε,
ἔξοχον ἡρώων· ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος·
τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα, φυτὸν ὣς γουνῷ ἀλωῆς,
νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω,
Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις,
οἴκαδε νοστήσαντα, δόμον Πηλήϊον εἴσω.
Ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος Ἠελίοιο,
ἄχνυται, οὐδέ τί οἱ δύναμαι χραισμῆσαι ἰοῦσα.
Ἀλλ' εἶμ', ὄφρα ἴδωμι φίλον τέκος, ἠδ' ἐπακούσω
ὅττι μιν ἵκετο πένθος ἀπὸ πτολέμοιο μένοντα.
Ὣς ἄρα φωνήσασα λίπε σπέος· αἱ δὲ σὺν αὐτῇ
δακρυόεσσαι ἴσαν· περὶ δέ σφισι κῦμα θαλάσσης
ῥήγνυτο. Ταὶ δ' ὅτε δὴ Τροίην ἐρίβωλον ἵκοντο,
ἀκτὴν εἰςανέβαινον ἐπισχερὼ, ἔνθα θαμειαὶ
Μυρμιδόνων εἴρυντο νέες ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα.
Τῷ δὲ βαρυστενάχοντι παρίστατο πότνια μήτηρ,
ὀξὺ δὲ κωκύσασα κάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο·
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε· τὰ μὲν δή τοι τετέλεσται
ἐκ Διὸς, ὡς ἄρα δὴ πρίν γ' εὔχεο χεῖρας ἀνασχὼν,
πάντας ἐπὶ πρύμνῃσιν ἀλήμεναι υἷας Ἀχαιῶν,
σεῦ ἐπιδευομένους, παθέειν τ' ἀεκήλια ἔργα.
Τὴν δὲ βαρυστενάχων προςέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Μῆτερ ἐμή, τὰ μὲν ἄρ μοι Ὀλύμπιος ἐξετέλεσσεν·
ἀλλὰ τί μοι τῶν ἦδος, ἐπεὶ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος,
Πάτροκλος, τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων,
ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ; τὸν ἀπώλεσα· τεύχεα δ' Ἕκτωρ
δῃώσας ἀπέδυσε πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
καλά· τὰ μὲν Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν, ἀγλαὰ δῶρα,
ἤματι τῷ, ὅτε σε βροτοῦ ἀνέρος ἔμβαλον εὐνῇ.
Αἴθ' ὄφελες σὺ μὲν αὖθι μετ' ἀθανάτῃς ἁλίῃσιν
ναίειν, Πηλεὺς δὲ θνητὴν ἀγαγέσθαι ἄκοιτιν.
Νῦν δ', ἵνα καὶ σοὶ πένθος ἐνὶ φρεσὶ μυρίον εἴη,
παιδὸς ἀποφθιμένοιο, τὸν οὐχ ὑποδέξεαι αὖτις,
οἴκαδε νοστήσαντ'· ἐπεὶ οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν
ζώειν οὐδ' ἄνδρεσσι μετέμμεναι, αἴ κε μὴ Ἕκτωρ
πρῶτος ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃ,
Πατρόκλοιο δ' ἕλωρα Μενοιτιάδεω ἀποτίσῃ.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε Θέτις, κατὰ δάκρυ χέουσα·
ὠκύμορος δή μοι, τέκος, ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις·
αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἕκτορα πότμος ἑτοῖμος.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προςέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ
κτεινομένῳ ἐπαμῦναι· ὁ μὲν μάλα τηλόθι πάτρης
ἔφθιτ', ἐμεῖο δὲ δῆσεν, ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι.
Νῦν δ', ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
οὐδέ τι Πατρόκλῳ γενόμην φάος οὐδ' ἑτάροισιν
τοῖς ἄλλοις, οἳ δὴ πολέες δάμεν Ἕκτορι δίῳ·

His vero splendidus implebatur specus; hæ autem simul omnes
pectora sibi-plangebant; Thetis vero exorsa-est fletum:
Audite, sorores Nereides, ut bene omnes
sciatis audientes, quanti meo insint dolores animo.
Hei mihi miseræ, hei mihi infeliciter-fortissimum-enixæ!
quæ postquam pepereram filium eximiumque fortemque,
præstantissimum heroum, isque succreverat plantæ similis:
hunc quidem ego educatum, ut plantam in fœcundo-loco agri,
in-navibus misi recurvis ad Ilium,
contra-Trojanos pugnaturum: hunc autem non receptura-sum
rursus,] domum reversum, intra ædes Peleias.
Quamdiu vero mihi vivit et videt lumen Solis,
tristatur, nec quicquam ei possum auxiliari proficiscens.
Sed proficiscar, ut visam dilectum filium, et audiam,
quinam ipsum invaserit luctus, seorsum-a pugna manentem.
Sic locuta reliquit specum: illæ vero cum ipsa
lacrimabundæ ibant; circumque ipsas unda maris
scindebatur. Hæ autem ut jam ad-Trojam glebosam venerant,
litus conscenderunt ordine, ubi frequentes
Myrmidonum subductæ-erant naves velocem circa Achillem.
Huic autem graviter-suspiranti astitit veneranda mater;
acutum autem ululans, caput prehendit filii sui:
et lugens, verbis alatis *eum* allocuta-est:
Fili, quid fles? qui vero te mente invasit dolor?
Eloquere, ne cela: illa quidem jam tibi perfecta-sunt
a Jove, ut jam antea precatus-es, manibus sublatis,
omnes ad puppes cogi filios Achivorum,
tui indigentes, patique indignas res.
Illam autem graviter-suspirans allocutus-est pedibus velox
Achilles:] mater mea, hæc quidem mihi Olympius perfecit:
sed quæ mihi ex-his voluptas, quum carus periit socius,
Patroclus? quem ego supra omnes honorabam socios,
æque-ac meum caput: hunc perdidi: arma vero Hector
ei trucidato exuit ingentia, mirabilia visu,
pulcra: quæ quidem Peleo dii dederunt, splendida dona,
die illo, quando te mortalis viri collocarunt in-cubili.
Utinam tu quidem ibidem inter immortales marinas
habitasses, Peleusque mortalem duxisset uxorem!
Nunc vero *mortali nupsisti*, ut et tibi luctus in animo immensus esset,] de-filio occiso: quem non recipies rursus
domum reversum: quippe ne me-quidem *ipsum* animus jubet
vivere, neque hominibus interesse, nisi Hector
primus mea sub hasta, percussus, animam perdiderit.
Patroclumque ob-interfectum-pœnas Menœtiaden dederit.
Illum vero vicissim affata-est Thetis, lacrimas fundens:
cito-moriturus certe mihi, fili, es, quum-talia dicas:
ilico enim tibi deinde post Hectorem fatum paratum *est*.
Illam vero graviter ingemiscens allocutus-est pedibus velox
Achilles:] ilico moriar, quandoquidem non eram socio,
dum-interficeretur, auxiliaturus: ille quidem valde procul a-
patria] interiit: me vero desideravit, mali propulsator ut-sim.
Nunc autem, quoniam non revertar utique caram in patriam
terram] neque ulla Patroclo natus-sum lux (*salus*), nec sociis
ceteris, qui jam multi domiti-sunt ab-Hectore divino:

Digitized by Google

ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσὶν, ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης,
τοῖος ἐὼν, οἷος οὔτις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἐν πολέμῳ· ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνονές εἰσι καὶ ἄλλοι.
Ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο,
καὶ χόλος, ὅςτ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι·
ὅςτε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο
ἀνδρῶν ἐν στήθεσσιν ἀέξεται ἠύτε καπνός·
ὡς ἐμὲ νῦν ἐχόλωσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
Νῦν δ' εἶμ', ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα κιχείω,
Ἕκτορα· Κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε Κῆρα,
ὅςπερ φίλτατος ἔσκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι·
ἀλλά ἑ Μοῖρ' ἐδάμασσε καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης.
Ὡς καὶ ἐγὼν, εἰ δή μοι ὁμοίη μοῖρα τέτυκται,
κείσομ', ἐπεί κε θάνω· νῦν δὲ κλέος ἐσθλὸν ἀροίμην,
καί τινα Τρωϊάδων καὶ Δαρδανίδων βαθυκόλπων,
ἀμφοτέρῃσιν χερσὶ παρειάων ἁπαλάων
δάκρυ' ὀμορξαμένην, ἁδινὸν στοναχῆσαι ἐφείην·
γνοῖεν δ' ὡς δὴ δηρὸν ἐγὼ πολέμοιο πέπαυμαι.
Μηδέ μ' ἔρυκε μάχης, φιλέουσά περ· οὐδέ με πείσεις.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον, ἐτήτυμον· οὐ κακόν ἐστιν
τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον·
ἀλλά τοι ἔντεα καλὰ μετὰ Τρώεσσιν ἔχονται,
χάλκεα, μαρμαίροντα· τὰ μὲν κορυθαίολος Ἕκτωρ
αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται· οὐδέ ἕ φημι
δηρὸν ἐπαγλαϊεῖσθαι, ἐπεὶ φόνος ἐγγύθεν αὐτῷ.
Ἀλλὰ σὺ μὲν μήπω καταδύσεο μῶλον Ἄρηος,
πρίν γ' ἐμὲ δεῦρ' ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσι ἴδηαι.
Ἠῶθεν γὰρ νεῦμαι, ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαίστοιο ἄνακτος.
Ὡς ἄρα φωνήσασα πάλιν τράπεθ' υἷος ἑοῖο·
καὶ στρεφθεῖσ' ἁλίῃσι κασιγνήτῃσι μετηύδα·
Ὑμεῖς μὲν νῦν δῦτε θαλάσσης εὐρέα κόλπον,
ὀψόμεναί τε γέρονθ' ἅλιον καὶ δώματα πατρὸς,
καί οἱ πάντ' ἀγορεύσατ'· ἐγὼ δ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον
εἶμι παρ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην, αἴ κ' ἐθέλῃσιν
υἱεῖ ἐμῷ δόμεναι κλυτὰ τεύχεα παμφανόωντα.
Ὡς ἔφαθ'· αἱ δ' ὑπὸ κῦμα θαλάσσης αὐτίκ' ἔδυσαν·
ἡ δ' αὖτ' Οὔλυμπόνδε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
ἤϊεν, ὄφρα φίλῳ παιδὶ κλυτὰ τεύχε' ἐνείκοι.
Τὴν μὲν ἄρ' Οὔλυμπόνδε πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀ-
θεσπεσίῳ ἀλαλητῷ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο [χαιοὶ
φεύγοντες, νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο.
Οὐδέ κε Πάτροκλόν περ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἐκ βελέων ἐρύσαντο νέκυν, θεράποντ' Ἀχιλῆος·
αὖτις γὰρ δὴ τόνγε κίχον λαός τε καὶ ἵπποι,
Ἕκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς, φλογὶ εἴκελος ἀλκήν.
Τρὶς μέν μιν μετόπισθε ποδῶν λάβε φαίδιμος Ἕκτωρ,
ἑλκέμεναι μεμαὼς, μέγα δὲ Τρώεσσιν ὁμόκλα·
τρὶς δὲ δύ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκὴν

sed sedeo apud naves, inutile pondus terræ,
talis quum-sim, qualis nullus Achivorum ære-loricatorum
in pugna; concione autem meliores sunt et alii.
Utinam contentio a diis et ab hominibus pereat,
et ira, quæ impellit etiam admodum-prudentem sævire:
quæque multo dulcior melle stillante
hominum in pectoribus augescit, tanquam fumus:
sicut me nunc irasci-fecit rex virorum Agamemno.
Sed hæc quidem ante-acta-esse sinamus, dolentes licet,
animum in pectoribus nostrum domantes necessitate.
Nunc vero ibo, ut cari capitis perditorem inveniam,
Hectorem; mortem autem ego tunc accipiam, quandocunque
demum] Jupiter voluerit perficere, atque immortales dii cete-
ri.] Neque enim ne vis quidem Herculis effugit mortem,
qui tamen carissimus erat Jovi Saturnio regi:
sed eum fatum domuit et gravis ira Junonis.
Ita et ego, si jam mihi simile fatum decretum-est,
jacebo, quum mortuus-fuero: nunc vero gloriam bonam aufe-
ram,] et aliquam Troadum et Dardanidum profundo-sinu,
ambabus manibus genis a-teneris
lacrimas abstergentem, crebro suspirare cogam:
sentiant autem, quod jam diu ego a-pugna cessavi.
Neu me prohibe a-pugna, amans licet: nec mihi persuadebis.
Huic autem respondit deinde dea Thetis pedibus-argenteis:
sane jam hæc, fili, revera *sunt;* non malum est,
laborantibus sociis arcere gravem perniciem:
sed tibi arma pulcra inter Trojanos detinentur,
ærea, coruscantia: illa quidem galeam-motans Hector
ipse ferens humeris exsultat: nec-tamen ipsum puto
diu *iis* gavisurum-esse; quippe cædes prope eum *est.*
Sed tu quidem neutiquam ingredere pugnam Martis,
antequam me huc profectam (in) oculis videris.
Mane enim revertar, cum sole oriente,
arma pulcra ferens a Vulcano rege.
Sic igitur fata, retro se-vertit a-filio suo:
et conversa, inter-marinas sorores dixit:
Vos quidem nunc subite maris latum sinum,
visuræque senem marinum et sedes patris,
et ei omnia dicite; ego vero ad latum Olympum
vadam ad Vulcanum clarum-arte-fabrili, si velit
filio meo dare inclyta arma collucentia.
Sic dixit: illæque undam maris statim subierunt:
ipsa autem ad-Olympum, dea Thetis argenteis-pedibus,
abiit, ut dilecto filio inclyta arma afferret.
Illam quidem ad-Olympum pedes ferebant: sed Achivi
immenso *cum* fremitu sub Hectore homicida
fugientes, ad-navesque et Hellespontum venerant.
Nec tamen Patroclum adhuc bene-ocreati Achivi
extra tela extraxerant mortuum, famulum Achillis:
rursus enim jam illum assecuti-fuerant peditesque et currus,
Hectorque Priami filius, flammæ similis vi.
Ter quidem illum retro pedibus prehendit splendidus Hector,
abstrahere cupiens, magnaque-voce Trojanos inclamabat:
ter autem duo Ajaces, impetuosam induti fortitudinem,

Digitized by Google

νεκροῦ ἀπεστυφέλιξαν· ὁ δ' ἔμπεδον, ἀλκὶ πεποιθὼς,
ἄλλοτ' ἐπαΐξασκε κατὰ μόθον, ἄλλοτε δ' αὖτε
στάσκε μέγα ἰάχων· ὀπίσω δ' οὐ χάζετο πάμπαν.
Ὡς δ' ἀπὸ σώματος οὔτι λέοντ' αἴθωνα δύνανται
ποιμένες ἄγραυλοι μέγα πεινάοντα δίεσθαι·
ὥς ῥα τὸν οὐκ ἐδύναντο δύω Αἴαντε κορυστὰ
Ἕκτορα Πριαμίδην ἀπὸ νεκροῦ δειδίξασθαι.
Καί νύ κεν εἴρυσσέν τε καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος,
εἰ μὴ Πηλείωνι ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου, θωρήσσεσθαι,
κρύβδα Διὸς ἄλλων τε θεῶν· πρὸ γὰρ ἧκέ μιν Ἥρη.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὄρσεο, Πηλείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν·
Πατρόκλῳ ἐπάμυνον, οὗ εἵνεκα φύλοπις αἰνὴ
ἕστηκε πρὸ νεῶν. Οἱ δ' ἀλλήλους ὀλέκουσιν,
οἱ μὲν ἀμυνόμενοι νέκυος πέρι τεθνηῶτος,
οἱ δὲ ἐρύσσασθαι ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
Τρῶες ἐπιθύουσι· μάλιστα δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ
ἑλκέμεναι μέμονεν· κεφαλὴν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει
πῆξαι ἀνὰ σκολόπεσσι, ταμόνθ' ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς,
Ἀλλ' ἄνα, μηδ' ἔτι κεῖσο· σέβας δέ σε θυμὸν ἱκέσθω.
Πάτροκλον Τρῳῇσι κυσὶν μέλπηθρα γενέσθαι·
σοὶ λώβη, αἴ κέν τι νέκυς ᾐσχυμμένος ἔλθῃ.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἶρι θεὰ, τίς γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἧκεν;
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
Ἥρη με προέηκε, Διὸς κυδρὴ παράκοιτις·
οὐδ' οἶδε Κρονίδης ὑψίζυγος οὐδέ τις ἄλλος
ἀθανάτων, οἳ Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἀμφινέμονται.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
πῶς τ' ἄρ' ἴω μετὰ μῶλον; ἔχουσι δὲ τεύχε' ἐκεῖνοι·
μήτηρ δ' οὔ με φίλη πρίν γ' εἴα θωρήσσεσθαι,
πρίν γ' αὐτὴν ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι·
στεῦτο γὰρ Ἡφαίστοιο πάρ' οἰσέμεν ἔντεα καλά.
Ἄλλου δ' οὔ τευ οἶδα τεῦ ἂν κλυτὰ τεύχεα δύω,
εἰ μὴ Αἴαντός γε σάκος Τελαμωνιάδαο.
Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅγ', ἔλπομ', ἐνὶ πρώτοισιν ὁμιλεῖ,
ἔγχεϊ δηϊόων περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι κλυτὰ τεύχε' ἔχονται·
ἀλλ' αὔτως ἐπὶ τάφρον ἰὼν Τρώεσσι φάνηθι,
αἴ κέ σ' ὑποδδείσαντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις.
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ὦρτο Διὶ φίλος· ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
ὤμοις ἰφθίμοισι βάλ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν·
ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔστεφε δῖα θεάων
χρύσεον, ἐκ δ' αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφανόωσαν.
Ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ' ἵκηται,
τηλόθεν ἐκ νήσου, τὴν δήϊοι ἀμφιμάχονται,
οἵτε πανημέριοι στυγερῷ κρίνονται Ἄρηϊ
ἄστεος ἐκ σφετέρου· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
πυρσοί τε φλεγέθουσιν ἐπήτριμοι, ὑψόσε δ' αὐγὴ

a-mortuo *eum* vi-repulerunt : ille vero firmiter, robore fretus,
interdum impetum-faciebat per tumultum, interdum autem
consistebat alte clamitans : retro vero non cedebat omnino.
Sicut autem a corpore haudquaquam leonem fulvum possunt
pastores in-agro-pernoctantes valde esurientem summovere:
sic hunc non poterant duo Ajaces armis-acres,
Hectorem Priamiden, a mortuo absterrere.
Et jam abstraxissetque, et immensam retulisset gloriam,
nisi Pelidæ pedibus-ventosa velox Iris
nuntia venisset currens ab Olympo, ut-armaretur,
clam Jove aliisque diis; miserat enim eam Juno.
Prope autem stans verbis alatis *Achillem* allocuta-est:
Surge, Pelide, omnium terribilissime virorum :
Patroclo auxiliare, cujus gratia certamen grave
stat ante naves : illi vero se-invicem perdunt,
hi quidem, pugnantes cadavere pro mortuo,
illi vero, ut-trahant ad Ilium ventosam,
Trojani, recta-irruunt : maxime vero splendidus Hector,
abstrahere cupit; caput autem ipsum animus jubet
infigere palis, abscissum tenera a cervice.
Sed surge, neu amplius jaceto : pudorque tuum animum tangat,] Patroclum Trojanis canibus ludibrium fieri :
tibi *erit* contumelia, si cadaver deturpatum evadat.
Huic autem respondit deinde pedibus-celer divinus Achilles] : Iri dea, quisnam te deorum mihi nuntiam misit?
Illumque vicissim allocuta-est pedibus-ventosa velox Iris:
Juno me demisit, Jovis gloriosa conjux :
nec scit Saturnius in-alta-sede, nec quisquam alius
immortalium, qui Olympum valde-nivosum circumcolunt.
Hanc autem respondens allocutus-est pedibus celer Achilles :] Et quomodo eam ad pugnam? habent vero arma *mea*
isti :] mater autem cara non me prius sinebat armari,
quam ipsam reversam (in) oculis viderem :
pollicita-est enim a-Vulcano *se* allaturam arma pulcra.
Alterius autem non ullius scio cujus inclyta arma induere possim,] nisi Ajacis scutum Telamonii :
sed et ipse hic, credo, inter primos versatur,
hasta cædem-edens de Patroclo mortuo.
Illum vero vicissim allocuta-est pedibus-ventosa velox Iris:
bene etiam nos scimus, quod tibi inclyta arma detinentur:
sed sic ad fossam profectus, Trojanis da-te-in-conspectum,
si forte te veriti abstinuerint a-pugna
Trojani, respirarintque Mavortii filii Achivorum
afflicti *jam* : exigua autem *erit* respiratio a-prælio.
Illa quidem sic locuta abiit, pedibus velox Iris :
at Achilles surrexit Jovi carus : ac Minerva
humeris validis circumposuit ægidem fimbriatam :
et ejus capiti nubem circumdedit augustissima dearum,
auream, ex ipsaque accendit flammam collucentem.
Ut vero quum fumus ascendens ex urbe ad-ætherem venit,
longe ex insula, quam hostes oppugnant,
qui per totum-diem horrendo cernunt Marte
urbe *procurrentes* ex sua; sed cum sole occidente
continuo et faces-in-speculis ardent densæ, alteque splendor

Digitized by Google

γίγνεται ἀΐσσουσα, περικτιόνεσσιν ἰδέσθαι,
αἴ κέν πως σὺν νηυσὶν ἀρῆς ἀλκτῆρες ἵκωνται·
ὣς ἀπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρ' ἵκανεν.
Στῆ δ' ἐπὶ τάφρον ἰὼν ἀπὸ τείχεος· οὐδ' ἐς Ἀχαιοὺς
μίσγετο· μητρὸς γὰρ πυκινὴν ὠπίζετ' ἐφετμήν.
Ἔνθα στὰς ἤϋσ'· ἀπάτερθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
φθέγξατ'· ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον ὦρσε κυδοιμόν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀριζήλη φωνή, ὅτε τ' ἴαχε σάλπιγξ
ἄστυ περιπλομένων δηΐων ὕπο θυμοραϊστέων·
ὣς τότ' ἀριζήλη φωνὴ γένετ' Αἰακίδαο.
Οἱ δ' ὡς οὖν ἄϊον ὄπα χάλκεον Αἰακίδαο,
πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ καλλίτριχες ἵπποι
ἂψ ὄχεα τρόπεον· ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ.
Ἡνίοχοι δ' ἔκπληγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ
δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμου Πηλείωνος
δαιόμενον· τὸ δὲ δαῖε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τρὶς μὲν ὑπὲρ τάφρου μεγάλ' ἴαχε δῖος Ἀχιλλεύς·
τρὶς δὲ κυκήθησαν Τρῶες κλειτοί τ' ἐπίκουροι.
Ἔνθα δὲ καὶ τότ' ὄλοντο δυώδεκα φῶτες ἄριστοι
ἀμφὶ σφοῖς ὀχέεσσι καὶ ἔγχεσιν. Αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἀσπασίως Πάτροκλον ὑπ' ἐκ βελέων ἐρύσαντες
κάτθεσαν ἐν λεχέεσσι· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι
μυρόμενοι· μετὰ δέ σφι ποδώκης εἵπετ' Ἀχιλλεύς,
δάκρυα θερμὰ χέων, ἐπεὶ εἴσιδε πιστὸν ἑταῖρον
κείμενον ἐν φέρτρῳ δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ.
Τόν ῥ' ἤτοι μὲν ἔπεμπε σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
ἐς πόλεμον, οὐδ' αὖτις ἐδέξατο νοστήσαντα.
Ἠέλιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη
πέμψεν ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νέεσθαι·
Ἠέλιος μὲν ἔδυ, παύσαντο δὲ δῖοι Ἀχαιοὶ
φυλόπιδος κρατερῆς καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν, ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης
χωρήσαντες, ἔλυσαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους·
ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέροντο, πάρος δόρποιο μέδεσθαι.
Ὀρθῶν δ' ἑσταότων ἀγορὴ γένετ', οὐδέ τις ἔτλη
ἕζεσθαι· πάντας γὰρ ἔχε τρόμος, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
Τοῖσι δὲ Πουλυδάμας πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν,
Πανθοΐδης· ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
Ἕκτορι δ' ἦεν ἑταῖρος, ἰῇ δ' ἐν νυκτὶ γένοντο·
ἀλλ' ὁ μὲν ἂρ μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκα·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀμφὶ μάλα φράζεσθε, φίλοι· κέλομαι γὰρ ἔγωγε
ἄστυδε νῦν ἰέναι, μὴ μίμνειν Ἠῶ δῖαν
ἐν πεδίῳ παρὰ νηυσίν· ἑκὰς δ' ἀπὸ τείχεός εἰμεν.
Ὄφρα μὲν οὗτος ἀνὴρ Ἀγαμέμνονι μήνιε δίῳ,
τόφρα δὲ ῥηΐτεροι πολεμίζειν ἦσαν Ἀχαιοί.
Χαίρεσκον γὰρ ἔγωγε θοῇς ἐπὶ νηυσὶν ἰαύων,
ἐλπόμενος νῆας αἱρησέμεν ἀμφιελίσσας.
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα ποδώκεα Πηλείωνα·
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐκ ἐθελήσει
μίμνειν ἐν πεδίῳ, ὅθι περ Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ
ἐν μέσῳ ἀμφότεροι μένος Ἄρηος δατέονται,
ἀλλὰ περὶ πτόλιός τε μαχήσεται ἠδὲ γυναικῶν.

oritur emicans, finitimi ut-videant,
si forte cum navibus mali propulsatores veniant:
sic ab Achillis capite splendor ad-ætherem pertingebat.
Stetit autem ad fossam proiectus extra murum, nec-tamen
Achivis] miscebatur; matris enim prudens reverebatur præceptum.] Ibi stans clamavit; seorsum autem Pallas Minerva
vociferata-est: et in Trojanis immensum excitavit tumultum.
Ut vero quum admodum-luculenta vox *fit* quando clangit tuba] urbem cingentes hostes propter exitiales:
sic tunc admodum-luculenta vox exorta-est Æacidæ.
Illi vero ut audiverunt vocem æream Æacidæ,
omnibus commotus-est animus: ac pulcris jubis equi
retro currus vertebant: præsagiebant enim clades animo.
Aurigæ autem perculsi-sunt, ubi viderunt indefessum ignem
horrendum super caput magnanimi Pelidæ
ardentem: illum vero accenderat dea cæsiis-oculis Minerva.
Ter quidem super fossam altum clamavit divinus Achilles:
ter vero conturbati-sunt Trojani inclytique socii.
Ibidem autem etiam tunc perierunt duodecim viri fortissimi
impediti circa suos currus et hastas (*iis confixi*) At Achivi
alacriter Patroclum extra tela extractum,
deposuerunt in lectis; cari autem circumstabant socii
lugentes: cum iisque pedibus-velox sequebatur Achilles,
lacrimas calidas fundens, ut aspexit fidum socium
jacentem in feretro, laceratum acuto ære:
quem quidem miserat cum equis et curribus
in prælium, nec rursus excepit reversum.
Solem autem indefessum magnis-oculis veneranda Juno
misit ad Oceani fluenta, invitum, ut-rediret;
Sol occidit, finemque-fecerunt divini Achivi
certaminis asperi et omnibus-æque-gravis pugnæ.
Trojani vero ex-altera-parte, ex aspero prælio
ut-excesserant, solverunt sub curribus veloces equos;
ad concionem autem congregabantur, antequam cœnam curarent.] Erectis vero stantibus concio habita-est, nec quisquam sustinuit] sedere; omnes enim tenebat tremor: eo-quod
Achilles] exortus-fuerat: diu vero a-pugna se-abstinuerat tristi.] Illis autem Polydamas prudens cœpit concionari,
Panthoides: hic enim solus videbat porro et retro (*futura et præterita*): Hectori autem erat sodalis, eademque nocte nati-erant;] sed hic quidem verbis, ille vero hasta multum superabat.] Qui iis bene-cupiens concionatus-est et dixit:
In-utramque-partem diligenter deliberate, amici: hortor
enim ego] in-urbem nunc ire, nec exspectare Auroram divinam
in campo prope naves: procul vero a muro sumus.
Quamdiu quidem hic vir Agamemnoni irascebatur divino,
tamdiu faciliores impugnatu erant Achivi.
Gaudebam enim ego veloces juxta naves pernoctans,
sperans *nos* naves capturos utrinque-recurvas.
Nunc vero graviter timeo pedibus-velocem Peliden:
qualis *est* illius animus violentus, non volet
manere in campo, ubi Trojani et Achivi
in medio utrique vim Martis dividunt (*utrique experiuntur*): sed de urbeque pugnabit, ac *de* uxoribus.

Digitized by Google

Ἀλλ' ἴομεν προτὶ ἄστυ· πίθεσθέ μοι· ὧδε γὰρ ἔσται.
Νῦν μὲν νὺξ ἀπέπαυσε ποδώκεα Πηλείωνα
ἀμβροσίη· εἰ δ' ἄμμε κιχήσεται ἐνθάδ' ἐόντας
αὔριον ὁρμηθεὶς σὺν τεύχεσιν, εὖ νύ τις αὐτὸν
γνώσεται· ἀσπασίως γὰρ ἀφίξεται Ἴλιον ἱρήν,
ὅς κε φύγῃ· πολλοὺς δὲ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται
Τρώων· αἲ γὰρ δή μοι ἀπ' οὔατος ὧδε γένοιτο.
Εἰ δ' ἂν ἐμοῖς ἐπέεσσι πιθώμεθα, κηδόμενοί περ,
νύκτα μὲν εἰν ἀγορῇ σθένος ἕξομεν· ἄστυ δὲ πύργοι,
ὑψηλαί τε πύλαι, σανίδες τ' ἐπὶ τῇς ἀραρυῖαι,
μακραί, ἐΰξεστοι, ἐζευγμέναι εἰρύσσονται.
Πρωῒ δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
στησόμεθ' ἂμ πύργους· τῷ δ' ἄλγιον, αἴ κ' ἐθέλῃσιν
ἐλθὼν ἐκ νηῶν περὶ τείχεος ἄμμι μάχεσθαι.
Ἂψ πάλιν εἶσ' ἐπὶ νῆας, ἐπεί κ' ἐριαύχενας ἵππους
παντοίου δρόμου ἄσῃ ὑπὸ πτόλιν ἠλασκάζων.
Εἴσω δ' οὔ μιν θυμὸς ἐφορμηθῆναι ἐάσει,
οὐδέ ποτ' ἐκπέρσει, πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται. [τωρ·
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαιόλος Ἕκ-
Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκέτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις,
ὃς κέλεαι κατὰ ἄστυ ἀλήμεναι αὖτις ἰόντας.
Ἦ οὔπω κεκόρησθε ἐελμένοι ἔνδοθι πύργων;
πρὶν μὲν γὰρ Πριάμοιο πόλιν μέροπες ἄνθρωποι
πάντες μυθέσκοντο πολύχρυσον, πολύχαλκον·
νῦν δὲ δὴ ἐξαπόλωλε δόμων κειμήλια καλά·
πολλὰ δὲ δὴ Φρυγίην καὶ Μῃονίην ἐρατεινὴν
κτήματα περνάμεν' ἵκει, ἐπεὶ μέγας ὠδύσατο Ζεύς.
Νῦν δ' ὅτε πέρ μοι ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
κῦδος ἀρέσθ' ἐπὶ νηυσὶ θαλάσσῃ τ' ἔλσαι Ἀχαιούς,
νήπιε, μηκέτι ταῦτα νοήματα φαῖν' ἐνὶ δήμῳ.
Οὐ γάρ τις Τρώων ἐπιπείσεται· οὐ γὰρ ἐάσω.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Νῦν μὲν δόρπον ἕλεσθε κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν,
καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
Τρώων δ' ὃς κτεάτεσσιν ὑπερφιάλως ἀνιάζει,
συλλέξας, λαοῖσι δότω καταδημοβορῆσαι,
τῶν τινὰ βέλτερόν ἐστιν ἐπαυρέμεν ἤπερ Ἀχαιούς.
πρωῒ δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.
Εἰ δ' ἐτεὸν παρὰ ναῦφιν ἀνέστη δῖος Ἀχιλλεύς,
ἄλγιον, αἴ κ' ἐθέλῃσι, τῷ ἔσσεται. Οὔ μιν ἔγωγε
φεύξομαι ἐκ πολέμοιο δυσηχέος, ἀλλὰ μάλ' ἄντην
στήσομαι, ἤ κε φέρῃσι μέγα κράτος, ἤ κε φεροίμην.
Ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα.
Ὣς Ἕκτωρ ἀγόρευ'· ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν,
νήπιοι· ἐκ γάρ σφεων φρένας εἵλετο Παλλὰς Ἀθήνη.
Ἕκτορι μὲν γὰρ ἐπῄνησαν κακὰ μητιόωντι·
Πουλυδάμαντι δ' ἄρ' οὔτις, ὃς ἐσθλὴν φράζετο βουλήν.
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατόν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
παννύχιοι Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες.
Τοῖσι δὲ Πηλείδης ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου,
πυκνὰ μάλα στενάχων· ὥστε λῖς ἠϋγένειος,
ᾧ ῥά θ' ὑπὸ σκύμνους ἐλαφηβόλος ἁρπάσῃ ἀνὴρ

Verum eamus ad urbem; obsequimini mihi: sic enim erit.
Nunc quidem nox quiescere-fecit pedibus-velocem Peliden
alma; si autem nos offenderit hic manentes
cras, progressus cum armis, probe *tunc* aliquis illum
agnoscet: libenter enim pervenerit ad-Ilium sacram,
quicunque effugerit: multos vero canes et vultures comedent
Troum: utinam procul-ab aure sic sit (*hoc nunquam audiam*)!] Si vero meis verbis obsecuti-fuerimus, tristes licet,
per-noctem quidem in concione robur habebimus, urbem autem turres] excelsæque portæ, tabulæque ad has aptatæ,
longæ, bene-politæ, coagmentatæ tutabuntur.
Mane vero sub-auroram cum armis loricati
stabimus super turribus: huic autem gravius *fuerit*, si voluerit,] profectus e navibus, circa murum nobiscum pugnare.
Retro iterum ibit ad naves, postquam arduis-cervicibus equos
vario cursu satiarit, sub urbem temere-vagans.
Intus vero non ipsum animus irruere sinet,
nec unquam vastabit, priusquam eum canes veloces ederint.
Illum vero torve intuitus allocutus-est galeam-motans Hector:] Polydama, tu quidem neutiquam mihi grata hæc dicis,
qui hortaris in urbem *nos* cogi revertentes.
An nondum satiati-estis manendo intra turres?
Antea enim Priami urbem articulate-loquentes homines
omnes prædicabant divitem-auri, divitem-æris:
nunc vero jam perierunt-ex ædibus reconditæ-opes pulcræ:
multæ autem jam in-Phrygiam et Mæoniam amœnam
opes venum-avectæ abiere, ex-quo magnus iratus-fuit Jupiter.
Nunc vero quum mihi dedit Saturni filius versuti
gloriam retulisse apud naves, marique conclusisse Achivos,
stulte, ne-amplius hæc consilia ostende in populo.
Non enim quisquam Trojanorum obtemperabit: non enim sinam.] Sed agite, sicut ego dixero, pareamus omnes.
Nunc quidem cœnam sumite per exercitum turmatim,
et excubiarum mementote, et vigilate quisque:
Troum vero quicunque de-opibus nimium sollicitus-est,
collectas-in-unum copiis det publice-absumendas,
quorum aliquem (*quemque*) melius est *illis* frui, quam Achivos.] Mane vero sub-auroram cum armis loricati
naves juxta cavas excitemus acrem Martem.
Si autem revera apud naves exortus-est divinus Achilles,
gravius, si voluerit, ei erit: non illum ego
fugiam e pugna horrisona, sed omnino contra
stabo, seu referat magnam victoriam, seu *ego* referam:
communis Mars *est*, atque etiam occisorem occidit.
Sic Hector concionatus-est: ac Trojani acclamarunt,
vecordes; nam iis mentes exemerat Pallas Minerva:
Hectori enim assensi-sunt, perniciosa consilia-danti;
Polydamanti vero nullus, qui bonum suaserat consilium.
Cœnam deinde sumserunt per exercitum. At Achivi
tota-nocte Patroclum gemitibus-lugebant flentes.
Illis autem Pelides densum exorsus-est fletum,
manus viros-occidentes imponens pectoribus sodalis,
crebros admodum edens-gemitus: sicut leo bene-barbatus,
cui nempe catulos cervos-venans surripuerit vir

Digitized by Google

ὕλης ἐκ πυκινῆς· ὁ δέ τ' ἄχνυται ὕστερος ἐλθών·
πολλὰ δέ τ' ἄγκε' ἐπῆλθε μετ' ἀνέρος ἴχνι' ἐρευνῶν,
εἴ ποθεν ἐξεύροι· μάλα γὰρ δριμὺς χόλος αἱρεῖ·
ὣς ὁ βαρυστενάχων μετεφώνεε Μυρμιδόνεσσιν·
Ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον ἔπος ἔκβαλον ἤματι κείνῳ,
θαρσύνων ἥρωα Μενοίτιον ἐν μεγάροισιν·
φῆν δέ οἱ εἰς Ὀπόεντα περικλυτὸν υἱὸν ἀπάξειν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντα, λαχόντα τε ληΐδος αἶσαν.
Ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ.
Ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦσαι
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νοστήσαντα
δέξεται ἐν μεγάροισι γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς
οὐδὲ Θέτις μήτηρ, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα καθέξει.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὖν, Πάτροκλε, σεῦ ὕστερος εἶμ' ὑπὸ γαῖαν,
οὔ σε πρὶν κτεριῶ, πρίν γ' Ἕκτορος ἐνθάδ' ἐνεῖκαι
τεύχεα καὶ κεφαλήν, μεγαθύμου σεῖο φονῆος·
δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσω
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
Τόφρα δέ μοι παρὰ νηυσὶ κορωνίσι κείσεαι αὔτως·
ἀμφὶ δὲ σὲ Τρῳαὶ καὶ Δαρδανίδες βαθύκολποι
κλαύσονται, νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσαι,
τὰς αὐτοὶ καμόμεσθα βίηφί τε δουρί τε μακρῷ,
πιείρας πέρθοντε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων.
Ὣς εἰπὼν ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος Ἀχιλλεύς,
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα τάχιστα
Πάτροκλον λούσειαν ἄπο βρότον αἱματόεντα.
Οἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ,
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλόντες·
γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,
καὶ τότε δὴ λοῦσάν τε καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ·
ἐν δ' ὠτειλὰς πλῆσαν ἀλείφατος ἐννεώροιο·
ἐν λεχέεσσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν
ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς· καθύπερθε δὲ φάρεϊ λευκῷ.
Παννύχιοι μὲν ἔπειτα πόδας ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα
Μυρμιδόνες Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες. —
Ζεὺς δ' Ἥρην προσέειπε κασιγνήτην ἄλοχόν τε·
Ἔπρηξας καὶ ἔπειτα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
ἀνστήσασ' Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· ἦ ῥά νυ σεῖο
ἐξ αὐτῆς ἐγένοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
Καὶ μὲν δή πού τις μέλλει βροτὸς ἀνδρὶ τελέσσαι,
ὅςπερ θνητός τ' ἐστὶ καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδεν·
πῶς δὴ ἔγωγ', ἥ φημι θεάων ἔμμεν ἀρίστη,
ἀμφότερον, γενεῇ τε καὶ οὕνεκα σὴ παράκοιτις
κέκλημαι, σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις,
οὐκ ὄφελον Τρώεσσι κοτεσσαμένη κακὰ ῥάψαι;
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον. —
Ἡφαίστου δ' ἵκανε δόμον Θέτις ἀργυρόπεζα,
ἄφθιτον, ἀστερόεντα, μεταπρεπέ' ἀθανάτοισιν,
χάλκεον, ὅν ῥ' αὐτὸς ποιήσατο Κυλλοποδίων.
Τὸν δ' εὗρ' ἱδρώοντα, ἑλισσόμενον περὶ φύσας,
σπεύδοντα· τρίποδας γὰρ ἐείκοσι πάντας ἔτευχεν,

silva ex densa : ille vero tristatur sero adveniens ;
multas autem convalles obit, viri vestigia indagans,
sicubi inveniat : perquam enim acris ira eum corripit :
sic is graviter-suspirans, dixit-inter Myrmidonas :
Dii boni! prorsus irritum verbum effudi die illo,
bono-animo-esse-jubens heroem Menœtium in ædibus :
dicebam enim ei *me* in Opuntem inclytum filium reducturum,
Ilium quando-evastasset, nactusque-esset prædæ portionem.
Sed non Jupiter hominibus cogitata omnia perficit.
Ambos enim *nos* fato-destinatum-est eamdem terram rubefacere] hic in Troja : quippe neque me reversum
excipiet in-ædibus senex equûm-agitator Peleus,
nec Thetis mater, sed hic *me* terra tenebit.
Nunc vero quandoquidem, Patrocle, te posterior subibo terram,] non tibi ante justa-faciam, quam Hectoris huc attulero
arma et caput, magnanimi tui interfectoris :
duodecim autem ante rogum cervices-abscindam
Trojanorum præclaris filiis, de-te interfecto iratus.
Interea vero mihi apud naves recurvas jacebis sic :
circumque te Trojanæ et Dardanides profundo-sinu
plorabunt, noctesque et dies lacrimas-fundentes ;
quas ipsi labore-acquisivimus, vique hastaque longa,
opulentas evastantes urbes articulate-loquentium hominum.
Sic fatus, socios jussit divinus Achilles
circumdare igne positum tripodem magnum, ut celerrime
a-Patroclo abluerent tabum cruentum.
Illi vero aptum ad-lavacra tripodem statuere in ignem ardentem,] et aquam infudere, subtusque ligna accendêre allata :
ventrem quidem tripodis ignis ambibat, calefiebatque aqua.
Ac postquam fervefacta-erat aqua in splendenti ære,
tum statim laveruntque, et unxerunt pingui oleo :
ac vulnera impleverunt unguento novenni :
in lectis autem positum, tenui linteo texerunt
ad pedes a capite : desuper vero, palla candida.
Per-totam-noctem deinde pedibus celerem circa Achillem
Myrmidones Patroclum gemitibus lugebant flentes.
Jupiter autem Junonem allocutusque-est sororem conjugemque :] perfecisti tandem, magnis-oculis veneranda Juno
et-excitasti Achillem pedibus celerem : profecto etenim te
ex ipsa nati-sunt capite-comantes Achivi.
Ei vero respondit deinde magnis-oculis veneranda Juno :
importunissime Saturnie, qualem hunc sermonem dixisti!
Namque fere aliquis est homo homini *hoc* perfecturus,
qui-tamen mortalisque est, ac non tot consilia novit :
quomodo jam ego, quæ aio dearum *me* esse præstantissimam,
utrumque, genereque, et quod tua uxor
vocata-sum, tu vero omnes inter immortales imperas,
non debui Trojanis ira-accensa mala machinata-esse?
Sic illi quidem talia inter se loquebantur.
Vulcani autem pervenit ad-domum Thetis pedibus argenteis,
immortalem, stellatam, insignem *inter domos aliorum* immortalium,] æream, quam quidem ipse fecerat Claudus.
Illum vero invenit sudantem, versantem-se circa folles,
studiose-agentem : tripodas enim viginti omnes fabricabat,

Digitized by Google

ἑστάμεναι περὶ τοῖχον ἐϋσταθέος μεγάροιο·
χρύσεα δέ σφ' ὑπὸ κύκλα ἑκάστῳ πυθμένι θῆκεν,
ὄφρα οἱ αὐτόματοι θεῖον δυσαίατ' ἀγῶνα,
ἠδ' αὖτις πρὸς δῶμα νεοίατο, θαῦμα ἰδέσθαι.
Οἱ δ' ἤτοι τοσσον μὲν ἔχον τέλος, οὔατα δ' οὔπω
δαιδάλεα προσέκειτο· τά ῥ' ἤρτυε, κόπτε δὲ δεσμούς.
Ὄφρ' ὅγε ταῦτ' ἐπονεῖτο ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν,
τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα.
Τὴν δὲ ἴδε προμολοῦσα Χάρις λιπαροκρήδεμνος,
καλή, τὴν ὤπυιε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τίπτε, Θέτι τανύπεπλε, ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ,
αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
Ἀλλ' ἕπεο προτέρω, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω.
Ὣς ἄρα φωνήσασα πρόσω ἄγε δῖα θεάων.
Τὴν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
κέκλετο δ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην εἶπέ τε μῦθον·
Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε· Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
Ἦ ῥά νύ μοι δεινή τε καὶ αἰδοίη θεὸς ἔνδον·
ἥ μ' ἐσάωσ', ὅτε μ' ἄλγος ἀφίκετο, τῆλε πεσόντα,
μητρὸς ἐμῆς ἰότητι κυνώπιδος, ἥ μ' ἐθέλησεν
κρύψαι, χωλὸν ἐόντα· τότ' ἂν πάθον ἄλγεα θυμῷ,
εἰ μή μ' Εὐρυνόμη τε Θέτις θ' ὑπεδέξατο κόλπῳ,
Εὐρυνόμη, θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο.
Τῇσι παρ' εἰνάετες χάλκευον δαίδαλα πολλά,
πόρπας τε γναμπτάς θ' ἕλικας, κάλυκάς τε καὶ ὅρμους,
ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ· περὶ δὲ ῥόος Ὠκεανοῖο
ἀφρῷ μορμύρων ῥέεν ἄσπετος· οὐδέ τις ἄλλος
ἤδεεν οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
ἀλλὰ Θέτις τε καὶ Εὐρυνόμη ἴσαν, αἵ μ' ἐσάωσαν.
Ἣ νῦν ἡμέτερον δόμον ἵκει· τῷ με μάλα χρεὼ
πάντα Θέτι καλλιπλοκάμῳ ζωάγρια τίνειν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν οἱ παράθες ξεινήϊα καλά,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι ὅπλα τε πάντα.
Ἦ, καὶ ἀπ' ἀκμοθέτοιο πέλωρ αἴητον ἀνέστη,
χωλεύων· ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί.
Φύσας μέν ῥ' ἀπάνευθε τίθει πυρός, ὅπλα τε πάντα
λάρναχ' ἐς ἀργυρέην συλλέξατο, τοῖς ἐπονεῖτο·
σπόγγῳ δ' ἀμφὶ πρόσωπα καὶ ἄμφω χεῖρ' ἀπομόργνυ,
αὐχένα τε στιβαρὸν καὶ στήθεα λαχνήεντα·
δῦ δὲ χιτῶν'· ἕλε δὲ σκῆπτρον παχύ, βῆ δὲ θύραζε,
χωλεύων· ὑπὸ δ' ἀμφίπολοι ῥώοντο ἄνακτι,
χρύσειαι, ζωῇσι νεήνισιν εἰοικυῖαι.
Τῇς ἐν μὲν νόος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν, ἐν δὲ καὶ αὐδή,
καὶ σθένος, ἀθανάτων δὲ θεῶν ἄπο ἔργα ἴσασιν.
Αἱ μὲν ὕπαιθα ἄναοτο, ἐπκίπνυον· αὐτὰρ ὁ ἔῤῥων,
πλησίον, ἔνθα Θέτις περ, ἐπὶ θρόνου ἷζε φαεινοῦ·
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τίπτε, Θέτι τανύπεπλε, ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ,
αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
Αὔδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.

qui-starent ad parietem bene-fundatæ domus:
aureas autem ipsis rotas unicuique fundo subdiderat,
ut ei sponte-sua divinum ingrederentur cœtum,
ac rursus ad domum redirent, mirabile visu.
Illi autem in-tantum quidem erant perfecti, ansas vero nondum
artificiosæ additæ-erant; quas jam apparabat, cudebatque
clavos.] Dum is hæc conficiebat peritis præcordiis,
interea ad-eum prope accessit dea Thetis pedibus-argenteis.
Eam autem vidit progressa Charis splendida-vitta-in-capite,
pulcra, quam uxorem-duxerat inclytus Vulcanus;
inque ejus hæsit manu, verbumque dixit et elocuta-est:
Quid, Theti sinuoso-peplo, venisti ad-nostram domum,
venerandaque dilectaque? antea quidem nequaquam frequentabas.] Sed sequere ulterius, ut tibi hospitales-epulas apponam.] Sic locuta, ulterius ducebat *eam* augustis sima dearum.
Hanc deinde sedere-fecit in sede argenteis-clavis-distincta,
pulcra, artificiosa; suberatque scabellem pedibus;
Vocavitque Vulcanum inclytum-artificem, dixitque sermonem:] Vulcane, prodi huc, Thetis enim aliquid tui indiget.
Huic vero respondit deinde inclytus Vulcanus:
Profecto mihi magnaque et veneranda dea *est* in-domo:
quæ me servavit, quum me dolor incessit, longe prolapsum,
matris meæ consilio impudentis, quæ me volebat
occultasse, claudus quum-essem: tum passus-forem dolores
animo,] nisi me Eurynomeque, Thetisque excepisset sinu;
Eurynome, filia refluі Oceani.
Has apud per-novennium fabricavi artificiosa multa,
fibulasque, tortilesque armillas, fistulasque et torques,
in specu concava: circùm autem fluentum Oceani
spuma murmurans fluebat immensum: nec quisquam alius
norat nec deorum, nec mortalium hominum,
sed Thetisque et Eurynome sciebant, quæ me servarunt.
Hæc nunc nostram ad-domum venit: ideo me admodum decet
omnia Thetidi pulcræ-comis præmia-salutis persolvere.
Sed tu quidem nunc ei apponito epulas-hospitales lautas,
dum ego folles reponam, instrumentaque omnia.
Dixit, et ab incudis-stipite monstrum ardens surrexit,
claudicans; subtus autem tibiæ moliebantur imbecillæ.
Folles quidem seorsum posuit ab-igne, instrumentaque omnia
arcam in argenteam collecta-collocavit, quibus opus-faciebat:
spongia autem usquequaque ora et ambas manus abstersit,
cervicesque validas et pectora hirsuta:
induit vero tunicam; accepitque scipionem crassum, exiitque
foras,] claudicans: sed ancillæ valide-subibant regi,
aureæ, vivis adolescentulis similes.
Quibus quidem mens inest in præcordiis, inest et vox,
et vis, ab immortalibus autem diis opera doctæ-sunt.
Hæ quidem a-latere regis sedulo-ibant: ille vero ægre-gradiens,] prope, ubi Thetis *erat*, in throno consedit fulgido,
inque ejus hæsit manu, verbumque dixit et elocutus-est:
Cur, Theti sinuoso-peplo, venisti nostram ad-domum,
venerandaque dilectaque? antea quidem nequaquam frequentabas.] Eloquere, quod cogitas: perficere autem me animus
jubet,] si possum perficere, et si perfectu est.

Digitized by Google

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·
Ἥφαιστ', ἦ ἄρα δή τις, ὅσαι θεαί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
τοσσάδ' ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀνέσχετο κήδεα λυγρὰ,
ὅσσ' ἐμοὶ ἐκ πασέων Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν;
ἐκ μέν μ' ἀλλάων ἁλιάων ἀνδρὶ δάμασσεν,
Αἰακίδῃ Πηλῆϊ, καὶ ἔτλην ἀνέρος εὐνὴν,
πολλὰ μάλ' οὐκ ἐθέλουσα· ὁ μὲν δὴ γήραϊ λυγρῷ
κεῖται ἐνὶ μεγάροις ἀρημένος. Ἄλλα δέ μοι νῦν·
υἱὸν ἐπεί μοι δῶκε γενέσθαι τε τραφέμεν τε,
ἔξοχον ἡρώων· ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος·
τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα, φυτὸν ὣς γουνῷ ἀλωῆς,
νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω,
Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις,
οἴκαδε νοστήσαντα, δόμον Πηλήϊον εἴσω.
Ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος Ἠελίοιο,
ἄχνυται, οὐδέ τί οἱ δύναμαι χραισμῆσαι ἰοῦσα.
Κούρην ἣν ἄρα οἱ γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων.
Ἤτοι ὁ τῆς ἀχέων φρένας ἔφθιεν· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Τρῶες ἐπὶ πρύμνῃσιν ἐείλεον, οὐδὲ θύραζε
εἴων ἐξιέναι· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες
Ἀργείων, καὶ πολλὰ περικλυτὰ δῶρ' ὀνόμαζον.
Ἔνθ' αὐτὸς μὲν ἔπειτ' ἠναίνετο λοιγὸν ἀμῦναι·
αὐτὰρ ὁ Πάτροκλον περὶ μὲν τὰ ἃ τεύχεα ἕσσεν,
πέμπε δέ μιν πόλεμόνδε, πολὺν δ' ἅμα λαὸν ὄπασσεν.
Πᾶν δ' ἦμαρ μάρναντο περὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν·
καί νύ κεν αὐτῆμαρ πόλιν ἔπραθον, εἰ μὴ Ἀπόλλων
πολλὰ κακὰ ῥέξαντα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκεν.
Τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλησθα
υἱεῖ ἐμῷ ὠκυμόρῳ δόμεν ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν,
καὶ καλὰς κνημῖδας, ἐπισφυρίοις ἀραρυίας,
καὶ θώρηχ'· ὃ γὰρ ἦν οἱ, ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος,
Τρωσὶ δαμείς· ὁ δὲ κεῖται ἐπὶ χθονὶ θυμὸν ἀχεύων.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Αἲ γάρ μιν θανάτοιο δυσηχέος ὧδε δυναίμην
νόσφιν ἀποκρύψαι, ὅτε μιν μόρος αἰνὸς ἱκάνοι·
ὥς οἱ τεύχεα καλὰ παρέσσεται, οἷά τις αὖτε
ἀνθρώπων πολέων θαυμάσσεται, ὅς κεν ἴδηται.
Ὣς εἰπὼν τὴν μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δ' ἐπὶ φύσας·
τὰς δ' ἐς πῦρ ἔτρεψε, κέλευσέ τε ἐργάζεσθαι.
Φῦσαι δ' ἐν χοάνοισιν ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων,
παντοίην εὔπρηστον ἀϋτμὴν ἐξανιεῖσαι,
ἄλλοτε μὲν σπεύδοντι παρέμμεναι, ἄλλοτε δ' αὖτε,
ὅππως Ἥφαιστός τ' ἐθέλοι καὶ ἔργον ἄνοιτο.
Χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα κασσίτερόν τε,
καὶ χρυσὸν τιμῆντα καὶ ἄργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
θῆκεν ἐν ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα· γέντο χειρὶ
ῥαιστῆρα κρατερὴν, ἑτέρηφι δὲ γέντο πυράγρην.
Ποίει δὲ πρώτιστα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
πάντοσε δαιδάλλων, περὶ δ' ἄντυγα βάλλε φαεινὴν,
τρίπλακα, μαρμαρέην, ἐκ δ' ἀργύρεον τελαμῶνα.
Πέντε δ' ἄρ' αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ

Huic autem respondit deinde Thetis, lacrimas defundens:
Vulcane, an jam ulla, quotquot deæ sunt in Olympo,
tot in animo suo pertulit mœrores graves,
quot mihi præ omnibus Saturnius Jupiter dolores dedit?
Unam quidem me ex-aliis marinis homini conjugem subjecit,
Æacidæ Peleo, et sustinui hominis cubile,
admodum invita: is quidem jam senio gravi
jacet in ædibus confectus: alia vero mihi nunc *imposuit Jupiter*:] filium postquam mihi dedit peperisseque enutriisseque,] præstantissimum heroum, is autem succreverat plantæ similis:] eum quidem ego educatum, ut plantam in-fœcundo-loco agri,] in-navibus dimisi recurvis ad Ilium,
cum-Trojanis pugnaturum: hunc autem non recipiam rursus,
domum reversum, in ædes Peleias.
Quamdiu vero mihi vivit et videt lumen Solis,
tristatur, nec quicquam ei possum auxiliari profecta.
Puellam quam quidem ei præmium electum-dederant filii Achivorum,] hanc rursus e manibus *ei* abstulit rex Agamemno.] Atque ille hujus *gratia* mœrens, animo tabescebat: at Achivos] Trojani ad puppes *actos* concluserunt, nec foras
sinebant exire: hunc autem precati-sunt primores
Argivorum, et multa inclyta dona *ei* recensebant.
Ibi ipse quidem deinceps abnuit *ab iis* exitium arcere:
sed ille Patroclum suis armis induit,
misitque eum in-pugnam, multumque una populum præbuit.
Toto vero die pugnarunt ad Scæas portas:
et omnino eo-ipso-die urbem expugnassent, nisi Apollo,
magnam cladem quum-fecisset, Menœtii fortem filium
occidisset inter primos-pugnatores, et Hectori gloriam dedisset.] Hujus-gratia nunc ad-tua genua accedo, si volueris
filio meo brevi-morituro dare clypeum et galeam,
et pulcras ocreas, fibulis apte-junctas,
et loricam: quæ enim erat ei, *eam* perdidit fidus sodalis,
a-Trojanis domitus: hic vero (*Ach.*) jacet in terra animo dolens.] Huic vero respondit deinde inclytus Vulcanus:
bono-sis-animo, ne tibi hæc in anima tua sollicitudini-sint.
Utinam enim ipsum a-morte horrisona sic possem
seorsum abscondere, quando eum fatum grave adierit:
ut ei arma pulcra aderunt, qualia quilibet inde
hominum multorum admirabitur, quicunque viderit.
Sic locutus, eam quidem reliquit illic, ivitque ad folles:
hos autem ad ignem vertit, jussitque operari.
Folles autem in fornacibus viginti omnes spirabant,
omnigenum facilem-inflatu spiritum emittentes,
nunc quidem properanti ut-adsit, nunc vero contra,
quemadmodum Vulcanusque vellet et opus perfici-posset.
Æs autem in igne posuit indomitum, stannumque,
et aurum pretiosum, et argentum: ac deinde
posuit in stipite magnam incudem: sumsitque manu
malleum gravem, alteraque sumsit forcipem.
Fecit autem primum scutum magnumque solidumque,
usquequaque artificiose-fingens, et orbem circumdedit fulgidum,] triplicem, candentem, et ab *eo nexuit* argenteum lorum.] Quinque autem ipsius erant scuti plicæ: sed in ipso

Digitized by Google

ποίει δαίδαλα πολλὰ ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
Ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξ', ἐν δ' οὐρανὸν, ἐν δὲ θάλασσαν,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, Σελήνην τε πλήθουσαν,
ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα, τάτ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται,
Πληϊάδας θ' Ὑάδας τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος,
Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
ἥτ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει,
οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.
Ἐν δὲ δύω ποίησε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων
καλάς· ἐν τῇ μέν ῥα γάμοι τ' ἔσαν εἰλαπίναι τε·
νύμφας δ' ἐκ θαλάμων, δαΐδων ὕπο λαμπομενάων,
ἠγίνεον ἀνὰ ἄστυ· πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει·
κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον, ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
αὐλοὶ φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον· αἱ δὲ γυναῖκες
ἱστάμεναι θαύμαζον ἐπὶ προθύροισιν ἑκάστη.
Λαοὶ δ' εἰν ἀγορῇ ἔσαν ἀθρόοι· ἔνθα δὲ νεῖκος
ὠρώρει· δύο δ' ἄνδρες ἐνείκεον εἵνεκα ποινῆς
ἀνδρὸς ἀποφθιμένου· ὁ μὲν εὔχετο πάντ' ἀποδοῦναι,
δήμῳ πιφαύσκων· ὁ δ' ἀναίνετο μηδὲν ἑλέσθαι.
Ἄμφω δ' ἱέσθην ἐπὶ ἵστορι πεῖραρ ἑλέσθαι.
Λαοὶ δ' ἀμφοτέροισιν ἐπήπυον, ἀμφὶς ἀρωγοί·
κήρυκες δ' ἄρα λαὸν ἐρήτυον· οἱ δὲ γέροντες
εἵατ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοις, ἱερῷ ἐνὶ κύκλῳ·
σκῆπτρα δὲ κηρύκων ἐν χέρσ' ἔχον ἠεροφώνων·
τοῖσιν ἔπειτ' ἤϊσσον, ἀμοιβηδὶς δὲ δίκαζον.
Κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι δύω χρυσοῖο τάλαντα,
τῷ δόμεν, ὃς μετὰ τοῖσι δίκην ἰθύντατα εἴποι.
Τὴν δ' ἑτέρην πόλιν ἀμφὶ δύω στρατοὶ εἵατο λαῶν,
τεύχεσι λαμπόμενοι. Δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλή,
ἠὲ διαπραθέειν, ἢ ἄνδιχα πάντα δάσασθαι,
κτῆσιν ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει·
οἱ δ' οὔπω πείθοντο, λόχῳ δ' ὑπεθωρήσσοντο.
Τεῖχος μέν ῥ' ἄλοχοί τε φίλαι καὶ νήπια τέκνα
ῥύατ', ἐφεσταότες, μετὰ δ' ἀνέρες, οὓς ἔχε γῆρας·
οἱ δ' ἴσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
ἄμφω χρυσείω, χρύσεια δὲ εἵματα ἕσθην,
καλὼ καὶ μεγάλω σὺν τεύχεσιν, ὥστε θεώ περ,
ἀμφὶς ἀριζήλω· λαοὶ δ' ὑπολίζονες ἦσαν.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι σφίσιν εἶκε λοχῆσαι,
ἐν ποταμῷ, ὅθι τ' ἀρδμὸς ἔην πάντεσσι βοτοῖσιν,
ἔνθ' ἄρα τοίγ' ἵζοντ', εἰλυμένοι αἴθοπι χαλκῷ.
Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε δύω σκοποὶ εἵατο λαῶν,
δέγμενοι ὁππότε μῆλα ἰδοίατο καὶ ἕλικας βοῦς.
Οἱ δὲ τάχα προγένοντο, δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες,
τερπόμενοι σύριγξι· δόλον δ' οὔτι προνόησαν.
Οἱ μὲν τὰ προϊδόντες ἐπέδραμον, ὦκα δ' ἔπειτα
τάμνοντ' ἀμφὶ βοῶν ἀγέλας καὶ πώεα καλὰ
ἀργεννῶν οἰῶν· κτεῖνον δ' ἐπὶ μηλοβοτῆρας.
Οἱ δ' ὡς οὖν ἐπύθοντο πολὺν κέλαδον παρὰ βουσὶν,
εἰράων προπάροιθε καθήμενοι, αὐτίκ' ἐφ' ἵππων
βάντες ἀερσιπόδων μετεκίαθον, αἶψα δ' ἵκοντο.
Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην ποταμοῖο παρ' ὄχθας,
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὁμίλεον, ἐν δ' ὀλοὴ Κὴρ,

faciebat artificiosa multa peritis præcordiis.
In *eo* quidem terram finxit, et cœlum, et mare,
Solemque indefessum, Lunamque plenam :
in *eo* et sidera omnia, quibus cœlum ut-corona-ambitur,
Pleiadasque, Hyadasque, roburque Orionis,
Ursamque, quam et Plaustrum *vulgari* appellatione vocant,
quæ ibidem vertitur, et Orionem observat :
sola autem exsors est lavacrorum Oceani.
In *eo* et duas fecit urbes articulate-loquentium hominum
pulcras : in una quidem nuptiæque erant, conviviaque-solen-
nia :] sponsasque e thalamis, tædis adlucentibus,
ducebant per urbem ; multusque hymenæus excitabatur:
adolescentes autem saltatores in-orbem-agebant-se, interque
eos] tibiæ citharæque sonum edebant : ac mulieres
stantes admirabantur in vestibulis unaquæque.
Viri autem in foro erant frequentes : ibi vero contentio
orta-erat, duoque viri contendebant mulctæ gratia,
ob-virum interfectum : alter quidem affirmabat omnia se red-
didisse,] populo declarans ; alter vero negabat *se* quicquam
accepisse:]ambo vero cupiebant sub arbitro finem *causæ* face-
re.] Cives autem utrisque acclamabant, hinc–inde fautores :
præcones vero populum compescebant ; at seniores
sedebant super politis lapidibus, sacro in circulo ;
sceptraque præconum in manibus habebant in-aerem-claman-
tium :] his deinde exsurgebant, alternatimque sententias-fe-
rebant.] Jacebant autem in medio duo auri talenta,
ei danda, qui inter hos sententiam rectissime diceret.
Sed alteram urbem duo exercitus obsidebant copiarum,
armis fulgentes. Bifariam autem ipsis placebat consilium,
aut *eam* evertere, aut in-duas-partes omnia dividere,
opes quantas oppidum amœnum intus continet :
illi vero nequaquam parebant, ad insidias autem clam-arma-
bantur.] Murum quidem conjugesque dilectæ et infantes libe-
ri] tenebant,supra-stantes, interque *eos* viri, quos habebat se-
nectus :] ipsi vero profecti-sunt : dux-erat autem iis Mars et
Pallas Minerva,] ambo aurei, aureasque vestes induti-erant,
pulcri et magni cum armis, velut dii quidem
utrinque perinsignes : populi vero humiliores erant.
Ii autem quum jam pervenerint, ubi illis visum-erat insidiari,
apud fluvium, ubi et aquatio erat omnibus pecoribus
ibi igitur hi considebant, tecti corusco ære.
His vero deinde seorsum duo speculatores sedebant a-copiis,
observantes, si-quando oves viderent et camuros boves.
Illi vero statim progrediebantur, duoque una sequebantur pa-
stores,] oblectantes-se fistulis : insidias vero neutiquam præ-
senserant.] Ii quidem his prospectis incurrerunt, continuo-
que inde] intercludebant boum armenta et greges pulcros
candidarum-ovium, interficiebantque insuper earum pasto-
res.]Illi vero ut jam audiere magnum tumultum apud boves,
pro concione sedentes, confestim equos
conscendentes pedes-in-altum-tollentes insequebantur, mox-
que pervenere.] Consistentes vero pugnabant pugnam fluvii
propter ripas,] feriebantque invicem-se æratis hastis.
In *iis* Discordia et Tumultus versabantur, et exitiale Fatum,

Digitized by Google

ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,
ἄλλον τεθνηῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν·
εἷμα δ' ἔχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοινεὸν αἵματι φωτῶν.
Ὡμίλευν δ', ὥςτε ζωοὶ βροτοὶ, ἠδ' ἐμάχοντο,
νεκρούς τ' ἀλλήλων ἔρυον κατατεθνηῶτας.
Ἐν δ' ἐτίθει νειὸν μαλακὴν, πίειραν ἄρουραν,
εὐρεῖαν, τρίπολον· πολλοὶ δ' ἀροτῆρες ἐν αὐτῇ
ζεύγεα δινεύοντες ἐλάστρεον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Οἱ δ' ὁπότε στρέψαντες ἱκοίατο τέλσον ἀρούρης,
τοῖσι δ' ἔπειτ' ἐν χερσὶ δέπας μελιηδέος οἴνου
δόσκεν ἀνὴρ ἐπιών· τοὶ δὲ στρέψασκον ἀν' ὄγμους,
ἱέμενοι νειοῖο βαθείης τέλσον ἱκέσθαι.
Ἡ δὲ μελαίνετ' ὄπισθεν, ἀρηρομένῃ δὲ ἐώκει,
χρυσείη περ ἐοῦσα· τὸ δὴ πέρι θαῦμα τέτυκτο.
Ἐν δ' ἐτίθει τέμενος βαθυλήϊον· ἔνθα δ' ἔριθοι
ἤμων, ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Δράγματα δ' ἄλλα μετ' ὄγμον ἐπήτριμα πῖπτον ἔραζε,
ἄλλα δ' ἀμαλλοδετῆρες ἐν ἐλλεδανοῖσι δέοντο.
Τρεῖς δ' ἄρ' ἀμαλλοδετῆρες ἐφέστασαν· αὐτὰρ ὄπισθεν
παῖδες δραγμεύοντες, ἐν ἀγκαλίδεσσι φέροντες,
ἀσπερχὲς πάρεχον· βασιλεὺς δ' ἐν τοῖσι σιωπῇ
σκῆπτρον ἔχων ἑστήκει ἐπ' ὄγμου γηθόσυνος κῆρ.
Κήρυκες δ' ἀπάνευθεν ὑπὸ δρυῒ δαῖτα πένοντο,
βοῦν δ' ἱερεύσαντες μέγαν ἄμφεπον· αἱ δὲ γυναῖκες,
δεῖπνον ἐρίθοισιν, λεύκ' ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον.
Ἐν δ' ἐτίθει σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωὴν,
καλὴν, χρυσείην· μέλανες δ' ἀνὰ βότρυες ἦσαν·
ἑστήκει δὲ κάμαξι διαμπερὲς ἀργυρέῃσιν.
Ἀμφὶ δὲ, κυανέην κάπετον, περὶ δ' ἕρκος ἔλασσεν
κασσιτέρου· μία δ' οἴη ἀταρπιτὸς ἦεν ἐπ' αὐτὴν,
τῇ νίσσοντο φορῆες, ὅτε τρυγόῳεν ἀλωήν.
Παρθενικαὶ δὲ καὶ ἠΐθεοι, ἀταλὰ φρονέοντες,
πλεκτοῖς ἐν ταλάροισι φέρον μελιηδέα καρπόν.
Τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι πάϊς φόρμιγγι λιγείῃ
ἱμερόεν κιθάριζε· λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν
λεπταλέῃ φωνῇ· τοὶ δὲ ῥήσσοντες ἁμαρτῇ
μολπῇ τ' ἰυγμῷ τε ποσὶ σκαίροντες ἕποντο.
Ἐν δ' ἀγέλην ποίησε βοῶν ὀρθοκραιράων·
αἱ δὲ βόες χρυσοῖο τετεύχατο κασσιτέρου τε·
μυκηθμῷ δ' ἀπὸ κόπρου ἐπεσσεύοντο νομόνδε,
πὰρ ποταμὸν κελάδοντα, παρὰ ῥοδανὸν δονακῆα.
Χρύσειοι δὲ νομῆες ἅμ' ἐστιχόωντο βόεσσιν,
τέσσαρες, ἐννέα δέ σφι κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Σμερδαλέω δὲ λέοντε δύ' ἐν πρώτῃσι βόεσσιν
ταῦρον ἐρύγμηλον ἐχέτην· ὁ δὲ μακρὰ μεμυκὼς
ἕλκετο· τὸν δὲ κύνες μετεκίαθον ἠδ' αἰζηοί.
Τὼ μὲν ἀναῤῥήξαντε βοὸς μεγάλοιο βοείην,
ἔγκατα καὶ μέλαν αἷμα λαφύσσετον· οἱ δὲ νομῆες
αὔτως ἐνδίεσαν, ταχέας κύνας ὀτρύνοντες.
Οἱ δ' ἤτοι δακέειν μὲν ἀπετρωπῶντο λεόντων,
ἱστάμενοι δὲ μάλ' ἐγγὺς ὑλάκτεον ἔκ τ' ἀλέοντο.
Ἐν δὲ νομὸν ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
ἐν καλῇ βήσσῃ, μέγαν οἰῶν ἀργεννάων,
σταθμούς τε κλισίας τε κατηρεφέας ἰδὲ σηκούς.

alium vivum tenens recens-vulneratum, alium illæsum;
alium interfectum per prælium trahebat pedibus:
vestem autem habebat circum humeros cruentatam sanguine
virorum.] Versabantur vero, ut vivi homines, ac pugnabant,
cadaveraque suorum-invicem trahebant interemta.

In *eo* posuit et novale molle, pingue arvum,
latum, tertiatum: multi autem aratores in ipso
juga convertentes agebant huc et illuc.
Ii autem quoties reversi pervenirent ad-finem arvi,
iis tunc in manus poculum prædulcis vini
dabat vir obiens: illi autem convertebant-se ad *suos quisque*
sulcos,] cupidi novalis profundi ad-terminum pervenire.
Ipsum autem *novale* nigricabat a-tergo, aratoque simile-erat,
aureum licet esset; hoc sane præ *ceteris* miraculum inerat.

In *eo* posuit et separatum-agrum profundæ-segetis: ubi
operarii] metebant, acutas falces in manibus tenentes.
Manipuli autem alii secundum sulcum (*recta serie*) densi cadebant humi,] alios vero manipulorum-ligatores vinculis constringebant.] Tres autem manipulorum-ligatores *illos* sequebantur; ac pone] pueri manipulos-colligentes, in ulnis ferentes,] usque porrigebant: rex vero inter hos silentio
sceptrum tenens stabat super manipulorum-serie lætus corde.
Præcones autem seorsum sub quercu convivium apparabant;
bovemque mactatum magnum hic-inde-curabant; ac mulieres
in-cœnam operariis albas farinas multas immiscebant.

In *eo* posuit et uvis admodum gravatam vineam,
pulcram, auream: nigri autem per *eam* racemi erant:
stabatque-innixa palis ex-ordine argenteis.
Circumduxit autem cyaneam fossam, et septum
stanni: una autem sola semita erat ad eam,
qua ibant bajuli, quando vindemiarent per-vineam.
Virgunculæ autem et adolescentuli, teneris animis,
textilibus in qualis portabant prædulcem fructum.
His vero in mediis puer cithara arguta
suaviter personabat; chordamque ad pulcram (*vel* Linumque
pulcrum) canebat]tenella voce: hi autem rumpentes *vocem* simul] cum-cantuque sibiloque, pedibus tripudiantes sequebantur. In *eo* et armentum fecit boum capita-alte-ferentium:] ac boves ex-auro effictæ-erant, stannoque,
cumque-mugitu e stercore (*stabulo*) ruebant ad-pascua
præter fluvium resonantem, præter stridulum arundinetum.
Aurei autem pastores una ibant-cum bobus,
quatuor, novemque illos canes pedibus celeres sequebantur.
Terribiles vero leones duo inter primas boves
taurum mugitorem tenebant: is autem late mugiens
trahebatur; eumque canes recepturi-sequebantur et juvenes.
Illi quidem discerpta bovis magni pelle,
viscera et nigrum sanguinem hauriebant: at pastores
frustra insequebantur, veloces canes hortatibus-incitantes:
hi nempe mordere quidem recusabant-aversi a-leonibus,
stantes autem admodum prope latrabant, *eos*que evitabant.

In *eo* fecit et pascuum inclytus Vulcanus,
in pulcro saltu, magnum, ovium candidarum,
stabulaque, tuguriaque tecta, et ovilia.

Digitized by Google

Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
τῷ ἴκελον, οἷόν ποτ' ἐνὶ Κνωσῷ εὐρείῃ
Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ.
Ἔνθα μὲν ἠΐθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
ὠρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχοντες.
Τῶν δ' αἱ μὲν λεπτὰς ὀθόνας ἔχον, οἱ δὲ χιτῶνας
εἵατ' ἐϋννήτους, ἦκα στίλβοντας ἐλαίῳ·
καί ῥ' αἱ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μαχαίρας
εἶχον χρυσείας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων.
Οἱ δ' ὁτὲ μὲν θρέξασκον ἐπισταμένοισι πόδεσσιν
ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃσιν
ἑζόμενος κεραμεὺς πειρήσεται, αἴ κε θέῃσιν·
ἄλλοτε δ' αὖ θρέξασκον ἐπὶ στίχας ἀλλήλοισιν.
Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος,
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς,
φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς,
μολπῆς ἐξάρχοντος, ἐδίνευον κατὰ μέσσους.
Ἐν δ' ἐτίθει ποταμοῖο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο,
ἄντυγα πὰρ πυμάτην σάκεος πύκα ποιητοῖο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
τεῦξ' ἄρα οἱ θώρηκα, φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς·
τεῦξε δέ οἱ κόρυθα βριαρὴν κροτάφοις ἀραρυῖαν,
καλὴν, δαιδαλέην· ἐπὶ δὲ χρύσεον λόφον ἧκεν·
τεῦξε δέ οἱ κνημῖδας ἑανοῦ κασσιτέροιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πάνθ' ὅπλα κάμε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
μητρὸς Ἀχιλλῆος θῆκε προπάροιθεν ἀείρας.
Ἡ δ', ἴρηξ ὣς, ἆλτο κατ' Οὐλύμπου νιφόεντος,
τεύχεα μαρμαίροντα παρ' Ἡφαίστοιο φέρουσα.

In *eo* et chorum vario-effinxit-artificio inclytus Vulcanus,
ei similem, qualem olim in Cnosso lata
Dædalus concinnavit pulcras comas-habenti Ariadnæ.
Ibi quidem adolescentes, et virgines formosæ
tripudiabant, alter-alterius ad carpum manus tenentes.
Horum autem istæ quidem tenues linteas-vestes habebant, hi
vero tunicas] induti-erant bene-textas, leniter nitentes oleo:
et hæ quidem pulcras coronas habebant, illi vero gladios
habebant aureos *pendentes* ab argenteis balteis.
Hi vero modo quidem *in orbem* discurrebant doctis pedibus
leviter admodum, veluti quum aliquis rotam aptatam in manibus] sedens figulus tentaverit, si currat:
modo autem rursus discurrebant per ordines in-se-invicem.
Multa vero pulcram choream circumstabat turba,
oblectantes-se: inter eos autem modulabatur cantor
citharam-pulsans: duo autem saltantes-in-caput inter ipsos,
cantum quum-exordiretur, agebant-se inter medios.
In *eo* posuit et fluminis magnum robur Oceani,
orbem propter extremum scuti affabre facti.
Ac postquam fabricarat scutum magnumque solidumque,
fecit inde ei loricam, fulgentiorem ignis splendore:
fecit ei et cassidem validam, temporibus quadrantem,
pulcram, multo-exornatam-artificio; et auream cristam superimposuit:] fecit ei et ocreas e-ductili stanno.
Ac postquam omnia arma elaborarat inclytus Vulcanus,
coram matre Achillis posuit sublata.
Hæc vero, ut accipiter, desiliit ab Olympo nivoso,
arma coruscantia a Vulcano ferens.

ΙΛΙΑΔΟΣ Τ.

Μήνιδος ἀπόρρησις.

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
ἡ δ' ἐς νῆας ἵκανε, θεοῦ πάρα δῶρα φέρουσα.
Εὗρε δὲ Πατρόκλῳ περικείμενον ὃν φίλον υἱὸν,
κλαίοντα λιγέως· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
μύρονθ'. Ἡ δ' ἐν τοῖσι παρίστατο δῖα θεάων,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τέκνον ἐμὸν, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
κεῖσθαι, ἐπειδὴ πρῶτα θεῶν ἰότητι δαμάσθη·
τύνη δ' Ἡφαίστοιο πάρα κλυτὰ τεύχεα δέξο,
καλὰ μάλ', οἷ' οὔπω τις ἀνὴρ ὤμοισι φόρησεν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κατὰ τεύχε' ἔθηκεν
πρόσθεν Ἀχιλλῆος· τὰ δ' ἀνέβραχε δαίδαλα πάντα.
Μυρμιδόνας δ' ἄρα πάντας ἕλε τρόμος, οὐδέ τις ἔτλη
ἄντην εἰσιδέειν, ἀλλ' ἔτρεσαν. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ὡς εἶδ', ὥς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος· ἐν δέ οἱ ὄσσε
δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων, ὡσεὶ σέλας, ἐξεφάανθεν·
τέρπετο δ', ἐν χείρεσσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ φρεσὶν ᾗσι τετάρπετο, δαίδαλα λεύσσων,

ILIADIS XIX.

Iræ renuntiatio.

Aurora quidem croceo-peplo ab Oceani fluentis
exoriebatur, ut immortalibus lucem ferret et mortalibus:
illa vero ad naves pervenit, a deo dona ferens.
Invenit autem Patroclo circumfusum suum carum filium,
plorantem stridule; multi autem circum ipsum socii
lamentabantur. Inter hos vero astitit augustissima dearum,
inque ejus hæsit manu, verbumque dixit et elocuta-est:
Fili mi, hunc quidem sinamus, dolentes licet,
jacere, quandoquidem semel deorum consilio interfectus-est:
tu vero a Vulcano *allata* inclyta arma accipe,
perpulcra, qualia nondum quisquam vir humeris gestavit.
Sic igitur locuta dea arma deposuit
ante Achillem: illa vero sonuere facta-artificiose omnia.
Myrmidonas vero omnes cepit tremor, nec quisquam sustinuit] contra aspicere, sed territi-diffugerunt. At Achilles
ut vidit, ita ipsum magis subiit ira: intus autem ei oculi
terribiliter sub palpebris, tanquam flamma, micuerunt:
oblectabatur autem, in manibus tenens dei splendida dona.
At postquam animo suo delectatus-est, artificiosa aspiciens,

Digitized by Google

αὐτίκα μητέρα ἣν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Μῆτερ ἐμή, τὰ μὲν ὅπλα θεὸς πόρεν, οἷ᾽ ἐπιεικὲς
ἔργ᾽ ἔμεν ἀθανάτων, μηδὲ βροτὸν ἄνδρα τελέσσαι.
Νῦν δ᾽ ἤτοι μὲν ἐγὼ θωρήξομαι· ἀλλὰ μάλ᾽ αἰνῶς
δείδω, μή τοι τόφρα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
μυῖαι, καδδῦσαι κατὰ χαλκοτύπους ὠτειλάς,
εὐλὰς ἐγγείνωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρόν —
ἐκ δ᾽ αἰὼν πέφαται — κατὰ δὲ χρόα πάντα σαπήῃ.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
τέκνον, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Τῷ μὲν ἐγὼ πειρήσω ἀλαλκεῖν ἄγρια φῦλα,
μυίας, αἵ ῥά τε φῶτας Ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.
Ἤνπερ γὰρ κῆταί γε τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν,
αἰεὶ τῷδ᾽ ἔσται χρὼς ἔμπεδος, ἢ καὶ ἀρείων.
Ἀλλὰ σύγ᾽ εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς,
μῆνιν ἀποειπὼν Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
αἶψα μάλ᾽ ἐς πόλεμον θωρήσσεο, δύσεο δ᾽ ἀλκήν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα μένος πολυθαρσὲς ἐνῆκεν·
Πατρόκλῳ δ᾽ αὖτ᾽ ἀμβροσίην καὶ νέκταρ ἐρυθρὸν
στάξε κατὰ ῥινῶν, ἵνα οἱ χρὼς ἔμπεδος εἴη.
Αὐτὰρ ὁ βῆ παρὰ θῖνα θαλάσσης δῖος Ἀχιλλεὺς,
σμερδαλέα ἰάχων, ὦρσεν δ᾽ ἥρωας Ἀχαιούς.
Καί ῥ᾽ οἵπερ τὸ πάρος γε νεῶν ἐν ἀγῶνι μένεσκον,
οἵ τε κυβερνῆται καὶ ἔχον οἰήϊα νηῶν,
καὶ ταμίαι παρὰ νηυσὶν ἔσαν, σίτοιο δοτῆρες,
καὶ μὴν οἱ τότε γ᾽ εἰς ἀγορὴν ἴσαν, οὕνεκ᾽ Ἀχιλλεὺς
ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ᾽ ἀλεγεινῆς.
Τὼ δὲ δύω σκάζοντε βάτην Ἄρεος θεράποντε,
Τυδείδης τε μενεπτόλεμος καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἔγχει ἐρειδομένω· ἔτι γὰρ ἔχον ἕλκεα λυγρά·
κὰδ δὲ μετὰ πρώτῃ ἀγορῇ ἵζοντο κιόντες.
Αὐτὰρ ὁ δεύτατος ἦλθεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
ἕλκος ἔχων· καὶ γὰρ τὸν ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
οὖτα Κόων Ἀντηνορίδης χαλκήρεϊ δουρί.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἀολλίσθησαν Ἀχαιοὶ,
τοῖσι δ᾽ ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη, ἦ ἄρ τι τόδ᾽ ἀμφοτέροισιν ἄρειον
ἔπλετο, σοὶ καὶ ἐμοὶ, ὅτε νῶΐ περ, ἀχνυμένω κῆρ,
θυμοβόρῳ ἔριδι μενεήναμεν εἵνεκα κούρης.
Τὴν ὄφελ᾽ ἐν νήεσσι κατακτάμεν Ἄρτεμις ἰῷ,
ἤματι τῷ, ὅτ᾽ ἐγὼν ἑλόμην Λυρνησὸν ὀλέσσας·
τῷ κ᾽ οὐ τόσσοι Ἀχαιοὶ ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας,
δυσμενέων ὑπὸ χερσὶν, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Ἕκτορι μὲν καὶ Τρωσὶ τὸ κέρδιον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
δηρὸν ἐμῆς καὶ σῆς ἔριδος μνήσεσθαι ὀΐω.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
Νῦν δ᾽ ἤτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον· οὐδέ τί με χρὴ
ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν. Ἀλλ᾽ ἄγε θᾶσσον
ὄτρυνον πολεμόνδε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
ὄφρ᾽ ἔτι καὶ Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθὼν,
αἴ κ᾽ ἐθέλωσ᾽ ἐπὶ νηυσὶν ἰαύειν· ἀλλά τιν᾽ οἴω
ἀσπασίως αὐτῶν γόνυ κάμψειν, ὅς κε φύγῃσιν
δηΐου ἐκ πολέμοιο ὑπ᾽ ἔγχεος ἡμετέροιο.

continuo matrem suam verbis alatis allocutus-est :
Mater mea, hæc quidem arma deus dedit, qualia par *est*
opera esse immortalium, nec mortalem virum perfecisse.
Nunc vero ego quidem me-armabo : sed perquam graviter
timeo, ne mihi interea Menœtii fortem filium
muscæ, ingressæ per ære-inflicta vulnera,
vermes intus-generent deturpentque mortuum
(vita vero ademta-est), inque corpore omnia putrescant.
Ei autem respondit deinde dea Thetis pedibus-argenteis :
fili, ne tibi hæc in animo tuo sint-curæ.
Ab hoc quidem ego conabor arcere improba examina,
muscas, quæ viros in-pugna-interfectos comedunt.
Etsi enim jaceat vel integrum in annum,
usque ei erit corpus incorruptum, aut etiam melius.
Verum tu, ad concionem vocatis heroibus Achivis,
ira renuntiata Agamemnoni, pastori virorum,
continuo prorsus ad pugnam armator, indueque fortitudinem.
Sic igitur fata, animos audentissimos *ei* immisit :
Patroclo vero ambrosiam et nectar rubrum
instillavit per nares, ut ei corpus incorruptum esset.
At hic ibat præter litus maris, divinus Achilles,
horrendum vociferans, excitabatque heroas Achivos.
Et quicunque antea quidem navium in cœtu solebant-manere,
quique gubernatores *erant* et tenebant clavos navium,
et promicondi apud naves erant, cibi dispensatores :
etiam hi tunc quidem ad concionem ibant, quod Achilles
in-conspectum-venit : diu vero a-pugna abstinuerat tristi.
At duo claudicantes ibant Martis famuli,
Tydidesque bellicosus, et divinus Ulysses,
hastæ innitentes; adhuc enim habebant vulnera gravia :
sed *jam* in prima concione consederunt profecti.
At ultimus venit rex virorum Agamemno,
vulnus habens : etenim illum in aspera pugna
vulneraverat Coon Antenorides ærata hasta.
Verum postquam omnes congregati-erant Achivi,
inter-eos exsurgens locutus-est pedibus celer Achilles :
Atride, omnino hoc (*reconciliatio*) utrisque utilius
fuisset, tibi et mihi, quando nos quidem, dolentes corde,
animum-rodente contentione irati-fuimus, gratia puellæ.
Hanc debuit in navibus occidisse Diana sagitta,
die illo, quo ego cepi Lyrnessum populatus :
tum sane non tot Achivi mordicus prendissent immensum so-
lum,] hostium sub manibus *strati*, me iram-fovente.
Hectori quidem et Trojanis hoc utilius *erat :* at Achivos
diu meæ et tuæ contentionis memores-fore puto.
Sed ea quidem ante-acta-esse sinamus, dolentes licet,
animum in pectoribus nostrum domantes necessitate.
Nunc vero ego finio iram; nec me oportet
pertinaciter usque irasci. Sed age ocyus
hortatibus-concita ad-prælium capite-comantes Achivos,
ut adhuc etiam Troum periculum-faciam, obvius profectus,
num velint apud naves pernoctare : sed aliquem puto
ipsorum libenter genu flexurum-esse *diis*, qui quidem effu-
gerit] infesto e prælio *fugatus* sub hasta nostra.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐχάρησαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλείωνος.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
[αὐτόθεν ἐξ ἕδρης, οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστάς·]
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
ἑσταότος μὲν καλὸν ἀκούειν, οὐδὲ ἔοικεν
ὑϐϐάλλειν· χαλεπὸν γὰρ, ἐπιστάμενόν περ ἐόντα.
Ἀνδρῶν δ' ἐν πολλῷ ὁμάδῳ πῶς κέν τις ἀκούσαι,
ἢ εἴποι; βλάϐεται δὲ λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής.
Πηλείδῃ μὲν ἐγὼν ἐνδείξομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σύνθεσθ', Ἀργεῖοι, μῦθόν τ' εὖ γνῶτε ἕκαστος.
Πολλάκι δή μοι τοῦτον Ἀχαιοὶ μῦθον ἔειπον,
καί τε με νεικείεσκον· ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι,
ἀλλὰ Ζεὺς καὶ Μοῖρα καὶ ἠεροφοῖτις Ἐρινὺς,
οἵτε μοι εἰν ἀγορῇ φρεσὶν ἔμϐαλον ἄγριον ἄτην,
ἤματι τῷ, ὅτ' Ἀχιλλῆος γέρας αὐτὸς ἀπηύρων.
Ἀλλὰ τί κεν ῥέξαιμι; θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ.
Πρέσϐα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται,
οὐλομένη· τῆς μέν θ' ἁπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὔδει
πίλναται, ἀλλ' ἄρα ἥγε κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει.
[βλάπτουσ' ἀνθρώπους· κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδη-[σεν.]
Καὶ γὰρ δή νύ ποτε Ζῆν' ἄσατο, τόνπερ ἄριστον
ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν φασ' ἔμμεναι· ἀλλ' ἄρα καὶ τὸν
Ἥρη, θῆλυς ἐοῦσα, δολοφροσύνῃς ἀπάτησεν,
ἤματι τῷ, ὅτ' ἔμελλε βίην Ἡρακληείην
Ἀλκμήνη τέξεσθαι ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήϐῃ.
Ἤτοι ὅγ' εὐχόμενος μετέφη πάντεσσι θεοῖσιν·
Κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι,
ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγει.
Σήμερον ἄνδρα φόωσδε μογοστόκος Εἰλείθυια
ἐκφανεῖ, ὃς πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξει,
τῶν ἀνδρῶν γενεῆς, οἵθ' αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσίν.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
ψευστήσεις, οὐδ' αὖτε τέλος μύθῳ ἐπιθήσεις.
Εἰ δ', ἄγε νῦν μοι ὄμοσσον, Ὀλύμπιε, καρτερὸν ὅρκον,
ἦ μὲν τὸν πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξειν,
ὅς κεν ἐπ' ἤματι τῷδε πέσῃ μετὰ ποσσὶ γυναικὸς
τῶν ἀνδρῶν, οἳ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης.
Ὣς ἔφατο· Ζεὺς δ' οὔτι δολοφροσύνην ἐνόησεν·
ἀλλ' ὄμοσεν μέγαν ὅρκον· ἔπειτα δὲ πολλὸν ἀάσθη.
Ἥρη δ' ἀΐξασα λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο,
καρπαλίμως δ' ἵκετ' Ἄργος Ἀχαιϊκὸν, ἔνθ' ἄρα ᾔδη
ἰφθίμην ἄλοχον Σθενέλου Περσηϊάδαο.
Ἡ δ' ἐκύει φίλον υἱόν· ὁ δ' ἕϐδομος ἑστήκει μείς·
ἐκ δ' ἄγαγε πρὸ φόωσδε, καὶ ἠλιτόμηνον ἐόντα,
Ἀλκμήνης δ' ἀπέπαυσε τόκον, σχέθε δ' Εἰλειθυίας.
Αὐτὴ δ' ἀγγελέουσα Δία Κρονίωνα προσηύδα·
Ζεῦ πάτερ, ἀργικέραυνε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω.
Ἤδη ἀνὴρ γέγον' ἐσθλὸς ὃς Ἀργείοισιν ἀνάξει,
Εὐρυσθεὺς, Σθενέλοιο πάϊς Περσηϊάδαο,
σὸν γένος· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀνασσέμεν Ἀργείοισιν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχος ὀξὺ κατὰ φρένα τύψε βαθεῖαν.
Αὐτίκα δ' εἷλ' Ἄτην κεφαλῆς λιπαροπλοκάμοιο,
χωόμενος φρεσὶν ᾗσι, καὶ ὤμοσε καρτερὸν ὅρκον,

Sic dixit : ac lætati-sunt bene-ocreati Achivi,
iræ quum-renuntiasset magnanimus Pelides.
Inter-hos autem locutus-est et rex virorum Agamemno :
[eo-ipso-loco a sede, neque in mediis assurgens :]
O amici, heroes Danai, famuli Martis,
stantem quidem *vos* decet audire *me*, neque convenit
interpellare : grave enim *hoc cuique*, peritus licet sit.
Virorum autem in magno tumultu quomodo quis audierit,
vel dixerit ? impeditur vero, argutus quamvis sit concionator.
Ad-Peliden quidem ego *orationem* dirigam, sed vos ceteri
intelligite, Argivi, sermonemque diligenter cognoscite quis-
que.] Sæpe jam mihi hunc Achivi sermonem dixerunt,
et mihi conviciabantur : ego autem non in-causa sum,
sed Jupiter, et Fatum, et per-tenebras-vagans Erinnys,
qui mihi in concione mente injecerunt sævam noxam,
die illo, quo Achillis præmium ipse abstuli.
Sed quid facerem ? deus omnia perficit.
Veneranda Jovis filia Ate (*Noxa*) quæ omnes in-errorem-agit,
perniciosa ; hujus quidem molles pedes : non enim solo
insistit : enimvero illa per virorum capita incedit.
[lædens homines : alterumque saltem *concertantium* irretit.]
Etenim jam olim Jovem læsit, quem-tamen potentissimum
hominum et deorum dicunt esse : sed etiam hunc
Juno, femina quæ-est, dolis decepit,
die illo, quo erat vim Herculeam (*Herculem*)
Alcmena paritura pulcris-muris-cincta in Thebe.
Nempe ille glorians dixerat-inter omnes deos :
Auscultate mihi, omnesque dii, omnesque deæ,
ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet.
Hodie virum in-lucem partuum-doloris-præses Ilithyia
edet, qui omnibus finitimis imperabit,
eorum hominum ex-genere, qui sanguine ex meo sunt.
Hunc vero dolos-meditans allocuta-est veneranda Juno :
mentieris, nec vero finem sermoni impones.
Eia autem, age, nunc mihi jura, Olympie, firmum jusjurandum,
revera eum omnibus finitimis imperaturum,
quisquis in die hoc ceciderit intra pedes mulieris
eorum hominum, qui tui ex sanguine sunt generis.
Sic dixit : Jupiter autem neutiquam fraudem intellexit ;
sed juravit magnum jusjurandum ; dein vero magnum malum-
accepit.] Juno autem properans reliquit verticem Olympi,
statimque pervenit Argos Achaicum, ubi utique norat
esse generosam uxorem Stheneli Perseidæ.
Ea vero gestabat-utero carum filium ; ac septimus stabat (*ince-
perat*) mensis :]eduxit autem in lucem, licet immaturus esset,
Alcmenæ vero inhibuit partum, repressitque Ilithyias.
Ipsa autem renuntiatura *factum*, Jovem Saturnium affata-
est :] Jupiter pater, candentis-fulminis-missor, rem quandam
tibi in mente ponam.] Jamjam vir natus-est, qui Argivis impera-
bit,] Eurystheus, Stheneli filius Perseidæ,
tuum genus : non ei inconveniens *est* imperare Argivis.
Sic dixit : eum vero dolor acutus in mente feriit profunda.
Ilico autem corripuit Aten capite nitentibus-capillis-ornato,
iratus animo suo, et juravit firmum jusjurandum,

Digitized by Google

μήποτ' ἐς Οὔλυμπόν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
αὖτις ἐλεύσεσθαι Ἄτην, ἣ πάντας ἀᾶται.
Ὣς εἰπὼν ἔρριψεν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
χειρὶ περιστρέψας· τάχα δ' ἵκετο ἔργ' ἀνθρώπων.
Τὴν αἰεὶ στενάχεσχ', ὅθ' ἑὸν φίλον υἱὸν ὁρῷτο
ἔργον ἀεικὲς ἔχοντα ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.
Ὣς καὶ ἐγὼν, ὅτε δ' αὖτε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ
Ἀργείους ὀλέεσκεν ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν,
οὐ δυνάμην λελαθέσθ' Ἄτης, ᾗ πρῶτον ἀάσθην.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, καί μευ φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,
ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα·
ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδε, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς.
Δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχεῖν ὅσσα τοι ἐλθὼν
χθιζὸς ἐνὶ κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ Ἄρηος·
δῶρα δέ τοι θεράποντες, ἐμῆς παρὰ νηὸς ἑλόντες,
οἴσουσ', ὄφρα ἴδηαι, ὅ τοι μενοεικέα δώσω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον, [λεύς·
δῶρα μὲν, αἴ κ' ἐθέλῃσθα παρασχέμεν ὡς ἐπιεικὲς,
ἤτ' ἐχέμεν, πάρα σοί. Νῦν δὲ μνησώμεθα χάρμης
αἶψα μάλ'· οὐ γὰρ χρὴ κλοτοπεύειν ἐνθάδ' ἐόντας,
οὐδὲ διατρίβειν· ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον·
ὥς κέ τις αὖτ' Ἀχιλῆα μετὰ πρώτοισιν ἴδηται,
ἔγχεϊ χαλκείῳ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας.
Ὧδέ τις ὑμείων μεμνημένος ἀνδρὶ μαχέσθω. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
μὴ δ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐὼν, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,
νήστιας ὄτρυνε προτὶ Ἴλιον υἷας Ἀχαιῶν,
Τρωσὶ μαχησομένους. Ἐπεὶ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἔσται
φύλοπις, εὖτ' ἂν πρῶτον ὁμιλήσωσι φάλαγγες
ἀνδρῶν, ἐν δὲ θεὸς πνεύσῃ μένος ἀμφοτέροισιν.
Ἀλλὰ πάσασθαι ἄνωχθι θοῇς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιοὺς
σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.
Οὐ γὰρ ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἄκμηνος σίτοιο δυνήσεται ἄντα μάχεσθαι.
Εἴπερ γὰρ θυμῷ γε μενοινάᾳ πολεμίζειν,
ἀλλά τε λάθρῃ γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κιχάνει
δίψα τε καὶ λιμὸς, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ, οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς,
ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολεμίζῃ,
θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, οὐδέ τι γυῖα
πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο.
Ἀλλ' ἄγε, λαὸν μὲν σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
ὅπλεσθαι· τὰ δὲ δῶρα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
οἰσέτω ἐς μέσσην ἀγορὴν, ἵνα πάντες Ἀχαιοὶ
ὀφθαλμοῖσιν ἴδωσι, σὺ δὲ φρεσὶ σῇσιν ἰανθῇς.
Ὀμνυέτω δέ τοι ὅρκον, ἐν Ἀργείοισιν ἀναστὰς,
μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι·
[ἣ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἤτ' ἀνδρῶν ἤτε γυναικῶν·]
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ φρεσὶν ἵλαος ἔστω.
Αὐτὰρ ἔπειτά σε δαιτὶ ἐνὶ κλισίῃς ἀρεσάσθω
πιείρῃ, ἵνα μήτι δίκης ἐπιδευὲς ἔχῃσθα.
Ἀτρείδη, σὺ δ' ἔπειτα δικαιότερος καὶ ἐπ' ἄλλῳ

nunquam in Olympumque et cœlum stellatum
rédituram Aten, quæ omnes noxa-afficit.
Sic fatus, deturbavit *eam* a cœlo stellato,
manu circumrotatam : statimque *ea* pervenit ad-opera homi-
num.] De ea semper ingemiscebat, quando suum carum filium
videret] opus indignum sustinentem, sub Eurysthei (*illatis ab Eur.*) ærumnis.] Sic et ego, quando tum magnus galeam-
motans Hector] Argivos perdebat ad puppes navium,
non poteram oblivisci Noxæ, qua semel læsus-fueram.
At postquam noxam-accepi, et mihi mentem exemit Jupiter,
iterum volo *te* placare, dareque infinita dona.
At exsurge ad-pugnam, et ceteras excita copias :
dona autem ego hic omnia præbebo, quæcunque tibi profectus
hesternus (*heri*) in tentoriis promisit divinus Ulysses.
Si autem vis, exspecta, festinans licet ad-certamen :
donaque tibi ministri, mea ex nave sumentes,
ferent, ut videas, quod tibi animum-placantia dabo.
Hunc autem respondens affatus-est pedibus velox Achilles :
Atride augustissime, rex virorum Agamemno,
dona quidem, si vis, præbere, ut æquum-*est*,
vel retinere, penes te *est :* nunc vero recordemur prælii
ilico : non enim decet verbis-tempus-terere hic manentes,
nec moras-facere : adhuc enim magnum opus infectum :
ut aliquis rursus Achillem inter primos videat
hasta ærea Trojanorum perdentem phalangas.
Sic aliquis (*quisque*) vestrum memor cum-viro pugnet.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses :
ne tamen sic, strenuus licet sis, deo-similis Achille,
jejunos impelle ad Ilium filios Achivorum
cum-Trojanis pugnaturos. Nam non in-exiguum tempus erit
certamen, postquam primum congressæ-fuerint phalanges
virorum, ac deus inspiraverit animos utrisque.
Sed saturari jube velocibus in navibus Achivos
cibo et vino; hoc enim robur est et vis.
Non enim vir totum diem usque-ad solem occidentem
expers cibi poterit contra *hostem* pugnare.
Licet enim animo utique promto-sit ad-pugnandum,
tamen et sensim membra gravantur, et occupant *eum*
sitisque et fames, noxamque-trahunt genua eunti.
Qui vero vir, vini satur et cibi,
cum-viris hostibus totam-diem pugnat,
audens ei *est* animus in præcordiis, nec quicquam membra
prius defatigantur, quam omnes recedant a-pugna.
Sed age, populum quidem dimitte, et jentaculum jube
instrui : sed dona rex virorum Agamemno
ferat in mediam concionem, ut omnes Achivi
oculis videant, tuque animo tuo læteris.
Jurato autem tibi jusjurandum, inter Argivos surgens,
nunquam *se* hujus cubile ascendisse vel *ei* coiisse;
[qua fas est, rex, et virorum et mulierum,]
et vero tibi ipsi animus in præcordiis placidus sit.
Ac deinde te convivio in tentoriis conciliet
lauto, ut ne-quid *tui* juris mutilum habeas.
Atride, tu vero deinde æquior et in alium

Digitized by Google

ἔσσεαι· οὐ μὲν γάρ τι νεμεσσητὸν, βασιλῆα
ἄνδρ' ἀπαρέσσασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
χαίρω σεῦ, Λαερτιάδη, τὸν μῦθον ἀκούσας·
ἐν μοίρῃ γὰρ πάντα διίκεο καὶ κατέλεξας.
Ταῦτα δ' ἐγὼν ἐθέλω ὀμόσαι, κέλεται δέ με θυμὸς,
οὐδ' ἐπιορκήσω πρὸς δαίμονος. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
μιμνέτω αὖθι τέως, καὶ ἐπειγόμενός περ Ἄρηος·
μίμνετε δ' ἄλλοι πάντες ἀολλέες, ὄφρα κε δῶρα
ἐκ κλισίης ἔλθῃσι καὶ ὅρκια πιστὰ τάμωμεν.
Σοὶ δ' αὐτῷ τόδ' ἐγὼν ἐπιτέλλομαι ἠδὲ κελεύω·
κρινάμενος κούρητας ἀριστῆας Παναχαιῶν,
δῶρα ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐνεικέμεν, ὅσσ' Ἀχιλῆϊ
χθιζὸν ὑπέστημεν δώσειν, ἀγέμεν τε γυναῖκας.
Ταλθύβιος δέ μοι ὦκα κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
κάπρον ἑτοιμασάτω, ταμέειν Διΐ τ' Ἠελίῳ τε.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
ἄλλοτέ περ καὶ μᾶλλον ὀφέλλετε ταῦτα πένεσθαι,
ὁππότε τις μεταπαυσωλὴ πολέμοιο γένηται,
καὶ μένος οὐ τόσον ᾖσιν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν.
Νῦν δ' οἱ μὲν κέαται δεδαϊγμένοι, οὓς ἐδάμασσεν
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
Ὑμεῖς δ' ἐς βρωτὺν ὀτρύνετον· ἦ τ' ἂν ἔγωγε
νῦν μὲν ἀνώγοιμι πτολεμίζειν υἷας Ἀχαιῶν
νήστιας, ἀκμήνους· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
τεύξεσθαι μέγα δόρπον, ἐπὴν τισαίμεθα λώβην.
Πρὶν δ' οὔπως ἂν ἔμοιγε φίλον κατὰ λαιμὸν ἰείη
οὐ πόσις οὐδὲ βρῶσις, ἑταίρου τεθνηῶτος,
ὅς μοι ἐνὶ κλισίῃ δεδαϊγμένος ὀξέϊ χαλκῷ
κεῖται, ἀνὰ πρόθυρον τετραμμένος· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
μύρονται· τό μοι οὔτι μετὰ φρεσὶ ταῦτα μέμηλεν,
ἀλλὰ φόνος τε καὶ αἷμα καὶ ἀργαλέος στόνος ἀνδρῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
κρείσσων εἷς ἐμέθεν καὶ φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ
ἔγχει, ἐγὼ δέ κε σεῖο νοήματί γε προβαλοίμην
πολλόν· ἐπεὶ πρότερος γενόμην καὶ πλείονα οἶδα.
Τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη μύθοισιν ἐμοῖσιν.
Αἶψά τε φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν·
ἧστε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν·
ἄμητος δ' ὀλίγιστος, ἐπὴν κλίνῃσι τάλαντα
Ζεὺς, ὅστ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
Γαστέρι δ' οὔπως ἔστι νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιούς·
λίην γὰρ πολλοὶ καὶ ἐπήτριμοι ἤματα πάντα
πίπτουσιν· πότε κέν τις ἀναπνεύσειε πόνοιο;
Ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνῃσιν,
νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας·
ὅσσοι δ' ἂν πολέμοιο περὶ στυγεροῖο λίπωνται,
μεμνῆσθαι πόσιος καὶ ἐδητύος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
ἀνδράσι δυσμενέεσσι μαχώμεθα νωλεμὲς αἰεὶ,
ἑσσάμενοι χροῒ χαλκὸν ἀτειρέα. Μηδέ τις ἄλλην
λαῶν ὀτρυντὺν ποτιδέγμενος ἰσχαναάσθω.
Ἥδε γὰρ ὀτρυντὺς κακὸν ἔσσεται, ὅς κε λίπηται

eris : haudquaquam enim indigne-ferendum, regem
virum placare, quando quis prior injuriam-fecerit.
Illum vero vicissim allocutus-est rex virorum Agamemno:
gaudeo tuo, Laertiade, hoc sermone audito
recte enim omnia persecutus-es et enarrasti.
Hæc vero ego volo jurare, jubetque me animus,
nec pejerabo per deum. Sed Achilles
maneat hic interim, festinans licet ad-certamen :
manete et ceteri omnes congregati, donec dona
e tentoriis venerint, et fœdera fida ferierimus.
Tibi vero ipsi hoc ego præcipio, et *te* jubeo, *Ulysse*,
delectis juvenibus primoribus universorum-Achivorum,
dona mea a nave afferre, quot Achilli
heri polliciti-sumus *nos* daturos; adducitoque mulieres:
Talthybius autem mihi ocyus per exercitum latum Achivorum
aprum quæsitum-apparet, mactandum Jovique Solique.
Hunc autem respondens allocutus-est pedibus velox Achilles :] Atride augustissime, rex virorum Agamemno,
alias certe potius debetis hæc procurare,
quando aliqua postea-cessatio a-pugna fuerit,
et ardor non tantus sit in pectoribus meis.
Nunc vero illi quidem jacent confossi, quos domuit
Hector Priamides, quando ei Jupiter gloriam præbuit.
Vos autem ad cibum-sumendum adhortamini : verum ego
nunc quidem juberem pugnam-inire filios Achivorum
jejunos, impransos : sed cum sole occidenti
paraturos-esse magnam cœnam, postquam ulti-simus contumeliam.] Ante vero nequaquam mihi-quidem proprium per
guttur demittetur] nec potus, nec cibus, sodale mortuo,
qui mihi in tentorio, confossus acuto ære,
jacet, in vestibulum *pedibus* conversus : circum autem socii
lugent : ideo mihi neutiquam in mente hæc curæ-sunt,
sed cædesque et sanguis et gravis gemitus virorum.
Illum vero respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses :
o Achille, Pelei fili, longe fortissime Achivorum,
præstantior es me et fortior non parum quidem
hasta, ego vero te prudentia utique superavero
multum : quippe prior natus-sum, et plura cognovi.
Quare tibi acquiescat animus in verbis meis.
Celeriter pugnæ fit satietas hominibus;
cujus plurimam quidem stipulam in-terram æs fundit;
messis autem perexigua, postquam inclinet lances
Jupiter, qui hominum arbiter pugnæ est.
Ventre vero haudquaquam licet mortuum lugere Achivos:
admodum enim multi et crebri diebus omnibus
cadunt : quando igitur quis respiraverit a-dolore?
Sed oportet eum quidem sepelire, qui mortuus-sit,
firmum animum habentes, per diem *unam* defletum :
quotquot vero pugnæ horrendæ superfuerint,
eos meminisse potus et cibi, ut adhuc magis
viris cum-hostibus pugnemus indesinenter usque,
induti corpus ære indomito : nec quisquam alia
copiarum cohortatione exspectata subsistat.
Illa enim cohortatio in-malum *ei* cedet, qui relictus-fuerit

Digitized by Google

νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων· ἀλλ' ἀθρόοι ὁρμηθέντες,
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.
Ἦ, καὶ Νέστορος υἷας ὀπάσσατο κυδαλίμοιο,
Φυλεΐδην τε Μέγητα Θόαντά τε Μηριόνην τε,
καὶ Κρειοντιάδην Λυκομήδεα καὶ Μελάνιππον.
Βὰν δ' ἴμεν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο.
Αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον·
ἑπτὰ μὲν ἐκ κλισίης τρίποδας φέρον, οὕς οἱ ὑπέστη,
αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους·
ἐκ δ' ἄγον αἶψα γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
ἕπτ', ἀτὰρ ὀγδοάτην, Βρισηΐδα καλλιπάρῃον.
Χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσεὺς δέκα πάντα τάλαντα,
ἦρχ', ἅμα δ' ἄλλοι δῶρα φέρον κούρητες Ἀχαιῶν·
καὶ τὰ μὲν ἐν μέσσῃ ἀγορῇ θέσαν. Ἂν δ' Ἀγαμέμνων
ἵστατο· Ταλθύβιος δὲ, θεῷ ἐναλίγκιος αὐδὴν,
κάπρον ἔχων ἐν χερσὶ, παρίστατο ποιμένι λαῶν.
Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσσάμενος χείρεσσι μάχαιραν,
ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,
κάπρου ἀπὸ τρίχας ἀρξάμενος, Διὶ χεῖρας ἀνασχὼν,
εὔχετο· τοὶ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτόφιν εἵατο σιγῇ
Ἀργεῖοι, κατὰ μοῖραν, ἀκούοντες βασιλῆος.
Εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
Γῆ τε καὶ Ἠέλιος καὶ Ἐρινύες, αἵθ' ὑπὸ γαῖαν
ἀνθρώπους τίνυνται, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ·
μὴ μὲν ἐγὼ κούρῃ Βρισηΐδι χεῖρ' ἐπένεικα,
οὔτ' εὐνῆς πρόφασιν κεχρημένος οὔτε τευ ἄλλου·
ἀλλ' ἔμεν' ἀπροτίμαστος ἐνὶ κλισίῃσιν ἐμῇσιν.
Εἰ δέ τι τῶνδ' ἐπίορκον, ἐμοὶ θεοὶ ἄλγεα δοῖεν
πολλὰ μάλ', ὅσσα διδοῦσιν, ὅτις σφ' ἀλίτηται ὀμόσσας.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στόμαχον κάπρου τάμε νηλέϊ χαλκῷ·
τὸν μὲν Ταλθύβιος πολιῆς ἁλὸς ἐς μέγα λαῖτμα
ῥῖψ' ἐπιδινήσας, βόσιν ἰχθύσιν. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἀνστὰς Ἀργείοισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα·
Ζεῦ πάτερ, ἦ μεγάλας ἄτας ἄνδρεσσι δίδοισθα.
Οὐκ ἂν δήποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
Ἀτρεΐδης ὤρινε διαμπερὲς, οὐδέ κε κούρην
ἦγεν, ἐμεῦ ἀέκοντος, ἀμήχανος· ἀλλά ποθι Ζεὺς
ἤθελ' Ἀχαιοῖσιν θάνατον πολέεσσι γενέσθαι.
Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος.
Δῶρα δὲ Μυρμιδόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο,
βὰν δ' ἐπὶ νῆα φέροντες Ἀχιλλῆος θείοιο·
καὶ τὰ μὲν ἐν κλισίῃσι θέσαν, κάθισαν δὲ γυναῖκας·
ἵππους δ' εἰς ἀγέλην ἔλασαν θεράποντες ἀγαυοί.
Βρισηῒς δ' ἄρ' ἔπειτ', ἰκέλη χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
ὡς ἴδε Πάτροκλον δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη, λίγ' ἐκώκυε, χερσὶ δ' ἄμυσσεν
στήθεά τ' ἠδ' ἁπαλὴν δειρὴν ἰδὲ καλὰ πρόσωπα.
Εἶπε δ' ἄρα κλαίουσα γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν·
Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ,
ζωὸν μέν σε ἔλειπον ἐγὼ κλισίηθεν ἰοῦσα·
νῦν δέ σε τεθνηῶτα κιχάνομαι, ὄρχαμε λαῶν,

apud naves Argivorum : sed omnes-simul egressi
Trojanos in equûm-domitores excitemus acrem Martem.
Dixit, et Nestoris filios sibi-comites-delegit præclari,
Phylidenque Megetem, Thoantemque, Merionenque,
et Creontiaden Lycomedem, et Melanippum :
profectique-sunt ire ad tentorium Agamemnonis Atridæ.
statim deinde simul verbum fuit, et perfectum-erat opus :
septem quidem e tentorio tripodas ferebant, quos ei pollicitus-erat,] splendidosque lebetas viginti, duodecimque equos :
eduxerunt confestim et mulieres, egregiorum operum scientes,] septem, at octavam, Briseidem pulcris-genis.
Auri autem quum-appendisset Ulysses decem omnia talenta,
præibat *ferens*, simulque alii dona ferebant juvenes Achivorum :] et ea quidem in media concione posuere. Atque Agamemno] surrexit : Talthybius autem, deo similis voce,
aprum tenens in manibus, astabat pastori virorum.
Atrides autem, extracto manibus cultro,
qui ei juxta ensis magnam vaginam semper pendebat,
apri setis *pro primitiis* abscissis, Jovi manus attollens,
precabatur : verum omnes ibidem sedebant tacite
Argivi, ut par-erat, auscultantes regi.
Qui conceptis-precibus dixit, suspiciens in cœlum latum :
Testis-esto nunc Jupiter primum, deorum summus et maximus,] Terraque, et Sol, et Furiæ, quæ sub terra
homines puniunt, quicunque perjurium jurarit :
nequaquam ego puellæ Briseidi manum intuli,
nec concubitus causa indigens *ipsa*, neque ullius alterius *rei* :
sed mansit intacta in tentoriis meis.
Si vero quid horum perjurium *est*, mihi dii dolores dent
multos admodum, quot dant *ei* qui in-eos peccarit jurando.
Dixit, et jugulum apri abscidit sævo ære.
Hunc quidem Talthybius cani maris in magnum æquor
projecit circumrotatum, escam piscibus : at Achilles
assurgens inter-Argivos bellicosos locutus-est :
Jupiter pater, profecto magnas calamitates mortalibus infers !] Nec vero unquam animum in pectoribus meis
Atrides commovisset prorsus, nec puellam
abduxisset, me invito, *sui* impotens; at certe Jupiter
voluit Achivis mortem multis accidere.
Nunc vero abite ad jentaculum, ut committamus pugnam.
Sic dixit : solvit autem concionem celerem (*celeriter*).
Illi quidem dispergebantur suam ad navem quisque.
Dona vero Myrmidones magnanimi curabant,
iverunt autem ad navem ferentes Achillis divini :
et ea quidem in tentoriis posuerunt, et sedere-fecerunt mulieres :] equos vero ad armentum egerunt famuli præclari.
Briseis autem inde, similis aureæ Veneri,
ut vidit Patroclum confossum acuto ære,
ipsi circumfusa, stridulum edidit-ululatum, manibusque laniabat] pectoraque, et teneram cervicem, atque pulcra ora.
Dixit autem flens, mulier similis deabus :
Patrocle, mihi miseræ plurimum dilecte animo,
vivum quidem te reliqui ego, e-tentorio abiens;
nunc vero te mortuum invenio, princeps virorum,

Digitized by Google

ἂψ ἀνιοῦσ'· ὥς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί.
Ἄνδρα μὲν, ᾧ ἔδοσάν με πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
εἶδον πρὸ πτόλιος δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
τρεῖς τε κασιγνήτους, τούς μοι μία γείνατο μήτηρ,
κηδείους, οἳ πάντες ὀλέθριον ἦμαρ ἐπέσπον.
Οὐδὲ μὲν οὐδέ μ' ἔασκες, ὅτ' ἄνδρ' ἐμὸν ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
ἔκτεινεν, πέρσεν δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος,
κλαίειν, ἀλλά μ' ἔφασκες Ἀχιλλῆος θείοιο
κουριδίην ἄλοχον θήσειν, ἄξειν τ' ἐνὶ νηυσὶν
ἐς Φθίην, δαίσειν δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσιν.
Τῷ σ' ἄμοτον κλαίω τεθνηότα μείλιχον αἰεί.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες,
Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη.
Αὐτὸν δ' ἀμφὶ γέροντες Ἀχαιῶν ἠγερέθοντο,
λισσόμενοι δειπνῆσαι· ὁ δ' ἠρνεῖτο στεναχίζων·
Λίσσομαι, εἴ τις ἔμοιγε φίλων ἐπιπείθεθ' ἑταίρων,
μή με πρὶν σίτοιο κελεύετε μηδὲ ποτῆτος
ἄσασθαι φίλον ἦτορ· ἐπεί μ' ἄχος αἰνὸν ἱκάνει.
Δύντα δ' ἐς ἠέλιον μενέω καὶ τλήσομαι ἔμπης.
Ὣς εἰπὼν ἄλλους μὲν ἀπεσκέδασεν βασιλῆας·
δοιὼ δ' Ἀτρείδα μενέτην καὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
Νέστωρ Ἰδομενεύς τε, γέρων θ' ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
τέρποντες πυκινῶς ἀκαχήμενον· οὐδέ τι θυμῷ
τέρπετο, πρὶν πολέμου στόμα δύμεναι αἱματόεντος.
Μνησάμενος δ' ἀδινῶς ἀνενείκατο φώνησέν τε·
Ἦ ῥά νύ μοί ποτε καὶ σὺ, δυσάμμορε, φίλταθ' ἑταίρων,
αὐτὸς ἐνὶ κλισίῃ λαρὸν παρὰ δεῖπνον ἔθηκας
αἶψα καὶ ὀτραλέως, ὁπότε σπερχοίατ' Ἀχαιοὶ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν Ἄρηα·
νῦν δὲ σὺ μὲν κεῖσαι δεδαϊγμένος· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
ἄκμηνον πόσιος καὶ ἐδητύος, ἔνδον ἐόντων,
σῇ ποθῇ. Οὐ μὲν γάρ τι κακώτερον ἄλλο πάθοιμι·
οὐδ' εἴ κεν τοῦ πατρὸς ἀποφθιμένοιο πυθοίμην,
ὅς που νῦν Φθίηφι τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβει
χήτει τοιοῦδ' υἷος· ὁ δ' ἀλλοδαπῷ ἐνὶ δήμῳ
εἵνεκα ῥιγεδανῆς Ἑλένης Τρωσὶν πολεμίζω·
ἠὲ τὸν ὃς Σκύρῳ μοι ἔνι τρέφεται φίλος υἱός.
[εἴ που ἔτι ζώει γε Νεοπτόλεμος θεοειδής.]
Πρὶν μὲν γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
οἶον ἐμὲ φθίσεσθαι ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ, σὲ δέ τε Φθίηνδε νέεσθαι,
ὡς ἄν μοι τὸν παῖδα θοῇ ἐνὶ νηῒ μελαίνῃ
Σκυρόθεν ἐξαγάγοις, καί οἱ δείξειας ἕκαστα,
κτῆσιν ἐμὴν δμῶάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ἤδη γὰρ Πηλῆά γ' ὀΐομαι ἢ κατὰ πάμπαν
τεθνάμεν, ἤ που τυτθὸν ἔτι ζώοντ' ἀκάχησθαι,
γήραΐ τε στυγερῷ, καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενον αἰεὶ
λυγρὴν ἀγγελίην, ὅτ' ἀποφθιμένοιο πύθηται.
Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γέροντες,
μνησάμενοι τὰ ἕκαστος ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπον.
Μυρομένους δ' ἄρα τούσγε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων,
αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνον ἐμὸν, δὴ πάμπαν ἀποίχεαι ἀνδρὸς ἑῆος.
Ἦ νύ τοι οὐκέτι πάγχυ μετὰ φρεσὶ μέμβλετ' Ἀχιλλεύς;

reversa : ut me excipit malum e malo semper!
Virum quidem, cui collocarant me pater et veneranda mater,
vidi ante urbem confossum acuto ære;
tresque fratres, quos mihi eadem peperit mater,
conjunctissimos, qui omnes exitialem diem obierunt.
Haudquaquam tamen me sinebas, quando virum meum velox
Achilles] interfecit, evertitque urbem divini Mynetis,
flere; sed me dicebas Achillis divini
ingenuam uxorem *te* facturum-esse, abducturumque in navibus] in Phthiam, paraturumque-epulas nuptiales inter Myrmidones.] Ideo te usque fleo mortuum, mitem semper.
Sic dixit flens : adgemebant autem feminæ,
de-Patroclo specie, de-suis autem *revera* ipsarum malis singulæ.] Ipsum vero circa *Achillem* seniores Achivorum congregabantur,] precantes, ut-vesceretur : is vero recusabat gemens :] Obsecro *vos,* si quis mihi carorum obsequitur sociorum,] ne me ante cibo jubete, neu potu,
satiare meum animum; quippe me dolor gravis invadit :
occidentem vero solem exspectabo, et perferam prorsus.
Sic fatus, alios quidem remisit reges :
duo autem Atridæ remanebant, et divinus Ulysses,
Nestor, Idomeneusque, senexque equûm-agitator Phœnix,
oblectantes assidue tristem : nec-tamen quicquam animo
oblectabatur, antequam belli os subiret sanguinolenti.
Recordatus vero crebro ex-imo-pectore-trahebat *gemitus,*
dixitque :] Certe mihi olim et tu, infelix, carissime sodalium,
ipse in tentorio lautum jentaculum apposuisti
propere et diligenter, quando festinarent Achivi
Trojanis equûm-domitoribus inferre lacrimosum Martem :
nunc vero tu quidem jaces confossus : sed meum cor
expers *esto* potus et cibi, intus licet-sint,
tui desiderio. Nec enim quicquam pejus aliud paterer :
ne si quidem vel patrem mortuum audirem,
qui forte nunc in-Phthia molles lacrimas effundit,
desiderio talis filii; ipse vero alienigeno in populo
propter horrendam Helenam cum-Trojanis bellum-gero :
vel illum, qui in-Scyro mihi nutritur carus filius.
[si quidem adhuc vivit, Neoptolemus divinæ-formæ.]
Nam antea quidem mihi animus in pectoribus sperabat,
solum me moriturum-esse, longe-ab Argo equos-pascente,
hic in Troja; te vero ad-Phthiam rediturum-esse,
ut mihi filium veloci in nave nigra
e-Scyro educeres, et ei ostenderes singula,
possessionem meam, servosque, et alto-tecto magnam domum.] Nunc enim Peleum utique puto vel prorsus
obiisse, vel ægre adhuc viventem tristari,
senioque inviso, et meum (*de me*) exspectantem semper
tristem nuntium, quando interfectum audiat.
Sic dixit flens; adgemebant autem primores,
recordati quæ quisque in ædibus reliquerant.
Lugentes vero hos intuitus miseratus-est Saturnius,
confestimque Minervam verbis alatis allocutus-est :
Filia mea, jam prorsus deseruisti virum eximium.
An utique tibi haud-jam omnino in animo curæ-est Achilles?

Digitized by Google

κεῖνός ὅγε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,
ἧσται ὀδυρόμενος ἕταρον φίλον· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
οἴχονται μετὰ δεῖπνον, ὁ δ' ἄκμηνος καὶ ἄπαστος.
Ἀλλ' ἴθι οἱ νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
στάξον ἐνὶ στήθεσσ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἵκηται.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
ἡ δ', ἅρπῃ εἰκυῖα τανυπτέρυγι, λιγυφώνῳ,
οὐρανοῦ ἐκ κατέπαλτο δι' αἰθέρος. Αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
αὐτίκα θωρήσσοντο κατὰ στρατόν· ἡ δ' Ἀχιλῆϊ
νέκταρ ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
στάξ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἀτερπὴς γούναθ' ἵκοιτο·
αὐτὴ δὲ πρὸς πατρὸς ἐρισθενέος πυκινὸν δῶ
ᾤχετο. Τοὶ δ' ἀπάνευθε νεῶν ἐχέοντο θοάων.
Ὡς δ' ὅτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται,
ψυχραὶ, ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο·
ὡς τότε ταρφειαὶ κόρυθες, λαμπρὸν γανόωσαι,
νηῶν ἐκφορέοντο, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,
θώρηκές τε κραταιγύαλοι καὶ μείλινα δοῦρα.
Αἴγλη δ' οὐρανὸν ἷκε, γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθὼν
χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς· ὑπὸ δὲ κτύπος ὤρνυτο ποσσὶν
ἀνδρῶν· ἐν δὲ μέσοισι κορύσσετο δῖος Ἀχιλλεύς.
[Τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλε· τὼ δέ οἱ ὄσσε
λαμπέσθην, ὡσεί τε πυρὸς σέλας· ἐν δέ οἱ ἦτορ
δῦν' ἄχος ἄτλητον· ὁ δ' ἄρα Τρωσὶν μενεαίνων
δύσετο δῶρα θεοῦ, τά οἱ Ἥφαιστος κάμε τεύχων.]
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκεν
καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε
εἵλετο, τοῦ δ' ἀπάνευθε σέλας γένετ', ἠΰτε μήνης.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ πόντοιο σέλας ναύτῃσι φανήῃ
καιομένοιο πυρός· τὸ δὲ καίεται ὑψόθ' ὄρεσφιν,
σταθμῷ ἐν οἰοπόλῳ· τοὺς δ' οὐκ ἐθέλοντας ἄελλαι
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φίλων ἀπάνευθε φέρουσιν·
ὡς ἀπ' Ἀχιλλῆος σάκεος σέλας αἰθέρ' ἵκανεν
καλοῦ, δαιδαλέου. Περὶ δὲ τρυφάλειαν ἀείρας
κρατὶ θέτο βριαρήν· ἡ δ' ἀστὴρ ὣς ἀπέλαμπεν
ἵππουρις τρυφάλεια· περισσείοντο δ' ἔθειραι
χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
Πειρήθη δ' ἕο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεὺς,
εἰ οἱ ἐφαρμόσσειε καὶ ἐντρέχοι ἀγλαὰ γυῖα·
τῷ δ' αὖτε πτερὰ γίγνετ', ἄειρε δὲ ποιμένα λαῶν.
Ἐκ δ' ἄρα σύριγγος πατρώϊον ἐσπάσατ' ἔγχος,
βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεὺς,
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
Ἵππους δ' Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ἀμφιέποντες
ζεύγνυον· ἀμφὶ δὲ καλὰ λέπαδν' ἔσαν· ἐν δὲ χαλινοὺς
γαμφηλῇς ἔβαλον, κατὰ δ' ἡνία τεῖναν ὀπίσσω
κολλητὸν ποτὶ δίφρον. Ὁ δὲ μάστιγα φαεινὴν
χειρὶ λαβὼν ἀραρυῖαν, ἐφ' ἵπποιϊν ἀνόρουσεν,
Αὐτομέδων· ὄπιθεν δὲ κορυσσάμενος βῆ Ἀχιλλεὺς,

ille, en! ante naves puppibus-et-proris-excelsas,
sedet plorans sodalem carum : ac ceteri jam
abierunt ad jentaculum; is vero jejunus et impransus.
Quin abi, ei nectarque et ambrosiam amabilem
instilla in pectora, ut ne ipsum fames occupet.
Sic locutus, impulit ante promtam Minervam;
hæc vero, harpæ similis alis-patulæ, voce-argutæ,
e cœlo desiliit, per æthera. At Achivi
statim armabantur per exercitum : illa vero Achilli
nectar in pectora et ambrosiam amabilem
instillavit, ut ne eum fames acerba genua occuparet:
ipsa autem ad patris late-potentis solidam domum
abiit. Illi vero seorsum a-navibus se-effundebant velocibus.
Ut vero quum densæ nives a-Jove devolant,
gelidæ, ab impetu *actæ* sereni Boreæ :
sic tunc crebræ galeæ, lucidum renidentes,
e-navibus ferebantur, et clypei umbonibus-muniti,
loricæque cavitatibus-firmis, et fraxineæ hastæ.
Fulgor autem ad cœlum ibat, ridebatque omnis circùm terra
æris præ fulgure : ac strepitus excitabatur sub pedibus
virorum : in mediis vero armabatur divinus Achilles.
[Cujus et dentium stridor oriebatur; atque ei oculi
splendebant, velut ignis flamma; intus vero ei cor
subiit dolor intolerabilis : ipseque jam, Trojanis irascens,
induit dona dei, quæ ei Vulcanus laboraverat fabricans.]
Ocreas quidem primum circa tibias posuit
pulcras, argenteis fibulis apte-junctas :
deinde loricam circa pectora induebat.
Circa humeros autem posuit ensem argenteis-clavis-distinctum,] æreum : ac deinde scutum magnumque solidumque,
sumsit; ejus autem in-longinquum fulgor ibat, velut lunæ.
Ut vero quum e ponto flamma nautis relucet
ardentis ignis; is autem ardet alte in-montibus,
loco in solitario; ipsos vero invitos procellæ
ponto super piscoso ab-amicis seorsum ferunt :
sic ab Achillis scuto splendor ad-æthera ibat,
pulcro, affabre-facto. Atque galeam sublatam
capiti imposuit validam : hæc autem, stellæ instar, refulgebat,
setis-equinis-comans galea : quassabanturque comæ
aureæ, quas Vulcanus fuderat circa conum densas.
Tentabat autem se ipsum in armis divinus Achilles,
an sibi apta-essent, et facile-in-iis moverentur pulcri artus :
ei vero tanquam alæ erant, attollebantque pastorem virorum.
E theca autem paternam extraxit hastam,
gravem, magnam, validam : quam quidem non poterat alius
Achivorum] vibrare, sed ipsam solus norat vibrare Achilles,
Peliadem fraxinum, quam patri caro *ejus* dederat Chiron
Pelii ex vertice, cædis-auctorem futuram heroibus.
Equos autem Automedonque et Alcimus adornantes
jungebant, ac pulcra lora-jugalia circumposita-erant; et frenos] maxillis immisere, habenasque extenderunt retro
coagmentatam ad-sellam-currus. Ac scuticam splendidam
manu capiens habilem, in currum insiliit
Automedon; retro vero ad-pugnam-paratus ascendit Achilles,

Digitized by Google

τεύχεσι παμφαίνων, ὥςτ' ἠλέκτωρ Ὑπερίων.
Σμερδαλέον δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο·
Ξάνθε τε καὶ Βαλίε, τηλεκλυτὰ τέκνα Ποδάργης,
ἄλλως δὴ φράζεσθε σαωσέμεν ἡνιοχῆα
ἂψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεί χ' ἕωμεν πολέμοιο·
μηδ', ὡς Πάτροκλον, λίπετ' αὐτοῦ τεθνηῶτα.
Τὸν δ' ἄρ ὑπὸ ζυγόφι προςέφη πόδας αἰόλος ἵππος,
Ξάνθος, ἄφαρ δ' ἤμυσε καρήατι· πᾶσα δὲ χαίτη,
ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν οὖδας ἵκανεν·
αὐδήεντα δ' ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Καὶ λίην σ' ἔτι νῦν σαώσομεν, ὄβριμ' Ἀχιλλεῦ·
ἀλλά τοι ἐγγύθεν ἦμαρ ὀλέθριον· οὐδέ τοι ἡμεῖς
αἴτιοι, ἀλλὰ θεός τε μέγας καὶ Μοῖρα κραταιή.
Οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε νωχελίῃ τε
Τρῶες ἀπ' ὤμοιιν Πατρόκλου τεύχε' ἕλοντο·
ἀλλὰ θεῶν ὤριστος, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητὼ,
ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκεν.
Νῶϊ δὲ καί κεν ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο θέοιμεν,
ἥνπερ ἐλαφροτάτην φάσ' ἔμμεναι· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
μόρσιμόν ἐστι θεῷ τε καὶ ἀνέρι ἶφι δαμῆναι.
Ὣς ἄρα φωνήσαντος Ἐρινύες ἔσχεθον αὐδήν.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προςέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ξάνθε, τί μοι θάνατον μαντεύεαι; οὐδέ τί σε χρή.
Εὖ νύ τοι οἶδα καὶ αὐτὸς, ὅ μοι μόρος ἐνθάδ' ὀλέσθαι
νόσφι φίλου πατρὸς καὶ μητέρος· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
οὐ λήξω, πρὶν Τρῶας ἅδην ἐλάσαι πολέμοιο.
Ἦ ῥα, καὶ ἐν πρώτοις ἰάχων ἔχε μώνυχας ἵππους.

armis collucens, tanquam fulgidus sol.
Terribiliter autem equis imperitabat patris sui :
Xantheque, et Balie, inclyta soboles Podarges,
alio jam modo deliberate salvum-referre aurigam
retro Danaorum in agmen, ubi satiati-fuerimus pugna :
neque, ut Patroclum, relinquite illic mortuum.
Hunc autem sub jugo allocutus-est pedibus micans equus,
Xanthus, statim vero inclinavit caput; tota autem juba,
circulo profusa juxta jugum, ad-terram pervenit :
vocalem vero redidit dea candidis-ulnis Juno :
Et certe te nunc saltem salvum-referemus, impetuose
Achille :] sed tibi prope *est* dies exitialis; nec quicquam nos
in-culpa, sed deusque magnus et fatum violentum.
Neque enim nostra tarditateque segnitieque
Trojani ab humeris Patrocli arma detraxerunt :
sed deorum fortissimus, quem comas-pulcras-habens peperit
Latona,] interfecit *eum* inter primos-pugnatores, et Hectori
gloriam dedit.] Nos vero etiam flatum Zephyri cursu æquaremus,] quem velocissimum dicunt esse : quin-et tibi ipsi
fatale est, a-deoque et viro vi domari.
Sic igitur locuti *equi* Erinnyes inhibuerunt vocem.
Hunc autem valde indignatus affatus-est pedibus velox Achilles :] Xanthe, quid mihi mortem vaticinare? minime te decet.
Bene etenim novi et ipse, quod mihi fatum *est* hic perire,
procul-a dilecto patre et matre : at tamen
non cessabo, priusquam Troes abunde satiaverint-se pugna.
Dixit, et inter primos clamans dirigebat solidis-ungulis equos.

ΙΛΙΑΔΟΣ Υ.

Θεομαχία.

Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι θωρήσσοντο
ἀμφὶ σὲ, Πηλέος υἱὲ, μάχης ἀκόρητον, Ἀχαιοί·
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο.
Ζεὺς δὲ Θέμιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι
κρατὸς ἀπ' Οὐλύμποιο πολυπτύχου· ἡ δ' ἄρα πάντη
φοιτήσασα, κέλευσε Διὸς πρὸς δῶμα νέεσθαι.
Οὔτε τις οὖν Ποταμῶν ἀπέην, νόσφ' Ὠκεανοῖο,
οὔτ' ἄρα Νυμφάων, αἵτ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσεα ποιήεντα.
Ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα Διὸς νεφεληγερέταο,
ξεστῇς αἰθούσῃσιν ἐφίζανον, ἃς Διὶ πατρὶ
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
Ὣς οἱ μὲν Διὸς ἔνδον ἀγηγέρατ'· οὐδ' Ἐνοσίχθων
νηκούστησε θεᾶς, ἀλλ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε μετ' αὐτούς.
Ἷζε δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·
Τίπτ' αὖτ', Ἀργικέραυνε, θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσας;
ἦ τι περὶ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν μερμηρίζεις;
τῶν γὰρ νῦν ἄγχιστα μάχη πόλεμός τε δέδηεν·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἔγνως, Ἐννοσίγαιε, ἐμὴν ἐν στήθεσι βουλὴν,

ILIADIS XX.

Deorum pugna.

Sic hi quidem apud naves recurvas armabantur
circum te, Pelei fili, pugnæ insatiabilem, Achivi :
Trojani vero ex-altera-parte in loco-editiore campi.
Jupiter autem Themidem jussit deos ad-concionem vocare
vertice ab Olympi multis-convallibus : illa autem quaquaversum] vadens jussit *deos* Jovis ad domum ire.
Nec aliquis igitur Fluviorum aberat, præter Oceanum,
nec Nympharum, quæ nemora pulcra inhabitant,
et fontes fluviorum, et prata herbosa.
Quum-venissent autem ad domum Jovis nubes-cogentis,
politis in-porticibus consederunt, quas Jovi patri
Vulcanus fecerat peritis præcordiis.
Sic hi quidem Jovis in-ædibus congregabantur : nec Neptunus
non-paruit deæ, sed e mari venit ad illos.
Sedit autem in mediis, Jovisque interrogabat consilium :
Cur rursus, Candentis-fulminis-missor, deos ad-concionem
vocasti?] num quid de Trojanis et Achivis deliberas?
Horum enim jam proxime pugna præliumque exarsit.
Hunc autem respondens allocutus-est nubes-cogens Jupiter;
nosti, Neptune, meum in pectoribus consilium,

Digitized by Google

ὧν ἕνεκα ξυνάγειρα· μέλουσί μοι, ὀλλύμενοί περ.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω πτυχὶ Οὐλύμποιο
ἥμενος, ἔνθ' ὁρόων φρένα τέρψομαι· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
ἔρχεσθ', ὄφρ' ἂν ἵκησθε μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς·
ἀμφοτέροισι δ' ἀρήγεθ', ὅπη νόος ἐστὶν ἑκάστου.
Εἰ γὰρ Ἀχιλλεὺς οἶος ἐπὶ Τρώεσσι μαχεῖται,
οὐδὲ μίνυνθ' ἕξουσι ποδώκεα Πηλείωνα.
Καὶ δέ τέ μιν καὶ πρόσθεν ὑποτρομέεσκον ὁρῶντες·
νῦν δ', ὅτε δὴ καὶ θυμὸν ἑταίρου χώεται αἰνῶς,
δείδω μὴ καὶ τεῖχος ὑπέρμορον ἐξαλαπάξῃ.
Ὣς ἔφατο Κρονίδης, πόλεμον δ' ἀλίαστον ἔγειρεν.
Βὰν δ' ἴμεναι πολεμόνδε θεοί, δίχα θυμὸν ἔχοντες·
Ἥρη μὲν μετ' ἀγῶνα νεῶν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
ἠδὲ Ποσειδάων γαιήοχος ἠδ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ὃς ἐπὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσι κέκασται·
Ἥφαιστος δ' ἅμα τοῖσι κίε, σθένεϊ βλεμεαίνων,
χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί.
Ἐς δὲ Τρῶας Ἄρης κορυθαίολος· αὐτὰρ ἅμ' αὐτῷ
Φοῖβος ἀκερσεκόμης ἠδ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Λητώ τε Ξάνθος τε, φιλομμειδής τ' Ἀφροδίτη.
Εἵως μέν ῥ' ἀπάνευθε θεοὶ θνητῶν ἔσαν ἀνδρῶν,
τέως Ἀχαιοὶ μὲν μέγα κύδανον, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς·
Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,
δειδιότας, ὅθ' ὁρῶντο ποδώκεα Πηλείωνα
τεύχεσι λαμπόμενον, βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ μεθ' ὅμιλον Ὀλύμπιοι ἤλυθον ἀνδρῶν,
ὦρτο δ' Ἔρις κρατερή, λαοσσόος· αὖε δ' Ἀθήνη,
στᾶσ' ὁτὲ μὲν παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτός,
ἄλλοτ' ἐπ' ἀκτάων ἐριδούπων μακρὸν ἄϋτει.
Αὖε δ' Ἄρης ἑτέρωθεν, ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσος,
ὀξὺ κατ' ἀκροτάτης πόλιος Τρώεσσι κελεύων,
ἄλλοτε πὰρ Σιμόεντι θέων ἐπὶ Καλλικολώνῃ.
Ὣς τοὺς ἀμφοτέρους μάκαρες θεοὶ ὀτρύνοντες,
σύμβαλον, ἐν δ' αὐτοῖς ἔριδα ῥήγνυντο βαρεῖαν.
Δεινὸν δὲ βρόντησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
ὑψόθεν· αὐτὰρ ἔνερθε Ποσειδάων ἐτίναξεν
γαῖαν ἀπειρεσίην, ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
Πάντες δ' ἐσσείοντο πόδες πολυπίδακος Ἴδης
καὶ κορυφαί, Τρώων τε πόλις καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
Ἔδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων, Ἀϊδωνεύς,
δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο, καὶ ἴαχε, μή οἱ ὕπερθεν
γαῖαν ἀναῤῥήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη
σμερδαλέ', εὐρώεντα, τάτε στυγέουσι θεοί περ.
Τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.
Ἤτοι μὲν γὰρ ἔναντα Ποσειδάωνος ἄνακτος
ἵστατ' Ἀπόλλων Φοῖβος, ἔχων ἰὰ πτερόεντα·
ἄντα δ' Ἐνυαλίοιο θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἥρῃ δ' ἀντέστη χρυσηλάκατος, κελαδεινή,
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, κασιγνήτη Ἑκάτοιο·
Λητοῖ δ' ἀντέστη σῶκος, ἐριούνιος Ἑρμῆς·
ἄντα δ' ἄρ' Ἡφαίστοιο μέγας Ποταμὸς βαθυδίνης,
ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.

quorum gratia *vos* congregavi : curæ-sunt mihi, pereuntes
licet.] Sed ego quidem manebo in-cacumine Olympi
sedens; ibi spectans mentem oblectabo : at jam *vos* ceteri
abite, ut perveniatis ad Trojanos et Achivos :
utrisque vero auxilium-ferte, prout animus est cujusque.
Si enim Achilles solus contra Trojanos pugnabit,
ne paulisper quidem sustinebunt velocem Peliden.
Et vero ipsum etiam antea territi-fugiebant, *modo* aspicientes;] nunc tamen, quum jam et animo ob-socium irascitur graviter,] vereor, ne et murum præter-fatum evertat.
Sic dixit Saturnius, certamenque ingens excitavit.
Profecti-sunt autem ire ad-pugnam dii, diversos animos habentes :] Juno quidem ad cœtum navium et Pallas Minerva,
ac Neptunus terram-cingens, et utilium-auctor
Mercurius, qui mente prudenti instructus-est :
Vulcanus autem cum his ibat, robore truculenter-spectans,
claudicans, subtusque tibiæ cum-molimine-ferebantur imbecillæ.] Ad Trojanos vero Mars galeam-motans; ac cum ipso
Phœbus intonsus, et Diana sagittis-gaudens,
Latonaque, Xanthusque, amansque-risum Venus.
Quamdiu quidem seorsum dii a-mortalibus erant viris,
tamdiu Achivi magnopere gloriabantur, quod Achilles
exortus-erat; diu vero a-pugna se-abstinuerat tristi :
Trojanis vero tremor gravis subiit membra cuique,
timentes, quod viderent pedibus-velocem Peliden
armis splendentem, hominum-perniciei parem Marti.
Sed postquam ad turbam Olympii venerant virorum,
exorta-est Contentio vehemens, populi-concitatrix; clamabatque Minerva,] stans modo quidem ad fossam depressam extra
murum,] modo super litoribus tonis altum vociferabatur :]
clamabat et Mars ex-altera-parte, obscuro turbini similis,]
acute a summa urbe Trojanos adhortans,
interdum propter Simoentem currens super Callicolone.
Sic istos utrosque beati dii excitantes,
commiserunt, interque eos contentionem rupere (*erumpere fecerunt*) gravem.] Horrendum vero intonuit pater hominumque deûmque] ex-alto : at subtus Neptunus concussit
terram immensam, montiumque excelsos vertices.
Omnes autem concutiebantur radices riguæ-fontibus Idæ,
et vertices, Trojanorumque urbs, et naves Achivorum.
Timuit vero subtus rex inferorum, Pluto,
territusque solio exsiliit, et exclamavit, *veritus* ne ei superne
terram rescinderet Neptunus concussor-terræ,
domusque mortalibus et immortalibus panderentur
terribiles, situ-sentæ, quas horrent dii ipsi.
Tantus utique sonitus oriebatur, diis certamine congressis.
Nempe contra Neptunum regem
stabat Apollo Phœbus, ferens sagittas pennatas :
contraque Martem dea cæsiis-oculis Minerva :
Junonique obstitit aureis-sagittis-instructa, tumultuum-*venationis*-amans,] Diana telis-gaudens, soror Sagittantis:
Latonæque obstitit potens, utilium-auctor Mercurius;
contraque Vulcanum magnus Fluvius vorticibus-profundis,
quem Xanthum vocant dii, hominesque Scamandrum.

Digitized by Google

Ὣς οἱ μὲν θεοὶ ἄντα θεῶν ἴσαν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἕκτορος ἄντα μάλιστα λιλαίετο δῦναι ὅμιλον
Πριαμίδεω· τοῦ γάρ ῥα μάλιστά ἑ θυμὸς ἀνώγει
αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.
Αἰνείαν δ' ἰθὺς λαοσσόος ὦρσεν Ἀπόλλων
ἀντία Πηλείωνος, ἐνῆκε δέ οἱ μένος ἠΰ·
υἱέϊ δὲ Πριάμοιο Λυκάονι εἴσατο φωνήν·
τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαί,
ἃς Τρώων βασιλεῦσιν ὑπέσχεο οἰνοποτάζων,
Πηλείδεω Ἀχιλῆος ἐναντίβιον πολεμίζειν;
Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμειβόμενος προσέειπεν.
Πριαμίδη, τί με ταῦτα καὶ οὐκ ἐθέλοντα κελεύεις
ἀντία Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι;
οὐ μὲν γὰρ νῦν πρῶτα ποδώκεος ἄντ' Ἀχιλῆος
στήσομαι, ἀλλ' ἤδη με καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησεν
ἐξ Ἴδης, ὅτε βουσὶν ἐπήλυθεν ἡμετέρῃσιν,
πέρσε δὲ Λυρνησὸν καὶ Πήδασον· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
εἰρύσαθ', ὅς μοι ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα.
Ἦ κ' ἐδάμην ὑπὸ χερσὶν Ἀχιλλῆος καὶ Ἀθήνης,
ἥ οἱ πρόσθεν ἰοῦσα τίθει φάος, ἠδ' ἐκέλευεν
ἔγχεϊ χαλκείῳ Λέλεγας καὶ Τρῶας ἐναίρειν.
Τῷ οὐκ' ἔστ' Ἀχιλῆος ἐναντίον ἄνδρα μάχεσθαι·
αἰεὶ γὰρ πάρα εἷς γε θεῶν, ὃς λοιγὸν ἀμύνει.
Καὶ δ' ἄλλως τοῦγ' ἰθὺ βέλος πέτετ', οὐδ' ἀπολήγει,
πρὶν χροὸς ἀνδρομέοιο διελθεῖν. Εἰ δὲ θεός περ
ἶσον τείνειεν πολέμου τέλος, οὔ με μάλα ῥέα
νικήσει, οὐδ' εἰ παγχάλκεος εὔχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
ἥρως, ἀλλ' ἄγε, καὶ σὺ θεοῖς αἰειγενέτῃσιν
εὔχεο· καὶ δὲ σέ φασι Διὸς κούρης Ἀφροδίτης
ἐκγεγάμεν, κεῖνος δὲ χερείονος ἐκ θεοῦ ἐστίν.
Ἡ μὲν γὰρ Διός ἐσθ', ἡ δ' ἐξ ἁλίοιο γέροντος.
Ἀλλ' ἰθὺς φέρε χαλκὸν ἀτειρέα, μηδέ σε πάμπαν
λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ.
Ὣς εἰπὼν ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν·
βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.
Οὐδ' ἔλαθ' Ἀγχίσαο πάϊς λευκώλενον Ἥρην,
ἀντία Πηλείωνος ἰὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
ἡ δ' ἄμυδις καλέσασα θεοὺς μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Φράζεσθον δὴ σφῶϊ, Ποσείδαον καὶ Ἀθήνη,
ἐν φρεσὶν ὑμετέρῃσιν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Αἰνείας ὅδ' ἔβη, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
ἀντία Πηλείωνος· ἀνῆκε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς πέρ μιν ἀποτρωπῶμεν ὀπίσσω
αὐτόθεν· ἤ τις ἔπειτα καὶ ἡμείων Ἀχιλῆϊ
παρσταίη, δοίη δὲ κράτος μέγα, μηδέ τι θυμῷ
δευέσθω· ἵνα εἰδῇ, ὅ μιν φιλέουσιν ἄριστοι
ἀθανάτων, οἱ δ' αὖτ' ἀνεμώλιοι, οἳ τὸ πάρος περ
Τρωσὶν ἀμύνουσιν πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα.
Πάντες δ' Οὐλύμποιο κατήλθομεν ἀντιόωντες
τῆσδε μάχης, ἵνα μή τι μετὰ Τρώεσσι πάθῃσιν
σήμερον· ὕστερον αὖτε τὰ πείσεται, ἅσσα οἱ Αἶσα
γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.

Sic quidem dii contra deos ibant : at Achilles
Hectorem contra maxime cupiebat penetrare per-turbam,
Priamiden : hujus enim potissimum ipsum animus jubebat
sanguine satiare Martem, invictum bellatorem.
Æneam autem recta copiarum-concitator movit Apollo
contra Peliden, immisitque ei animos validos :
filio autem Priami Lycaoni assimilavit-se voce;
huic se quum-assimilasset, *eum* affatus-est Jovis filius Apollo:
Ænea, Trojanorum consiliator, ubi *sunt* tibi minæ,
quas *proferens* Trojanorum ducibus promisisti convivans,
Peliden Achillem contra pugnaturum-esse *te?*
Illum vero Æneas respondens allocutus-est :
Priamide, cur me hæc etiam invitum jubes,
contra Peliden nimis-animosum pugnare?
Non enim nunc primum pedibus-velocem contra Achillem
stetero, sed dudum me et alias hasta fugavit,
ex Ida, quando boves invasit nostras,
evertitque Lyrnessum et Pedasum : sed me Jupiter
servavit, qui mihi incitavit robur velociaque genua.
Certe domitus-fuissem sub manibus Achillis et Minervæ,
quæ ante eum vadens dabat lucem (*victoriam*) et hortabatur
eum, ut hasta ærea Lelegas et Trojanos interficeret.
Ideo non potest contra Achillem vir *mortalis* pugnare :
semper enim adest unus certe deorum, qui perniciem *ab-eo*
avertat.] Et vero alioqui ipsius recta telum volat, nec desinit,
antequam corpus humanum transegerit. Si vero vel deus
æqualem tenderet belli finem, non me valde facile
vinceret, ne si quidem totum-æreum se-glorietur esse.
Hunc autem rursus allocutus-est rex, Jovis filius, Apollo:
heros, quin age, et tu deos sempiternos
precare; etenim te aiunt e-Jovis filia Venere
prognatum-esse; ille vero inferiore ex dea est.
Illa enim *ex* Jove est, hæc vero ex marino sene.
Sed recta infer æs indomitum, neu te omnino
sævis verbis avertat et minis.
Sic fatus, inspiravit robur magnum pastori virorum :
processit autem per primos-pugnatores, armatus corusco ære.
Nec latuit Anchisæ filius candidam-ulnis Junonem,
contra Peliden vadens per turmas virorum :
illa autem, ad-se vocatis diis, inter *eos* verbum dixit :
Considerate jam vos, Neptune, et Minerva,
in mentibus vestris, ut se-habebunt hæc opera.
Æneas hic ivit, armatus corusco ære,
contra Peliden : impulit vero *eum* Phœbus Apollo.
Sed agite, nos tamen eum avertamus retro
illinc : aut aliquis inde etiam nostrûm Achilli
astet, detque *ei* robur magnum, nec quicquam animo
deficiat : ut sciat, quod ipsum diligunt potentissimi
immortalium : hi vero inanes *sunt*, qui hactenus quidem
Trojanis defendere conantur prælium et cædem.
Omnes autem de-cœlo descendimus interfuturi
huic pugnæ, ut ne-quid inter Trojanos patiatur
hodie : in-posterum vero ea patietur, quæcunque ei Parca
nascenti nevit lino, quando ipsum peperit mater.

Digitized by Google

Εἰ δ' Ἀχιλεὺς οὐ ταῦτα θεῶν ἐκ πεύσεται ὀμφῆς,
δείσετ' ἔπειθ', ὅτε κέν τις ἐναντίβιον θεὸς ἔλθῃ
ἐν πολέμῳ· χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἥρη, μὴ χαλέπαινε παρὲκ νόον· οὐδέ τί σε χρή.
Οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι θεοὺς ἔριδι ξυνελάσσαι·
[ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰμεν·]
ἀλλ' ἡμεῖς μὲν ἔπειτα καθεζώμεσθα κιόντες
ἐκ πάτου ἐς σκοπιὴν, πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει.
Εἰ δέ κ' Ἄρης ἄρχωσι μάχης ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἢ Ἀχιλῆ' ἴσχωσι, καὶ οὐκ εἰῶσι μάχεσθαι,
αὐτίκ' ἔπειτα καὶ ἄμμι παρ' αὐτόφι νεῖκος ὀρεῖται
φυλόπιδος· μάλα δ' ὦκα διακρινθέντας ὀΐω
ἂψ ἴμεν Οὔλυμπόνδε, θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων,
ἡμετέρης ὑπὸ χερσὶν ἀνάγκῃ ἶφι δαμέντας.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο Κυανοχαίτης
τεῖχος ἐς ἀμφίχυτον Ἡρακλῆος θείοιο,
ὑψηλὸν, τό ῥά οἱ Τρῶες καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
ποίεον, ὄφρα τὸ κῆτος ὑπεκπροφυγὼν ἀλέοιτο,
ὁππότε μιν σεύαιτο ἀπ' ἠϊόνος πεδίονδε.
Ἔνθα Ποσειδάων κατ' ἄρ' ἕζετο καὶ θεοὶ ἄλλοι,
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄῤῥηκτον νεφέλην ὤμοισιν ἕσαντο·
οἱ δ' ἑτέρωσε κάθιζον ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης,
ἀμφὶ σὲ, ἤϊε Φοῖβε, καὶ Ἄρηα πτολίπορθον.
Ὣς οἱ μέν ῥ' ἑκάτερθε καθείατο μητιόωντες
βουλάς· ἀρχέμεναι δὲ δυσηλεγέος πολέμοιο
ὄκνεον ἀμφότεροι· Ζεὺς δ' ἥμενος ὕψι κέλευεν.
Τῶν δ' ἅπαν ἐπλήσθη πεδίον, καὶ λάμπετο χαλκῷ,
ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων· κάρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσιν
ὀρνυμένων ἄμυδις. Δύο δ' ἀνέρες ἔξοχ' ἄριστοι
ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην, μεμαῶτε μάχεσθαι,
Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀπειλήσας ἐβεβήκει,
νευστάζων κόρυθι βριαρῇ· ἀτὰρ ἀσπίδα θοῦριν
πρόσθεν ἔχε στέρνοιο, τίνασσε δὲ χάλκεον ἔγχος.
Πηλείδης δ' ἑτέρωθεν ἐναντίον ὦρτο, λέων ὣς
σίντης, ὅντε καὶ ἄνδρες ἀποκτάμεναι μεμάασιν,
ἀγρόμενοι, πᾶς δῆμος· ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀτίζων
ἔρχεται, ἀλλ' ὅτε κέν τις Ἀρηϊθόων αἰζηῶν
δουρὶ βάλῃ, ἑάλη τε χανὼν, περί τ' ἀφρὸς ὀδόντας
γίγνεται, ἐν δέ τέ οἱ κραδίῃ στένει ἄλκιμον ἦτορ·
οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν
μαστίεται, ἐὲ δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι·
γλαυκιόων δ' ἰθὺς φέρεται μένει, ἤν τινα πέφνῃ
ἀνδρῶν, ἢ αὐτὸς φθίεται πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ·
ὣς Ἀχιλῆ' ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
ἀντίον ἐλθέμεναι μεγαλήτορος Αἰνείαο.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Αἰνεία, τί σὺ τόσσον ὁμίλου πολλὸν ἐπελθὼν
ἔστης; ἦ σέγε θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει,
ἐλπόμενον Τρώεσσι ἀνάξειν ἱπποδάμοισιν
τιμῆς τῆς Πριάμου; ἀτὰρ εἴ κεν ἔμ' ἐξεναρίξῃς,
οὔ τοι τοὔνεκά γε Πρίαμος γέρας ἐν χερὶ θήσει·

Si vero Achilles non hæc deorum didicerit ex voce,
timebit inde, quando aliquis contra deus venerit
in prælio : terribiles vero dii, quum-apparent manifesti.
Huic autem respondit deinde Neptunus terræ-concussor :
Juno, ne sævi sine mente; neutiquam te decet.
Non ego-sane velim deos ad-certamen committere;
[nos alios, quoniam multo fortiores sumus :]
sed nos quidem inde consideamus profecti
ex via in speculam, prælium vero viris curæ-erit.
Sin autem Mars incipiat pugnam, aut Phœbus Apollo,
vel Achillem inhibeant, et non sinant pugnare :
statim inde et nobis ilico certamen orietur
conflictus : perquam autem celeriter decreto-eos-prælio puto
redituros in-Olympum, deorum ad cœtum aliorum,
nostris sub manibus necessitate violenter domitos.
Sic quidem locutus præibat Cæruleus-crinibus
murum ad circumaggeratum Herculis divini,
altum, quem quidem ei Trojani et Pallas Minerva
fecerant, ut cetum effugiens evitaret,
quando eum persequens-ageret a litore ad-planitiem.
Illic igitur Neptunus consedit, et dii alii,
ac nesciam-scindi nubem humeris circumdederunt :
illi vero ex-altera-parte considebant in jugis Callicolones,
circum te, arcitenens Phœbe, et Martem urbium-vastatorem.
Sic hi quidem utrinque sedebant meditantes
consilia : incipere autem exitialem pugnam
pigrabantur utrique : Jupiter vero, sedens alte, jubebat.
Illis vero totus impletus-erat campus, et fulgebat ære,
virorum et equorum : resonabatque-tremens terra pedibus
concurrentium simul. Duo autem viri longe fortissimi
in medium utrorumque congrediebantur, ardentes pugnare
Æneasque Anchisiades, et divinus Achilles.
Æneas autem primus minabundus processit,
nutans casside valida : ac clypeum impetuosum
prætendebat pectori, vibrabatque æream hastam.
Pelides vero ex-altera-parte contra ruebat, leo veluti
exitialis, quem quidem viri interficere animis-ardent,
congregati, totus pagus : is vero primum quidem contemnens
incedit; sed quando aliquis pugna-impigrorum juvenum
hasta ferierit, contorquetque-se hians, circaque dentes spuma
oritur, inque corde ei gemit generosus animus;
cauda vero lateraque et femora utrinque
verberat, seque ipsum excitat ad-pugnandum;
torvumque-intuens recta fertur furore, si quem occidat
virorum, vel ipse pereat prima in turba :
sic Achillem incitabat robur et animus magnus,
obviam ut-iret magnanimo Æneæ.
Illi vero quando jam prope erant in alterum-alter vadentes,
hunc prior allocutus-est pedibus-velox divinus Achilles :
Ænea, cur tu, tantum agminum spatium permensus,
hic constitisti? an te utique animus mecum pugnare jubet,
sperantem Trojanis *te* imperaturum equûm-domitoribus
dignitate qualis *est* Priami? Sed si me interfeceris,
non tibi propterea Priamus *hoc* præmium in manu ponet :

Digitized by Google

εἰσὶν γάρ οἱ παῖδες· ὁ δ' ἔμπεδος οὐδ' ἀεσίφρων.
Ἦ νύ τί τοι Τρῶες τέμενος τάμον, ἔξοχον ἄλλων,
καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμηαι,
αἴ κεν ἐμὲ κτείνῃς; χαλεπῶς δέ σ' ἔολπα τὸ ῥέξειν.
Ἤδη μὲν σέγε, φημὶ, καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησα.
Ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε πέρ σε, βοῶν ἄπο, μοῦνον ἐόντα,
σεῦα κατ' Ἰδαίων ὀρέων ταχέεσσι πόδεσσιν
καρπαλίμως; τότε δ' οὔτι μετατροπαλίζεο φεύγων·
ἔνθεν δ' ἐς Λυρνησὸν ὑπέκφυγες· αὐτὰρ ἐγὼ τὴν
πέρσα, μεθορμηθεὶς σὺν Ἀθήνῃ καὶ Διὶ πατρί·
ληϊάδας δὲ γυναῖκας, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
ἦγον· ἀτὰρ σὲ Ζεὺς ἐρρύσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ἀλλ' οὐ νῦν σε ῥύεσθαι ὀΐομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
βάλλεαι· ἀλλά σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κελεύω
ἐς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
πρίν τι κακὸν παθέειν· ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
Πηλείδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε νηπύτιον ὣς
ἔλπεο δειδίξεσθαι· ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς
ἠμὲν κερτομίας ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι.
Ἴδμεν τ' ἀλλήλων γενεὴν, ἴδμεν δὲ τοκῆας,
πρόκλυτ' ἀκούοντες ἔπεα θνητῶν ἀνθρώπων·
ὄψει δ' οὔτ' ἄρ πω σὺ ἐμοὺς ἴδες οὔτ' ἄρ' ἐγὼ σούς.
Φασὶ σὲ μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔκγονον εἶναι,
μητρὸς δ' ἐκ Θέτιδος, καλλιπλοκάμου ἁλοσύδνης·
αὐτὰρ ἐγὼν υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο
εὔχομαι ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ μοί ἐστ' Ἀφροδίτη·
τῶν δὴ νῦν ἕτεροί γε φίλον παῖδα κλαύσονται
σήμερον· οὐ γάρ φημ' ἐπέεσσί γε νηπυτίοισιν
ὧδε διακρινθέντε μάχης ἐξ ἀπονέεσθαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι· ὄφρ' εὖ εἰδῇς
ἡμετέρην γενεὴν, πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασιν·
Δάρδανον αὖ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεὺς,
κτίσσε δὲ Δαρδανίην· ἐπεὶ οὔπω Ἴλιος ἱρὴ
ἐν πεδίῳ πεπόλιστο, πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἔθ' ὑπωρείας ᾤκεον πολυπιδάκου Ἴδης.
Δάρδανος αὖ τέκεθ' υἱὸν Ἐριχθόνιον βασιλῆα,
ὃς δὴ ἀφνειότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
τοῦ τρισχίλιαι ἵπποι ἕλος κάτα βουκολέοντο
θήλειαι, πώλοισιν ἀγαλλόμεναι ἀταλῇσιν. —
Τάων καὶ Βορέης ἠράσσατο βοσκομενάων,
ἵππῳ δ' εἰσάμενος παρελέξατο κυανοχαίτῃ·
αἱ δ' ὑποκυσσάμεναι ἔτεκον δυοκαίδεκα πώλους.
Αἱ δ' ὅτε μὲν σκιρτῷεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν,
ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέον οὐδὲ κατέκλων·
ἀλλ' ὅτε δὴ σκιρτῷεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
ἄκρον ἐπὶ ῥηγμῖνος ἁλὸς πολιοῖο θέεσκον. —
Τρῶα δ' Ἐριχθόνιος τέκετο Τρώεσσιν ἄνακτα·
Τρωὸς δ' αὖ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
Ἶλός τ' Ἀσσάρακός τε καὶ ἀντίθεος Γανυμήδης,
ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διὶ οἰνοχοεύειν,
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
Ἶλος δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Λαομέδοντα·

sunt enim ei filii: ipse autem firmus, nec imprudens-mente.
An vero tibi Trojani agri-portionem tribuerunt, egregiam præ-
aliis,] amœnam vitifero-solo, et arabili, ut colas,
si me interfeceris? difficulter autem te spero hoc facturum.
Jam enim te, credo, et alias hasta fugavi.
An non recordaris, quando te a bobus, solus quum-esses,
agitavi de Idæis montibus velocibus pedibus
celeriter? tunc vero nusquam convertebaris fugiens:
inde autem in Lyrnessum evasisti: verum ego hanc
everti, aggressus cum (*auxiliante*) Minerva et Jove patre:
captivas autem mulieres, libero die erepto,
abduxi: at te Jupiter servavit, et dii ceteri.
Sed non nunc te servaturos puto, ut in animum
inducis: verum te ego regressum hortor
in multitudinem ire, neu adversus stes mihi,
antequam quid mali patiaris: factum vero et stultus sensit.
Huic vero Æneas respondit, dixitque:
Pelide, ne jam me verbis, puerulum tanquam,
speres *te* territurum: quippe aperte scio et ipse
et convicia, et opprobria proloqui.
Scimus autem alter-alterius genus, scimus et parentes,
jam-olim-dicta audientes verba mortalium hominum:
visu vero certe nec tu meos nosti, neque ego tuos.
Aiunt te quidem Pelei eximii prolem esse
matre vero ex Thetide, comis-pulcris marina-nympha:
at ego *me* filium magnanimo Anchisa
profiteor prognatum esse, mater autem mihi est Venus:
horum jam nunc alterutri certe carum filium plorabunt
hodie: non enim puto verbis omnino puerilibus
sic diremtos, e pugna *nos* redituros-esse.
Quodsi vis et hæc doceri; ut bene scias
nostrum genus (multi autem ipsum homines norunt):
Dardanum jam primum genuit nubes-cogens Jupiter:
condidit autem *is* Dardaniam: quippe nondum Ilios sacra
in campo ædificata-erat, urbs articulate-loquentium homi-
num,] sed adhuc radices habitabant irriguæ-fontibus Idæ.
Dardanus autem genuit filium Erichthonium regem,
qui tum opulentissimus erat mortalium hominum:
hujus ter-mille equæ per palustria pascebantur
feminæ, pullis exsultantes teneris:
harum *aliquas* et *ipse* Boreas adamavit pascentium,
equoque se quum-assimulasset, cæruleis-jubis, concubuit:
illæ vero gravidæ-factæ pepererunt duodecim equulas:
hæ autem quando saltu-lasciviebant super almam terram,
summum super aristarum fructum currebant, nec *eas* frange-
bant:] at quum saltu-lasciviebant super lata dorsa maris,
in-superficie super collisos-fluctus maris cani currebant.
Troem autem Erichthonius genuit Trojanis regem:
ex-Troe vero tres filii eximii geniti-sunt,
Ilusque, Assaracusque, et deo-par Ganymedes,
qui sane pulcerrimus erat mortalium hominum:
quem et in-altum-rapuerunt dii, Jovi ut-pocillator-esset,
pulcritudinem ob ipsius, ut immortalibus interesset.
Ilus autem genuit filium eximium Laomedontem;

Digitized by Google

Λαομέδων δ' ἄρα Τιθωνὸν τέκετο Πρίαμόν τε,
Λάμπον τε Κλυτίον θ' Ἱκετάονά τ', ὄζον Ἄρηος·
Ἀσσάρακος δὲ Κάπυν· ὁ δ' ἄρ' Ἀγχίσην τέκε παῖδα·
αὐτὰρ ἔμ' Ἀγχίσης, Πρίαμος δ' ἔτεχ' Ἕκτορα δῖον.
Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε,
ὅππως κεν ἐθέλῃσιν· ὁ γὰρ κάρτιστος ἁπάντων.
Ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα νηπύτιοι ὥς,
ἑσταότ' ἐν μέσσῃ ὑσμίνῃ δηϊοτῆτος.
Ἔστι γὰρ ἀμφοτέροισιν ὀνείδεα μυθήσασθαι
πολλὰ μάλ'· οὐδ' ἂν νηῦς ἑκατόζυγος ἄχθος ἄροιτο.
Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι
παντοῖοι· ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις.
Ἀλλὰ τίη ἔριδας καὶ νείκεα νῶϊν ἀνάγκη
νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥςτε γυναῖκας,
αἵτε χολωσάμεναι ἔριδος πέρι θυμοβόροιο
νεικεῦσ' ἀλλήλῃσι μέσην ἐς ἄγυιαν ἰοῦσαι,
πόλλ' ἐτεά τε καὶ οὐχί· χόλος δέ τε καὶ τὰ κελεύει.
Ἀλκῆς δ' οὔ μ' ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις μεμαῶτα,
πρὶν χαλκῷ μαχέσασθαι ἐναντίον· ἀλλ' ἄγε, θᾶσσον
γευσόμεθ' ἀλλήλων χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐν δεινῷ σάκεϊ ἔλασ' ὄβριμον ἔγχος,
σμερδαλέῳ· μέγα δ' ἀμφὶ σάκος μύκε δουρὸς ἀκωκῇ.
Πηλεΐδης δὲ σάκος μὲν ἀπὸ ἕο χειρὶ παχείῃ
ἔσχετο, ταρβήσας· φάτο γὰρ δολιχόσκιον ἔγχος
ῥέα διελεύσεσθαι μεγαλήτορος Αἰνείαο·
νήπιος, οὐδ' ἐνόησε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ὡς οὐ ῥηΐδι' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα
ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι οὐδ' ὑποείκειν.
Οὐδὲ τότ' Αἰνείαο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο·
ἀλλὰ δύω μὲν ἔλασσε διὰ πτύχας, αἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς
ἦσαν· ἐπεὶ πέντε πτύχας ἤλασε Κυλλοποδίων,
τὰς δύο χαλκείας, δύο δ' ἔνδοθι κασσιτέροιο,
τὴν δὲ μίαν χρυσέην· τῇ ῥ' ἔσχετο μείλινον ἔγχος.
Δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
ἄντυγ' ὕπο πρώτην, ᾗ λεπτότατος θέε χαλκὸς,
λεπτοτάτη δ' ἐπέην ῥινὸς βοός· ἡ δὲ διαπρὸ
Πηλιὰς ἤϊξεν μελίη, λάκε δ' ἀσπὶς ὑπ' αὐτῆς.
Αἰνείας δ' ἐάλη, καὶ ἀπὸ ἕθεν ἀσπίδ' ἀνέσχεν,
δείσας· ἐγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
ἔστη ἱεμένη, διὰ δ' ἀμφοτέρους ἕλε κύκλους
ἀσπίδος ἀμφιβρότης· ὁ δ' ἀλευάμενος δόρυ μακρὸν
ἔστη, κὰδ δ' ἄχος οἱ χύτο μυρίον ὀφθαλμοῖσιν,
ταρβήσας, ὅ οἱ ἄγχι πάγη βέλος. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἐμμεμαὼς ἐπόρουσεν, ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Αἰνείας, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
Ἔνθα κεν Αἰνείας μὲν ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ,
ἢ κόρυθ', ἠὲ σάκος, τό οἱ ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον·
τὸν δέ κε Πηλεΐδης σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα·

Laomedon autem Tithonum genuit, Priamumque,
Lampumque, Clytiumque, Hicetaonemque, sobolem Martis:
Assaracus vero Capyn; is autem Anchisen genuit filium:
atque me Anchises; Priamus vero genuit Hectorem divinum.
Ex-hoc quidem genereque et sanguine *me* profiteor esse.
Jupiter vero virtutem viris augetque minuitque,
prout voluerit; ipse enim *est* potentissimus omnium.
Sed age ne-amplius hæc disseramus, pueruli tanquam,
stantes in media acie prælii.
Licet enim ambobus opprobria proloqui
multa admodum: ne navis quidem centiremis onus ferret.
Volubilis vero lingua est hominum, multique insunt sermones,] omnigeni; verborum autem latus campus hinc et inde.
Qualecunque dixeris verbum, tale et audieris.
Sed quid jurgiis et rixis nobis opus *est*
altercari inter-nos contra, tanquam mulieres,
quæ iratæ per contentionem animum-rodentem
altercantur inter-se, mediam in viam prodeuntes,
multa veraque et non *vera:* ira vero et hæc jubet.
A-virtute tamen non me verbis avertes animosum,
priusquam ære pugnes contra. Verum age, ocyus
experiamur alter-alterum æratis hastis.
Dixit, et in terribile scutum intorsit gravem hastam,
horrendum: ingensque scutum circumsonuit hastæ cuspide.
Pelides vero scutum quidem a se *procul* manu robusta
tenuit, perculsus: credebat enim longæ-umbræ hastam
facile penetraturam-esse magnanimi Æneæ:
imprudens; nec cogitabat in mente et in animo,
quod non facile est, deorum inclyta dona
a-viris certe mortalibus domari, neque *ea his* cedere.
Neque tunc Æneæ bellicosi gravis hasta
perrupit scutum; aurum enim *eam* inhibuit, dona dei:
sed duas quidem transiit per plicas; verum etiam tres
supererant: quoniam quinque plicas duxerat Vulcanus,
duas æreas, duasque interiores stanni,
unam vero auream: qua demum detenta-est fraxinea hasta.
Secundus autem Achilles emisit longæ-umbræ hastam,
et percussit Æneæ clypeum undique æqualem,
oram ad summam, ubi tenuissimum ambibat æs,
tenuissimum vero inductum-erat corium bovis; ac penitus
Pelias prorupit fraxinus, crepuit vero clypeus ab ea (*ictu ejus*).
Æneas autem contractus-subsedit, et a se *procul* scutum sustulit,] territus: hasta autem supra dorsum in terra
stetit *ulterius* pergendi-cupida: et utrosque disruperat orbes
clypei totum-hominem-tegentis: is vero evitata hasta longa
constitit, (dolor autem ei offusus-est immensus oculis,)
perculsus, quod prope se fixum-erat telum. Verum Achilles
promtus irruit, stricto ense acuto,
terribilem edens-clamorem: at saxum sumsit manu
Æneas, manum pondus, quod ne duo quidem viri ferrent,
quales nunc homines sunt: is vero ipsum facile agitabat et solus.] Tum certe Æneas quidem irruentem percussisset saxo,
vel in-galeam, vel in-scutum, quod ab eo defendisset tristem
mortem;] ipsum vero Pelides cominus ense anima privasset:

Digitized by Google

εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι θεοῖς μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος Αἰνείαο,
ὃς τάχα Πηλείωνι δαμεὶς Ἄϊδόσδε κάτεισιν,
πειθόμενος μύθοισιν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο·
νήπιος, οὐδέ τί οἱ χραισμήσει λυγρὸν ὄλεθρον.
Ἀλλὰ τίη νῦν οὗτος ἀναίτιος ἄλγεα πάσχει,
μὰψ ἕνεκ' ἀλλοτρίων ἀχέων, κεχαρισμένα δ' αἰεὶ
δῶρα θεοῖσι δίδωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς πέρ μιν ὑπ' ἐκ θανάτου ἀγάγωμεν,
μήπως καὶ Κρονίδης κεχολώσεται, αἴ κεν Ἀχιλλεὺς
τόνδε κατακτείνῃ· μόριμον δέ οἵ ἐστ' ἀλέασθαι,
ὄφρα μὴ ἄσπερμος γενεὴ καὶ ἄφαντος ὄληται
Δαρδάνου, ὃν Κρονίδης περὶ πάντων φίλατο παίδων,
οἳ ἕθεν ἐξεγένοντο γυναικῶν τε θνητάων.
Ἤδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων·
νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει,
καὶ παίδων παῖδες, τοί κεν μετόπισθε γένωνται.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
Ἐννοσίγαι', αὐτὸς σὺ μετὰ φρεσὶ σῇσι νόησον
Αἰνείαν, ἤ κέν μιν ἐρύσσεαι, ἤ κεν ἐάσεις.
[Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ δαμήμεναι, ἐσθλὸν ἐόντα.]
Ἤτοι μὲν γὰρ νῶϊ πολέας ὠμόσσαμεν ὅρκους
πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
μήποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
μηδ' ὁπότ' ἂν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται
δαιομένη, δαίωσι δ' Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
βῆ ῥ' ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
ἷξε δ', ὅθ' Αἰνείας ἠδ' ὁ κλυτὸς ἦεν Ἀχιλλεύς.
Αὐτίκα τῷ μὲν ἔπειτα κατ' ὀφθαλμῶν χέεν ἀχλὺν,
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ· ὁ δὲ μελίην εὔχαλκον
ἀσπίδος ἐξέρυσεν μεγαλήτορος Αἰνείαο·
καὶ τὴν μὲν προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἔθηκεν·
Αἰνείαν δ' ἔσσευεν ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀείρας.
Πολλὰς δὲ στίχας ἡρώων, πολλὰς δὲ καὶ ἵππων
Αἰνείας ὑπερᾶλτο, θεοῦ ἀπὸ χειρὸς ὀρούσας·
ἷξε δ' ἐπ' ἐσχατιὴν πολυάϊκος πολέμοιο,
ἔνθα δὲ Καύκωνες πόλεμον μέτα θωρήσσοντο.
Τῷ δὲ μάλ' ἐγγύθεν ἦλθε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἰνεία, τίς σ' ὧδε θεῶν ἀτέοντα κελεύει
ἀντία Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι,
ὃς σεῦ ἅμα κρείσσων καὶ φίλτερος ἀθανάτοισιν;
ἀλλ' ἀναχωρῆσαι, ὅτε κεν συμβλήσεαι αὐτῷ,
μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' Ἀχιλεὺς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
θαρσήσας δὴ ἔπειτα μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι·
οὐ μὲν γάρ τίς σ' ἄλλος Ἀχαιῶν ἐξεναρίξει.
Ὣς εἰπὼν λίπεν αὐτόθ', ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
Αἶψα δ' ἔπειτ' Ἀχιλῆος ἀπ' ὀφθαλμῶν σκέδασ' ἀχλὺν
θεσπεσίην· ὁ δ' ἔπειτα μέγ' ἔξιδεν ὀφθαλμοῖσιν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·

nisi celeriter animadvertisset Neptunus concussor-terræ.
Statim autem inter immortales deos verbum dixit :
Dii boni, certe mihi dolor *est* de-magnanimo Ænea,
qui cito a-Pelide domitus ad-Orcum descendet,
credens verbis Apollinis longe-jaculantis :
demens : nec quicquam *is* ab-eo propulsabit triste exitium.
Sed cur nunc hic insons mala patitur,
immerito, ob debitos-aliis dolores; grata autem semper
munera diis exhibet, qui cœlum latum inhabitant?
Sed agite, nos ipsi eum e morte subducamus,
ne-forte et Saturnius irascatur, si Achilles
hunc interimat : fatale vero ei est effugere,
ut ne sine-prole genus et prorsus-exstinctum pereat
Dardani, quem Saturnius præ omnibus dilexit liberis,
qui ex-se nati-sunt mulieribusque mortalibus.
Dudum enim Priami genus odit Saturnius :
nunc vero certe Æneæ vis Trojanis imperabit,
et filii filiorum, qui in posterum nati-fuerint.
Huic autem respondit deinde magnis-oculis veneranda Juno :] Terræ-concussor, ipse tu in mente tua consule
de-Ænea, utrum eum e-periculo-extrahas, an relinquas.
[a-Pelide Achille domandum, strenuus quanquam-sit.]
Sane enim nos multa juravimus jurajuranda
omnes inter deos, ego et Pallas Minerva,
nunquam a Trojanis *nos* depulsuras-ope-allata malum diem,
ne quando quidem Troja exitiali igne tota cremabitur
incensa, incenderint autem Mavortii filii Achivorum.
Sed ut hoc audivit Neptunus terræ-concussor,
profectus-est ire perque pugnam et per stridorem hastarum,
pervenitque, ubi Æneas, atque inclytus erat Achilles.
Confestim vero huic quidem inde ob oculos fudit caliginem,
Pelidæ Achilli : ipseque hastam ære-solido-præfixam
clypeo extraxit magnanimi Æneæ;
et eam quidem ante pedes Achillis posuit;
Æneam vero vi-abegit a terra in-altum sublatum.
Multos autem ordines heroum, multos et equorum
Æneas superavit-saltu, dei a manu impetu-sumto :
pervenitque ad extremam-partem impetuosi prælii;
ibi autem Caucones ad pugnam armabantur.
Eum vero admodum prope accessit Neptunus concussor-terræ,] et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est :
Ænea, quis te sic deorum attonitum instigat
contra Peliden ferocem pugnare,
qui te simul fortior *est* et carior immortalibus?
Sed recede, quandocunque obvius-fueris-factus illi,
ne et præter fatum in-domum Orci pervenias.
At postquam Achilles mortem et fatum assecutus-fuerit,
audacter jam deinceps inter primos pugna;
non enim aliquis te alius Achivorum interficiet.
Sic fatus, *eum* reliquit illic, postquam præceperat omnia.
Tunc confestim Achillis ab oculis dispersit caliginem
magnam : is vero continuo clare vidit oculis;
ingemiscens autem dixit ad suum magnum animum :
Dii boni, certe magnum miraculum hoc oculis video :

Digitized by Google

ἔγχος μὲν τόδε κεῖται ἐπὶ χθονὸς, οὐδέ τι φῶτα
λεύσσω, τῷ ἐφέηκα, κατακτάμεναι μενεαίνων.
Ἦ ῥα καὶ Αἰνείας φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἦεν· ἀτάρ μιν ἔφην μὰψ αὔτως εὐχετάασθαι.
Ἐῤῥέτω· οὔ οἱ θυμὸς ἐμεῦ ἔτι πειρηθῆναι
ἔσσεται, ὃς καὶ νῦν φύγεν ἄσμενος ἐκ θανάτοιο.
Ἀλλ' ἄγε δὴ Δαναοῖσι φιλοπτολέμοισι κελεύσας,
τῶν ἄλλων Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθών.
Ἦ, καὶ ἐπὶ στίχας ἆλτο· κέλευε δὲ φωτὶ ἑκάστῳ·
μηκέτι νῦν Τρώων ἑκὰς ἕστατε, δῖοι Ἀχαιοὶ,
ἀλλ' ἄγ', ἀνὴρ ἄντ' ἀνδρὸς ἴτω, μεμάτω δὲ μάχεσθαι.
Ἀργαλέον δέ μοί ἐστι, καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι,
τοσσούσδ' ἀνθρώπους ἐφέπειν καὶ πᾶσι μάχεσθαι·
οὐδέ κ' Ἄρης, ὅσπερ θεὸς ἄμβροτος, οὐδέ κ' Ἀθήνη
τοσσῆσδ' ὑσμίνης ἐφέποι στόμα καὶ πονέοιτο·
ἀλλ' ὅσσον μὲν ἐγὼ δύναμαι χερσίν τε ποσίν τε,
καὶ σθένει, οὔ μέ τί φημι μεθησέμεν οὐδ' ἠβαιόν·
ἀλλὰ μάλα στιχὸς εἶμι διαμπερὲς, οὐδέ τιν' οἴω
Τρώων χαιρήσειν, ὅστις σχεδὸν ἔγχεος ἔλθῃ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· Τρώεσσι δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ
κέκλεθ' ὁμοκλήσας, φάτο δ' ἴμμεναι ἄντ' Ἀχιλῆος·
Τρῶες ὑπέρθυμοι, μὴ δείδιτε Πηλείωνα.
Καί κεν ἐγὼν ἐπέεσσι καὶ ἀθανάτοισι μαχοίμην·
ἔγχεϊ δ' ἀργαλέον, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Οὐδ' Ἀχιλεὺς πάντεσσι τέλος μύθοις ἐπιθήσει,
ἀλλὰ τὸ μὲν τελέει, τὸ δὲ καὶ μεσσηγὺ κολούσει.
Τῷ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν,
εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' αἴθωνι σιδήρῳ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· οἱ δ' ἀντίοι ἔγχε' ἄειραν
Τρῶες· τῶν δ' ἄμυδις μίχθη μένος, ὦρτο δ' ἀϋτή.
Καὶ τότ' ἄρ' Ἕκτορα εἶπε παραστὰς Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, μηκέτι πάμπαν Ἀχιλλῆϊ προμάχιζε,
ἀλλὰ κατὰ πληθύν τε καὶ ἐκ φλοίσβοιο δέδεξο,
μήπως σ' ἠὲ βάλῃ ἠὲ σχεδὸν ἄορι τύψῃ.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' αὖτις ἐδύσατο οὐλαμὸν ἀνδρῶν,
ταρβήσας, ὅτ' ἄκουσε θεοῦ ὄπα φωνήσαντος.
Ἐν δ' Ἀχιλεὺς Τρώεσσι θόρε, φρεσὶν εἱμένος ἀλκὴν,
σμερδαλέα ἰάχων· πρῶτον δ' ἕλεν Ἰφιτίωνα,
ἐσθλὸν Ὀτρυντείδην, πολέων ἡγήτορα λαῶν,
ὃν Νύμφη τέκε νηῒς Ὀτρυντῆϊ πτολιπόρθῳ,
Τμώλῳ ὕπο νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ·
τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα βάλ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεὺς
μέσσην κὰκ κεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη.
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς·
Κεῖσαι, Ὀτρυντείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν·
ἐνθάδε τοι θάνατος· γενεὴ δέ τοί ἐστ' ἐπὶ λίμνῃ
Γυγαίῃ, ὅθι τοι τέμενος πατρώϊόν ἐστιν,
Ὕλλῳ ἐπ' ἰχθυόεντι καὶ Ἕρμῳ δινήεντι.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν·
τὸν μὲν Ἀχαιῶν ἵπποι ἐπισσώτροις δατέοντο
πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ. Ὁ δ' ἐπ' αὐτῷ Δημολέοντα,
ἐσθλὸν ἀλεξητῆρα μάχης, Ἀντήνορος υἱὸν,
νύξε κατὰ κρόταφον, κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου.
Οὐδ' ἄρα χαλκείη κόρυς ἔσχεθεν, ἀλλὰ δι' αὐτῆς

hasta quidem hæc jacet in terra, neque omnino virum
video, in-quem immisi, interficere *eum* cupiens.
Certe et Æneas igitur carus immortalibus diis
erat : sed ipsum putabam frustra sic gloriari.
Valeat : non ei animus me amplius experiri
erit, qui et nunc fugit lubens ex morte.
Sed agedum, Danaos bellicosos adhortatus,
illos alios Trojanos experiar obvius profectus.
Dixit, et in ordines saliit : hortabaturque virum quemque :
Ne-amplius nunc a-Trojanis procul state, divini Achivi,
sed age, vir contra virum eat, promtusque-sit pugnare.
Difficile vero mihi est, etiam fortis licet sim,
tot homines insequi, et cum-omnibus pugnare :
neque-vel Mars, qui-tamen deus immortalis, nec Minerva,
tantæ aciei persequens-obierit os, et impigre-egerit :
sed quantum quidem ego valeo manibusque pedibusque
et animis, me jam nego remissurum ne minimum quidem :
sed omnino per-ordines ibo penitus, nec quenquam puto
Trojanorum gavisurum-esse, qui *meam* prope hastam venerit.
Sic dixit incitans : Trojanos vero splendidus Hector
hortabatur increpitans, affirmabatque *se* iturum contra Achillem :] Trojani magnanimi, ne timete Peliden.
Et ego verbis vel cum-immortalibus pugnare-possem ;
hasta vero arduum, quoniam longe potentiores sunt.
Neque Achilles omnibus finem sermonibus imponet,
sed aliud quidem perficiet, aliud vero et in-medio claudum-relinquet.] Huic ego obvius ibo, etiam si igni manuum-vi similis-est,] si igni manuum-vi similis-est, animoque rutilo ferro.
Sic dixit incitans : illi vero adversi hastas tollebant,
Trojani : horum autem in-unum congressa-est vis, ortusque-est clamor.] Et tunc Hectorem affatus-est astans Phœbus Apollo :
Hector, ne-jam omnino cum-Achille congredere-ante-aciem,
sed in agmineque et ex turba *eum* excipe,
ne-qua te vel missili-feriat, vel cominus ense percutiat.
Sic dixit : Hector vero rursus iniit turbam-densam virorum,] perculsus, ut audivit dei vocem locuti.
At Achilles in-Trojanos insiliit, præcordia indutus robore,
horrende vociferans : primum autem interfecit Iphitionem
strenuum Otryntiden, multarum ductorem copiarum,
quem nympha peperit Nais Otrynteo urbium-eversori,
Tmolo sub nivoso, Hydæ in opulenta civitate :
hunc quidem recta irruentem feriit hasta divinus Achilles,
medio in capite ; hoc vero in-duas-partes totum diffissum-est :
fragoremque-edidit *heros* cadens ; et super-*eo*-gloriabatur divinus Achilles ;] Jaces, Otryntide, omnium terribilissime virorum !] hic tibi mors *accidit ;* genus autem tibi est ad lacum
Gygæum, ubi tibi ager paternus est,
Hyllum ad piscosum, et Hermum vorticosum.
Sic dixit glorians : illi autem caligo oculos obtexit.
Hunc quidem Achivorum equi canthis-rotarum lacerarunt
prima in acie : ille vero post hunc Demoleontem,
strenuum propulsatorem pugnæ, Antenoris filium,
percussit ad tempus, per galeam æneis-munitam-malis.
Neque ærea galea *hastam* inhibuit, sed per ipsam

Digitized by Google

αἰχμὴ ἱεμένη ῥῆξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ
ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
Ἱπποδάμαντα δ' ἔπειτα, καθ' ἵππων ἀΐξαντα,
πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὔτασε δουρί.
Αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε ταῦρος
ἤρυγεν, ἑλκόμενος Ἑλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα,
κούρων ἑλκόντων· γάνυται δέ τε τοῖς Ἐνοσίχθων·
ὣς ἄρα τόνγ' ἐρυγόντα λίπ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Αὐτὰρ ὁ βῆ σὺν δουρὶ μετ' ἀντίθεον Πολύδωρον,
Πριαμίδην· τὸν δ' οὔτι πατὴρ εἴασκε μάχεσθαι,
οὕνεκά οἱ μετὰ παισὶ νεώτατος ἔσκε γόνοιο,
καί οἱ φίλτατος ἔσκε, πόδεσσι δὲ πάντας ἐνίκα·
δὴ τότε νηπιέῃσι, ποδῶν ἀρετὴν ἀναφαίνων,
θῦνε διὰ προμάχων, εἵως φίλον ὤλεσε θυμόν.
Τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
νῶτα παραΐσσοντος, ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες
χρύσειοι σύνεχον, καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ·
ἀντικρὺ δὲ διέσχε παρ' ὀμφαλὸν ἔγχεος αἰχμή·
γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας· νεφέλη δέ μιν ἀμφεκάλυψεν
κυανέη, προτὶ οἷ δ' ἔλαβ' ἔντερα χερσὶ λιασθείς.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησε κασίγνητον Πολύδωρον,
ἔντερα χερσὶν ἔχοντα, λιαζόμενον προτὶ γαίῃ,
κάρ ῥά οἱ ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
δηρὸν ἑκὰς στρωφᾶσθ', ἀλλ' ἀντίος ἦλθ' Ἀχιλῆϊ,
ὀξὺ δόρυ κραδάων, φλογὶ εἴκελος. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ὡς εἶδ', ὣς ἀνέπαλτο, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Ἐγγὺς ἀνὴρ, ὃς ἐμόν γε μάλιστ' ἐσεμάσσατο θυμὸν,
ὅς μοι ἑταῖρον ἔπεφνε τετιμένον· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἀλλήλους πτώσσοιμεν ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.
Ἦ, καὶ ὑπόδρα ἰδὼν προσεφώνεεν Ἕκτορα δῖον·
ἆσσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Πηλείδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε νηπύτιον ὣς
ἔλπεο δειδίξεσθαι· ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς
ἠμὲν κερτομίας ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι.
Οἶδα δ' ὅτι σὺ μὲν ἐσθλὸς, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
αἴ κέ σε χειρότερός περ ἐὼν ἀπὸ θυμὸν ἕλωμαι,
δουρὶ βαλών· ἐπειὴ καὶ ἐμὸν βέλος ὀξὺ πάροιθεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δόρυ, καὶ τόγ' Ἀθήνη
πνοιῇ Ἀχιλλῆος πάλιν ἔτραπε κυδαλίμοιο,
ἦκα μάλα ψύξασα· τὸ δ' ἂψ ἵκεθ' Ἕκτορα δῖον,
αὐτοῦ δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἐμμεμαὼς ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων,
σμερδαλέα ἰάχων· τὸν δ' ἐξήρπαξεν Ἀπόλλων
ῥεῖα μάλ', ὥστε θεὸς, ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
ἔγχεϊ χαλκείῳ· τρὶς δ' ἠέρα τύψε βαθεῖαν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
δεινὰ δ' ὁμοκλήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον, κύον· ἦ τέ τοι ἄγχι
ἦλθε κακόν· νῦν αὖτέ σ' ἐρύσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ᾧ μέλλεις εὔχεσθαι, ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων.
Ἦ θήν σ' ἐξανύω γε, καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,

cuspis pergendi-cupida rupit os; cerebrum vero
intus totum fœdatum-est: domuit vero ipsum ardentem.
Hippodamantem autem deinde, de curru desilientem,
ante se fugientem, in-dorso percussit hasta.
Atque is animum exhalabat et mugiebat, ut quum taurus
mugit, vi-tractus Heliconium circa regem,
adolescentibus trahentibus; gaudet autem his Neptunus:
sic utique hujus mugientis reliquit ossa animus ferox.
Atque ille ivit cum hasta in deò-parem Polydorum
Priamiden: eum vero neutiquam pater sinebat pugnare,
quod sibi inter filios minimus erat natu,
et sibi carissimus erat, pedibusque omnes vincebat:
tum vero juvenili-stultitia, pedum virtutem ostentans,
ruebat per primos-pugnatores, donec suam perdidit animam:
hunc percussit medium jaculo pedibus-velox divinus Achil-
les,] in-terga prætercurrentis, ubi baltei annuli
aurei *balteum* constringebant, et duplex occurrebat lorica:
in-adversum vero perrupit ad umbilicum hastæ cuspis:
in-genua autem procidit ejulans: nubesque ipsum obtexit
nigra, ad se vero collegit intestina manibus, inclinatus.
Hector vero, ut vidit fratrem Polydorum
viscera manibus tenentem, advolutum terræ;
continuo ejus oculis offusa-est caligo, neque amplius susti-
nuit] diu procul versari, sed obvius venit Achilli,
acutam hastam vibrans, flammæ similis. At Achilles
ut vidit, ita exsiliit, et jactabundus verbum dixit:
Prope *est* vir, qui meum maxime intimum-pupugit animum,
qui mihi sodalem interfecit dilectum; nec sane diutius
alter-alterum trepidi-fugerimus per aciei semitas.
Dixit, et torve intuitus allocutus-est Hectorem divinum:
Propius accede, ut ocyus ad-mortis metas pervenias!
Illum vero interritus allocutus-est galeam-motans Hector:
Pelide, ne jam me verbis certe, puerulum tanquam,
speres *te* perterrefacturum: nam aperte scio et ipse
et convicia, et opprobria proloqui.
Scio autem, quod tu quidem strenuus, ego vero te multo infe-
rior *sum*.] Sed hæc quidem deorum in genibus posita sunt,
an tibi, inferior licet sim, animum exemero,
hasta percusso: nam et meum telum acutum *est* in-cuspide.
Dixit, et vibratam emisit hastam; et eam-quidem Minerva
flatu ab-Achille retro avertit glorioso,
leniter admodum afflatam: ista autem rediit ad-Hectorem di-
vinum,] ipsiusque ante pedes cecidit. Verum Achilles
promtus irruit, occidere *eum* cupiens,
horrendum vociferans: illum vero eripuit Apollo
facile admodum, utpote deus, operuitque caligine multa.
Ter quidem deinde irruit pedibus-velox divinus Achilles
hasta ærea, terque caliginem percussit profundam.
Sed quando jam quarto irruebat, dæmoni par,
minaciter increpitans *eum* verbis alatis allocutus-est:
Rursus nunc effugisti mortem, canis; certe tibi prope
venerat malum: nunc vero te eripuit Phœbus Apollo,
cui certe vota-facis, proficiscens in stridorem jaculorum.
At certe te conficiam omnino, etiam posthac obvius-factus,

Digitized by Google

εἴ πού τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάῤῥοθός ἐστιν.
Νῦν δ' αὖ τοὺς ἄλλους ἐπιείσομαι, ὅν κε κιχείω.'
Ὣς εἰπὼν Δρύοπ' οὖτα κατ' αὐχένα μέσσον ἄκοντι·
ἤριπε δὲ προπάροιθε ποδῶν· ὁ δὲ τὸν μὲν ἔασεν,
Δημοῦχον δὲ Φιλητορίδην, ἠΰν τε μέγαν τε,
κὰγ γόνυ δουρὶ βαλὼν ἠρύκακε· τὸν μὲν ἔπειτα
οὐτάζων ξίφεϊ μεγάλῳ ἐξαίνυτο θυμόν.
Αὐτὰρ ὁ Λαόγονον καὶ Δάρδανον, υἷε Βίαντος,
ἄμφω ἐφορμηθεὶς, ἐξ ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
τὸν μὲν δουρὶ βαλὼν, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύψας·
Τρῶα δ' Ἀλαστορίδην· ὁ μὲν ἀντίος ἤλυθε, γούνων,
εἴπως εὖ πεφίδοιτο, λαβὼν, καὶ ζωὸν ἀφείη,
μηδὲ κατακτείνειεν, ὁμηλικίην ἐλεήσας·
νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη, ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
Οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν οὐδ' ἀγανόφρων,
ἀλλὰ μάλ' ἐμμεμαώς· ὁ μὲν ἥπτετο χείρεσι γούνων,
ἱέμενος λίσσεσθ', ὁ δὲ φασγάνῳ οὖτα καθ' ἧπαρ·
ἐκ δέ οἱ ἧπαρ ὄλισθεν, ἀτὰρ μέλαν αἷμα κατ' αὐτοῦ
κόλπον ἐνέπλησεν, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν,
θυμοῦ δευόμενον. Ὁ δὲ Μούλιον οὖτα παραστὰς
δουρὶ κατ' οὖς· εἶθαρ δὲ δι' οὔατος ἦλθ' ἑτέροιο
αἰχμὴ χαλκείη· ὁ δ' Ἀγήνορος υἱὸν Ἔχεκλον
μέσσην κὰκ κεφαλὴν ξίφει ἤλασε κωπήεντι·
πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή.
Δευκαλίωνα δ' ἔπειθ', ἵνα τε ξυνέχουσι τένοντες
ἀγκῶνος, τῇ τόνγε φίλης διὰ χειρὸς ἔπειρεν
αἰχμῇ χαλκείῃ· ὁ δέ μιν μένε χεῖρα βαρυνθεὶς,
πρόσθ' ὁρόων θάνατον, ὁ δὲ φασγάνῳ αὐχένα θείνας,
τῆλ' αὐτῇ πήληκι κάρη βάλε· μυελὸς αὖτε
σφονδυλίων ἔκπαλθ'· ὁ δ' ἐπὶ χθονὶ κεῖτο τανυσθείς.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετ' ἀμύμονα Πείρεω υἱὸν,
Ῥίγμον, ὃς ἐκ Θρῄκης ἐριβώλακος εἰληλούθει·
τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι, πάγη δ' ἐν πνεύμονι χαλκός·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων. Ὁ δ' Ἀρηΐθοον θεράποντα,
ἂψ ἵππους στρέψαντα, μετάφρενον ὀξέϊ δουρὶ
νύξ', ἀπὸ δ' ἅρματος ὦσε· κυκήθησαν δέ οἱ ἵπποι.
Ὡς δ' ἀναμαιμάει βαθέ' ἄγκεα θεσπιδαὲς πῦρ
οὔρεος ἀζαλέοιο, βαθεῖα δὲ καίεται ὕλη,
πάντη τε κλονέων ἄνεμος φλόγα εἰλυφάζει·
ὣς ὅγε πάντη θῦνε σὺν ἔγχεϊ, δαίμονι ἶσος,
κτεινομένους ἐφέπων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα.
Ὡς δ' ὅτε τις ζεύξῃ βόας ἄρσενας εὐρυμετώπους,
τριβέμεναι κρῖ λευκὸν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ·
ῥίμφα τε λέπτ' ἐγένοντο βοῶν ὑπὸ πόσσ' ἐριμύκων·
ὣς ὑπ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου μώνυχες ἵπποι
στεῖβον ὁμοῦ νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας· αἵματι δ' ἄξων
νέρθεν ἅπας πεπάλακτο, καὶ ἄντυγες αἳ περὶ δίφρον,
ἃς ἄρ' ἀφ' ἱππείων ὁπλέων ῥαθάμιγγες ἔβαλλον,
αἵ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων· ὁ δὲ ἵετο κῦδος ἀρέσθαι
Πηλείδης, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.

si forte aliquis et mihi deorum adjutor est.
Nunc vero ceteros persequar, quemcunque deprehendero.
Sic locutus, Dryopem feriit ad cervicem mediam jaculo,
ceciditque *is ei* ante pedes; ipse autem hunc quidem reliquit,
Demuchum vero Philetoriden, fortemque magnumque,
ad genu hasta percussum detinuit: huic quidem deinde,
feriens ense magno, exemit animam.
Atque ille Laogonum et Dardanum, filios Biantis,
ambos cum-impetu-adortus, e curru depulit in-terram,
alterum quidem hasta percussum, alterum vero cominus ense
feriens;] Troem etiam Alastoriden: hic quidem obvius venerat, genibus,] si-quo-modo sibi parceret, prehensis, et vivum
dimitteret,] nec *se* interficeret, æqualem-ætatem miseratus:
demens; neque hoc sciebat, quod non persuasurus erat.
Haudquaquam enim *Achilles* animo-miti vir erat, nec lenis,
sed valde promtus: hic quidem ceperat manibus genua,
cupiens precari, ille vero ense percussit ad jecur:
ei autem jecur excidit, et ater sanguis ex ipso
sinum *ei* implevit, ipsique tenebræ oculos contexere,
anima privato. Ille autem Mulium percussit prope-astans
hasta ad aurem; moxque per aurem ivit alteram
cuspis ærea: illeque Agenoris filium Echeclum
medium ad caput ense feriit capulum-magnum-habente:
totus autem incaluit ensis sanguine: huic vero oculos
occupavit purpurea mors et fatum violentum.
Deucalionem autem deinde, ubi connectuntur nervi
cubiti, hac illum caram per manum transfixit
cuspis ærea: ipse vero illum manebat, manu gravatus,
præ *se* videns mortem: ille autem gladio cervice percussa,
procul cum-ipsa galea caput excussit; medulla vero
vertebris exsiliit; ipse autem in terra jacuit extensus.
At ille profectus-est ire in eximium Pirei filium,
Rhigmum, qui e Thracia glebosa venerat:
hunc percussit medium telo, fixumque-est in pulmone æs;
decidit autem e curru. Ille autem Areithoum famulum,
retro equos convertentem, in-dorsum acuta hasta
feriit, curruque deturbavit: turbati-sunt autem ejus equi.
Ut vero fertur-furens-per profundas convalles immane-ardens ignis] montis aridi; profunda autem crematur silva,
et quaquaversus agitans ventus flammam contorquet:
sic ille quaquaversus furens-ferebatur cum hasta, dæmoni par,
occidendos insequens; fluebat autem sanguine terra nigra.
Ut vero quum quis junxerit boves mares latis-frontibus,
ut-triturent hordeum album bene-condita in area,
citoque comminuuntur boum sub pedibus valde-mugientium:
sic ab Achille *acti* magnanimo solidis-ungulis equi
calcabant simul cadaveraque et clypeos: sanguine autem axis
subtus totus fœdatus-erat, et ambitus qui *erant* circa sellam-currus,] quos ab equinis ungulis guttæ aspergebant,
atque a canthis: ille vero cupiebat gloriam referre,
Pelides, cruentoque-pulvere fœdabatur manibus invictis.

Digitized by Google

ΙΛΙΑΔΟΣ Φ.

Μάχη παραποτάμιος.

Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο,
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,
ἔνθα διατμήξας, τοὺς μὲν πεδίονδε δίωκεν
πρὸς πόλιν, ᾗπερ Ἀχαιοὶ ἀτυζόμενοι φοβέοντο
ἤματι τῷ προτέρῳ, ὅτε μαίνετο φαίδιμος Ἕκτωρ·
τῇ ῥ' οἵγε προχέοντο πεφυζότες· ἠέρα δ' Ἥρη
πίτνα πρόσθε βαθεῖαν, ἐρυκέμεν· ἡμίσεες δὲ
ἐς ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύῤῥοον, ἀργυροδίνην·
ἐν δ' ἔπεσον μεγάλῳ πατάγῳ· βράχε δ' αἰπὰ ῥέεθρα,
ὄχθαι δ' ἀμφὶ περὶ μεγάλ' ἴαχον· οἱ δ' ἀλαλητῷ
ἔννεον ἔνθα καὶ ἔνθα, ἑλισσόμενοι περὶ δίνας.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ ῥιπῆς πυρὸς ἀκρίδες ἠερέθονται,
φευγέμεναι ποταμόνδε· τὸ δὲ φλέγει ἀκάματον πῦρ,
ὄρμενον ἐξαίφνης, ταὶ δὲ πτώσσουσι καθ' ὕδωρ·
ὣς ὑπ' Ἀχιλλῆος Ξάνθου βαθυδινήεντος
πλῆτο ῥόος κελάδων ἐπιμὶξ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν.
Αὐτὰρ ὁ Διογενὴς δόρυ μὲν λίπεν αὐτοῦ ἐπ' ὄχθῃ,
κεκλιμένον μυρίκῃσιν· ὁ δ' ἔσθορε δαίμονι ἶσος,
φάσγανον οἶον ἔχων, κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα.
Τύπτε δ' ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς
ἄορι θεινομένων, ἐρυθαίνετο δ' αἵματι ὕδωρ.
Ὡς δ' ὑπὸ δελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι
φεύγοντες πιμπλᾶσι μυχοὺς λιμένος εὐόρμου,
δειδιότες· μάλα γάρ τε κατεσθίει ὅν κε λάβῃσιν·
ὣς Τρῶες ποταμοῖο κατὰ δεινοῖο ῥέεθρα [ρων,
πτῶσσον ὑπὸ κρημνούς. Ὁ δ' ἐπεὶ κάμε χεῖρας ἐναί-
ζωοὺς ἐκ ποταμοῖο δυώδεκα λέξατο κούρους,
ποινὴν Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος.
Τοὺς ἐξῆγε θύραζε τεθηπότας, ἠΰτε νεβρούς,
δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσιν,
τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον ἐπὶ στρεπτοῖσι χιτῶσιν·
δῶκε δ' ἑταίροισιν κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Αὐτὰρ ὁ ἂψ ἐπόρουσε, δαϊζέμεναι μενεαίνων.
Ἔνθ' υἷεῖ Πριάμοιο συνήντετο Δαρδανίδαο,
ἐκ ποταμοῦ φεύγοντι, Λυκάονι· τόν ῥά ποτ' αὐτὸς
ἦγε λαβὼν ἐκ πατρὸς ἀλωῆς οὐκ ἐθέλοντα,
ἐννύχιος προμολών· ὁ δ' ἐρινεὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τάμνε, νέους ὄρπηκας, ἵν' ἅρματος ἄντυγες εἶεν·
τῷ δ' ἄρ' ἀνώϊστον κακὸν ἤλυθε δῖος Ἀχιλλεύς.
Καὶ τότε μέν μιν Λῆμνον ἐϋκτιμένην ἐπέρασσεν,
νηυσὶν ἄγων· ἀτὰρ υἱὸς Ἰήσονος ὦνον ἔδωκεν.
Κεῖθεν δὲ ξεῖνός μιν ἐλύσατο, πολλὰ δ' ἔδωκεν,
Ἴμβριος Ἠετίων, πέμψεν δ' ἐς δῖαν Ἀρίσβην·
ἔνθεν ὑπεκπροφυγὼν πατρώϊον ἵκετο δῶμα.
Ἕνδεκα δ' ἤματα θυμὸν ἐτέρπετο οἷσι φίλοισιν,
ἐλθὼν ἐκ Λήμνοιο· δυωδεκάτῃ δέ μιν αὖτις
χερσὶν Ἀχιλλῆος θεὸς ἔμβαλεν, ὅς μιν ἔμελλεν
πέμψειν εἰς Ἀΐδαο, καὶ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς

ILIADIS XXI.

Pugna ad fluvium.

Sed ubi jam ad-vadum pervenerant pulcre-fluentis fluvii,
Xanthi vorticosi, quem immortalis genuit Jupiter;
ibi divisos, hos quidem ad-campum insequebatur
urbem versus, qua Achivi turbati fugerant,
die superiori, quando furebat splendidus Hector:
illac hi(*Troj.*) profundebantur trepida-fuga; caliginemque Ju-
no] expandit ante *eos* spissam, ut-inhiberet ac dimidia-pars
in fluvium volvebantur profundum, vorticibus-argenteis;
inciderunt autem magno strepitu: sonitumque-dedere alta
fluenta,] ripæque circumcirca graviter gemuere: illi vero cum-
fremitu] innatabant huc et illuc, agitati circa vortices.
Ut vero quum *exactæ* (ab) impetu ignis locustæ evolant,
ut-fugiant ad-fluvium: atque ardet indefessus ignis
excitatus derepente; illæ vero metu-perculsæ-cadunt in a-
quam:] sic sub Achille *fugante* Xanthi vorticibus-profundis
implebatur fluentum resonans mixtim equisque et viris.
Sed ille nobilissimus hastam quidem reliquit illic in ripa
acclinatam myricis; ipse autem insiliit, dæmoni par,
gladium solum habens, exitialiaque animo meditabatur opera.
Et feriebat quaquaversum: illorum vero gemitus excitabatur
fœdus] ense dum-cædebantur, rubescebatque sanguine aqua.
Ut vero a delphine ingenti *pellente* pisces alii
fugientes, implent recessus-intimos portus stationibus-tuti,
formidantes; omnino enim devorat, quemcunque ceperit:
sic Trojani fluvii per impetuosi fluenta
abdebant-se-perculsi sub crepidines. Ille vero ut lassatus-erat
manibus cædendo,] vivos e fluvio duodecim legit juvenes,
piaculum de-Patroclo Menœtiade mortuo.
Hos eduxit foras metu-stupentes, tanquam hinnulos;
ligavitque a-tergo manus scite-sectis loris,
quæ ipsi ferebant in tortilibus tunicis:
tradidit autem sociis deducendos cavas ad naves;
at ipse iterum irruit, occidere cupiens.
Illic filio Priami obvius-factus-est Dardanidæ,
e fluvio fugienti, Lycaoni; quem olim ipse
abduxerat, captum e patris viridario, invitum,
nocturnus progressus: is vero caprifici acuto ære
incidebat novellos ramos, ut currus ambitus essent:
ei autem improvisum malum supervenit divinus Achilles.
Et tunc quidem ipsum in-Lemnum bene-habitatam vendidit,
navibus abductum: ac filius Jasonis pretium dedit.
Illinc vero hospes ipsum redemit, multaque dedit,
Imbrius Eetion, misitque in divinam Arisben:
inde *is* clam-effugiens paternam venit domum.
Undecim autem dies animum oblectabat cum-suis amicis,
reversus ex Lemno: duodecima vero ipsum rursus
manibus Achillis deus injecit, qui ipsum erat
missurus in Orcum, etiam nolentem ire.
Hunc igitur ut advertit pedibus-velox divinus Achilles

Digitized by Google

γυμνόν, ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ' ἔχεν ἔγχος·
ἀλλὰ τὰ μέν ῥ' ἀπὸ πάντα χαμαὶ βάλε· τεῖρε γὰρ ἱδρὼς
φεύγοντ' ἐκ ποταμοῦ, κάματος δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἦ μάλα δὴ Τρῶες μεγαλήτορες, οὕςπερ ἔπεφνον,
αὖτις ἀναστήσονται ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος,
οἷον δὴ καὶ ὅδ' ἦλθε, φυγὼν ὕπο νηλεὲς ἦμαρ,
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην πεπερημένος· οὐδέ μιν ἔσχεν
πόντος ἁλὸς πολιῆς, ὁ πολέας ἀέκοντας ἐρύκει.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ δουρὸς ἀκωκῆς ἡμετέροιο
γεύσεται, ὄφρα ἴδωμαι ἐνὶ φρεσίν, ἠδὲ δαείω,
ἢ ἄρ' ὁμῶς καὶ κεῖθεν ἐλεύσεται, ἦ μιν ἐρύξει
γῆ φυσίζοος, ἥτε κατὰ κρατερόν περ ἐρύκει.
Ὣς ὥρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπὼς,
γούνων ἅψασθαι μεμαώς· πέρι δ' ἤθελε θυμῷ
ἐκφυγέειν θάνατόν τε κακὸν καὶ Κῆρα μέλαιναν.
Ἤτοι ὁ μὲν δόρυ μακρὸν ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
οὐτάμεναι μεμαώς· ὁ δ' ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων,
κύψας· ἐγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
ἔστη, ἱεμένη χροὸς ἄμεναι ἀνδρομέοιο.
Αὐτὰρ ὁ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἑλὼν ἐλλίσσετο γούνων·
τῇ δ' ἑτέρῃ ἔχεν ἔγχος ἀκαχμένον οὐδὲ μεθίει·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· [σον·
Γουνοῦμαί σ', Ἀχιλεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέη-
ἀντί τοί εἰμ' ἱκέταο, Διοτρεφὲς, αἰδοίοιο.
Πὰρ γὰρ σοὶ πρώτῳ πασάμην Δημήτερος ἀκτὴν,
ἤματι τῷ, ὅτε μ' εἷλες ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
καί μ' ἐπέρασσας, ἄνευθεν ἄγων πατρός τε φίλων τε,
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην· ἑκατόμβοιον δέ τοι ἦλφον.
Νῦν δὲ λύμην τρὶς τόσσα πορών· ἠὼς δέ μοί ἐστιν
ἥδε δυωδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
πολλὰ παθών· νῦν αὖ με τεῆς ἐν χερσὶν ἔθηκεν
Μοῖρ' ὀλοή· μέλλω που ἀπέχθεσθαι Διὶ πατρὶ,
ὅς μέ σοι αὖτις ἔδωκε· μινυνθάδιον δέ με μήτηρ
γείνατο, Λαοθόη, θυγάτηρ Ἄλταο γέροντος,
Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει,
Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων ἐπὶ Σατνιόεντι.
Τοῦ δ' ἔχε θυγατέρα Πρίαμος, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας·
τῆςδε δύω γενόμεσθα, σὺ δ' ἄμφω δειροτομήσεις.
Ἤτοι τὸν πρώτοισι μετὰ πρυλέεσσι δάμασσας,
ἀντίθεον Πολύδωρον, ἐπεὶ βάλες ὀξέϊ δουρί·
νῦν δὲ δὴ ἐνθάδε μοι κακὸν ἔσσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
σὰς χεῖρας φεύξεσθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
μή με κτεῖν'· ἐπεὶ οὐχ' ὁμογάστριος Ἕκτορός εἰμι,
ὅς τοι ἑταῖρον ἔπεφνεν ἐνηέα τε κρατερόν τε.
Ὣς ἄρα μιν Πριάμοιο προσηύδα φαίδιμος υἱὸς,
λισσόμενος ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσεν·
Νήπιε, μή μοι ἄποινα πιφαύσκεο μηδ' ἀγόρευε·
πρὶν μὲν γὰρ Πάτροκλον ἐπισπεῖν αἴσιμον ἦμαρ,
τόφρα τί μοι πεφιδέσθαι ἐνὶ φρεσὶ φίλτερον ἦεν
Τρώων, καὶ πολλοὺς ζωοὺς ἕλον ἠδ' ἐπέρασσα·
νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὅςτις θάνατον φύγῃ, ὅν κε θεός γε

nudum, sine galeaque et clypeo; neque habebat hastam;
sed ea quidem omnia humum abjecerat; conficiebat enim su-
dor] fugientem e fluvio, delassatioque genua subtus domabat:
indignatus inde dixit ad suum magnum animum:
Dii boni, sane ingens miraculum hoc oculis video:
profecto jam Trojani magnanimi, quos interfeci,
rursus resurgent ex infernis-tenebris caliginosis:
ut jam et hic venit, qui-effugit sævum diem,
Lemnum in sacram venundatus: neque ipsum tenuit
pontus sali cani, qui multos invitos coercet.
Sed agedum et hastæ cuspidem nostræ
gustabit, ut videam in mente, et edocear,
ultrum similiter et illinc reversurus-sit, an ipsum coercebit
terra alma, quæ etiam fortem coercet.
Hæc animo-versabat manens: is vero prope eum venit at-
tonitus,] genua tangere cupiens; valde enim exoptabat animo
effugere mortemque exitialem et fatum nigrum.
Nempe hic quidem hastam longam sustulit, divinus Achilles,
percutere paratus: is autem currens-subiit et prehendit genua
pronus: hasta vero super dorsum in terra
stetit, cupiens corpore satiari humano.
Atque hic altera *manu* quidem prehensis supplicabat genibus,
altera vero tenebat hastam acutam, nec dimittebat;
et eum compellans verbis alatis allocutus-est:
Genua-amplexus-oro te, Achille; tu vero me respice, mei-
que miserere:] loco tibi sum supplicis, Jovis-alumne, reveren-
di.] Apud te enim primum gustavi Cereris fruges,
die illo, quando me cepisti bene-structo in viridario,
et me vendidisti, procul abductum a-patreque amicisque,
Lemnum in sacram; centumque-boum-pretium tibi peperi.
Nunc vero redemtus-fuero, ter tanta præstans: dies autem
mihi est] hic duodecimus, postquam in Ilium veni,
multa perpessus: nunc vero me tuis in manibus posuit
fatum exitiale: videor fere odio-esse Jovi patri,
qui me tibi rursus tradidit: brevis autem ævi me mater
peperit, Laothoe, filia Altæ senis,
Altæ, qui Lelegibus bellicosis imperat,
Pedasum excelsam tenens prope Satnioentem.
Hujus autem habuit filiam Priamus, multasque etiam alias
ex-hac duo nati-sumus, tu vero ambos obtruncabis.
Nempe illum primos inter pedites domuisti,
deo-parem Polydorum, postquam percussisti acuta hasta;
nunc vero hic mihi malum erit: non enim puto
tuas manus *me* evitaturum, quoniam prope-adduxit deus.
Aliud autem tibi dicam, tu vero in mente reconde tua;
ne me interfice: quippe non uterinus-frater Hectoris sum,
qui tibi sodalem interemit mitemque fortemque.
Sic igitur eum Priami allocutus-est splendidus filius,
supplicans verbis; immitem autem vocem audivit:
Stulte, ne mihi pretia-redemtionis memora, neu narra.
Antequam enim Patroclus assecutus-esset fatalem diem,
tum aliquantum mihi pepercisse in animo gratius erat
Trojanis, et multos vivos cepi, et vendidi:
nunc vero non est qui mortem effugiat, quemquem deus

Digitized by Google

Ἰλίου προπάροιθεν ἐμῇς ἐν χερσὶ βάλῃσιν,
καὶ πάντων Τρώων, πέρι δ' αὖ Πριάμοιό γε παίδων.
Ἀλλά, φίλος, θάνε καὶ σύ· τίη ὀλοφύρεαι οὕτως;
κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
Οὐχ ὁράᾳς, οἷος κἀγὼ καλός τε μέγας τε;
πατρὸς δ' εἴμ' ἀγαθοῖο, θεὰ δέ με γείνατο μήτηρ·
ἀλλ' ἔπι τοι καὶ ἐμοὶ θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή—
ἔσσεται ἢ ἠὼς, ἢ δείλη, ἢ μέσον ἦμαρ—
ὁππότε τις καὶ ἐμεῖο Ἄρει ἐκ θυμὸν ἕληται,
ἢ ὅγε δουρὶ βαλὼν, ἢ ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ. [ἦτορ·
Ὣς φάτο· τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον
ἔγχος μέν ῥ' ἀφέηκεν, ὁ δ' ἕζετο χεῖρε πετάσσας
ἀμφοτέρας· Ἀχιλεὺς δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
τύψε κατὰ κληῗδα παρ' αὐχένα· πᾶν δέ οἱ εἴσω
δῦ ξίφος ἄμφηκες· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
κεῖτο ταθείς· ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
Τὸν δ' Ἀχιλεὺς ποταμόνδε, λαβὼν ποδὸς, ἧκε φέρε-
καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν· [σθαι,
Ἐνταυθοῖ νῦν κεῖσο μετ' ἰχθύσιν, οἵ σ' ὠτειλὴν
αἷμ' ἀπολιχμήσονται ἀκηδέες· οὐδέ σε μήτηρ
ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται· ἀλλὰ Σκάμανδρος
οἴσει δινήεις εἴσω ἁλὸς εὐρέα κόλπον.
Θρώσκων τις κατὰ κῦμα μέλαιναν φρῖχ' ὑπαΐξει
ἰχθὺς, ὅς κε φάγῃσι Λυκάονος ἀργέτα δημόν.
Φθείρεσθ', εἰσόκεν ἄστυ κιχείομεν Ἰλίου ἱρῆς,
ὑμεῖς μὲν φεύγοντες, ἐγὼ δ' ὄπιθεν κεραΐζων.
Οὐδ' ὑμῖν Ποταμός περ ἐΰρροος ἀργυροδίνης
ἀρκέσει, ᾧ δὴ δηθὰ πολέας ἱερεύετε ταύρους,
ζωοὺς δ' ἐν δίνῃσι καθίετε μώνυχας ἵππους.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ὀλέεσθε κακὸν μόρον, εἰσόκε πάντες
τίσετε Πατρόκλοιο φόνον καὶ λοιγὸν Ἀχαιῶν,
οὓς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνετε, νόσφιν ἐμεῖο. [λον·
Ὣς ἄρ' ἔφη· Ποταμὸς δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλ-
ὅρμηνεν δ' ἀνὰ θυμὸν, ὅπως παύσειε πόνοιο
δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι.
Τόφρα δὲ Πηλέος υἱὸς, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος,
Ἀστεροπαίῳ ἐπᾶλτο, κατακτάμεναι μενεαίνων,
υἱέϊ Πηλεγόνος· τὸν δ' Ἀξιὸς εὐρυρέεθρος
γείνατο, καὶ Περίβοια, Ἀκεσσαμενοῖο θυγατρῶν
πρεσβυτάτη· τῇ γάρ ῥα μίγη Ποταμὸς βαθυδίνης.
Τῷ δ' Ἀχιλεὺς ἐπόρουσεν· ὁ δ' ἀντίος ἐκ ποταμοῖο
ἔστη, ἔχων δύο δοῦρε· μένος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκεν
Ξάνθος, ἐπεὶ κεχόλωτο δαϊκταμένων αἰζηῶν,
τοὺς Ἀχιλεὺς ἐδάϊζε κατὰ ῥόον οὐδ' ἐλέαιρεν.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν, ὅ μευ ἔτλης ἀντίος ἐλθεῖν;
δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσιν.
Τὸν δ' αὖ Πηλεγόνος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
Πηλείδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεείνεις;
εἴμ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλου, τηλόθ' ἐούσης,
Παίονας ἄνδρας ἄγων δολιχεγχέας· ἥδε δέ μοι νῦν
ἠὼς ἑνδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα.
Αὐτὰρ ἐμοὶ γενεὴ ἐξ Ἀξιοῦ εὐρυρέοντος,

ante Ilium meas in manus conjecerit,
et omnium Trojanorum, præcipue autem Priami filiorum.
Sed, amice, morere et tu : cur lamentaris ita?
occubuit et Patroclus, qui-tamen te multo præstantior.
Non vides, qualis et ego, pulcerque, magnusque?
patris vero sum eximii, deaque me peperit mater :
verum instat tamen et mihi mors et fatum violentum
(fuerit seu aurora seu crepusculum, seu meridies),
quando quis et mihi Marte animum auferet,
sive is hasta percusserit, sive a nervo sagitta.
Sic dixit : illius vero ibi soluta-sunt genua et carum cor :
hastam quidem dimisit, conseditque manibus passis
ambabus : Achilles vero stricto ense acuto
percussit ad claviculam prope cervicem; totus autem ei intro
subiit ensis anceps : ipse vero pronus in terra
jacebat extensus: ac sanguis ater effluebat, rigabatque terram.
Illum vero Achilles in-fluvium, prehensum pede, misit ferendum,] et super eo glorians verba alata profatus-est :
Istic nunc jace inter pisces, qui tibi vulneris
sanguinem delambent, sine-metu ; neque te mater
impositum lectis deflebit; sed Scamander
feret vorticosus in maris latum sinum.
Saliens aliquis per undam, nigram *ventis*-horrescentem-superficiem subibit] piscis, qui comederit Lycaonis albam pinguedinem.] Pereatis, donec urbe potiamur Ilii sacræ,
vos quidem fugientes, ego vero a-tergo contrucidans *insequar*.
Nec vobis vel Fluvius late-fluens, vorticibus-argenteis
proderit, cui jam diu multos sacrificatis tauros,
vivosque in vortices demittitis solidis-ungulis equos.
Sed et sic peribitis dira morte, usque-dum omnes
lueritis Patrocli cædem et perniciem Achivorum,
quos ad naves veloces interfecistis, absente me.
Sic dixit : Fluvius autem iratus-est in-corde vehementius;
agitabatque in animo, quomodo cessare-faceret a-labore *belli*
divinum Achillem, a-Trojanisque perniciem averteret.
Interea autem Pelei filius, tenens longa-umbra hastam,
Asteropæo insiliit, interficere cupiens,
filio Pelegonis : illum autem Axius latis-fluentis
genuit, et Peribœa, Acessameni filiarum
natu-maxima : huic enim mixtus-est Fluvius vorticibus-profundis.] In-hunc Achilles insiliit: hic vero adversus e fluvio *prodiens*] constitit, tenens duas hastas : animos autem ei præcor
diis indidit] Xanthus : quippe indignabatur de cæsis juvenibus,] quos Achilles cædebat per fluentum, nec miserabatur.
Hi vero ut jam prope erant in alterum alter vadentes,
illum prior affatus-est pedibus-velox divinus Achilles :
Quis, unde es virorum, qui mihi ausus-es obvius venire?
infelicium vero filii meo robori occurrunt.
Hunc vero Pelegonis allocutus-est splendidus filius :
Pelide magnanime, cur genus *me meum* interrogas?
Sum ex Pæonia glebosa, longe sita,
Pæonas viros ducens longis-hastis-armatos ; hæc autem mihi nunc] aurora undecima, postquam in Ilium veni.
Ac mihi genus *est* ex Axio late-fluente,

Digitized by Google

[Ἀξιοῦ, ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἵησιν,]
ὃς τέκε Πηλεγόνα κλυτὸν ἔγχεϊ, τὸν δ' ἐμέ φασιν
γείνασθαι· νῦν αὖτε μαχώμεθα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ.
Ὣς φάτ' ἀπειλήσας· ὁ δ' ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς
Πηλιάδα μελίην· ὁ δ' ἁμαρτῇ δούρασιν ἀμφὶς
ἥρως Ἀστεροπαῖος· ἐπεὶ περιδέξιος ἦεν·
καί ῥ' ἑτέρῳ μὲν δουρὶ σάκος βάλεν, οὐδὲ διαπρὸ
ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο·
τῷ δ' ἑτέρῳ μιν πῆχυν ἐπιγράβδην βάλε χειρὸς
δεξιτερῆς, σύτο δ' αἷμα κελαινεφές· ἡ δ' ὑπὲρ αὐτοῦ
γαίῃ ἐνεστήρικτο, λιλαιομένη χροὸς ἆσαι.
Δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς μελίην ἰθυπτίωνα
Ἀστεροπαίῳ ἐφῆκε, κατακτάμεναι μενεαίνων.
Καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρτεν· ὁ δ' ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην,
μεσσοπαλὲς δ' ἄρ' ἔθηκε κατ' ὄχθης μείλινον ἔγχος.
Πηλείδης δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἆλτ' ἐπί οἱ μεμαώς· ὁ δ' ἄρα μελίην Ἀχιλῆος
οὐ δύνατ' ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσαι χειρὶ παχείῃ.
Τρὶς μέν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσεσθαι μενεαίνων,
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης· τὸ δὲ τέτρατον ἤθελε θυμῷ
ἆξαι ἐπιγνάμψας δόρυ μείλινον Αἰακίδαο,
ἀλλὰ πρὶν Ἀχιλεὺς σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα.
Γαστέρα γάρ μιν τύψε παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν
ἀσθμαίνοντ'· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ στήθεσσιν ὀρούσας,
τεύχεά τ' ἐξενάριξε καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Κεῖσ' οὕτω· χαλεπόν τοι ἐρισθενέος Κρονίωνος
παισὶν ἐριζέμεναι, Ποταμοῖό περ ἐκγεγαῶτι.
Φῆσθα σὺ μὲν Ποταμοῦ γένος ἔμμεναι εὐρυρέοντος·
αὐτὰρ ἐγὼ γενεὴν μεγάλου Διὸς εὔχομαι εἶναι.
Τίκτε μ' ἀνὴρ πολλοῖσιν ἀνάσσων Μυρμιδόνεσσιν,
Πηλεὺς Αἰακίδης· ὁ δ' ἄρ' Αἰακὸς ἐκ Διὸς ἦεν.
Τῷ κρείσσων μὲν Ζεὺς Ποταμῶν ἁλιμυρηέντων,
κρείσσων δ' αὖτε Διὸς γενεὴ Ποταμοῖο τέτυκται.
Καὶ γὰρ σοὶ Ποταμός γε πάρα μέγας, εἰ δύναταί τι
χραισμεῖν· ἀλλ' οὐκ ἔστι Διὶ Κρονίωνι μάχεσθαι.
Τῷ οὐδὲ κρείων Ἀχελώϊος ἰσοφαρίζει,
οὐδὲ βαθυῤῥείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο,
ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα,
καὶ πᾶσαι κρῆναι καὶ φρείατα μακρὰ νάουσιν·
ἀλλὰ καὶ ὃς δείδοικε Διὸς μεγάλοιο κεραυνὸν,
δεινήν τε βροντὴν, ὅτ' ἀπ' οὐρανόθεν σμαραγήσῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος.
Τὸν δὲ κατ' αὐτόθι λεῖπεν, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
κείμενον ἐν ψαμάθοισι, δίαινε δέ μιν μέλαν ὕδωρ.
Τὸν μὲν ἄρ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες ἀμφεπένοντο,
δημὸν ἐρεπτόμενοι ἐπινεφρίδιον κείροντες.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Παίονας ἱπποκορυστὰς,
οἵ ῥ' ἔτι πὰρ ποταμὸν πεφοβήατο δινήεντα,
ὡς εἶδον τὸν ἄριστον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
χέρσ' ὕπο Πηλείδαο καὶ ἄορι ἶφι δαμέντα.
Ἔνθ' ἕλε Θερσίλοχόν τε Μύδωνά τε Ἀστύπυλόν τε,
Μνῆσόν τε Θρασίον τε καὶ Αἴνιον ἠδ' Ὀφελέστην·
καί νύ κ' ἔτι πλέονας κτάνε Παίονας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,

[Axio, qui pulcerrimam aquam per terram fundit,]
qui genuit Pelegonem inclytum hasta; hunc autem me aiunt
genuisse : nunc vero pugnemus, splendide Achille.
Sic dixit minitans : at sustulit divinus Achilles
Peliacam fraxinum; ac simul hastis utrinque (*ex utraque manu*) heros Asteropæus: quippe ambidexter erat :
et altera quidem hasta scutum percussit, nec penitus
perrupit scutum; aurum enim prohibuit, dona dei :
altera vero eum *ad*-cubitum strictim percussit manus
dextræ ; exsiliit autem sanguis ater : ipsa vero super eum
terræ infixa-est, cupiens corpore se-satiare.
Secundus vero Achilles fraxinum recta-volantem
in-Asteropæum immisit, occidere cupiens.
Et ab-hoc quidem aberravit; at altam percussit ripam,
medio-tenus autem impegit ripæ fraxineam hastam.
Pelides vero, ense acuto extracto a femore,
saliit in eum ardenti-animo : at ille fraxinum Achillis
non poterat e crepidine evellere manu robusta.
Ter quidem ipsam concussit, extrahere cupiens;
ter vero remisit vi : at quarto, parabat animo
frangere incurvatam hastam fraxineam Æacidæ;
sed ante Achilles cominus ense animam *ei* abstulit.
Ventrem enim ei percussit ad umbilicum : atque omnia
effusa-sunt in-terram intestina; ipsique continuo tenebræ oculos contexere] anhelanti: Achilles vero in pectora irruens
armaque detraxit, et glorians verbum dixit :
Jaceto sic : arduum tibi præpotentis Saturnii
cum-filiis contendere, e-Fluvio licet genito.
Dicebas tu quidem Fluvii genus *te* esse late-fluentis;
at ego genus magni Jovis glorior *me* esse :
genuit me vir multis imperans Myrmidonibus,
Peleus Æacides; ipse vero Æacus ex Jove erat.
Quo potentior quidem Jupiter Fluviis in-mare-fluentibus :
eo potentius itidem Jovis genus, *quam*-Fluvii est.
Etenim tibi Fluvius certe adest magnus, si potest quid
prodesse; sed non licet cum-Jove Saturnio pugnare.
Huic neque rex Acheloius æquiparatur,
nec profunde-fluentis ingens vis Oceani,
ex quo-tamen omnes fluvii, et omne mare,
et omnes fontes, et putei alti fluunt :
sed et is metuit Jovis magni fulmen,
horrendumque tonitru, quando de cœlo fragorem-dederit.
Dixit, et e crepidine evulsit æream hastam.
Illum vero ibidem reliquit, postquam caram animam abstulerat,] jacentem in arenis : adluebat autem ipsum nigra aqua.
Circa-eum quidem anguillæque et pisces occupati-erant,
pinguedinem carpentes, renibus-obtensam detondentes.
At ille profectus-est ire ad Pæonas bellatores-equestres,
qui adhuc juxta fluvium fugiebant vorticosum,
ut viderunt illum fortissimum in aspera pugna
manibus sub Pelidæ et ense violenter domitum.
Tunc interfecit Thersilochumque Mydonemque Astypylumque,] Mnesumque Thrasiumque et Ænium, et Ophelesten :
et adhuc plures interemisset Pæonas velox Achilles

Digitized by Google

εἰ μὴ χωσάμενος προςέφη Ποταμὸς βαθυδίνης,
ἀνέρι εἰσάμενος, βαθέης δ' ἐκ φθέγξατο δίνης·
Ὦ Ἀχιλεῦ, περὶ μὲν κρατέεις, περὶ δ' αἴσυλα ῥέζεις
ἀνδρῶν· αἰεὶ γάρ τοι ἀμύνουσιν θεοὶ αὐτοί.
Εἴ τοι Τρῶας ἔδωκε Κρόνου παῖς πάντας ὀλέσσαι,
ἐξ ἐμέθεν γ' ἐλάσας πεδίον κάτα μέρμερα ῥέζε.
Πλήθει γὰρ δή μοι νεκύων ἐρατεινὰ ῥέεθρα·
οὐδέ τί πη δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἅλα δῖαν,
στεινόμενος νεκύεσσι· σὺ δὲ κτείνεις ἀϊδήλως.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ ἔασον· ἄγη μ' ἔχει, ὄρχαμε λαῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
ἔσται ταῦτα, Σκάμανδρε Διοτρεφές, ὡς σὺ κελεύεις.
Τρῶας δ' οὐ πρὶν λήξω ὑπερφιάλους ἐναρίζων,
πρὶν ἔλσαι κατὰ ἄστυ, καὶ Ἕκτορι πειρηθῆναι
ἀντιβίην, ἤ κέν με δαμάσσεται, ἦ κεν ἐγὼ τόν.
Ὣς εἰπὼν Τρώεσσιν ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προςέφη Ποταμὸς βαθυδίνης·
Ὢ πόποι, Ἀργυρότοξε, Διὸς τέκος, οὐ σύγε βουλὰς
εἰρύσαο Κρονίωνος, ὅ τοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν,
Τρωσὶ παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν, εἰςόκεν ἔλθῃ
δείελος ὀψὲ δύων, σκιάσῃ δ' ἐρίβωλον ἄρουραν.
Ἦ, καὶ Ἀχιλλεὺς μὲν δουρικλυτὸς ἔνθορε μέσσῳ,
κρημνοῦ ἀπαΐξας· ὁ δ' ἐπέσσυτο, οἴδματι θύων·
πάντα δ' ὄρινε ῥέεθρα κυκώμενος· ὦσε δὲ νεκροὺς
πολλοὺς, οἵ ῥα κατ' αὐτὸν ἅλις ἔσαν, οὓς κτάν' Ἀχιλλεύς.
Τοὺς ἔκβαλλε θύραζε, μεμυκὼς ἠΰτε ταῦρος,
χέρσονδε· ζωοὺς δὲ σάω κατὰ καλὰ ῥέεθρα,
κρύπτων ἐν δίνῃσι βαθείῃσιν μεγάλῃσιν.
Δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλῆα κυκώμενον ἵστατο κῦμα,
ὤθει δ' ἐν σάκεϊ πίπτων ῥόος· οὐδὲ πόδεσσιν
εἶχε στηρίξασθαι. ὁ δὲ πτελέην ἕλε χερσὶν
εὐφυέα μεγάλην· ἡ δ' ἐκ ῥιζῶν ἐριποῦσα,
κρημνὸν ἅπαντα διῶσεν, ἐπέσχε δὲ καλὰ ῥέεθρα
ὄζοισιν πυκινοῖσι· γεφύρωσεν δέ μιν αὐτὸν,
εἴσω πᾶσ' ἐριποῦσ'· ὁ δ' ἄρ ἐκ δίνης ἀνορούσας,
ἤϊξεν πεδίοιο ποσὶ κραιπνοῖσι πέτεσθαι,
δείσας. Οὐδέ τ' ἔληγε μέγας θεὸς, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτὸν
ἀκροκελαινιόων, ἵνα μιν παύσειε πόνοιο
δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι.
Πηλείδης δ' ἀπόρουσεν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωή,
αἰετοῦ οἴματ' ἔχων μέλανος, τοῦ θηρητῆρος,
ὅςθ' ἅμα κάρτιστός τε καὶ ὤκιστος πετεηνῶν·
τῷ εἰκὼς ἤϊξεν· ἐπὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς
σμερδαλέον κονάβιζεν· ὕπαιθα δὲ τοῖο λιασθεὶς
φεῦγ', ὁ δ' ὄπισθε ῥέων ἕπετο μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγὸς ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
ἂμ φυτὰ καὶ κήπους ὕδατι ῥόον ἡγεμονεύῃ,
χερσὶ μάκελλαν ἔχων, ἀμάρης ἐξ ἔχματα βάλλων·
τοῦ μέν τε προρέοντος, ὑπὸ ψηφῖδες ἅπασαι
ὀχλεῦνται· τὸ δέ τ' ὦκα κατειβόμενον κελαρύζει
χώρῳ ἔνι προαλεῖ, φθάνει δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα·
ὣς αἰεὶ Ἀχιλῆα κιχήσατο κῦμα ῥόοιο,
καὶ λαιψηρὸν ἐόντα· θεοὶ δέ τε φέρτεροι ἀνδρῶν.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς

nisi iratus *eum* affatus-esset Fluvius vorticibus-profundis,
viro se-postquam-assimularat ex altoque dixisset vortice:
O Achille, præ *altis* quidem vincis, præ *aliis*que indigna facis] hominibus: semper enim tibi auxiliantur dii ipsi.
Si tibi Trojanos dedit Saturni filius omnes perdere,
ex me saltem exi-et per campum ardua patrato.
Referta enim jam sunt mihi cadaveribus amœna fluenta;
nec prorsus aliqua possum effundere fluctus in mare divinum,
angustatus cadaveribus; tu autem interficis exitiose.
Verum age jam et desiste; stupor me tenet, princeps virorum.
Hunc autem respondens allocutus est pedibus celer Achilles:] erunt hæc, Scamander Jovis-alumne, ut tu jubes.
Trojanos tamen non ante desinam superbos interficere,
quam conclusero *eos* in urbem, et cum-Hectorem periculum-fecero] contra-stando, utrum me domabit, an ego ipsum.
Sic fatus, in-Trojanos irruit, dæmoni par.
Et tunc Apollinem allocutus-est Fluvius profundis-vorticibus:
Dii boni! Argenteo-arcu-insignis, Jovis fili, non tu-sane consilia] observasti Saturnii, qui tibi multis admodum mandavit,
Trojanis adesse et opem-ferre, usque-dum veniret
sol-vespertinus sero occidens, obumbraretque glebosa arva.
Dixit, et Achilles quidem hasta-inclytus insiliit medio,
a-crepidine proruens; ille vero concitus-ingruit, tumidis-fluctibus furens;] omniaque commovit fluenta turbidus: impulitque mortuos] multos, qui in eo affatim erant, quos occiderat Achilles.] Hos ejecit foras, mugiens tanquam taurus,
in-terram: vivos autem *alios* servavit in pulcris fluentis,
occultans in vorticibus profundis magnis.
Horrenda vero circum Achillem turbida constitit unda;
urgebatque scuto incumbens fluctus; nec pedibus
poterat se-stabilire. At ulmum prehendit manibus
adultam, magnam: ea autem radicitus procidens,
crepidinem totam disjecit, repressitque pulcra fluenta
ramis densis: junxit vero tanquam-ponte illum ipsum (*fluvium*),] intro tota prolapsa: isque e voragine prosiliens,
festinavit per-campum pedibus rapidis volare,
perculsus. Necdum destitit magnus deus, sed surrexit in illum,] in-summo-nigricans, ut ipsum arceret a-*bellico*-labore,
divinum Achillem, Trojanisque exitium averteret.
Pelides vero saltu-refugit, quantum *est* in hasta jactus,
aquilæ impetus habens nigri, illius venatricis,
quæ simul fortissimaque et celerrima *est* volucrum:
huic similis ruit, circa pectus autem æs
horrendum resonabat: oblique vero ab-illo declinans
fugiebat, et ille a-tergo fluens sequebatur magno sonitu.
Ut vero quum vir aquilex a fonte aquis-nigris
per plantas et hortos aquæ rivum deducit,
manibus ligonem tenens, e-sulco obices ejiciens;
et hac quidem (*aqua*) profluente, subtus calculi omnes
agitantur; hæc autem cito defluens murmurat
loco in declivi, præcurritque etiam ipsum ductorem:
sic perpetuo Achillem insequebatur unda fluvii,
velocem licet: dii vero potentiores mortalibus.
Quoties autem conaretur pedibus-velox divinus Achilles

Digitized by Google

στῆναι ἐναντίβιον, καὶ γνώμεναι, εἴ μιν ἅπαντες
ἀθάνατοι φοβέουσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
τοσσάκι μιν μέγα κῦμα Διιπετέος ποταμοῖο
πλάζ' ὤμους καθύπερθεν· ὁ δ' ὑψόσε ποσσὶν ἐπήδα,
θυμῷ ἀνιάζων· ποταμὸς δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα
λάβρος, ὕπαιθα ῥέων, κονίην δ' ὑπέρεπτε ποδοῖϊν.
Πηλείδης δ' ᾤμωξεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ, ὡς οὔτις με θεῶν ἐλεεινὸν ὑπέστη
ἐκ ποταμοῖο σαῶσαι· ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι.
Ἄλλος δ' οὔτις μοι τόσον αἴτιος Οὐρανιώνων,
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ με ψεύδεσσιν ἔθελγεν·
ἥ μ' ἔφατο Τρώων ὑπὸ τείχεϊ θωρηκτάων
λαιψηροῖς ὀλέεσθαι Ἀπόλλωνος βελέεσσιν.
Ὥς μ' ὄφελ' Ἕκτωρ κτεῖναι, ὃς ἐνθάδε γ' ἔτραφ' ἄριστος·
τῷ κ' ἀγαθὸς μὲν ἔπεφν', ἀγαθὸν δέ κεν ἐξενάριξεν.
Νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι,
ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ ποταμῷ, ὡς παῖδα συφορβόν,
ὅν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρσῃ χειμῶνι περῶντα.
Ὣς φάτο· τῷ δὲ μάλ' ὦκα Ποσειδάων καὶ Ἀθήνη
στήτην ἐγγὺς ἰόντε, δέμας δ' ἄνδρεσσιν ἐΐκτην·
χειρὶ δὲ χεῖρα λαβόντες ἐπιστώσαντ' ἐπέεσσιν.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Πηλείδη, μήτ' ἄρ τι λίην τρέε μήτε τι τάρβει·
τοίω γάρ τοι νῶϊ θεῶν ἐπιταῤῥόθω εἰμέν,
Ζηνὸς ἐπαινήσαντος, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη·
ὡς οὔ τοι Ποταμῷ γε δαμήμεναι αἴσιμόν ἐστιν·
ἀλλ' ὅδε μὲν τάχα λωφήσει, σὺ δὲ εἴσεαι αὐτός.
Αὐτάρ τοι πυκινῶς ὑποθησόμεθ', αἴ κε πίθηαι·
μὴ πρὶν παύειν χεῖρας ὁμοιΐου πολέμοιο,
πρὶν κατὰ Ἰλιόφι κλυτὰ τείχεα λαὸν ἐέλσαι
Τρωϊκόν, ὅς κε φύγῃσι. Σὺ δ' Ἕκτορι θυμὸν ἀπούρας,
ἂψ ἐπὶ νῆας ἴμεν· δίδομεν δέ τοι εὖχος ἀρέσθαι.
Τὼ μὲν ἄρ' ὣς εἰπόντε μετ' ἀθανάτους ἀπεβήτην.
Αὐτὰρ ὁ βῆ — μέγα γάρ ῥα θεῶν ὤτρυνεν ἐφετμή —
ἐς πεδίον· τὸ δὲ πᾶν πλῆθ' ὕδατος ἐκχυμένοιο·
πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ δαϊκταμένων αἰζηῶν
πλῶον, καὶ νέκυες. Τοῦ δ' ὑψόσε γούνατ' ἐπήδα
πρὸς ῥόον ἀΐσσοντος ἀν' ἰθύν· οὐδέ μιν ἔσχεν
εὐρυρέων ποταμός· μέγα γὰρ σθένος ἔμβαλ' Ἀθήνη.
Οὐδὲ Σκάμανδρος ἔληγε τὸ ὃν μένος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
χώετο Πηλείωνι, κόρυσσε δὲ κῦμα ῥόοιο,
ὑψόσ' ἀειρόμενος· Σιμόεντι δὲ κέκλετ' ἀΰσας·
Φίλε κασίγνητε, σθένος ἀνέρος ἀμφότεροί περ
σχῶμεν· ἐπεὶ τάχα ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
ἐκπέρσει, Τρῶες δὲ κατὰ μόθον οὐ μενέουσιν.
Ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, καὶ ἐμπίπληθι ῥέεθρα
ὕδατος ἐκ πηγέων, πάντας δ' ὀρόθυνον ἐναύλους·
ἵστη δὲ μέγα κῦμα· πολὺν δ' ὀρυμαγδὸν ὄρινε
φιτρῶν καὶ λάων, ἵνα παύσομεν ἄγριον ἄνδρα,
ὃς δὴ νῦν κρατέει, μέμονεν δ' ὅγε ἶσα θεοῖσιν.
Φημὶ γὰρ οὔτε βίην χραισμησέμεν, οὔτε τι εἶδος,
οὔτε τὰ τεύχεα καλά, τά που μάλα νειόθι λίμνης
κείσεθ' ὑπ' ἰλύος κεκαλυμμένα· κὰδ δέ μιν αὐτὸν
εἰλύσω ψαμάθοισιν ἅλις, χέραδος περιχεύας

stare contra, et cognoscere, an ipsum omnes
immortales in-fugam-agerent, qui cœlum latum tenent:
toties ipsi magnus fluctus a-Jove-fluentis fluvii
alluebat humeros desuper: is autem in-altum pedibus saliebat,] animo afflictus: fluvius vero subtus genua domabat
rapidus, oblique fluens, pulveremque subtrahebat pedibus.
Pelides autem ejulavit, intuitus in cœlum latum:
Jupiter pater, ut nullus me deorum miserabilem sustinet
ex fluvio eripere; in-posterum vero vel quidvis patiar.
Alius autem nullus mihi tantum in-culpa cœlestium,
quantum mea mater, quæ me mendaciis delinivit;
quæ me dicebat Trojanorum sub muro armatorum
velocibus periturum-esse Apollinis jaculis.
Utinam me Hector occidisset, qui hic nutritus-est fortissimus:
tum fortis quidem *me* occidisset, fortemque occisum-spoliasset.] Nunc autem me ingloria morte fatale-est corripi,
conclusum in magno fluvio, tanquam puerum subulcum,
quem torrens-in-angusto obruerit hieme transeuntem.
Sic dixit: huic autem valde cito Neptunus et Minerva
stetere prope accedentes, corpore autem hominibus se-assimilarant;] manuque manum prendentes, confirmarunt *eum*
verbis.] Inter-quos sermonem orsus-est Neptunus terræ-concussor:] Pelide, neu jam nimis trepida, neu quid turbare:
tales enim tibi nos ex-diis auxiliatores sumus,
Jove approbante, ego et Pallas Minerva:
quoniam haud tibi a-Fluvio certe domari fatale est;
sed hic quidem cito desinet, tu vero videbis ipse.
At tibi prudenter suggeremus-consilium, si modo parueris:
ne prius abstineas manus ab-omnibus-æque-gravi pugna
quam in Ilii inclytos muros populum concluseris
Trojanum, quicunque effugere-possit: tuque, Hectori anima
erepta,] retro ad naves ito: damus vero tibi gloriam referre.
Hi igitur sic locuti ad immortales abierunt.
At ille ivit (valde enim deorum impellebat *eum* præceptum)
in campum: hic vero totus inundabatur aqua effusa:
multa autem arma pulcra prælio-cæsorum juvenum
fluitabant, et cadavera: illius autem in-altum genua exsiliebant] adversus fluctum ruentis recta; neque eum tenuit
late-fluens fluvius; magnum enim robur immiserat Minerva.
Nec Scamander remisit suam vim, sed adhuc magis
irascebatur Pelidæ, tumefaciebatque undam fluenti,
in-altum sublatus: Simoentem vero hortabatur vociferans:
Care frater, robur viri ambo certe
cohibeamus: quoniam mox urbem magnam Priami regis
evertet; Trojani vero in pugna non manebunt.
Sed auxilium-fer celerrime, et imple fluenta
aqua ex fontibus, omnesque concita rivos;
erige vero magnam undam: et multam turbam excita
truncorum et lapidum, ut compescamus ferocem virum,
qui jamdudum vincit; animoque-agitat is paria diis.
Aio enim nec vim *illius* profuturam, nec formam,
neque illa arma pulcra, quæ alicubi in-imo-fundo voraginis
jacebunt a limo tecta: quin eum ipsum
involvam arenis affatim, sabulo circumfuso

Digitized by Google

μυρίον, οὐδέ οἱ ὀστέ' ἐπιστήσονται Ἀχαιοὶ
ἀλλέξαι· τόσσην οἱ ἄσιν καθύπερθε καλύψω.
Αὐτοῦ οἱ καὶ σῆμα τετεύξεται, οὐδέ τί μιν χρεὼ
ἔσται τυμβοχοῆς, ὅτε μιν θάπτωσιν Ἀχαιοί.
Ἦ, καὶ ἐπῶρτ' Ἀχιλῆϊ κυκώμενος, ὑψόσε θύων,
μορμύρων ἀφρῷ τε καὶ αἵματι καὶ νεκύεσσιν.
Πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα Διιπετέος ποταμοῖο
ἵστατ' ἀειρόμενον, κατὰ δ' ᾕρεε Πηλείωνα.
Ἥρη δὲ μέγ' ἄϋσε, περιδδείσασ' Ἀχιλῆϊ,
μή μιν ἀποέρσειε μέγας Ποταμὸς βαθυδίνης.
Αὐτίκα δ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν, ὃν φίλον υἱόν·
Ὄρσεο, Κυλλοπόδιον, ἐμὸν τέκος· ἄντα σέθεν γὰρ
Ξάνθον δινήεντα μάχῃ ἠΐσκομεν εἶναι·
ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, πιφαύσκεο δὲ φλόγα πολλήν.
Αὐτὰρ ἐγὼ Ζεφύροιο καὶ ἀργέσταο Νότοιο
εἴσομαι ἐξ ἁλόθεν χαλεπὴν ὄρσουσα θύελλαν,
ἥ κεν ἀπὸ Τρώων κεφαλὰς καὶ τεύχεα κήαι,
φλέγμα κακὸν φορέουσα. Σὺ δὲ Ξάνθοιο παρ' ὄχθας
δένδρεα καῖ', ἐν δ' αὐτὸν ἵει πυρί· μηδέ σε πάμπαν
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ·
μηδὲ πρὶν ἀπόπαυε τεὸν μένος, ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ
φθέγξομ' ἐγὼν ἰάχουσα, τότε σχεῖν ἀκάματον πῦρ.
Ὣς ἔφαθ'· Ἥφαιστος δὲ τιτύσκετο θεσπιδαὲς πῦρ.
Πρῶτα μὲν ἐν πεδίῳ πῦρ δαίετο, καῖε δὲ νεκροὺς [λεύς·
πολλούς, οἵ ῥα κατ' αὐτόθ' ἅλις ἔσαν, οὓς κτάν' Ἀχιλ-
πᾶν δ' ἐξηράνθη πεδίον, σχέτο δ' ἀγλαὸν ὕδωρ.
Ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης νεοαρδέ' ἀλωὴν
αἶψ' ἀνξηράνῃ· χαίρει δέ μιν ὅστις ἐθείρῃ·
ὣς ἐξηράνθη πεδίον πᾶν, κὰδ δ' ἄρα νεκροὺς
κῆεν· ὁ δ' ἐς ποταμὸν τρέψε φλόγα παμφανόωσαν.
Καίοντο πτελέαι τε καὶ ἰτέαι ἠδὲ μυρῖκαι,
καίετο δὲ λωτός τ' ἠδὲ θρύον ἠδὲ κύπειρον,
τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα ἅλις ποταμοῖο πεφύκει·
τείροντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες, οἳ κατὰ δίνας,
οἳ κατὰ καλὰ ῥέεθρα κυβίστων ἔνθα καὶ ἔνθα,
πνοιῇ τειρόμενοι πολυμήτιος Ἡφαίστοιο.
Καίετο δ' ἲς Ποταμοῖο ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἥφαιστ', οὔτις σοίγε θεῶν δύνατ' ἀντιφερίζειν,
οὐδ' ἂν ἐγὼ σοίγ' ὧδε πυρὶ φλεγέθοντι μαχοίμην.
Λῆγ' ἔριδος· Τρῶας δὲ καὶ αὐτίκα δῖος Ἀχιλλεὺς
ἄστεος ἐξελάσειε. Τί μοι ἔριδος καὶ ἀρωγῆς;
Φῆ, πυρὶ καιόμενος· ἀνὰ δ' ἔφλυε καλὰ ῥέεθρα.
Ὡς δὲ λέβης ζεῖ ἔνδον, ἐπειγόμενος πυρὶ πολλῷ,
κνίσῃ μελδόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο,
πάντοθεν ἀμβολάδην, ὑπὸ δὲ ξύλα κάγκανα κεῖται·
ὣς τοῦ καλὰ ῥέεθρα πυρὶ φλέγετο, ζέε δ' ὕδωρ·
οὐδ' ἔθελε προρέειν, ἀλλ' ἴσχετο· τεῖρε δ' ἀϋτμὴ,
Ἡφαίστοιο βίηφι πολύφρονος. Αὐτὰρ ὅγ' Ἥρην,
πολλὰ λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρη, τίπτε σὸς υἱὸς ἐμὸν ῥόον ἔχραε κήδειν
ἐξ ἄλλων; οὐ μέν τοι ἐγὼ τόσον αἴτιός εἰμι,
ὅσσον οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοί.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ἀποπαύσομαι, εἰ σὺ κελεύεις·
παυέσθω δὲ καὶ οὗτος. Ἐγὼ δ' ἐπὶ καὶ τόδ' ὀμοῦμαι,

immenso; neque ejus ossa scient Achivi
colligere : tantam ei colluviem desuper obtendam.
Ibidem ei et sepulcrum factum-erit, nec quicquam ei opus
erit humatione, quando ei exsequias-facient Achivi.
Dixit, et ingruit in-Achillem turbidus, in-altum furens,
mugiens spumaque, et sanguine, et cadaveribus.
Purpurea vero continuo unda a-Jove-fluentis fluvii
stabat elevata, et rapiebat Peliden.
Juno autem alte clamavit, admodum-timens Achilli,
ne ipsum abriperet magnus Fluvius vorticibus-profundis.
Statim vero Vulcanum allocuta-est, suum carum filium :
Exsurge-ad-certamen, Vulcane, mi fili : contra te enim
Xanthum vorticosum in-pugna existimamus-parem esse :
verum opem-fer citissime, ostentaque flammam multam.
Verum ego Zephyri et velocis Noti
ibo e mari gravem excitatura procellam,
quæ Trojanorum capita et arma comburat,
incendium exitiale ferens. Tu vero Xanthi præter ripas
arbores ure, et ipsum immitte igni; nec te omnino
blandis verbis avertat, et (*sive*) minis :
neque ante cohibeas tuam vim, quam ubi jam
loquar ego clamans; tunc compesce indefessum ignem.
Sic dixit: Vulcanusque jaculabatur immane-ardentem ignem.
Primum in campo ignis accendebatur, cremabatque mortuos
multos, qui in eo affatim erant, quos occiderat Achilles :
totus vero siccatus-est campus, coercitaque splendens aqua.
Ut vero quum autumnalis Boreas recens-irrigatam aream
statim exsiccaverit; gaudetque, ipsum quisquis de-more-colit:
sic exsiccatus-est campus totus, ac mortuos
exussit; *jam*que in fluvium vertit flammam collucentem.
Urebantur ulmique et salices, ac myricæ :
urebatur lotusque, atque ulva, ac cyperus,
quæ circum pulcra fluenta fluvii affatim nascebantur :
laborabant anguillæque, et pisces, qui per vortices,
qui per pulcra fluenta urinabantur huc et illuc,
spiritu laborantes ingeniosi Vulcani.
Urebatur et vis Fluvii, verbaque fecit et elocuta-est :
Vulcane, nullus tibi certe deorum potest ex-æquo certare,
neque ego tecum quidem sic igne ardenti pugnavero.
Desine a-certamine : Trojanos vero vel statim divinus Achilles
urbe expellat : quid mihi cum-contentione et auxilio?
Dixit, igne ardens : ebulliebant autem pulcra fluenta.
Ut vero lebes fervet intus, dum-urgetur igne multo,
adipem liquefaciens saginati porci,
undique exæstuans, subtus vero ligna sicca jacent :
sic hujus pulcra fluenta igne ardebant, bulliebatque aqua;
nec animus-erat profluere, sed inhibebatur : infestabat vero
vapor,] Vulcani per-vim ingeniosi. At ille Junonem,
multis supplicans, verbis alatis allocutus-est :
Juno, cur tuus filius in-meum fluentum incubuit, infestatu-
rus] *hoc* præ ceteris? non sane tibi ego tantum in-culpa sum,
quantum ceteri omnes *dii*, quotquot Trojanis auxiliatores.
Sed certe quidem ego desistam, si tu jubes :
desistat vero et hic. Ego autem insuper et hoc jurabo,

Digitized by Google

μήποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
μηδ' ὁπότ' ἂν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται
καιομένη, καίωσι δ' Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αὐτίκ' ἄρ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν, ὃν φίλον υἱόν·
Ἥφαιστε, σχέο, τέκνον ἀγακλεές· οὐ γὰρ ἔοικεν
ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτῶν ἕνεκα στυφελίζειν.
Ὣς ἔφαθ'· Ἥφαιστος δὲ κατέσβεσε θεσπιδαὲς πῦρ·
ἄψοῤῥον δ' ἄρα κῦμα κατέσσυτο καλὰ ῥέεθρα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Ξάνθοιο δάμη μένος, οἱ μὲν ἔπειτα
παυσάσθην· Ἥρη γὰρ ἐρύκακε χωομένη περ.
Ἐν δ' ἄλλοισι θεοῖσιν ἔρις πέσε βεβριθυῖα,
ἀργαλέη· δίχα δέ σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο·
σὺν δ' ἔπεσον μεγάλῳ πατάγῳ, βράχε δ' εὐρεῖα χθών·
ἀμφὶ δὲ σάλπιγξεν μέγας οὐρανός. Ἄϊε δὲ Ζεὺς,
ἥμενος Οὐλύμπῳ· ἐγέλασσε δέ οἱ φίλον ἦτορ
γηθοσύνῃ, ὅθ' ὁρᾶτο θεοὺς ἔριδι ξυνιόντας.
Ἔνθ' οἵγ' οὐκέτι δηρὸν ἀφέστασαν· ἦρχε γὰρ Ἄρης
ῥινοτόρος, καὶ πρῶτος Ἀθηναίῃ ἐπόρουσεν,
χάλκεον ἔγχος ἔχων, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον·
Τίπτ' αὖτ', ὦ κυνάμυια, θεοὺς ἔριδι ξυνελαύνεις,
θάρσος ἄητον ἔχουσα, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν;
ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε Τυδείδην Διομήδε' ἀνῆκας
οὐτάμεναι; αὐτὴ δὲ πανόψιον ἔγχος ἑλοῦσα,
ἰθὺς ἐμεῦ ὦσας, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψας;
Τῷ σ' αὖ νῦν ὀίω ἀποτισέμεν, ὅσσα μ' ἔοργας.
Ὣς εἰπὼν οὔτησε κατ' ἀσπίδα θυσσανόεσσαν,
σμερδαλέην, ἣν οὐδὲ Διὸς δάμνησι κεραυνός·
τῇ μιν Ἄρης οὔτησε μιαιφόνος ἔγχεϊ μακρῷ.
Ἡ δ' ἀναχασσαμένη λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ,
κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε μέγαν τε,
τόν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης·
τῷ βάλε θοῦρον Ἄρηα κατ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα.
Ἑπτὰ δ' ἐπέσχε πέλεθρα πεσών, ἐκόνισε δὲ χαίτας·
τεύχεά τ' ἀμφαράβησε· γέλασσε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
καί μιν ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νηπύτι', οὐδέ νύ πώ περ ἐπεφράσω, ὅσσον ἀρείων
εὔχομ' ἐγὼν ἔμεναι, ὅτι μοι μένος ἰσοφαρίζεις.
Οὕτω κεν τῆς μητρὸς ἐρινύας ἐξαποτίνοις,
ἥ τοι χωομένη κακὰ μήδεται, οὕνεκ' Ἀχαιοὺς
κάλλιπες, αὐτὰρ Τρωσὶν ὑπερφιάλοισιν ἀμύνεις.
Ὣς ἄρα φωνήσασα πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ.
Τὸν δ' ἄγε χειρὸς ἑλοῦσα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
πυκνὰ μάλα στενάχοντα· μόγις δ' ἐσαγείρετο θυμόν.
Τὴν δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη,
καὶ δ' αὖθ' ἡ κυνάμυια ἄγει βροτολοιγὸν Ἄρηα
δηΐου ἐκ πολέμοιο κατὰ κλόνον· ἀλλὰ μέτελθε.
Ὣς φάτ'· Ἀθηναίη δὲ μετέσσυτο, χαῖρε δὲ θυμῷ·
καί ῥ' ἐπιεισαμένη, πρὸς στήθεα χειρὶ παχείῃ
ἤλασε· τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Τὼ μὲν ἄρ' ἄμφω κεῖντο ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
ἡ δ' ἄρ' ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν.

nunquam pro Trojanis *me* depulsurum-ope-allata malum
diem;] ne quando quidem Troja exitiali igne tota cremabitur
incensa, incenderint autem Mavortii filii Achivorum.
Et quum hoc audisset dea candidis-ulnis Juno,
confestim Vulcanum allocuta-est, suum carum filium:
Vulcane, abstine, fili inclyte: haud enim par-est
immortalem deum ita mortalium gratia torquere.
Sic dixit: Vulcanus autem exstinxit immane-ardentem ig-
nem;] ac reflua continuo unda dejecit-se in-pulcros rivos.
Ac postquam Xanthi domita-erat vis, hi quidem postea
quieverunt: Juno enim *eos* coercuit, irata quidem.
Ceteris vero diis contentio incidit gravis,
dura: in-diversa vero iis in præcordiis animus ferebatur:
concurrerunt autem ingenti tumultu, remugiitque lata tellus;
circumque clangorem-dedit magnum cœlum. Audivit autem
Jupiter] sedens in-Olympo; risitque ei suum cor
lætitia, ut vidit deos certamine congredientes.
Tum ii non-amplius diu seorsum-stetere: incepit enim Mars,
clypeorum-perforator, et primus in-Minervam irruit,
æream hastam tenens, et probrosa dixit verba:
Cur iterum, o impudentissima, deos ad-certamen commit-
tis,] audaciam exitiosam habens, magnus autem te animus
exstimulavit?] annon recordaris, quando Tydiden Diomedem
impulisti,] ut-*me* vulneraret? ipsaque fulgida hasta sumta,
recta in-me adegisti, et corpus pulcrum dilacerasti?
Ideo te vicissim nunc puto luituram-esse quanta in-me fecisti.
Sic fatus, percussit *eam* in scutum fimbriatum,
horrendum, quod ne Jovis quidem domuerit fulmen:
in-hoc eam Mars percussit cæde-inquinatus hasta longa.
Illa vero retro-cedens saxum prehendit manu robusta,
jacens in campo, nigrum, asperumque, magnumque,
quod homines prisci posuerant, ut-esset terminus arvi:
hoc percussit impetuosum Martem ad cervicem, solvitque
membra.] Septem autem *is* occupavit jugera stratus, fœdavit-
que-pulvere crines;] armaque circumsonuere: risit vero Pallas
Minerva,] et eum, glorians, verbis alatis allocuta-est:
Stulte, ne adhuc quidem sensisti, quanto fortiorem
glorior ego *me* esse, quod mihi vires *tuas* opponis.
Sic tuæ matris furias lueris,
quæ tibi irata mala machinatur; quod Achivos
deseruisti, ac Trojanis superbis auxilio-es.
Sic igitur locuta, avertit oculos lucidos.
Hunc vero abduxit manu prehensum Jovis filia Venus,
crebro admodum suspirantem: ægre autem *is* collegit ani-
mum.] Hanc vero ut advertit dea candidis-ulnis Juno,
statim Minervam verbis alatis allocuta-est:
Dii boni, ægidem-tenentis Jovis filia, indomita,
et vero rursus illa impudentissima abducit hominum-perni-
ciem Martem] infesto e prælio per tumultum: at insequere.
Sic dixit: Minerva autem impetu-insequebatur, gaudebatque
animo;] et irruens *in Venerem* ad pectora manu robusta
percussit: ejus autem ibi soluta-sunt genua et carum cor.
Illi itaque ambo jacebant in terra alma:
hæc vero super-*iis*-glorians verba alata dixit:

Digitized by Google

Τοιοῦτοι νῦν πάντες, ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοὶ,
εἶεν, ὅτ' Ἀργείοισι μαχοίατο θωρηκτῆσιν,
ὧδέ τε θαρσαλέοι καὶ τλήμονες, ὡς Ἀφροδίτη
ἦλθεν Ἄρει ἐπίκουρος, ἐμῷ μένει ἀντιόωσα·
τῷ κεν δὴ πάλαι ἄμμες ἐπαυσάμεθα πτολέμοιο,
Ἰλίου ἐκπέρσαντες ἐϋκτίμενον πτολίεθρον.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
Αὐτὰρ Ἀπόλλωνα προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων·
Φοῖβε, τίη δὴ νῶϊ διέσταμεν; οὐδὲ ἔοικεν,
ἀρξάντων ἑτέρων· τὸ μὲν αἴσχιον, αἴ κ' ἀμαχητὶ
ἴομεν Οὔλυμπόνδε, Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
Ἄρχε· σὺ γὰρ γενεῆφι νεώτερος· οὐ γὰρ ἔμοιγε
καλὸν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην καὶ πλείονα οἶδα.
Νηπύτι', ὡς ἄνοον κραδίην ἔχες· οὐδέ νυ τῶνπερ
μέμνηαι, ὅσα δὴ πάθομεν κακὰ Ἴλιον ἀμφὶ,
μοῦνοι νῶϊ θεῶν, ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν,
μισθῷ ἔπι ῥητῷ· ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλεν.
Ἤτοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν πέρι τεῖχος ἔδειμα,
εὐρύ τε καὶ μάλα καλὸν, ἵν' ἄῤῥηκτος πόλις εἴη·
Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες
Ἴδης ἐν κνημοῖσι πολυπτύχου ὑλη̈έσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μισθοῖο τέλος πολυγηθέες Ὧραι
ἐξέφερον, τότε νῶϊ βιήσατο μισθὸν ἅπαντα
Λαομέδων ἔκπαγλος, ἀπειλήσας δ' ἀπέπεμπεν.
Σοὶ μὲν ὅγ' ἠπείλησε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
δήσειν, καὶ περάαν νήσων ἔπι τηλεδαπάων·
στεῦτο δ' ὅγ' ἀμφοτέρων ἀποκόψειν οὔατα χαλκῷ.
Νῶϊ δέ τ' ἄψοῤῥοι κίομεν κεκοτηότι θυμῷ,
μισθοῦ χωόμενοι, τὸν ὑποστὰς οὐκ ἐτέλεσσεν.
Τοῦ δὴ νῦν λαοῖσι φέρεις χάριν· οὐδὲ μεθ' ἡμέων
πειρᾷ, ὥς κε Τρῶες ὑπερφίαλοι ἀπόλωνται
πρόχνυ κακῶς, σὺν παισὶ καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἐννοσίγαι', οὐκ ἄν με σαόφρονα μυθήσαιο
ἔμμεναι, εἰ δὴ σοίγε βροτῶν ἕνεκα πτολεμίζω,
δειλῶν, οἳ φύλλοισιν ἐοικότες, ἄλλοτε μέν τε
ζαφλεγέες τελέθουσιν, ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες,
ἄλλοτε δὲ φθινύθουσιν ἀκήριοι. Ἀλλὰ τάχιστα
παυσώμεσθα μάχης· οἱ δ' αὐτοὶ δηριαάσθων.
Ὣς ἄρα φωνήσας πάλιν ἐτράπετ'· αἴδετο γάρ ῥα
πατροκασιγνήτοιο μιγήμεναι ἐν παλάμῃσιν.
Τὸν δὲ κασιγνήτη μάλα νείκεσε, πότνια θηρῶν·
[Ἄρτεμις ἀγροτέρη, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον·]
Φεύγεις δὴ, Ἑκάεργε, Ποσειδάωνι δὲ νίκην
πᾶσαν ἐπέτρεψας, μέλεον δέ οἱ εὖχος ἔδωκας;
Νηπύτιε, τί νυ τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὔτως;
μή σευ νῦν ἔτι πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω
εὐχομένου, ὡς τὸ πρὶν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἄντα Ποσειδάωνος ἐναντίβιον πολεμίζειν.
Ὣς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίη παράκοιτις·
[νείκεσεν Ἰοχέαιραν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν·]
Πῶς δὲ σὺ νῦν μέμονας, κύον ἀδδεὲς, ἀντί' ἐμεῖο

Tales nunc omnes, quotquot Trojanis auxiliatores,
sint, quando cum-Argivis pugnent armatis,
et æque audaces et sustinentes, ac Venus
venit Marti auxiliatrix, meo robori occurrens:
tum prorsus jam pridem nos destitissemus a-pugna,
Ilii eversa bene-ædificata urbe.
Sic dixit: subrisit autem dea candidis-ulnis Juno.
At Apollinem allocutus-est rex Concussor terræ:
Phœbe, cur jam nos seorsum-stamus? neque par-est,
quum-cœperint alii: hoc quidem turpe, si sine-pugna
redierimus in Olympum, Jovis ad ære-fundatam domum.
Incipe; tu enim *es* natu junior: non enim mihi-quidem
honestum, quippe-qui prior natus-sum, et plura cognovi.
Stulte, ut mente-cassum cor habes! nec prorsus eorum
recordaris, quot jam passi-sumus mala circa Ilium
soli nos deorum, quum superbo Laomedonti
a Jove profecti operam-locavimus in annum,
mercede condicta; is autem præcipiens mandata-dabat.
Nempe ego Trojanis circa urbem muros ædificavi
latosque et admodum pulcros, ut inexpugnabilis urbs esset:
Phœbe, tu vero pedes-trahentes camuros boves pascebas
Idæ in saltibus multas-convalles-habentis, silvosæ.
Sed quum jam mercedis terminum gratissimæ Horæ
attulerunt, tunc nos vi-fraudavit mercede tota
Laomedon violentus, minatusque dimisit.
Tibi quidem is minabatur pedes et manus desuper *se*
ligaturum, et venditurum insulas in longinquas:
affirmabatque idem utrisque *se* abscissurum aures ære.
Nos vero continuo revertebamur, irato animo,
ob-mercedem indignantes, quam pollicitus non persolvit.
Ob-hoc jam nunc populo gratificaris; nec nobiscum
tentas, ut Trojani fœdifragi pereant
funditus male, cum filiis et pudicis uxoribus.
Illum vero vicissim allocutus-est rex sagittans Apollo:
Neptune, haudquaquam me prudentem dixeris
esse, si jam tecum mortalium gratia dimicem,
miserorum, qui foliis similes, interdum quidem
admodum-vegeti sunt, terræ fructu vescentes,
interdum vero pereunt exanimes. Sed citissime
desistamus a-pugna; at illi ipsi prælianto.
Sic igitur locutus retro se-vertit; verecundabatur enim
cum-patruo congredi in manibus (*certamine*).
Hunc autem soror vehementer objurgavit, domina ferarum:
[Diana agrestis, et probrosum dixit sermonem:]
Fugis jam, Sagittans, Neptunoque victoriam
totam concessisti, impuneque ei gloriam dedisti?
Stulte, curnam arcum gestas inutilem sic?
Non te nunc amplius patris in ædibus audiam
gloriantem, sicut antea inter immortales deos,
contra Neptunum adversis-viribus *te* pugnaturum.
Sic dixit: eam vero nihil allocutus-est sagittans Apollo;
sed irata Jovis veneranda uxor:
[increpuit Sagittis-gaudentem contumeliosis verbis:]
Quomodo vero tu nunc sustines, canis audax, contra me

Digitized by Google

στήσεσθαι; χαλεπή τοι ἐγὼ μένος ἀντιφέρεσθαι,
τοξοφόρῳ περ ἐούσῃ· ἐπεί σε λέοντα γυναιξὶν
Ζεὺς θῆκεν, καὶ ἔδωκε κατακτάμεν, ἥν κ' ἐθέλῃσθα.
Ἤτοι βέλτερόν ἐστι κατ' οὔρεα θῆρας ἐναίρειν
ἀγροτέρας τ' ἐλάφους ἢ κρείσσοσιν ἶφι μάχεσθαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι· ὄφρ' εὖ εἰδῇς,
ὅσσον φερτέρη εἴμ', ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρας ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔμαρπτεν
σκαιῇ, δεξιτερῇ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμων αἴνυτο τόξα·
αὐτοῖσιν δ' ἄρ' ἔθεινε παρ' οὔατα μειδιόωσα
ἐντροπαλιζομένην· ταχέες δ' ἔκπιπτον ὀϊστοί.
Δακρυόεσσα δ' ὕπαιθα θεὰ φύγεν, ὥςτε πέλεια,
ἥ ῥά θ' ὑπ' ἴρηκος κοίλην εἰςέπτατο πέτρην,
χηραμόν· οὐδ' ἄρα τῆγε ἁλώμεναι αἴσιμον ἦεν·
ὣς ἡ δακρυόεσσα φύγεν, λίπε δ' αὐτόθι τόξα.
Λητὼ δὲ προςέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Λητοῖ, ἐγὼ δέ τοι οὔτι μαχήσομαι· ἀργαλέον δὲ
πληκτίζεσθ' ἀλόχοισι Διὸς νεφεληγερέταο·
ἀλλὰ μάλα πρόφρασσα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
εὔχεσθαι ἐμὲ νικῆσαι κρατερῆφι βίηφιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Λητὼ δὲ συναίνυτο καμπύλα τόξα,
πεπτεῶτ' ἄλλυδις ἄλλα μετὰ στροφάλιγγι κονίης.
Ἡ μὲν τόξα λαβοῦσα, πάλιν κίε θυγατέρος ἧς. —
Ἡ δ' ἄρ' Ὄλυμπον ἵκανε, Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ·
δακρυόεσσα δὲ πατρὸς ἐφέζετο γούνασι κούρη,
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιος ἑανὸς τρέμε· τὴν δὲ προτὶ οἷ
εἷλε πατὴρ Κρονίδης, καὶ ἀνείρετο ἡδὺ γελάσσας·
Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε, φίλον τέκος, Οὐρανιώνων;
[μαψιδίως, ὡςεί τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ;]
Τὸν δ' αὖτε προςέειπεν ἐϋστέφανος Κελαδεινή·
σή μ' ἄλοχος στυφέλιξε, πάτερ, λευκώλενος Ἥρη,
ἐξ ἧς ἀθανάτοισιν ἔρις καὶ νεῖκος ἐφῆπται.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.—
Αὐτὰρ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐδύσετο Ἴλιον ἱρήν·
μέμβλετο γάρ οἱ τεῖχος ἐϋδμήτοιο πόληος,
μὴ Δαναοὶ πέρσειαν ὑπέρμορον ἤματι κείνῳ.
Οἱ δ' ἄλλοι πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
οἱ μὲν χωόμενοι, οἱ δὲ μέγα κυδιόωντες·
κὰδ δ' ἶζον πὰρ Ζηνὶ κελαινεφεῖ. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Τρῶας ὁμῶς αὐτούς τ' ὄλεκεν καὶ μώνυχας ἵππους.
Ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
ἄστεος αἰθομένοιο, θεῶν δέ ἑ μῆνις ἀνῆκεν·
πᾶσι δ' ἔθηκε πόνον, πολλοῖσι δὲ κήδε' ἐφῆκεν·
ὣς Ἀχιλεὺς Τρώεσσι πόνον καὶ κήδε' ἔθηκεν.
Ἑστήκει δ' ὁ γέρων Πρίαμος θείου ἐπὶ πύργου,
ἐς δ' ἐνόησ' Ἀχιλῆα πελώριον· αὐτὰρ ὑπ' αὐτοῦ
Τρῶες ἄφαρ κλονέοντο πεφυζότες, οὐδέ τις ἀλκὴ
γίγνεθ'· ὁ δ' οἰμώξας ἀπὸ πύργου βαῖνε χαμᾶζε,
ὀτρυνέων παρὰ τεῖχος ἀγακλειτοὺς πυλαωρούς·
Πεπταμένας ἐν χερσὶ πύλας ἔχετ', εἰςόκε λαοὶ
ἔλθωσι προτὶ ἄστυ πεφυζότες· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
ἐγγὺς ὅδε κλονέων· νῦν οἴω λοίγι' ἔσεσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἐς τεῖχος ἀναπνεύσωσιν ἀλέντες,
αὖτις ἐπανθέμεναι σανίδας πυκινῶς ἀραρυίας·

stare? difficilis tibi ego, *cui* vires opponas,
sagittifera licet sis: quippe te leænam inter-mulieres
Jupiter constituit, et dedit interficere quamcunque velis.
Certe satius est *tibi* per montes feras interficere,
agrestesque cervas, quam cum-potentioribus vi pugnare.
Si vero vis pugna experiri, *fac*; ut bene scias,
quanto fortior sim, quandoquidem mihi vires opponis.
Dixit, et ambas ad carpum manus prehendit
sinistra, dextra autem ab humeris detraxit pharetram:
eaque (*pharetra*) verberabat *eam* ad aures subridens
huc-illuc-se-versantem; veloces autem excidebant sagittæ.
Lacrimabunda deinde dea fugit, veluti columba,
quæ quidem ab accipitre *acta* cavam volat-in petram,
in latebram: neque enim illi capi fatale erat:
sic illa lacrimabunda fugit, reliquitque illic pharetram.
Latonam autem allocutus-est internuntius Argicida:
Latona, ego vero tecum haudquaquam pugnabo; arduum autem] confligere cum-uxoribus Jovis nubes-cogentis:
sed promtissima inter immortales deos
gloriator-te me vicisse aspera vi.
Sic igitur dixit: Latona vero collegit incurvos arcus *et sagittas*,] quæ-ceciderant alio aliæ in vertigine pulveris.
Hæc quidem sagittis sumtis, secuta-est filiam suam;
ea vero ad-Olympum pervenerat, Jovis ad ære-fundatam domum;] lacrimabunda autem patris insedit genibus filia,
circumque divinus peplus tremebat: hanc vero ad se
recepit pater Saturnius, et interrogavit, suaviter ridens:
Quis tibi talia fecit, cara filia, cælestium?
[temere, tanquam aliquid mali facienti palam?]
Illumque vicissim allocuta-est pulcre-coronata Tumultuosa:
tua me conjux male-excepit, pater, candidis-ulnis Juno,
a qua mortalibus contentio et lis impendet.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
At Apollo Phœbus subiit Ilium sacram:
curæ-erat enim ei murus bene-ædificatæ urbis,
ne Danai *eum* everterent præter-fatum die illo.
At ceteri ad Olympum rediere dii sempiterni,
alii quidem irati, alii vero admodum gloria-exsultantes;
adsederuntque Jovi atras-nubes-cogenti. At Achilles
Trojanos simul ipsosque perdebat et solidis-ungulis equos.
Ut autem quum fumus ascendens ad cœlum latum pervenit
urbis ardentis, deorum vero eum ira excitat;
omnibusque affert laborem, multisque mala immittit:
sic Achilles Trojanis laborem et mala attulit.
Stabat autem senex Priamus sacra in turri,
animadvertitque Achillem ingentem: et ab hoc
Trojani facile turbabantur trepide-fugientes, nec ulla vis
erat: ille autem ejulatu-edito a turri descendit in-terram,
mandata-daturus ad murum inclytis portarum-custodibus:
Apertas in manibus portas tenete, usque-dum copiæ
venerint ad urbem trepide-fugientes: certe enim Achilles
prope iste perturbans; nunc existimo exitialia fore.
Sed postquam intra murum respiraverint conclusi,
rursus obserate tabulas firmiter aptatas:

Digitized by Google

δείδια γὰρ μὴ οὖλος ἀνὴρ ἐς τεῖχος ἅληται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄνεσάν τε πύλας καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας·
αἱ δὲ πετασθεῖσαι τεῦξαν φάος. Αὐτὰρ Ἀπόλλων
ἀντίος ἐξέθορε, Τρώων ἵνα λοιγὸν ἀλάλκοι.
Οἱ δ' ἰθὺς πόλιος καὶ τείχεος ὑψηλοῖο,
δίψῃ καρχαλέοι, κεκονιμένοι, ἐκ πεδίοιο
φεῦγον· ὁ δὲ σφεδανὸν ἔφεπ' ἔγχεϊ· λύσσα δέ οἱ κῆρ
αἰὲν ἔχε κρατερὴ, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι.
Ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν,
εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος Ἀγήνορα δῖον ἀνῆκεν,
φῶτ', Ἀντήνορος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε.
Ἐν μέν οἱ κραδίῃ θάρσος βάλε, πὰρ δέ οἱ αὐτὸς
ἔστη, ὅπως θανάτοιο βαρείας Κῆρας ἀλάλκοι,
φηγῷ κεκλιμένος· κεκάλυπτο δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
Αὐτὰρ ὅγ' ὡς ἐνόησεν Ἀχιλλῆα πτολίπορθον,
ἔστη, πολλὰ δέ οἱ κραδίη πόρφυρε μένοντι·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κεν ὑπὸ κρατεροῦ Ἀχιλῆος
φεύγω, τῇπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι κλονέονται,
αἱρήσει με καὶ ὣς, καὶ ἀνάλκιδα δειροτομήσει.
Εἰ δ' ἂν ἐγὼ τούτους μὲν ὑποκλονέεσθαι ἐάσω
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ, ποσὶν δ' ἀπὸ τείχεος ἄλλῃ
φεύγω πρὸς πεδίον Ἰλήϊον, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
Ἴδης τε κνημοὺς κατά τε ῥωπήϊα δύω·
ἑσπέριος δ' ἂν ἔπειτα λοεσσάμενος ποταμοῖο,
ἱδρῶ ἀποψυχθεὶς, ποτὶ Ἴλιον ἀπονεοίμην.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
μή μ' ἀπαειρόμενον πόλιος πεδίονδε νοήσῃ,
καί με μεταΐξας μάρψῃ ταχέεσσι πόδεσσιν·
οὐκέτ' ἔπειτ' ἔσται θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξαι·
λίην γὰρ κρατερὸς περὶ πάντων ἔστ' ἀνθρώπων.
Εἰ δέ κέν οἱ προπάροιθε πόλιος κατεναντίον ἔλθω·
καὶ γάρ θην τούτῳ τρωτὸς χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ,
ἐν δὲ ἴα ψυχὴ, θνητὸν δέ ἕ φασ' ἄνθρωποι.
[ἔμμεναι· αὐτάρ οἱ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.]
Ὣς εἰπὼν Ἀχιλῆα ἀλεὶς μένεν· ἐν δέ οἱ ἦτορ
ἄλκιμον ὡρμᾶτο πτολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἠΰτε πόρδαλις εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο
ἀνδρὸς θηρητῆρος ἐναντίον, οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖ οὐδὲ φοβεῖται, ἐπεί κεν ὑλαγμὸν ἀκούσῃ·
εἴπερ γὰρ φθάμενός μιν ἢ οὐτάσῃ, ἠὲ βάλῃσιν,
ἀλλά τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη οὐκ ἀπολήγει
ἀλκῆς, πρίν γ' ἠὲ ξυμβλήμεναι, ἠὲ δαμῆναι·
ὣς Ἀντήνορος υἱὸς ἀγαυοῦ, δῖος Ἀγήνωρ,
οὐκ ἔθελεν φεύγειν, πρὶν πειρήσαιτ' Ἀχιλῆος·
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἀσπίδα μὲν πρόσθ' ἔσχετο πάντοσ' ἐΐσην,
ἐγχείῃ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο, καὶ μέγ' ἄϋτει·
Ἦ δή που μάλ' ἔολπας ἐνὶ φρεσὶ, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
ἤματι τῷδε πόλιν πέρσειν Τρώων ἀγερώχων.
Νηπύτι', ἦ τ' ἔτι πολλὰ τετεύξεται ἄλγε' ἐπ' αὐτῇ.
Ἐν γάρ οἱ πολέες τε καὶ ἄλκιμοι ἀνέρες εἰμὲν,
οἵ κε πρόσθε φίλων τοκέων, ἀλόχων τε καὶ υἱῶν,
Ἴλιον εἰρυόμεσθα· σὺ δ' ἐνθάδε πότμον ἐφέψεις,
ὧδ' ἔκπαγλος ἐὼν καὶ θαρσαλέος πολεμιστής.

metuo enim, ne exitialis vir in murum irrumpat.
Sic dixit: illi autem aperueruntque portas, et retruserunt
obices;] hæ autem apertæ peperere salutem. At Apollo
obvius exsiliit, a-Trojanis ut perniciem arceret.
Hi autem recta ad-urbem et murum altum,
siti aridi, pulvere-tecti, e campo
fugiebant; ille vero vehementer insequebatur hasta: rabies
vero ei cor] usque tenebat violenta, studebatque gloriam re-
ferre.] Tunc altam-portis Trojam cepissent filii Achivorum,
nisi Apollo Phœbus Agenorem divinum excitasset,
virum, Antenoris filium, eximiumque fortemque.
Ejus quidem cordi audaciam immisit, atque ei ipse
astitit, ut mortis gravia fata arceret,
fago acclinatus: coopertus erat autem caligine multa.
At ille, ut advertit Achillem urbium-vastatorem,
constitit; multaque ei cor volvebat-æstuans manenti:
ingemiscens autem dixit ad suum magnum animum:
Hei mihi, si quidem *actus* a violento Achille
fugero, qua ceteri turbati fugantur;
capiet me etiam sic, et imbellem obtruncabit.
Si vero ego hos quidem turbari sinam
a-Pelide Achille, pedibusque a muro alio
fugero per campum Iliacum, donec pervenero
Idæque ad-saltus, et senticeta subeam:
vespertinus deinde quum-me-lavero de-fluvio,
a-sudore refrigeratus, ad Ilium reverterer.
Sed cur mihi hæc meus secum-disserit animus?
Ne me abeuntem ab-urbe in-campum advertat,
et me rapide insecutus consequatur velocibus pedibus:
non-amplius deinde licebit mortem et fatum effugere;
valde enim fortis supra omnes est mortales.
Quod si ipsi ante urbem obviam venero;
etenim huic certe vulnerabile corpus acuto ære,
inestque una anima, mortalemque ipsum dicunt homines,
[esse: atqui ei Saturnius Jupiter gloriam præbet.]
Sic fatus, Achillem contortus exspectabat; intus vero ei
cor] forte gestiebat præliari ac pugnare.
Veluti panthera prodit alto ex fruticeto
virum venatorem contra, nec quicquam animo
percellitur, neque in-fugam-vertitur, quum latratum audierit:
etsi enim prior eam vel cominus-percusserit, vel eminus,
tamen etiam hasta transfixa non desistit
a-strenua pugna, antequam vel cominus-congrediatur, vel do-
metur:] sic Antenoris filius præclari, divinus Agenor,
nolebat fugere, antequam periculum-faceret Achillis:
sed (is) clypeum quidem sibi-prætendit undique æqualem,
hasta autem in-eum collimabat, et altum clamabat:
Certe jam omnino sperabas in animo, splendide Achille,
die hoc urbem *te* eversurum Troum gloriosorum!
Stulte, certe adhuc multi efficientur dolores de ea:
In ea enim multique et fortes viri sumus,
qui propugnantes caris parentibus, uxoribusque et liberis,
Ilium tuemur: tu vero hic fatum consequeris,
sic terribilis licet-sis et audax bellator.

Digitized by Google

Ἦ ῥα, καὶ ὀξὺν ἄκοντα βαρείης χειρὸς ἀφῆκεν·
καί ῥ' ἔβαλε κνήμην ὑπὸ γούνατος οὐδ' ἀφάμαρτεν.
Ἀμφὶ δέ μιν κνημὶς νεοτεύκτου κασσιτέροιο
σμερδαλέον κονάβησε· πάλιν δ' ἀπὸ χαλκὸς ὄρουσεν
βλημένου, οὐδ' ἐπέρησε· θεοῦ δ' ἠρύκακε δῶρα.
Πηλείδης δ' ὡρμήσατ' Ἀγήνορος ἀντιθέοιο
δεύτερος· οὐδέ τ' ἔασεν Ἀπόλλων κῦδος ἀρέσθαι,
ἀλλά μιν ἐξήρπαξε, κάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ,
ἡσύχιον δ' ἄρα μιν πολέμου ἐκ πέμπε νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Πηλείωνα δόλῳ ἀποέργαθε λαοῦ.
Αὐτῷ γὰρ Ἑκάεργος, Ἀγήνορι πάντα ἐοικὼς,
ἔστη πρόσθε ποδῶν· ὁ δ' ἐπέσσυτο ποσσὶ διώκειν.
Ἕως ὁ τὸν πεδίοιο διώκετο πυροφόροιο,
τρέψας πὰρ ποταμὸν βαθυδινήεντα Σκάμανδρον,
τυτθὸν ὑπεκπροθέοντα· δόλῳ δ' ἄρ' ἔθελγεν Ἀπόλλων,
ὡς αἰεὶ ἔλποιτο κιχήσεσθαι ποσὶν οἷσιν·
τόφρ' ἄλλοι Τρῶες πεφοβημένοι ἦλθον ὁμίλῳ
ἀσπάσιοι προτὶ ἄστυ· πόλις δ' ἔμπλητο ἀλέντων.
Οὐδ' ἄρα τοίγ' ἔτλαν πόλιος καὶ τείχεος ἐκτὸς
μεῖναι ἔτ' ἀλλήλους, καὶ γνώμεναι, ὅς τε πεφεύγοι,
ὅς τ' ἔθαν' ἐν πολέμῳ· ἀλλ' ἐσσυμένως ἐσέχυντο
ἐς πόλιν, ὅντινα τῶνγε πόδες καὶ γοῦνα σάωσαν.

Dixit, et acutum telum gravi manu emisit;
et percussit *ejus* tibiam sub genu, neque aberravit;
circaque ipsam ocrea recens-elaborati stanni
horrendum resonuit: atque æs resiliit
a-percusso, nec penetravit; dei enim prohibuere dona.
Pelides vero impetum-fecit in Agenorem deo-parem,
secundus: at-non sivit *eum* Apollo gloriam referre,
sed illum eripuit, texitque caligine multa,
quietumque eum e prælio misit ut-abiret.
Atque hic Peliden dolo avertit a-populo.
Ipsi enim Sagittans, Agenori in-omnibus se-assimulans,
stetit ante pedes; ille vero festinabat pedibus insequi.
Dum ille hunc per-campum persequebatur tritici-feracem,
conversus præter fluvium vorticibus-profundis Scamandrum,
parvo-intervallo præcurrentem; dolo autem *ipsum* deliniebat
Apollo,] ut semper speraret *se* assecuturum pedibus suis:
interim ceteri Trojani fugati venere conferti,
læti ad urbem; urbs vero implebatur confertis.
Neque enim illi sustinebant urbem et murum extra
exspectare jam se-invicem, et cognoscere, et quis effugisset,
et quis occubuisset in pugna; sed cupide infundebantur
in urbem, quemcunque eorum pedes et genua servaverant.

ΙΛΙΑΔΟΣ Χ.

Ἕκτορος ἀναίρεσις.

Ὣς οἱ μὲν κατὰ ἄστυ πεφυζότες, ἠΰτε νεβροὶ,
ἱδρῶ ἀπεψύχοντο, πίον τ' ἀκέοντό τε δίψαν,
κεκλιμένοι καλῇσιν ἐπάλξεσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
τείχεος ἆσσον ἴσαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Ἕκτορα δ' αὐτοῦ μεῖναι ὀλοιὴ Μοῖρ' ἐπέδησεν,
Ἰλίου προπάροιθε πυλάων τε Σκαιάων.
Αὐτὰρ Πηλείωνα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Τίπτε με, Πηλέος υἱὲ, ποσὶν ταχέεσσι διώκεις,
αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νύ πώ με
ἔγνως ὡς θεός εἰμι, σὺ δ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις.
Ἦ νύ τοι οὔτι μέλει Τρώων πόνος, οὓς ἐφόβησας,
οἳ δή τοι εἰς ἄστυ ἄλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης.
Οὐ μέν με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἔβλαψάς μ', Ἑκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων,
ἐνθάδε νῦν τρέψας ἀπὸ τείχεος· ἦ κ' ἔτι πολλοὶ
γαῖαν ὀδὰξ εἷλον, πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι.
Νῦν δ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦδος ἀφείλεο, τοὺς δ' ἐσάωσας
ῥηϊδίως, ἐπεὶ οὔτι τίσιν γ' ἔδδεισας ὀπίσσω.
Ἦ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
Ὣς εἰπὼν προτὶ ἄστυ μέγα φρονέων ἐβεβήκει,
σευάμενος, ὥσθ' ἵππος ἀεθλοφόρος σὺν ὄχεσφιν,
ὅς ῥά τε ῥεῖα θέῃσι τιταινόμενος πεδίοιο·
ὣς Ἀχιλεὺς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα.
Τὸν δ' ὁ γέρων Πρίαμος πρῶτος ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν,

ILIADIS XXII.

Hectoris cædes.

Sic hi quidem per urbem trepida-fuga-dissipati, velut hinnuli,] a sudore respirabant, bibebantque, medebanturque siti,
acclinati pulcris propugnaculis: at Achivi
ad-murum prope accedebant, scuta humeris inclinantes.
Hectorem vero, ut-ibi maneret, exitiale Fatum ligavit,
ante Ilium portasque Scæas.
At Peliden allocutus-est Phœbus Apollo:
Cur me, Pelei fili, pedibus velocibus persequeris,
ipse mortalis quum-sis, deum immortalem? necdum omnino me] agnovisti, quod deus sum; tu vero indesinenter furis.
Tibi nimirum nihil curæ-est in-Troas labor *bellicus*, quos fugasti,] qui jam in urbem conclusi-sunt, tu vero huc divertisti.
Non me quidem interficies, quia non fato-subjectus sum.
Hunc autem graviter indignatus allocutus-est pedibus velox Achilles:] in-errorem-conjecisti me, Sagittans, deûm perniciosissime omnium,] huc nunc aversum a muro: certe adhuc multi] terram mordicus prendissent, antequam in-Ilium pervenissent.] Nunc vero mihi magnam gloriam eripuisti, illosque servasti] facile; quippe non ultionem tu veritus-es in-posterum.
Profecto te ulciscerer, si mihi potestas adesset.
Sic fatus, ad urbem magnis animis abiit,
ruens, velut equus certamine-victor cum curru,
qui celeriter currit magno-nisu-tendens per-campum:
sic Achilles celeriter pedes et genua movebat.
Hunc vero senex Priamus primus vidit oculis,

Digitized by Google

δείδια γὰρ μὴ οὖλος ἀνὴρ ἐς τεῖχος ἅληται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄνεσάν τε πύλας καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας·
αἱ δὲ πετασθεῖσαι τεῦξαν φάος. Αὐτὰρ Ἀπόλλων
ἀντίος ἐξέθορε, Τρώων ἵνα λοιγὸν ἀλάλκοι.
Οἱ δ' ἰθὺς πόλιος καὶ τείχεος ὑψηλοῖο,
δίψῃ καρχαλέοι, κεκονιμένοι, ἐκ πεδίοιο
φεῦγον· ὁ δὲ σφεδανὸν ἔφεπ' ἔγχεϊ· λύσσα δέ οἱ κῆρ
αἰὲν ἔχε κρατερή, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι.
Ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν
εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος Ἀγήνορα δῖον ἀνῆκεν
φῶτ', Ἀντήνορος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερό·
Ἐν μέν οἱ κραδίῃ θάρσος βάλε, πὰρ δέ
ἔστη, ὅπως θανάτοιο βαρείας Κῆρα[ς]
φηγῷ κεκλιμένος· κεκάλυπτο δ' ... τοῦτον
Αὐτὰρ ὅγ' ὡς ἐνόησεν Ἀχιλλ... ἐπίσπῃς,
ἔστη, πολλὰ δέ οἱ κραδίη ... φέρτερός ἐστιν.
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε π... γένοιτο,
Ὤ μοι ἐγών, εἰ ... γῦπες ἔδονται
φεύγω, τῇπερ οἱ ... πραπίδων ἄχος ἔλθοι·
αἱρήσει με κα... εὖνιν ἔθηκεν,
Εἰ δ' ἂν ἐγ... ἐπὶ τηλεδαπάων.
Πηλείδη... Λυκάονα καὶ Πολύδωρον,
φεύγω ... Τρώων εἰς ἄστυ ἀλέντων,
Ἴδ... κρείουσα γυναικῶν.
ἔσ... μετὰ στρατῷ, ἦ τ' ἂν ἔπειτα
χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ'· ἔστι γὰρ ἔνδον·
πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὀνομάκλυτος Ἄλτης.
Εἰ δ' ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
ἄλγος ἐμῷ θυμῷ καὶ μητέρι, τοὶ τεκόμεσθα·
λαοῖσιν δ' ἄλλοισι μινυνθαδιώτερον ἄλγος
ἔσσεται, ἢν μὴ καὶ σὺ θάνῃς, Ἀχιλῆϊ δαμασθείς.
Ἀλλ' εἰσέρχεο τεῖχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσῃς
Τρῶας καὶ Τρῳάς, μηδὲ μέγα κῦδος ὀρέξῃς
Πηλείδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῇς.
Πρὸς δ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον,
δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ
αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
υἷάς τ' ὀλλυμένους ἑλκηθείσας τε θύγατρας,
καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
βαλλόμενα προτὶ γαίῃ, ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν.
Αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν
ὠμησταὶ ἐρύουσιν, ἐπεί κέ τις ὀξέϊ χαλκῷ
τύψας, ἠὲ βαλὼν, ῥεθέων ἐκ θυμὸν ἕληται,
οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι, τραπεζῆας πυλαωρούς,
οἵ κ' ἐμὸν αἷμα πιόντες, ἀλύσσοντες πέρι θυμῷ,
κείσοντ' ἐν προθύροισι. Νέῳ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν,
Ἀρηϊκταμένῳ δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ,
κεῖσθαι· πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ, ὅττι φανήῃ·
ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρη πολιόν τε γένειον,
αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος,
τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
Ἦ ῥ' ὁ γέρων, πολιὰς δ' ἄρ' ἀνὰ τρίχας ἕλκετο χερσὶν
τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθεν.
Μήτηρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο δακρυχέουσα,

metuo enim, ne exitiali[s] ...
Sic dixit: illi aut[em] ... stellam, ruentem per-campum,
obices;] hæc aut... : perillustres autem ejus radii
obvius exsi... [in]ter astra nocte intempesta;
Hi aute[m] ... Orionis vulgari-appellatione vocant:
siti ... [splendid]issima quidem hæc est, exitiale vero signum est,
f... immittit magnum æstum miseris mortalibus:
... hujus æs splendebat circa pectora currentis.
Ejulabat vero senex, caputque pulsabat manibus
in-altum sublatis, magnoque edito-ejulatu clamabat,
supplex-orans dilectum filium: is vero ante portas
stabat, vehementer animo-ardens cum-Achille pugnare;
eum tamen senex miserabiliter affatus-est, manus extendens:
Hector, ne mihi mane, dilecte fili, virum hunc
solus, seorsum-ab aliis; ut ne mox mortem assequaris,
a-Pelida domitus: quandoquidem longe viribus-præstat.
Crudelis, utinam diis carus tantum esset,
quantum mihi; cito cum canes et vultures vorarent
jacentem: certe mihi gravis ex præcordiis dolor abiret.
Iste me filiis multisque et strenuis orbum fecit, *alios*
interficiens, et *alios* vendens insulas in longinquas.
Etenim nunc duos filios, Lycaonem et Polydorum,
non possum videre, Trojanis in urbem conclusis,
quos mihi Laothoe peperit, præcellens mulieribus.
At si quidem vivunt in exercitu *hostium*, certe postmodum
æreque auroque redimemus; est enim domi:
multa enim dedit filiæ senex fama-inclytus Altes.
Si vero jam mortui-sunt; et in Orci domo,
dolor meo animo et matri, qui genuimus;
populo autem cetero brevior dolor
erit, modo non et tu moriaris, ab-Achille domitus.
Sed ingredere murum, mi fili, ut serves
Trojanos et Trojanas, nec magnam gloriam præbeas
Pelidæ, ipseque dilecta vita priveris.
Præterea et mei infelicis adhuc sani miserere,
calamitosi, quem pater Saturnius in senectutis limine
fortuna in acerba perdet, mala multa expertum,
filiosque interemtos, raptasque filias,
et thalamos direptos, et infantes liberos
allisos terræ, in gravi cæde,
tractasque nurus perniciosis sub manibus Achivorum.
Ipsum vero forsitan extremum me canes in-primis foribus
cruda-vorantes raptabunt, postquam aliquis acuto ære
cominus- vel eminus-feriens ex artubus animam eripuerit,
quos nutrivi in ædibus, mensæ-participes janitores,
qui meo sanguine hausto, rabiosi valde animis,
jacebunt in vestibulis. Juveni autem omnino decorum-est,
pugna-cæso, lacerato acuto ære,
jacere; omnia vero honesta etiam mortuo, quicquid apparuerit:] sed quum jam canumque caput, canamque barbam,
pudendaque deturpent canes occisi senis,
hoc utique miserrimum accidit miseris mortalibus.
Dixit senex, canosque capillos extrahebat manibus,
vellens e capite: neque Hectori animum flectebat.
Mater vero rursus ex-alia-parte lamentabatur lacrimans.

Digitized by Google

΄νη, ἑτέρηφι δὲ μαζὸν ἀνέσχεν·
΄ουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἐμὸν, τάδε τ' αἴδεο καί μ' ἐλέησον
λιχηδέα μαζὸν ἐπέσχον,
ον· ἄμυνε δὲ δήϊον ἄνδρα,
΄οόμος ἵστασο τούτῳ·
κτάνῃ, οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
θάλος, ὃν τέκον αὐτὴ,
ουε δέ σε μέγα νῶϊν
ωνες ταχέες κατέδονται.
τε προσαυδήτην φίλον υἱὸν,
ενω· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθον·
μίμν' Ἀχιλῆα πελώριον ἆσσον ἰόντα.
ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένῃσιν,
βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ', ἔδυ δέ τέ μιν χόλος αἰνός·
σμερδαλέον δὲ δέδορκεν, ἑλισσόμενος περὶ χειῇ·
ὣς Ἕκτωρ ἄσβεστον ἔχων μένος οὐχ ὑπεχώρει,
πύργῳ ἔπι προὔχοντι φαεινὴν ἀσπίδ' ἐρείσας.
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κε πύλας καὶ τείχεα δύω,
Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει,
ὅς μ' ἐκέλευε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἡγήσασθαι
νύχθ' ὕπο τήνδ', ὀλοήν, ὅτε τ' ὤρετο δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν·
νῦν δ' ἐπεὶ ὤλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσιν,
αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
μήποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἐμεῖο·
Ἕκτωρ ἦφι βίηφι πιθήσας ὤλεσε λαόν.
Ὣς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ' ἂν πολὺ κέρδιον εἴη
ἄντην ἢ Ἀχιλῆα κατακτείναντα νέεσθαι,
ἠέ κεν αὐτὸν ὀλέσθαι ἐϋκλειῶς πρὸ πόληος.
Εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι ὀμφαλόεσσαν
καὶ κόρυθα βριαρήν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ἐρείσας
αὐτὸς ἰὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω,
καί οἱ ὑπόσχωμαι Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ,
πάντα μάλ', ὅσσα τ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν
ἠγάγετο Τροίηνδ', ἥτ' ἔπλετο νείκεος ἀρχή,
δωσέμεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν, ἅμα δ' ἀμφὶς Ἀχαιοῖς
ἄλλ' ἀποδάσσασθαι, ὅσσα πτόλις ἥδε κέκευθεν·
Τρωσὶν δ' αὖ μετόπισθε γερούσιον ὅρκον ἕλωμαι
μήτι καταχρύψειν, ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι.
[κτῆσιν ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει.]
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
μή μιν ἐγὼ μὲν ἵκωμαι ἰών· ὁ δέ μ' οὐκ ἐλεήσει,
οὐδέ τί μ' αἰδέσεται, κτενέει δέ με, γυμνὸν ἐόντα,
αὔτως, ὥστε γυναῖκα, ἐπεί κ' ἀπὸ τεύχεα δύω.
Οὐ μέν πως νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης
τῷ ὀαριζέμεναι, ἅτε παρθένος ἠΐθεός τε.
[παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιϊν.]
Βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν· ὅττι τάχιστα
εἴδομεν ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ.
Ὣς ὥρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἀχιλλεὺς,
ἶσος Ἐνυαλίῳ, κορυθάϊκι πτολεμιστῇ,
σείων Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον

sinum denudans, altera autem *manu* mamillam exseruit; et illum lacrimas-fundens verbis alatis allocuta-est :

Hector, fili mi, et hæc reverere, et mei miserere ipsius: si-unquam tibi vagitus-sedantem mammam præbui, horum reminiscere, care fili; arceque infestum virum mœnia ingressus : neu primus-pugnator stes ipsi; ferox : si enim te interemerit, haudquaquam te ego deflebo in lectis, carum germen, quem peperi ipsa, neque uxor magnifice-dotata; seorsum autem te longe a-nobis Argivorum apud naves canes veloces comedent.

Sic hi lugentes alloquebantur dilectum filium, multis supplicantes; neque Hectori animum flectebant : sed is manebat Achillem ingentem propius accedentem. Ut vero draco ad lustrum silvester virum manet, pastus mala gramina; subit autem eum ira gravis, horrendumque aspicit, convolvens-se circa latibulum : sic Hector, inextinctum habens robur, non recedebat, turrim ad prominentem fulgido clypeo acclinato. Indignabundus vero dixit ad suum magnum animum :

Hei mihi, si quidem portas et mœnia ingressus-fuero, Polydamas me primus probris onerabit, qui me hortatus-est Trojanos ad urbem ducere, noctem sub istam, exitialem, quum exortus-est divinus Achilles.] At ego non parui : certe multo utilius fuisset : nunc vero postquam perdidi populum pertinacia mea, verecundor Trojanos et Trojanas longa-pepla-trahentes, ne-quando quis dicat deterior alius me; Hector suis viribus fretus perdidit populum. Sic dicent : mihi vero tunc multo satius esset, contra *pugnando* aut Achille interfecto redire, aut *me* ipsum cadere gloriose pro urbe. Quod si clypeum quidem deposuero umbone-munitum, et cassidem validam, hastaque ad murum acclinata, ipse profectus Achilli eximio obvius venero, et ei pollicear Helenam, et opes cum ipsa omnes prorsus, quascunque Alexander cavis in navibus duxit ad-Trojam, quæ fuit certaminis origo, daturum *me* Atridis abducendas, simulque prœterea Achivis alias distributurum, quascunque urbs hæc abditas-habet : a-Trojanis vero deinde honorabile jusjurandum exigam, nihil occultaturos, sed bifariam omnia divisuros.... [opes quascunque urbs amœna intus continet.] Sed cur mihi hæc meus secum-disserit animus? *Vereor* ne ei ego quidem supplicem profectus; is vero mei non misereatur,]nec quicquam me revereatur,interficiat vero me, inermem] sic, tanquam mulierem, postquam arma exuero. Non sane ullo-modo nunc licet a quercu neque a petra cum-hoc confabulari, ceu virgo juvenisque. [virgo juvenisque confabulantur inter-se.] Satius vero certamine congredi : ut-quam celerrime videamus, utri Olympius gloriam sit-præbiturus.

Hæc animo-versabat manens : at eum prope accessit Achilles,] par Marti, galeam-quassanti bellatori, vibrans Peliacam hastam ad dextrum humerum

Digitized by Google

δεινήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἴκελος αὐγῇ
ἢ πυρὸς αἰθομένου, ἢ ἠελίου ἀνιόντος.
Ἕκτορα δ', ὡς ἐνόησεν, ἕλε τρόμος· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.
Πηλείδης δ' ἐπόρουσε ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς.
Ἠΰτε κίρκος ὄρεσφιν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν,
ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν·
ἡ δέ θ' ὕπαιθα φοβεῖται· ὁ δ' ἐγγύθεν ὀξὺ λεληκὼς
ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἑλέειν τέ ἑ θυμὸς ἀνώγει·
ὣς ἄρ' ὅγ' ἐμμεμαὼς ἰθὺς πέτετο· τρέσε δ' Ἕκτωρ
τεῖχος ὕπο Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα.
Οἱ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα
τείχεος αἰὲν ὑπὲκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο·
κρουνὼ δ' ἵκανον καλλιῤῥόω, ἔνθα δὲ πηγαὶ
δοιαὶ ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος.
Ἡ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
γίγνεται ἐξ αὐτῆς, ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο·
ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ,
ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.
Ἔνθα δ' ἐπ' αὐτάων πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασιν
καλοί, λαΐνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα
πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι καλαί τε θύγατρες,
τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν.
Τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων·
πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων
καρπαλίμως· ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον οὐδὲ βοείην
ἀρνύσθην, ἅ τε ποσσὶν ἀέθλια γίγνεται ἀνδρῶν,
ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
Ὡς δ' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι
ῥίμφα μάλα τρωχῶσι· τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον,
ἢ τρίπος ἠὲ γυνή, ἀνδρὸς κατατεθνηῶτος·
ὣς τὼ τρὶς Πριάμοιο πόλιν περιδινηθήτην
καρπαλίμοισι πόδεσσι· θεοὶ δέ τε πάντες ὁρῶντο.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ὢ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος
ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
Ἕκτορος, ὅς μοι πολλὰ βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηεν,
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἐν πόλει ἀκροτάτῃ· νῦν αὖτέ ἑ δῖος Ἀχιλλεὺς
ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκει.
Ἀλλ' ἄγετε, φράζεσθε, θεοί, καὶ μητιάασθε,
ἠέ μιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν, ἦέ μιν ἤδη
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ δαμάσσομεν, ἐσθλὸν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὦ πάτερ, ἀργικέραυνε, κελαινεφές, οἷον ἔειπες·
ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
ἔρδ'· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι·
ἔρξον, ὅπῃ δή τοι νόος ἔπλετο, μηδέ τ' ἐρώει.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.

terribilem; circum vero æs splendebat simile fulgori
vel ignis ardentis, vel solis orientis.
Hectorem vero, ut vidit, cepit tremor; neque amplius sustinuit] illic manere, a-tergo autem portas reliquit, abiitque perterritus.] Pelides vero irruit, pedibus rapidis fretus.
Veluti circus in-montibus, velocissimus volucrum,
facile impetum-dat in pavidam columbam:
hæc autem oblique fugit: iste vero prope acute clangens,
crebris impetibus-sequitur, capereque *illam* eum animus jubet:] sic ille ardens recta involabat: sed trepidus-fugiebat
Hector] muro sub Trojanorum, velociaque genua movebat.
Hi vero præter speculam et caprificum ventosam
murum usque subter per viam-publicam rapido-cursu-ruebant,] ad-scaturiginesque pervenere pulcre-fluentes, ubi fontes
duo erumpunt Scamandri vorticosi.
Alter quidem aqua calida fluit, circumque fumus
oritur ex ipso, velut *ab* igne ardenti:
alter vero æstate profluit similis grandini,
vel nivi frigidæ, vel ex aqua *concretæ* glaciei.
Illic autem ad ipsos labra-ad-lavandum lata prope sunt,
pulcra, lapidea, ubi vestes speciosas
lavabant Trojanorum uxores pulcræque filiæ,
olim tempore pacis, priusquam venissent filii Achivorum.
Hac prætercurrêre, *alter* fugiens, alter vero pone persequens:
ante quidem fortis fugiebat, persequebatur vero eum multo
præstantior] rapide: nam non victimam, nec bovis-pellem
assequi-conabantur, qualia pedibus (*cursus*) præmia sunt virorum;] sed de anima currebant Hectoris equûm-domitoris.
Ut vero quum adsueti-vincere circa metas solidis-ungulis equi
celeriter admodum currunt; et magnum propositum-est præmium,] vel tripes, vel mulier, viri *in honorem* defuncti:
sic hi ter *circa* Priami urbem gyro-circum-acti-sunt
rapidis pedibus: dii vero omnes spectabant.
His autem sermonem orsus-est pater hominumque deûmque:
Proh dii, profecto dilectum virum agitari circa murum
oculis video: meum autem dolet cor
de-Hectore, qui mihi multa boum femora adolevit,
Idæ in verticibus multas-convalles-habentis; interdum etiam
in urbe summa (*arce*): nunc vero eum divinus Achilles
urbem circa Priami pedibus velocibus insequitur.
Sed agite, deliberate, dii, et consultate,
utrum eum e morte salvum eripiemus, an eum jam
per-Peliden Achillem domabimus, strenuus licet-sit.
Hunc vero allocuta-est dea cæsiis Minerva:
o pater, candidi-fulminis-missor, atras-nubes-cogens, quale
dixisti!] virum mortalis qui-sit, pridem destinatum fato,
jam vis a-morte luctuosa liberare?
Fac: at non tibi omnes assentiemur dii ceteri.
Hanc autem respondens affatus-est nubes-cogens Jupiter:
bono-esto-animo, Tritonia, dilecta filia: neutiquam animo
serio loquor: volo autem tibi mitis esse:
fac, prout tibi animus est, neu cessa.
Sic locutus, impulit antea paratam-animo Minervam;
descendit autem *ea* ab Olympi verticibus concita.

Digitized by Google

Ἕκτορα δ' ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,
ὄρσας ἐξ εὐνῆς, διά τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας·
τὸν δ' εἴπερ τε λάθησι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ,
ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὕρῃ·
ὣς Ἕκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλείωνα.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων
ἀντίον ἀΐξασθαι, ἐϋδμήτους ὑπὸ πύργους,
εἴ πώς οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσιν·
τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
πρὸς πεδίον· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεί.
Ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·
οὔτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν οὔθ' ὁ διώκειν·
ὣς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσίν, οὐδ' ὃς ἀλύξαι.
Πῶς δέ κεν Ἕκτωρ Κῆρας ὑπεξέφυγεν θανάτοιο,
εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤντετ' Ἀπόλλων
ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα;
Λαοῖσιν δ' ἀνένευε καρήατι δῖος Ἀχιλλεύς,
οὐδ' ἔα ἱέμεναι ἐπὶ Ἕκτορι πικρὰ βέλεμνα·
μήτις κῦδος ἄροιτο βαλών, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·
ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,
τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών· ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ,
ᾤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο· λίπεν δέ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Πηλείωνα δ' ἵκανε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νῦν δὴ νῶΐ γ' ἔολπα, Διὶ φίλε, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι, προτὶ νῆας,
Ἕκτορα δῃώσαντε, μάχης ἆτόν περ ἐόντα.
Οὔ οἱ νῦν ἔτι γ' ἐστὶ πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων,
προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε· τόνδε δ' ἐγώ τοι
οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ·
στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελίης χαλκογλώχινος ἐρεισθείς.
Ἡ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κιχήσατο δ' Ἕκτορα δῖον,
Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε βιάζεται ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκων·
ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Δηΐφοβ', ἦ μέν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
γνωτῶν, οὓς Ἑκάβη ἠδὲ Πρίαμος τέκε παῖδας·
νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω φρεσὶ τιμήσασθαι,
ὃς ἔτλης ἐμεῦ εἵνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσιν,
τείχεος ἐξελθεῖν, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἠθεῖ', ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
λίσσονθ', ἑξείης γουνούμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι,
αὖθι μένειν· τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες·

Hectorem vero indesinenter urgens sequebatur celer Achilles.] Ut vero quum hinnulum in-montibus cervæ canis insequitur,] excitatum e cubili, perque convalles et per fruticeta;
eum autem, etiamsi lateat metu-perculsus sub arbusto,
tamen vestigia-legens currit perpetuo, donec inveniat:
sic Hector non latebat pedibus-velocem Peliden.
Quoties vero impetum-sumeret ad-portas Dardanias
recta irruere, bene-ædificatas versus turres,
si quo-modo ei desuper auxiliarentur telis:
toties eum *Achilles* ante avertebat, præveniens,
in campum: ipse autem prope urbem volabat semper.
Ut vero in somno non potest *persequens* fugientem consequi;
neque alter alterum potest effugere, neque alter consequi:
sic hic illum non poterat assequi pedibus, neque ille effugere.
Quomodo vero Hector fata effugere-potuisset mortis,
nisi ei postremumque et ultimum occurrisset Apollo
prope, qui ei excitavit robur velociaque genua?
Copiis autem renuebat capite divinus Achilles,
nec sinebat mittere in Hectorem amara tela:
nequis gloriam auferret percutiens, at ipse secundus veniret.
Sed quando jam quartum ad scaturigines pervenerant,
tum vero aureas pater attollebat lances,
imposuitque duo fata longe-sternentis mortis,
hoc quidem, Achillis, illud vero, Hectoris equûm-domitoris;
sustinuitque medias prehensas: inclinata-est autem Hectoris fatalis dies,] descenditque ad Orcum; reliquitque eum Phœbus Apollo.] Ad Pelidenque accessit dea cæsiis-oculis Minerva,
et prope stans verbis alatis allocuta-est:
Nunc demum nos spero, Jovi dilecte, splendide Achille,
relaturos magnam gloriam Achivis, ad naves,
Hectore cæso, pugnæ insatiabilis licet sit.
Non ei nunc amplius certe licet nos effugere,
ne si quidem perquam multum laboret sagittans Apollo,
advolvens-se-pedibus patris Jovis ægidem-tenentis.
Sed tu quidem nunc sta et respira; huic vero ego tecum,
accedens persuadebo, adversus ut pugnet.
Sic dixit Minerva; ille vero paruit, gavisusque-est animo:
stetit autem fraxino ære-præfixæ innixus.
Hæc vero hunc quidem reliquit, assecutaque-est Hectorem divinum,] Deiphobo se-assimilans corpore et indefessa voce;
prope autem stans verbis alatis *eum* allocuta-est:
Mi-frater, profecto admodum jam te urget celer Achilles,
urbem circa Priami pedibus velocibus persequens:
sed age jam stemus, et resistamus *ei* manentes.
Hanc autem vicissim allocutus-est ingens galeam-motans Hector:] Deiphobe, profecto quidem mihi antea multo carissimus eras] fratrum, quos Hecuba ac Priamus genuit filios:
nunc vero adhuc etiam magis cogito animo honorare *te*,
qui sustinuisti mei gratia, ut vidisti oculis,
mœnibus egredi, ceteri vero intus manent.
Hunc autem rursus allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
Mi-frater, profecto quidem multum pater et veneranda mater
supplicabant, deinceps genua-amplectentes, circùm et sodales,] illic ut-manerem; adeo enim metu-tremunt omnes:

Digitized by Google

ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθεϊ λυγρῷ.
Νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχώμεθα, μηδέ τι δούρων
ἔστω φειδωλὴ, ἵνα εἴδομεν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
νῶϊ κατακτείνας ἔναρα βροτόεντα φέρηται
νῆας ἔπι γλαφυρὰς, ἦ κεν σῷ δουρὶ δαμήῃ.
Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατ' Ἀθήνη.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προςέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Οὔ σ' ἔτι, Πηλέος υἱὲ, φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ.
Τρὶς περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δίον, οὐδέ ποτ' ἔτλην
μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκεν
στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν, ἤ κεν ἁλοίην.
Ἀλλ' ἄγε, δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι
μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων·
οὐ γὰρ ἐγώ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ, αἴ κεν ἐμοὶ Ζεὺς
δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι·
ἀλλ' ἐπεὶ ἄρ κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε', Ἀχιλλεῦ,
νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὣς δὲ σὺ ῥέζειν.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προςέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
Ἕκτορ, μή μοι, ἄλαστε, συνημοσύνας ἀγόρευε. [λεύς·
Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστὰ,
οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν·
ὣς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὔτε τι νῶϊν
ὅρκια ἔσσονται, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.
Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο· νῦν σε μάλα χρὴ
αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
Οὔ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις· ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη
ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτίσεις
κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
Καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
ἕζετο γὰρ προϊδὼν, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος,
ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἥρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,
ἂψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἕκτορα, ποιμένα λαῶν.
Ἕκτωρ δὲ προςέειπεν ἀμύμονα Πηλείωνα· [λεῦ,
Ἤμβροτες, οὐδ' ἄρα πώ τι, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλ-
ἐκ Διὸς ἠείδης τὸν ἐμὸν μόρον· ἤτοι ἔφης γε·
ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλεο μύθων,
ὄφρα σ' ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.
Οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις,
ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον,
εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλευαι
χάλκεον, ὡς δή μιν σῷ ἐν χροῒ πᾶν κομίσαιο.
Καί κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο,
σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλε Πηλείδαο μέσον σάκος, οὐδ' ἀφάμαρτεν·
τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ. Χώσατο δ' Ἕκτωρ,
ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
στῆ δὲ κατηφήσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος·
Δηΐφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα μακρὸν ἀΰσας·
ᾔτεέ μιν δόρυ μακρόν· ὁ δ' οὔ τι οἱ ἐγγύθεν ἦεν.

sed meus intus animus conficiebatur dolore gravi.
Nunc vero adversi fortiter pugnemus, neque hastarum
sit parcimonia, ut videamus, utrum Achilles,
nobis interfectis, spolia sanguinolenta referat
naves ad cavas, an tua hasta dometur.
Sic locuta, continuo astu præivit Minerva.
Illi vero quum jam prope essent in alterum-alter vadentes,
hunc prior allocutus-est magnus galeam-motans Hector:
Non te amplius, Pelei fili, fugiam, sicut antea:
ter circa urbem magnam Priami fugi, nec unquam sustinui
manere *te* ingredientem; nunc vero me animus impulit
stare contra te: interimam certe, vel interimar.
Sed agedum huc deos inter-nos-demus *testes*; hi enim optimi
testes erunt et custodes pactorum:
non enim ego te immaniter deturpabo, si mihi Jupiter
dederit victoriam, tuamque animam abstulero;
at postquam tibi detraxero pulcra arma, Achille,
cadaver Achivis reddam: sic et tu facito.
Illum vero torve intuitus allocutus-est pedibus velox Achil-
les:] Hector, ne mihi, acerbissime, pacta memora.
Ut non sunt leonibus et hominibus fœdera fida,
nec lupique et agni concordem animum habent,
sed hostili animo-sunt perpetuo in-se-invicem:
sic non est me et te amice-pacisci, nec prorsus nobis
fœdera erunt, antequam utique alter stratus
sanguine satiarit Martem, inexpletum bellatorem.
Omnigenæ virtutis recordare: nunc te admodum oportet
hastæque-vibratorem esse et audacem bellatorem.
Non tibi amplius est effugium; statim vero te Pallas Minerva
hasta mea domabit: nunc vero simul omnes lues
dolores meorum sociorum, quos interfecisti hasta furens.
Dixit, et vibratam emisit longæ-umbræ hastam.
Et hanc quidem ex-adverso conspectam evitavit splendidus
Hector:] subsedit enim prævidens, ac supervolavit ærea ha-
sta,] et terræ infixa-est: evulsit vero *eam* Pallas Minerva,
et Achilli reddidit, latuitque Hectorem, pastorem virorum.
Hector vero allocutus-est eximium Peliden:
Aberrasti, necdum utique, diis similis Achille,
ex Jove noras meum fatum; ac certe dixisti;
sed aliquis apta-loquens et subdolus eras verbis,
ut tui præ-metu animorum virtutisque oblivliscerer!
Haud tamen mihi fugienti dorso hastam infiges,
sed recta irruenti per pectora adige,
si tibi dedit deus: nunc vicissim meam hastam evita
æream; utinam jam tuo in corpore totam recipias:
tum certe levius bellum Trojanis esset,
te interfecto: tu enim *es* ipsis perniciès maxima.
Dixit, et vibratam emisit longæ-umbræ hastam,
et percussit Pelidæ medium scutum, neque aberravit:
longe vero excussa-est scuto hasta. Iratus-est autem Hector,
quod sibi telum velox irritum evolasset e-manu:
Stetitque vultu-dejecto, nec aliam habebat fraxineam hastam;
Deiphobum vero vocabat albo-clypeo, alte clamans;
poscebat eum hastam longam: is vero non ipsi prope erat.

Digitized by Google

Ἕκτωρ δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ φώνησέν τε·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν·
Δηΐφοβον γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωα παρεῖναι·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.
Νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακὸς, οὐδέ τ' ἄνευθεν,
οὐδ' ἀλέη· ἦ γάρ ῥα πάλαι τόγε φίλτερον ἦεν
Ζηνί τε καὶ Διὸς υἱεῖ, Ἑκηβόλῳ, οἵ με πάρος γε
πρόφρονες εἰρύατο· νῦν αὖτέ με Μοῖρα κιχάνει·
μὴ μὰν ἀσπουδί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ,
τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε στιβαρόν τε.
Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥςτ' αἰετὸς ὑψιπετήεις,
ὅςτ' εἶσιν πεδίονδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν,
ἁρπάξων ἢ ἄρν' ἀμαλὴν ἢ πτῶκα λαγωόν·
ὣς Ἕκτωρ οἴμησε, τινάσσων φάσγανον ὀξύ.
Ὡρμήθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψεν
καλὸν, δαιδάλεον· κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ,
τετραφάλῳ· καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι
χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς·
οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ
ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ·
ὣς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἣν ἄρ' Ἀχιλλεὺς
πάλλεν δεξιτερῇ, φρονέων κακὸν Ἕκτορι δίῳ,
εἰςορόων χρόα καλὸν, ὅπῃ εἴξειε μάλιστα.
Τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρόα χάλκεα τεύχη,
καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς·
φαίνετο δ', ᾗ κληῗδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσιν,
λαυκανίην, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος·
τῇ ῥ' ἐπὶ οἷ μεμαῶτ' ἔλασ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεύς·
ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,
ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν.
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃς· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἕκτορ, ἀτάρ που ἔφης, Πατροκλῆ' ἐξεναρίζων,
σῶς ἔσσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα.
Νήπιε, τοῖο δ' ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγ' ἀμείνων
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμμην,
ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα· σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ
ἑλκήσουσ' ἀϊκῶς, τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων, σῶν τε τοκήων,
μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν·
ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἅλις χρυσόν τε δέδεξο,
δῶρα, τά τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
μή με, κύον, γούνων γουνάζεο, μηδὲ τοκήων·
αἲ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη,
ὤμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷά μ' ἔοργας·
ὣς οὐκ ἔσθ' ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι·
οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα

Hector autem sensit suo in animo, dixitque :
Eheu, profecto omnino jam me dii ad-mortem vocarunt:
Deiphobum enim ego putabam heroem adesse;
sed ille quidem in muro *stat*, me vero decepit Minerva.
Nunc autem jam prope *est* mihi mors exitialis, nec longe;
neque *est* effugium : certe enim olim hoc gratum erat
Jovique, et Jovis filio, Longe-jaculanti; qui tamen me antea
lubentes e-periculis-eripuere: nunc vero me fatum assequitur:
haud tamen ignaviter certe et ingloriе perierim,
sed magnificum aliquid faciens et quod-posteris audiatur.
Sic igitur fatus, strinxit ensem acutum,
qui ei ad latus pendebat magnusque validusque.
Impetum dedit collectus, velut aquila altivolans,
quæ descendit in-campum per nubes opacas,
raptura vel agnam teneram, vel pavidum leporem :
sic Hector impetum-dedit, vibrans ensem acutum.
Irruit et Achilles, ira autem sibi-impleverat animum
atroci; ac scutum pectori prætendit
pulcrum, artificiose-factum : galea autem nutabat fulgida,
quatuor-conos-habenti; pulcræque motabantur-concussæ co-
mæ] aureæ, quas Vulcanus fuderat circa conum densas.
Qualis vero stella procedit inter stellas nocte intempesta
Hesperus, quæ pulcerrima in cœlo posita-est stella :
sic ab-hasta *fulgor* emicabat peracuta, quam Achilles
vibrabat dextera, struens malum Hectori divino,
inspiciens corpus pulcrum, ubi reciperet-vulnus facillime.
Hujus autem e-ceteris-partibus tantum tegebant corpus æra
arma,] pulcra, quibus Patrocli vim exuerat occisi :
apparebat vero *ea pars* qua claviculæ ab humeris cervicem
distinent,] jugulum, ubi animæ citissima pernicies :
hac in eum ardenter-ruens feriit hasta divinus Achilles;
prorsus autem teneram per cervicem abiit cuspis.
Nec tamen arteriam fraxinus abscidit ære-gravis,
ut aliquid ipsum *Hector* alloqueretur respondens verbis.
Cecidit autem in pulvere; et super-*eo*-gloriatus est divinus
Achilles :] Hector, at aliquando putabas, Patroclum inter-
fectum-spolians,] salvum *te* fore, me autem nihil veritus-es
absentem.] Stulte, hujus enim seorsum ultor longe fortior
navibus in cavis ego post relictus-eram,
qui tibi genua solvi : te quidem canes et alites
lacerabunt turpiter, illi vero exsequias facient Achivi.
Illumque languens allocutus-est galeam-motans Hector :
supplex-oro, per animam et genua, tuosque parentes,
ne me sinas apud naves canes dilaniatum-vorare Achivorum:
sed tu quidem æsque abunde, aurumque accipe,
dona, quæ tibi dabunt pater et veneranda mater :
corpus autem domum meum reddito, ut rogi me
Trojani et Trojanorum uxores participem-faciant mortuum.
Hunc autem torve intuitus affatus-est pedibus velox Achil-
les :] ne me, canis, *per* genua supplex-precare, neu *per* paren-
tes :] utinam enim ullo-pacto ipsum me furor et animus stimu-
laret,] crudas dissecans *tuas* carnes ut-comederem, quum-ta-
lia in-me feceris :] adeo non est, qui tuo canes a-capite arceat;
ne si quidem deciesque et vicies-tanta dona

Digitized by Google

στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα·
οὐδ' εἴ κέν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι
Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὧς σέγε πότνια μήτηρ
ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτή,
ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται.
Τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
ἦ σ' εὖ γιγνώσκων προτιόσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
πείσειν· ἦ γὰρ σοίγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
Φράζεο νῦν, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι,
ἤματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἐσθλὸν ἐόντ', ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν·
ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄϊδόσδε βεβήκει,
ὃν πότμον γοάωσα, λιποῦσ' ἀδροτῆτα καὶ ἥβην.
Τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηύδα δῖος Ἀχιλλεύς·
Τέθναθι· Κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ νεκροῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος.
Καὶ τόγ' ἄνευθεν ἔθηχ', ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα
αἱματόεντ'· ἄλλοι δὲ περίδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
οἳ καὶ θηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγητὸν
Ἕκτορος· οὐδ' ἄρα οἵ τις ἀνουτητί γε παρέστη.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι
Ἕκτωρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέῳ.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, καὶ οὐτήσασκε παραστάς.
Τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάριξε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
στὰς ἐν Ἀχαιοῖσιν ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν,
ὃς κακὰ πόλλ' ἔρρεξεν, ὅσ' οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι·
εἰ δ', ἄγετ', ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
ὄφρα κέ τι γνῶμεν Τρώων νόον, ὅντιν' ἔχουσιν·
ἢ καταλείψουσιν πόλιν ἄκρην, τοῦδε πεσόντος,
ἠὲ μένειν μεμάασι, καὶ Ἕκτορος οὐκέτ' ἐόντος·
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος, ἄθαπτος,
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
ζωοῖσιν μετέω, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ·
εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν Ἀΐδαο,
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κεῖθι φίλου μεμνήσομ' ἑταίρου.
Νῦν δ' ἄγ', ἀείδοντες παιήονα, κοῦροι Ἀχαιῶν,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν.
Ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
ᾧ Τρῶες κατὰ ἄστυ θεῷ ὣς εὐχετόωντο.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα.
Ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξῆπτεν ἱμάντας,
ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε· κάρη δ' ἕλκεσθαι ἔασεν·
ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας,
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
Τοῦ δ' ἦν ἑλκομένοιο κονίσαλος· ἀμφὶ δὲ χαῖται
κυάνεαι πίλναντο, κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίῃσιν
κεῖτο, πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσιν

appenderint huc adducentes, promiserintque etiam alia;
nec si te ipsum auro compensari jubeat
Dardanides Priamus : ne sic quidem te veneranda mater
impositum lectis deflebit, quem peperit ipsa,
sed canesque et alites totum discerpent.
Illum vero jam-moriens allocutus-est galeam motans Hector :] profecto te probe notum aspicio, nec sane eram *tibi*
persuasurus; certe enim tibi ferreus intus *est* animus.
Considera nunc, ne tibi aliqua deorum iræ-causa fiam,
die illo, quando te Paris et Phœbus Apollo,
strenuum licet, interiment in Scæis portis.
Sic quidem ipsum locutum finis mortis cooperuit :
anima vero e membris volans ad-Orcum descendit,
suam sortem deflens, relicto vigore et juventa.
Hunc etiam mortuum allocutus-est divinus Achilles :
Tu morere : fatum vero ego tunc accipiam, quandocunque
Jupiter voluerit perficere, atque immortales dii ceteri.
Dixit, et e mortuo evulsit æream hastam.
Et hanc quidem seorsum posuit, sed ab humeris arma detrahebat] sanguinolenta : ceteri autem circumfusi-sunt filii Achivorum,] qui et admirabundi-spectarunt habitum et speciem
stupendam] Hectoris : nec ei quis sine-vulnere-inflicto astitit.
Sic vero aliquis dicebat intuitus in proximum alium :
Papæ, certe longe jam mollior tractatu *est*
Hector, quam quando naves incendit igne ardenti.
Sic quidem aliquis dicebat, et vulnerabat astans.
Hunc autem ubi spoliarat pedibus-velox divinus Achilles,
stans inter Achivos verba alata dixit :
O amici, Argivorum ductores atque principes,
postquam hunc virum dii *mihi* domuisse dederunt,
qui mala multa patravit, quanta non universi ceteri :
eia agite, circa urbem cum armis experiamur,
ut cognoscamus Trojanorum mentem, quamnam habeant;
utrum deserturi-sint arcem summam, hoc strato,
an manere ausint, etiam Hectore non-amplius vivo.
Sed cur mihi hæc meus secum-disserit animus?
Jacet ad naves mortuus indefletus, inhumatus,
Patroclus; hujus autem non obliviscar, quoad ego
vivis interero, et mihi cara genua moveantur;
quod si mortuorum oblivio-subit in Orco,
tamen ego etiam illic dilecti memor-ero sodalis.
Nunc autem, age, canentes pæana, juvenes Achivorum,
naves ad cavas redeamus, et hunc ducamus.
Retulimus magnam gloriam : interfecimus Hectora divinum,
cui Trojani per urbem, velut deo, vota-faciebant.
Dixit, et in-Hectorem divinum indigna moliebatur opera.
Amborum retro pedum perforavit tendines
ad talum-usque a calce, bubulaque innexuit lora,
de curruque ligavit; caput vero trahi sivit :
curruque conscenso, et inclytis armis *in eum* elevatis,
scutica-percussit *equos*, ut-currerent; hi autem non inviti volabant.] Ab-illo vero exstitit, dum-trahebatur, pulvis : et circùm comæ] atræ *terræ* admovebantur, caputque totum in pulvere] jacebat, ante venustum : tunc vero Jupiter hostibus

Digitized by Google

δῶκεν ἀεικίσσασθαι ἑῇ ἐν πατρίδι γαίῃ.
Ὣς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν· ἡ δέ νυ μήτηρ
τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔῤῥιψε καλύπτρην
τηλόσε· κώκυσεν δὲ μάλα μέγα, παῖδ' ἐςιδοῦσα.
Ὤμωξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
κωκυτῷ τ' εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ·
τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπασα
Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.
Λαοὶ μέν ῥα γέροντα μόγις ἔχον ἀσχαλόωντα,
ἐξελθεῖν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων·
πάντας δ' ἐλλιτάνευε, κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον·
Σχέσθε, φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε, κηδόμενοί περ,
ἐξελθόντα πόληος, ἱκέσθ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
λίσσωμ' ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον, ὀβριμοεργὸν,
ἤν πως ἡλικίην αἰδέσσεται ἠδ' ἐλεήσῃ
γῆρας. Καὶ δέ νυ τῷδε πατὴρ τοιόςδε τέτυκται,
Πηλεὺς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε, πῆμα γενέσθαι
Τρωσί· μάλιστα δ' ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγε' ἔθηκεν.
Τόσσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας·
τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνὸς, οὗ μ' ἄχος ὀξὺ κατοίσεται Ἄϊδος εἴσω,
Ἕκτορος· ὡς ὄφελεν θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῇσιν·
τῷ κε κορεσσάμεθα κλαίοντέ τε μυρομένω τε,
μήτηρ θ', ἥ μιν ἔτικτε, δυσάμμορος, ἠδ' ἐγὼ αὐτός.
Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο πολῖται·
Τρῳῇσιν δ' Ἑκάβη ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο·
Τέκνον, ἐγὼ δειλὴ τί νυ βείομαι, αἰνὰ παθοῦσα,
σεῦ ἀποτεθνηῶτος; ὅ μοι νύκτας τε καὶ ἦμαρ
εὐχωλὴ κατὰ ἄστυ πελέσκεο, πᾶσί τ' ὄνειαρ,
Τρωσί τε καὶ Τρῳῇσι κατὰ πτόλιν, οἵ σε θεὸν ὣς
δειδέχατ'· ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἔησθα
ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ Μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἄλοχος δ' οὔπω τι πέπυστο
Ἕκτορος· οὐ γάρ οἵ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθὼν
ἤγγειλ' ὅττι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων·
ἀλλ' ἥγ' ἱστὸν ὕφαινε, μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
δίπλακα πορφυρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσεν.
Κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοις κατὰ δῶμα
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα πέλοιτο
Ἕκτορι θερμὰ λοετρὰ μάχης ἐκ νοστήσαντι·
νηπίη, οὐδ' ἐνόησεν, ὅ μιν μάλα τῆλε λοετρῶν
χερσὶν Ἀχιλλῆος δάμασε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Κωκυτοῦ δ' ἤκουσε καὶ οἰμωγῆς ἀπὸ πύργου·
τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκίς·
ἡ δ' αὖτις δμῳῇσιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα·
Δεῦτε, δύω μοι ἕπεσθον, ἴδωμ', ὅτιν' ἔργα τέτυκ[ται.
Αἰδοίης ἑκυρῆς ὀπὸς ἔκλυον· ἐν δ' ἐμοὶ αὐτῇ
στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γοῦνα
πήγνυται· ἐγγὺς δή τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν.
Αἲ γὰρ ἀπ' οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
δείδω μὴ δή μοι θρασὺν Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεὺς,
μοῦνον ἀποτμήξας πόλιος, πεδίονδε δίηται,
καὶ δή μιν καταπαύσῃ ἀγηνορίης ἀλεγεινῆς,

id dederat deturpandum ipsius in patria terra.
Sic hujus quidem pulvere-fœdabatur caput totum : at mater
evellebat comam, et nitidum abjecit velum
procul : ejulatumque-edidit admodum altum, filium intuita.
Lamentabaturque miserabiliter pater dilectus, circumque populi] ejulatuque tenebantur, et lamentis per urbem :
huic autem maxime erat simile, ac si tota
Ilios excelsa igni cremaretur a culmine.
Populi quidem senem vix tenebant dolore-indignantem,
egredi cupientem portis Dardaniis :
omnes autem supplex-orabat, provolutus in luto,
nominatim compellans virum quemque :
Absistite, amici, et me solum sinite, solliciti licet,
egressum urbe, ire ad naves Achivorum :
supplicabo viro huic pernicioso, violentia-patranti,
si forte ætatem revereatur, ac misereatur
senectutis : etenim et huic pater talis est,
Peleus, qui ipsum genuit et nutrivit, perniciem futurum
Trojanis; maxime autem mihi præ omnibus dolores fecit.
Tot enim mihi filios interemit juventa-florentes :
de-quibus omnibus non tantum lugeo, dolens licet,
quantum de-uno, cujus me dolor vehemens deferet in Orcum,
Hectore : utinam obiisset inter manus meas!
sic satiati-fuissemus flentesque, lugentesque,
materque, quæ eum peperit, infelix, atque ego ipse.
Sic dixit flens : adgemebant autem cives.
Inter-Trojanas vero Hecuba densum-suspiriis exorsa-est ejulatum :] Fili, ego misera curnam vivam, gravia passa,
te mortuo? qui mihi noctesque et dies
gloria per urbem eras, omnibusque emolumentum,
Trojanisque et Troadibus per urbem, qui te ut deum
excipiebant : certe enim ipsis admodum magna gloria esses
vivus : nunc vero mors *te* et fatum occupat.
Sic dixit flens : uxor autem nondum aliquid audierat
de-Hectore; non enim ei aliquis certus nuntius profectus
nuntiarat, quod ei maritus extra mansisset portas :
sed illa telam texebat, in secessu domus altæ,
duplicem *vestem* purpuream, et opera-picta varia sparsim-intexebat.] Jusserat autem ancillas comis-pulcras per domum
circumdare igne positum tripodem magnum, ut essent
Hectori calida lavacra e pugna reverso :
demens, neque sciebat, quod ipsum admodum procul a-lavaeris] manibus Achillis domuerat cæsiis-oculis Minerva.
Ejulatum vero exaudiit et lamentationem a turri;
ejusque continuo succussi-sunt artus, humique ei excidit radius;] ipsaque statim inter-ancillas comis-pulcras locuta-est :
Adeste, duæ me sequimini : videam, quænam opera facta-sint.] Venerandæ socrus vocem audivi, ac mihi ipsi in
pectoribus salit cor *sursum* ad os, subtusque genua
glaciantur : prope certe aliquod malum Priami filiis.
Utinam *procul* ab aure sit mea verbum! sed perquam graviter
timeo, ne jam mihi audacem Hectorem divinus Achilles
solum interclusum ab-urbe, in-campum agitet,
et jam eum cessare-faciat a-fortitudine exitiali,

Digitized by Google

δείδια γὰρ μὴ οὖλος ἀνὴρ ἐς τεῖχος ἅληται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄνεσάν τε πύλας καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας·
αἱ δὲ πετασθεῖσαι τεῦξαν φάος. Αὐτὰρ Ἀπόλλων
ἀντίος ἐξέθορε, Τρώων ἵνα λοιγὸν ἀλάλκοι.
Οἱ δ' ἰθὺς πόλιος καὶ τείχεος ὑψηλοῖο,
δίψῃ καρχαλέοι, κεκονιμένοι, ἐκ πεδίοιο
φεῦγον· ὁ δὲ σφεδανὸν ἔφεπ' ἔγχεϊ· λύσσα δέ οἱ κῆρ
αἰὲν ἔχε κρατερή, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι.
Ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν,
εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος Ἀγήνορα δῖον ἀνῆκεν,
φῶτ', Ἀντήνορος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε.
Ἐν μέν οἱ κραδίῃ θάρσος βάλε, πὰρ δέ οἱ αὐτὸς
ἔστη, ὅπως θανάτοιο βαρείας Κῆρας ἀλάλκοι,
φηγῷ κεκλιμένος· κεκάλυπτο δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
Αὐτὰρ ὅγ' ὡς ἐνόησεν Ἀχιλλῆα πτολίπορθον,
ἔστη, πολλὰ δέ οἱ κραδίη πόρφυρε μένοντι·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγών, εἰ μέν κεν ὑπὸ κρατεροῦ Ἀχιλῆος
φεύγω, τῇπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι κλονέονται,
αἱρήσει με καὶ ὥς, καὶ ἀνάλκιδα δειροτομήσει.
Εἰ δ' ἂν ἐγὼ τούτους μὲν ὑποκλονέεσθαι ἐάσω
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ, ποσὶν δ' ἀπὸ τείχεος ἄλλῃ
φεύγω πρὸς πεδίον Ἰλήϊον, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
Ἴδης τε κνημοὺς κατά τε ῥωπήϊα δύω·
ἑσπέριος δ' ἂν ἔπειτα λοεσσάμενος ποταμοῖο,
ἱδρῶ ἀποψυχθεὶς, ποτὶ Ἴλιον ἀπονεοίμην.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
μή μ' ἀπαειρόμενον πόλιος πεδίονδε νοήσῃ,
καί με μεταΐξας μάρψῃ ταχέεσσι πόδεσσιν·
οὐκέτ' ἔπειτ' ἔσται θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξαι·
λίην γὰρ κρατερὸς περὶ πάντων ἔστ' ἀνθρώπων.
Εἰ δέ κέν οἱ προπάροιθε πόλιος κατεναντίον ἔλθω·
καὶ γάρ θην τούτῳ τρωτὸς χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ,
ἐν δὲ ἴα ψυχὴ, θνητὸν δέ ἕ φασ' ἄνθρωποι.
[ἔμμεναι· αὐτάρ οἱ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.]
Ὣς εἰπὼν Ἀχιλῆα ἀλεὶς μένεν· ἐν δέ οἱ ἦτορ
ἄλκιμον ὡρμᾶτο πτολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἠΰτε πόρδαλις εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο
ἀνδρὸς θηρητῆρος ἐναντίον, οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖ οὐδὲ φοβεῖται, ἐπεί κεν ὑλαγμὸν ἀκούσῃ·
εἴπερ γὰρ φθάμενός μιν ἢ οὐτάσῃ, ἠὲ βάλῃσιν,
ἀλλά τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη οὐκ ἀπολήγει
ἀλκῆς, πρίν γ' ἠὲ ξυμβλήμεναι, ἠὲ δαμῆναι·
ὣς Ἀντήνορος υἱὸς ἀγαυοῦ, δῖος Ἀγήνωρ,
οὐκ ἔθελεν φεύγειν, πρὶν πειρήσαιτ' Ἀχιλῆος·
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἀσπίδα μὲν πρόσθ' ἔσχετο πάντοσ' ἐΐσην,
ἐγχείῃ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο, καὶ μέγ' ἄΰτει·
Ἦ δή που μάλ' ἔολπας ἐνὶ φρεσὶ, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
ἤματι τῷδε πόλιν πέρσειν Τρώων ἀγερώχων.
Νηπύτι', ἦ τ' ἔτι πολλὰ τετεύξεται ἄλγε' ἐπ' αὐτῇ.
Ἐν γάρ οἱ πολέες τε καὶ ἄλκιμοι ἀνέρες εἰμὲν,
οἵ κε πρόσθε φίλων τοκέων, ἀλόχων τε καὶ υἱῶν,
Ἴλιον εἰρυόμεσθα· σὺ δ' ἐνθάδε πότμον ἐφέψεις,
ὧδ' ἔκπαγλος ἐὼν καὶ θαρσαλέος πολεμιστής.

metuo enim, ne exitialis vir in murum irrumpat.
Sic dixit: illi autem aperueruntque portas, et retruserunt
obices;] hæ autem apertæ peperere salutem. At Apollo
obvius exsiliit, a-Trojanis ut perniciem arceret.
Hi autem recta ad-urbem et murum altum,
siti aridi, pulvere-tecti, e campo
fugiebant; ille vero vehementer insequebatur hasta: rabies
vero ei cor] usque tenebat violenta, studebatque gloriam referre.]
Tunc altam-portis Trojam cepissent filii Achivorum,
nisi Apollo Phœbus Agenorem divinum excitasset,
virum, Antenoris filium, eximiumque fortemque.
Ejus quidem cordi audaciam immisit, atque ei ipse
astitit, ut mortis gravia fata arceret,
fago acclinatus: coopertus erat autem caligine multa.
At ille, ut advertit Achillem urbium-vastatorem,
constitit; multaque ei cor volvebat-æstuans manenti:
ingemiscens autem dixit ad suum magnum animum:
Hei mihi, si quidem *actus* a violento Achille
fugero, qua ceteri turbati fugantur;
capiet me etiam sic, et imbellem obtruncabit.
Si vero ego hos quidem turbari sinam
a-Pelide Achille, pedibusque a muro alio
fugero per campum Iliacum, donec pervenero
Idæque ad-saltus, et senticeta subeam:
vespertinus deinde quum-me-lavero de-fluvio,
a-sudore refrigeratus, ad Ilium reverterer.
Sed cur mihi hæc meus secum-disserit animus?
Ne me abeuntem ab-urbe in-campum advertat,
et me rapide insecutus consequatur velocibus pedibus:
non-amplius deinde licebit mortem et fatum effugere;
valde enim fortis supra omnes est mortales.
Quod si ipsi ante urbem obviam venero;
etenim huic certe vulnerabile corpus acuto ære,
inestque una anima, mortalemque ipsum dicunt homines,
[esse: atqui ei Saturnius Jupiter gloriam præbet.]
Sic fatus, Achillem contortus exspectabat; intus vero ei
cor] forte gestiebat præliari ac pugnare.
Veluti panthera prodit alto ex fruticeto
virum venatorem contra, nec quicquam animo
percellitur, neque in-fugam-vertitur, quum latratum audierit:
etsi enim prior eam vel cominus-percusserit, vel -eminus,
tamen etiam hasta transfixa non desistit
a-strenua pugna, antequam vel cominus-congrediatur, vel dometur:]
sic Antenoris filius præclari, divinus Agenor,
nolebat fugere, antequam periculum-faceret Achillis:
sed (is) clypeum quidem sibi-prætendit undique æqualem,
hasta autem in-eum collimabat, et altum clamabat:
Certe jam omnino sperabas in animo, splendide Achille,
die hoc urbem *te* eversurum Troum gloriosorum!
Stulte, certe adhuc multi efficientur dolores de ea:
In ea enim multique et fortes viri sumus,
qui propugnantes caris parentibus, uxoribusque et liberis,
Ilium tuemur: tu vero hic fatum consequeris,
sic terribilis licet-sis et audax bellator.

Digitized by Google

Ἦ ῥα, καὶ ὀξὺν ἄκοντα βαρείης χειρὸς ἀφῆκεν·
καί ῥ' ἔβαλε κνήμην ὑπὸ γούνατος οὐδ' ἀφάμαρτεν.
Ἀμφὶ δέ μιν κνημὶς νεοτεύκτου κασσιτέροιο
σμερδαλέον κονάβησε· πάλιν δ' ἀπὸ χαλκὸς ὄρουσεν
βλημένου, οὐδ' ἐπέρησε· θεοῦ δ' ἠρύκακε δῶρα.
Πηλείδης δ' ὡρμήσατ' Ἀγήνορος ἀντιθέοιο
δεύτερος· οὐδέ τ' ἔασεν Ἀπόλλων κῦδος ἀρέσθαι,
ἀλλά μιν ἐξήρπαξε, κάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ,
ἡσύχιον δ' ἄρα μιν πολέμου ἐκ πέμπε νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Πηλείωνα δόλῳ ἀποέργαθε λαοῦ.
Αὐτῷ γὰρ Ἑκάεργος, Ἀγήνορι πάντα ἐοικώς,
ἔστη πρόσθε ποδῶν· ὁ δ' ἐπέσσυτο ποσσὶ διώκειν.
Ἕως ὁ τὸν πεδίοιο διώκετο πυροφόροιο,
τρέψας πὰρ ποταμὸν βαθυδινήεντα Σκάμανδρον,
τυτθὸν ὑπεκπροθέοντα· δόλῳ δ' ἄρ' ἔθελγεν Ἀπόλλων,
ὡς αἰεὶ ἔλποιτο κιχήσεσθαι ποσὶν οἷσιν·
τόφρ' ἄλλοι Τρῶες πεφοβημένοι ἦλθον ὁμίλῳ
ἀσπάσιοι προτὶ ἄστυ· πόλις δ' ἔμπλητο ἀλέντων.
Οὐδ' ἄρα τοίγ' ἔτλαν πόλιος καὶ τείχεος ἐκτὸς
μεῖναι ἔτ' ἀλλήλους, καὶ γνώμεναι, ὅς τε πεφεύγοι,
ὅς τ' ἔθαν' ἐν πολέμῳ· ἀλλ' ἐσσυμένως ἐσέχυντο
ἐς πόλιν, ὅντινα τῶνγε πόδες καὶ γοῦνα σάωσαν.

ΙΛΙΑΔΟΣ Χ.

Ἕκτορος ἀναίρεσις.

Ὣς οἱ μὲν κατὰ ἄστυ πεφυζότες, ἠΰτε νεβροί,
ἱδρῶ ἀπεψύχοντο, πίον τ' ἀκέοντό τε δίψαν,
κεκλιμένοι καλῇσιν ἐπάλξεσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
τείχεος ἆσσον ἴσαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Ἕκτορα δ' αὐτοῦ μεῖναι ὀλοιὴ Μοῖρ' ἐπέδησεν,
Ἰλίου προπάροιθε πυλάων τε Σκαιάων.
Αὐτὰρ Πηλείωνα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Τίπτε με, Πηλέος υἱέ, ποσὶν ταχέεσσι διώκεις,
αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νύ πώ με
ἔγνως ὡς θεός εἰμι, σὺ δ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις.
Ἦ νύ τοι οὔτι μέλει Τρώων πόνος, οὓς ἐφόβησας,
οἳ δή τοι εἰς ἄστυ ἄλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης.
Οὐ μέν με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἔβλαψάς μ', Ἑκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων,
ἐνθάδε νῦν τρέψας ἀπὸ τείχεος· ἦ κ' ἔτι πολλοὶ
γαῖαν ὀδὰξ εἷλον, πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι.
Νῦν δ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦδος ἀφείλεο, τοὺς δ' ἐσάωσας
ῥηϊδίως, ἐπεὶ οὔτι τίσιν γ' ἔδδεισας ὀπίσσω.
Ἦ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
Ὣς εἰπὼν προτὶ ἄστυ μέγα φρονέων ἐβεβήκει,
σευάμενος, ὥσθ' ἵππος ἀεθλοφόρος σὺν ὄχεσφιν,
ὅς ῥά τε ῥεῖα θέησι τιταινόμενος πεδίοιο·
ὣς Ἀχιλεὺς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα.
Τὸν δ' ὁ γέρων Πρίαμος πρῶτος ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν,

Dixit, et acutum telum gravi manu emisit;
et percussit *ejus* tibiam sub genu, neque aberravit;
circaque ipsam ocrea recens-elaborati stanni
horrendum resonuit: atque æs resiliit
a-percusso, nec penetravit; dei enim prohibuere dona.
Pelides vero impetum-fecit in Agenorem deo-parem,
secundus: at-non sivit *eum* Apollo gloriam referre,
sed illum eripuit, texitque caligine multa,
quietumque eum e prælio misit ut-abiret.
Atque hic Peliden dolo avertit a-populo.
Ipsi enim Sagittans, Agenori in-omnibus se-assimulans,
stetit ante pedes; ille vero festinabat pedibus insequi.
Dum ille hunc per-campum persequebatur tritici-feracem,
conversus præter fluvium vorticibus-profundis Scamandrum,
parvo-intervallo præcurrentem; dolo autem *ipsum* deliniebat
Apollo,] ut semper speraret *se* assecuturum pedibus suis:
interim ceteri Trojani fugati venere conferti,
læti ad urbem; urbs vero implebatur confertis.
Neque enim illi sustinebant urbem et murum extra
exspectare jam se-invicem, et cognoscere, et quis effugisset,
et quis occubuisset in pugna; sed cupide infundebantur
in urbem, quemcunque eorum pedes et genua servaverant.

ILIADIS XXII.

Hectoris cædes.

Sic hi quidem per urbem trepida-fuga-dissipati, velut hinnuli,] a sudore respirabant, bibebantque, medebanturque siti,
acclinati pulcris propugnaculis: at Achivi
ad-murum prope accedebant, scuta humeris inclinantes.
Hectorem vero, ut-ibi maneret, exitiale Fatum ligavit,
ante Ilium portasque Scæas.
At Peliden allocutus-est Phœbus Apollo:
Cur me, Pelei fili, pedibus velocibus persequeris,
ipse mortalis quum-sis, deum immortalem? necdum omnino me] agnovisti, quod deus sum; tu vero indesinenter furis.
Tibi nimirum nihil curæ-est in-Troas labor *bellicus*, quos fugasti,] qui jam in urbem conclusi-sunt, tu vero huc divertisti.
Non me quidem interficies, quia non fato-subjectus sum.
Hunc autem graviter indignatus allocutus-est pedibus velox Achilles:] in-errorem-conjecisti me, Sagittans, deûm perniciosissime omnium,] huc nunc aversum a muro: certe adhuc multi] terram mordicus prendissent, antequam in-Ilium pervenissent.] Nunc vero mihi magnam gloriam eripuisti, illosque servasti] facile; quippe non ultionem tu veritus-es in-posterum.
Profecto te ulciscerer, si mihi potestas adesset.
Sic fatus, ad urbem magnis animis abiit,
ruens, velut equus certamine-victor cum curru,
qui celeriter currit magno-nisu-tendens per-campum:
sic Achilles celeriter pedes et genua movebat.
Hunc vero senex Priamus primus vidit oculis,

Digitized by Google

παμφαίνονθ' ὥστ' ἀστέρ', ἐπεσσύμενον πεδίοιο,
ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν· ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαὶ
φαίνονται πολλοῖσι μετ' ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ·
ὅντε κύν' Ὠρίωνος ἐπίκλησιν καλέουσιν·
λαμπρότατος μὲν ὅδ' ἐστὶ, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται,
καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν·
ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος.
Ὤμωξεν δ' ὁ γέρων, κεφαλὴν δ' ὅγε κόψατο χερσὶν,
ὑψόσ' ἀνασχόμενος, μέγα δ' οἰμώξας ἐγεγώνει,
λισσόμενος φίλον υἱόν· ὁ δὲ προπάροιθε πυλάων
ἑστήκει, ἄμοτον μεμαὼς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι·
τὸν δ' ὁ γέρων ἐλεεινὰ προσηύδα χεῖρας ὀρεγνύς·
Ἕκτορ, μή μοι μίμνε, φίλον τέκος, ἀνέρα τοῦτον
οἶος ἄνευθ' ἄλλων, ἵνα μὴ τάχα πότμον ἐπίσπῃς,
Πηλείωνι δαμείς· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
Σχέτλιος, αἴθε θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοιτο,
ὅσσον ἐμοί· τάχα κέν ἑ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται
κείμενον· ἦ κέ μοι αἰνὸν ἀπὸ πραπίδων ἄχος ἔλθοι·
ὅς μ' υἱῶν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὖνιν ἔθηκεν,
κτείνων, καὶ περνὰς νήσων ἔπι τηλεδαπάων.
Καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδε, Λυκάονα καὶ Πολύδωρον,
οὐ δύναμαι ἰδέειν, Τρώων εἰς ἄστυ ἀλέντων,
τούς μοι Λαοθόη τέκετο, κρείουσα γυναικῶν.
Ἀλλ' εἰ μὲν ζώουσι μετὰ στρατῷ, ἦ τ' ἂν ἔπειτα
χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ'· ἔστι γὰρ ἔνδον·
πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὀνομακλυτὸς Ἄλτης.
Εἰ δ' ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
ἄλγος ἐμῷ θυμῷ καὶ μητέρι, τοὶ τεκόμεσθα·
λαοῖσιν δ' ἄλλοισι μινυνθαδιώτερον ἄλγος
ἔσσεται, ἢν μὴ καὶ σὺ θάνῃς, Ἀχιλῆϊ δαμασθείς.
Ἀλλ' εἰσέρχεο τεῖχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσῃς
Τρῶας καὶ Τρῳάς, μηδὲ μέγα κῦδος ὀρέξῃς
Πηλείδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῇς.
Πρὸς δ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον,
δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ
αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
υἷάς τ' ὀλλυμένους ἑλκηθείσας τε θύγατρας,
καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
βαλλόμενα προτὶ γαίῃ, ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν.
Αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν
ὠμησταὶ ἐρύουσιν, ἐπεί κέ τις ὀξέϊ χαλκῷ
τύψας, ἠὲ βαλὼν, ῥεθέων ἐκ θυμὸν ἕληται,
οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι, τραπεζῆας πυλαωροὺς,
οἵ κ' ἐμὸν αἷμα πιόντες, ἀλύσσοντες πέρι θυμῷ,
κείσοντ' ἐν προθύροισι. Νέῳ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν,
Ἀρηϊκταμένῳ δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ,
κεῖσθαι· πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ, ὅττι φανήῃ·
ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρη πολιόν τε γένειον,
αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος,
τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν. [σὶν,
Ἦ ῥ' ὁ γέρων, πολιὰς δ' ἄρ' ἀνὰ τρίχας ἕλκετο χερ-
τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθεν.
Μήτηρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο δακρυχέουσα,

collucentem, tanquam stellam, ruentem per-campum,
quæ autumno oritur: perillustres autem ejus radii
lucent multa inter astra nocte intempesta;
quam canem Orionis vulgari-appellatione vocant:
splendidissima quidem hæc est, exitiale vero signum est,
atque immittit magnum æstum miseris mortalibus:
sic hujus æs splendebat circa pectora currentis.
Ejulabat vero senex, caputque pulsabat manibus
in-altum sublatis, magnoque edito-ejulatu clamabat,
supplex-orans dilectum filium: is vero ante portas
stabat, vehementer animo-ardens cum-Achille pugnare;
eum tamen senex miserabiliter affatus-est, manus extendens:
Hector, ne mihi mane, dilecte fili, virum hunc
solus, seorsum-ab aliis; ut ne mox mortem assequaris,
a-Pelida domitus: quandoquidem longe viribus-præstat.
Crudelis, utinam diis carus tantum esset,
quantum mihi; cito eum canes et vultures vorarent
jacentem: certe mihi gravis ex præcordiis dolor abiret.
Iste me filiis multisque et strenuis orbum fecit, *alios*
interficiens, et *alios* vendens insulas in longinquas.
Etenim nunc duos filios, Lycaonem et Polydorum,
non possum videre, Trojanis in urbem conclusis,
quos mihi Laothoe peperit, præcellens mulieribus.
At si quidem vivunt in exercitu *hostium*, certe postmodum
æreque auroque redimemus; est enim domi:
multa enim dedit filiæ senex fama-inclytus Altes.
Si vero jam mortui-sunt; et in Orci domo,
dolor meo animo et matri, qui genuimus;
populo autem cetero brevior dolor
erit, modo non et tu moriaris, ab-Achille domitus.
Sed ingredere murum, mi fili, ut serves
Trojanos et Trojanas, nec magnam gloriam præbeas
Pelidæ, ipseque dilecta vita priveris.
Præterea et mei infelicis adhuc sani miserere,
calamitosi, quem pater Saturnius in senectutis limine
fortuna in acerba perdet, mala multa expertum,
filiosque interemtos, raptasque filias,
et thalamos direptos, et infantes liberos
allisos terræ, in gravi cæde,
tractasque nurus perniciosis sub manibus Achivorum.
Ipsum vero forsitan extremum me canes in-primis foribus
cruda-vorantes raptabunt, postquam aliquis acuto ære
cominus- vel eminus-feriens ex artubus animam eripuerit,
quos nutrivi in ædibus, mensæ-participes janitores,
qui meo sanguine hausto, rabiosi valde animis,
jacebunt in vestibulis. Juveni autem omnino decorum-est,
pugna-cæso, lacerato acuto ære,
jacere; omnia vero honesta etiam mortuo, quicquid apparue-
rit:] sed quum jam canumque caput, canamque barbam,
pudendaque deturpent canes occisi senis,
hoc utique miserrimum accidit miseris mortalibus.
Dixit senex, canosque capillos extrahebat manibus,
vellens e capite: neque Hectori animum flectebat.
Mater vero rursus ex-alia-parte lamentabatur lacrimans.

κόλπον ἀνιεμένη, ἑτέρηφι δὲ μαζὸν ἀνέσχεν·
καί μιν δακρυχέουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, τέκνον ἐμόν, τάδε τ' αἴδεο καί μ' ἐλέησον
αὐτήν· εἴποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον,
τῶν μνῆσαι, φίλε τέκνον· ἄμυνε δὲ δήϊον ἄνδρα,
τείχεος ἐντὸς ἐών, μηδὲ πρόμος ἵστασο τούτῳ·
σχέτλιος· εἴπερ γάρ σε κατακτάνῃ, οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι, φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτή,
οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος, ἄνευθε δέ σε μέγα νῶϊν
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ κύνες ταχέες κατέδονται.
Ὣς τώγε κλαίοντε προσαυδήτην φίλον υἱόν,
πολλὰ λισσομένω· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθον·
ἀλλ' ὅγε μίμν' Ἀχιλῆα πελώριον ἆσσον ἰόντα.
Ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένῃσιν,
βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ'· ἔδυ δέ τέ μιν χόλος αἰνός·
σμερδαλέον δὲ δέδορκεν, ἑλισσόμενος περὶ χειῇ·
ὣς Ἕκτωρ ἄσβεστον ἔχων μένος οὐχ ὑπεχώρει,
πύργῳ ἔπι προὔχοντι φαεινὴν ἀσπίδ' ἐρείσας.
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγών, εἰ μέν κε πύλας καὶ τείχεα δύω,
Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει,
ὅς μ' ἐκέλευε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἡγήσασθαι
νύχθ' ὕπο τήνδ', ὀλοήν, ὅτε τ' ὤρετο δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν·
νῦν δ' ἐπεὶ ὤλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσιν,
αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
μήποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἐμεῖο·
Ἕκτωρ ἧφι βίηφι πιθήσας ὤλεσε λαόν.
Ὣς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ' ἂν πολὺ κέρδιον εἴη
ἄντην ἢ Ἀχιλῆα κατακτείναντα νέεσθαι,
ἠέ κεν αὐτὸν ὀλέσθαι ἐϋκλειῶς πρὸ πόληος.
Εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι ὀμφαλόεσσαν
καὶ κόρυθα βριαρήν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ἐρείσας
αὐτὸς ἰὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω,
καί οἱ ὑπόσχωμαι Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ,
πάντα μάλ', ὅσσα τ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν
ἠγάγετο Τροίηνδ', ἥτ' ἔπλετο νείκεος ἀρχή,
δωσέμεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν, ἅμα δ' ἀμφὶς Ἀχαιοῖς
ἄλλ' ἀποδάσσασθαι, ὅσσα πτόλις ἥδε κέκευθεν·
Τρωσὶν δ' αὖ μετόπισθε γερούσιον ὅρκον ἕλωμαι
μήτι καταχρύψειν, ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι.
[κτῆσιν ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει.]
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
μή μιν ἐγὼ μὲν ἵκωμαι ἰών· ὁ δέ μ' οὐκ ἐλεήσει,
οὐδέ τί μ' αἰδέσεται, κτενέει δέ με, γυμνὸν ἐόντα,
αὔτως, ὥςτε γυναῖκα, ἐπεί κ' ἀπὸ τεύχεα δύω.
Οὐ μέν πως νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης
τῷ ὀαριζέμεναι, ἅτε παρθένος ἠΐθεός τε.
[παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιϊν.]
Βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν· ὅττι τάχιστα
εἴδομεν ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ.
Ὣς ὥρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἀχιλλεύς,
ἶσος Ἐνυαλίῳ, κορυθάϊκι πτολεμιστῇ,
σείων Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον

sinum denudans, altera autem *manu* mamillam exseruit;
et illum lacrimas-fundens verbis alatis allocuta-est:
Hector, fili mi, et hæc reverere, et mei miserere
ipsius: si-unquam tibi vagitus-sedantem mammam præbui,
horum reminiscere, care fili; arceque infestum virum
mœnia ingressus: neu primus-pugnator stes ipsi;
ferox: si enim te interemerit, haudquaquam te ego
deflebo in lectis, carum germen, quem peperi ipsa,
neque uxor magnifice-dotata; seorsum autem te longe a-nobis
Argivorum apud naves canes veloces comedent.
Sic hi lugentes alloquebantur dilectum filium,
multis supplicantes; neque Hectori animum flectebant:
sed is manebat Achillem ingentem propius accedentem.
Ut vero draco ad lustrum silvester virum manet,
pastus mala gramina; subit autem eum ira gravis,
horrendumque aspicit, convolvens-se circa latibulum:
sic Hector, inextinctum habens robur, non recedebat,
turrim ad prominentem fulgido clypeo acclinato.
Indignabundus vero dixit ad suum magnum animum:
Hei mihi, si quidem portas et mœnia ingressus-fuero,
Polydamas me primus probris onerabit,
qui me hortatus-est Trojanos ad urbem ducere,
noctem sub istam, exitialem, quum exortus-est divinus Achil-
les.] At ego non parui: certe multo utilius fuisset:
nunc vero postquam perdidi populum pertinacia mea,
verecundor Trojanos et Trojanas longa-pepla-trahentes,
ne-quando quis dicat deterior alius me;
Hector suis viribus fretus perdidit populum.
Sic dicent: mihi vero tunc multo satius esset,
contra *pugnando* aut Achille interfecto redire,
aut *me* ipsum cadere gloriose pro urbe.
Quod si clypeum quidem deposuero umbone-munitum,
et cassidem validam, hastaque ad murum acclinata,
ipse profectus Achilli eximio obvius venero,
et ei pollicear Helenam, et opes cum ipsa
omnes prorsus, quascunque Alexander cavis in navibus
duxit ad-Trojam, quæ fuit certaminis origo,
daturum *me* Atridis abducendas, simulque præterea Achivis
alias distributurum, quascunque urbs hæc abditas-habet:
a-Trojanis vero deinde honorabile jusjurandum exigam,
nihil occultaturos, sed bifariam omnia divisuros....
[opes quascunque urbs amœna intus continet.]
Sed cur mihi hæc meus secum-disserit animus?
Vereor ne ei ego quidem supplicem profectus; is vero mei non
misereatur,] nec quicquam me revereatur, interficiat vero me,
inermem] sic, tanquam mulierem, postquam arma exuero.
Non sane ullo-modo nunc licet a quercu neque a petra
cum-hoc confabulari, ceu virgo juvenisque.
[virgo juvenisque confabulantur inter-se.]
Satius vero certamine congredi: ut-quam celerrime
videamus, utri Olympius gloriam sit-præbiturus.
Hæc animo-versabat manens: at eum prope accessit Achil-
les,] par Marti, galeam-quassanti bellatori,
vibrans Peliacam hastam ad dextrum humerum

Digitized by Google

δεινήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἴκελος αὐγῇ
ἢ πυρὸς αἰθομένου, ἢ ἠελίου ἀνιόντος.
Ἕκτορα δ', ὡς ἐνόησεν, ἕλε τρόμος· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.
Πηλείδης δ' ἐπόρουσε ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς.
Ἠΰτε κίρκος ὄρεσφιν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν,
ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν·
ἡ δέ θ' ὕπαιθα φοβεῖται· ὁ δ' ἐγγύθεν ὀξὺ λεληκὼς
ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἑλέειν τέ ἑ θυμὸς ἀνώγει·
ὣς ἄρ' ὅγ' ἐμμεμαὼς ἰθὺς πέτετο· τρέσε δ' Ἕκτωρ
τεῖχος ὕπο Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα.
Οἱ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα
τείχεος αἰὲν ὑπὲκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο·
κρουνὼ δ' ἵκανον καλλιῤῥόω, ἔνθα δὲ πηγαὶ
δοιαὶ ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος.
Ἡ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
γίγνεται ἐξ αὐτῆς, ὡςεὶ πυρὸς αἰθομένοιο·
ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ,
ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.
Ἔνθα δ' ἐπ' αὐτάων πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασιν
καλοὶ, λαΐνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα
πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι καλαί τε θύγατρες,
τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν.
Τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων·
πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων
καρπαλίμως· ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον οὐδὲ βοείην
ἀρνύσθην, ἅ τε ποσσὶν ἀέθλια γίγνεται ἀνδρῶν,
ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
Ὡς δ' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι
ῥίμφα μάλα τρωχῶσι· τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον,
ἢ τρίπος ἠὲ γυνὴ, ἀνδρὸς κατατεθνηῶτος·
ὣς τὼ τρὶς Πριάμοιο πόλιν περιδινηθήτην
καρπαλίμοισι πόδεσσι· θεοὶ δέ τε πάντες ὁρῶντο·
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ὢ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος
ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
Ἕκτορος, ὅς μοι πολλὰ βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηεν,
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἐν πόλει ἀκροτάτῃ· νῦν αὖτέ ἑ δῖος Ἀχιλλεὺς
ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκει.
Ἀλλ' ἄγετε, φράζεσθε, θεοὶ, καὶ μητιάασθε,
ἠέ μιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν, ἠέ μιν ἤδη
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ δαμάσσομεν, ἐσθλὸν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὦ πάτερ', ἀργικέραυνε, κελαινεφὲς, οἷον ἔειπες·
ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυςηχέος ἐξαναλῦσαι;
ἔρδ'· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι·
ἔρξον, ὅπῃ δή τοι νόος ἔπλετο, μηδέ τ' ἐρώει.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.

terribilem; circum vero æs splendebat simile fulgori
vel ignis ardentis, vel solis orientis.
Hectorem vero, ut vidit, cepit tremor; neque amplius sustinuit] illic manere, a-tergo autem portas reliquit, abiitque perterritus.] Pelides vero irruit, pedibus rapidis fretus.
Veluti circus in-montibus, velocissimus volucrum,
facile impetum-dat in pavidam columbam:
hæc autem oblique fugit: *iste* vero prope acute clangens,
crebris impetibus-sequitur, capereque *illam* eum animus jubet:] sic ille ardens recta involabat: sed trepidus-fugiebat Hector] muro sub Trojanorum, velociaque genua movebat.
Hi vero præter speculam et caprificum ventosam
murum usque subter per viam-publicam rapido-cursu-ruebant,] ad-scaturiginesque pervenere pulcre-fluentes, ubi fontes
duo erumpunt Scamandri vorticosi.
Alter quidem aqua calida fluit, circumque fumus
oritur ex ipso, velut *ab* igne ardenti:
alter vero æstate profluit similis grandini,
vel nivi frigidæ, vel ex aqua *concretæ* glaciei.
Illic autem ad ipsos labra-ad-lavandum lata prope sunt,
pulcra, lapidea, ubi vestes speciosas
lavabant Trojanorum uxores pulcræque filiæ,
olim tempore pacis, priusquam venissent filii Achivorum.
Hac prætercurrêre, *alter* fugiens, alter vero pone persequens:
ante quidem fortis fugiebat, persequebatur vero eum multo præstantior] rapide: nam non victimam, nec bovis-pellem
assequi-conabantur, qualia pedibus (*cursus*) præmia sunt virorum;] sed de anima currebant Hectoris equûm-domitoris.
Ut vero quum adsueti-vincere circa metas solidis-ungulis equi
celeriter admodum currunt; et magnum propositum-est præmium,] vel tripes, vel mulier, viri *in honorem* defuncti:
sic hi ter *circa* Priami urbem gyro-circum-acti-sunt
rapidis pedibus: dii vero omnes spectabant.
His autem sermonem orsus-est pater hominumque deûmque:
Proh dii, profecto dilectum virum agitari circa murum
oculis video: meum autem dolet cor
de-Hectore, qui mihi multa boum femora adolevit,
Idæ in verticibus multas-convalles-habentis; interdum etiam
in urbe summa (*arce*): nunc vero eum divinus Achilles
urbem circa Priami pedibus velocibus insequitur.
Sed agite, deliberate, dii, et consultate,
utrum eum e morte salvum eripiemus, an eum jam
per-Peliden Achillem domabimus, strenuus licet-sit.
Hunc vero allocuta-est dea cæsiis Minerva:
O pater, candidi-fulminis-missor, atras-nubes-cogens, quale
dixisti!] virum mortalis qui-sit, pridem destinatum fato,
jam vis a-morte luctuosa liberare?
Fac: at non tibi omnes assentiemur dii ceteri.
Hanc autem respondens affatus-est nubes-cogens Jupiter:
bono-esto-animo, Tritonia, dilecta filia: neutiquam animo
serio loquor: volo autem tibi mitis esse:
fac, prout tibi animus est, neu cessa.
Sic locutus, impulit antea paratam-animo Minervam;
descendit autem *ea* ab Olympi verticibus concita.

Digitized by Google

Ἕκτορα δ' ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλ-
Ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται, [λεύς.
ὄρσας ἐξ εὐνῆς, διά τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας·
τὸν δ' εἴπερ τε λάθησι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ,
ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὕρῃ·
ὣς Ἕκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλείωνα.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων
ἀντίον ἀΐξασθαι, ἐϋδμήτους ὑπὸ πύργους,
εἴ πώς οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσιν·
τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
πρὸς πεδίον· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεί.
Ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·
οὔτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν οὔθ' ὁ διώκειν·
ὣς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν, οὐδ' ὃς ἀλύξαι.
Πῶς δέ κεν Ἕκτωρ Κῆρας ὑπεξέφυγεν θανάτοιο,
εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤντετ' Ἀπόλλων
ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα;
Λαοῖσιν δ' ἀνένευε καρήατι δῖος Ἀχιλλεὺς,
οὐδ' ἔα ἱέμεναι ἐπὶ Ἕκτορι πικρὰ βέλεμνα·
μή τις κῦδος ἄροιτο βαλὼν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·
ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,
τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών· ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦ-
ᾤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο· λίπεν δέ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων. [μαρ,
Πηλείωνα δ' ἵκανε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νῦν δὴ νῶΐ γ' ἔολπα, Διὶ φίλε, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι, προτὶ νῆας,
Ἕκτορα δηώσαντε, μάχης ἆτόν περ ἐόντα.
Οὔ οἱ νῦν ἔτι γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων,
προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε· τόνδε δ' ἐγώ τοι
οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ·
στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελίης χαλκογλώχινος ἐρεισθείς.
Ἡ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κιχήσατο δ' Ἕκτορα δῖον,
Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε βιάζεται ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκων·
ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Δηΐφοβ', ἦ μέν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
γνωτῶν, οὓς Ἑκάβη ἠδὲ Πρίαμος τέκε παῖδας·
νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω φρεσὶ τιμήσασθαι,
ὃς ἔτλης ἐμεῦ εἵνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσιν,
τείχεος ἐξελθεῖν, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἠθεῖ', ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
λίσσονθ', ἑξείης γουνούμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι,
αὖθι μένειν· τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες·

Hectorem vero indesinenter urgens sequebatur celer Achil-
les.] Ut vero quum hinnulum in-montibus cervæ canis inse-
quitur,] excitatum e cubili, perque convalles et per fruticeta;
eum autem, etiamsi lateat metu-perculsus sub arbusto,
tamen vestigia-legens currit perpetuo, donec inveniat:
sic Hector non latebat pedibus-velocem Peliden.
Quoties vero impetum-sumeret ad-portas Dardanias
recta irruere, bene-ædificatas versus turres,
si quo-modo ei desuper auxiliarentur telis:
toties eum *Achilles* ante avertebat, præveniens,
in campum: ipse autem prope urbem volabat semper.
Ut vero in somno non potest *persequens* fugientem consequi;
neque alter alterum potest effugere, neque alter consequi:
sic hic illum non poterat assequi pedibus, neque ille effugere.
Quomodo vero Hector fata effugere-potuisset mortis,
nisi ei postremumque et ultimum occurrisset Apollo
prope, qui ei excitavit robur velociaque genua?
Copiis autem renuebat capite divinus Achilles,
nec sinebat mittere in Hectorem amara tela:
nequis gloriam auferret percutiens, at ipse secundus veniret.
Sed quando jam quartum ad scaturigines pervenerant,
tum vero aureas pater attollebat lances,
imposuitque duo fata longe-sternentis mortis,
hoc quidem, Achillis, illud vero, Hectoris equûm-domitoris;
sustinuitque medias prehensas: inclinata-est autem Hectoris
fatalis dies,] descenditque ad Orcum; reliquitque eum Phœ-
bus Apollo.] Ad Pelidenque accessit dea cæsiis-oculis Minerva,
et prope stans verbis alatis allocuta-est:
Nunc demum nos spero, Jovi dilecte, splendide Achille,
relaturos magnam gloriam Achivis, ad naves,
Hectore cæso, pugnæ insatiabilis licet sit.
Non ei nunc amplius certe licet nos effugere,
ne si quidem perquam multum laboret sagittans Apollo,
advolvens-se-pedibus patris Jovis ægidem-tenentis.
Sed tu quidem nunc sta et respira; huic vero ego tecum,
accedens persuadebo, adversus ut pugnet.
Sic dixit Minerva; ille vero paruit, gavisusque-est animo:
stetit autem fraxino ære-præfixæ innixus.
Hæc vero hunc quidem reliquit, assecutaque-est Hectorem
divinum,] Deiphobo se-assimilans corpore et indefessa voce;
prope autem stans verbis alatis *eum* allocuta-est:
Mi-frater, profecto admodum jam te urget celer Achilles,
urbem circa Priami pedibus velocibus persequens:
sed age jam stemus, et resistamus *ei* manentes.
Hanc autem vicissim allocutus-est ingens galeam-motans
Hector:] Deiphobe, profecto quidem mihi antea multo carissi-
mus eras] fratrum, quos Hecuba ac Priamus genuit filios:
nunc vero adhuc etiam magis cogito animo honorare *te*,
qui sustinuisti mei gratia, ut vidisti oculis,
mœnibus egredi, ceteri vero intus manent.
Hunc autem rursus allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
Mi-frater, profecto quidem multum pater et veneranda mater
supplicabant, deinceps genua-amplectentes, circùm et soda-
les,] illic ut-manerem; adeo enim metu-tremunt omnes:

ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθεϊ λυγρῷ.
Νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχώμεθα, μηδέ τι δούρων
ἔστω φειδωλή, ἵνα εἴδομεν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
νῶϊ κατακτείνας ἔναρα βροτόεντα φέρηται
νῆας ἔπι γλαφυράς, ἦ κεν σῷ δουρὶ δαμήῃ.
Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατ' Ἀθήνη.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Οὔ σ' ἔτι, Πηλέος υἱὲ, φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ.
Τρὶς περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δίον, οὐδέ ποτ' ἔτλην
μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκεν
στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν, ἤ κεν ἁλοίην.
Ἀλλ' ἄγε, δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι
μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων·
οὐ γὰρ ἐγώ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ, αἴ κεν ἐμοὶ Ζεὺς
δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι·
ἀλλ' ἐπεὶ ἄρ κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε', Ἀχιλλεῦ,
νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὡς δὲ σὺ ῥέζειν.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἕκτορ, μή μοι, ἄλαστε, συνημοσύνας ἀγόρευε.
Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά,
οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν·
ὣς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὔτε τι νῶϊν
ὅρκια ἔσσονται, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.
Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο· νῦν σε μάλα χρὴ
αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
Οὔ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις· ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη
ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτίσεις
κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
Καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
ἕζετο γὰρ προϊδὼν, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος,
ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἥρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,
ἂψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἕκτορα, ποιμένα λαῶν.
Ἕκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα·
Ἤμβροτες, οὐδ' ἄρα πώ τι, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ἐκ Διὸς ἠείδης τὸν ἐμὸν μόρον· ἤτοι ἔφης γε·
ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλεο μύθων,
ὄφρα σ' ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.
Οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις,
ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον,
εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλευαι
χάλκεον, ὡς δή μιν σῷ ἐν χροῒ πᾶν κομίσαιο.
Καί κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο,
σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλε Πηλεΐδαο μέσον σάκος, οὐδ' ἀφάμαρτεν·
τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ. Χώσατο δ' Ἕκτωρ,
ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
στῆ δὲ κατηφήσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος·
Δηΐφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα μακρὸν ἀΰσας·
ᾔτεέ μιν δόρυ μακρόν· ὁ δ' οὔ τί οἱ ἐγγύθεν ἦεν.

sed meus intus animus conficiebatur dolore gravi.
Nunc vero adversi fortiter pugnemus, neque hastarum
sit parcimonia, ut videamus, utrum Achilles,
nobis interfectis, spolia sanguinolenta referat
naves ad cavas, an tua hasta dometur.
Sic locuta, continuo astu præivit Minerva.
Illi vero quum jam prope essent in alterum-alter vadentes,
hunc prior allocutus-est magnus galeam-motans Hector:
Non te amplius, Pelei fili, fugiam, sicut antea:
ter circa urbem magnam Priami fugi, nec unquam sustinui
manere *te* ingredientem; nunc vero me animus impulit
stare contra te: interimam certe, vel interimar.
Sed agedum huc deos inter-nos-demus *testes*; hi enim optimi
testes erunt et custodes pactorum:
non enim ego te immaniter deturpabo, si mihi Jupiter
dederit victoriam, tuamque animam abstulero;
at postquam tibi detraxero pulcra arma, Achille,
cadaver Achivis reddam: sic et tu facito.
Illum vero torve intuitus allocutus-est pedibus velox Achilles:
Hector, ne mihi, acerbissime, pacta memora.
Ut non sunt leonibus et hominibus fœdera fida,
nec lupique et agni concordem animum habent,
sed hostili animo-sunt perpetuo in-se-invicem:
sic non est me et te amice-pacisci, nec prorsus nobis
fœdera erunt, antequam utique alter stratus
sanguine satiarit Martem, inexpletum bellatorem.
Omnigenæ virtutis recordare: nunc te admodum oportet
hastæque-vibratorem esse et audacem bellatorem.
Non tibi amplius est effugium; statim vero te Pallas Minerva
hasta mea domabit: nunc vero simul omnes lues
dolores meorum sociorum, quos interfecisti hasta furens.
Dixit, et vibratam emisit longæ-umbræ hastam.
Et hanc quidem ex-adverso conspectam evitavit splendidus Hector:
subsedit enim prævidens, ac supervolavit ærea hasta,
et terræ infixa-est: evulsit vero *eam* Pallas Minerva,
et Achilli reddidit, latuitque Hectorem, pastorem virorum.
Hector vero allocutus-est eximium Peliden:
Aberrasti, necdum utique, diis similis Achille,
ex Jove noras meum fatum; ac certe dixisti;
sed aliquis apta-loquens et subdolus eras verbis,
ut tui præ-metu animorum virtutisque obliviscerer!
Haud tamen mihi fugienti dorso hastam infiges,
sed recta irruenti per pectora adige,
si tibi dedit deus: nunc vicissim meam hastam evita
æream; utinam jam tuo in corpore totam recipias:
tum certe levius bellum Trojanis esset,
te interfecto: tu enim *es* ipsis pernicies maxima.
Dixit, et vibratam emisit longæ-umbræ hastam,
et percussit Pelidæ medium scutum, neque aberravit:
longe vero excussa-est scuto hasta. Iratus-est autem Hector,
quod sibi telum velox irritum evolasset e-manu:
Stetitque vultu-dejecto, nec aliam habebat fraxineam hastam;
Deiphobum vero vocabat albo-clypeo, alte clamans;
poscebat eum hastam longam: is vero non ipsi prope erat.

Digitized by Google

Ἕκτωρ δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ φώνησέν τε·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν·
Δηΐφοβον γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωα παρεῖναι·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.
Νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακὸς, οὐδέ τ' ἄνευθεν,
οὐδ' ἀλέη· ἦ γάρ ῥα πάλαι τόγε φίλτερον ἦεν
Ζηνί τε καὶ Διὸς υἱεῖ, Ἑκηβόλῳ, οἵ με πάρος γε
πρόφρονες εἰρύατο· νῦν αὖτέ με Μοῖρα κιχάνει·
μὴ μὰν ἀσπουδί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ,
τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε στιβαρόν τε.
Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις,
ὅστ' εἶσιν πεδίονδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν,
ἁρπάξων ἢ ἄρν' ἀμαλὴν ἢ πτῶκα λαγωόν·
ὣς Ἕκτωρ οἴμησε, τινάσσων φάσγανον ὀξύ.
Ὡρμήθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψεν
καλὸν, δαιδάλεον· κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ,
τετραφάλῳ· καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι
χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς·
οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ
ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ·
ὣς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἣν ἄρ' Ἀχιλλεὺς
πάλλεν δεξιτερῇ, φρονέων κακὸν Ἕκτορι δίῳ,
εἰσορόων χρόα καλὸν, ὅπῃ εἴξειε μάλιστα.
Τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρόα χάλκεα τεύχη,
καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς·
φαίνετο δ', ᾗ κληῗδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσιν,
λαυκανίην, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος·
τῇ ῥ' ἐπὶ οἷ μεμαῶτ' ἔλασ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεύς·
ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,
ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν.
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃς· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἕκτορ, ἀτάρ που ἔφης, Πατροκλῆ' ἐξεναρίζων,
σῶς ἔσσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα.
Νήπιε, τοῖο δ' ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγ' ἀμείνων
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμμην,
ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα· σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ
ἑλκήσουσ' ἀϊκῶς, τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων, σῶν τε τοκήων,
μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν·
ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἅλις χρυσόν τε δέδεξο,
δῶρα, τά τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
μή με, κύον, γούνων γουνάζεο, μηδὲ τοκήων·
αἲ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη,
ὤμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷά μ' ἔοργας·
ὡς οὐκ ἔσθ' ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι·
οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα

Hector autem sensit suo in animo, dixitque :
Eheu, profecto omnino jam me dii ad-mortem vocarunt :
Deiphobum enim ego putabam heroem adesse ;
sed ille quidem in muro *stat*, me vero decepit Minerva.
Nunc autem jam prope *est* mihi mors exitialis, nec longe ;
neque *est* effugium : certe enim olim hoc gratum erat
Jovique, et Jovis filio, Longe-jaculano ; qui tamen me antea
lubentes e-periculis-eripuere: nunc vero me fatum assequitur :
haud tamen ignaviter certe et inglorie perierim,
sed magnificum aliquid faciens et quod-posteris audiatur.
Sic igitur fatus, strinxit ensem acutum,
qui ei ad latus pendebat magnusque validusque.
Impetum dedit collectus, velut aquila altivolans,
quæ descendit in-campum per nubes opacas,
raptura vel agnam teneram, vel pavidum leporem :
sic Hector impetum-dedit, vibrans ensem acutum.
Irruit et Achilles, ira autem sibi-impleverat animum
atroci ; ac scutum pectori prætendit
pulcrum, artificiose-factum : galea autem nutabat fulgida,
quatuor-conos-habenti ; pulcræque motabantur-concussæ co-
mæ] aureæ, quas Vulcanus fuderat circa conum densas.
Qualis vero stella procedit inter stellas nocte intempesta
Hesperus, quæ pulcerrima in cœlo posita-est stella :
sic ab-hasta *fulgor* emicabat peracuta, quam Achilles
vibrabat dextera, struens malum Hectori divino,
inspiciens corpus pulcrum, ubi reciperet-vulnus facillime.
Hujus autem e-ceteris-partibus tantum tegebant corpus æra
arma,] pulcra, quibus Patrocli vim exuerat occisi :
apparebat vero *ea pars* qua claviculæ ab humeris cervicem
distinent,] jugulum, ubi animæ citissima pernicies :
hac in eum ardenter-ruens feriit hasta divinus Achilles ;
prorsus autem teneram per cervicem abiit cuspis.
Nec tamen arteriam fraxinus abscidit ære-gravis,
ut aliquid ipsum *Hector* alloqueretur respondens verbis.
Cecidit autem in pulvere ; et super-*eo*-gloriatus est divinus
Achilles :] Hector, at aliquando putabas, Patroclum inter-
fectum-spolians,] salvum *te* fore, me autem nihil veritus-es
absentem.] Stulte, hujus enim seorsum ultor longe fortior
navibus in cavis ego post relictus-eram,
qui tibi genua solvi : te quidem canes et alites
lacerabunt turpiter, illi vero exsequias facient Achivi.
Illumque languens allocutus-est galeam-motans Hector :
supplex-oro, per animam et genua, tuosque parentes,
ne me sinas apud naves canes dilaniatum-vorare Achivorum :
sed tu quidem æsque abunde, aurumque accipe,
dona, quæ tibi dabunt pater et veneranda mater :
corpus autem domum meum reddito, ut rogi me
Trojani et Trojanorum uxores participem-faciant mortuum.
Hunc autem torve intuitus affatus-est pedibus velox Achil-
les :] ne me, canis, *per* genua supplex-precare, neu *per* paren-
tes :] utinam enim ullo-pacto ipsum me furor et animus stimu-
laret,] crudas dissecans *tuas* carnes ut-comederem, quum-ta-
lia in-me feceris :] adeo non est, qui tuo canes a-capite arceat ;
ne si quidem deciesque et vicies-tanta dona

Digitized by Google

στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα·
οὐδ' εἴ κέν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι
Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὧς σέγε πότνια μήτηρ
ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτή,
ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται.
Τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
ἦ σ' εὖ γιγνώσκων προτιόσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
πείσειν· ἦ γὰρ σοίγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
Φράζεο νῦν, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι,
ἤματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἐσθλὸν ἐόντ', ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν·
ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἀϊδόσδε βεβήκει,
ὃν πότμον γοάωσα, λιποῦσ' ἀδροτῆτα καὶ ἥβην.
Τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηύδα δῖος Ἀχιλλεύς·
Τέθναθι· Κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ νεκροῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος.
Καὶ τόγ' ἄνευθεν ἔθηχ', ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα
αἱματόεντ'· ἄλλοι δὲ περίδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
οἳ καὶ θηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγητὸν
Ἕκτορος· οὐδ' ἄρα οἵ τις ἀνουτητί γε παρέστη.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι
Ἕκτωρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέῳ.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, καὶ οὐτήσασκε παραστάς.
Τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάριξε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
στὰς ἐν Ἀχαιοῖσιν ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν,
ὃς κακὰ πόλλ' ἔρρεξεν, ὅσ' οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι·
εἰ δ', ἄγετ', ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
ὄφρα κέ τι γνῶμεν Τρώων νόον, ὅντιν' ἔχουσιν·
ἢ καταλείψουσιν πόλιν ἄκρην, τοῦδε πεσόντος,
ἦε μένειν μεμάασι, καὶ Ἕκτορος οὐκέτ' ἐόντος·
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος, ἄθαπτος,
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
ζωοῖσιν μετέω, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ·
εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν Ἀΐδαο,
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κεῖθι φίλου μεμνήσομ' ἑταίρου.
Νῦν δ' ἄγ', ἀείδοντες παιήονα, κοῦροι Ἀχαιῶν,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν.
Ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
ᾧ Τρῶες κατὰ ἄστυ θεῷ ὣς εὐχετόωντο.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα.
Ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξῆπτεν ἱμάντας,
ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε· κάρη δ' ἕλκεσθαι ἔασεν·
ἐς δίφρον δ' ἀναβάς, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας,
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
Τοῦ δ' ἦν ἑλκομένοιο κονίσαλος· ἀμφὶ δὲ χαῖται
κυάνεαι πίλναντο, κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίῃσιν
κεῖτο, πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσιν

appenderint huc adducentes, promiserintque etiam alia;
nec si te ipsum auro compensari jubeat
Dardanides Priamus : ne sic quidem te veneranda mater
impositum lectis deflebit, quem peperit ipsa,
sed canesque et alites totum discerpent.
Illum vero jam-moriens allocutus-est galeam motans Hector :] profecto te probe notum aspicio, nec sane eram *tibi*
persuasurus; certe enim tibi ferreus intus *est* animus.
Considera nunc, ne tibi aliqua deorum iræ-causa fiam,
die illo, quando te Paris et Phœbus Apollo,
strenuum licet, interiment in Scæis portis.
Sic quidem ipsum locutum finis mortis cooperuit :
anima vero e membris volans ad-Orcum descendit,
suam sortem deflens, relicto vigore et juventa.
Hunc etiam mortuum allocutus-est divinus Achilles :
Tu morere : fatum vero ego tunc accipiam, quandocunque
Jupiter voluerit perficere, atque immortales dii ceteri.
Dixit, et e mortuo evulsit æream hastam.
Et hanc quidem seorsum posuit, sed ab humeris arma detrahebat] sanguinolenta : ceteri autem circumfusi-sunt filii Achivorum,] qui et admirabundi-spectarunt habitum et speciem
stupendam] Hectoris : nec ei quis sine-vulnere-inflicto astitit.
Sic vero aliquis dicebat intuitus in proximum alium :
Papæ, certe longe jam mollior tractatu *est*
Hector, quam quando naves incendit igne ardenti.
Sic quidem aliquis dicebat, et vulnerabat astans.
Hunc autem ubi spoliarat pedibus-velox divinus Achilles,
stans inter Achivos verba alata dixit :
O amici, Argivorum ductores atque principes,
postquam hunc virum dii *mihi* domuisse dederunt,
qui mala multa patravit, quanta non universi ceteri :
eia agite, circa urbem cum armis experiamur,
ut cognoscamus Trojanorum mentem, quamnam habeant;
utrum deserturi-sint arcem summam, hoc strato,
an manere ausint, etiam Hectore non-amplius vivo.
Sed cur mihi hæc meus secum-disserit animus?
Jacet ad naves mortuus indefletus, inhumatus,
Patroclus; hujus autem non obliviscar, quoad ego
vivis interero, et mihi cara genua moveantur;
quod si mortuorum oblivio-subit in Orco,
tamen ego etiam illic dilecti memor-ero sodalis.
Nunc autem, age, canentes pæana, juvenes Achivorum,
naves ad cavas redeamus, et hunc ducamus.
Retulimus magnam gloriam : interfecimus Hectora divinum,
cui Trojani per urbem, velut deo, vota-faciebant.
Dixit, et in-Hectorem divinum indigna moliebatur opera.
Amborum retro pedum perforavit tendines
ad talum-usque a calce, bubulaque innexuit lora,
de curruque ligavit; caput vero trahi sivit :
curruque conscenso, et inclytis armis *in eum* elevatis,
scutica-percussit *equos*, ut-currerent; hi autem non inviti volabant.] Ab-illo vero exstitit, dum-trahebatur, pulvis : et circùm comæ] atræ *terræ* admovebantur, caputque totum in pulvere] jacebat, ante venustum : tunc vero Jupiter hostibus

δῶκεν ἀεικίσσασθαι ἑῇ ἐν πατρίδι γαίῃ.
Ὣς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν· ἡ δέ νυ μήτηρ
τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην
τηλόσε· κώκυσεν δὲ μάλα μέγα, παῖδ' ἐσιδοῦσα.
Ὤμωξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
κωκυτῷ τ' εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ·
τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπασα
Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.
Λαοὶ μέν ῥα γέροντα μόγις ἔχον ἀσχαλόωντα,
ἐξελθεῖν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων·
πάντας δ' ἐλλιτάνευε, κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον·
Σχέσθε, φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε, κηδόμενοί περ,
ἐξελθόντα πόληος, ἱκέσθ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
λίσσωμ' ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον, ὀβριμοεργόν,
ἤν πως ἡλικίην αἰδέσσεται ἠδ' ἐλεήσῃ
γῆρας. Καὶ δέ νυ τῷδε πατὴρ τοιόσδε τέτυκται,
Πηλεύς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε, πῆμα γενέσθαι
Τρωσί· μάλιστα δ' ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγε' ἔθηκεν.
Τόσσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας·
τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνός, οὗ μ' ἄχος ὀξὺ κατοίσεται Ἄϊδος εἴσω,
Ἕκτορος· ὡς ὄφελεν θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῇσιν·
τῷ κε κορεσσάμεθα κλαίοντέ τε μυρομένω τε,
μήτηρ θ', ἥ μιν ἔτικτε, δυσάμμορος, ἠδ' ἐγὼ αὐτός.
Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο πολῖται·
Τρωῇσιν δ' Ἑκάβη ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο·
Τέκνον, ἐγὼ δειλή· τί νυ βείομαι, αἰνὰ παθοῦσα,
σεῦ ἀποτεθνηῶτος; ὅ μοι νύκτας τε καὶ ἦμαρ
εὐχωλὴ κατὰ ἄστυ πελέσκεο, πᾶσί τ' ὄνειαρ,
Τρωσί τε καὶ Τρωῇσι κατὰ πτόλιν, οἵ σε θεὸν ὣς
δειδέχατ'· ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἔησθα
ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ Μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἄλοχος δ' οὔπω τι πέπυστο
Ἕκτορος· οὐ γάρ οἵ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθὼν
ἤγγειλ' ὅττι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων·
ἀλλ' ἥγ' ἱστὸν ὕφαινε, μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
δίπλακα πορφυρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσεν.
Κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοις κατὰ δῶμα
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα πέλοιτο
Ἕκτορι θερμὰ λοετρὰ μάχης ἐκ νοστήσαντι·
νηπίη, οὐδ' ἐνόησεν, ὅ μιν μάλα τῆλε λοετρῶν
χερσὶν Ἀχιλλῆος δάμασε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Κωκυτοῦ δ' ἤκουσε καὶ οἰμωγῆς ἀπὸ πύργου·
τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκίς·
ἡ δ' αὖτις δμωῇσιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα·
Δεῦτε, δύω μοι ἕπεσθον, ἴδωμ', ὅτιν' ἔργα τέτυκται.
Αἰδοίης ἑκυρῆς ὀπὸς ἔκλυον· ἐν δ' ἐμοὶ αὐτῇ
στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γοῦνα
πήγνυται· ἐγγὺς δή τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν.
Αἲ γὰρ ἀπ' οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
δείδω μὴ δή μοι θρασὺν Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεύς,
μοῦνον ἀποτμήξας πόλιος, πεδίονδε δίηται,
καὶ δή μιν καταπαύσῃ ἀγηνορίης ἀλεγεινῆς,

id dederat deturpandum ipsius in patria terra.
Sic hujus quidem pulvere-fœdabatur caput totum : at mater
evellebat comam, et nitidum abjecit velum
procul : ejulatumque-edidit admodum altum, filium intuita.
Lamentabaturque miserabiliter pater dilectus, circumque populi] ejulatuque tenebantur, et lamentis per urbem :
huic autem maxime erat simile, ac si tota
Ilios excelsa igni cremaretur a culmine.
Populi quidem senem vix tenebant dolore-indignantem,
egredi cupientem portis Dardaniis :
omnes autem supplex-orabat, provolutus in luto,
nominatim compellans virum quemque :
Absistite, amici, et me solum sinite, solliciti licet,
egressum urbe, ire ad naves Achivorum :
supplicabo viro huic pernicioso, violentia-patranti,
si forte ætatem revereatur, ac misereatur
senectutis : etenim et huic pater talis est,
Peleus, qui ipsum genuit et nutrivit, perniciem futurum
Trojanis; maxime autem mihi præ omnibus dolores fecit.
Tot enim mihi filios interemit juventa-florentes :
de-quibus omnibus non tantum lugeo, dolens licet,
quantum de-uno, cujus me dolor vehemens deferet in Orcum,
Hectore : utinam obiisset inter manus meas!
sic satiati-fuissemus flentesque, lugentesque,
materque, quæ eum peperit, infelix, atque ego ipse.
Sic dixit flens : adgemebant autem cives.
Inter-Trojanas vero Hecuba densum-suspiriis exorsa-est ejulatum :] Fili, ego misera curnam vivam, gravia passa,
te mortuo? qui mihi noctesque et dies
gloria per urbem eras, omnibusque emolumentum,
Trojanisque et Troadibus per urbem, qui te ut deum
excipiebant : certe enim ipsis admodum magna gloria esses
vivus : nunc vero mors *te* et fatum occupat.
Sic dixit flens : uxor autem nondum aliquid audierat
de-Hectore; non enim ei aliquis certus nuntius profectus
nuntiarat, quod ei maritus extra mansisset portas :
sed illa telam texebat, in secessu domus altæ,
duplicem *vestem* purpuream, et opera-picta varia sparsim-intexebat.] Jusserat autem ancillas comis-pulcras per domum
circumdare igne positum tripodem magnum, ut essent
Hectori calida lavacra e pugna reverso :
demens, neque sciebat, quod ipsum admodum procul a-lavaeris] manibus Achillis domuerat cæsiis-oculis Minerva.
Ejulatum vero exaudiit et lamentationem a turri;
ejusque continuo succussi-sunt artus, humique ei excidit radius;] ipsaque statim inter-ancillas comis-pulcras locuta-est :
Adeste, duæ me sequimini : videam, quænam opera facta-sint.] Venerandæ socrus vocem audivi, ac mihi ipsi in
pectoribus salit cor *sursum* ad os, subtusque genua
glaciantur : prope certe aliquod malum Priami filiis.
Utinam *procul* ab aure sit mea verbum! sed perquam graviter
timeo, ne jam mihi audacem Hectorem divinus Achilles
solum interclusum ab-urbe, in-campum agitet,
et jam eum cessare-faciat a-fortitudine exitiali,

Digitized by Google

ἥ μιν ἔχεσκ'· ἐπεὶ οὔποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν,
ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων.
Ὣς φαμένη μεγάροιο διέσσυτο μαινάδι ἴση,
παλλομένη κραδίην· ἅμα δ' ἀμφίπολοι κίον αὐτῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πύργον τε καὶ ἀνδρῶν ἷξεν ὅμιλον,
ἔστη παπτήνασ' ἐπὶ τείχεϊ· τὸν δ' ἐνόησεν
ἑλκόμενον πρόσθεν πόλιος· ταχέες δέ μιν ἵπποι
ἕλκον ἀκηδέστως κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Τὴν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν·
ἤριπε δ' ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσεν.
Τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς χέε δέσματα σιγαλόεντα,
ἄμπυκα, κεκρύφαλόν τ' ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην,
κρήδεμνόν θ', ὅ ῥά οἱ δῶκε χρυσέη Ἀφροδίτη
ἤματι τῷ, ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἕκτωρ
ἐκ δόμου Ἠετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα.
Ἀμφὶ δέ μιν γαλόῳ τε καὶ εἰνατέρες ἅλις ἔσταν,
αἵ ἑ μετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπολέσθαι.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
ἀμβλήδην γοόωσα μετὰ Τρῳῇσιν ἔειπεν·
Ἕκτορ, ἐγὼ δύστηνος· ἰῇ ἄρα γεινόμεθ' αἴσῃ
ἀμφότεροι, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα,
αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,
ἐν δόμῳ Ἠετίωνος, ὅ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐοῦσαν,
δύσμορος αἰνόμορον· ὡς μὴ ὤφελλε τεκέσθαι.
Νῦν δὲ σὺ μὲν Ἀΐδαο δόμους, ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
ἔρχεαι, αὐτὰρ ἐμὲ στυγερῷ ἐνὶ πένθεϊ λείπεις
χήρην ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε, δυσάμμοροι· οὔτε σὺ τούτῳ
ἔσσεαι, Ἕκτορ, ὄνειαρ, ἐπεὶ θάνες, οὔτε σοὶ οὗτος.
Ἤν γὰρ δὴ πόλεμόν γε φύγῃ πολύδακρυν Ἀχαιῶν,
αἰεί τοι τούτῳ γε πόνος καὶ κήδε' ὀπίσσω
ἔσσοντ'· ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας.
Ἦμαρ δ' ὀρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησιν·
πάντα δ' ὑπεμνήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.
Δευόμενος δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς πατρὸς ἑταίρους,
ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος·
τῶν δ' ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχεν,
χείλεα μέν τ' ἐδίην', ὑπερῴην δ' οὐκ ἐδίηνεν.
Τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξεν,
χερσὶν πεπληγὼς καὶ ὀνειδείοισιν ἐνίσσων·
ἔρῥ' οὕτως· οὐ σός γε πατὴρ μεταδαίνυται ἡμῖν.
Δακρυόεις δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην,
Ἀστυάναξ, ὃς πρὶν μὲν ἑοῦ ἐπὶ γούνασι πατρὸς
μυελὸν οἶον ἔδεσκε καὶ οἰῶν πίονα δημόν·
αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος ἕλοι, παύσαιτό τε νηπιαχεύων,
εὕδεσκ' ἐν λέκτροισιν, ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης,
εὐνῇ ἔνι μαλακῇ, θαλέων ἐμπλησάμενος κῆρ·
νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσι, φίλου ἀπὸ πατρὸς ἁμαρτών,
Ἀστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπίκλησιν καλέουσιν·
οἶος γάρ σφιν ἔρυσο πύλας καὶ τείχεα μακρά.
Νῦν δέ σε μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι, νόσφι τοκήων,
αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεί κε κύνες κορέσωνται,
γυμνόν· ἀτάρ τοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κέονται,
λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.

quæ ipsum tenebat: quippe nunquam in turba manebat virorum;] sed longe procurrebat, sua animi-vi nulli cedens.
Sic locuta, per-domum ruit, lymphatæ similis,
vehementer-palpitans corde; simulque ancillæ ibant cum-ipsa.
At quum ad-turrimque et hominum pervenisset turbam,
stetit circumspiciens in muro: illumque animadvertit
raptatum ante urbem; celeres vero eum equi
raptabant immaniter cavas ad naves Achivorum.
Illi vero oculos obscura nox cooperuit:
collapsaque-est retro, et animam efflavit.
Procul vero a capite fudit redimicula speciosa,
crinale, reticulumque atque textilem mitram,
velumque, quod ei dedit aurea Venus,
die illo, quo ipsam galeam-motans duxit Hector
e domo Eetionis, postquam dederat infinita dona-sponsalia.
Circum vero ipsam gloresque et fratriæ frequentes stabant,
quæ ipsam inter se tenebant præ-dolore-cupidam interitus.
Ea vero ut ad-se-rediit, et in præcordia anima collecta-est,
exorsa ejulatum, inter Trojanas dixit:
Hector, ego infelix! eodem igitur nati-sumus fato
ambo, tu quidem in Troja Priami in-domo,
ego autem Thebis infra Placum silvosam,
in domo Eetionis, qui me enutriit, parvula quum-essem,
infelix infelicem: utinam non genuisset!
Nunc vero tu quidem in-Orci domos, sub latebris terræ,
abis, ac me gravissimo in luctu relinquis
viduam in ædibus: filius autem adhuc infans sic *est*,
quem genuimus tuque egoque, calamitosi: nec tu huic
eris, Hector, emolumento: quippe occubuisti; nec tibi hic.
Etsi enim bellum quidem effugerit lacrimosum Achivorum,
semper tamen ei labor et mala in-posterum
erunt: alii enim ei terminis-mutatis-adiment agros.
Dies vero pupillaris omnibus-æqualibus-destitutum puerum
reddit:] semperque dejecto-est-vultu, lacrimisque-madidæ-sunt genæ.] Egens autem vadit puer ad patris sodales,
alium quidem læna prensans, alium vero tunica:
horum autem miserantium pocillum aliquis tantillum admovet,] ac labra quidem rigat, palatum vero non rigat.
Hunc et *aliquis* utroque-parente-vivo-florens e convivio exturbat,] manibus verberans, et probris insectans:
« abi-in-malam-rem sic; non tuus utique pater convivatur nobiscum. »] Lacrimabundus autem redit puer ad matrem viduam,] Astyanax, qui ante quidem sui super genibus patris
medullam tantum comedebat, et ovium pinguem adipem:
ac quando somnus occuparet, desiissetque pueriliter-lusitare,] dormiebat in lectis, in ulnis nutricis,
cubili in molli, deliciis repletus corde.
Nunc vero multa patietur, caro patre privatus,
Astyanax, ut-eum Trojani cognomine vocant:
solus enim ipsis, *Hector*, defendebas portas et muros altos.
Nunc vero te quidem ad naves recurvas, procul a-parentibus,
mobiles vermes edent, postquam *te* canes se-satiaverint,
nudum: at tibi vestes in ædibus jacent,
tenuesque et venustæ, factæ manibus mulierum.

Digitized by Google

Ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ,
οὐδὲν σοίγ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς,
ἀλλὰ πρὸς Τρώων καὶ Τρωϊάδων κλέος εἶναι.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.

ΙΛΙΑΔΟΣ Ψ.

Ἆθλα ἐπὶ Πατρόκλῳ.

Ὣς οἱ μὲν στενάχοντο κατὰ πτόλιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο,
οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος.
Μυρμιδόνας δ' οὐκ εἴα ἀποσκίδνασθαι Ἀχιλλεύς,
ἀλλ' ὅγε οἷς ἑτάροισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα·
Μυρμιδόνες ταχύπωλοι, ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
μὴ δή πω ὑπ' ὄχεσφι λυώμεθα μώνυχας ἵππους,
ἀλλ' αὐτοῖς ἵπποισι καὶ ἅρμασιν ἆσσον ἰόντες,
Πάτροκλον κλαίωμεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο,
ἵππους λυσάμενοι δορπήσομεν ἐνθάδε πάντες.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ᾤμωξαν ἀολλέες· ἦρχε δ' Ἀχιλλεύς.
Οἱ δὲ τρὶς περὶ νεκρὸν ἐΰτριχας ἤλασαν ἵππους,
μυρόμενοι· μετὰ δέ σφι Θέτις γόου ἵμερον ὦρσεν.
Δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν
δάκρυσι· τοῖον γὰρ πόθεον μήστωρα φόβοιο.
Τοῖσι δὲ Πηλείδης ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου·
Χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν·
πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην,
Ἕκτορα δεῦρ' ἐρύσας δώσειν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσειν
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα,
πρηνέα πὰρ λεχέεσσι Μενοιτιάδαο τανύσσας
ἐν κονίῃς· οἱ δ' ἔντε' ἀφωπλίζοντο ἕκαστος
χάλκεα, μαρμαίροντα, λύον δ' ὑψηχέας ἵππους·
κὰδ δ' ἷζον παρὰ νηῒ ποδώκεος Αἰακίδαο,
μυρίοι· αὐτὰρ ὁ τοῖσι τάφον μενοεικέα δαίνυ.
Πολλοὶ μὲν βόες ἀργοὶ ὀρέχθεον ἀμφὶ σιδήρῳ,
σφαζόμενοι, πολλοὶ δ' ὄϊες καὶ μηκάδες αἶγες·
πολλοὶ δ' ἀργιόδοντες ὕες, θαλέθοντες ἀλοιφῇ,
εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο·
πάντῃ δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔρρεεν αἷμα.
Αὐτὰρ τόνγε ἄνακτα ποδώκεα Πηλείωνα
εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον βασιλῆες Ἀχαιῶν,
σπουδῇ παρπεπιθόντες, ἑταίρου χωόμενον κῆρ.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίην Ἀγαμέμνονος ἷξον ἰόντες,
αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσαν
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν· εἰ πεπίθοιεν
Πηλείδην, λούσασθαι ἄπο βρότον αἱματόεντα.
Αὐτὰρ ὅγ' ἠρνεῖτο στερεῶς, ἐπὶ δ' ὅρκον ὄμοσσεν·
Οὐ μὰ Ζῆν', ὅστις τε θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,

Verum enimvero hæc omnia comburam igne ardenti,
nihil tibi utique usui *futura*, quippe non jacebis in-ipsis;
sed apud Trojanos et Trojanas gloria *tibi* sunto.
Sic dixit flens : adgemebant autem mulieres.

ILIADIS XXIII.

Ludi in honorem Patrocli.

Sic hi quidem ingemiscebant per urbem : at Achivi
postquam ad-navesque et Hellespontum pervenerant,
alii quidem dispersi-ibant suam ad navem quisque :
Myrmidones vero non sinebat dispersos-abire Achilles,
sed is inter-suos socios bellicosos dixit :
Myrmidones pernicibus-equis, mei cari socii,
ne jam sub curribus solvamus solidis-ungulis equos,
sed cum-ipsis equis et curribus proprius accedentes,
Patroclum defleamus : hic enim honor est mortuorum.
At postquam tristi satiati-fuerimus ploratu,
equis solutis cœnabimus hic omnes.
Sic dixit : illi autem ejulabantur frequentes : præibat vero Achilles.] Hi ter circa mortuum pulcre-jubatos egerunt equos
lugentes; interque ipsos Thetis fletus desiderium excitavit.
Rigabantur arenæ, rigabantur et arma virorum
lacrimis : talem enim desiderabant artificem fugæ *hostium*.
Illis autem Pelides densum-suspiriis exorsus-est planctum,
manibus homicidis impositis pectori sodalis :
Salve mihi, o Patrocle, etiam in Orci domo :
omnia enim jam tibi perficiam, quæ antea pollicitus-sum :
me Hectorem huc tractum daturum canibus, crudum ut-discerpant,] duodecim autem ante pyram cervices-abscissurum
Trojanorum claris filiis, de-te interfecto iratum.
Dixit, et in Hectorem divinum indigna moliebatur opera,
pronum ad feretrum Menœtiadæ extendens
in pulveribus : illi vero arma sibi-exuebant quisque
ærea, coruscantia; solvebantque altisonos equos;
ac consederunt juxta navem pedibus-velocis Æacidæ
frequentissimi; at is eis epulum-funebre lautum præbebat.
Multi quidem boves candidi palpitabant circa ferrum,
dum-jugulabantur, multæque oves et balantes capræ :
multique albis-dentibus sues, florentes pinguedine,
torrendi extendebantur per flammam Vulcani :
undique autem circum cadaver plurimus fluebat sanguis.
Ac regem quidem, pedibus-celerem Peliden,
ad Agamemnonem divinum ducebant reges Achivorum,
ægre persuadentes ob-sodalem irato corde.
Illi vero quum jam ad tentorium Agamemnonis venissent euntes,] statim *is* præconibus argutis-voce imperavit,
in igne ponerent tripodem magnum; si persuadere-possent
Pelidæ, ut-ablueret-sibi tabum cruentum.
At is recusabat constanter, insuper et jusjurandum juravit :
Non per Jovem, qui deorum summus *est* et optimus,

Digitized by Google

οὐ θέμις ἐστὶ λοετρὰ καρήατος ἆσσον ἱκέσθαι,
πρίν γ' ἐνὶ Πάτροκλον θέμεναι πυρὶ, σῆμά τε χεῦαι,
κείρασθαί τε κόμην· ἐπεὶ οὔ μ' ἔτι δεύτερον ὧδε
ἵξετ' ἄχος κραδίην, ὄφρα ζωοῖσι μετείω.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν στυγερῇ πειθώμεθα δαιτί·
ἠῶθεν δ' ὄτρυνον, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
ὕλην τ' ἀξέμεναι, παρά τε σχεῖν, ὡς ἐπιεικὲς
νεκρὸν ἔχοντα νέεσθαι ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα·
ὄφρ' ἤτοι τοῦτον μὲν ἐπιφλέγῃ ἀκάματον πῦρ
θᾶσσον ἀπ' ὀφθαλμῶν, λαοὶ δ' ἐπὶ ἔργα τράπωνται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθον-
Ἐσσυμένως δ' ἄρα δόρπον ἐφοπλίσσαντες ἕκαστοι[το.
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος.
Πηλείδης δ' ἐπὶ θινὶ πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
κεῖτο βαρυστενάχων, πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠϊόνος κλύζεσκον·
εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
νήδυμος ἀμφιχυθείς· μάλα γὰρ κάμε φαίδιμα γυῖα
Ἕκτορ' ἐπαΐσσων προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πατροκλῆος δειλοῖο,
πάντ' αὐτῷ, μέγεθός τε καὶ ὄμματα κάλ', εἰκυῖα,
καὶ φωνὴν, καὶ τοῖα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εὕδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ;
οὐ μέν μευ ζώοντος ἀκήδεις, ἀλλὰ θανόντος·
θάπτε με ὅττι τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω.
Τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων,
οὐδέ μέ πω μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσιν·
ἀλλ' αὔτως ἀλάλημαι ἀν' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
Καί μοι δὸς τὴν χεῖρ', ὀλοφύρομαι· οὐ γὰρ ἔτ' αὖτις
νίσσομαι ἐξ Ἀΐδαο, ἐπήν με πυρὸς λελάχητε.
Οὐ μὲν γὰρ ζωοί γε φίλων ἀπάνευθεν ἑταίρων
βουλὰς ἑζόμενοι βουλεύσομεν· ἀλλ' ἐμὲ μὲν Κὴρ
ἀμφέχανε στυγερὴ, ἥπερ λάχε γεινόμενόν περ·
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
τείχει ὕπο Τρώων εὐηγενέων ἀπολέσθαι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω καὶ ἐφήσομαι, αἴ κε πίθηαι.
Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ', Ἀχιλλεῦ·
ἀλλ' ὁμοῦ, ὡς ἐτράφημεν ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν,
εὖτέ με τυτθὸν ἐόντα Μενοίτιος ἐξ Ὀπόεντος
ἤγαγεν ὑμέτερόνδ', ἀνδροκτασίης ὕπο λυγρῆς,
ἤματι τῷ, ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος,
νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς·
ἔνθα με δεξάμενος ἐν δώμασιν ἱππότα Πηλεὺς,
ἔτραφέ τ' ἐνδυκέως, καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν·
ὡς δὲ καὶ ὀστέα νῶϊν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι,
χρύσεος ἀμφιφορεὺς, τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
τίπτε μοι, ἠθείη κεφαλὴ, δεῦρ' εἰλήλουθας, [λεύς·
καί μοι ταῦτα ἕκαστ' ἐπιτέλλεαι; αὐτὰρ ἐγώ τοι
πάντα μάλ' ἐκτελέω καὶ πείσομαι ὡς σὺ κελεύεις.
Ἀλλά μοι ἆσσον στῆθι· μίνυνθά περ ἀμφιβαλόντε

non fas est lavacra ad-caput prope accedere,
antequam Patroclum imposuero igni, tumulumque injecero,
totonderoque comam : quippe haud mihi posthac iterum sic
invadet dolor cor, quamdiu vivis interero.
At tamen nunc quidem inviso pareamus epulo, *ad id vocati*:
mane vero *eos* excita, rex virorum Agamemno,
lignaque comportent, apponantque, uti (*qualia*) par *est*
mortuum habere, ut-subeat tenebras obscuras :
ut hunc quidem comburat indefessus ignis
ocyus ab oculis, copiæque ad *sua* opera revertantur.
Sic dixit : illi autem ei maxime auscultarunt ac paruerunt.
Sedulo vero cœna parata, singuli
convivabantur; nec quicquam animus indigebat epuli æqui.
Sed postquam potus et cibi desiderium exemerant,
alii quidem decubituri iverunt ad tentorium quisque.
Pelides vero in litore multo-strepitu-resonantis maris
jacebat graviter-gemens, multos inter Myrmidonas,
in *loco* puro, ubi fluctus litus alluebant :
quando eum somnus cepit, solvens curas animi,
suavis circumfusus : valde enim lassatus-erat pulcris mem-
bris] Hectorem persequendo ad Ilium ventosum.
Supervenit vero anima Patrocli miseri,
in-omnibus ipsi, magnitudineque et oculis pulcris, similis,
et voce; et tales corpore vestes induta-erat :
constitit autem super capite, et eum sermone allocutus-est:
Dormis, et mei oblitus es, Achille?
non quidem me viventem negligebas, sed mortuum *negligis:*
sepeli me quam citissime, portas Orci *ut* intrem.
Procul me arcent animæ, simulacra defunctorum,
nec me omnino se-adire trans flumen sinunt :
sed sic erro circum instructam-latis-portis Orci domum.
Et mihi da tuam manum, obtestor : non enim amplius posthac
rediho ex Orco, postquam me ignis participem-feceritis.
Haudquaquam enim vivi dilectis seorsum a-sociis
consilia sedentes meditabimur; sed me quidem Fatum
absorbuit invisum, quod sortito-obvenit etiam nascenti.
Et vero tibi ipsi fatum *est*, diis similis Achille,
muro sub Trojanorum nobilium perire.
Aliud autem tibi dicam et mandabo, si obsequi velis.
Ne mea a-tuis seorsum condas ossa, Achille;
sed simul, sicut nutriti-fuimus in vestris ædibus,
quando me, parvulus quum-essem, Menœtius ex Opunte
duxit ad-vestram *domum*, homicidium propter triste,
die illo, quando filium interfeci Amphidamantis,
imprudens, invitus, de talis iratus;
tum me exceptum in ædibus eques Peleus
nutrivitque diligenter, et tuum famulum nominavit :
sic vero et ossa nobis idem loculus contegat,
aurea amphora, quam tibi dedit veneranda mater.
Illum vero respondens allocutus-est pedibus velox Achilles:
cur mihi, venerandum caput, huc venisti,
et mihi hæc singula mandas? atqui ego tibi
omnia maxime perficiam, et obsequar, ut tu jubes.
Sed mihi propius asta : paululum saltem complexi

Digitized by Google

ἀλλήλους, ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο.
Ὣς ἄρα φωνήσας ὠρέξατο χερσὶ φίλῃσιν,
οὐδ' ἔλαβε· ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἠΰτε καπνὸς
ᾤχετο τετριγυῖα. Ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς,
χερσί τε συμπλατάγησεν, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ ῥά τις ἐστι καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν
ψυχὴ καὶ εἴδωλον· ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν.
Παννυχίη γάρ μοι Πατροκλῆος δειλοῖο
ψυχὴ ἐφεστήκει γοόωσά τε μυρομένη τε,
καί μοι ἕκαστ' ἐπέτελλεν· ἔϊκτο δὲ θέσκελον αὐτῷ.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
μυρομένοισι δὲ τοῖσι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς
ἀμφὶ νέκυν ἐλεεινόν. Ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
οὐρῆάς τ' ὤτρυνε καὶ ἀνέρας ἀξέμεν ὕλην
πάντοθεν ἐκ κλισιῶν· ἐπὶ δ' ἀνὴρ ἐσθλὸς ὀρώρει,
Μηριόνης, θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος.
Οἱ δ' ἴσαν ὑλοτόμους πελέκεας ἐν χερσὶν ἔχοντες
σειράς τ' εὐπλέκτους· πρὸ δ' ἄρ' οὐρῆες κίον αὐτῶν·
πολλὰ δ' ἄναντα κάταντα πάραντά τε δόχμιά τ' ἦλθον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κνημοὺς προσέβαν πολυπίδακος Ἴδης,
αὐτίκ' ἄρα δρῦς ὑψικόμους ταναήκεϊ χαλκῷ
τάμνον ἐπειγόμενοι· ταὶ δὲ μεγάλα κτυπέουσαι
πῖπτον· τὰς μὲν ἔπειτα διαπλήσσοντες Ἀχαιοὶ
ἔκδεον ἡμιόνων· ταὶ δὲ χθόνα ποσσὶ δατεῦντο,
ἐλδόμεναι πεδίοιο, διὰ ῥωπήϊα πυκνά.
Πάντες δ' ὑλοτόμοι φιτροὺς φέρον· ὣς γὰρ ἀνώγει
Μηριόνης, θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος. [λεὺς
Κὰδ δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς βάλλον ἐπισχερὼ, ἔνθ' ἄρ' Ἀχιλ-
φράσσατο Πατρόκλῳ μέγα ἠρίον ἠδὲ οἷ αὐτῷ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πάντῃ παρακάββαλον ἄσπετον ὕλην,
εἵατ' ἄρ' αὖθι μένοντες ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
αὐτίκα Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι κέλευσεν
χαλκὸν ζώννυσθαι, ζεῦξαι δ' ὑπ' ὄχεσφιν ἕκαστον
ἵππους· οἱ δ' ὤρνυντο καὶ ἐν τεύχεσσιν ἔδυνον.
Ἂν δ' ἔβαν ἐν δίφροισι παραιβάται ἡνίοχοί τε·
πρόσθε μὲν ἱππῆες, μετὰ δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν,
μυρίοι· ἐν δὲ μέσοισι φέρον Πάτροκλον ἑταῖροι.
Θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνυον, ἃς ἐπέβαλλον
κειρόμενοι· ὄπιθεν δὲ κάρη ἔχε δῖος Ἀχιλλεὺς,
ἀχνύμενος· ἕταρον γὰρ ἀμύμονα πέμπ' Ἄϊδόσδε.
Οἱ δ' ὅτε χῶρον ἵκανον, ὅθι σφίσι πέφραδ' Ἀχιλ-
κάτθεσαν, αἶψα δέ οἱ μενοεικέα νήεον ὕλην. [λεὺς,
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
στὰς ἀπάνευθε πυρῆς ξανθὴν ἀπεκείρατο χαίτην,
τήν ῥα Σπερχειῷ ποταμῷ τρέφε τηλεθόωσαν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν ἰδὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
Σπερχεί', ἄλλως σοίγε πατὴρ ἠρήσατο Πηλεὺς,
κεῖσέ με νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
σοί τε κόμην κερέειν, ῥέξειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην·
πεντήκοντα δ' ἔνορχα παρ' αὐτόθι μῆλ' ἱερεύσειν
ἐς πηγὰς, ὅθι τοι τέμενος βωμός τε θυήεις.
Ὣς ἠρᾶθ' ὁ γέρων, σὺ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Πατρόκλῳ ἥρωϊ κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι.

nos-invicem, tristi satiemur fletu.
Sic igitur fatus, captavit-protensis manibus caris,
nec prehendit; anima enim sub terram, tanquam fumus,
abiit stridens. Attonitus vero exsurrexit Achilles,
manibusque complosit, verbumque lugubre dixit:
Dii boni, certe aliqua est et in Orci ædibus
anima et simulacrum: sed præcordia non insunt omnino.
Pernox enim mihi Patrocli miseri
anima superstitit ploransque, lugensque,
et mihi singula præcepit: similis autem erat mirifice ipsi.
Sic dixit: illis vero omnibus desiderium excitavit fletus;
lugentibus autem illis apparuit roseis-digitis Aurora
circa mortuum miserandum. At rex Agamemno
mulosque excivit et viros, qui-conveherent ligna,
undique e tentoriis; insuperque vir strenuus exortus-est,
Meriones, famulus virtutem-amantis Idomenei.
Hi vero ibant materiæ-cædendæ secures in manibus ferentes,
funesque bene-tortos; ac muli præibant ipsos:
multa vero ardua, declivia, accliviaque, transversaque transierunt.] Sed quum jam ad-saltus venerunt irriguæ-fontibus-Idæ,] protinus quercus alte-comantes longa-acie-munito ære
cædebant festinantes; hæ vero magnum sonitum-edentes
cadebant: has quidem deinde diffindentes Achivi,
alligabant mulis; hi vero terram pedibus carpebant,
cupientes campum, per senticeta densa.
Omnes autem lignatores stipites ferebant: sic enim jusserat
Meriones, famulus amantis-virtutem Idomenei.
Atque in litore *eos* dejecerunt ordine, ubi Achilles
designaverat Patroclo magnum sepulcrum, ac sibi ipsi.
At postquam undique apposuerant immensam materiem,
considebant ibidem manentes conferti: atque Achilles
confestim Myrmidonas bellicosos jussit
ære cingi, jungereque sub curribus quemque
equos: hi vero festini-surrexerunt, et arma induerunt.
Conscenderunt autem currus propugnatores, aurigæque:
ante quidem curribus-vecti, pone vero nubes sequebatur peditum,] frequentissimi: in mediis autem ferebant Patroclum
socii.] Capillis vero totum mortuum tegebant, quos injiciebant
tondentes: pone autem caput *ejus* tenebat divinus Achilles
mœstus: sodalem enim eximium efferebat ad-Orcum.
Illi vero ut ad-locum pervenerant, ubi ipsis indicarat Achilles,] *eum* deposuere; statimque ei affatim accumularunt materiam.] Tum rursus aliud cogitavit pedibus-velox divinus
Achilles:] stans seorsum a-pyra, flavam sibi-abscidit comam,
quam Sperchio fluvio alebat florescentem:
ingemiscens autem dixit, spectans in nigrum pontum:
Sperchie, frustra tibi-utique pater vovit Peleus,
illuc me reversum dilectam in patriam terram,
tibique comam abscisurum, mactaturumque sacram hecatomben;] quinquaginta insuper masculas ibidem oves sacrificaturum] ad fontes, ubi tibi ager-sacer altareque odoratum
Sic vovit senex, tu vero ei mentem non perfecisti.
Nunc autem quia non redibo dilectam in patriam terram,
Patroclo heroi comam dedero secum-ferendam.

Digitized by Google

Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ κόμην ἑτάροιο φίλοιο
θῆκεν· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος Ἠελίοιο,
εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αἶψ' Ἀγαμέμνονι εἶπε παραστάς·
Ἀτρείδη — σοὶ γάρ τε μάλιστά γε λαὸς Ἀχαιῶν
πείσονται μύθοισι — γόοιο μὲν ἔστι καὶ ἆσαι.
Νῦν δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
ὅπλεσθαι· τάδε δ' ἀμφιπονησόμεθ' οἷσι μάλιστα
κήδεός ἐστι νέκυς· παρὰ δ' οἱ ταγοὶ ἄμμι μενόντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
αὐτίκα λαὸν μὲν σκέδασεν κατὰ νῆας ἐΐσας·
κηδεμόνες δὲ παρ' αὖθι μένον καὶ νήεον ὕλην·
ποίησαν δὲ πυρὴν ἑκατόμπεδον ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἀχνύμενοι κῆρ.
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς
πρόσθε πυρῆς ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον· ἐκ δ' ἄρα πάντων
δημὸν ἑλὼν ἐκάλυψε νέκυν μεγάθυμος Ἀχιλλεὺς
ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς, περὶ δὲ δρατὰ σώματα νήει·
ἐν δ' ἐτίθει μέλιτος καὶ ἀλείφατος ἀμφιφορῆας,
πρὸς λέχεα κλίνων· πίσυρας δ' ἐριαύχενας ἵππους
ἐσσυμένως ἐνέβαλλε πυρῇ, μεγάλα στεναχίζων.
Ἐννέα τῷγε ἄνακτι τραπεζῆες κύνες ἦσαν·
καὶ μὲν τῶν ἐνέβαλλε πυρῇ δύο δειροτομήσας·
δώδεκα δὲ Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς,
χαλκῷ δηϊόων· κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα·
ἐν δὲ πυρὸς μένος ἧκε σιδήρεον, ὄφρα νέμοιτο.
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
Χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν·
πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην.
Δώδεκα μὲν Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς,
τοὺς ἅμα σοὶ πάντας πῦρ ἐσθίει· Ἕκτορα δ' οὔτι
δώσω Πριαμίδην πυρὶ δαπτέμεν, ἀλλὰ κύνεσσιν.
Ὣς φάτ' ἀπειλήσας· τὸν δ' οὐ κύνες ἀμφεπένοντο·
ἀλλὰ κύνας μὲν ἄλαλκε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
ἤματα καὶ νύκτας· ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ,
ἀμβροσίῳ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων.
Τῷ δ' ἐπὶ κυάνεον νέφος ἤγαγε Φοῖβος Ἀπόλλων
οὐρανόθεν πεδίονδε, κάλυψε δὲ χῶρον ἅπαντα,
ὅσσον ἐπεῖχε νέκυς· μὴ πρὶν μένος Ἠελίοιο
σκήλει' ἀμφὶ περὶ χρόα ἴνεσιν ἠδὲ μέλεσσιν.
Οὐδὲ πυρὴ Πατρόκλου ἐκαίετο τεθνηῶτος.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
στὰς ἀπάνευθε πυρῆς δοιοῖς ἠρᾶτ' Ἀνέμοισιν,
Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ, καὶ ὑπέσχετο ἱερὰ καλά·
πολλὰ δὲ καὶ σπένδων χρυσέῳ δέπαϊ λιτάνευεν
ἐλθέμεν, ὄφρα τάχιστα πυρὶ φλεγεθοίατο νεκροὶ,
ὕλη τε σεύαιτο κaήμεναι. Ὠκέα δ' Ἶρις
ἀράων ἀΐουσα μετάγγελος ἦλθ' Ἀνέμοισιν.
Οἱ μὲν ἄρα Ζεφύροιο δυσαέος ἀθρόοι ἔνδον
εἰλαπίνην δαίνυντο· θέουσα δὲ Ἶρις ἐπέστη
βηλῷ ἔπι λιθέῳ. Τοὶ δ' ὡς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
πάντες ἀνήϊξαν, κάλεόν τέ μιν εἰς ἓ ἕκαστος·
ἡ δ' αὖθ' ἕζεσθαι μὲν ἀνήνατο, εἶπε δὲ μῦθον·
Οὐχ ἕδος· εἶμι γὰρ αὖτις ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,

Sic fatus, in manibus dilecti sodalis comam
posuit: his autem omnibus desiderium excitavit fletus.
Et certe lamentantibus occidisset lumen Solis,
nisi Achilles statim Agamemnoni dixisset astans:
Atride: tibi enim maxime certe populus Achivorum
parebunt dictis: fletu quidem licet etiam *alias* satiari.
Nunc autem a pyra dimitte, et cœnam jube
parari: hæc vero curabimus, ad-quos maxime
cura-justorum pertinet mortui: sed duces nobiscum maneant.
Atque ut hoc audivit rex virorum Agamemno,
confestim populum quidem dimisit per naves æquales;
funeratores autem ibidem manserunt, et accumularunt ligna;
struxerunt vero pyram centum-pedum quaquaversus;
et in pyra summa cadaver posuerunt, dolentes corde.
Multas autem pingues-oves et pedes-trahentes camuros boves
ante pyram excoriarunt et curarunt; at ex omnibus
adipe sumta, obtexit cavader magnanimus Achilles
ad pedes a capite, circumque excoriata corpora accumulabat;
imposuit et mellis et olei amphoras,
ad feretrum acclinans: quatuorque arduis-cervicibus equos
festinanter injecit pyræ, magnos edens-gemitus.
Novem huic regi (*Patroclo*) mensarii canes erant:
horum etiam injecit pyræ duos obtruncatos:
duodecim et Troum magnanimorum filios strenuos,
ære cædens: mala vero animo struebat opera:
immisit denique ignis vim invictam, ut depasceret.
Ejulavitque deinde, carumque nomine-ciebat sodalem:
Salve mihi, o Patrocle, etiam in Orci domo:
omnia enim jam tibi perficio, quæ antea pollicitus-sum.
Duodecim quidem Troum magnanimorum filios strenuos,
hos una tecum omnes ignis absumit: Hectorem autem nequi-
quam] dabo Priamiden igni vorandum, sed canibus.
Sic dixit minitans: circa-illum vero canes non occupaban-
tur;] sed canes quidem arcebat Jovis filia Venus
per-dies et noctes: rosaceo autem unxit oleo,
divino, ut ne ipsum laceraret raptans.
Huic vero cyaneam nubem induxit Phœbus Apollo
a-cœlo-usque ad-terram, texitque locum totum,
quantum obtinebat cadaver; ne prius vis Solis
siccaret circumcirca corpus cum-nervis atque artubus.
Neque pyra Patrocli ardebat mortui.
Ibi rursus alia excogitavit pedibus-velox divinus Achilles;
stans seorsum a-pyra, duobus vota-fecit Ventis,
Boreæ et Zephyro, et pollicitus-est sacra pulcra:
multumque etiam libans aureo poculo, supplicabat,
ut-venirent, quo citissime igne comburerent cadaver,
lignaque properent ardere. Velox autem Iris
vota exaudiens internuntia venit ad-Ventos.
Illi quidem Zephyri graviter-spirantis frequentes in-domo
convivium celebrabant; currens autem Iris institit
limini lapideo. Illi vero ut *eam* viderunt oculis,
omnes propere surrexere, vocabantque eam ad se quisque:
hæc vero sedere quidem recusavit, dixit autem sermonem:
Non *est* sedendum: vadam enim inde super Oceani fluenta,

Digitized by Google

Αἰθιόπων ἐς γαῖαν, ὅθι ῥέζουσ' ἑκατόμβας
ἀθανάτοις, ἵνα δὴ καὶ ἐγὼ μεταδαίσομαι ἱρῶν.
Ἀλλ' Ἀχιλεὺς Βορέην ἠδὲ Ζέφυρον κελαδεινὸν
ἐλθεῖν ἀρᾶται, καὶ ὑπίσχεται ἱερὰ καλά,
ὄφρα πυρὴν ὄρσητε καήμεναι, ᾗ ἔνι κεῖται
Πάτροκλος, τὸν πάντες ἀναστενάχουσιν Ἀχαιοί.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπεβήσετο· τοὶ δ' ὀρέοντο
ἠχῇ θεσπεσίῃ, νέφεα κλονέοντε πάροιθεν.
Αἶψα δὲ πόντον ἵκανον ἀήμεναι· ὦρτο δὲ κῦμα
πνοιῇ ὕπο λιγυρῇ· Τροίην δ' ἐρίβωλον ἱκέσθην,
ἐν δὲ πυρῇ πεσέτην, μέγα δ' ἴαχε θεσπιδαὲς πῦρ.
Παννύχιοι δ' ἄρα τοίγε πυρῆς ἄμυδις φλόγ' ἔβαλλον,
φυσῶντες λιγέως· ὁ δὲ πάννυχος ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
χρυσέου ἐκ κρητῆρος, ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
οἶνον ἀφυσσάμενος χαμάδις χέε, δεῦε δὲ γαῖαν,
ψυχὴν κικλήσκων Πατροκλῆος δειλοῖο.
Ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων,
νυμφίου, ὅςτε θανὼν δειλοὺς ἀκάχησε τοκῆας·
ὣς Ἀχιλεὺς ἑτάροιο ὀδύρετο ὀστέα καίων,
ἑρπύζων παρὰ πυρκαϊὴν, ἀδινὰ στεναχίζων.
Ἦμος δ' Ἑωςφόρος εἶσι φόως ἐρέων ἐπὶ γαῖαν,
ὅντε μέτα κροκόπεπλος ὑπεὶρ ἅλα κίδναται Ἠὼς,
τῆμος πυρκαϊὴ ἐμαραίνετο, παύσατο δὲ φλόξ.
Οἱ δ' Ἄνεμοι πάλιν αὖτις ἔβαν οἶκόνδε νέεσθαι,
Θρηΐκιον κατὰ πόντον· ὁ δ' ἔστενεν, οἴδματι θύων.
Πηλείδης δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς ἑτέρωσε λιασθεὶς
κλίνθη κεκμηὼς, ἐπὶ δὲ γλυκὺς ὕπνος ὄρουσεν.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρείωνα ἀολλέες ἠγερέθοντο,
τῶν μιν ἐπερχομένων ὅμαδος καὶ δοῦπος ἔγειρεν.
Ἕζετο δ' ὀρθωθεὶς καί σφεας πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἀτρείδη τε καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν,
πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσατ' αἴθοπι οἴνῳ
πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
ὀστέα Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο λέγωμεν,
εὖ διαγιγνώσκοντες· ἀριφραδέα δὲ τέτυκται —
ἐν μέσσῃ γὰρ ἔκειτο πυρῇ, τοὶ δ' ἄλλοι ἄνευθεν
ἐσχατιῇ καίοντ' ἐπιμὶξ, ἵπποι τε καὶ ἄνδρες —
καὶ τὰ μὲν ἐν χρυσέῃ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῷ
θείομεν, εἰςόκεν αὐτὸς ἐγὼν Ἄϊδι κεύθωμαι.
Τύμβον δ' οὐ μάλα πολλὸν ἐγὼ πονέεσθαι ἄνωγα,
ἀλλ' ἐπιεικέα τοῖον· ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Ἀχαιοὶ
εὐρύν θ' ὑψηλόν τε τιθήμεναι, οἵ κεν ἐμεῖο
δεύτεροι ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι λίπησθε.
Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐπίθοντο ποδώκεϊ Πηλείωνι.
Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ,
ὅσσον ἐπὶ φλὸξ ἦλθε, βαθεῖα δὲ κάππεσε τέφρη·
κλαίοντες δ' ἑτάροιο ἐνηέος ὀστέα λευκὰ
ἄλλεγον ἐς χρυσέην φιάλην καὶ δίπλακα δημόν·
ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν·
τορνώσαντο δὲ σῆμα θεμείλιά τε προβάλοντο
ἀμφὶ πυρήν· εἶθαρ δὲ χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν.
Χεύαντες δὲ τὸ σῆμα πάλιν κίον. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
αὐτοῦ λαὸν ἔρυκε καὶ ἵζανεν εὐρὺν ἀγῶνα·
νηῶν δ' ἔκφερ' ἄεθλα, λέβητάς τε τρίποδάς τε,

Æthiopum ad terram, ubi sacrificant hecatombas
immortalibus, ut jam et ego particeps-fiam sacrificiorum.
Sed Achilles Boream et Zephyrum sonorum
venire orat, et pollicetur sacra pulcra,
ut pyram suscitetis ad-ardendum, in qua jacet
Patroclus, quem omnes gemunt Achivi.
Hæc quidem sic locuta abiit; illi vero exorti-sunt
sonitu immenso, nubes vi-agentes præ *se*.
Confestim vero ad pontum venere flaturi; excitatusque-est fluctus] flatu sub stridulo: Trojamque ad-glebosam pervenere,
ac rogo incubuerunt, valdeque sonuit immane-ardens ignis.
Tota-nocte inde hi pyræ simul flammam jactabant,
flantes stridule: ac tota-nocte velox Achilles
aureo ex cratere, tenens poculum duplex,
vinum hauriens in-humum fundebat, rigabatque terram,
animam appellans Patrocli miseri.
Ut vero pater sui filii lamentatur ossa cremans
desponsi, qui mortuus miseros dolore-affecit parentes:
sic Achilles sodalis lamentabatur ossa cremans,
reptans propter pyram, crebro ingemiscens.
Quando vero Lucifer venit lumen nuntians super terram,
post quem croceo-peplo-induta super mare spargitur Aurora,
tunc pyra elanguit, cessavitque flamma.
Ac Venti rursus abiere domum ut-redirent,
Thracium per pontum: hic vero gemebat, tumore-fluctuum furens.] Pelides autem a pyra in-alteram-partem quum-discessisset,] procubuit fessus, et dulcis somnus *ei* cito supervenit.
Illi vero (*reges*) circa Atriden frequentes congregabantur,
quorum adeuntium ipsum tumultus et strepitus excitavit.
Resedit vero erectus, et ipsos sermone allocutus-est:
Atrideque, et ceteri principes universorum-Achivorum,
primum quidem pyram exstinguite nigro vino
totam, quantum occupavit ignis vis: ac deinde
ossa Patrocli Menœtiadæ legamus,
bene discernentes: cognitu vero facilia sunt:
(in media namque jacebat pyra, ceteri vero seorsum
in-extrema-ora cremabantur promiscue, equique et viri:)
et ea quidem in aurea phiala et duplici adipe
ponamus, donec ipse ego Orco condar.
Tumulum autem non admodum magnum ego fieri volo,
sed mediocrem talem: postmodum vero et hunc Achivi
latumque altumque facite, qui quidem post me
in navibus multa-transtra-habentibus relinquemini.
Sic dixit: illi vero obsecuti-sunt pedibus-veloci Pelidæ.
Primum quidem pyram exstinxerunt nigro vino,
quantum flamma pervaserat, profundusque corruit cinis:
flentes vero socii mitis ossa alba
collegerunt in auream phialam et duplicem adipem:
in tentoriisque posita tenui linteo texerunt:
circuloque-designarunt tumulum, fundamentaque jecerunt
circa pyram: statim autem fusilem terram aggesserunt:
aggesto vero tumulo, redierunt. At Achilles
ibidem populum detinuit, et sedere-fecit, lato-ambitu circum;
e-navibus autem extulit præmia, lebetasque tripodasque,

Digitized by Google

ἵππους θ' ἡμιόνους τε, βοῶν τ' ἴφθιμα κάρηνα,
ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον.
Ἱππεῦσιν μὲν πρῶτα ποδώκεσιν ἀγλά' ἄεθλα
θῆκε γυναῖκα ἄγεσθαι, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαν,
καὶ τρίποδ' ὠτώεντα δυωκαιεικοσίμετρον,
τῷ πρώτῳ· ἀτὰρ αὖ τῷ δευτέρῳ ἵππον ἔθηκεν
ἑξέτε', ἀδμήτην, βρέφος ἡμίονον κυέουσαν·
αὐτὰρ τῷ τριτάτῳ ἄπυρον κατέθηκε λέβητα,
καλὸν, τέσσαρα μέτρα κεχανδότα, λευκὸν ἔτ' αὔτως·
τῷ δὲ τετάρτῳ θῆκε δύω χρυσοῖο τάλαντα·
πέμπτῳ δ' ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκεν.
Στῆ δ' ὀρθὸς καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ἀτρείδη τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
ἱππῆας τάδ' ἄεθλα δεδεγμένα κεῖτ' ἐν ἀγῶνι.
Εἰ μὲν νῦν ἐπὶ ἄλλῳ ἀεθλεύοιμεν Ἀχαιοί,
ἦ τ' ἂν ἐγὼ τὰ πρῶτα λαβὼν κλισίηνδε φεροίμην.
Ἴστε γὰρ ὅσσον ἐμοὶ ἀρετῇ περιβάλλετον ἵπποι·
ἀθάνατοί τε γάρ εἰσι· Ποσειδάων δ' ἔπορ' αὐτοὺς
πατρὶ ἐμῷ Πηλῆϊ, ὁ δ' αὖτ' ἐμοὶ ἐγγυάλιξεν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω καὶ μώνυχες ἵπποι·
τοίου γὰρ κλέος ἐσθλὸν ἀπώλεσαν ἡνιόχοιο,
ἠπίου, ὅ σφωϊν μάλα πολλάκις ὑγρὸν ἔλαιον
χαιτάων κατέχευε, λοέσσας ὕδατι λευκῷ.
Τὸν τώγ' ἑσταότες πενθείετον, οὔδεϊ δέ σφιν
χαῖται ἐρηρέδαται, τὼ δ' ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ.
Ἄλλοι δὲ στέλλεσθε κατὰ στρατὸν, ὅστις Ἀχαιῶν
ἵπποισίν τε πέποιθε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.
Ὣς φάτο Πηλείδης· ταχέες δ' ἱππῆες ἄγερθεν.
Ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Εὔμηλος,
Ἀδμήτου φίλος υἱὸς, ὃς ἱπποσύνῃ ἐκέκαστο·
τῷ δ' ἐπὶ Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης,
ἵππους δὲ Τρῳοὺς ὕπαγε ζυγὸν, οὕς ποτ' ἀπηύρα
Αἰνείαν, ἀτὰρ αὐτὸν ὑπεξεσάωσεν Ἀπόλλων.
Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδης ὦρτο ξανθὸς Μενέλαος
Διογενὴς, ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν ὠκέας ἵππους,
Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην τὸν ἑόν τε Πόδαργον·
τὴν Ἀγαμέμνονι δῶκ' Ἀγχισιάδης Ἐχέπωλος
δῶρ', ἵνα μή οἱ ἕποιθ' ὑπὸ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
ἀλλ' αὐτοῦ τέρποιτο μένων· μέγα γάρ οἱ ἔδωκεν
Ζεὺς ἄφενος, ναῖεν δ' ὅγ' ἐν εὐρυχόρῳ Σικυῶνι·
τὴν ὅγ' ὑπὸ ζυγὸν ἦγε, μέγα δρόμου ἰσχανόωσαν.
Ἀντίλοχος δὲ τέταρτος ἐΰτριχας ὡπλίσαθ' ἵππους,
Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς, ὑπερθύμοιο ἄνακτος,
τοῦ Νηληϊάδαο· Πυλοιγενέες δέ οἱ ἵπποι
ὠκύποδες φέρον ἅρμα. Πατὴρ δέ οἱ ἄγχι παραστὰς
μυθεῖτ' εἰς ἀγαθὰ φρονέων, νοέοντι καὶ αὐτῷ·
Ἀντίλοχ', ἤτοι μέν σε, νέον περ ἐόντ', ἐφίλησαν
Ζεύς τε Ποσειδάων τε, καὶ ἱπποσύνας ἐδίδαξαν
παντοίας· τῷ καί σε διδασκέμεν οὔτι μάλα χρεώ.
Οἶσθα γὰρ εὖ περὶ τέρμαθ' ἑλισσέμεν· ἀλλά τοι ἵπποι
βάρδιστοι θείειν· τῷ τ' οἴω λοίγι' ἔσεσθαι.
Τῶν δ' ἵπποι μὲν ἔασιν ἀφάρτεροι, οὐδὲ μὲν αὐτοὶ
πλείονα ἴσασιν σέθεν αὐτοῦ μητίσασθαι.
Ἀλλ' ἄγε δὴ σὺ, φίλος, μῆτιν ἐμβάλλεο θυμῷ

equosque, mulosque, boumque robusta capita,
et feminas pulcre-cinctas, splendidumque ferrum.
Aurigis quidem primum velocibus præclara præmia
posuit, mulierem abducendam, eximia opera scientem,
et tripodem ansatum duarum-et-viginti-mensurarum,
primo : sed secundo deinde equam posuit
sexennem, indomitam, fœtum mulum utero-gestantem :
at tertio igni-non-admotum deposuit lebetem,
pulcrum, quatuor mensuras capientem, album adhuc sic (ut
a fabro);] quarto vero posuit duo auri talenta :
quinto autem duplicem phialam ignem-non-expertam posuit.
Stetit vero se-erigens et verba inter Argivos fecit :
Atrideque et ceteri bene-ocreati Achivi,
aurigas hæc præmia exspectantia jacent in circo.
Si quidem nunc alius *viri* gratia certaremus Achivi,
tum certe ego prima accepta in-tentorium ferrem.
Scitis enim, quantum mei virtute superant equi;
immortales etenim sunt : Neptunus autem dedit ipsos
patri meo Peleo, is vero vicissim mihi tradidit.
Sed certe quidem ego quiescam, et solidis-ungulis equi :
talis enim gloriam eximiam amiserunt aurigæ,
benigni, qui ipsis admodum sæpe liquidum oleum
jubis superfundebat, quum-lavisset aqua limpida.
Hunc hi stantes lugent, soloque ipsis
jubæ profusæ-sunt, ipsique stant dolentes corde.
Vos vero ceteri accingimini per exercitum, quicunque Achi-
vorum] equisque fidit et curribus coagmentatis.
Sic dixit Pelides; celeres autem aurigæ surrexerunt.
Surrexit multo primus quidem rex virorum Eumelus,
Admeti dilectus filius, qui aurigandi-peritia eximie-ornatus
erat :] post hunc autem Tydides surrexit fortis Diomedes,
equosque Troicos duxit-sub jugum, quos quondam abstulit
Æneæ; at ipsum *Æneam* subripuerat Apollo.
Post hunc autem Atrides surrexit flavus Menelaus,
nobilissimus, sub jugumque duxit veloces equos,
Æthen Agamemnoniam, suumque Podargum;
illam Agamemnoni dedit Anchisiades Echepolus
donum, ut ne ipsum sequeretur ad Ilium ventosam,
sed domi oblectaretur manens; magnas enim ei dederat
Jupiter opes, habitabat autem hic in spatiosa Sicyone :
hanc iste sub jugum duxit, admodum cursus cupidam.
Antilochus autem quartus pulcris-jubis instruxit equos,
Nestoris præclarus filius, magnanimi regis,
Neleidæ; Pylo autem nati ei equi
pedibus-velocibus agebant currum. Pater vero ipsi prope as-
tans] dixit in bonum monens, intelligentem etiam per-se :
Antiloche, certe quidem te, juvenem licet, dilexerunt
Jupiterque Neptunusque, et aurigandi-artes docuerunt
omnigenas : ideoque te docere nequaquam multum opus *est*.
Nosti enim recte circa metas *equos* flectere; sed tibi equi
sunt tardissimi cursu; ideoque puto damnosa eventura.
Horum vero equi quidem sunt perniciores, nec tamen ipsi
plura sciunt te ipso sollerter-machinari.
Sed agedum tu, dilecte, sollertiam reconde animo

Digitized by Google

παντοίην, ἵνα μή σε παρεκπροφύγῃσιν ἄεθλα.
Μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων ἠὲ βίηφιν·
μήτι δ' αὖτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
νῆα θοὴν ἰθύνει, ἐρεχθομένην ἀνέμοισιν·
μήτι δ' ἡνίοχος περιγίγνεται ἡνιόχοιο.
Ἀλλ' ὃς μέν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν οἷσι πεποιθὼς
ἀφραδέως ἐπὶ πολλὸν ἑλίσσεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἵπποι δὲ πλανόωνται ἀνὰ δρόμον, οὐδὲ κατίσχει·
ὃς δέ κε κέρδεα εἰδῇ, ἐλαύνων ἥσσονας ἵππους,
αἰεὶ τέρμ' ὁρόων, στρέφει ἐγγύθεν, οὐδέ ἑ λήθει,
ὅππως τὸ πρῶτον τανύσῃ βοέοισιν ἱμᾶσιν·
ἀλλ' ἔχει ἀσφαλέως, καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύει.
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει.
Ἕστηκε ξύλον αὖον, ὅσον τ' ὄργυι', ὑπὲρ αἴης,
ἢ δρυὸς ἢ πεύκης, τὸ μὲν οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ.
Λᾶε δὲ τοῦ ἑκάτερθεν ἐρηρέδαται δύο λευκὼ,
ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ· λεῖος δ' ἱππόδρομος ἀμφίς·
ἤ τευ σῆμα βροτοῖο πάλαι κατατεθνηῶτος,
ἢ τόγε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων·
καὶ νῦν τέρματ' ἔθηκε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.
Τῷ σὺ μάλ' ἐγχρίμψας ἐλάαν σχεδὸν ἅρμα καὶ ἵπ- [πους·
αὐτὸς δὲ κλινθῆναι ἐϋπλέκτῳ ἐνὶ δίφρῳ,
ἦκ' ἐπ' ἀριστερὰ τοῖϊν· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
κένσαι ὁμοκλήσας, εἶξαί τέ οἱ ἡνία χερσίν.
Ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω,
ὡς ἄν τοι πλήμνη γε δοάσσεται ἄκρον ἱκέσθαι
κύκλου ποιητοῖο· λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν,
μήπως ἵππους τε τρώσῃς κατά θ' ἅρματα ἄξῃς·
χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείη δὲ σοὶ αὐτῷ
ἔσσεται. Ἀλλὰ, φίλος, φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι.
Εἰ γάρ κ' ἐν νύσσῃ γε παρὲξ ἐλάσῃσθα διώκων,
οὐκ ἔσθ' ὅς κέ σ' ἕλῃσι μετάλμενος οὐδὲ παρέλθῃ·
οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα δῖον ἐλαύνοι,
Ἀδρήστου ταχὺν ἵππον, ὃς ἐκ θεόφιν γένος ἦεν,
ἢ τοὺς Λαομέδοντος, οἳ ἐνθάδε γ' ἔτραφεν ἐσθλοί.
Ὣς εἰπὼν Νέστωρ Νηλήϊος ἂψ ἐνὶ χώρῃ
ἕζετ', ἐπεὶ ᾧ παιδὶ ἑκάστου πείρατ' ἔειπεν.
Μηριόνης δ' ἄρα πέμπτος ἐΰτριχας ὡπλίσαθ' ἵπ- [πους.
Ἂν δ' ἔβαν ἐς δίφρους, ἐν δὲ κλήρους ἐβάλοντο·
πάλλ' Ἀχιλεὺς, ἐκ δὲ κλῆρος θόρε Νεστορίδαο
Ἀντιλόχου· μετὰ τὸν δ' ἔλαχε κρείων Εὔμηλος·
τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρεΐδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος·
τῷ δ' ἐπὶ Μηριόνης λάχ' ἐλαυνέμεν· ὕστατος αὖτε
Τυδεΐδης, ὄχ' ἄριστος ἐὼν, λάχ' ἐλαυνέμεν ἵππους.
Σταν δὲ μεταστοιχί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεὺς,
τηλόθεν ἐν λείῳ πεδίῳ· παρὰ δὲ σκοπὸν εἷσεν
ἀντίθεον Φοίνικα, ὀπάονα πατρὸς ἑοῖο,
ὡς μεμνέωτο δρόμου, καὶ ἀληθείην ἀποείποι.
Οἱ δ' ἅμα πάντες ἐφ' ἵπποιϊν μάστιγας ἄειρεν,
πέπληγόν θ' ἱμᾶσιν, ὁμόκλησάν τ' ἐπέεσσιν,
ἐσσυμένως· οἱ δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο,
νόσφι νεῶν, ταχέως· ὑπὸ δὲ στέρνοισι κονίη
ἵστατ' ἀειρομένη, ὥστε νέφος ἠὲ θύελλα·
χαῖται δ' ἐῤῥώοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο.

omnigenam, ut ne tibi effugiant præmia.
Arte etenim faber-lignarius longe præstantior, quam viribus;
arte vero rursus gubernator in nigro ponto
navem celerem dirigit, jactatam ventis:
arte et auriga superat aurigam.
Sed qui quidem equis et curribus suis fretus
imprudenter *eos* in latum flectit huc et illuc,
huic equi vagantur per stadium, neque *eos* continet:
qui vero utilia noverit, agens deteriores equos,
semper metam spectans, flectit prope, neque eum latet,
quo-pacto primum *eos* agitet-laxatis bubulis loris:
sed continet perpetuo, et præcedentem observat.
Metam autem tibi indicabo cognitu-pertacilem, nec te latebit.
Stat lignum aridum, quantum ulna, super terram,
vel quercus, vel laricis, quod quidem non putrescit imbre:
lapides vero ejus ex-utraque-parte positi-sunt duo albi,
in concursu viæ: planum autem curriculum-equorum hinc-inde:] seu alicujus monumentum hominis jam-pridem defuncti,] sive hoc meta fuit tempore priscorum hominum;
ac nunc terminum fecit pedibus-velox divinus Achilles.
Huic tu proxime admotos agita juxtà currum et equos:
ipse vero inclinator bene-concinnata in sella-currus,
paullulum ad sinistram eorum; at dextrum equum
stimula minaciter-inclamans, laxaque ei habenas manibus.
Ad metam autem tibi equus sinister admoveatur,
ita-ut tibi modiolus utique videatur summum strinxisse
rotæ affabre-factæ: in-lapidem vero vites impingere,
ne qua equosque vulneres, et currus confringas:
gaudium vero *hoc* aliis, opprobrium tamen tibi ipsi
erit. Sed, dilecte, si-sapis, cautus esto.
Si enim ad metam prætervectus-fueris urgens,
non erit, qui te assequatur perniciter-insecutus, nec prætervehatur,] ne si a-tergo quidem Arionem divinum ageret,
Adrasti velocem equum, qui ex deo genere erat,
aut illos Laomedontis, qui hic nutriti-sunt eximii.
Sic locutus Nestor Neleius iterum in loco
resedit, postquam suo filio cujusque *rei* summam dixerat.
Meriones autem quintus pulcris-jubis instruxit equos.
Ascenderunt vero in sellas *curruum*, et sortes injecere *galeæ;*] concutiebat Achilles, et sors exsiliit Nestoridæ
Antilochi: post hunc sortitus-est rex Eumelus;
post illum autem Atrides, inclytus-hasta Menelaus:
post eum vero Meriones sortitus-est agere: postremus autem
Tydides, longe fortissimus, sortitus-est agere equos.
Steterunt jam ordine: monstravit autem metas Achilles,
procul in plano campo, juxtàque speculatorem collocavit
deo-parem Phœnicem, armigerum patris sui,
ut memor-inspectet cursum, et veritatem referret.
Illi vero simul omnes in equos scuticas sustulerunt,
percusseruntque loris, exhortatique-sunt verbis,
magno-ardore: ii autem ocyus percurrebant campum,
procul a-navibus, celeriter: sub pectoribus vero pulvis
surgebat excitatus, tanquam nubes, vel procella:
jubæ autem agitabantur cum flatibus venti.

Digitized by Google

Ἅρματα δ' ἄλλοτε μὲν χθονὶ πίλνατο πουλυβοτείρῃ,
ἄλλοτε δ' ἀΐξασκε μετήορα· τοὶ δ' ἐλατῆρες
ἕστασαν ἐν δίφροισι· πάτασσε δὲ θυμὸς ἑκάστου,
νίκης ἱεμένων· κέκλοντο δὲ οἷσιν ἕκαστος
ἵπποις, οἱ δὲ πέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον ὠκέες ἵπποι
ἂψ ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, τότε δὴ ἀρετή γε ἑκάστου
φαίνετ', ἄφαρ δ' ἵπποισι τάθη δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα
αἱ Φηρητιάδαο ποδώκεες ἔκφερον ἵπποι.
Τὰς δὲ μετ' ἐξέφερον Διομήδεος ἄρσενες ἵπποι,
Τρώϊοι· οὐδέ τι πολλὸν ἄνευθ' ἔσαν, ἀλλὰ μάλ' ἐγγύς·
αἰεὶ γὰρ δίφρου ἐπιβησομένοισιν ἐΐκτην,
πνοιῇ δ' Εὐμήλοιο μετάφρενον εὐρέε τ' ὤμω
θέρμετ'· ἐπ' αὐτῷ γὰρ κεφαλὰς καταθέντε πετέσθην.
Καί νύ κεν ἢ παρέλασσ', ἢ ἀμφήριστον ἔθηκεν,
εἰ μὴ Τυδέος υἷϊ κοτέσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ὅς ῥά οἱ ἐκ χειρῶν ἔβαλεν μάστιγα φαεινήν.
Τοῖο δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν χύτο δάκρυα χωομένοιο,
οὕνεκα τὰς μὲν ὅρα ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἰούσας,
οἱ δέ οἱ ἐβλάφθησαν, ἄνευ κέντροιο θέοντες.
Οὐδ' ἄρ' Ἀθηναίην ἐλεφηράμενος λάθ' Ἀπόλλων
Τυδείδην, μάλα δ' ὦκα μετέσσυτο ποιμένα λαῶν·
δῶκε δέ οἱ μάστιγα, μένος δ' ἵπποισιν ἐνῆκεν.
Ἡ δὲ μετ' Ἀδμήτου υἱὸν κοτέουσ' ἐβεβήκει,
ἵππειον δέ οἱ ἦξε θεὰ ζυγόν· αἱ δέ οἱ ἵπποι
ἀμφὶς ὁδοῦ δραμέτην, ῥυμὸς δ' ἐπὶ γαῖαν ἐλύσθη.
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη,
ἀγκῶνάς τε περιδρύφθη στόμα τε ῥῖνάς τε·
θρυλλίχθη δὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι· τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφι πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Τυδείδης δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους,
πολλὸν τῶν ἄλλων ἐξάλμενος· ἐν γὰρ Ἀθήνη
ἵπποις ἧκε μένος, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκεν.
Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδης εἶχε ξανθὸς Μενέλαος.
Ἀντίλοχος δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο·
Ἔμβητον, καὶ σφῶϊ τιταίνετον ὅττι τάχιστα.
Ἤτοι μὲν κείνοισιν ἐριζέμεν οὔτι κελεύω,
Τυδείδεω ἵπποισι δαΐφρονος, οἷσιν Ἀθήνη
νῦν ὤρεξε τάχος, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκεν.
Ἵππους δ' Ἀτρείδαο κιχάνετε, μηδὲ λίπησθον,
καρπαλίμως, μὴ σφῶϊν ἐλεγχείην καταχεύῃ
Αἴθη, θῆλυς ἐοῦσα· τίη λείπεσθε, φέριστοι;
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται·
οὐ σφῶϊν κομιδὴ παρὰ Νέστορι ποιμένι λαῶν
ἔσσεται, αὐτίκα δ' ὔμμε κατακτενεῖ ὀξέϊ χαλκῷ,
αἴ κ' ἀποκηδήσαντε φερώμεθα χεῖρον ἄεθλον·
ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον, καὶ σπεύδετον ὅττι τάχιστα.
Ταῦτα δ' ἐγὼν αὐτὸς τεχνήσομαι, ἠδὲ νοήσω,
στεινωπῷ ἐν ὁδῷ παραδύμεναι, οὐδέ με λήσει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν
μᾶλλον ἐπεδραμέτην ὀλίγον χρόνον· αἶψα δ' ἔπειτα
στεῖνος ὁδοῦ κοίλης ἴδεν Ἀντίλοχος μενεχάρμης·
ῥωχμὸς ἔην γαίης, ᾗ χειμέριον ἀλὲν ὕδωρ
ἐξέῤῥηξεν ὁδοῖο, βάθυνε δὲ χῶρον ἅπαντα·

Currus vero modo quidem terræ appropinquabant almæ,
modo autem sussultabant sublimes : at aurigæ
stabant in sellis : palpitabat autem animus cujusque,
victoriæ cupidorum; et hortabatur suos quisque
equos : hi vero volabant pulverem-excitantes per-campum.
Sed quum jam extremum peragerent cursum veloces equi
retro mare versus canum, tum demum virtus cujusque
apparuit, statimque equis extendebatur cursus : celeriter
vero inde] Pheretiadæ pedibus-veloces eminebant equæ.
Post eas autem eminebant Diomedis masculi equi,
Troici, neque multum aberant, sed admodum prope :
semper enim currum ascensuris similes-erant,
flatu vero *narium* Eumeli dorsum, latique humeri,
calefiebant : super ipsum enim capitibus repositis volabant.
Et certe vel prævertisset, vel dubiam *victoriam* fecisset,
nisi Tydei filio iratus-fuisset Phœbus Apollo,
qui ei e manibus excussit scuticam splendidam.
Ejus vero ex oculis effusæ-sunt lacrimæ, indignantis,
quod illas quidem videret jam etiam multo fortius euntes,
sui vero divinitus affligerentur, sine stimulo currentes.
Nec sane Minervam fraude-lædens latuit Apollo
Tydiden, valde autem celeriter assecuta-est pastorem viro-
rum;] reddiditque ei scuticam, vimque equis immisit.
Ipsa vero Admeti filium succensens accessit,
equinumque ei fregit dea jugem : atque ei equæ
utrinque-extra viam currebant, temoque in terram factus-
decidit.] Ipse vero e sella juxta rotam provolutus-est,
cubitique ei circumcirca-lacerabantur, osque, naresque;
collisaque-est frons ad supercilia : atque ei oculi
lacrimis impleti-sunt, liquidaque ei hæsit vox.
Tydides vero prævertens dirigebat solidis-ungulis equos,
longe præ-ceteris emicans : nam Minerva
equis immisit vim, et ei gloriam imposuit.
Post illum Atrides agebat *equos* flavus Menelaus.
Antilochus vero equos adhortabatur patris sui :
Incumbite, et vos intendite quam celerrime.
Cum-illis quidem *vos* contendere haudquaquam jubeo,
Tydidæ equis bellicosi, quibus Minerva
nunc præbuit celeritatem, et ipsi gloriam apposuit.
Sed equos Atridæ assequimini, neu relinquimini,
rapide, ne vobis dedecus offundat
Æthe, femina quum-sit : curnam deficitis, præstantissimi?
Sic enim denuntio, et certe perfectum erit :
non *amplius* vobis cura apud Nestorem pastorem virorum
erit, statim autem vos interficiet acuto ære,
si remissi referamus vilius præmium :
verum insequimini, et festinate quam citissime.
Hæc autem ego ipse machinabor, ac dispiciam,
angusta in via astu-præterire : neque *hoc* me fallet.
Sic dixit : illi vero domini veriti minas,
acrius cucurrerunt exiguo tempore; statimque inde
angustiam viæ cavæ vidit Antilochus bellicosus :
scissura erat terræ, qua hiemalis collecta aqua
eruperat viæ *partem*, profundumque fecerat locum totum:

Digitized by Google

τῇ ῥ' εἶχεν Μενέλαος, ἁματροχιὰς ἀλεείνων.
Ἀντίλοχος δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους
ἐκτὸς ὁδοῦ, ὀλίγον δὲ παρακλίνας ἐδίωκεν.
Ἀτρείδης δ' ἔδδεισε, καὶ Ἀντιλόχῳ ἐγεγώνει·
Ἀντίλοχ', ἀφραδέως ἱππάζεαι· ἀλλ' ἄνεχ' ἵππους·
στεινωπὸς γὰρ ὁδὸς, τάχα δ' εὐρυτέρῃ παρελάσσεις·
μήπως ἀμφοτέρους δηλήσεαι, ἅρματι κύρσας. [νεν,
Ὣς ἔφατ'· Ἀντίλοχος δ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἔλαυ-
κέντρῳ ἐπισπέρχων, ὡς οὐκ ἀΐοντι ἐοικώς.
Ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίοιο πέλονται,
ὅντ' αἰζηὸς ἀφῆκεν ἀνὴρ, πειρώμενος ἥβης,
τόσσον ἐπεδραμέτην· αἱ δ' ἠρώησαν ὀπίσσω
Ἀτρείδεω· αὐτὸς γὰρ ἑκὼν μεθέηκεν ἐλαύνειν,
μήπως συγκύρσειαν ὁδῷ ἔνι μώνυχες ἵπποι,
δίφρους τ' ἀνστρέψειαν ἐϋπλεκέας, κατὰ δ' αὐτοὶ
ἐν κονίῃσι πέσοιεν, ἐπειγόμενοι περὶ νίκης.
Τὸν καὶ νεικείων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ', οὔτις σεῖο βροτῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
ἔῤῥ'· ἐπεὶ οὔ σ' ἔτυμόν γε φάμεν πεπνῦσθαι Ἀχαιοί.
Ἀλλ' οὐ μὰν οὐδ' ὧς ἄτερ ὅρκου οἴσῃ ἄεθλον.
Ὣς εἰπὼν ἵπποισιν ἐκέκλετο φώνησέν τε·
μή μοι ἐρύκεσθον, μηδ' ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ.
Φθήσονται τούτοισι πόδες καὶ γοῦνα καμόντα,
ἢ ὑμῖν· ἄμφω γὰρ ἀτέμβονται νεότητος.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν,
μᾶλλον ἐπεδραμέτην, τάχα δέ σφισιν ἄγχι γένοντο.
Ἀργεῖοι δ' ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσορόωντο
ἵππους· τοὶ δὲ πέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
Πρῶτος δ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἐφράσαθ' ἵππους·
ἧστο γὰρ ἐκτὸς ἀγῶνος ὑπέρτατος ἐν περιωπῇ.
Τοῖο δ', ἄνευθεν ἐόντος, ὁμοκλητῆρος ἀκούσας
ἔγνω· φράσσατο δ' ἵππον ἀριπρεπέα προὔχοντα,
ὃς τὸ μὲν ἄλλο τόσον φοῖνιξ ἦν, ἐν δὲ μετώπῳ
λευκὸν σῆμ' ἐτέτυκτο περίτροχον ἠΰτε μήνη.
Στῆ δ' ὀρθὸς καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
οἶος ἐγὼν ἵππους αὐγάζομαι, ἦε καὶ ὑμεῖς;
Ἄλλοι μοι δοκέουσι παροίτεροι ἔμμεναι ἵπποι,
ἄλλος δ' ἡνίοχος ἰνδάλλεται· αἱ δέ που αὐτοῦ
ἔβλαβεν ἐν πεδίῳ, αἳ κεῖσέ γε φέρτεραι ἦσαν.
Ἤτοι γὰρ τὰς πρῶτα ἴδον περὶ τέρμα βαλούσας,
νῦν δ' οὔπῃ δύναμαι ἰδέειν· πάντῃ δέ μοι ὄσσε
Τρωϊκὸν ἂμ πεδίον παπταίνετον εἰσορόωντι.
Ἠὲ τὸν ἡνίοχον φύγον ἡνία, οὐδὲ δυνάσθη
εὖ σχεθέειν περὶ τέρμα, καὶ οὐχ ἐτύχησεν ἑλίξας·
ἔνθα μιν ἐκπεσέειν ὀΐω σύν θ' ἅρματα ἆξαι·
αἱ δ' ἐξηρώησαν, ἐπεὶ μένος ἔλλαβε θυμόν.
Ἀλλὰ ἴδεσθε καὶ ὔμμες ἀνασταδόν· οὐ γὰρ ἔγωγε
εὖ διαγιγνώσκω· δοκέει δέ μοι ἔμμεναι ἀνὴρ
Αἰτωλὸς γενεὴν, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἀνάσσει,
Τυδέος ἱπποδάμου υἱὸς, κρατερὸς Διομήδης.
Τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένισπεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας·
Ἰδομενεῦ, τί πάρος λαβρεύεαι; αἱ δέ τ' ἄνευθεν
ἵπποι ἀερσίποδες πολέος πεδίοιο δίενται.

hac dirigebat Menelaus, rotarum-concursum vitans.
Antilochus autem deflectens impellebat solidis-ungulis equos
extra viam, parumperque avertens insequebatur.
Atrides vero extimuit, et Antilochum inclamavit:
Antiloche, temere equos-agis; sed contine equos:
angusta enim via *est;* mox vero latiore præterages:
ne qua utrosque lædas, currui *meo* impingens.
Sic dixit: Antilochus vero adhuc etiam multo magis agebat,
stimulo adurgens, tanquam non audienti similis.
Quantus vero disci jactus ab-humero-vibrati est,
quem juvenis emittit vir, tentans vigorem-juvenilem:
tantum cursu-emicarunt: equæ vero cesserunt retro
Atridæ; ipse enim sponte remisit agitare,
ne qua colliderentur in via solidis-ungulis equi,
currusque everterent bene-compactos, atque ipsi
in pulveres deciderent, festino-cursu-contendentes de victo-
ria.] Hunc et objurgans allocutus-est flavus Menelaus:
Antiloche, nemo te mortalium perniciosior alius:
i-in-malum: quippe non te vere dicebamus sapere Achivi.
Sed certe ne sic quidem sine jurejurando auferes præmium.
Sic locutus, equos exhortatus-est, dixitque:
ne mihi inhibemini, neve stetis dolentes corde.
Prius istis pedes et genua lassabuntur,
quam vobis; ambo enim privati-sunt juventute.
Sic dixit: illi vero, regis veriti hortatum,
acrius cucurrerunt, statimque ipsis proximi fuerunt.
Argivi vero in circo sedentes spectabant
equos: hi autem volabant pulverem-excitantes per-campum.
Primus vero Idomeneus, Cretum dux, visos-agnovit equos;
sedebat enim extra circum ceteris-sublimior in specula.
Illum autem, procul licet-esset, *equos* increpantem ut-audiit,
agnovit; viditque equum insignem *ceteros* prævertentem,
qui quidem cetero quanto *corpore* spadix erat, in fronte vero
alba macula erat rotunda, tanquam luna.
Surrexit autem, et sermonem inter Argivos dixit:
O amici, Argivorum ductores atque principes,
solusne ego equos noscito, an et vos?
Alii mihi videntur *nunc* priores esse equi,
alius et auriga videtur: illæ vero *equæ* alicubi illic
læsæ-sunt in campo, quæ eousque certe præstantiores erant.
Nempe illas primum vidi metam circumflectentes,
nunc vero nequaquam possum videre: undique autem mihi
oculi] Troicum per campum lustrant prospectanti.
Aut aurigam fugerunt habenæ, nec potuit *equas*
bene continere circa metam, et non feliciter flexit:
illic ipsum excidisse reor, et currus confregisse;
hæ vero extra-viam-cucurrerunt, postquam furor occupavit
animum.] Sed intuemini et vos surgentes: non enim equidem
bene dignosco; videtur autem mihi esse vir
Ætolus genere, interque Argivos imperat,
Tydei equûm-domitoris filius, fortis Diomedes.
Hunc autem indecore objurgavit Oilei *filius* velox Ajax:
Idomeneu, cur præmature garris? illæ vero procul
equæ pedes-alte-tollentes amplum per-campum currunt.

Digitized by Google

Οὔτε νεώτατός ἐσσι μετ' Ἀργείοισι τοσοῦτον
οὔτε τοι ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκ δέρκεται ὄσσε·
ἀλλ' αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι. Οὐδέ τί σε χρὴ
λαβραγόρην ἔμεναι· πάρα γὰρ καὶ ἀμείνονες ἄλλοι.
Ἵπποι δ' αὐταὶ ἔασι παροίτεραι, αἳ τὸ πάρος περ,
Εὐμήλου, ἐν δ' αὐτὸς ἔχων εὔληρα βέβηκεν.
Τὸν δὲ χολωσάμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
Αἶαν, νείκει ἄριστε, κακοφραδὲς, ἄλλα τε πάντα
δεύεαι Ἀργείων· ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.
Δεῦρό νυν, ἢ τρίποδος περιδώμεθον ἠὲ λέβητος·
ἵστορα δ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα θείομεν ἄμφω,
ὁππότεραι πρόσθ' ἵπποι· ἵνα γνοίης ἀποτίνων·
Ὣς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
χωόμενος, χαλεποῖσιν ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν.
Καί νύ κε δὴ προτέρω ἔτ' ἔρις γένετ' ἀμφοτέροισιν,
εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο καὶ φάτο μῦθον·
Μηκέτι νῦν χαλεποῖσιν ἀμείβεσθον ἐπέεσσιν,
Αἶαν Ἰδομενεῦ τε, κακοῖς· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικεν.
Καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσᾶτον, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
Ἀλλ' ὑμεῖς ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσοράασθε
ἵππους· οἱ δὲ τάχ' αὐτοὶ ἐπειγόμενοι περὶ νίκης
ἐνθάδ' ἐλεύσονται· τότε δὲ γνώσεσθε ἕκαστος
ἵππους Ἀργείων, οἳ δεύτεροι οἵ τε πάροιθεν.
Ὣς φάτο· Τυδείδης δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθε διώκων,
μάστι δ' αἰὲν ἔλαυνε κατωμαδόν· οἱ δέ οἱ ἵπποι
ὑψόσ' ἀειρέσθην ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον.
Αἰεὶ δ' ἡνίοχον κονίης ῥαθάμιγγες ἔβαλλον·
ἅρματα δὲ, χρυσῷ πεπυκασμένα κασσιτέρῳ τε,
ἵπποις ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον· οὐδέ τι πολλὴ
γίγνετ' ἐπισσώτρων ἁρματροχιὴ κατόπισθεν
ἐν λεπτῇ κονίῃ· τὼ δὲ σπεύδοντε πετέσθην.
Στῆ δὲ μέσῳ ἐν ἀγῶνι· πολὺς δ' ἀνεκήκιεν ἱδρὼς
ἵππων, ἔκ τε λόφων καὶ ἀπὸ στέρνοιο χαμᾶζε.
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανόωντος,
κλῖνε δ' ἄρα μάστιγα ποτὶ ζυγόν. Οὐδὲ μάτησεν
ἴφθιμος Σθένελος, ἀλλ' ἐσσυμένως λάβ' ἄεθλον·
δῶκε δ' ἄγειν ἑτάροισιν ὑπερθύμοισι γυναῖκα,
καὶ τρίποδ' ὠτώεντα φέρειν· ὁ δ' ἔλυεν ὑφ' ἵππους.
Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀντίλοχος Νηλήϊος ἤλασεν ἵππους,
κέρδεσιν, οὔτι τάχει γε, παραφθάμενος Μενέλαον·
ἀλλὰ καὶ ὣς Μενέλαος ἔχ' ἐγγύθεν ὠκέας ἵππους.
Ὅσσον δὲ τροχοῦ ἵππος ἀφίσταται, ὅς ῥά τ' ἄνακτα
ἕλκῃσιν πεδίοιο τιταινόμενος σὺν ὄχεσφιν·
τοῦ μέν τε ψαύουσιν ἐπισσώτρου τρίχες ἄκραι
οὐραῖαι· ὁ δέ τ' ἄγχι μάλα τρέχει, οὐδέ τι πολλὴ
χώρη μεσσηγὺς, πολέος πεδίοιο θέοντος·
τόσσον δὴ Μενέλαος ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
λείπετ'· ἀτὰρ τὰ πρῶτα καὶ ἐς δίσκουρα λέλειπτο,
ἀλλά μιν αἶψα κίχανεν· ὀφέλλετο γὰρ μένος ἠῢ
ἵππου τῆς Ἀγαμεμνονέης, καλλίτριχος Αἴθης.
Εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω γένετο δρόμος ἀμφοτέροισιν,
τῷ κέν μιν παρέλασσ', οὐδ' ἀμφήριστον ἔθηκεν.
Αὐτὰρ Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος,
λείπετ' ἀγακλῆος Μενελάου δουρὸς ἐρωήν·

Nec minimus-natu es inter Argivos tantopere,
nec tibi acutissime ex capite prospiciunt oculi:
sed semper verbis garris. Neutiquam te decet
blateronem esse: adsunt enim et præstantiores alii.
Equæ vero eædem sunt priores, quæ et antea,
Eumeli, in *eis*que ipse tenens lora vehitur.
Hunc autem iratus Cretum dux contra allocutus-est:
Ajax, rixa optime, maledice! in-ceterisque omnibus
inferior-es Argivis: quod tibi mens est insolens.
Age nunc vel tripode deposito-certemus, vel lebete;
arbitrum autem Atriden Agamemnonem faciamus ambo,
utræ anteriores *sint* equæ: ut sentias persolvens.
Sic dixit: surrexit vero protinus Oilei *filius* velox Ajax,
iratus, asperis ut-exciperet *eum* verbis.
Et omnino jam ulterius adhuc contentio evasisset utrisque,
nisi Achilles ipse surrexisset, et dixisset sermonem:
Ne amplius nunc asperis altercemini verbis,
Ajax, Idomeneuque, malis; quippe non par-est.
Et vero alii succenseritis, quicunque talia faceret.
Sed vos in circo sedentes spectate
equos; hi autem cito ipsi festino-cursu-contendentes de victo-
ria] huc venient: tum vero cognoscetis singuli
equos Argivorum, qui secundi, quique priores.
Sic dixit: Tydides autem valde prope venit urgens equos,
scutica autem assidue feriebat super-humeros: atque ei equi
in-altum sussultabant cito conficientes viam.
Assidue autem aurigam pulveris guttæ percutiebant:
currusque, auro accurate-elaborati stannoque,
equos veloces pone-currebant; neque profunda
fiebat canthorum orbita retro
in tenui pulvere: hi vero festinantes volabant.
Stetit autem medio in circo; multusque exsiliebat sudor
equorum, eque cervicibus et a pectore, in-terram.
Ipse vero e sella in-terram desiliit collucente,
acclinavitque scuticam ad jugum. Nec segnis-erat
fortis Sthenelus, sed propere accepit præmium;
deditque abducendam sociis magnanimis mulierem,
et tripodem ansatum asportandum: ipse vero solvit equos.
Post eum autem Antilochus Neleius agebat equos,
dolis, haud quidem celeritate, prævertens Menelaum;
sed etiam sic Menelaus agebat prope veloces equos.
Quantum vero a-rota equus distat, qui quidem dominum
trahit per-campum nisu-contento cum curribus;
hujus quidem attingunt canthum pili extremi
caudæ; is autem prope admodum currit, nec prorsus magnum
spatium in-medio *est*, per longum campum *equo* currente:
tantum jam Menelaus eximio Antilocho
posterior-erat: at prius etiam ad disci-jactum relictus-erat,
sed ipsum statim assecutus-est; augebatur enim vis valida
equæ Agamemnoniæ, jubis-pulcris Æthes.
Si vero adhuc ulterius actus-fuisset cursus ambobus,
eo certe eum præteriisset, nec dubiam-victoriam reliquisset.
Sed Meriones, famulus strenuus Idomenei,
posterior-erat inclyto Menelao hastæ jactu:

Digitized by Google

βάρδιστοι μὲν γάρ οἱ ἔσαν καλλίτριχες ἵπποι,
ἥκιστος δ' ἦν αὐτὸς ἐλαυνέμεν ἅρμ' ἐν ἀγῶνι.
Υἱὸς δ' Ἀδμήτοιο πανύστατος ἤλυθεν ἄλλων,
ἕλκων ἅρματα καλὰ, ἐλαύνων πρόσσοθεν ἵππους.
Τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
στὰς δ' ἄρ' ἐν Ἀργείοις ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Λοῖσθος ἀνὴρ ὤριστος ἐλαύνει μώνυχας ἵππους·
ἀλλ' ἄγε δή οἱ δῶμεν ἀέθλιον, ὡς ἐπιεικὲς,
δεύτερ'· ἀτὰρ τὰ πρῶτα φερέσθω Τυδέος υἱός.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ὡς ἐκέλευεν.
Καί νύ κέ οἱ πόρεν ἵππον — ἐπῄνησαν γὰρ Ἀχαιοί —
εἰ μὴ ἄρ' Ἀντίλοχος, μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς,
Πηλείδην Ἀχιλῆα δίκῃ ἠμείψατ' ἀναστάς·
Ὦ Ἀχιλεῦ, μάλα τοι κεχολώσομαι, αἴ κε τελέσσῃς
τοῦτο ἔπος· μέλλεις γὰρ ἀφαιρήσεσθαι ἄεθλον,
τὰ φρονέων, ὅτι οἱ βλάβεν ἅρματα καὶ ταχέ' ἵππω,
αὐτός τ' ἐσθλὸς ἐών· ἀλλ' ὤφελεν ἀθανάτοισιν
εὔχεσθαι· τό κεν οὔτι πανύστατος ἦλθε διώκων.
Εἰ δέ μιν οἰκτείρεις, καί τοι φίλος ἔπλετο θυμῷ,
ἔστι τοι ἐν κλισίῃ χρυσὸς πολὺς, ἔστι δὲ χαλκὸς
καὶ πρόβατ', εἰσὶ δέ τοι δμωαὶ καὶ μώνυχες ἵπποι·
τῶν οἱ ἔπειτ' ἀνελὼν δόμεναι καὶ μεῖζον ἄεθλον,
ἠὲ καὶ αὐτίκα νῦν, ἵνα σ' αἰνήσωσιν Ἀχαιοί.
Τὴν δ' ἐγὼ οὐ δώσω· περὶ δ' αὐτῆς πειρηθήτω,
ἀνδρῶν ὅς κ' ἐθέλῃσιν ἐμοὶ χείρεσσι μάχεσθαι.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
χαίρων Ἀντιλόχῳ, ὅτι οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος·
καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντίλοχ', εἰ μὲν δή με κελεύεις οἴκοθεν ἄλλο
Εὐμήλῳ ἐπιδοῦναι, ἐγὼ δέ κε καὶ τὸ τελέσσω.
Δώσω οἱ θώρηκα, τὸν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων,
χάλκεον, ᾧ πέρι χεῦμα φαεινοῦ κασσιτέροιο
ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιος ἔσται.
Ἦ ῥα, καὶ Αὐτομέδοντι φίλῳ ἐκέλευσεν ἑταίρῳ,
οἰσέμεναι κλισίηθεν· ὁ δ' ᾤχετο καί οἱ ἔνεικεν.
[Εὐμήλῳ δ' ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.]
Τοῖσι δὲ καὶ Μενέλαος ἀνίστατο, θυμὸν ἀχεύων,
Ἀντιλόχῳ ἄμοτον κεχολωμένος· ἐν δ' ἄρα κῆρυξ
χερσὶ σκῆπτρον ἔθηκε, σιωπῆσαί τ' ἐκέλευσεν
Ἀργείους· ὁ δ' ἔπειτα μετηύδα ἰσόθεος φώς·
Ἀντίλοχε, πρόσθεν πεπνυμένε, ποῖον ἔρεξας·
ᾔσχυνας μὲν ἐμὴν ἀρετὴν, βλάψας δέ μοι ἵππους,
τοὺς σοὺς πρόσθε βαλὼν, οἵ τοι πολὺ χείρονες ἦσαν.
Ἀλλ' ἄγετ', Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάσσατε, μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ·
μήποτέ τις εἴπῃσιν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ἀντίλοχον ψεύδεσσι βιησάμενος Μενέλαος,
οἴχεται ἵππον ἄγων, ὅτι οἱ πολὺ χείρονες ἦσαν
ἵπποι, αὐτὸς δὲ κρείσσων ἀρετῇ τε βίῃ τε.
Εἰ δ', ἄγ', ἐγὼν αὐτὸς δικάσω, καί μ' οὔτινά φημι
ἄλλον ἐπιπλήξειν Δαναῶν· ἰθεῖα γὰρ ἔσται.
Ἀντίλοχ', εἰ δ', ἄγε δεῦρο, Διοτρεφὲς, ἣ θέμις ἐστὶν,
στὰς ἵππων προπάροιθε καὶ ἅρματος, αὐτὰρ ἱμάσθλην
χερσὶν ἔχων ῥαδινὴν, ᾗπερ τὸ πρόσθεν ἔλαυνες,

tardissimi enim ei erant pulcris-jubis equi,
minimeque-peritus erat ipse agendi currum in certamine.
Filius vero Admeti omnium-ultimus venit e-ceteris,
trahens currus pulcros, agens antè equos.
Hunc autem ut-vidit, miseratus-est velox divinus Achilles;
stansque inter Argivos verba alata dixit:
Ultimus vir præstantissimus agit solidis-ungulis equos:
sed agedum ei demus præmia, ut par *est*,
secunda; at prima ferat Tydei filius.
Sic dixit: illi autem omnes comprobarunt, sicut jubebat.
Et sane ei dedisset equam (comprobarant enim Achivi),
si non Antilochus, magnanimi Nestoris filius,
Pelidæ Achilli jure respondisset surgens:
O Achille, valde tibi iratus-fuero, si perfeceris
hoc verbum: es enim ablaturus *mihi* præmium,
hoc cogitans, quod ei divinitus-læsi-sunt currus et veloces e-
quæ,] ipse strenuus quum-sit: sed debuit immortalibus
vota-facere: ita nequaquam ultimus-omnium venisset *equos*
urgens.] Si vero ejus misereris, et tibi gratum est animo,
est tibi in tentorio aurum multum, est vero *et* æs,
et pecora, suntque tibi ancillæ, et solidis-ungulis equi:
ex-his ipsi postea electum dato vel majus præmium,
vel etiam jam nunc, ut te collaudent Achivi.
Hanc vero ego non dabo: de ipsa autem periculum-faciat,
virorum quicunque velit mecum manibus pugnare.
Sic dixit: subrisit autem pedibus-velox divinus Achilles
gratulans Antilocho, quod ipsi dilectus erat sodalis:
et eum respondens verbis alatis allocutus-est:
Antiloche, si quidem jam me jubes e-domo aliud
Eumelo dare, ego vero etiam hoc perficiam.
Dabo ei loricam, quam Asteropæo abstuli,
æream, quam circum ora fulgidi stanni
circulo-fusa-est: multo autem *pretio* ei æstimanda erit.
Dixit, et Automedontem carum jussit sodalem
ferre *eam* e-tentorio: is vero abiit, et ei attulit.
[Eumeloque in manibus posuit; is vero accepit gaudens.]
Inter-hos autem et Menelaus surrexit, animo dolens,
Antilocho immensum iratus: atque præco
in-manibus sceptrum posuit, silereque jussit
Argivos: at ille inde inter-*eos*-dixit par-deo vir:
Antiloche, antehac prudens, quale fecisti!
dedecorasti quidem meam virtutem, læsisti autem mihi equos,
tuis ante actis, qui multo inferiores erant.
Sed agite, Argivorum ductores ac principes,
in medium utrisque judicate, neu in gratiam:
ne-quando quis dicat Achivorum ære-loricatorum:
Antilocho mendaciis oppresso, Menelaus
abiit equam ducens; quoniam ei longe deteriores erant
equi, ipse vero melior armisque viribusque.
Eia vero, age, ego ipse judicabo, ac me nullum puto
alium increpaturum Danaorum: rectum enim erit *judicium*.
Antiloche, eia vero, age huc *ades*, Jovis-alumne, ut fas est,
stans ante equos et currum, ac flagellum
manibus tenens argutum, quo antea agitabas,

ἵππων ἁψάμενος, γαιήοχον Ἐννοσίγαιον
ὄμνυθι, μὴ μὲν ἑκὼν τὸ ἐμὸν δόλῳ ἅρμα πεδῆσαι.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίλοχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἄνσχεο νῦν· πολλὸν γὰρ ἔγωγε νεώτερός εἰμι
σεῖο, ἄναξ Μενέλαε, σὺ δὲ πρότερος καὶ ἀρείων.
Οἶσθ', οἷαι νέου ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσιν·
κραιπνότερος μὲν γάρ τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.
Τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη· ἵππον δέ τοι αὐτὸς
δώσω, τὴν ἀρόμην· εἰ καί νύ κεν οἴκοθεν ἄλλο
μεῖζον ἐπαιτήσειας, ἄφαρ κέ τοι αὐτίκα δοῦναι
βουλοίμην, ἢ σοίγε, Διοτρεφὲς, ἤματα πάντα
ἐκ θυμοῦ πεσέειν, καὶ δαίμοσιν εἶναι ἀλιτρός.
Ἦ ῥα, καὶ ἵππον ἄγων μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς
ἐν χείρεσσι τίθει Μενελάου. Τοῖο δὲ θυμὸς
ἰάνθη, ὡσεί τε περὶ σταχύεσσιν ἐέρση
ληΐου ἀλδήσκοντος, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι·
ὣς ἄρα σοὶ, Μενέλαε, μετὰ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντίλοχε, νῦν μέν τοι ἐγὼν ὑποείξομαι αὐτὸς,
χωόμενος· ἐπεὶ οὔτι παρήορος οὐδ' ἀεσίφρων
ἦσθα πάρος· νῦν αὖτε νόον νίκησε νεοίη.
Δεύτερον αὖτ' ἀλέασθαι ἀμείνονας ἠπεροπεύειν.
Οὐ γάρ κέν με τάχ' ἄλλος ἀνὴρ παρέπεισεν Ἀχαιῶν·
ἀλλὰ σὺ γὰρ δὴ πόλλ' ἔπαθες καὶ πόλλ' ἐμόγησας,
σός τε πατὴρ ἀγαθὸς καὶ ἀδελφεὸς, εἵνεκ' ἐμεῖο·
τῷ τοι λισσομένῳ ἐπιπείσομαι, ἠδὲ καὶ ἵππον
δώσω, ἐμήν περ ἐοῦσαν· ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε
ὡς ἐμὸς οὔποτε θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής.
Ἦ ῥα, καὶ Ἀντιλόχοιο Νοήμονι δῶκεν ἑταίρῳ
ἵππον ἄγειν· ὁ δ' ἔπειτα λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα.
Μηριόνης δ' ἀνάειρε δύω χρυσοῖο τάλαντα,
τέτρατος, ὡς ἔλασεν. Πέμπτον δ' ὑπελείπετ' ἄεθλον,
ἀμφίθετος φιάλη· τὴν Νέστορι δῶκεν Ἀχιλλεὺς,
Ἀργείων ἀν' ἀγῶνα φέρων, καὶ ἔειπε παραστάς·
Τῆ νῦν, καί σοι τοῦτο, γέρον, κειμήλιον ἔστω,
Πατρόκλοιο τάφου μνῆμ' ἔμμεναι. Οὐ γὰρ ἔτ' αὐτὸν
ὄψει ἐν Ἀργείοισι· δίδωμι δέ τοι τόδ' ἄεθλον
αὔτως· οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις,
οὐδέ τ' ἀκοντιστὺν ἐσδύσεαι, οὐδὲ πόδεσσιν
θεύσεαι· ἤδη γὰρ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἐπείγει.
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα, φίλος, πόδες, οὐδ' ἔτι χεῖρες
ὤμων ἀμφοτέρωθεν ἐπαΐσσονται ἐλαφραί.
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὡς ὁπότε κρείοντ' Ἀμαρυγκέα θάπτον Ἐπειοὶ
Βουπρασίῳ, παῖδες δ' ἔθεσαν βασιλῆος ἄεθλα·
ἔνθ' οὔτις μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένετ', οὔτ' ἄρ' Ἐπειῶν,
οὔτ' αὐτῶν Πυλίων, οὔτ' Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
Πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα, Ἤνοπος υἱόν·
Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ Πλευρώνιον, ὅς μοι ἀνέστη·
Ἴφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον, ἐσθλὸν ἐόντα·
δουρὶ δ' ὑπειρέβαλον Φυλῆά τε καὶ Πολύδωρον.

equos tangens, terram-cingentem Neptunum
jurato, *te* non volentem meum dolo currum impedivisse.
Eum vero Antilochus prudens contra allocutus-est:
perfer nunc : multo enim equidem junior sum
te, rex Menelae, tu vero natu-major et præstantior.
Nosti, qualia juvenis viri errata sunt:
velocior etenim *ei* mens *est*, tenue autem consilium.
Ideo tibi toleret cor : equam vero tibi ipse
dabo, quam accepi : si etiam e meis aliud
majus postulaveris, continuo tibi statim dare
malim, quam tibi, Jovis-alumne, in-dies omnes
me animo ejectum-esse, et in-deos fieri sceleratum.
Dixit, et equam ducens magnanimi Nestoris filius
in manus tradidit Menelai : illius autem animus
licuit (*exhilaratus est*), ut-si circa spicas ros *liquescit*
segetis crescentis, quando horrescunt arva:
sic et tibi, Menelae, in præcordiis animus licuit.
Et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
Antiloche, nunc quidem tibi ego cedam ipse,
qui eram iratus*:* quoniam non mente-vagus nec læsus-animo
eras antea : nunc vero mentem vicerat juventus.
In-posterum autem cave præstantiores decipere:
non enim me cito alius vir flexisset Achivorum.
Verum tu jam multa passus-es, et multa molitus,
tuusque pater bonus, et frater, causa mea:
ideo tibi supplicanti obsequar : atque etiam equam
dabo, mea licet sit; ut sentiant et hi,
ut meus nunquam *sit* animus superbus et immitis.
Dixit, et Antilochi Noemoni dedit socio
equam abducendam : ipse vero inde lebetem accepit collucentem.] Meriones autem sustulit duo auri talenta,
quartus, ut egerat *currum*. Quintum vero relictum-erat præmium,] duplex phiala : quam Nestori dedit Achilles,
Argivorum per consessum ferens; et dixit astans:
Accipe nunc; et tibi hoc, senex, munus-recondatur,
Patrocli sepulturæ monimentum ut-sit; non enim amplius
illum] videbis inter Argivos : do autem tibi hoc præmium
sic : nec enim cæstibus certe pugnabis, nec luctaberis,
nec jaculorum-certamen inibis, nec pedibus
curres : jam enim gravis *te* senectus urget.
Sic fatus, in manibus posuit : ille vero accepit gaudens.
Et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
Certe jam hæc quidem omnia, fili, recte dixisti.
Non enim amplius firma membra, amice, pedes, nec manus
ab-humeris utrinque celeri-impetu-moventur agiles.
Utinam sic pubescerem, roburque mihi firmum esset,
ut quando regem Amaryneeum sepeliebant Epei
in-Buprasio, filiique posuerunt regis certaminum-præmia:
illic nullus vir mihi similis vir erat, neque Epeorum,
neque ipsorum Pyliorum, neque Ætolorum magnanimorum.
Cæstu quidem vici Clytomedem, Enopis filium:
Ancæum vero lucta Pleuronium, qui in-me surrexerat:
Iphiclum autem pedibus prætercurri, strenuus licet-esset;
hasta vero mittenda-superavi Phyleumque et Polydorum.

Digitized by Google

Οἰοισίν μ' ἵπποισι παρήλασαν Ἀκτορίωνε,
πλήθει πρόσθε βαλόντες, ἀγασσάμενοι περὶ νίκης,
οὕνεκα δὴ τὰ μέγιστα παρ' αὐτόφι λείπετ' ἄεθλα.
Οἱ δ' ἄρ' ἔσαν δίδυμοι· ὁ μὲν ἔμπεδον ἡνιόχευεν,
ἔμπεδον ἡνιόχευ', ὁ δ' ἄρα μάστιγι κέλευεν.
Ὣς ποτ' ἔον· νῦν αὖτε νεώτεροι ἀντιοώντων
ἔργων τοιούτων· ἐμὲ δὲ χρὴ γήραϊ λυγρῷ
πείθεσθαι, τότε δ' αὖτε μετέπρεπον ἡρώεσσιν.
Ἀλλ' ἴθι, καὶ σὸν ἑταῖρον ἀέθλοισι κτερέϊζε.
Τοῦτο δ' ἐγὼ πρόφρων δέχομαι, χαίρει δέ μοι ἦτορ,
ὥς μευ ἀεὶ μέμνησαι ἐνηέος, οὐδέ σε λήθω
τιμῆς ἧστέ μ' ἔοικε τετιμῆσθαι μετ' Ἀχαιοῖς.
Σοὶ δὲ θεοὶ τῶνδ' ἀντὶ χάριν μενοεικέα δοῖεν.
Ὣς φάτο· Πηλείδης δὲ πολὺν καθ' ὅμιλον Ἀχαιῶν
ᾤχετ', ἐπεὶ πάντ' αἶνον ἐπέκλυε Νηλείδαο.
Αὐτὰρ ὁ πυγμαχίης ἀλεγεινῆς θῆκεν ἄεθλα·
ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κατέδησ' ἐν ἀγῶνι
ἑξέτε', ἀδμήτην, ἥτ' ἀλγίστη δαμάσασθαι·
τῷ δ' ἄρα νικηθέντι τίθει δέπας ἀμφικύπελλον.
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ἀτρεΐδη τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν, ὥπερ ἀρίστω,
πὺξ μάλ' ἀνασχομένω πεπληγέμεν. Ὧ δέ κ' Ἀπόλλων
δώῃ καμμονίην, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοὶ,
ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κλισίηνδε νεέσθω·
αὐτὰρ ὁ νικηθεὶς δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον.
Ὣς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
εἰδὼς, πυγμαχίης, υἱὸς Πανοπῆος Ἐπειός·
ἅψατο δ' ἡμιόνου ταλαεργοῦ φώνησέν τε·
Ἆσσον ἴτω, ὅστις δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον·
ἡμίονον δ' οὔ φημί τιν' ἀξέμεν ἄλλον Ἀχαιῶν,
πυγμῇ νικήσαντ'· ἐπεὶ εὔχομαι εἶναι ἄριστος.
Ἦ οὐχ ἅλις ὅττι μάχης ἐπιδεύομαι; οὐδ' ἄρα πως ἦν
ἐν πάντεσσ' ἔργοισι δαήμονα φῶτα γενέσθαι.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
ἀντικρὺ χρόα τε ῥήξω σύν τ' ὀστέ' ἀράξω.
Κηδεμόνες δέ οἱ ἐνθάδ' ἀολλέες αὖθι μενόντων,
οἵ κέ μιν ἐξοίσουσιν, ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμέντα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Εὐρύαλος δέ οἱ οἶος ἀνίστατο, ἰσόθεος φὼς,
Μηκιστέος υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος,
ὅς ποτε Θήβασδ' ἦλθε δεδουπότος Οἰδιπόδαο
ἐς τάφον· ἔνθα δὲ πάντας ἐνίκα Καδμείωνας.
Τὸν μὲν Τυδείδης δουρικλυτὸς ἀμφεπονεῖτο,
θαρσύνων ἔπεσιν, μέγα δ' αὐτῷ βούλετο νίκην.
Ζῶμα δέ οἱ πρῶτον παρακάββαλεν, αὐτὰρ ἔπειτα
δῶκεν ἱμάντας ἐϋτμήτους βοὸς ἀγραύλοιο.
Τὼ δὲ ζωσαμένω βήτην ἐς μέσσον ἀγῶνα·
ἄντα δ' ἀνασχομένω χερσὶ στιβαρῇσιν ἅμ' ἄμφω,
σὺν ῥ' ἔπεσον, σὺν δέ σφι βαρεῖαι χεῖρες ἔμιχθεν.
Δεινὸς δὲ χρόμαδος γενύων γένετ', ἔρρεε δ' ἱδρὼς
πάντοθεν ἐκ μελέων· ἐπὶ δ' ὤρνυτο δῖος Ἐπειὸς,
κόψε δὲ παπτήναντα παρήϊον· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἑστήκειν· αὐτοῦ γὰρ ὑπήριπε φαίδιμα γυῖα.

Solis me equis prætereger unt Actoridæ-duo,
ob-numerum superantes, invidentes *mihi* victoriam,
quod nempe maxima illi *certamini* relicta-erant præmia.
Hi vero erant gemini : alter quidem firmiter equos-regebat,
firmiter equos-regebat, alter vero scutica incitabat.
Sic olim eram : nunc vicissim juniores obeant
opera ejusmodi : me autem oportet senectæ tristi
parere ; tum vero excellebam-inter heroas.
Sed abi, et tuo sodali certaminibus justa-facito.
Hoc autem *præmium* ego lubens accipio, gaudetque mihi cor,
quod-ita mei semper memor-es benevoli : nec te lateo,
quo honore me par-est honorari inter Achivos.
Tibi autem dii pro his gratiam largam referant.
Sic dixit : Pelides vero magnum per cœtum Achivorum
abiit, postquam omnem laudationem audierat Nelidæ.
Atque ille cæstu-decernentium duro posuit præmia :
mulam laborum-patientem ducens ligavit in circo
sexennem, indomitam, quæ difficillima *erat* domitu ;
atque victo posuit poculum duplex.
Stetit autem se-erigens, et verba inter Argivos fecit :
Atridæque et ceteri bene-ocreati Achivi,
viros duos de his jubemus, qui *sint* præstantissimi,
pugnis alte elatis *inter se* ferire : cui vero Apollo
dederit victoriam, agnoverintque omnes Achivi,
mulam laborum-patientem ducens ad-tentorium eat :
ac victus poculum auferet duplex.
Sic dixit : surrexit autem statim vir fortisque magnusque,
peritus cæstus-pugnæ, filius Panopei Epeus :
prehenditque manu mulam laborum-patientem, dixitque :
Prope veniat, quicunque poculum auferet duplex :
mulam autem non puto aliquem abducturum alium Achivorum,] cæstibus vincentem *me*: nam me-profiteor esse optimum.
An non satis, quod in-prælio inferior-sum ? nec ullo-modo licet
in omnibus operibus peritum virum evadere.
Sic enim denuntio, quod et perfectum erit :
penitus *ei* corpusque disrumpam, et ossa confringam :
curatores autem ei hic frequentes ibidem maneant,
qui ipsum efferent, meis sub manibus domitum.
Sic dixit : illi vero omnes obmutuerunt silentio.
Euryalus autem contra-eum solus surrexit, par-deo vir,
Mecistei filius Talaionidæ regis,
qui quondam Thebas profectus-est defuncti Œdipi
ad funus (*ludos funebres*) : ibi vero omnes vicit Cadmeos.
Hunc quidem Tydides hasta-inclytus sectabatur,
confirmans verbis, multum vero ei cupiebat victoriam.
Cingulum autem ei primum projecit, ac deinde
dedit lora scite-secta bovis agrestis.
Hi autem quum-se-accinxissent, prodiere in medium circum ;
ex-adversoque elevatis manibus robustis simul ambo
in-se-irruerunt, et ipsis graves manus consertæ-sunt.
Vehemens autem crepitus maxillarum ortus-est, fluebatque
sudor] undique e membris : irruit vero divinus Epeus,
percussitque circumspectantem ad-genam; nec jam *is* diutius
stetit : ejus enim succiderunt pulcra membra.

Digitized by Google

Ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ φρικὸς Βορέω ἀναπάλλεται ἰχθὺς
θίν' ἐν φυκιόεντι, μέγα δέ ἑ κῦμα κάλυψεν·
ὣς πληγεὶς ἀνέπαλτ'. Αὐτὰρ μεγάθυμος Ἐπειὸς
χερσὶ λαβὼν ὤρθωσε· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι,
οἵ μιν ἄγον δι' ἀγῶνος ἐφελκομένοισι πόδεσσιν,
αἷμα παχὺ πτύοντα, κάρη βάλλονθ' ἑτέρωσε·
κὰδ δ' ἀλλοφρονέοντα μετὰ σφίσιν εἷσαν ἄγοντες·
αὐτοὶ δ' οἰχόμενοι κόμισαν δέπας ἀμφικύπελλον.
Πηλείδης δ' αἶψ' ἄλλα κατὰ τρίτα θῆκεν ἄεθλα,
δεικνύμενος Δαναοῖσι, παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς·
τῷ μὲν νικήσαντι μέγαν τρίποδ' ἐμπυριβήτην,
τὸν δὲ δυωδεκάβοιον ἐνὶ σφίσι τῖον Ἀχαιοί·
ἀνδρὶ δὲ νικηθέντι γυναῖκ' ἐς μέσσον ἔθηκεν,
πολλὰ δ' ἐπίστατο ἔργα, τίον δέ ἑ τεσσαράβοιον.
Στῆ δ' ὀρθὸς καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθον.
Ὡς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις ἀνίστατο, κέρδεα εἰδώς.
Ζωσαμένω δ' ἄρα τώγε βάτην ἐς μέσσον ἀγῶνα,
ἀγκὰς δ' ἀλλήλων λαβέτην χερσὶ στιβαρῇσιν·
ὡς ὅτ' ἀμείβοντες, τούςτε κλυτὸς ἤραρε τέκτων,
δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων.
Τετρίγει δ' ἄρα νῶτα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
ἑλκόμενα στερεῶς· κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρώς·
πυκναὶ δὲ σμώδιγγες ἀνὰ πλευράς τε καὶ ὤμους
αἵματι φοινικόεσσαι ἀνέδραμον· οἱ δὲ μάλ' αἰεὶ
νίκης ἱέσθην, τρίποδος πέρι ποιητοῖο.
Οὔτ' Ὀδυσεὺς δύνατο σφῆλαι, οὔδει τε πελάσσαι,
οὔτ' Αἴας δύνατο, κρατερὴ δ' ἔχεν ἲς Ὀδυσῆος.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζον ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς,
δὴ τότε μιν προσέειπε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἤ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγὼ σέ· τὰ δ' αὖ Διὶ πάντα μελήσει.
Ὡς εἰπὼν ἀνάειρε· δόλου δ' οὐ λήθετ' Ὀδυσσεύς·
κόψ' ὄπιθεν κώληπα τυχών, ὑπέλυσε δὲ γυῖα·
κὰδ δ' ἔβαλ' ἐξοπίσω· ἐπὶ δὲ στήθεσσιν Ὀδυσσεὺς
κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε θάμβησάν τε.
Δεύτερος αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
κίνησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἀπὸ χθονός, οὐδέ τ' ἄειρεν·
ἐν δὲ γόνυ γνάμψεν· ἐπὶ δὲ χθονὶ κάππεσον ἄμφω
πλησίοι ἀλλήλοισι, μιάνθησαν δὲ κονίῃ.
Καί νύ κε τὸ τρίτον αὖτις ἀναΐξαντ' ἐπάλαιον,
εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο καὶ κατέρυκεν·
Μηκέτ' ἐρείδεσθον, μηδὲ τρίβεσθε κακοῖσιν·
νίκη δ' ἀμφοτέροισιν· ἄεθλια δ' ἶσ' ἀνελόντες
ἔρχεσθ', ὄφρα καὶ ἄλλοι ἀεθλεύωσιν Ἀχαιοί. [θοντο,
Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπί-
καί ῥ' ἀπομορξαμένω κονίην δύσαντο χιτῶνας.
Πηλείδης δ' αἶψ' ἄλλα τίθει ταχυτῆτος ἄεθλα,
ἀργύρεον κρητῆρα, τετυγμένον· ἓξ δ' ἄρα μέτρα
χάνδανεν, αὐτὰρ κάλλει ἐνίκα πᾶσαν ἐπ' αἶαν
πολλόν· ἐπεὶ Σιδόνες πολυδαίδαλοι εὖ ἤσκησαν,
Φοίνικες δ' ἄγον ἄνδρες ἐπ' ἠεροειδέα πόντον,
στῆσαν δ' ἐν λιμένεσσι, Θόαντι δὲ δῶρον ἔδωκαν·

Ut vero quum ab inhorrescente Borea exsilit piscis
litore in algoso, nigerque continuo ipsum fluctus operit:
sic percussus exsiliit. At magnanimus Epeus
manibus arreptum erexit; dilecti autem circumstetere socii,
qui ipsum ducebant per circum labantibus pedibus,
cruorem crassum exspuentem, caput jactantem in-alteram-
partem;] ac mente-alienatum inter se collocarunt ducentes:
ipsique euntes accepere poculum duplex.
Pelides vero statim alia tertia deposuit præmia,
ostentans Danais, luctæ duræ;
victori quidem, magnum tripodem igni-aptum;
eum autem duodecim-boum-pretio inter se æstimabant Achi-
vi:] viro autem victo mulierem in medio posuit:
multa autem *ea* sciebat opera, æstimabantque ipsam quatuor-
boum-pretio.] Stetit autem se-erigens, et verba inter Argivos
fecit:] Surgite, qui et hujus certaminis periculum-facietis.
Sic dixit: surrexit vero inde magnus Telamonius Ajax;
surrexit et Ulysses abundans-consiliis, dolos sciens.
Accincti autem hi prodierunt in medium circum,
complexuque se-invicem corripuerunt manibus robustis:
ut quum tigna-mutuo-sibi-inserta, quæ inclytus aptat faber,
domus altæ, impetus ventorum vitans, *se complectuntur*.
Stridebant autem dorsa, validis a manibus
attracta fortiter; atque humidus defluebat sudor;
densæque vibices per lateraque et humeros
sanguine rubentes surrexere: illi autem vehementer usque
victoriam cupiebant, tripodem ob affabre-factum.
Neque Ulysses poterat *Ajacem* supplantare, soloque affligere,
neque Ajax poterat; valida vero *eum* prohibebat vis Ulyssis.
Sed quum jam tædio-afficerentur bene-ocreati Achivi,
tunc ipsum allocutus-est magnus Telamonius Ajax:
Nobilissime Laertiade, sollertia-pollens Ulysse,
aut me tolle, aut ego te; hæc vero Jovi omnia curæ-erunt.
Sic fatus, *eum* sustulit: doli autem non oblitus-est Ulysses:
percussit pone poplitis-flexum assecutus, solvitque membra
subtus;] dejecit autem supinum: in pectora vero Ulysses
decidit: populi autem admirabundi-spectabant, stupebant-
que.] Secundus vicissim tollebat audens divinus Ulysses,
movit autem paullulum a terra, nec levavit;
genu vero implicuit: et in-terram ceciderunt ambo
prope se-invicem, fœdabanturque pulvere.
Et certe jam tertio rursus surgentes luctati-fuissent,
nisi Achilles ipse surrexisset, et cohibuisset:
Ne-amplius lucta-obnitimini, neu conterimini malis:
victoria vero *est* utrisque; præmiis autem æqualibus ablatis
abite, ut et alii certent Achivi.
Sic dixit: illi autem ei maxime auscultarunt, et obsecuti-
sunt,] et absterso pulvere, sibi-induerunt vestes.
Pelides vero statim alia posuit velocitatis præmia,
argenteum craterem elaboratum; sex autem mensuras
capiebat, et pulcritudine excellebat omnem per terram
multum; quippe Sidonii magni-artifices scite elaborarant,
Phoenices autem vexerant viri super nigrum pontum,
collocarantque in portubus, Thoantique dono dederant:

Digitized by Google

υἱὸς δὲ Πριάμοιο Λυκάονος ὦνον ἔδωκεν
Πατρόκλῳ ἥρωϊ Ἰησονίδης Εὔνηος.
Καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς θῆκεν ἀέθλιον οὗ ἑτάροιο,
ὅστις ἐλαφρότατος ποσσὶ κραιπνοῖσι πέλοιτο·
δευτέρῳ αὖ βοῦν θῆκε μέγαν καὶ πίονα δημῷ·
ἡμιτάλαντον δὲ χρυσοῦ λοισθήϊ' ἔθηκεν.
Στῆ δ' ὀρθὸς καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε.
Ὣς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις, ἔπειτα δὲ Νέστορος υἱός,
Ἀντίλοχος· ὁ γὰρ αὖτε νέους ποσὶ πάντας ἐνίκα.
[Στὰν δὲ μεταστοιχί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεύς.]
Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα
ἔκφερ' Ὀϊλιάδης· ἐπὶ δ' ὤρνυτο δῖος Ὀδυσσεὺς
ἄγχι μάλ'· ὡς ὅτε τίς τε γυναικὸς ἐϋζώνοιο
στήθεός ἐστι κανὼν, ὅντ' εὖ μάλα χερσὶ τανύσσῃ,
πηνίον ἐξέλκουσα παρὲκ μίτον, ἀγχόθι δ' ἴσχει
στήθεος· ὣς Ὀδυσεὺς θέεν ἐγγύθεν· αὐτὰρ ὄπισθεν
ἴχνια τύπτε πόδεσσι, πάρος κόνιν ἀμφιχυθῆναι·
κὰδ δ' ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ' ἀϋτμένα δῖος Ὀδυσσεύς,
αἰεὶ ῥίμφα θέων· ἴαχον δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοὶ
νίκης ἱεμένῳ, μάλα δὲ σπεύδοντι κέλευον. [σεὺς
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον, αὐτίκ' Ὀδυσ-
εὔχετ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ὃν κατὰ θυμόν·
Κλῦθι, θεὰ, ἀγαθή μοι ἐπίῤῥοθος ἐλθὲ ποδοῖϊν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·
γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας, καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλον ἐπαΐξασθαι ἄεθλον,
ἔνθ' Αἴας μὲν ὄλισθε θέων — βλάψεν γὰρ Ἀθήνη —
τῇ ῥα βοῶν κέχυτ' ὄνθος ἀποκταμένων ἐριμύκων,
οὓς ἐπὶ Πατρόκλῳ πέφνεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
ἐν δ' ὄνθου βοέου πλῆτο στόμα τε ῥῖνάς τε.
Κρητῆρ' αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
ὡς ἦλθε φθάμενος· ὁ δὲ βοῦν ἕλε φαίδιμος Αἴας.
Στῆ δὲ κέρας μετὰ χερσὶν ἔχων βοὸς ἀγραύλοιο,
ὄνθον ἀποπτύων, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μ' ἔβλαψε θεὰ πόδας, ἣ τὸ πάρος περ,
μήτηρ ὣς, Ὀδυσῆϊ παρίσταται, ἠδ' ἐπαρήγει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Ἀντίλοχος δ' ἄρα δὴ λοισθήϊον ἔκφερ' ἄεθλον,
μειδιόων, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Εἰδόσιν ὔμμ' ἐρέω πᾶσιν, φίλοι, ὡς ἔτι καὶ νῦν
ἀθάνατοι τιμῶσι παλαιοτέρους ἀνθρώπους.
Αἴας μὲν γὰρ ἐμεῖ' ὀλίγον προγενέστερός ἐστιν·
οὗτος δὲ προτέρης γενεῆς, προτέρων τ' ἀνθρώπων·
ὠμογέροντα δέ μίν φασ' ἔμμεναι· ἀργαλέον δὲ
ποσσὶν ἐριδήσασθαι Ἀχαιοῖς, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ.
Ὣς φάτο· κύδηνεν δὲ ποδώκεα Πηλείωνα.
Τὸν δ' Ἀχιλεὺς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ἀντίλοχ', οὐ μέν τοι μέλεος εἰρήσεται αἶνος,
ἀλλά τοι ἡμιτάλαντον ἐγὼ χρυσοῦ ἐπιθήσω.
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
Αὐτὰρ Πηλείδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος
θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων, κατὰ δ' ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν,

filius autem Priami pro-Lycaone pretium dedit
Patroclo heroi, Iasonides Euneus.
Et hunc Achilles posuit præmium certaminis *in honorem* sui sodalis,] *ei* quicunque levissimus pedibus velocibus esset;
secundo autem bovem posuit magnum et pinguem adipe:
semitalentum vero auri ultimo-præmium posuit.
Stetit autem se-erigens, et verba inter Argivos fecit:
Surgite qui et hujus certaminis periculum-facietis!
Sic dixit; surrexit autem statim Oilei *filius* velox Ajax,
surrexit et Ulysses abundans-consiliis; deinde Nestoris filius
Antilochus; hic enim juvenes pedibus omnes vincebat.
[Steterunt autem ordine; ostenditque metas Achilles.]
Illis autem a carceribus extendebatur cursus. Celeriter inde
emicuit Oiliades: et concitus-sequebatur divinus Ulysses
prope admodum, ut quum aliquis mulieris bene-cinctæ *prope* pectus est radius, quem scite admodum manibus promittit,] subtemen extrahens per stamen, propeque tenet
pectus: sic Ulysses currebat prope; atque a-tergo
vestigia premebat pedidus, antequam pulvis circumspargeretur] in ejus autem caput fundebat halitum divinus Ulysses,
usque cito currens. Acclamabant vero omnes Achivi
victoriæ cupido, magnoque adnitentem-studio hortabantur.
Sed quum jam extremum peragerent cursum, subito Ulysses
precatus-est Minervam cæsiis-oculis suo in animo:
Exaudi, dea, propitia mihi auxiliatrix veni pedibus.
Sic dixit precans: illum autem exaudivit Pallas Minerva;
membraque reddidit levia, pedes, et manus superne.
Sed quum jamjam essent involaturi in-præmium,
tunc Ajax quidem lapsus-est in-cursu (læsit enim *cum* Minerva),] ubi boum fusum-erat stercus interfectorum, late-mugientium,] quos super Patroclo mactarat pedibus velox
Achilles:] ac stercore bubulo impletum-est *ei* osque naresque.] Craterem vero sustulit audens divinus Ulysses,
ut venit præcurrens; at bovem accepit splendidus Ajax.
Stetit autem cornu manibus tenens bovis agrestis,
stercus exspuens, interque Argivos dixit:
Dii boni, certe mihi læsit dea pedes, quæ et olim,
tanquam mater, Ulyssi astat, atque auxilio-est.
Sic dixit: illi autem omnes super ipso suaviter risere.
Antilochus vero jam extremum abstulit præmium,
subridens, et verba inter Argivos fecit:
Scientibus vobis dicam omnibus, amici, quod etiam nunc
immortales honorant ætate-provectiores homines.
Ajax enim me paullo natu-grandior est:
hic vero prioris ævi priorumque hominum;
crudæ autem senectæ ipsum dicunt esse; difficile vero
pedibus *cum eo* contendere Achivis, nisi Achilli.
Sic dixit: laudeque-extulit pedibus-velocem Peliden.
Eum vero Achilles *his* verbis respondens allocutus-est:
Antiloche, non quidem tibi inanis dicta-erit laus,
sed tibi semitalentum ego auri addam.
Sic fatus, *ei* in manibus posuit: is autem accepit gaudens.
At Pelides quidem longæ-umbræ hastam
deposuit in circo afferens, deposuitque clypeum et galeam,

Digitized by Google

τεύχεα Σαρπήδοντος, ἅ μιν Πάτροκλος ἀπηύρα.
Στῆ δ' ὀρθὸς καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν, ὥπερ ἀρίστω,
τεύχεα ἑσσαμένω, ταμεσίχροα χαλκὸν ἑλόντε,
ἀλλήλων προπάροιθεν ὁμίλου πειρηθῆναι.
Ὁππότερός κε φθῇσιν ὀρεξάμενος χρόα καλόν,
ψαύσῃ δ' ἐνδίνων, διά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα·
τῷ μὲν ἐγὼ δώσω τόδε φάσγανον ἀργυρόηλον,
καλόν, Θρηΐκιον, τὸ μὲν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων.
Τεύχεα δ' ἀμφότεροι ξυνήϊα ταῦτα φερέσθων·
καί σφιν δαῖτ' ἀγαθὴν παραθήσομεν ἐν κλισίῃσιν.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ἂν δ' ἄρα Τυδείδης ὦρτο, κρατερὸς Διομήδης.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν,
ἐς μέσον ἀμφοτέρω συνίτην, μεμαῶτε μάχεσθαι,
δεινὸν δερκομένω· θάμβος δ' ἔχε πάντας Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τρὶς μὲν ἐπήϊξαν, τρὶς δὲ σχεδὸν ὡρμήθησαν.
Ἔνθ' Αἴας μὲν ἔπειτα κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην
νύξ', οὐδὲ χρό' ἵκανεν· ἔρυτο γὰρ ἔνδοθι θώρηξ.
Τυδείδης δ' ἄρ' ἔπειτα ὑπὲρ σάκεος μεγάλοιο
αἰὲν ἐπ' αὐχένι κῦρε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκῇ.
Καὶ τότε δή ῥ' Αἴαντι περιδδείσαντες Ἀχαιοὶ
παυσαμένους ἐκέλευσαν ἀέθλια ἶσ' ἀνελέσθαι.
Αὐτὰρ Τυδείδῃ δῶκεν μέγα φάσγανον ἥρως
σὺν κολεῷ τε φέρων καὶ ἐϋτμήτῳ τελαμῶνι.
Αὐτὰρ Πηλείδης θῆκεν σόλον αὐτοχόωνον,
ὃν πρὶν μὲν ῥίπτασκε μέγα σθένος Ἠετίωνος·
ἀλλ' ἤτοι τὸν ἔπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
τὸν δ' ἄγετ' ἐν νήεσσι σὺν ἄλλοισι κτεάτεσσιν.
Στῆ δ' ὀρθὸς καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε·
εἴ οἱ καὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι πίονες ἀγροί,
ἕξει μιν καὶ πέντε περιπλομένους ἐνιαυτοὺς
χρεώμενος· οὐ μὲν γάρ οἱ ἀτεμβόμενός γε σιδήρου
ποιμὴν οὐδ' ἀροτὴρ εἶσ' ἐς πόλιν, ἀλλὰ παρέξει.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
ἂν δὲ Λεοντῆος κρατερὸν μένος ἀντιθέοιο,
ἂν δ' Αἴας Τελαμωνιάδης καὶ δῖος Ἐπειός.
Ἑξείης δ' ἵσταντο· σόλον δ' ἕλε δῖος Ἐπειός,
ἧκε δὲ δινήσας· γέλασαν δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοί.
Δεύτερος αὖτ' ἀφέηκε Λεοντεύς, ὄζος Ἄρηος·
τὸ τρίτον αὖτ' ἔρριψε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
[χειρὸς ἄπο στιβαρῆς, καὶ ὑπέρβαλε σήματα πάντων.]
Ἀλλ' ὅτε δὴ σόλον εἷλε μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
ὅσσον τίς τ' ἔρριψε καλαύροπα βουκόλος ἀνήρ·
ἡ δέ θ' ἑλισσομένη πέτεται διὰ βοῦς ἀγελαίας·
τόσσον παντὸς ἀγῶνος ὑπέρβαλε· τοὶ δ' ἐβόησαν.
Ἀνστάντες δ' ἕταροι Πολυποίταο κρατεροῖο
νῆας ἔπι γλαφυρὰς ἔφερον βασιλῆος ἄεθλον.
Αὐτὰρ ὁ τοξευτῇσι τίθει ἰόεντα σίδηρον,
κὰδ δ' ἐτίθει δέκα μὲν πελέκεας, δέκα δ' ἡμιπέλεκκα·
ἱστὸν δ' ἔστησεν νηὸς κυανοπρῴροιο
τηλοῦ ἐπὶ ψαμάθοις· ἐκ δὲ τρήρωνα πέλειαν

arma Sarpedonis, quæ ei Patroclus abstulerat.
Stetit autem se-erigens, et verba inter Argivos fecit:
Viros duos de his jubemus, qui *sint* fortissimi,
armis indutos, corpus-secante ære sumto,
alterum-alterius ante consessum facere-periculum.
Uter prior attigerit *alterius* corpus pulcrum,
tetigeritque intestina, perque arma et nigrum sanguinem,
huic quidem ego dabo hunc ensem argenteis-clavis-distinctum,] pulcrum, Thracium, quem quidem Asteropæo abstuli.
Arma autem utrique communia hæc ferant:
et eis convivium lautum apponemus in tentoriis.
Sic dixit: surrexit autem deinde magnus Telamonius Ajax,
surrexit et Tydides, fortis Diomedes.
Illi vero postquam hinc-inde-seorsum a-turba se-armaverant,
in medium utrique congrediebantur, promti pugnare,
horrendo obtutu; stupor autem tenebat omnes Achivos.
Sed quum jam prope essent in alterum-alter vadentes,
ter quidem irruerunt, terque cominus impetum-fecere.
Tum deinde Ajax quidem *illum* per clypeum undique-æqualem] percussit, nec ad-corpus pervenit; tuebatur enim intus lorica.] Tydides vero deinde supra scutum magnum
usque cervicem assequi-conabatur fulgidæ hastæ cuspide.
Et tum quidem de-Ajace metuentes Achivi,
fine-imposito *certamini eos* jussere præmia paria referre.
At Tydidæ dedit magnum ensem heros,
cum vaginaque proferens et scite-secto balteo.
Ceterum Pelides posuit orbem (*discum*) a-fornace-rudem,
quem prius quidem mittebat magnum robur Eetionis;
sed illum quidem interfecerat pedibus-velox divinus Achilles,
hunc autem advexerat in navibus cum aliis possessionibus.
Setit autem se-erigens, et verba inter Argivos fecit:
Surgite, qui et hujus certaminis periculum-facietis!
Si ei etiam perquam in-longinquum patentes *sunt* pingues agri,] habebit ipsum etiam quinque volventes in-annos
ad-usum: non enim illi indigens quidem ferro
pastor vel arator, ibit in urbem *emturus, sed ipse ei* præbebit.] Sic dixit: surrexit autem inde bellicosus Polypœtes,
surrexit et Leontei validum robur deo-paris,
surrexit et Ajax Telamonius, et divinus Epeus.
Ordine autem steterunt: orbem vero prehendit divinus Epeus,
misitque rotatum: riserunt autem omnes Achivi.
Secundus vero *eum* emisit Leonteus, soboles Martis;
tertio vero projecit magnus Telamonius Ajax.
[manu e robusta, et jecit-ultra signa omnium.]
Sed quum jam orbem prehendit firmus-bellator Polypœtes,
quantum quis projicit pedum bubulcus vir;
id autem rotatum volat per boves armentales:
tantum super-totum circi-spatium jecit; illi vero exclamarunt.] Surgentes autem socii Polypœtæ fortis
naves ad cavas retulerunt regis præmium.
At ille sagittariis posuit nigrum ferrum,
ac deposuit decem quidem bipennes, decemque securiculas:
malumque erexit navis prora-cærulea,
procul in arenis; indeque pavidam columbam

Digitized by Google

λεπτῇ μηρίνθῳ δῆσεν ποδὸς, ἧς ἄρ' ἀνώγει
τοξεύειν. Ὃς μέν κε βάλῃ τρήρωνα πέλειαν,
πάντας ἀειράμενος πελέκεας, οἶκόνδε φερέσθω·
ὃς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ, ὄρνιθος ἁμαρτὼν—
ἥσσων γὰρ δὴ κεῖνος — ὁ δ' οἴσεται ἡμιπέλεκκα.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα βίη Τεύκροιο ἄνακτος,
ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος.
Κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον ἑλόντες·
Τεῦκρος δὲ πρῶτος κλήρῳ λάχεν. Αὐτίκα δ' ἰὸν
ἧκεν ἐπικρατέως, οὐδ' ἠπείλησεν ἄνακτι
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην.
Ὄρνιθος μὲν ἅμαρτε· μέγηρε γάρ οἱ τόγ' Ἀπόλλων·
αὐτὰρ ὁ μήρινθον βάλε πὰρ πόδα, τῇ δέδετ' ὄρνις·
ἀντικρὺ δ' ἀπὸ μήρινθον τάμε πικρὸς ὀϊστός.
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἤϊξε πρὸς οὐρανὸν, ἡ δὲ παρείθη
μήρινθος ποτὶ γαῖαν· ἀτὰρ κελάδησαν Ἀχαιοί.
Σπερχόμενος δ' ἄρα Μηριόνης ἐξείρυσε χειρὸς
τόξον· ἀτὰρ δὴ ὀϊστὸν ἔχεν πάλαι, ὡς ἴθυνεν.
Αὐτίκα δ' ἠπείλησεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην.
Ὕψι δ' ὑπὸ νεφέων εἶδε τρήρωνα πέλειαν·
τῇ ῥ' ὅγε δινεύουσαν ὑπὸ πτέρυγος βάλε μέσσην·
ἀντικρὺ δὲ διῆλθε βέλος· τὸ μὲν ἂψ ἐπὶ γαίῃ
πρόσθεν Μηριόναο πάγη ποδός· αὐτὰρ ἡ ὄρνις
ἱστῷ ἐφεζομένη νηὸς κυανοπρῴροιο,
αὐχέν' ἀπεκρέμασεν, σὺν δὲ πτερὰ πυκνὰ λίασθεν.
Ὠκὺς δ' ἐκ μελέων θυμὸς πτάτο, τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε θάμβησάν τε.
Ἂν δ' ἄρα Μηριόνης πελέκεας δέκα πάντας ἄειρεν,
Τεῦκρος δ' ἡμιπέλεκκα φέρεν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Αὐτὰρ Πηλείδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος,
κὰδ δὲ λέβητ' ἄπυρον, βοὸς ἄξιον, ἀνθεμόεντα
θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων· καί ῥ' ἥμονες ἄνδρες ἀνέσταν·
ἂν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη· ἴδμεν γὰρ, ὅσον προβέβηκας ἁπάντων,
ἠδ' ὅσσον δυνάμει τε καὶ ἥμασιν ἔπλευ ἄριστος·
ἀλλὰ σὺ μὲν τόδ' ἄεθλον ἔχων κοίλας ἐπὶ νῆας
ἔρχευ, ἀτὰρ δόρυ Μηριόνῃ ἥρωϊ πόρωμεν,
εἰ σύγε σῷ θυμῷ ἐθέλοις· κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Δῶκε δὲ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ταλθυβίῳ κήρυκι δίδου περικαλλὲς ἄεθλον.

tenui funiculo ligavit pede, in-quam jussit *eos*
sagittari : qui quidem percusserit pavidam columbam,
omnes auferens bipennes, domum ferat :
qui vero funiculum attigerit, ab-ave aberrans
(inferior etenim is), hic ferat securiculas.
Sic dixit : surrexit autem inde vis Teucri regis ;
surrexit et Meriones, famulus strenuus Idomenei.
Sortes autem in galea ærea concussere sumtas.
Teucer vero primus sorte sortitus-est. Statim autem sagittam
misit vi-valida, nec-tamen *se* vovit deo *Apollini*
agnorum primigenûm sacrificaturum inclytam hecatomben.
Ab-ave quidem aberravit; invidit enim ei hoc Apollo;
sed is funiculum percussit ad pedem, quo ligata-erat avis :
prorsus autem funiculum abscidit amara sagitta.
Illa quidem deinde evolans-fugit ad cœlum, at demissus-est
funiculus terram versus; et plausum-dederunt Achivi.
Festinans autem Meriones extraxit manu *Teucri*
arcum; at jam sagittam tenebat dudum, quasi dirigeret.
Statim autem *se* vovit longe-jaculanti Apollini
agnorum primigenûm sacrificaturum inclytam hecatomben.
Alte vero sub nubibus speculatus-est pavidam columbam :
hanc is in-gyrum-se-flectentem sub ala feriit mediam :
penitus autem transiit telum : id quidem rursus in terram
ante Merionæ fixum-est pedem : at avis
malo insidens navis prora-cærulea,
collum demisit, simul et alæ densæ solvebantur.
Velox autem e membris anima avolavit, longeque ab illo
(*malo*)] decidit : populi vero admirabundi-spectabant stupebantque.] Inde Meriones bipennes decem omnes sustulit,
Teucer vero securiculas portavit cavas ad naves.
At Pelides deposuit quidem longæ-umbræ hastam,
et lebetem igne-non-admotum, bovis pretio, floribus-varium
deposuit in circum ferens; atque jaculatores viri surrexerunt :
surrexit quidem Atrides late-dominans Agamemno,
surrexit et Meriones, famulus strenuus Idomenei.
Inter-eos autem dixit pedibus-velox divinus Achilles :
Atride : scimus enim, quantum antecellas omnibus,
et quantum viribusque et jaculationibus sis præstantissimus :
quare tu quidem hoc præmium habens cavas ad naves
vade, at hastam Merionæ heroi demus,
si tu quidem tuo animo velis : hortor enim equidem.
Sic dixit : nec non-obsecutus-est rex virorum Agamemno.
Dedit autem Merionæ hastam æream : sed ille heros
Talthybio præconi dabat perpulcrum præmium.

ΙΛΙΑΔΟΣ Ω.

Ἕκτορος λύτρα.

Λῦτο δ' ἀγών, λαοὶ δὲ θοὰς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι
ἐσκίδναντ' ἰέναι· τοὶ μὲν δόρποιο μέδοντο
ὕπνου τε γλυκεροῦ ταρπήμεναι. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
κλαῖε, φίλου ἑτάρου μεμνημένος, οὐδέ μιν ὕπνος
ᾕρει πανδαμάτωρ· ἀλλ' ἐστρέφετ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Πατρόκλου ποθέων ἀδροτῆτά τε καὶ μένος ἠΰ·
ἠδ' ὁπόσα τολύπευσε σὺν αὐτῷ, καὶ πάθεν ἄλγεα,
ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
τῶν μιμνησκόμενος θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἶβεν,
ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρὰς κατακείμενος, ἄλλοτε δ' αὖτε
ὕπτιος, ἄλλοτε δὲ πρηνής· τότε δ' ὀρθὸς ἀναστὰς
δινεύεσκ' ἀλύων παρὰ θῖν' ἁλός. Οὐδέ μιν Ἠὼς
φαινομένη λήθεσκεν ὑπεὶρ ἅλα τ' ἠϊόνας τε.
Ἀλλ' ὅγ' ἐπεὶ ζεύξειεν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
Ἕκτορα δ' ἕλκεσθαι δησάσκετο δίφρου ὄπισθεν·
τρὶς δ' ἐρύσας περὶ σῆμα Μενοιτιάδαο θανόντος,
αὖτις ἐνὶ κλισίῃ παυέσκετο· τόνδε δ' ἔασκεν
ἐν κόνι ἐκτανύσας προπρηνέα. Τοῖο δ' Ἀπόλλων
πᾶσαν ἀεικείην ἄπεχε χροΐ, φῶτ' ἐλεαίρων,
καὶ τεθνηότα περ· περὶ δ' αἰγίδι πάντα κάλυπτεν
χρυσείῃ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων.
Ὣς ὁ μὲν Ἕκτορα δῖον ἀείκιζεν μενεαίνων.
Τὸν δ' ἐλεαίρεσκον μάκαρες θεοὶ εἰσορόωντες,
κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην.
Ἔνθ' ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἑήνδανεν, οὐδέ ποθ' Ἥρῃ,
οὐδὲ Ποσειδάων', οὐδὲ γλαυκώπιδι κούρῃ·
ἀλλ' ἔχον, ὥς σφιν πρῶτον ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρή,
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς, Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης·
ὃς νείκεσσε θεὰς, ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
τὴν δ' ᾔνησ', ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,
καὶ τότ' ἄρ' ἀθανάτοισι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Σχέτλιοί ἐστε, θεοὶ, δηλήμονες· οὔ νύ ποθ' ὑμῖν
Ἕκτωρ μηρί' ἔκηε βοῶν αἰγῶν τε τελείων;
τὸν νῦν οὐκ ἔτλητε, νέκυν περ ἐόντα, σαῶσαι,
ᾗ τ' ἀλόχῳ ἰδέειν καὶ μητέρι καὶ τέκεϊ ᾧ,
καὶ πατέρι Πριάμῳ λαοῖσί τε· τοί κέ μιν ὦκα
ἐν πυρὶ κήαιεν, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσαιεν.
Ἀλλ' ὀλοῷ Ἀχιλῆϊ, θεοὶ, βούλεσθ' ἐπαρήγειν,
ᾧ οὔτ' ἂρ φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι οὔτε νόημα
γναμπτὸν ἐνὶ στήθεσσι· λέων δ' ὣς ἄγρια οἶδεν,
ὅστ' ἐπεὶ ἂρ μεγάλῃ τε βίῃ καὶ ἀγήνορι θυμῷ
εἴξας, εἶσ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν, ἵνα δαῖτα λάβῃσιν·
ὣς Ἀχιλεὺς ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν, οὐδέ οἱ αἰδὼς
γίγνεται, ἥτ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἠδ' ὀνίνησιν.
Μέλλει μέν πού τις καὶ φίλτερον ἄλλον ὀλέσσαι,
ἠὲ κασίγνητον ὁμογάστριον, ἠὲ καὶ υἱόν·
ἀλλ' ἤτοι κλαύσας καὶ ὀδυράμενος μεθέηκεν.
Τλητὸν γὰρ Μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.

ILIADIS XXIV.

Hectoris redemtio.

Solutus-erat autem cœtus, virique citas ad naves singuli
dispergebantur ituri. Hi quidem cœna curabant
somnoque dulci se-satiare: at Achilles
flebat, cari sodalis memor; neque illum somnus
occupabat omnium-domitor: sed versabatur huc et illuc,
Patrocli desiderans vigoremque et animos magnos:
ac quot peregerat cum ipso, et passus-fuerat labores,
virorumque prælia, periculososque fluctus emensus:
hæc recordans, uberes lacrimas defundebat,
interdum in latera jacens, interdum autem
supinus, interdumque pronus; tum vero rectus exsurgens
oberrabat mœstus præter litus maris. Neque ipsum Aurora
apparens latebat super marique litoribusque:
sed is, postquam junxerat sub curribus veloces equos,
Hectorem trahendum ligabat post currum;
ter autem quum raptasset circa sepulcrum Menœtiadæ mor-
tui,] rursus in tentorio quiescebat, illumque relinquebat
in pulvere extensum pronum. Ejus vero Apollo
omnem injuriam arcebat a-corpore, virum miserans,
etiam mortuum; et ægide totum contegebat
aurea, ut ne ipsum *Achilles* laceraret raptans.
Sic ille quidem Hectorem divinum indigne-tractabat iratus:
eum autem miserabantur beati dii inspicientes,
furtoque-surripere hortabantur speculatorem Argicidam.
Quod tum ceteris quidem omnibus placuit, nec-tamen un-
quam Junoni,] nec Neptuno, nec cæsiis-oculis virgini:
sed perstabant, sicut ipsis primum invisa-erat Ilios sacra,
et Priamus et populus, Alexandri ob injuriam;
qui contumelia-affecit *has* deas, quando ejus ad-tugurium
venerant,] eam vero prætulit quæ ei præbuit libidinem damno-
sam.] Sed ubi jam exinde duodecima orta-erat aurora,
tum quidem inter-immortales dixit Phœbus Apollo:
Crudeles estis, dii, noxii! nonne quondam vobis
Hector femora adolevit boum caprarumque lectarum?
Eum nunc non sustinuistis, vel mortuum, eripere,
suæque uxori *præbere* videndum, et matri, et filio suo,
et patri Priamo, populisque; qui eum celeriter
in igne comburerent, et justa *ei* persolverent.
Sed pernicioso Achilli, dii, vultis favere,
cui nec mens est æqua, neque animus
flexibilis in pectoribus: sed tanquam leo, ferocia animo-fo[illegible]
qui quum magnisque viribus et superbo animo
obsecutus, vadit ad pecudes hominum, ut dapes capiat
sic Achilles misericordiam quidem perdidit, neque ei pu[illegible]
est, qui viros valde lædit *omissus*, ac juvat *servatus*.
Certe aliquis etiam cariorem alium perdidit,
vel fratrem uterinum, vel etiam filium;
verum tandem fletum atque luctum remisit.
Patientem enim Fata animum indiderunt hominibus.

Digitized by Google

Αὐτὰρ ὅγ' Ἕκτορα δῖον, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
ἵππων ἐξάπτων, περὶ σῆμ' ἑτάροιο φίλοιο
ἕλκει· οὐ μήν οἱ τόγε κάλλιον οὐδέ τ' ἄμεινον.
Μὴ ἀγαθῷ περ ἐόντι νεμεσσηθῶμέν οἱ ἡμεῖς·
κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.
Τὸν δὲ χολωσαμένη προσέφη λευκώλενος Ἥρη·
εἴη κεν καὶ τοῦτο τεὸν ἔπος, Ἀργυρότοξε,
εἰ δὴ ὁμὴν Ἀχιλῆϊ καὶ Ἕκτορι θήσετε τιμήν.
Ἕκτωρ μὲν θνητός τε γυναῖκά τε θήσατο μαζόν·
αὐτὰρ Ἀχιλλεύς ἐστι θεᾶς γόνος, ἣν ἐγὼ αὐτὴ
θρέψα τε καὶ ἀτίτηλα, καὶ ἀνδρὶ πόρον παράκοιτιν,
Πηλεῖ, ὃς πέρι κῆρι φίλος γένετ' ἀθανάτοισιν·
πάντες δ' ἀντιάασθε, θεοί, γάμου· ἐν δὲ σὺ τοῖσιν
δαίνυ', ἔχων φόρμιγγα, κακῶν ἕταρ', αἰὲν ἄπιστε.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
Ἥρη, μὴ δὴ πάμπαν ἀποσκύδμαινε θεοῖσιν. [Ζεύς·
Οὐ μὲν γὰρ τιμή γε μί' ἔσσεται· ἀλλὰ καὶ Ἕκτωρ
φίλτατος ἔσκε θεοῖσι βροτῶν, οἳ ἐν Ἰλίῳ εἰσίν·
ὣς γὰρ ἔμοιγ'· ἐπεὶ οὔτι φίλων ἡμάρτανε δώρων.
Οὐ γάρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
λοιβῆς τε κνίσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
Ἀλλ' ἤτοι κλέψαι μὲν ἐάσομεν — οὐδέ πῃ ἔστιν
λάθρῃ Ἀχιλλῆος — θρασὺν Ἕκτορα· ἦ γάρ οἱ αἰεὶ
μήτηρ παρμέμβλωκεν ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ.
Ἀλλ' εἴ τις καλέσειε θεῶν Θέτιν ἆσσον ἐμεῖο,
ὄφρα τί οἱ εἴπω πυκινὸν ἔπος, ὥς κεν Ἀχιλλεὺς
δώρων ἐκ Πριάμοιο λάχῃ ἀπό θ' Ἕκτορα λύσῃ.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα.
Μεσσηγὺς δὲ Σάμου τε καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης
ἔνθορε μείλανι πόντῳ· ἐπεστονάχησε δὲ λίμνη.
Ἡ δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη ἐς βυσσὸν ὄρουσεν,
ἥτε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἐμβεβαυῖα
ἔρχεται ὠμηστῇσιν ἐπ' ἰχθύσι Κῆρα φέρουσα.
Εὗρε δ' ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ Θέτιν, ἀμφὶ δέ τ' ἄλλαι
εἵαθ' ὁμηγερέες ἅλιαι θεαί· ἡ δ' ἐνὶ μέσσῃς
κλαῖε μόρον οὗ παιδὸς ἀμύμονος, ὅς οἱ ἔμελλεν
φθίσεσθ' ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι, τηλόθι πάτρης.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Ὄρσο, Θέτι, καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
Τίπτε με κεῖνος ἄνωγε μέγας θεός; αἰδέομαι δὲ
μίσγεσθ' ἀθανάτοισιν, ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
Εἶμι μέν· οὐδ' ἅλιον ἔπος ἔσσεται, ὅττι κεν εἴπῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσασα κάλυμμ' ἕλε δῖα θεάων
κυάνεον, τοῦ δ' οὔτι μελάντερον ἔπλετο ἔσθος.
Βῆ δ' ἰέναι, πρόσθεν δὲ ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
ἡγεῖτ'· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι λιάζετο κῦμα θαλάσσης.
Ἀκτὴν δ' εἰσαναβᾶσαι ἐς οὐρανὸν ἀϊχθήτην.
Εὗρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην, περὶ δ' ἄλλοι ἅπαντες
εἵαθ' ὁμηγερέες μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
Ἡ δ' ἄρα πὰρ Διὶ πατρὶ καθέζετο, εἶξε δ' Ἀθήνη.
Ἥρη δὲ χρύσεον καλὸν δέπας ἐν χερὶ θῆκεν,
καί ῥ' εὔφρην' ἐπέεσσι· Θέτις δ' ὤρεξε πιοῦσα.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

Sed hic Hectorem divinum, postquam *eum* cara vita privavit,] a-curru religans, circa sepulcrum sodalis dilecti
trahit: haud tamen ei hoc honestius, neque utilius.
Vereor ne, bonus licet sit, succenseamus ei nos:
expertem-sensus enim jam terram contumelia-afficit furens.
Hunc autem irata allocuta-est candidis-ulnis Juno:
sit sane et hoc tuum verbum, Argenteo-arcu-insignis,
si quidem parem Achilli et Hectori constituetis honorem.
Hector quidem mortalisque, mulierisque suxit mammam:
at Achilles est deæ proles, quam ego ipsa
nutrivique et educavi, et viro dedi uxorem,
Peleo, qui præ *aliis* animo carus fuit immortalibus:
omnes autem interfuistis, dii, nuptiis; interque hos tu
epulabaris, tenens citharam, malorum sodalis, semper perfide.
Illam vero respondens allocutus-est nubes-cogens Jupiter:
Juno, ne jam omnino irascaris diis.
Haud enim honor quidem *utrique* unus erit: sed et Hector
carissimus erat diis hominum, qui in Ilio sunt:
sic enim mihi quidem: quia nunquam jucunda omittebat munera.] Non enim mihi unquam ara carebat convivio æquo,
libamineque, nidoreque: hunc enim sortiti-sumus honorem
nos.] Sed tamen furto quidem surripere omittamus (nec ullomodo licet] clam Achille) audacem Hectora: certe enim ei
(*Achilli*) assidue] mater adest simul noctesque et dies.
Sed si quis vocare-velit deorum Thetin prope me,
ut aliquod ei dicam prudens verbum, quo Achilles
dona a Priamo accipiat, et Hectorem redemtum-reddat.
Sic dixit; surrexit vero Iris ventosa-pedibus nuntiatura.
Inter Samum autem et Imbrum asperam
insiliit nigro ponto; ingemuitque palus.
Ipsa vero, glandulæ-plumbeæ similis, in imum delapsa-est,
quæ in agrestis bovis cornu immissa
descendit cruda-vorantibus piscibus mortem ferens.
Invenit autem in specu cava Thetin, circumque *eam* et aliæ
sedebant frequentes marinæ deæ: ipsa vero in mediis
flebat fatum sui filii eximii, qui ei erat
periturus in Troja glebosa, longe a-patria.
Prope autem stans allocuta-est pedibus velox Iris:
Surge, Theti, vocat *te* Jupiter æterna consilia sciens.
Huic autem respondit deinde dea Thetis pedibus-argenteis:
Curnam me ille jubet *venire* magnus deus? Vereor autem
misceri immortalibus; habeo vero dolores innumeros animo.
Ibo tamen; neque irritum verbum erit, quodcunque dixerit.
Sic igitur fata, velum accepit augustissima dearum
atrum, eoque nullum nigrius erat velamentum.
Profecta-est autem ire, et pedibus-ventosa velox Iris
præibat; circumque ipsas diducebatur unda maris.
Litus vero ut-conscenderant, in cœlum festinarunt.
Invenerunt autem late-sonantem Saturnium, circaque *eum* ceteri omnes] sedebant frequentes beati dii sempiterni.
Ipsa autem Jovi patri assedit, cessitque Minerva.
Juno vero aureum pulcrum poculum in manu *ei* posuit;
et consolabatur verbis: Thetis autem reddidit, ut-biberat.
His vero sermonem orsus-est pater hominumque deûmque:

Digitized by Google

Ἤλυθες Οὔλυμπόνδε, θεὰ Θέτι, κηδομένη περ,
πένθος ἄλαστον ἔχουσα μετὰ φρεσίν· οἶδα καὶ αὐτός·
ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω τοῦ σ' εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα.
Ἐννῆμαρ δὴ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρωρεν
Ἕκτορος ἀμφὶ νέκυι καὶ Ἀχιλλῆϊ πτολιπόρθῳ·
κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην·
αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆϊ προτιάπτω,
αἰδῶ καὶ φιλότητα τεὴν μετόπισθε φυλάσσων.
Αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθὲ, καὶ υἱέϊ σῷ ἐπίτειλον.
Σκύζεσθαί οἱ εἰπὲ θεοὺς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν
Ἕκτορ' ἔχει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν οὐδ' ἀπέλυσεν·
αἴ κέν πως ἐμέ τε δείσῃ ἀπό θ' Ἕκτορα λύσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼ Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἶριν ἐφήσω
λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Ἷξεν δ' ἐς κλισίην οὗ υἱέος· ἔνθ' ἄρα τόνγε
εὗρ' ἁδινὰ στενάχοντα· φίλοι δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
ἐσσυμένως ἐπένοντο καὶ ἐντύνοντο ἄριστον·
τοῖσι δ' ὄϊς λάσιος μέγας ἐν κλισίῃ ἱέρευτο.
Ἡ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτοῖο καθέζετο πότνια μήτηρ,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τέκνον ἐμὸν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
σὴν ἔδεαι κραδίην, μεμνημένος οὔτε τι σίτου
οὔτ' εὐνῆς; ἀγαθὸν δὲ γυναικί περ ἐν φιλότητι
μίσγεσθ'· οὐ γάρ μοι δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή.
Ἀλλ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα, Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι.
Σκύζεσθαί σοί φησι θεοὺς, ἓ δ' ἔξοχα πάντων
ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν
Ἕκτορ' ἔχεις παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν οὐδ' ἀπέλυσας.
Ἀλλ' ἄγε δὴ λῦσον, νεκροῖο δὲ δέξαι ἄποινα. [λεύς·
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
τῇδ' εἴη· ὃς ἄποινα φέροι, καὶ νεκρὸν ἄγοιτο,
εἰ δὴ πρόφρονι θυμῷ Ὀλύμπιος αὐτὸς ἀνώγει.
Ὣς οἵγ' ἐν νηῶν ἀγύρει μήτηρ τε καὶ υἱὸς
πολλὰ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον.
Ἶριν δ' ὤτρυνε Κρονίδης εἰς Ἴλιον ἱρήν·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, λιποῦσ' ἕδος Οὐλύμποιο,
ἄγγειλον Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἴλιον εἴσω
λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ,
οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
Κῆρυξ τίς οἱ ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν ἐΰτροχον, ἠδὲ καὶ αὖτις
νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
Μηδέ τί οἱ θάνατος μελέτω φρεσὶ μηδέ τι τάρβος·
τοῖον γάρ οἱ πομπὸν ὀπάσσομεν Ἀργειφόντην,
ὃς ἄξει, εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
οὔτ' αὐτὸς κτενέει ἀπό τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει.
Οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων οὔτ' ἄσκοπος οὔτ' ἀλιτήμων·

Venisti ad-Olympum, dea Theti, mœsta licet,
luctum grave habens in animo; novi et ipse:
sed et sic dicam, cujus te gratia huc vocavi.
Per-novem-dies jam contentio inter immortales exstitit
Hectoris de cadavere, et Achille urbium-vastatore:
furto autem surripere hortabantur speculatorem Argicidam;
at ego hanc gloriam Achilli præbeo,
reverentiam et amicitiam tuam in-posterum servans.
Ocyus ad exercitum abi, et filio tuo præcipe.
Irasci ei dic deos, meque supra omnes
immortales indignatum-esse, quod animo furenti
Hectorem detinet apud naves recurvas, nec redemtum-red-
didit:] si qua meque vereatur, et Hectorem redemtum-reddat.
Sed ego ad-Priamum magnanimum Irin mittam,
ut-redimat dilectum filium, profectus ad naves Achivorum,
donaque Achilli ferat, quæ animum *ei* placent.
Sic dixit: nec non-obsecuta-est dea Thetis pedibus argenteis;
descendit vero ab Olympi verticibus concita.
Pervenit autem ad tentorium sui filii; ibique illum
invenit crebros fundentem-gemitus; dilecti autem circa ipsum
socii] propere curabant, et apparabant prandium:
illis vero ovis villosa magna in tentorio mactata-erat.
Hæc autem admodum prope ipsum consedit, veneranda ma-
ter,] manuque eum demulsit, verbumque dixit et locuta-est:
Fili mi, quousque lugens et mœrens
tuum edes cor, memor nec omnino cibi
Nec cubilis? bonum vero mulieri in amore
misceri: non enim mihi diu vives, sed tibi jam
prope adest mors et fatum violentum.
Sed mihi ausculta ocyus, Jovis vero tibi nuntia sum.
Irasci tibi ait deos, seque supra omnes
immortales indignatum-esse, quod animo furenti
Hectorem detines apud naves, nec redimi-passus-es.
Sed agedum redemtum-redde, mortuique accipe pretium.
Hanc autem respondens allocutus-est pedibus velox Achil-
les:] ita sit: qui pretium ferat, etiam cadaver asportet,
si quidem volenti animo Olympius ipse jubet.
Sic hi quidem in navium cœtu, materque et filius,
multa ad se-invicem verba alata dicebant.
Irin autem impulit Saturnius ad Ilium sacrum:
Vade, Iri velox, relicta sede Olympi,
nuntia Priamo magnanimo, ad Ilium,
ut-redimat carum filium, profectus ad naves Achivorum,
donaque Achilli ferat, quæ animum *ei* placent,
solus, neque quisquam alius una Trojanorum eat vir.
Præco aliquis eum comitetur senior, qui regat
mulas et rhedam volubilem, atque retro
mortuum asportet ad urbem, quem interfecit divinus Achil-
les.] Neque omnino ei mors obversetur animo, neu terror:
talem enim ei ducem-viæ dabimus Argicidam,
qui *eum* ducet, usquedum ducendo prope-Achillem constitue-
rit.] At postquam duxerit intra tentorium Achillis,
neque ipse *Ach. eum* interficiet, et alios omnes prohibebit.
Neque enim est imprudens, nec temerarius, neque noxius;

Digitized by Google

ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα.
Ἶξεν δ' ἐς Πριάμοιο· κίχεν δ' ἐνοπήν τε γόον τε.
Παῖδες μὲν πατέρ' ἀμφὶ καθήμενοι ἔνδοθεν αὐλῆς
δάκρυσιν εἵματ' ἔφυρον· ὁ δ' ἐν μέσσοισι γεραιὸς
ἐντυπὰς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος· ἀμφὶ δὲ πολλὴ
κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος,
τήν ῥα κυλινδόμενος καταμήσατο χερσὶν ἑῇσιν.
Θυγατέρες δ' ἀνὰ δώματ' ἰδὲ νυοὶ ὠδύροντο,
τῶν μιμνησκόμεναι, οἳ δὴ πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες.
Στῆ δὲ παρὰ Πρίαμον Διὸς ἄγγελος, ἠδὲ προσηύδα,
τυτθὸν φθεγξαμένη· τὸν δὲ τρόμος ἔλλαβε γυῖα·
Θάρσει, Δαρδανίδη Πρίαμε, φρεσί, μηδέ τι τάρ-
οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ' ἱκάνω, [βει·
ἀλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
ὅς σευ, ἄνευθεν ἐών, μέγα κήδεται ἠδ' ἐλεαίρει.
Λύσασθαί σε κέλευσεν Ὀλύμπιος Ἕκτορα δῖον,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ,
οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
Κῆρυξ τίς τοι ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐΰτροχον, ἠδὲ καὶ αὖτις
νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
Μηδέ τί τοι θάνατος μελέτω φρεσὶ μηδέ τι τάρβος·
τοῖος γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἕψεται Ἀργειφόντης,
ὅς σ' ἄξει, εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
οὔτ' αὐτὸς κτενέει ἀπό τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει.
Οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων οὔτ' ἄσκοπος οὔτ' ἀλιτήμων·
ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις.
Αὐτὰρ ὅγ' υἷας ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
ὁπλίσαι ἠνώγει, πείρινθα δὲ δῆσαι ἐπ' αὐτῆς.
Αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
κέδρινον, ὑψόροφον, ὃς γλήνεα πολλὰ κεχάνδει·
ἐς δ' ἄλοχον Ἑκάβην ἐκαλέσσατο φώνησέν τε·
Δαιμονίη, Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθεν
λύσασθαι φίλον υἱόν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ, τί τοι φρεσὶν εἴδεται εἶναι;
αἰνῶς γάρ μ' αὐτόν γε μένος καὶ θυμὸς ἀνώγει
κεῖσ' ἰέναι ἐπὶ νῆας ἔσω στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· κώκυσεν δὲ γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
ὤ μοι, πῇ δή τοι φρένες οἴχονθ', ᾗς τὸ πάρος περ
ἔκλε' ἐπ' ἀνθρώπους ξείνους ἠδ' οἷσιν ἀνάσσεις;
πῶς ἐθέλεις ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,
ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμούς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
υἱέας ἐξενάριξε· σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
Εἰ γάρ σ' αἱρήσει καὶ ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν
ὠμηστὴς καὶ ἄπιστος ἀνὴρ ὅδε, οὔ σ' ἐλεήσει,
οὐδέ τί σ' αἰδέσεται. Νῦν δὲ κλαίωμεν ἄνευθεν
ἥμενοι ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ὥς ποθι Μοῖρα κραταιὴ
γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκον αὐτή,
ἀργίποδας κύνας ἆσαι, ἑῶν ἀπάνευθε τοκήων,

sed magna cum-cura supplici parcet viro.
Sic dixit: surrexit vero Iris ventosa-pedibus nuntiatura.
Pervenit autem in Priami *domum;* et invenit clamoremque
fletumque.] Filii quidem patrem circumsedentes in aula
lacrimis vestimenta perfundebant: ipse vero in mediis senex
obvoluta veste tectus; circumque multus
fimus *affusus* erat capitique et cervici senis,
quem quidem se-volutans affatim-injecerat manibus suis.
Filiæ vero per ædes, et nurus, lamentabantur,
illorum recordantes, qui jam multique et strenui
manibus sub Argivorum jacebant animabus privati.
Stetit autem juxta Priamum Jovis nuntia, et allocuta-est *eum,*
summissa voce; illi autem tremor occupabat artus:
Confide, Dardanide Priame, animo, neu omnino formida:
non enim tibo ego malum meditans huc venio,
sed benevolo animo; Jovis autem tibi nuntia sum,
qui tui, procul licet-sit, magnam curam-habet, et miseretur.
Redimere te jusset Olympius Hectorem divinum,
donaque Achilli ferre, quæ animum *ipsi* placent,
solum, neque quisquam alius una Trojanorum eat vir.
Præco aliquis te comitetur senior, qui regat
mulas et rhedam volubilem, atque retro
mortuum asportet ad urbem, quem interfecit divinus Achil-
les.] Neque omnino tibi mors obversetur animo, nec terror:
talis enim te dux-viæ comitabitur Argicida,
qui te ducet, usquedum ducendo prope-Achillem constitue-
rit.] At postquam duxerit intra tentorium Achillis,
neque ipse *hic te* interficiet, et alios omnes prohibebit.
Neque enim est imprudens, nec temerarius, nec noxius,
sed magna cum-cura supplici parcet viro.
Illa quidem sic locuta abiit, pedibus velox Iris.
Sed is filios rhedam volubilem mulinam
apparare jussit, arcamque ligare super ipsa.
Ipse autem in penum descendit odoratum,
cedrinum, tecto-excelso, qui pretiosa multa continebat;
introque uxorem Hecubam vocavit, dixitque:
Infelix, a-Jove mihi Olympio nuntia venit,
ut-redimerem dilectum filium, profectus ad naves Achivo-
rum,] donaque Achilli ferrem, quæ animum *ei* placent.
Sed age mihi hoc dic, quid tibi in-præcordiis videtur esse?
valde enim me ipsum quidem mens et animus jubet
illuc ire, ad naves in exercitum latum Achivorum.
Sic dixit: ejulavit autem uxor, et respondit verbis:
hei mihi, quo jam tibi prudentia abiit, qua antehac quidem
celeber-eras per homines exteros et *eos* quibus imperas?
quo-pacto vis ad naves Achivorum ire solus,
viri ante oculos, qui tibi multosque et fortes
filios interfecit? ferreum certe tibi cor *est.*
Si enim te deprehendet et inspiciet oculis
crudelis et infidus vir iste, non tui miserebitur,
neque omnino te reverebitur. Nunc vero fleamus seorsum
sedentes in ædibus: huic autem sic olim fatum violentum
nascenti nevit lino, quando eum peperi ipsa,
celeres-pedibus canes ut-satiaret, suis seorsum a-parentibus,

Digitized by Google

ἀνδρὶ πάρα κρατερῷ, τοῦ ἐγὼ μέσον ἧπαρ ἔχοιμι
ἐσθέμεναι προσφῦσα· τότ' ἄντιτα ἔργα γένοιτο
παιδὸς ἐμοῦ· ἐπεὶ οὔ ἑ κακιζόμενόν γε κατέκτα,
ἀλλὰ πρὸ Τρώων καὶ Τρωϊάδων βαθυκόλπων
ἑσταότ', οὔτε φόβου μεμνημένον οὔτ' ἀλεωρῆς.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·
μή μ' ἐθέλοντ' ἰέναι κατερύκανε, μηδέ μοι αὐτὴ
ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλευ· οὐδέ με πείσεις.
Εἰ μὲν γάρ τίς μ' ἄλλος ἐπιχθονίων ἐκέλευεν,
ἢ οἳ μάντιές εἰσι, θυοσκόοι, ἢ ἱερῆες,
ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
νῦν δ'—αὐτὸς γὰρ ἄκουσα θεοῦ καὶ ἐσέδρακον ἄντην—
εἶμι, καὶ οὐχ ἅλιον ἔπος ἔσσεται. Εἰ δέ μοι αἶσα
τεθνάμεναι παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
βούλομαι· αὐτίκα γάρ με κατακτείνειεν Ἀχιλλεὺς,
ἀγκὰς ἑλόντ' ἐμὸν υἱὸν, ἐπὴν γόου ἐξ ἔρον εἵην.
Ἦ, καὶ φωριαμῶν ἐπιθήματα κάλ' ἀνέῳγεν.
Ἔνθεν δώδεκα μὲν περικαλλέας ἔξελε πέπλους,
δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας.
Χρυσοῦ δὲ στήσας ἔφερεν δέκα πάντα τάλαντα·
ἐκ δὲ δύ' αἴθωνας τρίποδας, πίσυρας δὲ λέβητας,
ἐκ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὅ οἱ Θρῇκες πόρον ἄνδρες,
ἐξεσίην ἐλθόντι, μέγα κτέρας· οὐδέ νυ τοῦπερ
φείσατ' ἐνὶ μεγάροις ὁ γέρων· πέρι δ' ἤθελε θυμῷ
λύσασθαι φίλον υἱόν. Ὁ δὲ Τρῶας μὲν ἅπαντας
αἰθούσης ἀπέεργεν ἔπεσσ' αἰσχροῖσιν ἐνίσσων·
Ἔρρετε, λωβητῆρες, ἐλεγχέες· οὔ νυ καὶ ὑμῖν
οἴκοι ἔνεστι γόος, ὅτι μ' ἤλθετε κηδήσοντες;
ἦ οὔνεσθ', ὅτι μοι Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν,
παῖδ' ὀλέσαι τὸν ἄριστον; ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ὔμμες.
Ῥηΐτεροι γὰρ μᾶλλον Ἀχαιοῖσιν δὴ ἔσεσθε,
κείνου τεθνηῶτος, ἐναιρέμεν. Αὐτὰρ ἔγωγε,
πρὶν ἀλαπαζομένην τε πόλιν κεραϊζομένην τε
ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, βαίην δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ἦ, καὶ σκηπανίῳ δίεπ' ἀνέρας· οἱ δ' ἴσαν ἔξω,
σπερχομένοιο γέροντος. Ὁ δ' υἱάσιν οἷσιν ὁμόκλα,
νεικείων Ἕλενόν τε Πάριν τ' Ἀγάθωνά τε δῖον,
Πάμμονά τ' Ἀντίφονόν τε, βοὴν ἀγαθόν τε Πολίτην,
Δηΐφοβόν τε καὶ Ἱππόθοον καὶ Δῖον ἀγαυόν·
ἐννέα τοῖς ὁ γεραιὸς ὁμοκλήσας ἐκέλευεν· [πάντες
Σπεύσατέ μοι, κακὰ τέκνα, κατηφόνες. Αἴθ' ἅμα
Ἕκτορος ὠφέλετ' ἀντὶ θοῇς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι.
Ὤ μοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὔτινά φημι λελεῖφθαι·
Μήστορά τ' ἀντίθεον καὶ Τρωΐλον ἱππιοχάρμην,
Ἕκτορά θ', ὃς θεὸς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, οὐδὲ ἐῴκει
ἀνδρός γε θνητοῦ παῖς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο·
τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης· τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπ-
ψεῦσταί τ' ὀρχησταί τε, χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι, [ται,
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες.
Οὐκ ἂν δή μοι ἄμαξαν ἐφοπλίσσαιτε τάχιστα,
ταῦτά τε πάντ' ἐπιθεῖτε, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο;
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πατρὸς ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν,

virum apud violentum, cujus ego medium jecur *utinam* te-
nerem] comedendum, inhærens *ei* : tunc repensa *ejus facta*
essent] in-filium meum : quippe non ipsum ignave-se-gerentem
occidit,] sed pro Trojanis et Troadibus profundo-sinu
stantem, nec fugæ memorem nec declinationis.
Eam vero rursus allocutus-est senex Priamus deo-similis :
ne me volentem ire retine, neu mihi ipsa
avis in ædibus mala sis : nec mihi persuadebis.
Nam si alius quidem me aliquis terrestrium jussisset,
seu qui vates sunt, aruspices, vel sacerdotes,
mendacium certe crederemus, et aversaremur magis :
nunc vero (ipse enim audivi deam, et aspexi coram)
ibo, et non irritus sermo erit. Si vero mihi fatum *est*
mori apud naves Achivorum ære-loricatorum,
volo : statim enim me interfecerit Achilles,
ulnis complexum meum filium, postquam fletus desiderium
exemero.] Dixit, et arcarum opercula pulcra aperuit.
Inde duodecim quidem perpulcros exemit peplos,
duodecimque simplices lænas, totidemque tapetas,
totidemque pallia pulcra, totidem ad hæc tunicas.
Auri autem appensa extulit decem omnia (*summâ*) talenta :
extulit et duos splendidos tripodas, quatuorque lebetas,
extulit et poculum perpulcrum, quod ei Thraces dedere
viri,] in-legationem profecto, magnum donum : nec tamen eo
pepercit in ædibus senex ; summe enim cupiebat animo
redimere dilectum filium. Hic autem Trojanos quidem omnes
a-porticu arcebat, verbis contumeliosis increpans :
Abite, flagitiosi, probris-digni ! non etiam vobis
domi adest luctus, quod me venistis tristitia-affecturi?
an parvi-penditis, quod mihi Saturnius Jupiter dolores de-
dit,] filium perdendo fortissimum ? Sed sentietis et ipsi !
Faciliores enim multo Achivis jam eritis,
illo mortuo, occisu. At ego-certe,
antequam, ut-diruaturque urbs, vasteturque,
oculis videro, descendero in domum Orci.
Dixit, et scipione dispergebat viros ; illi autem exibant,
urgente sene. Ipse vero filios suos increpabat
objurgans Helenumque, Parinque, Agathonemque divinum,
Pammonemque, Antiphonumque, pugnaque strenuum Poli-
ten,] Deiphobumque, et Hippothoum, et Dium fortem ;
novem his senex increpans mandabat :
Festinate mihi, mali filii, pudenda-agentes ! Utinam simul
omnes] pro Hectore fuissetis veloces ad naves interfecti !
Hei mihi infelicissimo, quod genui filios fortissimos
Troja in lata, quorum vero nullum dico reliquum-esse :
Mestoremque divinum, et Troilum ex-curru-pugnacem,
Hectoremque, qui deus erat inter viros, nec videbatur
viri utique mortalis filius esse, sed dei :
hos quidem perdidit Mars : hæc vero probra omnia supersunt,
mendacesque, saltatoresque, choreis præstantissimi,
agnorum atque hædorum publici raptores.
Non tandem mihi rhedam appararitis celerrime,
hæcque omnia imposueritis, ut perficiamus iter ?
Sic dixit : hi vero patris veriti increpationem,

Digitized by Google

ἐκ μὲν ἄμαξαν ἄειραν ἐΰτροχον ἡμιονείην,
καλὴν, πρωτοπαγέα· πείρινθα δὲ δῆσαν ἐπ' αὐτῆς·
κὰδ δ' ἀπὸ πασσαλόφι ζυγὸν ᾕρεον ἡμιόνειον,
πύξινον, ὀμφαλόεν, εὖ οἰήκεσσιν ἀρηρός·
ἐκ δ' ἔφερον ζυγόδεσμον ἅμα ζυγῷ ἐννεάπηχυ.
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκαν ἐϋξέστῳ ἐπὶ ῥυμῷ,
πέζῃ ἔπι πρώτῃ, ἐπὶ δὲ κρίκον ἕστορι βάλλον·
τρὶς δ' ἑκάτερθεν ἔδησαν ἐπ' ὀμφαλόν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἑξείης κατέδησαν, ὑπὸ γλωχῖνα δ' ἔκαμψαν.
Ἐκ θαλάμου δὲ φέροντες, ἐϋξέστης ἐπ' ἀπήνης
νήεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα·
ζεῦξαν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας, ἐντεσιεργοὺς,
τούς ῥά ποτε Πριάμῳ Μυσοὶ δόσαν, ἀγλαὰ δῶρα.
Ἵππους δὲ Πριάμῳ ὕπαγον ζυγὸν, οὓς ὁ γεραιὸς
αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλεν ἐϋξέστῃ ἐπὶ φάτνῃ·
τὼ μὲν ζευγνύσθην ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
κῆρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθ' Ἑκάβη τετιηότι θυμῷ,
οἶνον ἔχουσ' ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφιν,
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην·
στῆ δ' ἵππων προπάροιθεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τῆ, σπεῖσον Διὶ πατρὶ, καὶ εὔχεο οἴκαδ' ἱκέσθαι
ἂψ ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν· ἐπεὶ ἄρ σέγε θυμὸς
ὀτρύνει ἐπὶ νῆας, ἐμεῖο μὲν οὐκ ἐθελούσης.
Ἀλλ' εὔχευ σύγ' ἔπειτα κελαινεφεῖ Κρονίωνι,
Ἰδαίῳ, ὅςτε Τροίην κατὰ πᾶσαν ὁρᾶται·
αἴτει δ' οἰωνὸν, ταχὺν ἄγγελον, ὅςτε οἱ αὐτῷ
φίλτατος οἰωνῶν, καί εὑ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
δεξιόν· ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴῃς Δαναῶν ταχυπώλων.
Εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἑὸν ἄγγελον εὐρύοπα Ζεὺς,
οὐκ ἂν ἔγωγέ σ' ἔπειτα ἐποτρύνουσα κελοίμην
νῆας ἐπ' Ἀργείων ἰέναι, μάλα περ μεμαῶτα.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Πρίαμος θεοειδής·
ὦ γύναι, οὐ μέν τοι τόδ' ἐφιεμένῃ ἀπιθήσω.
Ἐσθλὸν γὰρ Διὶ χεῖρας ἀνασχέμεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὤτρυν' ὁ γεραιὸς,
χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦαι ἀκήρατον· ἡ δὲ παρέστη,
χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοόν θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα.
Νιψάμενος δὲ κύπελλον ἐδέξατο ἧς ἀλόχοιο·
εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ, λεῖβε δὲ οἶνον,
οὐρανὸν εἰςανιδών· καὶ φωνήσας ἔπος ηὔδα·
Ζεῦ πάτερ' Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
δός μ' ἐς Ἀχιλλῆος φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν·
πέμψον δ' οἰωνὸν, ταχὺν ἄγγελον, ὅςτε σοι αὐτῷ
φίλτατος οἰωνῶν, καί εὑ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
δεξιόν· ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴω Δαναῶν ταχυπώλων.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς.
Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε, τελειότατον πετεηνῶν,
μόρφνον, θηρητῆρ', ὃν καὶ περκνὸν καλέουσιν.
Ὅσση δ' ὑψορόφοιο θύρη θαλάμοιο τέτυκται
ἀνέρος ἀφνειοῖο, ἐϋκλήϊς, ἀραρυῖα·
τόσσ' ἄρα τοῦ ἑκάτερθεν ἔσαν πτερά· εἴσατο δέ σφιν

rhedam quidem extulerunt volubilem mulinam,
pulcram, recens-compactam; arcamque ligarunt super ipsa,
atque a paxillo jugum detraxerunt mulinum,
buxeum, umbilico-ornatum, scite annulis aptatum;
extulerunt et lorum-jugale una-cum jugo novem-cubitorum
Et hoc quidem bene imposuerunt pulcre-polito temoni,
in parte-extrema anteriore, et annulum clavo-temonis super
posuere :] ter vero utrinque ligarunt ad umbilicum; ac deinde
ex-ordine circumligarunt, et extremum-lorum subnectendum-
inflexere] E thalamo autem ferentes bene-politam in rhedam
accumularunt Hectorei capitis infinita pretia;
junxeruntque mulos validis-ungulis, curules,
quos olim Priamo Mysi dederant, splendida dona.
Equos autem Priamo duxere-sub jugum, quos senex
ipse curans alebat bene-politum ad praesepe :
hos quidem *currui* jungebant in ædibus altis
præco et Priamus, prudentia mentibus consilia tenentes.
Prope autem ipsos accessit Hecuba mœsto animo,
vinum tenens in manu suave dextra,
aureo in poculo, ut libatione-facta abirent :
stetit vero ante equos, verbumque dixit et elocuta-est :
Accipe, liba Jovi patri, et supplica domum ut-pervenias
redux ex hostibus viris : siquidem te animus
impellit ad naves, me quidem non volente.
Sed supplica tu jam atras-nubes-cogenti Saturnio,
Idæo, qui in-Trojam omnem despicit :
pete autem alitem, velocem nuntium, qui quidem ei ipsi
gratissimus alitum, et cujus robur est maximum,
dextrum : ut eum ipse in oculis conspicatus,
eo fretus ad naves eas Danaorum citis-insignium-equis.
Si vero tibi non dabit suum nuntium late-sonans Jupiter,
non ego te inde impellens hortarer
naves ad Argivorum ire, admodum licet cupidum.
Illam vero respondens allocutus-est Priamus deo-similis
o uxor, haud sane tibi hoc præcipienti inobsequens-ero.
Bonum enim Jovi manus elevare, si forte misereatur.
Dixit, et ancillam dispensatricem jussit senex
manibus aquam infundere puram : atque astitit
pelvim ancilla gutturniumque simul manibus tenens.
Ut vero se-laverat, poculum accepit a-sua uxore;
precabatur deinde stans medio in-septo, libavitque vinum,
cœlum suspiciens : et edita-voce verbum dixit :
Jupiter pater, ab-Ida imperans, augustissime, maxime,
da me ad Achillis *tentorium* gratum venire ac miserandum :
mitte autem alitem, velocem nuntium, qui tibi ipsi
gratissimus alitum, et cujus robur est maximum,
dextrum : ut eum ipse in oculis conspicatus;
eo fretus ad naves eam Danaorum citis-equis-insignium.
Sic dixit precans : eum vero exaudiit providus Jupiter.
Statimque aquilam misit, certissimum-augurem volucrum,
Morphnon, venatricem, quam et Percnon vocant.
Quanta autem excelsi janua thalami est
viri opulenti, firmiter-obserata, bene-apta :
tantæ hujus utrinque erant alæ : visa-est autem ipsis

Digitized by Google

δεξιὸς ἀΐξας ὑπὲρ ἄστεος. Οἱ δὲ ἰδόντες
γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
Σπερχόμενος δ' ὁ γεραιὸς ἑοῦ ἐπεβήσετο δίφρου·
ἐκ δ' ἔλασε προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
Πρόσθε μὲν ἡμίονοι ἕλκον τετράκυκλον ἀπήνην,
τὰς Ἰδαῖος ἔλαυνε δαΐφρων· αὐτὰρ ὄπισθεν
ἵπποι, τοὺς ὁ γέρων ἐφέπων μάστιγι κέλευεν
καρπαλίμως κατὰ ἄστυ· φίλοι δ' ἅμα πάντες ἕποντο,
πόλλ' ὀλοφυρόμενοι, ὡσεὶ θάνατόνδε κιόντα.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πόλιος κατέβαν, πεδίον δ' ἀφίκοντο,
οἱ μὲν ἄρ' ἄψοῤῥοι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο,
παῖδες καὶ γαμβροί. Τὼ δ' οὐ λάθον εὐρύοπα Ζῆν',
ἐς πεδίον προφανέντε· ἰδὼν δ' ἐλέησε γέροντα.
Αἶψα δ' ἄρ' Ἑρμείαν, υἱὸν φίλον, ἀντίον ηὔδα·
Ἑρμεία· σοὶ γάρ τε μάλιστά γε φίλτατόν ἐστιν
ἀνδρὶ ἑταιρίσσαι, καί τ' ἔκλυες, ᾧ κ' ἐθέλησθα·
βάσκ' ἴθι, καὶ Πρίαμον κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
ὣς ἄγαγ', ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ μήτ' ἄρ τε νοήσῃ
τῶν ἄλλων Δαναῶν, πρὶν Πηλείωνάδ' ἱκέσθαι.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργειφόντης·
αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο·
εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης.
Αἶψα δ' ἄρα Τροίην τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκανεν·
βῆ δ' ἰέναι, κούρῳ αἰσυητῆρι ἐοικὼς,
πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα παρὲξ Ἴλοιο ἔλασσαν,
στῆσαν ἄρ' ἡμιόνους τε καὶ ἵππους, ὄφρα πίοιεν
ἐν ποταμῷ· δὴ γὰρ καὶ ἐπὶ κνέφας ἤλυθε γαῖαν.
Τὸν δ' ἐξ ἀγχιμόλοιο ἰδὼν ἐφράσσατο κῆρυξ
Ἑρμείαν, ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο φώνησέν τε·
Φράζεο, Δαρδανίδη· φραδέος νόου ἔργα τέτυκται.
Ἄνδρ' ὁρόω· τάχα δ' ἄμμε διαῤῥαίσεσθαι ὀΐω.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φεύγωμεν ἐφ' ἵππων, ἤ μιν ἔπειτα
γούνων ἁψάμενοι λιτανεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ὣς φάτο· σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δείδιε δ' αἰνῶς·
ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν·
στῆ δὲ ταφών· αὐτὸς δ' Ἐριούνιος ἐγγύθεν ἐλθὼν,
χεῖρα γέροντος ἑλὼν, ἐξείρετο καὶ προσέειπεν·
Πῆ, πάτερ, ὧδ' ἵππους τε καὶ ἡμιόνους ἰθύνεις
νύκτα δι' ἀμβροσίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
οὐδὲ σύγ' ἔδδεισας μένεα πνείοντας Ἀχαιοὺς,
οἵ τοι δυςμενέες καὶ ἀνάρσιοι ἐγγὺς ἔασιν;
τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν
τοσσάδ' ὀνείατ' ἄγοντα, τίς ἂν δή τοι νόος εἴη;
οὔτ' αὐτὸς νέος ἐσσὶ, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ,
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν σε ῥέξω κακὰ, καὶ δέ κεν ἄλλον
σεῦ ἀπαλεξήσαιμι· φίλῳ δέ σε πατρὶ ἐΐσκω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
οὕτω πη τάδε γ' ἐστὶ, φίλον τέκος, ὡς ἀγορεύεις.

dextera ruens supra urbem. Illi vero conspicati
gavisi-sunt, et omnibus in præcordiis animus exhilaratus-est.
Festinans autem senex suum conscendit currum:
et egit equos e-vestibulo et porticu resonanti.
Ante quidem muli trahebant quatuor-rotarum rhedam,
quas Idæus agebat prudens; sed pone
equi, quos senex urgens scutica incitabat
celeriter per urbem: amici autem simul omnes sequebantur,
multum lugentes, tanquam ad-mortem proficiscentem.
At postquam urbe descenderant, in-campumque pervenerant,] hi quidem retro ad Ilium redierunt,
filii et generi. Illi autem non latuere late-sonantem Jovem,
in campum progressi: conspicatus vero misertus-est senis.
Confestimque Mercurium, filium carum, contra allocutus-est:
Mercuri: tibi enim præ-aliis gratissimum est
homini te-comitem-adjungere, et exaudis, quemcunque volueris:] vade, et Priamum cavas ad naves Achivorum
sic ducito, ut neque aliquis *eum* videat, neque animadvertat
ceterorum Danaorum, antequam ad-Pelidem pervenerit.
Sic dixit: nec non-obsecutus-est internuntius Argicida:
statim deinde sub pedibus ligavit pulcra talaria,
ambrosia, aurea, quæ ipsum ferebant et super mare,
et super immensam terram, una-cum flatibus venti:
cepit et virgam, qua virorum oculos demulcet,
quorum vult, alios autem et dormientes excitat:
hanc in manibus tenens volabat potens Argicida.
Confestim autem Trojamque et ad-Hellespontum pervenit;
profectusque-est ire, juveni regio similis,
primum pubescenti, cujus venustissima *est* juventa.
Illi vero postquam magnum sepulcrum Ili præteregerant,
inhibuerunt mulasque et equos, ut biberent
in fluvio; jam enim et crepusculum venerat super terram.
Hunc vero ex propinquo conspicatus animadvertit præco,
Mercurium, et Priamum allocutus-est, dixitque:
Considera, Dardanide: prudentis animi opus adest.
Virum video; cito autem *eum* nos perditurum puto.
Sed agedum *vel* fugiamus in equis (*curru*), vel ipsum jam
genibus prehensis oremus, si forte misereatur.
Sic dixit, ac seni animus confusus-est, timuitque graviter:
rectæ autem comæ steterunt in flexilibus membris:
stetitque attonitus: ipse autem Mercurius prope veniens,
manu senis prehensa, interrogavit *eum* et allocutus-est:
Quo, pater, sic equosque et mulas dirigis
noctem per almam, quando dormiunt mortales ceteri?
nec tu timuisti robur spirantes Achivos,
qui tibi hostes et infensi prope sunt?
quorum si quis te videret, celerem per noctem nigram
tot opes vehentem, quæ tunc tibi mens esset?
neque ipse juvenis es, senexque te hic comitatur,
impotentes, virum ut-arceatis, quando quis prior infestarit.
Sed ego nullo te afficiam malo, imo et alium
a-te propulsaverim: caro vero te patri comparo.
Huic autem respondit deinde senex Priamus deo-similis:
sic fere hæc certe sunt, dilecte fili, ut dicis.

Digitized by Google

Ἀλλ' ἔτι τις καὶ ἐμεῖο θεῶν ὑπερέσχεθε χεῖρα,
ὅς μοι τοιόνδ' ἧκεν ὁδοιπόρον ἀντιβολῆσαι,
αἴσιον, οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητός,
πέπνυσαί τε νόῳ, μακάρων δ' ἔξ ἐσσι τοκήων.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἠέ πη ἐκπέμπεις κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
ἄνδρας ἐς ἀλλοδαποὺς, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ;
ἦ ἤδη πάντες καταλείπετε Ἴλιον ἱρὴν
δειδιότες; τοῖος γὰρ ἀνὴρ ὤριστος ὄλωλεν
σὸς παῖς· οὐ μὲν γάρ τι μάχης ἐπεδεύετ' Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε, τέων δ' ἔξ ἐσσι τοκήων,
ὅς μοι καλὰ τὸν οἶτον ἀπότμου παιδὸς ἔνισπες;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιὲ, καὶ εἴρεαι Ἕκτορα δῖον.
Τὸν μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα, καὶ εὖτ' ἐπὶ νηυσὶν ἐλάσσας
Ἀργείους κτείνεσκε, δαΐζων ὀξέϊ χαλκῷ·
ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν· οὐ γὰρ Ἀχιλλεὺς
εἴα μάρνασθαι, κεχολωμένος Ἀτρείωνι.
Τοῦ γὰρ ἐγὼ θεράπων, μία δ' ἤγαγε νηῦς εὐεργής·
Μυρμιδόνων δ' ἔξ εἰμι, πατὴρ δέ μοί ἐστι Πολύκτωρ.
Ἀφνειὸς μὲν ὅδ' ἐστὶ, γέρων δὲ δὴ, ὡς σύπερ ὧδε·
ἓξ δέ οἱ υἷες ἔασιν, ἐγὼ δέ οἱ ἕβδομός εἰμι·
τῶν μέτα παλλόμενος, κλήρῳ λάχον ἐνθάδ' ἕπεσθαι.
Νῦν δ' ἦλθον πεδίονδ' ἀπὸ νηῶν· ἠῶθεν γὰρ
θήσονται περὶ ἄστυ μάχην ἑλίκωπες Ἀχαιοί.
Ἀσχαλόωσι γὰρ οἵδε καθήμενοι, οὐδὲ δύνανται
ἴσχειν ἐσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
εἰ μὲν δὴ θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
εἷς, ἄγε δή μοι πᾶσαν ἀληθείην κατάλεξον,
ἢ ἔτι πὰρ νήεσσιν ἐμὸς παῖς, ἠέ μιν ἤδη
ᾗσι κυσὶν μελεϊστὶ ταμὼν προύθηκεν Ἀχιλλεύς.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
ὦ γέρον, οὔπω τόνγε κύνες φάγον οὐδ' οἰωνοί·
ἀλλ' ἔτι κεῖνος κεῖται Ἀχιλλῆος παρὰ νηῒ
αὔτως ἐν κλισίῃσι· δυωδεκάτη δέ οἱ ἠὼς
κειμένῳ, οὐδέ τί οἱ χρὼς σήπεται, οὐδέ μιν εὐλαὶ
ἔσθουσ', αἵ ῥά τε φῶτας Ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.
Ἦ μέν μιν περὶ σῆμα ἑοῦ ἑτάροιο φίλοιο
ἕλκει ἀκηδέστως, ἠὼς ὅτε δῖα φανήῃ·
οὐδέ μιν αἰσχύνει· θηοῖό κεν αὐτὸς ἐπελθὼν
οἷον ἐερσήεις κεῖται, περὶ δ' αἷμα νένιπται,
οὐδέ ποθι μιαρός· σὺν δ' ἕλκεα πάντα μέμυκεν,
ὅσσ' ἐτύπη· πολέες γὰρ ἐν αὐτῷ χαλκὸν ἔλασσαν.
Ὥς τοι κήδονται μάκαρες θεοὶ υἷος ἑῆος,
καὶ νέκυός περ ἐόντος· ἐπεί σφι φίλος πέρι κῆρι.
Ὣς φάτο· γήθησεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
ὦ τέκος, ἦ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδοῦναι
ἀθανάτοις· ἐπεὶ οὔποτ' ἐμὸς παῖς, εἴποτ' ἔην γε,
λήθετ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν·

Sed adhuc aliquis et me deorum protegit manu,
qui mihi talem misit viæ-comitem obviam-ut-fiat,
faustum, qualis jam tu *es* corpore et specie admirabilis,
prudensque-es animo, beatisque prognatus es parentibus.
Eum vero vicissim allocutus-est internuntius Argicida:
næ jam hæc omnia, senex, recte dixisti:
sed age mihi hoc dic et vere narra,
utrum aliquo dimittis thesauros multos et pretiosos
viros ad alienigenas, ut saltem hi tibi salvi maneant?
an jam omnes deseritis Ilium sacram
metu-perculsi? talis enim vir fortissimus-ille periit
tuus filius: nec enim quidquam pugna inferior-erat Achivis.
Huic autem respondit deinde senex Priamus deo-similis:
quis vero tu es, optime, quibusque prognatus es parentibus,
qui mihi opportune interitum infelicis filii memorasti?
Illum vero vicissim allocutus-est internuntius Argicida:
tentas me, senex, et interrogas de-Hectore divino.
Hunc quidem ego perquam sæpe pugna in clarante-vivos
oculis vidi, et quando ad naves agens
Argivos interficiebat, cædens acuto ære:
nos vero stantes mirabamur; non enim Achilles
suos sinebat pugnare, iratus Atridæ.
Hujus enim ego *sum* famulus, eademque me advexit navis
affabre-facta:] ex Myrmidonibusque sum, pater vero mihi
est Polyctor.] Dives quidem is est, senexque jam, sicut tu, ita:
sex autem ei filii sunt, egoque ei septimus sum;
inter hos, facta-sortitione, sors mihi-obtigit huc *Achillem* sequi.] Nunc vero veni in-campum a navibus: mane enim
edent circa urbem pugnam volubilibus-oculis Achivi.
Ægre-ferunt enim illi desidentes, nec possunt
continere *eos* cupidos prælii reges Achivorum.
Huic autem respondit deinde senex Priamus deo-similis:
si vere famulus Pelidæ Achillis
es, agedum mihi omnem veritatem dic:
utrum adhuc apud naves *exstat* meus filius, an ipsum jam
suis canibus membratim discissum objecit Achilles?
Illum vero vicissim allocutus-est internuntius Argicida:
o senex, nondum hunc canes vorarunt, neque alites:
sed adhuc ille jacet Achillis apud navem
sic, *ut ante*, in tentoriis: duodecimus autem ei dies *est*
jacenti, nec-tamen omnino ei corpus putrescit, nec eum vermes] edunt, qui sane viros prælio-occisos comedunt.
Certe quidem ipsum circa sepulcrum sui sodalis dilecti
raptat crudeliter, aurora quando divina apparet;
neque ipsum deturpat: admirareris-contemplans ipse, si-accesseris,] ut roscidus jacet, circumque sanguis ablutus-est,
neque ulla-parte fœdatus: ac vulnera omnia clausa-sunt,
quotquot inflicta-fuerant; multi enim ipsi æs impegerunt.
Adeo tibi curam gerunt beati dii filii præstantis,
etiamsi mortui: nam ipsis carus præcipue *est* animo.
Sic dixit; gavisus-est autem senex, et respondit verbis:
o fili, certe bonum etiam *est* justa dona dare
immortalibus: nam non-unquam meus filius, siquidem fuit,
oblitus-est in ædibus deorum, qui Olympum tenent;

Digitized by Google

τῷ οἱ ἀπεμνήσαντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλεισον·
αὐτόν τε ῥῦσαι, πέμψον δέ με σύν γε θεοῖσιν,
ὄφρα κεν ἐς κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκωμαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιὲ, νεωτέρου, οὐδέ με πείσεις·
ὅς με κέλεαι σέο δῶρα παρὲξ Ἀχιλῆα δέχεσθαι.
Τὸν μὲν ἐγὼ δείδοικα, καὶ αἰδέομαι πέρι κῆρι
συλεύειν, μή μοί τι κακὸν μετόπισθε γένηται.
Σοὶ δ' ἂν ἐγὼ πομπὸς καί κε κλυτὸν Ἄργος ἱκοίμην,
ἐνδυκέως ἐν νηῒ θοῇ ἢ πεζὸς ὁμαρτέων·
οὐκ ἄν τίς τοι, πομπὸν ὀνοσσάμενος, μαχέσαιτο.
Ἦ, καὶ ἀναΐξας Ἐριούνιος ἅρμα καὶ ἵππους,
καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν·
ἐν δ' ἔπνευσ' ἵπποισι καὶ ἡμιόνοις μένος ἠΰ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύργους τε νεῶν καὶ τάφρον ἵκοντο,
οἱ δὲ νέον περὶ δόρπα φυλακτῆρες πονέοντο·
τοῖσι δ' ἐφ' ὕπνον ἔχευε διάκτορος Ἀργειφόντης,
πᾶσιν· ἄφαρ δ' ὤϊξε πύλας, καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας,
ἐς δ' ἄγαγε Πρίαμόν τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' ἐπ' ἀπήνης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκοντο
ὑψηλὴν, τὴν Μυρμιδόνες ποίησαν ἄνακτι,
δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες· ἀτὰρ καθύπερθεν ἔρεψαν,
λαχνήεντ' ὄροφον λειμωνόθεν ἀμήσαντες·
ἀμφὶ δέ οἱ μεγάλην αὐλὴν ποίησαν ἄνακτι
σταυροῖσιν πυκινοῖσι· θύρην δ' ἔχε μοῦνος ἐπιβλὴς
εἰλάτινος, τὸν τρεῖς μὲν ἐπιῤῥήσσεσκον Ἀχαιοὶ,
τρεῖς δ' ἀναοίγεσκον μεγάλην κληῗδα θυράων,
τῶν ἄλλων· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐπιῤῥήσσεσκε καὶ οἶος·
δή ῥα τόθ' Ἑρμείας ἐριούνιος ὦξε γέροντι,
ἐς δ' ἄγαγε κλυτὰ δῶρα ποδώκεϊ Πηλείωνι,
ἐξ ἵππων δ' ἀπέβαινεν ἐπὶ χθονὶ φώνησέν τε·
Ὦ γέρον, ἤτοι ἐγὼ θεὸς ἄμβροτος εἰλήλουθα,
Ἑρμείας· σοὶ γάρ με πατὴρ ἅμα πομπὸν ὄπασσεν·
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πάλιν εἴσομαι, οὐδ' Ἀχιλῆος
ὀφθαλμοὺς εἴσειμι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη,
ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτοὺς ἀγαπαζέμεν ἄντην.
Τύνη δ' εἰσελθὼν λαβὲ γούνατα Πηλείωνος,
καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητέρος ἠϋκόμοιο
λίσσεο καὶ τέκεος· ἵνα οἱ σὺν θυμὸν ὀρίνῃς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον
Ἑρμείας· Πρίαμος δ' ἐξ ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
Ἰδαῖον δὲ κατ' αὖθι λίπεν· ὁ δὲ μίμνεν ἐρύκων
ἵππους ἡμιόνους τε· γέρων δ' ἰθὺς κίεν οἴκου,
τῇ ῥ' Ἀχιλεὺς ἵζεσκε, Διῒ φίλος. Ἐν δέ μιν αὐτὸν
εὗρ'· ἕταροι δ' ἀπάνευθεν καθείατο· τῷ δὲ δύ' οἴω,
ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος, ὄζος Ἄρηος,
ποίπνυον παρεόντε· νέον δ' ἀπέληγεν ἐδωδῆς,
ἔσθων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα. [στὰς
Τοὺς δ' ἔλαθ' εἰσελθὼν Πρίαμος μέγας, ἄγχι δ' ἄρα
χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα, καὶ κύσε χεῖρας
δεινὰς, ἀνδροφόνους, αἵ οἱ πολέας κτάνον υἷας.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἄνδρ' ἄτη πυκινὴ λάβῃ ὅστ' ἐνὶ πάτρῃ
φῶτα κατακτείνας, ἄλλων ἐξίκετο δῆμον,

ideo illius recordati-sunt etiam in ipso mortis fato.
Sed agedum, hoc accipe a me pulcrum poculum;
ipsumque tutare, et deduc me, cum (*faventibus*) diis,
usque-dum in tentorium Pelidæ pervenero.
Illum vero vicissim allocutus-est internuntius Argicida:
tentas me, senex, juniorem, nec-tamen mihi persuadebis:
qui me jubes tua dona clam Achille accipere.
Eum quidem ego timeo, et vereor valde animo
eum spoliare, ne mihi quod malum in-posterum fiat.
Tibi vero ego viæ-dux vel ad inclytum Argos proficiscerer,
sedulo in navi veloci, aut via-terrestri comitans:
non sane aliquis tecum, *hoc* duce contemto, pugnaverit.
Dixit, et quum-insiliisset Mercurius in-currum et equos,
cito scuticam et habenas prehendit manibus;
inspiravit autem equis et mulabus robur validum.
Sed quum jam ad-turresque navium et fossam pervenissent,
modo circa cœnas custodes occupabantur:
iis autem somnum infudit internuntius Argicida
omnibus: statimque aperuit portas, et retrusit vectes,
introque duxit Priamumque et splendida dona in rheda.
Sed quando jam ad-tentorium Pelidæ pervenerant
excelsum, quod Myrmidones fecerant regi,
lignis abietis cæsis; sed desuper texerant
culmine e-segetis-lanugine, *quam* e-prato demessuerant;
circum autem id magnum septum fecerant regi
palis densis: januam autem tenebat unus obex
abiegnus, quem tres quidem obdebant Achivi,
tres autem reserabant magnum claustrum forium,
ex aliis; Achilles vero obdebat etiam solus:
tum vero Mercurius utilium-auctor aperuit seni,
introque-duxit inclyta dona pedibus-veloci Pelidæ;
e-curruque descendit in terram, dixitque:
O senex, ego quidem deus immortalis veni,
Mercurius; tibi enim me pater una ducem-viæ præbuit:
sed ego quidem redibo, neque Achillis
ad-oculos accedam: indignum vero esset,
immortalem deum sic mortales curare palam.
Tu vero ingressus prehende genua Pelidæ,
et eum per patrem et matrem comis-pulcris
supplex-ora, et *per* filium: ut ei animum commoveas.
Sic igitur fatus, abiit ad latum Olympum
Mercurius: Priamus vero de curru desiliit in-terram,
Idæumque ibidem reliquit: is vero manebat continens
equos mulasque: senex autem recta ivit per-domum,
ubi Achilles sedebat, Jovi carus. Atque intus eum ipsum
invenit; socii vero seorsum sedebant: ei autem duo soli,
heros Automedonque, et Alcimus, soboles Martis,
ministrabant astantes: modo autem destiterat a-cibo,
ut-ederat et biberat: adhuc etiam apposita-erat mensa.
Hos autem latuit ingressus Priamus magnus; prope vero stans
manibus prehendit Achillis genua, et osculatus-est manus
terribiles, homicidas, quæ ei multos interfecerant filios.
Ut vero quum virum malum magnum cepit, qui in patria
homine interfecto, ad-aliorum pervenit civitatem,

Digitized by Google

ἀνδρὸς ἐς ἀφνειοῦ, θάμβος δ' ἔχει εἰςορόωντας·
ὣς Ἀχιλεὺς θάμβησεν ἰδὼν Πρίαμον θεοειδέα·
θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι, ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο.
Τὸν καὶ λισσόμενος Πρίαμος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Μνῆσαι πατρὸς σοῖο, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
τηλίκου, ὥςπερ ἐγών, ὀλοῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ.
Καὶ μέν που κεῖνον περιναιέται ἀμφὶς ἐόντες
τείρουσ', οὐδέ τίς ἐστιν ἀρὴν καὶ λοιγὸν ἀμῦναι·
ἀλλ' ἤτοι κεῖνός γε, σέθεν ζώοντος ἀκούων,
χαίρει τ' ἐν θυμῷ, ἐπί τ' ἔλπεται ἤματα πάντα
ὄψεσθαι φίλον υἱὸν, ἀπὸ Τροίηθε μολόντα.
Αὐτὰρ ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὔτινά φημι λελεῖφθαι.
Πεντήκοντά μοι ἦσαν, ὅτ' ἤλυθον υἷες Ἀχαιῶν·
ἐννεακαίδεκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν,
τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες.
Τῶν μὲν πολλῶν θοῦρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
ὃς δέ μοι οἷος ἔην, εἴρυτο δὲ ἄστυ καὶ αὐτούς,
τὸν σὺ πρώην κτεῖνας, ἀμυνόμενον περὶ πάτρης,
Ἕκτορα· τοῦ νῦν εἵνεχ' ἱκάνω νῆας Ἀχαιῶν,
λυσόμενος παρὰ σεῖο, φέρω δ' ἀπερείσι' ἄποινα.
Ἀλλ' αἰδεῖο θεοὺς, Ἀχιλεῦ, αὐτόν τ' ἐλέησον,
μνησάμενος σοῦ πατρός· ἐγὼ δ' ἐλεεινότερός περ·
ἔτλην δ', οἷ' οὔπω τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος,
ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
ἁψάμενος δ' ἄρα χειρὸς ἀπώσατο ἦκα γέροντα.
Τὼ δὲ μνησαμένω, ὁ μὲν Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο,
κλαῖ' ἀδινὰ, προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἐλυσθείς·
αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς κλαῖεν ἑὸν πατέρ', ἄλλοτε δ' αὖτε
Πάτροκλον· τῶν δὲ στοναχὴ κατὰ δώματ' ὀρώρει.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥα γόοιο τετάρπετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
[καί οἱ ἀπὸ πραπίδων ἦλθ' ἵμερος ἠδ' ἀπὸ γυίων,]
αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, γέροντα δὲ χειρὸς ἀνίστη,
οἰκτείρων πολιόν τε κάρη πολιόν τε γένειον·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Ἆ δειλ', ἦ δὴ πολλὰ κάκ' ἄνσχεο σὸν κατὰ θυμόν.
Πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἷος,
ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
υἱέας ἐξενάριξα; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἕζευ ἐπὶ θρόνου· ἄλγεα δ' ἔμπης
ἐν θυμῷ κατακεῖσθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ.
Οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο.
Ὣς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσιν,
ζώειν ἀχνυμένοις· αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσίν.
Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει,
δώρων, οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἑάων·
ᾧ μέν κ' ἀμμίξας δοίη Ζεὺς τερπικέραυνος,
ἄλλοτε μέν τε κακῷ ὅγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ·
ᾧ δέ κε τῶν λυγρῶν δοίη, λωβητὸν ἔθηκεν·
καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει·
φοιτᾷ δ', οὔτε θεοῖσι τετιμένος οὔτε βροτοῖσιν.
Ὣς μὲν καὶ Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
ἐκ γενετῆς· πάντας γὰρ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκέκαστο

viri ad divitis *domum*, stupor autem tenet aspicientes;
sic Achilles obstupuit, conspicatus Priamum deo-similem:
obstupuerunt vero et ceteri, et in alterum-alter intuebantur.
Hunc inde supplicans Priamus verbis allocutus-est:
Recordare patris tui, diis similis Achille,
qui est ejusdem-ætatis, qua ego, gravi in senectutis limine.
Et illum quidem fortasse vicini circumsistentes
premunt, neque aliquis est malum et perniciem defensurus;
sed tamen ille quidem, te vivere audiens,
gaudetque in animo, et insuper sperat dies omnes
visurum *se* dilectum filium, a Troja reversum.
Sed ego infelicissimus, quum genuerim filios fortissimos
Troja in lata, eorum tamen neminem credo relictum-esse.
Quinquaginta mihi erant, quando venere filii Achivorum;
undeviginti quidem mihi uno ex utero erant,
ceteros autem mihi pepererunt in ædibus mulieres.
Ex his plerorumque quidem impetuosus Mars genua solvit:
qui vero mihi unicus erat, tutabaturque urbem et *nos* ipsos,
hunc tu nuper interfecisti, pugnantem pro patria,
Hectorem: hujus nunc gratia veni ad-naves Achivorum,
cum redemturus a-te, feroque infinita pretia.
Sed reverere deos, Achille, meique-ipsius miserere,
recordatus tui patris: ego autem adhuc miserabilior *sum:*
sustinui vero, qualia nunquam aliquis super-terram mortalis
alius,] viri filiorum-interfectoris ad os manum admovere.
Sic dixit: ei autem de-patre desiderium excitavit fletus;
prehensaque manu, removit-a-se leniter senem.
Ili vero recordati, hic quidem Hectoris homicidæ,
flebat crebris-lacrimis, ante pedes Achillis provolutus:
at Achilles flebat suum patrem, interdumque vicissim
Patroclum: eorum autem gemitus per ædes exstitit.
At postquam fletu satiatus-erat divinus Achilles,
[et ei e præcordiis abiit desiderium, atque ex artubus,]
protinus e sede surrexit, senemque manu *prehensum* erexit,
miseratus canumque caput, canumque mentum:
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
Ah miser, certe jam multa mala tolerasti tuo in animo.
Quomodo sustinuisti ad naves Achivorum venire solus,
viri ante oculos, qui tibi multosque et strenuos
filios interfeci? ferreum certe tibi cor.
Sed age jam conside in sede; dolores autem prorsus
in animo residere sinamus, mœsti licet.
Non enim ullus profectus est in-tristi fletu.
Sic enim fato-tribuerunt dii miseris mortalibus,
ut-vivant tristes; ipsi vero sine-curis sunt.
Duo quippe dolia jacent in Jovis limine;
donorum, quæ dat, *alterum* malorum, alterum vero bono-
rum:] cui quidem miscens dederit Jupiter fulmine-gaudens,
interdum quidem in-malum ille incidit, interdum et in-bonum:
cui vero ex-malis dederit, injuriis-obnoxium fecit;
et illum exitialis inopia super terram almam exercet:
vagaturque nec diis honoratus, nec mortalibus.
Sic quidem et Peleo dii dederunt illustria dona
a natalibus: omnibus enim præ hominibus ornatus-erat

ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, ἄνασσε δὲ Μυρμιδόνεσσιν·
καί οἱ θνητῷ ἐόντι θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν·
ἀλλ' ἐπὶ καὶ τῷ θῆκε θεὸς κακὸν, ὅττι οἱ οὔτι
παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων.
Ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκεν παναώριον· οὐδέ νυ τόνγε
γηράσκοντα κομίζω· ἐπεὶ μάλα τηλόθι πάτρης
ἧμαι ἐνὶ Τροίῃ, σέ τε κήδων ἠδὲ σὰ τέκνα.
Καὶ σὲ, γέρον, τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι·
ὅσσον Λέσβος ἄνω, Μάκαρος ἕδος, ἐντὸς ἐέργει,
καὶ Φρυγίη καθύπερθε καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων,
τῶν σε, γέρον, πλούτῳ τε καὶ υἱάσι φασὶ κεκάσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί τοι πῆμα τόδ' ἤγαγον Οὐρανίωνες,
αἰεί τοι περὶ ἄστυ μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε·
ἄνσχεο, μηδ' ἀλίαστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν.
Οὐ γάρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἷος ἑῆος,
οὐδέ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθησθα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
μή μέ πω ἐς θρόνον ἵζε, Διοτρεφὲς, ὄφρα κεν Ἕκτωρ
κεῖται ἐνὶ κλισίῃσιν ἀκηδής· ἀλλὰ τάχιστα
λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω· σὺ δὲ δέξαι ἄποινα
πολλὰ, τά τοι φέρομεν· σὺ δὲ τῶνδ' ἀπόναιο, καὶ ἔλθοις
σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν, ἐπεί με πρῶτον ἔασας.
[αὐτόν τε ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος Ἠελίοιο.]
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε, γέρον· νοέω δὲ καὶ αὐτὸς
Ἕκτορά τοι λῦσαι· Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθεν
μήτηρ, ἥ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Καὶ δέ σε γιγνώσκω, Πρίαμε, φρεσὶν, οὐδέ με λήθεις,
ὅττι θεῶν τίς σ' ἦγε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οὐ γάρ κε τλαίη βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλάκους λάθοι, οὐδέ κ' ὀχῆας
ῥεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων·
τῷ νῦν μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς·
μή σε, γέρον, οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν ἐάσω,
καὶ ἱκέτην περ ἐόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμάς.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Πηλείδης δ' οἴκοιο λέων ὣς ἆλτο θύραζε,
οὐκ οἶος· ἅμα τῷγε δύω θεράποντες ἕποντο,
ἥρως Αὐτομέδων ἠδ' Ἄλκιμος, οὕς ῥα μάλιστα
τῖ' Ἀχιλεὺς ἑτάρων, μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
Οἳ τόθ' ὑπὸ ζυγόφιν λύον ἵππους ἡμιόνους τε,
ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος·
κὰδ δ' ἐπὶ δίφρου εἷσαν· ἐϋξέστου δ' ἀπ' ἀπήνης
ᾕρεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.
Κὰδ δ' ἔλιπον δύο φάρε', ἐΰννητόν τε χιτῶνα,
ὄφρα νέκυν πυκάσας δώῃ οἶκόνδε φέρεσθαι.
Δμωὰς δ' ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ', ἀμφί τ' ἀλεῖψαι,
νόσφιν ἀειράσας, ὡς μὴ Πρίαμος ἴδοι υἱόν·
μὴ ὁ μὲν ἀχνυμένῃ κραδίῃ χόλον οὐκ ἐρύσαιτο,
παῖδα ἰδὼν, Ἀχιλῆϊ δ' ὀρινθείη φίλον ἦτορ,
καί ἑ κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτηται ἐφετμάς.
Τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
αὐτὸς τόνγ' Ἀχιλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν ἀείρας,

opibusque, divitiisque, imperabat vero Myrmidonibus;
et ei mortali licet deam fecerunt uxorem :
sed et huic imposuit deus malum, quod ei nequaquam
filiorum in ædibus soboles nata-est *olim* regnantium.
Sed unum filium genuit immatura-morte-periturum : nec
tamen hunc] jam-senem foveo; nam valde procul a-patria
sedeo in Troja, teque contristans, et tuos liberos.
Et te, senex, olim quidem audimus opibus floruisse:
quanta Lesbus supra (*in alto*), Macaris sedes, intus conti-
net,] et Phrygia desuper, et Hellespontus immensus,
horum te, senex, divitiis, et filiis aiunt ornatum-excelluisse.
At postquam tibi cladem hanc intulerunt cœlites,
assidue tibi circa urbem præliaque cædesque-virorum :
perfer *tamen*, nec perpetuo mœre tuo in animo.
Nihil enim proficies, tristatus de-filio præstanti,
neque ipsum suscitabis, prius etiam malum aliud passus-fue-
ris.] Ei vero respondit deinde senex Priamus deo-similis:
ne me in sede colloca, Jovis-alumne, quamdiu Hector
jacet in tentoriis insepultus; sed citissime
redemtum-redde, ut oculis videam : tu vero accipe dona
multa, quæ tibi afferimus : tuque his utinam-fruaris et perve-
nias] tuam in patriam terram, quum me primum dimisisti.
[ipsum ut-vivam et aspiciam lumen Solis.]
Hunc autem torve intuitus affatus-est pedibus velox Achil-
les :] ne-amplius nunc me irrita, senex : cogito vero et ipse
Hectorem tibi redemtum-reddere; a-Jove autem mihi nuntia
venit] mater, quæ me peperit, filia marini senis.
Et vero te sentio, Priame, animo, nec me lates,
quod deorum aliquis te duxit celeres ad naves Achivorum.
Haud enim ausus-esset mortalis intrare, ne admodum quidem
juvenis,] in exercitum : neque enim custodes latuisset, neque
obices] facile reserasset portarum nostrarum :
quare nunc ne mihi magis in doloribus animum commoveas,
ne te, senex, ne ipsum quidem in tentoriis sinam,
quantumvis supplex sis, Jovis autem violem mandata.
Sic dixit : timuit autem senex, et paruit sermoni.
Pelides vero e-domo, tanquam leo, prosiliit foras,
non solus : una eum duo famuli comitabantur,
heros Automedonque et Alcimus, quos quidem maxime
honorabat Achilles sociorum, post Patroclum quidem mor-
tuum.] Hi tunc sub jugo solverunt equos mulasque,
introque duxerunt præconem vocalem senis;
et in sedili collocarunt : bene-polita autem de rheda
detraxerunt Hectorei capitis infinita pretia.
At reliquerunt duo pallia, textamque-bene tunicam,
ut cadaver contectum redderet domum asportandum.
Ancillas autem evocatas lavare jussit, circumque ungere,
seorsum sublatum, ut ne Priamus videret filium;
ne is quidem dolenti corde iram non contineret,
filium conspicatus, Achilli autem commoveretur carum cor,
et ipsum interficeret, Jovisque violaret mandata.
Illud vero postquam ancillæ laverant et unxerant oleo,
circaque ipsum pallium pulcrum jecerant, ac tunicam,
ipse illud Achilles lectis imposuit sublatum,

Digitized by Google

σὺν δ' ἕταροι ἤειραν ἐϋξέστην ἐπ' ἀπήνην.
ᾬμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
Μή μοι, Πάτροκλε, σκυδμαινέμεν, αἴ κε πύθηαι
εἰν Ἄϊδός περ ἐὼν, ὅτι Ἕκτορα δῖον ἔλυσα
πατρὶ φίλῳ· ἐπεὶ οὔ μοι ἀεικέα δῶκεν ἄποινα.
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ καὶ τῶνδ' ἀποδάσσομαι ὅσσ' ἐπέοικεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐς κλισίην πάλιν ἤϊε δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ πολυδαιδάλῳ, ἔνθεν ἀνέστη,
τοίχου τοῦ ἑτέρου, ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο μῦθον·
Υἱὸς μὲν δή τοι λέλυται, γέρον, ὡς ἐκέλευες,
κεῖται δ' ἐν λεχέεσσ'· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν
ὄψεαι αὐτὸς ἄγων· νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπου.
Καὶ γάρ τ' ἠΰκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου,
τῇπερ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο,
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες.
Τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο,
χωόμενος Νιόβῃ, τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
οὕνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο καλλιπαρήῳ·
φῆ δοιὼ τεκέειν, ἡ δ' αὐτὴ γείνατο πολλούς·
τὼ δ' ἄρα, καὶ δοιώ περ ἐόντ', ἀπὸ πάντας ὄλεσσαν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐννῆμαρ κέατ' ἐν φόνῳ, οὐδέ τις ἦεν
κατθάψαι· λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων·
τοὺς δ' ἄρα τῇ δεκάτῃ θάψαν θεοὶ Οὐρανίωνες.
Ἡ δ' ἄρα σίτου μνήσατ', ἐπεὶ κάμε δακρυχέουσα.
Νῦν δέ που ἐν πέτρῃσιν, ἐν οὔρεσιν οἰοπόλοισιν,
ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνὰς
νυμφάων, αἵτ' ἀμφ' Ἀχελώϊον ἐῤῥώσαντο,
ἔνθα, λίθος περ ἐοῦσα, θεῶν ἐκ κήδεα πέσσει.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα, δῖε γεραιὲ,
σίτου, ἔπειτά κεν αὖτε φίλον παῖδα κλαίοισθα,
Ἴλιον εἰσαγαγών· πολυδάκρυτος δέ τοι ἔσται.
Ἦ, καὶ ἀναΐξας ὄϊν ἄργυφον ὠκὺς Ἀχιλλεὺς [μον,
σφάξ'· ἕταροι δ' ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον εὖ κατὰ κόσ-
μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
ὤπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτομέδων δ' ἄρα σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ
καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος καὶ ἔρον ἕντο,
ἤτοι Δαρδανίδης Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα,
ὅσσος ἔην, οἷός τε· θεοῖσι γὰρ ἄντα ἐῴκει.
Αὐτὰρ ὁ Δαρδανίδην Πρίαμον θαύμαζεν Ἀχιλλεὺς,
εἰσορόων ὄψιν τ' ἀγαθὴν καὶ μῦθον ἀκούων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
τὸν πρότερος προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·
Λέξον νῦν με τάχιστα, Διοτρεφὲς, ὄφρα κεν ἤδη
ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.
Οὐ γάρ πω μύσαν ὄσσε ὑπὸ βλεφάροισιν ἐμοῖσιν,
ἐξ οὗ σῇς ὑπὸ χερσὶν ἐμὸς παῖς ὤλεσε θυμόν·
ἀλλ' αἰεὶ στενάχω καὶ κήδεα μυρία πέσσω,
αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον.
Νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην, καὶ αἴθοπα οἶνον
λαυκανίης καθέηκα· πάρος γε μὲν οὔτι πεπάσμην.
Ἦ ῥ', Ἀχιλεὺς δ' ἑτάροισιν ἰδὲ δμωῇσι κέλευσεν,

simulque socii elevarunt bene-politam in rhedam.
Ingemuit autem deinde, dilectumque nomine-ciebat sodalem:
Ne mihi, Patrocle, irascaris, si forte audiveris,
in Orco licet sis, *me* Hectorem divinum redemtum-reddi-
disse] patri caro; quippe non mihi indecora dedit dona.
Tibi vero ego ex-his etiam impertiam, quanta par-est.
Dixit, et in tentorium rediit divinus Achilles.
Resedit autem in sella affabre-facta, unde surrexerat,
pariete ex adverso, et Priamum allocutus-est sermone:
Filius quidem jam tibi redemtus-est, senex, ut jussisti:
jacet autem in lectis, et cum aurora apparente
videbis ipse abducens: nunc vero memores-simus cœnæ.
Nam et comis-pulcris Niobe memor-fuit cibi,
cui-tamen duodecim liberi in ædibus perierant,
sex quidem filiæ, sex autem filii pubescentes.
Hos quidem Apollo interfecit ab argenteo nervo,
iratus Niobæ, illas autem Diana sagittis-gaudens,
quoniam Latonæ se æquiparabat genis-pulcræ:
dixit *illam* duos peperisse, ipsa vero pepererat multos:
illi autem, vel duo *tantum* licet essent, omnes perdidere.
Hi quidem novem-dies jacebant in cæde, nec quisquam erat,
qui-sepeliret: populos enim lapides fecerat Saturnius:
eos autem decima-die sepelierunt dii cœlites.
Ipsa vero cibi memor-fuit, quando fatigata-erat lacrimas-fun-
dens.] Nunc vero alicubi in petris, in montibus desertis,
in Sipylo, ubi aiunt dearum esse cubilia
Nympharum, quæ circa Acheloium movebantur (*saltabant*),
illic, lapis licet sit, a diis *immissos* dolores concoquit.
Sed age jam et nos curam-geramus, divine senex,
cibi, deinde vero rursus dilectum filium defleas,
in Ilium vectum: ac multis-lacrimis-prosequendus tibi erit.
Dixit, et propere-surgens ovem candidam velox Achilles
mactavit: socii vero excoriaruntque et curarunt bene, ut-de-
cebat,] minutatimque-secuerunt perite, verubusque transfi-
xere,] assaruntque accurate, extraxeruntque *igni* omnia.
Automedon autem panem sumtum distribuit in-mensa
pulcris in canistris: at carnes distribuit Achilles.
Ipsi vero ad cibos paratos appositos manus porrigebant.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
Dardanides quidem Priamus admirabatur Achillem,
quantus erat, qualisque: diis enim coram similis-erat.
At Dardaniden Priamum admirabatur Achilles,
aspiciens vultusque egregios, et sermonem audiens.
Ac postquam satiati-sunt alter-alterius aspectu,
illum prior allocutus-est senex Priamus deo-similis:
Mitte nunc cubitum me quam-primum, Jovis-alumne, ut
jam] somno sub dulci oblectemur sopiti.
Nondum enim clausi-sunt oculi sub palpebris meis,
ex quo tuis sub manibus meus filius amisit animam:
sed assidue ingemisco et dolores innumerabiles concoquo,
aulæ in septis volutatus per fimum.
Nunc tandem etiam cibum gustavi, et nigrum vinum
per-guttur demisi: antea sane nequaquam gustaveram.
Dixit: Achilles vero socios et ancillas jussit

δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αἶψα δ' ἄρα στόρεσαν δοιὼ λέχε' ἐγκονέουσαι.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἐκτὸς μὲν δὴ λέξο, γέρον φίλε· μήτις Ἀχαιῶν
ἐνθάδ' ἐπέλθησιν βουληφόρος, οἵτε μοι αἰεὶ
βουλὰς βουλεύουσι παρήμενοι, ἣ θέμις ἐστίν·
τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
αὐτίκ' ἂν ἐξείποι Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
καί κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένηται.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ποσσῆμαρ μέμονας κτερεϊζέμεν Ἕκτορα δῖον,
ὄφρα τέως αὐτός τε μένω καὶ λαὸν ἐρύκω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
εἰ μὲν δή μ' ἐθέλεις τελέσαι τάφον Ἕκτορι δίῳ,
ὧδέ κέ μοι ῥέζων, Ἀχιλεῦ, κεχαρισμένα θείης.
Οἶσθα γάρ, ὡς κατὰ ἄστυ ἐέλμεθα, τηλόθι δ' ὕλη
ἀξέμεν ἐξ ὄρεος· μάλα δὲ Τρῶες δεδίασιν.
Ἐννῆμαρ μέν κ' αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοάοιμεν,
τῇ δεκάτῃ δέ κε θάπτοιμεν, δαινῦτό τε λαός·
ἑνδεκάτῃ δέ κε τύμβον ἐπ' αὐτῷ ποιήσαιμεν,
τῇ δὲ δυωδεκάτῃ πολεμίξομεν, εἴπερ ἀνάγκη.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
ἔσται τοι καὶ ταῦτα, γέρον Πρίαμ', ὡς σὺ κελεύεις.
Σχήσω γὰρ τόσσον πόλεμον χρόνον, ὅσσον ἄνωγας.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἐπὶ καρπῷ χεῖρα γέροντος
ἔλλαβε δεξιτερήν, μήπως δείσει' ἐνὶ θυμῷ.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο,
κῆρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες.
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὗδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτου·
τῷ δ' ἄρ Βρισηῒς παρελέξατο καλλιπάρῃος.
Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
εὗδον παννύχιοι, μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·
ἀλλ' οὐχ Ἑρμείαν ἐριούνιον ὕπνος ἔμαρπτεν,
ὁρμαίνοντ' ἀνὰ θυμόν, ὅπως Πρίαμον βασιλῆα
νηῶν ἐκ πέμψειε, λαθὼν ἱεροὺς πυλαωρούς.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ὦ γέρον, οὔ νύ τι σοίγε μέλει κακόν, οἷον ἔθ' εὕδεις
ἀνδράσιν ἐν δηΐοισιν, ἐπεί σ' εἴασεν Ἀχιλλεύς.
Καὶ νῦν μὲν φίλον υἱὸν ἐλύσαο, πολλὰ δ' ἔδωκας·
σεῖο δέ κε ζωοῦ καὶ τρὶς τόσα δοῖεν ἄποινα
παῖδες τοὶ μετόπισθε λελειμμένοι, αἴ κ' Ἀγαμέμνων
γνώῃ σ' Ἀτρεΐδης, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, κήρυκα δ' ἀνίστη.
Τοῖσιν δ' Ἑρμείας ζεῦξ' ἵππους ἡμιόνους τε·
ῥίμφα δ' ἄρ' αὐτὸς ἔλαυνε κατὰ στρατόν, οὐδέ τις ἔγνω.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο,
[Ξάνθον δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,]
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον.
Ἠὼς δὲ κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν·
οἱ δ' εἰς ἄστυ ἔλων οἰμωγῇ τε στοναχῇ τε
ἵππους, ἡμίονοι δὲ νέκυν φέρον. Οὐδέ τις ἄλλος

lectos sub porticu ponere, et stragula pulcra
purpurea injicere, sternereque desuper tapetas,
lænasque imponere villosas superne obducendas.
Illæ vero exierunt domo, facem in manibus tenentes:
statim autem straverunt duos lectos festinantes.
Hunc autem illudens allocutus-est pedibus velox Achilles:
Extra quidem jam cuba, senex optime; ne-quis Achivorum
huc adveniat consiliarius, qui mecum assidue
consilia consultant assidentes, ut mos est:
horum si quis te viderit celerem per noctem nigram,
continuo nuntiaret Agamemnoni pastori virorum,
et forte dilatio redemtionis cadaveris fieret.
Verum age mihi hoc dic, et accurate narra,
quot-diebus cupis justa-facere Hectori divino
ut tamdiu ipseque quiescam, et copias contineam.
Illi autem respondit senex Priamus deo-similis:
siquidem jam me vis celebrare funus Hectori divino,
sic certe mihi faciens, Achille, grata reddideris.
Scis enim, ut intra urbem concludimur, longeque lignum
devehendum ex monte: admodum vero Trojani metuunt.
Novem-dies quidem ipsum in ædibus lugeremus,
decima autem sepeliremus, epulareturque populus:
undecima vero tumulum super ipso faceremus;
sed duodecima pugnabimus, siquidem necesse *est*.
Eum autem rursus allocutus-est pedibus-velox divinus Achilles:] erunt tibi et hæc, senex Priame, ut tu jubes:
inhibebo enim tanto pugnam tempore, quanto jubes.
Sic igitur locutus, ad carpum manum senis
prehendit dextram, ne-forte timeret in animo.
Illi quidem in vestibulo domus illic dormierunt,
præco et Priamus, prudentia mentibus consilia tenentes.
At Achilles dormiit in-recessu tentorii bene-compacti:
ei autem Briseis accubuit pulcris-genis.
Ceteri quidem dii et mortales bellatores-equestres
dormiebant totam-per-noctem, molli domiti somno:
sed non Mercurium utilium-auctorem somnus cepit,
versantem in animo, quomodo Priamum regem
a navibus reduceret, clam sacris portarum-custodibus.
Stetit autem supra caput, et eum sermone allocutus-est:
O senex, non utique tibi curæ-est malum; qui-ita adhuc dormis] viros inter hostes, postquam te sivit Achilles
Et nunc quidem carum filium redemisti, multaque dedisti:
pro-te autem vivo vel ter tanta dederint dona
filii post te relicti, si Agamemno
rescierit de-te Atrides, rescierintque omnes Achivi.
Sic dixit: timuit autem senex, præconemque excitavit
Iis autem Mercurius junxit equos mulasque;
cito vero ipse egit per exercitum, neque ullus sensit.
Sed quum jam ad vadum pervenerant pulcre-labentis fluvii,
[Xanthi vorticosi, quem immortalis genuit Jupiter,]
Mercurius quidem tum abiit ad latum Olympum.
Aurora autem croceo-peplo se-pandebat totam super terram:
illi vero ad urbem agebant lamentisque gemituque
equos, mulæ vero cadaver ferebant. Nec quisquam alius

Digitized by Google

ἔγνω πρόσθ' ἀνδρῶν καλλιζώνων τε γυναικῶν·
ἀλλ' ἄρα Κασσάνδρη, ἰκέλη χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
Πέργαμον εἰσαναβᾶσα, φίλον πατέρ' εἰσενόησεν,
ἑσταότ' ἐν δίφρῳ, κήρυκά τε ἀστυβοώτην·
τὸν δ' ἄρ' ἐφ' ἡμιόνων ἴδε κείμενον ἐν λεχέεσσιν·
κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα γέγωνέ τε πᾶν κατὰ ἄστυ·
Ὄψεσθε, Τρῶες καὶ Τρωάδες, Ἕκτορ' ἰόντες,
εἴποτε καὶ ζώοντι μάχης ἐκ νοστήσαντι
χαίρετ'· ἐπεὶ μέγα χάρμα πόλει τ' ἦν, παντί τε δήμῳ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδέ τις αὐτόθ' ἐνὶ πτόλεϊ λίπετ' ἀνήρ,
οὐδὲ γυνή· πάντας γὰρ ἀάσχετον ἵκετο πένθος·
ἀγχοῦ δὲ ξύμβληντο πυλάων νεκρὸν ἄγοντι.
Πρῶται τόνγ' ἄλοχός τε φίλη καὶ πότνια μήτηρ
τιλλέσθην, ἐπ' ἄμαξαν ἐΰτροχον ἀΐξασαι,
ἁπτόμεναι κεφαλῆς· κλαίων δ' ἀμφίσταθ' ὅμιλος.
Καί νύ κε δὴ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἕκτορα δακρυχέοντες ὀδύροντο πρὸ πυλάων,
εἰ μὴ ἄρ' ἐκ δίφροιο γέρων λαοῖσι μετηύδα·
Εἴξατέ μοι, οὐρεῦσι διελθέμεν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἄσεσθε κλαυθμοῖο, ἐπὴν ἀγάγωμι δόμονδε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ διέστησαν, καὶ εἶξαν ἀπήνῃ.
Οἱ δ' ἐπεὶ εἰσάγαγον κλυτὰ δώματα, τὸν μὲν ἔπειτα
τρητοῖς ἐν λεχέεσσι θέσαν, παρὰ δ' εἶσαν ἀοιδοὺς,
θρήνων ἐξάρχους, οἵτε στονόεσσαν ἀοιδὴν
οἱ μὲν ἄρ' ἐθρήνεον, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
Τῇσιν δ' Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἦρχε γόοιο,
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
Ἆνερ, ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο, κὰδ δέ με χήρην
λείπεις ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε, δυσάμμοροι, οὐδέ μιν οἴω
ἥβην ἵξεσθαι· πρὶν γὰρ πόλις ἥδε κατ' ἄκρης
πέρσεται. Ἦ γὰρ ὄλωλας ἐπίσκοπος, ὅστε μιν αὐτὴν
ῥύσκευ, ἔχες δ' ἀλόχους κεδνὰς καὶ νήπια τέκνα·
αἳ δή τοι τάχα νηυσὶν ὀχήσονται γλαφυρῇσιν,
καὶ μὲν ἐγὼ μετὰ τῇσι· σὺ δ' αὖ, τέκος, ἢ ἐμοὶ αὐτῇ
ἕψεαι, ἔνθα κεν ἔργα ἀεικέα ἐργάζοιο,
ἀεθλεύων πρὸ ἄνακτος ἀμειλίχου· ἤ τις Ἀχαιῶν
ῥίψει χειρὸς ἑλὼν ἀπὸ πύργου, λυγρὸν ὄλεθρον,
χωόμενος, ᾧ δή που ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἕκτωρ,
ἢ πατέρ', ἠὲ καὶ υἱόν· ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
Οὐ γὰρ μείλιχος ἔσκε πατὴρ τεὸς ἐν δαῒ λυγρῇ·
τῷ καί μιν λαοὶ μὲν ὀδύρονται κατὰ ἄστυ.
Ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας,
Ἕκτορ· ἐμοὶ δὲ μάλιστα λελείψεται ἄλγεα λυγρά.
Οὐ γάρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας·
οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος, οὗτέ κεν αἰεὶ
μεμνήμην νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
Τῇσιν δ' αὖθ' Ἑκάβη ἀδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο·
Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ πάντων πολὺ φίλτατε παίδων,
ἦ μέν μοι ζωός περ ἐὼν, φίλος ἦσθα θεοῖσιν·
οἱ δ' ἄρα σεῦ κήδοντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ.
Ἄλλους μὲν γὰρ παῖδας ἐμοὺς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς

sensit prius virorum beneque-cinctarum mulierum;
sed Cassandra, similis aureæ Veneri,
Pergamo conscenso, dilectum patrem conspexit,
stantem in sella-currus, præconemque urbis-clamatorem;
illum vero super mulabus vidit jacentem in lectis :
ejulavit inde clamavitque totam per urbem :
Visite, Trojani et Troades, Hectorem, progressi,
si quando et vivo e pugna reverso
gavisi-estis : nam magnum gaudium urbique erat, totique populo.]
Sic dixit : neque ullus illic in urbe relictus-est vir,
nec mulier; omnes enim intolerabilis invasit luctus :
prope autem portas occurrerunt cadaver advehenti.
Primæ super-hoc uxorque dilecta et veneranda mater
vellebant-crines, ad rhedam volubilem ruentes,
tangentes *mortui* caput : flens autem circumstabat turba.
Et certe jam totum-diem ad solem occidentem
Hectorem lacrimas-fundentes delamentati-fuissent ante-portas,]
nisi e sella senex populum allocutus-fuisset :
Cedite mihi *via*, mulæ ut-transeant; at deinde
satiabitis-vos fletu, postquam vexero domum.
Sic dixit : hi autem distiterunt, et cessere *via* rhedæ.
Illi vero ut vexerant-in inclytas ædes, eum quidem deinde
tornatis in lectis posuerunt, juxtaque collocarunt cantores,
nænias auspicantes; qui quidem gemitibus-mixtum cantum
ipsi lugubre-canebant, et adgemebant mulieres.
Illis autem Andromache candidis-ulnis exorsa-est planctum,
Hectoris homicidæ caput inter manus tenens :
Mi vir, vita juvenis excidisti, ac me viduam
deseris in ædibus; filius autem adhuc infans sic,
quem genuimus tuque egoque, calamitosi, neque ipsum puto
ad-pubertatem perventurum; prius enim urbs hæc a culmine
evertetur. Certe enim periisti custos, qui illam ipsam
servabas, tuebarisque uxores reverendas, et infantes liberos:
quæ jam cito in-navibus avehentur cavis,
et sane ego inter has : tu vero, fili, vel me ipsam
comitaberis *illuc*, ubi certe operibus indignis exerceberis,
laborans pro domino immiti : vel aliquis Achivorum
te projiciet, manu correptum, a turri, tristem interitum,
iratus; cui forte fratrem interfecit Hector,
aut patrem, vel et filium : nam perquam multi Achivorum
Hectoris in manibus mordicus prehenderunt immensum solum.]
Non enim mitis erat pater tuus in pugna exitiosa :
ideo et illum cives quidem lugent per urbem.
Infandum autem parentibus fletum et mœrorem attulisti,
Hector; mihi vero præcipue relicti-sunt dolores graves.
Non enim mihi moriens e lectis manus porrexisti :
neque aliquod mihi dixisti prudens verbum, cujus perpetuo
recordarer noctesque et dies lacrimas-fundens.
Sic dixit flens : adgemebant autem mulieres.
Illis vero et Hecuba densum exorsa-est planctum :
Hector, meo animo omnium longe carissime filiorum,
certe quidem mihi dum-viveres, carus eras diis :
illi enim tui curam gesserunt etiam in ipso mortis fato.
Alios etenim filios meos pedibus velox Achilles

Digitized by Google

πέρνασχ', ὅντιν' ἕλεσκε, πέρην ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
ἐς Σάμον, ἔς τ' Ἴμβρον καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν·
σεῦ δ' ἐπεὶ ἐξέλετο ψυχὴν τανυήκεϊ χαλκῷ,
πολλὰ ῥυστάζεσκεν ἑοῦ περὶ σῆμ' ἑτάροιο,
Πατρόκλου, τὸν ἔπεφνες· ἀνέστησεν δέ μιν οὐδ' ὥς.
Νῦν δέ μοι ἑρσήεις καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισιν
κεῖσαι, τῷ ἴκελος, ὅντ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
Ὣς ἔφατο κλαίουσα, γόον δ' ἀλίαστον ὄρινεν.
Τῇσι δ' ἔπειθ' Ἑλένη τριτάτη ἐξῆρχε γόοιο·
Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε πάντων,
ἦ μέν μοι πόσις ἐστὶν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
ὅς μ' ἄγαγε Τροίηνδ'· ὡς πρὶν ὤφελλον ὀλέσθαι·
ἤδη γὰρ νῦν μοι τόδ' ἐεικοστὸν ἔτος ἐστίν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης·
ἀλλ' οὔπω σεῦ ἄκουσα κακὸν ἔπος, οὐδ' ἀσύφηλον·
ἀλλ' εἴ τίς με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι
δαέρων, ἢ γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
ἢ ἑκυρή — ἑκυρὸς δὲ, πατὴρ ὥς, ἤπιος αἰεί —
ἀλλὰ σὺ τόνγ' ἐπέεσσι παραιφάμενος κατέρυκες,
σῇ τ' ἀγανοφροσύνῃ καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσιν.
Τῷ σέ θ' ἅμα κλαίω καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἀχνυμένη κῆρ·
οὐ γάρ τίς μοι ἔτ' ἄλλος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
ἤπιος οὐδὲ φίλος· πάντες δέ με πεφρίκασιν.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δ' ἔστενε δῆμος ἀπείρων.
Λαοῖσιν δ' ὁ γέρων Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Ἄξετε νῦν, Τρῶες, ξύλα ἄστυδε, μηδέ τι θυμῷ
δείσητ' Ἀργείων πυκινὸν λόχον· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
πέμπων μ' ὧδ' ἐπέτελλε μελαινάων ἀπὸ νηῶν,
μὴ πρὶν πημανέειν, πρὶν δωδεκάτη μόλῃ Ἠώς.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ὑπ' ἀμάξῃσιν βόας ἡμιόνους τε
ζεύγνυσαν· αἶψα δ' ἔπειτα πρὸ ἄστεος ἠγερέθοντο.
Ἐννῆμαρ μὲν τοίγε ἀγίνεον ἄσπετον ὕλην·
ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη φαεσίμβροτος Ἠώς,
καὶ τότ' ἄρ' ἐξέφερον θρασὺν Ἕκτορα δακρυχέοντες,
ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἐν δ' ἔβαλον πῦρ.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κλυτοῦ Ἕκτορος ἔγρετο λαός.
[Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,]
Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ
πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
ὀστέα λευκὰ λέγοντο κασίγνητοί θ' ἕταροί τε,
μυρόμενοι, θαλερὸν δὲ κατείβετο δάκρυ παρειῶν.
Καὶ τάγε χρυσείην ἐς λάρνακα θῆκαν ἑλόντες,
πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν·
αἶψα δ' ἄρ' ἐς κοίλην κάπετον θέσαν· αὐτὰρ ὕπερθεν
πυκνοῖσιν λάεσσι κατεστόρεσαν μεγάλοισιν·
ῥίμφα δὲ σῆμ' ἔχεαν, περὶ δὲ σκοποὶ εἵατο πάντῃ,
μὴ πρὶν ἐφορμηθεῖεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.
Χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον· αὐτὰρ ἔπειτα
εὖ συναγειρόμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
δώμασιν ἐν Πριάμοιο, Διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὣς οἵγ' ἀμφίεπον τάφον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.

ΤΈΛΟΣ ἸΛΙΆΔΟΣ.

vendebat, quemcunque caperet, trans mare infructuosum,
in Samum, inque Imbrum, et Lemnum importuosam:
tibi vero postquam eripuit animam longa-acie-munito ære,
sæpe raptavit sui circa sepulcrum sodalis,
Patrocli, quem interfeceras: excitavit tamen illum ne sic quidem.] Nunc autem mihi roscidus et recens in ædibus
jaces, illi similis, quem argenteo-arcu-insignis Apollo
suis mitibus telis superveniens interfecit.
Sic dixit flens, fletumque vehementem excitavit.
Illis vero deinde Helena tertia exorsa-est planctum:
Hector, meo animo levirum longe carissime omnium,
certe quidem mihi maritus est Alexander divinæ-formæ,
qui me duxit Trojam: utinam ante periissem!
jam enim nunc mihi hic vicesimus annus est,
ex quo illinc veni, et a-mea discessi patria;
sed nunquam ex-te audivi malum dictum, neque ignominiosum:] verum si quis me etiam alius in ædibus increparet
levirum, vel glorum, vel fratriarum pulcris-peplis:
vel socrus (socer vero, tanquam pater, mitis *erat* semper):
at tu illum verbis admonens cohibebas,
tuaque humanitate et tuis lenibus verbis.
Quare te simul fleo et me infelicem, dolens corde;
non enim quisquam mihi jam alius in Troja lata
benignus, neque amicus; omnes vero me abominantur.
Sic dixit flens: adgemuit autem plebs immensa.
Apud-populum vero senex Priamus verba dixit:
Convehetis nunc, Trojani, ligna ad-urbem, neu quicquam
animo] timeatis Argivorum densas insidias; namque Achilles,
dimittens me, sic pollicitus-est, nigris a navibus,
non prius se-infestaturum, quam duodecima venisset Aurora.
Sic dixit: illi vero sub rhedis boves mulasque
junxerunt: statimque deinde ante urbem congregati-sunt.
Novem-dies quidem hi adducebant immensam materiam:
at quum jam decima apparuit lucem-mortalibus-afferens Aurora,] tunc extulerunt audacem Hectorem lacrimas-fundentes:] in pyraque summa cadaver posuere et injecere ignem.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
tum circa pyram incluti Hectoris congregatus-est populus.
[Ac postquam congregati-sunt, unaque-frequentes facti,]
Primum quidem pyram exstinxerunt nigro vino
totam, quantum occuparat ignis vis; ac deinde
ossa alba legebant fratres sodalesque,
lugentes, uberesque defundebantur lacrimæ de-genis.
Et hæc aureum in loculum posuerunt suscepta,
purpureis peplis obtecta mollibus:
mox autem in cava fossa posuerunt; sed superne
densis lapidibus straverunt magnis:
cito vero tumulum aggesserunt, circumque speculatores sedebant quaquaversus,] ne prius ingruerent bene-ocreati Achivi.
Aggesto autem tumulo, redierunt; ac deinde
sedulo congregati, epulati-sunt splendidum epulum,
ædibus in Priami, Jovis-alumni regis.
Sic illi curaverunt funus Hectoris equûm-domitoris.

FINIS ILIADIS.

Digitized by Google

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Α.

Θεῶν ἀγορά. Ἀθηνᾶς παραίνεσις πρὸς Τηλέμαχον.

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μαλα πολλὰ
πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν·
πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω·
πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμὸν,
ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων.
Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἑτάρους ἐῤῥύσατο, ἱέμενός περ·
αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο·
νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἠελίοιο
ἤσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
Τῶν ἁμόθεν γε, θεὰ, θύγατερ Διὸς, εἰπὲ καὶ ἡμῖν.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν·
τὸν δ' οἶον, νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς,
Νύμφη πότνι' ἔρυκε Καλυψὼ, δῖα θεάων,
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε, περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἶκόνδε νέεσθαι
εἰς Ἰθάκην· οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων,
καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι. Θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες,
νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινεν
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας —
Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος —
ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.
Ἔνθ' ὅγε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἀθρόοι ἦσαν.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
τόν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκταν' Ὀρέστης·
τοῦ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα·
Ὢ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται.
Ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπέρμορον ἄλγε' ἔχουσιν.
Ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπέρμορον Ἀτρεΐδαο
γῆμ' ἄλοχον μνηστὴν, τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα,
εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον· ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντες, ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην,
μήτ' αὐτὸν κτείνειν μήτε μνάασθαι ἄκοιτιν·
ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται Ἀτρεΐδαο,
ὁππότ' ἂν ἡβήσῃ τε καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
Ὡς ἔφαθ' Ἑρμείας· ἀλλ' οὐ φρένας Αἰγίσθοιο
πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀπέτισεν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
καὶ λίην κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ·
ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.

ODYSSEÆ I.

Deorum concilium. Minerva adhortatur Telemachum.

Virum dic mihi, Musa, versutum, qui valde multum
erravit, postquam Trojæ sacram urbem evertit;
multorumque hominum vidit urbes, et mores cognovit:
plurimos autem ille in mari passus-est dolores suo in animo,
quærens-servare suamque animam et reditum sociorum.
Sed neque sic socios servavit, cupiens licet;
sua enim ipsorum insipientia perierunt;
stulti, qui boves Hyperionis *filii* Solis,
comederunt: sed hic iis abstulit reditus diem.
Ex-his partim certe, dea, filia Jovis, dic et nobis.
Tum alii quidem omnes, quotquot effugerant gravem perniciem,] domi erant, belloque elapsi atque mari;
hunc vero solum, reditus indigentem atque uxoris,
Nympha veneranda detinebat Calypso, divina inter-deas,
in specubus cavis, cupiens *sibi* maritum esse.
Sed quando jam tempus venit, circumvolventibus annis,
quo ei destinarunt dii domum redire
in Ithacam: ne tum quidem elapsus-erat ærumnis,
vel *domi* apud suos amicos. Dii autem miserebantur omnes,
præter Neptunum: is vero indesinenter irascebatur
divino Ulyssi, antequam *is* suam in-terram pervenisset.
Sed ille quidem Æthiopas adierat longe semotos,
(Æthiopas, qui bifariam divisi-sunt, ultimi hominum,
alii quidem ad-occidentem solem, alii vero ad-orientem)
accepturus taurorumque et agnorum hecatombam.
Ibi ille delectabatur convivio assidens: at *dii* ceteri jam
Jovis in ædibus Olympii frequentes erant.
His autem sermones orsus-est pater hominumque deûmque;
recordabatur enim in animo eximii Ægisthi,
quem Agamemnonides inclytus occiderat Orestes:
hujus ille recordatus, verba inter-immortales fecit:
Dii boni! quantum scilicet deos mortales culpant!
Ex nobis enim ajunt mala esse; ii vero etiam ipsi
sua stultitia præter-fatum calamitates patiuntur.
Quemadmodum et nunc Ægisthus præter-fatum Atridæ
duxit uxorem sponsam, ipsumque occidit reversum,
sciens grave exitium *ipsi imminens:* quoniam ei prædiximus
nos,] Mercurio misso, speculatore Argicida:
ut-neque ipsum occideret, neque ambiret *ejus* uxorem:
ex Oreste enim ultio erit Atridæ,
postquam pubueritque et suam desiderarit ditionem.
Sic dixerat Mercurius; sed non menti Ægisthi
persuasit bona consulens: nunc vero cumulate omnia luit.
Huic autem respondit deinde dea cæsiis-oculis Minerva:
o pater noster, Saturnie, summe regnantum,
etiam valde ille quidem merita jacet morte:
sic pereat et alius, quicunque talia fecerit!

Digitized by Google

Ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι δαίεται ἦτορ,
δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης·
νῆσος δενδρήεσσα, θεὰ δ' ἐν δώματα ναίει,
Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅστε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
μακράς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν.
Τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερύκει,
αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισιν
θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς,
ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται. Οὐδέ νυ σοί περ
ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, Ὀλύμπιε. Οὔ νύ τ' Ὀδυσσεὺς
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο, Ζεῦ;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, πέρι δ' ἱρὰ θεοῖσιν
ἀθανάτοισιν ἔδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
ἀντίθεον Πολύφημον, ὅου κράτος ἐστὶ μέγιστον
πᾶσιν Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε Νύμφη,
Φόρκυνος θυγάτηρ, ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
Ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
οὔτι κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
Ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες
νόστον, ὅπως ἔλθησι· Ποσειδάων δὲ μεθήσει
ὃν χόλον· οὐ μὲν γάρ τι δυνήσεται ἀντία πάντων
ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἶος.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν,
νοστῆσαι Ὀδυσῆα δαΐφρονα ὅνδε δόμονδε·
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα, διάκτορον Ἀργειφόντην,
νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλήν,
νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται.
Αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκην ἐσελεύσομαι, ὄφρα οἱ υἱὸν
μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω,
εἰς ἀγορὴν καλέσαντα καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
πᾶσι μνηστήρεσσιν ἀπειπέμεν, οἵτε οἱ αἰεὶ
μῆλ' ἁδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
Πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου, ἤν που ἀκούσῃ,
ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.
Ὣς εἰποῦσ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο.
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσίντε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.

Verum mihi de Ulysse prudenti cruciatur cor,
infelice; qui jam diu procul-ab amicis calamitates patitur
insula in circumflua, ubi et umbilicus (*medium*) est maris:
insula *est* silvosa; dea vero in *ea* domos habitat,
Atlantis filia perniciosa-cogitantis, qui maris
omnes fundos novit, sustinetque columnas ipse
longas, quæ terramque et cœlum distinent.
Hujus filia infortunatum lugentem detinet,
semperque mollibus et blandis sermonibus
demulcet, ut Ithacæ obliviscatur; verum Ulysses,
cupiens vel fumum exsilientem videre
suæ terræ, mori desiderat. Neque tibi tandem
commovetur carum cor, Olympie. Nonne tibi Ulysses
Argivorum apud naves gratificabatur sacra faciendo
Troja in lata? quid illi tantum irasceris, Jupiter?
Hanc autem respondens allocutus-est nubes-cogens Jupiter:
filia mea, quale tibi verbum excidit septo dentium!
Quomodo subinde Ulyssis ego divini obliviscerer?
qui mente quidem superat mortales, abunde vero sacra diis
immortalibus dedit, qui cœlum latum tenent?
verum Neptunus terram-continens *ei* assiduo semper
ob-Cyclopem irascitur, quem oculo privavit,
parem-deo Polyphemum, cujus robur est maximum
inter-omnes Cyclopas: Thoosa vero eum peperit nympha,
Phorcynis filia, maris infructuosi principis,
in specubus cavis Neptuno mixta.
Ex eo nempe Ulyssem Neptunus terræ-concussor
non occidit, sed errabundum-arcet a patria terra.
Verum agite, nos ipsi dispiciamus omnes
de-reditu *ejus*, ut revertatur; Neptunus autem remittat
suam iram: neque enim quicquam poterit contra omnes
immortales deos, *iis* invitis contendere solus.
Huic autem respondit deinde dea cæsiis-oculis Minerva:
o pater noster, Saturnie, supreme regnantum,
si quidem nunc hoc gratum *est* beatis diis,
redire Ulyssem prudentem suam domum,
Mercurium quidem inde, internuntium Argicidam,
insulam in Ogygiam jubeamus-ire, ut celerrime
Nymphæ pulcris-comis edicat certam *nostram* sententiam,
reditum Ulyssis audentis-animi, uti redeat.
Atque ego in-Ithacam proficiscar, ut ei filium
magis excitem, et huic robur in mente ponam,
ut-in concionem vocatis capite-comantibus Achivis,
cunctis procis interdicat, qui ei semper
pecora plurima mactant et pedes-trahentes camuros boves.
Mittam autem *eum* in Spartam et in Pylum arenosam,
reditum sciscitaturum patris dilecti, sicubi audierit,
atque ut ipsum gloria proba inter homines habeat.
Sic fata, pedibus subligavit pulcra talaria,
immortalia, aurea, quæ ipsam ferebant tam super mare,
quam super immensam terram, simul-cum flatibus venti.
Sumsit et validam hastam, præfixam acuto ære,
gravem, magnam, solidam, qua domat acies virorum
heroum, quibus quidem irascitur forti-patre-nata.

Digitized by Google

Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα·
στῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ ἐπὶ προθύροις Ὀδυσῆος,
οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου· παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
εἰδομένη ξείνῳ, Ταφίων ἡγήτορι, Μέντῃ.
Εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας· οἱ μὲν ἔπειτα
πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
ἥμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν, οὓς ἔκτανον αὐτοί.
Κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες
οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
νίζον καὶ προτίθεντο, ἰδὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο.
Τὴν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδής·
ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι, φίλον τετιημένος ἦτορ,
ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσίν, εἴποθεν ἐλθὼν
μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείη,
τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι καὶ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
Τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενος, εἴσιδ' Ἀθήνην.
Βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ,
ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν· ἐγγύθι δὲ στὰς
χεῖρ' ἕλε δεξιτερὴν καὶ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Χαῖρε, ξεῖνε, παρ' ἄμμι φιλήσεαι· αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασσάμενος μυθήσεαι ὅττεό σε χρή.
Ὣς εἰπὼν ἡγεῖθ', ἡ δ' ἕσπετο Παλλὰς Ἀθήνη.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἔντοσθεν ἔσαν δόμου ὑψηλοῖο,
ἔγχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
δουροδόκης ἔντοσθεν ἐϋξόου, ἔνθα περ ἄλλα
ἔγχε' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵστατο πολλά·
αὐτὴν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πετάσσας
καλὸν, δαιδάλεον· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Πὰρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἔκτοθεν ἄλλων
μνηστήρων· μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ,
δείπνῳ ἀδδήσειεν, ὑπερφιάλοισι μετελθὼν,
ἠδ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα,
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
[δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα·]
κῆρυξ δ' αὐτοῖσιν θάμ' ἐπῴχετο οἰνοχοεύων.
Ἐς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγήνορες· οἱ μὲν ἔπειτα
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν·
σῖτον δὲ δμωαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισιν·
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο
μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
μολπή τ' ὀρχηστύς τε· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.
Κῆρυξ δ' ἐν χερσὶν κίθαριν περικαλλέα θῆκεν
Φημίῳ, ὅς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ·
ἦτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.

Descendit autem ab Olympi verticibus concita :
stetitque Ithacæ in populo ad vestibulum Ulyssis,
limine in aulæ; manu vero tenebat æream hastam,
similis hospiti, Taphiorum ductori, Mentæ.
Invenitque inde procos superbos : hi quidem tum
talis ante januam animum oblectabant,
sedentes in pellibus boum, quos occiderant ipsi.
Præcones vero ipsis et seduli famuli,
alii quidem vinum miscebant in crateribus et aquam,
alii autem spongiis multiforis mensas
abstergebant, et apponebant, et carnes multas distribuebant.
Hanc vero longe primus vidit Telemachus deo-similis;
sedebat enim inter procos, caro mœstus corde,
cernens patrem strenuum in mente, si alicunde veniens
procorum quidem dispersionem per ædes faceret,
honorem autem ipse haberet, et bonis suis imperaret.
Hæc cogitans, procis assidens, aspexit Minervam;
ivitque recta ad-vestibulum; indignabatur vero in animo,
hospitem diu ad-januam stare : prope autem stans,
manum prehendit dextram, et accepit æream hastam,
et ipsam compellans verbis alatis allocutus-est :
Salve hospes; a nobis amice-excipieris : ac deinde
cœna refectus loqueris, quid tibi opus-sit.
Sic fatus præibat, sequebaturque Pallas Minerva.
Illi vero quum jam intra domum essent excelsam,
hastam quidem *Telemachus* statuit ferens ad columnam longam,] intra armarium bene-politum; ubi quidem aliæ
hastæ Ulyssis audentis-animi stabant multæ;
ipsam vero ad sellam ducens sedere-fecit, stragulo substrato,
pulcro, artificioso : sub pedibusque scabellum erat.
Juxta autem ipse sibi sedile posuit varium, seorsum ab-aliis
procis; ne hospitem, offensum tumultu,
convivii tæderet, cum-insolentibus congressum,
atque ut ipsum de patre absente interrogaret.
Aquam vero ancilla ex gutturnio profundebat ferens,
pulcro, aureo, super argenteum lebetem,
ad-lavandum; juxtaque politam stravit mensam.
Panem vero veneranda proma apposuit ferens,
fercula multa apponens, largiens de-præsentibus (*repositis*);
[coquus autem carnium lances apposuit elevatas
omnigenarum, atque ipsis apponebat aurea pocula :]
præco vero eos sedulo obibat vinum-infundens.
Ingressi-sunt autem proci superbi; qui quidem deinde
ordine sedebant per sedilia sellasque.
His vero præcones quidem aquam in manus fuderunt;
panemque ancillæ accumulabant in canistris :
juvenes autem crateras coronarunt potu.
Illi vero ad cibos paratos appositos manus porrigebant.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant
proci, ipsis quidem in mente alia curæ-erant,
cantus saltatioque : hæc enim sunt ornamenta convivii.
Præco autem in manibus citharam perpulcram posuit
Phemio, qui canebat inter procos necessitate :
atque is citharam-pulsans orsus-est pulcre canere.

Digitized by Google

Αὐτὰρ Τηλέμαχος προςέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι·
Ξεῖνε φίλ', ἦ καί μοι νεμεσήσεαι ὅττι κεν εἴπω;
τούτοισιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδή,
ῥεῖ', ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν,
ἀνέρος, οὗ δή που λεύκ' ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ,
κείμεν' ἐπ' ἠπείρου, ἢ εἰν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει.
Εἰ κεῖνόν γ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα,
πάντες κ' ἀρησαίατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι
ἢ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε ἐσθῆτός τε.
Νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, οὐδέ τις ἡμῖν
θαλπωρή, εἴπερ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
φησὶν ἐλεύσεσθαι· τοῦ δ' ὤλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
ἠὲ νέον μεθέπεις, ἦ καὶ πατρώϊός ἐσσι
ξεῖνος; ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
Νῦν δ' ὧδε ξὺν νηῒ κατήλυθον ἠδ' ἑτάροισιν,
πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκόν, ἄγω δ' αἴθωνα σίδηρον.
Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,
ἐν λιμένι Ῥείθρῳ, ὑπὸ Νηΐῳ ὑλήεντι.
Ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι
ἐξ ἀρχῆς, εἴπερ τε γέροντ' εἴρηαι ἐπελθὼν
Λαέρτην ἥρωα· τὸν οὐκέτι φασὶ πόλινδε
ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγροῦ πήματα πάσχειν,
γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε πόσιν τε
παρτιθεῖ, εὖτ' ἄν μιν κάματος κατὰ γυῖα λάβῃσιν,
ἑρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο·
νῦν δ' ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ' ἐπιδήμιον εἶναι,
σὸν πατέρ'· ἀλλά νυ τόνγε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου.
Οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν,
ἄγριοι, οἵ που κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
Αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω,
οὔτε τι μάντις ἐὼν οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·
οὔτοι ἔτι δηρόν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης
ἔσσεται, οὐδ' εἴπερ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσιν·
φράσσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος παῖς εἶς Ὀδυσῆος.
Αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
κείνῳ· ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισιν,

Verum Telemachus allocutus-est cæsiis-oculis Minervam
prope admoto capite, ut ne audirent ceteri:
Hospes care, num etiam mihi irasceris, *ob id* quod dixero?
his quidem hæc curæ-sunt, cithara et cantus,
facile: quoniam alienum cibum impune absumunt,
viri, cujus jam alicubi alba ossa putrescunt imbre,
vel jacentia in continenti, vel *illa* in mari fluctus volvit.
Si illum utique in-Ithacam viderint reversum,
omnes optarint celeriores pedibus esse,
quam ditiores auroque vestibusque.
Nunc vero ille sic periit malo fato, neque ulla nobis
recreatio *est*, etiamsi quis terrestrium hominum
dicat rediturum-esse; ejus vero periit reditus dies.
Sed age, mihi hoc dic et vere enarra:
quis *et* unde es hominum? ubi tibi urbs, ac parentes?
quali autem in navi advenisti? quo-pacto te nautæ
duxerunt in Ithacam? quosnam *se* esse prædicant?
neutiquam enim te pedibus existimo huc venisse.
Et mihi hoc dic vere, ut bene sciam:
utrum recens adveneris, an etiam paternus sis
hospes? quoniam multi adibant viri nostram domum
alii; quippe etiam ille adire-solitus erat homines.
Hunc autem rursus allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
enimvero ego tibi hæc valde accurate narrabo.
Menten Anchiali bellicosi me-profiteor esse
filium, ceterum Taphiis navigandi-studiosis impero.
Nunc vero huc cum navi deveni atque sociis,
navigans super nigrum pontum ad alienæ-linguæ homines,
in Temesen ad-quærendum æs: fero autem splendidum ferrum.] Navis vero mihi illic stat ad agrum, seorsum ab-urbe,
in portu Rhetro, sub Neio silvoso.
Hospites autem invicem paternos nos-ferimus esse
ab initio, siquidem senem interroges congressus
Lærten heroem; quem non-amplius aiunt in-urbem
venire, sed seorsum in agro dolores pati,
vetula cum ancilla, quæ illi cibumque potumque
apponit, quoties ipsi defatigatio membra invaserit,
reptanti per fertile-solum areæ vitibus-consitæ.
Nunc autem veni; jam enim ipsum ajebant apud-suos esse
tuum patrem: verum hunc dii fallunt de-via.
Nondum enim mortuus-est in terra divinus Ulysses;
sed adhuc alicubi vivus detinetur in-lato ponto,
insula in circumflua; sævi autem ipsum viri tenent,
feri, qui alicubi illum detinent invitum.
Sed nunc tibi ego vaticinabor, quemadmodum animo *meo*
immortales injiciunt et quemadmodum perfectum-iri puto,
neutiquam vates licet-sim, neque auguriorum clare sciens:
nequaquam adhuc diu cara a patria terra
aberit, ne si ferrea quidem vincula *eum* detinerent;
excogitabit *nempe*, quomodo redeat, quia sollertissimus est.
Sed age mihi hoc dic, et vere enarrato,
num vere ex ipso tantus filius sis Ulysse.
Vehementer enim capiteque et oculis pulcris similis-es
illi: quippe frequenter ita nos-invisebamus invicem,

Digitized by Google

πρίν γε τὸν ἐς Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθα περ ἄλλοι
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλης ἐπὶ νηυσίν·
ἐκ τοῦδ' οὔτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον οὔτ' ἐμὲ κεῖνος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ οἶδ'· οὐ γάρ πώ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
Ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον μάκαρός νύ τευ ἔμμεναι υἱὸς
ἀνέρος, ὃν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἔπι γῆρας ἔτετμεν·
νῦν δ' ὃς ἀποτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
τοῦ μ' ἔκ φασι γενέσθαι· ἐπεὶ σύ με τοῦτ' ἐρεείνεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
οὐ μέν τοι γενεήν γε θεοὶ νώνυμνον ὀπίσσω
θῆκαν, ἐπεὶ σέγε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς δαίς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο; τίπτε δέ σε χρεώ;
εἰλαπίνη ἠὲ γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν.
Ὥςτε μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσιν
δαίνυσθαι κατὰ δῶμα· νεμεσσήσαιτό κεν ἀνὴρ
αἴσχεα πόλλ' ὁρόων, ὅςτις πινυτός γε μετέλθοι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς·
μέλλεν μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος ἀνὴρ ἐπιδήμιος ἦεν·
νῦν δ' ἑτέρως ἐβάλοντο θεοὶ κακὰ μητιόωντες,
οἳ κεῖνον μὲν ἄϊστον ἐποίησαν περὶ πάντων
ἀνθρώπων. Ἐπεὶ οὔ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη Τρώων ἐνὶ δήμῳ,
ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν·
τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω.
Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο·
ᾤχετ' ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε
κάλλιπεν· οὐδ' ἔτι κεῖνον ὀδυρόμενος στεναχίζω
οἶον, ἐπεί νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,
τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
Ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προςηύδα Παλλὰς Ἀθήνη·
ὢ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχομένου Ὀδυσῆος
δεύῃ, ὅ κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.
Εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσιν
σταίη, ἔχων πήληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δοῦρε,
τοῖος ἐών, οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα,
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,
ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα παρ' Ἴλου Μερμερίδαο·
ᾤχετο γὰρ καὶ κεῖσε θοῆς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεύς,
φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη
ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν οὔ οἱ
δῶκεν, ἐπεί ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας·

antequam ille in-Trojam ascendisset; quo utique alii
Argivorum principes ierunt cavis in navibus:
ex hoc neque Ulyssem ego vidi, nec me ille.
Hanc autem rursus Telemachus prudens allocutus-est:
enimvero ego tibi, hospes, valde vere enarrabo.
Mater quidem me ait ejus esse, at ego
nescio; nondum enim quisquam suum parentem ipse congnovit.] Utinam sane ego felicis *potius* alicujus essem filius
viri, quem in bonis suis senectus deprehendisset:
nunc vero, qui infelicissimus est mortalium hominum,
ex hoc me dicunt natum-esse: quoniam tu me hoc interrogas.
Hunc autem rursus allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
non sane tibi genus dii ignobile in-posterum
dederunt, quum te talem peperit Penelope.
Sed age mihi hoc dic et vere enarrato:
quodnam epulum, quæve turba hæc est? quid vero te opus *tenet?*] convivium, an nuptiæ? quoniam haud symbola hæc sunt.] Ita mihi superbientes contumeliose videntur
convivari per domum: indignaretur vir
hæc turpia multa videns, quicunque cordatus intervenisset.
Hanc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] hospes: quandoquidem me hæc interrogas ac percontaris:] debebat quidem aliquando domus hæc locuples et integra
esse, quamdiu adhuc ille vir in-populo *suo* erat:
nunc vero aliter statuerunt dii mala meditantes,
qui illum quidem ignarum reddiderunt supra omnes
homines. Nam ne ob mortuum quidem sic lugerem,
si inter suos socios interfectus-fuisset Trojanorum in populo;
aut amicorum in manibus, postquam bellum confecisset:
tunc ei tumulum quidem fecissent universi-Achivi,
atque etiam suo filio magnam gloriam parasset in-posterum.
Nunc vero ipsum inglorie Harpyiæ abripuerunt:
periit nulli-visus, nulli-auditus, mihi vero dolores fletusque
reliquit; neque amplius illum lugens defleo
solum, quoniam mihi alias dii malas curas struxerunt.
Quotquot enim insulis dominantur optimates,
Dulichioque, Samoque, et nemorosæ Zacyntho,
et quotquot per asperam Ithacam imperant,
tot matrem meam ambiunt, destruuntque domum.
Hæc autem neque abnuit odiosas nuptias, nec finem
facere potest: hi vero dilapidant epulantes
domum meam; brevi certe me male-perdent et ipsum.
Hunc autem commiserata alloquebatur Pallas Minerva:
dii boni! profecto multum absentis Ulyssis
indiges, qui procis impudentibus manus injiciat.
Si enim nunc veniens, domus in primis foribus
staret, habens galeam et scutum et duo hastilia,
talis, qualem ipsum ego primum vidi,
domo in nostra bibentemque seque-oblectantem,
ex Ephyra reversum ab Ilo Mermerida:
profectus-erat enim et illuc celeri in navi Ulysses,
venenum mortiferum quærens, ut ipsi esset
ad-sagittas ungendas æratas: sed ille quidem non ei
dedit, quoniam deos verebatur sempiternos:

Digitized by Google

ἀλλὰ πατήρ οἱ δῶκεν ἐμός· φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς·
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεὺς,
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ἤ κεν νοστήσας ἀποτίσεται, ἠὲ καὶ οὐκὶ,
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα,
ὅππως κε μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο.
Εἰ δ', ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων·
αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς,
μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἔστων.
Μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα σκίδνασθαι ἄνωχθι·
μητέρα δ', εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
ἂψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
Σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴ κε πίθηαι·
νῆ' ἄρσας ἐρέτῃσιν ἐείκοσιν, ἥτις ἀρίστη,
ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο·
ἤν τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσῃς
ἐκ Διὸς, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισιν.
Πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθὲ καὶ εἴρεο Νέστορα δῖον·
κεῖθεν δὲ Σπάρτηνδε παρὰ ξανθὸν Μενέλαον·
ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
ἦ τ' ἂν, τρυχόμενός περ, ἔτι τλαίης ἐνιαυτόν·
εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσῃς μηδ' ἔτ' ἐόντος,
νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
σῆμά τέ οἱ χεῦαι καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξαι
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δοῦναι.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
φράζεσθαι δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ὅππως κε μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσιν
κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ ἢ ἀμφαδόν· οὐδέ τί σε χρὴ
νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐσσί.
Ἦ οὐκ ἀΐεις, οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
καὶ σὺ, φίλος — μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν [τε —
ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἤδη
ἠδ' ἑτάρους, οἵ πού με μάλ' ἀσχαλόωσι μένοντες·
σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ξεῖν', ἤτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
ὥστε πατὴρ ᾧ παιδὶ, καὶ οὔποτε λήσομαι αὐτῶν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
ὄφρα λοεσσάμενός τε, τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ,
δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίῃς, χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
τιμῆεν, μάλα καλὸν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
ἐξ ἐμεῦ· οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι διδοῦσιν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
μή μ' ἔτι νῦν κατέρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο.
Δῶρον δ', ὅττι κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγει,
αὖτις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἶκόνδε φέρεσθαι,

at pater illi dedit meus; amabat enim *eum* vehementer:
talis inter precos *si* versaretur Ulysses,
omnes et brevis-fati fierent et amaris-nuptiis.
Verum enimvero hæc deorum in genibus posita-sunt,
utrum reversus *eos* ulciscatur, an etiam non,
suis in ædibus : te vero considerare jubeo,
quomodo procos expellas ex ædibus.
Verum age nunc attende et meam adverte orationem:
cras in concionem ubi-vocaveris heroas Achivos,
orationem edissere omnibus; dii vero testes adsint.
Procos quidem ad sua *quemque* discedere jube;
matrem autem, si ei animus appetit nubere,
ea redeat in domum patris divitiis-præpotentis:
illi vero nuptias conficient et apparabunt dotem
amplam admodum, quantam par-est caram filiam comitari.
Tibi autem ipsi prudenter consulam, siquidem parueris:
nave instructa remigibus viginti, quæ *sit* optima,
proficiscere sciscitaturus de-patre diu absente:
si quis tibi dicat mortalium, aut rumorem audiveris
ex Jove, qui potissimum fert famam hominibus.
Primum quidem in Pylum abi, et interroga Nestorem divinum;]
illinc autem Spartam ad flavum Menelaum:
hic enim novissimus venit Achivorum ære-loricatorum.
Si quidem patris vitam et reditum audieris,
tum sane, vexatus licet, adhuc perduraveris annum;
sin vero mortuum audieris, neque amplius superstitem,
reversus jam deinde caram in patriam terram,
tumulum illi aggere et parentalia perfice
magna valde, qualia decet; et viro matrem dato.
Atque ubi jam hæc finieris et perfeceris,
considera deinde in mente et in animo,
quo-pacto procos in ædibus tuis
interficias, sive dolo, sive palam : neutiquam te decet
puerilia consectari, quoniam non-amplius ea-ætate es.
An non audis qualem gloriam consecutus-est divinus Orestes
omnes apud homines, postquam interfecit patris-occisorem,
Ægisthum dolosum, qui illi patrem inclytum interemerat?
et tu, amice (admodum enim te video pulcrumque magnumque),]
strenuus esto; ut aliquis te etiam posterorum laudet.
At ego ad navem celerem descendam jam,
atque *ad* socios, qui me fortasse peræegre-ferunt expectantes:
tibi vero ipsi *istud* curæ-sit, et meos observa sermones.

Hanc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est :]
hospes, profecto quidem hæc amico animo dicis,
sicut pater suo filio; et nunquam obliviscar eorum.
Sed age nunc mane, accelerans licet iter,
ut lotusque oblectatusque caro corde
donum habens ad navem eas, gaudens in animo,
pretiosum, valde-pulcrum, quod tibi munus-reponendum erit
ex me, qualia amici hospites hospitibus dant.

Huic autem respondit deinde dea cæsiis-oculis Minerva:
ne me amplius nunc detine, cupidum quidem itineris.
Donum vero, quodcunque *te* mihi dare tuum cor jubet,
rursus redeunti da, domum ferendum,

Digitized by Google

καὶ μάλα καλὸν ἑλών· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὄρνις δ' ὣς ἀνοπαῖα διέπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τέ ἑ πατρὸς
μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν. Ὁ δὲ, φρεσὶν ᾗσι νοήσας,
θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὀΐσατο γὰρ θεὸν εἶναι.
Αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπῴχετο ἰσόθεος φώς.
Τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτὸς, οἱ δὲ σιωπῇ
εἵατ' ἀκούοντες· ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἄειδεν
λυγρὸν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετείλατο Παλλὰς Ἀθήνη.
Τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο θέσπιν ἀοιδὴν
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια·
κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο οἷο δόμοιο,
οὐκ οἴη, ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
Δακρύσασα δ' ἔπειτα προςηύδα θεῖον ἀοιδόν·
Φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας,
ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τάτε κλείουσιν ἀοιδοί·
τῶν ἕν γέ σφιν ἄειδε παρήμενος, οἱ δὲ σιωπῇ
οἶνον πινόντων· ταύτης δ' ἀποπαύε' ἀοιδῆς
λυγρῆς, ἥτε μοι αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
τείρει· ἐπεί με μάλιστα καθίκετο πένθος ἄλαστον.
Τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω, μεμνημένη αἰεὶ
ἀνδρὸς, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμὴ, τί τ' ἄρα φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν
τέρπειν, ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται; οὔ νύ τ' ἀοιδοὶ
αἴτιοι, ἀλλά ποθι Ζεὺς αἴτιος ὅςτε δίδωσιν
ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν, ἑκάστῳ.
Τούτῳ δ' οὐ νέμεσις, Δαναῶν κακὸν οἶτον ἀείδειν·
τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.
Σοὶ δ' ἐπιτολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν·
οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
ἐν Τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι.
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·
Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες, ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,
νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς
ἔστω· ἐπεὶ τόγε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.

etiam valde pulcrum eligens : tibi vero dignum erit retributione.] Sic quidem locuta abiit cæsiis-oculis Minerva :
avis autem ut Anopæa avolavit; huic vero in animo
indidit robur et audaciam, recordarique eum fecit patris
magis adhuc quam antea. Hic autem, mente sua considerans,
obstupuit in animo; suspicatus-est enim deum esse.
Continuo vero procos adibat deo-similis vir.
Illis autem cantor cantabat inclytus : ipsi vero tacite
sedebant audientes; ille autem Achivorum reditum canebat
gravem, quem ex Troja *iis* decreverat Pallas Minerva.
Hujus autem e-superiore-parte-domus animo advertit divinum cantum] filia Icarii, prudens Penelope :
scalamque altam descendit suæ domus,
non sola, simul eam et ancillæ duæ sequebantur.
Hæc vero quando jam ad-procos pervenerat, divina inter mulieres] stetit juxta postem domus affabre structæ,
Genis prætendens tenuia capitis-redimicula :
ancilla vero ei proba utrinque astabat.
Lacrimans autem deinde alloquebatur divinum cantorem :
Phemie, multa enim alia mortalium oblectamenta nosti,
gesta hominumque deorumque, quæ celebrant cantores :
horum unum ipsis cane assidens; illi autem silentio
vinum bibant : ab-hoc vero desine cantu
tristi, qui mihi perpetuo in pectoribus carum cor
affligit; quippe me inprimis invasit luctus immensus.
Tale enim caput desidero, memor semper
viri, cujus gloria lata *est* per Helladem et medium Argos.
Hanc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] mater mea, quid igitur moleste-fers, jucundum cantorem] oblectare, utcunque illi mens impellitur? non sane cantores] in-causa *sunt*, sed fere Jupiter in causa *est*, qui dat
dona viris ingeniosis *ita*, ut vult, unicuique.
Huic vero non reprehensio *est* Danaorum malam sortem canere :] eum enim cantum magis celebrant homines,
quicunque auditoribus novissimus adsit.
Tibi vero sustineat cor et animus audire;
non enim Ulysses solus perdidit reditus diem
in Troja : multi vero et alii viri perierunt.
Sed in thalamum profecta, tua ipsius opera administra,
telamque et colum, et ancillis impera
opus *suum* ut-obeant : sermo vero viris curæ-erit
omnibus, maxime vero mihi; hujus (*mei*) enim imperium est in-domo.] Illa quidem attonita, rursus in-thalamum ivit;
filii enim dictum prudens posuit-in animo.
Ad superiorem autem domum ubi-ascenderat cum ancillis mulieribus,] flebat deinde Ulyssem, carum maritum, donec ipsi somnum] dulcem palpebris immisit cæsiis-oculis Minerva.
Proci vero tumultuabantur per ædes umbrosas;
omnes autem optabant juxta *eam* in lectis recumbere.
Illis vero Telemachus prudens incepit sermonem ;
Matris meæ proci, superba contumelia instructi,
nunc quidem convivantes delectemur, neque clamor
adsit : nam hoc honestum est, audire cantorem
talem, qualis hic est, diis assimilis voce.

Digitized by Google

Ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεσθα κιόντες
πάντες, ἵν' ὑμῖν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,
ἐξιέναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
Εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
κείρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε διδάσκουσιν θεοὶ αὐτοὶ
ὑψαγόρην τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέως ἀγορεύειν·
μή σέγ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
ποιήσειεν· ὅ τοι γενεῇ πατρώϊόν ἐστιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἀντίνο', ἦ καί μοι νεμεσήσεαι ὅττι κεν εἴπω;
καί κεν τοῦτ' ἐθέλοιμι, Διός γε διδόντος, ἀρέσθαι.
Ἦ φῂς τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευέμεν· αἶψά τέ οἱ δῶ
ἀφνειὸν πέλεται, καὶ τιμηέστερος αὐτός.
Ἀλλ' ἤτοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ παλαιοί·
τῶν κέν τις τόδ' ἔχῃσιν, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο
καὶ δμώων, οὕς μοι ληΐσσατο δῖος Ὀδυσσεύς. [δα·
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἀντίον ηὔ-
Τηλέμαχ', ἤτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ὅςτις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει Ἀχαιῶν·
κτήματα δ' αὐτὸς ἔχοις καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις.
Μὴ γὰρ ὅγ' ἔλθοι ἀνὴρ, ὅςτις σ' ἀέκοντα βίηφιν
κτήματ' ἀποῤῥαίσει, Ἰθάκης ἔτι ναιεταώσης.
Ἀλλ' ἐθέλω σε, φέριστε, περὶ ξείνοιο ἐρέσθαι·
ὁππόθεν οὗτος ἀνὴρ, ποίης δ' ἐξ εὔχεται εἶναι
γαίης· ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα·
ἠέ τιν' ἀγγελίην πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,
ἦ ἑὸν αὐτοῦ χρεῖος ἐελδόμενος τόδ' ἱκάνει;
οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, οὐδ' ὑπέμεινεν
γνώμεναι· οὐ μὲν γάρ τι κακῷ εἰς ὦπα ἐῴκει.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Εὐρύμαχ', ἤτοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο·
οὔτ' οὖν ἀγγελίῃς ἔτι πείθομαι, εἴποθεν ἔλθοι,
οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥντινα μήτηρ
ἐς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται.
Ξεῖνος δ' οὗτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ Τάφου ἐστίν·
Μέντης δ' Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχεται εἶναι
υἱὸς, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει. [νω.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος· φρεσὶ δ' ἀθανάτην θεὸν ἔγ-
Οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο· μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθεν·
δὴ τότε κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
Τηλέμαχος δ', ὅθι οἱ θάλαμος περικαλλέος αὐλῆς

Mane vero in-concionem consideamus euntes
omnes : ut vobis sermonem audenter renuntiem,
exire ex-ædibus; alias vero parate dapes,
vestra bona edentes, alternantes per domos.
Si vero vobis videtur hoc satius et melius
esse, viri unius victum impune perdere,
absumite; ego vero deos invocabo sempiternos,
si quando Jupiter dederit vindicatum facta *hæc* iri;
inulti forte deinde intra ædes perituri-sitis.
Sic ait : illi vero omnes mordicus in labiis hærentes
Telemachum admirabantur, quod audacter loqueretur.
Hunc autem rursus Antinous allocutus-est, Eupithei filius
Telemache, certe admodum te docuerunt dii ipsi
et grandiloquum esse, et audenter concionari :
ne te utique in circumflua Ithaca regem Saturnius
constituat; quod tibi genere paternum est.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-
est :] Antinoe, an mihi irasceris, *ob id* quod dixero?
Et hoc vellem, Jove utique dante, accipere.
An putas hoc pessimum inter homines esse?
neutiquam enim malum *est*, regem-esse? statimque ei domus
dives fit, et honoratior ipse.
Sed certe reges Achivorum sunt etiam alii
multi in circumflua Ithaca, juvenes et senes;
horum aliquis hoc *munus* habeat, siquidem mortuus-est divi-
nus Ulysses :] at ego domus dominus ero nostræ
ac servorum, quos mihi bello-acquisivit divinus Ulysses.
Hunc autem rursus Eurymachus, Polybi filius, contra allo-
cutus-est :] Telemache, nempe hæc deorum in genibus posita-
sunt,] quisnam in circumflua Ithaca dominabitur Achivorum:
bona vero ipse habeas, et ædibus tuis imperes.
Ne enim talis veniat vir, qui te invitum violentia
bonis spoliaturus-sit, Ithaca adhuc habitata.
Sed volo te, optime, de hospite interrogare,
unde *venerit* ille vir, quali autem se-profiteatur esse
e-terra; ubinam ei genus et patrium solum;
an tibi nuntium patris affert venientis?
an suum ipsius debitum expetens huc venit?
ut exsiliens statim abiit, nec sustinuit,
ut-cognosceremus; nequaquam enim vilis *hominis* vultum
ferebat.] Hunc autem rursus Telemachus prudens contra
allocutus-est :] Eurymache, certe reditus periit patris mei :
neque itaque nuntio amplius credo, sicunde venerit:
nec vaticinium curo, si-quod mater
in domum vocato ex-vate sciscitetur.
Hospes vero hic meus paternus e Tapho est;
Menten Anchiali bellicosi se-profitetur esse
filium; ac Taphiis navigandi-studiosis imperat.
Sic dixit Telemachus; mente vero immortalem deam agno-
vit.] Hi autem ad saltationem et suavem cantum
conversi oblectabantur;exspectabantque vesperum advenire.
His autem se-oblectantibus, niger vesper supervenit;
tunc vero dormituri iverunt domum quisque.
Telemachus autem, ubi ei thalamus perpulcræ aulæ

Digitized by Google

ὑψηλὸς δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
ἔνθ' ἔβη εἰς εὐνὴν, πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων.
Τῷ δ' ἄρ' ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε κέδν' εἰδυῖα
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
τήν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν,
πρωθήβην ἔτ' ἐοῦσαν, ἐεικοσάβοια δ' ἔδωκεν·
ἶσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν,
εὐνῇ δ' οὔποτ' ἔμικτο· χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός·
ἥ οἱ ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε, καί ἑ μάλιστα
δμωάων φιλέεσκε, καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
Ὤϊξεν δὲ θύρας θαλάμου πύκα ποιητοῖο·
ἕζετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἔκδυνε χιτῶνα·
καὶ τὸν μὲν γραίης πυκιμηδέος ἔμβαλε χερσίν.
Ἡ μὲν τὸν πτύξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα,
πασσάλῳ ἀγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖς λεχέεσσιν,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο· θύρην δ' ἐπέρυσσε κορώνῃ
ἀργυρέῃ· ἐπὶ δὲ κληῗδ' ἐτάνυσσεν ἱμάντι.
Ἔνθ' ὅγε παννύχιος, κεκαλυμμένος οἰὸς ἀώτῳ,
βούλευε φρεσὶν ᾗσιν ὁδὸν, τὴν πέφραδ' Ἀθήνη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Β.

Ἰθακησίων ἀγορά. Τηλεμάχου ἀποδημία.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ·
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην.
Αἶψα δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσεν
κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς·
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷγε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο·
θεσπεσίην δ' ἄρα τῷγε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη.
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο·
ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δὲ γέροντες.
Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως Αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν,
ὃς δὴ γήραϊ κυφὸς ἔην καὶ μυρία ᾔδη.
Καὶ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἅμ' ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν,
Ἄντιφος αἰχμητής· τὸν δ' ἄγριος ἔκτανε Κύκλωψ
ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ, πύματον δ' ὡπλίσσατο δόρπον.
Τρεῖς δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν· καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
Εὐρύνομος, δύο δ' αἰὲν ἔχον πατρώϊα ἔργα·
ἀλλ' οὐδ' ὧς τοῦ λήθετ', ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.
Τοῖς ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω·
οὔτε ποθ' ἡμετέρη ἀγορὴ γένετ' οὔτε θόωκος

sublimis ædificatus-erat, conspicuo in loco,
illic lectum conscendit, multa mente reputans.
Simulque cum eo ardentes faces ferebat proba sciens
Euryclea, Opis filia Pisenoridæ :
quam olim Laertes emerat facultatibus suis,
primum pubescentem, pretiumque-viginti-boum dederat;
æque autem ipsam ac-pudicam uxorem honorabat in ædibus;
lecto vero nunquam *ei* mixtus est; sed iram vitabat uxoris:
hæc cum-eo-simul ardentes faces ferebat, et ipsum maxime
ancillarum amabat, et enutrierat parvulum.
Aperuit autem januas thalami firmiter structi:
sedebat vero in lecto, mollemque exuebat tunicam;
et eam quidem aniculæ prudentis injecit manibus.
Hæc quidem, plicata et aptata tunica,
ad-paxillum suspensa juxta tornatos lectos,
profecta-est ire e thalamo; januam autem attraxit annulo
argenteo : in *eo*que pessulum obtendit loro.
Hinc ille per-totam-noctem, tectus ovis florida-lana,
meditabatur mente sua iter, quod *ipsi* designaverat Minerva.

ODYSSEÆ II.

Ithacensium concio. Telemachi profectio.

Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
surrexit inde e lecto Ulyssis dilectus filius, et
vestes sibi-induit : ac gladium acutum suspendit ab-humero,
pedibus autem sub nitidis ligavit pulcra calceamenta;
profectusque-est ire e cubiculo, deo similis coram.
Continuo autem præcones argutos jussit
convocare ad-concionem capite-comantes Achivos.
Hi quidem convocabant : illi vero congregabantur perceleri-ter.]Ac postquam convenerant, in-unumque-congregati-erant,
profectus-est ire in concionem; manu autem tenebat æream ha-stam;] non solus, simul eum canes pedibus veloces sequeban-tur :] divinam autem in-eum gratiam defundebat Minerva.
Ipsum vero omnes cives advenientem admirabantur:
consedit autem in patris sella; cesserunt que *ei* senes.
His vero deinde heros Ægyptius cœpit concionari,
qui jam senio incurvus erat et plurima norat.
Etenim hujus dilectus filius cum divino Ulysse
ad Ilium generosis-equis-fœcundum ierat cavis in navibus,
Antiphus bellator : illum vero sævus interfecit Cyclops
in spelunca cava, ultimamque sibi paravit cœnam.
Tres vero ei alii erant : et unus quidem inter-procos versa-batur,] Eurynomus; duo autem curabant paterna opera :
sed neque sic illius oblitus-erat, lugens et dolens.
His ille lacrimans concionatus-est, et dixit :
Audite jam nunc me, Ithacenses, quodcunque dixero;
neque unquam a-nobis concilium factum-est, nec consessus,

Digitized by Google

ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν.
Νῦν δὲ τίς ὧδ' ἤγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἵκει
ἠὲ νέων ἀνδρῶν, ἢ οἳ προγενέστεροί εἰσιν;
ἠέ τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν ἐρχομένοιο,
ἥν χ' ἡμῖν σάφα εἴποι, ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;
ἠέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠδ' ἀγορεύει;
ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος. Εἴθε οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν, ὅτι φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.
Ὣς φάτο· χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν ἧστο, μενοίνησεν δ' ἀγορεύειν·
στῆ δὲ μέσῃ ἀγορῇ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
κῆρυξ Πεισήνωρ, πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
Πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπεν·
Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνήρ (τάχα δ' εἴσεαι αὐ-
ὃς λαὸν ἤγειρα· μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἱκάνει. [τός),
Οὔτε τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον ἐρχομένοιο,
ἥν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
οὔτε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι οὐδ' ἀγορεύω·
ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
δοιά· τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ' ἐν ὑμῖν
τοίςδεσσιν βασίλευε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν·
νῦν δ' αὖ καὶ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
πάγχυ διαῤῥαίσει, βίοτον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει.
Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον οὐκ ἐθελούσῃ,
τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἷες, οἳ ἐνθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι·
οἳ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπεῤῥίγασι νέεσθαι,
Ἰκαρίου, ὥς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα,
δοίη δ' ᾧ κ' ἐθέλοι καί οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι.
Οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσιν πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. Οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
Ἡμεῖς δ' οὔ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν — ἢ καὶ ἔπειτα
λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν —
ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται, οὐδ' ἔτι καλῶς
οἶκος ἐμὸς διόλωλε· νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί,
ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους,
οἳ περιναιετάουσι· θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
μήτι μεταστρέψωσιν, ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
Λίσσομαι ἡμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος,
ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει ἠδὲ καθίζει·
σχέσθε, φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πένθεϊ λυγρῷ
τείρεσθ'· εἰ μή πού τι πατὴρ ἐμὸς, ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς,
δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
τούτους ὀτρύνοντες. Ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
ὑμέας ἐσθέμεναι κειμήλιά τε πρόβασίν τε·
εἴ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἄν ποτε καὶ τίσις εἴη.
Τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτυσσοίμεθα μύθῳ,
χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη·
νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὀδύνας ἐμβάλλετε θυμῷ.
Ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,

ex quo Ulysses divinus abiit cavis in navibus.
Nunc vero quis huc congregavit? quem necessitas tantum in-
-cessit] sive juniorum virorum sive *eorum* qui seniores sunt?
an aliquem nuntium de-exercitu audivit veniente,
quem nobis clare enarret, quum prior audiverit?
an quippiam publicum aliud declarat et concionatur?
probus mihi videtur esse, utilis *civis*. Utinam ei ipsi
Jupiter bonum perficiat, quodcunque mente sua cogitat!
Sic ait: gaudebat autem omine Ulyssis carus filius,
nec inde diu sedit, sed cepit-impetum concionandi;
stetitque in-media concione; sceptrum autem ei imposuit in-
manum] præco Pisenor, prudentia consilia sciens.
Primum deinde senem alloquens dixit:
O senex, non procul hic *est* vir (statim autem cognosces ip-
se),] qui populum congregavi; potissimum autem me dolor in-
cessit.] Neque ullum nuntium de-exercitu audivi veniente,
quem vobis clare enarrem, quum prior audiverim:
neque quicquam publicum aliud declaro nec concionor;
sed meum ipsius negotium: quod mihi malum incidit domui,
duplex: unum, *quod* patrem strenuum perdidi, qui olim inter
vos] ipsos imperabat, paterque velut, mitis erat;
nunc autem etiam longe majus, quod jam brevi domum om-
nem] prorsus evertet, victumque *nostrum* plane disperdet.
Matri meæ proci ingruerunt nolenti,
eorum virorum cari filii, qui hic quidem sunt principes:
qui patris *ipsius* in domum reformidant ire
Icarii, ut ipse dotet filiam,
detque cui voluerit et *qui* ipsi gratus venerit.
Illi vero in nostram *domum* commeantes diebus omnibus,
boves mactantes, et oves, et pingues capras,
splendide-convivantur, bibuntque nigrum vinum
temere: *nostra* vero plurima absumuntur. Non enim adest
vir,] qualis Ulysses erat, *qui* malum a domo arceat.
Nos vero neutiquam *sumus* tales qui-arceamus: (profecto
inde] ignavique reperiemur, ac non periti roboris:)
aliter certe *malum* arcerem, siquidem mihi vis adesset.
Non enim jam tolerabilia facinora patrata-sunt, neque honeste
domus mea periit; indignemini et ipsi,
aliosque revereamini vicinos homines,
qui circumhabitant: deorum vero timete iram,
ne-quid rependant, irati propter-mala facinora.
Oro et per-Jovem Olympium, et *per* Themidem,
quæ hominum concilia et solvit et cogit:
abstinete, amici, et me solum sinite dolore mœsto
affligi: nisi forte quippiam pater meus, probus Ulysses,
infensus malis affecit bene-ocreatos Achivos;
quæ mihi rependentes, malis *me* afficite infensi,
istos incitantes. Mihi vero satius esset,
vos absumere opesque-reconditas proventumque:
si vos comedissetis, fortasse olim etiam retributio foret.
Tamdiu enim per urbem *vos* insectaremur verbis,
bona repetentes, donec omnia reddita-essent:
nunc vero mihi insanabiles dolores injicitis animo.
Sic ait iratus, ac sceptrum projecit in-terram,

Digitized by Google

δάκρυ' ἀναπρήσας· οἶκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν, οὐδέ τις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες,
ἡμέας αἰσχύνων· ἐθέλοις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
Σοὶ δ' οὔτι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν,
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ τοι πέρι κέρδεα οἶδεν.
Ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ' εἶσι τέταρτον,
ἐξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Πάντας μέν ῥ' ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας προϊεῖσα· νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
Ἡ δὲ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξεν·
στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινεν,
λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν·
κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰςόκε φᾶρος
ἐκτελέσω — μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται —
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
μήτις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κῆται, πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ᾔδη,
καὶ τήνγ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν·
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε, καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
Σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς
αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί.
Μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
τῷ ὅτεῴ τε πατὴρ κέλεται καὶ ἁνδάνει αὐτῇ.
Εἰ δ' ἔτ' ἀνιήσει γε πολὺν χρόνον υἷας Ἀχαιῶν,
τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμὸν ἅ οἱ πέρι δῶκεν Ἀθήνη,
ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα καὶ φρένας ἐσθλάς,
κέρδεά θ', οἷ' οὔπω τιν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν,
τάων αἳ πάρος ἦσαν ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαί,
Τυρώ τ' Ἀλκμήνη τε ἐϋστέφανός τε Μυκήνη·
τάων οὔτις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείῃ
ᾔδη· ἀτὰρ μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησεν·
τόφρα γὰρ οὖν βίοτόν τε τεὸν καὶ κτήματ' ἔδονται,
ὄφρα κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον, ὅντινά οἱ νῦν
ἐν στήθεσσι τιθεῖσι θεοί· μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
ποιεῖτ', αὐτὰρ σοίγε ποθὴν πολέος βιότοιο·
ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν οὔτε πῃ ἄλλῃ,
πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἀντίνο', οὔπως ἔστι δόμων ἀέκουσαν ἀπῶσαι
ἥ μ' ἔτεκ', ἥ μ' ἔθρεψε· πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης,
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε· κακὸν δέ με πόλλ' ἀποτίνειν
Ἰκαρίῳ, αἴ κ' αὐτὸς ἑκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.
Ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων

lacrimas profundens : commiseratio autem cepit populum omnem.] Tunc ceteri quidem omnes taciti erant, nec quisquam ausus-est] Telemacho verbis respondere asperis;
Antinous vero ipsum solus respondens allocutus-est:
Telemache altiloque, animi impotens, quid locutus-es,
nos dedecorans! vis vero *nobis* maculam inferre.
Tibi autem neutiquam proci Achivorum in-causa sunt,
sed cara mater, quæ sane perquam versutias callet.
Jam enim tertius est annus, citoque aderit quartus,
ex quo eludit animum in pectoribus Achivorum.
Omnes quidem sperare-facit, et promittit viris singulis,
nuntios mittens; mens autem ei alia cogitat.
Ipsa vero dolum hunc alium in mente excogitavit:
exorsa magnam telam in ædibus texebat,
subtilem et immensam; continuoque nos allocuta-est:
juvenes, mei proci, quandoquidem obiit divinus Ulysses,
manete, urgentes meas nuptias, donec vestem
perfecero (ne mihi vana fila pereant)
Laerti heroi sepulcralem; in *tempus* quo ipsum
fatum triste abstulerit longum-sternentis mortis;
ne-qua me in populo mulierum-Achivarum culpet,
si absque tegumento jaceat, multa qui-possedit.
Sic ait; nobis vero inde *ei* obsecutus-est animus generosus.
Atque ibi interdiu quidem texebat magnam telam,
per-noctes vero dissolvebat, postquam faces sibi-apposuerat.
Sic triennio quidem latebat dolo, et persuadebat Achivis:
sed quum quartus venit annus, et advenerunt horæ,
tum vero demum aliqua dixit mulierum, quæ bene norat,
et ipsam dissolventem invenimus pulcram telam.
Sic eam quidem perfecit, etiam nolens, per necessitatem.
Tibi vero sic proci respondent, ut scias
ipse tuo animo, sciantque omnes Achivi.
Matrem tuam dimitte; jube autem ipsam nubere
illi, cuicunque pater jusserit, et *qui* placuerit ipsi.
Si vero adhuc vexabit multo tempore filios Achivorum,
ea cogitans in animo, quæ ei abunde dedit Minerva,
operaque scire præpulcra, et mentem bonam,
et versutias, quales nondum ullam audivimus nec veterum,
earum quæ olim fuerunt pulcris-comis Achivæ,
Tyroque, Alcmeneque, pulcramque-coronam-gerens Mycene:] harum nulla similia commenta Penelopæ
norat: at hoc quidem probum non cogitavit:
tamdiu igitur victumque tuum et bona edent,
quamdiu illa hunc habebit animum, quem illi nunc
in pectoribus posuere dii: magnam quidem gloriam sibi
comparat, at tibi desiderium multi victus (*divitiarum*):
nos vero nec ad negotia *nostra* prius ibimus, nec usquam alio,
antequam ipsa nupserit Achivorum cuicunque voluerit.

Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] Antinoe, nullo-modo fas-est ex-ædibus invitam expellere quæ me peperit, quæ me enutrivit; pater autem meus alibi terræ,] vivit ille, vel mortuus-est: durum vero me multa reddere] Icario, si ipse volens matrem dimisero.
Ex patre enim mala patiar, aliaque deus

δώσει· ἐπεὶ μήτηρ στυγερὰς ἀρήσετ' Ἐρινῦς,
οἴκου ἀπερχομένη· νέμεσις δέ μοι ἐξ ἀνθρώπων
ἔσσεται· ὡς οὐ τοῦτον ἐγώ ποτε μῦθον ἐνίψω.
Ὑμέτερος δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,
ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
Εἰ δ' ὕμῖν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
κείρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος· τῷ δ' αἰετὼ εὐρύοπα Ζεὺς
ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πέτεσθαι.
Τὼ δ' ἕως μέν ῥ' ἐπέτοντο μετὰ πνοιῆς ἀνέμοιο,
πλησίω ἀλλήλοισι τιταινομένω πτερύγεσσιν·
ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσην ἀγορὴν πολύφημον ἱκέσθην,
ἔνθ' ἐπιδινηθέντε τιναξάσθην πτερὰ πολλά,
ἐς δ' ἰδέτην πάντων κεφαλάς, ὄσσοντο δ' ὄλεθρον·
δρυψαμένω δ' ὀνύχεσσι παρειάς, ἀμφί τε δειράς,
δεξιὼ ἤϊξαν διά τ' οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν.
Θάμβησαν δ' ὄρνιθας, ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν·
ὥρμηναν δ' ἀνὰ θυμὸν ἅπερ τελέεσθαι ἔμελλον.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἁλιθέρσης
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὁμηλικίην ἐκέκαστο
ὄρνιθας γνῶναι καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι·
ὅ σφιν ἐΰφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω·
μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος τάδε εἴρω.
Τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
δὴν ἀπάνευθε φίλων ὧν ἔσσεται, ἀλλά που ἤδη
ἐγγὺς ἐὼν τοῖσδεσσι φόνον καὶ Κῆρα φυτεύει
πάντεσσιν· πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,
οἳ νεμόμεσθ' Ἰθάκην εὐδείελον. Ἀλλὰ πολὺ πρὶν
φραζώμεσθ', ὥς κεν καταπαύσομεν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
παυέσθων· καὶ γάρ σφιν ἄφαρ τόδε λώϊόν ἐστιν.
Οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύομαι, ἀλλ' εὖ εἰδώς·
καὶ γὰρ κείνῳ φημὶ τελευτηθῆναι ἅπαντα,
ὥς οἱ ἐμυθεόμην, ὅτε Ἴλιον εἰςανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ δέ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
φῆν, κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἄπο πάντας ἑταίρους,
ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἀντίον ηὔδα·
Ὦ γέρον, εἰ δ', ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν,
οἴκαδ' ἰών, μή πού τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·
ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι.
Ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς Ἠελίοιο
φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὤλετο τῆλ'· ὡς καὶ σὺ καταφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
ὤφελες· οὐκ ἂν τόσσα θεοπροπέων ἀγόρευες,
οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ὧδ' ἀνιείης,
σῷ οἴκῳ δῶρον ποτιδέγμενος, αἴ κε πόρῃσιν.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κε νεώτερον ἄνδρα, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,

dabit; quippe mater odiosas imprecabitur Furias,
a-domo discedens; reprehensio vero mihi ex hominibus
erit: itaque nunquam hunc ego sermonem dicam.
Vester vero siquidem animus indignatur ipsorum,
exite mihi domo, aliasque parate dapes,
vestra bona comedentes, alternantes per domos.
Si vero vobis videtur hoc satius et melius
esse, viri unius victum impune perdere,
absumite; ego vero deos invocabo sempiternos,
si unquam Jupiter dederit vindictæ opera fieri:
inulti forte deinde intra domos perieritis.
Sic ait Telemachus: huic vero duas-aquilas late-sonans Jupi-
ter] ex-alto a vertice montis demisit volantes.
Hæ autem aliquamdiu quidem volabant cum flatibus venti,
propinquæ invicem, contendentes alis:
sed quum jam ad-mediam concionem clamosam pervenissent,
ibi in-gyrum-flexæ concusserunt alas densas,
aspexeruntque omnium capita, portendebantque mortem:
atque ut-se-laniarant unguibus circa malas et colla,
ad-dextram volarunt perque ædes et *per* urbem ipsorum.
Admirati-sunt autem aves, postquam viderunt oculis,
agitaruntque in animo, quæ perfectum-iri imminebat.
Inter-hos vero et locutus-est senex heros Halitherses
Mastorides: hic enim solus æquales superabat
auguria dijudicando et fatalia edicendo:
hic ipsis bene-cupiens concionatus-est et dixit:
Audite jam nunc me, Ithacenses, quodcunque dixero:
procis vero potissimum significans hæc dico.
Illis enim ingens periculum imminet: non enim Ulysses
diu seorsum ab-amicis suis aberit; sed alicubi jam,
prope quum-sit, his cædem et fatum struit
omnibus; pluribus vero etiam aliis malum erit,
qui habitamus Ithacam undique-conspicuam. Sed longe ante
consideremus, quomodo *ipsos* compescamus: ii vero etiam
per-se] quiescant: etenim ipsis continuo hoc utilius est.
Non enim inexpertus vaticinor, sed bene sciens:
etenim illi dico perfecta-esse omnia,
ut ei narraveram, quando ad-Ilium ascendebant
Argivi, cumque ipsis abiit ingeniosus Ulysses:
dixi, *eum* mala multa passum, amissisque omnibus sociis,
incognitum omnibus, vicesimo anno
domum venturum: hæc jam nunc omnia perficiuntur.
Hunc rursus Eurymachus, Polybi filius, contra allocutus-
est:] o senex, eia age nunc vaticinare tuis liberis,
domum profectus, ne forte quid mali patiantur in-posterum:
hæc autem ego te longe *sum* præstantior vaticinatu.
Aves vero multæ sub radiis solis
volitant, neque omnes *sunt* fatales; ceterum Ulysses
periit procul: utinam etiam tu periisse cum illo
deberes: non tanta vaticinans concionareris,
nec Telemachum iratum sic incitares,
tuæ domui donum exspectans, si quod præbeat.
Sed tibi edico, quod et perfectum erit:
si juniorem virum, veteraque multaque sciens,

Digitized by Google

παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν,
αὐτῷ μέν οἱ πρῶτον ἀνιηρέστερον ἔσται·
[πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεται εἵνεκα τῶνδε·]
σοὶ δὲ, γέρον, θωὴν ἐπιθήσομεν ἥν κ' ἐνὶ θυμῷ
τίνων ἀσχάλλῃς· χαλεπὸν δέ τοι ἔσσεται ἄλγος.
Τηλεμάχῳ δ' ἐν πᾶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτός·
μητέρ' ἑὴν ἐς πατρὸς ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
Οὐ γὰρ πρὶν παύσεσθαι ὀΐομαι υἷας Ἀχαιῶν
μνηστύος ἀργαλέης· ἐπεὶ οὔτινα δείδιμεν ἔμπης,
οὔτ' οὖν Τηλέμαχον, μάλα περ πολύμυθον ἐόντα·
οὔτε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ', ἣν σὺ, γεραιὲ,
μυθέαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ' ἔτι μᾶλλον.
Χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτ' ἶσα
ἔσσεται, ὄφρα κεν ἥγε διατρίβῃσιν Ἀχαιοὺς
ὃν γάμον· ἡμεῖς δ' αὖ ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα,
εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδὲ μετ' ἄλλας
ἐρχόμεθ' ἃς ἐπιεικὲς ὀπυιέμεν ἐστὶν ἑκάστῳ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Εὐρύμαχ' ἠδὲ καὶ ἄλλοι, ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοὶ,
ταῦτα μὲν οὐχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι οὐδ' ἀγορεύω·
ἤδη γὰρ τὰ ἴσασι θεοὶ καὶ πάντες Ἀχαιοί.
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
οἵ κέ μοι ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρήσσωσι κέλευθον.
Εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο·
ἤν τίς μοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσω
ἐκ Διὸς, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισιν.
Εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσω,
ἦ τ' ἂν, τρυχόμενός περ, ἔτι τλαίην ἐνιαυτόν·
εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσω μηδ' ἔτ' ἐόντος,
νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
σῆμά τέ οἱ χεύω καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξω
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δώσω.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. Τοῖσι δ' ἀνέστη
Μέντωρ, ὅς ῥ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἑταῖρος,
καί οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
πείθεσθαί τε γέροντι καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν·
ὅ σφιν ἐΰφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω·
μήτις ἔτι πρόφρων, ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδὼς,
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη καὶ αἴσυλα ῥέζοι.
Ὡς οὔτις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
λαῶν, οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν.
Ἀλλ' ἤτοι μνηστῆρας ἀγήνορας οὔτι μεγαίρω
ἔρδειν ἔργα βίαια κακοῤῥαφίῃσι νόοιο·
σφὰς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς κατέδουσι βιαίως
οἶκον Ὀδυσσῆος, τὸν δ' οὐκέτι φασὶ νέεσθαι.
Νῦν δ' ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι, οἷον ἅπαντες
ἧσθ' ἄνεῳ, ἀτὰρ οὔτι καθαπτόμενοι ἐπέεσσιν
παύρους μνηστῆρας κατερύκετε πολλοὶ ἐόντες.
Τὸν δ' Εὐηνορίδης Λειώκριτος ἀντίον ηὔδα·

deceptum verbis incitaveris ad-irascendum,
ei quidem ipsi primum perniciosius erit;
[efficere autem omnino nihil poteris illorum gratia :]
tibi vero, senex, mulctam infligemus, quam in animo
luens ægre-feras : gravisque tibi erit dolor.
Telemacho autem in primis ego suadebo ipse :
matrem suam ad patris *domum* jubeat redire;
ei vero *ibi* nuptias facient, et parabunt dotem
amplam valde, quantam convenit caram filiam comitari.
Non enim antea quieturos puto filios Achivorum
a-conjugii-ambitu molesto; quia neminem timemus omnino,
nec sane Telemachum, valde licet multiloquus sit :
neque vaticinium curamus, quod tu, senex,
loqueris irritum; odio-eris autem adhuc magis.
Bona vero rursus male absumentur, neque unquam paria
erunt, dum hæc (*Penelope*) differat Achivos
suis nuptiis; nos vero rursus, exspectantes diebus omnibus,
propter virtutem contendimus, neque ad alias
imus, quas conveniens ducere est unicuique.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-
est :] Eurymache atque alii quotquot proci *estis* generosi,
de-istis quidem non vos amplius oro, neque concionor :
jamjam enim hæc sciunt dii et omnes Achivi.
Sed age mihi date navem celerem, et viginti socios,
qui mihi hinc et illinc pertranseant viam *maris*.
Proficiscar enim in Spartam et in Pylum arenosam,
reditum sciscitaturus patris diu absentis,
si quis mihi dicat mortalium, aut rumorem audiam
ex Jove, quæ potissimum fert famam hominibus.
Si quidem patris vitam et reditum audivero,
sane, vexatus licet, adhuc perduraverim in-annum :
si vero mortuum audivero, neque amplius superstitem,
reversus jam inde caram in patriam terram,
tumulum illi aggeram, et parentalia perficiam
plurima, quanta decet, et viro matrem dabo,
Ille quidem sic locutus consedit. His autem surrexit
Mentor, qui Ulyssis eximii erat sodalis;
et *is* ei proficiscens in navibus, commisit domum totam,
utque-parerent seni, et ipse firme omnia custodiret :
qui-ipsis bene-cupiens concionatus-est et dixit :
Audite jam nunc me, Ithacenses, quodcunque dixero :
ne quis amplius benignus, mansuetus et mitis sit
sceptriger rex, neque mente justa sciens,
sed semper difficilisque sit, et injusta faciat.
Adeo nullus recordatur Ulyssis divini
civium, quibus præfuit, paterque velut mitis erat.
Verum enimvero procos superbos nequaquam invideo
committere facinora violenta malis-consiliis mentis :
sua enim objectantes capita comedunt violenter
domum Ulyssis, quem non-amplius putant rediturum-esse.
Nunc autem cetero populo succenseo, quod-adeo omnes
sedeatis muti, ac neutiquam adorientes verbis
pauciores procos compescatis, multi quum-sitis.
Hunc autem Evenorides Leocritus contra allocutus-est :

Μέντορ ἀταρτηρὲ, φρένας ἠλεὲ, ποῖον ἔειπες,
ἡμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν. Ἀργαλέον δὲ
ἀνδράσι καὶ πλεόνεσσι μαχήσασθαι περὶ δαιτί.
Εἴπερ γάρ κ' Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
δαινυμένους κατὰ δῶμα ἑὸν μνηστῆρας ἀγαυοὺς
ἐξελάσαι μεγάροιο μενοινήσει' ἐνὶ θυμῷ,
οὔ κέν οἱ κεχάροιτο γυνὴ, μάλα περ χατέουσα,
ἐλθόντ'· ἀλλά κεν αὐτοῦ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο· σὺ δ' οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἐπὶ ἔργα ἕκαστος·
τούτῳ δ' ὀτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἠδ' Ἁλιθέρσης,
οἵτε οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοί εἰσιν ἑταῖροι.
Ἀλλ', ὀΐω, καὶ δηθὰ καθήμενος, ἀγγελιάων
πεύσεται εἰν Ἰθάκῃ, τελέει δ' ὁδὸν οὔποτε ταύτην.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὰ πρὸς δώμαθ' ἕκαστος·
μνηστῆρες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θείου Ὀδυσῆος.
Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς, εὔχετ' Ἀθήνῃ·
Κλῦθί μοι, ὁ χθιζὸς θεὸς ἤλυθες ἡμέτερον δῶ,
καί μ' ἐν νηῒ κέλευσας ἐπ' ἠεροειδέα πόντον,
νόστον πευσόμενον πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
ἔρχεσθαι· τὰ δὲ πάντα διατρίβουσιν Ἀχαιοὶ,
μνηστῆρες δὲ μάλιστα, κακῶς ὑπερηνορέοντες.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ', οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι οὐδ' ἀνοήμων.
Εἰ δή τοι σοῦ πατρὸς ἐνέστακται μένος ἠΰ,
οἷος ἐκεῖνος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,
οὔ τοι ἔπειθ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται οὐδ' ἀτέλεστος·
εἰ δ' οὐ κείνου γ' ἐσσὶ γόνος καὶ Πηνελοπείης,
οὔ σέγ' ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν ἃ μενοινᾷς.
Παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται·
οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι οὐδ' ἀνοήμων,
οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσσῆος προλέλοιπεν,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
Τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βουλήν τε νόον τε
ἀφραδέων, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι·
οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον καὶ Κῆρα μέλαιναν,
ὃς δή σφι σχεδόν ἐστιν, ἐπ' ἤματι πάντας ὀλέσθαι.
Σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται ἣν σὺ μενοινᾷς.
Τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώϊός εἰμι,
ὅς τοι νῆα θοὴν στελέω καὶ ἅμ' ἕψομαι αὐτός.
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
ὅπλισσόν τ' ἤϊα καὶ ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,
οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα, μυελὸν ἀνδρῶν,
δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν· ἐγὼ δ' ἀνὰ δῆμον ἑταίρους
αἶψ' ἐθελοντῆρας συλλέξομαι· εἰσὶ δὲ νῆες
πολλαὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέαι ἠδὲ παλαιαί·
τάων μέν τοι ἐγὼν ἐπιόψομαι ἥτις ἀρίστη,
ὦκα δ' ἐφοπλίσσαντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη, κούρη Διός· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν

Mentor noxie, ingenio stolide, quale locutus-es,
nos adhortans ut-compescant! Difficile vero *erit*
viris etiam pluribus pugnare *nobiscum* de convivio.
Etenim si Ulysses Ithacensis ipse adveniens
convivantes per domum suam procos illustres
expellere domo cogitaret in animo,
non ipso lætaretur uxor, quantumvis valde desiderans,
veniente; sed *is* ibi sævam mortem obiret,
si cum-pluribus pugnaret; tu vero non recte locutus-es.
Sed age, cives quidem dispergamini ad opera unusquisque;
huic autem properabit Mentor iter, et Halitherses,
qui ei a principio paterni sunt amici.
Sed, puto, etiam diu sedens, nuntios
percontabitur in Ithaca; perficiet vero iter hoc nunquam.
Sic igitur locutus-est, solvitque concionem celerem.
Atque hi quidem dispergebantur suam ad domum quisque:
proci vero ad ædes iverunt divini Ulyssis.
Telemachus autem seorsum profectus ad litus maris,
manus quum-lavisset e-cano mari, supplicabat Minervæ:
Audi me, qui heri deus venisti nostram domum,
et me in-navi jussisti per obscurum pontum,
reditum sciscitaturum patris diu absentis,
proficisci: hæc vero omnia impediunt Achivi,
proci autem potissimum, male superbientes.
Sic ait precans: prope autem illum venit Minerva,
Mentori similis tum corpore, tum etiam voce;
et eum compellans verbis alatis allocuta-est:
Telemache, neque in-posterum ignavus eris, nec imprudens.] Si quidem tibi tui patris instillatus-est animus fortis,
qualis ille erat ad-perficiendum opusque dictumque,
non tibi deinde vanum iter erit, neque irritum:
si vero non illius es filius et Penelopes,
non te-quidem deinde spero perfecturum-esse quæ moliris.
Pauci etenim filii similes patri sunt;
plerique pejores, pauci vero patre meliores.
Sed quoniam neque in-posterum ignavus eris nec imprudens,
nec te penitus prudentia Ulyssis reliquit,
spes tibi deinceps *est te* perfecturum hæc opera.
Ideo nunc procorum quidem sine consiliumque mentemque
insipientium, quoniam neutiquam prudentes, nec justi *sunt*;
neque omnino sciunt mortem, ac fatum atrum,
quæ jam illis imminet, die uno omnes ut-pereant.
Tibi vero profectio non-amplius longe aberit quam tu moliris.
Talis enim tibi amicus ego paternus sum,
qui tibi navem celerem parabo, et simul comitabor ipse.
Sed tu quidem ad domos profectus procis intersis,
apparaque viatica et vasis conde singula,
vinum in amphoris, et farinam, medullam hominum,
utribus in densis; ego vero per populum socios
statim voluntarios colligam: sunt autem naves
multæ in circumflua Ithaca, novæ et veteres:
harum quidem tibi ego providebo *eam* quæ optima *sit*;
statimque instructam deducemus in-latum mare.
Sic dixit Minerva, filia Jovis: neque amplius diu

Digitized by Google

Τηλέμαχος παρέμιμνεν, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν.
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας ἐν μεγάροισιν,
αἶγας ἀνιεμένους, σιάλους θ' εὕοντας ἐν αὐλῇ.
Ἀντίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο·
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, μήτι τοι ἄλλο
ἐν στήθεσσι κακὸν μελέτω ἔργον τε ἔπος τε,
ἀλλά μοι ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν, ὡς τὸ πάρος περ.
Ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν Ἀχαιοί,
νῆα καὶ ἐξαίτους ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
ἐς Πύλον ἠγαθέην μετ' ἀγαυοῦ πατρὸς ἀκουήν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἀντίνο', οὔπως ἔστιν ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν
δαίνυσθαί τ' ἀκέοντα καὶ εὐφραίνεσθαι ἕκηλον.
Ἦ οὐχ ἅλις ὡς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
κτήματ' ἐμὰ, μνηστῆρες, ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα;
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμὶ καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων
πυνθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμὸς,
πειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἐπὶ Κῆρας ἰήλω,
ἠὲ Πύλονδ' ἐλθὼν, ἢ αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ δήμῳ.
Εἶμι μὲν — οὐδ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται ἣν ἀγορεύω —
ἔμπορος· οὐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ' ἐρετάων
γίγνομαι· ὥς νύ που ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσατ' Ἀντινόοιο
ῥεῖα· μνηστῆρες δὲ δόμον κατὰ δαῖτα πένοντο.
Οἱ δ' ἐπελώβευον καὶ ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
Ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει·
ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἠμαθόεντος,
ἢ ὅγε καὶ Σπάρτηθεν· ἐπεί νύ περ ἵεται αἰνῶς·
ἠὲ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει, πίειραν ἄρουραν,
ἐλθεῖν, ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ,
ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.
Ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
τίς δ' οἶδ' εἴ κε καὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς
τῆλε φίλων ἀπόληται, ἀλώμενος, ὥσπερ Ὀδυσσεύς;
οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμιν·
κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε
τούτου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ' ὅστις ὀπυίοι.
Ὣς φάν· ὁ δ' ὑψόροφον θάλαμον κατεβήσατο πατρὸς,
εὐρὺν, ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο
ἐσθής τ' ἐν χηλοῖσιν ἅλις τ' εὐῶδες ἔλαιον·
ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
ἕστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες,
ἑξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες· εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
οἴκαδε νοστήσειε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
Κληϊσταὶ δ' ἔπεσαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι,
δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ ἦμαρ
ἔσχ', ἣ πάντ' ἐφύλασσε νόου πολυϊδρείῃσιν,
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο.
Τὴν τότε Τηλέμαχος προσέφη θαλαμόνδε καλέσσας·
Μαῖ', ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
ἡδὺν, ὅτις μετὰ τὸν λαρώτατος ὃν σὺ φυλάσσεις,

Telemachus morabatur, postquam deæ audiverat vocem.
Profectusque-est ire ad domum, suo mœstus animo :
invenit autem procos superbos in ædibus,
capras excoriantes, porcosque assantes in aula.
Antinous autem ridens obviam ivit Telemacho;
inque ejus hæsit manu, verbumque-dixit et elocutus-est :
Telemache altiloque, animi impotens, ne-quid tibi aliud
in pectoribus malum sit-curæ opusque verbumque,
sed mihi ede, et bibe, sicut antea quidem.
Ista autem tibi plane-omnia perficient Achivi,
navem, et delectos remiges, ut ocyus pervenias
in Pylum divinam, ad-quærendam inclyti patris famam.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-
est :] Antinoe, nequaquam licet insolentibus cum vobis
convivarique invitum, et lætari quietum.
An non satis *est*, quod antea absumsistis multas et eximias
possessiones meas, proci; ego autem adhuc infans eram?
Nunc vero quum jam adultus sum, et aliorum orationem
audiens] percipio, et jam mihi augescit intus animus,
tentabo, quomodo vobis malum fatum immittam,
sive Pylum profectus, sive hic, hoc in populo.
Proficiscar quidem (neque vanum iter erit, quod dico),
in-aliena-navi; neque enim navis compos, nec remigum
fio : sic utique vobis visum-est melius esse.
Dixit, et ex manu manum traxit Antinoi
facile : proci autem per domum convivium apparabant.
Hi vero cavillabantur et illudebant *ei* verbis :
sic autem aliquis dicebat juvenum superbientium :
Profecto magnopere Telemachus cædem nobis molitur :
aut aliquos ex Pylo ducet auxiliatores arenosa,
aut ille etiam ex Sparta; quandoquidem sane cupit vehe-
menter;] aut etiam in Ephyram vult, pinguem terram,
proficisci, ut inde mortifera venena afferat,
injiciatque crateri, et nos omnes perdat.
Alius autem rursus dicebat juvenum superbientium :
quis vero scit, an non et ipse profectus cava in navi,
longe ab-amicis pereat, errans, sicut Ulysses?
Sic etiam magis augeret laborem nobis :
bona enim omnia divideremus, domum vero tum
illius matri daremus habendam, atque *ei*, qui *illam* duxerit.
Sic dixere : ille vero in-alte-tectum penum descendit pa-
tris,] amplum, ubi cumulatum aurum et æs jacebat,
vestisque in cistis, abundeque odoriferum oleum :
ibique dolia vini veteris dulcis-potu
stabant, merum divinum potum in-se continentia,
ordine ad murum aptata : si-quando Ulysses
domum reverteretur, etiam dolores multos passus.
Clausiles vero impositæ-erant fores accurate aptatæ,
bifores : intus autem mulier proma noctesque diesque
erat, quæ omnia asservabat mentis magna-prudentia,
Euryclea, Opis filia Pisenoridæ.
Hanc tum Telemachus allocutus-est, in-penum vocatam :
Nutrix, age jam mihi vinum in amphoris hauri
suave, quale post illud dulcissimum *est*, quod tu servas,

Digitized by Google

κεῖνον ὀϊομένη τὸν κάμμορον· εἴποθεν ἔλθοι
Διογενὴς Ὀδυσεὺς θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξας.
Δώδεκα δ' ἔμπλησον καὶ πώμασιν ἄρσον ἅπαντας.
Ἐν δέ μοι ἄλφιτα χεῦον ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν·
εἴκοσι δ' ἔστω μέτρα μυληφάτου ἀλφίτου ἀκτῆς.
Αὐτὴ δ' οἴη ἴσθι· τὰ δ' ἀθρόα πάντα τετύχθω·
ἑσπέριος γὰρ ἐγὼν αἱρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀναβῇ κοίτου τε μέδηται.
Εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς φίλου, ἤν που ἀκούσω.
Ὣς φάτο· κώκυσεν δὲ φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
ἔπλετο; πῆ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν,
μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ' ὤλετο τηλόθι πάτρης
Διογενὴς Ὀδυσεὺς ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ.
Οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράσσονται ὀπίσσω,
ὥς κε δόλῳ φθίῃς· τάδε δ' αὐτοὶ πάντα δάσονται.
Ἀλλὰ μέν' αὖθ' ἐπὶ σοῖσι καθήμενος· οὐδέ τί σε χρὴ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν οὐδ' ἀλάλησθαι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
θάρσει, μαῖ'· ἐπεὶ οὔτοι ἄνευ θεοῦ ἥδε γε βουλή.
Ἀλλ' ὄμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι,
πρίν γ' ὅτ' ἂν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
ἢ αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι·
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃ.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
αὐτίκ' ἔπειτά οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
ἐν δέ οἱ ἄλφιτα χεῦεν ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν·
Τηλέμαχος δ' ἐς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλεμάχῳ δ' εἰκυῖα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ,
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον·
ἑσπερίους δ' ἐπὶ νῆα θοὴν ἀγέρεσθαι ἀνώγει.
Ἡ δ' αὖτε Φρονίοιο Νοήμονα φαίδιμον υἱὸν
ᾔτεε νῆα θοήν· ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο.
Δύσετό τ' ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' εἴρυσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
ὅπλ' ἐτίθει, τάτε νῆες ἐΰσσελμοι φορέουσιν.
Στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος, περὶ δ' ἐσθλοὶ ἑταῖροι
ἀθρόοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο·
ἔνθα μνηστήρεσσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν,
πλάζε δὲ πίνοντας· χειρῶν δ' ἔκβαλλε κύπελλα.
Οἱ δ' εὕδειν ὤρνυντο κατὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
εἵατ', ἐπεί σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
Αὐτὰρ Τηλέμαχον προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων εὖ ναιεταόντων,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν·
Τηλέμαχ', ἤδη μέν τοι ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
εἵατ' ἐπήρετμοι, τὴν σὴν ποτιδέγμενοι ὁρμήν·
ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο.

illum exspectans infelicem, siquando venerit
generosus Ulysses, mortem et fatum elapsus.
Duodecim vero imple, et operculis apta omnes
Ac mihi farinam infunde bene-consutis utribus:
viginti autem sint mensuræ molitæ frumenti farinæ.
Ipsa vero sola scias: hæc autem conferta omnia adsint:
sub-noctem enim ego *ea* accipiam, quando jam
mater in superna-conclavia ascenderit, somnumque cogitarit.
Proficiscar enim in Spartam et in Pylum arenosam,
reditum sciscitaturus patris cari, sicubi audiero.
Sic dixit; ejulavit vero cara nutrix Euryclea,
et lugens, verbis alatis *eum* allocuta-est:
Cur vero tibi, care fili, in mente hæc cogitatio
est? quonam autem vis ire multam per terram,
solus quum-sis *filius* dilectus? ille vero periit longe a-patria,
generosus Ulysses, alieno in populo.
Hi vero tibi statim profecto mala machinabuntur posthac,
ut dolo pereas; hæc vero ipsi omnia divident.
Verum mane hic, tuis insidens; neque omnino te oportet
per pontum infructuosum mala pati, neque errare.
Hanc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-
est:] confide, nutrix: quippe nequaquam sine deo hoc consili-
um *est*.] Sed jura, *te* non matri caræ hæc dicturam,
priusquam quando undecimaque duodecimaque *dies* affuerit,
aut ipsa desiderarit, et me-discessisse resciverit:
ut ne flens corpus pulcrum lædat.
Sic igitur dixit; anus vero deorum magnum jusjurandum
juravit.] Ac postquam juraverat, perfeceratque jusjurandum,
statim inde illi vinum in amphoris hausit;
atque ei farinam infudit bene-consutis utribus;
Telemachus vero domos ingressus, cum-procis versabatur.
Tum rursus aliud cogitavit dea cæsiis-oculis Minerva;
Telemachoque assimilata urbem obibat quaquaversum,
et singulis viris astans dicebat sermonem:
vesperi vero ad navem celerem congregari jubebat,
Ipsa autem porro Noemonem', Phronii clarum filium,
poscebat navem celerem; ille vero ipsi lubens promisit.
Occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ.
Et tunc navem celerem in-mare protraxit, omniaque in ipsa
armamenta posuit, quæ naves bene tabulatæ ferunt;
statuitque in extremitate portus; circum autem strenui socii
frequentes congregabantur: deaque hortabatur singulos.
Tunc rursus aliud cogitavit dea cæsiis-oculis Minerva:
festinavit ire ad ædes Ulyssis divini;
ibi procis dulcem somnum infudit,
fallebatque bibentes; e-manibusque *ipsis* excutiebat pocula.
Hi autem dormitum festinabant in urbem, neque amplius diu
sedebant, quia ipsis somnus palpebris incidebat.
Sed Telemachum allocuta-est cæsiis-oculis Minerva,
evocatum ex-ædibus bene-habitatis,
Mentori similis tum corpore, tum etiam voce:
Telemache, jam quidem tibi bene-ocreati socii
sedent ad-remigium, tuum exspectantes impulsum:
sed eamus, ne diutius differamus iter.

Digitized by Google

Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ θινὶ καρηκομόωντας ἑταίρους.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
Δεῦτε, φίλοι, ἤϊα φερώμεθα· πάντα γὰρ ἤδη
ἀθρό' ἐνὶ μεγάρῳ· μήτηρ δ' ἐμοὶ οὔτι πέπυσται,
οὐδ' ἄλλαι δμωαὶ, μία δ' οἴη μῦθον ἄκουσεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
Οἱ δ' ἄρα πάντα φέροντες ἐϋσσέλμῳ ἐπὶ νηῒ
κάτθεσαν, ὡς ἐκέλευσεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
Ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' Ἀθήνη,
νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ κατ' ἄρ' ἕζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῆς
ἕζετο Τηλέμαχος· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν·
ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῗσι κάθιζον.
Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἀκραῆ Ζέφυρον, κελάδοντ' ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
Ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν·
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσιν.
Ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
Δησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν
στήσαντο κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο·
λεῖβον θ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν,
ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ.
Παννυχίη μέν ῥ' ἦγε καὶ ἠῶ πεῖρε κέλευθον.

Sic igitur locuta præcessit Pallas Minerva
celeriter; ille autem continuo post vestigia ibat deæ.
Ac postquam ad navem devenerant et mare,
invenerunt deinde in litore capite-comantes socios.
Hos vero allocuta-est divina vis Telemachi:
Adeste, amici, viatica afferamus: omnia enim jam
conferta *sunt* in domo: mater vero mea neutiquam scit,
neque aliæ ancillæ; una autem sola rem audivit.
Sic igitur locutus præcessit: illique simul sequebantur.
Ipsi vero inde omnia ferentes bene-tabulata in navi
deposuerunt, ut præcepit Ulyssis carus filius.
Inde Telemachus navem conscendit, præibat autem Minerva,
navisque in puppe consedit; prope autem eam
sedebat Telemachus: illi vero retinacula solverunt;
atque etiam ipsi *nave* conscensa in transtris considebant.
His vero secundum ventum misit cæsiis-oculis Minerva,
acrem Zephyrum, sonantem per obscurum pontum.
Telemachus autem socios ad hortatus jussit
armamenta tractare: hi vero adhortanti auscultarunt.
Malum autem abiegnum cavam intra basem
statuerunt elevatum, et rudentibus colligarunt:
trahebantque vela alba bene-tortis loris-bubulis.
Flatu autem implevit ventus medium velum; ac fluctus circa
carinam ater valde resonabat, nave eunte:
hæc vero currebat per fluctum conficiens viam.
Quumque-ligassent inde armamenta celerem per navem nigram,] statuerunt crateras, coronatos vino:
libabantque immortalibus diis sempiternis;
ex omnibus vero potissimum Jovis oculis-cæsiæ filiæ.
Per-totam-noctem quidem illa et mane conficiebat iter.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Γ.

Τὰ ἐν Πύλῳ.

Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φανείη
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἷξον· τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,
ταύρους παμμέλανας, Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
Ἐννέα δ' ἕδραι ἔσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
εἵατο, καὶ προὔχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους.
Εὖθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο, θεῷ δ' ἐπὶ μηρί' ἔκηαν,
οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο, ἰδ' ἱστία νηὸς ἐΐσης
στεῖλαν ἀείραντες, τὴν δ' ὥρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί·
ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν'· ἦρχε δ' Ἀθήνη.
Τὸν προτέρη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλέμαχ', οὐ μέν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς οὐδ' ἠβαιόν·
τοὔνεκα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλως, ὄφρα πύθηαι
πατρὸς, ὅπου κύθε γαῖα καὶ ὅντινα πότμον ἐπέσπεν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορος ἱπποδάμοιο·

ODYSSEÆ III.

Quæ in Pylo facta.

Sol autem prorupit, relicto pulcro lacu,
cœlum in æreum, ut immortalibus luceret,
et mortalibus hominibus super almam terram:
illi autem ad-Pylum, Nelei bene-ædificatum oppidum,
pervenerunt; hi vero (*Pylii*) in litore maris sacra faciebant,
tauros totos-nigros, Neptuno cæruleis-capillis.
Novem autem consessus erant, quingeni vero in unoquoque
sedebant, et porriciebant in-singulis novem boves.
Quum hi viscera gustarunt, deoque femora incenderunt,
illi recta appellebant, atque vela navis æqualis
legerunt tollentes, ipsamque in-portu-statuere, egressique-sunt ipsi:] ac Telemachus nave egrediebatur: præibat autem Minerva.] Illum prior allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
Telemache, non tibi opus jam pudoris ne tantillum quidem:
ideo enim et pontum pernavigasti, ut audires
de-patre, ubi *eum* occultet terra, et quodnam fatum adierit.
Verum age nunc recta vade ad-Nestorem equûm-domitorem:

Digitized by Google

εἴδομεν ἥντινα μῆτιν ἐνὶ στήθεσσι κέκευθεν.
Λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν, ὅπως νημερτέα εἴπῃ·
ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω πῶς τ' ἂρ προςπτύξομαι αὐτόν;
οὐδέ τί πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν·
αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
οὔ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Ἶξον δ' ἐς Πυλίων ἀνδρῶν ἀγυρίν τε καὶ ἕδρας.
Ἔνθ' ἄρα Νέστωρ ἧστο σὺν υἱάσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
δαῖτ' ἐντυνόμενοι κρέα ὤπτων ἄλλα τ' ἔπειρον.
Οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
χερσίν τ' ἠσπάζοντο καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγον.
Πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν
ἀμφοτέρων ἕλε χεῖρα καὶ ἵδρυσεν παρὰ δαιτὶ,
κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσιν,
πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατέρι ᾧ.
Δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
χρυσείῳ δέπαϊ· δειδισκόμενος δὲ προςηύδα
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διὸς αἰγιόχοιο·
Εὔχεο νῦν, ὦ ξεῖνε, Ποσειδάωνι ἄνακτι·
τοῦ γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε δεῦρο μολόντες.
Αὐτὰρ ἐπὴν σπείσῃς τε καὶ εὔξεαι, ἣ θέμις ἐστὶν,
δὸς καὶ τούτῳ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
σπεῖσαι· ἐπεὶ καὶ τοῦτον ὀΐομαι ἀθανάτοισιν
εὔχεσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.
Ἀλλὰ νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικίη δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
τοὔνεκα σοὶ προτέρῳ δώσω χρύσειον ἄλεισον.
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἡδέος οἴνου·
χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ,
οὕνεκά οἱ προτέρῃ δῶκε χρύσειον ἄλεισον.
Αὐτίκα δ' εὔχετο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι·
Κλῦθι, Ποσείδαον γαιήοχε, μηδὲ μεγήρῃς
ἡμῖν εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
Νέστορι μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε·
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβὴν
σύμπασιν Πυλίοισιν ἀγακλειτῆς ἑκατόμβης.
Δὸς δ' ἔτι Τηλέμαχον καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι,
οὕνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ὣς ἄρ' ἔπειτ' ἠρᾶτο καὶ αὐτὴ πάντα τελεύτα·
δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον.
Ὣς δ' αὔτως ἠρᾶτο Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
ξείνους οἵτινές εἰσιν, ἐπεὶ τάρπησαν ἐδωδῆς.
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;

videamus, quodnam consilium in præcordiis absconditum habeat.] Ora autem eum ipsum, ut vera dicat:
mendacium vero non dicet; valde enim prudens est.
Huic autem rursus Telemachus prudens contra locutus-est:
Mentor, quonam-modo jam accedam, quoque-modo salutabo ipsum?] neutiquam adhuc sermonum peritus-sum prudentium;] pudor vero *est*, juvenem virum seniorem interrogare.
Hunc vero rursus allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
Telemache, alia quidem ipse in mente tua dispicies,
alia vero et deus suggeret; non enim puto
te diis invitis natumque-esse enutritumque.
Sic igitur locuta præivit Pallas Minerva
celeriter: ille vero continuo post vestigia ibat deæ.
Venere autem in Pyliorum virorum congregationemque et consessus.] Ibi Nestor sedebat cum filiis; circumque socii
convivium apparantes, carnes assabant, aliasque transfigebant.] Hi vero, ut hospites viderunt, conferti venerunt omnes,
manibusque prehensabant, et considere jubebant.
Primus Nestorides Pisistratus prope accedens,
utrorumque prehendit manum *ipsos*que collocavit ad epulas,
pellibus in mollibus, super arenas marinas,
juxtaque fratrem Thrasymedem, et patrem suum.
Præbuit autem inde viscerum partes, infundebatque vinum
aureo poculo: propinans vero allocutus-est
Palladem Minervam, filiam Jovis ægidem-tenentis:
Supplica nunc, o hospes, Neptuno regi;
hujus enim in-epulas incidistis, huc profecti.
Ac postquam libaveris et supplicaveris, qua fas est,
da et huic deinde poculum dulcis vini
ad-libandum; quoniam et hunc puto immortalibus
supplicare: omnes enim diis indigent homines.
Sed junior est, ætasque-*ejus*-eadem mecum ipso:
propterea tibi priori dabo aureum poculum.
Sic locutus in manibus *deæ* posuit poculum dulcis vini:
gaudebat autem Minerva prudenti viro justo,
eo-quod ipsi priori præbuerat aureum poculum.
Statimque supplicavit multa Neptuno regi;
Audi, Neptune terram-continens, neu dedigneris
nobis supplicantibus perficere hæc opera.
Nestori quidem omnium-primo et filiis gloriam præbe:
ac deinde ceteris da gratam remunerationem,
cunctis Pyliis, ob-inclytam hecatombam.
Da vero etiam Telemachum et me re-confecta redire,
cujus-gratia huc venimus celeri cum nave nigra.
Sic igitur jam precabatur, et ipsa omnia perficiebat;
dedit vero Telemacho pulcrum poculum duplex.
Eodemque ipso-modo supplicavit Ulyssis carus filius.
Hi autem ut assarant carnes superiores et *igni* extraxerant
partibus distributis, epulabantur splendidas epulas.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
illis inde sermonem exorsus-est Gerenius eques Nestor:
Nunc jam decentius est inquirere et interrogare
hospites quinam sint, postquam saturati-sunt cibo.
O hospites, quinam estis? unde navigatis humidas vias?

Digitized by Google

ἤ τι κατὰ πρῆξιν ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε ληϊστῆρες, ὑπεὶρ ἅλα, τοίτ' ἀλόωνται
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα
θαρσήσας· αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
θῆχ', ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο·
[ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχησιν·]
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
εἴρεαι ὁππόθεν εἰμέν· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
Ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης Ὑπονηΐου εἰλήλουθμεν·
πρῆξις δ' ἥδ' ἰδίη, οὐ δήμιος, ἣν ἀγορεύω.
Πατρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ μετέρχομαι, ἤν που ἀκούσω,
δίου Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὅν ποτέ φασιν
σὺν σοὶ μαρνάμενον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι.
Ἄλλους μὲν γὰρ πάντας, ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
πευθόμεθ', ἧχι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ·
κείνου δ' αὖ καὶ ὄλεθρον ἀπευθέα θῆκε Κρονίων.
Οὐ γάρ τις δύναται σάφα εἰπέμεν, ὁππόθ' ὄλωλεν·
εἴθ' ὅγ' ἐπ' ἠπείρου δάμη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
εἴτε καὶ ἐν πελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.
Τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου· πέρι γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
Μηδέ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς. [σεὺς,
Λίσσομαι, εἴποτέ τοί τι πατὴρ ἐμὸς, ἐσθλὸς Ὀδυσ-
ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσεν
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί·
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνισπε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
ὦ φίλ'· ἐπεί μ' ἔμνησας ὀϊζύος, ἣν ἐν ἐκείνῳ
δήμῳ ἀνέτλημεν μένος ἄσχετοι υἷες Ἀχαιῶν,
ἠμὲν ὅσα ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
πλαζόμενοι κατὰ ληΐδ' ὅπῃ ἄρξειεν Ἀχιλλεύς,
ἠδ' ὅσα καὶ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
μαρνάμεθ'· ἔνθα δ' ἔπειτα κατέκταθεν ὅσσοι ἄριστοι·
ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται Ἀρήϊος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεὺς,
ἔνθα δὲ Πάτροκλος, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς, ἅμα κρατερὸς καὶ ἀμύμων,
Ἀντίλοχος, πέρι μὲν θείειν ταχὺς ἠδὲ μαχητής —
ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακά· τίς κεν ἐκεῖνα
πάντα γε μυθήσαιτο καταθνητῶν ἀνθρώπων;
οὐδ' εἰ πεντάετές γε καὶ ἑξάετες παραμίμνων
ἐξερέοις ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δῖοι Ἀχαιοί·
πρίν κεν ἀνιηθεὶς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.
Εἰνάετες γάρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
παντοίοισι δόλοισι· μόγις δ' ἐτέλεσσε Κρονίων.
Ἔνθ' οὔτις ποτὲ μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην
ἤθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος Ὀδυσσεὺς
παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεός· εἰ ἐτεόν γε
κείνου ἔκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Ἦτοι γὰρ μῦθοί γε ἐοικότες, οὐδέ κε φαίης
ἄνδρα νεώτερον ὧδε ἐοικότα μυθήσασθαι.

utrum ob aliquod negotium, an temere vagamini,
tanquam prædones, per mare; qui-quidem errant,
animas objectantes, malum alienis ferentes?
Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus-est,
confidens: ipsa enim *ei* in animo confidentiam Minerva
posuit, ut illum de patre absente interrogaret:
[et ut ipsum gloria insignis inter homines haberet:]
O Nestor Nelide, magna gloria Achivorum,
interrogas, unde simus; ego vero tibi enarrabo.
Nos ex Ithaca sub-Neio *sita* venimus;
negotium autem hoc privatum *est*, non publicum, quod dico.
Patris mei famam latam inquiro, sicubi audiero,
divini Ulyssis audentis-animi; quem pridem aiunt,
una tecum pugnantem, Trojanorum urbem evertisse.
Alios enim omnes, quotquot cum-Trojanis pugnarunt,
audivimus, quo-in-loco unusquisque perierit sæva morte:
illius vero etiam mortem incognitam reddidit Saturnius.
Non enim quisquam potest clare dicere, ubinam perierit;
utrum ille in continenti domitus-sit a-viris infestis,
an etiam in pelago inter fluctus Amphitritæ.
Ideo nunc ad-tua genua venio, si velis
illius tristem mortem enarrare, sicubi videris
oculis tuis, aut alius orationem si-audiveris
errantis; valde enim ipsum ærumnosum peperit mater.
Nec quicquam mihi verecundans blandiaris, neu miserescens;
sed probe mihi narres, utcunque tibi-contigit videre.
Oro, si unquam tibi aliquod pater meus, strenuus Ulysses,
sive dictum, sive aliquod factum pollicitus perfecit
populo in Trojanorum, ubi passi-estis detrimenta Achivi:
horum nunc mihi memor-sis, et mihi verum dicas.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:
o amice: quoniam me recordari-facis calamitatis, quam in illo
populo passi-sumus robore indomiti filii Achivorum;
sive quanta cum navibus per obscurum pontum
errantes ad prædam, quacunque duceret Achilles;
sive quanta etiam circa urbem magnam Priami regis
prælia-fecimus; ibi vero inde occisi-sunt, quotquot optimi:
illic quidem Ajax jacet Mavortius, illic vero Achilles,
illic et Patroclus, diis *belli* auctor similis;
illic et meus dilectus filius, simul fortis et eximius,
Antilochus, supra-modum currendo velox ac pugnator;
aliaque multa præter hæc passi-sumus mala; quis illa
omnia enarraret mortalium hominum?
neque si vel quinquennio et sexennio hic-permanens
interrogaveris, quot illic passi-sunt mala divini Achivi:
prius tædio-affectus tuam ad-patriam terram perveneris.
Novennio enim ipsis mala machinati-sumus circumvenientes
omnigenis dolis: vix tandem finem-dedit Saturnius.
Ibi nullus unquam prudentia comparari contra
voluit, quippe valde multum *eos* superabat divinus Ulysses
omnigenis dolis, pater tuus; siquidem revera
illius gnatus es; admiratio me tenet aspicientem.
Profecto enim sermones quidem similes, nec putares
virum juniorem tantopere *ipsi* similiter loqui.

Digitized by Google

Ἔνθ' ἤτοι εἵως μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
οὔτε ποτ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
ἀλλ' ἕνα θυμὸν ἔχοντε, νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
φραζόμεθ', Ἀργείοισιν ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς·
καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήδετο νόστον
Ἀργείοις· ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
πάντες ἔσαν· τῷ σφεων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέσπον,
μήνιος ἐξ ὀλοῆς Γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης,
ἥτ' ἔριν Ἀτρείδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν.
Τὼ δὲ καλεσσαμένω ἀγορὴν ἐς πάντας Ἀχαιούς,
μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐς ἠέλιον καταδύντα —
οἱ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες υἷες Ἀχαιῶν —
μῦθον μυθείσθην, τοῦ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν.
Ἔνθ' ἤτοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας Ἀχαιοὺς
νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·
οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἑήνδανε· βούλετο γάρ ῥα
λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέξαι θ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
ὡς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο·
νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη, ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
Οὐ γάρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
Ὣς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
ἕστασαν· οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἠχῇ θεσπεσίῃ· δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλή.
Νύκτα μὲν ἀέσαμεν, χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
ἀλλήλοις· ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο.
Ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας ἕλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
κτήματά τ' ἐντιθέμεσθα, βαθυζώνους τε γυναῖκας.
Ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες
αὖθι παρ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν·
ἡμίσεες δ' ἀναβάντες ἐλαύνομεν· αἱ δέ μάλ' ὦκα
ἔπλεον· ἐστόρεσεν δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον.
Ἐς Τένεδον δ' ἐλθόντες ἐρέξαμεν ἱρὰ θεοῖσιν,
οἴκαδε ἱέμενοι· Ζεὺς δ' οὔπω μήδετο νόστον·
σχέτλιος, ὅς ῥ' ἔριν ὦρσε κακὴν ἔτι δεύτερον αὖτις.
Οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας·
ἀμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα, ποικιλομήτην,
αὖτις ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλέσιν, αἵ μοι ἕποντο,
φεῦγον, ἐπεὶ γίγνωσκον, ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
Φεῦγε δὲ Τυδέος υἱὸς Ἀρήϊος, ὦρσε δ' ἑταίρους·
ὀψὲ δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
ἐν Λέσβῳ δ' ἔκιχεν δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας·
ἢ καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα παιπαλοέσσης,
νήσου ἔπι Ψυρίης, αὐτὴν ἐπ' ἀριστέρ' ἔχοντες,
ἢ ὑπένερθε Χίοιο, παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα.
Ἠτέομεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὅγ' ἡμῖν
δεῖξε, καὶ ἠνώγει πέλαγος μέσον εἰς Εὔβοιαν
τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν.
Ὦρτο δ' ἐπὶ λιγὺς οὖρος ἀήμεναι· αἱ δὲ μαλ' ὦκα
ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον· ἐς δὲ Γεραιστὸν
ἐννύχιαι κατάγοντο· Ποσειδάωνι δὲ ταύρων
πόλλ' ἐπὶ μῆρ' ἔθεμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.

Ibi nempe usque quidem ego et divinus Ulysses,
neque unquam in concione diverse dicebamus, nec in consilio,
sed eundem animum habentes, mente et prudenti consilio
consultabamus, Argivis ut quam optima fierent.
At postquam Priami urbem destruximus excelsam,
abivimusque in navibus, deusque dispersit Achivos:
tunc sane Jupiter tristem in mente moliebatur reditum
Argivis: quia nequaquam prudentes neque justi
omnes erant; ideoque ipsorum multi malum fatum consecu-
ti-sunt,] ira ex perniciosa Minervæ forti-patre-natæ,
quæ contentionem Atridas inter ambos posuit.
Hi vero convocatis ad concionem omnibus Achivis,
temere, at non ut decuerat, sub solem occidentem, *post cœ-
nam*,] (ac venerant vino gravati filii Achivorum)
sermonem proferebant, cujus gratia populum congregarant.
Ibi nempe Menelaus jubebat omnes Achivos
reditus meminisse super lata dorsa maris:
nec-tamen Agamemnoni omnino placebat: volebat enim is
populum detinere, facereque sacras hecatombas,
ut illam Minervæ vehementem iram placaret;
stultus, neque istud noverat, quod *iis* non persuasurus esset.
Non enim subito deorum vertitur mens sempiternorum.
Sic hi quidem asperis sibi-vicissim-respondentes verbis
stabant: ac surrexere bene-ocreati Achivi,
clamore ingenti: bifariam autem ipsis placebat consilium.
Per-noctem quidem dormivimus, perniciosa mentibus cogi-
tantes] mutuo: in *nos* enim Jupiter parabat damnum mali.
Mane autem alii quidem naves deduximus in mare divinum,
resque imposuimus, profundeque-cinctas mulieres.
Dimidia vero inde pars-populi se-continebat manens
illic, apud Atriden Agamemnonem, pastorem virorum:
dimidia autem conscensis *navibus* vela-dabamus; hæ autem
valde cito] navigabant; stravit autem deus vastum pontum.
In Tenedum inde quum-venissemus, fecimus sacra diis,
domum festinantes; Jupiter vero nondum meditabatur re-
ditum:] infestus, qui contentionem concitavit malam secundo
iterum.] Alii quidem aversis iverunt navibus utrinque-recur-
vis,] *qui* circa Ulyssem *erant* regem prudentem, variis-con-
siliis-instructum,] rursus Atridæ Agamemnoni gratificantes.
Sed ego cum navibus confertis, quæ me sequebantur,
fugi, quoniam cognoscebam, quod jam mala meditabatur
deus.] Fugit porro Tydei filius Mavortius, excivitque socios;
sero vero tandem ad nos venit flavus Menelaus,
in Lesbo autem invenit de-longa navigatione deliberantes:
utrum supra Chium iremus asperam,
insulam versus Psyriam, ipsam a sinistris habentes;
an infra Chium, propter ventosum Mimantem.
Rogabamus autem deum, ut-ostenderet signum; atque nobis
ostendit, et jussit pelagus medium in Eubœam
secare, ut quam-celerrime infortunium effugeremus.
Ortus-est autem stridulus ventus spirare: *naves* vero valde
cito] piscosas vias percurrerunt, ad Geræstumque
nocturnæ deductæ-sunt: Neptuno autem taurorum
multa femora *igni* imposuimus, pelagus magnum emensi.

Digitized by Google

Τέτρατον ἦμαρ ἔην, ὅτ' ἐν Ἄργεϊ νῆας ἐΐσας
Τυδείδεω ἕταροι Διομήδεος ἱπποδάμοιο
ἔστασαν· αὐτὰρ ἔγωγε Πύλονδ' ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσβη
οὖρος, ἐπειδὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν ἀῆναι.
Ὣς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπευθής· οὐδέ τι οἶδα,
κείνων οἵ τ' ἐσάωθεν Ἀχαιῶν οἵ τ' ἀπόλοντο.
Ὅσσα δ' ἐνὶ μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν
πεύθομαι, ἣ θέμις ἐστὶ, δαήσεαι οὐδέ σε κεύσω.
Εὖ μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
οὓς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός·
εὖ δὲ Φιλοκτήτην, Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν·
πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτην εἰσήγαγ' ἑταίρους,
οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ οὔτιν' ἀπηύρα.
Ἀτρείδην δὲ καὶ αὐτοὶ ἀκούετε νόσφιν ἐόντες,
ὥς τ' ἦλθ' ὥς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνος μὲν ἐπισμυγερῶς ἀπέτισεν.
Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
ἀνδρός· ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐτίσατο πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
Καὶ σὺ, φίλος—μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε—
ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
καὶ λίην κεῖνος μὲν ἐτίσατο, καί οἱ Ἀχαιοὶ
οἴσουσι κλέος εὐρὺ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Αἲ γὰρ ἐμοὶ τοσσήνδε θεοὶ δύναμιν παραθεῖεν,
τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς,
οἵτε μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
Ἀλλ' οὔ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον,
πατρί τ' ἐμῷ καὶ ἐμοί· νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
ὦ φίλ'· ἐπειδὴ ταῦτά μ' ἀνέμνησας καὶ ἔειπες·
φασὶ μνηστῆρας σῆς μητέρος εἵνεκα πολλοὺς
ἐν μεγάροις, ἀέκητι σέθεν, κακὰ μηχανάασθαι.
Εἰπέ μοι, ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέγε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ;
τίς δ' οἶδ' εἴ κέ ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθὼν,
ἢ ὅγε μοῦνος ἐὼν, ἢ καὶ σύμπαντες Ἀχαιοί;
εἰ γάρ σ' ὣς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὡς τότ' Ὀδυσσῆος περικήδετο κυδαλίμοιο
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί —
οὐ γάρ πω ἴδον ὧδε θεοὺς ἀναφανδὰ φιλεῦντας,
ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη —
εἴ σ' οὕτως ἐθέλοι φιλέειν κήδοιτό τε θυμῷ,
τῷ κέν τις κείνων γε καὶ ἐκλελάθοιτο γάμοιο.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ὦ γέρον, οὔπω τοῦτο ἔπος τελέεσθαι ὀΐω·
λίην γὰρ μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐκ ἂν ἔμοιγε
ἐλπομένῳ τὰ γένοιτ', οὐδ' εἰ θεοὶ ὣς ἐθέλοιεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
Ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.
Βουλοίμην δ' ἂν ἔγωγε, καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,

Quartus dies erat, quando in Argo naves æquales
Tydidæ socii Diomedis equûm-domitoris
statuere: atque ego Pylum versus *cursum* tenui; nec unquam
desiit] ventus, postquam primum deus dimisit flaturum.
Sic veni, dilecte fili, inscius; nec quicquam scio
de-illis, et qui servati-sint Achivorum, quique perierint.
Quæcunque autem in ædibus sedens nostris
audivi, qua fas est, doceberis, nec te celabo.
Bene quidem Myrmidonas dicunt rediisse hastis-exercitatos,
quos ducebat Achillis magnanimi præclarus filius:
bene etiam Philocteten, Pæantis illustrem filium:
omnes porro Idomeneus in-Cretam duxit socios,
qui fugerunt ex bello, pontusque ei nullum abstulit.
Atriden vero et ipsi auditis, procul quanquam estis,
utque venit, utque Ægisthus *ei* molitus-est tristem interitum.
Sed sane ille quidem graviter luit.
Adeo bonum *est*, et filium interemti relictum-esse
viri; quoniam et ille ultus-est patris-occisorem
Ægisthum dolosum, qui ei patrem inclytum interfecerat.
Et tu, amice, (valde enim te video pulcrumque magnumque)
fortis esto, ut aliquis tibi et posterorum bene dicat.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] o Nestor Nelide, magna gloria Achivorum,
et abunde ille quidem ultus-est, et ei Achivi
deferent gloriam amplam, *quæ* et posteris innotescat.
Utinam enim mihi tantam dii potentiam dedissent,
ut-ulciscerer procos de-injuria molesta,
qui mihi contumeliose-agentes, improbissima machinantur.
Sed non mihi hujusmodi destinarunt dii felicitatem,
patrique meo et mihi: nunc vero opus-est pati omnino.
Huic autem respondit deinde Gerenius Nestor:
o amice: quandoquidem hæc me recordari-fecisti et protulisti:] aiunt procos tuæ matris gratia multos
in ædibus, invito te, mala machinari.
Dic mihi, num lubens subigeris, an-te quidem cives
odio-habent in populo, sequentes dei vocem?
Quis vero scit, an non aliquando eorum violentiam ulciscatur
reversus,] sive ipse solus, sive et universi Achivi?
Si enim te sic vellet amare cæsiis-oculis Minerva,
quemadmodum tunc Ulyssis curam gerebat gloriosi,
populo in Trojanorum, ubi passi-sumus dolores Achivi
(non enim unquam vidi usque-adeo deos manifeste amantes,
quemadmodum illi manifeste astitit Pallas Minerva):
si te adeo vellet amare, curaretque animo,
tum aliquis (*quivis*) illorum utique oblivisceretur nuptiarum.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] o senex, nunquam hanc rem perfectum-iri existimo:
nimis enim magnum dixisti; stupor me tenet; non mihi-certe
speranti ea contingerent, ne si quidem dii sic vellent.
Hunc vero rursus allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
Telemache, quale tibi dictum effugit septum dentium!
Facile deus, volens, etiam e-longinquo virum servarit.
Malim vero ego, etiam dolores multos passus,
domumque redire, et reditus diem videre,

Digitized by Google

ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφέστιος, ὡς Ἀγαμέμνων
ὤλεθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ καὶ ἧς ἀλόχοιο.
Ἀλλ' ἤτοι θάνατον μὲν ὁμοίϊον οὐδὲ θεοί περ
καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα κηδόμενοί περ·
κείνῳ δ' οὐκέτι νόστος ἐτήτυμος, ἀλλά οἱ ἤδη
φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ Κῆρα μέλαιναν.
Νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
Νέστορ'· ἐπεὶ περίοιδε δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων.
Τρὶς γάρ δή μιν φασὶν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν·
ὥςτε μοι ἀθάνατος ἰνδάλλεται εἰςοράασθαι.
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπε·
πῶς ἔθαν' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων;
ποῦ Μενέλαος ἔην; τίνα δ' αὐτῷ μήσατ' ὄλεθρον
Αἴγισθος δολόμητις; ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω.
Ἦ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιϊκοῦ, ἀλλά πη ἄλλῃ
πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ δὲ θαρσήσας κατέπεφνεν;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
τοίγαρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
Ἦτοι μὲν τάδε κ' αὐτὸς ὀΐεαι, ὥςπερ ἐτύχθη.
Εἰ ζώοντ' Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
Ἀτρείδης Τροίηθεν ἰών, ξανθὸς Μενέλαος·
τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
ἀλλ' ἄρα τόνγε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν,
κείμενον ἐν πεδίῳ ἑκὰς Ἄργεος· οὐδέ κέ τίς μιν
κλαῦσεν Ἀχαιϊάδων· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
Ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντες ἀέθλους
ἥμεθ'· ὁ δ' εὔκηλος μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο
πόλλ' Ἀγαμεμνονέην ἄλοχον θέλγεσκ' ἐπέεσσιν.
Ἡ δ' ἤτοι τὸ πρὶν μὲν ἀναίνετο ἔργον ἀεικές,
δῖα Κλυταιμνήστρη· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν·
πὰρ δ' ἄρ' ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ, ᾧ πόλλ' ἐπέτελλεν
Ἀτρείδης, Τροίηνδε κιών, εἴρυσθαι ἄκοιτιν.
Ἀλλ' ὅτε δή μιν Μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,
δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην
κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὅνδε δόμονδε,
πολλὰ δὲ μηρί' ἔκηε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆψεν, ὑφάσματά τε χρυσόν τε,
ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ οὔποτε ἔλπετο θυμῷ.
Ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν, Τροίηθεν ἰόντες,
Ἀτρείδης καὶ ἐγώ, φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν.
Ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἱρὸν ἀφικόμεθ', ἄκρον Ἀθηνέων,
ἔνθα κυβερνήτην Μενελάου Φοῖβος Ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν,
πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
νῆα κυβερνῆσαι, ὁπότε σπερχοίατ' ἄελλαι.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα κατέσχετ', ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
ὄφρ' ἕταρον θάπτοι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσειεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος, ἰὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι, Μαλειάων ὄρος αἰπὺ

quam, reversus, perire ad-focum *meum*, ut Agamemno
periit sub Ægisthi dolo et suæ uxoris.
Verum enimvero mortem omnibus-æque-gravem ne dii qui-
dem ipsi] etiam ab-amato viro possunt arcere, quando eum
fatum perniciosum corripuerit longum-sternentis mortis.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-
est :] Mentor, ne-amplius hæc inter-nos-disseramus, mœsti
quidem :] illi vero non-amplius reditus verus, sed ei jam
moliti-sunt immortales mortem et fatum atrum.
Nunc vero volo rem aliam inquirere et interrogare
Nestorem : quoniam novit jura et prudentiam præ-aliis.
Ter enim jam ipsum dicunt imperasse ævis virorum :
adeo mihi immortalis velut-videtur aspectu.
O Nestor Nelide, tu vero verum dic :
quomodo mortuus-est Atrides late-imperans Agamemno?
ubi Menelaus erat? quam vero illi machinatus-est mortem
Ægisthus dolosus? quoniam occidit *se* multo præstantiorem.
An non in-Argo erat Achaico *Menelaus*, sed alicubi alibi
errabat apud homines, ille vero sumto-animo interfecit?
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor :
profecto ego tibi, fili, vera omnia narrabo.
Nempe hoc ipse fere suspicaris, quemadmodum evenit.
Si viventem Ægisthum in ædibus deprehendisset
Atrides, a-Troja profectus, flavus Menelaus :
sane ei nec mortuo superfusam terram injecissent,
sed certe hunc canesque et aves dilaniassent,
jacentem in campo procul ab-Argo; neque ulla ipsum
deplorasset Achivarum : valde enim magnum molitus-erat fa-
cinus.] Nos enim illic multa obeuntes certamina,
sedebamus; ille vero securus in-secessu Argi equos-pascentis
multum Agamemnoniam uxorem demulcebat verbis.
Hæc vero primo quidem abnuebat facinus indignum,
divina Clytæmnestra; mente enim utebatur bona :
atque aderat etiam cantor vir, cui plurimum mandarat
Atrides, ad-Trojam proficiscens, ut-servet uxorem.
Sed quum jam ipsum fatum deorum irretivit ut-domaretur,
tum vero hunc quidem cantorem ducens in insulam desertam,
dereliquit avibus capturam et prædam futurum :
ipsam vero volens volentem duxit suam in-domum;
multa autem femora adolebat deorum sacris super aris,
multaque donaria suspendit, textiliaque, aurumque,
perfecto magno opere, quod nunquam sperasset animo.
Nos quidem enim simul navigabamus, a-Troja profecti,
Atrides *Menelaus* et ego, amice affecti invicem.
Sed quum ad-Sunium sacrum pervenissemus, promontorium
Athenarum,] illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo
suis mitibus telis aggrediens occidit,
clavum in manibus currentis navis tenentem,
Phrontin Onetoriden; qui vincebat gentes hominum
nave gubernanda, quoties ingruebant procellæ.
Sic ille quidem illic detentus-est, deproperans licet iter,
ut socium sepeliret, et inferias faceret.
Sed quando jam et ille, profectus super obscurum pontum
in navibus cavis, Malearum ad-montem excelsum

Digitized by Google

ἷξε θεῶν· τότε δὴ στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
ἐφράσατο, λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' ἀϋτμένα χεῦεν,
κύματά τε τροφόεντα, πελώρια, ἶσα ὄρεσσιν.
Ἔνθα διατμήξας, τὰς μὲν Κρήτῃ ἐπέλασσεν,
ἧχι Κύδωνες ἔναιον, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
Ἔστι δέ τις λισσὴ αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη,
ἐσχατιῇ Γόρτυνος, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ·
ἔνθα Νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ,
ἐς Φαιστὸν, μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ἀποέργει.
Αἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἦλθον, σπουδῇ δ' ἤλυξαν ὄλεθρον
ἄνδρες, ἀτὰρ νῆάς γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν
κύματ'· ἀτὰρ τὰς πέντε νέας κυανοπρωρείους
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων
ἠλᾶτο ξὺν νηυσὶ κατ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Τόφρα δὲ ταῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο οἴκοθι λυγρὰ,
κτείνας Ἀτρείδην· δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ.
Ἑπτάετες δ' ἤνασσε πολυχρύσοιο Μυκήνης·
τῷ δέ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἤλυθε δῖος Ὀρέστης
ἂψ ἀπ' Ἀθηνάων, κατὰ δ' ἔκτανε πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
Ἤτοι ὁ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον Ἀργείοισιν
μητρός τε στυγερῆς καὶ ἀνάλκιδος Αἰγίσθοιο·
αὐτῆμαρ δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσα οἱ νέες ἄχθος ἄειραν.
Καὶ σὺ, φίλος, μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο,
κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
οὕτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσιν
κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
Ἀλλ' ἐς μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἄνωγα
ἐλθεῖν· κεῖνος γὰρ νέον ἄλλοθεν εἰλήλουθεν
ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλποιτό γε θυμῷ
ἐλθέμεν, ὅντινα πρῶτον ἀποσφήλωσιν ἄελλαι
ἐς πέλαγος μέγα τοῖον· ὅθεν τέ περ οὐδ' οἰωνοὶ
αὐτόετες οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
Ἀλλ' ἴθι νῦν σὺν νηΐ τε σῇ καὶ σοῖς ἑτάροισιν·
εἰ δ' ἐθέλεις πεζὸς, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,
πὰρ δέ τοι υἷες ἐμοὶ, οἵ τοι πομπῆες ἔσονται
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.
Λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν, ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ·
ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.
Ὣς ἔφατ'· ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὦ γέρον, ἤτοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
ἀλλ' ἄγε, τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράασθε δὲ οἶνον,
ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν
σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὥρη.
Ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον· οὐδὲ ἔοικεν
δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.
Ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ· τοὶ δ' ἔκλυον αὐδησάσης.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν·
γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, ἀνιστάμενοι δ' ἐπέλειβον.

pervenit properans: tum vero invisum iter late-sonans Jupiter
ei destinavit, stridulorumque ventorum flatum immisit,
fluctusque tumidos, ingentes, æquales montibus.
Illic disjunctis *navibus*, has quidem Cretæ admovit;
ubi Cydones habitabant, Iardani circa fluenta.
Est autem quædam lævis excelsaque in mare *procurrens*
petra,] ad-fines Gortynis, in obscuro ponto;
hic Notus ingentem fluctum ad sinistrum promontorium pellebat,] in Phæstum; parvulus autem lapis magnum fluctum
inhibet.] Hæ quidem eo venere: vix autem effugerunt mortem
viri: at naves ad saxa *allisas* fregerunt
fluctus: sed quinque naves cæruleis-proris
Ægypto admovit ferens ventusque et unda.
Sic ille quidem ibi plurimum victum et aurum congregans
errabat cum navibus apud alius-linguæ homines.
Interea vero ista Ægisthus molitus-est domi tristia,
occidens Atriden: subactus-est autem populus sub illo.
Septennium vero *is* imperavit divitibus Mycenis;
at octavo *anno* ei in-perniciem venit divinus Orestes
retro ab-Athenis; atque interfecit patris-occisorem,
Ægisthum dolosum; qui illi patrem inclytum interfecerat.
Atque hic quum hunc occidisset, dedit cœnam-sepulcralem
Argivis] matrisque invisæ et imbellis Ægisthi:
eodemque-die ei supervenit bello strenuus Menelaus,
plurima bona vehens, quantum ei naves onus ferre-poterant.
Et tu, amice, ne diutius a domo procul erres,
bonisque relictis virisque in tuis ædibus
adeo insolentibus: ne tibi omnia devorent
bona, inter-se-divisa, tu vero vanum iter feceris.
Sed ad Menelaum quidem ego adhortor et jubeo *te*
proficisci; ille enim nuper aliunde venit
ex iis hominibus, unde non speraret animo
se rediturum, quemcunque primum abegerint procellæ
in pelagus vastum tantum: unde utique nec aves
intra-annum venire-possunt, quoniam magnumque horrendumque.] Sed ito nunc cum nave tua et tuis sociis:
sin vero velis terrestri-itinere, aderit tibi currusque et equi,
aderuntque tibi filii mei, qui tibi duces erunt
in Lacedæmonem divinam, ubi *est* flavus Menelaus.
Ora autem eum ipsum, ut vera *tibi* dicat:
mendacium vero non dicet: valde enim prudens est.
Sic dixit: sol autem occidit et tenebræ supervenerunt.
Inter-hos vero et dixit dea cæsiis-oculis Minerva:
O senex, profecto hæc recte dixisti:
sed agite, secate quidem linguas, miscete autem vinum,
ut Neptuno et aliis immortalibus
ubi-libaverimus, de-cubitu cogitemus; ejus enim hora *adest*.
Jam enim lumen ivit sub occasum; nec decet
diu deorum in epulo sedere, sed abire.
Dixit Jovis filia; hi vero auscultarunt locutæ.
Ipsis autem præcones aquam manibus infuderunt;
juvenes vero crateras coronarunt potu;
distribueruntque inde omnibus, auspicantes poculis;
linguas autem in igne conjecerunt, surgentesque libarunt.

Digitized by Google

Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
δὴ τότ' Ἀθηναίη καὶ Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἄμφω ἱέσθην κοίλην ἐπὶ νῆα νέεσθαι.
Νέστωρ δ' αὖ κατέρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσιν·
Ζεὺς τόγ' ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοὴν ἐπὶ νῆα κίοιτε,
ὥστε τευ ἢ παρὰ πάμπαν ἀνείμονος ἠὲ πενιχροῦ,
ᾧ οὔτε χλαῖναι καὶ ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ οἴκῳ,
οὔτ' αὐτῷ μαλακῶς οὔτε ξείνοισιν ἐνεύδειν.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλά.
Οὔ θην δὴ τοῦδ' ἀνδρὸς Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν καταλέξεται, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
ζώω, ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι λίπωνται,
ξείνους ξεινίζειν, ὅστις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
εὖ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα, γέρον φίλε· σοὶ δὲ ἔοικεν
Τηλέμαχον πείθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω.
Ἀλλ' οὗτος μὲν νῦν σοι ἅμ' ἕψεται, ὄφρα κεν εὕδῃ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν
εἶμ', ἵνα θαρσύνω θ' ἑτάρους εἴπω τε ἕκαστα.
Οἶος γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερος εὔχομαι εἶναι·
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι ἄνδρες ἕπονται,
πάντες ὁμηλικίη μεγαθύμου Τηλεμάχοιο.
Ἔνθα κε λεξαίμην κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
νῦν· ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
εἶμ', ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται, οὔτι νέον γε,
οὐδ' ὀλίγον· σὺ δὲ τοῦτον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ υἱέϊ· δὸς δέ οἱ ἵππους,
οἵ τοι ἐλαφρότατοι θείειν καὶ κάρτος ἄριστοι.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
φήνῃ εἰδομένη· θάμβος δ' ἕλε πάντας ἰδόντας.
Θαύμαζεν δ' ὁ γεραιὸς, ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν·
Τηλεμάχου δ' ἕλε χεῖρα ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἄναλκιν ἔσεσθαι,
εἰ δή τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆες ἕπονται.
Οὐ μὲν γάρ τις ὅδ' ἄλλος Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ, κυδίστη Τριτογένεια,
ἥ τοι καὶ πατέρ' ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ἐτίμα.
Ἀλλὰ, ἄνασσ', ἵληθι, δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλὸν,
αὐτῷ καὶ παίδεσσι καὶ αἰδοίῃ παρακοίτι·
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ·
τήν τοι ἐγὼ ῥέξω χρυσὸν κέρασιν περιχεύας.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
υἱάσι καὶ γαμβροῖσιν, ἑὰ πρὸς δώματα καλά.
Ἀλλ' ὅτε δώμαθ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Τοῖς δ' ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνὰ κρητῆρα κέρασσεν
οἴνου ἡδυπότοιο, τὸν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
ὤϊξεν ταμίη καὶ ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσεν·
τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσσατο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀποσπένδων, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,

Ac postquam libarant, biberantque quantum cupiebat animus,] tum vero Minerva et Telemachus deo-similis
ambo volebant cavam ad navem redire.
Nestor autem detinebat *eos* incessens verbis:
Jupiter hoc prohibeat, et immortales dii ceteri,
ut vos a me celerem ad navem eatis,
tanquam ab-aliquo vel prorsus vestis-carenti, aut pauperculo,
cui nec lænæ nec stragula multa *sint* in domo,
quibus neque ipse molliter, neque hospites indormiant.
At mihi sunt lænæ et stragula pulcra.
Nunquam certe hujus viri Ulyssis carus filius
navis in tabulatis cubaverit, dum equidem
vixero, deinde vero liberi *mihi* in ædibus relinquantur,
hospites qui-excipiant, quicunque meam domum venerit.
Hunc autem rursus allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
bene sane hæc dixisti, senex amice: tibi vero decet
Telemachum parere, quoniam longe melius sic.
Verum hic quidem nunc te sequetur, ut dormiat
tuis in ædibus; ego autem ad navem nigram
ibo, ut confirmemque socios præcipiamque singula.
Solum enim inter illos seniorem me-profiteor esse;
at ceteri ob-amicitiam juniores viri *nos* comitantur,
omnes æquales-ætate magnanimo Telemacho.
Illic cubaverim cava in nave nigra,
nunc: sed mane ad Cauconas magnanimos
ibo, ubi debitum mihi debetur, non-sane recens,
neque exiguum: tu vero hunc, quoniam tuam venit domum,
deduc cum curru et filio: daque ei equos,
qui tibi celerrimi *sint* currendo et robore fortissimi.
Sic igitur locuta abiit cæsiis-oculis Minerva,
aquilæ similis: stupor vero cepit omnes videntes.
Admirabatur autem senex, ut vidit oculis;
Telemachique prendit manum, verbumque dixit et elocutus-est:] O amice, haud te opinor ignavum et imbellem fore,
siquidem te juvenem sic dii ductores comitantur.
Non enim quisquam hic alius cœlestes domos habitantium,
sed Jovis filia, augustissima Tritogenia,
quæ tibi et patrem strenuum inter Argivos honorabat.
At, regina, propitia-sis; daque mihi gloriam eximiam,
ipsi, et filiis, et venerandæ uxori:
tibi autem ego sacrificabo bovem anniculam, lata-fronte,
indomitam, quam nondum sub jugum duxit vir:
hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso.
Sic dixit supplicans; hunc vero audivit Pallas Minerva.
Illos autem præibat Gerenius eques Nestor,
filios et generos, suas ad ædes pulcras.
Sed postquam ad-ædes venerant inclytas regis,
ordine sedebant per sediliaque sellasque.
His vero senex, ubi-advenerant, craterem miscuit
vini dulcis-potu, quod undecimo anno
aperuit proma, et operculum demsit:
hujus senex craterem miscuit; plurimum vero Minervæ
supplicabat libans, filiæ Jovis ægidem-tenentis.
Sed ut libarant, biberantque quantum volebat animus,

Digitized by Google

οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος·
τὸν δ' αὐτοῦ κοίμησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Τηλέμαχον, φίλον υἱὸν Ὀδυσσῆος θείοιο,
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
πὰρ δ' ἄρ' ἐϋμμελίην Πεισίστρατον, ὄρχαμον ἀνδρῶν,
ὅς οἱ ἔτ' ἠΐθεος παίδων ἦν ἐν μεγάροισιν.
Αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
τῷ δ' ἄλοχος δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
Ἐκ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
οἵ οἱ ἔσαν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων,
λευκοί, ἀποστίλβοντες ἀλείφατος· οἷς ἔπι μὲν πρὶν
Νηλεὺς ἵζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη Κηρὶ δαμεὶς Ἄϊδόσδε βεβήκει·
Νέστωρ αὖ τότ' ἐφῖζε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
σκῆπτρον ἔχων. Περὶ δ' υἷες ἀολλέες ἠγερέθοντο,
ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε Στρατίος τε
Περσεύς τ' Ἄρητός τε καὶ ἀντίθεος Θρασυμήδης·
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος Πεισίστρατος ἤλυθεν ἥρως·
πὰρ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον εἷσαν ἄγοντες.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Καρπαλίμως μοι, τέκνα φίλα, κρηήνατ' ἐέλδωρ,
ὄφρ' ἤτοι πρώτιστα θεῶν ἱλάσσομ' Ἀθήνην,
ἥ μοι ἐναργὴς ἦλθε θεοῦ ἐς δαῖτα θάλειαν.
Ἀλλ' ἄγ', ὁ μὲν πεδίονδ' ἐπὶ βοῦν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
ἔλθῃσιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
εἷς δ' ἐπὶ Τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους·
εἷς δ' αὖ χρυσοχόον Λαέρκεα δεῦρο κελέσθω
ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
Οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτοῦ ἀολλέες· εἴπατε δ' εἴσω
δμωῇσιν κατὰ δώματ' ἀγακλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
ἕδρας τε ξύλα τ' ἀμφὶ καὶ ἀγλαὸν οἰσέμεν ὕδωρ. [βοῦς
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυον· ἦλθε μὲν ἄρ
ἐκ πεδίου, ἦλθον δὲ θοῆς παρὰ νηὸς ἐΐσης
Τηλεμάχου ἕταροι μεγαλήτορος· ἦλθε δὲ χαλκεὺς,
ὅπλ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, πείρατα τέχνης,
ἄκμονά τε σφῦράν τ' εὐποίητόν τε πυράγρην,
οἷσίν τε χρυσὸν εἰργάζετο· ἦλθε δ' Ἀθήνη,
ἱρῶν ἀντιόωσα· γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
χρυσὸν ἔδωχ'· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περιχεῦεν
ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα.
Βοῦν δ' ἀγέτην κεράων Στρατίος καὶ δῖος Ἐχέφρων.
Χέρνιβα δέ σφ' Ἄρητος ἐν ἀνθεμόεντι λέβητι
ἤλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων, ἑτέρῃ δ' ἔχεν οὐλὰς
ἐν κανέῳ· πέλεκυν δὲ μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
ὀξὺν ἔχων ἐν χερσὶ παρίστατο, βοῦν ἐπικόψων.
Περσεὺς δ' ἀμνίον εἶχε· γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
χέρνιβά τ' οὐλοχύτας τε κατήρχετο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὐτίκα Νέστορος υἱὸς, ὑπέρθυμος Θρασυμήδης,
ἤλασεν ἄγχι στάς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας

alii quidem decubituri abierunt domum quisque :
hunc vero illic decumbere-fecit Gerenius eques Nestor,
Telemachum, carum filium Ulyssis divini,
tornatis in lectis, sub porticu sonora :
juxta *eum* vero bellicosum Pisistratum, ducem virorum,
qui ei adhuc cælebs filiorum erat in ædibus.
Ipse autem dormivit in-recessu domus excelsæ :
huic vero uxor regina lectum paravit et cubile.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
surrexit e lecto Gerenius eques Nestor.
Egressusque consedit super politos lapides,
qui illi erant ante fores excelsas,
albi, resplendentes unguento; quibus quidem antea
Neleus insidebat, diis consiliarius par;
at ille quidem jam fato domitus ad-Orcum descenderat,
Nestor autem tum insidebat Gerenius, custos Achivorum,
sceptrum tenens; circum autem filii frequentes congregaban-
tur,] e thalamis egressi, Echephronque, Stratiusque,
Perseusque, Aretusque, et deo-par Thrasymedes :
his vero deinceps sextus Pisistratus venit heros :
juxta autem Telemachum deo-similem collocarunt ducentes.
Illis vero sermones exorsus-est Gerenius eques Nestor :
Celeriter mihi, filii cari, perficite voluntatem,
ut scilicet omnium-primam inter-deos propitiem Minervam,
quæ mihi manifesta venit dei ad convivium opiparum.
Verum age, alius quidem rus ad-quærendam bovem eat, ut
celerrime] veniat, adducatque *eam* boum bubulcus vir;
unus autem ad Telemachi magnanimi navem nigram
profectus, omnes socios adducat, relinquat vero duos solos :
unus porro aurificem Laerceum huc jubeat
venire, ut aurum bovis cornibus circumfundat.
At ceteri manete hic simul-omnes; mandate autem intus
ancillis per domum inclytam convivium apparare,
sediliaque lignaque undique, et limpidam afferre aquam.
Sic dixit; illi autem omnes properabant : venit quidem bos
ex agro, veneruntque celeri a nave æquali
Telemachi socii magnanimi : venit porro faber,
arma in manibus tenens fabrilia, instrumenta artis,
incudemque, malleumque, bene-factamque forcipem,
quibus-quidem aurum elaborabat; venit vero Minerva,
sacris adfutura : senex autem eques Nestor
aurum dedit : ille vero deinde bovis cornibus circumfudit,
ubi-elaborarat, ut ornatum dea gauderet intuita.
Bovem autem ducebant cornibus Stratius et divinus Eche-
phron.] Aquam vero ipsis Aretus in floribus-cælatis-ornato le-
bete] venit e thalamo ferens; alteraque gestabat molas
in canistro; securim autem bellicosus Thrasymedes
acutam tenens in manibus astabat, bovem cæsurus.
Perseus vero vas tenebat : senex autem eques Nestor
aquamque molasque prælibabat : multumque Minervæ
supplicabat primitias-offerens, e-capite pilos in ignem conji-
ciens.] Ac postquam precati-sunt, et molas projecerunt,
statim Nestoris filius, magnanimus Thrasymedes,
feriit *bovem* prope stans : securis autem abscidit nervos

Digitized by Google

αὐχενίους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος· αἱ δ' ὀλόλυξαν
θυγατέρες τε νυοί τε καὶ αἰδοίη παράκοιτις
Νέστορος, Εὐρυδίκη, πρέσβα Κλυμένοιο θυγατρῶν.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
Τῆς δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμὸς,
αἶψ' ἄρα μιν διέχευαν· ἄφαρ δ' ἐκ μηρία τάμνον
πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
Καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τἄλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτων δ' ἀκροπόρους ὀβελοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τόφρα δὲ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη,
Νέστορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ Νηληϊάδαο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βῆ, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
πὰρ δ' ὅγε Νέστορ' ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, ποιμένι λαῶν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
δαίνυνθ' ἑζόμενοι· ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄροντο,
οἶνον ἐνοινοχοεῦντες ἐνὶ χρυσέοις δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Παῖδες ἐμοί, ἄγε, Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους
ζεύξαθ' ὑφ' ἅρματ' ἄγοντες, ἵνα πρήσσῃσιν ὁδοῖο.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
καρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
Ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν,
ὄψα τε οἷα ἔδουσι Διοτρεφέες βασιλῆες.
Ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος περικαλλέα βήσατο δίφρον·
πὰρ δ' ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀν-
ἐς δίφρον τ' ἀνέβαινε καὶ ἡνία λάζετο χερσίν· [δρῶν,
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην
ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον·
οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
Δύσετό τ' ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
υἱέος Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
[ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·]
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
Ἷξον δ' ἐς πεδίον πυρηφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα
ἦνον ὁδόν· τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι.
Δύσετό τ' ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

---

cervicales, solvitque bovis robur : et alte-precatæ-sunt
filiæque nurusque, et pudica uxor
Nestoris, Eurydice, maxima-natu Clymeni filiarum.
Hi quidem deinde tollentes bovem a terra spatiosa
tenebant : at mactavit Pisistratus, dux virorum.
Ex-illa autem ut niger sanguis fluxerat, reliqueratque ossa
animus,] cito dein ipsam divisere; statimque femora excide-
runt] omnia rite, et adipe cooperuerunt,
hanc duplicantes; super ea vero frusta-cruda-imposuere.
Adolebatque in lignis-fissis senex, insuperque nigrum vinum
libabat; juvenes vero juxta eum tenebant verua-quinque-cu-
spidum manibus.] Sed ubi femora exusta-erant, et viscera gu-
starant,] minutatim-secuere cetera, et verubus transfixere,
assabantque, acuta verua in manibus tenentes.
Interea vero Telemachum lavit pulcra Polycaste,
Nestoris minima-natu filia Nelidæ.
Ac postquam laverat, et unxerat pingui oleo,
eique indusium pulcrum circumjecerat et tunicam,
ipse e lavacro exiit, corpore immortalibus similis :
juxtaque Nestorem consedit, pastorem virorum.
Hi vero postquam assarant carnes superiores, et *igni* extra-
xerant,] epulabantur sedentes; deinde viri præstantes sur-
gebant,] vinum infundentes in aureis poculis.
Ac quum potus et cibi desiderium exemissent,
illis dein sermones exorsus-est Gerenius eques Nestor :
Filii mei, agite, Telemacho pulcris-jubis equos
jungite sub currum ducentes, ut conficiat iter.
Sic dixit; hi vero ei statim auscultarunt ac paruerunt :
celeriterque junxere sub currum veloces equos.
Ac mulier proma panem et vinum imposuit,
obsoniaque, qualia edunt Jovis-alumni reges.
Inde Telemachus perpulcrum conscendit currum :
juxta *eum* vero Nestorides Pisistratus, dux virorum,
in currumque conscendit, et habenas cepit manu :
scuticaque-percussit *equos* ut-currerent : hi vero non inviti
volarunt] in campum, reliqueruntque Pyli excelsam urbem;
ac per-totum-diem quatiebant jugum utrinque habentes.
Occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ :
ad Pheras autem venerunt, Dioclis ad domum,
filii Orsilochi, quem Alpheus genuit filium.
Ibi vero noctem dormiverunt : illeque iis hospitalia apposuit.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
equosque junxerunt, et currum varium conscenderunt;
[eque vestibulo agitarunt, et e-porticu sonora :]
scuticaque-percussit *equos* ut-currerent : hi vero non inviti vo-
larunt.] Venerunt autem in campum frugiferum; ibi vero inde
conficiebant iter : tantopere enim *eos* extulere veloces equi.
Occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ.

Digitized by Google

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ.

Τὰ ἐν Λακεδαίμονι.

Οἱ δ' ἷξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν·
πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
Τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν
υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος ῥηξήνορος υἱέϊ πέμπεν·
ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
δωσέμεναι· τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
Τὴν ἄρ' ὅγ' ἔνθ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ περικλυτὸν, οἷσιν ἄνασσεν.
Υἱέϊ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἤγετο κούρην,
ὅς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης
ἐκ δούλης· Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ' ἔφαινον,
ἐπειδὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινὴν,
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης Ἀφροδίτης.
[Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο,
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς,
φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
μολπῆς ἐξάρχοντος ἐδίνευον κατὰ μέσσον.]
Τὼ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτώ τε καὶ ἵππω,
Τηλέμαχός θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς,
στῆσαν· ὁ δὲ προμολὼν ἴδετο κρείων Ἐτεωνεὺς,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα ποιμένι λαῶν,
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ξείνω δή τινε τώδε, Διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
ἄνδρε δύω, γενεῇ δὲ Διὸς μεγάλοιο ἔϊκτον.
Ἀλλ' εἴπ', εἴ σφωϊν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
ἦ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε φιλήσῃ.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
οὐ μὲν νήπιος ἦσθα, Βοηθοΐδη Ἐτεωνεῦ,
τὸ πρίν· ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὣς νήπια βάζεις.
Ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε
ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἱκόμεθ' — αἴ κέ ποθι Ζεὺς
ἐξοπίσω περ παύσῃ ὀϊζύος. Ἀλλὰ λῦ' ἵππους
ξείνων, ἐς δ' αὐτοὺς προτέρω ἄγε θοινηθῆναι.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐκ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλους
ὀτρηροὺς θεράποντας ἅμ' ἑσπέσθαι ἑοῖ αὐτῷ.
Οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας·
καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἱππείῃσι κάπῃσιν,
πὰρ δ' ἔβαλον ζειὰς, ἀνὰ δὲ κρῖ λευκὸν ἔμιξαν·
ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον· οἱ δὲ ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα Διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὥςτε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης,
δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
ἐς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,

ODYSSEÆ IV.

Quæ in Lacedæmone facta.

Hi autem pervenere in-cavam Lacedæmonem cavernosam;
ad ædes vero agebant Menelai gloriosi.
Hunc invenere præbentem-epulum nuptiale multis sodalibus,
filii atque filiæ eximiæ, sua in domo.
Hanc quidem Achillis perrumpentis-agmina-virorum filio mittebat :] in Troja enim primum spoponderat et annuerat *se eam* daturum : illis vero dii nuptias perficiebant.
Hanc igitur ipse illuc cum-equis et curribus mittebat, ut-iret
Myrmidonum in urbem inclytam, quibus *ille* imperabat.
Filio autem e-Sparta Alectoris nuptum-dabat filiam,
qui ei sero-natus erat, fortis Megapenthes,
e serva : Helenæ autem dii prolem non-amplius dabant,
ex-quo semel pepererat filiam amabilem,
Hermionen, quæ speciem habebat aureæ Veneris.
[Sic hi quidem epulabantur per altam magnam domum,
vicini atque amici Menelai gloriosi,
oblectantes-se : inter eos vero cantabat divinus cantor,
citharam-pulsans; duoque saltatores inter eos,
illo cantum auspicante, saltabant in medio.]
Hi autem in vestibulo ædium, ipsique et equi,
Telemachusque heros, et Nestoris inclytus filius,
steterunt : ac progressus vidit *eos* præstans Eteoneus,
sedulus famulus Menelai gloriosi.
Ivit autem annuntiaturus per ædes pastori virorum,
propeque stans verbis alatis *eum* allocutus-est :
Hospites en quidam isti *adsunt*, Jovis-alumne o Menelae,
viri duo, soboli vero Jovis magni similes-sunt.
Sed dic, utrum ipsis solvamus veloces equos,
an ad-alium dimittamus ut-eant, qui *eos* amice-excipiat.
Hunc autem valde indignatus allocutus-est flavus Menelaus :] non quidem stultus eras, Boethide Eteoneu,
antea : at nunc quidem, veluti puer, puerilia loqueris.
Profecto jam nos, hospitalia multa postquam-comedimus
aliorum hominum, hunc venimus : utinam Jupiter
in-posterum quidem liberarit ab-ærumna. Sed solve equos
hospitum, atque ipsos introduc ad-epulandum.
Sic dixit : ille vero e domo proruit, vocabatque alios
sedulos famulos, una ut-sequerentur se ipsum.
Hi vero equos quidem solverunt sub jugo sudantes :
et eos quidem alligarunt ad equina præsepia,
apponebantque far, et hordeum album admiscuerunt :
currus autem inclinarunt ad parietes collucentes :
ipsos vero duxerunt-in augustam domum; hi autem videntes
admirabantur *euntes* per domum Jovis-alumni regis.
Instar enim solis splendor erat, sive lunæ,
domum per excelsam Menelai gloriosi.
At postquam satiati-sunt videndo oculis,
ad labra descendentes perpolita, lavarunt.
Hos vero postquam ancillæ laverant et unxerant oleo,

ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἔς ῥα θρόνους ἕζοντο παρ' Ἀτρείδην Μενέλαον.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
[Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων· παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.]
Τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Σίτου θ' ἅπτεσθον καὶ χαίρετον. Αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασσαμένω εἰρησόμεθ' οἵτινές ἐστον
ἀνδρῶν· οὐ γὰρ σφῷν γε γένος ἀπόλωλε τοκήων,
ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐστὲ Διοτρεφέων βασιλήων
σκηπτούχων· ἐπεὶ οὔ κε κακοὶ τοιούσδε τέκοιεν.'
Ὣς φάτο· καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν
ὄπτ' ἐν χερσὶν ἑλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι·
Φράζεο, Νεστορίδη, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
χαλκοῦ τε στεροπὴν κὰδ δώματα ἠχήεντα,
χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ' ἐλέφαντος.
Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή.
Ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλά· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Τοῦ δ' ἀγορεύοντος ξύνετο ξανθὸς Μενέλαος,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνα φίλ', ἤτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι·
ἀθάνατοι γὰρ τοῦγε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν·
ἀνδρῶν δ' ἤ κέν τίς μοι ἐρίσσεται, ἠὲ καὶ οὐκί,
κτήμασιν· ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεὶς
ἠγαγόμην ἐν νηυσὶ καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον·
Κύπρον Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθείς,
Αἰθίοπάς θ' ἱκόμην καὶ Σιδονίους καὶ Ἐρεμβοὺς
καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσιν.
Τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
Ἔνθα μὲν οὔτε ἄναξ ἐπιδευὴς οὔτε τι ποιμὴν
τυροῦ καὶ κρειῶν, οὐδὲ γλυκεροῖο γάλακτος·
ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηετανὸν γάλα θῆσθαι.
Ἕως ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον συναγείρων
ἠλώμην, τείως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνεν,
λάθρῃ, ἀνωϊστί, δόλῳ οὐλομένης ἀλόχοιο·
ὣς οὔτι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
Καὶ πατέρων τάδε μέλλετ' ἀκουέμεν, οἵτινες ὑμῖν
εἰσίν· ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον,
εὖ μάλα ναιετάοντα, κεχανδότα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
Ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων —
πολλάκις ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν,
ἄλλοτε μέν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
παύομαι· αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο —

et lænas villosas circumjecerant *ipsis* atque tunicas:
in sellis consederunt *hi* juxta Atriden Menelaum.
Aquam autem ancilla gutturnio infundebat ferens,
pulcro, aureo, super argenteo lebete,
ad-lavandum: juxtàque politam extendit mensam.
cibum vero veneranda proma apposuit ferens,
fercula multa imponens, largiens de-præsentibus.
[Coquus autem carnium lances apposuit elevatas
diversarum: et eis apposuit aurea pocula.]
Hosque dextera-prehendens allocutus-est flavus Menelaus:
Cibumque gustate et gaudete. Ac deinde,
cœnam quum-gustaveritis, interrogabimus, quinam sitis
hominum: non enim vestrorum genus *oblivione* periit parentum,] sed virorum genus estis Jovis-alumnorum regum,
sceptriferorum: quippe nequaquam ignavi tales genuerint.
Sic dixit; atque ipsis terga bovis pinguia apposuit,
assata, manibus prehensa, quæ ei in-honorem apposuerant
ipsi.] Hi vero ad cibos paratos appositos manus porrigebant.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
tum vero Telemachus alloquebatur Nestoris filium,
prope admoto capite, ut ne audirent ceteri:
Considera, Nestoride, meo carissime animo,
ærisque splendorem per domum sonoram,
aurique, electrique, et argenti, atque eboris.
Jovis utique talis *est* Olympii intus aula.
Quanta hæc infinita multa! admiratio me tenet intuentem.
Hunc autem loquentem intellexit flavus Menelaus,
et ipsos compellans, verbis alatis allocutus-est:
Filii cari, cum-Jove quidem mortalium haud ullus contenderit:] immortales enim hujus ædes et possessiones sunt.
hominum vero aut aliquis mihi contendat, aut etiam non,
opibus: certe enim multa passus et multum vagatus
adduxi *hæc* in navibus, et octavo *demum* anno veni:
ad-Cyprum, Phœnicenque, et Ægyptios vagatus,
Æthiopasque adii, et Sidonios, et Erembos,
et Libyam, ubi agni protinus cornuti sunt.
Ter enim *ibi* pariunt oves integrum per annum.
Ibi quidem neque herus indigens *est*, neque omnino pastor,
casei et carnium, neque dulcis lactis:
sed semper præbent per-totum-annum lac mulgendum.
Dum ego circa illa multas facultates colligens
errabam, interea mihi fratrem alius interfecit,
clam, ex-improviso, dolo perniciosæ uxoris:
adeo nequaquam gaudens hisce facultatibus impero.
Et e-patribus ista debetis audivisse, quicumque vobis
sunt: quandoquidem valde multa passus-sum, et perdidi
domum,] perquam habitantibus-commodam, continentem
multa et pretiosa.] Quorum utinam vel tertiam habens in ædibus partem] habitarem, at viri salvi essent, qui tum periere
Troja in lata, longe ab-Argo equos pascente.
Sed tamen omnes quidem lugens et deflens,
(crebro in ædibus desidens nostris,
modo quidem luctu mentem oblector, modo autem rursus
quiesco: cita vero *venit* satietas tremendi luctus)

Digitized by Google

τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνός, ὅστε μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδὴν
μνωομένῳ· ἐπεὶ οὔτις Ἀχαιῶν τόσσ' ἐμόγησεν,
ὅσσ' Ὀδυσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο· τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται· οὐδέ τι ἴδμεν
ζώει ὅγ' τέθνηκεν· ὀδύρονταί νύ που αὐτὸν
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχός θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
Δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε, πατρὸς ἀκού- [σας,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀνασχὼν
ἀμφοτέρῃσιν χερσί· νόησε δέ μιν Μενέλαος·
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἠέ μιν αὐτὸν πατρὸς ἐάσειε μνησθῆναι,
ἦ πρῶτ' ἐξερέοιτο ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
ἤλυθεν, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ εἰκυῖα.
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' Ἀδρήστη κλισίην εὔτυκτον ἔθηκεν·
Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο·
Φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκεν
Ἀλκάνδρη, Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι' ἐνὶ Θήβῃς
Αἰγυπτίῃς, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται·
ὃς Μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.
Χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένῃ ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα·
χρυσέην τ' ἠλακάτην τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν
ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράαντο.
Τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα,
νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
ἠλακάτη τετάνυστο, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.
Ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Αὐτίκα δ' ἥγ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα·
Ἴδμεν δή, Μενέλαε Διοτρεφές, οἵτινες οἵδε
ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ;
ψεύσομαι, ἦ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός.
Οὐ γάρ πώ τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι,
οὔτ' ἄνδρ' οὔτε γυναῖκα — σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν —
ὡς ὅδ' Ὀδυσσῆος μεγαλήτορος υἷι ἔοικεν,
Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
κεῖνος ἀνήρ, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἵνεκ' Ἀχαιοὶ
ἤλθεθ' ὑπὸ Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
οὕτω νῦν καὶ ἐγὼ νοέω, γύναι, ὡς σὺ ἐΐσκεις·
κείνου γὰρ τοιοίδε πόδες τοιαίδε τε χεῖρες,
ὀφθαλμῶν τε βολαὶ κεφαλή τ' ἐφύπερθέ τε χαῖται.
Καὶ νῦν ἤτοι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆϊ
μυθεόμην ὅσα κεῖνος ὀϊζύσας ἐμόγησεν
ἀμφ' ἐμοί, αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀνασχών.
Τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα·
Ἀτρείδη Μενέλαε Διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
κείνου μέντοι ὅδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·

horum omnium-causa non tantum lugeo, dolens licet,
ut unius-gratia, qui mihi somnum invisum-facit et cibum,
recordanti: quoniam nullus Achivorum tanta molitus-est,
quanta Ulysses molitus-est et pertulit: huic autem destinatum-erat] ipsi dolores ut-forent, mihi vero mœror semper gravissimus] de-eo, quoniam diu longe-abest; nec quicquam scimus,] vivatne ille, an mortuus-sit: deflent certe illum
Laertesque senex, et prudens Penelope,
Telemachusque, quem reliquit recens natum in domo.
Sic dixit: huic autem ob-patrem desiderium excitavit fletûs.] Lacrimam vero a palpebris humi demisit, de-patre audiens,] lænam purpuream oculis prætendens
utraque manu: animadvertit autem ipsum Menelaus;
deliberavitque deinde in mente et in animo,
utrum eum ipsum patris sineret meminisse,
an prior interrogaret, singulaque exploraret.
Dum ille hæc deliberabat in mente et in animo,
Helena ex thalamo odorifero alte-tecto
egressa-est, Dianæ aureum-arcum-habenti similis.
Huic autem ilico Adrasta sellam bene-factam posuit:
Alcippe vero tapetem ferebat mollis lanæ:
Phylo autem argenteum calathum ferebat, quem illi dedit
Alcandra, Polybi uxor, qui habitabat in Thebis
Ægyptiis, ubi plurimæ in ædibus possessiones jacent:
qui Menelao dedit duo argentea labra,
geminosque tripodas, decemque auri talenta.
Seorsum vero rursus Helenæ uxor *ejus* dedit pulcra dona;
aureamque colum, calathumque infra-circinatum præbuit,
argenteum, auro vero superius labia munita-erant.
Hunc igitur ei ancilla Phylo apposuit ferens,
filo elaborato repletum: ac super eum
colus extensa-erat, violaceam lanam habens.
Sedit autem in sella, et scabellum sub pedibus erat.
Continuo vero hæc verbis maritum interrogabat singula:
Scimusne jam, Menelae Jovis-alumne, quosnam hi
hominum se-profiteantur venisse nostram domum?
Mentiar, an verum dicam? jubet autem me animus.
Non enim *me* ullum puto similem adeo vidisse
nec virum nec mulierem, (admiratio me tenet adspicientem;)
ut hic Ulyssis magnanimi filio similis-est,
Telemacho, quem reliquit recens natum in domo
ille vir, quando mei impudentis gratia Achivi
venistis sub Trojam, bellum sævum excitantes.
Hanc autem respondens allocutus-est flavus Menelaus:
sic nunc et ego existimo, uxor, ut tu conjicis:
illius enim ejusmodi *sunt* pedes, ejusmodique manus:
oculorumque jactus, caputque, et superne comæ.
Et nunc sane ego recordatus de Ulysse
loquebar, quanta ille, ærumnas-patiens, toleraverit
pro me: atque hic amaram sub palpebris lacrimam stillabat,
lænam purpuream oculis obtendens.
Hunc vero rursus Nestorides Pisistratus contra allocutus-est]: Atride Menelae, Jovis-alumne, dux virorum,
illius quidem hic filius *est* vere, quemadmodum dicis;

Digitized by Google

ἀλλὰ σαόφρων ἐστὶ, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ,
ὧδ' ἐλθὼν τὸ πρῶτον, ἐπεσϐολίας ἀναφαίνειν
ἄντα σέθεν, τοῦ νῶϊ θεοῦ ὣς τερπόμεθ' αὐδῇ.
Αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
τῷ ἅμα πομπὸν ἕπεσθαι· ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι,
ὄφρα οἱ ἤ τι ἔπος ὑποθήσεαι ἠέ τι ἔργον.
Πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς παῖς οἰχομένοιο
ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ ἄλλοι ἀοσσητῆρες ἔωσιν,
ὡς νῦν Τηλεμάχῳ ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι
εἴσ', οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.
Τὸν δ' ἀπαμειϐόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
ἵκεθ', ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολέας ἐμόγησεν ἀέθλους·
καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
Ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεὶρ ἅλα νόστον ἔδωκεν
νηυσὶ θοῇσι γενέσθαι Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεύς.
Καί κέ οἱ Ἄργεϊ νάσσα πόλιν, καὶ δώματ' ἔτευξα,
ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ
καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
αἳ περιναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ.
Καί κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ'· οὐδέ κεν ἡμέας
ἄλλο διέκρινεν φιλέοντέ τε τερπομένω τε,
πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
Ἀλλὰ τὰ μέν που μέλλεν ἀγάσσεσθαι θεὸς αὐτὸς,
ὃς κεῖνον δύστηνον ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
Κλαῖε μὲν Ἀργείη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
κλαῖε δὲ Τηλέμαχός τε καὶ Ἀτρείδης Μενέλαος·
οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρύτω ἔχεν ὄσσε.
Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
τόν ῥ' Ἠοῦς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός·
τοῦ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Ἀτρείδη, περὶ μέν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι
Νέστωρ φάσχ' ὁ γέρων, ὅτ' ἐπιμνησαίμεθα σεῖο·
[οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ἐρέοιμεν·]
καὶ νῦν, εἴ τί που ἔστι, πίθοιό μοι· οὐ γὰρ ἔγωγε
τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος· ἀλλὰ καὶ Ἠὼς
ἔσσεται ἠριγένεια· νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν
κλαίειν, ὅς κε θάνῃσι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
Τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν,
κείρασθαί τε κόμην βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
Καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεὸς, οὔτι κάκιστος
Ἀργείων· μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι· οὐ γὰρ ἔγωγε
ἤντησ' οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι
Ἀντίλοχον, πέρι μὲν θείειν ταχὺν ἠδὲ μαχητήν.
Τὸν δ' ἀπαμειϐόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
ὦ φίλ'· ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ
εἴποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὃς προγενέστερος εἴη —
τοίου γὰρ καὶ πατρὸς, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις·
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος, ᾧτε Κρονίων
ὄλϐον ἐπικλώσει γαμέοντί τε, γεινομένῳ τε,
ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν,
υἱέας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους —

sed modestus est, indignumque-putat in animo,
huc profectus primum, interpellationes proferre
coram te, cujus nos, dei tanquam, delectamur voce.
Ceterum me misit Gerenius eques Nestor,
hunc simul comes ut-sequerer; cupiebat enim te videre,
ut ei aut sermonem aliquem suggereres, aut aliquod opus.
Plurimos enim dolores habet de-patre filius absente
in domo *sua*, cui non alii auxiliatores sunt;
sicut nunc Telemacho hic quidem (*pater*) abest, neque ei alii
sunt, qui in populo avertant *ab eo* calamitatem.
Hunc autem respondens allocutus-est flavus Menelaus:
dii boni, certe perquam amici viri filius meam domum
venit, qui mea gratia plurima exanclavit certamina:
atque ipsum cogitabam *huc* profectum *me* amice-excepturum
præ aliis] Argivis, si nobis super mare reditum dedisset
navibus velocibus fieri Olympius late-sonans Jupiter.
Et sane ei in Argo condidissem urbem, et ædes exstruxissem,
ex Ithaca advecto cum facultatibus et filio suo
et omnibus civibus, una urbe evacuata,
earum quæ circumhabitantur reguntur que a-me ipso.
Et crebro, hic si-essemus, una-versaremur: nec nos
aliud *quicquam* diremisset amantesque oblectantesque-nos,
antequam tandem mortis nigra nebula nos obtexisset.
Sed hæc quidem futurum-erat ut-invideret deus ipse,
qui illum infelicem non-reducem solum reddidit.
Sic dixit: his vero omnibus desiderium excitavit fletus.
Flebat quidem Argiva Helena, Jove enata;
flebat etiam Telemachusque et Atrides Menelaus;
neque Nestoris filius absque-lacrimis habebat oculos.
Recordabatur enim in animo eximii Antilochi,
quem Auroræ interfecit splendidæ inclytus filius:
hujus ille recordatus verba alata dixit:
Atride, supra quidem *alios* te mortales prudentem esse
Nestor dicebat senex, quando mentionem-faceremus tui:
[ipsius in ædibus, et nos-mutuo alloqueremur:]
atque nunc, si qua licet, pareas mihi; non enim ego
delector flens inter-cœnandum: sed et Aurora
aderit mane-genita: gravor quidem neutiquam
deflere *eum*, quicunque mortuus-fuerit mortalium et fatum
obierit.] Hic nimirum et honor solus *est* miseris mortalibus,
comam tondere *amicos de mortuis*, profundereque lacrimas
de-genis.] Etenim meus obiit frater, neutiquam ignavissimus
Argivorum: debes autem tu nosse: non enim ego
congressus-sum, nec vidi: supra autem alios dicunt fuisse
Antilochum, supra quidem *alios* currendo velocem ac bellatorem.]
Hunc autem respondens affatus-est flavus Menelaus:
o amice: quandoquidem tanta dixisti, quanta prudens vir
diceret et faceret, etiam qui major-natu esset:
(talis enim et patris *es*, quare etiam prudenter loqueris:
facile autem conspicua *est* proles viri, cui Saturnius
felicitatem destinaverit et uxorem-ducenti et nascenti,
quemadmodum nunc Nestori dedit perpetua diebus omnibus,
ipsum quidem molliter senescere in ædibus,
filios porro prudentesque et hastis (*bello*) esse optimos)

Digitized by Google

ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὃς πρὶν ἐτύχθη·
δόρπου δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
χευάντων· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται
Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ, διαειπέμεν ἀλλήλοισιν.
Ὣς ἔφατ'· Ἀσφαλίων δ' ἄρ' ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησ' Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα·
αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον,
νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
Ὃς τὸ καταβρόξειεν, ἐπὴν κρητῆρι μιγείη,
οὔ κεν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
οὐδ' εἴ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
οὐδ' εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
χαλκῷ δηϊόωεν, ὁ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
Τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα,
ἐσθλὰ, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν, Θῶνος παράκοιτις,
Αἰγυπτίη· τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά·
ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων
ἀνθρώπων· ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐνέηκε κέλευσέ τε οἰνοχοῆσαι,
ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
Ἀτρείδη Μενέλαε Διοτρεφὲς ἠδὲ καὶ οἵδε
ἀνδρῶν ἐσθλῶν παῖδες — ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτε ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ· δύναται γὰρ ἅπαντα —
ἤτοι νῦν δαίνυσθε, καθήμενοι ἐν μεγάροισιν,
καὶ μύθοις τέρπεσθε· ἐοικότα γὰρ καταλέξω.
Πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσοι Ὀδυσσῆος ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι·
ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί.
Αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας,
σπεῖρα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆϊ ἐοικὼς,
ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν·
ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἤϊσκεν,
δέκτῃ, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
τῷ ἴκελος κατέδυ Τρώων πόλιν. Οἱ δ' ἀβάκησαν
πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἴη ἀνέγνων τοῖον ἐόντα,
καί μιν ἀνηρώτων· ὁ δὲ κερδοσύνῃ ἀλέεινεν.
Ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼ λόεον καὶ χρῖον ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσα, καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι,
πρίν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι·
καὶ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
Πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναήκεϊ χαλκῷ,
ἦλθε μετ' Ἀργείους· κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.
Ἔνθ' ἄλλαι Τρῳαὶ λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι
ἂψ οἶκόνδ'· ἄτην δὲ μετέστενον, ἣν Ἀφροδίτη
δῶχ', ὅτε μ' ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένην, θάλαμόν τε πόσιν τε,
οὔ τευ δευόμενον, οὔτ' ἂρ φρένας οὔτε τι εἶδος.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·

nos vero fletum quidem sinamus, qui prius incidit :
cœnæ autem rursus memores-simus, manibusque aquam
infundant.: sermones autem etiam mane erunt
Telemacho et mihi, ut-colloquamur inter-nos.
Sic dixit : Asphalion vero aquam manibus infundebat,
sedulus famulus Menelai gloriosi.
Hi vero ad cibos paratos appositos manus extendebant.
Tum vero aliud cogitavit Helena, Jove enata :
protinus inde in vinum misit medicamen, unde bibebant,
luctui-iræque-adversum, malorum oblivionem-inducens
omnium.] Qui illud biberit, postquam crateri mixtum-fuerit,
non tota-die profuderit lacrimam de genis,
ne si quidem ei mortui-fuerint materque paterque;
ne si quidem ei coram fratrem, aut carum filium
ferro trucidarint, ipse vero oculis videret.
Talia Jovis filia habebat medicamina sollerter-excogitata,
bona, quæ ei Polydamna præbuerat, Thonis uxor,
Ægyptia; ubi plurima producit alma terra
medicamina, multa quidem bona mixta, multa autem perni-
ciosa :] medicus vero *ibi* unusquisque *est* peritus supra
omnes] homines : sane enim Pæonis sunt ex-genere.
Ac postquam immiserat, jusseratque vinum-infundi,
denuo verbis excipiens *maritum* allocuta-est :
Atride Menelae, Jovis-alumne, atque etiam hi
virorum fortium filii, (enimvero deus alias alii
Jupiter bonumque malumque dat : potest enim omnia)
sane nunc convivamini, sedentes in ædibus,
et sermonibus delectamini : convenientia enim narrabo.
Omnia quidem non ego enarrare-queam, nec nominare,
quot Ulyssis audentis-animi sunt certamina :
sed qualiter istud fecit, et sustinuit fortis vir
populo in Trojanorum, ubi passi-estis ærumnas Achivi.
Se ipsum plagis indecoris domans,
pannos-viles circumjiciens humeris, servo similis,
virorum hostium ingressus-est urbem latis-viis :
alii vero se-ipsum viro celans assimilabat,
mendico, qui neutiquam talis erat apud naves Achivorum :
huic similis ingressus-est Trojanorum urbem. Illi *eum* igno-
rabant] omnes : ego vero ipsum sola agnovi, talis licet-esset,
et ipsum interrogabam : ille tamen astutia tergiversabatur.
Sed quum jam ipsum ego lavissem et unxissem oleo,
vestibusque induissem, et juravissem firmum jusjurandum,
non prius *me* Ulyssem inter Trojanos proditurum,
quam ipse ad naves veloces tentoriaque pervenisset :
tum demum mihi omnem mentem aperuit Achivorum.
Plurimos autem Trojanorum quum-interfecisset longo ære,
ivit ad Argivos : atque astutiæ *famam* reportavit multam.
Ibi aliæ Trojanæ stridule ejulabantur : sed meum pectus
gaudebat : quippe jam mihi cor versum-erat ut-redirem
rursus domum : noxam vero deflebam, quam Venus
dederat, quando me duxit illuc cara a patria terra,
filiamque meam post-me-relinquentem, thalamumque, mari-
tumque,] nulla re mancum, nec mente, nec forma.
Hanc autem respondens allocutus-est flavus Menelaus :

Digitized by Google

καὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε
ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
ἀλλ' οὔπω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
οἷον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ.
Οἷον καὶ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
ἵππῳ ἔνι ξεστῷ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ Κῆρα φέροντες.
Ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κελευσέμεναι δέ σ' ἔμελλεν
δαίμων, ὃς Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι·
καί τοι Δηΐφοβος θεοείκελος ἕσπετ' ἰούσῃ.
Τρὶς δὲ περίστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα,
ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,
πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ' ἀλόχοισιν.
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ Τυδείδης καὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
ἥμενοι ἐν μέσσοισιν, ἀκούσαμεν ὡς ἐβόησας.
Νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὁρμηθέντε
ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αἶψ' ὑπακοῦσαι·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένω περ.
[Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἷες Ἀχαιῶν·
Ἄντικλος δὲ σέγ' οἶος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
ἤθελεν· ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἐπὶ μάστακα χερσὶ πίεζεν
νωλεμέως κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιούς·
τόφρα δ' ἔχ', ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη.]
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἀτρείδη Μενέλαε Διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἄλγιον· οὐ γάρ οἵ τι τάγ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
οὐδ' εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρέη ἔνδοθεν ἦεν.
Ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τράπεθ' ἡμέας, ὄφρα καὶ ἤδη
ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργείη δ' Ἑλένη δμωῇσι κέλευσεν
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι,
δέμνια δὲ στόρεσαν· ἐκ δὲ ξείνους ἄγε κῆρυξ.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο,
Τηλέμαχός θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
Ἀτρείδης δὲ καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
πὰρ δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο δῖα γυναικῶν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην,
Τηλεμάχῳ δὲ παρῖζεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τίπτε δέ σε χρειὼ δεῦρ' ἤγαγε, Τηλέμαχ' ἥρως,
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
δήμιον, ἢ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς ἔνισπε.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἀτρείδη Μενέλαε Διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἤλυθον, εἴ τινά μοι κληηδόνα πατρὸς ἐνίσποις.
Ἐσθίεταί μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα·
δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἵ τέ μοι αἰεὶ

sane hæc utique omnia, uxor, recte dixisti.
Jam quidem multorum cognovi consiliumque mentemque
virorum heroum, multamque peragravi terram:
sed nondum talem ego vidi oculis,
quale Ulyssis audente-animo erat carum cor
Quale etiam hoc fecit et ausus-est fortis vir
equo in polito, ubi insidebamus omnes optimi
Argivorum, Trojanis cædem et fatum ferentes.
Venisti deinde tu illuc: jussisse autem te videbatur
deus, qui Trojanis volebat gloriam præbere;
et te Deiphobus deo-similis sequebatur profectam,
Ter autem circumlustrasti cavas insidias attrectans,
et nominatim Danaorum appellabas optimos,
omnium Argivorum vocem *tuam* assimilans uxoribus (*uxorum vocibus*).] At ego et Diomedes et divinus Ulysses,
sedentes inter medios, audivimus ut vocasti.
Nos quidem ambo promti-eramus exsilientes
aut exire, aut intus protinus respondere:
at Ulysses prohibuit et continuit quamtumvis cupidos.
[Ibi ceteri quidem omnes tacebant filii Achivorum:
Anticlus vero te solus excipere verbis
volebat; sed Ulysses os manibus comprimebat
indesidenter robustis, servavitque omnes Achivos: *quem*
tamdiu tenuit, donec te seorsum abduxisset Pallas Minerva.]
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] Atride Menelae, Jovis-alumne, dux virorum,
durius *est*: nequaquam enim ei ista depulere tristem interitum,] ne si ei cor quidem ferreum intus esset.
Sed agite, ad cubile dimittite nos, ut jam
somno sub dulci delectemur cubantes.
Sic dixit: Argiva autem Helena ancillis præcepit
cubilia sub porticu ut-ponerent, et stragula pulcra
purpurea injicerent, sternerentque supra tapetas,
lænasque imponerent villosas superne quibus-integereatur.
Illæ vero iverunt ex ædibus, facem in manibus habentes:
cubiliaque stravere; sed hospites ducebat præco.
Atque hi quidem in vestibulo domus illic cubarunt,
Telemachusque heros, et Nestoris inclytus filius;
Atrides vero dormiebat in-recessu domus excelsæ,
juxtaque Helena sinuoso-peplo cubavit divina inter-mulieres.
Quando vero mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
surrexit e lecto bello strenuus Menelaus,
vestesque sibi-induit, et gladium acutum suspendit-ab humero,] pedibusque nitidis subligavit pulcros calceos:
progressus-est autem e thalamo, deo similis coram:
Telemachoque assidebat, verbumque dixit et elocutus-est:
Quænam vero te necessitas huc duxit, Telemache heros,
ad Lacedæmonem divinam, per lata dorsa maris?
publicane-res, an privata? hoc mihi vere dic.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus est:] Atride Menelae, Jovis-alumne, dux virorum,
veni, si quam mihi famam de-patre diceres.
Comeditur mihi domus, perieruntque pinguia opera:
hostilium autem virorum plena *est* domus, qui mihi perpetuo

Digitized by Google

μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες, ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.
Τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου· πέρι γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
Μηδέ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
Λίσσομαι, εἴποτέ τοί τι πατὴρ ἐμὸς, ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς,
ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσεν
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί·
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπε.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
ἤθελον εὐνηθῆναι, ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς,
κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνὴν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
ἐξ ἔριδος Φιλομηλεΐδῃ ἐπάλαισεν ἀναστὰς,
κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοὶ,
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ταῦτα δ', ἅ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω·
ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
[οἱ δ' αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.]
Νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Αἰγύπτου προπάροιθε — Φάρον δέ ἑ κικλήσκουσιν —
τόσσον ἄνευθ', ὅσσον τε πανημερίη γλαφυρὴ νηῦς
ἤνυσεν, ᾗ λιγὺς οὖρος ἐπιπνείῃσιν ὄπισθεν·
ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἐΐσας
ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
Ἔνθα μ' ἐείκοσιν ἤματ' ἔχον θεοὶ, οὐδέ ποτ' οὖροι
πνείοντες φαίνονθ' ἁλιαέες, οἵ ῥά τε νηῶν
πομπῆες γίγνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Καί νύ κεν ἤϊα πάντα κατέφθιτο καὶ μένε' ἀνδρῶν,
εἰ μήτις με θεῶν ὀλοφύρατο, καί μ' ἐσάωσεν,
Πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ, ἁλίοιο γέροντος,
Εἰδοθέη· τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα,
ἥ μ' οἴῳ ἔρροντι συνήντετο νόσφιν ἑταίρων.
Αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
Ἡ δ' ἐμεῦ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο φώνησέν τε·
Νήπιός εἰς, ὦ ξεῖνε, λίην τόσον, ἠὲ χαλίφρων;
ἠὲ ἑκὼν μεθίεις, καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων,
ὡς δὴ δήθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ

pecora alia-post-alia mactant, et trahentes-pedes camuros boves,] matris meæ proci, superbam contumeliam exercentes.
Propterea nunc ad-tua genua veni, si forte velis
illius sævam perniciem narrare, sicubi vidisti
oculis tuis, sive *de ea* alius sermonem audivisti
errantis: valde enim ipsum ærumnosum peperit mater.
Nec quicquam mihi verecundans blandiaris, neu miserescens,
sed plane mihi enarra, quemadmodum tibi-contigit videre.
Precor, si unquam tibi aliquod pater meus, strenuus Ulysses,
aut dictum, aut aliquod factum pollicitus effecit
populo in Trojanorum, ubi passi-estis ærumnas Achivi:
horum nunc mihi memento, et mihi verum dic.
Hunc autem graviter ingemiscens allocutus-est flavus Menelaus:] dii boni! profecto perquam fortis viri in cubili
volebant cubare, imbelles ipsi quum-sint.
Ut vero quando in lustro cerva fortis leonis
hinnulos ubi-collocarit recens-genitos, lactentes,
saltus investigat, et valles herbosas
pascens; ille vero deinde suum ingressus-est cubile,
utrisque autem illis duram mortem infert:
ita Ulysses illis durum fatum inferet.
Utinam enim, Jupiterque pater, et Minerva, et Apollo,
talis, qualis olim bene-condita in Lesbo
e contentione cum-Philomelide luctatus-est assurgens,
prostravitque *eum* fortiter, gavisi-sunt autem omnes Achivi,
talis cum-procis *quoque* congrederetur Ulysses:
omnes brevisque-vitæ fierent amarisque-nuptiis.
De-istis vero quæ me interrogas et petis, non equidem
alia præter *verum* dixerim declinando, nec te decipiam:
sed quæ quidem mihi dixit senex marinus verax,
horum nullum tibi ego celabo dictum, neque occultabo.
In-Ægypto me etiamnum dii huc cupientem redire
detinebant, quoniam non ipsis feceram perfectas hecatombas.
[sed semper volebant dii *nos* meminisse præceptorum.]
Insula autem quædam est undoso in ponto,
Ægyptum ante, (Pharum autem ipsam vocant)
tantum semota, quantum *spatii* toto-die cava navis
confecerit, cui stridulus ventus aspiret a-puppi:
in *ea* autem portus *est* opportunus, unde naves æquales
in pontum deducunt, postquam-hauserunt nigram aquam.
Illic me per-viginti dies detinebant dii, neque unquam venti-secundi] spirantes apparebant in-mare-flantes, qui navium
ductores sunt super lata dorsa maris.
Et jam viatica omnia consumta-fuissent, et animi virorum,
nisi me aliqua dearum miserata-fuisset, et me servasset,
Protei potentis filia, marini senis,
Idothea: huic enim maxime sane animum commovi;
quæ mihi soli reptanti occurrit, seorsum a-sociis.
Semper enim circa insulam vagantes piscabantur
curvis hamis: urgebat vero ventrem fames.
Hæc autem me prope stans, verbum dixit, locutaque-est:
Stultus es, o hospes, tantopere, an desipiens?
aut sponte cessas, et delectaris dolores ferens,
quod adeo diu in insula detineris, neque ullum finem

Digitized by Google

εὑρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων;
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ἐκ μέν τοι ἐρέω, ἥτις σύ πέρ ἐσσι θεάων,
ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν κατερύκομαι, ἀλλά νυ μέλλω
ἀθανάτους ἀλιτέσθαι, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπέ — θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν —
ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Πωλεῖταί τις δεῦρο γέρων ἅλιος νημερτὴς,
ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅστε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμώς·
τόνδε τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι ἠδὲ τεκέσθαι.
Τόνγ' εἴ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα·
καὶ δέ κέ τοι εἴπῃσι, Διοτρεφὲς, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται,
οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
μή πώς με προϊδὼν ἠὲ προδαεὶς ἀλέηται·
ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἶσι γέρων ἅλιος νημερτὴς,
πνοιῇ ὕπο Ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθείς·
ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσσι γλαφυροῖσιν·
ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς Ἁλοσύδνης
ἁθρόαι εὕδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,
πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν.
Ἔνθα σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα, ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν,
εὐνάσω ἑξείης· σὺ δ' εὖ κρίνασθαι ἑταίρους
τρεῖς, οἵ τοι παρὰ νηυσὶν ἐϋσσέλμοισιν ἄριστοι.
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος.
Φώκας μέν τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν·
αὐτὰρ ἐπὴν πάσας πεμπάσσεται ἠδὲ ἴδηται,
λέξεται ἐν μέσσῃσι, νομεὺς ὣς πώεσι μήλων.
Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότ' ἔπειθ' ὑμῖν μελέτω κάρτος τε βίη τε·
αὖθι δ' ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐσσύμενόν περ ἀλύξαι.
Πάντα δὲ γιγνόμενος πειρήσεται, ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν
ἑρπετὰ γίγνονται καὶ ὕδωρ καὶ θεσπιδαὲς πῦρ·
ὑμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν μᾶλλόν τε πιέζειν.
Ἀλλ' ὅτε κεν δή σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσιν,
τοῖος ἐὼν, οἷόν κε κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότε δὴ σχέσθαι τε βίης λῦσαί τε γέροντα,
ἥρως· εἴρεσθαι δὲ θεῶν ὅστις σε χαλέπτει,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Ὣς εἰποῦσ' ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἕστασαν ἐν ψαμάθοισιν,
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.

invenire potes; deficit autem tibi cor sociorum.
Sic dixit : sed ego ipsam respondens allocutus-sum :
eloquar tibi, quæcunque tandem es dearum,
quomodo ego neutiquam volens detinear, sed videor
immortales offendisse, qui cœlum latum habitant.
Sed tu quidem mihi dic, (dii vero omnia sciunt)
quisnam me immortalium impedit, et arcet ab-itinere,
reditumque *dic*, ut per pontum proficiscar piscosum.
Sic dicebam : illa autem statim respondit, præstantissima
dearum :] enimvero tibi, hospes, *hæc* valde vere enarrabo.
Versatur quidam hic senex marinus verax,
immortalis Proteus Ægyptius, qui-utique maris
totius fundos novit, Neptuno subserviens :
huncce meum aiunt patrem esse, ac *me* genuisse.
Quem si quo-pacto tu possis insidiatus prendere,
ille tibi dicat viam et mensuras itineris,
reditumque, ut per mare proficiscaris piscosum;
ac præterea tibi dicat, Jovis-alumne, si velis,
quodcunque tibi in ædibus malumque bonumque acciderit,
absente te per-longam viam difficilemque.
Sic dixit : at ego ipsam vicissim allocutus-sum :
ipsa nunc explica tu insidias divini senis,
ne quo-pacto me prævidens, aut præsciens, effugiat :
difficilis etenim est deus mortali homini domitu.
Sic dicebam; illa vero continuo respondit, præstantissima
dearum :] enimvero ego tibi, hospes, *has* valde vere enarrabo.
Quando sol in-medium cœlum ascenderit,
tunc e mari emergit senex marinus verax,
flatu sub Zephyri, nigra superficie-horrescentis-maris obte-
ctus;] egressusque decumbit sub specubus cavis :
circa ipsum vero phocæ, progenies (*s.* pisces) pulcræ Halosyd-
næ,] confertæ dormiunt, e cano mari egressæ,
acerbum exspirantes maris perprofundi odorem.
Illuc te ego ducens, simul cum aurora illucescente,
collocabo *vos* ex-ordine : tu vero diligenter elige socios
tres, qui tibi apud naves bene-tabulatas optimi *sunt.*
Omnes autem tibi enarrabo malas-astutias hujus senis.
Phocas quidem primum numerabit, et obibit :
ac postquam omnes per-quinos-numerarit et inspexerit,
cubabit in mediis, pastor veluti in-gregibus ovium.
Hunc quidem ubi primum decubuisse videritis,
tum deinde vobis curæ-sit roburque visque :
illic vero tenete obluctantem et nitentem licet elabi.
Omnia vero ut-fiat, tentabit, quæcunque in terra
reptilia oriuntur, et aqua, et immane-ardens ignis :
vos autem firmiter tenete, magisque premite.
Sed quando demum te ipse interrogaverit verbis,
talis apparens, qualem decubuisse videritis,
tum vero desiste a-vi, solveque senem,
heros : interroga vero, deorum quisnam te affligat;
reditumque, ut per pontum proficiscaris piscosum.
Sic locuta, pontum subiit fluctuantem.
At ego ad naves, ubi stabant in arenis,
ibam : multa vero mihi cor in-profundo-agitabat eunti.

Digitized by Google

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ·
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότε δὴ παρὰ θῖνα θαλάσσης εὐρυπόροιο
ἤϊα, πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν.
Τόφρα δ' ἄρ' ἥγ' ὑποδῦσα θαλάσσης εὐρέα κόλπον,
τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικεν·
πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα· δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί.
Εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ' ἁλίῃσιν
ἧστο μένουσ'· ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἤλθομεν αὐτῆς·
ἑξείης δ' εὔνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἑκάστῳ.
Κεῖθι δὴ αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τεῖρε γὰρ αἰνῶς
φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή·
τίς γάρ κ' εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;
ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε φέρουσα,
ἡδὺ μάλα πνείουσαν, ὄλεσσε δὲ κήτεος ὀδμήν.
Πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ·
φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες· αἱ μὲν ἔπειτα
ἑξῆς εὐνάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἔνδιος δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὗρε δὲ φώκας
ζατρεφέας· πάσας δ' ἄρ' ἐπῴχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν.
Ἐν δ' ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ὠΐσθη δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
Ἡμεῖς δὲ ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ'· ἀμφὶ δὲ χεῖρας
βάλλομεν· οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης·
ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
αὐτὰρ ἔπειτα δράκων καὶ πόρδαλις ἠδὲ μέγας σῦς·
γίγνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
Ἡμεῖς δ' ἀστεμφέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζ' ὁ γέρων, ὀλοφώϊα εἰδώς,
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπεν·
Τίς νύ τοι, Ἀτρέος υἱὲ, θεῶν συμφράσσατο βουλάς,
ὄφρα μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
οἶσθα, γέρον — τί με ταῦτα παρατροπέων ἀγορεύεις; —
ὡς δὴ δήθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.
Ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπέ — θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν —
ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
ἀλλὰ μάλ' ὤφελλες Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
σὴν ἐς πατρίδ' ἵκοιο, πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
πρίν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτοιο, Διιπετέος ποταμοῖο,
αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς ῥέξῃς θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν·
καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοὶ, ἣν σὺ μενοινᾷς.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,

Ac postquam ad navem deveneram ac mare,
cœnamque apparavimus, et supervenit divina nox;
tum vero dormivimus in litore maris.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
tum vero ad litus maris late-patentis
ivi, multum diis supplicans: atque socios
tres ducebam, quibus potissimum confidebam omnem ad impetum.] Interea autem illa ingressa maris latum sinum,
quatuor phocarum e ponto pelles attulit;
omnes vero erant recens-detractæ: dolum autem struebat patri.] Cubilia vero in arenis quum-exsculpsisset marinis,
sedebat exspectans; nos autem valde prope venimus ipsam:
ex-ordineque *ea nos* collocavit, injecitque corium unicuique.
Illic sane molestissimæ insidiæ erant: affligebat enim graviter
phocarum in-mari-nutritarum teterrimus odor:
quis enim marinum apud cetum cubare-posset?
sed ipsa *nos* servavit et excogitavit magnum auxilium:
ambrosiam naribus unicuique supposuit afferens,
dulce admodum spirantem, sustulitque ceti odorem.
Totum autem mane exspectabamus patienti animo:
phocæ vero e mari venere confertæ: eæ quidem deinde
ordine cubabant juxta litus maris.
Meridianus autem senex exiit e mari, invenitque phocas
obesas: omnes vero obibat, recensuitque numerum.
Ac nos primos recensuit inter-cetos, neque omnino animo
suspicabatur dolum esse: deinde autem decubuit et ipse.
Nos vero vociferantes irruimus; circumque *eum* manus
jecimus; nec senex dolosæ obliviscebatur artis:
sed primum quidem leo factus-est bene-jubatus,
ac deinde draco, et panthera, atque ingens sus;
factus-est etiam liquida aqua, et arbor alto-vertice-comans.
Nos vero firmiter *eum* tenebamus constanti animo.
Sed quum jam angebatur senex, malas-versutias sciens,
tum vero me verbis interrogans allocutus-est:
Quisnam tibi, Atrei fili, deorum contulit consilia,
ut me caperes invitum insidiatus? cujus-rei tibi est-opus?
Sic dixit: at ego ipsum respondens allocutus-sum:
scis, senex, (quid me ista decipiens interrogas?)
quomodo jam diu in insula detineor, neque aliquem finem
invenire queo, conficitur autem mihi intus cor.
Sed tu saltem mihi dic, (dii vero omnia sciunt)
quisnam me immortalium detineat, et arceat ab-itinere,
reditumque *dic*, ut per pontum proficiscar piscosum.
Sic dicebam; ille vero me statim respondens allocutus-est:
atqui omnino debebas Jovique aliisque diis
facere sacra pulcra et *naves* conscendere, ut citissime
tuam in patriam venires, navigans per nigrum pontum.
Non enim tibi prius fatum *est* amicosque videre et venire
ad-domum bene-ædificatam, et tuam in patriam terram,
quam quando Ægypti, a-Jove-fluentis fluvii,
rursus ad-aquas redieris, fecerisque sacras hecatombas
immortalibus diis, qui cœlum latum tenent:
et tunc tibi dabunt viam dii, quam tu cupis.
Sic dixit; at mihi confractum-est carum cor,

Digitized by Google

οὕνεκά μ' αὖτις ἄνωγεν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
Ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προςέειπον·
Ταῦτα μὲν οὕτω δὴ τελέω, γέρον, ὡς σὺ κελεύεις.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοί,
οὓς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ἐπὶ νηὸς,
ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προςέειπεν·
Ἀτρείδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τί σε χρὴ
ἴδμεναι, οὐδὲ δαῆναι ἐμὸν νόον· οὐδέ σέ φημι
δὴν ἄκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπὴν εὖ πάντα πύθηαι.
Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνγε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο·
ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δέ τε καὶ σὺ παρῆσθα.
Εἷς δ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.
Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισιν.
Γυρῇσίν μιν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσεν,
πέτρῃσιν μεγάλῃσι, καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης·
καί νύ κεν ἔκφυγε Κῆρα, καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη·
φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.
Τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντος·
αὐτίκ' ἔπειτα τρίαιναν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν
ἤλασε Γυραίην πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν·
καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ,
τῷ ῥ' Αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη·
τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα.
[Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ.]
Σὸς δέ που ἔκφυγε Κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
ἵξεσθαι, τότε δή μιν ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν, μεγάλα στενάχοντα,
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν· ὅθι δώματα ναῖε Θυέστης
τὸ πρὶν, ἀτὰρ τότ' ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
ἂψ δὲ θεοὶ οὖρον στρέψαν, καὶ οἴκαδ' ἵκοντο·
ἤτοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης,
καὶ κύνει ἁπτόμενος ἣν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ
δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
Τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπὸς, ὅν ῥα καθεῖσεν
Αἴγισθος δολόμητις ἄγων· ὑπὸ δ' ἔσχετο μισθὸν,
χρυσοῦ δοιὰ τάλαντα· φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
μή ἑ λάθοι παριὼν, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν.
Αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
κρινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους
εἷσε λόχον, ἑτέρωθι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
Τὸν δ' οὐκ εἰδότ' ὄλεθρον ἀνήγαγε, καὶ κατέπεφνεν
δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.

eo-quod me rursus jubebat per obscurum pontum
in-Ægyptum ire, longum iter difficileque.
Verum etiam sic ipsum verbis respondens allocutus-sum:
Hæc quidem sic plane perficiam, senex, ut tu præcipis.
Sed age mihi hoc dic et vere enarra,
si omnes cum navibus incolumes redierint Achivi,
quos Nestor et ego reliquimus, a-Troja profecti,
an aliquis periit morte inopinata, sua in nave,
aut amicorum in manibus, postquam bellum confecerit.
Sic dicebam: ille vero me statim respondens allocutus-est:
Atride, quid me hæc interrogas? nec quicquam te oportet
scire, neque explorare meum animum; nec te puto
diu absque-lacrimis fore, postquam bene omnia audieris.
Multi enim illorum domiti-sunt, multi vero relicti;
duces autem duo soli Achivorum ære-loricatorum
in reditu periere: pugnæ vero etiam tu interfuisti.
Unus autem adhuc alicubi vivus detinetur lato in-ponto.
Ajax quidem apud naves domitus-est longis-remis-intructis.
Gyris eum primum Neptunus admovit,
petris magnis, et salvum-eduxit e-mari:
et sane effugisset mortem, etiamsi invisus Minervæ,
nisi superbum dictum protulisset, et in-magnum incidisset
peccatum:] dixit *vel* invitis diis *se* evitaturum magnos fluc-
tus maris.] Hunc vero Neptunus magna audivit jactantem:
statim deinde, tridente sumto, manibus validis
percussit Gyræam petram, et abscidit ipsam:
et unum quidem illic manebat, alterum vero frustum incidit
mari:] cui Ajax primum insidens valde perculsus erat;
eum autem ferebat in mare infinitum, undosum.
[Sic ille quidem ibi periit, postquam biberat salsam aquam.]
Tuus vero utcunque effugit mortem frater et evitavit
in navibus cavis: servavit enim *eum* veneranda Juno.
Sed quando jam statim erat ad-Malearum montem arduum
perventurus, tum vero ipsum abreptum procella
pontum per piscosum tulit, valde ingemiscentem,
agri ad extremam-oram; ubi ædes habitabat Thyestes
prius, at tunc habitabat Thyestiades Ægisthus.
Sed quum jam et illinc appareret reditus incolumis,
retro vero dii ventum verterunt, et *illi* domum venerunt:
sane ille quidem gaudens ingressus-est patriam terram,
et osculabatur tangens suam patriam: multæ vero ab ipso
lacrimæ calidæ fundebantur, quia lubenter vidit terram.
Hunc autem e specula conspexit speculator, quem constitue-
rat] Ægisthus dolosus *eo* ducens: promisit autem mercedem,
auri duo talenta: observabat vero hic in annum,
ne ipsum lateret prætervehens, recordareturque *Agamemno*
strenuæ fortitudinis.] Ivit autem nuntiaturus ad ædes pasto-
ri virorum.] Statim vero Ægisthus dolosam excogitavit ma-
chinam:] electis per populum viginti viris optimis
constituit insidias, et ab-altera-parte jussit convivium appa-
rari.] At ipse ivit invitans Agamemnonem, pastorem virorum,
cum-equis et curribus, nefanda animo-agitans.
Hunc autem ignarum perniciei reduxit, et trucidavit
convivio-exceptum, ut aliquis interfecerit bovem ad præsepe.

Digitized by Google

Οὐδέ τις Ἀτρείδεω ἑτάρων λίπεθ', οἵ οἱ ἕποντο,
οὐδέ τις Αἰγίσθου· ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι καθήμενος· οὐδέ νύ μοι κῆρ
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
δὴ τότε με προσέειπε γέρων ἅλιος νημερτής·
Μηκέτι, Ἀτρέος υἱέ, πολὺν χρόνον ἀσκελὲς οὕτω
κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν· ἀλλὰ τάχιστα
πεῖρα, ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι.
Ἢ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἤ κεν Ὀρέστης
κτεῖνεν ὑποφθάμενος· σὺ δέ κεν τάφου ἀντιβολήσαις.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
αὖτις ἐνὶ στήθεσσι, καὶ ἀχνυμένῳ περ, ἰάνθη·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Τούτους μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε,
ὅστις ἔτι ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.
[ἠὲ θανών· ἐθέλω δὲ, καὶ ἀχνύμενός περ, ἀκοῦσαι.]
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
υἱὸς Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων·
τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι, Διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
τῇπερ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν·
οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἂρ χειμὼν πολὺς, οὔτε ποτ' ὄμβρος,
ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους·
οὕνεκ' ἔχεις Ἑλένην, καί σφιν γαμβρὸς Διός ἐσσι.
Ὣς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ' ἀντιθέοις ἑτάροισιν
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ·
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστοὺς τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηυσὶν ἐΐσης·
ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἂψ δ' εἰς Αἰγύπτοιο, Διιπετέος ποταμοῖο,
στῆσα νέας, καὶ ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
χεῦ' Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεστον κλέος εἴη.
Ταῦτα τελευτήσας νεόμην· δίδοσαν δέ μοι οὖρον
ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν,
ὄφρα κεν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται·
καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,

Nec quisquam Atridæ sociorum relictus-est, qui eum sequebantur,] nec quisquam Ægisthi; sed strati-sunt in ædibus.
Sic dixit; at mihi confractum-est carum cor;
flebam autem in arenis sedens; nec mihi cor
volebat amplius vivere, et videre lumen solis.
At postquam flendoque volutandoque saturatus-eram,
tum vero me allocutus-est senex marinus verax:
Ne-amplius, Atrei fili, longo tempore indesinenter sic
fleas, quoniam non remedium aliquod inveniemus: sed citissime] tenta, quo jam tuam in-patriam terram pervenias.
Aut enim ipsum vivum deprehendes, aut Orestes
interfecit præveniens: tu vero sepulturæ occurreris.
Sic dixit: at mihi cor et animus generosus
rursus intra pectus, etiamsi mœsto, lætabatur:
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-sum:
Hos quidem jam novi: tu vero tertium virum nomina,
qui adhuc vivus detinetur in-lato mari.
[aut mortuus: volo autem, etiamsi mœstus, audire.]
Sic dicebam: ille vero me statim respondens allocutus-est:
filius Laertæ, in Ithaca ædes habitans:
hunc vero vidi in insula uberes lacrimas fundentem,
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
detinet: illeque non potest in-suam patriam terram pervenire.
Non enim ei adsunt naves remigio-instructæ, et socii,
qui ipsum devehant per lata dorsa maris.
Tibi vero non a-fato-decretum est, Jovis-alumne o Menelae,
in Argo equos pascente mori et fatum obire:
sed te in Elysium campum et fines terræ
immortales mittent, ubi flavus Rhadamanthus *est*:
ubi quidem facillima vita est hominibus:
non nix, neque hiems multa, neque unquam imber,
sed semper Zephyri argute-spirantes auras
Oceanus emittit, ad-refrigerandum homines:
quoniam habes Helenam, et ipsis Jovis gener es.
Sic locutus, pontum subiit fluctuosum.
At ego ad naves simul cum divinis sociis
ivi; multa autem mihi cor in-profundo-agitabat eunti.
Ac postquam ad navem devenimus et mare,
cœnamque apparavimus, supervenitque divina nox:
tum denique dormivimus in litore maris.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
naves quidem omnium-primum deduximus in mare divinum,
et malos imposuimus et vela navibus æqualibus:
et ipsi porro ingressi in transtris consederunt;
ordine autem sedentes canum mare verberabant remis.
Rursus autem ad Ægypti *regionem*, a-Jove-fluentis fluvii,
constitui naves, et feci perfectas hecatombas.
Ac postquam sedaveram deorum iram sempiternorum,
aggessi Agamemnoni tumulum, ut inexstincta *ei* gloria esset.
His peractis, redii: dederuntque mihi ventum-secundum
dii, qui me celeriter caram in patriam deduxerunt.
Verum age nunc mane in ædibus meis,
donec undecimaque duodecimaque fuerit *dies*;
et tunc te bene dimittam, daboque tibi splendida dona,

Digitized by Google

τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐΰξοον· αὐτὰρ ἔπειτα
δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσιν
ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἀτρείδη, μὴ δή με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε.
Καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοίγ' ἀνεχοίμην
ἥμενος, οὐδέ κέ μ' οἴκου ἕλοι πόθος οὐδὲ τοκήων —
αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούων
τέρπομαι — ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ· σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
Δῶρον δ' ὅττι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔστω·
ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλά σοι αὐτῷ
ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολύς, ἐν δὲ κύπειρον,
πυροί τε ζειαί τ' ἠδ' εὐρυφυὲς κρῖ λευκόν.
Ἐν δ' Ἰθάκῃ οὔτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες οὔτε τι λειμών·
αἰγίβοτος, καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἱπποβότοιο.
Οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος οὐδ' εὐλείμων,
αἵθ' ἁλὶ κεκλίαται· Ἰθάκη δέ τε καὶ περὶ πασέων.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Αἵματός εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω· δύναμαι γάρ.
Δώρων δ', ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστιν.
Δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται·
ἔργον δ' Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ Φαίδιμος ἥρως,
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῒν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θείου βασιλῆος.
Οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὐήνορα οἶνον·
σῖτον δέ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔπεμπον.
Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο. —
Μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τοῖς δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθὼν
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος προσέειπεν·
Ἀντίνο', ἦ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἠὲ καὶ οὐκί,
ὁππότε Τηλέμαχος νεῖτ' ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος;
νῆά μοι οἴχετ' ἄγων· ἐμὲ δὲ χρεὼ γίγνεται αὐτῆς,
Ἤλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι, ἔνθα μοι ἵπποι
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοὶ
ἀδμῆτες· τῶν κέν τιν' ἐλασσάμενος δαμασαίμην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον· οὐ γὰρ ἔφαντο
ἐς Πύλον οἴχεσθαι Νηλήϊον, ἀλλά που αὐτοῦ
ἀγρῶν ἢ μήλοισι παρέμμεναι, ἠὲ συβώτῃ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
νημερτές μοι ἔνισπε, πότ' ᾤχετο καὶ τίνες αὐτῷ
κοῦροι ἕποντ'; Ἰθάκης ἐξαίρετοι ἦ ἑοὶ αὐτοῦ

tres equos et currum bene-politum : ac deinde
dabo pulcrum poculum, ut libes diis
immortalibus, mei memor per-dies omnes.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est :] Atride, ne sane me multo tempore hic detine.
Etenim in annum ego apud te certe perdurarem
sedens, nec me domus caperet desiderium, nec parentum:
vehementer enim sermonibus verbisque tuis auscultans,
oblector : sed jam mihi tædio-afficiuntur socii
in Pylo divina : tu vero me in-tempus hic detines.
Donum autem, quodcunque mihi dederis, sit quod-recondi-possit;] equos vero in Ithacam non ducam, sed tibi ipsi eos
hic relinquam oblectamentum : tu enim campo imperas
lato, in quo quidem lotus multus, in *quo* cyperus,
triticumque, et far, ac late-germinans hordeum album.'
In Ithaca autem nec sane curricula lata, nec omnino pratum:
capris-pascendis-apta *est;* et magis ardua *solo* equos-pascente.] Nulla enim insularum equis-agendis-idonea nec-bonis-pratis-instructa,]quæ mari incumbunt; Ithaca vero etiam
supra omnes.] Sic dixit: risit vero bello strenuus Menelaus,
manuque eum demulsit, verbumque dixit et elocutus-est:
Sanguinis es boni, care fili, quippe-talia loqueris :
atqui ego tibi hæc *dona* commutabo; possum enim.
Donorum autem, quæcunque in mea domo recondita jacent,
dabo, quod pulcerrimum et pretiosissimum est.
Dabo tibi craterem elaboratum; argenteus vero
est totus, auro autem labra supra-munita-sunt;
opus vero *est* Vulcani : donavit autem eum *mihi* Phædimus heros,] Sidoniorum rex, quando ejus domus suscepit
illuc me in-reditu-profectum : tibi autem volo id præbere.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Convivatores autem in ædes ierunt divini regis :
illique adducebant quidem oves, afferebantque validum vinum :] panem vero ipsis uxores pulcris-vittis-in-capite intulerunt.] Sic illi quidem circa cœnam in ædibus occupabantur.
Proci vero ante Ulyssis domum
discis delectabantur et hastilibus jaculantes;
in facto-arte pavimento, ubi antea insolentiam exercebant.
Antinous vero consederat et Eurymachus divinæ-formæ,
principes procorum; virtute autem erant longe optimi.
His autem filius Phronii Noemon prope accedens,
Antinoum verbis interrogans allocutus-est :
Antinoe, numquid scimus in mente *nostra*, an etiam non,
quando Telemachus redeat e Pylo arenosa?
navem mihi abiit abducens; mihi vero opus est illa,
Elidem in spatiosam ut-trajiciam, ubi mihi equæ
duodecim feminæ, subtus autem muli patientes-operis
indomiti : ex-quibus aliquem adigens domarem.
Sic ait : illi vero in animo obstupescebant; non enim putabant] in Pylum *cum* abiisse Neleiam, sed alicubi illic
in-agris, aut apud-oves esse, aut cum-subulco.
Hunc autem rursus Antinous allocutus-est, Eupithei filius :] vere mihi dic; quando abiit, et quinam illum
juvenes sunt-secuti? ex-Ithacane electi, an sui ipsius

Digitized by Google

θῆτές τε δμῶές τε; δύναιτό κε καὶ τὸ τελέσσαι.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
ἤ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρα νῆα μέλαιναν,
ἦε ἑκών οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσπτύξατο μύθῳ;
Τὸν δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἀντίον ηὔδα·
αὐτὸς ἑκών οἱ δῶκα· τί κεν ῥέξειε καὶ ἄλλος,
ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος, ἔχων μελεδήματα θυμῷ,
αἰτίζῃ; χαλεπόν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἴη.
Κοῦροι δ' οἱ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μεθ' ἡμέας,
οἵ οἱ ἕποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα
Μέντορα, ἠὲ θεόν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐῴκει.
Ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον
χθιζὸν ὑπηοῖον· τότε δ' ἔμβη νηῒ Πύλονδε.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
Τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ,
μνηστῆρες δ' ἄμυδις κάθισαν καὶ παῦσαν ἀέθλων.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός,
ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
Τηλεμάχῳ, ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
Ἐκ τόσσων δ' ἀέκητι νέος παῖς οἴχεται αὔτως,
νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
Ἄρξει καὶ προτέρω κακὸν ἔμμεναι· ἀλλά οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ὀλέσειε βίην, πρὶν ἡμῖν πῆμα φυτεῦσαι.
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
ὄφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης·
ὡς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρός.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον ἠδ' ἐκέλευον·
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
Οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
μύθων, οὓς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμευον·
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς,
αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπείῃ·
τὸν δὲ κατ' οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια·
Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
ἦ εἰπέμεναι δμωῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο,
ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;
Μὴ μνηστεύσαντες μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες
ὕστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν.
Οἳ θάμ' ἀγειρόμενοι, βίοτον κατακείρετε πολλὸν,
κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος. Οὐδέ τι πατρῶν
ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε, παῖδες ἐόντες,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν,
οὔτε τινὰ ῥέξας ἐξαίσιον οὔτε τι εἰπὼν
ἐν δήμῳ; ἥτ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων,
ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη.
Κεῖνος δ' οὔποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει·
ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
φαίνεται, οὐδέ τίς ἐστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
αἲ γὰρ δή, βασίλεια, τόδε πλεῖστον κακὸν εἴη.

mercenariique servique? potuerit etiam hoc perficere.
Et mihi hoc dic vere, ut bene sciam,
utrum tibi vi invito abstulit navem nigram,
an lubens ei dedisti, postquam adortus-est *te* sermone?
Hunc autem filius Phronii Noemon contra allocutus-est:
ipse lubens ei dedi: quid fecerit etiam alius,
quando vir talis, habens curas in-animo,
petat? difficile negare præbitionem foret.
Juvenes autem, qui in populo excellunt apud nos,
illi eum secuti-sunt; ac ducem ego conscendentem vidi
Mentorem, aut deum; illi vero ipsi in-omnibus similis-erat.
Sed hoc miror: vidi hic Mentorem divinum
heri sub-auroram; tunc autem conscendit navem in-Pylum.
Sic igitur locutus abiit ad domos patris.
His vero utrisque perculsus-est animus generosus;
proci autem simul consedere, et cessarunt a-certaminibus.
Inter-eos vero Antinous fatus-est, Eupithei filius,
dolens: furore autem multum præcordia circumfusa-nigro
sanguine] implebantur, oculi vero ei igni splendenti similes-
erant:] Dii boni! certe magnum facinus superbe patratum-
est] Telemacho, profectio hæc! dicebamus autem ei non
perfectum-iri.] Tot vero invitis juvenculus puer abiit sic,
nave deducta, electisque per populum optimis.
Incipiet et ulterius malum esse: sed ei ipsi
Jupiter perdat vim, antequam nobis malum severit.
Verum agite, mihi date navem celerem et viginti socios,
ut eum ipsum venientem insidiis-excipiam, et observem,
in freto Ithacæque Samique asperæ:
ut cum-sua-pernicie naviget propter patrem.
Sic dixit; illi vero omnes laudabant atque hortabantur:
statim deinde exsurgentes ibant in domum Ulyssis.
Neque inde Penelope per-longum tempus fuit inscia
sermonum, quos proci in mente profunde-cogitabant;
præco enim illi dixit Medon, qui audiebat consilia,
extra aulam quum-esset: illi vero intus consilium texebant.
Ivit autem annuntiaturus per domos Penelopæ:
hunc autem in limine venientem allocuta-est Penelope;
Præco, cur vero te miserunt proci inclyti?
an ut-dicas ancillis Ulyssis divini,
a-labore ut-cessent, illisque ipsis convivium apparent?
Ne ambientes *me* neque alio decedentes,
ultimum et postremum nunc hic cœnent!
Qui frequenter congregati, victum absumitis multum,
possessionem Telemachi prudentis. Nec quisquam a-patribus
vestris pridem audiistis, pueri quum-essetis,
qualis Ulysses erat inter vestros parentes,
neque ulli faciens injuriam, nec quicquam *tale* locutus
in populo? qui-utique est mos potentium regum,
alium ut-oderit *quis* mortalium, alium amet.
Ille vero nunquam omnino malo quemquam affecit:
sed vester quidem animus et indigna facinora
apparent, neque ulla est *in vobis* gratia postea beneficiorum.
Hanc autem rursus allocutus-est Medon, prudentia sciens:
utinam enim sane, regina, hoc maximum malum esset.

Digitized by Google

Ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·
Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ,
οἴκαδε νισσόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Ὣς φάτο· τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε· τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφι πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Ὀψὲ δὲ δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
Κῆρυξ, τίπτε δέ μοι παῖς οἴχεται; οὐδέ τί μιν χρεὼ
νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἵθ' ἁλὸς ἵπποι
ἀνδράσι γίγνονται, περόωσι δὲ πουλὺν ἐφ' ὑγρήν.
Ἦ ἵνα μηδ' ὄνομ' αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
οὐκ οἶδ' εἴ τίς μιν θεὸς ὤρορεν, ἠὲ καὶ αὐτοῦ
θυμὸς ἐφωρμήθη ἴμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθηται
πατρὸς ἑοῦ ἢ νόστον, ἢ ὅντινα πότμον ἐπέσπεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος.
Τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
δίφρῳ ἐφέζεσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο,
οἴκτρ' ὀλοφυρομένη· περὶ δὲ δμωαὶ μινύριζον
πᾶσαι, ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί.
Τῇς δ' ἀδινὸν γοόωσα μετηύδα Πηνελόπεια·
Κλῦτε, φίλαι· πέρι γάρ μοι Ὀλύμπιος ἄλγε' ἔδωκεν
ἐκ πασέων, ὅσσαι μοι ὁμοῦ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
ἣ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν·
[ἐσθλὸν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·]
νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνηρείψαντο θύελλαι
ἀκλέα ἐκ μεγάρων, οὐδ' ὁρμηθέντος ἄκουσα.
Σχέτλιαι, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἑκάστη
ἐκ λεχέων μ' ἀνεγεῖραι ἐπιστάμεναι σάφα θυμῷ,
ὁππότ' ἐκεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
Εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνοντα,
τῷ κε μάλ' ἤ κεν ἔμεινε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο·
ἤ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν.
Ἀλλά τις ὀτρηρῶς Δολίον καλέσειε γέροντα,
δμῶ' ἐμὸν, ὅν μοι ἔδωκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον· ὄφρα τάχιστα
Λαέρτῃ τάδε πάντα παρεζόμενος καταλέξῃ·
εἰ δή πού τινα κεῖνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας
ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἳ μεμάασιν
ὃν καὶ Ὀδυσσῆος φθῖσαι γόνον ἀντιθέοιο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ με κατάκτανε νηλέϊ χαλκῷ,
ἢ ἔα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δέ τοι οὐκ ἐπικεύσω.
Ἤδε' ἐγὼ τάδε πάντα· πόρον δέ οἱ ὅσσ' ἐκέλευεν,
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· ἐμεῦ δ' ἕλετο μέγαν ὅρκον,
μὴ πρίν σοι ἐρέειν, πρὶν δωδεκάτην γε γενέσθαι,
ἢ σ' αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι·
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς.
Ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,

Sed multo majusque et gravius aliud
proci meditantur, quod ne perficiat Saturnius :
Telemachum cogitant interficere acuto ære,
domum revertentem; ille vero profectus-est ad-quærendum
patris famam] in Pylum sacram et in Lacedæmonem divinam.]
Sic ait; illi vero ibi soluta-sunt genua et carum cor:
diu autem ipsam inopia-vocis tenuit; atque ei oculi
lacrimis impleti-sunt, clara autem ei detenta-est vox.
Tandem vero ipsum verbis respondens allocuta-est :
Præco, cur vero mihi filius abiit? nec quicquam ipsum
oportebat] naves celeres conscendere, quæ maris equi
hominibus sunt, trajiciuntque immensum humidum.
An ut ne nomen quidem ejus inter homines relinquatur?
Huic autem respondit deinde Medon, prudentia sciens :
haud scio an aliquis ipsum deus impulerit, an et ipsius
animus impetum-ceperit ire in Pylum, ut audiat
patris sui aut reditum aut quodnam fatum obierit.
Sic igitur locutus abiit per domum Ulyssis.
Illam autem dolor circumfudit animum-crucians, neque amplius sustinuit] in-sella sedere, multæ in domo quæ-erant:
verum super limine sedebat elaborati thalami,
miserabiliter lamentans : circum autem ancillæ ejulabant
omnes, quotquot in domibus erant juniores atque vetulæ.
Illas vehementer flens alloquebatur Penelope :
Audite, amicæ; nimios enim mihi Olympius dolores dedit
præ omnibus, quotquot una mecum nutritæ-ac natæ-sunt:
quæ antea quidem maritum bonum amisi magnanimum,
omnibus virtutibus ornatum inter Danaos :
[eximium, cujus gloria lata per Helladem et medium Argos:]
nunc rursus filium dilectum abripuerunt procellæ
inglorium ex ædibus, nec de-abeunte audivi.
Infelices, ne vos quidem in animum induxistis unaquæque
e lecto me suscitare, bene scientes animo,
quando ille conscendit cavam navem nigram.
Si enim ego intellexissem istud iter molientem,
sane certe aut mansisset, quantumvis cupidus itineris;
aut me mortuam in ædibus reliquisset.
Sed aliquis famulus Dolium vocet senem,
ministrum meum, quem mihi dedit jam pater huc eunti,
et mihi hortum servat arboriferum: ut celerrime
Laertæ hæc omnia assidens enarret :
si forte aliquod ille in mente consilium texens
progressus inter-cives deploret, qui cupiunt
ipsius et Ulyssis perdere prolem deo-paris.
Hanc autem rursus allocuta-est dilecta nutrix Euryclea :
puella cara, tu quidem me interfice sævo ære,
vel sine in domo; sermonem vero te non celabo.
Noveram ego ista omnia; præbui autem illi, quæcunque jubebat,] panem et vinum dulce : a-me autem exegit magnum
jusjurandum,] non prius tibi *me* dicturam, quam duodecima
adesset *dies*,] aut tu ipsa desiderares, et abiisse *se* rescivisses;
quo ne flens corpus pulcrum læderes.
Verum *tu* quando-lavaris, puris corpori vestibus sumtis,
in supernam-domum conscendens cum ancillis mulieribus,

Digitized by Google

εὔχε' Ἀθηναίῃ, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
ἡ γάρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σαώσαι.
Μηδὲ γέροντα κάκου κεκακωμένον· οὐ γὰρ ὀΐω
πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο
ἔχθεσθ'· ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσεται, ὅς κεν ἔχῃσιν
δώματά θ' ὑψερεφέα καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς.
Ὡς φάτο· τῆς δ' εὔνησε γόον, σχέθε δ' ὄσσε γόοιο.
Ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
ἐν δ' ἔθετ' οὐλοχύτας κανέῳ, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ·
Κλῦθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη,
εἴποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρί' ἔκηεν,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι φίλον υἷα σάωσον·
μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας.
Ὣς εἰποῦσ' ὀλόλυξε· θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
Ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη βασίλεια
ἀρτύει· οὐδέ τι οἶδεν, ὅ οἱ φόνος υἷϊ τέτυκται.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑπερφιάλους ἀλέασθε
πάντας ὁμῶς, μή πού τις ἐπαγγείλῃσι καὶ εἴσω.
Ἀλλ' ἄγε, σιγῇ τοῖον ἀναστάντες τελέωμεν
μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν.
Ὣς εἰπὼν ἐκρίνατ' ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους·
βὰν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Νῆα μὲν οὖν πάμπρωτον ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν·
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ,
ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισιν·
[πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·]
τεύχεα δέ σφ' ἤνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
Ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήνγ' ὥρμισαν, ἐν δ' ἔβαν αὐτοί·
ἔνθα δὲ δόρπον ἕλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Ἡ δ' ὑπερωΐῳ αὖθι περίφρων Πηνελόπεια
κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
ὁρμαίνουσ', εἴ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,
ἢ ὅγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη.
Ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ,
δείσας, ὁππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσιν·
τόσσα μιν ὁρμαίνουσαν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος·
εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἤϊκτο γυναικί,
Ἰφθίμῃ, κούρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,
τὴν Εὔμηλος ὄπυιε, Φερῇς ἔνι οἰκία ναίων.
Πέμπε δέ μιν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
εἵως Πηνελόπειαν ὀδυρομένην, γοόωσαν,
παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος.
Ἐς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῗδος ἱμάντα,
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εὕδεις, Πηνελόπεια, φίλον τετιημένη ἦτορ;
οὐ μέν σ' οὐδὲ ἐῶσι θεοὶ ῥεῖα ζώοντες

supplica Minervæ, filiæ Jovis ægidem-tenentis :
hæc enim ipsum deinde et e morte ereptum- servaverit.
Neu senem affige afflictum : non enim existimo
penitus diis beatis sobolem Arcesiadæ
invisam-esse : sed adhuc fere aliquis supererit, qui habeat
domos excelsas, et procul *sitos* pingues agros.
Sic dixit; illiusque sedavit fletum, cohibuitque oculos a-fletu.] Ipsa vero lota, puris corpori vestibus sumtis,
in supernam-domum conscendit cum ancillis mulieribus;
imposuitque molas canistro, supplicavitque Minervæ :
Audi me, ægidem-tenentis Jovis filia, indomita,
si-unquam tibi ingeniosus in ædibus Ulysses
aut bovis aut ovis pinguia femora adolevit :
horum nunc mihi memento, et mihi carum filium serva;
procos vero averte male superbientes.
Sic locuta, ululavit; dea autem ejus audivit preces.
Proci vero tumultuabantur per ædes obscuras :
sic autem aliquis dicebat juvenum superbientium :
Profecto jam nuptias nobis multum-ambita regina
apparat; neque omnino novit, quod suo cædes filio parata-est.
Sic igitur aliquis dicebat; ea vero nesciebant, ut acta-erant.
Inter-eos autem Antinous concionatus-est et dixit :
Mirifici, sermones quidem insolentes fugite
omnes pariter, ne forte quis annuntiet etiam intus.
Sed age, silentio talem exsurgentes perficiamus
sermonem, qui jam etiam omnibus in mente placuit nobis.
Sic locutus, elegit viginti viros optimos :
profectique-sunt ire ad navem velocem et litus maris.
Navem quidem omnium-primum maris in-altum traxerunt :
ac malum imposuere et vela navi nigræ :
aptaruntque remos vertebris in coriaceis;
[omnia, ut oportebat; ac vela alba expanderunt;]
arma autem ipsis tulerunt animosi famuli.
Alte vero in humido hanc stiterunt; ingressique-sunt ipsi :
illic autem cœnam sumserunt, exspectabantque vesperem supervenientem.] Illa vero in superna-domo, prudens Penelope,] jacebat jejuna, non-gustans cibum, nec potum,
cogitans, si sibi mortem effugeret filius eximius,
an ille a procis insolentibus domaretur.
Quanta autem cogitat leo virorum in turba,
timens, quum ipsi dolosum circulum circumdant :
tanta ipsam agitantem corripuit dulcis somnus :
dormiebat vero recumbens; solutique-sunt ei artus omnes.
Ibi autem aliud cogitavit dea cæsiis-oculis Minerva;
simulacrum effinxit, corpore autem assimilatum-erat mulieri,
Iphthimæ, filiæ magnanimi Icarii :
quam Eumelus duxerat, in Pheris ædes habitans.
Misit vero hanc ad domum Ulyssis divini,
dum Penelopen lamentantem, flentem,
compesceret a-fletu, ploratuque lacrimoso.
In thalamum vero ingressa-est ad seræ lorum;
stetitque *ei* supra caput, et ipsam sermone allocuta-est :
Dormis, Penelope, caro afflicta corde?
nequaquam te sinunt dii facile viventes

Digitized by Google

κλαίειν, οὐδ' ἀκάχησθαι· ἐπεί ῥ' ἔτι νόστιμός ἐστιν
σὸς παῖς· οὐ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενός ἐστιν.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
ἡδὺ μάλα χνώσσουσ' ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσιν·
Τίπτε, κασιγνήτη, δεῦρ' ἤλυθες; οὔτι πάρος γε
πωλέ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δώματα ναίεις·
καί με κέλεαι παύσασθαι ὀϊζύος ἠδ' ὀδυνάων
πολλέων, αἵ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
ἣ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν·
[ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·]
νῦν αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηὸς,
νήπιος, οὔτε πόνων εὖ εἰδὼς οὔτ' ἀγοράων.
Τοῦ δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἤπερ ἐκείνου·
τοῦ δ' ἀμφιτρομέω καὶ δείδια, μήτι πάθῃσιν,
ἢ ὅγε τῶν ἐνὶ δήμῳ, ἵν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ.
Δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν·
θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην.
Τοίη γάρ οἱ πομπὸς ἅμ' ἔσπεται, ἥντε καὶ ἄλλοι
ἀνέρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι — δύναται γάρ —
Παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει·
ἣ νῦν με προέηκε, τεῒν τάδε μυθήσασθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι, θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς,
εἰ δ', ἄγε μοι καὶ κεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον,
εἴπου ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν·
οὐ μέν τοι κεῖνόν γε διηνεκέως ἀγορεύσω,
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Ὣς εἰπὸν, σταθμοῖο παρὰ κληῗδα λιάσθη
ἐς πνοιὰς ἀνέμων· ἡ δ' ἐξ ὕπνου ἀνόρουσεν
κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη,
ὥς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῷ.
Μνηστῆρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὁρμαίνοντες.
Ἔστι δέ τις νῆσος μέσσῃ ἁλὶ πετρήεσσα,
μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
Ἀστερὶς, οὐ μεγάλη· λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι· τῇ τόνγε μένον λοχόωντες Ἀχαιοί.

flere, neque afflictari : quoniam adhuc rediturus est
tuus filius : nequaquam enim diis peccato-obnoxius est.
Huic autem respondit deinde prudens Penelope,
suaviter admodum dormiens in somniorum portis :
Cur, soror, huc venisti? nequaquam ante quidem
ventitabas, quandoquidem valde procul ædes habitas:
et me jubes cessare ab-ærumna ac doloribus
multis, qui me irritant in mente et in animo :
quæ ante quidem maritum bonum amisi magnanimum,
omnibus virtutibus ornatum inter Danaos :
[eximium; cujus gloria lata per Helladem et medium Argos :]
nunc rursus filius dilectus abiit cava in nave,
puer, nec laborum probe gnarus, nec negotiorum.
Hujus-causa jam ego etiam magis lugeo, quam illius :
et ob-hunc contremisco et timeo, ne-quid patiatur,
sive is eorum in populo, quo abiit, sive in ponto.
Hostes enim multi in ipsum *mala* machinantur,
cupientes occidere, antequam in-patriam terram pervenerit.
Hanc autem respondens allocutum-est simulacrum obscurum :] confide, nec omnino in mente timeas tantopere.
Talis enim eum comes una sequitur, quam etiam alii
viri optarint *sibi* adesse (pollet enim),
Pallas Minerva : te vero lamentantem miseratur :
quæ nunc me demisit, tibi hæc ut-dicerem.
Hanc vero rursus allocuta-est prudens Penelope :
siquidem vere tu dea es, deæque audivisti vocem,
eia age mihi et de-illo ærumnoso enarra,
sicubi adhuc vivat et videat lumen solis,
an jam mortuus-sit, et in Plutonis ædibus.
Hanc autem respondens allocutum-est simulacrum obscurum :] non tibi de-illo quidem continuo dicam,
vivatne is, an mortuus-sit : malum vero vana loqui.
Sic locutum, januæ apud seram evanuit
in flatus ventorum : illa vero e somno exsiliit,
filia Icarii; carum autem ei cor exsultavit,
ut ipsi manifestum somnium supervenerat noctis conticinio.
Proci vero conscensa *nave* navigabant humidas vias,
Telemacho cædem gravem in mente meditantes.
Est autem quædam insula medio in-mari petrosa,
media-inter Ithacamque Samumque asperam,
Asteris, non magna; portus vero navibus-apti insunt ipsi
utrinque-accessi : ibi hunc manebant insidiantes Achivi.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ε.

Ὀδυσσέως σχεδία.

Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
οἱ δὲ θεοὶ θῶκόνδε καθίζανον, ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὗτε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πολλ' Ὀδυσῆος,

ODYSSEÆ V.

Ulyssis ratis.

Aurora autem ex lectis ab eximio Tithono
surgebat, ut immortalibus lucem ferret et mortalibus :
ac dii ad-consessum considebant; inter illos vero
Jupiter altitonans, cujus potentia est maxima.
Illis autem Pallas recensebat ærumnas multas Ulyssis,

Digitized by Google

μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι Νύμφης·
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
μήτις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδὼς·
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη καὶ αἴσυλα ῥέζοι.
Ὡς οὔτις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
λαῶν, οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασιν,
οἴκαδε νισσόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων·
οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτὴ,
ὡς ἤτοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;[γάρ —
Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπισταμένως — δύναται
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται,
μνηστῆρες δ' ἐν νηῒ παλιμπετὲς ἀπονέωνται.
Ἦ ῥα, καὶ Ἑρμείαν, υἱὸν φίλον, ἀντίον ηὔδα·
Ἑρμεία· σὺ γὰρ αὖτε τά τ' ἄλλα περ ἄγγελός ἐσσι·
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βουλὴν,
νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται,
οὔτε θεῶν πομπῇ οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
ἀλλ' ὅγ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου πήματα πάσχων
ἤματί κ' εἰκοστῷ Σχερίην ἐρίβωλον ἵκοιτο,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν·
οἵ κέν μιν πέρι κῆρι θεὸν ὣς τιμήσουσιν,
πέμψουσιν δ' ἐν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες,
πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεὺς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν.
Ὡς γάρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργειφόντης.
Αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο.
Εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇτ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης.
Πιερίην δ' ἐπιβὰς, ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ·
σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα, λάρῳ ὄρνιθι ἐοικὼς,
ὅστε κατὰ δεινοὺς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
ἰχθῦς ἀγρώσσων, πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἅλμῃ·
τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς·
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν,
ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέος ἤπειρόνδε,
ἤϊεν, ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, τῷ ἔνι Νύμφη
ναῖεν ἐϋπλόκαμος· τὴν δ' ἔνδοθι τέτμεν ἐοῦσαν.
Πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, τηλόθι δ' ὀδμὴ

recordata; curæ-erat enim illi morans in domo Nymphæ:
Jupiter pater, atque alii beati dii sempiterni,
nullus amplius benignus, mitis, et mansuetus sit
sceptrifer rex, neque animo justa sentiens;
sed semper durus sit, et injusta faciat.
Adeo nemo memor-est Ulyssis divini,
civium quibus præfuit, et *quibus* pater velut mitis erat;
sed ille quidem in insula jacet graves dolores patiens,
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
detinet; is vero non potest suam in-patriam terram venire.
Non enim ei adsunt naves remigio-instructæ, et socii,
qui ipsum deducant super lata dorsa maris.
Nunc rursus filium dilectum occidere cupiunt,
domum revertentem: ille vero abiit ad-quærendam patris fa-
mam] in Pylum sacram atque in Lacedæmonem divinam.
Hanc autem respondens allocutus-est nubes-cogens Jupiter:
filia mea, quale tibi dictum excidit septo dentium!
nonne enim hoc quidem excogitasti consilium ipsa,
ut scilicet illos Ulysses ulciscatur reversus?
Telemachum autem tu deduc prudenter (potes enim),
ut plane incolumis suam in-patriam terram veniat,
proci vero in nave retro iter-relegant.
Dixit, et Mercurium, carum filium, contra allocutus-est:
Mercuri: tu enim itidem et in-aliis nuntius es:
Nymphæ comis-pulcris dicito firmum *nostrum* consilium,
reditum Ulyssis audenti-animo, ut redeat,
nec deorum ductu, nec mortalium hominum;
sed is in rate multis-compacta-vinculis ærumnas patiens
die vicesima ad-Scheriam glebosam perveniat,
Phæacum ad terram, qui propinqui-diis sunt;
qui ipsum ex animo, veluti deum, honorabunt,
deducentque in nave caram in patriam terram,
æsque aurumque abunde, vestemque *ipsi* quum-dederint,
plurima, quanta nunquam e-Troja sustulisset Ulysses,
etiam-si sine-detrimento venisset, sortitus e præda portio-
nem.] Sic enim ei fatale est amicosque videre, et pervenire
domum in excelsam, et suam in patriam terram.
Sic dixit; nec non-obsecutus-est internuntius Argicida.
Statim deinde pedibus subligavit pulcros calceos,
immortales, aureos, qui ipsum ferebant sive per mare,
sive per immensam terram, una-cum flatibus venti.
Cepit etiam virgam, qua virorum oculos demulcet,
quorumcunque vult, alios autem et dormientes excitat:
hanc in manibus tenens volabat fortis Argicida.
Pieriæ autem insistens, ex æthere incidit in-mare:
festinabat deinde super fluctus, gaviæ avi similis,
quæ circum magnos sinus maris infructuosi
pisces venans, crebro alas sibi-mergit salsugine:
huic similis multis supervectus-est fluctibus Mercurius:
sed quando jam ad-insulam pervenit procul sitam,
tum ex ponto egressus violaceo ad-litus,
vadebat, donec ad-magnam specum pervenit, in qua Nym-
pha] habitabat pulcris-comis; hanc vero intus invenit.
Ignis quidem in focis magnus ardebat, procul vero odor

κέδρου τ' εὐκεάτοιο θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει,
δαιομένων· ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὀπὶ καλῇ,
ἱστὸν ἐποιχομένη, χρυσείῃ κερκίδ' ὕφαινεν.
Ὕλη δὲ σπέος ἀμφὶ πεφύκει τηλεθόωσα,
κλήθρη τ' αἴγειρός τε καὶ εὐώδης κυπάρισσος·
ἔνθα δέ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι εὐνάζοντο,
σκῶπές τ' ἴρηκές τε, τανύγλωσσοί τε κορῶναι
εἰνάλιαι, τῇσίντε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
Ἡδ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο
ἡμερὶς ἡβώωσα, τεθήλει δὲ σταφυλῇσιν·
κρῆναι δ' ἑξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ,
πλησίαι ἀλλήλων τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλη.
Ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴου ἠδὲ σελίνου
θήλεον· ἔνθα κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατός περ ἐπελθὼν
θηήσαιτο ἰδὼν καὶ τερφθείη φρεσὶν ᾗσιν.
Ἔνθα στὰς θηεῖτο διάκτορος Ἀργειφόντης.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
αὐτίκ' ἄρ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλυθεν· οὐδέ μιν ἄντην
ἠγνοίησεν ἰδοῦσα Καλυψώ, δῖα θεάων —
οὐ γάρ τ' ἀγνῶτες θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται
ἀθάνατοι, οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει —
οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ἔνδον ἔτετμεν,
ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος· ἔνθα πάρος περ,
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο, δάκρυα λείβων.
Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψώ, δῖα θεάων,
ἐν θρόνῳ ἱδρύσασα φαεινῷ, σιγαλόεντι·
Τίπτε μοι, Ἑρμεία χρυσόῤῥαπι, εἰλήλουθας,
αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
Αὔδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.
[Ἀλλ' ἕπεο προτέρω, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω.]
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε τράπεζαν,
ἀμβροσίης πλήσασα, κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν.
Αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε διάκτορος Ἀργειφόντης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα, θεά, θεόν· αὐτὰρ ἐγώ τοι
νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω· κέλεαι γάρ·
Ζεὺς ἐμέγ' ἠνώγει δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα·
τίς δ' ἂν ἑκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἁλμυρὸν ὕδωρ
ἄσπετον; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις, οἵτε θεοῖσιν
ἱερά τε ῥέζουσι καὶ ἐξαίτους ἑκατόμβας.
Ἀλλὰ μάλ' οὔπως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν οὔθ' ἁλιῶσαι.
Φησί τοι ἄνδρα παρεῖναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων
τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἄστυ πέρι Πριάμοιο μάχοντο
εἰνάετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν πέρσαντες ἔβησαν
οἴκαδ'· ἀτὰρ ἐν νόστῳ Ἀθηναίην ἀλίτοντο,
ἥ σφιν ἐπῶρσ' ἄνεμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά.
[Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι·
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσεν.]
Τὸν νῦν σ' ἠνώγει ἀποπεμπέμεν ὅττι τάχιστα·
οὐ γάρ οἱ τῇδ' αἶσα φίλων ἀπονόσφιν ὀλέσθαι·

cedrique fissilis thyiæque per insulam redolebat,
ardentium: ipsa vero intus cantillans voce pulcra,
telam obiens, aureo radio texebat.
Silva autem circa specum creverat virescens,
alnusque, populusque, et bene-odorata cypressus:
ibi vero et aves extensas-alas-habentes nidulabantur,
bubones, accipitresque, latasque-linguas-habentes cornices
marinæ, quibus-quidem marina opera curæ-sunt.
Atque ibidem extensa-erat circa speluncam cavam
vitis pubescens, florebat vero uvis:
fontes autem ex-ordine quatuor fluebant aqua limpida,
vicini inter-se versi alio alius.
Circùm vero prata mollia violis atque apio
virescebant: ibi subinde etiam immortalis si-accessisset,
admiratus-esset intuens, et oblectatus-esset animo suo.
Illic stans *hæc* admirabatur internuntius Argicida.
Ac postquam omnia suo admiratus-erat animo,
statim in amplam speluncam intravit: neque ipsum coram
ignoravit conspicata Calypso, nobilissima dearum,
(non enim ignoti dii sibi-invicem sunt
immortales, nec si quis longe procul ædes habitet);
neque Ulyssem magnanimum intus invenit,
sed is in litore flebat sedens; ubi antea etiam,
lacrimis et gemitibus et doloribus animum scindens,
pontum in infructuosum prospiciebat, lacrimas stillans.
Mercurium autem interrogabat Calypso, nobilissima dea-
rum,] in sella collocatum splendida, admiranda:
Cur ad-me, Mercuri aureo-caduceo, venisti,
venerandusque carusque? ante quidem neutiquam frequen-
tabas.] Dic quod cogitas; perficere autem me animus jubet,
si possum quidem perficere, et si perfectu est.
[Verum sequere ulterius, ut tibi hospitalia apponam.]
Sic igitur locuta dea apposuit mensam,
ambrosia repletam, miscuitque nectar rubrum.
Atque ille bibebat et edebat, internuntius Argicida.
Et postquam cœnaverat, et refecerat animum cibo,
tum vero ipsam verbis respondens allocutus-est:
Interrogas me *huc* profectum, dea, deum: atque ego tibi
vere eum sermonem enarrabo; jubes enim:
Jupiter me jussit huc ire invitum:
quis enim volens tantam percurreret salsam aquam,
immensam? neque ulla prope *est* mortalium urbs, qui diis
sacraque faciunt, et eximias hecatombas.
Sed prorsus non est Jovis mentem ægidem-tenentis
nec prætergredi alium deum, neque irritam-facere.
Ait, tibi virum adesse ærumnosissimum præ-ceteris
illis viris, qui circa urbem Priami pugnabant
novennio; decimo vero *anno* urbe excisa abierunt
domum: at in reditu Minervam offenderunt,
quæ ipsis excitavit ventumque malum et fluctus ingentes.
[Ibi *huic* alii quidem omnes perierunt strenui socii,
ipsum autem huc ventusque ferens et fluctus appulit.]
Eum nunc te jubet dimittere quam celerrime:
non enim ei hic sors *est* ab-amicis seorsum perire;

Digitized by Google

ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δὲ Καλυψώ, δῖα θεάων,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Σχέτλιοί ἐστε, θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
οἵτε θεαῖς ἀγάασθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
ἀμφαδίην, ἤν τίς τε φίλον ποιήσετ' ἀκοίτην.
Ὣς μέν, ὅτ' Ὠρίων' ἕλετο ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
ἕως μιν ἐν Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν.
Ὣς δ' ὁπότ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
ᾧ θυμῷ εἴξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
νειῷ ἔνι τριπόλῳ· οὐδὲ δὴν ἦεν ἄπυστος
Ζεύς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
Ὣς δ' αὖ νῦν μοι ἀγᾶσθε, θεοί, βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι.
Τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα περὶ τρόπιος βεβαῶτα
οἶον, ἐπεί οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
[Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι·
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσεν.]
Τὸν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον, ἠδὲ ἔφασκον
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὔπως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν οὔθ' ἁλιῶσαι·
ἐῤῥέτω, εἴ μιν κεῖνος ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· πέμψω δέ μιν οὔπῃ ἔγωγε.
Οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Αὐτάρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
οὕτω νῦν ἀπόπεμπε, Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν,
μήπως τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
ἡ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα πότνια Νύμφη
ἤϊ', ἐπειδὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.
Τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὗρε καθήμενον· οὐδέ ποτ' ὄσσε
δακρυόφιν τέρσοντο· κατείβετο δὲ γλυκὺς αἰὼν
νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ οὐκέτι ἥνδανε Νύμφη.
Ἀλλ' ἦτοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν καὶ ἀνάγκῃ
ἐν σπέεσσι γλαφυροῖσι παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ·
ἤματα δ' ἐν πέτρῃσι καὶ ἠϊόνεσσι καθίζων,
[δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,]
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο, δάκρυα λείβων.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσεφώνεε δῖα θεάων·
Κάμμορε, μή μοι ἔτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν
φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.
Ἀλλ' ἄγε, δούρατα μακρὰ ταμὼν, ἁρμόζεο χαλκῷ
εὐρεῖαν σχεδίην· ἀτὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῆς
ὑψοῦ, ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον.
Αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον ἐρυθρὸν
ἐνθήσω μενοεικέ', ἅ κέν τοι λιμὸν ἐρύκοι·
εἵματά τ' ἀμφιέσω· πέμψω δέ τοι οὖρον ὄπισθεν,

sed adhuc ei fatale est amicosque videre, et pervenire
domum in excelsam, et suam in patriam terram.
Sic dixit: exhorruit vero Calypso, nobilissima dearum,
et ipsum compellans verbis alatis allocuta-est:
Improbi estis, dii, invidi præ aliis!
qui-quidem deabus invidetis cum viris dormire
palam, si qua *aliquem* earum sibi fecerit maritum.
Sic quidem, quando Orionem cepit roseis-digitis Aurora,
tamdiu illi invidebatis dii facile viventes,
donec ipsum in Ortygia aureum-solium-habens Diana casta
suis mitibus sagittis aggrediens occidit.
Sic etiam, quando cum-Iasione pulcras-comas-habens Ceres,
suo animo obsecuta, commixta-est amore et cubili,
novali in tertiato; neque diu fuit ignarus
Jupiter, qui ipsum occidit percussum corusco fulmine.
Sic rursus nunc mihi invidetis, dii, mortalem virum adesse.
Illum quidem ego servavi navis carinæ innavigantem
solum; quoniam ei navem celerem corusco fulmine
Jupiter percussam diffiderat medio in nigro ponto.
[Ibi *huic* alii quidem omnes perierunt strenui socii,
ipsum vero huc ventusque ferens et fluctus appulit.]
Hunc quidem ego amice-excipiebam et nutriebam, ac dicebam
me facturam immortalem, et senii-expertem per-dies omnes.
Verum quandoquidem nequaquam est Jovis mentem ægidem-
tenentis] nec prætergredi alium deum, neque irritam-facere;
valeat, si eum ille impellit et *ire* jubet
pontum per infructuosum: dimittam vero ipsum nusquam
ego.] Non enim mihi adsunt naves remigio-instructæ, et socii,
qui ipsum deducant super lata dorsa maris.
At ei lubens consulam, neque celabo,
quomodo plane incolumis suam in-patriam perveniat.
Hanc autem rursus allocutus-est internuntius Argicida:
sic nunc dimitte, Jovisque respice iram,
ne-forte tibi in-posterum iratus succensuerit.
Sic igitur locutus abiit fortis Argicida:
ipsa vero ad Ulyssem magnanimum, veneranda Nympha,
ibat, postquam Jovis audierat mandata.
Illum autem in litore invenit sedentem: neque unquam oculi
a-lacrimis siccabantur; consumebaturque *ei* dulcis ætas
ob-reditum lugenti, quoniam non-amplius placebat Nympha.
At sane nocte quidem dormiebat etiam necessitate
in specubus cavis, nolens apud volentem:
die vero in petris et litoribus sedens,
[lacrimis et gemitibus et doloribus animum scindens,]
pontum in fructuosum prospiciebat, lacrimas stillans.
Prope autem astans *eum* allocuta-est nobilissima dearum:
Infelix, ne mihi amplius hic lugeas, neu tibi ætas
consumatur; jam enim te perquam lubens dimittam.
Verum age, lignis longis abscissis, compinge-tibi ære
latam ratem: ac tabulata fige in ea
alte, ut te ferat super obscurum pontum.
Atque ego panem et aquam, et vinum rubrum
imponam animo-gratum, quæ tibi famen arceant:
vestesque induam; mittamque tibi ventum a-tergo,

Digitized by Google

ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι,
αἴ κε θεοί γ' ἐθέλωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οἵ μευ φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῆναί τε.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἄλλο τι δὴ σὺ, θεὰ, τόδε μήδεαι οὐδέ τι πομπὴν,
ἥ με κέλεαι σχεδίῃ περάαν μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' οὐδ' ἐπὶ νῆες ἐΐσαι
ὠκύποροι περόωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς οὔρῳ.
Οὐδ' ἂν ἐγὼν, ἀέκητι σέθεν, σχεδίης ἐπιβαίην,
εἰ μή μοι τλαίης γε, θεὰ, μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μήτι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ Καλυψὼ, δῖα θεάων,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσὶ καὶ οὐκ ἀποφώλια εἰδώς·
οἷον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσθης ἀγορεῦσαι.
Ἴστω νῦν τόδε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅστε μέγιστος
ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσιν,
μήτι σοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
Ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι, ἅσσ' ἂν ἐμοί περ
αὐτῇ μηδοίμην, ὅτε με χρειὼ τόσον ἵκοι.
Καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος, οὐδέ μοι αὐτῇ
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο δῖα θεάων
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Ἶξον δὲ σπεῖος γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνήρ·
καί ῥ' ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη
Ἑρμείας· Νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδὴν,
ἔσθειν καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν.
Αὐτὴ δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο·
τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμωαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψὼ, δῖα θεάων·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
οὕτω δὴ οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης.
Εἴγε μὲν εἰδείης σῇσι φρεσὶν, ὅσσα τοι αἶσα
κήδε' ἀναπλῆσαι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἐνθάδε κ' αὖθι μένων παρ' ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις,
ἀθάνατός τ' εἴης· ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι
σὴν ἄλοχον, τῆς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα.
Οὐ μέν θην κείνης γε χερείων εὔχομαι εἶναι,
οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν· ἐπεὶ οὔπως οὐδὲ ἔοικεν
θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἶδος ἐρίζειν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
πότνα θεὰ, μή μοι τόδε χώεο· οἶδα καὶ αὐτὸς
πάντα μάλ', οὕνεκα σεῖο περίφρων Πηνελόπεια
εἶδος ἀκιδνοτέρη μέγεθός τ' εἴσαντα ἰδέσθαι·
ἡ μὲν γὰρ βροτός ἐστι, σὺ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω καὶ ἐέλδομαι ἤματα πάντα
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
Εἰ δ' αὖ τις ῥαίῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,

ut plane incolumis tuam in-patriam terram pervenias,
si modo dii voluerint, qui cœlum latum habitant,
qui me potiores sunt in-cognoscendoque judicandoque.
Sic ait : cohorruit autem audens divinus Ulysses,
et ipsam compellans verbis alatis allocutus est :
Aliud quid jam tu, dea, in-hoc moliris, neutiquam dimissionem :] quæ me jubes rate trajicere ingentem voraginem maris,] horrendamque difficilemque; quam neque naves æquales
veloces trajiciunt, gaudentes Jovis vento-secundo.
Neque ego, invita te, ratem conscenderim,
nisi mihi sustinueris, dea, magnum jusjurandum jurare,
nullum mihi ipsi damnum malum structuram *te* aliud.
Sic ait; risit vero Calypso, nobilissima dearum,
manuque ipsum demulsit, verbumque dixit et elocuta-est:
Profecto improbus es, et non incallida sciens;
qualem jam hunc sermonem induxisti-in-animum proloqui.
Sciat nunc hoc Terra et Cœlum latum superne,
et delabens Stygis aqua : quod quidem maximum
jusjurandum gravissimumque est beatis diis :
non ullum tibi ipsi damnum malum *me* structuram aliud.
Sed ea quidem cogito, et suadebo, quæcunque mihi quidem
ipsi suaderem, si-quando me necessitas tanta incesseret.
Etenim mihi mens est æqua, neque mihi ipsi
animus in præcordiis ferreus, sed misericors.
Sic igitur locuta, prævivit augustissima dearum
celeriter; ille vero deinde post vestigia ibat deæ.
Pervenerunt autem ad-speluncam cavam, dea atque vir :
et ille quidem ibi resedit in solio, unde surrexerat
Mercurius : Nympha vero apposuit *ei* omnem cibum,
ad-edendum et bibendum, qualia mortales viri edunt.
Ipsa vero e-regione sedit Ulyssis divini;
ipsique ambrosiam ancillæ et nectar apposuerunt.
Hi vero ad cibos paratos appositos manus extendebant.
Ac postquam saturati-sunt cibo et potu,
inter-eos inde sermones exorsa-est Calypso, nobilissima dearum :] Generosissime Laertiade, sollers Ulysse,
siccine vero domum caram in patriam terram
protinus nunc vis proficisci? tu autem vale nihilominus.
Siquidem scires tua mente, quantos tibi fatale *est*
dolores implere, priusquam in-patriam terram pervenias,
certe hic manens apud me hanc domum custodires,
immortalisque esses, quantumvis cupidus *sis* videndi
tuam uxorem, cujus usque desiderio-teneris dies omnes.
Nequaquam certe illa inferiorem me-profiteor esse,
nec corpore, neque habitu : quandoquidem minime decet
mortales cum-immortalibus corpore et forma contendere.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
veneranda dea, ne mihi ob-hoc succenseas; scio etiam ipse
omnia omnino, quod te prudens Penelope
forma deterior est, et magnitudine, coram aspectu :
illa enim mortalis est, tu vero immortalis et senii-expers.
Sed etiam sic volo, et desidero diebus omnibus,
domumque redire, et reditus diem videre.
Si quis autem *me* pessumdet deorum in nigro ponto,

Digitized by Google

τλήσομαι, ἐν στήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμόν·
ἤδη γὰρ μάλα πόλλ' ἔπαθον καὶ πόλλ' ἐμόγησα
κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
Ὣς ἔφατ'· ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν·
ἐλθόντες δ' ἄρα τώγε μυχῷ σπείους γλαφυροῖο,
τερπέσθην φιλότητι, παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἕννυτ' Ὀδυσσεύς·
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο Νύμφη,
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ
καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην·
καὶ τότ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μήδετο πομπήν.
Δῶκε μέν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσιν,
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
στειλειὸν περικαλλὲς ἐλάϊνον, εὖ ἐναρηρός·
δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον ἐΰξοον· ἦρχε δ' ὁδοῖο
νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
κλήθρη τ' αἴγειρός τ', ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης,
αὖα πάλαι, περίκηλα, τά οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ δεῖξ', ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψὼ, δῖα θεάων.
Αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θοῶς δέ οἱ ἤνυτο ἔργον.
Εἴκοσι δ' ἔκβαλε πάντα, πελέκκησεν δ' ἄρα χαλκῷ,
ξέσσε δ' ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν.
Τόφρα δ' ἔνεικε τέρετρα Καλυψὼ, δῖα θεάων·
τέτρηνεν δ' ἄρα πάντα καὶ ἥρμοσεν ἀλλήλοισιν·
γόμφοισιν δ' ἄρα τήνγε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρηρεν.
Ὅσσον τίς τ' ἔδαφος νηὸς τορνώσεται ἀνὴρ
φορτίδος εὐρείης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
τόσσον ἐπ' εὐρεῖαν σχεδίην ποιήσατ' Ὀδυσσεύς.
Ἴκρια δὲ στήσας, ἀραρὼν θαμέσι σταμίνεσσιν,
ποίει· ἀτὰρ μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσσι τελεύτα.
Ἐν δ' ἱστὸν ποίει καὶ ἐπίκριον ἄρμενον αὐτῷ·
πρὸς δ' ἄρα, πηδάλιον ποιήσατο, ὄφρ' ἰθύνοι.
Φράξε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσυΐνῃσιν,
κύματος εἶλαρ ἔμεν· πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην.
Τόφρα δὲ φάρε' ἔνεικε Καλυψὼ, δῖα θεάων,
ἱστία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο καὶ τά.
Ἐν δ' ὑπέρας τε κάλους τε πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν αὐτῇ·
μοχλοῖσιν δ' ἄρα τήνγε κατείρυσεν εἰς ἅλα δῖαν.
Τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα·
τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου δῖα Καλυψὼ,
εἵματά τ' ἀμφιέσασα θυώδεα, καὶ λούσασα.
Ἐν δέ οἱ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλανος οἴνοιο
τὸν ἕτερον, ἕτερον δ' ὕδατος μέγαν· ἐν δὲ καὶ ἦια
κωρύκῳ· ἐν δέ οἱ ὄψα τίθει μενοεικέα πολλά·
οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
Γηθόσυνος δ' οὔρῳ πέτασ' ἱστία δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνηέντως,
ἥμενος· οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν,
Πληϊάδας τ' ἐσορῶντι καὶ ὀψὲ δύοντα Βοώτην,
Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
ἥτ' αὐτοῦ στρέφεται καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει,
οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.

patiar, in pectore habens sustinentem-ærumnarum animum:
jam enim valde multa passus-sum, et multa pertuli
fluctibus et bello: post illa et hoc quoque fiat.
Sic dixit; sol vero occidit et tenebræ supervenerunt:
profecti autem hi in-secessu speluncæ cavæ
oblectabantur amore, prope invicem manentes.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
continuo quidem lænamque tunicamque induit Ulysses:
ipsa vero candidam stolam magnam induit Nympha,
tenuem et venustam, et zonam circumposuit lumbis
pulcram, auream: capitique imposuit calyptram:
et tum Ulyssi magnanimo parabat dimissionem.
Dedit quidem ei securim magnam, habilem in manibus,
æream, utrinque acutam: atque in ipsa *erat*
manubrium perpulcrum, oleaginum, bene adaptatum:
dedit vero deinde asciam perpolitam; duxque-erat viæ
insulæ ad extremam-oram, ubi arbores proceræ creverant,
alnusque, populusque, abiesque erat in-cælum-pertingens,
aridæ dudum, valde-siccæ, quæ ei natarent leviter.
Ac postquam ostenderat, ubi arbores proceræ creverint,
ipsa quidem rediit ad domum, Calypso, nobilissima dearum.
At ille cædebat ligna; celeriterque ei perficiebatur opus.
Viginti autem dejecit *arbores* omnes, dolavitque inde ære,
lævigavitque scite, et ad normam direxit.
Interea autem attulit terebras Calypso, nobilissima dearum:
terebravit vero *ille* omnia, et composuit inter-se;
clavis autem eam (*ratem*) et compagibus coagmentavit.
Quantum aliquis fundum navis tornaverit vir
onerariæ latæ, bene sciens fabrilis-artis,
in tantum latam ratem fecit Ulysses.
Tabulata vero erigens, coaptans densis trabibus,
faciebat; sed longis asseribus perstruebat.
In *ea* autem malum fecit, et antennam congruentem ei:
prætereaque gubernaculum fecit, ut dirigeret.
Communivit quoque ipsam cratibus undique vimineis,
fluctuum propugnaculum ut-essent; multamque ingessit materiam.] Interea vero lintea attulit Calypso, nobilissima dearum,] ad-vela conficienda; ille autem scite confecit et hæc.
Illigavit autem funesque rudentesque, pedesque in ea,
vectibusque deinde eam deduxit in mare divinum.
Quartus dies erat, et ei perfecta-erant omnia:
ac quinto dimisit *eum* ab insula divina Calypso,
vestibusque indutum odoratis, et lavatum.
Imposuit autem ei utrem dea nigri vini,
alterum, alterum vero aquæ magnum; atque etiam viatica
in-pera; imposuitque ei obsonia animo-grata multa:
ventum autem immisit innocuumque placidumque.
Lætus vero vento-secundo extendit vela divinus Ulysses.
Atque is gubernaculo dirigebat artificiose,
sedens: neque ei somnus palpebris incidebat,
Pleiadasque contemplanti, et sero occidentem Booten,
Ursamque, quam et Currum vulgari-appellatione vocant,
quæ ibidem-usque vertitur, atque Orionem observat:
sola vero expers est lotionum Oceani.

Digitized by Google

Τὴν γὰρ δή μιν ἄνωγε Καλυψὼ, δῖα θεάων,
ποντοπορευέμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
Ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέεν ἤματα ποντοπορεύων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης Φαιήκων, ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῷ·
εἴσατο δ', ὡς ὅτε ῥινὸν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.
Τὸν δ' ἐξ Αἰθιόπων ἀνιὼν κρείων Ἐνοσίχθων
τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων ἴδεν· εἴσατο γάρ οἱ
πόντον ἐπιπλώων· ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον,
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μετεβούλευσαν θεοὶ ἄλλως
ἀμφ' Ὀδυσῆϊ, ἐμεῖο μετ' Αἰθιόπεσσιν ἐόντος·
καὶ δὴ Φαιήκων γαίης σχεδὸν, ἔνθα οἱ αἶσα
ἐκφυγέειν μέγα πεῖραρ ὀϊζύος, ἥ μιν ἱκάνει·
ἀλλ' ἔτι μέν μίν φημι ἅδην ἐλάαν κακότητος.
Ὣς εἰπὼν σύναγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον
χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
παντοίων ἀνέμων· σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψεν
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Σὺν δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἔπεσε Ζέφυρός τε δυσαὴς
καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼ δειλὸς, τί νύ μοι μήκιστα γένηται.
Δείδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν,
ἥ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἄλγε' ἀναπλήσειν· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Οἵοισιν νεφέεσσι περιστέφει οὐρανὸν εὐρὺν
Ζεὺς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ἐπισπέρχουσι δ' ἄελλαι
παντοίων ἀνέμων. Νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
Τρισμάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, χάριν Ἀτρείδῃσι φέροντες.
Ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
ἤματι τῷ, ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
Τρῶες ἐπέῤῥιψαν περὶ Πηλείωνι θανόντι.
Τῷ κ' ἔλαχον κτερέων καί μευ κλέος ἦγον Ἀχαιοί·
νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης,
δεινὸν ἐπεσσύμενον, περὶ δὲ σχεδίην ἐλέλιξεν.
Τῆλε δ' ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς πέσε· πηδάλιον δὲ
ἐκ χειρῶν προέηκε· μέσον δέ οἱ ἱστὸν ἔαξεν
δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα.
Τηλοῦ δὲ σπεῖρον καὶ ἐπίκριον ἔμπεσε πόντῳ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν χρόνον, οὐδ' ἐδυνάσθη
αἶψα μάλ' ἀνσχεθέειν μεγάλου ὑπὸ κύματος ὁρμῆς.
Εἵματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε, τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
Ὀψὲ δὲ δή ῥ' ἀνέδυ, στόματος δ' ἐξέπτυσεν ἅλμην
πικρὴν, ἥ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυζεν.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς σχεδίης ἐπελήθετο, τειρόμενός περ,
ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐνὶ κύμασιν, ἐλλάβετ' αὐτῆς·
ἐν μέσσῃ δὲ κάθιζε, τέλος θανάτου ἀλεείνων.
Τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέῃσιν ἀκάνθας
ἂμ πεδίον, πυκιναὶ δὲ πρὸς ἀλλήλῃσιν ἔχονται·

Hanc etenim eum jussit Calypso, nobilissima dearum,
ponto-navigare ad sinistram manum habentem.
Septemdecim vero navigabat dies in-mari-iter-faciens,
decima octava autem apparuerunt montes umbrosi
terræ Phæacum, qua proximum erat illi :
apparebat autem, veluti scutum in obscuro ponto.
Hunc vero ex Æthiopibus reversus potens Neptunus
procul e Solymorum montibus conspexit; visus-est enim ei
in-ponto navigans; ille vero iratus-est in-animo magis :
quassansque caput ad suum dixit animum :
Dii boni! profecto jam statuerunt dii aliter
de Ulysse, me apud Æthiopas absente :
et jam Phæacum terræ prope *est*, ubi ei fatale
effugere magnam metam ærumnarum, quæ ipsum occupant:
sed adhuc quidem eum puto abunde miseriarum subiturum.
Sic fatus collegit nubes, turbavitque pontum,
manibus tridente sumto; omnesque concitavit procellas
omnigenorum ventorum; ac nubibus operuit
terram simul et pontum; ingruit autem a-cœlo nox.
Una vero Eurusque Notusque ruit, Zephyrusque vehemens,
et Boreas serenus, magnum fluctum provolvens.
Et tunc Ulyssis soluta-sunt genua et carum cor :
ingemiscensque inde dixit ad suum magnum animum.
Heu me miserum, quid mihi in-futurum erit?
Vereor, ne jam omnia dea vera dixerit :
quæ me dicebat in mari, priusquam in-patriam terram perve-
nerim,] dolores impleturum-esse; ea jam nunc omnia per-
ficiuntur.] Qualibus nubibus circumtegit cœlum latum
Jupiter, turbavitque mare; ingruunt vero procellæ
omnigenorum ventorum. Nunc mihi certum est grave
tium.] Ter-beati Danai et quater, qui tunc perierunt
Troja in lata, Atridis gratificantes.
Utinam ego mortuus fuissem, et fatum obiissem,
die illo, quando mihi plurimi æratas hastas
Trojani injecerunt circa Peliden mortuum.
Tum sortitus-essem parentalia, et meam gloriam celebras-
sent Achivi:] nunc vero me misera morte decretum-est perire.
Sic igitur ipsum locutum pepulit magnus fluctus a vertice,
horrendum irruens, et ratem circumrotavit.
Longe vero a rate ipse excidit; clavum autem
e manibus dimisit; medium vero ei malum fregit
horrenda commixtorum ventorum irruens procella.
Longe autem velum et antenna inciderunt ponto.
Ipsum vero sub-aqua detinuit *fluctus* longo tempore; nec po-
tuit] cito admodum emergere, magni sub fluctus impetu.
Vestes enim eum gravabant, quas illi dederat divina Calypso.
Sero vero tandem emersit, et ore evomuit salsuginem
amaram, quæ ei multa a capite defluebat.
Sed ne sic quidem ratis oblitus-est, tametsi afflictus,
sed impetu-facto in fluctibus, apprehendit eam :
in medio autem consedit, finem mortis evitans.
Hanc autem ferebat magnus fluctus secundum cursum-aqua-
rum huc et illuc.] Ut vero quum autumnalis Boreas fert spinas
per campum, densæ autem inter se cohærent :

Digitized by Google

ὣς τὴν ἂμ πέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἄλλοτε μέν τε Νότος Βορέῃ προβάλεσκε φέρεσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖτ' Εὖρος Ζεφύρῳ εἴξασκε διώκειν.

Τὸν δὲ ἴδεν Κάδμου θυγάτηρ, καλλίσφυρος Ἰνὼ,
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήεσσα,
νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσσι θεῶν ἐξέμμορε τιμῆς.
Ἥ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐλέησεν ἀλώμενον, ἄλγε' ἔχοντα·
[αἰθυίῃ δ' εἰκυῖα, ποτῇ ἀνεδύσατο λίμνης,]
ἷζε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου εἶπέ τε μῦθον·

Κάμμορε, τίπτε τοι ὧδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτε σοι κακὰ πολλὰ φυτεύει;
οὐ μὲν δή σε καταφθίσει, μάλα περ μενεαίνων.
Ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξαι, δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν·
εἵματα ταῦτ' ἀποδὺς, σχεδίην ἀνέμοισι φέρεσθαι
κάλλιπ'· ἀτὰρ χείρεσσι νέων ἐπιμαίεο νόστου
γαίης Φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ' ἐστὶν ἀλύξαι.
Τῆ δὲ, τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τανύσσαι
ἄμβροτον· οὐδέ τί τοι παθέειν δέος οὐδ' ἀπολέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπὴν χείρεσσιν ἐφάψεαι ἠπείροιο,
ἂψ ἀποδυσάμενος βαλέειν εἰς οἴνοπα πόντον,
πολλὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι.

Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν·
αὐτὴ δ' ἂψ ἐς πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα,
αἰθυίῃ εἰκυῖα· μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν.
Αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·

Ὤ μοι ἐγὼ, μήτις μοι ὑφαίνῃσιν δόλον αὖτε
ἀθανάτων, ὅτε με σχεδίης ἀποβῆναι ἀνώγει.
Ἀλλὰ μάλ' οὔπω πείσομ'· ἐπεὶ ἑκὰς ὀφθαλμοῖσιν
γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην, ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι.
Ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον·
ὄφρ' ἂν μέν κεν δούρατ' ἐν ἁρμονίῃσιν ἀρήρῃ,
τόφρ' αὐτοῦ μενέω καὶ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
αὐτὰρ ἐπὴν δή μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ,
νήξομ'· ἐπεὶ οὐ μέν τι πάρα προνοῆσαι ἄμεινον.

Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ὦρσε δ' ἐπὶ μέγα κῦμα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε, κατηρεφές· ἤλασε δ' αὐτόν.
Ὡς δ' ἄνεμος ζαὴς ἠΐων θημῶνα τινάξει
καρφαλέων, τὰ μὲν ἄρ τε διεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλῃ·
ὣς τῆς δούρατα μακρὰ διεσκέδασ'. Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἀμφ' ἑνὶ δούρατι βαῖνε, κέληθ' ὡς ἵππον ἐλαύνων·
εἵματα δ' ἐξαπέδυνε, τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
Αὐτίκα δὲ κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τάνυσσεν·
αὐτὸς δὲ πρηνὴς ἁλὶ κάππεσε, χεῖρε πετάσσας,
νηχέμεναι μεμαώς· ἴδε δὲ κρείων Ἐνοσίχθων,
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·

Οὕτω νῦν κακὰ πολλὰ παθὼν ἀλόω κατὰ πόντον,
εἰσόκεν ἀνθρώποισι Διοτρεφέεσσι μιγείης·
ἀλλ' οὐδ' ὥς σε ἔολπα ὀνόσσεσθαι κακότητος.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους,
ἵκετο δ' εἰς Αἰγὰς, ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν.

Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς, ἄλλ' ἐνόησεν·
ἤτοι τῶν ἄλλων ἀνέμων κατέδησε κελεύθους,

sic illam per mare venti ferebant huc atque illuc :
interdum quidem Notus Boreæ objectavit ferendum,
interdum vero rursus Eurus Zephyro cessit persequendam.

Hunc autem vidit Cadmi filia, pulcros-talos habens Ino,
Leucothea, quæ ante quidem erat mortalis loquens;
nunc vero maris in æquoribus deorum sortita-erat honorem.
Hæc Ulyssem miserata-est vagantem, dolores habentem :
[mergo vero assimilata, volatu emersit e-gurgite,]
seditque in rate multis-vinculis-compacta, dixitque verba :

Infelix, quid tibi sic Neptunus, terræ concussor,
iratus-est vehementer, quod tibi mala multa struat?
nequaquam quidem te perdet, valde licet cupiens.
Sed omnino sic fac; videris autem mihi non desipere :
vestes has exue-et ratem ventis ferendam
relinque; at manibus natans quære reditum
ad-terram Phæacum, ubi tibi fatale est effugere.
Accipe autem hanc vittam, *et* sub pectore extendas
immortalem : haud tibi ne-quid-patiaris timendum, nec, ne-pereas.] At postquam manibus contigeris litus,
rursus exuens projice in nigrum pontum,
longe a continente, ipse autem seorsum te-avertas.

Sic igitur locuta dea vittam *ei* dedit :
ipsa vero rursus pontum ingressa-est fluctuantem,
mergo assimilata : niger vero ipsam fluctus obtexit.
Ac deliberavit audens divinus Ulysses,
ingemiscensque inde dixit ad suum magnum animum :

Heu mihi, ne-quis mihi struat dolum iterum *alius*
immortalium, quando me a-rate discedere jubet!
Sed omnino nondum parebo; quoniam procul oculis
terram ego vidi, ubi mihi dixit effugium esse.
Sed omnino sic faciam, videturque mihi *hoc* esse optimum :
quamdiu quidem ligna in compagibus cohæserint,
tamdiu hic manebo et sustinebo dolores patiens :
at posteaquam mihi ratem fluctus discusserit,
natabo; quandoquidem nihil adest prospectu melius.

Dum ille hæc cogitabat in mente et in animo,
immisit magnum fluctum Neptunus terræ-concussor,
horrendumque, gravemque, excelsum : impulit autem ipsum.
Ut vero quum ventus vehementer-spirans palearum acervum
dissipat] aridarum, quas quidem dispergit alias alio :
sic ipsius tabulata longa dispersit : verum Ulysses
in unum lignum conscenderat, desultorium ut equum impellens;] vestes vero exuit, quas ei dederat divina Calypso;
statimque vittam sub pectore extendit :
ipse autem pronus in-mare cecidit, manibus extensis,
natare paratus; vidit vero potens-rex Neptunus,
quassansque caput ad suum locutus-est animum :

Sic nunc mala plurima passus erra per mare,
donec hominibus Jovis-alumnis miscearis :
sed neque sic te spero parvi-pensurum malum.

Sic igitur locutus, impulit pulcris-jubis equos;
pervenitque ad Ægas, ubi ei inclytæ ædes sunt.

Ac Minerva, filia Jovis, aliud excogitavit :
nempe ceterorum ventorum obstruxit vias

Digitized by Google

παύσασθαι δ' ἐκέλευσε καὶ εὐνηθῆναι ἅπαντας·
ὦρσε δ' ἐπὶ κραιπνὸν Βορέην, πρὸ δὲ κύματ' ἔαξεν,
ἕως ὅγε Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μιγείη
Διογενὴς Ὀδυσεύς, θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξας.
Ἔνθα δύω νύκτας δύο τ' ἤματα κύματι πηγῷ
πλάζετο· πολλὰ δέ οἱ κραδίη προτιόσσετ' ὄλεθρον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν εἴσιδε γαῖαν,
ὀξὺ μάλα προϊδών, μεγάλου ὑπὸ κύματος ἀρθείς.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπάσιος βίοτος παίδεσσι φανήῃ
πατρός, ὃς ἐν νούσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
δηρὸν τηκόμενος, στυγερὸς δέ οἱ ἔχραε δαίμων,
ἀσπάσιον δ' ἄρα τόνγε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
ὣς Ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη.
Νῆχε δ', ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείρου ἐπιβῆναι·
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
καὶ δὴ δοῦπον ἄκουσε ποτὶ σπιλάδεσσι θαλάσσης.
Ῥόχθει γὰρ μέγα κῦμα, ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
δεινὸν ἐρευγόμενον· εἴλυτο δὲ πάνθ' ἁλὸς ἄχνῃ.
Οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες, νηῶν ὄχοι, οὐδ' ἐπιωγαί,
ἀλλ' ἀκταὶ προβλῆτες ἔσαν σπιλάδες τε πάγοι τε,
καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι, ἐπειδὴ γαῖαν ἀελπτέα δῶκεν ἰδέσθαι
Ζεύς, καὶ δὴ τόδε λαῖτμα διατμήξας ἐτέλεσσα,
ἔκβασις οὔπῃ φαίνεθ' ἁλὸς πολιοῖο θύραζε·
ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κῦμα
βέβρυχεν ῥόθιον, λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη·
ἀγχιβαθὴς δὲ θάλασσα, καὶ οὔπως ἔστι πόδεσσιν
στήμεναι ἀμφοτέροισι καὶ ἐκφυγέειν κακότητα·
μήπως μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι ποτὶ πέτρῃ
κῦμα μέγ' ἁρπάξαν, μελέη δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
Εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω παρανήξομαι, ἤν που ἐφεύρω
ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης·
δείδω μή μ' ἐξαῦτις ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρῃ, βαρέα στενάχοντα·
ἤ ἔτι μοι καὶ κῆτος ἐπισσεύῃ μέγα δαίμων
ἐξ ἁλός, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη·
οἶδα γὰρ ὥς μοι ὀδώδυσται κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρε τρηχεῖαν ἐπ' ἀκτήν.
Ἔνθα κ' ἀπὸ ῥινοὺς δρύφθη, σὺν δ' ὀστέ' ἀράχθη,
εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης,
τῆς ἔχετο στενάχων, εἵως μέγα κῦμα παρῆλθεν.
Καὶ τὸ μὲν ὣς ὑπάλυξε· παλιρρόθιον δέ μιν αὖτις
πλῆξεν ἐπεσσύμενον, τηλοῦ δέ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
Ὡς δ' ὅτε πουλύποδος, θαλάμης ἐξελκομένοιο,
πρὸς κοτυληδονόφιν πυκιναὶ λάϊγγες ἔχονται·
ὣς τοῦ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ῥινοὶ ἀπέδρυφθεν· τὸν δὲ μέγα κῦμα κάλυψεν.
Ἔνθα κε δὴ δύστηνος ὑπέρμορον ὤλετ' Ὀδυσσεύς,
εἰ μὴ ἐπιφροσύνην δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

et quiescere jussit, et consopitos-esse omnes
incitavit autem velocem Boream, fluctusque præfregit,
donec ille Phæacibus remigii-studiosis misceretur,
generosus Ulysses, mortem et fatum elapsus.
Hic duas noctes, duosque dies in fluctu denso
errabat : sæpe vero ei cor præsagiebat mortem.
Sed quando jam tertiam diem comis-pulcris fecit Aurora,
tum deinde ventus quidem quievit, atque serenitas
erat tranquilla; ipse vero inde prope conspexit terram,
acute admodum prospiciens, magno a fluctu levatus.
Ut autem quum grata vita filiis apparet
patris, qui in morbo decumbit ingentes dolores patiens,
diu contabescens, infestus autem ei ingruerat deus;
grate vero inde hunc dii a-malo liberarunt :
sic Ulyssi grate apparuit terra et silva.
Natabat vero, nitens pedibus continentem ut-conscenderet:
sed quum tantum abesset, quantum exauditur vociferatus,
tum vero sonitum audivit ad scopulos maris.
Murmurabat enim magnus fluctus, ad aridam continentis
horrendum eructans; obducta vero erant omnia maris aspergine.] Non enim erant portus, navium capaces, neque accessus;] sed litora projecta erant, scopulique, saxaque;
et tunc Ulyssi soluta-sunt genua et carum cor;
ingemiscensque inde dixit ad suum magnum animum:
Heu mihi, postquam terram insperatam dedit videre
Jupiter, et jam has undas sulcatas penetravi,
egressus nusquam apparet e-mari cano foras :
extra enim *stant* saxa acuta, circumque fluctus
fremit impetuosus, lævisque se-attollit petra;
prope autem profundum mare : et nullo-modo licet pedibus
consistere ambobus, et effugere malum :
ne-forte me egredientem jactet lapidosam ad petram
fluctus magnus abripiens; vanus vero mihi erit conatus.
Sin vero adhuc ulterius præternatabo, sicubi inveniam
litoraque obliqua, portusque maris,
vereor, ne me rursus abripiens procella
pontum in piscosum ferat, graviter gementem;
aut etiam mihi et cetum immittat magnum deus
ex mari, qualia multa nutrit inclyta Amphitrite :
novi enim, ut mihi infensus-sit inclytus Neptunus.
Dum ille hæc deliberabat in mente et in animo,
interea ipsum magnus æstus tulit asperum ad litus.
Ibi cutisque lacerata-, simulque *ei* ossa confracta-fuissent,
nisi in mentem *ei hoc* indidisset dea cæsiis-oculis Minerva :
ambabus vero manibus irruens prehendit petram,
cui adhærebat ingemiscens, donec magnus fluctus præteriisset.] Et hunc quidem sic effugit: refluus autem *fluctus* ipsum rursus] percussit irruens, longeque ipsum injecit ponto.
Sicut vero quum polypi, e-cubili extracti,
acetabulis multi calculi adhærescunt :
sic hujus ad saxa fortibus a manibus
cutis-partes direptæ-sunt : ipsum vero magnus fluctus obtexit.
Ibi jam infelix præter-fatum periisset Ulysses,
nisi prudentiam *ei* dedisset cæsiis-oculis Minerva.

Digitized by Google

Κύματος ἐξαναδὺς, τάτ' ἐρεύγεται ἤπειρόνδε,
νῆχε παρὲξ, ἐς γαῖαν ὁρώμενος, εἴ που ἐφεύροι
ἠϊόνας τε παραπλῆγας, λιμένας τε θαλάσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρόοιο
ἷξε νέων, τῇ δή οἱ ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο·
ἔγνω δὲ προρέοντα, καὶ εὔξατο ὃν κατὰ θυμόν·
Κλῦθι, ἄναξ, ὅτις ἐσσί· πολύλλιστον δέ σ' ἱκάνω,
φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος ἐνιπάς.
Αἰδοῖος μέν τ' ἐστὶ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἀνδρῶν ὅστις ἵκηται ἀλώμενος, ὡς καὶ ἐγὼ νῦν
σόν τε ῥόον, σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας.
Ἀλλ' ἐλέαιρε, ἄναξ· ἱκέτης δέ τοι εὔχομαι εἶναι.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν ἑὸν ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα·
πρόσθε δέ οἱ ποίησε γαλήνην, τὸν δ' ἐσάωσεν
ἐς ποταμοῦ προχοάς· ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γούνατ' ἔκαμψεν,
χεῖράς τε στιβαράς· ἁλὶ γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ.
Ὤδεε δὲ χρόα πάντα· θάλασσα δὲ κήκιε πολλὴ
ἂν στόμα τε ῥινάς θ'· ὁ δ' ἄρ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
κεῖτ' ὀλιγηπελέων, κάματος δέ μιν αἰνὸς ἵκανεν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἕο λῦσε θεοῖο·
καὶ τὸ μὲν ἐς ποταμὸν ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν·
ἂψ δ' ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον. Αἶψα δ' ἄρ' Ἰνὼ
δέξατο χερσὶ φίλῃσιν· ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
σχοίνῳ ὑπεκλίνθη, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼ, τί πάθω, τί νύ μοι μήκιστα γένηται.
Εἰ μέν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάξω,
μή μ' ἄμυδις στίβη τε κακὴ καὶ θῆλυς ἐέρση
ἐξ ὀλιγηπελίης δαμάσῃ κεκαφηότα θυμόν·
αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι πρό.
Εἰ δέ κεν ἐς κλιτὺν ἀναβὰς καὶ δάσκιον ὕλην,
θάμνοις ἐν πυκινοῖσι καταδράθω, εἴ με μεθείη
ῥῖγος καὶ κάματος, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,
δείδω μὴ θήρεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένωμαι.
Ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ὕλην· τὴν δὲ σχεδὸν ὕδατος εὗρεν
ἐν περιφαινομένῳ· δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους,
ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας· ὁ μὲν φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης.
Τοὺς μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων,
οὐδέ ποτ' Ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὣς ἄρα πυκνοὶ
ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδίς· οὓς ὑπ' Ὀδυσσεὺς
δύσετ'· ἄφαρ δ' εὐνὴν ἐπαμήσατο χερσὶ φίλῃσιν
εὐρεῖαν· φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἤλιθα πολλὴ,
ὅσσον τ' ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἄνδρας ἔρυσθαι
ὥρῃ χειμερίῃ, εἰ καὶ μάλα περ χαλεπαίνοι.
Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
ἐν δ' ἄρα μέσσῃ λέκτο, χύσιν δ' ἐπεχεύατα φύλλων.
Ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν σποδιῇ ἐνέκρυψε μελαίνῃ,
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, ᾧ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μή ποθεν ἄλλοθεν αὔοι·
ὣς Ὀδυσεὺς φύλλοισι καλύψατο· τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη

E-fluctu ubi-emerserat, qua *is* eructatur ad-litus,
ibi prænatabat, in terram spectans, sicubi inveniret
litoraque obliqua, portusque maris.
Sed quando jam fluvii ad ostia pulcre-fluentis
pervenerat natans, ibi demum ei visus-est locus optimus,
lævis scopulorum, et receptus inerat a-vento;
agnovit autem profluentem, et supplicavit suo in animo :
Audi, rex, quisquis es; exoptatissimum autem ad-te venio,
fugiens ex ponto Neptuni minas.
Venerabilis quidem est etiam immortalibus diis,
hominum quicunque venerit errans, quemadmodum ego nunc
ad-tuum fluentum, tuaque genua accedo, plurima passus.
Sed miserere, rex; supplicem vero tibi *me* profiteor esse.
Sic ait : ille vero continuo sedavit suum fluentum, continuitque fluctum;] et ante ei fecit tranquillitatem, ipsumque servavit] ad fluvii ostia : ille vero deinde ambo genua flexit,
manusque validas; mari enim afflictus-erat caro corde.
Tumebat vero corpore toto; mare autem manabat copiosum
per osque, naresque; ipse vero absque-anhelitu et -voce
jacebat viribus-defectus : defatigatio autem eum vehemens
incessit.] Sed quando jam respiravit et in mente animus collectus-est,] tum vero vittam a se solvit deæ,
et ipsam in fluvium mari-se-miscentem immisit;
retro autem *illam* ferebat magnus fluctus per fluentum. Ilico
vero Ino] suscepit *eam* manibus caris; ille autem ex fluvio
secedens] junco incubuit, osculatusque est almam terram :
ingemiscens autem inde dixit ad suum magnum animum:
Heu mihi, quid patiar? quid mihi in-futurum etiam fiet?
Si quidem in fluvio gravem *per* noctem excubavero,
timeo, ne me simul frigusque malum et floridus ros
præ imbecillitate conficiant exspirantem animum :
aura vero ex fluvio frigida spirat ante auroram.
Si vero in clivum ascendens et umbrosam silvam,
arbustis in densis dormiero, si me sineret
frigus et lassitudo, jucundus autem mihi somnus obreperet:
vereor, ne feris captura et præda fiam.
Sic igitur ei deliberanti visum-est utilius esse :
profectusque-est ire in silvam; hanc autem prope aquam invenit] in conspicuo-loco; duo autem inde subiit arbusta,
ex uno-loco enata, hoc quidem oleastri, illud autem oleæ.
Hæc quidem nec ventorum perflat vis humidum spirantium,
neque unquam Sol lucidus radiis percutiebat,
neque imber penetrabat penitus : sic sane densa
invicem creverunt alterum-alteri-intertextum; quæ Ulysses
subiit; statimque cubile congressit manibus caris
latum : foliorum enim erat lapsarum-copia satis magna,
quantum vel duos, vel tres viros tegeret
tempestate hiberna, etiamsi vel admodum *ea* sæviret.
Illa quidem conspecta gavisus-est audens divinus Ulysses :
in medio autem decubuit, copiamque superingessit foliorum.
Ut autem quum aliquis torrem in-cinere absconderit nigro,
agri in extremitate, cui non adsunt vicini alii,
semen ignis servans, ut ne qua aliunde incendat :
sic Ulysses foliis se-obtexit : huic autem Minerva

Digitized by Google

ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ', ἵνα μιν παύσειε τάχιστα
δυςπονέος καμάτοιο, φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ζ.

Ὀδυσσέως ἄφιξις εἰς Φαίακας.

Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
βῆ ῥ' ἐς Φαιήκων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε·
οἳ πρὶν μέν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ,
ἀγχοῦ Κυκλώπων, ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων,
οἵ σφεας σινέσκοντο, βίηφι δὲ φέρτεροι ἦσαν.
Ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοος θεοειδὴς,
εἷσεν δ' ἐν Σχερίῃ, ἑκὰς ἀνδρῶν ἀλφηστάων·
ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει, καὶ ἐδείματο οἴκους,
καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατ' ἀρούρας.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη Κηρὶ δαμεὶς Ἀϊδόσδε βεβήκει·
Ἀλκίνοος δὲ τότ' ἦρχε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς.
Τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἔνι κούρη
κοιμᾶτ', ἀθανάτῃσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,
Ναυσικάα, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
πὰρ δὲ δύ' ἀμφίπολοι, Χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσαι,
σταθμοῖϊν ἑκάτερθε· θύραι δ' ἐπέκειντο φαειναί.
Ἡ δ' ἀνέμου ὡς πνοιὴ ἐπέσσυτο δέμνια κούρης·
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
εἰδομένη κούρῃ ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
ἥ οἱ ὁμηλικίη μὲν ἔην, κεχάριστο δὲ θυμῷ·
τῇ μιν ἐεισαμένη προςέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ναυσικάα, τί νύ σ' ὧδε μεθήμονα γείνατο μήτηρ;
εἵματα μέν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα·
σοὶ δὲ γάμος σχεδόν ἐστιν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν
ἕννυσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχεῖν οἵ κέ σ' ἄγωνται.
Ἐκ γάρ τοι τούτων φάτις ἀνθρώπους ἀναβαίνει
ἐσθλή· χαίρουσιν δὲ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
Ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσαι ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν·
καί τοι ἐγὼ συνέριθος ἅμ' ἕψομαι, ὄφρα τάχιστα
ἐντύνεαι· ἐπεὶ οὔτοι ἔτι δὴν παρθένος ἔσσεαι.
Ἤδη γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες κατὰ δῆμον
πάντων Φαιήκων, ὅθι τοι γένος ἐστὶ καὶ αὐτῇ.
Ἀλλ' ἄγ', ἐπότρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πρὸ,
ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄγῃσιν
ζῶστρά τε καὶ πέπλους καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
Καὶ δέ σοι ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον ἠὲ πόδεσσιν
ἔρχεσθαι· πολλὸν γὰρ ἀπὸ πλυνοί εἰσι πόληος.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀνέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
ἔμμεναι· οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται οὔτε ποτ' ὄμβρῳ
δεύεται οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται, ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη·

somnum in oculis fudit, ut is ipsum cessare-faceret citissime
a-difficili labore, caras palpebras obtegens.

ODYSSEÆ VI.

Ulyssis adventus ad Phæacas.

Sic is quidem illic dormiebat, audens divinus Ulysses,
somno et labore oppressus: verum Minerva
ivit ad Phæacum virorum populumque urbemque;
qui olim quidem aliquando habitabant in spatiosa Hyperea,
prope Cyclopas, viros superbientes,
qui ipsos infestabant, viribusque potiores erant.
Inde excitos *illos* deduxit Nausithous deo-similis,
collocavitque in Scheria, procul ab-hominibus sollertibus;
ac murum circumduxit urbi, et ædificavit domos,
et templa fecit deorum, et divisit agros.
Sed hic quidem jam fato domitus, ad-Orcum descenderat:
Alcinous vero tunc imperabat, a-diis consilia doctus.
Hujus quidem ivit ad domum dea cæsiis-oculis Minerva,
reditum Ulyssi magnanimo moliens.
Profecta-est autem ire ad thalamum multa-arte-factum, in quo
puella] cubabat, immortalibus habitu et forma similis,
Nausicaa, filia magnanimi Alcinoi;
juxta autem duæ ancillæ, a Gratiis pulcritudinem habentes,
ad-postem-forium utrinque; fores vero clausæ-erant splendidæ.] Illa vero venti veluti flatus accessit ad-cubile puellæ:
stetitque supra caput, et ipsam sermone allocuta-est,
assimilans-se filiæ nautæ-celebris Dymantis,
quæ ei æqualis quidem erat, grataque animo;
huic se-quum-assimilasset, illam affata-est cæsiis oculis Minerva:] Nausicaa, quid te sic negligentem peperit mater?
vestes quidem tibi jacent neglectæ splendidæ;
tibi vero nuptiæ propinquæ sunt, ubi oportet pulcras quidem
te ipsam] induere, alias autem illis præbere, qui te ducant.
Etenim ex his fama apud-homines oritur
bona; gaudent vero pater et veneranda mater.
At eamus loturæ cum aurora illucescente:
et te ego adjutrix una comitabor, ut celerrime
hæc instruas; quoniam non amplius diu virgo eris.
Jam enim te ambiunt optimi in populo
omnium Phæacum, ubi tibi *clarum* genus est et ipsi.
Verum age, hortare patrem inclytum sub auroram
mulos et currum ut-apparet, qui vehat
cingulaque, et peplos, et pallia splendida.
Et vero tibi sic ipsi multo honestius *est*, quam pedibus
ire; multum enim absunt labra ab-urbe.
Hæc quidem sic locuta abiit, cæsiis-oculis Minerva,
ad-Olympum, ubi aiunt deorum sedem firmam semper
esse: nec ventis concutitur, neque unquam imbre
rigatur, nec nix ingruit; sed omnino serenitas
panditur innubis, candidusque ambit splendor:

Digitized by Google

τῷ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα.
Ἔνθ' ἀπέβη Γλαυκῶπις, ἐπεὶ διεπέφραδε κούρῃ.
Αὐτίκα δ' Ἠὼς ἦλθεν ἐΰθρονος, ἥ μιν ἔγειρεν
Ναυσικάαν εὔπεπλον· ἄφαρ δ' ἀπεθαύμασ' ὄνειρον.
Βῆ δ' ἴμεναι κατὰ δώμαθ', ἵν' ἀγγείλειε τοκεῦσιν,
πατρὶ φίλῳ καὶ μητρί· κιχήσατο δ' ἔνδον ἐόντας.
Ἡ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἧστο, σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
ἠλάκατα στρωφῶσ' ἁλιπόρφυρα· τῷ δὲ θύραζε
ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτοὺς βασιλῆας
ἐς βουλὴν, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί.
Ἡ δὲ μάλ' ἄγχι στᾶσα φίλον πατέρα προσέειπεν·
Πάππα φίλ', οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσσειας ἀπήνην
ὑψηλὴν, εὔκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἵματ' ἄγωμαι
ἐς ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥερυπωμένα κεῖται;
καὶ δέ σοι αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντα
βουλὰς βουλεύειν καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
Πέντε δέ τοι φίλοι υἷες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δύ' ὀπυίοντες, τρεῖς δ' ἠΐθεοι θαλέθοντες·
οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντες
ἐς χορὸν ἔρχεσθαι· τὰ δ' ἐμῇ φρενὶ πάντα μέμηλεν.
Ὣς ἔφατ'· αἴδετο γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομῆναι
πατρὶ φίλῳ· ὁ δὲ πάντα νόει καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
Οὔτε τοι ἡμιόνων φθονέω, τέκος, οὔτε τευ ἄλλου.
Ἔρχευ· ἀτάρ τοι δμῶες ἐφοπλίσσουσιν ἀπήνην
ὑψηλὴν, εὔκυκλον, ὑπερτερίῃ ἀραρυῖαν.
Ὣς εἰπὼν δμώεσσιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ἐπίθοντο.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
ὥπλεον, ἡμιόνους θ' ὕπαγον ζεῦξάν θ' ὑπ' ἀπήνῃ·
κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρεν ἐσθῆτα φαεινὴν,
καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐϋξέστῳ ἐπ' ἀπήνῃ·
μήτηρ δ' ἐν κίστῃ ἐτίθει μενοεικέ' ἐδωδὴν
παντοίην, ἐν δ' ὄψα τίθει, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ — κούρη δ' ἐπεβήσετ' ἀπήνης —
δῶκεν δὲ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
εἵως χυτλώσαιτο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἡ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα,
μάστιξεν δ' ἐλάαν· καναχὴ δ' ἦν ἡμιόνοιϊν·
αἱ δ' ἄμοτον τανύοντο, φέρον δ' ἐσθῆτα, καὶ αὐτὴν,
οὐκ οἴην· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
Αἱ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον περικαλλέ' ἵκοντο,
ἔνθ' ἤτοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοὶ, πολὺ δ' ὕδωρ
καλὸν ὑπεκπρορέει, μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι·
ἔνθ' αἵγ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης.
Καὶ τὰς μὲν σεῦαν ποταμὸν πάρα δινήεντα,
τρώγειν ἄγρωστιν μελιηδέα· ταὶ δ' ἀπ' ἀπήνης
εἵματα χερσὶν ἕλοντο, καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ·
στεῖβον δ' ἐν βόθροισι, θοῶς ἔριδα προφέρουσαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πλῦνάν τε κάθηράν τε ῥύπα πάντα,
ἑξείης πέτασαν παρὰ θῖν' ἁλὸς, ἧχι μάλιστα
λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα.
Αἱ δὲ λοεσσάμεναι καὶ χρισάμεναι λίπ' ἐλαίῳ,
δεῖπνον ἔπειθ' εἵλοντο παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο·
εἵματα δ' ἠελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν δμωαί τε καὶ αὐτὴ,

in quo delectantur beati dii diebus omnibus.
Eo abiit Minerva, postquam *hæc* suaserat puellæ.
Statim vero Aurora advenit in-pulcro-solio, quæ eam excitabat,] Nausicaam pulcro-peplo; continuoque *ea* admirata-est somnium.] Ivit autem per ædes, ut nuntiaret parentibus,
patri caro et matri : deprehenditque *eos*, intus dum-essent.
Illa quidem ad focum sedebat, cum ancillis mulieribus,
pensa versans marina-purpura-tincta : ipsum autem foras
egredientem convenit ad inclytos reges
in consilium, quo ipsum vocabant Phæaces nobiles.
Hæc autem valde prope stans carum patrem allocuta-est :
Pater care, non jam mihi apparaveris currum
excelsum, agilem-rotis, ut pulcras vestes agam
ad flumen, lotura, quæ mihi sorditata jacent?
Et vero te ipsum decet inter primores versantem
consilia consulere, puras in-corpore vestes habentem.
Quinque autem tibi cari filii in ædibus sunt,
duo in-matrimonio, tres autem cœlibes florentes ;
hi vero semper volunt, recens-lotas vestes habentes,
ad choream ire ; hæc autem meæ menti omnia curæ-sunt.
Sic dixit : verebatur enim floridas nuptias nominare
patri caro ; ille vero omnia intelligebat, et respondit sermone :
Neuquaquam tibi mulos invideo, filia, nec quicquam aliud.
Abi : ceterum tibi famuli apparabunt currum
altum, agilem rotis, sirpea instructum.
Sic locutus, servis præcepit ; hi vero paruerunt.
Ii quidem foras currum agilem-rotis mulinum
instruebant, mulosque submiserunt, junxeruntque sub curru ;
virgo autem e thalamo ferebat vestes pulcras ;
et eas quidem deposuit bene-polito in curru ;
mater vero in cista collocabat animo-gratum cibum,
varium, et obsonia imposuit, et vinum infudit
utre in caprino ; (puella vero conscendit currum :)
dedit etiam aurea in ampulla humidum oleum,
ut ungeretur cum ancillis mulieribus.
Illa vero accepit scuticam et habenas pulcras,
percussitque, ut-inirent-cursum ; strepitus autem erat mulorum ;] hi vero impigre contendebant, ferebantque vestes, et ipsam,] non solam ; una cum-ea etiam ancillæ proficiscebantur aliæ.] Hæ vero quum jam fluvii ad-alveum perpulcrum pervenere,] ubi quidem labra erant perennia, multaque aqua
pulcra profluebat, etiam admodum sordidata quæ-purget :
ibi illæ mulos quidem solverunt-a curru.
Et eos quidem egerunt fluvium propter vorticosum,
ut-carperent gramen dulce : ipsæ vero a curru
vestes manibus sumserunt, et inferebant in-nigram aquam ;
constipabantque in scrobibus, celeriter certamen proferentes.
Sed postquam lavarantque, purgarantque sordes omnes,
ordine *eas* explicuerunt ad litus maris, ubi potissimum
lapillos ad litus abluebat mare.
Ipsæ porro lotæ, et unctæ pingui oleo,
prandium inde sumserunt ad ripas fluvii :
vestes autem solis manebant dum-siccarentur splendore.
Ac postquam cibo saturatæ-sunt ancillæque et ipsa,

Digitized by Google

σφαίρῃ ταίτ' ἄρ' ἔπαιζον, ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι·
τῇσι δὲ Ναυσικάα λευκώλενος ἤρχετο μολπῆς.
Οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' οὔρεος ἰοχέαιρα,
ἢ κατὰ Τηΰγετον περιμήκετον ἢ Ἐρύμανθον,
τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισιν·
τῇ δέ θ' ἅμα Νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
ἀγρονόμοι παίζουσι· γέγηθε δέ τε φρένα Λητώ·
πασάων δ' ὑπὲρ ἥγε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,
ῥεῖά τ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι·
ὣς ἥγ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἀδμής.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πάλιν οἰκόνδε νέεσθαι,
ζεύξασ' ἡμιόνους, πτύξασά τε εἵματα καλά·
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὡς Ὀδυσεὺς ἔγροιτο, ἴδοι τ' εὐώπιδα κούρην,
ἥ οἱ Φαιήκων ἀνδρῶν πόλιν ἡγήσαιτο.
Σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασίλεια·
ἀμφιπόλου μὲν ἅμαρτε, βαθείῃ δ' ἔμβαλε δίνῃ·
αἱ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσαν.—Ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς·
ἑζόμενος δ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
Ὤ μοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
ὥςτε με κουράων ἀμφήλυθε θῆλυς ἀϋτή,
Νυμφάων, αἳ ἔχουσ' ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα,
καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πίσεα ποιήεντα.
Ἦ νύ που ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδὸν αὐδηέντων;
Ἀλλ' ἄγ', ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι ἠδὲ ἴδωμαι.
Ὣς εἰπών, θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς·
ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πτόρθον κλάσε χειρὶ παχείῃ
φύλλων, ὡς ῥύσαιτο περὶ χροῒ μήδεα φωτός.
Βῆ δ' ἴμεν, ὥςτε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς,
ὅστ' εἶσ' ὑόμενος καὶ ἀήμενος· ἐν δέ οἱ ὄσσε
δαίεται· αὐτὰρ ὁ βουσὶ μετέρχεται ἢ ὀΐεσσιν,
ἠὲ μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἑ γαστὴρ,
μήλων πειρήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
ὣς Ὀδυσεὺς κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισιν ἔμελλεν
μίξεσθαι, γυμνός περ ἐών· χρειὼ γὰρ ἵκανεν.
Σμερδαλέος δ' αὐτῇσι φάνη, κεκακωμένος ἅλμῃ·
τρέσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠϊόνας προὐχούσας·
οἴη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε· τῇ γὰρ Ἀθήνη
θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε, καὶ ἐκ δέος εἵλετο γυίων.
Στῆ δ' ἄντα σχομένη· ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς,
ἢ γούνων λίσσοιτο λαβὼν εὐώπιδα κούρην,
ἢ αὔτως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισιν
λίσσοιτ', εἰ δείξειε πόλιν, καὶ εἵματα δοίη.
Ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισιν,
μή οἱ γοῦνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
Αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον·
Γουνοῦμαί σε, ἄνασσα· θεός νύ τις ἢ βροτός ἐσσι.
Εἰ μέν τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἀρτέμιδί σε ἔγωγε, Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ' ἄγχιστα ἐΐσκω·
εἰ δέ τίς ἐσσι βροτῶν, τοὶ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσιν,

pila hæce inde ludebant, capitum-redimiculis depositis:
illis vero Nausicaa pulcris-ulnis exordiebatur ludum.
Qualis autem Diana incedit per montem sagittis-gaudens,
aut per Taygetum arduum, aut Erymanthum,
oblectans-se apris, et velocibus cervis;
cum-illa autem simul Nymphæ, filiæ Jovis ægidem-tenentis,
agrestes ludunt; gaudet vero mente Latona;
omnes autem ipsa capite supereminet ac fronte,
facileque conspicua est, pulcræ vero omnes:
sic illa inter-ancillas excellebat virgo indomita.
Sed quum jam esset rursus domum reditura,
junctis mulis, plicatisque vestibus pulcris:
tunc iterum aliud excogitavit dea cæsiis-oculis Minerva,
ut Ulysses excitaretur, videretque pulcram-oculis puellam,
quæ ipsum Phæacum virorum ad urbem duceret.
Pilam deinde jecit in ancillam regina;
ab-ancilla quidem aberravit, profundum autem incidit in-
vorticem:] illæ vero alte clamarunt. Atque experrectus-est
divinus Ulysses,] sedensque cogitabat in mente et in animo:
Heu mihi, quorum demum hominum in terram deveni?
anne hi injurii sunt et feroces, nec justi?
an hospitales, et ipsis mens est deorum-reverens?
ut me puellarum circumvenit femineus clamor,
Nympharum, quæ habitant montium altos vertices,
et fontes fluviorum, et palustria-loca herbosa.
An jam alicubi homines sum prope vocales?
Verum age, ego ipse experiar ac videbo.
Sic locutus, arbustis egrediebatur divinus Ulysses:
ex densa autem silva ramum fregit manu robusta,
cum-foliis, ut tegeret circa corpus pudenda viri.
Profectus-est autem ire, veluti leo in-montibus-nutritus, ro-
bore confisus,] qui incedit complutus et ventos-passus; in-
tus vero ei oculi] ardent: atque is boves invadit, aut oves,
aut agrestes cervas; jubet vero eum venter,
pecudes tentaturum, etiam in densam domum ire:
ita Ulysses puellis pulcras-comas-habentibus erat
congressurus, nudus licet esset: necessitas enim urgebat.
Horribilis vero ipsis apparuit, deturpatus salsugine:
diffugerunt autem, alio alia, per ripas prominentes:
sola vero Alcinoi filia mansit; ei enim Minerva
audaciam in mente posuit, et metum exemit e-membris.
Stetit vero contra, continens-se: at deliberabat Ulysses,
utrum genubus prehensis supplicaret pulcræ-oculis puellæ:
an sic *ut erat* verbis eminus-stans blandis
eam precaretur, si ostenderet urbem, et vestes daret.
Sic igitur ei deliberanti visum-est melius esse,
precari verbis eminus-stantem blandis,
ne ei genua prehendenti irasceretur mente puella.
Protinus blandum et sollertem dixit sermonem:
Supplex-oro te, regina; deane tu aliqua, an mortalis sis.
Si quidem aliqua dea es, *eorum* qui cœlum latum incolunt,
Dianæ te ego, Jovis filiæ magni,
formaque, staturaque, orisque-habitu, quam-proxime assi-
milo:] sin aliqua es ex-hominibus, qui super terram habitant,

Digitized by Google

τρισμάκαρες μὲν σοίγε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
τρισμάκαρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πού σφισι θυμὸς
αἰὲν ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
Κεῖνος δ' αὖ πέρι κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων,
ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἶκόνδ' ἀγάγηται.
Οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' ἄνδρ' οὔτε γυναῖκα· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Δήλῳ δή ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα —
ἦλθον γὰρ καὶ κεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λαὸς
τὴν ὁδὸν, ᾗ δὴ ἔμελλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι —
ὣς δ' αὔτως καὶ κεῖνο ἰδὼν, ἐτεθήπεα θυμῷ
δήν· ἐπεὶ οὔπω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης·
ὣς σε, γύναι, ἄγαμαί τε τέθηπά τε δείδιά τ' αἰνῶς
γούνων ἅψασθαι· χαλεπὸν δέ με πένθος ἱκάνει.
Χθιζὸς ἐεικοστῷ φύγον ἤματι οἴνοπα πόντον·
τόφρα δέ μ' αἰεὶ κῦμα φόρει, κραιπναί τε θύελλαι,
νήσου ἀπ' Ὠγυγίης· νῦν δ' ἐνθάδε κάββαλε δαίμων,
ὄφρ' ἔτι που καὶ τῇδε πάθω κακόν. Οὐ γὰρ ὀΐω
παύσεσθ'· ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
Ἀλλὰ, ἄνασσ', ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἐς πρώτην ἱκόμην· τῶν δ' ἄλλων οὔτινα οἶδα
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
Ἄστυ δέ μοι δεῖξον, δὸς δὲ ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,
εἴ τί που εἴλυμα σπείρων ἔχες ἐνθάδ' ἰοῦσα.
Σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς·
ἄνδρα τε καὶ οἶκον καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν
ἐσθλήν· οὐ μὲν γὰρ τοῦγε κρεῖσσον καὶ ἄρειον,
ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσιν,
χάρματα δ' εὐμενέτῃσι· μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί.
Τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ηὔδα·
ξεῖν'· ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας —
Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν, ἑκάστῳ·
καί πού σοι τάγ' ἔδωκε, σὲ δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης —
νῦν δ', ἐπεὶ ἡμετέρην τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
οὔτ' οὖν ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ ἄλλου,
ὧν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα.
Ἄστυ δέ τοι δείξω, ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν.
Φαίηκες μὲν τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν·
εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
τοῦ δ' ἐκ Φαιήκων ἔχεται κάρτος τε βίη τε.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι κέλευσεν·
στῆτέ μοι, ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε, φῶτα ἰδοῦσαι;
ἦ μή πού τινα δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι ἀνδρῶν;
Οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερὸς βροτὸς, οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται,
δηϊοτῆτα φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν.
Οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε, πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσγεται ἄλλος.
Ἀλλ' ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνει,
τὸν νῦν χρὴ κομέειν· πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες

ter-beati quidem tibi pater et veneranda mater,
ter-beati et fratres; valde, credo, ipsis animus
semper lætitia perfunditur, tui gratia,
videntibus *te* tale germen choream ingredientem.
Ille vero rursus in animo felicissimus præter ceteris,
quicunque te, sponsalibus-donis præponderans, domum duxerit.] Nondum enim aliqua talem vidi mortalem oculis,
nec virum, nec mulierem; admiratio me tenet aspicientem.
In-Delo sane aliquando tale, Apollinis juxta aram,
palmæ recens germen succrescens vidi:
(profectus enim eram etiam illuc, multusque me sequebatur
populus]in-ea profectione, quæ demum erat mihi malum damnum futura:)] eodem autem ipso-modo et illud conspicatus,
obstupui animo] diu; quandoquidem nunquam tale succrevit
lignum e terra:] ita te, mulier, admirorque, obstupeoque, vereorque admodum] genua prehendere: gravis autem me dolor
occupat.] Heri vigesimo effugi die nigrum pontum:
eousque vero me perpetuo fluctus ferebat, celeresque procellæ,] insula ab Ogygia: nunc tamen huc *me* conjecit deus,
ut adhuc fortasse et hic patiar malum. Non enim puto
cessaturum; sed adhuc multa dii efficient prius.
Verum regina, miserere: te enim mala multa passus
primam accessi; at ceterorum neminem novi
hominum qui hanc urbem et terram incolunt.
Urbem vero mihi ostende, daque pannum circumjiciendum,
si quod forte involucrum pannorum habes, huc profecta.
Tibi vero dii tanta dent, quanta animo tuo concupiscis;
maritumque et familiam, et concordiam præbeant
bonam: non enim hoc *quicquam* præstantius et melius *est*,
quam quando concordes animis domum teneant
vir et uxor: *tum oriuntur* multi dolores malevolis,
gaudia autem benevolis; maxime vero sentiunt ipsi.
Hunc autem rursus Nausicaa candidis-ulnis contra allocuta-est:] hospes: quandoquidem neque ignavo, nec stulto viro
similis es:] Jupiter vero ipse distribuit felicitatem Olympius
hominibus,] bonis atque malis prout voluerit, unicuique:
et fere tibi istæc dedit, te autem oportet pati omnino:
nunc vero, quum ad nostramque urbem et terram venisti,
nec jam vestium indigebis, nec cujusquam alius *rei*,
quarum decet supplicem miserum compotem fieri.
Urbem autem tibi monstrabo, dicamque tibi nomen civium.
Phæaces quidem hanc urbem et terram habitant:
sum autem ego filia magnanimi Alcinoi;
ex-quo Phæacum pendet et imperium et potentia.
Dixit, et ancillis comas-pulcras-habentibus imperavit:
sistite-gradum mihi, ancillæ: quo fugitis, virum conspicatæ?
an forte aliquem hostilium putatis esse virorum?
Non est ille vir vegetus homo, nec fere nascetur,
qui Phæacum virorum in terram veniat,
hostilia inferens; valde enim cari *sunt hi* immortalibus.
Habitamus autem seorsum, undoso in mari,
extremi, nec quisquam nobiscum mortalium commercium-habet alius.] Sed hic aliquis infelix errans huc venit,
quem nunc oportet curare: a Jove enim sunt omnes

Digitized by Google

ξεῖνοί τε πτωχοί τε· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
Ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε·
λούσατέ τ' ἐν ποταμῷ, ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἔστ' ἀνέμοιο.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἔσταν τε καὶ ἀλλήλῃσι κέλευσαν·
κὰδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆ' εἷσαν ἐπὶ σκέπας, ὡς ἐκέλευσεν
Ναυσικάα, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
πὰρ δ' ἄρα οἱ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔθηκαν·
δῶκαν δὲ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
ἤνωγον δ' ἄρα μιν λοῦσθαι ποταμοῖο ῥοῇσιν.
Δή ῥα τότ' ἀμφιπόλοισι μετηύδα δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἀμφίπολοι, στῆθ' οὕτω ἀπόπροθεν, ὄφρ' ἐγὼ αὐτὸς
ἅλμην ὤμοιϊν ἀπολούσομαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ
χρίσομαι· ἦ γὰρ δηρὸν ἀπὸ χροός ἐστιν ἀλοιφή.
Ἄντην δ' οὐκ ἂν ἔγωγε λοέσσομαι· αἰδέομαι γὰρ
γυμνοῦσθαι, κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισι μετελθών.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἀπάνευθεν ἴσαν, εἶπον δ' ἄρα κούρῃ.
Αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο δῖος Ὀδυσσεὺς
ἅλμην, ἥ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὤμους·
ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα λοέσσατο καὶ λίπ' ἄλειψεν,
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαθ', ἅ οἱ πόρε παρθένος ἀδμής·
τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος
οὔλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει·
ὣς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
Ἕζετ' ἔπειτ', ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
κάλλεϊ καὶ χάρισι στίλβων· θηεῖτο δὲ κούρη·
δή ῥα τότ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα·
Κλῦτέ μευ, ἀμφίπολοι λευκώλενοι, ὄφρα τι εἴπω·
οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ἐπιμίσγεται ἀντιθέοισιν.
Πρόσθεν μὲν γὰρ δή μοι ἀεικέλιος δέατ' εἶναι,
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Αἲ γὰρ ἐμοὶ τοιόσδε πόσις κεκλημένος εἴη,
ἐνθάδε ναιετάων, καί οἱ ἅδοι αὐτόθι μίμνειν.
Ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε. [το.
Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθον-
πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ ἔθεσαν βρῶσίν τε πόσιν τε.
Ἤτοι ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
ἁρπαλέως· δηρὸν γὰρ ἐδητύος ἦεν ἄπαστος.
Αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' ἐνόησεν·
εἵματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ' ἀπήνης,
ζεῦξεν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας· ἂν δ' ἔβη αὐτή.
Ὤτρυνεν δ' Ὀδυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὄρσεο δὴ νῦν, ξεῖνε, πόλινδ' ἴμεν, ὄφρα σε πέμψω
πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δαΐφρονος, ἔνθα σέ φημι
πάντων Φαιήκων εἰδησέμεν ὅσσοι ἄριστοι.
Ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρδειν· δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν·
ὄφρ' ἂν μέν κ' ἀγροὺς ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων,
τόφρα σὺν ἀμφιπόλοισι μεθ' ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν
καρπαλίμως ἔρχεσθαι· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.

hospitesque et egeni : donum autem *ipsis* exiguumque gratumque *est*.] Verum date, ancillæ, hospiti cibumque potumque,] et lavate *cum* in fluvio, ubi receptus est a-vento.

Sic dixit; illæ vero steterunt, et se-invicem hortatæ-sunt: atque Ulyssem collocarunt in receptu, uti jusserat Nausicaa, filia magnanimi Alcinoi; atque ei palliumque tunicamque vestes apposuerunt: dederunt porro *ei* aurea in ampulla liquidum oleum, jusseruntque dein ipsum lavare-se fluvii in-fluento. Ac tum ancillas allocutus-est divinus Ulysses :

Ancillæ, state ita eminus, dum ego ipse salsuginem ab-humeris abluam, circumque oleo ungam me : jam enim diu a corpore abest unctio. Coram vero haud ego lavero; vereor enim nudari, inter-puellas pulcris-comis versans.

Sic dixit; illæ vero secesserunt, narraruntque inde puellæ. At ex flumine a-corpore abluebat divinus Ulysses salsuginem, quæ ei terga et latos obtegebat humeros: e capite autem eluebat maris sordes infructuosi. Ac postquam usquequaque lavarat-se, et oleo unxerat, vestesque induerat, quas ei præbebat virgo indomita: illum quidem Minerva reddidit, Jove enata, majoremque aspectu, et crassiorem : a capite vero crispas demisit comas, hyacinthino flori similes. Ut autem quum quis aurum circumfundit argento vir sollers, quem Vulcanus docuerit et Pallas Minerva artem omnigenam; pulcra vero *is* opera perficit : sic in-hunc defudit gratiam in-capiteque et humeris. Considebat deinde, seorsum profectus ad litus maris, pulcritudine et gratia resplendens: admirabatur autem puella: ac tunc ancillas pulcris-comis allocuta-est :

Audite me, ancillæ candidis-ulnis, ut aliquid dicam; non omnibus invitis diis, qui Olympum tenent, ad-Phæacas hic vir pervenit similes-diis. Quippe antea quidem mihi indecorus videbatur esse, nunc vero diis similis-est, qui cœlum latum habitant. Utinam mihi talis maritus appellatus esset, hic habitans, et ipsi placeret hic manere. Verum date, ancillæ, hospiti cibumque potumque.

Sic dixit; illæ vero huic diligenter auscultarunt et paruerunt :] et subinde Ulyssi apposuerunt cibumque potumque. Atque is bibebat et edebat, audens divinus Ulysses, rapaciter; diu enim cibum non-gustaverat.

Sed Nausicaa candidis-ulnis aliud cogitavit; vestes jam plicatas posuit pulcrum in currum, junxitque mulos fortibus-ungulis, atque inscendit ipsa. Adhortata-est autem Ulyssem, verbumque dixit, et elocuta-est :] Surge nunc jam, hospes, ad-urbem eamus, ut te deducam] patris mei in domum prudentis; ubi te puto omnium Phæacum visurum-esse quotquot *sunt* optimi. Sed omnino sic facito; videris vero mihi non desipere : donec quidem per agros iverimus et culta hominum, tamdiu cum ancillis, post mulos et currum, celeriter ito; ego autem viæ dux-ero.

Digitized by Google

Αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβείομεν — ἣν πέρι πύργος
ὑψηλὸς, καλὸς δὲ λιμὴν ἑκάτερθε πόληος,
λεπτὴ δ' εἰσίθμη· νῆες δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
εἰρύαται· πᾶσιν γὰρ ἐπίστιόν ἐστιν ἑκάστῳ.
Ἔνθα δέ τέ σφ' ἀγορὴ καλὸν Ποσιδήϊον ἀμφὶς,
ῥυτοῖσιν λάεσσι κατωρυχέεσσ' ἀραρυῖα.
Ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσιν,
πείσματα καὶ σπεῖρα καὶ ἀποξύνουσιν ἐρετμά.
Οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιὸς οὐδὲ φαρέτρη,
ἀλλ' ἱστοὶ καὶ ἐρετμὰ νεῶν καὶ νῆες ἐΐσαι,
ᾗσιν ἀγαλλόμενοι πολιὴν περόωσι θάλασσαν —
τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδευκέα, μήτις ὀπίσσω
μωμεύῃ — μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον —
καί νύ τις ὧδ' εἴπῃσι κακώτερος ἀντιβολήσας·
τίς δ' ὅδε Ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε μέγας τε,
ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὗρε; πόσις νύ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
Ἤ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηὸς
ἀνδρῶν τηλεδαπῶν· ἐπεὶ οὔτινες ἐγγύθεν εἰσίν·
ἤ τίς οἱ εὐξαμένη πολυάρητος θεὸς ἦλθεν,
οὐρανόθεν καταβὰς, ἕξει δέ μιν ἤματα πάντα.
Βέλτερον, εἰ κ' αὐτή περ ἐποιχομένη πόσιν εὗρεν
ἄλλοθεν· ἦ γὰρ τούςδε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
Φαίηκας, τοί μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
Ὣς ἐρέουσιν, ἐμοὶ δέ κ' ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο.
Καὶ δ' ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥτις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἥτ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
ἀνδράσι μίσγηται πρίν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.
Ξεῖνε, σὺ δ' ὧδ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
πομπῆς καὶ νόστοιο τύχῃς παρὰ πατρὸς ἐμοῖο.
Δήεις ἀγλαὸν ἄλσος Ἀθήνης ἄγχι κελεύθου,
αἰγείρων· ἐν δὲ κρήνη νάει, ἀμφὶ δὲ λειμών·
ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τεθαλυῖά τ' ἀλωὴ,
τόσσον ἀπὸ πτόλιος, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας·
ἔνθα καθεζόμενος μεῖναι χρόνον, εἰςόκεν ἡμεῖς
ἄστυδε ἔλθωμεν καὶ ἱκώμεθα δώματα πατρός.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπῃ ποτὶ δώματ' ἀφῖχθαι,
καὶ τότε Φαιήκων ἴμεν ἐς πόλιν ἠδ' ἐρέεσθαι
δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἂν παῖς ἡγήσαιτο
νήπιος· οὐ μὲν γάρ τι ἐοικότα τοῖσι τ[illegible]ται
δώματα Φαιήκων, οἷος δόμος Ἀλκινόοιο
ἥρωος. Ἀλλ' ὁπότ' ἄν σε δόμοι κεκύθωσι καὶ αὐλὴ,
ὦκα μάλα μεγάροιο διελθέμεν, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
μητέρ' ἐμήν· ἡ δ' ἧσται ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν πυρὸς αὐγῇ,
ἠλάκατα στρωφῶσ' ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι,
κίονι κεκλιμένη· δμωαὶ δέ οἱ εἵατ' ὄπισθεν.
Ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῖο θρόνος ποτικέκλιται αὐγῇ,
τῷ ὅγε οἰνοποτάζει ἐφήμενος ἀθάνατος ὥς.
Τὸν παραμειψάμενος μητρὸς ποτὶ γούνασι χεῖρας
βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἴδηαι
χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐσσί.
[Εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.]

At postquam ad-urbem ascenderimus : circa quam murus
altus, pulcer vero portus ab-utraque-parte urbis,
arctus autem introitus; naves vero per-viam utrinque-recurvæ
subductæ-sunt : omnibus enim *nautis ibi* statio est singulis.
Ibi porro et ipsis forum *est* pulcrum Neptunium circa *templum,*] vectitiis lapidibus profunde-immissis exstructum.
Ibi vero navium armamenta nigrarum curant,
rudentes, et spiras : et acuunt remos.
Non enim Phæacibus curæ-est arcus, nec pharetra,
sed mali, et remi navium, et naves æquales,
quibus læti canum trajiciunt mare.
Horum evito famam amaram, ne-quis a-tergo
me carpat : valde enim sunt insolentes per vulgus :
et fortasse quis sic dicat vilior obviam-factus :
Quis vero ille *qui* Nausicaam sequitur, pulcerque magnusque,
hospes? ubi illum nacta-est? maritus utique ei erit ipsi.
Aut aliquem forte vagatum excepit sua a navi
virorum longinquorum : quippe nulli prope sunt :
aut aliquis ei supplicanti multum-exoptatus deus advenit,
e-cœlo delapsus; habebit vero ipsum dies omnes.
Rectius *fecit,* si etiam ipsa quærens maritum invenit
aliunde : certe enim hos quidem spernit in populo
Phæacas, qui ipsam ambiunt multique et nobiles.
Sic dicent; mihi vero probra hæc essent.
Et vero alii succensuerim, quæcumque talia quidem fecerit,
quæ invitis caris patre et matre viventibus,
viris misceatur, priusquam palam nuptiæ advenerint.
Hospes, tu vero ita meum observa verbum, ut celerrime
deductione et reditu potiaris a patre meo.
Invenies pulcrum lucum Minervæ, prope viam,
ex-populis; ibi autem fons effluit, circà vero *est* pratum :
ibi vero patris mei *est* prædium, et florentes horti,
tantum ab urbe, quantum *aliquis* auditur clamans :
ibi desidens mane aliquamdiu, donec nos
ad-urbem accesserimus, et pervenerimus ad-ædes patris.
Ac postquam nos putaveris ad ædes pervenisse,
tunc Phæacum eas in urbem, ac require
ædes patris mei magnanimi Alcinoi.
Facile vero conspicuæ sunt, et vel puer duceret
infans : neque enim omnino similes illis sunt
ædes Phæacum, qualis domus Alcinoi
herois. Ac postquam te ædes occuluerint et aula,
celeriter valde ædes transi, donec perveneris
ad-matrem meam; illa autem sedet ad focum in ignis splendore,] pensa versans purpurea, mirabile visu,
columnæ acclinata; ancillæ vero illi sedent a-tergo.
Ibi autem patris mei solium acclinatum-est foco :
cui ille vinum-potat insidens, immortalis instar.
Hoc præterito matris ad genua manus
extende nostræ, ut reditus diem videas
gaudens cito, etiamsi valde procul hinc sis.
[Si tibi illa quidem bene cupierit in animo,
spes tibi deinde amicosque videndi, et perveniendi
ad domum pulcre-ædificatam, et tuam in patriam terram.]

Digitized by Google

Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
ἡμιόνους· αἱ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα·
αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν.
Ἡ δὲ μάλ' ἡνιόχευεν, ὅπως ἅμ' ἑποίατο πεζοὶ
ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσεύς τε· νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην.
Δύσετό τ' ἠέλιος καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
ἱρὸν Ἀθηναίης, ἵν' ἄρ' ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο·
Κλῦθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη·
νῦν δή πέρ μευ ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὔποτ' ἄκουσας
ῥαιομένου, ὅτε μ' ἔῤῥαιε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Δός μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·
αὐτῷ δ' οὔπω φαίνετ' ἐναντίη· αἴδετο γάρ ῥα
πατροκασίγνητον· ὁ δ' ἐπιζαφελῶς μενέαινεν
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

Sic igitur locuta, percussit scutica splendida
mulos; hi vero celeriter reliquerunt fluvii fluenta:
ii autem bene currebant et bene alternabant pedes.
Illa autem sedulo aurigabatur, *ita* ut simul sequerentur pedibus] ancillæque Ulyssesque; mente (*arte*) vero impingebat scuticam.] Occidebatque sol, et illi inclytum ad-lucum pervenere] sacrum Minervæ, ubi proinde consedit divinus Ulysses.] Statim deinde supplicabat Jovis filiæ magni:
Audi me, ægidem-tenentis Jovis filia, indomita:
nunc tandem me exaudi, quoniam antea nunquam exaudisti
jactatum, quando me jactabat inclytus Neptunus.
Da me ad Phæacas gratum venire ac miserandum.
Sic dixit supplicans; eum autem audivit Pallas Minerva:
ipsi vero nondum apparebat palam; verebatur enim etiam
patruum; is autem vehementer irascebatur
divino Ulyssi, antequam *is* suam ad-terram perveniret.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Η.

Ὀδυσσέως εἴσοδος πρὸς Ἀλκίνουν.

Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
κούρην δὲ προτὶ ἄστυ φέρεν μένος ἡμιονοῖϊν.
Ἡ δ' ὅτε δὴ οὗ πατρὸς ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκανεν,
στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι· κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
ἵσταντ', ἀθανάτοις ἐναλίγκιοι· οἵ ῥ' ὑπ' ἀπήνης
ἡμιόνους ἔλυον, ἐσθῆτά τε ἔσφερον εἴσω.
Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον ἑὸν ἤϊε· δαῖε δέ οἱ πῦρ
γρηῢς Ἀπειραίη, θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
τήν ποτ' Ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόῳ δ' αὐτὴν γέρας ἔξελον, οὕνεκα πᾶσιν
Φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ' ὣς δῆμος ἄκουεν·
ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν.
Ἥ οἱ πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει.
Καὶ τότ' Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἴμεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
πολλὴν ἠέρα χεῦε, φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆϊ,
μήτις Φαιήκων μεγαθύμων ἀντεβολήσας
κερτομέοι τ' ἐπέεσσι καὶ ἐξερέοιθ', ὅτις εἴη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννήν,
ἔνθα οἱ ἀντεβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
παρθενικῇ εἰκυῖα νεήνιδι, κάλπιν ἐχούσῃ·
στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῦ· ὁ δ' ἀνείρετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Ὦ τέκος, οὐκ ἄν μοι δόμον ἀνέρος ἡγήσαιο
Ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;
καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος ταλαπείριος ἐνθάδ' ἱκάνω,
τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ οὔτινα οἶδα
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ ἔργα νέμονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε πάτερ, δόμον, ὅν με κελεύεις,
δείξω· ἐπεί μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
Ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω·
μηδέ τιν' ἀνθρώπων προτιόσσεο μηδ' ἐρέεινε.

ODYSSEÆ VII.

Ulyssis ingressus ad Alcinoum.

Sic quidem ibi supplicabat audens divinus Ulysses;
puellam vero ad urbem ferebat robur mulorum.
Illa vero quando jam sui patris ad-inclytas ædes pervenerat,
stetit in vestibulo: fratres vero eam undique
circumstabant, immortalibus similes; qui a curru
mulos solverunt, vestemque portarunt intro.
Ipsa vero ad thalamum suum ibat; accendebat autem ei ignem
anus Apiræa, cubicularia Eurymedusa,
quam olim ex-Apira naves duxerunt utrinque-recurvæ:
Alcinoo autem eam munus elegerant, eo-quod omnibus
Phæacibus imperabat, deoque veluti populus *ei* auscultabat:
quæ enutrierat Nausicaam pulcris-ulnis in ædibus.
Hæc ei ignem accendebat, et intus cœnam adornabat.
Et tunc Ulysses surrexit ad-urbem iturus; ac Minerva
multam *ei* caliginem infudit, bene cupiens Ulyssi,
ne-quis Phæacum magnanimorum obviam-factus,
conviciaretque verbis, et interrogaret, quisnam esset.
Sed quum jam esset urbem ingressurus amœnam,
tum ei obviam-facta-est dea cæsiis-oculis Minerva,
virgini similis juvenculæ, urnam gestanti;
stetitque ante eum: interrogabat autem divinus Ulysses:
O filia, nonne me ad-domum viri deduxeris
Alcinoi, qui hosce inter homines imperat?
etenim ego hospes multa-passus huc veni,
procul e longinqua terra: quare neminem novi
hominum, qui hanc urbem et *hæc* opera inhabitant.
Hunc autem rursus allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
enimvero ego tibi, hospes pater, domum, quam me jubes,
monstrabo; quoniam meum prope patrem eximium habitat.
Verum eas tacite sic; ego vero viam monstrabo:
neu quenquam hominum aspice, neu interroga.

Digitized by Google

Οὐ γὰρ ξείνους οἵδε μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται,
οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ', ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι.
Νηυσὶ θοῇσιν τοίγε πεποιθότες ὠκείῃσιν
λαῖτμα μέγ' ἐκπερόωσιν, ἐπεί σφισι δῶκ' Ἐνοσίχθων·
τῶν νέες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Τὸν δ' ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ οὐκ ἐνόησαν
ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ διὰ σφέας. Οὐ γὰρ Ἀθήνη
εἴα ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός· ἥ ῥά οἱ ἀχλὺν
θεσπεσίην κατέχευε, φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
Θαύμαζεν δ' Ὀδυσεὺς λιμένας καὶ νῆας ἐΐσας,
αὐτῶν θ' ἡρώων ἀγορὰς καὶ τείχεα μακρὰ,
ὑψηλὰ σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκοντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Οὗτος δή τοι, ξεῖνε πάτερ, δόμος, ὅν με κελεύεις
πεφραδέμεν· δήεις δὲ Διοτρεφέας βασιλῆας,
δαίτην δαινυμένους· σὺ δ' ἔσω κίε μηδέ τι θυμῷ
τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
ἔργοισιν τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
Δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν·
Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον, ἐκ δὲ τοκήων
τῶν αὐτῶν, οἵπερ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
γείνατο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
ὁπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος·
ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι Γιγάντεσσιν βασίλευεν·
ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
Τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη καὶ ἐγείνατο παῖδα
Ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαίηξιν ἄνασσεν·
Ναυσίθοος δ' ἔτεκεν Ῥηξήνορά τ' Ἀλκίνοόν τε.
Τὸν μὲν, ἄκουρον ἐόντα, βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα λιπόντα
Ἀρήτην· τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
καί μιν ἔτισ', ὡς οὔτις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,
ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν.
Ὣς κείνη πέρι κῆρι τετίμηταί τε καὶ ἐστὶν
ἔκ τε φίλων παίδων ἔκ τ' αὐτοῦ Ἀλκινόοιο
καὶ λαῶν, οἵ μίν ῥα θεὸν ὣς εἰσορόωντες,
δειδέχαται μύθοισιν, ὅτε στείχῃσ' ἀνὰ ἄστυ.
Οὐ μὲν γάρ τι νόου γε καὶ αὐτὴ δεύεται ἐσθλοῦ·
οἷσίν τ' εὖ φρονέῃσι καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
Εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· λίπε δὲ Σχερίην ἐρατεινήν·
ἵκετο δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην,
δῦνε δ' Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἴε κλυτά· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
ὥρμαιν' ἱσταμένῳ, πρὶν χάλκεον οὐδὸν ἱκέσθαι.
Ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης,
δῶμα καθ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.

Non enim hospites hi valde homines colunt,
nec amice-excipientes amplectuntur, qui aliunde venerit.
Navibus velocibus hi freti celeribus,
voraginem *maris* magnam trajiciunt; quippe ipsis *hoc* dedit
Neptunus :] horum naves veloces veluti ala sive cogitatum.
Sic igitur locuta, præibat Pallas Minerva
celeriter : ille vero inde post vestigia ibat deæ.
Hunc autem Phæaces nautæ-inclyti non adverterunt
gradientem in urbe per ipsos. Non enim Miverva
sinebat pulcris-comis, potens dea, quæ ei caliginem
divinam offuderat, bene *ei* cupiens in animo.
Mirabatur autem Ulysses portus et naves æquales,
ipsorumque heroum fora, et mœnia longa,
sublimia, vallis munita, mirabile visu.
Sed quando jam regis ad-inclytas domos pervenerant,
inter-eos sermones exorsa-est dea cæsiis-oculis Minerva :
Hæc jam tibi, hospes pater, domus *est* quam me jubes
monstrare; invenies vero Jovis-alumnos reges
epulas epulantes : tu autem intro eas, neu quicquam animo
timeas : audax enim vir in omnibus potior
operibus est, etiam sicunde aliunde venerit.
Reginam quidem primo invenies in ædibus :
Arete vero nomen est inditum *ei* : ex parentibus autem
iisdem *est*, qui-quidem genuerunt Alcinoum regem.
Nausithoum quidem primum Neptunus terræ-concussor
genuit, et Peribœa, mulierum forma præstantissima,
minima-natu filia magnanimi Eurymedontis,
qui olim superbis Gigantibus imperabat :
verum hic quidem perdidit populum scelestum, periitque
ipse.] Cum-illa vero Neptunus mixtus-est, et genuit filium
Nausithoum magnanimum, qui inter Phæacas imperabat :
Nausithous vero genuit Rhexenoremque, Alcinoumque.
Illum quidem, prole-mascula-carentem, interemit argenteo-
arcu Apollo,] ducta-recens-uxore, in regia, unica sola filia
relicta] Areta; hanc vero Alcinous duxit uxorem,
et ipsam honoravit, ut nulla super terra honoratur alia,
quotquot nunc mulieres sub viris domum habent.
Sic illa ex animo honoraturque, et est *honorata*
et a caris liberis, et ab ipso Alcinoo,
et civibus, qui ipsam veluti deam suspicientes,
excipiunt vocibus *faustis*, quum incedit per urbem.
Neque enim omnino mente et ipsa eget bona;
quibus quidem bene velit, *his* viris etiam lites solvit.
Si tibi illa quidem bene velit in animo,
spes tibi deinde amicosque videndi, et perveniendi
in domum excelsam, et tuam in patriam terram.
Sic igitur locuta, abiit cæsiis-oculis Minerva
pontum super infructuosum; reliquitque Scheriam amabi-
lem :] venit autem ad Marathona, et latas-vias-habentes Athe-
nas,] ingressaque-est Erechthei bene-munitam domum. At
Ulysses] Alcinoi ad domos ibat inclytas : multa vero ei cor
agitabat stanti, priusquam æreum ad-limen venisset.
Instar enim solis splendor erat, aut lunæ,
domum per excelsam magnanimi Alcinoi.

Χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ· περὶ δὲ θριγκὸς κυάνοιο·
χρύσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
ἀργύρεοι δὲ σταθμοὶ ἐν χαλκέῳ ἕστασαν οὐδῷ,
ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσέη δὲ κορώνη.
Χρύσειοι δ' ἑκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν,
δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
Ἐν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῖο διαμπερές· ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι
λεπτοὶ ἐΰννητοι βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
Ἔνθα δὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἑδριόωντο,
πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχεσκον.
Χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτων ἐπὶ βωμῶν
ἕστασαν, αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσιν.
Πεντήκοντα δέ οἱ δμωαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες,
αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἔπι μήλοπα καρπὸν,
αἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι καὶ ἠλάκατα στρωφῶσιν,
ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
καιροσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.
Ὅσσον Φαίηκες περὶ πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
νῆα θοὴν ἐνὶ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὣς δὲ γυναῖκες
ἱστὸν τεχνῆσαι· πέρι γάρ σφισι δῶκεν Ἀθήνη
ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα καὶ φρένας ἐσθλάς.
Ἔκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
τετράγυος· περὶ δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκει τηλεθόωντα,
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
συκαῖ τε γλυκεραὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι.
Τάων οὔποτε καρπὸς ἀπόλλυται οὐδ' ἀπολείπει
χείματος οὐδὲ θέρευς, ἐπετήσιος· ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ, σταφυλή, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
Ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐῤῥίζωται·
τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
ἄλλας δὲ τραπέουσι· πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν,
ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἕτεραι δ' ὑποπερκάζουσιν.
Ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον
παντοῖαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι·
ἐν δὲ δύω κρῆναι, ἡ μέν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
σκίδναται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵησιν
πρὸς δόμον ὑψηλὸν, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται.
Τοῖ' ἄρ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
Ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο δώματος εἴσω.
Εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
σπένδοντας δεπάεσσιν ἐϋσκόπῳ Ἀργειφόντῃ,
ᾧ πυμάτῳ σπένδεσκον, ὅτε μνησαίατο κοίτου.
Αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,

Ærei etenim parietes ducti-erant hinc et illinc,
ad intimum-secessum a limine: circum autem corona ex cyano:]
aureæ vero fores firmam domum intus claudebant:
argentei autem postes in æreo stabant limine,
argenteumque superliminare, aureus autem annulus.
Aurei porro utrinque et argentei canes erant,
quos Vulcanus fecerat peritis præcordiis,
domum ut-custodirent magnanimi Alcinoi,
immortales qui-sunt et senii-expertes per-dies omnes.
Intus vero solia circa parietem firmata-erant hinc et illinc,
ad intimum-secessum a limine usque: ibi pepli
tenues bene-texti instrati-erant, opera mulierum.
Hic autem Phæacum primates sedebant,
bibentes et edentes; perpetuo enim *epulas* habebant.
Aurei vero juvenes bene-structas super aras
stabant, ardentes faces in manibus tenentes,
illucentes noctu per domum convivis.
Quinquaginta porro ei ancillæ per domum mulieres;
aliæ quidem molunt in mola flavum frumentum;
aliæ vero telas texunt et fusos versant
sedentes, *mobiles* qualia folia excelsæ populi:
textilibus autem a-linteis distillat humidum oleum.
Quantum Phæaces supra omnes periti *sunt* homines
navem celerem per pontum dirigendi, tantum etiam mulieres
telam texendi; supra-modum enim illis dedit Minerva
operaque scire perpulcra, et ingenium *habere* bonum.
Extra vero aulam magnus *est* hortus prope januas
quatuor-jugerum: circa autem *eum* septum ductum-est
utrinque.] Ibi vero arbores proceræ creverant virentes,
piri, et mali-punicæ, et mali pulcro-fructu,
ficusque dulces, et oleæ virescentes.
Ex-his nunquam fructus perit, nec deficit
hieme, neque æstate, perennis; sed omnino semper
Zephyrus spirans, alia quidem crescere-facit, alia vero maturescere.]
Pirus post pirum senescit, malumque post malum,] ac post uvam uva, ficusque post ficum.
Ibi porro ei fructuum-plena vinea fundata-est:
hujus alterum quidem apricum-solum plano in loco
siccatur sole; alias autem *uvas* vindemiant,
alias vero calcant; ante autem, *uvæ* immaturæ sunt,
florem emittentes, aliæ vero submaturescunt.
Ibi porro cultæ leguminum-areolæ ad extremum ordinem
omnigenæ consitæ-sunt, perenne florentes:
insunt autem duo fontes, alter quidem per hortum totum
dispergitur, alter vero ex-altera-parte sub aulæ limen fluit
ad domum excelsam, unde aquabantur cives.
Talia igitur in Alcinoi *domo* deorum erant splendida dona.
Ibi stans *hæc* admirabatur audens divinus Ulysses.
Ac postquam omnia suo admiratus-erat animo,
celeriter super limen ingressus-est intra domum.
Invenit autem Phæacum ductores atque principes
libantes poculis speculatori Argicidæ;
cui ultimo libabant, quando cogitabant de-lecto.
Verum ivit per domum audens divinus Ulysses,

Digitized by Google

πολλὴν ἠέρ' ἔχων, ἥν οἱ περίχευεν Ἀθήνη,
ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτης βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς.
Καὶ τότε δή ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θέσφατος ἀήρ.
Οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμον κάτα, φῶτα ἰδόντες·
θαύμαζον δ' ὁρόωντες· ὁ δ' ἐλλιτάνευεν Ὀδυσσεύς·
Ἀρήτη, θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
τούσδε τε δαιτυμόνας· τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειεν ἕκαστος
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι γέρας θ', ὅ τι δῆμος ἔδωκεν.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἱκέσθαι
θᾶσσον· ἐπειδὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ ἕζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσιν,
πὰρ πυρί· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν
καὶ μύθοισι κέκαστο, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀλκίνο', οὐ μέν τοι τόδε κάλλιον οὐδὲ ἔοικεν
ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἧσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσιν·
οἵδε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
Ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
εἷσον ἀναστήσας· σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον
οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅσθ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ·
δόρπον δὲ ξείνῳ ταμίη δότω ἔνδον ἐόντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν καὶ ἐπὶ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
υἱὸν ἀναστήσας, ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα,
ὅς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκεν.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅσθ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς φάτο· Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες·
ἠῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλέονας καλέσαντες
ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσσομεν ἠδὲ θεοῖσιν
ῥέξομεν ἱερὰ καλά· ἔπειτα δὲ καὶ περὶ πομπῆς
μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται

multam caliginem habens, quam ei circumfuderat Minerva,
donec perveniret ad-Aretenque et Alcinoum regem.
Circumjecit autem Aretæ genubus manus Ulysses.
Et tum demum rursus dissipata-est divinitus-offusa nebula.
Illi vero muti facti-sunt per domum, virum conspicati:
admirabanturque intuentes: sed supplicabat Ulysses:
Arete, filia Rhexenoris paris-deo,
ad-tuum maritum, et ad-tua genua veni, multa passus,
et ad-hosce convivas; quibus dii feliciter dent
vivere, et liberis transmittat unusquisque
possessiones in ædibus, honoremque, quem populus dedit.
At mihi deductionem parate, in-patriam ut-perveniam
ocyus: quoniam diu *procul* ab-amicis ærumnas patior.
Sic fatus, resedit ad focum in cineribus,
juxta ignem; illi vero omnes obmutuerunt silentio.
Seroque tandem inter-*eos*-fatus-est senex heros Echeneus
qui sane Phæacum virorum maximus-natu erat,
et sermonibus præstabat, priscaque et multa sciens:
qui inter-eos benevolens concionatus-est et dixit:
Alcinoe, non sane tibi hoc honestius, nec convenit,
hospitem quidem humi sedere ad focum in cineribus:
hi vero tuum sermonem exspectantes continent-se.
Verum age jam hospitem in sede argenteis-clavis-distincta
colloca erectum: tu vero præcones jube
vinum infundere, ut et Jovi fulmine-gaudenti
libemus, qui supplices una venerandos comitatur:
cœnam vero hospiti proma det ex-intus reconditis.
Ac postquam hoc audivit sacra vis Alcinoi,
manu prehensum Ulyssem prudentem, versutum,
erexit a foco, et in sedem collocavit splendidam,
filio surgere-jusso, virtutis-amante Laodamante,
qui ei proximus sedebat; maxime autem *ipse* eum diligebat.
Aquam vero ancilla gutturnio infudit ferens
pulcro, aureo, super argenteum lebetem,
ad-lavandum; juxtaque politam extendit mensam.
Panem vero venerabilis proma apposuit ferens,
fercula multa apponens, largiens de-præsentibus.
Atque ille bibebat et edebat, audens divinus Ulysses:
et tum præconem allocuta-est vis Alcinoi:
Pontonoe, cratere mixto vinum distribue
omnibus per domum; ut et Jovi fulmine-gaudenti
libemus, qui supplices una venerandos comitatur.
Sic dixit; Pontonous autem dulce vinum miscebat;
distribuitque omnibus, auspicatus poculis.
Ac postquam libarantque biberantque, quantum volebat animus,] illis dein Alcinous concionatus-est et dixit:
Audite, Phæacum ductores atque principes,
ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Nunc quidem epulati cubetis domum profecti:
mane vero senibus pluribus advocatis,
hospitem in ædibus hospitaliter-excipiemus, ac diis
faciemus sacra pulcra: deinde autem et de deductione
cogitabimus, ut hic hospes sine labore et molestia
deductione sub nostra suam in-patriam terram perveniat,

Digitized by Google

χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστίν·
μηδέ τι μεσσηγύς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθησιν,
πρίν γε τὸν ἧς γαίης ἐπιβήμεναι· ἔνθα δ' ἔπειτα
πείσεται, ἅσσα οἱ Αἶσα Κατακλῶθές τε βαρεῖαι
γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθεν,
ἄλλο τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ περιμηχανόωνται.
Αἰεὶ γὰρ τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν, εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας·
δαίνυνταί τε παρ' ἄμμι καθήμενοι, ἔνθα περ ἡμεῖς.
Εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,
οὔτι κατακρύπτουσιν· ἐπεί σφισιν ἐγγύθεν εἰμέν,
ὥςπερ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα Γιγάντων. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ἀλκίνο', ἄλλο τί τοι μελέτω φρεσίν· οὐ γὰρ ἔγωγε
ἀθανάτοισιν ἔοικα, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὐ δέμας οὐδὲ φυήν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν·
οὕςτινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας ὀϊζὺν
ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν ἐν ἄλγεσιν ἰσωσαίμην.
Καὶ δ' ἔτι κεν καὶ μᾶλλον ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε, κηδόμενόν περ.
Οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
ἔπλετο, ἥτ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ,
καὶ μάλα τειρόμενον, καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.
Ὣς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν· ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ
ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν· ἐκ δέ με πάντων
ληθάνει, ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλήσασθαι ἀνώγει.
Ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθαι ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν,
ὥς κ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης,
καίπερ πολλὰ παθόντα· ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
κτῆσιν ἐμήν, δμῶάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
πὰρ δέ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
ἥσθην· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός·
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων·
ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα
καλά, τά ῥ' αὐτὴ τεῦξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
οὐ δὴ φῂς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκέσθαι;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ἀργαλέον, βασίλεια, διηνεκέως ἀγορεῦσαι [σεύς·
κήδε', ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωνες·
τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται,
ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ, δολόεσσα Καλυψώ,
ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
μίσγεται, οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.

gaudens, celeriter, etiam si valde procul sit:
neu quod interea malum et damnum patiatur,
antequam ipse suæ terræ appellat: ibi vero deinde
patietur quæcunque ei Fatum Parcæque graves
nascenti neverunt filo, quando ipsum peperit mater.
Sin autem quis immortalium utique de cœlo venit,
aliud quippiam hoc deinceps dii moliuntur.
Semper enim pridem certe dii apparent manifesti
nobis, quando facimus inclytas hecatombas;
convivanturque apud nos sedentes, ubi quidem nos.
Si vero quis et solus profectus occurrerit viator,
nequaquam *hoc* occultant; quoniam ipsos prope sumus,
quemadmodum Cyclopesque et feroces gentes Gigantum.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
Alcinoe, aliud quid tibi curæ-sit in-animo; non enim ego
immortalibus similis-sum, qui cœlum latum tenent,
non corpore, nec oris-habitu, sed mortalibus hominibus;
quoscunque vos nostis maxime subeuntes miseriam
hominum, hisce in doloribus æquipararer.
Et adhuc etiam plura ego mala narrarem,
quæ jam cuncta deorum voluntate pertuli.
Verum me quidem cœnare sinite, dolentem licet.
Non enim odiosum præter ventrem importunius aliud
est, qui jubet sui recordari necessitate,
etiam valde afflictum, et in animo dolores habentem.
Sic et ego dolores quidem habeo in-animo; hic vero omnino
semper] edere jubet et bibere; et me omnium
oblivisci-facit, quæcunque passus-sum, et repleri postulat.
Vos autem festinate simul-cum aurora illucescente
ut me infaustum meam deducatis in-patriam,
quamvis multa passum; conspicatum me vel relinquat vita
possessionem meam, famulosque, et altam magnam domum.
Sic dixit: illi autem omnes approbabant, et hortabantur
deducere hunc hospitem, quoniam recte locutus-erat.
Ac postquam libarantque biberantque quantum volebat animus,] illi quidem decubituri iverunt domum unusquisque.
At in sedibus relinquebatur divinus Ulysses,
apud ipsum autem Areteque et Alcinous deo-par
sedebant: famulæ autem auferebant vasa convivii:
inter-eos vero Arete candidis-ulnis exordiebatur sermones:
agnovit enim pallium et tunicam, vestimenta videns
pulcra, quæ quidem ipsa fecerat, cum ancillis mulieribus;
et ipsum compellans alatis verbis allocuta-est
Hospes, hoc quidem te primum interrogabo ipsa:
quis *et* unde es hominum? quis tibi hæc vestimenta dedit?
an-non dicis, per mare errantem *te* huc venisse?
Hanc autem respondens affatus-est ingeniosus Ulysses:
difficile *est*, regina, penitus enarrare *meas*
ærumnas: quandoquidem mihi multas dederunt dii-cœlestes;
hoc vero tibi dicam, quod me interrogas et inquiris.
Ogygia quædam insula procul in mari jacet,
ubi quidem Atlantis filia, dolosa Calypso,
habitat pulcris-comis, potens dea: nec quisquam cum-ipsa
versatur, nec deorum, nec mortalium hominum.

Digitized by Google

Ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέστιον ἤγαγε δαίμων
οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἐλάσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης
ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοὶ, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός· ἥ με λαβοῦσα,
ἐνδυκέως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν ἠδὲ ἔφασκεν
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
Ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
δάκρυσι δεύεσκον, τά μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθεν,
καὶ τότε δή με κέλευσεν ἐποτρύνουσα νέεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῆς.
Πέμπε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου· πολλὰ δ' ἔδωκεν,
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν·
οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
Ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέον ἤματα ποντοπορεύων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ,
δυσμόρῳ· ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι ὀϊζυῖ
πολλῇ, τήν μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους κατέδησε κέλευθα,
ὤρινεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον· οὐδέ τι κῦμα
εἴα ἐπὶ σχεδίης ἁδινὰ στενάχοντα φέρεσθαι.
Τὴν μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκέδασ'· αὐτὰρ ἔγωγε
νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον, ὄφρα με γαίῃ
ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
Ἔνθα κέ μ' ἐκβαίνοντα βιήσατο κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
πέτρῃς πρὸς μεγάλῃσι βαλὸν καὶ ἀτερπέϊ χώρῳ·
ἀλλ' ἀναχασσάμενος νῆχον πάλιν, ἕως ἐπῆλθον
ἐς ποταμὸν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων· καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο.
Ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων· ἐπὶ δ' ἀμβροσίη νὺξ
ἤλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπάνευθε Διιπετέος ποταμοῖο
ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ φύλλα
ἠφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ' ἀπείρονα χεῦεν.
Ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι, φίλον τετιημένος ἦτορ,
εὗδον παννύχιος καὶ ἐπ' ἠῶ καὶ μέσον ἦμαρ·
δύσετό τ' ἠέλιος καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀμφιπόλους δ' ἐπὶ θινὶ τεῆς ἐνόησα θυγατρὸς
παιζούσας, ἐν δ' αὐτὴ ἔην εἰκυῖα θεῇσιν.
Τὴν ἱκέτευσ'· ἡ δ' οὔτι νοήματος ἤμβροτεν ἐσθλοῦ,
ὡς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα
ἐρξέμεν· αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
Ἥ μοι σῖτον ἔδωκεν ἅλις ἠδ' αἴθοπα οἶνον,
καὶ λοῦσ' ἐν ποταμῷ, καί μοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν.
Ταῦτά τοι ἀχνύμενός περ ἀληθείην κατέλεξα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
Ξεῖν', ἤτοι μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησεν
παῖς ἐμὴ, οὕνεκά σ' οὔτι μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ἦγεν ἐς ἡμέτερον· σὺ δ' ἄρα πρώτην ἱκέτευσας.

Sed me infelicem ad-focum *ejus* duxit deus
solum, postquam mihi navem velocem candenti fulmine
Jupiter percussam diffiderat medio in nigro mari.
Ibi reliqui quidem omnes periere boni socii :
at ego, carina ulnis comprehensa navis utrinque-recurvæ,
novem-diebus ferebar : decima autem me nocte nigra
insulam ad Ogygiam appulerunt dii, ubi Calypso
habitat pulcris-comis, potens dea; quæ me susceptum
sedulo amice-tractabat, et alebat, et dicebat *se*
facturam immortalem et senii-expertem per-dies omnes :
sed meum nunquam animum in pectoribus flectebat.
Illic quidem septem-annos manebam perpetuo, vestes autem
semper] lacrimis rigabam, quas mihi divinas dedit Calypso.
Sed quum jam octavus mihi revolutus annus venit,
tum demum me jussit hortans redire,
Jovis e jussu, sive etiam animus mutatus-est ipsius.
Misit vero *me* in rate multis-vinculis-juncta : multa autem dedit,] panem et vinum suave; et divinas vestes induit :
ventumque misit innocuumque placidumque.
Septem et decem autem navigabam dies per-mare-iter-faciens,
decima-octava vero *mihi* apparuerunt montes umbrosi
terræ vestræ; lætatum vero est mihi carum cor,
infelici : certe enim eram adhuc conflictaturus ærumnis
multis, quas mihi immisit Neptunus terræ-concussor;
qui mihi incitatis ventis impedivit iter,
commovitque mare immensum; neque ullo-pacto *me* fluctus
sinebat in rate vehementer ingemiscentem vehi.
Hanc quidem deinde procella dispersit : atque ego
natans hanc voraginem emensus-sum, donec me terræ
vestræ appulit ferens ventusque et aqua.
Ibi me egredientem allisisset fluctus ad terram,
petras ad magnas jaciens et ingratum locum :
sed recedens natavi rursus, donec veni
ad fluvium, ubi demum mihi visus-est locus opportunissimus,
lævis petrarum; et receptus ibi-erat a-vento.
Excidi autem animum-collecturus : ac divina nox
supervenit : ego autem seorsum ab divinitus-fluente fluvio
egressus in arbustis dormivi : circumquaque vero folia
congessi : somnum autem deus immensum *in me* defudit.
Ibi quidem in foliis, caro afflictus corde,
dormiebam per-totam noctem, et ad auroram et meridiem;
occidebatque sol, et me dulcis somnus dereliquit.
Ancillas vero in litore tuæ vidi filiæ
ludentes : inter *eas* autem ipsa erat similis deabus.
Ei supplicavi : illa vero neutiquam a-mente aberrabat bona,
ut non sperares juniorem obviam-factum
acturum : semper etenim juniores desipiunt:
Quæ mihi cibum dedit affatim, et nigrum vinum,
et lavit in flumine, et mihi has vestes dedit.
Hæc tibi, tametsi afflictus, ex-vero enarravi.
Huic autem rursus Alcinous respondit, dixitque :
hospes, enimvero hoc quidem decens non advertit
filia mea, quod te neutiquam cum ancillis mulieribus
duxit in nostram *domum* : tu vero *illi* primæ supplicaveras.

Digitized by Google

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἥρως, μή μοι τοὔνεκ' ἀμύμονα νείκεε κούρην·
ἡ μὲν γάρ με κέλευε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι·
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον, δείσας αἰσχυνόμενός τε,
μήπως καὶ σοὶ θυμὸς ἐπισκύσσαιτο ἰδόντι·
δύςζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
ξεῖν', οὔ μοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν, οἷός ἐσσι, τά τε φρονέων, ἅ τ' ἐγώ περ,
παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
αὖθι μένων· οἶκον δέ τ' ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
εἴ κ' ἐθέλων γε μένοις· ἀέκοντα δέ σ' οὔτις ἐρύξει
Φαιήκων· μὴ τοῦτο φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο.
Πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς,
αὔριον· ἐς τῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνῳ
λέξεαι· οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνην, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴ πού τοι φίλον ἐστίν·
εἴπερ καὶ μάλα πολλὸν ἑκαστέρω ἔστ' Εὐβοίης·
τήν περ τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι, οἵ μιν ἴδοντο
λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
ἦγον, ἐποψόμενον Τιτυὸν, Γαιήϊον υἱόν·
καὶ μὲν οἱ ἔνθ' ἦλθον, καὶ ἄτερ καμάτοιο τέλεσσαν
ἤματι τῷ αὐτῷ καὶ ἀπήνυσαν οἴκαδ' ὀπίσσω.
Εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν, ὅσσον ἄρισται
νῆες ἐμαὶ καὶ κοῦροι ἀναρρίπτειν ἅλα πηδῷ.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ζεῦ πάτερ, αἴθ', ὅσα εἶπε, τελευτήσειεν ἅπαντα
Ἀλκίνοος, τοῦ μέν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
ἄσβεστον κλέος εἴη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Κέκλετο δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
ὤτρυνον Ὀδυσῆα παριστάμεναι ἐπέεσσιν·
Ὄρσο κέων, ὦ ξεῖνε· πεποίηται δέ τοι εὐνή.
Ὣς φάν· τῷ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ.
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
πὰρ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.

Hunc autem respondens affatus-est ingeniosus Ulysses:
heros, ne mihi ideo eximiam reprehende puellam:
ipsa enim me jussit cum ancillis subsequi;
sed ego nolui, timens reveritusque,
ne-qua et tibi animus irasceretur conspicato:
suspicaces etenim sumus in terra genera hominum.
Huic autem rursus Alcinous respondit, dixitque:
hospes, non mihi tale in præcordiis carum cor,
temere ut-irascar: potiora autem *mihi sunt* honesta omnia.
Utinam enim, Jupiterque pater, et Minerva et Apollo,
talis quum-sis qualis es, eaque sentiens quæ ego et ipse,
filiamque meam habere-velles, et meus gener vocari,
hic manens; domum autem ego et bona darem,
si modo volens maneres, invitum vero te nemo detinebit
Phæacum: ne hoc gratum Jovi patri sit.
Deductionem vero in hoc *tempus* ego constituam, ut bene
scias,] crastinum; tum-diu autem tu quidem domitus somno
decumbes; illi vero remigabunt per-tranquillum, donec per-
veneris] in-patriam tuam, et domum, et sicubi tibi gratum sit,
etiam si valde multo longius absit quam-Eubœa:
eam quidem longissime aiunt abesse, qui eam viderunt
civium nostrorum, quando flavum Rhadamanthum
duxerunt, invisurum Tityum, Terræ filium:
atque illi quidem illuc venere, et absque labore perfecerunt
iter die eodem, et finierunt domum retro *venientes*.
Cognosces vero et ipse in mente, quam optimæ
naves meæ et juvenes ad-torquendum mare gubernaculo.
Sic dixit, gavisus-est autem audens divinus Ulysses:
precansque deinde ait, verbumque dixit et elocutus-est:
Jupiter pater, utinam, quæcunque dixit, perficeret omnia
Alcinous: cujus quidem per almam terram
immortalis gloria esset; ego autem in-patriam pervenirem.
Sic illi quidem talia ad se-invicem loquebantur.
Jussit autem Arete candidas-ulnas-habens ancillas
cubilia sub porticu ponere, et stragula pulcra
purpurea injicere, insternereque desuper tapetas,
lænasque imponere villosas, superne ut-indueretur.
Illæ vero iverunt ex ædibus, facem in manibus tenentes.
Ac postquam straverant densum lectum accelerantes,
hortabantur Ulyssem adstantes verbis:
Surge decubiturus, o hospes: paratus vero est tibi lectus.
Sic dixerunt: huic vero gratum visum-est dormire.
Sic is quidem ibi dormiebat, audens divinus Ulysses,
tornatis in lectis, sub porticu personante.
Alcinous vero decubuit in-penetrali domus excelsæ;
juxta vero uxor regina lectum paravit et cubile.

Digitized by Google

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Θ.

Ὀδυσσέως σύστασις πρὸς Φαίακας.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
ἂν δ' ἄρα Διογενὴς ὦρτο πτολίπορθος Ὀδυσσεύς.
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορήνδ', ἥ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο.
Ἐλθόντες δὲ καθῖζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν
πλησίον· ἡ δ' ἀνὰ ἄστυ μετῴχετο Παλλὰς Ἀθήνη,
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονος Ἀλκινόοιο,
νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα·
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον·
Δεῦτ' ἄγε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
πόντον ἐπιπλαγχθεὶς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
Ὣς εἰποῦσ' ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Καρπαλίμως δ' ἔμπληντο βροτῶν ἀγοραί τε καὶ ἕδραι
ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρα θηήσαντο ἰδόντες
υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα. Τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις·
καί μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
ὥς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο,
δεινός τ' αἰδοῖός τε, καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
πολλοὺς, τοὺς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆος.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ξεῖνος ὅδ', οὐκ οἶδ' ὅστις, ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
ἠὲ πρὸς ἠοίων ἦ ἑσπερίων ἀνθρώπων·
πομπὴν δ' ὀτρύνει καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
Ἡμεῖς δ' ὡς τὸ πάρος περ ἐποτρυνώμεθα πομπήν.
Οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος, ὅτις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται,
ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
Ἀλλ' ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
πρωτόπλοον· κούρω δὲ δύω καὶ πεντήκοντα
κρινάσθων κατὰ δῆμον, ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
Δησάμενοι δ' εὖ πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἐρετμὰ
ἔκβητ'· αὐτὰρ ἔπειτα θοὴν ἀλεγύνετε δαῖτα,
ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
Κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροισι φιλέωμεν·
μηδέ τις ἀρνείσθω· καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδὸν,
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς πέρι δῶκεν ἀοιδὴν,
τέρπειν, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνησιν ἀείδειν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
σκηπτοῦχοι· κῆρυξ δὲ μετῴχετο θεῖον ἀοιδόν.
Κούρω δὲ κρινθέντε δύω καὶ πεντήκοντα
βήτην, ὡς ἐκέλευσ', ἐπὶ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.

ODYSSEÆ VIII.

Ulyssis conciliatio cum Phæacibus.

Quando vero mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
surrexit e lecto sacra vis Alcinoi;
surrexit porro divinus urbium-eversor Ulysses.
Illis vero præibat sacra vis Alcinoi
Phæacum ad-concionem, quæ ipsis apud naves constituta-erat.
Ingressi autem considebant in politis lapidibus
prope *invicem*: sed per urbem obibat Pallas Minerva,
assimilans-se præconi prudentis Alcinoi,
reditum Ulyssi magnanimo meditans:
atque unicuique viro astans dixit verbum:
Huc age, Phæacum ductores et principes,
ad concionem ite, ut de-hospite audiatis,
qui recens Alcinoi prudentis venit domum,
ponto pererrato, corpore immortalibus similis.
Sic locuta, incitavit robur et animum uniuscujusque.
Cito vero implebantur hominibus foraque et sedilia
congregatis: multi vero admirati-sunt conspicati
filium Laertæ prudentem. In-eum vero Minerva
divinam defudit gratiam, in-caputque et humeros;
et ipsum proceriorem et crassiorem reddidit aspectu,
ut Phæacibus gratus omnibus fieret,
gravisque et venerabilis, et *ut* perficeret certamina
multa, quibus Phæaces experiebantur Ulyssem.
Ac postquam convenerant, unaque-congregati-erant,
inter-eos Alcinous concionatus-est et dixit:
Audite, Phæacum ductores atque principes,
ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet.
Hospes hic, nescio quis, errans venit meam domum,
sive ab orientalibus, sive occidentalibus hominibus;
deductionemque flagitat et precatur ratam esse.
Nos vero, ut antea quidem, maturemus deductionem.
Neque enim quisquam alius, quicunque meam domum pe-
venerit,]: hic lugens diu manet propter deductionem.
Sed age, navem nigram deducamus in mare divinum
recentem: juvenes autem duo et quinquaginta
eligantur per populum, quicunque pridem sunt optimi.
Ligatis autem bene omnes ad transtra remis
exite: ac deinde subitum apparate convivium,
ad-nostram *domum* profecti; ego autem laute omnibus præ-
bebo.] Juvenibus quidem hæc præcipio: at ceteri
sceptrigeri reges meam ad domum pulcram
veniatis, ut hospitem in ædibus amice-excipiamus;
neu quis recuset: advocate vero divinum cantorem,
Demodocum: huic etenim deus excellenter dedit cantum,
ut oblectet quandocumque animus *eum* impellit ad-cane-
dum.] Sic igitur locutus præivit; ac simul sequebantur
sceptrigeri: præco autem arcessebat divinum cantorem.
Juvenes vero electi duo et quinquaginta
iverunt, ut præceperat *Alcinous*, ad litus maris infructuosi.

Digitized by Google

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν·
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηΐ μελαίνῃ,
ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισιν,
πάντα κατὰ μοῖραν· ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν.
Ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήνγ' ὥρμισαν· αὐτὰρ ἔπειτα
βάν ῥ' ἴμεν Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἐς μέγα δῶμα.
Πλῆντο δ' ἄρ' αἴθουσαί τε καὶ ἕρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν.
[ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν νέοι ἠδὲ παλαιοί.]
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν,
ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βοῦς·
τοὺς δέρον, ἀμφί θ' ἕπον τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινήν.
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν,
τὸν πέρι Μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
Τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
μέσσῳ δαιτυμόνων πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας·
κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν,
αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι
κῆρυξ· πὰρ δ' ἐτίθει κάνεον καλήν τε τράπεζαν,
πὰρ δὲ δέπας οἴνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν,
οἴμης, τῆς τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανεν·
νεῖκος Ὀδυσσῆος καὶ Πηλείδεω Ἀχιλῆος,
ὥς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν· ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
χαῖρε νόῳ, ὅτ' ἄριστοι Ἀχαιῶν δηριόωντο.
Ὣς γάρ οἱ χρείων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
χρησόμενος· τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν
κὰκ κεφαλῆς εἴρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα·
αἴδετο γὰρ Φαίηκας ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
Ἤτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδὸς,
δάκρυ' ὀμορξάμενος κεφαλῆς ἄπο φᾶρος ἕλεσκεν
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλὼν σπείσασκε θεοῖσιν.
Αὐτὰρ ὅτ' ἂψ ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειαν ἀείδειν
Φαιήκων οἱ ἄριστοι· ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν·
ἂψ Ὀδυσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.
Ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ· βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν.
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐΐσης
φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συνήορός ἐστι θαλείῃ·
νῦν δ' ἐξέλθωμεν καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν
πάντων· ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν
οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγιγνόμεθ' ἄλλων
πύξ τε παλαισμοσύνῃ τε καὶ ἅλμασιν ἠδὲ πόδεσσιν.

Ac postquam ad navem devenerant ac mare,
navem quidem ipsi nigram maris in-profundum deduxere:
imposueruntque malum, et vela navi nigræ,
aptaruntque remos vinculis in coriaceis,
omnia rite; atque vela alba expanderunt.
Alte vero in humido ipsam stiterunt: ac postea
profecti-sunt ire Alcinoi prudentis ad magnam domum.
Implebantur autem porticusque, et septa, et domus viris.
[congregatis: multi vero erant juvenes ac senes.]
Illis vero Alcinous duodecim oves mactavit,
octoque albis-dentibus sues, duosque pedes-trahentes boves.
quos excoriarunt curaruntque pararuntque epulas gratas.
Præco autem prope venit, ducens amabilem cantorem:
quem eximie Musa dilexit, et dedit bonumque malumque:
oculis quidem privavit, dedit autem dulcem cantum.
Huic vero inde Pontonous posuit sedem argenteis-clavis-distinctam,] in-medio convivarum, columnæ longæ acclinans:
et e paxillo suspendit citharam argutam,
ipsius supra caput, et monuit, *quomodo* manibus prehendat,
præco; juxtaque ponebat canistrum, pulcramque mensam,
juxta etiam poculum vini, ut-biberet, quando animus juberet.
Illi vero ad cibos paratos appositos manus extenderunt.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
Musa jam cantorem excitavit, ut-caneret laudes virorum,
e-cantione, cujus tunc utique gloria ad-cœlum latum pervenit.
contentionem Ulyssis ac Pelidæ Achillis,
ut quondam contenderunt, deorum in convivio celebri,
acribus verbis: rex autem virorum Agamemno
gaudebat animo, quum optimi Achivorum contenderent.
Sic enim ei vaticinans prædixerat Phœbus Apollo
Pytho in divina, quando supergressus-est lapideum limen
oraculum-petiturus: tunc enim devolvebatur mali principium
Trojanisque et Danais, Jovis magni propter consilia.
Hæc igitur cantor cantabat inclytus: at Ulysses
purpuream magnam vestem prehensam manibus robustis,
super caput traxit, obtexitque pulcram faciem:
verecundabatur enim Phæacas, sub superciliis lacrimas stillans.] Verum quando desierit canere divinus cantor,
lacrimis abstersis, a capite vestem demebat,
et poculo duplice sumto, libabat diis.
Sed quando rursus incipiebat, et hortabantur *eum*, ut caneret,] Phæacum optimates: quippe oblectabantur *illius* carminibus:] rursus Ulysses, capite obvoluto, flebat.
Ibi alios quidem omnes latebat lacrimas stillans,
Alcinous vero ipsum solus animadvertit et observavit.
sedens prope ipsum; graviter autem suspirantem audivit.
Continuo vero inter-Phæacas remigii-studiosos loquebatur:
Audite, Phæacum ductores atque principes:
jam quidem convivio saturavimus animum æquo
citharaque, quæ convivio comes est lauto:
nunc vero exeamus, et certamina experiamur
omnia; ut hospes narret suis amicis,
domum reversus, quantum superemus alios
pugillatuque, luctaque, et saltu, atque cursu.

Digitized by Google

Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
Κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν,
Δημοδόκου δ' ἕλε χεῖρα καὶ ἔξαγεν ἐκ μεγάροιο
κῆρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτὴν ὁδὸν, ἥνπερ οἱ ἄλλοι
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια θαυμανέοντες.
Βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν, ἅμα δ' ἕσπετο πουλὺς ὅμιλος,
μυρίοι· ἂν δ' ἵσταντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
Ὦρτο μὲν Ἀκρόνεώς τε καὶ Ὠκύαλος καὶ Ἐλατρεὺς,
Ναυτεύς τε Πρυμνεύς τε καὶ Ἀγχίαλος καὶ Ἐρετμεὺς,
Ποντεύς τε Πρωρεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεώς τε,
Ἀμφίαλός θ', υἱὸς Πολυνήου Τεκτονίδαο·
ἂν δὲ καὶ Εὐρύαλος, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ,
Ναυβολίδης θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
πάντων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα,
ἂν δ' ἔσταν τρεῖς παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ' Ἅλιός τε καὶ ἀντίθεος Κλυτόνηος·
οἱ δή τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσιν.
Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· οἱ δ' ἅμα πάντες
καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
Τῶν δὲ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
ὅσσον τ' ἐν νειῷ οὖρον πέλει ἡμιονοΐιν,
τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἵκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο.
Οἱ δὲ παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο·
τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους.
Ἅλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστατος ἦεν·
δίσκῳ δ' αὖ πάντων πολὺ φέρτατος ἦεν Ἐλατρεύς·
πὺξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρέν' ἀέθλοις,
τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη παῖς Ἀλκινόοιο·
Δεῦτε, φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα, εἴ τιν' ἄεθλον
οἶδέ τε καὶ δεδάηκε· φυήν γε μὲν οὐ κακός ἐστιν,
μηρούς τε κνήμας τε καὶ ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν
αὐχένα τε στιβαρὸν μέγα τε σθένος· οὐδέ τι ἥβης
δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέῤῥηκται πολέεσσιν.
Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
ἄνδρα τε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
Λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Αὐτὸς νῦν προκάλεσσαι ἰὼν καὶ πέφραδε μῦθον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο,
στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν καὶ Ὀδυσσῆα προσέειπεν·
Δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ, ξεῖνε πάτερ, πείρησαι ἀέθλων,
εἴ τινά που δεδάηκας· ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους.
Οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρα κεν ᾖσιν,
ἢ ὅ τι ποσσίν τε ῥέξει καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
Ἀλλ' ἄγε, πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμοῦ·
σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη
νηῦς τε κατείρυσται, καὶ ἐπαρτέες εἰσὶν ἑταῖροι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν ἤπερ ἄεθλοι,
ὃς πρὶν μὲν μάλα πόλλ' ἔπαθον καὶ πόλλ' ἐμόγησα·
νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων
ἧμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντα τε δῆμον.

Sic igitur locutus, præivit; illi vero una secuti-sunt.
Atque e paxillo suspendit citharam argutam,
Demodocum vero prehendit manu, et eduxit ex ædibus
præco; præibat autem ei eandem viam, quam et alii
Phæacum optimates *iverant*, certamina admiraturi.
Profecti-sunt autem ire ad forum, simulque sequebatur multa
turba,] innumeri; ac surgebant juvenes multique et fortes.
Surrexit quidem Acroneosque, et Ocyalus, et Elatreus,
Nauteusque, Prymneusque, et Anchialus, et Eretmeus,
Ponteusque, Proreusque, Thoon, Anabesineosque,
Amphialusque, filius Polynei Tectonidæ :
surrexit etiam Euryalus, homicidæ similis Marti,
Naubolidesque, qui optimus erat specieque corporeque
omnium Phæacum, post egregium Laodamantem :
surrexerunt porro tres filii eximii Alcinoi,
Laodamasque, Haliusque, et deo-par Clytoneus.
Hi vero primum quidem periculum-fecerunt pedibus.
Eis autem a carceribus extensus-erat cursus; ac simul omnes
celeriter volabant pulverem-excitantes per-campum.
Horum autem currendo longe optimus erat Clytoneus eximius:
quantumque in novali spatium est mularum-duarum,
tantum præcurrens ad-cives venit; illi vero relicti-sunt.
Alii autem luctæ molestæ periculum-fecerunt:
in hac vero Euryalus vicit omnes optimos.
Saltu autem Amphialus omnium eminentissimus erat :
disco rursus omnium præstantissimus erat Elatreus :
pugilatu denique Laodamas, eximius filius Alcinoi.
Ac postquam omnes oblectarant animum certaminibus,
inter-eos jam Laodamas locutus-est, filius Alcinoi :
Agite, amici, hospitem rogemus, si quod certamen
novitque et didicit : habitu-corporis quidem non malus est,
femoribusque, et cruribus, et ambabus manibus superne,
cerviceque firma, magnoque robore : nec vigore-juvenili
caret; at malis confractus-est multis.
Non enim equidem aliquid existimo pejus aliud *esse* mari
ad-hominem confringendum, etiam si valde fortis sit.
Huic autem rursus Euryalus respondit, dixitque :
Laodama, sane hoc verbum recte dixisti.
Ipse nunc *eum* provoca profectus, et admone sermone.
Ac postquam hoc audivit strenuus filius Alcinoi,
stetit in medium progressus, et Ulyssem allocutus-est :
Huc age etiam tu, hospes pater, periculum-fac certaminum,
si quod forte didicisti; par vero est, te scire certamina.
Non enim major gloria hominis, quoad fuerit,
quam quod pedibus strenue-agat et manibus suis.
Verum age, fac-periculum; pelle autem mœstitiam ab animo :
tibi vero profectio non-amplius diu aberit, sed tibi jam
navisque deducta-est, et parati sunt socii.
Hunc autem respondens affatus-est ingeniosus Ulysses :
Laodama, quid me hæc jubetis, lacessentes?
dolores mihi etiam magis in animo *sunt* quam certamina;
qui antea quidem valde multa passus-sum, et multa pertuli;
nunc vero in vestro consessu reditus indigens
sedeo, precans regemque omnemque populum.

Digitized by Google

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο νείκεσέ τ' ἄντην·
οὐ γάρ σ' οὐδὲ, ξεῖνε, δαήμονι φωτὶ ἐΐσκω
ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται·
ἀλλὰ τῷ, ὅςθ' ἅμα νηῒ πολυκλήϊδι θαμίζων,
ἀρχὸς ναυτάων, οἵτε πρηκτῆρες ἔασιν,
φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος ᾗσιν ὁδαίων
κερδέων θ' ἁρπαλέων· οὐδ' ἀθλητῆρι ἔοικας.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προςέφη πολύμητις Ὀδυσ-[σεύς·
ξεῖν', οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
Οὕτως οὐ πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν
ἀνδράσιν οὔτε φυὴν οὔτ' ἂρ φρένας οὔτ' ἀγορητύν.
Ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει· οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν·
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ θεὸν ὣς εἰςορόωσιν.
Ἄλλος δ' αὖτ' εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν·
ἀλλ' οὔ οἱ χάρις ἀμφιπεριστέφεται ἐπέεσσιν.
Ὣς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
οὐδὲ θεὸς τεύξειε· νόον δ' ἀποφώλιός ἐσσι.
Ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' οὐ νῆϊς ἀέθλων,
ὡς σύγε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβῃ τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσιν.
Νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι· πολλὰ γὰρ ἔτλην,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
Ἀλλὰ καὶ ὣς, κακὰ πολλὰ παθὼν πειρήσομ' ἀέθλων·
θυμοδακὴς γὰρ μῦθος· ἐπώτρυνας δέ με εἰπών.
Ἦ ῥα καὶ αὐτῷ φάρει ἀναΐξας λάβε δίσκον
μείζονα καὶ πάχετον, στιβαρώτερον οὐκ ὀλίγον περ,
ἢ οἵῳ Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισιν.
Τόν ῥα περιστρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός·
βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
λᾶος ὑπὸ ῥιπῆς· ὁ δ' ὑπέρπτατο σήματα πάντα,
ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός· ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη,
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα· ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Καί κ' ἀλαός τοι, ξεῖνε, διακρίνειε τὸ σῆμα
ἀμφαφόων· ἐπεὶ οὔτι μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον· σὺ δὲ θάρσει τόνδε γ' ἄεθλον·
οὔτις Φαιήκων τόνγ' ἵξεται οὐδ' ὑπερήσει.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
χαίρων οὕνεχ' ἑταῖρον ἐνηέα λεῦσσ' ἐν ἀγῶνι.
Καὶ τότε κουφότερον μετεφώνεε Φαιήκεσσιν·
Τοῦτον νῦν ἀφίκεσθε, νέοι· τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
ἥσειν ἢ τοσσοῦτον ὀΐομαι ἢ ἔτι μᾶσσον.
Τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη θυμός τε κελεύει,
δεῦρ' ἄγε, πειρηθήτω, ἐπεί μ' ἐχολώσατε λίην,
ἢ πὺξ ἠὲ πάλῃ ἢ καὶ ποσὶν, οὔτι μεγαίρω,
πάντων Φαιήκων πλήν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος.
Ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί· τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
ἄφρων δὴ κεῖνός γε καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνὴρ,
ὅςτις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων,
δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ· ἕο δ' αὐτοῦ πάντα κολούει.

Huic vero rursus Euryalus respondit, objurgavitque palam:
non enim te, hospes, perito viro assimilo
certaminum, qualia utique multa inter homines sunt;
sed illi, qui navem multis-transtris-instructam frequentans,
princeps nautarum, qui quidem negotiatores sunt,
onerisque memor, et inspector sit mercium,
lucrique rapto-acquisiti; neque athletæ similis-es.
Illum autem torve intuitus affatus-est ingeniosus Ulysses:
hospes, non honeste dixisti; protervo viro similis-es.
Ita non omnibus dii amabilia *munera* donant
hominibus, nec formam, nec ingenium, nec eloquentiam.
Alius etenim specie deterior est vir,
at deus formam verbis (*eloquentia*) ornat: alii vero in ipsum
oblectati spectant: hic autem secure loquitur
modestia *cum* suavi, eminetque-inter congregatos;
incedentemque *eum* per urbem, deum veluti, aspiciunt.
Alius vero rursus forma quidem similis immortalibus:
verum haud ei gratia circum-affunditur sermonibus.
Sic et tibi species quidem per decora, neque aliter
ne deus quidem fingeret; mente vero rudis es.
Irritasti mihi animum in præcordiis caris,
locutus non decenter: ego vero non ignarus *sum* certaminum,
ut tute fabularis, verum inter primos puto
fuisse *me*, donec juventa fretus-fui, manibusque meis.
Nunc vero teneor ærumna et doloribus: multa enim passus-sum,] virorumque bella, sævosque fluctus penetrans.
Sed etiam sic, mala multa passus, periculum-faciam certaminum;] mordax enim sermo *tuus*; impulisti autem me, locutus.
Dixit, et cum-ipsa veste impetu-facto prehendit discum
majorem et crassum, gravioremque non paulo quidem,
quam quali Phæaces ludebant inter-se.
Hunc utique circumrotatum misit valida e manu:
insonuit vero lapis; inclinaverunt autem se ad terram
Phæaces longis-remis-utentes, navigatione-celebres viri,
lapidis ab impetu: is vero supervolavit signa omnia (*jactuum ceterorum*),] rapide ruens a manu: posuit vero signa Minerva,
viro corpus assimilata; verbumque dixit, et elocuta-est:
Etiam cæcus tibi, hospes, distinxerit signum
palpando; quandoquidem neutiquam mixtum-est multitudini,
sed *est* longe primum: tu vero confide hoc quidem in-certamine:] nullus Phæacum ad-hoc perveniet nec transmittet.
Sic dixit, lætatus-est vero audens divinus Ulysses,
gaudens quod socium benignum videret in circo.
Et tunc levius allocutus-est Phæacas:
Hunc nunc assequimini, juvenes; brevi autem denuo alium
me missurum-esse aut tantum puto, aut adhuc longius.
E-ceteris vero, quemcunque cor animusque jubet;
huc age, periculum-faciat, quoniam me irritastis valde,
aut pugilatu, aut lucta, aut etiam cursu, nihil recuso,
ex-omnibus Phæacibus, præter ipsum Laodamantem.
Hospes enim mihi ille est; quis cum-amico-excipiente pugnaverit?] insipiens vero ille et nullius-pretii est vir,
quicunque cum-hospite contentionem proferat certaminum,
populo in alieno; sui vero ipsius omnia clauda-reddit.

Digitized by Google

Τῶν δ' ἄλλων οὔ πέρ τιν' ἀναίνομαι οὐδ' ἀθερίζω,
ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθήμεναι ἄντην.
Πάντα γὰρ οὐ κακός εἰμι, μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι.
Εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφαφάασθαι·
πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι, ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
ἀνδρῶν δυσμενέων· εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἑταῖροι
ἄγχι παρασταῖεν καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
Οἶος δή με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ,
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' Ἀχαιοί·
τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι,
ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω
οὔθ' Ἡρακλῆϊ, οὔτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων·
τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὔρυτος, οὐδ' ἐπὶ γῆρας
ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι· χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
ἔκτανεν, οὕνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
Δουρὶ δ' ἀκοντίζω, ὅσον οὐκ ἄλλος τις ὀϊστῷ.
Οἴοισιν δείδοικα ποσὶν μήτις με παρέλθῃ
Φαιήκων· λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδαμάσθην
κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ οὐ κομιδὴ κατὰ νῆα
ἦεν ἐπηετανός· τῷ μοι φίλα γυῖα λέλυνται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἥ τοι ὀπηδεῖ,
χωόμενος ὅτι σ' οὗτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παραστὰς
νείκεσεν· ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὔτις ὄνοιτο,
ὅστις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν·
ἀλλ' ἄγε, νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισιν
δαινύῃ παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,
ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἷα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξέτι πατρῶν.
Οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες οὐδὲ παλαισταί,
ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν καὶ νηυσὶν ἄριστοι·
αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε χοροί τε,
εἵματά τ' ἐξημοιβὰ λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί.
Ἀλλ' ἄγε, Φαιήκων βητάρμονες, ὅσσοι ἄριστοι,
παίσατε· ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγιγνόμεθ' ἄλλων
ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δέ τις αἶψα κιὼν φόρμιγγα λίγειαν
οἰσέτω, ἥ που κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν.
Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος θεοείκελος· ὦρτο δὲ κῆρυξ,
οἴσων φόρμιγγα γλαφυρὴν δόμου ἐκ βασιλῆος.
Αἰσυμνῆται δὲ κριτοὶ ἐννέα πάντες ἀνέσταν
δήμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐΰπρήσσεσκον ἕκαστα·
λείηναν δὲ χορόν, καλὸν δ' εὔρυναν ἀγῶνα.
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων φόρμιγγα λίγειαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσον· ἀμφὶ δὲ κοῦροι
πρωθῆβαι ἵσταντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο·
πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ.

Ceterorum autem haudquaquam ullum rejicio, nec despicio;
sed volo cognoscere et periculum-facere palam.
In-omnibus enim non ignavus sum, inter homines quotquot
certamina *sunt*.] Bene quidem arcum novi perpolitum tractare :] primus virum contingerem, sagitta-missa in turba
virorum infestorum : etiam si valde multi socii
juxta astarent, et sagittas-mitterent in-viros.
Solus vero me Philoctetes vincebat arcu,
populo in Trojanorum, quando arcum-tendebamus Achivi;
ceteris vero me aio longe præstantiorem esse,
quotquot nunc mortales sunt in terra panem edentes.
Cum-viris autem priscis contendere nolo,
neque cum-Hercule, neque cum-Euryto Œchaliensi;
qui etiam cum-immortalibus contendebant de arcuum-peritia:
ideo etiam subito mortuus-est magnus Eurytus, neque ad senectutem] pervenit in ædibus; iratus enim *eum* Apollo
occidit, quia ipsum provocarat ad-arcum-tendendum.
Hasta vero jaculor, quantum non alius quisquam sagitta.
Solis timeo pedibus, ne quis me superet
Phæacum : nimis enim improbe domitus-sum
fluctibus in multis; quoniam non commeatus apud navim
erat perpetuus; ideo mihi cara membra soluta-sunt.
Sic dixit; illi vero omnes obmutuerunt silentio :
Alcinous autem ipsum solus respondens allocutus-est :
Hospes, quandoquidem non ingrata inter nos hæc concionaris,] sed vis virtutem tuam ostendere, quæ te comitatur,
iratus, quod te hic vir in certamine astans
objurgavit; ut tuam virtutem mortalis nullus vituperaret,
quicunque norit sua mente idonea loqui :
verum age, nunc meum intellige sermonem, ut etiam alii
dicas heroum, quando tuis in ædibus
epuleris apud tuamque uxorem et tuos liberos,
nostræ virtutis recordatus, qualia etiam nobis
Jupiter opera præbuit perpetuo jam-inde a-majoribus.
Non enim pugiles sumus inclyti, nec luctatores,
sed pedibus celeriter currimus, et navibus optimi *sumus* :
semper autem nobis conviviumque gratum, citharaque, chorique,] vestesque mutatoriæ, lavacraque calida, et cubilia.
Verum age, Phæacum saltatores, quotquot optimi,
ludite; ut hospes dicat suis amicis,
domum reversus, quantum superemus alios
rei-nauticæ-peritia, et pedibus, et saltatione, et cantu.
Demodoco vero aliquis statim profectus citharam argutam
afferat, quæ alicubi jacet in nostris ædibus.
Sic dixit Alcinous deo-similis : surrexit autem præco,
allaturus citharam cavam e domo regis.
Moderatores autem *ludorum* lecti novem omnes surrexere,
publici, qui in certaminibus ordinabant singula :
complanarunt autem aream, pulcrumque dilatarunt circum.
Præco vero prope venit, ferens citharam argutam
Demodoco; is autem deinde ivit in medium : circum vero juvenes] primum-pubescentes stabant, periti saltationis :
quatiebant vero circum divinum pedibus : at Ulysses
micationes admirabatur pedum, stupescebatque animo.

Digitized by Google

Αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν,
ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης·
ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισιν
λάθρῃ· πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ᾔσχυνε καὶ εὐνὴν
Ἡφαίστοιο ἄνακτος· ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
Ἥλιος, ὅ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
Ἥφαιστος δ' ὡς οὖν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσεν,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·
ἐν δ' ἔθετ' ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμοὺς
ἀῤῥήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε δόλον, κεχολωμένος Ἄρει,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον, ὅθι οἱ φίλα δέμνι' ἔκειτο·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἁπάντῃ·
πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο,
ἠΰτ' ἀράχνια λεπτὰ, τάγ' οὔ κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο,
οὐδὲ θεῶν μακάρων· πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεῦεν,
εἴσατ' ἴμεν ἐς Λῆμνον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἥ οἱ γαιάων πολὺ φιλτάτη ἐστὶν ἁπασέων.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε χρυσήνιος Ἄρης,
ὡς ἴδεν Ἥφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κιόντα·
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
ἰσχανόων φιλότητος ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
Ἡ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐρισθενέος Κρονίωνος
ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἕζεθ'· ὁ δ' εἴσω δώματος ᾔει
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Δεῦρο, φίλη, λέκτρονδε τραπείομεν εὐνηθέντε.
Οὐ γὰρ ἔθ' Ἥφαιστος μεταδήμιος, ἀλλά που ἤδη
οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους.
Ὣς φάτο· τῇ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
Τὼ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο·
οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἦν οὐδ' ἀναεῖραι.
Καὶ τότε δὴ γίγνωσκον, ὅτ' οὐκέτι φυκτὰ πέλοντο.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
αὖτις ὑποστρέψας, πρὶν Λήμνου γαῖαν ἱκέσθαι·
Ἠέλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν εἶπέ τε μῦθον.
[Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·]
Ἔστη δ' ἐν προθύροισι, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει·
σμερδαλέον δ' ἐβόησε γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσιν·
Ζεῦ πάτερ ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
δεῦθ' ἵνα ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ ἴδησθε·
ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀΐδηλον Ἄρηα·
οὕνεχ' ὁ μὲν καλός τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἔγωγε
ἠπεδανὸς γενόμην· ἀτὰρ οὔτι μοι αἴτιος ἄλλος,
ἀλλὰ τοκῆε δύω· τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον.
Ἀλλ' ὄψεσθ', ἵνα τώγε καθεύδετον ἐν φιλότητι,
εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες· ἐγὼ δ' ὁρόων ἀκάχημαι.
Οὐ μέν σφεας ἔτ' ἔολπα, μίνυνθά γε, κειέμεν οὕτω
καὶ μάλα περ φιλέοντε· τάχ' οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
εὕδειν· ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσει ἔεδνα,
ὅσσα οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα κούρης·

Sed ille (*Demodocus*) citharam pulsans orsus-est pulcre canere,] de Martis amore pulcraque-corona-cinctæ Veneris,
ut primum coierint in Vulcani ædibus
clam: plurima autem dedit, lectumque dedecoravit et cubile
Vulcani regis: statim vero illi nuntius venit
Sol, qui ipsos observavit sese-miscentes amore.
Vulcanus autem, simulac tristem sermonem audiverat,
profectus-est ire in officinam, mala animo intimo-moliens:
imposuitque incudis-stipiti magnam incudem, cudebatque
vincula] infragilia, insolubilia, ut firmiter illic manerent.
Ac postquam struxerat dolum, iratus Marti,
profectus-est ire in thalamum, ubi ei cara cubilia strata-erant:
circumfudit autem *lecti* fulcris vincula circulo undique:
multa autem et desuper e-fastigio effusa-erant,
tanquam araneæ-fila tenuia, quæ nemo ne cerneret quidem,
nec deorum beatorum: perquam enim dolosa facta-erant.
Ac postquam omnem dolum circa lectum fuderat,
simulavit-se ire in Lemnum, pulcre-ædificatum oppidum,
quæ illi terrarum multo carissima est omnium.
Nec cæcam-speculationem habebat aureis-frenis-utens Mars,
ut vidit Vulcanum inclytum-artificem seorsum profectum;
profectus-est autem ire ad domum inclyti Vulcani,
cupiens amoris pulcra-corona-redimitæ Veneris.
Hæc vero recens a patre præpotente Saturnio
veniens jam desidebat: ille autem intra domum ivit,
inque manu ei hæsit, verbumque dixit, et elocutus-est:
Huc-age, cara, ad-lectum convertamur decumbentes.
Non enim amplius Vulcanus inter-nos *est*, sed puto jam
abiit in Lemnum, ad Sintias barbara-lingua.
Sic dixit: illi autem gratum visum-est cubare.
Hi vero lectum ingressi concumbebant; sed vincula
fabrefacta circumfundebantur prudentis Vulcani;
neque ullum movere erat membrorum, neque attollere.
Et tum demum agnoscebant, quod non-amplius effugium erat.
Prope autem eis venit inclytus Vulcanus,
iterum reversus, antequam ad-Lemni terram venisset;
Sol enim ei speculationem habebat, narravitque-rem.
[Profectusque-est ire ad domum, caro afflictus corde.]
Stetit autem in vestibulo, iraque ipsum sæva cepit:
horrendumque clamavit, ut-audiretur omnibus diis:
Jupiter pater, atque alii beati dii sempiterni,
venite, ut opera ridicula et non tolerabilia videatis:
ut me, claudus quum-sim, Jovis filia Venus
semper ignominia-afficit, amatque perniciosum Martem:
eo-quod ille quidem pulcerque et sanis-pedibus, at ego
imbecillis sum: ac neutiquam mihi in-causa alius *est*,
quam parentes duo; qui *eam* non genuisse debebant.
Sed videte, ubi illi dormiunt in amore,
meum lectum ingressi; ego vero aspiciens contristor.
Non quidem illos amplius puto, vel paululum, dormituros ita,
etiamsi valde amantes: cito non volent ambo
dormire: sed ipsos dolus et vinculum detinebit,
donec mihi prorsus omnia pater retribuat sponsalia,
quæcunque ei præbui impudentis gratia puellæ:

Digitized by Google

οὕνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ·
ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος· ἦλθ' ἐριούνης
Ἑρμείας· ἦλθεν δὲ ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἑκάστη.
Ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ, δωτῆρες ἑάων·
ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
τέχνας εἰςορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα,
ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
χωλὸς ἐὼν, τέχνῃσι· τὸ καὶ μοιχάγρι' ὀφέλλει.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
Ἑρμεία, Διὸς υἱὲ, διάκτορε, δῶτορ ἑάων,
ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖς ἐθέλοις κρατεροῖσι πιεσθεὶς
εὕδειν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος Ἀργειφόντης·
αἲ γὰρ τοῦτο γένοιτο, ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον.
Δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν,
ὑμεῖς δ' εἰςορόῳτε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι·
αὐτὰρ ἐγὼν εὕδοιμι παρὰ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ.
Ὣς ἔφατ'· ἐν δὲ γέλως ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
Ἥφαιστον κλυτοεργὸν, ὅπως λύσειεν Ἄρηα·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπίσχομαι, ὡς σὺ κελεύεις,
τίσειν αἴσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
μή με, Ποσείδαον γαιήοχε, ταῦτα κέλευε·
δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
Πῶς ἂν ἐγώ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
εἴ κεν Ἄρης οἴχοιτο, χρέος καὶ δεσμὸν ἀλύξας;
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἥφαιστ', εἴπερ γάρ κεν Ἄρης χρεῖος ὑπαλύξας
οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.
Ὣς εἰπὼν δεσμῶν ἀνίει μένος Ἡφαίστοιο.
Τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν, κρατεροῦ περ ἐόντος,
αὐτίκ' ἀναΐξαντε, ὁ μὲν Θρῄκηνδε βεβήκει,
ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας·
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι. [σεὺς
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσ-
τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀκούων ἠδὲ καὶ ἄλλοι
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
Ἀλκίνοος δ' Ἅλιον καὶ Λαοδάμαντα κέλευσεν
μουνὰξ ὀρχήσασθαι, ἐπεί σφισιν οὔτις ἔριζεν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἕλοντο,
πορφυρέην, τήν σφιν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων·

quoniam illi pulcra *erat* filia, at non animi-continens.
Sic dixit; ac congregati-sunt dii ad-ære-fundatam domum:
venit Neptunus terræ-concussor: venit utilium-auctor
Mercurius; venit etiam rex jaculator Apollo.
Feminæ vero deæ manebant præ-pudore domi singulæ.
Stabant autem in vestibulo dii, datores bonorum;
immensusque inde exortus-est risus diis beatis,
artificia inspicientibus prudentis Vulcani.
Sic autem aliquis dicebat intuitus proximum alium:
Non bene-succedunt mala opera: assequitur vero tardus celerem:] ut nunc Vulcanus, qui-est tardus, cepit Martem,
velocissimum licet deorum, qui Olympum tenent,
claudus ipse, artificio: eo et adulterii-mulctam debet.
Sic illi quidem talia inter se loquebantur.
Mercurium autem allocutus-est rex, Jovis filius, Apollo:
Mercuri, Jovis fili, internuntie, dator bonorum,
nunquid in vinculis velles fortibus compressus
dormire in lectis, apud auream Venerem?
Huic autem respondit deinde internuntius Argicida:
utinam enim hoc fieret, rex longe-jaculans Apollo.
Vincula quidem ter tanta infinita circumjecta *me* tenerent;
vos autem inspiceretis dii, omnesque deæ:
at ego dormirem apud auream Venerem.
Sic dixit; risus autem exortus-est inter-immortales deos.
Non-vero Neptunum risus tenebat, precabatur autem *is* usque
Vulcanum inclytum-artificem, ut solveret Martem:
et ipsum allocutus verba alata dicebat:
Solve; ego vero tibi ipsum spondeo, ut tu jubes,
repensurum-esse æqua omnia inter immortales deos.
Hunc autem rursus allocutus-est inclytus Vulcanus:
ne me, Neptune terræ-concussor, hæc jube:
debiles utique pro-debilibus etiam sponsiones ad-spondendum.] Quo-pacto ego te obligarim inter immortales deos,
si Mars abierit, debito et vinculis elapsus?
Hunc autem rursus allocutus-est Neptunus terræ-concussor:] Vulcane, etiamsi enim Mars debito elapsus
abierit fugiens, ipse tibi ego hæc persolvam.
Huic autem respondit deinde inclytus Vulcanus:
non licet, neque decet, tuam orationem abnuere.
Sic locutus, e-vinculis *eos* solvit robur Vulcani.
Illi vero postquam e vinculis soluti-erant, fortia licet essent,
statim prosilientes, ille quidem in-Thraciam ivit;
hæc autem in-Cyprum pervenit, risum-amans Venus,
in Paphum; ibi vero ei lucus *est* araque odorata;
ibique ipsam Gratiæ lavarunt, et unxerunt oleo
immortali, qualia diis gratiam-addunt sempiternis;
ac vestesque ei induerunt desiderabiles, mirabile visu.
Hæc igitur cantor cantabat inclytus: at Ulysses
oblectabatur in mente sua audiens, atque etiam alii
Phæaces longis-remis-utentes, re-nautica-inclyti viri.
Alcinous autem Halium et Laodamantem jussit
solos tripudiare, quoniam cum-ipsis nemo certabat.
Hi igitur postquam pilam pulcram in manibus acceperant,
purpuream, quam ipsis Polybus fecerat prudens:

Digitized by Google

τὴν ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερθεὶς,
ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν οὖδας ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σφαίρῃ ἀν' ἰθὺν πειρήσαντο,
ὠρχείσθην δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
ταρφέ' ἀμειβομένω· κοῦροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι,
ἑσταότες κατ' ἀγῶνα, πολὺς δ' ὑπὸ κόμπος ὀρώρει.
Δὴ τότ' ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἠμὲν ἀπείλησας, βητάρμονας εἶναι ἀρίστους,
ἠδ' ἄρ' ἑτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Ὣς φάτο· γήθησεν δ' ἱερὸν μένος Ἀχινόοιο·
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
ὁ ξεῖνος μάλα μοι δοκέει πεπνυμένος εἶναι.
Ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήϊον, ὡς ἐπιεικές.
Δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
ἀρχοὶ κραίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός·
τῶν οἱ φᾶρος ἕκαστος ἐΰπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε τιμήεντος·
αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέες, ὄφρ' ἐνὶ χερσὶν
ξεῖνος ἔχων, ἐπὶ δόρπον ἴῃ χαίρων ἐνὶ θυμῷ.
Εὐρύαλος δέ ἑ αὐτὸν ἀρεσσάσθω ἐπέεσσιν
καὶ δώρῳ· ἐπεὶ οὔτι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον ἠδ' ἐκέλευον·
δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι, ὡς σὺ κελεύεις·
δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος
ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιον ἔσται.
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· ἔπος δ' εἴπερ τι βέβακται
δεινὸν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.
Σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέειν καὶ πατρίδ' ἱκέσθαι
δοῖεν· ἐπειδὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
καὶ σύ, φίλος, μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν,
μηδέ τί τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο
τούτου, ὃ δή μοι δῶκας, ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν.
Ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
Δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρῆεν·
καὶ τάγ' ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
δεξάμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα.
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
ἐλθόντες δὲ κάθιζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισιν.
Δή ῥα τότ' Ἀρήτην προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
Δεῦρο, γύναι, φέρε χηλὸν ἀριπρεπέ', ἥτις ἀρίστη·
ἐν δ' αὐτῇ θὲς φᾶρος ἐΰπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα.
Ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
ὄφρα λοεσσάμενός τε ἰδών τ' εὖ κείμενα πάντα

hanc alter jactabat ad nubes umbrosas,
flexus retro; alter autem a terra in-altum elatus
facile receptabat, antequam pedibus ad-solum venisset.
At postquam pila in rectum *jacienda* periculum-fecerant,
saltabant jam deinde in terra alma,
frequenter alternantes; juvenes vero applaudebant ceteri,
stantes in consessu-spectatorum: multus autem strepitus or-
tus-est.] Tum vero Alcinoum allocutus-est divinus Ulysses:
Alcinoe rex, omnium clarissime civium,
sane quidem pollicitus-es, tripudiatores esse optimos;
sane vero inde *hæc* effecta sunt: stupor me tenet inspicientem.
Sic dixit; lætata-est autem sacra vis Alcinoi;
statimque Phæacas remigii-studiosos allocutus-est:
Audite, Phæacum ductores atque principes:
hospes valde mihi videtur prudens esse.
Verum age, ei demus hospitale-munus, uti par *est*.
Duodecim enim in populo præclari reges
principes imperant, tertius-decimus vero ego ipse;
horum ei vestem singuli bene-lotam, et tunicam,
et auri talentum ferte pretiosi:
statim vero omnia portemus conferti, ut in manibus
hæc hospes habens, ad cœnam veniat gaudens in animo.
Euryalus autem eum ipsum placet verbis,
et dono; quoniam nequaquam verbum decenter locutus-est.
Sic dixit: illi autem omnes approbabant, et hortabantur;
donaque apportatum miserunt præconem singuli.
Huic autem rursus Euryalus respondit, dixitque:
Alcinoe rex, omnium illustrissime civium,
enimvero ego hospitem placabo, sicut tu jubes:
dabo ei hunc ensem totum-æreum, cui inest manubrium
argenteum, vagina autem recens-secti eboris
circum-tornata-est: magni vero ei pretii erit.
Sic fatus, in manibus posuit ensem argenteis-clavis-di-
stinctum,] et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
Gaude, pater o hospes! verbum vero si quod temere-di-
ctum-est] grave, statim illud auferant abreptum procellæ.
Tibi autem dii uxorem videre, et in-patriam pervenire,
dent; quoniam diu procul ab amicis ærumnas pateris.
Hunc autem respondens affatus-est ingeniosus Ulysses:
et tu, amice, valde gaude; dii vero tibi felicia dent;
neque ullum tibi ensis desiderium posthac fiat
hujus, quem jam mihi dedisti, ubi-placaras verbis.
Dixit et circa humeros sibi-posuit ensem argenteis clavis-
distinctum.] Occidebatque sol, et ei inclyta dona aderant:
et hæc in *domum* Alcinoi ferebant præcones illustres:
suscepta autem filii eximii Alcinoi,
matrem juxta venerandam posuerunt perpulcra dona.
Illis autem præibat sacra vis Alcinoi;
accedentes vero consederunt in altis soliis.
Tunc vero Areten allocuta-est vis Alcinoi:
Huc-age, mulier, fer arcam luculentam, quæ *sit* optima;
inque ea pone vestem bene-lotam et tunicam.
Et ei in igne ahenum calefacite, tepefaciteque aquam;
ut ubi-laveritque-se, et viderit bene posita omnia

Digitized by Google

δῶρα, τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ' ἔνεικαν,
δαιτί τε τέρπηται καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούων.
Καί οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλεισον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω,
χρύσεον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
σπένδῃ ἐνὶ μεγάρῳ Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.
Ὣς ἔφατ'· Ἀρήτη δὲ μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν,
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὅττι τάχιστα.
Αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ·
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλοῦσαι.
Γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.
Τόφρα δ' ἄρ' Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα χηλὸν
ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκεν καλόν τε χιτῶνα
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλον,
μήτις τοι καθ' ὁδὸν δηλήσεται, ὁππότ' ἂν αὖτε
εὕδῃσθα γλυκὺν ὕπνον, ἰὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλεν
ποικίλον, ὅν ποτέ μιν δέδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη.
Αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἄνωγεν,
ἐς ῥ' ἀσάμινθον βάνθ'· ὁ δ' ἄρ' ἀσπασίως ἴδε θυμῷ
θερμὰ λοέτρ', ἐπεὶ οὔτι κομιζόμενός γε θάμιζεν,
ἐπειδὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
τόφρα δέ οἱ κομιδή γε θεῷ ὣς ἔμπεδος ἦεν.
Τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μέτα οἰνοποτῆρας
ἤϊε· Ναυσικάα δὲ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο·
θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Χαῖρε, ξεῖν', ἵνα καί ποτ' ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ
μνήσῃ ἐμεῖ', ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ναυσικάα, θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο, [σεύς·
οὕτω νῦν Ζεὺς θείη, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι·
τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὣς εὐχετοῴμην
αἰεὶ ἤματα πάντα· σὺ γάρ μ' ἐβιώσαο, κούρη.
Ἦ ῥα καὶ ἐς θρόνον ἷζε παρ' Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον κερόωντό τε οἶνον.
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν
Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· εἷσε δ' ἄρ' αὐτὸν
μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
Δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
νώτου ἀποπροταμὼν — ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο —
ἀργιόδοντος ὑὸς, θαλερὴ δ' ἦν ἀμφὶς ἀλοιφή·
Κῆρυξ, τῇ δὴ, τοῦτο πόρε κρέας, ὄφρα φάγῃσιν,
Δημοδόκῳ, καί μιν προσπτύξομαι, ἀχνύμενός περ.
Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ' ἄρα σφέας
οἴμας Μοῦσ' ἐδίδαξε· φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.

dona, quæ ei Phæaces eximii huc tulerunt,
convivioque oblectetur, et cantilenæ modos audiens.
Atque ei ego hoc poculum meum perpulcrum præbebo,
aureum, ut mei memor diebus omnibus
libet in domo Jovique, aliisque diis.
Sic ait; Arete autem inter ancillas dixit,
in igne ut-ponerent tripodem magnum quam celerrime.
Hæ vero lavacri tripodem posuerunt in igne ardenti:
et aquam infuderunt, subtusque ligna accendebant allata.
Alvum quidem tripodis ignis ambibat, calefiebatque aqua.
Interea vero Arete hospiti perpulcram arcam
efferebat e-thalamo, imposuitque pulcra dona,
vestes, aurumque, quæ ei Phæaces dederant:
inque ea pallium posuit, pulcramque tunicam;
et ipsum compellans verbis alatis allocuta-est:
Ipse nunc vide de-operculo, statim vero vinculum inde,
ne-quis tibi in itinere damnum-afferat, quando tum
dormieris dulcem somnum, iter-faciens in nave nigra.
Ac postquam hoc audierat audens divinus Ulysses,
statim aptavit operculum, celeriterque vinculum indidit
varium, quod olim eum docuit mente veneranda Circe.
Ilico autem ipsum mulier-œconoma lavari jussit,
in balneum ingressum; ille vero libenter vidit animo
calida lavacra; quoniam neutiquam curatus erat-frequenter,
ex-quo liquerat domum Calypsus pulcris-comis:
tunc autem ei curatio, tanquam deo, perpetua erat.
Hunc vero postquam ancillæ laverant et unxerant oleo,
circaque ipsum lænam pulcram jecerant ac tunicam,
e balneo egressus viros ad vini-potores
ibat: Nausicaa vero, a diis pulcritudinem habens,
stetit juxta postes tecti firmiter fabricati:
admirabatur autem Ulyssem in oculis aspiciens,
et ipsum compellans verbis alatis allocuta-est:
Salve, hospes, ut etiam olim, quando-eris in patria terra,
memineris mei, quod mihi primæ vitæ-*conservatæ*-pretium
debes.] Hanc autem respondens affatus-est ingeniosus Ulys-
ses:] Nausicaa, filia magnanimi Alcinoi,
sic nunc Jupiter det, altitonans maritus Junonis,
domumque ut-veniam, et reditus diem videam:
ut tibi etiam illic, deæ veluti, vota-fecerim
semper diebus omnibus: tu enim me servasti, puella.
Dixit, et in solio consedit juxta Alcinoum regem.
Hi vero jam portiones distribuebant, miscebantque vinum.
Præco autem prope venit, ducens amabilem cantorem,
Demodocum, populo honoratum; sedereque-fecit ipsum
in-medio convivarum, ad columnam longam acclinatum.
Tunc vero præconem allocutus-est ingeniosus Ulysses,
a-tergo *parte* abscissa (multum vero supererat)
albis-dentibus suis, florida autem erat circum pinguedo:
Præco, accipe jam, hanc præbe carnem, ut comedat,
Demodoco; et ipsum complectar, mœstus licet.
Apud-omnes enim homines terrestres cantores
honoris compotes sunt et reverentiæ; eo-quod ipsos
cantus Musa docuit; amavit autem *ea* genus cantorum.

Digitized by Google

Ὣς ἄρ' ἔφη· κῆρυξ δὲ φέρων ἐν χερσὶν ἔθηκεν
ἥρῳ Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Δημόδοκ', ἔξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων·
ἢ σέγε Μοῦσ' ἐδίδαξε, Διὸς παῖς, ἢ σέγ' Ἀπόλλων.
Λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
ὅσσ' ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν Ἀχαιοί·
ὥςτε που ἢ αὐτὸς παρεὼν ἢ ἄλλου ἀκούσας.
Ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον
δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἀνδρῶν ἐμπλήσας, οἵ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
Αἴ κεν δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν,
ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδήν,
ἔνθεν ἑλὼν, ὡς οἱ μὲν ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν
βάντες ἀπέπλειον, πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες,
Ἀργεῖοι· τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
εἵατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ, κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
Ὣς ὁ μὲν ἑστήκει· τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον,
ἥμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλὴ,
ἠὲ διατμῆξαι κοῖλον δόρυ νηλέϊ χαλκῷ,
ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρης,
ἢ ἐαᾶν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι·
τῇπερ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν.
Αἶσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὴν πόλις ἀμφικαλύψῃ
δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' εἵατο πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ Κῆρα φέροντες.
Ἤειδεν δ', ὡς ἄστυ διέπραθον υἷες Ἀχαιῶν,
ἱππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες.
Ἄλλον δ' ἄλλῃ ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπήν·
αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προτὶ δώματα Δηϊφόβοιο
βήμεναι ἠΰτ' Ἄρηα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
Κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα,
νικῆσαι καὶ ἔπειτα, διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τήκετο· δάκρυ δ' ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
Ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
ὅςτε ἑῆς πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν,
ἄστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ·
ἡ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐςιδοῦσα,
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δέ τ' ὄπισθεν
κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους,
εἴρερον εἰςανάγουσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν·
τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί·
ὣς Ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.
Ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν·
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·

Sic igitur dixit; præco autem ferens in manibus posuit
heroi Demodoco : is autem accepit, gaudebatque animo.
Illi vero ad cibos paratos appositos manus extendebant.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
tum vero Demodocum affatus-est ingeniosus Ulysses :
Demodoce, longe sane te supra-mortales laudo omnes :
sive te Musa docuit, Jovis filia, sive te Apollo.
Valde enim accurate Achivorum fatum canis,
quanta fecerint passique-sint, et quanta laborarint Achivi :
tanquam alicubi aut ipse præsens *fueris*, aut ab-alio præsen-
te audieris.] Verum age jam *alio* transi et equi apparatum
canta] lignei, quem Epeus fecit cum (*auxiliante*) Minerva,
quem quondam in arcem, dolum, duxit divinus Ulysses,
viris impletum, qui Ilium destruxerunt.
Si jam mihi hæc accurate enarraveris,
inde ego omnibus edicam hominibus,
quod sane tibi benignus deus præbuerit divinum cantum.
Sic dixit : ille vero concitus a-deo incipiebat, exhibebatque
cantum,] inde aggressus, quomodo alii 'quidem bene-tabu-
latas in naves] ingressi enavigarunt, igne in tentoria injecto,
Argivi : alii vero jam inclytum circa Ulyssem
sedebant in Trojanorum cœtu, tecti equo :
ipsi enim eum Trojani in arcem protraxerant.
Sic ille quidem stabat; hi autem incerta multa concionaban-
tur,] sedentes circa ipsum : trifariam autem ipsis placebat
consilium,] aut discindere cavum lignum sævo ære,
aut de petris dejicere protractum in summitatem,
aut sinere magnum simulacrum deorum placamen esse;
qua utique *sententia* etiam postea peractum-iri decretum-
erat.] Fatale enim erat ut-perirent, quando urbs intra-se-con-
clusisset] ligneum magnum equum, ubi sedebant omnes
optimi] Argivorum, Trojanis cædem et fatum ferentes.
Canebat porro, ut urbem depopulati-sint filii Achivorum,
ex-equo effusi, cavis insidiis relictis.
Alium autem alias canebat urbem diripere excelsam;
at Ulyssem ad ædes Deiphobi
ivisse, tanquam Martem, cum pari-deo Menelao.
Illic jam gravissimam pugnam dicebat ausum,
vicisse etiam deinde, per magnanimam Minervam.
Hæc igitur cantor cantabat eximius; at Ulysses
tabescebat; lacrima autem rigabat sub palpebris genas.
Ut vero femina flet dilectum maritum, *ei* circumvoluta,
qui suam ante urbem populumque ceciderit,
urbi et liberis arcens sævum diem;
hæc quidem illum morientem et palpitantem intuita,
super illum fusa stridule ejulat; illi vero pone
cædentes hastis tergum, atque etiam humeros civium,
servitutem inducunt, laboremque sustinendum et ærumnam;
hujus autem miserabilissimo dolore tabescunt genæ :
sic Ulysses miserabilem sub palpebris lacrimam stillabat.
Ibi alios quidem omnes latebat lacrimas fundens,
Alcinous autem ipsum solus animadvertit et observavit,
sedens prope ipsum, graviterque ingemiscentem audivit :
statim vero Phæacibus remigii-studiosis dicebat :

Digitized by Google

Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
Δημόδοκος δ' ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα λίγειαν·
οὐ γάρ πω πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀείδει.
Ἐξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὤρορε θεῖος ἀοιδὸς,
ἐκ τοῦδ' οὔπω παύσατ' ὀϊζυροῖο γόοιο
ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.
Ἀλλ' ἄγ', ὁ μὲν σχεθέτω, ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες,
ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος· ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω.
Εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοιο τέτυκται,
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά οἱ δίδομεν φιλέοντες.
Ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ' ἱκέτης τε τέτυκται
ἀνέρι, ὅστ' ὀλίγον περ ἐπιψαύῃ πραπίδεσσιν.
Τῷ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν,
ὅττι κέ σ' εἴρωμαι· φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν.
Εἴπ' ὄνομ', ὅττι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε,
ἄλλοι θ', οἳ κατὰ ἄστυ καὶ οἳ περιναιετάουσιν.
Οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ' ἀνθρώπων,
οὐ κακὸς οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται·
ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι, τοκῆες.
Εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν δῆμόν τε πόλιν τε·
ὄφρα σε τῇ πέμπωσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες.
Οὐ γὰρ Φαιήκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν,
οὐδέ τι πηδάλι' ἐστὶ, τάτ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν,
καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγροὺς
ἀνθρώπων· καὶ λαῖτμα τάχισθ' ἁλὸς ἐκπερόωσιν,
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι· οὐδέ ποτέ σφιν
οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος οὐδ' ἀπολέσθαι.
Ἀλλὰ τόδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼν εἰπόντος ἄκουσα
Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἁπάντων.
Φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν εὐεργέα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
Ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν,
ἤ κ' ἀτέλεστ' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ὅππῃ ἀπεπλάγχθης τε καὶ ἅστινας ἵκεο χώρας
ἀνθρώπων· αὐτούς τε πόλεις τ' εὖ ναιεταώσας·
ἠ μὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι·
οἵ τε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.
Εἰπὲ δ', ὅ τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ,
Ἀργείων, Δαναῶν, ἠδ' Ἰλίου οἶτον ἀκούων.
Τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
ἀνθρώποις, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή.
Ἦ τίς τοι καὶ πηὸς ἀπέφθιτο Ἰλιόθι πρὸ,
ἐσθλὸς ἐὼν γαμβρὸς ἢ πενθερὸς, οἵτε μάλιστα
κήδιστοι τελέθουσι, μεθ' αἷμά τε καὶ γένος αὐτῶν;
ἤ τίς που καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδὼς,
ἐσθλός; ἐπεὶ οὐ μέν τι κασιγνήτοιο χερείων
γίγνεται, ὅς κεν ἑταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.

Audite, Phæacum ductores atque principes,
Demodocus vero jam cohibeat citharam argutam;
nequaquam enim omnibus gratificans hæc cantat.
Ex quo cœnavimusque, et exorsus-est divinus cantor,
ex hoc nunquam cessavit a-luctuoso flectu
hospes; valde certe ipsi dolor mentem circumdedit.
Sed age, illi quidem cesset, ut pariter oblectemur omnes,
hospitio-suscipientes et hospes : quoniam multo satius ita.
Propter hospitem enim hæc venerandum parata-sunt,
deductio et amica dona, quæ ei damus amice-excipientes.
Instar fratris hospesque supplexque est
viro, qui-utique vel paululum attingat mentem *sanam*.
Ideo nunc neque tu cela ingenio versuto,
quodcunque te percontatus-fuero : dicere vero te satius est.
Dic nomen, quo te illic vocabant materque paterque,
aliique, qui in urbe *tua*, et qui circum-habitant.
Non enim quisquam omnino sine-nomine est hominum,
nec malus, nec bonus, postquam primum natus-est :
sed omnibus *nomen* imponunt, simul-ac genuerint, parentes.
Dic etiam mihi terramque tuam, populumque, urbemque,
ut te illuc mittant collimantes mente naves.
Non enim Phæacibus navium-gubernatores sunt,
neque omnino gubernacula sunt, quæ quidem aliæ naves habent;] sed ipsæ sciunt cogitata et mentes virorum,
et omnium norunt urbes et pingues agros
hominum; et voraginem celerrime maris tranant,
caligine et nebula obtectæ; neque unquam ipsis
nec damni quid subeundi inest metus, nec pereundi.
Sed hoc ita quondam patrem ego locutum audivi
Nausithoum, qui dicebat Neptunum succensere
nobis, quod deductores tuti sumus omnium.
Dixit aliquando Phæacum virorum affabre-factam navem
ex deductione revertentem in obscuro ponto
perditurum-esse *eum*, magnumque nobis montem urbi obducturum.] Sic prædicabat senex : ea vero deus sive perfecerit,
sive imperfecta sint, ut ei placitum est animo.
Verum age mihi hoc dic, et vere enarra,
ubinam erraverisque, et ad-quasnam perveneris regiones
hominum; *enarra* et ipsos, urbesque bene habitatas :
vel quotquot sævique et feroces, nec justi;
quique hospitales *sint*, et ipsis mens est deorum-reverens.
Dic vero *etiam* quidnam fleas et lugeas in animo,
Argivorum, Danaorum, atque Ilii fatum audiens.
Hoc autem dii quidem fecere, destinaruntque interitum
hominibus, ut sit et posteris cantilena.
Utrum aliquis tibi et cognatus periit ante Ilium,
eximius qui-erat gener, aut socer, qui-quidem maxime
curæ sunt, post sanguinem et genus *nostrum* ipsorum?
an aliquis forte et socius vir, grata sciens,
eximius? quoniam nequaquam quidem fratre inferior
talis est, qui, socius, prudenti animo-sit.

Digitized by Google

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ι.

Ἀλκίνου ἀπόλογοι. Κυκλωπεία.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἤτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.
Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,
ἢ ὅτ' ἂν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κάτα δῆμον ἅπαντα,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν·
τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο στονόεντα
εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω·
τί πρῶτόν τοι ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωνες.
Νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
εἴδετ'· ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα φυγὼν ὕπο νηλεὲς ἦμαρ
ὑμῖν ξεῖνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
Εἴμ' Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει.
Ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ,
Νήριτον εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπές· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσιν,
Δουλίχιόν τε Σάμη τε καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος·
αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
πρὸς ζόφον—αἱ δέ τ' ἄνευθε πρὸς Ἠῶ τ' Ἠέλιόν τε—
τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὔτοι ἔγωγε
ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
Ἦ μέν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψὼ, δῖα θεάων·
[ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·]
ὡς δ' αὔτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
γίγνεται, εἴπερ καί τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκήων.
Εἰ δ', ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν,
Ἰσμάρῳ· ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς·
ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
δασσάμεθ', ὡς μήτις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ διερῷ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας
ἠνώγεα· τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
Ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα
ἔσφαζον παρὰ θῖνα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
Τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν,
οἵ σφιν γείτονες ἦσαν ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,
ἤπειρον ναίοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων

ODYSSEÆ IX.

Alcinoi apologi. Cyclopea.

Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
Alcinoe rex, omnium illustrissime civium,
sane hoc pulcrum est, audire cantorem
talem, qualis hic est, diis similis voce.
Non enim equidem ullam puto rem gratiorem esse,
quam quando lætitia quidem detineat populum universum,
convivæque per domos audiant cantorem,
sedentes ordine; juxta autem plenæ-sint mensæ
pane et carnibus; vinum autem ex cratere hauriens
pincerna afferat et infundat poculis;
hoc aliquid mihi pulcerrimum in mente videtur esse.
Tibi vero meas ærumnas animus instituit luctuosas
sciscitari, ut adhuc magis lugens ingemiscam:
quid primum tibi jam, quid vero ultimum narrabo?
ærumnas quandoquidem mihi multas dedere dii cœlestes.
Nunc vero nomen primum dicam, ut et vos
sciatis: ego vero deinde, postquam-effugero sævam diem,
vobis hospes sim, etiam longe domos habitans.
Sum Ulysses Laertiades, qui ob-omnigenos dolos
hominibus in-animo-sum, et mea fama ad-cœlum pervenit.
Habito autem Ithacam late-conspicuam: in ipsa vero mons est
Neritus, nemorosus, conspicuus: circum autem insulæ
multæ habitantur valde prope invicem,
Dulichiumque, Sameque, et nemorosa Zacynthus:
ipsa autem humilis longe-suprema in mari jacet
ad occasum (illæ vero seorsum Auroram versus Solemque);
aspera, sed bona juvenum-altrix; neutiquam ego
propria terra possum dulcius aliud videre.
Sane quidem me apud-se detinebat Calypso, diva dearum;
[in speculus cavis, cupiens *me sibi* maritum esse;]
similiterque prorsus Circe me detinebat in ædibus
Ææa, dolosa, cupiens *me sibi* maritum esse:
sed meum nunquam animum in pectore flectebant.
Adeo nihil dulcius sua patria nec parentibus
est, etiam si quis procul divitem domum
terra in aliena habitet seorsum a-parentibus.
Si vero *vis*, age tibi et reditum meum lacrimosum narrabo,
quem mihi Jupiter immisit a Troja profecto.
Ab-Ilio me ferens ventus Ciconibus appulit,
ad-Ismarum: ibi autem ego urbem diripui, occidique ipsos (*in-
colas*):] ex urbe vero uxores et possessiones multas ubi-ce-
peramus,] divisimus, ut ne-quis mihi privatus abiret æquali
portione.] Tum vero ego quidem celeri pede fugere nos
hortabar; illi vero valde stulti non parebant.
Hic vero multum quidem vinum bibebatur, multas autem oves
mactabant ad litus, et trahentes-pedes camuros boves.
Interea vero abeuntes Cicones Ciconibus acclamabant,
qui ipsis vicini erant simul plures et meliores,
continentem habitantes, docti quidem ab equis

Digitized by Google

ἀνδράσι μάρνασθαι καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἐόντα.
Ἦλθον ἔπειθ', ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ,
ἠέριοι· τότε δή ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη
ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθοιμεν.
Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσιν·
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλέονάς περ ἐόντας·
ἦμος δ' Ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιούς.
Ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
ὤλοντ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι,
οἳ θάνον ἐν πεδίῳ, Κικόνων ὕπο δῃωθέντες.
Νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψεν
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι, ἱστία δέ σφιν
τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἲς ἀνέμοιο.
Καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάθεμεν, δείσαντες ὄλεθρον,
αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προερύσσαμεν ἤπειρόνδε.
Ἔνθα δύω νύκτας δύο τ' ἤματα συνεχὲς αἰεὶ
κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
ἱστοὺς στησάμενοι ἀνά θ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες
ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
Καί νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἀλλά με κῦμα ῥόος τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν,
καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.
Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'· αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
γαίης Λωτοφάγων, οἵτ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ·
αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε πασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας,
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας,
οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
Οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν·
οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
ἡμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι·
τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
οὐκέτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν οὐδὲ νέεσθαι·
ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν
λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν νόστου τε λαθέσθαι.
Τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας.
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
μήπω τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθηται.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·

cum-viris pugnare, et ubi opus-erat, pedibus.
Venerunt deinde, quot folia et flores nascuntur vere,
matutini: tunc sane malum Jovis fatum astitit
nobis infelicibus, ut dolores multos pateremur.
Instituentes autem pugnam pugnabant ad naves veloces;
feriebantque se-invicem *socii et Cicones* æreis hastis.
Quamdiu quidem tempus-matutinum erat, et augebatur sacra
dies,] tamdiu nos-defendentes sustinebamus, plures licet essent:] quando vero Sol transibat vesperam-versus,
tum vero Cicones inclinarunt domitos Achivos.
Sex autem a singulis navibus bene-ocreati socii
periere: ceteri vero effugimus mortemque fatumque.
Illinc vero ulterius navigabamus, dolentes animo,
lubentes ex morte, caris amissis sociis.
Nec inde mihi ulterius naves procedebant utrinque recurvæ,
priusquam miserorum sociorum ter unumquemque vocassemus,] qui perierunt in campo, a Ciconibus trucidati.
Navibus autem immisit ventum Boream nubes-cogens Jupiter
cum-procella ingenti, ac nubibus cooperuit
terram simul et pontum; ingruit vero e-cœlo nox.
Hæ quidem deinde ferebantur obliquæ; vela autem ipsis
in-tres et quatuor-partes discidit vis venti.
Et ea quidem in naves demisimus, timentes interitum;
ipsas vero festinanter subduximus in-continentem.
Hic per-duas noctes duosque dies continenter usque
jacebamus, simul laboreque et doloribus animum exedentes.
Sed quando jam tertium diem pulcris-comis fecit Aurora,
malis erectis, at velis albis explicatis,
sedebamus: illas vero ventusque gubernatoresque dirigebant.
Et jam incolumis pervenissem in patriam terram,
sed me fluctus æstusque, circumflectentem Maleam,
et Boreas depulit, et aberrare-fecit Cytheris.
Hinc autem per-novem-dies ferebar perniciosis ventis
pontum per piscosum: at decimo conscendimus
terram Lotophagorum, qui-quidem floridum cibum edunt.
Hic vero continentem ingressi-sumus et hausimus aquam;
statim autem prandium cepere celeres apud naves socii.
Ac postquam cibum gustaveramus et potum,
tum vero ego socios præmisi sciscitatum vadentes,
viros duos electos, tertium præconem simul additum,
quinam viri essent in terra panem edentes.
Hi vero statim abeuntes congressi-sunt viris Lotophagis:
neque Lothophagi parabant sociis mortem
nostris, sed ipsis præbuerunt lotum gustandam:
horum autem quicunque loti comedisset dulcem fructum,
non-amplius renuntiare rursum volebat, nec redire;
sed illic volebant inter viros Lothophagos
lotum edentes manere, reditusque oblivisci.
Hos quidem ego ad naves duxi flentes necessitate,
navibusque in cavis sub transtra ligavi tractos.
At ceteros jussi dilectos socios
festinantes naves conscendere veloces,
ne-forte quis loto pastus reditus oblivisceretur.
Hi autem statim ingrediebantur, et in transtris consedere;

Digitized by Google

ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ.
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων, ἀθεμίστων,
ἱκόμεθ', οἵ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν,
οὔτε φυτεύουσιν χερσὶν φυτὸν οὔτ' ἀρόωσιν·
ἀλλὰ τάγ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
πυροὶ καὶ κριθαὶ ἠδ' ἄμπελοι, αἵτε φέρουσιν
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
Τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες·
ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι· θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
παίδων ἠδ' ἀλόχων, οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσιν.
Νῆσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τετάνυσται
γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν οὔτ' ἀποτηλοῦ,
ὑλήεσσ'· ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
ἄγριαι· οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερύκει·
οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἵτε καθ' ὕλην
ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
Οὔτ' ἄρα ποίμνῃσιν καταίσχεται οὔτ' ἀρότοισιν,
ἀλλ' ἥγ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα
ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
Οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι,
οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἔνι τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
νῆας ἐϋσσέλμους, αἵ κεν τελέοιεν ἕκαστα,
ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεύμεναι· οἷά τε πολλὰ
ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν·
οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο.
Οὐ μὲν γάρ τι κακή γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα·
ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
ὑδρηλοὶ, μαλακοί· μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.
Ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἰεὶ
εἰς ὥρας ἀμῷεν· ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' οὖδας.
Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ἵν' οὐ χρεὼ πείσματός ἐστιν,
οὔτ' εὐνὰς βαλέειν οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,
ἀλλ' ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέων
θυμὸς ἐποτρύνῃ καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἀῆται.
Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἴγειροι πεφύασιν.
Ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν
νύκτα δι' ὀρφναίην· οὐδὲ προὐφαίνετ' ἰδέσθαι·
ἀὴρ γὰρ παρὰ νηυσὶ βαθεῖ' ἦν, οὐδὲ Σελήνη
οὐρανόθε προὔφαινε· κατείχετο δὲ νεφέεσσιν.
Ἔνθ' οὔτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
οὔτ' οὖν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
εἰσίδομεν, πρὶν νῆας ἐϋσσέλμους ἐπικέλσαι.
Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ καθείλομεν ἱστία πάντα·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτήν.
Ὦρσαν δὲ Νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι.
Αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν, διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες

ordine vero sedentes canum mare verberabant remis.
Illinc autem ulterius navigabamus, dolentes corde.
Cyclopum autem ad terram superborum, exlegum,
venimus, qui quidem diis freti immortalibus,
nec plantant manibus plantam, neque arant:
sed hæcce sine-semente et -aratione omnia proveniunt,
triticum, et hordeum, ac vites, quæ ferunt
vinum in-magnis-uvis, et iis Jovis imber incrementum-dat.
Ipsis vero nec conciones *sunt* consiliariæ, nec leges;
sed hi celsorum montium inhabitant cacumina,
in speluncis cavis; jus autem dat unusquisque
liberis atque uxoribus; neque se-invicem curant.
Insula deinde fossioni-apta præ portu obtenditur
terræ Cyclopum, nec prope, nec remote,
silvosa: in *ea* vero capræ innumeræ nascuntur
agrestes; neque enim frequentatio hominum *eas* prohibet:
neque ipsam ingrediuntur venatores, qui per silvam
dolores patiuntur, juga montium lustrantes.
Neque etiam gregibus occupatur, neque arationibus,
sed ipsa sine-semente et inarata diebus omnibus
viris caret; pascit vero balantes capras.
Non enim Cyclopibus naves adsunt rubris-proris,
nec viri insunt navium fabri, qui conficiant
naves bonis-transtris-instructas, quæ transmittant singula,
ad urbes hominum euntes, (veluti crebro
viri ad se-invicem navibus trajiciunt mare);
qui ipsis et insulam bene-habitatam elaborarent.
Neque enim omnino mala *est;* ferret autem tempestiva omnia:
insunt enim prata maris cani ad litus
irrigua, mollia; omnino *ibi* perennes vites essent.
In *ea* etiam aratio facilis *esset;* valde altam segetem semper
in *suas* anni-tempestates meterent; quia valde pingue subest
solum.] In *ea* porro portus *est* opportunus, in-quo non opus retinaculo est,] neque ancoris jactis, nec rudentibus alligatis;
sed qui-appulerint maneant aliquamdiu, donec nautarum
animus impulerit, et aspirarint venti.
Sed in vertice portus fluit limpida aqua,
fons sub specu: circum autem populi creverunt.
Huc devehebamur, atque aliquis deus *nobis* dux-erat
noctem per obscuram: nec-tamen apparebat conspectus:
caligo enim circa naves densa erat, nec Luna
de-cœlo lucebat; obtegebatur vero *cælum* nubibus.
Ibi nullus hanc insulam vidit oculis;
nec sane fluctus magnos volutos ad litus
vidimus, antequam naves bonis-transtris-instructæ appulissent.] Appulsis autem navibus, collegimus vela omnia:
egressi autem et ipsi sumus in litus maris;
ibique obdormientes exspectavimus Auroram divinam.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
insulam admirantes, obambulabamus per eam.
Excitarunt vero Nymphæ, filiæ Jovis ægidem-tenentis,
capras montanas, ut prandium-sumerent socii.
Continuo incurvos arcus et hastas longis-cuspidibus
cepimus ex navibus; in tres-partes autem dispositi

Digitized by Google

βάλλομεν· αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
Νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα, ἐς δὲ ἑκάστην
ἐννέα λάγχανον αἶγες· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἴῳ.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρὸς,
ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
ἠφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες.
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν, ἐγγὺς ἐόντων,
καπνόν τ' αὐτῶν τε φθογγὴν ὀΐων τε καὶ αἰγῶν.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
Ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ', ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
ἐλθὼν τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι, οἵτινές εἰσιν·
ἤ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι,
ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.
Ὣς εἰπὼν ἀνὰ νηὸς ἔβην· ἐκέλευσα δ' ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ', ἐγγὺς ἐόντα,
ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἴδομεν, ἄγχι θαλάσσης,
ὑψηλὸν, δάφνῃσι κατηρεφές· ἔνθα δὲ πολλὰ
μῆλ', ὄϊές τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ
ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισιν,
μακρῇσίν τε πίτυσσιν ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ῥά τε μῆλα
οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους
πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ᾔδη.
Καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον· οὐδὲ ἐῴκει
ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
ὑψηλῶν ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.
Δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
βῆν· ἀτὰρ αἴγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο,
ἡδέος, ὅν μοι ἔδωκε Μάρων, Εὐάνθεος υἱὸς,
ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει,
οὕνεκά μιν σὺν παιδὶ περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικὶ
ἁζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι
Φοίβου Ἀπόλλωνος. Ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
χρυσοῦ μέν μοι δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα·
δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσσας
ἡδὺν, ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· οὐδέ τις αὐτὸν
ἠείδη δμώων οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
ἀλλ' αὐτὸς ἄλοχός τε φίλη ταμίη τε μί' οἴη.
Τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν,
ἓν δέπας ἐμπλήσας ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
χεῦ'· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει,
θεσπεσίη· τότ' ἂν οὔτοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.

jaculabamur; statim vero dedit deus copiosam venationem.
Naves quidem me sequebantur duodecim, in unamquamque
autem] novem sortito-contigere capræ; mihi vero decem elegi
soli.] Sic tum per-totum diem, ad solis occasum,
sedebamus epulantes carnes immensas, et *bibentes* vinum
dulce.] Nondum enim e-navibus absumtum-erat vinum rubrum,] sed inerat: multum enim in amphoris singuli
hausimus, Ciconum sacro oppido capto.
Cyclopum autem ad terram prospiciebamus, prope qui-erant,
fumumque, ipsorumque vocem *audiimus* oviumque et caprarum.] Quando autem sol occidit et tenebræ supervenere,
tunc vero decubuimus in litore maris.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
tunc ego concione instituta inter omnes dixi:
Alii quidem nunc manete, mihi dilecti socii;
at ego cum navique mea et meis sociis
profectus, hos homines explorabo, quinam sint:
utrum illi flagitiosi et feroces, nec justi,
an hospitales, et ipsis mens sit deorum-reverens.
Sic fatus, navem conscendi; jussique socios
ipsosque conscendere, et retinacula solvere.
Hi vero continuo inscendebant, et in transtris consedere;
ordine autem sedentes canum mare verberabant remis.
Sed quum jam in-eum locum perveneramus, prope qui-erat,
ibi in extrema-parte speluncam vidimus, prope mare,
excelsam, lauris contectam: ibi vero multa
pecora, ovesque et capræ stabulabantur; circum autem caula
excelsa ædificata-erat excisis lapidibus,
procerisque pinis, et quercubus alte-comantibus.
Hic autem vir habitabat ingens, qui quidem pecora
solus pascebat procul; neque cum aliis
versabatur, sed seorsum manens nefario animo-erat.
Etenim monstrum erat horrendum; nec similis-erat
homini quidem pane-vescenti, sed cacumini silvoso
excelsorum montium, quando apparet solum ab aliis.
Tum vero ceteros jussi dilectos socios
illic apud navemque manere, et navem custodire:
at ego, electis sociorum duodecim optimis,
ivi; sed caprinum utrem habebam nigri vini,
dulcis, quod mihi dederat Maron, Evanthei filius,
sacerdos Apollinis, qui Ismarum tuebatur;
quoniam ipsum cum prole tutati-sumus atque uxore,
reverentes: habitabat enim in luco arborifero
Phœbi Apollinis. Ille vero mihi dedit pulcra dona:
auri quidem mihi dedit elaborati septem talenta;
dedit autem mihi craterem totum-argenteum: ac deinde
vinum in amphoris duodecim omnibus (*summâ*) haustum,
suave, incorruptum, divinum potum: nec quisquam illud
norat famulorum, neque ancillarum in domo,
sed ipseque uxorque cara, promaque una sola.
Hoc autem quum bibebant dulce vinum rubrum,
unum poculum qui-impleverat, aquæ ad viginti mensuras
infundebat; odor autem dulcis a cratere spirabat,
divinus: tum nequaquam abstinere gratum fuisset.

Digitized by Google

Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν· ἐν δὲ καὶ ἦια
κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσατο θυμὸς ἀγήνωρ
ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν,
ἄγριον, οὔτε δίκας εὖ εἰδότα οὔτε θέμιστας. [δον
Καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔν-
εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κάτα πίονα μῆλα.
Ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεσθα ἕκαστα·
ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· διακεκριμέναι δὲ ἕκασται
ἔρχατο· χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι· ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
γαυλοί τε σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρώτισθ' ἕταροι λίσσοντ' ἐπέεσσιν,
τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
σηκῶν ἐξελάσαντας, ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην — ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν —
ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη·
οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι.
Ἔνθα δὲ πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν· ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν· μένομέν τέ μιν ἔνδον
ἥμενοι, ἕως ἐπῆλθε νέμων· φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
ὕλης ἀζαλέης, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
Ἔκτοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν·
ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου.
Αὐτὰρ ὅγ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,
πάντα μάλ', ὅσσ' ἤμελγε, τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφιν,
ἀρνειούς τε τράγους τε, βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ὄβριμον· οὐκ ἂν τόνγε δύω καὶ εἴκοσ' ἄμαξαι
ἐσθλαί, τετράκυκλοι, ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν·
τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν.
Ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτίκα δ' ἥμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος,
πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκεν·
ἥμισυ δ' αὖτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὄφρα οἱ εἴη
πίνειν αἰνυμένῳ, καί οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἴσιδεν, εἴρετο δ' ἡμέας·
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤ τι κατὰ πρῆξιν ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοίτ' ἀλόωνται
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
δεισάντων φθόγγον τε βαρύν, αὐτόν τε πέλωρον.
Ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
οἴκαδε ἱέμενοι ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
ἤλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
Λαοὶ δ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστίν·
τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν καὶ ἀπώλεσε λαοὺς

Hujus ferebam impletum utrem magnum; insuper etiam viati-
ca] in-pera: statim enim mihi suspicatus-est animus genero-
sus,] virum superventurum, ingenti præditum robore,
ferocem, nec jura bene scientem, nec leges.
Celeriter autem in antrum venimus, neque ipsum intus
invenimus; sed pascebat per pascua pinguia pecora.
Ingressi vero antrum admirabamur singula:
calathi quidem caseis gravabantur; repleta-erant autem sta-
bula] agnorum atque hædorum: separati vero singuli
inclusi-erant; seorsum quidem grandiores, seorsum et ætate-
medii,] seorsum itidem recens-nati: natabant autem sero
vasa omnia,] mulctraliaque, scaphiaque elaborata, quibus im
mulgebat.] Tum me quidem primum socii precabantur verbis,
e-caseis ut-sumeremus-et abiremus retro; ac deinde
confestim ad navem celerem hædosque et agnos
e-stabulis agentes, pernavigaremus salsam aquam;
sed ego non parui (certe multo satius fuisset),
donec ipsumque viderem, et *experirer* si mihi hospitalia
daret:] nec sane erat sociis visus amabilis futurus.
Tum vero igne accenso sacrificavimus; atque etiam ipsi
e-caseis sumentes comedimus; exspectabamusque ipsum in-
tus] sedentes, donec venit pascens: ferebat autem ingens onus
ligni aridi, ut ei ad-cœnam esset.
Extra antrum autem dejiciens strepitum fecit:
nos vero perterriti diffugimus in recessum antri.
At ille in latam speluncam egit pinguia pecora,
omnia prorsus, quæ mulgebat: ac mares reliquit foris,
arietesque, hircosque, profundam extra caulam.
Ac deinde admovit operculum ingens alte sublatum,
grave: non illud duo et viginti currus
fortes, quaternis-rotis, a solo dimovissent:
tantam excelsam petram admovit ostio.
Sedens autem mulgebat oves et balantes capras,
omnia *faciens* rite, et fœtum submisit singulis.
Statim autem dimidium ubi-coagularat albi lactis,
textilibus in calathis constructum reposuit:
dimidium vero rursus constituit in vasibus, ut sibi esset
ad-potandum sumenti, et sibi ad-cœnam foret.
Ac postquam cito-expedierat obiens sua opera,
tunc ignem accendebat, et aspexit interrogabatque nos:
O hospites, quinam estis? unde navigatis humidas vias?
nunquid ad negotiationem, an temere erratis,
tanquam prædones super mare, qui errant,
animas periculo-objectantes, malum alienigenis ferentes?
Sic dixit; nobis autem statim confractum-est carum cor,
timentibus sonitumque gravem, ipsumque monstrosum.
Sed etiam sic eum verbis respondens alloquebar:
Nos quidem a-Troja devii-acti Achivi
variis ventis super magnam voraginem maris,
domum petentes alia via, aliis itineribus
venimus: sic fere Jupiter voluit constituere.
Viros autem Atridæ Agamemnonis nos-profitemur esse,
cujus sane nunc maxima sub-cœlo gloria est:
tantam enim diripuit urbem, et perdidit populos

Digitized by Google

πολλούς· ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήϊον ἠὲ καὶ ἄλλως
δοίης δωτίνην, ἥτε ξείνων θέμις ἐστίν.
Ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεούς· ἱκέται τέ τοί εἰμεν.
Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε,
ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι.
Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν,
οὐδὲ θεῶν μακάρων· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰμεν.
Οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην
οὔτε σεῦ οὔθ' ἑτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύει.
Ἀλλά μοι εἴφ', ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα·
ἤ που ἐπ' ἐσχατιῆς ἢ καὶ σχεδὸν, ὄφρα δαείω.
Ὣς φάτο πειράζων· ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλά·
ἀλλά μιν ἄψοῤῥον προσέφην δολίοις ἐπέεσσιν·
Νέα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ἑτάροις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλεν·
σὺν δὲ δύω μάρψας ὥςτε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
Τοὺς δὲ διαμελεϊστὶ ταμὼν ὡπλίσσατο δόρπον·
ἤσθιε δ' ὥςτε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν
ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα.
Ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διὶ χεῖρας,
σχέτλια ἔργ' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν,
ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων.
Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμὸν,
ἆσσον ἰὼν, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσιν,
χεῖρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.
Αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺν ὄλεθρον·
οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν προσέθηκεν.
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
σὺν δ' ὅγε δ' αὖτε δύω μάρψας ὡπλίσσατο δεῖπνον.
Δειπνήσας δ' ἄντρου ἐξήλασε πίονα μῆλα,
ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἂψ ἐπέθηχ', ὡσεί τε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη.
Πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
εἴ πως τισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,

multos: nos autem demum *te* assecuti, ad-tua genua
venimus, si quod præbeas hospitale-munus, sive etiam aliter
des donum, qui-utique hospitum mos est.
Sed verere, optime, deos; supplices tibi sumus:
Jupiter autem ultor *est* supplicumque hospitumque,
Hospitalis, qui hospites simul venerandos comitatur.
Sic dicebam: ille vero mihi rursus respondit sævo animo:
stultus es, o hospes, vel e-longinquo advenisti,
qui me deos jubes aut timere aut observare.
Non enim Cyclopes Jovem ægidem-tenentem curant,
nec deos beatos: quoniam multos potentiores sumus.
Neque ego Jovis inimicitias evitans pepercerim
nec tibi, nec sociis, nisi animus me jubeat.
Sed mihi dic, ubi appuleris veniens fabrefactam navem,
utrum alicubi ad extremam-oram, an prope, ut sciam.
Sic dixit tentans: me autem non latuit scientem multa;
sed ipsum vicissim allocutus-sum dolosis verbis:
Navem quidem mihi confregit Neptunus terræ-concussor,
ad scopulos conjectam, vestræ ad fines terræ,
promontorio impactam; ventus autem ex ponto tulit:
at ego cum hisce effugi arduam perniciem.
Sic dicebam; ille autem mihi nihil respondit sævo animo;
sed ipse impetu-facto sociis manus inferebat;
simulque duos correptos, tanquam catulos, ad terram
illidebat: ac cerebum humi fluebat, irrigabatque terram.
His vero membratim dissectis sibi-apparavit cœnam:
vorabat autem, quemadmodum leo montanus, nec relinquebat]
intestinaque, carnesque, et ossa medullosa.
Nos vero flentes sustulimus Jovi manus,
improba opera videntes; desperatio autem tenebat animum.
Ac postquam Cyclops magnum impleverat ventrem,
humanas carnes comedens, et insuper merum lac bibens,
jacebat intra antrum extensus per pecora.
Hunc quidem ego volui in magno animo,
propius accedens, gladio acuto stricto a femore
vulnerare ad pectus, ubi præcordia jecur circumdant,
manu admota: alius autem me animus retinebat.
Ibidem enim et nos periissemus sæva morte:
non enim potuissemus ab-ostio excelso
manibus amovere saxum grave, quod admoverat.
Ita tum quidem ingemiscentes exspectabamus Auroram divinam.]
Quando vero mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,]
tunc ignem accendebat et mulgebat egregia pecora,
omnia rite, et fœtum submisit singulis.
Ac postquam cito-expedierat obiens sua opera,
simul ille rursus duobus correptis sibi-apparavit prandium.
Pransus autem, ex-antro egit pinguia pecora,
facile amoto operculo ingenti: ac deinde
rursus admovit, veluti si pharetræ operculum imponeret.
Multo autem strepitu ad montem agebat pinguia pecora
Cyclops: at ego relictus-eram mala profunde-cogitans.
si qua ulciscerer, daretque mihi votum Minerva.
Hoc autem mihi in animo optimum videbatur consilium.
Cyclopis enim jacebat ingens clava ad stabulum

Digitized by Google

χλωρὸν, ἐλαΐνεον· τὸ μὲν ἔκταμεν, ὄφρα φοροίη
αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμες ἐΐσκομεν εἰσορόωντες,
ὅσσον θ' ἱστὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
φορτίδος, εὐρείης, ἥτ' ἐκπεράᾳ μέγα λαῖτμα·
τόσσον ἔην μῆκος, τόσσον πάχος εἰσοράασθαι.
Τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστὰς,
καὶ παρέθηχ' ἑτάροισιν, ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα.
Οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δὲ θόωσα παραστὰς
ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ.
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα καταχρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
ἥ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή.
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάχθαι ἄνωγον,
ὅςτις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας
τρῖψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
Οἱ δ' ἔλαχον, τοὺς ἄν κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι,
τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.
Ἑσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων·
αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,
πάντα μάλ'· οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
ἤ τοι ὀϊσάμενος, ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευσεν.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
σὺν δ' ὅγε αὖτε δύω μάρψας ὡπλίσσατο δόρπον.
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προςηύδων ἄγχι παραστὰς,
κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο·
Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα·
ὄφρ' εἰδῇς, οἷόν τι ποτὸν τόδε νηῦς ἐκεκεύθει
ἡμετέρη· σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
οἴκαδε πέμψειας· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς.
Σχέτλιε, πῶς κέν τίς σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
ἀνθρώπων πολέων; ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δὲ δέκτο καὶ ἔκπιεν· ἥσατο δ' αἰνῶς
ἡδὺ ποτὸν πίνων· καί μ' ᾔτεε δεύτερον αὖτις·
Δός μοι ἔτι πρόφρων καί μοι τεὸν οὔνομα εἰπὲ
αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίρῃς.
Καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀποῤῥώξ.
Ὣς ἔφατ'· αὐτάρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον·
τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσι προςηύδων μειλιχίοισιν·
Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ' ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥςπερ ὑπέστης.
Οὖτις ἔμοιγ' ὄνομα· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσιν
μήτηρ ἠδὲ πατὴρ ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισιν,
τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται.
Ἦ καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα
κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· κὰδ δέ μιν ὕπνος
ᾕρει πανδαμάτωρ· φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος

viridis, oleagina; hanc quidem exciderat, ut ferret
arefactam; eam nos assimilabamus inspicientes,
quantus malus *est* navis viginti-remis-agitatæ nigræ,
onerariæ, latæ, quæ trajicit magnam voraginem-maris:
tanta erat longitudo, tanta crassitudo aspectu.
Ab-hac quidem quantum ulnam ego abscidi astans,
et apposui sociis, lævigareque jussi.
Hi vero lævem fecerunt; ego autem acui astans
summum: statimque prehensam adurebam in igni ardente.
Et hanc quidem bene deposui reconditam sub stercore,
quod per speluncam fusum-erat admodum dense multum.
Ac ceteros sorte sortiri jussi,
quinam auderet mecum vectem sublatum
terere in oculo, quando eum dulcis somnus occuparet.
Hi autem sorte-electi-sunt, quos et voluissem ipse eligere,
quatuor, at ego quintus cum his delectus-sum.
Vespertinus autem rediit pulcris-velleribus pecora pascens:
continuo vero in latam speluncam egit pinguia pecora,
omnia prorsus; neque ullum relinquebat profundam extra
caulam,] sive quid suspicatus, sive etiam deus sic jusserat.
Ac deinde admovit operculum ingens alte sublatum;
sedensque mulgebat oves et balantes capras,
omnia *faciens* rite, et fœtum submisit singulis.
Ac postquam cito-expedierat obiens sua opera,
simul ille rursus duobus correptis sibi-paravit cœnam.
Et tum ego Cyclopem alloquebar prope astans,
poculum in manibus tenens nigri vini:
Cyclops, accipe, bibe vinum, postquam comedisti humanas carnes;] ut scias, qualem quendam potum hunc navis condebat] nostra; tibi autem libamen ferebam, si me miseratus] domum mitteres: tu vero furis non-amplius tolerabiliter.] Inique, quomodo quisquam ad-te et in-posterum alius accedat] ex-hominibus multis? quoniam non recte fecisti.
Sic dicebam: is autem accepit et ebibit, delectatusque-est vehementer] dulcem potum bibens; et a me petebat secundo rursus:] Da mihi adhuc lubens, et mihi tuum nomen dic
statim nunc, ut tibi dem hospitale-munus, quo tu gaudeas.
Etenim Cyclopibus fert alma terra
vinum in-magnis-uvis, et iis Jovis imber dat-incrementum;
verum hoc ambrosiæ et nectaris est surculus.
Sic dixit; at ei rursus ego dedi nigrum vinum;
ter quidem præbui ferens, ter autem *is* ebibit stultitia.
Ac postquam Cyclopi circa mentem venit vinum,
tunc vero ipsum verbis alloquebar blandis:
Cyclops, interrogas me nomen inclytum? at ego tibi dicam; tu autem mihi da hospitale-munus, uti pollicitus-es.
Nemo mihi nomen *est;* Neminem vero me vocant
mater atque pater et alii omnes sodales.
Sic dixi; ille vero mihi statim respondebat sævo animo;
Neminem ego postremum edam post suos socios,
ceteros autem prius; hoc tibi hospitale-munus erit.
Dixit, et recumbens cecidit supinus; ac deinde
jacebat inflexa crassa cervice: atque eum somnus
capiebat omnium-domitor; e-gutture vero erumpebat vinum,

Digitized by Google

ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
Καὶ τότ' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς,
εἵως θερμαίνοιτο· ἔπεσσί τε πάντας ἑταίρους
θάρσυνον, μήτις μοι ὑποδδείσας ἀναδύη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλεν
ἅψεσθαι, χλωρός περ ἐών, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἆσσον φέρον ἐκ πυρὸς, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
ἵσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων.
Οἱ μὲν μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον, ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ
ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεὶς
δίνεον. Ὡς ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι
ἁψάμενοι ἑκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεί·
ὣς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἑλόντες
δινέομεν, τὸν δ' αἷμα περίῤῥεε θερμὸν ἐόντα.
Πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὗσεν ἀϋτμὴ,
γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον
εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα,
φαρμάσσων· τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν·
ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ.
Σμερδαλέον δὲ μέγ' ᾤμωξεν· περὶ δ' ἴαχε πέτρη·
ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ'. Αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο, πεφυρμένον αἵματι πολλῷ·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔῤῥιψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων.
Αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἵ ῥά μιν ἀμφὶς
ᾤκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας·
οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος·
ἱστάμενοι δ' εἴροντο περὶ σπέος, ὅττι ἑ κήδοι·
Τίπτε τόσον, Πολύφημ', ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα;
ἦ μήτις σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
ἦ μήτις σ' αὐτὸν κτείνῃ δόλῳ ἠὲ βίηφιν; [μος·
Τοὺς δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφη-
ὦ φίλοι, Οὖτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφιν.
Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
εἰ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται, οἶον ἐόντα,
νοῦσόν γ' οὔπως ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι·
ἀλλ' σύγ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.
Ὡς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες· ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσιν,
χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων·
αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο, χεῖρε πετάσσας,
εἴ τινά που μετ' ὄεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε·
οὕτω γάρ πού μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
Αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο,
εἴ τιν' ἑταίροισιν θανάτου λύσιν ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ
εὑροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον,
ὥστε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.
Ἄρσενες ὄϊες ἦσαν ἐΰτρεφέες, δασύμαλλοι,
καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
τοὺς ἀκέων συνέεργον ἐϋστρεφέεσσι λύγοισιν,

rustaque-carnis humanæ; ipse autem eructabat vino-gravatus.] Et tunc ego vectem sub cinerem immisi multum,
donec calefieret; verbisque omnes socios
confirmabam, ne-quis mihi subveritus defugeret.
Sed quum jam brevi vectis oleaginus in igne erat
arsurus, viridis licet esset, candebatque vehementer,
tum ego *eum* propius afferebam ex igne, circum autem socii
stabant: atque audaciam inspiravit magnam deus.
Hi quidem vectem prehensum oleaginum acutum in summo
oculo infixerunt; ego autem superne arrectus
versabam. Ut vero quum quis terebrat lignum navale vir
terebra, alii autem infra torquent loro
apprehensam utrinque: hæc autem circumvolvitur assiduo
semper:] sic ejus in oculo ignea-acie vectem prehensum
versabamus; hunc autem sanguis circumfluebat calentem.
Omnes vero ei palpebras circum et supercilia cremavit vapor,
pupilla ardente: crepitabant autem ei igne radices.
Veluti autem quum vir faber securim magnam, aut asciam,
in aqua frigida mergit valde stridentem,
temperans; hoc enim deinde ferri robur est:
sic ejus stridebat oculus oleaginum circa vectem.
Horrendum autem magnum ejulavit; insonuitque petra:
nos vero perterriti diffugimus. At ille vectem
extraxit oculo fœdatum sanguine multo
illum quidem deinde abjecit a se manibus dolore-furens.
Atque Cyclopas magno clamore-vocabat, qui circa ipsum
habitabant in speluncis per promontoria ventosa:
illi autem clamorem audientes accurrebant aliunde alius;
stantesque interrogabant circa speluncam, quidnam ipsum
affligeret:] Cur tantum, Polypheme, læsus sic clamasti
noctem per divinam, et insomnes nos facis?
num quis a-te oves mortalium invito abigit?
an *metuis* ne-quis te ipsum occidat dolo aut vi?
Hos autem rursus ex antro allocutus-est fortis Polyphemus:] o amici, Nemo me occidit dolo, neque viribus.
Illi vero respondentes verba alata dicebant:
si quidem revera nullus tibi vim-infert, solus quum-sis,
morbum sane nullo-modo licet Jovis magni effugere:
sed tu-quidem supplica patri Neptuno regi.
Sic dixerunt abeuntes; meum autem risit carum cor,
quod nomen *eos* decepisset meum et consilium eximium.
Cyclops autem ingemiscensque, et cruciatus doloribus,
manibus palpans, amovit quidem lapidem ab-ostio;
ipse vero in ostio considebat, manibus extensis,
si quem forte inter oves deprehenderet exeuntem foras;
adeo enim videlicet me putabat in mente stultum esse.
At ego deliberabam, quomodo *hæc* omnium optime fierent,
si quam sociis mortis liberationem, ac mihi ipsi
invenirem: omnes vero dolos et consilium *omne* texebam,
utpote de vita; magnum enim malum prope erat.
Hoc vero mihi in animo optimum videbatur consilium.
Mares oves erant bene-nutriti, densis-velleribus,
pulcrique, magnique, violaceum vellus habentes;
hos tacite colligabam bene-tortis viminibus,

Digitized by Google

τῆς ἔπι Κύκλωψ εὗδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς,
σύντρεις αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην, σώοντες ἑταίρους.
Τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' ὄϊες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε —
ἀρνειὸς γὰρ ἔην, μήλων ὄχ' ἄριστος ἁπάντων —
τοῦ κατὰ νῶτα λαβών, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθεὶς
κείμην· αὐτὰρ χερσὶν ἀώτου θεσπεσίοιο
νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ.
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα,
θήλειαι δ' ἐμέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς·
οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο. Ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσιν
τειρόμενος, πάντων οἴων ἐπεμαίετο νῶτα
ὀρθῶν ἑσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν,
ὥς οἱ ὑπ' εἰροπόκων οἴων στέρνοισι δέδεντο.
Ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔστειχε θύραζε,
λάχνῳ στεινόμενος καὶ ἐμοί, πυκινὰ φρονέοντι.
Τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
Κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων
ὕστατος; οὔτι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἰῶν,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,
μακρὰ βιβάς· πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις·
πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος — ἦ σύγ' ἄνακτος
ὀφθαλμὸν ποθέεις; τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσεν
σὺν λυγροῖς ἑτάροισι, δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ,
Οὖτις, ὃν οὔπω φημὶ πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον.
Εἰ δὴ ὁμοφρονέοις ποτιφωνήεις τε γένοιο
εἰπεῖν, ὅππῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει·
τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλη
θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὔδεϊ· κὰδ δέ κ' ἐμὸν κῆρ
λωφήσειε κακῶν, τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν Οὖτις.
Ὣς εἰπὼν τὸν κριὸν ἀπὸ ἕο πέμπε θύραζε.
Ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς,
πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμην, ὑπέλυσα δ' ἑταίρους.
Καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα ταναύποδα, πίονα δημῷ,
πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα
ἱκόμεθ'· ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
οἳ φύγομεν θάνατον· τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ εἴων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ
κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
πόλλ' ἐν νηῒ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισιν·
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταί-[ρους
ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφιν.
Καὶ λίην σέγ' ἔμελλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
σχέτλι', ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
ἐσθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
ἧκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο·

in quibus Cyclops dormiebat, monstrum, nefario animo,
tres-una sumens: qui quidem in-medio *erat*, is virum fer-
bat,] ceteri autem duo utrinque ibant, servantes socios.
Ternæ autem quemque virum oves ferebant: atque ego
(aries enim erat, pecudum longe maximus omnium),
hujus tergo arrepto, villosum sub ventrem volutus
extendebar: at manibus lanæ egregiæ
firmiter implicatus hærebam constanti animo.
Sic tum quidem gementes exspectavimus Auroram divinam.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
tum vero deinde ad-pascua erumpebant mascula pecora;
feminæ vero balabant immulctæ per stabula:
ubera enim gravabantur. Dominus vero doloribus gravibus
afflictus, omnium ovium palpabat terga
erecte stantium; illud autem stultus non animadvertit,
ut illi sub lanigerarum ovium pectoribus ligati-erant.
Ultimus aries pecorum exibat foras,
vellere gravatus, et me, multa cogitante.
Hunc autem palpatum allocutus-est fortis Polyphemus:
Aries care, quid mihi ita per speluncam exis pecudum
ultimus? neutiquam antea quidem relictus venis post-oves,
sed multo primus pasceris teneros flores herbæ,
magnis passibus-incedens; primusque ad-fluenta fluviorum
pervenis;] primus autem in-stabulum cupis redire
vespertinus: nunc contra omnium-ultimus: num tu domini
oculum desideras? quem vir malus excæcavit
cum perniciosis sociis, postquam-domuit mentem vino,
Nemo, quem nondum existimo elapsum esse mortem.
Si jam idem-*mecum*-sentires, vocalisque fieres,
ut-diceres, ubinam ille meum robur evitet;
profecto ei cerebrum quidem per speluncam huc illuc
eliso spargeretur ad solum; ac meum cor
quiesceret a-malis, quæ mihi nihili-vir intulit Nemo.
Sic locutus, arietem a se mittebat foras.
Quum-venissemus autem paululum a speluncaque et caula,
primus ab ariete me-expedivi, solvi vero *deinde* socios.
Celeriter autem pecora pedes-tendentia, pinguia adipe,
multa circumducentes abigebamus, donec ad navem
pervenissemus; desiderati vero caris sociis apparuimus,
qui effugimus mortem: ceteros autem lugebant flentes.
At ego non sinebam, sed superciliis innuebam unicuique,
ne-flerent; verum jussi celeriter pulcris-velleribus pecora
multa in navem quum-immisissent, navigare salsam aquam.
Illi vero statim inscendebant, et in transtris consedere;
ordineque sedentes canum mare verberabant remis.
Sed quando tantum aberam, quantum *aliquis* audiri-potest
clamans,] tunc ego Cyclopem alloquebar conviciis:
Cyclops, non ergo eras imbellis viri socios
comesurus in spelunca cava, vi violenta.
Et nimis-abunde te erant assecutura mala facta *tua*:
inique! quoniam hospites non verebaris tua in domo
comedere: ideo te Jupiter ultus-est et dii alii.
Sic dixi; ille autem deinde iratus-est in-animo magis:
misit autem abruptum verticem montis magni;

Digitized by Google

καδ δ' ἔβαλε προπάροιθε νεὸς κυανοπρῴροιο.
[τυτθὸν ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.]
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
τὴν δ' αἶψ' ἤπειρόνδε παλιῤῥόθιον φέρε κῦμα,
πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν περιμήκεα κοντὸν
ὦσα παρέξ· ἑτάροισι δ' ἐποτρύνας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπης, ἵν' ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν,
κρατὶ κατανεύων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
Σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα;
ὃς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος ἤγαγε νῆα
αὖτις ἐς ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
Εἰ δὲ φθεγξαμένου τευ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσεν,
σύν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νήϊα δοῦρα,
μαρμάρῳ ὀκριόεντι βαλών· τόσσον γὰρ ἵησιν.
Ὣς φάσαν· ἀλλ' οὐ πεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμὸν,
ἀλλά μιν ἄψοῤῥον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ·
Κύκλωψ, αἴ κέν τίς σε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτὺν,
φάσθαι Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει.
Ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ, ἠΰς τε μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο,
καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν·
ὅς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
Ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν·
νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκικυς
ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεί μ' ἐδαμάσσατο οἴνῳ.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρ', Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω
πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον·
τοῦ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμὶ, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι·
αὐτὸς δ', αἴ κ' ἐθέλῃσ', ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος
οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
αἲ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω·
ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται οὐδ' Ἐνοσίχθων.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
Κλῦθι, Ποσείδαον γαιήοχε, κυανοχαῖτα·
εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ' ἱκέσθαι.
[υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.]
Ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν·
ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν πήματα οἴκῳ.

dejecitque ante navem nigra-prora.
[paululum vero abfuit quin clavum extremum attingeret.]
Fluctavit autem mare decidente a petra:
ipsam vero *navem* statim ad-continentem refluus ferebat fluctus,] inundatio e mari, adegitque-prope terram ut-veniret.
Atque ego manibus sumto prælongo conto
detrusi a *litore;* sociosque hortatus jussi
incumbere remis, ut malum effugeremus,
capite annuens: illi vero incumbentes remigabant.
Sed quando jam bis tantum per-mare iter-facientes aberamus,
tunc ego Cyclopem alloquebar; circum vero socii
blandis verbis *me* inhibebant aliunde alius:
Improbe, cur vis irritare ferocem virum?
qui etiam nunc in-pontum jacto telo deduxit navem
rursus ad continentem, et sane existimabamus illic *nos* perituros.] Si vero vociferatum aliquem, aut locutum audiisset,
collisisset nostra capita, et navalia ligna,
saxo aspero conjecto; tantum enim jaculatur.
Sic dixerunt; sed non flectebant meum magnum animum,
sed illum rursus allocutus-sum irato animo:
Cyclops, si quis te mortalium hominum
de-oculi interrogaverit fœda cæcitate,
dic, Ulyssem urbium-eversorem excæcasse *te*,
filium Laertæ, in Ithaca ædes habentem.
Sic dixi; ille autem mihi ejulans respondebat sermone:
dii boni, certe omnino jam me antiqua vaticinia attingunt.
Erat quidam hic vates vir, bonusque magnusque,
Telemus Eurymides, qui vaticiniis excellebat,
et vaticinans consenescebat inter-Cyclopas;
qui mihi dixit hæc omnia perfectum-iri in-posterum,
manibus ex Ulyssis *me* privatum-iri visu.
Sed semper aliquem virum magnum et pulcrum exspectabam
huc venturum-esse, magno præditum robore;
nunc autem me, parvusque et nihili-homo, et imbellis,
oculo privavit, postquam me domuerat vino.
Sed age huc *veni*, Ulysse, ut tibi hospitalia præbeam,
deductionemque impellam ut-det inclytum Neptunum:
hujus enim ego filius sum, patrem autem is meum se-profitetur esse:] ipse autem, si voluerit, sanabit, nec quisquam alius,] nec deorum beatorum, nec mortalium hominum.
Sic dixit: at ego ipsum *sic* respondens alloquebar:
utinam enim *ita* jam animaque et vita te possem
expertem factum mittere in domum Plutonis,
ut non oculum utique sanabit nec Neptunus.
Sic dixi: ille autem deinde Neptuno regi
supplicabat, manus tendens ad cœlum stellatum:
Audi, Neptune terram-continens, cæruleis-crinibus
si revera tuus sum, patremque *te* meum profiteris esse,
da, ut-ne Ulysses urbium-eversor domum veniat.
[filius Laertæ, in Ithaca domos habens.]
At si ei fatale est amicosque videre et pervenire
ad-domum bene-ædificatam, et suam in patriam terram:
sero male veniat, amissis omnibus sociis,
nave in aliena, inveniatque calamitates domi

Digitized by Google

Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Κυανοχαίτης.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
ἧκ' ἐπιδινήσας· ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον.
Κὰδ δ' ἔϐαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρώροιο
τυτθὸν, ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα περ ἄλλαι
νῆες ἐΰσσελμοι μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εἵατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεί·
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
δασσάμεθ', ὡς μήτις μοι ἀτεμϐόμενος κίοι ἴσης.
Ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἴῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι,
μήλων δαιομένων, δόσαν ἔξοχα· τὸν δ' ἐπὶ θινὶ
Ζηνὶ κελαινεφεῖ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
ῥέξας, μηρί' ἔκαιον· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν, ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
νῆες ἐΰσσελμοι καὶ ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
αὐτούς τ' ἀμϐαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσϐαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Κ.

Τὰ περὶ Αἰόλου καὶ Λαιστρυγόνων καὶ Κίρκης.

Αἰολίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιεν
Αἴολος Ἱπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ· πᾶσαν δέ τέ μιν πέρι τεῖχος
χάλκεον, ἄῤῥηκτον· λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.
Τοῦ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν·
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡϐώοντες.
Ἔνθ' ὅγε θυγατέρας πόρεν υἱάσιν εἶναι ἀκοίτις.
Οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ
δαίνυνται· παρὰ δέ σφιν ὀνείατα μυρία κεῖται·
κνισῆεν δέ τε δῶμα περιστεναχίζεται αὐλῇ
ἤματα· νύκτας δ' αὖτε παρ' αἰδοίῃς ἀλόχοισιν
εὕδουσ' ἔν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖς λεχέεσσιν.
Καὶ μὲν τῶν ἱκόμεσθα πόλιν καὶ δώματα καλά.
Μῆνα δὲ πάντα φίλει με καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα,

Sic dixit precans; eum autem exaudivit Neptunus.
Atque ille rursus multo majore lapide sublato,
misit circumrotatum; intendit autem vim immensam.
Dejecit vero post navem nigra-prora,
paululum, parumque-abfuit-quin clavum extremum attingeret.] Fluctuavit vero mare decidente a petra;
ipsam autem *navem* ulterius ferebat fluctus, adegitque-prope terram ut veniret.] Sed ut jam ad-insulam pervenimus, ubi ceteræ] naves bonis-transtris stabant confertæ, circum autem socii] sedebant lugentes, nos exspectantes semper:
navem quidem, illuc ut-venimus, subduximus in arenis,
egressique et ipsi sumus in litus maris.
Pecudes autem Cyclopis cava ex navi sumtas
divisimus, ut nullus mihi privatus abiret æquali *portione*.
Arietem autem mihi soli bene-ocreati socii,
ovibus divisis, dederunt insuper: eum vero in litore
Jovi atras-nubes-cogenti Saturnio, qui omnibus imperat,
sacrificans, femora incendebam: ille vero non-curabat sacra;
sed jam deliberabat, quo-pacto perderentur omnes
naves bonis-transtris, et mihi dilecti socii.
Sic tunc quidem per-totum diem ad solis occasum
sedebamus, epulantes carnesque immensas et *bibentes* vinum dulce.] Quando vero sol occiderat, et tenebræ supervenerant,
tum vero decubuimus in litore maris.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
tum vero ego socios adhortatus jussi
ipsosque inscendere *naves*, et retinacula solvere.
Illi vero statim ingrediebantur, et in transtris consedere,
ordineque sedentes canum mare verberabant remis.
Hinc vero ulterius navigabamus, dolentes animo,
lubentes ex morte, caris amissis sociis.

ODYSSEÆ X.

De Æolo et Læstrygonibus et Circe.

Æoliam autem in insulam pervenimus; ubi habitabat
Æolus Hippotades, carus immortalibus diis,
natatili in insula; totam vero circa eam murus *est*
æreus, infragilis; lævisque assurgit petra.
Hujus et duodecim liberi in ædibus nati-sunt,
sex quidem filiæ, sex autem filii pubescentes.
Ibi ille filias dedit filiis ut-essent uxores.
Hi vero semper apud patrem carum et matrem venerandam
convivantur; atque ipsis cibaria plurima apponuntur;
odorata autem domus circum-personat in-aula
interdiu; nocte vero rursus apud pudicas uxores
dormiunt inque tapetibus et in tornatis lectis.
Et ad-horum quidem pervenimus urbem et ædes pulcras. [Ia,
Mensem vero totum amice-excipiebat me et exquirebat singu-

Digitized by Google

Ἴλιον, Ἀργείων τε νέας καὶ νόστον Ἀχαιῶν·
καὶ μὲν ἐγὼ τῷ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ ὁδὸν ᾔτεον ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεν, οὐδέ τι κεῖνος ἀνήνατο, τεῦχε δὲ πομπήν.
Δῶκέ μοι ἐκδείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο,
ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα·
κεῖνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε Κρονίων
ἠμὲν παυέμεναι ἠδ' ὀρνύμεν, ὅν κ' ἐθέλῃσιν.
Νηῒ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδει μέρμιθι φαεινῇ,
ἀργυρέῃ, ἵνα μήτι παραπνεύσῃ ὀλίγον περ·
αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν Ζεφύρου προέηκεν ἀῆναι,
ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
ἐκτελέειν· αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.
Ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα·
καὶ δὴ πυρπολέοντες ἐλεύσσομεν, ἐγγὺς ἐόντας.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων, οὐδέ τῳ ἄλλῳ
δῶχ' ἑτάρων, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν.
Οἱ δ' ἕταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον
καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι,
δῶρα παρ' Αἰόλου μεγαλήτορος Ἱπποτάδαο·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ὢ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν
ἀνθρώποις, ὅτεών τε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.
Πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ
ληΐδος· ἡμεῖς δ' αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες
οἴκαδε νισσόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες.
Καὶ νῦν οἱ τάδ' ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἴολος· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα, ὅττι τάδ' ἐστὶν,
ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.
Ὣς ἔφασαν· βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων·
ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρουσαν.
Τοὺς δ' αἶψ' ἁρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
κλαίοντας, γαίης ἄπο πατρίδος· αὐτὰρ ἔγωγε
ἐγρόμενος κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα,
ἠὲ πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην ἐνὶ πόντῳ,
ἦ ἀκέων τλαίην καὶ ἔτι ζωοῖσι μετείην.
Ἀλλ' ἔτλην καὶ ἔμεινα· καλυψάμενος δ' ἐνὶ νηῒ
κείμην· αἱ δ' ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο θυέλλῃ
αὖτις ἐπ' Αἰολίην νῆσον· στενάχοντο δ' ἑταῖροι.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ·
αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε πασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τότ' ἐγὼ κήρυκά τ' ὀπασσάμενος καὶ ἑταῖρον,
βῆν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα· τὸν δ' ἐκίχανον
δαινύμενον παρὰ ᾗ τ' ἀλόχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν.
Ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ' οὐδοῦ
ἑζόμεθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον ἔκ τ' ἐρέοντο·
Πῶς ἦλθες, Ὀδυσεῦ; τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων;
ἦ μέν σ' ἐνδυκέως ἀπεπέμπομεν, ὄφρ' ἀφίκοιο
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴ πού τοι φίλον ἐστίν.
Ὣς φάσαν· αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον, ἀχνύμενος κῆρ·
ἄασσάν μ' ἕταροί τε κακοὶ πρὸς τοῖσί τε ὕπνος

de-Ilio, Argivorumque navibus et reditu Achivorum;
et ego quidem ei omnia accurate enarravi.
Sed quum jam et ego iter postulabam, atque hortabar *ut me*
dimitteret, nequaquam ille abnuit, sed paravit deductionem.
Dedit mihi excoriatum utrem bovis novennis,
in-eo vero mugientium ventorum ligavit flatus:
illum enim promum ventorum fecit Saturnius
et ut-compescat, et ut-cieat, quemcunque velit.
Nave vero in cava colligavit funiculo splendido,
argenteo, ut ne-quid præter-flaret, vel paululum:
ac mihi flatum Zephyri immisit ad-flandum,
ut-ferret navesque et ipsos: nec-tamen inde erat
perfecturus: ipsorum enim periimus insipientia.
Per-novem-dies quidem continuo navigabamus noctesque
et dies;] decima vero jam apparebat patria terra:
et jam ignem-accendentes videbamus, prope qui-erant.
Ibi me quidem dulcis somnus occupavit defessum:
semper enim pedem navis movebam, nec cuiquam alii
dedi sociorum, ut citius perveniremus in-patriam terram.
Sed socii verbis ad se-invicem loquebantur,
et me putarunt aurumque et argentum domum reportare,
dona ab Æolo magnanimo Hippotada
sic autem aliquis dicebat, intuitus in proximum alium:
Dii boni! ut hic omnibus gratus et magni-æstimatus est
hominibus, quorumcunque in-urbem et terram venerit.
Multas quidem ex Troja ducit res-pretiosas, pulcras,
e-præda: nos vero contra, idem iter emensi,
domum redimus vacuas manus habentes.
Et nunc ei hæc dedit gratificans amicitia
Æolus; sed age ocyus videamus, quidnam hæc sint,
quantum quid aurique et argenti utri insit.
Sic dicebant; consiliumque malum vicit sociorum:
utrem quidem solverunt, venti autem erupere.
Illos vero statim abreptos ferebat in-pontum procella
flentes, terra a patria; at ego
experrectus, in animo eximio deliberavi,
utrum delapsus ex navi perirem in ponto,
an tacitus sustinerem, et adhuc vivis interessem.
Sed sustinui et mansi; obvolutus autem in navi
jacebam: illæ vero ferebantur malo venti turbine
rursus ad Æoliam insulam: gemebant autem socii.
Ibi vero in terram ascendimus, et hausimus aquam:
statim autem prandium ceperunt celeres apud naves socii.
Ac postquam cibumque gustaveramus ac potum,
tum vero ego, præconem mihi ubi-asciveram et socium,
ivi ad Æoli inclytas ædes; eum autem inveniebam
convivantem cum suaque uxore et suis liberis.
Ingressi autem domum, ad fores in limine
sedebamus: illi vero in animo obstupescebant, interrogabant-
que:] Quomodo venisti, Ulysse? quis tibi malus ingruit
deus?] certe quidem te accurate dimittebamus, ut pervenires
in-patriam tuam et domum, et sicubi tibi gratum sit.
Sic dixerunt; at ego *eos* alloquebar, mœrens corde:
læserunt me sociique mali, præterque eos somnus

Digitized by Google

σχέτλιος· ἀλλ' ἀκέσασθε, φίλοι· δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν.
Ὣς ἐφάμην, μαλακοῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν·
οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο· πατὴρ δ' ἠμείβετο μύθῳ·
Ἔῤῥ' ἐκ νήσου θᾶσσον, ἐλέγχιστε ζωόντων.
Οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν οὐδ' ἀποπέμπειν
ἄνδρα τὸν, ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
Ἔῤῥ', ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.
Ὣς εἰπὼν ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ.
Τείρετο δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' εἰρεσίης ἀλεγεινῆς,
ἡμετέρῃ ματίῃ· ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο πομπή.
Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
ἑβδομάτῃ δ' ἱκόμεσθα Λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,
τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴν
ἠπύει εἰσελάων, ὁ δέ τ' ἐξελάων ὑπακούει.
Ἔνθα κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθοὺς,
τὸν μὲν, βουκολέων, τὸν δ', ἄργυφα μῆλα νομεύων·
ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι.
Ἔνθ' ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν, ὃν πέρι πέτρη
ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν,
ἀκταὶ δὲ προβλῆτες ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
ἐν στόματι προὔχουσιν· ἀραιὴ δ' εἴσοδός ἐστιν·
ἔνθ' οἵγ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
Αἱ μὲν ἄρ' ἔντοσθεν λιμένος κοίλοιο δέδεντο
πλησίαι· οὐ μὲν γάρ ποτ' ἀέξετο κῦμά γ' ἐν αὐτῷ,
οὔτε μέγ' οὔτ' ὀλίγον· λευκὴ δ' ἦν ἀμφὶ γαλήνη.
Αὐτὰρ ἐγὼν οἶος σχέθον ἔξω νῆα μέλαιναν,
αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ, πέτρης ἐκ πείσματα δήσας·
ἔστην δὲ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών.
Ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν οὔτ' ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα,
καπνὸν δ' οἶον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας,
οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες,
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας.
Οἱ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδὸν, ᾗπερ ἅμαξαι
ἄστυδ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον ὕλην.
Κούρῃ δὲ ξύμβληντο πρὸ ἄστεος ὑδρευούσῃ,
θυγατέρ' ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο.
Ἡ μὲν ἄρ' ἐς κρήνην κατεβήσετο καλλιρέεθρον
Ἀρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστυ φέρεσκον·
οἱ δὲ παριστάμενοι προσεφώνεον, ἔκ τ' ἐρέοντο,
ὅστις τῶνδ' εἴη βασιλεὺς καὶ τοῖσιν ἀνάσσοι.
Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
Οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴν δὲ γυναῖκα
εὗρον, ὅσην τ' ὄρεος κορυφὴν, κατὰ δ' ἔστυγον αὐτήν.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
ὃν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
Αὐτίχ' ἕνα μάρψας ἑτάρων ὡπλίσσατο δεῖπνον·
τὼ δὲ δύ' ἀΐξαντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἱκέσθην.
Αὐτὰρ ὁ τεῦχε βοὴν διὰ ἄστεος· οἱ δ' ἀΐοντες
φοίτων ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλος,
μυρίοι, οὐκ ἄνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ Γίγασιν.
Οἵ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθέσι χερμαδίοισιν
βάλλον· ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει

infaustus: sed medemini, amici: potestas enim *est* penes vos.
Sic dixi, blandis *eos* demulcens verbis:
illi vero muti facti-sunt; pater autem respondebat sermone:
Abi ex insula ocyus, pessime viventium.
Non enim mihi fas est curare nec dimittere
virum illum, qui diis invisus-sit beatis.
Abi; quoniam immortalibus invisis huc venisti.
Sic locutus, dimittebat ex ædibus graviter gementem.
Hinc vero ulterius navigabamus, dolentes corde.
Fatigabatur autem virorum animus a remigatione molesta,
nostra stultitia: quoniam non-amplius apparebat reductio.
Per-sex-dies quidem continuo navigabamus noctesque et
dies;] septima vero venimus Lami ad-excelsam urbem,
magnam (*vel* Telepylum) Læstrygoniam, ubi pastorem pastor
inclamat intro-agens, alter vero exigens auscultat.
Ibi insomnis vir duplicem reportaret mercedem,
unam quidem, pascendis-bobus, alteram vero, candidas pe-
cudes pascens;] prope enim *ibi* noctisque et diei sunt viæ.
Ibi postquam ad portum inclytum veneramus, circa quem pe-
tra] excelsa est, continenter utrinque,
litoraque prominentia e-regione sibi-invicem
in ostio procurrunt; angustus vero introitus est:
ibi illi intus omnes tenebant naves utrinque-recurvas.
Hæ quidem intra portum concavum alligatæ-erant
propinquæ: nunquam enim attollebatur fluctus in ipso,
nec magnus, nec parvus; candida autem erat circum tranquil-
litas.] At ego solus tenebam extra navem nigram,
illic in extrema-parte, e petra funibus ligatis:
constiti vero, speculam in præruptam ubi-ascenderam.
Ibi quidem nec boum nec virorum apparebant opera,
fumum autem solum videbamus a terra exsurgentem.
Tum vero ego socios præmisi sciscitatum vadentes
quinam viri essent im *hac* terra panem vescentes;
viros duos electos, tertium præconem una comitem addens.
Hi vero iverunt, egressi, *per* planam viam, qua plaustra
ad urbem ab excelsis montibus devehebant lignum.
Puellæ vero obvii-facti-sunt ante urbem aquam-petenti,
filiæ eximiæ Læstrygonis Antiphatæ.
Hæc quidem ad fontem descendebat pulcre-fluentem
Artaciam; hinc enim aquam ad urbem ferebant;
illi vero astantes *eam* alloquebantur, interrogabantque,
quisnam illorum esset rex, et quibus imperaret.
Illa vero valde cito patris ostendit excelsam domum.
Hi autem postquam ingressi-sunt inclytas ædes, mulierem
invenerunt, velut montis verticem; horrueruntque eam.
Hæc autem continuo e foro vocabat inclytum Antiphatem,
suum maritum, qui sane illis molitus-est sævum exitium.
Statim uno correpto sociorum, apparavit-sibi cœnam:
alteri vero duo conciti fuga ad naves pervenerunt.
Atque ille excitabat clamorem per urbem; hi vero audientes
vadebant, fortes Læstrygones, aliunde alius,
innumeri, non hominibus similes, sed Gigantibus.
Qui a petris *abruptis* viro-gravibus saxis
jaciebant; statim autem malus strepitus per naves ortus-est

Digitized by Google

ἀνδρῶν τ' ὀλλυμένων νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμενάων·
ἰχθῦς δ' ὣς πείροντες ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ὄλεκον λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς,
τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
τῷ ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὸς κυανοπρώροιο.
Αἶψα δ' ἐμοῖς ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπης, ἵν' ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν.
Οἱ δ' ἅλα πάντες ἀνέῤῥιψαν, δείσαντες ὄλεθρον.
Ἀσπασίως δ' ἐς πόντον ἐπηρεφέας φύγε πέτρας
νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ' ὄλοντο.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιεν
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηῒ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ
ναύλοχον ἐς λιμένα, καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
Ἔνθα τότ' ἐκβάντες δύο τ' ἤματα καὶ δύο νύκτας
κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠὼς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν καὶ φάσγανον ὀξὺ,
καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἐς περιωπὴν,
εἴ πως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν ἐνοπήν τε πυθοίμην.
Ἔστην δὲ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν,
καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Κίρκης ἐν μεγάροισι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
Μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν.
Ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης
δεῖπνον ἑταίροισιν δόμεναι προέμεν τε πυθέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο, μοῦνον ἐόντα,
ὅς ῥά μοι ὑψίκερων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτὴν
ἧκεν· ὁ μὲν ποταμόνδε κατήϊεν ἐκ νομοῦ ὕλης,
πιόμενος· δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος ἠελίοιο.
Τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνηστιν μέσα νῶτα
πλῆξα· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησεν·
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
Τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων, δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
εἰρυσάμην· τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ
εἴασ'· αὐτὰρ ἐγὼ πασάμην ῥῶπάς τε λύγους τε·
πεῖσμα δ', ὅσον τ' ὄργυιαν, ἐΰστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν,
πλεξάμενος, συνέδησα πόδας δεινοῖο πελώρου.
Βῆν δὲ καταλοφάδια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ οὔπως ἦεν ἐπ' ὤμου
χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
Κὰδ δ' ἔβαλον προπάροιθε νεός· ἀνέγειρα δ' ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·
Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πω καταδυσόμεθ', ἀχνύμενοί περ,
εἰς Ἀΐδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ.
Ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἐν νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε,

virorum pereuntium, naviumque simul fractarum;
piscium vero instar transfigentes, tristes epulas ferebant.
Dum illi hos perdebant portum profundum intra,
interea ego, gladio acuto extracto a femore,
eo funes abscidi navis cærulea-prora.
Statim autem meos socios adhortatus jussi
incumbere remis, ut calamitatem subterfugeremus.
Hi vero mare omnes jaciebant, veriti mortem.
Libenter autem in pontum imminentes effugit petras
navis mea; at reliquæ confertæ illic perierunt.
Hinc autem ulterius navigabamus, dolentes animo,
lubentes ex morte, caris amissis sociis.
Ææam vero ad insulam pervenimus: ibi autem habitabat
Circe comis-pulcris, potens dea, vocalis,
germana-soror prudentis Æetæ:
ambo enim nati-sunt ex lucem-hominibus-præbente Sole,
et matre ex Perse, quam Oceanus genuit filiam.
Hic vero ad litus nave appulimus tacite
navium-capacem in portum, et aliquis deus dux-erat.
Ibi tum egressi, duosque dies et duas noctes
jacebamus, pariter et labore et doloribus animum rodentes.
Sed quando jam tertium diem pulcris-comis fecit Aurora,
tunc ego mea hasta sumta et gladio acuto,
celeriter a nave ascendi in speculam.
sicubi opera viderem mortalium vocemque audirem.
Steti autem, speculam in præruptam ubi-ascenderam,
et mihi visus-est fumus *surgens* a terra lata,
Circes in ædibus, per querceta densa et silvam.
Cogitavi autem deinde in mente et in animo
ire ac sciscitari, postquam vidi atrum fumum.
Sic vero mihi cogitanti visum-est satius esse,
primum profectum ad navem celerem et litus maris,
prandium sociis dare, præmittereque *aliquos* sciscitatum.
Sed quando jam prope eram, profectus, navem utrinque-recurvam,] tunc aliquis mei deorum misertus-est, solius,
qui mihi excelsis-cornibus cervum magnum in viam ipsam
misit: is quidem ad-flumen descendebat ex pascuis silvæ,
potaturus: dudum enim ipsum urgebat vis solis.
Illum vero ego egredientem per spinam medio tergo
percussi; ac penitus hastile æreum transiit;
decidit vero *is* in pulvere porrectus, avolavitque anima.
Illi vero ego insistens, hastam æream ex vulnere
extraxi; quam quidem illic reclinatam in terra
reliqui; at ego avulsi virgultaque viminaque,
funemque quantum ulnam *longitudine,* bene-tortum undique,] ubi-plexeram, colligavi pedes ingentis monstri.
Ivi autem *eum* de-cervice ferens ad navem nigram,
hasta fultus, quoniam nequaquam licebat in humero
manu ferre altera: valde enim magna bellua erat.
Dejeci autem ante navem; excitavique socios
blandis verbis, astans, viros singulos:
O amici, nequaquam enim descendemus, afflicti licet,
in Plutonis ædes, antequam fatalis dies advenerit.
Sed agite, quamdiu *est* in navi celeri cibusque potusque,

Digitized by Google

μνησόμεθα βρώμης μηδὲ τρυχώμεθα λιμῷ.
Ὣς ἐφάμην· οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο·
ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
χεῖρας νιψάμενοι τεύχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
Κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι·
ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπη ζόφος, οὐδ' ὅπη Ἠώς,
οὐδ' ὅπη Ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
οὐδ' ὅπη ἀννεῖται· ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον,
εἴ τις ἔτ' ἔσται μῆτις, ἐγὼ δ' οὐκ οἴομαι εἶναι.
Εἶδον γὰρ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν
νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται·
αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται· καπνὸν δ' ἐνὶ μέσσῃ
ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ
μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος, ἀνδροφάγοιο.
Κλαῖον δὲ λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·
ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίγνετο μυρομένοισιν.
Αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
ἠρίθμεον, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὄπασσα·
τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής.
Κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὦκα·
ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
Βῆ δ' ἰέναι, ἅμα τῷγε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὄπισθεν.
Εὗρον δ' ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα Κίρκης
ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
Ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι ἠδὲ λέοντες,
τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
Οὐδ' οἵγ' ὡρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοίγε
οὐρῇσιν μακρῇσι περισσαίνοντες ἀνέσταν.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀμφὶ ἄνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα
σαίνωσ'· αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμοῦ·
ὣς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἠδὲ λέοντες
σαῖνον· τοὶ δ' ἔδδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
Ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ,
ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν, ἄμβροτον· οἷα θεάων
λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Πολίτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ὅς μοι κήδιστος ἑτάρων ἦν, κεδνότατός τε·
Ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν
καλὸν ἀοιδιάει — δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν —
ἢ θεὸς ἠὲ γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς

recordemur escæ, neu vexemur fame.
Sic dixit; illi vero ocyus meis verbis paruerunt:
abjectisque-involucris *egressi* ad litus maris infructuosi
admirabantur cervum; valde enim magna bellua erat.
Ac postquam se-oblectarant spectantes oculis,
manibus lotis apparabant eximium convivium.
Sic tum quidem per-totum diem ad solis occasum
sedebamus, epulantes carnesque copiosas et *bibentes* vinum
dulce.] Quando autem sol occidit, et tenebræ supervenerunt,
tum vero decubuimus in litore maris.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
tunc ego concione facta inter omnes dixi:
Audite meos sermones, mala licet patientes, socii:
o amici: neque enim scimus, ubi occasus, neque ubi Aurora,
neque ubi Sol hominibus-lucem-præbens vadit sub terram.
neque ubi resurgit; sed consultemus ocyus,
si quod adhuc erit consilium; ego autem non existimo esse.
Vidi enim, speculam in præruptam ubi-ascenderam,
insulam, quam circumcirca pontus infinitus ambit:
ipsa vero humilis jacet: fumum autem in medio
conspicatus-sum oculis, per querceta densa et silvam.
Sic dixi: illis vero confractum-est carum cor,
recordatis facinorum Læstrygonis Antiphatæ,
Cyclopisque violentiæ magnanimi, viros-devorantis.
Flebant autem stridule, uberes lacrimas defundentes:
at enim nullus profectus fiebat lugentibus.
Verum ego bipartito omnes bene-ocreatos socios
numerabam, ducemque utrisque præbui:
alterorum quidem ego dux-eram, alterorum vero Eurylochus
deo-similis.] Sortes autem in galea ærea concutiebamus celeriter;] exsiliit vero sors magnanimi Eurylochi.
Profectus-est autem ire; unaque cum-eo duo et viginti socii
flentes; ac nos reliquerunt ejulantes pone.
Invenerunt autem in convallibus structas ædes Circes
politis lapidibus, conspicuo in loco.
Circa vero ipsam lupi erant montani ac leones,
quos ipsa cicurarat, postquam mala medicamina dederat.
Neque illi irruerunt in viros, sed utique ipsi
caudis longis circum-adulantes assurrexerunt.
Ut vero quum circa dominum canes a-convivio redeuntem
adulantur; semper enim fert delinimenta animi:
sic circa hos lupi fortibus-unguibus, ac leones,
adulabantur; illi vero timuere, ut viderunt terribilia monstra.
Steterunt autem in vestibulo deæ pulcris-comis:
Circen autem intus audiebant cantantem voce pulcra,
telam obeuntem magnam, divinam; qualia dearum
subtiliaque et venusta et splendida opera sunt.
His vero sermonem exorsus-est Polites, princeps virorum,
qui mihi carissimus sociorum erat, maximeque-venerandus:
O amici, intus enim aliqua obiens magnam telam
pulcre cantillat (pavimentum autem totum resonat),
sive dea, sive femina; sed compellemus ocyus.
Sic igitur dixit: illi vero compellabant vocantes.
Ea autem continuo egressa fores aperuit splendidas,

Digitized by Google

καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, ὀϊσάμενος δόλον εἶναι.
Εἷσεν δ' εἰςαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
ἐν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
οἴνῳ Πραμνείῳ ἐκύκα· ἀνέμισγε δὲ σίτῳ
φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα, κατὰ συφεοῖσιν ἐέργνυ.
Οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε τρίχας τε
καὶ δέμας, αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος περ.
Ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη
παρ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλεν καρπόν τε κρανείης
ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.
Εὐρύλοχος δ' αἶψ' ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἀγγελίην ἑτάρων ἐρέων καὶ ἀδευκέα πότμον.
Οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος, ἱέμενός περ,
κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος· ἐν δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
Ἀλλ' ὅτε δή μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἐξερέοντες,
καὶ τότε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον·
Ἤομεν, ὡς ἐκέλευες ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα καλά.
[ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.]
Ἔνθα δέ τις μέγαν ἱστὸν ἐποιχομένη λίγ' ἄειδεν,
ἢ θεὸς ἠὲ γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, ὀϊσάμενος δόλον εἶναι.
Οἱ δ' ἅμ' ἀϊστώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὐτῶν
ἐξεφάνη· δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσκοπίαζον.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
ὤμοιϊν βαλόμην, μέγα, χάλκεον· ἀμφὶ δὲ τόξα·
τὸν δ' αἶψ' ἠνώγεα αὐτὴν ὁδὸν ἡγήσασθαι.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων·
[καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·]
Μή μ' ἄγε κεῖσ' ἀέκοντα, Διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐ-
οἶδα γάρ, ὡς οὔτ' αὐτὸς ἐλεύσεαι οὔτε τιν' ἄλλον [τοῦ·
ἄξεις σῶν ἑτάρων· ἀλλὰ ξὺν τοῖςδεσι θᾶσσον
φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προςέειπον·
Εὐρύλοχ', ἤτοι μὲν σὺ μέν' αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
ἔσθων καὶ πίνων, κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι· κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
Ὣς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσσας
Κίρκης ἵξεσθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,
ἔνθα μοι Ἑρμείας χρυσόῤῥαπις ἀντεβόλησεν,
ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικώς,
πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη·
ἔν τ' ἄρα μοι φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Πῆ δ' αὖτ', ὦ δύστηνε, δι' ἄκριας ἔρχεαι οἶος,
χώρου ἄϊδρις ἐών; ἕταροι δέ τοι οἵδ' ἐνὶ Κίρκης
ἔρχαται, ὥςτε σύες, πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχοντες.
Ἦ τοὺς λυσόμενος δεῦρ' ἔρχεαι; οὐδέ σέ φημι

et invitabat; illi vero una omnes imprudentia sequebantur:
Eurylochus autem remanebat, suspicatus dolum esse.
Collocavit vero illa-introductos per sediliaque et solia;
ipsisque caseumque et farinam et mel recens
vino Pramnio commiscebat; immiscebatque pani
medicamina perniciosa, ut penitus obliviscerentur patriæ ter-
ræ.] Ac postquam præbuerat et *illi* ebiberant, statim deinde
virga percussos intra haras concludebat.
Illi vero suum quidem habebant capita vocemque setasque
et corpus; at mens erat integra, ut antea quidem.
Sic hi quidem flentes conclusi-sunt; eis autem Circe
glandem-ilignam quernamque projecit, fructumque corni,
ad-edendum, qualia sues humi-cubantes semper edunt.
Eurylochus autem continuo venit celerem ad navem ni-
gram,] nuntium de-sociis relaturus, et amarum fatum.
Neque ullum proloqui poterat verbum, cupiens licet,
cor dolore ingenti perculsus; atque ei oculi
lacrimis implebantur, fletumque meditabatur animus.
Sed posteaquam eum omnes mirati-sumus interrogantes,
tunc ceterorum sociorum narravit exitium:
Ivimus, ut jubebas, per querceta, inclyte Ulysse;
invenimus in convallibus structas ædes pulcras.
[politis lapidibus, conspicuo in loco.]
Illic autem quædam magnam telam obiens argute canebat,
sive dea, sive mulier: hi vero compellabant vocantes.
Illa autem continuo egressa fores aperuit splendidas,
et invitabat; hi vero simul omnes imprudentia sequebantur;
at ego remansi, suspicatus dolum esse.
Illi vero simul evanuerunt universi, nec quisquam eorum
apparuit: diu autem desidens speculabar.
Sic dixit: at ego gladium quidem argenteis-clavis-distinctum
humeris circumjeci, magnum, æreum, atque arcum;
illum vero continuo jussi eandem viam præire.
At ille utraque *manu* prehensis *me* precabatur genibus:
[et me lugens verbis alatis allocutus-est:]
Ne me duc illuc invitum, Jovis-alumne, sed relinque hic:
novi enim, quod neque ipse redibis, nec quenquam alium
reduces tuorum sociorum: sed cum hisce ocyus
fugiamus: adhuc enim effugere-poterimus malum diem.
Sic dixit: at ego ipsum respondens allocutus-sum:
Eurylochе, sane tu quidem mane ibidem, hoc in loco,
edens et bibens, cavam apud navem nigram:
at ego ibo; dura enim mihi adest necessitas.
Sic fatus, a nave ascendebam ac mari.
Sed quando jam eram profectus sacras per convalles,
Circes accessurus veneficæ ad magnam domum,
ibi mihi Mercurius aureo-caduceo obviam-venit,
proficiscenti ad domum, adolescenti viro similis,
primum pubescenti, cujus quidem gratiosissima pubertas;
inhæsitque mihi manu, verbumque dixit, et elocutus-est:
Quorsum vero, o infelix, per juga vadis solus,
loci ignarus quum-sis? socii vero tibi illi in Circes *ædibus*
conclusi-sunt, ut sues, densa latibula habitantes.
An eos liberaturus huc venis? neque te puto

αὐτὸν νοστήσειν, μενέεις δὲ σύγ' ἔνθα περ ἄλλοι.
Ἀλλ' ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω·
τῆ, τόδε φάρμακον ἐσθλὸν ἔχων ἐς δώματα Κίρκης
ἔρχευ, ὅ κέν τοι κρατὸς ἀλάλκῃσιν κακὸν ἦμαρ.
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα δήνεα Κίρκης.
Τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐν φάρμακα σίτῳ·
ἀλλ' οὐδ' ὧς θέλξαι σε δυνήσεται· οὐ γὰρ ἐάσει
φάρμακον ἐσθλὸν, ὅ τοι δώσω· ἐρέω δὲ ἕκαστα.
Ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ περιμήκεϊ ῥάβδῳ,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκῃ ἐπαΐξαι, ὥςτε κτάμεναι μενεαίνων.
Ἡ δέ σ' ὑποδδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι·
ἔνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεοῦ εὐνήν,
ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἑτάρους αὐτόν τε κομίσσῃ·
ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μήτι σοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο·
μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θείη.
Ὣς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργειφόντης,
ἐκ γαίης ἐρύσας, καί μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξεν.
Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος·
μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί· χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον
νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν· ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Ἔστην δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
ἔνθα στὰς ἐβόησα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς
καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην, ἀκαχήμενος ἦτορ.
Εἷσε δέ μ' εἰςαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
τεῦξε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπα', ὄφρα πίοιμι·
ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, οὐδέ μ' ἔθελξεν,
ῥάβδῳ πεπληγυῖα ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἔρχεο νῦν συφεόνδε, μετ' ἄλλων λέξο ἑταίρων.
Ὣς φάτ'· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκῃ ἐπήϊξα, ὥςτε κτάμεναι μενεαίνων.
Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
θαῦμά μ' ἔχει, ὡς οὔτι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
Οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
ὅς κε πίῃ καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
[Σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.]
Ἦ σύγ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὅντε μοι αἰεὶ
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις Ἀργειφόντης,
ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβείομεν, ὄφρα μιγέντε
εὐνῇ καὶ φιλότητι πεποίθομεν ἀλλήλοισιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προςέειπον·
ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κέλῃ σοι ἤπιον εἶναι;
ἥ μοι σῦς μὲν θῆκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους·

ipsum rediturum-esse : manebis vero tu, ubi quidem alii.
Sed age jam te e-malis expediam, ac servabo :
accipe, hoc medicamen bonum habens ad ædes Circes
vade, quod tibi a-capite avertat malum diem.
Omnia autem tibi dicam perniciosa consilia Circes.
Apparabit tibi potionem-miscellam, injicietque medicamina
in-escam :] sed neque sic incantare te poterit; non enim sinet
medicamen eximium, quod tibi dabo; dicam vero singula.
Quando Circe te percutiet prælonga virga,
tum vero tu, gladio acuto stricto a femore,
in-Circen irrue, quasi interficere cupiens.
Illa vero te subverita invitabit ad-concubitum;
ibi tu nequaquam deinde recusa deæ cubile,
ut tibi solvatque socios, ipsumque *te* benigne-excipiat :
sed jube ipsam beatorum magnum jusjurandum jurare,
nullum tibi ipsi damnum malum machinaturam *se* aliud;
ne te nudatum vilem et enervem reddat.
Sic igitur locutus præbuit medicamen Argicida,
e terra evulsum, et mihi naturam ejus ostendit.
Radice quidem nigrum erat, lacti autem simile flore;
Moly vero ipsum vocant dii : difficileque *est* effossu
viris utique mortalibus; dii autem omnia possunt.
Mercurius quidem deinde discessit ad magnum Olympum,
insulam per silvosam : ego autem ad domos Circes
ivi; multum vero mihi cor æstuabat eunti.
Steti autem in vestibulo deæ pulcris-comis :
ibi stans clamavi; dea autem meam audivit vocem.
Illa vero statim egressa fores aperuit splendidas,
et invitabat; atque ego sequebar, dolens corde.
Collocavit autem me introductum in solio argenteis-clavis distincto,] pulcro, artificioso : ac scabellum sub pedibus erat :
apparavit autem mihi potionem-miscellam in-aureo poculo,
ut biberem;] immisitque medicamen, mala meditans in animo.
Ac postquam dederatque et ebiberam, nec me incantavit,
virgula ubi-percusserat, verbumque dixit et elocuta-est :
Abi nunc in-haram, cum ceteris cuba sociis.
Sic dixit : ego vero, gladio acuto stricto a femore,
in-Circen irrui, quasi interficere cupiens.
Illa vero vehementer exclamans subtercurrit et prehendit genua,] et me ejulans verbis alatis allocuta-est :
Quis *et* unde es hominum? ubi tibi urbs atque parentes?
stupor me tenet, quod neutiquam, bibens hæc medicamina, incantatus-sis.] Minime enim quisquam alius vir hæc medicamina sustinuit,] qui biberit, et primum miserit-per septum dentium.][Tibi vero quædam in pectoribus indomabilis mens est.]
Profecto tu Ulysses es versutus, quem mihi semper
prædicabat venturum aureo-caduceo Argicida,
e-Troja reversum celeri cum nave nigra.
Sed age nunc in-vagina gladium pone; nos vero deinde
lectum nostrum conscendamus, ut commixti
cubili et amore, confidamus nobis-invicem.
Sic dixit : at ego ipsam respondens allocutus-sum :
o Circe, quonam-modo me jubes tibi mitem esse?
quæ mihi sues quidem reddidisti in ædibus socios :

Digitized by Google

αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα, δολοφρονέουσα κελεύεις
ἐς θάλαμόν τ' ἰέναι καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
ὄφρα με γυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θείης;
Οὐδ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
εἰ μή μοι τλαίης γε, θεὰ, μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μήτι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν, ὡς ἐκέλευον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
καὶ τότ' ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.
Ἀμφίπολοι δ' ἄρα τέως μὲν ἐνὶ μεγάροισι πένοντο
τέσσαρες, αἵ οἱ δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασιν.
Γίγνονται δ' ἄρα ταίγ' ἔκ τε κρηνέων ἀπό τ' ἀλσέων
ἔκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἵτ' εἰς ἅλαδε προρέουσιν.
Τάων ἡ μὲν ἔβαλλε θρόνοις ἔνι ῥήγεα καλὰ,
πορφύρεα καθύπερθ', ὑπένερθε δὲ λῖθ' ὑπέβαλλεν·
ἡ δ' ἑτέρη προπάροιθε θρόνων ἐπίταινε τραπέζας
ἀργυρέας, ἐπὶ δέ σφι τίθει χρύσεια κάνεια·
ἡ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
ἡδὺν ἐν ἀγρυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια κύπελλα·
ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει, καὶ πῦρ ἀνέκαιεν
πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἰαίνετο δ' ὕδωρ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,
ἔς ῥ' ἀσάμινθον ἕσασα λό' ἐκ τρίποδος μεγάλοιο,
θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
ὄφρα μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον εἵλετο γυίων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ με χλαῖναν καλὴν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
εἷσε δέ μ' εἰςαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
[χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·]
ἐσθέμεναι δ' ἐκέλευεν· ἐμῷ δ' οὐχ ἥνδανε θυμῷ·
ἀλλ' ἥμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός.
Κίρκη δ' ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἥμενον, οὐδ' ἐπὶ σίτῳ
χεῖρας ἰάλλοντα, κρατερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Τίφθ' οὕτως, Ὀδυσεῦ, κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀναύδῳ,
θυμὸν ἔδων, βρώμης δ' οὐχ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;
ἦ τινά που δόλον ἄλλον ὀΐεαι· οὐδέ τί σε χρὴ
δειδίμεν· ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσα καρτερὸν ὅρκον.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προςέειπον·
ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
πρὶν τλαίη πάσσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
πρὶν λύσασθ' ἑτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι;
ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὣς ἐφάμην· Κίρκη δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρὶ, θύρας δ' ἀνέῳγε συφειοῦ,
ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι· ἡ δὲ δι' αὐτῶν
ἐρχομένη προςάλειφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.

ipsum vero hic detinens, dolos-meditans jubes
in thalamumque ire, et tuum conscendere lectum,
ut me nudatum, vilem et enervem reddas?
Non equidem voluerim tuum conscendere lectum,
nisi mihi sustinueris, dea, magnum jusjurandum jurare,
nullum mihi damnum malum machinaturam *te* aliud.
Sic dixi; illa vero continuo abjurabat, ut jubebam.
Ac postquam juraverat peregeratque jusjurandum,
tunc ego Circes conscendi perpulcrum lectum.
Ancillæ autem tum in ædibus ministrabant
quatuor, quæ ei per domum famulæ sunt.
Natæ-sunt vero hæ ex fontibus et a-silvis,
ex sacrisque fluviis, qui in mare profluunt.
Harum una quidem injiciebat soliis stragula pulcra,
purpurea superne, inferne autem lintea subjiciebat:
altera vero ante solia extendebat mensas
argenteas, eisque imponebat aurea canistra:
tertia autem cratere suave vinum miscebat
dulce in argenteo, distribuebatque aurea pocula;
quarta vero aquam ferebat, et ignem accendebat
multum sub tripode magno; calefiebat autem aqua.
Ac postquam calefacta-erat aqua in splendido aheno,
in balneum *me* inductum lavabat ex tripode magno,
suavi fusa *aqua* per caputque et humeros,
donec mihi defatigationem animum-rodentem exemisset
membris.] Ac postquam lavarat *me* et unxerat pingui oleo,
lænamque mihi pulcram induerat ac tunicam;
collocavit me introductum in solio argenteis-clavis-distincto,
pulcro, artificioso; ac scabellum sub pedibus erat;
[aquam autem ancilla gutturnio infundebat ferens
pulcro, aureo, super argenteo lebete,
ad-lavandum; juxta vero politam extendit mensam.
Cibum autem veneranda proma apposuit ferens,
ferculis multis appositis, largiens de-præsentibus;]
edere vero *me* jubebat: meo autem non placebat animo;
sed sedebam alia-cogitans, mala autem imaginabatur animus.
Circe vero ut animadvertit me sedentem, neque ad cibum
manus porrigentem, gravem autem me luctum habentem,
prope astans verbis alatis *me* allocuta-est:
Quid sic, Ulysse, sedes similis muto,
animum rodens; cibum autem non attingis, nec potum?
certe aliquem dolum alium suspicaris: nec quicquam te oportet] timere; jam enim tibi abjuravi firmum jusjurandum.
Sic dixit: at ego ipsam respondens allocutus-sum:
o Circe, quis enim vir, qui æquus fuerit,
prius sustinuerit gustare cibum ac potum,
quam solvi-fecerit socios et in oculis viderit?
Sed si re-vera ex-animo *me* bibere edereque jubes,
libera, ut oculis videam, dilectos socios.
Sic dixi: Circe autem per-ædes *transiens* exivit,
virgam tenens in manu; foresque aperuit haræ,
exegitque porcis similes novennibus.
Illi quidem deinde stabant ex-adverso: hæc vero per eos
vadens adungebat unicuique medicamen aliud.

Digitized by Google

Τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔῤῥεον, ἃς πρὶν ἔφυσεν
φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
ἄνδρες δ' αἶψ' ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν
καὶ πολὺ καλλίονες καὶ μείζονες εἰςοράασθαι.
Ἔγνωσαν δέ με κεῖνοι, ἔφυν τ' ἐν χερσὶν ἕκαστος.
Πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδυ γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κανάχιζε· θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή.
Ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προςηύδα δῖα θεάων·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔρχεο νῦν ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσατε ἤπειρόνδε,
κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσατε ὅπλα τε πάντα·
αὐτὸς δ' αἶψ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοίγ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ νηὶ θοῇ ἐρίηρας ἑταίρους,
οἴκτρ' ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἄγραυλοι πόριες περὶ βοῦς ἀγελαίας,
ἐλθούσας ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται,
πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι· οὐδ' ἔτι σηκοὶ
ἴσχουσ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσιν
μητέρας· ὣς ἐμὲ κεῖνοι, ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
δακρυόεντες ἔχυντο· δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς
ὣς ἔμεν, ὡς εἰ πατρίδ' ἱκοίατο καὶ πόλιν αὐτῶν
τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἐτράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προςηύδων·
Σοὶ μὲν νοστήσαντι, Διοτρεφές, ὣς ἐχάρημεν,
ὡς εἴ τ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἄγε, τῶν ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.
Ὣς ἔφαν· αὐτὰρ ἐγὼ προςέφην μαλακοῖς ἐπέεσσιν·
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἤπειρόνδε,
κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσομεν ὅπλα τε πάντα·
αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθ', ἵνα μοι ἅμα πάντες ἕπησθε,
ὄφρα ἴδηθ' ἑτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης,
πίνοντας καὶ ἔδοντας· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχουσιν.
Ὣς ἐφάμην· οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο·
Εὐρύλοχος δέ μοι οἶος ἐρύκανε πάντας ἑταίρους·
[καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·]
Ἆ δειλοί, πόσ' ἴμεν; τί κακῶν ἱμείρετε τούτων,
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι; ἥ κεν ἅπαντας
ἢ σῦς ἠὲ λύκους ποιήσεται ἠὲ λέοντας·
οἵ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ ἀνάγκῃ.
Ὥςπερ Κύκλωψ ἔρξ', ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο
ἡμέτεροι ἕταροι, σὺν δ' ὁ θρασὺς εἵπετ' Ὀδυσσεύς·
τούτου γὰρ καὶ κεῖνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
τῷ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν οὖδάσδε πελάσσαι,
καὶ πηῷ περ ἐόντι μάλα σχεδόν· ἀλλά μ' ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
Διογενές, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
αὐτοῦ πὰρ νηί τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
ἡμῖν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης.
Ὣς φάμενοι παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.

Eorum autem e membris pili defluebant, quos ante produxerat
medicamen perniciosum, quod ipsis dederat veneranda Circe;
viri vero statim facti-sunt juniores, quam antea fuerant,
et multo pulcriores et majores aspectu.
Agnoverunt autem me illi, hæseruntque in manibus unusquisque.] Omnes autem gratus subiit fletus; circumque domus] valide resonabat; dea vero miserabatur et ipsa.
Eaque me prope stans-allocuta est, diva dearum :
Generosissime Laertiade, sollers Ulysse,
vade nunc ad navem celerem et litus maris :
navem quidem omnium-primum subducite in-terram,
possessiones autem in speluncis deponite, armaque omnia :
ipse vero statim revertere, et adduc dilectos socios.
Sic dixit : ac mihi persuasus-est animus generosus.
Profectusque-sum ire ad navem celerem et litus maris :
inveni deinde apud navem celerem dilectos socios,
miserabiliter ejulantes, uberes lacrimas defundentes.
Ut vero quum in-agris-stabulantes vitulæ circa vaccas armentales] profectas ad mandram, postquam herba se-saturarint,
omnes simul vitulantur adversæ; neque amplius stabula
eas detinent, sed dense mugientes circumcurrunt
matres : sic *circum* me illi, postquam viderunt oculis,
lacrimabundi fusi-sunt; visusque-est etiam ipsorum animus
ita esse, tanquam si in-patriam venissent et urbem ipsorum
in-aspera Ithaca, ubi nutritique-erant ac geniti :
et me ejulantes verbis alatis allocuti-sunt :
Tibi quidem reverso, Jovis-alumne, sic gratulamur,
ac si in Ithacam venissemus, patriam terram;
sed age, ceterorum sociorum narra interitum.
Sic dixerunt : at ego *eos* allocutus-sum dulcibus verbis :
navem quidem omnium-primum subducamus in-terram,
possessionesque in speluncis deponamus, armaque omnia :
vos vero properate, ut me una omnes sequamini,
quo videatis socios sacris in ædibus Circes,
bibentes et edentes : affatim enim habent.
Sic dixi : illi autem celeriter meis verbis paruerunt;
Eurylochus vero mihi solus detinebat omnes socios :
[et ipsos compellans verbis alatis allocutus-est :]
Ah miseri, quo imus? quid mala appetitis ista,
Circes ad ædes descensuri? quæ cunctos
aut sues, aut lupos reddet, aut leones;
qui ei magnam domum custodiamus etiam necessitate.
Sicut Cyclops fecit, quando ejus ad-caulam venerunt
nostri socii, unaque hic audax comitatus-est Ulysses :
hujus enim etiam illi vecordi-audacia perierunt.
Sic dixit : at ego in mente cogitavi,
stricto longo gladio, crasso a femore,
illo ei abscisum caput ad-solum dejicere,
etiamsi affinitate erat *mihi* proximus : sed me socii
blandis verbis retinebant aliunde alius :
Jovis-alumne, hunc quidem sinemus, si tu jubes,
hic apud navemque manere, et navem custodire :
nobis autem *tu* dux-esto sacras ad domos Circes.
Sic locuti a nave ascendebant atque mari.

Digitized by Google

Οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλῃ παρὰ νηῒ λέλειπτο,
ἀλλ' ἕπετ'· ἔδδεισεν γὰρ ἐμὴν ἔκπαγλον ἐνιπήν.
Τόφρα δὲ τοὺς ἄλλους ἑτάρους ἐν δώμασι Κίρκη
ἐνδυκέως λοῦσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλεν ἠδὲ χιτῶνας·
δαινυμένους δ' εὖ πάντας ἐφεύρομεν ἐν μεγάροισιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον φράσσαντό τε πάντα,
κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στεναχίζετο δῶμα.
Ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων·
[Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,]
μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε· οἶδα καὶ αὐτὴ,
ἠμὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόεντι,
ἠδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου.
Ἀλλ' ἄγετ', ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον,
εἰσόκεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
τρηχείης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελέες καὶ ἄθυμοι,
αἰεὶ ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι· οὐδέ ποθ' ὑμῖν
θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, ἐπεὶ ἦ μάλα πολλὰ πέποσθε.
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα μὲν ἤματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
ἥμεθα, δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι,
[μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα μακρὰ τελέσθη,]
καὶ τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἐρίηρες ἑταῖροι·
Δαιμόνι', ἤδη νῦν μιμνήσκεο πατρίδος αἴης
εἴ τοι θέσφατόν ἐστι σαωθῆναι καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
[Ὣς ἔφαν· αὐτὰρ ἐμοίγ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα, δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.]
Αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος εὐνῆς,
γούνων ἐλλιτάνευσα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Ὦ Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέστης,
οἴκαδε πεμψέμεναι· θυμὸς δέ μοι ἔσσυται ἤδη,
ἠδ' ἄλλων ἑτάρων, οἵ μευ φθινύθουσι φίλον κῆρ,
ἀμφ' ἔμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε που σύγε νόσφι γένηαι.
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μηκέτι νῦν ἀέκοντες ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ·
ἀλλ' ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι καὶ ἱκέσθαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
μάντιος ἀλαοῦ, τοῦτε φρένες ἔμπεδοί εἰσιν·
τῷ καὶ τεθνηῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
οἴῳ πεπνῦσθαι· τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ τι θυμὸς
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

Neque Eurylochus cavam apud navem relictus-est
sed sequebatur; veritus-est enim meas atroces minas.
Interea vero ceteros socios in ædibus Circe
studiose lavitque, et unxit pingui oleo;
circumjecitque inde *eis* lænas pulcras ac tunicas :
epulantes autem bene omnes invenimus in ædibus.
Hi vero postquam se-invicem conspexere reputaruntque omnia,] flebant lugentes; circum autem gemiscebat domus.
Illa vero me prope stans allocuta-est, augustissima dearum :
[Generosissime Laertiade, sollers Ulysse,]
ne-amplius nunc uberem fletum excitetis : novi etiam ipsa
et quantos in ponto passi-estis dolores piscoso,
et quanta infesti viri damna-intulere *vobis* in terra.
Sed agite, comedite cibum, et bibite vinum,
donec rursus animum intra præcordia receperitis,
qualem *habuistis*, quando primum relinquebatis patriam terram] asperæ Ithacæ : nunc vero imbecilles et animo-dejecto *estis*,] semper erroris duri memores; neque unquam vobis] animus in lætitia *est*, quippe valde multa passi-estis.
Sic dixit : nobis autem persuasus-est animus generosus.
Illic quidem diebus omnibus integrum in annum
sedebamus, epulantes carnesque copiosas et *bibentes* vinum dulce:] sed quum jam annus esset, et circumvolverentur horæ,
[mensibus exeuntibus, ac dies longi circumacti-erant,
tunc me evocato dixerunt dilecti socii :
Mirifice, jam nunc memor-esto patriæ terræ,
si tibi fatale est servari et pervenire
domum in excelsam, et tuam in patriam terram.
[Sic dixerunt : ac mihi persuasus-est animus generosus.
Sic tum quidem toto die ad solis occasum
sedebamus, epulantes carnesque copiosas et *bibentes* vinum dulce.] Quando vero sol occidit, et tenebræ supervenere,
illi quidem decubuerunt per ædes umbrosas.]
At ego Circes conscenso perpulcro lecto,
genibus-prensis supplex-oravi, dea vero meam exaudivit vocem;] et ipsam compellans verbis alatis allocutus-sum :
O Circe, perfice mihi promissum, quod præstitisti,
domum *te* missuram *me;* animus vero mihi impellitur jam,
et ceterorum sociorum, qui meum macerant carum cor,
circa me lugentes, quandocunque tu abscessisti.
Sic dixi : ac continuo respondebat augustissima dearum :
generosissime Laertiade, sollers Ulysse,
ne-amplius nunc inviti mea manete in domo :
sed aliam *vos* oportet primum viam perficere, et pervenire
in Plutonis domos, et venerabilis Proserpinæ,
animam consulturos Thebani Tiresiæ,
vatis cæci, cujus quidem mens integra est;
cui etiam mortuo mentem præbuit Proserpina,
solus ut-sapiat, reliqui vero *ut* umbræ volitant.
Sic dixit : at mihi confractum-est carum cor :
flebamque in lectis desidens, nec quicquam animus
volebat amplius vivere et videre lumen solis.
Ac postquam flendoque volutandoque satiatus-fueram,
tum demum ipsam verbis respondens allocutus-sum :

Digitized by Google

Ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
εἰς Ἄϊδος δ' οὔπω τις ἀφίκετο νηῒ μελαίνῃ.
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μή τι τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ παρὰ νηῒ μελέσθω·
ἱστὸν δὲ στήσας ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πετάσσας
ἧσθαι· τὴν δέ κέ τοι πνοιὴ Βορέαο φέρῃσιν.
Ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ νηῒ δι' Ὠκεανοῖο περήσῃς,
ἔνθ' ἀκτή τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
μακραί τ' αἴγειροι καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι·
νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' Ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
αὐτὸς δ' εἰς Ἀΐδεω ἰέναι δόμον εὐρώεντα.
Ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσιν
Κώκυτός θ', ὃς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀποῤῥώξ·
πέτρη τε ξύνεσίς τε δύω ποταμῶν ἐριδούπων·
ἔνθα δ' ἔπειθ', ἥρως, χριμφθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω,
βόθρον ὀρύξαι, ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὴν χεῖσθαι πᾶσιν νεκύεσσιν,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ παλύνειν.
Πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν, ἥτις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ,
παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν εὐχῇσι λίσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
ἔνθ' ὄϊν ἀρνειὸν ῥέζειν θῆλύν τε μέλαιναν,
εἰς Ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι,
ἱέμενος ποταμοῖο ῥοάων· ἔνθα δὲ πολλαὶ
ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνηώτων.
Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρῦναι καὶ ἀνῶξαι
μῆλα, τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ,
δείραντας κατακεῖαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ·
αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἧσθαι, μηδὲ ἐᾶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἴμεν πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Ἔνθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται, ὄρχαμε λαῶν,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
Ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν·
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο Νύμφη,
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ
καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δώματ' ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·
Μηκέτι νῦν εὕδοντες ἀωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον·
ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' ἔνθεν περ ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους.
Ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὐδέ τι λίην
ἄλκιμος ἐν πολέμῳ οὔτε φρεσὶν ᾗσιν ἀρηρώς,
ὅς μοι ἄνευθ' ἑτάρων ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης,

O Circe, quisnam hujus itineris dux-erit?
ad Orcum vero nondum quisquam pervenit nave nigra.
Sic dixi : ac continuo respondebat augustissima dearum :
generosissime Laertiade, sollers Ulysse,
minime tibi ducis desiderium apud navem curæ-sit :
malo autem erecto, et velis albis expansis,
sede : illam vero tibi flatus Boreæ feret.
Sed quando jam nave per Oceanum trajeceris,
ubi litusque fossuræ-aptum et luci Proserpinæ,
excelsæque populi, et salices frugiperdæ :
navem quidem ibi appelle in Oceano profundis-vorticibus,
ipse vero in Plutonis eas domum squalidam.
Ibi quidem in Acherontem Pyriphlegethonque fluunt
Cocytusque, qui Stygis aquæ est rivus;
rupesque *est*, et concursus duorum fluminum sonororum :
illic autem deinde, heros, admotus prope, ut te jubeo,
fossam fode, cubitalem quantam hinc et illinc :
circa eam autem libamen funde omnibus mortuis,
primum mulso, deinde vero dulci vino,
tertium rursus aqua; ac farinam albam insperge.
Valde vero supplex-precare manium inania capita, *vovens*,
ubi-veneris in Ithacam, sterilem vaccam, quæ *sit* optima,
te sacrificaturum in ædibus, pyramque impleturum rebus-bonis :] Tiresiæ vero seorsum arietem sacrificaturum soli,
totum-nigrum, qui inter-oves excellat vestras.
Ac postquam precibus oraveris inclytas gentes mortuorum,
ibi ovem marem sacrifica, feminamque nigram,
ad Erebum versos; ipse vero seorsum aversus-esto,
contendens ad-fluvii fluenta : ibi vero multæ
animæ accedent mortuorum defunctorum.
Tum vero deinde socios hortare et jube
pecudes, quæ jam jaceant mactatæ sævo ære,
excoriatas comburere, votaque facere diis,
præpotentique Plutoni, et venerabili Proserpinæ :
ipse autem, gladio acuto stricto a femore,
sede, neu sine manium inania capita
ad-sanguinem prope accedere, antequam Tiresiam sciscitatus-fueris.] Ibi tibi statim vates adveniet, dux populorum,
qui tibi dicat iter et mensuras viæ,
reditumque, ut per pontum proficiscaris piscosum.
Sic dixit : statim autem in-aureo-solio venit Aurora.
Mihi vero lænamque tunicamque vestimenta induit :
ipsa autem candidam pallam magnam sibi-induit Nympha,
tenuem et venustam, ac zonam circumposuit lumbis
pulcram, auream; capitique imposuit calyptram.
Atque ego per domos profectus hortabar socios,
blandis verbis, astans, virum unumquemque :
Ne-amplius nunc dormientes carpite dulcem somnum;
sed eamus : jam enim me monuit veneranda Circe.
Sic dixi : illis vero persuasus-est animus generosus.
Nequaquam tamen vel illinc incolumes abduxi socios.
Elpenor vero quidam erat minimus-natu, neque valde
fortis in bello, nec mente sua firmus,
qui mihi seorsum a-sociis, sacris in ædibus Circes,

Digitized by Google

ψύχεος ἱμείρων, κατελέξατο οἰνοβαρείων·
κινυμένων δ' ἑτάρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας
ἐξαπίνης ἀνόρουσε καὶ ἐκλάθετο φρεσὶν ᾗσιν
ἄψορρον καταβῆναι, ἰὼν ἐς κλίμακα μακρήν·
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσεν· ἐκ δέ οἱ αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' Ἄϊδόσδε κατῆλθεν.
Ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον·
Φάσθε νύ που οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
ἔρχεσθ'· ἄλλην δ' ἧμιν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
ἑζόμενοι δὲ κατ' αὖθι γόων τίλλοντό τε χαίτας.
Ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίγνετο μυρομένοισιν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης
ἤομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένη Κίρκη παρὰ νηῒ μελαίνῃ
ἀρνειὸν κατέδησεν ὄϊν θῆλύν τε μέλαιναν,
ῥεῖα παρεξελθοῦσα· τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ', ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κιόντα;

frigoris cupiens, decubuit vino-gravatus:
moventium autem *se* sociorum tumultu et strepitu audito,
repente exsiliit, et oblitus-est mente sua
retrorsum descendere, accedens ad scalam longam;
sed recta de-tecto decidit: atque ei cervix
ex-articulis fracta-est: anima vero ad-Orcum descendit.
Venientibus autem illis ego sermonem dixi:
Existimatis jam fere domum caram ad patriam terram
vos profecturos; aliud vero nobis iter designavit Circe,
ad Plutonis domum et venerabilis Proserpinæ,
animam consultaris Thebani Tiresiæ.
Sic dixi: illis vero confractum-est carum cor:
desidentesque illic flebant, vellebantque capillos.
Verum enim non ullus profectus fiebat lugentibus.
At quando jam ad navem celerem et litus maris
ibamus tristes, uberes lacrimas defundentes:
interea profecta Circe ad navem nigram
masculam alligavit ovem, feminamque nigram,
facile clam-prætergressa: *nam* quis deum nolentem
oculis viderit, aut huc aut illuc vadentem?

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Λ.

Νεκυία.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστὸν τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ·
ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Ἡμῖν δ' αὖ μετόπισθε νεὸς κυανοπρώροιο
ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, αὐδήεσσα.
Ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
Τῆς δὲ πανημερίης τέταθ' ἱστία ποντοπορούσης·
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἡ δ' ἐς πείραθ' ἵκανε βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.
Ἔνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε,
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι· οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων καταδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
οὔθ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
οὔθ' ὅτ' ἂν ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτράπηται·
ἀλλ' ἐπὶ νὺξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν· ἐκ δὲ τὰ μῆλα
εἱλόμεθ'· αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο
ἤομεν, ὄφρ' ἐς χῶρον ἀφικόμεθ', ὃν φράσε Κίρκη.
Ἔνθ' ἱερήϊα μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
ἔσχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
βόθρον ὄρυξ', ὅσσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὴν χεόμην πᾶσιν νεκύεσσιν,

ODYSSEÆ XI.

Necromantia.

Ac quando ad navem devenimus et mare,
navem quidem omnium-primum deduximus in mare divinum,
malumque imposuimus et vela navi nigræ;
atque inde pecudes sumtas induximus; atque etiam ipsi
inscendimus dolentes, uberes lacrimas defundentes.
Nobis vero dein pone navem cærulea-prora
secundum ventum immisit implentem-velum, bonum socium,
Circe pulcris-comis, potens dea, vocalis.
Nos autem armamentis singulis instructis per navem
sedimus; hanc vero ventusque gubernatorque dirigebat.
Hujus autem tota-die extendebantur vela per-pontum euntis;
occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ.
Illa vero ad fines pervenit profunde-fluentis Oceani.
Ibi autem Cimmeriorum est virorum populusque civitasque,
qui caligine et nebula tecti: neque unquam eos
Sol lucidus aspicit radiis,
nec quando vadit ad cœlum stelliferum,
nec quando rursus in terram de cœlo devertitur:
sed nox perniciosa intenditur miseris mortalibus.
Navem quidem illuc profecti appulimus; sed pecudes
extraximus; ipsi vero deinde propter fluentum Oceani
ivimus, donec in locum perveniremus, quem dixerat Circe.
Hic victimas quidem Perimedes Eurylochusque
tenebant; ego vero, gladio acuto extracto a femore,
fossam fodi, cubitalem quantam hinc et illinc:
circa eam autem libamina fundebam omnibus manibus,

Digitized by Google

πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
Πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην στεῖραν βοῦν, ἥτις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ,
παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισιν.
Τοὺς δ' ἐπεὶ εὐχωλῇσι λιτῇσί τε, ἔθνεα νεκρῶν,
ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα
ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἷμα κελαινεφές· αἱ δ' ἀγέροντο
ψυχαὶ ὑπὲξ Ἐρέβευς νεκύων κατατεθνηώτων.
[νύμφαι τ' ἠΐθεοί τε πολύτλητοί τε γέροντες,
παρθενικαί τ' ἀταλαὶ, νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι·
πολλοὶ δ' οὐτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν,
ἄνδρες Ἀρηΐφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες·
οἳ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.]
Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
μῆλα, τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ,
δείραντας κατακεῖαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ·
αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἥμην, οὐδ' εἴων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου·
οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης·
σῶμα γὰρ ἐν Κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς
ἄκλαυτον καὶ ἄθαπτον· ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγεν.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
ἔφθης πεζὸς ἐὼν ἢ ἐγὼ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
[Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,]
ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ καὶ ἀθέσφατος οἶνος·
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ καταλέγμενος οὐκ ἐνόησα
ἄψορρον καταβῆναι, ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν,
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσον· ἐκ δέ μοι αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' Ἄϊδόσδε κατῆλθεν.
Νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι, οὐ παρεόντων,
πρός τ' ἀλόχου καὶ πατρὸς, ὅ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλεμάχου θ', ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες·
οἶδα γὰρ, ὡς ἐνθένδε κιὼν δόμου ἐξ Ἀΐδαο
νῆσον ἐς Αἰαίην σχήσεις εὐεργέα νῆα·
ἔνθα σ' ἔπειτα, ἄναξ, κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο·
μή μ' ἄκλαυτον, ἄθαπτον, ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν,
νοσφισθεὶς, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι·
ἀλλά με κακκεῖαι σὺν τεύχεσιν ἅσσα μοί ἐστιν,
σῆμά τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
ἀνδρὸς δυστήνοιο, καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι·
ταῦτά τέ μοι τελέσαι πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμὸν,
τῷ καὶ ζωὸς ἔρεσσον, ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ταῦτά τοι, ὦ δύστηνε, τελευτήσω τε καὶ ἔρξω·

primum mulso, postea vero dulci vino,
tertio rursus aqua; ac farinam albam inspergebam.
Multum autem supplex-orabam manium inania capita, veniens
me reversum in Ithacam, sterilem bovem, quæ *sit* optima,
sacrificaturum in ædibus, pyramque impleturum bonis-rebus;
Tiresiæ vero *me* seorsum arietem sacrificaturum soli,
totum-nigrum, qui inter-pecudes excellat nostras.
Hos vero postquam votis precibusque, gentes mortuorum,
exoraveram, inde pecudes prehensas jugulavi
in fossam; fluebat autem sanguis ater: ac congregabantur
animæ ex Erebo manium defunctorum.
[sponsæque, cœlibesque, et multa-passi senes,
virgunculæque tenellæ, recenti-luctu-affectum animum habentes;] multi quoque vulnerati æratis hastis,
viri in-bello-occisi, cruentata arma habentes;
qui multi circa fossam obambulabant aliunde alius
immenso clamore: me vero pallidus timor cepit.]
Tum vero deinde socios adhortatus jussi,
pecudes, quæ jam jacebant mactatæ sævo ære,
excoriatas adolere, votaque-facere diis,
præpotentique Plutoni, et venerabili Proserpinæ:
ipse autem, gladio acuto stricto a femore,
sedebam, nec sinebam manium inania capita
ad-sanguinem prope accedere, priusquam Tiresiam sciscitatus-essem.] Prima vero anima Elpenoris venit socii:
nondum enim sepultus-erat sub terra spatiosa:
cadaver enim in Circes domo reliqueramus nos
indefletum et insepultum; quoniam labor alius urgebat.
Illum quidem ego flevi conspicatus, miseratusque-sum animo
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-sum:
Elpenor, quo-pacto venisti sub caliginem obscuram?
prius-venisti pedibus quam ego cum navi nigra.
Sic dixi: ille vero mihi plorans respondebat sermone:
[generosissime Laertiade, sollers Ulysse,]
læsit me dæmonis fatum malum, et copiosum vinum;
Circes autem in domo cubans non adverti
retrorsum descendere, accedens ad scalam longam,
sed recta de-tecto decidi: ac mihi cervix
ex-articulis fracta-est: anima vero ad Orcum descendit.
Nunc vero te per-eos quos post *te* (*domi*) *reliquisti*, oro, non
præsentes,] per uxoremque et patrem, qui te nutrivit parvulum,] Telemachumque, quem unicum in ædibus reliquisti:
novi enim, quod hinc profectus e domo Plutonis
insulam in Ææam appelles fabrefactam navem:
ibi te deinde, rex, hortor recordari mei,
ne me indefletum, insepultum, profectus pone relinquas,
digressus, ne qua tibi deorum indignatio fiam:
sed me combure cum armis, quæcunque mihi sunt,
tumulumque mihi aggere cani in litore maris,
viri infelicis, etiam posteri ut-sciant:
et hæc mihi perfice, figeque in tumulo remum,
quo etiam vivus remigabam, quum-essem inter meos socios.
Sic dixit: atque ego ipsum respondens allocutus-sum:
hæc tibi, o infelix, perficiamque et præstabo.

Digitized by Google

Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
ἥμεθ᾽· ἐγὼ μὲν ἄνευθεν ἐφ᾽ αἵματι φάσγανον ἴσχων,
εἴδωλον δ᾽ ἑτέρωθεν ἑταίρου πόλλ᾽ ἀγόρευεν.
Ἦλθε δ᾽ ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς κατατεθνηυίης,
Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος, Ἀντίκλεια,
τὴν ζωὴν κατέλειπον, ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρήν.
Τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ·
ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὣς εἴων προτέρην πυκινόν περ ἀχεύων
αἵματος ἄσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Ἦλθε δ᾽ ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ᾽ ἔγνω καὶ προσέειπεν·
[Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν᾽ Ὀδυσσεῦ,]
τίπτ᾽ αὖτ᾽, ὦ δύστηνε, λιπὼν φάος ἠελίοιο
ἤλυθες, ὄφρα ἴδῃ νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
ἀλλ᾽ ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξὺ,
αἵματος ὄφρα πίω καί τοι νημερτέα εἴπω.
Ὣς φάτ᾽· ἐγὼ δ᾽ ἀναχασσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον
κουλεῷ ἐγκατέπηξ᾽· ὁ δ᾽ ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινὸν,
καὶ τότε δή μ᾽ ἐπέεσσι προσηύδα μάντις ἀμύμων·
Νόστον δίζηαι μελιηδέα, φαίδιμ᾽ Ὀδυσσεῦ·
τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός· οὐ γὰρ ὀΐω
λήσειν Ἐννοσίγαιον, ὅ τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
Ἀλλ᾽ ἔτι μέν κε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε,
αἴ κ᾽ ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων,
ὁππότε κε πρῶτον πελάσῃς εὐεργέα νῆα
Θρινακίῃ νήσῳ, προφυγὼν ἰοειδέα πόντον·
βοσκομένας δ᾽ εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ᾽ ἐφορᾷ καὶ πάντ᾽ ἐπακούει.
Τὰς εἰ μέν κ᾽ ἀσινέας ἐάᾳς νόστου τε μέδηαι,
καί κεν ἔτ᾽ εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ᾽ ὄλεθρον
νηΐ τε καὶ ἑτάροις· αὐτὸς δ᾽ εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ᾽ ἀλλοτρίης· δήεις δ᾽ ἐν πήματα οἴκῳ,
ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες·
ἀλλ᾽ ἦτοι κείνων γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
Αὐτὰρ ἐπὴν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσιν
κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
ἔρχεσθαι δὴ ἔπειτα, λαβὼν εὐῆρες ἐρετμὸν,
εἰσόκε τοὺς ἀφίκηαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
ἀνέρες, οὐδέ θ᾽ ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν·
οὐδ᾽ ἄρα τοίγ᾽ ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,
οὐδ᾽ εὐήρε᾽ ἐρετμὰ, τάτε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ᾽ ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει·
ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας εὐῆρες ἐρετμὸν,
ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειὸν ταῦρόν τε συῶν τ᾽ ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ᾽ ἀποστείχειν ἔρδειν θ᾽ ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
πᾶσι μάλ᾽ ἑξείης· θάνατος δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ

Nos quidem sic verbis alternantes tristibus
sedebamus; ego quidem seorsum super sanguine gladium
tenens,] simulacrum vero ex-altera-parte socii multa loquebatur.] Venit autem inde anima matris defunctæ,
Autolyci filia magnanimi, Anticlea,
quam vivam reliqui, profectus ad Ilium sacrum.
Hanc quidem ego flevi conspicatus, miseratusque-sum animo;
sed neque sic sinebam priorem, valde licet dolens,
ad-sanguinem prope accedere, priusquam Tiresiam sciscitatus-essem.] Venit vero inde anima Thebani Tiresiæ,
aureum sceptrum tenens: me autem agnovit et allocuta-est:
[Generosissime Laertiade, sollers Ulysse,]
cur vero, o infelix, relicto lumine solis,
venisti, ut videas manes et inamabilem locum?
verum recede a fossa, amoveque gladium acutum,
de-sanguine ut bibam, et tibi vera dicam.
Sic dixit: ego vero recondens gladium argenteis-clavis-distinctum]vaginæ infixi: is autem ut biberat sanguinem nigrum,
tum vero me verbis alloquebatur vates eximius:
Reditum quæris dulcem, splendide Ulysse;
hunc vero tibi difficilem reddet deus: non enim puto
te latiturum Neptunum, qui in-te iram reposuit animo,
iratus, quod ei filium carum excæcasti.
Verum adhuc quidem vel sic, mala licet patientes, perveneritis,] si velis tuum animum cohibere et sociorum,
quando primum appuleris fabrefactam navem
Trinacriam ad-insulam, elapsus violaceum pontum:
pascentesque inveneritis boves et pingues pecudes
Solis, qui omnia videt et omnia audit.
Has si quidem illæsas sinas reditusque sis-memor,
etiam adhuc in Ithacam, mala licet patientes, perveneritis:
sin vero lædas, tum tibi prædico exitium
navique et sodalibus: ipse vero etiamsi effugeris,
sero male redibis, amissis omnibus sociis,
nave in aliena; inveniesque mala domi,
viros insolentes, qui tibi victum absumunt,
ambientes divinam uxorem, et munera-sponsalia dantes:
sed sane illorum injurias ulcisceris redux.
Ac postquam procos in ædibus tuis
interfeceris, sive dolo, sive palam, acuto ære,
proficiscere jam deinde, sumto fabrefacto remo,
donec ad illos perveneris, qui haud norunt mare
viri, nec sale conditum cibum edunt;
neque sane hi norunt naves proris-rubris,
nec fabrefactos remos, qui alæ navibus sunt.
Signum vero tibi dicam valde manifestum, nec te latebit:
quando utique tibi obviam-factus alius viator
dixerit *te* ventilabrum habere super splendido humero,
tum vero terræ infixo fabrefacto remo,
factisque sacris pulcris Neptuno regi,
ariete, tauroque, suesque ineunte verre,
domum revertere, faciasque sacras hecatombas
immortalibus diis, qui cœlum latum tenent,
omnibus prorsus ordine: mors vero tibi ex mari ipsi

Digitized by Google

πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
Πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην στεῖραν βοῦν, ἥτις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ,
παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισιν.
Τοὺς δ' ἐπεὶ εὐχωλῇσι λιτῇσί τε, ἔθνεα νεκρῶν,
ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα
ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἷμα κελαινεφές· αἱ δ' ἀγέροντο
ψυχαὶ ὑπὲξ Ἐρέβευς νεκύων κατατεθνηώτων.
[νύμφαι τ' ἠΐθεοί τε πολύτλητοί τε γέροντες,
παρθενικαί τ' ἀταλαὶ, νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι·
πολλοὶ δ' οὐτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν,
ἄνδρες Ἀρηΐφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες
οἳ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.]
Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλε...
μῆλα, τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλ...
δείραντας κατακεῖαι, ἐπεύξασθαι δ...
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσ... ...ντα,
αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος ... ...ὐαι.
ἥμην, οὐδ' εἴων νεκύων ἀμεν... ...εινὰ ῥέεθρα,
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τ... ...ὥς ἐστι περῆσαι
Πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπ... ...εὐεργέα νῆα.]
οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑ... ...ἐνθάδ' ἱκάνεις
σῶμα γὰρ ἐν Κίρκη... ...χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες
ἄκλαυτον καὶ ἄθ... ...ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;
Τὸν μὲν ἐγὼ δ... ...μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
καί μιν φων... ...με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο,
Ἐλπήν... ...Θηβαίου Τειρεσίαο.
ἔφθης π... ...ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἀμῆς
Ὣ... ...αἰὲν ἔχων ἀλάλημαι ὀϊζύν,
[Δι... ...ἑπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
ἀ... ...ἵνα Τρώεσσι μαχοίμην.
...τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
...Κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
...νοῦσος; ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
...βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
...μοι πατρός τε καὶ υἱέος, ὃν κατέλειπον,
...πὰρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκέτι φασὶ νέεσθαι.
Εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε νόον τε,
ἠὲ μένει παρὰ παιδὶ καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει,
ἦ ἤδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος.
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ·
καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.
Σὸν δ' οὔπω τις ἔχει καλὸν γέρας· ἀλλὰ ἕκηλος
Τηλέμαχος τεμένη νέμεται καὶ δαῖτας ἐΐσας
δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν·
πάντες γὰρ καλέουσι. Πατὴρ δὲ σὸς αὐτόθι μίμνει
ἀγρῷ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται· οὐδέ οἱ εὐναὶ

primum mulso, postea vero d...
tertio rursus aqua; ac fari... ...tem cives
Multum autem supplex...
me reversum in Ith... ...os allocutus-sum:
sacrificaturum in... ...t dii ipsi.
Tiresiæ vero ... ...:
totum-nigr... ...tæ;
Hos vero ... ...guinem, nec suum filium
exorav... ...alloqui.
in fo... ...cat talem esse.
ar... ...ondens allocutus-est:
...t in mente ponam;
...manium defunctorum
...cedere, ille tibi verum dicet:
..., ille tibi *tacitus* abibit retro.
..., anima quidem abiit in domum Plutonis
...regis, postquam vaticinia ediderat.
...go illic manebam constanter, donec mater
advenit, et bibit sanguinem nigrum: statim vero agnovit,
et me lugens verbis alatis allocuta-est:
Fili mi, quo-pacto venisti sub caliginem obscuram,
vivus quum-sis? difficile vero *est* hæc viventibus videre:
[in-medio enim magni fluvii *sunt* et gravia fluenta;
Oceanus quidem primum, quem nequaquam licet trajicere
pedibus, nisi quis habeat fabrefactam navem.]
Num nunc demum a-Troja errans huc venisti
cum-navique et sociis, longo tempore? necdum pervenisti
in Ithacam? nec vidisti in ædibus uxorem?
Sic dixit: atque ego ipsam respondens allocutus-sum:
mater mea, necessitas detulit me in Plutonis *domum*,
animam consulturum Thebani Tiresiæ.
Nondum enim prope veni Achaiam; neque aliqua nostram
terram attigi; sed semper habens ærumnam erro,
ex quo primum secutus-sum Agamemnonem divinum
Ilium ad insignem-bonis-equis, ut cum-Trojanis pugnarem.
Sed age mihi hoc dic et vere narra:
quodnam te fatum domuit longam-sternentis mortis?
utrum diuturnus morbus? an Diana sagittis-gaudens
suis mitibus telis superveniens *te* occidit?
dic vero mihi et de patre, et filio, quem reliqui,
utrum adhuc penes illos *sit* meum munus, an aliquis jam
virorum alius habeat, me autem non-amplius putent reditu-
rum.] Dic etiam mihi nuptæ uxoris consiliumque mentem-
que,] utrum maneat cum puero, et salva omnia custodiat;
an jam eam duxerit Achivorum quicunque optimus.
Sic dixi: ac statim respondebat veneranda mater:
et perquam illa quidem manet afflicto animo
tuis in ædibus; ærumnosæ autem ei semper
consumuntur noctesque diesque lacrimas-fundenti.
Tuum vero nondum quisquam habet pulcrum munus; sed
quietus] Telemachus prædia colit, et convivia æqua
epulatur, quæ decet principem virum curare;
omnes enim invitant. Pater autem tuus illic manet
in-agro, neque in-urbem devenit: neque ei lecti *sunt*

Digitized by Google

…αι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα·
εὕδει ὅθι δμῶες ἐνὶ οἴκῳ
…κὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷται·
τεθαλυῖά τ' ὀπώρη,
· οἰνοπέδοιο
βεβλήαται εὐναί·
…τὶ πένθος ἀέξει,
…οας ἱκάνει.
ἐπέσπον·
…α
…σεῦ,
…ρα.
…ι μερμηρίξας
…ανηυίης·
…ε με θυμὸς ἀνώγει,
…κιῇ εἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
…ος ὀξὺ γενέσκετο κηρόθι μᾶλλον·
…ισας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
…ερ ἐμή, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἑλέειν μεμαῶτα,
…φρα καὶ εἰν Ἀΐδαο, φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεσθα γόοιο;
ἦ —τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
ὤτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω;
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ·
ὤ μοι, τέκνον ἐμόν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
οὔτι σε Περσεφόνεια, Διὸς θυγάτηρ, ἀπαφίσκει,
ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε κέν τε θάνωσιν·
οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν,
ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός·
ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
Ἀλλὰ φόωσδε τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
ἴσθ', ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εἴπῃσθα γυναικί.
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες
ἤλυθον — ὤτρυνεν γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια —
ὅσσαι ἀριστήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες·
αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολλέες ἠγερέθοντο.
Αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ἐρέοιμι ἑκάστην·
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ
οὐκ εἴων πιέειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
Αἱ δὲ προμνηστῖναι ἐπήϊσαν, ἠδὲ ἑκάστη
ὃν γόνον ἐξαγόρευεν· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἁπάσας.
Ἔνθ' ἤτοι πρώτην Τυρὼ ἴδον εὐπατέρειαν,
ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι,
φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο·
ἣ Ποταμοῦ ἠράσσατ', Ἐνιπῆος θείοιο,
ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησιν·
καί ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα.
Τῷ δ' ἄρ' ἐεισάμενος γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
ἐν προχοῇς ποταμοῦ παρελέξατο δινήεντος·

strata et lænæ, et stragula splendida;
sed ille hieme quidem dormit, ubi servi in domo,
in pulvere prope focum; vilia vero corpore vestimenta induit;] ac quando venit æstasque, florensque anni-tempus,
undique illi per fertilem-partem horti vitiferi
ex-foliis delapsis humiles strati-sunt lectuli;
hic ille jacet dolens, magnumque in-mente dolorem auget,
tuum fatum deflens: molesta autem *eum* insuper senectus incessit.] Sic enim et ego perii, et fatum obii:
nec me quidem in ædibus certa-jaculatrix Diana
suis mitibus telis superveniens interemit;
neque aliquis me morbus invasit, qui maxime
tabe invisa ex-membris tollere-solet animum:
sed me tuique desiderium, tuique cura, inclyte Ulysse,
tuaque benignitas *usque memorem* dulci animo privarunt.

Sic dixit: atque ego volebam mente cogitans
matris meæ animam prehendere defunctæ:
ter quidem aggressus-sum, amplectique *eam* me animus jubebat:] ter autem mihi e manibus, umbræ instar vel etiam somnii,] avolavit; mihi vero dolor acutus oriebatur in-animo magis:] et ipsam compellans verbis alatis allocutus-sum:

Mater mea, cur me non manes prehendere *te* cupientem,
ut etiam in Orco, caris manibus circumamplexi,
ambo tristi oblectemur fletu?
nunquid mihi simulacrum hoc inclyta Proserpina
immisit, ut adhuc magis lamentans ingemiscam?

Sic dixi: ac statim respondit veneranda mater:
væ mihi, fili mi, supra omnes infelix viros,
minime te Proserpina, Jovis filia, deludit,
sed hæc conditio est mortalium, quum mortui-fuerint
non enim amplius carnesque et ossa nervi habent,
sed ea quidem ignis valida vis ardentis
absumit, ubi primum reliquerit alba ossa animus:
anima vero, tanquam somnium, avolans volitat.
Sed in-lucem celerrime contende: hæc vero omnia
scito, ut etiam in-posterum tuæ dicas uxori.

Nos quidem sic verbis colloquebamur: ac mulieres
accesserunt (incitabat enim inclyta Proserpina),
quotquot optimatum uxores erant, atque filiæ;
hæ vero circa sanguinem nigrum frequentes congregabantur.
At ego consultabam, quo-pacto interrogarem singulas;
illud autem mihi in animo optimum videbatur consilium:
stricto acuto gladio crasso a femore,
non sinebam bibere simul omnes sanguinem nigrum.
Illæ vero se-excipientes accedebant; et unaquæque
suum genus enarrabat; ego vero interrogabam omnes.

Ibi nempe primam Tyro vidi nobili-patre-natam,
quæ dixit Salmonei eximii *se* prolem esse;
dixitque Crethei *se* uxorem esse Æolidæ;
quæ Fluvium amavit, Enipeum divinum,
qui longe pulcerrimus fluviorum super terram labitur:
et *ea* propter Enipei versabatur pulcra fluenta.
Huic vero quum-se-assimilasset terram-cingens Neptunus,
in ostiis fluvii *ei* accubuit vorticosi:

Digitized by Google

πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη, οὔρεϊ ἶσον,
κυρτωθέν· κρύψεν δὲ θεὸν θνητήν τε γυναῖκα.
[λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν.]
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Χαῖρε, γύναι, φιλότητι, περιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ οὐχ ἀποφώλιοι εὐναὶ
ἀθανάτων· σὺ δὲ τοὺς κομέειν ἀτιταλλέμεναί τε.
Νῦν δ' ἔρχευ πρὸς δῶμα καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀνομήνῃς·
αὐτὰρ ἐγώ τοί εἰμι Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Ὣς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη Πελίην τέκε καὶ Νηλῆα·
τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
ἀμφοτέρω· Πελίης μὲν ἐν εὐρυχόρῳ Ἰαωλκῷ
ναῖε πολύῤῥηνος· ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι.
Τοὺς δ' ἑτέρους Κρηθῆϊ τέκεν βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ' ἠδὲ Φέρητ' Ἀμυθάονά θ' ἱππιοχάρμην.
Τὴν δὲ μέτ' Ἀντιόπην ἴδον, Ἀσωποῖο θύγατρα,
ἣ δὴ καὶ Διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι·
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ', Ἀμφίονά τε Ζῆθόν τε,
οἳ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο,
πύργωσάν τ'· ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερώ περ ἐόντε.
Τὴν δὲ μέτ' Ἀλκμήνην ἴδον, Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
ἥ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα,
γείνατ', ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα·
καὶ Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,
τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱός, μένος αἰὲν ἀτειρής.
Μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον, καλὴν Ἐπικάστην,
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο,
γημαμένη ᾧ υἷϊ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίξας
γῆμεν· ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων
Καδμείων ἤνασσε θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς·
ἡ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
ἁψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
ᾧ ἄχεϊ σχομένη· τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
πολλὰ μάλ', ὅσσα τε μητρὸς Ἐρινύες ἐκτελέουσιν.
Καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα· τήν ποτε Νηλεὺς
γῆμεν ἑὸν διὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
ὁπλοτάτην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
ὅς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἄνασσεν·
ἡ δὲ Πύλου βασίλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
Νέστορά τε Χρομίον τε Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἰφθίμην Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσιν,
τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· οὐδέ τι Νηλεὺς
τῷ ἐδίδου, ὃς μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους
ἐκ Φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληείης
ἀργαλέας· τὰς δ' οἶος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων
ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεοῦ κατὰ Μοῖρ' ἐπέδησεν,
δεσμοί τ' ἀργαλέοι καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελοῦντο,
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληείη,

purpureus autem fluctus circumstitit, monti æqualis,
curvatus: absconditque deum mortalemque feminam.
[solvit autem virgineam zonam, ac somnum *ipsi* offudit.]
Sed postquam perfecerat deus amatoria opera,
inhæsit inde ei manu, verbumque dixit et elocutus-est:
Gaude, mulier, amore *hoc;* circumvolvente autem anno
paries inclytos liberos; quoniam haud inanes concubitus
immortalium: tu vero eos cura enutrique.
Nunc autem abi domum, et contine-te, neu memora:
at ego tibi sum Neptunus terræ-concussor.
Sic locutus, pontum subiit fluctuantem.
Illa autem gravida-facta, Peliam peperit et Neleum;
qui fortes ministri Jovis magni fuerunt
ambo: Pelias quidem in spatiosa Iolco
habitabat abundans-pecore; hic vero in Pylo arenosa.
Ceteros Cretheo peperit regina mulierum,
Æsonemque, ac Pheretem, Amythaonemque equestrem-bellatorem.] Post hanc vero Antiopen vidi, Asopi filiam;
quæ etiam Jovis gloriabatur in ulnis *se* dormiisse;
et peperit duos filios, Amphionemque Zethumque,
qui primi Thebes sedem condidere septem-portas-habentis,
turribusque-munierunt; quia non sine-turribus poterant
habitare spatiosam Thebem, fortes licet essent.
Post hanc autem, Alcmenam vidi, Amphitryonis uxorem,
quæ Herculem invictum, animum-leonis-habentem,
peperit, in ulnis Jovis magni congressa:
et Megaram, Creontis magnanimi filiam,
quam habuit Amphitryonis filius, robore semper indomitus,
Matremque Œdipodis vidi, pulcram Epicasten,
quæ magnum facinus commisit insipientia mentis,
nupta suo filio; ille vero suum patrem ubi-interfecerat,
eam uxorem-duxit: statim vero *hæc* vulgata dii fecere hominibus.] Sed ille quidem in Thebe amœnissima dolores patiens,] Cadmeis imperabat, deorum dira per consilia:
illa autem abiit in Orcum validas-portas-habentem, firmum,
deligato laqueo sublimi ab alto conclavi,
suo dolori implicata: illi vero dolores reliquit pone
valde multos, quotquot matris Furiæ efficiunt.
Et Chlorin vidi perpulcram; quam olim Neleus
uxorem-duxit suam ob pulcritudinem, postquam dederat innumera sponsalia,] minimam-natu filiam Amphionis Iasidæ,
qui olim in Orchomeno Minyeo fortiter imperabat:
ea vero in-Pylo regnabat, peperitque illi inclytos liberos,
Nestoremque, Chromiumque, Periclymenumque magnanimum.] Post hos autem eximiam Pero peperit, miraculum
mortalibus,] quam omnes ambiebant vicini: neque omnino
Neleus] ulli dabat, qui non camuras boves latis-frontibus
e Phylace abegisset roboris Iphiclei
difficiles *abactu:* has vero solus pollicitus-est vates eximius
Melampus abacturum *se:* grave autem dei fatum *eum* impedivit,] vinculaque sæva, et bubulci agrestes.
Sed quum jam mensesque et dies exacti-essent,
rursus circumvolvente anno, et advenerant horæ,
tum vero demum ipsum solvit vis Iphiclea,

Digitized by Google

θέσφατα πάντ' εἰπόντα· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
Καὶ Λήδην εἶδον, τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν,
ἥ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονε γείνατο παῖδε,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα·
τοὺς ἄμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἶα·
οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες
ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
τεθνᾶσιν· τιμὴν δὲ λελόγχασ' ἶσα θεοῖσιν.
Τὴν δὲ μέτ' Ἰφιμέδειαν, Ἀλωῆος παράκοιτιν,
εἴσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι·
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε, μινυνθαδίω δὲ γενέσθην,
Ὦτόν τ' ἀντίθεον, τηλεκλειτόν τ' Ἐφιάλτην·
οὓς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος Ἄρουρα
καὶ πολὺ καλλίστους, μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
Ἐννέωροι γὰρ τοίγε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.
Οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην ἐν Ὀλύμπῳ
φυλόπιδα στήσειν πολυάϊκος πολέμοιο·
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' [Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
Καί νύ κεν ἐξετέλεσσαν, εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο·
ἀλλ' ὄλεσεν Διὸς υἱὸς, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητὼ,
ἀμφοτέρω, πρίν σφωϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
ἀνθῆσαι πυκάσαι τε γένυς εὐανθέϊ λάχνῃ.
Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἴδον καλήν τ' Ἀριάδνην,
κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἥν ποτε Θησεὺς
ἐκ Κρήτης ἐς γουνὸν Ἀθηνάων ἱεράων
ἦγε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δέ μιν Ἄρτεμις ἔκτα
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσου μαρτυρίῃσιν.
Μαῖράν τε Κλυμένην τε ἴδον στυγερήν τ' Ἐριφύ- [λην,
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
Πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον ἠδὲ θύγατρας·
πρὶν γάρ κεν καὶ νὺξ φθῖτ' ἄμβροτος· ἀλλὰ καὶ ὥρη
εὕδειν, ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους
ἢ αὐτοῦ· πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων·
Φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅδε φαίνεται εἶναι
εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας;
ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν· ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς·
τῷ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
οὕτω χρηΐζοντι κολούετε· πολλὰ γὰρ ὔμμιν
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος·
[ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν·]
Ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἀπὸ σκοποῦ οὐδ' ἀπὸ δόξης
μυθεῖται βασίλεια περίφρων· ἀλλὰ πίθεσθε·
Ἀλκινόου δ' ἐκ τοῦδ' ἔχεται ἔργον τε ἔπος τε.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
τοῦτο μὲν οὕτω δὴ ἔσται ἔπος, αἴ κεν ἔγωγε
ζωὸς Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
Ξεῖνος δὲ τλήτω, μάλα περ νόστοιο χατίζων,

vaticinia omnia elocutum: Jovis autem perficiebatur consilium.] Et Ledam vidi, illam Tyndarei uxorem,
quæ sub Tyndareo magnanimos peperit filios,
Castoremque equûm-domitorem, et pugilatu strenuum Pollucem:] quos ambos vivos detinet alma terra;
qui etiam infra terram, honorem a Jove habentes,
modo quidem vivunt alternis-diebus, modo autem rursus
mortui-sunt: honorem vero sortiti-sunt æqualiter diis.
Post hanc autem Iphimediam, Aloei uxorem,
aspexi, quæ sane dicebat Neptuno se-congressam-esse:
et peperit duos filios (brevis autem vitæ fuerunt),
Otumque deo-parem, inclytumque Ephialten;
quos procerissimos enutrivit alma Terra,
et longe pulcerrimos, post inclytum quidem Orionem.
Novennes etenim hi etiam novem-cubitorum erant
latitudine: at longitudine erant novem-ulnarum.
Qui etiam immortalibus minabantur in Olympo
certamen allaturos *se* tumultuosi belli:
Ossam Olympo conati-sunt imponere, at Ossæ
Pelium nemorosum, ut cœlum *ipsis* scansile esset.
Et sane perfecissent, si ad-pubertatis mensuram pervenissent:] sed perdidit *eos* Jovis filius, quem peperit pulcris-comis Latona,] ambos, antequam ipsis sub temporibus pili
florerent, tegerentque mentum florenti lanugine.
Phædramque, Procrinque vidi, pulcramque Ariadnen.
filiam Minois exitiosi, quam olim Theseus
ex Creta in fœcundum-solum Athenarum sacrarum
duxit quidem, sed non potitus-est; antea vero ipsam Diana
occidit] Dia in circumflua, Bacchi testimonio *damnatam*.
Mæramque, Clymenamque vidi, odiosamque Eriphylen,
quæ aurum pro-suo marito accepit pretiosum.
Omnes vero non ego dixero, neque nominavero,
quotquot heroum uxores vidi, ac filias:
prius enim etiam nox abiret divina: sed et hora
dormiendi *mihi*, sive ad navem celerem digresso ad socios,
sive hic: deductio autem diis vobisque curæ-erit.
Sic dixit: illi vero omnes muti facti-sunt silentio;
voluptateque tenebantur per ædes umbrosas.
His vero Arete candidis-ulnis exordiebatur sermonem:
Phæaces, quomodo vobis vir hic videtur esse,
formaque, magnitudineque ac mente intus æqua?
Hospes vero itidem meus est; unusquisque autem *vestrûm*
particeps-est honoris hujus:] ideo ne festinantes dimittite,
neu dona] sic egenti præcidite: multa enim vobis
bona in ædibus, deorum benignitate, jacent.
Inter-hos autem et locutus-est senex heros Echeneus:
[qui Phæacum virorum maximus-natu erat:]
O amici, non utique nobis præter rem nec præter decorum
loquitur regina prudens; sed obedite:
Alcinoo autem ex ipso pendet opusque dictumque.
Huic autem rursus Alcinous respondit, dixitque:
hoc quidem ita vere stabit verbum, si ego
vivus Phæacibus navigandi-studiosis impero.
Hospes autem sustineat, valde licet reditum desiderans,

Digitized by Google

ἔμπης οὖν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον, εἰςόκε πᾶσαν
δωτίνην τελέσω· πομπὴ δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ δήμῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν, [σεύς·
εἴ με καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνώγοιτ' αὐτόθι μίμνειν
πομπήν τ' ὀτρύνοιτε καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῖτε,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι·
καί κ' αἰδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἴην
πᾶσιν, ὅσοι μ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
ὦ Ὀδυσεῦ, τὸ μὲν οὔτι σ' ἐΐσκομεν εἰςορόωντες
ἠπεροπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους
ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας, ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο·
σοὶ δ' ἔπι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι δὲ φρένες ἐσθλαί·
μῦθον δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξας,
πάντων τ' Ἀργείων σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ τινας ἀντιθέων ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσπον.
Νὺξ δ' ἥδε μάλα μακρή, ἀθέσφατος· οὐδέ πω ὥρη
εὕδειν ἐν μεγάρῳ· σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα.
Καί κεν ἐς ἠῶ δῖαν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ
τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου·
εἰ δ' ἔτ' ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
τούτων σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεῦσαι,
κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο·
οἳ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον στονόεσσαν ἀϋτήν,
ἐν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλῃ
ἁγνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
Ἔγνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος, ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν·
κλαῖε δ' ὅγε λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἴβων,
πιτνὰς εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων·
ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦν ἲς ἔμπεδος οὐδέ τι κῖκυς,
οἵη περ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδων·
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
τίς νύ σε Κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
ἠέ σέγ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν;
ἠέ σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου,
βοῦς περιταμνόμενον ἠδ' οἰῶν πώεα καλά,
ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενον ἠδὲ γυναικῶν;
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προςέειπεν·

omnino jam exspectare in crastinum; donec totum
munus perficiam: deductio autem viris curæ-erit
omnibus, maxime vero mihi, cujus imperium est in populo.
Hunc autem respondens affatus-est ingeniosus Ulysses:
Alcinoe rex, omnium nobilissime civium,
si me etiam in annum jusseritis hic manere,
deductionemque apparaveritis et splendida dona dederitis,
etiam hoc mallem, et multo utilius esset,
pleniore cum manu caram in patriam pervenire;
et magis honorabilis et carior viris essem
omnibus, quotquot me in-Ithacam viderent reversum.
Huic autem rursus Alcinous respondit, dixitque:
o Ulysse, hoc quidem neutiquam te suspicamur aspicientes,
impostoremque *te* esse et fallacem, qualiter multos
pascit terra nigra late-dispersos homines,
mendaciaque concinnantes, unde quis neque suspicaretur:
tibi vero inest quidem species verborum, inest et mens bona;
historiam vero, ut et cantor, scite enarrasti
omniumque Argivorum tuique ipsius dolores tristes.
Sed age mihi hoc dic, et accurate narra,
si quos eximiorum sociorum videris, qui una te ipsum
ad Ilium simul comitati-sunt, et illic fatum obierunt.
Nox autem hæc valde longa, immensa; neque adhuc tempus
dormiendi in sedibus: tu autem mihi dic mirifica opera.
Etiam ad auroram divinam sustinerem, quando mihi tu
sustineres in sedibus tuos dolores narrare.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
Alcinoe rex, omnium nobilissime civium,
tempus quidem multi sermonis, tempus vero et somni:
sin vero adhuc audire utique cupis, haud equidem
hæc tibi invidebo et miserabiliores alios narrare
dolores meorum sociorum, qui jam post-hæc perierunt:
qui Trojanorum quidem effugerant luctuosum bellum,
in reditu vero perierunt, malæ causa feminæ (*Helenæ*).
Ac postquam animas quidem disperserat huc illuc
casta Proserpina mulierum feminarum,
venit deinde anima Agamemnonis Atridæ
dolens; circumque aliæ congregatæ-erant, quæcunque simul
cum-eo] domo in Ægisthi perierunt et fatum obierant.
Agnovit vero statim me ille, postquam biberat sanguinem ni-
grum:] flebat autem is acute, uberes lacrimas destillans,
extendens ad me manus, attingere cupiens:
sed non amplius ei aderat vis firma, neque omnino potentia,
qualis quidem antea erat in flexilibus membris.
Illum quidem ego flevi conspicatus, misertusque sum in-ani-
mo,] et ipsum compellans verbis alatis allocutus-sum:
Atride augustissime, rex virorum, Agamemno,
quodnam te fatum domuit longum-sternentis mortis?
utrum te in navibus Neptunus domuit,
excitato sævorum ventorum immenso flatu?
an te hostiles viri læserunt in terra,
boves abducentem atque ovium greges pulcros,
an pro urbe pugnaturum sive feminis?
Sic dixi: ille autem me statim respondens allocutus-est:

Digitized by Google

Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
οὔτε μέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν,
οὔτε μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου·
ἀλλά μοι Αἴγισθος τεύξας θάνατόν τε μόρον τε
ἔκτα σὺν οὐλομένῃ ἀλόχῳ, οἶκόνδε καλέσσας,
δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
Ὣς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ· περὶ δ' ἄλλοι ἑταῖροι
νωλεμέως κτείνοντο σύες ὣς ἀργιόδοντες,
οἵ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
ἢ γάμῳ ἢ ἐράνῳ ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
Ἤδη μὲν πολέων φόνῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας,
μουνὰξ κτεινομένων καὶ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ,
ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πληθούσας
κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὄπα Πριάμοιο θυγατρὸς,
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις
ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων
βάλλον ἀποθνήσκων περὶ φασγάνῳ· ἡ δὲ κυνῶπις
νοσφίσατ' οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς Ἀΐδαο
χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν σύν τε στόμ' ἐρεῖσαι.
Ὣς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικὸς,
ἥτις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται·
οἷον δὴ καὶ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικὲς,
κουριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον· ἤτοι ἔφην γε
ἀσπάσιος παίδεσσιν ἰδὲ δμώεσσιν ἐμοῖσιν
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἡ δ' ἔξοχα λύγρ' εἰδυῖα
οἷ τε κατ' αἶσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρέος εὐρύοπα Ζεὺς
ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας διὰ βουλὰς
ἐξ ἀρχῆς· Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί·
σοὶ δὲ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
τῷ νῦν μήποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἤπιος εἶναι,
μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν, ὅν κ' εὖ εἰδῇς,
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.
Ἀλλ' οὐ σοίγ', Ὀδυσεῦ, φόνος ἔσσεται ἔκ γε γυναικός·
λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδεν
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια.
Ἦ μέν μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
ἐρχόμενοι πόλεμόνδε· πάϊς δέ οἱ ἦν ἐπὶ μαζῷ
νήπιος, ὅς που νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῷ,
ὄλβιος· ἦ γὰρ τόνγε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθὼν,
καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται, ἣ θέμις ἐστίν.
Ἡ δ' ἐμὴ οὐδέ περ υἷος ἐνιπλησθῆναι ἄκοιτις
ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δέ με πέφνε καὶ αὐτόν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
κρύβδην, μηδ' ἀναφανδὰ, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
νῆα κατισχέμεναι· ἐπεὶ οὐκέτι πιστὰ γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ που ἔτι ζώοντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,

generosissime Laertiade, sollers Ulysse,
nec me sane in navibus Neptunus domuit,
excitato sævorum ventorum immenso flatu;
nec me hostiles viri læserunt in terra:
sed mihi Ægisthus quum-struxisset mortemque fatumque,
occidit, cum perniciosa uxore, ad-domum vocatum,
convivio-exceptum, uti quis occidit bovem ad præsepe.
Sic perii miserabilissima morte; circum autem alii socii
continuo occidebantur, ut sues albis-dentibus,
qui quidem *mactantur* in locupletis viri præpotentis
aut nuptiis, aut convivio-de-symbolis, aut epulis lautis.
Jam *tu* quidem multorum cædi virorum interfuisti,
et separatim interfectorum, et in aspera pugna;
sed illa potissimum conspicatus misertus-esses animo,
ut circa craterem, mensasque plenas,
jacebamus in domo; pavimentum vero totum sanguine fluebat.] Miserabilissimam autem audivi vocem Priami filiæ,
Cassandræ, quam occidebat Clytæmnestra dolosa
propter me: at ego in terra manus elevans
jacebam moriens, ad gladium *capiendum:* illa autem impudens] secessit, nec mihi sustinuit, eunti licet ad Orcum,
manibus oculos comprimere, atque os claudere.
Adeo non *est* gravius et improbius aliud muliere,
quæcunque talia in mentem facinora induxerit:
quale utique et illa patravit facinus indignum,
ingenuo struens marito cædem: sane putabam quidem
gratum *me* liberis, atque famulis meis,
domum venturum: illa vero apprime exitialia callens
sibique infamiam offudit, et futuris in-posterum
feminis mulieribus, etiam *ei* quæ probe-agens sit.
Sic dixit: atque ego ipsum respondens allocutus-sum:
dii boni! profecto valde genus Atrei altitonans Jupiter
vehementer odit, feminea propter consilia,
ab initio: Helenæ quidem causa periimus multi;
tibi vero Clytæmnestra dolum struxit procul absenti.
Sic dixi: ille autem me protinus respondens allocutus-est:
ideo jam nunquam etiam tu uxori quidem mansuetus sis,
neu ei sermonem totum revela, quem bene noveris:
sed aliud quidem dic, aliud vero et celatum sit.
Sed haud tibi, Ulysse, exitium erit ex uxore quidem:
valde enim sapiensque *est*, et bene in-mente consilia novit,
filia Icarii, prudens Penelope.
Profecto quidem ipsam nuptam juvenem relinquebamus nos,
abeuntes ad-bellum; filius autem ei erat ad mamillam,
infans, qui fere nunc quidem in virorum sedet numero,
felix; certe enim eum pater carus videbit, veniens,
et ille patrem amplectetur, ut fas est.
Verum mea ne filio quidem *me* saturari uxor
oculis permisit; prius vero me occidit et ipsum.
Aliud autem tibi dicam, tuque in mente reconde tua:
clam, neu palam, caram in patriam terram
navem appelle; quoniam non-amplius fides *est* feminis.
Sed age mihi hoc dic, et vere narra,
sicubi adhuc viventem audiatis filium meum,

Digitized by Google

ἤ που ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι,
ἤ που πὰρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ·
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀρέστης.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προςέειπον·
Ἀτρείδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα,
ζώει ὅγ' ἦ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
ἕσταμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ἔγνω δὲ ψυχή με ποδώκεος Αἰακίδαο,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
σχέτλιε, τίπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
πῶς ἔτλης Ἀϊδόςδε κατελθέμεν, ἔνθα τε νεκροὶ
ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προςέειπον·
ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴ τινα βουλὴν
εἴποι, ὅπως Ἰθάκην ἐς παιπαλόεσσαν ἱκοίμην·
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἀμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχω κακά· σεῖο δ', Ἀχιλλεῦ,
οὔτις ἀνὴρ προπάροιθε μακάρτατος οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω.
Πρὶν μὲν γάρ σε ζωὸν ἐτίομεν ἶσα θεοῖσιν
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν,
ἐνθάδ' ἐών· τῷ μήτι θανὼν ἀκαχίζευ, Ἀχιλλεῦ.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προςέειπεν·
μὴ δή μοι θάνατόν γε παραύδα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ,
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἔνισπε,
ἢ ἕπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι ἠὲ καὶ οὐχί.
Εἰπὲ δέ μοι, Πηλῆος ἀμύμονος εἴ τι πέπυσσαι,
ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
ἦ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
Οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς Ἠελίοιο,
τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύνων Ἀργείοισιν.
Εἰ τοιόσδ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατέρος δῶ,
τῷ κε τέῳ στύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
οἳ κεῖνον βιόωνται, ἐέργουσίν τ' ἀπὸ τιμῆς.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προςέειπον·
ἤτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος οὔτι πέπυσμαι·
αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο
πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με κελεύεις·
αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἐΐσης
ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ἤτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βουλὰς,
αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε καὶ οὐχ ἡμάρτανε μύθων·
Νέστωρ τ' ἀντίθεος καὶ ἐγὼ νικάσκομεν οἴω.

sive forte in Orchomeno, sive in Pylo arenosa,
sive forte apud Menelaum, in Sparta lata:
nondum enim fere mortuus-est in terra divinus Orestes.
Sic dixit; atque ego ipsum respondens allocutus-sum:
Atride, quid me hæc interrogas? neque quicquam scio,
vivatne ille, an mortuus-sit: malum autem vana loqui.
Nos quidem sic verbis alternantes tristibus
stabamus dolentes, uberes lacrimas defundentes.
Venit autem inde anima Pelidæ Achillis,
et Patrocli, et eximii Antilochi,
Ajacisque, qui præstantissimus erat formaque corporeque
ceterorum Danaorum, post eximium Peliden.
Agnovit autem me anima pedibus-velocis Æacidæ,
et lamentans verbis alatis *me* allocuta-est:
Generosissime Laertiade, sollers Ulysse,
infelix, quodnam adhuc majus in mente molieris facinus?
quo-pacto ausus-es ad-Orcum descendere, ubi mortui
sensuum-expertes habitant, hominum simulacra defuncto-
rum?] Sic dixit; atque ego ipsum respondens affatus-sum:
o Achille, Pelei fili, longe præstantissime Achivorum,
veni Tiresiæ propter vaticinium, si quod consilium
diceret, quo-pacto Ithacam ad asperam pervenirem:
necdum enim prope veni Achaiam, necdum nostram
terram conscendi, sed semper habeo mala: te vero, Achille,
nullus vir majorum beatior, nec posterorum:
antea etenim te vivum honorabamus æqualiter diis
Argivi; nunc rursus potenter imperas mortuis,
hic dum-es; ideo neutiquam mortuus tristeris, Achille.
Sic dixi: ille autem me protinus respondens allocutus-est:
ne jam mihi mortem consolare, inclyte Ulysse:
mallem rusticus esse-et mercede servire alii,
virum apud inopem, cui haud victus multus esset,
quam omnibus manibus defunctis imperare.
Sed age mihi de-filio meo generoso sermonem dic,
utrum profectus-sit ad bellum, inter-primos-pugnator ut-es-
set, an etiam non.] Dic vero mihi *etiam*, de-Peleo eximio si quid
audiveris,] utrum adhuc teneat honorem multos apud Myr-
midonas,] an ipsum despiciant per Hellademque Phthiamque,
eo-quod ipsum senium occupat manusque pedesque.
Non enim ego *ei* adjutor *sum* sub radiis Solis,
talis ut-essem, qualis olim in Troja lata
trucidabam populum fortissimum, propugnans Argivis.
Si talis venirem vel paulisper in patris domum,
tum alicui terribiliter-ostenderem *meum* robur et manus in-
victas,] *eorum* qui illum violant, arcentque ab honore.
Sic dixit; atque ego ipsum respondens allocutus-sum:
certe quidem de-Peleo eximio nihil audivi:
sed tibi de-filio quidem Neoptolemo caro
omnem veritatem dicam, ut me jubes;
ipse enim illum ego cava in nave æquali
duxi e Scyro ad bene-ocreatos Achivos.
Nempe quando circa urbem Trojam inibamus consilia,
semper primus dicebat, et non aberrabat a-dicendis:
Nestorque deo-par et ego *eum* vincebamus soli.

Digitized by Google

Αὐτὰρ ὅτ' ἐν πεδίῳ Τρώων μαρνοίμεθα χαλκῷ,
οὔποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν οὐδ' ἐν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων·
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν, ἀμύνων Ἀργείοισιν·
ἀλλ' οἷον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ,
ἥρω' Εὐρύπυλον· πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο, γυναίων εἵνεκα δώρων.
Κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
Αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὃν κάμ' Ἐπειός,
Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο·
[ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον ἠδ' ἐπιθεῖναι·]
ἔνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
δάκρυά τ' ὠμόργνυντο τρέμον θ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστου·
κεῖνον δ' οὔποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οὔτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον οὔτε παρειῶν
δάκρυ' ὀμορξάμενον· ὁ δέ με μάλα πόλλ' ἱκέτευεν
ἱππόθεν ἐξίμεναι, ξίφεος δ' ἐπεμαίετο κώπην
καὶ δόρυ χαλκοβαρές, κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοίνα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
μοῖραν καὶ γέρας ἐσθλὸν ἔχων ἐπὶ νηὸς ἔβαινεν
ἀσκηθής, οὔτ' ἂρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ
οὔτ' αὐτοσχεδίην οὐτασμένος· οἷά τε πολλὰ
γίγνεται ἐν πολέμῳ· ἐπιμὶξ δέ τε μαίνεται Ἄρης.
Ὣς ἐφάμην· ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
γηθοσύνῃ, ὅ οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον εἶναι.
Αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνηώτων
ἕστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη.
Οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
τήν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶν
τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος· ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ.
[παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.]
Ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῷδ' ἐπ' ἀέθλῳ·
τοίην γὰρ κεφαλὴν ἕνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,
Αἴανθ', ὃς πέρι μὲν εἶδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο
τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν·
Αἶαν, παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, οὐκ ἄρ' ἔμελλες
οὐδὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλου, εἵνεκα τευχέων
οὐλομένων; τὰ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν Ἀργείοισιν.
Τοῖος γάρ σφιν πύργος ἀπώλεο· σεῖο δ' Ἀχαιοὶ
ἶσον Ἀχιλλῆος κεφαλῇ Πηληϊάδαο,
ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερές· οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων
ἐκπάγλως ἤχθηρε· τεῒν δ' ἐπὶ μοῖραν ἔθηκεν.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, ἄναξ, ἵν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγήνορα θυμόν. [λας
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλ-
ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων κατατεθνηώτων.
Ἔνθα χ' ὅμως προσέφη κεχολωμένος, ἤ κεν ἐγὼ τόν,
ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν

At quum in campo Trojanorum pugnabamus ære,
nunquam in multitudine manebat virorum, neque in turba,
sed longe præcurrebat, suo robore nulli cedens;
multos autem viros trucidavit in aspera pugna.
Omnes vero non ego dixero nec nominavero,
quantas copias occiderit, propugnans Argivis:
sed qualem illum Telephiden interfecerit ferro,
heroem Eurypylum: multi vero circa eum socii
Cetei trucidabantur, muliebria propter dona.
Illum sane pulcerrimum vidi, post Memnonem divinum.
Ac quum in equum conscendimus, quem fabricavit Epeus
Argivorum principes, mihi autem omnia commissa-erant:
[et ut-aperirem densas insidias, et ut-includerem:]
hic alii Danaorum ductores ac principes
lacrimasque sibi-abstergebant, tremebantque subtus membra
cujusque;] illum vero nunquam omnino ego vidi oculis
nec pallescentem corpore pulcro, neque a-genis
lacrimas abstergentem: sed *is* mihi permultum supplicabat
ab-equo ut-exiret; gladii autem prensabat capulum,
et hastam ære-gravem, malaque Trojanis moliebatur.
Sed quando Priami urbem depopulati-sumus excelsam,
portionem et munus eximium habens, navem conscendebat
incolumis, neque eminus-ictus acuto ære,
nec cominus vulneratus; ut sæpe
fit in bello; promiscue vero fuerit Mars.
Sic dixi: anima autem pedibus-celeris Æacidæ
abibat magnis passibus-gradiens per asphodelo-plenum pratum,] læta, quod ei filium dixissem insignem esse.
Ceteræ vero animæ mortuorum defunctorum
stabant mœrentes, narrabantque dolores unaquæque.
Sola autem Ajacis anima Telamonii
longe absistebat, irata propter victoriam,
qua ipsum ego vici, judicio-contendens apud naves,
de armis Achillis; proposuit autem veneranda mater.
[filii autem Trojanorum judicarunt et Pallas Minerva.]
Utinam sane non vicissem tali in certamine:
tale enim caput ob ista *arma* terra detinuit,
Ajacem, qui præstantissimus forma et rebus-gestis fuit
ceterorum Danaorum, post eximium Peliden.
Illum quidem ego verbis alloquebar blandis:
Ajax, fili Telamonis eximii, non ergo eras
ne mortuus quidem obliturus mihi iræ, ob arma
perniciosa? illa autem perniciem dii fecerunt Argivis.
Talis enim ipsis turris periisti: propter-te autem Achivi,
æque-ac propter-Achillis caput Pelidæ,
dolemus defunctum usque: neque quisquam alius
in-culpa *est*, sed Jupiter Danaorum exercitum bellicosorum
graviter oderat; tibi vero fatum imposuit.
Sed age, huc-veni, rex, ut verbum et orationem audias
nostram: doma autem iram et generosum animum.
Sic dixi: ille vero mihi nihil respondit, ibat autem ad alias
animas in Erebum mortuorum defunctorum.
Ibi tamen *me* allocutus-fuisset quanquam-iratus, aut ego
ipsum,] sed mihi volebat animus in pectore caro

Digitized by Google

πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
Πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην στεῖραν βοῦν, ἥτις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ,
παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισιν.
Τοὺς δ' ἐπεὶ εὐχωλῇσι λιτῇσί τε, ἔθνεα νεκρῶν,
ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα
ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἷμα κελαινεφές· αἱ δ' ἀγέροντο
ψυχαὶ ὑπὲξ Ἐρέβευς νεκύων κατατεθνηώτων.
[νύμφαι τ' ἠΐθεοί τε πολύτλητοί τε γέροντες,
παρθενικαί τ' ἀταλαί, νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι·
πολλοὶ δ' οὐτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν,
ἄνδρες Ἀρηΐφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες·
οἳ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.]
Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
μῆλα, τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ,
δείραντας κατακεῖαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ·
αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἥμην, οὐδ' εἴων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου·
οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης·
σῶμα γὰρ ἐν Κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς
ἄκλαυτον καὶ ἄθαπτον· ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγεν.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδών, ἐλέησά τε θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
ἔφθης πεζὸς ἐὼν ἢ ἐγὼ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
[Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,]
ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ καὶ ἀθέσφατος οἶνος·
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ καταλέγμενος οὐκ ἐνόησα
ἄψοῤῥον καταβῆναι, ἰὼν ἐς κλίμακα μακρήν,
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσον· ἐκ δέ μοι αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' Ἄϊδόσδε κατῆλθεν.
Νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι, οὐ παρεόντων,
πρός τ' ἀλόχου καὶ πατρός, ὅ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλεμάχου θ', ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες·
οἶδα γάρ, ὡς ἐνθένδε κιὼν δόμου ἐξ Ἀΐδαο
νῆσον ἐς Αἰαίην σχήσεις εὐεργέα νῆα·
ἔνθα σ' ἔπειτα, ἄναξ, κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο·
μή μ' ἄκλαυτον, ἄθαπτον, ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν,
νοσφισθείς, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι·
ἀλλά με κακκεῖαι σὺν τεύχεσιν ἅσσα μοί ἐστιν,
σῆμά τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
ἀνδρὸς δυστήνοιο, καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι·
ταῦτά τέ μοι τελέσαι πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμόν,
τῷ καὶ ζωὸς ἔρεσσον, ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ταῦτά τοι, ὦ δύστηνε, τελευτήσω τε καὶ ἔρξω·

primum mulso, postea vero dulci vino,
tertio rursus aqua; ac farinam albam inspergebam.
Multum autem supplex-orabam manium inania capita, *potens*
me reversum in Ithacam, sterilem bovem, quæ *sit* optima,
sacrificaturum in ædibus, pyramque impleturum bonis-rebus;
Tiresiæ vero *me* seorsum arietem sacrificaturum soli,
totum-nigrum, qui inter-pecudes excellat nostras.
Hos vero postquam votis precibusque, gentes mortuorum,
exoraveram, inde pecudes prehensas jugulavi
in fossam; fluebat autem sanguis ater: ac congregabantur
animæ ex Erebo manium defunctorum.
[sponsæque, cœlibesque, et multa-passi senes,
virgunculæque tenellæ, recenti-luctu-affectum animum habentes;] multi quoque vulnerati æratis hastis,
viri in-bello-occisi, cruentata arma habentes;
qui multi circa fossam obambulabant aliunde alius
immenso clamore: me vero pallidus timor cepit.]
Tum vero deinde socios adhortatus jussi,
pecudes, quæ jam jacebant mactatæ sævo ære,
excoriatas adolere, votaque-facere diis,
præpotentique Plutoni, et venerabili Proserpinæ:
ipse autem, gladio acuto stricto a femore,
sedebam, nec sinebam manium inania capita
ad-sanguinem prope accedere, priusquam Tiresiam sciscitatus-essem.] Prima vero anima Elpenoris venit socii:
nondum enim sepultus-erat sub terra spatiosa:
cadaver enim in Circes domo reliqueramus nos
indefletum et insepultum; quoniam labor alius urgebat.
Illum quidem ego flevi conspicatus, miseratusque-sum animo
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-sum:
Elpenor, quo-pacto venisti sub caliginem obscuram?
prius-venisti pedibus quam ego cum navi nigra.
Sic dixi: ille vero mihi plorans respondebat sermone:
[generosissime Laertiade, sollers Ulysse,]
læsit me dæmonis fatum malum, et copiosum vinum;
Circes autem in domo cubans non adverti
retrorsum descendere, accedens ad scalam longam,
sed recta de-tecto decidi: ac mihi cervix
ex-articulis fracta-est: anima vero ad Orcum descendit.
Nunc vero te per-eos quos post *te* (*domi*) *reliquisti*, oro, non præsentes,] per uxoremque et patrem, qui te nutrivit parvulum,] Telemachumque, quem unicum in ædibus reliquisti:
novi enim, quod hinc profectus e domo Plutonis
insulam in Ææam appelles fabrefactam navem:
ibi te deinde, rex, hortor recordari mei,
ne me indefletum, insepultum, profectus pone relinquas,
digressus, ne qua tibi deorum indignatio fiam:
sed me combure cum armis, quæcunque mihi sunt,
tumulumque mihi aggere cani in litore maris,
viri infelicis, etiam posteri ut-sciant:
et hæc mihi perfice, figeque in tumulo remum,
quo etiam vivus remigabam, quum-essem inter meos socios.
Sic dixit: atque ego ipsum respondens allocutus-sum:
hæc tibi, o infelix, perficiamque et præstabo.

Digitized by Google

Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
ἥμεθ'· ἐγὼ μὲν ἄνευθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἴσχων,
εἴδωλον δ' ἑτέρωθεν ἑταίρου πόλλ' ἀγόρευεν.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς κατατεθνηυίης,
Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος, Ἀντίκλεια,
τὴν ζωὴν κατέλειπον, ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρήν.
Τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ·
ἀλλ' οὐδ' ὣς εἴων προτέρην πυκινόν περ ἀχεύων
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω καὶ προςέειπεν·
[Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,]
τίπτ' αὖτ', ὦ δύστηνε, λιπὼν φάος ἠελίοιο
ἤλυθες, ὄφρα ἴδῃ νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξὺ,
αἵματος ὄφρα πίω καί τοι νημερτέα εἴπω.
Ὣςφάτ'· ἐγὼ δ' ἀναχασσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον
κουλεῷ ἐγκατέπηξ'· ὁ δ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινὸν,
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προςηύδα μάντις ἀμύμων·
Νόστον δίζηαι μελιηδέα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός· οὐ γὰρ ὀΐω
λήσειν Ἐννοσίγαιον, ὅ τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
Ἀλλ' ἔτι μέν κε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε,
αἴ κ' ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων,
ὁππότε κε πρῶτον πελάσῃς εὐεργέα νῆα
Θρινακίῃ νήσῳ, προφυγὼν ἰοειδέα πόντον·
βοσκομένας δ' εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.
Τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάᾳς νόστου τε μέδηαι,
καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
νηΐ τε καὶ ἑτάροις· αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης· δήεις δ' ἐν πήματα οἴκῳ,
ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες·
ἀλλ' ἤτοι κείνων γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
Αὐτὰρ ἐπὴν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσιν
κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
ἔρχεσθαι δὴ ἔπειτα, λαβὼν εὐῆρες ἐρετμὸν,
εἰςόκε τοὺς ἀφίκηαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν·
οὐδ' ἄρα τοίγ' ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,
οὐδ' εὐήρε' ἐρετμὰ, τάτε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει·
ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας εὐῆρες ἐρετμὸν,
ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειὸν ταῦρόν τε συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ' ἀποστείχειν ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
πᾶσι μάλ' ἑξείης· θάνατος δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ

Nos quidem sic verbis alternantes tristibus
sedebamus; ego quidem seorsum super sanguine gladium tenens,] simulacrum vero ex-altera-parte socii multa loquebatur.] Venit autem inde anima matris defunctæ,
Autolyci filia magnanimi, Anticlea,
quam vivam reliqui, profectus ad Ilium sacrum.
Hanc quidem ego flevi conspicatus, miseratusque-sum animo;
sed neque sic sinebam priorem, valde licet dolens,
ad-sanguinem prope accedere, priusquam Tiresiam sciscitatus-essem.] Venit vero inde anima Thebani Tiresiæ,
aureum sceptrum tenens: me autem agnovit et allocuta-est:
[Generosissime Laertiade, sollers Ulysse,]
cur vero, o infelix, relicto lumine solis,
venisti, ut videas manes et inamabilem locum?
verum recede a fossa, amoveque gladium acutum,
de-sanguine ut bibam, et tibi vera dicam.
Sic dixit: ego vero recondens gladium argenteis-clavis-distinctum]vaginæ infixi: is autem ut biberat sanguinem nigrum,
tum vero me verbis alloquebatur vates eximius:
Reditum quæris dulcem, splendide Ulysse;
hunc vero tibi difficilem reddet deus: non enim puto
te latiturum Neptunum, qui in-te iram reposuit animo,
iratus, quod ei filium carum excæcasti.
Verum adhuc quidem vel sic, mala licet patientes, perveneritis,] si velis tuum animum cohibere et sociorum,
quando primum appuleris fabrefactam navem
Trinacriam ad-insulam, elapsus violaceum pontum:
pascentesque inveneritis boves et pingues pecudes
Solis, qui omnia videt et omnia audit.
Has si quidem illæsas sinas reditusque sis-memor,
etiam adhuc in Ithacam, mala licet patientes, perveneritis:
sin vero lædas, tum tibi prædico exitium
navique et sodalibus: ipse vero etiamsi effugeris,
sero male redibis, amissis omnibus sociis,
nave in aliena; inveniesque mala domi,
viros insolentes, qui tibi victum absumunt,
ambientes divinam uxorem, et munera-sponsalia dantes:
sed sane illorum injurias ulcisceris redux.
Ac postquam procos in ædibus tuis
interfeceris, sive dolo, sive palam, acuto ære,
proficiscere jam deinde, sumto fabrefacto remo,
donec ad illos perveneris, qui haud norunt mare
viri, nec sale conditum cibum edunt;
neque sane hi norunt naves proris-rubris,
nec fabrefactos remos, qui alæ navibus sunt.
Signum vero tibi dicam valde manifestum, nec te latebit:
quando utique tibi obviam-factus alius viator
dixerit *te* ventilabrum habere super splendido humero,
tum vero terræ infixo fabrefacto remo,
factisque sacris pulcris Neptuno regi,
ariete, tauroque, suesque ineunte verre,
domum revertere, faciasque sacras hecatombas
immortalibus diis, qui cœlum latum tenent,
omnibus prorsus ordine: mors vero tibi ex mari ipsi

Digitized by Google

ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
γήρα' ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσσονται· τάδε τοι νημερτέα εἴρω.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ που ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
μητρὸς τήνδ' ὁρόω ψυχὴν κατατεθνηυίης·
ἡ δ' ἀκέουσ' ἧσται σχεδὸν αἵματος, οὐδ' ἑὸν υἱὸν
ἔτλη ἐσάντα ἰδεῖν οὐδὲ προτιμυθήσασθαι.
Εἰπέ, ἄναξ, πῶς κέν με ἀναγνοίη τὸν ἐόντα.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
ῥηΐδιόν τοι ἔπος ἐρέω καὶ ἐνὶ φρεσὶ θήσω·
ὅντινα μέν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνηώτων
αἵματος ἆσσον ἴμεν, ὁ δέ τοι νημερτὲς ἐνίψει·
ᾧ δέ κ' ἐπιφθονέοις, ὁ δέ τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.
Ὣς φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω
Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἔλεξεν.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, ὄφρ' ἐπὶ μήτηρ
ἤλυθε καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές· αὐτίκα δ' ἔγνω
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνον ἐμόν, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα,
ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι.
[μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα,
Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔπως ἔστι περῆσαι
πεζὸν ἐόντ', ἢν μήτις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.]
Ἦ νῦν δὴ Τροίηθεν ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις
νηΐ τε καὶ ἑτάροισι, πολὺν χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες
εἰς Ἰθάκην; οὐδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
μῆτερ ἐμή, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο,
ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο.
Οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἁμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχων ἀλάλημαι ὀϊζύν,
ἐξ οὗ τὰ πρώτισθ' ἑπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μαχοίμην.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς νύ σε Κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
ἢ δολιχὴ νοῦσος; ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος, ὃν κατέλειπον,
ἢ ἔτι πὰρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκέτι φασὶ νέεσθαι.
Εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε νόον τε,
ἠὲ μένει παρὰ παιδὶ καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει,
ἦ ἤδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος.
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ·
καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.
Σὸν δ' οὔπω τις ἔχει καλὸν γέρας· ἀλλὰ ἕκηλος
Τηλέμαχος τεμένη νέμεται καὶ δαῖτας ἐΐσας
δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν·
πάντες γὰρ καλέουσι. Πατὴρ δὲ σὸς αὐτόθι μίμνει
ἀγρῷ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται· οὐδέ οἱ εὐναὶ

lenis admodum talis adveniet, quæ te occidat
senectute sub molli confectum: circum autem cives
felices erunt: hæc tibi vera dico.
Sic dixit: atque ego ipsum respondens allocutus-sum:
Tiresia, hæc quidem fere decreverunt dii ipsi.
Sed age mihi hoc dic et vere enarra:
matris hanc video animam defunctæ;
illa autem tacita sedet prope sanguinem, nec suum filium
ausa-est coram aspicere neque alloqui.
Dic, rex, quo-pacto me agnoscat talem esse.
Sic dixi: ille vero me respondens allocutus-est:
facile tibi verbum dicam, et in mente ponam;
quemcunque quidem sinas manium defunctorum
ad-sanguinem prope accedere, ille tibi verum dicet:
cui vero invideas, ille tibi *tacitus* abibit retro.
Sic locuta, anima quidem abiit in domum Plutonis
Tiresiæ regis, postquam vaticinia ediderat.
At ego illic manebam constanter, donec mater
advenit, et bibit sanguinem nigrum: statim vero agnovit,
et me lugens verbis alatis allocuta-est:
Fili mi, quo-pacto venisti sub caliginem obscuram,
vivus quum-sis? difficile vero *est* hæc viventibus videre:
[in-medio enim magni fluvii *sunt* et gravia fluenta;
Oceanus quidem primum, quem nequaquam licet trajicere
pedibus, nisi quis habeat fabrefactam navem.]
Num nunc demum a-Troja-errans huc venisti
cum-navique et sociis, longo tempore? necdum pervenisti
in Ithacam? nec vidisti in ædibus uxorem?
Sic dixit: atque ego ipsam respondens allocutus-sum:
mater mea, necessitas detulit me in Plutonis *domum*,
animam consulturum Thebani Tiresiæ.
Nondum enim prope veni Achaiam; neque aliqua nostram
terram attigi; sed semper habens ærumnam erro,
ex quo primum secutus-sum Agamemnonem divinum
Ilium ad insignem-bonis-equis, ut cum-Trojanis pugnarem.
Sed age mihi hoc dic et vere narra:
quodnam te fatum domuit longam-sternentis mortis?
utrum diuturnus morbus? an Diana sagittis-gaudens
suis mitibus telis superveniens *te* occidit?
dic vero mihi et de-patre, et filio, quem reliqui,
utrum adhuc penes illos *sit* meum munus, an aliquis jam
virorum alius habeat, me autem non-amplius putent reditu-
rum.] Dic etiam mihi nuptæ uxoris consiliumque mentem-
que,] utrum maneat cum puero, et salva omnia custodiat;
an jam eam duxerit Achivorum quicunque optimus.
Sic dixi: ac statim respondebat veneranda mater:
et perquam illa quidem manet afflicto animo
tuis in ædibus; ærumnosæ autem ei semper
consumuntur noctesque diesque lacrimas-fundenti.
Tuum vero nondum quisquam habet pulcrum munus; sed
quietus] Telemachus prædia colit, et convivia æqua
epulatur, quæ decet principem virum curare;
omnes enim invitant. Pater autem tuus illic manet
in-agro, neque in-urbem devenit: neque ei lecti *sunt*

Digitized by Google

δέμνια καὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα·
ἀλλ' ὅγε χεῖμα μὲν εὕδει ὅθι δμῶες ἐνὶ οἴκῳ
ἐν κόνι ἄγχι πυρὸς, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷται·
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖά τ' ὀπώρη,
πάντη οἱ κατὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ βεβλήαται εὐναί·
ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἀέξει,
σὸν πότμον γοόων· χαλεπὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἱκάνει.
Οὕτω γὰρ καὶ ἐγὼν ὀλόμην καὶ πότμον ἐπέσπον·
οὔτε μέ γ' ἐν μεγάροισιν ἐΰσκοπος Ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν·
οὔτε τις οὖν μοι νοῦσος ἐπήλυθεν, ἥτε μάλιστα
τηκεδόνι στυγερῇ μελέων ἐξείλετο θυμόν·
ἀλλά με σός τε πόθος σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔγωγ' ἔθελον φρεσὶ μερμηρίξας
μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἑλέειν κατατεθνηυίης·
τρὶς μὲν ἐφωρμήθην, ἑλέειν τέ με θυμὸς ἀνώγει,
τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιῇ εἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
ἔπτατ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γενέσκετο κηρόθι μᾶλλον·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Μῆτερ ἐμὴ, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἑλέειν μεμαῶτα,
ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο, φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεσθα γόοιο;
ἦ τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
ὤτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω;
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ·
ὤ μοι, τέκνον ἐμὸν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
οὔτι σε Περσεφόνεια, Διὸς θυγάτηρ, ἀπαφίσκει,
ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε κέν τε θάνωσιν·
οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν,
ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός·
ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
Ἀλλὰ φόωσδε τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
ἴσθ', ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εἴπῃσθα γυναικί.
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες
ἤλυθον — ὤτρυνεν γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια —
ὅσσαι ἀριστήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες·
αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολλέες ἠγερέθοντο.
Αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ἐρέοιμι ἑκάστην·
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ
οὐκ εἴων πιέειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
Αἱ δὲ προμνηστῖναι ἐπήϊσαν, ἠδὲ ἑκάστη
ὃν γόνον ἐξαγόρευεν· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἁπάσας.
Ἔνθ' ἤτοι πρώτην Τυρὼ ἴδον εὐπατέρειαν,
ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι,
φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο·
ἣ Ποταμοῦ ἠράσσατ', Ἐνιπῆος θείοιο,
ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησιν·
καί ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα.
Τῷ δ' ἄρ' ἐεισάμενος γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
ἐν προχοῇς ποταμοῦ παρελέξατο δινήεντος·

strata et lænæ, et stragula splendida;
sed ille hieme quidem dormit, ubi servi in domo,
in pulvere prope focum; vilia vero corpore vestimenta induit;] ac quando venit æstasque, florensque anni-tempus,
undique illi per fertilem-partem horti vitiferi
ex-foliis delapsis humiles strati-sunt lectuli;
hic ille jacet dolens, magnumque in-mente dolorem auget,
tuum fatum deflens: molesta autem *eum* insuper senectus
incessit.] Sic enim et ego perii, et fatum obii:
nec me quidem in ædibus certa-jaculatrix Diana
suis mitibus telis superveniens interemit;
neque aliquis me morbus invasit, qui maxime
tabe invisa ex-membris tollere-solet animum:
sed me tuique desiderium, tuique cura, inclyte Ulysse,
tuaque benignitas *usque memorem* dulci animo privarunt.
Sic dixit: atque ego volebam mente cogitans
matris meæ animam prehendere defunctæ:
ter quidem aggressus-sum, amplectique *eam* me animus jubebat:] ter autem mihi e manibus, umbræ instar vel etiam somnii,] avolavit; mihi vero dolor acutus oriebatur in-animo magis:] et ipsam compellans verbis alatis allocutus-sum:
Mater mea, cur me non manes prehendere *te* cupientem,
ut etiam in Orco, caris manibus circumamplexi,
ambo tristi oblectemur fletu?
nunquid mihi simulacrum hoc inclyta Proserpina
immisit, ut adhuc magis lamentans ingemiscam?
Sic dixi: ac statim respondit veneranda mater:
væ mihi, fili mi, supra omnes infelix viros,
minime te Proserpina, Jovis filia, deludit,
sed hæc conditio est mortalium, quum mortui-fuerint
non enim amplius carnesque et ossa nervi habent,
sed ea quidem ignis valida vis ardentis
absumit, ubi primum reliquerit alba ossa animus:
anima vero, tanquam somnium, avolans volitat.
Sed in-lucem celerrime contende: hæc vero omnia
scito, ut etiam in-posterum tuæ dicas uxori.
Nos quidem sic verbis colloquebamur: ac mulieres
accesserunt (incitabat enim inclyta Proserpina),
quotquot optimatum uxores erant, atque filiæ;
hæ vero circa sanguinem nigrum frequentes congregabantur.
At ego consultabam, quo-pacto interrogarem singulas;
illud autem mihi in animo optimum videbatur consilium:
stricto acuto gladio crasso a femore,
non sinebam bibere simul omnes sanguinem nigrum.
Illæ vero se-excipientes accedebant; et unaquæque
suum genus enarrabat; ego vero interrogabam omnes.
Ibi nempe primam Tyro vidi nobili-patre-natam,
quæ dixit Salmonei eximii *se* prolem esse;
dixitque Crethei *se* uxorem esse Æolidæ;
quæ Fluvium amavit, Enipeum divinum,
qui longe pulcerrimus fluviorum super terram labitur:
et *ea* propter Enipei versabatur pulcra fluenta.
Huic vero quum-se-assimilasset terram-cingens Neptunus,
in ostiis fluvii *ei* accubuit vorticosi:

Digitized by Google

πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη, οὔρεϊ ἶσον,
κυρτωθέν· κρύψεν δὲ θεὸν θνητήν τε γυναῖκα.
[λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν.]
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Χαῖρε, γύναι, φιλότητι, περιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι εὐναὶ
ἀθανάτων· σὺ δὲ τοὺς κομέειν ἀτιταλλέμεναί τε.
Νῦν δ' ἔρχευ πρὸς δῶμα καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀνομήνῃς·
αὐτὰρ ἐγώ τοί εἰμι Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Ὣς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη Πελίην τέκε καὶ Νηλῆα·
τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
ἀμφοτέρω· Πελίης μὲν ἐν εὐρυχόρῳ Ἰαωλκῷ
ναῖε πολύῤῥηνος· ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι.
Τοὺς δ' ἑτέρους Κρηθῆϊ τέκεν βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ' ἠδὲ Φέρητ' Ἀμυθάονά θ' ἱππιοχάρμην.
Τὴν δὲ μέτ' Ἀντιόπην ἴδον, Ἀσωποῖο θύγατρα,
ἣ δὴ καὶ Διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι·
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ', Ἀμφίονά τε Ζῆθόν τε,
οἳ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο,
πύργωσάν τ'· ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερώ περ ἐόντε.
Τὴν δὲ μέτ' Ἀλκμήνην ἴδον, Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
ἥ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα,
γείνατ', ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα·
καὶ Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,
τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱός, μένος αἰὲν ἀτειρής.
Μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον, καλὴν Ἐπικάστην,
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο,
γημαμένη ᾧ υἱεῖ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίξας
γῆμεν· ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων
Καδμείων ἤνασσε θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς·
ἡ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
ἁψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
ᾧ ἄχεϊ σχομένη· τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
πολλὰ μάλ', ὅσσα τε μητρὸς Ἐρινύες ἐκτελέουσιν.
Καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα· τήν ποτε Νηλεὺς
γῆμεν ἑὸν διὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
ὁπλοτάτην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
ὅς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἄνασσεν·
ἡ δὲ Πύλου βασίλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
Νέστορά τε Χρομίον τε Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἰφθίμην Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσιν,
τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· οὐδέ τι Νηλεὺς
τῷ ἐδίδου, ὃς μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους
ἐκ Φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληείης
ἀργαλέας· τὰς δ' οἶος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων
ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεοῦ κατὰ Μοῖρ' ἐπέδησεν,
δεσμοί τ' ἀργαλέοι καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελοῦντο,
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληείη,

purpureus autem fluctus circumstitit, monti æqualis,
curvatus : absconditque deum mortalemque feminam.
[solvit autem virgineam zonam, ac somnum ipsi offudit.]
Sed postquam perfecerat deus amatoria opera,
inhæsit inde ei manu, verbumque dixit et elocutus-est :
Gaude, mulier, amore *hoc;* circumvolvente autem anno
paries inclytos liberos; quoniam haud inanes concubitus
immortalium : tu vero eos cura enutrique.
Nunc autem abi domum, et contine-te, neu memora :
at ego tibi sum Neptunus terræ-concussor.
Sic locutus, pontum subiit fluctuantem.
Illa autem gravida-facta, Peliam peperit et Neleum;
qui fortes ministri Jovis magni fuerunt
ambo : Pelias quidem in spatiosa Iolco
habitabat abundans-pecore; hic vero in Pylo arenosa.
Ceteros Cretheo peperit regina mulierum,
Æsonemque, ac Pheretem, Amythaonemque equestrem-bellatorem.] Post hanc vero Antiopen vidi, Asopi filiam;
quæ etiam Jovis gloriabatur in ulnis *se* dormiisse;
et peperit duos filios, Amphionemque Zethumque,
qui primi Thebes sedem condidere septem-portas-habentis,
turribusque-munierunt; quia non sine-turribus poterant
habitare spatiosam Thebem, fortes licet essent.
Post hanc autem, Alcmenam vidi, Amphitryonis uxorem,
quæ Herculem invictum, animum-leonis-habentem,
peperit, in ulnis Jovis magni congressa :
et Megaram, Creontis magnanimi filiam,
quam habuit Amphitryonis filius, robore semper indomitus,
Matremque Œdipodis vidi, pulcram Epicasten,
quæ magnum facinus commisit insipientia mentis,
nupta suo filio; ille vero suum patrem ubi-interfecerat,
eam uxorem-duxit : statim vero *hæc* vulgata dii fecere hominibus.] Sed ille quidem in Thebe amœnissima dolores patiens,] Cadmeis imperabat, deorum dira per consilia :
illa autem abiit in Orcum validas-portas-habentem, firmum,
deligato laqueo sublimi ab alto conclavi,
suo dolori implicata : illi vero dolores reliquit pone
valde multos, quotquot matris Furiæ efficiunt.
Et Chlorin vidi perpulcram; quam olim Neleus
uxorem-duxit suam ob pulcritudinem, postquam dederat innumera sponsalia,] minimam-natu filiam Amphionis Iasidæ,
qui olim in Orchomeno Minyeo fortiter imperabat :
ea vero in-Pylo regnabat, peperitque illi inclytos liberos,
Nestoremque, Chromiumque, Periclymenumque magnanimum.] Post hos autem eximiam Pero peperit, miraculum
mortalibus,] quam omnes ambiebant vicini : neque omnino
Neleus] ulli dabat, qui non camuras boves latis-frontibus
e Phylace abegisset roboris Iphiclei
difficiles *abactu :* has vero solus pollicitus-est vates eximius
Melampus abacturum *se :* grave autem dei fatum *eum* impedivit,] vinculaque sæva, et bubulci agrestes.
Sed quum jam mensesque et dies exacti-essent,
rursus circumvolvente anno, et advenerant horæ,
tum vero demum ipsum solvit vis Iphiclea,

Digitized by Google

θέσφατα πάντ' εἰπόντα· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
Καὶ Λήδην εἶδον, τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν,
ἥ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονε γείνατο παῖδε,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα·
τοὺς ἄμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἶα·
οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες
ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
τεθνᾶσιν· τιμὴν δὲ λελόγχασ' ἶσα θεοῖσιν.
Τὴν δὲ μέτ' Ἰφιμέδειαν, Ἀλωῆος παράκοιτιν,
εἴσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι·
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε, μινυνθαδίω δὲ γενέσθην,
Ὦτόν τ' ἀντίθεον, τηλεκλειτόν τ' Ἐφιάλτην·
οὓς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος Ἄρουρα
καὶ πολὺ καλλίστους, μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
Ἐννέωροι γὰρ τοίγε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.
Οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην ἐν Ὀλύμπῳ
φυλόπιδα στήσειν πολυάϊκος πολέμοιο·
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' [Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
Καί νύ κεν ἐξετέλεσσαν, εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο·
ἀλλ' ὄλεσεν Διὸς υἱὸς, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητὼ,
ἀμφοτέρω, πρίν σφωϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
ἀνθῆσαι πυκάσαι τε γένυς εὐανθέϊ λάχνῃ.
Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἴδον καλήν τ' Ἀριάδνην,
κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἥν ποτε Θησεὺς
ἐκ Κρήτης ἐς γουνὸν Ἀθηνάων ἱεράων
ἦγε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δέ μιν Ἄρτεμις ἔκτα
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσου μαρτυρίῃσιν.
Μαῖράν τε Κλυμένην τε ἴδον στυγερήν τ' Ἐριφύ- [λην,
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
Πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον ἠδὲ θύγατρας·
πρὶν γάρ κεν καὶ νὺξ φθῖτ' ἄμβροτος· ἀλλὰ καὶ ὥρη
εὕδειν, ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους
ἢ αὐτοῦ· πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων·
Φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅδε φαίνεται εἶναι
εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας;
ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν· ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς·
τῷ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
οὕτω χρηΐζοντι κολούετε· πολλὰ γὰρ ὔμμιν
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος·
[ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν·]
Ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἀπὸ σκοποῦ οὐδ' ἀπὸ δόξης
μυθεῖται βασίλεια περίφρων· ἀλλὰ πίθεσθε·
Ἀλκινόου δ' ἐκ τοῦδ' ἔχεται ἔργον τε ἔπος τε.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
τοῦτο μὲν οὕτω δὴ ἔσται ἔπος, αἴ κεν ἔγωγε
ζωὸς Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
Ξεῖνος δὲ τλήτω, μάλα περ νόστοιο χατίζων,

vaticinia omnia elocutum: Jovis autem perficiebatur consilium.] Et Ledam vidi, illam Tyndarei uxorem,
quæ sub Tyndareo magnanimos peperit filios,
Castoremque equûm-domitorem, et pugilatu strenuum Pollucem:] quos ambos vivos detinet alma terra;
qui etiam infra terram, honorem a Jove habentes,
modo quidem vivunt alternis-diebus, modo autem rursus
mortui-sunt: honorem vero sortiti-sunt æqualiter diis.
Post hanc autem Iphimediam, Aloei uxorem,
aspexi, quæ sane dicebat Neptuno se-congressam-esse:
et peperit duos filios (brevis autem vitæ fuerunt),
Otumque deo-parem, inclytumque Ephialten;
quos procerissimos enutrivit alma Terra,
et longe pulcerrimos, post inclytum quidem Orionem.
Novennes etenim hi etiam novem-cubitorum erant
latitudine: at longitudine erant novem-ulnarum.
Qui etiam immortalibus minabantur in Olympo
certamen allaturos *se* tumultuosi belli:
Ossam Olympo conati-sunt imponere, at Ossæ
Pelium nemorosum, ut cœlum *ipsis* scansile esset.
Et sane perfecissent, si ad-pubertatis mensuram pervenissent:] sed perdidit *eos* Jovis filius, quem peperit pulcris-comis Latona,] ambos, antequam ipsis sub temporibus pili
florerent, tegerentque mentum florenti lanugine.
Phædramque, Procrinque vidi, pulcramque Ariadnen.
filiam Minois exitiosi, quam olim Theseus
ex Creta in fœcundum-solum Athenarum sacrarum
duxit quidem, sed non potitus-est; antea vero ipsam Diana
occidit] Dia in circumflua, Bacchi testimonio *damnatam*.
Mæramque, Clymenamque vidi, odiosamque Eriphylen,
quæ aurum pro-suo marito accepit pretiosum.
Omnes vero non ego dixero, neque nominavero,
quotquot heroum uxores vidi, ac filias:
prius enim etiam nox abiret divina: sed et hora
dormiendi *mihi*, sive ad navem celerem digresso ad socios,
sive hic: deductio autem diis vobisque curæ-erit.
Sic dixit: illi vero omnes muti facti-sunt silentio;
voluptateque tenebantur per ædes umbrosas.
His vero Arete candidis-ulnis exordiebatur sermonem:
Phæaces, quomodo vobis vir hic videtur esse,
formaque, magnitudineque ac mente intus æqua?
Hospes vero itidem meus est; unusquisque autem *vestrûm*
particeps-est honoris hujus:] ideo ne festinantes dimittite,
neu dona] sic egenti præcidite: multa enim vobis
bona in ædibus, deorum benignitate, jacent.
Inter-hos autem et locutus-est senex heros Echeneus:
[qui Phæacum virorum maximus-natu erat:]
O amici, non utique nobis præter rem nec præter decorum
loquitur regina prudens; sed obedite:
Alcinoo autem ex ipso pendet opusque dictumque.
Huic autem rursus Alcinous respondit, dixitque:
hoc quidem ita vere stabit verbum, si ego
vivus Phæacibus navigandi-studiosis impero.
Hospes autem sustineat, valde licet reditum desiderans,

Digitized by Google

ἔμπης οὖν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον, εἰσόκε πᾶσαν
δωτίνην τελέσω· πομπὴ δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ δήμῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
εἴ με καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνώγοιτ' αὐτόθι μίμνειν
πομπήν τ' ὀτρύνοιτε καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῖτε,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι·
καί κ' αἰδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἴην
πᾶσιν, ὅσοι μ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
ὦ Ὀδυσεῦ, τὸ μὲν οὔτι σ' ἐίσκομεν εἰσορόωντες
ἠπεροπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους
ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας, ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο·
σοὶ δ' ἔπι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι δὲ φρένες ἐσθλαί·
μῦθον δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξας,
πάντων τ' Ἀργείων σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ τινας ἀντιθέων ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσπον.
Νὺξ δ' ἥδε μάλα μακρή, ἀθέσφατος· οὐδέ πω ὥρη
εὕδειν ἐν μεγάρῳ· σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα.
Καί κεν ἐς ἠῶ δῖαν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ
τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου·
εἰ δ' ἔτ' ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
τούτων σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεῦσαι,
κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο·
οἳ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον στονόεσσαν ἀϋτήν,
ἐν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλῃ
ἁγνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
Ἔγνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος, ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν·
κλαῖε δ' ὅγε λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἴβων,
πιτνὰς εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων·
ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦν ἲς ἔμπεδος οὐδέ τι κῖκυς,
οἵη περ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
τίς νύ σε Κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
ἠέ σέγ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν;
ἠέ σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου,
βοῦς περιταμνόμενον ἠδ' οἰῶν πώεα καλά,
ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενον ἠδὲ γυναικῶν;
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·

omnino jam exspectare in crastinum; donec totum
munus perficiam : deductio autem viris curæ-erit
omnibus, maxime vero mihi, cujus imperium est in populo.
Hunc autem respondens affatus-est ingeniosus Ulysses :
Alcinoe rex, omnium nobilissime civium,
si me etiam in annum jusseritis hic manere,
deductionemque apparaveritis et splendida dona dederitis,
etiam hoc mallem, et multo utilius esset,
pleniore cum manu caram in patriam pervenire;
et magis honorabilis et carior viris essem
omnibus, quotquot me in-Ithacam viderent reversum.
Huic autem rursus Alcinous respondit, dixitque :
o Ulysse, hoc quidem neutiquam te suspicamur aspicientes,
impostoremque *te* esse et fallacem, qualiter multos
pascit terra nigra late-dispersos homines,
mendaciaque concinnantes, unde quis neque suspicaretur :
tibi vero inest quidem species verborum, inest et mens bona;
historiam vero, ut et cantor, scite enarrasti
omniumque Argivorum tuique ipsius dolores tristes.
Sed age mihi hoc dic, et accurate narra,
si quos eximiorum sociorum videris, qui una te ipsum
ad Ilium simul comitati-sunt, et illic fatum obierunt.
Nox autem hæc valde longa, immensa; neque adhuc tempus
dormiendi in ædibus : tu autem mihi dic mirifica opera.
Etiam ad auroram divinam sustinerem, quando mihi tu
sustineres in ædibus tuos dolores narrare.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses :
Alcinoe rex, omnium nobilissime civium,
tempus quidem multi sermonis, tempus vero et somni :
sin vero adhuc audire utique cupis, haud equidem
hæc tibi invidebo et miserabiliores alios narrare
dolores meorum sociorum, qui jam post-hæc perierunt :
qui Trojanorum quidem effugerant luctuosum bellum,
in reditu vero perierunt, malæ causa feminæ (*Helenæ*).
Ac postquam animas quidem disperserat huc illuc
casta Proserpina mulierum feminarum,
venit deinde anima Agamemnonis Atridæ
dolens; circumque aliæ congregatæ-erant, quæcunque simul cum-eo]
domo in Ægisthi perierunt et fatum obierant.
Agnovit vero statim me ille, postquam biberat sanguinem nigrum :]
flebat autem is acute, uberes lacrimas destillans,
extendens ad me manus, attingere cupiens :
sed non amplius ei aderat vis firma, neque omnino potentia,
qualis quidem antea erat in flexilibus membris.
Illum quidem ego flevi conspicatus, misertusque sum in-animo,]
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-sum :
Atride augustissime, rex virorum, Agamemno,
quodnam te fatum domuit longum-sternentis mortis?
utrum te in navibus Neptunus domuit,
excitato sævorum ventorum immenso flatu?
an te hostiles viri læserunt in terra,
boves abducentem atque ovium greges pulcros,
an pro urbe pugnaturum sive feminis?
Sic dixi : ille autem me statim respondens allocutus-est :

Digitized by Google

Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
οὔτε μέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν,
οὔτε μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου·
ἀλλά μοι Αἴγισθος τεύξας θάνατόν τε μόρον τε
ἔκτα σὺν οὐλομένῃ ἀλόχῳ, οἶκόνδε καλέσσας,
δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
Ὣς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ· περὶ δ' ἄλλοι ἑταῖροι
νωλεμέως κτείνοντο σύες ὣς ἀργιόδοντες,
οἵ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
ἢ γάμῳ ἢ ἐράνῳ ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
Ἤδη μὲν πολέων φόνῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας,
μουνὰξ κτεινομένων καὶ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ,
ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πληθούσας
κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὄπα Πριάμοιο θυγατρὸς,
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις
ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων
βάλλον ἀποθνήσκων περὶ φασγάνῳ· ἡ δὲ κυνῶπις
νοσφίσατ' οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς Ἀΐδαο
χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν σύν τε στόμ' ἐρεῖσαι.
Ὣς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικὸς,
ἥτις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται·
οἷον δὴ καὶ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικὲς,
κουριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον· ἤτοι ἔφην γε
ἀσπάσιος παίδεσσιν ἰδὲ δμώεσσιν ἐμοῖσιν
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἡ δ' ἔξοχα λύγρ' εἰδυῖα
οἷ τε κατ' αἶσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρέος εὐρύοπα Ζεὺς
ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας διὰ βουλὰς
ἐξ ἀρχῆς· Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί·
σοὶ δὲ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
τῷ νῦν μήποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἤπιος εἶναι,
μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν, ὅν κ' εὖ εἰδῇς,
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.
Ἀλλ' οὐ σοίγ', Ὀδυσεῦ, φόνος ἔσσεται ἔκ γε γυναικός·
λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδεν
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια.
Ἦ μέν μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
ἐρχόμενοι πόλεμόνδε· πάϊς δέ οἱ ἦν ἐπὶ μαζῷ
νήπιος, ὅς που νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῷ,
ὄλβιος· ἦ γὰρ τόνγε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθὼν,
καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται, ἣ θέμις ἐστίν.
Ἡ δ' ἐμὴ οὐδέ περ υἷος ἐνιπλησθῆναι ἄκοιτις
ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δέ με πέφνε καὶ αὐτόν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
κρύβδην, μηδ' ἀναφανδὰ, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
νῆα κατισχέμεναι· ἐπεὶ οὐκέτι πιστὰ γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ που ἔτι ζώοντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,

generosissime Laertiade, sollers Ulysse,
nec me sane in navibus Neptunus domuit,
excitato sævorum ventorum immenso flatu;
nec me hostiles viri læserunt in terra:
sed mihi Ægisthus quum-struxisset mortemque fatumque,
occidit, cum perniciosa uxore, ad-domum vocatum,
convivio-exceptum, uti quis occidit bovem ad præsepe.
Sic perii miserabilissima morte; circum autem alii socii
continuo occidebantur, ut sues albis-dentibus,
qui quidem *mactantur* in locupletis viri præpotentis
aut nuptiis, aut convivio-de-symbolis, aut epulis lautis.
Jam *tu* quidem multorum cædi virorum interfuisti,
et separatim interfectorum, et in aspera pugna;
sed illa potissimum conspicatus misertus-esses animo,
ut circa craterem, mensasque plenas,
jacebamus in domo; pavimentum vero totum sanguine fluebat.] Miserabilissimam autem audivi vocem Priami filiæ,
Cassandræ, quam occidebat Clytæmnestra dolosa
propter me: at ego in terra manus elevans
jacebam moriens, ad gladium *capiendum*: illa autem impudens] secessit, nec mihi sustinuit, eunti licet ad Orcum,
manibus oculos comprimere, atque os claudere.
Adeo non *est* gravius et improbius aliud muliere,
quæcunque talia in mentem facinora induxerit:
quale utique et illa patravit facinus indignum,
ingenuo struens marito cædem: sane putabam quidem
gratum *me* liberis, atque famulis meis,
domum venturum: illa vero apprime exitialia callens
sibique infamiam offudit, et futuris in-posterum
feminis mulieribus, etiam *ei* quæ probe-agens sit.
Sic dixit: atque ego ipsum respondens allocutus-sum:
dii boni! profecto valde genus Atrei altitonans Jupiter
vehementer odit, feminea propter consilia,
ab initio: Helenæ quidem causa periimus multi;
tibi vero Clytæmnestra dolum struxit procul absenti.
Sic dixi: ille autem me protinus respondens allocutus-est:
ideo jam nunquam etiam tu uxori quidem mansuetus sis,
neu ei sermonem totum revela, quem bene noveris:
sed aliud quidem dic, aliud vero et celatum sit.
Sed haud tibi, Ulysse, exitium erit ex uxore quidem:
valde enim sapiensque *est*, et bene in-mente consilia novit,
filia Icarii, prudens Penelope.
Profecto quidem ipsam nuptam juvenem relinquebamus nos,
abeuntes ad-bellum; filius autem ei erat ad mamillam,
infans, qui fere nunc quidem in virorum sedet numero,
felix; certe enim eum pater carus videbit, veniens,
et ille patrem amplectetur, ut fas est.
Verum mea ne filio quidem *me* saturari uxor
oculis permisit; prius vero me occidit et ipsum.
Aliud autem tibi dicam, tuque in mente reconde tua:
clam, neu palam, caram in patriam terram
navem appelle; quoniam non-amplius fides *est* feminis.
Sed age mihi hoc dic, et vere narra,
sicubi adhuc viventem audiatis filium meum,

Digitized by Google

ἤ που ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι,
ἤ που πὰρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ·
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀρέστης.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Ἀτρείδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα,
ζώει ὅγ' ἦ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
ἕσταμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ἔγνω δὲ ψυχή με ποδώκεος Αἰακίδαο,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
σχέτλιε, τίπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
πῶς ἔτλης Ἄϊδόσδε κατελθέμεν, ἔνθα τε νεκροὶ
ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέος υἱέ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴ τινα βουλὴν
εἴποι, ὅπως Ἰθάκην ἐς παιπαλόεσσαν ἱκοίμην·
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἀμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχω κακά· σεῖο δ', Ἀχιλλεῦ,
οὔτις ἀνὴρ προπάροιθε μακάρτατος οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω.
Πρὶν μὲν γάρ σε ζωὸν ἐτίομεν ἶσα θεοῖσιν
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν,
ἐνθάδ' ἐών· τῷ μήτι θανὼν ἀκαχίζευ, Ἀχιλλεῦ.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
μὴ δή μοι θάνατόν γε παραύδα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ,
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἔνισπε,
ἢ ἕπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι ἠὲ καὶ οὐκί.
Εἰπὲ δέ μοι, Πηλῆος ἀμύμονος εἴ τι πέπυσσαι,
ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
ἦ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
Οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς Ἠελίοιο,
τοῖος ἐών, οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύνων Ἀργείοισιν.
Εἰ τοιόσδ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατέρος δῶ,
τῷ κε τέῳ στύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
οἳ κεῖνον βιόωνται, ἐέργουσίν τ' ἀπὸ τιμῆς.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ἤτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος οὔτι πέπυσμαι·
αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο
πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με κελεύεις·
αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἐΐσης
ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ἤτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βουλάς,
αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε καὶ οὐχ ἡμάρτανε μύθων·
Νέστωρ τ' ἀντίθεος καὶ ἐγὼ νικάσκομεν οἴω.

sive forte in Orchomeno, sive in Pylo arenosa,
sive forte apud Menelaum, in Sparta lata:
nondum enim fere mortuus-est in terra divinus Orestes.
Sic dixit; atque ego ipsum respondens allocutus-sum:
Atride, quid me hæc interrogas? neque quicquam scio,
vivatne ille, an mortuus-sit: malum autem vana loqui.
Nos quidem sic verbis alternantes tristibus
stabamus dolentes, uberes lacrimas defundentes.
Venit autem inde anima Pelidæ Achillis,
et Patrocli, et eximii Antilochi,
Ajacisque, qui præstantissimus erat formaque corporeque
ceterorum Danaorum, post eximium Peliden.
Agnovit autem me anima pedibus-velocis Æacidæ,
et lamentans verbis alatis *me* allocuta-est:
Generosissime Laertiade, sollers Ulysse,
infelix, quodnam adhuc majus in mente molieris facinus?
quo-pacto ausus-es ad-Orcum descendere, ubi mortui
sensuum-expertes habitant, hominum simulacra defunctorum?] Sic dixit; atque ego ipsum respondens affatus-sum:
o Achille, Pelei fili, longe præstantissime Achivorum,
veni Tiresiæ propter vaticinium, si quod consilium
diceret, quo-pacto Ithacam ad asperam pervenirem:
necdum enim prope veni Achaiam, necdum nostram
terram conscendi, sed semper habeo mala: te vero, Achille,
nullus vir majorum beatior, nec posterorum:
antea etenim te vivum honorabamus æqualiter diis
Argivi; nunc rursus potenter imperas mortuis,
hic dum-es; ideo neutiquam mortuus tristeris, Achille.
Sic dixi: ille autem me protinus respondens allocutus-est:
ne jam mihi mortem consolare, inclyte Ulysse:
mallem rusticus esse-et mercede servire alii,
virum apud inopem, cui haud victus multus esset,
quam omnibus manibus defunctis imperare.
Sed age mihi de-filio meo generoso sermonem dic,
utrum profectus-sit ad bellum, inter-primos-pugnator ut-esset, an etiam non.] Dic vero mihi *etiam*, de-Peleo eximio si quid
audiveris,] utrum adhuc teneat honorem multos apud Myrmidonas,] an ipsum despiciant per Helladem que Phthiamque,
eo-quod ipsum senium occupat manusque pedesque.
Non enim ego *ei* adjutor *sum* sub radiis Solis,
talis ut-essem, qualis olim in Troja lata
trucidabam populum fortissimum, propugnans Argivis.
Si talis venirem vel paulisper in patris domum,
tum alicui terribiliter-ostenderem *meum* robur et manus invictas,] *eorum* qui illum violant, arcentque ab honore.
Sic dixit; atque ego ipsum respondens allocutus-sum:
certe quidem de-Peleo eximio nihil audivi:
sed tibi de-filio quidem Neoptolemo caro
omnem veritatem dicam, ut me jubes;
ipse enim illum ego cava in nave æquali
duxi e Scyro ad bene-ocreatos Achivos.
Nempe quando circa urbem Trojam inibamus consilia,
semper primus dicebat, et non aberrabat a-dicendis:
Nestorque deo-par et ego *eum* vincebamus soli.

Digitized by Google

Αὐτὰρ ὅτ' ἐν πεδίῳ Τρώων μαρνοίμεθα χαλκῷ,
οὔποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν οὐδ' ἐν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων·
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν, ἀμύνων Ἀργείοισιν·
ἀλλ' οἷον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ,
ἥρω' Εὐρύπυλον· πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο, γυναίων εἵνεκα δώρων.
Κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
Αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὃν κάμ' Ἐπειὸς,
Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο·
[ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον ἠδ' ἐπιθεῖναι·]
ἔνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
δάκρυά τ' ὠμόργνυντο τρέμον θ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστου·
κεῖνον δ' οὔποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οὔτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον οὔτε παρειῶν
δάκρυ' ὀμορξάμενον· ὁ δέ με μάλα πόλλ' ἱκέτευεν
ἱππόθεν ἐξίμεναι, ξίφεος δ' ἐπεμαίετο κώπην
καὶ δόρυ χαλκοβαρὲς, κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοίνα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
μοῖραν καὶ γέρας ἐσθλὸν ἔχων ἐπὶ νηὸς ἔβαινεν
ἀσκηθὴς, οὔτ' ἂρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ
οὔτ' αὐτοσχεδίην οὐτασμένος· οἷά τε πολλὰ
γίγνεται ἐν πολέμῳ· ἐπιμὶξ δέ τε μαίνεται Ἄρης.
Ὣς ἐφάμην· ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
γηθοσύνη, ὅ οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον εἶναι.
Αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνηώτων
ἕστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη.
Οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
τήν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶν
τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος· ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ.
[παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.]
Ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾷν τοιῷδ' ἐπ' ἀέθλῳ·
τοίην γὰρ κεφαλὴν ἕνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,
Αἴανθ', ὃς πέρι μὲν εἶδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο
τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν·
Αἶαν, παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, οὐκ ἄρ' ἔμελλες
οὐδὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλου, εἵνεκα τευχέων
οὐλομένων; τὰ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν Ἀργείοισιν.
Τοῖος γάρ σφιν πύργος ἀπώλεο· σεῖο δ' Ἀχαιοὶ
ἶσον Ἀχιλλῆος κεφαλῇ Πηληϊάδαο,
ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερές· οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων
ἐκπάγλως ἤχθηρε· τεῒν δ' ἐπὶ μοῖραν ἔθηκεν.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, ἄναξ, ἵν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγήνορα θυμόν. [λας
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλ-
ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων κατατεθνηώτων.
Ἔνθα χ' ὁμῶς προσέφη κεχολωμένος, ἤ κεν ἐγὼ τόν,
ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν

At quum in campo Trojanorum pugnabamus ære,
nunquam in multitudine manebat virorum, neque in turba,
sed longe præcurrebat, suo robore nulli cedens;
multos autem viros trucidavit in aspera pugna.
Omnes vero non ego dixero nec nominavero,
quantas copias occiderit, propugnans Argivis:
sed qualem illum Telephiden interfecerit ferro,
heroem Eurypylum: multi vero circa eum socii
Cetei trucidabantur, muliebria propter dona.
Illum sane pulcerrimum vidi, post Memnonem divinum.
Ac quum in equum conscendimus, quem fabricavit Epeus
Argivorum principes, mihi autem omnia commissa-erant:
[et ut-aperirem densas insidias, et ut-includerem :]
hic alii Danaorum ductores ac principes
lacrimasque sibi-abstergebant, tremebantque subtus membra
cujusque;] illum vero nunquam omnino ego vidi oculis
nec pallescentem corpore pulcro, neque a-genis
lacrimas abstergentem : sed *is* mihi permultum supplicabat
ab-equo ut-exiret; gladii autem prensabat capulum,
et hastam ære-gravem, malaque Trojanis moliebatur.
Sed quando Priami urbem depopulati-sumus excelsam,
portionem et munus eximium habens, navem conscendebat
incolumis, neque eminus-ictus acuto ære,
nec cominus vulneratus; ut sæpe
fit in bello; promiscue vero fuerit Mars.
Sic dixi : anima autem pedibus-celeris Æacidæ
abibat magnis passibus-gradiens per asphodelo-plenum pratum,] læta, quod ei filium dixissem insignem esse.
Ceteræ vero animæ mortuorum defunctorum
stabant mœrentes, narrabantque dolores unaquæque.
Sola autem Ajacis anima Telamonii
longe absistebat, irata propter victoriam,
qua ipsum ego vici, judicio-contendens apud naves,
de armis Achillis; proposuit autem veneranda mater.
[filii autem Trojanorum judicarunt et Pallas Minerva.]
Utinam sane non vicissem tali in certamine :
tale enim caput ob ista *arma* terra detinuit,
Ajacem, qui præstantissimus forma et rebus-gestis fuit
ceterorum Danaorum, post eximium Peliden.
Illum quidem ego verbis alloquebar blandis :
Ajax, fili Telamonis eximii, non ergo eras
ne mortuus quidem obliturus mihi iræ, ob arma
perniciosa? illa autem perniciem dii fecerunt Argivis.
Talis enim ipsis turris periisti : propter-te autem Achivi,
æque-ac propter-Achillis caput Pelidæ,
dolemus defunctum usque : neque quisquam alius
in-culpa *est*, sed Jupiter Danaorum exercitum bellicosorum
graviter oderat; tibi vero fatum imposuit.
Sed age, huc-veni, rex, ut verbum et orationem audias
nostram : doma autem iram et generosum animum.
Sic dixi : ille vero mihi nihil respondit, ibat autem ad alias
animas in Erebum mortuorum defunctorum.
Ibi tamen *me* allocutus-fuisset quanquam-iratus, aut ego
ipsum,] sed mihi volebat animus in pectore caro

Digitized by Google

τῶν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν κατατεθνηώτων.
Ἔνθ' ἤτοι Μίνωα ἴδον, Διὸς ἀγλαὸν υἱὸν,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νέκυσσιν,
ἥμενον· οἱ δέ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα,
ἥμενοι ἑσταότες τε, κατ' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
Τὸν δὲ μετ' Ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα,
θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσσιν,
χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰὲν ἀαγές.
Καὶ Τιτυὸν εἶδον, Γαίης ἐρικυδέος υἱὸν,
κείμενον ἐν δαπέδῳ· ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα·
γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον,
δέρτρον ἔσω δύνοντες· ὁ δ' οὐκ ἀπαμύνετο χερσίν·
Λητὼ γὰρ ἥλκησε, Διὸς κυδρὴν παράκοιτιν,
Πυθώδ' ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος.
Καὶ μὴν Τάνταλον εἰσεῖδον, χαλέπ' ἄλγε' ἔχοντα,
ἑσταότ' ἐν λίμνῃ· ἡ δὲ προσέπλαζε γενείῳ·
στεῦτο δὲ διψάων, πιέειν δ' οὐκ εἶχεν ἑλέσθαι·
Ὁσσάκι γὰρ κύψει' ὁ γέρων, πιέειν μενεαίνων,
τοσσάχ' ὕδωρ ἀπολέσκετ' ἀναβροχέν· ἀμφὶ δὲ ποσσὶν
γαῖα μέλαινα φάνεσκε, καταζήνασκε δὲ δαίμων.
Δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατάκρηθεν χέε καρπὸν,
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι
συκαῖ τε γλυκεραὶ καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι·
τῶν ὁπότ' ἰθύσει' ὁ γέρων ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι,
τὰς δ' ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα.
Καὶ μὴν Σίσυφον εἰσεῖδον, κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
λᾶαν βαστάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
Ἤτοι ὁ μὲν σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε
λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι
ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ' ἀποστρέψασκε κραταιΐς
αὖτις· ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής.
Αὐτὰρ ὅγ' ἂψ ὤσασκε τιταινόμενος· κατὰ δ' ἱδρὼς
ἔρρεεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρει.
Τὸν δὲ μετ' εἰσενόησα βίην Ἡρακληείην,
εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
τέρπεται ἐν θαλίῃς καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.
[παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.]
Ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ἦν οἰωνῶν ὥς,
πάντοσ' ἀτυζομένων· ὁ δ', ἐρεμνῇ νυκτὶ ἐοικὼς,
γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρῆφιν ὀϊστὸν,
δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
Σμερδαλέος δέ οἱ ἀμφὶ περὶ στήθεσσιν ἀορτὴρ,
χρύσεος ἦν τελαμών· ἵνα θέσκελα ἔργα τέτυκτο,
ἄρκτοι τ' ἀγρότεροί τε σύες χαροποί τε λέοντες
ὑσμῖναί τε μάχαι τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
Μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλο τι τεχνήσαιτο,
ὃς κεῖνον τελαμῶνα ἑῇ ἐγκάτθετο τέχνῃ.
Ἔγνω δ' αὐτίκα κεῖνος, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἆ δείλ', ἦ τινὰ καὶ σὺ κακὸν μόρον ἡγηλάζεις,
ὅνπερ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ' αὐγὰς Ἠελίοιο.
Ζηνὸς μὲν παῖς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀϊζὺν

ceterorum animas videre defunctorum.
Ibi quidem Minoem vidi, Jovis illustrem filium,
aureum sceptrum tenentem, jus-dicentem mortuis,
sedentem: illi vero circa ipsum causas dicebant regem,
sedentes stantesque, per amplam-portis Plutonis domum.
Post hunc autem, Orionem ingentem animadverti,
feras simul agitantem per asphodelo-plenum pratum,
quas ipse occiderat in desertis montibus,
manibus tenens clavam totam-æream, semper infragilem.
Et Tityum vidi, Terræ augustissimæ filium,
jacentem in solo; is vero per novem jacebat jugera;
duo-vultures autem ipsi utrinque assidentes jecur rodebant,
in viscera penetrantes: is autem non propulsabat manibus:
Latonæ enim vim-intulit, Jovis augustæ conjugi,
ad-Pytho eunti, per amœnum Panopeum.
Et vero Tantalum vidi, graves dolores habentem,
stantem in lacu; hic autem attingebat ad-mentum:
stabat vero sitiens; ad-bibendum autem *aquam* non poterat
capere.] Quoties enim inclinaret se senex, bibere cupiens,
toties aqua peribat absorpta: circa autem pedes
terra nigra apparebat; arefaciebat vero deus.
Arbores autem proceræ ab-alto fundebant fructum,
piri, et mali-punicæ, et mali pulcro-fructu,
ficusque dulces, et oleæ virentes:
quas quum recta-tenderet senex in manibus prehendere,
eas ventus dispellebat in nubes obscuras.
Et vero Sisyphum aspexi, duros dolores habentem,
lapidem gestantem ingentem utraque *manu*.
Nempe ille quidem innixus manibusque pedibusque,
lapidem sursum pellebat ad cacumen; sed quando erat
summum superaturus, tunc *illum* deturbabat potens-vis
retro: deinde in-solum volvebatur lapis impudens.
Verum ille rursus trudebat contendens; ac sudor
defluebat e membris, pulvis vero a capite movebatur.
Post hunc autem vidi vim Herculeam,
simulacrum; ipse vero inter immortales deos
oblectatur in conviviis, et habet pulcris-talis Heben.
[filiam Jovis magni et Junonis aureos-calceos-habentis.]
Circa autem ipsum clangor mortuorum erat, avium instar,
undique agitatorum: ille vero, obscuræ nocti similis,
nudum arcum tenens, et ad nervum sagittam,
horrendum circumspectans, semper jaculaturo similis.
Terribilis autem ei circa pectora balteus,
aureum erat lorum; ubi miranda opera inerant,
ursique, agrestesque apri, torvique leones,
præliaque, pugnæque, cædesque, homicidiaque.
Non *hoc* fabricato aliud quid fabricaverit *is*
qui illud cingulum sua comprehenderit arte.
Agnovit autem statim ille, postquam vidit oculis,
et me lugens verbis alatis allocutus-est:
Generosissime Laertiade, sollers Ulysse,
ah miser, certe aliquod et tu malum fatum sustines,
quale ego ferebam sub radiis Solis.
Jovis quidem filius eram Saturnii; verum ærumnam

Digitized by Google

εἶχον ἀπειρεσίην· μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
δεδμήμην, ὁ δέ μοι χαλεποὺς ἐπετέλλετ' ἀέθλους·
καί ποτέ μ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ'· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλ-
φράζετο τοῦδέ τί μοι χαλεπώτερον εἶναι ἄεθλον. [λον
Τὸν μὲν ἐγὼν ἀνένεικα καὶ ἤγαγον ἐξ Ἀΐδαο·
Ἑρμείας δέ μ' ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, εἴ τις ἔτ' ἔλθοι
ἀνδρῶν ἡρώων, οἳ δὴ τὸ πρόσθεν ὄλοντο.
Καί νύ κ' ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας, οὓς ἔθελόν περ·
[Θησέα Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·]
ἀλλὰ πρὶν ἐπὶ ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν,
ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει,
μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
ἐξ Ἄϊδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιὼν ἐκέλευον ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
οἱ δ' αἶψ' εἴςβαινον καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον.
Τὴν δὲ κατ' Ὠκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο·
πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος.

habebam infinitam : valde enim longe deteriori viro
subditus-eram; ille vero mihi graves imperabat labores;
et olim me huc misit, canem ut-ducerem : non enim aliud
existimabat hoc ullum mihi gravius fore certamen.
Eum quidem ego subduxi et traxi ex Orco :
Mercurius autem me duxit, ac cæsiis-oculis Minerva.
Sic fatus, ipse quidem rursus abiit in Plutonis domum.
At ego illic manebam constanter, si quis adhuc veniret
virorum heroum, qui jam olim perierant.
Et adhuc priores vidissem viros, quos volebam quidem :
[Theseum, Pirithoumque, deorum gloriosos filios :]
sed prius gentes congregabantur infinitæ mortuorum,
sonitu immenso; me vero pallidus timor cepit,
ne mihi Gorgonium caput horrendi monstri
ex Orco mitteret inclyta Proserpina.
Statim deinde ad navem profectus, jubebam socios
ipsosque inscendere, et retinacula solvere :
illi vero statim ingrediebantur et in transtris consedere
Hanc autem (*navem*) per Oceanum flumen ferebat unda fluen-
ti,] primum quidem remigatio, postea autem optimus ventus.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Μ.

Σειρῆνες, Σκύλλα, Χάρυβδις, βόες Ἡλίου.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
νηῦς, ἀπὸ δ' ἵκετο κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο,
νῆσόν τ' Αἰαίην, ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης
οἰκία καὶ χοροί εἰσι καὶ ἀντολαὶ Ἠελίοιο·
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν ἐς δώματα Κίρκης,
οἰσέμεναι νεκρὸν Ἐλπήνορα τεθνηῶτα.
Φιτροὺς δ' αἶψα ταμόντες, ὅθ' ἀκροτάτη πρόεχ' ἀκτὴ,
θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκροῦ,
τύμβον χεύαντες καὶ ἐπὶ στήλην ἐρύσαντες
πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν.
Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν· οὐδ' ἄρα Κίρκην
ἐξ Ἀΐδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα
ἦλθ' ἐντυναμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
σῖτον καὶ κρέα πολλὰ καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
Ἡ δ' ἐν μέσσῳ στᾶσα μετηύδα δῖα θεάων·
Σχέτλιοι, οἳ ζώοντες ὑπήλθετε δῶμ' Ἀΐδαο,
δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
Ἀλλ' ἄγετ', ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον
αὖθι πανημέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν
πλεύσεσθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν ἠδὲ ἕκαστα

ODYSSEÆ XII.

Sirenes, Scylla, Charybdis, boves Solis.

Ac postquam fluminis reliquit fluentum Oceani
navis, et pervenit ad fluctus maris lati,
insulamque Ææam, ubi Auroræ mane-genitæ
domicilium et chori sunt, et ortus Solis :
navem quidem hic advenientes subduximus in arenas
atque et ipsi egressi-sumus in litus maris.
Hic vero dormientes exspectavimus Auroram divinam.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
tum vero ego socios præmisi ad domos Circes
allaturos mortuum Elpenorem defunctum.
Stipitibusque statim cæsis, ubi summum prominebat litus,
sepeliebamus *eum* dolentes, uberes lacrimas defundentes.
Ac postquam corpusque combustum-erat et arma mortui,
tumulo aggesto, et desuper cippo erecto,
fiximus in-summo tumulo fabrefactum remum.
Nos quidem hæc singula administrabamus : neque inde
Circen] ex Orco regressi latuimus, sed valde celeriter
venit, quum-se-parasset : una autem ancillæ ferebant cum-
ipsa] panem et carnes multas, et ignitum vinum rubrum.
Et in medio stans dixit augustissima dearum :
Miseri, qui viventes subiistis domum Plutonis
bis-morientes, quando alii semel moriuntur homines.
Verum agite, edite cibum et bibite vinum
hic toto-die; simul autem cum aurora illucescente
navigabitis : atque ego monstrabo viam, ac singula

σημανέω· ἵνα μήτι κακοῤῥαφίῃ ἀλεγεινῇ
ἢ ἁλὸς ἢ ἐπὶ γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντες.
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός·
ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἑταίρων
εἷσέ τε καὶ προσέλεκτο καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα·
αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα πότνια Κίρκη·
Ταῦτα μὲν οὕτω πάντα πεπείρανται· σὺ δ' ἄκουσον,
ὥς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάντας
ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
Ὅστις ἀϊδρείῃ πελάσῃ καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, τῷ δ' οὔτι γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
οἴκαδε νοστήσαντι παρίσταται οὐδὲ γάνυνται·
ἀλλά τε Σειρῆνες λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
ἥμεναι ἐν λειμῶνι· πολὺς δ' ἀμφ' ὀστεόφιν θὶς
ἀνδρῶν πυθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσιν.
Ἀλλὰ παρὲξ ἐλάαν· ἐπὶ δ' οὔατ' ἀλεῖψαι ἑταίρων,
κηρὸν δεψήσας μελιηδέα, μήτις ἀκούσῃ
τῶν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
δησάντων σ' ἐν νηῒ θοῇ χεῖράς τε πόδας τε,
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ· ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω·
ὄφρα κε τερπόμενος ὄπ' ἀκούσῃς Σειρήνοιϊν.
Αἱ δέ κε λίσσηαι ἑτάρους λῦσαί τε κελεύῃς,
οἱ δέ σ' ἔτι πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι δεόντων.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τάσγε παρὲξ ἐλάσωσιν ἑταῖροι,
ἔνθα τοι οὐκέτ' ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω,
ὁπποτέρη δή τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
θυμῷ βουλεύειν· ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, προτὶ δ' αὐτὰς
κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης·
Πλαγκτὰς δή τοι τάσγε θεοὶ μάκαρες καλέουσιν.
Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι
τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν,
ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη·
ἀλλ' ἄλλην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι.
Τῇ δ' οὔπω τις νηῦς φύγεν ἀνδρῶν, ἥτις ἵκηται,
ἀλλά θ' ὁμοῦ πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
κύμαθ' ἁλὸς φορέουσι πυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
Οἴη δὴ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρος νηῦς,
Ἀργὼ πασιμέλουσα, παρ' Αἰήταο πλέουσα·
καί νύ κε τὴν ἔνθ' ὦκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
ἀλλ' Ἥρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
Οἱ δὲ δύω σκόπελοι· ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκεν
κυανέη· τὸ μὲν οὔποτ' ἐρωεῖ, οὐδέ ποτ' αἴθρη
κείνου ἔχει κορυφὴν οὔτ' ἐν θέρει οὔτ' ἐν ὀπώρῃ·
οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, οὐ καταβαίη,
οὐδ' εἴ οἱ χεῖρές τε ἐείκοσι καὶ πόδες εἶεν·
πέτρη γὰρ λίς ἐστι, περιξεστῇ εἰκυῖα.

significabo; ut ne-quid malo-consilio damnoso
aut *in* mari, aut in terra, doleatis damnum passi.
Sic dixit: nobis vero rursus persuasus-est animus generosus.] Sic tunc quidem toto-die, ad solis occasum,
sedebamus, epulantes carnesque copiosas et *bibentes* vinum dulce.] Quando vero sol occidit, et tenebræ supervenere,
illi quidem decubuerunt juxta retinacula navis;
hæc vero me manu prehensum, dilectis seorsum a-sociis,
sedere-fecit et accubuit et interrogavit singula:
atque ego ei omnia ordine recensui.
Tum vero me verbis alloquebatur veneranda Circe:
Hæc quidem sic omnia peracta-sunt: tu vero audi,
ut tibi ego dicam; recordari autem te faciet etiam deus ipse:
Ad-Sirenas quidem primum pervenies, quæ quidem omnes
homines deliniunt, quicunque ad-eas pervenerit.
Quisquis imprudentia appulerit, et vocem audierit
Sirenum, huic neutiquam uxor et infantes liberi
domum reverso astant, neque lætantur:
sed Sirenes arguto deliniunt cantu,
sedentes in prato: magnus vero circum ossium acervus
virorum putrefactorum, circumque cutes tabescunt.
Sed præternavigato: verum aures obline sociorum,
cera subacta dulci, ne-quisquam audiat
ceterorum; at *tu* ipse audire si velis,
liganto tibi in navi veloci manusque pedesque,
erecto ad basem-mali; ex ipso autem funes alligantor,
ut cum-voluptate vocem audias Sirenum.
Si vero rogaveris socios, solvereque jubeas,
illi te adhuc in pluribus tum vinculis illiganto.
Ac postquam has præternavigarint socii,
tum tibi non-amplius deinceps continuo dicam,
utra demum tibi via futura-sit; sed et ipse
animo considera: dicam vero tibi *quæ sint viæ* utrinque.
Hinc enim petræ imminentes: ad eas autem
fluctus ingens rauce-sonat cærulea-facie Amphitritæ:
Planctas (*erraticas*) vero hasce dii beati vocant.
Hac quidem nec volucres prætervolant, nec columbæ
timidæ, quæ ambrosiam Jovi patri ferunt;
sed etiam ex-iis *aliquam* semper abripit lævis petra;
verum aliam summittit pater, ut-in-numero sit.
Hac vero nondum ulla navis effugit virorum, quæ accesserit,
sed pariter tabulataque navium, et corpora virorum
fluctus maris auferunt ignisque perniciosi procellæ.
Sola vero illa præternavigavit mare-transiens navis,
Argo omnibus-celebrata, ab Æeta navigans:
et sane illam ibi cito *fluctus* conjecissent magnas ad petras
sed Juno *eam* præterire-fecit, quoniam *ipsi* carus erat Iason.
Duo vero *sunt* scopuli: hic quidem cœlum latum attingit
acuto vertice, nubes autem ipsum circumdat
obscura: quod quidem nunquam cessat, neque unquam serenitas] illius tenet verticem, neque in æstate, neque in autumno:] neque ascenderit mortalis vir, nec descenderit,
ne si quidem illi manusque viginti et pedes essent:
petra enim lævis est, circumcirca-politæ similis.

Digitized by Google

Μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπέος ἠεροειδὲς,
πρὸς ζόφον, εἰς Ἔρεβος τετραμμένον· ᾗπερ ἂν ὑμεῖς
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
Οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς αἰζήϊος ἀνὴρ
τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο.
Ἔνθα δ' ἐνὶ Σκύλλη ναίει, δεινὸν λελακυῖα·
τῆς ἤτοι φωνὴ μέν, ὅση σκύλακος νεογιλῆς,
γίγνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακόν· οὐδέ κέ τίς μιν
γηθήσειεν ἰδών, οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
Τῆς ἤτοι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι·
ἓξ δέ τέ οἱ δειραὶ περιμήκεες· ἐν δὲ ἑκάστῃ
σμερδαλέη κεφαλή, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες,
πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
Μέσση μέν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν·
ἔξω δ' ἐξίσχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου·
αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ σκόπελον περιμαιμώωσα
δελφῖνάς τε κύνας τε, καὶ εἴ ποθι μεῖζον ἕλῃσιν
κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.
Τῇ δ' οὔ πώποτε ναῦται ἀκήριοι εὐχετόωνται
παρφυγέειν σὺν νηΐ· φέρει δέ τε κρατὶ ἑκάστῳ
φῶτ' ἐξαρπάξασα νεὸς κυανοπρώροιο.
Τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει, Ὀδυσσεῦ,
πλησίον ἀλλήλων· καί κεν διοϊστεύσειας.
Τῷ δ' ἐν ἐρινεός ἐστι μέγας, φύλλοισι τεθηλώς·
τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναῤῥοιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
Τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ
δεινόν· μὴ σύγε κεῖθι τύχοις, ὅτε ῥοιβδήσειεν·
οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακοῦ οὐδ' Ἐνοσίχθων.
Ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πεπλημένος, ὦκα
νῆα παρὲξ ἐλάαν· ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
ἓξ ἑτάρους ἐν νηΐ ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
εἰ δ', ἄγε δή μοι τοῦτο, θεά, νημερτὲς ἔνισπε,
εἴ πως τὴν ὀλοὴν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
τὴν δέ κ' ἀμυναίμην, ὅτε μοι σίνοιτό γ' ἑταίρους.
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
σχέτλιε, καὶ δ' αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλεν
καὶ πόνος· οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
Ἡ δέ τοι οὐ θνητή, ἀλλ' ἀθάνατον κακόν ἐστιν
δεινόν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον οὐδὲ μαχητόν·
οὐδέ τίς ἐστ' ἀλκή· φυγέειν κάρτιστον ἀπ' αὐτῆς.
Ἢν γὰρ δηθύνῃσθα κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
δείδω μή σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα κίχῃσιν
τόσσῃσιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἕληται.
Ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν δὲ Κραταιῒν,
μητέρα τῆς Σκύλλης, ἥ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν·
ἥ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ἐς ὕστερον ὁρμηθῆναι.
Θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξεαι· ἔνθα δὲ πολλαὶ
βόσκοντ' Ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πώεα καλά,
πεντήκοντα δ' ἕκαστα· γόνος δ' οὐ γίγνεται αὐτῶν,
οὐδέ ποτε φθινύθουσι· θεαὶ δ' ἐπιποιμένες εἰσὶν,
Νύμφαι ἐϋπλόκαμοι, Φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,
ἃς τέκεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι δῖα Νέαιρα.

Medio autem in scopulo est spelunca obscura,
versus occasum, ad Erebum conversa; qua vos
navem cavam præteragatis, splendide Ulysse.
Neque ex navi cava juvenis vir
arcu jaculatus, ad-cavam speluncam perveniret.
Hic autem Scylla inhabitat, terribiliter vociferans:
ejus nempe vox quidem, quanta catuli recens-nati,
oritur; ipsa vero monstrum malum: nec quisquam eam
lætaretur conspicatus, nec si deus obviam-veniret.
Hujus etenim pedes sunt duodecim omnes anteriores:
sex autem ei colla prælonga; in unoquoque vero
horrendum caput, insunt autem triplici-ordine dentes,
densi et frequentes, pleni atræ mortis.
Media quidem per speluncam cavam immergitur:
extra vero exserit capita ex-horrendo barathro;
illic autem piscatur scopulum circumlustrans
delphinasque, canesque, et sicubi majorem capere possit
cetum, quos innumeros alit sonora Amphitrite.
Huic autem nondum-unquam nautæ illæsi gloriantur
se-effugisse cum nave; aufert vero capite unoquoque
virum abreptum ex-nave cæruleam-proram-habente.
At alterum scopulum humiliorem videbis, Ulysse:
prope *sunt* se invicem; et jaculo-attingeres.
In hoc autem caprificus est magnus, foliis florens:
sub eo vero divina Charybdis absorbet nigram aquam.
Ter etenim eructat quotidie, ter vero resorbet
horrendum; ne tu ibi forte-sis, quando absorbet;
non enim liberarit te ex malo vel Neptunus.
Sed valde Scyllæ scopulo prope-admotus, celeriter
navem præterage; quoniam longe satius est,
sex socios in navi desiderare, quam simul omnes.
Sic dixit: atque ego ipsam respondens allocutus-sum:
age vero jam mihi hoc, dea, vere dic,
si quo-pacto perniciosam quidem subterfugerim Charybdin,
illam autem (*Scyllam*) propulsem, quando mihi lædet socios?
Sic dixi: ac statim respondit augustissima dearum:
infelix; et adhuc tibi bellica opera curæ-sunt
et labor; ne diis quidem cedes immortalibus?
Illa vero tibi non mortalis, sed immortale malum est,
graveque, difficileque, et immane, neque expugnabile:
neque ullum est præsidium; fugere optimum *est* ab illa.
Si enim cuncteris, arma-induens ad petram,
vereor ne te denuo impetu-facto consequatur
tot capitibus, totque viros abripiat.
Sed valde celeriter præternaviga; voca autem Cratæin,
matrem Scyllæ, quæ ipsam peperit perniciem hominibus:
quæ eam deinde compescet denuo ne-irruat.
Thrinacriam vero ad insulam pervenies; ibi autem multæ
pascuntur Solis boves et pingues pecudes,
septem boum armenta, totque ovium greges pulcri,
quinquagenorum vero singuli: propagatio autem non fit ipsarum,] neque unquam moriuntur: deæ vero pastores sunt,
Nymphæ pulcris-comis, Phaethusaque, Lampetieque,
quas peperit Soli Hyperioni divina Neæra.

Digitized by Google

Τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ
Θριναχίην ἐς νῆσον ἀπῴκισε τηλόθι ναίειν,
μῆλα φυλασσέμεναι πατρώϊα καὶ ἕλικας βοῦς.
Τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάᾳς νόστου τε μέδηαι,
ἦ τ' ἂν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
νηΐ τε καὶ ἑτάροις· αὐτὸς δ' εἴ πέρ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους.
Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχε δῖα θεάων·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν ὤτρυνον ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴςβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
[ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.]
Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο
ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, αὐδήεσσα.
Αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων, ἀχνύμενος κῆρ·
Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἕνα ἴδμεναι οὐδὲ δύ' οἴους
θέσφαθ', ἅ μοι Κίρκη μυθήσατο, δῖα θεάων·
ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγὼν, ἵνα εἰδότες ἤ κε θάνωμεν
ἤ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ Κῆρα φύγοιμεν.
Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
φθόγγον ἀλεύασθαι καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα·
οἶον ἔμ' ἠνώγει ὄπ' ἀκουέμεν· ἀλλά με δεσμῷ
δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ — ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω —
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω.
Αἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας λῦσαί τε κελεύω,
ὑμεῖς δὲ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν.
Ἤτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον·
τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηῦς εὐεργὴς
νῆσον Σειρήνοιϊν· ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη· κοίμησε δὲ κύματα δαίμων.
Ἀνστάντες δ' ἕταροι νεὸς ἱστία μηρύσαντο
καὶ τὰ μὲν ἐν νηῒ γλαφυρῇ θέσαν· οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
ἑζόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῇς ἐλάτῃσιν.
Αὐτὰρ ἐγὼ κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τυτθὰ διατμήξας χερσὶ στιβαρῇσι πίεζευν·
αἶψα δ' ἰαίνετο κηρὸς, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἴς,
Ἠελίου τ' αὐγὴ Ὑπεριονίδαο ἄνακτος·
ἑξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' οὔατα πᾶσιν ἄλειψα.
Οἱ δ' ἐν νηΐ μ' ἔδησαν ὁμοῦ χεῖράς τε πόδας τε
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆπτον·
αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν, ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
ῥίμφα διώκοντες, τὰς δ' οὐ λάθεν ὠκύαλος νηῦς
ἐγγύθεν ὀρνυμένη· λιγυρὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν·
Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν, πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀ-
νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς. [χαιῶν,
Οὐ γάρ πώ τις τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦσαι·

Has quidem ut-educarat pepereratque veneranda mater,
Thrinacriam in insulam ablegavit, procul ut-habitarent,
oves custoditum paternas, et camuras boves.
Eas si quidem illæsas sinas, reditusque memor-sis,
sane adhuc in Ithacam, mala licet patientes, perveneritis:
sin vero lædas, tum tibi prædico exitium
navique et sodalibus: ipse vero si quidem effugias,
sero male redibis, amissis omnibus sociis.
Sic dixit: statim vero in-aureo-solio venit Aurora.
Ipsa quidem deinde per insulam abiit augustissima dearum:
sed ego ad navem profectus hortabar socios,
ipsique ut-inscenderent, et retinacula solverent.
Illi vero statim ingrediebantur, et in transtris consedere.
[ordine vero sedentes canum mare verberabant remis.]
Nobis autem dein pone navem cærulea-prora
secundum ventum misit implentem-vela, bonum socium,
Circe pulcris-comis, potens dea, vocalis.
Continuo vero armamentis omnibus ordinatis per navem
sedimus; hanc autem ventusque gubernatorque dirigebant.
Tum vero ego socios alloquebar, dolens corde:
O amici, non enim oportet unum scire, nec duos solos,
vaticinia, quæ mihi Circe dixit, augustissima dearum;
sed dicam quidem ego, ut scientes vel moriamur,
vel elapsi mortem et fatum effugiamus.
Sirenum quidem primum jubet divinarum
vocem evitare, et pratum floridum:
solum me jubebat vocem audire: sed me vinculo
ligate in duro (ut firmiter illic maneam),
erectum ad basem-mali: ex ipso autem funes alligantor.
Si vero orem vos, solvereque jubeam,
vos tamen pluribus tum in vinculis *me* constringite.
Nempe ego hæc singula dicens sociis declarabam:
interea autem celeriter venit navis fabrefacta
ad-insulam Sirenum: urgebat enim ventus innoxius.
Statim deinde ventus quidem quievit, ac tranquillitas
erat sine-vento; sopiverat autem fluctus deus.
Surgentes vero socii navis vela complicarunt,
et ea quidem in navi cava collocarunt: ipsi autem ad remos
sedentes, dealbabant aquam politis abietibus.
At ego ceræ magnam massam-rotundam acuto ære
minutatim dissectam manibus validis premebam:
statim vero calefiebat cera, nam urgebat magna vis,
Solisque splendor, Hyperionidæ regis:
ordine vero sociis in aures omnibus illevi.
Illi autem in navi me ligarunt, simul manusque pedesque,
erectum ad basem-mali; ex eo autem funes alligarunt:
ipsi vero sedentes canum mare verberabant remis.
Sed quando tantum aberamus, quantum auditur *aliquis* cla-
mans,]celeriter urgentes: illas non latuit velox-per-mare navis
prope impulsa: argutum vero exordiebantur cantum:
Huc age profectus, laudatissime Ulysse, magnum decus
Achivorum,] navem siste, ut nostram vocem audias.
Non enim unquam aliquis præteregit nave nigra,
priusquam nostram melleam ab oribus vocem audisset:

Digitized by Google

ἀλλ' ὅγε τερψάμενος νεῖται καὶ πλείονα εἰδώς.
Ἴδμεν γάρ τοι πάνθ', ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν·
ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Ὣς φάσαν, ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
ὀφρύσι νευστάζων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσαν.
Αὐτίκα δ' ἀνστάντες Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον μᾶλλόν τε πιέζευν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τάςγε παρήλασαν, οὐδ' ἔτ' ἔπειτα
φθογγῆς Σειρήνων ἠκούομεν οὐδέ τ' ἀοιδῆς,
αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
ὅν σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλειψ', ἐμέ τ' ἐκ δεσμῶν ἀνέλυσαν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα
καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον καὶ δοῦπον ἄκουσα·
τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατ' ἐρετμά·
βόμβησαν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· ἔσχετο δ' αὐτοῦ
νηῦς, ἐπεὶ οὐκέτ' ἐρετμὰ προήκεα χερσὶν ἔπειγον.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·
Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κακῶν ἀδαήμονές εἰμεν·
οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπι κακὸν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
εἴλει ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφιν·
ἀλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε,
ἐκφύγομεν· καί που τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω.
Νῦν δ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
τύπτετε κληΐδεσσιν ἐφήμενοι, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δώῃ τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι.
Σοὶ δὲ, κυβερνῆθ', ὧδ' ἐπιτέλλομαι· ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
βάλλευ, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήϊα νωμᾷς·
τούτου μὲν καπνοῦ καὶ κύματος ἐκτὸς ἔεργε
νῆα· σὺ δὲ σκοπέλου ἐπιμαίεο, μή σε λάθῃσιν
κεῖσ' ἐξορμήσασα, καὶ ἐς κακὸν ἄμμε βάλῃσθα.
Ὣς ἐφάμην· οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀνίην·
μή πώς μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
εἰρεσίης, ἐντὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτούς.
Καὶ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
λανθανόμην, ἐπεὶ οὔτι μ' ἀνώγει θωρήσσεσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ καταδὺς κλυτὰ τεύχεα καὶ δύο δοῦρε
μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλὼν εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
πρῴρης· ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
Σκύλλην πετραίην, ἥ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν.
Οὐδέ πῃ ἀθρῆσαι δυνάμην· ἔκαμον δέ μοι ὄσσε
πάντῃ παπταίνοντι πρὸς ἠεροειδέα πέτρην.
Ἡμεῖς δὲ στεινωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ', ἑτέρωθι δὲ δῖα Χάρυβδις
δεινὸν ἀνεῤῥοίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Ἤτοι ὅτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὣς ἐν πυρὶ πολλῷ
πᾶσ' ἀνεμορμύρεσκε κυκωμένη· ὑψόσε δ' ἄχνη
ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
Ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
πᾶσ' ἔντοσθε φάνεσκε κυκωμένη· ἀμφὶ δὲ πέτρη

verum ille delectatus abit, et plura sciens.
Scimus etenim omnia, quæcunque in Troja lata
Argivi Trojanique deorum voluntate pertulerunt:
scimus etiam, quæcunque fiunt in terra alma.
Sic dixerunt, emittentes vocem pulcram; ac meum cor
volebat audire, solvereque *me* jubebam socios,
superciliis innuens; illi autem procumbentes remigabant.
Statim vero surgentes Perimedes Eurylochusque,
pluribus me in vinculis ligabant, magisque premebant.
Ac postquam illas præterierant neque amplius deinde
vocem Sirenum audiebamus, neque cantum,
continuo ceram sibi-demserunt mei dilecti socii,
quam ipsis in auribus illeveram, meque e vinculis resolvere.
Sed quando jam insulam reliquimus, statim deinde
fumum et magnum fluctum vidi, et fragorem audivi:
his autem timentibus ex manibus excidere remi;
insonuerunt vero omnes per fluctum; sistebatur autem illic
navis, quoniam non amplius remos longos manibus urgebant.
At ego per navem vadens hortabar socios
blandis verbis, astans, virum quemque:
O amici, nequaquam enim malorum inexperti sumus:
non quidem jam hoc majus imminet malum, quam quum
Cyclops] clauderet *nos* in spelunca cava, forti violentia:
sed et illinc mea virtute, consilioque, prudentiaque
effugimus; et aliquando horum recordaturos *vos* puto.
Nunc vero agite, uti ego dixero, pareamus omnes.
Vos quidem remis maris fluctus profundos
verberate, transtris insidentes, si forte Jupiter
det hanc saltem mortem effugere et evitare.
Tibi vero, gubernator, hoc præcipio; sed in animo
reconde, quoniam navis cavæ gubernacula regis:
hunc quidem fumum et fluctum extra dirige
navem: tu vero scopulum observa, ne te lateat *navis*
illinc evagata, et in malum nos conjicias.
Sic dixi: illi vero celeriter meis verbis paruerunt.
Scyllam autem non commemorabam, immedicabile malum,
ne qua mihi veriti cessarent socii
a-remigatione, intraque constiparent se ipsos.
Et tum sane Circes quidem mandati tristis
obliviscebar, quoniam neutiquam me jussit armari:
at ego indutus inclyta arma, et duabus hastis
longis in manus sumtis, ad tabulata navis ascendebam
in-prora; inde enim ipsam exspectabam primum apparituram
Scyllam petrosam, quæ meis ferebat damnum sociis.
Neque usquam videre potui; lassati-erant autem mihi oculi
undique circumspectanti ad obscuram petram.
Nos vero angustias transvehebamur flentes:
ab-altera-parte enim Scylla *erat*, ab-altera autem divina Charybdis] horrendum absorbuit maris salsam aquam.
Nempe quum evomebat, lebes sicut in igne multo,
tota immurmurabat conturbata; in-altum autem aspergo
summis scopulis utrisque incidebat.
Sed quum sorbebat maris salsam aquam,
tota intus apparebat conturba: circum vero petram

Digitized by Google

δεινὸν ἐδέβρυχει· ὑπένερθε δὲ γαῖα φάνεσκεν
ψάμμῳ κυανέῃ· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.
Ἡμεῖς μὲν πρὸς τήνδ' ἴδομεν, δείσαντες ὄλεθρον·
τόφρα δέ μοι Σκύλλη κοίλης ἐκ νηὸς ἑταίρους
ἓξ ἕλεθ', οἳ χερσίν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν.
Σκεψάμενος δ' ἐς νῆα θοὴν ἅμα καὶ μεθ' ἑταίρους,
ἤδη τῶν ἐνόησα πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
ὑψόσ' ἀειρομένων· ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες
ἐξονομακλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοι κῆρ.
Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προβόλῳ ἁλιεὺς περιμήκεϊ ῥάβδῳ
ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἴδατα βάλλων
ἐς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
ἀσπαίροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἔρριψε θύραζε·
ὣς οἵγ' ἀσπαίροντες ἀείροντο προτὶ πέτρας·
αὐτοῦ δ' εἰνὶ θύρῃσι κατήσθιε κεκλήγοντας,
χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
πάντων, ὅσσ' ἐμόγησα πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δεινήν τε Χάρυβδιν
Σκύλλην τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεοῦ ἐς ἀμύμονα νῆσον
ἱκόμεθ'· ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,
πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἠελίοιο.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ
μυκηθμοῦ τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομενάων
οἰῶν τε βληχήν· καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
μάντιος ἀλαοῦ, Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν
νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου Ἠελίοιο.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων, ἀχνύμενος κῆρ·
Κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήϊα Τειρεσίαο
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν
νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου Ἠελίοιο·
ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν·
ἀλλὰ παρὲξ τὴν νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
Ὡς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ·
Σχέτλιός εἰς, Ὀδυσεῦ· πέρι τοι μένος οὐδέ τι γυῖα
κάμνεις· ἦ ῥά νυ σοίγε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
ὅς ῥ' ἑτάρους καμάτῳ ἀδδηκότας ἠδὲ καὶ ὕπνῳ
οὐκ ἐάᾳς γαίης ἐπιβήμεναι· ἔνθα κεν αὖτε
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμηθα δόρπον·
ἀλλ' αὔτως διὰ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
νήσου ἀποπλαγχθέντας, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.
Ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, δηλήματα νηῶν,
γίγνονται· πῇ κέν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
ἤν πως ἐξαπίνης ἔλθῃ ἀνέμοιο θύελλα,
ἢ Νότου ἢ Ζεφύροιο δυσαέος, οἵτε μάλιστα
νῆα διαῤῥαίουσι, θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων;
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ
δόρπον θ' ὁπλισόμεσθα, θοῇ παρὰ νηῒ μένοντες·
ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.
Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
Καὶ τότε δὴ γίγνωσκον, ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων·

horrendum mugiebat: infra autem terra apparebat
cum-arena cærulea: illos vero pallidus timor cepit.
Nos quidem hanc aspiciebamus, veriti interitum;
interea autem mihi Scylla cava ex navi socios
sex abstulit, qui manibusque viribusque optimi erant.
Conspicatus autem in navem velocem simulque ad socios,
jam horum animadverti pedes et manus superne
in-altum sublatorum; me vero compellabant vocantes
nominatim, tunc sane postremo, dolentes corde.
Ut autem quum in scopulo-projecto piscator prælonga virga
piscibus minutis per dolum escam objiciens,
in pontum demittit bovis cornu agrestis,
palpitantemque deinde correptum projicit foras:
sic illi palpitantes tollebantur ad petras:
illic autem in foribus *eos* devorabat *Scylla* clamantes,
manus mihi porrigentes in gravi calamitate.
Miserabilissimum vero illud meis vidi oculis
omnium, quæcunque passus-sum vias maris perlustrans.
Ac postquam petras effugeramus, horrendamque Chary-
bdin] Scyllamque, statim deinde dei ad eximiam insulam
pervenimus: ibi autem erant pulcræ boves latis frontibus:
multæque pingues pecudes Hyperionis *filii*, Solis.
Tum vero ego adhuc in-mari versans, in navi nigra,
mugitumque audivi boum stabulantium,
oviumque balatum; et mihi sermo incidit animo
vatis cæci, Thebani Tiresiæ,
Circesque Ææ, quæ mihi plurimum præcipiebat
insulam ut-vitarem homines-oblectantis Solis.
Tum vero ego socios alloquebar, dolens corde:
Audite meos sermones, mala quamvis patientes, socii,
ut vobis dicam vaticinia Tiresiæ,
Circesque Ææ, quæ mihi plurimum præcipiebat,
insulam ut-vitarem homines-oblectantis Solis;
ibi enim gravissimum malum fore nobis dicebat:
sed præter hanc insulam agite navem nigram.
Sic dixi; illis autem confractum-est carum cor.
Statim vero Eurylochus molesto mihi respondit sermone:
Crudelis es, Ulysse; abundat tibi robur, nec quicquam
membris] defatigaris; profecto utique tibi omnia ferrea su
qui quidem socios, labore defatigatos, atque etiam somno
mitos,] non sinis terram conscendere: ubi demum
insula in circumflua lautam paraverimus cœnam:
sed sic per noctem celerem errare jubes,
ab-insula divagatos, in obscuro ponto.
E noctibus autem venti graves, pernicies navium,
oriuntur: quanam quis effugerit sævum exitium,
si forte repente ingruerit venti procella,
sive Noti, sive Zephyri graviter-spirantis, qui potissimum
navem disperdunt, diis invitis regibus?
Verum sane nunc quidem pareamus nocti nigræ,
cœnamque apparemus, celerem apud navem manentes:
mane autem conscensam *navem* immittemus lato ponto.
Sic dixit Eurylochus; comprobarunt autem ceteri socii.
Et tunc agnoscebam, quod jam mala moliebatur deus;

Digitized by Google

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή με βιάζετε, μοῦνον ἐόντα·
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
εἴ κέ τιν' ἠὲ βοῶν ἀγέλην ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
εὕρωμεν, μή πού τις ἀτασθαλίῃσι κακῇσιν
ἢ βοῦν ἢ ἔτι μῆλον ἀποκτάνῃ· ἀλλὰ ἕκηλοι
ἐσθίετε βρώμην, τὴν ἀθανάτη πόρε Κίρκη.
Ὣς ἐφάμην· οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον, ὡς ἐκέλευον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ εὐεργέα νῆα,
ἄγχ' ὕδατος γλυκεροῖο· καὶ ἐξαπέβησαν ἑταῖροι
νηὸς, ἔπειτα δὲ δόρπον ἐπισταμένως τετύκοντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
μνησάμενοι δὴ ἔπειτα φίλους ἔκλαιον ἑταίρους,
οὓς ἔφαγε Σκύλλη, γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα·
κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
Ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
ὦρσεν ἔπι ζαῆν ἄνεμον νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψεν
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοῖλον σπέος εἰσερύσαντες·
ἔνθα δ' ἔσαν Νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι·
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
Ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε
ἔστιν, τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα, μήτι πάθωμεν·
δεινοῦ γὰρ θεοῦ αἵδε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Μῆνα δὲ πάντ' ἄλληκτος ἄη Νότος, οὐδέ τις ἄλλος
γίγνετ' ἔπειτ' ἀνέμων, εἰ μὴ Εὖρός τε Νότος τε.
Οἱ δ' εἵως μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρὸν,
τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαιόμενοι βιότοιο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἤϊα πάντα,
καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντες ἀνάγκῃ,
ἰχθῦς ὄρνιθάς τε, φίλας ὅ τι χεῖρας ἵκοιτο,
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχον, ὄφρα θεοῖσιν
εὐξαίμην, εἴ τίς μοι ὁδὸν φήνειε νέεσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ διὰ νήσου ἰὼν ἤλυξα ἑταίρους,
χεῖρας νιψάμενος, ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο,
ἠρώμην πάντεσσι θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν·
οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευαν.
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακῆς ἐξήρχετο βουλῆς·
Κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες, ἑταῖροι·
πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσιν,
λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Ἀλλ' ἄγετ', Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ῥέξομεν ἀθανάτοισι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα, πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι πίονα νηὸν
τεύξομεν, ἐν δέ κε θεῖμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά·
εἰ δὲ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων,
νῆ' ἐθέλῃ ὀλέσαι, ἐπὶ δ' ἕσπωνται θεοὶ ἄλλοι,

et illum compellans, verbis alatis allocutus-sum:
Euryloche, profecto valde jam me urgetis, solus quum-sim :] sed age, nunc mihi omnes jurate firmum jusjurandum :
si quod aut boum armentum, aut gregem magnum ovium
inveniamus, ne ullo-modo quis insipientia mala
aut bovem, aut etiam pecudem occidat : sed quiete
comedite cibum, quem immortalis præbuit Circe.
Sic dixi : illi autem protinus abjurabant, ut jussi.
Ac postquam jurarant peregerantque jusjurandum,
constituimus in portu cavo fabrefactam navem,
prope aquam dulcem; et egressi-sunt socii
e-navi, deinde autem cœnam scite appararunt.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
recordati deinde caros flebant socios,
quos devoraverat Scylla, cava ex navi ereptos :
flentibus autem iis supervenit dulcis somnus.
Quando vero tertia-pars noctis erat, et astra transierant,
immisit vehementem ventum nubes-cogens Jupiter
turbine *cum* ingenti; ac nubibus cooperuit
terram simul et pontum : ingruit autem de-cœlo nox.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
navem quidem subduximus, in-cavum specum intro-tractam;] ubi erant Nympharum pulcri chori ac sedilia :
et tum ego, concione instituta, inter omnes dixi:
O amici, in navi enim celeri cibusque potusque
est; verum a-bobus abstineamus, ne-quid patiamur;
gravis enim dei hæ boves *sunt* et eximiæ pecudes,
Solis, qui omnia inspicit, et omnia audit.
Sic dixi; illis vero persuasus-est animus generosus.
Mensem autem integrum perpetuus flabat Notus, nec ullus alius] oriebatur inde ventorum, nisi Eurusque Notusque.
Illi autem, quamdiu quidem panem habebant et vinum rubrum,] tamdiu a-bobus abstinebant, cupientes victus.
Sed quum jam e-navi absumta-essent viatica omnia,
tum demum prædam sequebantur palantes necessitate,
pisces, avesque, caras quodcunque in-manus venisset,
uncis hamis : vexabat vero ventrem fames.
Tum vero ego per insulam secessi, ut diis
supplicarem, si quis mihi viam montraret, ut-redirem.
Sed quum jam per insulam profectus declinassem a-sociis,
manibus lotis, ubi receptus erat a-vento,
supplicabam omnibus diis, qui Olympum habitant;
hi vero inde mihi dulcem somnum palpebris infudere.
Eurylochus autem sociis mali auctor exstitit consilii :
Audite meos sermones, mala quamvis patientes, socii :
omnes quidem invisæ *sunt* mortes miseris mortalibus,
fame vero miserrimum *est* mori et fatum consequi.
Sed agite, Solis boum abactis optimis,
sacrificabimus immortalibus, qui cœlum latum habitant.
Si vero in Ithacam pervenerimus, patriam terram,
statim Soli Hyperioni opulentum templum
struemus; et imponemus donaria multa et pretiosa;
sin autem aliquantum iratus ob-boves erectis-cornibus,
navem velit perdere, suffragenturque dii ceteri,

Digitized by Google

βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι,
ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι, ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι·
Αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ἐγγύθεν· οὐ γὰρ τῆλε νεὸς κυανοπρῴροιο
βοσκέσκονθ' ἕλικες καλαὶ βόες, εὐρυμέτωποι·
τὰς δὲ περιστήσαντο καὶ εὐχετόωντο θεοῖσιν,
φύλλα δρεψάμενοι τέρενα δρυὸς ὑψικόμοιο·
οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηός.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
οὐδ' εἶχον μέθυ λεῖψαι ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
ἀλλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
Καὶ τότε μοι βλεφάρων ἐξέσσυτο νήδυμος ὕπνος·
βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε με κνίσης ἀμφήλυθεν ἡδὺς ἀϋτμή·
οἰμώξας δὲ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνευν·
Ζεῦ πάτερ ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
ἦ με μάλ' εἰς ἄτην κοιμήσατε νηλέϊ ὕπνῳ,
οἱ δ' ἕταροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο μένοντες.
Ὠκέα δ' Ἠελίῳ Ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθεν
Λαμπετίη τανύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἔκταμεν ἡμεῖς.
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα, χωόμενος κῆρ·
Ζεῦ πάτερ ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τῖσαι δὴ ἑτάρους Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
οἵ μευ βοῦς ἔκτειναν ὑπέρβιον· ᾗσιν ἔγωγε
χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα
ἠδ' ὁπότ' ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτραποίμην.
Εἰ δέ μοι οὐ τίσουσι βοῶν ἐπιεικέ' ἀμοιβήν,
δύσομαι εἰς Ἀΐδαο καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἠέλι', ἤτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
τῶν δέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
ἡ δ' ἔφη Ἑρμείαο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπισταδόν, οὐδέ τι μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεσθα· βόες δ' ἀπετέθνασαν ἤδη.
Τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέραα προὔφαινον·
εἷρπον μὲν ῥινοί, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει,
ὀπταλέα τε καὶ ὠμά· βοῶν δ' ὡς γίγνετο φωνή.
Ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας·
ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων·
ἡμεῖς δ' αἶψ' ἀναβάντες ἐνήκαμεν εὐρέϊ πόντῳ,
ἱστὸν στησάμενοι ἀνά θ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη

malo semel ad fluctus hians animam perdere
quam diu tabescere, manens in insula deserta.
Sic dixit Eurylochus; comprobabant vero ceteri socii.
Statim autem Solis ex-bobus quum-abegissent optimas
e-propinquo: non enim longe a-nave cærulea-prora
pascebantur camuræ pulcræ boves, latis-frontibus:
has circumstabant, et vota-faciebant diis,
foliis decerptis teneris quercus alte-comantis:
non enim habebant hordeum album bene-tabulata in navi.
Ac postquam precati-erant et mactarant et excoriarant,
femoraque exsecuere, et adipe cooperuerunt,
eam duplicantes, superque ipsis frustra-cruda-posuere;
neque habebant vinum ad-libandum super ardentibus sacris
sed aqua libantes assabant intestina omnia.
Ac postquam femora exusta-erant, et *ipsi* viscera gustarant,
minutatimque secuere cetera, et verubus transfixere.
Et tunc mihi palpebris excidit suavis somnus:
profectusque-sum ire ad navem velocem et litus maris.
Sed quum jam prope essem profectus navem utrinque-remivam,] tunc mihi nidoris obvenit dulce flamen:
ejulans vero deos ad immortales clamavi:
Jupiter pater, ac ceteri beati dii sempiterni,
profecto me valde in damnum sopivistis sævo somno;
socii vero magnum facinus moliti-sunt manentes.
Velox autem Soli Hyperioni nuntia venit
Lampetie peplum-trahens, quod ei boves mactavimus nos.
Statim autem *is* inter-immortales dixit, iratus corde:
Jupiter pater, ac ceteri beati dii sempiterni,
fac luere jam socios Laertiadæ Ulyssis,
qui meas boves occiderunt superbe: quibus ego
gaudebam quidem profectus in cœlum stellatum,
et quando retro ad terram e cœlo revertebar.
Si vero mihi non luent boum condignam retributionem,
descendam in Orcum, et inter mortuos lucebo.
Hunc autem respondens allocutus-est nubes-cogens Jupiter:
Sol, sane tu quidem inter immortales luceto
et mortales homines super almam terram:
horum autem ego cito navem celerem candenti fulmine
minutatim ictam diffidero, medio in nigro ponto.
Hæc vero ego audivi a-Calypsone pulcris-comis:
illa autem dixit a-Mercurio internuntio se-ipsam audivisse.
Ac postquam ad navem perveneram et mare,
objurgabam aliunde alium astans, neque ullum remedium
invenire potuimus: boves enim mortuæ-erant jam.
Eis autem continuo deinde dii prodigia ostendebant:
serpebant quidem pelles, carnes autem circum verua mugiebant,] assæque et crudæ; boum vero quasi fiebat vox.
Sex-diebus quidem deinde mei dilecti socii
epulabantur Solis de-bobus abigentes optimas:
sed quando jam septimum diem Jupiter induxit Saturnius,
tum vero deinde ventus quidem desiit turbine sævire:
nos autem statim conscensam *navem* immisimus lato mari,
malo erecto, ac velis albis expansis.
Verum ubi jam hanc insulam reliqueramus, nec ulla alia

Digitized by Google

φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς· ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
Ἡ δ' ἔθει οὐ μάλα πολλὸν ἐπὶ χρόνον· αἶψα γὰρ ἦλθεν
κεκληγὼς Ζέφυρος, μεγάλῃ σὺν λαίλαπι θύων·
ἱστοῦ δὲ προτόνους ἔρρηξ' ἀνέμοιο θύελλα
ἀμφοτέρους· ἱστὸς δ' ὀπίσω πέσεν, ὅπλα τε πάντα
εἰς ἄντλον κατέχυνθ'· ὁ δ' ἄρα πρύμνῃ ἐνὶ νηὶ
πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλήν, σὺν δ' ὀστέ' ἄραξεν
πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς
κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν·
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
ἐν δὲ θεείου πλῆτο· πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
Οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχους
λῦσε κλύδων τρόπιος· τὴν δὲ ψιλὴν φέρε κῦμα.
Ἐκ δέ οἱ ἱστὸν ἄραξε ποτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
ἐπίτονος βέβλητο, βοὸς ῥινοῖο τετευχώς.
Τῷ ῥ' ἄμφω συνέεργον ὁμοῦ τρόπιν ἠδὲ καὶ ἱστόν·
ἑζόμενος δ' ἐπὶ τοῖς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
Ἔνθ' ἤτοι Ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων·
ἦλθε δ' ἐπὶ Νότος ὦκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
ὄφρ' ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
Παννύχιος φερόμην· ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνιόντι
ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον δεινήν τε Χάρυβδιν.
Ἡ μὲν ἀνεῤῥοίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθεὶς
τῷ προσφὺς ἐχόμην ὡς νυκτερίς· οὐδέ πῃ εἶχον
οὔτε στηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον οὔτ' ἐπιβῆναι.
Ῥίζαι γὰρ ἑκὰς εἶχον, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι,
μακροί τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
Νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσσω
ἱστὸν καὶ τρόπιν αὖτις· ἐελδομένῳ δέ μοι ἦλθον
ὄψ'· ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη,
κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων αἰζηῶν,
τῆμος δὴ τάγε δοῦρα Χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.
Ἧκα δ' ἐγὼ καθύπερθε πόδας καὶ χεῖρε φέρεσθαι,
μέσσῳ δ' ἐνδούπησα παρὲξ περιμήκεα δοῦρα,
ἑζόμενος δ' ἐπὶ τοῖσι διήρεσα χερσὶν ἐμῇσιν.
[Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
εἰσιδέειν· οὐ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.]
Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί· ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, αὐδήεσσα,
ἥ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε. Τί τοι τάδε μυθολογεύω;
ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δέ μοί ἐστιν
αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

---

apparebat terrarum, sed cœlum atque mare,
tum vero cæruleam nebulam statuit Saturnius
navem super cavam; obscuratusque-est pontus ab ipsa.
Ea autem currebat haud valde multum in tempus; statim enim
venit] stridens Zephyrus, magno cum turbine furens:
mali autem rudentes rupit venti procella
ambos; malus vero retro cecidit, armamentaque omnia
in sentinam decidere: is autem in puppi navis
percussit gubernatoris caput, atque ossa confregit
omnia simul capitis; ille vero urinatori similis
decidit a tabulatis, reliquitque ossa animus generosus.
Jupiter autem crebro intonuit, et injecit navi fulmen;
ea autem contorta-est tota, Jovis icta fulmine;
ac sulphure impleta-est: ceciderunt vero e navi socii.
Illi autem cornicibus *marinis* similes circa navem nigram
in-fluctibus ferebantur: deus vero *iis* auferebat reditum.
At ego per navem incedebam, donec latera
solvit fluctuum-impetus a-carina; eam vero inermem ferebat
unda.] Effregit autem ei malum usque-ad carinam; ac super
ipso] lorum inditum-erat, bovis corio factum.
Hoc utique colligabam utrumque, pariter carinam atque etiam
malum;] sedens autem super his, ferebar a-perniciosis ventis.
Tum sane Zephyrus quidem desiit turbine furere:
supervenit autem Notus cito, ferens meo dolores animo,
ut iterum istam perniciosam remetirer Charybdin.
Totam-per-noctem ferebar; simul autem cum-sole oriente
veni ad Scyllæ scopulum, horrendamque Charybdin.
Hæc quidem absorpsit maris salsam aquam;
at ego ad proceram caprificum alte levatus,
ei adhærens tenebar, veluti vespertilio; nec usquam potui
neque hærere pedibus firmiter, neque ascendere.
Radices enim longe erant, alte-remoti autem erant rami,
longique magnique; obumbrabant vero Charybdin.
Continenter autem hærebam, donec evomeret retrorsum
malum et carinam rursus; cupienti autem mihi advenit
tandem: quando autem ad cœnam vir e-foro surgit,
judicans lites multas litigantium juvenum,
tunc demum hæc ligna e-Charybdi apparebant.
Demisi vero ego desuper pedes et manus, ut-ferrer;
in-medium autem cum-sonitu-incidi præter prælonga ligna,
sedensque super his remigavi manibus meis.
[Scyllam autem non-amplius sivit pater hominumque deûm-
que] aspicere *me*: non enim effugissem altam perniciem.]
Inde autem per-novem-dies ferebar: decima autem me nocte
insulam in Ogygiam appulerunt dii, ubi Calypso
habitat pulcris-comis, potens dea, vocalis;
quæ me amiceque-excipiebat, fovebatque. Quid tibi hæc enar-
rem?] jam etenim heri enarrabam in domo
tibique et præstanti uxori: odiosum vero mihi est
rursum luculenter dicta enarrare.

Digitized by Google

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν.

Ὀδυσσέως ἀπόπλους παρὰ Φαιάκων καὶ ἄφιξις εἰς Ἰθάκην.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
Ὦ Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκευ ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
ὑψερεφές, τῷ σ' οὔτι παλιμπλαγχθέντα γ' ὀίω
ἂψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
Ὑμέων δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἐφιέμενος τάδε εἴρω,
ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἴθοπα οἶνον
αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' ἀοιδοῦ·
εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστῃ ἐνὶ χηλῷ
κεῖται καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος ἄλλα τε πάντα
δῶρ', ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν·
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
ἀνδρακάς· ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χαρίσασθαι.
Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
νῆ' ἄρ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν·
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς ὑπὸ ζυγά, μή τιν' ἑταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὁπότε σπερχοίατ' ἐρετμοῖς.
Οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον καὶ δαῖτ' ἀλέγυνον.
Τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
Μῆρα δὲ κείαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα,
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός,
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧτε πανῆμαρ
νειὸν ἀν' ἕλκητον βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον·
ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἠελίοιο
δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
ὣς Ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἠελίοιο.
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος φάτο μῦθον·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί·
ἤδη γὰρ τετέλεσται, ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ Οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
Ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἐϋφραίνοιτε γυναῖκας
κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
παντοίην, καὶ μήτι κακὸν μεταδήμιον εἴη.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον ἠδ' ἐκέλευον

ODYSSEÆ XIII.

Ulyssis discessus a Phæacibus et adventus in Ithacam.

Sic dixit: illi autem omnes obmutuerunt silentio;
oblectationeque tenebantur per ædes umbrosas.
Huic autem vicissim Alcinous respondit dixitque:
O Ulysse, quandoquidem venisti meam ad ære-fundatam
domum,] altam, eo te neutiquam iterum-errantem puto
rediturum-esse, etsi valde multa passus-es.
Vestrum autem viro unicuique præcipiens hæc dico,
quotquot in ædibus honorarium nigrum vinum
semper bibitis meis, auditisque cantorem:
vestes quidem jam hospiti bene-polita in arca
jacent, et aurum multa-arte-elaboratum, aliaque omnia
dona, quæcunque Phæacum consiliarii huc attulerunt:
verum age, ei demus tripodem magnum ac lebetem,
viritim; nos autem rursus congregati in populo
rependemus: grave enim uni *fuerit* de-suo-totum præbere.
Sic dixit Alcinous; illis vero placebat sermo.
Ii quidem decubituri abierunt domum unusquisque.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
ad-navem inde properabant, ferebantque viros-honestans æs:
et hæc quidem bene deposuit sacra vis Alcinoi,
ipse vadens per navem, sub transtris, ne quem sociorum
læderent impellentium, quando incumberent remis.
Illi autem ad Alcinoi *domum* iverunt et convivium curabant.
Inter hos autem bovem mactavit sacra vis Alcinoi
Jovi atras-nubes-cogenti Saturnio, qui omnibus imperat.
Femoribus autem assatis, epulabantur illustres epulas
oblectantes-sese: inter ipsos vero modulabatur divinus cantor,
Demodocus, a-civibus honoratus. At Ulysses
sæpe ad solem caput vertebat splendidum,
ut-occideret expetens; jamdudum enim cupiebat reverti.
Sicut autem quum vir cœnam concupiscit, cui toto-die
per novale traxere duo-boves nigri compactum aratrum;
optato autem huic occidit lumen solis,
cœnam ut-obeat; affliguntur vero genua eunti:
sic Ulyssi gratum occidit lumen solis.
Statim autem inter-Phæacas remigii-studiosos locutus-est,
Alcinoo autem maxime loquens dixit sermonem:
Alcinoe rex, omnium illustrissime civium,
mittite me, postquam-libaveritis, illæsum; valete vero ipsi:
jam enim perfecta-sunt, quæ mihi carus volebat animus,
deductio et cara dona, quæ mihi dii cœlestes
fortunata faciant: eximiam autem domi uxorem
utinam reversus inveniam, cum incolumibus amicis.
Vos autem hic manentes oblectetis uxores
ingenuas et liberos; dii vero virtutem dent
omnigenam, et ne-quod malum in-populo sit.
Sic dixit: illi vero omnes collaudabant, et jubebant

Digitized by Google

πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ
τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς φάτο· Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσιν
ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων. Ἀνὰ δ' ἵστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτῃ δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερές, εἰσόκε γῆρας
ἔλθῃ καὶ θάνατος, τάτ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται.
Αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ
παισί τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.
Ὣς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Τῷ δ' ἅμα κήρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο
ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμωὰς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας·
τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν ἐΰπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
τὴν δ' ἑτέρην χηλὸν πυκινὴν ἅμ' ἔπεμπε κομίζειν·
ἡ δ' ἄλλη σῖτόν τ' ἔφερεν καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
αἶψα τάγ' ἐν νηῒ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν·
κὰδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὕδοι,
πρύμνης· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ κατέλεκτο
σιγῇ· τοὶ δὲ κάθιζον ἐπὶ κληῗσιν ἕκαστοι
κόσμῳ, πεῖσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
Ἔνθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνεῤῥίπτουν ἅλα πηδῷ·
καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν,
νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
Ἡ δ', ὥςτ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,
πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης,
ὑψόσ' ἀειρόμενοι ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον·
ὣς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὄπισθεν
πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Ἡ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἴρηξ
κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν·
ὣς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
ἄνδρα φέρουσα, θεοῖς ἐναλίγκια μήδε' ἔχοντα·
ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὃν κατὰ θυμὸν
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὗδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.
Εὖτ' ἀστὴρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὅςτε μάλιστα
ἔρχεται ἀγγέλλων φάος Ἠοῦς ἠριγενείης·
τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς.
Φόρκυνος δέ τίς ἐστι λιμὴν, ἁλίοιο γέροντος,
ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλῆτες ἐν αὐτῷ
ἀκταὶ ἀποῤῥῶγες, λιμένος ποτιπεπτηυῖαι·
αἵτ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
ἔκτοθεν· ἔντοσθεν δέ τ' ἄνευ δεσμοῖο μένουσιν
νῆες ἐΰσσελμοι, ὅτ' ἂν ὅρμου μέτρον ἵκωνται.

deduci hospitem, quum decenter locutus-esset.
Ac tum præconem allocuta-est vis Alcinoi:
Pontonoe, cratere mixto, merum distribue
omnibus per domum, ut precati Jovem patrem,
hunc hospitem deducamus suam in patriam terram.
Sic dixit: Pontonous vero dulce vinum miscebat:
distribuitque inde omnibus astans: illi autem diis
libarunt beatis, qui cœlum latum habitant,
indidem ex sedibus. Surrexit vero divinus Ulysses,
Aretæque in manibus posuit poculum duplex,
et ipsam compellans verbis alatis allocutus-est:
Vale mihi, o regina, in-perpetuum, donec senectus
venerit, et mors, quæ quidem hominibus accidunt.
At ego proficiscor: tu vero delectare hac in domo
liberisque, et civibus, et Alcinoo rege.
Sic fatus, super limen ibat divinus Ulysses.
Cum-eo autem una præconem misit vis Alcinoi,
ut-duceret ad navem velocem et litus maris:
Arete autem cum-eo famulas simul misit mulieres;
alteram quidem chlamydem habentem bene-lotam ac tunicam,] alteram autem, arcam bene-munitam una misit ut portaret;] alia iterum panemque ferebat et vinum rubrum.
Ac postquam ad navem pervenerant et mare,
statim hæc in navi cava comites strenui
accepta deposuerunt, potum et cibum omnem:
at Ulyssi stravere vestemque-stragulam linteumque,
navis in tabulatis cavæ, ut tranquille dormiret,
in-puppi: conscendit autem et ipse, et decubuit
silentio: illi autem consedere in transtris unusquisque
ordine; retinaculumque solverunt a perforato lapide.
Ibi illi reclinati torquebant mare remo:
et huic suavis somnus in palpebras incidit,
altus, jucundissimus, morti proxime similis.
Illa autem, sicut in campo quadrijuges masculi equi,
omnes simul incitati sub verberibus scuticæ,
alte elevati, perniciter conficiunt viam:
sic inde hujus puppis quidem tollebatur, fluctus autem pone
niger magnus ruebat sonori maris.
Hæc autem valde tute currebat firmiter; neque accipiter
circus assecutus-fuisset, pernicissimus volucrum:
sic illa celeriter currens maris fluctus secabat,
virum ferens, diis paria consilia habentem:
qui antea quidem multos passus-erat dolores suo in animo,
virorumque bella, sævosque fluctus transiens;
tunc vero placide dormiebat, oblitus *eorum* quanta passus-fuerat.] Quando stella super-institit lucidissima, quæ maxime] venit nuntians lumen Auroræ mane-genitæ:
tum demum insulæ appropinquabat pontum-transiens navis,
Phorcynis autem quidam est portus, marini senis,
in agro Ithacæ; duo vero projecta in ipso *sunt*
litora abrupta, in-portum vergentia:
quæ a-ventis defendunt graviter-flantibus magnum fluctum
extra; intus vero sine vinculo manent
naves bene-tabulatæ, quando portus spatium intraverint.

Digitized by Google

Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἠεροειδὲς,
ἱρὸν Νυμφάων, αἳ νηϊάδες καλέονται.
Ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες ἔασιν
λάϊνοι· ἔνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.
Ἐν δ' ἱστοὶ λίθεοι περιμήκεες, ἔνθα τε Νύμφαι
φάρε' ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι·
ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα. Δύω δέ τέ οἱ θύραι εἰσίν·
αἱ μὲν πρὸς Βορέαο, καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν,
αἱ δ' αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ, θεώτεραι· οὐδέ τι κείνῃ
ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.
Ἔνθ' οἵγ' εἰσέλασαν, πρὶν εἰδότες· ἡ μὲν ἔπειτα
ἠπείρῳ ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἥμισυ πάσης,
σπερχομένη· τοίων γὰρ ἐπείγετο χέρσ' ἐρετάων.
Οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἠπειρόνδε
πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
αὐτῷ σύν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι·
κὰδ δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ,
ἐκ δὲ κτήματ' ἄειραν, ἅ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
Καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμέν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πού τις ὁδιτάων ἀνθρώπων
πρίν γ' Ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι ἐπελθὼν δηλήσαιτο·
αὐτοὶ δ' αὖτ' οἴκονδε πάλιν κίον. — Οὐδ' Ἐνοσίχθων
λήθετ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
πρῶτον ἐπηπείλησε, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·
Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἔγωγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
τιμήεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὔτι τίουσιν,
Φαίηκες, τοίπερ τοι ἐμῆς ἔξ εἰσι γενέθλης.
Καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆ' ἐφάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόστον δέ οἱ οὔποτ' ἀπηύρων
πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.
Οἱ δ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄσπετα δῶρα,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά θ' ὑφαντὴν,
πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεὺς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενὲς, οἷον ἔειπες.
Οὔτι σ' ἀτιμάζουσι θεοί· χαλεπὸν δέ κεν εἴη,
πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν.
Ἀνδρῶν δ' εἴπερ τίς σε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
οὔτι τίει, σοὶ δ' ἐστὶ καὶ ἐξοπίσω τίσις αἰεί.
Ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
αἶψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι, Κελαινεφὲς, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω.
Νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα,
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαῖσαι· ἵν' ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
ἀνθρώπων· μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
ὦ πέπον, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προΐδωνται

At in vertice portus patulis ramis-oliva *est* :
prope autem ipsam, antrum amœnum, obscurum,
sacrum Nympharum, quæ Naiades vocantur.
Intus vero crateresque et amphoræ sunt
lapideæ : ibi autem subinde mellificant apes.
Intus *sunt* et juga lapidea prælonga, in-quibus Nymphæ
pallia texunt purpurea, mirabile visu :
intus et aquæ perpetuo-fluentes. Duæ autem ei fores sunt;
hæ quidem ad Boream, permeabiles hominibus,
illæ autem ad Notum sunt, diviniores : neque omnino illac
homines intrant, sed immortalium via est.
Huc illi *navem* adegerunt, *locum* prius scientes : ea quidem
postea] terræ appulsa-est, quantum ad dimidium totius,
concitata; talium enim impellebatur manibus remigum.
Illi autem ex navi egressi bonis-transtris-instructa in-terram
primum Ulyssem cava ex navi sustulerunt,
ipso cumque linteo et stragulis splendidis;
atque in arena deposuerunt, oppressum somno :
extulerunt autem bona, quæ ei Phæaces illustres
dederant domum eunti, propter magnanimam Minervam.
Et ea quidem inde ad imum olivæ conferta posuerunt
extra viam, ne forte quis viatorum hominum,
antequam Ulysses expergisceretur, aggressus *ea* violaret :
ipsi vero rursus domum redibant. Neque Neptunus
obliviscebatur minarum, quas deo-pari Ulyssi
primum minatus-erat, Jovis autem expetebat consilium :
Jupiter pater, haud-amplius ego inter immortales deos
honoratus ero, quum me *vel* mortales minime honorant,
Phæaces, qui sane a-mea oriundi sunt stirpe.
Etenim nunc Ulyssem putabam mala multa passum
domum venturum; reditum vero illi nunquam auferebam
penitus, quoniam tu primum promisisti et annuisti.
Hi autem dormientem in navi veloci super pontum vehentes
deposuerunt in Ithaca, dederuntque ei immensa dona,
æsque, aurumque abunde, vestemque textilem,
multa, quot nunquam Troja extulisset Ulysses,
si incolumis venisset, sortitus de præda portionem.
Hunc autem respondens affatus-est nubes-cogens Jupiter :
papæ! Neptune late-potens, quale *hoc* dixisti!
nequaquam te despiciunt dii; grave vero esset,
antiquissimum et præstantissimum ignominia prosequi.
Hominum autem si quis te viribus et robori *suo* obsequens
non honorat, tibi tamen est et in-posterum ultio semper.
Fac, sicut vis et tibi gratum est animo.
Huic autem respondit deinde Neptunus terræ-concussor :
statim ego fecerim, Atrarum-nubium-coactor, sicut dicis;
sed tuam semper iram observo et evito.
Nunc vero Phæacum volo perpulcram navem,
ex deductione revertentem, in obscuro ponto
perdere; ut jam abstineant, desistantque a-deductione
hominum; magnum vero ipsis montem urbi obducere.
Hunc autem respondens affatus-est nubes-cogens Jupiter :
o bone, sic quidem meo animo videtur esse optimum,
quum jam omnes incitatam intuebuntur

Digitized by Google

λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης,
νηῒ θοῇ ἴκελον· ἵνα θαυμάζωσιν ἅπαντες
ἄνθρωποι· μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς Σχερίην, ὅθι Φαίηκες γεγάασιν.
Ἔνθ' ἔμεν'· ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε ποντοπόρος νηῦς,
ῥίμφα διωκομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' Ἐνοσίχθων,
ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε καὶ ἐῤῥίζωσεν ἔνερθεν,
χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.
Οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ὤ μοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ,
οἴκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προὐφαίνετο πᾶσα.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὡς ἐτέτυκτο.
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει
πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἁπάντων.
Φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα,
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
Ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται
ἡμέτερον προτὶ ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ,
μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔδδεισαν, ἑτοιμάσσαντο δὲ ταύρους.
Ὣς οἱ μέν ῥ' εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἑσταότες περὶ βωμόν. — Ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεὺς,
εὕδων ἐν γαίῃ πατρωΐῃ, οὐδέ μιν ἔγνω,
ἤδη δὴν ἀπεών· περὶ γὰρ θεὸς ἠέρα χεῦεν
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός· ὄφρα μιν αὐτὸν
ἄγνωστον τεύξειεν ἕκαστά τε μυθήσαιτο,
μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη ἀστοί τε φίλοι τε,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτῖσαι.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἀλλοειδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
ἀτραπιτοί τε διηνεκέες λιμένες τε πάνορμοι
πέτραι τ' ἠλίβατοι καὶ δένδρεα τηλεθόωντα.
Στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας καί ῥ' εἴσιδε πατρίδα γαῖαν·
ᾤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὢ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ καταπρηνέσσ'· ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα·
Ὤ μοι ἐγὼ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
πῆ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῆ τε καὶ αὐτὸς
πλάζομαι; αἴθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
ἐξικόμην, ὅς κέν μ' ἐφίλει καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.
Νῦν δ' οὔτ' ἄρ πῃ θέσθαι ἐπίσταμαι οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
καλλείψω, μήπως μοι ἕλωρ ἄλλοισι γένηται.
Ὢ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι

cives ab urbe, *tum eam* facere lapidem prope terram
navi veloci similem: ut admirentur omnes
homines; magnum vero ipsis montem urbi obducere.
Ac postquam hoc audiverat Neptunus terræ-concussor,
profectus-est ire in Scheriam, ubi Phæaces sunt.
Illic manebat: hæc vero valde prope venit, pontum-transiens
navis,] celeriter impulsa; eam autem prope venit Neptunus,
qui ipsam lapidem reddidit, et radicari-fecit inferne,
manu prona percussam: ipse autem discessit.
Illi vero inter se verba alata loquebantur,
Phæaces longis remis-utentes, navibus-inclyti viri.
Sic autem aliquis dicebat intuitus propinquum alium:
Eheu, quis jam navem velocem ligavit in ponto,
domum-versus actam? et jam apparebat tota.
Sic aliquis dicebat: hæc autem nesciebant quomodo facta
essent.] Inter-eos vero Alcinous concionatus-est et dixit:
Dii-boni! certe omnino jam me antiqua vaticinia assequun-
tur] patris mei, qui dicebat Neptunum iratum-esse
nobis, quoniam deductores tuti sumus omnium.
Dixit aliquando Phæacum virorum *se* perpulcram navem,
ex deductione revertentem, in obscuro ponto
perditurum, magnumque nobis montem urbi obducturum.
Sic dicebat senex; hæc vero nunc omnia perficiuntur.
Sed agite, sicut ego dixero, pareamus omnes:
a-deductione quidem desistite mortalium, quando aliquis ve-
nerit] nostram ad urbem: Neptuno autem tauros
duodecim electos sacrificabimus, si forte misereatur,
neque nobis ingentem montem urbi obducat.
Sic dixit: illi autem timuerunt, paraveruntque tauros.
Sic hi quidem supplicabant Neptuno regi,
populi Phæacum ductores et principes,
stantes circum altare. Experrectus-est autem divinus Ulysses,
cubans in terra patria, neque ipsam cognovit,
jam diu quum-abfuisset; nam dea nebulam circumfuderat,
Pallas Minerva, filia Jovis; ut eum ipsum
ignotum faceret, singulaque ediceret,
ne ipsum prius uxor cognosceret civesque, amicique,
quam omnem proci contumeliam luissent.
Propterea mutata-forma videbantur omnia regi,
viæque perpetuæ, portusque undique-stationibus-apti,
petræque præcipites, et arbores virentes.
Stetit autem quum-exsurrexisset, et inspexit patriam terram;
flevitque deinde, et sua percussit femora
manibus pronis; lugensque verbum dixit:
Hei mihi, quorumnam demum hominum in terram veni?
numquid hi injuriosique et crudeles, neque justi?
an hospitales, et ipsis mens est deorum-reverens?
quanam jam bona multa fero hæc? quanam autem et ipse
vagor? utinam mansissem apud Phæacas
illic; ego vero ad alium magnanimorum regum
pervenissem, qui me amice-excepisset et deduxisset ut-redi-
rem.] Nunc vero nec usquam *ea* seponere scio, neque illic
relinquam, ne forte mihi præda aliis fiant.
Dii boni! non ergo omnino sapientes, neque justi

Digitized by Google

ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
οἵ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον, ἦ τέ μ' ἔφαντο
ἄξειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, οὐδ' ἐτέλεσσαν.
Ζεύς σφείας τίσαιθ' ἱκετήσιος, ὅςτε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τίνυται, ὅςτις ἁμάρτῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι,
μήτι μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.
Ὣς εἰπὼν τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
ἠρίθμει καὶ χρυσὸν ὑφαντά τε εἵματα καλά.
Τῶν μὲν ἄρ' οὔτι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν,
ἑρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πόλλ' ὀλοφυρόμενος. Σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ ἐπιβώτορι μήλων,
παναπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν,
δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην·
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χερσὶ δ' ἄκοντα.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ ἐναντίος ἦλθεν,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Ὦ φίλ', ἐπεί σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
χαῖρέ τε καὶ μή μοί τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις,
ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ· σοὶ γὰρ ἔγωγε
εὔχομαι ὥςτε θεῷ καί σευ φίλα γούναθ' ἱκάνω.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες ἐγγεγάασιν;
ἦ πού τις νήσων εὐδείελος ἠέ τις ἀκτὴ
κεῖθ' ἁλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο;
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρεαι. Οὐδέ τι λίην
οὕτω νώνυμός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοί,
ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς Ἠῶ τ' Ἠέλιόν τε,
ἠδ' ὅσσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
Ἤτοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἱππήλατός ἐστιν,
οὐδὲ λίην λυπρή, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται.
Ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέςφατος, ἐν δέ τε οἶνος
γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει τεθαλυῖά τ' ἐέρση·
αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
παντοίη, ἐν δ' ἀρδμοὶ ἐπηετανοὶ παρέασιν.
Τῷ τοι, ξεῖν', Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἵκει,
τήνπερ τηλοῦ φασὶν Ἀχαιΐδος ἔμμεναι αἴης.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων ᾗ γαίῃ πατρωΐῃ, ὥς οἱ ἔειπεν
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
οὐδ' ὅγ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον,
αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν·
Πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ,
τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς
χρήμασι σὺν τοῖςδεσσι· λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἷα κατέκτανον Ἰδομενῆος,
Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ
ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσιν πόδεσσιν·
οὕνεκά με στερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε πάσης
Τρωϊάδος, τῆς εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ

erant Phæacum ductores et principes,
qui me in aliam terram abduxerunt: certe me dicebant
ducturos *se* in Ithacam late-conspicuam; nec perfecerunt.
Jupiter ipsos ulciscatur supplicum-custos, qui et alios
homines inspicit et punit, quicunque peccet.
Verum age jam bona numerabo et videbo,
ne-quid mihi abierint cava in navi auferentes.
Sic locutus, tripodas perpulcros et lebetas
numerabat, et aurum, textiliaque vestimenta pulcra.
Horum quidem nihil desiderabat: verum lugebat patriam ter-
ram,] reptans juxta litus sonori maris,
multum lamentans. Prope autem eum venit Minerva,
viro corpore assimilata juveni, pastori ovium,
perdelicato, quales quidem regum filii sunt,
duplicem circa humerum habens pulcre-factam vestem;
pedibus vero sub nitidis calceos habebat, manuque jaculum.
Hanc autem Ulysses gaudebat conspicatus, et obvius venit,
et ipsam compellans verbis alatis allocutus-est:
O amice, quandoquidem te primum invenio hoc in loco,
salveque, et neutiquam mihi malo animo occurreris;
sed serva quidem hæc, serva autem *et* me; tibi enim ego
supplico, tanquam deo, et ad-tua cara genua accedo.
Et mihi hæc dic vere, ut bene sciam:
quæ *hæc est* terra? quis populus? qui viri insunt?
an aliqua insularum late-conspicua, an aliquod litus
hoc jacet mari acclinatum glebosæ continentis?
Hunc autem contra allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
stultus es, o hospes, aut e-longinquo venisti,
si revera de-hac terra interrogas. Neutiquam nimis
adeo ignobilis est; norunt vero eam admodum multi,
sive quotquot habitant ad Auroramque Solemque,
sive quoquot in-averso ad caliginem obscuram.
Nempe aspera quidem et non equitabilis est;
nec valde exilis, at neque lata est.
In *ea* enim frumentum copiosum, in *ea* autem et vinum
oritur: semper vero pluvia tenet *eam* fœcundusque ros:
caprisque-pascendis bona et -bobus; est quidem silva
omnigena, ibique aquationes perennes adsunt.
Itaque, hospes, Ithacæ sane et in Trojam nomen pervenit,
quam-quidem procul dicunt Achaica esse a-terra.
Sic dixit: lætatus-est autem audens divinus Ulysses,
gaudens sua terra patria, sicut ei dixerat
Pallas Minerva, filia Jovis ægidem-tenentis:
et ipsam compellans verbis alatis allocutus-est;
neque is vera dixit, ex-obliquo vero instruebat sermonem,
semper in pectore mentem perastutam agitans:
Audiebam de-Ithaca quidem etiam in Creta lata,
longe trans pontum; nunc autem *huc* veni et ipse
bonis cum hisce; relictis vero adhuc apud-filios tant
fugi, quoniam dilectum filium interfeci Idomenei,
Orsilochum pedibus velocem, qui in Creta lata
viros ingeniosos vincebat velocibus pedibus:
quoniam me privare præda volebat omni
Trojana: cujus gratia ego passus-eram dolores animo,

Digitized by Google

ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
οὕνεκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον
δήμῳ ἔνι Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων.
Τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρὶ
ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ·
νὺξ δὲ μάλα δνοφερὴ κατέχ' οὐρανὸν, οὐδέ τις ἡμέας
ἀνθρώπων ἐνόησε· λάθον δέ ἑ θυμὸν ἀπούρας.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνγε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγαυοὺς
ἐλλισάμην καί σφιν μενοεικέα ληΐδα δῶκα·
τούς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταστῆσαι καὶ ἐφέσσαι
ἢ εἰς Ἦλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
Ἀλλ' ἤτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο ἲς ἀνέμοιο,
πόλλ' ἀεκαζομένους· οὐδ' ἤθελον ἐξαπατῆσαι.
Κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἱκάνομεν ἐνθάδε νυκτός·
σπουδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
δόρπου μνῆστις ἔην, μάλα περ χατέουσιν ἑλέσθαι·
ἀλλ' αὔτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
κάτθεσαν, ἔνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
Οἱ δ' ἐς Σιδονίην εὐναιομένην ἀναβάντες
ᾤχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
χειρί τέ μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Κερδαλέος κ' εἴη καὶ ἐπίκλοπος, ὅς σε παρέλθοι
ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
Σχέτλιε, ποικιλομῆτα, δόλων ἆτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες
οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ λήξειν ἀπατάων
μύθων τε κλοπίων, οἵ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν;
Ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
κέρδε'· ἐπεὶ σὺ μέν ἐσσι βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἁπάντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσιν
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· οὐδὲ σύγ' ἔγνως
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διὸς, ἥτε τοι αἰεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα.
Νῦν αὖ δεῦρ' ἱκόμην, ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω
χρήματά τε κρύψω, ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν, οἴκαδ' ἰόντι, ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε,
εἴπω θ', ὅσσα τοι αἶσα δόμοις ἔνι ποιητοῖσιν
κήδε' ἀνασχέσθαι· σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκῃ,
μηδέ τῳ ἐκφάσθαι, μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν,
πάντων, οὕνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος· ἀλλὰ σιωπῇ
πάσχειν ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἀργαλέον σε, θεὰ, γνῶναι βροτῷ ἀντιάσαντι,
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ· σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ ἐΐσκεις.
Τοῦτο δ' ἐγὼν εὖ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἠπίη ἦσθα,
εἵως ἐν Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς,

virorumque bella, tristesque undas transiens:
quoniam scilicet haud suo patri gratificans serviebam
populo in Trojanorum, sed aliis imperabam sociis.
Hunc quidem ego revertentem percussi ærata hasta
ex-agro, prope viam insidiatus cum socio:
nox vero valde obscura tenebat cœlum, nec quisquam nos
hominum animadvertit: latui autem illum anima spolians.
Ac postquam hunc interfeceram acuto ære,
statim ego ad navem profectus Phœnicas illustres
oravi, et ipsis animo-gratam prædam dedi:
hos me jussi in-Pylum deferre et collocare,
vel in Elidem divinam, ubi dominantur Epei.
Sed sane ipsos illinc depulit vis venti
admodum invitos; neque volebant *me* fallere.
Illinc autem vagati venimus huc noctu:
ægre vero in portum remorum-ope-appulimus, neque ulla nobis] cœnæ cogitatio erat, valde licet indigentibus sumere;
sed sic *temere* jacebamus egressi e-navi omnes.
Illic me quidem dulcis somnus invasit defessum:
illi autem bona mea cava e navi extracta
deposuerunt, ubi quidem ipse in arenis jacebam.
Hi vero in Sidoniam bene-habitatam *navi* conscensa
abierunt; at ego relictus-sum dolens corde.
Sic dixit: risit autem dea cæsiis-oculis Minerva,
manuque ipsum demulsit; corpore vero assimilata est mulieri
pulcræque magnæque, et illustria opera scienti;
et ipsum compellans verbis alatis allocuta-est:
Astutus esset et fallax, qui te superaret
in omnibus dolis, etiam si deus *tibi* occurreret.
Intractabilis, versute, dolorum insatiabilis, non ergo eras,
ne in tua quidem quum-esses terra, desiturus a-fallaciis,
verborumque fraudibus, quæ tibi ab-ortu amicæ sunt?
Sed age, ne-amplius hæc inter-nos-seramus, scientes ambo
dolos: quia tu quidem es hominum longe optimus omnium
consilio et verbis; ego autem inter omnes deos
consilioque celebror et dolis: nec tu-scilicet novisti
Palladem Minervam, filiam Jovis, quæ tibi semper
in omnibus laboribus asto, et *te* servo,
et vero te Phæacibus gratum reddidi.
Nunc vero rursus huc veni, ut tibi consilium contexam,
bonaque abscondam, quotquot tibi Phæaces illustres
dederunt, domum proficiscenti, meo consilioque menteque;
dicamque, quantos tibi fatale *est* ædibus in structis
dolores perferre; tu vero tolera etiam necessitate;
neu cuiquam eloquere, nec virorum nec mulierum,
omnium, quod veneris vagans: sed tacite
patere dolores multos, injurias sustinens virorum.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses
difficile *est* te, dea, cognoscere mortali congresso,
etiam admodum scienti: te enim ipsam cuilibet assimilas.
Hoc autem ego bene novi, quod mihi antea benigna eras,
dum in Troja pugnabamus filii Achivorum.
At postquam Priami urbem destruximus altam,
ivimusque in navibus, deusque dissipavit Achivos,

Digitized by Google

οὐ σέγ' ἔπειτα ἴδον, κούρη Διός, οὐδ' ἐνόησα
νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις.
[ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ᾗσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ
ἠλώμην, εἴως με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
πρίν γ' ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
θάρσυνάς τ' ἐπέεσσι καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτή.]
Νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γουνάζομαι — οὐ γὰρ ὀΐω
ἥκειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, ἀλλά τιν' ἄλλην
γαῖαν ἀναστρέφομαι· σὲ δὲ κερτομέουσαν ὀΐω
ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσῃς —
εἰπέ μοι, εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἱκάνω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
αἰεί τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,
οὕνεκ' ἐπητής ἐσσι καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.
Ἀσπασίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἵετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε·
σοὶ δ' οὔπω φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ πυθέσθαι,
πρίν γ' ἔτι σῆς ἀλόχου πειρήσεαι, ἥτε τοι αὔτως
ἧσται ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὔποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
ᾔδε', ὃ νοστήσεις ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους.
Ἀλλά τοι οὐκ ἔθελησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι,
πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
Ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἕδος, ὄφρα πεποίθῃς.
Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμήν, ἁλίοιο γέροντος·
ἥδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
[ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἠεροειδές,
ἱρὸν Νυμφάων, αἳ νηϊάδες καλέονται·]
τοῦτο δέ τοι σπέος ἐστὶ κατηρεφές, ἔνθα σὺ πολλὰς
ἔρδεσκες Νύμφῃσι τεληέσσας ἑκατόμβας·
τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐστιν, ὄρος καταειμένον ὕλῃ.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ σκέδασ' ἠέρα· εἴσατο δὲ χθών·
γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων ᾗ γαίῃ· κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
Αὐτίκα δὲ Νύμφῃς ἠρήσατο, χεῖρας ἀνασχών·
Νύμφαι νηϊάδες, κοῦραι Διός, οὔποτ' ἔγωγε
ὄψεσθ' ὔμμ' ἐφάμην· νῦν δ' εὐχωλῇς ἀγανῇσιν
χαίρετ'· ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν, ὡς τὸ πάρος περ,
αἴ κεν ἐᾷ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη
αὐτόν τε ζώειν καί μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Ἀλλὰ χρήματα μὲν μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ·
αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ', ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ δῦνε σπέος ἠεροειδές,
μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἆσσον πάντ' ἐφόρει, χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκὸν
εἵματά τ' εὐποίητα, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.
Καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε· λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσιν
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.

haud te postea vidi, filia Jovis, neque animadverti
navem meam ingressam, ut aliquem mihi dolorem arceres.
[sed semper mente propria habens distractum cor
vagabar, donec me dii malo solverunt:
prius-quam quando Phæacum virorum in opulento populo
animastique verbis *me*, et in urbem duxisti ipsa.]
Nunc vero te per patrem supplex-oro: non enim puto
venisse *me* in Ithacam late-conspicuam, sed aliquam aliam
per-terram versor; te autem illudentem puto
hæc dicere, ut meam mentem decipias:
dic mihi, an vere dilectam in patriam venerim.
Huic vero respondit deinde dea cæsiis-oculis Minerva:
semper tibi talis in pectore *est* cogitatio:
propterea etiam te non possum deserere, infelix quando es,
quoniam facundus es, et mente-promtus, et prudens.
Libenter enim alius vir errans, reversus,
cuperet in ædibus videre filiosque uxoremque:
tibi vero neutiquam gratum est scire, neque exquirere,
priusquam etiam tuæ uxoris periculum-feceris, quæ tibi sic
sedet in ædibus: luctuosæ vero ei semper
pereunt noctesque et dies lacrimas-fundenti.
At ego de-hoc quidem nunquam diffidebam, sed in animo
sciebam, quod rediturus-esses, amissis omnibus sociis.
Verum sane nolui Neptuno obsistere
patruo, qui adversus-te iram induxit-in animum,
iratus, quod ei filium dilectum excæcasti.
Sed age, tibi ostendam Ithacæ sedem, ut credas.
Phorcynis quidem hic est portus, marini senis;
hæc autem in vertice portus patulis-ramis oliva:
[prope vero ipsam antrum amabile, obscurum,
sacrum Nympharum, quæ Naiades vocantur:]
hæc autem tibi spelunca est umbrosa, ubi tu multas
sacrificabas Nymphis perfectas hecatombas:
hic vero Neritus est, mons vestitus silva.
Sic fata dea dissipavit nebulam; apparuit autem terra:
lætatusque-est deinde audens divinus Ulysses,
gaudens sua terra; osculatus-est autem almam tellurem;
statimque Nymphis supplicavit, manibus sublatis:
Nymphæ Naiades, filiæ Jovis, nunquam ego
visurum *me* vos putabam: nunc vero ob-vota blanda *exaudita*] salvete: sed et dona dabimus, sicuti antea quidem,
si sinat lubens Jovis filia prædatrix
ipsumque *me* vivere, et mihi carum filium auctet.
Hunc autem rursus allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
confide, ne tibi hæc in mente tua curæ-sint.
Sed bona quidem in-recessu antri divini
ponamus statim nunc, ubi quidem hæc tibi salva maneant:
ipsi vero consultemus, quo-pacto *omnia* quam optime fiant.
Sic locuta dea subiit specum obscurum,
explorans latibula per specum: atque Ulysses
propius omnia portabat, aurum et indomitum æs,
vestimentaque bene-elaborata, quæ ei Phæaces dederant.
Et hæc quidem bene deposuit; lapidem vero imposuit foribus] Pallas Minerva, filia Jovis ægidem-tenentis.

Digitized by Google

Τὼ δὲ καθεζομένω ἱερῆς παρὰ πυθμέν' ἐλαίης,
φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
φράζευ, ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
οἳ δή τοι τρίετες μέγαρον κάτα κοιρανέουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες·
ἡ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν,
πάντας μέν ῥ' ἔλπει καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας προϊεῖσα· νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ. [σεύς·
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα, θεὰ, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε, μῆτιν ὕφηνον, ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς·
πὰρ δέ μοι αὐτὴ στῆθι, μένος πολυθαρσὲς ἐνεῖσα,
οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
Αἴ κέ μοι ὣς μεμαυῖα παρασταίης, Γλαυκῶπι·
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσσι μαχοίμην,
σὺν σοὶ, πότνα θεὰ, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
καὶ λίην τοι ἔγωγε παρέσσομαι, οὐδέ με λήσεις,
ὁππότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καί τιν' ὀΐω
αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὖδας
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
Ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσιν·
κάρψω μὲν χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ξανθὰς τ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
ἕσσω, ὅ κε στυγέῃσιν ἰδὼν ἄνθρωπος ἔχοντα·
κνυζώσω δέ τοι ὄσσε, πάρος περικαλλέ' ἐόντε·
ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανείης
σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ παιδὶ, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδεν,
παῖδά τε σὸν φιλέει καὶ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
Δήεις τόνγε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
πὰρ Κόρακος πέτρῃ ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ,
ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τάθ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν.
Ἔνθα μένειν καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι,
ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα,
Τηλέμαχον καλέουσα, τεὸν φίλον υἱὸν, Ὀδυσσεῦ·
ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα πὰρ Μενέλαον
ᾤχετο πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, ἤν που ἔτ' εἴης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Τίπτε τ' ἄρ' οὔ οἱ ἔειπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντ' εἰδυῖα; [σεύς·
ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχῃ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδουσιν;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
μὴ δή τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔστω.
Αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο
κεῖσ' ἐλθών· ἀτὰρ οὔτιν' ἔχει πόνον, ἀλλὰ ἕκηλος
ἧσται ἐν Ἀτρεΐδαο δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κεῖται.
Ἦ μέν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηῒ μελαίνῃ,

Hi autem sedentes sacræ ad radicem olivæ,
moliebantur procis insolentibus exitium.
Inter eos vero sermonem orsa-est dea cæsiis-oculis Minerva:
Generose Laertiade, sollertissime Ulysse,
considera, quomodo procis impudentibus manus inferas,
qui jam tibi triennio per domum dominantur,
ambientes divinam uxorem, et sponsalia dantes:
illa vero tuum semper reditum cum-fletu-desiderans in animo,
omnes quidem sperare-facit et pollicetur viro cuique,
nuntios mittens; mens autem ei alia versat.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
dii boni! profecto plane Agamemnonis Atridæ
periturus malo fato in ædibus eram,
nisi mihi tu singula, dea, accurate dixisses.
Verum age, consilium texe, quo-pacto ulciscar ipsos;
et mihi ipsa asta, animum valde-audacem immittens,
qualem *immisisti mihi* quando Trojæ solvebamus splendidas pinnas.] Si mihi sic studiosa astare-velis, Minerva,
etiam cum-trecentis ego viris pugnaverim,
ope tua, veneranda dea, quando me promto-animo adjuves.
Huic autem respondit deinde dea cæsiis-oculis Minerva:
et omnino tibi ego adero, nec me latebis,
quandocunque demum hæc obeamus; atque aliquem puto
sanguineque cerebroque fœdaturum immensum solum
virorum procorum, qui tibi victum absumunt.
Sed age, te incognitum reddam omnibus mortalibus:
arefaciam quidem cutem pulcram in flexilibus membris;
flavosque ex capite delebo crines; circumque pallium
induam, quod aversetur conspicatus homo habentem:
deformabo etiam tibi oculos, antea præpulcri qui-fuère:
ut turpis omnibus procis appareas,
tuæque uxori, et filio, quem in ædibus reliquisti.
Ipse vero omnium-primum subulcum adi,
qui tibi suum custos *est*, attamen in-te benevolo animo-est,
filiumque tuum diligit et prudentem Penelopen.
Invenies-hunc suibus assidentem; hæ vero pascuntur
apud Coracis petram, et ad fontem Arethusam,
comedentes glandem suavem, et nigram aquam
bibentes, quæ suibus alunt florentem pinguedinem.
Illic mane, et omnia assidens interroga,
dum ego ivero ad Spartam pulcris-mulieribus-abundantem,
Telemachum accersitura, tuum dilectum filium, Ulysse:
qui tibi in spatiosam Lacedæmonem ad Menelaum
abiit, sciscitaturus de-tua fama, sicubi adhuc esses.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
et cur non ei dixisti, in mente omnia sciens?
an ut alicubi et ille errans dolores patiatur
pontum super infructuosum? victum autem ei alii edunt.
Huic autem respondit deinde dea cæsiis-oculis Minerva:
ne jam tibi ille valde in-animo sit:
ipsa eum deducebam, ut famam bonam adipisceretur,
illuc profectus: at nullam habet molestiam, sed quietus
sedet in Atridæ ædibus, et copiosa *ei* apposita-sunt.
Profecto ei insidiantur juvenes cum navi nigra,

Digitized by Google

ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
ἀλλὰ τάγ' οὐκ ὀΐω, πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει.
[ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.]
Ὣς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη·
κάρψε μέν οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
πάντεσσιν μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος·
κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε, πάρος περικαλλέ' ἐόντε·
ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ.
Ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἕσσ' ἐλάφοιο,
ψιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Τώγ' ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος.

cupientes interficere, antequam in-patriam terram pervenerit:] sed hæc *futura* non puto; prius etiam aliquem terra habebit,] [virorum procorum, qui tibi victum devorant.]
Sic igitur ipsum locuta virga tetigit Minerva:
arefecit quidem ei cutem pulcram in flexilibus membris;
flavosque ex capite delevit crines, circùm vero pellem
omnibus membris antiqui posuit senis:
deformavit autem ei oculos, antea præpulcri qui-fuere:
circum autem ipsum lacernam aliam malam jecit, et tunicam,
laceras, squalentes, malo fœdatas fumo:
circumque ipsum magnam pellem velocis induit cervi,
depilem; deditque ei baculum et turpem peram,
crebris-locis laceram: inerat vero tortum lorum-ad-portandum.] Illi ita consilio-inito discessere: hæc quidem deinde
in Lacedæmonem divinam ivit ad-*accersendum* filium Ulyssis.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ.

Ὀδυσσέως πρὸς Εὔμαιον ὁμιλία.

Αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν
χῶρον ἀν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ᾗ οἱ Ἀθήνη
πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὅ οἱ βιότοιο μάλιστα
κήδετο οἰκήων, οὓς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
Τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὗρ' ἥμενον, ἔνθα οἱ αὐλὴ
ὑψηλὴ δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
καλή τε μεγάλη τε, περίδρομος· ἥν ῥα συβώτης
αὐτὸς δείμαθ' ὕεσσιν, ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
ῥυτοῖσιν λάεσσι καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ.
Σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα,
πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσσας·
ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίει
πλησίον ἀλλήλων, εὐνὰς συσίν· ἐν δὲ ἑκάστῳ
πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο,
θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴαυον,
πολλὸν παυρότεροι· τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
ἀντίθεοι μνηστῆρες· ἐπεὶ προΐαλλε συβώτης
αἰεὶ ζατρεφέων σιάλων τὸν ἄριστον ἁπάντων·
οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἑξήκοντα πέλοντο.
Πὰρ δὲ κύνες, θήρεσσιν ἐοικότες, αἰὲν ἴαυον
τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
τάμνων δέρμα βόειον, ἐΰχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
ᾦχοντ' ἄλλυδις ἄλλος, ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν
οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε,
σῦν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκῃ,
ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσαίατο θυμόν.
Ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι·
οἱ μὲν κεκλήγοντες ἐπέδραμον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἕζετο κερδοσύνῃ, σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἔνθα κεν ᾧ πὰρ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος·

ODYSSEÆ XIV.

Ulyssis cum Eumæo conversatio.

At hic ex portu ingressus-est asperam viam,
locum per silvosum, per juga, qua ei Minerva
designaverat divinum subulcum, qui ei victum maxime
curabat famulorum, quos comparaverat divinus Ulysses.
Hunc autem in vestibulo invenit sedentem, ubi ei caula
alta ædificata-erat, undique-conspicuo in loco,
pulcraque, magnaque, vacuis-spatiis-circumdata; quam subulcus] ipse ædificaverat suibus, absente rege,
sine (*non jubentibus*) domina et Laerte sene,
advectatis lapidibus, et cinxerat sepe-spinea.
Palos autem extra adegerat prorsus hinc atque illinc,
densos et crebros, nigra-parte roboris circumfissa;
intra vero caulam suilia duodecim fecerat,
prope invicem, cubilia suibus, in singulis autem
quinquaginta sues humi-cubantes concludebantur;
feminæ genitrices; at mares foris dormiebant,
multo pauciores; hos enim minuebant comedentes
divini proci; quippe mittebat subulcus
semper saginatorum porcorum optimum omnium:
hi vero trecentique et sexaginta erant.
Juxtà autem canes, feris similes, semper cubabant
quatuor, quos nutrivit subulcus, princeps virorum.
Ipse autem circa pedes suos aptabat calceamenta,
incidens pellem bubulam, bene-coloratam: ceteri vero subulci jam] abierant alio alius, cum congregatis suibus
tres; quartum autem dimiserat ad-urbem,
suem ut-ageret procis insolentibus, necessitate;
ut sacris-factis, carnibus satiarent-sibi animum.
Extemplo vero Ulyssem viderunt canes latratores:
hi quidem clamantes accurrerunt; at Ulysses
sedit astutia, baculumque ei excidit manu.
Tunc suum apud stabulum indignum sustinuisset dolorem:

Digitized by Google

ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπὼν
ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον, σκῦτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύνας ἄλλυδις ἄλλῃ
πυκνῇσιν λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα·
Ὦ γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο
ἐξαπίνης· καί κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευας.
Καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε·
ἀντιθέου γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
ἧμαι, ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός που ἐδωδῆς
πλάζετ' ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
εἴ που ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
Ἀλλ' ἕπεο, κλισίηνδ' ἴομεν, γέρον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμὸν
εἴπῃς, ὁππόθεν ἐσσὶ καὶ ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης.
Ὣς εἰπὼν κλισίηνδ' ἡγήσατο δῖος ὑφορβός·
εἷσεν δ' εἰςαγαγών, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας·
ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγὸς,
αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα καὶ δασύ. Χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς,
ὅττι μιν ὣς ὑπέδεκτο· ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
ξεῖν', οὔ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
γίγνεται ἡμετέρη· ἡ γὰρ δμώων δίκη ἐστὶν,
αἰεὶ δειδιότων, ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες
οἱ νέοι· ἦ γὰρ τοῦγε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,
ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὄπασσεν,
οἷά τε ᾧ οἰκῆϊ ἄναξ εὔθυμος ἔδωκεν,
οἶκόν τε κλῆρόν τε πολυμνήστην τε γυναῖκα,
ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξῃ,
ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ ἐπιμίμνω·
τῷ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ, εἰ αὐτόθ' ἐγήρα·
ἀλλ' ὄλεθ' — ὡς ὤφελλ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
πρόχνυ, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν.
Καὶ γὰρ κεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.
Ὣς εἰπὼν ζωστῆρι θοῶς συνέεργε χιτῶνα·
βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεοὺς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων·
ἔνθεν ἑλὼν δύ' ἔνεικε καὶ ἀμφοτέρους ἱέρευσεν·
εὗσέ τε μίστυλλέν τε καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν.
Ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρέθηκ' Ὀδυσῆϊ
θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν· ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνεν·
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον,
αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν, ἐποτρύνων δὲ προςηύδα·
Ἔσθιε νῦν, ὦ ξεῖνε, τάτε δμώεσσι πάρεστιν,
χοίρε'· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ' ἐλεητύν.
Οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δίκην τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
Καὶ μὲν δυςμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἵτ' ἐπὶ γαίης
ἀλλοτρίης βῶσιν, καί σφι Ζεὺς ληΐδα δώῃ

sed subulcus ocyus pedibus velocibus subsecutus
ruit per vestibulum, corium vero ei excidit manu.
Hos quidem increpans pepulit alios alio, canes,
crebris lapidibus; ipse vero affatus-est dominum :
O senex, profecto pæne te canes disperdiderunt
repente; et mihi opprobrium offudisses.
Et vero mihi alios dii dedere doloresque gemitusque:
deo-parem enim ob-herum lugens et dolens
sedeo; aliis autem sues pingues nutrio
ad-comedendum : at ille egens alicubi cibi
vagatur apud alienæ-linguæ virorum populumque urbemque,
sicubi adhuc vivit, et videt lumen solis.
Verum sequere, ad-casam eamus, senex, ut et ipse
cibo et vino saturatus in animo,
dicas, unde sis et quantas ærumnas toleraveris.
Sic locutus ad-casam præivit divinus subulcus;
et sedere-fecit *illum* introductum; virgulta vero subjecit densa;] instravitque pellem villosæ agrestis capræ,
in-eo ut-cubare-posset, magnum et densum. Gaudebat autem Ulysses,] quod ipsum sic exciperet; verbumque dixit et elocutus-est :]
Jupiter tibi det, hospes, et immortales dii alii,
quodcunque maxime cupis, quia me lubens excepisti.
Hunc autem repondens allocutus-es, Eumæe subulce :
hospes, non mihi fas est, nec si pejor te venerit,
hospitem indigne-tractare; a Jove enim sunt omnes
hospitesque, mendicique; munus vero exiguumque carumque] fit nostrum : hic enim servorum mos est,
semper timentium, quando dominantur heri
juvenes : certe enim illius-quidem dii reditum impedierunt,
qui me studiose dilexisset, et possessionem dedisset,
qualia quidem suo famulo dominus benignus dederit,
domumque, et peculium, et multum-ambitam uxorem;
qui ei multum laboraverit, cuique deus laborem incrementojuverit;] ut et mihi hic labor incrementum-habet, in-quo versor :] ideo me multum juvisset dominus, si hic senesceret :
sed periit : utinam Helenæ genus disperiisset
funditus; quoniam multorum virorum genua solvit.
Etenim ille ivit Agamemnonis propter honorem
in Ilium bonis-equis-fœcundum, ut cum-Trojanis pugnaret.
Sic locutus, cingulo celeriter constringebat tunicam :
profectusque est-ire ad suilia, ubi greges conclusi-erant porcorum :] illinc sumtos duos attulit, et ambos mactavit;
ustulavitque conciditque, et verubus transfixit.
Assata autem omnia ferens apposuit Ulyssi,
calida ipsis in-verubus : atque farinam albam inspersit;
in poculo autem miscebat dulce vinum :
ipse vero ex-adverso sedit, adhortansque allocutus-est :
Comede nunc, o hospes, quæ servis adsunt
porculorum-carnes : at pingues sane sues proci comedunt,
non ultionis-divinæ memores in mentibus, nec misericordiæ.
Non quidem improba opera dii beati amant,
sed justitiam honorant, et æqua opera hominum.
Etiam infesti quidem et insolentes, qui terram
alienam invaserint, et ipsis Jupiter prædam dederit,

Digitized by Google

πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἶκόνδε νέεσθαι·
καὶ μὲν τοῖς ὄπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει.
Οἵδε δὲ καί τι ἴσασι, θεοῦ δέ τιν' ἔκλυον αὐδήν,
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως
μνᾶσθαι οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ'· ἀλλὰ ἕκηλοι
κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔπι φειδώ.
Ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διός εἰσιν,
οὔποθ' ἓν ἱερεύουσ' ἱερήϊον, οὐδὲ δύ' οἴω·
οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἐξαφύοντες.
Ἦ γάρ οἱ ζωή γ' ἦν ἄσπετος· οὔτινι τόσση
ἀνδρῶν ἡρώων, οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης
οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης οὔτε ξυνεείκοσι φωτῶν
ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
Δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι· τόσα πώεα οἰῶν,
τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες.
Ἔνθα δέ τ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἕνδεκα πάντα
ἐσχατιῇ βόσκοντ'· ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄρονται.
Τῶν αἰεί σφιν ἕκαστος ἐπ' ἤματι μῆλον ἀγινεῖ,
ζατρεφέων αἰγῶν, ὅςτις φαίνηται ἄριστος.
Αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε
καί σφι συῶν τὸν ἄριστον εὖ κρίνας ἀποπέμπω.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐνδυκέως κρέα τ' ἤσθιε πῖνέ τε οἶνον
ἁρπαλέως, ἀκέων· κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
καί οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφον, ᾧπερ ἔπινεν,
οἴνου ἐνίπλειον· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν,
ὧδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερὸς, ὡς ἀγορεύεις,
φῂς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς;
εἰπέ μοι, αἴ κέ ποθι γνώω τοιοῦτον ἐόντα.
Ζεὺς γάρ που τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδών· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθην.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
ὦ γέρον, οὔτις κεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν·
ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
Ὅς δέ κ' ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει·
ἡ δ' εὖ δεξαμένη φιλέει καὶ ἕκαστα μεταλλᾷ·
καί οἱ ὀδυρομένῃ βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
ἣ θέμις ἐστὶ γυναικὸς, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὄληται.
Αἶψά κε καὶ σὺ, γεραιὲ, ἔπος παρατεκτήναιο.
[εἴ τίς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίη.]
Τοῦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ' οἰωνοὶ
ῥινὸν ἀπ' ὀστεόφιν ἐρύσαι· ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
ἢ τόνγ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὀστέα δ' αὐτοῦ
κεῖται ἐπ' ἠπείρου, ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε· φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τετεύχαται· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
ἤπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι, ὁππόσ' ἐπέλθω·
οὐδ' εἴ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὖτις ἵκωμαι

impletisque navibus abierint domum redituri:
etiam his ultionis-divinæ vehemens metus animis incidit.
Isti vero etiam aliquid sciunt, deique aliquam audiere vocem,] illius tristem mortem, quandoquidem nolunt rite
ambire, nec redire ad sua: sed tranquilli
bona absumunt immodice, neque *iis* inest parsimonia.
Quotquot enim noctesque et dies a Jove oriuntur,
nunquam unam mactant victimam, neque duas solas;
vinum vero consumunt immoderate exhaurientes.
Certe ei victus erat copiosus; nemini tantus
virorum heroum, nec continentis nigræ,
neque ipsius Ithacæ, nec simul-viginti virorum
sunt divitiæ tantæ: ego vero tibi recensebo.
Duodecim in continente armenta *sunt;* tot greges ovium,
tot suum pascua, tot stabula lata caprarum
pascunt mercenariique et ipsius pastores viri.
Hic autem stabula lata caprarum undecim omnia *in*
extremitate-agri pascuntur; ac viri probi immittuntur *custodes.*] Quorum semper ipsis unusquisque in die pecudem fert,
saginatorum caprorum, quicunque appareat optimus.
At ego sues hasce custodioque, tueorque,
et ipsis porcorum optimum quemque selectum mitto.
Sic dixit: ille autem intente carnes edebat, bibebatque vinum] avide, tacitus; mala autem procis meditabatur.
Ac postquam cœnarat et refecerat animum cibo,
etiam ei impletum dedit *Eumæus* poculum, quo bibebat,
vino plenum: is vero accepit, gaudebatque animo,
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
O amice, quisnam te emit possessionibus suis,
ita valde dives et fortis, ut prædicas?
dicis autem ipsum periisse Agamemnonis propter honorem.
Dic mihi, si forte norim *eum,* qui-talis fuerit.
Jupiter enim hoc scit, et immortales dii alii,
si de-eo nuntiare-possim viso; per multa vero *loca* erravi.
Huic autem respondit deinde subulcus, princeps virorum:
o senex, nullus illum vir vagatus adveniens
nuntians persuaserit uxorique et dilecto filio:
sed temere curationis indigentes viri errones
mentiuntur, nec volunt vera loqui.
Quicunque vero errans Ithacæ in populum venerit,
profectus ad dominam meam, fallacia loquitur:
hæc vero benigne exceptum diligit, et singula inquirit:
et ei lugenti de palpebris lacrimæ cadunt;
qua fas est mulieri, quando maritus alibi perierit.
Statim etiam tu, senex, fabulam fabricaveris.
[si quis tibi lænamque tunicamque vestimenta daret.]
Illius autem jam debent canes velocesque alites
cutem ab ossibus detraxisse; anima vero *eum* reliquit:
vel illum in ponto comederunt pisces, ossa autem ipsius
jacent in litore, arena involuta multa.
Sic ille quidem illic periit; amicis vero dolores postea
omnibus, mihi autem maxime, effecti-sunt: non enim amplius alium] mitem adeo dominum inveniam, quocunque
profectus-fuero:] neque si patris et matris iterum ivero

Digitized by Google

οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην, καί μ' ἔτρεφον αὐτοί.
Οὐδέ νυ τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι, ἱέμενός περ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ·
ἀλλά μ' Ὀδυσσῆος πόθος αἴνυται οἰχομένοιο.
Τὸν μὲν ἐγὼν, ὦ ξεῖνε, καὶ οὐ παρεόντ' ὀνομάζειν
αἰδέομαι· πέρι γάρ μ' ἐφίλει καὶ κήδετο θυμῷ·
ἀλλά μιν ἠθεῖον καλέω, καὶ νόσφιν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
ὦ φίλ', ἐπειδὴ πάμπαν ἀναίνεαι, οὐδ' ἔτι φῇσθα
κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος·
ἀλλ' ἐγὼ οὐχ αὔτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὅρκῳ,
ὡς νεῖται Ὀδυσεύς· εὐαγγέλιον δέ μοι ἔστω
αὐτίκ', ἐπεί κεν κεῖνος ἰὼν τὰ ἃ δώμαθ' ἵκηται·
[ἕσσαι με χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα καλά·]
πρὶν δέ κε καὶ μάλα περ κεχρημένος οὔτι δεχοίμην.
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν
γίγνεται, ὃς πενίῃ εἴκων ἀπατήλια βάζει.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίη τε τράπεζα
ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω·
ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται, ὡς ἀγορεύω.
Τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς·
τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένοιο,
οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται, ὅστις ἐκείνου
ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
ὦ γέρον, οὔτ' ἄρ' ἐγὼν εὐαγγέλιον τόδε τίσω,
οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἕκηλος
πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲξ μεμνώμεθα, μηδέ με τούτων
μίμνησκ'· ἦ γὰρ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
ἄχνυται, ὁππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος.
Ἀλλ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἔλθοι, ὅπως μιν ἔγωγ' ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι, ὃν τέκ' Ὀδυσσεὺς,
Τηλεμάχου· τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ, ἔρνεϊ ἶσον,
καί μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὔτι χέρηα
πατρὸς ἑοῖο φίλοιο, δέμας καὶ εἶδος ἀγητόν·
τοῦ δέ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἔνδον ἐΐσας
ἠέ τις ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην· τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισίου ἀντιθέοιο.
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἁλώῃ
ἦ κε φύγοι καί κέν οἱ ὑπέρσχοι χεῖρα Κρονίων.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ, γεραιὲ, τὰ σ' αὐτοῦ κήδε' ἔνισπε
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ.
Τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἠμὲν ἐδωδὴ
ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν, κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσιν,

domum, ubi primum natus sum, et *qui* me educarunt ipsi.
Neque omnino hos adhuc tantum lugeo, cupiens licet
oculis ut-videam *eos*, degens in patria terra;
sed me Ulyssis desiderium capit absentis.
Hunc quidem ego, o hospes, etiam non præsentem nomine-
vocare] vereor; valde enim me diligebat et curabat in-animo:
sed ipsum carum appello *velut alloquens*, etiam absentem.
Hunc autem rursus allocutus-est audens divinus Ulysses:
o amice, quandoquidem prorsus negas, neque amplius credis
illum venturum-esse, animus vero tibi semper incredulus:
verum ego non temere loquar, sed cum jurejurando,
quod redibit Ulysses; ac pretium-læti-nuntii mihi esto
statim, postquam ille reversus ad-suas ædes pervenerit;
[ut-induat mihi lænamque tunicamque, vestimenta pulcra:]
ante autem, etiamsi valde indigens, nequaquam acciperem.
Inimicus enim mihi is æque atque-Orci portæ
est, qui egestati cedens fallacia loquitur.
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hospitalisque mensa,
focusque Ulyssis eximii, ad-quam veni:
certe quidem hæc omnia perficientur, sicut dico.
Hoc ipso anno veniet huc Ulysses;
hoc quidem exeunte mense, altero autem ineunte,
domum revertetur, et ulciscetur, quicunque illius
hic probro afficit uxorem et splendidum filium.
Hunc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce:
o senex, neque ego pretium-læti-nuntii hoc persolvam,
neque Ulysses amplius domum veniet: sed quietus
bibe, et alia præter *hæc* memoremus, neu mihi hæc
in-mentem-revoca: certe enim animus in pectore meo
dolet, quando aliquis meminerit honorandi domini.
Verum enimvero jusjurandum quidem mittamus: sed Ulysses
veniat, ut ipsum ego cupio, et Penelope,
Laertesque senex, et Telemachus deo-similis.
Nunc rursus nati *causa* usque lugeo, quem genuit Ulysses,
Telemachi: quem postquam nutrierant dii, plantæ similem,
et ipsum putabam fore in viris haud pejorem
patre suo caro, mente et specie admirabilem:
ejus tamen aliquis immortalium læsit mentem intus æquam,
vel aliquis hominum; is vero ivit, ad-quærendam patris fa-
mam,] in Pylum divinam: ei autem proci superbi
domum redeunti insidias-struunt, ut genus dispereat
sine-nomine ex Ithaca Arcesii deo-paris.
Verum enimvero illum quidem sinamus, sive opprimatur,
sive effugiat, et eum protegat manu Saturnius.
Sed age mihi tu, senex, tuas ipsius ærumnas enarra,
et mihi hoc dic verum, ut bene sciam,
quis *et* unde es virorum? ubi tibi urbs et parentes?
quanam autem in nave venisti? et quomodo te nautæ
duxerunt in Ithacam? quosnam *se* esse profitentur?
nequaquam enim te pedibus puto huc venisse.
Hunc autem respondens affatus-est ingeniosus Ulysses:
enimvero ego tibi hæc valde accurate enarrabo.
Si sit nunc quidem nobis in tempus et cibus
et vinum dulce, casam intra manentibus,

Digitized by Google

δαίνυσθαι ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἕποιεν,
ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
οὔτι διαπρήξαιμι, λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ,
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
Ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχομαι εὐρειάων
ἀνέρος ἀφνειοῖο πάϊς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι
υἱέες ἐν μεγάρῳ ἠμὲν τράφεν ἠδ' ἐγένοντο,
γνήσιοι ἐξ ἀλόχου· ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ
παλλακίς, ἀλλά με ἶσον ἰθαιγενέεσσιν ἐτίμα
Κάστωρ Ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι·
ὃς τότ' ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὣς τίετο δήμῳ
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε καὶ υἱάσι κυδαλίμοισιν.
Ἀλλ' ἤτοι τὸν Κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους· τοὶ δὲ ζωὴν ἐδάσαντο
παῖδες ὑπέρθυμοι καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλοντο·
αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν καὶ οἰκί' ἔνειμαν·
ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων
εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα
οὐδὲ φυγοπτόλεμος· νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν·
ἀλλ' ἔμπης καλάμην γέ σ' ὀΐομαι εἰσορόωντα
γιγνώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἤλιθα πολλή.
Ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη
καὶ ῥηξηνορίην· ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε
ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυςμενέεσσι φυτεύων,
οὔποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγήνωρ,
ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει ἕλεσκον
ἀνδρῶν δυςμενέων ὅ τε μοι εἴξειε πόδεσσιν.
Τοῖος ἔ' ἐν πολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν
οὐδ' οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα·
ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν
καὶ πόλεμοι καὶ ἄκοντες ἐΰξεστοι καὶ ὀϊστοί,
λυγρά, τάτ' ἄλλοισίν γε καταριγηλὰ πέλονται·
αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε, τά που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
Πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι υἷας Ἀχαιῶν,
εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν
ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς· καί μοι μάλα τύγχανε πάντα.
Τῶν ἐξαιρεύμην μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
λάγχανον· αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα
δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τήνγε στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
ἐφράσαθ', ἣ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν,
δὴ τότ' ἔμ' ἤνωγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
νήεσσ' ἡγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου φῆμις.
Ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν,
τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
οἴκαδε σὺν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς·
μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσιν
κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα
Αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
νῆας ἐῢ στείλαντα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν·
ἐννέα νῆας στεῖλα, θοῶς δ' ἐσαγείρατο λαός.

ad-epulandum quietis, alii autem opus obeant:
facile inde et in annum integrum
neutiquam perficerem, narrans meos dolores animi,
quantos vere cunctos deorum voluntate pertuli.
Ex Creta quidem genere glorior *me esse* lata,
viri divitis filium : multi vero et alii
filii in domo *nostra* et educati-sunt, et nati,
legitimi ex uxore : me autem emta peperit mater,
pellex ; sed me æque-ac legitimos honorabat
Castor Hylacides, cujus ego genus glorior *me* esse :
qui quondam inter Cretenses, dei instar, honorabatur a-populo,] opibusque, divitiisque, et filiis gloriosis.
Verum tamen illum fata iverunt mortis ferentia
in Orci domos : illi vero victum (*opes*) diviserunt,
filii magnanimi, et de *eo* sortes jecerunt :
ac mihi valde pauca dederunt, et ædes tribuerunt.
Duxi autem uxorem locupletissimorum hominum
meæ gratia virtutis : quia non despicabilis eram
nec fugax-in-bello : nunc autem jam omnia defecere :
sed tamen stipulam saltem te arbitror intuentem
cognoscere: profecto enim me calamitas tenet cumulate multa.
Sane quidem audaciam mihi Marsque dederunt et Minerva,
et vires-bellicas : quum legebam ad-insidias
viros optimos, mala hostibus serens,
nunquam mihi mortem ante-oculos-ponebat animus generosus,] sed multo primus insiliens hasta occidebam
virorum infestorum quicunque mihi cederet pedibus.
Talis eram in bello : opus vero mihi haud gratum erat,
nec *grata* rei-familiaris-cura, quæ nutrit claros filios :
sed mihi semper naves remigio-instructæ gratæ erant,
et bella, et tela bene-polita, et sagittæ,
tristia, quæ aliis quidem horrenda sunt.
At mihi ea grata erant, quæ fere deus in animo posuit :
alius etenim aliis vir delectatur operibus.
Antequam enim in-Trojam profecti-sint filii Achivorum,
novies viris imperavi, et velocibus navibus,
viros adversus externos ; et mihi abunde contigerant omnia.
Ex-quibus eligebam quæ-placebant ; multa autem post
sortito-obtinebam : statim vero domus augebatur, et deinceps
gravisque reverendusque inter Cretenses factus-sum.
Sed quum jam hoc odiosum iter late-sonans Jupiter
decrevit, quod multorum virorum subtus genua solvit :
tunc vero me jusserunt et inclytum Idomeneum
navibus duces-esse in Ilium ; neque ulla ratio
erat denegandi, gravis vero obtinebat vulgi vox.
Ibi quidem per-novem-annos belligerabamus filii Achivorum,
decimo autem urbem Priami populati, ivimus
domum-versus cum navibus ; deus vero dissipavit Achivos.
Ac mihi misero mala struebat providus Jupiter :
mensem enim solum mansi oblectans-me filiis,
ingenuaque uxore, et facultatibus : ac postea
in-Ægyptum me animus impulit navigare,
navibus bene adornatis, cum eximiis sociis ;
novem naves adornavi ; cito autem coactæ-sunt copiæ.

Digitized by Google

Ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ'· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήϊα πολλὰ παρεῖχον
θεοῖσίν τε ῥέξειν αὐτοῖσί τε δαῖτα πένεσθαι.
Ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης
ἐπλέομεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ, καλῷ,
ῥηϊδίως, ὡςεί τε κατὰ ῥόον· οὐδέ τις οὖν μοι
νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηθέες καὶ ἄνουσοι
ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
Πεμπταῖοι δ' Αἴγυπτον ἐϋῤῥείτην ἱκόμεσθα·
στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι·
ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι.
Οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ
αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα
αὐτούς τ' ἔκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή.
Οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων
χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
Ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
ποίησ' — ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ· ἔτι γάρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο —
αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὔτυκτον ἔθηκα
καὶ σάκος ὤμοιϊν· δόρυ δ' ἔκβαλον ἔκτοσε χειρός·
αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων,
καὶ κύσα γούναθ' ἑλών· ὁ δ' ἐρύσατο καί μ' ἐλέησεν·
ἐς δίφρον δέ μ' ἕσας ἄγεν οἴκαδε δακρυχέοντα.
Ἦ μέν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον μελίῃσιν,
ἱέμενοι κτεῖναι — δὴ γὰρ κεχολώατο λίην —
ἀλλ' ἀπὸ κεῖνος ἔρυκε, Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
ξεινίου, ὅςτε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
Ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα
χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθεν,
δὴ τότε Φοῖνιξ ἦλθεν ἀνήρ, ἀπατήλια εἰδὼς
τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
ὅς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ᾗσι φρεσίν, ὄφρ' ἱκόμεσθα
Φοινίκην, ὅθι τοῦγε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
Ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεςφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο,
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
ἐς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο ποντοπόροιο,
ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι·
κεῖθι δέ μ' ὡς περάσειε καὶ ἄσπετον ὦνον ἕλοιτο.
Τῷ ἑπόμην ἐπὶ νηός, ὀϊόμενός περ, ἀνάγκῃ.
Ἡ δ' ἔθεεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ, καλῷ,
μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφισι μήδετ' ὄλεθρον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,

Per-sex-dies quidem inde mei dilecti socii
convivabantur; at ego victimas multas præbebam
diisque ad-sacrificandum, ipsisque ad-epulas parandas.
Septimo autem *navibus* conscensis a Creta lata,
navigavimus Borea vento vehementer-flante, bono,
facile, veluti secundo flumine: neque ulla inde mihi
navium læsa-est, sed sospites et incolumes
sedebamus: has autem ventusque gubernatoresque dirigebant.] Quinto-die autem ad-Ægyptum pulcre-fluentem venimus:] statui vero in Ægypto fluvio naves utrinque-recurvas.
Ibi quidem ego jubebam caros socios
illic apud naves manere, et naves tueri;
speculatores autem ad speculas hortabar ut-irent.
Hi vero insolentiæ cedentes, sequentes impetum suum,
statim admodum Ægyptiorum virorum perpulcros agros
populabantur, ac mulieres abducebant, et infantes liberos,
ipsosque interficiebant; cito autem ad urbem pervenit clamor.
Illi autem clamorem audientes, simul-cum aurora illucescente,
venerunt: impletus-est vero totus campus peditibusque et equitibus,] ærisque fulgore: Jupiter autem gaudens-fulmine
fugam meis sociis malam immisit: nec quisquam sustinuit
consistere contra: circùm enim mala undique stabant,
Ibi nostrum multos quidem interfecerunt acuto ære;
alios autem duxerunt vivos, sibi operaturos necessitate.
At mihi Jupiter ipse in mente hoc cogitatum
effecit (utinam mortuus-fuissem et fatum assecutus
illic in Ægypto; adhuc enim me malum excepit):
statim de capite galeam fabrefactam deposui,
et scutum ab-humeris; hastamque projeci ex manu:
atque ego regis obviam ivi equis,
et osculatus-sum genua *ejus* prehensa: hic autem servavit et mei misertus-est:] in currumque me locatum duxit domum
lacrimas-fundentem.] Profecto me valde multi adoriebantur
fraxineis-hastis,] cupientes interficere (namque irati-erant valde);] sed ille arcebat; Jovis vero veritus-est iram
Hospitalis, qui maxime indigne-fert mala opera.
Tum quidem per-septem-annos mansi ibidem, multasque collegi] divitias inter Ægyptios viros: dederunt enim omnes.
Sed quum jam octavus mihi revolvens annus venit,
tum vero Phœnicius venit vir, fallacia sciens,
veterator, qui jam multa mala hominibus fecerat:
qui me duxit persuasum ipsius ingenio, donec venissemus
in-Phœnicen, ubi ipsius domus, et possessiones erant.
Ibi apud ipsum mansi integrum in annum.
Sed quando jam mensesque et dies exacti-erant,
iterum circumvolvente anno, et supervenerant horæ,
in Libyam *vecturum* me navi imposuit pontum-transeunti,
mendacia meditatus, ut secum merces agerem;
illic vero me ut venderet, et magnum pretium acciperet.
Hunc sequebar in navi, suspicans licet, necessitate.
Illa vero currebat Borea vento valide-flante, bono,
per-medium supra Cretam: Jupiter autem eis moliebatur exitium.] Sed quum jam Cretam quidem liquissemus, neque
ulla alia] appareret terrarum, sed cœlum ac mare,

Digitized by Google

δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς· ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
ἐν δὲ θεείου πλῆτο· πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
Οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
Αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτός, ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ,
ἱστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
Τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν·
ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κῦμα κυλίνδον.
Ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
ἥρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
αἴθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον,
χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἵκετο δώματα πατρός·
ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν.
Ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκεν
ξεινίσαι ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν.
Καί μοι κτήματ' ἔδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς,
χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
Καί νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι·
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
Τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσαι,
ὅππως νοστήσει Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον,
ἤδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν.
Ὤμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν' ἑταίρους,
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
Ἔνθ' ὅγε μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάστῳ
ἐνδυκέως· τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἥνδανε βουλὴ
ἀμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.
Ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηῦς,
αὐτίκα δούλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο·
ἐκ μέν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσαν,
ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὅρηαι.
Ἑσπέριοι δ' Ἰθάκης εὐδειέλου ἔργ' ἀφίκοντο·
ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηῒ
ὅπλῳ ἐϋστρεφέϊ στερεῶς· αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
ἐσσυμένως παρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἕλοντο.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
ξεστὸν ἐφόλκαιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσσῃ
στῆθος· ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσσ' ἀμφοτέρῃσιν
νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
Ἔνθ' ἀναβάς, ὅθι τε δρίος ἦν πολυανθέος ὕλης,
κείμην πεπτηώς· οἱ δὲ μεγάλα στενάχοντες
φοίτων· ἀλλ' οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι
μαίεσθαι προτέρω· τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον

tum vero atram nubem statuit Saturnius
nave super cava; obscuratus-est autem pontus ab ipsa.
Jupiter vero crebro tonuit, et injecit navi fulmen:
hæc autem contorta-est tota, Jovis percussa fulmine,
ac sulphure impleta-est; ceciderunt autem ex navi omnes.
Hi vero cornicibus *marinis* similes, circa navem nigram
in-fluctibus ferebantur: deus autem *iis* auferebat reditum.
At mihi Jupiter ipse, habenti quidem dolores animo,
malum longum navis cærulea-prora
manibus imposuit, ut adhuc malum effugerem.
Hunc inde amplexus, ferebar perniciosis ventis;
per-novem-dies ferebar, decima autem me nocte nigra
terræ Thesprotorum appulit magna unda volvens.
Ibi me Thesprotorum rex excepit Phidon
heros gratis; hujus enim dilectus filius quum-supervenisset,
frigore et labore afflictum duxit in domum,
manu sublevatum, donec pervenisset ad-ædes patris:
ac mihi lænamque tunicamque vestimenta induit.
Ibi de-Ulysse ego audivi: ille enim dicebat,
hospitio-excepisse *se illum* et amice-tractasse euntem in patriam terram.] Et mihi bona ostendit, quanta collegerat Ulysses,] æsque, aurumque, multumque-elaboratum ferrum.
Et sane *iis* in decimam generationem alium adhuc aleret;
tantæ ei res-pretiosæ jacebant in ædibus regis.
Ipsum autem in Dodonam dicebat ivisse, ut dei
ex quercu alte-comante Jovis consilium audiret,
quomodo rediret Ithacæ in opulentum populum,
jam diu absens, utrum palam, an occulte.
Juravit autem coram me ipso, libans in domo,
navem deductam-esse et paratos esse socios,
qui jam ipsum deducturi-sint caram in patriam terram.
Sed me prius dimisit: contigit enim ut-iret navis
virorum Thesprotorum in Dulichium tritici-ferax.
Tunc ille me jussit deduci ad-regem Acastum
cum-cura; illis autem malum in-animo placebat consilium
de me, ut adhuc omnino calamitatis in pestem inciderem.
Sed quando a-terra longe progressa-est pontum-transiens navis,] statim servilem diem mihi moliebantur:
exuerunt quidem me lænaque, tunicaque vestimentis,
circumque me pannum alium malum jecerunt, et tunicam,
lacera, quæ et ipse in oculis vides.
Vespertini autem Ithacæ late-conspicuæ *ad* culta pervenere:
ibi me quidem ligaverunt bene-tabulata in navi
fune bene-torto arcte; ipsi vero egressi
festinanter ad litus maris, cœnam sumsere.
At mihi vinculum quidem resolvere dii ipsi
facile: capiti autem panno obvoluto,
lævigatum per-clavum delapsus applicui mari
pectus; deinde autem manibus remigavi ambabus
natans; valdeque cito foris eram seorsum ab-illis.
Tunc quum-ascendissem, ubi senticetum erat floridæ silvæ,
jacebam stratus: illi vero valde gementes
ibant; sed enim ipsis non videbatur melius esse
inquirere ulterius: hi quidem retro iterum ibant

Digitized by Google

νηὸς ἔπι γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως, καί με σταθμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντες
ἀνδρὸς ἐπισταμένου· ἔτι γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
ἆ δειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας,
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἠδ' ὅσ' ἀλήθης.
Ἀλλὰ τάγ' οὐ κατὰ κόσμον ὀΐομαι, οὐδέ με πείσεις
εἰπὼν ἀμφ' Ὀδυσῆϊ· τί σε χρὴ, τοῖον ἐόντα,
μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα καὶ αὐτὸς
νόστον ἐμοῖο ἄνακτος, ὅτ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσιν
πάγχυ μάλ', ὅττι μιν οὔτι μετὰ Τρώεσσι δάμασσαν
ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν.
Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοὶ,
ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω.
Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο.
Αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσσιν ἀπότροπος· οὐδὲ πόλινδε
ἔρχομαι, εἰ μή πού τι περίφρων Πηνελόπεια
ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθὲν ἔλθοι.
Ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν,
ἠμὲν οἳ ἄχνυνται δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
ἠδ' οἳ χαίρουσιν βίοτον νήποινον ἔδοντες.
Ἀλλ' ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
ἐξ οὗ δή μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
ὅς ῥ' ἄνδρα κτείνας, πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἀληθεὶς
ἤλυθ' ἐμὰ πρὸς δώματ'· ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
Φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
νῆας ἀκειόμενον, τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην,
πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν.
Καὶ σὺ, γέρον πολυπενθὲς, ἐπεί σέ μοι ἤγαγε δαίμων,
μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο μήτε τι θέλγε·
οὐ γὰρ τοὔνεκ' ἐγώ σ' αἰδέσσομαι οὐδὲ φιλήσω,
ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας αὐτόν τ' ἐλεαίρων. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος,
οἷόν σ' οὐδ' ὀμόσας περ ἐπήγαγον οὐδέ σε πείθω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'· αὐτὰρ ὕπερθεν
μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Εἰ μέν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα,
ἕσσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα πέμψαι
Δουλίχιόνδ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεὸς, ὡς ἀγορεύω,
δμῶας ἐπισσεύας βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὑφορβός·
ξεῖν', οὕτω γάρ κέν μοι ἐϋκλείη τ' ἀρετή τε
εἴη ἐπ' ἀνθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον καὶ ξείνια δῶκα,
αὖτις δὲ κτείναιμι φίλον τ' ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην·
πρόφρων κεν δὴ ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην.
Νῦν δ' ὥρη δόρποιο· τάχιστά μοι ἔνδον ἑταῖροι
εἶεν, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ὑφορβοί.

navem in cavam; me autem absconderunt dii ipsi
facile, et me stabulo appulerunt ducentes
viri prudentis; adhuc enim mihi fatum *est* vivere.
Hunc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce:
ah miser hospitum, certe mihi valde animum commovisti,
hæc singula dicens, quanta jam passus-es, et quantum vaga-
tus.] Sed ea non pro decenti *dicta* arbitror, nec mihi persua-
debis] locutus de Ulysse: quid te oportet, talis quum-sis,
temere mentiri? ego vero certe novi et ipse
de-reditu mei domini, quod *is* odio-habetur omnibus diis
prorsus valde, quia ipsum non inter Trojanos domuere,
vel amicorum in manibus, postquam bellum confecerat.
Tunc ei tumulum-quidem fecissent universi-Achivi,
atque etiam suo filio magnam gloriam peperisset in-posterum
Nunc autem ipsum inglorie Harpyiæ abripuerunt.
At ego apud sues *maneo* semotus: neque ad urbem
eo, nisi quando forte prudens Penelope
venire jubeat, quando nuntius alicunde venerit.
Sed illi quidem singula assidentes interrogant,
sive qui dolent diu absente rege,
sive qui gaudent victum impune absumentes.
Sed mihi non gratum est inquirere et interrogare,
ex quo quidem me Ætolus vir decepit sermone;
qui, viro interfecto, multas per regiones vagatus,
venit meas ad domos: ego vero ipsum amice-complectebar.
Dixit autem *se* eum inter Cretenses apud Idomeneum vidisse
naves reficientem, quas ei confregerant procellæ:
et dixit venturum, vel in æstatem, vel in autumnum,
multas opes advehentem, cum divinis sociis.
Et tu, senex infelix, postquam te mihi adduxit deus,
neu quid mihi mendaciis gratificare, neu mulce:
non enim ob-id ego te honorabo, nec diligam,
sed Jovem Hospitalem veritus, teque-ipsum miseratus.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
certe valde quidam tibi animus in pectoribus incredulus,
quoniam te ne cum-jurejurando quidem ad-credendum-addu-
xi, nec tibi persuadeo.] Sed age nunc sponsionem faciamus:
ac desuper] testes ambobus dii *sunto*, qui Olympum tenent.
Si quidem redierit herus tuus in hanc domum,
indutum me lænaque tunicaque vestimentis deduc
ad-Dulichium, ut-eam, quo mihi *ire* gratum est animo;
sin vero non venerit herus tuus, ut prædico,
famulis incitatis *me* dejice magna de rupe,
ut et alius mendicus caveat decipere.
Hunc autem respondens allocutus-est divinus subulcus:
hospes, sic enim mihi bona-fama virtutisque-nomen
esset inter homines simul nunc, et in-posterum,
qui te, postquam in casam duxissem, et hospitalia dedissem,
deinde tamen interficerem, dilectumque animum eriperem:
ex-animo sane deinde Jovi Saturnio supplicarem.
Nunc vero hora cœnæ *est*: citissime mihi intus socii
adsint, ut in casa lautam apparemus cœnam.
Sic hi quidem talia inter se dicebant,
prope autem suesque et viri venere subulci.

Digitized by Google

Τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι·
κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συῶν αὐλιζομενάων.
Αὐτὰρ ὁ οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός·
Ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
τηλεδαπῷ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἵπερ ὀϊζὺν
δὴν ἔχομεν, πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων·
ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλέϊ χαλκῷ·
οἱ δ' ὗν εἰςῆγον μάλα πίονα πενταέτηρον·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ· οὐδὲ συβώτης
λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν·
ἀλλ' ὅγ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν
ἀργιόδοντος ὑὸς καὶ ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσιν
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
Κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίζῃ δρυὸς, ἣν λίπε κείων·
τὸν δ' ἔλιπε ψυχή. Τοὶ δ' ἔσφαξάν τε καὶ εὗσαν·
αἶψα δέ μιν διέχευαν· ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συβώτης,
πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα δημόν.
Καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε, παλύνας ἀλφίτου ἀκτῇ,
μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν
ὤπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα·
βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα· ἂν δὲ συβώτης
ἵστατο δαιτρεύσων· περὶ γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ᾔδη.
Καὶ τὰ μὲν ἔπταχα πάντα διεμοιρᾶτο δαΐζων·
τὴν μὲν ἴαν Νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ, Μαιάδος υἱεῖ,
θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἑκάστῳ·
νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιρεν
ἀργιόδοντος ὑός· κύδαινε δὲ θυμὸν ἄνακτος·
καί μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Αἴθ' οὕτως, Εὔμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο,
ὡς ἐμοὶ, ὅττι με, τοῖον ἐόντ', ἀγαθοῖσι γεραίρεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
ἔσθιε, δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖςδε,
οἷα πάρεστι· θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
ὅττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ· δύναται γὰρ ἅπαντα.
Ἦ ῥα καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
σπείσας δ' αἴθοπα οἶνον, Ὀδυσσῆϊ πτολιπόρθῳ
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ' ἕζετο ᾗ παρὰ μοίρῃ.
Σῖτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὅν ῥα συβώτης
αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος·
πὰρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
σῖτον μέν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος· οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον
σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι ἐσσεύοντο.
Νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
πάννυχος· αὐτὰρ ἄη Ζέφυρος μέγας αἰὲν ἔφυδρος.
Τοῖς δ' Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἴ πώς οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι, ἤ τιν' ἑταίρων
ἄλλον ἐποτρύνειεν, ἐπεί ἑο κήδετο λίην·
Κέκλυθι νῦν, Εὔμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω· οἶνος γὰρ ἀνώγει
ἠλεὸς, ὅςτ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι,

Has quidem deinceps incluserunt in stabula ad-cubandum
strepitus vero ingens ortus-est suum stabulantium.
Verum ille suos socios hortabatur, divinus subulcus:
Ducite suum optimum, ut hospitis *gratia* mactem
longinqui: una autem ipsi recreabimur, qui ærumnam
diu habemus, patientes suum gratia albis-dentibus:
alii vero nostrum laborem impune edunt.
Sic igitur locutus, scidit ligna acuto ære:
illi autem suem adduxere valde pinguem, quinquennem:
eum quidem inde statuerunt ad focum; neque subulcus
oblitus-est immortalium: mente enim utebatur bona;
sed hic auspicans, capitis pilos in ignem jecit
albis-dentibus suis, et precabatur omnes deos,
ut-rediret Ulysses prudens suam domum.
Feriit autem *suem manu* sublata segmine quercus, quod reliquerat findens;] et hunc reliquit anima. Ipsi vero jugularunt et ustularunt;] statimque eum divisere; ac frusta cruda-ponebat subulcus,] undique auspicans a-membris, in pinguem adipem:] et alia quidem in ignem jecit, conspersa frumenti farina,] minutatimque-secuere cetera, et verubus transfixere
assaruntque scite, extraxeruntque *igne* omnia:
posuerunt autem in mensis simul omnia: ac subulcus
surrexit divisurus; valde enim mente æqua norat.
Atque illa quidem septifariam omnia partitus-est dividens;
partem quidem unam Nymphis et Mercurio, Maiæ filio,
posuit precatus; ceteras vero distribuit singulis:
tergo autem Ulyssem perpetuo honorabat
albis-dentibus suis; lætificabat vero animum domini;
et ipsum compellans allocutus-est ingeniosus Ulysses:
Utinam sic, Eumæe, dilectus Jovi patri sis,
ut mihi, quandoquidem me, talis quum-sim, bonis honoras.
Hunc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce:
comede, mirifice hospitum, et delectare hisce,
qualia adsunt; deus autem hoc quidem dabit, illud vero sinet,
quodcunque suo animo voluerit: potest enim omnia.
Dixit, et primitias sacrificavit diis sempiternis:
libatoque nigro vino, Ulyssi urbium-vastatori *poculum*
in manibus posuit; hic autem sedebat suam juxta partem.
Panem autem ipsis distribuit Mesaulius, quem subulcus
ipse *sibi* comparaverat solus, absente domino,
sine (*pretium non præbentibus*) domina et Laerte sene:
eum vero a Taphiis emit ex-possessionibus suis.
Hi autem ad cibos paratos appositos manus porrigebant.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
panem quidem eis abstulit Mesaulius; illi autem ad cubitum,
pane et carnibus saturati; properabant.
Nox vero dein supervenit mala obscura-sine-luna; pluebat autem Jupiter] tota-nocte; ac flabat Zephyrus magnus semper aquosus.] Inter-hos vero Ulysses locutus-est, subulcum tentans,] si qua sibi exutam lænam præberet, vel aliquem sociorum] alium *dare* hortaretur, siquidem ipsum curabat valde:] Audi nunc, Eumæe, et ceteri omnes socii,
gloriabundus aliquod verbum dicam: vinum enim jubet
stultum, quod impulit sapientem etiam valde cantare,

Digitized by Google

καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν
καί τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω.
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὡς ὅθ' ὑπὸ Τροίην λόχον ἤγομεν ἀρτύναντες·
ἡγείσθην δ' Ὀδυσεύς τε καὶ Ἀτρείδης Μενέλαος,
τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγών· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἱκόμεσθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος,
ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστυ κατὰ ῥωπήϊα πυκνὰ
ἂν δόνακας καὶ ἕλος ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες
κείμεθα. Νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ Βορέαο πεσόντος,
πηγυλίς· αὐτὰρ ὕπερθε χιὼν γένετ' ἠΰτε πάχνη,
ψυχρή, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
Ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
εὗδον δ' εὔκηλοι, σάκεσιν εἰλυμένοι ὤμους·
αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἑτάροισιν ἔλειπον
ἀφραδέως, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης·
ἀλλ' ἑπόμην σάκος οἷον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
καὶ τότ' ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα,
ἀγκῶνι νύξας· ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ὑπάκουσεν·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
οὔτοι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλά με χεῖμα
δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν· παρά μ' ἤπαφε δαίμων
οἰοχίτων' ἴμεναι· νῦν δ' οὐκέτι φυκτὰ πέλονται.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ,
οἷος ἐκεῖνος ἔην βουλευέμεν ἠδὲ μάχεσθαι·
φθεγξάμενος δ' ὀλίγῃ ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Σίγα νῦν, μήτις σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.
Ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν εἶπέ τε μῦθον·
Κλῦτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.
Λίην γὰρ νηῶν ἑκὰς ἤλθομεν· ἀλλά τις εἴη
εἰπεῖν Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα Θόας, Ἀνδραίμονος υἱὸς,
καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
κείμην ἀσπασίως· φάε δὲ χρυσόθρονος Ἠώς.
Ὣς νῦν ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη·
δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν
ἀμφότερον, φιλότητι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἐῆος·
νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
ὦ γέρον, αἶνος μέν τοι ἀμύμων, ὃν κατέλεξας,
οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς ἔειπες·
τῷ οὔτ' ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ ἄλλου,
ὧν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα,
νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλίξεις.
Οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
ἐνθάδε ἕννυσθαι· μία δ' οἴη φωτὶ ἑκάστῳ.
[Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
πέμψει δ', ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.]
Ὣς εἰπὼν ἀνόρουσε· τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς

et ad molliter ridendum, et *ad* saltandum incitavit,
et aliquod verbum emisit, quod indictum *esset* melius.
Sed postquam primum vocem-rupi, non celabo.
Utinam sic pubescerem, viresque mihi integræ essent,
sicut quando sub Trojam insidias duximus instructas :
ducesque-erant Ulyssesque et Atrides Menelaus;
cum-his vero una tertius dux-eram ego : ipsi enim jubebant.
Sed quando jam veneramus ad urbem, altumque murum,
nos quidem circa urbem per virgulta densa,
in arundinibus et palude sub armis prostrati,
jacebamus. Nox autem supervenit mala, Borea oborto,
glacialis; at superne nix facta-est veluti pruina,
frigida, et scutis circum-accrescebat glacies.
Ibi ceteri omnes lænas habebant, et tunicas,
dormiebantque quieti, scutis cooperti humeros :
at ego lænam quidem profectus sociis reliqueram,
stulte, quoniam non putabam *me* frigus-passurum omnino :
sed sequebar, scutum solum habens et cingulum nitidum.
Sed quando jam tertia-pars noctis erat, et astra transierant,
tunc ego Ulyssem allocutus-sum, prope qui-erat,
cubito pungens; is vero promte auscultavit :
Nobilissime Laertiade, sollers Ulysse,
nequaquam amplius vivis interero; sed me hiems
domat; non enim habeo lænam : decepit me deus,
sola-cum-tunica ut-irem ; nunc vero non-amplius effugium
est.] Sic dixi ; is autem dein mentem habebat hanc in animo,
qualis ille erat ad-consultandum et pugnandum :
locutus autem submissa voce, me sermone affabatur :
Sile nunc, ne-quis te Achivorum alius audiat.
Dixit; et in cubito caput tenuit, dixitque sermonem :
Audite, amici : divinum mihi in-somnis astitit somnium.
Valde enim a-navibus longe venimus : sed aliquis eat
nuntiatum Atridæ Agamemnoni, pastori virorum,
si plures a navibus excitare velit ut-veniant.
Sic dixit : surrexit autem deinde Thoas, Andræmonis filius,
confestim, ac lænam deposuit purpuream,
profectusque-est currens ad naves : ego vero in vestimento
illius] jacui libenter; illuxit autem in-aureo-solio Aurora.
Ita utinam nunc pubescerem, viresque mihi integræ essent;
daret aliquis lænam in stabulis subulcorum,
utrumque, ex-amicitia ac reverentia viri boni :
nunc autem me despiciunt, mala corpore vestimenta habentem.] Hunc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce :] o senex, narratio quidem tibi bona, quam dixisti,
neque ullum præter decorum verbum inutile locutus-es :
ideo nec veste indigebis, neque ulla alia-re,
quarum decet supplicem miserum compotem-factum-esse,
nunc; at mane quidem tuos pannos manibus-excuties.
Non enim multæ lænæ, mutatoriæque tunicæ
hic *sunt* ad-induendum; una autem sola *est* viro cuique.
[At postquam venerit Ulyssis dilectus filius,
ipse tibi lænamque tunicamque vestimenta dabit,
deducetque, quo te cor animusque jubet.]
Sic locutus cito-surrexit; ponebat autem ei prope ignem

Digitized by Google

εὐνήν, ἐν δ' οἰῶν τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
πυκνὴν καὶ μεγάλην, ἥ οἱ παρεχέσκετ' ἀμοιβὰς
ἕννυσθαι, ὅτε τις χειμὼν ἔκπαγλος ὄροιτο. [τὸν
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐ-
ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνίαι· οὐδὲ συβώτῃ
ἥνδανεν αὐτόθι κοῖτος ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι,
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὡπλίζετο· χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
ὅττι ῥά οἱ βιότου περικήδετο, νόσφιν ἐόντος.
Πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις,
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἑέσσατ' ἀλεξάνεμον, μάλα πυκνήν,
ἂν δὲ νάκην ἕλετ' αἰγὸς ἐϋτρεφέος, μεγάλοιο·
εἵλετο δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
Βῆ δ' ἴμεναι κείων, ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
πέτρῃ ὕπο γλαφυρῇ εὗδον, Βορέω ὑπ' ἰωγῇ.

lectum; atque oviumque et caprarum pelles injiciebat.
Ibi Ulysses decubuit; injecit autem lænam ipsi
densam et magnam, quæ ei prope-jacebat mutatoria
ad-induendum, quando aliqua tempestas gravis oriretur.
Sic quidem tunc Ulysses decubuit; ac prope ipsum
viri cubuere juvenes; non-autem subulco
placuit illic lectus, a-suibus seorsum ut-cubaret:
sed is extra profectus armabat-se: gaudebat vero Ulysses,
quod sibi facultatum curam-habebat, *ipse* dum-abesset.
Primum quidem ensem acutum circa fortes suspendit hume-
ros;] tum lænam sibi-circumdedit arcentem-ventos, valde
densam;] ac pellem sumsit capræ bene-nutritæ, magnæ:
sumsitque acutum jaculum, canum propulsatorem et viro-
rum.] Ivitque decubiturus, ubi quidem sues albis-dentibus
rupe sub cava dormiebant, Boream arcente-in-loco.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο.

Τηλεμάχου πρὸς Εὔμαιον ἄφιξις.

Ἡ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
ᾤχετ' Ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
νόστου ὑπομνήσουσα καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Εὗρε δὲ Τηλέμαχον καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν,
εὕδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο·
ἤτοι Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ·
Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκὺς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη· [σαι,
Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλη-
κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
οὕτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσιν,
κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
Ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον
πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμῃς.
Ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
μνηστῆρας δώροισι καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα·
μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
Οἶσθα γὰρ, οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός·
κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπυίοι,
παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο
οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος οὐδὲ μεταλλᾷ.
Ἀλλὰ σύγ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
δμωάων, ἥτις τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι·
εἰσόκε τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
Ἄλλο δέ τοίγε ἔπος ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ.
Μνηστήρων σ' ἐπιτηδὲς ἀριστῆες λοχόωσιν
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλὰ τάγ' οὐκ ὀΐω, πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.

ODYSSEÆ XV.

Telemachi ad Eumæum adventus.

In spatiosam vero Lacedæmonem Pallas Minerva
ibat, Ulyssis magnanimi splendidum filium
de-reditu submonitura et hortatura ut-rediret.
Invenit autem Telemachum et Nestoris inclytum filium
cubantes in vestibulo-domus Menelai gloriosi:
Nestoriden quidem molli domitum somno;
Telemachum vero non somnus tenebat dulcis, sed *eum* in
animo] noctem per divinam curæ de-patre excitabant.
Prope autem stans *eum* allocuta-est cæsiis-oculis Minerva:
Telemache, non-amplius bene a *tua* domo procul vagaris,
possessionibusque relictis, virisque in tuis ædibus
ita insolentibus; *cave* ne tibi omnia comedant,
possessionibus divisis, tu vero inane iter feceris.
Sed hortare citissime bello strenuum Menelaum
ut-dimittat *te*: ut adhuc domi eximiam matrem invenias.
Jam enim paterque fratresque *eam* jubent
Eurymacho nubere; is enim superat omnes
procos donis, et nimium-auxit sponsalia:
ne quid, te invito, ex ædibus bonum efferatur.
Scis enim, qualis animus in pectoribus *est* mulieris:
illius vult domum augere, qui *se* duxerit,
filiorum autem priorum, et *mariti* cui-virgo-nupserat di-
lecti,] non-amplius recordatur, quando-mortuus-est, neque
inquirit.] Sed tu ubi-veneris ipse, committas singula
famularum *ei* quæcunque tibi optima videatur esse;
donec tibi ostenderint dii illustrem uxorem.
Aliud autem tibi verbum dicam; tu vero repone animo.
Procorum tibi studiose principes insidiantur
in freto Ithacæque Samique asperæ,
cupientes *te* occidere, antequam in-patriam terram perve-
neris.] Sed ea non *futura* puto: prius etiam aliquem terra
habebit] virorum procorum, qui tibi victum devorant.

Digitized by Google

Ἀλλὰ ἑκὰς νήσων ἀπέχειν εὐεργέα νῆα,
νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν· πέμψει δέ τοι οὖρον ὄπισθεν
ἀθανάτων, ὅςτις σε φυλάσσει τε ῥύεταί τε.
Αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι καὶ πάντας ἑταίρους·
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰςαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδεν.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι· τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἴσω
ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
οὕνεκά οἱ σῶς ἐσσὶ καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθας.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμ-
Αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἡδέος ὕπνου ἔγειρεν· [πον.
[λὰξ ποδὶ κινήσας, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·]
Ἔγρεο, Νεστορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
ζεῦξον ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο.
Τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα·
Τηλέμαχ', οὔπως ἔστιν ἐπειγομένους περ ὁδοῖο
νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν· τάχα δ' ἔσσεται ἠώς.
Ἀλλὰ μέν', εἰςόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείῃ
ἥρως Ἀτρείδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος,
καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ.
Τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα πάντα
ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότητα παράσχῃ.
Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῒ σιγαλόεντα
δῦνεν καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις
ἥρως· βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προςηύδα·
[Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·]
Ἀτρείδη Μενέλαε Διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Τηλέμαχ', οὔτι σ' ἔγωγε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω,
ἱέμενον νόστοιο· νεμεσσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέησιν,
ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα·
Ἶσόν τοι κακόν ἐσθ', ὅςτ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνει καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκει.
[Χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.]
Ἀλλὰ μέν', εἰςόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείω
καλά, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς· εἴπω δὲ γυναιξὶν
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων·
ἀμφότερον, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη καὶ ὄνειαρ·
δειπνήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·
εἰ δ' ἐθέλεις τραφθῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος,
ὄφρα τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑποζεύξω δέ τοι ἵππους,
ἄστεα δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
αὔτως ἀμπέμψει, δώσει δέ τι ἕν γε φέρεσθαι,
ἠέ τινα τριπόδων εὐχάλκων ἠὲ λεβήτων
ἠὲ δύ' ἡμιόνους ἠὲ χρύσειον ἄλεισον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·

Sed longe ab-insulis abstine bene-fabricatam navem,
cumque-nocte simul naviga : mittet autem tibi ventum-secundum a-tergo] immortalium quicunque te custoditque tueturque.] At ubi ad-primum litus Ithacæ perveneris,
navem quidem in urbem mitte et omnes socios :
ipse vero omnium-primum subulcum adi,
qui tibi suum custos *est*, simulque in-te benevolo animo-est.
Illic autem noctem perage; ipsum vero mitte in urbem
nuntium laturum prudenti Penelopæ,
quod ei salvus sis, et ex Pylo veneris.
Hæc quidem sic locuta abiit ad magnum Olympum.
At ille Nestoriden ex dulci somno excitavit
[illato pede motum; et ei verbum dixit :]
Surge, Nestoride Pisistrate, solidis-ungulis equos
junge sub currum ducens, ut conficiamus iter.
Hunc autem Nestorides Pisistratus contra allocutus-est :
Telemache, nequaquam licet, deproperantes licet iter,
noctem per tenebrosam aurigare; cito vero aderit aurora.
Sed mane, dum dona ferens in-curru posuerit
heros Atrides, hasta-inclytus Menelaus,
et verbis placidis compellatum dimiserit.
Etenim hospes recordatur dies omnes
viri hospitalis, qui amicitiam exhibuerit.
Sic dixit : statim autem in-aureo-solio venit Aurora.
Prope autem ad-eos venit bello strenuus Menelaus,
ubi-surrexit e lecto, ab Helena pulcris-comis.
Hunc autem postquam animadvertit Ulyssis dilectus filius,
festinans inde tunicam circa corpus splendidam
induit, et magnum pallium fortibus injecit humeris
heros : ivit autem foras, astansque *eum* allocutus-est :
[Telemachus, dilectus filius Ulyssis divini :]
Atride Menelae, Jovis-alumne, princeps civium,
jam nunc me dimitte dilectam in patriam terram :
jam enim mihi animus cupit domum ire.
Huic autem respondit deinde bello strenuus Menelaus :
Telemache, non te equidem in-longum tempus hic detinebo,
cupientem reditus : succenseo autem et alii
viro hospitali, qui immoderate quidem diligat,
immoderate autem oderit; meliora vero *sunt* æqua omnia.
Æquale sane malum est, qui et nolentem redire
hospitem impellat, et qui ire-festinantem detineat.
[Oportet hospitem præsentem amice-tractare, volentemque dimittere.] Sed mane, dum dona ferens in-curru posuero
pulcra; tu autem oculis videris : dicam vero mulieribus
jentaculum in ædibus ut-parent abunde ex-intus repositis :
utrumque, gloriaque et splendor, et utilitas *est*,
pastos ire multam super immensam terram;
sin vero vis divertere in Helladem, et medium Argos :
ut te ipse sequar, subjungam autem tibi equos,
ad-urbesque hominum ducam; nec quisquam nos
sic remittet; sed dabit aliquid unum saltem ferendum,
aut aliquem tripodum bene-æratorum, aut lebetum,
aut duos mulos, aut aureum poculum. [est :
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-

Digitized by Google

Ἀτρείδη Μενέλαε Διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· οὐ γὰρ ὄπισθεν
οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσιν·
μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι,
ἤ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐτίκ' ἄρ' ᾗ ἀλόχῳ ἠδὲ δμωῇσι κέλευσεν
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων.
Ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοΐδης Ἐτεωνεύς,
ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν ἀπ' αὐτοῦ·
τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
ὀπτῆσαί τε κρεῶν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
Αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσατο κηώεντα,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷγ' Ἑλένη κίε καὶ Μεγαπένθης.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθ' οἱ κειμήλια κεῖτο,
Ἀτρείδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
υἱὸν δὲ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε' ἄνωγεν
ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν,
ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, οὓς κάμεν αὐτή.
Τῶν ἕν' ἀειραμένη Ἑλένη φέρε, δῖα γυναικῶν,
ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν ἠδὲ μέγιστος,
ἀστὴρ δ' ὣς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
Βὰν δ' ἰέναι προτέρω διὰ δώματος, ἕως ἵκοντο
Τηλέμαχον· τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Τηλέμαχ', ἤτοι νόστον, ὅπως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Δώρων δ', ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω, ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστιν.
Δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἐστὶν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται·
ἔργον δ' Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ Φαίδιμος ἥρως,
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῒν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
ἥρως Ἀτρείδης· ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
θῆκ' αὐτοῦ προπάροιθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης,
ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρῃος,
πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσὶν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Δῶρόν τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι
μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην
σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τεῖως δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
κείσθω ἐνὶ μεγάρῳ· σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς εἰποῦσ' ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
Καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἥρως
δεξάμενος καὶ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ.
Τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος·
ἑζέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα·
[εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·]
πὰρ δὲ Βοηθοΐδης κρέα δαίετο καὶ νέμε μοίρας·

Atride Menelae, Jovis-alumne, princeps civium,
volo jam redire ad nostra; non enim post *me*
custodem discedens reliqui apud possessiones meas:
ne patrem deo-parem quærens, ipse peream,
aut aliquod mihi ex ædibus supellectile-præstans pereat.
Ac postquam hoc audierat bello strenuus Menelaus,
statim suam uxorem et famulas jussit
jentaculum in ædibus parare abunde ex-intus repositis.
Prope autem ipsi venit Boethoides Eteoneus,
ubi-surrexerat e lecto; quippe non procul habitabat ab ipso;
hunc ignem accendere jussit bello strenuus Menelaus,
assareque carnes; is vero non inobsequens-fuit, ubi-audie-
rat.] Ipse autem in thalamum descendit odoratum,
non solus; simul cum-ipso Helena ivit et Megapenthes.
Sed quando jam *eo* pervenerant, ubi ei bona-recondita jace-
bant,] Atrides quidem deinde poculum cepit duplex,
filium autem craterem portare Megapenthem jussit
argenteum: Helena vero astitit arcis,
ubi erant ei pepla omni-artificio-varia, quæ elaborarat ipsa.
Horum unum sublatum Helena ferebat, divina mulierum,
qui pulcerrimus erat ornatu-versicolori, et maximus,
ut stella autem resplendebat: jacebat vero ultimus omnium.
Iveruntque inde ulterius per domum, donec pervenirent
ad-Telemachum: hunc autem affatus-est flavus Menelaus:
Telemache, sane reditum, ut animo tuo cupis,
sic tibi Jupiter perficiat, altitonans maritus Junonis.
Donorum autem, quotquot in mea domo recondita jacent,
dabo quod optimum et pretiosissimum est.
Dabo tibi craterem elaboratum; argenteus autem
est totus, auro vero labra munita-sunt;
opus *est* Vulcani: donavit autem eum *mihi* Phædimus heros,
Sidoniorum rex, quando ejus domus suscepit
illic me in-reditu-profectum: tibi autem volo hoc præbere.
Sic locutus, in manibus *ei* ponebat poculum duplex
heros Atrides: ille vero craterem splendidum
posuit ante ipsum ferens, fortis Megapenthes,
argenteum: Helena autem astitit pulcris-genis,
peplum habens in manibus, verbumque dixit et elocuta-est:
Donum tibi et ego, fili dilecte, hoc do,
monumentum Helenæ manuum, optabilium in nuptiarum tem-
pus] tuæ uxori gestandum: interim vero dilectam apud ma-
trem] jaceat in domo: tu vero mihi gaudens pervenias
ad-domum bene ædificatam, et tuam in patriam terram.
Sic locuta in manibus *ei* posuit: hic autem accepit gaudens.
Et hæc quidem in sirpea posuit Pisistratus heros
accepta, et omnia suo admiratus-est animo.
Hos autem duxit ad domum capite flavus Menelaus:
sederuntque deinde in sedibusque soliisque.
Aquam autem famula gutturnio defudit ferens,
pulcro, aureo, super argenteum lebetem,
ad-lavandum; juxtaque politam extendit mensam.
Panem vero veneranda proma apposuit ferens:
[fercula multa imponens, gratificans de-præsentibus;] [nes;
juxtaque Boethoides carnes dividebat et distribuebat portio-

Digitized by Google

ᾠνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
Τοὺς δὲ μετ' Ἀτρείδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος,
οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφιν,
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην·
στῆ δ' ἵππων προπάροιθε, δεδισκόμενος δὲ προσηύδα·
Χαίρετον, ὦ κούρω, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
εἰπεῖν· ἦ γὰρ ἔμοιγε πατὴρ ὡς ἤπιος ἦεν,
εἵως ἐν Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
καὶ λίην κείνῳ γε, Διοτρεφές, ὡς ἀγορεύεις,
πάντα τάδ' ἐλθόντες καταλέξομεν· αἲ γὰρ ἐγὼν ὣς
νοστήσας Ἰθάκηνδε, κιὼν Ὀδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ
εἴποιμ', ὡς παρὰ σεῖο τυχὼν φιλότητος ἁπάσης
ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰΰζοντες ἕποντο
ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δέ σφισιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
δεξιὸς ἤϊξε πρόσθ' ἵππων· οἱ δὲ ἰδόντες
γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
Τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἤρχετο μύθων·
Φράζεο δή, Μενέλαε Διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἢ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τέρας ἠὲ σοὶ αὐτῷ.
Ὣς φάτο· μερμήριξε δ' Ἀρηΐφιλος Μενέλαος,
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας.
Τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον·
Κλῦτέ μευ· αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω.
Ὡς ὅδε χῆν' ἥρπαξ', ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ,
ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε·
ὣς Ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεὶς
οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται· ἠὲ καὶ ἤδη
οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
οὕτω νῦν Ζεὺς θείη, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης·
τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὡς εὐχετοῴμην.
Ἦ καὶ ἐφ' ἵπποιϊν μάστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἤϊξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες·
οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
υἱέος Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον·
καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν·

sed vinum-fundebat filius Menelai inclyti.
Hi autem ab cibos paratos appositos manus extendebant.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
tum vero Telemachus et Nestoris illustris filius
equosque junxerunt, currusque variegatos conscenderunt;
exegerunt autem e-vestibulo et porticu sonora.
Post hos vero Atrides ivit flavus Menelaus,
vinum habens in manu dulce dextra,
aureo in poculo, ut, ubi-libassent, proficiscerentur;
stetit autem ante equos, propinansque *eos* allocutus-est:
Valete, o juvenes, et Nestori pastori virorum
dicite *salutem;* certe enim mihi, ut pater, benignus erat,
quamdiu in Troja pugnabamus filii Achivorum.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] et omnino illi, Jovis-alumne, sicut dicis,
omnia hæc profecti narrabimus: utinam enim ego sic,
reversus in-Ithacam, ubi-advenero, Ulyssi in domo
dixerim, ut a te potitus amicæ-exceptionis omnigenæ
veniam, atque afferam opes multas et bonas.
Sic igitur ei locuto supervolavit dextera avis,
aquila album anserem ferens unguibus ingentem,
mansuetum e chorte: ac clamantes sequebantur
viri et mulieres: hæc vero ipsos prope quum-venisset,
dextera emicuit ante equos: hi autem conspicati
gavisi-sunt, et omnibus in mentibus animus exhilaratus-est.] His autem Nestorides Pisistratus orsus-est sermonem:
Considera jam, Menelae Jovis-alumne, princeps virorum,
an nobis hoc ostenderit deus portentum, an tibi ipsi.
Sic dixit; cogitabat autem Marti-carus Menelaus,
quomodo ei rite responderet meditatus.
Hunc autem Helena lato-peplo præveniens dixit verbum:
Audite me; at ego vaticinabor, sicut in animo
immortales *mihi* suggerunt, et sicut perfectum-iri puto.
Sicut hæc anserem rapuit, nutritum in domo,
profecta ex monte, ubi ei genusque partusque:
sic Ulysses mala multa passus, et multum vagatus,
domum redibit, et ulciscetur; aut jam
domi *est*; quin-etiam procis malum omnibus serit.
Hanc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] sic nunc Jupiter faciat, altitonans maritus Junonis;
ita tibi et illic, deo tanquam, vota-fecerim.
Dixit, et equis scuticam incussit: hi autem valde celeriter
ruerunt ad-campum per urbem promti;
iique toto-die quatiebant jugum utrinque habentes.
Occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ:
ad Pheras autem pervenere Dioclei ad domum,
filii Orsilochi, quem Alpheus genuit filium.
Illic vero noctem dormierunt: is vero eis hospitalia apposuit.
Quando vero mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
equosque junxere, currusque variegatos conscenderunt;
exeguntque e-vestibulo et porticu sonora;
et scutica-percussit *Pisistratus*, ut-currerent; hi autem non inviti volarunt.] Statim vero inde venerunt ad Pyli altam urbem;] et tunc Telemachus allocutus-est Nestoris filium:

Digitized by Google

Ἀτρείδη Μενέλαε Διοτρεφές, ὄρχαμε λαων,
βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· οὐ γὰρ ὄπισθεν
οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσιν·
μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι,
ἤ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐτίκ' ἄρ' ᾗ ἀλόχῳ ἠδὲ δμωῇσι κέλευσεν
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων.
Ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοΐδης Ἐτεωνεύς,
ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν ἀπ' αὐτοῦ·
τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαο
ὀπτῆσαί τε κρεῶν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησε·
Αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσατο κη
οὐκ οἶος, ἅμα τῷγ' Ἑλένη κίε καὶ
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθ' οἱ κε πάντας ἑταίρους,
Ἀτρείδης μὲν ἔπειτα δέπας τε γέροντι.
υἱὸν δὲ κρητῆρα φέρειν M καὶ κατὰ θυμόν·
ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ μεθήσει,
ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλο οὐδέ ἕ φημι
Τῶν ἕν' ἀειραμ κεχολώσεται ἔμπης.
ὃς κάλλιστος καλλίτριχας ἵππους
ἀστὴρ δ' δώμαθ' ἵκανεν.
Βὰν δ' ἐποτρύνων ἐκέλευσεν·
Τηλ ἑταῖροι, νηῒ μελαίνῃ·
ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο. [θοντο.
τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπί-
εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
πονεῖτο καὶ εὔχετο, θῦε δ' Ἀθήνῃ
σχεδόθεν δέ οἱ ἤλυθεν ἀνὴρ
φεύγων ἐξ Ἄργεος, ἄνδρα κατακτάς,
γενεήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν,
ναῖε Πύλῳ ἔνι, μητέρι μήλων,
Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων·
ἄλλων δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
εἶχε βίῃ. Ὁ δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
εἵνεκα Νηλῆος κούρης ἄτης τε βαρείης,
τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλῆτις Ἐρινύς.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε Κῆρα καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους
ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης καὶ ἐτίσατο ἔργον ἀεικὲς
ἀντίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ δὲ γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δώμαθ'. Ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον· τόθι γάρ νύ οἱ αἴσιμον ἦεν
ναιέμεναι, πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν·
ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα καὶ ὑψερεφὲς θέτο δῶμα,
γείνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, υἷε κραταιώ.
Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Ὀϊκλῆα μεγάθυμον·
αὐτὰρ Ὀϊκλείης λαοσσόον Ἀμφιάραον,
ὃν πέρι κῆρι φίλει Ζεύς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων
παντοίην φιλότητ'· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν,
ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβῃσι γυναίων εἵνεκα δώρων.
Τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμαίων Ἀμφίλοχός τε.

Atride Menelae, Jovis ni pollicitus perfeceris
volo jam redire ad es autem penitus *nos* profitemur esse
custodem disc ; atqui et æquales-ætate sumus;
ne patrem etiam magis concordia *nos* conciliabit.
aut aliq er navem agas, Jovis-alumne, sed relinque illic;
Ar nex invitum detineat sua in domo,
s s amice-tractare; mihi autem opus *est* cito pervenire.
ic dixit: Nestorides autem suo consultabat animo,
quomodo ei *hoc* rite pollicitus perficeret.
Sic vero ei cogitanti visum-est satius esse:
vertit equos ad navem velocem et *ad* litus maris:
navis autem in puppim depromebat pulcra dona,
vestes, aurumque; quæ ei Menelaus dederat:
et ipsum adhortans verbis alatis allocutus-est:
Festinanter nunc conscende, jubeque *inscendere* omnes
socios,] priusquam ego domum ivero, renuntiaveroque
seni.] Bene enim ego hoc novi in mente et in animo:
qualis *est* illius animus vehemens, non te dimittet,
sed ipse invitaturus huc veniet; neque eum puto
retro iturum vacuum (*sine te*); valde enim irasceretur omnino.
Sic igitur locutus impulit pulcris-jubis equos
retro Pyliorum in urbem, celeriterque domum pervenit.
Telemachus vero sociis hortans præcepit;
Ordinate armamenta, socii, in-nave nigra;
ipsique conscendamus, ut perficiamus iter.
Sic dixit: illi autem ei maxime auscultarunt et paruere.
Statim vero ingrediebantur, et in transtris consedere.
Atque is quidem hæc properabat et supplicabat; sacrificabat-
que Minervæ] navis ad puppim; prope autem ad-eum venit
vir] longinquus, fugiens ex Argo, viro interfecto,
vates; at genere Melampodis proles erat,
qui olim quidem aliquando habitarat in Pylo, matre ovium,
dives inter-Pylios valde egregias ædes habitans:
tum vero aliorum ad-populum pervenit, patriam fugiens,
Neleumque magnanimum, clarissimum viventium,
qui ei opes multas integrum in annum
tenebat vi. Is vero tamdiu quidem in ædibus Phylaci
vinculo in duro ligatus-erat, vehementes dolores patiens,
Nelei gratia filiæ, noxæque gravis,
quam ei in mente posuit dea horrenda Erinnys.
Sed is quidem effugit mortem, et abegit boves valde-mugien-
tes] in Pylum ex Phylace, et ultus-est factum indignum
in-deo-pari Neleo, fratrique uxorem
duxit ad domum. Ipse vero aliorum venit ad-populum,
in Argos equos-pascens: ibi enim ei fatale erat
habitare, multis imperantem Argivis:
ibi autem duxit uxorem et altam posuit domum,
genuitque Antiphaten et Mantium, filios fortes.
Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum;
at Oicleus populi-concitatorem Amphiaraum,
quem ex animo diligebat Jupiterque ægidem-tenens et Apollo
omnigeno amore: nec pervenit *is* ad-senectutis limen;
sed periit in Thebis, muliebrium gratia donorum.
Huic autem filii nati-sunt Alcmæon, Amphilochusque.

Digitized by Google

' τέκετο Πολυφείδεά τε Κλεῖτόν τε·
ῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς
ἵο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη·
Πολυφείδεα μάντιν Ἀπόλλων
τον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάραος·
άσσατο, πατρὶ χολωθεὶς,
το πᾶσι βροτοῖσιν.
Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
.ατο· τὸν δ' ἐκίχανεν
οῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ·
..α πτερόεντα προσηύδα·
.ι σε θύοντα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
..κέρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
.. τ' αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἑταίρων, οἵ τοι ἕπονται,
εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα μηδ' ἐπικεύσῃς·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμὶ, πατὴρ δέ μοί ἐστιν Ὀδυσσεὺς,
εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
Τοὔνεκα νῦν ἑτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα μέλαιναν
ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
οὕτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος ἄνδρα κατακτὰς
ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε ἔται τε
Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιῶν·
τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ Κῆρα μέλαιναν
φεύγω· ἐπεί νύ μοι αἶσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
Ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
μή με κατακτείνωσι· διωκέμεναι γὰρ ὀΐω.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
οὐ μὲν δή σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς ἐΐσης·
ἀλλ' ἕπευ· αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι, οἷά κ' ἔχωμεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος
καὶ τόγ' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης·
ἂν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσατο ποντοπόροιο.
Ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο· πὰρ δὲ οἷ αὐτῷ
εἷσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
Ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν·
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσιν.
Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
[Βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καλλιρέεθρον.]
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡ δὲ Φεὰς ἐπέβαλλεν, ἐπειγομένη Διὸς οὔρῳ,
ἠδὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
Ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσιν,
ὁρμαίνων ἤ κεν θάνατον φύγοι ἤ κεν ἁλώῃ. —
Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
δορπείτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἀνέρες ἄλλοι.

Mantius rursum genuit Polyphidemque, Clitumque: sed Clitum quidem aureo-solio-insidens rapuit Aurora, pulcritudinis gratia ipsius, ut immortalibus interesset; sed magnanimum Polyphidem vatem Apollo reddidit mortalium longe optimum, postquam obierat Amphiaraus:] qui in-Hyperesiam migravit, patri iratus; ubi ille habitans vaticinabatur omnibus mortalibus.

Hujus quidem filius advenit, Theoclymenus autem nomen *ei* erat,] qui tunc prope Telemachum stetit: hunc vero invenit] libantem supplicantemque velocem apud navem nigram; et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:

O amice, quoniam te sacrificantem invenio hoc in loco, oro per sacra et *per* deum, ac deinde *per* tuumque ipsius caput, et socios, qui te comitantur, dic mihi interroganti vera, neu celes: quis *et* unde es hominum? ubi tibi urbs et parentes?

Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] etenim ego tibi, hospes, *hæc* valde accurate dicam. Ex Ithaca genere sum, pater autem mihi est Ulysses, si quando erat: nunc vero jam periit tristi interitu. Propterea nunc sociisque assumtis et nave nigra, veni interrogaturus de-patre diu absente.

Hunc autem rursus allocutus-est Theoclymenus deo-similis:] sic tibi et ego ex patria *exii*, viro interfecto tribule: multi vero fratresque sodalesque *sunt*, Argos per equos-pascens, multumque pollent inter-Achivos: horum elapsus cædem et fatum nigrum fugio: quippe mihi fatale *est* inter homines vagari. Sed me navi impone, quia tibi in-fuga supplicavi, ne me interficiant: persequi enim *eos me* puto.

Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] non quidem jam te *conscendere* volentem depellam a-navi æquali:] sed sequere; at illic amice-excipieris *ex iis* qualia habemus.] Sic igitur locutus, ejus accepit æream hastam;] et hanc super tabulata extendit navis utrinque-recurvæ:] conscendit autem et ipse navem pontum-transeuntem.] In puppi vero deinde consedit, juxtaque se ipsum sedere-fecit Theoclymenum: illi autem rudentes solverunt. Telemachus vero socios hortatus jussit armamenta capessere: illi autem festinanter obedierunt. Malum autem abiegnum concava in basi statuerunt erectum; ac pedibus *navis* astrinxerunt; traxeruntque vela alba bene-tortis loris. His autem secundum ventum misit cæsiis-oculis Minerva, acrem ingruentem per aerem, ut citissime navis emetiretur currens maris salsam aquam. [Præteriere vero Crunos et Chalcidem pulcre-fluentem.]

Occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ: illa autem Pheas appellebat, impulsa Jovis vento-secundo; et apud Elidem divinam, ubi dominantur Epei. Hinc vero rursus insulis immisit *eam* Acutis, cogitans, utrum mortem fugeret, an caperetur.

Illi autem in casa, Ulysses et divinus subulcus, cœnabant; apud ipsos vero cœnabant *et* viri alii.

Digitized by Google

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς δ' Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἴ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι μεῖναί τε κελεύοι
αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἢ ὀτρύνειε πόλινδε·
Κέκλυθι νῦν, Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι·
ἠῶθεν προτὶ ἄστυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
πτωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους.
Ἀλλά μοι εὖ θ' ὑπόθευ καὶ ἅμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον,
ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκῃ
πλάγξομαι, αἴ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.
Καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο
ἀγγελίην εἴποιμι περίφρονι Πηνελοπείῃ·
καί κε μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνείατα μυρί' ἔχοντες.
Αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν, ὅττ' ἐθέλοιεν.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον.
Ἑρμείαο ἕκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει,
δρηστοσύνῃ οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος
πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διά τε ξύλα δανὰ κεάσσαι
δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι·
οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
ὤ μοι, ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
ἔπλετο; ἦ σύγε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὅμιλον,
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Οὔτοι τοιοίδ' εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνων,
ἀλλὰ νέοι, χλαίνας εὖ εἱμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα·
οἵ σφιν ὑποδρώωσιν· ἐΰξεστοι δὲ τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
Ἀλλὰ μέν'· οὐ γάρ τίς τοι ἀνιᾶται παρεόντι,
οὔτ' ἐγὼ οὔτε τις ἄλλος ἑταίρων, οἵ μοι ἔασιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
πέμψει δ', ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
αἴθ' οὕτως, Εὔμαιε, φίλος Διῒ πατρὶ γένοιο
ὡς ἐμοὶ, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλης καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.
Πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν·
ἀλλ' ἕνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
ἀνέρες, ὅν κεν ἵκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάᾳς μεῖναί τέ με κεῖνον ἄνωγας,
εἴπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσῆος θείοιο
πατρός θ', ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
εἴ που ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
ἢ ἤδη τεθνᾶσι καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διὶ δ' εὔχεται αἰεὶ,
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν·
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο
κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἥ ἑ μάλιστα

Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
inter-eos Ulysses locutus-est, subulcum tentans,
utrum ipsum amplius studiose curaret, manereque juberet
illic in stabulo, an hortaretur ad-urbem *ire*:
Audi nunc, Eumæe, ceterique omnes socii;
mane ad urbem cupio discedere
mendicaturus, ut ne te atteram et socios.
Sed me bene mone, et simul ductorem bonum præbe,
qui me illuc ducat: per urbem autem ipse necessitate
vagabor, si forte quis poculum et panis-frustum porrexerit.
Et profectus ad ædes Ulyssis divini,
nuntium dixero prudenti Penelopæ,
et procis insolentibus me-immiscuero,
si mihi cœnam dederint, cibum infinitum habentes.
Statim bene perfecero inter ipsos, quicquid voluerint.
Etenim tibi dicam; tu vero attende, et mihi ausculta.
Mercurii voluntate internuntii, qui utique omnium
hominum operibus gratiam et gloriam præbet,
officio-servili non mihi contenderit mortalis alius,
ad-ignemque bene cumulandum, ac ligna sicca discindenda,
carnesque dividendas, et ad-assandum, et ad-vinum-infundendum;] qualia optimatibus præstant inferiores.
Hunc autem valde indignatus allocutus-es, Eumæe subulce:
hei mihi, hospes, cur tibi in mente hoc cogitatum
fuit? certe tu omnino cupis illic perire,
si revera procorum vis ingredi cœtum,
quorum injuriaque violentiaque ad-ferreum cœlum pervenit.
Nequaquam tales sunt ministri illorum;
sed juvenes, lænas bene induti ac tunicas,
semperque nitidi capitibus et pulcris vultibus,
qui ipsis subministrant: bene-politæ autem mensæ
pane, et carnibus, et vino oneratæ sunt.
Sed mane; non enim quisquam te molestatur præsente,
neque ego, nec quisquam alius sociorum, qui mihi sunt.
At postquam venerit Ulyssis dilectus filius,
ille te lænaque tunicaque vestimentis induet,
deducetque *eo* quo te cor animusque jubet.
Huic autem respondit deinde audens divinus Ulysses:
utinam sic, Eumæe, dilectus Jovi patri fieres,
ut mihi, quod me cessare-fecisti a-vagando et ærumna gravi.
Vagatione vero non est pejus aliud mortalibus:
sed propter perditum ventrem malas curas habent
viri, quemcunque invaserit vagatio, calamitasque, et dolor.
Nunc vero quoniam detines, manereque me illum jubes,
dic, age, mihi de matre Ulyssis divini,
de-patreque, quem reliquit, profectus, in senectutis limine,
sicubi adhuc vivant sub radiis solis,
an jamjam mortui-sint, et in Plutonis ædibus.
Hunc autem rursus allocutus-est subulcus, princeps virorum:] etenim ego tibi, hospes, *hæc* valde accurate narrabo.
Laertes quidem adhuc vivit, Jovi autem supplicatur semper,
ut-anima *sibi* a membris pereat suis in ædibus:
vehementer enim de-filio dolet absente,
deque-ingenua uxore, prudente; quæ ipsum maxime

ἤκαχ' ἀποφθιμένη καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
Ἡ δ' ἄχεϊ οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λευγαλέῳ θανάτῳ· ὡς μὴ θάνοι, ὅστις ἔμοιγε
ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἴη καὶ φίλα ἔρδοι.
Ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην, ἀχέουσά περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
οὕνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένῃ τανυπέπλῳ,
θυγατέρ' ἰφθίμῃ, τὴν ὁπλοτάτην τέκε παίδων·
τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τί μ' ἧσσον ἐτίμα.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἥβην πολυήρατον ἱκόμεθ' ἄμφω,
τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν καὶ μυρί' ἕλοντο·
αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκείνη
καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοῦσα
ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον.
Νῦν δ' ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἀλλά μοι αὐτῷ
ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοί, ᾧ ἐπιμίμνω·
τῶν ἔφαγόν τ' ἔπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
Ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχον ἔστιν ἀκοῦσαι
οὔτ' ἔπος οὔτε τι ἔργον· ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
ἀντία δεσποίνης φάσθαι καὶ ἕκαστα πυθέσθαι
καὶ φαγέμεν πιέμεν τε, ἔπειτα δὲ καί τι φέρεσθαι
ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσσιν ἰαίνει. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ὢ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐών, Εὔμαιε συβῶτα,
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἠὲ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγυια,
ᾗ ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
ἦ σέγε μουνωθέντα παρ' οἴεσιν ἢ παρὰ βουσὶν
ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον ἠδ' ἐπέρασσαν
τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο πῖνέ τε οἶνον,
ἥμενος· αἵδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν,
ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκούειν· οὐδέ τί σε χρή,
πρὶν ὥρη, καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
Τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
εὑδέτω ἐξελθών· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν
δειπνήσας, ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω.
Νῶϊ θ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε
κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισιν,
μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνήρ,
ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, εἴ που ἀκούεις,
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο,
οὔτι περιπληθὴς λίην τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μέν,
εὔβοτος, εὔμηλος, οἰνοπληθής, πολύπυρος.
Πείνη δ' οὔποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
νοῦσος ἐπὶ στυγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ' ἀνθρώπων,
ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν,

tristitia-affecit obiens et in præmatura senectute posuit.
Illa autem dolore de-suo filio periit glorioso
lugenda morte: sic ne moriatur, quicunque mihi
hic habitans amicus sit, et amica faciat.
Quamdiu illa igitur quidem erat, dolens quantumvis,
tamdiu aliquid mihi dilectum erat sciscitari et interrogare,
quoniam me ipsa nutrivit, una-cum Ctimena peplum-tra-
hente,] filia eximia, quam minimam-natu peperit liberorum:
cum-hac simul nutriebar, paulo autem meminus honorabat.
Ac postquam ad-pubertatem optabilem perveneramus ambo,
hanc quidem postea in-Samum nuptum-dedere, et infinita
acceperunt:] at me lænaque tunicaque vestimentis illa
pulcris valde ubi-induerat, pedibusque calceamenta dederat,
in-agrum emisit; diligebat autem me corde magis.
Nunc vero jam his indigeo; sed mihi ipsi
opus incremento-augent beati dii, in-quo versor:
ex-his comedique, bibique, et venerandis *hospitibus* dedi.
Ex domina autem haud dulce licet audire
nec verbum, neque aliquod opus: quoniam malum incidit
domui,] viri insolentes: valde vero famuli indigent
coram domina loqui, et singula interrogare,
et edere, bibereque: deinde autem et aliquid portare
in-agrum, qualia quidem animum semper famulis lætificant.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
dii boni! ut parvulus adhuc, Eumæe subulce,
multum jactatus-es seorsum a-tua patria ac parentibus.
Sed age mihi hoc dic et accurate enarra,
utrum vastata sit urbs virorum viis-latis,
in qua habitabat pater et veneranda mater;
an te solum-relictum apud oves, vel apud boves,
viri hostiles navibus ceperint, et vendiderint
hujusce viri in ædes, hic autem dignum pretium dederit.
Hunc autem rursus allocutus-est subulcus, princeps viro-
rum:] hospes, quoniam jam hæc me percontaris et interro-
gas,] silentio nunc attende et delectare, bibeque vinum,
sedens; hæ autem noctes immensæ: licet quidem dormire,
licet etiam sese-oblectantibus audire; nec te oportet,
ante horam cubitum-ire: nocumentum *est* etiam multus so-
mnus.] Ceterorum autem quemcunque cor et animus jubet,
decumbat egressus: simul autem cum-aurora illucescente
jentaculo-sumto, una sues heriles sequatur.
Nos autem in casa bibentesque edentesque,
doloribus alter-alterius delectemur tristibus,
recordantes; namque etiam doloribus delectatur vir,
qui-quidem valde multa passus-fuerit, et multum erraverit.
Hoc autem tibi dicam, quod me percontaris et interrogas.
Insula quædam Syria vocatur, si forte audisti;
Ortygiam supra, ubi *sunt* conversiones solis,
non ita valde-magna; sed bona quidem,
fertilis-boum, fertilis-ovium, vino-abundans, tritici-ferax.
Fames vero nunquam populum invadit, neque ullus alius
morbus odiosus *ibi* incidit miseris mortalibus;
sed quando senescunt in urbe gentes hominum,
veniens argenteum-arcum-gestans Apollo cum Diana,

Digitized by Google

οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
Ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευεν,
Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
Ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες,
τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηῒ μελαίνῃ.
Ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ,
καλή τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα·
τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπερόπευον·
πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγη, κοίλῃ παρὰ νηῒ,
εὐνῇ καὶ φιλότητι· τάτε φρένας ἠπεροπεύει
θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ἠρώτα δὴ ἔπειτα, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι·
ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ·
Ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὔχομαι εἶναι·
κούρη δ' εἴμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο·
ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι, ληΐστορες ἄνδρες,
ἀγρόθεν ἐρχομένην· πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες
τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ, ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ·
ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἕποιο,
ὄφρα ἴδῃ πατρὸς καὶ μητέρος ὑψερεφὲς δῶ
αὐτούς τ'; ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
εἴη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε, ναῦται,
ὅρκῳ πιστωθῆναι, ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμνυον, ὡς ἐκέλευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
Σιγῇ νῦν, μή τίς με προσαυδάτω ἐπέεσσιν
ὑμετέρων ἑτάρων, ξυμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυιῇ,
ἤ που ἐπὶ κρήνῃ· μήτις ποτὶ δῶμα γέροντι
ἐλθὼν ἐξείπῃ· ὁ δ' ὀϊσάμενος καταδήσῃ
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσετ' ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὦνον ὁδαίων.
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο γένηται,
ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ἐς δώμαθ' ἱκέσθω·
οἴσω γὰρ καὶ χρυσὸν, ὅτις χ' ὑποχείριος εἴη·
καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
Παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἐῆος ἐνὶ μεγάροις ἀτιτάλλω,
κερδαλέον δὴ τοῖον, ἁματροχόωντα θύραζε·
τόν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός· ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὦνον
ἄλφοι, ὅπῃ περάσητε κατ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά.
Οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες
ἐν νηῒ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο·
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
καὶ τότ' ἄρ' ἄγγελον ἧκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί.
Ἤλυθ' ἀνὴρ πολυΐδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς,
χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο·
τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμωαὶ καὶ πότνια μήτηρ
χερσίν τ' ἀμφαφόωντο καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο,
ὦνον ὑπισχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
Ἤτοι ὁ καννεύσας κοίλην ἐπὶ νῆα βεβήκει·

suis lenibus telis aggrediens interficit.
Illic duæ urbes; bifariam autem ipsis omnia divisa-sunt:
in-his vero ambabus pater meus imperabat,
Ctesius Ormenides, assimilis immortalibus.
Illuc autem Phœnices re-nautica-inclyti venerunt viri,
veteratores, innumeras ducentes merces-ludicras nave nigra.
Erat autem patris mei mulier Phœnissa in domo,
pulcraque magnaque, et splendida opera sciens:
hanc autem Phœnices percallidi decipiebant:
cum-ea-lavante quidam primum mixtus-est, cavam apud navem,] concubitu et amore: quæ quidem mentes decipiunt
imbecillis mulieribus, etiam *tali* quæ frugi fuerit.
Interrogabat autem postea, quænam esset, et unde venisset:
hæc autem cito admodum patris indicavit altam domum:
Ex Sidone quidem abundante-æris me-glorior esse;
filia vero sum Arybantis ego abunde divitis:
sed me abripuerunt Taphii, latrones viri,
ex-agro venientem; vendideruntque me huc deductam
hujusce viri ad-ædes; hic autem dignum pretium dedit.
Hanc autem rursus allocutus-est vir, qui *ei* coierat clam:
numquid jam retro rursus una nos domum sequereris,
ut videas patris et matris altam domum,
ipsosque? certe enim etiamnum sunt, et divites vocantur.
Hunc vero rursus allocuta-est mulier, et respondit sermone:
fieri-possit et hoc, si mihi velitis, nautæ,
jurejurando fidem-dare, *vos* incolumem me domum abducturos.] Sic dixit: illi autem omnes jurabant, sicut jussit.
Ac postquam jurarantque peregerantque jusjurandum,
inter-eos rursus locuta-est mulier, et respondit sermone:
Tacite *agatis* nunc, ne quis me alloquatur verbis
vestrorum sociorum, obviam-factus vel in via,
vel alicubi ad fontem: ne-quis ad domum seni
profectus aperiat; is autem suspicatus liget *me*
vinculo in duro, vobis vero moliatur interitum.
Sed retinete in mente verbum, et properate emtionem viaticorum.] Sed quando jam navis plena victu fuerit,
nuntius mihi deinde celeriter ad ædes veniat:
afferam enim et aurum, quodcunque sub-manus venerit;
et vero aliud naulum ego volens sane dedero.
Filium enim viri boni in ædibus nutrio,
astutum jam talem, simul-cursitantem foras;
hunc duxero in navem; hic vero vobis infinitum pretium
compararit, quocunque vendendum-vexeritis ad alienos homines.] Hæc quidem sic fata, abiit ad ædes pulcras.
Illi autem per-annum totum apud nos ibidem manentes
in navi cava facultates multas emebant;
sed quando jam cava navis onerata-erat ipsis ad-redeundum,
tunc nuntium miserunt, qui nuntiaret mulieri.
Venit vir sollers mei ad ædes patris,
aureum monile habens, *quod* electris intersertum-erat:
hoc quidem in domo famulæ et veneranda mater
manibusque tractabant, et oculis spectabant,
pretium pollicitæ: ille autem huic innuit tacite.
Atque ille postquam-innuerat, cavam ad navem ivit;

Digitized by Google

ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε·
εὗρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἠμὲν δέπα ἠδὲ τραπέζας
ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἵ μευ πατέρ' ἀμφεπένοντο —
οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον, δήμοιό τε φῆμιν —
ἡ δ' αἶψα τρί' ἄλεισα κατακρύψασ' ὑπὸ κόλπῳ
ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀεσιφροσύνῃσιν.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντες,
ἔνθ' ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηῦς.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
νὼ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὖρον ἴαλλεν.
Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα·
ἄντλῳ δ' ἐνδούπησε πεσοῦσ' ὡς εἰναλίη κήξ·
καὶ τὴν μὲν φώκῃσι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι
ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην, ἀκαχήμενος ἦτορ.
Τοὺς δ' Ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ·
ἔνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
Οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
Τὸν δ' αὖ Διογενὴς Ὀδυσεὺς ἠμείβετο μύθῳ·
Εὔμαι', ἦ μάλα δή μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας,
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
Ἀλλ' ἤτοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκεν
Ζεύς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἠπίου, ὃς δή τοι παρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε
ἐνδυκέως, ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ ἔγωγε
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνω.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
καδδραθέτην δ' οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
αἶψα γὰρ Ἠὼς ἦλθεν ἐΰθρονος. — Οἱ δ' ἐπὶ χέρσου
Τηλεμάχου ἕταροι λύον ἱστία· κὰδ δ' ἕλον ἱστὸν
καρπαλίμως· τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς·
ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο κερῶντό τε αἴθοπα οἶνον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·
Ὑμεῖς μὲν νῦν ἄστυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν·
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπιείσομαι ἠδὲ βοτῆρας·
ἑσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι.
Ἠῶθεν δέ κεν ὔμμιν ὁδοιπόριον παραθείμην,
δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
πῇ γὰρ ἐγώ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι
ἀνδρῶν, οἳ κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν;
ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἄλλως μέν σ' ἂν ἔγωγε καὶ ἡμέτερόνδε κελοίμην
ἔρχεσθ'· οὐ γάρ τι ξενίων ποθή· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
χεῖρον· ἐπεί τοι ἐγὼ μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ
ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστῆρσ' ἐνὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑπερωΐῳ ἱστὸν ὑφαίνει.
Ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι, ὅν κεν ἵκηαι,

hæc autem me manu prehensum ædibus eduxit foras;
invenit vero in vestibulo et poculum et mensas
virorum convivarum, qui circa-meum patrem versabantur,
(illi quidem in consessum processerant, populique cœtum):
hæc autem statim tria pocula abscondita sub sinu
efferebat; at ego sequebar stultitia.
Occidebatque sol, obumbrabanturque omnes viæ:
nos vero in portum inclytum venimus celeriter vadentes,
ubi Phœnicum virorum erat velox-per-mare navis.
Hi quidem deinde *nave* conscensa navigabant humidas vias, nobis *navi* impositis: ac Jupiter ventum-secundum mittebat.] Sex-diebus quidem simul navigabamus noctesque et dies;] sed quando jam septimum diem Jupiter induxit Saturnius,] deinde mulierem quidem feriit Diana sagittis-gaudens:
in-sentinamque *ea* insonuit delapsa, sicut marina fulica;
et hanc quidem phocis et piscibus escam futuram
ejecerunt: at ego relictus-sum, dolens corde.
Hos autem Ithacæ appulit ferens ventusque et aqua;
ubi me Laertes emit possessionibus suis.
Sic hancce terram ego vidi oculis.
Huic autem rursus nobilis Ulysses respondit sermone:
Eumæe, certe valde jam mihi in mente animum commovisti,
hæc singula dicens, quantos jam passus-sis dolores animo.
Verum enimvero tibi quidem etiam ad-malum bonum apposuit] Jupiter, quippe in-viri ædes pervenisti, multa perpessus,] mitis, qui jam tibi præbet cibumque potumque
sedulo; degis autem bonam vitam: at ego
multas hominum per urbes vagans huc veni.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
dormierunt vero non multum in tempus, sed paululum;
statim enim Aurora venit in-pulcro-solio. Verum ad terram
Telemachi socii solvebant vela; demiseruntque malum
confestim; ipsamque *navem* in stationem subduxere remis:
ancoras autem ejecerunt, et retinacula alligarunt:
atque ipsi egrediebantur in litus maris,
cœnamque parabant, miscebantque nigrum vinum.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
his Telemachus prudens exorsus-est sermones:
Vos quidem nunc ad-urbem agite navem nigram;
at ego agros adibo, et pastores;
vespertinus vero in urbem, visis meis operibus, revertar.
Mane autem vobis viaticum-epulum apposuero,
convivium bonum carniumque et vini dulcis-potu.
Hunc autem rursus allocutus-est Theoclymenus deo-similis:] quonam ego, dilecte fili, ibo? cujus ædes accedam
virorum, qui in aspera Ithaca dominantur?
an recta tuam matrem adibo et tuam domum?
Hunc autem Telemachus prudens contra allocutus-est:
alias quidem te ego et nostram-ad *domum* juberem
ire: haud enim *ibi* ulla hospitalium inopia *est;* sed tibi ipsi
pejus *esset:* quoniam tibi ego quidem abero, nec te mater
videbit; nequaquam enim frequenter procis in domo
apparet, sed seorsum ab-his in-cœnaculo telam texit.
At tibi alium virum indicabo, quem adeas,

Digitized by Google

Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱὸν,
τὸν νῦν ἶσα θεῷ Ἰθαχήσιοι εἰςορόωσιν·
καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ, μέμονέν τε μάλιστα
μητέρ' ἐμὴν γαμέειν καὶ Ὀδυσσῆος γέρας ἕξειν.
Ἀλλὰ τάγε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος, αἰθέρι ναίων,
εἴ κέ σφι πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσιν
τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε,
μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
Τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσσας
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τηλέμαχ', οὔ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις·
ἔγνων γάρ μιν ἐςάντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
Ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένος βασιλεύτερον ἄλλο
ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
Ἦ καὶ Πείραιον προςεφώνεε, πιστὸν ἑταῖρον·
Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τάπερ ἄλλα μάλιστα
πείθῃ ἐμῶν ἑτάρων, οἵ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο·
καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰςόκεν ἔλθω.
Τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα·
Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνοις,
τόνδε τ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθὴ ἔσται.
Ὣς εἰπὼν ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴςβαινον καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὡς ἐκέλευσεν
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τὸν δ' ὦκα προβιβῶντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν,
ἔνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαι, ᾗσι συβώτης
ἐσθλὸς ἐὼν ἐνίαυεν, ἀνάκτεσιν ἤπια εἰδώς.

Eurymachum, Polybi prudentis inclytum filium,
quem nunc instar dei Ithacenses suspiciunt:
etenim longe optimus vir *est*, cupitque maxime
matrem meam ducere-uxorem, et Ulyssis munus habere.
Sed hæcce Jupiter novit Olympius, in-æthere habitans,
an ipsis ante nuptias perficiat malum diem.
Sic igitur ei locuto supervolavit dextera avis,
accipiter, Apollinis velox nuntius; in pedibus autem
vellebat columbam tenens, ac pennas defundebat ad-terram,
in-medio inter-navemque et ipsum Telemachum.
Illum autem Theoclymenus a-sociis seorsum ubi-vocarat,
inhæsitque ei manu, verbumque dixit et elocutus-est:
Telemache, nequaquam sine deo volavit dextera avis;
cognovi enim ipsam, contra intuitus, alitem-auguralem esse.
Vestro autem non est genere regalius aliud
in populo Ithacæ; sed vos potentes *eritis* semper.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] utinam enim hoc, hospes, verbum perfectum sit;
ita cito cognoveris amicitiamque et *acceperis* multa dona
ex me, adeo-ut aliquis te occurrens beatum-diceret.
Dixit, et Piræum allocutus-est, fidum socium:
Piræe Clytide, tu vero mihi ceteris *in rebus* maxime
obsequeris meorum sociorum, qui me in Pylum comitati-sunt:
etiam nunc mihi hunc hospitem ducens in ædibus tuis
sedulo amice-tracta et honora, donec *ipse* venero.
Hunc autem rursus Piræus hasta-inclytus contra allocutus-est:] Telemache, etiamsi tu multo tempore hic maneas,
hunc ego curabo; hospitalium autem ei desiderium non erit.
Sic locutus, navem conscendit, jussitque socios
ipsosque ascendere, et retinacula solvere.
Hi autem statim inscendebant, et in transtris considere.
Telemachus vero sub pedibus ligavit pulcros calceos,
sumsitque validam hastam, præfixam acuto ære,
navis a tabulatis: illi autem retinacula solverunt.
Hi quidem *navem* in-altum-agentes navigabant in urbem, ut jusserat] Telemachus, dilectus filius Ulyssis divini.
Hunc autem celeriter progredientem pedes ferebant, donec venit in-caulam,] ubi ei erant sues perplurimæ, apud-quas subulcus,] bonus ut-erat, dormiebat, dominis bene cupiens.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Π.

Τηλεμάχου ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως.

Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
ἐντύνοντο ἄριστον ἅμ' ἠοῖ, κειαμένω πῦρ,
ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν·
Τηλέμαχον δὲ περίσσαινον κύνες ὑλακόμωροι,
οὐδ' ὕλαον προςιόντα. Νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν.
Αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος

ODYSSEÆ XVI.

Telemachi agnitio Ulyssis.

Hi autem in casa, Ulysses et divinus subulcus,
parabant jentaculum simul-cum aurora, accenso igne,
emiseruntque pastores cum congregatis suibus:
Telemachum vero circum-adulabantur canes latratores,
neque illatrabant advenienti. Vidit autem divinus Ulysses
adulantesque canes, circumvenitque *eum* sonus pedum:
statim vero Eumæum verbis alatis allocutus-est:
Eumæe, certe omnino aliquis tibi veniet huc socius,

Digitized by Google

ἤ καὶ γνώριμος ἄλλος· ἐπεὶ κύνες οὐχ ὑλάουσιν,
ἀλλὰ περισσαίνουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
ἔστη ἐνὶ προθύροισι. Ταφὼν δ' ἀνόρουσε συβώτης·
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο,
κιρνὰς αἴθοπα οἶνον· ὁ δ' ἀντίος ἦλθεν ἄνακτος·
κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ
χεῖράς τ' ἀμφοτέρας· θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Ὡς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάζει
ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
μοῦνον, τηλύγετον, τῷ ἐπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ·
ὣς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
πάντα κύσεν περιφύς, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα·
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος; οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηῒ Πύλονδε·
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, φίλον τέκος, ὄφρα σε θυμῷ
τέρψομαι εἰσορόων, νέον ἄλλοθεν ἔνδον ἐόντα.
Οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι οὐδὲ νομῆας,
ἀλλ' ἐπιδημεύεις· ὣς γάρ νύ τοι εὔαδε θυμῷ
ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορᾶν ἀΐδηλον ὅμιλον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σέθεν δ' ἕνεκ' ἐνθάδ' ἱκάνω,
ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω καὶ μῦθον ἀκούσω,
εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν, Ὀδυσσῆος δέ που εὐνὴ
χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
αὐτὰρ ὅγ' εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
Τῷ δ' ἕδρης ἐπιόντι πατὴρ ὑπόειξεν Ὀδυσσεύς·
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἐρήτυε φώνησέν τε·
Ἧσ', ὦ ξεῖν'· ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δήομεν ἕδρην
σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' ἀνήρ, ὃς καταθήσει.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τῷ δὲ συβώ-
χευεν ὕπο χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὕπερθεν· [της
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
Τοῖσιν δ' αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
ὀπταλέων, ἅ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες·
σῖτον δ' ἐσσυμένως παρενήνεεν ἐν κανέοισιν,
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον·
αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβόν·
Ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἑ ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
οὐ μὲν γάρ τί ἑ πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
Ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχεται εὐρειάων·

vel et notus alius; quoniam canes non latrant,
sed circum-adulantur; pedum vero subtus sonum audio.
Nondum totus dictus-erat sermo, quando ei dilectus filius
stetit in vestibulo. Attonitus autem exsiliit subulcus;
atque ei e-manibus cecidere vasa, quibus utebatur,
miscens nigrum vinum : ipse vero obvius ivit hero,
osculatusque-est ipsi caputque et ambo lumina pulcra,
manusque ambas; uber autem ei excidit lacrima.
Sicut vero pater suum filium amanti animo amplectitur,
reversum e longinqua terra decimo anno,
unicum, in-senectute-genitum, super quo dolores multos pas-
sus-sit :] sic tunc Telemachum deo-similem divinus subulcus
totum osculatus-est circumhærens, tanquam e morte ela-
psum :] et ejulans *eum* verbis alatis allocutus-est :
Venisti, Telemache, dulce lumen? non te amplius ego
me visurum putabam, postquam ivisti navi in-Pylum;
sed age, nunc ingredere, dilecte fili, ut te animo
delecter aspiciens, recens aliunde intro advenientem.
Nequaquam enim frequenter agrum adis, nec pastores,
sed in-urbe-manes : sic enim tibi placebat animo,
virorum procorum aspicere exitiosum cœtum.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus
est :] erit sic, pater : tui vero causa huc venio,
ut teque oculis videam, et sermonem audiam,
si mihi adhuc in ædibus mater maneat, an aliquis jam
virorum alius *eam* duxerit; Ulyssis autem fere cubile
inopia stragularum malas araneas jacet habens.
Hunc autem rursus allocutus-est subulcus, princeps viro-
rum :] et perquam illa manet patienti animo
tuis in ædibus : luctuosæ vero ei semper
pereunt noctesque et dies lacrimas-fundenti.
Sic igitur locutus, ejus accepit æream hastam :
atque is introibat, et transivit lapideum limen.
Ei autem *suam* sedem ingresso pater cesserat Ulysses;
Telemachus vero ex-altera-parte prohibebat, dixitque :
Sede, o hospes; nos autem et alibi inveniemus sedem
tugurio in nostro : adest vero vir, qui *talem* ponet.
Sic dixit : ille autem retrogressus inde consedit : huic au-
tem subulcus] substravit viridia virgulta, et pellem insuper;
ibi consedit deinde Ulyssis dilectus filius.
Illis autem carnium lances apposuit subulcus
assarum, quas quidem priori *die* reliquerant comedentes;
panem autem festinanter accumulabat in canistris,
atque inde in poculo miscebat dulce vinum :
ipse vero e-regione sedit Ulyssis divini.
Hi autem ad cibos paratos appositos manus porrigebant.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
tum vero Telemachus allocutus-est divinum subulcum :
Pater, unde tibi hospes hic venit? quomodo autem ipsum
nautæ] duxerunt in Ithacam? quosnam *se* esse profitebantur?
nequaquam enim ipsum pedibus puto huc venisse.
Hunc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce :
enimvero ego tibi, fili, vera omnia dicam.
Ex Creta quidem genere se-profitetur *esse* lata :

Digitized by Google

Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας
μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς εὐχόμεθ' εἶναι
ἐκ πατέρων φιλότητος, ἀτὰρ καὶ ὁμήλικές εἰμεν·
ἥδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνῃσιν ἐνήσει.
Μή με παρὲξ ἄγε νῆα, Διοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ·
μή μ' ὁ γέρων ἀέκοντα κατάσχῃ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,
ἱέμενος φιλέειν· ἐμὲ δὲ χρεὼ θᾶσσον ἱκέσθαι. [μῷ,
Ὣς φάτο· Νεστορίδης δ' ἄρ' ἑῷ συμφράσσατο θυ-
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἐξαίνυτο κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκεν·
καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἱκέσθαι ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι.
Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὔ σε μεθήσει,
ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται· οὐδέ ἕ φημι
ἂψ ἰέναι κενεόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
ἂψ Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώμαθ' ἵκανεν.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν·
Ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε', ἑταῖροι, νηῒ μελαίνῃ·
αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο. [θοντο.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπί-
Αἶψα δ' ἄρ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἤτοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο καὶ εὔχετο, θῦε δ' Ἀθήνῃ
νηῒ πάρα πρύμνῃ· σχεδόθεν δέ οἱ ἤλυθεν ἀνὴρ
τηλεδαπὸς, φεύγων ἐξ Ἄργεος, ἄνδρα κατακτὰς,
μάντις· ἀτὰρ γενεήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν,
ὃς πρὶν μέν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι, μητέρι μήλων,
ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων·
δὴ τότε γ' ἄλλων δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
εἶχε βίῃ. Ὁ δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
εἵνεκα Νηλῆος κούρης ἄτης τε βαρείης,
τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλῆτις Ἐρινύς.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε Κῆρα καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους
ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης καὶ ἐτίσατο ἔργον ἀεικὲς
ἀντίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ δὲ γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δώμαθ'. Ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον· τόθι γάρ νύ οἱ αἴσιμον ἦεν
ναιέμεναι, πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν·
ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα καὶ ὑψερεφὲς θέτο δῶμα,
γείνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, υἷε κραταιώ.
Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Ὀϊκλῆα μεγάθυμον·
αὐτὰρ Ὀϊκλείης λαοσσόον Ἀμφιάραον,
ὃν πέρι κῆρι φίλει Ζεύς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων
παντοίην φιλότητ'· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδὸν,
ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβῃσι γυναίων εἵνεκα δώρων.
Τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμαίων Ἀμφίλοχός τε.

Nestoride, quomodo mihi pollicitus perfeceris
verbum meum? hospites autem penitus *nos* profitemur esse
ex patrum amicitia; atqui et æquales-ætate sumus;
hoc autem iter etiam magis concordia *nos* conciliabit.
Ne me præter navem agas, Jovis-alumne, sed relinque illic;
ne me senex invitum detineat sua in domo,
cupiens amice-tractare; mihi autem opus *est* cito pervenire.
Sic dixit: Nestorides autem suo consultabat animo,
quomodo ei *hoc* rite pollicitus perficeret.
Sic vero ei cogitanti visum-est satius esse:
vertit equos ad navem velocem et *ad* litus maris:
navis autem in puppim depromebat pulcra dona,
vestes, aurumque; quæ ei Menelaus dederat:
et ipsum adhortans verbis alatis allocutus-est:
Festinanter nunc conscende, jubeque *inscendere* omnes
socios,] priusquam ego domum ivero, renuntiaveroque
seni.] Bene enim ego hoc novi in mente et in animo:
qualis *est* illius animus vehemens, non te dimittet,
sed ipse invitaturus huc veniet; neque eum puto
retro iturum vacuum (*sine te*); valde enim irasceretur omnino.
Sic igitur locutus impulit pulcris-jubis equos
retro Pyliorum in urbem, celeriterque domum pervenit.
Telemachus vero sociis hortans præcepit;
Ordinate armamenta, socii, in-nave nigra;
ipsique conscendamus, ut perficiamus iter.
Sic dixit: illi autem ei maxime auscultarunt et paruere.
Statim vero ingrediebantur, et in transtris consedere.
Atque is quidem hæc properabat et supplicabat; sacrificabat-
que Minervæ] navis ad puppim; prope autem ad-eum venit
vir] longinquus, fugiens ex Argo, viro interfecto,
vates; at genere Melampodis proles erat,
qui olim quidem aliquando habitarat in Pylo, matre ovium,
dives inter-Pylios valde egregias ædes habitans:
tum vero aliorum ad-populum pervenit, patriam fugiens,
Neleumque magnanimum, clarissimum viventium,
qui ei opes multas integrum in annum
tenebat vi. Is vero tamdiu quidem in ædibus Phylaci
vinculo in duro ligatus-erat, vehementes dolores patiens,
Nelei gratia filiæ, noxæque gravis,
quam ei in mente posuit dea horrenda Erinnys.
Sed is quidem effugit mortem, et abegit boves valde-mugien-
tes] in Pylum ex Phylace, et ultus-est factum indignum
in-deo-pari Neleo, fratrique uxorem
duxit ad domum. Ipse vero aliorum venit ad-populum,
in Argos equos-pascens: ibi enim ei fatale erat
habitare, multis imperantem Argivis:
ibi autem duxit uxorem et altam posuit domum,
genuitque Antiphaten et Mantium, filios fortes.
Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum;
at Oicleus populi-concitatorem Amphiaraum,
quem ex animo diligebat Jupiterque ægidem-tenens et Apollo
omnigeno amore: nec pervenit *is* ad-senectutis limen;
sed periit in Thebis, muliebrium gratia donorum.
Huic autem filii nati-sunt Alcmæon, Amphilochusque.

Digitized by Google

Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφείδεά τε Κλεῖτόν τε·
ἀλλ' ἤτοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη·
αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφείδεα μάντιν Ἀπόλλων
θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάραος·
ὅς ῥ' Ὑπερησίηνδ' ἀπενάσσατο, πατρὶ χολωθείς,
ἔνθ' ὅγε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσιν.

Τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
ὃς τότε Τηλεμάχου πέλας ἵστατο· τὸν δ' ἐκίχανεν
σπένδοντ' εὐχόμενόν τε θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ὦ φίλ', ἐπεί σε θύοντα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
σῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἑταίρων, οἵ τοι ἕπονται,
εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα μηδ' ἐπικεύσῃς·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοί ἐστιν Ὀδυσσεύς,
εἴποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
Τοὔνεκα νῦν ἑτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα μέλαιναν
ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
οὕτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος ἄνδρα κατακτὰς
ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε ἔται τε
Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιῶν·
τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ Κῆρα μέλαιναν
φεύγω· ἐπεί νύ μοι αἶσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
Ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
μή με κατακτείνωσι· διωκέμεναι γὰρ ὀΐω.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
οὐ μὲν δή σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς ἐΐσης·
ἀλλ' ἕπευ· αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι, οἷά κ' ἔχωμεν.

Ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος
καὶ τόγ' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης·
ἂν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσατο ποντοπόροιο.
Ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο· πὰρ δὲ οἷ αὐτῷ
εἷσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
Ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν·
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσιν.
Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
[Βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χάλκιδα καλλιρέεθρον.]

Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡ δὲ Φεὰς ἐπέβαλλεν, ἐπειγομένη Διὸς οὔρῳ,
ἠδὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
Ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσιν,
ὁρμαίνων ἤ κεν θάνατον φύγοι ἦ κεν ἁλώῃ. —

Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
δορπείτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἀνέρες ἄλλοι.

Mantius rursum genuit Polyphidemque, Clitumque : sed Clitum quidem aureo-solio-insidens rapuit Aurora, pulcritudinis gratia ipsius, ut immortalibus interesset; sed magnanimum Polyphidem vatem Apollo reddidit mortalium longe optimum, postquam obierat Amphiaraus :] qui in-Hyperesiam migravit, patri iratus; ubi ille habitans vaticinabatur omnibus mortalibus.

Hujus quidem filius advenit, Theoclymenus autem nomen *ei* erat,] qui tunc prope Telemachum stetit : hunc vero invenit] libantem supplicantemque velocem apud navem nigram; et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est :

O amice, quoniam te sacrificantem invenio hoc in loco, oro per sacra et *per* deum, ac deinde *per* tuumque ipsius caput, et socios, qui te comitantur, dic mihi interroganti vera, neu celes : quis *et* unde es hominum? ubi tibi urbs et parentes?

Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est :] etenim ego tibi, hospes, *hæc* valde accurate dicam. Ex Ithaca genere sum, pater autem mihi est Ulysses, si quando erat : nunc vero jam periit tristi interitu. Propterea nunc sociisque assumtis et nave nigra, veni interrogaturus de-patre diu absente.

Hunc autem rursus allocutus-est Theoclymenus deo-similis :] sic tibi et ego ex patria *exii*, viro interfecto tribule : multi vero fratresque sodalesque *sunt*, Argos per equos-pascens, multumque pollent inter-Achivos : horum elapsus cædem et fatum nigrum fugio : quippe mihi fatale *est* inter homines vagari. Sed me navi impone, quia tibi in-fuga supplicavi, ne me interficiant : persequi enim *eos me* puto.

Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est :] non quidem jam te *conscendere* volentem depellam a-navi æquali :] sed sequere; at illic amice-excipieris *ex iis* qualia habemus.] Sic igitur locutus, ejus accepit æream hastam;] et hanc super tabulata extendit navis utrinque-recurvæ :] conscendit autem et ipse navem pontum-transeuntem.] In puppi vero deinde consedit, juxtaque se ipsum sedere-fecit Theoclymenum : illi autem rudentes solverunt. Telemachus vero socios hortatus jussit armamenta capessere : illi autem festinanter obedierunt. Malum autem abiegnum concava in basi statuerunt erectum; ac pedibus *navis* astrinxerunt; traxeruntque vela alba bene-tortis loris. His autem secundum ventum misit cæsiis-oculis Minerva, acrem ingruentem per aerem, ut citissime navis emetiretur currens maris salsam aquam. [Præteriere vero Crunos et Chalcidem pulcre-fluentem.]

Occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ : illa autem Pheas appellebat, impulsa Jovis vento-secundo; et apud Elidem divinam, ubi dominantur Epei. Hinc vero rursus insulis immisit *eam* Acutis, cogitans, utrum mortem fugeret, an caperetur.

Illi autem in casa, Ulysses et divinus subulcus, cœnabant; apud ipsos vero cœnabant *et* viri alii.

Digitized by Google

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς δ' Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἴ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι μεῖναί τε κελεύοι
αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἢ ὀτρύνειε πόλινδε·
Κέκλυθι νῦν, Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι·
ἠῶθεν προτὶ ἄστυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
πτωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους.
Ἀλλά μοι εὖ θ' ὑπόθευ καὶ ἅμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον,
ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκῃ
πλάγξομαι, αἴ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.
Καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο
ἀγγελίην εἴποιμι περίφρονι Πηνελοπείῃ·
καί κε μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνείατα μυρί' ἔχοντες.
Αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν, ὅττ' ἐθέλοιεν.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον.
Ἑρμείαο ἕκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει,
δρηστοσύνῃ οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος
πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διά τε ξύλα δανὰ κεάσσαι
δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι·
οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
ὤ μοι, ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
ἔπλετο; ἦ σύγε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὅμιλον,
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Οὔτοι τοιοίδ' εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνων,
ἀλλὰ νέοι, χλαίνας εὖ εἱμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα·
οἵ σφιν ὑποδρώωσιν· ἐΰξεστοι δὲ τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
Ἀλλὰ μέν'· οὐ γάρ τίς τοι ἀνιᾶται παρεόντι,
οὔτ' ἐγὼ οὔτε τις ἄλλος ἑταίρων, οἵ μοι ἔασιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
πέμψει δ', ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
αἴθ' οὕτως, Εὔμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο
ὡς ἐμοί, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλης καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.
Πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν·
ἀλλ' ἕνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
ἀνέρες, ὅν κεν ἵκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάᾳς μεῖναί τέ με κεῖνον ἄνωγας,
εἴπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσῆος θείοιο
πατρός θ', ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
εἴ που ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
ἦ ἤδη τεθνᾶσι καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διὶ δ' εὔχεται αἰεί,
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν·
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο
κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἥ ἑ μάλιστα

Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
inter-eos Ulysses locutus-est, subulcum tentans,
utrum ipsum amplius studiose curaret, manereque juberet
illic in stabulo, an hortaretur ad-urbem *ire*:
Audi nunc, Eumæe, ceterique omnes socii;
mane ad urbem cupio discedere
mendicaturus, ut ne te atteram et socios.
Sed me bene mone, et simul ductorem bonum præbe,
qui me illuc ducat: per urbem autem ipse necessitate
vagabor, si forte quis poculum et panis-frustum porrexerit.
Et profectus ad ædes Ulyssis divini,
nuntium dixero prudenti Penelopæ,
et procis insolentibus me-immiscuero,
si mihi cœnam dederint, cibum infinitum habentes.
Statim bene perfecero inter ipsos, quicquid voluerint.
Etenim tibi dicam; tu vero attende, et mihi ausculta.
Mercurii voluntate internuntii, qui utique omnium
hominum operibus gratiam et gloriam præbet,
officio-servili non mihi contenderit mortalis alius,
ad-ignemque bene cumulandum, ac ligna sicca discindenda,
carnesque dividendas, et ad-assandum, et ad-vinum-infundendum;] qualia optimatibus præstant inferiores.
Hunc autem valde indignatus allocutus-es, Eumæe subulce:
hei mihi, hospes, cur tibi in mente hoc cogitatum
fuit? certe tu omnino cupis illic perire,
si revera procorum vis ingredi cœtum,
quorum injuriaque violentiaque ad-ferreum cœlum pervenit.
Nequaquam tales sunt ministri illorum;
sed juvenes, lænas bene induti ac tunicas,
semperque nitidi capitibus et pulcris vultibus,
qui ipsis subministrant: bene-politæ autem mensæ
pane, et carnibus, et vino oneratæ sunt.
Sed mane; non enim quisquam te molestatur præsente,
neque ego, nec quisquam alius sociorum, qui mihi sunt.
At postquam venerit Ulyssis dilectus filius,
ille te lænaque tunicaque vestimentis induet,
deducetque *eo* quo te cor animusque jubet.
Huic autem respondit deinde audens divinus Ulysses:
utinam sic, Eumæe, dilectus Jovi patri fieres,
ut mihi, quod me cessare-fecisti a-vagando et ærumna gravi.
Vagatione vero non est pejus aliud mortalibus:
sed propter perditum ventrem malas curas habent
viri, quemcunque invaserit vagatio, calamitasque, et dolor.
Nunc vero quoniam detines, manereque me illum jubes,
dic, age, mihi de matre Ulyssis divini,
de-patreque, quem reliquit, profectus, in senectutis limine,
sicubi adhuc vivant sub radiis solis,
an jamjam mortui-sint, et in Plutonis ædibus.
Hunc autem rursus allocutus-est subulcus, princeps virorum:] etenim ego tibi, hospes, *hæc* valde accurate narrabo.
Laertes quidem adhuc vivit, Jovi autem supplicatur semper,
ut-anima *sibi* a membris pereat suis in ædibus:
vehementer enim de-filio dolet absente,
deque-ingenua uxore, prudente; quæ ipsum maxime

Digitized by Google

ἥκαχ' ἀποφθιμένη καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
Ἡ δ' ἄχεϊ οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λευγαλέῳ θανάτῳ· ὡς μὴ θάνοι, ὅςτις ἔμοιγε
ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἴη καὶ φίλα ἔρδοι.
Ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην, ἀχέουσά περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
οὕνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένῃ τανυπέπλῳ,
θυγατέρ' ἰφθίμῃ, τὴν ὁπλοτάτην τέκε παίδων·
τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τί μ' ἧσσον ἐτίμα.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἥβην πολυήρατον ἱκόμεθ' ἄμφω,
τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν καὶ μυρί' ἕλοντο·
αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκείνη
καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοῦσα
ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον.
Νῦν δ' ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἀλλά μοι αὐτῷ
ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοί, ᾧ ἐπιμίμνω·
τῶν ἔφαγόν τ' ἔπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
Ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχον ἔστιν ἀκοῦσαι
οὔτ' ἔπος οὔτε τι ἔργον· ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
ἀντία δεσποίνης φάσθαι καὶ ἕκαστα πυθέσθαι
καὶ φαγέμεν πιέμεν τε, ἔπειτα δὲ καί τι φέρεσθαι
ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσσιν ἰαίνει.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὢ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν, Εὔμαιε συβῶτα,
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἠὲ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγυια,
ᾗ ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
ἦ σέγε μουνωθέντα παρ' οἴεσιν ἢ παρὰ βουσὶν
ἄνδρες δυςμενέες νηυσὶν λάβον ἠδ' ἐπέρασσαν
τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο πῖνέ τε οἶνον,
ἥμενος· αἵδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν,
ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκούειν· οὐδέ τί σε χρὴ,
πρὶν ὥρη, καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
Τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
εὑδέτω ἐξελθών· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν
δειπνήσας, ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω.
Νῶϊ θ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε
κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισιν,
μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ,
ὅςτις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, εἴ που ἀκούεις,
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο,
οὔτι περιπληθὴς λίην τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν,
εὔβοτος, εὔμηλος, οἰνοπληθὴς, πολύπυρος.
Πείνη δ' οὔποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
νοῦσος ἐπὶ στυγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ' ἀνθρώπων,
ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν,

tristitia-affecit obiens et in præmatura senectute posuit.
Illa autem dolore de-suo filio periit glorioso
lugenda morte: sic ne moriatur, quicunque mihi
hic habitans amicus sit, et amica faciat.
Quamdiu illa igitur quidem erat, dolens quantumvis,
tamdiu aliquid mihi dilectum erat sciscitari et interrogare,
quoniam me ipsa nutrivit, una-cum Ctimena peplum-trahente,] filia eximia, quam minimam-natu peperit liberorum:
cum-hac simul nutriebar, paulo autem meminus honorabat.
Ac postquam ad-pubertatem optabilem perveneramus ambo,
hanc quidem postea in-Samum nuptum-dedere, et infinita
acceperunt:] at me lænaque tunicaque vestimentis illa
pulcris valde ubi-induerat, pedibusque calceamenta dederat,
in-agrum emisit; diligebat autem me corde magis.
Nunc vero jam his indigeo; sed mihi ipsi
opus incremento-augent beati dii, in-quo versor:
ex-his comedique, bibique, et venerandis *hospitibus* dedi.
Ex domina autem haud dulce licet audire
nec verbum, neque aliquod opus: quoniam malum incidit
domui,] viri insolentes: valde vero famuli indigent
coram domina loqui, et singula interrogare,
et edere, bibereque: deinde autem et aliquid portare
in-agrum, qualia quidem animum semper famulis lætificant.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
dii boni! ut parvulus adhuc, Eumææ subulce,
multum jactatus-es seorsum a-tua patria ac parentibus.
Sed age mihi hoc dic et accurate enarra,
utrum vastata sit urbs virorum viis-latis,
in qua habitabat pater et veneranda mater;
an te solum-relictum apud oves, vel apud boves,
viri hostiles navibus ceperint, et vendiderint
hujusce viri in ædes, hic autem dignum pretium dederit.
Hunc autem rursus allocutus-est subulcus, princeps virorum:] hospes, quoniam jam hæc me percontaris et interrogas,] silentio nunc attende et delectare, bibeque vinum,
sedens; hæ autem noctes immensæ: licet quidem dormire,
licet etiam sese-oblectantibus audire; nec te oportet,
ante horam cubitum-ire: nocumentum *est* etiam multus somnus.] Ceterorum autem quemcunque cor et animus jubet,
decumbat egressus: simul autem cum-aurora illucescente
jentaculo-sumto, una sues heriles sequatur.
Nos autem in casa bibentesque edentesque,
doloribus alter-alterius delectemur tristibus,
recordantes; namque etiam doloribus delectatur vir,
qui-quidem valde multa passus-fuerit, et multum erraverit.
Hoc autem tibi dicam, quod me percontaris et interrogas.
Insula quædam Syria vocatur, si forte audisti;
Ortygiam supra, ubi *sunt* conversiones solis,
non ita valde-magna; sed bona quidem,
fertilis-boum, fertilis-ovium, vino-abundans, tritici-ferax.
Fames vero nunquam populum invadit, neque ullus alius
morbus odiosus *ibi* incidit miseris mortalibus;
sed quando senescunt in urbe gentes hominum,
veniens argenteum-arcum-gestans Apollo cum Diana,

Digitized by Google

οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
Ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευεν,
Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
Ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες,
τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ.
Ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ,
καλή τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα·
τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπερόπευον·
πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγη, κοίλῃ παρὰ νηΐ,
εὐνῇ καὶ φιλότητι· τάτε φρένας ἠπεροπεύει
θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ἠρώτα δὴ ἔπειτα, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι·
ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ·
Ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὔχομαι εἶναι·
κούρη δ' εἴμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο·
ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι, ληΐστορες ἄνδρες,
ἀγρόθεν ἐρχομένην· πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες
τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ, ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ·
ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἕποιο,
ὄφρα ἴδῃ πατρὸς καὶ μητέρος ὑψερεφὲς δῶ
αὐτούς τ'; ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
εἴη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε, ναῦται,
ὅρκῳ πιστωθῆναι, ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμνυον, ὡς ἐκέλευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
Σιγῇ νῦν, μή τίς με προσαυδάτω ἐπέεσσιν
ὑμετέρων ἑτάρων, ξυμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυιῇ,
ἤ που ἐπὶ κρήνῃ· μήτις ποτὶ δῶμα γέροντι
ἐλθὼν ἐξείπῃ· ὁ δ' ὀϊσάμενος καταδήσῃ
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσετ' ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὦνον ὁδαίων.
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο γένηται,
ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ἐς δώμαθ' ἱκέσθω·
οἴσω γὰρ καὶ χρυσὸν, ὅτις χ' ὑποχείριος εἴη·
καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
Παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἐῆος ἐνὶ μεγάροις ἀτιτάλλω,
κερδαλέον δὴ τοῖον, ἅματροχόωντα θύραζε·
τόν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός· ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὦνον
ἄλφοι, ὅπη περάσητε κατ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά.
Οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες
ἐν νηῒ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο·
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
καὶ τότ' ἄρ' ἄγγελον ἧκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί.
Ἤλυθ' ἀνὴρ πολυΐδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς,
χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο·
τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμωαὶ καὶ πότνια μήτηρ
χερσίν τ' ἀμφαφόωντο καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο,
ὦνον ὑπισχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
Ἤτοι ὁ καννεύσας κοίλην ἐπὶ νῆα βεβήκει·

suis lenibus telis aggrediens interficit.
Illic duæ urbes; bifariam autem ipsis omnia divisa-sunt:
in-his vero ambabus pater meus imperabat,
Ctesius Ormenides, assimilis immortalibus.
Illuc autem Phœnices re-nautica-inclyti venerunt viri,
veteratores, innumeras ducentes merces-ludicras nave nigra.
Erat autem patris mei mulier Phœnissa in domo,
pulcraque magnaque, et splendida opera sciens:
hanc autem Phœnices percallidi decipiebant:
cum-*ea*-lavante quidam primum mixtus-est, cavam apud navem,] concubitu et amore: quæ quidem mentes decipiunt
imbecillis mulieribus, etiam *tali* quæ frugi fuerit.
Interrogabat autem postea, quænam esset, et unde venisset:
hæc autem cito admodum patris indicavit altam domum:
Ex Sidone quidem abundante-æris me-glorior esse;
filia vero sum Arybantis ego abunde divitis:
sed me abripuerunt Taphii, latrones viri,
ex-agro venientem; vendideruntque me huc deductam
hujusce viri ad-ædes; hic autem dignum pretium dedit.
Hanc autem rursus allocutus-est vir, qui *ei* coierat clam:
numquid jam retro rursus una nos domum sequereris,
ut videas patris et matris altam domum,
ipsosque? certe enim etiamnum sunt, et divites vocantur.
Hunc vero rursus allocuta-est mulier, et respondit sermone:
fieri-possit et hoc, si mihi velitis, nautæ,
jurejurando fidem-dare, *vos* incolumem me domum abducturos.] Sic dixit: illi autem omnes jurabant, sicut jussit.
Ac postquam jurarantque peregerantque jusjurandum,
inter-eos rursus locuta-est mulier, et respondit sermone:
Tacite *agatis* nunc, ne quis me alloquatur verbis
vestrorum sociorum, obviam-factus vel in via,
vel alicubi ad fontem: ne-quis ad domum seni
profectus aperiat; is autem suspicatus liget *me*
vinculo in duro, vobis vero moliatur interitum.
Sed retinete in mente verbum, et properate emtionem viaticorum.] Sed quando jam navis plena victu fuerit,
nuntius mihi deinde celeriter ad ædes veniat:
afferam enim et aurum, quodcunque sub-manus venerit;
et vero aliud naulum ego volens sane dedero.
Filium enim viri boni in ædibus nutrio,
astutum jam talem, simul-cursitantem foras;
hunc duxero in navem; hic vero vobis infinitum pretium
compararit, quocunque vendendum-vexeritis ad alienos homines.] Hæc quidem sic fata, abiit ad ædes pulcras.
Illi autem per-annum totum apud nos ibidem manentes
in navi cava facultates multas emebant;
sed quando jam cava navis onerata-erat ipsis ad-redeundum,
tunc nuntium miserunt, qui nuntiaret mulieri.
Venit vir sollers mei ad ædes patris,
aureum monile habens, *quod* electris intersertum-erat:
hoc quidem in domo famulæ et veneranda mater
manibusque tractabant, et oculis spectabant,
pretium pollicitæ: ille autem huic innuit tacite.
Atque ille postquam-innuerat, cavam ad navem ivit;

Digitized by Google

ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε·
εὗρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἠμὲν δέπα ἠδὲ τραπέζας
ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἵ μευ πατέρ' ἀμφεπένοντο —
οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον, δήμοιό τε φῆμιν —
ἡ δ' αἶψα τρί' ἄλεισα καταχρύψασ' ὑπὸ κόλπῳ
ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀεσιφροσύνῃσιν.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντες,
ἔνθ' ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηῦς.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
νὼ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὖρον ἴαλλεν.
Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα·
ἄντλῳ δ' ἐνδούπησε πεσοῦσ' ὡς εἰναλίη κήξ·
καὶ τὴν μὲν φώκῃσι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι
ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην, ἀκαχήμενος ἦτορ.
Τοὺς δ' Ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ·
ἔνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
Οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
Τὸν δ' αὖ Διογενὴς Ὀδυσεὺς ἠμείβετο μύθῳ·
Εὔμαι', ἦ μάλα δή μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας,
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
Ἀλλ' ἤτοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκεν
Ζεύς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἠπίου, ὃς δή τοι παρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε
ἐνδυκέως, ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ ἔγωγε
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνω.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
καδδραθέτην δ' οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
αἶψα γὰρ Ἠὼς ἦλθεν ἐΰθρονος. — Οἱ δ' ἐπὶ χέρσου
Τηλεμάχου ἕταροι λύον ἱστία· κὰδ δ' ἕλον ἱστὸν
καρπαλίμως· τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς·
ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο κερῶντό τε αἴθοπα οἶνον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·
Ὑμεῖς μὲν νῦν ἄστυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν·
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπιείσομαι ἠδὲ βοτῆρας·
ἑσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι.
Ἠῶθεν δέ κεν ὔμμιν ὁδοιπόριον παραθείμην,
δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
πῆ γὰρ ἐγώ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι
ἀνδρῶν, οἳ κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν;
ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἄλλως μέν σ' ἂν ἔγωγε καὶ ἡμέτερόνδε κελοίμην
ἔρχεσθ'· οὐ γάρ τι ξενίων ποθή· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
χεῖρον· ἐπεί τοι ἐγὼ μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ
ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστῆρσ' ἐνὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἄπο τῶν ὑπερωΐῳ ἱστὸν ὑφαίνει.
Ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι, ὅν κεν ἵκηαι,

hæc autem me manu prehensum ædibus eduxit foras;
invenit vero in vestibulo et poculum et mensas
virorum convivarum, qui circa-meum patrem versabantur,
(illi quidem in consessum processerant, populique cœtum) :
hæc autem statim tria pocula abscondita sub sinu
efferebat; at ego sequebar stultitia.
Occidebatque sol, obumbrabanturque omnes viæ :
nos vero in portum inclytum venimus celeriter vadentes,
ubi Phœnicum virorum erat velox-per-mare navis.
Hi quidem deinde *nave* conscensa navigabant humidas vias,
nobis *navi* impositis : ac Jupiter ventum-secundum mittebat.] Sex-diebus quidem simul navigabamus noctesque et
dies;] sed quando jam septimum diem Jupiter induxit Saturnius,] deinde mulierem quidem feriit Diana sagittis-gaudens :
in-sentinamque *ea* insonuit delapsa, sicut marina fulica;
et hanc quidem phocis et piscibus escam futuram
ejecerunt : at ego relictus-sum, dolens corde.
Hos autem Ithacæ appulit ferens ventusque et aqua;
ubi me Laertes emit possessionibus suis.
Sic hancce terram ego vidi oculis.
Huic autem rursus nobilis Ulysses respondit sermone :
Eumæe, certe valde jam mihi in mente animum commovisti,
hæc singula dicens, quantos jam passus-sis dolores animo.
Verum enimvero tibi quidem etiam ad-malum bonum apposuit] Jupiter, quippe in-viri ædes pervenisti, multa perpessus,] mitis, qui jam tibi præbet cibumque potumque
sedulo; degis autem bonam vitam : at ego
multas hominum per urbes vagans huc veni.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur :
dormierunt vero non multum in tempus, sed paululum;
statim enim Aurora venit in-pulcro-solio. Verum ad terram
Telemachi socii solvebant vela; demiseruntque malum
confestim; ipsamque *navem* in stationem subduxere remis :
ancoras autem ejecerunt, et retinacula alligarunt :
atque ipsi egrediebantur in litus maris,
cœnamque parabant, miscebantque nigrum vinum.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
his Telemachus prudens exorsus-est sermones :
Vos quidem nunc ad-urbem agite navem nigram;
at ego agros adibo, et pastores;
vespertinus vero in urbem, visis meis operibus, revertar.
Mane autem vobis viaticum-epulum apposuero,
convivium bonum carniumque et vini dulcis-potu.
Hunc autem rursus allocutus-est Theoclymenus deo-similis :] quonam ego, dilecte fili, ibo? cujus ædes accedam
virorum, qui in aspera Ithaca dominantur?
an recta tuam matrem adibo et tuam domum?
Hunc autem Telemachus prudens contra allocutus-est :
alias quidem te ego et nostram-ad *domum* juberem
ire : haud enim *ibi* ulla hospitalium inopia *est;* sed tibi ipsi
pejus *esset:* quoniam tibi ego quidem abero, nec te mater
videbit; nequaquam enim frequenter procis in domo
apparet, sed seorsum ab-his in-cœnaculo telam texit.
At tibi alium virum indicabo, quem adeas,

Digitized by Google

Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
τὸν νῦν ἶσα θεῷ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσιν·
καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ, μέμονέν τε μάλιστα
μητέρ' ἐμὴν γαμέειν καὶ Ὀδυσσῆος γέρας ἕξειν.
Ἀλλὰ τάγε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος, αἰθέρι ναίων,
εἴ κέ σφι πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσιν
τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε,
μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
Τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσσας
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τηλέμαχ', οὔ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις·
ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
Ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένος βασιλεύτερον ἄλλο
ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
Ἦ καὶ Πείραιον προςεφώνεε, πιστὸν ἑταῖρον·
Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τάπερ ἄλλα μάλιστα
πείθῃ ἐμῶν ἑτάρων, οἵ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο·
καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰςόκεν ἔλθω.
Τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα·
Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνοις,
τόνδε τ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθὴ ἔσται.
Ὣς εἰπὼν ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴςβαινον καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὡς ἐκέλευσεν
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τὸν δ' ὦκα προβιβῶντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλήν,
ἔνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαι, ᾗσι συβώτης
ἐσθλὸς ἐὼν ἐνίαυεν, ἀνάκτεσιν ἤπια εἰδώς.

Eurymachum, Polybi prudentis inclytum filium,
quem nunc instar dei Ithacenses suspiciunt:
etenim longe optimus vir *est*, cupitque maxime
matrem meam ducere-uxorem, et Ulyssis munus habere.
Sed hæcce Jupiter novit Olympius, in-æthere habitans,
an ipsis ante nuptias perficiat malum diem.
Sic igitur ei locuto supervolavit dextera avis,
accipiter, Apollinis velox nuntius; in pedibus autem
vellebat columbam tenens, ac pennas defundebat ad-terram,
in-medio inter-navemque et ipsum Telemachum.
Illum autem Theoclymenus a-sociis seorsum ubi-vocarat,
inhæsitque ei manu, verbumque dixit et elocutus-est:
Telemache, nequaquam sine deo volavit dextera avis;
cognovi enim ipsam, contra intuitus, alitem-auguralem esse.
Vestro autem non est genere regalius aliud
in populo Ithacæ; sed vos potentes *eritis* semper.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] utinam enim hoc, hospes, verbum perfectum sit;
ita cito cognoveris amicitiamque et *acceperis* multa dona
ex me, adeo-ut aliquis te occurrens beatum-diceret.
Dixit, et Piræum allocutus-est, fidum socium:
Piræe Clytide, tu vero mihi ceteris *in rebus* maxime
obsequeris meorum sociorum, qui me in Pylum comitati-sunt:
etiam nunc mihi hunc hospitem ducens in ædibus tuis
sedulo amice-tracta et honora, donec *ipse* venero.
Hunc autem rursus Piræus hasta-inclytus contra allocutus-est:] Telemache, etiamsi tu multo tempore hic maneas,
hunc ego curabo; hospitalium autem ei desiderium non erit.
Sic locutus, navem conscendit, jussitque socios
ipsosque ascendere, et retinacula solvere.
Hi autem statim inscendebant, et in transtris consedere.
Telemachus vero sub pedibus ligavit pulcros calceos,
sumsitque validam hastam, præfixam acuto ære,
navis a tabulatis: illi autem retinacula solverunt.
Hi quidem *navem* in-altum-agentes navigabant in urbem, ut jusserat] Telemachus, dilectus filius Ulyssis divini.
Hunc autem celeriter progredientem pedes ferebant, donec venit in-caulam,] ubi ei erant sues perplurimæ, apud-quas subulcus,] bonus ut-erat, dormiebat, dominis bene cupiens.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Π.

Τηλεμάχου ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως.

Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
ἐντύνοντο ἄριστον ἅμ' ἠοῖ, κειαμένω πῦρ,
ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν·
Τηλέμαχον δὲ περίσσαινον κύνες ὑλακόμωροι,
οὐδ' ὕλαον προσιόντα. Νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν.
Αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος

ODYSSEÆ XVI.

Telemachi agnitio Ulyssis.

Hi autem in casa, Ulysses et divinus subulcus,
parabant jentaculum simul-cum aurora, accenso igne,
emiseruntque pastores cum congregatis suibus:
Telemachum vero circum-adulabantur canes latratores,
neque illatrabant advenienti. Vidit autem divinus Ulysses
adulantesque canes, circumvenitque *eum* sonus pedum:
statim vero Eumæum verbis alatis allocutus-est:
Eumæe, certe omnino aliquis tibi veniet huc socius,

Digitized by Google

ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος· ἐπεὶ κύνες οὐχ ὑλάουσιν,
ἀλλὰ περισσαίνουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
ἔστη ἐνὶ προθύροισι. Ταφὼν δ' ἀνόρουσε συβώτης·
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο,
κιρνὰς αἴθοπα οἶνον· ὁ δ' ἀντίος ἦλθεν ἄνακτος·
κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ
χεῖράς τ' ἀμφοτέρας· θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Ὡς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάζει
ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
μοῦνον, τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ·
ὣς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
πάντα κύσεν περιφύς, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα·
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος; οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηῒ Πύλονδε·
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴςελθε, φίλον τέκος, ὄφρα σε θυμῷ
τέρψομαι εἰςορόων, νέον ἄλλοθεν ἔνδον ἐόντα.
Οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι οὐδὲ νομῆας,
ἀλλ' ἐπιδημεύεις· ὣς γάρ νύ τοι εὔαδε θυμῷ
ἀνδρῶν μνηστήρων ἐςορᾶν ἀΐδηλον ὅμιλον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σέθεν δ' ἕνεκ' ἐνθάδ' ἱκάνω,
ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω καὶ μῦθον ἀκούσω,
εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν, Ὀδυσσῆος δέ που εὐνὴ
χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
αὐτὰρ ὅγ' εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
Τῷ δ' ἕδρης ἐπιόντι πατὴρ ὑπόειξεν Ὀδυσσεύς·
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἐρήτυε φώνησέν τε·
Ἧσ', ὦ ξεῖν'· ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δήομεν ἕδρην
σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' ἀνήρ, ὃς καταθήσει.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τῷ δὲ συβώ-
χεῦεν ὕπο χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὕπερθεν· [της
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
Τοῖσιν δ' αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
ὀπταλέων, ἅ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες·
σῖτον δ' ἐσσυμένως παρενήνεεν ἐν κανέοισιν,
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον·
αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβόν·
Ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἑ ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
οὐ μὲν γάρ τί ἑ πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
Ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχεται εὐρειάων·

vel et notus alius; quoniam canes non latrant,
sed circum-adulantur; pedum vero subtus sonum audio.
Nondum totus dictus-erat sermo, quando ei dilectus filius
stetit in vestibulo. Attonitus autem exsiliit subulcus;
atque ei e-manibus cecidere vasa, quibus utebatur,
miscens nigrum vinum : ipse vero obvius ivit hero,
osculatusque-est ipsi caputque et ambo lumina pulcra,
manusque ambas; uber autem ei excidit lacrima.
Sicut vero pater suum filium amanti animo amplectitur,
reversum e longinqua terra decimo anno,
unicum, in-senectute-genitum, super quo dolores multos pas-
sus-sit :] sic tunc Telemachum deo-similem divinus subulcus
totum osculatus-est circumhærens, tanquam e morte ela-
psum :] et ejulans *eum* verbis alatis allocutus-est :
Venisti, Telemache, dulce lumen? non te amplius ego
me visurum putabam, postquam ivisti navi in-Pylum;
sed age, nunc ingredere, dilecte fili, ut te animo
delecter aspiciens, recens aliunde intro advenientem.
Nequaquam enim frequenter agrum adis, nec pastores,
sed in-urbe-manes : sic enim tibi placebat animo,
virorum procorum aspicere exitiosum cœtum.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus
est :] erit sic, pater : tui vero causa huc venio,
ut teque oculis videam, et sermonem audiam,
si mihi adhuc in ædibus mater maneat, an aliquis jam
virorum alius *eam* duxerit; Ulyssis autem fere cubile
inopia stragularum malas araneas jacet habens.
Hunc autem rursus allocutus-est subulcus, princeps viro-
rum :] et perquam illa manet patienti animo
tuis in ædibus : luctuosæ vero ei semper
pereunt noctesque et dies lacrimas-fundenti.
Sic igitur locutus, ejus accepit æream hastam :
atque is introibat, et transivit lapideum limen.
Ei autem *suam* sedem ingresso pater cesserat Ulysses;
Telemachus vero ex-altera-parte prohibebat, dixitque :
Sede, o hospes; nos autem et alibi inveniemus sedem
tugurio in nostro : adest vero vir, qui *talem* ponet.
Sic dixit : ille autem retrogressus inde consedit : huic au-
tem subulcus] substravit viridia virgulta, et pellem insuper;
ibi consedit deinde Ulyssis dilectus filius.
Illis autem carnium lances apposuit subulcus
assarum, quas quidem priori *die* reliquerant comedentes;
panem autem festinanter accumulabat in canistris,
atque inde in poculo miscebat dulce vinum :
ipse vero e-regione sedit Ulyssis divini.
Hi autem ad cibos paratos appositos manus porrigebant.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
tum vero Telemachus allocutus-est divinum subulcum :
Pater, unde tibi hospes hic venit? quomodo autem ipsum
nautæ] duxerunt in Ithacam? quosnam *se* esse profitebantur?
nequaquam enim ipsum pedibus puto huc venisse.
Hunc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce :
enimvero ego tibi, fili, vera omnia dicam.
Ex Creta quidem genere se-profitetur *esse* lata :

Digitized by Google

φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστεα δινηθῆναι
πλαζόμενος· ὡς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τάγε δαίμων.
Νῦν αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐκ νηὸς ἀποδρὰς
ἤλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν, ἐγὼ δέ τοι ἐγγυαλίξω·
ἕρξον ὅπως ἐθέλεις· ἱκέτης δέ τοι εὔχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Εὔμαι', ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες·
πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ;
αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ἢ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένῃ καὶ δῶμα κομίζῃ,
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν·
ἢ ἤδη ἅμ' ἕπηται Ἀχαιῶν, ὅστις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν.
Ἀλλ' ἤτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν, ἵκετο δῶμα,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσσὶ πέδιλα,
πέμψω δ', ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
Εἰ δ' ἐθέλεις, σὺ κόμισσον, ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·
εἵματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω καὶ σῖτον ἅπαντα
ἔδμεναι, ὡς ἂν μή σε κατατρύχῃ καὶ ἑταίρους.
Κεῖσε δ' ἂν οὔ μιν ἔγωγε μετὰ μνηστῆρας ἐῷμι
ἔρχεσθαι· λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσιν·
μή μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
Πρῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
ἄνδρα καὶ ἴφθιμον· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
ὦ φίλ', ἐπεί θήν μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἐστὶν,
ἦ μάλα μευ καταδάπτετ' ἀκούοντος φίλον ἦτορ,
οἷά φατε μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
ἐν μεγάροις, ἀέκητι σέθεν, τοιούτου ἐόντος.
Εἰπέ μοι, ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέγε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ·
ἤ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμφεαι· οἷσίπερ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
Αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω νέος εἴην τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
ἢ παῖς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἠὲ καὶ αὐτός·
[ἔλθοι ἀλητεύων· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα·]
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φὼς,
εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην,
ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος·
εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο, μοῦνον ἐόντα,
βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισιν
τεθνάμεν ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι,
ξείνους τε στυφελιζομένους δμωάς τε γυναῖκας
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλὰ
καὶ οἶνον διαφυσσόμενον καὶ σῖτον ἔδοντας
μὰψ αὔτως, ἀτέλεστον, ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Οὔτε τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἷσίπερ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.

dicit autem *se* multis hominum in urbibus versatum-esse
errantem; sic enim ei destinavit hæc deus.
Nunc autem Thesprotorum virorum e nave elapsus
venit meum ad stabulum, ego vero tibi *eum* in-manus-tradam:
fac quomodo vis; supplicem vero tibi *se* profitetur esse.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-
est :] Eumæe, certe valde hoc verbum animum-tristans dixi-
sti:] quomodo enim jam hunc hospitem ego suscipiam domi?
Ipse quidem juvenis sum, et nondum manibus confisus-sum
virum ut-propulsem, quando aliquis prior lacessiverit;
matri autem meæ bifariam animus in mente cogitat,
utrum illic apud me maneat et domum curet,
torumque reverens mariti, populique famam;
an jam una sequatur Achivorum *eum*, quicunque optimus
ambit *eam* in ædibus vir, et plurima dederit.
Verum enimvero hospitem, quoniam tuam advenit domum,
induam ipsum lænaque tunicaque, vestimentis pulcris;
dabo autem ensem ancipitem, et pedibus calceamenta :
dimittamque, quo ipsum cor animusque jubet.
Sin vero velis, tu curato *eum*, in stabulis detentum;
vestimenta autem huc ego mittam et cibum omnem,
ad-edendum, ut ne te atterat et socios.
Illuc vero non ipsum equidem inter procos siverim
ire; valde enim petulantem insolentiam habent,
ne ipsum conviciis-proscindant, mihi autem dolor fiat gravis.
Efficere vero difficile *est* aliquid inter plures unum
virum, etiam fortem; quoniam multo potentiores sunt.
Illum autem rursus affatus-est audens divinus Ulysses :
o amice, quoniam sane mihi etiam respondere fas est,
certe valde meum corroditur audientis carum cor,
de iis qualia dicitis procos injusta moliri
in ædibus, invito te, talis quum-sis.
Dic mihi, utrum sponte succumbas, an te cives
oderint in populo, obsequentes dei voci :
an aliquid fratribus succenseas; quibus-quidem vir
pugnantibus confidit, etiam si magna contentio orta-sit.
Utinam enim ego sic juvenis essem hoc cum animo,
vel filius ex Ulysse eximio, vel etiam ipse
[venerit errans : adhuc enim et spei copia *est* :]
ilico deinde mihi caput abscinderet alienus vir,
si non ego illis malum omnibus fierem,
profectus in domum Laertiadæ Ulyssis :
sin vero rursus me multitudine domarent, solus quum-essem,
mallem in meis interfectus ædibus
mori, quam hæc quidem semper indigna opera videre,
hospitesque male-tractatos, famulasque mulieres
illos violantes indigne in ædibus pulcris,
et vinum exhaustum, et cibum comedentes
temere sic, in-infinitum, nunquam-perfecto in opere.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutu -
est :] enimvero ego tibi, hospes, *hæc* valde accurate dicam.
Nec quicquam mihi universus populus invisus irascitur,
nec fratribus succenseo : quibus-quidem vir
pugnantibus confidit, etiam si magna contentio orta-sit.

Digitized by Google

Ὧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων·
μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτεν,
μοῦνον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν οὐδ' ἀπόνητο.
Τῷ νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἴσ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,
τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
Ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.—
Ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
εἴφ', ὅτι οἱ σῶς εἰμὶ καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω, σὺ δὲ δεῦρο νέεσθαι,
οἴῃ ἀπαγγείλας· τῶν δ' ἄλλων μήτις Ἀχαιῶν
πευθέσθω· πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
γιγνώσκω, φρονέω· τάγε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἢ καὶ Λαέρτῃ αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
δυσμόρῳ· ὃς τείως μὲν Ὀδυσσῆος μέγ' ἀχεύων
ἔργα τ' ἐποπτεύεσκε μετὰ δμώων τ' ἐνὶ οἴκῳ
πῖνε καὶ ἦσθ', ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγοι·
αὐτὰρ νῦν, ἐξ οὗ σύγε ᾤχεο νηῒ Πύλονδε,
οὔπω μίν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὔτως
οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν· ἀλλὰ στοναχῇ τε γόῳ τε
ἧσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστεόφι χρώς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ.
Εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσιν,
πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἑλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλὰ σύγ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγροὺς
πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον· ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν,
ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅττι τάχιστα
κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι.
Ἦ ῥα καὶ ὦρσε συφορβόν· ὁ δ' εἵλετο χερσὶ πέδιλα,
δησάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἴεν. Οὐδ' ἄρ' Ἀθήνην
λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὔμαιος ὑφορβός·
ἀλλ' ἥγε σχεδὸν ἦλθε· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ,
καλῇ τε μεγάλῃ τε καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
Στῆ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῆϊ φανεῖσα·
οὐδ' ἄρα Τηλέμαχος ἴδεν ἀντίον οὐδ' ἐνόησεν—
οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς —
ἀλλ' Ὀδυσεύς τε κύνες τε ἴδον καί ῥ' οὐχ ὑλάοντο,
κνυζηθμῷ δ' ἑτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
Ἡ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐκ δ' ἦλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
στῆ δὲ πάροιθ' αὐτῆς· τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἤδη νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο μηδ' ἐπίκευθε,
ὡς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ Κῆρ' ἀραρόντε
ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν· οὐδ' ἐγὼ αὐτὴ

Ita enim nostrum genus per-unicos-demisit Jupiter;
unicum Laerten Arcesius filium genuit,
unicum autem rursus Ulyssem pater genuit; at Ulysses
unicum me in ædibus genitum liquit, nec *me* fruitus-est.
Ideo nunc inimici valde multi sunt in domo.
Quotquot enim insulis dominantur optimi,
Dulichioque, Samoque, et nemorosæ Zacyntho,
et quot per asperam Ithacam dominantur,
tot matrem meam ambiunt, atteruntque domum.
Illa autem neque abnegat odiosas nuptias, nec finem
facere potest; hi autem absumunt comedentes
domum meam: cito vero me perdent et ipsum.
Sed enim hæc quidem deorum in genibus posita-sunt.
Pater, tu vero vade ocyus, prudenti Penelopæ
dic, quod ei salvus sum, et ex Pylo veni.
At ego hic manebo, tu autem huc redi,
soli ubi-nuntiaris; ceterorum vero nullus Achivorum
audiat: multi enim mihi mala moliuntur.
Hunc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce:
cognosco, sapio; hæc sane intelligenti imperas.
Sed age mihi hoc dic et accurate præcipe,
an et Laertæ eadem via nuntius eam
infelici; qui eousque quidem ob-Ulyssem valde dolens,
operaque inspiciebat, et cum famulis in domo
bibebat et edebat, quando animus in pectoribus juberet;
at nunc, ex quo tu abiisti navi in-Pylum,
nondum ipsum dicunt edisse et bibisse sic *ut solebat*,
neque opera inspexisse; sed suspirioque fletuque
sedet lamentans; tabescit autem circum ossa corpus.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] tristius *est*, sed nihilominus ipsum sinemus, dolentes licet.] Si enim ullo-pacto essent proprii-arbitrii omnia mortalibus,] primum mei patris eligeremus reditus diem.
Sed tu ubi-nuntiaveris, revertere; neu per agros
vagare ad illum: at matri dic,
ut-famulam œconomam ire-jubeat quam citissime
clam; illa etenim nuntiaverit seni.
Dixit, et excitavit subulcum: hic autem cepit manibus calceos,] ligatisque *iis* sub pedibus ad-urbem ibat. Nec Minervam
latebat a stabulo profectus Eumæus subulcus;
sed ea prope venit: corpore vero assimilata-est mulieri
pulcræque magnæque, et splendida opera scienti.
Stetit autem e-regione-ostii casæ Ulyssi apparens;
nec Telemachus *eam* vidit coram, neque advertit:
(nequaquam enim omnibus dii apparent manifesti:)
sed Ulyssesque, canesque viderunt, atque non latrarunt,
cum gannitu vero aliorsum per stabulum trepidaverunt.
Illa autem superciliis innuit; animadvertit vero divinus Ulysses;] exivitque domo extra magnum murum caulæ,
stetitque ante ipsam: eum vero allocuta-est Minerva:
Generose Laertiade, sollers Ulysse,
jam nunc tuo filio verbum dic, neu cela;
ut procis mortem et fatum ubi-composueritis,
eatis ad urbem inclytam: neque ego ipsa

Digitized by Google

δηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἔσομαι μεμαυῖα μάχεσθαι.
Ἦ καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη·
φᾶρος μέν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι· δέμας δ' ὤφελλε καὶ ἥβην.
Ἂψ δὲ μελαγχροιὴς γένετο, γναθμοὶ δὲ τάνυσθεν·
κυάνεαι δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον.
Ἡ μὲν ἄρ' ὡς ἔρξασα πάλιν κίεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἤϊεν ἐς κλισίην· θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός·
ταρβήσας δ' ἑτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀλλοῖός μοι, ξεῖνε, φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν,
ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς οὐκέθ' ὁμοῖος.
Ἦ μάλα τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν·
ἀλλ' ἵληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δώομεν ἱρὰ
ἠδὲ χρύσεα δῶρα, τετυγμένα· φείδεο δ' ἡμέων.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;
ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
πάσχεις ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, κὰδ δὲ παρειῶν
δάκρυον ἧκε χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰεί.
Τηλέμαχος δ' — οὐ γάρ πω ἐπείθετο ὃν πατέρ' εἶναι —
ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν· [μων
Οὐ σύγ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, πατὴρ ἐμός· ἀλλά με δαί-
θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.
Οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόῳτο
ᾧ αὐτοῦ γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον ἠὲ γέροντα.
Ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρων καὶ ἀεικέα ἕσσο·
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Τηλέμαχ', οὔ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἔνδον ἐόντα
οὔτε τι θαυμάζειν περιώσιον οὔτ' ἀγάασθαι.
Οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς·
ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακά, πολλὰ δ' ἀληθεὶς,
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
ἥτε με τοῖον ἔθηκεν, ὅπως ἐθέλει· δύναται γάρ·
ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἀνδρὶ νέῳ καὶ καλὰ περὶ χροῒ εἵματ' ἔχοντι.
Ῥηΐδιον δὲ θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας κατ' ἄρ' ἕζετο· Τηλέμαχος δὲ
ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων.
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἵμερος ὦρτο γόοιο·
κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἤ τ' οἰωνοί,
φῆναι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσίτε τέκνα
ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεηνὰ γενέσθαι·
ὣς ἄρα τοίγ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα·
Ποίῃ γὰρ νῦν δεῦρο, πάτερ φίλε, νηΐ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.

diu a vobis abero, promta ad-pugnandum.
Dixit, et aurea virga tetigit *eum* Minerva:
vestem quidem ei primum bene-lotam et tunicam
posuit circa pectora; corpusque auxit et vigorem.
Rursus autem nigro-colore factus-est, genæque distentæ-sunt,
cæruleique facti-sunt pili circa mentum.
Illa quidem, ita quum fecisset, recessit: at Ulysses
ivit in casam: stupuit vero ipsum dilectus filius;
territusque aliorsum vertit oculos, *veritus* ne deus esset,
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
Alius mihi, hospes, apparuisti modo, quam ante,
alia autem vestimenta habes, et tibi corpus haud-amplius simi-
le.] Certe omnino aliquis deus es *eorum* qui cœlum latum te-
nent:] sed propitius-esto, ut tibi grata demus sacra,
et aurea dona, arte-elaborata: parce vero nobis.
Huic autem respondit inde audens divinus Ulysses:
neutiquam deus sum; cur me immortalibus assimilas?
sed pater tuus sum, cujus gratia tu suspirans
pateris dolores multos, injurias sustinens virorum.
Sic igitur locutus, filium osculatus-est, a genisque
lacrimam mittebat humi: ante autem continuerat-se indesi-
nenter usque.]Telemachus vero(nondum enim credebat suum
patrem esse)] rursus ipsum verbis respondens allocutus-est:
Haud tu Ulysses es, pater meus; sed me deus
decipit, ut adhuc magis lugens suspirem.
Nequaquam enim mortalis vir hæc machinatus-esset
suo ipsius quidem animo; nisi quando deus ipse aggressus,
facile volens faceret juvenem aut senem.
Certe enim modo eras senex, et turpiter vestitus-eras;
nunc vero diis similis-es, qui cœlum latum tenent.
Hunc autem respondens affatus-est ingeniosus Ulysses:
Telemache, non te decet dilectum patrem, intus quum-sit,
neque mirari supra-modum nec stupere.
Nequaquam enim tibi amplius alius veniet huc Ulysses:
sed ille ego talis, passus mala, multumque vagatus,
veni vicesimo anno in patriam terram.
Verum tibi hoc opus *est* Minervæ prædatricis
quæ me talem fecit, uti vult; potest enim;
alias quidem mendico similem, alias autem rursus
viro juveni, et pulcra circa corpus vestimenta habenti,
Facile vero *est* diis, qui cœlum latum tenent,
et illustrem-facere mortalem hominem, et vilem-reddere.
Sic igitur locutus consedit: Telemachus vero
circumfusus patrem bonum lugebat, lacrimas stillans.
Ambobus autem ipsis desiderium subortum-est fletus:
plorabant vero stridule, abundantius quam aves,
aquilæ, vel vultures unguibus-aduncis, quibus pullos
rustici abstulerint, antequam volatiles facti-sint:
sic igitur illi miserabiliter sub superciliis lacrimam fundebant.
Et sane ejulantibus occidisset lumen solis,
nisi Telemachus allocutus-fuisset suum patrem subito:
Quali nam nunc huc, pater, navi te nautæ
duxerunt in Ithacam? quosnam *se* esse profitebantur?
nequaquam enim te pedibus puto huc venisse.

Digitized by Google

Τὸν δ' αὖτε προςέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω.
Φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἵτε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰςαφίκηται·
καί μ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην· ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν·
καὶ τὰ μὲν ἐν σπήεσσι θεῶν ἰότητι κέονται.
Νῦν αὖ δεῦρ' ἱκόμην ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης,
ὄφρα κε δυςμενέεσσι φόνου πέρι βουλεύσωμεν.
Ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον,
ὄφρ' εἰδέω, ὅσσοι τε καὶ οἵτινες ἀνέρες εἰσίν·
καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας
φράσσομαι, εἴ κεν νῶϊ δυνησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι,
μούνω ἄνευθ' ἄλλων ἦ καὶ διζησόμεθ' ἄλλους.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ὦ πάτερ, ἤτοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι καὶ ἐπίφρονα βουλήν·
ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
ἄνδρε δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.
Μνηστήρων δ' οὔτ' ἂρ δεκὰς ἀτρεκὲς οὔτε δύ' οἶαι,
ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' εἴσεαι ἐνθάδ' ἀριθμόν.
Ἐκ μὲν Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
κοῦροι κεκριμένοι, ἓξ δὲ δρηστῆρες ἕπονται·
ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι φῶτες ἔασιν,
ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι κοῦροι Ἀχαιῶν,
ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι,
καί σφιν ἅμ' ἐστὶ Μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς
καὶ δοιὼ θεράποντε, δαήμονε δαιτροσυνάων.
Τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων,
μὴ πολύπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
Ἀλλὰ σύγ', εἰ δύνασαί τιν' ἀμύντορα μερμηρίξαι,
φράζευ, ὅ κέν τις νῶϊν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·
καὶ φράσαι, εἴ κεν νῶϊν Ἀθήνη σὺν Διὶ πατρὶ
ἀρκέσει, ἠέ τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἐσθλώ τοι τούτω γ' ἐπαμύντορε, τοὺς ἀγορεύεις,
ὕψι περ ἐν νεφέεσσι καθημένω· ὤτε καὶ ἄλλοις
ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
οὐ μέν τοι κείνω γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνηστῆρσι καὶ ἡμῖν
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνηται Ἄρηος.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχευ ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
οἴκαδε καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστυ συβώτης ὕστερος ἄξει,
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι.
Εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
τετλάτω ἐν στήθεσσι κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο.
Ἤνπερ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἕλκωσι θύραζε
ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰςορόων ἀνέχεσθαι.
Ἀλλ' ἤτοι παύεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,

Hunc autem rursus allocutus-est audens divinus Ulysses :
enimvero ego tibi, fili, verum enarrabo.
Phæaces me duxerunt re-nautica-inclyti, qui et alios
homines deducunt, quicumque ad-ipsos venerit :
et me dormientem in navi veloci super pontum vehentes
deposuerunt in Ithaca : dederunt autem mihi splendida
dona,] æsque aurumque abunde, vestimentaque texta :
et hæc quidem in speluncis deorum consilio jacent.
Nunc autem huc veni admonitionibus Minervæ,
ut inimicorum de cæde consultemus.
Sed age mihi procos enumera-et recense,
ut sciam, quotque et quinam viri sint :
et meo in animo eximio habita-deliberatione,
considerem, si nos possimus contra-*eos*-stare,
soli sine aliis, an et conquiremus alios.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-
est :] o pater, sane tuam magnam gloriam semper audiebam,
manibusque *te* bellatorem esse, et prudentem consilio :
sed nimis magnum dixisti; stupor me tenet : nec liceret
viros duos cum-multis et fortibus pugnare.
Procorum autem nec sane decas una, nec duæ solæ,
sed multo plures *sunt;* cito autem scies hic numerum.
Ex Dulichio quidem duo et quinquaginta
juvenes selecti, sex vero *eos* famuli comitantur;
ex Samo autem quatuorque et viginti viri sunt;
et ex Zacyntho sunt viginti juvenes Achivorum;
ex ipsa vero Ithaca duodecim omnes optimi,
et cum ipsis simul est Medon præco, et divinus cantor,
et duo ministri, periti epulas-instruendi.
His si omnibus nos-offeramus intus versantibus,
vereor ne perquam-amare et graviter *eorum* injurias ulci-
scaris reversus.] Sed tu, si possis aliquem adjutorem excogi-
tare,] considera, qui nobis auxilietur lubenti animo.
Hunc autem rursus allocutus-est audens divinus Ulysses:
enimvero ego dicam; tu vero attende et me audi,
et considera, si nobis Minerva cum Jove patre
sufficiat, an aliquem alium adjutorem excogitem.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-
est :] boni sane isti *sunt* adjutores, quos memoras,
alte quidem in nubibus sedentes; qui utique et aliis
viris dominantur, et immortalibus diis.
Hunc autem rursus allocutus-est audens divinus Ulysses:
haud quidem illi multo tempore seorsum aberunt
a-pugna forti, quando procis et nobis
in ædibus meis robur decernetur Martis.
Sed tu quidem nunc vade, simul cum-aurora illucescente,
domum, et cum-procis insolentibus versare :
at me ad urbem subulcus postea ducet,
mendico misero similem, et seni.
Si autem me ignominia-afficiant in domo, tuum tamen carum
cor] tolerato in pectoribus, male patiente me.
Etiamsi vel per domum pedibus *me* trahant foras,
vel telis percutiant : tu tamen inspiciens tolerato.
At sane cessare jube ab-insipientia,

Digitized by Google

μειλιχίοις ἐπέεσσι παραυδῶν· οἱ δέ τοι οὔτι
πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ.
[Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσει Ἀθήνη,
νεύσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ· σὺ δ' ἔπειτα νοήσας
ὅσσα τοι ἐν μεγάροισιν Ἀρήϊα τεύχεα κεῖται
ἐς μυχὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσιν
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
ἐκ καπνοῦ κατέθηκ'· ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει,
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατῄκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀϋτμή.
Πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
μή πως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε καταισχύνητέ τε δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Νῶϊν δ' οἴοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
καλλιπέειν καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἑλέσθαι
ὡς ἂν ἐπιθύσαντες ἑλοίμεθα· τοὺς δέ κ' ἔπειτα
Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα Ζεύς.]
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι καὶ αἵματος ἡμετέροιο,
μήτις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἐόντος,
μήτ' οὖν Λαέρτης ἴστω τόγε μήτε συβώτης
μήτε τις οἰκήων μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια·
ἀλλ' οἷοι, σύ τ' ἐγώ τε, γυναικῶν γνώομεν ἰθύν·
καί κέ τεο δμώων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν,
ἠμὲν ὅπου τις νῶ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
ἠδ' ὅτις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ, τοῖον ἐόντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
ὦ πάτερ, ἤτοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ', ὀΐω,
γνώσεαι· οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύναι μέ γ' ἔχουσιν·
ἀλλ' οὔτοι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι ὀΐω
ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
Δηθὰ γὰρ αὔτως εἴσῃ ἑκάστου πειρητίζων,
ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἕκηλοι
χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον οὐδ' ἔπι φειδώ.
Ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα,
αἵτε σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσίν·
ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἔγωγε κατὰ σταθμοὺς ἐθέλοιμι
ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πένεσθαι,
εἰ ἐτεόν γέ τι οἶσθα Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἡ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο νηῦς εὐεργής,
ἣ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἑταίρους·
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες·
αὐτίκα δ' ἐς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
Αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
οὕνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα δ' ἀνώγει
ἄστυδ' ἀποπλείειν· ἵνα μὴ δείσασ' ἐνὶ θυμῷ
ἰφθίμη βασίλεια τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβοι.

lenibus verbis compellans; illi vero tibi nequaquam
parebunt; jam enim ipsis adest fatalis dies.
[Aliud autem tibi dicam, tu vero in mente repone tua:
quando abundans-consiliis in mente *mihi* ponet Minerva,
innuam quidem tibi ego capite; tu autem deinde, quum-in-
tellexeris,] quæcunque tibi in ædibus Martia arma jacent,
in secessum alti thalami depone sublata,
omnia prorsus: at procos blandis verbis
palpare, quando te percontentur *arma* desiderantes;
dicens, Ex fumo deposui: quoniam non-amplius illis simila-
sunt,] qualia quondam ad-Trojam proficiscens reliquit Ulys-
ses;] sed fœdata-sunt, quantum ignis attigit vapor.
Insuper autem mihi hoc majus in mente posuit Saturnius,
ne qua vino-gravati, contentione concitata inter vos,
vos-invicem vulneretis, fœdetisque convivium,
et nuptiarum-ambitum; ipsum enim allicit virum ferrum.
Nobis vero solis duos enses, et duas hastas
relinque, et duo scuta-bubula manibus sumenda,
ut impetu-facto capiamus; illos autem postea
Pallas Minerva demulcebit, et providus Jupiter.]
Aliud autem tibi dicam, tu vero in mente repone tua;
si vere meus es, et sanguinis nostri,
ne-quis postea Ulyssem audiat intus esse.
neque etiam Laertes sciat hoc, nec subulcus,
nec quisquam domesticorum, neque ipsa Penelope:
sed soli, tuque egoque, mulierum cognoscamus ingenium:
et aliquem famulorum virorum etiam tentemus;
tam ubi aliquis nos honoret et timeat animo,
quam qui non curet, teque parum-honoret, talis quum-sis.
Hunc autem respondens allocutus-est splendidus filius:
o pater, sane meum animum et postea, opinor,
cognosces; nequaquam enim animi-remissio me tenet:
sed neutiquam hoc emolumento ego fore puto
nobis ambobus; te vero considerare jubeo.
Diu enim sic vades unumquemque tentans
opera ipsorum adiens; illi autem in ædibus quieti
opes devorant præter-modum, nec superest parsimonia.
Sed sane te mulieres ego explorare hortor,
quæque te parum-honorent, et quæ inculpatæ sint:
viros autem non ego per stabula vellem
nos explorare, sed postea hæc curare,
si modo vere aliquod nosti Jovis signum ægidem-tenentis.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
At deinde in-Ithacam deducebatur navis bene-fabricata,
quæ tulerat Telemachum a-Pylo, et omnes socios:
hi vero quum jam portum valde-profundum intrassent,
navem quidem ii nigram in terram traxerunt,
arma autem ipsis avexerunt magnanimi ministri;
statimque ad Clytii *domum* ferebant perpulcra dona.
At præconem præmiserunt domum ad Ulyssis,
nuntium dicturum prudenti Penelopæ,
quod Telemachus quidem in agro maneat, navem autem jus-
serit] ad-urbem inde-navigare; ut ne verita in animo
præstans regina teneras lacrimas defunderet.

Digitized by Google

Τὼ δὲ συναντήτην κῆρυξ καὶ δῖος ὑφορβὸς
τῆς αὐτῆς ἕνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος,
κῆρυξ μέν ῥα μέσῃσι μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν·
Ἤδη τοι, βασίλεια, φίλος παῖς εἰλήλουθεν.
Πηνελοπείῃ δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστὰς
πάνθ', ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπεν,
βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε.
Μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο κατήφησάν τ' ἐνὶ θυμῷ·
ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἑδριόωντο.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἦρχ' ἀγορεύειν·
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
Τηλεμάχῳ, ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
Ἀλλ' ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν, ἥτις ἀρίστη,
ἐς δ' ἐρέτας ἁλιῆας ἀγείρομεν, οἵ κε τάχιστα
κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἶκόνδε νέεσθαι.
Οὔπω πᾶν εἴρηθ', ὅτ' ἄρ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
στρεφθεὶς ἐκ χώρης, λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς,
ἱστία τε στέλλοντας ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
Ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς ἑτάροισιν·
Μή τιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἵδε γὰρ ἔνδον·
ἤ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἴσιδον αὐτοὶ
νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης·
αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλον
εἴων οὔτε νέων μεταΐζειν οὔτε γερόντων.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Ὢ πόποι, ὡς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
Ἤματα μὲν σκοποὶ ἷζον ἐπ' ἄκριας ἠνεμοέσσας,
αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
οὔποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
νηῒ θοῇ πλείοντες ἐμίμνομεν Ἠῶ δῖαν,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες
αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τέως μὲν ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων.
Ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον,
Τηλεμάχῳ· μηδ' ἧμας ὑπεκφύγοι· οὐ γὰρ ὀΐω
τούτου γε ζώοντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα.
Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε νόῳ τε·
λαοὶ δ' οὐκέτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν.
Ἀλλ' ἄγετε, πρὶν κεῖνον ὁμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς
εἰς ἀγορήν — οὐ γάρ τι μεθησέμεναί μιν ὀΐω,
ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστὰς,
οὕνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν, οὐδ' ἐκίχημεν·
οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα·
μήτι κακὸν ῥέξωσι καὶ ἡμέας ἐξελάσωσιν
γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεθα δῆμον —
ἀλλὰ φθέωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος
ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,
δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε
κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅστις ὀπυίοι.

Atque occurrerunt-sibi-invicem præco et divinus subulcus,
ejusdem gratia nuntii, dicturi mulieri.
Sed quando jam pervenerant *in* domum divini regis,
præco quidem medias inter ancillas dixit :
Jam tibi, regina, dilectus filius venit.
Penelopæ autem dixit subulcus prope astans
omnia, quæcunque ei dilectus filius *ipsum* jusserat loqui,
Ac postquam omne præceptum renuntiarat,
profectus-est ire ad sues; liquit autem septaque et domum.
Proci vero tristati-sunt, dolueruntque in animo :
exiverunt autem domo præter magnum murum atrii,
atque illic ante januas sedebant.
His vero Eurymachus, Polybi filius, incipiebat loqui :
O amici, certe magnum opus superbe perfectum-est
Telemacho, iter hoc : putabamus autem ei non perfectum-iri.] Sed agite, navem nigram trahamus, quæ *sit* optima;
inque *eam* remiges marinos congregemus, qui citissime
illis nuntient ocyus ut-domum redeant.
Nondum totum dictum-erat, quando Amphinomus vidit navem,] conversus ex loco *suo*, portum profundum intra,
velaque contrahentes, remosque manibus tenentes.
Suaviter autem ridens locutus-est inter-suos sodales :
Ne quem amplius nuntium jubeamus-ire; hi enim *jam sunt* intus :] vel aliquis eis hoc dixit deorum, vel viderunt ipsi
navem prætervehentem, eam autem non potuerunt assequi.
Sic dixit : illi autem ubi-surrexere, iverunt ad litus maris;
statim vero navem nigram in terram traxerunt,
arma autem ipsis avexerunt magnanimi ministri.
Ipsi vero in concilium iverunt conferti, nec quemquam aliorum] sinebant, nec juvenum una-considere, nec senum.
Inter-hos autem Antinous locutus-est, Eupithei filius :
Dii boni! ut hunc virum dii a-malo liberarunt!
Die quidem speculatores sedebant in cacuminibus ventosis,
semper alii-post-alios; simul autem cum-sole occidente,
nunquam in terrra noctem peregimus, sed in ponto
navi veloci navigantes, exspectabamus Auroram divinam,
Telemacho insidiantes, ut interficeremus captum
ipsum : hunc autem tunc quidem abduxit domum deus.
Nos vero hic ei consultemus gravem interitum,
Telemacho; neque nos subterfugiat : non enim puto,
eo quidem vivente, perfectum-iri hæc opera.
Ipse enim peritus *est* consilioque menteque :
cives autem non-amplius omnino nobis gratificantur.
Sed agite, antequam ille congregarit Achivos
in concionem; (nequaquam enim remisse-acturum ipsum puto,
sed iram-fovebit, dicetque inter omnes, exsurgens,
quod ei cædem gravem struebamus, neque assecuti-sumus :
illi autem non laudabunt audientes mala opera :
metuoque, ne-quod malum faciant et nos expellant
terra nostra, alium vero adeamus populum:)
sed prævertamus *eum* interficiendo in agro procul ab-urbe,
vel in via : victum autem ipsi et possessiones habeamus,
divisas æqualiter inter nos; ædes vero demum
illius matri dederimus habendas et *ei* quicunque *eam* duxerit.

Digitized by Google

Εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βόλεσθε
αὐτόν τε ζώειν καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἅλις θυμηδέ' ἔδωμεν,
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος
μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δέ κ' ἔπειτα
γήμαιθ', ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Νίσου φαίδιμος υἱὸς, Ἀρητιάδαο ἄνακτος·
ὅς ῥ' ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου, ποιήεντος,
ἡγεῖτο μνηστῆρσι, μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
ἥνδανε μύθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἔγωγε κατακτείνειν ἐθέλοιμι
Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστιν
κτείνειν· ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
Εἰ μέν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
αὐτός τε κτενέω τούς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα.
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος·
ἐλθόντες δ' ἐκάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.
Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε περίφρων Πηνελόπεια,
μνηστήρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσιν.
Πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὄλεθρον·
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς.
Βῆ δ' ἰέναι μέγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
Ἀντίνοον δ' ἐνένιπτεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἀντίνο', ὕβριν ἔχων, κακομήχανε, καὶ δέ σέ φασιν
ἐν δήμῳ Ἰθάκης μεθ' ὁμήλικας ἔμμεν' ἄριστον
βουλῇ καὶ μύθοισι· σὺ δ' οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα.
Μάργε, τίη δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
ῥάπτεις οὐδ' ἱκέτας ἐμπάζεαι, οἷσιν ἄρα Ζεὺς
μάρτυρος; οὐδ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
Ἦ οὐκ οἶσθ', ὅτε δεῦρο πατὴρ τεὸς ἵκετο φεύγων,
δῆμον ὑποδδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην,
οὕνεκα ληϊστῆρσιν ἐπισπόμενος Ταφίοισιν
ἤκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
τόν ῥ' ἔθελον φθῖσαι καὶ ἀποῤῥαῖσαι φίλον ἦτορ
ἠδὲ κατὰ ζωὴν φαγέειν μενοεικέα πολλήν·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένους περ.
Τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνάᾳ δὲ γυναῖκα
παῖδά τ' ἀποκτείνεις ἐμέ τε μεγάλως ἀκαχίζεις·
ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἀντίον [ηὔδα.
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ οὐδ' ἔσσεται οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῷ υἱέϊ χεῖρας ἐποίσει,
ζώοντός γ' ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται·

Sin autem vobis hic sermo displicet, sed mavultis
ipsumque vivere et habere paterna omnia,
ne ei deinceps opes affatim animo-gratas comedamus,
hic congregati, sed ex domo *sua* unusquisque
ambiat *eam* sponsaliis petens; illa vero deinde
nupserit *ei*, qui plurima dederit, et fatalis venerit.
Sic dixit: hi autem omnes muti facti-sunt silentio.
His vero Amphinomus concionatus-est et dixit,
Nisi splendidus filius, Aretiadæ regis:
qui quidem ex Dulichio tritici-feraci, herbosa,
dux-erat procis, maxime autem Penelopæ
placebat sermonibus; mente enim utebatur bona:
qui ipsis bene-cupiens concionatus-est, et dixit:
O amici, non equidem interficere velim
Telemachum; grave vero genus regium est
interficere: sed primum deorum interrogemus consilia.
Si quidem probent Jovis magni jura,
ipseque interficiam, aliosque omnes jubebo:
sin vero avertant dii, quiescere suadeo.
Sic dixit Amphinomus; illis autem placebat sermo.
Statim deinde quum-surrexissent, iverunt in domum Ulyssis:
advenientesque, considebant in politis sedibus.
At rursus aliud cogitavit prudens Penelope,
procis ut-se-ostenderet violentam insolentiam *animis* haben-
tibus.] Resciverat enim de-sui filii in ædibus *patranda* cæde;
præco enim ei dixit Medon, qui audierat consilia.
Profectaque-est ire ad-domum cum famulis mulieribus.
Sed quando jam ad procos pervenit divina inter-mulieres,
stetit ad postes domus affabre structæ,
genis obtendens nitida redimicula;
Antinoum vero increpabat, verbumque dixit et elocuta-est:
Antinoe, insolentiam habens, mali-machinator; atqui te di-
cunt] in populo Ithacæ inter æquales esse optimum
consilio et verbis; tu vero nequaquam talis eras.
Insane, cur autem tu Telemacho fatumque mortemque
struis, nec supplices curas, quibus utique Jupiter
testis *est injuriarum*? non vero fas *est* mala suere sibi-invi-
cem.] An non nosti, quando huc pater tuus venit fugiens,
populum veritus? jam enim irati-erant valde,
quoniam prædones comitatus Taphios
malo-affecerat Thesprotos; hi vero nobis amici erant:
illum inde volebant occidere, et perdere *ejus* carum cor,
et victum consumere sufficientem magnum:
verum Ulysses inhibebat et retinebat, cupientes licet.
Hujus nunc domum ignominiose comedis, ambisque uxorem,
filiumque interficis, meque magno dolore-afficis:
sed te cessare hortor et jubere alios *cessare*.
Hanc autem rursus Eurymachus, Polybi filius, contra al-
locutus-est:] filia Icarii, prudens Penelope,
confide, ne tibi hæc in mente tua curæ-sint.
Non est hic vir, neque erit, neque fuerit,
qui Telemacho tuo filio manus inferat,
vivente quidem me et super terra vidente.
Sic enim edico, et sane perfectum erit:

αἶψά οἱ αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
ἡμετέρῳ· ἐπειὴ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφεσσάμενος, κρέας ὀπτὸν
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν.
Τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν
ἀνδρῶν· οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
ἔκ γε μνηστήρων· θεόθεν δ' οὐκ ἔστ' ἀλέασθαι.
Ὣς φάτο θαρσύνων· τῷ δ' ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
Ἡ μὲν ἄρ' εἰςαναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη. —
Ἑσπέριος δ' Ὀδυσῆϊ καὶ υἱέϊ δῖος ὑφορβὸς
ἤλυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον ἐπισταδὸν ὡπλίζοντο,
σῦν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον. Αὐτὰρ Ἀθήνη,
ἄγχι παρισταμένη, Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ποίησε γέροντα,
λυγρὰ δὲ εἵματα ἕσσε περὶ χροΐ· μή ἑ συβώτης
γνοίη ἐςάντα ἰδὼν καὶ ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
ἔλθοι ἀπαγγέλλων μηδὲ φρεσὶν εἰρύσσαιτο.
Τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦλθες, δῖ' Εὔμαιε. Τί δὴ κλέος ἔστ' ἀνὰ ἄστυ;
ἦ ῥ' ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες ἔνδον ἔασιν
ἐκ λόχου; ἦ ἔτι μ' αὖτ' εἰρύαται, οἴκαδ' ἰόντα;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
ἄστυ καταβλώσκοντα· τάχιστά με θυμὸς ἀνώγει,
ἀγγελίην εἰπόντα, πάλιν δεῦρ' ἀπονέεσθαι.
Ὡμήρησε δέ μοι παρ' ἑταίρων ἄγγελος ὠκύς,
κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
Ἄλλο δέ τοι τόγε οἶδα· τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
Ἤδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι Ἕρμαιος λόφος ἐστὶν,
ἦα κιὼν, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
ἐς λιμέν' ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ·
βεβρίθει δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
καὶ σφέας ὠΐσθην τοὺς ἔμμεναι, οὐδέ τι οἶδα.
Ὣς φάτο· μείδησεν δ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδών· ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
κοίτου τε μνήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

statim ei sanguis ater fluet circum hastam
nostram; quoniam et mihi urbium-vastator Ulysses
sæpe, genibus suis *me* imponens, carnem assam
in manibus posuit, præbuitque vinum rubrum.
Ideo mihi Telemachus omnium multo carissimus est
virorum : nec quicquam ipsum mortem timere jubeo
a procis certe; divinitus autem *evenientem* non est effugere.
Sic dixit animum-addens; ei autem struebat ipse mortem.
Illa autem quum-ascendisset in-cœnaculum splendidum,
flebat inde Ulyssem, dilectum maritum, donec ei somnum
dulcem palpebris immisit cæsiis-oculis Minerva.
Vespertinus autem Ulyssi et filio divinus subulcus
advenit : hi vero inde cœnam scite parabant,
sue mactato anniculo. At Minerva,
prope astans, Laertiaden Ulyssem
virga percussum, iterum fecit senem,
turpiaque vestimenta induit circa corpus; ne eum subulcus
cognosceret coram intuitus, et prudenti Penelopæ
iret nuntiatum, neque mente contineret.
Ad hunc et Telemachus prior sermonem dixit :
venisti, divine Eumæe. Quænam jam fama est per urbem?
num jam proci eximii intus sunt *reversi*
ex insidiis? an adhuc me denuo observant domum euntem?
Hunc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce :
non curæ-erat mihi hæc inquirere et interrogare,
per-urbem incedenti : citissime me animus jussit,
nuntio dicto, rursus huc redire.
Occurrit autem mihi a sociis nuntius velox,
præco, qui jam primus verbum tuæ matri dixit.
Aliud vero utique hocce novi : hoc enim vidi oculis.
Jam super urbem, ubi Mercurialis collis est,
eram profectus, quando navem velocem vidi descendentem
in portum nostrum; multi autem erant viri in ipsa :
gravataque-erat scutis, et hastis utrinque-acutis :
et ipsos putavi illos esse; neque-vero quicquam scio.
Sic dixit; subrisit autem sacra vis Telemachi,
patrem oculis intuitus; vitabat autem subulcum.
Hi vero ubi jam cesserant ab-opere, appararantque convivium,] convivati-sunt; nec quicquam animus indigebat convivio æquo.] Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
de-lectoque cogitarunt, et somni donum cepere.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ρ.

Τηλεμάχου ἐπάνοδος εἰς Ἰθάκην.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
ἄστυδε ἱέμενος, καὶ ἑὸν προςέειπε συβώτην·
Ἄττ', ἤτοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρα με μήτηρ

ODYSSEÆ XVII.

Telemachi reditus Ithacam.

Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
tum jam inde sub pedibus ligavit pulcros calceos
Telemachus, dilectus filius Ulyssis divini :
sumsit autem validam hastam, quæ ei manibus apta-erat,
ad-urbem iturus, et suum allocutus-est subulcum :
Pater, nempe ego vadam in urbem, ut me mater

ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀΐω
κλαυθμοῦ τε στυγεροῖο γόοιό τε δακρυόεντος,
πρίν γ' αὐτόν με ἴδηται· ἀτὰρ σοίγ' ὧδ' ἐπιτέλλω.
Τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι
δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ, ὅς κ' ἐθέλῃσιν,
πύρνον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὔπως ἔστιν ἅπαντας
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
Ὁ ξεῖνος δ' εἴπερ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ
ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω·
πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ' ἀγροὺς
δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
Οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμὶ,
ὥστ' ἐπιτειλαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
Ἀλλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
αὐτίκ', ἐπεί κε πυρὸς θερέω ἀλέη τε γένηται·
αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
στίβη ὑπηοίη· ἕκαθεν δέ τε ἄστυ φάτ' εἶναι.
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκει,
κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς· κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε δόμους εὐναιετάοντας,
ἔγχος μὲν στῆσε πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας,
αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
Τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
κώεα καστορνῦσα θρόνοις ἔνι δαιδαλέοισιν.
Δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
δμωαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ·
ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα·
κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. Οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηῒ Πύλονδε
λάθρῃ, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
Ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμὴ, μή μοι γόον ὄρνυθι μηδέ μοι ἦτορ
ἐν στήθεσσιν ὄρινε, φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον·
ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροΐ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
[εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν]
εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορὴν ἐσελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο δεῦρο κιόντι.
Τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν·
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰσόκεν ἔλθω.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροΐ εἵμαθ' ἑλοῦσα
εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.

videat; non enim ipsam ante cessaturam puto
a-ploratuque tristi, fletuque lacrimoso,
quam ipsum me aspexerit; sed tibi-quidem sic præcipio:
hospitem infelicem duc in urbem, ut illic
victum mendicet: dabit autem ei, quicunque voluerit,
panem et poculum: mihi vero haudquaquam licet omnes
homines sustinere, habenti quidem dolores animo.
Hospes autem si valde irascatur, gravius *hoc* ipsi
erit: certe enim mihi gratum *est* vera loqui.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
o amice, neque sane ipse detineri cupio:
mendico melius est in urbe, quam in agris,
cibum mendicare; dabit autem mihi, quicunque voluerit.
Non enim, apud stabula ut-maneam, amplius ea-ætate, sum
quo imperanti hero in-omnibus paream.
Sed vade; me vero ducet vir hic, quem tu jubes,
statim, postquam igne caluero, teporque factus-fuerit;
valde enim hæc vestimenta habeo mala: *cavendum* ne me
conficiat] frigus matutinum; procul autem urbem dicitis esse.
Sic dixit: Telemachus vero per stabulum ivit,
velociter pedibus progrediens; mala autem procis serebat.
Sed postquam pervenerat ad-ædes habitantibus-commodas,
hastam quidem statuit ad columnam inclinans,
ipse autem intro ibat, et transgressus-est lapideum limen.
Hunc vero longe prima vidit nutrix Euryclea,
pelles sternens sedibus in artificiosis.
Lacrimans autem deinde recta *ad eum* ivit; circumque aliæ
ancillæ Ulyssis audentis-animi congregabantur,
et osculabantur *ei* amplectantes caputque et humeros.
Atque egrediebatur e thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis, aut aureæ Veneri:
circum vero filium dilectum jecit brachia lacrimans;
osculataque-est ipsi caputque et ambo lumina pulcra,
et ejulans verbis alatis *eum* allocuta-est:
Venisti, Telemache, dulcis lux! Non te amplius ego
visuram *me* putabam, postquam iveras nave in-Pylum
clam, me invita, dilecti ad-quærendam patris famam.
Sed age mihi narra, quemadmodum tibi-contigit videre.
Illam autem rursus Telemachus prudens contra allocutus
est:] mater mea, ne mihi fletum excita, neu mihi cor
in pectoribus commove, elapso licet grave exitium:
sed lota, puris corpori vestimentis sumtis,
[in cœnaculum ubi-ascenderis cum famulis mulieribus,]
vove omnibus diis perfectas hecatombas
te sacrificaturam, sicubi Jupiter vindictæ opera perfecerit.
At ego ad-forum transibo, ut vocem
hospitem; qui me illinc una secutus-est huc venientem.
Illum quidem ego præmisi cum eximiis sociis;
Piræum autem ipsum jussi ad domum ducentem
cum-cura amice-tractare et honorare, donec *ipse* venissem.
Sic igitur locutus est; huic vero non-evolans erat sermo (*i. e.*
tacuit).] Ipsa vero lota, puris corpori vestimentis sumtis,
vovebat omnibus diis perfectas hecatombas
se sacrificaturam, sicubi Jupiter vindictæ opera perficeret.

Digitized by Google

Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷγε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Θεσπεσίην δ' ἄρα τῷγε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο,
ἐσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
Αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὅμιλον,
ἀλλ', ἵνα Μέντωρ ἧστο καὶ Ἄντιφος ἠδ' Ἁλιθέρσης,
οἵτε οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοι ἦσαν ἑταῖροι,
ἔνθα καθέζετ' ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
Τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,
ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη.
Τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Τηλέμαχ', αἶψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας,
ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἅ τοι Μενέλαος ἔδωκεν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισιν
λάθρη κτείναντες πατρώϊα πάντα δάσωνται,
αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν, ἤ τινα τῶνδε·
εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ Κῆρα φυτεύσω,
δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.
Ὣς εἰπὼν ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὐναιετάοντας,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας·
ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Μήτηρ δ' ἀντίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
κλισμῷ κεκλιμένη, λέπτ' ἠλάκατα στρωφῶσα.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·
Τηλέμαχ', ἤτοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
λέξομαι εἰς εὐνήν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
ᾤχεθ' ἅμ' Ἀτρείδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐ δέ μοι ἔτλης,
πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα,
νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴ που ἄκουσας.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, μῆτερ, ἀληθείην καταλέξω.
Ὠχόμεθ' ἔς τε Πύλον καὶ Νέστορα, ποιμένα λαῶν·
δεξάμενος δέ με κεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν
ἐνδυκέως ἐφίλει, ὡσεί τε πατὴρ ἑὸν υἷα,
ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν· ὣς ἐμὲ κεῖνος
ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισιν.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος οὔποτ' ἔφασκεν,

Telemachus autem deinde per domum *transiens* exivit,
hastam habens : unaque eum canes pedibus veloces sequebantur.] Divinam autem gratiam in-eum defudit Minerva;
eumque inde omnes populi advenientem admirabantur.
Circa vero ipsum proci illustres congregabantur,
bona prædicantes, mala autem mentibus profunde-cogitabant.
Atque ille horum quidem inde declinabat magnum cœtum,
sed, ubi Mentor sedebat, et Antiphus, et Halitherses,
qui-quidem ei a principio paterni erant amici,
illic consedit adiens : illi autem interrogabant singula.
Ad-hos vero Piræus hasta-inclytus prope venit,
hospitem ducens ad-concionem per urbem : neque adhuc diu
Telemachus ab-hospite procul aversus-erat, sed *ei* astitit.
Hunc et Piræus prior sermone allocutus-est :
Telemache, statim jube-ire meam ad domum mulieres,
ut tibi dona remittam, quæ tibi Menelaus dedit.
Illum autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est :] Piræe, non enim scimus, quomodo erunt hæc opera.
Si forte me proci illustres in ædibus
clam interfecto, paterna omnia diviserint,
ipsum habentem te malo *iis* frui, quam aliquem horum :
sin autem ego his cædem et mortem struxero,
tum demum mihi gaudenti fer ad ædes gaudens.
Sic locutus, hospitem ærumnosum duxit in domum.
Ac postquam pervenerant ad-ædes habitantibus-commodas,
lænas quidem deposuerunt in soliisque sedibusque;
inque balnea ingressi bene-polita lavati-sunt.
Hos autem postquam famulæ laverant et unxerant oleo,
circum *eos* deinde lænas villosas jecerunt et tunicas;
e balneoque *ipsi* egressi in soliis consedere.
Aquam autem ancilla gutturnio infundebat ferens,
pulcro, aureo, super argenteum lebetem,
ad-lavandum; juxtaque politam extendit mensam.
Panem autem verecunda proma apposuit ferens,
ferculis multis impositis, largiens de-præsentibus.
Mater vero ex-adverso sedebat ad postes domus
solio inclinata, tenuia pensa versans.
Hi autem ad cibos paratos appositos manus porrigebant.
Ac postquam potus et cibi desiderium exemerant,
illis sermones exorsa-est prudens Penelope :
Telemache, sane ego in-cœnaculum ubi-ascendero,
decumbam in lectum, qui mihi luctuosus factus-est,
semper lacrimis meis imbutus, ex quo Ulysses
abiit cum Atridis ad Ilium : nec mihi sustinuisti,
antequam venirent proci illustres in hanc domum,
reditum tui patris aperte dicere, sicubi audivisti.
Hanc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est :] enimvero ego tibi, mater, verum enarrabo.
Ivimus inque Pylum, et *ad* Nestorem, pastorem virorum;
exceptum autem me ille in excelsis ædibus
cum-cura amice-tractabat, tanquam pater suum filium,
reversum sero recens aliunde : sic me ille
sedulo curabat, *ipse* cum filiis gloriosis.
At de-Ulysse audentis-animi minime dicebat,

ζωοῦ οὐδὲ θανόντος, ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι·
ἀλλά μ' ἐς Ἀτρείδην, δουρικλειτὸν Μενέλαον,
ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.
Ἔνθ' ἴδον Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
Εἴρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
ὅττευ χρηΐζων ἱκόμην Λακεδαίμονα δῖαν·
αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα·
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προςέειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
ἤθελον εὐνηθῆναι, ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς
κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰςήλυθεν εὐνὴν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστὰς,
κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοὶ,
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ταῦτα δ', ἅ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν οὐδ' ἀπατήσω·
ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
Φῆ μιν ὅγ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Ὣς ἔφατ' Ἀτρείδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος.
Ταῦτα τελευτήσας νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι οὖρον
ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ὣς φάτο· τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἤτοι ὅγ' οὐ σάφα οἶδεν· ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι οὐδ' ἐπικεύσω.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα
ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ὡς ἤτοι Ὀδυσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
ἥμενος ἢ ἕρπων, τάδε πευθόμενος κακὰ ἔργα,
ἐστὶν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει·
οἷον ἐγὼν οἰωνὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηὸς
ἥμενος ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,

nec vivo nec mortuo, terrestrium ex-ullo *se* audivisse:
sed me ad Atriden, hasta-inclytum Menelaum,
cum-equis dimisit et curribus coagmentatis.
Illic vidi Argivam Helenam, cujus gratia multa
Argivi Trojanique deorum voluntate laborarunt.
Interrogabat vero statim deinde bello strenuus Menelaus,
cujusnam *rei* indigens venissem Lacedæmonem divinam:
at ego ei omnem veritatem enarravi:
et tunc me verbis respondens allocutus-est:
Dii-boni! profecto valde fortis viri in lecto
voluerunt cubare, imbelles ipsi quum-sint.
Sicut autem quando in lustro cerva fortis leonis
hinnulos ubi-cubare-fecerit recens-natos, lactentes,
saltus investigat et valles herbosas
pascens, hic vero statim suum ingressus-est cubile,
ambobusque illis sævam mortem infert:
ita Ulysses illis sævam mortem inferet.
Utinam enim, Jupiter pater, et Minerva, et Apollo,
talis existens, qualis olim bene-ædificata in Lesbo
ex contentione cum-Philomelide luctatus-est surgens,
prostravitque *eum* fortiter, gavisi-sunt autem omnes Achivi;
talis existens cum-procis versaretur Ulysses;
omnes et brevis-ævi fierent et amaris-nuptiis.
Ista vero, quæ me interrogas et precaris, non ego
alia præter *verum* dixero declinando, nec *te* decipiam:
sed quæ quidem mihi dixit senex marinus verax,
horum nullum tibi ego celabo verbum, neque occultabo.
Dixit ipsum is in insula *se* vidisse duros dolores habentem,
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
detinet: ille vero non potest suam in-patriam terram venire:
non enim ei adsunt naves remigio-instructæ et socii,
qui ipsum devehant super lata dorsa maris.
Sic dixit Atrides, hasta-inclytus Menelaus.
His peractis redii: dederunt autem mihi ventum-secundum
immortales, qui me celeriter dilectam in patriam misere.
Sic dixit: illi autem animum in pectoribus commovebat.
Inter-hos vero et locutus-est Theoclymenus deo-similis:
O uxor veneranda Laertiadæ Ulyssis,
nempe ille non clare novit; meo autem attende sermoni:
vere enim tibi vaticinabor, neque occultabo.
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hospitalisque mensa
focusque Ulyssis eximii, ad-quem veni,
quod sane Ulysses jam in patria terra
sedens, vel reptans, hæc audiens mala opera,
est, at procis malum omnibus serit:
talem ego avem bonis-transtris-instructa in navi
sedens observavi, et Telemacho nuntiavi.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
utinam enim hoc, hospes, verbum perfectum esset:
ita cito sentires amicitiamque, multaque dona *acciperes*
ex me, ut aliquis te occurrens beatum-diceret.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Proci autem ante Ulyssis domum
discis delectabantur et hastilibus jaculantes,

Digitized by Google

ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δείπνηστος ἔην, καὶ ἐπήλυθε μῆλα
πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον, οἳ τὸ πάρος περ,
καὶ τότε δή σφιν ἔειπε Μέδων· ὃς γάρ ῥα μάλιστα
ἥνδανε κηρύκων καί σφιν παρεγίγνετο δαιτί·
Κοῦροι, ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθητε φρέν' ἀέθλοις,
ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαῖτα·
οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν πείθοντό τε μύθῳ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὐναιετάοντας,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας,
ἵρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
δαῖτ' ἐντυνόμενοι. — Τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
ὠτρύνοντ' Ὀδυσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος ὑφορβός.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
Ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ἔπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεις
σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός — ἦ σ' ἂν ἔγωγε
αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι·
ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δείδια, μή μοι ὀπίσσω
νεικείῃ· χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί —
ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
ἦμαρ· ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἕσπερα ῥίγιον ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
γιγνώσκω, φρονέω· τάγε δὴ νοέοντι κελεύεις. [σεύς·
Ἀλλ' ἴομεν· σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
Δὸς δέ μοι, εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ἐστὶν,
σκηρίπτεσθ', ἐπειὴ φατ' ἀρισφαλέ' ἔμμεναι οὐδόν.
Ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Εὔμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμῆρες ἔδωκεν.
Τὼ βήτην· σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἄνδρες
ῥύατ', ὄπισθε μένοντες· ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα,
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο
τυκτὴν, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
τὴν ποίησ' Ἴθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·
ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὑδατοτρεφέων ἦν ἄλσος,
πάντοσε κυκλοτερὲς, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
ὑψόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο
Νυμφάων, ὅθι πάντες ἐπιῤῥέζεσκον ὁδῖται·
ἔνθα σφέας ἐκίχαν' υἱὸς Δολίοιο Μελανθεὺς,
αἶγας ἄγων, αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισιν,
δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες.
Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
ἔκπαγλον καὶ ἀεικές· ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος·
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει·
ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
Πῆ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
πτωχὸν ἀνιηρὸν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα;
ὃς πολλῇς φλιῇσι παραστὰς θλίψεται ὤμους,
αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας·

in fabrefacto pavimento, ubi pridem insolentiam exercebant.
Sed quando jam cœnæ-tempus erat, et advenerunt pecudes
undique ex agris (ii autem agebant *eas*, qui et antea):
tum vero ipsis dixit Medon; hic etenim maxime
placebat præconum, et ipsis aderat in-convivio:
Juvenes, postquam-jam omnes delectati-estis animo certa-
minibus,] ite ad ædes, ut paremus convivium:
nequaquam enim malum *est* in tempore cœnam capere.
Sic dixit: illi autem surgentes abibant, parebantque sermo-
ni.] Ac postquam venerant in-ædes habitantibus-commodas,
læenas quidem deposuerunt in sedilibusque soliisque;
ipsi autem mactabant oves magnas et pingues capras,
mactabantque sues pingues, et bovem armentalem,
convivium parantes. Illi vero ex agro ad-urbem
properabant-ire, Ulyssesque et divinus subulcus.
Inter-eosque sermones exorsus-est subulcus, princeps viro-
rum:] Hospes, quia jam subinde ad-urbem ire cupis
hodie, sicut jussit dominus meus (certe te ego
hic mallem stabulorum custodem relictum-esse:
sed illum vereor, et timeo, ne me postea
objurget: graves vero dominorum sunt increpationes):
sed age nunc eamus: jam enim præteriit maxima-ex-parte
dies; at cito tibi ad vesperam frigidius erit.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
cognosco, sapio; hæc jam intelligenti præcipis.
Sed eamus; tu autem deinde perpetuo præi.
Da vero mihi, sicubi baculum tibi cæsum est,
ad-innitendum; quoniam dicitis valde-lubricam esse viam.
Dixit, et circum humeros turpem sibi-jaciebat peram
crebris-locis laceram; inerat vero tortile lorum-ad-suspenden-
dum.] Eumæus autem inde ei baculum animo-gratum dedit.
Hi iverunt: stabulum vero canes et pastores viri
custodiebant, pone manentes; ipse autem in urbem ducebat
regem,] mendico misero similem et seni,
baculo innitentem: turpia autem circa corpus vestimenta in-
dutus-erat.] Sed quando jam vadentes viam per asperam
urbem prope erant, et ad fontem pervenerant
structum, pulcre-fluentem, unde aquabantur cives,
quem fecit Ithacus, et Neritus, ac Polyctor;
circum vero alnorum aquis-nutritarum erat nemus,
undique rotundum, defluebatque frigida aqua
alte ex petra: ara autem supra facta-erat
Nympharum, ubi omnes sacra-faciebant viatores:
illic ipsos assecutus-est filius Dolii Melantheus,
capras agens, quæ omnibus antecellebant gregibus,
cœnam procis; duo autem una sequebantur pastores.
Illos autem conspicatus increpuit, verbum dixit et elocutus-
est,] vehementer et indigne: commovebat vero cor Ulyssis:
Nunc quidem sane cum-maxime malus malum ducit:
adeo semper similem ducit deus ad similem.
Quonam jam hunc voracem ducis, nihili subulce,
mendicum molestum, conviviorum contaminatorem?
qui multis postibus astans atteret humeros,
petens frusta, non tripodas, neque lebetas;

Digitized by Google

τόν κ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι
σηκοκόρον τ' ἔμεναι θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι·
καί κεν ὀρὸν πίνων μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ' ἄναλτον.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
πολλά οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων
πλευραὶ ἀποτρίψουσι δόμον κάτα βαλλομένοιο.
Ὣς φάτο· καὶ παριὼν λὰξ ἔνθορεν ἀφραδίῃσιν
ἰσχίῳ· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπιτοῦ ἐστυφέλιξεν,
ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως· ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς,
ἠὲ μεταΐξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο
ἢ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη, ἀμφουδὶς ἀείρας.
Ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο· τὸν δὲ συβώτης
νείκεσ' ἐσάντα ἰδών· μέγα δ' εὔξατο, χεῖρας ἀνασχών·
Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
ὔμμ' ἐπὶ μηρί' ἔκηε, καλύψας πίονι δημῷ,
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· τόδε μοι κρηήνατ' ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἁπάσας,
τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
ἄστυ κάτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
ὢ πόποι, οἷον ἔειπε κύων, ὀλοφώϊα εἰδώς·
τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης
ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι.
Αἲ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
σήμερον ἐν μεγάροις ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
ὡς Ὀδυσῆΐ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ὣς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, ἦκα κιόντας,
αὐτὰρ ὁ βῆ· μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος.
Αὐτίκα δ' εἴσω ἴεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι κάθιζεν,
ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
Τῷ πάρα μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν, οἳ πονέοντο·
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα
ἔδμεναι. Ἀγχίμολον δ' Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
στήτην ἐρχομένω· περὶ δέ σφεας ἤλυθ' ἰωὴ
φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γάρ σφισι βάλλετ' ἀείδειν
Φήμιος· αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην·
Εὔμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος·
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
Ἐξ ἑτέρων ἕτερ' ἐστίν· ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ
τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' εὐερκέες εἰσὶν
δικλίδες· οὐκ ἄν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.
Γιγνώσκω δ', ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
ἄνδρες· ἐπεὶ κνίση μὲν ἀνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγξ
ἠπύει, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
ῥεῖ' ἔγνως· ἐπεὶ οὐδὲ τά τ' ἄλλα πέρ ἐσσ' ἀνοήμων.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Ἠὲ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὐναιετάοντας,
δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·

hunc si mihi dares stabulorum custodem ut-relinquam,
chortisque-curator ut-sit, frondemque hædis ferat;
tum serum bibens, magnum *sibi* femur efficeret.
Sed quandoquidem sane opera mala didicit, non volet
opus-rusticum obire, sed mendicans per populum
mavult petendo pascere suum ventrem insatiabilem.
Verum tibi edico, hoc vero et perfectum erit:
si iverit ad ædes Ulyssis divini,
multa ei circum caput *jacta* scabella virorum e manibus
latera deterent per domum percussi.
Sic dixit, et accedens *ei* calce insultavit per-insipientiam
in-coxam; nec-tamen ipsum a-semita deturbavit,
sed *is* manebat firme; ac deliberabat Ulysses,
utrum irruens baculo animum *ei* eriperet,
an ad terram dejiceret caput, circa-solum sublato.
Sed pertulit, animoque cohibuit-se; illum vero subulcus
increpuit contra intuitus; valdeque precatus-est, manibus sublatis:] Nymphæ fontanæ, filiæ Jovis, si-unquam Ulysses
vobis femora combussit, cooperta pingui adipe,
agnorum et hædorum, hoc mihi perficite votum,
ut veniat quidem ille vir, adducat autem ipsum deus:
ita tibi fastus utique dissiparit omnes,
quos nunc contumeliosus fers, vagans semper
per urbem; at pecudes mali perdunt pastores.
Hunc autem rursus allocutus-est Melanthius, pastor caprarum:] dii boni! quale dixit canis, exitiosa sciens!
quem aliquando ego in navi bonis-transtris nigra
agam longe ab-Ithaca, ut mihi opes multas *venditus* paret.
Utinam enim Telemachum interficeret argenteo-arcu-Apollo
sic hodie in ædibus, vel a procis domaretur,
sicut Ulyssi quidem procul periit reditus dies.
Sic locutus, hos quidem liquit illic, lente euntes,
at ipse abivit; valde autem celeriter ad ædes pervenit regis.
Statim autem introivit, et inter procos consedit,
e-regione Eurymachi; hunc enim diligebat maxime.
Ei quidem carnium partem apposuerunt *ii* qui ministrabant;
panem autem verecunda proma apposuit ferens,
ad-comedendum. Prope vero Ulysses et divinus subulcus
steterunt venientes; circumvenit autem ipsos sonus
citharæ cavæ: nam illis incipiebat canere
Phemius: atque ille manu prehensum allocutus-est subulcum:] Eumæe, certe omnino hæ *sunt* ædes pulcræ Ulyssis:
facile autem dignoscendæ sunt etiam inter multas visu.
Ex aliis aliæ *ædes* sunt: instructa-est autem ei aula
muro et septis: januæ vero bene-obseptæ sunt
bifores; haud-quisquam eam vir insultaverit.
Cognosco autem, quod multi in ipsa convivia instruunt
viri; quoniam nidor quidem ascendit, intus autem cithara
sonat, quam utique convivio dii fecerunt sociam.
Hunc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce:
facile nosti; quippe neque in-aliis quidem *rebus* es stultus.
Sed age jam consultemus, quomodo futura-sint hæc opera
Vel tu primus ingredere ædes habitantibus-commodas,
inferque-te procis; ego autem relinquar hic:

Digitized by Google

εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἶμι προπάροιθεν·
μηδὲ σὺ δηθύνειν, μήτις σ' ἔκτοσθε νοήσας
ἢ βάλῃ ἢ ἐλάσῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
γιγνώσκω, φρονέω· τάγε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἔρχευ προπάροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ.
Οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βολάων·
τολμήεις μοι θυμὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
Γαστέρα δ' οὔπως ἔστιν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν,
οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν·
τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες ἐΰζυγοι ὁπλίζονται
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἂν δὲ κύων κεφαλήν τε καὶ οὔατα κείμενος ἔσχεν,
Ἄργος, Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
ᾤχετο. Τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
αἶγας ἐπ' ἀγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ λαγωούς·
δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος ἀποιχομένοιο ἄνακτος
ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἥ οἱ προπάροιθε θυράων
ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις κέχυτ'· ὄφρ' ἂν ἄγοιεν
δμῶες Ὀδυσσῆος τέμενος μέγα κοπρίσσοντες·
ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος, ἐνίπλειος κυνοραιστέων.
Δὴ τότε γ', ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντα,
οὐρῇ μέν ῥ' ὅγ' ἔσηνε καὶ οὔατα κάββαλεν ἄμφω,
ἄσσον δ' οὐκέτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
ἐλθέμεν· αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
ῥεῖα λαθὼν Εὔμαιον· ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ·
Εὔμαι', ἦ μάλα θαῦμα, κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ,
καλὸς μὲν δέμας ἐστὶν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα,
εἰ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἴδεϊ τῷδε,
ἦ αὔτως, οἷοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν
γίγνοντ'· ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος.
Εἰ τοιόσδ' εἴη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα,
οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεὺς,
αἶψά κε θηήσαιο, ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν.
Οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
κνώδαλον, ὅττι δίοιτο· καὶ ἴχνεσι γὰρ περιήδη·
νῦν δ' ἔχεται κακότητι· ἄναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
ὤλετο· τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσιν.
Δμῶες δ', εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες,
οὐκέτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι.
Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ' ἄν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσιν.
Ὣς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους εὐναιετάοντας·
βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
Ἄργον δ' αὖ κατὰ Μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,
αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ.
Τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην· ὦκα δ' ἔπειτα
νεῦσ', ἐπὶ οἷ καλέσας· ὁ δὲ παπτήνας ἕλε δίφρον

si vero vis, mane, egoque ibo præ :
neu tu morare, ne-quis te extra conspicatus
vel percutiat, vel pellat; hæc te considerare jubeo.
Huic autem respondit deinde audens divinus Ulysses :
cognosco, sapio; hæc jam intelligenti præcipis.
Sed i præ, ego autem relinquar hic.
Non enim omnino plagarum inscius *sum*, neque ictuum :
patiens mihi animus, quoniam mala multa passus-sum
undis et bello; cum illis et hoc quoque fiat.
Ventrem autem haudquaquam licet abscondere avidum,
perditum, qui multa mala hominibus dat :
cujus gratia et naves bonis-transtris-instructæ armantur,
pontum super infructuosum, mala inimicis ferentes.
Sic hi quidem talia inter se dicebant.
Atque canis caputque et aures jacens erexit,
Argus, Ulyssis audentis-animi, quem quondam ipse
nutrivit quidem, neque *eo* fruitus-est; prius vero ad Ilium sacrum] abiit. Hunc autem antea ducere-solebant juvenes viri
capras in silvestres, et cervos, et lepores :
tum vero jacebat neglectus, absente domino,
in multo stercore, quod ei ante fores
mulorumque boumque abunde fusum-erat; donec auferrent
servi Ulyssis prædium magnum stercoraturi :
illic canis jacebat Argus, plenus ricinorum.
Tunc vero, ut agnovit Ulyssem prope stantem,
cauda quidem iste adulatus-est, et aures dejecit ambas;
prope autem non-amplius tum potuit suum dominum
venire : at hic seorsum conspicatus abstersit lacrimam,
facile latens Eumæum; statim autem interrogabat sermone:
Eumæe, certe omnino mirandum, canis hic jacet in fimo;
pulcer quidem corpore est, at hoc non clare scio,
si utique et velox fuerit cursu cum forma hac,
an sic, quales quidem mensales canes virorum
sunt; deliciarum vero gratia *eos* nutriunt domini.
Hunc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce :
et sane viri canis hic *est* procul mortui.
Si talis esset *nunc* et corpore, atque etiam operibus,
qualem ipsum Trojam profectus reliquit Ulysses,
statim admirareris, conspicatus velocitatem et robur.
Nequaquam enim effugiebat densæ in-profundis silvæ
bellua, quamcunque egisset; nam etiam vestigiis *eas* perquam-cognovit :] nunc autem tenetur malo : dominus vero seorsum a-patria] periit; hunc autem mulieres negligentes non curant.] Servi vero, quando non-amplius imperant domini,
non-amplius postea volunt justa operari.
Dimidium enim virtutis aufert late-sonans Jupiter
viro, quando ipsum servilis dies corripuerit.
Sic locutus, intravit ædes habitantibus-commodas;
ivit autem recta per-domum ad procos illustres.
Argum vero deinde fatum occupavit atræ mortis,
statim ut-viderat Ulyssem vigesimo anno.
Longe autem primus vidit Telemachus deo-similis
venientem per domum subulcum; cito autem deinde *ei*
innuit, ad se vocans : isque ubi-circumspexerat, cepit sellam

Digitized by Google

κείμενον, ἔνθα δὲ δαιτρὸς ἐφίζεσκε, κρέα πολλὰ
δαιόμενος μνηστῆρσι, δόμον κάτα δαινυμένοισιν·
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
ἀντίον· ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο· τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει κανέου τ' ἐκ σῖτον ἀείρας.
Ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δώματ' Ὀδυσσεύς,
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
Ἷζε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων,
κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὅν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν.
Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἷ καλέσας προσέειπε συβώτην,
ἄρτον τ' οὖλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι·
Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων αὐτόν τε κέλευε
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.
Ὣς φάτο· βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Τηλέμαχός τοι, ξεῖνε, διδοῖ τάδε, καί σε κελεύει
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθήν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προΐκτῃ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
καί οἱ πάντα γένοιθ', ὅσσα φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.
Ἦ ῥα καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν
αὖθι, ποδῶν προπάροιθεν, ἀεικελίης ἐπὶ πήρης.
Ἤσθιε δ', ἕως ὃ τ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν.
Εὖθ' ὁ δεδειπνήκει, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος ἀοιδός·
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'.— Αὐτὰρ Ἀθήνη,
ἄγχι παρισταμένη, Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
ὤτρυν', ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι
γνοίη θ', οἵτινές εἰσιν ἐναίσιμοι, οἵ τ' ἀθέμιστοι·
ἀλλ' οὐδ' ὥς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον,
πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη.
Οἱ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν καὶ ἐθάμβεον αὐτόν·
ἀλλήλους τ' εἴροντο, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
τοῦδε περὶ ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὄπωπα.
Ἤτοι μέν οἱ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν·
αὐτὸν δ' οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος εὔχεται εἶναι.
Ὣς ἔφατ'· Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην·
ὦ ἀρίγνωτε συβῶτα, τίη δὲ σὺ τόνδε πόλινδε
ἤγαγες; ἦ οὐχ ἅλις ἧμιν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι,
πτωχοὶ ἀνιηροί, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
ἦ ὄνοσαι, ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, σὺ δὲ καί ποθι τόνδ' ἐκάλεσσας;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις·
τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν,
μάντιν ἢ ἰητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα δούρων

jacentem, ubi coquus insidere-solebat, carnes multas
distribuens procis, in domo convivantibus:
hanc deposuit ferens ad Telemachi mensam
ex-adverso; ibi vero ipse insedit: ei autem deinde præco
partem sumtam apposuit, e canistroque panem sublatum.
Proxime autem post illum ingressus-est ædes Ulysses,
mendico misero similis et seni,
baculo innitens; ac turpia circa corpus vestimenta indutus-erat.]
Sedebat autem super fraxineum limen intra fores,
acclinatus posti cupresseo, quem quondam faber
poliverat scite et ad perpendiculum exegerat.
Telemachus vero ad se vocatum allocutus-est subulcum,
panemque totum ubi-sumserat perpulcro ex canistro,
et carnes, quantum ei manus capiebant comprehendenti:
Da hospiti hæc ferens, *inquit*, ipsumque jube
mendicare prorsus omnes obeuntem procos:
pudor autem non *est* bonus indigenti viro ut-adsit.
Sic dixit: ivit autem subulcus, postquam sermonem audierat;]
prope vero stans verba alata *Ulyssi* dixit:
Telemachus tibi, hospes, dat hæc, et te jubet
mendicare, prorsus omnes obeuntem procos:
pudorem autem non bonum dicit esse vero mendico.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
Jupiter rex, *fac* Telemachum mihi inter viros beatum esse;
et ei omnia fiant quæcunque mente sua agitat.
Dixit, et ambabus *manibus* accepit, et deposuit
ibidem, ante pedes, turpi super pera.
Comedebat autem, quamdiu cantor in ædibus canebat.
Quando ille cœnaverat, tum cessavit divinus cantor;
proci vero tumultuati-sunt per-ædes. At Minerva,
prope astans, Laertiaden Ulyssem
concitavit, ut panes a procis colligeret,
cognosceretque, quinam essent justi, quique injusti:
sed neque sic quemquam exemtura-erat malo.
Profectusque-est ire petiturus dextrorsum a-viro quoque,
undique manum porrigens, tanquam si mendicus olim fuisset.]
Hi vero miserantes dabant, et admirabantur ipsum;
inter-seque interrogabant, quisnam esset, et unde venisset.
His autem locutus-est Melanthius, pastor caprarum:
Audite me, proci inclytæ reginæ,
hoc super hospite; profecto enim ipsum antea vidi:
nempe ei huc subulcus dux-fuit:
ipsum autem non clare scio, unde *se* genere profiteatur esse.
Sic dixit: Antinous autem verbis objurgavit subulcum:
o notissime subulce, cur vero tu hunc in-urbem
duxisti? an non satis nobis errones sunt et alii,
mendici molesti, conviviorum contaminatores?
an parvi-pendis, quod tibi victum comedunt domini
hic congregati, tu vero etiam alicunde hunc vocasti?
Eum autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce:
Antinoe, non quidem bona, etiamsi strenuus sis, loqueris:
quis enim demum hospitem vocat aliunde ipse *eum* adiens,
alium scilicet, nisi eorum *aliquem*, qui artifices-sunt,
vatem, vel medicum malorum, vel fabrum lignorum,

Digitized by Google

ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων;
οὗτοι γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·
πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις καλέοι, τρύξοντά ἑ αὐτόν.
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἶς μνηστήρων
δμωσὶν Ὀδυσσῆος, πέρι δ' αὖτ' ἐμοί· αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ ἀλέγω, εἵως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
ζώει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν·
Ἀντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεὶ
μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.
Ἦ ῥα καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντίνο', ἦ μευ καλὰ πατὴρ ὣς κήδεαι υἷος,
ὃς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.
Δός οἱ ἑλών· οὔ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἔγωγε·
μήτ' οὖν μητέρ' ἐμὴν ἅζευ τόγε μήτε τιν' ἄλλον
δμώων, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀλλ' οὔ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι ἢ δόμεν ἄλλῳ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπεν·
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες.
Εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
καί κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ θρῆνυν ἑλὼν ὑπέφηνε τραπέζης
κείμενον, ᾧ ῥ' ἐπέχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.
Οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πήρην
σίτου καὶ κρειῶν· τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν Ὀδυσσεὺς,
αὖτις ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν·
στῆ δὲ παρ' Ἀντίνοον καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Δὸς, φίλος· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν
ἔμμεναι, ἀλλ' ὤριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
Τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον, ἠέ περ ἄλλοι,
σίτου· ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειὸν καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ,
τοίῳ ὁποῖος ἔοι καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι ἄλλα τε πολλὰ,
οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων — ἤθελε γάρ που —
ὅς μ' ἅμα ληϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν
Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν, ὄφρ' ἀπολοίμην·
στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι·
ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι.
Οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ,
αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα
αὐτούς τ' ἔκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή.
Οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων
χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη

vel etiam divinum cantorem, qui delectet canens?
hi enim vocati utique *sunt* hominum super immensa terra :
mendicum vero nemo vocarit, attriturum se ipsum.
Sed semper difficilis super omnes es procos
servis Ulyssis, præcipue vero mihi; at ego
non curo, quamdiu mihi prudens Penelope
vivit in ædibus, et Telemachus deo-similis.
Illum autem rursus Telemachus prudens contra allocutus
est :] tace, ne mihi huic responde multum verbis;
Antinous autem consuevit male irritare semper
verbis asperis, incitatque etiam alios.
Dixit, et Antinoum verbis alatis allocutus-est :
Antinoe, profecto me bene, pater sicuti filium, curas,
qui *me* hospitem jubes a domo pellere
verbo violento : ne hoc deus perfecerit!
Da ei *aliquid* sumtum; non tibi invideo; jubeo enim ego :
neu jam matrem meam verere hac-*in*-re, neu quemquam
alium] servorum, qui in ædibus *sunt* Ulyssis divini.
Sed non tibi talis *est* in pectoribus cogitatio :
ipse enim comedere multo mavis, quam dare alii.
Illum autem rursus Antinous respondens allocutus-est :
Telemache altiloque, animo indomite, quale dixisti!
Si ei tantum omnes præberent proci,
etiam ipsum tres menses procul-hinc domus detineret.
Sic igitur dixit; et scabellum prehensum ostendit-desub
mensa,] jacens, cui quidem imponebat nitidos pedes epulans.
Ceteri autem omnes dabant impleveruntque inde peram
pane et carnibus : cito sane et erat Ulysses,
rursus ad limen profectus, dona gustaturus Achivorum :
stetit autem juxta Antinoum, et ipsum sermone allocutus-
est :] Da, amice; haud quidem mihi videris pessimus Achi-
vorum] esse, sed optimus, quoniam regi similis-es.
Ideo te oportet dare, et melius, quam alii quidem,
de-pane; ego autem te laudabo per immensam terram.
Etenim ego aliquando domum inter homines habitabam
beatus divitem, et sæpe dabam erroni
tali, qualiscunque esset, et cujuscunque *rei* indigens venis
set :] erant autem *mihi* servi valde plurimi, aliaque multa,
quibus quidem bene vivunt *homines*, et divites vocantur.
Sed Jupiter pessumdedit Saturnius (voluit enim fere),
qui me cum latronibus multivagis impulit
in-Ægyptum ire, longum iter, ut perirem :
statui vero in Ægypto fluvio naves utrinque-recurvas.
Tunc quidem ego hortabar dilectos socios
illic apud naves ut-manerent et naves tuerentur;
speculatores autem ad speculas jussi ire.
Hi vero insolentiæ cedentes, obsecuti impetui suo,
cito admodum Ægyptiorum virorum perpulcros agros
populabantur, ac mulieres abducebant et infantes liberos,
ipsosque interficiebant : cito vero in-urbem pervenit clamor.
Illi autem clamorem audientes simul cum aurora apparente
venerunt; impletusque-est totus campus peditibusque et
equis,] ærisque fulgore : Jupiter autem gaudens-fulmine
fugam meis sociis malam immisit; nec quisquam sustinuit

Digitized by Google

κείμενον, ἔνθα δὲ δαιτρὸς ἐφίζεσκε, κρέα πολλὰ
δαιόμενος μνηστῆρσι, δόμον κάτα δαινυμένοισιν·
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
ἀντίον· ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο· τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει κανέου τ' ἐκ σῖτον ἀείρας.
Ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δώματ' Ὀ[δυσσεὺς]
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵμα[τα ἕστο.]
Ἷζε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυρά[ων,]
κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ, ...
ξέσσεν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στά[θμην ἴθυνεν.]
Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἷ καλέσας ...
ἄρτον τ' οὖλον ἑλὼν περι[καλλέος ἐκ κανέοιο]
καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ...
Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦ[τα] ...
αἰτίζειν μάλα πά[ντας] ...
αἰδὼς δ' οὐκ ἀ[γαθὴ] ...
Ὣς φάτο ...
ἄγχου δ' ἱ[στάμενος] ...
Τηλέ[μαχος] ...
αἰτίζε[ιν] ...
αἰδῶ ...

... πολλὰ ἑκάστῳ.
... πολύμητις Ὀδυσσεύς·
... εἶδεϊ καὶ φρένες ἦσαν·
... ἐπιστάτῃ οὐδ' ἅλα δοίης,
... οὔτι μοι ἔτλης
... δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.
Ὣς ἔφατ'· Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νῦν δή σ' οὐκέτι καλὰ διὲκ μεγάροιό γ' ὀΐω
ἂψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεα βάζεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ θρῆνυν ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
πρυμνότατον κατὰ νῶτον· ὁ δ' ἐστάθη ἠΰτε πέτρη
ἔμπεδον· οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο·
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Ἂψ δ' ὅγ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, κὰδ δ' ἄρα πήρην
θῆκεν ἐΰπλείην· μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Οὐ μὰν οὔτ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν οὔτε τι πένθος,
ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσιν
βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν ἢ ἀργεννῇς ὀΐεσσιν·
αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
οὐλομένης, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.
Ἀλλ' εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ Ἐρινύες εἰσὶν,
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Ἔσθι' ἕκηλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλῃ·
μή σε νέοι διὰ δώματ' ἐρύσσωσ', οἷ' ἀγορεύεις,
ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρὸς, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
Ἀντίνο', οὐ μὲν κάλ' ἔβαλες δύστηνον ἀλήτην,
οὐλόμεν'· εἰ δή πού τις ἐπουράνιος θεός ἐστιν.
Καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσιν,
παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξεν
βλημένου· οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάροιϊν,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Τοῦ δ' ὡς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια

Jacentem, ...; circùm enim mala undique stabant.
distrib... multos quidem interfecerunt acuto ære,
han... abduxerunt vivos sibi operaturos necessitate.
... in Cyprum hospiti dederunt obviam-facto,
...metori Iasidæ, qui Cypro potenter imperabat :
inde demum nunc huc venio, damna patiens.
Huic autem rursus Antinous respondit, dixitque :
quis deus hanc pestem adduxit, convivii molestiam?
sta sic in medium *profectus*, mea procul a mensa,
ne cito in-amaram Ægyptum et Cyprum venias :
adeo quidam audax et impudens es mendicus.
Ordine omnibus astas : hi autem dant
temere; quia nulla *est* parsimonia, nec miseratio
de-alienis largiendi; quoniam adsunt multa cuique.
Hunc autem retrogressus allocutus-est ingeniosus Ulysses:
dii boni! haud ergo tibi cum forma etiam mens erat :
non tu-sane ex domo tuo supplici vel salem dares,
qui nunc alienis assidens, haud-quicquam mihi sustinuisti
de-pane delibatum dare; multa autem adsunt.
Sic dixit; Antinous vero iratus-est in-corde magis,
et ipsum torve intuitus verbis alatis allocutus-est :
Nunc jam te non-amplius bene ex domo certe puto
retro cessurum, quandoquidem jam et opprobria dicis.
Sic dixit; et scabello prehenso *ei* feriit dextrum humerum,
extimum in dorsum : is autem stetit tanquam rupes,
firmiter; nec sane ipsum commovit ictus Antinoi;
sed tacite movit caput, mala profunde-cogitans.
Rursus autem ad limen profectus desidebat, atque inde peram] deposuit bene-plenam : inter procos vero locutus-est :
Audite me, proci inclytæ reginæ,
ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet.
Nequaquam quidem dolor est in mente, neque omnino luctus,
quando vir, pro suis pugnans possessionibus,
percutitur, vel pro bovibus, vel candidis ovibus :
at me Antinous percussit ventrem ob malum,
perditum, qui multa mala hominibus dat.
Sed sicubi mendicorum quidem dii et Erinnyes sunt,
Antinoum ante nuptias finis mortis deprehendat.
Hunc autem rursus Antinous allocutus-est, Eupithei filius:
comede tranquillus, hospes, sedens, aut abi alio;
ne te juvenes per ædes trahant, qui-talia loquaris,
vel pede, vel etiam manu; lacerent autem totum.
Sic dixit : illi vero omnes vehementer indignati-sunt;
sic autem aliquis dicebat juvenum superbientium :
Antinoe, non bene quidem percussisti infelicem erronem,
perdite; si forte quis cœlestis deus sit!
Etenim dii, hospitibus similes peregrinis,
omnimodos se-ferentes, versantur-per urbes,
hominum insolentiamque et æquitatem inspicientes.
Sic igitur dicebant proci : ille autem non curabat verba;
Telemachus vero in corde quidem magnum luctum alebat
de-percusso; nec tamen lacrimam humi demisit e palpebris,
sed tacite movit caput, mala profunde-cogitans.
Hunc autem postquam audiverat prudens Penelope

Digitized by Google

υ ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμωῇσιν ἔειπεν·
τοις αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.
Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ρῇσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο·
γε εὔθρονον Ἠῶ ἵκοιτο.
ἔειπε περίφρων Πηνελόπεια·
τες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
ιστα μελαίνῃ Κηρὶ ἔοικεν.
υστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα,
αἰτίζων· ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει·
ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσάν τε·
οὗτος δὲ θρήνυϊ πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευε μετὰ δμωῇσι γυναιξὶν,
ἡμένη ἐν θαλάμῳ· ὁ δ' ἐδείπνεε δῖος Ὀδυσσεύς·
ἡ δ' ἐπὶ οἷ καλέσασα προσηύδα δῖον ὑφορβόν·
Ἔρχεο, δῖ' Εὔμαιε, κιὼν τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα τί μιν προσπτύξομαι ἠδ' ἐρέωμαι,
εἴ που Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠὲ πέπυσται
ἢ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι· πολυπλάγκτῳ γὰρ ἔοικεν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
εἰ γάρ τοι, βασίλεια, σιωπήσειαν Ἀχαιοί·
οἷ' ὅγε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
Τρεῖς γὰρ δή μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἤματ' ἔρυξα
ἐν κλισίῃ· πρῶτον γὰρ ἔμ' ἵκετο νηὸς ἀποδράς·
ἀλλ' οὔπω κακότητα διήνυσεν ἣν ἀγορεύων.
Ὡς δ' ὅτ' ἀοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρκεται, ὅστε θεῶν ἐξ
ἀείδει δεδαὼς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσιν,
τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν, ὁππότ' ἀείδῃ·
ὣς ἐμὲ κεῖνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισιν.
Φησὶ δ' Ὀδυσσῆος ξεῖνος πατρώϊος εἶναι,
Κρήτῃ ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐστίν.
Ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πήματα πάσχων,
προπροκυλινδόμενος· στεῦται δ' Ὀδυσῆος ἀκοῦσαι,
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ,
ζωοῦ· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὅνδε δόμονδε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
Οὗτοι δ' ἠὲ θύρῃσι καθήμενοι ἑψιαάσθων
ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ'· ἐπεί σφισι θυμὸς ἐΰφρων.
Αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
σῖτος καὶ μέθυ ἡδύ· τὰ μὲν οἰκῆες ἔδουσιν·
οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσιν πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον,
μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. Οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
Εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κε σὺν ᾧ παιδὶ βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν.
Ὡς φάτο· Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπταρεν· ἀμφὶ δὲ
σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Πηνελόπεια· [δῶμα
αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
Οὐχ ὁράᾳς, ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσιν;
τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο,

percussum in domo, inter ancillas proinde dixit:
Utinam sic ipsum te percuteret inclytus-arcu Apollo.
Hanc autem rursus Eurynome œconoma sermone allocuta-est:] Si enim votis exitus nostris adesset,
haud quisquam horum ad-Auroram pulcro-solio perveniret.
Hanc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
nutrix, inimici quidem *sunt* omnes, quoniam mala machinantur;] Antinous vero maxime atræ morti similis-est.
Hospes quidam infelix vagatur per domum,
a-viris petens; egestas enim *eum* jubet;
ibi ceteri quidem omnes impleveruntque, dederuntque;
hic autem scabello *ei* extimum percussit dextrum humerum.
Hæc quidem sic loquebatur inter famulas mulieres,
sedens in thalamo; at cœnabat divinus Ulysses:
illa autem ad-se vocatum allocuta-est divinum subulcum:
Vade, divine Eumæe, profectus hunc hospitem jube
venire, ut aliquatenus ipsum conveniam et interrogem,
sicubi de-Ulysse audentis-animi vel audiverit,
vel *eum* viderit oculis: multivago enim similis-est.
Hanc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce:
utinam enim tibi, regina, tacerent Achivi:
qualia hic loquitur, *his* mulceretur tibi carum cor.
Tres enim jam ipsum noctes habui, tres autem dies detinui
in casa: primum enim ad-me venit, a-nave aufugiens;
sed nondum calamitatem absolvit suam narrans.
Sicut autem quando cantorem vir aspicit, qui ex diis
canit doctus carmina delectabilia mortalibus,
hunc autem insatiabiliter cupiunt audire, quando canit:
sic me ille mulcebat assidens in ædibus.
Dicit autem *se* Ulyssis hospitem paternum esse,
in-Creta habitantem, ubi Minois genus est.
Inde jam nunc huc venit ærumnas patiens,
supplex-provolutus: affirmat autem de-Ulysse *se* audivisse,
prope *versante*, Thesprotorum virorum in ubere populo,
vivo: multas autem ducit res-pretiosas suam ad-domum.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
vade, huc *eum* voca, ut coram ipse dicat.
Hi autem vel in-foribus sedentes delectentur,
vel illic in ædibus: quippe ipsis animus lætus *est*.
Ipsorum etenim possessiones integræ repositæ-sunt in domo *cujusque*,] panis et vinum dulce: ea quidem domestici *ipsorum* edunt:] ipsi vero in nostram *domum* divertentes dies omnes,] boves mactantes, et oves, et pingues capras,
epulantur, bibuntque nigrum vinum,
temere; plurima autem absumuntur. Non enim adest vir,
qualis Ulysses erat, malum a domo qui-arceat.
Sin autem Ulysses redierit et pervenerit in patriam terram,
statim cum suo filio injurias ulciscetur virorum.
Sic dixit: Telemachus autem alte sternuit; circumque domus] horrendum resonuit: risit vero Penelope;
statimque deinde Eumæum verbis alatis allocuta-est:
Vade mihi, hospitem coram huc voca.
Nonne vides, quod mihi filius sternuit-ad omnia verba?
ideo etiam non imperfecta mors procis fuerit,

Digitized by Google

πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξοι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
αἴ κ' αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Ὣς φάτο· βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαί τί ἑ θυμὸς
ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πεπαθυίῃ.
Εἰ δέ κέ σε γνοίῃ νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἕσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
χρηΐζεις· σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον,
γαστέρα βοσκήσεις· δώσει δέ τοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Εὔμαι', αἶψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ·
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁμὴν δ' ἀνεδέγμεθ' ὀϊζύν.
Ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι' ὅμιλον,
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Καὶ γὰρ νῦν, ὅτε μ' οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντα
οὔτι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν,
οὔτε τι Τηλέμαχος τόγ' ἐπήρκεσεν οὔτε τις ἄλλος.
Τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
μεῖναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἠέλιον καταδύντα·
καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
ἀσσοτέρω καθίσασα παραὶ πυρί· εἵματα γάρ τοι
λύγρ' ἔχω· οἶσθα καὶ αὐτὸς, ἐπεί σε πρῶθ' ἱκέτευσα.
Ὣς φάτο· βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
Τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια·
Οὐ σύγ' ἄγεις, Εὔμαιε; τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
ἢ τινά που δείσας ἐξαίσιον ἠὲ καὶ ἄλλως
αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος,
ὕβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων.
Ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἠέλιον καταδύντα.
Καὶ δέ σοι ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
οἵην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος ὀΐεται, ὅσπερ ἂν εἴη·
οὐ γάρ πού τινες ὧδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευεν· ὁ δ' ᾤχετο δῖος ὑφορβὸς
μνηστήρων ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι·
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι, σύας καὶ κεῖνα φυλάξων,
σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
Αὐτὸν μέν σε πρῶτα σάω καὶ φράζεο θυμῷ,
μή τι πάθῃς· πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν·
τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας·
ἠῶθεν δ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά·

omnibus prorsus, nec quisquam mortem et fatum evitarit.
Aliud autem tibi dicam, tu vero in mente recondε tua:
si ipsum cognovero vera omnia dicentem,
induam ipsum lænaque tunicaque, vestimentis pulcris.
Sic dixit: ivit vero subulcus, postquam sermonem audiverat;] propeque stans verbis alatis *Ulyssem* allocutus est:
Hospes pater, vocat te prudens Penelope,
mater Telemachi; sciscitari aliquid ipsam animus
de marito jubet, quamvis dolores passa *sit*.
Si vero te cognoverit vera omnia dicentem;
induet te lænaque tunicaque, quibus tu maxime
indiges; panemque etiam petens per populum
ventrem pasces: dabit vero tibi quicunque voluerit.
Hunc autem rursus allocutus-est audens divinus Ulysses:
Eumæe, statim ego vera omnia dicam
filiæ Icarii, prudenti Penelopæ:
novi enim bene de illo, parem autem sustinuimus ærumnam.
Sed procorum difficilium subtimeo cœtum;
quorum injuriaque visque ad-ferreum cœlum pervenit.
Etenim nunc, quando me hic vir per domum euntem,
nihil mali quum-fecerim, percussum doloribus dedit,
neque omnino Telemachus hoc prohibuit, nec quisquam alius.
Ideo nunc Penelopen in ædibus hortare
ut-maneat, festinans licet, in solis occasum:
et tunc me interroget mariti de reditus die,
propius ubi-collocarit ad ignem; vestimenta etenim
mala habeo; nosti et ipse, quoniam te primum supplex-adii.
Sic dixit: ivit autem subulcus, ut hunc sermonem audierat.] Eum vero super limen profectum allocuta-est Penelope:
Non tu *eum* ducis, Eumæe? quid hoc in-animum-induxit
erro?] utrum aliquem fere veritus supra-modum, an et aliter
verecundatur in domo? malus autem *est* verecundus mendicus.] Hanc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce:
loquitur apposite, quæ quidem existimaret etiam alius,
contumeliam vitans virorum superbientium.
Sed te manere hortatur in solis occasum.
Et vero tibi sic ipsi *erit* multo melius, o regina,
solam ad hospitem loqui verbun et *ei* auscultare.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
non insipiens hic hospes suspicatur, quicunque demum sit;
non enim usquam ulli sic mortalium hominum
viri insolentes injusta machinantur.
Illa quidem sic locuta-est; sed abibat divinus subulcus
procorum in cœtum, postquam dixerat omnia.
Statim autem Telemachum verbis alatis allocutus-est,
prope admoto capite, ut ne audirent ceteri:
O dilecte, ego quidem discedam, sues et illa custoditurus,
tuum et meum victum; tibi autem hic omnia curæ-sunto.
Ipsum quidem te primum serva, et considera in-animo,
ne quid patiaris; multi vero mala cogitant Achivorum:
quos Jupiter disperdat, antequam nobis calamitas fiat.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus
est:] erit sic, pater: tu vero vade merenda-sumta:
mane autem veni et duc victimas pulcras;

Digitized by Google

αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου·
πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας· λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε,
πλεῖον δαιτυμόνων· οἱ δ' ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ
τέρποντ'· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

at mihi hæc omnia et immortalibus curæ-erunt.
Sic dixit; ille vero rursus consedit bene-polita in sella;
atque ubi-repleverat animum cibo et potu,
profectus-est ire ad sues; liquitque septaque domumque,
plenam convivarum: hi autem saltatione et cantu
oblectabant-se: jam et enim advenit vespertinum tempus.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Σ.

Ὀδυσσέως καὶ Ἴρου πυγμή.

Ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῃ,
ἀζηχὲς φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦν ἲς
οὐδὲ βίη· εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὁράασθαι.
Ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ
ἐκ γενετῆς· Ἶρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
οὕνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιών, ὅτε πού τις ἀνώγοι·
ὅς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο
καί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Εἶκε, γέρον, προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἕλκῃ·
οὐχ ἀΐεις, ὅτι δή μοι ἐπιλλίζουσιν ἅπαντες,
ἑλκέμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπης.
Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶϊν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
δαιμόνι', οὔτε τί σε ῥέζω κακὸν οὔτ' ἀγορεύω, [σεύς·
οὔτε τινὰ φθονέω δόμεναι, καὶ πόλλ' ἀνελόντα.
Οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται· οὐδέ τί σε χρὴ
ἀλλοτρίων φθονέειν· δοκέεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης
ὥςπερ ἐγών· ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
Χερσὶ δὲ μήτι λίην προκαλίζεο, μή με χολώσῃς,
μή σε γέρων περ ἐὼν στῆθος καὶ χείλεα φύρσω
αἵματος· ἡσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
αὔριον· οὐ μὲν γάρ τί σ' ὑποστρέψεσθαι ὀΐω
δεύτερον ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἶρος ἀλήτης·
ὢ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει,
γρηῒ καμινοῖ ἶσος· ὃν ἂν κακὰ μητισαίμην,
κόπτων ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δέ κε πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ἐξελάσαιμι συὸς ὡς ληϊβοτείρης.
Ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἵδε
μαρναμένους· πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;
Ὣς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
οὐδοῦ ἔπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο.
Τοῖϊν δὲ ξυνέηχ' ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,
ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνει μνηστήρεσσιν·
Ὦ φίλοι, οὐ μέν πώ τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη·
οἵην τερπωλὴν θεὸς ἤγαγεν ἐς τόδε δῶμα.
Ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἶρος ἐρίζετον ἀλλήλοιϊν
χερσὶ μαχήσασθαι· ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὦκα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήϊξαν γελόωντες,
ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοείμονας ἠγερέθοντο.

ODYSSEÆ XVIII.

Ulyssis et Iri pugilatus.

Advenit autem mendicus publicus, qui per urbem
mendicabat Ithacæ; excellebat vero ventre voraci,
indesinenter ut-comederet et biberet; neque ei erat vis,
nec robur; specie autem valde magnus erat intuitu.
Arnæus vero *ei* nomen erat: hoc enim imposuerat alma mater
ab ortu: Irum autem juvenes vocabant omnes,
quoniam nuntios referebat vadens, quando alicubi quis ju-
beret:] qui ubi-venerat, Ulyssem pellebat sua domo,
et ipsum objurgans verbis alatis allocutus-est:
Recede, senex, a-vestibulo, ne jam cito et pede traharis:
non sentis, quod jam mihi innuunt omnes,
trahereque *te* jubent? ego autem verecundor nihilominus.
Sed surge, ne cito nobis contentio etiam manibus fiat.
Hunc autem torve intuitus allocutus-est ingeniosus Ulysses:
miser, neque aliquid tibi facio mali, nec dico,
neque aliquem invideo *tibi* dare, etiam multa si-sumserit.
Limen autem ambos hoc capiet: neque omnino te oportet
de-alienis invidere: videris autem mihi esse erro,
sicut ego; opulentiam vero dii solent præbere.
Manibus autem nequaquam valde provoca, ne mihi iram-mo-
veas,] ne tibi, senex licet sim, pectus et labra fœdem
sanguine; quies vero mihi etiam magis adhuc esset
cras: nequaquam enim *tum* te reversurum puto
iterum in domum Laertiadæ Ulyssis.
Hunc autem iratus allocutus-est-Irus mendicus:
dii boni, ut hic vorax volubiliter loquitur,
vetulæ camino-assuetæ similis; cui mala molirer,
verberans ambabus *manibus*, humum autem omnes dentes
maxillis excuterem, suis sicut segetem-depascentis.
Accinge-te nunc, ut omnes cognoscant et hi *nos*
pugnantes: quomodo vero tu cum-juniori viro pugnaveris?
Sic hi quidem ante fores altas
limine in polito perquam-animose rixabantur.
Eos autem animadvertit sacra vis Antinoi,
suaviterque inde ridens allocutus-est procos:
O amici, haud quidem unquam aliud antea tale factum-est,
qualem *nunc* delectationem deus duxit in hanc domum.
Hospesque et Irus contendunt inter-se
adeo ut-manibus pugnaturi-sint: sed committamus *eos* ocyus.
Sic dixit: illi autem omnes surrexerunt ridentes,
circumque mendicos pannosos congregabantur.

Digitized by Google

Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω·
γαστέρες αἵδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί· τάσδ' ἐπὶ δόρπῳ
κατθέμεθα, κνίσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες·
ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
τάων ἥν κ' ἐθέλῃσιν ἀναστὰς αὐτὸς ἑλέσθω·
αἰεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, οὐδέ τιν' ἄλλον
πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ φίλοι, οὔπως ἔστι νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
ἄνδρα γέροντα, δύῃ ἀρημένον· ἀλλά με γαστὴρ
ὀτρύνει κακοεργὸς, ἵνα πληγῇσι δαμείω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
μήτις ἐπ' Ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ βαρείῃ
πλήξῃ ἀτασθάλλων, τούτῳ δέ με ἶφι δαμάσσῃ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον, ὡς ἐκέλευεν.
[Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,]
Τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
Ξεῖν', εἴ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
τοῦτον ἀλέξασθαι, τῶν δ' ἄλλων μήτιν' Ἀχαιῶν
δείδιθ'· ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται, ὅς κέ σε θείνῃ.
Ξεινοδόκος μὲν ἐγών· ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆες,
Ἀντίνοός τε καὶ Εὐρύμαχος, πεπνυμένω ἄμφω.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μήδεα, φαῖνε δὲ μηροὺς
καλούς τε μεγάλους τε, φάνεν δέ οἱ εὐρέες ὦμοι
στήθεά τε στιβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ἦ τάχα Ἶρος Ἄϊρος ἐπίσπαστον κακὸν ἕξει·
οἵην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· Ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός.
Ἀλλὰ καὶ ὣς δρηστῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκῃ,
δειδιότα· σάρκες δὲ περιτρομέοντο μέλεσσιν.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Νῦν μὲν μήτ' εἴης, βουγάϊε, μήτε γένοιο,
εἰ δὴ τοῦτόν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς,
ἄνδρα γέροντα, δύῃ ἀρημένον, ἥ μιν ἱκάνει.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κέν σ' οὗτος νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
πέμψω σ' ἤπειρόνδε, βαλὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
μήδεά τ' ἐξερύσας δώῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα·
ἐς μέσσον δ' ἄναγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.
Δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἢ ἐλάσει', ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
ἦέ μιν ἦκ' ἐλάσειε τανύσσειέν τ' ἐπὶ γαίῃ.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
ἦκ' ἐλάσαι, ἵνα μή μιν ἐπιφρασσαίατ' Ἀχαιοί.
Δὴ τότ' ἀνασχομένω, ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον

Inter-hos autem Antinous locutus-est, Eupithei filius:
Audite me, proci illustres, ut aliquid dicam:
ventres isti caprarum jacent in igne; quos in cœnam
deposuimus, pinguedine et sanguine impletos:
uter vero vicerit, superiorque *altero* fuerit,
eorum quem voluerit, surgens ipse eligat:
semperque deinceps inter-nos convivabitur; nec quenquam
alium] mendicum intus misceri *nobis* sinemus petiturum.
Sic dixit Antinous: illis autem placebat sermo.
Hos vero dolos-meditans allocutus-est ingeniosus Ulysses:
O amici, nequaquam *æquum* est cum-juniori viro pugnare
virum senem; calamitate labefactatum; sed me venter
instigat maleficus, ut plagis domer.
Sed age nunc mihi omnes jurate firmum jusjurandum,
ne-quis Iro gratificans me manu robusta
percutiat prævaricans, huic autem me violenter domet.
Sic dixit: illi autem omnes abjurabant, sicut jubebat.
[Ac postquam jurarant, peregerantque jusjurandum,]
Inter-eos vero rursus locuta-est sacra vis Telemachi:
Hospes, si te jubet cor et animus generosus
istum propellere, *fac;* ceterorum autem neminem Achivorum] time, quoniam cum-pluribus pugnabit, qui te percutiat.
Hospitum-exceptor quidem ego *sum;* comprobant vero reges
Antinousque et Eurymachus, prudentes ambo.
Sic dixit: hi autem omnes comprobarunt; atque Ulysses
cinxit quidem se pannis circum genitalia, ostendebat vero femora] pulcraque magnaque; nudati-sunt autem ei lati humeri
pectoraque, robustaque brachia: ac Minerva
prope astans membra auctavit pastori virorum.
Proci vero omnes vehementer admirati sunt:
sic autem aliquis dicebat, intuitus propinquum alium;
Certe cito Irus non-Irus accersitum malum habebit,
quod-talem ex pannis senex coxam ostendit.
Sic igitur dixere: Iro autem male commovebatur animus.
Sed et sic famuli ducebant cinctum vi,
timentem; carnes vero tremebant-circum membra.
Antinous autem increpabat, verbumque dixit et elocutus-est:
Nunc quidem neque sis, jactator, nec natus-fueris,
si profecto huncce tremis et times graviter,
virum senem, calamitate labefactatum, quæ ipsum incessit.
Sed tibi edicam, hoc vero et perfectum erit:
si te hic vicerit, superiorque fuerit,
mittam te in-continentem, conjectum in navem nigram,
ad Echetum regem, hominum perniciem omnium,
qui nasum abscindat et aures sævo ære,
genitaliaque evulsa det canibus cruda discerpenda.
Sic dixit: ei vero adhuc magis tremor subiit membra:
in medium autem *eum* duxerunt: illi vero ambo manus elevarunt.] Tum vero deliberavit audens divinus Ulysses,
utrum feriret, adeo-ut ipsum anima linqueret illic lapsum;
an ipsum leviter feriret, extenderetque super terram.
Sic autem ei cogitanti visum-est satius esse,
leviter ferire, ut ne ipsum cognoscerent Achivi.
Tunc vero *manibus* elevatis, percussit *ei* dextrum humerum

Digitized by Google

Ἶρος, ὁ δ' αὐχέν' ἔλασσεν ὑπ' οὔατος, ὀστέα δ' εἴσω
ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἦλθε κατὰ στόμα φοίνιον αἷμα·
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντας,
λακτίζων ποσὶ γαῖαν· ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἕλκε δι' ἐκ προθύροιο, λαβὼν ποδὸς, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν,
αἰθούσης τε θύρας· καί μιν ποτὶ ἑρκίον αὐλῆς
εἷσεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο, σύας τε κύνας τ' ἀπερύκων,
μηδὲ σύγε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος εἶναι,
λυγρὸς ἐών· μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ.
Ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Ἂψ δ' ὅγ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοὶ δ' ἴσαν εἴσω
ἡδὺ γελώοντες καὶ δεικανόωντ' ἐπέεσσιν·
Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
ὃς τοῦτον τὸν ἄναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
ἐν δήμῳ· τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν ἤπειρόνδε
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· χαῖρεν δὲ κλεηδόνι δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην παρὰ γαστέρα θῆκεν,
ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος· Ἀμφίνομος δὲ
ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω παρέθηκεν ἀείρας
καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο φώνησέν τε·
Χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσιν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι·
τοίου γὰρ καὶ πατρός· ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουον
Νῖσον Δουλιχιῆα ἐΰν τ' ἔμεν ἀφνειόν τε·
τοῦ σ' ἔκ φασι γενέσθαι· ἐπητῇ δ' ἀνδρὶ ἔοικας.
Τοὔνεκά τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·
οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο,
πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
Οὐ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ, καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσιν,
καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος εἶναι,
πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ἔρεξα, βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισιν.
Τῷ μήτις ποτὲ πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
ἀλλ' ὅγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅττι διδοῖεν.
Οἷ' ὁρόω μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανόωντας,
κτήματα κείροντας καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
ἀνδρὸς, ὃν οὐκέτι φημὶ φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπέσσεσθαι· μάλα δὲ σχεδόν. Ἀλλά σε δαίμων
οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' ἀντιάσειας ἐκείνῳ,
ὁππότε νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Οὐ γὰρ ἀναιμωτί γε διακρινέεσθαι ὀΐω

Irus; ille autem *ei* cervicem percussit sub aure, ossaque intus
fregit: statim autem venit per os ruber sanguis:
decidit vero *is* in pulveribus extensus, collisitque dentes,
calcitrans pedibus terram: at proci illustres
manibus sublatis risu emoriebantur. Verum Ulysses
eum trahebat per vestibulum, prehensum pede, donec veniret
ad aulam] porticusque fores; et ipsum ad septum aulæ
statuit reclinatum; baculum autem ei injecit manui,
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
Hic nunc sede, canesque suesque abarcens;
neu tu-sane hospitum et mendicorum dominus esto,
vilis quum-sis; necubi quod malum etiam majus accipias.
Dixit, et circum humeros turpem sibi-jaciebat peram
crebris-locis laceram; *cui* tortile inerat lorum.
Retro autem ipse ad limen profectus desidebat; illi autem iverunt intro]suaviter ridentes, et *eum* blande-compellabant verbis:]
Jupiter tibi det, hospes, et immortales dii alii,
quodcunque maxime vis, et tibi gratum est animo;
qui hunc insatiabilem a-mendicando cessare-fecisti
in populo: cito enim ipsum ducemus in-continentem
ad Echetum regem, hominum perniciem omnium.
Sic igitur dixere; gaudebat autem omine divinus Ulysses:
Antinous vero ei magnum ventrem apposuit
plenum pinguedineque et sanguine: Amphinomus vero
panes ex canistro duos apposuit elevatos,
et poculo aureo propinabat, dixitque:
Salve, pater o hospes, adsit tibi in posterum certe
felicitas; at nunc quidem malis teneris multis.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
Amphinome, certe valde mihi videris prudens esse;
tali enim etiam patre *es;* quippe famam bonam audiebam,
Nisum Dulichiensem bonumque esse divitemque;
ex-hoc te dicunt natum-esse: diserto autem viro similis-es.
Propterea tibi dicam; tu vero attende, et me audi:
nihil imbecillius terra nutrit homine
omnium, quæquæ super terram spirantque et serpunt.
Nunquam enim putat malum passurum-esse *se* in-posterum,
quamdiu felicitatem præbent dii, et genua vigent:
sed quando demum et mala dii beati perficiunt,
etiam hæc fert nolens patienti animo.
Talis enim mens est terrestrium hominum,
qualem diem adducat pater hominumque deumque.
Etenim ego quondam debebam inter homines beatus esse;
multa autem injusta feci, viribus et robori obsequens,
patreque meo fretus, et meis fratribus.
Quare ne-quis unquam omnino vir injustus sit,
sed ille silentio dona deorum habeat, quodcunque dent.
Qualia video procos injusta machinantes,
possessiones consumentes, et dedecorantes uxorem
viri, quem non-amplius puto ab-amicis et patria terra
diu abfuturum; valde vero prope *esse.* Sed te deus
domum subducat, neque occurras illi,
quando redierit dilectam in patriam terram.
Non enim sine-cruore utique diremtum-iri puto

Digitized by Google

μνηστῆρας καὶ κεῖνον, ἐπεί κε μέλαθρον ὑπέλθῃ.
Ὣς φάτο· καὶ σπείσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον·
ἂψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
Αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ,
νευστάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμός.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς φύγε Κῆρα· πέδησε δὲ καὶ τὸν Ἀθήνη,
Τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ ἶφι δαμῆναι.
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
μνηστήρεσσι φανῆναι, ὅπως πετάσειε μάλιστα
θυμὸν μνηστήρων ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο
μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος ἢ πάρος ἦεν.
Ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, οὔτι πάρος γε,
μνηστήρεσσι φανῆναι, ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης·
παιδὶ δέ κεν εἴποιμι ἔπος, τό κε κέρδιον εἴη,
μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
οἵτ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσιν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἴθι καὶ σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,
χρῶτ' ἀπονιψαμένη καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς·
μηδ' οὕτω δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα
ἔρχευ· ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
Ἤδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὃν σὺ μάλιστα
ἠρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα παραύδα, κηδομένη περ,
χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι καὶ ἐπιχρίεσθαι ἀλοιφῇ·
ἀγλαΐην γὰρ ἔμοιγε θεοί, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
ὤλεσαν, ἐξ οὗ κεῖνος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν.
Ἀλλά μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι παρστήετον ἐν μεγάροισιν·
οἴη δ' οὐκ εἴςειμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κούρῃ Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν.
Εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα
αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῆρι· τέως δ' ἄρα δῖα θεάων
ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θησαίατ' Ἀχαιοί·
κάλλεϊ μέν οἱ πρῶτα προσώπατα καλὰ κάθηρεν
ἀμβροσίῳ, οἵῳ περ ἐϋστέφανος Κυθέρεια
χρίεται, εὖτ' ἂν ἴῃ Χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα·
καί μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι·
λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκε πριστοῦ ἐλέφαντος.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασ' ἀπεβήσατο δῖα θεάων.
Ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο,
φθόγγῳ ἐπερχόμεναι· τὴν δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν,
καί ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειὰς φώνησέν τε·
Ἦ με μάλ' αἰνοπαθῆ μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυψεν·
αἴθε μοι ὣς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνή,
αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν

procos et illum, postquam domum subierit.
Sic dixit: et libatione-facta bibit dulce vinum;
iterumque in manibus posuit poculum principi virorum.
Verum is ivit per domum, caro afflictus corde,
nutans capite; jam enim malum *ei* augurabatur animus.
Sed neque sic fugit mortem; impedivit vero et hunc Minerva,
Telemachi sub manibus et hasta fortiter ut-domaretur.
Iterum vero resedit in solio, unde surrexerat.
Illi autem in mente posuit dea cæsiis-oculis-Minerva,
filiæ Icarii, prudenti Penelopæ,
procis se-ostendere, ut diffunderet (*exhilararet*) maxime
animum procorum, et honorata fieret
magis viroque et filio, quam antea erat.
Inaniter autem risit, verbumque dixit et elocuta-est:
Eurynome, animus mihi cupit, nequaquam antea quidem,
procis me-ostendere, invisis licet omnino:
filio vero dicam verbum, quod utilius fuerit,
ne plane procis cum-superbis versetur,
qui bene quidem loquuntur, male autem pone cogitant.
Hanc autem rursus Eurynome œconoma *his* verbis allocuta-est:] næ jam hæc quidem omnia, filia, apposite dixisti.
Sed i, et tuo filio verbum dic, neu cela,
corpus quum-tibi-laveris, et unxeris genas:
neu sic lacrimis fœdata circa faciem
vade: quoniam malum *est* lugere infinite semper.
Etenim jam quidem tibi filius ea-ætate *est*, quem tu maxime
supplicabas immortalibus in-pubertate videre.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
Eurynome, ne hæc suadeas, sollicita licet,
corpus ut-mihi-lavem, et *me* ungam unguento:
decorem enim mihi dii, qui Olympum habitant,
perdiderunt, ex quo ille abivit cavis in navibus.
Sed mihi Autonoenque et Hippodamiam jube
venire, ut mihi astent in ædibus:
sola vero non intrabo inter viros; verecundor enim.
Sic igitur dixit: vetula autem per domum *transiens* exivit,
nuntiatura *hæc* mulieribus, et hortatura ad-eundum.
Tum rursus aliud cogitavit dea cæsiis-oculis Minerva:
filiæ Icarii dulcem somnum infudit.
Dormiebat vero *ea* reclinata; solutæque-sunt ei artus omnes
ibidem in lecto-repositorio: interim vero nobilissima dearum
immortalia dona dabat, ut ipsam admirarentur Achivi:
pulcritudine quidem ei primum vultus pulcros expolivit
divina, quali quidem pulcre-coronata Cytherea
ungitur, quum adit Gratiarum chorum amabilem;
et ipsam proceriorem et habitiorem reddidit aspectu;
candidiorem autem ipsam fecit secto ebore.
Atque ita quum-fecisset, abiit nobilissima dearum.
Venerunt autem famulæ candidis-ulnis ex domo,
cum-strepitu advenientes: hanc autem dulcis somnus dimisit;] et abstersit-sibi manibus genas, et locuta-est:
Certe me valde ærumnosam mollis sopor cooperuit:
utinam mihi sic mollem mortem daret Diana casta
statim nunc, ut ne-amplius lugens in animo

Digitized by Google

αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα φίλοιο
παντοίην ἀρετήν· ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν Ἀχαιῶν.
Ὣς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
Τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατ', ἔρῳ δ' ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν·
πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι.
Ἡ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὃν φίλον υἱόν·
Τηλέμαχ', οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι οὐδὲ νόημα·
παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας·
νῦν δ', ὅτε δὴ μέγας ἐσσὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,
καί κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρὸς,
ἐς μέγεθος καὶ κάλλος ὁρώμενος, ἀλλότριος φώς,
οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι οὐδὲ νόημα.
Οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
ὃς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθήμεναι οὕτω.
Πῶς νῦν; εἴ τι ξεῖνος, ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
ἥμενος, ὧδε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς,
σοί κ' αἶσχος λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμὴ, τὸ μὲν οὔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα·
ἀλλά τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι·
ἐκ γάρ με πλήσσουσι, παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος,
οἵδε κακὰ φρονέοντες, ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί.
Οὐ μέν τοι ξείνου γε καὶ Ἴρου μῶλος ἐτύχθη
μνηστήρων ἰότητι· βίῃ δ' ὅγε φέρτερος ἦεν.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
οὕτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
νεύοιεν κεφαλὰς, δεδμημένοι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
οἱ δ' ἔντοσθε δόμοιο, λελῦτο δὲ γυῖα ἑκάστου,
ὡς νῦν Ἶρος ἐκεῖνος ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἧσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικὼς,
οὐδ' ὀρθὸς στῆναι δύναται ποσὶν οὐδὲ νέεσθαι
οἴκαδ', ὅπη οἱ νόστος· ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυνται.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν·
Κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν' Ἴασον Ἄργος Ἀχαιοὶ,
πλέονές κε μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν
ἠῶθεν δαινύατ'· ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν,
εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
Εὐρύμαχ', ἤτοι ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
Εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω.
Νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
Ἦ μὲν δὴ ὅτε τ' ᾔε λιπὼν κάτα πατρίδα γαῖαν,

ævum corrumpam, mariti desiderans dilecti omnigenam virtutem: quoniam præstantissimus erat Achivorum.] Sic locuta, descendebat e-cœnaculo splendido, non sola; simul hanc et famulæ duæ comitabantur. Ac quando demum ad-procos pervenerat divina mulierum, stetit inde ad postem domus firmiter structæ genis obtendens nitida redimicula: ancilla autem ei proba utrinque astitit. Horum vero illic solvebantur genua, amore autem animo deliniti-sunt;] omnesque optabant apud *eam* in-lectis recumbere.] Hæc inde Telemachum affata-est, suum carum filium:

Telemache, non-amplius tibi mens integra nec cogitatio: puer adhuc quum-esses, etiam magis in mente prudentia versabas:] nunc autem, quum jam magnus es et ad-pubertatis mensuram pervenisti,] et aliquis diceret filium *te* esse beati viri,] magnitudinem et pulcritudinem intuens, alienus vir: non amplius tibi mens est justa nec cogitatio. Quale jam hoc facinus in ædibus factum-est *per te*, qui hunc hospitem sivisti indigne-tractari ita. Quomodo nunc? si quid hospes, in nostris ædibus sedens, sic pateretur vexatione ex gravi, tibi dedecus opprobriumque inter homines foret.

Hanc vero rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] mater mea, id quidem non indigne-fero, quod-tu iratasis:] at ego animo intelligo et novi singula, bonaque et pejora: antea autem adhuc infans eram: verum enim non possum prudentia omnia advertere; nam me obtundunt, assidentes aliunde alius, hi mala cogitantes; mihi autem non sunt auxiliatores. Nequaquam tamen hospitis quidem et Iri pugna facta-est procorum consilio; viribus autem hic potentior erat. Utinam enim, Jupiterque pater, et Minerva, et Apollo, ita nunc proci in nostris ædibus nutarent capitibus, domiti, alii quidem in aula, alii autem intra domum, solutaque-essent membra cujusque; uti nunc Irus ille ad aulæ fores sedet nutans capite, ebrio similis; neque erectus stare potest pedibus, nec reverti domum, qua ei reditus *est;* quoniam cara membra soluta-sunt.] Sic hi quidem talia inter se loquebantur. Eurymachus autem verbis allocutus-est Penelopen:

Filia Icarii, prudens Penelope, si omnes te viderent per Iasium Argos Achivi, plures proci in vestris aedibus a-mane convivarentur; quoniam præstas mulieribus, formaque, staturaque, et mente intus æqua.

Huic autem respondit deinde prudens Penelope. Eurymache, profecto meam virtutem, formamque, corpusque,] perdiderunt immortales, quando ad-Ilium ascendebant Argivi; cum iis autem meus maritus ivit Ulysses. Si ille utique reversus meam vitam tueretur, major gloria esset mea et melior ita. Nunc vero tristor: tot enim mihi immisit mala deus. Certe quidem, quando ibat relicta patria terra,

Digitized by Google

κείμενον, ἔνθα δὲ δαιτρὸς ἐφίζεσκε, κρέα πολλὰ
δαιόμενος μνηστῆρσι, δόμον κάτα δαινυμένοισιν·
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
ἀντίον· ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο· τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει κανέου τ' ἐκ σῖτον ἀείρας.
Ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δώματ' Ὀδυσ-
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι, [σεὺς,
σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
Ἷζε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων,
κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὅν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν.
Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἷ καλέσας προσέειπε συβώτην,
ἄρτον τ' οὖλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι·
Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων αὐτόν τε κέλευε
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.
Ὣς φάτο· βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Τηλέμαχός τοι, ξεῖνε, διδοῖ τάδε, καί σε κελεύει
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθήν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προΐκτῃ. [σεύς
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
καί οἱ πάντα γένοιθ', ὅσσα φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.
Ἦ ῥα καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν
αὖθι, ποδῶν προπάροιθεν, ἀεικελίης ἐπὶ πήρης.
Ἤσθιε δ', ἕως ὅ τ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν.
Εὖθ' ὁ δεδειπνήκει, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος ἀοιδός·
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'.—Αὐτὰρ Ἀθήνη,
ἄγχι παρισταμένη, Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
ὤτρυν', ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι
γνοίη θ', οἵτινές εἰσιν ἐναίσιμοι, οἵ τ' ἀθέμιστοι·
ἀλλ' οὐδ' ὥς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον,
πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη.
Οἱ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν καὶ ἐθάμβεον αὐτόν·
ἀλλήλους τ' εἴροντο, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
τοῦδε περὶ ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὄπωπα.
Ἤτοι μέν οἱ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν·
αὐτὸν δ' οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος εὔχεται εἶναι.
Ὣς ἔφατ'· Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην·
ὦ ἀρίγνωτε συβῶτα, τίη δὲ σὺ τόνδε πόλινδε
ἤγαγες; ἦ οὐχ ἅλις ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι,
πτωχοὶ ἀνιηροὶ, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
ἦ ὄνοσαι, ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, σὺ δὲ καί ποθι τόνδ' ἐκάλεσσας;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις·
τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν,
μάντιν ἢ ἰητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα δούρων

jacentem, ubi coquus insidere-solebat, carnes multas
distribuens procis, in domo convivantibus:
hanc deposuit ferens ad Telemachi mensam
ex-adverso; ibi vero ipse insedit: ei autem deinde præco
partem sumtam apposuit, e canistroque panem sublatum.
Proxime autem post illum ingressus-est ædes Ulysses,
mendico misero similis et seni,
baculo innitens; ac turpia circa corpus vestimenta indutus-
erat.] Sedebat autem super fraxineum limen intra fores,
acclinatus posti cupresseo, quem quondam faber
poliverat scite et ad perpendiculum exegerat.
Telemachus vero ad se vocatum allocutus-est subulcum,
panemque totum ubi-sumserat perpulcro ex canistro,
et carnes, quantum ei manus capiebant comprehendenti:
Da hospiti hæc ferens, *inquit*, ipsumque jube
mendicare prorsus omnes obeuntem procos:
pudor autem non *est* bonus indigenti viro ut-adsit.
Sic dixit: ivit autem subulcus, postquam sermonem audie-
rat;] prope vero stans verba alata *Ulyssi* dixit:
Telemachus tibi, hospes, dat hæc, et te jubet
mendicare, prorsus omnes obeuntem procos:
pudorem autem non bonum dicit esse vero mendico.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
Jupiter rex, *fac* Telemachum mihi inter viros beatum esse;
et ei omnia fiant quæcunque mente sua agitat.
Dixit, et ambabus *manibus* accepit, et deposuit
ibidem, ante pedes, turpi super pera.
Comedebat autem, quamdiu cantor in ædibus canebat.
Quando ille cœnaverat, tum cessavit divinus cantor;
proci vero tumultuati-sunt per-ædes. At Minerva,
prope astans, Laertiaden Ulyssem
concitavit, ut panes a procis colligeret,
cognosceretque, quinam essent justi, quique injusti:
sed neque sic quemquam exemtura-erat malo.
Profectusque-est ire petiturus dextrorsum a-viro quoque,
undique manum porrigens, tanquam si mendicus olim fuis-
set.] Hi vero miserantes dabant, et admirabantur ipsum;
inter-seque interrogabant, quisnam esset, et unde venisset.
His autem locutus-est Melanthius, pastor caprarum:
Audite me, proci inclytæ reginæ,
hoc super hospite; profecto enim ipsum antea vidi:
nempe ei huc subulcus dux-fuit:
ipsum autem non clare scio, unde *se* genere profiteatur esse.
Sic dixit: Antinous autem verbis objurgavit subulcum:
o notissime subulce, cur vero tu hunc in-urbem
duxisti? an non satis nobis errones sunt et alii,
mendici molesti, conviviorum contaminatores?
an parvi-pendis, quod tibi victum comedunt domini
hic congregati, tu vero etiam alicunde hunc vocasti?
Eum autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce:
Antinoe, non quidem bona, etiamsi strenuus sis, loqueris:
quis enim demum hospitem vocat aliunde ipse *eum* adiens,
alium scilicet, nisi eorum *aliquem*, qui artifices-sunt,
vatem, vel medicum malorum, vel fabrum lignorum,

Digitized by Google

ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων;
οὗτοι γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·
πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις καλέοι, τρύξοντά ἑ αὐτόν.
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἶς μνηστήρων
δμωσὶν Ὀδυσσῆος, πέρι δ' αὖτ' ἐμοί· αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ ἀλέγω, εἵως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
ζώει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν·
Ἀντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεὶ
μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.
Ἦ ῥα καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντίνο', ἦ μευ καλὰ πατὴρ ὣς κήδεαι υἷος,
ὃς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.
Δός οἱ ἑλών· οὔ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἔγωγε·
μήτ' οὖν μητέρ' ἐμὴν ἅζευ τόγε μήτε τιν' ἄλλον
δμώων, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀλλ' οὔ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι ἢ δόμεν ἄλλῳ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπεν·
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες.
Εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
καί κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ θρῆνυν ἑλὼν ὑπέφηνε τραπέζης
κείμενον, ᾧ ῥ' ἐπέχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.
Οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πήρην
σίτου καὶ κρειῶν· τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν Ὀδυσσεὺς,
αὖτις ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν·
στῆ δὲ παρ' Ἀντίνοον καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Δὸς, φίλος· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν
ἔμμεναι, ἀλλ' ὤριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
Τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον, ἠέ περ ἄλλοι,
σίτου· ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειὸν καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ,
τοίῳ ὁποῖος ἔοι καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι ἄλλα τε πολλὰ,
οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων — ἤθελε γάρ που —
ὅς μ' ἅμα ληϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν
Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν, ὄφρ' ἀπολοίμην·
στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι·
ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι.
Οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ,
αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα
αὐτούς τ' ἔκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή.
Οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων
χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
φῦζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη

vel etiam divinum cantorem, qui delectet canens?
hi enim vocati utique *sunt* hominum super immensa terra:
mendicum vero nemo vocarit, attriturum se ipsum.
Sed semper difficilis super omnes es procos
servis Ulyssis, præcipue vero mihi; at ego
non curo, quamdiu mihi prudens Penelope
vivit in ædibus, et Telemachus deo-similis.
Illum autem rursus Telemachus prudens contra allocutus est:] tace, ne mihi huic responde multum verbis;
Antinous autem consuevit male irritare semper
verbis asperis, incitatque etiam alios.
Dixit, et Antinoum verbis alatis allocutus-est:
Antinoe, profecto me bene, pater sicuti filium, curas,
qui *me* hospitem jubes a domo pellere
verbo violento: ne hoc deus perfecerit!
Da ei *aliquid* sumtum; non tibi invideo; jubeo enim ego:
neu jam matrem meam verere hac-*in*-re, neu quemquam alium] servorum, qui in ædibus *sunt* Ulyssis divini.
Sed non tibi talis *est* in pectoribus cogitatio:
ipse enim comedere multo mavis, quam dare alii.
Illum autem rursus Antinous respondens allocutus-est:
Telemache altiloque, animo indomite, quale dixisti!
Si ei tantum omnes præberent proci,
etiam ipsum tres menses procul-hinc domus detineret.
Sic igitur dixit; et scabellum prehensum ostendit-desub mensa,] jacens, cui quidem imponebat nitidos pedes epulans.
Ceteri autem omnes dabant impleveruntque inde peram
pane et carnibus: cito sane et erat Ulysses,
rursus ad limen profectus, dona gustaturus Achivorum:
stetit autem juxta Antinoum, et ipsum sermone allocutus-est:] Da, amice; haud quidem mihi videris pessimus Achivorum] esse, sed optimus, quoniam regi similis-es.
Ideo te oportet dare, et melius, quam alii quidem,
de-pane; ego autem te laudabo per immensam terram.
Etenim ego aliquando domum inter homines habitabam
beatus divitem, et sæpe dabam erroni
tali, qualiscunque esset, et cujuscunque *rei* indigens venis set:] erant autem *mihi* servi valde plurimi, aliaque multa,
quibus quidem bene vivunt *homines*, et divites vocantur.
Sed Jupiter pessumdedit Saturnius (voluit enim fere),
qui me cum latronibus multivagis impulit
in-Ægyptum ire, longum iter, ut perirem:
statui vero in Ægypto fluvio naves utrinque-recurvas.
Tunc quidem ego hortabar dilectos socios
illic apud naves ut-manerent et naves tuerentur;
speculatores autem ad speculas jussi ire.
Hi vero insolentiæ cedentes, obsecuti impetui suo,
cito admodum Ægyptiorum virorum perpulcros agros
populabantur, ac mulieres abducebant et infantes liberos,
ipsosque interficiebant: cito vero in-urbem pervenit clamor.
Illi autem clamorem audientes simul cum aurora apparente venerunt; impletusque-est totus campus peditibusque et equis,] ærisque fulgore: Jupiter autem gaudens-fulmine
fugam meis sociis malam immisit; nec quisquam sustinuit

Digitized by Google

στῆναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
Ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἔμ' ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι,
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου ἶφι ἄνασσεν·
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκω, πήματα πάσχων.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε, δαιτὸς ἀνίην;
στῆθ' οὕτως ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέζης,
μὴ τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἵκηαι·
ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδής ἐσσι προΐκτης.
Ἑξείης πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδοῦσιν
μαψιδίως· ἐπεὶ οὔτις ἐπίσχεσις οὐδ' ἐλεητὺς
ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ.
Τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὢ πόποι, οὐκ ἄρα σοίγ' ἐπὶ εἴδεϊ καὶ φρένες ἦσαν·
οὐ σύγ' ἂν ἐξ οἴκου σῷ ἐπιστάτῃ οὐδ' ἅλα δοίης,
ὃς νῦν ἀλλοτρίοισι παρήμενος οὔτι μοι ἔτλης
σίτου ἀποπροελὼν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.
Ὣς ἔφατ'· Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νῦν δή σ' οὐκέτι καλὰ δι' ἐκ μεγάροιό γ' ὀΐω
ἂψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεα βάζεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ θρῆνυν ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
πρυμνότατον κατὰ νῶτον· ὁ δ' ἐστάθη ἠΰτε πέτρη
ἔμπεδον· οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο·
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Ἂψ δ' ὅγ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, κὰδ δ' ἄρα πήρην
θῆκεν ἐΰπλείην· μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Οὐ μὰν οὔτ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν οὔτε τι πένθος,
ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσιν
βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν ἢ ἀργεννῇς ὀΐεσσιν·
αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
οὐλομένης, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.
Ἀλλ' εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ Ἐρινύες εἰσίν,
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
ἔσθι' ἕκηλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλῃ·
μή σε νέοι διὰ δώματ' ἐρύσσωσ', οἷ' ἀγορεύεις,
ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρός, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
Ἀντίνο', οὐ μὲν κάλ' ἔβαλες δύστηνον ἀλήτην,
οὐλόμεν'· εἰ δή πού τις ἐπουράνιος θεός ἐστιν.
Καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσιν,
παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξεν
βλημένου· οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάροιϊν,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Τοῦ δ' ὡς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια

consistere contra; circùm enim mala undique stabant.
Ibi nostrûm multos quidem interfecerunt acuto ære,
alios vero abduxerunt vivos sibi operaturos necessitate.
At me in Cyprum hospiti dederunt obviam-facto,
Dmetori Iasidæ, qui Cypro potenter imperabat :
inde demum nunc huc venio, damna patiens.
Huic autem rursus Antinous respondit, dixitque :
quis deus hanc pestem adduxit, convivii molestiam?
sta sic in medium *profectus*, mea procul a mensa,
ne cito in-amaram Ægyptum et Cyprum venias :
adeo quidam audax et impudens es mendicus.
Ordine omnibus astas : hi autem dant
temere; quia nulla *est* parsimonia, nec miseratio
de-alienis largiendi; quoniam adsunt multa cuique.
Hunc autem retrogressus allocutus-est ingeniosus Ulysses:
dii boni! haud ergo tibi cum forma etiam mens erat :
non tu-sane ex domo tuo supplici vel salem dares,
qui nunc alienis assidens, haud-quicquam mihi sustinuisti
de-pane delibatum dare; multa autem adsunt.
Sic dixit; Antinous vero iratus-est in-corde magis,
et ipsum torve intuitus verbis alatis allocutus-est :
Nunc jam te non-amplius bene ex domo certe puto
retro cessurum, quandoquidem jam et opprobria dicis.
Sic dixit; et scabello prehenso *ei* feriit dextrum humerum,
extimum in dorsum : is autem stetit tanquam rupes,
firmiter; nec sane ipsum commovit ictus Antinoi;
sed tacite movit caput, mala profunde-cogitans.
Rursus autem ad limen profectus desidebat, atque inde pe-
ram] deposuit bene-plenam : inter procos vero locutus-est :
Audite me, proci inclytæ reginæ,
ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet.
Nequaquam quidem dolor est in mente, neque omnino luctus,
quando vir, pro suis pugnans possessionibus,
percutitur, vel pro bovibus, vel candidis ovibus :
at me Antinous percussit ventrem ob malum,
perditum, qui multa mala hominibus dat.
Sed sicubi mendicorum quidem dii et Erinnyes sunt,
Antinoum ante nuptias finis mortis deprehendat.
Hunc autem rursus Antinous allocutus-est, Eupithei filius :
comede tranquillus, hospes, sedens, aut abi alio;
ne te juvenes per ædes trahant, qui-talia loquaris,
vel pede, vel etiam manu; lacerent autem totum.
Sic dixit : illi vero omnes vehementer indignati-sunt;
sic autem aliquis dicebat juvenum superbientium :
Antinoe, non bene quidem percussisti infelicem erronem,
perdite; si forte quis cœlestis deus sit!
Etenim dii, hospitibus similes peregrinis,
omnimodos se-ferentes, versantur-per urbes,
hominum insolentiamque et æquitatem inspicientes.
Sic igitur dicebant proci : ille autem non curabat verba;
Telemachus vero in corde quidem magnum luctum alebat
de-percusso; nec tamen lacrimam humi demisit e palpebris,
sed tacite movit caput, mala profunde-cogitans.
Hunc autem postquam audiverat prudens Penelope

Digitized by Google

βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμωῇσιν ἔειπεν·
Αἴθ' οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῇσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο·
οὐκ ἄν τις τούτων γε ἐΰθρονον Ἠῶ ἵκοιτο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
μαῖ', ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ Κηρὶ ἔοικεν.
Ξεῖνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα,
ἀνέρας αἰτίζων· ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει·
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσάν τε·
οὗτος δὲ θρήνυϊ πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευε μετὰ δμωῇσι γυναιξὶν,
ἡμένη ἐν θαλάμῳ· ὁ δ' ἐδείπνεε δῖος Ὀδυσσεύς·
ἡ δ' ἐπὶ οἷ καλέσασα προσηύδα δῖον ὑφορβόν·
Ἔρχεο, δῖ' Εὔμαιε, κιὼν τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα τί μιν προσπτύξομαι ἠδ' ἐρέωμαι,
εἴ που Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠὲ πέπυσται
ἢ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι· πολυπλάγκτῳ γὰρ ἔοικεν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
εἰ γάρ τοι, βασίλεια, σιωπήσειαν Ἀχαιοί·
οἷ' ὅγε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
Τρεῖς γὰρ δή μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἤματ' ἔρυξα
ἐν κλισίῃ· πρῶτον γὰρ ἔμ' ἵκετο νηὸς ἀποδράς·
ἀλλ' οὔπω κακότητα διήνυσεν ἣν ἀγορεύων.
Ὡς δ' ὅτ' ἀοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρκεται, ὅστε θεῶν ἒξ
ἀείδει δεδαὼς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσιν,
τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν, ὁππότ' ἀείδῃ·
ὣς ἐμὲ κεῖνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισιν.
Φησὶ δ' Ὀδυσσῆος ξεῖνος πατρώϊος εἶναι,
Κρήτῃ ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐστίν.
Ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πήματα πάσχων,
προπροκυλινδόμενος· στεῦται δ' Ὀδυσῆος ἀκοῦσαι,
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ,
ζωοῦ· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὅνδε δόμονδε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
Οὗτοι δ' ἠὲ θύρῃσι καθήμενοι ἑψιαάσθων
ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ'· ἐπεί σφισι θυμὸς ἔΰφρων.
Αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
σῖτος καὶ μέθυ ἡδύ· τὰ μὲν οἰκῆες ἔδουσιν·
οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσιν πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον,
μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. Οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
Εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κε σὺν ᾧ παιδὶ βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν.
Ὡς φάτο· Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπταρεν· ἀμφὶ δὲ
σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Πηνελόπεια·[δῶμα
αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
Οὐχ ὁρᾷς, ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσιν;
τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο,

percussum in domo, inter ancillas proinde dixit:
Utinam sic ipsum te percuteret inclytus-arcu Apollo.
Hanc autem rursus Eurynome œconoma sermone allocuta-
est:] Si enim votis exitus nostris adesset,
haud quisquam horum ad-Auroram pulcro-solio perveniret.
Hanc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
nutrix, inimici quidem *sunt* omnes, quoniam mala machinan-
tur;] Antinous vero maxime atræ morti similis-est.
Hospes quidam infelix vagatur per domum,
a-viris petens; egestas enim *eum* jubet;
ibi ceteri quidem omnes impleveruntque, dederuntque;
hic autem scabello *ei* extimum percussit dextrum humerum.
Hæc quidem sic loquebatur inter famulas mulieres,
sedens in thalamo; at cœnabat divinus Ulysses:
illa autem ad-se vocatum allocuta-est divinum subulcum:
Vade, divine Eumæe, profectus hunc hospitem jube
venire, ut aliquatenus ipsum conveniam et interrogem,
sicubi de-Ulysse audentis-animi vel audiverit,
vel *eum* viderit oculis: multivago enim similis-est.
Hanc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce:
utinam enim tibi, regina, tacerent Achivi:
qualia hic loquitur, *his* mulceretur tibi carum cor.
Tres enim jam ipsum noctes habui, tres autem dies detinui
in casa: primum enim ad-me venit, a-nave aufugiens;
sed nondum calamitatem absolvit suam narrans.
Sicut autem quando cantorem vir aspicit, qui ex diis
canit doctus carmina delectabilia mortalibus,
hunc autem insatiabiliter cupiunt audire, quando canit:
sic me ille mulcebat assidens in ædibus.
Dicit autem *se* Ulyssis hospitem paternum esse,
in-Creta habitantem, ubi Minois genus est.
Inde jam nunc huc venit ærumnas patiens,
supplex-provolutus: affirmat autem de-Ulysse *se* audivisse,
prope *versante*, Thesprotorum virorum in ubere populo,
vivo: multas autem ducit res-pretiosas suam ad-domum.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
vade, huc *eum* voca, ut coram ipse dicat.
Hi autem vel in-foribus sedentes delectentur,
vel illic in ædibus: quippe ipsis animus lætus *est*.
Ipsorum etenim possessiones integræ repositæ-sunt in domo
cujusque,] panis et vinum dulce: ea quidem domestici *ipso-
rum* edunt:] ipsi vero in nostram *domum* divertentes dies
omnes,] boves mactantes, et oves, et pingues capras,
epulantur, bibuntque nigrum vinum,
temere; plurima autem absumuntur. Non enim adest vir,
qualis Ulysses erat, malum a domo qui-arceat.
Sin autem Ulysses redierit et pervenerit in patriam terram,
statim cum suo filio injurias ulciscetur virorum.
Sic dixit: Telemachus autem alte sternuit; circumque do-
mus] horrendum resonuit: risit vero Penelope;
statimque deinde Eumæum verbis alatis allocuta-est:
Vade mihi, hospitem coram huc voca.
Nonne vides, quod mihi filius sternuit-ad omnia verba?
ideo etiam non imperfecta mors procis fuerit,

Digitized by Google

πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξοι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
αἴ κ' αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Ὣς φάτο· βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαί τί ἑ θυμὸς
ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πεπαθυίῃ.
Εἰ δέ κέ σε γνοίη νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἕσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
χρηΐζεις· σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον,
γαστέρα βοσκήσεις· δώσει δέ τοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Εὔμαι', αἶψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ·
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁμὴν δ' ἀνεδέγμεθ' ὀϊζύν.
Ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι' ὅμιλον,
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Καὶ γὰρ νῦν, ὅτε μ' οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντα
οὔτι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν,
οὔτε τι Τηλέμαχος τόγ' ἐπήρκεσεν οὔτε τις ἄλλος.
Τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
μεῖναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἠέλιον καταδύντα·
καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
ἀσσοτέρω καθίσασα παραὶ πυρί· εἵματα γάρ τοι
λύγρ' ἔχω· οἶσθα καὶ αὐτὸς, ἐπεί σε πρῶθ' ἱκέτευσα.
Ὣς φάτο· βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
Τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια·
Οὐ σύγ' ἄγεις, Εὔμαιε; τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
ἦ τινά που δείσας ἐξαίσιον ἠὲ καὶ ἄλλως
αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος,
ὕβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων.
Ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἠέλιον καταδύντα.
Καὶ δέ σοι ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
οἴην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος ὀΐεται, ὅςπερ ἂν εἴη·
οὐ γάρ πού τινες ὧδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευεν· ὁ δ' ᾤχετο δῖος ὑφορβὸς
μνηστήρων ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι·
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι, σύας καὶ κεῖνα φυλάξων,
σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
Αὐτὸν μέν σε πρῶτα σάω καὶ φράζεο θυμῷ,
μή τι πάθῃς· πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν·
τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας·
ἠῶθεν δ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά·

omnibus prorsus, nec quisquam mortem et fatum evitarit.
Aliud autem tibi dicam, tu vero in mente reconde tua:
si ipsum cognovero vera omnia dicentem,
induam ipsum læuaque tunicaque, vestimentis pulcris.
Sic dixit: ivit vero subulcus, postquam sermonem audiverat;] propeque stans verbis alatis *Ulyssem* allocutus est:
Hospes pater, vocat te prudens Penelope,
mater Telemachi; sciscitari aliquid ipsam animus
de marito jubet, quamvis dolores passa *sit*.
Si vero te cognoverit vera omnia dicentem;
induet te lænaque tunicaque, quibus tu maxime
indiges; panemque etiam petens per populum
ventrem pasces: dabit vero tibi quicunque voluerit.
Hunc autem rursus allocutus-est audens divinus Ulysses:
Eumæe, statim ego vera omnia dicam
filiæ Icarii, prudenti Penelopæ:
novi enim bene de illo, parem autem sustinuimus ærumnam.
Sed procorum difficilium subtimeo cœtum;
quorum injuriaque visque ad-ferreum cœlum pervenit.
Etenim nunc, quando me hic vir per domum euntem,
nihil mali quum-fecerim, percussum doloribus dedit,
neque omnino Telemachus hoc prohibuit, nec quisquam alius.
Ideo nunc Penelopen in ædibus hortare
ut-maneat, festinans licet, in solis occasum:
et tunc me interroget mariti de reditus die,
propius ubi-collocarit ad ignem; vestimenta etenim
mala habeo; nosti et ipse, quoniam te primum supplex-adii.
Sic dixit: ivit autem subulcus, ut hunc sermonem audierat.] Eum vero super limen profectum allocuta-est Penelope:
Non tu *eum* ducis, Eumæe? quid hoc in-animum-induxit erro?] utrum aliquem fere veritus supra-modum, an et aliter verecundatur in domo? malus autem *est* verecundus mendicus.] Hanc autem respondens allocutus-es, Eumæe subulce:
loquitur apposite, quæ quidem existimaret etiam alius,
contumeliam vitans virorum superbientium.
Sed te manere hortatur in solis occasum.
Et vero tibi sic ipsi *erit* multo melius, o regina,
solam ad hospitem loqui verbun et *ei* auscultare.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
non insipiens hic hospes suspicatur, quicunque demum sit;
non enim usquam ulli sic mortalium hominum
viri insolentes injusta machinantur.
Illa quidem sic locuta-est; sed abibat divinus subulcus
procorum in cœtum, postquam dixerat omnia.
Statim autem Telemachum verbis alatis allocutus-est,
prope admoto capite, ut ne audirent ceteri:
O dilecte, ego quidem discedam, sues et illa custoditurus,
tuum et meum victum; tibi autem hic omnia curæ-sunto.
Ipsum quidem te primum serva, et considera in-animo,
ne quid patiaris; multi vero mala cogitant Achivorum:
quos Jupiter disperdat, antequam nobis calamitas fiat.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus est:] erit sic, pater: tu vero vade merenda-sumta:
mane autem veni et duc victimas pulcras;

Digitized by Google

αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου·
πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας· λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε,
πλεῖον δαιτυμόνων· οἱ δ' ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ
τέρποντ'· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

at mihi hæc omnia et immortalibus curæ-erunt.
Sic dixit; ille vero rursus consedit bene-polita in sella;
atque ubi-repleverat animum cibo et potu,
profectus-est ire ad sues; liquitque septaque domumque,
plenam convivarum : hi autem saltatione et cantu
oblectabant-se : jam et enim advenit vespertinum tempus.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Σ.

Ὀδυσσέως καὶ Ἴρου πυγμή.

Ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῃ,
ἀζηχὲς φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦν ἲς
οὐδὲ βίη· εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὁράασθαι.
Ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ
ἐκ γενετῆς· Ἶρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
οὕνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιών, ὅτε πού τις ἀνώγοι·
ὅς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο
καί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Εἶκε, γέρον, προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἕλκῃ·
οὐκ ἀΐεις, ὅτι δή μοι ἐπιλλίζουσιν ἅπαντες,
ἑλκέμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπης.
Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶϊν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
δαιμόνι', οὔτε τί σε ῥέζω κακὸν οὔτ' ἀγορεύω, [σεύς·
οὔτε τινὰ φθονέω δόμεναι, καὶ πόλλ' ἀνελόντα.
Οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται· οὐδέ τί σε χρὴ
ἀλλοτρίων φθονέειν· δοκέεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης
ὥσπερ ἐγών· ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
Χερσὶ δὲ μήτι λίην προκαλίζεο, μή με χολώσῃς,
μή σε γέρων περ ἐὼν στῆθος καὶ χείλεα φύρσω
αἵματος· ἡσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
αὔριον· οὐ μὲν γάρ τί σ' ὑποστρέψεσθαι ὀΐω
δεύτερον ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἶρος ἀλήτης·
ὢ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει,
γρηῒ καμινοῖ ἶσος· ὃν ἂν κακὰ μητισαίμην,
κόπτων ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δέ κε πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ἐξελάσαιμι συὸς ὣς ληϊβοτείρης.
Ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἵδε
μαρναμένους· πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;
Ὣς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
οὐδοῦ ἔπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο.
Τοῖϊν δὲ ξυνέηχ' ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,
ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνει μνηστήρεσσιν·
Ὦ φίλοι, οὐ μέν πώ τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη·
οἵην τερπωλὴν θεὸς ἤγαγεν ἐς τόδε δῶμα.
Ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἶρος ἐρίζετον ἀλλήλοιϊν
χερσὶ μαχήσασθαι· ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὦκα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήϊξαν γελόωντες,
ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοείμονας ἠγερέθοντο.

ODYSSEÆ XVIII.

Ulyssis et Iri pugilatus.

Advenit autem mendicus publicus, qui per urbem
mendicabat Ithacæ; excellebat vero ventre voraci,
indesinenter ut-comederet et biberet; neque ei erat vis,
nec robur; specie autem valde magnus erat intuitu.
Arnæus vero *ei* nomen erat : hoc enim imposuerat alma mater
ab ortu : Irum autem juvenes vocabant omnes,
quoniam nuntios referebat vadens, quando alicubi quis ju-
beret:] qui ubi-venerat, Ulyssem pellebat sua domo,
et ipsum objurgans verbis alatis allocutus-est :
Recede, senex, a-vestibulo, ne jam cito et pede traharis :
non sentis, quod jam mihi innuunt omnes,
trahereque *te* jubent? ego autem verecundor nihilominus.
Sed surge, ne cito nobis contentio etiam manibus fiat.
Hunc autem torve intuitus allocutus-est ingeniosus Ulysses:
miser, neque aliquid tibi facio mali, nec dico,
neque aliquem invideo *tibi* dare, etiam multa si-sumserit.
Limen autem ambos hoc capiet : neque omnino te oportet
de-alienis invidere : videris autem mihi esse erro,
sicut ego; opulentiam vero dii solent præbere.
Manibus autem nequaquam valde provoca, ne mihi iram-mo-
veas,] ne tibi, senex licet sim, pectus et labra fœdem
sanguine; quies vero mihi etiam magis adhuc esset
cras : nequaquam enim *tum* te reversurum puto
iterum in domum Laertiadæ Ulyssis.
Hunc autem iratus allocutus-est-Irus mendicus :
dii boni, ut hic vorax volubiliter loquitur,
vetulæ camino-assuetæ similis; cui mala molirer,
verberans ambabus *manibus*, humum autem omnes dentes
maxillis excuterem, suis sicut segetem-depascentis.
Accinge-te nunc, ut omnes cognoscant et hi *nos*
pugnantes : quomodo vero tu cum-juniori viro pugnaveris?
Sic hi quidem ante fores altas
limine in polito perquam-animose rixabantur.
Eos autem animadvertit sacra vis Antinoi,
suaviterque inde ridens allocutus-est procos :
O amici, haud quidem unquam aliud antea tale factum-est,
qualem *nunc* delectationem deus duxit in hanc domum.
Hospesque et Irus contendunt inter-se
adeo ut-manibus pugnaturi-sint : sed committamus *eos* ocyus.
Sic dixit : illi autem omnes surrexerunt ridentes,
circumque mendicos pannosos congregabantur.

Digitized by Google

Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω·
γαστέρες αἵδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί· τάσδ' ἐπὶ δόρπῳ
κατθέμεθα, κνίσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες·
ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
τάων ἥν κ' ἐθέλῃσιν ἀναστὰς αὐτὸς ἑλέσθω·
αἰεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, οὐδέ τιν' ἄλλον
πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ φίλοι, οὔπως ἔστι νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
ἄνδρα γέροντα, δύῃ ἀρημένον· ἀλλά με γαστὴρ
ὀτρύνει κακοεργὸς, ἵνα πληγῇσι δαμείω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
μήτις ἐπ' Ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ βαρείῃ
πλήξῃ ἀτασθάλλων, τούτῳ δέ με ἶφι δαμάσσῃ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον, ὡς ἐκέλευεν.
[Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,]
Τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
Ξεῖν', εἴ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
τοῦτον ἀλέξασθαι, τῶν δ' ἄλλων μήτιν' Ἀχαιῶν
δείδιθ'· ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται, ὅς κέ σε θείνῃ.
Ξεινοδόκος μὲν ἐγών· ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆες,
Ἀντίνοός τε καὶ Εὐρύμαχος, πεπνυμένω ἄμφω. [σεὺς
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον· αὐτὰρ Ὀδυσ-
ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μήδεα, φαῖνε δὲ μηροὺς
καλούς τε μεγάλους τε, φάνεν δέ οἱ εὐρέες ὦμοι
στήθεά τε στιβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ἦ τάχα Ἶρος Ἄϊρος ἐπίσπαστον κακὸν ἕξει·
οἵην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· Ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός.
Ἀλλὰ καὶ ὣς δρηστῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκῃ,
δειδιότα· σάρκες δὲ περιτρομέοντο μέλεσσιν.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Νῦν μὲν μήτ' εἴης, βουγάϊε, μήτε γένοιο,
εἰ δὴ τοῦτόν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς,
ἄνδρα γέροντα, δύῃ ἀρημένον, ἥ μιν ἱκάνει.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κέν σ' οὗτος νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
πέμψω σ' ἤπειρόνδε, βαλὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμησι καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
μήδεά τ' ἐξερύσας δώῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα·
ἐς μέσσον δ' ἄναγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.
Δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἢ ἐλάσει', ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
ἦέ μιν ἦκ' ἐλάσειε τανύσσειέν τ' ἐπὶ γαίῃ.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
ἦκ' ἐλάσαι, ἵνα μή μιν ἐπιφρασσαίατ' Ἀχαιοί.
Δὴ τότ' ἀνασχομένω, ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον

Inter-hos autem Antinous locutus-est, Eupithei filius:
Audite me, proci illustres, ut aliquid dicam:
ventres isti caprarum jacent in igne; quos in cœnam
deposuimus, pinguedine et sanguine impletos:
uter vero vicerit, superiorque *altero* fuerit,
eorum quem voluerit, surgens ipse eligat:
semperque deinceps inter-nos convivabitur; nec quemquam
alium] mendicum intus misceri *nobis* sinemus petiturum.
Sic dixit Antinous: illis autem placebat sermo.
Hos vero dolos-meditans allocutus-est ingeniosus Ulysses:
O amici, nequaquam *æquum* est cum-juniori viro pugnare
virum senem; calamitate labefactatum; sed me venter
instigat maleficus, ut plagis domer.
Sed age nunc mihi omnes jurate firmum jusjurandum,
ne-quis Iro gratificans me manu robusta
percutiat prævaricans, huic autem me violenter domet.
Sic dixit: illi autem omnes abjurabant, sicut jubebat.
[Ac postquam jurarant, peregerantque jusjurandum,]
Inter-eos vero rursus locuta-est sacra vis Telemachi:
Hospes, si te jubet cor et animus generosus
istum propellere, *fac;* ceterorum autem neminem Achivo-
rum] time, quoniam cum-pluribus pugnabit, qui te percutiat.
Hospitum-exceptor quidem ego *sum;* comprobant vero reges
Antinousque et Eurymachus, prudentes ambo.
Sic dixit: hi autem omnes comprobarunt; atque Ulysses
cinxit quidem se pannis circum genitalia, ostendebat vero fe-
mora] pulcraque magnaque; nudati-sunt autem ei lati humeri
pectoraque, robustaque brachia: ac Minerva
prope astans membra auctavit pastori virorum.
Proci vero omnes vehementer admirati sunt:
sic autem aliquis dicebat, intuitus propinquum alium:
Certe cito Irus non-Irus accersitum malum habebit,
quod-talem ex pannis senex coxam ostendit.
Sic igitur dixere: Iro autem male commovebatur animus.
Sed et sic famuli ducebant cinctum vi,
timentem; carnes vero tremebant-circum membra.
Antinous autem increpabat, verbumque dixit et elocutus-est:
Nunc quidem neque sis, jactator, nec natus-fueris,
si profecto huncce tremis et times graviter,
virum senem, calamitate labefactatum, quæ ipsum incessit.
Sed tibi edicam, hoc vero et perfectum erit:
si te hic vicerit, superiorque fuerit,
mittam te in-continentem, conjectum in navem nigram,
ad Echetum regem, hominum perniciem omnium,
qui nasum abscindat et aures sævo ære,
genitaliaque evulsa det canibus cruda discerpenda.
Sic dixit: ei vero adhuc magis tremor subiit membra:
in medium autem *eum* duxerunt: illi vero ambo manus ele-
varunt.] Tum vero deliberavit audens divinus Ulysses,
utrum feriret, adeo-ut ipsum anima linqueret illic lapsum;
an ipsum leviter feriret, extenderetque super terram.
Sic autem ei cogitanti visum-est satius esse,
leviter ferire, ut ne ipsum cognosceret Achivi.
Tunc vero *manibus* elevatis, percussit *ei* dextrum humerum

Digitized by Google

Ἶρος, ὁ δ' αὐχέν' ἔλασσεν ὑπ' οὔατος, ὀστέα δ' εἴσω
ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἦλθε κατὰ στόμα φοίνιον αἷμα·
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντας,
λακτίζων ποσὶ γαῖαν· ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἕλκε δι' ἐκ προθύροιο, λαβὼν ποδὸς, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν,
αἰθούσης τε θύρας· καί μιν ποτὶ ἑρκίον αὐλῆς
εἷσεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο, σύας τε κύνας τ' ἀπερύκων,
μηδὲ σύγε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος εἶναι,
λυγρὸς ἐών· μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ.
Ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Ἂψ δ' ὅγ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοὶ δ' ἴσαν εἴσω
ἡδὺ γελώοντες καὶ δεικανόωντ' ἐπέεσσιν·
Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
ὃς τοῦτον τὸν ἄναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
ἐν δήμῳ· τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν ἤπειρόνδε
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· χαῖρεν δὲ κλεηδόνι δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην παρὰ γαστέρα θῆκεν,
ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος· Ἀμφίνομος δὲ
ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω παρέθηκεν ἀείρας
καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο φώνησέν τε·
Χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσιν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι·
τοίου γὰρ καὶ πατρός· ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουον
Νῖσον Δουλιχιῆα ἐΰν τ' ἔμεν ἀφνειόν τε·
τοῦ σ' ἔκ φασι γενέσθαι· ἐπητῇ δ' ἀνδρὶ ἔοικας.
Τοὔνεκά τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·
οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο,
πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
Οὐ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ, καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσιν,
καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος εἶναι,
πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ἔρεξα, βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισιν.
Τῷ μήτις ποτὲ πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
ἀλλ' ὅγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅττι διδοῖεν.
Οἷ' ὁρόω μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανόωντας,
κτήματα κείροντας καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
ἀνδρὸς, ὃν οὐκέτι φημὶ φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπέσσεσθαι· μάλα δὲ σχεδόν. Ἀλλά σε δαίμων
οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' ἀντιάσειας ἐκείνῳ,
ὁππότε νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Οὐ γὰρ ἀναιμωτί γε διακρινέεσθαι ὀΐω

Irus; ille autem *ei* cervicem percussit sub aure, ossaque intus
fregit: statim autem venit per os ruber sanguis:
decidit vero *is* in pulveribus extensus, collisitque dentes,
calcitrans pedibus terram: at proci illustres
manibus sublatis risu emoriebantur. Verum Ulysses
eum trahebat per vestibulum, prehensum pede, donec veniret
ad aulam] porticusque fores; et ipsum ad septum aulæ
statuit reclinatum; baculum autem ei injecit manui,
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
Hic nunc sede, canesque suesque abarcens;
neu tu-sane hospitum et mendicorum dominus esto,
vilis quum-sis; necubi quod malum etiam majus accipias.
Dixit, et circum humeros turpem sibi-jaciebat peram
crebris-locis laceram; *cui* tortile inerat lorum.
Retro autem ipse ad limen profectus desidebat; illi autem ive-
runt intro]suaviter ridentes, et *eum* blande-compellabant ver-
bis:] Jupiter tibi det, hospes, et immortales dii alii,
quodcunque maxime vis, et tibi gratum est animo;
qui hunc insatiabilem a-mendicando cessare-fecisti
in populo: cito enim ipsum ducemus in-continentem
ad Echetum regem, hominum perniciem omnium.
Sic igitur dixere; gaudebat autem omine divinus Ulysses:
Antinous vero ei magnum ventrem apposuit
plenum pinguedineque et sanguine: Amphinomus vero
panes ex canistro duos apposuit elevatos,
et poculo aureo propinabat, dixitque:
Salve, pater o hospes, adsit tibi in posterum certe
felicitas; at nunc quidem malis teneris multis.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
Amphinome, certe valde mihi videris prudens esse;
tali enim etiam patre *es;* quippe famam bonam audiebam,
Nisum Dulichiensem bonumque esse divitemque;
ex-hoc te dicunt natum-esse: diserto autem viro similis-es.
Propterea tibi dicam; tu vero attende, et me audi:
nihil imbecillius terra nutrit homine
omnium, quæquæ super terram spirantque et serpunt.
Nunquam enim putat malum passurum-esse *se* in-posterum,
quamdiu felicitatem præbent dii, et genua vigent:
sed quando demum et mala dii beati perficiunt,
etiam hæc fert nolens patienti animo.
Talis enim mens est terrestrium hominum,
qualem diem adducat pater hominumque deumque.
Etenim ego quondam debebam inter homines beatus esse;
multa autem injusta feci, viribus et robori obsequens,
patreque meo fretus, et meis fratribus.
Quare ne-quis unquam omnino vir injustus sit,
sed ille silentio dona deorum habeat, quodcunque dent.
Qualia video procos injusta machinantes,
possessiones consumentes, et dedecorantes uxorem
viri, quem non-amplius puto ab-amicis et patria terra
diu abfuturum; valde vero prope *esse.* Sed te deus
domum subducat, neque occurras illi,
quando redierit dilectam in patriam terram.
Non enim sine-cruore utique diremtum-iri puto

Digitized by Google

μνηστῆρας καὶ κεῖνον, ἐπεί κε μέλαθρον ὑπέλθῃ.
Ὣς φάτο· καὶ σπείσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον·
ἂψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
Αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ,
νευστάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμός.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς φύγε Κῆρα· πέδησε δὲ καὶ τὸν Ἀθήνη,
Τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ ἶφι δαμῆναι.
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
μνηστήρεσσι φανῆναι, ὅπως πετάσειε μάλιστα
θυμὸν μνηστήρων ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο
μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος ἢ πάρος ἦεν.
Ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, οὔτι πάρος γε,
μνηστήρεσσι φανῆναι, ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης·
παιδὶ δέ κεν εἴποιμι ἔπος, τό κε κέρδιον εἴη,
μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
οἵτ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσιν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἴθι καὶ σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,
χρῶτ' ἀπονιψαμένη καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς·
μηδ' οὕτω δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα
ἔρχευ· ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
Ἤδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὃν σὺ μάλιστα
ἠρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα παραύδα, κηδομένη περ,
χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι καὶ ἐπιχρίεσθαι ἀλοιφῇ·
ἀγλαΐην γὰρ ἔμοιγε θεοί, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
ὤλεσαν, ἐξ οὗ κεῖνος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν.
Ἀλλά μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι παρστήετον ἐν μεγάροισιν·
οἴη δ' οὐκ εἴσειμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κούρῃ Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν.
Εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα
αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῆρι· τέως δ' ἄρα δῖα θεάων
ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θησαίατ' Ἀχαιοί·
κάλλεϊ μέν οἱ πρῶτα προσώπατα καλὰ κάθηρεν
ἀμβροσίῳ, οἵῳ περ ἐϋστέφανος Κυθέρεια
χρίεται, εὖτ' ἂν ἴῃ Χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα·
καί μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι·
λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκε πριστοῦ ἐλέφαντος.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασ' ἀπεβήσατο δῖα θεάων.
Ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο,
φθόγγῳ ἐπερχόμεναι· τὴν δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν,
καί ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειὰς φώνησέν τε·
Ἦ με μάλ' αἰνοπαθῆ μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυψεν·
αἴθε μοι ὣς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνή,
αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν

procos et illum, postquam domum subierit.
Sic dixit: et libatione-facta bibit dulce vinum;
iterumque in manibus posuit poculum principi virorum.
Verum is ivit per domum, caro afflictus corde,
nutans capite; jam enim malum *ei* augurabatur animus.
Sed neque sic fugit mortem; impedivit vero et hunc Minerva,
Telemachi sub manibus et hasta fortiter ut-domaretur.
Iterum vero resedit in solio, unde surrexerat.
Illi autem in mente posuit dea cæsiis-oculis-Minerva,
filiæ Icarii, prudenti Penelopæ,
procis se-ostendere, ut diffunderet (*exhilararet*) maxime
animum procorum, et honorata fieret
magis viroque et filio, quam antea erat.
Inaniter autem risit, verbumque dixit et elocuta-est:
Eurynome, animus mihi cupit, nequaquam antea quidem,
procis me-ostendere, invisis licet omnino:
filio vero dicam verbum, quod utilius fuerit,
ne plane procis cum-superbis versetur,
qui bene quidem loquuntur, male autem pone cogitant.
Hanc autem rursus Eurynome œconoma *his* verbis allocuta-est:] næ jam hæc quidem omnia, filia, apposite dixisti.
Sed i, et tuo filio verbum dic, neu cela,
corpus quum-tibi-laveris, et unxeris genas:
neu sic lacrimis fœdata circa faciem
vade: quoniam malum *est* lugere infinite semper.
Etenim jam quidem tibi filius ea-ætate *est*, quem tu maxime
supplicabas immortalibus in-pubertate videre.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
Eurynome, ne hæc suadeas, sollicita licet,
corpus ut-mihi-lavem, et *me* ungam unguento:
decorem enim mihi dii, qui Olympum habitant,
perdiderunt, ex quo ille abivit cavis in navibus.
Sed mihi Autonoenque et Hippodamiam jube
venire, ut mihi astent in ædibus:
sola vero non intrabo inter viros; verecundor enim.
Sic igitur dixit: vetula autem per domum *transiens* exivit,
nuntiatura *hæc* mulieribus, et hortatura ad-eundum.
Tum rursus aliud cogitavit dea cæsiis-oculis Minerva:
filiæ Icarii dulcem somnum infudit.
Dormiebat vero *ea* reclinata; solutæque-sunt ei artus omnes
ibidem in lecto-repositorio: interim vero nobilissima dearum
immortalia dona dabat, ut ipsam admirarentur Achivi:
pulcritudine quidem ei primum vultus pulcros expolivit
divina, quali quidem pulcre-coronata Cytherea
ungitur, quum adit Gratiarum chorum amabilem;
et ipsam proceriorem et habitiorem reddidit aspectu;
candidiorem autem ipsam fecit secto ebore.
Atque ita quum-fecisset, abiit nobilissima dearum.
Venerunt autem famulæ candidis-ulnis ex domo,
cum-strepitu advenientes: hanc autem dulcis somnus dimisit;] et abstersit-sibi manibus genas, et locuta-est:
Certe me valde ærumnosam mollis sopor cooperuit:
utinam mihi sic mollem mortem daret Diana casta
statim nunc, ut ne-amplius lugens in animo

Digitized by Google

αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα φίλοιο
παντοίην ἀρετήν· ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν Ἀχαιῶν.
Ὣς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
Τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατ', ἔρῳ δ' ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν·
πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι.
Ἡ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὃν φίλον υἱόν·
Τηλέμαχ', οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι οὐδὲ νόημα·
παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας·
νῦν δ', ὅτε δὴ μέγας ἐσσὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,
καί κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρὸς,
ἐς μέγεθος καὶ κάλλος ὁρώμενος, ἀλλότριος φὼς,
οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι οὐδὲ νόημα.
Οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
ὃς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθήμεναι οὕτω.
Πῶς νῦν; εἴ τι ξεῖνος, ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
ἥμενος, ὧδε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς,
σοί κ' αἶσχος λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμὴ, τὸ μὲν οὔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα·
ἀλλά τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι·
ἐκ γάρ με πλήσσουσι, παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος,
οἵδε κακὰ φρονέοντες, ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί.
Οὐ μέν τοι ξείνου γε καὶ Ἴρου μῶλος ἐτύχθη
μνηστήρων ἰότητι· βίῃ δ' ὅγε φέρτερος ἦεν.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
οὕτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
νεύοιεν κεφαλὰς, δεδμημένοι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
οἱ δ' ἔντοσθε δόμοιο, λελῦτο δὲ γυῖα ἑκάστου,
ὡς νῦν Ἶρος ἐκεῖνος ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἧσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικὼς,
οὐδ' ὀρθὸς στῆναι δύναται ποσὶν οὐδὲ νέεσθαι
οἴκαδ', ὅπη οἱ νόστος· ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυνται.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν·
Κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν' Ἴασον Ἄργος Ἀχαιοὶ,
πλέονές κε μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν
ἠῶθεν δαινύατ'· ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν,
εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
Εὐρύμαχ', ἤτοι ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
Εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω.
Νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
Ἦ μὲν δὴ ὅτε τ' ᾖε λιπὼν κάτα πατρίδα γαῖαν,

ævum corrumpam, mariti desiderans dilecti omnigenam virtutem: quoniam præstantissimus erat Achivorum.] Sic locuta, descendebat e-cœnaculo splendido, non sola; simul hanc et famulæ duæ comitabantur. Ac quando demum ad-procos pervenerat divina mulierum, stetit inde ad postem domus firmiter structæ genis obtendens nitida redimicula: ancilla autem ei proba utrinque astitit. Horum vero illic solvebantur genua, amore autem animo deliniti-sunt;] omnesque optabant apud *eam* in-lectis recumbere.] Hæc inde Telemachum affata-est, suum carum filium:

Telemache, non-amplius tibi mens integra nec cogitatio: puer adhuc quum-esses, etiam magis in mente prudentia versabas :] nunc autem, quum jam magnus es et ad-pubertatis mensuram pervenisti,] et aliquis diceret filium *te* esse beati viri,] magnitudinem et pulcritudinem intuens, alienus vir: non amplius tibi mens est justa nec cogitatio. Quale jam hoc facinus in ædibus factum-est *per te*, qui hunc hospitem sivisti indigne-tractari ita. Quomodo nunc? si quid hospes, in nostris ædibus sedens, sic pateretur vexatione ex gravi, tibi dedecus opprobriumque inter homines foret.

Hanc vero rursus Telemachus prudens contra allocutus-est :] mater mea, id quidem non indigne-fero, quod-tu iratasis :] at ego animo intelligo et novi singula, bonaque et pejora: antea autem adhuc infans eram: verum enim non possum prudentia omnia advertere; nam me obtundunt, assidentes aliunde alius, hi mala cogitantes; mihi autem non sunt auxiliatores. Nequaquam tamen hospitis quidem et Iri pugna facta-est procorum consilio; viribus autem hic potentior erat. Utinam enim, Jupiterque pater, et Minerva, et Apollo, ita nunc proci in nostris ædibus nutarent capitibus, domiti, alii quidem in aula, alii autem intra domum, solutaque-essent membra cujusque; uti nunc Irus ille ad aulæ fores sedet nutans capite, ebrio similis; neque erectus stare potest pedibus, nec reverti domum, qua ei reditus *est;* quoniam cara membra soluta-sunt.] Sic hi quidem talia inter se loquebantur. Eurymachus autem verbis allocutus-est Penelopen:

Filia Icarii, prudens Penelope, si omnes te viderent per Iasium Argos Achivi, plures proci in vestris aedibus a-mane convivarentur; quoniam præstas mulieribus, formaque, staturaque, et mente intus æqua.

Huic autem respondit deinde prudens Penelope. Eurymache, profecto meam virtutem, formamque, corpusque,] perdiderunt immortales, quando ad-Ilium ascendebant Argivi; cum iis autem meus maritus ivit Ulysses. Si ille utique reversus meam vitam tueretur, major gloria esset mea et melior ita. Nunc vero tristor: tot enim mihi immisit mala deus. Certe quidem, quando ibat relicta patria terra,

Digitized by Google

δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἑλὼν ἐμὲ χεῖρα προσηύδα·
Ὦ γύναι, οὐ γὰρ ὀΐω ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ἐκ Τροίης εὖ πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι·
καὶ γὰρ Τρῶάς φασι μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
ἠμὲν ἀκοντιστὰς ἠδὲ ῥυτῆρας ὀϊστῶν
ἵππων τ᾽ ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἵ κε τάχιστα
ἔκριναν μέγα νεῖκος ὁμοιΐου πολέμοιο.
Τῷ οὐκ οἶδ᾽, εἴ κέν μ᾽ ἀνέσει θεὸς, ἦ κεν ἁλώω
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· σοὶ δ᾽ ἐνθάδε πάντα μελόντων.
Μεμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν
ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντος.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδηαι,
γήμασθ᾽, ᾧ κ᾽ ἐθέλῃσθα, τεὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα.
Κεῖνος τὼς ἀγόρευε· τὰ δὲ νῦν πάντα τελεῖται.
Νὺξ δ᾽ ἔσται, ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσει
οὐλομένης ἐμέθεν, τῆστε Ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα.
Ἀλλὰ τόδ᾽ αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει·
μνηστήρων οὐχ ἥδε δίκη τὸ πάροιθε τέτυκτο·
οἵτ᾽ ἀγαθήν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο θύγατρα
μνηστεύειν ἐθέλωσι καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν·
αὐτοὶ τοίγ᾽ ἀπάγουσι βόας καὶ ἴφια μῆλα,
κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῦσιν·
ἀλλ᾽ οὐκ᾽ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
οὕνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμὸν
μειλιχίοις ἐπέεσσι· νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα.
Τὴν δ᾽ αὖτ᾽ Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
δῶρα μὲν ὅς κ᾽ ἐθέλῃσιν Ἀχαιῶν ἐνθάδ᾽ ἐνεῖκαι,
δέξασθ᾽· οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστίν·
ἡμεῖς δ᾽ οὔτ᾽ ἐπὶ ἔργα πάρος γ᾽ ἴμεν οὔτε πῃ ἄλλῃ,
πρίν γέ σε τῷ γήμασθαι Ἀχαιῶν, ὅστις ἄριστος.
Ὣς ἔφατ᾽ Ἀντίνοος· τοῖσιν δ᾽ ἐπιήνδανε μῦθος·
δῶρα δ᾽ ἄρ᾽ οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
Ἀντινόῳ μὲν ἔνεικε μέγαν περικαλλέα πέπλον,
ποικίλον· ἐν δ᾽ ἄρ᾽ ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι
χρύσεαι, κληῖσιν ἐϋγνάμπτοις ἀραρυῖαι.
Ὅρμον δ᾽ Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ᾽ ἔνεικεν,
χρύσεον, ἠλέκτροισιν ἐερμένον ἠέλιον ὥς.
Ἕρματα δ᾽ Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔνεικαν,
τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ᾽ ἀπελάμπετο πολλή.
Ἐκ δ᾽ ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
ἴσθμιον ἤνεικεν θεράπων, περικαλλὲς ἄγαλμα.
Ἄλλο δ᾽ ἄρ᾽ ἄλλος δῶρον Ἀχαιῶν καλὸν ἔνεικεν.
Ἡ μὲν ἔπειτ᾽ ἀνέβαιν᾽ ὑπερώϊα δῖα γυναικῶν·
τῇ δ᾽ ἄρ᾽ ἅμ᾽ ἀμφίπολοι ἔφερον περικαλλέα δῶρα.
Οἱ δ᾽ εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο· μένον δ᾽ ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθεν.
Αὐτίκα λαμπτῆρας τρεῖς ἔστασαν ἐν μεγάροισιν,
ὄφρα φαείνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγκανα θῆκαν,
αὖα πάλαι, περίκηλα, νέον κεκεασμένα χαλκῷ·
καὶ δαΐδας μετέμισγον· ἀμοιβηδὶς δ᾽ ἀνέφαινον
δμωαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος· αὐτὰρ ὁ τῇσιν

dextra in carpo prehensa me manu allocutus-est :
O mulier : non enim puto bene-ocreatos Achivos
ex Troja bene omnes incolumes redituros :
etenim Trojanos aiunt bellatores esse viros,
tam jaculatores, quam missores sagittarum,
equorumque velocium vectores; qui citissime
decreverint magnam contentionem omnibus-æque-gravis
belli.] Ideo nescio, utrum me remittat deus, an capiar
illic in Troja : tibi autem hic omnia curæ-sint.
Memor-sis patris et matris in ædibus,
sicut nunc, vel adhuc magis, me absente.
At postquam jam filium in-pubertate *constitutum* videris,
nube, cui volueris, tua domo relicta.
Ille sic dicebat; quæ sane nunc omnia perficientur.
Nox autem erit, quando demum odiosæ nuptiæ obvenient
perditæ mihi, cujus utique Jupiter felicitatem abstulit.
Sed hic gravis dolor cor et animum incessit,
procorum non hic mos olim fuit;
qui præstantemque mulierem et divitis *viri* filiam
ambire velint, et inter-se contendant :
hi ipsi adducunt boves et pingues oves,
puellæ propinquis convivium, et splendida dona dant :
at non alienum victum impune absumunt.
Sic dixit : gavisus-est autem audens divinus Ulysses,
quod eorum quidem dona attrahebat, mulcebat autem animum] blandis verbis; mens vero ei alia agitabat.
Illam autem rursus Antinous allocutus-est, Eupithei filius:
filia Icarii, prudens Penelope,
dona quidem quicunque voluerit Achivorum huc ferre,
accipe : non enim bonum recusare donationem est :
nos vero neque ad opera prius quidem ibimus, neque usquam
alio,] quam tu ei nupseris Achivorum, quicunque optimus.
Sic dixit Antinous; illis autem placebat sermo :
donaque proinde allaturum miserunt præconem quisque.
Antinoo quidem tulit *præco* magnum perpulcrum peplum,
varium; inerant autem fibulæ duodecim omnes
aureæ, ansis bene-inflexis aptatæ.
Monile vero Eurymacho multa-arte-elaboratum statim tulit,
aureum, electris consertum solis instar.
Inaures autem Eurydamanti duo servi tulerunt,
trinis-ocellis, ægre-elaboratas; gratia autem *inde* effulgebat
multa.] A Pisandro vero Polyctoride rege
collare tulit servus, perpulcrum ornamentum.
Aliud autem alius donum Achivorum pulcrum tulit.
Ipsa quidem deinde ascendebat in cœnaculum, divina mulierum;] cum-ea autem simul famulæ ferebant perpulcra dona.
Illi vero ad saltationemque et desiderabilem cantum
conversi delectabant-se; manebantque, vesper dum-superveniret.] His autem se-delectantibus niger vesper supervenit.
Statim lampadas tres statuerunt in ædibus,
ut lucerent : circum autem ligna arida posuerunt,
sicca dudum, facile-ardentes, recens fissa ære;
et faces immiscuerunt : alternatim vero succendebant
famulæ Ulyssis audentis-animi : at inter-eas

Digitized by Google

αὐτὸς Διογενὴς μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Δμωαὶ Ὀδυσσῆος, δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' αἰδοίη βασίλεια·
τῇ δὲ παρ' ἠλάκατα στροφαλίζετε· τέρπετε δ' αὐτὴν
ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἢ εἴρια πείκετε χερσίν·
αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος πάντεσσι παρέξω.
Ἤνπερ γάρ κ' ἐθέλωσιν ἐΰθρονον Ἠῶ μίμνειν,
οὔτι με νικήσουσι· πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμί.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐγέλασσαν, ἐς ἀλλήλας δὲ ἴδοντο.
Τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπτε Μελανθὼ καλλιπάρῃος,
τὴν Δολίος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
παῖδα δὲ ὣς ἀτίταλλε, δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ·
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἔχε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης·
ἀλλ' ἥγ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο καὶ φιλέεσκεν.
Ἥ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπτεν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν·
Ξεῖνε τάλαν, σύγε τις φρένας ἐκπεπαταγμένος ἐσσί,
οὐδ' ἐθέλεις εὕδειν, χαλκήϊον ἐς δόμον ἐλθών,
ἠέ που ἐς λέσχην· ἀλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις.
[θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς· ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἤ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστίν· ὃ καὶ μεταμώνια βάζεις.]
Ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας, τὸν ἀλήτην;
μήτις τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀναστῇ,
ὅστις σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπὼς χερσὶ στιβαρῇσιν,
δώματος ἐκπέμψῃσι, φορύξας αἵματι πολλῷ.
Τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἦ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω, κύον, οἷ' ἀγορεύεις,
κεῖσ' ἐλθών, ἵνα σ' αὖθι διαμελεϊστὶ τάμῃσιν.
Ὣς εἰπὼν ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας.
Βὰν δ' ἴμεναι διὰ δῶμα· λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης
ταρβοσύνῃ· φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
Αὐτὰρ ὁ πὰρ λαμπτῆρσι φαείνων αἰθομένοισιν
ἑστήκει ἐς πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κῆρ
ὥρμαινε φρεσὶν ᾗσιν, ἅ ῥ' οὐκ ἀτέλεστα γένοντο.
Μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἴα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἦρχ' ἀγορεύειν,
κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλων δ' ἑτάροισιν ἔτευχεν·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Οὐκ ἀθεεὶ ὅδ' ἀνὴρ Ὀδυσήϊον ἐς δόμον ἵκει·
ἔμπης μοι δοκέει δαΐδων σέλας ἔμμεναι αὐτοῦ
καὶ κεφαλῆς· ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι τρίχες οὐδ' ἠβαιαί.
Ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσσῆα πτολίπορθον·
ξεῖν', ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις θητευέμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην,
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς — μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται —
αἱμασιάς τε λέγων καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων;
ἔνθα κ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι,
εἵματα δ' ἀμφιέσαιμι ποσίν θ' ὑποδήματα δοίην.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
βούλεαι, ὄφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ' ἄναλτον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Ipse generosus locutus-est ingeniosus Ulyses :
Famulæ Ulyssis, diu absentis regis,
ite ad conclavia, ubi *est* veneranda regina :
apud eam vero pensa versate; et delectate ipsam,
sedentes in domo, vel lanas carpite manibus :
at ego his lumen omnibus præbebo.
Si enim velint etiam usque ad Auroram pulcro-solio manere,
nequaquam me domabunt; multorum-patiens vero valde sum.
Sic dixit : hæ autem riserunt, et se-invicem intuebantur.
Eum autem turpiter objurgabat Melantho pulcris-genis,
quam Dolius quidem genuit, fovit autem Penelope,
filiamque velut enutriebat, dabatque oblectamenta animo :
sed ne sic quidem retinuit dolorem Penelopes in animo :
sed ea cum-Eurymacho miscebatur, et *eum* amabat :
hæc utique Ulyssem objurgabat contumeliosis verbis :
Hospes miser, tu-sane aliquis mente exturbatus es;
neque vis cubare, æream in domum profectus,
vel aliquo in diversorium; sed hic multa prædicas.
[confidenter multos inter viros; neque aliquid animo
times : certe utique tibi vinum occupat mentem, vel tibi semper] talis mens est : quare et vana loqueris.]
An exsultas, quod Irum vicisti, erronem?
cave ne-quis tibi cito Iro melior alius insurgat,
qui te circum caput contusum manibus robustis
domo emittat, fœdatum sanguine multo.
Hanc autem torve intuitus affatus-est ingeniosus Ulysses :
certe cito Telemacho dicam, canis, qualia loqueris,
illuc profectus, ut te ibi membratim concidat.
Sic locutus, verbis perterruit mulieres.
Profectæque-sunt ire per domum; solutaque-sunt subtus
membra cujusque] timore : putabant enim ipsum vera dixisse.] At is apud lampadas prælucens accensas
stetit, omnes intuens : alia vero ei cor
agitabat mente sua, quæ quidem non irrita facta-sunt.
Procos autem strenuos non omnino sinebat Minerva
contumelia abstinere acerba, ut adhuc magis
subiret dolor cor Laertiadæ Ulyssis.
Inter-hos vero Eurymachus, Polybi filius, incipiebat loqui,
incessens Ulyssem; risum vero sociis fecit :
Audite me, proci inclytæ reginæ,
ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet.
Non sine-deo hic vir Ulysseam in domum venit :
omnino mihi videtur facium splendor esse ipsius
et capitis : quoniam non ei insunt capilli ne pauci quidem.
Dixit, simulque allocutus-est Ulyssem urbium-vastatorem.
hospes, nunquid vis mercede-servire, si te suscipiam,
agri in extremitate, (merces autem tibi sufficiens erit)
sepesque aggerens, et arbores proceras plantans?
Illic autem ego cibum quidem perennem *tibi* præberem,
vestimentaque induerem, pedibusque calceamenta darem.
Sed quandoquidem sane opera mala didicisti, non voles
opus adire, sed mendicare per populum
mavis, ut possis pascere tuum ventrem insatiabilem.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses :

Digitized by Google

Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται,
ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν εὐκαμπὲς ἔχοιμι,
καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα πειρησαίμεθα ἔργου,
νήστιες ἄχρι μάλα κνέφαος, ποίη δὲ παρείη·
εἰ δ' αὖ καὶ βόες εἶεν ἐλαυνέμεν, οἵπερ ἄριστοι,
αἴθωνες, μεγάλοι, ἄμφω κεκορηότε ποίης,
ἥλικες, ἰσοφόροι, τῶντε σθένος οὐκ ἀλαπαδνὸν,
τετράγυον δ' εἴη, εἴκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ·
τῷ κέ μ' ἴδοις, εἰ ὦλκα διηνεκέα προταμοίμην.
Εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὁρμήσειε Κρονίων
σήμερον, αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε
καὶ κυνέη πάγχαλκος, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖα·
τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μιγέντα,
οὐδ' ἄν μοι τὴν γαστέρ' ὀνειδίζων ἀγορεύοις.
Ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καί τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
καί πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι ἠδὲ κραταιὸς,
οὕνεκα πὰρ παύροισι καὶ οὐκ ἀγαθοῖσιν ὁμιλεῖς.
Εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κέ τοι τὰ θύρετρα, καὶ εὐρέα περ μάλ' ἐόντα,
φεύγοντι στείνοιτο δι' ἐκ προθύροιο θύραζε.
Ὣς ἔφατ'· Εὐρύμαχος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἆ δείλ', ἦ τάχα τοι τελέω κακὸν, οἷ' ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς· ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἤ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστίν· ὃ καὶ μεταμώνια βάζεις.
[Ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας, τὸν ἀλήτην;]
Ὣς ἄρα φωνήσας σφέλας ἔλλαβεν· αὐτὰρ Ὀδυσ-[σεὺς
Ἀμφινόμου πρὸς γοῦνα καθέζετο Δουλιχιῆος,
Εὐρύμαχον δείσας· ὁ δ' ἄρ' οἰνοχόον βάλε χεῖρα
δεξιτερήν· πρόχοος δὲ χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα·
αὐτὰρ ὅγ' οἰμώξας πέσεν ὕπτιος ἐν κονίῃσιν.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Αἴθ' ὤφελλ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι
πρὶν ἐλθεῖν· τῷ κ' οὔτι τόσον κέλαδον μετέθηκεν.
Νῦν δὲ περὶ πτωχῶν ἐριδαίνομεν· οὐδέ τι δαιτὸς
ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος· ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
δαιμόνιοι, μαίνεσθε καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
βρωτὺν οὐδὲ ποτῆτα· θεῶν νύ τις ὔμμ' ὀροθύνει.
Ἀλλ' εὖ δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες,
ὁππότε θυμὸς ἄνωγε· διώκω δ' οὔτιν' ἔγωγε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες,
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
[Νίσου φαίδιμος υἱὸς, Ἀρητιάδαο ἄνακτος·]
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι·
μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν' ἄλλον
δμώων, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἴκαδ' ἰόντες·

Eurymache, si enim nobis contentio de-opere fieret
tempore in verno, quando quidem dies longi sunt,
in herba, falcem quidem ego bene-flexam haberem,
et vero tu talem haberes, ut experiremur opus,
jejuni usque penitus ad-tenebras, herba autem adesset;
sive rursus et boves essent agendi, qui *sunt* optimi,
rutili, magni, ambo saturati herba,
æquales-ætate, par-onus-sustinentes, quorum robur non imbecille,] arvumque-quatuor-jugerum esset, cederetque subtus gleba aratro:] tunc me videres, an sulcum continuum proscinderem.] Si vero et bellum alicunde moveret Saturnius
hodie, ac mihi scutum esset, et duæ hastæ,
et galea tota-ærea, temporibus apta:
tunc me videres primis in pugnatoribus congressum,
nec mihi ventrem exprobrans loquereris.
Sed valde contumeliose-agis, et tibi animus est inclemens:
et quidam fere videris magnus esse et fortis,
quoniam cum paucis et non bonis versaris.
Sin autem Ulysses rediret et perveniret in patriam terram,
statim tibi hæ portæ, etiamsi latæ admodum sunt,
fugienti arctarentur per vestibulum foras.
Sic dixit; Eurymachus vero iratus-est in-corde magis,
et ipsum, torve intuitus, verbis alatis allocutus-est:
Ah miser, certe cito tibi perficiam malum, quod-talia dicis
confidenter multos inter viros, nec quicquam animo
times: certe utique tibi vinum mentem occupat, vel tibi semper] talis mens est; quare et vana loqueris.
An exsultas, quod Irum vicisti, erronem?]
Sic igitur locutus, scabellum sumsit; at Ulysses
Amphinomi ad genua desidebat Dulichiensis,
Eurymachum veritus: hic autem pocillatorem percussit ad manum] dextram; gutturnium vero humi sonuit lapsum:
at ille ejulatu-dato cecidit supinus in pulveribus.
Proci vero tumultuati-sunt per ædes obscuras;
sic vero aliquis dicebat, intuitus in propinquum alium:
Utinam hic hospes errans alibi periisset,
antequam venisset: ita neutiquam tantum tumultum intulisset.] Nunc autem de mendicis contendimus: neque ulla convivii] boni erit voluptas; quoniam pejora vincunt.
Inter-hos autem et locuta-est sacra vis Telemachi:
mirifici, insanitis, et non-amplius continetis animo
cibum neque potum: deorum certe aliquis vos concitat.
Sed bene epulati decumbite domum profecti,
quando animus jubet: pello vero neminem ego.
Sic dixit: illi autem omnes mordicus labris compressis,
Telemachum admirabantur, quod audaciter loquebatur.
Ipsis vero Amphinomus concionatus-est et dixit:
[Nisi splendidus filius, Aretiadæ regis:]
O amici, haud jam quisquam super dicto æquo
contrariis verbis carpens sæviat:
neu omnino hospitem pulsate, neu quenquam alium
famulorum, qui in ædibus *sunt* Ulyssis divini.
Sed agite, pocillator quidem auspicator poculis,
ut, postquam-libaverimus, decumbamus domum profecti:

Digitized by Google

τὸν ξεῖνον δὲ ἐῶμεν ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος
Τηλεμάχῳ μελέμεν· τοῦ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ἑαδότα μῦθον ἔειπεν.
Τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσσατο Μούλιος ἥρως,
κῆρυξ Δουλιχιεύς· θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο·
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσιν
σπείσαντες μακάρεσσι πίον μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,
βάν ῥ' ἴμεναι κείοντε ἑὰ πρὸς δώμαθ' ἕκαστος.

hospitem vero sinamus in ædibus Ulyssis
Telemacho curæ-esse; hujus enim dilectam venit ad-domum.
Sic dixit: illis autem omnibus gratum sermonem dixit.
Ipsis vero craterem miscuit Mulius heros,
præco Dulichiensis; famulus autem erat Amphinomi:
distribuit vero inde omnibus astando; illi autem diis
ubi-libarant beatis, biberunt dulce vinum.
Ac postquam libarantque et biberant, quantum volebat animus,] abiverunt decubituri suas ad domos quisque.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Τ.

Ὀδυσσέως καὶ Πηνελόπης ὁμιλία. Ἀναγνωρισμὸς ὑπὸ Εὐρυκλείας.

Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεὺς,
μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων·
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' Ἀρήϊα κατθέμεν εἴσω
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσιν
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
ἐκ καπνοῦ κατέθηκ'· ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει,
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεὺς,
ἀλλὰ κατῄκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀϋτμή.
Πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαίμων,
μή πως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε καταισχύνητέ τε δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
Μαῖ', ἄγε δή μοι ἔρυξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὄφρα κεν ἐς θάλαμον καταθείομαι ἔντεα πατρὸς
καλὰ, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμέρδει
πατρὸς ἀποιχομένοιο· ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·
νῦν δ' ἐθέλω καταθέσθαι, ἵν' οὐ πυρὸς ἵξετ' ἀϋτμή.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
αἲ γὰρ δή ποτε, τέκνον, ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο
οἴκου κήδεσθαι καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
Ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένη φάος οἴσει;
δμωὰς δ' οὐκ εἴας προβλωσκέμεν, αἵ κεν ἔφαινον.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ξεῖνος ὅδ'· οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι, ὅς κεν ἐμῆς γε
χοίνικος ἅπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Κλήϊσσεν δὲ θύρας μεγάρων εὐναιεταόντων.
Τὼ δ' ἄρ' ἀναΐξαντ' Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
ἐσφόρεον κόρυθάς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας
ἔγχεά τ' ὀξυόεντα· πάροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
χρύσεον λύχνον ἔχουσα, φάος περικαλλὲς ἐποίει.
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα·
Ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·

ODYSSEÆ XX.

Ulyssis et Penelopæ colloquium. Agnitio per Eurycleam.

At in domo relinquebatur divinus Ulysses,
procis cædem cum Minerva meditans:
statim autem Telemachum verbis alatis allocutus-est:
Telemache, oportet arma Mavortia deponere intus
omnia prorsus; at procos blandis verbis
palpare, quando te percontentur *arma* desiderantes:
« ex fumo deposui; quoniam non-amplius illis similia-sunt,
qualia quondam ad-Trojam proficiscens reliquit Ulysses,
sed fœdata-sunt, quantum ignis attigit vapor.
Insuper autem et hoc majus in mentem injecit deus,
ne qua vino-gravati, contentione instituta inter vos,
vos-mutuo vulneretis, deturpetisque convivium,
et nuptiarum-ambitum; ipsum enim ferrum allicit virum. »
Sic dixit: Telemachus vero dilecto obedivit patri;
evocatamque allocutus-est nutricem Eurycleam:
Nutrix, age jam mihi contine in ædibus mulieres,
dum in thalamo deponam arma patris
pulcra, quæ mihi in domo neglecta fumus corrumpit,
patre absente; ego vero adhuc infans eram:
nunc autem *ea* volo deponere, ubi non ignis attinget vapor.
Hunc autem rursus allocuta-est dilecta nutrix Euryclea:
utinam enim jam tandem, fili, prudentiam susciperes,
domum ut-cures et possessiones omnes custodias.
Sed age, quænam tibi deinde, comitans, lumen portabit?
famulas vero non sinebas prodire, quæ præluceant.
Hanc vero rursus Telemachus prudens contra allocutus-est:] hospes hic; non enim otiosum tolerabo, qui meum sane modium attingat, etiam longe qui-venerit.
Sic igitur dixit: huic vero non-evolans erat verbum (*tacuit*).]Clausit autem januas ædium habitantibus-commodarum.] Tum vero exsurgentes Ulysses et splendidus filius
intro-ferebant galeasque et scuta umbonibus-munita,
hastasque acutas; ante autem Pallas Minerva,
auream lucernam tenens, lumen perpulcrum faciebat.
Tunc vero Telemachus alloquebatur suum patrem subito:
O pater, profecto magnum miraculum hoc oculis video;

Digitized by Google

ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων καλαί τε μεσόδμαι
εἰλάτιναί τε δοκοὶ καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες
φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς ὡςεὶ πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σίγα καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε μηδ' ἐρέεινε· [σεύς·
αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι· ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
ὄφρα κ' ἔτι δμωὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω·
ἡ δέ μ' ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
κείων ἐς θάλαμον, δαΐδων ὕπο λαμπομενάων,
ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι·
ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἔλεκτο καὶ Ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ.
Τῇ παρὰ μὲν κλισίην πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθ' ἄρ' ἔφιζεν,
δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ· ἥν ποτε τέκτων
ποίησ' Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκεν,
προςφυέ' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἐπὶ μέγα βάλλετο κῶας.
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια.
Ἦλθον δὲ δμωαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο.
Αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ᾕρεον ἠδὲ τραπέζας
καὶ δέπα, ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον·
πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον· ἄλλα δ' ἐπ'
νήησαν ξύλα πολλά, φόως ἔμεν' ἠδὲ θέρεσθαι. [αὐτῶν
Ἡ δ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπτε Μελανθὼ δεύτερον αὖτις·
Ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπτεύσεις δὲ γυναῖκας;
ἀλλ' ἔξελθε θύραζε, τάλαν, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
ἢ τάχα καὶ δαλῷ βεβλημένος εἶσθα θύραζε.
Τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προςέφη πολύμητις Ὀδυσ-
δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ; [σεύς·
ἦ ὅτι δὴ ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι,
πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει.
Τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασιν.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειὸν καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ,
τοίῳ ὁποῖος ἔοι καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι ἄλλα τε πολλά,
οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων — ἤθελε γάρ που —
τῷ νῦν μήποτε καὶ σύ, γύναι, ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσῃς
ἀγλαΐην, τῇ νῦν γε μετὰ δμωῇσι κέκασσαι·
μή πώς τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνῃ,
ἢ Ὀδυσεὺς ἔλθῃ· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
Εἰ δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν,
ἀλλ' ἤδη παῖς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἕκητι,
Τηλέμαχος· τὸν δ' οὔτις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
λήθει ἀτασθάλλουσ'· ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια·
ἀμφίπολον δ' ἐνένιπτεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

omnino mihi parietes ædium, pulcraque intercolumnia,
abiegnæque trabes, et columnæ in-altum erectæ,
lucent oculis, tanquam igne ardente.
Certe omnino aliquis deus *est* intus *eorum* qui cœlum latum
tenent.] Hunc autem respondens affatus-est ingeniosus Ulys-
ses :] tace, et in tua mente retine, neu interroga :
hic sane mos est deorum, qui Olympum habitant.
Sed tu quidem cubitum-eas; ego vero relinquar hic,
ut adhuc magis famulas et matrem tuam provocem;
hæc vero me lamentans interrogabit de singulis.
Sic dixit : Telemachus vero per domum discessit
cubiturus in cubiculum, facibus illucentibus,
ubi antea cubabat, quando ipsi dulcis somnus advenit :
ubi etiam tum cubuit, et Auroram divinam exspectabat.
At in domo relinquebatur divinus Ulysses,
procis cædem cum Minerva meditans.
Atque egrediebatur e thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis aut aureæ Veneri.
Cui juxta ignem sedem posuerunt, ubi insidere-solebat,
tornatam ebore et argento; quam olim faber
fecerat Icmalius, et subtus scabellum pedibus posuerat,
aptum ex ipsa, ubi magna injiciebatur pellis.
Illic desidebat deinde prudens Penelope.
Venerunt autem famulæ candidis-ulnis ex domo;
eæque panem quidem multum auferebant, et mensas,
et pocula, unde viri superbientes biberant :
ignem vero a foculis ad-terram jecerunt; aliaque super ipsos
cumularunt ligna multa, lumen ut esset et calor.
At Ulyssem increpabat Melantho secundo rursus :
Hospes, adhuc et nunc hic molestus-eris per noctem
versans in domo, observabisque mulieres?
Sed exi foras, miser, et convivio contentus-sis :
aut cito et titione percussus ibis foras.
Hanc autem torve intuitus allocutus-est ingeniosus Ulys-
ses :] improba, cur in-me sic inveheris irato animo?
an quod non-niteo, mala autem corpore vestimenta indutus-
sum,] mendicoque per populum? necessitas enim urget.
Tales mendici et errones viri sunt.
Etenim ego quondam domum inter homines habitabam
beatus divitem, et sæpe dabam erroni,
tali, qualiscunque esset, et cujuscunque *rei* indigens venis-
set] erant vero *mihi* servi valde plurimi, aliaque multa,
quibus bene vivunt *homines*, et divites vocantur.
Sed Jupiter *hæc* perdidit Saturnius (voluit enim fere) :
ideo nunc *cave* ne-quando et tu, mulier, omnem amittas
decorem, quo nunc sane inter ancillas ornata-es;
ne forte tibi domina irata sæviat,
vel Ulysses venerit; adhuc enim et spei copia *est*.
Sin autem ille quidem ita periit, et non-amplius rediturus est,
at jam filius talis *adest*, Apollinis quidem voluntate,
Telemachus; hunc autem nulla in ædibus mulierum
latet injurians : quoniam non-amplius tantillæ-ætatis est.
Sic dixit; eum vero audivit prudens Penelope;
ancillam autem objurgabat, verbumque dixit et elocuta-est :

Digitized by Google

Πάντως, θαρσαλέη, κύον ἀδδεές, οὔτι με λήθεις
ἔρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.
Πάντα γὰρ εὖ ᾔδησθ', ἐπεὶ ἐξ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς,
ὡς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ἀμφὶ πόσει εἴρεσθαι· ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.
Ἦ ῥα καὶ Εὐρυνόμην ταμίην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
ὄφρα καθεζόμενος εἴπῃ ἔπος ἠδ' ἐπακούσῃ
ὁ ξεῖνος ἐμέθεν· ἐθέλω δέ μιν ἐξερέεσθαι.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δὲ μάλ' ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα
δίφρον ἐΰξεστον καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, οὐκ ἄν τίς σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
νεικέοι· ἦ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει·
ὥςτε τευ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅςτε θεουδὴς
ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων,
εὐδικίας ἀνέχῃσι· φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
πυροὺς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ,
τίκτει δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχει ἰχθῦς,
ἐξ εὐηγεσίης· ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ.
Τῷ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῷ ἐνὶ οἴκῳ·
μηδ' ἐμὸν ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων,
μνησαμένῳ· μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος. Οὐδέ τι με χρὴ
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
ἧσθαι· ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί·
μήτις μοι δμωῶν νεμεσήσεται ἠὲ σύ γ' αὐτή,
φῇ δὲ δακρυπλώειν βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
ξεῖν', ἤτοι μὲν ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰςανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
Εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω.
Νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
[Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
οἵ τ' αὐτὴν Ἰθάκην εὐδείελον ἀμφινέμονται,
οἵ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.]
Τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι οὔθ' ἱκετάων
οὔτε τι κηρύκων, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν·
ἀλλ' Ὀδυσῆ ποθέουσα, φίλον κατατήκομαι ἦτορ.
Οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν· ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.
Φᾶρος μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων,
στησαμένῃ μέγαν ἱστὸν, ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν,
λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον·
κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰςόκε φᾶρος
ἐκτελέσω — μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται —
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν

Omnino, audax, canis intrepida, non me lates
perpetrans magnum facinus, quod tuo capite perlues.
Omnia enim bene nosti, quoniam ex me audivisti ipsa,
quod hunc hospitem eram in ædibus meis
de marito interrogatura; quoniam multum tristor.
Dixit, et Eurynomen œconomam sermone allocuta-est:
Eurynome, affer jam sedem, et pellem super ipsa:
ut sedens dicat verbum et audiat
hospes ex me; volo enim ipsum interrogare.
Sic dixit: illa vero valde festinanter deposuit ferens
sedem bene-politam, et ei pellem injiciebat;
illic consedit deinde audens divinus Ulysses.
Inter-eos autem sermones exorsa-est prudens Penelope:
Hospes, hoc quidem te primum ego percontabor ipsa,
quis *et* unde es virorum? ubinam tibi urbs et parentes?
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
o mulier, nemo te hominum in immensa terra
vituperaret; certe enim tua gloria ad-cœlum latum pervenit,
sicut alicujus vel regis eximii, qui deo-similis
viris in multis et fortibus regnans,
justa-jura sustentet; ferat autem terra nigra
tritica et hordea, graventurque arbores fructu;
pariunt vero robustæ pecudes, ac mare præbet pisces,
ex prudenti-administratione; feliciterque degunt populi sub
ipso.] Ideo me nunc cetera quidem percontare tua in domo;
ne-vero meum exquire genus et patriam terram,
ne mihi magis animum impleas doloribus
recordanti: valde enim sum ærumnosus. Neque omnino me
oportet] domo in aliena flentemque et lugentem
sedere: quoniam malum *est* lugere infinite semper:
ne-qua mihi ancillarum succenseat, vel tu ipsa;
dicatque lacrimis-abundare gravatum me mentem vino.
Huic autem respondit deinde prudens Penelope:
hospes, nempe meam præstantiam formamque corpusque
perdiderunt immortales, quando ad-Ilium ascenderunt
Argivi, cum iisque meus maritus profectus-est Ulysses.
Si ille reversus meam vitam tueretur,
major gloria esset mea, et melior ita.
Nunc autem tristor: tot enim mihi immisit mala deus.
[Quotquot enim insulis dominantur optimi,
Dulichioque, Samoque, et nemorosæ Zacyntho,
quique ipsam Ithacam late-conspicuam incolunt,
hi me nolentem ambiunt, atteruntque domum.]
Ideo neque hospites curo, neque supplices,
neque omnino præcones, qui publici-ministri sunt:
sed Ulyssem desiderans, caro contabesco corde.
Hi autem nuptias urgent; ego vero dolos struo.
Vestem mihi primum inspiravit in-mentem deus,
exorsa magnam telam, in ædibus ut-texerem,
subtilem et amplam: statim autem inter-illos dixi:
Juvenes, mei proci, quandoquidem mortuus-est divinus Ulysses,] manete urgentes meas nuptias, donec vestimentum
perfecero, (ne mihi vana fila pereant)
Laerti heroi sepulcrale, in *illud tempus* quando ipsum

Digitized by Google

Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
μήτις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κῆται πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστὸν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκον, ἐπὴν δαΐδας παραθείμην.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
[μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,]
καὶ τότε δή με, διὰ δμωὰς, κύνας οὐκ ἀλεγούσας,
εἷλον ἐπελθόντες καὶ ὁμόκλησαν ἐπέεσσιν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα, καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
Νῦν δ' οὔτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον οὔ τε τιν' ἄλλην
μῆτιν ἔθ' εὑρίσκω· μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
γήμασθ'· ἀσχαλάᾳ δὲ παῖς βίοτον κατεδόντων,
γιγνώσκων· ἤδη γὰρ ἀνὴρ οἷός τε μάλιστα
οἴκου κήδεσθαι, τῷτε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ἀλλὰ καὶ ὥς μοι εἰπὲ τεὸν γένος, ὁππόθεν ἐσσί·
οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
οὐκέτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα;
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἦ μέν μ' ἀχέεσσί γε δώσεις
πλείοσιν ἢ ἔχομαι· ἡ γὰρ δίκη, ὁππότε πάτρης
ἧς ἀπέῃσιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον, ὅσσον ἐγὼ νῦν,
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων·
ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Κρήτη τις γαῖ' ἔστι, μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥυτος· ἐν δ' ἄνθρωποι
πολλοὶ, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες —
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοὶ,
ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες δῖοί τε Πελασγοί —
τῇσι δ' ἐνὶ Κνωσσὸς, μεγάλη πόλις· ἔνθα τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστὴς,
πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ, μεγαθύμου Δευκαλίωνος.
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
ᾤχεθ' ἅμ' Ἀτρείδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων.
Ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην καὶ ξείνια δῶκα.
Καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἲς ἀνέμοιο,
ἱέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν·
στῆσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης,
ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι· μόγις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
Αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μετάλλα, ἄστυδ' ἀνελθών·
ξεῖνον γάρ οἱ ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν' αἰδοῖόν τε.
Τῷ δ' ἤδη δεκάτη ἢ ἑνδεκάτη πέλεν ἠὼς
οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ ἐξείνισσα,
ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
καὶ οἱ τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις, οἳ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο,
δημόθεν ἄλφιτα δῶκα καὶ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας
καὶ βοῦς ἱρεύσασθαι· ἵνα πλησαίατο θυμόν.

fatum perniciosum corripuerit longum-sternentis mortis:
ne-qua mihi in populo Achivarum succenseat,
si sine vestimento jaceat, multa qui-possedit.
Sic dixi: illis autem persuasus-est animus generosus.
Tunc interdiu quidem texebam magnam telam,
noctu vero dissolvebam, postquam faces mihi-apposueram.
Sic triennium quidem latebam ego et persuadebam Achivis:
sed quum quartus venit annus, et advenerunt horæ,
[mensibus exeuntibus, ac dies multi circumacti-sunt,]
tum demum me, per famulas, canes non (*nihil*) curantes,
deprehenderunt *proci* supervenientes, et increpuere verbis.
Sic illud quidem perfeci, etiam nolens, ex necessitate.
Nunc vero neque effugere possum nuptias, neque ullum aliud
consilium amplius invenio; valde autem hortantur parentes
nubere; et ægre-fert filius victum devorantes,
cognoscens; jam enim vir *est* qui-valeat maxime
domum curare, cuique Jupiter gloriam præbeat.
Sed et sic mihi dic tuum genus, unde sis;
non enim a quercu es olim-fabulosa, neque a petra.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
o uxor veneranda Laertiadæ Ulyssis,
nondum desines meum genus interrogare?
Sed tibi enarrabo; certe quidem me doloribus dabis
pluribus, quam *quibus* teneor: hic enim mos *est*, quando a
patria] sua absit vir tanto tempore, quanto ego nunc,
multas hominum per urbes errans, dolores patiens:
sed etiam sic dicam, quod me percontaris et interrogas.
Creta quædam terra est, medio in nigro ponto,
pulcra et pinguis, circumflua; in *ea* autem homines
sunt multi, innumeri, nonaginta urbes:
alia autem aliorum lingua mixta: insunt quidem Achivi,
insunt vero indigenæ-Cretenses magnanimi, insunt et Cydones,] Dorienses que trifariam-divisi, divinique Pelasgi.
Inter has autem (*urbes*) *est* Cnossus, magna urbs: ubi Minos
per-novem-annos regnabat, Jovis magni confabulator,
patris mei pater, magnanimi Deucalionis.
Deucalion vero me genuit et Idomeneum regem:
sed ille quidem in navibus incurvis-puppibus ad Ilium
abiit una-cum Atridis: mihi vero nomen inclytum Æthon,
sumque junior natu; ille etenim prior et melior.
Illic Ulyssem ego vidi, et hospitalia dedi,
Etenim eum ad-Cretam deduxerat vis venti,
euntem ad-Trojam, quum-abegisset *eum* a-Maleis:
statuit autem *naves* in Amniso, ubi specus *est* Lucinæ,
in portibus difficilibus: vix tamen evasit procellas.
Statim vero Idomeneum quærebat, ad-urbem ascendens:
hospitem enim ipsum dicebat dilectumque esse, reverendumque.] Huic autem jam decima vel undecima erat aurora
digresso cum navibus incurvis-puppibus Ilium versus.
Illum quidem ego ad ædes ducens bene hospitio-excepi,
cum-cura amice-tractans, e-multis in domo suppetentibus;
et ei, ceterisque sociis, qui una ipsum comitabantur,
de-publico farinas dedi, et nigrum vinum collectum,
et boves ad-sacrificandum, ut explerent-sibi animum.

Digitized by Google

Ἔνθα δυώδεκα μὲν μένον ἤματα δῖοι Ἀχαιοί·
εἶλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας οὐδ' ἐπὶ γαίῃ
εἴα ἵστασθαι· χαλεπὸς δέ τις ὤρορε δαίμων·
τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε· τοὶ δ' ἀνάγοντο.
Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων, ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρώς.
Ὡς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
ἥντ' Εὖρος κατέτηξεν, ἐπὴν Ζέφυρος καταχεύῃ·
τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες·
ὣς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δακρυχεούσης,
κλαιούσης ἑὸν ἄνδρα παρήμενον. Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
θυμῷ μὲν γοόωσαν ἑὴν ἐλέαιρε γυναῖκα,
ὀφθαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἕστασαν ἠὲ σίδηρος,
ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι· δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεῦθεν.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
Νῦν μὲν δή σευ, ξεῖνέ γ', ὀΐω πειρήσεσθαι,
εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν
ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
Εἰπέ μοι, ὁπποῖ' ἄσσα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο
αὐτός θ' οἷος ἔην καὶ ἑταίρους, οἵ οἱ ἕποντο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γύναι, ἀργαλέον, τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
εἰπέμεν· ἤδη γάρ οἱ ἐεικοστὸν ἔτος ἐστὶν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης·
ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω, ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ.
Χλαῖναν πορφυρέην οὔλην ἔχε δῖος Ὀδυσσεὺς,
διπλῆν· αὐτάρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο
αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλον ἦεν·
ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἐλλὸν,
ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
ὡς οἱ χρύσεοι ὄντες, ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων,
αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαὼς ἤσπαιρε πόδεσσιν.
Τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῒ σιγαλόεντα,
οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κάτα ἰσχαλέοιο·
τὼς μὲν ἔην μαλακός· λαμπρὸς δ' ἦν ἠέλιος ὥς·
ἦ μὲν πολλαί γ' αὐτὸν ἐθηήσαντο γυναῖκες.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
οὐκ οἶδ', εἰ τάδε ἕστο περὶ χροῒ οἴκοθ' Ὀδυσσεὺς,
ἤ τις ἑταίρων δῶκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
ἤ τίς που καὶ ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς
ἔσκε φίλος· παῦροι γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι.
Καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
καλὴν, πορφυρέην καὶ τερμιόεντα χιτῶνα·
αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηός.
Καὶ μέν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτοῦ
εἵπετο· καὶ τόν τοι μυθήσομαι, οἷος ἔην περ·
γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος·
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε· τίεν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
ὧν ἑτάρων Ὀδυσεὺς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη.
Ὣς φάτο· τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
σήματ' ἀναγνούσῃ, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·

Illuc per-duodecim quidem manebant dies divini Achivi :
coercebat enim *eos* Boreas ventus magnus, neque in terra
sinebat stare; infestus vero aliquis excitavit deus :
tertio-decimo autem ventus cecidit : illi vero avehebantur.
Ita fingebat, mendacia multa dicens, veris similia :
illi autem audienti fluebant lacrimæ, liquefiebatque cutis.
Sicut autem nix liquescit in summis montibus,
quam Eurus liquefecit, postquam Zephyrus defuderit;
liquescente autem ea fluvii implentur labentes :
sic ejus liquefiebant pulcræ genæ lacrimas-fundentis,
flentis suum virum assidentem. At Ulysses
animo quidem flentem suam miserabatur uxorem,
oculi autem tanquam cornua stabant, aut ferrum,
immoti in palpebris : dolo vero ille lacrimas occultabat.
Illa autem postquam satiata-est lacrimoso fletu,
iterum ipsum verbis respondens allocuta-est :
Nunc quidem demum te, hospes, puto *me* experturam,
an vere profecto illic cum divinis sociis
hospitio-exceperis in ædibus meum maritum, sicut dicis.
Dic mihi, qualia quædam circa corpus vestimenta indutus-erat
ipseque qualis erat; et *dic* socios, qui eum comitabantur.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses :
o mulier, difficile *est,* tanto tempore seorsum quum-absim,
dicere; jam enim ei vigesimus annus est,
ex quo illinc abiit, et a-mea discessit patria :
verum etiam sic dicam, sicut mihi imaginatur cor.
Læenam purpuream villosam habebat divinus Ulysses,
duplicem; at ei fibula auro facta-erat
calamis geminis : antrorsum vero *opus* variegatum erat :
in anterioribus pedibus canis tenebat varium hinnulum,
palpitantem intuens; hoc autem admirabantur omnes,
quod hi aurei quum-essent, hic quidem intuebatur hinnulum
suffocans;] at ille, effugere cupiens, palpitabat pedibus.
Etiam tunicam animadverti circa corpus splendidam,
qualem cepa tunicam de arida :
ita quidem erat mollis; splendida autem erat, solis instar :
profecto quidem multæ ipsam admiratæ-sunt mulieres.
Aliud autem tibi dicam, tu vero in mente reconde tua :
nescio utrum hæc indutus-fuerit circa corpus domi Ulysses,
an aliquis sociorum dederit in navi eunti,
aut aliquis alicubi etiam hospes : quoniam multis Ulysses
erat carus; pauci enim Achivorum *ei* erant similes.
Et ei ego æreum ensem, et duplicem dedi *vestem*
pulcram, purpuream, et talarem tunicam :
honorate autem dimittebam bene-tabulata in navi.
Et quidem eum præco paulo major-natu ipso
comitabatur : etiam hunc tibi dicam, qualis erat :
gibbosus in humeris, nigra-cute, crispo-capite;
Eurybates vero *ei* nomen erat : honorabat autem eum supra
ceteros] suos socios Ulysses, quod sibi animo congrua sentiret.
Sic dixit : illi autem adhuc magis desiderium excitavit fle
tus,] signa agnoscenti, quæ ei certa dixit Ulysses.
Ea autem postquam satiata-est lacrimoso fletu,
tunc ipsum verbis respondens allocuta-est :

Digitized by Google

Νῦν μὲν δή μοι, ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινὸς,
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι φίλος τ' ἔσῃ αἰδοῖός τε·
αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον, οἷ' ἀγορεύεις,
πτύξασ' ἐκ θαλάμου· περόνην τ' ἐπέθηκα φαεινὴν,
κείνῳ ἄγαλμ' ἔμεναι· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις,
οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
ᾤχετ', ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρεο μηδέ τι θυμὸν
τῆκε, πόσιν γοόωσα· νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδέν·
καὶ γάρ τίς τ' ἀλλοῖον ὀδύρεται ἀνδρ' ὀλέσασα
κουρίδιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότητι μιγεῖσα,
ἢ Ὀδυσῆ', ὅν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
Ἀλλὰ γόου μὲν παῦσαι, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι οὐδ' ἐπικεύσω
ὡς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα,
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ,
ζωοῦ· αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ,
αἰτίζων ἀνὰ δῆμον· ἀτὰρ ἐρίηρας ἑταίρους
ὤλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Θρινακίης ἄπο νήσου ἰών· ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος· τοῦ γὰρ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
Οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπιος νεὸς ἔκβαλε κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν·
οἳ δή μιν πέρι κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο
καί οἱ πολλὰ δόσαν πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
οἴκαδ' ἀπήμαντον. Καί κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
ἤην· ἀλλ' ἄρα οἱ τόγε κέρδιον εἴσατο θυμῷ
χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι·
ὣς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων
οἶδ' Ὀδυσεύς· οὐδ' ἄν τις ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.
Ὥς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων·
ὤμνυε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν' ἑταίρους,
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
Καί μοι κτήματ' ἔδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς·
καί νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι·
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
Τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσαι,
ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἤδη δὴν ἀπεὼν, ἢ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν.
Ὣς ὁ μὲν οὕτως ἐστὶ σόος καὶ ἐλεύσεται ἤδη
ἄγχι μάλ'· οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπεσσεῖται· ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω·
ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται, ὡς ἀγορεύω.
Τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς,

Nunc quidem demum mihi, hospes, antea quum esses miserandus,] in ædibus meis carusque eris, honoratusque :
ipsa enim *ei* hæc vestimenta ego præbui, qualia dicis,
plicata ex thalamo; fibulamque imposui splendidam,
illi ornamento ut-esset; eum autem non suscipiam rursus,
domum reversum, dilectam in patriam terram.
Ita malo fato cava in navi Ulysses
abiit, visurus malum-Ilium non nominandum.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses :
o uxor veneranda Laertiadæ Ulyssis,
ne-amplius nunc corpus pulcrum macera, neu quid animum
tabefac, maritum deflens; succenseo quidem nihil :
etenim quævis et aliusmodi luget virum amissum,
cui-virgo-nupserit, cui filios pepererit amore mixta,
atque Ulyssem, quem aiunt diis similem esse.
Sed a-fletu quidem cessa, meum autem adverte sermonem :
vere enim tibi loquar, nec celabo,
quomodo jam Ulyssis ego de reditu audivi,
prope *versantis* Thesprotorum virorum in ubere populo,
vivi : atque vehit res-pretiosas multas et egregias,
petens per populum : at dilectos socios
perdidit, et navem cavam in nigro ponto,
Thrinacria ab insula veniens : irati-sunt enim ipsi
Jupiterque et Sol : hujus enim boves interfecerunt socii.
Illi quidem omnes perierunt fluctuoso in ponto :
hunc autem super carina navis ejecit unda in continentem,
Phæacum in terram, qui propinqui-diis sunt :
qui sane ipsum ex animo, deum veluti, honorabant,
et ei multa dederunt, deducereque eum volebant ipsi
domum incolumem. Et jam pridem hic Ulysses
esset; sed inde ei hoc utilius visum-est animo,
opes colligere multam super terram eunti :
adeo astutias multas præ mortalibus hominibus
novit Ulysses; nec quicquam *cum-eo* contenderet homo alius.
Sic mihi Thesprotorum rex dixit Phidon;
jurabat autem ad me ipsum, libans in domo,
navem *ejus* esse-deductam, et paratos esse socios,
qui jam ipsum deducent dilectam in patriam terram.
Sed me prius dimisit; contigit enim ut-iret navis
virorum Thesprotorum in Dulichium tritici-ferax.
Et mihi possessiones ostendit, quas collegerat Ulysses :
et sane in decimam generationem alium adhuc alerent :
tantæ ei res-pretiosæ jacebant in ædibus regis.
Ipsum autem in Dodonen dixit ivisse, ut dei
ex quercu alto-vertice Jovis consilium audiret,
quomodo rediret dilectam in patriam terram,
jam diu absens, utrum palam, an clam.
Sic ille quidem ita est salvus, et veniet jam
proxime; neque amplius longe ab-amicis et patria terra
diu aberit : omnino autem tibi jurajuranda dabo.
Sciat nunc Jupiter primum, deorum summus et optimus,
focusque Ulyssis eximii, ad-quem veni :
certe quidem hæc omnia perficientur, sicut dico.
Hoc ipso anno veniet huc Ulysses,

Digitized by Google

τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
Ἀλλά μοι ὧδ' ἀνὰ θυμὸν ὀΐεται, ὡς ἔσεταί περ.
Οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
τεύξῃ· ἐπεὶ οὐ τοῖοι σημάντορές εἰσ' ἐνὶ οἴκῳ,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, εἴποτ' ἔην γε,
ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
Ἀλλά μιν, ἀμφίπολοι, ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνὴν,
δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ὥς κ' εὖ θαλπιόων χρυσόθρονον Ἠῶ ἵκηται.
Ἠῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσσαι τε χρῖσαί τε,
ὥς κ' ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δείπνοιο μέδηται
ἥμενος ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ἄλγιον, ὅς κεν ἐκείνων
τοῦτον ἀνιάζῃ θυμοφθόρος· οὐδέ τι ἔργον
ἐνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα περ κεχολωμένος αἰνῶς.
Πῶς γὰρ ἐμεῦ σὺ, ξεῖνε, δαήσεαι, εἴ τι γυναικῶν
ἀλλάων περίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
εἴ κεν ἀϋσταλέος, κακὰ εἱμένος, ἐν μεγάροισιν
δαινύῃ; ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
Ὃς μὲν ἀπηνὴς αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
ζωῷ· ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες.
Ὃς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσιν
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους· πολλοί τέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἤτοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
ἤχθεθ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεντα
νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
Κείω δ', ὡς τὸ πάρος περ ἀΰπνους νύκτας ἴαυον.
Πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ κοίτῃ
ἄεσα καί τ' ἀνέμεινα ἐΰθρονον Ἠῶ δῖαν.
Οὐδέ τί μοι ποδάνιπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
γίγνεται· οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἅψεται ἡμετέροιο
τάων, αἵ τοι δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασιν,
εἰ μή τις γρηῦς ἐστι παλαιὴ, κέδν' εἰδυῖα,
ἥτις δὴ τέτληκε τόσα φρεσὶν, ὅσσα τ' ἐγώ περ·
τῇνδε δ' ἂν οὐ φθονέοιμι ποδῶν ἅψασθαι ἐμεῖο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
ξεῖνε φίλ'· οὐ γάρ πώ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὧδε
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα·
ὡς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις·
ἔστι δέ μοι γρηῦς, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχουσα,
ἣ κεῖνον δύστηνον ἐῢ τρέφεν ἠδ' ἀτίταλλεν,
δεξαμένη χείρεσσ', ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
ἥ σε πόδας νίψει, ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνστᾶσα, περίφρων Εὐρύκλεια,
νίψον σοῖο ἄνακτος ὁμήλικα· καί που Ὀδυσσεὺς
ἤδη τοιόσδ' ἐστὶ πόδας, τοῖος δέ τε χεῖρας·
αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.

hoc quidem exeunte mense, illo autem ineunte.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope :
utinam enim hoc, hospes, verbum perfectu sit;
ita cito cognosceres amicitiamque multaque dona *accipienda*
ex me, adeo ut aliquis te occurrens beatum-diceret.
Sed mihi sic in animo *aliquid* præsagit, sicut erit videlicet :
neque Ulysses amplius domum veniet, nec tu deductione
potieris; quoniam non tales rectores sunt in domo,
qualis Ulysses erat inter viros, si unquam fuit,
ad-hospites venerandos dimittendos et excipiendos.
Sed ipsum, famulæ, lavate, deponiteque cubile,
strata, et lænas, et integumenta splendida,
ut bene calens ad Auroram aureo-solio perveniat.
Mane autem valde mature lavateque ungiteque,
ut intus apud Telemachum de-jentaculo cogitet
sedens in domo : ei autem gravius *erit*, qui illorum
hunc molestia-afficiet perniciosus : neque ullum negotium
hic amplius *ei* faciet, valde licet iratus graviter.
Quomodo enim de-me tu, hospes, scies, ecquid mulieribus
aliis præstem mente, et prudenti consilio,
si squalidus, mala *vestimenta* indutus, in ædibus
conviveris? homines autem brevis-ævi sunt.
Qui quidem crudelis ipse sit, et crudelia sentiat,
huic imprecantur omnes homines dolores in-posterum
vivo; at mortuum probris-insequuntur cuncti.
Qui autem bonus ipse sit, et bona sentiat,
hujus quidem gloriam latam hospites perferunt
omnes ad homines; multique eum eximium dicere-solent.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses :
o uxor veneranda Laertiadæ Ulyssis,
profecto mihi lænæ et integumenta splendida
odio-erant, quando primum Cretæ montes nivales
reliqui in navi proficiscens longis-remis instructa.
Cubabo autem, sicut antea quidem insomnes noctes ducebam.
Multas enim jam noctes sordido in cubili
requievi, et exspectavi pulcro-solio-insidentem Auroram divinam.]
Neque omnino mihi lotio pedum grata animo
est; nec mulier pedem tanget nostrum
earum, quæ tibi in domo ministræ sunt,
nisi aliqua anus est antiqua, honesta sciens,
quæ toleraverit tanta mente, quanta ego :
hanc vero non ægre-tulerim pedes tangere meos.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope :
hospes dilecte : nondum enim quisquam vir prudens adeo
hospitum longinquorum carorum meam advenit domum :
adeo tu valde scite prudentia omnia dicis :
est autem mihi anus, cata mente consilia habens,
quæ illum infelicem bene nutriebat, et educebat,
susceptum manibus, quando ipsum primum peperit mater;
quæ tibi pedes lavabit, debilis quantumvis sit.
Verum age nunc surgens, prudens Euryclea,
lava tui domini æqualem : et fere Ulysses
jam talis est pedibus, talisque manibus;
cito enim in malo homines consenescunt.

Digitized by Google

Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμὰ, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
Ὤ μοι ἐγὼ σέο, τέκνον, ἀμήχανος· ἦ σε περὶ Ζεὺς
ἀνθρώπων ἤχθηρε θεουδέα θυμὸν ἔχοντα.
Οὐ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
πίονα μηρί' ἔκη' οὐδ' ἐξαίτους ἑκατόμβας,
ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδως, ἀρώμενος ἕως ἵκοιο
γῆράς τε λιπαρὸν θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
νῦν δέ τοι οἴῳ πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
Οὕτω που καὶ κείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες
ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δώμαθ' ἵκοιτο,
ὡς σέθεν αἱ κύνες αἵδε καθεψιόωνται ἅπασαι,
τάων νῦν λώβην τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀλεείνων
οὐκ ἐάᾳς νίζειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν ἄνωγεν
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια.
Τῷ σε πόδας νίψω ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
καὶ σέθεν εἵνεκ'· ἐπεί μοι ὀρώρεται ἔνδοθι θυμὸς
κήδεσιν. Ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος, ὅττι κεν εἴπω·
πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ' ἵκοντο,
ἀλλ' οὔπω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι,
ὡς σὺ δέμας φωνήν τε πόδας τ' Ὀδυσῆϊ ἔοικας.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ- [σεύς·
Ὦ γρηῦ, οὕτω φασὶν, ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα εἰκέλω ἀλλήλοιϊν
ἔμμεναι· ὡς σύ περ αὐτὴ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα,
τῷ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐνεχεύατο πουλὺ
ψυχρόν· ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἷζεν ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ' αἶψα·
αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο, μή ἑ λαβοῦσα
οὐλὴν ἀμφράσσαιτο, καὶ ἀμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
Νίζε δ' ἄρ' ἆσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἑόν· αὐτίκα δ' ἔγνω
οὐλὴν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα, μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας,
μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλὸν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο
κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε· θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν,
Ἑρμείας· τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία καῖεν
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ὀπήδει.
Αὐτόλυκος δ' ἐλθὼν Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον
παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς·
τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκεν,
παυομένῳ δόρποιο· ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο, ὅττι κε θείῃς
παιδὸς παιδὶ φίλῳ· πολυάρητος δέ τοί ἐστιν.
Τὴν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε, τίθεσθ' ὄνομ', ὅττι κεν εἴπω·
πολλοῖσιν γὰρ ἔγωγε ὀδυσσάμενος τόδ' ἱκάνω,
ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα πουλυβότειραν·
τῷ δ' Ὀδυσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον. Αὐτὰρ ἔγωγε,
ὁππότ' ἂν ἡβήσας μητρώϊον ἐς μέγα δῶμα
ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι πού μοι κτήματ' ἔασιν·
τῶν οἱ ἐγὼ δώσω καί μιν χαίροντ' ἀποπέμψω.
Τῶν ἕνεκ' ἦλθ' Ὀδυσεὺς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο

Sic igitur dixit: vetula autem operuit manibus vultum,
lacrimasque emisit calidas, verbumque luctuosum dixit:
Hei mihi, *quod* ego tui, fili, *servandi* impotens! certe te
Jupiter præ] hominibus odit, deûm reverente animo instru-
ctum.] Nondum enim quisquam mortalium tot Jovi fulmine-
gaudenti] pinguia femora combussit, neque *tot* eximias he-
catombas,] quot tu ei dedisti, precans ut pervenires
ad-senectutem placidam, nutriresque splendidum filium;
nunc autem tibi soli omnino abstulit reditus diem.
Sic fere etiam illum probris-insequantur mulieres
hospitum longinquorum, quando alicujus inclytas ad ædes
pervenerit,] sicut te, *senex*, canes hæ probris-insequuntur
cunctæ,] quarum nunc contumeliamque et opprobria multa
vitans,] non sinis eas *te* lavare; me vero non invitam jussit
filia Icarii, prudens Penelope.
Ideo tibi pedes lavabo, simulque ipsius Penelopes
et tui gratia; quoniam mihi commovetur intus animus
doloribus. Verum age nunc adverte verbum, quod dicam:
multi sane hospites ærumnosi huc venerunt,
sed nondum quemquam dico similem sic vidisse *me*,
sicut tu corpore voceque pedibusque Ulyssi similis-es.
Hanc autem respondens allocutus est-ingeniosus Ulysses:
o vetula, sic dicunt quicunque viderunt oculis
nos ambos, valde similes nobis-invicem
esse; sicut tu ipsa animum-advertens dicis.
Sic igitur dixit: vetula vero lebetem sumsit splendentem,
in-quo pedes abluebant: aquam autem infudit multam
frigidam; deinde vero calidam insuper-fudit. At Ulysses
sedebat ad focum, ad tenebras autem convertit-se cito;
statim enim in animo suspicatus-est, ne ipsum attrectans
cicatricem animadverteret, et manifestæ res fierent.
Lavabat autem *ea* inde propius accedens dominum suum;
statim vero agnovit] cicatricem, quam aliquando ei aper inflixit
albo dente,] in-Parnassum profecto, ad Autolycumque et filios,
matris suæ patrem strenuum, qui hominibus præcellebat
furtoque jurandoque (*se nihil abstulisse*); deus vero ei ipse
dedit] Mercurius: huic enim grata femora adolebat
agnorum et hædorum; hic autem eum lubens una comitabatur.
Autolycus vero quum-venisset Ithacæ in opulentum popu-
lum,] filium recens natum invenit filiæ suæ:
hunc ei Euryclea caris genibus imposuit,
desinenti a-cœna; verbumque dixit et elocuta-est:
Autolyce, ipse nunc nomen inveni, quod imponas
filiæ filio dilecto; exoptatissimus autem tibi est.
Huic vero rursus Autolycus respondit, dixitque:
gener meus, filiaque, imponite nomen, quod dixero:
multis enim ego indignatus huc venio
viris et mulieribus super terram almam:
huic autem Ulysses nomen esto inditum. At ego,
quando puber-factus maternam in magnam domum
venerit in-Parnassum, ubi fere mihi possessiones sunt:
ex-his illi ego dabo, et ipsum gaudentem dimittam.
Horum gratia ivit Ulysses, ut sibi *is* præberet splendida
dona.] Hunc quidem deinde Autolycusque et filii Autolyci

Digitized by Google

χερσίν τ' ἠσπάζοντο ἔπεσσί τε μειλιχίοισιν·
μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς περιφῦσ' Ὀδυσῆϊ
κύσσ' ἄρα μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισιν
δεῖπνον ἐφοπλίσσαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν·
αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενα πενταέτηρον·
τὸν δέρον ἀμφί θ' ἕπον καί μιν διέχευαν ἅπαντα
μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν
ὤπτησάν τε περιφραδέως δάσσαντό τε μοίρας.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
δὴ τότε κοιμήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
βάν ῥ' ἴμεν ἐς θήρην, ἠμὲν κύνες ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
ἤϊεν· αἰπὺ δ' ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλῃ
Παρνησοῦ· τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἠνεμοέσσας.
Ἠέλιος μέν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,
ἐξ ἀκαλαῤῥείταο βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο.
Οἱ δ' ἐς βῆσσαν ἵκανον ἐπακτῆρες· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν
ἴχνι' ἐρευνῶντες κύνες ἤϊσαν· αὐτὰρ ὄπισθεν
υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
ἤϊεν ἄγχι κυνῶν, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
Ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ πυκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς·
τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων,
οὔτε μιν Ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὣς ἄρα πυκνὴ
ἦεν· ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἤλιθα πολλή.
Τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε περὶ κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν,
ὡς ἐπάγοντες ἐπῆσαν· ὁ δ' ἀντίος ἐκ ξυλόχοιο,
φρίξας εὖ λοφιήν, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκώς,
στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν· ὁ δ' ἄρα πρώτιστος Ὀδυσσεὺς
ἔσσυτ', ἀνασχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
οὐτάμεναι μεμαώς· ὁ δέ μιν φθάμενος ἔλασεν σῦς
γουνὸς ὕπερ· πολλὸν δὲ διήφυσε σαρκὸς ὀδόντι
λικριφὶς ἀΐξας, οὐδ' ὀστέον ἵκετο φωτός.
Τὸν δ' Ὀδυσεὺς οὔτησε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
ἀντικρὺ δὲ διῆλθε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή·
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφεπένοντο·
ὠτειλὴν δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἀντιθέοιο,
δῆσαν ἐπισταμένως· ἐπαοιδῇ δ' αἷμα κελαινὸν
ἔσχεθον· αἶψα δ' ἵκοντο φίλου πρὸς δώματα πατρός.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
εὖ ἰησάμενοι ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες
καρπαλίμως χαίροντα φίλην χαίροντες ἔπεμπον
εἰς Ἰθάκην· τῷ μέν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
χαῖρον νοστήσαντι καὶ ἐξερέεινον ἕκαστα,
οὐλὴν ὅττι πάθοι· ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
ὥς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
Τὴν γρηῢς χείρεσσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα
γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη, πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι·

manibusque *datis* salutabant, verbisque blandis :
mater autem Amphithea matris, circumplexa Ulyssem,
osculata-est ipsi caputque et ambo lumina pulcra.
Autolycus vero filios jussit gloriosos
cœnam parare : illi autem hortanti auscultarunt :
statim vero introduxerunt bovem masculum quinquennem,
eum excoriarunt, curaruntque, et ipsum diviserunt totum,
minutatimque-conciderunt scite, transfixeruntque verubus,
assaruntque perite, diviseruntque portiones.
Sic tunc quidem per-totum diem ad solis occasum
epulabantur; nec quicquam animus indigebat convivio æquo.
Quando autem sol occidit, et tenebræ supervenere,
tunc demum decubuerunt, et somni donum ceperunt.
Quando vero mane-genita apparuit roseis-digitis Aurora,
profecti-sunt ire in venationem, et canes et etiam ipsi
filii Autolyci; cum his autem divinus Ulysses
ibat : altum vero montem ascenderunt indutum silva
Parnassi : cito autem pervenerunt ad-juga ventosa.
Sol quidem deinde recens percutiebat arva,
ex placide-fluente profundo Oceano.
Ipsi autem in vallem perveniebant, venatores; ante eos vero
vestigia scrutantes canes ibant; at pone
filii Autolyci : cum his autem divinus Ulysses
ibat prope canes, vibrans longæ-umbræ hastam.
Ibi vero in silva densa jacebat magnus aper;
quam quidem nec ventorum perflabat vis humidum spirantium,] neque ipsam Sol lucens radiis percutiebat,
neque imber penetrabat penitus : adeo quidem densa
erat : at foliorum inerat fusio affatim multa.
Hunc autem virorumque canumque strepitus circumsonuit-pedum,] ut venantes ingruebant : hic vero adversus ex arbusto,] erectis valde cervicis-setis, ignemque oculis spectans,
stetit prope ipsos : ac primus-omnium Ulysses
irruit, elevata longa hasta, manu robusta,
vulnerare cupiens : sed ipsum prævertens percussit aper
super genu; multum autem exhausit carnis dente
oblique adortus; nec-tamen ad-os pervenit viri.
Illum vero Ulysses vulneravit assecutus ad dextrum humerum;] penitus autem transiit splendidæ hastæ cuspis :
decidit vero *is* in pulveribus porrectus; avolavit autem animus.] Circa-hunc quidem deinde Autolyci filii dilecti occupabantur;] vulnus autem Ulyssis eximii, deo-paris,
ligaverunt scite; et incantatione sanguinem nigrum
cohibuere : statim autem pervenere cari ad ædes patris.
Illum quidem Autolycusque et filii Autolyci
bene postquam-sanarant, et splendida dona *ei* præbuerant,
cito gaudentem caram gaudentes dimiserunt
in Ithacam : eo quidem pater et veneranda mater
gaudebant reverso, et interrogabant singula
de-cicatrice, quid passus-esset : ille autem ipsis rite enarravit,
ut ipsum venantem percusserit aper albo dente,
ad-Parnassum profectum cum filiis Autolyci.
Hanc *cicatricem* anus manibus pronis prehensam,
agnovit attrectans; pedem autem dimisit ut-*ei*-excideret;

Digitized by Google

ἐν δὲ λέβητι πέσε κνήμη· κανάχησε δὲ χαλκὸς,
ἂψ δ' ἑτέρωσ' ἐκλίθη· τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ.
Τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένα· τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφι πλῆσθεν· θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Ἁψαμένη δὲ γενείου Ὀδυσσῆα προςέειπεν·
Ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἔγωγε
πρὶν ἔγνων, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.
Ἦ καὶ Πηνελόπειαν ἐςέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν,
πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
Ἡ δ' οὔτ' ἀθρῆσαι δύνατ' ἀντίη οὔτε νοῆσαι·
τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
χείρ' ἐπιμασσάμενος φάρυγος λάβε δεξιτερῆφιν,
τῇ δ' ἑτέρῃ ἕθεν ἆσσον ἐρύσσατο φώνησέν τε·
Μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
τῷ σῷ ἐπὶ μαζῷ· νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
σίγα, μήτις τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἴ χ' ὑπ' ἐμοίγε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
οὐδὲ τροφοῦ οὔσης σεῦ ἀφέξομαι, ὁππότ' ἂν ἄλλας
δμωὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι γυναῖκας.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
τέκνον ἐμὸν, οἷόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
Οἶσθα μὲν, οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον οὐδ' ἐπιεικτόν·
ἕξω δ', ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος ἠὲ σίδηρος.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
εἴ χ' ὑπὸ σοίγε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσίν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
μαῖα, τίη δὲ σὺ τὰς μυθήσεαι; οὐδέ τί σε χρή.
Εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ εἴσομ' ἑκάστην·
ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
οἰσομένη ποδάνιπτρα· τὰ γὰρ πρότερ' ἔκχυτο πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ νίψεν τε καὶ ἤλειψεν λίπ' ἐλαίῳ,
αὖτις ἄρ' ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο δίφρον Ὀδυσσεὺς
θερσόμενος, οὐλὴν δὲ κατὰ ῥακέεσσι κάλυψεν.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·
Ξεῖνε, τὸ μέν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τάχ' ἔσσεται ἡδέος ὥρη,
ὅντινά γ' ὕπνος ἕλοι γλυκερὸς, καὶ κηδόμενόν περ·
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων·
ἤματα μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη, γοόωσα,
ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὁρόωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ·
αὐτὰρ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἕλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας,
κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένην ἐρέθουσιν.
Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη, χλωρηῒς Ἀηδὼν,
καλὸν ἀείδησιν, ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν,
ἥτε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνὴν,
παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὅν ποτε χαλκῷ

incidit vero lebeti tibia; resonuit autem æs,
retroque in-alteram-partem inclinatum-est; et in-terram ef-
fusa est aqua.] Ipsius vero simul gaudium et dolor invasit men-
tem; atque ei oculi] lacrimis impleti-sunt; clara vero ei hæsit
vox.] Prehenso autem *ejus* mento, Ulyssem allocuta-est:
Profecto omnino Ulysses es, care fili: nec te ego
prius agnovi, quam plane herum meum contrectassem.
Dixit, et Penelopen intuita-est oculis;
indicare volens carum maritum intus esse.
Ea autem nec videre potuit e-regione, neque animadvertere;
ei enim Minerva mentem avertit; at Ulysses
manu admota guttur *nutricis* prehendit dextra;
altera vero ad-se propius traxit, dixitque:
Nutrix, cur me vis perdere? tu vero me nutrivisti ipsa
tuam ad mammam; nunc vero dolores multos perpessus
veni vigesimo anno in patriam terram.
Sed postquam animadvertisti, et tibi deus injecit animo,
tace, ne-quis alius in ædibus audiat.
Sic enim edico, hoc vero et perfectum erit:
si sub me deus domuerit procos illustres,
nec, nutrix licet-sis, a-te abstinebo, quando alias
famulas in ædibus meis interficiam mulieres.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Euryclea:
fili mi, quale tibi verbum fugit ex septo dentium!
Nosti quidem qualis meus animus firmus, nec cedens:
tenebo vero sicut aliquis solidus lapis, aut ferrum.
Aliud vero tibi dicam, tu autem in mente reconde tua:
si sub te deus domuerit procos illustres,
tum vero tibi recensebo in ædibus mulieres,
et quæ te parum-honorent, et quæ inculpatæ sint.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
nutrix, cur vero tu eas indicabis? neque omnino te oportet.
Bene utique et ipse ego observabo, et cognoscam unamquam-
que:] sed tene silentio verbum, committe vero *rem* diis.
Sic igitur dixit: anus autem per domum exivit,
allatura pedum-lavacra; priora enim effusa-erant omnia.
Ac postquam laveratque *eum* et unxerat pingui oleo,
iterum propius ad-ignem traxit-sibi sedile Ulysses
calefacturus-se, cicatricem autem pannis cooperuit.
His vero sermones exorsa-est prudens Penelope:
Hospes, paulum quidem te amplius ego percontabor ipsa:
etenim jam cubitus cito erit placidi hora *ei quidem*,
quemcunque somnus ceperit dulcis, etiam dolentem:
sed mihi etiam dolorem immensum præbuit deus:
per-diem etenim delector lamentans, flens,
et mea opera inspiciens et ancillarum in domo:
at postquam nox venit, capitque lectus omnes,
jaceo in lecto, crebræque mihi circa densum cor
acutæ curæ lugentem lacessunt.
Sicut autem quando Pandarei filia, viridans Aedon (*luscinia*),
pulcre canit, vere recens ineunte,
arborum in foliis sedens densis,
quæ frequenter versans fundit multisonam vocem,
filium lugens Itylum carum, quem quondam ære

Digitized by Google

κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτος·
ὣς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἠὲ μένω παρὰ παιδὶ καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω,
κτῆσιν ἐμὴν δμωάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν·
ἦ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι Ἀχαιῶν ὅςτις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
Παῖς δ' ἐμὸς, ἕως μὲν ἔην ἔτι νήπιος ἠδὲ χαλίφρων,
γήμασθ' οὔ μ' εἴα πόσιος κατὰ δῶμα λιποῦσαν·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
καὶ δή μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
κτήσιος ἀσχαλόων, τήν οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί.
Ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναι καὶ ἄκουσον.
Χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰςορόωσα·
ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
πᾶσι κατ' αὐχένας ἧξε καὶ ἔκτανεν· οἱ δ' ἐκέχυντο
ἀθρόοι ἐν μεγάροις· ὁ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέρθη.
Αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἔν περ ὀνείρῳ·
ἀμφὶ δ' ἔμ' ἠγερέθοντο ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαὶ,
οἴκτρ' ὀλοφυρομένην, ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
Ἂψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ προὔχοντι μελάθρῳ·
φωνῇ δὲ βροτέῃ κατερήτυε φώνησέν τε·
  Θάρσει, Ἰκαρίου κούρη τηλεκλειτοῖο·
οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλὸν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.
Χῆνες μὲν μνηστῆρες· ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
ἦα πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.
  Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκεν.
Παπτήνασα δὲ χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νόησα,
πυρὸν ἐρεπτομένους παρὰ πύελον ἧχι πάρος περ.
  Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφη πολύμητις Ὀδυσ-[σεύς·
ὦ γύναι, οὔπως ἔστιν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον,
ἄλλῃ ἀποκλίναντ'· ἐπειή ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
πέφραδ', ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὲ φαίνετ' ὄλεθρος
πᾶσι μάλ'· οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξει.
  Τὸν δ' αὖτε προςέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
ξεῖν', ἤτοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
γίγνοντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισιν.
Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·
αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι·
τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
οἵ ῥ' ἐλεφαίρονται, ἔπε' ἀκράαντα φέροντες·
οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδηται.
Ἀλλ' ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν ὀΐομαι αἰνὸν ὄνειρον
ἐλθέμεν· ἦ κ' ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ἥδε δὴ ἠὼς εἶσι δυςώνυμος, ἥ μ' Ὀδυσῆος
οἴκου ἀποσχήσει· νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον,
τοὺς πελέκεας, τοὺς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
ἵστασχ' ἑξείης δρυόχους ὣς δώδεκα πάντας·
στὰς δ' ὅγε πολλὸν ἄνευθε, διαῤῥίπτασκεν ὀϊστόν.
Νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον ἐφήσω·

interfecit per insipientiam, filium Zethi regis;
sic et mihi bifariam animus movetur huc et illuc,
utrum maneam apud filium, et integra omnia servem,
possessionem meam, famulasque, et altam magnam domum
torumque reverens mariti, populique famam;
an jam una sequar Achivorum *eum* quicunque optimus
ambit *me* in ædibus, quum-præbuerit infinita sponsalia.
Filius autem meus, donec quidem fuit adhuc infans et animi-
impotens,] nubere non me sinebat mariti domum relinquen-
tem:] nunc vero quando jam adultus est et ad-pubertatis men-
suram pervenit,] jam me optat retro abire e domo
ob-possessionem indignans, quam ei consumunt Achivi.
Sed age mihi hoc somnium declara, et audi.
Anseres mihi in domo viginti triticum edunt
ex aqua, atque ipsis lætor, inspiciens:
profecta vero ex monte magna aquila adunco-rostro
omnibus cervices confregit, et interfecit; hi autem fusi-sunt
conferti in ædibus: illa vero in ætherem divinum elevata-est.
At ego flebam et ejulabam, etiam in somnio;
circum autem me congregabantur pulcris-comis Achivæ
miserabiliter lugentem, quod mihi aquila interfecerat anseres.
Reversa autem desidebat in prominenti tecto;
voceque humana me compescebat, dixitque:
  Confide, Icarii filia longe-lateque-inclyti;
non somnium *hoc-est,* sed visio vera, quæ utique perfecta erit.
Anseres quidem, proci *sunt;* ego autem aquila avis
eram antea; nunc demum tuus maritus veni,
qui omnibus procis sævam mortem inferam.
  Sic dixit: at me dulcis somnus dimisit.
Circumspectans autem anseres in ædibus animadverti,
triticum comedentes apud pelvim, ubi antea quidem.
  Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
o mulier, nequaquam licet declarare somnium,
alio deflectentem: quandoquidem sane tibi ipse Ulysses
dixit, quomodo perfecturus-sit: procis vero apparet exitium
omnibus prorsus; neque ullus mortem et fatum effugiet.
  Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
hospes, profecto quidem somnia inscrutabilia, indiscrimina-
tim-loquentia] sunt, neque plane perficiuntur hominibus.
Duæ etenim portæ debilium sunt somniorum:
nam altera quidem cornibus facta est; altera autem ebore:
horum quæ quidem venerint per sectum ebur,
hæc decipiunt, verba irrita ferentia;
quæ vero per polita cornua iverint foras,
hæc vera perficiunt, hominum quando aliquis viderit.
At mihi non hinc puto grave somnium
venisse: certe gratum mihi et filio foret.
Aliud autem tibi dicam, tu vero in mente reconde tua:
hæc jam aurora adveniet infausta, quæ me Ulyssis
a-domo amovebit: nunc enim deponam certamen,
secures, quas ille in ædibus suis
statuebat ordine, navium-statumina veluti, duodecim omnes:
stans autem ille valde procul, *per omnia foramina* trajicie-
bat sagittam.] Nunc vero procis certamen hoc imponam:

Digitized by Google

ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσιν,
καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
τῷ κεν ἅμ' ἑσποίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
κουρίδιον, μάλα καλὸν, ἐνίπλειον βιότοιο·
τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι ὀΐομαι, ἔν περ ὀνείρῳ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἔνι τοῦτον ἄεθλον·
πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς,
πρὶν τούτους τόδε τόξον ἐΰξοον ἀμφαφόωντας
νευρήν τ' ἐντανύσαι διοϊστεῦσαί τε σιδήρου.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
εἴ κ' ἐθέλοις μοι, ξεῖνε, παρήμενος ἐν μεγάροισιν
τέρπειν, οὔ κέ μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
Ἀλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ
ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
λέξομαι εἰς εὐνὴν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
ᾤχετ', ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
Ἔνθα κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
ἢ χαμάδις στορέσας ἤτοι κατὰ δέμνια θέντων.
Ὣς εἰποῦσ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν· ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

qui autem facillime intenderit arcum in manibus,
et jaculatus-fuerit per-secures duodecim omnes,
hunc una sequar, relicta hac domo
juventutis *meæ*, perpulcra, plena victu;
cujus aliquando recordaturam me-puto, vel in somnio.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
o uxor veneranda Laertiadæ Ulyssis,
ne-amplius nunc differ in ædibus hoc certamen;
ante etenim ingeniosus veniet huc Ulysses,
quam isti hunc arcum bene-politum contrectantes,
nervumque intenderint, jaculatique-fuerint per-ferrum.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
si velles mihi, hospes, assidens in ædibus
me delectare, haud mihi somnus in palpebras funderetur.
Verum enim nequaquam licet insomnes esse semper
homines; namque singulis sortem imposuerunt
immortales mortalibus super almam terram.
Sed sane ego, in-cœnaculum ubi-ascendero,
decumbam in lecto, qui mihi luctuosus factus-est,
semper lacrimis meis imbutus, ex quo Ulysses
abiit, visurus malum-Ilium non nominandum.
Illic cubuero: tu vero cuba hac in domo,
vel humi ubi-straveris, vel *famuli* cubilia deponunto.
Sic locuta ascendit in-cœnacula splendida,
non sola; cum ea et famulæ iverunt aliæ.
In-cœnacula autem ubi-ascenderat cum famulis mulieribus,
flebat deinde Ulyssem, carum maritum; donec ei somnum
dulcem palpebris immisit cæsiis-oculis Minerva.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Υ.

Τὰ πρὸ τῆς μνηστηροφονίας.

Αὐτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
κὰμ μὲν ἀδέψητον βοέην στόρεσ', αὐτὰρ ὕπερθεν
κώεα πόλλ' οἴων, τοὺς ἱρεύεσκον Ἀχαιοί·
Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ
κεῖτ' ἐγρηγορόων· ταὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
ἤϊσαν, αἳ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
ἀλλήλῃσι γέλω τε καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν·
πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ἠὲ μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,
ἦ ἔτ' ἐῷ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
ὕστατα καὶ πύματα· κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
Ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
ἄνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει μέμονέν τε μάχεσθαι·
ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα·
στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·
Τέτλαθι δὴ, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,

ODYSSEÆ XX.

Quæ ante cædem procorum facta.

Atque in vestibulo cubabat divinus Ulysses:
sub *se* quidem crudam bubulam *pellem* stravit, at superne
pelles multas ovium, quas sacrificabant Achivi:
Eurynome vero deinde lænam injecit ad-somnum-composito.
Illic Ulysses procis mala meditans in animo,
jacebat vigilans: sed ex domo mulieres
iverunt, quæ cum-procis miscebantur pridem,
sibi-invicem risumque et hilaritatem præbentes.
Hujus autem commovebatur animus in pectoribus caris:
multum vero deliberabat in mente et in animo,
utrum adortus mortem pararet unicuique,
an adhuc sineret cum-procis superbis misceri
extremo et ultimo: cor autem ei intus latrabat.
Sicut vero canis tenellos circa catulos gradiens,
in-virum ignotum latrat ardetque pugnare;
sic hujus intus latrabat *cor* ægre-ferentis mala opera;
pectus autem percutiens, cor increpuit sermone:
Tolera jam, cor; et pejus aliud aliquando tolerasti,

Digitized by Google

ἤματι τῷ, ὅτε μοι μένος ἄσχετος ἤσθιε Κύκλωψ
ἰφθίμους ἑτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρα σε μῆτις
ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο, ὀϊόμενον θανέεσθαι.
Ὣς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ·
τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
νωλεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἑλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο,
ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος, ἔνθα καὶ ἔνθα
αἰόλλῃ, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι·
ὣς ἄρ' ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, μερμηρίζων,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει,
μοῦνος ἐὼν πολέσι. Σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικί·
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Τίπτ' αὖτ' ἐγρήσσεις, πάντων περὶ κάμμορε φωτῶν;
οἶκος μέν τοι ὅδ' ἐστὶ, γυνὴ δέ τοι ἥδ' ἐνὶ οἴκῳ
καὶ παῖς, οἷόν πού τις ἐέλδεται ἔμμεναι υἷα.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, θεὰ, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλά τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω,
μοῦνος ἐών· οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔασιν.
Πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω·
εἴπερ γὰρ κτείναιμι Διός τε σέθεν τε ἕκητι,
πῇ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τά σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
σχέτλιε, καὶ μέν τίς τε χερείονι πείθεθ' ἑταίρῳ,
ὅσπερ θνητός τ' ἐστὶ καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδεν·
αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, διαμπερὲς ἥ σε φυλάσσω
ἐν πάντεσσι πόνοις· ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν·
εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
νῶϊ περισταῖεν, κτεῖναι μεμαῶτες Ἄρηϊ,
καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
Ἀλλ' ἑλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
πάννυχον ἐγρήσσοντα· κακῶν δ' ὑποδύσεαι ἤδη.
Ὣς φάτο· καί ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευεν·
αὐτὴ δ' ἂψ ἐς Ὄλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων,
εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
λυσιμελής· ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κέδν' εἰδυῖα·
κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμὸν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν·
Ἄρτεμι, πότνα θεὰ, θύγατερ Διὸς, αἴθε μοι ἤδη
ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἕλοιο
αὐτίκα νῦν· ἢ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
οἴχοιτο προφέρουσα κατ' ἠερόεντα κέλευθα,
ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἀψοῤῥόου Ὠκεανοῖο.
Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρας ἀνέλοντο θύελλαι·
τῇσι τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοί· αἱ δ' ἐλίποντο
ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δῖ' Ἀφροδίτη
τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἡδέϊ οἴνῳ·
Ἥρη δ' αὐτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν
εἶδος καὶ πινυτήν, μῆκος δ' ἔπορ' Ἄρτεμις ἁγνή,
ἔργα δ' Ἀθηναίη δέδαε κλυτὰ ἐργάζεσθαι.

die illo, quando tibi robore invictus comedebat Cyclops
fortes socios; tu vero sustinebas, donec te sollertia
eduxit ex antro, quum-putares *te* moriturum.
Sic dixit, in pectoribus increpans carum cor:
ei autem plane *ut navis* in retinaculo cor manebat tolerans
continenter: at ipse volvebatur huc et illuc.
Sicut autem quando ventriculum vir, multo igne ardenti,
plenum pinguedineque et sanguine, huc et illuc
varie-versat, valdeque cito cupit assatum-esse:
sic ille huc et illuc volvebatur, deliberans,
quomodo demum procis impudentibus manus inferret,
solus quum-esset, multis. Prope vero eum venit Minerva
de-cœlo delapsa: corpore autem assimilata-erat mulieri:
stetitque ei supra caput, et ipsum sermone allocuta-est:
Cur iterum vigilas, præ omnibus infelix viris?
domus quidem tibi hæc est, uxor autem tibi hæc in domo,
et filius, qualem fere aliquis cuperet esse *sibi* filium.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
certe jam hæc omnia, dea, apposite dixisti;
sed nonnihil mihi hoc animus in mente cogitat,
quomodo demum procis impudentibus manus inferam,
solus quum-sim; hi autem semper frequentes intus sunt.
Insuper autem et hoc majus in mente cogito:
si enim *eos* interfecero, Jovisque tuaque voluntate,
quo subterfugiam? hoc te considerare jubeo.
Hunc autem rursus allocuta-est dea cæsiis-oculis Minerva:
miser, et quidem aliquis etiam pejori confidit socio,
qui-quidem mortalisque sit et non tanta consilia noverit:
at ego dea sum, perpetuo quæ te custodio
in omnibus laboribus; dicam autem tibi aperte:
si-vel quinquaginta agmina articulate-loquentium hominum
nos circumstarent, interficere cupientia Marte,
etiam horum abigeres boves et pingues oves.
Sed capiat te et somnus: molestum *est* etiam excubare
tota-nocte vigilantem; e-malis vero emerges jam-nunc.
Sic dixit; et inde ei somnum palpebris infudit:
ipsa autem retro in Olympum abiit nobilissima dearum,
quando hunc somnus capiebat, solvens curas animi,
membrorum-relaxator. Uxor vero experrecta-est honesta
sciens:] flebatque inde in lectis sedens mollibus.
Ac postquam flens satiarat-se suo in animo,
Dianæ primum supplicavit divina mulierum:
Diana, veneranda dea, filia Jovis, utinam mihi jam
sagitta pectoribus immissa animum eximeres
statim nunc; vel postea me raptam procella
iverit portans per aereas vias,
et fluentis injiciat reflui Oceani.
Sicut autem quando Pandari filias sustulerunt procellæ;
quibus parentes quidem perdiderant dii; ipsæ autem relictæ-
erant] orbæ in ædibus, curavit vero divina Venus
caseo, et melle dulci, et suavi vino:
Juno autem ipsis præ omnibus dedit mulieribus
speciem et prudentiam; proceritatem vero præbuit Diana
casta;] opera autem Minerva docuit inclyta operari.

Εὖτ' Ἀφροδίτη δῖα προςέστιχε μακρὸν Ὄλυμπον,
κούρῃς αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο γάμοιο,
ἐς Δία τερπικέραυνον — ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα,
μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων —
τόφρα δὲ τὰς κούρας Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο
καί ῥ' ἔδοσαν στυγερῇσιν Ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν·
ὡς ἔμ' ἀϊστώσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
ἠ ἔμ' ἐϋπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσῆα
ὀσσομένη καὶ γαῖαν ὕπο στυγερὴν ἀφικοίμην,
μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐϋφραίνοιμι νόημα.
Ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακὸν, ὁππότε κέν τις
ἤματα μὲν κλαίῃ, πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν — ὁ γάρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντων
ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἂρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψει —
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
Τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν εἴκελος αὐτῷ,
τοῖος ἐὼν, οἷος ᾖεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ', ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἤδη.
  Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
Τῆς δ' ἄρα κλαιούσης ὄπα σύνθετο δῖος Ὀδυσσεύς·
μερμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
ἤδη γιγνώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῆφιν.
Χλαῖναν μὲν συνελὼν καὶ κώεα, τοῖσιν ἐνεῦδεν,
ἐς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου· ἐκ δὲ βοείην
θῆκε θύραζε φέρων· Διὶ δ' εὔξατο, χεῖρας ἀνασχών·
  Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερήν τε καὶ [ὑγρὴν
ἤγετ' ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐπεί μ' ἐκακώσατε λίην,
φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
ἔνδοθεν· ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.
  Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
ὑψόθεν ἐκ νεφέων· γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
Φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρὶς
πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι εἵατο, ποιμένι λαῶν·
τῇσιν δώδεκα πᾶσαι ἐπεῤῥώοντο γυναῖκες,
ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
Αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὗδον ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσσαν·
ἡ δὲ μί' οὔπω παύετ', ἀφαυροτάτη δ' ἐτέτυκτο·
ἥ ῥα μύλην στήσασα ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι·
  Ζεῦ πάτερ, ὅςτε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ τεῳ τόδε φαίνεις.
Κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος ὅττι κεν εἴπω·
μνηστῆρες πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤματι τῷδε
ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἑλοίατο δαῖτ' ἐρατεινήν·
οἳ δή μοι καμάτῳ θυμαλγέϊ γούνατ' ἔλυσαν,
ἄλφιτα τευχούσῃ· νῦν ὕστατα δειπνήσειαν.
  Ὣς ἄρ' ἔφη· χαῖρεν δὲ κλεηδόνι δῖος Ὀδυσσεὺς
Ζηνός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας.
  Αἱ δ' ἄλλαι δμωαὶ κατὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος
ἀγρόμεναι ἀνέκαιον ἐπ' ἐσχάρῃ ἀκάματον πῦρ.
Τηλέμαχος δ' εὐνῆθεν ἀνίστατο, ἰσόθεος φώς,
εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ·
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,

Quando Venus divina adiit magnum Olympum,
puellis petitura perfectionem floridarum nuptiarum,
ad Jovem gaudentem-fulmine (ille etenim bene scit omnia,
fortunamque infortuniumque mortalium hominum):
interea tamen puellas Harpyiæ abripuerunt,
et dederunt odiosis Erinnybus servituras:
sic me deleant Olympias domos habentes,
vel me pulcris-comis-prædita feriat Diana: ut Ulyssem
ob-oculos-habens, etiam terram odiosam subeam,
neu omnino pejoris viri lætificem mentem.
Sed hoc quidem et tolerabile habet malum, quando aliquis
per-dies quidem flet, perpetuo dolens corde,
per-noctes vero somnus *eum* habet (hic etenim oblivisci-facit
omnium] bonorum et malorum, ubi palpebras obtexerit:)
at mihi et insomnia immittere-solet mala deus.
Hac enim rursus mihi nocte accubuit similis ipsi,
talis, qualis ivit cum exercitu; at meum cor
gaudebat, quoniam non putabam somnium esse, sed jam visio-
nem-veram.] Sic dixit; statim vero in-aureo-solio venit Au-
rora.] Illius autem flentis vocem intellexit divinus Ulysses:
cogitabatque deinde: visa vero est ei in animo
jam *ipsum* cognoscens astare capiti.
Lænam quidem ubi-collegerat et pelles, in-quibus cubabat,
in domum deposuit in sella: extra vero bubulam *pellem*
posuit foras ferens: Jovi autem supplicabat manibus sublatis:
  Jupiter pater, sic me volentes super siccumque et humidum
duxistis meam in terram, postquam me malis-affecistis valde,
omen aliquis mihi emittat expergefactorum hominum
intus; extra autem Jovis portentum aliud ostendatur.
  Sic dixit precans: eum vero exaudivit providus Jupiter;
statimque tonuit a splendido Olympo
ab-alto e nubibus; gavisus-est autem divinus Ulysses.
Omen vero e domo mulier emisit molitrix
prope, ubi quidem ei molæ erant, pastori virorum:
his autem duodecim omnes sedulo-incumbebant mulieres,
farinas-hordeaceas conficientes et triticeas, medullam viro-
rum.] Ceteræ quidem dormiebant, postquam triticum mo-
luerant;] una vero nondum cessabat; debilissima autem erat:
quæ sane molam ubi-stiterat, verbum dixit, signum regi:
  Jupiter pater, qui diis et hominibus imperas,
certe valde tonuisti a cœlo stellato,
neque usquam nubes est; portentum utique alicui hoc osten-
dis.] Perfice nunc et mihi miseræ verbum, quod dicam:
proci postremumque et ultimum die hoc
in ædibus Ulyssis capiant convivium desiderabile;
qui jam mihi labore tristi genua solverunt,
farinas conficienti; nunc ultimo cœnent.
  Sic igitur dixit: gaudebat autem omine divinus Ulysses
Jovisque tonitru: putabat enim *se* ulturum noxios.
  Ceteræ vero famulæ in ædibus pulcris Ulyssis
congregatæ accendebant in foco indefessum ignem.
Telemachus autem e-lecto surrexit, deo-par vir,
vestes sibi-induens: atque ensem acutum suspendit-ab hume-
ro;] pedibusque sub nitidis ligavit pulcros calceos;

Digitized by Google

εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπεν·
Μαῖα φίλη, τὸν ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
εὐνῇ καὶ σίτῳ; ἦ αὔτως κεῖται ἀκηδής;
τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ, πινυτή περ ἐοῦσα·
ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
χείρονα, τὸν δέ τ' ἀρείον' ἀτιμήσασ' ἀποπέμπει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
οὐκ ἄν μιν νῦν, τέκνον, ἀναίτιον αἰτιόῳο.
Οἶνον μὲν γὰρ πῖνε καθήμενος, ὄφρ' ἔθελ' αὐτός·
σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινήμεναι· εἴρετο γάρ μιν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
ἡ μὲν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμῳῇσιν·
αὐτὰρ ὅγ', ὥς τις πάμπαν ὀϊζυρὸς καὶ ἄποτμος,
οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν,
ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἰῶν
ἔδραθ' ἐνὶ προδόμῳ· χλαῖναν δ' ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς.
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷγε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ἡ δ' αὖτε δμῳῇσιν ἐκέκλετο δῖα γυναικῶν,
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
Ἀγρεῖθ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι
ῥάσσατέ τ' ἔν τε θρόνοις εὐποιήτοισι τάπητας
βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας
καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταὶ δὲ μεθ' ὕδωρ
ἔρχεσθε κρήνηνδε καὶ οἴσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.
Οὐ γὰρ δὴν μνηστῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο,
ἀλλὰ μάλ' ἦρι νέονται· ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή. [θοντο.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπί-
Αἱ μὲν ἐείκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην μελάνυδρον·
αἱ δ' αὐτοῦ κατὰ δώματ' ἐπισταμένως πονέοντο.
Ἐς δ' ἦλθον δρηστῆρες Ἀχαιῶν· οἱ μὲν ἔπειτα
εὖ καὶ ἐπισταμένως κέασαν ξύλα· ταὶ δὲ γυναῖκες
ἦλθον ἀπὸ κρήνης· ἐπὶ δέ σφισιν ἦλθε συβώτης,
τρεῖς σιάλους κατάγων, οἳ ἔσαν μετὰ πᾶσιν ἄριστοι.
Καὶ τοὺς μέν ῥ' εἴασε καθ' ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα μειλιχίοισιν·
Ξεῖν', ἦ ἄρ τί σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν
ἦέ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὡς τὸ πάρος περ; [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
αἲ γὰρ δή, Εὔμαιε, θεοὶ τισαίατο λώβην,
ἣν οἵδ' ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
αἶγας ἄγων, αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισιν,
δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες.
Καὶ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισιν·
Ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις κατὰ δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων; ἀτὰρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι ὀΐω

sumsitque validam hastam, præfixam acuto ære;
stetit autem super limen gradiens, et Eurycleam allocutus-
est :] Nutrix dilecta, hospitem honorastis in domo
lecto et cibo? an sic jacet neglectus?
Talis enim mihi mater, prudens licet sit :
insane alterum honorat articulate-loquentium hominum,
deteriorem, alterum vero meliorem inhonoratum dimittit.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Euryclea :
ne illam nunc, fili, insontem accuses.
Vinum enim bibebat *ille* sedens, quamdiu volebat ipse :
cibum autem non-amplius dixit *se* appetere; interrogabat enim
ipsum.] Sed quando demum cubitus et somni meminerat,
illa quidem cubilia jussit *ei* substernere ancillas :
at is, tanquam aliquis ærumnosus et infortunatus,
non voluit in lectis et in stragulis dormire,
sed in cruda bubula *pelle*, et pellibus ovium
dormivit in vestibulo : lænam vero injecimus nos.
Sic dixit : Telemachus vero per domum *transiens* egressus-
est,]hastam habens; una eum canes pedibus velocessequeban-
tur.] Profectus-est autem ire in concionem ad bene-ocreatos
Achivos.] At ancillas inde hortabatur divina mulierum,
Euryclea, Opis filia Pisenoridæ :
Agite, aliæ quidem domum verrite festinantes,
aspergiteque; et in sedilibus fabrefactis tapetas
injicite purpureos : aliæ vero spongiis mensas
omnes abstergite, purgate autem crateras
et pocula duplicia fabrefacta : aliæ vero petituræ aquam
ite ad-fontem, et afferte cito euntes :
non enim diu proci aberunt a-domo;
sed valde mane venient; quoniam et omnibus *est* festus-dies.
Sic dixit : illæ autem ei perquam auscultarunt et paruerunt.
Viginti quidem iverunt ad-fontem nigris-aquis;
aliæ vero illic in ædibus scite operabantur
Ingressi-sunt autem famuli Achivorum : hi quidem deinde
bene et scite findebant ligna; sed mulieres
venerunt a fonte; illisque supervenit subulcus,
tres porcos deducens, qui erant inter omnes optimi.
Et hos quidem sivit per septa pulcra pasci,
ipse vero jam Ulyssem allocutus-est blandis *verbis* :
Hospes, jamne te magis Achivi respiciunt,
an te ignominia-afficiunt in ædibus, sicut antea quidem?
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses :
utinam enim jam, Eumæe, dii ulciscerentur contumeliam,
qua isti insultantes indigna machinantur
domo in aliena, nec pudoris portionem *æquam* habent.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Prope autem ipsos venit Melanthius, custos caprarum,
capras agens, quæ inter-omnes excellebant greges,
cœnam procis; duo autem una comitabantur pastores.
Et has quidem religavit sub porticu sonora;
ipse vero jam Ulyssem allocutus-est conviciis :
Hospes, adhuc etiam nunc hic molestus-eris in domo
a-viris petens? at non exibis foras?
omnino non-amplius nos diremtum-iri puto,

πρὶν χειρῶν γεύσασθαι· ἐπεὶ σύ περ οὐ κατὰ κόσμον
αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλαι δαῖτες Ἀχαιῶν. [σεύς·
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
βοῦν στεῖραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πίονας αἶγας —
πορθμῆες δ' ἄρα τούςγε διήγαγον, οἵτε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰςαφίκηται —
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην, ἄγχι παραστάς·
Τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον εἰλήλουθε, συβῶτα,
ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἐξ εὔχεται εἶναι
ἀνδρῶν; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα;
δύσμορος, ἦ τε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ ἄνακτι.
Ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσονται ὀϊζύν.
Ἦ καὶ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ παραστάς·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσιν.
Ζεῦ πάτερ, οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεαι αὐτός,
μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λευγαλέοισιν.
Ἴδιον, ὡς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι ὄσσε,
μνησαμένῳ Ὀδυσῆος· ἐπεὶ καὶ κεῖνον ὀΐω
τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
εἴ που ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
Εἰ δ' ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
ὤ μοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἐπὶ βουσὶν
εἷσ', ἔτι τυτθὸν ἐόντα, Κεφαλλήνων ἐνὶ δήμῳ.
Νῦν δ' αἱ μὲν γίγνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
ἀνδρί γ' ὑποσταχύοιτο βοῶν γένος εὐρυμετώπων·
τὰς δ' ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναί σφισιν αὐτοῖς
ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν
οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν· μεμάασι γὰρ ἤδη
κτήματα δάσσασθαι δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
πόλλ' ἐπιδινεῖται· μάλα μὲν κακὸν, υἷος ἐόντος,
ἄλλων δῆμον ἱκέσθαι, ἰόντ' αὐτῇσι βόεσσιν,
ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς· τὸ δὲ ῥίγιον αὖθι μένοντα
βουσὶν ἐπ' ἀλλοτρίῃσι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
Καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
ἐξικόμην φεύγων, ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται·
ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον ὀΐομαι, εἴ ποθεν ἐλθὼν
ἀνδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ δώματα θείη. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
βουκόλ', ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
γιγνώσκω δὲ καὶ αὐτὸς, ὅ τοι πινυτὴ φρένας ἵκει·
τοὔνεκά τοι ἐρέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίη τε τράπεζα
ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ἦ σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος ἐλεύσεται οἴκαδ' Ὀδυσσεύς·
σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
κτεινομένους μνηστῆρας, οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσιν.

priusquam manus *invicem* gustaverimus; quia tute non de-
center] petis: sunt autem et alia convivia Achivorum.
Sic dixit: hunc autem nihil allocutus-est ingeniosus Ulysses,
sed tacite movit caput, mala profunde-cogitans.
His autem tertius supervenit Philœtius, princeps virorum,
bovem sterilem procis agens, et pingues capras:
(portitores vero hos trajecerunt, qui etiam alios
homines deducunt, quicunque ipsis advenerit)
et has quidem bene religavit sub porticu sonora:
ipse autem jam interrogabat subulcum, prope astans:
Quis jam hic hospes nuper venit, subulce,
nostram ad domum? ex quibus vero *se* profitetur esse
viris? ubinam autem ei genus et patria terra?
infelix; certe similis-est corpore regi domino.
Sed dii malis-mergunt multivagos homines,
quando etiam regibus destinabunt ærumnam.
Dixit, et dextra complectebatur manu astans;
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
Salve, pater o hospes! adsit tibi in posterum saltem
felicitas; at nunc quidem malis teneris multis.
Jupiter pater, nullus te deorum crudelior alius:
non parcis viros, postquam jam *eos* generasti ipse,
miscere malo et doloribus exitiosis.
Sudavi, ut animadverti, lacrimisque-oppleti-sunt mihi oculi
recordanti Ulyssis; quoniam et illum puto
tales pannos habentem inter homines vagari,
sicubi adhuc vivit, et videt lumen solis.
Sin vero jam mortuus-est, et in Orci ædibus,
hei mihi inde ob-Ulyssem eximium; qui me bobus
præfecit, adhuc parvulum, Cephallenorum in populo.
Nunc autem hæ quidem fiunt innumeræ, neque aliter (*melius*)
cuipiam viro succresceret boum genus latis-frontibus:
has vero alii me jubent ducere sibi ipsis
ad-edendum; neque omnino filium in ædibus curant,
nec vindictam timent deorum; cupiunt enim jamdudum
possessiones dividere diu absentis regis.
At mihi hoc animus in pectoribus caris
multum volvit: valde quidem malum, filius quum-exstet,
aliorum populum adire, euntem cum-ipsis bobus,
viros ad alienos; hoc vero durius, hic manentem
bobus alienis assidentem dolores pati.
Et jam olim ad-alium magnanimorum regum
exivissem fugiens, quoniam non-amplius tolerabilia *hæc* sunt:
sed adhuc illum infelicem exspecto, sicunde reversus
virorum procorum dispersionem per ædes faciat.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
bubulce, quia nec malo neque insipienti viro similis-es,
(cognosco vero et ipse, quod tibi prudentia mentem intravit)
ideo tibi dicam et insuper magnum jusjurandum jurabo:]
sciat nunc Jupiter primum deorum, hospitalisque mensa,
focusque Ulyssis eximii, ad quem veni,
certe, te hic præsente, veniet domum Ulysses;
tuisque oculis videbis, si volueris,
interfeci procos, qui hic dominantur.

Digitized by Google

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τελέσειε Κρονίων·
γνοίης χ', οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
Ὣς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσιν
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
ἤρτυον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν συνθεύσεται ἥδε γε βουλή,
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας,
ἵρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην·
σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐνώμων· ἐν δέ τε οἶνον
κρητῆρσιν κερόωντο· κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
Σῖτον δέ σφ' ἐπένειμε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἐῳνοχόει δὲ Μελανθεύς.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα καθῖδρυε, κέρδεα νωμῶν,
ἐντὸς ἐϋσταθέος μεγάρου, παρὰ λάϊνον οὐδόν,
δίφρον ἀεικέλιον καταθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν·
πὰρ δ' ἐτίθει σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων·
κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
πάντων μνηστήρων· ἐπεὶ οὔτοι δήμιός ἐστιν
οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος, ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος.
Ὑμεῖς δὲ, μνηστῆρες, ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς
καὶ χειρῶν· ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Καὶ χαλεπόν περ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον, Ἀχαιοί,
Τηλεμάχου· μάλα δ' ἧμιν ἀπειλήσας ἀγορεύει.
Οὐ γὰρ Ζεὺς εἴασε Κρονίων· τῷ κέ μιν ἤδη
παύσαμεν ἐν μεγάροισι, λιγύν περ ἐόντ' ἀγορητήν.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
ἦγον· τοὶ δ' ἀγέροντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
ἄλσος ὕπο σκιερὸν ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα·
πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μοῖραν θέσαν, οἳ πονέοντο,
ἴσην, ὡς αὐτοί περ ἐλάγχανον· ὡς γὰρ ἀνώγει
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἴα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος· ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδην Ὀδυσῆα.
Ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ, ἀθεμίστια εἰδὼς,
Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμῃ δ' ἐνὶ οἰκία ναῖεν·

Hunc autem rursus allocutus-est boum bubulcus vir :
utinam enim hoc, hospes, verbum perficeret Saturnius!
cognosceres, qualis mea potentia et *quales me* manus comitentur.] Sic autem pariter Eumæus supplicavit omnibus diis,
ut-rediret Ulysses prudens suam domum.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Proci autem Telemacho mortemque interitumque
struebant : at iis sinistra venit avis,
aquila altivolans, tenebat vero timidam columbam.
Illis autem Amphinomus concionatus-est, et dixit :
O amici, haud nobis continget hoc sane consilium,
Telemachi cædes : sed meminerimus convivii.
Sic dixit Amphinomus, illis vero placebat sermo.
Intrantes autem in ædes Ulyssis divini,
lænas quidem deposuerunt in sedilibusque soliisque;
ipsi autem mactabant oves magnas et pingues capras;
mactabant etiam sues porcos, et bovem armentalem;
viscera vero assata distribuebant : ac vinum in
crateribus miscebant : pocula autem distribuit subulcus.
Panem vero ipsis distribuit Philœtius, princeps virorum,
pulcris in canistris; vinumque-fundebat Melantheus.
Illi vero ad cibos paratos appositos manus porrigebant.
Telemachus autem Ulyssem sedere-fecit, astutias versans,
intra bene-fundatam domum, apud lapideum limen,
sella turpi posita, parvaque mensa :
apposuit vero *ei* viscerum partes, et vinum infudit
in poculo aureo, et ipsum sermone allocutus-est :
Illic nunc sede inter viros vinum-bibens :
convicia vero tibi ipse ego et manus abarcebo
omnium procorum; quoniam nequaquam publica est
domus hæc, sed Ulyssis, mihi autem acquisivit ille.
Vos vero, proci, continete animum a-convicio,
et manibus *violentis;* ut ne qua lis et contentio oriatur.
Sic dixit : illi autem omnes mordicus labris compressis
Telemachum admirabantur, quod audacter loquebatur.
In-hos autem Antinous locutus-est, Eupithei filius :
Et molestus quantumvis sit, accipiamus sermonem, Achivi,
Telemachi; valde autem nobis minatus loquitur.
Non enim Jupiter sivit Saturnius : alioquin ipsum jam
compescuissemus in ædibus, argutus licet sit concionator.
Sic dixit Antinous; ille vero non curabat verba.
Præcones autem per urbem deorum sacram hecatomben
ducebant : congregabantur autem capite-comantes Achivi
luco sub umbroso longe-jaculantis Apollinis.
Hi autem postquam assarant carnes superiores, et *igni* extraxerant,] partibus divisis, convivabantur celebri convivio.
Inde Ulyssi partem apposuerunt *ii* qui ministrabant,
æqualem, sicut ipsi sortiebantur : sic enim jussit
Telemachus, dilectus filius Ulyssis divini.
Procos autem illustres non omnino sinebat Minerva
contumelia abstinere acerba; ut adhuc magis
subiret dolor cor Laertiadæ Ulyssis.
Erat vero quidam inter procos vir, nefario animo,
Ctesippus autem nomen erat, in Sameque domos habitabat;

ὃς δή τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς θεσπεσίοισιν
μνάσκετ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα.
Ὅς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω·
μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὡς ἐπέοικεν,
ἴσην· οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
Ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον· ὄφρα καὶ αὐτὸς
ἠὲ λοετροχόῳ δώῃ γέρας ἠέ τῳ ἄλλῳ
δμώων, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ὣς εἰπὼν ἔρριψε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
κείμενον, ἐκ κανέοιο λαβών· ὁ δ' ἀλεύατ' Ὀδυσσεὺς,
ἦκα παρακλίνας κεφαλήν· μείδησε δὲ θυμῷ
Σαρδάνιον μάλα τοῖον· ὁ δ' εὔδμητον βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ·
Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ·
οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον· ἀλεύατο γὰρ βέλος αὐτός.
Ἦ γάρ κέν σε μέσον βάλον ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
καί κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο
ἐνθάδε. Τῶ μή τίς μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
φαινέτω· ἤδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.
Ἀλλ' ἔμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες,
μήλων σφαζομένων οἴνοιό τε πινομένοιο
καὶ σίτου· χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλούς.
Ἀλλ' ἄγε, μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες·
εἰ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι,
ξείνους τε στυφελιζομένους δμῳάς τε γυναῖκας
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι·
μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν' ἄλλον
δμώων, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἐγὼ καὶ μητέρι φαίην
ἤπιον, εἴ σφωϊν κραδίῃ ἅδοι ἀμφοτέροιϊν.
Ὄφρα μὲν ὑμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
νοστήσειν Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε,
τόφρ' οὔτις νέμεσις μενέμεν τ' ἦν ἰσχέμεναί τε
μνηστῆρας κατὰ δώματ'· ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
εἰ νόστησ' Ὀδυσεὺς καὶ ὑπότροπος ἵκετο δῶμα·
νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον, ὅτ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
Ἀλλ' ἄγε, σῇ τάδε μητρὶ παρεζόμενος κατάλεξον
γήμασθ', ὅστις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν·
ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώϊα πάντα νέμηαι,
ἔσθων καὶ πίνων· ἡ δ' ἄλλου δῶμα κομίζῃ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
οὐ μὰ Ζῆν', Ἀγέλαε, καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
ὅς που τῆλ' Ἰθάκης ἢ ἔφθιται ἢ ἀλάληται,
οὔτι διατρίβω μητρὸς γάμον· ἀλλὰ κελεύω
γήμασθ', ᾧ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' ἄσπετα δῶρα δίδωμι·

qui scilicet possessionibus fretus immensis
ambiebat Ulyssis diu absentis uxorem.
Is quidem tunc inter procos superbos dixit :
Audite me, proci illustres, ut aliquid dicam;
partem quidem jam hospes habet dudum, sicut decet,
æqualem; non enim honestum *est* privare, nec justum,
hospites Telemachi, quicunque ad-has ædes pervenerit.
Sed age, ei et ego dem hospitale donum : ut et ipse
vel balneatori det munus, vel alicui alii
famulorum, qui *sunt* in ædibus Ulyssis divini.
Sic locutus, projecit bovis pedem manu robusta,
jacentem, ex canistro sumtum : sed evitavit *eum* Ulysses,
leniter declinato capite; subrisit autem animo
Sardanium omnino *risum* talem : ille tamen bene-ædificatum
ferit murum.] Ctesippum vero Telemachus increpuit sermone :] Ctesippe, certe omnino tibi hoc utilius fuit animo :
non percussisti hospitem; evitavit enim telum ipse.
Certe enim te medium percussissem hasta acuta,
et tibi pro nuptiis pater exsequias celebrasset
hic. Ideo ne quis mihi insolentias in domo
prodat : jam enim intelligo et novi singula,
bonaque et quæ-sunt pejora : antea vero adhuc infans eram.
Sed tamen hæc quidem et toleramus inspicientes,
ovibus mactatis, vinoque potato,
et pane *consumto* : difficile enim cohibere unum multos.
Sed age, ne-amplius mihi mala facite infensi :
sin autem jam me ipsum interficere cupitis ære,
etiam hoc vellem, et multo satius esset
mori, quam hæc semper indigna opera videre,
hospitesque pulsatos, famulasque mulieres
vos violantes indigne per ædes pulcras.
Sic dixit : illi vero omnes muti facti-sunt silentio :
sero autem tandem inter-eos locutus-est Damastorides Agelaus :] O amici, haud jam quisquam super dicto æquo
contrariis verbis carpens sæviat :
neu amplius hunc hospitem pulsate, neu quenquam alium
famulorum, qui in ædibus *sunt* Ulyssis divini.
Telemacho autem verbum ego et matri dixerim
mite, si ipsis corde placeat ambobus.
Quamdiu quidem vobis animus in pectoribus sperabat
rediturum Ulyssem prudentem suam domum,
tamdiu minime indignum manereque erat et detinere
procos in ædibus; quoniam hoc satius erat,
si rediisset Ulysses, et redux venisset domum :
nunc vero jam hoc manifestum, quod non-amplius reditus-compos est.] Sed age, tuæ hæc matri assidens nuntia,
ut-nubat *ei*, quicunque optimus vir, *et qui* plurima præbuerit :] ut tu quidem gaudens paterna omnia possideas,
edens et bibens; illa vero alius domum curet.
Illum autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est :] non per Jovem, Agelae, et dolores patris mei,
qui alicubi longe ab-Ithaca vel periit vel vagatur,
nequaquam remoror matris nuptias; sed jubeo *eam*
nubere, cuicunque velit, atque insuper multa dona dabo :

Digitized by Google

αἰδέομαι δ' ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος· μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
ἄσβεστον γέλω ὦρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
Οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελοίων ἀλλοτρίοισιν·
αἱμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἤσθιον· ὄσσε δ' ἄρα σφέων
δακρυόφιν πίμπλαντο· γόον δ' ὠΐετο θυμός.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
Ἆ δειλοί, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα.
Οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί·
αἵματι δ' ἐῤῥάδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι·
εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή,
ἱεμένων Ἔρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἠέλιος δὲ
οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἦρχ' ἀγορεύειν·
Ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθώς.
Ἀλλά μιν αἶψα, νέοι, δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι· ἐπεὶ τάδε νυκτὶ ἐΐσκει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
Εὐρύμαχ', οὔτι σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν·
εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε καὶ οὔατα καὶ πόδες ἄμφω
καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος οὐδὲν ἀεικής.
Τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν
ἐρχόμενον, τό κεν οὔτις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
μνηστήρων, οἳ δῶμα κατ' ἀντιθέου Ὀδυσῆος
ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάασθε.
Ὣς εἰπὼν ἐξῆλθε δόμων εὐναιεταόντων·
ἵκετο δ' ἐς Πείραιον, ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες
Τηλέμαχον ἐρέθιζον, ἐπὶ ξείνοις γελόωντες·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
Τηλέμαχ', οὔτις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος·
οἷον μέν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον, οὐδέ τι ἔργων
ἔμπαιον οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης.
Ἄλλος δ' αὖτέ τις οὗτος ἀνέστη μαντεύεσθαι.
Ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
τοὺς ξείνους ἐν νηῒ πολυκληῗδι βαλόντες
ἐς Σικελοὺς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἄλφοι.
Ὣς ἔφασαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων·
ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο, δέγμενος αἰεί,
ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.
Ἡ δὲ κατάντησιν θεμένη περικαλλέα δίφρον
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
ἀνδρῶν ἐν μεγάροισιν ἑκάστου μῦθον ἄκουεν.
Δεῖπνον μὲν γὰρ τοίγε γελοίωντες τετύκοντο
ἡδύ τε καὶ μενοεικές, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἱέρευσαν·
δόρπον δ' οὐκ ἄν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερὸς ἀνὴρ
θησέμεναι· πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

vereor autem invitam a domo pellere
verbo violento; ne istud deus perfecerit.
Sic dixit Telemachus: procis vero Pallas Minerva
inextinctum risum movit, errareque-fecit intellectum.
Hi autem jam maxillis ridebant alienis;
cruentatasque carnes comedebant; oculi vero ipsorum
lacrimis implebantur; fletumque præsagiebat animus.
Inter-hos autem et locutus-est Theoclymenus deo-similis:
Ah miseri, quod malum hoc patimini? nocte quidem vestra
obvoluta-sunt capitaque, faciesque, subtusque genua.
Ululatus autem exarsit, lacrimisque-oppletæ-sunt genæ:
sanguine vero conspersi-sunt parietes pulcraque intercolumnia;] simulacris autem plenum *est* vestibulum, plenaque et
aula,] properantibus in-Erebum sub tenebras; sol vero
ex-cœlo deperiit; malaque incessit caligo.
Sic dixit: illi autem omnes super ipso suaviter riserunt.
His vero Eurymachus, Polybi filius, incipiebat loqui:
Desipit hospes nuper aliunde *huc* advectus.
Sed ipsum statim, juvenes, domo emittite foras,
in forum ut-eat; quoniam hæc nocti assimilat.
Hunc autem rursus allocutus-est Theoclymenus deo-similis:] Eurymache, nequaquam te jubeo mihi comites præbere;
sunt mihi oculique et aures et pedes ambo,
et mens in pectoribus facta nequaquam incongrua.
Horum-ope exibo foras, quoniam sentio malum vobis
ingruens, quod nemo subterfugere-possit neque evitare
procorum, qui per domum deo-paris Ulyssis
viros contumelia-afficientes injusta machinamini.
Sic locutus, exivit ædibus ad-habitandum-commodis:
ivit autem ad Piræum, qui ipsum lubens suscepit.
Proci vero omnes in se-invicem intuentes,
Telemachum irritabant, de hospitibus ridentes:
sic autem aliquis dicebat juvenum superbientium:
Telemache, nemo te pejorum-hospitum-exceptor alius;
qualem quidem quendam hunc habes mendicum erronem,
panis et vini indigentem, nec quicquam operum
scientem, nec fortitudinis, sed incassum pondus terræ.
Alius autem demum quidam hic surrexit ad-vaticinandum.
Sed si mihi parueris, quod multo satius fuerit:
illos hospites in navem multis-transtris-instructam conjectos
ad Siculos mittamus, unde *quis* dignum pretium-referat.
Sic dixerunt proci: ille vero non curabat verba;
sed tacite patrem intuebatur, exspectans semper,
quando demum procis impudentibus manus inferret.
At e-regione autem ubi-posuerat perpulcram sellam
filia Icarii, prudens Penelope,
virorum in ædibus uniuscujusque sermonem audiebat.
Prandium etenim illi ridentes fecerant,
suaveque et gratum, quippe valde multa mactarant:
cœna vero nequaquam injucundior alia fieri-possit,
qualem sane mox erant dea et fortis vir
facturi: priores enim *proci* indigna machinabantur.

Digitized by Google

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Φ.

Τόξου θέσις.

Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον
ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος, ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
Κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσατο οἷο δόμοιο·
εἵλετο δὲ κληῗδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
καλὴν, χαλκείην· κώπη δ' ἐλέφαντος ἐπῆεν.
Βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
ἔσχατον· ἔνθα δέ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος·
ἔνθα δὲ τόξον κεῖτο παλίντονον ἠδὲ φαρέτρη
ἰοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί·
δῶρα, τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας,
Ἴφιτος Εὐρυτίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
Τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιϊν
οἴκῳ ἐν Ὀρσιλόχοιο δαΐφρονος· ἤτοι Ὀδυσσεὺς
ἦλθε μετὰ χρεῖος, τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὄφελλεν·
μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσι' ἠδὲ νομῆας.
Τῶν ἕνεκ' ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς,
παιδνὸς ἐών· πρὸ γὰρ ἧκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
Ἴφιτος αὖθ' ἵππους διζήμενος, αἵ οἱ ὄλοντο,
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί·
αἳ δή οἱ καὶ ἔπειτα φόνον καὶ μοῖρα γένοντο,
ἐπειδὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον
φῶθ', Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπιίστορα ἔργων,
ὅς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ᾐδέσατ' οὐδὲ τράπεζαν,
τὴν δή οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν·
ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισιν.
Τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ συνήντετο· δῶκε δὲ τόξον,
τὸ πρὶν μέν ῥ' ἐφόρει μέγας Εὔρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδὶ
κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
Τῷ δ' Ὀδυσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος· οὐδὲ τραπέζῃ
γνώτην ἀλλήλων· πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
Ἴφιτον Εὐρυτίδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
ὅς οἱ τόξον ἔδωκε. Τὸ δ' οὔποτε δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἐρχόμενος πόλεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
ᾑρεῖτ'· ἀλλ' αὐτοῦ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο
κέσκετ' ἐνὶ μεγάροισι· φόρει δέ μιν ἧς ἐπὶ γαίης.
Ἡ δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν
οὐδόν τε δρύϊνον προσεβήσατο, τόν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν·
ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
αὐτίκ' ἄρ' ἥγ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης·
ἐν δὲ κληῗδ' ἧκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας,
ἄντα τιτυσκομένη· τὰ δ' ἀνέβραχεν ἠΰτε ταῦρος,
βοσκόμενος λειμῶνι· τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα,

ODYSSEÆ XXI.

Arcus in medio positus.

Huic autem in mente-posuit dea cæsiis-oculis Minerva,
filiæ Icarii, prudenti Penelopæ,
arcum procis ponere, canumque ferrum,
in ædibus Ulyssis, certamina et cædis principium.
Scalam vero altam ascendit suæ domus;
sumsitque clavam bene-flexam manu crassa
pulcram, æream; manubrium autem eboris inerat.
Profectaque-est ire in-thalamum, cum famulis mulieribus,
intimum; illic vero ei thesauri jacebant regis,
æsque, aurumque, valdeque-elaboratum ferrum:
Ibique arcus jacebat reflexus, et pharetra
sagittifera, multæque inerant luctuosæ sagittæ:
dona, quæ ei hospes Lacedæmone dedit obvius-factus,
Iphitus Eurytides, similis immortalibus.
Hi vero in Messena occurrerunt sibi-invicem,
in domo Orsilochi prudentis: nempe Ulysses
ivit ad-quærendum debitum, quod ei totus populus debebat:
oves enim ex Ithaca Messenii viri sustulerant
navibus multa-transtra-habentibus trecentas, et pastores.
Horum gratia in-legationem multam viam obiit Ulysses,
adolescens quum-esset: misit enim pater, aliique senes.
Iphitus autem *venerat* equas quærens, quæ ei perierant,
duodecim feminæ, sub *iis*que mulæ patientes-operum;
quæ sane ei et postea cædes et fatum factæ-sunt,
postquam ad-Jovis filium pervenit magnanimum
virum, Herculem, magnorum scientem operum;
qui ipsum, hospes quum-esset, interfecit sua in domo:
iniquus, nec deorum vindictam reveritus-est nec mensam,
quam *ille* jam ei apposuerat: postea autem occidit etiam
ipsum:] equas vero ipse habuit solidis-ungulis in ædibus.
Has quærens Ulyssi obvius-factus-est; dedit autem arcum,
quem antea quidem gestabat magnus Eurytus; at is filio
eum reliquit moriens in ædibus excelsis.
Illi vero Ulysses ensem acutum et validam hastam dedit,
principium hospitii necessarii: nec mensa
cogniti-sunt inter-se: prius enim Jovis filius interfecit
Iphitum Eurytiden, similem immortalibus,
qui ei arcum dedit. Hunc autem neutiquam divinus Ulysses,
proficiscens ad-bellum nigris in navibus,
capiebat; sed illic monumentum hospitis dilecti
jacebat in ædibus; gestabat vero *is* ipsum sua in terra.
Quando autem jam ad-thalamum hunc pervenit divina mulierum,]
limenque quernum ascenderat, quod olim faber
polivit scite, et ad-perpendiculum exegit;
in *eo* vero postes aptavit, foresque apposuit splendidas:
statim deinde illa lorum cito resolvit annuli,
et clavem immisit, foriumque repulit pessulos,
ex-adverso *eos* aptans: hæ autem resonuerunt, velut taurus
pascens in-prato; tantum sonuerunt pulcræ fores,

Digitized by Google

πληγέντα κληῗδι, πετάσθησαν δέ οἱ ὦκα.
Ἡ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ· ἔνθα δὲ χηλοὶ
ἕστασαν· ἐν δ' ἄρα τῇσι θυώδεα εἵματ' ἔκειτο.
Ἔνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἴνυτο τόξον
αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ περίκειτο φαεινός.
Ἑζομένη δὲ κατ' αὖθι, φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα,
κλαῖε μάλα λιγέως· ἐκ δ' ᾕρεε τόξον ἄνακτος.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
βῆ ῥ' ἴμεναι μέγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην
ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί.
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον· ἔνθα σίδηρος
κεῖτο πολὺς καὶ χαλκὸς, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
[ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.]
Αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα καὶ φάτο μῦθον·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, οἳ τόδε δῶμα
ἐχράετ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενὲς αἰεὶ
ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολὺν χρόνον· οὐδέ τιν' ἄλλην
μύθου ποιήσασθαι ἐπισχεσίην ἐδύνασθε,
ἀλλ' ἐμὲ ἱέμενοι γῆμαι θέσθαι τε γυναῖκα.
Ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον·
θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·
ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσιν
καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
τῷ κεν ἅμ' ἑσποίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
κουρίδιον, μάλα καλὸν, ἐνίπλειον βιότοιο·
τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ.
Ὣς φάτο· καί ῥ' Εὔμαιον ἀνώγει, δῖον ὑφορβὸν,
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
Δακρύσας δ' Εὔμαιος ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν·
κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Νήπιοι ἀγροιῶται, ἐφημέρια φρονέοντες,
ἆ δειλὼ, τί νυ δάκρυ κατείβετον ἠδὲ γυναικὶ
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνετον; ᾗτε καὶ ἄλλως
κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμὸς, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ' ἀκοίτην.
Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι ἠὲ θύραζε
κλαίετον ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε,
μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἀάατον· οὐ γὰρ ὀΐω
ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐΰξοον ἐντανύεσθαι.
Οὐ γάρ τις μέτα τοῖος ἀνὴρ ἐν τοῖσδεσι πᾶσιν,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν· ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὄπωπα —
καὶ γὰρ μνήμων εἰμί — πάϊς δ' ἔτι νήπιος ἦα.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
νευρὴν ἐντανύσειν διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
Ἤτοι ὀϊστοῦ γε πρῶτος γεύσεσθαι ἔμελλεν
ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὃν ποτ' ἀτίμα,
ἥμενος ἐν μεγάροις, ἐπὶ δ' ὤρνυε πάντας ἑταίρους.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα με Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων·
μήτηρ μέν μοί φησι φίλη, πινυτή περ ἐοῦσα,

pulsæ clavi, apertæque-sunt ei cito.
Ipsa vero altum tabulatum ascendit, ubi quidem arcæ
stabant; in his vero odoriferæ vestes jacebant.
Illinc manu-porrecta, a clavo cepit arcum
cum-ipsa theca, quæ ei circumdata-erat splendida.
Sedensque ibidem, caris genibus *eum* impositum-tenens,
flebat admodum stridule; eduxitque arcum regis.
Hæc autem postquam satiata-est lacrimoso fletu,
profecta-est ire in-domum ad procos illustres
arcum tenens in manu reflexum, ac pharetram
sagittiferam; multæ vero inerant luctuosæ sagittæ.
Cum-ea autem simul ancillæ portabant cistam; ubi ferrum
jacebat multum et æs, certamina regis.
Sed quando demum ad-procos pervenit divina mulierum,
stetit ad postem domus firmiter structæ,
genis obtendens nitida redimicula.
[ancilla vero ei proba utrinque astitit.]
Statim autem *ea* inter-procos locuta-est, et dixit sermonem:
Audite me, proci illustres, qui in-hanc domum
ingruistis ad-comedendum et bibendum assidue semper,
viro absente multo tempore; neque ullum alium
hujus rei facere prætextum potuistis;
nisi me cupientes ducere, facereque uxorem.
Sed agite, proci, quoniam hoc apparet certamen;
deponam enim magnum arcum Ulyssis divini:
qui autem facillime intenderit arcum in manibus,
et sagittam-miserit per-secures duodecim omnes,
hunc una secuta-fuero, relicta hac domo
juventutis *meæ*, perpulcra, plena victu,
cujus aliquando recordaturam *me* puto, vel in somnio.
Sic dixit; et Eumæum jussit, divinum subulcum,
arcum procis deponere, canumque ferrum.
Lacrimans vero Eumæus *eum* accepit et deposuit;
flebat autem bubulcus ex-altera-parte, postquam vidit arcum
regis.] Antinous vero *eos* increpabat, verbumque dixit et elocutus-est:] Stulti rustici, quæ-in-diem-sunt cogitantes;
ah miseri, cur jam lacrimas funditis, et mulieri
animum in pectoribus commovetis? cui etiam alioqui
jacet in doloribus animus, postquam carum perdidit maritum.
Sed tacite epulamini sedentes; vel foras
flete egressi, hic arcum relinquentes,
procis certamen difficile; non enim puto
facile hunc arcum bene-politum tensum-iri.
Non enim quisquam adest talis vir inter hosce omnes,
qualis Ulysses erat; ego vero eum ipse vidi
(etenim memor sum), puer autem adhuc infans eram.
Sic dixit: ipsi vero animus in pectoribus sperabat
nervum *se* tensurum, sagittamque-missurum per-ferrum.
Nempe sagittam quidem primus gustaturus erat
ex manibus Ulyssis eximii, quem olim contumelia-afficiebat
sedens in ædibus, incitabatque omnes socios.
Inter-hos vero et locuta-est sacra vis Telemachi:
Dii boni, certe valde me Jupiter dementem reddidit Saturnius:] mater quidem mea dicit cara, prudens quamvis sit,

ἄλλῳ ἅμ' ἕψεσθαι, νοσφισσαμένη τότε δῶμα·
αὐτὰρ ἐγὼ γελόω καὶ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ.
Ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον,
οἵη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιΐδα γαῖαν,
οὔτε Πύλου ἱερῆς οὔτ' Ἄργεος οὔτε Μυκήνης·
[οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης·]
καὶ δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε· τί με χρὴ μητέρος αἴνου;
ἀλλ' ἄγε μὴ μύνησι παρέλκετε μηδ' ἔτι τόξου
δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε τανυστύος, ὄφρα ἴδωμεν.
Καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου πειρησαίμην·
εἰ δέ κεν ἐντανύσω διοϊστεύσω τε σιδήρου,
οὔ κέ μοι ἀχνυμένῳ τάδε δώματα πότνια μήτηρ
λείποι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι.
Ἦ καὶ ἀπ' ὤμοιϊν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
ὀρθὸς ἀναΐξας· ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμων.
Πρῶτον μὲν πελέκεας στῆσεν, διὰ τάφρον ὀρύξας
πᾶσι μίαν μακρὴν καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν·
ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναξε· τάφος δ' ἕλε πάντας ἰδόντας,
ὡς εὐκόσμως στῆσε· πάρος δ' οὐ πώποτ' ὀπώπει.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζεν.
Τρὶς μέν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσεσθαι μενεαίνων·
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τόγε θυμῷ,
νευρὴν ἐντανύσειν διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
Καί νύ κε δή ῥ' ἐτάνυσσε, βίῃ τὸ τέταρτον ἀνέλκων,
ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἀνένευε καὶ ἔσχεθεν ἱέμενόν περ.
Τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
Ὢ πόποι, ἦ καὶ ἔπειτα κακός τ' ἔσομαι καὶ ἄκικυς
ἠὲ νεώτερός εἰμι καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
Ἀλλ' ἄγεθ', οἵπερ ἐμεῖο βίῃ προφερέστεροί ἐστε,
τόξου πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ὣς εἰπὼν τόξον μὲν ἀπὸ ἕο θῆκε χαμᾶζε,
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστῃς σανίδεσσιν·
αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ·
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Ὄρνυσθ' ἑξείης ἐπιδέξια πάντες ἑταῖροι,
ἀρξάμενοι τοῦ χώρου, ὅθεν τέ περ οἰνοχοεύει.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Λειώδης δὲ πρῶτος ἀνίστατο, Οἴνοπος υἱός,
ὅ σφι θυοσκόος ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν
ἷζε μυχοίτατος αἰεί· ἀτασθαλίαι δέ οἱ οἴῳ
ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν.
Ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζεν·
οὐδέ μιν ἐντάνυσε· πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων,
ἀτρίπτους, ἁπαλάς· μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
Ὦ φίλοι, οὐ μὲν ἐγὼ τανύω· λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.
Πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
θυμοῦ καὶ ψυχῆς· ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
τεθνάμεν ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν, οὗθ' ἕνεκ' αἰεὶ
ἐνθάδ' ὁμιλέομεν, ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
Νῦν μέν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ

alium una secuturam *se*, relicta hac domo;
at ego rideo, et delector vecordi animo.
Sed agite, proci, quoniam hoc apparet certamen *de tali*,
qualis nunc non est mulier per Achaicam terram,
nec Pyli sacræ, neque Argis, nec Mycenis;
[neque in-ipsa Ithaca, neque in-continente nigra;]
et vero ipsi hoc scitis; quid me oportet matrem laudare?
Sed agite, ne prætextibus *rem* protrahite, neu amplius arcus
diu aversamini tensionem, ut videamus.
Et vero ipse ego arcum experiar:
si autem tendero, sagittamque-misero per-ferrum,
non mihi dolenti has sædes veneranda mater
liquerit, una cum-alio profecta, quum ego pone relinquar,
valens jam patris certamina pulcra reportare.
Dixit, et ab humeris lænam deposuit purpuream,
erectus exsurgens; atque ensem acutum deposuit ab-humeris.
Primum quidem secures statuit, vallo perfosso
omnibus uno longo, et ad amussim direxit;
circumque terram ingessit: stupor vero cepit omnes, videntes
quam accurate statuit; antea autem nunquam viderat.
Stetit vero deinde ad limen profectus, et arcum tentabat.
Ter quidem ipsum pepulit, trahere cupiens;
ter autem destitit ab-impetu, sperans hoc animo,
nervum *se* tensurum, sagittamque-missurum per-ferrum.
Et jam demum tetendisset, vi quartum attrahens:
sed Ulysses nutu-prohibebat, et coercuit, cupientem licet.
Inter-hos autem rursus locuta-est sacra vis Telemachi:
Dii boni! certe *vel* etiam postea malusque ero et imbecillis,] vel junior sum, et nondum manibus confido,
virum ut-propulsem, quando aliquis prior lacessiverit.
Sed agite, qui-quidem me viribus præstantiores estis,
arcum tentate, et perficiamus certamen.
Sic locutus, arcum quidem a se deposuit humi,
acclinatum conglutinatis bene-pelitis tabulis;
ibidemque velox telum pulcro acclinavit annulo:
iterum vero deinde resedit in sede, unde surrexerat.
Inter-hos autem Antinous locutus-est, Eupithei filius;
Surgite ordine a-dextra omnes socii,
exorsi ab-eo loco, unde quidem vinum-fundit *aliquis*.
Sic dixit Antinous: illis vero placebat sermo.
Liodes autem primus surrexit, Œnopis filius,
qui ipsis haruspex erat; juxta craterem vero pulcrum
sedebat intimus semper; inprobitates autem ei soli
invisæ erant, omnibusque succensebat procis.
Qui tunc primus arcum cepit et telum velox.
Stetit autem inde ad limen profectus, et arcum tentabat;
neque ipsum tetendit: prius enim fatigatus-est manibus attrahens,] haud-tritis, mollibus: inter procos vero dixit:
O amici, non quidem ego tendo; capiat vero et alius.
Multos enim hic arcus optimates privabit
animo et mente: quoniam multo melius est
mori quam vivos excidere *ea re*, cujus gratia semper
hic versamur, exspectantes dies omnes.
Nunc quidem aliquis et sperat in mente, et cupit

Digitized by Google

γῆμαι Πηνελόπειαν, Ὀδυσσῆος παράκοιτιν·
αὐτὰρ ἐπὴν τόξου πειρήσεται ἠδὲ ἴδηται,
ἄλλην δή τιν' ἔπειτα Ἀχαιϊάδων εὐπέπλων
μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δέ κ' ἔπειτα
γήμαιθ', ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν καὶ ἀπὸ ἕο τόξον ἔθηκεν,
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστης σανίδεσσιν·
αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ.
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Λειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
δεινόντ' ἀργαλέον τε, — νεμεσσῶμαι δέ τ' ἀκούων —
εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ οὐ δύνασαι σὺ τανύσσαι.
Οὐ γάρ τοι σέγε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ,
οἷόν τε ῥυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι καὶ ὀϊστῶν·
ἀλλ' ἄλλοι τανύουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί. [γῶν
Ὣς φάτο· καί ῥ' ἐκέλευσε Μελάνθιον, αἰπόλον αἰ-
ἄγρει δή, πῦρ κεῖον ἐνὶ μεγάροισι, Μελανθεῦ,
πὰρ δὲ τίθει δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος·
ὄφρα νέοι θάλποντες, ἐπιχρίοντες ἀλοιφῇ,
τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αἶψ' ἀνέκαιε Μελάνθιος ἀκάματον
πὰρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ, [πῦρ·
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος·
τῷ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ'· οὐδ' ἐδύναντο
ἐντανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδευέες ἦσαν.
Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
ἀρχοὶ μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τὼ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἅμ' ἄμφω
βουκόλος ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμου ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ καὶ αὐλῆς,
φθεγξάμενός σφ' ἐπέεσσι προσηύδα μειλιχίοισιν·
Βουκόλε καὶ σύ, συφορβέ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
ἦ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
Ποῖοί κ' εἶτ' Ὀδυσῆϊ ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι
ὧδε μάλ' ἐξαπίνης, καί τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκοι;
ἤ κε μνηστήρεσσιν ἀμύνοιτ' ἦ Ὀδυσῆϊ;
εἴπαθ', ὅπως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
Ζεῦ πάτερ, αἲ γὰρ τοῦτο τελευτήσειας ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
γνοίης χ' οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
Ὣς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσιν
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τῶνγε νόον νημερτέ' ἀνέγνω,
ἐξαῦτίς σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ἔνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγώ, κακὰ πολλὰ μογήσας
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Γιγνώσκω δ', ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν ἱκάνω,
οἴοισι δμώων· τῶν δ' ἄλλων οὔ τευ ἄκουσα
εὐξαμένου ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι.

ducere Penelopen, Ulyssis uxorem:
at postquam arcum tentaverit et viderit,
aliam demum aliquam postea Achivarum pulcris-peplis-in-dutarum] ambiat sponsalibus petens: hæc autem deinde
nubat *ei*, qui plurima dederit, et fatalis venerit.
Sic igitur dixit; et a se arcum deposuit,
acclinatum conglutinatis bene-politis tabulis:
ibidemque velox telum pulcro acclinavit annulo:
iterum vero deinde resedit in sede, unde surrexerat.
Antinous autem *eum* increpabat, verbumque dixit et elocutus-est:] Liodes, quale tibi verbum fugit ex septo dentium,
graveque molestumque! indignor etenim audiens:
si demum hic arcus optimates privabit
animo et mente, quoniam non potes tu tendere.
Nequaquam enim te talem genuit alma mater,
qui tractator arcusque esses et sagittarum:
sed alii tendunt cito proci illustres.
Sic dixit; et jussit Melanthium, custodem caprarum:
Age jam, *inquiens*, ignem accende in sedibus, Melantheu,
juxta autem pone sellamque magnam et pellem super ipsa,
effer autem sevi magnum orbem, *de eo* quod-intus est,
ut juvenes calefacientes, inungentes unguine,
arcum tentemus, et perficiamus certamen.
Sic dixit: statim autem accendit Melanthius indefessum
ignem;] juxtaque ferens sellam posuit et pellem super ipsa,
extulitque sevi magnum orbem, *de eo* quod-intus erat;
quo sane juvenes, calefacientes, tentabant: nec poterant
tendere, multum autem robore defecti erant.
Antinous vero adhuc abstinebat, et Eurymachus deo-similis,
principes procorum; viribus autem erant longe principes.
Illi autem e domo exivere una-profecti simul ambo
bubulcus et subulcus Ulyssis divini;
exivit autem ipse post illos domo divinus Ulysses.
Sed quando jam extra fores erant atque aulam,
locutus ipsos verbis affabatur blandis:
Bubulce, et tu, subulce, verbumne aliquod dicam,
an ipse celem? dicere autem me animus jubet.
Quales essetis Ulyssi auxiliando, sicunde veniret
huc valde derepente, et aliquis deus ipsum afferret?
utrum procis auxiliaremini, an Ulyssi?
dicite, quomodo vos cor animusque jubet.
Hunc autem rursus allocutus-est boum bubulcus vir:
Jupiter pater, utinam enim hoc perficeres votum,
ut veniret quidem ille vir, adduceretque ipsum deus:
cognosceres, qualis mea potentia *sit* et *quales me* manus comitentur.] Sic autem pariter Eumæus supplicabat omnibus
diis,] ut-rediret Ulysses prudens suam domum.
Ac postquam horum ingenium verum cognovit,
iterum ipsos verbis respondens allocutus-est:
Intus quidem demum hic ipse ego, mala multa perpessus,
veni vigesimo anno in patriam terram.
Cognosco autem, quod vobis cupientibus venio,
solis servorum: ceterorum vero haud quenquam audivi
vota-facientem me iterum reducem domum venire.

Digitized by Google

Σφῶϊν δ', ὡς ἔσεταί περ, ἀληθείην καταλέξω.
Εἴ χ' ὑπ' ἐμοίγε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους καὶ κτήματ' ὀπάσσω
οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα· καί μοι ἔπειτα
Τηλεμάχου ἑτάρω τε κασιγνήτω τε ἔσεσθον.
Εἰ δ', ἄγε δὴ, καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι δείξω,
ὄφρα μ' εὖ γνῶτον πιστωθῆτόν τ' ἐνὶ θυμῷ·
οὐλὴν, τήν ποτέ με σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
Ὣς εἰπὼν ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαθεν οὐλῆς.
Τὼ δ' ἐπεὶ εἰσιδέτην εὖ τ' ἐφράσσαντο ἕκαστα,
κλαῖον ἄρ', ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι χεῖρε βαλόντε,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
Ὣς δ' αὔτως Ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσεν.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε φώνησέν τε·
Παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε· μή τις ἴδηται
ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴπῃσι καὶ εἴσω.
Ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μηδ' ἅμα πάντες·
πρῶτος ἐγὼ, μετὰ δ' ὔμμες· ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω.
Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοὶ,
οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην·
ἀλλὰ σὺ, δῖ' Εὔμαιε, φέρων ἀνὰ δώματα τόξον
ἐν χείρεσσιν ἐμοὶ θέμεναι· εἰπεῖν τε γυναιξὶν
κληῖσσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
ἢν δέ τις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μήτι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
Σοὶ δὲ, Φιλοίτιε δῖε, θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς
κληῖσσαι κληῖδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἰῆλαι.
Ὣς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους εὐναιετάοντας·
ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν, ἔνθεν περ ἀνέστη·
ἐς δ' ἄρα καὶ τὼ δμῶε ἴτην θείου Ὀδυσῆος.
Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλᾳ πυρός· ἀλλά μιν οὐδ' ὧς
ἐντανύσαι δύνατο· μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος περί τ' αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων·
οὔτι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ·
εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιΐδες, ἡ μὲν ἐν αὐτῇ
ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ ἠδ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν·
ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἐπιδευέες εἰμὲν
ἀντιθέου Ὀδυσῆος, ὅτ' οὐ δυνάμεσθα τανύσσαι
τόξον· ἐλεγχείη δὲ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Εὐρύμαχ', οὐχ οὕτως ἔσται· νοέεις δὲ καὶ αὐτός.
Νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
ἁγνή· τίς δέ κε τόξα τιταίνοιτ'; ἀλλὰ ἕκηλοι
κάτθετ'· ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ εἴ κ' εἰῶμεν ἅπαντας
ἑστάμεν· οὐ μὲν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι ὀΐω,
ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα.
Ἠῶθεν δὲ κέλεσθε Μελάνθιον, αἰπόλον αἰγῶν,

Vobis autem, sicut erit quidem, veritatem dicam.
Si sub me deus domuerit procos illustres,
deducam ambobus uxores, et possessiones præbebo,
domosque prope me ædificatas; et mihi postea
Telemachi sociique fratresque eritis.
Eia age, jam et signum manifestum aliud quoddam ostendam,] ut me bene cognoscatis, fidatisque in animo;
cicatricem, quam quondam mihi sus inflixit albo dente,
ad-Parnassum profecto, cum filiis Autolyci.
Sic locutus, pannos magna diduxit a-cicatrice.
Illi autem postquam inspexerant, beneque cognorant singula,
flebant deinde, circa Ulyssem prudentem manibus conjectis,
et osculabantur amplectentes caputque et humeros.
Sic autem pariter Ulysses capita et manus osculatus-est.
Et jam lamentantibus occidisset lumen solis,
nisi Ulysses ipse *eos* cohibuisset, locutusque-fuisset:
Cessate a-ploratu fletuque; ne quis videat
egressus domo, at dicat et intus.
Sed alius-post-alium intrate, neu simul omnes:
primus ego, post autem vos; at hoc signum fiat.
Alii etenim omnes, quotquot *sunt* proci illustres,
non sinent mihi dari arcum et pharetram;
sed tu, divine Eumæe, ferens per ædes arcum,
manibus mihi impone; dicito autem mulieribus,
ut-claudant domus fores firmiter aptatas:
si vero aliqua vel gemitum vel strepitum intus audiat
virorum nostris in septis, nequaquam foras
prodeat, sed ibidem quiete sit ad opus.
Tibi vero, Philœtie divine, fores mando aulæ
ut-claudas clavi, citoque vinculum indas.
Sic locutus, intravit domos habitantibus-commodas;
sedit deinde in sella, accedens, unde surrexerat:
ingressi-sunt autem deinde famuli divini Ulyssis.
Eurymachus vero jam arcum in manibus versabat,
calefaciens huc et illuc splendore ignis: sed ipsum neque sic
tendere potuit; valde autem gemebat glorioso corde:
ingemiscensque fatus-est, verbumque dixit et elocutus-est:
Dii boni! certe mihi dolor deque *me* ipso et de omnibus;
nequaquam nuptias tantum lugeo, dolens licet:
sunt et aliæ multæ Achivæ, tum in ipsa
circumflua Ithaca, tum aliis in-urbibus:
sed si demum tantopere viribus defecti sumus
præ-deo-pari Ulysse, ut non possimus tendere
arcum: probrosum vero *hoc est* et posteris auditu.
Hunc autem rursus Antinous allocutus-est, Eupithei filius:] Eurymache, non ita erit: intelligis vero etiam ipse.
Nunc etenim in populo festum *est* dei
sanctum; quis autem arcum tenderet? sed quieti
deponite: at secures etiamsi sinamus omnes
stare, *bene erit;* haud etenim quenquam sublaturum puto,
ingressum domum Laertiadæ Ulyssis.
Sed agite, pocillator quidem incipiat poculis,
ut libatione-facta deponamus curvos arcus.
Mane vero jubete Melanthium, custodem caprarum,

Digitized by Google

αἶγας ἄγειν, αἳ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
ὄφρ' ἐπὶ μηρία θέντες Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ
τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης·
[ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·]
Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον θεοειδέα
λίσσομ', ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν,
νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν·
ἠῶθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος, ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἐστὶν
ἴς, οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ἦ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλη τ' ἀκομιστίη τε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν,
δείσαντες, μὴ τόξον ἐΰξοον ἐντανύσειεν.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἆ δειλὲ ξείνων, ἔνι τοι φρένες οὐδ' ἠβαιαί·
οὐκ ἀγαπᾷς, ὃ ἕκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
δαίνυσαι; οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις
μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος; οὐδέ τις ἄλλος
ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
Οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὅςτε καὶ ἄλλους
βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ.
Οἶνος καὶ Κένταυρον, ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα,
ἄασ' ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ'· ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο·
ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, διὲκ προθύρου δὲ θύραζε
ἕλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες· ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσιν ἀασθεὶς
ἤϊεν ἣν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ.
Ἐξ οὗ Κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη,
οἷ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὕρετο οἰνοβαρείων.
Ὣς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι, αἴ κε τὸ τόξον
ἐντανύσῃς· οὐ γάρ τευ ἐπητύος ἀντιβολήσεις
ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηῒ μελαίνῃ
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
πέμψομεν· ἔνθεν δ' οὔτι σαώσεαι· ἀλλὰ ἕκηλος
πῖνέ τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισιν.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
Ἔλπεαι, αἴ χ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσῆος μέγα τόξον
ἐντανύσῃ, χερσίν τε βίηφί τε ἧφι πιθήσας,
οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι καὶ ἑὴν θήσεσθαι ἄκοιτιν;
οὐδ' αὐτός που τοῦτό γ' ἐνὶ στήθεσσιν ἔολπεν·
μηδέ τις ὑμείων τοῦγ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
ἐνθάδε δαινύσθω· ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν.

capras adducere, quæ in-omnibus longe præstantissimæ *sint*
gregibus;] ut femoribus impositis *in honorem* Apollinis inclyti-arcu,] arcum tentemus, et perficiamus certamen.
Sic dixit Antinous: illis autem placebat sermo.
Ipsis vero præcones quidem aquam in manus fuderunt,
juvenes autem crateras coronarunt potu;
distribueruntque omnibus, auspicantes poculis.
Illi autem ut libarant biberantque, quantum volebat animus,
inter-eos dolos-meditans locutus-est ingeniosus Ulysses:
Audite me, proci inclytæ reginæ;
[ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet:]
Eurymachum autem maxime et Antinoum deo-similem
oro, quoniam et hunc sermonem apposite dixit:
nunc quidem dimittite arcum; et committite *rem* diis;
mane vero deus dabit robur, cui voluerit.
sed age, mihi date arcum bene-politum, ut inter vos
manus et robur experiar, si mihi adhuc sit
vis, qualis antea erat in flexilibus membris;
an jam mihi *eam* perdiderit vagatioque et curationis-defectus.] Sic dixit: illi vero omnes supra-modum indignati-sunt,
veriti, ne arcum bene-politum tenderet.
Antinous autem *eum* increpabat, verbumque dixit et elocutus-est:] ah miser hospitum, inest tibi mens ne exigua quidem:] non contentus-es, quod quietus superbos inter nos
epularis? neque omnino convivio privaris, atque audis
sermones nostros et colloquium? nec quisquam alius
nostros sermones hospes et pauper audit.
Vinum te sauciat dulce, quod-quidem et alios
lædit, quicunque ipsum avide ceperit, nec decenter biberit.
Vinum etiam Centaurum, inclytum Eurytionem,
læsit in domo magnanimi Pirithoi,
ad Lapithas profectum: is vero postquam mentem læserat
vino,] insaniens mala patravit per domum Pirithoi:
heroas vero dolor cepit; per vestibulum autem foras
pertraxerunt *in eum* insurgentes, aures sævo ære
naresque amputantes: ille autem mente sua læsus,
ibat suum damnum portans dementi animo.
Ex quo Centauris et viris contentio facta-est,
sibique ipsi primo malum invenit *is*, vino gravatus.
Sic et tibi magnum damnum denuntio, si arcum
tenderis: non enim cujusquam favorem invenies
nostro in populo; statim vero te navi nigra
ad Echetum regem, hominum perniciem omnium,
mittemus: inde autem nequaquam salvus-evades: sed quietus
bibeque, neu contende cum viris junioribus.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
Antinoe, non quidem honestum conviciari, neque justum,
hospites Telemachi, quicunque ad has ædes pervenerit.
Putasne, si hic hospes Ulyssis magnum arcum
tetenderit, manibusque viribusque suis fretus,
domum *eum* me ducturum, et suam facturum uxorem?
Neque ipse, opinor, hoc in pectoribus sperat;
nec quisquam vestrum hujus gratia animo dolens
hic convivetur; quoniam nequaquam quidem decet.

Digitized by Google

Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἀντίον ηὔδα·
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
οὔτι σε τόνδ' ἄξεσθαι ὀΐομεθ'· οὐδὲ ἔοικεν·
ἀλλ' αἰσχυνόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
μή ποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν·
ἦ πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν
μνῶνται, οὐδέ τι τόξον ἐΰξοον ἐντανύουσιν·
ἀλλ' ἄλλος τις, πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν,
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε βιὸν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου.
Ὣς ἐρέουσ'· ἡμῖν δ' ἂν ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Εὐρύμαχ', οὔπως ἔστιν ἐϋκλείας κατὰ δῆμον
ἔμμεναι, οἳ δὴ οἶκον ἀτιμάζοντες ἔδουσιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος· τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθε;
οὗτος δὲ ξεῖνος, μάλα μὲν μέγας ἠδ' εὐπηγής,
πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὔχεται ἔμμεναι υἱός·
ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα ἴδωμεν.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἴ κέ μιν ἐντανύσῃ, δώῃ δέ οἱ εὖχος Ἀπόλλων,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
δώσω δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν,
καὶ ξίφος ἄμφηκες· δώσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα,
πέμψω δ', ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμὴ, τόξον μὲν Ἀχαιῶν οὔτις ἐμεῖο
κρείσσων, ᾧ κ' ἐθέλω δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι·
οὔθ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,
οὔθ' ὅσσοι νήσοισι πρὸς Ἤλιδος ἱπποβότοιο·
τῶν οὔτις μ' ἀέκοντα βιήσεται, αἴ κ' ἐθέλωμι
καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι.
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· τόξον δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός·
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
Πῆ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὕεσσι κύνες ταχέες κατέδονται,
οἶον ἀπ' ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες· εἴ κεν Ἀπόλλων
ἡμῖν ἱλήκῃσι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ὣς φάσαν· αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῷ ἐνὶ χώρῳ,
δείσας, οὕνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν.
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνει·
Ἄττα, πρόσω φέρε τόξα· τάχ' οὐκ εὖ πᾶσι πιθήσεις·
μή σε καὶ ὁπλότερός περ ἐὼν ἀγρόνδε δίωμαι,
βάλλων χερμαδίοισι· βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.
Αἲ γὰρ πάντων τόσσον, ὅσοι κατὰ δώματ' ἔασιν,
μνηστήρων χερσίν τε βίηφί τε φέρτερος εἴην·

Hanc autem rursus Eurymachus, Polybi filius, contra allocutus-est :] filia Icarii, prudens Penelope,
neutiquam te hunc ducturum putamus; neque decet;
sed verentes rumorem virorum et mulierum,
ne quando aliquis dicat deterior alius Achivorum :
Certe multo pejores viri eximii viri uxorem
ambiunt; *quippe* neque omnino arcum bene-politum tendunt;
sed alius quidam, pauper vir errans, qui-advenerat,
facile tetendit arcum, et *sagittam* misit per-ferrum.
Sic dicent; nobis vero probra hæc fierent.
Hunc autem rursus allocuta-est prudens Penelope :
Eurymache, non-potest fieri-ut bonæ-famæ per populum
sint *ii*, qui domum dedecorantes consumunt
viri optimi : cur vero probra hæc facitis ?
hic autem hospes, valde quidem magnus et firmo-corpore *est*,
patreque ex bono genere se-profitetur esse filium :
verum age, ei date arcum bene-politum, ut videamus.
Sic enim edico, hoc vero et perfectum erit :
si eum tetenderit, dederitque ipsi gloriam Apollo,
induam eum lænaque tunicaque, vestimentis pulcris;
daboque acutum jaculum, canum propulsatorem et virorum,
et ensem ancipitem; dabo vero et sub pedibus calceamenta,
deducendumque-curabo, quo ipsum cor animusque jubet.
Hanc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est :] mater mea, arcum quidem Achivorum nullus me
potentior, cui velim, dandique et negandi;
nec quotquot in aspera Ithaca dominantur,
nec quotquot in insulis prope Elidem equos-pascentem,
horum nullus mihi invito vim-afferet, si velim
semel hospiti dare hunc arcum ferendum.
Sed in conclave profecta, tua ipsius opera cura,
telamque columque, et ancillas jube
opus obire : arcus autem viris curæ-erit
omnibus, maxime vero mihi; hujus enim imperium est in domo.] Illa quidem attonita, retro in conclave ivit;
filii enim sermonem prudentem posuit-in animo.
In cœnaculum autem quum-ascendisset cum famulis mulieribus,] flebat deinde Ulyssem, dilectum maritum, donec ipsi
somnum] dulcem palpebris immisit cæsiis-oculis Minerva.
Atque arcum sumtum ferebat curvum divinus subulcus;
proci autem proinde omnes increpabant in ædibus :
sic vero aliquis dicebat juvenum superbientium :
Quonam demum curvum arcum fers, nihili subulce,
demens? cito tandem te apud sues canes veloces comedent
seorsum ab hominibus, quos (*canes*) nutrivisti; si Apollo
nobis propitius-sit, et immortales dii alii.
Sic dixerunt : at ille posuit ferens ipso in loco,
veritus, quoniam multi increpabant in ædibus.
Telemachus autem ex-altera-parte minatus clamabat :
Heus, ulterius fer arcum : cito non bene omnibus obedies;
ne *te*, et junior licet sim, in-agrum pellam,
percutiens saxis; viribus autem præstantior sum.
Utinam enim omnibus tantum, quotquot in ædibus sunt,
ita procis manibusque viribusque præstantior essem :

Digitized by Google

τῷ κε τάχα στυγερῶς τιν' ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
ἡμετέρου ἐξ οἴκου· ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν
μνηστῆρες· καὶ δὴ μεθίεν χαλεποῖο χόλοιο
Τηλεμάχῳ· τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης
ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε παραστάς.
Ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
Τηλέμαχος κέλεταί σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
κληΐσσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
ἢν δέ τις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μήτι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Κλήϊσσεν δὲ θύρας μεγάρων εὐναιεταόντων.
Σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἆλτο θύραζε,
κλήϊσσεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας εὐερκέος αὐλῆς.
Κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης
βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ἤϊεν αὐτός·
ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰών, ἔνθεν περ ἀνέστη,
εἰσορόων Ὀδυσῆα. Ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα,
πάντῃ ἀναστρωφῶν, πειρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
μὴ κέρα ἶπες ἔδοιεν ἀποιχομένοιο ἄνακτος.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ἦ τις θηητὴρ καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων·
ἤ ῥά νύ που τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
ἢ ὅγ' ἐφορμᾶται ποιησέμεν· ὡς ἐνὶ χερσὶν
νωμᾷ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.
Ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
αἲ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν,
ὡς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι. [σεὺς,
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσ-
αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε καὶ ἴδε πάντῃ,
ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιστάμενος καὶ ἀοιδῆς
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέῳ περὶ κόλλοπι χορδὴν,
ἅψας ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφὲς ἔντερον οἰὸς,
ὣς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσεν μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
Δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς·
ἡ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
Μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρὼς
ἐτράπετο· Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἔκτυπε, σήματα φαίνων·
γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
ὅττι ῥά οἱ τέρας ἧκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
Εἵλετο δ' ὠκὺν ὀϊστὸν, ὅς οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἔντοσθε φαρέτρης
κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
Τόν ῥ' ἐπὶ πήχει ἑλὼν ἕλκεν νευρὴν γλυφίδας τε,
αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος, ἧκε δ' ὀϊστὸν
ἄντα τιτυσκόμενος· πελέκεων δ' οὐχ ἤμβροτε πάντων
πρώτης στειλειῆς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε
ἰὸς χαλκοβαρής· ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν·
Τηλέμαχ', οὔ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει,
ἥμενος· οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἤμβροτον οὐδέ τι τόξον
δὴν ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν·
οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.

tunc statim graviter aliquem ego dimitterem ut-abeat
nostra ex domo, quoniam mala machinantur.
Sic dixit : atque omnes super ipso suaviter riserunt
proci ; et jam remiserunt a-gravi ira
in-Telemachum : sed arcum ferens per domum subulcus
manibus Ulyssi prudenti imposuit astans.
Evocatam autem allocutus-est nutricem Eurycleam :
Telemachus jubet te, prudens Euryclea,
claudere domus fores firmiter aptatas;
si autem aliqua *ancillarum* vel gemitum vel strepitum intus
audiat] virorum nostris in septis, nequaquam foras
prodeat; sed ibidem quiete sit apud opus.
Sic igitur dixit : illi autem non-avolabat verbum.
Clausit vero fores ædium habitantibus-commodarum.
Tacite autem ex domo Philœtius prosiliit foras,
clausitque deinde fores bene-munitæ aulæ.
Jacebat autem sub porticu funis navis utrinque-recurvæ
byblinus, quo quidem illigavit januas; et ingressus-est ipse;
sedebatque inde in sella, accedens, unde surrexerat,
inspiciens Ulyssem. Hic autem jam arcum tractabat,
omni-ex-parte versans, tentans huc et illuc,
veritus ne cornua vermes edissent, absente domino.
Sic vero aliquis dicebat, intuitus in propinquum alium :
Sane *hic* aliquis peritus et callidus est arcuum;
aut jam fere tales etiam ipsi domi jacent,
aut ille molitur facere : ita in manibus *eum*
versat huc et illuc malorum expertus erro.
Alius autem rursus dicebat juvenum superbientium :
utinam enim jam tantum utilitatis particeps-fieret,
sicut hic unquam hunc poterit tendere.
Sic igitur dixerunt proci : at ingeniosus Ulysses
statim postquam magnum arcum ponderavit, et vidit un-
dique,] sicut quando vir citharæ peritus et cantus
facile extendit novo in clavo chordam,
ubi-nexuerit utrinque bene-tortum intestinum ovis;
sic utique sine nisu tetendit magnum arcum Ulysses.
Dextera autem inde manu prehensum tentavit nervum;
hic vero subtus clare sonuit, hirundini similis voce.
Procis autem inde dolor factus-est magnus, omnibusque color
mutatus-est; Jupiter vero valde tonuit, signa ostendens :
gavisus-est autem deinde audens divinus Ulysses,
quod jam sibi ostentum misisset Saturni filius versuti.
Sumsit vero velocem sagittam, quæ ei adjacebat mensæ
nuda; ceteræ autem cavam intra pharetram
jacebant, quas cito erant Achivi experturi.
Hanc inde ad-arcus-medium tenens, trahebat nervum cre-
nasque,] indidem ex sella, sedens; misit autem sagittam
ex-adverso collimans: a-securibus vero non-aberravit omni-
bus,] a-primo foramine *ad ultimum*, penitusque transivit fo-
ras] sagitta ære-gravis; ipse vero Telemachum allocutus-est;
Telemache, non te hospes in ædibus dedecorat
sedens; neque omnino a-scopo aberravi, neque arcum
diu laboravi tendens; adhuc mihi robur integrum est;
non uti me proci ignominia-afficientes vituperant.

Digitized by Google

Νῦν δ' ὥρη καὶ δόρπον Ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἑψιάασθαι
μολπῇ καὶ φόρμιγγι· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.
Ἦ καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν· ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλην βάλεν ἔγχεϊ· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
πὰρ θρόνον ἑστήκει, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Χ.

Μνηστηροφονία.

Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην,
ἰῶν ἐμπλείην· ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
Οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται·
νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔπω τις βάλεν ἀνὴρ,
εἴσομαι, αἴ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.
Ἦ καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθύνετο πικρὸν ὀϊστόν.
Ἤτοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλεν,
χρύσεον, ἄμφωτον· καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
μέμβλετο· τίς κ' οἴοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσιν
μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ Κῆρα μέλαιναν;
Τὸν δ' Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῷ,
ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς,
βλημένου· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
αἵματος ἀνδρομέοιο· θοῶς δ' ἀπὸ εἷο τράπεζαν
ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε·
σῖτός τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο. Τοὶ δ' ὁμάδησαν
μνηστῆρες κατὰ δώμαθ', ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα·
ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν, ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
πάντοσε παπταίνοντες ἐϋδμήτους ποτὶ τοίχους·
οὐδέ πῃ ἀσπὶς ἔην οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἑλέσθαι.
Νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· οὐκέτ' ἀέθλων
ἄλλων ἀντιάσεις· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
Καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες, ὃς μέγ' ἄριστος
κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.
Ἴσκεν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπειὴ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
ὡς δή σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο.
Τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-[σεύς·
Ὦ κύνες, οὔ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέ-[σθαι
δήμου ἄπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
δμῳῇσιν δὲ γυναιξὶ παρευνάζεσθε βιαίως
αὐτοῦ τε ζώοντος ὑπεμνάασθε γυναῖκα,
οὔτε θεοὺς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι·

Nunc autem hora *est* et cœnam Achivis parandi
in luce; at postea et aliter delectandi-se
cantu et cithara; hæc etenim sunt ornamenta convivii.
Dixit, et superciliis innuit; ac circumposuit-sibi ensem acu-
tum] Telemachus, dilectus filius Ulyssis divini;
ac manum caram circumdedit hastæ: prope vero ipsum
juxta sellam stetit, armatus splendido ære.

ODYSSEÆ XXII.

Cædes procorum.

Ac sibi-exuit pannos ingeniosus Ulysses;
insiliitque in magnum limen, habens arcum et pharetram,
sagittis plenam; celeres autem effudit sagittas
ibidem ante pedes; inter procos vero dixit:
Hoc quidem demum certamen difficile perfectum est;
nunc denuo scopum alium, quem nondum quisquam feriit vir,
videbo, an consequar, præbeatque mihi gloriam Apollo.
Dixit, et in Antinoum dirigebat amaram sagittam.
Nempe is pulcrum poculum sublatum ibat
aureum, utrinque-ansatum; et jam in manibus tractabat,
ut biberet de-vino: cædes vero ei non in animo
curæ-erat: quis putaret inter viros convivas
solum inter plures, etiamsi valde fortis esset,
sibi structurum mortem malam et fatum nigrum?
Hunc vero Ulysses ad guttur assecutus feriit sagitta;
prorsusque teneram per cervicem ivit cuspis.
Inclinatus-est autem *is* in-alteram-partem, poculumque ei ex-
cidit manu,] icto: statim vero fistula per nares crassa venit
sanguinis humani; cito autem a se mensam
pepulit pede percussam; effudit vero cibos humi;
panisque carnesque assatæ fœdabantur. Ipsi autem tumul-
tuati-sunt] proci per domos, ut viderunt virum cadentem:
e sedibusque surrexerunt, turbati per domum,
undique circumspectantes bene-structos ad parietes:
nusquam vero scutum erat, nec valida hasta, ad-capiendum.
Objurgabant autem Ulyssem iratis verbis:
Hospes, male in-viros sagittas-mittis: non-amplius certa-
mina] alia aggredieris: nunc tibi certum *est* grave exitium.
Etenim jam nunc virum interfecisti, qui longe optimus
juvenum in Ithaca: ideo te hic vultures edent.
Conjectabat unusquisque vir, quia putabant non volentem
virum interfecisse: hoc autem stulti non adverterunt,
quod jam ipsis etiam omnibus mortis fines impenderent.
Eos autem torve intuitus allocutus-est ingeniosus Ulysses:
O canes, non me-amplius putabatis reducem domum ventu-
rum] populo a Trojanorum, quod mihi consumebatis domum,
cum-famulis vero mulieribus concumbebatis violenter,
ipsiusque *mei* viventis ambiebatis uxorem,
nec deos veriti, qui cœlum latum tenent, [credentes
neque ullam hominum indignationem in-posterum futuram

νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται. [λεν·
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷ-
[πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον·]
Εὐρύμαχος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας,
ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπες, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοί, [γροῦ.
πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀ-
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται, ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων,
Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπίηλεν τάδε ἔργα,
οὔτι γάμου τόσσον κεχρημένος οὔτε χατίζων,
ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων·
ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύοι
αὐτὸς, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
Νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται· σὺ δὲ φείδεο λαῶν
σῶν· ἀτὰρ ἄμμες ὄπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον,
ὅσσα τοι ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,
τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκαστος,
χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰσόκε σὸν κῆρ
ἰανθῇ· πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι. [σεύς·
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε,
ὅσσα τε νῦν ὔμμ' ἐστὶ καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
οὐδέ κεν ὣς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτῖσαι.
Νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἠὲ μάχεσθαι
ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξῃ·
ἀλλά τιν' οὐ φεύξεσθαι ὀΐομαι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς φάτο· τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προσεφώνεε δεύτερον αὖτις·
Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐΰξοον ἠδὲ φαρέτρην,
οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰσόκε πάντας
ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
Φάσγανά τε σπάσσασθε καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
ἰῶν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν
ἀθρόοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο·
τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.
Ὣς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ,
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· ἆλτο δ' ἐπ' αὐτῷ
σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δ' ἁμαρτῇ δῖος Ὀδυσσεὺς
ἰὸν ἀποπροϊεὶς βάλλε στῆθος παρὰ μαζὸν,
ἐν δέ οἱ ἥπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, περιῤῥηδὴς δὲ τραπέζῃ
κάππεσε δινηθείς· ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον· ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ,
θυμῷ ἀνιάζων· ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισιν
λακτίζων ἐτίναξε· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
Ἀμφίνομος δ' Ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
ἀντίος ἀΐξας· εἴρυτο δὲ φάσγανον ὀξὺ,
εἴ πώς οἱ εἴξειε θυράων. Ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ
ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
δούπησεν δὲ πεσὼν, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.

nunc vobis etiam omnibus mortis fines impendent.
Sic dixit: illos vero omnes pallidus timor cepit:
[circumspectavit autem unusquisque, qua effugeret grave exitium;] Eurymachus vero ipsum solus respondens allocutus-est:] Si quidem jam Ulysses Ithacensis venisti,
hæc quidem juste dixisti *de iis* quanta faciebant Achivi,
multa quidem in ædibus injusta, multa autem in agro.
Sed hic quidem jam jacet, qui causa erat omnium,
Antinous: hic enim immisit hæc opera,
nequaquam nuptiarum tantopere indigens, nec cupiens,
sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius:
ut Ithacæ in populo bene-cultæ regnaret
ipse, at tuum filium interficeret insidiatus.
Nunc autem ille quidem jure interfectus-est: tu vero parce civibus] tuis: at nos postea, ubi-placaverimus *te,* per populum,
quæcunque tibi epota et comesta-sunt in ædibus,
pretium separatim ducentes viginti-boum unusquisque,
æsque aurumque rependemus; donec tuum cor
exhilaratum-sit: prius autem nequaquam indignum *te* irasci.
Hunc autem torve intuitus allocutus-est ingeniosus Ulysses:] Eurymache, nec si quidem mihi paterna omnia dederitis,] quæcunque nunc vobis sunt et sicunde alia adderetis,
ne sic quidem adhuc manus meas abstinerem a-cæde,
antequam omnem proci injuriam luerint,
Nunc vobis *optio* adest, vel contra pugnare,
vel fugere, qui mortem et fatum evitaverit:
sed haud ullum evitaturum puto grave exitium.
Sic dixit: eorum vero ibidem soluta-sunt genua et carum cor.] Ipsos autem Eurymachus alloquebatur secundo rursus:
O amici, non enim abstinebit *a nobis* vir hic manus indomitas;] sed postquam cepit arcum bene-politum et pharetram,
limine a polito sagittabit, donec omnes
nos interfecerit; verum meminerimus pugnæ.
Ensesque stringite, et obtendite mensas
sagittis letiferis: in ipsum vero omnes ingruamus
conferti, si eum a-limine depellamus ac foribus,
eamusque per urbem, clamorque citissime fiat;
tunc cito hic vir nunc ultimo sagittaverit.
Sic igitur locutus, strinxit ensem acutum,
æreum, utrinque acutum; insiliitque in ipsum
terribiliter vociferans: eodem-tempore autem divinus Ulysses
sagitta emissa *ei* percussit pectus ad mammam,
et ei hepati infixit velox telum; e manu vero
ensem dimisit *is* humi: vertiginosus autem circa mensam
decidit contortus; ac cibos effudit humi,
et poculum duplex: ipse autem terram verberabat fronte,
animo dolens; pedibusque sellam ambobus
calcitrans concussit: ob oculos vero fusa-est caligo.
Amphinomus autem in-Ulyssem irruit gloriosum
ex-adverso insurgens; strinxitque ensem acutum,
si qua *is* sibi cederet a-foribus. Sed jam ipsum prævertit
Telemachus a-tergo percutiens ærata hasta,
humeros inter, perque pectora *eam* transegit:
fragoremque-edidit *is* lapsus, terramque feriit tota fronte.

Digitized by Google

Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος
αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε, μήτις Ἀχαιῶν
ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειεν
φασγάνῳ ἀΐξας ἠὲ προπρηνέϊ τύψας.
Βῆ δὲ θέειν, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰςαφίκανεν·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Ὦ πάτερ, ἤδη τοι σάκος οἴσω καὶ δύο δοῦρε
καὶ κυνέην πάγχαλκον, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν
αὐτός τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰών· δώσω δὲ συβώτῃ
καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Οἶσε θέων, εἷως μοι ἀμύνεσθαι πάρ' ὀϊστοί,
μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων, μοῦνον ἐόντα.
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί.
Βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδ', ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
Ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δούρατα δ' ὀκτὼ
καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας·
βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰςαφίκανεν.
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα περὶ χροῒ δύσετο χαλκόν·
ὣς δ' αὔτως τὼ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλά,
ἔσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην.
Αὐτὰρ ὅγ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί,
τόφρα μνηστήρων ἕνα γ' αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
βάλλε τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ἄνακτα ὀϊστεύοντα,
τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
ἔκλιν' ἑστάμεναι, πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ.
Ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ·
ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν,
ἑσταότ' ἄγχ' αὐτῆς· μία δ' οἴη γίγνετ' ἐφορμή.
Τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀν' ὀρσοθύρην ἀναβαίη
καὶ εἴποι λαοῖσι, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο;
τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
οὔπως ἔστ', Ἀγέλαε Διοτρεφές· ἄγχι γὰρ αἰνῶς
αὐλῆς καλὰ θύρετρα καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης·
καί χ' εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνήρ, ὅςτ' ἄλκιμος εἴη.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
ἐκ θαλάμου· ἔνδον γάρ, ὀΐομαι, οὐδέ πῃ ἄλλῃ
τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὣς εἰπὼν ἀνέβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
Ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα
καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας·
βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκεν.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὡς περιβαλλομένους ἴδε τεύχεα χερσί τε δοῦρα

Telemachus autem abripuit-se, relicta longa hasta
illic in Amphinomo; pertimescebat enim, ne-quis Achivorum
se hastam retrahentem longam, vel feriret,
ense insurgens, vel prono *adversum* percutiens.
Ivit autem currens, valdeque cito dilectum ad-patrem pervenit;] prope vero stans verbis alatis *eum* allocutus-est:
O pater, jam tibi scutum afferam et duas hastas,
et galeam totam-æream, temporibus aptam,
ipseque me-induam profectus: dabo autem subulco
et bubulco alia *arma:* nam armatum-esse melius *est.*
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
affer currens, dum mihi ad-propugnandum adsunt sagittæ,
ne me amoveant foribus, solus quum-sim.
Sic dixit: Telemachus autem dilecto obedivit patri.
Profectusque-est ire in-thalamum ubi ei inclyta arma jacebant.
Inde quatuor quidem scuta desumsit, hastasque octo,
et quatuor galeas æratas setis-equinis-densas:
ivitque ferens; valde autem cito carum ad-patrem pervenit.
Ipse vero omnium-primum circa corpus sibi-induit æs;
sic autem pariter famuli sibi-induerunt arma pulcra;
steteruntque circum Ulyssem prudentem, versutum.
At ille, quamdiu quidem ipsi ad-propugnandum aderant sagittæ,] tamdiu procorum unum utique semper sua in domo
percutiebat collimans: illi vero conferti cadebant.
Ac postquam defecerunt sagittæ regem jaculantem,
arcum quidem ad postem bene-fundatæ domus
inclinavit ut-staret, ad parietes collucentes:
ipse vero circum humeros scutum posuit quadruplex:
capitique forti galeam fabrefactam imposuit
setis-equinis-comantem: terribiliter autem crista desuper nutabat;] sumsit autem validas hastas duas munitas ære.
Posticum vero quoddam erat bene-structo in pariete;
extremum autem ad limen bene-fundatæ domus
erat via in angiportum, tabulæ vero *illam* continebant bene aptatæ.] Hanc vero Ulysses custodire jussit divinum subulcum,] stantem prope ipsam: unus vero solus erat aditus.
Illis autem Agelaus dixit, verbum omnibus promulgans:
O amici, nonne jam aliquis ad posticum ascendat,
et dicat populis, clamorque citissime fiat?
tum cito hic vir nunc ultimo sagittaverit.
Hunc autem rursus allocutus-est Melanthius, custos caprarum:] nullo-modo licet, Agelae Jovis-alumne: prope enim valde] aulæ pulcræ fores, et difficile os angiporti;
et unus omnes arceret vir, qui-quidem strenuus esset.
Sed agite, vobis arma afferam ad-armandum,
e thalamo: intus enim, puto, neque usquam alibi
arma deposuerunt Ulysses et splendidus filius.
Sic locutus ascendit Melanthius, custos caprarum,
in thalamum Ulyssis, per forulas domus.
Inde duodecim quidem scuta desumsit, totidemque hastas,
et totidem galeas æratas setis-equinis-densas:
profectusque-est ire, valdeque cito ferens procis dedit.
Et tunc Ulyssis soluta-sunt genua et carum cor,
ut circumponentes-sibi vidit arma, manibusque hastas

Digitized by Google

μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακὸν ἠὲ Μελανθεύς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἤμβροτον — οὐδέ τις ἄλ-
αἴτιος — ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν [λος
κάλλιπον ἀγκλίνας· τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
Ἀλλ' ἴθι, δῖ' Εὔμαιε, θύρην ἐπίθες θαλάμοιο
καὶ φράσαι, εἴ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν, ἣ τάδε ῥέζει,
ἦ υἱὸς Δολίοιο, Μελανθεὺς, τόν περ ὀΐω.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Βῆ δ' αὖτις θάλαμόνδε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
οἴσων τεύχεα καλά. Νόησε δὲ δῖος ὑφορβὸς,
αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἐόντα·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
κεῖνος δ' αὖτ' ἀΐδηλος ἀνὴρ, ὃν ὀϊόμεθ' αὐτοὶ,
ἔρχεται ἐς θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἔνισπε,
ἤ μιν ἀποκτείνω, αἴ κε κρείσσων γε γένωμαι·
ἠέ σοι ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
πολλὰς, ὅσσας οὗτος ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ἤτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτας.
Σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὄπισθεν·
σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε
κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν,
ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν χαλέπ' ἄλγεα πάσχῃ. [θοντο·
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπί-
βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
Ἤτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα·
τὼ δ' ἔσταν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
Εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
τῇ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος εὐρὺ, γέρον, πεπαλαγμένον ἄζῃ,
Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκεν·
δὴ τότε γ' ἤδη κεῖτο, ῥαφαὶ δὲ λέλυντο ἱμάντων·
τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξανθ' ἑλέτην ἔρυσάν τέ μιν εἴσω
κουρίξ· ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ,
σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέον θυμαλγέϊ δεσμῷ,
εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερὲς, ὡς ἐκέλευσεν
υἱὸς Λαέρταο, πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε
κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἔρυσαν πέλασάν τε δοκοῖσιν.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα φυ-
εὐνῇ ἔνι μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔοικεν· [λάξεις,
οὐδὲ σέγ' ἠριγένεια παρ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
λήσει ἐπερχομένη χρυσόθρονος, ἡνίκ' ἀγινεῖς
αἶγας μνηστήρεσσι δόμον κάτα δαῖτα πένεσθαι.
Ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο, ταθεὶς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ·
τὼ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην ἐπιθέντε φαεινὴν
βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην.

longas vibrantes; magnum autem ipsi apparebat opus.
Statim vero Telemachum verbis alatis allocutus-est :
Telemache, certe omnino jam aliqua in ædibus mulierum
in-nos concitat bellum malum, vel Melantheus.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-
est :] o pater, ipse ego peccavi (nec quisquam alius
in-culpa est), qui thalami januam firmiter aptam
reliqui acclinatam : horum vero speculator erat melior.
Sed ito, divine Eumæe ; januam claude thalami,
et observa, si qua sit mulierum, quæ hæc faciat,
an filius Dolii, Melantheus, quem quidem puto.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Ivit autem iterum ad-thalamum Melantheus, custos caprarum,
allaturus arma pulcra : animadvertit vero divinus subulcus,
statimque Ulyssem alloquebatur, prope stantem ;
Generose Laertiade, sollers Ulysse,
ille vero rursus perniciosus vir, quem putamus ipsi,
proficiscitur in thalamum; tu tamen mihi explicite dic,
utrum ipsum interficiam, si quidem superior fuero;
an tibi huc ducam, ut injurias luat
multas, quotquot hic molitus-est tua in domo.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
ego quidem et Telemachus procos illustres
continebimus intra ædes, quantumvis incitatos.
Vos vero retortis pedibus et manibus desuper
in thalamum conjicite; fores autem astringite post *vos :*
catenam vero plexam ex ipso ubi-nexueritis,
columnam in altam trahite, et admovete trabibus;
ut diu vivus manens, graves dolores patiatur.
Sic dixit : illi vero ei omnino quidem auscultarunt et pa-
ruerunt :] iveruntque in thalamum; latuere vero ipsum, in-
tus qui-erat.] Nempe is quidem thalami in recessu arma quæ-
rebat :] hi vero steterunt utrinque ad postes manentes.
Quando super limen ibat Melanthius, custos caprarum,
altera quidem manu ferens pulcram galeam,
altera vero scutum latum, antiquum, fœdatum situ,
Laertæ herois, quod juvenis *is* gestabat;
tunc vero jamdudum jacuerat; suturæ autem dissolutæ-erant
lororum :] illi inde adorti prehenderunt traxeruntque ipsum
intro] per-capillos; in pavimento vero humi dejecere dolen-
tem corde,] pedes autem manusque colligarunt acerbo vincu-
lo,] bene admodum retortos penitus, sicut jusserat
filius Laertæ, audens divinus Ulysses ;
catenam vero plexam ex ipso ubi-nexuerant,
columnam in altam traxerunt, admoveruntque trabibus.
Eum autem aspere-deridens allocutus-es, Eumæe subulce ;
Nunc quidem demum prorsus, Melanthi, nocte vigilabis,
lecto in molli decumbens, uti te decet ;
nec te-sane mane-genita *Aurora* ab Oceani fluentis
latebit adveniens in-aureo-solio, quando adducis
capras procis in domo, ad-convivium apparandum.
Sic is quidem illic relictus-est, tensus exitioso in vinculo :
illi autem arma induti, janua occlusa splendida,
iverunt ad Ulyssem prudentem, versutum.

Digitized by Google

Ἔνθα μένος πνείοντες ἐφέστασαν· οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ,
τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων, πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ μῦθον ἔειπεν·
Μέντορ, ἄμυνον ἀρήν, μνῆσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοί ἐσσι.
Ὣς φάτ', ὀϊόμενος λαοσσόον ἔμμεν Ἀθήνην.
Μνηστῆρες δ' ἑτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
πρῶτος τήνγ' ἐνένιπτε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπεπίθῃσιν Ὀδυσσεὺς
μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ.
Ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι ὀΐω·
ὁππότε κεν τούτους κτέωμεν, πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱόν,
ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεαι, οἷα μενοινᾷς
ἔρδειν ἐν μεγάροις· σῷ δ' αὐτοῦ κράατι τίσεις.
Αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
κτήμαθ', ὁπόσσα τοί ἐστι, τά τ' ἔνδοθι καὶ τὰ θύρηφιν,
τοῖσιν Ὀδυσσῆος μεταμίξομεν· οὐδέ τοι υἷας
ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν οὐδὲ θύγατρας
οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.
Ὣς φάτ'· Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
νείκεσσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Οὐκέτι σοίγ', Ὀδυσεῦ, μένος ἔμπεδον οὐδέ τις ἀλκή,
οἵη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ, εὐπατερείῃ,
εἰνάετες Τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμὲς αἰεί,
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια.
Πῶς δὴ νῦν, ὅτε σόν τε δόμον καὶ κτήμαθ' ἱκάνεις,
ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο καὶ ἴδε ἔργον,
ὄφρ' εἰδῇς, οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσιν
Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν.
Ἦ ῥα· καὶ οὔπω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην·
ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
ἠμὲν Ὀδυσσῆος ἠδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.
Αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
ἕζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἄντην.
Μνηστῆρας δ' ὤτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος
Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων Δημοπτόλεμός τε
Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης Πόλυβός τε δαΐφρων·
οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
ὅσσοι ἔτ' ἔζωον περί τε ψυχέων ἐμάχοντο·
τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.
Τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύ-[σκων·
Ὦ φίλοι, ἤδη σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
καὶ δή οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη, κενὰ εὔγματα εἰπών·
οἱ δ' οἷοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσιν.
Τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δούρατα μακρά·
ἀλλ' ἄγεθ', οἱ ἓξ πρῶτον ἀκοντίσατ', αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δώῃ Ὀδυσσῆα βλῆσθαι καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὴν οὗτός γε πέσῃσιν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν, ὡς ἐκέλευεν,
ἱέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.

Ibi robur spirantes constiterunt; qui quidem super limen,
quatuor; illi autem intra ædes multique et strenui *erant*.
His autem prope filia Jovis advenit Minerva,
Mentori assimilata tum corpore, tum etiam voce.
Hanc vero Ulysses gaudebat conspicatus et verbum dixit:
Mentor, propulsa malum, memorque-esto socii dilecti:
qui tibi bene sæpe-faciebam, eadem-ætate autem mecum es.
Sic dixit, suspicans populorum-concitatricem esse Miner-
vam.] Proci vero ex-altera-parte *eam* increpabant in ædibus:
primus hanc objurgabat Damastorides Agelaus:
Mentor, ne tibi verbis persuadeat Ulysses,
procos ut-oppugnes, auxilierisque ei ipsi:
sic enim nostram mentem perfectum-iri puto:
quando hos interfecerimus, patrem atque etiam filium,
in iis et tu postea interficieris, quod-talia cogitas
facere in ædibus: tuo vero ipsius capite lues.
At postquam vestras vires abstulerimus ære,
possessiones, quotquot tibi sunt, quæque intus, et quæ foris,
cum-iis *quæ sunt* Ulyssis commiscebimus; nec tibi filios
vivere in ædibus sinemus, nec filias,
neque uxorem castam Ithacæ in urbe versari.
Sic dixit: Minerva vero irata-est in-corde magis;
objurgavitque Ulyssem iratis verbis:
Non-amplius tibi, Ulysse, robur integrum, nec ulla forti-
tudo,] qualis *erat* quando de Helena candidis-ulnis, nobili-
patre-nata,] per-novem-annos cum-Trojanis pugnabas assidue
semper;] multos autem viros interfecisti in gravi pugna,
tuoque capta-est consilio Priami urbs viis-spatiosis.
Quomodo demum nunc, quum tuas ad-ædes et possessiones
venisti,] contra procos molliter-cessas fortis esse?
Sed age huc, amice, juxta me sta, et vide opus,
ut scias qualis tibi inter viros inimicos *sit*
Mentor Alcimides ad-beneficia rependenda.
Dixit, et nondum prorsus dabat variabilem victoriam;
sed adhuc sane roburque et fortitudinem experiebatur
et Ulyssis, et filii gloriosi.
Ipsa vero splendidæ super domus tectum
consedit *eo* insiliens, hirundini similis aspectu.
Procos autem concitabat Damastorides Agelaus,
Eurynomusque, et Amphimedon, Demoptolemusque,
Pisanderque Polyctorides, Polybusque prudens:
hi enim procorum fortitudine erant longe optimi,
quotquot adhuc vivebant, et de animabus pugnabant:
ceteros autem jam domuerat arcus, et crebræ sagittæ.
Illis vero Agelaus dixit, verbum omnibus promulgans:
O amici, jam cohibebit vir hic manus indomitas:
ac jam ei Mentor quidem abiit, inanes jactationes locutus;
hi autem soli relicti-sunt in primis foribus.
Ideo nunc ne simul omnes emittite hastas longas:
sed agite, sex primum jaculamini, sicubi Jupiter
dederit Ulyssem percuti, et *nos* gloriam reportare.
De-ceteris autem non *est* sollicitudo, postquam hic ceciderit.
Sic dixit: illi vero inde omnes jaculati-sunt, sicut jussit,
connixi; illa autem omnia irrita reddidit Minerva.

Digitized by Google

Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ δούρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων,
τοῖς δ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ὦ φίλοι, ἤδη μέν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμιν
μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
ἡμέας ἐξεναρίξαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
ἄντα τιτυσκόμενοι· Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἔλατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
Μνηστῆρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε·
τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἕλοντο.
Αὖτις δὲ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
ἱέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
λίγδην, ἄκρην δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.
Κτήσιππος δ' Εὔμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
ὦμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπτατο, πῖπτε δ' ἔραζε.
Τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην,
μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα. [σεύς,
Ἔνθ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυσ-
Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·
Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ
βεβλήκει πρὸς στῆθος, ἐπευχόμενος δὲ προσηύδα·
Ὦ Πολυθερσείδη φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
εἴκων ἀφραδίῃς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσιν
μῦθον ἐπιτρέψαι· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὅν ποτ' ἔδωκας
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, δόμον κατ' ἀλητεύοντι.
Ἦ ῥα βοῶν ἑλίκων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
οὖτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ·
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λειώκριτον οὖτα
δουρὶ μέσον κενεῶνα, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν·
ἤριπε δὲ πρηνής, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Δὴ τότ' Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχεν
ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.
Οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον βόες ὣς ἀγελαῖαι·
τὰς μέν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.
Οἱ δ', ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι,
ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θορῶσιν·
ταὶ μέν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἵενται,
οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκὴ
γίγνεται οὐδὲ φυγή· χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρῃ·
ὣς ἄρα τοι μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
τύπτον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικής,
κράτων τυπτομένων· δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Λειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων

Eorum alius quidem postem béne-fundatæ domus
percussit, alius autem januam firmiter aptatam;
alius vero parieti fraxinea-hasta incidit ære-gravis.
Ac postquam hastas evitaverunt procorum,
his sermonem exorsus-est audens divinus Ulysses:
O amici, jam quidem ego dixerim et nobis,
procorum in turbam ut-jaculemur, qui cupiunt
nos interficere, præter priora mala.
Sic dixit; hi autem omnes jaculati-sunt acutas hastas,
ex-adverso collimantes: Demoptolemum quidem Ulysses,
Euryaden autem Telemachus, Elatum vero subulcus,
Pisandrum autem interfecit boum bubulcus vir:
hi quidem deinde simul omnes mordicus prehenderunt im-
mensum solum.] Proci vero recessere domus in-penetrale:
illi autem irruerunt, et e cadaveribus hastas extraxere.
Rursus vero proci jaculati-sunt acutas hastas,
connixi: illa vero pleraque irrita reddidit Minerva.
Eorum alius quidem postem bene-fundatæ domus
percussit, alius autem januam firmiter aptatam;
alius vero parieti fraxinea-hasta incidit ære-gravis.
Amphimedon autem Telemacho percussit manum ad carpum
strictim, extremamque pellem læsit æs.
Ctesippus vero Eumæo super scutum hasta longa
humerum perstrinxit; ea autem supervolavit, ceciditque hu-
mi.] Illi vero ex-altera-parte circa Ulyssem prudentem, ver-
sutum,] procorum in turbam jaculati-sunt acutas hastas.
Tunc autem Eurydamantem feriit urbium-vastator Ulysses,
Amphimedontem Telemachus, Polybum vero subulcus;
Ctesippum autem deinde boum bubulcus vir
percussit ad pectus; et super-*eo*-glorians *ipsum* allocutus-est:
O Polytherside, conviciorum-amans, nunquam omnino
obsequens stultitiæ magnifice loquere, sed diis
sermonem committe: quoniam multo potentiores sunt.
Hoc tibi pro pede *esto* hospitale-munus, quem quondam de-
disti] deo-pari Ulyssi, per domum vaganti.
Dixit boum camurorum bubulcus: at Ulysses
vulneravit Damastoriden cominus hasta longa:
Telemachus autem Euenoriden Liocritum vulneravit
hasta medio ventre, penitusque æs transegit:
cecidit vero *is* pronus, terramque feriit tota fronte.
Tunc demum Minerva mortalibus-exitiosam ægidem sustulit
alte ex fastigio: eorum autem mentes perterritæ-sunt.
Hique trepidabant per domum, boves tanquam armentales;
quas quidem pernix asilus adortus agitavit
tempore in verno, quando dies longi sunt.
Illi autem, sicut vultures curvis-unguibus, aduncis-rostris,
ex montibus profecti avibus insiliunt;
hæ quidem in campo retia timentes volitant,
illi autem eas perdunt insilientes; neque ulla resistendi-facul-
tas] fit, neque effugium; gaudent autem et viri *ea* captura:
sic igitur hi procos irruentes per domum
feriebant quaqua-versum; illorum autem gemitus oriebatur
fœdus,] capitibus percussis: pavimentum vero totum sanguine
undabat.] Liodes autem Ulyssis advolans prehendit genua,

Digitized by Google

καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Γουνοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο καί μ' ἐλέη- [σον·
οὐ γάρ πώ τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
εἰπεῖν οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλους
παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
Ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι·
τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος, οὐδὲν ἐοργὼς,
κείσομαι· ὡς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσ- [σεύς·
εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὔχεαι εἶναι,
πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισιν
τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι·
τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα.
Ὣς ἄρα φωνήσας ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
κτεινόμενος· τῷ τόνγε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσεν·
φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦγε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δέ τ' ἀοιδὸς ἀλύσκανε Κῆρα μέλαιναν,
Φήμιος, ὅς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἔστη δ', ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν,
ἄγχι παρ' ὀρσοθύρην· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
ἢ ἐκδὺς μεγάροιο Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν
ἑρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκαιον·
ἢ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας Ὀδυσῆα.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἤτοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε,
μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας λάβε γούνων
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Γουνοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο καί μ' ἐλέη- [σον·
αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
πέφνῃς, ὅςτε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι παραείδειν
ὥςτε θεῷ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
Καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι, σὸς φίλος υἱὸς,
ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον οὐδὲ χατίζων
πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας·
ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
αἶψα δ' ἑὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
Ἴσχεο μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ·
καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅςτε μευ αἰεὶ
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο, παιδὸς ἐόντος·
εἰ δὴ μή μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος ἠὲ συβώτης,
ἠὲ σοὶ ἀντεβόλησεν, ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' ἤκουσε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
ἕστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων Κῆρα μέλαιναν.
Αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, θοῶς δ' ἀπέδυνε βοείην·

et ipsum precans verbis alatis allocutus-est :
Supplex-oro te, Ulysse; tu vero me respice et mei miserere :
nunquam enim cuiquam dico *me* mulierum in ædibus
dixisse neque aliquid fecisse iniquum : sed et alios
compescebam procos, quicunque talia quidem faceret.
Sed mihi non paruerunt, a malis manus ut-abstinerent :
quare et ob-iniquitates sævum fatum consecuti-sunt.
At ego inter hos haruspex, nihil qui-patravi,
jacebo : nam non est gratia in-posterum benefactorum.
Hunc autem torve intuitus allocutus-est ingeniosus Ulysses :
si quidem jam inter hos haruspicem profiteris *te* esse,
sæpe fere debes precatus-esse in ædibus,
longe mihi reditus finem dulcis fieri,
tibi autem uxoremque caram accedere, et filios parere :
quare non mortem tu inexorabilem effugies.
Sic igitur locutus, ensem cepit manu robusta
jacentem, quem Agelaus abjecerat humi
quum-interficeretur; eo hunc ad cervicem mediam feriit :
loquentis vero adhuc ejus caput pulveribus mixtum-est.
Terpiades autem cantor declinavit fatum atrum,
Phemius; qui canebat inter procos necessitate.
Stetit autem, in manibus tenens citharam argutam,
prope ad posticam : bifariam vero mente deliberabat;
utrum egressus domo, Jovis magni ad aram
domestici sederet fabrefactam, ubi multa
Laertes Ulyssesque boum femora comburebant;
an genibus-prehensis precaretur aggressus Ulyssem.
Sic autem ei cogitanti visum-est utilius esse,
genua prehendere Laertiadæ Ulyssis.
Nempe ille citharam cavam deposuit humi
medio inter craterem et sellam argenteis-clavis distinctam :
ipse autem demum Ulyssem aggressus prehendit genua,
et ipsum precans verbis alatis allocutus-est :
Supplex-oro te, Ulysse; tu vero me respice, et mei mise-
rere :] ipsi tibi in-posterum dolor erit, si cantorem
interfeceris, qui diis et hominibus cano.
Ex-me-ipso-doctus sum; deus vero mihi in mente cantus
omnigenos insevit; aptus-sum autem tibi accinere
tanquam deo : quare ne me cupias obtruncare.
Et Telemachus hæc utique dixerit, tuus dilectus filius,
quod ego neutiquam lubens in tuam domum, neque indigens,
veniebam procis cantaturus inter convivia;
sed multo plures et potentiores ducebant *me* necessitate.
Sic dixit : eum autem audivit sacra vis Telemachi;
statimque suum patrem alloquebatur prope stantem :
Contine-te, neu quicquam hunc insontem vulnera ære :
etiam præconem Medontem servabimus, qui me semper
domo in nostra curabat, puer dum-eram :
si jam non ipsum interfecerit Philœtius, vel subulcus,
vel tibi *is* occurrerit, ruenti per domum.
Sic dixit : eum vero audivit Medon, prudentia sciens :
stratus enim jacebat sub solio, circùm autem pellem
indutus-erat bovis recens-excoriati, vitans fatum atrum.
Statim vero a-solo surrexit, citoque exuit bubulam *pellem*;

Digitized by Google

Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαΐξας λάβε γούνων
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί· σὺ δ' ἴσχεο· εἰπὲ δὲ πατρὶ,
μή με περισθενέων δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἵ οἱ ἔκειρον
κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔτιον.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
θάρσει, ἐπειδή σ' οὗτος ἐρύσσατο καὶ ἐσάωσεν,
ὄφρα γνῷς κατὰ θυμὸν, ἀτὰρ εἴπῃσθα καὶ ἄλλῳ,
ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ' ἀμείνων.
Ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἕζεσθε θύραζε
ἐκ φόνου εἰς αὐλὴν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδὸς,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι, ὅττεό με χρή.
Ὣς φάτο· τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κιόντε,
ἑζέσθην δ' ἄρα τώγε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν,
πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδεγμένω αἰεί.
Πάπτηνεν δ' Ὀδυσεὺς καθ' ἑὸν δόμον, εἴ τις ἔτ' ἀνδρῶν
ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων Κῆρα μέλαιναν.
Τοὺς δὲ ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσιν
πεπτεῶτας πολλούς· ὥστ' ἰχθύας, οὕσθ' ἁλιῆες
κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης
δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
κύμαθ' ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται,
τῶν μέν τ' Ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν·
ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
Δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Τηλέμαχ', εἰ δ', ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
ὄφρα ἔπος εἴπωμι, τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
κινήσας δὲ θύρην προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
Δεῦρο δὴ ὄρσο, γρηῦ παλαιγενὲς, ἥτε γυναικῶν
δμωάων σκοπός ἐσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων·
ἔρχεο· κικλήσκει σε πατὴρ ἐμὸς, ὄφρα τι εἴπῃ.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Ὤϊξεν δὲ θύρας μεγάρων εὐναιεταόντων,
βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν.
Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν,
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον· ὥστε λέοντα,
ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο·
πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
αἱματόεντα πέλει· δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι·
ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἡ δ' ὡς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἴσιδεν αἷμα,
ἴθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἐν θυμῷ, γρηῦ, χαῖρε καὶ ἴσχεο μηδ' ὀλόλυζε·
οὐχ ὁσίη, κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
Τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν καὶ σχέτλια ἔργα·
οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,
αἵ τέ μ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσίν.

Telemachum autem deinde aggressus prehendit genua,
et ipsum precans verbis alatis allocutus-est:
O care, ego quidem hic sum: tu vero contine-te; dic autem
patri,] ne me ferociens lædat acuto ære,
de-viris procis iratus, qui ei attondebant
possessiones in ædibus; te autem stulti nihil honorabant.
Hunc vero subridens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
bono-esto-animo, quandoquidem te hic liberavit et servavit;
ut noscas *ipse* in animo, sed dicas etiam alii,
quod maleficio beneficium *est* longe melius.
Sed egressi ex-ædibus, sedete foris
extra cædem in aula; tuque et valde-celebris cantor,
dum ego per domum operatus-fuero, quodcunque me oportet.
Sic dixit: hi autem exiverunt domo profecti,
sedebantque proinde Jovis magni ad aram;
undique circumspicientes, cædem exspectantes semper.
Circumspectavit vero Ulysses per suam domum, si quis
adhuc virorum] vivus surriperet-se, vitans fatum atrum.
Illos autem vidit prorsus omnes in sanguine et pulveribus
collapsos multos; sicut pisces, quos-quidem piscatores
cavum in litus, canum extra mare,
reti extraxerunt multiforo; hi vero omnes
undas maris desiderantes in arenis fusi-sunt,
et horum quidem Sol lucens abstulit animam:
sic tunc proci super alios-alii fusi-erant.
Tum demum Telemachum allocutus-est ingeniosus Ulysses:
Telemache, eia age, mihi advoca nutricem Eurycleam:
ut verbum *ei* dicam, quod mihi in-animo est.
Sic dixit: Telemachus vero dilecto obedivit patri;
motaque janua allocutus-est nutricem Eurycleam:
Huc jam move-te, anus antiqua, quæ mulierum
famularum inspectrix es in ædibus nostris:
veni; vocat te pater meus, ut aliquid *tibi* dicat.
Sic igitur locutus-est: illi autem non-evolavit verbum.
Aperuit vero fores ædium habitantibus-commodarum,
profectaque-est ire: at Telemachus ante præibat.
Invenit deinde Ulyssem inter cæsa cadavera,
sanguine et pulvere inquinatum: tanquam leonem,
qui quidem pastus de-bove venit agresti;
totum autem ei pectusque, genæque utrinque
cruentatæ sunt; terribilis vero *est* in vultum aspectu:
sic Ulysses inquinatus-erat pedibus et manibus superne.
Illa autem ubi cadaveraque et immensum inspexit sanguinem,
impetum-cepit ululandi, quoniam magnum vidit opus:
sed Ulysses cohibuit et retinuit, cupientem licet;
et ipsam compellans verbis alatis allocutus-est:
In animo, anus, gaude, et te-contine, neu ulula:
non *est* fas, interfectis super viris gloriari.
Hosce vero fatum domuit deorum et *ipsorum* iniqua opera:
neminem enim honorabant terrestrium hominum,
non malum, nec bonum quidem, quicunque ad-ipsos perve-
niret:] quare et ob-insolentiam fœdam mortem assecuti-sunt.
Sed age, mihi tu mulieres in ædibus recense,
et quæ me parum-honorant, et quæ culpæ-expertes sunt.

Digitized by Google

Τὸν δ' αὖτε προςέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω.
Πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
δμωαὶ, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
εἴριά τε ξαίνειν καὶ δουλοσύνης ἀνέχεσθαι·
τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
οὔτ' ἐμὲ τίουσαι οὔτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν.
Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
σημαίνειν εἴασκεν ἐπὶ δμωῇσι γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγ', ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα
εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσεν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
μήπω τήνδ' ἐπέγειρε· σὺ δ' ἐνθάδε εἰπὲ γυναιξὶν
ἐλθέμεν, αἵπερ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
εἰς ἓ καλεσσάμενος ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν καὶ ἄνωχθε γυναῖκας·
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσησθε,
δμωὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς
θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰςόκε πασέων
ψυχὰς ἐξαφέλησθε καὶ ἐκλελάθοιντ' Ἀφροδίτης,
τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον μίσγοντό τε λάθρῃ.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
αἴν' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
Πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνηῶτας,
κὰδ δ' ἄρ' ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερκέος αὐλῆς,
ἀλλήλῃσιν ἐρείδουσαι· σήμαινε δ' Ὀδυσσεὺς,
αὐτὸς ἐπισπέρχων· ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο
ξῦον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμωαὶ, τίθεσαν δὲ θύραζε.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
δμωὰς δ' ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς
εἴλεον ἐν στείνει, ὅθεν οὔπως ἦεν ἀλύξαι.
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
Μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
τάων, αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν
μητέρι θ' ἡμετέρῃ παρά τε μνηστῆρσιν ἴαυον.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρῴροιο
κίονος ἐξάψας μεγάλης περίβαλλε θόλοιο,
ὑψόσ' ἐπεντανύσας, μήτις ποσὶν οὖδας ἵκοιτο.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τό θ' ἑστήκει ἐνὶ θάμνῳ,
αὖλιν ἐςιέμεναι, στυγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοῖτος·
ὣς αἵγ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
δειρῇσι βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν·

Illum autem rursus allocuta-est dilecta nutrix Eurydea:
enimvero ego tibi, fili, veritatem declarabo.
Quinquaginta tibi sunt in ædibus mulieres
famulæ, quas quidem opera docuimus operari,
lanasque carpere, et servitutem sustinere:
harum duodecim omnes ad-impudentiam processerunt,
nec me honorantes, neque ipsam Penelopen.
Telemachus vero recens quidem adolescebat, neque ipsum
mater] imperare sinebat famulis mulieribus.
Sed age, ego conscenso cœnaculo splendido,
dicam tuæ uxori, cui aliquis deus somnum immisit.
Hanc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
nondum eam excita; tu vero huc dic mulieribus
ut-veniant, quæ-quidem antea indigna machinabantur.
Sic igitur dixit; anus autem per domum *transiens* exivit,
nuntiatura mulieribus, et hortatura ut-venirent.
At ille Telemachum et bubulcum ac subulcum,
ad se vocatos, verbis alatis allocutus-est:
Incipite nunc cadavera portare, et jubete *ferre* mulieres,
ac deinde solia perpulcra, et mensas,
aqua et spongiis multiforis purgare.
At postquam jam totam domum ordinaveritis,
famulas eductas e bene-fundata domo,
medio-inter tholumque et egregium septum aulæ,
ferite ensibus longa-acie, donec omnium
animas abstuleritis et oblitæ-fuerint Veneris,
quam sub procis habebant, et *qua* miscebantur clam.
Sic dixit; ac mulieres confertæ venerunt omnes,
graviter lamentantes, uberes lacrimas defundentes.
Primum quidem corpora portabant mortua;
sub porticu vero ponebant bene-septæ aulæ,
sibi-invicem innitentes: imperabat autem Ulysses,
ipse adurgens: illæ vero exportabant etiam necessitate.
Ac deinde solia perpulcra et mensas,
aqua et spongiis multiforis purgabant.
At Telemachus et bubulcus ac subulcus
scopis pavimentum firmiter structæ domus
verrebant; exportabant vero famulæ, posueruntque foris.
Ac postquam totam domum ordinarant,
famulas eductas e-bene-fundata domo,
medio-inter tholumque et egregium septum aulæ
cogebant in angusto, unde nullo-modo licebat effugere.
Ad-hos autem Telemachus prudens incipiebat loqui:
Non quidem jam pura morte animum auferrem
harum, quæ dudum meo capiti opprobria offuderunt,
matrique meæ, cumque procis concumbebant.
Sic igitur dixit; et funem navis prora-cærulea-instructæ
ex-columna nexum magna tholi, *iis* circumjecit,
alte extensum, ne-qua pedibus solum attingeret.
Sicut autem quando vel turdæ patulis-alis, vel columbæ
reti impingunt, quod stabat in fruticeto,
septum intrantes, triste autem *eas* suscepit cubile:
sic hæ ordine capita habebant, circum autem omnia
colla laquei erant, ut miserrime morerentur:

Digitized by Google

ἤσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ οὔτι μάλα δήν.
Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
τάμνον· μήδεά τ' ἐξέρυσαν, κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι·
χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον, κεκοτηότι θυμῷ.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε
εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον· τετέλεστο δὲ ἔργον.
Αὐτὰρ ὅγε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν·
Οἶσε θέειον, γρηῦ, κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
ὄφρα θεειώσω μέγαρον· σὺ δὲ Πηνελόπειαν
ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
πάσας δ' ὄτρυνον δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον ἐμὸν, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω·
μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους
ἕσταθ' ἐνὶ μεγάροισι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
Ὣς ἔφαθ'· οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ἤνεικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήϊον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
Γρηῢς δ' αὖτ' ἀπέβη διὰ δώματα καλ' Ὀδυσῆος,
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι·
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
Αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἠσπάζοντ' Ὀδυσῆα
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους
χεῖράς τ' αἰνύμεναι· τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ᾕρει
κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς· γίγνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

palpitabant vero pedibus paululum, nequaquam valde diu.
Ac Melanthium educebant per vestibulumque et aulam;
ejus autem naresque et aures sævo ære
abscindebant, genitaliaque evulserunt, canibus cruda discerpenda;] manusque et pedes amputabant, irato animo.
Hi quidem deinde ut-sibi-abluerant manusque pedesque,
ad Ulyssem in-domum ivere; perfectum-erat autem opus.
Atque hic alloquebatur dilectam nutricem Eurycleam:
Affer thus, anus, malorum medelam, afferque mihi ignem,
ut suffiam domum; tu autem Penelopen
venire huc jube, cum famulis mulieribus:
omnes vero hortare ancillas per domum, ut-veniant.
Eum vero rursus alloquebatur dilecta nutrix Euryclea:
certe jam hæc, fili mi, apposite dixisti;
sed age, tibi lænamque tunicamque vestimenta afferam:
neve hoc-modo pannis tectus latos humeros
sta in ædibus; indignum vero *hoc* foret.
Eam autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
ignis nunc mihi omnium-primum in ædibus fiat.
Sic dixit: neque inobsequens-fuit cara nutrix Euryclea;
attulit vero ignem et thus: at Ulysses
bene suffivit ædes et domum et aulam.
Anus autem inde ascendit per ædes pulcras Ulyssis,
nuntiatura mulieribus, et hortatura ut-venirent:
illæ vero iverunt ex domo, facem in manibus tenentes.
Hæque inde circumfundebantur et salutabant Ulyssem,
et osculabantur *ei* amplectentes caputque et humeros
manusque prensantes; illum autem dulce desiderium cepit
fletus et suspirii: cognoscebat vero animo cunctas.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ψ.

Ὀδυσσέως ὑπὸ Πηνελόπης ἀναγνωρισμός.

Γρηῢς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσατο καγχαλόωσα,
δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα·
γούνατα δ' ἐῤῥώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο·
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἔγρεο, Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι, τάτ' ἔλδεαι ἤματα πάντα·
ἦλθ' Ὀδυσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὀψέ περ ἐλθών.
Μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγήνορας, οἵτε οἱ οἶκον
κήδεσκον καὶ κτήματ' ἔδον βιόωντό τε παῖδα.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν· οἵτε δύνανται
ἄφρονα ποιῆσαι καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἐόντα
καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
οἵ σέ περ ἔβλαψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα.
Τίπτε με λωβεύεις, πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν,
ταῦτα παρὲξ ἐρέουσα καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις

ODYSSEÆ XXIII.

Ulysses a Penelope agnitus.

Anus vero in cœnaculum ascendit exsultans,
heræ dictura dilectum maritum intus esse:
genua autem firmiter-se-movebant, pedesque subsultabant:
stetit vero deinde super caput, et ipsam sermone allocuta-est:] Surge, Penelope, cara filia, ut videas
oculis tuis, quæ desideras per-dies omnes:
venit Ulysses, et domum advenit, sero licet reversus.
Procos autem interfecit illustres, qui ipsi domum
contristabant et possessiones comedebant violenterque-tractabant filium.] Illam vero rursus allocuta-est prudens Penelope:] nutrix cara, insanam te dii reddidere, qui possunt
insipientem facere etiam *eum* qui vel prudentissimus sit;
atque *alias* mentis-impotentem sapientiæ admoverunt:
qui te sane læserunt; antea autem mente integra eras.
Cur me deludis, pertristem animum habentem,
hæc præter *verum* dicens, et ex somno me suscitas

Digitized by Google

ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;
οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
ᾤχετ' ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι καὶ ἄψ ἔρχευ μέγαρόνδε.
Εἰ γάρ τίς μ' ἄλλη γε γυναικῶν, αἵ μοι ἔασιν,
ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε καὶ ἐξ ὕπνου ἀνέγειρεν,
τῷ κε τάχα στυγερῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
αὖτις ἔσω μέγαρον· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
οὔτι σε λωβεύω, τέκνον φίλον· ἀλλ' ἔτυμόν τοι
ἦλθ' Ὀδυσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύω,
ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισιν.
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ᾔδεεν ἔνδον ἐόντα,
ἀλλὰ σαοφροσύνῃσι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν,
ὄφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίην ὑπερηνορεόντων.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δ' ἐχάρη καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
γρηῒ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἀπὸ δάκρυον ἧκεν·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Εἰ δ', ἄγε δή μοι, μαῖα φίλη, νημερτὲς ἔνισπε,
εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκεν,
μοῦνος ἐών, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἄκουον
κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων
ἥμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
πρίν γ' ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσεν
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.
Εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν
ἑσταόθ'· οἱ δέ μιν ἀμφὶ κραταίπεδον οὖδας ἔχοντες
κείατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης.
[αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥστε λέοντα.]
Νῦν δ' οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλὲς,
πῦρ μέγα κειάμενος· σὲ δέ με προέηκε καλέσσαι.
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα σφῶϊν ἐϋφροσύνης ἐπιβῆτον
ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε.
Νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται·
ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σὲ
καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἵπερ μιν ἔρεζον
μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
μαῖα φίλη, μήπω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
Οἶσθα γὰρ, ὥς κ' ἀσπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱέϊ, τὸν τεκόμεσθα·
ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
τῷ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὤλεσε τηλοῦ νόστον Ἀχαιΐδος, ὤλετο δ' αὐτός.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων·

dulci, qui mihi vinxerat caras palpebras complexus?
nondum enim taliter dormivi, ex quo Ulysses
ivit visurus malum-Ilium non nominandum.
Sed age nunc descende, et retro vade in-domum.
Si qua enim mihi alia mulierum, quæ mihi sunt,
hæc veniens nuntiasset et ex sommo *me* suscitasset,
ideo cito graviter ipsam ego dimisissem ut-iret
rursus intra ædes: te vero in-hoc quidem senectus juvabit.
Hanc autem rursus allocuta-est dilecta nutrix Eurycles:
nequaquam te deludo, filia cara: sed vere tibi
venit Ulysses, et domum advenit, sicut dico;
ille hospes, quem omnes ignominia-afficiebant in ædibus.
Telemachus vero illum dudum noverat intus esse,
sed per-prudentiam consilia patris occultarat,
ut virorum ulcisceretur violentiam superborum.
Sic dixit: illa autem gavisa-est, et a lecto exsiliens
anum complexa-est; a-palpebris vero lacrimam demisit;
et ipsam compellans verbis alatis allocuta-est:
Eia age jam mihi, nutrix dilecta, verum dic,
si vere jam domum venit, ut dicis,
quomodo demum procis impudentibus manus intulerit,
solus quum-esset: hi vero semper frequentes intus manebant.
Illam autem rursus allocuta-est dilecta nutrix Eurycles:
non vidi, non didici, sed gemitum solum audiebam
eorum-qui-interficiebantur: nos vero in-recessu thalamorum
bene-structorum] sedebamus turbatæ; foresque continebant
nos bene-aptæ,] prius quidem quam tandem me tuus filius
e domo vocaret] Telemachus: hunc enim pater emiserat vocaturum.] Inveni dein Ulyssem inter cæsa cadavera
stantem; illi vero circa ipsum solidum-pavimentum tenentes,
jacebant super alios-alii: videns *tu* animo exhilarata-fuisses.
[sanguine et cruore fœdatum, tanquam leonem.]
Nunc hi quidem jam omnes *jacent* ad atrienses fores
conferti: at ille domum suffit perpulcram,
igne magno accenso: te vero me emisit ut-vocarem.
Sed sequere, ut vobismet lætitiæ immittatis
ambo carum cor, quoniam mala multa passi-estis.
Nunc vero jam hoc longum desiderium perfectum-est:
venit quidem ipse vivus ad-focum, invenit autem et te
et filium in ædibus; mala vero qui ei faciebant
proci, hos omnes ultus-est sua in domo.
Hanc autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
nutrix dilecta, nondum magnopere gloriare exsultans.
Nosti enim quod gratus in domo appareret
omnibus, maxime vero mihique et filio, quem genuimus:
sed non est hic sermo verus, sicut dicis:
sed aliquis immortalium interfecit procos illustres,
injuriam *eorum* indignatus acerbam et mala opera.
Neminem enim honorabant terrestrium hominum,
non malum, nec bonum quidem, quicunque ad-ipsos pervenisset:] ideo ob iniquitates passi-sunt malum: at Ulysses
perdidit reditum longe ab-Achaia, periitque ipse.
Ei autem respondit deinde dilecta nutrix Eurycles:
filia mea, quale tibi verbum fugit ex septo dentium!

Digitized by Google

ἢ πόσιν, ἔνδον ἐόντα παρ' ἐσχάρῃ, οὔποτ' ἔφησθα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος.
Ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἴπω,
οὐλήν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι·
τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην· ἔθελον δέ σοι αὐτῇ
εἰπέμεν· ἀλλά με κεῖνος ἑλὼν ἐπὶ μάστακα χερσὶν
οὐκ ἔα εἰπέμεναι, πολυϊδρείῃσι νόοιο.
Ἀλλ' ἕπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς,
αἴ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν αἰειγενετάων
δήνεα εἴρυσθαι, μάλα περ πολυΐδριν ἐοῦσαν.
Ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμόν, ὄφρα ἴδωμαι
ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἠδ' ὃς ἔπεφνεν.
Ὣς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
ὥρμαιν', ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεείνοι
ἢ παρστᾶσα κύσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
Ἡ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν,
ἕζετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίον ἐν πυρὸς αὐγῇ,
τοίχου τοῦ ἑτέρου· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὴν
ἧστο κάτω ὁρόων, ποτιδέγμενος, εἴ τί μιν εἴποι
ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
Ἡ δ' ἄνεῳ δὴν ἧστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἵκανεν·
ὄψει δ' ἄλλοτε μέν μιν ἐνωπαδίως ἐςίδεσκεν,
ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε, κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπτεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Μῆτερ ἐμή, δύςμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
τίφθ' οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
ἑζομένη μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς;
οὐ μέν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν·
σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν·
οὐδέ τι προςφάσθαι δύναμαι ἔπος οὐδ' ἐρέεσθαι
οὐδ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον· εἰ δ' ἐτεὸν δὴ
ἔστ' Ὀδυσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἦ μάλα νῶϊ
γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώϊον· ἔστι γὰρ ἡμῖν
σήμαθ', ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Τηλέμαχ', ἤτοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄρειον.
Νῦν δ' ὅττι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι,
τοὔνεκ' ἀτιμάζει με καὶ οὔπω φησὶ τὸν εἶναι.
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Καὶ γάρ τίς θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ᾧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
φεύγει, πηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν·
ἡμεῖς δ' ἕρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε, πάτερ φίλε· σὴν γὰρ ἀρίστην

quæ maritum, intus dum-est apud focum, nunquam dicis
domum esse-venturum: animus vero tibi semper incredulus.
Sed age tibi et signum manifestum aliud quoddam dicam,
cicatricem, quam olim ei aper inflixit albo dente:
hanc *eum* abluens agnovi; volebam autem tibi ipsi
dicere: sed me ille prehensam ad os manibus,
non sinebat dicere, per-sollertiam mentis.
Sed sequere; atque ego me oppignerabo ipsam,
si te decipiam, ut-interficias me miserrima morte.
Huic autem respondit deinde prudens Penelope:
nutrix cara, difficile *est* te deorum sempiternorum
consilia cavere, valde licet multarum-rerum-scientem.
Sed omnino eamus ad filium meum, ut videam
viros procos mortuos, atque *eum* qui interfecit *eos*.
Sic locuta, descendebat e-cœnaculo: multa vero ei cor
agitabat, utrum seorsum dilectum maritum interrogaret,
an astans oscularetur caput et manus prehensas.
Illa vero postquam ingressa-est, et transivit lapideum limen,
sedebat deinde Ulyssi ex-adverso, in ignis splendore,
ad-parietem alterum: ille autem ad columnam longam
sedebat deorsum tuens, exspectans, si quid sibi diceret
eximia uxor, postquam vidit oculis.
Hæc vero tacita diu sedit, stupor vero ei cor invasit:
obtutu autem aliquando quidem eum in-oculos aspectabat,
aliquando vero identidem-non-agnoscebat, mala corpore vestimenta habentem.] Telemachus autem *eam* increpabat,
verbumque dixit et elocutus-est:] mater mea, mala-mater,
immitem animum habens,] cur sic a-patre separaris, neque
propter ipsum] sedens, verbis percontaris neque interrogas?
Haud quidem alia utique sic mulier obfirmato animo
a-viro absisteret, qui ei mala multa perpessus
venisset vigesimo anno in patriam terram:
tibi vero semper cor durius est lapide.
Illum autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
fili mi, animus mihi in pectoribus stupet:
neque aliquod proloqui possum verbum *ad eum*, neque interrogare,] neque in vultum intueri coram. Si autem revera
demum] est Ulysses, et domum venit, certe omnino nos
cognoscemus alter-alterum et melius; sunt enim nobis
signa, quæ jam et nos abscondita scimus ab aliis.
Sic dixit: subrisit vero audens divinus Ulysses,
statimque Telemachum verbis alatis allocutus-est:
Telemache, sane matrem in ædibus sine
tentare me; cito autem cognoscet etiam melius.
Nunc vero, quia sordeo, malaque corpore vestimenta indutus-sum,] ideo despicatui-habet me, et nondum putat ipsum
esse.] Nos vero consultemus, quo-pacto quam optime fiat.
Etenim aliquis, *etiam* unum virum ubi-interfecerit in populo,
cui non multi sint adjutores pone,
fugit, cognatisque relictis et patria terra:
nos autem columen urbis interfecimus, qui longe optimi *erant*
juvenum in Ithaca; ideo te consultare jubeo.
Hunc vero rursus Telemachus prudens contra affatus-est:
ipse hæc sane videas, pater dilecte; tuum enim optimum

Digitized by Google

μῆτιν ἐπ' ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κέ τίς τοι
ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
[Ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τί φημι
ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστιν.]
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Πρῶτα μὲν ἂρ λούσασθε καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
δμωὰς δ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵμαθ' ἑλέσθαι·
αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
ὥν κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἐκτὸς ἀκούων,
ἢ ἀν' ὁδὸν στείχων, ἢ οἳ περιναιετάουσιν·
μὴ πρόσθε κλέος εὐρὺ φόνου κατὰ ἄστυ γένηται
ἀνδρῶν μνηστήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
φρασσόμεθ', ὅττι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.
Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Πρῶτα μὲν οὖν λούσαντο καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας·
ὅπλισθεν δὲ γυναῖκες· ὁ δ' εἵλετο θεῖος ἀοιδὸς
φόρμιγγα γλαφυρήν, ἐν δέ σφισιν ἵμερον ὦρσεν
μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
Τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστεναχίζετο ποσσὶν
ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε, δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων·
Ἦ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν·
σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὗ κουριδίοιο
εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερές, ἕως ἵκοιτο.
Ὡς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὡς ἐτέτυκτο.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Εὐρυνόμη ταμίη λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
αὐτὰρ κὰκ κεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος
οὔλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει·
ὣς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη,
ἀντίον ἧς ἀλόχου, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Δαιμονίη, περὶ σοίγε γυναικῶν θηλυτεράων
κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες·
οὐ μέν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἄγε μοι, μαῖα, στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
λέξομαι· ἦ γὰρ τῇγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
δαιμόνι', οὔτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι οὔτ' ἀθερίζω
οὔτε λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ', οἷος ἔησθα,
ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
Ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος, Εὐρύκλεια,
ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει·

consilium in hominibus dicunt esse, nec quisquam tecum
alius vir contenderit mortalium hominum.
[Nos vero alacres una sequemur; neque omnino puto me
fortitudine defecturum, quanta vis quidem adsit.]
Illum autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
etenim ego dicam, ut mihi videtur esse optimum.
Primum quidem lavamini, et induimini tunicas,
famulasque in ædibus jubete vestimenta sibi-sumere:
ac divinus cantor, habens citharam argutam,
nobis præeat ludicram saltationem,
ut aliquis putet nuptias esse, extra audiens,
vel per viam vadens, vel *ex iis* qui circum-habitant:
ne prius fama lata cædis per urbem fiat
virorum procorum, quam nos iverimus extra
agrum in nostrum arboribus-abundantem; illic vero postea
consultabimus, quicquid utile Olympius præbuerit.
Sic dixit: illi autem ei omnino auscultarunt ac paruerunt.
Primum igitur lavarunt-se, et induerunt-sibi tunicas:
ornatæ-sunt autem mulieres: ac sumsit divinus cantor
citharam cavam, ipsisque desiderium concitavit
cantusque dulcis, et eximiæ saltationis.
His vero magna domus personabat pedibus
virorum ludentium, pulcreque-cinctarum mulierum.
Sic autem aliquis dicebat, *hæc* extra ædes audiens:
Certe omnino jam aliquis duxit multum-ambitam reginam:
improba, nec sustinuit mariti sui, cui-virgo-nupsit,
servare magnam domum perpetuo, donec venisset.
Sic aliquis dicebat; hæc autem non noverunt, quomodo
facta-erant.] At Ulyssem magnanimum sua in domo
Eurynome œconoma lavit et unxit oleo;
circumque ipsum pallium jecit et tunicam:
atque capiti affudit multam pulcritudinem Minerva,
majoremque aspectu *fecit* et crassiorem; capite autem
crispas demisit comas, hyacinthino flori similes.
Sicut autem quando aliquis aurum circumfundit argento vir
peritus, quem Vulcanus docuerit et Pallas Minerva
artem omnigenam, pulcra vero opera *is* perficit:
sic quidem huic circumfudit gratiam capitique et humeris.
E balneo vero *is* egressus-est, corpore immortalibus similis:
iterum autem deinde resedit in solio, unde surrexerat,
ex-adverso suæ uxori, et ipsam sermone allocutus-est:
Mirifica, tibi quidem præ mulieribus feminis
cor durissimum fecerunt Olympias domos habentes:
haud quidem alia sic mulier obfirmato animo
a-viro absisteret, qui ei mala multa perpessus
venisset vigesimo anno in patriam terram.
Sed age mihi, nutrix, sterne lectum, ut etiam solus
decumbam: profecto enim huic ferreus in præcordiis animus.
Illum autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
mirifice, nec sane magnopere-me-effero, nec nihili-habeo,
neque admodum admiror; perquam autem bene novi, qualis
eras,] ex Ithaca in navi proficiscens longis-remis-instructa.
Sed age ei sterne densum lectum, Euryclea,
extra bene-fundatum thalamum, quem ipse fecit:

Digitized by Google

ἔνθα οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος, ἐμβάλετ' εὐνὴν,
κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη, πόσιος πειρωμένη· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε, κέδν' εἰδυῖαν·
Ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες·
τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἴη
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ·
ἀνδρῶν δ' οὔ κέν τις ζωὸς βροτὸς οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
ῥεῖα μετοχλίσσειεν· ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον οὐδέ τις ἄλλος.
Θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἕρκεος ἐντὸς,
ἀκμηνὸς, θαλέθων· πάχετος δ' ἦν ἠΰτε κίων.
Τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον, δέμον, ὄφρ' ἐτέλεσσα
πυκνῇσιν λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα·
κολλητὰς δ' ἐπέθηκα θύρας, πυκινῶς ἀραρυίας.
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης·
κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης προταμὼν ἀμφέξεσα χαλκῷ
εὖ καὶ ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα,
ἑρμῖν' ἀσκήσας· τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρῳ.
Ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι·
ἐκ δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βοὸς, φοίνικι φαεινόν.
Οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα,
εἴ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἦέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε, ταμὼν ὕπο πυθμέν' ἐλαίης.
Ὣς φάτο· τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνούσης, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς·
δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῆϊ· κάρη δ' ἔκυσ' ἠδὲ προσηύδα·
Μή μοι, Ὀδυσσεῦ, σκύζευ, ἐπεὶ τά περ ἄλλα μά-
ἀνθρώπων πέπνυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζὺν, [λιστα
οἳ νῶϊν ἀγάσαντο παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
ἥβης ταρπῆναι καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Αὐταρ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο μηδὲ νεμέσσα,
οὕνεκά σ' οὐ τὸ πρῶτον, ἐπεὶ ἴδον, ὧδ' ἀγάπησα.
Αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
ἐρρίγει, μήτις με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
ἐλθών· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν.
Οὐδέ κεν Ἀργείη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
εἰ ᾔδη, ὅ μιν αὖτις Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
ἀξέμεναι οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.
Τὴν δ' ἤτοι ῥέξαι θεὸς ὤρορεν ἔργον ἀεικές·
τὴν δ' ἄτην οὐ πρόσθεν ἑῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
λυγρὴν, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος.
Νῦν δ', ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέα κατέλεξας
εὐνῆς ἡμετέρης, ἣν οὐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει,
ἀλλ' οἶοι, σύ τ' ἐγώ τε καὶ ἀμφίπολος μία μούνη,
Ἀκτορὶς, ἥν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
ἣ νῶϊν εἴρυτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο,
πείθεις δή μευ θυμὸν, ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κεδν' εἰδυῖαν.

illic ei, elato denso lecto, injicite stragula,
pelles et lænas et vestes-stragulas splendidas.
Sic igitur dixit, maritum tentans; at Ulysses
indignatus uxorem alloquebatur, honesta scientem :
O mulier, profecto valde hoc verbum acerbum dixisti :
quis vero mihi alibi posuit lectum? difficile vero esset
etiam valde scienti, nisi quando deus ipse aggressus
facile volens poneret alio in loco :
virorum autem haud quisquam vivus mortalis ne valde quidem pubescens,] facile amoliretur; nam magnum signum factum-est] in lecto elaborato : eum autem ego feci, nec quisquam alius.] Arbor erat patulis-frondibus olivæ intra septum,
vigens, florescens : crassitudine vero erat tanquam columna.
Ei autem ego circumdatum thalamum struxi, donec perfeci
densis lapidibus, et bene desuper texi;
conglutinatasque imposui fores, firmiter aptatas.
Et tum deinde abscidi comam patulis-frondibus olivæ;
truncum vero a radice *usque* procissum circumdolavi ære
bene et scite, et ad perpendiculum exegi,
fulcro elaborato; terebravique omnia terebra.
Ab hoc autem incipiens lectum poliebam, donec perfeci,
varie-ornans auroque et argento et ebore :
inde vero extendi pellem bovis, purpura splendidam.
Sic tibi hoc signum dico; neque omnino scio,
si mihi adhuc incolumis sit, mulier, lectus, an aliquis jam
virorum alibi posuerit, succiso fundo olivæ.
Sic dixit : illius vero ibidem soluta-sunt genua et carum cor,
signa agnoscentis, quæ ei accurata dixerat Ulysses :
lacrimis-fusis autem deinde recta cucurrit, ac manus circa
collum jaciebat Ulyssi; caput vero osculata-est et affabatur :
Ne mihi, Ulysse, irascere, quoniam in-aliis quidem *rebus* maxime] hominum prudens-eras; dii autem dabant ærumnam,
qui nobis inviderunt apud nos-invicem manentes
pubertate fruitos-esse, et senectutis limen attigisse.
At ne nunc mihi ob-hoc irascere, neu indignare,
quod te non primum, postquam vidi, sic amplexa-sum.
Semper enim mihi animus in pectoribus caris
horruit, ne-quis me hominum deciperet verbis
huc profectus; multi enim malas astutias cogitant.
Neque Argiva Helena, Jove enata,
viro cum alieno mixta-fuisset amore et cubili,
si in-animo-habuisset, quod ipsam iterum Mavortii filii Achivorum] reducturi domum dilectam in patriam erant.
Eam autem profecto ad-patrandum deus instigavit opus indignum :] at noxam non ante in-suo deposuit (*cognovit*) animo
gravem, ex qua primum et ad-nos venit dolor.
Nunc vero, quandoquidem jam signa manifesta dixisti
lecti nostri, quem non mortalis alius viderat,
sed soli tuque egoque, et ancilla una sola
Actoris, quam mihi dedit pater olim huc proficiscenti,
quæ nobis custodiebat fores firmi thalami,
flectis tandem meum animum, durus licet valde sit.
Sic dixit; illique adhuc magis desiderium excitavit fletus :
flebat vero tenens uxorem animo-gratam, honesta scientem.

Digitized by Google

Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπάσιος γῆ νηχομένοισι φανήῃ,
ὧντε Ποσειδάων εὐεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
ῥαίσῃ, ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ·
παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἤπειρόνδε
νηχόμενοι, πολλὴ δὲ περὶ χροΐ τέτροφεν ἅλμη·
ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
ὣς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰςορούσῃ·
δειρῆς δ' οὔπω πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκώ.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σχέθεν, Ἠῶ δ' αὖτε
ῥύσατ' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἔα ἵππους
ζεύγνυσθ' ὠκύποδας, φάος ἀνθρώποισι φέροντας,
Λάμπον καὶ Φαέθονθ', οἵτ' Ἠῶ πῶλοι ἄγουσιν.
Καὶ τότ' ἄρ' ἣν ἄλοχον προςέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γύναι, οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται,
πολλὸς καὶ χαλεπὸς, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι.
Ὣς γάρ μοι ψυχὴ μαντεύσατο Τειρεσίαο
ἤματι τῷ, ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἴσω,
νόστον ἑταίροισιν διζήμενος ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
Ἀλλ' ἔρχευ, λέκτρονδ' ἴομεν, γύναι, ὄφρα καὶ ἤδη
ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντε.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
εὐνὴ μὲν δὴ σοίγε τότ' ἔσσεται, ὁππότε θυμῷ
σῷ ἐθέλῃς· ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
εἴπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον· ἐπεὶ καὶ ὄπισθεν, ὀΐω,
πεύσομαι· αὐτίκα δ' ἐστὶ δαήμεναι οὔτι χέρειον. [σεύς·
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προςέφη πολύμητις Ὀδυσ-
δαιμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ἐπικεύσω.
Οὐ μέν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
χαίρω· ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἄνωγεν
ἐλθεῖν, ἐν χείρεσσιν ἔχοντ' εὐῆρες ἐρετμὸν,
εἰςόκε τοὺς ἀφίκωμαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν·
οὐδ' ἄρα τοίγ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους
οὐδ' εὐήρε' ἐρετμὰ, τάτε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδὲς, οὐδέ σε κεύσω·
ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευεν ἐρετμὸν,
ἔρξανθ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειὸν ταῦρόν τε συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ' ἀποστείχειν ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
πᾶσι μάλ' ἑξείης· θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
γήρα' ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσσονται· τάδε μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
εἰ μὲν δὴ γῆράς γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,

Sicut autem quando grata terra natantibus apparet,
quorum quidem Neptunus bene-fabricatam navem in ponto
perdidit, agitatam vento et fluctu vasto;
pauci vero effugerunt e-cano mari in-terram
natantes, multaque circa corpus accrevit salsugo;
læti tamen conscenderunt terram, malo evitato:
sic ipsi gratus erat maritus intuenti:
a-collo autem nondum omnino removebat brachia candida.
Et sane flentibus apparuisset roseis-digitis Aurora,
nisi utique aliud cogitasset dea cæsiis-oculis Minerva.
Noctem quidem in termino longam tenuit, Auroram vero
retinuit in Oceano aureum-solium-habentem, nec sinebat
equos] jungere veloces, lumen hominibus ferentes,
Lampum et Phaethonta, qui Auroram equi vehunt.
Et tunc suam uxorem allocutus-est ingeniosus Ulysses:
O mulier, nondum enim omnium ad fines certaminum
venimus, sed adhuc in-posterum immensus labor erit,
multus et difficilis, quem me oportet omnem perficere.
Sic enim mihi anima vaticinata-est Tiresiæ,
die illo, quando descendi domum Orci intra,
reditum sociis quærens, et mihi ipsi.
Sed veni, ad-lectum eamus, uxor, ut jamjam
somno dulci delectemur, ubi-decubuerimus.
Eum autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
cubile quidem demum tibi-sane tunc erit, quando animo
tuo volueris; quandoquidem te dii fecerunt reducem
ad-domum bene-ædificatam, et tuam in patriam terram.
Sed quoniam cogitasti, et tibi deus injecit animo,
dic, age, mihi hoc certamen; quoniam et postea, puto,
audiam; statim autem est scire nequaquam pejus.
Hanc vero respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
mirifica, cur demum me valde exhortans jubes
dicere? at ego dicam, nec celabo.
Haud quidem tibi animus gaudebit; neque enim ipse
gaudeo: quoniam admodum multas me hominum ad urbes
jussit] proficisci, in manibus habentem fabrefactum remum,
donec ad-illos pervenerim, qui haud norunt mare,
viros, nec salibus mixtum cibum edunt:
nec sane hi norunt naves rubris-proris,
nec fabrefactos remos, qui-quidem alæ navibus sunt.
Signum vero mihi hoc dixit manifestum, nec te celabo:
quando demum mihi obviam-factus alius viator
dixerit me ventilabrum habere super splendido humero:
tunc me terræ infixo jussit remo,
factisque sacris pulcris Neptuno regi,
ariete, tauroque, suumque initore verre,
domum abire, facereque sacras hecatombas
immortalibus diis, qui cœlum latum tenent,
omnibus prorsus ordine: mors autem mihi ex mari ipsi
lenis admodum talis adveniet, quæ me occidat
senectute a molli confectum; circum autem populi
felices erunt: hæc mihi dixit omnia perfectum-iri.
Illum autem rursus allocuta-est prudens Penelope:
si quidem demum senectutem dii perficient meliorem,

Digitized by Google

ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνὴν
ἐσθῆτος μαλακῆς, δαΐδων ὕπο λαμπομενάων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
γρηῢς μὲν κείουσα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
ἐρχομένοισι λέχοσδε, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα πάλιν κίεν· οἱ μὲν ἔπειτα
ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας·
αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότητος ἐταρπήτην ἐρατεινῆς,
τερπέσθην μύθοισι, πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντε·
ἡ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν,
ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' ἀΐδηλον ὅμιλον,
οἳ ἕθεν εἵνεκα πολλά, βόας καὶ ἴφια μῆλα,
ἔσφαζον· πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος.
Αὐτὰρ ὁ Διογενὴς Ὀδυσεὺς ὅσα κήδε' ἔθηκεν
ἀνθρώποις ὅσα τ' αὐτὸς ὀϊζύσας ἐμόγησεν,
πάντ' ἔλεγ'· ἡ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
πίπτεν ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
Ἤρξατο δ', ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ'· αὐτὰρ ἔ-
ἦλθ' ἐς Λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν· [πειτα
ἠδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἤσθιεν οὐδ' ἐλέαιρεν·
ἠδ' ὡς Αἴολον ἵκεθ', ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο
καὶ πέμπ'· οὐδέ πω αἶσα φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι
ἦην, ἀλλά μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν μεγάλα στενάχοντα·
ἠδ' ὡς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανεν,
οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ ἐϋκνήμιδας ἑταίρους·
[πάντας· Ὀδυσσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηῒ μελαίνῃ·]
καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε·
ἠδ' ὡς εἰς Ἀΐδεω δόμον ἤλυθεν εὐρώεντα,
ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο,
νηῒ πολυκλήϊδι, καὶ εἴσιδε πάντας ἑταίρους
μητέρα θ', ἥ μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα·
ἠδ' ὡς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν·
ὥς θ' ἵκετο Πλαγκτὰς πέτρας δεινήν τε Χάρυβδιν
Σκύλλην θ', ἣν οὐ πώποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν·
ἠδ' ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
ἠδ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ Κῆρας ἄλυξεν·
ὥς θ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον Νύμφην τε Καλυψώ,
ἣ δή μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφεν ἠδὲ ἔφασκεν
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλὰ τῷ οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν·
ἠδ' ὡς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
οἳ δή μιν πέρι κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο
καὶ πέμψαν σὺν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,

spes tibi *est* deinde malorum effugium fore.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Interea vero Eurynomeque et nutrix instruebant lectum
veste molli, facibus sub lucentibus.
Ac postquam straverant densum lectum properantes,
anus quidem decubitura retro in-domum ivit;
illis vero Eurynome cubicularia præibat
euntibus ad-lectum, facem in manibus tenens:
in thalamum autem ubi-duxerat, retro ivit; illi quidem deinde
lubentes lecti antiqui ritibus accesserunt.
At Telemachus et bubulcus ac subulcus
cessare-fecerunt a-saltatione pedes, cessareque-fecere mulie-
res :] ipsi vero cubabant per ædes umbrosas.
Illi autem postquam amore delectati-sunt desiderabili,
delectabantur sermonibus, inter se-invicem confabulantes:
illa quidem quanta in ædibus sustinuerat, divina mulierum,
virorum procorum inspiciens perniciosum cœtum,
qui sui gratia multa, boves et pinguia pecora,
mactabant; multum autem ex-doliis hauriebatur vinum.
At generosus Ulysses, quantos dolores intulerat
hominibus, et quantos ipse ærumnis-conflictatus exanclave-
rat,] omnia dicebat; illa vero delectabatur audiens; neque ei
somnus] incidebat palpebris, antequam *is* enarrasset omnia.
Incepit autem, quomodo primum Ciconas domuit; ac post-
ea] venit in Lotophagorum virorum pinguem terram:
et quæ Cyclops fecit, et quomodo luit pœnam
ob-fortes socios, quos comedebat *is* nec miserabatur:
et ut ad Æolum venit, qui ipsum lubens suscepit,
et dimittebat: nondum tamen fatale, dilectam in patriam
ut-perveniret,] erat; sed ipsum rursus abreptum procella
pontum in piscosum tulit valde gementem:
et quomodo Telepylum Læstrygoniam pervenit, *ad*
Læstrygonas, qui navesque perdidere et bene-ocreatos so-
cios :] [omnes : Ulysses autem solus effugit nave nigra :]
et Circes enarravit dolum et varium-artificium;
et quomodo Orci domum adiit squalidam,
animam consulturus Thebani Tiresiæ,
navi multis-transtris-instructa; et aspexit omnes socios,
matremque, quæ ipsum peperit et nutrivit parvulum:
et quomodo Sirenum frequentium vocem audiit:
quomodoque venit ad Erraticas petras, horrendamque Cha-
rybdin,] Scyllamque, quam nondum-unquam illæsi viri ef-
fugerunt :] et ut Solis boves interfecerunt socii:
et ut navem velocem percussit ardenti fulmine
Jupiter altitonans; perieruntque strenui socii,
omnes simul: ipse vero mala fata effugit:
utque advenit Ogygiam in-insulam, ad Nymphamque Ca-
lypso,] quæ demum ipsum detinebat, cupiens *sibi* maritum
esse,] in specubus cavis, et alebat, atque dicebat
reddituram se *eum* immortalem et senectutis-expertem dies
omnes;] sed ei nunquam animum in pectoribus flectebat:
et quomodo ad Phæacas pervenit, multa perpessus,
qui sane ipsum ex animo, deum veluti, honoraverunt,
et deduxerunt cum navi dilectam in patriam terram,

Digitized by Google

χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες.
Τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.
Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὁππότε δή ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἠδὲ καὶ ὕπνου,
αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον Ἠριγένειαν
ὦρσεν, ἵν' ἀνθρώποισι φόως φέροι· ὦρτο δ' Ὀδυσσεὺς
εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·
Ὦ γύναι, ἤδη μὲν πολέων κεχορήμεθ' ἀέθλων
ἀμφοτέρω· σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
κλαίουσ'· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
ἱέμενον πεδάασκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης·
νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' εὐνήν,
κτήματα μέν, τά μοί ἐστι, κομιζέμεν ἐν μεγάροισιν·
μῆλα δ', ἅ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ληΐσσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
δώσουσ', εἰςόκε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἀγρὸν ἔπειμι,
ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται·
σοὶ δέ, γύναι, τάδ' ἐπιτέλλω, πινυτῇ περ ἐούσῃ·
αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι
ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ἧσθαι μηδέ τινα προτιόσσεο μηδ' ἐρέεινε.
Ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλά·
ὦρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
πάντας δ' ἔντε' ἄνωγεν Ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
Οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ·
ὤϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἤϊον· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Ἤδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα· τοὺς δ' ἄρ' Ἀθήνη
νυκτὶ κατακρύψασα θοῶς ἐξῆγε πόληος.

æreque, auroque affatim, vestituque datis.
Hoc sane ultimum dixit verbum, quando eum dulcis somnus
membrorum-relaxator invasit, solvens curas animi.
Sed rursus aliud cogitavit dea cæsiis-oculis Minerva:
quando demum Ulyssem putabat suo in animo
concubitu suæ uxoris oblectatum-esse, atque etiam somno:
statim ab Oceano in-aureo-solio mane-genitam *Auroram*
excitavit, ut hominibus lucem ferret: surrexit vero Ulysses
cubili ex molli; uxori autem *hunc* sermonem mandabat:
O uxor, jam quidem multis satiati-sumus certaminibus
ambo: tu quidem hic meum ærumnosum reditum
deflens; at me Jupiter doloribus, et dii alii,
properantem detinebant mea a patria terra:
nunc vero postquam ambo ad-desiderabile venimus cubile,
possessiones quidem, quæ mihi sunt, curato in ædibus;
pecora autem quæ mihi proci superbi consumsere, *pro iis*
multa quidem ipse ego prædabor, alia autem Achivi
dabunt, donec omnia impleverint stabula.
Verum ego quidem ad arboribus-abundantem agrum proficiscar,] visurus patrem eximium, qui mihi multum dolet:
tibi autem, uxor, hæc præcipio, prudens licet sis:
statim enim fama ibit simul cum sole oriente
de-viris procis, quos interfeci in ædibus:
in cœnaculum ubi-ascenderis, cum famulis mulieribus,
sede, neu quenquam respice, neu interroga.
Dixit, et circum humeros induit-sibi arma pulcra:
incitavit autem Telemachum et bubulcum ac subulcum,
omnesque arma jussit Martia manibus sibi-sumere.
Hi vero ei non inobsequentes-fuerunt; armabant autem se
ære;] et aperuere fores, et exibant: præibat autem Ulysses.
Jam quidem lux erat super terram; illos autem Minerva
caligine coopertos cito eduxit ex-urbe.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ω.

Σπονδαί.

[Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
καλήν, χρυσείην, τῇτ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τῇ ῥ' ἄγε κινήσας· ταὶ δὲ τρίζουσαι ἕποντο.
Ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἀποπέσῃσιν
ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
ὣς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἤϊσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώεντα κέλευθα.
Πὰρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην
ἠδὲ παρ' Ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον Ὀνείρων
ἤϊσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
ἔνθα τε ναίουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων.

ODYSSEÆ XXIV.

Libationes.

[Mercurius autem animas Cyllenius evocabat
virorum procorum; habebat vero virgam in manibus
pulcram, auream, qua-quidem hominum oculos mulcet,
quorum vult; alios vero et dormientes suscitat:
hac utique ducebat commotas; illæ vero stridentes sequebantur.] Sicut autem quando vespertiliones in-secessu antri
divini] stridentes volant, postquam exciderit aliquis
de-serie ex petra; ac sibi-invicem adhærescunt:
sic illæ stridentes una ibant: præibat vero ipsis
Mercurius alienus-a-malo, per squalidas vias.
Præteribant autem Oceanique fluctus et Leucada petram;
et præter Solis portas, et populum Somniorum,
ibant: statimque pervenerunt in herbosum pratum,
ubi habitant animæ, simulacra defunctorum.

Digitized by Google

Εὗρον δὲ ψυχὴν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ὣς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
ἤλυθ' ἔπι ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
Τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλείωνος·
Ἀτρείδη, περὶ μέν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ
ἀνδρῶν ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα·
οὕνεκα πολλοῖσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
Ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶτα παραστήσεσθαι ἔμελλεν
Μοῖρ' ὀλοή, τὴν οὔτις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.
Ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος, ἧσπερ ἄνασσες,
δήμῳ ἔνι Τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
ἠδέ κε καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἤρα' ὀπίσσω·
νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρείδαο·
ὄλβιε Πηλέος υἱὲ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ὃς θάνες ἐν Τροίῃ, ἑκὰς Ἄργεος· ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι,
μαρνάμενοι περὶ σεῖο· σὺ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
κεῖσο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυνάων.
Ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἦμαρ ἐμαρνάμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
Αὐτὰρ ἐπεί σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθήραντες χρόα καλὸν
ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι· πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ
δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ κείροντό τε χαίτας.
Μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃς ἁλίῃσιν,
ἀγγελίης ἀΐουσα· βοὴ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει
θεσπεσίη· ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλλαβε πάντας Ἀχαιούς·
καί νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε, παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
μήτηρ ἐξ ἁλὸς ἥδε σὺν ἀθανάτῃς ἁλίῃσιν
ἔρχεται, οὗ παιδὸς τεθνηότος ἀντιόωσα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι Ἀχαιοί·
ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
θρήνεον· ἔνθα κεν οὔτιν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
Ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μέν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ
κλαίομεν, ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι·
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρὶ, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ
μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἕλικας βοῦς.
Καίεο δ' ἔν τ' ἐσθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῷ
καὶ μέλιτι γλυκερῷ· πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ

Invenerunt autem animam Pelidæ Achillis,
et Patrocli, et eximii Antilochi,
Ajacisque, qui præstantissimus erat specieque corporeque
ceterorum Danaorum, post eximium Peliden.
Sic hi quidem circa illum versabantur: prope vero
advenit anima Agamemnonis Atridæ
dolens: circum autem aliæ congregatæ-erant, quoquot una
cum-ipso] domo in Ægisthi mortui-sunt, et fatum oppetiere.
Hunc prior anima alloquebatur Pelidæ:
Atride, præ ceteris quidem te putabamus Jovi gaudenti-
fulmine] viris heroibus carum esse per-dies omnes,
quoniam multisque et fortibus imperabas
populo in Trojanorum, ubi patiebamur dolores Achivi.
Profecto inde et tibi primum affore decretum-erat
fatum perniciosum, quod nemo evitat, qui natus-sit.
Utinam honore fruitus, quo-quidem imperabas,
populo in Trojanorum mortem et fatum obiisses:
ita tibi sepulcrum quidem fecissent universi-Achivi,
atque etiam tuo filio magnam gloriam comparasses in-poste-
rum:] nunc vero te miserrima morte fatale-erat corripi.
Illum autem rursus anima alloquebatur Atridæ:
felix Pelei fili, diis assimilis Achille,
qui mortuus-es in Troja, longe ab-Argo; circum vero te alii
interficiebantur Trojanorum et Achivorum filii optimi,
pugnantes de te: tu autem in vortice pulveris
jacebas ingens ingenti-spatio, oblitus equitationis.
Nos vero toto-die pugnabamus: neque omnino
cessavissemus a-bello, nisi Jupiter turbine *nos* cessare-fecis-
set.] Ac postquam te ad naves portaveramus ex bello,
deposuimus in lectis, purgato corpore pulcro
aquaque calida et unguento; multas vero te circum
lacrimas calidas fundebant Danai, tondebantque-sibi crines.
Mater autem ex mari venit cum immortalibus *deabus* marinis,
nuntium audiens; clamor vero super mare excitatus-est
immensus; subtus autem tremor cepit omnes Achivos;
et jam impetu-facto conscendissent cavas naves,
nisi vir detinuisset, antiquaque multaque sciens,
Nestor, cujus et antea optimum conspiciebatur consilium:
qui ipsis bene-cupiens concionatus-est, et dixit:
Continete-vos, Argivi; ne fugite, filii Achivorum:
mater ex mari hæc cum immortalibus *deabus* marinis,
advenit, suo filio mortuo occursura.
Sic dixit: ac continebant-se a-fuga magnanimi Achivi,
circum vero te steterunt filiæ marini senis,
miserabiliter lamentantes, atque immortales vestes *tibi* in-
duerunt.] Musæ vero novem omnes, alternantes voce pulcra,
te deflebant: tunc neminem sine-lacrimis utique vidisses
Argivorum: tantum enim increbuit Musa arguta.
Septem autem et decem quidem te pariter noctesque et dies
flebamus, immortalesque dii mortalesque homines;
octava-et-decima autem dedimus igni, multas vero circa te
oves jugulavimus valde pingues, et camuras boves.
Cremabaris autem in vestitu deorum, et unguento multo,
et melle dulci; multique heroes Achivi

Digitized by Google

τεύχεσιν ἐῤῥώσαντο πυρὴν πέρι καιομένοιο,
πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ ἤνυσεν Ἡφαίστοιο,
ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λεύκ' ὀστέ', Ἀχιλλεῦ,
οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι· δῶκε δὲ μήτηρ
χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
Ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὀστέα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
μίγδα δὲ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·
χωρὶς δ' Ἀντιλόχοιο· τὸν ἔξοχα τῖες ἁπάντων
τῶν ἄλλων ἑτάρων, μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
Ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον
χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων
ἀκτῇ ἐπὶ προὐχούσῃ, ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ·
ὥς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη
τοῖς, οἳ νῦν γεγάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
Μήτηρ δ' αἰτήσασα θεοὺς περικαλλέ' ἄεθλα
θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπεντύνονται ἄεθλα·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ἐτεθήπεα θυμῷ,
οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα,
ἀργυρόπεζα Θέτις· μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
Ὣς σὺ μὲν οὐδὲ θανὼν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἐσθλὸν, Ἀχιλλεῦ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσα;
ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
Αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε διάκτορος Ἀργειφόντης,
ψυχὰς μνηστήρων κατάγων, Ὀδυσῆϊ δαμέντων·
τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰθὺς κίον, ὡς ἐσιδέσθην.
Ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
παῖδα φίλον Μελανῆος, ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
ξεῖνος γάρ οἱ ἔην, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
Τὸν προτέρη ψυχὴ προςεφώνεεν Ἀτρεΐδαο·
Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε,
πάντες κεκριμένοι καὶ ὁμήλικες; οὐδέ κεν ἄλλως
κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
Ἦ ὔμμ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά;
ἤ που ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου,
βοῦς περιταμνομένους ἠδ' οἰῶν πώεα καλά,
ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενοι ἠδὲ γυναικῶν;
εἰπέ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι εὔχομαι εἶναι.
Ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ,
ὀτρυνέων Ὀδυσῆα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ,
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕπεσθαι ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν;
μηνὶ δ' ἄρ' οὔλῳ πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
σπουδῇ παρπεπιθόντες Ὀδυσσῆα πτολίπορθον.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προςεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος·
[Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,]
μέμνημαι τάδε πάντα, Διοτρεφὲς, ὡς ἀγορεύεις·

cum armis agitarunt-se circa pyram *tuam* ardentis,
peditesque equitesque; ingens autem strepitus ortus-est.
Sed postquam demum te flamma confecerat Vulcani,
mane tua colligebamus alba ossa, Achille,
vino in puro et unguento; dedit autem mater
auream amphoram; Bacchi vero donum
dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani.
In hac tibi jacent alba ossa, splendide Achille,
promiscueque *ossa* Patrocli Menœtiadæ mortui:
separatim vero, Antilochi: quem maxime honorabas omnium
aliorum sociorum, post Patroclum utique mortuum.
Circum hæc autem postea magnum et eximium tumulum
congessimus Argivorum sacer exercitus bellicosorum,
litore in prominenti, ad latum Hellespontum;
ut longe-conspicuus ex ponto viris esset
iis, qui nunc nati-sunt, et qui in-futurum erunt.
Mater autem, rogatis diis, perpulcra certamina
instituit medio in consessu optimatibus Achivorum.
Jam quidem multorum funeri virorum interfui
heroum, quandocunque, mortuo rege, *fit*
ut cinganturque juvenes, et apparent certamina;
sed illa maxime conspicatus stupui animo
qualia super te constituit dea perpulcra certamina,
argenteis-pedibus Thetis: valde enim carus eras diis.
Sic tu quidem nec mortuus nomen perdidisti, sed tibi semper
omnes apud homines gloria erit proba, Achille.
At mihi quæ ea voluptas, postquam bellum confeceram?
in reditu enim mihi Jupiter molitus-est grave exitium,
Ægisthi sub manibus, et perditæ uxoris.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Prope autem ipsos venit internuntius Argicida,
animas procorum deducens, ab-Ulysse domitorum:
illi vero proinde attoniti recta iverunt, ut intuiti-sunt.
Cognovit autem anima Agamemnonis Atridæ
filium carum Melanei, inclytum Amphimedontem;
hospes enim ei erat, in Ithaca ædes habitans.
Hunc prior anima alloquebatur Atridæ;
Amphimedon, quid passi obscuram terram subiistis,
omnes selecti et ætate-æquales? neque aliter
aliquis cernens elegisset per urbem viros optimos.
Utrum vos in navibus Neptunus domuit,
excitatis sævis ventis et fluctibus ingentibus?
an alicubi hostiles viri malis-affecerunt in terra,
boves prædantes et ovium greges pulcros?
an super urbe pugnaturi *occubuistis,* et mulieribus?
dic mihi interroganti; hospitem autem tibi profiteor-me esse.
An non meministi, quando illuc deveni vestram domum,
hortaturus Ulyssem, cum deo-pari Menelao,
ad Ilium una ut-comitaretur, bene-tabulatis in navibus?
mense autem deinde toto omnes transivimus latum pontum,
vix-tandem persuadentes Ulyssi urbium-vastatori.
Eum autem rursus anima alloquebatur Amphimedontis:
[Atride augustissime, rex virorum Agamemno,]
memini hæc omnia, Jovis-alumne, ut dicis:

Digitized by Google

σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος, οἷον ἐτύχθη.
Μνώμεθ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα·
ἡ δ' οὔτ' ἠρνεῖτο στυγερὸν γάμον οὔτε τελεύτα,
ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ Κῆρα μέλαιναν·
ἀλλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξεν·
στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινεν,
λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν·
κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰςόκε φᾶρος
ἐκτελέσω — μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται —
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
μήτις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κῆται, πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
[μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,]
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ᾔδη,
καὶ τήνγ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε, καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
Εὖθ' ἡ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστὸν,
πλύνασ', ἠελίῳ ἐναλίγκιον ἠὲ σελήνῃ,
καὶ τότε δή ῥ' Ὀδυσῆα κακός ποθεν ἤγαγε δαίμων
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης.
Ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηῒ μελαίνῃ·
τὼ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε,
ἵκοντο προτὶ ἄστυ περικλυτόν· ἤτοι Ὀδυσσεὺς
ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν.
Τὸν δὲ συβώτης ἦγε, κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα,
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι·
[σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·]
οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
ἐξαπίνης προφανέντ', οὐδ' οἱ προγενέστεροι ἦσαν·
ἀλλ' ἔπεσίν τε κακοῖσιν ἐνίσσομεν ἠδὲ βολῇσιν.
Αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος τετληότι θυμῷ·
ἀλλ' ὅτε δή μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε' ἀείρας,
ἐς θάλαμον κατέθηκε καὶ ἐκλήϊσσεν ὀχῆας·
αὐτὰρ ὁ ἣν ἄλοχον πολυκερδείῃσιν ἄνωγεν
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
ἡμῖν αἰνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
Οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο
νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ' ἐπιδευέες ἦμεν·
ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσσῆος μέγα τόξον,
ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσιν
τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πόλλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν.
Αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,

tibi autem ego bene prorsus omnia et accurate narrabo,
nostræ mortis malum finem, qualis contigerit.
Ambiebamus Ulyssis diu absentis uxorem;
hæc autem nec negabat odiosas nuptias, nec perficiebat,
nobis meditans mortem et fatum nigrum;
sed dolum hunc alium in mente excogitavit:
exorsa magnam telam in ædibus texebat,
subtilem et immensam; statim autem inter-nos dixit:
Juvenes, mei proci, quandoquidem mortuus-est divinus Ulysses,] manete, urgentes *licet* meas nuptias, donec vestem
perfecero (ne mihi vana fila pereant)
Laertæ heroi sepulcralem, in *tempus* quo ipsum
fatum perniciosum corripuerit longum-sternentis mortis;
ne-qua mihi in populo Achivarum succenseat,
si sine vestimento jaceat, multa-qui-possedit.
Hoc dixit: nobis vero persuasus-est animus generosus.
Tunc interdiu quidem texebat magnam telam,
noctu autem dissolvebat, postquam faces sibi-apposuerat.
Sic triennium quidem latebat dolo, et persuadebat Achivis:
sed quando quartus venit annus, et adveneruut horæ,
[mensibus exeuntibus, ac dies multi circumacti-sunt,]
tunc demum aliqua dixit mulierum, quæ certo norat;
et ipsam dissolventem invenimus splendidam telam.
Sic id quidem perfecit, etiam nolens, ex necessitate.
Quando illa vestimentum ostendit, ubi-texuerat magnam telam] et-laverat, soli simile vel lunæ:
tunc demum Ulyssem malus alicunde duxit deus
agri in extremitatem, ubi ædes habitabat subulcus.
Illuc venit carus filius Ulyssis divini,
ex Pylo arenosa reversus cum nave nigra;
hi vero procis mortem malam moliti,
venerunt ad urbem inclytam; nempe Ulysses
posterior, at Telemachus ante præibat.
Illum vero subulcus duxit, mala corpore vestimenta habentem,] mendico miserabili similem, et seni,
[*baculo* innitentem; ac turpia circa corpus vestimenta indutus-erat;]] nec quisquam nostrûm potuit cognoscere ipsum esse;] *ubi* derepente se-ostendit, nec qui majores natu-erant:
sed verbisque malis incessimus atque ictibus.
At ille ad-tempus quidem tolerabat in ædibus suis
percussus et objurgatus, patienti animo:
sed quando demum ipsum suscitavit Jovis mens ægidem-tenentis,] cum Telemacho quidem perpulcra arma sublata
in thalamum deposuit, et obdidit pessulos:
atque ipse suam uxorem multo-astu jussit
arcum procis ponere, canumque ferrum,
nobis infortunatis certamina, et cædis principium.
Nec quisquam nostrûm poterat validi arcus
nervum tendere; valde vero impares eramus:
sed quando in-manus pervenit Ulyssis magnus arcus,
ibi nos quidem omnes increpabamus verbis *subulcum*,
arcum ne daret, nec si valde multa *ille* diceret;
Telemachus vero eum solus hortans jussit.
Atque accepit manu audens divinus Ulysses,

33.

Digitized by Google

ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσσε βιὸν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου·
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς,
δεινὸν παπταίνων· βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα στονόεντα,
ἄντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Γνωτὸν δ' ἦν, ὅ ῥά τίς σφι θεῶν ἐπιτάῤῥοθος ἦεν.
Αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ', ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ,
κτεῖνον ἐπι τροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς,
κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Ὣς ἡμεῖς, Ἀγάμεμνον, ἀπωλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν
σώματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος·
οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώμαθ' ἑκάστου,
οἵ κ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων,
κατθέμενοι γοάοιεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρείδαο·
ὄλβιε Λαέρταο πάϊ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν.
Ὣς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
κούρῃ Ἰκαρίου· ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος,
ἀνδρὸς κουριδίου· τῷ οἱ κλέος οὔποτ' ὀλεῖται
ἧς ἀρετῆς· τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
Οὐχ ὡς Τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
κουρίδιον κτείνασα πόσιν· στυγερὴ δέ τ' ἀοιδὴ
ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους· χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὀπασσεν
θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἑσταότ' εἰν Ἀΐδαο δόμοις, ὑπὸ κεύθεσι γαίης.]
Οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἐμόγησεν.
Ἔνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντῃ,
ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἴαυον
δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο.
Ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρηῢς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ, νόσφι πόληος.
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς δμώεσσι καὶ υἱέϊ μῦθον ἔειπεν·
Ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐϋκτίμενον δόμον εἴσω·
δεῖπνον δ' αἶψα συῶν ἱερεύσατε, ὅστις ἄριστος·
αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο,
αἴ κέ μ' ἐπιγνοίῃ καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν
ἦέ κεν ἀγνοίῃσι, πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὣς εἰπὼν δμώεσσιν Ἀρήϊα τεύχε' ἔδωκεν.
Οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἆσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς, πειρητίζων.
Οὐδ' εὗρεν Δολίον, μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων,
οὐδέ τινα δμώων, οὐδ' υἱῶν· ἀλλ' ἄρα τοίγε
αἱμασιὰς λέξοντες ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος
ᾤχοντ'· αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευεν.
Τὸν δ' οἶον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
λιστρεύοντα φυτόν· ῥυπόωντα δὲ ἕστο χιτῶνα,
ῥαπτὸν, ἀεικέλιον· περὶ δὲ κνήμῃσι βοείας
κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῦς ἀλεείνων·
χειρῖδάς τ' ἐπὶ χερσὶ βάτων ἕνεκ'· αὐτὰρ ὕπερθεν

facileque tetendit arcum, ac misit *sagittam* per-ferrum;
stetitque deinde super limen accedens; velocesque effudit
sagittas,] horrendum circumspectans; percussit vero Anti-
noum regem.] Ac postea aliis immittebat tela luctuosa,
ex-adverso collimans; illi vero conferti cadebant.
Manifestum autem erat, quod aliquis ipsis deorum adjutor
esset.] Statim enim per ædes, sequentes impetum suum,
interficiebant quaquaversum; illorum vero gemitus oriebatur
fœdus,] capitibus percussis, pavimentum autem totum san-
guine undabat.] Sic nos, Agamemno, periimus; quorum ad-
huc etiam nunc] corpora neglecta jacent in ædibus Ulyssis:
nondum enim sciunt amici *nostri* per ædes uniuscujusque,
qui, abluto atro tabo ex vulneribus,
depositos lugerent; hic enim honor est mortuorum.
Hunc autem rursus anima alloquebatur Atridæ:
felix Laertæ fili, sollers Ulysse,
profecto cum (*prædita*) magna virtute potitus-es uxore.
Adeo bona mens erat eximiæ Penelopæ,
filiæ Icarii; adeo bene meminerat Ulyssis,
viri cui-virgo-nupserat; ideo ei gloria nunquam peribit
suæ virtutis: facient autem terrestribus cantilenam
immortales amabilem *celebrata* prudente Penelopa.
Non sicut Tyndarei filia mala molita-est opera,
cui-virgo-nupserat interfecto marito: odiosa vero cantilena
erit inter homines; gravemque famam intulit
feminis mulieribus, etiam *ei* quæ bene-morata fuerit.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur,
stantes in Orci ædibus, sub cavernis terræ.]
Illi autem ut ex urbe descenderunt, cito in-prædium per-
venere] pulcrum Laertæ cultum, quod quondam ipse
Laertes acquisierat, postquam valde multum laborarat.
Illic ei domus erat: circùmque stabulum currebat circumqua-
que,] in quo comedebant et sedebant et dormiebant
famuli servi, qui ei grata laborabant.
Inerat vero *et* mulier Sicula anus, quæ senem
diligenter curabat in agro, procul ab-urbe.
Ibi Ulysses famulis et filio sermonem dixit:
Vos quidem nunc ite in-bene-ædificatam domum intro;
in-cœnam autem statim porcorum mactate quicumque opti-
mus:] at ego patrem tentabo nostrum,
utrum me agnoscat et discernat oculis,
an ignoret, multo tempore seorsum quum-abfuerim.
Sic locutus, famulis Martia arma dedit.
Illi quidem deinde in-domum celeriter ivere: at Ulysses
propius ivit ad-abundans-fructibus arbustum, tentare-cogi-
tans.] Neque invenit Dolium, in-magnum hortum descendens,
nec quenquam servorum, nec filiorum; verum illi
sepes collecturi, arbusti ut-essent septum,
abiverant; atque iis senex viam præmonstrarat.
Solum autem patrem invenit bene-culto in arbusto,
circumfodientem plantam; squalentem vero indutus-erat tu-
nicam,] sutilem, turpem; circumque crura bubulas
ocreas sutiles sibi-ligaverat, sentium-vulnera vitans;
manicasque super manus, ruborum causa: at superne

Digitized by Google

αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πένθος ἀέξων.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
γήραϊ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβεν.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
κύσσαι καὶ περιφῦναι ἑὸν πατέρ' ἠδὲ ἕκαστα
εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἦ πρῶτ' ἐξερέοιτο ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρηθῆναι.
Τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς·
ἤτοι ὁ μὲν κατέχων κεφαλὴν φυτὸν ἀμφελάχαινεν·
τὸν δὲ παριστάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
Ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
ὄρχατον, ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει οὐδέ τι πάμπαν,
οὐ φυτὸν, οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,
οὐκ ὄγχνη, οὐ πρασίη τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ·
αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
λυγρὸν ἔχεις αὐχμεῖς τε κακῶς καὶ ἀεικέα ἕσσαι.
Οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἕνεκ' οὔ σε κομίζει·
οὐδέ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσοράασθαι
εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας.
Τοιούτῳ δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λούσαιτο φάγοι τε,
εὑδέμεναι μαλακῶς· ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τεῦ δμὼς εἷς ἀνδρῶν; τεῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τήνδ' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
οὗτος ἀνὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι,
οὔτι μάλ' ἀρτίφρων, ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα
εἰπεῖν ἠδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὡς ἐρέεινον
ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, εἴ που ζώει τε καὶ ἔστιν
ἦ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·
ἄνδρα ποτ' ἐξείνισσα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ,
ἡμέτερόνδ' ἐλθόντα· καὶ οὔπω τις βροτὸς ἄλλος
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα·
εὔχετο δ' ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκεν
Λαέρτην Ἀρκεισιάδην πατέρ' ἔμμεναι αὐτῷ.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ ἐξείνισσα,
ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
καί οἱ δῶρα πόρον ξεινήϊα, οἷα ἐῴκει·
χρυσοῦ μέν οἱ δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
δῶκα δέ οἱ κρητῆρα πανάργυρον, ἀνθεμόεντα,
δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας·
χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ, κατὰ δάκρυον εἴβων·
ξεῖν', ἤτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις, ἣν ἐρεείνεις·
ὑβρισταὶ δ' αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσιν·
δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο, μυρί' ὀπάζων·
εἰ γάρ μιν ζωόν γ' ἐκίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,

caprinam galeam in-capite habebat, dolorem augens (*i.e. val-
de dolens*).] Hunc autem ut vidit audens divinus Ulysses
senectute afflictum, magnumque mente dolorem habentem,
stans inde sub excelsa piro lacrimam effundebat.
Cogitavit vero deinde in mente et in animo
osculari et amplecti suum patrem, et singula
dicere, quomodo venisset et accessisset ad patriam terram;
an prius interrogaret, singulaque tentaret.
Sic autem ei cogitanti visum-est satius esse,
primum mordacibus verbis *eum* tentare.
Hæc cogitans recta ivit ad-eum divinus Ulysses:
nempe ille quidem deorsum-tenens caput, plantam circumfo-
diebat:] eum autem astans alloquebatur splendidus filius:
O senex, non imperitia te tenet curandi
hortum, sed bene tibi cultura habet, neque omnino,
non planta, non ficus, non vitis, non quidem oliva,
non pirus, non leguminum-area tibi sine cultura *est* in horto.
Aliud autem tibi dicam; tu vero ne iram induc animo:
ipsum te non bona cura habet, sed simul senectutem
gravem habes, squalesque male, et turpia *vestimenta* indu-
tus-es.] Non quidem inertiæ sane dominus causa non te curat,
neque aliquid in-te servile conspicuum-est intuentibus
formam et staturam; regi enim viro similis-es.
Tali autem similis-es, qui postquam laverit ederitque,
debeat-dormire molliter; hic enim mos est senum.
Sed age mihi hoc dic, et accurate narra,
cujusnam servus es virorum? cujusnam vero hortum curas?
et mihi hoc dic vere, ut bene sciam,
si revera utique in-Ithacam hanc advenimus, sicut mihi dixit
ille vir, nunc modo obviam-factus huc venienti,
nequaquam valde sapiens: quoniam non sustinuit singula
dicere, et audire meum verbum, ut interrogabam
de hospite meo, sicubi vivatque et exstet,
an jam mortuus-sit, et in Orci ædibus.
Edicam enim tibi, tu vero attende, et me audi;
virum quondam hospitio-excepi cara in patria terra,
ad-nostram *domum* qui-venerat; et nondum quisquam mor-
talis alius] hospitum longinquorum carior meam advenit do-
mum:] profitebatur autem *se* ex Ithaca genere esse; ac dice-
bat] Laerten Arcesiaden patrem esse ipsi.
Hunc quidem ego ad domos ducens bene hospitio-excepi,
cum-cura amice-tractans, multa in domo *mihi* quum-essent;
et ei dona præbui hospitalia, qualia decebat:
auri quidem ei dedi bene-elaborati septum talenta,
dedi vero ei craterem totum-argenteum, floribus-cælatum,
duodecimque simplices lænas, totque tapetas
totidemque pallia pulcra, totidemque ad hæc tunicas:
separatim vero insuper mulieres, eximia opera scientes,
quatuor speciosas, quas voluit ipse eligere.
Illi autem respondit deinde pater, lacrimam destillans:
hospes, profecto quidem ad-terram pervenisti, de-qua interro-
gas;] injurii vero ipsam et improbi viri tenent,
dona atque irrita hæc largiebaris, plurima præbens:
si enim ipsum vivum utique invenisses Ithacæ in populo,

Digitized by Google

τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψεν
καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ· ἡ γὰρ θέμις, ὅστις ὑπάρξῃ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
πόστον δὴ ἔτος ἐστὶν, ὅτε ξείνισσας ἐκεῖνον,
σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ', εἴ ποτ' ἔην γε,
δύςμορον; ὅν που τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
ἠέ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου
θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γένετ'· οὐδέ ἑ μήτηρ
κλαῦσε περιστείλασα πατήρ θ', οἵ μιν τεκόμεσθα·
οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος, ἐχέφρων Πηνελόπεια,
κώκυσ' ἐν λεχέεσσιν ἑὸν πόσιν, ὡς ἐπέοικεν,
ὀφθαλμοὺς καθελοῦσα· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ποῦ δὲ νηῦς ἕστηκε θοὴ, ἥ σ' ἤγαγε δεῦρο
ἀντιθέους θ' ἑτάρους; ἦ ἔμπορος εἰλήλουθας
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
τοιγὰρ ἐγώ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Εἰμὶ μὲν ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
υἱὸς Ἀφείδαντος Πολυπημονίδαο ἄνακτος·
αὐτὰρ ἔμοιγ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλά με δαίμων
πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν, οὐκ ἐθέλοντα·
νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆϊ τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστὶν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης,
δύσμορος· ἦ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι,
δεξιοὶ, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἐκεῖνον,
χαῖρε δὲ κεῖνος ἰών· θυμὸς δ' ἔτι νῶϊν ἐώλπει
μίξεσθαι ξενίῃ ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
χεύατο κὰκ κεφαλῆς πολιῆς, ἀδινὰ στεναχίζων.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἤδη
δριμὺ μένος προὔτυψε, φίλον πατέρ' εἰςορόωντι.
Κύσσε δέ μιν περιφὺς, ἐπιάλμενος, ἠδὲ προςηύδα·
Κεῖνος μέν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ, πάτερ, ὃν σὺ μεταλλᾷς,
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω· μάλα δὴ χρὴ σπευδέμεν ἔμπης·
μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν,
λώβην τινύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεύς γε, ἐμὸς παῖς, ἐνθάδ' ἱκάνεις,
σῆμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδὲς, ὄφρα πεποίθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
οὐλὴν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσιν,
τὴν ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ
ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' ἂν ἑλοίμην
δῶρα, τὰ δεῦρο μολών μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.
Εἰ δ', ἄγε τοι καὶ δένδρε' ἐϋκτιμένην κατ' ἀλωὴν
εἴπω, ἅ μοί ποτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ᾔτεόν σε ἕκαστα,
παιδνὸς ἐών, κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος· διὰ δ' αὐτῶν

eo te bene donis remuneratus dimisisset,
et exceptione bona; hoc enim jus *est ei* quicunque cœperit.
Sed age mihi hoc dic, et accurate narra,
quotus jam annus est, quando hospitio-excepisti illum,
tuum hospitem infelicem, meum filium, si unquam fuit,
infortunatum? quem alicubi, procul ab-amicis et patria terra,
vel alicubi in ponto comederunt pisces, vel in terra
feris et avibus captura factus-est; neque ipsum mater
flevit compositum, paterque, qui ipsum genuimus;
neque uxor multum-dotata, prudens Penelope,
ploravit in lectis suum maritum, sicut decet,
oculos *illi* ubi-clauserit: hic enim honos est mortuorum.
Et mihi hoc dic vere, ut bene sciam,
quis *et* unde es hominum? ubinam tibi urbs ac parentes?
ubinam autem navis stat velox, quæ te vexit huc,
deo-paresque socios? an vector venisti
navi in aliena, illi autem te-exposito discesserunt?
Hunc vero respondens allocutus est ingeniosus Ulysses:
enimvero ego tibi hæc valde accurate narrabo.
Sum enim ex Alybante, ubi inclytas ædes habito,
filius Aphidantis Polypemonidæ regis:
ac mihi nomen est Eperitus; sed me deus
errare-fecit a Sicania, huc ut-venirem, nolentem:
navis vero mihi hæc (*hic*) stat ad agrum, seorsum ab-urbe.
At Ulyssi hic jam quintus annus est,
ex quo illinc abivit, et a-mea discessit patria,
infelix: profecto utique ei bonæ erant aves eunti,
dextræ; quibus gaudens quidem ego dimittebam illum,
gaudebat autem ille abiens; animusque adhuc nobis sperabat,
mixtum-iri *nos* hospitio, et splendida dona daturos.
Sic dixit: illum autem doloris nebula cooperuit atra:
ambabus vero manibus sumtum pulverem cinereum
fudit-sibi in caput canum, crebro gemens.
Hujus autem commovebatur animus; in nares vero ei jam
acer spiritus ingruit, carum patrem intuenti.
Osculatus-est autem ipsum amplectens, insiliens, et alloquebatur:] Ille quidem hic ipse ego, pater, quem tu inquiris,] veni vigesimo anno in patriam terram.
Sed contine-te a-ploratu fletuque lacrimoso.
Edicam enim tibi; valde autem oportet festinare omnino:
procos interfeci in nostris ædibus,
contumeliam ulciscens animo-gravem, et mala opera.
Ei autem rursus Laertes respondebat, dixitque:
siquidem revera Ulysses, meus filius, huc venisti,
signum aliquod mihi nunc dic manifestum, ut persuadear.
Illum vero respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
cicatricem quidem primum hanc animadverte oculis,
quam in Parnasso mihi inflixit sus albo dente
peregre-profecto: tu vero me emiseras et veneranda mater
ad patrem Autolycum matris carum, ut acciperem
dona, quæ huc profectus mihi promiserat et annuerat.
Quin age, tibi et arbores bene-culto in arbusto
dicam, quas mihi olim dedisti; ego autem poscebam a-te singulas,] puer quum-essem, per hortum comitans; ac per eas

Digitized by Google

ἰχνεύμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.
Ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα καὶ δέκα μηλέας,
συκέας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας
δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιος δὲ ἕκαστος
ἤην· ἔνθα δ' ἀνὰ σταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,
ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνόντος, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ ποτὶ οἷ
εἷλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἔστε θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμ-
εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν. [πον,
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μὴ τάχα πάντες
ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
πάντῃ ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολίεσσιν. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Ἀλλ' ἴομεν προτὶ οἶκον, ὃς ὀρχάτου ἐγγύθι κεῖται·
ἔνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
προὔπεμψ', ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμους εὐναιετάοντας,
εὗρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
ταμνομένους κρέα πολλὰ κερῶντάς τ' αἴθοπα οἶνον.
Τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν,
μείζονα δ' ἠὲ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός,
ὡς ἴδεν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετάων
εἶδός τε μέγεθός τε ἀμείνονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
οἷος Νήρικον εἷλον, ἐΰκτίμενον πτολίεθρον,
ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
τοῖος ἐών τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν,
τεύχε' ἔχων ὤμοισιν, ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
ἄνδρας μνηστῆρας· τῷ κε σφέων γούνατ' ἔλυσα
πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἰάνθης.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Ἔνθ' οἱ μὲν δείπνῳ ἐπεχείρεον· ἀγχίμολον δὲ
ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἱεῖς τοῖο γέροντος,
ἐξ ἔργων μογέοντες· ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσσεν
μήτηρ, γρηῦς Σικελή, ἥ σφεας τρέφε καί ῥα γέροντα
ἐνδυκέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρψεν.
Οἱ δ' ὡς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον φράσσαντό τε θυμῷ,
ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

vadebamus, tu autem nominasti et dixisti singulas.
Piros mihi dedisti tredecim, et decem malos,
ficos quadraginta; vitium-ordines vero mihi hic diserte-dixisti
daturum *te* quinquaginta; penitus-vindemialis autem unus-
quisque] erat; illic vero uvæ omnigenæ insunt,
quando Jovis horæ incubuerint desuper.
Sic dixit: ejus autem ibidem soluta-sunt genua et carum
cor,] signa agnoscentis, quæ ei accurata dixerat Ulysses.
Circa filium vero carum jecit brachia; eum autem ad-se
cepit anima-deficientem audens divinus Ulysses.
At postquam *is* spiritum-recepit, et in mentem animus col-
lectus-est,] iterum verbis respondens allocutus-est:
Jupiter pater, profecto adhuc estis dii in magno Olympo,
si revera proci improbissimam injuriam luerunt.
Nunc autem graviter timeo in mente, ne cito omnes
huc adveniant Ithacenses, nuntios vero
circumquaque expediant Cephallenorum ad-urbes.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
confide, ne tibi hæc in mente tua curæ-sint.
Sed eamus ad domum, quæ hortum prope sita-est:
illuc vero Telemachum et bubulcum et subulcum
præmisi, ut cœnam apparent citissime.
Sic igitur locuti, iverunt ad ædes pulcras.
Hi autem quando jam pervenerunt ad-ædes habitantibus-
commodas,] invenere Telemachum et bubulcum et subulcum
incidentes carnes multas, miscentesque nigrum vinum.
Interim vero Laerten magnanimum sua in domo
famula Sicula lavit, et unxit oleo;
ac deinde lænam pulcram *ei* circumjecit: at Minerva
prope astans membra auctavit pastori virorum,
majoremque, quam antea, et habitiorem fecit aspectu.
E balneo vero *is* egressus-est; admirabatur autem ipsum
carus filius,] ut vidit immortalibus diis similem coram:
et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
O pater, certe omnino aliquis te deorum sempiternorum
formaque staturaque præstantiorem reddidit aspectu.
Eum autem rursus Laertes prudens contra allocutus-est:
utinam, Jupiterque pater, et Minerva et Apollo,
qualis Nericum cepi, bene-ædificatam urbem,
litus continentis, Cephallenibus imperans,
talis tibi hesternus in nostris ædibus,
arma habens humeris, astitissem, et propulsassem
viros procos; eo ipsorum genua solvissem
multorum in ædibus; tu vero mente intus lætatus-fuisses.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Illi autem postquam cessarant a-labore, apparaverantque
convivium,] ordine sedebant in sedilibusque soliisque.
Ibi illi quidem prandio manus-admovebant; prope autem
venit senex Dolius, unaque filii hujus senis,
ex operibus fatigati: quippe egressa vocaverat *eos*
mater, anus Sicula, quæ ipsos nutriebat, atque senem
studiose curabat, postquam senectus corripuerat.
Illi vero ut Ulyssem viderunt, agnoveruntque animo,
steterunt in ædibus attoniti; at Ulysses

Digitized by Google

μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν.
Ὦ γέρον, ἵζ' ἐπὶ δεῖπνον· ἀπεκλελάθεσθε δὲ θάμ-
δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες [βευς·
μίμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεί.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Δολίος δ' ἰθὺς κίε, χεῖρε πετάσσας
ἀμφοτέρας· Ὀδυσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἡμῖν,
οὐδέ τ' ὀϊομένοισι, θεοὶ δέ σ' ἀνήγαγον αὐτοί,
οὖλέ τε καὶ μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ἢ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
νοστήσαντά σε δεῦρ', ἦ ἄγγελον ὀτρύνωμεν. [σεύς·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ὦ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χρὴ ταῦτα πένεσθαι;
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου.
Ὣς δ' αὔτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
δεικανόωντ' ἐπέεσσι καὶ ἐν χείρεσσι φύοντο·
ἑξείης δ' ἕζοντο παραὶ Δολίον, πατέρα σφόν.
Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο·
Ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ,
μνηστήρων στυγερὸν θάνατον καὶ Κῆρ' ἐνέπουσα.
Οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
μυχμῷ τε στοναχῇ τε δόμων προπάροιθ' Ὀδυσῆος·
ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον καὶ θάπτον ἕκαστοι·
τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἶκόνδε ἕκαστον
πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι, θοῇς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες·
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνά θ' ἵστατο καὶ μετέειπεν·
παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο,
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς·
τοῦ ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδ' ἐμήσατ' Ἀχαιούς·
τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαούς·
τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους.
Ἀλλ' ἄγετε πρὶν τοῦτον ἢ ἐς Πύλον ὦκα ἱκέσθαι
ἢ καὶ ἐς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί,
ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσσόμεθ' αἰεί·
λώβη γὰρ τάδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι·
εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
τισόμεθ', οὐκ ἂν ἔμοιγε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο
ζωέμεν· ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην.
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκεῖνοι.
Ὣς φάτο δακρυχέων· οἶκτος δ' ἕλε πάντας Ἀχαιούς·
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μέδων καὶ θεῖος ἀοιδὸς
ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεί σφεας ὕπνος ἀνῆκεν·
ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι· τάφος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδ' ἐμήσατο ἔργα·
αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' Ὀδυσῆϊ
ἐγγύθεν ἑστήκει καὶ Μέντορι πάντα ἐῴκει.

blandis verbis *eos* compellans allocutus-est :
O senex, sede ad prandium; obliviscimini vero stuporis:
dudum enim cibo manus-admovere cupientes
manebamus in ædibus, vos exspectantes semper.
Sic igitur dixit : Dolius autem recta ivit, manibus passis
ambabus; Ulyssisque prehensam osculatus-est manum ad
carpum;] et ipsum compellans verbis alatis allocutus-est:
O care, quandoquidem rediisti cupientibus valde nobis,
non-vero et exspectantibus, dii autem te deduxerunt ipsi:
salveque, et magnopere gaude; dii vero tibi prospera dent.
Atque mihi hoc dic verum, ut bene sciam,
utrum jam certo norit prudens Penelope
reversum te huc, an nuntium expediamus.
Hunc autem respondens allocutus-est ingeniosus Ulysses:
o senex, jam novit: quid te oportet hæc curare ?
Sic dixit: ille vero rursus deinde sedit bene-polita in sede.
Sic autem pariter filii Dolii inclytum circà Ulyssem
blande-compellabant verbis, et manibus inhærebant:
ordine vero sedebant juxta Dolium, patrem suum.
Sic illi quidem circa prandium in ædibus occupati-erant;
Fama vero nuntia cito per urbem ibat undique,
procorum gravem mortem et fatum indicans.
Illi autem simul audientes vadebant aliunde alius,
cum-strepituque gemituque, ædes ante Ulyssis :
exportabant vero cadavera ædibus, et sepeliebant singuli:
eos autem *qui erant* ex aliis urbibus, domum unumquemque
mittebant vehendos piscatoribus, citis navibus imponentes;
ipsi vero in concionem ivere conferti, dolentes corde.
Ac postquam convenerant, unaque-frequentes erant,
inter-eos Eupithes surrexitque et locutus-est;
ob-filium enim ei indelebilis in mente dolor sedebat,
Antinoum, quem primum interfeceral divinus Ulysses :
ob-hunc ille lacrimas-fundens concionatus-est, et dixit:
O amici, certe magnum opus vir hic molitus-est Achivis:
alios quidem cum navibus ducens multosque et strenuos,
perdidit quidem naves cavas, perdidit autem populos;
alios autem reversus interfecit Cephallenum longe optimos.
Sed agite, antequam hic vel in Pylum cito iverit,
vel etiam in Elidem divinam, ubi dominantur Epei,
eamus; aut et postea ignominiosi erimus semper:
contumelia enim hæc sunt etiam futuris auditu.
Si jam non filiorumque fratrumque interfectores
ulciscamur, non mihi quidem in mente dulce fuerit
vivere, sed citissime mortuus defunctis interfuero.
Sed eamus, ne præveniant transgressi illi.
Sic dixit lacrimas-fundens : commiseratio autem cepit
omnes Achivos.] Prope vero ipsis venit Medon et divinus can
tor] ex ædibus Ulyssis, postquam ipsos somnus reliquerat;
steteruntque in mediis : stupor autem cepit virum quemque
Inter-eos vero et locutus-est Medon, prudentia sciens:
Audite jam nunc me, Ithacenses; non enim Ulysses
immortalibus invitis diis hæc molitus-est opera :
ipse ego vidi deum immortalem, qui Ulyssi
prope astitit et Mentóri in-omnibus similis-erat,

Digitized by Google

Ἀθάνατος δὲ θεὸς τοτὲ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος
φαίνετο θαρσύνων, τοτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
θῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ᾕρει.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἁλιθέρσης
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω·
ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γένοντο·
οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
ὑμετέρους παῖδας καταπαυέμεν ἀφροσυνάων·
οἳ μέγα ἔργον ἔρεξαν ἀτασθαλίῃσι κακῇσιν,
κτήματα κείροντες καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος· τὸν δ' οὐκέτι φάντο νέεσθαι.
Καὶ νῦν ὧδε γένοιτο· πίθεσθέ μοι, ὡς ἀγορεύω·
μὴ ἴομεν, μή πού τις ἐπίσπαστον κακὸν εὕρῃ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρ' ἀνήϊξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ
ἡμίσεων πλείους· τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μίμνον.
Οὐ γάρ σφιν ἅδε μῦθος ἐνὶ φρεσίν, ἀλλ' Εὐπείθει
πείθοντ'· αἶψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἐσσεύοντο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκὸν,
ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσιν·
φῆ δ' ὅγε τίσεσθαι παιδὸς φόνον· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
ἂψ ἀπονοστήσειν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφέψειν.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζῆνα Κρονίωνα προσηύδα·
Ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰπέ μοι εἰρομένῃ· τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
ἢ προτέρω πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
τεύξεις ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
τέκνον ἐμὸν, τί με ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς;
οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτὴ,
ὡς ἤτοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω τέ τοι, ὡς ἐπέοικεν.
Ἐπειδὴ μνηστῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσσεὺς,
ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεί·
ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
ἔκλησιν θέωμεν· τοὶ δ' ἀλλήλους φιλεόντων
ὡς τὸ πάρος· πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔστω.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς δ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἐξελθών τις ἴδοι, μὴ δὴ σχεδὸν ὦσι κιόντες.
Ὣς ἔφατ'· ἐκ δ' υἱὸς Δολίου κίεν, ὡς ἐκέλευεν·
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, τοὺς δὲ σχεδὸν εἴσιδε πάντας·
αἶψα δ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Οἵδε δὴ ἐγγὺς ἔασ'· ἀλλ' ὁπλιζώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ὤρνυντο καὶ ἐν τεύχεσσι δύοντο,
τέσσαρες ἀμφ' Ὀδυσῆ', ἓξ δ' υἱεῖς οἱ Δολίοιο·
ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίος τ' ἐς τεύχε' ἔδυνον,
καὶ πολιοί περ ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκὸν,

Immortalis vero deus aliquando quidem ante Ulyssem apparebat animum-*ei*-addens, aliquando autem procos turbans] ruebat per domum : illi vero conferti cadebant.
Sic dixit : eos vero omnes pallidus timor subiit.
Inter-eos autem et locutus-est senex heros Halitherses Mastorides ; is enim solus videbat ante et retro (*præterita et futura*) :] qui ipsis bene-cupiens concionatus-est et dixit :
Audite jam nunc me, Ithacenses, quodcunque dicam :
vestro vitio, amici, hæc opera facta-sunt :
non enim mihi parebatis, non Mentori pastori virorum,
vestros filios ut-desinere-faceretis ab-insipientia :
qui magnum facinus patrabant improbitate mala,
possessiones attondentes, et dedecorantes uxorem
viri principis ; ipsum vero non-amplius putabant rediturum.
Et nunc sic fiat ; parete mihi, sicut dico :
ne eamus, ne qua quis accersitum malum inveniat.
Sic dixit : hi autem deinde surrexerunt magno *cum* clamore
dimidio-eorum plures ; illi vero conferti istic mansere.
Non enim ipsis placuit sermo in mente, sed Eupitheo
parebant : statim autem postea ad arma ruebant.
Ac postquam induerant-sibi circa corpus splendidum æs,
conferti congregabantur ante urbem spatiosam.
Ipsis autem Eupithes dux-erat *præ* stultitia :
putabat vero ille ulturum *se* filii cædem ; nec sane erat
retro reversurus, sed illic fatum obiturus.
At Minerva Jovem Saturnium allocuta-est :
O pater noster, Saturnie, summe regnantum,
dic mihi interroganti : quid jam tibi mens intus occultat ?
nunquid ulterius bellumque malum et pugnam gravem
facies, an amicitiam inter utrosque statuis ?
Illam autem respondens allocutus-est nubes-cogens Jupiter :] filia mea, cur me hæc percontaris et interrogas ?
non enim dudum hoc quidem excogitasti consilium ipsa,
ut nempe illos Ulysses ulcisceretur reversus ?
Fac, quomodo vis ; dicam vero tibi, sicut decet.
Posteaquam procos ultus-est divinus Ulysses,
fœderibus fidis ictis, hic quidem regnato semper ;
nos autem ex-altera-parte filiorumque fratrumque cædis
oblivionem faciamus : illi vero se-invicem diligant,
sicut antea : divitiæ autem et pax abunde esto.
Sic fatus, incitavit antea promtam Minervam :
descendit vero *ea* ab Olympi verticibus concita.
Illi autem postquam cibi dulcis desiderium exemerant,
iis inde sermonem exorsus-est audens divinus Ulysses :
Egressus aliquis videat, ne jam prope sint venientes.
Sic dixit : egressus-est autem filius Dolii, sicut jubebat :
stetit inde ad limen profectus ; illos vero prope vidit omnes,
statimque Ulyssem verbis alatis allocutus-est :
Hi jam prope sunt ; sed armemur ocyus.
Sic dixit : illi vero exsurgebant, et arma sibi-induebant,
quatuor circum Ulyssem, sex autem filii Dolii :
inter *eos* vero deinde Laertes Doliusque arma induebant,
etiamsi cani essent, ex necessitate bellatores.
Ac postquam induerant-sibi circa corpus splendidum æs,

Digitized by Google

ὤϊξάν ῥα θύρας, ἐκ δ' ἤϊον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν·
Τηλέμαχ', ἤδη μὲν τόδε γ' εἴσεαι αὐτὸς ἐπελθών,
ἀνδρῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
μήτι καταισχύνειν πατέρων γένος, οἳ τὸ πάρος περ
ἀλκῇ τ' ἠνορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ὄψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
οὔτι καταισχύνοντα τεὸν γένος, ὡς ἀγορεύεις.
Ὣς φάτο· Λαέρτης δ' ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπεν·
τίς νύ μοι ἡμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
υἱός θ' υἱωνός τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσιν.
Τὸν δὲ παρισταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὦ Ἀρκεισιάδη, πάντων πολὺ φίλταθ' ἑταίρων,
εὐξάμενος κούρῃ γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρί,
αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
Ὣς φάτο καί ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη.
Εὐξάμενος δ' ἄρ' ἔπειτα Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρῄου·
ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο χαλκός·
δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός·
τύπτον δὲ ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
Καὶ νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν καὶ ἔθηκαν ἀνόστους,
εἰ μὴ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
ἤϋσεν φωνῇ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα·
Ἴσχεσθε πτολέμου, Ἰθακήσιοι, ἀργαλέοιο,
ὥς κεν ἀναιμωτί γε διακρινθεῖτε τάχιστα.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος εἷλεν·
τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα·
πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πῖπτε, θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο λιλαιόμενοι βιότοιο.
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις.
Καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνόν,
κὰδ δ' ἔπεσε πρόσθε Γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Δὴ τότ' Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἴσχεο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοιΐου πολέμοιο,
μήπως τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Ὅρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

ΤΕΛΟΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ.

aperuerunt fores, exieruntque; præibat autem Ulysses.
Ad eos vero prope filia Jovis accessit Minerva,
Mentori se-assimilans tum corpore, tum etiam voce.
Hanc quidem conspicatus gaudebat audens divinus Ulysses;
statimque Telemachum alloquebatur suum carum filium:
Telemache, jam quidem hoc sane memineris ipse aggressus,
viris pugnantibus, ubi discernuntur optimi,
ne-quid dedecores patrum genus, qui antea quidem
roboreque et fortitudine excelluimus totam super terram.
Illum autem rursus Telemachus prudens contra allocutus-est :] videbis, si volueris, pater care, hoc in animo,
nequaquam dedecorantem *me* tuum genus, sicut dicis.
Sic dixit: Laertes vero gavisus-est, et sermonem dixit:
quænam mihi dies hæc, dii cari? profecto valde gaudeo:
filiusque neposque de virtute certamen habent!
Eum autem astans allocuta-est cæsiis-oculis Minerva:
o Arcesiade, omnium multo carissime sociorum,
precatus virginem cæsiam-oculis, et Jovem patrem,
statim valde vibratam emitte longæ-umbræ hastam.
Sic dixit, et inspiravit *ei* robur magnum Pallas Minerva.
Precatus autem deinde Jovis filiam magni,
statim valde vibratam emisit longæ-umbræ hastam,
et percussit Euphithem, galeam per æreis-munitam-malis;
ea autem hastam non inhibuit; penitus vero transiit æs:
fragoremque-edidit *ille* lapsus, resonueruntque arma super ipso.] Irruerunt autem primis-pugnatoribus Ulysses et splendidus filius,] et feriebant ensibusque et hastis ancipitibus.
Ac sane jam omnes perdidissent et fecissent reditus-expertes,
nisi Minerva, filia Jovis ægidem-tenentis,
clamasset voce, cohibuissetque populum omnem:
Abstinete a-bello, Ithacenses, gravi,
ut sine-cruore utique dirimamini citissime.
Sic dixit Minerva; illos autem pallidus timor cepit:
eorumque subinde territorum e manibus volabant arma,
omniaque in terram cadebant, dea vociferata:
ad urbem vero convertebant-se cupidi vitæ *servandæ*.
Terribiliter autem clamavit audens divinus Ulysses,
insiluitque se-colligens, sicut aquila altivolans.
Ac tum jam Saturnius misit ardens fulmen;
decidit autem *id* ante Cæsiam-oculis forti-patre-natam.
Tunc Ulyssem allocuta-est cæsiis-oculis Minerva:
Generosissime Laertiade, sollers Ulysses,
contine-te, compesceque contentionem omnibus-æque-gravis belli;] ne-qua tibi Saturnius irascatur late-sonans Jupiter.
Sic dixit Minerva: ille vero parebat, gaudebatque animo.
Fœdera autem deinde in-futurum inter utrosque fecit
Pallas Minerva, filia Jovis ægidem-tenentis,
Mentori assimilata, tum corpore, tum etiam voce.

FINIS ODYSSEÆ.

Digitized by Google

ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Ἀρχόμενος πρῶτον Μουσῶν χορὸν ἐξ Ἑλικῶνος
ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι εἵνεκ' ἀοιδῆς,
ἣν νέον ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκα,
δῆριν ἀπειρεσίην, πολεμόκλονον ἔργον Ἄρηος·
εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς οὔατα πᾶσι βαλέσθαι,
πῶς μύες ἐν βατράχοισιν ἀριστεύσαντες ἔβησαν,
Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα Γιγάντων·
ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔην· τοίην δ' ἔχεν ἀρχήν.
Μῦς ποτὲ διψαλέος, γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν προςέθηκε γένειον,
ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ· τὸν δὲ κατεῖδεν
λιμνοχαρὴς πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον·
Ξεῖνε, τίς εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
πάντα δ' ἀλήθευσον, μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
Εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω,
δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήϊα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἤματα πάντα·
καί με πατὴρ Πηλεύς ποτε γείνατο, Ὑδρομεδούσῃ
μιχθεὶς ἐν φιλότητι παρ' ὄχθας Ἠριδανοῖο.
Καὶ σὲ δ' ὁρῶ καλόν τε καὶ ἄλκιμον ἔξοχον ἄλλων,
σκηπτοῦχον βασιλῆα καὶ ἐν πολέμοισι μαχητὴν
ἔμμεναι· ἀλλ' ἄγε, θᾶσσον ἐὴν γενεὴν ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖ Ψιχάρπαξ ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
τίπτε γένος τοὐμὸν ζητεῖς, φίλε; δῆλον ἅπασιν
ἀνθρώποις τε θεοῖς τε καὶ οὐρανίοις πετεηνοῖς.
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι· εἰμὶ δὲ κοῦρος
Τρωξάρταο πατρὸς μεγαλήτορος· ἡ δέ νυ μήτηρ
Λειχομύλη, θυγάτηρ Πτερνοτρώκτου βασιλῆος.
Γείνατο δ' ἐν καλύβῃ με, καὶ ἐξεθρέψατο βρωτοῖς,
σύκοις καὶ καρύοις καὶ ἐδέσμασι παντοδαποῖσιν.
Πῶς δὲ φίλον ποιῇ με, τὸν ἐς φύσιν οὐδὲν ὁμοῖον;
σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶν ἐν ὕδασιν· αὐτὰρ ἔμοιγε,
ὅσσα παρ' ἀνθρώποις, τρώγειν ἔθος· οὐδέ με λήθει
ἄρτος τριςκοπάνιστος ἀπ' εὐκύκλου κανέοιο,
οὐδὲ πλακοῦς τανύπεπλος, ἔχων πολὺ σησαμότυρον,
οὐ τόμος ἐκ πτέρνης, οὐχ ἥπατα λευκοχίτωνα,
οὐ τυρὸς νεόπηκτος ἀπὸ γλυκεροῖο γάλακτος,
οὐ χρηστὸν μελίτωμα, τὸ καὶ μάκαρες ποθέουσιν,
οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνην μερόπων τεύχουσι μάγειροι,
κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσιν.

Οὐδέ ποτε πτολέμοιο κακὴν ἀπέφευγον ἀϋτήν,
ἀλλ' ἰθὺς μετὰ μῶλον ἰών, προμάχοισιν ἐμίχθην.

Οὐ δέδι' ἄνθρωπον, καίπερ μέγα σῶμα φοροῦντα·
ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν καταδάκνω δάκτυλον ἄκρον,
καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ ὅπου πόνος ἄνδρα ἵκανεν,
νήδυμος ὤχ' ἀπέφευγεν ὕπνος, δάκνοντος ἐμεῖο.

RANARUM ET MURIUM PUGNA.

Incipiens primum Musarum cœtum ex Helicone
venire in meum cor oro, gratia cantus,
quem nuper in tabellis mea super genua posui :
certamen immensum, bellico-tumultu-plenum opus Martis,
optans hominibus in aures omnibus immittere,
quomodo mures in ranas, strenue-pugnantes, irruerunt,
Terrigenarum virorum imitantes opera Gigantum :
uti sermo inter mortales erat; tale autem habuit principium.
Mus aliquando sitibundus, mustelæ periculum elapsus,
prope in lacum tenerum admovit mentum,
aqua se-delectans dulci : eum autem conspexit
lacu-gaudens multisona *rana*, verbumque locuta-est tale :
Hospes, quis es? unde venisti ad litus? quis vero tuus genitor?] omnia autem vere dic, ne mentientem te advertam.
Si enim te cognovero amicum dignum, in domum ducam,
donaque tibi dabo hospitalia multa et bona.
Sum autem ego rex Physignathus (buccas inflans), qui per lacum] color, ranarum dux diebus omnibus :
et me pater Peleus (lutosus) olim genuit, Hydromedusæ (aquarum reginæ)] mixtus in amore apud ripas Eridani.
Sed et te video pulcrumque et fortem præ aliis,
sceptriferum regem, et in bellis pugnatorem
esse : verum age, ocyus tuum genus narra.
Huic autem rursus Psicharpax (micarum fur) respondebat dixitque :] cur genus meum inquiris, amice? manifestum *est* omnibus] hominibusque, diisque, et aereis volucribus.
Psicharpax quidem ego vocor : sum autem filius
Troxartæ (panum rosoris) patris magnanimi : verum mater *est* Lichomyle (lingens molas), filia Pternotroctæ (pernarum rosoris) regis.] Genuit autem in tugurio me, et enutrivit cibariis,] ficubus et nucibus et eduliis omnigenis.
Quomodo vero amicum facias me, ad naturam nulla-re similem?] Tibi quidem enim vita est in aquis; sed mihi,
quæcunque apud homines, rodere mos *est*; nec me latet
panis ter-pistus in rotundo canistro,
nec placenta extensa, habens multum sesamum *inspersum*,
non segmen e perna, non jecora induta-alba- tunica (*perilonæo*),] non caseus recens-coagulatus e suavi lacte,
non bonum dulciolum, quod et beati (*divites*) desiderant,
nec quæcunque ad cœnam hominum parant coqui,
ornantes ollas condimentis omnigenis.

Neque unquam ex-bello malum aufugi clamorem, [scebam.
sed recta pugnam ingrediens, primis-pugnatoribus me-immi-

Non metuo hominem, quamquam magnum corpus gerentem;
sed ad lectum vadens, mordeo *ei* digitum summum;
et calce prehendi, et quando dolor virum occupavit,
suavis subito aufugit somnus, mordente me.

Digitized by Google

Ἀλλὰ δύω πάντων περιδείδια πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
κίρκον καὶ γαλέην, οἵ μοι μέγα πένθος ἄγουσιν,
καὶ παγίδα στονόεσσαν, ὅπου δολόεις πέλε πότμος·
πλεῖστον δὴ γαλέην περιδείδια, ἥτις ἀρίστη,
ἣ καὶ τρωγλοδύοντα κατὰ τρώγλην ἐρεείνει.

Οὐ τρώγω ῥαφάνας, οὐ κράμβας, οὐ κολοκύντας·
οὐδὲ πράσοις χλοεροῖς ἐπιβόσκομαι, οὐδὲ σελίνοις·
ταῦτα γὰρ ὑμέτερ' ἐστὶν ἐδέσματα τῶν κατὰ λίμνην.
Πρὸς τάδε μειδήσας Φυσίγναθος ἀντίον ηὔδα·
ξεῖνε, λίην αὐχεῖς ἐπὶ γαστέρι· ἔστι καὶ ἡμῖν
πολλὰ μάλ' ἐν λίμνῃ καὶ ἐπὶ χθονὶ θαύματ' ἰδέσθαι.
Ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομὴν βατράχοισι Κρονίων,
σκιρτῆσαι κατὰ γῆν, καὶ ἐφ' ὕδασι σῶμα καλύψαι.
[στοιχείοις διττοῖς μεμερισμένα δώματα ναίειν.]
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, εὐχερές ἐστιν·
βαῖνέ μοι ἐν νώτοισι, κράτει δέ με, μήποτ' ὄληαι,
ὅππως γηθόσυνος τὸν ἐμὸν δόμον εἰςαφίκηαι.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ νῶτ' ἐδίδου· ὁ δ' ἔβαινε τάχιστα,
χεῖρας ἔχων τρυφεροῖο κατ' αὐχένος, ἅλματι κούφῳ.
Καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρεν, ὅτ' ἔβλεπε γείτονας ὅρμους,
νήξει τερπόμενος Φυσιγνάθου· ἀλλ' ὅτε δή ῥα
κύμασι πορφυρέοις ἐπεκλύζετο, πολλὰ δακρύων,
ἄχρηστον μετάνοιαν ἐμέμφετο, τίλλε δὲ χαίτας,
καὶ πόδας ἔσφιγγεν κατὰ γαστέρος· ἐν δέ οἱ ἦτορ
πάλλετ' ἀηθείῃ, καὶ ἐπὶ χθόνα βούλεθ' ἱκέσθαι·
δεινὰ δ' ἐπεστενάχιζε, φόβου κρυόεντος ἀνάγκῃ.

Οὐρὴν πρῶθ' ἥπλωσεν ἐφ' ὕδασιν, ἠΰτε κώπην
σύρων, εὐχόμενός τε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι,
κύμασι πορφυρέοισιν ἐκλύζετο· πολλὰ δ' ἐβώστρει,
καὶ τοῖον φάτο μῦθον, ἀπὸ στόματος δ' ἀγόρευσεν·
Οὐχ οὕτω νώτοισιν ἐβάστασε φόρτον ἔρωτος
ταῦρος, ὅτ' Εὐρώπην διὰ κύματος ἦγ' ἐπὶ Κρήτην·
ὡς ἔμ' ἐπιπλώσας ἐπινώτιον ἦγεν ἐς οἶκον
βάτραχος, ὑψώσας ὠχρὸν δέμας ὕδατι λευκῷ.

Ὕδρος δ' ἐξαπίνης ἀνεφαίνετο — δεινὸν ὅραμα
ἀμφοτέροις — ὀρθὸν δ' ὑπὲρ ὕδατος εἶχε τράχηλον.
Τοῦτον ἰδὼν κατέδυ Φυσίγναθος, οὔτι νοήσας,
οἷον ἑταῖρον ἔμελλεν ἀπολλύμενον καταλείπειν·
δῦ δὲ βάθος λίμνης, καὶ ἀλεύατο Κῆρα μέλαιναν.
Κεῖνος δ', ὡς ἀφέθη, πέσεν ὕπτιος εὐθὺς ἐς ὕδωρ,
χεῖρας δ' ἔσφιγγεν, καὶ ἀπολλύμενος κατέτριζεν.
Πολλάκι μὲν κατέδυνεν ἐφ' ὕδατι, πολλάκι δ' αὖτε
λακτίζων ἀνέδυνε· μόρον δ' οὐκ ἦν ὑπαλύξαι·
δευόμεναι δὲ τρίχες πλεῖστον βάρος ἕλκον ἐπ' αὐτῷ·
ὕστατα δ' ὀλλύμενος τοίους ἐφθέγξατο μύθους·
Οὐ λήσεις δολίως, Φυσίγναθε, ταῦτα ποιήσας,
ναυηγὸν ῥίψας ἀπὸ σώματος, ὡς ἀπὸ πέτρης.
Οὐκ ἄν μου κατὰ γαῖαν ἀμείνων ἦσθα, κάκιστε,
παγκρατίῳ τε πάλῃ τε καὶ ἐς δρόμον· ἀλλὰ πλανήσας
εἰς ὕδωρ μ' ἔρριψας. Ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα·
ποινὴν αὖ τίσεις σὺ μυῶν στρατῷ, οὐδ' ὑπαλύξεις.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν ὕδασι· τὸν δὲ κατεῖδεν

Verum duo præ-omnibus timeo totam per terram,
accipitrem et mustelam, qui mihi magnum dolorem afferunt,
et decipulam luctuosam, ubi dolosum esse-solet fatum:
plurimum sane mustelam pertimesco, quæ potentissima *est;*
quæ et foramen-ingredientem, in foramine perquirit.

Non comedo raphanos, non caules, non cucurbitas;
neque brassica viridi pascor, neque apiis:
hæc enim vestra sunt edulia, qui in lacu *vivitis.*
Ad hæc subridens Physignathus contra locutus-est:
hospes, valde gloriaris de ventre: adsunt et nobis
multa valde in lacu et in terra mirabilia visu.
Anceps enim dedit pascuum ranis Saturnius,
saltare per terram, et in aquis corpus cooperire.
[elementis duplicibus divisas ædes habitare.]
Si autem vis et hæc scire, facile est:
ascende mihi in terga, (tene vero me, ne-quando pereas,)
quo lætus meam in-domum pervenias.
Sic igitur dixit, et terga præbebat: ille autem inscendebat
citissime,] manus tenens tenerum ad collum, saltu levi.
Et primum quidem gaudebat, quando spectabat vicinos portus,] natatu se-delectans Physignathi; sed quando demum
undis purpureis alluebatur, multum lacrimans,
inutili pœnitentia querebatur; vellebatque comas,
et pedes astringebat ad ventrem; intus vero ei cor
palpitabat *rei* insolentia, et in terram volebat venire;
graviter autem ingemiscebat, timoris frigidi vi.

Caudam primum extendit in aquis, tanquam remum
trahens, supplicansque diis in terram ut-veniret,
aquis purpureis alluebatur: multum autem clamabat,
et talem dixit sermonem, et ab ore profabatur:
Non sic in-tergis portavit onus amoris
taurus, quando Europam per undam vexit in Cretam,
ut me natans in-tergis vexit ad domum
rana, elevans palidum corpus in-aqua alba.

Hydrus autem subito apparebat, horrendum spectaculum
ambobus; erectum vero super aquam habebat collum.
Hunc conspicatus demersit Physignathus, nequaquam cogitans,] qualem socium erat pereuntem derelicturus:
subiit autem profundum lacus, et evitavit fatum nigrum.
Ille vero, ut derelictus-erat, cecidit supinus statim in aquam,
manus autem stringebat, et periens stridebat.
Sæpe quidem submergebatur in aqua, sæpe autem rursus
calcitrans emergebat; fatum vero non licebat effugere;
madentes autem pili, plurimum pondus, trahebant in ipso:
tandem vero periens, tales locutus-est sermones:
Non latebis dolose, Physignathe, hæc qui-fecisti,
naufragum *me* dejiciens a corpore, ut a petra.
Non me in terra potior fuisses, pessime,
pancratioque, luctaque, et ad cursum: sed ubi-seduxeras,
in aquam me projecisti. Habet deus vindicem oculum;
pœnam inde lues tu murium exercitui, neque effugies.
Hoc locutus, exspiravit in aquis: eum autem conspexit

Digitized by Google

Λειχοπίναξ, ὄχθησιν ἐφεζόμενος μαλακῇσιν·
δεινὸν δ' ἐξολόλυξε, δραμὼν δ' ἤγγειλε μύεσσιν.
Ὡς δ' ἔμαθον τὴν μοῖραν, ἔδυ χόλος αἰνὸς ἅπαντας.
Καὶ τότε κηρύκεσσιν ἑοῖς ἐκέλευσαν, ὑπ' ὄρθρον
κηρύσσειν ἀγορήνδ' ἐς δώματα Τρωξάρταο,
πατρὸς δυστήνου Ψιχάρπαγος, ὃς κατὰ λίμνην
ὕπτιος ἐξήπλωτο νεκρὸν δέμας, οὐδὲ παρ' ὄχθας
ἦν ἤδη τλήμων, μέσσῳ δ' ἐπενήχετο πόντῳ.
Ὡς δ' ἦλθον σπεύδοντες ἅμ' ἠοῖ, πρῶτος ἀνέστη
Τρωξάρτης, ἐπὶ παιδὶ χολούμενος, εἶπέ τε μῦθον·
Ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῦνος ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέπονθα
ἐκ βατράχων, ἡ μοῖρα κακὴ πάντεσσι τέτυκται.
Εἰμὶ δὲ νῦν ἐλεεινὸς, ἐπεὶ τρεῖς παῖδας ὄλεσσα.
Καὶ τὸν μὲν πρῶτόν γε κατέκτανεν ἁρπάξασα
ἐχθίστη γαλέη, τρώγλης ἔκτοσθεν ἑλοῦσα.
Τὸν δ' ἄλλον πάλιν ἄνδρες ἀπηνέες ἐς μόρον ἦξαν
καινοτέραις τέχναις, ξύλινον δόλον ἐξευρόντες,
ἣν παγίδα καλέουσι, μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν.
Ὃ τρίτος ἦν, ἀγαπητὸς ἐμοὶ καὶ μητέρι κεδνῇ,
τοῦτον ἀπέπνιξεν Φυσίγναθος, ἐς βυθὸν ἄξας.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὁπλισόμεσθα, καὶ ἐξέλθωμεν ἐπ' αὐτοὺς,
σώματα κοσμήσαντες ἐν ἔντεσι δαιδαλέοισιν.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀνέπεισε καθοπλίζεσθαι ἅπαντας.
[Καὶ τοὺς μέν ῥ' ἐκόρυσσεν Ἄρης, πολέμοιο μεμηλώς.]
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκαν,
ῥήξαντες κυάμους χλοεροὺς, εὖ τ' ἀσκήσαντες,
οὓς αὐτοὶ διὰ νυκτὸς ἐπιστάντες κατέτρωξαν.
Θώρηκας δ' εἶχον καλαμοστεφέων ἀπὸ βυρσῶν,
οὓς, γαλέην δείραντες, ἐπισταμένως ἐποίησαν.
Ἀσπὶς δ' ἦν λύχνου τὸ μεσόμφαλον· ἡ δέ νυ λόγχη
εὐμήκης βελόνη, παγχάλκεον ἔργον Ἄρηος·
ἡ δὲ κόρυς τὸ λέπυρον ἐπὶ κροτάφοις καρύοιο.
Οὕτω μὲν μύες ἔσταν ἐν ὅπλοις. Ὡς δ' ἐνόησαν
βάτραχοι, ἐξανέδυσαν ἀφ' ὕδατος, ἐς δ' ἕνα χῶρον
ἐλθόντες, βουλὴν ξύναγον πολέμοιο κακοῖο.
Σκεπτομένων δ' αὐτῶν, πόθεν ἡ στάσις ἢ τίς ὁ θρύλλος,
κῆρυξ ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σκῆπτρον μετὰ χερσὶν,
Τυρογλύφου υἱὸς μεγαλήτορος, Ἐμβασίχυτρος,
ἀγγέλλων πολέμοιο κακὴν φάτιν, εἶπέ τε μῦθον·
Ὦ βάτραχοι, μύες ὔμμιν ἀπειλήσαντες ἔπεμψαν,
εἰπεῖν ὁπλίζεσθαι ἐπὶ πτόλεμόν τε μάχην τε.
Εἶδον γὰρ καθ' ὕδωρ Ψιχάρπαγα, ὅνπερ ἔπεφνεν
ὑμέτερος βασιλεὺς Φυσίγναθος. Ἀλλὰ μάχεσθε,
οἵτινες ἐν βατράχοισιν ἀριστῆες γεγάατε.
Ὣς εἰπὼν ἀπέφηνε· λόγος δ' εἰς οὔατα πάντων
εἰσελθὼν ἐτάραξε φρένας βατράχων ἀγερώχων.
Μεμφομένων δ' αὐτῶν, Φυσίγναθος εἶπεν ἀναστάς·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἔκτεινον ἐγὼ μῦν, οὐδὲ κατεῖδον
ὀλλύμενον· πάντως δ' ἐπνίγη παίζων παρὰ λίμνην,
νήξεις τὰς βατράχων μιμούμενος· οἱ δὲ κάκιστοι
νῦν ἐμὲ μέμφονται τὸν ἀναίτιον· ἀλλ' ἄγε, βουλὴν
ζητήσωμεν, ὅπως δολίους μύας ἐξολέσωμεν.
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Σώματα κοσμήσαντες ἐν ὅπλοις στῶμεν ἅπαντες

Lichopinax (lingens lances), ripis insidens mollibus;
graviter autem exululavit, currensque annuntiavit muribus.
Ut vero didicere fatum, subiit ira gravis cunctos.
Et tunc præcones suos jusserunt, sub diluculum
convocare *mures* ad-concionem in ædes Troxartæ,
patris infelicis Psicharpagis, qui in lacu
supinus extensus-erat mortuo corpore, nec juxta ripas
erat adhuc miser, medio vero innatabat ponto.
Ut autem venere festinantes simul-cum aurora, primus surrexit] Troxartes, super filio iratus, dixitque sermonem:
O amici, etiamsi solus ego mala multa passus-sum
ex ranis, hæc sors mala omnibus facta-est.
Sum autem nunc infelix, quippe tres filios perdidi.
Et primum quidem occidit corripiens
invisissima mustela, extra foramen deprehensum.
Alterum autem rursus viri crudeles ad mortem duxerunt
recentioribus artibus, ligneo dolo excogitato,
quam decipulam vocant, murium perditricem.
Qui tertius erat, dilectus mihi et matri castæ,
hunc suffocavit Physignathus, in profundum ubi-duxerat.
Sed agite, armemur, et exeamus in ipsas,
corpora ubi-ornaverimus in armis artificiosis.
Hoc locutus, persuasit, ut-armentur, universis.
[Et hos quidem armavit Mars, belli curam-gerens.]
Ocreas quidem primum circa tibias posuerunt,
confractis fabis viridibus, beneque præparatis,
quas ipsi per noctem ingressi arroserant.
Loricas autem habebant calamo-tectis a coriis,
quos, mustela excoriata, scite fecerunt.
Clypeus autem erat lucernæ medius-umbilicus; ac lancea
erat prælonga acus, totum-æreum opus Martis:
et cassis in temporibus testa nucis.
Sic quidem mures stabant in armis. Ut autem viderunt
ranæ, emerserunt ex aqua; et in unum locum
profectæ, consilium coegerunt de-bello malo.
Considerantibus autem ipsis, unde hæc seditio, vel quis hic
tumultus,] præco prope venit, gerens sceptrum in manibus,
Tyroglyphi (casei rosoris) filius magnanimi, Embasichytrus
(ingressor ollorum),] nuntians belli malam famam, dixitque
sermonem:] O ranæ, mures vobis minati *me* misere,
edicturum *vobis* armari ad bellumque pugnamque.
Viderunt enim in aqua Psicharpaga, quem occidit
vester rex Physignathus. Verum pugnate,
quæcunque inter ranas fortissimæ estis.
Sic locutus renuntiavit: sermo autem in aures omnium
ingressus turbavit mentes ranarum superbarum.
Accusantibus vero ipsis, Physignathus dixit, assurgens:
O amici, non occidi ego murem, nec vidi
pereuntem: omnino autem suffocatus-est ludens apud lacum,
natatus ranarum imitans: hi autem pessimi
nunc me accusant, insontem: sed age, consilium
exquiramus, quomodo dolosos mures disperdamus.
Etenim ego dicam, ut mihi videtur esse optimum.
Corporibus instructis in armis stemus cuncti

Digitized by Google

ἄκροις πὰρ χείλεσσιν, ὅπου κατάκρημνος ὁ χῶρος·
ἡνίκα δ' ὁρμηθέντες ἐφ' ἡμέας ἐξέλθωσιν,
δραξάμενοι κορύθων, ὅςτις σχεδὸν ἀντίος ἔλθοι,
ἐς λίμνην αὐτοὺς σὺν ἐκείναις εὐθὺ βάλωμεν.
Οὕτω γὰρ πνίξαντες ἐν ὕδασι τοὺς ἀκολύμβους,
στήσομεν εὐθύμως τὸ μυοκτόνον ὧδε τρόπαιον.
Ὣς ἄρα φωνήσας ὅπλοις ἐνέδυσεν ἅπαντας.
Φύλλοις μὲν μαλαχῶν κνήμας ἑὰς ἀμφεκάλυψαν,
θώρηκας δ' εἶχον χλοερῶν πλατέων ἀπὸ σεύτλων,
φύλλα δὲ τῶν κραμβῶν εἰς ἀσπίδας εὖ ἤσκησαν,
ἔγχος δ' ὀξύσχοινος ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήρει,
καὶ κέρα κοχλίων λεπτῶν ἐκάλυπτε κάρηνα.
Φραξάμενοι δ' ἔστησαν ἐπ' ὄχθης ὑψηλῇσιν,
σείοντες λόγχας, θυμοῦ δ' ἔμπληντο ἕκαστος.
Ζεὺς δὲ θεοὺς καλέσας εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
καὶ πολέμου πληθὺν δείξας, κρατερούς τε μαχητὰς,
πολλοὺς καὶ μεγάλους ἠδ' ἔγχεα μακρὰ φέροντας,
οἷος Κενταύρων στρατὸς ἔρχεται ἠὲ Γιγάντων,
ἡδὺ γελῶν ἐρέεινε, τίνες βατράχοισιν ἀρωγοὶ
ἢ μυσὶ τειρομένοις· καὶ Ἀθηναίην προςέειπεν·
Ὦ θύγατερ, μυσὶν ἦ ῥ' ἐπαλεξήσουσα πορεύσῃ;
καὶ γάρ σου κατὰ νηὸν ἀεὶ σκιρτῶσιν ἅπαντες,
κνίσσῃ τερπόμενοι καὶ ἐδέσμασιν ἐκ θυσιάων.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης· τὸν δὲ προςέειπεν Ἀθήνη·
ὦ πάτερ, οὐκ ἄν πώ ποτ' ἐγὼ μυσὶ τειρομένοισιν
ἐρχοίμην ἐπαρωγὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλά μ' ἔοργαν,
στέμματα βλάπτοντες καὶ λύχνους εἵνεκ' ἐλαίου.
Τοῦτο δέ μου λίην ἔδακε φρένας, οἷά μ' ἔρεξαν.
Πέπλον μου κατέτρωξαν, ὃν ἐξύφηνα καμοῦσα
ἐκ ῥοδάνης λεπτῆς, καὶ στήμονα λεπτὸν ἔνησα,
τρώγλας τ' ἐμποίησαν· ὁ δ' ἠπητής μοι ἐπέστη,
καὶ πολύ με πράσσει· τούτου χάριν ἐξώργισμαι.
[καὶ πράσσει με τόκον· τὸ δὲ ῥίγιον ἀθανάτοισιν.]
Χρησαμένη γὰρ ὕφηνα, καὶ οὐκ ἔχω ἀνταποδοῦναι.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς βατράχοισιν ἀρηγέμεν οὐκ ἐθελήσω.
Εἰσὶ γὰρ οὐδ' αὐτοὶ φρένας ἔμπεδοι· ἀλλά με πρώην
ἐκ πολέμου ἀνιοῦσαν, ἐπεὶ λίην ἐκοπώθην,
ὕπνου δευομένην, οὐκ εἴασαν θορυβοῦντες
οὐδ' ὀλίγον καμμῦσαι· ἐγὼ δ' ἄϋπνος κατεκείμην,
τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦσα, ἕως ἐβόησεν ἀλέκτωρ.
Ἀλλ' ἄγε, παυσώμεσθα, θεοὶ, τούτοισιν ἀρήγειν,
μή κέ τις ἡμείων τρωθῇ βέλει ὀξυόεντι,
μήτις καὶ λόγχῃφι τυπῇ δέμας ἠὲ μαχαίρῃ·
εἰσὶ γὰρ ἀγχέμαχοι, καὶ εἰ θεὸς ἀντίος ἔλθοι·
πάντες δ' οὐρανόθεν τερπώμεθα δῆριν ὁρῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφη· τῇ δ' αὖτ' ἐπεπείθοντο θεοὶ ἄλλοι
πάντες, ὁμῶς δ' εἰςῆλθον ἀολλέες εἰς ἕνα χῶρον.
[Κὰδ δ' ἦλθον κήρυκε, τέρας πολέμοιο φέροντε.]
Καὶ τότε κώνωπες, μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες,
δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον· οὐρανόθεν δὲ
Ζεὺς Κρονίδης βρόντησε, τέρας πολέμοιο κακοῖο.
Πρῶτος δ' Ὑψιβόας Λειχήνορα οὔτασε δουρὶ,
ἑσταότ' ἐν προμάχοις, κατὰ γαστέρα ἐς μέσον ἧπαρ·
κὰδ δ' ἔπεσε πρηνὴς, ἁπαλὰς δ' ἐκόνισσεν ἐθείρας.

summas ad ripas, ubi præceps *est* locus:
quando autem impetu-facto in nos exiverint,
prehensis galeis, quicunque prope obvius venerit,
in lacum ipsos cum illis statim dejiciamus.
Sic enim ubi-suffocarimus *eos* in aquis, natandi-nescios,
statuemus alacriter de-muribus-occisis hic tropæum.
Sic igitur locutus, armis indui-fecit universos.
Foliis quidem malvarum tibias suas circumtexerunt;
loricas autem habebant viridibus latis a betis;
folia autem brassicarum in clypeos bene aptaverunt;
tanquam lancea vero, acutus-juncus unicuique longus apta-
batur:] et galeæ e-cochleis tenuibus circumtegebant capita.
Armis-munitæ autem steterunt in ripis altis,
quassantes lanceas; ira vero implebantur unaquæque.
Jupiter autem deos ubi-vocarat in cœlum stellatum,
et belli molem ostenderat, fortesque pugnatores,
multos et magnos, et hastas longas ferentes,
qualis Centaurorum exercitus procedit et Gigantum;
suaviter ridens interrogabat, quinam ranis auxiliatores *sint*,
vel *qui* muribus afflictis: et Minervam allocutus-est:
O filia, muribus nunquid auxiliatura ibis?
etenim tuum per templum semper saltitant omnes,
nidore delectati, et cibariis ex sacrificiis.
Sic igitur dixit Saturnius: eum autem allocuta-est Minerva:
o pater, haud unquam ego muribus afflictis
venerim auxiliatrix, quoniam mala multa mihi fecerunt,
coronas lædentes, et lucernas, olei gratia.
Hoc autem meam nimis momordit mentem, quale mihi pa-
trarunt:] peplum meum corrosere, quem texui laborans
e trama subtili, et stamen subtile nevi,
foraminaque in-*eo*-fecerunt; at sartor mihi instat,
et valde me urget: hanc ob-causam irata-sum.
[exigitque a-me usuram; hoc autem horridum immortalibus.
Mutuata enim texui, et non habeo unde-restituam.
Sed ne sic quidem ranis auxiliari velim.
Sunt enim neque ipsæ mentibus integræ; sed me nuper
ex bello reversam, postquam valde defatigata-eram,
somno indigentem, non siverunt, tumultuantes,
ne parum quidem oculos-claudere; ego vero insomnis jace-
bam] capite dolens, donec vociferatus-est gallus.
Sed age, desistamus, dii, ab-iis juvandis,
ne-quis nostrûm vulneretur telo acuto,
ne-cujus etiam corpus hasta percutiatur vel gladio;
sunt enim cominus-pugnantes, etiam si deus obvius venerit;
omnes autem de-cœlo delectemur pugnam spectantes.
Sic igitur dixit: ei autem paruerunt dii alii
omnes, simul vero intrarunt conferti in eum locum.
[Devenerunt autem præcones-duo, signum belli ferentes.]
Et tunc culices, magnas tubas habentes,
terribiliter canebant belli strepitum; cœlitus autem
Jupiter Saturnius intonuit, signum belli mali.
Primus Hypsiboas (alte-clamans) Lichenora (linctorem) fe-
riit hasta,] stantem inter primos-pugnatores, in ventrem in
medium jecur:] conciditque *is* pronus, tenerosque pulvere-

Digitized by Google

[δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.]
Τρωγλοδύτης δὲ μετ' αὐτὸν ἀκόντισε Πηλείωνα,
πῆξεν δ' ἐν στέρνῳ στιβαρὸν δόρυ· τὸν δὲ πεσόντα
εἷλε μέλας θάνατος, ψυχὴ δ' ἐκ σώματος ἔπτη.
Σευτλαῖος δ' ἄρ' ἔπεφνε βαλὼν κέαρ Ἐμβασίχυτρον·
[Ὠκιμίδην δ' ἄχος εἷλε, καὶ ἤλασεν ὀξέϊ σχοίνῳ·]
Ἀρτοφάγος δὲ Πολύφωνον κατὰ γαστέρα τύψεν·
ἤριπε δὲ πρηνὴς, ψυχὴ δὲ μελέων ἐξέπτη.
Λιμνόχαρις δ', ὡς εἶδεν ἀπολλύμενον Πολύφωνον,
Τρωγλοδύτην πέτρῳ μυλοειδέϊ τρῶσεν ἐπιφθὰς
αὐχένα πὰρ μέσσον· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.

Λειχήνωρ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε, καθ' ἧπαρ. Ὡς δ' ἐνόησεν
Κραμβοφάγος, ὄχθῃσι βαθείῃς ἔμπεσε φεύγων·
ἀλλ' οὐδ' ὧς ἀπέληγε μάχης, ἀλλ' ἤλασεν αὐτόν·
κάππεσε δ', οὐδ' ἀνένευσεν· ἐβάπτετο δ' αἵματι λίμνη
πορφυρέῳ, αὐτὸς δὲ παρ' ἠϊόν' ἐξετανύσθη,
χορδῇσιν λιπαρῇσί τ' ἐπορνύμενος λαγόνεσσιν.

Τυροφάγον αὐτῇσιν ἐπ' ὄχθῃς ἐξενάριξεν.
Πτερνογλύφον δ' ἐςιδὼν Καλαμίνθιος ἐς φόβον ἦλθεν,
ἥλατο δ' ἐς λίμνην φεύγων, τὴν ἀσπίδα ῥίψας.
Φιλτραῖον δ' ἄρ' ἔπεφνεν ἀμύμων Βορβοροκοίτης,
[Ὑδρόχαρις δέ τ' ἔπεφνε Πτερνοφάγον βασιλῆα,]
χερμαδίῳ πλήξας κατὰ βρέγματος· ἐγκέφαλος δὲ
ἐκ ῥινῶν ἔσταζε, παλάσσετο δ' αἵματι γαῖα.
Λειχοπίναξ δ' ἔκτεινεν ἀμύμονα Βορβοροκοίτην,
ἔγχει ἐπαΐξας· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Πρασσοφάγος δ' ἐςιδὼν ποδὸς ἕλκυσε Κνισσοδιώκ-
ἐν λίμνῃ δ' ἀπέπνιξε, κρατήσας χειρὶ τένοντα. [την,
Ψιχάρπαξ δ' ἤμυν' ἑτάρων πέρι τεθνηώτων,
καὶ βάλε Πρασσοφάγον, μήπω γαίης ἐπιβάντα·
πίπτε δέ οἱ πρόσθεν, ψυχὴ δ' Ἄϊδόςδε βεβήκει.
Πηλοβάτης δ' ἐςιδὼν πηλοῦ δράκα ῥίψεν ἐπ' αὐτὸν,
καὶ τὸ μέτωπον ἔχρισε, καὶ ἐξετύφλου παρὰ μικρόν.
Θυμώθη δ' ἄρα κεῖνος, ἑλὼν δέ τε χειρὶ παχείῃ
κείμενον ἐν πεδίῳ λίθον ὄβριμον, ἄχθος ἀρούρης,
τῷ βάλε Πηλοβάτην ὑπὸ γούνατα· πᾶσα δ' ἐκλάσθη
κνήμη δεξιτερὴ, πέσε δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσιν.
Κραυγασίδης δ' ἤμυνε, καὶ αὖτις βαῖνεν ἐπ' αὐτὸν,
τύψε δέ μιν μέσσην κατὰ γαστέρα· πᾶς δέ οἱ εἴσω
ὀξύσχοινος ἔδυνε, χαμαὶ δ' ἔκχυντο ἅπαντα
ἔγκατ' ἐφελκομένῳ ὑπὸ δούρατι χειρὶ παχείῃ.
Σιτοφάγος δ', ὡς εἶδεν ἐπ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο,
σκάζων ἐκ πολέμου ἀνεχάζετο, τείρετο δ' αἰνῶς·
ἥλατο δ' ἐς τάφρον, ὅπως φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Τρωξάρτης δ' ἔβαλεν Φυσίγναθον ἐς ποδὸς ἄκρον.
[ὦκα δὲ τειρόμενος ἐς λίμνην ἥλατο φεύγων.]
Πρασσαῖος δ', ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
ἦλθε διὰ προμάχων, καὶ ἀκόντισεν ὀξέϊ σχοίνῳ·
οὐδ' ἔῤῥηξε σάκος, σχέτο δ' αὐτοῦ δουρὸς ἀκωκή.

Τοῦ δ' ἔβαλε τρυφάλειαν ἀμύμονα καὶ τετράχυτρον
δῖος Ὀριγανίων, μιμούμενος αὐτὸν Ἄρηα,

fœdavit crines.] [insonuit cadens et strepuere arma super ipso.] Troglodytes (cavernas subiens) post hunc feriit Peliona infixitque pectori validam hastam: et lapsum cepit atra mors; animaque e corpore evolavit. Seutlæus (betæ esor) inde occidit, icto corde, Embasichytrum:] [at Ocimiden (ocimi esorem) dolor cepit, et icit *illum* acuto junco;]] Artophagusque (panis esor) Polyphonum (clamosum) in ventre feriit:] *qui* cecidit pronus, animaque membris evolavit.] Limnocharis (lacus amator) vero ut vidit pereuntem Polyphonum,] Troglodyten petra molaris-instar feriit prævertens] cervicem ad medium; et huic nox oculos operuit.

Lichenor autem in-ipsum collimavit hasta splendida, et feriit *eum*, neque aberravit, ad jecur. Ut vero vidit Crambophagus (brassicæ esor), ripis altis incidit fugiens: sed ne sic quidem cessabat a-pugna, sed feriit ipsum: *qui* concidit, nec resurrexit: tingebaturque sanguine lacus purpureo, ipse autem juxta litus extensus-est, in-chordis pinguibusque provolutus intestinis.

Tyrophagum his-ipsis in ripis interfecit. Pternoglyphum vero videns Calaminthius (menthæ amator) in timorem venit;] saliitque in lacum fugiens, clypeo abjecto. Philtræum autem interfecit fortis Borborocœtes (in cœno cubans.)] [Hydrocharis porro occidit Pternophagum regem,] saxo percussum ad sinciput; cerebrum vero e naribus stillabat; fœdabatur autem sanguine terra. Lichopinax inde occidit eximium Borborocœten, hasta adortus; ei vero caligo oculos cooperuit. Prassophagus (porri esor) autem intuitus, pede traxit Cnissodiocten (nidoris sectatorem)] in lacuque suffocavit, prehenso manu tendine.] Psicharpax vero pugnabat sociis de mortuis, et feriit Prassophagum, nondum in-terram quum-ascendisset; ceciditque *is* ante ipsum, animaque ad-Orcum ivit. Pelobates (in cœno gradiens) autem conspicatus, luti pugillum jecit in ipsum,] et frontem illevit, et excæcabat propemodum. Iratus-est autem inde ille: arripiensque manu forti jacentem in campo lapidem gravem, pondus terræ, eo feriit Pelobaten sub genua: tota autem fracta-est tibia dextra; cecidit vero *is* supinus in pulveres. Craugasides (clamator) autem defendebat et rursus ibat in ipsum:] feriitque eum medium in ventrem; totus autem ei intro] acutus-juncus subiit, humique effundebantur omnia intestina attractâ sub hasta manu crassa. Sitophagus (frugum esor) autem, ut vidit in ripis fluvii, claudicans e bello recedebat; affligebatur vero graviter: saliitque in fossam, ut effugeret grave exitium. Troxartes autem feriit Physignathum ad pedem extremum. [cito vero *is* afflictus in lacum saliit fugiens.] Prassæusque (porri esor), ut vidit adhuc semianimem prolapsum,] ivit per primos-pugnatores, et jaculatus-est acuto junco:] nec fregit scutum, sistebatur autem ibidem hastæ cuspis.

Ejus vero feriit galeam e imiam ex-olla-quadrata divinus Origanion (origani amator), imitans ipsum Martem,

Digitized by Google

ὃς μόνος ἐν βατράχοισιν ἀρίστευεν καθ' ὅμιλον·
ὥρμησαν δ' ἄρ' ἐπ' αὐτόν· ὁ δ', ὡς ἴδεν, οὐχ ὑπέμεινεν
ἥρωας κρατερούς, κατέδυ δ' ὑπὸ βένθεσι λίμνης.

Ἦν δέ τις εἰνὶ μύεσσι νέος παῖς, ἔξοχος ἄλλων,
ἀγχέμαχος, φίλος υἱὸς ἀμύμονος Ἀρτεπιβούλου,
ὄρχαμος, αὐτὸν Ἄρην φαίνων, κρατερὸς Μεριδάρπαξ.
[ὃς μόνος εἰνὶ μύεσσιν ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.] * *
Στῆ δὲ παρὰ λίμνην γαυρούμενος, οἶος ἀπ' ἄλλων,
στεῦτο δὲ πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων.

Καί νύ κεν ἐξετέλεσσεν, ἐπεὶ μέγα οἱ σθένος ἦεν,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Καὶ τότ' ἀπολλυμένους βατράχους ᾤκτειρε Κρονίων·
κινήσας δὲ κάρη, τοίην ἐφθέγξατο φωνήν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
οὐ μικρόν μ' ἔκπληξε Μεριδάρπαξ, κατὰ λίμνην
ἐνναίρειν βατράχους βλεμεαίνων· ἀλλὰ τάχιστα
Παλλάδα πέμψωμεν πολεμόκλονον, ἠὲ καὶ Ἄρην,
οἵ μιν ἀποσχήσουσι μάχης, κρατερόν περ ἐόντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης· Ἄρης δ' ἀπαμείβετο μύθῳ·
οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίης, Κρονίδη, σθένος, οὔτε γ' Ἄρηος
ἰσχύσει βατράχοισιν ἀρηγέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἄγε, πάντες ἴωμεν ἀρηγόνες· ἢ τὸ σὸν ὅπλον,
[κινείσθω μέγα, Τιτανοκτόνον, ὀβριμοεργόν,]
ᾧ Τιτᾶνας ἔπεφνες, ἀρίστους ἔξοχα πάντων,
ᾧ ποτὲ καὶ Καπανῆα κατέκτανες, ὄβριμον ἄνδρα,
Ἐγκέλαδόν τ' ἐπέδησας ἴδ' ἄγρια φῦλα Γιγάντων,
κινείσθω· οὕτω γὰρ ἁλώσεται, ὅςτις ἄριστος.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Κρονίδης δ' ἔβαλε ψολοέντα κεραυνόν.
Πρῶτα μὲν ἐβρόντησε, μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον,
αὐτὰρ ἔπειτα κεραυνόν, δειμαλέον Διὸς ὅπλον,
ἧκ' ἐπιδινήσας· ὁ δ' ἄρ' ἔπτατο χειρὸς ἄνακτος.
Πάντας μέν ῥ' ἐφόβησε βαλὼν βατράχους τε μύας τε·
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μυῶν στρατός, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
ἵετο πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων,
εἰ μὴ ἀπ' Οὐλύμπου βατράχους ᾤκτειρε Κρονίων,
ὅς ῥα τότε βατράχοισιν ἀρωγοὺς εὐθὺς ἔπεμψεν.
Ἦλθον δ' ἐξαπίνης νωτάκμονες, ἀγκυλοχῆλαι,
λοξοβάται, στρεβλοί, ψαλιδόστομοι, ὀστρακόδερμοι,
ὀστοφυεῖς, πλατύνωτοι, ἀποστίλβοντες ἐν ὤμοις,
βλαισοί, χειροτένοντες, ἀπὸ στέρνων ἐςορῶντες,
ὀκτάποδες, δικάρηνοι, ἀχειρέες — οἱ δὲ καλεῦνται
καρκίνοι — οἵ ῥα μυῶν οὐρὰς στομάτεσσιν ἔκοπτον,
ἠδὲ πόδας καὶ χεῖρας· ἀνεγνάμπτοντο δὲ λόγχαι.
Τοὺς καὶ ὑπέδδεισαν δειλοὶ μύες, οὐδ' ἔτ' ἔμειναν,
ἐς δὲ φυγὴν ἐτράποντο· ἐδύσετο δ' ἥλιος ἤδη,
καὶ πολέμου τελετὴ μονοήμερος ἐξετελέσθη.

qui solus inter ranas fortiter-pugnabat in turba;
irruerunt autem in eum; is vero, ut vidit, non sustinuit
heroas validos, sed subiit profunda paludis.

Erat autem quidam inter mures juvenis puer, præstans aliis,
cominus-pugnans, carus filius eximii Artepibuli (pani insidiantis,)] princeps, ipsum Martem repræsentans, strenuus Meridarpax (frustorum fur).] [qui solus inter mures præstabat pugnando.]] Stetit autem ad lacum glorians, seorsum ab aliis:
jactabatque perditurum *se* ranarum genus bellicosarum.

Et jam perfecisset, quippe magnum ei robur erat,
nisi cito vidisset pater hominumque deûmque.

Et tunc pereuntes ranas miseratus-est Saturnius;
motoque capite, talem emisit vocem:
Dii boni! profecto magnum opus in oculis video!
non parum me perculit Meridarpax, ad lacum
trucidare ranas truculenter-minans: sed citissime
Palladem mittamus tumultuosam, vel etiam Martem:
qui ipsum arcebunt a-pugna, validus licet sit.
Sic igitur dixit Saturnius: Mars autem respondebat sermone:] nec sane Palladis, Saturnie, vis, neque Martis,
valebit a-ranis avertere grave exitium.
Sed age, omnes eamus auxiliatores: vel tuum telum,
[moveatur magnum, Titanas-occidens, validissimum,]
quo Titanas occidisti, fortissimos præ omnibus,
quo quondam etiam Capaneum occidisti, immanem virum,
Enceladumque ligasti, et feras gentes Gigantum,
moveatur: ita enim superabitur fortissimus quisque.
Sic igitur dixit: Saturnius autem dejecit ardens fulmen.
Primum quidem intonuit, magnumque concussit Olympum;
ac deinde fulmen, terribile Jovis telum,
misit contortum; illud autem evolavit e-manu regis.
Omnes quidem terruit jaculatus ranasque muresque,
sed neque sic cessabat murium exercitus, sed adhuc magis
cupiebat depopulatum-ire ranarum genus bellicosarum,
nisi ab Olympo ranas miseratus-fuisset Saturnius,
qui tunc ranis auxiliatores statim misit.
Venerunt subito tergis-incudum-instar, curvis-ungulis,
oblique-gradientes, tortuosi, forcipibus-circa-ora, pellibus-testaceis,] ossea-natura, lati-dorso, renitentes in humeris,
vari, longimani, a pectoribus intuentes,
octipedes, bicipites, intractabiles: hi autem vocantur
cancri: qui utique murium caudas oribus abscidebant,
ac pedes et manus; refringebantur vero *in iis* lanceæ.
Quos etiam formidarunt miseri mures, nec sustinuere;
in fugamque conversi-sunt. Occidebat vero jam sol,
et belli ludus unius-diei peractus-est.

Digitized by Google

ΟΜΗΡΟΥ ΚΑΙ ΟΜΗΡΙΔΩΝ

ΥΜΝΟΙ ΗΤΟΙ ΠΡΟΟΙΜΙΑ.

Α.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Μνήσομαι οὐδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
ὅντε θεοὶ κατὰ δῶμα Διὸς τρομέουσιν ἰόντα·
καί ῥά τ' ἀναΐσσουσιν, ἐπισχεδὸν ἐρχομένοιο,
πάντες ἀφ' ἑδράων, ὅτε φαίδιμα τόξα τιταίνει.
Λητὼ δ' οἴη μίμνε παραὶ Διῒ τερπικεραύνῳ,
ἥ ῥα βιόν τ' ἐχάλασσε καὶ ἐκλήϊσσε φαρέτρην·
καί οἱ ἀπ' ἰφθίμων ὤμων χείρεσσιν ἑλοῦσα
τόξον, ἀνεκρέμασε πρὸς κίονα πατρὸς ἑοῖο
πασσάλου ἐκ χρυσέου· τὸν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγουσα.
Τῷ δ' ἄρα νέκταρ ἔδωκε πατὴρ, δέπαϊ χρυσείῳ
δεικνύμενος φίλον υἱόν· ἔπειτα δὲ δαίμονες ἄλλοι
ἔνθα καθίζουσιν· χαίρει δέ τε πότνια Λητὼ,
οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.

Χαῖρε, μάκαιρ' ὦ Λητοῖ, ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα,
Ἀπόλλωνά τ' ἄνακτα καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
[τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ κραναῇ ἐνὶ Δήλῳ,]
κεκλιμένη πρὸς μακρὸν ὄρος καὶ Κύνθιον ὄχθον,
ἀγχοτάτω φοίνικος, ἐπ' Ἰνώποιο ῥεέθροις.

Πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω, πάντως εὔυμνον ἐόντα;
πάντῃ γάρ τοι, Φοῖβε, νόμοι βεβλήαται ᾠδῆς,
ἠμὲν ἀν' ἤπειρον πορτιτρόφον, ἠδ' ἀνὰ νήσους.

Πᾶσαι δὲ σκοπιαί τοι ἅδον καὶ πρώονες ἄκροι
ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε προρέοντες,
ἀκταί τ' εἰς ἅλα κεκλιμέναι, λιμένες τε θαλάσσης.

Ἦ ὥς σε πρῶτον Λητὼ τέκε, χάρμα βροτοῖσιν,
κλινθεῖσα πρὸς Κύνθου ὄρος κραναῇ ἐνὶ νήσῳ,
Δήλῳ ἐν ἀμφιρύτῃ; ἑκάτερθε δὲ κῦμα κελαινὸν
ἐξῄει χέρσονδε λιγυπνοίοις ἀνέμοισιν.
Ἔνθεν ἀπορνύμενος, πᾶσι θνητοῖσιν ἀνάσσεις

ὅσσους Κρήτη ἐντὸς ἔχει καὶ δῆμος Ἀθηνῶν,
νῆσός τ' Αἰγίνη, ναυσικλείτη τ' Εὔβοια,
Αἰγαί τ', Εἰρεσίαι τε καὶ ἀγχιάλη Πεπάρηθος,
Θρηΐκιός τ' Ἀθόως καὶ Πηλίου ἄκρα κάρηνα,
Θρηϊκίη τε Σάμος, Ἴδης τ' ὄρεα σκιόεντα,
Σκῦρος καὶ Φώκαια καὶ Αὐτοκάνης ὄρος αἰπὺ,
Ἴμβρος τ' εὐκτιμένη καὶ Λῆμνος ἀμιχθαλόεσσα,
Λέσβος τ' ἠγαθέη, Μάκαρος ἕδος Αἰολίωνος,
καὶ Χίος, ἣ νήσων λιπαρωτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται,
παιπαλόεις τε Μίμας καὶ Κωρύκου ἄκρα κάρηνα,
καὶ Κλάρος αἰγλήεσσα καὶ Αἰσαγέης ὄρος αἰπὺ,
καὶ Σάμος ὑδρηλὴ, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα,
Μίλητός τε, Κόως τε, πόλις μερόπων ἀνθρώπων,

HOMERI ET HOMERIDARUM

HYMNI VEL EXORDIA.

I.

IN APOLLINEM.

Memor-ero neque obliviscar Apollinis sagittantis,
quem dii per domum Jovis metuunt euntem :
atque *ei* assurgunt, prope advenienti,
omnes a sedibus, quando splendidos arcus tendit.
Latona autem sola manebat apud Jovem fulmine-gaudentem,
quæ quidem arcumque relaxavit, et occlusit pharetram,
et ei a fortibus humeris manibus sumtum
arcum suspendit ad columnam patris sui,
paxillo de aureo : ipsum vero in solium considere-fecit ducens.
Ei autem inde nectar dedit pater, poculo aureo
invitans carum filium : postea vero dii alii
ibi considunt : gaudet autem veneranda Latona,
quod arcitenentem et fortem filium peperit.

Salve, o beata Latona, quoniam peperisti præclaros liberos,
Apollinemque regem, et Dianam sagittis-gaudentem;
[hanc quidem in Ortygia, illum vero aspera in Delo,]
acclinata ad latum montem, et Cynthium collem,
proxime palmam, sub Inopi fluentis.

Quomodo autem te celebrabo, prorsus celebratissimum ?
ubique enim tibi, Phœbe, modi contigerunt cantus,
et per continentem vitulorum-nutricem, et per insulas.

Omnes autem speculæ tibi placere-solent, ac vertices summi
altorum montium, amnesque in-mare profluentes,
litoraque in mare vergentia, portusque maris.

An ut te primum Latona peperit, gaudium mortalibus,
acclinata ad Cynthum montem, aspera in insula;
Delo in circumflua? utrinque autem unda nigra
exibat in-terram stridule-spirantibus ventis.
Hinc oriundus, omnibus mortalibus imperitas,

quotquot Creta intus habet, et populus Athenarum,
insulaque Ægina, navibusque-inclyta Eubœa,
Ægæque, Iresiæque, et maritima Peparethus,
Thraciusque Athos, et Pelei summi vertices,
Thraciaque Samus, Idæque montes umbrosi,
Scyrus, et Phocæa, et Autocanæ mons altus,
Imbrusque bene-culta, et Lemnus importuosa,
Lesbusque divina, Macaris sedes Æolionis,
et Chius, quæ insularum fertilissima in mari jacet,
saxosusque Mimas, et Coryci summi vertices,
et Claros splendida, et Æsageæ mons altus,
et Samus aquosa, Mycalæque alti vertices,
Miletusque, Cosque, urbs Meropum hominum,

καὶ Κνίδος αἰπεινὴ καὶ Κάρπαθος ἠνεμόεσσα,
Νάξος τ' ἠδὲ Πάρος, Ῥηναιά τε πετρήεσσα·
τόσσον ἐπ' ὠδίνουσα Ἑκηβόλον ἵκετο Λητὼ,
εἴ τίς οἱ γαιέων υἱεῖ θέλοι οἰκία θέσθαι.
Αἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη
Φοῖβον δέξασθαι, καὶ πιοτέρη περ ἐοῦσα·
πρίν γ' ὅτε δή ῥ' ἐπὶ Δήλου ἐβήσατο πότνια Λητὼ,
καί μιν ἀνειρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Δῆλ', ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις ἕδος ἔμμεναι υἷος ἐμοῖο,
Φοίβου Ἀπόλλωνος, θέσθαι τ' ἐνὶ πίονα νηόν;
ἄλλος δ' οὔτις σεῖό ποθ' ἅψεται, οὐδέ σε τίσει,
οὐδ' εὔβουν σε ἔσεσθαι ὀΐομαι, οὔτ' εὔμηλον,
οὐδὲ τρύγην οἴσεις, οὔτ' ἄρ φυτὰ μυρία φύσεις.
Αἰ δέ κ' Ἀπόλλωνος ἑκαέργου νηὸν ἔχῃσθα,
ἄνθρωποί τοι πάντες ἀγινήσουσ' ἑκατόμβας,
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι· κνίσση δέ τοι ἄσπετος αἰεὶ

δηρὸν, ἄναξ, εἰ βόσκοις, θεοί κέ σ' ἔχωσιν

χειρὸς ἀπ' ἀλλοτρίης· ἐπεὶ οὔ τοι πῖαρ ὑπ' οὖδας.
Ὣς φάτο· χαῖρε δὲ Δῆλος, ἀμειβομένη δὲ προσηύδα·
Λητοῖ, κυδίστη θύγατερ μεγάλοιο Κοίοιο,
ἀσπασίη κεν ἔγωγε γονὴν ἑκάτοιο ἄνακτος
δεξαίμην· αἰνῶς γὰρ ἐτήτυμόν εἰμι δυσηχὴς
ἀνδράσιν· ὧδε δέ κεν περιτιμήεσσα γενοίμην.
Ἀλλὰ τόδε τρομέω, Λητοῖ, ἔπος, οὐδέ σε κεύσω·
λίην γάρ τινά φασιν ἀτάσθαλον Ἀπόλλωνα
ἔσσεσθαι, μέγα δὲ πρυτανευσέμεν ἀθανάτοισιν
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Τῷ ῥ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
μὴ, ὁπότ' ἂν τὸ πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,
νῆσον ἀτιμήσας, ἐπειὴ κραναήπεδός εἰμι,
ποσσὶ καταστρέψας ὤσῃ ἁλὸς ἐν πελάγεσσιν.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦμα κατὰ κρατὸς ἅλις αἰεὶ
κλύσσει· ὁ δ' ἄλλην γαῖαν ἀφίξεται, ἥ κεν ἅδῃ οἱ,
τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα·
πουλύποδες δ' ἐν ἐμοὶ θαλάμας, φῶκαί τε μέλαιναι
οἰκία ποιήσονται ἀκηδέα, χήτεϊ λαῶν.
Ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε, θεὰ, μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
ἐνθάδε μιν πρῶτον τεύξειν περικαλλέα νηὸν,
ἔμμεναι ἀνθρώπων χρηστήριον, αὐτὰρ ἔπειτα

πάντας ἐπ' ἀνθρώπους· ἐπειὴ πολυώνυμός ἐστιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Λητὼ δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ὄμοσσεν·
Ἴστω νῦν τάδε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅστε μέγιστος
ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσιν·
ἦ μὴν Φοίβου τῆδε θυώδης ἔσσεται αἰεὶ
βωμὸς καὶ τέμενος, τίσει δέ σέγ' ἔξοχα πάντων.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Δῆλος μὲν μάλα χαῖρε γόνῳ ἑκάτοιο ἄνακτος·
Λητὼ δ' ἐννῆμάρ τε καὶ ἐννέα νύκτας ἀέλπτοις
ὠδίνεσσι πέπαρτο. Θεαὶ δ' ἔσαν ἔνδοθι πᾶσαι,
ὅσσαι ἄρισται ἔσαν, Διώνη τε, Ῥείη τε,
Ἰχναίη τε Θέμις καὶ ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη,

et Cnidus alta, et Carpathus ventosa,
Naxusque, ac Paros, Rhenæaque saxosa:
tantum *terrarum* parturiens Jaculatorem obivit Latona,
si qua sibi terrarum filio velit habitacula ponere.
Hæ vero valde tremebant et timebant, neque ulla sustinuit
Phœbum suscipere, etiamsi fertilior esset:
prius quam tandem Delum ascendisset veneranda Latona;
et ipsam interrogans, verbis alatis allocuta-est:
Dele, an velis sedes esse filii mei,
Phœbi Apollinis, ponereque in *te* opulentum templum;
alius vero nemo te unquam tanget, nec te honorabit,
nec fertilem-boum te fore puto, nec fertilem-ovium;
nec vindemiam feres, neque plantas plurimas produces.
Si vero Apollinis sagittantis templum habebis,
homines tibi omnes adducent hecatombas,
hic congregati; nidor vero tibi immensus semper *erit*,

diu, rex, si alas: dii te habeant

manu ab aliena; quoniam non tibi fertile subest solum.
Sic dixit: gaudebat autem Delus, respondensque allocuta-est:] Latona, gloriossima filia magni Cœi,
lubens quidem ego partum sagittantis regis
susciperem; graviter enim vere sum malæ-famæ
apud-homines: sic autem admodum-honorata fiam.
Sed hunc tremo, Latona, sermonem, nec te celabo;
valde enim quendam dicunt protervum Apollinem
fore, magnopereque dominaturum immortalibus,
et mortalibus hominibus per almam terram.
Eo graviter timeo in mente et in animo,
ne, quandocunque primum viderit lumen solis,
insulam aspernans, quoniam aspero-solo sum,
pedibus subvertens, trudat maris in pelagus.
Ibi me quidem magna unda in caput abunde semper
inundabit; ille vero aliam terram adibit, quæ placuerit ipsi,
ad-struendum templumque, et lucos arboribus-abundantes;
polypi autem in me thalamos, phocæque nigræ
domicilia facient inculta, inopia civium.
Sed si mihi sustineres, dea, magnum jusjurandum jurare,
hic eum primum constructurum perpulcrum templum,
ut-sit hominum oraculum; at postea

omnes apud homines, quandoquidem multi-nominis-est.
Sic igitur dixit: Latona vero deorum magnum jusjurandum juravit:] sciat nunc hæc Terra, et Cœlum latum superne,] et subterlabens Stygis aqua, quod maximum
jusjurandum gravissimumque est beatis diis:
certe utique Phœbi hic odorata erit semper
ara et lucus; honorabit vero te-sane præ omnibus.
Ac postquam juraratque peregeratque jusjurandum,
Delus quidem valde gaudebat partu jaculatoris regis;
Latona autem novemque-dies et novem noctes insperatis
partus-doloribus confixa-erat. Deæ vero erant intus omnes,
quæcunque summæ erant, Dioneque, Rheaque,
Ichnæaque Themis et sonora Amphitrite,

Digitized by Google

ἄλλαι τ' ἀθάναται, νόσφιν λευκωλένου Ἥρης.
[Ἧστο γὰρ ἐν μεγάροισι Διὸς νεφεληγερέταο.]
Μούνη δ' οὐκ ἐπέπυστο μογοστόκος Εἰλείθυια·
ἧστο γὰρ ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν,
Ἥρης φραδμοσύνῃ λευκωλένου, ἥ μιν ἔρυκεν
ζηλοσύνῃ, ὅτ' ἄρ' υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε
Λητὼ τέξεσθαι καλλιπλόκαμος τότ' ἔμελλεν.
Αἱ δ' Ἶριν προὔπεμψαν ἐϋκτιμένης ἀπὸ νήσου,
ἀξέμεν Εἰλείθυιαν, ὑποσχόμεναι μέγαν ὅρμον,
χρυσείοισι λίνοισιν ἐερμένον, ἐννεάπηχυν·
νόσφιν δ' ἤνωγον καλέειν λευκωλένου Ἥρης,
μή μιν ἔπειτ' ἐπέεσσιν ἀποστρέψειεν ἰοῦσαν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
βῆ ῥα θέειν, ταχέως δὲ διήνυσε πᾶν τὸ μεσηγύ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον,
αὐτίκ' ἄρ' Εἰλείθυιαν ἀπ' ἐκ μεγάροιο θύραζε
ἐκπροκαλεσσαμένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
πάντα μάλ', ὡς ἐπέτελλον Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι.
Τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἔπειθεν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν·
βὰν δὲ ποσὶ, τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι.
Εὖτ' ἐπὶ Δήλου ἔβαινε μογοστόκος Εἰλείθυια,
τὴν τότε δὴ τόκος εἷλε, μενοίνησεν δὲ τεκέσθαι.
Ἀμφὶ δὲ φοίνικι βάλε πήχεε, γοῦνα δ' ἔρεισεν
λειμῶνι μαλακῷ· μείδησε δὲ γαῖ' ὑπένερθεν·
ἐκ δ' ἔθορε πρὸ φόωσδε· θεαὶ δ' ὀλόλυξαν ἅπασαι.
Ἔνθα σε, ἤϊε Φοῖβε, θεαὶ λόον ὕδατι καλῷ,
ἁγνῶς καὶ καθαρῶς· σπάρξαν δ' ἐν φάρεϊ λευκῷ,
λεπτῷ, νηγατέῳ· πέρι δὲ χρύσεον στρόφον ἧκαν.
Οὐδ' ἄρ' Ἀπόλλωνα χρυσάορα θήσατο μήτηρ,
ἀλλὰ Θέμις νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
ἀθανάτῃσιν χερσὶν ἐπήρξατο· χαῖρε δὲ Λητὼ,
οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ, Φοῖβε, κατέβρως ἄμβροτον εἶδαρ,
οὐ σέγ' ἔπειτ' ἴσχον χρύσεοι στρόφοι ἀσπαίροντα,
οὐδ' ἔτι δεσμά σ' ἔρυκε, λύοντο δὲ πείρατα πάντα.
Αὐτίκα δ' ἀθανάτῃσι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Εἴη μοι κίθαρίς τε φίλη καὶ καμπύλα τόξα,
χρήσω δ' ἀνθρώποισι Διὸς νημερτέα βουλήν.
Ὣς εἰπὼν, ἐβίβασκεν ἐπὶ χθονὸς εὐρυοδείης
Φοῖβος ἀκερσεκόμης, ἑκατηβόλος· αἱ δ' ἄρα πᾶσαι
θάμβεον ἀθάναται· χρυσῷ δ' ἄρα Δῆλος ἅπασα

βεβρίθει, καθορῶσα Διὸς Λητοῦς τε γενέθλην·
γηθοσύνῃ, ὅτι μιν θεὸς εἵλετο οἰκία θέσθαι
νήσων ἠπείρου τε, φίλησε δὲ κηρόθι μᾶλλον

ἤνθησ', ὡς ὅτε τε ῥίον οὔρεος ἄνθεσιν ὕλης.
Αὐτὸς δ', ἀργυρότοξε, ἄναξ, ἑκατηβόλ' Ἄπολλον,
ἄλλοτε μέν τ' ἐπὶ Κύνθου ἐβήσαο παιπαλόεντος,
ἄλλοτε δ' αὖ νήσους τε καὶ ἀνέρας ἠλάσκαζες.

Πολλοί τοι νηοί τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα·
πᾶσαι δὲ σκοπιαί τε φίλαι καὶ πρώονες ἄκροι
ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε προρέοντες.

Ἀλλὰ σὺ Δήλῳ, Φοῖβε, μάλιστ' ἐπιτέρπεαι ἦτορ·

aliæque immortales, seorsum a-candida-ulnis Junone.
[Sedebat enim *ea* in ædibus Jovis nubes-cogentis.]
Sola autem non audierat partus-dolorum-præses Ilithyia;
sedebat enim summo in-Olympo sub aureis nubibus,
Junonis consilio candidæ-ulnis; quæ ipsam detinebat
invidia, quando jam filium eximiumque fortemque
Latona paritura pulcra-comis tunc erat.
Illæ autem Irin emisere bene-habitata ab insula,
ut-adduceret Ilithyiam, pollicitæ magnum monile,
aureis filis consertum, novem-cubitorum;
seorsum autem jusserunt vocare a-candida-ulnis Junone,
ne *ea* ipsam subinde verbis averteret venientem.
At ubi hoc audierat pedibus-ventosa velox Iris,
profecta-est currens, celeriterque permensa-est totum intervallum.] Ac postquam pervenit ad-deorum sedem, altum
Olympum,] statim inde Ilithyiam, e domo foras
evocatam, verbis alatis allocuta-est,
prorsus sicut jubebant Olympias domos habentes-deæ.
Ei vero inde animum flectebat in pectoribus caris;
iverunt autem pedibus, pavidis columbis incessu similes.
Quando Delum ingressa-est partus-dolorum-præses Ilithyia,
illam tunc demum partus cepit, gestiebatque parere.
Circa palmam vero jecit brachia, genuaque fulcivit
in-prato molli; subrisit autem terra subtus:
prosiliit vero *Apollo* in lucem; deæ autem ulularunt omnes.
Ibi te, jaculator Phœbe, deæ lavabant aqua pulcra,
caste et pure; fasciaverunt autem in veste candida,
tenui, nova; circumque aureum cingulum jecerunt.
Neque inde Apollinem aurea-cithara lactavit mater;
sed Themis nectarque et ambrosiam gratam
immortalibus manibus propinavit: gaudebat vero Latona,
quod arcitenentem et fortem filium peperit.
Ac postquam, Phœbe, comedisti immortalem cibum,
non te dein retinebant aurea cingula palpitantem,
neque amplius vincula cohibebant; solvebantur autem ligamina omnia.] Statim vero inter-immortales-deas dixit Phœbus Apollo:] Sit mihi citharaque cara et incurvi arcus
oraculoque-edam hominibus Jovis verum consilium.
Sic fatus, incessit in terra spatiosa
Phœbus intonsus, longe-jaculans; illæ autem omnes
stupebant immortales: auro vero Delus tota

cumulata-erat, aspiciens Jovis Latonæque progeniem;
læta, quod ipsam deus elegit sibi ad-habitacula ponenda
ex-insulis et continente, dilexitque in-animo magis:

floruit, sicut quando vertex montis floribus silvæ.
At ipse argenteum-arcum-gestans, rex, longe-jaculans
Apollo,] interdum quidem Cynthum ascendisti saxosum,
interdum vero rursus insulasque et viros vagans-adibas.

Multa tibi *sunt* templaque et luci arboribus-abundantes;
omnes autem speculæque caræ, et vertices summi
altorum montium, amnesque in-mare profluentes.

Sed tu Delo, Phœbe, maxime delectaris corde,

ἔνθα τοι ἑλκεχίτωνες Ἰάονες ἠγερέθονται,
σὺν σφοῖσιν τεκέεσσι καὶ αἰδοίης ἀλόχοισιν·
οἱ δέ σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ
μνησάμενοι τέρπουσιν, ὅτ' ἂν στήσωνται ἀγῶνα.
Φαίη κ' ἀθανάτους καὶ ἀγήρως ἔμμεναι αἰεὶ,
ὃς τότ' ἐπαντιάσει, ὅτ' Ἰάονες ἀθρόοι εἶεν·
πάντων γάρ κεν ἴδοιτο χάριν, τέρψαιτο δὲ θυμὸν,
ἄνδρας τ' εἰςορόων, καλλιζώνους τε γυναῖκας,
νῆάς τ' ὠκείας ἠδ' αὐτῶν κτήματα πολλά.
πρὸς δὲ, τόδε μέγα θαῦμα, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται,
κοῦραι Δηλιάδες, Ἑκατηβελέταο θεράπναι·
αἵτ' ἐπεὶ ἂρ πρῶτον μὲν Ἀπόλλων' ὑμνήσωσιν,
αὖτις δ' αὖ Λητώ τε καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν
μνησάμεναι, ἀνδρῶν τε παλαιῶν ἠδὲ γυναικῶν
ὕμνον ἀείδουσιν, θέλγουσι δὲ φῦλ' ἀνθρώπων.
Πάντων δ' ἀνθρώπων φωνὰς καὶ κρεμβαλιαστὺν
μιμεῖσθ' ἴσασιν· φαίη δέ κεν αὐτὸς ἕκαστος
φθέγγεσθ'· οὕτω σφιν καλὴ συνάρηρεν ἀοιδή.

Ἀλλ' ἄγεθ', ἱλήκοι μὲν Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν,
χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι· ἐμεῖο δὲ καὶ μετόπισθεν
μνήσασθ', ὁππότε κέν τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
ἐνθάδ' ἀνείρηται ξεῖνος ταλαπείριος ἐλθών·
Ὦ κοῦραι, τίς δ' ὔμμιν ἀνὴρ ἥδιστος ἀοιδῶν
ἐνθάδε πωλεῖται, καὶ τέῳ τέρπεσθε μάλιστα;
ὑμεῖς δ' εὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθ' εὐφήμως·
Τυφλὸς ἀνὴρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἔνι παιπαλοέσσῃ·
τοῦ πᾶσαι μετόπισθεν ἀριστεύουσιν ἀοιδαί.
Ἡμεῖς δ' ὑμέτερον κλέος οἴσομεν, ὅσσον ἐπ' αἶαν
ἀνθρώπων στρεφόμεσθα πόλεις εὐναιεταώσας·
οἱ δ' ἐπὶ δὴ πείσονται, ἐπεὶ καὶ ἐτήτυμόν ἐστιν.

Αὐτὰρ ἐγὼν οὐ λήξω ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα
ὑμνέων ἀργυρότοξον, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητώ.

Ὦ ἄνα, καὶ Λυκίην καὶ Μῃονίην ἐρατεινὴν
καὶ Μίλητον ἔχεις, ἔναλον πόλιν ἱμερόεσσαν·
αὐτὸς δ' αὖ Δήλοιο περικλύστης μέγ' ἀνάσσεις. * *
Εἶσι δὲ φορμίζων Λητοῦς ἐρικυδέος υἱὸς
φόρμιγγι γλαφυρῇ πρὸς Πυθὼ πετρήεσσαν
ἄμβροτα εἵματ' ἔχων, τεθυωμένα· τοῖο δὲ φόρμιγξ
χρυσέου ὑπὸ πλήκτρου καναχὴν ἔχει ἱμερόεσσαν.
Ἔνθεν δὲ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς, ὥστε νόημα,
εἶσι Διὸς πρὸς δῶμα, θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων·
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μέλει κίθαρις καὶ ἀοιδή.
Μοῦσαι μέν θ' ἅμα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
ὑμνεῦσίν ῥα θεῶν δῶρ' ἄμβροτα, ἠδ' ἀνθρώπων
τλημοσύνας, ὅσ' ἔχοντες ὑπ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ζώουσ' ἀφραδέες καὶ ἀμήχανοι, οὐδὲ δύνανται
εὑρέμεναι θανάτοιό τ' ἄκος καὶ γήραος ἄλκαρ.
Αὐτὰρ ἐϋπλόκαμοι Χάριτες καὶ ἐΰφρονες Ὧραι,
Ἁρμονίη θ', Ἥβη τε, Διὸς θυγάτηρ τ' Ἀφροδίτη,
ὀρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι·
τῇσι μὲν οὔτ' αἰσχρὴ μεταμέλπεται, οὔτ' ἐλάχεια,
ἀλλὰ μάλα μεγάλη τε ἰδεῖν καὶ εἶδος ἀγητὴ,

ubi tibi talaribus-vestibus induti Iaones congregantur,
ipsis cum liberis et venerandis uxoribus:
hi vero te pugilatuque et saltatione et cantu
memores oblectant, quando instituerint certamen.
Diceret immortales et senii-expertes esse semper *is*
qui tunc occurreret, quando Iaones conferti essent:
omnium enim videret gratiam, delectaretque-sibi animum,
virosque inspiciens, pulcreque-cinctas mulieres,
navesque veloces, et ipsorum possessiones multas.
Ad *hæc* autem, hoc magnum miraculum, cujus fama nunquam peribit,] puellæ Deliades, Longe-jaculantis ministræ;
quæ postquam primum quidem Apollinem celebrarint,
rursusque dein Latonamque et Dianam sagittis-gaudentem,
recordati, virorumque antiquorum ac mulierum
hymnum canunt, demulcentque gentes hominum.
Omnium autem hominum voces et strepitum-crotalorum
imitari callent: putaret vero *se* ipse unusquisque
loqui; adeo illis pulcer aptatus-est cantus.

Verum agite, propitius-sit Apollo cum Diana,
salvete autem vos omnes; mei vero et postea
mementote, quando aliquis terrestrium hominum
hic roget hospes itinerum-audens *huc* profectus:
« o puellæ, quisnam vero vobis vir suavissimus cantorum
hic versatur, et quonam delectamini maxime? »
vos autem bene prorsus omnes respondete decenter:
« cæcus vir: habitat vero Chio in saxosa;
cujus omnes in-futurum ceteris-præstant cantus. »
Nos autem vestram famam feremus *ad omnes*, quantum super terram] hominum versamur per-urbes bene-habitatas:
illi vero accredent, quandoquidem et verum est.

At ego non desinam longe-jaculantem Apollinem
celebrare argenteum-arcum-gestantem, quem comis-pulcra [peperit Latona.

O rex, et Lyciam et Mæoniam amabilem,
et Miletum habes, maritimam urbem amœnam:
ipse autem Delo circumfluæ magnopere dominaris.
Vadit vero canens Latonæ gloriosæ filius
cithara cava ad Pytho saxosam,
immortales vestes habens, odoratas; ipsius autem cithara
aureo a plectro sonum habet amabilem.
Inde vero ad Olympum a terra, tanquam cogitatum,
vadit Jovis ad domum, deorum inter cœtum aliorum:
statim autem immortalibus curæ-est cithara et cantus.
Musæ quidem simul omnes, alternantes voce pulcra,
celebrant inde deorum dona immortalia, atque hominum
ærumnas, quantas habentes sub immortalibus diis,
vivunt imprudentes et inopes-consilii, nec possunt
invenire mortisque medelam et senectutis remedium.
At pulcris-comis Gratiæ, et lætæ Horæ,
Harmoniaque, Hebeque, Jovisque filia Venus,
tripudiant, altera-alterius ad carpum manus tenentes;
inter-has quidem nec turpis ludit, neque humilis,
sed valde magnaque visu, et specie admirabilis,

Digitized by Google

Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, ὁμότροφος Ἀπόλλωνι.
Ἐν δ' αὖ τῇσιν Ἄρης καὶ ἐΰσκοπος Ἀργειφόντης
παίζουσ'· αὐτὰρ ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων ἐγκιθαρίζει,
καλὰ καὶ ὕψι βιβάς· αἴγλη δέ μιν ἀμφιφαείνει,
μαρμαρυγαί τε ποδῶν καὶ ἐϋκλώστοιο χιτῶνος.
Οἱ δ' ἐπιτέρπονται θυμὸν μέγαν, εἰσορόωντες,
Λητώ τε χρυσοπλόκαμος καὶ μητίετα Ζεὺς,
υἷα φίλον παίζοντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω, πάντως εὔυμνον ἐόντα;
ἠέ σ' ἐνὶ μνηστῆρσιν ἀείδω καὶ φιλότητι,
ὅππως μνωόμενος ἔκιες Ἀζανίδα κούρην,
Ἴσχυ' ἅμ' ἀντιθέῳ, Ἐλατιονίδῃ εὐίππῳ;
ἢ ἅμα Φόρβαντι, Τριόπου γένει, ἢ ἅμ' Ἐρεχθεῖ,
ἢ ἅμα Λευκίππῳ καὶ Λευκίπποιο δάμαρτι

πεζὸς, ὁ δ' ἵπποισιν· οὐ μὴν Τρίοπός γ' ἐνέλειπεν

ἢ ὡς τὸ πρῶτον χρηστήριον ἀνθρώποισιν
ζητεύων κατὰ γαῖαν ἔβης, ἑκατηβόλ' Ἄπολλον;
Πιερίην μὲν πρῶτον ἀπ' Οὐλύμποιο κατῆλθες·
Λέκτον τ' Ἠμαθίην τε παρέστιχες, ἠδ' Ἐνιῆνας,
καὶ διὰ Περραιβούς· τάχα δ' εἰς Ἰαωλκὸν ἵκανες,
Κηναίου τ' ἐπέβης ναυσικλειτῆς Εὐβοίης.
Στῆς δ' ἐπὶ Ληλάντῳ πεδίῳ· τό τοι οὐχ ἅδε θυμῷ
τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
Ἔνθεν δ' Εὔριπον διαβὰς, ἑκατηβόλ' Ἄπολλον,
βῆς ἀν' ὄρος ζάθεον, χλωρόν· τάχα δ' ἷξες ἀπ' αὐτοῦ,
ἐς Μυκαλησσὸν ἰὼν καὶ Τευμησσὸν λεχεποίην·
Θήβης δ' εἰςαφίκανες ἕδος καταειμένον ὕλῃ·
οὐ γάρ πώ τις ἔναιε βροτῶν ἱερῇ ἐνὶ Θήβῃ,
οὐδ' ἄρα πω τότε γ' ἦσαν ἀταρπιτοὶ οὐδὲ κέλευθοι
Θήβης ἂμ πεδίον πυρηφόρον, ἀλλ' ἔχεν ὕλη.
Ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες, ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
Ὀγχηστὸν δ' ἷξες, Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος·
ἔνθα νεοδμὴς πῶλος ἀναπνέει ἀχθόμενος κῆρ,
ἕλκων ἅρματα καλά· χαμαὶ δ' ἐλατὴρ ἀγαθός περ,
ἐκ δίφροιο θορὼν, ὁδὸν ἔρχεται· οἱ δὲ τέως μὲν
κείν' ὄχεα κροτέουσιν, ἀνακτορίην ἀφιέντες.
Εἰ δέ κεν ἅρματ' ἄγωσιν ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι,
ἵππους μὲν κομέουσι, τὰ δὲ κλίναντες ἐῶσιν.
Ὣς γὰρ τὰ πρώτισθ' ὁσίη γένεθ'· οἱ δὲ ἄνακτι
εὔχονται, δίφρον δὲ θεοῦ τότε Μοῖρα φυλάσσει.
Ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες, ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
Κηφισὸν δ' ἄρ' ἔπειτα κιχήσαο καλλιρέεθρον,
ὅςτε Λιλαίηθεν προχέει καλλίῤῥοον ὕδωρ.
Τὸν διαβὰς, Ἑκάεργε, καὶ Ὠκαλέην πολύπυρον,
ἔνθεν ἄρ' εἰς Ἁλίαρτον ἀφίκεο ποιήεντα.
Βῆς δ' ἐπὶ Τελφούσης· τόθι τοι ἅδε χῶρος ἀπήμων
τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα·
στῆς δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπες·
Τελφοῦσ', ἐνθάδε δὴ φρονέω περικαλλέα νηὸν,
ἀνθρώπων τεῦξαι χρηστήριον, οἵτε μοι αἰεὶ
ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας,
ἠμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
ἠδ' ὅσοι Εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους,

Diana sagittis-gaudens, educata-simul-cum Apolline.
Inter has porro Mars et speculator Argicida
ludunt; at Phœbus Apollo inter-*eos*-citharam-pulsat,
pulcre et sublimiter gradiens; splendor vero illum circumlu-
cet,] micationesque pedum et bene-netæ vestis.
Ac delectantur animo magno, inspicientes,
Latonaque aureis-comis, et providus Jupiter,
filium carum ludentem inter immortales deos.
Quomodo proinde te celebrabo, omnino celebratissimum?
an te inter procos canam, et in-amore,
quando ambiens adiisti Azanidem puellam,
una-cum Ischye deo-pari, Elationide equis-præstante?
aut una-cum Phorbante, Triopi genere, aut cum Erechtheo,
aut cum Leucippo, et Leucippi conjuge?

pedes, ille vero cum-equis: non sane Triopus deficiebat

an ut primum oraculum hominibus
quærens per terram ivisti, longe-jaculans Apollo?
In Pieriam quidem primum ab Olympo descendisti;
Lectonque Emathiamque transibas, et Enianas,
et per Perrhæbos: cito autem in Iaolcum pervenisti,
Cenæumque ascendisti navibus-inclytæ Eubœæ:
stetisti vero in Lelanto campo: qui tibi non placuit in-animo
ad-struendum templumque et lucos arboribus-abundantes.
Inde autem Euripum transgressus, longe-jaculans Apollo,
ascendisti montem divinum, viridem: cito vero venisti ab
ipso,] in Mycalessum profectus, et Teumessum herbosam:
Thebæ autem pervenisti in-solum indutum silva:
nondum enim quisquam habitabat mortalium sacra in Thebe:
neque omnino erant semitæ, nec viæ
Thebæ per campum tritici-feracem; sed *eum* habebat silva.
Inde vero ulterius ivisti, longe-jaculans Apollo;
in-Onchestumque pervenisti, Neptunium splendidum lucum:
ubi recens-domitus equi-pullus spirat gravatus animo,
trahens currus pulcros; humi autem auriga, præstans licet,
e curru ubi-exsiliit, iter facit: hi vero (*aurigæ*) interim qui-
dem] vacuos currus quatiunt, imperio remisso.
Si autem currus agant in lucum arboribus-abundantem,
equos quidem curant, illos autem reclinatos sinunt.
Sic enim omnium-primum fas erat: ipsi vero regi *Neptuno*
supplicant; currum autem dei tunc fatum servat.
Illinc porro ulterius ivisti, longe-jaculans Apollo;
Cephissumque inde attigisti pulcre-fluentem,
qui ex-Lilæa profundit pulcre-labentem aquam.
Hunc transgressus, Sagittans, et Ocaleen tritici-feracem,
inde in Haliartum pervenisti herbosam.
Ivisti autem ad Telphusam: ibi tibi placuit locus innocuus
ad-struendum templumque et lucos arborosos.
Stetisti vero valde prope eam, et ipsam sermone affatus-es:
Telphusa, hic demum in-animo-habeo perpulcrum tem-
plum,] hominum struere oraculum: qui mihi semper
huc adducent perfectas hecatombas,
tum quotquot Peloponnesum pinguem habent, [*tant*,
tum quotquot Europamque, et circumfluas per insulas *habi*-

Digitized by Google

χρησόμενοι· τοῖσιν δέ τ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
πᾶσι θεμιστεύοιμι, χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ὣς εἰπὼν, διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων,
εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ διηνεκές· ἡ δ' ἐσιδοῦσα
Τελφοῦσα κραδίην ἐχολώσατο, εἶπέ τε μῦθον·
Φοῖβε ἄναξ, ἑκάεργε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
ἐνθάδ' ἐπεὶ φρονέεις τεῦξαι περικαλλέα νηὸν,
ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἵτε τοι αἰεὶ
ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
πημανέει σ' αἰεὶ κτύπος ἵππων ὠκειάων,
ἀρδόμενοί τ' οὐρῆες ἐμῶν ἱερῶν ἀπὸ πηγέων.

Ἔνθα τις ἀνθρώπων βουλήσεται εἰσοράασθαι
ἅρματά τ' εὐποίητα καὶ ὠκυπόδων κτύπον ἵππων,
ἢ νηόν τε μέγαν καὶ κτήματα πόλλ' ἐνεόντα.

Ἀλλ' εἰ δή τι πίθοιο — σὺ δὲ κρείσσων καὶ ἀρείων
ἐσσὶ, ἄναξ, ἐμέθεν, σεῦ δὲ σθένος ἐστὶ μέγιστον —
ἐν Κρίσῃ ποίησαι ὑπὸ πτυχὶ Παρνησοῖο.
Ἔνθ' οὔθ' ἅρματα καλὰ δονήσεται, οὔτε τοι ἵππων
ὠκυπόδων κτύπος ἔσται ἐΰδμητον περὶ βωμόν.
Ἀλλὰ καὶ ὣς προσάγοιεν Ἰηπαιήονι δῶρα
ἀνθρώπων κλυτὰ φῦλα· σὺ δὲ φρένας ἀμφιγεγηθὼς
δέξαι' ἱερὰ καλὰ περικτιόνων ἀνθρώπων.
Ὣς εἰποῦσ', Ἑκάτου πέπιθε φρένας, ὄφρα οἱ αὐτῇ
Τελφούσῃ κλέος εἴη ἐπὶ χθονὶ, μηδ' Ἑκάτοιο.
Ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες, ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
ἷξες δ' ἐς Φλεγύων ἀνδρῶν πόλιν ὑβριστάων,
οἳ Διὸς οὐκ ἀλέγοντες ἐπὶ χθονὶ ναιετάασκον
ἐν καλῇ βήσσῃ, Κηφισίδος ἐγγύθι λίμνης.
Ἔνθεν καρπαλίμως προςέβης πρὸς δειράδα θύων·
ἵκεο δ' ἐς Κρίσην ὑπὸ Παρνησὸν νιφόεντα,
κνημὸν πρὸς Ζέφυρον τετραμμένον, αὐτὰρ ὕπερθεν
πέτρη ἐπικρέμαται, κοίλη δ' ὑποδέδρομε βῆσσα,
τρηχεῖ'· ἔνθα ἄναξ τεκμήρατο Φοῖβος Ἀπόλλων
νηὸν ποιήσασθαι ἐπήρατον, εἶπέ τε μῦθον·
Ἐνθάδε δὴ φρονέω τεύξειν περικαλλέα νηὸν,
ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἵτε μοι αἰεὶ
ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας,
ἠμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
ἠδ' ὅσοι Εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους,
χρησόμενοι· τοῖσιν δ' ἄρ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
πᾶσι θεμιστεύοιμι, χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ὣς εἰπὼν, διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων,
εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ διηνεκές· αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῖς
λάϊνον οὐδὸν ἔθηκε Τροφώνιος ἠδ' Ἀγαμήδης,
υἱέες Ἐργίνου, φίλοι ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
ἀμφὶ δὲ νηὸν ἔνασσαν ἀθέσφατα φῦλ' ἀνθρώπων
ξεστοῖσιν λάεσσιν, ἀοίδιμον ἔμμεναι αἰεί.
Ἀγχοῦ δὲ κρήνη καλλίρροος, ἔνθα δράκαιναν
κτεῖνεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, ἀπὸ κρατεροῖο βιοῖο,
ζατρεφέα, μεγάλην, τέρας ἄγριον, ἣ κακὰ πολλὰ
ἀνθρώπους ἔρδεσκεν ἐπὶ χθονὶ, πολλὰ μὲν αὐτοὺς,
πολλὰ δὲ μῆλα ταναύποδ'· ἐπεὶ πέλε πῆμα δαφοινόν.

oraculum-petituri: iis autem ego verum consilium
omnibus edicam, oracula-edens in opulento templo.
Sic fatus, disposuit fundamenta Phœbus Apollo,
lata et valde longa per-totum: sed intuita
Telphusa corde irata-est, dixitque sermonem:
Phœbe rex, sagittans, verbum aliquod tibi in mente ponam:] hic quoniam cogitas struere perpulcrum templum,
ut-sit hominibus oraculum; hique tibi semper
huc adducent perfectas hecatombas:
at tibi edicam, tu vero in mente reconde tua:
infestabit te semper strepitus equorum velocium,
aquantesque muli meis sacris ex fontibus.

Hic aliquis hominum malet inspicere
currusque fabrefactos, et velocium strepitum equorum audire,] quam templumque magnum et opes multas, quæ-insint.

Sed si quid demum obtemperaveris, (tu autem potentior et præstantior] es me, rex, tuaque vis est maxima,)
in Crissa fac *templum*, sub jugo Parnassi:
ubi nec currus pulcri agitabuntur, nec tibi equorum
velocium strepitus erit bene-structam circa aram.
Sed etiam sic adducant Iepæani dona
hominum inclytæ gentes; tu vero mente gaudio-perfusus
accipe sacra pulcra circumhabitantium hominum.
Sic locuta, Sagittantis flexit mentem, ut sua ipsius
Telphusæ fama esset super terram, nec-vero Sagittantis.
Illinc autem ulterius ivisti, longe-jaculans Apollo:
venistique in Phlegyarum virorum urbem contumeliosorum,
qui Jovem non curantes super terra habitabant
in pulcra valle, Cephissium prope lacum.
Inde rapide ascendisti ad jugum ruens;
venistique in Crissam sub Parnasso nivoso,
latus Zephyro obversum: sed desuper
petra suspensa-est; cava autem subtenditur vallis,
aspera; ibi rex constituit Phœbus Apollo
templum facere amabile, dixitque sermonem:
Hic demum cogito struere perpulcrum templum,
ut-sit hominibus oraculum; qui-quidem mihi semper
huc adducent perfectas hecatombas,
tum quotquot Peloponnesum pinguem habent,
tum quotquot Europamque, et circumfluas per insulas habitant,] oraculum-petituri: iis autem ego verum consilium
omnibus edicam, oracula-edens in opulento templo.
Sic fatus, disposuit fundamenta Phœbus Apollo,
lata et valde longa per totum; at super ipsis
lapideum limen posuit Trophonius, atque Agamedes,
filii Ergini, cari immortalibus diis:
circùm vero templum condidere innumeræ gentes hominum
politis lapidibus, cantu-celebre ut-esset semper.
Prope autem *erat* fons pulcre-fluens, ubi dracænam
occidit rex, Jovis filius, a valido arcu,
bene-nutritam, magnam, monstrum ferum, quæ mala multa
hominibus faciebat in terra, multa quidem ipsis,
multaque pecoribus pedes-tendentibus; quippe erat pestis cruenta.

Digitized by Google

Καί ποτε δεξαμένη χρυσοθρόνου ἔτρεφεν Ἥρης
δεινόν τ' ἀργαλέον τε Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν,
ὅν ποτ' ἄρ' Ἥρη ἔτικτε, χολωσαμένη Διῒ πατρὶ,
εὖτ' ἄρα δὴ Κρονίδης ἐρικυδέα γείνατ' Ἀθήνην
ἐκ κορυφῆς· ἡ δ' αἶψα χολώσατο πότνια Ἥρη,
ἠδὲ καὶ ἀγρομένοισι μετ' ἀθανάτοισιν ἔειπεν·
Κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
ὡς ἔμ' ἀτιμάζειν ἄρχει νεφεληγερέτα Ζεὺς
πρῶτος, ἐπεί μ' ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν·
καὶ νῦν νόσφιν ἐμεῖο τέκε γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
ἣ πᾶσιν μακάρεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν·
αὐτὰρ ὅγ' ἠπεδανὸς γέγονεν μετὰ πᾶσι θεοῖσιν
παῖς ἐμὸς, Ἥφαιστος, ῥικνὸς πόδας, ὃν τέκον αὐτὴ
ῥίψ' ἀνὰ χερσὶν ἑλοῦσα, καὶ ἔμβαλον εὐρέϊ πόντῳ·
ἀλλά ἑ Νηρῆος θυγάτηρ, Θέτις ἀργυρόπεζα,
δέξατο, καὶ μετὰ ᾗσι κασιγνήτῃσι κόμισσεν.
Ὡς ὄφελ' ἄλλο θεοῖσι χαρίζεσθαι μακάρεσσιν.
Σχέτλιε, ποικιλομῆτα· τί νῦν ἔτι μήσεαι ἄλλο;
πῶς ἔτλης οἶος τεκέειν γλαυκῶπιδ' Ἀθήνην;
οὐκ ἂν ἐγὼ τεκόμην; καὶ σὴ κεκλημένη ἔμπης
ἦν ἄρ' ἐν ἀθανάτοισιν, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Καὶ νῦν μέν τοι ἐγὼ τεχνήσομαι ὥς κε γένηται
παῖς ἐμὸς, ὅς κε θεοῖσι μεταπρέποι ἀθανάτοισιν,
οὔτε σὸν αἰσχύνασ' ἱερὸν λέχος, οὔτ' ἐμὸν αὐτῆς·
οὐδέ τοι εἰς εὐνὴν πωλήσομαι, ἀλλ' ἀπὸ σεῖο
τηλόθεν οὖσα, θεοῖσι μετέσσομαι ἀθανάτοισιν.
Ὡς εἰποῦσ', ἀπὸ νόσφι θεῶν κίε χωομένη κῆρ.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο βοῶπις πότνια Ἥρη,
χειρὶ καταπρηνεῖ δ' ἔλασε χθόνα, καὶ φάτο μῦθον·
Κέκλυτε νῦν μοι, Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Τιτῆνές τε θεοὶ, τοὶ ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες
Τάρταρον ἀμφὶ μέγαν, τῶν ἐξ ἄνδρες τε θεοί τε·
αὐτοὶ νῦν μευ πάντες ἀκούσατε, καὶ δότε παῖδα
νόσφι Διὸς, μηδέν τι βίην ἐπιδευέα κείνου·
ἀλλ' ὅγε φέρτερος εἴη, ὅσον Κρόνου εὐρύοπα Ζεύς.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἵμασε χθόνα χειρὶ παχείῃ·
κινήθη δ' ἄρα γαῖα φερέσβιος· ἡ δ' ἐσιδοῦσα
τέρπετο ὃν κατὰ θυμόν· ὀΐετο γὰρ τελέεσθαι.
Ἐκ τούτου δὴ ἔπειτα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
οὔτε ποτ' εἰς εὐνὴν Διὸς ἤλυθε μητιόεντος,
οὔτε ποτ' ἐς θῶκον πολυδαίδαλον, ὡς τὸ πάρος περ
αὐτῷ ἐφεζομένη πυκινὰς φραζέσκετο βουλάς·
ἀλλ' ἥγ' ἐν νηοῖσι πολυλλίστοισι μένουσα
τέρπετο οἷς ἱεροῖσι βοῶπις πότνια Ἥρη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο,
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
ἡ δ' ἔτεκ' οὔτε θεοῖς ἐναλίγκιον, οὔτε βροτοῖσιν,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν.
Αὐτίκα τόνδε λαβοῦσα βοῶπις πότνια Ἥρη,
δῶκεν ἔπειτα φέρουσα κακῷ κακόν· ἡ δ' ὑπέδεκτο.
Ὡς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκε κατὰ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων·
ὃς τῇγ' ἀντιάσειε, φέρεσκέ μιν αἴσιμον ἦμαρ,
πρίν γέ οἱ ἰὸν ἐφῆκεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων

Et aliquando susceptum ab aureum-solium-habente Junone
nutriit] gravemque difficilemque Typhaona, damnum mortalibus,] quem olim Juno peperit, irata Jovi patri,
quando jam Saturnius gloriosam genuerat Minervam
e vertice; ac statim irata-est veneranda Juno
atque etiam congregatos inter immortales dixit:
Audite me, omnesque dii, omnesque deæ,
ut me ignominia-afficere incipit nubes-cogens Jupiter
prior, postquam me uxorem fecit-sibi honesta doctam:
et nunc sine me peperit cæsiis-oculis Minervam,
quæ inter-omnes beatos excellit immortales:
at ille debilis factus-est inter omnes deos,
filius meus, Vulcanus, mutilus pedibus, quem peperi ipsa,
projeci manibus correptum, et injeci lato ponto:
sed ipsum Nerei filia, Thetis argenteis-pedibus,
suscepit, et cum suis sororibus curavit.
Utinam aliud diis gratificata-esset beatis.
Improbe, versute, quid nunc adhuc machinaberis aliud?
quomodo sustinuisti solus gignere cæsiis-oculis Minervam?
non ego peperissem? et tua vocata tamen *uxor*
eram inter immortales, qui cœlum latum habitant.
Et nunc idcirco ego machinabor, ut nascatur
filius meus, qui inter-deos excellat immortales,
nec tuum dedecorans sacrum lectum, nec meum ipsius:
nec tuo in cubili versabor, sed abs te
procul absens, diis interero immortalibus.
Sic locuta, seorsum a diis ivit irata animo.
Statim deinde precabatur magnis-oculis veneranda Juno,
manu vero prona percussit terram, et dixit sermonem:
Auscultate jam mihi, Terra, et Cœlum latum superne,
Titanesque dii, vos sub terra habitantes
Tartarum circa magnum, ex quibus *sunt* virique diique;
ipsi nunc me omnes audite, et date *mihi* filium
seorsum a-Jove, nihil quicquam viribus inferiorem illo;
sed is præstantior sit, quantum Saturno late-sonans Jupiter.
Sic igitur locuta, verberavit terram manu robusta:
motaque-est inde terra alma: illa autem intuita
delectabatur suo in animo: putabat enim perfectum-iri.
Ex hoc jam deinde integrum in annum,
neque unquam ad cubile Jovis ivit providi,
neque unquam ad sedile arte-variegatum, sicut antea quidem] ipsi insidens sapientia meditabatur consilia:
sed ea in templis multum-adoratis manens
oblectabatur suis sacris, magnis-oculis veneranda Juno.
Verum quando jam mensesque et dies exacti-erant,
iterum se-circumvolvente anno, et advenerant horæ,
ipsa peperit nec diis similem, nec mortalibus,
gravemque difficilemque Typhaonem, damnum mortalibus.
Statim hunc prehensum magnis-oculis veneranda Juno
dedit deinde ferens malo malum; eaque (*Pytho*) suscepit.
Quæ sic mala multa faciebat apud inclytas gentes hominum:
quisquis ei occurreret, auferebat eum fatalis dies,
priusquam illi telum immisit rex sagittans Apollo

Digitized by Google

χαρτερόν· ἡ δ' ὀδύνῃσιν ἐρεχθομένη χαλεπῇσιν
κεῖτο μέγ' ἀσθμαίνουσα, χυλινδομένη κατὰ χῶρον.
Θεσπεσίη δ' ἐνοπὴ γένετ' ἄσπετος· ἡ δὲ καθ' ὕλην
πυκνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, λεῖπε δὲ θυμὸν,
φοινὸν ἀποπνείουσ'· ὁ δ' ἐπεύξατο Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἐνταυθοῖ νῦν πύθευ ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ·
οὐδὲ σύγε ζώουσα κακὸν δήλημα βροτοῖσιν
ἔσσεαι, οἳ γαίης πολυφόρβου καρπὸν ἔδοντες
ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας·
οὐδέ τί τοι θάνατόν γε δυσηλεγέ' οὔτε Τυφωεὺς
ἀρκέσει, οὔτε Χίμαιρα δυσώνυμος, ἀλλὰ σέγ' αὐτοῦ
πύσει γαῖα μέλαινα καὶ ἠλέκτωρ Ὑπερίων.
Ὣς φάτ' ἐπευχόμενος· τὴν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.

Τὴν δ' αὐτοῦ κατέπυσ' ἱερὸν μένος ἠελίοιο·
ἐξ οὗ νῦν Πυθὼ κικλήσκεται· οἱ δὲ ἄνακτα
Πύθιον καλέουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκα κεῖθι
αὐτοῦ πῦσε πέλωρ μένος ὀξέος ἠελίοιο.

Καὶ τότ' ἄρ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
οὕνεκά μιν κρήνη καλλίρροος ἐξαπάφησεν·
βῆ δ' ἐπὶ Τελφούσης κεχολωμένος, αἶψα δ' ἵκανεν·
στῆ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Τελφοῦσ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἐμὸν νόον ἐξαπάφουσα,
χῶρον ἔχουσ' ἐρατὸν, προχέειν καλλίρροον ὕδωρ.
Ἐνθάδε δὴ καὶ ἐμὸν κλέος ἔσσεται, οὐδὲ σὸν οἴης.
Ἦ, καὶ ἐπὶ ῥίον ὦσεν ἄναξ, ἑκάεργος Ἀπόλλων,
πετραίης προχόῃσιν, ἀπέκρυψεν δὲ ῥέεθρα,
καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι,
ἄγχι μάλα κρήνης καλλιρρόου· ἔνθα δ' ἄνακτι
πάντες ἐπίκλησιν Τελφουσίῳ εὐχετόωνται,
οὕνεκα Τελφούσης ἱερῆς ᾔσχυνε ῥέεθρα.

Καὶ τότε δὴ κατὰ θυμὸν ἐφράζετο Φοῖβος Ἀπόλλων,
οὕστινας ἀνθρώπους ὀργίονας εἰσαγάγοιτο,
οἳ θεραπεύσονται Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ.
Ταῦτ' ἄρα ὁρμαίνων, ἐνόησ' ἐπὶ οἴνοπι πόντῳ
νῆα θοήν· ἐν δ' ἄνδρες ἔσαν πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ,
Κρῆτες ἀπὸ Κνωσοῦ Μινωΐου, οἵ ῥά τ' ἄνακτι
ἱερά τε ῥέζουσι, καὶ ἀγγέλλουσι θέμιστας
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅ,ττι κεν εἴπῃ
χρείων ἐκ δάφνης γυάλων ὕπο Παρνησοῖο.

Οἱ μὲν ἐπὶ πρῆξιν καὶ χρήματα νηῒ μελαίνῃ
ἐς Πύλον ἠμαθόεντα Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους
ἔπλεον· αὐτὰρ ὁ τοῖσι συνήντετο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἐν πόντῳ δ' ἐπόρουσε, δέμας δελφῖνι ἐοικὼς,
νηῒ θοῇ, καὶ κεῖτο πέλωρ μέγα τε δεινόν τε.
Τῶν δ' οὔτις κατὰ θυμὸν ἐπεφράσατ', οὐδ' ἐνόησεν

πάντοσ' ἀνασσείασκε, τίνασσε δὲ νήϊα δοῦρα.
Οἱ δ' ἀκέων ἐνὶ νηῒ καθείατο δειμαίνοντες·
οὐδ' οἵγ' ὅπλ' ἔλυον κοίλην ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
[οὐδ' ἔλυον λαῖφος νηὸς κυανοπρώροιο,]
ἀλλ' ὡς τὰ πρώτιστα κατεστήσαντο βοεῦσιν,
ὣς ἔπλεον· κραιπνὸς δὲ Νότος κατόπισθεν ἔπειγεν

validum; ea vero doloribus agitata gravibus,
jacebat valde anhelans, volutans-se per solum.
Ingens vero clamor factus-est, immensus: ea autem per silvam] crebro admodum huc et illuc volutabatur, linquebatque
animum,] cruentum exspirans; et jactavit-super-*ea* Phœbus
Apollo:] Hic nunc putresce super terra virorum-altrice;
neque tu-sane vivis malum damnum mortalibus
eris, qui terræ almæ fructum edentes
huc adducent perfectas hecatombas:
neque omnino tibi mortem gravem nec Typhoeus
arcebit, nec Chimæra infausti-nominis, sed te-sane hic
putrefaciet terra nigra et indefessus Hyperion.
Sic dixit jactans; ei vero caligo oculos obtexit.

Ipsamque ibidem putrefecit sacra vis solis;
ex quo nunc Pytho vocatur: illi autem regem
Pythium vocant ex-re-nominatum, quoniam illic
eo-ipso-in-loco putrefecit monstrum vis acuti solis.

Et tunc sane cognovit sua in mente Phœbus Apollo,
quod se fons pulcre-fluens deceperat:
ivit autem ad Telphusam iratus, celeriterque advenit:
stetit vero valde prope eam, et ipsam sermone allocutus-est:
Telphusa, non eras meam mentem decipiens,
locum habens amabilem, profusura pulcre-fluentem aquam.
Hic demum et mea fama erit, nec tua solius.
Dixit, et molem superingessit rex, sagittans Apollo,
petrarum prominentiis, occultavitque fluenta,
atque aram fecit-sibi in luco arboribus-abundante,
prope valde fontem pulcre-fluentem; ibi autem regi
omnes cognomine Telphusio supplicant;
quoniam Telphusæ sacræ dedecoravit fluenta.

Et tunc in animo meditabatur Phœbus Apollo,
quosnam homines sacerdotes sibi-ascisceret;
qui *sibi* ministri-forent Pytho in saxosa.
Hæc igitur animo agitans, conspexit in nigro ponto
navem velocem, atque viri inerant multique et boni,
Cretes ex Cnosso Minoia; qui quidem regi
sacraque faciunt, et enuntiant leges
Phœbi Apollinis aureum-arcum-gestantis, quodcunque dixerit] oracula-edens ex lauro, cavitatibus sub Parnassi.

Hi quidem ob mercaturam et opes navi nigra
ad Pylum arenosam, et Pylo-ortos homines,
navigabant; at eis obviam-factus-est Phœbus Apollo,
in pontoque insiliit, corpore delphini assimilatus,
navi veloci, et jacebat monstrum magnumque horrendumque.
Eorum vero nemo in animo cogitarat, neque adverterat,

undecunque commovebat, concutiebatque navalia ligna.
Illi autem tacite in navi sedebant timentes;
neque illi rudentes solvebant cavam per navem nigram,
[nec solvebant velum navis prora-cærulea,]
sed quemadmodum *eam* primum instruxerant loris,
sic navigabant: præceps autem Notus pone excitabat

Digitized by Google

νῆα θοήν. Πρῶτον δὲ παρημείβοντο Μάλειαν,
πὰρ δὲ Λακωνίδα γαῖαν, Ἕλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον,
ἷξον, καὶ χῶρον τερψιμβρότου Ἠελίοιο,
Ταίναρον, ἔνθα τε μῆλα βαθύτριχα βόσκεται αἰεὶ
Ἠελίοιο ἄνακτος, ἔχει δ' ἐπιτερπέα χῶρον.
Οἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἔθελον νῆα σχεῖν, ἠδ' ἀποβάντες
φράσσασθαι μέγα θαῦμα, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι,
εἰ μενέει νηὸς γλαφυρῆς δαπέδοισι πέλωρον,
ἢ εἰς οἶδμ' ἅλιον πολυίχθυον αὖτις ὀρούσει.
Ἀλλ' οὐ πηδαλίοισιν ἐπείθετο νηῦς εὐεργής,
ἀλλὰ παρὲκ Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσα
ἤϊ' ὁδόν· πνοιῇ δὲ ἄναξ, ἑκάεργος Ἀπόλλων,
ῥηϊδίως ἴθυν'· ἡ δὲ πρήσσουσα κέλευθον
Ἀρήνην ἵκανε καὶ Ἀργυφέην ἐρατεινήν,
καὶ Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ ἐΰκτιτον Αἶπυ

καὶ Πύλον ἠμαθόεντα, Πυλοιγενέας τ' ἀνθρώπους·
βῆ δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καὶ παρὰ Δύμην,
ἠδὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί·
εὖτε Φερὰς ἐπέβαλλεν, ἀγαλλομένη Διὸς οὔρῳ

καί σφιν ὑπ' ἐκ νεφέων Ἰθάκης τ' ὄρος αἰπὺ πέφαντο,
Δουλίχιόν τε Σάμη τε καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πελοπόννησον παρενίσσετο πᾶσαν,
καὶ δὴ ἐπεὶ Κρίσης κατεφαίνετο κόλπος ἀπείρων,
ὅστε δι' ἐκ Πελοπόννησον πίειραν ἐέργει·
ἦλθ' ἄνεμος Ζέφυρος μέγας, αἴθριος , ἐκ Διὸς αἴσης,
λάβρος ἐπαιγίζων ἐξ αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Ἄψορροι δὴ ἔπειτα πρὸς Ἠῶ τ' Ἠέλιόν τε
ἔπλεον, ἡγεμόνευε δ' ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
ἷξον δ' ἐς Κρίσην εὐδείελον, ἀμπελόεσσαν,
ἐς λιμέν'· ἡ δ' ἀμάθοισιν ἐχρίμψατο ποντοπόρος νηῦς.
Ἔνθ' ἐκ νηὸς ὄρουσεν ἄναξ, ἑκάεργος Ἀπόλλων,
ἀστέρι εἰδόμενος μέσῳ ἤματι· τοῦ δ' ἀπὸ πολλαὶ
σπινθαρίδες πωτῶντο, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἷκεν·
ἐς δ' ἄδυτον κατέδυνε διὰ τριπόδων ἐριτίμων.
Ἐν δ' ἄρ' ὅγε φλόγα δαῖε, πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα,
πᾶσαν δὲ Κρίσην κάτεχεν σέλας· αἱ δ' ὀλόλυξαν
Κρισαίων ἄλοχοι, καλλίζωνοί τε θύγατρες,
Φοίβου ὑπὸ ῥιπῆς· μέγα γὰρ δέος εἷλεν ἕκαστον.
Ἔνθεν δ' αὖτ' ἐπὶ νῆα, νόημ' ὣς, ἆλτο πέτεσθαι,
ἀνέρι εἰδόμενος αἰζηῷ τε κρατερῷ τε,
πρωθήβῃ, χαίτης εἰλυμένος εὐρέας ὤμους·
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε ληϊστῆρες, ὑπεὶρ ἅλα, τοίτ' ἀλόωνται
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
τίφθ' οὕτως ἧσθον τετιηότες, οὐδ' ἐπὶ γαῖαν
ἐκβῆτ', οὐδὲ καθ' ὅπλα μελαίνης νηὸς ἔθεσθε;
αὕτη μέν γε δίκη πέλει ἀνδρῶν ἀλφηστάων,
ὁππότ' ἂν ἐκ πόντοιο ποτὶ χθονὶ νηῒ μελαίνῃ
ἔλθωσιν, καμάτῳ ἀδδηκότες· αὐτίκα δέ σφεας
σίτοιο γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἱρεῖ.

navem velocem. Primum vero præternavigabant Maleam,
præterque Laconicam terram, Helosque, maritimam urbem,
advenere, et locum oblectantis-mortales Solis,
Tænarum, ubi pecudes villosæ pascuntur semper
Solis regis; habentque amœnum locum.
Hi quidem deinde illic volebant navem sistere, et egressi
observare magnum miraculum, et oculis videre,
utrum mansurum-esset navis cavæ in-tabulatis monstrum,
an in undam marinam piscosam rursus ruiturum.
Sed non clavis parebat navis bene-fabricata,
verum præter Peloponnesum pinguem tendens
ibat iter: flatu vero rex, sagittans Apollo,
facile dirigebat; ea autem conficiens viam
ad-Arenen pervenit, et Argypheam amœnam,
et Thryum, Alphei vadum, et bene-ædificatum Æpy,

et Pylum arenosam, Pyloque-ortos homines:
ivit porro præter Crunos, et Chalcidem, et præter Dymen,
et præter Elidem divinam, ubi dominantur Epei; [do,
quando ad-Pheras appellebatur, gaudens Jovis vento-secun-

atque ipsis sub nubibus Ithacæque mons altus apparebat,
Dulichiumque, Sameque, et nemorosa Zacynthus.
Sed quando jam Peloponnesum præterierat omnem,
ac postquam jam Crissæ apparebat sinus immensus,
qui penitus Peloponnesum pinguem dirimit,
venit ventus Zephyrus magnus, serenus, e Jovis consilio,
impetuosus, ingruens ex æthere, ut citissime
navis emetiretur currens maris salsam aquam.
Retrogradi jam deinde ad Auroramque Solemque
navigabant; duxque-erat rex, Jovis filius, Apollo:
pervenerunt vero in Crissam late-conspicuam, vitiferam,
in portum; et arenis appulsa-est pontum-transiens navis.
Illic navi exsiliit rex, sagittans Apollo,
astro se-assimilans medio die: ab eo vero multæ
scintillæ evolabant, fulgorque ad cœlum pervenit;
in adytum autem subiit per tripodas valde-pretiosos.
Intus deinde ille flammam accendebat, ostentans sua tela,
totam vero Crissam occupabat fulgor: et acclamarunt
Crissæorum uxores, pulcreque-cinctæ filiæ,
Phœbi ob impetum: magnus enim timor ceperat quemque.
Inde vero rursus ad navem, tanquam cogitatum, prosiliit
volatu,] viro se-assimilans juvenique fortique,
primum-pubescenti, cæsarie obvolutus latos humeros;
et ipsos compellatos verbis alatis allocutus-est:
O hospites, quinam estis? unde navigatis humidas vias?
nunquid ob mercaturam, an temere vagamini,
tanquam prædones, super mare? qui quidem vagantur,
animas *periculis* objectantes, malum alienigenis ferentes?
cur ita sedetis attoniti, neque in terram
egressi-estis, neque arma nigræ navis deposuistis?
hic etenim mos est hominum sollertium,
quandocunque ex ponto ad terram navi nigra
venerint, labore defessi; statim autem ipsos
cibi dulcis circum præcordia desiderium capit.

Digitized by Google

Ὣς φάτο, καί σφιν θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκεν·
τὸν καὶ ἀμειβόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
Ξεῖν', ἐπεὶ οὐ μὲν γάρ τι καταθνητοῖσιν ἔοικας,
οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
τίς δῆμος, τίς γαῖα; τίνες βροτοὶ ἐγγεγάασιν;
ἄλλῃ γὰρ φρονέοντες ἐπεπλέομεν μέγα λαῖτμα,
ἐς Πύλον ἐκ Κρήτης, ἔνθεν γένος εὐχόμεθ' εἶναι·
νῦν δ' ὧδε ξὺν νηῒ κατήλθομεν οὔτι ἑκόντες,
νόστου ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα·
ἀλλά τις ἀθανάτων δεῦρ' ἤγαγεν οὐκ ἐθέλοντας.
Τοὺς δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλ-
ξεῖνοι, τοὶ Κνωσὸν πολυδένδρεον ἀμφινέμεσθε [λων·
τὸ πρὶν, ἀτὰρ νῦν οὐκέθ' ὑπότροποι αὖτις ἔσεσθε
ἔς τε πόλιν ἐρατὴν καὶ δώματα καλὰ ἕκαστος,
ἔς τε φίλας ἀλόχους· ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
ἕξετ' ἐμὸν, πολλοῖσι τετιμένοι ἀνθρώποισιν.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων δ' εὔχομαι εἶναι·
ὑμέας δ' ἤγαγον ἐνθάδ' ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
οὔτι κακὰ φρονέων, ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
ἕξετ' ἐμὸν, πᾶσιν μάλα τίμιον ἀνθρώποισιν·
βουλάς τ' ἀθανάτων εἰδήσετε, τῶν ἰότητι
αἰεὶ τιμήσεσθε διαμπερὲς ἤματα πάντα.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πείθεσθε τάχιστα.
Ἱστία μὲν πρῶτον κάθετον, λύσαντε βοείας·
νῆα δ' ἔπειτα θοὴν ἐπὶ ἠπείρου ἐρύσασθε,
ἐκ δὲ κτήμαθ' ἕλεσθε καὶ ἔντεα νηὸς ἐΐσης,
καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
πῦρ δ' ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες,
εὔχεσθαι δὴ ἔπειτα, παριστάμενοι περὶ βωμόν.

Ὡς μὲν ἐγὼ τὸ πρῶτον ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ,
εἰδόμενος δελφῖνι, θοῆς ἐπὶ νηὸς ὄρουσα,
ὣς ἐμοὶ εὔχεσθαι Δελφινίῳ· αὐτὰρ ὁ βωμὸς
αὐτὸς Δέλφειος καὶ ἐπόψιος ἔσσεται αἰεί.

Δειπνῆσαί τ' ἄρ' ἔπειτα θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
καὶ σπεῖσαι μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἧσθε,
ἔρχεσθαί θ' ἅμ' ἐμοὶ, καὶ ἰηπαιήον' ἀείδειν,
εἰσόκε χῶρον ἵκησθον, ἵν' ἕξετε πίονα νηόν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπί-
Ἱστία μὲν πρῶτον κάθεσαν, λῦσαν δὲ βοείας· [θοντο.
ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἐκ δ' ἁλὸς ἤπειρόνδε θοὴν ἀνὰ νῆ' ἐρύσαντο
ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, παρὰ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν,
καὶ βωμὸν ποίησαν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
πῦρ δ' ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες,
εὔχονθ', ὡς ἐκέλευε, παριστάμενοι περὶ βωμόν.
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
καὶ σπεῖσαν μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, [λων,
βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλ-

Sic dixit; et ipsis fiduciam in pectoribus immisit:
eum et respondens Cretum dux contra allocutus-est:
Hospes, quippe nequaquam mortalibus similis-videris,
non corpore, neque oris-habitu, sed immortalibus diis,
salveque et magnopere gaude; dii vero tibi prospera dent.
Et mihi hoc dic verum, ut bene sciam:
quis populus, quænam terra *hæc est?* quinam homines in
sunt?] alio enim cogitantes navigabamus-per magnum mare,
ad Pylum ex Creta, unde *nos* genere profitemur esse;
nunc vero huc cum navi devenimus nequaquam lubentes,
reditus appetentes, per-aliud iter, alias vias;
sed aliquis immortalium *nos* huc duxit nolentes.
Hos vero respondens allocutus-est sagittans Apollo:
hospites, qui Cnossum arboribus-abundantem incolebatis
antea, at nunc non-amplius reduces iterum eritis
in urbemque amabilem et ædes pulcras quisque,
et ad caras uxores; sed hic opulentum templum
habitabitis meum, multis honorati hominibus.
Sum autem ego Jovis filius, Apollinemque *me* glorior esse:
vos vero duxi huc super magnam voraginem maris,
nequaquam mala cogitans, sed hic opulentum templum
habitabitis meum, omnibus valde honoratum hominibus:
consiliaque immortalium scietis; quorum voluntate
semper honorabimini perpetuo dies omnes.
Sed agite, sicut ego dixero, parete citissime:
vela quidem primum demittite, solutis loris:
navem autem deinde velocem in litus trahite,
atque opes eximite et arma ex-navi æquali,
et aram facite super litus maris:
ignem vero accendentes, superque *eo* farinas albas adolentes,] precamini jam postea, astantes circa aram.

Sicut quidem ego primum in obscuro ponto,
me-assimilans delphini, veloci navi insilii:
sic mihi supplicate Delphinio; at ara
ipsa Delphia et conspicua erit semper.

Cœnateque porro inde velocem apud navem nigram,
et libate beatis diis, qui Olympum habitant.
Ac postquam cibi dulcis desiderium exemeritis,
veniteque una mecum, et Iopæana canite,
usquedum ad-locum perveneritis, ubi habebitis opulentum
templum.] Sic dixit; hique ei valde auscultarunt et paruere.
Vela quidem primum demiserunt, solveruntque lora;
malumque receptaculo admoverunt, rudentibus demissum;
egrediebantur vero et ipsi in litus maris.
Ex mari autem in-terram velocem navem sursum traxerunt,
alte super arenas, juxtaque sustentacula longa stravere:
et aram fecerunt super litore maris;
ignemque accendentes, superque *eo* farinas albas adolentes,
supplicabant, ut jusserat, astantes circa aram.
Cœnam deinde sumserunt velocem apud navem nigram,
et libarunt beatis diis, qui Olympum habitant.
At postquam potus et cibi desiderium exemerant,
profecti-sunt ire; præibatque ipsis rex, Jovis filius, Apollo,

Digitized by Google

φόρμιγγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἀγατὸν κιθαρίζων,
καλὰ καὶ ὕψι βιβάς· οἱ δὲ ῥήσσοντες ἕποντο
Κρῆτες πρὸς Πυθὼ, καὶ ἰηπαιήον' ἄειδον,
οἷοί τε Κρητῶν παιήονες, οἷσίτε Μοῦσα
ἐν στήθεσσιν ἔθηκε θεὰ μελίγηρυν ἀοιδήν.
Ἄκμητοι δὲ λόφον προσέβαν ποσὶν, αἶψα δ' ἵκοντο
Παρνησὸν καὶ χῶρον ἐπήρατον, ἔνθ' ἄρ' ἔμελλον
οἰκήσειν πολλοῖσι τετιμένοι ἀνθρώποισιν.

cltharam in manibus habens, admirabiliter ludens,
pulcre et sublimiter gradiens : at *terram* pedibus-pulsantes
sequebantur] Cretes ad Pytho, et Iopæana canebant,
quales *sunt* Cretum pæanes, quibus quidem Musa
in pectoribus posuit dea suavem cantum.
Indefessi autem collem ascenderunt pedibus, citoque advenere] in-Parnassum, et locum amabilem, ubi inde erant
habitaturi, multis honorati hominibus.

Δεῖξε δ' ἄγων αὐτοῦ δάπεδον καὶ πίονα νηόν.
Τῶν δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν·
τὸν καὶ ἀνειρόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
Ὦ ἄν', ἐπειδὴ τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
ἤγαγες — οὕτω που τῷ σῷ φίλον ἔπλετο θυμῷ —
πῶς καὶ νῦν βεόμεσθα; τό σε φράζεσθαι ἄνωγμεν.
Οὔτε τρυγηφόρος ἥδε γ' ἐπήρατος οὔτ' εὐλείμων,
ὥστ' ἀπό τ' εὖ ζώειν καὶ ἅμ' ἀνθρώποισιν ὀπηδεῖν.
Τοὺς δ' ἐπιμειδήσας προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
νήπιοι ἄνθρωποι, δυστλήμονες, οἳ μελεδῶνας
βούλεσθ', ἀργαλέους τε πόνους καὶ στείνεα θυμῷ·
ῥηΐδιον ἔπος ὔμμ' ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω.
Δεξιτερῇ μάλ' ἕκαστος ἔχων ἐν χειρὶ μάχαιραν
σφάζειν αἰεὶ μῆλα· τὰ δ' ἄφθονα πάντα παρέσται
ὅσσα ἐμοί κ' ἀγάγωσι περικλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων·
νηὸν δὲ προφύλαχθε, δέδεχθε δὲ φῦλ' ἀνθρώπων

ἐνθάδ' ἀγειρομένων, καὶ ἐμὴν ἰθύν τε μάλιστα

ἠέ τι τηΰσιον ἔπος ἔσσεται, ἠέ τι ἔργον,
ὕβρις θ', ἣ θέμις ἐστὶ καταθνητῶν ἀνθρώπων

ἄλλοι ἔπειθ' ὑμῖν σημάντορες ἄνδρες ἔσονται,
τῶν ὑπ' ἀναγκαίῃ δεδμήσεσθ' ἤματα πάντα.
Εἴρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι φύλαξαι.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Λητοῦς υἱέ·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Ostendit vero ducens suum solum et opulentum templum.
Eorum autem commovebatur animus in pectoribus caris :
illumque interrogans Cretum dux contra dicebat :
O rex, quandoquidem procul ab-amicis et patria terra
nos duxisti (sic fere tuo placitum erat animo),
quomodo et nunc vivemus? hoc te consultare jubemus.
Neque uvæ-ferax hæc amabilis *terra-est*, nec pratis-bonis,
ita-ut inde commode vivamus, et cum hominibus versemur.
Illos vero subridens affatus-est Jovis filius Apollo :
insipientes homines, miseri, qui curas
cupitis, gravesque labores, et angustias in-animo :
facile verbum vobis dicam, et in mente ponam.
Dextra prorsus quisque habens in manu cultrum,
mactate semper pecora; hæc vero copiosa omnia aderunt,
quanta mihi adduxerint inclytæ gentes hominum :
templum vero custodite, excipiteque gentes hominum

hic se-congregantium : et meum impetum maxime

sive quod vanum verbum fuerit, sive quod opus,
injuriaque, qui mos est mortalium hominum

alii deinde vobis rectores viri erunt,
quibus necessitate subditi-eritis dies omnes.
Dicta-sunt tibi omnia; tu vero in mente tua serva.
Et tu quidem sic salve, Jovis et Latonæ fili :
verum ego et tui et alius meminero cantionis.

B.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἑρμῆν ὕμνει, Μοῦσα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱόν,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα,
Νύμφη ἐϋπλόκαμος, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,
αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἠλεύαθ' ὅμιλον,
ἄντρον ἔσω ναίουσα παλίσκιον· ἔνθα Κρονίων
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
ὄφρα κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην,
λήθων ἀθανάτους τε θεοὺς, θνητούς τ' ἀνθρώπους.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μεγάλοιο Διὸς νόος ἐξετελεῖτο,
τῇ δ' ἤδη δέκατος μεὶς οὐρανῷ ἐστήρικτο·
[ἐς τε φόως ἄγαγεν, ἀρίσημά τε ἔργα τέτυκτο·]
καὶ τότ' ἐγείνατο παῖδα πολύτροπον, αἱμυλομήτην,
ληϊστῆρ', ἐλατῆρα βοῶν, ἡγήτορ' ὀνείρων,

II.

IN MERCURIUM.

Mercurium celebra Musa, Jovis et Majæ filium,
Cyllenen regentem, et Arcadiam pecorosam,
nuntium immortalium, utilium-auctorem, quem peperit Maja
Nympha pulcris-comis, Jovis in amore congressa,
veneranda : beatorum vero deorum subduxit-se e-cœtu,
antrum intus habitans umbrosum : ubi Saturnius
cum-Nympha pulcris-comis miscebatur nocte intempesta,
dum dulcis somnus occuparet candidam-ulnis Junonem,
latens immortalesque deos mortalesque homines.
Sed quando demum magni Jovis mens perfecta-erat,
huicque jam decimus mensis in cœlo stetit :
[inque lucem *eam* duxerat, insigniaque opera facta-erant :]
tunc peperit filium versutum, blande-decipientem,
prædonem, abactorem boum, ducem somniorum,

Digitized by Google

νυκτὸς ὀπωπητῆρα, πυληδόκον, ὃν τάχ' ἔμελλεν
ἀμφανέειν κλυτὰ ἔργα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

Ἠῷος γεγονὼς, μέσῳ ἤματι ἐγκιθάριζεν,
ἑσπέριος βοῦς κλέψεν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
τετράδι τῇ προτέρῃ, τῇ μιν τέκε πότνια Μαῖα.

Ὃς καὶ ἐπειδὴ μητρὸς ἀπ' ἀθανάτων θόρε γυίων,
οὐκέτι δηρὸν ἔκειτο μένων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ·
ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ζήτει βόας Ἀπόλλωνος

οὐδὸν ὑπερβαίνων ὑψηρεφέος ἄντροιο

ἔνθα χέλυν εὑρὼν, ἐκτήσατο μυρίον ὄλβον

Ἑρμῆς τοι πρώτιστα χέλυν τετήνατ' ἀοιδὸν

ἥ ῥά οἱ ἀντεβόλησεν ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν,
βοσκομένη προπάροιθε δόμων ἐριθηλέα ποίην,
σαῦλα ποσὶν βαίνουσα. Διὸς δ' ἐριούνιος υἱὸς
ἀθρήσας ἐγέλασσε, καὶ αὐτίκα μῦθον ἔειπεν·
Σύμβολον ἤδη μοι μέγ' ὀνήσιμον· οὐχ ὀνοτάζω.
Χαῖρε, φυὴν ἐρόεσσα, χοροίτυπε, δαιτὸς ἑταίρη,
ἀσπασίη προφανεῖσα· πόθεν τόδε καλὸν ἄθυρμα,
αἰόλον ὄστρακον, ἐσσὶ, χέλυς ὄρεσι ζώουσα;
ἀλλ' οἴσω σ' ἐς δῶμα λαβών· ὄφελός τί μοι ἔσσῃ,
οὐδ' ἀποτιμήσω· σὺ δέ με πρώτιστον ὀνήσεις.
[Οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφιν.]
Ἦ γὰρ ἐπηλυσίης πολυπήμονος ἔσσεαι ἔχμα
ζώουσ'· ἢν δὲ θάνῃς, τότε κεν μάλα καλὸν ἀείδοις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ χερσὶν ἅμ' ἀμφοτέρῃσιν ἀείρας,
ἂψ εἴσω κίε δῶμα, φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα.
Ἔνθ' ἀναμηλώσας γλυφάνῳ πολιοῖο σιδήρου,
αἰῶν' ἐξετόρησεν ὀρεσκῴοιο χελώνης.
Ὡς δ' ὁπότ' ὠκὺ νόημα διὰ στέρνοιο περήσει
ἀνέρος, ὅντε θαμειαὶ ἐπιστρωφῶσι μέριμναι,
[ἢ ὅτε δινηθῶσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαὶ,]
ὣς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήδετο κύδιμος Ἑρμῆς.
Πῆξε δ' ἄρ' ἐν μέτροισι ταμὼν δόνακας καλάμοιο,
πειρήνας διὰ νῶτα λιθοῤῥίνοιο χελώνης·
ἀμφὶ δὲ δέρμα τάνυσσε βοὸς πραπίδεσσιν ἑῇσιν,
καὶ πήχεις ἐνέθηκ', ἐπὶ δὲ ζυγὸν ἤραρεν ἀμφοῖν·
ἑπτὰ δὲ συμφώνους οἴων ἐτανύσσατο χορδάς.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα,
πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἡ δ' ὑπὸ χειρὸς
σμερδαλέον κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν,
ἐξ αὐτοσχεδίης πειρώμενος — ἠΰτε κοῦροι
ἡβηταὶ θαλίῃσι παραιβόλα κερτομέουσιν —
ἀμφὶ Δία Κρονίδην καὶ Μαιάδα καλλιπέδιλον,
ὡς πάρος ὠρίζεσκον ἑταιρείῃ φιλότητι,
ἥν τ' αὐτοῦ γενεὴν ὀνομακλυτὸν ἐξονομάζων·
ἀμφιπόλους τ' ἐγέραιρε καὶ ἀγλαὰ δώματα Νύμφης,
καὶ τρίποδας κατὰ οἶκον, ἐπηετανούς τε λέβητας.
Καὶ τὰ μὲν οὖν ἤειδε, τὰ δὲ φρεσὶν ἄλλα μενοίνα.
Καὶ τὴν μὲν κατέθηκε φέρων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ
φόρμιγγα γλαφυρήν· ὁ δ' ἄρα κρειῶν ἐρατίζων

noctis speculatorem, forium-observatorem; qui cito erat
ostensurus inclyta opera inter immortales deos.

Matutinus natus, medio die citharam-pulsabat,
vespertinus boves furatus-est longe-jaculantis Apollinis,
quarta *die* priori, qua ipsum peperit veneranda Maja,

Qui et postquam matris ab immortalibus prosiliit membris,
non-amplius diu jacebat manens sacra in vanno (*cunis*):
sed ille exsiliens quærebat boves Apollinis,

limen transgrediens alte-tecti antri,

ibi testudine inventa, acquisivit infinitas opes.

Mercurius sane primum testudinem arte-effecit canoram;

quæ tum ei occurrit ad aulæ fores,
depascens ante ædes floridam herbam,
lente pedibus incedens. Jovis autem utilium-auctor filius
conspicatus risit, et statim sermonem dixit:
Signum nunc mihi valde utile *accidit:* haud aspernor.
Salve, specie amabilis, chori-rectrix, convivii socia,
grata quæ-apparuisti: unde hoc pulcrum oblectamentum,
variegata testa, es, testudo in-montibus vivens?
Sed feram te in domum sumtam: utilitas aliqua mihi eris,
nec despicatui-habebo: tu vero me omnium-primum juvabis.
[Domi melius *est* esse, quoniam noxium foris *esse*.]
Certe enim incantationis damnosæ eris impedimentum
vivens; sin mortua fueris, tunc admodum pulcre canes.
Sic igitur dixit; et manibus simul ambabus ubi-sustulerat,
rursus introivit domum, ferens amabile oblectamentum.
Ibi exsculpens scalpro cani ferri
medullam-spinalem exterebravit montanæ testudinis.
Sicut autem quando celere cogitatum per pectus transierit
viri, quem frequentes versant curæ:
[vel quando volvuntur ab oculis lucis-micationes:]
sic simul verbumque et opus moliebatur gloriosus Mercurius.
Fixit autem inde in mensuris sectas arundines calami,
ubi-trajecerat penitus dorsa tecto-lapideo testudinis,
circùm autem pellem extendit bovis consiliis suis,
et brachia imposuit, insuperque jugum (*transtillum*) aptavit ambobus;] septem vero consonas ovium intendit chordas.
Ac postquam construxerat secum-portans amabile oblectamentum,] plectro tentabat singulatim; ea autem sub manu
graviter insonuit: deusque pulcre succinebat,
ex tempore periculum-faciens (veluti juvenes
puberes in-conviviis vicissim conviciantur),
de Jove Saturnio, et Maja pulcros-calceos-habente,
quomodo olim consueverant amatoria consuetudine,
suamque ipsius generationem inclytam prædicans,
famulosque celebrabat, et præclaras ædes Nymphæ,
et tripodas per domum, crebrosque lebetas.
Et hæc quidem jam canebat, alia autem mente agitabat.
Et hanc quidem deposuit ferens sacra in vanno,
citharam caram: ipse autem deinde carnium appetens,

Digitized by Google

ἆλτο κατὰ σκοπιὴν εὐώδεος ἐκ μεγάροιο,
ὁρμαίνων δόλον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν, οἷά τε φῶτες
φηληταὶ διέπουσι μελαίνης νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
'Ηέλιος μὲν ἔδυνε κατὰ χθονὸς Ὠκεανόνδε
αὐτοῖσίν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν· αὐτὰρ ἄρ' Ἑρμῆς
Πιερίης ἀφίκανε θέων ὄρεα σκιόεντα,
ἔνθα θεῶν μακάρων βόες ἄμβροτοι αὖλιν ἔχεσκον,
βοσκόμεναι λειμῶνας ἀκηρασίους, ἐρατεινούς.
Τῶν τότε Μαιάδος υἱὸς, ἐΰσκοπος Ἀργειφόντης,
πεντήκοντ' ἀγέλης ἀπετάμνετο βοῦς ἐριμύκους.
Πλανοδίας δ' ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
ἴχνι' ἀποστρέψας· δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης * *
ἀντία ποιήσας ὁπλὰς τὰς πρόσθεν ὄπισθεν,
τὰς δ' ὄπιθεν πρόσθεν, κατὰ δ' ἔμπαλιν αὐτὸς ἔβαινεν.

Σάνδαλα δ' αὐτίκ' ἔριψεν ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσιν,

ἄφραστ' ἠδ' ἀνόητα διέπλεκε θαυματὰ ἔργα,
συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους.
Τῶν τότε συνδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης,
ἀβλαβέως ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σάνδαλα κοῦφα
αὐτοῖσιν πετάλοισι, τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης
ἔσπασε Πιερίηθεν, ὁδοιπορίην ἀλεείνων,
οἷά τ' ἐπειγόμενος, δολιχὴν ὁδὸν αὐτοτροπήσας.
Τὸν δὲ γέρων ἐνόησε, δέμων ἀνθοῦσαν ἀλωὴν,
ἱέμενον πεδίονδε δι' Ὀγχηστὸν λεχεποίην.
Τὸν πρότερος προσέφη Μαίης ἐρικυδέος υἱός·
Ὦ γέρον, ὅστε φυτὰ σκάπτεις ἐπικαμπύλος ὤμους,
ἦ πολυοινήσεις, εὖτ' ἂν τάδε πάντα φέρῃσιν.

Καί τε ἰδὼν, μὴ ἰδὼν εἶναι, καὶ κωφὸς, ἀκούσας,
καὶ σιγᾶν, ὅτε μή τι καταβλάπτῃ τὸ σὸν αὐτοῦ.
Τόσσον φὰς, συνέσευε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα.
Πολλὰ δ' ὄρη σκιόεντα καὶ αὐλῶνας κελαδεινοὺς
καὶ πεδί' ἀνθεμόεντα διήλασε κύδιμος Ἑρμῆς.
Ὀρφναίη δ' ἐπίκουρος ἐπαύετο δαιμονίη νὺξ,
ἡ πλείων, τάχα δ' ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός·
ἡ δὲ νέον σκοπιὴν προσεβήσατο δῖα Σελήνη,
Πάλλαντος θυγάτηρ, Μεγαμηδείδαο ἄνακτος·
τῆμος ἐπ' Ἀλφειὸν ποταμὸν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους.
Ἀκμῆτες δ' ἵκανον ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον
καὶ ληνοὺς, προπάροιθεν ἀριπρεπέος λειμῶνος.
Ἔνθ' ἐπεὶ εὖ βοτάνης ἐπεφόρβει βοῦς ἐριμύκους

καὶ τὰς μὲν συνέλασσεν ἐς αὔλιον, ἀθρόας οὔσας,
λωτὸν ἐρεπτομένας ἠδ' ἐρσήεντα κύπειρον·
σὺν δ' ἐφόρει ξύλα πολλὰ, πυρὸς δ' ἐπεμαίετο τέχνην.
Δάφνης ἀγλαὸν ὄζον ἑλὼν ἐπέλεψε σιδήρῳ,
ἄρμενον ἐν παλάμῃ· ἄμπνυτο δὲ θερμὸς ἀϋτμή.

Ἑρμῆς τοι πρώτιστα πυρήϊα πῦρ τ' ἀνέδωκεν.

Πολλὰ δὲ κάγκανα κᾶλα κατουδαίῳ ἐνὶ βόθρῳ
οὖλα λαβὼν ἐπέθηκεν ἐπηετανά· λάμπετο δὲ φλὸξ
τηλόσε φῦσαν ἱεῖσα πυρὸς μέγα δαιομένοιο.

prosiliit in speculam odorata ex domo,
moliens dolum altum in mente, qualia quidem homines
prædones agitant obscuræ noctis in hora.
Sol quidem occidebat sub terra in Oceanum
ipsisque cum-equis et curribus; at Mercurius
Pieriæ advenit currens ad-montes umbrosos,
ubi deorum beatorum boves immortales stabulum habebant,
depascentes prata intemerata, amœna.
Horum tunc Majæ filius, speculator Argicida,
quinquaginta ab-armento avertit boves late-mugientes;
errabundas autem agebat per arenosum locum,
vestigiis reflexis: dolosæ vero non obliviscebatur artis,
e-contrario faciens ungulas priores, posteriores,
posterioresque, priores, et ex-transverso ipse incedebat.

Sandalia autem statim projecit super arenas marinas,

ineffabilia et incomprehensibilia complicabat mirabilia opera
commiscens myricas, et myrteis-similes ramos.
Ex-his tunc colligato recens-florentis fasciculo silvæ,
sine-damno sub pedibus ligavit-sibi sandalia levia,
ipsis cum-foliis, quæ gloriosus Argicida
avulsit a-Pieria *decedens*, iter-populi declinans,
utpote properans, longum iter in-compendium-agens.
Eum vero senex animadvertit, struens floridum hortum,
properantem ad-campum, per Onchestum herbosam.
Hunc prior allocutus-est Majæ inclytæ filius:
O senex, qui plantas fodis incurvus humeris,
certe vino-abundabis, quando hæc omnia *fructum* ferent.

Et conspicatus, ne conspicatus sis, et surdus *esto,* etsi-audieris,] et taceas, quum nihil lædat rem tuam ipsius.
Tantum locutus, una-agitabat boum fortia capita.
Multos autem montes umbrosos, et valles sonoras,
et campos floridos transiit gloriosus Mercurius.
Obscura autem adjutrix finiebatur divina nox,
maxima-ex-parte; citoque mane fiebat operariis-favens:
ac modo in-speculam (*cœlum*) accesserat divina Luna,
Pallantis filia, Megamedidæ regis:
tunc ad Alpheum amnem Jovis validus filius
Phœbi Apollinis boves egit latis-frontibus.
Indomitæ autem pervenere ad stabulum altum,
et lacus, *qui erant* ante excellens pratum.
Ibi postquam bene herba paverat boves late-mugientes,

et has quidem simul-egit in stabulum, confertas,
lotum carpentes, et roscidum cyperum:
simulque ferebat ligna mula, ignisque aggressus-est artem.
Lauri splendidum ramum sumtum decorticavit ferro,
aptum palmæ; sursumque-spirabat calidus vapor.

Mercurius utique primum focum ignemque edidit.

Multa autem sicca ligna humili in fovea
densa sumta imposuit copiosa: emicabat vero flamma
procul spiramen mittens ignis valde ardentis.

Digitized by Google

Ὄφρα δὲ πῦρ ἀνέκαιε βίη κλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
τόφρα δ' ἐριβρύχους ἕλικας βοῦς ἕλκε θύραζε
δοιὰς ἄγχι πυρός· δύναμις δέ οἱ ἔπλετο πολλή.
Ἀμφοτέρας δ' ἐπὶ νῶτα χαμαὶ βάλε φυσιοώσας

ἐγκλίνων δ' ἐκύλινδε, δι' αἰῶνάς τε τορήσας

Ἔργῳ δ' ἔργον ὄπαζε, ταμὼν κρέα πίονα δημῷ·
ὤπτα δ' ἀμφ' ὀβελοῖσι πεπαρμένα δουρατέοισιν,
σάρκας ὁμοῦ καὶ νῶτα γεράσμια καὶ μέλαν αἷμα,
ἐργμένον ἐν χολάδεσσι· τὰ δ' αὐτοῦ κεῖτ' ἐπὶ χώρης·
ῥινοὺς δ' ἐξετάνυσσε καταστυφέλῳ ἐπὶ πέτρῃ,
ὡς ἔτι νῦν τάμετ' ἄσσα πολυχρόνια πεφύασιν,
δηρὸν δὴ μετὰ ταῦτα καὶ ἄκριτον. Αὐτὰρ ἔπειτα
Ἑρμῆς χαρμόφρων εἰρύσσατο πίονα ἔργα
λείῳ ἐπὶ πλαταμῶνι, καὶ ἔσχισε δώδεκα μοίρας
κληροπαλεῖς· τέλεον δὲ γέρας προςέθηκεν ἑκάστῃ.
Ἔνθ' ὁσίης κρεάων ἠράσσατο κύδιμος Ἑρμῆς.
Ὀδμὴ γάρ μιν ἔτειρε, καὶ ἀθάνατόν περ ἐόντα,
ἡδεῖ'· ἀλλ' οὐδ' ὥς οἱ ἐπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ,
καί τε μάλ' ἱμείροντι, περᾶν ἱερῆς κατὰ δειρῆς.
Ἀλλὰ τὰ μὲν κατέθηκεν ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
δημὸν καὶ κρέα πολλά· μετήορα δ' αἶψ' ἀνάειρεν,
σῆμα νέης φωρῆς, ἐπὶ δὲ ξύλα κάγκαν' ἀγείρας,
οὐλόποδ', οὐλοκάρηνα πυρὸς κατεδάμνατ' ἀϋτμῇ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα κατὰ χρέος ἤνυσε δαίμων,
σάνδαλα μὲν προέηκεν ἐς Ἀλφειὸν βαθυδίνην,
ἀνθρακιὴν δ' ἐμάρανε, κόνιν δ' ἀμάθυνε μέλαιναν
παννύχιος· καλὸν δὲ φόως ἐπέλαμπε Σελήνης.
Κυλλήνης δ' αἶψ' αὖτις ἀφίκετο δῖα κάρηνα
ὄρθριος, οὐδέ τίς οἱ δολιχῆς ὁδοῦ ἀντεβόλησεν,
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
οὐδὲ κύνες λελάκοντο. Διὸς δ' ἐριούνιος Ἑρμῆς
δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλήϊθρον ἔδυνεν,
αὔρῃ ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος, ἠΰτ' ὀμίχλη.
Ἰθύσας δ' ἄντρου ἐξίκετο πίονα νηὸν,
ἦκα ποσὶ προβιβῶν· οὐ γὰρ κτύπεν, ὥςπερ ἐπ' οὔδει.
Ἐσσυμένως δ' ἄρα λίκνον ἐπῴχετο κύδιμος Ἑρμῆς·
σπάργανον ἀμφ' ὤμοις εἰλυμένος, ἠΰτε τέκνον
νήπιον, ἐν παλάμῃσι παρ' ἰγνύσι λαῖφος ἀθύρων
κεῖτο, χέλυν ἐρατὴν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἐέργων.
Μητέρα δ' οὐκ ἄρ' ἔληθε θεὰν θεὸς, εἶπέ τε μῦθον·
Τίπτε σὺ, ποικιλομῆτα, πόθεν τόδε νυκτὸς ἐν ὥρῃ
ἔρχῃ, ἀναιδείην ἐπιειμένε; νῦν σε μάλ' οἴω
ἢ τάχ' ἀμήχανα δεσμὰ περὶ πλευρῇσιν ἔχοντα
Λητοΐδου ὑπὸ χερσὶ δι' ἐκ προθύροιο περήσειν,
ἢ σὲ λαβόντα μεταξὺ κατ' ἄγκεα φηλητεύσειν.
Ἔῤῥε, τάλαν! μεγάλην σε πατὴρ ἐφύτευσε μέριμναν
θνητοῖς ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Τὴν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·
μῆτερ ἐμὴ, τί με ταῦτα δεδίσκεαι, ἠΰτε τέκνον
νήπιον, ὃς μάλα παῦρα μετὰ φρεσὶν αἴσυλα οἶδεν,
ταρβαλέον, καὶ μητρὸς ὑπαιδείδοικεν ἐνιπάς;
αὐτὰρ ἐγὼ τέχνης ἐπιβήσομαι, ἥτις ἀρίστη,
βουλεύων ἐμὲ καὶ σὲ διαμπερές· οὐδὲ θεοῖσιν

Dum autem ignem accendebat vis inclyti Vulcani,
interea valde-mugientes camuras boves trahebat foras
duas prope ignem; vis vero ei erat multa.
Ambas autem in terga humi dejecit anhelantes;

inclinansque volvebat, medullasque perfodiens

Operi vero opus addebat, incidens carnes pingues adipe;
assabat autem verubus transfixa ligneis,
carnes simul et terga honorifica, et nigrum sanguinem,
inclusum in intestinis; reliqua vero ibidem jacebant in solo:
pelles autem extendit aspera in petra,
sicut adhuc nunc secantur, quæquæ ad-diuturnitatem factæ
sunt,] diu jam postea et infinite. At deinde
Mercurius gaudens-animo traxit pinguia opera
lævi super loco-plano, et scidit duodecim partes
sorte-distribuendas; perfectumque honorem addidit cuique.
Ibi jus (*esum*) carnium appetebat gloriosus Mercurius;
odor enim illum torquebat, quamquam immortalem,
suavis; sed neque sic eum jubebat animus generosus,
et valde cupientem transmittere per sacrum collum.
Sed hæc quidem deposuit in stabulum altum,
adipem et carnes multas: in-sublime vero statim sustulit,
signum puerilis furti, insuperque ligna sicca colligens,
densa-pedibus, densa-verticibus, ignis domuit æstu.
Ac postquam omnia rite perfecerat deus,
scandalia quidem projecit in Alpheum profundis-vorticibus,
carbones autem exstinxit, cineremque amoliebatur nigram
pernox: pulcra autem lux illucebat Lunæ.
Cyllenes vero statim rursus advenit ad-divinos vertices
matutinus; nec quisquam ei in-longo itinere occurrit
nec deorum beatorum, nec mortalium hominum:
neque canes latrarunt. Jovis autem *filius* utilium-auctor Mer-
curius] incurvatus domus per seram ingressus-est,
auræ autumnali similis, veluti nebula.
Rectaque-progressus ex-antro pervenit ad-opulentum tem-
plum,] leviter pedibus incedens: non enim sonitum-edebat,
sicut in solo.] Festinanter vero dein cunas adibat gloriosus
Mercurius:] fascia circa humeros obvolutus, veluti puer
infans, in palmis juxta poplites velo ludens
jacebat, testudinem amabilem ad lævam manum cohibens.
Matrem vero non latebat deam deus, dixitque *ea* sermonem:
Quid tu, versute, *fecisti et* unde jam noctis in hora
venis, impudentia indute? nunc te omnino puto
vel cito insolubilia vincula circa latera habentem,
Latoidæ sub manibus, per vestibulum exiturum:
vel *eum* te prehensum mediis in vallibus spoliaturum.
I in-malam-rem, improbe! magnam te pater sevit sollicitu-
dinem] mortalibus hominibus et immortalibus diis.
Ei vero Mercurius verbis respondit astutis:
mater mea, quid me hæc *loquens* territas, veluti puerum
infantem, qui valde pauca in animo improba novit,
timidum, et *qui* matris reformidat increpationes?
At ego artem aggrediar, quæcunque *sit* optima,
consulens mihi et tibi penitus; neque deos

Digitized by Google

νῶϊ μετ' ἀθανάτοισιν ἀδώρητοι καὶ ἄπαστοι
αὐτοῦ τῇδε μένοντες ἀνεξόμεθ', ὡς σὺ κελεύεις.
Βέλτερον, ἤματα πάντα μετ' ἀθανάτοις ὀαρίζειν,
πλούσιον, ἀφνειὸν, πολυλήϊον, ἢ κατὰ δῶμα
ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι θαασσέμεν· ἀμφὶ δὲ τιμῆς
κἀγὼ τῆς ὁσίης ἐπιβήσομαι, ἧσπερ Ἀπόλλων.
Εἰ δέ κε μὴ δώῃσι πατὴρ ἐμὸς, ἤτοι ἔγωγε
πειρήσω· δύναμαι φηλητέων ὄρχαμος εἶναι.
Εἰ δέ μ' ἐρευνήσει Λητοῦς ἐρικυδέος υἱὸς,
ἄλλο τί οἱ καὶ μεῖζον ὀΐομαι ἀντιβολήσειν.
Εἶμι γὰρ ἐς Πυθῶνα, μέγαν δόμον ἀντιτορήσων,
ἔνθεν ἅλις τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
πορθήσω, καὶ χρυσὸν, ἅλις τ' αἴθωνα σίδηρον,
καὶ πολλὴν ἐσθῆτα· σὺ δ' ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλῃσθα.
Ὣς οἱ μὲν ῥ' ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
υἱός τ' αἰγιόχοιο Διὸς καὶ πότνια Μαῖα.
Ἠὼς δ' ἠριγένεια φόως θνητοῖσι φέρουσα
ὤρνυτ' ἀπ' Ὠκεανοῖο βαθυῤῥόου· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Ὀγχηστόνδ' ἀφίκανε κιὼν, πολυήρατον ἄλσος
ἁγνὸν ἐρισφαράγου Γαιηόχου· ἔνθα γέροντα
κνώδαλον εὗρε, δέμοντα παρὲξ ὁδοῦ ἕρκος ἀλωῆς.
Τὸν πρότερος προσέφη Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός·
Ὦ γέρον, Ὀγχηστοῖο βατοδρόπε ποιήεντος,
βοῦς ἀπὸ Πιερίης διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνω,
πάσας θηλείας, πάσας κεράεσσιν ἑλικτὰς,
ἐξ ἀγέλης· ὁ δὲ ταῦρος ἐβόσκετο μοῦνος ἀπ' ἄλλων,
κυάνεος· χαροποὶ δὲ κύνες κατόπισθεν ἕποντο
τέσσαρες, ἠΰτε φῶτες, ὁμόφρονες· οἱ μὲν ἔλειφθεν,
οἵ τε κύνες, ὅ τε ταῦρος — ὃ δὴ πέρι θαῦμα τέτυκται —
ταὶ δ' ἔβαν, ἠελίοιο νέον καταδυομένοιο,
ἐκ μαλακοῦ λειμῶνος, ἀπὸ γλυκεροῖο νομοῖο.
Ταῦτά μοι εἰπὲ, γεραιὲ παλαιγενὲς, εἴ που ὄπωπας
ἀνέρα, ταῖσδ' ἐπὶ βουσὶ διαπρήσσοντα κέλευθον.
Τὸν δ' ὁ γέρων μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ὦ φίλος, ἀργαλέον μὲν, ὅσ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτο,
πάντα λέγειν· πολλοὶ γὰρ ὁδὸν πρήσσουσιν ὁδῖται,
τῶν οἱ μὲν κακὰ πολλὰ μεμαότες, οἱ δὲ μάλ' ἐσθλὰ,
φοιτῶσιν· χαλεπὸν δὲ δαήμεναί ἐστιν ἕκαστον.
Αὐτὰρ ἐγὼ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἔσκαπτον περὶ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο·
παῖδα δ' ἔδοξα, φέριστε, σαφὲς δ' οὐκ οἶδα, νοῆσαι,
ὅστις ὁ παῖς ἅμα βουσὶν ἐϋκραίρῃσιν ὀπήδει,
νήπιος, εἶχε δὲ ῥάβδον· ἐπιστροφάδην δ' ἐβάδιζεν.
[ἐξοπίσω δ' ἀνέεργε, κάρη δ' ἔχον ἀντίον αὐτῷ.]
Φῆ ῥ' ὁ γέρων· ὁ δὲ θᾶσσον ὁδὸν κίε μῦθον ἀκούσας·
οἰωνὸν δ' ἐνόει τανυσίπτερον, αὐτίκα δ' ἔγνω
φηλητὴν γεγαῶτα Διὸς παῖδα Κρονίωνος.
Ἐσσυμένως δ' ἤϊξεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων
ἐς Πύλον ἠγαθέην, διζήμενος εἰλίποδας βοῦς,
πορφυρέῃ νεφέλῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους·
ἴχνιά τ' εἰσενόησεν Ἑκηβόλος, εἶπέ τε μῦθον·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἴχνια μὲν τάδε γ' ἐστὶ βοῶν ὀρθοκραιράων,
ἀλλὰ πάλιν τέτραπται ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα·

nos inter immortales indotati et impasti
hic ibidem manere sustinebimus, ut tu jubes.
Melius *est,* dies omnes cum immortalibus versari,
divitem, locupletem, spoliis-abundantem; quam domi
antro in obscuro considere; sed honorem
etiam-ego justum adipiscar, quem-scilicet Apollo.
Si autem non dederit pater meus, nempe ego
tentabo : possum prædonum dux esse.
Si autem me exquisiverit Latonæ inclytæ filius,
aliud quiddam ei et majus puto occursurum.
Ibo enim in Pythona, magnam domum perforaturus;
inde affatim tripodas perpulcros atque lebetas
prædabor, et aurum, affatimque splendidum ferrum,
et multam vestem : tu vero videbis, si volueris.
Sic hi quidem verbis inter se colloquebantur,
filiusque ægidem-tenentis Jovis, et veneranda Maja.
Aurora autem mane-genita, lucem mortalibus afferens,
oriebatur ab Oceano profunde-fluenti : atque Apollo
in-Onchestum pervenit profectus, valde-amabilem lucum
purum late-sonantis Neptuni; ibi senem
repentem invenit, struentem extra viam sepem horti.
Eum prior allocutus-est Latonæ inclytæ filius :
O senex, Onchesti ruborum-decerptor herbosi,
boves a Pieria quærens huc advenio,
omnes femineas, omnes cornibus camuras,
ex armento : sed taurus pascebatur solus ab aliis,
niger : torvique canes pone sequebantur
quatuor, veluti homines, unanimes; hi quidem relicti-sunt,
et canes et taurus (quod certe valde mirum est);
illæ autem abierunt, sole modo occidente,
ex molli prato, a dulci pascuo.
Hæc mihi dic, senex olim-nate, sicubi vidisti
virum, hisce cum bobus facientem iter.
Hunc autem senex verbis respondens allocutus-est :
o amice, difficile quidem, quæcunque oculis *quis* viderit,
omnia dicere : multi enim iter faciunt viatores :
quorum alii quidem mala multa cogitantes, alii vero valde
bona,] itant : difficile autem cognoscere est unumquemque.
At ego per-totum diem ad solis occasum
fodiebam circa fertile-solum horti vitiferi :
puerum vero visus-sum, optime, at clare nescio, cernere,
qui puer una boves pulcris-cornibus comitabatur,
infans; habebat autem virgam, flexuoseque incedebat.
[a-tergo vero cohibebat, caputque habebant adversum ipsi.]
Dixit senex; ille autem ocyus iter faciebat verbo audito;
volucremque videbat patulis-alis; statimque agnovit
prædonem natum Jovis filium Saturnii.
Rapide vero ruit rex, Jovis filius, Apollo
Pylum versus divinam, quærens pedes-trahentes boves,
purpurea nebula coopertus latos humeros :
vestigiaque animadvertit Jaculator, dixitque sermonem :
Dii-boni! certe magnum miraculum hoc oculis video :
vestigia quidem hæc sunt boum capita-alte-ferentium,
sed retro conversa-sunt in herbosum pratum :

Digitized by Google

βήματα δ' οὔτ' ἀνδρὸς τάδε γίγνεται, οὔτε γυναικὸς,
οὔτε λύκων πολιῶν, οὔτ' ἄρκτων, οὔτε λεόντων·
οὐδέ τί κεν ταύρου λασιαύχενος ἔλπομαι εἶναι,
ὅστις τοῖα πέλωρα βιβᾷ ποσὶ καρπαλίμοισιν·
αἰνὰ μὲν ἔνθεν ὁδοῖο, τὰ δ' αἰνότερ' ἔνθεν ὁδοῖο.

Ὣς εἰπὼν, ἤϊξεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
Κυλλήνης δ' ἀφίκανεν ὄρος καταειμένον ὕλῃ,
πέτρης ἐς κευθμῶνα βαθύσκιον, ἔνθα τε Νύμφη
ἀμβροσίη ἐλόχευσε Διὸς παῖδα Κρονίωνος·
ὀδμὴ δ' ἱμερόεσσα δι' οὔρεος ἠγαθέοιο
κίδνατο, πολλὰ δὲ μῆλα ταναύποδα βόσκετο ποίην·
ἔνθα τότε σπεύδων κατεβήσατο λάϊνον οὐδόν.
[ἄντρον ἐς ἠερόεν ἑκατηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων.]
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱὸς,
χωόμενον περὶ βουσὶν, ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα·
σπάργαν' ἔσω κατέδυνε θυήεντ', ἠΰτε πολλὴν
πρέμνων ἀνθρακιὴν ὕλη σποδὸς ἀμφικαλύπτει.

Ὣς Ἑρμῆς Ἑκάεργον ἰδὼν ἀλέεινεν ἓ αὐτόν·
ἐν δ' ὀλίγῳ συνέλασσε κάρη, χεῖράς τε, πόδας τε,
δή ῥα νεόλλουτος, προκαλεύμενος ἥδυμον ὕπνον
ἄγρης· εἰνέτεόν τε χέλυν ὑπὸ μασχάλῃ εἶχεν.

Γνῶ δ', οὐδ' ἠγνοίησε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱὸς
Νύμφην τ' οὐρείην περικαλλέα καὶ φίλον υἱὸν,
παῖδ' ὀλίγον, δολίῃς εἰλυμένον ἐντροπίῃσιν.
Παπτήνας δ' ἄρα πάντα μυχὸν μεγάλοιο δόμοιο,
τρεῖς ἀδύτους ἀνέῳγε, λαβὼν κληῖδα φαεινὴν,
νέκταρος ἐμπλείους ἠδ' ἀμβροσίης ἐρατεινῆς·
πολλὸς δὲ χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἔνδον ἔκειτο,
πολλὰ δὲ φοινικόεντα καὶ ἄργυφα εἵματα Νύμφης,
οἷα θεῶν μακάρων ἱεροὶ δόμοι ἐντὸς ἔχουσιν.
Ἔνθ' ἐπεὶ ἐξερέεινε μυχοὺς μεγάλοιο δόμοιο
Λητοΐδης, μύθοισι προσηύδα κύδιμον Ἑρμῆν·
Ὦ παῖ, ὃς ἐν λίκνῳ κατάκειαι, μήνυέ μοι βοῦς
θᾶσσον· ἐπεὶ τάχα νῶϊ διοισόμεθ' οὐ κατὰ κόσμον.
Ῥίψω γάρ σε λαβὼν ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
ἐς ζόφον αἰνόμορον καὶ ἀμήχανον· οὐδέ σε μήτηρ
ἐς φάος, οὐδὲ πατὴρ ἀναλύσεται, ἀλλ' ὑπὸ γαίῃ
ἐῤῥήσεις, ὀλίγοισιν ἐν ἀνδράσιν ἡγεμονεύων.
Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·
Λητοΐδη, τίνα τοῦτον ἀπηνέα μῦθον ἔειπες,
καὶ βοῦς ἀγραύλους διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις;
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα·
οὐκ ἂν μηνύσαιμ', οὐκ ἂν μήνυτρον ἀροίμην.
[οὔτε βοῶν ἐλατῆρι, κραταιῷ φωτὶ, ἔοικα.]
Οὐκ ἐμὸν ἔργον τοῦτο· πάρος δέ μοι ἄλλα μέμηλεν·
ὕπνος ἔμοιγε μέμηλε καὶ ἡμετέρης γάλα μητρὸς,
σπάργανά τ' ἀμφ' ὤμοισιν ἔχειν, καὶ θερμὰ λοετρά.
Μή τις τοῦτο πύθοιτο, πόθεν τόδε νεῖκος ἐτύχθη·
καί κεν δὴ μέγα θαῦμα μετ' ἀθανάτοισι γένοιτο,
παῖδα νέον γεγαῶτα διὰ προθύροιο περῆσαι
βουσὶ μετ' ἀγραύλοισι· τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις.
Χθὲς γενόμην· ἁπαλοὶ δὲ πόδες, τρηχεῖα δ' ὑπὸ χθών.

gressus autem nec viri hi sunt, nec mulieris,
nec luporum canorum, neque ursorum, nec leonum:
neque omnino tauri hirsuta-cervice *ea* credo esse,
qui tam monstrose gradiatur pedibus velocibus :
gravia quidem hinc viæ, verum graviora illinc viæ.

Sic locutus impetum-cepit rex, Jovis filius, Apollo;
Cyllenesque pervenit ad-montem indutum silva,
petræ in latibulum umbrosum : ubi Nympha
immortalis peperit Jovis filium Saturnii;
odor vero jucundus per montem divinum
spargebatur, multæque pecudes pedes-tendentes pascebant
herbam :] ibi tunc festinans descendit per-lapideum limen.
[antrum in obscurum longe-jaculans ipse (*solus*) Apollo.]
Eum autem ut animadvertit Jovis et Majæ filius,
iratum de bobus, longe jaculantem Apollinem,
fascias intro subiit odoratas, veluti multam
ramorum favillam mollis cinis circumtegit.

Sic Mercurius Sagittantem conspicatus subtrahebat se ipsum:
in breve autem coegit caput, manusque, pedesque,
jam scilicet recens-lotus, provocans dulcem somnum,
ex-venatione : recentemque testudinem sub ala tenebat.

Agnovit autem, neque ignoravit Jovis et Latonæ filius
Nymphamque montanam perpulcram, et carum filium,
puerum parvum, dolosis involutum versutiis.
Circumspiciens vero dein omnem recessum magnæ domus,
tria adyta aperuit, sumta clave splendida,
nectare plena et ambrosia amabili :
multum autem aurumque et argentum intus jacebat,
multaque punicea et alba vestimenta Nymphæ,
qualia deorum beatorum sacræ ædes intus habent.
Ibi postquam perscrutatus-erat recessus magnæ domus
Latoides, verbis allocutus-est gloriosum Mercurium :
O puer, qui in cunis recubas, indica mihi boves
ocyus; quia facile nos discesserimus-invicem non decenter.
Dejiciam enim te prehensum in Tartarum obscurum,
in caliginem infaustam et ineluctabilem; nec te mater
in lucem, nec pater redimet, sed sub terram
abibis, paucos inter viros præsidens.
Ei autem Mercurius verbis respondebat astutis :
Latoide, quemnam hunc crudelem sermonem dixisti,
et boves agrestes quærens huc venisti?
non vidi, non rescivi, non alterius sermonem audivi :
non indicarim, non indicii-præmium reportarim.
[nec boum abactori, forti homini, similis-sum.]
Non meum opus hoc; potius vero mihi alia curæ-sunt;
somnus mihi curæ-est, et nostræ lac matris,
fasciasque circa humeros habere, et calida lavacra.
Ne quis hoc audiat, unde hæc contentio orta-sit :
et sane magnum miraculum inter immortales fieret,
puerum recens natum per vestibulum exiisse
boves inter agrestes : hoc autem incongrue dicis.
Heri natus-sum : molles vero *mihi* pedes, asperaque subest [terra.

Εἰ δ' ἐθέλεις, πατρὸς κεφαλὴν, μέγαν ὅρκον, ὀμοῦμαι,
μὴ μὲν ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ὑπίσχομαι αἴτιος εἶναι,
μήτε τιν' ἄλλον ὄπωπα βοῶν κλοπὸν ὑμετεράων,
αἵτινες αἱ βόες εἰσί· τὸ δὲ κλέος οἶον ἀκούω.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ πυκνὸν ἀπὸ βλεφάρων ἀμαρύσσων,
ὀφρύσι ῥιπτάζεσκεν, ὁρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
μάκρ' ἀποσυρίζων, ἅλιον τὸν μῦθον ἀκούων.
Τὸν δ' ἁπαλὸν γελάσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ὦ πέπον, ἠπεροπευτὰ, δολοφραδὲς, ἦ σε μάλ' οἴω
πολλάκις ἀντιτοροῦντα δόμους εὐναιετάοντας,
ἔννυχον οὐχ ἕνα μοῦνον ἐπ' οὐδεϊ φῶτα καθίσσαι,
σκευάζοντα κατ' οἶκον ἄτερ ψόφου, οἷ' ἀγορεύεις·
πολλοὺς δ' ἀγραύλους ἀκαχήσεις μηλοβοτῆρας
οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὁπότ' ἂν κρειῶν ἐρατίζων
ἀντήσῃς ἀγέλῃσι βοῶν καὶ πώεσι μήλων.
Ἀλλ' ἄγε, μὴ πύματόν τε καὶ ὕστατον ὕπνον ἰαύσῃς,
ἐκ λίκνου κατάβαινε, μελαίνης νυκτὸς ἑταῖρε.
Τοῦτο γὰρ οὖν καὶ ἔπειτα μετ' ἀθανάτοις γέρας ἕξεις,
ἀρχὸς φηλητέων κεκλήσεαι ἤματα πάντα. [λων.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ παῖδα λαβὼν φέρε Φοῖβος Ἀπόλ-
Σὺν δ' ἄρα φρασσάμενος, τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
οἰωνὸν προέηκεν, ἀειρόμενος μετὰ χερσὶν,
τλήμονα γαστρὸς ἔριθον, ἀτάσθαλον ἀγγελιώτην·
ἐσσυμένως δὲ μετ' αὐτὸν ἐπέπταρε· Τοῖο δ' Ἀπόλλων
ἔκλυεν, ἐκ χειρῶν δὲ χαμαὶ βάλε κύδιμον Ἑρμῆν.
Ἕζετο δὲ προπάροιθε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
Ἑρμῆν κερτομέων, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Θάρσει, σπαργανιῶτα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
εὑρήσω καὶ ἔπειτα βοῶν ἴφθιμα κάρηνα
τούτοις οἰωνοῖσι· σὺ δ' αὖθ' ὁδὸν ἡγεμονεύσεις.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὖτ' ἀνόρουσε θοῶς Κυλλήνιος Ἑρμῆς,
σπουδῇ ἰών· ἄμφω δὲ παρ' οὔατα χερσὶν ἐώθει
σπάργανον, ἀμφ' ὤμοισιν ἐλιγμένον, εἶπε δὲ μῦθον·
Πῆ με φέρεις, Ἑκάεργε, θεῶν ζαμενέστατε πάν-
ἦ με βοῶν ἕνεχ' ὧδε χολούμενος ὀρσολοπεύεις; [των;
ὢ πόποι, εἴθ' ἀπόλοιτο βοῶν γένος! οὐ γὰρ ἔγωγε
ὑμετέρας ἔκλεψα βόας, οὐδ' ἄλλον ὄπωπα,
αἵτινές εἰσι βόες· τὸ δὲ δὴ κλέος οἶον ἀκούω.
Δὸς δὲ δίκην καὶ δέξο παρὰ Ζηνὶ Κρονίωνι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τὰ ἕκαστα διαῤῥήδην ἐρέεινον
Ἑρμῆς τ' οἰοπόλος καὶ Λητοῦς ἀγλαὸς υἱὸς,
ἀμφὶς θυμὸν ἔχοντες· ὁ μὲν, νημερτέα φωνῶν,
οὐκ ἀδίκως ἐπὶ βουσὶν ἐλάζυτο κύδιμον Ἑρμῆν·
αὐτὰρ ὁ τέχνῃσίν τε καὶ αἱμυλίοισι λόγοισιν
ἤθελεν ἐξαπατᾷν Κυλλήνιος Ἀργυρότοξον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πολύμητις ἐὼν πολυμήχανον εὗρεν,
ἐσσυμένως δὴ ἔπειτα διὰ ψαμάθοιο βάδιζεν
πρόσθεν, ἀτὰρ κατόπισθε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱός.
Αἶψα δ' ἵκοντο κάρηνα θυώδεος Οὐλύμποιο,
ἐς πατέρα Κρονίωνα, Διὸς περικαλλέα τέκνα·
κεῖθι γὰρ ἀμφοτέροισι δίκης κατέκειτο τάλαντα.
Εὐμυλίη δ' ἔχ' Ὄλυμπον ἀγάννιφον, ἀθάνατοι δὲ
ἄφθιτοι ἠγερέθοντο ποτὶ πτύχας Οὐλύμποιο.
Ἔστησαν δ' Ἑρμῆς τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων

Si autem vis, patris caput, magnum jusjurandum, jurabo :
non ego neque ipse profiteor-me auctorem esse,
nec quenquam alium vidi boum furem vestrarum,
quæcunque illæ boves sunt : famam vero solam audio.
Sic igitur dixit; et crebro a palpebris micans,
superciliis nictabat, spectans huc et illuc,
longum exsibilans, vanum hunc sermonem audiens.
Eum autem molliter ridens allocutus-est sagittans Apollo :
O bone, deceptor, dolose, profecto te omnino puto
sæpe perforantem domos habitantibus-commodas,
nocturnum, non unum solum in limine hominem collocaturum,] convasantem per domum sine strepitu, quod-talia dicis;] multos autem agrestes dolore-afficies ovium-pastores,
montis in saltibus, quandocunque carnium appetens
occurreris armentis boum et gregibus ovium.
Sed age, ne ultimumque et postremum somnum dormiveris,
ex cunis descende, atræ noctis socie.
Hoc etenim et postea inter immortales munus habebis,
dux prædonum vocaberis per-dies omnes.
Sic igitur dixit, et puerum prehensum ferebat Phœbus
Apollo.] Ac consilio-inito, tunc fortis Argicida
augurium emisit, sublatus inter manus,
audacem ventris famulum, improbum nuntium;
vehementerque in ipsum sternutavit. Hunc autem Apollo
audiebat, e manibusque humi dejecit gloriosum Mercurium.
Sedebat vero ante *eum*, etiamsi deproperans iter,
Mercurium conviciis-proscindens, et ipsum sermone allocutus-est :] Confide, fasciate, Jovis et Majæ fili;
inveniam et postea boum fortia capita,
his auguriis; tu vero rursus viæ dux-eris.
Sic dixit : at rursus exsiliit celeriter Cyllenius Mercurius,
difficulter incedens; ambas vero ad aures manibus pressit
fasciam, circa humeros *ea* obvolutus, dixitque sermonem :
Quonam me fers, Sagittans, deorum furiosissime omnium?
nunquid me boum causa sic iratus conturbas?
Dii boni, utinam periisset boum genus : non enim ego
vestras furatus-sum boves, neque alium vidi,
quæcunque sunt boves; famam autem solam audio.
Da vero judicium, et accipe, apud Jovem Saturnium.
Ac postquam singula distincte disceptaverant
Mercuriusque solivagus, et Latonæ præclarus filius,
diversum animum habentes : hic quidem, vera loquens,
non injuste ob boves prehendebat gloriosum Mercurium :
at ille artibusque et blandis sermonibus
volebat decipere Cyllenius Argenteo-arcu-celebrem.
Verum postquam ingeniosus versutum invenit,
festinanter jam deinde *is* per arenam ibat
ante; at pone Jovis et Latonæ filius.
Statim autem venerunt ad-vertices odorati Olympi,
ad patrem Saturnium, Jovis perpulcri filii :
ibi enim ambobus judicii positæ-erant trutinæ.
Rumor vero occupabat Olympum nivosum; immortalesque
sempiterni congregabantur ad juga Olympi.
Steterunt autem Mercuriusque et argenteo-arcu Apollo

πρόσθε Διὸς γούνων· ὁ δ' ἀνείρετο φαίδιμον υἱὸν
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Φοῖβε, πόθεν ταύτην μενοεικέα ληΐδ' ἐλαύνεις,
παῖδα νέον γεγαῶτα, φυὴν κήρυκος ἔχοντα;
σπουδαῖον τόδε χρῆμα θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἦλθεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
ὦ πάτερ, ἦ τάχα μῦθον ἀκούσεαι οὐκ ἀλαπαδνὸν,
κερτομέων, ὡς οἶος ἐγὼ φιλολήϊός εἰμι.
Παῖδά τιν' εὗρον τόνδε διαπρύσιον κεραϊστὴν
Κυλλήνης ἐν ὄρεσσι, πολὺν διὰ χῶρον ἀνύσσας,
κέρτομον, οἷον ἔγωγε θεῶν οὐκ ἄλλον ὄπωπα,
οὐδ' ἀνδρῶν, ὁπόσοι λησίμβροτοί εἰσ' ἐπὶ γαίῃ.
Κλέψας δ' ἐκ λειμῶνος ἐμὰς βοῦς ᾤχετ' ἐλαύνων
ἑσπέριος παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
εὐθὺ Πύλονδ' ἐλάων· τὰ δ' ἄρ' ἴχνια τοῖα πέλωρα,
οἷά τ' ἀγάσσασθαι, καὶ ἀγαυοῦ δαίμονος ἔργα.
Τῇσιν μὲν γὰρ βουσὶν ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα
ἀντία βήματ' ἔχουσα κόνις ἀνέφαινε μέλαινα·
αὐτὸς δ' οὗτος ὅδ' ἐκτὸς, ἀμήχανος, οὔτ' ἄρα ποσσὶν,
οὔτ' ἄρα χερσὶν ἔβαινε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον·
ἀλλ' ἄλλην τινὰ μῆτιν ἔχων διέτριβε κέλευθα
τοῖα πέλωρ', ὡσεί τις ἀραιῇσι δρυσὶ βαίνοι.
Ὄφρα μὲν οὖν ἐδίωκε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
ῥεῖα μάλ' ἴχνια πάντα διέπρεπεν ἐν κονίῃσιν·
αὐτὰρ ἐπεὶ ψαμάθοιο μέγαν στίβον ἐξεπέρησεν,
ἄφραστος γένετ' ὦκα βοῶν στίβος ἠδὲ καὶ αὐτοῦ,
χῶρον ἀνὰ κρατερόν. Τὸν δ' ἐφράσατο βροτὸς ἀνὴρ,
ἐς Πύλον εὐθὺς ἐλῶντα βοῶν γένος εὐρυμετώπων.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τὰς μὲν ἐν ἡσυχίῃ κατέερξεν,
καὶ διαπυρπαλάμησεν ὁδοῦ, τὸ μὲν ἔνθα, τὸ δ' ἔνθα,
ἐν λίκνῳ κατέκειτο μελαίνῃ νυκτὶ ἐοικὼς,
ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι κατὰ ζόφον· οὐδέ κεν αὐτὸν
αἰετὸς ὀξὺ λάων ἐσκέψατο· πολλὰ δὲ χερσὶν
αὐγὰς ὠμόργαζε, δολοφροσύνην ἀλεγύνων.
Αὐτὸς δ' αὐτίκα μῦθον ἀπηλεγέως ἀγόρευεν·
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα·
οὐδέ κε μηνύσαιμ', οὐδ' ἂν μήνυτρον ἀροίμην. [λων·
Ἤτοι ἄρ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο Φοῖβος Ἀπόλ-
Ἑρμῆς δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀμειβόμενος ἔπος ηὔδα,
δείξατο δ' ἐς Κρονίωνα, θεῶν σημάντορα πάντων·
Ζεῦ πάτερ, ἤτοι ἐγώ τοι ἀληθείην καταλέξω·
νημερτής τε γάρ εἰμι, καὶ οὐκ οἶδα ψεύδεσθαι.
Ἦλθεν ἐς ἡμέτερον διζήμενος εἰλίποδας βοῦς
σήμερον, ἠελίοιο νέον ἐπιτελλομένοιο,
οὐδὲ θεῶν μακάρων ἄγε μάρτυρας, οὐδὲ κατόπτας·
μηνύειν δ' ἐκέλευεν ἀναγκαίης ὕπο πολλῆς·
πολλὰ δέ μ' ἠπείλησε βαλεῖν ἐς Τάρταρον εὐρὺν,
οὕνεχ' ὁ μὲν τέρεν ἄνθος ἔχει φιλοκυδέος ἥβης,
αὐτὰρ ἐγὼ χθιζὸς γενόμην — τὰ δέ τ' οἶδε καὶ αὐτὸς —
οὔτι βοῶν ἐλατῆρι, κραταιῷ φωτὶ, ἐοικώς.
Πείθεο — καὶ γὰρ ἐμεῖο πατὴρ φίλος εὔχεαι εἶναι —
ὡς οὐκ οἴκαδ' ἔλασσα βόας, ὡς ὄλβιος εἴην,
οὐδ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβην· τὸ δέ τ' ἀτρεκέως ἀγορεύω.

ante Jovis genua; hic vero interrogabat illustrem filium,
Jupiter altitonans, et ipsum sermone allocutus-est:
Phœbe, unde hanc animo-gratam prædam agis,
puerum recens natum, speciem præconis habentem?
seria hæc res deorum ad cœtum venit.
Eum autem rursus allocutus-est rex sagittans Apollo:
o pater, profecto cito sermonem audies non levem,
carpens, tanquam *si* solus ego prædator essem.
Puerum quendam inveni hunc manifestum depeculatorem
Cyllenæ in montibus, multum spatium permensus,
conviciatorem, qualem ego deorum non alium vidi,
nec virorum, quotquot fallaces sunt super terra.
Furatus autem e prato meas boves, abibat agens
vespertinus apud litus multum-sonori maris;
recta Pylum agens; at vestigia *erant* talia monstrosa
qualia admiraretur *aliquis*, et illustris dei opera.
Ab-illis etenim bobus in herbosum pratum
contrarios gressus habens pulvis ostendebat niger,
ipse vero hic extra, inexpugnabilis, nec pedibus
nec manibus incedebat per arenosum locum:
sed aliud quoddam consilium habens terebat vias
tam monstrosas, ac-si quis tenuibus quercubus incederet.
Qamdiu igitur agitabat per arenosum locum,
facile admodum vestigia omnia conspicua-erant in pulvere:
at postquam arenæ magnum callem pertransierat,
invisibilis factus-est statim boum callis, atque etiam ipsius,
locum per solidum. Ipsum vero animadvertit mortalis vir
ad Pylum recta agentem boum genus latis-frontibus.
Ac postquam has quidem in quiete incluserat,
et astute-machinatus-erat per-viam, partim hic, partim illic,
in cunis jacebat, atræ nocti similis,
antro in obscuro ad tenebras; neque ipsum
aquila acute cernens conspexisset: multum autem manibus
lumina confricabat, dolum struens.
Ipse autem statim sermonem diserte dicebat:
« non vidi, non comperi, non alius sermonem audivi:
neque indicarim, neque indicii-præmium reportarim. »
Enimvero ita fatus considebat Phœbus Apollo:
Mercurius autem ex-altera-parte respondens verbum dixit,
direxitque-se ad Saturnium, deorum rectorem omnium:
Jupiter pater, profecto ego tibi veritatem dicam:
nam veraxque sum, et nescio mentiri.
Venit ad nostram *domum* quærens pedes-trahentes boves
hodie, sole modo oriente;
nec deorum beatorum adducebat testes, neque inspectores:
indicare autem jubebat vim per multam:
multumque me minatus-est *se* conjecturum in Tartarum
latum,] quoniam ille quidem tenerum florem habet gloriosæ
pubertatis,] at ego hesternus natus-sum (hæc vero novit et
ipse),] nequaquam boum abactori, forti viro, similis.
Crede (etenim meus pater carus profiteris esse),
quod non domum egi boves (ita felix sim),
nec limen transgressus-sum; hoc autem vere dico.

Digitized by Google

Ἠέλιον δὲ μάλ' αἰδέομαι καὶ δαίμονας ἄλλους,
καὶ σὲ φιλῶ, καὶ τοῦτον ὀπίζομαι· οἶσθα καὶ αὐτὸς,
ὡς οὐκ αἴτιός εἰμι· μέγαν δ' ἐπιδαίομαι ὅρκον,
οὐ μὰ τάδ' ἀθανάτων εὐκόσμητα προθύραια.
Καί που ἐγὼ τούτῳ τίσω ποτὲ νηλέα φώρην,
καὶ κρατερῷ περ ἐόντι· σὺ δ' ὁπλοτέροισιν ἄρηγε.
Ὣς φάτ' ἐπιλλίζων Κυλλήνιος Ἀργειφόντης·
καὶ τὸ σπάργανον εἶχεν ἐπ' ὠλένῃ, οὐδ' ἀπέβαλλεν.
Ζεὺς δὲ μέγ' ἐξεγέλασσεν, ἰδὼν κακομηδέα παῖδα,
εὖ καὶ ἐπισταμένως ἀρνεύμενον ἀμφὶ βόεσσιν.
Ἀμφοτέρους δ' ἐκέλευσεν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
ζητεύειν, Ἑρμῆν δὲ διάκτορον ἡγεμονεύειν,
καὶ δεῖξαι τὸν χῶρον ἐπ' ἀβλαβίῃσι νόοιο,
ὅππῃ δ' αὖτ' ἀπέκρυψε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα.
Νεῦσεν δὲ Κρονίδης, ἐπεπείθετο δ' ἀγλαὸς Ἑρμῆς·
ῥηϊδίως γὰρ ἔπειθε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
Τὼ δ' ἄμφω σπεύδοντε, Διὸς περικαλλέα τέκνα,
ἐς Πύλον ἠμαθόεντα ἐπ' Ἀλφειοῦ πόρον ἷξον,
ἀγροὺς δ' ἐξίκοντο καὶ αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
ὅππου οἱ τὰ χρήματ' ἀτάλλετο νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
Ἔνθ' Ἑρμῆς μὲν ἔπειτα κιὼν παρὰ λάϊνον ἄντρον,
ἐς φάος ἐξήλαυνε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα·
Λητοΐδης δ' ἀπάτερθεν ἰδὼν ἐνόησε βοείας
πέτρῃ ἐπ' ἠλιβάτῳ, τάχα δ' εἴρετο κύδιμον Ἑρμῆν·
Πῶς ἐδύνω, δολομῆτα, δύω βόε δειροτομῆσαι,
ὧδε νεογνὸς ἐὼν καὶ νήπιος; αὐτὸς ἔγωγε
θαμβαίνω κατόπισθε τὸ σὸν κράτος· οὐδέ τί σε χρὴ
μακρὸν ἀέξεσθαι, Κυλλήνιε, Μαιάδος υἱέ.* *
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ χερσὶ περίστρεφε καρτερὰ δεσμὰ
ἄγνου· ταὶ δ' ὑπὸ ποσσὶ κατὰ χθονὸς αἶψα φύοντο
αὐτόθεν, ἀμβολάδην ἐστραμμέναι ἀλλήλῃσιν,
ῥεῖά τε καὶ πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλοισι βόεσσιν,
Ἑρμέω βουλῇσι κλεψίφρονος· αὐτὰρ Ἀπόλλων
θαύμασεν ἀθρήσας. Τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
χῶρον ὑποβλήδην ἐσκέψατο, πύκν' ἀμαρύσσων,
ἐγκρύψαι μεμαώς· Λητοῦς δ' ἐρικυδέος υἱὸν
ῥεῖα μάλ' ἐπρήϋνεν ἑκηβόλον, ὡς ἔθελ' αὐτὸς,
καὶ κρατερόν περ ἐόντα· λαβὼν δ' ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς,
πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἡ δ' ὑπὸ χειρὸς
σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
γηθήσας, ἐρατὴ δὲ διὰ φρένας ἤλυθ' ἰωὴ
θεσπεσίης ἐνοπῆς, καί μιν γλυκὺς ἵμερος ᾕρει,
θυμῷ ἀκουάζοντα· λύρῃ δ' ἐρατὸν κιθαρίζων
στῆ ῥ' ὅγε θαρσήσας ἐπ' ἀριστερὰ Μαιάδος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος· τάχα δὲ λιγέως κιθαρίζων
γηρύετ' ἀμβολάδην — ἐρατὴ δέ οἱ ἕσπετο φωνὴ —
κραίνων ἀθανάτους τε θεοὺς καὶ γαῖαν ἐρεμνὴν,
ὡς τὰ πρῶτα γένοντο, καὶ ὡς λάχε μοῖραν ἕκαστος.
Μνημοσύνην μὲν πρῶτα θεῶν ἐγέραιρεν ἀοιδῇ,
μητέρα Μουσάων· ἡ γὰρ λάχε Μαιάδος υἱόν·
τοὺς δὲ κατὰ πρέσβιν τε, καὶ ὡς γεγάασιν ἕκαστος,
ἀθανάτους ἐγέραιρε θεοὺς Διὸς ἀγλαὸς υἱὸς,
πάντ' ἐνέπων κατὰ κόσμον, ἐπωλένιον κιθαρίζων.
Τὸν δ' ἔρος ἐν στήθεσσιν ἀμήχανος αἴνυτο θυμὸν,

Solem vero valde revereor, et deos alios,
et te amo, et hunc veneror; nosti et ipse,
quod non in-noxa sum : magnum vero addo jusjurandum :
non, per hæc immortalium bene-ornata vestibula.
Et aliquando ego huic rependam duram perscrutationem,
etiam fortis licet sit : tu autem junioribus auxiliare.
Sic dixit innuens-oculis Cyllenius Argicida;
et fasciam habebat super ulna, neque abjiciebat.
Jupiter autem valde risit, videns dolosum puerum,
bene et scite negantem de bobus.
Ambos vero jussit, concordem animum habentes,
quærere; Mercuriumque internuntium ducem-esse,
et ostendere locum cum innocentia animi,
ubi demum absconderat boum fortia capita.
Innuit autem Saturnius, parebatque præclarus Mercurius;
facile enim *et* persuadebat Jovis mens ægidem-tenentis.
Hi vero ambo festinantes, Jovis præclari filii,
ad Pylum arenosum in Alphei vadum venerunt;
ad-agros autem pervenere, et stabulum altum,
illic ubi ei possessiones condebantur noctis in hora.
Tunc Mercurius quidem inde profectus ad lapidem antrum,
in lucem exegit boum fortia capita;
Latoides autem seorsum conspicatus, vidit boum-pelles
petra in alta; citoque interrogabat gloriosum Mercurium :
Quomodo potuisti, dolose, duas boves jugulare,
sic recens-natus quum-sis, et infans? ipse ego
miror futuram tuam vim; neque omnino te oportet
longe crescere, Cyllenie, Majæ fili.
Sic dixit; et manibus circumvertebat fortia vincula
viticis; hæ autem sub pedibus in terra statim hærebant
indidem, cum-remora, frontibus-versæ ad-se-invicem,
facileque et omnes in agrestes boves,
Mercurii consiliis dolosi : at Apollo
admiratus-est inspiciens. Tunc fortis Argicida
locum oblique inspexit, crebro oculis-micans,
celare cupiens : Latonæ vero inclytæ filium
facile admodum sedavit longe-jaculantem, ut volebat ipse,
quamquam fortem: sumtaque *cithara* ad sinistram manum,
plectro tentabat ad numerum; ea vero sub manu
graviter insonuit; risit autem Phœbus Apollo,
gavisus; amabilis vero per præcordia venit sonus
divinæ vocis, et ipsum dulce desiderium cepit,
animo auscultantem : lyra autem amabile ludens,
stabat ille confisus ad lævam, Majæ filius,
Phœbi Apollinis, citoque argute citharam-pulsans
canebat præludens (amabilis vero eum sequebatur vox),
celebrans immortalesque deos, et terram obscuram,
ut primum orti-sunt, et ut sortitus-est portionem quisque.
Mnemosynen quidem primum dearum honorabat cantu,
matrem Musarum; hæc enim sortita-erat Majæ filium;
aliosque secundum dignitatemque, et ut geniti-sunt singuli,
immortales honorabat deos Jovis præclarus filius,
omnia dicens ordine, ad-cubitum *acclinata* cithara-ludens.
Ei vero amor in pectoribus indomitus cepit animum;

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Βουφόνε, μηχανιῶτα, πονεύμενε, δαιτὸς ἑταῖρε,
πεντήκοντα βοῶν ἀντάξια ταῦτα μέμηλας.
Ἡσυχίως καὶ ἔπειτα διακρινέεσθαι ὀΐω.
Νῦν δ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, πολύτροπε Μαιάδος υἱὲ,
ἦ σοί γ' ἐκ γενετῆς τάδ' ἅμ' ἕσπετο θαυματὰ ἔργα,
ἦέ τις ἀθανάτων ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων
δῶρον ἀγαυὸν ἔδωκε, καὶ ἔφρασε θέσπιν ἀοιδήν;

θαυμασίην γὰρ τήνδε νεήφατον ὄσσαν ἀκούω,
ἣν οὐ πώποτέ φημι δαήμεναι οὔτε τιν' ἀνδρῶν,
οὔτε τιν' ἀθανάτων, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν,
νόσφι σέθεν, φηλῆτα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ.

Τίς τέχνη; τίς μοῦσα ἀμηχανέων μελεδώνων;
τίς τρίβος; ἀτρεκέως γὰρ ἅμα τρία πάντα πάρεστιν,
εὐφροσύνην καὶ ἔρωτα, καὶ ἥδυμον ὕπνον ἑλέσθαι.

Καὶ γὰρ ἐγὼ Μούσῃσιν Ὀλυμπιάδεσσιν ὀπηδὸς,
τῇσι χοροί τε μέλουσι καὶ ἀγλαὸς οἶμος ἀοιδῆς,
καὶ μολπὴ τεθαλυῖα καὶ ἱμερόεις βρόμος αὐλῶν·
ἀλλ' οὔπω τί μοι ὧδε μετὰ φρεσὶν ἄλλο μέλησεν,
οἷα νέων θαλίης ἐνδέξια ἔργα πέλονται.
[Θαυμάζω, Διὸς υἱὲ, τάδ', ὡς ἐρατὸν κιθαρίζεις.]
Νῦν δ' ἐπεὶ οὖν, ὀλίγος περ ἐὼν, κλυτὰ μήδεα οἶδας,
ἷζε, πέπον, καὶ μῦθον ἐπαίνει πρεσβυτέροισιν·
νῦν γάρ τοι κλέος ἔσται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
σοί τ' αὐτῷ καὶ μητρί· τὸ δ' ἀτρεκέως ἀγορεύω·
ναὶ μὰ τόδε κρανέϊνον ἀκόντιον, ἦ μὲν ἐγώ σε
κυδρὸν ἐν ἀθανάτοισι καὶ ὄλβιον ἡγεμονεύσω,
δώσω τ' ἀγλαὰ δῶρα, καὶ ἐς τέλος οὐκ ἀπατήσω.
Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·
εἰρωτᾷς μ', Ἑκάεργε περιφραδές· αὐτὰρ ἐγὼ σοὶ
τέχνης ἡμετέρης ἐπιβήμεναι οὔτι μεγαίρω·
Σήμερον εἰδήσεις· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι
βουλῇ καὶ μύθοισι· σὺ δὲ φρεσὶ πάντ' εὖ οἶδας.
Πρῶτος γὰρ, Διὸς υἱὲ, μετ' ἀθανάτοισι θαάσσεις,
ἠΰς τε κρατερός τε· φιλεῖ δέ σε μητίετα Ζεὺς
ἐκ πάσης ὁσίης, ἔπορεν δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα
καὶ τιμάς· σὲ δέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς

μαντείας θ', Ἑκάεργε, Διὸς πάρα, θέσφατα πάντα.

Καὶ νῦν αὐτὸς ἐγὼ παῖδ' ἀφνειὸν δεδάηκα.

Σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅ,ττι μενοινᾷς.

Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
μέλπεο καὶ κιθάριζε, καὶ ἀγλαΐας ἀλέγυνε,
δέγμενος ἐξ ἐμέθεν· σὺ δέ μοι, φίλε, κῦδος ὄπαζε.

Εὐμόλπει, μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἑταίρην,
καλὰ καὶ εὖ κατὰ κόσμον ἐπισταμένην ἀγορεύειν·
εὔκηλος μὲν ἔπειτα φέρειν ἐς δαῖτα θάλειαν,
καὶ χορὸν ἱμερόεντα, καὶ ἐς φιλοκυδέα κῶμον,
εὐφροσύνην νυκτός τε καὶ ἤματος. Ὅστις ἄρ' αὐτὴν
τέχνῃ καὶ σοφίῃ δεδαημένος ἐξερεείνῃ,
φθεγγομένη παντοῖα νόῳ χαρίεντα διδάσκει,

et illum compellans *Apollo* verbis alatis allocutus-est :
Bovicida, versute, laboriose, convivii sodalis,
quinquaginta bobus digna hæc excogitasti.
Quiete etiam deinde *nos* diremtum-iri puto.
Nunc autem age mihi hoc dic, versute Majæ fili,
utrum te ab ortu hæc simul secuta-sunt mira opera,
an aliquis immortalium, aut mortalium hominum,
donum *hoc* illustre dedit, et docuit divinum cantum?

admirabilem enim hanc novam vocem audio,
quam non unquam *me* puto didicisse, nec quenquam virorum,] nec quenquam immortalium, qui Olympias domos habent,] præter te, prædo, Jovis et Majæ fili.

Quæ *hæc est* ars, quæ musa difficilium curarum?
quæ via? vere enim simul hæc tria omnia adsunt,
lætitiam, et amorem, et dulcem somnum ut-capiat *quis*.

Etenim ego Musarum Olympiarum *sum* sectator,
quibus chorique curæ-sunt, et præclarus modus cantionis,
et modulatio florens, et amabilis sonitus tibiarum :
sed nondum quicquam mihi sic in mente aliud curæ-fuit,
qualia juvenum in-festis dextera opera sunt.
[Miror, Jovis fili, hæc, quam amabiliter citharam-pulsas.]
Nunc vero, quia, parvus licet sis, inclyta consilia nosti,
sedeas, o-bone, et orationem lauda seniorum :
nunc enim tibi gloria erit inter deos immortales,
tibique ipsi et matri; hoc autem vere dico :
næ per hoc corneum telum, certe quidem ego te
gloriosum inter immortales et beatum ducam,
daboque præclara dona, et ad extremum non decipiam.
Ei autem Mercurius verbis respondebat astutis :
interrogas me, Jaculator caute : at ego tibi
artem nostram ingredi nequaquam invideo.
Hodie scies : volo autem tibi mitis esse
consilio et verbis : tu vero mente omnia bene nosti.
Primus enim, Jovis fili, inter immortales sedes,
præstansque fortisque; amatque te providus Jupiter
ex omni æquitate; præbuitque tibi præclara dona,
et honores : te vero aiunt didicisse ex Jovis consilio

vaticiniaque, Jaculator, a Jove, divina omnia.

Et nunc ipse ego filium opulentum cognovi.

Tibi autem promtum est discere, quodcunque cupis.

Sed quoniam tibi animus cupit citharam-pulsare,
modulare et citharam-pulsa, et festivitates cura,
ubi-acceperis a me; tu vero mihi, care, gloriam præbe.

Recte-cane, præ manibus habens canoram sociam,
pulcre et bene pro decore scientem loqui :
securus quidem deinde *eam* fer ad convivium floridum,
et chorum amabilem, et ad gloriosum ludum,
lætitiam noctisque et diei. Quicunque ipsam
arte et sapientia edoctus exquirat,
eloquens *ea* omnigena menti grata docet,

Digitized by Google

ῥεῖα συνηθείῃσιν ἀθυρομένη μαλακῇσιν,
ἐργασίην φεύγουσα δυήπαθον· ὃς δέ κεν αὐτὴν
νῆϊς ἐὼν τὸ πρῶτον ἐπιζαφελῶς ἐρεείνῃ,
μὰψ αὔτως κεν ἔπειτα μετήορά τε θρυλλίζοι.
Σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅ,ττι μενοινᾷς.
Καί τοι ἐγὼ δώσω ταύτην, Διὸς ἀγλαὲ κοῦρε.
Ἡμεῖς δ' αὖτ' ὄρεός τε καὶ ἱπποβότου πεδίοιο
βουσὶ νομοὺς, Ἑκάεργε, νομεύσομεν ἀγραύλοισιν.
Ἔνθεν ἅλις τέξουσι βόες, ταύροισι μιγεῖσαι,
μίγδην θηλείας τε καὶ ἄρσενας· οὐδέ τί σε χρὴ,
κερδαλέον περ ἐόντα, περιζαμενῶς κεχολῶσθαι.
Ὣς εἰπὼν ὤρεξ'· ὁ δ' ἐδέξατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἑρμῇ δ' ἐγγυάλιξεν ἔχειν μάστιγα φαεινὴν,
βουκολίας τ' ἐπέτελλεν· ἔδεκτο δὲ Μαιάδος υἱὸς
γηθήσας· κίθαριν δὲ λαβὼν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς
Λητοῦς ἀγλαὸς υἱὸς, ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἡ δ' ὑπὸ καλὸν
ἱμερόεν κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ μέλος ἄεισεν.
Ἔνθα βόας μὲν ἔπειτα ποτὶ ζάθεον λειμῶνα
ἐτραπέτην· αὐτοὶ δὲ, Διὸς περικαλλέα τέκνα,
ἄψοῤῥοι πρὸς Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἐῤῥώσαντο,
τερπόμενοι φόρμιγγι· χάρη δ' ἄρα μητίετα Ζεὺς,
ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καὶ ὁ μὲν Ἑρμῆς
Λητοΐδην ἐφίλησε διαμπερὲς, ὡς ἔτι καὶ νῦν,
σήματ' ἐπεὶ κίθαριν μὲν Ἑκηβόλῳ ἐγγυάλιξεν
ἱμερτὴν δεδαὼς, ὁ δ' ἐπωλένιον κιθάριζεν.
Αὐτὸς δ' αὖθ' ἑτέρης σοφίης ἐκμάσσατο τέχνην·
συρίγγων ἐνοπὴν ποιήσατο τηλόθ' ἀκουστήν.
Καὶ τότε Λητοΐδης Ἑρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Δείδια, Μαιάδος υἱὲ, διάκτορε, ποικιλομῆτα,
μή μοι ἅμα κλέψῃς κίθαριν καὶ καμπύλα τόξα.
Τιμὴν γὰρ πὰρ Ζηνὸς ἔχεις, ἐπαμοίβιμα ἔργα
θήσειν ἀνθρώποισι κατὰ χθόνα πουλυβότειραν.
Ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεῶν μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
ἢ κεφαλῇ νεύσας, ἢ ἐπὶ Στυγὸς ὄβριμον ὕδωρ,
πάντ' ἂν ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένα καὶ φίλα ἔρδοις.
Καὶ τότε Μαιάδος υἱὸς ὑποσχόμενος κατένευσεν,
μή ποτ' ἀποκλέψειν, ὅσ' Ἑκηβόλος ἐκτεάτισται,
μηδέ ποτ' ἐμπελάσειν πυκινῷ δόμῳ· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Λητοΐδης κατένευσεν ἐπ' ἀρθμῷ καὶ φιλότητι,
μή τινα φίλτερον ἄλλον ἐν ἀθανάτοισιν ἔσεσθαι,
μήτε θεὸν, μήτ' ἄνδρα, Διὸς γόνον· ἐν δὲ τέλειον
σύμβολον ἀθανάτων ποιήσομαι, ἠδ' ἅμα πάντων,
πιστὸν ἐμῷ θυμῷ καὶ τίμιον· αὐτὰρ ἔπειτα
ὄλβου καὶ πλούτου δώσω περικαλλέα ῥάβδον,
χρυσείην, τριπέτηλον, ἀκήριον, ἥ σε φυλάξει,
πάντας ἐπικραίνουσα θεοὺς ἐπέων τε καὶ ἔργων,
τῶν ἀγαθῶν, ὅσα φημὶ δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς.
Μαντείην δὲ, φέριστε, Διοτρεφὲς, ἣν ἐρεείνεις,
οὔτε σὲ θέσφατόν ἐστι δαήμεναι, οὔτε τιν' ἄλλον
ἀθανάτων· τὸ γὰρ οἶδε Διὸς νόος· αὐτὰρ ἔγωγε
πιστωθεὶς κατένευσα, καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
μή τινα νόσφιν ἐμεῖο θεῶν αἰειγενετάων
ἄλλον γ' εἴσεσθαι Ζηνὸς πυκινόφρονα βουλήν.

facile consuetudinibus gaudens mollibus,
operationem fugiens ærumnosam; quicumque autem ipsam,
insciens quum-sit, primum vehementer exquirat,
incassum sic deinde ventoseque crepuerit.
Tibi autem promtum est discere, quodcunque cupis.
Et tibi ego dabo hanc, Jovis præclare puer.
Nos autem vicissim montisque et equis-pascendis-apti campi
cum-bobus pascua, Jaculator, capiemus agrestibus.
Inde abunde parient boves, cum-tauris mixtæ,
promiscue feminasque et mares: neque omnino te oportet,
lucri-cupiens licet sis, nimis-vehementer irasci.
Sic locutus *eam* porrexit; accepit vero Phœbus Apollo;
Mercurio autem præbuit habendam scuticam splendidam,
boumque-curas mandabat; suscepit vero Majæ filius,
gavisus: citharam autem ubi-sumserat ad sinistram manum
Latonæ præclarus filius, rex sagittans Apollo,
plectro tentabat ad numerum; ea vero pulcrum *et*
amabile subsonuit, deusque cantum succinuit.
Ibi boves quidem deinde ad divinum pratum
vertebant: ipsi autem Jovis perpulcri filii
reversi ad Olympum nivosum contenderunt,
oblectantes-se cithara; gavisusque-est inde providus Jupiter;
ambosque in amicitiam conciliavit; atque Mercurius
Latoiden amavit penitus, sicut adhuc et nunc,
pignus postquam citharam quidem Jaculatori præbuit
amabilem, sciens; is vero ad-cubitum *admota* cithara-ludebat.] Ipse autem rursus alterius sapientiæ expromsit artem:
fistularum vocem fecit, procul quæ-auditur.
Et tunc Latonius Mercurium sermone allocutus-est:
Metuo, Majæ fili, internuntie, versute,
ne mihi simul furto-auferas citharam et incurvos arcus.
Honorem enim a Jove habes, permutandi opera
ut-facias hominibus per terram almam.
Sed si mihi sustineres deorum magnum jusjurandum jurare,
vel capite annuens, vel per Stygis validam aquam,
omnia meo animo grata et amica faceres.
Et tunc Majæ filius pollicitus annuit,
nunquam *se* furaturum, quæcunque Jaculator possideat,
neu unquam appropinquaturum firmæ *ejus* domui: at Apollo
Latoides annuit in concordia et amicitia,
neminem *sibi* cariorem alium inter immortales fore,
nec deum, nec virum, Jovis prolem: Insuper perfectum
internuntium, *inquit*, immortalium faciam, et simul omnium,
fidum meo animo et honoratum: ac deinde
felicitatis et divitiarum *tibi* dabo perpulcram virgam,
auream, trium-foliorum, inviolatam, quæ te servabit,
omnes perficiens deos [vias?] verborumque et operum,
bonorum, quæcunque aio *me* scire ex Jovis consilio.
Vaticinium autem, optime, Jovis-alumne, quod sciscitaris,
nec te fatale est discere, nec quenquam alium
immortalium; hoc enim novit Jovis mens: at ego,
cujus-fidei-commissum-est, annui, et juravi validum jusjurandum,] neminem præter me deûm sempiternorum
alium sciturum Jovis sapiens consilium.

Digitized by Google

Καὶ σὺ, κασίγνητε, χρυσόῤῥαπι, μή με κέλευε
θέσφατα πιφαύσκειν, ὅσα μήδεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω,
πολλὰ περιτροπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων.
Καί κεν ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, ὅςτις ἂν ἔλθῃ
φωνῇ καὶ πτερύγεσσι τεληέντων οἰωνῶν·
οὗτος ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, οὐδ' ἀπατήσω.
Ὃς δέ κε μαψιλόγοισι πιθήσας οἰωνοῖσιν
μαντείην ἐθέλῃσι παρὲκ νόον ἐξερεείνειν
ἡμετέρην, νοέειν δὲ θεῶν πλέον αἰὲν ἐόντων,
φήμ', ἁλίην ὁδὸν εἶσιν, ἐγὼ δέ κε δῶρα δεχοίμην. * *
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, Μαίης ἐρικυδέος υἱέ·
[καὶ Διὸς αἰγιόχοιο, θεῶν ἐριούνιε δαῖμον·]
Θριαὶ γάρ τινές εἰσι, κασίγνηται γεγαυῖαι,
παρθένοι, ὠκείῃσιν ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσιν,
τρεῖς· κατὰ δὲ κρατὸς πεπαλαγμέναι ἄλφιτα λευκὰ
οἰκία ναιετάουσιν ὑπὸ πτυχὶ Παρνησοῖο
μαντείης ἀπάνευθε διδάσκαλοι, ἣν ἐπὶ βουσὶν
παῖς ἔτ' ἐὼν μελέτησα· πατὴρ δ' ἐμὸς οὐκ ἀλέγυνεν.
Ἐντεῦθεν δὴ ἔπειτα ποτώμεναι ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῃ,
κηρία βόσκονται, καί τε κραίνουσιν ἕκαστα.
Αἱ δ' ὅτε μὲν θυίωσιν ἐδηδυῖαι μέλι χλωρὸν,
προφρονέως ἐθέλουσιν ἀληθείην ἀγορεύειν·
ἢν δ' ἀπονοσφισθῶσι θεῶν ἡδεῖαν ἐδωδὴν,
πειρῶνται δὴ ἔπειτα παρὲξ ὁδὸν ἡγεμονεύειν.
Τάς τοι ἔπειτα δίδωμι· σὺ δ' ἀτρεκέως ἐρεείνων,
σὴν αὐτοῦ φρένα τέρπε· καὶ εἰ βροτὸν ἄνδρα δαήῃς,
πολλάκι σῆς ὀμφῆς ἐπακούσεται, αἴ κε τύχῃσιν.
Ταῦτ' ἔχε, Μαιάδος υἱὲ, καὶ ἀγραύλους ἕλικας βοῦς,
ἵππους τ' ἀμφιπόλευε καὶ ἡμιόνους ταλαεργοὺς
καὶ χαροποῖσι λέουσι καὶ ἀργιόδουσι σύεσσιν,
καὶ κυσὶ καὶ μήλοισιν, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθὼν,
πᾶσι δ' ἐπὶ προβάτοισιν ἀνάσσειν κύδιμον Ἑρμῆν·
οἶον δ' εἰς Ἀΐδην τετελεσμένον ἄγγελον εἶναι,
ὅςτ', ἄδοτός περ ἐὼν, δώσει γέρας οὐκ ἐλάχιστον.

Οὕτω Μαιάδος υἱὸν ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων
παντοίῃ φιλότητι· χάριν δ' ἐπέθηκε Κρονίων. * *
Πᾶσι δ' ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ὁμιλεῖ.
Παῦρα μὲν οὖν ὀνίνησι, τὸ δ' ἄκριτον ἠπεροπεύει
νύκτα δι' ὀρφναίην φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Γ.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Μοῦσά μοι ἔννεπε ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Κύπριδος, ἥτε θεοῖσιν ἐπὶ γλυκὺν ἵμερον ὦρσεν,
καί τ' ἐδαμάσσατο φῦλα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
οἰωνούς τε Διϊπετέας καὶ θηρία πάντα,

Et tu, frater, auream-virgam-gestans, ne me jube
fata indicare, quæcunque meditatur late-sonans Jupiter.
Hominum autem alium lædam, alium juvabo,
sæpe orbe-rediens infinitorum ad-gentes hominum.
Et meo vaticinio fruetur quicunque venerit
cum-voce et alis (*augurio*) perfectarum avium;
hic meo vaticinio fruetur, neque *eum* decipiam.
Quicunque autem vaniloquis fretus avibus
vaticinium voluerit præter mentem interrogare
nostrum, intelligereque diis plus sempiternis,
is, dico, vanam viam ibit, ego vero dona accipiam.
Aliud autem tibi dicam, Majæ inclytæ fili :
[et Jovis ægidem-tenentis, deorum perutile numen :]
Thriæ enim quædam sunt *Nymphæ*, sorores natæ,
virgines, velocibus exsultantes alis,
tres : super caput autem conspersæ farina alba,
domicilia habitant sub valle Parnassi,
vaticinii seorsum magistræ, quod apud boves
puer adhuc meditatus-sum; pater vero meus non curabat.
Illinc sane deinde volantes alias aliorsum,
favos depascunt, atque perficiunt singula.
Hæ autem quando bacchantur, depastæ mel recens
lubenter volent veritatem dicere :
sin vero abstinuerint deorum a-suavi cibo,
conantur jam deinde extra viam ducere.
Has tibi deinde do; tu vero accurate inquirens,
tuam ipsius mentem oblecta : et si mortalem virum docueris,
sæpe tuum vaticinium exaudiet, si acciderit.
Hæc habe, Majæ fili, et agrestes pedes-trahentes boves,
equosque cura, et mulos patientes-operum :
et torvis leonibus, et albo-dente suibus,
et canibus, et pecoribus, quæcumque nutrit lata terra,
omnibusque ovibus ut-imperet gloriosus Mercurius;
solus porro ad Orcum perfectus nuntius sit;
qui, indotatus licet sit, dabit donum non minimum.

Sic Majæ filium rex dilexit Apollo
omnigena amicitia; gratiam autem superaddidit Saturnius.
Cumque-omnibus is mortalibus et immortalibus versatur.
Parum quidem utique juvat, infinite vero decipit,
noctem per obscuram, gentes mortalium hominum.

Et tu quidem sic salve, Jovis et Majæ fili;
verum ego et tui et alius meminero cantionis.

III.

IN VENEREM.

Musa, mihi dic opera aureæ Veneris,
Cypriæ, quæ diis dulcem cupidinem immisit,
atque domuit gentes mortalium hominum,
avesque aerias, et feras omnes,

Digitized by Google

ἠμὲν ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει, ἠδ' ὅσα πόντος·
πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν ἐϋστεφάνου Κυθερείης. [σαι·
Τρισσὰς δ' οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας, οὐδ' ἀπατῆ-
κούρην τ' αἰγιόχοιο Διὸς, γλαυκώπιδ' Ἀθήνην·
οὐ γάρ οἱ εὔαδεν ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
ἀλλ' ἄρα οἱ πόλεμοί τε ἅδον καὶ ἔργον Ἄρηος,
ὑσμῖναί τε μάχαι τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἀλεγύνειν.

Πρώτη τέκτονας ἄνδρας ἐπιχθονίους ἐδίδαξεν
ποιῆσαι σατίνας τε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ.

Ἡ δέ τε παρθενικὰς ἁπαλόχροας ἐν μεγάροισιν
ἀγλαὰ ἔργ' ἐδίδαξεν, ἐπὶ φρεσὶ θεῖσα ἑκάστῃ.
Οὐδέ ποτ' Ἀρτέμιδα χρυσηλάκατον, κελαδεινὴν,
δάμναται ἐν φιλότητι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη.
Καὶ γὰρ τῇ ἅδε τόξα, καὶ οὔρεσι θῆρας ἐναίρειν,
φόρμιγγές τε χοροί τε, διαπρύσιοί τ' ὀλολυγαὶ,
ἄλσεά τε σκιόεντα, δικαίων τε πτόλις ἀνδρῶν.
Οὐδὲ μὲν αἰδοίῃ κούρῃ ἅδεν ἔργ' Ἀφροδίτης,
Ἱστίῃ, ἣν πρώτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
[αὖτις δ' ὁπλοτάτην, βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο,]
πότνιαν, ἣν ἐμνῶντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων·
ἡ δὲ μάλ' οὐκ ἔθελεν, ἀλλὰ στερεῶς ἀπέειπεν,
ὤμοσε δὲ μέγαν ὅρκον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστὶν,
ἁψαμένη κεφαλῆς πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
παρθένος ἔσσεσθαι πάντ' ἤματα, δῖα θεάων.
Τῇ δὲ πατὴρ δῶκεν καλὸν γέρας ἀντὶ γάμοιο,
καί τε μέσῳ οἴκῳ κατ' ἄρ' ἕζετο, πῖαρ ἑλοῦσα·
πᾶσιν δ' ἐν νηοῖσι θεῶν τιμάοχός ἐστιν,
καὶ παρὰ πᾶσι βροτοῖσι θεῶν πρέσβειρα τέτυκται.
Τάων οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας, οὐδ' ἀπατῆσαι·
τῶν δ' ἄλλων οὔ πέρ τι πεφυγμένον ἔστ' Ἀφροδίτην,
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
καί τε παρὲκ Ζηνὸς νόον ἤγαγε τερπικεραύνου,
ὅστε μέγιστός τ' ἐστί, μεγίστης τ' ἔμμορε τιμῆς·
καί τε τοῦ, εὖτ' ἐθέλῃ, πυκινὰς φρένας ἐξαπαφοῦσα
ῥηϊδίως συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξὶν,
Ἥρης ἐκλελαθοῦσα, κασιγνήτης ἀλόχου τε,
ἣ μέγα εἶδος ἀρίστη ἐν ἀθανάτῃσι θεῇσιν.

Κυδίστην δ' ἄρα μιν τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
μήτηρ τε Ῥείη· Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
αἰδοίην ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν.

Τῇ δὲ καὶ αὐτῇ Ζεὺς γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ,
ἀνδρὶ καταθνητῷ μιχθήμεναι, ὄφρα τάχιστα
μηδ' αὐτὴ βροτέης εὐνῆς ἀποεργμένη εἴη,
καί ποτ' ἐπευξαμένη εἴπῃ μετὰ πᾶσι θεοῖσιν,
ἡδὺ γελοιήσασα, φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
ὥς ῥα θεοὺς συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξὶν,
καί τε καταθνητοὺς υἱεῖς τέκον ἀθανάτοισιν,
ὥς τε θεὰς συνέμιξε καταθνητοῖς ἀνθρώποις.
Ἀγχίσεω δ' ἄρα οἱ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ,
ὃς τότ' ἐν ἀκροπόλοις ὄρεσιν πολυπιδάκου Ἴδης
βουκολέεσκεν βοῦς, δέμας ἀθανάτοισιν ἐοικώς.
Τὸν δὴ ἔπειτα ἰδοῦσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη

tum quot continens multas nutrit, tum quot pontus;
omnibus vero opera curæ-sunt pulcre-coronatæ Cythereæ.
Tres autem *dearum* non potest flectere animos, nec decipe-
re :] filiam ægidem-tenentis Jovis, cæsiis-oculis Minervam;
non enim ei placuere opera aureæ Veneris;
verum ei bellaque placuerunt et opus Martis,
præliaque, pugnæque, et præclara opera instuere.

Prima fabros viros terrestres docuit
facere plaustra, et currus varios ære.

Ipsaque virgines tenello-corpore in ædibus *manentes*
præclara opera docuit, in mente *ea* ponens unicuique.
Neque unquam Dianam aureis-sagittis, tumultuosam,
domat in amore risus-amans Venus.
Etenim ei placuere arcus, et in-montibus feras interficere,
citharæque, chorique, clarique ululatus,
lucique umbrosi, justorumque urbs virorum.
Neque venerandæ puellæ placuere opera Veneris,
Vestæ, quam primam genuit Saturnus versutus,
[atque etiam minimam, consilio Jovis ægidem-tenentis,]
venerandam, quam ambiebant Neptunus et Apollo;
ea autem prorsus noluit, verum rigide abnuit;
juravitque magnum jusjurandum, quod vere perfectum-est,
ubi-tetigerat caput patris Jovis ægidem-tenentis,
virginem *se* fore per-omnes dies, diva dearum.
Ei vero pater dedit pulcrum donum, pro nuptiis:
atque media in domo exinde residebat, adipe sumta;
omnibus autem in templis deorum honoris-compos est,
et apud omnes mortales deorum primaria est.
Harum non potest flectere animos, neque decipere;
ceterorum autem nihil est quod-effugerit Venerem,
nec deorum beatorum, nec mortalium hominum:
quin et Jovis mentem seduxit fulmine-gaudentis,
qui maximusque est maximumque sortitus-est honorem:
atque hujus, quando voluerit, prudentem mentem decipiens,
facile miscuit cum-mortalibus mulieribus,
Junonis *eum* oblivisci-faciens, sororis conjugisque,
quæ longe specie præstantissima *est* inter immortales deas;

augustissimam vero ipsam genuit Saturnus versutus
materque Rhea; Jupiter vero æterna consilia sciens
venerandam uxorem fecit-sibi honesta doctam.

Huic autem et ipsi Jupiter dulcem cupidinem injecit animo,
viro cum-mortali ut-misceretur, ut citissime
ne ipsa quidem ab-humano concubitu libera esset,
et-*ne*-quando gloriata diceret inter omnes deos,
dulce ridens, risus-amans Venus,
quod *ipsa* deos miscuerit-cum mortalibus mulieribus,
ac mortales filios genuerint immortalibus,
quodque deas miscuerit-cum mortalibus hominibus.
Anchisæ vero proinde ei dulcem amorem injecit animo,
qui tunc in summis montibus fontibus-irriguæ Idæ
pascebat boves, corpore immortalibus similis.
Hunc autem deinde conspicata risus-amans Venus

Digitized by Google

ἠράσατ', ἐκπάγλως δὲ κατὰ φρένας ἵμερος εἷλεν.
Ἐς Κύπρον δ' ἐλθοῦσα, θυώδεα νηὸν ἔδυνεν,
[ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος, βωμός τε θυώδης·
ἔνθ' ἥγ' εἰςελθοῦσα, θύρας ἐπέθηκε φαεινάς·]
ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας.
[ἀμβροσίῳ, ἑδανῷ, τό ῥα οἱ τεθυωμένον ἦεν.]
Ἑσσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῒ εἵματα καλὰ,
χρυσῷ κοσμηθεῖσα, φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
σεύατ' ἐπὶ Τροίην, προλιποῦσ' εὐώδεα Κύπρον,
ὕψι μετὰ νεφέεσσι θοῶς πρήσσουσα κέλευθον.
Ἴδην δ' ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·
βῆ δ' ἰθὺς σταθμοῖο δι' οὔρεος· οἱ δὲ μετ' αὐτὴν
σαίνοντες πολιοί τε λύκοι, χαροποί τε λέοντες,
ἄρκτοι, παρδάλιές τε θοαὶ, προκάδων ἀκόρητοι,
ἤϊσαν· ἡ δ' ὁρόωσα μετὰ φρεσὶ τέρπετο θυμὸν,
καὶ τοῖς ἐν στήθεσσι βάλ' ἵμερον· οἱ δ' ἅμα πάντες
σύνδυο κοιμήσαντο κατὰ σκιόεντας ἐναύλους.
Αὐτὴ δ' ἐς κλισίας εὐποιήτους ἀφίκανεν.
Τὸν δ' εὗρε σταθμοῖσι λελειμμένον, οἶον ἀπ' ἄλλων,
Ἀγχίσην ἥρωα, θεῶν ἄπο κάλλος ἔχοντα.
Οἱ δ' ἅμα βουσὶν ἕποντο νομοὺς κάτα ποιήεντας
πάντες· ὁ δὲ σταθμοῖσι λελειμμένος, οἶος ἀπ' ἄλλων,
πωλεῖτ' ἔνθα καὶ ἔνθα, διαπρύσιον κιθαρίζων.
Στῆ δ' αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
παρθένῳ ἀδμήτῃ μέγεθος καὶ εἶδος ὁμοίη,
μή μιν ταρβήσειεν ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας.
Ἀγχίσης δ' ὁρόων ἐφράζετο, θάμβαινέν τε,
εἶδός τε μέγεθός τε καὶ εἵματα σιγαλόεντα.
Πέπλον μὲν γὰρ ἕεστο φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς,
εἶχε δ' ἐπιγναμπτὰς ἕλικας, κάλυκάς τε φαεινάς·
ὅρμοι θ' ἀμφ' ἁπαλῇ δειρῇ περικαλλέες ἦσαν,
καλοὶ, χρύσειοι, παμποίκιλοι· ὡς δὲ σελήνη,
στήθεσιν ἀμφ' ἁπαλοῖσιν ἐλάμπετο, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἀγχίσην δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος δέ μιν ἀντίον ηὔδα·
Χαῖρε, ἄνασσ', ἥτις μακάρων τάδε δώμαθ' ἱκάνεις,
Ἄρτεμις ἢ Λητὼ, ἠὲ χρυσέη Ἀφροδίτη,
ἢ Θέμις ἠϋγενὴς, ἠὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἤ πού τις Χαρίτων δεῦρ' ἤλυθες, αἵτε θεοῖσιν
πᾶσιν ἑταιρίζουσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται·
ἤ τις Νυμφάων, αἵτ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
[ἢ Νυμφέων, αἳ καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσιν,]
καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσεα ποιήεντα.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐν σκοπιῇ, περιφαινομένῳ ἐνὶ χώρῳ,
βωμὸν ποιήσω, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλὰ
ὥρῃσιν πάσῃσι· σὺ δ' εὔφρονα θυμὸν ἔχουσα
δός με μετὰ Τρώεσσιν ἀριπρεπέ' ἔμμεναι ἄνδρα·
ποίει δ' εἰςοπίσω θαλερὸν γόνον, αὐτὰρ ἔμ' αὐτὸν
δηρὸν εὖ ζώειν καὶ ὁρᾷν φάος ἠελίοιο,
ὄλβιον ἐν λαοῖς, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἀγχίση, κύδιστε χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτῃσιν ἐΐσκεις;
ἀλλὰ καταθνητή τε, γυνὴ δέ με γείνατο μήτηρ.

amavit; vehementerque *ejus* mentem cupido occupavit.
In Cyprum vero profecta, odoratum templum ingrediebat
[in Paphum; ubi ei lucus *est*, et altareque odoratum :
ibi ea ingressa, fores occlusit splendidas :]
illic autem eam Gratiæ lavarunt et unxerunt oleo
immortali, qualia diis gratiam-addunt sempiternis.
[ambrosio, tenui, quod nempe ei suffitum erat.]
Induta vero bene omnes circa corpus vestes pulcras,
auro ornata, risus-amans Venus
contendit ad Trojam, derelicta odorata Cypro,
alte inter nubes velociter faciens iter.
Ad-Idamque venit fontibus-irriguam, matrem ferarum :
ivit vero recta ad-stabulum per montem : ac post ipsam
adulantes canique lupi, torvique leones,
ursæ, pardique veloces, cervorum insatiabiles,
iverunt; eaque inspiciens, in præcordiis oblectabat-sibi animum ;] et his in pectora injecit cupidinem; ii autem simul
omnes] bini cubuerunt per umbrosos recessus.
Ipsa vero ad tuguria bene-structa pervenit :
invenit autem in-stabulis relictum, solum ab aliis,
Anchisen heroem, a diis pulcritudinem habentem.
Ceteri vero simul boves sequebantur pascua per herbosa,
omnes; is autem ad-stabula relictus, solus ab aliis,
versabatur huc et illuc, clare citharam-pulsans.
Stetit vero coram ipso Jovis filia Venus,
virgini indomitæ magnitudine et specie similis;
ne ipsam formidaret in oculis conspicatus.
Anchises autem videns perpendebat, mirabaturque
speciemque, magnitudinemque, et vestimenta splendida.
Peplum enim induerat-sibi splendidiorem ignis fulgore,
habebatque flexiles armillas, fistulasque lucidas;
torques porro circa molle collum perpulcræ erant,
pulcræ, aureæ, variegatæ : et tanquam luna,
pectora circa mollia splendebat, mirabile visu.
Anchisen vero amor cepit; verbumque *is* ei ex-adverso dixit:
Salve, regina, quæcunque beatorum has ad-ædes venisti,
Diana, vel Latona, vel aurea Venus,
vel Themis generosa, vel cæsiis-oculis Minerva,
vel forte aliqua Gratiarum, huc venisti, quæ diis
omnibus comites-sunt, et immortales vocantur :
vel aliqua Nympharum, quæ lucos pulcros incolunt :
[aut Nympharum, quæ pulcrum montem hunc habitant,]
et fontes fluviorum, et prata herbosa.
Tibi autem ego in specula, conspicuo in loco,
aram struam, faciamque tibi sacra pulcra
tempestatibus omnibus; tu vero benignum animum habens
da me inter Trojanos illustrem esse virum;
facque in-posterum *mihi* floridam prolem : at me ipsum
diu bene vivere, et videre lumen solis,
beatum inter cives, et senectutis ad-limen pervenire.
Ei autem respondebat deinde Jovis filia Venus :
Anchise, gloriosissime terrigenarum hominum,
nulla profecto dea sum : cur me immortalibus assimilas?
sed mortalisque *sum*, mulierque me peperit mater.

Digitized by Google

Ὀτρεὺς δ' ἐστὶ πατὴρ ὀνομακλυτὸς, εἴ που ἀκούεις,
ὃς πάσης Φρυγίης εὐτειχήτοιο ἀνάσσει·
γλῶσσαν δ' ὑμετέρην τε καὶ ἡμετέρην σάφα οἶδα·
Τρωὰς γὰρ μεγάρῳ με τροφὸς τρέφεν· ἡ δὲ διὰ πρὸ
σμικρὴν παῖδ' ἀτίταλλε, φίλης παρὰ μητρὸς ἑλοῦσα.
[Ὧς ἤτοι γλῶσσάν γε καὶ ὑμετέρην εὖ οἶδα.]
Νῦν δέ μ' ἀνήρπαξε χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης
ἐκ χοροῦ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου, κελαδεινῆς·
πολλαὶ δὲ νύμφαι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
παίζομεν, ἀμφὶ δ' ὅμιλος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο·
ἔνθεν μ' ἥρπαξε χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης,
πολλὰ δ' ἐπ' ἤγαγεν ἔργα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
πολλὴν δ' ἄκληρόν τε καὶ ἄκτιτον, ἣν διὰ θῆρες
ὠμοφάγοι φοιτῶσι κατὰ σκιόεντας ἐναύλους·
οὐδὲ ποσὶ ψαύειν ἐδόκουν φυσιζόου αἴης·
Ἀγχίσεω δέ με φάσκε παραὶ λέχεσιν καλέεσθαι
κουριδίην ἄλοχον, σοὶ δ' ἀγλαὰ τέκνα τεκεῖσθαι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ δεῖξε καὶ ἔφρασεν, ἤτοι ὅγ' αὖτις
ἀθανάτων μετὰ φῦλ' ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
αὐτὰρ ἐγώ σ' ἱκόμην, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
Ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι ἠδὲ τοκήων
ἐσθλῶν· οὐ μὲν γάρ κε κακοὶ τοιόνδε τέκοιεν·
ἀδμήτην μ' ἀγαγὼν καὶ ἀπειρήτην φιλότητος,
πατρί τε σῷ δεῖξον καὶ μητέρι κέδν' εἰδυίῃ,
σοῖς τε κασιγνήτοις, οἵ τοι ὁμόθεν γεγάασιν,
[οὔ σφιν ἀεικελίη νυὸς ἔσσομαι, ἀλλ' εἰκυῖα·]
εἴ τοι ἀεικελίη γυνὴ ἔσσομαι, ἠὲ καὶ οὐχί.
Πέμψαι δ' ἄγγελον ὦκα μετὰ Φρύγας αἰολοπώλους,
εἰπεῖν πατρί τ' ἐμῷ καὶ μητέρι κηδομένῃ περ·
οἱ δέ κέ τοι χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά θ' ὑφαντὴν
πέμψουσιν· σὺ δὲ πολλὰ καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
Ταῦτα δὲ ποιήσας, δαίνυ γάμον ἱμερόεντα,
τίμιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ·
Ἀγχίσην δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Εἰ μὲν θνητή γ' ἐσσί, γυνὴ δέ σε γείνατο μήτηρ,
Ὀτρεὺς δ' ἐστὶ πατὴρ ὀνομακλυτὸς, ὡς ἀγορεύεις,
ἀθανάτοιο δ' ἕκητι διακτόρου ἐνθάδ' ἱκάνεις,
Ἑρμέω, ἐμὴ δ' ἄλοχος κεκλήσεαι ἤματα πάντα·
οὔτις ἔπειτα θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων
ἐνθάδε με σχήσει, πρὶν σῇ φιλότητι μιγῆναι
αὐτίκα νῦν· οὐδ' εἴ κεν ἑκηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων
τόξου ἀπ' ἀργυρέου προΐοι βέλεα στονόεντα.
Βουλοίμην κεν ἔπειτα, γύναι εἰκυῖα θεῇσιν,
σῆς εὐνῆς ἐπιβὰς, δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ὣς εἰπὼν, λάβε χεῖρα· φιλομμειδὴς δ' Ἀφροδίτη
ἕρπε μεταστρεφθεῖσα, κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα,
ἐς λέχος εὔστρωτον, ὅθι περ πάρος ἔσκεν ἄνακτι
χλαίνῃσιν μαλακῇς ἐστρωμένον· αὐτὰρ ὕπερθεν
ἄρκτων δέρματ' ἔκειτο, βαρυφθόγγων τε λεόντων,
τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν.
Οἳ δ' ἐπεὶ οὖν λεχέων εὐποιήτων ἐπέβησαν,
κόσμον μέν οἱ πρῶτον ἀπὸ χροὸς εἷλε φαεινὸν,
πόρπας τε, γναμπτάς θ' ἕλικας, καλυκάς τε καὶ ὅρμους·

Otreus autem *mihi* est pater inclytus, si forte audivisti,
qui omni Phrygiæ bene-munitæ imperat,
linguam autem vestramque et nostram probe novi;
Trojana enim domi me nutrix alebat; ea vero perpetuo
parvam *me* filiam educebat, cara a matre acceptam.
[Sic utique linguam etiam vestram bene novi.]
Nunc autem me abripuit auream-virgam-habens Argicida,
ex choro Dianæ aurea-sagitta-insignis, tumultuosæ:
multæ sane Nymphæ et virgines magna-dote-dignæ
ludebamus; circumque turba infinita coronæ-instar-cingebat:
inde me rapuit auream-virgam-habens Argicida,
multa vero duxit *me* super culta mortalium hominum,
multamque terram-indivisam et incultam, quam feræ
cruda-vorantes peragrant per umbrosos recessus:
nec pedibus tangere videbar almam terram:
Anchisæ autem me dicebat ad cubilia vocari
ingenuam uxorem, tibique præclaros filios esse-parituram.
Ac postquam ostendit et monuit, ille nempe rursus
immortalium ad gentes abiit, fortis Argicida:
at ego ad-te veni; dura vero mihi aderat necessitas.
Sed te per Jovem supplex-oro, ac parentes
bonos; neque enim mali talem genuissent:
indomitam me ubi-duxeris et inexpertam amoris,
patrique tuo ostende, et matri honesta doctæ,
tuisque fratribus, qui tibi ex-eodem *genere* nati-sunt,
[non ipsis indigna nurus ero, sed congrua:]
si tibi indigna mulier futura-sim, sive etiam non.
Mitte autem nuntium cito ad Phrygas agiles-equos-habentes,
dicturum patrique meo, et matri, sollicitæ licet:
hi vero tibi aurum abunde, vestitumque textilem
mittent; tu autem multa et præclara excipe dona.
Hæc vero ubi-feceris, epulis-celebra nuptias amabiles,
honorabiles hominibus et immortalibus diis.
Sic locuta dea, dulcem cupidinem *ei* injecit animo;
Anchisen autem amor cepit, verbumque *is* dixit et elocutus-
est:] Si quidem mortalisque es, mulierque te peperit mater,
Otreus vero est *tibi* pater inclytus, ut narras,
immortalisque gratia internuntii huc venisti,
Mercurii, mea vero uxor vocaberis per-dies omnes;
nemo deinceps deorum, nec mortalium hominum,
hic me cohibebit, donec tuo in-amore congrediar
statim nunc; neque si longe-jaculans ipse Apollo
arcu ab argenteo emiserit *in me* tela luctuosa.
Velim postea, mulier similis deabus,
tuum cubile ubi-ascendero, introire in Orci domum.
Sic fatus, prehendit manum: risus-amans autem Venus
reptabat aversa, oculis pulcris dejectis,
ad lectum bene-stratum, ubi antea erat regi
lænis mollibus stratus; at superne
ursorum pelles jacebant, raucisonorumque leonum,
quos ipse occiderat in montibus altis.
Hi vero postquam lectos bene-structos inscenderant,
ornatum quidem illi primum a corpore demsit splendidum,
fibulasque, flexilesque armillas, fistulasque et torques;

Digitized by Google

λῦσε δέ οἱ ζώνην, ἰδὲ εἵματα σιγαλόεντα
ἔκδυε, καὶ κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
Ἀγχίσης· ὁ δ' ἔπειτα, θεῶν ἰότητι καὶ αἴσῃ,
ἀθανάτῃ παρέλεκτο θεᾷ βροτὸς, οὐ σάφα εἰδώς.
Ἦμος δ' ἂψ εἰς αὖλιν ἀποκλίνουσι νομῆες
βοῦς τε καὶ ἴφια μῆλα νομῶν ἐξ ἀνθεμοέντων,
τῆμος ἄρ' Ἀγχίσῃ μὲν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν
νήδυμον, αὐτὴ δὲ χροῒ ἕννυτο εἵματα καλά.
Ἑσσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῒ δῖα θεάων,
ἔστη πὰρ κλισίῃ· εὐποιήτου δὲ μελάθρου
κῦρε κάρη· κάλλος δὲ παρειάων ἀπέλαμπεν
ἄμβροτον, οἷόν τ' ἐστὶν ἐϋστεφάνου Κυθερείης·
ἐξ ὕπνου δ' ἀνέγειρεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὄρσεο, Δαρδανίδη· τί νυ νήγρετον ὕπνον ἰαύεις;
καὶ φράσαι, εἴ τι ὁμοίη ἐγὼν ἰνδάλλομαι εἶναι,
οἵην δή με τὸ πρῶτον ἐν ὀφθαλμοῖσι νόησας.
Ὣς φάτ'· ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλ' ἐμμαπέως ὑπάκουσεν.
Ὡς δὲ ἴδεν δειρήν τε καὶ ὄμματα κάλ' Ἀφροδίτης,
τάρβησέν τε καὶ ὄσσε παρακλιδὸν ἔτραπεν ἄλλῃ·
ἂψ δ' αὖτις χλαίνῃ τ' ἐκαλύψατο καλὰ πρόσωπα,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αὐτίκα σ' ὡς τὰ πρῶτα, θεὰ, ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ἔγνων, ὡς θεὸς ἦσθα· σὺ δ' οὐ νημερτὲς ἔειπες.
Ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι αἰγιόχοιο,
μή με ζῶντ' ἀμενηνὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἐάσῃς
ναίειν, ἀλλ' ἐλέαιρ'· ἐπεὶ οὐ βιοθάλμιος ἀνὴρ
γίγνεται, ὅστε θεαῖς εὐνάζεται ἀθανάτῃσιν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἀγχίση, κύδιστε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
θάρσει, μηδέ τι σῇσι μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην.
Οὐ γάρ τοί τι δέος, παθέειν κακὸν ἐξ ἐμέθεν γε,
οὐδ' ἄλλων μακάρων· ἐπειὴ φίλος ἐσσὶ θεοῖσιν.
Σοὶ δ' ἔσται φίλος υἱὸς, ὃς ἐν Τρώεσσιν ἀνάξει·
καὶ παῖδες παίδεσσι διαμπερὲς ἐκγεγάονται.

Τῷ δὲ καὶ Αἰνείας ὄνομ' ἔσσεται, οὕνεκά μ' αἰνὸν
ἔσχεν ἄχος, ἕνεκα βροτοῦ ἀνέρος ἔμπεσον εὐνῇ.

Ἀγχίθεοι δὲ μάλιστα καταθνητῶν ἀνθρώπων
αἰεὶ ἀφ' ὑμετέρης γενεῆς εἶδός τε φυήν τε.
Ἦτοι μὲν ξανθὸν Γανυμήδεα μητίετα Ζεὺς
ἥρπασ' ἑὸν διὰ κάλλος, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη,
καί τε Διὸς κατὰ δῶμα θεοῖς ἐπιοινοχοεύοι,
θαῦμα ἰδεῖν, πάντεσσι τετιμένος ἀθανάτοισιν,
χρυσέου ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων νέκταρ ἐρυθρόν.
Τρῶα δὲ πένθος ἄλαστον ἔχε φρένας, οὐδέ τι ᾔδει,
ὅππῃ οἱ φίλον υἱὸν ἀνήρπασε θέσπις ἄελλα·
τὸν δὴ ἔπειτα γόασκε διαμπερὲς ἤματα πάντα.
Καί μιν Ζεὺς ἐλέησε, δίδου δέ οἱ υἷος ἄποινα,
ἵππους ἀρσίποδας, τοί τ' ἀθανάτους φορέουσιν.
Τούς οἱ δῶρον ἔδωκεν ἔχειν· εἶπεν δὲ ἕκαστα,
Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσι, διάκτορος Ἀργειφόντης,
ὡς ἔοι ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ Ζηνὸς ὅγ' ἔκλυεν ἀγγελιάων,
οὐκέτ' ἔπειτα γόασκε, γεγήθει δὲ φρένας ἔνδον·

solvitque ei cingulum, et vestimenta splendida
exuit, et deposuit in solium argenteis-clavis-distinctum
Anchises : ipse autem deinde, deûm sententia et fato,
cum-immortali concubuit dea mortalis, non plane sciens.
Quando autem retro ad stabulum vertunt pastores
bovesque et pingues oves pascuis e floridis,
tunc Anchisæ quidem dulcem somnum offudit
suavem; ipsa vero corpore induebat-sibi vestimenta pulcra.
Induta autem bene omnia circa corpus, diva dearum
stetit ad tugurium : ac bene-structam domum
attigit caput; pulcritudo vero genarum effulgebat
immortalis, qualis est pulcre-coronatæ Cythereæ;
e somnoque *eum* suscitabat, verbumque dixit et elocuta-est:
Surge, Dardanide; quare jam altum somnum carpis?
et considera, si omnino similis ego videor esse *ei*
qualem tu me primum oculis advertisti.
Sic dixit : is vero e somno valde promte auscultavit.
Ut autem vidit collumque et oculos pulcros Veneris :
timuitque, et oculos declinando vertit alio;
iterumque deinde læna cooperuit-sibi pulcros vultus,
et eam precans verbis alatis allocutus-est :
Statim te ut primum, dea, vidi oculis,
novi, quod dea eras; tu autem non verum dixisti.
Sed te per Jovem supplex-oro ægida-tenentem,
ne me viventem inanem inter homines sinas
habitare, sed miserere : quoniam haud longævus vir
fit, qui cum-deabus concumbit immortalibus.
Ei vero respondebat deinde Jovis filia Venus :
Anchise, gloriosissime mortalium hominum,
confide, neu quicquam tuo in animo timeas nimis.
Non enim tibi ullus *esse debet* timor, malum *te* passurum ex
me quidem,] neque ex aliis beatis; quoniam carus es diis.
Tibi autem erit carus filius, qui inter Trojanos imperabit;
et filii filiis perpetuo enascentur.

Ei vero Æneas nomen erit, quoniam me gravis
habuit dolor, quandoquidem mortalis viri incidi in-lectum.

Diis-similes autem maxime mortalium hominum *erant*
semper *orti* a vestro genere formaque specieque.
Nempe flavum quidem Ganymedem providus Jupiter
rapuit, ipsius ob pulcritudinem, ut immortalibus interesset,
atque Jovis in domo diis potum-ministraret,
mirabile visu, omnibus honoratus immortalibus,
aureo ex cratere hauriens nectar rubrum.
Troem vero luctus ingens tenebat mente, neque omnino no-
rat] qua sibi carum filium abripuisset divina procella :
verum hunc deinde lugebat penitus dies omnes.
Et ipsum Jupiter miseratus-est, deditque ei filii pretium,
equos celeripedes, qui immortales ferunt.
Hos ei dono dedit habendos, dixitque singula
Jovis de-consiliis internuntius Argicida,
quod foret *Gan.* immortalis, et senii-expers per-dies omnes.
Ac postquam Jovis ille audierat nuntium,
non-amplius dein lugebat, gavisus-est autem animo intus;

Digitized by Google

γηθόσυνος δ' ἵπποισιν ἀελλοπόδεσσιν ὀχεῖτο.
Ὡς δ' αὖ Τιθωνὸν χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠώς,
ὑμετέρης γενεῆς, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσουσα κελαινεφέα Κρονίωνα,
ἀθάνατόν τ' εἶναι καὶ ζώειν ἤματα πάντα.
Τῇ δὲ Ζεὺς ἐπένευσε, καὶ ἐκρήηνεν ἐέλδωρ·
νηπίη, οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶ πότνια Ἠὼς
ἥβην αἰτῆσαι, ξῦσαί τ' ἀπὸ γῆρας ὀλοιόν.
Τὸν δ' ἤτοι εἵως μὲν ἔχεν πολυήρατος ἥβη,
Ἠοῖ τερπόμενος χρυσοθρόνῳ, ἠριγενείῃ,
ναῖε παρ' Ὠκεανοῖο ῥοῇς ἐπὶ πείρασι γαίης·
αὐτὰρ ἐπεὶ πρῶται πολιαὶ κατέχυντο ἔθειραι
καλῆς ἐκ κεφαλῆς, εὐηγενέος τε γενείου,
τοῦ δ' ἤτοι εὐνῆς μὲν ἀπείχετο πότνια Ἠώς,
αὐτὸν δ' αὖτ' ἀτίταλλεν, ἐνὶ μεγάροισιν ἔχουσα,
σίτῳ τ' ἀμβροσίῃ τε, καὶ εἵματα καλὰ διδοῦσα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πάμπαν στυγερὸν κατὰ γῆρας ἔπειγεν,
οὐδέ τι κινῆσαι μελέων δύνατ', οὐδ' ἀναεῖραι,
ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
ἐν θαλάμῳ κατέθηκε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
τοῦ δ' ἤτοι φωνὴ ῥέει ἄσπετος, οὐδέ τι κίκυς
ἔσθ', οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
Οὐκ ἂν ἔγωγέ σε τοῖον ἐν ἀθανάτοισιν ἑλοίμην
ἀθάνατόν τ' εἶναι καὶ ζώειν ἤματα πάντα.
Ἀλλ' εἰ μὲν τοιοῦτος ἐὼν εἶδός τε δέμας τε
ζώοις, ἡμέτερός τε πόσις κεκλημένος εἴης,
οὐκ ἂν ἔπειτά μ' ἄχος πυκινὰς φρένας ἀμφικαλύπτοι.
Νῦν δέ σε μὲν τάχα γῆρας ὁμοίϊον ἀμφικαλύψει
νηλειὲς, τό,τ' ἔπειτα παρίσταται ἀνθρώποισιν,
οὐλόμενον, καματηρὸν, ὅ, τε στυγέουσι θεοί περ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ μέγ' ὄνειδος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἔσσεται ἤματα πάντα διαμπερὲς εἵνεκα σεῖο,
οἳ πρὶν ἐμοὺς ὀάρους καὶ μήτιας, αἷς ποτε πάντας
ἀθανάτους συνέμιξα καταθνητῇσι γυναιξὶν,
τάρβεσκον — πάντας γὰρ ἐμὸν δάμνασκε νόημα —
νῦν δὲ δὴ οὐκέτι μοι στόμα χήσεται ἐξονομῆναι
τοῦτο μετ' ἀθανάτοισιν· ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀάσθην,
σχέτλιον, οὐκ ὀνομαστὸν, ἀπεπλάγχθην δὲ νόοιο,
παῖδα δ' ὑπὸ ζώνῃ ἐθέμην, βροτῷ εὐνηθεῖσα.
Τὸν μὲν, ἐπὴν δὴ πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,
Νύμφαι μιν θρέψουσιν ὀρεσκῷοι, βαθύκολποι,
αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε,
αἵ ῥ' οὔτε θνητοῖς οὔτ' ἀθανάτοισιν ἕπονται·
δηρὸν μὲν ζώουσι, καὶ ἄμβροτον εἶδαρ ἔδουσιν,
καί τε μετ' ἀθανάτοις καλὸν χορὸν ἐῤῥώσαντο.
Τῇσι δὲ Σειληνοὶ καὶ εὔσκοπος Ἀργειφόντης
μίσγοντ' ἐν φιλότητι μυχῷ σπείων ἐροέντων.
Τῇσι δ' ἅμ' ἢ ἐλάται ἠὲ δρύες ὑψικάρηνοι
γεινομένῃσιν ἔφυσαν ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ,
καλαὶ, τηλεθάουσαι, ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν.

Ἑστᾶσ' ἠλίβατοι· τεμένη δέ ἑ κικλήσκουσιν
ἀθανάτων, τάς δ' οὔτι βροτοὶ κείρουσι σιδήρῳ.

Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ Μοῖρα παρεστήκῃ θανάτοιο,

lætusque equis pedibus-ventosis vehebatur.
Ita vero rursus Tithonum aureum-solium-habens rapuit Aurora,] vestri generis, assimilem immortalibus.
Profecta-est autem ire oratura atras-nubes-cogentem Saturnium,] ut-immortalisque esset, et viveret dies omnes;
eique Jupiter annuit, et perfecit votum:
stulta; neque cogitavit in mente veneranda Aurora
pubertatem petere, abradereque senectutem perniciosam.
Eum sane quamdiu quidem habebat valde-amabilis pubertas,
Aurora oblectans-se aureum-solium-habente, mane-genita,
habitabat apud Oceani fluenta, ad terminos terræ:
at postquam primi cani effundebantur capilli
pulcro ex capite generosoque mento,
ejus utique a-lecto abstinebat veneranda Aurora;
ipsum autem demum nutriebat, in ædibus tenens,
ciboque ambrosiaque, et vestimenta pulcra dans.
Sed quando demum prorsus odiosa senectus urgebat,
neque ullum movere membrorum poterat, neque attollere,
hoc ei in animo optimum videbatur consilium:
in thalamo *eum* deposuit, foresque occlusit splendidas;
ejus vero vox fluit perpetua, neque omnino vis
est, qualis antea erat in flexilibus membris.
Non ego te talem inter immortales optarim
immortalemque esse, et vivere dies omnes.
Sed si quidem talis manens specieque corporeque
vivas, nosterque maritus vocatus sis,
non deinde me dolor densis præcordiis cooperiat.
Nunc vero te quidem cito senectus communis cooperiet
immisericors, quæ deinceps astat hominibus,
perniciosa, laboriosa, quam utique odio-habent etiam dii.
At mihi magnum probrum inter immortales deos
erit per-dies omnes penitus, propter te,
qui antea mea colloquia, et consilia, quibus olim omnes
immortales miscui cum-mortalibus mulieribus,
formidabant; omnes enim mea domabat cogitatio:
nunc vero non-amplius mihi os hiscet fateri
hoc inter immortales; quoniam valde multum mulctata-sum
damno vehementi, non nominando, aberravique mente,
filium vero sub zona mihi-posui, mortalis concubitu-usa.
Illum quidem, ubi jam primum viderit lumen solis,
Nymphæ ipsum nutrient montanæ, profundos-sinus-habentes,] quæ hunc habitant montem magnumque divinumque,
quæ nec mortales, neque immortales comitantur:
diu quidem vivunt, et immortalem cibum comedunt,
atque inter immortales pulcrum chorum exercent.
Cum-his autem Silenique et speculator Argicida,
miscentur in amore, in-recessu speluncarum amabilium.
Cum-his vero simul aut abietes, aut quercus altis-verticibus,
nascentibus ortæ-sunt super terra virorum-altrice,
pulcræ, virentes, in montibus excelsis.

Stant altæ; lucos autem ipsas vocant
immortalium; eas vero nequaquam mortales tondent ferro.

Sed quando demum fatum astiterit mortis,

Digitized by Google

ἀζάνεται μὲν πρῶτον ἐπὶ χθονὶ δένδρεα καλὰ,
φλοιὸς δ' ἀμφιπεριφθινύθει, πίπτουσι δ' ἀπ' ὄζοι·
τῶν δέ θ' ὁμοῦ ψυχὴ λείπει φάος ἠελίοιο.
Ταὶ μὲν ἐμὸν θρέψουσι παρὰ σφίσιν υἱὸν ἔχουσαι·
τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἕλῃ πολυήρατος ἥβη,
ἄξουσίν τοι δεῦρο θεαὶ, δείξουσί τε παῖδα.

Σοὶ δ' ἐγὼ, ὄφρα κε ταῦτα μετὰ φρεσὶ πάντα διέλθω,
ἐς πέμπτον ἔτος αὖτις ἐλεύσομαι υἱὸν ἄγουσα.

Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἴδῃς θάλος ὀφθαλμοῖσιν,
γηθήσεις ὁρόων — μάλα γὰρ θεοείκελος ἔσται —
ἄξεις δ' αὐτίκα μιν ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
Ἢν δέ τις εἴρηταί σε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
ἥτις τοι φίλον υἱὸν ὑπὸ ζώνῃ θέτο μήτηρ,
τῷ δὲ σὺ μυθεῖσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω·
φάσθαι τοι Νύμφης καλυκώπιδος ἔκγονον εἶναι,
αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος, καταειμένον ὕλῃ.
Εἰ δέ κεν ἐξείπῃς καὶ ἐπεύξεαι ἄφρονι θυμῷ,
ἐν φιλότητι μιγῆναι ἐϋστεφάνῳ Κυθερείῃ,
Ζεύς σε χολωσάμενος βαλέει ψολόεντι κεραυνῷ.
Εἴρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι νοήσας,
ἴσχεο, μηδ' ὀνόμαινε, θεῶν δ' ἐποπίζεο μῆνιν.
Ὣς εἰποῦσ', ἤϊξε πρὸς οὐρανὸν ἠνεμόεντα.

Χαῖρε, θεὰ, Κύπροιο ἐϋκτιμένης μεδέουσα·
σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

Δ.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ.

Δήμητρ' ἠΰκομον, σεμνὴν θεὸν, ἄρχομ' ἀείδειν,
αὐτὴν, ἠδὲ θύγατρα τανύσφυρον, ἣν Ἀϊδωνεὺς
ἥρπαξεν, δῶκεν δὲ βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς,
νόσφιν Δήμητρος χρυσαόρου, ἀγλαοκάρπου,
παίζουσαν κούρῃσι σὺν Ὠκεανοῦ βαθυκόλποις,
ἄνθεά τ' αἰνυμένην, ῥόδα καὶ κρόκον ἠδ' ἴα καλὰ,
λειμῶν' ἂμ μαλακὸν, καὶ ἀγαλλίδας ἠδ' ὑάκινθον,
νάρκισσόν θ', ὃν φῦσε δόλον καλυκώπιδι κούρῃ
Γαῖα, Διὸς βουλῇσι, χαριζομένη Πολυδέκτῃ,
θαυμαστὸν γανόωντα, σέβας δέ τε πᾶσιν ἰδέσθαι
ἀθανάτοις τε θεοῖς ἠδὲ θνητοῖς ἀνθρώποις·
τοῦ καὶ ἀπὸ ῥίζης ἑκατὸν κάρα ἐξεπεφύκει·
κηώδει δ' ὀδμῇ πᾶς τ' οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν
γαῖά τε πᾶσ' ἐγέλασσε καὶ ἁλμυρὸν οἶδμα θαλάσσης.
Ἡ δ' ἄρα θαμβήσασ' ὠρέξατο χερσὶν ἅμ' ἄμφω
καλὸν ἄθυρμα λαβεῖν· χάνε δὲ χθὼν εὐρυάγυια
Νύσιον ἂμ πεδίον, τῇ ὄρουσεν ἄναξ Πολυδέγμων
ἵπποις ἀθανάτοισι, Κρόνου πολυώνυμος υἱός.
Ἁρπάξας δ' ἀέκουσαν ἐπὶ χρυσέοισιν ὄχοισιν
ἦγ' ὀλοφυρομένην· ἰάχησε δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ,
κεκλομένη πατέρα Κρονίδην ὕπατον καὶ ἄριστον.
Οὐδέ τις ἀθανάτων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων

arescunt quidem primum super terra arbores pulcræ,
cortexque circumcirca-perit, deciduntque rami:
harum autem simul anima relinquit lumen solis.
Hæ quidem meum nutrient apud se filium habentes.
Eum quidem ubi jam primum ceperit valde-amabilis pubertas,] ducent tibi huc deæ, ostendentque filium.

Tibi autem ego, ut hæc in animo omnia persequar,
in quintum annum rursus veniam, filium ducens.

Hunc quidem, ubi jam primum videris germen oculis,
gaudebis videns (valde enim deo-similis erit),
duces vero statim ipsum ad Ilium ventosum.
Si quis autem interrogarit te mortalium hominum,
quænam tibi carum filium sub zona posuit mater,
huic tu dicito memor, ut te jubeo:
dic sane Nymphæ calyci-similibus-oculis progeniem esse,
quæ hunc habitant montem, indutum silva.
Sin effaberis et gloriaberis insipienti animo,
in amore *te* mixtum-fuisse cum-pulcre-coronata Cytherea,
Jupiter te iratus feriet ardenti fulmine.
Dicta-sunt tibi omnia: tu vero mente tua quum-intellexeris,
contine-te, neu indica; deorum autem verere iram.
Sic locuta, abripuit-se ad cœlum ventosum.

Salve, dea, Cypro bene-cultæ imperans;
a-te autem ego exorsus, transibo alium ad hymnum.

IV.

IN CEREREM.

Cererem crine-decoram, venerandam deam, ordior canere,
ipsam, et filiam teretem-pedes, quam Pluto
rapuit, dedit autem grave-sonans late-cernens Jupiter,
seorsum a-Cerere aureo-solio-insidente, pulcrum-fructum
præbente,] ludentem cum filiabus Oceani pepla-profundo-sinu-indutis,] floresque legentem, rosas et crocum et violas
pulcras,] per molle pratum, et gladiolos et hyacinthum,
narcissumque, quem produxit fraudem roseæ puellæ
Terra, Jovis voluntate, gratificans Orco,
mire lætum, quo-stupuerunt tunc omnes intuentes,
tam dii immortales quam mortales homines:
cujus adeo ex radice centum capita excreverant,
et fragante odore omne cœlum latum superne
terraque omnis ridebat et salsus æstus æquoris.
Illa vero admirata protendit manus simul ambas,
pulcrum ludicrum ut-sumeret: sed hiavit terra vasta
Nysiis in campis, qua prorupit rex Pluto
equis immortalibus *invectus*, Saturni nobilis filius.
Rapuit vero invitam *et* in aureo curru
abstulit ejulantem: clamavit autem intenta voce,
invocans patrem Saturnium summum et potentissimum.
Sed nec immortalium quisquam, nec mortalium hominum

Digitized by Google

ἤκουσεν φωνῆς, οὐδ' ἀγλαόκαρποι ἑταῖραι·
εἰ μὴ Περσαίου θυγάτηρ ἀταλὰ φρονέουσα
ἄιεν ἐξ ἄντρου, Ἑκάτη λιπαροκρήδεμνος,
Ἠέλιός τε ἄναξ, Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱός,
κούρης κεκλομένης πατέρα Κρονίδην· ὁ δὲ νόσφιν
ἧστο θεῶν ἀπάνευθε πολυλλίστῳ ἐνὶ νηῷ,
δέγμενος ἱερὰ καλὰ παρὰ θνητῶν ἀνθρώπων.
Τὴν δ' ἀεκαζομένην ἦγεν Διὸς ἐννεσίῃσιν
πατροκασίγνητος, πολυσημάντωρ Πολυδέγμων,
ἵπποις ἀθανάτοισι, Κρόνου πολυώνυμος υἱός.
Ὄφρα μὲν οὖν γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
λεῦσσε θεὰ, καὶ πόντον ἀγάρροον ἰχθυόεντα,
αὐγάς τ' ἠελίου, ἔτι δ' ἤλπετο μητέρα κεδνὴν
ὄψεσθαι, καὶ φῦλα θεῶν αἰειγενετάων·
τόφρα οἱ ἐλπὶς ἔθελγε μέγαν νόον, ἀχνυμένης περ

ἤχησαν δ' ὀρέων κορυφαὶ καὶ βένθεα πόντου
φωνῇ ὑπ' ἀθανάτῃ· τῆς δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ.
Ὀξὺ δέ μιν κραδίην ἄχος ἔλλαβεν, ἀμφὶ δὲ χαίταις
ἀμβροσίαις κρήδεμνα δαΐζετο χερσὶ φίλῃσιν·
κυάνεον δὲ κάλυμμα κατ' ἀμφοτέρων βάλετ' ὤμων,
σεύατο δ', ὥστ' οἰωνὸς, ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρὴν
μαιομένη. Τῇ δ' οὔτις ἐτήτυμα μυθήσασθαι
ἤθελεν, οὔτε θεῶν, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
οὐδ' οἰωνῶν τις τῇ ἐτήτυμος ἄγγελος ἦλθεν.
Ἐννῆμαρ μὲν ἔπειτα κατὰ χθόνα πότνια Δηὼ
στρωφᾶτ', αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἡδυπότοιο
πάσσατ' ἀκηχεμένη, οὐδὲ χρόα βάλλετο λουτροῖς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη οἱ ἐπήλυθε φαινολὶς ἠώς,
ἤντετό οἱ Ἑκάτη, σέλας ἐν χείρεσσιν ἔχουσα,
καί ῥά οἱ ἀγγελέουσα ἔπος φάτο, φώνησέν τε·
Πότνια Δήμητερ, ὡρηφόρε, ἀγλαόδωρε,
τίς θεῶν οὐρανίων ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων
ἥρπασε Περσεφόνην, καὶ σὸν φίλον ἤκαχε θυμόν;
φωνῆς γὰρ ἤκουσ', ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ὅστις ἔην· σοὶ δ' ὦκα λέγω νημερτέα πάντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη Ἑκάτη· τὴν δ' οὐκ ἠμείβετο μύθῳ
Ῥείης ἠϋκόμου θυγάτηρ, ἀλλ' ὦκα σὺν αὐτῇ
ἤϊξ', αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχουσα.
Ἠέλιον δ' ἵκοντο, θεῶν σκοπὸν ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
στὰν δ' ἵππων προπάροιθε, καὶ εἴρετο δῖα θεάων·
Ἠέλι', αἴδεσσαί με θεᾶς ὕπερ, εἴ ποτε δή σευ
ἢ ἔπει ἢ ἔργῳ κραδίην καὶ θυμὸν ἴηνα·
κούρην, τὴν ἔτεκον, γλυκερὸν θάλος, εἴδεϊ κυδρὴν,
τῆς ἀδινὴν ὄπ' ἄκουσα δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο
ὥστε βιαζομένης, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
Ἀλλὰ — σὺ γὰρ δὴ πᾶσαν ἐπὶ χθόνα καὶ κατὰ πόντον
αἰθέρος ἐκ δίης καταδέρκεαι ἀκτίνεσσιν —
νημερτέως μοι ἔνισπε, φίλον τέκος, εἴ που ὄπωπας,
ὅστις νόσφιν ἐμεῖο λαβὼν ἀέκουσαν ἀνάγκῃ
οἴχεται, ἠὲ θεῶν ἢ καὶ θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὣς φάτο· τὴν δ' Ὑπεριονίδης ἠμείβετο μύθῳ·
Ῥείης ἠϋκόμου θύγατερ, Δήμητερ ἄνασσα,

audivit vocem *ejus*, neque pulcris-manibus sociæ;
nisi quod Persæi filia mitis animum
audivit ex antro, Hecate vitta-tenui-nitida,
et Sol rex, Hyperionis illustris filius,
puellam invocantem patrem Saturnium: hic vero seorsum
sedebat procul a-diis precibus-expetito in templo,
accipiens sacra pulcra a mortalibus hominibus.
Sed illam coactam abstulit, Jovis consilio,
patruus, multis-imperans Pluto,
equis immortalibus, Saturni nobilis filius.
Quamdiu igitur terramque et cœlum stellatum
videbat dea, et mare æstuans piscosum,
radiosque Solis, et adhuc sperabat matrem venerandam
se-esse-visuram, et genera deorum æternorum:
tamdiu ei spes mulcebat magnum animum, quamvis lugenti.

Resonabant autem montium cacumina et profunda maris
voce immortali: eamque percepit alma mater.
Acer vero ejus animum dolor invasit, et super comis
ambrosiis vittam discidit manibus suis,
cæruleumque velamen ambobus circumjecit humeris,
seque-concitavit, instar volucris, per terram et mare
quærens. Sed illi nemo vera dicere
voluit, neque deorum, neque mortalium hominum,
neque volucrum quæquam illi vera nuntia venit.
Novem deinceps dies per terram alma Ceres
vagabatur, ardentes faces in manibus tenens;
neque unquam ambrosia et nectare dulci
fruebatur mœrens, nec corpus suum immergebat lavacris.
Sed postquam decima ei advenerat lucida aurora,
occurrit ei Hecate, lumen in manibus gerens;
et vero hanc nuntians allocuta-est, et dixit:
Alma Ceres, tempestiva-adferens, splendida-donis,
quis deorum cœlestium aut mortalium hominum
rapuit Proserpinam, et tuum afflixit animum?
vocem enim audivi, sed non vidi oculis,
quinam esset; at tibi celeriter dico vera omnia.
Sic dixit Hecate; illi autem non respondit sermone
Rheæ crines-decoræ filia, sed subito cum illa
proripuit-se, ardentes faces in manibus tenens.
Solem vero adierunt, deorum speculatorem atque hominum,
steteruntque ante equos; et rogavit sancta dearum:
Sol, reverere me deam propter, si unquam tibi
vel verbo vel facto cor et animum hilaravi!
filiam, quam peperi, dulce germen, forma egregiam:
cujus anxiam vocem audivi per aera vacuum,
tanquam violatæ, verum non vidi oculis:
sed (tu enim omnem terram et pelagus
æthere ex sacro despectas radiis)
vere mihi dicas: caram natam, sicubi vidisti,
quisnam absente me rapuerit invitam vi
aufugiens, vel deorum vel etiam mortalium hominum,
Sic dixit; illi autem Hyperionis-filius respondit sermone:
Rheæ crines-decoræ filia, Ceres regina,

Digitized by Google

εἰδήσεις· δὴ γὰρ μέγα ἅζομαι ἠδ' ἐλεαίρω
ἀχνυμένην περὶ παιδὶ τανυσφύρῳ· οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος ἀθανάτων, εἰ μὴ νεφεληγερέτα Ζεύς,
ὅς μιν ἔδωκ' Ἀΐδῃ θαλερὴν κεκλῆσθαι ἄκοιτιν,
αὐτοκασιγνήτῳ· ὁ δ' ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
ἁρπάξας ἵπποισιν ἄγεν μεγάλα ἰάχουσαν.
Ἀλλά, θεά, κατάπαυε μέγαν γόον· οὐδέ τί σε χρὴ
μὰψ αὔτως ἄπλητον ἔχειν χόλον· οὔ τοι ἀεικὴς
γαμβρὸς ἐν ἀθανάτοις πολυσημάντωρ Ἀϊδωνεύς,
αὐτοκασίγνητος καὶ ὁμόσπορος, ἀμφὶ δὲ τιμὴν
ἔλλαχεν, ὡς τὰ πρῶτα διάτριχα δασμὸς ἐτύχθη·
τοῖς μέτα ναιετάει, τῶν ἔλλαχε κοίρανος εἶναι.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ὑπ' ὁμοκλῆς
ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα, τανύπτεροι ὥστ' οἰωνοί.
Τὴν δ' ἄχος αἰνότερον καὶ κύντερον ἵκετο θυμόν.
Χωσαμένη δὴ ἔπειτα κελαινεφέϊ Κρονίωνι,
νοσφισθεῖσα θεῶν ἀγορὴν καὶ μακρὸν Ὄλυμπον,
ᾤχετ' ἐπ' ἀνθρώπων πόλιας καὶ πίονα ἔργα,
εἶδος ἀμαλδύνουσα πολὺν χρόνον· οὐδέ τις ἀνδρῶν
εἰσορόων γίγνωσκε, βαθυζώνων τε γυναικῶν,
πρίν γ' ὅτε δὴ Κελεοῖο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
ὃς τότ' Ἐλευσῖνος θυοέσσης κοίρανος ἦεν.
Ἕζετο δ' ἐγγὺς ὁδοῖο, φίλον τετιημένη ἦτορ,
Παρθενίῳ φρέατι, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
ἐν σκιῇ, αὐτὰρ ὕπερθε πεφύκει θάμνος ἐλαίης,
γρηῒ παλαιγενέϊ ἐναλίγκιος, ἥτε τόκοιο
εἴργηται, δώρων τε φιλοστεφάνου Ἀφροδίτης,
οἷαί τε τροφοί εἰσι θεμιστοπόλων βασιλήων
παίδων, καὶ ταμίαι κατὰ δώματα ἠχήεντα.
Τὴν δὲ ἴδον Κελεοῖο Ἐλευσινίδαο θύγατρες,
ἐρχόμεναι μεθ' ὕδωρ εὐήρυτον, ὄφρα φέροιεν
κάλπισι χαλκείῃσι φίλα πρὸς δώματα πατρὸς,
τέσσαρες, ὥςτε θεαὶ, κουρήϊον ἄνθος ἔχουσαι,
Καλλιδίκη καὶ Κλεισιδίκη, Δημώ τ' ἐρόεσσα,
Καλλιθόη θ', ἣ τῶν προγενεστάτη ἦεν ἁπασέων,
οὐδ' ἔγνων — χαλεποὶ δὲ θεοὶ θνητοῖσιν ὁρᾶσθαι —
ἀγχοῦ δ' ἱστάμεναι ἔπεα πτερόεντα προςηύδων·
Τίς; πόθεν ἐσσὶ, γρηῢ, παλαιγενέων ἀνθρώπων;
τίπτε δὲ νόσφι πόληος ἀπέστιχες, οὐδὲ δόμοισιν
πιλνᾷς; ἔνθα γυναῖκες ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα
τηλίκαι, ὡς σύ περ ὧδε, καὶ ὁπλότεραι γεγάασιν,
αἵ κέ σε φίλωνται ἠμὲν ἔπει, ἠδὲ καὶ ἔργῳ.
Ὣς ἔφαν· ἡ δ' ἐπέεσσιν ἀμείβετο πότνα θεάων·
τέκνα φίλ', αἵτινές ἐστε γυναικῶν θηλυτεράων,
χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὑμῖν μυθήσομαι· οὔτοι ἀεικὲς
ὑμῖν εἰρομένῃσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
Δηὼ ἐμοίγ' ὄνομ' ἐστί· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ.
Νῦν αὖτε Κρήτηθεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης
ἤλυθον οὐκ ἐθέλουσα, βίῃ δ' ἀέκουσαν ἀνάγκῃ
ἄνδρες ληϊστῆρες ἀπήγαγον· οἱ μὲν ἔπειτα
νηῒ θοῇ Θορικόνδε κατέσχεθον, ἔνθα γυναῖκες
ἠπείρου ἐπέβησαν ἀολλέες, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
δεῖπνον ἐπηρτύνοντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
Ἀλλ' ἐμοὶ οὐ δόρποιο μελίφρονος ἤρατο θυμὸς,

audies; certe enim magnopere *te* veneror, et misereor
lugentis natam proceram : sed nemo alius
causam-habet immortalium, nisi nimbos-ciens Jupiter,
qui eam dedit Orco florentem conjugem,
fratri-suo : ille autem sub tenebras caligantes
raptam equis duxit magna-voce clamantem.
Verum, dea, comprime gravem luctum : minime te decet
temere *et* frustra indomitam exercere iram; haud te indignus
gener inter immortales multis-imperans Pluto,
frater-germanus et consanguineus; prætereaque honorem
sorte-tulit, quum primum tripartita divisio fieret,
ut cum iis habitet, quorum sortitus-est dominatum.
Sic locutus, equos increpuit : illi vero territi minis
raptim egerunt celerem currum, extentis-alis ut volucres.
Illi autem dolor gravior et crudelior invasit mentem.
Irataque deinde atris-nubibus-cincto Saturnio,
vitans deorum concilium et altum Olympum
abiit ad hominum urbes et pinguia culta,
formam tegens per-longum tempus : neque ullus virorum
conspiciens *eam* agnovit, aut profunde-succinctarum mulierum ,] ante quam Celei prudentis advenit domum,
qui tum Eleusinis odoræ rex erat.
Consedit autem prope viam, imo afflicta pectore,
Parthenium ad-puteum, unde hauriebant cives,
sub umbra, quippe superne natus-erat frutex olivæ,
anui grandævæ similis, quæ partu
arcetur, donisque coronas-amantis Veneris :
quales nutrices sunt jura-dantium regum
filiorum, et promæ per ædes sonantes.
Illam autem viderunt Celei Eleusinidæ filiæ,
venientes ad aquam haustu-facilem, ut ferrent
situlis æneis caras ad ædes patris,
quatuor, instar dearum, juventutis flore conspicuæ,
Callidice, et Clisidice, Democque venusta,
et Callithoe, quæ illarum natu-maxima erat omnium;
neque cognoverunt : difficiles enim dii mortalibus aspectu
sunt.] Prope autem stantes dictis volantibus compellarunt :
Quæ, unde es, anus, grandævorum hominum ?
quid autem ab urbe secessisti, neque domibus
propinquas? ubi mulieres per ædes umbrosas
simili-ætate, qua tu fere, et juniores esse-solent,
quæ te exciperent-amicis et verbis et factis.
Sic dixerunt; at verbis respondit sancta dearum :
filiæ dilectæ, quæcunque estis mulierum tenerarum,
salvete : ego vero vobis dicam; haud dedecet
vobis rogantibus vera dicere.
Deo mihi nomen est : hoc enim imposuit alma mater.
Nunc autem ex-Creta supra lata dorsa maris
veni haud cupiens; sed vi invitam cogentes
viri prædatores abduxerunt : hi postea
navem celerem ad-Thoricum appulerunt, ubi mulieres
in-continentem egressæ-sunt frequentes, atque etiam ipsi
cœnam sibi-paraverunt juxta retinacula navis.
Sed mihi non cœnæ dulcis cupidus-erat animus,

Digitized by Google

λάθρῃ δ' ὁρμηθεῖσα δι' ἠπείροιο μελαίνης,
φεῦγον ὑπερφιάλους σημάντορας, ὄφρα κε μή με
ἀπριάτην περάσαντες ἐμῆς ἀποναίατο τιμῆς.
Οὕτω δεῦρ' ἱκόμην ἀλαλημένη, οὐδέ τι οἶδα,
ἥτις δὴ γαῖ' ἐστὶ, καὶ οἵτινες ἐγγεγάασιν.
Ἀλλ' ὑμῖν μὲν πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
δοῖεν κουριδίους ἄνδρας, καὶ τέκνα τεκέσθαι,
ὡς ἐθέλουσι τοκῆες· ἐμ' αὖτ' οἰκτείρατε, κοῦραι,
προφρονέως, φίλα τέκνα, τέως πρὸς δῶμαθ' ἵκωμαι
ἀνέρος ἠδὲ γυναικὸς, ἵνα σφίσιν ἐργάζωμαι
πρόφρων, οἷα γυναικὸς ἀφήλικος ἔργα τέτυκται.
Καί κεν παῖδα νεογνὸν ἐν ἀγκοίνῃσιν ἔχουσα
καλὰ τιθηνοίμην, καὶ δώματα τηρήσαιμι·
καί κε λέχος στορέσαιμι μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων
δεσπόσυνον, καί κ' ἔργα διδασκήσαιμι γυναῖκας.
Φῆ ῥα θεά· τὴν δ' αὐτίκ' ἀμείβετο παρθένος ἀδμὴς,
Καλλιδίκη, Κελεοῖο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη·
Μαῖα, θεῶν μὲν δῶρα, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἀνάγκῃ
τετλάμεν ἄνθρωποι· δὴ γὰρ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Ταῦτα δέ τοι σαφέως ὑποθήσομαι, ἠδ' ὀνομήνω
ἀνέρας, οἷσιν ἔπεστι μέγα κράτος ἐνθάδε τιμῆς,
δήμου τε προὔχουσιν, ἰδὲ κρήδεμνα πόληος
εἰρύαται βουλῇσι καὶ ἰθείῃσι δίκῃσιν·
ἠμὲν Τριπτολέμου πυκιμήδεος, ἠδὲ Διόκλου,
ἠδὲ Πολυξείνου, καὶ ἀμύμονος Εὐμόλποιο,
καὶ Δολιχοῦ, καὶ πατρὸς ἀγήνορος ἡμετέροιο,
τῶν πάντων ἄλοχοι κατὰ δώματα πορσαίνουσιν.
Τάων οὐκ ἄν τίς σε κατὰ πρώτιστον ὀπωπὴν
εἶδος ἀτιμήσασα, δόμων ἀπονοσφίσσειεν,
ἀλλά σε δέξονται· δὴ γὰρ θεοείκελός ἐσσι.
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἵνα πρὸς δώματα πατρὸς
ἔλθωμεν, καὶ μητρὶ βαθυζώνῳ Μετανείρῃ
εἴπωμεν τάδε πάντα διαμπερὲς, αἴ κέ σ' ἀνώγῃ
ἡμέτερόνδ' ἰέναι, μηδ' ἄλλων δώματ' ἐρευνᾶν.
Τηλύγετος δέ οἱ υἱὸς ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ
ὀψίγονος τρέφεται, πολυεύχετος, ἀσπάσιός τε.
Εἰ τόνγ' ἐκθρέψαιο, καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
ῥεῖά κέ τίς σε ἰδοῦσα γυναικῶν θηλυτεράων
ζηλώσαι· τόσα κέν τοι ἀπὸ θρεπτήρια δοίη.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δ' ἐπένευσε καρήατι· ταὶ δὲ φαεινὰ
πλησάμεναι ὕδατος φέρον ἄγγεα κυδιάουσαι.
Ῥίμφα δὲ πατρὸς ἵκοντο μέγαν δόμον, ὦκα δὲ μητρὶ
ἔννεπον, ὡς εἶδόν τε καὶ ἔκλυον· ἡ δὲ μάλ' ὦκα
ἐλθούσας ἐκέλευε καλεῖν ἐπ' ἀπείρονι μισθῷ.
Αἱ δ', ὥστ' ἢ ἔλαφοι ἢ πόρτιες εἴαρος ὥρῃ
ἅλλοντ' ἂν λειμῶνα, κορεσσάμεναι φρένα φορβῇ,
ὡς αἱ ἐπισχόμεναι ἑανῶν πτύχας ἱμεροέντων
ἤϊξαν κοίλην κατ' ἀμαξιτόν· ἀμφὶ δὲ χαῖται
ὤμοις ἀΐσσοντο κροκηΐῳ ἄνθει ὁμοῖαι.
Τέτμον δ' ἐγγὺς ὁδοῦ κυδρὴν θεὸν, ἔνθα πάρος περ
κάλλιπον· αὐτὰρ ἔπειτα φίλα πρὸς δώματα πατρὸς
ἡγεῦνθ'. Ἡ δ' ἄρ' ὄπισθε, φίλον τετιημένη ἦτορ,
στεῖχε, κατακρῆθεν κεκαλυμμένη· ἀμφὶ δὲ πέπλος
κυάνεος ῥαδινοῖσι θεᾶς ἐλελίζετο ποσσίν.

clam vero proripiens-me per continentem nigram,
effugi superbos dominos, ne forte, me
nullo-emtam-pretio vendentes, mei fruantur pretio.
Ita huc veni errans, neque scio,
quæ tandem terra sit, et quinam incolant.
At vobis omnes Olympias domos tenentes
dent juveniles maritos, et liberos parere,
ut optant parentes : mei autem miseremini, puellæ,
benevole, caræ filiæ, donec ad ædes venero
viri atque mulieris, apud illos operatura
libenter, quæcunque mulieris vetulæ opera esse-solent.
Et puerum recens-natum in ulnis habens
bene nutricarem, et ædes custodirem,
et lectum sternerem in-intimo penetralium firmorum
herilem, et opera (*artes texendi*) docerem mulieres.
Dixit dea; ei autem continuo respondit virgo indomita,
Callidice, Celei natarum formosissima ;
Nutrix, deorum munera, quamvis gravate, necessario
toleramus homines; namque multo potentiores sunt
Hæc vero te plane edocebo, atque nominabo
viros, penes quos hic summum est imperium,
et in-populo *qui* eminent, et mœnia urbis
tuentur consiliis et justis judiciis :
et Triptolemi sapientis, et Dioclis,
et Polyxeni, et egregii Eumolpi,
et Dolichi, et patris strenui nostri,
horum omnium uxores ædes curant.
Quarum haud ulla te, vel primo aspectu,
formam aspernata, a-domibus arceret,
verum te excipient : nam sane deæ-similis es.
Sin mavis, mane, dum ad ædes patris
eamus, et matri profunde-succinctæ Metaniræ
dicamus hæc omnia ordine, si forte te jusserit
nostram-domum venire, nec aliorum ædes quærere.
In-senectute-genitus ei filius in conclavi solido
sero-natus nutritur, exoptatus et gratissimus.
Si hunc enutrires, et pubertatis metam contingeret,
facile aliqua te videns mulierum tenerarum
tibi invideret : tanta tibi nutricia daret.
Sic dixit; et hæc annuit capite : illæ vero splendentia
impleta aqua ferebant vasa exsultantes.
Celeriter autem patris venerunt magnam domum, statimque
matri] nuntiarunt, quæ viderant atque audiverant. At illa
confestim] ire-eas jussit-et arcessere ingente mercede.
Hæ vero, sicut aut cervæ aut vitulæ veris tempore
saliunt per pratum, saturatæ animum pastu,
sic hæ, attollentes peplorum rugas decororum,
properabant ad cavatam plaustris-viam ; comæque circum
humeros quassabantur, croceo flori similes.
Invenerunt autem prope viam præclaram deam, ubi antea
reliquerant; et deinceps caras ad ædes patris
duxerunt. Hæc vero pone, imo afflicta pectore,
ibat capite velato, et peplum
cæruleum circum-teneros deæ strepitabat pedes.

Digitized by Google

Αἶψα δὲ δώμαθ' ἵκοντο Διοτρεφέος Κελεοῖο,
βὰν δὲ δι' αἰθούσης, ἔνθα σφίσι πότνια μήτηρ
ἧστο παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
παῖδ' ὑπὸ κόλπῳ ἔχουσα, νέον θάλος· αἱ δὲ παρ' αὐτὴν
ἔδραμον. Ἡ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἔβη ποσί, καί ῥα μελάθρου
κῦρε κάρη, πλῆσεν δὲ θύρας σέλαος θείοιο.
Τὴν δ' αἰδώς τε σέβας τε ἰδὲ χλωρὸν δέος εἷλεν·
εἶξε δέ οἱ κλισμοῖο, καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγεν.
Ἀλλ' οὐ Δημήτηρ ὡρηφόρος, ἀγλαόδωρος,
ἤθελεν ἑδριάασθαι ἐπὶ κλισμοῖο φαεινοῦ,
ἀλλ' ἀκέουσα ἔμιμνε, κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα·
πρίν γ' ὅτε δή οἱ ἔθηκεν Ἰάμβη κέδν' εἰδυῖα
πηκτὸν ἕδος, καθύπερθε δ' ἐπ' ἀργύφεον βάλε κῶας.
Ἔνθα καθεζομένη προκατέσχετο χερσὶ καλύπτρην.
Δηρὸν δ' ἄφθογγος τετιημένη ἧστ' ἐπὶ δίφρου,
οὐδέ τιν' οὔτ' ἔπεϊ προσπτύσσετο, οὔτε τι ἔργῳ,
ἀλλ' ἀγέλαστος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
ἧστο, πόθῳ μινύθουσα βαθυζώνοιο θυγατρός·

πρίν γ' ὅτε δὴ χλεύῃς μιν Ἰάμβη κέδν' εἰδυῖα
πολλὰ παρασκώπτουσ' ἐτρέψατο πότνιαν, ἁγνήν,
μειδῆσαι, γελάσαι τε, καὶ ἵλαον σχεῖν θυμόν.
Ἣ δὴ οἱ καὶ ἔπειτα μεθύστερον εὔαδεν ὀργαῖς.

Τῇ δὲ δέπας Μετάνειρα δίδου μελιηδέος οἴνου
πλήσασ', ἡ δ' ἀνένευσ'· οὐ γὰρ θεμιτόν οἱ ἔφασκεν
πίνειν οἶνον ἐρυθρόν· ἄνωγε δ' ἄρ' ἄλφι καὶ ὕδωρ
δοῦναι μίξασαν πιέμεν γλήχωνι τερείνῃ.
Ἡ δὲ κυκεῶ τεύξασα θεᾷ πόρεν, ὡς ἐκέλευεν·
δεξαμένη δ' ὁσίης ἐπέβη πολυπότνια Δηώ.
Τῇσι δὲ μύθων ἦρχεν ἐΰζωνος Μετάνειρα·
  Χαῖρε, γύναι, ἐπεὶ οὔ σε κακῶν ἄπ' ἔολπα τοκήων
ἔμμεναι, ἀλλ' ἀγαθῶν· ἐπί τοι πρέπει ὄμμασιν αἰδὼς
καὶ χάρις, ὡσεί πέρ τε θεμιστοπόλων βασιλήων.
Ἀλλὰ θεῶν μὲν δῶρα, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἀνάγκῃ
τετλάμεν ἄνθρωποι· ἐπὶ γὰρ ζυγὸς αὐχένι κεῖται.
Νῦν δ', ἐπεὶ ἵκεο δεῦρο, παρέσσεται, ὅσσα τ' ἐμοί περ.
Παῖδα δέ μοι τρέφε τόνδε, τὸν ὀψίγονον καὶ ἄελπτον
ὤπασαν ἀθάνατοι, πολυάρητος δέ μοί ἐστιν.
Εἰ τόνγ' ἐκθρέψαιο, καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
ῥεῖά κέ τίς σε ἰδοῦσα γυναικῶν θηλυτεράων
ζηλώσαι· τόσα κέν τοι ἀπὸ θρεπτήρια δοίην.
  Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἐϋστέφανος Δημήτηρ·
καὶ σὺ, γύναι, μάλα χαῖρε, θεοί δέ τοι ἐσθλὰ πόροιεν.
Παῖδα δέ τοι πρόφρων ὑποδέξομαι, ὥς με κελεύεις·
θρέψω· κοὔ μιν, ἔολπα, κακοφραδίῃσι τιθήνης
οὔτ' ἄρ' ἐπηλυσίη δηλήσεται, οὐθ' ὑποταμνόν.
Οἶδα γὰρ ἀντίτομον μέγα φέρτερον ὑλοτόμοιο,
οἶδα δ' ἐπηλυσίης πολυπήμονος ἐσθλὸν ἐρυσμόν.
  Ὣς ἄρα φωνήσασα, θυώδεϊ δέξατο κόλπῳ,
χερσίν τ' ἀθανάτῃσι· γεγήθει δὲ φρένα μήτηρ.
Ὣς ἡ μὲν Κελεοῖο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
Δημοφόωνθ', ὃν ἔτικτεν ἐΰζωνος Μετάνειρα,
ἔτρεφεν ἐν μεγάροις. Ὁ δ' ἀέξετο δαίμονι ἶσος,
οὔτ' οὖν σῖτον ἔδων, οὐ θησάμενος.

Confestimque ad ædes pervenerunt Jovis-alumni Celei,
et perrexerunt per porticum *eo*, ubi illis veneranda mater
sedebat juxta postem triclinii affabre structi,
infantem sub sinu habens, recens germen : illæ autem ad
eam] currebant. At vero hæc limen conscendit pedibus, et
ecce ! trabem-tecti] tetigit capite, implevitque fores splendore divino.] Sed illam pudorque et admiratio et pallidus
horror cepit;] cessitque ei sellâ, et sedere jussit.
At Ceres, tempestiva-præbens, splendida-donis,
noluit sedere in sella magnifica,
sed tacita constitit, oculos pulcros dejecta :
usque dum ei posuit Iambe honesta
compactum sedile, superque albam injecit pellem.
Ibi considens prætendit-sibi manibus velamen-comarum.
Diu vero vocem-comprimens dolore sedit in sella,
neque ulli aut verbo se-adjunxit, aut facto,
sed sine-risu, non-gustans cibum neque potum,
sedit, desiderio tabescens profunde-succinctæ filiæ :

usque dum facetiis eam Iambe honesta
multum cavillata, commovit dominam castam,
ut-rideret-leniter, et hilarem haberet animum :
quæ quidem ei et postea placuit moribus.

Illi autem poculum Metanira porrexit dulci vino
impletum; sed renuit : nam fas sibi *esse* negavit,
bibere vinum rubens : jussit vero farinam et aquam
dare mixtam ad-bibendum pulegio contrito.
Illa autem misturam confectam deæ porrexit, ut jusserat :
qua accepta, sacro-honore primum-potita-est alma Ceres.
Colloquium vero exorsa-est pulcre-cincta Metanira :
  Salve, mulier ! haud enim te ex vilibus opinor parentibus
esse, sed nobilibus ; quoniam tibi elucet in-oculis pudor
et gratia, qualis jura-dantium regum.
Sed deorum munera, quamvis gravate, necessario
toleramus homines; nam jugum cervici incumbit.
Jam vero, quum venisti huc, *tibi* aderunt, quæcunque mihi, *bona*.] At filium mihi nutri hunc, quem sero-genitum et
insperatum] præbuerunt immortales; exoptatissimus autem
mihi est.] Si hunc enutrires; et pubertatis metam contingeret,] facile aliqua te videns mulierum tenerarum
tibi invideret : tanta tibi nutricia darem.
  Hanc vero rursus allocuta-est pulcre-coronata Ceres :
et tu, mulier, multum salve ! dii autem tibi bona largiantur!
filium vero tibi lubens suscipiam, sicut me jubes, *et*
nutriam. Neque eum, spero, per-inscitiam nutricis
aut incantatio lædet, aut hypotamnum [*herba magica ?*].
Novi enim remedium multo efficacius hylotomo (*herba*);
novi etiam ad-incantionem nocentissimam bonum remedium.
  Sic locuta, frangranti *eum* excepit sinu,
manibusque immortalibus; et lætata-est animo mater.
Sic illa Celei prudentis illustrem filium,
Demophoontem, quem peperit pulcre-cincta Metanira,
enutrivit in ædibus; at ille crevit deo similis,
nec sane panem edens, nec sugens.

Digitized by Google

Δημήτηρ
χρίεσκ' ἀμβροσίῃ, ὡςεὶ θεοῦ ἐκγεγαῶτα,
ἡδὺ καταπνείουσα, καὶ ἐν κόλποισιν ἔχουσα·
νύκτας δὲ κρύπτεσκε πυρὸς μένει, ἠΰτε δαλὸν,
λάθρα φίλων γονέων. Τοῖς δὲ μέγα θαῦμα τέτυκτο,
ὡς προθαλὴς τελέθεσκε, θεοῖσι δὲ ἄντα ἐῴκει.
Καί κέν μιν ποίησεν ἀγήρων τ' ἀθάνατόν τε,
εἰ μὴ ἄρ' ἀφραδίῃσιν ἐΰζωνος Μετάνειρα,
νύκτ' ἐπιτηρήσασα, θυώδεος ἐκ θαλάμοιο
σκέψατο· κώκυσεν δὲ, καὶ ἄμφω πλήξατο μηρὼ,
δείσασ' ᾧ περὶ παιδὶ, καὶ ἀάσθη μέγα θυμῷ,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη, ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Τέκνον Δημοφόων, ξείνη σε πυρὶ ἔνι πολλῷ
κρύπτει, ἐμοὶ δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ τίθησιν.
Ὣς φάτ' ὀδυρομένη· τῆς δ' ἄϊε δῖα θεάων.
Τῇ δὲ χολωσαμένη καλλιστέφανος Δημήτηρ
παῖδα φίλον, τὸν ἄελπτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτικτεν,
χείρεσσ' ἀθανάτῃσιν ἀπὸ ἕο θῆκε πέδονδε,
ἐξανελοῦσα πυρὸς, θυμῷ κοτέσασα μάλ' αἰνῶς·
καί ῥ' ἄμυδις προςέειπεν ἐΰζωνον Μετάνειραν·
Νήϊδες ἄνθρωποι καὶ ἀφράδμονες οὔτ' ἀγαθοῖο
αἶσαν ἐπερχομένου προγνώμεναι, οὔτε κακοῖο·
καὶ σὺ γὰρ ἀφραδίῃσι τεῇς μήκιστον ἀάσθης.
Ἴστω γὰρ, θεῶν ὅρκος, ἀμείλικτον Στυγὸς ὕδωρ,
ἀθάνατόν κέν τοι καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα
παῖδα φίλον ποίησα, καὶ ἄφθιτον ὤπασα τιμήν·
νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὥς κεν θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξαι·
τιμὴ δ' ἄφθιτος αἰὲν ἐπέσσεται, οὕνεκα γούνων
ἡμετέρων ἐπέβη, καὶ ἐν ἀγκοίνῃσιν ἴαυσεν.
Ὥρῃσιν δ' ἄρα τοῦγε, περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
παῖδες Ἐλευσινίων πόλεμον καὶ φύλοπιν αἰνὴν
αἰὲν ἐν ἀλλήλοισι συνάξουσ' ἤματα πάντα.

Εἰμὶ δὲ Δημήτηρ τιμάοχος, ἥτε μέγιστον
ἀθανάτοις θνητοῖς τ' ὄνειαρ καὶ χάρμα τέτυκται.
Ἀλλ' ἄγε μοι νηόν τε μέγαν καὶ βωμὸν ὑπ' αὐτῷ
τευχόντων πᾶς δῆμος ὑπαὶ πόλιν, αἰπύ τε τεῖχος,
Καλλιχόρου καθύπερθεν, ἐπὶ προὔχοντι κολωνῷ.
Ὄργια δ' αὐτὴ ἐγὼν ὑποθήσομαι, ὡς ἂν ἔπειτα,
εὐαγέως ἔρδοντες, ἐμὸν νόον ἱλάσκοισθε.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ, μέγεθος καὶ εἶδος ἄμειψεν,
γῆρας ἀπωσαμένη, περί τ' ἀμφί τε κάλλος ἄητο·
ὀδμὴ δ' ἱμερόεσσα θυηέντων ἀπὸ πέπλων
σκίδνατο, τῆλε δὲ φέγγος ἀπὸ χροὸς ἀθανάτοιο
λάμπε θεᾶς, ξανθαὶ δὲ κόμαι κατενήνοθεν ὤμους,
αὐγῆς δ' ἐπλήσθη πυκινὸς δόμος, ἀστεροπῆς ὥς·
βῆ δὲ δι' ἐκ μεγάρων. Τῆς δ' αὐτίκα γούνατ' ἔλυντο,
δηρὸν δ' ἄφθογγος γένετο χρόνον, οὐδέ τι παιδὸς
μνήσατο τηλυγέτοιο ἀπὸ δαπέδου ἀνελέσθαι.
Τοῦ δὲ κασίγνηται φωνὴν ἐςάκουσαν ἐλεινὴν,
κὰδ δ' ἄρ' ἀπ' εὐστρώτων λεχέων θόρον· ἡ μὲν ἔπειτα
παῖδ' ἀνὰ χερσὶν ἑλοῦσα, ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ·
ἡ δ' ἄρα πῦρ ἀνέκαι'· ἡ δ' ἔσσυτο πόσσ' ἁπαλοῖσιν,
μητέρ' ἀναστήσουσα θυώδεος ἐκ θαλάμοιο.

Ceres *eum*
ungebat ambrosia, quasi dei progeniem,
dulce afflans, et in sinu gestans :
noctu vero occultabat ignis vi, tanquam torrem,
clam caris parentibus. Illis autem magno miraculo fuit,
quanto vigore exortus-sit, diis aspectu similis.
Atque eum factura-erat senii-expertem et immortalem,
nisi per-stultitiam pulcre-cincta Metanira,
nocte observans, fragranti ex thalamo
inspexisset : ejulavit autem, et ambo sibi-percussit femora,
timens suo filio, et magno furore-turbata est mentem,
et lamentans dictis volantibus *eum* allocuta-est :
Fili Demophoon, hospita te igne multo
occultat, mihi autem mœrorem et curas tristes efficit.
Sic dixit ingemens; eamque audiit sancta dearum.
Illi autem irata pulcre-coronata Ceres,
filium carum, quem insperatum in ædibus pepererat,
manibus immortalibus a se deposuit in-terram,
ereptum igni, animum incensa-iris sævissimis,
et simul allocuta-est pulcre-cinctam Metaniram :
Inscii homines et dementes, neque boni
sortem venturi præsagientes, neque mali !
et tu enim ex-stultitia tua ingens damnum-cepisti.
Testis enim sit deos obstringens, implacabile Stygis flumen !
immortalem tibi et senectæ-expertem per-omne ævum
filium carum factura-eram, et sempiternum largitura honorem :] jam vero non licet *ei* mortem et sævas-Parcas effugere ;] honor autem immortalis semper aderit, quod genibus nostris exceptus-est, et in ulnis dormivit.
At vero in-progressu-temporum huic, circumvolutis annis,
filii Eleusiniorum bellum et pugnam diram
semper invicem concitabunt per-omne ævum.

Sum autem Ceres honorata, quæ maximum
immortalibus mortalibusque emolumentum et gaudium est.
Sed age, mihi templum magnum, et aram sub eo
condant omnis populus, sub urbe altoque muro,
super Callichorum, in prominente colle.
Orgia autem ipsa ego docebo, ut in-posterum,
rite sacrificantes, meam mentem placetis.
Sic locuta dea, staturamque et formam mutavit,
senectute dejecta, et circumcirca venustas spirabat,
odorque jucundus fragrantibus a peplis
spargebatur, et procul lux a corpore immortali
effulgebat deæ, flavique capilli fluebant-per humeros,
et splendore implebatur solidum cubiculum, tanquam fulguris :] exiit autem ex ædibus. At illius subito genua soluta-sunt;] et per-longum voce-caruit tempus, neque filium
recordata-est sero-genitum de pavimento tollere.
Hujus autem sorores vocem audierunt miserabilem,
et a bene-stratis lectis desiluerunt : *quarum* hæc deinde
infantem manibus sublatum suo excepit sinu;
illa ignem accendit; illa autem properavit pedibus teneris,
matrem excitatura fragranti e thalamo.

Digitized by Google

Ἀγρόμεναι δέ μιν ἀμφὶς ἐλούεον ἀσπαίροντα,
ἀμφαγαπαζόμεναι· τοῦ δ' οὐ μειλίσσετο θυμός·
χειρότεραι γὰρ δή μιν ἔχον τροφοὶ ἠδὲ τιθῆναι.
Αἱ μὲν παννύχιαι κυδρὴν θεὸν ἱλάσκοντο,
δείματι παλλόμεναι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν
εὐρυβίῃ Κελεῷ νημερτέα μυθήσαντο,
ὡς ἐπέτελλε θεὰ, καλλιστέφανος Δημήτηρ.
Αὐτὰρ ὅγ' εἰς ἀγορὴν καλέσας πολυπείρονα λαὸν,
ἤνωγ' ἠϋκόμῳ Δημήτερι πίονα νηὸν
ποιῆσαι καὶ βωμὸν ἐπὶ προὔχοντι κολωνῷ.
Οἱ δὲ μάλ' αἶψ' ἐπίθοντο, καὶ ἔκλυον αὐδήσαντος,
τεῦχον δ', ὡς ἐπέτελλ'· ὁ δ' ἀέξετο δαίμονος αἴσῃ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τέλεσαν, καὶ ἐρώησαν καμάτοιο,
βάν ῥ' ἴμεν οἴκαδ' ἕκαστος· ἀτὰρ ξανθὴ Δημήτηρ
ἔνθα καθεζομένη μακάρων ἀπονόσφιν ἁπάντων,
μίμνε πόθῳ μινύθουσα βαθυζώνοιο θυγατρός.
Αἰνότατον δ' ἐνιαυτὸν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν
ποίησ' ἀνθρώποις καὶ κύντατον, οὐδέ τι γαῖα
σπέρμ' ἀνίει· κρύπτεν γὰρ ἐϋστέφανος Δημήτηρ.
Πολλὰ δὲ καμπύλ' ἄροτρα μάτην βόες εἷλκον ἀρούραις·
πολλὸν δὲ κρῖ λευκὸν ἐτώσιον ἔμπεσε γαίῃ.
Καί νύ κε πάμπαν ὄλεσσε γένος μερόπων ἀνθρώπων
λιμοῦ ὑπ' ἀργαλέης, γεράων τ' ἐρικυδέα τιμὴν
καὶ θυσιῶν ἤμερσεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντας,
εἰ μὴ Ζεὺς ἐνόησεν, ἑῷ δ' ἐφράσσατο θυμῷ.
Ἶριν δὴ πρῶτον χρυσόπτερον ὦρσε καλέσσαι
Δήμητρ' ἠΰκομον, πολυήρατον εἶδος ἔχουσαν.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δὲ Ζηνὶ κελαινεφεῖ Κρονίωνι
πείθετο, καὶ μεσσηγὺ διέδραμεν ὦκα πόδεσσιν.
Ἵκετο δὲ πτολίεθρον Ἐλευσῖνος θυοέσσης,
εὗρεν δ' ἐν νηῷ Δημήτερα κυανόπεπλον,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Δήμητερ, καλέει σε πατὴρ Ζεὺς ἄφθιτα εἰδὼς,
ἐλθέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν αἰειγενετάων.
Ἀλλ' ἴθι, μηδ' ἀτέλεστον ἐμὸν ἔπος ἐκ Διὸς ἔστω.
Ὣς φάτο λισσομένη· τῇ δ' οὐκ ἐπεπείθετο θυμός.
Αὖτις ἔπειτα θεοὺς μάκαρας Ζεὺς αἰὲν ἐόντας
πάντας ἐπιπροΐαλλεν· ἀμοιβηδὶς δὲ κιόντες
κίκλησκον, καὶ πολλὰ δίδον περικαλλέα δῶρα,
τιμάς θ', ἅς κεν ἕλοιτο μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
ἀλλ' οὔτις πεῖσαι δύνατο φρένας ἠδὲ νόημα
θυμῷ χωομένης· στερεῶς δ' ἠναίνετο μύθους.
Οὐ μὲν γάρ ποτ' ἔφασκε, θυώδεος Οὐλύμποιο
πρίν γ' ἐπιβήσεσθαι, οὐ πρὶν γῆς καρπὸν ἀνήσειν,
πρὶν ἴδοι ὀφθαλμοῖσιν ἑὴν εὐώπιδα κούρην.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς,
εἰς Ἔρεβος πέμψε χρυσόῤῥαπιν Ἀργειφόντην,
ὄφρ' Ἀΐδην μαλακοῖσι παραιφάμενος ἐπέεσσιν,
ἁγνὴν Περσεφόνειαν ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος
ἐς φάος ἐξαγάγοι μετὰ δαίμονας, ὄφρα ἑ μήτηρ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα μεταλλήξειε χόλοιο.
Ἑρμῆς δ' οὐκ ἀπίθησεν, ἄφαρ δ' ὑπὸ κεύθεα γαίης
ἐσσυμένως κατόρουσε, λιπὼν ἕδος Οὐλύμποιο.
Τέτμε δὲ τόνγε ἄνακτα δόμων ἔντοσθεν ἐόντα,

Congregatæ autem illum circùm lavarunt palpitantem,
amantissime-complectentes: sed ejus non delinitus-est animus;] deteriores enim jam eum habebant altrices ac nutrices.
Illæ quidem per-totam-noctem venerandam deam placabant,] metu concussæ; at simul aurora illucescente
late-potenti Celeo vere narrabant,
quæcunque jusserat dea, pulcre-coronata Ceres.
Ille vero ad concionem vocans immensum populum,
jussit comas-decoræ Cereri opimum templum
condere et aram, in prominente colle.
Hi autem continuo paruerunt, et obedierunt dictis,
et exstruxere *templum*, sicut jusserat: illud vero excrevit
divino fato.] Sed postquam absolverant, et destiterant a-labore,] iverunt suam quisque domum. At flava Ceres
ibi considens, cœlicolis seorum ab-omnibus,
permansit, desiderio tabescens alte-cinctæ filiæ.
Gravissimum vero annum supra tellurem feracem
effecit hominibus et crudelissimum; neque ullum terra
semen emisit; abscondebat enim coronis-læta Ceres.
Multaque curva aratra frustra boves traxerunt in arvis,
multumque hordeum albens irritum incidit terræ.
Et sane universum periisset genus voces-articulantium hominum] fame gravi, munerumque celebrato honore
ac victimarum privasset Olympias domos tenentes:
nisi Jupiter sensisset, et in-suo deliberasset animo.
Irin vero primum aureis-alis delabi-jussit ad-vocandam
Cererem crine-decoram et egregia forma.
Dixit; at illa Jovi atris-nubibus-cincto Saturnio
paruit; et intervallum percurrit velociter pedibus.
Adiit autem urbem Eleusinis odoræ,
invenitque in templo Cererem cæruleo-peplo-ornatam;
et eam vocans dictis volantibus allocuta-est:
Ceres, vocat te pater Jupiter haud-irrita decernens,
ut-venias ad gentes deorum æternorum.
Quare ito, neu caducum sit, quod nuntio, verbum Jovis.
Sic dixit obsecrans; at hujus non inflectebatur animus.
Rursus deinceps deos felices Jupiter sempiternos
omnes ad-*eam*-legavit; et alius-alium subsequentes
vocabant, et multa dabant insignia dona,
honoresque, quoscunque vellet habere inter immortales deos:
verum haud-quisquam flectere potuit mentem et sententiam
toto-animo irascentis; sed obstinate renuit verbis.
Negavit enim, unquam odorum Olympum
prius se-esse-conscensuram, *aut* prius terræ fructum emissuram,] quam vidisset oculis suam formosam filiam.
Quæ postquam audierat grave-sonans late-cernens Jupiter,
in Erebum misit aurea-virga-ornatum Argicidam,
qui, Plutonem mollibus hortatus dictis,
castam Proserpinam ex tenebris caligantibus
in lucem reduceret ad divos; ut, eam mater
oculis videns, poneret iram.
Mercurius autem non renuit, sed continuo subter profunda
terræ] velox delapsus-est, relicta sede Olympi.
Et invenit illum regem ædibus intus,

Digitized by Google

ἥμενον ἐν λεχέεσσι σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι,
πόλλ' ἀεκαζομένῃ μητρὸς πόθῳ· ἡ δ' ἐπ' ἀτλήτων
ἔργοις θεῶν μακάρων μητίσετο βουλῇ.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη κρατὺς Ἀργειφόντης·
Ἀΐδη κυανοχαῖτα, καταφθιμένοισιν ἀνάσσων,
Ζεύς με πατὴρ ἤνωγεν ἀγαυὴν Περσεφόνειαν
ἐξαγαγεῖν Ἐρέβευσφι μετὰ σφέας, ὄφρα ἑ μήτηρ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα χόλου καὶ μήνιος αἰνῆς
ἀθανάτοις παύσειεν· ἐπεὶ μέγα μήδεται ἔργον,
φθῖσαι φῦλ' ἀμενηνὰ χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
σπέρμ' ὑπὸ γῆς κρύπτουσα, καταφθινύθουσα δὲ τιμὰς
ἀθανάτων· ἡ δ' αἰνὸν ἔχει χόλον, οὐδὲ θεοῖσιν
μίσγεται, ἀλλ' ἀπάνευθε θυώδεος ἔνδοθι νηοῦ
ἧσται, Ἐλευσῖνος κραναὸν πτολίεθρον ἔχουσα.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεὺς
ὀφρύσιν, οὐδ' ἀπίθησε Διὸς βασιλῆος ἐφετμῇς.
Ἐσσυμένως δ' ἐκέλευσε δαΐφρονι Περσεφονείῃ·
Ἔρχεο, Περσεφόνη, παρὰ μητέρα κυανόπεπλον,
ἤπιον ἐν στήθεσσι μένος καὶ θυμὸν ἔχουσα,
μηδέ τι δυσθύμαινε λίην περιώσιον ἄλλων.
Οὔ τοι ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικὴς ἔσσομ' ἀκοίτης,
αὐτοκασίγνητος πατρὸς Διός· ἔνθαδ' ἰοῦσα,
δεσπόσσῃς πάντων, ὁπόσα ζώει τε καὶ ἕρπει,
τιμὰς δὲ σχήσησθα μετ' ἀθανάτοισι μεγίστας.
Τῶν δ' ἀδικησάντων τίσις ἔσσεται ἤματα πάντα,
οἵ κεν μὴ θυσίῃσι τεὸν μένος ἱλάσκωνται,
εὐαγέως ἔρδοντες, ἐναίσιμα δῶρα τελεῦντες.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ περίφρων Περσεφόνεια,
καρπαλίμως δ' ἀνόρουσ' ὑπὸ χάρματος· αὐτὰρ ὅγ' αὐτῇ
ῥοιῆς κόκκον ἔδωκε φαγεῖν μελιηδέα λάθρη,
ἀμφὶ ἑ νωμήσας, ἵνα μὴ μένοι ἤματα πάντα
αὖθι παρ' αἰδοίῃ Δημήτερι, κυανοπέπλῳ.
Ἵππους δὲ προπάροιθεν ὑπὸ χρυσέοισιν ὄχεσφιν
ἔντυεν ἀθανάτους πολυσημάντωρ Ἀϊδωνεύς.
Ἡ δ' ὀχέων ἐπέβη, παρὰ δὲ κρατὺς Ἀργειφόντης
ἡνία καὶ μάστιγα λαβὼν μετὰ χερσὶ φίλῃσιν,
σεῦε δι' ἐκ μεγάρων· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
Ῥίμφα δὲ μακρὰ κέλευθα διήνυσαν· οὐδὲ θάλασσα
οὔθ' ὕδωρ ποταμῶν, οὔτ' ἄγκεα ποιήεντα,
ἵππων ἀθανάτων, οὔτ' ἄκριες, ἔσχεθον ὁρμήν,
ἀλλ' ὑπὲρ αὐτάων βαθὺν ἠέρα τέμνον ἰόντες.
Στῆσε δ' ἄγων, ὅθι μίμνεν ἐϋστέφανος Δημήτηρ,
νηοῖο προπάροιθε θυώδεος· ἡ δὲ ἰδοῦσα
ἤϊξ', ἠΰτε μαινὰς ὄρος κατὰ δάσκιον ὕλῃ.
Περσεφόνη δ' ἑτέρω . . . .
μητρὸς ἑῆς κατ . . . .
ἆλτο θέειν . . . .
τῇ δὲ . . . .
ἀ. . . . .
Τέκνον, μή ῥά τι μ . . . .
βρώμης· ἐξαύδ . . . .
ὣς μὲν γάρ κε νέουσ . . . .
καὶ παρ' ἐμοὶ καὶ πατρὶ, κελαινεφέϊ Κρονίωνι,
ναιετάοις, πάντεσσι τετιμένη ἀθανάτοισιν.

sedentem in toro cum veneranda conjuge*,
multa reluctante ob-matris desiderium : sed illa ob intolerabilia *ausa*] rebus deorum felicium *grave* intendebat consilium.] Prope vero accedens *eum* allocutus-est fortis Argicida :] Pluto, cærulee-crines, Manibus imperans,
Jupiter me pater jubet inclytam Proserpinam
reducere ex-Erebo ad ipsos; ut, eam mater
oculis videns, iræ et ultionis sævæ
in-immortales finem-faciat : nam grave molitur facinus,
ut-perdat nationes imbecillas terrigenarum hominum,
semen sub terra abscondens, minuensque honores
immortalium; horribilem vero exercet iram, neque diis
se-immiscet, sed seorsum odoro in templo
sedet, Eleusinis arduam-saxis urbem tenens.
Sic dixit; subrisit autem rex inferorum Pluto
superciliis, neque neglexit Jovis regis mandatum.
Confestimque hortatus-est prudentem Proserpinam :
I, Proserpina, ad matrem cæruleo-peplo-ornatam,
mitem in pectore animum atque ingenium gerens;
neque mœreas graviter supra-modum præ-aliis.
Haud tibi inter immortales indignus ero maritus,
frater-germanus patris Jovis : *sed* huc quum-veneris,
domineris omnibus, quæcunque vivunt et moventur,
honoribusque fruaris inter immortales maximis.
Improborum vero pœna erit per-omne tempus,
si qui non victimis tuum animum placant,
rite *sacra* facientes, justa munera persolventes.
Sic dixit; at lætata-est prudens Proserpina,
subitoque exsiluit gaudio. Verum ille ei
mali-punici granum dedit edendum dulce clanculum,
ad se tractæ, ne maneret dies omnes
illic apud venerandam Cererem cæruleo-peplo-ornatam.
Equos autem ante currui aureo
subjunxit immortales multis-imperans Pluto.
Illa vero currum conscendit; juxtaque fortis Argicida,
habenas et flagellum capiens manibus suis,
agitavit ex ædibus; illique haud segnes volabant.
Raptimque longa itinera emensi-sunt : neque mare,
neve unda fluminum, neve convalles herbosæ,
equorum immortalium, neve juga, tardaverunt impetum;
sed super illa profundam caliginem sciderunt euntes.
Sistebat vero *currum* agens, ubi morabatur pulcre-coronata Ceres,] templum ante odorum. Sed illa ut vidit,
prosiluit, sicut Baccha montis per umbrosam silvam.
Proserpina vero ex-altera-parte . . . .
matri suæ ob*viam* . . . .
desiluit ut-curreret . . . .
illi autem . . . .
. . . .
Nata, nihilne m . . . .
cibi? Loque . . . .
sic enim rediens . . . .
et mecum una et *cum* patre atris-nubibus-cincto Saturnio
habites, omnibus honorata immortalibus.

Εἰ δ' ἐπάσω, πάλιν αὖτις ἰοῦσ', ὑπὸ κεύθεσι γαίης
οἰκήσεις ὡρέων τριτάτην μ . . . .
τὰς δὲ δύω παρ' ἐμοί τε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
Ὁππότε δ' ἄνθεσι γαῖ' εὐώδεσιν εἰαρινοῖσιν
παντοδαποῖς θάλλει, τότ' ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος
αὖτις ἄνει μέγα θαῦμα θεοῖς, θνητοῖς τ' ἀνθρώποις.

Καὶ τίνι σ' ἐξαπάτησε δόλῳ κρατερὸς Πολυδέγμων;
Τὴν δ' αὖ Περσεφόνη περικαλλὴς ἀντίον ηὔδα·
τοίγαρ ἐγώ τοι, μῆτερ, ἐρῶ νημερτέα πάντα.
Εὖτέ μοι ἦλθ' Ἑρμῆς ἐριούνιος, ἄγγελος ὠκὺς,
πὰρ πατέρος Κρονίδαο καὶ ἄλλων οὐρανιώνων,
ἐλθεῖν ἐξ Ἐρέβευς, ἵνα μ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα
λήξαις ἀθανάτοισι χόλου καὶ μήνιος αἰνῆς·
αὐτὰρ ἐγὼν ἀνόρουσ' ὑπὸ χάρματος. Αὐτὰρ ὁ λάθρῃ
ἔμβαλέ μοι ῥοιῆς κόκκον, μελιηδέ' ἐδωδὴν,
ἄκουσαν δὲ βίῃ με προσηνάγκασσε πάσασθαι.
Ὡς δέ μ' ἀναρπάξας Κρονίδεω πυκινὴν διὰ μῆτιν
ᾤχετο, πατρὸς ἐμοῖο, φέρων ὑπὸ κεύθεα γαίης,
ἐξερέω, καὶ πάντα διίξομαι, ὡς ἐρεείνεις.
Ἡμεῖς μὲν μάλα πᾶσαι ἀν' ἱμερτὸν λειμῶνα,
Λευκίππη, Φαινώ τε καὶ Ἠλέκτρη καὶ Ἰάνθη,
καὶ Μελίτη, Ἰάχη τε, Ῥόδειά τε, Καλλιρόη τε,
Μηλόβοσίς τε, Τύχη τε καὶ Ὠκυρόη καλυκῶπις,
Χρυσηΐς τ', Ἰάνειρά τ' Ἀκάστη τ', Ἀδμήτη τε,
καὶ Ῥοδόπη, Πλουτώ τε καὶ ἱμερόεσσα Καλυψὼ,
καὶ Στὺξ, Οὐρανίη τε, Γαλαξαύρη τ' ἐρατεινὴ,
[Παλλάς τ' ἐγρεμάχη, καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,]
παίζομεν, ἠδ' ἄνθεα δρέπομεν χείρεσσ' ἐρόεντα,
μίγδα κρόκον τ' ἀγανὸν, καὶ ἀγαλλίδας ἠδ' ὑάκινθον,
καὶ ῥοδέας κάλυκας καὶ λείρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
νάρκισσόν θ', ὃν ἔφυσ', ὥςπερ κρόκον, εὐρεῖα χθών.
Αὐτὰρ ἐγὼ δρεπόμην περὶ χάρματι· γαῖα δ' ἔνερθεν
χώρησεν, τῇ δ' ἔκθορ' ἄναξ κρατερὸς Πολυδέγμων.
Βῆ δὲ φέρων ὑπὸ γαῖαν ἐν ἅρμασι χρυσείοισιν
πόλλ' ἀεκαζομένην· ἐβόησα δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ.
Ταῦτά τοι ἀχνυμένη περ ἀληθέα πάντ' ἀγορεύω. [σαι,
Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὁμόφρονα θυμὸν ἔχου-
πολλὰ μάλ' ἀλλήλων κραδίην καὶ θυμὸν ἴαινον,
ἀμφαγαπαζόμεναι· ἀχέων δ' ἀπεπαύετο θυμὸς,
γηθοσύνας δὲ δέχοντο παρ' ἀλλήλων, ἐδιδόν τε.
Τῇσιν δ' ἐγγύθεν ἦλθ' Ἑκάτη λιπαροκρήδεμνος·
πολλὰ δ' ἄρ' ἀμφαγάπησε κόρην Δημήτερος ἁγνήν·
ἐκ τοῦ οἱ πρόπολος καὶ ὀπάων ἔπλετ' ἄνασσα.
Τῆς δὲ μετ' ἄγγελον ἧκε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς
Ῥείην ἠΰκομον, Δημήτερα κυανόπεπλον
ἀξέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν, ὑπέδεκτο δὲ τιμὰς
δωσέμεν, ἅς κεν ἕλοιτο μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
νεῦσε δέ οἱ κούρην ἔτεος περιτελλομένοιο
τὴν τριτάτην μὲν μοῖραν ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα,
τὰς δὲ δύω παρὰ μητρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ Διὸς ἀγγελιάων.
Ἐσσυμένως δ' ἤϊξε κατ' Οὐλύμποιο καρήνων,
ἐς δ' ἄρα Ῥάριον ἷξε, φερέσβιον οὖθαρ ἀρούρης

Quodsi vero gustasti, denuo profecta sub profunda terræ
deges temporum tertiam *ibi*, *partem*,
duas vero apud me et ceteros immortales.
Sed quando floribus terra bene-olentibus vernis
omnigenis viret, tunc ex tenebris caligantibus
rursum ascendes, ingens miraculum diis mortalibusque ho-
[minibus.
Et quonam te decepit dolo fortis Pluto?
Huic contra Proserpina formosa respondit:
equidem tibi, mater, dicam vera omnia.
Quum mihi venisset Mercurius, utilitatum-auctor, nuntius
celer,] a patre Saturnio et ceteris cœlitibus, *dicens*
ut-venirem ex Erebo, quo me oculis videns
finem-faceres in-immortales iræ et ultionis sævæ,
subito ego exsilui gaudio. Ille vero clanculum
injecit mihi mali-punici granum, dulcem escam,
invitamque vi me coegit gustare.
Quomodo autem me raptam, Saturnii arcanum per consultum
patris mei, abstulerit ferens sub profunda terræ,
dicam, et omnia edisseram, ut rogas.
Nos fere omnes per amœnum pratum,
Leucippe, Phænoque, et Electra, et Ianthe,
et Melite, Iacheque, Rhodiaque, Calliroeque,
Melibosisque, Tycheque, et Ocyroe rosea,
Chryseisque, Ianiraque, Acasteque, Admeteque,
et Rhodope, Plutoque, et venusta Calypso,
et Styx, Uraniaque, Galaxauraque amanda,
[Pallasque pugnam-excitans, et Diana sagittis-gaudens,]
ludebamus, atque flores carpebamus manibus jucundos,
mistim crocumque mollem, et gladiolos, atque hyacinthum,
et roseos calyces, et lilia, mira visu,
et narcissum, quem produxit, tanquam crocum, lata tellus.
At ego carpebam-mihi gaudens: terra autem subter
hiavit; et inde prosiluit rex fortis Pluto,
abstulitque *me* sub terram in curru aureo,
multa detrectantem; clamavi autem intenta voce.
Hæc tibi, quanquam tristis, vera omnia narro.
Sic tum totum diem concordia junctæ animos,
plurimum sibi-vicissim mentem et animum hilarabant,
amantissime-se-complectentes; et a-doloribus requievit ani-
mus,] gaudiaque acceperunt invicem et dederunt.
Has autem prope accessit Hecate tenui-vitta-nitida,
multumque complexa-est puellam Cereris castam,
quod sibi ministra et comes fuerat regina.
His vero nuntiam misit grave-sonans late-cernens Jupiter
Rheam crine-decoram, *quæ* Cererem cæruleo-peplo-ornatam
duceret ad gentes deorum; et pollicitus-est honores
se-daturum, quoscunque optaret inter immortales deos;
annuitque ei puellam anni circumvolventis
tertiam partem *fore* sub tenebris caligantibus,
duas vero apud matrem et ceteros immortales.
Sic dixit; nec recusavit dea Jovis mandata.
Sed repente delapsa Olympi jugis,
in Rarium venit, fertile uber agri

Digitized by Google

τὸ πρὶν, ἀτὰρ τότε γ' οὔτι φερέσβιον, ἀλλὰ ἕκηλον
ἑστήκει πανάφυλλον· ἔκευθε δ' ἄρα κρῖ λευκὸν
μήδεσι Δήμητρος καλλισφύρου· αὐτὰρ ἔπειτα
μέλλεν ἄφαρ ταναοῖσι κομήσειν ἀσταχύεσσιν,
ἦρος ἀεξομένοιο, πέδῳ δ' ἄρα πίονες ὄγμοι
βρισέμεν ἀσταχύων, τὰ δ' ἐν ἐλλεδανοῖσι δεδέσθαι.
Ἔνθ' ἐπέβη πρώτιστον ἀπ' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο·
ἀσπασίως δ' ἴδον ἀλλήλας, κεχάρηντο δὲ θυμῷ.
Τὴν δ' ὧδε προσέειπε Ῥέη λιπαροκρήδεμνος·
Δεῦρο, τέκος, καλέει σε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς,
ἐλθέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν, ὑπέδεκτο δὲ τιμὰς
δωσέμεν, ἅς κ' ἐθέλῃσθα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
νεῦσε δέ σοι κούρην ἔτεος περιτελλομένοιο
τὴν τριτάτην μὲν μοῖραν ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα,
. . . . ἀθανάτοισιν.
. . . . σθαι, ἑῷ δ' ἐπένευσε κάρητι.
Ἀλλ' ἴθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ πείθεο, μηδέ τι λίην
ἀζηχὲς μενέαινε κελαινεφέϊ Κρονίωνι·
αἶψα δὲ καρπὸν ἄεξε φερέσβιον ἀνθρώποισιν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἐϋστέφανος Δημήτηρ·
αἶψα δὲ καρπὸν ἀνῆκεν ἀρουράων ἐριβώλων.
Πᾶσα δὲ φύλλοισίν τε καὶ ἄνθεσιν εὐρεῖα χθὼν
ἔβρισ'· ἡ δὲ κιοῦσα θεμιστοπόλοις βασιλεῦσιν
δεῖξε, Τριπτολέμῳ τε, Διοκλεῖ τε πληξίππῳ,
Εὐμόλπου τε βίῃ, Κελεῷ θ', ἡγήτορι λαῶν,
δρησμοσύνην θ' ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσιν,
[Τριπτολέμῳ τε, Πολυξείνῳ τ', ἐπὶ τοῖς δὲ Διοκλεῖ,]
σεμνὰ, τά τ' οὔπως ἔστι παρεξίμεν, οὔτε πυθέσθαι,
οὔτε χανεῖν· μέγα γάρ τι θεῶν ἄγος ἰσχάνει αὐδήν.
Ὄλβιος, ὃς τάδ' ὄπωπεν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων·
ὃς δ' ἀτελὴς ἱερῶν, ὅς τ' ἄμμορος, οὔποθ' ὁμοίην
αἶσαν ἔχει, φθίμενός περ, ὑπὸ ζόφῳ εὐρώεντι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάνθ' ὑπεθήκατο δῖα θεάων,
βάν ῥ' ἴμεν Οὔλυμπόνδε, θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων.
Ἔνθα δὲ ναιετάουσι παραὶ Διῒ τερπικεραύνῳ
σεμναί τ', αἰδοῖαί τε. Μέγ' ὄλβιος, ὅντιν' ἐκεῖναι
προφρονέως φίλωνται ἐπιχθονίων ἀνθρώπων.
Αἶψα δέ οἱ πέμπουσιν ἐφέστιον ἐς μέγα δῶμα
Πλοῦτον, ὃς ἀνθρώποις ἄφενος θνητοῖσι δίδωσιν.
Ἀλλ' ἄγ', Ἐλευσῖνος θυοέσσης δῆμον ἔχουσα,
καὶ Πάρον ἀμφιρύτην, Ἄντρωνά τε πετρήεντα,
πότνια, ἀγλαόδωρ', ὡρηφόρε, Δηοῖ ἄνασσα,
αὐτὴ, καὶ κούρη, περικαλλὴς Περσεφόνεια,
πρόφρων ἀντ' ᾠδῆς βίοτον θυμήρε' ὄπαζε·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ante, sed tunc minime fertile; verum tacite
jacebat omni-folio-orbum, et abscondebat hordeum albicans,
consilio Cereris pedes-venustæ; sed postea
erat statim longis floriturum aristis,
vere crescente, soli autem pingues sulcos
horrere spicis, illaque in manipulos ligatum-iri.
Huc descendit primum ex æthere vasto;
et libenter se conspexerunt invicem, et lætatæ-sunt animo.
Illam vero sic allocuta-est Rhea tenui-vitta-nitida:
Veni, nata! vocat te grave-sonans late-cernens Jupiter,
ut-venias ad gentes deorum; et pollicitus-est honores
se-daturum, quoscunque optares inter immortales deos;
annuitque tibi puellam anni circumvolventis
tertiam partem *fore* sub tenebris caligantibus,
(*duas vero apud te et ceteros*) immortales.
(*Ita promisit futurum*) esse, suoque annuit capite.
Quare eas, nata mea, et pareas, neque nimis
immodice irascaris nubibus-atris-cincto Saturnio;
sed statim fructum augeas vitalem hominibus.
Sic dixit; neque recusavit pulcre-coronata Ceres;
statimque fructum produxit arvorum glebosorum.
Et omnis foliisque et floribus lata tellus
inhorruit: sed illa abiens jura-dantibus regibus
monstravit, Triptolemoque, et Diocli equûm-domitori,
Eumolpoque forti, Celeoque duci populorum,
ministerium sacrorum, et instituit orgia omnibus,
[Triptolemoque, Polyxenoque, super hosque Diocli,]
sancta, quæ haud fas-est negligere, neque explorare,
neque evulgare; magna enim deorum reverentia reprimit
vocem.] Felix, qui illa vidit terrestrium hominum!
qui autem non-initiatus sacris neque particeps *est*, nunquam
simili] sorte gaudet, mortuus quidem, sub caligine situ-horrida.] Sed postquam omnia præceperat sancta dearum,
perrexerunt ire in-Olympum, deorum ad cœtum ceterorum.
Ibi autem habitant apud Jovem fulmine-lætum,
sanctæ atque venerandæ. Beatissimus, quem illæ
benigne amant terrestrium hominum!
nam statim huic mittunt semper-præsentem in magnas ædes
Plutum, qui hominibus divitias mortalibus largitur.
At tu, quæ Eleusinis odoræ civitatem tenes,
et Parum circumfluam, Antronemque saxosam,
alma, splendida-donis, tempestiva-adferens, Ceres regina,
ipsa, et filia, pulcerrima Proserpina,
propitia pro cantu vitam jucundam præbe!
verum ego et tui et alius memor-ero cantici.

[J. H. VOSS.]

E.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Αἰδοίην, χρυσοστέφανον, καλὴν Ἀφροδίτην
ᾄσομαι, ἣ πάσης Κύπρου κρήδεμνα λέλογχεν
εἰναλίης, ὅθι μιν Ζεφύρου μένος ὑγρὸν ἀέντος

V.

IN VENEREM.

Venerandam, aurea-corona-insignem, pulcram Venerem
canam; quæ totius Cypri arces sortita-est
in-mari-sitæ, ubi ipsam Zephyri vis humidum spirantis

Digitized by Google

ἤνειχεν κατὰ κῦμα πολυφλοίσϐοιο θαλάσσης,
ἀφρῷ ἔνι μαλακῷ. Τὴν δὲ χρυσάμπυκες Ὧραι
δέξαντ' ἀσπασίως, περὶ δ' ἄμϐροτα εἵματα ἕσσαν·
κρατὶ δ' ἐπ' ἀθανάτῳ στεφάνην εὔτυκτον ἔθηκαν,
καλὴν, χρυσείην· ἐν δὲ τρητοῖσι λοϐοῖσιν
ἄνθεμ' ὀρειχάλκου, χρυσοῖό τε τιμήεντος·
δειρῇ δ' ἀμφ' ἁπαλῇ καὶ στήθεσιν ἀργυφέοισιν
ὅρμοισι χρυσέοισιν ἐκόσμεον, οἷσί περ αὐταὶ
Ὧραι κόσμηθεν χρυσάμπυκες, ὁππότ' ἴοιεν
ἐς χορὸν ἱμερόεντα θεῶν καὶ δώματα πατρός.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροὶ κόσμον ἔθηκαν,
ἦγον ἐς ἀθανάτους· οἱ δ' ἠσπάζοντο ἰδόντες,
χερσί τ' ἐδεξιόωντο, καὶ ἠρήσαντο ἕκαστος
εἶναι κουριδίην ἄλοχον, καὶ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
εἶδος θαυμάζοντες ἰοστεφάνου Κυθερείης.
Χαῖρ', ἑλικοϐλέφαρε, γλυκυμείλιχε· δὸς δ' ἐν ἀγῶνι
νίκην τῷδε φέρεσθαι, ἐμὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

tulit per undam valde-sonori maris,
spuma in molli. Eam autem aureis-vittis-insignes Horæ
suscepere libenter, circùmque immortales vestes induerunt;
capitique immortali coronam fabrefactam imposuere
pulcram, auream; in perforatis autem auriculis
ornamentum orichalci, aurique pretiosi;
collum vero circa molle, et pectora candida,
monilibus aureis *eam* ornabant: quibus quidem ipsæ
Horæ ornatæ-sunt aureis-vittis-insignes, quum eunt
ad chorum amabilem deorum et ædes patris.
Verum postquam omnem circa corpus ornatum posuerant,
duxerunt ad immortales; hi vero *eam* salutabant conspicati,
manibusque datis-excipiebant, et cupierunt quisque
ut-esset *sibi* ingenua uxor, et *ipse eam* domum duceret,
speciem admirantes violis-coronatæ Cythereæ.
Salve, volubilibus-oculis, mellea; da vero in certamine
victoriam huic (*mihi*) auferendam, meumque orna cantum:
at ego et tui et alius meminero cantionis.

ΣΤ.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ.

Ἀμφὶ Διώνυσον, Σεμέλης ἐρικυδέος υἱὸν,
μνήσομαι, ὡς ἐφάνη παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
ἀκτῇ ἔπι προϐλῆτι, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικὼς,
πρωθήϐῃ· καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι,
κυάνεαι, φᾶρος δὲ περὶ στιϐαροῖς ἔχεν ὤμοις
πορφύρεον. Τάχα δ' ἄνδρες ἐϋσσέλμου ἀπὸ νηὸς
ληϊσταὶ προγένοντο θοῶς ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Τυρσηνοί· τοὺς δ' ἦγε κακὸς μόρος· οἱ δὲ ἰδόντες
νεῦσαν ἐς ἀλλήλους, τάχα δ' ἔκθορον· αἶψα δ' ἑλόντες
εἷσαν ἐπὶ σφετέρης νηὸς, κεχαρημένοι ἦτορ·
υἱὸν γάρ μιν ἔφαντο Διοτρεφέων βασιλήων
εἶναι, καὶ δεσμοῖς ἔθελον δεῖν ἀργαλέοισιν.
Τὸν δ' οὐκ ἴσχανε δεσμὰ, λύγοι δ' ἀπὸ τηλόσε πῖπτον
χειρῶν ἠδὲ ποδῶν· ὁ δὲ μειδιάων ἐκάθητο
ὄμμασι κυανέοισι· κυϐερνήτης δὲ νοήσας,
αὐτίκα οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε·
Δαιμόνιοι, τίνα τόνδε θεὸν δεσμεύεθ' ἑλόντες,
καρτερόν; οὐδὲ φέρειν δύναταί μιν νηῦς εὐεργής.
Ἢ γὰρ Ζεὺς ὅδε γ' ἐστὶν, ἢ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
ἠὲ Ποσειδάων· ἐπεὶ οὐ θνητοῖσι βροτοῖσιν
εἴκελος, ἀλλὰ θεοῖς, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν.
Ἀλλ' ἄγετ', αὐτὸν ἀφῶμεν ἐπ' ἠπείροιο μελαίνης
αὐτίκα· μηδ' ἐπὶ χεῖρας ἰάλλετε, μήτι χολωθεὶς
ὄρσῃ ἀργαλέους τ' ἀνέμους καὶ λαίλαπα πολλήν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἀρχὸς στυγερῷ ἠνίπαπε μύθῳ·
δαιμόνι', οὖρον ὅρα, ἅμα δ' ἱστίον ἕλκεο νηὸς,
σύμπανθ' ὅπλα λαϐών· ὅδε δ' αὖτ' ἄνδρεσσι μελήσει.
Ἔλπομαι, ἢ Αἴγυπτον ἀφίξεται, ἢ ὅγε Κύπρον,
ἢ ἐς Ὑπερϐορέους, ἢ ἑκαστέρω· ἐς δὲ τελευτὴν
ἔκ ποτ' ἐρεῖ αὐτοῦ τε φίλους καὶ κτήματα πάντα,

VI.

IN BACCHUM.

De Baccho, Semeles glorioso filio,
memorabo, ut apparuit ad litus maris infructuosi,
promontorio super projecto, juveni viro similis,
primum-pubescenti; pulcræ autem circum-motabantur comæ,] cyaneæ; palliumque circa robustos habebat humeros
purpureum. Cito vero viri bonis-transtris-instructa ex navi
prædones processere celeriter super nigrum pontum,
Tyrrheni; eos autem duxit mala sors: ii vero *eum* conspicati,] innuerunt sibi-invicem, citoque exsiliere; statim autem prehensum] imposuerunt in sua navi, gavisi corde:
filium enim eum putabant Jovis-alumnorum regum
esse, et vinculis volebant ligare gravibus.
Eum autem non tenebant vincula, vimina vero procul decidebant] a-manibus et pedibus; ipse autem subridens sedebat
oculis cyaneis: gubernator vero ubi-animadvertit,
statim suos socios compellavit, dixitque:
Miseri, quemnam hunc deum ligatis prehensum,
fortem? neque ferre potest eum navis bene-fabricata.
Aut enim Jupiter hic est, aut argenteum-arcum-gestans Apollo,] aut Neptunus: quoniam haud mortalibus hominibus
similis *est*, sed diis, qui Olympias domos habent.
Sed agite, ipsum dimittamus in continentem nigram
statim; neu manus *ei* injicite, ne-forte iratus
excitet gravesque ventos et turbinem multum.
Sic dixit; eum autem dux aspero objurgavit sermone:
Mire, secundum-ventum vide, simulque velum trahe navis,
cuncta armamenta ubi-ceperis: hic vero dein viris curæ-erit.
Spero, aut in-Ægyptum perveniet, aut ille in-Cyprum,
aut ad Hyperboreos, aut *etiam* ulterius: ad extremum autem
enarrabit aliquando suosque amicos et possessiones omnes,

Digitized by Google

οὕς τε κασιγνήτους· ἐπεὶ ἡμῖν ἔμϐαλε δαίμων.
Ὣς εἰπὼν, ἱστόν τε καὶ ἱστίον ἕλκετο νηός.
Ἔμπνευσεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δ' ἄρ' ὅπλα
καττάνυσαν· τάχα δέ σφιν ἐφαίνετο θαυματὰ ἔργα.
Οἶνος μὲν πρώτιστα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν
ἡδύποτος κελάρυζ' εὐώδης, ὤρνυτο δ' ὀδμὴ
ἀμϐροσίη· ναύτας δὲ τάφος λάϐε πάντας ἰδόντας.
Αὐτίκα δ' ἀκρότατον παρὰ ἱστίον ἐξετανύσθη
ἄμπελος ἔνθα καὶ ἔνθα, κατεκρημνῶντο δὲ πολλοὶ
βότρυες· ἀμφ' ἱστὸν δὲ μέλας εἱλίσσετο κισσὸς,
ἄνθεσι τηλεθάων, χαρίεις δ' ἐπὶ καρπὸς ὀρώρει·
πάντες δὲ σκαλμοὶ στεφάνους ἔχον. Οἱ δὲ ἰδόντες
Μηδείδην τότ' ἔπειτα κυϐερνήτην ἐκέλευον
γῇ πελάαν. Ὁ δ' ἄρα σφι λέων γένετ' ἔνδοθι νηὸς
δεινὸς ἐπ' ἀκροτάτης, μέγα δ' ἔϐραχεν· ἐν δ' ἄρα μέσσῃ
ἄρκτον ἐποίησεν λασιαύχενα σήματα φαίνων·
ἂν δ' ἔστη μεμαυῖα, λέων δ' ἐπὶ σέλματος ἄκρου
δεινὸν ὑπόδρα ἰδών. Οἱ δ' ἐς πρύμνην ἐφόϐηθεν,
ἀμφὶ κυϐερνήτην δὲ, σαόφρονα θυμὸν ἔχοντα,
ἔσταν ἄρ' ἐκπληγέντες· ὁ δ' ἐξαπίνης ἐπορούσας
ἀρχὸν ἕλ'· οἱ δὲ θύραζε, κακὸν μόρον ἐξαλύοντες,
πάντες ὁμῶς πήδησαν, ἐπεὶ ἴδον, εἰς ἅλα δῖαν,
δελφῖνες δ' ἐγένοντο. Κυϐερνήτην δ' ἐλεήσας
ἔσχεθε, καί μιν ἔθηκε πανόλϐιον, εἶπέ τε μῦθον·
Θάρσει, δῖε κάτωρ, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ·
εἰμὶ δ' ἐγὼ Διόνυσος ἐρίϐρομος, ὃν τέκε μήτηρ
Καδμηῒς Σεμέλη, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα.
Χαῖρε, τέκος Σεμέλης εὐώπιδος· οὐδέ πη ἔστιν,
σεῖό γε ληθόμενον γλυκερὴν κοσμῆσαι ἀοιδήν.

suosque fratres : quandoquidem nobis *eum* obtulit deus.
Sic locutus, malumque et velum trahebat navis.
Inflavit autem ventus medium velum, circùmque inde armamenta] tenderunt : cito vero ipsis apparebant mirifica opera.
Vinum quidem primum velocem per navem nigram
dulce-potu fluebat fragrans, excitabaturque odor
divinus; nautas vero stupor cepit omnes conspicatos.
Statim autem summum ad velum extensa-est
vitis, huc atque illuc : dependebantque multi
racemi; circa malum vero nigra volvebatur hedera,
floribus virescens, pulcerque fructus in *ea* exortus-erat :
omnes autem scalmi coronas habebant. Ii vero conspicati,
Mediden tum deinde gubernatorem jubebant
terræ appropinquare. Is tamen inter-eos leo factus-est intus,
navi] terribilis in summa, valdeque rugiebat : in media vero
ursam fecit *Bacchus* hirsuta-cervice, signa ostendens :
surrexit autem *ea* furibunda; leo vero *stetit* in tabulato
summo] horrendum torve tuens. Illi autem in puppim fugerunt,] circumque gubernatorem, prudentem animum habentem,] steterunt inde perculsi : is autem repente adortus
ducem cepit : illi vero foras, malum fatum evitantes,
omnes simul saliere, postquam viderunt, in mare divinum,
delphinesque facti-sunt. Gubernatorem vero *is* miseratus,
tenuit, et ipsum fecit plane-beatum; dixitque sermonem :
Confide, divine rector, meo grate animo :
sum autem ego Bacchus multisonus, quem peperit mater
Cadmea Semele, Jovis in amore congressa.
Salve, nate Semeles pulcros-oculos-habentis; neque ullo-modo licet,] tui quidem obliviscenti, suavem ornare cantum.

Z.

ΕΙΣ ΑΡΕΑ.

Ἆρες ὑπερμενέτα, βρισάρματε, χρυσεοπήληξ,
ὀϐριμόθυμε, φέρασπι, πολισσόε, χαλκοκορυστὰ,
καρτερόχειρ, ἀμόγητε, δορυσθενὲς, ἕρκος Ὀλύμπου,
Νίκης εὐπολέμοιο πάτερ, συναρωγὲ Θέμιστος,
ἀντιϐίοισι τύραννε, δικαιοτάτων ἀγὲ φωτῶν,
ἠνορέης σκηπτοῦχε, πυραυγέα κύκλον ἑλίσσων
αἰθέρος ἑπταπόροις ἐνὶ τείρεσιν, ἔνθα σε πῶλοι
ζαφλεγέες τριτάτης ὑπὲρ ἄντυγος αἰὲν ἔχουσιν·
κλῦθι, βροτῶν ἐπίκουρε, δοτὴρ εὐθαρσέος ἥϐης,
πρηῢ καταστίλϐων σέλας ὑψόθεν ἐς βιότητα
ἡμετέρην καὶ κάρτος Ἀρήϊον· ὥς κε δυναίμην
σεύεσθαι κακότητα πικρὴν ἀπ' ἐμοῖο καρήνου,
καὶ ψυχῆς ἀπατηλὸν ὑπογνάμψαι φρεσὶν ὁρμὴν,
θυμοῦ τ' αὖ μένος ὀξὺ κατισχέμεν, ὅς μ' ἐρέθῃσιν
φυλόπιδος κρυερῆς ἐπιϐαινέμεν. Ἀλλὰ σὺ θάρσος
δὸς, μάκαρ, εἰρήνης τε μένειν ἐν ἀπήμοσι θεσμοῖς,
δυσμενέων προφυγόντα μόθον, Κῆράς τε βιαίας.

VII.

IN MARTEM.

Mars præpotens, currum-gravans, aurea-galea-insignis,
magnanime, clypeate, urbium-concussor, ære-armate,
manu-fortis, indefesse, hasta-valens, munimen Olympi,
Victoriæ in-bello-felicis pater, adjutor Justitiæ,
adversariis tyranne, justissimorum dux virorum,
fortitudinis sceptrifer, ignitum circulum volvens
ætheris inter septena-vadentia astra : ubi te equi
flammei tertio super orbe semper ferunt :
audi, mortalium auxiliator, dator audacis pubertatis,
leniter demittens lumen desuper in vitam
nostram ac fortitudinem Martiam : utinam possem
depellere malum amarum a meo capite,
et animæ insidiosum retundere in-mente impetum,
animique porro robur acutum cohibere, qui me instiget
ad-pugnam horridam ingrediendam. Sed tu audaciam
da, beate, pacisque ut-maneam in inviolatis legibus,
inimicorum elapsus tumultum, fataque violenta.

Digitized by Google

Η.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ

Ἄρτεμιν ὕμνει, Μοῦσα, κασιγνήτην Ἑκάτοιο,
παρθένον ἰοχέαιραν, ὁμότροφον Ἀπόλλωνος,
ἥθ' ἵππους ἄρσασα βαθυσχοίνοιο Μέλητος,
ῥίμφα διὰ Σμύρνης παγχρύσεον ἅρμα διώκει
ἐς Κλάρον ἀμπελόεσσαν, ὅθ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
ἧσται, μιμνάζων ἑκατηβόλον Ἰοχέαιραν.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, θεαί θ' ἅμα πᾶσαι, ἀοιδῇ·
αὐτὰρ ἐγὼ σὲ πρῶτα καὶ ἐκ σέθεν ἄρχομ' ἀείδειν,
σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

VIII.

IN DIANAM.

**Dianam celebra, Musa, sororem Jaculatoris,
virginem sagittis-gaudentem, educatam-simul-cum Apolline,
quæ equos potum-agens ex-juncoso Melete,
celeriter per Smyrnam totum-aureum currum agit
ad Clarum vitiferam; ubi argenteum-arcum-gestans Apollo
sedet, manens jaculatricem Sagittis-gaudentem.
Et tu quidem sic salve, deæque simul omnes, cantu;
at ego te primum *cano*, et a te incipio canere;
a te vero ego exorsus transibo alium ad hymmum.**

Θ.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Κυπρογενῆ Κυθέρειαν ἀείσομαι, ἥτε βροτοῖσιν
μείλιχα δῶρα δίδωσιν, ἐφ' ἱμερτῷ δὲ προςώπῳ
αἰεὶ μειδιάει, καὶ ἐφ' ἱμερτὸν φέρει ἄνθος.
Χαῖρε, θεὰ, Σαλαμῖνος εὐκτιμένης μεδέουσα,
καὶ πάσης Κύπρου, δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

IX.

IN VENEREM.

**In-Cypro-genitam Cythercam canam, quæ mortalibus
blanda dona dat; in amabili autem vultu
semper subridet, et amabilem affert florem.
Salve, dea, Salamini bene-cultæ imperans,
et toti Cypro; da vero amabilem cantum;
atque ego et tui et alius meminero cantionis.**

Ι.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' Ἀθηναίην ἐρυσίπτολιν ἄρχομ' ἀείδειν,
δεινήν, ᾗ σὺν Ἄρηϊ μέλει πολεμήϊα ἔργα,
περθόμεναί τε πόληες, ἀϋτή τε πτόλεμοί τε,
καί τ' ἐρρύσατο λαὸν ἰόντα τε νισσόμενόν τε.

Χαῖρε, θεά· δὸς δ' ἄμμι τύχην, εὐδαιμονίην τε.

X.

IN MINERVAM.

**Palladem Minervam, patronam-urbium, incipio canere,
potentem; cui cum Marte curæ-sunt bellica opera,
et quæ-diruuntur urbes, clamorque bellaque:
et liberavit populum *in bellum* euntemque redeuntemque.**

Salve, dea; da vero nobis fortunam, felicitatemque.

ΙΑ.

ΕΙΣ ΗΡΑΝ.

Ἥρην ἀείδω χρυσόθρονον, ἣν τέκε Ῥείη,
ἀθανάτην βασίλειαν, ὑπείροχον εἶδος ἔχουσαν,
Ζηνὸς ἐριγδούποιο κασιγνήτην, ἄλοχόν τε,
κυδρήν, ἣν πάντες μάκαρες κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον
ἁζόμενοι τίουσιν ὁμῶς Διῒ τερπικεραύνῳ.

XI.

IN JUNONEM.

**Junonem cano aureo-solio-insidentem, quam peperit Rhea,
immortalem reginam, supereminente specie præditam,
Jovis altisoni sororem, conjugemque,
illustrem, quam omnes beati per latum Olympum
venerantes honorant, pariter-cum Jove gaudente-fulminibus.**

ΙΒ.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ.

Δήμητρ' ἠΰκομον, σεμνὴν θεὸν, ἄρχομ' ἀείδειν,
αὐτὴν, καὶ κούρην, περικαλλέα Περσεφόνειαν.

Χαῖρε, θεὰ, καὶ τήνδε σάω πόλιν· ἄρχε δ' ἀοιδῆς.

XII.

IN CEREREM.

**Cererem pulcris-comis, venerabilem deam, incipio canere,
ipsam, et filiam, præpulcram Proserpinam.**

Salve, dea, et hanc serva urbem; præsis autem cantui.

Digitized by Google

ΙΓ.

ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ.

Μητέρα μοι πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων,
ὕμνει, Μοῦσα λιγεῖα, Διὸς θύγατερ μεγάλοιο·
ᾗ κροτάλων τυπάνων τ' ἰαχὴ, σύν τε βρόμος αὐλῶν
εὔαδεν, ἠδὲ λύκων κλαγγὴ, χαροπῶν τε λεόντων,
οὔρεά τ' ἠχήεντα, καὶ ὑλήεντες ἔναυλοι.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, θεαί θ' ἅμα πᾶσαι, ἀοιδῇ.

ΙΔ.

ΗΡΑΚΛΕΑ ΛΕΟΝΤΟΘΥΜΟΝ.

Ἡρακλέα, Διὸς υἱὸν, ἀείσομαι, ὃν μέγ' ἄριστον
γείνατ' ἐπιχθονίων Θήβης ἐνὶ καλλιχόροισιν
Ἀλκμήνη, μιχθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι·
ὃς πρὶν μὲν κατὰ γαῖαν ἀθέσφατον ἠδὲ θάλασσαν
πλαζόμενος, πομπῇσιν ὕπ' Εὐρυσθῆος ἄνακτος,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἔρεξεν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἀνέτλη·
νῦν δ' ἤδη κατὰ καλὸν ἕδος νιφόεντος Ὀλύμπου
ναίει τερπόμενος, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.

Χαῖρε, ἄναξ, Διὸς υἱέ· δίδου δ' ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

ΙΕ.

ΕΙΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΝ.

Ἰητῆρα νόσων Ἀσκληπιὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
υἱὸν Ἀπόλλωνος, τὸν ἐγείνατο δῖα Κορωνὶς
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ, κούρη Φλεγύου βασιλῆος,
χάρμα μέγ' ἀνθρώποισι, κακῶν θελκτῆρ' ὀδυνάων.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ· λίτομαι δέ σ' ἀοιδῇ.

ΙΣΤ.

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΥΣ.

Κάστορα καὶ Πολυδεύκε' ἀείδεο, Μοῦσα λιγεῖα,
Τυνδαρίδας, οἳ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἐξεγένοντο·
τοὺς ὑπὸ Τηϋγέτου κορυφῇς τέκε πότνια Λήδη,
λάθρῃ ὑποδμηθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι.

Χαίρετε, Τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων.

ΙΖ.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἑρμῆν ἀείδω Κυλλήνιον, Ἀργειφόντην,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα,
Ἄτλαντος θυγάτηρ, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,

XIII.

IN MATREM DEORUM.

Matrem mihi omniumque deorum, omniumque hominum
celebra, Musa arguta, Jovis filia magni:
cui crotalorum tympanorumque sonus, simulque strepitus
tibiarum] placuit, ac luporum clangor, torvorumque leonum,
montesque sonori, et silvosi recessus.

Et tu quidem sic salve deæque simul omnes, cantu.

XIV.

IN HERCULEM LEONIS-ANIMO.

Herculem, Jovis filium, canam, quem longe præstantissi-
mum] peperit terrestrium, Thebis in amœnis,
Alcmena, mixta cum-nubes-cogente Saturnio;
qui antea quidem per terram immensam ac mare
errans, sub mandatis Eurysthei regis,
multa quidem ipse fecit violenta, multa autem sustinuit:
nunc vero tandem in pulcra sede nivosi Olympi
habitat oblectans-se, et habet pulcram-talis Heben.

Salve, rex, Jovis fili; da vero virtutemque et felicitatem.

XV.

IN ÆSCULAPIUM.

Medicum morborum Æsculapium incipio canere,
filium Apollinis, quem peperit divina Coronis
Dotio in campo, filia Phlegyæ regis,
gaudium magnum hominibus, malorum delinitorem dolorum.

Et tu quidem sic salve, rex; precor autem te cantu.

XVI.

IN DIOSCUROS.

Castorem et Pollucem cane, Musa arguta,
Tyndaridas, qui ex-Jove Olympio nati-sunt:
quos sub Taygeti verticibus peperit veneranda Leda,
clam subacta a-nubes-atras-cogente Saturnio.

Salvete, Tyndaridæ, velocium ascensores equorum.

XVII.

IN MERCURIUM.

Mercurium cano Cyllenium, Argicidam,
Cyllenen regentem, et Arcadiam pecorosam,
nuntium immortalium perutilem, quem peperit Maja,
Atlantis filia, Jovis in amore congressa,

αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἀλέεινεν ὅμιλον,
ἄντρῳ ναιετάουσα παλισκίῳ· ἔνθα Κρονίων
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
εὖτε κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην·[πους.
λάνθανε δ' ἀθανάτους τε θεοὺς, θνητούς τ' ἀνθρώ-

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

Χαῖρ', Ἑρμῆ χαριδῶτα, διάκτορε, δῶτορ ἐάων.

IH.

ΕΙΣ ΠΑΝΑ.

Ἀμφί μοι Ἑρμείαο φίλον γόνον ἔννεπε, Μοῦσα,
αἰγιπόδην, δικέρωτα, φιλόκροτον, ὅςτ' ἀνὰ πίση
δενδρήεντ' ἄμυδις φοιτᾷ χοροήθεσι Νύμφαις·
αἵτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης στείβουσι κάρηνα,
Πᾶν' ἀνακεκλόμεναι, νόμιον θεὸν, ἀγλαέθειρον,
αὐχμήενθ', ὃς πάντα λόφον νιφόεντα λέλογχεν,
καὶ κορυφὰς ὀρέων καὶ πετρήεντα κέλευθα·
φοιτᾷ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα διὰ ῥωπήϊα πυκνὰ,
ἄλλοτε μὲν ῥείθροισιν ἐφελκόμενος μαλακοῖσιν,
ἄλλοτε δ' αὖ πέτρῃσιν ἐν ἠλιβάτοισι διοιχνεῖ,
ἀκροτάτην κορυφὴν μηλόσκοπον εἰςαναβαίνων.
Πολλάκι δ' ἀργινόεντα διέδραμεν οὔρεα μακρὰ,
πολλάκι δ' ἐν κνημοῖσι διήλασε, θῆρας ἐναίρων,
ὀξέα δερκόμενος· τοτὲ δ' ἕσπερος ἔκλαγεν οἶος,
ἄγρης ἐξανιὼν, δονάκων ὕπο μοῦσαν ἀθύρων
νήδυμον· οὐκ ἂν τόνγε παραδράμοι ἐν μελέεσσιν
ὄρνις, ἥτ' ἔαρος πολυανθέος ἐν πετάλοισιν
θρῆνον ἐπιπροχέουσ' ἰάχει μελίγηρυν ἀοιδήν.
Σὺν δέ σφιν τότε Νύμφαι ὀρεστιάδες, λιγύμολποι,
φοιτῶσαι πύκα ποσσὶν ἐπὶ κρήνῃ μελανύδρῳ
μέλπονται· κορυφὴν δὲ περιστένει οὔρεος ἠχὼ —
δαίμων δ' ἔνθα καὶ ἔνθα χορῶν, τοτὲ δ' ἐς μέσον ἕρπων,
πυκνὰ ποσὶν διέπει· λαῖφος δ' ἐπὶ νῶτα δαφοινὸν
λυγκὸς ἔχει, λιγυρῇσιν ἀγαλλόμενος φρένα μολπαῖς—
ἐν μαλακῷ λειμῶνι, τόθι κρόκος ἠδ' ὑάκινθος
εὐώδης θαλέθων καταμίσγεται ἄκριτα ποίῃ.
Ὑμνεῦσιν δὲ θεοὺς μάκαρας καὶ μακρὸν Ὄλυμπον·
οἷόν θ' Ἑρμείην ἐριούνιον ἔξοχον ἄλλων
ἔννεπον, ὡς ὅγ' ἅπασι θεοῖς θοὸς ἄγγελός ἐστιν.
Καί ῥ' ὅγ' ἐς Ἀρκαδίην πολυπίδακα, μητέρα μήλων,
ἐξίκετ', ἔνθα τέ οἱ τέμενος Κυλληνίου ἐστίν·
ἔνθ' ὅγε, καὶ θεὸς ὢν, ψαφαρότριχα μῆλ' ἐνόμευεν
ἀνδρὶ πάρα θνητῷ. Θάλε γὰρ πόθος ὑγρὸς ἐπελθὼν,
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ Δρύοπος φιλότητι μιγῆναι·
ἐκ δ' ἐτέλεσσε γάμον θαλερόν· τέκε δ' ἐν μεγάροισιν
Ἑρμείῃ φίλον υἱὸν, ἄφαρ τερατωπὸν ἰδέσθαι,
αἰγιπόδην, δικέρωτα, πολύκροτον, ἡδυγέλωτα·
φεῦγε δ' ἀναΐξασα, λίπεν δ' ἄρα παῖδα τιθήνη·
δεῖσε γὰρ, ὡς ἴδεν ὄψιν ἀμείλιχον, ἠϋγένειον.
Τὸν δ' αἶψ' Ἑρμείας ἐριούνιος ἐς χέρα θῆκεν

veneranda; beatorum autem deorum vitavit cœtum,
antrum habitans umbrosum; ubi Saturnius
cum-Nympha pulcris-comis miscebatur nocte intempesta,
quando dulcis somnus occupabat candidis-ulnis Junonem;
latebat vero immortalesque deos, mortalesque homines.

Et tu quidem sic salve, Jovis et Majæ fili:
a te autem ego exorsus transibo alium ad hymnum.
[rum.
Salve, Mercuri gratiarum-dator, internuntie, dator bono-

XVIII.

IN PANA.

De Mercurii mihi caro filio dic, Musa,
capripede, bicorni, amante-strepitus, qui per valles
arborosas simul incedit choro-assuetis cum-Nymphis;
quæ-quidem excelsæ petræ calcant cacumina
Pana invocantes, pastoralem deum, splendidum-cæsarie,
squalidum, qui omnem collem nivosum sortitus-est,
et vertices montium, et saxosas semitas;
itatque huc atque illuc, per virgulta densa,
interdum quidem fluentis pellectus mollibus;
interdum autem rursus petras inter præcipites ambulat,
summum verticem ovibus-speculandis-aptum conscendens.
Sæpe autem candidis-lapidibus-tectos percurrit montes lon-
gos;] sæpeque inter clivos agitavit, feras cædens,
acute cernens: aliquando autem vespertinus clanxit solus,
a-ventione revertens, ab arundiniabus musam modulans
suavem: non hunc sane præcurrerit in cantibus
avis, quæ veris floriferi in foliis
lamentum effundens, emittit suavissimum cantum.
Cum ipso vero tunc Nymphæ montanæ, canoræ,
ambulantes frequenter pedibus ad fontem nigris-aquis
canunt; verticem autem circumsonat montis echo
(deus vero huc et illuc chororum, modo in medium vadens,
micans pedibus obit; tegumentum autem ad terga cruentum
lyncis habet, suavibus oblectans-sibi animum cantibus),
in molli prato; illic crocus et hyacinthus
odorus florens immiscetur indiscriminatim herbæ.
Celebrant autem deos beatos, et latum Olympum:
qualiter Mercurium perutilem, egregium præ-aliis
dicebant, ut ille omnibus diis velox nuntius est.
Et sane is in Arcadiam fontibus-irriguam, matrem ovium,
pervenit, ubi ei lucus Cyllenii est:
illic is, etiamsi deus est, crispas-velleribus oves pascebat
virum apud mortalem. Floruit enim amor tener *eum* aggres-
sus]cum-Nympha pulcris-comis Dryopis in-amore ut-miscere-
tur:] ac perfecit concubitum juvenilem; peperit vero *ea* in ædi-
bus] Mercurio carum filium, statim monstrosum visu,
capripedem, bicornem, multo-strepitu-gaudentem, dulce-ri-
dentem;] fugit autem exsiliens, reliquitque puerum nutrix:
metuit enim, ut vidit faciem inamabilem, barbatam.
Hunc vero statim Mercurius perutilis in manus posuit

Digitized by Google

δεξάμενος· χαῖρεν δὲ νόῳ περιώσια δαίμων.
Ῥίμφα δ' ἐς ἀθανάτων ἕδρας κίε, παῖδα καλύψας
δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν ὀρεσκῴοιο λαγωοῦ·
πὰρ δὲ Ζηνὶ κάθιζε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν,
δεῖξε δὲ κοῦρον ἑόν· πάντες δ' ἄρα θυμὸν ἔτερφθεν
ἀθάνατοι, περίαλλα δ' ὁ Βάκχειος Διόνυσος·
Πᾶνα δέ μιν καλέεσκον, ὅτι φρένα πᾶσιν ἔτερψεν.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ· λίτομαι δέ σ' ἀοιδῇ·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΙΘ.

ΕΙΣ ΗΦΑΙΣΤΟΝ.

Ἥφαιστον κλυτόμητιν ἀείδεο, Μοῦσα λιγεῖα,
ὃς μετ' Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἀγλαὰ ἔργα
ἀνθρώπους ἐδίδαξεν ἐπὶ χθονὸς, οἳ τὸ πάρος περ
ἄντροις ναιετάασκον ἐν οὔρεσιν, ἠΰτε θῆρες·
νῦν δὲ δι' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην ἔργα δαέντες,
ῥηϊδίως αἰῶνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
εὔκηλοι διάγουσιν ἐνὶ σφετέροισι δόμοισιν.

Ἀλλ' ἵληθ', Ἥφαιστε· δίδου δ' ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

Κ.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Φοῖβε, σὲ μὲν καὶ κύκνος ὑπὸ πτερύγων λίγ' ἀείδει,
ὄχθῃ ἐπιθρῴσκων ποταμὸν πάρα δινήεντα,
Πηνειόν· σὲ δ' ἀοιδὸς, ἔχων φόρμιγγα λίγειαν,
ἡδυεπὴς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν ἀείδει.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ· ἵλαμαι δέ σ' ἀοιδῇ.

ΚΑ.

ΕΙΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΑ.

Ἀμφὶ Ποσειδάωνα, θεὸν μέγαν, ἄρχομ' ἀείδειν,
γαίης κινητῆρα καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης,
πόντιον, ὅσθ' Ἑλικῶνα καὶ εὐρείας ἔχει Αἰγάς.
Διχθά τοι, Ἐννοσίγαιε, θεοὶ τιμὴν ἐδάσαντο,
ἵππων τε δμητῆρ' ἔμεναι, σωτῆρά τε νηῶν.

Χαῖρε, Ποσείδαον γαιήοχε, κυανοχαῖτα,
καὶ μάκαρ, εὐμενὲς ἦτορ ἔχων, πλώουσιν ἄρηγε.

ΚΒ.

ΕΙΣ ΔΙΑ.

Ζῆνα, θεῶν τὸν ἄριστον, ἀείσομαι, ἠδὲ μέγιστον,
εὐρύοπα, κρείοντα, τελεσφόρον, ὅστε Θέμιστι
ἐγκλιδὸν ἑζομένῃ πυκινοὺς ὀάρους ὀαρίζει.

Ἵληθ', εὐρύοπα Κρονίδη, κύδιστε, μέγιστε.

acceptum : gaudebatque animo supra-modum deus.
Celeriter autem ad immortalium sedes ivit, puero cooperto
pellibus in densis montani leporis;
apud Jovem vero consedit, et ceteros immortales,
ostenditque puerum suum; omnes autem inde animo oblectati-
sunt] immortales; præcipue vero Bacchius Dionysus :
Pana vero ipsum vocabant, quod animum omnibus oblectavit.

Et tu quidem sic salve, rex; precor autem te cantu;
verum ego et tui et alius meminero cantionis.

XIX.

IN VULCANUM.

Vulcanum sollertissimum cane, Musa arguta,
qui cum Minerva cæsiis-oculis præclara opera
homines docuit in terra; qui antea quidem
in-antris habitabant inter montes, tanquam feræ;
nunc vero per Vulcanum artificem-inclytum opera docti,
facile ævum, integrum in annum,
quieti transigunt in suis ædibus.

Sed propitius-esto, Vulcane; da autem virtutemque et felicitatem.

XX.

IN APOLLINEM.

Phœbe, te quidem et cygnus sub alis argute cantat,
ripæ insiliens, amnem propter vorticosum,
Peneum; te vero cantor, habens citharam argutam,
suaviloquus primumque et postremum semper canit.

Et tu quidem sic salve, rex; placo autem te cantu.

XXI.

IN NEPTUNUM.

De Neptuno, deo magno, incipio canere,
terræ motore et infructuosi maris,
pontico, qui Heliconem et latas habet Ægas.
Dupliciter tibi, Terræ-quassator, dii honorem divisere,
equorumque domitor ut-sis, servatorque navium.

Salve, Neptune terram-cingens, cæruleis-crinibus,
et beate, benignum cor habens, navigantibus auxiliare.

XXII.

IN JOVEM.

Jovem, deorum præstantissimum, canam, et maximum,
late-sonantem, potentem, perfectum; qui cum-Themide,
inclinate sedente, crebra colloquia facit.

Propitius-esto, late-sonans Saturnie, augustissime, maxime.

Digitized by Google

ΚΓ.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ.

Ἱστίη, ἥτε ἄνακτος, Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ ἱερὸν δόμον ἀμφιπολεύεις,
αἰεὶ σῶν πλοκάμων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.
Ἔρχεο τόνδ' ἀνὰ οἶκον, ἐνηέα θυμὸν ἔχουσα,
σὺν Διῒ μητιόεντι, χάριν δ' ἅμ' ὄπασσον ἀοιδῇ.

ΚΔ.

ΕΙΣ ΜΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Μουσάων ἄρχωμαι, Ἀπόλλωνός τε Διός τε.
Ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθονὶ καὶ κιθαρισταί,
ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. Ὁ δ' ὄλβιος, ὅντινα Μοῦσαι
φίλωνται· γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.

Χαίρετε, τέκνα Διὸς, καὶ ἐμὴν τιμήσατ' ἀοιδήν·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΚΕ.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ.

Κισσοκόμην Διόνυσον, ἐρίβρομον, ἄρχομ' ἀείδειν,
Ζηνὸς καὶ Σεμέλης ἐρικυδέος ἀγλαὸν υἱὸν,
ὃν τρέφον ἠΰκομοι Νύμφαι, παρὰ πατρὸς ἄνακτος
δεξάμεναι κόλποισι, καὶ ἐνδυκέως ἀτίταλλον,
Νύσης ἐν γυάλοις· ὁ δ' ἀέξατο πατρὸς ἕκητι
ἄντρῳ ἐν εὐώδει, μεταρίθμιος ἀθανάτοισιν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνδε θεαὶ πολύυμνον ἔθρεψαν,
δὴ τότε φοιτίζεσκε καθ' ὑλήεντας ἐναύλους,
κισσῷ καὶ δάφνῃ πεπυκασμένος· αἱ δ' ἅμ' ἕποντο
Νύμφαι, ὁ δ' ἐξηγεῖτο· βρόμος δ' ἔχεν ἄσπετον ὕλην.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, πολυστάφυλ' ὦ Διόνυσε·
δὸς δ' ἡμᾶς χαίροντας ἐς ὥρας αὖτις ἱκέσθαι,
ἐκ δ' αὖθ' ὡράων ἐς τοὺς πολλοὺς ἐνιαυτούς.

ΚΣΤ.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ.

***

οἱ μὲν γὰρ Δρακάνῳ σ', οἱ δ' Ἰκάρῳ ἠνεμοέσσῃ
φάσ', οἱ δ' ἐν Νάξῳ, Δῖον γένος, Εἰραφιῶτα,
οἱ δέ σ' ἐπ' Ἀλφειῷ ποταμῷ βαθυδινήεντι
κυσσαμένην Σεμέλην τεκέειν Διῒ τερπικεραύνῳ,
ἄλλοι δ' ἐν Θήβῃσιν, ἄναξ, σὲ λέγουσι γενέσθαι·
ψευδόμενοι. Σὲ δ' ἔτικτε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
πολλὸν ἀπ' ἀνθρώπων, κρύπτων λευκώλενον Ἥρην.
Ἔστι δέ τις Νύση, ὕπατον ὄρος, ἀνθέον ὕλῃ,
τηλοῦ Φοινίκης, σχεδὸν Αἰγύπτοιο ῥοάων

καί οἱ ἀναστήσουσιν ἀγάλματα πόλλ' ἐνὶ νηοῖς.
Ὡς δὲ τὰ μὲν τρία, σοὶ πάντως τριετηρίσιν αἰεὶ

XXIII.

IN VESTAM.

Vesta, quæ regis, Apollinis jaculantis,
Pytho in divina sacram domum tueris,
semper a-tuis cincinnis distillat humidum oleum.
Veni hanc in domum, propitium animum habens,
cum-Jove provido; gratiamque simul præbe cantui.

XXIV.

IN MUSAS ET APOLLINEM.

A-Musis incipiam, Apollineque, Joveque.
Ex Musis enim, et longe-jaculante Apolline,
viri cantores sunt super terram et citharœdi;
ex Jove autem, reges: is vero felix, quemcunque Musæ
diligunt; suavis ei ab ore fluit vox.

Salvete, liberi Jovis, et meo honorem-date cantui;
atque ego vestrumque et alius meminero cantionis.

XXV.

IN BACCHUM.

Hedera-coronatum Bacchum, altisonum, incipio canere,
Jovis ac Semeles inclytæ præclarum filium;
quem alebant pulcris-comis Nymphæ, a patre rege
susceptum sinubus, et sedulo nutriebant,
Nysæ in vallibus: is autem crescebat patris voluntate
antro in fragranti, in-numero-habitus immortalium.
At postquam hunc deæ celebratissimum aluerant,
tunc itabat per silvosos recessus,
hedera et lauro coronatus; simulque sequebantur
Nymphæ; ipse vero dux-erat: strepitusque tenebat immensam [silvam.

Et tu quidem sic salve, uvis-abundans o Bacche;
da autem nos gaudentes ad horas rursus ut-veniamus,
ex horis vero inde in multos annos.

XXVI.

IN EUNDEM.

***

alii enim in-Dracano te, alii vero in Icaro ventosa
dicunt, alii in Naxo, Jovis soboles, Insute *Jovis femori*,
alii te ad Alpheum flumen vorticosum
utero-conceptum Semelen peperisse Jovi fulmine-gaudenti,
alii vero in Thebis, rex, te dicunt natum-esse;
mentientes. Te vero genuit pater hominumque deûmque,
procul ab hominibus, latens candidis-ulnis Junonem.
Est vero aliqua Nysa, summus mons, florens silva,
longe a-Phœnice, prope Ægypti (*Nili*) fluenta,

atque ei statuent simulacra multa in templis.
Ut vero hæc tria *sunt*, *sic* tibi omnino tertio-quoque-anno [usque

ἄνθρωποι ῥέξουσι τεληέσσας ἑκατόμβας.

Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεῤῥώσαντο ἄνακτος
κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.

Ὣς εἰπὼν, ἐπένευσε καρήατι μητίετα Ζεύς.

Ἵληθ', Εἰραφιῶτα, γυναιμανές· οἱ δέ σ' ἀοιδοὶ
ᾄδομεν ἀρχόμενοι λήγοντές τ'· οὐδέ πῃ ἔστιν,
σεῖ' ἐπιληθόμενον ἱερῆς μεμνῆσθαι ἀοιδῆς.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διώνυσ' εἰραφιῶτα,
σὺν μητρὶ Σεμέλῃ, ἥνπερ καλέουσι Θυώνην.

ΚΖ.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

Ἄρτεμιν ἀείδω χρυσηλάκατον, κελαδεινὴν,
παρθένον αἰδοίην, ἐλαφηβόλον, ἰοχέαιραν,
αὐτοκασιγνήτην χρυσαόρου Ἀπόλλωνος·
ἣ κατ' ὄρη σκιόεντα καὶ ἄκριας ἠνεμοέσσας
ἄγρῃ τερπομένη παγχρύσεα τόξα τιταίνει,
πέμπουσα στονόεντα βέλη· τρομέει δὲ κάρηνα
ὑψηλῶν ὀρέων, ἰάχει δ' ἐπὶ δάσκιος ὕλη
δεινὸν ὑπὸ κλαγγῆς θηρῶν· φρίσσει δέ τε γαῖα,
πόντος τ' ἰχθυόεις· ἡ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχουσα
πάντῃ ἐπιστρέφεται, θηρῶν ὀλέκουσα γενέθλην.
Αὐτὰρ ἐπὴν τερφθῇ θηροσκόπος Ἰοχέαιρα,
εὐφρήνῃ δὲ νόον, χαλάσασ' εὐκαμπέα τόξα,
ἔρχεται ἐς μέγα δῶμα κασιγνήτοιο φίλοιο,
Φοίβου Ἀπόλλωνος, Δελφῶν ἐς πίονα δῆμον,
Μουσέων καὶ Χαρίτων καλὸν χορὸν ἀρτυνέουσα.
Ἔνθα καταχρεμάσασα παλίντονα τόξα καὶ ἰοὺς,
ἡγεῖται, χαρίεντα περὶ χροῒ κόσμον ἔχουσα,
ἐξάρχουσα χορούς· αἱ δ' ἀμβροσίην ὄπ' ἰεῖσαι
ὑμνεῦσιν Λητὼ καλλίσφυρον, ὡς τέκε παῖδας,
ἀθανάτων βουλῇ τε καὶ ἔργμασιν ἔξοχ' ἀρίστους.

Χαίρετε, τέκνα Διὸς καὶ Λητοῦς ἠϋκόμοιο·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΚΗ.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' Ἀθηναίην, κυδρὴν θεὸν, ἄρχομ' ἀείδειν,
γλαυκῶπιν, πολύμητιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσαν,
παρθένον αἰδοίην, ἐρυσίπτολιν, ἀλκήεσσαν,
Τριτογενῆ, τὴν αὐτὸς ἐγείνατο μητίετα Ζεὺς
σεμνῆς ἐκ κεφαλῆς, πολεμήϊα τεύχε' ἔχουσαν,
χρύσεα, παμφανόωντα· σέβας δ' ἔχε πάντας ὁρῶντας
ἀθανάτους. Ἡ δὲ πρόσθεν Διὸς αἰγιόχοιο
ἐσσυμένως ὤρουσεν ἀπ' ἀθανάτοιο καρήνου,
σείσασ' ὀξὺν ἄκοντα· μέγας δ' ἐλελίζετ' Ὄλυμπος
δεινὸν ὑπὸ βρίμῃ Γλαυκώπιδος· ἀμφὶ δὲ γαῖα

homines facient eximias hecatombas.

Dixit, et cyaneis superciliis annuit Saturnius:
divinæ autem comæ concutiebantur regis
de capite immortali; magnumque tremefecit Olympum.

Sic fatus, annuit capite consiliorum-auctor Jupiter.

Sis-propitius, Iraphiota, mulieribus-furorem incutiens;
ac te poetæ] celebramus incipientes finientesque; neque ullo-
modo licet,] tui oblitum, suavis meminisse cantus.

Et tu quidem ita salve, Bacche Iraphiota,
cum matre Semele, quam vocant Thyonen.

XXVII.

IN DIANAM.

Dianam cano aurea-sagitta-insignem, tumultuosam,
virginem venerandam, cervos-ferientem, sagittis-gaudentem,
germanam-sororem aureo-ense-insignis Apollinis:
quæ per montes umbrosos, et cacumina ventosa,
venatione oblectans-se, totum-aureum arcum tendit,
emittens luctuosa tela; tremunt autem vertices
altorum montium; sonatque insuper umbrosa silva
graviter a clangore ferarum; horret vero terra,
pontusque piscosus; ea autem validum cor habens,
circumquaque se-vertit, ferarum perdens genus.
Ac postquam oblectata-est ferarum-speculatrix Sagittis-gau-
dens,] exhilaravitque animum, laxato flexili arcu,
vadit in magnam domum fratris cari,
Phœbi Apollinis, Delphorum ad opulentum populum,
Musarum et Gratiarum pulcrum chorum instauratura.
Ibi postquam-suspendit flexilem arcum et sagittas,
præcedit, venustum circa corpus ornatum habens,
exordiens choros: illæ autem divinam vocem emittentes
celebrant Latonam pulcram-talis, ut peperit liberos
immortalium consilioque et operibus longe optimos.

Salvete, liberi Jovis et Latonæ comis-pulcræ:
verum ego vestrumque et alius meminero cantionis.

XXVIII.

IN MINERVAM.

Palladem Minervam, illustrem deam, incipio canere,
cæsiis-oculis, multi-consilii, immite cor habentem,
virginem venerandam, patronam-urbium, robustam,
Tritoniam; quam ipse (*solus*) genuit providus Jupiter
augusto ex capite, bellica arma habentem,
aurea, splendentia; veneratio autem tenebat omnes videntes
immortales. Ea vero ante Jovem ægidem-tenentem
impetuose exsiliit ab immortali capite,
vibrans acutam hastam; magnus autem concutiebatur Olym-
pus] graviter sub impetu Cæsiæ: circum vero terra

σμερδαλέον ἰάχησεν· ἐκινήθη δ' ἄρα πόντος,
κύμασι πορφυρέοισι κυκώμενος, ἔσχετο δ' ἅλμη
ἐξαπίνης· στῆσεν δ' Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱὸς
ἵππους ὠκύποδας δηρὸν χρόνον, εἰσόκε κούρη
εἵλετ' ἀπ' ἀθανάτων ὤμων θεοείκελα τεύχη,
Παλλὰς Ἀθηναίη· γήθησε δὲ μητίετα Ζεύς.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς τέκος αἰγιόχοιο·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΚΘ.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝ.

Ἱστίη, ἣ πάντων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων,
ἕδρην ἀΐδιον ἔλαχες, πρεσβηΐδα τιμὴν

καλὸν ἔχουσα γέρας καὶ τιμήν· οὐ γὰρ ἄτερ σοῦ
εἰλαπίναι θνητοῖσιν, ἵν' οὐ πρώτῃ πυμάτῃ τε
Ἱστίῃ ἀρχόμενος σπένδει μελιηδέα οἶνον.

Καὶ σύ μοι, Ἀργειφόντα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱὲ,
ἄγγελε τῶν μακάρων, χρυσόῤῥαπι, δῶτορ ἐάων·
ναίετε δώματα καλὰ, φίλα φρεσὶν ἀλλήλοισιν

ἵλαος ὢν ἐπάρηγε σὺν αἰδοίῃ τε φίλῃ τε
Ἱστίῃ. Ἀμφότεροι γὰρ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
εἰδότες ἔργματα καλὰ, νόῳ θ' ἕσπεσθε καὶ ἥβῃ.
[Ἑρμῆς·

Χαῖρε, Κρόνου θύγατερ, σύ τε καὶ χρυσόῤῥαπις
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Λ.

ΕΙΣ ΓΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΠΑΝΤΩΝ.

Γαῖαν παμμήτειραν ἀείσομαι, ἠϋθέμεθλον,
πρεσβίστην, ἣ φέρβει ἐπὶ χθονὶ πάνθ', ὁπόσ' ἐστὶν,
ἠμὲν ὅσα χθόνα δῖαν ἐπέρχεται, ἠδ' ὅσα πόντον,
ἠδ' ὅσα πωτῶνται, τάδε φέρβεται ἐκ σέθεν ὄλβου.
Ἐκ σέο δ' εὔπαιδές τε καὶ εὔκαρποι τελέθουσιν,
πότνια· σεῦ δ' ἔχεται δοῦναι βίον ἠδ' ἀφελέσθαι
θνητοῖς ἀνθρώποισιν. Ὁ δ' ὄλβιος, ὅν κε σὺ θυμῷ
πρόφρων τιμήσεις· τῷ τ' ἄφθονα πάντα πάρεστιν.
Βρίθει μέν σφιν ἄρουρα φερέσβιος, ἠδὲ κατ' ἀγροὺς
κτήνεσιν εὐθηνεῖ, οἶκος δ' ἐμπίμπλαται ἐσθλῶν·
αὐτοὶ δ' εὐνομίῃσι πόλιν κάτα καλλιγύναικα
κοιρανέουσ', ὄλβος δὲ πολὺς καὶ πλοῦτος ὀπηδεῖ·
παῖδες δ' εὐφροσύνῃ νεοθηλέϊ κυδιόωσιν,
παρθενικαί τε χοροῖς εὐανθέσιν εὔφρονι θυμῷ
παίζουσαι σκαίρουσι κατ' ἄνθεα μαλθακὰ ποίης,
οὕς τε σὺ τιμήσεις, σεμνὴ θεὰ, ἄφθονε δαῖμον.

Χαῖρε, θεῶν μήτηρ, ἄλοχ' Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
πρόφρων δ' ἀντ' ᾠδῆς βίοτον θυμήρε' ὄπαζε·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

horrendum resonuit : commotusque-est inde pontus,
undis purpureis conturbatus; constitit autem salum
repente; stitit vero Hyperionis præclarus filius
equos celeripedes longo tempore, donec puella
demsit-sibi ab immortalibus humeris divina arma,
Pallas Minerva; gavisus-est autem providus Jupiter.

Et tu quidem sic salve, Jovis nata agidem-tenentis;
verum ego et tui et alius meminero cantionis.

XXIX.

IN VESTAM ET MERCURIUM.

Vesta, quæ omnium in ædibus altis
immortaliumque deorum, et humi vadentium hominum
sedem sempiternam sortita-es, antiquum honorem,

pulcrum habens munus et honorem : non enim sine te
convivia *sunt* mortalibus, ubi non primæ postremæque
Vestæ incipiens libat *quisque* dulce vinum.

Et tu mihi, Argicida, Jovis et Majæ fili,
nuntie beatorum, auream-virgam-gestans, dator bonorum :
habitatis domos pulcras, cara mentibus invicem

propitius auxiliare, cum venerandaque caraque
Vesta. Ambo enim terrestrium hominum
scientes opera pulcra, menteque comites-estis et pubertate.

Salve, Saturni filia, tuque et auream-virgam-gestans Mercurius :] verum ego vestrumque et alius meminero cantionis.

XXX.

IN TERRAM MATREM OMNIUM.

Terram omnium-matrem canam, bene-fundatam,
antiquissimam, quæ alit super solo omnia, quæcumque sunt;
et quæcumque solum divinum permeant, et quæcumque pontum,] et quæcumque volant, hæc aluntur ex te *ortis* divitiis.
Ex te vero beati-filiis et-fructibus sunt *homines*,
veneranda : penes te autem est dare vitam et auferre
mortalibus hominibus. Ille vero *est* felix, quem tu animo
lubens honoraveris : ei copiosa omnia adsunt.
Onustum-est quidem ipsis arvum almum, ac per agros
jumentis abundat; domus autem impletur bonis :
ipsi vero bonis-legibus per urbem pulcris-abundantem-mulieribus] regnant, felicitasque multa et divitiæ sequuntur;
filii vero lætitia recens-florente gloriantur,
virgunculæque choris festivis læto animo
ludentes, persultant flores molles herbæ, *eorum*
quos tu honoraveris, venerabilis dea, copiosa diva.

Salve, deorum mater, uxor Cœli stelliferi;
lubensque pro cantu victum animo-gratum præbe :
verum ego et tui et alius meminero cantionis.

Digitized by Google

ΛΑ.

ΕΙΣ ΗΛΙΟΝ.

Ἥλιον ὑμνεῖν αὖτε, Διὸς τέκος, ἄρχεο, Μοῦσα,
Καλλιόπη, φαέθοντα, τὸν Εὐρυφάεσσα βοῶπις
γείνατο Γαίης παιδὶ καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Γῆμε γὰρ Εὐρυφάεσσαν ἀγακλειτὴν Ὑπερίων,
αὐτοκασιγνήτην, ἥ οἱ τέκε κάλλιμα τέκνα,
Ἠῶ τε ῥοδόπηχυν, ἐϋπλόκαμόν τε Σελήνην,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντ', ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
ὃς φαίνει θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἵπποις ἐμβεβαώς· σμερδνὸν δ' ὅγε δέρκεται ὄσσοις
χρυσέης ἐκ κόρυθος, λαμπραὶ δ' ἀκτῖνες ἀπ' αὐτοῦ
αἰγλῆεν στίλβουσι, παρὰ κροτάφων τε παρειαὶ
λαμπραὶ ἀπὸ κρατὸς χαρίεν κατέχουσι πρόσωπον
τηλαυγές· καλὸν δὲ περὶ χροῒ λάμπεται ἔσθος,
λεπτουργές, πνοιῇ ἀνέμων· ὑπὸ δ' ἄρσενες ἵπποι

ἔνθ' ἄρ' ὅγε στήσας χρυσόζυγον ἅρμα καὶ ἵππους
ἑσπέριος πέμπῃσι δι' οὐρανοῦ Ὠκεανόνδε.

Χαῖρε, ἄναξ, πρόφρων δὲ βίον θυμήρε' ὄπαζε·
ἐκ σέο δ' ἀρξάμενος, κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν
ἡμιθέων, ὧν ἔργα θεοὶ θνητοῖσιν ἔδειξαν.

ΛΒ.

ΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΝ.

Μήνην ἀείδειν τανυσίπτερον ἔσπετε, Μοῦσαι,
ἡδυεπεῖς κοῦραι Κρονίδεω Διός, ἵστορες ᾠδῆς·
ἧς ἄπο αἴγλη γαῖαν ἑλίσσεται οὐρανόδεικτος,
κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, πολὺς δ' ὑπὸ κόσμος ὄρωρεν
αἴγλης λαμπούσης· στίλβει δέ τ' ἀλάμπετος ἀὴρ
χρυσέου ἀπὸ στεφάνου· ἀκτῖνες δ' ἐνδιάονται,
εὖτ' ἂν ἀπ' Ὠκεανοῖο λοεσσαμένη χρόα καλὸν,
εἵματα ἑσσαμένη τηλαυγέα, δῖα Σελήνη,
ζευξαμένη πώλους ἐριαύχενας, αἰγλήεντας,
ἐσσυμένως προτέρωσ' ἐλάσῃ καλλίτριχας ἵππους,
ἑσπερίη διχόμηνος, ὅτε πλήθῃ μέγας ὄγμος,
λαμπρόταταί τ' αὐγαὶ τότ' ἀεξομένης τελέθωσιν
οὐρανόθεν· τέκμωρ δὲ βροτοῖς καὶ σῆμα τέτυκται.
Τῇ ῥά ποτε Κρονίδης ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ·
ἡ δ' ὑποκυσσαμένη Πανδίην γείνατο κούρην,
ἐκπρεπὲς εἶδος ἔχουσαν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

Χαῖρε, ἄνασσα, θεὰ λευκώλενε, δῖα Σελήνη,
πρόφρον, ἐϋπλόκαμος· σέο δ' ἀρχόμενος, κλέα φωτῶν
ᾄσομαι ἡμιθέων, ὧν κλείουσ' ἔργματ' ἀοιδοὶ,
Μουσάων θεράποντες, ἀπὸ στομάτων ἐροέντων.

ΛΓ.

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΥΣ.

Ἀμφὶ Διὸς κούρους ἑλικώπιδες ἔσπετε Μοῦσαι,

XXXI.

IN SOLEM.

Solem celebrare rursus, Jovis nata, incipe, Musa,
Calliope, lucentem, quem Euryphaessa magnis-oculis
peperit Terræ filio et Cœli stellati.
Duxit enim Euryphaessam inclytam Hyperion,
germanam-sororem, quæ ei peperit pulcros liberos,
Auroramque roseis-cubitis, et pulcris-comis Lunam,
Solemque indefessum, assimilem immortalibus diis;
qui lucet mortalibus, et immortalibus diis,
equis invectus: horrendum vero is tuetur oculis
aurea e galea; clarique radii ab ipso
splendidum nitent; ad temporaque genæ
claræ a capite venustam tenent faciem
longe-lucentem; pulcerque circa corpus fulget vestitus,
textura-tenui, flatu ventorum: subtus autem masculi equi

ubi ille quum stiterit aureo-jugo currum et equos,
vespertinus mittat per cœlum in-Oceanum.

Salve, rex, lubens autem victum animo-gratum præbe:
a te vero exorsus celebrabo articulate-loquentium genus virorum] semideorum, quorum opera dii mortalibus ostenderunt.

XXXII.

IN LUNAM.

Lunam canere patulam-alis (*volantem*) aggredimini, Musæ,
suaviloquæ filiæ Saturnii Jovis, peritæ cantus;
ex qua splendor terram involvit a-cœlo-ostensus,
capite ab immortali; multusque decor suboritur
splendoris fulgentis; nitetque tenebrosus aer
aurea a corona; radii autem in-aere-versantur,
quando ab Oceano, quum-laverit corpus pulcrum,
vestes induta longe-lucentes divina Luna,
ubi-junxit equos ardua-cervice, fulgidos,
rapide ulterius agitavit pulcre-jubatos equos,
vespertina, in-medio-mense, quando plenus-est magnus globus,] splendidissimique radii tunc augescentis sunt
cœlitus; signum autem mortalibus et indicium est.
Cum-hac olim Saturnius mixtus-est amore et concubitu:
hæc vero gravida-facta, Pandiam peperit filiam,
conspicuam formam habentem inter immortales deos.

Salve, regina, dea candis-ulnis, divina Luna,
benevola, pulcris-comis; a-te autem incipiens, laudes virorum
canam semideorum, quorum celebrant opera cantores,
Musarum ministri, ab oribus amabilibus.

XXXIII.

IN DIOSCUROS.

De Dioscuris volubilibus-oculis-præditæ dicite Musæ,

Digitized by Google

Τυνδαρίδας, Λήδης καλλισφύρου ἀγλαὰ τέκνα,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ ἀμώμητον Πολυδεύκεα·
τοὺς ὑπὸ Τηϋγέτου κορυφῇ, ὄρεος μεγάλοιο,
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι κελαινεφέϊ Κρονίωνι,
σωτῆρας τέκε παῖδας ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
ὠκυπόρων τε νεῶν, ὅτε τε σπέρχωσιν ἄελλαι
χειμέριαι κατὰ πόντον ἀμείλιχον· οἱ δ' ἀπὸ νηῶν
εὐχόμενοι καλέουσι Διὸς κούρους μεγάλοιο
ἄρνεσσιν λευκοῖσιν, ἐπ' ἀκρωτήρια βάντες
πρύμνης· τὴν δ' ἄνεμός τε μέγας καὶ κῦμα θαλάσσης
θῆκαν ὑποβρυχίην· οἱ δ' ἐξαπίνης ἐφάνησαν
ξουθῇσι πτερύγεσσι δι' αἰθέρος ἀΐξαντες,
αὐτίκα δ' ἀργαλέων ἀνέμων κατέπαυσαν ἀέλλας,
κύματα δ' ἐστόρεσαν λευκῆς ἁλὸς ἐν πελάγεσσιν
ναύταις, σήματα καλὰ πόνου σφίσιν· οἱ δὲ ἰδόντες
γήθησαν, παύσαντο δ' ὀϊζυροῖο πόνοιο.

Χαίρετε, Τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Tyndaridis, Ledæ pulcræ-talis præclaris filiis,
Castoreque equûm-domitore, et irreprehenso Polluce;
quos sub Taygeti vertice, montis magni,
mixta in amore cum-nubes-cogente Saturnio
servatores peperit filios terrestrium hominum,
velociumque navium, quando sæviant procellæ
hiemales per pontum implacabilem; ii vero e navibus
supplicantes vocant Jovis pueros magni,
agnis *mactatis* albis, fastigia ubi-conscenderint
puppis; eam autem ventusque magnus et unda maris
fecere submersam : hi vero repente apparuerunt
fuscis alis per ætherem properantes,
statim autem gravium ventorum cessare-fecerunt procellas,
fluctusque straverunt albi maris in pelago
nautis, signa bona laboris *navigandi* ipsis; illi autem conspi-cati] gavisi-sunt, cessaruntque ab-ærumnoso labore.

Salvete, Tyndaridæ, velocium vectores equorum :
verum ego vestrûm et alius meminero cantionis.

Digitized by Google

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Α.

ΠΡΟΣ ΝΕΟΤΕΙΧΕΙΣ.

Αἰδεῖσθε ξενίων κεχρημένον ἠδὲ δόμοιο,
οἳ πόλιν αἰπεινὴν, Κύμης ἐριώπιδα κούρην,
ναίετε, Σαιδήνης πόδα νείατον ὑψικόμοιο,
ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ ξανθοῦ ποταμοῖο,
Ἕρμου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς.

Β.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΜΗΝ ΑΝΑΣΤΡΕΨΩΝ.

Αἶψα πόδες με φέροιεν ἐς αἰδοίων πόλιν ἀνδρῶν·
τῶν γὰρ καὶ θυμὸς πρόφρων καὶ μῆτις ἀρίστη.

Γ.

ΕΙΣ ΜΙΔΗΝ.

Χαλκέη παρθένος εἰμὶ, Μίδεω δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
Ἔστ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ,
ἠέλιός τ' ἀνιὼν φαίνῃ, λαμπρή τε σελήνη,
καὶ ποταμοὶ πλήθωσιν, ἀνακλύζῃ δὲ θάλασσα·
αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ,
ἀγγελέω παριοῦσι, Μίδης ὅτι τῇδε τέθαπται.

Δ.

ΠΡΟΣ ΚΥΜΑΙΟΥΣ.

Οἵῃ μ' αἴσῃ δῶκε πατὴρ Ζεὺς κύρμα γενέσθαι,
νήπιον αἰδοίης ἐπὶ γούνασι μητρὸς ἀτάλλων!
ἥν ποτ' ἐπύργωσαν βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο
λαοὶ Φρίκωνος, μάργων ἐπιβήτορες ἵππων,
ὁπλότεροι, μαλεροῖο πυρὸς κρίνοντες Ἄρηα,
Αἰολίδα Σμύρνην ἁλιγείτονα, ποντοτίνακτον,
ἥντε δι' ἀγλαὸν εἶσιν ὕδωρ ἱεροῖο Μέλητος.
Ἔνθεν ἀπορνύμεναι κοῦραι Διὸς, ἀγλαὰ τέκνα,
ἠθελέτην κλῆσαι δῖαν χθόνα καὶ πόλιν ἀνδρῶν·
οἱ δ' ἀπανηνάσθην ἱερὴν ὄπα, φῆμιν ἀοιδῆς,
ἀφραδίῃ. Τῶν μέν τε παθών τις φράσσεται αὖτις
ὅ σφιν ὀνειδείῃσιν ἐμὸν διεμήσατο πότμον.
Κῆρα δ' ἐγὼ, τήν μοι θεὸς ὤπασε γεινομένῳ περ,
τλήσομαι, ἀκράαντα φέρων τετληότι θυμῷ·
οὐδέ τί μοι φίλα γυῖα μένειν ἱεραῖς ἐν ἀγυιαῖς
Κύμης ὁρμαίνουσι, μέγας δέ με θυμὸς ἐπείγει
δῆμον ἐς ἀλλοδαπὸν ἰέναι, ὀλίγον περ ἐόντα.

EPIGRAMMATA.

I.

AD NEOTICHENSES.

Reveremini hospitalium-munerum indigum et tecti,
qui urbem altam, Cymes pulcram puellam (*coloniam*),
habitatis, Sædenes radicem extremam alte-comantis,
divinam bibentes aquam sacri fluminis,
Hermi vorticosi, quem immortalis genuit Jupiter.

II.

CYMEN REVERSURUS.

Mox pedes me referant ad verecundorum urbem virorum:
horum etenim animus benignus *est* et prudentia eximia.

III.

IN MIDAM.

Ænea virgo sum, Midæque in sepulcro posita-sum.
Quoad et aqua fluet, et altæ arbores virescent,
solque oriens lucebit, splendidaque luna,
et fluvii labentur, æstuabitque mare:
hoc-ipso in-loco manens, lacrimoso in tumulo,
narrabo prætereuntibus, Midas quod hic sepultus-est.

IV.

AD CYMÆOS.

Cui me fato fecit pater Jupiter ut-inciderem,
infantem venerandæ in genubus matris *me* nutriens!
quam olim munierunt consilio Jovis ægidem-tenentis
populi Phriconis, velocium vectores equorum,
fortes, devorantis ignis *simili* cernentes Marte,
Æoliam Smyrnam, mari-vicinam, ponto-concussam,
per quam pellucida labitur aqua sacri Meletis.
Inde profectæ filiæ Jovis, pulcræ puellæ,
volebant celebrare sacram terram et civitatem virorum:
at illi repudiabant divinam vocem, loquelam cantus,
præ dementia. Horum quidem perpessus aliquis cogitet rursus,] quod ipsis opprobrio meam molitus-est malam-sortem.
Fortunam autem ego, quam mihi deus destinavit nascenti,
sustinebo, negata *mihi* ferens forti animo;
nec-vero omnino mea cara membra manere sacris in viis
Cymes cupiunt, magnus tamen me animus impellit
populum ad externum ire, debilis licet sim.

Digitized by Google

Ε.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΤΟΡΙΔΗΝ.

Θεστορίδη, θνητοῖσιν ἀνωΐστων πολέων περ,
οὐδὲν ἀφραστότερον πέλεται νόου ἀνθρώποισιν.

ΣΤ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΙ.

Κλῦθι, Ποσείδαον μεγαλοσθενὲς, ἐννοσίγαιε,
εὐρυχόρου μεδέων ἠδὲ ζαθέου Ἑλικῶνος·
δὸς δ' οὖρον καλὸν καὶ ἀπήμονα νόστον ἰδέσθαι
ναύτης, οἳ νηὸς πομποὶ ἠδ' ἀρχοὶ ἔασιν.
Δὸς δ' ἐς ὑπωρείην ὑψικρήμνοιο Μίμαντος
αἰδοίων μ' ἐλθόντα βροτῶν ὁσίων τε κυρῆσαι·
φῶτά τε τισαίμην, ὃς ἐμὸν νόον ἠπεροπεύσας,
ὠδύσατο Ζῆνα ξένιον, ξενίην τε τράπεζαν.

Ζ.

ΕΙΣ ΠΟΛΙΝ ΕΡΥΘΡΑΙΑΝ.

Πότνια γῆ, πάνδωρε, δότειρα μελίφρονος ὄλβου,
ὡς ἄρα δὴ τοῖς μὲν φωτῶν εὔοχθος ἐτύχθης,
τοῖσι δὲ δύςβωλος καὶ τρηχεῖ', οἷς ἐχολώθης.

Η.

ΠΡΟΣ ΝΑΥΤΑΣ.

Ναῦται ποντοπόροι, στυγερῇ ἐναλίγκιοι Ἄτῃ,
πτωκάσιν αἰθυίῃσι βίον δύςζηλον ἔχοντες,
αἰδεῖσθε ξενίοιο Διὸς σέβας ὑψιμέδοντος·
δεινὴ γὰρ μέτοπις ξενίου Διὸς, ὅς κ' ἀλίτηται.

Θ.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ.

Ὑμέας, ὦ ξεῖνοι, ἄνεμος λάβεν ἀντίος ἐλθών·
ἀλλ' ἔτι νῦν δέξασθε, καὶ ὁ πλόος ἔσσεται ὑμῖν.

Ι.

ΕΙΣ ΠΕΥΚΗΝ.

Ἄλλη τίς σευ, πεύκη, ἀμείνονα καρπὸν ἵησιν
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἠνεμοέσσης.
Ἔνθα σίδηρος Ἄρηος ἐπιχθονίοισι βροτοῖσιν
ἔσσεται, εὖτ' ἄν μιν Κεβρήνιοι ἄνδρες ἔχωσιν.

V.

AD THESTORIDEN.

Thestoride, mortalibus quum-multa-sint obscura,
nihil tamen obscurius est *ipsa* mente mortalium.

VI.

NEPTUNO.

Audi, Neptune validissime, terræ-concussor,
lato imperans ac divino Heliconi:
da auram secundam, et felicem reditum videre
nautis, qui navis deductores ac gubernatores sunt.
Da vero *etiam* ad radices præcipitis Mimantis
me venientem, verecundis hominibus et justis incidere:
virumque *eum* ulciscar, qui meam mentem decipiens
læserit Jovem hospitalem, hospitalemque mensam.

VII.

IN URBEM ERYTHRÆAM.

Veneranda terra, munifica, largitrix suavium divitiarum,
ut tu aliis quidem hominibus profunda (*fertilis*) contigisti,
aliis autem sterilis et aspera, quibus *quidem* irasceris.

VIII.

AD NAUTAS.

Nautæ marivagi, invisæ similes Noxæ,
timidis mergis male-æmulam vitam habentes,
reveremini hospitalis Jovis numen, alte-dominantis:
gravis enim *est* ultio hospitalis Jovis quisquis *eum* læserit.

IX.

AD EOSDEM.

Vos, o hospites, ventus corripuit adversus veniens:
sed etiam nunc *me* recipite, et navigatio erit vobis.

X.

IN PICEAM.

Alia quædam te, picea, *arbor* meliorem fructum fundit
Idæ in verticibus cum-multis vallibus, ventosæ.
Ibi ferrum Martis terrestribus hominibus
erit, quum primum eam Cebrenii viri tenebunt.

Digitized by Google

ΙΑ.

ΠΡΟΣ ΓΛΑΥΚΟΝ ΤΟΝ ΑΙΠΟΛΟΝ.

Γλαῦκε, βοτῶν ἐπίοπτα, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
πρῶτον μὲν κυνὶ δεῖπνον ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
δοῦναι· ὣς γὰρ ἄμεινον. Ὁ γὰρ καὶ πρῶτον ἀκούει
ἀνδρὸς ἐπερχομένου, καὶ ἐς ἕρκεα θηρὸς ἰόντος.

ΙΒ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΕΙΑΝ ΕΝ ΣΑΜῼ.

Κλῦθί μοι εὐχομένῳ, Κουροτρόφε, δὸς δὲ γυναῖκα
τήνδε νέων μὲν ἀνήνασθαι φιλότητα καὶ εὐνήν·
ἡ δ' ἐπιτερπέσθω πολιοκροτάφοισι γέρουσιν,
ὧν οὐραὶ μὲν ἀπήμβλυνται, θυμὸς δὲ μενοινᾷ.

ΙΓ.

ΕΙΣ ΟΙΚΟΝ ΤΩΝ ΦΡΑΤΟΡΩΝ.

Ἀνδρὸς μὲν στέφανος παῖδες, πύργοι δὲ πόληος,
ἵπποι δ' αὖ πεδίου κόσμος, νῆες δὲ θαλάσσης·
χρήματα δ' αὔξει οἶκον· ἀτὰρ γεραροὶ βασιλῆες,
ἥμενοι εἰν ἀγορῇ, κόσμος λαοῖσιν ὁρᾶσθαι·
αἰθομένου δὲ πυρὸς γεραρώτερος οἶκος ἰδέσθαι.
[ἤματι χειμερίῳ, ὁπότ' ἂν νίφῃσι Κρονίων.]

ΙΔ.

ΚΑΜΙΝΟΣ Η ΚΕΡΑΜΙΣ.

Εἴ μοι δώσετε μισθὸν, ἀείσω, ὦ κεραμῆες·
δεῦρ' ἄγ', Ἀθηναίη, καὶ ὑπείρεχε χεῖρα καμίνου·
εὖ δὲ πεπανθεῖεν κότυλοι καὶ πάντα κανάστρα,
φρυχθῆναί τε καλῶς, καὶ τιμῆς ὦνον ἀρέσθαι,
πολλὰ μὲν εἰν ἀγορῇ πωλεύμενα, πολλὰ δ' ἀγυιαῖς,
πολλὰ δὲ κερδῆναι· ἡμῖν δὲ δὴ, ὡς σφιν ἀεῖσαι.
Ἢν δ' ἐπ' ἀναιδείην τρεφθέντες ψεύδε' ἄρησθε,
συγκαλέω δὴ ἔπειτα καμίνῳ δηλητῆρας,
Σύντριβ' ὁμῶς Σμάραγόν τε καὶ Ἄσβετον ἠδὲ Σα-[βάκτην,
Ὠμόδαμόν θ', ὃς τῇδε τέχνῃ κακὰ πολλὰ πορίζοι.
Πέρθε πύρ' αἴθουσαν καὶ δώματα· σὺν δὲ κάμινος
πᾶσα κυκηθείη, κεραμέων μέγα κωκυσάντων.
Ὡς γνάθος ἱππείη βρύκει, βρύκοι δὲ κάμινος,
πάντ' ἔντοσθ' αὐτῆς κεραμήϊα λεπτὰ ποιοῦσα.
Δεῦρο καὶ Ἠελίου θύγατερ, πολυφάρμακε Κίρκη,
ἄγρια φάρμακα βάλλε, κάκου δ' αὐτούς τε καὶ ἔργα.
Δεῦρο δὲ καὶ Χείρων ἀγέτω πολέας Κενταύρους,
οἵ θ' Ἡρακλῆος χεῖρας φύγον, οἵ τ' ἀπόλοντο·
τύπτοιεν τάδε ἔργα κακῶς, πίπτοι δὲ κάμινος,
αὐτοὶ δ' οἰμώζοντες ὁρῴατο ἔργα πονηρά·
γηθήσω δ' ὁρόων αὐτῶν κακοδαίμονα τέχνην.
Ὃς δέ χ' ὑπερκύψει, πυρὶ τούτου πᾶν τὸ πρόσωπον
φλεχθείη, ὡς πάντες ἐπίσταιντ' αἴσιμα ῥέζειν.

XI.

AD GLAUCUM CAPRARIUM.

Glauce, pecudum curator, dictum aliquod tibi in animo ponam :] primum canibus *memento* victum ad aulæ januas dare : sic enim satius *est*. Nam is (*canis*) et primus audit hominem accedentem, et in septa bestiam intrantem.

XII.

IN SACERDOTEM IN SAMO.

Audi me precantem, juvenes-alens *Apollo*, da autem mulierem] hanc juvenum renuere amores et lectum :
verum ea delectetur cum-canis senibus,
quorum vigor fractus-est, animus tamen appetit.

XIII.

IN DOMUM TRIBULIUM.

Viri quidem decus *sunt* liberi, urbis autem turres,
equi porro campi ornatus, et naves, maris :
divitiæ vero exornant domum : sed augusti *sunt* reges,
quum-sedent in foro, decus civibus spectatu;
lucente vero igne augustior *est* domus aspectu.
[die hiberno, quando nives-fundit Saturnius.]

XIV.

CAMINUS SIVE TESTA.

Si mihi dabitis mercedem, canam, o figuli :
huc-ades, age, Minerva, et tuere manu caminum :
pulcre autem incalescant popula, et omnia canistra,
torreanturque pulcre, et magno pretio potiantur,
multa quidem in foro vendita, multa autem in-viis,
multumque lucrentur *ipsi:* nobis vero *contingat,* ut iis cantemus.] At si ad impudentiam versi mendacia concinnetis,
tum vero convocabo fornaci vastatores,
Syntriba pariter Smaragumque, et Asbetum, et Sabacten,
Omodamumque, qui huic arti mala plurima afferat.
Vasta igni porticum et domos; unaque caminus
totus conteratur, testis multum plorantibus.
Ut malæ equinæ crepant, *sic* crepet caminus,
omnis intra se testas comminuens.
Huc-ades et Solis filia, venenis-dives Circe,
dira venena sparge, ac perde ipsosque et opera *eorum*.
Huc et *tu,* Chiron, ducito multos Centauros,
quique Herculis manus effugerunt, quique perierunt :
male tundant hæc opera, concidatque caminus,
ipsi autem plorantes videant facta mala :
ego vero lætabor conspiciens ipsorum infelicem artem.
Qui autem se-inclinaverit *in fornacem inspecturus,* igne hujus tota facies] aduratur, ut omnes discant recta facere.

ΙΕ.

ΕΙΡΕΣΙΩΝΗ.

Δῶμα προςετραπόμεσθ' ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο,
ὃς μέγα μὲν δύναται, μέγα δὲ βρέμει ὄλβιος αἰεί.
Αὐταὶ ἀνακλίνεσθε θύραι· πλοῦτος γὰρ ἔςεισιν
πολλὸς, σὺν πλούτῳ δὲ καὶ εὐφροσύνη τεθαλυῖα,
εἰρήνη τ' ἀγαθή· ὅσα δ' ἄγγεα, μεστὰ μὲν εἴη,
κυρβαίη δ' αἰεὶ κατὰ καρδόπου ἕρποι μάζα.
[Νῦν μὲν κριθαίην εὐώπιδα σησαμόεσσαν....]
Τοῦ παιδὸς δὲ γυνὴ κατὰ δίφρακα βήσεται ὕμμιν,
ἡμίονοι δ' ἄξουσι κραταίποδες ἐς τόδε δῶμα·
αὐτὴ δ' ἱστὸν ὑφαίνοι ἐπ' ἠλέκτρῳ βεβαυῖα.
Νεῦμαί τοι, νεῦμαι ἐνιαύσιος, ὥςτε χελιδών.
Ἕστηκ' ἐν προθύροις, ψιλὴ πόδας· ἀλλὰ φέρ' αἶψα
πέρσαι τῷ Ἀπόλλωνι γυιάτιδος

Εἰ μέν τι δώσεις· εἰ δὲ μὴ, οὐχ ἑστήξομεν·
οὐ γὰρ συνοικήσοντες ἐνθάδ' ἤλθομεν.

XV.

IRESIONE.

Domum adivimus viri opulenti,
qui multum potest, multumque superbit dives usque.
Ipsæ patescite, fores : divitiæ enim intrabunt
multæ, cumque divitiis etiam lætitia florens,
et pax bona : omnia autem vasa plena fiant,
ac turgida semper in mactram irrepat maza.
[Nunc quidem hordeaceam pulcram sesamussam....]
Filii autem uxor carpento vehetur vobis,
mulique portabunt *eam* veloces ad hanc domum;
ipsa vero telam texat electro insistens.
Redibo tibi, redibo quotannis, ut hirundo.
Sto in vestibulo, nuda pedibus : verum affer cito.
. . . .

Quod si quid dederis, *bene est;* sin minus, non stabimus :
non enim cohabitatum huc venimus.

ΙϚ.

ΤΟΙΣ ΑΛΙΕΥΣΙΝ.

ΟΜΗΡΟΣ.
Ἄνδρες ἀπ' Ἀρκαδίης ἁλιήτορες, ἦ ῥ' ἔχομέν τι;
ΑΛΙΕΙΣ.
Ὅσσ' ἕλομεν, λιπόμεσθ'· ὅσσ' οὐχ ἕλομεν, φερόμεσθα.
ΟΜΗΡΟΣ.
Τοίων γὰρ πατέρων ἐξ αἵματος ἐκγεγάατε,
οὔτε βαθυκλήρων, οὔτ' ἄσπετα μῆλα νεμόντων.

XVI.

PISCATORIBUS.

HOMERUS.
Viri ex Arcadia piscatores, num habemus aliquid?
PISCATORES.
Quæcunque cepimus, relinquimus; quæ non cepimus, auferimus.
HOMERUS.
Talium enim parentum e sanguine prognati-estis,
nec agris-divitum, nec pecorum greges pascentium.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΜΗΡΟΥ ΤΑΦΟΝ.

Ἐνθάδε τὴν ἱερὴν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει,
ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα, θεῖον Ὅμηρον.

IN HOMERI SEPULCRUM.

Hic sacrum caput terra abscondit,
virorum heroum cantorem, divinum Homerum.

ΕΚ ΤΟΥ ΜΑΡΓΙΤΟΥ.

Πόλλ' ἠπίστατο ἔργα, κακῶς δ' ἠπίστατο πάντα.
PLATO, *Alcib.* II, p. 147, B.

Τὸν δ' οὔτ' ἂρ σκαπτῆρα θεοὶ θέσαν, οὔτ' ἀροτῆρα,
οὔτ' ἄλλως τι σοφόν· πάσης δ' ἡμάρτανε τέχνης.
CLEM. AL. *Strom.* I, p. 281.

Μουσάων θεράπων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος.
Schol. ARISTOPH. Pac. 914.

EX MARGITE.

Multa sciebat opera, sed male sciebat omnia.

Hunc neque fossorem dii fecerant, neque aratorem;
neque in-alia ulla-re institutum; sed omni carebat arte.

Musarum famulus et longe-jaculantis Apollinis.

Digitized by Google

CYCLICORUM POETARUM

FRAGMENTA.

EX PHOTII BIBLIOTHECÆ CODICE CCXXXIX, DE PROCLI GRAMMATICA CHRESTOMATHIA.

..... περὶ τοῦ λεγομένου ἐπικοῦ κύκλου, ὃς ἄρχεται μὲν ἐκ τῆς Οὐρανοῦ καὶ Γῆς μυθολογουμένης μίξεως, ἐξ ἧς αὐτοὶ καὶ τρεῖς παῖδας ἑκατοντάχειρας καὶ τρεῖς γεννῶσι Κύκλωπας· διαπορεύεται δὲ τά τε ἄλλως περὶ θεῶν τοῖς Ἕλλησι μυθολογούμενα, καὶ εἴ πού τι καὶ πρὸς ἱστορίαν ἐξαληθίζεται. Καὶ περατοῦται ὁ ἐπικὸς κύκλος, ἐκ διαφόρων ποιητῶν συμπληρούμενος, μέχρι τῆς ἀποβάσεως Ὀδυσσέως τῆς εἰς Ἰθάκην, ἐν ᾗ καὶ ὑπὸ τοῦ παιδὸς Τηλεγόνου ἀγνοοῦντος κτείνεται. Λέγει δὲ ὡς τοῦ ἐπικοῦ κύκλου τὰ ποιήματα διασώζεται καὶ σπουδάζεται τοῖς πολλοῖς οὐχ οὕτω διὰ τὴν ἀρετὴν ὡς διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων. Λέγει δὲ καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰς πατρίδας τῶν πραγματευσαμένων τὸν ἐπικὸν κύκλον. Λέγει δὲ καὶ περί τινων Κυπρίων ποιημάτων, καὶ ὡς οἱ μὲν ταῦτα εἰς Στασῖνον ἀναφέρουσιν Κύπριον, οἱ δὲ Ἡγησῖνον τὸν Σαλαμίνιον αὐτοῖς ἐπιγράφουσιν, οἱ δὲ Ὅμηρον· δοῦναι δὲ ὑπὲρ θυγατρὸς Στασίνῳ, καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ πατρίδα Κύπρια τὸν πόνον ἐπικληθῆναι. Ἀλλ' οὐ τίθεται [ὁ συγγραφεὺς] ταύτῃ τῇ αἰτίᾳ· μηδὲ γὰρ Κύπρια προπαροξυτόνως ἐπιγράφεσθαι τὰ ποιήματα.

EXCERPTA E PROCLI GRAMMATICA CHRESTOMATHIA.

..... Ἐπιβάλλει τούτοις τὰ λεγόμενα **Κύπρια** ἐν βιβλίοις φερόμενα ἕνδεκα, ὧν περὶ τῆς γραφῆς ὕστερον ἐροῦμεν, ἵνα μὴ τὸν ἑξῆς λόγον νῦν ἐμποδίζωμεν· τὰ δὲ περιεχόμενά ἐστι ταῦτα.

Ζεὺς βουλεύεται μετὰ τῆς Θέμιδος περὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Παραγενομένη δὲ Ἔρις εὐωχουμένων τῶν θεῶν ἐν τοῖς Πηλέως γάμοις νεῖκος περὶ κάλλους ἐνίστησιν Ἀθηνᾷ, Ἥρᾳ καὶ Ἀφροδίτῃ, αἳ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐν Ἴδῃ κατὰ Διὸς προσταγὴν ὑφ' Ἑρμοῦ πρὸς τὴν κρίσιν ἄγονται. Καὶ προκρίνει τὴν Ἀφροδίτην ἐπαρθεὶς τοῖς Ἑλένης γάμοις ὁ Ἀλέξανδρος. Ἔπειτα δὲ Ἀφροδίτης ὑποθεμένης ναυπηγεῖται, καὶ Ἕλενος περὶ τῶν μελλόντων αὐτῷ προθεσπίζει, καὶ ἡ Ἀφροδίτη Αἰνείαν συμπλεῖν αὐτῷ κελεύει. Καὶ Κασσάνδρα περὶ τῶν μελλόντων προδηλοῖ. Ἐπιβὰς δὲ τῇ Λακεδαιμονίᾳ Ἀλέξανδρος ξενίζεται παρὰ τοῖς Τυνδαρίδαις, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Σπάρτῃ παρὰ Μενελάῳ. Καὶ Ἑλένῃ παρὰ τὴν εὐωχίαν δίδωσι δῶρα ὁ Ἀλέξανδρος. Καὶ μετὰ ταῦτα Μενέλαος εἰς Κρήτην ἐκπλεῖ, κελεύσας τὴν Ἑλένην τοῖς ξένοις τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν, ἕως ἀπαλλαγῶσιν. Ἐν τούτῳ δὲ Ἀφροδίτη συνάγει τὴν Ἑλένην τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ μετὰ

..... de *epico cyclo,* qui incipit a congressu Cœli et Terræ in fabulis narrato, ex quo et tres filios centimanos et tres genuere Cyclopas; persequitur inde et quæ temere de diis in Græcorum fabulis referuntur, et si quid ad historicam veritatem accedit. Ac terminatur epicus Cyclus, e variis poetis concinnatus, in reditu Ulyssis in Ithacam, ubi a filio Telegono, qui ipsum non novit, occiditur. Dicit etiam epici Cycli carmina servata esse et studiose legi a plurimis, non ita ob præstantiam ipsorum, ut propter continuam rerum in eo narratarum seriem. Memorat etiam nomina et patrias eorum qui conscripserunt epicum Cyclum. Loquitur etiam de Cypriis quibusdam carminibus; quæ alios quidem ad Stasinum referre Cyprium, alios autem Hegesinum Salaminium ipsis inscribere auctorem, alios denique Homerum; hunc vero ea dedisse in dotem filiæ Stasino, cujus ob patriam Cypria vocata esse hunc librum. Sed non accedit scriptor huic appellationis causæ : neque enim Κύπρια, cum accentu in antepenultima, inscribi hæc carmina, (sed Κυπρία).

His adjicit carmina *Cypria* dicta, quæ in undecim libris feruntur; de quorum scriptura (Κύπρια vel Κυπρία) posterius disseremus, ne quæ nunc potissimum dicenda sunt, interrumpamus; hæc vero in iis comprehenduntur.

Jupiter cum Themide de bello Trojano deliberat. Accedens autem Eris, dum dii in Pelei nuptiis epulantur, inter Minervam, Junonem Veneremque litem de pulcritudine movet; quæ deæ jussu Jovis a Mercurio ad Alexandrum in Ida monte deducuntur, qui certamen dirimat. Et Venerem ceteris anteponit Alexander, promissis Helenæ nuptiis perductus. Dein, suadente Venere, naves construendas curat, atque Helenus de futuris ei vaticinatur, Venusque Æneam una cum ipso navigare jubet. Cassandra quoque futura præsagit. Ingressus vero Laconiam Alexander a Tyndaridis hospitio excipitur, ac postea Spartæ a Menelao. Atque Helenæ inter convivium dona dat Alexander. Post hæc Menelaus in Cretam proficiscitur, jussa Helena hospitibus necessaria præbere, donec abirent. Inter hæc Venus Helenæ copiam facit

τὴν μῖξιν τὰ πλεῖστα κτήματα ἐνθέμενοι νυκτὸς ἀποπλέουσιν. Χειμῶνα δὲ αὐτοῖς ἐφίστησιν Ἥρα, καὶ προσενεχθεὶς Σιδῶνι ὁ Ἀλέξανδρος αἱρεῖ τὴν πόλιν. Καὶ ἀποπλεύσας εἰς Ἴλιον γάμους τῆς Ἑλένης ἐπετέλεσεν.

Ἐν τούτῳ δὲ Κάστωρ μετὰ Πολυδεύκους τὰς Ἴδα καὶ Λυγκέως βοῦς ὑφαιρούμενοι ἐφωράθησαν. Καὶ Κάστωρ μὲν ὑπὸ τοῦ Ἴδα ἀναιρεῖται, Λυγκεὺς δὲ καὶ Ἴδας ὑπὸ Πολυδεύκους, καὶ Ζεὺς αὐτοῖς ἑτερήμερον νέμει τὴν ἀθανασίαν. Καὶ μετὰ ταῦτα Ἶρις ἀπαγγέλλεται τῷ Μενελάῳ τὰ γεγονότα κατὰ τὸν οἶκον, ὁ δὲ παραγενόμενος περὶ τῆς ἐπ' Ἴλιον στρατείας βουλεύεται μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ πρὸς Νέστορα παραγίνεται Μενέλαος. Νέστωρ δὲ ἐν παρεκβάσει διηγεῖται αὐτῷ, ὡς Ἐπωπεὺς φθείρας τὴν Λύκου θυγατέρα [....] ἐξεπορθήθη, καὶ τὰ περὶ Οἰδίπουν καὶ τὴν Ἡρακλέους μανίαν, καὶ τὰ περὶ Θησέα καὶ Ἀριάδνην. Ἔπειτα τοὺς ἡγεμόνας ἀθροίζουσιν ἐπελθόντες τὴν Ἑλλάδα. Καὶ μαίνεσθαι προσποιησάμενον τὸν Ὀδυσσέα ἐπὶ τῷ μὴ θέλειν στρατεύεσθαι ἐφώρασαν Παλαμήδους ὑποθεμένου τὸν υἱὸν Τηλέμαχον ἐπὶ κόλασιν ἐξαρπάσαντες.

Καὶ μετὰ ταῦτα συνελθόντες εἰς Αὐλίδα θύουσι. Καὶ τὰ περὶ τὸν δράκοντα καὶ τοὺς στρουθοὺς γενόμενα δείκνυνται, καὶ Κάλχας περὶ τῶν ἀποβησομένων προλέγει αὐτοῖς. Ἔπειτα ἀναχθέντες Τευθρανίᾳ προσίσχουσι, καὶ ταύτην ὡς Ἴλιον ἐπόρθουν. Τήλεφος δὲ ἐκ βοηθείας Θέρσανδρόν τε τὸν Πολυνείκους κτείνει καὶ αὐτὸς ὑπὸ Ἀχιλλέως τιτρώσκεται. Ἀποπλέουσι δὲ αὐτοῖς ἐκ τῆς Μυσίας χειμὼν ἐπιπίπτει καὶ διασκεδάννυνται. Ἀχιλλεὺς δὲ Σκύρῳ προσσχὼν γαμεῖ τὴν Λυκομήδους θυγατέρα Δηϊδάμειαν. Ἔπειτα Τήλεφον κατὰ μαντείαν παραγενόμενον εἰς Ἄργος ἰᾶται Ἀχιλλεὺς ὡς ἡγεμόνα τοῦ ἐπ' Ἴλιου πλοῦ.

Καὶ τὸ δεύτερον ἠθροισμένου τοῦ στόλου ἐν Αὐλίδι Ἀγαμέμνων ἐπὶ θήραν βαλὼν ἔλαφον ὑπερβάλλειν ἔφησε καὶ τὴν Ἄρτεμιν. Μηνίσασα δὲ ἡ θεὸς ἐπέσχεν αὐτοὺς τοῦ πλοῦ χειμῶνας ἐπιπέμπουσα. Κάλχαντος δὲ εἰπόντος τὴν τῆς θεοῦ μῆνιν καὶ Ἰφιγένειαν κελεύσαντος θύειν τῇ Ἀρτέμιδι, ὡς ἐπὶ γάμον αὐτὴν Ἀχιλλεῖ μεταπεμψάμενοι θύειν ἐπιχειροῦσιν. Ἄρτεμις δὲ αὐτὴν ἐξαρπάσασα εἰς Ταύρους μετακομίζει καὶ ἀθάνατον ποιεῖ, ἔλαφον δὲ ἀντὶ τῆς κόρης παρίστησι τῷ βωμῷ.

Ἔπειτα καταπλέουσιν εἰς Τένεδον. Καὶ εὐωχουμένων αὐτῶν Φιλοκτήτης ὑφ' ὕδρου πληγεὶς διὰ τὴν δυσοσμίαν ἐν Λήμνῳ κατελείφθη. Καὶ Ἀχιλλεὺς ὕστερον κληθεὶς διαφέρεται πρὸς Ἀγαμέμνονα. Ἔπειτα ἀποβαίνοντας αὐτοὺς εἰς Ἴλιον εἴργουσιν οἱ Τρῶες, καὶ θνήσκει Πρωτεσίλαος ὑφ' Ἕκτορος. Ἔπειτα Ἀχιλλεὺς αὐτοὺς τρέπεται ἀνελὼν Κύκνον τὸν Ποσειδῶνος. Καὶ τοὺς νεκροὺς ἀναιροῦνται, καὶ διαπρεσβεύονται πρὸς τοὺς Τρῶας τὴν Ἑλένην καὶ τὰ κτήματα ἀπαιτοῦντες. Ὡς δὲ οὐχ ὑπήκουσαν ἐκεῖνοι, ἐνταῦθα δὴ ἐκεῖνοι τειχομαχοῦσιν. Ἔπειτα τὴν χώραν ἐπεξελθόντες πορθοῦσι καὶ τὰς περιοίκους πόλεις. Καὶ μετὰ ταῦτα Ἀχιλλεὺς Ἑλένην ἐπιθυμεῖ θεάσασθαι, καὶ συνήγαγον αὐτοὺς εἰς τὸ αὐτὸ Ἀφροδίτη καὶ Θέτις. Εἶτα ἀπονοστεῖν ὡρμημένους τοὺς Ἀχαιοὺς Ἀχιλλεὺς κατέχει. Κἄπειτα ἀπελαύνει τὰς Αἰνείου βόας, καὶ Λυρνησὸν καὶ Πήδασον πορθεῖ καὶ συχνὰς τῶν περιοικίδων πόλεων, καὶ Τρώϊλον φονεύει, Λυκάονά τε Πάτροκλος εἰς Λῆμνον ἀγαγὼν ἀπεμπολᾷ. Καὶ ἐκ τῶν λαφύρων Ἀχιλλεὺς μὲν τὴν Βρισηΐδα

Alexandro, qui post concubitum maxima divitiarum parte navibus imposita noctu avehuntur. Navigantibus Juno tempestatem immittit; tandem nave ad Sidonem appulsa, Alexander hanc urbem capit. Inde Trojam avectus nuptias cum Helena conficit.

Inter hæc Castor et Pollux, Idæ et Lyncei boves clam abducentes, in furto deprehensi sunt; et Castor quidem ab Ida obtruncatur, Lynceus vero et Idas a Polluce; ac Jupiter Dioscuris immortalitatem in alternas dierum vices tribuit. Post hæc Iris Menelao, quæ domi facta erant, nuntiat; qui adveniens de expeditione contra Trojanos suscipienda cum fratre deliberat, inde ad Nestorem proficiscitur. Nestor autem ei in digressione narrat, Epopeus quomodo post vitiatam Lyci filiam (cæsus et urbs ejus) vastata fuerit, et res Œdipi, et Herculis furorem, denique res Thesei et Ariadnes. Deinde duces convocant, Græciam obeuntes. Et Ulyssem, insaniam simulantem, quia in bellum proficisci nolebat, deprehenderunt, Palamedis consilio Telemachum filium ad cruciatum abripientes.

Et post hæc in Aulidem collecti, sacra faciunt. Quæ de dracone et passeribus acciderunt, exponuntur, et Calchas rerum eventum ipsis prædicit. Inde in altum profecti Teuthraniæ naves appellunt, quam Trojam esse opinati populabantur. Telephus vero vim propulsaturus Thersandrum, Polynicis filium, occidit, atque ipse ab Achille vulneratur. Solventibus inde a Mysia tempestas incidit et dissipantur. Achilles autem escensione in Scyrum facta Deidamiam, Lycomedis filiam, in matrimonium ducit. Postea Telephum, oraculi jussu Argos profectum, sanat, utpote ducem navigationis Trojam versus futurum.

Classe denuo Aulide collecta, Agamemno in venatione cervum quum feriisset, ipsa Diana se jaculando superiorem esse dixit. Hinc irata dea immissis tempestatibus illos prohibuit a navigatione. Sed Calchas quum deæ iram aperuisset et Iphigeniam ei jussisset immolari, virginem tanquam ad nuptias cum Achille contrahendas arcessitam immolare aggrediuntur. At Diana eam sublatam Tauros transfert, et immortalem reddit, cervam vero pro puella ad aram constituit.

Inde deveniunt in Tenedum. Ibi epulantibus ipsis Philoctetes ab hydro ictus, ob gravissimum odorem vulneris in Lemno desertus est. Achilles post ceteros in expeditionem advocatus cum Agamemnone litigat. Post hæc escendentes in litus Trojæ arcent Trojani, et Protesilaus ab Hectore interficitur. Deinde Achilles eos in fugam vertit, quum occidisset Cycnum, filium Neptuni. Ac mortuos sepeliunt, et legatos mittunt ad Trojanos, Helenam opumque restitutionem postulantes. Ut vero illi non paruerunt, tum demum hi murum oppugnant. Deinde quum terram Trojanam hostiliter pervasissent, vastant etiam urbes finitimas. Ac post hæc Achilles Helenam cupit videre; quos in unum locum congredi fecere Venus et Thetis. Inde Achivos in patriam reverti aggressos Achilles retinet. Postea idem Æneæ boves abigit, et Lyrnessum Pedasumque depopulatur, multasque urbium circumjacentium; et Troilum occidit; Lycaonemque Patroclus in Lemnum abductum venundat. Ac de manubiis

Digitized by Google

γέρας λαμβάνει, Χρυσηΐδα δ' Ἀγαμέμνων. Ἔπειτα ἐστὶ Παλαμήδους θάνατος καὶ Διὸς βουλὴ, ὅπως ἐπικουφίσει τοὺς Τρῶας Ἀχιλλέα τῆς συμμαχίας τῆς Ἑλληνικῆς ἀποστήσας, καὶ κατάλογος τῶν τοῖς Τρωσὶ συμμαχησάντων.

Ἐπιβάλλει δὲ τοῖς εἰρημένοις ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ Ἰλιὰς Ὁμήρου, μεθ' ἥν ἐστιν Αἰθιοπίδος βιβλία πέντε Ἀρκτίνου περιέχοντα τάδε.

Ἀμαζὼν Πενθεσίλεια παραγίνεται Τρωσὶ συμμαχήσουσα, Ἄρεως μὲν θυγάτηρ, Θρᾷσσα δὲ τὸ γένος, καὶ κτείνει αὐτὴν ἀριστεύουσαν Ἀχιλλεύς. Οἱ δὲ Τρῶες αὐτὴν θάπτουσι καὶ Ἀχιλλεὺς Θερσίτην ἀναιρεῖ, λοιδορηθεὶς πρὸς αὐτοῦ καὶ ὀνειδισθεὶς τὸν ἐπὶ τῇ Πενθεσιλείᾳ λεγόμενον ἔρωτα. Καὶ ἐκ τούτου στάσις γίνεται τοῖς Ἀχαιοῖς περὶ τοῦ Θερσίτου φόνου, μετὰ δὲ ταῦτα Ἀχιλλεὺς εἰς Λέσβον πλεῖ, καὶ θύσας Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι καὶ Λητοῖ καθαίρεται τοῦ φόνου ὑπ' Ὀδυσσέως.

Μέμνων δὲ ὁ Ἠοῦς υἱὸς ἔχων ἡφαιστότευκτον πανοπλίαν παραγίνεται τοῖς Τρωσὶ βοηθήσων. Καὶ Θέτις τῷ παιδὶ τὰ κατὰ τὸν Μέμνονα προλέγει, καὶ συμβολῆς γενομένης Ἀντίλοχος ὑπὸ Μέμνονος ἀναιρεῖται, ἔπειτα Ἀχιλλεὺς Μέμνονα κτείνει· καὶ τούτῳ μὲν Ἠὼς παρὰ Διὸς αἰτησαμένη ἀθανασίαν δίδωσι· τρεψάμενος δ' Ἀχιλλεὺς τοὺς Τρῶας καὶ εἰς τὴν πόλιν εἰσπεσὼν ὑπὸ Πάριδος ἀναιρεῖται καὶ Ἀπόλλωνος· καὶ περὶ τοῦ πτώματος γενομένης ἰσχυρᾶς μάχης Αἴας ἀνελόμενος ἐπὶ τὰς ναῦς κομίζει, Ὀδυσσέως ἀπομαχομένου τοῖς Τρωσίν. Ἔπειτα Ἀντίλοχόν τε θάπτουσι καὶ τὸν νεκρὸν τοῦ Ἀχιλλέως προτίθενται. Καὶ Θέτις ἀφικομένη σὺν Μούσαις καὶ ταῖς ἀδελφαῖς θρηνεῖ τὸν παῖδα. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκ τῆς πυρᾶς ἡ Θέτις ἀναρπάσασα τὸν παῖδα εἰς τὴν Λευκὴν νῆσον διακομίζει. Οἱ δὲ Ἀχαιοὶ τὸν τάφον χώσαντες ἀγῶνα τιθέασι. Καὶ περὶ τῶν Ἀχιλλέως ὅπλων Ὀδυσσεῖ καὶ Αἴαντι στάσις ἐμπίπτει.

Ἑξῆς δ' ἐστὶν Ἰλιάδος μικρῆς βιβλία τέσσαρα Λεσχέω Μυτιληναίου περιέχοντα τάδε.

Ἡ τῶν ὅπλων κρίσις γίνεται, καὶ Ὀδυσσεὺς μετὰ βούλησιν Ἀθηνᾶς λαμβάνει, Αἴας δὲ ἐμμανὴς γενόμενος τήν τε λείαν τῶν Ἀχαιῶν λυμαίνεται καὶ ἑαυτὸν ἀναιρεῖ. Μετὰ ταῦτα Ὀδυσσεὺς λοχήσας Ἕλενον λαμβάνει, καὶ χρήσαντος περὶ τῆς ἁλώσεως τούτου Διομήδης ἐκ Λήμνου Φιλοκτήτην ἀνάγει. Ἰαθεὶς δὲ οὗτος ὑπὸ Μαχάονος καὶ μονομαχήσας Ἀλεξάνδρῳ, κτείνει· καὶ τὸν νεκρὸν ὑπὸ Μενελάου καταικισθέντα ἀνελόμενοι θάπτουσι οἱ Τρῶες.

Μετὰ δὲ ταῦτα Δηίφοβος Ἑλένην γαμεῖ. Καὶ Νεοπτόλεμον Ὀδυσσεὺς ἐκ Σκύρου ἀγαγὼν τὰ ὅπλα δίδωσι τὰ τοῦ πατρός. Καὶ Ἀχιλλεὺς αὐτῷ φαντάζεται. Εὐρύπυλος δὲ ὁ Τηλέφου ἐπίκουρος τοῖς Τρωσὶ παραγίνεται, καὶ ἀριστεύοντα αὐτὸν ἀποκτείνει Νεοπτόλεμος.

Καὶ οἱ Τρῶες πολιορκοῦνται. Καὶ Ἐπειὸς κατ' Ἀθηνᾶς προαίρεσιν τὸν δούρειον ἵππον κατασκευάζει. Ὀδυσσεὺς δὲ αἰκισάμενος ἑαυτὸν κατάσκοπος εἰς Ἴλιον παραγίνεται, καὶ ἀναγνωρισθεὶς ὑφ' Ἑλένης περὶ τῆς ἁλώσεως τῆς πόλεως συντίθεται. Κτείνας τέ τινας τῶν Τρώων ἐπὶ τὰς ναῦς ἀφικνεῖται. Καὶ μετὰ ταῦτα σὺν Διομήδει τὸ Παλλάδιον ἐκκομίζει ἐκ τῆς Ἰλίου.

Ἔπειτα εἰς τὸν δούρειον ἵππον τοὺς ἀρίστους ἐμβιβάσαντες, τάς τε σκηνὰς καταφλέξαντες οἱ λοιποὶ τῶν Ἑλλήνων εἰς Τένεδον ἀνάγονται. Οἱ δὲ Τρῶες τῶν κακῶν ὑπολαβόντες ἀπαλλάχθαι τόν τε δούρειον ἵππον εἰς

Achilles Briseidem in præmium sumit, et Chryseidem Agamemno. Deinde inest mors Palamedis, et Jovis consilium, quomodo sublevet Trojanos, Achillem a pugnæ cum Græcis societate removens; et enumeratio eorum qui Trojanis auxilio venerunt.

Res in præcedenti libro memoratas sequitur *Ilias Homeri*; hanc excipiunt *Æthiopidis* libri quinque *Arctini;* qui hæc comprehendunt.

Penthesilea Amazon advenit Trojanis auxilium latura, Martis filia, Thracia genere; et hanc fortissime pugnantem occidit Achilles. Trojani eam sepeliunt, et Achilles Thersiten interficit, conviciis ab ipso petitus et opprobriis propter amorem quem dicebatur in Penthesileam concepisse. Inde seditio oritur inter Achivos de cæde Thersitæ. Post hæc Achilles in Lesbum navigat et sacris Apollini, Dianæ et Latonæ factis expiatur ab hac cæde per Ulyssem.

Memno, Auroræ filius, armaturam a Vulcano factam gerens advenit in auxilium Trojanis. Ac Thetis filio suo quæ de Memnone eventura erant, prædicit; et prælio facto Antilochus a Memnone occiditur; inde Achilles Memnonem interficit; atque huic Aurora, quum ab Jove petiisset, immortalitatem dat; Achilles vero, versis in fugam Trojanis, ipsam urbem vi ingressus a Paride occiditur et Apolline: ac de cæsi corpore facta acri pugna, Ajax (hostibus) ereptum ad naves portat, dum Ulysses cum Trojanis pugnando satagit. Inde Antilochum sepeliunt et Achillis corpus palam exponunt. Atque Thetis adveniens cum Musis et sororibus deflet filium. Post hæc de rogo sublatum filium Thetis in Leucen insulam perfert. Achivi autem tumulo exstructo ludos instituunt. Ac de Achillis armis Ulyssi et Ajaci contentio incidit.

Hæc excipiunt *Iliadis parvæ* libri quatuor *Leschei Mytilenæi*, hæc comprehendentes.

Armorum judicium fit; et Ulysses, consiliis a Minerva ipsi datis, illa accipit; Ajax vero, insania correptus, prædam Achivorum infestat et se ipse interimit. Post hæc Ulysses Helenum per insidias capit; quo de expugnanda tandem Troja vaticinato, Diomedes e Lemno Philocteten navibus arcessit. Hic sanatus a Machaone et singulari certamine cum Alexandro congressus, eum interficit; et corpus ejus contumeliose a Menelao tractatum auferunt et sepeliunt Trojani.

Post hæc Deiphobus Helenam in matrimonium ducit. Ac Neoptolemum Ulysses, e Scyro adductum, paternis armis donat. Cui Achilles pater per somnum apparet. Eurypylus vero Telephi filius, socius Trojanis advenit: quem fortissime pugnantem Neoptolemus obtruncat.

Jam Trojani in urbe obsidentur. Et Epêus e Minervæ consilio ligneum equum fabricatur. Ulysses vero corpore sibi deturpato speculator Trojam ingreditur, et agnitus ab Helena de capienda urbe cum ipsa consilia init. Interfectisque Trojanis aliquot, ad naves pervenit. Post hæc cum Diomede Palladium Troja effert.

Deinde fortissimis viris in ligneo equo collocatis, tentoriisque combustis, reliqui Græcorum in Tenedum navigant. Trojani vero jam a malis se liberatos esse opinati, equum

Digitized by Google

τὴν πόλιν εἰςδέχονται, διελόντες μέρος τι τοῦ τείχους, καὶ εὐωχοῦνται ὡς νενικηκότες τοὺς Ἕλληνας.

Ἕπεται δὲ τούτοις Ἰλίου περσίδος βιβλία δύο Ἀρκτίνου Μιλησίου, περιέχοντα τάδε· ὡς τὰ περὶ τὸν ἵππον ὑπόπτως ἔχοντες περιστάντες βουλεύονται ὅ τι χρὴ ποιεῖν· καὶ τοῖς μὲν δοκεῖ καταχρημνίσαι αὐτὸν, τοῖς δὲ καταφλέγειν, οἱ δὲ ἱερὸν αὐτὸν ἔφασαν δεῖν τῇ Ἀθηνᾷ ἀνατεθῆναι. Καὶ τέλος νικᾷ ἡ τούτων γνώμη. Τραπέντες δὲ εἰς εὐφροσύνην εὐωχοῦνται ὡς ἀπηλλαγμένοι τοῦ πολέμου. Ἐν αὐτῷ δὲ δύο δράκοντες ἐπιφανέντες τόν τε Λαοκόωντα καὶ τὸν ἕτερον τῶν παίδων διαφθείρουσιν. Ἐπὶ δὲ τῷ τέρατι δυςφορήσαντες οἱ περὶ τὸν Αἰνείαν ὑπεξῆλθον εἰς τὴν Ἴδην. Καὶ Σίνων τοὺς πυρσοὺς ἀνίσχει τοῖς Ἀχαιοῖς, πρότερον εἰςεληλυθὼς προςποίητος. Οἱ δὲ ἐκ Τενέδου προςπλεύσαντες, καὶ οἱ ἐκ τοῦ δουρείου ἵππου ἐπιπίπτουσι τοῖς πολεμίοις, καὶ πολλοὺς ἀνελόντες τὴν πόλιν κατὰ κράτος λαμβάνουσι.

Καὶ Νεοπτόλεμος μὲν ἀποκτείνει Πρίαμον ἐπὶ τὸν τοῦ Διὸς τοῦ ἑρκείου βωμὸν καταφυγόντα. Μενέλαος δὲ ἀνευρὼν Ἑλένην ἐπὶ τὰς ναῦς κατάγει, Δηΐφοβον φονεύσας. Κασσάνδραν δὲ Αἴας Ὀϊλέως πρὸς βίαν ἀποσπῶν συνεφέλκεται τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ξόανον· ἐφ' ᾧ παροξυνθέντες οἱ Ἕλληνες καταλεῦσαι βούλονται τὸν Αἴαντα. Ὁ δὲ ἐπὶ τὸν τῆς Ἀθηνᾶς βωμὸν καταφεύγει καὶ διασώζεται ἐκ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου. Ἔπειτα ἀποπλέουσιν οἱ Ἕλληνες, καὶ φθορὰν αὐτοῖς Ἀθηνᾶ κατὰ τὸ πέλαγος μηχανᾶται.

...... καὶ Ὀδυσσέως Ἀστυάνακτα ἀνελόντος Νεοπτόλεμος Ἀνδρομάχην γέρας λαμβάνει, καὶ τὰ λοιπὰ λάφυρα διανέμονται. Δημοφῶν τε καὶ Ἄκαμας Αἴθραν εὑρόντες ἄγουσιν μεθ' ἑαυτῶν. Ἔπειτα ἐμπρήσαντες τὴν πόλιν Πολυξένην σφαγιάζουσιν ἐπὶ τὸν τοῦ Ἀχιλλέως τάφον.

Συνάπτεται δὲ τούτοις τὰ τῶν Νόστων βιβλία πεντε Αὐγίου[al. Ἁγίου]Τροιζηνίου περιέχοντα τάδε.

Ἀθηνᾶ Ἀγαμέμνονα καὶ Μενέλαον εἰς ἔριν καθίστησι περὶ τοῦ ἔκπλου. Ἀγαμέμνων μὲν οὖν τὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐξιλασόμενος χόλον ἐπιμένει, Διομήδης δὲ καὶ Νέστωρ ἀναχθέντες εἰς τὴν οἰκείαν διασώζονται· μεθ' οὓς ἐκπλεύσας ὁ Μενέλαος μετὰ πέντε νεῶν εἰς Αἴγυπτον παραγίνεται, τῶν λοιπῶν διαφθαρεισῶν νεῶν ἐν τῷ πελάγει. Οἱ δὲ περὶ Κάλχαντα καὶ Λεοντέα καὶ Πολυποίτην πεζῇ πορευθέντες εἰς Κολοφῶνα, Τειρεσίαν ἐνταῦθα τελευτήσαντα θάπτουσιν.

Τῶν δὲ περὶ τὸν Ἀγαμέμνονα ἀποπλεόντων Ἀχιλλέως εἴδωλον ἐπιφανὲν πειρᾶται διακωλύειν, προλέγον τὰ συμβησόμενα. Εἶθ' ὁ περὶ τὰς Καφηρίδας πέτρας δηλοῦται χειμὼν καὶ ἡ Αἴαντος φθορὰ τοῦ Λοκροῦ. Νεοπτόλεμος δὲ Θέτιδος ὑποθεμένης πεζῇ ποιεῖται τὴν πορείαν, καὶ παραγενόμενος εἰς Θρᾴκην Ὀδυσσέα καταλαμβάνει ἐν τῇ Μαρωνείᾳ καὶ τὸ λοιπὸν ἀνύει τῆς ὁδοῦ. Καὶ τελευτήσαντα Φοίνικα θάπτει, αὐτὸς δὲ εἰς Μολοσσοὺς ἀφικόμενος ἀναγνωρίζεται Πηλεῖ...... τὰ Ἀγαμέμνονος ὑπὸ Αἰγίσθου καὶ Κλυταιμνήστρας ἀναιρεθέντος ὑπ' Ὀρέστου καὶ Πυλάδου τιμωρία, καὶ Μενελάου εἰς τὴν οἰκείαν ἀνακομιδή.

Μετὰ ταῦτά ἐστιν Ὁμήρου Ὀδυσσεία· ἔπειτα Τηλεγονίας βιβλία δύο Εὐγάμμονος Κυρηναίου, περιέχοντα τάδε.

Οἱ μνήστορες ὑπὸ τῶν προςηκόντων θάπτονται. Καὶ Ὀδυσσεὺς θύσας Νύμφαις εἰς Ἦλιν ἀποπλεῖ ἐπισκεψόμενος τὰ βουκόλια, καὶ ξενίζεται παρὰ Πολυξένῳ, δῶ-

---

ligneum in urbem recipiunt, disjecta parte muri, et epulas celebrant quasi victoria de Græcis reportata.

Sequuntur hæc *Trojæ Excidii* libri duo *Arctini Milesii*, qui hæc comprehendunt : ut rem de equo suspectam habentes Trojani circumstantes deliberant, quid oporteat fieri : et aliis quidem videtur in mare præcipitandus equus, aliis comburendus; alii denique eum tanquam sacrum Minervæ dedicari debere dixerunt. Ac tandem horum sententia vincit. Versi autem in lætitiam, epulas celebrant, quasi liberati a bello. Dum hæc fiunt, duo dracones apparent, et Laocoontem cum altero filiorum enecant. Quo prodigio territi Æneas et socii ipsius secesserunt in Idam. Ac Sinon per faces elatas signa Achivis dedit, paullo ante urbem ingressus simulatione sua. Illi autem e Tenedo navibus advecti, et qui e ligneo equo egressi erant, hostes aggrediuntur, multisque cæsis, urbem vi capiunt.

Ac Neoptolemus Priamum, qui ad Jovis Hercei aram confugerat, occidit. Menelaus autem Helenam repertam ad naves abducit, Deiphobo interfecto. Cassandram Ajax Oilei ab antiqua statua Minervæ per violentiam abripiens, ipsam statuam cum ea detrahit : qua re exasperati Græci, lapidare volunt Ajacem. Qui in Minervæ aram confugit et servatur e periculo imminente. Inde avehuntur Græci : quibus Minerva exitium in mari machinatur.

...... et Astyanacte ab Ulysse occiso, Neoptolemus Andromachen pro præmio sumit, et reliqua manubia distribuuntur. Demophon et Acamas Æthram repertam secum abducunt. Inde incensa urbe Polyxenam super Achillis tumulo immolant.

Cum his cohærent *Nostorum* (Redituum) libri quinque *Augiæ* [al. *Hagiæ*] *Træzenii*, qui hæc comprehendunt.

Minerva inter Agamemnonem et Menelaum contentionem movet de reditu. Et Agamemno quidem Minervæ iram sedaturus remanet, Diomedes vero et Nestor vela dantes in patriam salvi perveniunt; post quos Menelaus avectus, cum quinque navibus in Ægyptum venit, reliquis navibus in mari perditis. At Calchas, Leonteus et Polypœtes, cum sociis suis terrestri itinere Colophonem profecti, ibi Tiresiam [Calchantem?] defunctum sepeliunt.

Quum Agamemnonis socii avehuntur, Achillis umbra apparens eos prohibere tentat, prædicens quæ inde sint eventura. Tunc tempestas ad saxa Capharea narratur et Ajacis Locrensis interitus. Neoptolemus, Thetide suadente, terrestre iter facit, et, quum in Thraciam venisset, Ulyssem assequitur Maroneæ; dehinc reliquum viæ perficit. Et defunctum Phœnicem sepelit, ipse vero ad Molossos profectus adveniens agnoscitur a Peleo..... Agamemnonis, ab Ægistho et Clytæmnestra occisi, ultio ab Oreste et Pylade peracta, et Menelai in patriam reditus.

Hæc excipit *Homeri Odyssea*. Quam sequuntur *Telegoniæ* libri duo *Eugammonis Cyrenæi*, qui hæc complectuntur.

Proci a propinquis sepeliuntur. Et Ulysses quum Nymphis sacrificasset, in Elidem avehitur, inspecturus armenta; et ho-

Digitized by Google

ρόν τε λαμβάνει κρατῆρα· καὶ ἐπὶ τούτῳ τὰ περὶ Τροφώνιον καὶ Ἀγαμήδην καὶ Αὐγέαν. Ἔπειτα εἰς Ἰθάκην καταπλεύσας τὰς ὑπὸ Τειρεσίου ῥηθείσας τελεῖ θυσίας. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Θεσπρωτοὺς ἀφικνεῖται καὶ γαμεῖ Καλλιδίκην, βασιλίδα τῶν Θεσπρωτῶν. Ἔπειτα πόλεμος συνίσταται τοῖς Θεσπρωτοῖς πρὸς Βρύγους Ὀδυσσέως ἡγουμένου. Ἐνταῦθα Ἄρης τοὺς περὶ τὸν Ὀδυσσέα τρέπεται. Καὶ αὐτῷ εἰς μάχην Ἀθηνᾶ καθίσταται. Τούτους μὲν Ἀπόλλων διαλύει. Μετὰ δὲ τὴν Καλλιδίκης τελευτὴν τὴν μὲν βασιλείαν διαδέχεται Πολυποίτης Ὀδυσσέως υἱὸς, αὐτὸς δὲ εἰς Ἰθάκην ἀφικνεῖται. Κἀν τούτῳ Τηλέγονος ἐπὶ ζήτησιν τοῦ πατρὸς πλέων, ἀποβὰς εἰς τὴν Ἰθάκην, τέμνει τὴν νῆσον. Ἐκβοηθήσας δ' Ὀδυσσεὺς ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀναιρεῖται κατ' ἄγνοιαν. Τηλέγονος δὲ ἐπιγνοὺς τὴν ἁμαρτίαν τό τε τοῦ πατρὸς σῶμα καὶ τὸν Τηλέμαχον καὶ τὴν Πηνελόπην πρὸς τὴν μητέρα καθίστησιν. Ἡ δὲ αὐτοὺς ἀθανάτους ποιεῖ, καὶ συνοικεῖ τῇ μὲν Πηνελόπῃ Τηλέγονος, Κίρκῃ δὲ Τηλέμαχος.

I. TITANOMAXIA.

1.

Athen. VII, p. 277, D : Οἶδα ὅτι ὁ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἴτ' Εὔμηλός ἐστιν ὁ Κορίνθιος, ἢ Ἀρκτῖνος, ἢ ὅστις δήποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, ἐν τῷ δευτέρῳ οὕτως εἴρηκεν·

Ἐν δ' αὐτῇ πλωτοὶ χρυσώπιδες ἰχθύες ἐλλοὶ
νήχοντες παίζουσι δι' ὕδατος ἀμβροσίοιο.

2.

Idem I, p. 22, C : Εὔμηλος δὲ ὁ Κορίνθιος ἢ Ἀρκτῖνος τὸν Δία ὀρχούμενόν που παράγει, λέγων·

Μέσσοισιν δ' ὠρχεῖτο πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

3.

Clemens Alex. Strom. I, p. 360 : Ἐπὶ Χείρωνος τοῦ Κενταύρου καὶ ὁ τὴν Τιτανομαχίαν γράψας φησὶν, ὡς πρῶτος οὗτος

Εἴς τε δικαιοσύνην θνητῶν γένος ἤγαγε δείξας
ὅρκον καὶ θυσίας ἱλαρὰς καὶ σχήματ' Ὀλύμπου.

4.

Ex hoc igitur carmine petita esse videntur quæ scholiastes Apollonii Rhod. I, 554, ex *Gigantomachia* refert : Ὁ δὲ τὴν Γιγαντομαχίαν ποιήσας φησὶν, ὅτι ὁ Κρόνος μεταμορφωθεὶς εἰς ἵππον συνεγένετο Φιλύρᾳ τῇ Ὠκεανοῦ, καὶ διὰ τοῦτο γέγονεν ὁ Χείρων ἱπποκένταυρος. Τούτου γυνὴ Χαρικλώ. Εἰκότως δὲ παρεισήγαγε Χείρωνος εἰκόνα, καὶ ὡς φιλαλήθη, καὶ ὡς δικαιότατον τῶν κενταύρων.

5.

Schol. Apollon. Rhod. I, 1165 (et Eudocia Viol. p. 19) : Εὔμηλος δὲ ἐν τῇ Τιτανομαχίᾳ τὸν Αἰγαίωνα Γῆς καὶ Πόντου φησὶ παῖδα, κατοικοῦντα δὲ ἐν τῇ θαλάσσῃ τοῖς Τιτᾶσι συμμαχεῖν.

6.

J. H. Vossius hunc retulit versum apud schol. Pindari Nem. III, 37, de columnis Herculis :

Στῆλαί τ' Αἰγαίωνος ἁλὸς μεδέοντι Γίγαντος.

---

spitio excipitur a Polyxeno donoque accipit craterem; post hæc res Trophonii, et Agamedæ et Augeæ. Inde in Ithacam redux, sacra a Tiresia imperata perficit. Post hæc ad Thesprotos pervenit eorumque reginam Callidicen uxorem ducit. Inde bellum oritur Thesprotis contra Brygos, Ulysse duce. Ibi Mars socios Ulyssis in fugam vertit; sed Minerva pro eo in pugnam procedit. Quos Apollo dirimit. Post Callidices mortem Polypœtes Ulyssis filius in regno succedit, ipse autem Ulysses in Ithacam proficiscitur. Hoc dum fit, Telegonus ad patrem quærendum nave vectus, in Ithacam appulit et insulam diripit. Ulysses vero ad auxilium ferendum egressus a filio occiditur, qui ipsum non noverat. Cognito errore, Telegonus et patris corpus et Telemachum et Penelopen ad matrem suam pervehit. Quæ ipsos immortales reddit; et Penelopæ Telegonus, Circæ autem Telemachus fiunt mariti.

I. TITANOMACHIA.

1.

Qui Titanomachiam scripsit, sive sit Eumelus Corinthius, sive Arctinus, sive quocunque tandem nomine gaudeat, ita dixit in libro secundo :

In eo (*mari*) fluitantes chrysopides pisces muti,
natando ludunt per aquam ambrosiam.

2.

Eumelus Corinthius, sive Arctinus, alicubi Jovem saltantem inducit, dicens :

In-mediis autem saltavit pater hominumque deûmque.

3.

De Chirone Centauro etiam is qui Titanomachiam scripsit, dicit : Primus hic

Ad justitiam mortalium genus duxit, docens
jusjurandum et sacrificia propitiantia et choream *stellarum* Olympi.

4.

Gigantomachiæ poeta narrat, Saturnum equi forma assumta consuesse cum Philyra, Oceani filia, indeque natum esse Chironem Centaurum. Cujus uxor erat Chariclo. Recte vero introduxit *Apollonius* Chironem ut veritatis amatorem et justissimum Centaurorum.

5.

Eumelus in Titanomachia Ægæonem Terræ et Ponti filium in marique habitantem, Titanum in pugna socium esse narrat.

Digitized by Google

II. ΔΑΝΑΪΣ.

1.

Clemens Al. Strom. IV, p. 618 : Τὰ ὅμοια λέγει καὶ ὁ τὴν Δαναΐδα πεποιηκὼς ἐπὶ τῶν Δαναοῦ θυγατρῶν ὧδε·

Καὶ τότ' ἄρ' ὡπλίζοντο θοῶς Δαναοῖο θύγατρες
πρόσθεν ἐϋῤῥεῖος ποταμοῦ Νείλοιο ἄνακτος,

καὶ τὰ ἑξῆς.

2.

Harpocr. v. Αὐτόχθονες : Ὁ δὲ Πίνδαρος καὶ ὁ τὴν Δαναΐδα πεποιηκώς φασιν Ἐριχθόνιον καὶ Ἥφαιστον ἐκ γῆς φανῆναι.

3.

Inscr. Borgiana l. 10 : ... καὶ Δαναΐδας (sic) ΕΦ ἐπῶν (6500 versuum).

III. ΑΤΘΙΣ ΗΓΗΣΙΝΟΥ. (ΑΜΑΖΟΝΙΑ.)

1.

Initium, ex Welckeri conjectura, exstat apud Aristot. Rhet. III, 41 :

Ἡγεό μοι λόγον ἄλλον, ὅπως Ἀσίας ἀπὸ γαίης
ἦλθεν ἐς Εὐρώπην πόλεμος μέγας.

2.

Pausan. IX, 29, 1 : Θῦσαι δὲ ἐν Ἑλικῶνι Μούσαις πρώτους καὶ ἐπονομάσαι τὸ ὄρος ἱερὸν εἶναι Μουσῶν Ἐφιάλτην καὶ Ὦτον λέγουσιν, οἰκίσαι δὲ αὐτοὺς καὶ Ἄσκρην, καὶ δὴ καὶ Ἡγησίνους ἐπὶ τῷδε ἐν τῇ Ἀτθίδι ἐποίησεν·

Ἄσκρῃ δ' αὖ παρέλεκτο Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
ἣ δή οἱ τέκε παῖδα περιπλομένων ἐνιαυτῶν
Οἴοκλον, ὃς πρῶτος μετ' Ἀλωέος ἔκτισε παίδων
Ἄσκρην, ἥθ' Ἑλικῶνος ἔχει πόδα πιδακόεντα.

Ταύτην τοῦ Ἡγησίνου τὴν ποίησιν οὐκ ἐπελεξάμην· ἀλλὰ πρότερον ἄρα ἐκλελοιπυῖα ἦν, πρὶν ἢ ἐμὲ γενέσθαι· Κάλλιππος δὲ Κορίνθιος ἐν τῇ ἐς Ὀρχομενίους συγγραφῇ μάρτυρα ποιεῖται τῷ λόγῳ τὰ Ἡγησίνου τὰ ἔπη· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡμεῖς πεποιήμεθα παρ' αὐτοῦ Καλλίππου διδαχθέντες.

3.

Huc retulit Welckerus versus ap. schol. Pindari. Nem. III, 64 : Περὶ τοῦ καὶ ἐπὶ τὰς Ἀμαζόνας συστρατεῦσαι (τὸν Τελαμῶνα)·

Τελαμὼν ἀκόρητος ἀϋτῆς
ἡμετέροις ἑτάροισι φόως πρώτιστος ἔθηκεν,
κτείνας ἀνδρολέτειραν ἀμώμητον Μελανίππην,
αὐτοκασιγνήτην χρυσοζώνοιο ἀνάσσης.

IV. ΟΙΔΙΠΟΔΕΙΑ.

1.

Inscr. Borgiana l. 11 : ... τὴν Οἰδιποδείαν τὴν ὑπὸ Κιναίθωνος το[ῦ Χίου πεποιημένην τιθέν]τες, ἐπῶν οὖσαν ΕΧ, ὑποθήσομεν Θηβαΐδα, [ἃ πεποιηκέναι Ἀρκτῖνον] τὸν Μιλήσιον λέγουσιν, ἐπῶν ὄντα ΘΡ.

II. DANAIS.

1.

Similia Danaidis poeta dicit de Danai filiabus, hoc modo :

Ac tunc armabantur cito Danai filiæ
ante pulcre-labens flumen Nili regis,

et quæ sequuntur.

2.

Pindarus et Danaidis poeta Erichthonium et Vulcanum e terra ortos esse dicunt.

III. ATTHIS HEGESINOI.

1.

Præi mihi narrationem aliam, *Musa*, quomodo Asia a terra venit in Europam bellum magnum.

2.

In Helicone primos Musis sacra fecisse et montem ipsum consecrasse Musis Ephialten et Otum tradunt; eosdem etiam Ascram condidisse: ac de hac re Hegesinous quoque in Atthide cecinit :

Ascræ autem *nymphæ* concubuit Neptunus terræ-concussor,
quæ ei peperit filium, circumvolventibus annis (*vertente anno,*)
Œoclum, qui primus cum Aloei filiis condidit
Ascram, quæ Heliconis tenet radicem fontibus-irriguam.

Hoc autem Hegesinoi carmen non ipse legi, quippe quod multo ante quam ego nascerer evanuerit; sed versus illos sumsi ex Callippi Corinthii libro de rebus Orchomeniorum, ipsis in testimonium suæ narrationis usi.

3.

Telamonis etiam in expeditione contra Amazonas partes fuisse testantur hi versus :

Telamon insatiabilis belli
nostris sociis salutem omnium-primus attulit,
occidens virorum-perniciem, laudatissimam Melanippen,
sororem-germanam aurea-zona-cinctæ reginæ.

IV. ŒDIPODIA.

1.

Œdipodiam a Cinæthone (Cinætho) [Chio factam ponentes, versibus constantem 5600, subjiciamus Thebaidem [quod carmen fecisse Arctinum] Milesium dicunt, versuum 9100.

Digitized by Google

2.

Pausan. IX, 5, 5 : Τέσσαρες.... ἐγένοντο παῖδες τῷ Οἰδίποδι ἐξ Εὐρυγανείας τῆς Ὑπέρφαντος· δηλοῖ δὲ καὶ ὁ τὰ ἔπη ποιήσας, ἃ Οἰδιπόδια ὀνομάζουσι.

3.

Schol. Augustanus Eurip. Phœniss. 1760 : Οἱ τὴν Οἰδιποδίαν γράφοντες (οὐδεὶς οὕτω φησὶ περὶ τῆς Σφιγγός) ***

Ἀλλ' ἔτι κάλλιστόν τε καὶ ἱμεροέστατον ἄλλων,
παῖδα φίλον Κρείοντος ἀμύμονος, Αἵμονα δῖον.

Καὶ φασὶν, ὅτι οὐκ ἦν θηρίον, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ἀλλὰ χρησμολόγος, δύσγνωστα τοῖς Θηβαίοις λέγουσα, καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀπώλλυεν ἐναντίως τοῖς χρησμοῖς χρωμένους.

V. ΘΗΒΑΪΣ

ἢ ΑΜΦΙΑΡΑΟΥ ΕΞΟΔΟΣ.

1.

Conf. Œdipod. n. 1.

Auctor Certaminis Hom. et Hesiodi, p. 492, Lœsn., initium refert :

Ἄργος ἄειδε, θεὰ, πολυδίψιον, ἔνθεν ἄνακτες....

2.

Athen. XI, p. 465, F : Ὁ δὲ Οἰδίπους δι' ἐκπώματα τοῖς υἱοῖς κατηράσατο, ὡς ὁ τὴν κυκλικὴν Θηβαΐδα πεποιηκώς φησιν, ὅτι αὐτῷ παρέθηκεν ἐκπώματα, ἃ ἀπηγορεύκει, λέγων οὕτως·

Αὐτὰρ ὁ διογενὴς ἥρως ξανθὸς Πολυνείκης
πρῶτα μὲν Οἰδίποδι καλὴν παρέθηκε τράπεζαν,
ἀργυρέην, Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἔπειτα
χρύσεον ἔμπλησεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου.
Αὐτὰρ ὅγ' ὡς φράσθη παρακείμενα πατρὸς ἑοῖο
τιμήεντα γέρα, μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ·
αἶψα δὲ παισὶν ἑοῖσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἐπαρὰς
ἀργαλέας ἠρᾶτο· θεὸν δ' οὐ λάνθαν' Ἐρινῦν,
ὡς οὔ οἱ πατρώϊ' ἐνηείῃ φιλότητος
δάσσαιντ', ἀμφοτέροισι δ' ἔοι πόλεμοί τε μάχαι τε.

3.

Schol. Sophocl. Œd. Col. 1377 : Οἱ περὶ Ἐτεοκλέα καὶ Πολυνείκην δι' ἔθους ἔχοντες τῷ πατρὶ Οἰδίποδι πέμπειν ἐξ ἑκάστου ἱερείου μοῖραν τὸν ὦμον, ἐκλανθανόμενοί ποτε εἴτε κατὰ ῥᾳστώνην, εἴτε ἐξ ὁτουοῦν, ἰσχίον αὐτῷ ἔπεμψαν· ὁ δὲ μικροψύχως, καὶ τελέως ἀγεννῶς, ὅμως γοῦν ἀρὰς ἔθετο κατ' αὐτῶν, δόξας κατολιγωρεῖσθαι. Ταῦτα ὁ τὴν μικρὴν [l. κυκλικὴν] Θηβαΐδα ποιήσας ἱστορεῖ οὕτως·

Ἰσχίον ὡς ἐνόησε, χαμαὶ βάλεν, εἶπε δὲ μῦθον·
ὤ μοι ἐγὼ, παῖδες μὲν ὀνείδειον τόδ' ἔπεμψαν.
Εὖκτο δὲ Διὶ βασιλῆϊ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν,
χερσὶν ὑπ' ἀλλήλων καταβήμεναι Ἄϊδος εἴσω.

2.

Quatuor liberi nati sunt Œdipo ex Euryganea, Hyperphantis filia: narrat etiam ejus carminis scriptor, quod Œdipodia vocant.

3.

Œdipodiæ scriptores (nemo enim *alius* de Sphinge ita loquitur)***

Sed etiam pulcerrimumque et suavissimum reliquorum,
filium carum Creontis laudati, Hæmonem divinum.

Ac dicunt, Sphingem non fuisse bestiam, ut plurimi putant, sed vatem, Thebanis difficilia intellectu dicentem, ipsorumque multos perdentem, qui in contrariam partem ea oracula ceperant.

V. THEBAIS

vel AMPHIARAI EXPEDITIO.

1.

Argos cane, dea, valde-siticulosum, unde reges...

2.

Œdipus propter pocula filiis imprecatus est, ut cyclicæ Thebaidis poeta dixit : *Polynicem* apposuisse ipsi pocula quæ vetuisset sibi apponi, his verbis :

Ac nobilis heros flavus Polynices
primum quidem Œdipo pulcram apposuit mensam,
argenteam, Cadmi divina-sapientis; ac deinde
aureum implevit pulcrum poculum dulci vino.
At ille ubi animadvertit apposita *sibi* patris sui
pretiosa dona-honoraria, magnum ipsi malum (*ira*) incidit animo :
statimque filiis suis ambobus diras
graves imprecatus-est : (ac deam *hoc* non latuit Erinnyn :)
ut non sua paterna *bona* placiditate amoris
dividant, sed inter-ipsos sint bella pugnæque.

3.

Eteocles et Polynices, qui Œdipo patri ex quavis victima desectum armum mittere solebant, aliquando vel per incuriam vel alia qualicunque causa hujus moris obliti, coxam ei miserunt : tum is pusillo animo et plane ignobiliter diras ipsis imprecatus est, se negligi putans. Quod cyclicæ Thebaidis poeta hoc modo narrat :

Coxam ut vidit, humi projecit, et dixit verbum :
Væ mihi, filii probrum hoc *mihi* miserunt.
Ac precatus-est Jovem regem et ceteros immortales,
per-*suas*-manus ab altero-alter *cæsi* ut-descendant in Orcum.

Digitized by Google

4.

Huc retulit Bœckhius incerti poetæ verba ap. Athen. VII, p. 317, A:

Πουλύποδός μοι, τέκνον, ἔχων νόον, Ἀμφίλοχ' ἥρως,
τοῖσιν ἐφαρμόζου, τῶν κεν κατὰ δῆμον ἵκηαι.

5.

Pausan. VIII, 25, 5: Ἐν δὲ τῇ Θηβαΐδι (πεποιῆσθαι), ὡς Ἄδραστος ἔφευγεν ἐκ Θηβῶν,

Εἵματα λυγρὰ φέρων σὺν Ἀρίονι κυανοχαίτῃ.

6.

Scholiastes Hom. Iliad. Ψ, 346: Ποσειδῶν ἐρασθεὶς Ἐρινυὸς, καὶ μεταβαλὼν τὴν αὑτοῦ φύσιν εἰς ἵππον, ἐμίγη κατὰ Βοιωτίαν παρὰ τῇ Τιλφούσᾳ κρήνῃ· ἡ δὲ ἔγκυος γενομένη ἵππον ἐγέννησεν, ὃς διὰ τὸ κρατιστεύειν Ἀρείων ἐκλήθη. Κοπρεὺς δὲ Ἁλιάρτου βασιλεύων, πόλεως Βοιωτίας, ἔλαβε δῶρον αὐτὸν παρὰ Ποσειδῶνος· οὗτος δὲ αὐτὸν Ἡρακλεῖ ἐχαρίσατο γενομένῳ πρὸς αὐτόν· τούτῳ δὲ διαγωνισάμενος Ἡρακλῆς πρὸς Κύκνον, τὸν Ἄρεως υἱὸν, καθ' ἱπποδρομίαν ἐνίκησεν ἐν τῷ τοῦ Παγασαίου Ἀπόλλωνος ἱερῷ, ὅ ἐστι πρὸς Τραχῖνι· εἶθ' ὕστερον οὗτος ὁ Ἡρακλῆς Ἀδράστῳ τὸν πῶλον παρέσχεν, ἐφ' οὗ μόνος ὁ Ἄδραστος ἐκ τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου διεσώθη τῶν ἄλλων ἀπολομένων. Ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς Κυκλικοῖς.

7.

Pindar. Olymp. VI, 20 sqq. narrat Adrastum, Amphiarao ejusque equis terra haustis, dixisse apud Thebanos hoc verbum: Ποθέω στρατιᾶς ὀφθαλμὸν ἐμᾶς, ἀμφότερον μάντιν τ' ἀγαθὸν καὶ δουρὶ μάρνασθαι. Ubi schol. Vrat. A adnotat: Ὁ Ἀσκληπιάδης φησὶ ταῦτα εἰληφέναι ἐκ τῆς κυκλικῆς Θηβαΐδος.

8.

Pausan. IX, 18, 4: ... ἐπεὶ τά γε ἐν Θηβαΐδι ἔπη τὰ ἐς τὴν Παρθενοπαίου τελευτὴν Περικλύμενον τὸν ἀνελόντα φασὶν εἶναι.

9.

Apollodor. I, 8, 4: Ἀλθαίας δὲ ἀποθανούσης ἔγημεν Οἰνεὺς Περίβοιαν τὴν Ἱππονόου· ταύτην δὲ ὁ μὲν γράψας τὴν Θηβαΐδα πολεμηθείσης Ὠλένου λέγει λαβεῖν Οἰνέα γέρας.

10.

Schol. cod. Paris. Apollon. Rhod. I, 308: Οἱ δὲ τὴν Θηβαΐδα συγγράψαντές φασιν, ὅτι ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων ἀκροθίνιον ἀνετέθη Μαντὼ, ἡ Τειρεσίου θυγάτηρ, εἰς Δελφοὺς πεμφθεῖσα. Κατὰ δὲ χρησμὸν Ἀπόλλωνος ἐξελθοῦσα περιέτυχε Ῥακίῳ, υἱῷ Λέβητος, Μυκηναίῳ τὸ γένος· καὶ τούτῳ γαμηθεῖσα, τοῦτο ἀνεῖλε τὸ λόγιον γαμεῖσθαι ᾧ ἂν συναντήσῃ. Συναπῆλθεν ἐκείνῳ εἰς Κολοφῶνα. Κἀκεῖ δὲ δυσθυμήσασα ἐδάκρυσε τὴν πόρθησιν τῆς πατρίδος, καὶ ἀπὸ τῶν δακρύων ὠνομάσθη Κλάρος κατὰ μεταβολὴν τοῦ ρ εἰς τὸ λ, ὡς καὶ ἐν τῷ ὑδρηρός ὑδρηλός. Καὶ πηγὴν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ἐκ τῶν δακρύων τῆς Μαντοῦς ἀναβλύσαι φασίν. Καὶ μαντεῖον ἐκεῖ Ἀπόλλωνος καταστῆσαι. Ῥάκιος δὲ ἐκαλεῖτο ὁ ἀνὴρ διὰ πενιχρότητα καὶ κακοειμονίαν. Hæc e cyclica Thebaide non videntur excerpta esse. V. Welcker. Cycl. epic. p. 208 sq.

VI. ΕΠΙΓΟΝΟΙ ἢ ΑΛΚΜΑΙΩΝΙΣ.

1.

Aristoph. Pac. 1269:

Νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα, Μοῦσαι.

Auctor Certaminis Hom. et Hesiodi p. 492 Lœsn. huic versui præmittit: εἶτα Ἐπιγόνους, ἔπη ἑπτὰ, ὧν ἀρχή. Conf. schol. Aristoph. l. c.

4.

Polypodis mihi, fili, animo-tenens mentem, Amphiloche heros, eis te-accommoda, quorumcunque in populum veneris.

5.

In Thebaide legebatur, Adrastum fugisse a Thebis vestes cruentas ferens, cum Arione *equo* cæruleis-crinibus.

6.

Neptunus Erinnyos amore incensus, propriam formam in equum mutavit et congressus est cum illa in Bœotia ad fontem Tilphusam. Gravida facta equum peperit, qui propter excellentiam Arion appellatus est. Copreus, rex Haliarti, Bœotiæ urbis, dono eum accepit a Neptuno; hic autem Herculi donavit apud se devertenti. Atque Hercules hoc equo, certans cum Cycno Martis filio, cursu equestri vicit in sacro Apollinis Pagasæi, quod Trachini adjacet. Postea idem Hercules Adrasto equum concessit, cui insidens solus Adrastus e Thebaico bello servatus est, dum reliqui perirent. Historia habetur apud Cyclicos.

7.

Desidero exercitus oculum mei, utrumque, vatemque bonum et hasta bellatorem, *de Amphiarao.*

8.

In Thebaide Parthenopæus, Talai filius, a Periclymeno occisus esse dicitur.

9.

Althæa mortua, Œneus uxorem duxit Peribœam, Hipponoi filiam: sed Thebaidis scriptor Œneum hanc sibi elegisse dicit ex præda Oleni urbis expugnatæ.

VI. EPIGONI VEL ALCMÆONIS.

1.

Initium Epigonorum, quod carmen septem libris comprehenditur:

Nunc autem juniores viros ordiamur, Musa.

Digitized by Google

2.

Herodot. IV, 32 : Ἔστι δὲ καὶ Ὁμήρῳ (περὶ Ὑπερβορέων εἰρημένα) ἐν Ἐπιγόνοισιν, εἰ δὴ τῷ ἐόντι γε Ὅμηρος ταῦτα τὰ ἔπεα ἐποίησε.

3.

Photius Lex. p. 428, n. Τευμησία : Περὶ τῆς Τευμησίας ἀλώπεκος οἱ τὰ Θηβαϊκὰ γεγραφηκότες ἱκανῶς ἱστορήκασι, καθάπερ Ἀριστόδημος. Ἐπιπεμφθῆναι μὲν γὰρ ὑπὸ θεῶν τὸ θηρίον τοῦτο τοῖς Καδμείοις, διὸ τῆς βασιλείας ἐξέκλειον τοὺς ἀπὸ Κάδμου γεγονότας. Κέφαλον δέ φασι τὸν Δηΐονος Ἀθηναῖον ὄντα καὶ κύνα κεκτημένον, ὃν οὐδὲν διέφευγεν τῶν θηρίων. Ὡς ἀπέκτεινεν ἄκων τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Πρόκριν, καθηράντων αὐτὸν τῶν Καδμείων, διώκειν τὴν ἀλώπεκα μετὰ τοῦ κυνός. Καταλαμβανομένους δὲ περὶ τὸν Τευμησὸν λίθους γενέσθαι τόν τε κύνα καὶ τὴν ἀλώπεκα. Εἰλήφασι δὲ οὗτοι τὸν μῦθον ἐκ τοῦ ἐπικοῦ κύκλου.

4.

Athen. XI, p. 460, B : Ὁ τὴν Ἀλκμαιωνίδα ποιήσας φησίν·

Νέκυς δὲ χαμαιστρώτους ἐπικλίνας
εὐρείης στιβάδος, προέθηκ' αὐτοῖσι θάλειαν
δαῖτα, ποτήριά τε, στεφάνους τ' ἐπὶ κρασὶν ἔθηκεν.

5.

Schol. Eurip. Androm. 678 : Ὁ τὴν Ἀλκμαιωνίδα πεποιηκὼς φησὶν περὶ τοῦ Φώκου·

Ἔνθα μὲν ἀντίθεος Τελαμὼν τροχοειδέϊ δίσκῳ
πλῆξε κάρη, Πηλεὺς δὲ θοῶς ἀνὰ χειρὶ τανύσσας
ἀξίνην εὔχαλκον ἐπεπλήγει μετὰ νῶτα.

6.

Etymol. Gud. p. 227, 37, et gramm. Crameri Anecd. vol. 2, p. 443, 8 : Ζαγρεύς, ὁ μεγάλως ἀγρεύων, ὡς

Πότνια Γῆ, Ζαγρεῦ τε θεῶν πανυπέρτατε πάντων

ὁ τὴν Ἀλκμαιωνίδα γράψας ἔφη.

7.

Schol. Eurip. Orest. 988 : Ἀκολουθεῖν δοκεῖ τῷ τὴν Ἀλκμαιωνίδα πεποιηκότι εἰς τὰ περὶ τὴν ἄρνα, ὡς καὶ Διονύσιος ὁ κυκλογράφος φησί. Φερεκύδης δὲ οὐ καθ' Ἑρμοῦ μῆνίν φησι τὴν ἄρνα ὑποβληθῆναι· ὁ δὲ τὴν Ἀλκμαιωνίδα γράψας τὸν ποιμένα προσαγαγόντα τὸ ποίμνιον τῷ Ἀτρεῖ Ἄνταπο καλεῖ.

8.

Apollodor. I, 8, 5, 3 : Τυδεὺς δὲ ἀνὴρ γενόμενος γενναῖος ἐφυγαδεύθη κτείνας, ὡς μέν τινες λέγουσιν, ἀδελφὸν Οἰνέως Ἀλκάθοον, ὡς δὲ ὁ τὴν Ἀλκμαιωνίδα γεγραφώς, τοὺς Μέλανος παῖδας ἐπιβουλεύοντας Οἰνεῖ, Φηνέα, Εὐρύαλον, Ὑπέρλαον, Ἀντιόχην, Εὐμήδην, Στέρνοπα, Ξάνθιππον, Σθένελον.

9.

Strabo X, p. 452 : Ὁ δὲ τὴν Ἀλκμαιωνίδα γράψας, Ἰκαρίου, τοῦ Πηνελόπης πατρὸς, υἱεῖς γενέσθαι δύο, Ἀλυζέα καὶ Λευκάδιον, δυναστεῦσαι δ' ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ τούτους μετὰ τοῦ πατρός· τούτων οὖν ἐπωνύμους τὰς πόλεις Ἔφορος λέγεσθαι δοκεῖ.

2.

Etiam Homerus de Hyperboreis loquitur in Epigonis, siquidem revera Homerus hoc carmen fecit.

3.

De Teumessia vulpe multa narraverunt Thebaicorum scriptores, velut Aristodemus. Immissam enim a diis fuisse hanc bestiam Cadmeis (Thebanis), quia Cadmi stirpem ab regia dignitate excluserint. Cephalum autem dicunt, Deionis filium, Atheniensem, canem possedisse, quem nulla bestia effugere potuerit. Eum igitur, quum uxorem suam Procrin per imprudentiam occidisset, a Cadmeis expiatum, persequi vulpem cum cane. Inde se invicem corripientes canem et vulpem prope Teumessum in lapides esse mutatos. Ceperunt autem illi narrationem ex epico Cyclo.

4.

Alcmæonidis poeta dicit :

.... Cadavera humi-strata quum-inclinasset
lato toro-ex-herbis, apposuit ipsis lætum
epulum, et pocula; coronasque capitibus imposuit.

5.

Alcmæonidis poeta dicit de Phoco :

Inde par-diis Telamon orbiculari disco
ei percussit caput, Peleus autem celeriter manu intendens
securim æream, eum feriit-statim post terga.

6.

Zagreus, quasi fortiter venans, memoratur a scriptore Alcmæonidis :

Veneranda Terra, et Zagreu, deorum supreme omnium.

7.

Sequi videtur (Euripides) Alcmæonidis poetam in iis quæ de ariete narrat. Similiter Dionysius Cycli scriptor. At Pherecydes non ex Mercurii ira arietem immissum fuisse dicit; Alcmæonidis autem scriptor pastorem, qui gregem Atreo adduxit, Anta.... nominat.

8.

Tydeus e patria ejectus est, quum occidisset, secundum nonnullos, Œnei fratrem Alcathoum, sed, ut Alcmæonidis scriptor memoriæ prodidit, Melanis filios insidiantes Œneo, Pheneum, Euryalum, Hyperlaum, Antiochen, Eumedem, Sternopem, Xanthippum, Sthenelum.

9.

Alcmæonidis scriptor Icarii, Penelopæ patris, duos fuisse filios dicit, Alyzeum et Leucadium, imperasseque eos cum patre in Acarnania : ab his igitur nomina duxisse urbes *Alyziam et Leucadem* credit Ephorus.

Digitized by Google

VII. ΜΙΝΥΑΣ. (ΦΩΚΑΪΣ.)

1.

Pausan. IV, 33, 7 : Πρόδικος δὲ Φωκαεὺς (εἰ δὴ τούτου τὰ ἐς τὴν Μινυάδα ἔπη) προσκεῖσθαί φησι Θαμύριδι ἐν ᾅδου δίκην ἐς τὰς Μούσας αὐχήματος.

2.

Pausan. IX, 5, 4 : Λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐν ᾅδου δίκην δίδωσιν Ἀμφίων ὧν ἐς Λητὼ καὶ τοὺς παῖδας καὶ αὐτὸς ἀπέῤῥιψε· κατὰ δὲ τὴν τιμωρίαν τοῦ Ἀμφίονος, ἔστι ποιήσεως Μινυάδος· ἔχει δὲ ἐς Ἀμφίονα κοινῶς καὶ ἐς τὸν Θρᾷκα Θάμυριν.

3.

Pausan. X, 28, 4 : Ἡ δὲ Ὁμήρου ποίησις ἐς Ὀδυσσέα καὶ ἡ Μινυάς τε καλουμένη καὶ οἱ Νόστοι (μνήμη γὰρ δὴ ἐν ταύταις καὶ ᾅδου καὶ τῶν ἐκεῖ δειμάτων ἐστίν) ἴσασιν οὐδένα Εὐρύνομον δαίμονα.

4.

Ibid. § 1 : Ἐπηκολούθησε δὲ ὁ Πολύγνωτος (ἐμοὶ δοκεῖν) ποιήσει Μινυάδι· ἔστι γὰρ δὴ ἐν τῇ Μινυάδι ἐς Θησέα ἔχοντα καὶ Πειρίθουν·

Ἔνθ' ἤτοι νέα μὲν νεκυάμβατον, ἣν ὁ γεραιὸς
πορθμεὺς ἦγε Χάρων, οὐχ ἔλλαβον ἔνδοθεν ὅρμου.

5.

Pausan. X, 31, 2 : Αἱ δὲ Ἠοῖαί τε καλούμεναι καὶ ἡ Μινυὰς ὡμολογήκασιν ἀλλήλαις· Ἀπόλλωνα γὰρ αὖταί φασιν αἱ ποιήσεις ἀμῦναι Κούρησιν ἐπὶ τοὺς Αἰτωλοὺς, καὶ ἀποθανεῖν Μελέαγρον ὑπὸ Ἀπόλλωνος.

VIII. ΟΙΧΑΛΙΑΣ ΑΛΩΣΙΣ.

1.

Strabo XIV, p. 638 : Σάμιος δ' ἦν καὶ Κρεώφυλος, ὅν φασι δεξάμενον ξενίᾳ ποτὲ Ὅμηρον, λαβεῖν δῶρον τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ποιήματος, ὃ καλοῦσιν Οἰχαλίας ἅλωσιν. Καλλίμαχος δὲ τοὐναντίον ἐμφαίνει δι' ἐπιγράμματός τινος, ὡς ἐκείνου μὲν ποιήσαντος, λεγομένην δ' Ὁμήρου διὰ τὴν ξενίαν.

Τοῦ Σαμίου πόνος εἰμὶ, δόμῳ ποτὲ θεῖον Ὅμηρον
δεξαμένου· κλαίω δ' Εὔρυτον, ὅσσ' ἔπαθεν,
καὶ ξανθὴν Ἰόλειαν. Ὁμήρειον δὲ καλεῦμαι
γράμμα. Κρεωφύλῳ, Ζεῦ φίλε, τοῦτο μέγα.

2.

Gramm. in Crameri Anecd. vol. 1, p. 327. 11 : Τοῦτο δὲ (τὸ ὄρηαι) εὑρήσομεν καὶ ἐν τῇ Οἰχαλίας ἁλώσει, ἣ εἰς Ὅμηρον ἀναφέρεται, ἔστι δὲ Κρεώφυλος ὁ ποιήσας· Ἡρακλῆς δ' ἐστὶν ὁ λέγων πρὸς Ἰόλην·

Ὦ γύναι ... ταῦτά τ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρηαι.

3.

Idem carmen *Heracleam* vocat Pausanias, IV, 2, 2 : Θεσσαλοὶ δὲ καὶ Εὐβοεῖς ... λέγουσιν, οἱ μὲν, ὡς τὸ Εὐρύτιον (χωρίον δὲ ἔρημον ἐφ' ἡμῶν ἐστι τὸ Εὐρύτιον) πόλις τὸ ἀρχαῖον ἦν, καὶ ἐκαλεῖτο Οἰχαλία· τῷ δὲ Εὐβοέων λόγῳ Κρεώφυλος ἐν Ἡρακλείᾳ πεποίηκεν ὁμολογοῦντα.

VII. MINYAS (SEU PHOCAIS).

1.

Prodicus Phocæensis (si quidem hujus est carmen Minyadis) Thamyrin dicit poenas sustinere apud inferos ejus qua Musas sibi postposuerat jactantiæ.

2.

Dicunt Amphionem in Orco poenas dare contumeliarum quas in Latonam, Apollinem Dianamque et ipse protulerat : et Amphionis quidem punitio tractatur in poesi Minyade, quæ hæc de Amphione narrat simul cum iis, quæ ad Thamyrin Thracem spectant.

3.

Neque Homeri poesis de Ulysse, neque ea quæ Minyas vocatur, neque Nosti (nam in his omnibus mentio fit Orci et quæ ibi sunt terriculamentorum) noverunt ullum dæmonem Eurynomum.

4.

Secutus est *in Charone pingendo* Polygnotus, ut mihi videtur, Minyadem poesin : in ea enim insunt hæc ad Theseum et Pirithoum spectantia :

Ibi igitur navem mortuos-recipientem, quam senex
portitor agebat Charon, non offenderunt intra portum.

5.

Eœæ quæ vocantur et Minyas in idem consentiunt : utraque enim poesis Apollinem dicit auxilium tulisse Curetibus contra Ætolos, et occisum esse Meleagrum ab Apolline.

VIII. OECHALIÆ EXPUGNATIO.

1.

Samius erat etiam Creophylus, quem dicunt hospitium aliquando præbuisse Homero et hoc ab eo donum accepisse, ut suo nomine inscribere ipsi concederetur carmen *Homeri*, quod Œchaliæ Expugnationem vocant. Callimachus vero contrarium exponit in epigrammate quodam, nimirum illum condidisse poema, quod ob hospitium esse Homeri diceretur.

Samii *poetæ* labor sum, domi aliquando divinum Homerum
qui-excepit; defleo autem, Eurytus quæ passus-est,
et *quæ* flava Iole. Homericum vero vocor
scriptum : Creophylo, Jupiter optime, hoc magnum!

2.

In Œchaliæ expugnatione, quæ ad Homerum refertur, sed Creophyli est, Hercules Iolen ita alloquitur :

O mulier ... hæc (in) oculis videbis.

3.

Thessali et Euboeenses.... illi quidem dicunt Eurytium, locum nostra ætate desertum, urbem olim fuisse et Œchaliam appellatam; sed Euboeensium famæ congruentia Creophylus in Heraclea sua exsecutus est. [Conf. intt. Pausaniæ.]

Digitized by Google

4.

Idem carmen intelligi videtur ab scholiasta Apollonii Rhod. I, 1357 : Ὅτι δὲ Κιανοὶ ὅμηρα ἔδοσαν Ἡρακλεῖ, καὶ ὤμοσαν μὴ λήξειν ζητοῦντες Ὕλαν, καὶ φροντίδα ἔχουσι Τραχινίων διὰ τὸ ἐκεῖσε κατοικισθῆναι ὑφ' Ἡρακλεῖ τοὺς ὁμηρεύσαντας, Κιναίθων ἱστορεῖ ἐν Ἡρακλείᾳ.

5.

Strabo IX, p. 438 : Τὴν δ' Οἰχαλίαν, πόλιν Εὐρύτου λεγομένην, ἔν τε τοῖς τόποις τούτοις ἱστοροῦσι, καὶ ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ, καὶ μετονομάζουσιν ἄλλοι ἄλλως ... Περὶ δὲ τούτων ζητοῦσι καὶ μάλιστα, τίς ἦν ἡ ὑπὸ Ἡρακλέους ἁλοῦσα, καὶ περὶ τίνος συνέγραψεν ὁ ποιήσας τὴν Οἰχαλίας ἅλωσιν.

6.

Schol. Sophocl. Trach. 266 : Διαφωνεῖται δὲ ὁ τῶν Εὐρυτιδῶν ἀριθμός· Ἡσίοδος μὲν γὰρ τέτταρας φησὶν ἐξ Εὐρύτου καὶ Ἀντιόχης παῖδας ... Κρεώφυλος δὲ, δύο. Ἀριστοκράτης δὲ, τρεῖς, Τοξέα, Κλύτιον, Δηίονα.

7.

Schol. Eurip. Med. 276 : Δίδυμος δὲ ἐναντιοῦται τούτῳ καὶ παρατίθεται τὰ Κρεωφύλου ἔχοντα οὕτως· ... Τὴν γὰρ Μήδειαν λέγει διατρίβουσαν ἐν Κορίνθῳ τὸν ἄρχοντα τότε τῆς πόλεως Κρέοντα ἀποκτεῖναι φαρμάκοις· δείσασαν δὲ τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ φυγεῖν εἰς Ἀθήνας, τοὺς δὲ υἱοὺς, ἐπεὶ νεώτεροι ὄντες ἠδύναντο ἀκολουθεῖν, καθιεῖν ἐπὶ τὸν βωμὸν τῆς Ἀκραίας Ἥρας, νομίσασαν τὸν πατέρα αὐτῶν φροντιεῖν τῆς σωτηρίας αὐτῶν. Τοὺς δὲ Κρέοντος οἰκείους ἀποκτείναντας αὐτοὺς, διαδοῦναι λόγους, ὅτι ἡ Μήδεια οὐ μόνον τὸν Κρέοντα, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἑαυτῆς παῖδας ἀπέκτεινε.

8.

Clemens Alex. Strom. VI, p. 751 : Αὐτοτελῶς γὰρ τὰ ἑτέρων ὑφελόμενοι, ὡς ἴδια ἐξήνεγκαν, καθάπερ ... Πανύασίς τε ὁ Ἀλικαρνασεὺς παρὰ Κρεωφύλου τοῦ Σαμίου τὴν Οἰχαλίας ἅλωσιν.

IX. ΤΑ ΚΥΠΡΙΑ.

1.

Schol. Hom. Il. A, 5 : Φασὶ τὴν γῆν βαρουμένην ὑπ' ἀνθρώπων πολυπληθείας, μηδεμιᾶς ἀνθρώπων οὔσης εὐσεβείας, αἰτῆσαι τὸν Δία κουφισθῆναι τοῦ ἄχθους· τὸν δὲ Δία πρῶτον μὲν εὐθὺς ποιῆσαι τὸν Θηβαϊκὸν πόλεμον, δι' οὗ πολλοὺς πάνυ ἀπώλεσεν· ὕστερον δὲ πάλιν, συμβούλῳ τῷ Μώμῳ χρησάμενος, ἣν Διὸς βουλὴν Ὅμηρός φησιν, ἐπειδὴ οἷός τε ἦν κεραυνοῖς ἢ κατακλυσμοῖς πάντας διαφθεῖραι· ὅπερ τοῦ Μώμου κωλύσαντος, ὑποθεμένου δὲ αὐτῷ τὴν Θέτιδος θνητογαμίαν καὶ θυγατέρος καλῆς γένναν, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων πόλεμος Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις ἐγένετο, ἀφ' οὗ συνέβη κουφισθῆναι τὴν

4.

Cianos Herculi dedisse obsides, et jurejurando promisisse se non cessaturos in Hylæ perditi investigatione, et curam gerere Trachiniorum, quod eo habitatum missi fuerint obsides Herculi dati, Cinæthon narrat in Heraclea.

5.

Œchaliam, quæ Euryti urbs vocatur, quamque in his locis (prope Tempe) sitam fuisse narrant, et in Eubœa, et in Arcadia; præterea alii alia ipsi nomina dant . . . At de hac re maxime quærunt, quænam harum urbium fuerit ea, quam Hercules ceperit, et de quanam scripserit poeta carminis Œchaliæ Expugnatio inscripti.

6.

Dissentiunt de numero filiorum Euryti. Hesiodus ei quatuor fuisse dicit ex Antioche . . . Creophylus duos, Aristocrates tres, Toxeum, Clytium, Deionem.

7.

Didymus ab his dissentit et citat hæc Creophyli ita habentia . . . . [*locus excidit; incertum igitur an omnia quæ sequuntur in hoc carmine fuerint lecta.*] Medeam enim dicit Corinthi per aliquod tempus habitantem venenis necasse regem hujus urbis Creontem; cujus quum metueret amicos et cognatos, inde fugisse Athenas, filios vero suos, utpote juniores quam ut potuerint ipsam sequi, constituisse in ara Junonis Acrææ, Iasoni patri ipsorum salutem curæ fore opinatam. At Creontis familiares, quum eos interfecissent, rumorem sparsisse, tanquam Medea non Creontem solum, sed proprios etiam filios occidisset.

8.

Aliorum libros expilatos pro suis ediderunt et alii et Panyasis Halicarnassensis Creophyli Samii Expugnationem Œchaliæ.

IX. CYPRIA CARMINA.

1.

Narrant terram nimia hominum multitudine, quibus nulla pietas esset, oppressam, precibus adiisse Jovem, ut hoc onere levaretur; hunc autem primo Thebaicum bellum excitasse, quo perquam multos excidit; deinde vero, Momi consiliis usus (quod Homerus in Iliadis initio *Jovis consilium* appellat), quum posset fulminibus vel diluviis omnes perdere, hoc autem inhibuisset Momus, eo suasore Thetidis nuptias cum viro mortali et pulcerrimæ filiæ, *Helenæ*, natales instituit: ex qua duplici causa ortum est bellum inter Græcos et barbaros, unde contigit ut terra levaretur, occisis

Digitized by Google

γῆν, πολλῶν ἀναιρεθέντων. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Στασίνῳ τῷ τὰ Κύπρια πεποιηκότι, εἰπόντι οὕτως·

Ἦν ὅτε μυρία φῦλα κατὰ χθόνα πλαζόμεν' ἀ[νδρῶν]
. . . . βαθυστέρνου πλάτος αἴης.
Ζεὺς δὲ ἰδὼν ἐλέησε, καὶ ἐν πυκιναῖς πραπίδεσσιν
σύνθετο κουφίσσαι ἀνδρῶν παμβώτορα γαῖαν,
ῥιπίσσας πολέμου μεγάλην ἔριν Ἰλιακοῖο,
ὄφρα κενώσειεν θανάτῳ βάρος· οἱ δ' ἐνὶ Τροίῃ
ἥρωες κτείνοντο· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.

Καὶ τὰ μὲν παρὰ τοῖς νεωτέροις ἱστορούμενα περὶ τῆς τοῦ Διὸς βουλῆς ἐστὶ τάδε.

2.

Clemens Alex. Protrept. c. 2, p. 26: Προσίτω δὲ καὶ ὁ τὰ Κυπριακὰ ποιήματα γράψας·

Κάστωρ μὲν θνητὸς, θανάτου δέ οἱ αἶσα πέπρωται·
αὐτὰρ ὅ γ' ἀθάνατος Πολυδεύκης, ὄζος Ἄρηος.

3.

Athenæus lib. VIII, p. 334, C: Οὐ λανθάνει δέ με . . . ὅτι ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἔπη, εἴτε Κύπριός τίς ἐστιν ἢ Στασῖνος ἢ ὅστις δήποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, τὴν Νέμεσιν ποιεῖ διωκομένην ὑπὸ Διὸς καὶ εἰς ἰχθὺν μεταμορφουμένην, διὰ τούτων·

Τοῖς δὲ μέτα τριτάτην Ἑλένην τέκε, θαῦμα βροτοῖσι·
τήν ποτε καλλίκομος Νέμεσις φιλότητι μιγεῖσα
Ζηνὶ, θεῶν βασιλῆϊ, τέκε κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης.
Φεῦγε γὰρ, οὐδ' ἔθελεν μιχθήμεναι ἐν φιλότητι
πατρὶ Διὶ Κρονίωνι· ἐτείρετο γὰρ φρένας αἰδοῖ.
Καὶ Νέμεσις κατὰ γῆν τε καὶ ἀτρύγετον μέλαν ὕδωρ
φεῦγε, Ζεὺς δ' ἐδίωκε· λαβεῖν δ' ἐλιλαίετο θυμῷ.
Ἄλλοτε μὲν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
ἰχθύϊ εἰδομένη πόντον πολὺν ἐξορόθυνεν·
ἄλλοτ' ἀν' Ὠκεανὸν ποταμὸν καὶ πείρατα γαίης,
ἄλλοτ' ἀν' ἤπειρον πολυβώλακα· γίγνετο δ' αἰεὶ
θηρί' ὅσ' ἤπειρος αἰνὰ τρέφει, ὄφρα φύγοι νιν.

4.

Schol. Hom. Il. Π, 140: Κατὰ τὸν Πηλέως καὶ Θέτιδος γάμον οἱ θεοὶ συναχθέντες εἰς τὸ Πήλιον ἐπ' εὐωχίᾳ ἐκόμιζον Πηλεῖ δῶρα, Χείρων δὲ μελίαν εὐθαλῆ τεμὼν εἰς δόρυ παρέσχεν· φασὶ δὲ Ἀθηνᾶν μὲν ξέσαι αὐτὸ, Ἥφαιστον δὲ κατασκευάσαι. Τούτῳ δὲ τῷ δόρατι καὶ Πηλεὺς ἐν ταῖς μάχαις ἠρίστευσε καὶ μετὰ ταῦτα Ἀχιλλεύς. Ἡ ἱστορία παρὰ τῷ τὰ Κύπρια ποιήσαντι.

5.

Pausan. X, 26, 1: Λέσχεως καὶ ὁ ποιήσας ἔπη τὰ Κύπρια διδόασιν Εὐρυδίκην γυναῖκα Αἰνείᾳ.

6.

Herodotus II, 617: Κατὰ ταῦτα δὲ τὰ ἔπεα, καὶ τόδε (τὸ χωρίον) οὐχ ἥκιστα, ἀλλὰ μάλιστα, δηλοῖ ὅτι οὐχ Ὁμήρου τὰ Κύπρια ἔπεά ἐστι, ἀλλ' ἄλλου τινός. Ἐν μὲν γὰρ τοῖσι Κυπρίοισι εἴρηται ὡς τριταῖος ἐκ Σπάρτης Ἀλέξανδρος ἀπίκετο ἐς τὸ Ἴλιον ἄγων τὴν Ἑλένην εὐαέϊ τε πνεύματι χρησάμενος καὶ θαλάσσῃ λείῃ· ἐν δὲ Ἰλιάδι λέγει ὡς ἐπλάζετο ἄγων αὐτήν.

---

multis. Historia habetur apud Stasinum, Cypriorum carminum poetam, ita loquentem:

Aliquando innumeræ gentes, per terram vagantes, hominum,
. . . . amplæ latitudinem terræ.
Jupiter vero videns miseratus-est, et in prudenti mente
constituit levare hominum omnium-nutricem terram,
conflato belli magno certamine Iliaci,
ut evacuaret per-mortem onus: atque in Trojano-campo
heroes occidebantur: Jovisque perficiebatur consilium.

Hæc igitur apud recentiores de Jovis consilio narrantur.

2.

Accedat etiam Cypriorum carminum scriptor:

Castor quidem mortalis, mortisque ei sors destinata-est;
sed immortalis *est* Pollux, soboles Martis.

3.

Non me latet . . . a Cypriorum carminum poeta, sive is Cyprius aliquis sit, sive Stasinus, sive quocunque demum nomine gaudeat, Nemesin fingi, quum Jupiter eam persequeretur, in piscem mutatam, his versibus:

Ad hos *Leda* tertiam Helenam peperit [exclusit?], admirationem mortalibus:
quam aliquando pulcra-comis Nemesis, amore congressa
cum-Jove, deorum rege, peperit præpotenti subacta vi.
Fugerat enim, neque volebat congredi in amore
cum-patre Jove Saturnio: affligebatur enim in-animo pudore.
Ac Nemesis per terramque et infructuosum atrum mare
fugiebat; Jupiter autem persequebatur: capere vero cupiebat animo.
Modo *illa* per fluctus multum-resonantis maris,
pisci similis-facta, pontum magnum turbabat;
modo per Oceanum flumen et terminos terræ;
modo per continentem glebosam *vagabatur*: permutabatur autem semper
in animalia quæcunque continens acria nutrit, ut effugeret ipsum.

4.

Nuptiis Pelei et Thetidis dii, qui in Pelio convenerant, pro amplo convivio dona Peleo mittebant: Chiron vero fraxinum pulcre florentem abscidit et hastam inde confecit; dicunt autem Minervam eam lævigasse, Vulcanumque *cuspide et pede additis* exornasse. Hac hasta Peleus in pugnis excellebat, et post hæc Achilles. Historia est apud Cypriorum carminum poetam.

5.

Lesches et Cypriorum carminum poeta Eurydicen uxorem dant Æneæ.

6.

In his carminibus autem *Homeri* hic quoque locus non minime, sed maxime probat, non esse Homeri Cypria carmina, sed alius alicujus. In Cypriis enim dictus est Alexander Sparta Trojam venisse cum Helena tertio die, bene spirante vento usus et placido mari; at in Iliade dicit *Homerus*, eum vagatum esse, quum adduceret Helenam.

Digitized by Google

7.

Pausan. III, 16, 1: Πλησίον δὲ Ἱλαείρας καὶ Φοίβης ἐστὶν ἱερόν· ὁ ποιήσας τὰ ἔπη τὰ Κύπρια θυγατέρας αὐτὰς Ἀπόλλωνός φησιν εἶναι.

8.

Schol. Pindari Nem. X, 114: Ὁ μὲν Ἀρίσταρχος ἀξιοῖ γράφειν ἥμενον, ἀκολούθως τῇ ἐν τοῖς Κυπρίοις λεγομένῃ ἱστορίᾳ· ὁ γὰρ τὰ Κύπρια συγγράψας φησὶ τὸν Κάστορα ἐν τῇ δρυῒ κρυφθέντα ὀφθῆναι ὑπὸ Λυγκέως· τῇ δὲ αὐτῇ γραφῇ καὶ Ἀπολλόδωρος (III, 11, 2) κατηκολούθησε. — Παρατίθενται δὲ καὶ τὸν τὰ Κύπρια γράψαντα οὕτω λέγοντα·

Αἶψα δὲ Λυγκεὺς
Τηΰγετον προσέβαινε, ποσὶν ταχέεσσι πεποιθώς·
ἀκρότατον δ' ἀναβὰς διεδέρκετο νῆσον ἅπασαν
Τανταλίδου Πέλοπος· τάχα δ' εἴσιδε κύδιμος ἥρως
δεινοῖς ὀφθαλμοῖσιν ἔσω δρυὸς ἄμφω κοίλης
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ ἀεθλοφόρον Πολυδεύκεα·
νύξε δ' ἄρ' . . . .

Ὁ Κάστωρ ἐλόχα τὸν Ἴδαν, φησὶν, ἐν κοίλῃ δρυῒ κρυφθεὶς καὶ τὸν Λυγκέα· ὁ δὲ Λυγκεὺς ὀξυδερκὴς ὢν, ὡς καὶ διὰ λίθων καὶ διὰ γῆς τὰ γινόμενα βλέπειν, ἰδὼν διὰ τῆς δρυὸς τὸν Κάστορα ἔτρωσε λόγχῃ.

9.

Athenæus II, p. 35 C:

Οἶνόν τοι, Μενέλαε, θεοὶ ποίησαν ἄριστον
θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδῶνας,

ὁ τῶν Κυπρίων τοῦτό φησι ποιητὴς, ὅστις ἂν εἴη.

10.

Pausan. X, 26, 1: Τοῦ δὲ Ἀχιλλέως τῷ παιδὶ Ὅμηρος μὲν Νεοπτόλεμον ὄνομα ἐν ἁπάσῃ οἱ τίθεται τῇ ποιήσει· τὰ δὲ Κύπρια ἔπη φησὶν, ὑπὸ Λυκομήδους μὲν Πύῤῥον, Νεοπτόλεμον δὲ ὄνομα ὑπὸ Φοίνικος αὐτῷ τεθῆναι, ὅτι Ἀχιλλεὺς ἡλικίᾳ ἔτι νέος πολεμεῖν ἤρξατο.

11.

Tzetzes ad Lycophr. 370: Σταφύλου τοῦ υἱοῦ Διονύσου θυγάτηρ ἦν Ῥοιὼ, ᾗ ἐμίγη ὁ Ἀπόλλων. Γνοὺς δὲ τοῦτο ὁ Στάφυλος, βαλὼν εἰς λάρνακα, πρὸς τὴν θάλασσαν ἀφῆκεν. Ἐξελθοῦσα δὲ τῆς λάρνακος προσπελασθείσης ἐν Εὐβοίᾳ, περί τι ἄντρον παῖδα γεννᾷ καὶ Ἄνιον καλεῖ, διὰ τὸ ἀνιαθῆναι δι' αὐτόν. Τοῦτον δὲ Ἀπόλλων ἤνεγκεν εἰς Δῆλον, ὃς Δωρίππην γήμας γεννᾷ τὰς Οἰνοτρόπους, Οἰνὼ, Σπερμὼ καὶ Ἐλαΐδα· αἷς ὁ Διόνυσος ἐχαρίζετο, ὁπότε βούλοιντο, οἶνον, σπέρματα καὶ ἔλαιον ποιεῖν καὶ λαμβάνειν κατὰ τὰς τῶν ὀνομάτων θέσεις. Φερεκύδης δέ φησιν, ὅτι Ἄνιος ἔπεισε τοὺς Ἕλληνας παραγενομένους πρὸς αὐτὸν, αὐτοῦ μένειν τὰ ἐννέα ἔτη, δεδόσθαι δὲ αὐτοῖς παρὰ τῶν θεῶν τῷ δεκάτῳ ἔτει πορθῆσαι τὴν Ἴλιον· χρησμὸς γὰρ τοῖς Ἕλλησιν ἐδόθη, Τροίας κρατῆσαι τῷ δεκάτῳ χρόνῳ· ὑπέσχετο δὲ αὐτοῖς, ὑπὸ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ τρέφεσθαι. Μέμνηται τούτων καὶ ὁ τὰ Κυπριακὰ συγγραψάμενος.

12.

Schol. Sophoclis El. 157: Ἢ Ὁμήρῳ ἀκολουθεῖ εἰρηκότι τὰς τρεῖς θυγατέρας τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἢ ὡς ὁ τὰ Κύπρια διαφόρους φησὶν Ἰφιγένειαν καὶ Ἰφιάνασσαν.

7.

Prope Hilairas et Phœben est delubrum; Cypriorum carminum poeta has Apollinis esse filias dicit.

8.

Aristarchus scribere vult *sedentem*, secundum historiam in Cypriis carminibus narratam; Cypriorum enim scriptor dicit Castorem in quercu abditum visum esse ab Lynceo; et hanc scripturam secutus est etiam Apollodorus. — Comparant etiam Cypriorum scriptorem, ita loquentem:

Statim autem Lynceus
Teygetum ascendebat, pedibus citis fidens;
summum vero quum-ascendisset, oculis-perlustrabat insulam totam
Tantalidæ Pelopis: ac statim conspexit illustris heros
acerrimis oculis intra quercum *latentes* ambos cavam,
Castoremque equùm-domitorem et certamine præstantem Pollucem;
percussitque . . . .

Castor, inquit, Idæ et Lynceo insidiabatur, in quercu cava latitans; Lynceus vero, visu acerrimus, ita ut et per lapides et per terram quæ fiebant cerneret, conspectum per quercum Castorem hasta vulneravit.

9.

Dixit Cypriorum carminum poeta, quicunque tandem est:

Vinum igitur, Menelae, dii fecerunt, optimum
mortalibus hominibus ad-discutiendas curas.

10.

Homerus in tota poesi sua Achillis filium Neoptolemum appellat; at Cypria carmina a Lycomede eum Pyrrhum nominatum esse narrant, Neoptolemum vero a Phœnice, quod Achilles ætate admodum juvenis bellare inceperit.

11.

Staphyli e Baccho nati filia erat Rhœo, quacum concubuit Apollo. Quod quum rescivisset Staphylus, in arca conclusam projecit in mare. Hæc autem egressa ex arca Eubœæ litoribus appulsa, ad speluncam aliquam peperit filium, et Anium appellat, utpote afflicta (ἀνιαθεῖσα) propter ipsum. Eum Apollo in Delum tulit. Inde is, Dorippa in matrimonium ducta, genuit filias Œnotropos, Œno, Spermo et Elaidem; quibus Bacchus concessit, quandocunque vellent, vinum, fruges et oleum facere et sumere secundum appellationes suas. Pherecydes narrat Anium persuasisse Græcis ut ad se venirent ibique manerent per novem annos: datum vero ipsis esse a diis, ut decimo anno destruerent Trojam; oraculum quippe editum erat Græcis, Troja eos potitum iri decimo anno; promisit autem Anius ipsos nutritum iri a filiabus suis. Horum meminit etiam Cypriacorum scriptor.

12.

Cypriorum scriptor differre dicit Iphigeniam et Iphianassam, neque eas esse unam eandemque filiam Agamemnonis.

Digitized by Google

13.

Pausan. IV, 2, 5 : Λυγκέως μὲν δὴ παῖδα οὐχ ἴσμεν γενόμενον, Ἴδα δὲ Κλεοπάτραν θυγατέρα ἐκ Μαρπήσσης, ἣ Μελεάγρῳ συνῴκησεν. Ὁ δὲ τὰ ἔπη ποιήσας τὰ Κύπρια Πρωτεσιλάου φησὶν, ὃς, ὅτε κατὰ τὴν Τρῳάδα ἔσχον Ἕλληνες, ἀποβῆναι πρῶτος ἐτόλμησε, Πρωτεσιλάου τούτου τὴν γυναῖκα, Πολυδώραν μὲν τὸ ὄνομα, θυγατέρα δὲ Μελεάγρου φησὶν εἶναι τοῦ Οἰνέως· εἰ τοίνυν ἐστὶν ἀληθὲς, αἱ γυναῖκες αὗται τρεῖς οὖσαι τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ Μαρπήσσης ἀρξάμεναι, προαποθανοῦσι πᾶσαι τοῖς ἀνδράσιν ἑαυτὰς ἐπικατέσφαξαν.

14.

Athenæus XV, p. 682, E : Ἀνθῶν δὲ στεφανωτικῶν μέμνηται ὁ μὲν τὰ Κύπρια ἔπη πεποιηκὼς, Ἡγησίας, ἢ Στασῖνος· Δημοδάμας γὰρ ὁ Ἁλικαρνασεὺς ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἁλικαρνασσοῦ Κύπρια, Ἁλικαρνασέως δ' αὐτὰ εἶναί φησι ποιήματα. Λέγει δ' οὖν ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὰ ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ οὑτωσί·

Εἵματα μὲν χροιᾶς τότε οἱ Χάριτές τε καὶ Ὧραι
ποίησαν καὶ ἔβαψαν ἐν ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
οἷα φοροῦσ' Ὧραι, ἔν τε κρόκῳ, ἔν θ' ὑακίνθῳ,
ἔν τε ἴῳ θαλέθοντι, ῥόδου τ' ἐνὶ ἄνθεϊ καλῷ,
ἡδέϊ, νεκταρέῳ, ἔν τ' ἀμβροσίαις καλύκεσσιν,
ἄνθεσι ναρκίσσου καλλιρρόου· οἷ' Ἀφροδίτη
ὥραις παντοίαις τεθυωμένα εἵματα ἕστο.

Οὗτος ὁ ποιητὴς καὶ τὴν τῶν στεφάνων χρῆσιν εἰδὼς φαίνεται δι' ὧν λέγει·

Ἡ δὲ σὺν ἀμφιπόλοισι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
πλεξαμένη στεφάνους εὐώδεας, ἄνθεα γαίης
ἂν κεφαλαῖσιν ἔθεντο θεαὶ λιπαροκρήδεμνοι,
Νύμφαι καὶ Χάριτες, ἅμα δὲ χρυσῆ Ἀφροδίτη
καλὸν ἀείδουσαι κατ' ὄρος πολυπιδάκου Ἴδης.

15.

Schol. Hom. Il. Π, 57 : Τὴν Πήδασον οἱ τῶν Κυπρίων ποιηταὶ, αὐτὸς δὲ Λυρνησόν.

16.

Pausan. X, 31, 1 : Παλαμήδην δὲ ἀποπνιγῆναι προελθόντα ἐπὶ ἰχθύων θήραν, Διομήδην δὲ τὸν ἀποκτείνοντα εἶναι καὶ Ὀδυσσέα, ἐπιλεξάμενος ἐν ἔπεσιν οἶδα τοῖς Κυπρίοις.

17.

Plato Euthyphr. p. 12. (coll. Stob. Flor. XXXI, 18, et Mich. Apostol. Prov. X, 250) : Λέγω γὰρ δὴ τὸ ἐναντίον ἢ ὁ ποιητὴς ἐποίησεν, ὁ ποιήσας·

Ζῆνα δὲ τόν θ' ἕρξαντα, καὶ ὃς τάδε πάντ' ἐφύτευσεν,
οὐκ ἐθέλεις εἰπεῖν· ἵνα γὰρ δέος, ἔνθα καὶ αἰδώς.

18.

Herodianus Περὶ μονήρους λέξεως p. 14 : Σαρπηδών, Σαρπηδόνος... ἡ νῆσος, ἰδίως ἐν Ὠκεανῷ Γοργόνων οἰκητήριον οὖσα, ὡς ὁ τὰ Κύπρια φησί·

Τῷ δ' ὑποκυσσαμένη τέκε Γοργόνας, αἰνὰ πέλωρα,
αἳ Σαρπηδόνα ναῖον ἐπ' Ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
νῆσον πετρήεσσαν.

13.

Lynceo non novimus sobolem natam esse; sed Idæ filiam fuisse Cleopatram ex Marpessa, quæ Meleagri uxor fuit. Sed Cypriorum carminum poeta Protesilai, qui, quum Troadi appulissent Græci, primus escensionem facere ausus est, hujus igitur Protesilai uxorem fuisse dicit nomine Polydoram, filiam autem Meleagri ex Œneo nati. Quod si verum est, hæ tres mulieres, initio a Marpessa facto, amissis viris omnes semetipsas jugularunt.

14.

Florum vero coronariorum meminit Cypriorum carminum poeta, Hegesias, vel Stasinus : Demodamas enim Halicarnassensis vel Milesius in libro de Halicarnasso Cypria nominari dicit, sed esse poetæ alicujus Halicarnassensis. Loquitur autem quicumque tandem fuerit poeta ipsorum in undecimo libro ita :

Vestimenta corporis tunc ei Gratiæque et Horæ
fecerunt et tinxerunt (in) floribus vernis,
qualia gestant Horæ, et croco, et hyacintho,
et viola florente, rosæque flore pulcro,
suavi, nectareo, et ambrosiis calycibus,
floribus narcissi pulcre-rorantis : qualia Venus
horarum omnium flores-spirantia vestimenta induta-erat.

Eundem poetam coronarum quoque usum novisse apparet ex his quæ dicit :

Ac cum famulabus risum-amans Venus
quum-nexuerat coronas fragrantes, flores telluris
in capitibus posuerunt deæ nitidis-vittis-decoræ,
Nymphæ et Gratiæ, simulque aurea Venus,
pulcre canentes per montem fontibus-irriguæ Idæ.

15.

Quam Homerum Lyrnessum, eam Cypriorum poetæ vocant Pedasum.

16.

Palamedem, quum piscatum exisset, aquis demersum fuisse, occisores autem esse Diomedem et Ulyssem, scio me legisse in Cypriis carminibus.

17.

Dico igitur contrarium ei quod poeta (Stasinus) cecinit :

De Jove vero, qui et fecit, et qui hæc omnia generavit,
non vis loqui : ubi enim timor, ibi et pudor.

18.

Sarpedon (præter alia est etiam) insula, in Oceano sita, Gorgonum habitatio, ut Cypriorum scriptor dicit :

Huic autem gravida-facta peperit Gorgonas, dira monstra,
quæ Sarpedonem colunt in Oceano profundis-verticibus,
insulam saxosam.

Digitized by Google

19.

Clemens Alex. Strom. VI, p. 747 : Πάλιν Στασίνου ποιήσαντος,

Νήπιος ὃς πατέρα κτείνων παῖδας καταλείπει.

20.

Ad Cypria Carmina Welckerus (Cycli Epici p. 309 seq). refert Plinii locum, H. N. XXXV, 36, 17 : *Apelles fecit et Dianam sacrificantium virginum choro mixtam, quibus vicisse Homeri versus videtur id ipsum describentis.* — Incertum est sequens fragmentum.

21.

Schol. Eurip. Androm. 880 : Λυσίμαχος καὶ ἄλλοι ἱστοροῦσί τινες, γενέσθαι ἐξ Ἑλένης Ἑρμιόνην καὶ Νικόστρατον· ὁ δὲ τὰς Κυπριακὰς (Κυπρικὰς cod. Guelf.) ἱστορίας ξυνάψας Πλεισθένην φησὶ, μεθ' οὗ εἰς Κύπρον ἀφῖχθαι τὸν Ἀλέξανδρον.

His accedant Latinæ *Iliados Cypriæ* fragmenta, quæ *Nævii* poetæ esse fertur, secundum alios est *Lævii*.

Charisius Inst. I, p. 118 : Nævius Cypriæ Iliados lib. I :

Collum marmoreum torquis gemmata coronat.

Priscian. X, p. 881 : Nævius in Iliad. II :

Fœcundo penetrat penitus thalamoque potitur.

Incerti sunt alii duo versus, ap. Chalcid. in Timæum, p. 159 :

Exuviæ, rabies, furiarum examina mille,

et apud Appuleium De orthogr. § 15 :

Panditur interea domus altisonantis Olympi,

solo Nævii nomine citati; postremum mutuum sumpserit Virgilius Æn. X, 1.

X. ΙΛΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ.

XI. ΑΙΘΙΟΠΙΣ.

1.

Initium ex ..ade aptum his inesse statuit Welckerus. Schol. Hom. Il. Ω, 804 : Τινὲς γράφουσιν·

Ὣς οἵ γ' ἀμφίεπον τάφον Ἕκτορος· ἦλθε δ' Ἀμαζὼν
Ἄρηος θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀνδροφόνοιο.

2.

Schol. Pindari Isthm. IV, 58 : Ὁ γὰρ τὴν Αἰθιοπίδα γράφων περὶ τὸν ὄρθρον φησὶ τὸν Αἴαντα ἑαυτὸν ἀνελεῖν.

XII. ΙΛΙΑΣ ΜΙΚΡΑ.

1.

Pseud-Herodoti Vita Hom. § 16 : Διατρίβων δὲ (ὁ Ὅμηρος) παρὰ τῷ Θεστορίδῃ ποιεῖ Ἰλιάδα τὴν ἐλάσσω, ἧς ἡ ἀρχή·

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην εὔπωλον,
ἧς πέρι πολλὰ πάθον Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος.

2.

Schol. Vat. Eurip. Troad. 822 : Τὸν Γανυμήδην καθ' Ὅμηρον Τρωὸς ὄντα παῖδα, Λαομέδοντος νῦν εἶπεν, ἀκολουθήσας τῷ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκότι· ὃν οἱ μὲν Θεστορίδην Φωκέα φασὶν, οἱ δὲ Κιναιθῶνα Λακεδαιμόνιον, ὡς Ἑλλάνικος, οἱ δὲ Διόδωρον Ἐρυθραῖον.

Φησὶ δὲ οὕτως. Inde subjicit versus quatuor ex sequenti scholio jam notos.

3.

Schol. Eurip. Orest. 1370 : Τινὲς οὐχ ἵππους, ἀλλὰ χρυσῆν ἄμπελόν φασι δεδόσθαι ὑπὲρ Γανυμήδους, καθάπερ ἐν κύκλῳ λέγει·

Ἄμπελον, ἣν Κρονίδης ἔπορεν οὗ παιδὸς ἄποινα
χρυσείην, φύλλοισιν ἀγανοῖσιν κομόωσαν,
βότρυσί θ', οὓς Ἥφαιστος ἐπασκήσας πατρὶ δῶκεν,
αὐτὰρ ὁ Λαομέδοντι πόρεν Γανυμήδεος ἀντί.

Ubi schol. Vat. Troadum in secundo versu χρυσείοις, deinde ἐπασκήσας Διὶ πατρὶ Δῶχ', ὁ δὲ Λαομ. Pro φύλλοισιν ἀγανοῖσι Hermannus φύλλοισι παναργυρέοις.

19.

Stasinus cecinit,

Stultus qui patrem interficit et filios relinquit.

21.

Lysimachus et alii narrant, ex Helena natos esse Hermionen et Nicostratum; sed Cypriacas historias qui concinnavit, Plisthenem dicit, quocum in Cyprum venisse Alexandrum.

X. ILIAS HOMERI.

XI. ÆTHIOPIS.

1.

Sic hi curarunt funus Hectoris; venit autem Amazon,
Martis filia magnanimi, homicidæ.

2.

Æthiopidis scriptor matutino tempore Ajacem dicit manum sibi intulisse.

XII. ILIAS PARVA.

1.

Homerus apud Thestoriden commorans Iliadem minorem condit, cujus hoc est initium :

Ilium cano et Dardaniam præstantem-equis,
de qua multa passi-sunt Danai, famuli Martis.

2.

Ganymedem, qui secundum Homerum Trois est filius, nunc Laomedontis dicit Euripides, secutus parvæ Iliadis poetam : quem alii Thestoriden Phocæensem esse dicunt, alii Cinæthonem Lacedæmonium, ut Hellanicus, alii denique Diodorum Erythræum.

3.

Nonnulli non equos, sed vitem auream datam esse dicunt *patri* pro Ganymede, ut in Cyclo poeta dicit :

Vitem, quam Saturnius dedit ipsius filii pretium
auream, foliis placidis comantem,
et uvis, quas Vulcanus arte-elaboratas patri dederat,
sed hic Laomedonti præbuit pro Ganymede.

4.

Schol. Aristoph. Eq. 1053 : Διεφέροντο περὶ τῶν ἀριστείων ὅ τε Αἴας καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς, ὥς φησιν ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκώς· τὸν Νέστορα δὲ συμβουλεῦσαι τοῖς Ἕλλησι πέμψαι τινὰς ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τὰ τείχη τῶν Τρώων, ὠτακουστήσοντας περὶ τῆς ἀνδρείας τῶν προειρημένων ἡρώων· τοὺς δὲ πεμφθέντας ἀκοῦσαι παρθένων διαφερομένων πρὸς ἀλλήλας, ὧν τὴν μὲν λέγειν, ὁ Αἴας πολὺ κρείττων ἐστὶ τοῦ Ὀδυσσέως, διερχομένην οὕτως·

Αἴας μὲν γὰρ ἄειρε καὶ ἔκφερε δηϊοτῆτος
ἥρω Πηλείδην, οὐδ' ἤθελε δῖος Ὀδυσσεύς·

τὴν δὲ ἑτέραν ἀντειπεῖν Ἀθηνᾶς προνοίᾳ·

Πῶς ἐπεφωνήσω· πῶς οὐ κατὰ κόσμον ἔειπες
ψεῦδος . . . .
Καί κε γυνὴ φέροι ἄχθος, ἐπεί κεν ἀνὴρ ἀναθείη.

Ultimum versum ipse Aristophanes servavit l. c.

5.

Schol. Harl. Hom. Odyss. Λ, 547 : Φυλαττόμενος ὁ Ἀγαμέμνων τὸ δόξαι θατέρῳ χαρίζεσθαι τῶν περὶ τῶν Ἀχιλλέως ὅπλων ἀμφισβητούντων, αἰχμαλώτους τῶν Τρώων ἀγαγὼν ἠρώτησεν, ὑπὸ ὁποτέρῳ τῶν ἡρώων μᾶλλον ἐλυπήθησαν. Εἰπόντων δὲ τὸν Ὀδυσσέα τῶν αἰχμαλώτων, δηλαδὴ ἐκεῖνον εἶναι τὸν ἄριστον, τὸν πλεῖστα λυπήσαντα τοὺς ἐχθροὺς, ἔδωκεν εὐθὺς τῷ Ὀδυσσεῖ τὰ ὅπλα. Ἡ ἱστορία ἐκ τῶν Κυκλικῶν.

6.

Schol. Hom. Il. T, 326 (et Eustath. p. 1255) : Ὁ δὲ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα ἀναζευγνύντα αὐτὸν (τὸν Ἀχιλλέα) ἀπὸ Τηλέφου προσορμισθῆναι ἐκεῖ (ἐν τῇ Σκύρῳ)·

Πηλείδην δ' Ἀχιλῆα φέρε Σκῦρόνδε θύελλα·
ἔνθ' ὅ γ' ἐς ἀργαλέον λιμέν' ἵκετο νυκτὸς ἐκείνης.

7.

Pausan. III, 26, 7. Μαχάονα δὲ ὑπὸ Εὐρυπύλου τοῦ Τηλέφου τελευτῆσαί φησι ὁ τὰ ἔπη ποιήσας τὴν μικρὰν Ἰλιάδα.

8.

Eustath. ad Il. p. 285, 34 : Ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα γράψας ἱστορεῖ μηδὲ καυθῆναι συνήθως τὸν Αἴαντα, τεθῆναι δὲ οὕτως ἐν σορῷ διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως.

9.

Hesychius : Διομήδειος ἀνάγκη· παροιμία. Κλέαρχος μέν φησι Διομήδους θυγατέρας γενέσθαι πάνυ μοχθηρὰς, αἷς ἀναγκάζειν πλησιάζειν τινὰς, καὶ εὐθὺς αὐτοὺς φονεύειν. Ὁ δὲ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα φησὶ ἐπὶ τῆς τοῦ Παλλαδίου κλοπῆς γενέσθαι.

Postrema explicat Suidas s. eadem v. : Οἱ δὲ (λέγουσιν), ὅτι Διομήδης καὶ Ὀδυσσεὺς τὸ Παλλάδιον κλέψαντες, νυκτὸς ἐπανήεσαν· ἑπόμενος δὲ Ὀδυσσεὺς τὸν Διομήδην ἐβουλήθη ἀποκτεῖναι· ἐν τῇ σελήνῃ δὲ ἰδὼν τὴν σκιὰν τοῦ ξίφους ὁ Διομήδης, δείσας, τὸν Ὀδυσσέα ἐποίησε προάγειν, παίων αὐτοῦ τῷ ξίφει τὸ μετάφρενον. Τάττεται δὲ (ἡ παροιμία) ἐπὶ τῶν κατ' ἀνάγκην τι πραττόντων.

10.

Tzetzes ad Lycophr. 783 : Φησὶν ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα γράψας, τὸν Ὀδυσσέα τρωθῆναι ὑπὸ Θόαντος, ὅτε εἰς Τροίαν ἀνήρχοντο δυσμενεῖς.

4.

Disceptarunt inter se de principatu fortitudinis Ajax et Ulysses, ut narrat parvæ Iliadis poeta : Nestorem vero suasisse Græcis ut suorum aliquos mitterent sub mœnia Trojæ, auscultaturos quid hostes dicerent de fortitudine illorum heroum; missos autem viros audivisse virgines inter se disceptantes : quarum unam dixisse, Ajacem multo fortiorem esse Ulysse, his verbis :

Ajax enim sublevavit et extulit prælio
heroem Peliden, at nolebat divinus Ulysses;

alteram vero contra dixisse per Minervæ prudentiam et curam hoc factum :

Quam magnifice-locuta-es! quam non decore dixisti
mendacium! . . . .
Etiam mulier ferat onus, quando vir sublatum-ei-imposuerit.

5.

Cavens Agamemno ne videretur alteri eorum qui de armis Achillis disceptabant esse gratificatus, captivos Trojanos arcessitos interrogavit, ex utro heroe graviora fuerint perpessi. Ulyssem quum nominassent captivi, tanquam is aperte sit optimus, qui plurimis malis affecisset hostes, statim Ulyssi dedit arma. Historia est e Cyclicis.

6.

Parvæ Iliadis scriptor Achillem e Mysia a Telepho avectum Scyro insulæ appulisse narrat :

Peliden vero Achillem tulit ad-Scyrum procella;
ubi is in difficilem portum advenit nocte ista.

7.

Machaonem ab Eurypylo, Telephi filio, interfectum esse narrat parvæ Iliadis poeta.

8.

Parvæ Iliadis scriptor narrat Ajacem mortuum non solito more fuisse crematum, sed sic ut erat in capulo positum, ob iram Agamemnonis.

9.

Diomedea necessitas : proverbium. Clearchus dicit filias Diomedis vehementer turpes fuisse, quibus ille coactos quosdam consuescere statim obtruncaverit. Sed parvæ Iliadis scriptor proverbium in Palladii furto ortum esse dicit.

Alii vero dicunt, quum Diomedes et Ulysses noctu furati Palladium in castra redirent, Ulyssem pone sequentem gladio interficere voluisse Diomedem : qui conspecta ad lunam ensis umbra territus, Ulyssem præcedere coegerit, ense tergum ejus verberans. Proverbium dicitur de illis, qui necessitate coacti aliquid faciunt.

10.

Parvæ Iliadis scriptor dicit Ulyssem vulneratum esse a Thoante, quando Trojam ascenderunt infesti Achivi.

Digitized by Google

11.

Aristot. Poet. c. 23, § 6, 7: Οἱ δ' ἄλλοι περὶ ἕνα ποιοῦσι, καὶ περὶ ἕνα χρόνον, καὶ μίαν πρᾶξιν πολυμερῆ· οἷον ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα. Τοιγαροῦν ἐκ μὲν Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας μία τραγῳδία ποιεῖται ἑκατέρας, ἢ δύο μόναι· ἐκ δὲ Κυπρίων, πολλαί· ἐκ τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος πλέον ὀκτώ· οἷον Ὅπλων κρίσις, Φιλοκτήτης, Νεοπτόλεμος, Εὐρύπυλος, Πτωχεία, Λάκαιναι, Ἰλίου πέρσις, καὶ Ἀπόπλους, καὶ Σίνων, καὶ Τρῳάδες.

12.

Ad hoc carmen referunt etiam hæc Æschinis C. Timarch. p. 18, 12. Καὶ τὸν Ὅμηρον πολλάκις ἐν τῇ Ἰλιάδι λέγοντα, πρὸ τοῦ τι τῶν μελλόντων γενέσθαι·

Φήμη δ' εἰς στρατὸν ἦλθεν.

Sequentia fragmenta Leschei Ἰλίου πέρσιδι accensenda sunt, quæ adhæsit Parvæ Iliadi.

13.

Schol. Pindari Nem. IV, 85: Δίκρουν γὰρ (τὸ δόρυ τοῦ Ἀχιλλέως), ὥστε δύο ἀκμὰς ἔχειν, καὶ μιᾷ βολῇ ὥστε δισσὰ τὰ τραύματα ἀπεργάζεσθαι. . . . . Μετάγουσι δὲ τὴν ἱστορίαν ἀπὸ τῆς Λέσχου μικρᾶς Ἰλιάδος, λέγοντος οὕτως·

Ἀμφὶ δὲ πόρκης
χρύσεος ἀστράπτει, καὶ ἐπ' αὐτῷ δίκροος ἄρδις.

14.

Tzetz. ad Lycophron. 344: Τότε καὶ ἀπατηθέντων δόλοις τοῦ Σίνωνος, καὶ ἑλκυσάντων τοῦτον περὶ τὴν πόλιν, καὶ μέθῃ καὶ χαρᾷ καὶ ὕπνῳ συσχεθέντων, αὐτὸς ὁ Σίνων, ὡς ἦν αὐτῷ συντεθειμένον, φρυκτὸν ὑποδείξας τοῖς Ἕλλησιν, ὡς ὁ Λέσχης φησὶν, ἡνίκα

Νὺξ μὲν ἔην μέσση, λαμπρὴ δ' ἐπέτελλε σελήνη.

Schol. Eurip. Hec. 892: Καλλισθένης ἐν δευτέρῳ τῶν Ἑλληνικῶν οὕτω γράφει· Ἑάλω δ' ἡ Τροία Θαργηλιῶνος μηνὸς ὡς μέν τινες ἱστορικῶν ὀγδόῃ ἱσταμένου, ὡς δὲ ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκὼς ὀγδόῃ φθίνοντος. Διορίζει γὰρ αὐτὸς τὴν ἅλωσιν, φάσκων συμβῆναι τότε τὴν κατάληψιν, ἡνίκα

Νὺξ μὲν ἔην μέσση, λαμπρὴ δ' ἐπέτελλε σελήνη.

Μεσονύκτιος δὲ μόνον τῇ ὀγδόῃ φθίνοντος ἀνατέλλει. Add. Clemens Alex. Strom. I, p. 381.

15.

Aristoph. Lysistr. 155:

Ὁ γῶν Μενέλαος τᾶς Ἑλένας τὰ μᾶλά πα
γυμνᾶς παρεσιδὼν ἐξέβαλ', οἰῶ, τὸ ξίφος.

Ubi schol.: Ἡ ἱστορία παρ' Ἰβύκῳ· τὰ δὲ αὐτὰ καὶ Λέσχης ὁ Λέσβιος ἐν τῇ μικρᾷ Ἰλιάδι.

16.

Tzetz. ad Lycophr. 1263: Λέσχης δὲ ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκὼς Ἀνδρομάχην καὶ Αἰνείαν αἰχμαλώτους φησὶ δοθῆναι τῷ Ἀχιλλέως υἱῷ Νεοπτολέμῳ, καὶ ἀπαχθῆναι σὺν αὐτῷ εἰς Φαρσαλίαν, τὴν Ἀχιλλέως πατρίδα. Φησὶ γὰρ οὑτωσί·

Αὐτὰρ Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱὸς
Ἑκτορέην ἄλοχον κατάγει κοίλας ἐπὶ νῆας,
παῖδα δ' ἑλὼν ἐκ κόλπου ἐϋπλοκάμοιο τιθήνης

11.

Ceteri autem poetæ non circa unum versantur, et uno in tempore, unaque actione e multis partibus constante, ut qui Cypria fecit et parvam Iliadem. Etenim ex Iliade et Odyssea, ex utravis una fit tragœdia, vel duæ tantum, e Cypriis autem multæ, et e parva Iliade plus octo, ut Armorum judicium, Philoctetes, Neoptolemus, Eurypylus, Mendicatio, Lacænæ, Ilii excidium, et Reditus, et Sino, et Troades.

12.

Homerus in Iliade sæpe dicit, antequam fiat aliquid eorum quæ futura sunt:

Prædictio autem in exercitum venit.

13.

Hastam Achillis duas cuspides habuisse, et uno ictu duo fecisse vulnera *dicunt lyrici et tragici poetæ*. Rem duxerunt e parva Iliade Leschei, qui ita dicit:

Circa *hastam* annulus
aureus splendebat, et in eo *fixa* duplex cuspis.

14.

Tum quum decepti Trojani fraudibus Sinonis, equum ligneum in urbem pertraxissent, et ebrietate, lætitia, somnoque tenerentur, ipse Sinon, ut compositum cum ipso erat, facem ostendit Græcis, sicut Lesches dicit, quando

Nox quidem erat media, splendidaque exoriebatur luna.

Callisthenes in secundo libro Rerum Græcarum scribit: Capta est Troja Thargelionis mensis ineuntis die octavo [die 22 Maji], ut historicorum nonnulli dicunt; sed ut parvæ Iliadis poeta, ejusdem mensis exeuntis octavo [die 12 Junii]. Terminum enim ipse indicat expugnationis, eam contigisse dicens, quando

Nox quidem erat media, splendidaque exoriebatur luna.

Media autem nocte luna octava solum exeuntis mensis oritur.

15.

Aristophanes dicit:

Certe Menelaus, Helenæ papillas
nudæ quum-aspiceret, projecit, opinor, gladium.

Historia habetur apud Ibycum, eademque ipsa apud Leschen Lesbium in parva Iliade.

16.

Lesches qui parvam Iliadem condidit, Andromachen et Æneam captivos datos esse narrat Achillis filio Neoptolemo, et abductos ab eo in Pharsaliam, Achillis patriam. Loquitur enim ita:

Sed Achillis magnanimi splendidus filius
Hectoream uxorem deducit cavas ad naves,
filium vero abreptum e sinu pulcræ-coma nutricis

Digitized by Google

ῥῖψε ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ πύργου· τὸν δὲ πεσόντα
ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Ἐκ δ' ἕλετ' Ἀνδρομάχην, ἠΰζωνον παράκοιτιν
Ἕκτορος, ἥντε οἱ αὐτῷ ἀριστῆες Παναχαιῶν
δῶκαν ἔχειν, ἐπίηρον ἀμειβόμενοι γέρας ἀνδρί·
αὐτόν τ' Ἀγχίσαο κλυτὸν γόνον ἱπποδάμοιο
Αἰνείαν ἐν νηυσὶν ἐβήσατο ποντοπόροισιν,
ἐκ πάντων Δαναῶν ἄγεμεν γέρας ἔξοχον ἄλλων.

Conf. eundem ibid. ad v. 1232.

17.

Pausan. X, 25, 3 et 4 : Πλησίον δὲ τοῦ Ἑλένου Μέγης ἐστί· τέτρωται δὲ τὸν βραχίονα ὁ Μέγης, καθὰ δὴ καὶ ὁ Λέσχεως ὁ Αἰσχυλήνου Πυῤῥαῖος ἐν Ἰλίου πέρσιδι ἐποίησε. Τρωθῆναι δὲ ὑπὸ τὴν μάχην τοῦτον, ἣν ἐν τῇ νυκτὶ ἐμαχέσαντο οἱ Τρῶες, ὑπὸ Ἀδμήτου φησὶ τοῦ Ἀργείου. Γέγραπται δὲ καὶ Λυκομήδης παρὰ τὸν Μέγητα ὁ Κρέοντος, ἔχων τραῦμα ἐπὶ τῷ καρπῷ· Λέσχεως δ' οὕτω φησὶν αὐτὸν ὑπὸ Ἀγήνορος τρωθῆναι. Δῆλα οὖν, ὡς ἄλλως γε οὐκ ἂν ὁ Πολύγνωτος ἔγραψεν οὕτω τὰ ἕλκη σφίσιν, εἰ μὴ ἐπελέξατο τὴν ποίησιν τοῦ Λέσχεω. Προσεπέθηκε μέντοι καὶ σφυροῦ τῷ Λυκομήδει, καὶ τρίτον τραῦμα ἐν τῇ κεφαλῇ. Τέτρωται δὲ καὶ Εὐρύαλος ὁ Μηκιστέως κεφαλήν τε καὶ ἐπὶ τῇ χειρὶ τὸν καρπόν. Οὗτοι μὲν δὴ ἀνωτέρω τῆς Ἑλένης εἰσὶν ἐν τῇ γραφῇ· ἐφεξῆς δὲ τῇ Ἑλένῃ μήτηρ τε ἡ Θησέως ἐν χρῷ κεκαρμένη, καὶ παίδων τῶν Θησέως Δημοφῶν ἐστι φροντίζων, ὅσα γε ἀπὸ τοῦ σχήματος, εἰ ἀνασώσασθαί οἱ τὴν Αἴθραν ἐνέσται. Ἀργεῖοι δὲ καὶ ἐκ τῆς Σύνιδος θυγατρὸς γενέσθαι Θησεῖ Μελάνιππον λέγουσι, καὶ ὡς ἀνέλοιτο ὁ Μελάνιππος δρόμου νίκην, ὅτε οἱ Ἐπίγονοι καλούμενοι Νέμεα δεύτεροι οὗτοι ἔθεσαν μετὰ Ἄδραστον. Λέσχεως δὲ ἐς τὴν Αἴθραν ἐποίησεν, ἡνίκα ἡλίσκετο Ἴλιον, ὑπεξελθοῦσαν ἐς τὸ στρατόπεδον αὐτὴν ἀφικέσθαι τὸ Ἑλλήνων, καὶ ὑπὸ τῶν παίδων γνωρισθῆναι τῶν Θησέως, καὶ ὡς παρ' Ἀγαμέμνονος αἰτῆσαι Δημοφῶν αὐτήν· ὁ δὲ ἐκείνῳ μὲν ἐθέλειν χαρίζεσθαι, ποιήσειν δὲ οὐ πρότερον ἔφη, πρὶν Ἑλένην πεῖσαι· ἀποστείλαντι δὲ αὐτῷ κήρυκα ἔδωκεν Ἑλένη τὴν χάριν. Ἔοικεν οὖν ὁ Εὐρυβάτης ὁ ἐν τῇ γραφῇ ἀφῖχθαί τε ὡς τὴν Ἑλένην τῆς Αἴθρας εἵνεκα, καὶ τὰ ἐντεταλμένα ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπαγγέλλειν. Γυναῖκες δὲ αἱ Τρῳάδες αἰχμαλώτοις τε ἤδη καὶ ὀδυρομέναις ἐοίκασι· γέγραπται μὲν Ἀνδρομάχη, καὶ ὁ παῖς οἱ προσέστηκεν ἑλόμενος τοῦ μαστοῦ. Τούτῳ Λέσχεως ῥιφθέντι ἀπὸ τοῦ πύργου συμβῆναι λέγει τὴν τελευτήν, οὐ μὴν ὑπὸ δόγματός γε Ἑλλήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ Νεοπτόλεμον αὐτόχειρα ἐθελῆσαι γενέσθαι.

18.

Pausan. X, 26, 1 : Ἐπὶ δὲ τῇ Κρεούσῃ λέγουσιν, ὡς ἡ θεῶν μήτηρ καὶ Ἀφροδίτη δουλείας ὑπὸ Ἑλλήνων αὐτὴν ἐῤῥύσαντο· εἶναι γὰρ δὴ καὶ Αἰνείου τὴν Κρέουσαν γυναῖκα· Λέσχεως δὲ καὶ ὁ ποιήσας ἔπη τὰ Κύπρια διδόασιν Εὐρυδίκην γυναῖκα Αἰνείᾳ. Γεγραμμέναι δὲ ἐπὶ κλίνης ὑπὲρ ταύτας Δηϊνόμη τε καὶ Μητιόχη καὶ Πεῖσίς ἐστι καὶ Κλεοδίκη· τούτων ἐν Ἰλιάδι καλουμένῃ μικρᾷ μόνης ἐστὶ τὸ ὄνομα τῆς Δηϊνόμης.

19.

Pausan. X, 27, 1 : Ἀφίκετο μὲν δὴ ἐπὶ τὸν Κασσάνδρας ὁ Κόροιβος γάμον, ἀπέθανε δέ, ὡς μὲν ὁ πλείων λόγος, ὑπὸ Νεοπτολέμου· Λέσχεως δὲ ὑπὸ Διομήδους

---

præcipitavit, pede prehensum, a turre; et cadentem
cepit purpurea mors et fatum violentum.
Elegit autem *e præda* Andromachen, bene-cinctam uxorem
Hectoris, quam ipsi principes universorum-Achivorum
dederunt habendam, gratum rependentes munus viro :
ipsumque Anchisæ inclytum filium equùm-domitoris
Æneam navibus imposuit pontum-transeuntibus,
ab omnibus Danais *datum* abducendum munus præ ceteris.

17.

In pictura Polygnoti prope Helenum Meges est, cui brachium sauciatum, ex narratione Leschei Pyrrhæi, Æschyleni filii, in Ilii Excidio. Vulneratum autem illum fuisse dicit in pugna, quam noctu commiserunt Trojani, ab Admeto Argivo. Pictus est proxime ad Megetem etiam Lycomedes Creontis filius, cum vulnere in carpo : Lesches enim dicit eum ita vulneratum fuisse ab Agenore. Apparet igitur, Polygnotum non ita fuisse picturum vulnera eorum, nisi Leschei poesin legisset. Adjecit autem Lycomedi vulnus alterum in talo, tertium in capite. Vulneratus est etiam Euryalus Mecistei filius in capite et in manu ad carpum. Hi supra Helenam sunt in pictura; ad latus autem Helenæ sunt Thesei mater, detonso ad cutem capillo, et e filiis Thesei Demophon, meditans (quantum ex oris figura colligi potest) si fieri possit ut Æthram, aviam paternam, in libertatem vindicet. Argivi quidem ex Synidis filia natum esse Theseo Melanippum dicunt, qui de cursu palmam tulerit, quando Epigoni qui vocantur Nemeos ludos instruxerint, alteri ab Adrasto; Lesches vero in poesi sua narrat, Æthram capto Ilio elapsam e tumultu in Græcorum castra venisse; ibi a filiis Thesei agnitam esse, Demophontemque eam ab Agamemnone repetisse : is vero se illi gratificaturum quidem dixit, sed non prius, quem Helenæ consensum adepti essent; atque hæc, quum præconem ille ad eam misisset, hanc gratiam dedit. Videtur ergo Eurybates in illa pictura ad Helenam venisse Æthræ causa, et ut mandata ab Agamemnone ei perferret. Mulieres vero Trojanæ jam captivis et lugentibus similes sunt; primum picta est Andromache, cui filius adstat prensans mammam. Hunc Lesches præcipitatum a turri obiisse dicit, non e decreto Græcorum, sed Neoptolemum sponte voluisse ipsius occisorem esse.

18.

De Creusa dicunt, dearum matrem et Venerem servituti Græcorum eam eripuisse; Æneæ enim uxorem esse : at Lesches et Cypriorum carminum poeta Eurydicen ei dant uxorem. Supra Creusam et alias pictæ sunt in lectulo decumbentes Deinome, Metioche, Pisis et Cleodice : quarum omnium sola Deinome nominatur in parva Iliade.

19.

Venerat Corœbus ad Cassandræ (ipsi desponsatæ) nuptias, sed interemtus est, e vulgari fama, ab Neoptolemo; Lesches vero a Diomede occisum in carmine prodidit. Supra Corœ-

Digitized by Google

ἐποίησεν. Εἰσὶ δὲ καὶ ἐπάνω τοῦ Κοροίβου Πρίαμος καὶ Ἀξίων τε καὶ Ἀγήνωρ. Πρίαμον δὲ οὐχ ἀποθανεῖν ἔφη Λέσχεως ἐπὶ τῇ ἐσχάρᾳ τοῦ Ἑρκείου, ἀλλὰ ἀποσπασθέντα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ πάρεργον τῷ Νεοπτολέμῳ πρὸς ταῖς τῆς οἰκίας γενέσθαι θύραις. Et paucis post verbis : Ἀξίονα δὲ παῖδα εἶναι Πριάμου Λέσχεως, καὶ ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑπὸ Εὐρυπύλου τοῦ Εὐαίμονός φησι.

XIII. ΙΛΙΟΥ ΠΕΡΣΙΣ ΑΡΚΤΙΝΟΥ.

1.

Schol. Vatic. Eurip. Troad. 31 : Λυσίμαχος δὲ τὸν τὴν Περσηίδα (leg. Πέρσιδα) πεποιηκότα φησὶ γράφειν οὕτως·

Θησείδαις δὲ πόρεν δῶρα κρείων Ἀγαμέμνων,
ἠδὲ Μενεσθῆϊ μεγαλήτορι ποιμένι λαῶν.

2.

Schol. Hom. Il. Λ, 515 : Ἔνιοι ... τὸν Μαχάονα μόνον χειρουργεῖν ἐθέλουσι· τὸν γὰρ Ποδαλείριον διαιτᾶσθαί φασι τὰς νόσους. Καὶ τεκμήριον, ὅτι Ἀγαμέμνων τρωθέντος Μενελάου οὐ Ποδαλείριον καλεῖ, ἀλλὰ τὸν Μαχάονα. Τοῦτο ἔοικε καὶ Ἀρκτῖνος ἐν Ἰλίου πορθήσει νομίζειν ἐν οἷς φησιν·

Αὐτὸς γάρ σφιν ἔδωκε πατὴρ [γέρα] Ἐννοσίγαιος
ἀμφοτέροις· ἕτερον δ' ἑτέρου κυδίον' ἔθηκε.
Τῷ μὲν κουφοτέρας χεῖρας πόρεν, ἔκ τε βέλεμνα
σαρκὸς ἑλεῖν τμῆξαί τε καὶ ἕλκεα πάντ' ἀκέσασθαι·
τῷ δ' ἄρ' ἀκριβέα πάντα ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκεν
ἄσκοπά τε γνῶναι καὶ ἀναλθέα ἰήσασθαι,
ὅς ῥα καὶ Αἴαντος πρῶτος μάθε χωομένοιο
ὄμματά τ' ἀστράπτοντα, βαρυνόμενόν τε νόημα.

3.

Dionysii Hal. Antiq. Rom. I, 69 : Ἀρκτῖνος δέ φησιν ὑπὸ Διὸς δοθῆναι Δαρδάνῳ Παλλάδιον ἕν, καὶ εἶναι τοῦτο ἐν Ἰλίῳ, ἕως ἡ πόλις ἡλίσκετο, κεκρυμμένον ἐν ἀβάτῳ· εἰκόνα δὲ ἐκείνῳ κατεσκευασμένην μηδὲ ἓν τοῦ ἀρχετύπου διάφορον, ἀπάτης τῶν ἐπιβουλευόντων ἕνεκα, ἐν φανερῷ τεθῆναι, καὶ αὐτὴν Ἀχαιοὺς ἐπιβουλεύσαντας λαβεῖν.

4.

Schol. Harl. Hom. Od. Δ, 285 : Ὁ Ἄντικλος ἐκ τοῦ Κύκλου.

5.

Schol. Hom. Il. Σ, 486 : Φασὶ δὲ Ἠλέκτραν οὐ βουλομένην τὴν Ἰλίου πόρθησιν θεάσασθαι, κτίσμα ὂν τῶν ἀπογόνων, καταλιπεῖν τὸν τόπον, οὗ κατηστέριστο. Διόπερ οὔσας πρότερον ἑπτά, γενέσθαι ἕξ. Ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς Κυκλικοῖς.

XIV. ΝΟΣΤΟΙ.

1.

Schol. Clementis Al. Protrept. p. 36, 32 : Ἐν Νόστοις· οὕτως ἐπιγραφομένῳ βιβλίῳ περιέχοντι τὴν ἐκ τῆς Ἰλίου τῶν Ἑλλήνων ἐπάνοδον· νόστος γὰρ ἡ ἐπάνοδος.

2.

Argumentum Eurip. Medeæ : Περὶ δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Αἴσονος ὁ τοὺς Νόστους ποιήσας φησὶν οὕτως·

Αὐτίκα δ' Αἴσονα θῆκε φίλον κόρον ἡβώοντα,
γῆρας ἀποξύσασ' εἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
φάρμακα πόλλ' ἕψουσ' ἐπὶ χρυσείοισι λέβησι.

Sic et schol. Aristoph. Eq. 1332.

---

bum sunt Priamus, Axio et Agenor. Priamum enim Lesches narrat periisse non ad aram Jovis Hercei, sed abstractum ab ara, Neoptolemi manu cecidisse pro regiæ foribus..... Axionem autem Priami filium fuisse Lesches dicit, et ab Eurypylo, Euæmonis filio, esse occisum.

XIII. ILII EXCIDIUM ARCTINI.

1.

Lysimachus dicit Excidii *Trojæ* poetam sic scribere :

Thesidis autem præbuit dona rex Agamemno,
et Menestheo, magnanimo pastori virorum.

2.

Nonnulli Machaonem solam chirurgi artem exercuisse volunt; Podalirium enim curasse dicunt morbos. Argumento est, quod Agamemno, quum Menelaus vulneratus esset, non Podalirium advocet, sed Machaonem. Hoc videtur etiam Arctinus in Ilii Excidio statuere, in his versibus :

Ipse enim illis præbuit pater Neptunus [dona]
ambobus, sed alterum altero illustriorem reddidit.
Huic quidem leviores manus dedit, et tela
e-carne ut-eximeret secaretque, et vulnera omnia sanaret;
illi autem sollertia omnia in pectore posuit,
invisaque ut-cognosceret et insanabilia sanaret :
qui etiam Ajacis primus dispexit irascentis
oculosque coruscantes ingravescentemque mentem.

3.

Arctinus dicit a Jove datum Dardano Palladium unum, quod Trojæ, usquedum urbs caperetur, occultatum fuisse in loco inaccesso; imaginem autem illius, ne minimum quidem a vero Palladio differentem, fabricatum fuisse ob insidiantes, atque in aperto loco positum : et hoc Achivos insidiis cepisse.

4.

De Anticlo narratio (Odyss. Δ, 285-289) e Cyclo est.

5.

Dicunt Electram, *Pleiadum unam, Dardani matrem*, nolentem Trojæ excidium videre, quum condita esset hæc urbs a posteris ipsius, reliquisse eum locum in cœlo ubi in stellam mutata fuerat; hinc Pleiades, quæ septem erant, factas esse numero sex. Historia est apud Cyclicos.

XIV. REDITUS.

1.

In Nostis, i. e. sic inscripto libro, comprehendenti Græcorum Troja reditum : Nostos enim significat reditum.

2.

De Iasonis patre Æsone Redituum poeta ita loquitur :

Statim vero Æsonem carum reddidit juvenem pubescentem
Medea, senectute abrasa sollertibus præcordiis,
medicamenta multa coquens in aureis lebetibus.

Digitized by Google

3.

Pausan. X, 29. 3 : Παρὰ δὲ τὴν Θυίαν Πρόκρις τε ἕστηκεν, ἡ Ἐρεχθέως, καὶ μετ' αὐτὴν Κλυμένη· ἐπιστρέφει δὲ αὕτη τὰ νῶτα ἡ Κλυμένη. Ἐστὶ δὲ πεποιημένα ἐν Νόστοις, Μινύου μὲν τὴν Κλυμένην θυγατέρα εἶναι, γήμασθαι δὲ αὐτὴν Κεφάλῳ, τῷ Δηΐονος, καὶ γενέσθαι σφίσιν Ἴφικλον παῖδα.

4.

Pausan. X, 28, 2. Vide in Μινυάς n. 3.

5.

Pausan. X, 30, 3 : Ὑπὲρ τούτους Μαῖρά ἐστιν ἐπὶ πέτρᾳ καθεζομένη. Περὶ δὲ αὐτῆς πεποιημένα ἐστὶν ἐν Νόστοις, ἀπελθεῖν μὲν παρθένον ἔτι ἐξ ἀνθρώπων, θυγατέρα δὲ αὐτὴν εἶναι Προίτου, τοῦ Θερσάνδρου, τὸν δὲ εἶναι Σισύφου.

6.

Apollodor. II, 1, § 4 : Πρὶν δὲ τελευτῆσαι, ἔγημεν (ὁ Ναύπλιος), ὡς μὲν οἱ Τραγικοὶ λέγουσι, Κλυμένην, τὴν Κατρέως· ὡς δὲ ὁ τοὺς Νόστους γράψας, Φιλύραν· ὡς δὲ Κέρκωψ, Ἡσιόνην καὶ ·ἐγέννησε Παλαμήδην, Οἴακα, Ναυσιμέδοντα.

7.

Schol. Ambros. ad Hom. Od. Δ, 12 : Ὁ τῶν Νόστων ποιητής, τὸ τῆς δούλης κύριον ὄνομα· φασὶ δὲ μηδέποτε λέγειν τὸν ποιητὴν δούλην θεράπαιναν.

8.

Eustathius ad Odyss. p. 1796, 52 : Ὁ δὲ τοὺς Νόστους ποιήσας Κολοφώνιος Τηλέμαχον μέν φησι τὴν Κίρκην ὕστερον γῆμαι, Τηλέγονον δὲ τὸν ἐκ Κίρκης ἀντιγῆμαι Πηνελόπην.

9.

Ad hoc carmen refert Welckerus locum Pausaniæ I, 2, 1 : Τροιζηνίῳ δὲ Ἡγίᾳ τοιάδε ἐς τὴν Ἀντιόπην πεποίηται· Ἡρακλέα Θεμίσκυραν πολιορκοῦντα τὴν ἐπὶ Θερμώδοντι ἑλεῖν μὴ δύνασθαι· Θησέως δὲ ἐρασθεῖσαν Ἀντιόπην (στρατεῦσαί τε ἅμα Ἡρακλεῖ καὶ Θησέα) παραδοῦναι τὸ χωρίον. Τάδε μὲν Ἡγίας πεποίηκεν.

10.

Veram inscriptionem carminis servatam esse statuit idem V. D. in his Athenæi VII, p. 281, B : Φιλήδονον δ' οἱ ποιηταὶ καὶ τὸν ἀρχαῖόν φασι γενέσθαι Τάνταλον. Ὁ γοῦν τὴν τῶν Ἀτρειδῶν ποιήσας κάθοδον ἀφικόμενον αὐτὸν λέγει πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ συνδιατρίβοντα ἐξουσίας τυχεῖν παρὰ τοῦ Διὸς αἰτήσασθαι ὅτου ἐπιθυμεῖ· τὸν δὲ πρὸς τὰς ἀπολαύσεις ἀπλήστως διακείμενον ὑπὲρ αὐτῶν τε τούτων μνείαν ποιήσασθαι καὶ τοῦ ζῆν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θεοῖς. Ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντα τὸν Δία τὴν μὲν εὐχὴν ἀποτελέσαι διὰ τὴν ὑπόσχεσιν, ὅπως δὲ μηδὲν ἀπολαύῃ τῶν παρακειμένων, ἀλλὰ διατελῇ ταραττόμενος, ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἐξήρτησεν αὐτῷ πέτρον, δι' ὃν οὐ δύναται τῶν παρακειμένων τυχεῖν οὐδενός.

XV. ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΟΜΗΡΟΥ.

XVI. ΤΗΛΕΓΟΝΕΙΑ.

Eustath. ad Odyss. p. 1796, 49 : Ὁ δὲ τὴν Τηλεγονείαν

3.

In pictura Polygnoti prope Thyian Procris stat, Erechthei filia, et post eam Clymene, tergum obvertens spectatori. Scriptum est autem in Reditibus, Minyæ filiam esse Clymenen, nupsisse Cephalo Deionis filio, et ex eo peperisse Iphiclum.

5.

Super illos Mæra est saxo insidens. De ea scriptum est in Reditibus virginem adhuc excessisse e vita, filiamque esse Prœti, Thersandri filii, Sisyphi nepotis.

6.

Nauplius, antequam moreretur, ut tragici poetæ dicunt, Clymenen; ut Redituum scriptor, Philyram; ut Cercops, Hesionen uxorem duxit, et genuit filios Palamedem, Œacem, Nausimedontem.

7.

Secundum Redituum scriptorem hic (in Odyss. Δ, 12) Dule (non *servam* significat, sed) proprium nomen est; dicunt autem Homerum famulam nunquam appellare servam.

8.

Redituum poeta, Colophonius patria, Telemachum narrat postea in matrimonium duxisse Circen, Telegonum autem vicissim duxisse Penelopen.

9.

Trœzenius Hegias hæc fere de Antiope scripsit : Herculem Themiscyram ad Thermodontem fluvium sitam, quam diu oppugnarat, non prius potuisse capere, quam Antiope Thesei amore incensa (ejus enim expeditionis Herculi socium fuisse Theseum) oppidum ipsi tradiderit. Hæc scripsit Hegias.

10.

Voluptatis studiosum etiam priscum illum Tantalum fuisse narrant poetæ. *Reditus* certe *Atridarum* poeta eum dicit, postquam ad deos pervenisset, quum eorum consuetudine uteretur, potestatem nactum esse petendi ab Jove quicquid cuperet. Illum vero, voluptatum desiderio insatiabili captum, illas nominasse et vitam similem vitæ deorum. Quibus precibus indignatum Jovem, præstitisse quidem illi quæ optasset, ob promissionem; at, ne frueretur appositis, sed turbatus semper et anxius esset, super caput ejus saxum suspendisse; quo factum, ut rebus præsentibus frui non posset.

XV. ODYSSEA HOMERI.

XVI. TELEGONIA.

Cyrenæus ille (Eugammon) qui Telegoniam scripsit, Tele-

Digitized by Google

γράψας Κυρηναῖος ἐκ μὲν Καλυψοῦς Τηλέγονον υἱὸν Ὀδυσσεῖ ἀναγράφει ἢ Τηλέδαμον, ἐκ δὲ Πηνελόπης Τηλέμαχον καὶ Ἀρκεσίλαον.
Incertus est locus Clementis Al. Strom. VI, p. 751.

FRAGMENTA SEDIS INCERTÆ.

1.

Schol. ad Hom. Il. Γ, 242: Ἑλένη πρότερον ὑπὸ Θησέως ἡρπάσθη·... διὰ γὰρ τὴν τότε γενομένην ἁρπαγὴν Ἀφίδνα πόλις Ἀττικῆς πορθεῖται, καὶ τιτρώσκεται Κάστωρ ὑπὸ τοῦ Ἀφίδνου, τοῦ τότε βασιλέως, κατὰ τὸν δεξιὸν μηρόν· οἱ δὲ Διόσκουροι, Θησέως μὴ τυχόντες, λαφυραγωγοῦσι τὰς Ἀφίδνας [al. Ἀθήνας]. Ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς Πολεμωνίοις ἢ τοῖς [al. ἤτοι] Κυκλικοῖς, καὶ ἀπὸ μέρους παρὰ Ἀλκμᾶνι τῷ λυρικῷ.

2.

Schol. ad Iliad. Ψ, 660 : Φόρβας ἀνδρειότατος τῶν καθ' αὐτὸν γενόμενος, ὑπερήφανος δὲ, πυγμὴν ἤσκησεν, καὶ τοὺς μὲν παριόντας ἀναγκάζων ἀγωνίζεσθαι, ἀνῄρει· ὑπὸ δὲ τῆς πολλῆς ὑπερηφανίας ἠβούλετο καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς τὸ ἴσον φρόνημα ἔχειν. Διὸ Ἀπόλλων παραγενόμενος, καὶ συστὰς αὐτῷ, ἀπέκτεινεν αὐτόν· ὅθεν ἐξ ἐκείνου καὶ τῆς πυκτικῆς ἔφορος ἐνομίσθη ὁ θεός. Ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς Κυκλικοῖς.

3.

Schol. Ambros. ad Odyss. Β, 120 : Ἡ Τυρὼ, Σαλμωνέως θυγάτηρ· ἔσχε δὲ παῖδας ἐκ Ποσειδῶνος Νηλέα καὶ Πηλίαν. Ἀλκμήνη Ἠλεκτρυῶνος. Μυκήνη Ἰνάχου θυγάτηρ καὶ Μελίας τῆς Ὠκεανοῦ, ἧς καὶ Ἀρέστορος Ἄργος, ὡς ἐν τῷ Κύκλῳ φέρεται.

---

gonum filium natum esse Ulyssi e Calypso memoriæ tradidit, vel Teledamum; ex Penelope vero, Telemachum et Arcesilaum.

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

1.

Ob priorem raptum Helenæ a Theseo perpetratum Aphidna Atticæ oppidum devastatur, et Castor vulneratur ab Aphidno, illius temporis rege, in dextro femore; Dioscuri vero, Theseum non assecuti, depopulantur Aphidnas [*al.* Athenas]. Historia est apud Polemonios vel [*al.* id est] Cyclicos, et ex parte apud Alcmanem lyricum.

2.

Phorbas, fortissimus sui temporis hominum, sed insolens, pugilatum exercuit, et prætereuntes secum pugnare coactos occidebat; sed ob nimiam superbiam etiam in deos eosdem spiritus exhibere voluit. Quare Apollo adveniens et cum eo congressus ipsum interfecit: quare inde etiam pugilatus præses credebatur deus. Historia est apud Cyclicos.

3.

Tyro, Salmonei filia, habuit filios ex Neptuno Neleum et Pelian; Alcmene, Electryonis filia; Mycene, Inachi filia et Meliæ, Oceani natæ : cujus et Arestoris filius est Argus, ut in Cyclo fertur.

Digitized by Google

INDEX

NOMINUM ET RERUM.

Litera major *Iliadis,* minor *Odysseæ* librum significat; H., *Hymnos;* Ep., *Epigrammata.* Quæ ad Cycli reliquias pertinent, italico charactere excudenda curavimus.

A

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

B

Γ

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

E

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

H

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Λ

Digitized by Google

Digitized by Google

N

Digitized by Google

Ξ

O

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

P

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Υ

Digitized by Google

Φ

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Aloeus

Amarynceus

[illegible]

Pandfius

Aphareus

Eidneus

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Capareus

Digitized by Google

Digitized by Google

DUE NOV 27, 1925

DUE MAR 23 1927

DUE APR 3 1942

DEC 8 '55

JAN 31 1956

APR 6 1973

Digitized by Google

Digitized by Google